

సం గ్రహ
ఆంధ్ర విజ్ఞాన కోశము

విజ్ఞానం బ్రహ్మకే విజ్ఞానాత్

సంగ్రహ ఆంధ్ర విజ్ఞాన కోశము

ఆ ర వ స మ పు ట ము

పృథ్వీసుధామణి - భాషాభాస్ర వికాసము

అధ్యక్ష మామిడిపూడి వేంకటరంగయ్య, ఎం పి,
అధ్యక్షిణి - గంపాచలీయవర్ధను



ప్రకాశక

సంగ్రహ ఆంధ్ర విజ్ఞాన కోశము

ప్రచురణ

1969

సత్యసోమ్యమయ
ప్రకాశకులకు
మూల్యము రు 20 లు

ముద్రణము
అంధ్ర రచయితల సహకార సంఘ ముద్రణాలయము
కూచిపూడి, హైదరాబాదు-2

ప్రతు లకు
కాల్పదర్శి,
సంగ్రహ అంధ్ర విజ్ఞానకోశ సమితి,
విద్యానగరం - హైదరాబాదు-7
గులిఫాను పెం. 35023

తొలి పలుకు

ప్రాచీనమును, ఆధునికమునైన విశ్వవిజ్ఞానమును పరస్పరయముచేసి మిశ్రత లోలో అందరకును అందించుటకై కృషిచేయుచున్న సంగ్రహకోద్ర విజ్ఞానకోశ సమితివారు ప్రకటించిన అతిప సంతృప్తును ప్రజలముందు ఉంచుటకు సంఘించుచున్నాను ఈ సంపుటము వందెని యొ విజ్ఞానప్రదములైన వ్యాసములున్నవి శౌతికశాస్త్రము, శీవశాస్త్రము, వైద్యశాస్త్రము, ఇంజనీరింగు, తత్వశాస్త్రము, రాజ్యపరిపాలనశాస్త్రము మొదలగు అనేక మహావిద్యయములపై ప్రాచీనాధిపతులగు విద్వాంసులు రచించిన వ్యాసములతో పోపు ఈ సంపుటము పాఠకమహాశయులకు పెన్నిధియనుట నిర్వివాదము, ఇటీవలివరకును అంగ్లభాషకాని, మరెయిది పాశ్చాత్యభాషకాని రావీచారి అధునికవిజ్ఞానము అందని మ్రానిపండుగ నుండెడిది విజ్ఞానకోశము తెలుగుభాషలో ప్రకటించుట మొదలైనవాటి నుండియు ఎవరును కాము పెనుకబడిపోతిమని చింతింపఁవలయులేదు.

మానవుడు చంద్రమండలముపై దిగి, అచ్చట తనతెండ్రుక పాతుటకు నువ్విడ్చు దగుచున్న ఈకాలములో, శౌతికప్రపంచవిజ్ఞానము, తెన్నులతో అను ఈ రెండును అపూర్వమైన మూర్ఖులకు గురియగుచున్నవి వీటిరహస్యములతో ప్రత్యక్షపరిచయమును సంపాదించవలెనన్నచో, మనకు దేశభాషలకును భాష అంగ్లముతోగాని, మరెయిది మనవంశమైన పాశ్చాత్యభాషతోగాని గాఢపరిచయము అవసరము కావున మనవారు పరభాషలను శిక్షించువారు

సంగ్రహకోద్ర విజ్ఞానకోశమునకు అధికపహాయమును కల్పించుచున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమువారిని, తేంద్రప్రభుత్వమువారిని నేను అభినందించుచున్నాను ఈభారము వంతను ప్రభుత్వములపై నుండి ప్రజాసంస్థలవారు తీరగతుడుట న్యాయముకాదు అమూల్యమైన విజ్ఞానవిధులలో విహరింపజేయు ఈ గ్రంథసంపుటములను అధిక సంఖ్యలో కొనుట మూలమున ప్రజలు, భాషాభిమానులు దీనికి అర్హితులుగా తోడ్పడగలరని ఆశించుచున్నాను.

ఈవిజ్ఞానయాత్రయందు మార్గదర్శకులుగానున్న విద్వాంసులకు నమోవాళము అర్పించుచున్నాను దీర్ఘకాలికమైన ఈచరిత్రమును రూపొందించుచున్న మూలదర్శక శ్రమ అభినందించుచున్నాను

హైదరాబాదు
28 - 3 - 1930

మ. చెన్నారెడ్డి,
అధ్యక్షుడు,
సంగ్రహకోద్ర విజ్ఞానకోశ సమితి.

నివేదన

సంగ్రహకోశ విజ్ఞానకోశముయొక్క అరవవంపుటమును ఆంధ్రుల శిశుమలముల యందుంచుట ముదానమా మగుచున్నది సుదర్శనారంభమునందు ఈ కోశము కుమార స్వామివలె పదానవమని భావించియుంటిమి తెన్నాలతి, రాజ్యపాలనము, మున్నగు కొన్ని క్రొత్తకాఖలను చేర్చుటచే, ఇది అష్టమూర్తి కావలసి వచ్చినది. విజ్ఞానము అనంతముగా పెరిగిపోవుచున్న ఈ భవ్యయగమునందు విజ్ఞానకోశములు, పదాననము లేమి, సహస్రీననములయినను, కొరకగాచే యుండిపోవును. మన మాతృభాషయైన ఆంధ్రభాష ఈ మాతనవిజ్ఞానమును, నిర్వృష్టముగను, సుస్పష్టముగను, ప్రకటించగల చిగులుమును కలిగియుండవలెను అట్లు నికరించిన భాషతో సర్వజన సులభముగ, అహుయుఖమైన ఆధునిక విజ్ఞానమును పొందిగి రించివగల రచయితలుండవలెను వీటి నన్నిటిని పసుకూర్చగల ధనసంపదయు, ఉండవలెను ఈ మూడు విధములైన సాధన సంపత్తులతో, మొదటి రెండింటిని, సంగ్రహకోశ విజ్ఞానకోశమింటి ఒక్కొక్కమెట్టునకు అనగా ఒక్కొక్క సంపుటమునకు భక్తుగ్రద్దశయందుకన్న, పెరుగుదల ముఖమున సమకూర్చుకొన్నది మూడవదగు ఆర్థికజలము కూడ అంతె అంతె వృద్ధిచొందవలసి యుండెను అట్లుకాకుండుట కొంచెము నీరుకానా పోగునగుచున్నది. జయినను శాశ్వతముయొక్క ప్రగతి స్థంభించిపోకున్నచో అదియే పదివేల

ఆంధ్రదేశము యొక్క ప్రస్తుత విద్యావిధానమునందు, విజ్ఞానకోశమువంటి గ్రంథముల ప్రచురణము, మునుపటికన్నను అశాస్త్రవిశ్లేష మగుచున్నది. ఇంతవరకును, మన ప్రభుత్వమువారు, ఉన్నత పాఠశాలల వరకును, తెలుగుభాషను బోధనమాధ్య మముగా చేయుటతో తృప్తిపడి యుండిరి. ఇప్పుడు ప్రజలును, ప్రభుత్వమువారును గూడ తెలుగుభాషయొక్క చిరయోగపరిధిని విస్తారముగా పెంచుట బద్ధకంబులై యున్నారు. విశ్వవిద్యాలయ స్థాయిలోకూడ ఆంధ్రభాష ద్వారా విద్యాబోధనము జరుగవలెననియు, ప్రభుత్వ యంత్రాంగమునందలి అన్ని శాఖలలోను తెలుగు రాజ భాషాస్థానమును ఆక్రమించవలెననియు, స్థిరనిర్ణయము జరిగియున్నది. తెలుగుభాష.

ఇంక అంతఃపురములలోను, పవిత్రతాగ్రములందును మెరుపువలె తోచుచు, గజసుందర గమనముతో నడుచు జమిందారి స్థితిని కోలుపోక తప్పదు తనకుల భావావగూరన ములో ముగిసెనులు చూపు రమ్యకాలము వెళ్ళిపోయింది కవిత్వము, కావ్యములు ఉండవని కాదు అవి అజగ్రహరములు, ఎవరు సలదన్నను, వ్యవసానకళాత్మక విరాస నితము కాదు, అయినను తెలుగుభాష ఒక క్రొత్త తీరుతెచ్చులు దిగ్భాగముట తప్పని సరి యైనది ఈ వైజ్ఞానిక యుగమునందు, భావమునకగు విషయమునకే అధిక ప్రాధాన్యము ఏర్పడుచున్న అతిశయోక్తి, శ్లేష మున్నగు అలంకార దీంథకులు స్వేచ్ఛానికొకరవలె తోల్పొచ్చుచున్నారు అపరిగ్రహము, సులభము, సంగ్రహము అగు భాషకే ఇప్పుడు పట్టినిషేధము విజ్ఞానకోశములై భాషకీ సూతన ప్రయోజనమును సిద్ధింపజేయు కర్మాగారములు. ఇవి యెంత సక్రియత తెలుగుభాష కంత మేలు

ఎన్నటివరకైనా, ఈ యారవంపుటము నందు విజ్ఞానదాయకములైన వాగ్దాని రాజములు ఎన్నియో కలవు, చూడగా, రచయితలును మొదటి సంపుటనులందువలె కావ్యీయవదలమును వెదకికొనుటలో భీగువులుకాక, అత్తచిక్కానను,తో వ్యవహరించుచున్నారు అచ్చటచ్చట అగువారకై లీ పరిమళము పోవుచున్నను, స్వతంత్ర రీతిలో వైజ్ఞానిక భావములను సూక్ష్మాతి సూక్ష్మమైన వానిని అంగ్రహన సహాయము లేకుండగనే, రచయితలు ప్రకటించగలుగు చున్నారు ఇది తప్పక హర్షింపదగిన పురోగమము 'పునరుద్ధీనము' నుండి 'భాషాకావ్యము - చారి వికాసము'వరకు గల వ్యాసము లీ సంపుటమునందు ముద్రింపబడినవి ఏదవ సంపుట ముద్రణముకూడ ప్రారంభింపబడినదని తెలుపుటకు సంకపించుచున్నాము

విజ్ఞానకోశపు టానిక దౌర్బల్యమును గూర్చి అడుగడుగుపడు ప్రసంగించుట భావ్యముకాదు ఇంతకన్న ఎక్కువ ఆర్థిక సహాయమున్నచో ఉత్తమ పటములు, త్రివర్ణ చిత్రములు అధికసంఖ్యలో సమకూర్చగలిగి యుండుము అంగ్రద్రవదేశపు ప్రభుత్వమువారు సంపుటమునకు రు 25,000/- విరాళము నిచ్చు విధానమును అవలంబించుచు మా కృతజ్ఞతకు పాత్రులగుచున్నారు, కేంద్రప్రభుత్వ సహాయము ఆరవసంపుటముతో ముగిసినది ముందున్న ఒకటి రెండు సంపుటములకును భవ సహాయమును కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు కొనసాగింతురని ఆశపడుచున్నాము అంగ్ర మహాజనులును, విద్యాసంస్థలవారును, ఈ యుపయోగి గ్రంథమును కొని దీనిచే తమ గ్రంథాలయముల సరికరించి మాకు ఆర్థికముగా తోడ్పడ ప్రార్థన

ఆరవసంపుట ప్రకటనకాలమున మా కార్యకర్తవర్గమునందు కొంత మార్పు జరిగినది. విజ్ఞానసర్వస్వ కార్యకలాపములందు సవ్యభాషులయిన పూజ్యమూర్తులు

శ్రీ ఆదిరాజు పీఠభద్రరావు పంతులుగారు విశ్రాంతిగై తొలిది, శ్రీహరిని తను కార్యము మొగిన్నది భవకార్యము వారి చిరమిత్రము, ప్రజ్ఞాకార్యము మాత్రము వారి దరిదాపులకు రాతీర జంకుచున్నది సంగ్రహ విజ్ఞాన కోశమునకు పదునేను పంచవ్యసముల వరకు పెట్టని కోటలైన శ్రీ పీఠభద్రరావు పంతులుగారు ఇకను దీర్ఘకాలము ఆరోగ్యవంతులును, సుఖాన్వితులును కావలెనని ప్రార్థించు చున్నాము విజ్ఞానకోశ నిర్మాణ శంక్రమునందు వారి సహచరులుగా నుండిన ఆచార్య గరికపాటి లక్ష్మీకాంతగౌత్రిగారును, శ్రీ ప్రతాపరామస్వామ్యులుగారును ఈ కోశమునకు భరతవాక్యమును పలుకుదురుగాక ! మా కార్యక్రమమునందు అనేకవిధముల తోడ్పడిన పెద్దలందరకును వందనములు ముఖ్యముగా పీఠబొమ్మలి సంస్థానాధీశులు మానవశ్రీ శ్వేతాచలపతి రామకృష్ణ రంగారావు వివేకరు ఎమ్ ఎల్ ఏ . గారి బాధ్యమును మేము తొనియాడుచున్నాము శ్రీహరు ప్రస్తుత సంపుటమునకు కూడ విరాళము నొసంగి మమ్ము కృతజ్ఞతాబద్ధులను జేసివారు, ఆరవసంపుటయు యొక్క ముద్రణ కార్యమును నిర్వహించిన ఆంధ్ర రచయితల సహకార సంఘ ముద్రణాలయమువారిని అభినందించుచున్నాము.

సంగ్రహ ఆంధ్ర విజ్ఞానకోశముయొక్క శైవదళనుండియు దానితో సన్నిహిత సంబంధము కలిగి, ప్రస్తుతము సంపూర్ణములై మా కన్నివిధముల సలహాను, సహాయమును అందించుచున్న డాక్టరు మర్రి చెన్నారెడ్డిగారికి మేము ఋణపడియున్నాము

'సాప్రచీనం సఖ్యమ్' అన్న పెద్దలవాక్యముమేరకు రాబోవు పదవమణిలిని మేము చేరువరకును ఆంధ్ర సహజీవులు మా కందదండయై నిలువవలయునని విన్నవించుచున్నాము.

సామ్య-శ్రీరామనవమి
27-8-1989

అంద వల్లి లక్ష్మీరంజనం,
కార్యదర్శి

కౌర్యనిర్వాహకవర్గము

- 1 అధ్యక్షులు : బాక్సరు మన్రి చెన్నారెడ్డి
కారవార్ ప్రారంభించారు-7
2. ఉపాధ్యక్షులు : బాక్సరు డి. కదాపరెడ్డి, ఎం. పి. సి. హెచ్. డి.
ఉపాధ్యక్షులు, ఉపాధ్యక్షుల నిర్వహణము, ప్రారంభించారు-7
3. ,, శ్రీ మామిడిపూడి వేంకటరంగయ్య, ఎం. పి.,
మాజీ ప్రొఫెసరు, ఆంధ్ర, బొంబాయి నిర్వహణములు
81 మార్చివల్ల, పరిచయించారు-29
4. ,, శ్రీ మంజుపూడి తిమ్మరాజు
తయారు పశ్చిమ గోదావరికిల్లా.
5. కార్యదర్శి : అధ్యక్ష ఉండవల్లి చిన్నారెడ్డి, ఎం. పి.
రిజెంట్ ప్రొఫెసరు, ఉ. బి. ప్రారంభించారు-7.
6. సంయుక్త కార్యదర్శి : బాక్సరు డి. రామరాజు, ఎం. పి. సి. హెచ్. డి.
ప్రొఫెసరు, తెలుగుకాళాధ్యక్షులు, పోస్టుగ్రాడ్యుయేట్
పేటరు, వరంగల్లు.
7. సోకాధికారి : బాక్సరు రావడ సత్యనారాయణ
అచార్యులు, భౌతికశాస్త్రశాఖ, ఉ. బి. ప్రారంభించారు-7
8. పట్టులు : గౌ. బాక్సరు వెంకట గోపాలరెడ్డి
గవర్నరు, ఉ. తరగతికి.
9. ,, శ్రీ పి. పి. సి. రాజు, ఎం. ఎల్. పి.
పూర్వమామిడి, ఆం. ప్ర. ప్రభుత్వము, ప్రారంభించారు
10. ,, శ్రీ ఎమ్. అర్. అప్పారావు
పూర్వమామిడి, ఆం. ప్ర. ప్రభుత్వము, ప్రారంభించారు
11. ,, శ్రీ యస్. పి. పట్టాభిరామరావు, ఎమ్. ఎల్. పి.
పూర్వమామిడి, ఆం. ప్ర. ప్రభుత్వము, ప్రారంభించారు
12. ,, బాక్సరు ఎన్. వేంకటేశ్వరరావు, ఎమ్. డి.
సోకాధికారి, ప్రారంభించారు-7
13. ,, శ్రీ పి. పట్టాభిరావు, ఎం. పి.
భేగంపేట, ప్రారంభించారు-13
14. ,, శ్రీ కల్వ హరిహరరావుగారు
వ. గ్రంథము, పి. జె. పట్టాభిరావు, ప్రారంభించారు
15. ,, శ్రీ కె. పి. వరసాగారిగారు
పట్టులు, మున్సిపల్ కార్పొరేషను, సోకాధికారి,
హిందూనాథ్ పేజ్, ప్రారంభించారు-29.

- 16 .. శ్రీ టి మాడుగ్రివాది
"అంగారా సాంతియండు పూర్వార్థములు, వరంగల్లు

17 .. గౌ. శ. వి. వారాధురై
ప్రభావితానామకావ్యాసములు, ఆంధ్ర ప్రభుత్వము,
హైదరాబాదు.

18 .. శ్రీమతి నంగం లక్ష్మీదాసుమ్మ, ఎం. వి.
ఇందిరా పేటవరము, హైదరాబాదు, హైదరాబాదు-18

19 .. శ్రీ వి. సి. రామవారి, ఎస్. ఎల్. సి.
హైదరాబాదు-22

20 .. శ్రీ శంకర్ల తిరుమలశర్మ, ఎస్. వి.
ప్రెస్బిటేరియన్, ఎస్. వి. ఇ. ఎస్. తెలుగుకళాశాల, విజ్ఞానగర్,
హైదరాబాదు-7

21 .. "బ్రాహ్మి భాషణ", "శిరోమణి" తెలుగుదేశం కళాకారులు
రీడరు, తెలుగుకళా, అక్టోబర్ 1967 ముగళకళాశాల, నీలంరాజు.

22 .. రాజ్ కుమార్ శ్రీరామకృష్ణ, ఎం. పి. వి. హెచ్. డి.
పెన్షన్ అఫీసు, తెలుగు అకాడమీ, హిమాయత్ నగర్,
హైదరాబాదు-29.

23 .. శ్రీ వి. వి. కుమార్తె, ఎం. పి. ఎల్.
అధ్యక్షులు, ఆంధ్రప్రదేశ్, హైదరాబాదు.

24 .. రాజ్ కుమార్, డి. వి. మహారాష్ట్ర
పెన్షన్, తెలుగుకళాశాల, అక్టోబర్ 1967, హైదరాబాదు-20

నం పాదకీయవర్గము

క్ర.సం	విషయము	పంపాదనలు
1	కామ, పాదస్మృతములు, తిప్ప	శ్రీ ౬ దశరథి కీర్తి, రంగుము, ఎం పిః రక్తాశ్చ క్షుణ్ణము, ఉన్నయి నిర్మలరాగములు మైరరాబాదు.
2.	చరిత్ర	శ్రీ అందవల్లి దాతంగిగోపము, ఎం పి, ప్రియపాత్, ఎం పి ఇ ఎన్ తెలుగు కాశాలు మైరరాబాదు.
3	కత్తవ్రాతము	కాశాలు నయ్యర్, ఎం పి కాశాలు నయ్యర్, ఎం పి మైరరాబాదు.
4	భాగవతము	శ్రీ కాశాలు శ్రీపాటి శ్రీరామ, ఎం పి, పి హెచ్ డి, రిజిస్ట్రేషన్, ఎం పి, పి హెచ్ డి, ఉం పి, రిజిస్ట్రేషన్, ఎం పి, పి హెచ్ డి, మైరరాబాదు. "సాహిత్యము" ది అన్ చుర్రేయి, ఎం పి, రిజిస్ట్రేషన్, ఎం పి, పి హెచ్ డి, ఉం పి మైరరాబాదు.
5	అర్చనాత్రము	శ్రీ పి విద్యానాథ్, ఎం పి, భాగవతము, ఎం పి, పి మైరరాబాదు.
6.	మానవశాత్రము. పాంథికశాత్రము	కాశాలు రాంపల్లి విల్లూరమ్మ, ఎం పి, పి హెచ్ డి, నారాయణ, మైరరాబాదు.
7.	రాజనీతిశాత్రము	శ్రీ పి మదనరావు, ఎం పి, మైరరాబాదు.
8.	మతములు	శ్రీ మామిడిపాటి వేదాంతరామయ్య, ఎం పి, మామిడిపాటి, అంధ్ర, కోంకాయ మైరరాబాదు, 81, మార్కెట్, సిక్కిరాబాదు.
		శ్రీ గురిపాటి లక్ష్మీరాంకయ్య, ఎం పి, ఎడిటోరియల్ మార్గదర్శకులు, నం ౪, పి కోశమితి, విద్యానగర్, మైరరాబాదు.

9 వంశరామకావ్యము

10. క్రీడలు

11. వాదకావ్యము

12. న్యాయకావ్యము

13 వాణిజ్యకావ్యము

14 విశోదములు

15. యాత్రలు, అన్వేషణము

16 కళ

17 గానకావ్యము

18 చిత్రకళ

19 వృత్తకళ

20 వాస్తవికత

21 గణితకావ్యము

శ్రీ అందవర్తి లక్ష్మీరంజనము, ఎం పి.,

విద్యావనగరము, హైదరాబాదు-1

శ్రీ డి టి వెంకటాచారి,

భౌతికశాస్త్రశాఖ, ఉ వి హైదరాబాదు-1

శ్రీ యస్ నరోత్తమరెడ్డి, ఎం పి.,

సారానుగూడ, హైదరాబాదు-20

శ్రీ వల్లూరి వెంకటేశ్వరం, డి పి, డి ఎల్,

అడ్వకేట్, సుప్రీమ్కోర్టు, క్రొత్తపేట,

హైదరాబాదు

శ్రీ మొక్కపాటి వాణీ, ఎమ్ పి.,

రీడర్, ఆర్థికశాస్త్రశాఖ, ఆర్ట్స్ కీ

వైస్చుకళాశాల, వరంగల్లు

శ్రీ వీరభూచి సాంజీవరావు, డి పి, ఎల్ ఎల్ డి.,

అధ్యక్షులు ఆంధ్రవిశ్వసాహిత్య,

308, మ్యూజియంగూడ, ఏకేంద్రాబాదు-8.

శ్రీ డేవుంపల్లి రామానుజరావు, డి పి, ఎల్ ఎల్ డి

కార్యదర్శి, ఆంధ్రప్రదేశ్ పాహిత్యఅకాడమీ,

హైదరాబాదు

డాక్టర్ రాధాక్రోలు సుబ్రహ్మణ్యం,

మాతీచరిత్రకాభ్యాసములు,

ఉ వి హైదరాబాదు-1

శ్రీ శుద్ధా వేంకటసుబ్బాబ్బకాపి,

విజిటింగ్ ప్రొఫెసర్ స్ట్రీ రిసెర్చ్ అఫీసర్,

ప్రభుత్వ స్పెషియల్ గాని కళాశాల,

కింగ్ కోరికోడ్లు, హైదరాబాద్-1

శ్రీ కేశవగిరిరావు

ఉపన్యాసకులు, ప్రభుత్వ చరిత్ర కళాశాల,

హైదరాబాదు

శ్రీ నటరాజ రామకృష్ణ, డి పి.,

గైడ్ లెక్చర్, వృత్తకళానికేతనము,

హైదరాబాద్.

డాక్టర్ ఎం రాధాకృష్ణకర్త, ఎం పి.ఎ.హెచ్.డి.,

చరిత్రశాఖ, ఉ వి. హైదరాబాదు-1

శ్రీ రావువేండ్రరావు, ఎం పి.,

అధ్యక్షులు, గణితశాస్త్రశాఖ, ఉ వి

హైదరాబాదు-1

- 22 భౌతికశాస్త్రము
దాక్షిణ్యం రావణ సత్వవారాయణ .
అపార్యం, శౌరిశాస్త్రశాస్త్ర
ప్రారంభము-7
- 23 రసాయనశాస్త్రము
దాక్షిణ్యం వేదానాది సేవకలనుబాదాను, 21 ఎన్ 21,
ప్రేమిపాల్, సైన్స్ శాస్త్రం, 21
ప్రారంభము-7
- 24 వ్యవహారము
శ్రీ 21 వి. రమణారావు, ఎం ఎన్ 21,
రీడరు, వ్యవహారశాస్త్రం,
రామేశ్వరం, ప్రారంభము-21
- 25 అంతుశాస్త్రము
శ్రీ 21 అగస్త్యశాస్త్రం, ఎం ఎన్,
అంతుశాస్త్రం, సామంతం, 21
ప్రారంభము-7
- 26 భూగర్భశాస్త్రము
దాక్షిణ్యం 21, వి రావు,
భారత భూగర్భశాస్త్రశాస్త్రం, ప్రారంభము
శ్రీ
దాక్షిణ్యం ఎన్ బాలకృష్ణం,
అంతుశాస్త్రం, సైన్స్ శాస్త్రం, ప్రారంభము-21
రీడరు, అగస్త్యశాస్త్రం, ప్రారంభము-21
- 27 అగస్త్యశాస్త్రము
దాక్షిణ్యం వేదానాది సేవకలనుబాదాను, 21 ఎన్ 21,
గతశాస్త్ర శాస్త్రం, సామంతం, ప్రారంభము-21
సేవకలనుబాదాను, సామంతం
- 28 వైద్యశాస్త్రము
దాక్షిణ్యం ఎం బాలకృష్ణం, ఎం ఎన్ 21, వి హెచ్, 21,
రీడరు, అగస్త్యశాస్త్రం, 21 ప్రారంభము-7
దాక్షిణ్యం ఎన్ సేవకలనుబాదాను, 21 ఎన్,
వైద్య శాస్త్రం, ప్రారంభము-21.
- 29 పానశాస్త్రము
శ్రీ వల్లభ శాస్త్రం,
అగస్త్యశాస్త్రం, సామంతం, ప్రారంభము
శ్రీ
ప్రారంభము 21 వి. ఎన్ రావు,
21, సేవకలనుబాదాను, సామంతం,
అగస్త్య, సామంతం-21

- 30 వ్యవసాయకావ్యము
 31 సంఖ్యాకావ్యము
 32 మానసికకావ్యము
 33 విద్యాకావ్యము
 34 వాతావరణకావ్యము
 35 వివిధములు
 36 ఆంధ్రదేశము, విశేష శీర్షికలు
 37 ఆయుర్వేదము
 38 భారతీయ ప్రాచీనవిద్యలు - రకాలు
 39 సమైక్యకావ్యము
 40 తెలుగు
 41 రాజ్యపాలనము
- శ్రీ కంఠంపాటి భాస్కరము, డి. యస్. సి.
 వ్యవసాయకళాశాల, రాజేంద్రవనము, హైదరాబాదు-51
 శ్రీ డి. డి. యస్. దాస్, ఎం. ఎస్. సి.,
 రీడరు, గణితకళాశ్రుశాల, ఉ. వి. హై. కాలనీ,
 ఆరార్య కే. వేదాంతవాసి, ఎం. సి. ఎం. ఇటి.
 విద్యానిశ్చయ కళా వి. హై. కాలనీ
 శ్రీ సత్యరాజ్ కృష్ణారావు, ఎం. సి. ఎం. ఇటి
 హై. కాలనీ
 దాక్షిణి ఎన్. రాజేంద్ర రావు ఎం. ఎస్. సి., సి. హెచ్. డి.
 రీడరు, భౌతికశాస్త్రశాల ఉ. వి. హై. కాలనీ
 దాక్షిణి డి. పర్వతరావు మూర్తి, ఎం. ఎస్. సి., సి. హెచ్. డి.
 రీడరు, భౌతికశాస్త్రశాల, ఉ. వి. హై. కాలనీ
 వండిత ఆదిరాజు సత్యద్రావు,
 శాస్త్రగర్భి, శాస్త్రగర్భి వరకేశ్వరం మండలి,
 78, కె. ఎ. హై. కాలనీ
 వ్యవసాయ వేదాల రచయిత వేంకట రామానుజపూరి,
 ఆయుర్వేదకళాశాల, సి. వి. హై. కాలనీ
 శ్రీమతి. పద్మావతి, ఎం. సి. ఎం. ఇటి.
 రీడరు - తెలుగుకళాశాల, కృష్ణా జిల్లా, హై. కళాశాల,
 హై. కాలనీ
 దాక్షిణి సి. వెంకటేశ్వరరావు,
 రీడరు, హై. కాలనీ
 దాక్షిణి రామలింగం కవర్తి,
 ప్రొఫెసర్, కమిటీ, హై. కాలనీ
 హై. కాలనీ
 శ్రీ మామిడిపూడి వెంకట లక్ష్మణం, ఎం. సి.



రచయితలు

సాహిత్యరూపం	రచయిత	విషయము	పుట
బ. సేం	శ్రీమతి అద్వానీప్రసం జులీ నేపిలిరత్నం C/o నటరాజ రామకృష్ణ, నృత్యశాలానికేవలము చివరగడ, హైదరాబాదు-50	భాగవత నాట్యకళ	681
అ. రా. రా.	డాక్టరు అదవీ రామకృష్ణారావు, ఎం. సి రీడరు, ఆంగ్ల భాషాశాల, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయము, హైదరాబాదు-7 ఆంధ్ర	ప్రాచ్య, పాశ్చాత్య పితృభావములు (కావ్యాత్మక)	222
అ. దీ	వందీత అదిలాబ్ వీరభద్రరావు కార్యదర్శి, అశ్వశాలారాయ పరిశోధనమండలి, 78, ఆజంపేట, హైదరాబాదు	1 భద్రగిరి 2 బతుగరులు 3 బయకాళ రామప్పయ్య 4 వ్యాజ్ఞవేదము	234 234 242 477
ఎ. పు.	శ్రీ ఆనంద వుడదోర్రమ, ఎం. దీ మల్లికార్జున్ హైస్కూలు, అమృతం	1. పిల్లలైవేదము (ర) 2. ప్రాచీనసాహిత్యం	200 214
అర్. ఎం. జో	శ్రీ అర్ ఎం జోషి రిటైర్డ్ ట్రైబ్యూన్, సెంట్రల్ రికార్డు ఆఫీసు, హైదరాబాదు ప్రభుత్వము కి-4-108, కాదిగూడ, హైదరాబాదు-50	1 భూత్య భారతకళాసంస్కృతి 2. ప్రాచీనభారత యుద్ధకళము	80 222
అర్. రా	శ్రీ అర్ రాజగోపాల్, ఎం. దీ. ఉపవాసములు, తెలుగుభాష, శ్యామలా కళాశాల, బావర్ నెన్ పేట, మైసూరు	జాత్యమరాజ్యముల చరిత్ర	234
అర్. వి. రా	డాక్టరు రాంపల్లి విశ్వేశ్వరరావు, ఎం. సి. సి. హెచ్. డి, నాగాయడగూడ, హైదరాబాదు	1 చెట్టుబడి 2 ప్రభుత్వము-కాశీభక్తులు 3 ప్రభుత్వ కాశీభక్తుల సమావేశములు 4 ప్రభుత్వ విప్లవ 5 విప్లవములు 6 విప్లవముల చరిత్రము	34 127 101 222 404 422
అర్. ప. రె.	శ్రీ అర్ పద్మావతిరావు భాగ్యశాలాస్థానములు, డి. వి. రెడ్, కళాశాల విజయం, ఎ. గో, విజ్ఞా	పాఠశాల (మ)	87

ఆర్. మ	డాక్టరు రాయ్‌ట్రోయి ముద్రహస్తం, ఎం. పి. పి. హెచ్. డి. మాజీచరిత్ర కాళార్యములు, ఉ. వి. హైదరాబాదు-7	1 పురావస్తు శాస్త్రశాస్త్రము 2. ప్రాకృతికవిజ్ఞాన-పురావస్తుశాస్త్రము	15 211
ఆర్. మ	శ్రీ ఆర్. సుర్యవారాయంమూర్తి, ఎం. పి. ప్రసిద్ధిపాట ప్రెయిస్‌లెగ్ కాటేజీ, వరంగల్లు	కాల్చిక్ రాజ్యములు (చ)	384
ఇం. వే	శ్రీ ఇంటూరి వేంకటేశ్వరరావు ఎడిటర్ "ఓమకా" ప్లాట్ నెం. 12/8, అంధవాల్ నిగరు, మద్రాసు-23	1 ప్రభాత గాటకళలు 2 ఫిట్‌కెరాల్డ్ ఎడవర్డ్ 3 బిచ్చెట్ శేషు 4 బిచ్చెర్ రాధుచార్యులు 5 కాటె 6 వేరెట్‌సెన్ 7. భానుమతి 8. భారతదేశపు పరివారంగము	190 291 266 280 222 458 269 201
ఎం. పు	డాక్టర్ ఎం. కంఠేశ్వరరావు, ఎం. పి. పి. హెచ్. డి. రీడరు, తెలుగుకాల, సాయంకళాకాల, హైదరాబాదు	1 ప్రకాశవస్తువులు (కాళి) 2 బిచ్చెట్‌సెన్ పీకారామార్యులు	147 236
ఎం. మ	శ్రీ ఎం. మధుకరరావు, ఎం. పి. రెవ్యూర్ గణితశాస్త్రశాఖ, ఉ. వి. హైదరాబాదు-7.	1. పైకాగరన్ 2. టెర్మిన్ సోదరులు 3. బ్రహ్మగుప్తుడు	74 480 490
ఎన్. బి. వి. కృ.	శ్రీ ఎన్. బి. వి. కృష్ణారావు, ఎం. ఎన్. కె. ఉపన్యాసకులు, రసాయనశాస్త్రశాఖ, ఎం. ఆర్. కాటేజీ, విజయనగరము	జేయర్ ఎం. ఎఫ్. పాల్	482
ఎన్. వేం	శ్రీ ఎన్. వెంకటరావు లాచర్స్ అండ్ ట్రోట్రో, 4-వ క్లబ్ వార్షికోత్సవం హాట్‌రోడ్డు, మద్రాసు-2	కాచ్య ఇంజనీరింగ్-టెక్నాయిములు	291
ఎన్. పి.	ప్రొఫెసర్ ఎన్. పద్మేశ్వర్ రీడియంట్ ఇంజనీరింగ్ శాఖ, వరంగల్లు	కాయిలెట్-కాచ్యోత్సవము	274
పి. వెం	శ్రీ పి. వెంకటయ్య, ఎం. పి. ఉపన్యాసకులు, చరిత్రశాఖ, ఎన్. పి. ఇ. ఎన్. తెలుగుకళాకాల, విజయనగర, హైదరాబాదు-7	1 జరంపురము 2 తెల్లియం (చ) 3 బొంబియా (చ)	246 440 407
పి. ర	శ్రీ పి. రమేష్, ఎం. పి. జి. ఇ.డి. C/O ఇ. పర్యావరణ, డి. ఇ. పి. ఆఫీసు, పటాచు, చ. గో. కిల్లా	1 ప్రోటెక్ 2 బిల్. పి. వి. ర్స్ 3. కాన్స్ట్రక్షన్ 4. టెన్. టె.	180 254 298 442

కొ. న.	శ్రీ కొమ్మమూస పరిపంచకలాపం, విజ్ఞానపురి, హైదరాబాదు-1	1 పోటో 2 ఫుట్ బాల్ 3 బాడ్ మీంటెన్ 4 బాలిడీడలు 5 బామెట్ బాల్ 6 బేస్ బాల్	107 806 888 878 897 454
కొ. నా	శ్రీ కొరిమర్ల నాగేశ్వరరావు, ఏ. ఏ. చార్లెడ్ రోడ్, శిల్పా రోడ్ లైబ్రరీ ఆధారిత, ఖమ్మం	తెల్ల కొండ రామారావు	431
కొ. ను	వండిత కొ మధుసాధనరావు, ఇల్లాగేటు, ఇల్లాంబారు, ఖమ్మం	బాలరంగుడు (వలనాటి)	878
ఖం. న. కా	వ్యాకరణ శిరోమణి, ఖండవల్లి సరసింహాశ్రమి, వైస్ ప్రెసిడెంట్, సంస్కృతకళాశాల, నీకారాంబాగ్, హైదరాబాదు-1	భాగవతము (సంస్కృతము)	584
ఖం. కా	శ్రీ ఖండవల్లి బాలేంద్రశేఖరం, ఎం. ఏ. ప్రెసిడెంట్ ఎన్. వి. ఇ. ఎస్. తెలుగుకళాశాల, విద్యానగరము, హైదరాబాదు-1	1 ఫోటోమియా (చ) 2 బాలిఫోమియా (చ) 3 థియేటర్ శిక్షము (చ) 4 భావన శిక్షము (చ) (హిందూమత యుగము) 5 భావన శిక్షము (చ) (మహామ్యూజియం మహాయుగము)	809 871 817 874 879
ఖ. శే. ఆ	శ్రీమతి ఖనుద్విసాదేగం అప్పాసీ, ఎం. ఏ. ఉపన్యాసకురాలు, ఏ. వి. మహిళాకళాశాల, హైదరాబాదు	1 వ్యక్తి నూతన శిక్షణాచరము 2 ప్రయోగ చరము	185 240
గ. శీ	శ్రీమతి గడిమి క. జీవరత్నమ్మ C/O (శ్రీ) వటరాజరామకృష్ణ, వృత్తానిశేకనము, హైదరాబాదు	శరణాస్రయము	548
గ. రా. శ	వండిత గడియారం రామకృష్ణశర్మ, అంబులెము, మహబూబనగరుజిల్లా ఆంధ్ర ప్రదేశ్	1 ఫుల్ టెంపెరేచర్ 2 ప్రకాశరేఖ సురనరము 3 ప్రకాశరేఖ 4 శివబాతి	8 155 510 558
గ. ర. కా	శ్రీ గరికపాటి లక్ష్మీకాంక్షికాశ్రమి, ఎం. ఏ. ఎటెరీయల్ మాడర్నిటీ కెం. డెంటు, హం. ఆం. వి. శిక్షనమితి, విద్యానగరం, హైదరాబాదు-1	1 పోటోగ్రఫీ శిక్షము (చ) 2 పోటోమియా శిక్షము (చ) 3 బాబుడు	94 102 888

గు ర త	డాక్టర్ గురాంగ్ ప్రగిర్ డిషిర్, ఎం ఏ ఏ హెచ్ డి రిమైన్స్ రిడరు, పబ్లియర్ భాదాశాఖ, ఉ పి, హైదరాబాదు-7	ఫారవీఖాసా సాహస్యకవలు	282
ఏం బు వేం ఆ	శ్రీ చింతలపాటి జువ్వివేంకట అప్పారావు, రిమైన్స్ పాడ్ మాస్టరు చిక్కడవల్లి, హైదరాబాదు-30	బ్రహ్మనాయకు	401
చ రా శ	చల్లా రాధాకృష్ణకృష్ణ, ఎం పి ఎం లిట్ కె. సి. కాండవరయ గ్రామజీవీధి, తండ్రియార్ పేట, మద్రాసు-31	ప్రాచ్యుత్తర పుష్కలకాండగారము,	286
తె రం	శిరోమణి తెలమిరెడ్ల రంగారావులు, రీసెరు, తెలగుకాలి, కర్నూట్ సైన్సు కళాశాల, హిందరాబాదు	అమృత పోతనామామృత	288
జ. వేం మ శ	పండిత జనమంగి వేంకటసుబ్రహ్మణ్యకర్మ, కడప, అం, ప్ర	పుష్పగిరి	21
క రా	శ్రీ జి రామిరెడ్డి, ఎం ఎఫ్ పి పబ్లిక్ ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటు, ఉ పి, హైదరాబాదు-7	ప్రభావ కార్యవిరూపాకుడు	171
జి రి మ	శ్రీ జి. వి సుబ్రహ్మణ్యము, ఎం పి, కర్నూర్, ఎన్ వి ఇ. ఎస్ తెలుగుకళాశాల, విజ్ఞానగరం, హైదరాబాదు-7	భారత వ(పాటవము-వంశాయతీరాజ్యము	815
తె చ.	శ్రీ తె వరద్రహ్మం, ఎం హం వాణిజ్యకాస్ట్రోనాగ్నావకులు, హిందూకాలి గుంటూరు	భారత వాణిజ్యకోశాచములు- దేశాంతవము-అంతర్జాతీయము	625
తె ల.	డాక్టరు తె లక్ష్మీనారాయణరావు, ప్రకృతి విశ్వాసాయము No 6 1 వ మెయిన్ రోడ్డు గాంధీనగరము, అదయార్ మద్రాసు-30	ప్రకృతిలిఖన	126
జి ఎస్ ఎస్. అం	శ్రీ జి ఎస్ ఎస్ అంజనేయరా, ఎం ఎస్ పి వాతావరణ కాన్సర్వేషన్ కార్యాలయము, శివాజీనగరు, పూనా	1 ప్రపంచ శిశోష్ణకృతి 2 భారతదేశ శిశోష్ణకృతి	178 509
టి. వి. జి. కా	శ్రీ టి వి జి కాప్ట, తెల్లికల్ అపిటెంటు అర్మీయలొజిక్ నర్సే ల్ ఫ్ ఇండియా, పోస్ట్ క్వార్టర్స్ నర్సిక్, అడిక్ మెట్టు, హైదరాబాదు-7	1. భారతీయకళ, ప్రాంతకళ- ప్రారంభి 2. భారతీయకళ, ప్రాంతకళ- మధ్యయుగగీతి	680 685

డి ఆ థి	శ్రీ డి 3 వీధి వేదరావు, ఎం ఏ , రిటైర్డ్ ప్రొఫెసరు, కన్నడ భాషాభివృద్ధి, డి వి లింగంపల్లి, ప్రైవేట్ రికార్డులు-27	అంశేకర్లు	809
డి రా వ	శ్రీ డి రాధాకృష్ణమూర్తి, ఎం ఏ ఉపన్యాసకులు, ఉత్తర భాషాభివృద్ధి, రాజా ఆర్ ఎస్ ఆర్ కె రంగారావు భాషాభివృద్ధి, బొమ్మిలి, శ్రీరామేశ్వరం	బొమ్మిలి	459
డి వి రం	డాక్టరు డి వి రంగారావు, 1 వ లైన్, ప్రొఫెసర్ హిందూ విద్యాలయ గుంటూరు	ప్రొఫెసర్ హిందూ విద్యాలయ (అయ్యప్పేశ్వరం వనం వారి)	141
డి శ్రీ	శ్రీ డి శ్రీరంగరావు, ఎం ఏ తెలంగాణ భాషాభివృద్ధి, ప్రైవేట్ రికార్డులు-27	ప్రొఫెసర్ హిందూ విద్యాలయ	325
రం ఆం కా	"కామేశ్వర" కంపెనీ ఆంధ్రప్రదేశ్, ఎం ఏ అంధ్రప్రదేశ్ భాషాభివృద్ధి, అంధ్రప్రదేశ్ భాషాభివృద్ధి, కలెక్షన్లు, ప్రైవేట్ రికార్డులు-27	కలెక్షన్లు	647
మా కి కృ కా	"కామేశ్వర" కంపెనీ ఆంధ్రప్రదేశ్, ఎం ఏ తెలంగాణ భాషాభివృద్ధి, ఎం ఏ ఎస్ కళాభివృద్ధి, సర్వోత్కృష్ట, గుంటూరు జిల్లా	బొమ్మిలి	475
తె వి క	"కామేశ్వర" కంపెనీ ఆంధ్రప్రదేశ్, ఎం ఏ ప్రెస్మిషన్, వేంకటేశ్వర ప్రొఫెసర్ భాషాభివృద్ధి, పాఠశాల, మహబూబ్ నగర్ జిల్లా	ప్రొఫెసర్ భాషాభివృద్ధి	508
డి థే క	శ్రీ డిగవల్లి వేంకటేశ్వరరావు, అంధ్రప్రదేశ్, గుంటూరు జిల్లా, తెలంగాణ భాషాభివృద్ధి	"కామేశ్వర" కంపెనీ ఆంధ్రప్రదేశ్, ఎం ఏ అంధ్రప్రదేశ్ భాషాభివృద్ధి	530
ర క	శ్రీ రమేంద్రప్రసాద్, ఎం ఏ , ఉపన్యాసకులు, అంధ్రప్రదేశ్ భాషాభివృద్ధి, పాఠశాల, ప్రైవేట్ రికార్డులు	"కామేశ్వర" (కా)	627
మా ఆ సి	డా॥ భాగ్యలక్ష్మి, ఎం ఏ ప్రెస్మిషన్, డి * ఎస్ ఆర్ కళాభివృద్ధి, శ్రీమదగిరి, 15 గోడ కలెక్షన్లు	తెలంగాణ భాషాభివృద్ధి	108
న కా	డా॥ కామేశ్వర, ఎం ఏ రీమిషన్, అంధ్రప్రదేశ్ భాషాభివృద్ధి, ప్రైవేట్ రికార్డులు, డి వి , ప్రైవేట్ రికార్డులు-27	తెలంగాణ భాషాభివృద్ధి	170

క. రా.	శ్రీ నటరాజరామకృష్ణ, నృత్యనిశేవము, వివేకనగర్, హైదరాబాదు-20	ప్రాచీన నృత్యరీతులు	221
మా కృ. కా.	శ్రీ మాతం కృష్ణకామి, ఎం. పి.,	1 భారతదేశచరిత్రములు, భారీ అనుకరణ చరిత్రములు 2 భారతయజుర్వేదము	594 694
పా. మా. క.	రాజులు పాడిబండ మాదివరకర్త, ఎం. పి. పి. హెచ్. డి. రీడర్, నెలగురాళి, ఉ. వి., హైదరాబాదు-7	1 వీర్విష్ణుభాషా సారస్వతములు 2 బర్మీయభాషా సాహిత్యములు	208 251
పి. పి. తే.	శ్రీ పి. పి. తేమ్మ పబ్లిష్ అర్బన్ ప్రెస్ డిపార్టుమెంటు, ఉ. వి., హైదరాబాదు-7	సారవంశములు	112
పు. క. కా.	శ్రీ పుష్పపరబ్రహ్మకామి, ఎం. పి. ఎన్.ఎస్.ఆర్. కాలనీ, అడ్డ కాం, హైదరాబాదు	ప్రోటోరాజు (చెడన)	249
పు. చి.	శ్రీ పుల్లారామకృష్ణ, పి. ఎస్. పి. భూగోళకాస్త్రకాం, ఉ. వి. హైదరాబాదు-7	చెరగేస్త (పూ)	68
పు. పేం. సు. కా.	పుర్రా వేంకటసుబ్రహ్మణ్యకామి, మిడిటంగ్ ప్రాధాన, డి. రీడర్, అభీనంద, ప్రభుత్వ నృత్య, గాన, కళాశాల, హైదరాబాదు-1	జయకాళ రామకృష్ణయ్య-2	244
పు. పేం.	శ్రీ పుల్లారామ వేంకటేశ్వర్లు, ఎం. పి. పి. డి. రిజిస్ట్రార్, పాకే పేట, తిమ్మ	1 పాట్లకామములు 2 ప్రాచీనాచారములు 3. అనుకరణములు 4. తేజస్వినీచరిత్ర 5. తొమ్మిదివందల 6. బ్రహ్మసూత్రములు 7. భట్టాచారి	20 228 411 448 456 465 508
పు. శ్రీ. రా.	రా. పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడు, ఎం. పి. పి. హెచ్. డి. ఉపనాథకులు, సంస్కృతకాం, ఉ. వి. హైదరాబాదు-7	భాషాకాస్త్రము-రాజాచారము. భాషామయములు	
పె. రిం. కా.	"ఉభయరామప్రసాద" చెరవలి రింగయ్యకామి, 50/2, పి. డి. హెచ్. వి. కాంపి, హైదరాబాదు, హైదరాబాదు-20	ప్రతిష్ఠాపత్రము	182

ప్ర. రా. మ	శ్రీ ప్రభావ దాతమంబుయ్యి, ఎటబోరియర్ స్కూలర్, చంద్రగిరిగ్రామం బిల్లువలోకి ము, విద్యార్థిగరం, హైదరాబాదు-1	1 పులివారము 2 పున్నములు	19 25
ప్ర. వెం. మ. 4	శ్రీ కృష్ణానది పేరకుమంబుకర్త, పేట, కర్నూలు	శివములు	150
ప్ర. ప. ఆం.	శ్రీ ప్రభావ నీతాహంబువేయిలు, ఎం కాం ఫ్లేట్ హౌస్ లో ఇంటియా, తెనాలి, గుంటూరుజిల్లా	కాంబింగు విభాగము	501
వి. 1	శ్రీ బి శేషరావు, ఎం ప ఉపన్యాసములు, గణితశాస్త్రశాఖ, ఉ పి, హైదరాబాదు-1	పెర్మా	507
వి. రా.	డాక్టరు బి రాజేంద్రరావు, ఎం ఎస్ పి. ఉపన్యాసములు, వృక్షశాస్త్రశాఖ, వ్యవసాయశాఖల, రాజేంద్రనగర్, హైదరాబాదు-1	ప్రకాండము	115
వి. రా	డాక్టరు బి రాజరాజు, ఎం ప పి హెచ్. డి. అంతర్జాతీయములు, పోస్ట్ గ్రామ్యుయిట్ సెంటర్, 2 బ్రాస్ పి పి వరంగల్లు	1 కేరళము 2 బ్రాస్ పి పి	447 531
వి. వి. ర	శ్రీ బి వి రమణరావు, ఎం ఎస్. పి రీడరు, వృక్షశాస్త్రశాఖ, వ్యవసాయశాఖల, రాజేంద్రనగరం, హైదరాబాదు-1	1 ప్రభుత్వచంద్రాచార్య 2 ప్లాన్-మ్యాప్ 3 ఫార-డేమెంట్	178 256 281
బి. వెం. ప.	డాక్టర్ కొర్రపాటి వెంకటకమంబరావుకర్త, ఎం ప పి, హెచ్. డి ఉపన్యాసములు, తెలుగుశాఖ, అర్బన్ డి పై ము శాఖల, సికిందరాబాదు	ఫాహాయన్	257
కం. పి. జి.	డాక్టరు కంఠారం సీమ పేషెంట్ ముందు, ఎం ప, పి హెచ్. డి. ఉపన్యాసములు, హిందీభాషాశాఖ, అర్బన్ డి పై ము శాఖల, సికిందరాబాదు	1 ప్రాశస్త్యకళామహాశక్తిములు 2 ఫిరకాసి 3 తెలంగాణాసా సాహిత్యములు 4 తెలంగాణాసా	208 266 413 484
బి. మా.	శ్రీ బి.గంగా సారాధిరావు, ఎం ప, వి శిశి ప్రెసిడెంట్ ఇన్ ఛార్జ్, ఎం ఆర్ ప్రెసిడెంట్ ఇన్ ఛార్జ్, విజయనగరం-2	1 పెట్రోలా 2 బోధననగరము	72 473

సం. రా శా	శ్రీ మంగిపూడి రామలింగకృష్ణ, కొవ్వూరు, ప గో తల్లా	భాత్యంబే	587
మ ఉ ర	శ్రీ చుడీర్ ఉర్ రహమాన్, ఉపన్యాసకులు, మువత్తవత్తకాస్త్రశాల, ఉ వి హైదరాబాదు-1	1 ప్రవర్తనై 8 మువత్తవత్తకాస్త్రము 2 ప్రాయ్	188 838
మ డ	శ్రీ చుహమ్మర్ ఇబ్రహీం, ఎం ఏ టి టి ఉపన్యాసకులు, భూగోళకాస్త్రశాల, చ.హిళాకాశాల, ఉ వి., హైదరాబాదు-1	1 "చిహ్నేశము (భూ) 2 బొలియా (భూ) 3 ఫిజ్జాండు (భూ)	88 488 282
మ కా ద	శ్రీ చుహమ్మర్ ఇబ్రహీం, ఎం ఏ టి టి ఉపన్యాసకులు, భూగోళకాస్త్రశాల, చ.హిళాకాశాల, ఉ వి., హైదరాబాదు-1	పురాణకాస్త్రము	10
మా. శో	శ్రీ చుహమ్మర్ ఇబ్రహీం, ఎం ఏ టి టి ఉపన్యాసకులు, భూగోళకాస్త్రశాల, చ.హిళాకాశాల, ఉ వి., హైదరాబాదు-1	1 ప్రవర్తనై 8 మువత్తవత్తకాస్త్రము 2 ప్రాయ్ 3 ఫిజ్జాండు (భూ)	188 838 282
మా. శేం	శ్రీ చుహమ్మర్ ఇబ్రహీం, ఎం ఏ టి టి ఉపన్యాసకులు, భూగోళకాస్త్రశాల, చ.హిళాకాశాల, ఉ వి., హైదరాబాదు-1	1 ప్రవర్తనై 8 మువత్తవత్తకాస్త్రము 2 ప్రాయ్ 3 ఫిజ్జాండు (భూ)	188 838 282
మి. హ.	డాక్టర్ మిర్ హుసేన్, రీడరు, వ్యవసాయకాస్త్ర శాఖ, వ్యవసాయ శాఖ, రాజేంద్రవరం, హైదరాబాదు-31	1. ప్రైయ్ చీడలు 2. ప్రైయ్ తెగుగు	77 84
ము. కా శ.	డాక్టర్ ముక్తూరు బాబ్జువర్మ, ఎం ఏ టి టి, పి హెచ్, డి, రీడరు, భూగోళకాస్త్రశాల, ఉ వి., హైదరాబాదు	హన్ హాఫ్ జోసెఫ్ హాన్	812
యం ర రా	వ్యవసాయ శాఖ, వ్యవసాయ శాఖ, రాజేంద్రవరం, హైదరాబాదు-31	1 ఫలములు 2 ఫలములు, నీలములు వ్యాప్తిచెందుకు 3 నీలములు	274 278 410
రా. క	డాక్టర్ రామలింగకృష్ణ, పి హెచ్, డి, రీడరు, భూగోళకాస్త్రశాల, ఉ వి., హైదరాబాదు	ప్రైయ్ చీడలు, వ్యవసాయ శాఖ, రాజేంద్రవరం, హైదరాబాదు-31	44
యం శేం	శ్రీ చుహమ్మర్ ఇబ్రహీం, ఎం ఏ టి టి ఉపన్యాసకులు, భూగోళకాస్త్రశాల, చ.హిళాకాశాల, ఉ వి., హైదరాబాదు-1	పురాణకాస్త్రము	10

యం. స. వా	"వ్యక్తియ" యంతమాది సత్యవారాయన (శ్రీచాత్యవ) ఎం. ఓ., ఆల్ ఇండియా రేడియో, హైదరాబాదు	1 భావశీలం మతము 2 భరతవాక్యశాస్త్రము	807 548
యం. యో	శ్రీ యలమంచిలి యోగేశ్వరరావు. ఎం. ఎస్. సి., ఉపన్యాసకులు, వ్యవసాయ కళాశాల, రాశేంద్రనగర్, హైదరాబాదు-51	పైరుల పెంతునం	57
యస్. పి. యస్. బేం	"సాహిత్యవిభాగం" సర్దార్ భట్టవర్మలవెంకటారెడ్డి, భరద్వాజు మహర్షి చారిత్రిక పరిశోధన, ఏలూరు, ప. గో. శిల్పా		551
కా. ప్ర	శ్రీ రామచంద్రప్రసాదు, ఉపన్యాసకులు, భూగోళశాస్త్రశాఖ, సాయం కళాశాల, హైదరాబాదు-1	బుక్ మెక్	417
కా. శ	శ్రీ రామశి భరద్వాజు, పర్యాటకము, 155/2 RT, విజయనగర్ కాంపి, హైదరాబాదు-28	ప్లాస్టిక్ పర్యాటకము (పెన్నా లో)	250
ఓం. పి. కా	శ్రీ లంకాపీఠరామశాస్త్రి, జ్యోతిషవ్యాసకులు, ప్రాచ్యకళాశాల, వల్లభుల, హైదరాబాదు	భావచారాయనశాస్త్రము అలయము (హిమ్మారు)	
వ. శిం	శ్రీ మజ్జిం రింగమూర్తి, రాజనీతిశాస్త్రకావ్యములు, యం. ఆర్. కళాశాల, విజయనగరం, విశాఖపట్నం శిల్పా	ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకవర్గము	181
కా. రా	శ్రీ వారదాస రామబ్రహ్మం, రిటైర్డ్ ఇంజనీర్, అమలాపురం పూ. గో. శిల్పా	శ్రీచారలము	508
కా. పెం. సు	శ్రీ నాగరాజు వెంకటమూర్తిరావు, ఎం. ఓ. చరిత్రోపన్యాసకులు, ఎస్. వి. ఆర్. యల్ తెలుగు కళాశాల, విద్యానగరము, హైదరాబాదు-7	1. భారతదేశపరిపాలనము- తేల్రపాలన వ్యవస్థ 2. భారతదేశ పరిపాలనము- ప్రభుత్వశాసనము 3. భారతదేశ పరిపాలనము- రాష్ట్రపరిపాలనవ్యవస్థ	812 817 819
పి. టి. వి. కా.	వ్యక్తియ శ్రీ వేదాం తిరువలవెంకట రామానుజస్వామి, అయ్యప్పేశ్వర శాసనపరిశోధన, శింగంపల్లి, హైదరాబాదు	భారత దేశము-ఉపన్యాసము	810

౧ చా	శ్రీ జువగూరి హనుమంతరావు, ఎం పి ఎల్ టి , ప్రాఫెసర్ , (రిటైర్డ్) "కాండివల్లి" హార్దిక బాగ్, హైదరాబాదు-50	1. వువరుజ్జీవము. 2 బొరగర్నత్త క్షము 3. శార్దమువము 4 బ్రహ్మవరూపము 5. బ్లావట్కొనరి, పెంచ్ టి	1 109 490 408 614
శ్రీ గో కృ	డాక్టరు శ్రీపాద గోపాలకృష్ణమూర్తి, 204, లాలగూడ, సికిందరాబాదు-17	ప్రభావళియము	189
శ్రీ శ్రీ	డాక్టర్ శ్రీపాద శ్రీదేవి, ఎం పి, కె హెచ్ డి., రిటైర్డ్ ప్రెస్ సినిట్, మహాకళాశాల, ఉ వి., 0.8/14, తైలకాబాదు, హైదరాబాదు-4	1 శ్లేటా (శర్వశేత్రగా) 2 ప్రాన్ సిన్ గార్బన్ 3. బుద్ధి - బుద్ధికోదనము 4 చెర్చాండ్ రెస్పెక్ట్	280 818 414 426
స శ్రీ శ	శ్రీ నర్సిరావ శ్రీధరశర్మ, ఎం పి డి శిక్ష , ఉపన్యాసకులు, ప్రభుత్వ ప్రైవేట్ కళాశాల, వివీరుబాగ్, హైదరాబాదు	ప్రాన్యుతేషము (చ)	318
సి వి. ర	డాక్టర్ సి వి రత్నం, రీడర్, రహియూకాన్రూకాం, ఉ వి , హైదరాబాదు-1	ఫ్లాప్టిక్ పర్యాయము(రహియనము)	359
హ ట	శ్రీహరి ఆదిశేషుష్, ఎం ఎస్ సి , అశోకనగర్ , హైదరాబాదు-50	1 పెటోరియం 2. సిమర్ ఎమిట్ 3 బెరిలియన్ డోన్స్ బాకట్ 4 కల్లుగర్ కాంతివ్యహాట్ 5 కాకా	87 902 426 685 671



వ్యాసానుక్రమణిక

	పుట		పుట
1 పునరుక్షిప్తము	1 81	పౌరసభ్యుల త్వము	108
2 పురందరచాను	6 82	పౌరసంబంధములు	112
8 పురాణవ్యాప్తము	10 83	ప్రకాశము	115
4 పురావస్తుత క్షృణ్యము	16 84	ప్రకాశము-విజ్ఞులు	118
6 పులిహారము	19 85	ప్రకృతినిశ్చయము	125
8 పుష్పగిరి	21 86	ప్రకాశక వాచకములు	130
7 పుష్పములు	25 87	ప్రకాశి, ప్రాయము	133
8 పురందరగిరి-హరిమలు	28 88	ప్రకాశాగ్రము	136
9 పురందరగిరి-హరిమలు	30 89	ప్రకాశగ్రము (అంగులై కృష్ణము నమరించి)	141
10 పెట్టుబడి	34 40	ప్రకాశగ్రము (అయ్యు కృష్ణమునమరించి)	144
11 పెట్టోలియము	37 41	ప్రకాశగ్రము (కాశి)	147
12 పెట్టోలియము-హరిమలు-విందములు	44 42	ప్రకాశగ్రము-మరవరము	155
13 పెట్టోలియము-హరిమలు	48 43	ప్రకాశగ్రము	158
14 పెట్టోలియము	51 44	ప్రకాశగ్రము-హరిమలు	165
15 పెట్టోలియము	57 45	ప్రకాశగ్రము	168
16 పెట్టోలియము	60 46	ప్రకాశగ్రము	171
17 పెట్టోలియము (హరి)	63 47	ప్రకాశగ్రము	173
18 పెట్టోలియము (హరి)	66 48	ప్రకాశగ్రము	176
19 పెట్టోలియము (హరి)	71 49	ప్రకాశగ్రము	181
20 పెట్టోలియము (హరి)	74 50	ప్రకాశగ్రము	186
21 పెట్టోలియము (హరి)	77 51	ప్రకాశగ్రము	189
22 పెట్టోలియము (హరి)	80 52	ప్రకాశగ్రము	191
23 పెట్టోలియము (హరి)	83 53	ప్రకాశగ్రము	193
24 పెట్టోలియము (హరి)	86 54	ప్రకాశగ్రము	196
25 పెట్టోలియము (హరి)	89 55	ప్రకాశగ్రము	198
26 పెట్టోలియము (హరి)	92 56	ప్రకాశగ్రము	200
27 పెట్టోలియము (హరి)	95 57	ప్రకాశగ్రము	203
28 పెట్టోలియము (హరి)	98 58	ప్రకాశగ్రము	206
29 పెట్టోలియము (హరి)	101 59	ప్రకాశగ్రము	209
30 పెట్టోలియము (హరి)	104 60	ప్రకాశగ్రము	212
30 పోలి	107 80	ప్రకాశగ్రము	218

	పుట		పుట
61. ప్రాచీన నృత్యరీతులు	291	97 ప్రాప్టిస్ కో విజారో	814
62. ప్రాచీనభారత యుద్ధశాస్త్రములు	229	98 ప్రాప్తి దేశము (చ)	818
63. ప్రాచ్య-పాశ్చాత్యసంబంధములు-కావ్యాత్మక	283	99 ప్రాప్తి దేశము (భూ)	819
64. ప్రాచ్యభిజిత పుస్తకభాండగారములు (మద్రాసు)	295	100 ప్రాయిడ్	823
65. ప్రాణహిత	298	101. ప్రాచీన భాషా పాఠశాలములు	825
66. ప్రాణశాస్త్రము	297	102. ప్రెజర్వేషన్	828
67. ప్రేమాపాదము	340	103. ప్రోజెక్ట్	830
68. ప్రేమదుఃఖములు	345	104. కంగారము	832
69. ప్రోలయ కేమరెడ్డి	247	105. కడుగులు	834
70. ప్రోలరాజు (రెండవ)	249	106. కమ్యూనిస్టు పాఠశాలము	838
71. ప్రాచీనకవితలు	351	107. కమ్యూనిస్టు గ	842
72. ప్రాచీనము	354	108. కమ్యూనిస్టు 2	844
73. ప్రాక్ మ్యాక్స్	355	109. కంపురము	845
74. ప్రాప్తి పదార్థములు (సిక్సెంజీ)	359	110. కర్మా (చ)	848
75. ప్రాప్తి పదార్థములు (రహస్యము)	368	111. కర్మయ భాషా పాఠశాలములు	851
76. ప్రేమ (తత్వవేత్తగా)	280	112. కర్మ - చిలు	854
77. ప్రేమ (రామకీర్తనగా)	284	113. కర్మ - శిష్యు	856
78. ప్రకృతి	288	114. కర్మయో (భూ)	858
79. ప్రకృతిరహితము	270	115. కర్మాది భాషా పాఠశాలము	860
80. ప్రముఖులు	274	116. కర్మయో	868
81. ప్రముఖులు, కీటులు చాక్లెట్లము	278	117. కర్మయో - కర్మాది	866
82. ప్రమాదములు ప్రామాణ్యము	278	118. కర్మయో	868
83. ప్రాచీన మైక్రో	281	119. కర్మయో	868
84. ప్రాచీనభాషాత్మకములు	292	120. కర్మయో (చ)	871
85. ప్రాచీనకావ్య	297	121. కర్మయో - కర్మాది	874
86. ప్రాచీనకావ్య - ఎడ్యు	299	122. కర్మయో	878
87. ప్రాచీనకావ్య (భూ)	299	123. కర్మయో	878
88. ప్రాచీన భాషాపాఠశాలములు	299	124. కర్మయో	882
89. ప్రాచీన	299	125. కర్మయో	884
90. ప్రాచీన పాఠశాల (చ)	299	126. కర్మయో	888
91. ప్రాచీన పాఠశాల	299	127. కర్మయో - కర్మాది	891
92. ప్రాచీన	299	128. కర్మయో	898
93. ప్రాచీన (చ)	299	129. కర్మయో	897
94. ప్రాచీన పాఠశాల, పాఠశాల	299	130. కర్మయో	897
95. ప్రాచీన పాఠశాల, పాఠశాల	299	131. కర్మయో	400
96. ప్రాచీన పాఠశాల	299	132. కర్మయో	404

180	బీజగణితము
184	శీతములు
186	బుక్కరాయలు
188	బుద్ధి - బుద్ధి శోధనము
187	బుష్ మెన్
188	టె.గారి శామపాఠశ్శవములు
189	టెర్మాండ్ రప్పల్
140	టెర్రియస్, బోస్ బాకర్
161	టెర్స్నీ సోదరులు
143	టెల్లొండ రామరావు
148	టెల్లియం కాంగ్ (ఘా)
144	టెల్లియం (ఘా)
146	టెల్లియం (చ)
148	టెర్రా
147.	టేట్స్, హెన్రీ థాల్
148	టేడరులు
149	టేయర్, ఎడార్డ్ ఫాన్
180	టేరెంటినియో
151	టేక్ కాక్
152	టొజ్జవ్వికోండ
158	టొక్సి
154	టొమ్మెరి పరిశ్రమ
156	టొర్రెయ్య, కావతి
158	టొలినియా (చ)
157	టొలినియా (ఘా)
159	టోడనవర్తములు
159	టోరాయనమహర్షి
160	టౌర్స్ దేవతలు
161	టౌర్స్ దేవతము
152	టౌర్స్ పాపాత్మము
153	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
164	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
165	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
166	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
167	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
168	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు

పుట		పుట
408	189	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
410	170	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
411	171.	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
414	172	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
417	173	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
418	174	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
425	176	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
428	178	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
430	177.	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
431	178	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
435	179	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
438	180	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
440	181.	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
443	182	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
446	183	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
447	184	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
462	186	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
463	188	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
454	187	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
456	189	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
459	189	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
482	190	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
485	191	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
487	192	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
489	193	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
473		ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
475	194	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
477	196	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
480	198	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
484	197	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
489	198	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
491	199	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
496	200	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
498	201	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
501	202	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు
508	203.	ట్రాన్స్ జెన్. నైపు

	పుట		పుట
204. భారత పాండిత్యోపదేశము దేశాంతగ్రంథము- అంతర్జాతీయము	209 627	భారతీయ వ్యాయాసభాష్యము భారతి	644 647
205 భారతీయకళ-ప్రాంతవర్ణన-ప్రపంచీకరి	620	భావభారత్య-అపొక్రిఫ్టు అలంకారము-చోమనాథుడు	651
206. భారతీయకళ-ప్రాంతవర్ణన-మధ్యయుగరీతి	635	భాషాశాస్త్రము-డానివి.ఎస్.ఎస్.	
207. భారతీయ చిత్రకళాచరిత్రము	640	భాషాగురుకులములు	673



విజ్ఞానం ప్రశ్నోత్తరము సంగ్రహతంత్రవిజ్ఞానకోశము

పునరుద్జీవనము
(Renaissance)

'పునరుద్జీవనము' లేక "పునర్జన్మ" అను పదము మధ్య యుగావధానమున విశ్వాభివృద్ధి పునరుద్జీవన పరముగా ఉపయోగించబడిన శీర్షికమునకును, అలోచనకును సంబంధించిన ప్రత్యేకమునకును మనస్సు ప్రకృతివ్యవస్థలను ప్రాచీన విశ్వాభివృద్ధి పునరుద్జీవనము ప్రోత్సహించెను కోపర్నికస్ (1473-1543), గెలిలియో (1564-1642) అనువారలు పైబిల్లిక శాస్త్రపునరుద్జీవన దినయుగము ఆగోనరులై యున్నారు కోపర్నికస్ అనువాదము ఆధునిక భౌతికశాస్త్ర స్థాపకుడుగా భాగించినప్పటికూ భూమి విశ్వము యొక్క కేంద్రమని చిరకాలము నుండి అంగీకరింపబడుచున్న పితౄవాదమును పునరుద్జీవనమునకు, భూమి తనకాకమునై కానీ తిరుగుచు, ఇతర గ్రహములతోపాటే సూర్యునిచుట్టు పరిభ్రమించుచున్నదని అతడు ప్రతిపాదించెను కోపర్నికస్ యొక్క ఈ పితౄవాదమునకు గెలిలియో పర్యవసాదమును సూచించెను 'గెలిలియో టెలిసికో' పైకా అను పదమును తీర్చిదిద్దెను తననితంత్ర తీర్మానమున ద్విగోళమున పంకమున యున్నదని అతడు భవితకాకాదు అతడు తనకుమానినీ మంచిస్థితియందుండుగోరి, అతనికి ఉన్న విశ్వాభివృద్ధి పునరుద్జీవనమునకు అతనికి భావించెను కాని కొడుకునకు ద్విగోళమునందు అతనియొక్క పునరుద్జీవనమునకు పై దృశ్యాభివృద్ధియను మొదలుపెట్టె పైకా విశ్వాభివృద్ధి అయినను కనిపించెను గెలిలియో 1609న పంపకమున తొలగముయొక్క అంకిత కాలము (Time of his exilage of Padua) పునఃప్రవేశించెను దనియు, కానినీ, అతి

అంకితించు వ్యక్తాంశముయొక్క పునరుద్జీవనము, పట్టి సంబంధము లేదనియు ప్రప్రథమముగా విశ్లేషించెను అతడు తొలగమునో కూడిన యొక దివ్యపాదమును తీర్చిదిద్దెను కాని నవకు కోగలవాడికానియును తెలిసికొనుటకు ఉపయోగించెను

గెలిలియో తండ్రి ఉప కుమారునికు విశ్వవిద్యాలయమున చదువు చెప్పించలేకపోయెను అదేయందు మెరిగిన గెలిలియో, 1605న పంపకమున తన ఇంటి కేరి, భౌతిక శాస్త్రమును, గణితశాస్త్రమును అధ్యయనము చేసెను అతడు గురుత్వ కేంద్రమునై పరిశీలన చేసెను పై సా విశ్వ విశ్వాభివృద్ధియనునందు గణితశాస్త్రమునకుగాని వియమించెను అతడు అతనికి చక్క అనురాగమున పరిశీలించెను తొలగమున అందుచే, స్వేదామల సూర్యునియొక్క పంపకమునకు 10 సార్లు అతడు తీర్చిదిద్దెను కానినీ పంపకమునో గణితశాస్త్రమునకుగాని భౌతికమునకు ఉత్తమపరమమున ఉత్తమమును అతడు సూచించెను 1609న పంపకమునో తన పునరుద్జీవనము, భూమి విశ్వమునకు గూర్చియు అతడు గ్రంథమును అతడు ప్రాసెసు అతి విశిష్ట ఇంజనీరు విశ్వముగా ఉపయోగించెను

గెలిలియో ముకాళించెను 1609 (1611-1680) అను వాత తొలగ అతడు కోపర్నికస్ యొక్క పితౄవాదమును తిరిగించెను, గ్రహములు సూర్యునిచుట్టు పునరుద్జీవనము గాక, అంకితకమునకు పరిశీలించెను మూడు అత తొలగే గెలిలియో విశ్వమునకు గూర్చి కాదు దనిచిన పునరుద్జీవనము పరిశీలించెను 'గెలిలియో 1609న పంపకమున

ముతో 'తెల్లదండ కోక'లై క్రాయము, అందులో కొవ్వొకట యొక్క అర్థిపాయమును పెట్టు వర్షదముల క్రిందికి వేరారు అనునంబినవచ్చునది, వాటిని ప్రదురుచుటకు తయరచివచ్చును "విశ్వవివిధములను పొన్ను" అని తెల్లదు గెలియెను ప్రఖ్యాతవ్రతులు వ్రాయుటయేగాక, కాదు కోవచ్చొకటి నిర్ధారణమును పనుకొనిన విధానమును బర్చునీతో ప్రదురుపునునీరూర రలహా కొదగెను కాని గెలియెను తులనము అనునంబినవాడు కాదు

1699వ సంవత్సరముతో అతడు లోకావ్యాప్తమును గూర్చి ఒక పుస్తకమును తేజాగణమున వైదిక వృత్త తేజని ఆనువాదముగూర్చి వరియొకపుస్తకమును బ్రాచీన తమిళదేశములు కావలయునునాడు పెళ్ళిచుందరి కావున వాటిని తయారుచేయుటకా అతడొక కిర్యాగారమును స్థాపించి అది ఉపయోగము విధములపై ఉపవ్యాప్తము లయ్యుటకగను మహారు 1804వ సంవత్సరప్రాంతములో గలివచ్చుచున్నామి" పై ఒక ప్రాంతమును కలిపియే అందులో వనమునందు వర్షాదును ఓరుపమునదే గలివచ్చుచున్నా మునకు లోనగు చని అతడు ప్రతిపాదించెను గెలియెనా వయ్యుచేసిన తెల్లవొచ్చు (దూరదర్శిని యంత్రము) వది తెల్లవంటే అరికముగా వ్యాప్తములను పుట్టినియ్యి కక్కి లిది వొకా, పైది యుక్తములందు తెల్లవొచ్చుయొక్క ఉపయోగమునుగూర్చి అతడు వెన్నెమ నగరిపు భూగంఠం తెలిపెను అతనిని తీసికావచ్చినా అధిక వేలననాలో ఆరాకర్ణ మంది లభించెను 1810వ సంవత్సరమున తెల్లవొచ్చును అసమస్తమై పు గురితెల్లి, కావ్యావశ్యముతోనికి కిటివ.టి యొక ముఖ్యసాధనమును కనిపెట్టితి నని అతడు తెలిసి కొనెను అతడు చంద్రవితో వర్ణవలముల, అంజ్ఞాగ్ర వంశములతో నిండిన పాంపులను, వాలుగు క్రొత్త గ్రామముల కనిపెట్టెను గెలియెనా నిర్ధానిములు, హావనా విష్ణునందము క్యాకొత్తిపి మహావిద్యులను, వేరాంతుల కొవచేతులయొక్కను ఇండ్లకానిక "కోలిమెంట్ కోవచ్చొ కో" అను ఉత్తమగ్రంథము అనివేషనవగును కాదు నుయ్యెను ఆపైటి 1811 సంవత్సరముల వయ్యుగలిగిన గెలియెనా అనాలోగమున 1811, వాకంబించెను

గెలియెనా పై దీర్ఘ తెల్లి అభియోగముల పరిణామము, అతడు భర్తవిచారణకు అందు హావగలిగియు

కానివలెనను దెబ్బది సంవత్సరములు పైకిన వయ్యుగ మూర్తి రోము వగరమును 1838 లో ప్రయాణము చేసి వలసవచ్చెను భిష్ణ మహావంశమును పట్టించినదే నని అతడు కానివలెనను, అతడొక యొగిచ్చును అయ్యును, సంపూర్ణ పాఠ్యలక్ష్య మనుకరించుట కాకలే! అమృత యొగి అతడు అయ్యను గెలియెనా వనవ్యాప్తమును కొన పొందుచును, 1839లో "రెండు గ్రామకార్యములను గూర్చిన సంశ్లాఘలు" అని అమృతమును గ్రంథమును కలిపియే అతడు తేజావ్యాప్తమునై గానించిన పరిశోధన పుట్టి యునయను తగ్గించునతో వంగ్రహీనులదేను 1871 లో అతడు తుదికిరిగా చంద్రవితయొక్క సంవత్సరమును గూర్చి ముఖ్యసాధనమును కనిపెట్టెను 1881 లో అతడు లంపు దియ్యెను 71 సంవత్సరముల వయస్సులో అందుపై యుండియు, 1886 లో పైసెన్యు - ఉపయోగించిన తోలక హావము పుట్టికావచ్చునము అతడు కనిపెట్టెను 1841వ సంవత్సరములో వర్ణవల మూతడు అమృత 1842 సంవత్సరమున అవరి నెలలో మరణించెను

పట్టి పైక తన జీవిత కాలములో నిర్ధానిముల మూలమున, అతర్వంపై విన వదలములమున, విజ్ఞాన క్యాప్తముయొక్క పట్టముల కాదు కనిపెట్టిన క్యాప్తము విధానమునకేనే పుట్టింతులదవనది, గెలియెనా గుర్తముగా పమర్తించును, వాటిని నీయను బద్ధముగా అనుష్ఠించు చుండును ఖచ్చియే భావప్రదనమున అతడు గడియకొనిన అఖండ భాగ్య

ప్రాచీన వగర ప్రభుత్వముల యొక్క అతర్వముల, పర్వతోముఖమైన సంపూర్ణాధర్మమే పురుషోత్తమం యొక్క ఆశయమని లభించునది అట్టి అర్హతములు సంపూర్ణ ప్రయాణ క్రియమైన వాడు తియ్యెనా అని 1451-1510 అనునాడు ఇందు 1451లో ఇంటిచేసెను లి భోగిన్స్ నగరంకొక్క యొగియే 1451లో అమృతముగా వ్యాధివాది కుమారుడు అనిది భోగిన్స్ మూలముల వ్యయ ముండియునెను అతెల్లము, శిల్ప రచనలు ఆని కొర్రుమన అమృత వేయియవలె 1451వ సంవత్సరమున అమృతము పైకొనియె అను నొక పుస్తకము కిర్యాగానిని శిల్పరచనములను అందు అమృతముగా ప్రవేశించి 1451 ముగించిన హిమ, బుధుల కిర్యాగానిములు 15వే

శిలి, ప్రతిజాప్తాభవములు గడించి, దృఢమందగ్రామై మధ్యమయశోమధ్యస్థితో, సులభమైన రుప్తలు గలిగి, పైపాతులతో ముచ్చటించుచు, రుగ్గినయశ్శుభితో నోపాపున 1477-1482 వరకు అతడు స్థానము అధివసించునని ధోరంబోయెను వెండి అను నానది పోవకత్తమున నుండి వదిలేసెను 1482వ సంవత్సరమున అతడు చిత్రకారడుగను, ఇంగ్లీషుగను మిలాను ప్రభువగు బుడోవోగ్ నోర్జుయొద్దకేగి, ఉద్యోగమున నిర్వహించెను అతడు 17 వత్సరముల కాలము మిలాన్ నగరములో నివసించుచు శిల్పకర్మను నిర్వహించెను మిలానులో నున్నప్పుడు "లాక్టే పవర్" అను ప్రసిద్ధిచిత్రమును అతడు రచించెను 1500వ సంవత్సరములో అతడు ట్రియెంటును 1502వ సంవత్సరములో, అతడు ఫెర్మోలో నోర్జుయొద్దకు వెళ్ళుటకుగా నియమింపబడి యెగు అతడు పైకికి నిర్వాణములనుగూర్చి పరిచయమును, ఉపాధిలో ప్రయాణించెను 1504-1508 సంవత్సరముల వరకు అతడు "మోనాలిసా" అను అత్యంతమహిమయున శిల్ప బంగరమును రీతింపెను ఉల్లంఘనయన పేలములతో, గూడ నుయన చిరునవ్వుతో విరాజిల్లు తుచిత్రము శిల్పకళాపరికుల కాపాడునన, కాశ్యప శ్రీవత్సరుడను - గూడవనుపాద్వివర్ణరచయక కావించెడుచున్నది 1508వ సంవత్సరమున లియోనార్డో మరల మిలాను నగరమున కేగెను అతడు అతడు సాహితీక నిర్వాణవిధానములనుగూర్చి రోమన్ కాలగ్రామిక టంగళాకు నిలబడి నోరెగెను అటువలనాతడు రెండు సంవత్సరములకు అతడు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వ రాజస్థానములో చిత్రకారుడుగను, ఇంగ్లీషుగను ఉద్యోగమునునీడగించి, ఫ్రాన్స్ నందలి స్థిరపడిను అతడు 1513వ సంవత్సరమున మ్యునిచ్ నందు లియోనార్డో దాగిన్స్ నింపూర్వమానపుడు రాగిరీతిమైన వర్ణనమునుగను అతడు ఉద్యోగిని, అద్యోగిని రమైన శరీరనిర్మాణమునకును అతడు నింపూర్వదాహరణలని విశిలోమానుషిని (1491-1527) అనునతడు మరల యొక చిత్రమైన వర్ణన అతడు మధ్యయుగముననుండి అధునికయుగమువరకు మహానైన పరిధి గలముగను ప్రతినిధియై యున్నాడు అతని శిల్పమును స్థానమున వగరము అతని తండ్రి రుద్రికాశ్రమధిపతియగు కాని అనిజామెడు కానికారణమున అతడు ఉన్నతోద్యోగి కారణమయ్యెను అతడు రుబెన్ గారును మోలో మాత్రమే వర్ణన ఉన్నతవిద్యను చెప్పెను

తెను వర్ణనమున అతనిది ఉన్నతమైన ఉద్యోగము లింపించెను 1488వ సంవత్సరమునందు "కాస్టెల్" అను టెన్ అను స్థానమున ప్రతిజాప్తాభవ (వర్ణనమునకు చెందిన కార్యనిర్వాహకవర్ణమునకు కార్యనిర్వహించునట్లును కార్యనిర్వహించునట్లును) నుండకుచే అతనికి యద్వర్, రాజులీ కాణయ్యెక్క అంతరంగిక ప్రయాణములను పరిణించి, అత్యంతమైన వెనబ్బుటకు అనిరాశము లింపెను

మహానామ శిల్ప మొరటి పాదమున ఇటలీ రాజు కీయముగా విభజింపై పరివర్తనములను యుద్ధతీవ్రముగ నిలపించెను పోపు ముగ్గుగు కార్డెలికును మహాశిక్షకులు ఆర్చిబిషికి వర్ణనకర్మములందగులెని తొక వర్ణనకర్మము లందలి విశేషమున అర్చికుల : కాకా యుండిరి ఇటలీ కేంద్ర పరిపాలనముపై తమపట్టును దృఢ మొనర్చుకొనుటపై పోపులు ముఖ్యముగా అతని అధికారము (బోర్నియ), రెండవ అనియన్ అనువాదు ఉద్భవమైన పైకికి, రాజులయ నిర్వాణముల ననుసరించి అతని అధికారములను మూలమున నెట్ల బోర్నియా అనునతడును, మామయెక్కియ పోపువర్ణన మహాశిక్షకులచే ఇటలీయొక్క అత్యున్నతమున కావలెని విభజించిరి నీకే బోర్నియా అనువాదులైన పైకికి, రాజులయములందలి అనియన్యములనుగూర్చి తొలగించుటపై అతని అధికారముపై తన పరిపాలనాధిని విమోచించెను కాని 1508వ సంవత్సరమున బోర్నియా, అధికారముల అను నిరుత్సాహము మధ్యయొగముచే నేనువైరి 1508-1513 వత్సర కాలమునందు రెండవ అనియన్ అనువాదు యుద్ధ రాజు విడితే ప్రతిపాతలో శక్తిమందైన కార్యనిర్వాణము ననుసరించి, త్రైపున రెండుయమునకు శత్రువులైన నేచారిని లాచి వేయు ఇటలీ కార్యనిర్వహణమును మూలమునకాక నవర్ణనము 1507వ సంవత్సరము మామయెక్కియన్ అను మూలము ఇటలీగర కార్యములనుండి రహితమయ్యెను కోరెను ఫ్రాన్సు, స్పెయిన్ దేశములు రెండును ఇటలీయములైన రాజులముగా అయ్యాన్ ఇటలీ వర్ణనకర్మములో తోకర్మము కలిగించుకొనుటకు సంకల్పము లెయ్యెను

మోరెంజెల్లె రాజులయ కార్య వర్ణనకర్మములపై ఫ్రెంచి పార్లమెంటుమందెను, పోపులయలను ఎంచుకొను బద్ధిని పోపు మార్గమున అతడు విడిచివేయుచు సంధిని అతేకమయ్యెక్క యుద్ధవర్ణనములను పరిణించెను 1515

సంవత్సరములో ఆతడు ప్రాచీనమును పండితమును బుద్ధులను ప్రభువును సంబంధించెను 1813వ సంవత్సరములో స్వామిన్ శ్యామ్ శిష్యుని పై విక గణములు శిష్యుని నగరము వాక్ వింది, ప్రజాపాపిత్వ ప్రభుత్వమును మాజిద్రోసి, మోయి చెల్లిని కాపాడగలమున పట్టె చెను 1818లో ఆతడు ఏకాంతవాచమునం దుండుకట్టు అజ్ఞానముదయెగును శివరతి యందుచే ఆతడు 'చాతుర్యము' అను అత్యంత ప్రముఖమైన గ్రంథమును రచించెను అది మెదిసి మళ్ళీ కాశమహాయం దోద్రోశముకావలయు ఉద్దిష్టమైన రహస్యగ్రంథము ఈ గ్రంథమునందు కవచము శ్రీ యెదుగివాడు రాజ్యశాంతిజ్ఞాన కూర్చున్నదియు, ప్రభువై నవాడు వంశి శిష్యునివెరిగి వానిని యభావముగ ఉపయోగించువెనయందు మోక్షమెట్లె న్నుష్ట మొనర్చెను అందు కాశీయ ప్రయోగములు పాఠించు టిని నీశిష్యుడైన పాదపమున ఉపయోగించుటలో వెను కాడలేదు కాదగిన్నయైన చాతుర్య అశ్వాసన మెట్లై న నేను! అననదే మాత్రమెట్లె యొక్క కాత్తి శ్రీ పరమాత్మము రాజీయ పాతమును పాఠింపగలను, ప్రోత్సాహము ను కీర్తించి కాదయ్యె, ప్రపంచ ప్రకాశి ప్రాయమును ముగిస మరణి రాజీయవేదాంత శ్రవణము ప్రతిపాదించిన వాద్య తను మాత్రమెట్లె వేదాంతవలెనయ్యెను

ఇటు రోజుమునకు విమోచనము శ్రోత్యులకటలు ప్రయోగము మూలమున నిర్మించెను సామ్రాజ్యచారణ యొక్క, మహాకాళియ యొక్క కాంక్షనల ఇటుల బట్టి బట్టి సాధనమునకు కాణరణము సురక్షితు 18వ శతాబ్ది ఆరంభమునందు ఇటుల బట్టి సాధనమునకు బట్టి యందు మాత్రమె అను ఇటుల రోజుప్రభుయొక్క ఆరంభచార మెక ప్రముఖమైన శక్తిగా బోధించెను జీవిత మొక ఆరంభమునందు, బిలి మిర్చిబాదు అంబి ఉత్పన్నమిర్చిబాదు గునియు, బిలి ఇటుల ప్రబలము బోధించెను కాగా, మో యెట్లె కై యెట్లె ప్రబలము కాశీయములనుండి బిలి బిలిచెను మోయెట్లె 'ప్రీన్' అను గ్రంథముచే కాశ, 'బిలి' అను రచయిత ప్రాచీన రోమను చరిత్ర, "ప్రీన్" అను చరిత్ర "అను గ్రంథములపై వ్యాఖ్యలను రచించెను ఈ వ్యాఖ్యలయందు కాశీయల 'ప్రీన్' అను గ్రంథమునందు బోధి యున్నది ఇటుల జ్యోతిషమునందు ఎట్టివిధమైనవిని ముగ్ధుడైయును ననియు, రోజు మునుపైయును విగ్రహము

వేయించెయున్న ముగ్ధములలో, వ్యాధివ్యాధియనులను సూర్య మనవత్సరములముగర్చి, మాబాబునులనులను గుర్చి విచారించుట అవశ్యమే లేనదియు, శీవించి అలోచనం వచ్చిటిని పరమజేయి 'రేజి'నిబోధించెనును, ప్రబలకేవలములను రశమిలను పది ఏకైకమార్లు మనవరే ప్రక్కగా పరిణమించవలెననియు ఆరడు వరేవేటి ఉత్పాదించెను

1821వ సంవత్సరమున మోయెట్లె 'య్యుక్తి' అను గూర్చి ఒక అగ్రగణ్యమయిన గ్రంథమును రచించెను కాశీ నీతిశాస్త్రమునందు 'ప్రీన్' అను గ్రంథమునకుగల ప్రముఖ స్థానమే పై నీతిశాస్త్రమున అగ్రగణ్యమనకు గలదు 'ప్రజల జీవితములు' అనునదే అతని అంబుము పోరవై న్నుప్రారంభ లభ్యమును ఆతడు ఉత్పాదించెను అతనిని కిరాయివై నిరంజనల లని, రోజులము తనజీవితమునందు 'అందు' మంద్ర గో' కై తయో' అను తెందు రహస్యములయగు మహాత కాశీములను ప్రాచీను మాత్రమెట్లె మరణము 1822వ సంవత్సరమున మరణించెను

ప్రాచీన్ జేస్ (1801-1820) ప్రాచీన్ జేస్ అను వాడు అధ్యక్షయగమున అత్యంత శక్తిమంతులయిన ప్రజాకాలిగా ప్రబలించెనదినవాడు అతడు బెంగళుగల తండ్రియగు బర్ నికొల్ జేస్ యొక్క వర్ణనలను నందు 1801వ సంవత్సరము 22 జనవరి శేషిని జనమొందెను అతని తండ్రి, ఎలిజెబెత్ రాజయొక్క 'అందు' ఒక అగ్ర ది గ్రేట్ పీత్' అను ఉత్పన్నమనది అధిష్టించియుండెను పండితం సంవత్సరమున శేంబ్రిడ్ వగరునకు ప్రాచీన్ జేస్ మరణించెను అచ్చు వాడు 'మూడు సంవత్సరము లుండి అచ్చు జరుగు వార్త' కాశముల కాశము రోగి, మూడు సంవత్సరముల అనంతము అచ్చును పడవెట్లె మొను దను వారు సంవత్సరముల శీవయ్యునందు అతనిని ప్రాప్తు నందరి ఇంగ్లీషు రోజుకార్యాలయములో ఉద్గోళము లభించెను 1879వ సంవత్సరమున అతనిపేర్ల పొరవై న్ను మరణించగా, ప్రాచీన్ జేస్ బెంగళునకు తిరిగి వెళ్ళెను అతనిని పిళ్ళవయోగము, ప్రవ్యాధానము సురక్షితు చాలి స్థిరు విద్యానిశ్చేమముల / బింబుకొని అతడు వ్యాయము, వ్యుత్తి నివలించెను అను పిళ్ళవయోగము, ఎలిజెబెత్ రాని మరణించెను పొర వల్లె, అను పనిని ఉద్గోళములగా వ్యాఖ్యించెను కాని బెల్లె, కాశ్లె 'వెస్' అననలములందు

కాయదోర్లము విష్ణువంశంబున అందుచే జేసిన బాబోయి రంగమూలీ ప్రతేజవహనంబున 1688వ సంవత్సరములో అతడు పార్ల మెంటు సభకు ఎన్నుకొనబడెను పార్లమెంటులో వక్రస్థితి కళావిషయమును వాతాడు ప్రసిద్ధి గొంచెను 1818వ సంవత్సరమున అతడు లార్డు ఛాన్సలర్ గా నియత్తు దయ్యెను 1821వ సంవత్సరములో అతడు "నై కాంట్" పదవి నభిరూపించెను అతనిపై మోహరించిన అంచెపు నేరము ఫలితముగా అతనికి వశపతన ఫుట్లెను అతడు తనఅనధికారమును ఉప్పుకొని కరుణించి ప్రభుత్వమును వేరుకొనెను అతనిని చాటూరు రోజులుమాత్రమే వెరపాలయం దుంచి అతనిపై నిధిపరిధి 40,000 పౌండు జరిమానాను మొదటి శిక్షుగా కాక వెర్లిండు అతనివాత అతడు కి సంవత్సరములుమాత్రమే కినించెను తనకాలమునెల్ల అతడు వాణ్యయమును, విజ్ఞానశాస్త్రమును అధ్యయనము చేయుటకై వివిధాంగించెను అతడొక ప్రయోగమును సభ పురు అధికరణమై యి సంవత్సరముల నయివరిచితియందుండి, 1836వ సంవత్సరమున మృతి పయ్యెను

జేసు కరంచిన వ్యాధిములు (1817-1829) అతని అన్యత్వము పాపాత్మక, పాండిత్య ప్రకర్షను వెల్లడించుచు పంపముమరొప్పు అత డిట్లు వ్రాసెను "పరమము అనందమును, శోభను కూర్చును అలంకారమును, శక్తి పావర్త్యమునను అభివర్ణించును కొన్ని స్థితిములు రుచిచూడదగినవి, కొన్ని మ్రొంగుదగినవి, మరొకన్ని నమని, పీర్షించు కొనదగినవి అధ్యయనము మానవుని సంపూర్ణునిగా, ఎప్పుడనియు సంపూర్ణునిగా, రకపము రోమరహితునిగా కారుంచును మనస్సే మానవుడు, విజ్ఞానమే మనస్సు, విజ్ఞానము వలననే మానస్సే ఉనిచున్నాడు "

మానవిజ్ఞానముయొక్క యథార్థప్రయోజన నేటి ? అను ప్రశ్నమునకు జేసు ఇట్లు సమాధానము చెప్పెను "విజ్ఞానముయొక్క యథార్థ ప్రయోజనము కామకామదమకారు, నిర్భయప్రహుడ కారు, ఉత్సాహమును ఉద్దీపించేయుటయు కాదు కామరగ్నివిషయము కాదు, కామద కామరగ్నము కాదు, వృత్తికామము కాదు, కీర్తి గౌరవ లాభ కాదు, వ్యాపారరక్షణయు కాదు, విజ్ఞాన ప్రయోజనము లాభము కాదు, కీర్తియు కాదు కాగా అప్రయోజనము అధిపత్యము జేసినయొక్క అశక్యత్వము రకపయైన

"మాన్య అగ్రహం" అను గ్రంథముందు అతడిట్లు వ్రాసెను "మనజుడు, ప్రకృతికి సేవకునగు, వ్యాధ్యాగ్రయమై యున్నాడు అతడు చేయుచది, తెలివితామన దెల్ల అతడు ప్రకృతిసంవిధానముతో ప్రవర్తనముగా తిలకించిచది, మనమన కాచించినదిమాత్రమే అతడమించి జత చేయును నెరుగు అతడు చేయలేకే చేయుచు నేడు "

ప్రస్తుతి వ్యాధ్యానించునట్లు శాస్త్రీయసద్దశిని జన్మయింపవలయు ననియు, నేవలము ఇంద్రియానుభవవలను, ప్రయోగాత్మక పరీక్షావారమును మాత్రమే విజ్ఞానశాస్త్రము నగు ప్రాతిపదికగా వాస్తవ్యతగదనియు అనుమానపడవలెనను లింపవలయు ననియు, శాస్త్రీయ విచారణకు అనుదూతమున గది ప్రయోగశిక్ష్యతమైన అనుమానపడవలెనను అనియు జేత వ్రాసివెన్నెను

జేసు కరంచిన "ది మాన్య అగ్లాంటిస్" అను గ్రంథము నందు అతడు ఒక విశిష్టమైన హాతసమాజమును చీల్చి చెను అట్లుమాటమున విజ్ఞానశాస్త్రమునకు పమచితకను ఉన్నతస్థానము ఒడగడిచినది ఇలంబర్నపథుమనకు సాల మన్ అనునతడు వ్యాఖ్యనను ప్రకటించి విజ్ఞానశాస్త్ర సరికొర నమకొరకును, దానిమెల్లప్రచారముకొరకును జన దేశ ములనపమానమును వ్యుతించెను దానికి పానసున్ లిటుం అను అని చేరు అంచరి పథులందందును శాస్త్రజ్ఞులే అందరి ఉపన్యాసకాలం క్రొత్తవిషయములను, క్రొత్తచేతములను కనుగొన్నప్రముఖుల ప్రతిష్ఠానుజ్ఞ అలంకించెను అను అగ్లాంటిస్ కోందరు విదేశీయులతో నివసించి, వారిభాషను నేర్చుకొని, వారిశాస్త్రముల నధ్యయన మొనర్చి సమాచారమును తెచ్చుటకై విదేశములకు పంపిడిది ఇట్లు "మాన్య అగ్లాంటిస్" విజ్ఞానమునకును, విజ్ఞానశాస్త్రము ప్రగతికి కేంద్రమగును అట్లనివనకలో నుండిన జరికాఖండమును కళాశాస్త్రానిధిశీత్రముగా మార్చి, అల్పసమాజముల దీప్తికాల్పమును ప్రపంచ కేంద్రముగా వాస్తవ్యన యారద జేక వాయులోన్ని జేసిన ప్రధానపురుషుడు

పునరుత్థానమునకు కెంచిన పరియెక్క అగ్రముపాచార దృశ్యము లొనర్చుట, క్రొత్త విషయములను దనిచెట్లుల యందు ఉల్లాసము ప్రకటింపుట ఉత్సాహమును వర్ధయగ ములనుజేసి ఉత్సాహ యగమువరకు పరిచామును కెంచినది 1488వ సంవత్సరము టర్కీయులు కాన్ స్టాంటిన్ పులు నగర

మును ఆశ్రమించుకొని దీనిని అనన్త ప్రాక్ వశ్యము భందములకు వర్తకమును మధ్యధరావారికి మార్గము మూలవేయబడెను. మాతవమాగావ్యవధముననే తీవ్రమైన ప్రయత్నములు జరిగెను. ఎముద్రాధిపత్యమును ప్రముఖ ప్రాశస్త్యమును పొందినను అందుకు పోర్చుగీసువారు మార్గవర్గములై ది అట్లాంటిక్ మహాసముద్రతీరమున నున్న ఈదేశములో వాహికాశయము కేంద్రమున పెట్టుకొని యోధులు వయాతైరి 1416వ సంవత్సరమున వాటికులయిన బ్రిష్స్ పాన్త్రీ అనునందు మూలభందమున పోర్చుగీసు ప్రదేశమును స్వాధీనము చేసుకొనినను అందు వసుధక్రియాశక్తి, దానియొక్కయు, వాహికాయుధచాతుర్యముయొక్కయు ప్రాశస్త్యమును ముగియుగా అనన్తమునకే పోర్చుగీసు అప్పటికి ప్రపంచముయొక్క అత్యంత ఊహించిన ప్రేమకీర్తికేంద్రమున మాతవప్రపంచముయొక్క అన్ని వర్తకములను అందజేసెను (బ్రిష్స్ పాన్త్రీ ఒక గౌరవాశ్రయమును, ఒక వేదమును నిర్మించెను. అతడు తనవీరమును వాహికాధిపతియందు అతి స్వల్ప కేయమునందును, అశ్వేంద్రులయందును విభాగ ప్రపంచములోని! సంప్రదియందును వినియోగించెను

రెండవ భాగము (1481-1486) బ్రిష్స్ పాన్త్రీ అరంభించిన వయస్సు 1481-1486 సంవత్సరమున కాల్కత్తాలోని యోధులతో అరవాళుడు ఒక అర్థ గుడి పోరాడెను. కనిపెట్టెను 1497వ సంవత్సరములో సహజమైన సాహస లక్షణములగు వాయవ్యదగ్గర వాహికాధిపతిగా మార్గవర్తకమున ఒక వేదాధిపతియందును పంపించెను. వాహికాధిపతిగా అరవాళులయొక్క శక్తిపాత్రులములు, సాహసమున క్రియ కలవాడు 1498వ సంవత్సరము మే 17వ తేదీన భారత దేశమునందలి కాళింగ నగరమునందలి అందు అందుకొని అతని దీనిముగియు అరవాళులను ప్రాశస్త్యమున కొక మాతవ మార్గమును కనిపెట్టెను. ఇది అనన్తకరమున వేదాధిపతి ప్రపంచమున వేదమున విహ్వలము అందును 1499వ సంవత్సరము ఆగష్టులో బిష్ప్ (పోర్చుగీస్ దేశము) నగరమును విడిచి పోయెను

అమెరికాను కనిపెట్టినవాడు బ్రెస్కో కొలంబస్ అతడు 1492వ సంవత్సరమున అమెరికాను అందు చాతుర్యము గల వానినై, ప్యూర్టో రికొను, పెర్తిమాన్, ఇంటెల్లెయొక్క అశ్రయమును వినిపించుకొని అట్లాంటిక్ మహా

సముద్రమును చాతుర్యమున వినిపించెను. అతడు 1492వ సంవత్సరమున 'మాతవ' వినిపించు'ను కనిపెట్టెను 1498, 1499, 1502 సంవత్సరములలో అనన్త మూలములు అను రికాకు మరలబోయెను. బ్రిష్స్ పాన్త్రీ కనిపెట్టబడిన అరవాళు మూలము ప్యూర్టో రికొను, పోర్చుగీసు దేశములందలి కళాగౌరవము ర్చుకు ఒక అధికారమును కలిగించెను

ద్రాక్షా కనిపెట్టబడిన భూభాగముల మూలముగా వ్యాపార వాణిజ్యములు, క్రియశక్తియందును పెంపొందిన దీనితో వశ్యము యూరపునందలి విమృశిత దేశములలో ముఖ్యముగా పోర్చుగీస్, ప్యూర్టో, ప్రాస్కో, పోర్టో, ఇంగ్లండు దేశములలో మధ్యధరా దేశముల ముందునెగు కనుద్యుతకరగితి ప్రభలు అనిచ్చెను. క్రమముగా పెంపొందిన వర్తక విభాగమునను, అత్యంత రాజకీయవరమునను చాతుర్యమును అనన్తమునందలి 'మార్గవర్త' వంశములను కలయున వస్తుముగా గోరెనిదిని భారత దేశమునందలి కాళింగమున 'మార్గవర్త' వంశము కలయున ములో చేర్చెను. క్రియశక్తియందును ప్రపంచముయొక్క వశ్యము అనిపించు

క హ

పురందరరామ

'మార్గవర్త' దేశము, వశ్యశక్తి ప్రభుత్వం పురందరరామ విదేశ, దానిశక్తి పంపించెను" దానిమాటలములను, అరవాళులు, అయిన శ్రీ వాల్క, వాయవ్యముల పురందరరామ విదేశమున క్రియశక్తియందును పురందరరామవర్తము దానినెగు కనిపెట్టెను. మూల ప్రాశస్త్యమున వినిపించెను నదిను వినిపించెను. గూడు మాతవ విదేశ ప్రభుత్వమున గీతవర్తము శ్రీశక్తియందును పూజనము పూజాశక్తి పురందర రామవిదేశము

మహామహులగు పురందరరామ శ్రీ వాల్క, వాయవ్య ప్రాశస్త్యములలో నున గురువులను శక్తియులు ముగించెను. సాహసమును వాని గురువుల కిచ్చెను. ప్రపంచము అరవాళులయొక్క అశ్రయమును వస్తుముగా వినిపించెను. భాగముల రక్షణవేదములను అశ్రయమును వస్తుముగా వినిపించెను. దేశమును మహామహులగు పురందరరామ విదేశ

కాబునోతో పెడబిడోయెను కని వదలివదలి క్రీనివాసోవాయ
కను పంకోపించెను

అప్పుడు డంకో వరలెను చాయనని నివాసగృహము
నకు వచ్చి పరస్పరీకాయని చూచెను "శక్తి! కలిమిదను
నీనిశపయనము లేయలే జవలే జవ వరమతోటిని అను
వెలలకాయని విన్నులడనై నీదర్శనము చేసికొంటిని నీవు
క్రీమంతురావు నయలేదు ముక్తమైన క్షణలొక్కచోరే
కార్యమునకు సహాయదమును వృద్ధుడను చిరకాలము
బ్రవణకు కొడుకుమెడలో తోగు చూచి ప్రాణము విడచె
దను రేయ విడువకు మనస్సా" యని వీనముగ వేడుకొనెను
సహజగుణాశీయగు అంబులొకమనను కలిగిపోయెను
ఏమి చేయటమను పావనశ్రమలై వదలబిట్టి రుఖా
నకు కనక రును తలచిగొని శ్రయవడెను చివరి కేమైన
గానిమృది రృద్రవనపుయ్యె తనపుట్టింటివారిచ్చిన రక్కజచిర
మగు ముక్కగను తీసి తులసిదళమతో వృద్ధుని చేరికి కృష్ణ
రృద్ర మనెను వృద్ధుడు ముక్కర గైకొని సుంపులై వర
వృత్తికాయని మనసార లిగడి గొప్ప చావుపాలించుమన
నాయకుని అంగడికి తోయెను ముక్కరను నాయకునిచేతవెట్టి
"వీని నవ్వెడును కరకట్టవనికొనెను అనపువును చూడగనే
చాయకుడు సంతయగ్రస్తు జయ్యెను వచ్చినవాని వేదకావ
లనబట్టి యేమచటకు వోరావర వస్తువును క్రిష్ణిక్రిష్ణిచూచి
కెల చెప్పితి మోనముర్రాళికు దయ్యెను వచ్చినవ్యాపారి
"నీ క్షిప్తమైనచో వీనిని వాయునవలల రూకెక్కిమ్ము, వేనిదో
నీవే తీసికొమ్ము" అని ముక్కర నవటవరలి లేచిపోయెను
నాయకు షాశ్రమములో నావ్యాపారి యెచటి శోకు చూడు
డని వేదవలలు చూచెను చారు తిరిగిచ్చి అవ్యాపారి పొందు
దనికొన్నాను చేవాలయముకరకు వెళ్ళినది, అతనివాత కావ
రాచేచని చెప్పిరి నాయకునివరలగు నెక్కువై ముక్క
రను ఇవన మందపముతో కరవరచి వెంట తీసి ఇంటికి
పోయెను

అనయమున పెరగితికాయ చేవగృహమునకూర్చుండి
ఏమేమో అలోచించుచుండెను నాయకుడు కార్యముఖమును
జూడగా ముక్కర కావరాచేచ "ముక్కర యెది?" యని
ప్రశ్నించెను అమె ఎక్కడు చెప్పటకు దై రగ్యమురావలె మది
గట్టుగొనునప్పుడు తీసివెట్టిరిని చెప్పెను "నాదమ్మడు కావ
లయను తెలియుమ్ము"ని తిరిగి అట్టిగా అడిగెను మదిముగిన

తర్వాత యిట్లు పని ఆమె యెంత చెప్పినను వివర శరణమే
కావలయు నని కాశించెను "నరే తులసిపూజ నగించి తెట్టు"
నని దొడ్డిలోనిది దోయ బృందావనముగల కూర్చుండి రామన్న
వివట్టునై రుఖానెను అంబుడగు వలితే చిట్టిహింబుతలు
గానుండా మరణించుట వేలని నిశ్చయించుకొనెను వెంటనే
తనముక్కుపూతలోని వజ్రమును చూచి నీటిపాత్రలో కలిపి
క్రాగుటకుముందు తులసిపూజ నిట్లు ప్రార్థించెను "తల్లి!
నే నీశధర్మకార్యమునకై చానిము చేసితిని రానము గుప్త
ముగా నుండవలెను శరణమయము తెలిపిన అంబుడగు కావలి
వచ్చు హింబించుచుగాత్ర క్రావ్యాలకార్యమును కలగ ము
చేయును కావున వేమ సంతోషముతో మరణించునన్నాను
వాతతో దర్బుబుద్ధి కల్గించుము నానర్యావరాధములను
తమించుము "అని ప్రార్థించి వివతానము చేయుటకై పాత్ర
నెట్టెను ఇంతలో నేదోవస్తువు 'టక్కు'ని పాత్రలో వేదెను
అదేమని చూడగా తనముక్కరయే ఆమె పాత్రకార్యముల
లిమరా అయ్యెను అక్రావ్యాలకు క్రీమిన్నారాయణుడు వని
గ్రహించెను శనినంతుడనుగ్రహించె నని వరనకరాలయ్యెను
తడకాల మట్టుగిడి యొకము తుడిచిపోని ఏమియు అరగనట్లే
ఇంటిలోకి వచ్చి కర్రచేతితో ముక్కర నీచెను

జ్ఞానోదయము నాయకుడు, చేతిలో ముక్కర పడగనే
లేచి అంగడికి పోవును రెంటిని జత చేసి అమ్మినచో విశేష
లాభము రావచ్చు నని జ్ఞానోదాధమును నిర్ణయించుకొనెను
మందనము తెరచిచూడగా అందు కర్రచేతలన ముక్కుర లేచెను
అతనిని కయములేపాములు కలిగెను కర్రవరచిన నమ్మవు
మాయమైనదంటు నేవగులపై అగ్రహించి బూటించెను
శ్రయతోపములతో జ్ఞానోదచ్చి ఏమి జరగినో చెప్పెనుని గట్టిచి
అడిగెను మదిమే అయినతర్వాత తెదకి ఇష్టంబిటిగదా
తులసిపూజను చెప్పి దొడ్డిలోనుండి రెచ్చితిని ఇట్టితే అమ్మ
కమునకు రాగా అంగడిలో కర్రవరచితిని ఇప్పుడది మాయ
మైనది నా కంఠయు చిత్రముగ నన్నది ముక్కర అమ్ము
టకు వచ్చిన వ్యాపారి పొందురంగని ఆలయమునకు వెళ్ళి
కావరాచేచకు! అత డెవరో! ఎన్నడు తిరిగిని ముక్కర యీ
దివి మెయూ, నీనిశివో? ఏమి జరిగినో నిర్భయముగ
తెప్పుము! అప్పుడప్పుడు నీవు చేయుచుండిన ధర్మబోధ
నాకు మెదలగా నుండెడిది నేను నీమాటలు నమ్మమని కోరు
చున్నది మనకు అకాలితో ఆరాచము కందుచున్నది,

నా మంచేదామయితిర్ని మనశ్శాంతి కల్గింపుము" అని అతడు వశ్యాత్వావముతో పలికెను శ్రీకృష్ణుడు కలుగుచున్న మూర్ఖును, వశ్యాత్వావమును గురించి వనవ్రతీజాయ అరిగిన నంగితి అంతయు నివేదించెను నాయకుని ముఖము వివర్ణ మయ్యెను అరిగిన రంతయు యశ్యాత్వముగ నుంచెను పూర్వ జన్మ నంపూరమున నాశనమై జ్ఞానోదయ మయ్యెను దయా మయు డగు శ్రీగణేశుడు తమిష్టదేవుడు కి వశ్యాగము వచ్చె నని నయ్యెను అప్పు డతనికి శాశ్వత శాశ్వతేవతగా తోచెను "అమెమిచ్చ జ్ఞానము నాకు తోచుచున్న దయ్యున్ది లేని పాపి నై తిన్న" యని విలంబించెను శ్రీగణేశుడే వచ్చి యాచించె తిరస్కరించిరి కదే! ధనలోభమే నన్నింత నీచమునకు తెచ్చె నని యెచ్చెను శ్రీలహరీమణుడు మహాపురుషుని నీ కడమున వరదక్షిణంపడె నను శాశ్వతగిర్విద్య మయ్యెను వెంటనే అనంతగిర్విద్యకై శ్రీనివాసనాయకుడు శ్రీగణేశుడును కీర్తించుచు పరీమితపాతముగా వశ్యాశరణములను తిన్నెచి, సామాన్యవస్తువులు లభించి, జాత్ర శక్తిగలములతో నిండిన నివాసభవనము వదలి పీఠిలో నిలబడి అందరినీ ఊహించెను నాయకుడ కదే! ధనలోభమే పుట్టినదని అనుబంధపు గుంపులుగా వచ్చి చేరుచుండిరి అందు చూచుచుండ నొక పరిశీలకమును భవనమునకి విసిగెనై చిత్తవ్యర్థుడు మని నమ్మించెను

ఈ విధముగ పర్యవృత్తమును పదుర్చించి శ్రీనివాస నాయకుడు నాచునకీర్తనము చేయుచు పురందరగడపీఠములో నంతరించెను పశ్చిమములు భూయంతి వెంటనంటి వృద్ధ బ్రాహ్మణుడు యాచించి యగు శ్రీమారియు అదేయామున దర్శన మొనగి అచ్చక్కడ యెప్పుడు నాయకుడు కృతార్థుడ నైతి నని సంకోచించెను పీఠములో అగర్వశ్రీమణులకై అవశగౌరవము లుండెడి, పురందరగడపీఠములో పాతకమ చేయుచు శ్రీనివాసనాయకుడు విజృంభింపి పీఠాధిపతిని

అ రాత్రి హనుమరాంయమున పడుకొన్న నాయకుని స్వప్నములో పాండురంగుడు కనపడి పంపాక్షిప్తమునందలి చక్రశిర్షము కడ మన్న శాశ్వతరాయలతో నువ్వడే మంది హరిరామ దత్త కమ్మని అడగించెను మహాబ్రాహ్మణ భావించి నాయకుడు మరుచుకొని పడుటంబుగా అపకీర్తి ప్రయాగమై పోయెను

పాపనారాయణ శిష్యశ్రీమణుడు అచిరకాలముననే నాయకుడు నలుకుంబంబుగా పాపమీ చేరుకొని చక్రశిర్షముగలమునందున్న బ్రాహ్మణులయను నందరించెను పాపముచూచి నాయకుడు

కునిజూచి హర్షపులకించితులై దివ్యజ్ఞానముచే మమత్త మెరిగి అయనపాలించి తీర్థప్రసాదము తిర్చి మనదేవు మరల్చిన హోమముచేసి నాయకుడు, పశ్చిమమునకు చక్రావర్తము చేయించి శరణువార మంత్రోపదేశము చేసి శాశ్వతవర్తన దీక్ష నొనగిరి నాయకుడు గురువారేకము పొంది హరిరామ దయ్యెను "పురందరవరణ" ముడుముతో కీర్తనలు రచించ వలయు నని గురుబ్రాహ్మణు యయ్యెను శ్రీనివాసనాయకుడు పురందరచానుకై రానమాటనునకు ముఖ్యుడయ్యెను

రానమాటను దైవతమప్రసక్త శ్రీమహాబ్రాహ్మణులు శక్తిమార్గమునకు విజ్ఞానమునకు చేరిరి అప్పటినుండియే అది అంబురించి తత్వార్థ పుష్కరించి ఫలించెను దాని ఫలమే రానమాటను మహాబ్రాహ్మణుల తర్వాత పరమార్థన శాఖలమున మండిన వరపాలిత్వములు రానమాటను వారభిరికి అయన పంపుతరవలెదే దైవతమప్రచారమును, కన్నడ కీర్తనలతో శాశ్వతవర్తన ప్రసాదమును చేసెను ఆ తరువాత రెండు శాఖలములనందు జూ మప్రచారమును వెలయుచు మహావశ్యాలు కలగలేదు గన శాఖలమున అతరించిన శ్రీనాథరాయలు రానమాటను మర్చించి శాశ్వతవర్తనార్థకరణ దీక్ష మోచిరి వారి శిష్యులు బ్రాహ్మణులయలకాములతో శాశ్వత ధర్మవృత్తము చేయమి బ్రాహ్మణులయలు వియవగర సాధ్యమే డగు శ్రీశ్రీబ్రాహ్మణులతో మహాగౌరవము వలెన నారు వారేశిష్యులతో గౌరవంభిము, పురందరచాన, వాచిరాణ, కనకచానులు ముప్రసిద్ధులు వీరి కాములను కన్నడ బాక్యయమునందలి శక్తి సాహిత్యమునకు వనంకోరయ మయ్యెను

రానమాటను పురందరచాను వియవగరము లైట మిట్టము నిర్మించుకొని కాపురము చేసెను ప్రాతరాత్నము ముగించుకొని తలుదరియింతు భగవద్గుణగములతో పీఠము తిరుగాడెను దొరకనభివృద్ధి కృత్తిహౌది శిల్ప చేయించెను పరి ఎంతలభింపినను ఆ దినమే భగవద్వైద్యచేదనము తరువాత, అది వినియెగాము కావలెను అయని వేగముగిరిన పదార్థము వక్రశిర్షము నంది అంతరములపొగుంబున రేపటికి మిగల్గు రాచవి రామమితము శిల్పమును పరమశక్తి వారి యెగామితములను మహారి యున్నయన రానమాట బ్రాహ్మణులకై తెలియంబుడెను

పురందరచాను మహావశ్యాలు, భగవంతుడ మందరి

నమస్తే శ్రీధర్మమును పంపించెను అయ్యో శ్రీప్రహ్లాదులయ్యై, శ్రీధర్మమునై, పుణ్యపూజములనై జనింపగాగ్గరే దేవదాసులు రచించెను అయిన చాటుగులతో తెల్లపడినందుచే దేవదాసు ములు రచించిరి నని ఒక శ్రీధర్మతో తెలుపుకొనెను

"వామదేవత భావనాశక్తియ క్లిష్టయను

భావనాభావన దయలించిరి అట్లెనెను

ఇందుగాఱును అతయ పుష్పై దు పావరకృతయి

కంఠజనకన కాదు మనమహానె

సంతతి క్రుతికృతయి మయ్యుతిరెంద

పురందరవిరలా భావమునిగలు పేరినీదరు "

నై పంజరము నమృతంబును విలులేదు ఏయే పదయ

ములనై ఎన్ని శ్రీధర్మము రచించెనే? ఇదేదేవములను ఈ శ్రీధర్మ

తో తెలిపినారు

1	శివారమునుండి రామేశ్వరవర్ణనము	
	గల శ్రీధర్మప్రహ్లాదుల వర్ణనలు	1,20,000
2	అనార్యులను మహిమ వర్ణనలు	5,000
3	బ్రహ్మశ్రీ వర్ణనల వర్ణనలు	80,000
4	పురాణకథానారములు	90,000
5	దేవకామూర్తి భాగవతకల్పాంశ వర్ణనలు	80,000
6	క్రుతికృతయిన గర్వప్రతిపాదకములు	18,000
7	మహాదులు	84,000
8	దేవదాసుములు, ఉగాళోగములు	25,000
		4,75,000

కన్నడమునదేగా శ్రీధర్మమునందే ఇప్పించినవలు

దేవదాసు తెలిసి తెచ్చినవన్ను పురందరరామశ్రీధర్మలకు అయినగునైన భాగవతాదులపాదులు పురందరశ్రీధర్మ శ్రీధర్మ కావనరచించు చేసి నేడోమీదమంతో మూసముగా వ్యాస పీఠమునై నిడి పూజించిరి

దామచి లోకీధర్మము పురందరరామ అనేవిధము లుగా లోకీధర్మములు కావించెను హరిశ్చంద్రయునున దర్శనదేశము చేయవచ్చునది ప్రచారములను తెచ్చిన భాగ్య శ్రీధర్మరచామంతి చెందుచున్నది హరిశ్చంద్ర కళకాళ మవ్యవస్థిత పుష్పానమను నొకటి వర్ణనము తెలియదు పామా న్యులను గహనపు క్షయములను శ్రీధర్మలయిన ముఖముగ ముద్రకించెను

భార్యరచియింపబడుల పంపియ్యవలె తప్ప అన్యభావ

అర్థము కాదన్న అభిప్రాయము అనాదుంబెను శ్రీహర రాయ భాగవతాయనామముల కన్నడమునకు 3 మూలనకు తొలిగించి తమృతమున దర్శనప్రచారమునకు వారివార కము పలికిరి పురందరరామ పతలర్థగ్రంథసారమును కన్నడీకరించి పంపియ్యవలెతో పమాన గౌరవమును కన్నడ భాషకు కలిగించెను

సంగీతవిద్యనకు, విటు, గాయకుల అవర్ణ్య కృంగారముల పాలై అర్థపాదము కోల్పోయిన తరుణమున పురందరరా నవతరించి భక్తిభరిత శ్రీధర్మసాహిత్యమును అపారముగ పుష్టించి బ్రహ్మసంపరచారమునైన సంగీతమునకు పట్టిన దురవస్థను పోర్చోలి కావలించి సంగీతకళకు ముహూర్తకారము చేసెను కర్ణాటక సంగీతాభ్యాసమునకు ఒక పాఠ్యప్రణాళిక చేర్చిరచి తమవారి భాగ్యగరాధులకు మాధ్యమిక దయ్యెను

అనేక మతభేదములు చెల్లికలలుమే చేకమును సంగీత వరచుచున్నకాలమున పురందరరామ కైవలై పుష్టవైరమును, హిందూముస్లిం కలిహములను, ఉచ్చ, నీచ, భావ భేదములను తొలగించి చక్కని సమన్వయపురస్థిత శ్రీమద్గ మును రోగించి పరిశుభమైతిపాత్రు దయ్యెను చందాలర దుర్బలస్థితికి పాదులూతి కనకరచి వ్యవచందాలరగంజి కర్ణ చందాలరచి నీయ అని విధియముగా రావెను

పురందరరామ సంతానములో కడపటిమారుడు మధ్యపతి అతడు విద్యనభ్యసించక రోయినను పిమ్మనెచా భాగ్యములే తరించి విజయరామయగా అచతరించి "విజయ విద్య"అను మరుకుముతో 25,000 దేవదాసుములు రచించెను ఈ విధముగా పురందరరామ విరంతకము క్రిమిపానా యలుని కలిపించు దవ్యవస్థను జీరికము గడిపి కాళ 1488 రక్తాక్ష సం పుణ్యలహరి అమాచావ్య కనిపారమున (క్రీశ 1584) దేహయాత్ర చాలించెను

గ ర శ

పురాణీకావ్యము

(Palaeontology)

మానవ, జంతు, ఉద్భిజ్జితముల యొక్క అనుశీలనమే పురాణీకావ్యము ఈశ్వర మొక్కొక్క పురుష విశేషముగ శిథిలావస్థయైన జంతుపులి వలనకు ప్రయోగించి జడను శిథిలములలో నున్న మొక్కలయొక్క అనుశీలనము "పాలియెం కాటమి" అన బడుచున్నది దానికి నమూనైన "పురా జంతు

వాక్రము" అనుపదము ఎన్నడును వాడబడబడుదుల విదితమగు విషయము "ఫాలో" అనుపదము. లాటిన్ భాషాభివ్యుత్పాదము "ఫాలోని" అను శబ్దమునుండి ఉద్భవించినది ఈ శబ్దమునకు త్రపుణుల అని యర్థము కావున అరియందు ఆ పదము భూమిలో నుండి తొలగింపబడిన యేవస్తువున కైవసు వర్తిం చెను ఫాలో అను పదము నేడు నేలగ్రియమూలికముయిన వస్తువునకే మెరుకు మొనర్చు బడుచున్నది అనగా అది కేవలం యున్న ప్రాణియొక్క లేక మొక్కయొక్క లేక జంతువు యొక్క భాగమునకు గాని, అట్టిప్రాణి మానవ కలిగియున్న మరీయొక వస్తువునకు గాని అది పరిమితము చేయబడినది మళ్ళీయు యొక్క రంజములు లేక ఎముకలు, ప్రవాళము యొక్క అట్టి పంజరము, అరు యొక్క ముద్ర, పరివృత్తము యొక్క అదుగుబాడము- ఇవి యట్టియు జంతువుల శరీరావ శేషము లనబడును

ఒక జంతువు గాని, మొక్క గాని శిథిలమునకు సాధారణముగ రెండు పరమ పదనరము (1) మెత్తని భాగములు శీఘ్రముగ బ్రక్షిప్తమౌతే, జంతువుయొక్క ఒకరిగమైన అవ్యవంజనము గాని, మొక్కయొక్క రేఖాకృతి గాని ఉండవలెను కావున "జేల మొక ముద్ర కప్ప, తెల్ల చేపలంటి జంతువుల జాడలు కాన్పించు (2) అప్రాణి ఏదీయో కొంత మన్నుతో కప్పబడి యుండవలెను అట్లుకానిచో అది ముక్తమై పోవును అరుదుగా మాత్రమే సర్పాంశములతో మరళించిన జంతువుల శరీరములు యభావకముగ లభ్యమగుచున్నవి నై దీరియా (రహస్య)లోను, అలాగూ (ఆమెరికా)లోను శిథిల భూభాగములో బృహదాకారములైన పనుగు బాణి రెండిన జంతువులు మంచి పేరుకొనిన కేలయందు కనుగొన బడినవి అవి క్రీ.పూ. 2000 సంవత్సరమునుండి మంచి దిబ్బలయందు పూర్తిగ మరుగుపడి ఘనీభవించి యున్నవి దీనివంటివిక ముందరి గెడిమియో? హిమానీయగమునకు రెండిట్టియు దట్టముగ మెండ్రుకలతో కప్పబడినట్టియు నొక భగ్గమృగము ఒడివిమగు కాదుతో సరళతీత మొనర్చబడి యున్నది అర్థ భుక్తిప్రాంత మగు దక్షిణ ఆమెరికాలో నేలమీద పరించు మృగముల (Girland sloth) శవభాగములు గుహలయందు రక్షింపబడినవి వైవశ్యమున ప్రతి అంగమందును ఒక అపాధారణపద్ధతి, శీతలము, రాసానునికగ్రియ, పొడివనము గోచరించును శిథిలముగాని మెత్తనిభాగములు అపురూపముగ

నుండును కాని క్షీణముల అస్థిపంజరముల అర్ధాకారములో నుండు కాని ఉపాంగములు ప్రాచీనకాలపు స్థావరములయొక్క ఘనీభవించిన గుగ్గిలము సహాయముతో కాచారలయె మట్టితో పాటుకొనిపోయి చిప్ప (Shell) భూభాగములో గట్టి పడిన అతులయొక్క, మృదువైన చిప్పముద్రపు అంతువుల యొక్క అవశేషములు, కాటి భావ్యకృతములను తెల్లగట్టి ఒక వన్నది తొగ్గు పోలను మీరులును ఇంతకాక కాటి నిర్మాణమును గూర్చిన మాతృపరమముల పంరక్షింపును కలిపిభాగములు తరచుగ కొలది మార్పులతోనో, లేక మార్పు లేకుండగనో పంరక్షింపబడును సొరచేపలయొక్క, పోలిచ్చు జంతువులయొక్క. కంఠములు ఇందు కుర్రావారములు మురియు ప్రాచీన ముద్రాగ్రముల దవడలు కనుగొన బడినవి ఎముకల పంరక్షింపబడవచ్చును గాని, అవి తరచుగా మాన్పు చెందినవి కాటిస్తానములలో విరిగినవైన బనిజవార్తము కాన్పించును చిప్పలు తరచుగా శిథిలములు కావు కొన్ని పాతలతో కొయ్యబడుటల ద్రుశ్యమైన వ్యక్తములయ్యెనే లేక తొగ్గుల యందు? నిక వైవయందును

శిలారూపములో నిక వైవయై యున్న కరివభాగము లతో సాధారణముగా మార్పు జరుగుచుండును. ప్రవాళము లయను చిప్పలయందు, ఎముకలయందుండు రహాయనములు విరిగినమొనర్చి, కాటిని శీతీకరపరచి, కాటితో సూర్యరంధ్రముల నేర్పరచును తరచుగా రహాయనములు కరగుటచే, ఇతరములు కాటిస్తానము కాక్రమించును బిజ్జ, మన్నము, ఇనుము అనువాటియొక్క మిశ్రమద్రవ్యములు సాధారణముగ శిథిలభాగములుగ నిక వైవయ బుగును ఇందుచే కొన్ని సహాయములతో మొక్కయొక్కగాని, జంతువుయొక్కగాని పరివృత్తనిర్మాణము పంరక్షింప బడును శిథిలభాగమైన ఒకచోర అరణ్యములో అదిమమైన ప్రాచీన నిర్మాణమును ఇనుకరాయి సంపూర్ణముగా ఆక్రమించియుండినట్లు అందరి రంధ్రములును, అందు ప్రవేశపత్కరము పీర్చు పోరలు నలయములును వృష్ణముగ తెల్లచున్నవి నమగ్రముగా శిథిలభాగమైన అరణ్యములోను, అరణ్యకముగ మార్పుచెందిన శిథిలములలోను బిజికిరణ్యము అపహృతముగ నుండి సాధారణ పక్షిమనో మానించును

శిథిలభాగము లన్నియు ఎముకలు, చిప్పలు మువ్వగు ఇతర అవశేషము లని చెప్పుటకు విలులేదు తొన్ని తీసి

భూతములు పూర్వ చారిత్రకయుగము కంచెను ముందున్న తీర్థమును నామమాత్రముగనే మార్చించునది నుండెను మొదటి మొక్కయొక్క శేఖరమును యొక్క రై హివచార్యము శిలయై అంతరించి యుండును తత్ఫలితముగ ఒక గుంటమాత్ర మేర్పడి యుండును. ఇది గోడలే శిథిలభూతముల యొక్క పశాచుగు మూలము వివర్ణము లీనమైన పరార్థములు గుంటలను పూరించవచ్చును అప్పుడది అపలై నచారిత్ర పశాచ మగు మూలగా నేర్పడును అట్టి మూలలే పాదారణమైన శిథిలభూతముల రూపములు అదుగుజూడలు లేక అంతు పులు నడచు మార్గములు మూరరూపమున గట్టిపడును అట్టి ప్రాశస్త్యముతో నిండిన మూలలు క్రిందనుండ వచ్చును

శిథిలభూతముల యొక్క అభివృద్ధి విస్తృతమగు ప్రయోజనమిది అది వ్యయముగ పరిణత శివుడి యవ్వనో, అట్టి శివు లేర్పడిన కాలపు నవ్యుల యొక్క పరిస్థితికి ఆ శిథిలభూతములు సాక్ష్యమైనగును ఇట్లు లేలెల్లప్పుడు మంచినిగోటి మండి మోక్షముగ నేరుచేరు వచ్చును చాటిని మరల పముద్ర పరిణతమైన చిహ్నములను చేరువరకు వచ్చును కొద్ది అంతు పులు అర్పితక్షే ప్రాంతములోనో లేక పనుతొన్న ప్రాంతము లోనో లేదా ఉష్ణాభివృద్ధి ప్రాంతమునందో నివసించుచుండును చాటి అపశేవము లోకపుడు ఆ కాలపు ఉద్ధృగతను, శివోష్ణ స్థితిని గూర్చి మనకు ఎంపూర్ణ జ్ఞాన మొనరవచ్చును

కాలమేవయేమన మనము ఎంతఎక్కువగా వెనుకకు రోవుదుమో, అంతవిశేషముగా అనాది నేర్పరియప్రాచులు నేటి నేర్పరియప్రాచుల కంటే లీప్యము లగుచుండును అనగా ఒక యుగము తరువాత మరయోగయుగములో జీవించి అంత రించినోయర భిన్నజాతుల కశేఖరములు గోచరించుచుండును

శిథిలభూతముల ఉపయోగము భూగర్భకావ్యజ్ఞానము మిగల అభిరుచికర మైనది ఒకయుగమునకు సంబంధించిన శివర బేజాపాదములు శ్రీకావహమయైన నపుడు, శిథిలభూతములు భూగర్భపు దొంగయొక్క కాలుమును తెలిసికొనుటకు రోడ్డుమను దొరలతోనుండు గుట్టలయొక్క, కొండల యొక్క కాలుమును విగ్రహమునకు పరమరమ చాటిగల సంబంధము పరోపకారిగా ముందు ప్రతి శిలాశల్పముమంది శిథిలభూతమును దొంగుచేసినచో, కొన్ని శిలాభూతముల పెగుల రెండు లేక అంతకెక్కువ దొరలవనరుతో నూడ కన్నట్లును ఇవన ఇది స్థిరముగా ప్రత్యేకమైన ఒక పామ్యుల

వరుసలో మాత్రముండును కాని, చాటికినే న గాని, క్రిందగాని ఉండవని కనుగొనబడినది చరిత్ర పరిశీలనమునకు, తేలులుగల బహుమానపు పతకములు లేక నాదెములు ఎంత ఉపయోగ కరములో, శిలాపరిశీలనమునకు శిథిలభూతములంత ఉపయోగ కరములుగ నున్నవి

విధివములైన అభివృద్ధిలయొక్క పరంపరాక్రమమును జాగరూకతతో తెలిసికొనిన వీర, సాధారణరీతిలో, సావధాన ప్రాచుల పరంపరలో క్రమయుతమైన అభివృద్ధి యుండె నని కనుగొన బడినది ప్రప్రథమముతో అత్యల్పకరగతికి చెందిన ప్రాచులు, ఆ కరుచాత క్రమములో అంతకంటే ఉన్నతమైన స్థితియు ఆటుపేక్షకు అంతకంటే ఉన్నతతరమైనస్థితియు ప్రాచులు కల్పించెను ఇంతేకాక పరమర పరిణతమునకు కల్పించు శిథిలభూతములు గూడ తరచుగా కన్నట్లుయచ్చుచు నభివృద్ధిపముల వంటి కొన్నిపములును, పశువంటి నభివృద్ధిపములును, చేపల దొరికలకల వృణలచరములును, వృణలచరములనునూ లేవలను, గుర్రముల దొరికల గల టూర్నోస్ అను ఒకరకమైన విచిత్రజంతువులను, అంతెరును లామూనో మున్నగుచాటి డివి మత్తగల కొన్నిరూపములును కలవు

వృష్టి ప్రారంభకాలమునందీ క్షేత్రవరకు అవిన వేల కొలది కోట్లవనంత్పరముల కాలముతో, భూమినిర్మాణాదులు, జీవరాశియొక్క వివిధరకలు ఎత్తెట్లు, ఎన్నెత్తెట్లును పరిచామును చెందినచో కాలవిగ్రహము చేయుటకు ఈ ద్రవరకకాలావధిని మనోయుగములుగను, యుగములుగను, ఉపయుగములుగను మండితులు విశ్రాంతియిచ్చునాని చాలి అశ్విరాయము వనమరించి అయిదు మనోయుగములు కలవు ఒక్కొక్క మనోయుగముతో కొన్ని యుగములు, ఉపయుగములును కలవు అయో యుగములు కాలవిగ్రహమును ఈక్రింద వివరించుచున్నాము వేటికాలమునందీ ప్రాచీనముతోనీగి గణపము చూపుచుండుటచే, యుగప్రారంభమునన్ని దైవదీగను, యుగము ముగిసినవన్ని దైవదీగను ఉండుట పారమలు గమనింపవలెను

I అలోయిక్ మనోయుగము - ఈ మనోయుగము 500 కోట్ల సంవత్సరముల క్రిందకు ప్రారంభమై 200 కోట్ల సంవత్సరముల క్రిందకు ముగిసినది

II పూర్వకాలానియోక్ మనోయుగము - ఈ మనోయుగము 200 కోట్ల సంవత్సరముల క్రిందకు ప్రారంభమై 80

నిలారాయన్, డిపోనియన్ యుగములలో వచ్చునీ నీటి పాదగల ప్రదేశములనుండి మెరుపు కులుకయించెను ఇప్పుడు నశించిపోయిన ప్రై లాన్ పీక్స్ అమరచి మొదట మెక్సొలొ ఖాజీ చెందిన ప్రై లమ్ ప్రయొక్తటా అను వర్గమువలెనని ప్రై లాన్ పీక్స్ వలన మూడు ప్రధానమైన ప్రయొక్తటాల వలనవలలయించెను అవి లిచాన్ పీక్స్, ప్రివాక్ పీక్స్, టెరాన్ పీక్స్ అనునవి ఈ మూడు క్రొత్త పీక్స్ లాలలోని మొదటి రెండును చాచాపు వస్త్రప్రాంతమైనవి

శిష్టిజన్మలగు పిచ్చుటల అంతువులు భూమిపైకి చేరెను శిశిభూతములైన వ్యక్తిగ్రములు నిలారాయను యుగములోని తుదిభాగము వందరిది భూవర అంతువులలో ఇవి మొట్ట మొదటివని తెలియుచున్నది వీరవ పాశ్చిమనటి ఇతరప్రాంత లయించెను పిచ్చుట తప్పుటప్పుడుగు లుద్భవించెను డిపో నియను యుగాంతమున ప్రవర్ధమముగా రేవలనుండి వెన్నె ముక గల భూవరములు ఉత్పన్నమయ్యెను మొత్తమువీర డిపోనియనుయుగము మగ్గియుగ ముతరచుగా చెప్పుటకు చున్నది మగ్గియులు అనేక వర్గములుగా వ్యాపించెను అవి కేటెనెటసు, సిటికోసు కేటెనెటసు శక్తిగల అంతువులకు గల పూర్వభూతములలో కేటెనెటెవని ఇవి వెన్నెముకగల మొదటి భూవరఅంతువులు

ప్రై లమ్ ప్రయొక్తటాకు చెందిన హెలిలిథాలో ద్విజములు శాల్వీనిఫెరన్ యుగమునకు సంబంధించినవి ఆ కాలములో అనేకములైన అటవీనిచ్చాంతులు అవశించు నవచ్చుని వర్గములలోని వృద్ధి యంతావమునకు చెందిన మొక్క లును ఇతరములైన లుదర ప్రదేశములలో నుండి బ్రాకో ప్తెయిస్సులు పాతుకోనిపోయి శిశిభూతములయొక్క మెక్సొలొ ఖాజీలలో అర్జుంత ప్రమఖమైన నగ్నభువము విభవము లోనుండి మొక్క ఉద్భవించుటయే ఈ సంఘటనము శాల్వీనిఫెరన్ యుగాంతమున అరగిగడి అంతువర్గములో భూమిమీద చరించు వత్తుల ప్రవర్ధమముగా శాల్వీనిఫెరన్ యుగములో గోవరములయొక్క శివవయములో ఇల్లులు కూడ ఉద్భవించెను తరలోగా పాతపురుగులు, కేళ్ళు పూర్వము కంటి విశేషముగా సంఖ్యయందు పెరిగెను చెన్నెముకగల అంతువులలో, ఉదయవరముల చాచాపు నిద్రదుంచులు ఉదయించెను చాటిప్తానవకును అవశరము సరివ్యవము లాక్రమించెను

మెసోతోయిక్ మనుయుగములో చరివ్యవరాయ ముతోపాటు పూజమొక్కల కూడ ఉద్భవించినవి వీరవ ఈ మొక్కల భూగతవృక్షకాలలో ప్రధానస్థాన ముక్రమించెను నీటిలో సమానాంతరముగ క్రిమికాతులు అవశిమిత ముగా విస్తరించెను అచేవయములో ఎముకలుగల చేపలు కూడ అవశముగా వృద్ధి చెందెను చాటినుండి అనించిన ఎముకలుగల మగ్గియులు సముద్రతలములయందే కాక, మంచినీటి అలములయందు కూడ ప్రముఖము లయ్యెను ఈ విధముగా సముద్రము, భూమి పాశ్చిమముగా అధునిక అవశ ములను అదయకొచ్చెను ఎక్కువనను, మెసోతోయిక్ మను యుగములో సరివ్యవముల విస్తరణను దర్శనియచుగు సంభు టననుచి టేగ్గాంచినది అవి అవశగ్రముగా 18 కోట్ల వర్షములవరకు భూమిపై అత్యున్నత ప్రాంతమును వహించెను చాటిప్తానవము కేటి అంతువుల ప్రాంతము కంటె దీర్ఘతరమైనది ఇప్పు డావశగ్రమునకు ప్రాచీనిద్యమునువహించు చున్నది చాటిల్సు, మొనల్సు, అల్బులు, ఊనర చెల్లెలు, పాములు చాటి స్థావమును రెండు మాతవవర్గము లాక్రమించినవి చాటివలననే పిచ్చులు, వస్త్రవణి అంతువులు ఉదయించెను

అరాసిక్ యుగమునందు సరివ్యవవర్గములలో ప్రముఖ మైన అవశగ్రము పిచ్చులుగా అయిలు తెదగినది ఈ మార్పునకు సుప్రసిద్ధమైన అర్కెమోసెరిక్స్ అను శిశిభూత అంతువు ప్రధానకారణము ఇది సరివ్యవము వంటి పిచ్చి సరివ్యవము లలో శిరాన్ పీక్స్ అను మరీయొక ప్రధానవర్గము ప్రయో డిక్ యుగములో సరివ్యవఅవశగ్రములనుండి చూరమై క్రమ ముగా వస్త్రవణి అంతువులుగా సరిచూచుము రెండవది ఈ వర్గము వలన విజమైన వస్త్రవణిఅంతులు ఉత్పన్నమయ్యెను మెసోతోయిక్ కళములో అప్రధానములుగా నీటివిభోయక యభార్య వస్త్రవణిఅంతువులు నీటినుండి ఉదయించెను వస్త్ర వణి అంతువుల యొక్కయు, వతుల యొక్కయు వ్యాప్తి ముఖ్యముగా సిజోతోయిక్ కళమునందు ఘటిల్లెను

భూవరములైన వస్త్రవణిఅంతువులు డిపోనీస్ అను చాటిప్తానవ చాక్రమించెను నీటిలో పెరిగి నీటిలో నివసించెది వస్త్రవణిఅంతువులు నీటిలో పుట్టి నీటిలో పెరిగెడి సరివ్యవము యొక్క స్థావము నాక్ర మించెను కొంతకాలము వాయుమన మొనర్చి, వీడిది రోయన సరివ్యవముల యొక్క పూర్వపు పంచారమార్గమును

వస్తులు జననమొనెను నీటితోయిక్ మనోయ్యుగారంభము నందు పరసరికాక మైన న ప్రవహించి అంతపులలన వ్యవం ప్రములై న చెన్ను పడక పరంవర విస్తారవాగ్ని భుజియై పీఠో ఆకర్ణంక పన్నుకమైన వర్షము ప్లేసెట్ టో అను న ప్రవ అంతపులకు సంబంధించినది దీనిని ఎన్ థీరియో అనీ భూగ శాస్త్ర దరు ఈ వర్షమునకు న ప్రవహంతువులుగా మిగుల పరిచినము లై న ఈ క్రిందిభావము సేర్వొనబడుచున్నది - నీల్లులు, కళ్ళులు, కుక్కవాళికి చెందిన పముద్రపు అంతపులు, నీటి గుర్రములు, ఎలుకలవలె కొలికి తినునట్టి జీవులు, తిమింగల ములు, ఒకచెరమైన పముద్రఅంతపుములు, గర్విలములు, అడవిఎలుకలు, పశువులు, గొర్రెలు, వేదములు, ఒండెలు, గుర్రములు, అడవిగాడివలు, పిడుగులు, టాపిర్స్ అనునొక రకపు జంతువులు, కోతులు, మనుష్యులు, ఇతరములు

మ ర పా

పురావస్తు తత్వశాస్త్రము (Archaeology)

'ఆర్కియాలజీ' అను ఇంగ్లీషుపదమునకు పురావస్తు తత్వశాస్త్ర మనీ అర్థము అది భూగర్భశాస్త్రమునంటే భూక శాస్త్ర అనలేమనుటకు సంబంధించిన శాస్త్రము అది ప్రాచీన కాలమునందలి, తాళపు, చెరువోలేమియో, సింధులోయవంటి కాపులతో, భూమియందు పాతతోనిదోయిన వస్తువులను, ప్రాచీనమనాఱు పాఠించిన అయ్యుకావసాములై న చెన్ను సంస్కృతి శాగిడిలను అవిద్యులించెను

ఈ పరిశీలనమునకు ఆధారపాఠకములు అనేకములు గలవు తిరా - ఉపకరణములు, నిర్మాణావశేపములు, మట్టి పాత్రలు, వాణిమములు, కాసనములు, ముద్రలు, లోపాపు ర్ణలు మున్నగునవి ఈ విశాలశాస్త్రము, అనుబంధములు కొరకు, మూడురకలుగా విభక్తమైది పీఠో మొదటిది ప్రాచీనమానవుని ప్రాగ గాని, అతని వర్తనలనుగూర్చిన ర్షిత శృతావశములుగాని రిండివి భూక శాస్త్ర కృత్యములను రిండివక రెండివది కొన్ని ప్రాతపాత్యములు రిండివి సహాయము లట్లు పురావస్తుతత్వశాస్త్రము అనేక కాఖ యా విభజించబడినది అవి ప్రాగినిదర్శకము, అదేర్షితుకమును మున్నగునది ప్రాగినిదర్శకము అనునది మానవుని ప్రగతి కాలమునకు రెండినది అవి అనేకముగ బాళ్ళతో, ఏములతో, రోహములతో జీయబడిన పరిమట్లు ఆధారముగాగలి

పురావస్తుశాస్త్రమనవుడు పరస్పరభుక్తునలె కాదాపు ప్రకృతిని ఆధారమదును జీవితమున గడిచెను అతడు అవశోక్తు క్తి రేయక, అవగతం రయము మూత్రము చేసొను చుండెడి చాడు బావికొక వీరముయన చావనవును లేకుండు అతడు అవశోకాచ్యేషియై తమ పనుకాశీకములయన అతువులవలె, ఒకకాపునుండి వ్రలాంతరమయి నరియ మంచెను అందుచే కాశీగముగా పవనజాతి అంతువులవలె అతడు దుర్గులు దగుటచేత, ఈ విషయముతో పాకనాగముతో గృహోపకరణములను నిర్మించుకొన పొగెను ఈ ఉపకరణ ములు మెక్కిరి మోటుగానుండెను పురవస్తుకర్త పాధారణ యుగా ప్రాచీనయుగ పాదారణము, మధ్యయుగ పాదా రణము, నవయుగ పాదారణము అని మూడురకలుగా విభక్తి మయ్యెను

ప్రాచీనయుగ పాదారణకరకు రెందిన ముఖము రేక ద్రిమ్మరియై జేసిడి జీవించెను అతడు సహజముయన నిలనుల లోను, చెడ్డకొంక గుహలోను వీసించెను మధ్యయుగ పాదారణ కాలమునందు రాతియుగమునకు రెంది మనుజుడు తన ఉపకరణములను తయారుచేసొనుటయందు కాస్తవ నుయన ప్రగతి నొందెను రాశితోపాటు ముఖ్యముగా జేగముతో నుగిడు అంతువులను మోడుటతో అతడు జేర్చిన తనమును ప్రదర్శించెడిచాడు ఈ రకలతోనే అతడు రాళ్లు రుప్తుల చేర్చికొను తుర కాశికు విద్వాన్ముఖుడు కూక చాతుల అర్థమించెను

క్రొత్తకాలయుగవికాయందు మనుజుడు అవశోక్తు క్తి కాచెదెను, అంతువులను చెయిచేసి, వర్ణవహయముచే తన అవశరవరసరాను అతివృత్తి యొనర్చి కొనెను, మృతరేహ ములకు ఉపకమైన ఇవనసంపూర్ణమునకు తర్జించెను, కుటీర నిర్మాణకళయందును ప్రగతి పొందినెను నూతన శిలాయుగ మానవుడు పొందిన అర్థకర్మగ్రము మహాపాదారణయగ దక చాక్రూ పామూషికకృషి ఫలముగా జొలిచారాగ్రక రుభముగా రూపొందుటకు వలసిన కాలమును చుంకిస్త మొనర్చెను ఈ జొలిచారాగ్రక పమామును పునర్నిర్మించుటకు వృష్టమయన మూలసారవములు లేవు పురావస్తు తత్వశాస్త్ర ముంధ్యమైన వర్తములు రెండురకలు (1) పరిశోధనము (2) ఇవనము సంపూర్ణమవుడును, చారిత్రకుడు కైన పురావస్తు శాస్త్రవేత్తకు శ్రవుకు కవనయన కాపును పరిచిందును,

అస్థానమునందు జాగరూచివలెనగుచునే ఉపయోగశరమైన దశాంశములను సమూహ్యులొనటయు, భావనీయతలను, వర్ణపాఠ్యులొనటయు పరిశీలించుటయు ఆమ్యేయ మనవది ఉపయోగపడెను

జనన మనునది యొక శాస్త్రీయవర్ణతి దాని వలన జననప్రాంతము లందలి ప్రాచీనవస్తువుల ఆవిష్కరణమగును ఈ వర్ణతి తరచుగా అవశ్యపరిశోధనవిధానముతో పోల్చి జరుగుచున్నది జననము రెండవశతాబ్ది అవధి నిలుపుగా క్రవస్తులు, రెండవది అర్ధముగా క్రవస్తులు మొదటివిధాన యొక చిన్నప్రదేశమును క్రవస్తులు కుపయోగపడును అది పురాతన శ్రవ శాస్త్రవేత్తకు అవశ్యమగునకు పరిశీలించిన వార్తనిర్వహణ క్రమమును లేక ఆ వస్తులను యొక్క అక్రమమునందలి పూర్వోత్తరక్రమము పరీక్షమొనరుచును అది తోడ్పడును అర్ధముగ క్రవస్తువర్ణతి వలన అచ్చటి వాగవికరణల యొక్క సమగ్రవృత్తాంతమును కేరమింతుటకు శాస్త్రజ్ఞులకు కుపకారము జరుగ గలదు

1888న సంవత్సరములో, చెన్నపురికి దక్షిణమున, పల్ల వరమునకు మొదలుముగా, నొక గుళికాక్ష గుంటలో, పురాణ పాఠాచార్యయగు పుచ్చపులము రాజ్య్ బ్రాహ్మ పూజ్ అను వశకు కనుగొనెను అతడు భారతీయ పూర్వరాత్రికరయగ పరిశోధనమునకు జనకుడును, ప్రపంచ పూర్వరాత్రికరవేదిగను చిగ్రుతును జనవరియనకరాత్రి తొలికాల్దములలో దీపెర్రా, పాటన్ నన్ అనుచారు హిమాలయప్రాంతమునందలి హిమ యుగ పరిశీలకులను పరిశీలించి ఆ పరిశీలనము రకరకము లైన శిలాచిత్రములు నిర్మాణమును వీక్షేన ప్రకాశమునకు తెచ్చెను ఈ ప్రాంతమునందు కృష్ణపూమి, లాట్, పరిశీలన, ముక్కారాచు, నేవ్ తదితరులు కొనసాగించిరి వారు భారత రేఖమునందలి చాచపు అన్ని భాషలను దీప్రాచీన శిలాయుగ మునుకు రెండవ శిల్పము. పరిశోధన క్షేత్రములను ప్రకాశము నకు తెచ్చిరి వివిధ పరార్థములను జంతుములుగా వరకు ఉప కరణములతో నింజితమైన ఉత్తరభారత "హాహాన్" సంస్కృతియను, దక్షిణభారతమునకు చెందిన మధ్యరామ దేశిగోద్రగ పరిశ్రమయు మెక్కి శాస్త్రజ్ఞులను మాతన విషయములను కనుగొనుటకు ద్రోశ్యమించెను తూర్పుమలబారు లోయల లోను, యమునానది లోయలోను, ఉత్తరప్రదేశ్ విష్ణు ప్రాంతములోను, రాంలిలోను, హివానందలి సింగధూరు

లోను, బిహార్లోని ఖర్జులలోని అను కాకాలోని లోయ లోను, భవనాశిలోను, అంధ్రప్రదేశ్మునందలి కృష్ణలోయ లోను, ఇతరలోయలలోను, మద్రాసురాష్ట్రమునందలి కొర్నా లయలో లోయలోను, మహారాష్ట్ర ప్రదేశ్మునందలి వర్ణద, చంబల్ లోయలలోను, గుజరాత్ వందలి ఎలర్గు తి లోయ లోను, రాజస్థానమునందలి సిమ్లా ప్రాంతములలోను, అనేకము లయిన ప్రాచీన శిలాచిత్రములు గోచరించెను కేరళ, అహ్మదు, నేపాలు, శ్రీపంచిన హిందూదేశము మినహా, శ్రీపంచిన భారతదేశమునంతయు (ఇరాన్ తొనవత) ప్రాచీన శిలాయుగ క్షేత్రములే అనవలసివలెనది

"మహారాష్ట్ర, మధ్యప్రదేశ్, కర్ణాటక, అంధ్రప్రదేశ్ము లందును, ఒరిస్సా, ఉత్తరప్రదేశ్, నీపల్, రాజస్థాన, హిరాష్ట్ర, మద్రాసురాష్ట్రములందలి ఉపకరణముల ఆవిష్కరణను, పూర్వరాత్రికర మానవుని గురించిన విజ్ఞానమును నింపెన్ మొనర్చినది ఈ ఆవిష్కరణములు భారతదేశమునందలి మాన వుని పరిణామమును సూచించును ఈ ఉపకరణములకును, అప్రకా ఉపకరణములకును పామ్యము మాత్ర కన్పట్టును మూర్ఖమిదిక పాపాలయగ శివోజ్జరణములు విస్తృతముగ వ్యాపించియున్నవి మద్రాసురాష్ట్రములో శివుల తేర్చి తి ఉల్లాసులెందిన చెక్రిపర్షిమ (క్రి.పూ 4000 సం.ల చాటిరి లాట్ అను శాస్త్రజ్ఞుని ప్రాతల సమయించి కొన్ని కొన్ని పరిశ్రమలు ఇంతకంటె కొంచెము పూర్వరాత్రికరమైనవై యుండవచ్చును నూచయ్, మొరవాపాటి, సిథానియా అద్దుగల్ అనునవి వయంగా ఒరిస్సా, ఉత్తరప్రదేశ్, మధ్య ప్రదేశ్ రాష్ట్రములందలి ప్రాంతములు అచ్చటి జనముల వలన ఈ సమస్య విస్తారములను ప్రకాశమునకు వచ్చెను ఈ అవశేషముల ఇతర సమగ్రపరిశీలనమునవలన మూర్ఖమిదిక శిలాయుగమునందు జేరిది జీవించెను దశమంది మానవుడు అవశేషములతో జీవించుచు కల్లు ప్రతిగోచరించె" జాచగిరియ గలదు

వవపాపాలయగ సంస్కృతిక్షేత్రమున ఇటీవల అగిన అవిష్కరణములు అశ్వంతమైన విలంబలవి కృష్ణపూమి ప్రఖ్యుతు లొనర్చిన పరిశీలనములు వవపాపాల యుగార్థయన మును సవనవచ్చు మొనర్చినది కాశ్మీరములో, వవపాపాల యుగమందు, వింములలో నివసించిన మానవులు ఎవరగు

లోను, రాతితోను చేయబడిన ఉపకరణములను ఉపయోగించిరి
చారు మానవులయొక్క, అంతఃపులయొక్క, కోశలములను
భవనముచేయు వల్లనేరాయము కలిగియుండిరి దాక్షిణిగు
క్షిరాలో కానినబడిన అశ్వేషులలో, వనపాపాలయగపు
ఉపకరణములు, నవస్థముగా కాలభద్రని మట్టిపాత్రలు కను
గొనబడినవి చాటితో కట్టు కాగమున బట్టలయొక్క, చార
ములయొక్క చిహ్నములు కానవచ్చెను ఆ అశ్వేషులను అంతు
దొరకని ప్రాచ్య-వనపాపాలయగ గ్రంథికి మాతనపాదము
లను చేతూర్చెను మయూరశంఖంబులది మానయలోని భవ
నము ముతకమొరముతో దిద్దివేసిన ఎర్రని పాచూసులతో
పాటు, నవపాపాలయగ శిల్పకళాభండములను బహుగత
మొనర్చెను గుంటూరుమండలములో నాగార్జునకొండవద్ద,
ఉట్నూరు, పిట్లగిరి లను కాపురంబు వనములు జరుపజెను
ఈ భవనములు నవపాపాలయగ మానవునిగూర్చి ఉపయోగ
కరమయిన దత్తాత్రేయమును అవిష్కరించెను ఆంధ్రరేచే
మందలి ఇతర మండలములలో చిత్తూరు మయిన అశ్వేషులను
జరుపుట ప్రస్తుతము అలోచించబడుచున్నది బళ్ళారిమండల
మంలో కెక్కడోకొండవల్ల భవనబడిన చిత్తూరుభవనమువలన ఒక
వస్త్ర రాతికొండపై 19 మానవ నివాసస్థానము లుండినట్లు ప్రత
టించబడినది మట్టిపాత్ర బాధారముగాగల అవస్థలలోని
చేర్చేరు యుగములను చెందినదిగా విశేషమైనది ఆ కా
లములో గృహనిర్మాణము గుండ్రిబోగ మండి, తెల చక్కగా
గదురేయలబడిన బుర్రు పై నవపాపాలయగపు చిత్త వస్తువు
చిత్రమైనదిగ నున్నది చారణము, చాటికి ఇతర ప్రాంతము
లలో పామ్యములు లేనందుటయే

భారతదేశమున ముఖ్యముగా ఈ కళాత్మిక తోలి చెందు
కళాబ్రహ్మయలోని అద్భుత చిత్రక పరిష్కార శిక్షము పరిశీ
లించబడినది పంజాబునందు నారప్ప, సింధునందలి మొహం
జరాలో అను ప్రసిద్ధ స్థలములలో భవనములు గానించబడినవి
తవగ్గాలమున భారత పరిష్కారయొక్క ప్రాచీనత శ్రీ పూ
మాదన లేక, కనీసము నాగనవపాపాత్మికాదినీ ఉపాంబుడి
నది ఈ ప్రసిద్ధ స్థలములను అవిష్కరించుటలో కార్యులైన
వారి పురాతన శాస్త్రవేత్తలు పీఠిని, పెంబులెనియూ,
అశ్వేషులతోములు నాగరకతలముల సలంబాను అంధములను కను
గొనిరి ఈ విషయమున, అనుభవమున అభిరుచితో అశ్వే
షులను జరుపబడినవి సుజాతువందు, రాజ్యావనమందు,

పంజాబునందు, గంగానదీ తోయియుండు పయతము, పార
శ్వలో పామ్యములగు అనేకస్థలములు శోధించబడి, బావి
కాలో చేర్చబడినవి అయితే గత నాల్గవవర్షములలో
పడిట్లిన అశ్వలంత ప్రసిద్ధమైన అవిష్కరణము పురావస్తు
పరిష్కార శిక్ష చెందినది అది రాజ్యావనములోని, గంగానదీ
మండలములది కానిఅంగన్ వద్ద అగినది అచ్చట లభించిన
శిలిన శేవములలోని పాత్రలు గుర్తై, కానిదీవారముల
ఎర్రని వస్తువులు, అందు, తెలుపు, నలుపు వస్త్రలలో సేవించిన
బడిన చిత్రములను అందు ఆ కాలుముచారు మట్టికట్టలతో
నిర్మించబడిన ఇండ్లలో నివసించుచు, తోవమునరాదెడిచారు
వేదధర్మములను బట్టికడల మహారెగసిరి రంగుతో
చిత్రించబడిన కాళింగం మట్టిపాత్రలలో నొచ్చి పారప్ప
మట్టిపాత్రలలో శేపించి యున్నవి చాటిబట్టి పారప్ప
సంస్కృతియొక్క మూలపాత్రము తోడవడిగందు రాజ
స్థానమునం బది ఇతర కాపులను, సింధునందలి పురావస్తు
తే.ప్రములను, బెలూచిస్తానమునందలి మహిష్నీ కాళి
సను, పామ్యము కలదు ఈ విషయములవలన రాజ్యావ
నమందలి పారప్ప సంస్కృతికి మూలమేది యను అశ్వలంత
విచారగ్రస్తమును, చిక్కినమునైన కనుగొనుచు పరిపూర్ణమున
కనుగొనవలెనని తేలుచున్నది

క్రమబద్ధమయిన పురనిర్మాణ ప్రకారానికి పాటు
మృత్యావ్రత నిర్మాణము, ఇతర పురావస్తు విశేషములు కాళి
లంగునలో కనుగొనబడినది అన్ని వేలలక్రేటి అవిష్కరణము
చికాక్షకమైన పారప్ప నామకాళి ప్రలం మనవిషయముల
పై కొంత తెలుసుకును ప్రసరించేయను బాధాకర అవకాశ
కథనమునుబట్టి ఇవటకనుగొనబడినకొన్ని చిత్రకలములు వి
వేయగ. రికమలనగా-నిపిరుదీముడి,ఎర్రపై పునవ్రాయ
బడియుండుటను నిర్దేశించుచున్నది ఇవేలకాళి ఈ ప్రాంత
ములో, తోరక, అంబుట్ పురను, దేవ పురనుబట్టి
రూప, పురావస్తు శత్రుశాస్త్రములలో ప్రయోజనకరమయిన
పరిశోధన కార్యము కానినబడినది అయితే వర్ధరా తోయ
లోనివదలతోవద్ద బాల్ము నంటియూ గానించిన అవిష్కర
ణములు ఫలితముగా ప్రముఖమైన తామ్రపాపాలయగ
పరిష్కార శిక్ష అభివృద్ధిచేసెను

అది చాచాపు శ్రీ పూ 11వ కళాశిక్షి చెందినదిగా
నిర్మయించబడినది పారప్ప సంస్కృతిగలయొక్క. మదికాగ

మునకును శ్రీ పూ 7వ శాస్త్ర తొలిభాగమునందలి ప్రాత వికారాగ్రతక పరిస్థితిని పర్యవేక్షించి విరాచుచిరతి ప్రణయము, కాలమును పూరించుటను ఆ పరిస్థితియొక్క ఆ పరిస్థితియును ప్రసవకరక గల అంశములను భారతీయ పురాణగ్రంథములందు గల సంప్రదాయక గాఢమునది వేరరించుటకును, కృప వల్ల బడినది భాత మహాశయము హ ప్తివాపురము వర్త కాచించిన భవనము ప్రస్తుత భుజముల నొంగెను ఇట్టి భవనములు ఇతరులచే ఉత్తరప్రదేశమందు అకాంతిలేరా అను కాపున జరుపబడినవి ఇవి వేదము హస్తినాపుర మందలి శివోపకరణ ములకు సంబంధించినవిగా రుజువై నవి

ఇవనయుగము శ్రీ పూ 10వ పంచమరముల వాటి దని చరిత్ర పరిశోధనమునవలె తెలియచెప్పినది అంతే కాక మహాభారత యుద్ధకాలములో హస్తినాపుర ప్రణయ శకు చిత్రములను బూడింపవల్ల ముఠో కయారు పేటకొనెడి చారని తెలియుచున్నది

ఇట్లవలె సుహృదాపాద పరిస్థితి (నిశ్చలము) తే.త్రమున విశేషమైనది పాండినలదిని జన్ము - రాష్ట్రరాష్ట్రములో అనంతవాగ్ మండలమునందు కొన్ని భవనములను కనుగొన బడినవి అవి లంకా దూని అను ప్రాంతమునకు చెందిన సుహృదాపాదా పరిశోధనములను పోలియున్నవి దోర్లొండ సమాధులు, పూవలయములు అస్త్రకళ-భవనములు, ఆంధ్ర ప్రదేశములోని నాగార్జునకొండ వర్తము, పశ్చిమములోను, అశోక భగవద్రాష్ట్రములలోను కనుగొన బడినవి వీటిలో ఒక చావీరై సురయొకటిగా ఉంచబడిన చెండు అస్థిసంకరములతో సమావలయము అకాభారతమైన ఆన క్తిని గొల్పుచున్నది దక్షిణ సుహృదాపాద పరిస్థితి యొక్క ఉత్తరపార్శ్వ సుహృదాష్ట్ర ప్రదేశములో, నాగపూర్ మండలములో అనంతయము కాపునందున్నట్లు గుర్తించబడిన ఉత్తరప్రదేశములది మిథ్యా పూరు, చారచాపి మండలములలో కొన్ని సుహృదాపాదా పరిశోధనములను తెలియబడినవి అయితే వాటిని, దక్షిణభారతపు శిలా మహారములను నడుమగల నికరమైన సంబంధము ఇంకనరకును విగ్రహించుట అవలెదు

ఇట్లవలె, రాష్ట్ర ప్రధాన పురావస్తు కర్మశాస్త్ర వివరమున విశేషమునంద్ర వర్తమున బడుచున్నది రత్నగిరి (మహారాష్ట్రము) పర్వత పరిశోధనములలో కంచుకోను, రాతికోను నిర్మించ బడిన సుహృదాపాద, వజ్రయోగ యుగముల వాటి పెట్టు

విగ్రహములు అవిష్కృతములై నవి గుజరాత రాష్ట్రములో దేవు మోవర్తి పూర్వము యొక్కయు, బొంబాయి ప్రాంతముల యొక్కయు అవశేషములు ప్రత్యక్షముగా గోరక మగును ఇచ్చటి పురావస్తు శోధనానియైనై గల కావన పరిశోధన పాత్యములై అవశేషములు వశ్యము జాగ్రత్తగాగు మూడిన రుద్ర పేనువి కాలుము వాటి వని దృఢముగా చెప్పుటకు శోధనము ఇక్కడ కనిపించు కొన్ని శిలావిగ్రహములకును, గాంధార కళాసంప్రదాయమునకును పోలికలు కలవు కుందర పురము వద్ద అత్యంత ప్రాచీన కాలములో అరు పొంట్లపై యుగములకు చెందిన వల్లము గల ఎర్రని శిలాద్రవ్యముతో తయారైన వరికరములు కనుగొన బడినవి

అట్లే అను ప్రాంతమున రమ్యమునందరంబు బొమ్మలు, మట్టిబొమ్మలు బయల్పడినవి వాటిపై పుష్పమునందరంబు శిల్పప్రకాశముగోచరించును మహారాష్ట్రమున బొంబాయి మండలములో, పిల్లకోరా గుహల శిలావశేషములను వొలగించునపుడు, శ్రీ పూ 10వ పంచమరముల చెందిన పెట్టు, కొన్ని విగ్రహములు కనిపించినవి ఇట్లవలె అమరావతివద్ద కాచిన బడిన గవనములలో, నుట్టివల్ల పరిణామ, ఆశోక భవనములు కొన్ని విగ్రహములు బయల్పడినవి, వీటితోపాటు భగవద్రాష్ట్ర మహారాజావరముగా రుగ్రహారములు అవిష్కృతములై నవి

నాగార్జున కొండ వద్ద, ఇవివరకే బొంబాయి ప్రాంతములో చెప్పవలెన భవనములు బడిగినవి కాక నానాపాదా పరిణానవరము ఇక్కడ ప్రభువులు అమరావతి కళాసంప్రదాయమునకు చెందిన ఇచ్చటి కళాసంపరకు పోపించి అచ్చట బయల్పడిన భవనముల పూర్వైతితోగలములును, మూర్తి విహారములు వై న పరిస్థితులను గూర్చి వచ్చు గ్రహములై న పాత్యములను సమకాలీనవి ఆ కాపురందలి న వర్తవశేషములు, విరాజములు, మట్టి బొమ్మలు, వాచెములు, బోహవస్తువులు-విశేషముగా ఇక్కడ రాజానియము వాటి వని చెప్పవచ్చును ఆ విరాజావశేషములలో ఇక్కడకు మహారాజుల పోవలమున బయల్పడిన బొంబాయి అవశేష మూర్తములు, వివరములు చేరియున్నవి లభించిన కావనముల పాదయోగ, మహాయోగ కళానియ చెందిన వని కనుగొన బడినవి ఆ విరాజములలో ఇటువ వాడ బడినది అవి అందమై, అరువచ్చునట్లై గల సున్నపు

రావిలో అతడే బడివని జాగ్రత్తకలి మూలముగా బద్దిచి వీరక కంగము నుండి విద్దింప బడిన మనోహరము లగు గుళ్ళి శృంగ ప్రతిబింబములును, అతని పూర్వవృత్తములకు సంబంధించిన పంపు టనములును, శిశూవలకముల యందు గోచరించును

ఇత్యాదుల మహాకావల వైద్దిమునకు పోవగా మొదటి యుండినను, చారు బ్రాహ్మణ హిందూమతావలంబకులుగ నే ప్రవర్తించిరి "నేరమోశము లయిన అశ్వమేధము, వాణియే యము అగ్నిష్టోమము మున్నగు యాగముల నొనర్చిరి అనవలయు వలె, అశ్వమేధయోగమునకు సంబంధించిన నేరులు లయవడినవి ఇట్టివి పురాణాగ్రంథము ప్రవచనకుటుకు నహాయవధుచున్నవి

ఇప్పటినుండి కాలకరేక చరిత్రలో అనేకమలయిన గూర్వ ఘట్టములు బున్నవి విడితము లయిన చరిత్ర ప్రసిద్ధిగల శ్మశ్రముల వర్ణ క్రమములును అనవలయు వలె ఈ శిలాశీలములను బయల్ పడువచనని యున్నది

అర్ ను

పులి బొరము

మూడవ విశేషములలో పులి బొర మొకటి ఈ క్రిడా విహారమును గూర్చి పూర్వక పుటల వర్ణించుటచే, ఇది ప్రాచీన కాలము నుండి ప్రాచుర్యము యుడి యుండె నని స్పష్టమగు చున్నది

పులిబొరమును వలూచుచున్నటులుగా నుండు నని తెలియు చున్నది కాలకరేకమునందే దిన్ని ప్రాంతములలోను ఇంద్ర ముందటి అరుగుబండల పై న, కొండరాళ్ళ పై న పులిబొరపు బీంద్రము మలిసియ చారాలము పారవల్యముగ పాగు చుండెను ఈ బొరము అబాధికాలము నుండియు బిలిగిగా అడకడుచుండె ననుటకు ఇది మరి యొక బాహ్యము గ్రామీణ ప్రాంతములందును, నగరవాసము లందును అన్ని వృద్ధులకు చెందిన పేదసార వీ అటును అదుచుండుట మన కను భవబద్ధము అనుభవజ్ఞులగు క్రిడాకారులు ఈ ఆటను అత్యంత రావల్యములతో పంతుల వొడ్డి బొర అడుచుచు ఇప్పటినుండి గ్రామములలో పలువురు వృద్ధులు కూడ ఈ ఆటయందు రాసి తెరవచారు గలరు కాని వీ కాలముననో ఇది మేధావి వర్గమున కేర్పయిండు లేదు కాని నగు వ్యయములేని ఈ యాట పరీక్షముగా పేద ప్రజావీరము వరకు మాత్రమే పరి మితమై యున్నది

పాచికాలము మూడు 40 సంవత్సరముల క్రిందకు గద్యులు క్షిప్రాలో కొంద రారునుండి రకు తిరి సంవత్సరముల

క్రిందకు పాలములకు తిల్లా (ఇప్పటి మహాబాహునగు తిల్లా) యందును, రాయలమీయందును, "నక్క-ముట్టు ఆట" అను నొక క్రిడావిశేషము బిలిగిగా అడకడు చుండెడిది దీనితోపాటు పులిబొరము కూడ విశేషముగా వాడుకయందుండుటెను కాని ఇప్పటివన్నియు ఈవాటి కాగరిక క్రిడాకారులకు మున్నె, అదనై పోయినవి నిపుంటుక క్రలు కూడ ఈ యాట ఆక కాలక్రిడా విశేష మనియో ఆక విధముగు బొర మనియో పేర్కొనుటగాని, లేక అంతమాత్రము కూడ బ్రాయక, ఆ కల్లమునే ఎత్తుకొనక పోవుటయో గూడ సంభవించు చున్నది

మూడువిధములగు పులిబొరములలో ఈవాడు రెండు రకముల ఆటలే తెలియవచ్చు చున్నవి మొదటి రకపు ఆటను గూర్చిన వివరము తిలి ఆక పులి మూడు పేకలచే కట్టి నేయించవలెను పులిష్టానమున పెద్ద గులకబాదివట్టును, పేకల స్థానమున చిన్న గులక రాతిమట్టులను చిహ్నములుగా నుంచి ఆట నాడెదరు

పులిని మొదలు పై పటమునందలి కింద కొండమునందుండెదరు పేకను రాని పేరువ మందలి ఇంటుంచుకగా, పులి

చిత్రము 1



చిత్రము 1

చిత్రము 2

చిత్రము 3

చిత్రము 4

చిత్రము 5

చిత్రము 6

చిత్రము 7

చిత్రము 8

చిత్రము 9

చిత్రము 10

చిత్రము 11

చిత్రము 12

చిత్రము 13

చిత్రము 14

చిత్రము 15

చిత్రము 16

చిత్రము 17

చిత్రము 18

చిత్రము 19

చిత్రము 20

ప్రక్క మధ్య ఇట్లు భాగిగా నుండినచో, పులిచాడు మేళమై తన పులిని రాజుంచి మేళము చంపును ఈ విధముగా 18 మేళము పెట్టిన తరువాత మధ్యమధ్య పులులచే చంపబడగా విగతిన మేళము, పులులను కట్టికేయు ఎత్తులతో జనవలదును మేళము విడిచిగా చచ్చినవ్యయ, పులులను అట్టట్టు అపంభన మని మేళముచాడు గ్రహించి, టిలమిలి ఒప్పుకొన్నచో, అటు ముగిసిన ట్లగును అటులకాక, పులులు కడలకుండు, చాటి ప్రక్క ఇండ్లను మేళ లాక్రమించిగొనినను, అటు అట్టచైన ట్లగును ఈ రెండు రకములైన పులిజాగములందును అటు నాడు చా రిద్దరు మాత్రమే యుందురు

ఇక మూడవ విధమున పులిజాగమునను 'మేళం చర రంగ' మని మేళుపెట్టి, ఈ మూడవరకము అటను ప్రతి లాపెడకు

చిత్రము 8



చిత్రము 9

మూడవ చిత్రము మూడింటి అటును ఒక్కచే అడుకొనుచుండును తొమ్మిది కాయలను తొమ్మిది కోణములు దుంచు కొని, చాటిని అడుపును చంపును సోపును ప్రొద్దుదోని చారు ఈ యాటకు పునుకొనియెను

పాల్లవ పటముతోని అటయు మేళం అటు అనడును ఈ నమూనాలో మూడవ పంక్తి తప్ప, తక్కిన పంక్తులతోను, తోకగా కాన్పించు త్రికోణపు బిందెల్ల లోను ఇద్దర కాటుగాల్గుడు పదునారేసి మేళం నుంచెదరు, 1, 2 రేఖలు, చాటి త్రికోణ మొకటిని, 4, 5 రేఖలు, చాటి త్రికోణము ప్రతికోణిని క్షేరయువ చిత్రము 4

అది యుండును ఒకరి తర్వాత మని యొకరు ఒక్కొక్కసారికి ఒక మేళము భాగిగా నుండు మూడవ రేఖ మీదికి జరుపును ఒకని మేళ ప్రక్రియ మని యొకరి మేళవచ్చి కారొప్పినను తేక ఆ మేళ ప్రక్క యిల్లు భాగిగా మన్నను, ప్రతికోణియొక్క మేళ, అట్లు ప్రవేశించిన మేళను చంపును మొదట చూపిన పులిజాగపటము రెండింటితో పులి ఒక్కొక్కసారి ఒక్కొక్క మేళము చంపినయెను చాటి ఈ యాటలో ఎన్ని వలదులు దొరకెన, అన్ని మేళము అటుకాడు చంపవచ్చును, ఎరుటిచాని మేళంను కొన్నిటిని చంపి,

అవనిది దుక్కులువిగా నొనర్చి తుది కావని మేళం అన్నిటిని పూర్తిగా చంపినయి వచ్చును, లేదా అటు కట్టినవచ్చును

చిత్రము (6) మూడింటి మరియొక విధమున పులి జాగముకాదు ఈనాడు ప్రాచుర్యముతో నున్నది దీనిని ఇద్దర కాటుగాండ్లు ఎదురెదురుగా బూర్పుండి ఆ రెండు ప్రతిఅటుగాను తొమ్మిది మేళంతో అటునాడును ఒకదొక కాయను ఒక ఇంటిలో నుంచినచో, రెండునాడును తనవై పునకే కాక, తన ఇష్టము వచ్చిన మరియొకచోల కూడ తనకాయ నుంచ వచ్చును ఇట్లు కాయల నుంచుటలో, ప్రత్యేక కాయలను మూడింటిని ఒకే వరుసలో పెట్టినయ్యక, తన కాయలతో ఆ వరుసలో పెట్టుకొనును ఆ యాటకములను తప్పించుచుని, ఒకడు ఒకే వరుసలో తన మూడు కాయలను పెట్టి ఎరుటి చాని కాయను చేర్చి నను తీసివేయును ఈ యాట 'చర పకో' అనడును తన కాయలను మూడింటిని ఒక చిత్రము 6



చిత్రము 7

ఎరుటిచాని కాయను మరొకచాని తీసివేయును అందుచేతనే ఈ యాట 'చర పకో' అట యనడునున్నది

కాపున ఈ యాటలో నేర్చియైన మూడవరకపు పులి జాగముతో, చేసినదేమో! ఈ యాట అన్నియు తెలుగు నుండంము అన్నిటిలో ప్రచారము దున్నవో తేలో గట్టిగా చెప్పజాలము వీటిలో కొన్ని మాత్రమే వగరములందును, గ్రామములందును అడలకుచున్నది కొరని గోరకాక వర్జన మునుట్టి ప్రాచీనుల ఈ గ్రీకా విశేషములు మనకు కొంత వరకు తెలియవచ్చినవి దూర్వకారణ దృష్టితో ఒట్టి బాద విశేషములు విశోడకరములై నవని, ఉత్కృష్టమైనవని పెనుర్తిం చుట కిదియ ప్రత్యయేక కావ్యాణమున నేర్పొనరిచినది -

"ధన లాళము, పురాణము విరోయు, వాచ్యులు, యోగవిద్యయు, కాస్త్రం బును, పండితము, కావ్యం బును, వాటములను జాగమున కెనయ్యునే! "

(సింహవనవాహుతింజ - భా 2 - పు 88)

ప్ర రా మ

పుష్పగిరి

[illegible]

పేరులు అభివృద్ధింప విద్యార్థికికర కారణిస్తాము అని యొకరును, వారి యవంతకము విద్యా వృత్తినికారణిస్తామని వారని యొకరును, పర్యాయమున నానుభేయములతో ప్రశంసించుదురు రాజరెప్ప పులులు పీఠి గలవు

శ్రీ మదట బ్రాహ్మసామ్యవశ్యము దైవపుట
గృహములు, పార్వతి గృహములు వశ్యముగ నుండునీ
వర్గభాగమున (శ్రీ) శకరాచార్యులవారి వరము గలది
మత సంబంధము గల భావము, కేవలము పరిపరము గల
భావము, పురోభావమును గలవి కొన్ని కేవలమును గలవి,
తీగములు భావమును గలగర్భభావములును గలవిను
భావమున విహానీ నదీ ప్రకళనములునుండి ప్రకళనము
అకళిమిందీ తిన్నెలుగ నేర్పడి కొన్ని యుగనది కొన్ని
యన్నును పూజాదులు భక్త యన్నుని విహానీ నదికొండ
దిగువను సోగించును అందరు గట్టిదీయన్నుని ఈ క్షేత్ర
నీరవతమున, పాపక్షయి, కుమారదత్త, వల్లభ, మాండవీ నదులు
విహానీ నది నందును గలదియును బాధ్యత ఈ క్షేత్రమును
వశ్యదీ నందు మనియు విలువము

ఈ సరికి తూర్పు భాగమున పోక కొండ కడలి
దీనిపై వున్నది యందును, ప్రవాహములమున ఈ గిరియందు
గల గుహలోనికి వెళ్ళి అటు వెళ్ళును ఈ గుహ
యందు మును బుద్ధులందరును తగుచూడలేని కొంతవలదు
ప్రాచురు, కొంతవలదు గూర్చునది జరుగుచు, గొంతవలదు
నిలువలది మరుచుచు వెళ్ళునలది పాపమొకటి వెళ్ళునది
గూర్చునది మరుచు గుహలోనికి వెళ్ళి వెళ్ళునది వెళ్ళునది,
వీగగూర్చు జరుగు చిహ్నములను దెలిపేవారు కలదు

కొండెత్తు నుండు దేవాలయము చూచుట కిష్టముగ నున్నచో నుండును "అశ్వమేధస్థితియ"వాదు గరుడోత్సవము కైవసము కమ్మలూర జూచి యాగరించివ దిగిది వివాహితు తూర్పుభాగమువ గల భువనగిరి గుమ్మత్తు ప్రాచారమును మహాద్వారమును గల దేవాలయ నమరాయము గలదు మహాద్వారము అదు అంశముల గలిగియున్నది దేవాలయము చుట్టును ప్రాచారముతోడఁ జొరగాననుమలగుచు ప్రాచార ముతోఁ గ్రొ దెట్లు కేవలమువిడి పట్టియును, అచ్చుటకే సుదూరముగానున్నచో పుష్కర తోటమున కొలంగనమున గల అదును కొలంగనముననున్నదో స్థలమునందును యెందునను జూడగియున్నది పుష్కర తోటలోని వాచుభాగమువ తీర్పు

మహేశ్వరుడు కలదు జిహ్వ సింహాసనమునవే యీ చిగ్రహములు కలవు దుగ్గాదేవార్జునయును తత్పరిధరమున గలదు ఉమామహేశ్వరులకు సుత్రర ప్రాగ్భాగమున పంచాన మశ్లేశ్వరుడు, పాక్షి పుష్పాశ్వమతు, శ్రీ యోగాంజనేయ మూర్తి అలయములును గలవు పంచాన మశ్లేశ్వరుని యాలయద్వారమున పై భాగమున మండు రాతికిని, క్రింది భాగమున గుచ్చ్యముగా నుండు రాతికిని నడుమ కిలములు గలవు పై రంధ్రమునుండి పుష్పమును చిడిచివో అది క్రింది గలమున అడిచివో, వాల్మీకినియు, పంచాన సిద్ధియు కలుగునందురు ఇది యాచారముగ వచ్చుచున్నది గదాధరుని శ్రీ చెప్ప శివపార్వతి దేవుని యాలయమునకు దక్షిణ భాగమున లక్ష్మీదేవి, శ్రీరేచి నామమున వెంయ చుప్పది ఆ యుష్మహాగి నెరుగుగ యోగాంజనేయమూర్తి గలదు చేతులు తోడించి విమీలిత చేతులై యోగమున మువ్వుట్లు కనబడును ఈ మూర్తి దగ్గర భక్తులు సేవచేసి వేదాంతసిద్ధియే గాక, ఇష్టార్థసిద్ధియు పడయనుయరు పుష్పవాసులకు సుత్రర దిగ్భాగమున తోక రాజులచే ప్రతిష్ఠింపబడిన ద్వారక శివాలయములు గలవు ఆ యాలయమున కనేక దానము లొనరించి నట్లు కాననగులు గలవు ఉత్తర దిక్కున పంచలింగములును, భూభాగ్యకంబులును గలవు పుష్పావశేష్యునిగురి దక్షిణ భాగమున గట్టుపైననే పావనిభాగేశ్వరుడు కలడు ఇంద్ర యొక గుహ యొద్దకి ఇందు కామములు గల రవి ప్రతితి సుప్రహ్వేశ్వరేశ్వరుడు, పారాశర మల్లికార్జునుడు బ్రహ్మ ప్రతితికి నుగు కమల పంశవేశ్వర లింగమును గది పడమటి పారమూర్తమున ప్రయోగ మారవదేవుడును గలరు గదాధర శేపునకు పడమట రుద్రపారము గలదు ఇది మడిపారముగ నున్నది శ్రీగురు దక్షిణ దిక్కునకు గలవు పాదము పొడవు ఇనుపదీపాలు గంగుళములు ఇంచుమించుగ గలదు నడిమి కొండచి నది యంగుళములును, శిశ్యు సేవపు ఎదిమిది యంగుళములును కలదు ఇటు పీఠంబులకు రింధదానము గానింతురు అక్షిటివేపార్థము ఈ రుద్రపారములకును క్రింది భాగమునగల పిఠాపీఠపడి మధ్యను పగు ఈ ప్రాంతపు బలులు తప్పక యందు వెంటరు ఇటు నుంచిన శిశ్యులులు పుష్పము లగునది యైతిహ్యము గలదు ఈ రుద్ర పారంబునను మహార వైలుమోకపవల ఈ గట్టు మార్పుతోన యందు మునిపాక యను పశ్చి కలదు అందు చిష్టపారముగ గలదు

ఈ గట్టు గంధ్రదేశమున నొక మధుగు 'అమృత పరోపక' మను నది యుండినట్లుము, ఇందు మునిగిన, మురు పలులు యువకు లగుచున్నట్లును తెలుపుతగలదు ప్రచారమున దున్నది ఇది యష్టాయు పుష్పగిరి ప్థల పురాణమున గలవు చాయు భక్తులగురు శంకరుని యాజ్ఞచే బిర్రుము గూర్చి వచ్చి యీ మధుగుపై వైవగ, అది పుష్పమునకే చేలు చుండుట బాచి శివశేషపులు పడమట, తూర్పున దను పాదములకే శ్రోక్కగా ఆ పర్వతము కరళచి దిలిచిన దనియు, ఇందు నశల చేసకా గణములతో శివశేషులు వివేచించుచు, భక్తుల కోర్కెలను దీర్చుచుండు రనియు పురాణము తెల్పుచున్నది కొండ పుష్పమునకే తెలుల నలల పుష్పగిరి యిది నాచుము వచ్చినది ఇందరి యమృత పరోపకమహామను చెల్పు తగలతో జిహ్వల మూత్ర మిం దువహించి బడుచున్నది

జగమునలికాపు పుష్పమై అలిగి కానే పొండుమున్ను నుద్భవముతో ముడువలి జిహ్వ ఎద్దులను వాగలికి కట్టుకొని వెళ్ళిన మధ్యాహ్నము ఎండ ఎక్కువ కాగా పీటకై దెరకును పారల మధ్యనుండు మడుగుగడకు వచ్చెను నీరు ప్రారబోయి ప్రాచీనట్టిద రాలు బాటుచేత కాను కొలనుతోబడి నుండినెను శరీరము మురుతలతోయి మువ్వుట్లు కల్గినది తుత వచ్చినవాడు కాపున లోనుండి లేచి గట్టులేరెను వార్తక అంతములు పోయినది నవనవాసనముతో మువ్వుట్లు కనుగొనెను అశ్వగర్భవదెను తనమరునది యెద్దులను మునుంగులేసెను అనియు కోడెలుగా మారినది ఇంతలో నవనపెండ్లాదు కర్తకు ఘోషమునపై పంకటితెచ్చినది కర్తలంతములు తలవ్రుగించి పడుచుచాడుగా నవలదుటలే గుడ్డుపట్టితో యుటువకు నిరుగు అనివడినది, కర్తరమ్మచి వీరిచివారు ఆ మనవలయుచి కోపించి దుర్గాను లాజెను చెల్లిననందు ఘోషనామగి గల గంధను దించి తేలు చేసెను అతడు వచ్చి అంతంతముగ వెచ్చుకొని పోయి కొలనులో ముంచెను వెంటనే ఆ ముగిసలి యప్పు అవకాశై నది ఇట్లు భాగ్యవర్తనకులై రి తుచార్త పురమున తెలిసినది వెంటనే మురుగులులు వచ్చుట, పరవ్వనగురుగులు, నవయోవము పొండుట అగినినది వారక మునింగు ది చిదు యమును తెలిసికొని దివ్యుద్భుద్భుతో పూర్వము వినకాదాద్య వివేచనకై గరుడుడు అమృతమును చెచ్చుతోట బు లిందు విందుబడినది దాన నీరదశ్చుత కి మహామ కల్గినదని తెలిసి

కొనుట ఈ విషయమును బ్రహ్మచేవున తెలిగించెను బ్రహ్మాయు, వారధుడు శ్రీ మహావేద్యుడు కడ కరిగిరి విషయమును తెలిసి వారధుడు బ్రహ్మాయు, వేద్యుడు శంకరుని కడ కరిగిరి ఆలోచన చేసి శంకరుడు వాయుచేవుని విలివి యాచుడుగనై జగవర్తనమును వరచే నమల కా ప్రవేశము కనబడకుండునట్లు చేయు నని ఆజ్ఞాపించెను వాయునట్లు చేయుగా, కొండ పరపున వున్నము వర తెలుచుండును శంకరు దొకప్రక్కన విష్ణుచేవు దొకప్రక్కన కానితో ఆ కొండవరమి రట రాన వది కరిక నీతిచేయినదట! ఈ పాదములు తూర్పున, పడవర ఈ కొండయందు గానబడుచున్నయని ఈ కొండ ప్రాంతమున వివాదీ నది ప్రవహించుచున్నది

ఈ శ్రేత్రమున ప్రతిరంభత్వము బ్రహ్మశిష్యములు శివశేషుల కొకేవర్యాదులు జరుగును ఈ యుక్తములు చారాచృ నీతిచేత జనము చేరుదురు వివాదీ నది వైకత ప్రదేశ మంతయు చరివడితలు సెట్టి శక్తులు వడవచ్చు, నీరు మట్టగ, పానములు యాశ్రయము నొసగుదురు పుష్కరిని మహాధివతులు విలియతారు రాత్రి, మంచు మెగలు బ్రాహ్మణ సంకల్పం చేయుదురు అప్పటిప్రపు కమిటివారు శ్రీ వైర్య నారాయణుడునకు తదియ, చరిత్ర అన్నరానము చేయుదురు వచ్చిన వై న్యులకు వై న్యులు అన్నరానము చేయుదురు ఇతరులకు కాము కట్టించి పశ్రములతో అన్నరానము చేయుదురు

ఈ పుష్కరినియందు పెక్కు శిలాశాసనములు గలవు కాంక్షమున కొన్ని యల్లరివారచే వరకబడినది తెలివన యంతవరకు కొన్ని యిం దువహించబడుచున్నవి

! గ్రామమునకు నుత్తరిదిశన వివాదీనీతిరమున చింత వత్తురు అను గ్రామమున ఇంగ్రహాశ్వరస్సాదుని గర్భాయ ముందొ ప్రంశముచేసిన ఈ శాసనము గలదు

"వృష్టిశ్రీ యశుతి శాలివాహన శకంబలు 1182 (క్రీ శ 1280) పాల్గూడ జనాశ రథిని శుక్రవారమువారు ఇంద్రపురనర స్థాపాధివతులు కళ్యాణ శియ్యలమూలజాన్మి నారాయణు ఈ ముగ్గురు అనుమతి బడతయనబ్బవపాల్గూను తమ నల్లర జగత్తున ఇంద్రపురద శ్రే యిందును పల్లందు లిలియందు మదియందు మూలయందు మెదిలాశలుగుగండు తమ పాతనచ్చిన నవరాయము వంశావముగను, ఒత్తెలి జయ్యల వడితుడు మహేశ్వరుని తమవల్లరి అనుమతావల తాడిపాటి

వేదమల్ల య్యలు పెనము జయ్యల అనుమతావల పంత్తునిం ముంకట వంచమర స్థాపనూర్తిముందర తయారైన .. ఇమలు 1100 నుండి .." ఇంతమాత్రము కనబడును అవల గనబడని శాసనముగా నున్నది

2 సంశాన మల్లేశ్వరస్సాదుని గుడియందు ఉత్తర దిక్కున నుండు ప్రంశములై

"శాలివాహన శకగత వర్షంబలు 1210¹ అది మాత్రము కనబడును మరియొకటి 1290 వత్సరములు మాత్రము కన బడుచున్నది తక్కిన యశ్రవములు గోరవములవాపు మానవి

3 శ్రీ చెన్నేశవ స్సాదు అయియున గలదు ఇది కవుడ కావో మన్నది

"వృష్టిశ్రీ శాలివాహన శకవర్షంబలు 1482 (క్రీ శ 1584) భావ సంవత్సర చైత్ర శుద్ధ పాడ్యులు శ్రీ మన్మహాశాధిరాజు రాజవేంకటేశ్వర వీరప్రతాపశ్రీకర్ణ రాయ మహారాయలు పుష్కరినియె చెన్నేశవ చేవరిగోడి విరె ధిర్మశాసన చెన్నేశవ చేవరపూ అర్చననగర అమృత వడి వై వేద్యునిములివాటిను జగ చెన్నాదీ మెవర్య మాయవల్లి గ్రామను తపాశి మహాద్వి పుణ్యభాదరకు నీవర నోల్లకరావ భారాభార్యకనూమ బంచేవు ఆ దినమాయ వల్లెయ గ్రామడ చతుర్ముగి వళగాగరతెలకు తుళవీర్తి, నమల పాపానో అడలో అగామి వర్ష పార్వళం జపా పోగరిమి నూపుర వడిదకో జగనూడి కొండు చెన్నేశవ చేవరపూ పువప్పాన అమృత వడి వై వేద్యునో చెన్నాదీ మహానూ నడముల వరు ఎందుకోరువు రభాసన శ్రీవిరూపాక్ష మంగళ మహా

శ్రీశ్రీశ్రీ రావపాన యోగ్యులై .. ఈ చెన్నాదు పుష్కరిని మామమైశ్యలో గలదు ఈ శాసనము ఎంతటి మాయచేపు అయిదు మైశ్యలో నన్నది చెన్నాదు జగ టిమరు రాజరాని నుండిన ఇదియ వివాదీ నీరమున గల మహాగ్రామము

4 శ్రీ వైర్యభాస్వామి గురిగోపురమవకు ముం దున్న శాసనములు తుళమన్న - వృష్టిశ్రీ వియలార్క రయ శాలివాహన శకవర్షంబ 1482 (క్రీ శ 1584) కార్యలి అల్లిలంబు 5¹ గుం శ్రీమన్మహాశాధిరాజులందర మేశ్వర వీరప్రతాప అమృతచేవ మహారాయలు వియనగర స్సామాన్య సేవకనా రూఢుండయ వృష్టిభాస్వామి చేయ

చుండగాను నై దర్శనార్థమనిగతమై పుష్పగిరి అగ్ర
వశక స్థిత విద్యుజ్జ్వాలలు చంద్రగిరి దోమచయ్యపుశ్రుండు
ఆచ్యుత దేవమహారాయల రక్షణయొక్క శిష్యులయొక్క
ప్రాయోగినిన పరమవ్యర్థపు రక్కశాపవక్రమమ క్షేపింపమ
ఆచ్యుతమహాదేవరాయలు మాకు నాయులగావలె పాలిం
చిన పుండికొడమిలోని ఈ పుష్పగిరి అగ్రవారమందు
పూర్వార్థ నడిచిన మడితాది దుర్గారీసరులు . యీ
పుష్పగిరిగర్భం, భాస్కరక్షేత్రం, సంచనడి సంగమం, నడిది
వారదాని విశేషములకు ఆ పావని అర్చనచేస మహారాయ
లకు.

6 శ్రీ గణాధిపతయేనమః కుళమమ్మ: పుష్పగిరి
విజయపుణ్యం కాళిచాపాన శకవర్షంబులు 1481 అగు
నేటి వ్రేవ సంవత్సర వై కాళి కురిలు, గురువారము శ్రీ
వర్మహారాధిరాజుల పరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రభావ ఆచ్యుత
దేవమహారాయలు విజయనగరమందు ప్రతి సంవత్సర
దుర్గపూజయొక్క పుష్కరపూజను చేయించుటగాను ఆచ్యుత
దేవమహారాయలువారు చంద్రగిరి దోమచయ్యపుశ్రుండు
శిష్యులయొక్కవాని పుష్పగిరి యంద్రహార చెన్నేశ్వర
దేవర సేవకులు అయిశివారాదుల ఓడయ్య చిన
ఓడయ్యగారిని యిచ్చిన పరమవ్యర్థపు శకరాచేపకమ
ములు ననునై దర్శనార్థమికి కేరెడి గ్రామాలు వల్లూరు, మిరు
తూరు, గంగవరం - ఈ నాలుగు గ్రామాలను అమోలి శివా
లయ్యలకు చెప్పివర్తి గ్రామం వల్లూరు గ్రామాలు చిన
మాచుపల్లి , లోని శ్రీనివాసమును గ్రామాంతోచి గ్రామ
స్థలగు మీరు అనుకరించి దేవకా గ్రామాలపుండి కొలుపుగా
వర్తనయింకొకటి కిరక 80 కొలుచెడి మీరు దేవకానీన
అంగరంగ వైకరాను శీర్ష తిరునాళ్ళకు యిచ్చుకొని
పూరువారు యీ రర్హనకు బాండ్ల యింకెడివారు
యెవ్వరుకప్పి రూక పాతకుల కొన్నాను, తమ తండ్రిని
వారదాంతోమ వధించిన పాపాచార్యులవారు ౧౦౮లోను,
గోవుత్రాహ్నిక వధించిన పాపానగోవువారు అని యిచ్చిన
పరమవ్యర్థపు రక్కశాపము వ్యర్థకా గుడం పుణ్యం
వరదక్షాపాపం. వరదక్షాపహారీని వ్యర్థతం నివృత్తం
శనో, దానపాపం యొక్క శ్రేయ కావ్యాప్తియొను పాపం
రాహుగర్భమహారీశివాలనా వ్యర్థతం వరం.

7. ఇంద్రహార్యము ఆలయపు యింట ప్రాకారపు

కాలేనై న (పశ్చిమ దిక్కుగా) గల కావమము

పుష్పగిరి అగ్రయందు కాళిచాపాన శకవర్షంబులు
1481 అగువర్తి వ్రేవంగ సంవత్సర మాగ్గళ శుక్ర సం
వతు శ్రీ మహావ్యారాధిరాజులపరమేశ్వర కీర్తనప్రభావ
శ్రీ పరశువరేవరాయలువారు విద్యానగరమందు రత్న
సంపదపూర్వపు వై విశ్వపాత్రాశ్రమము చేయుచుండగాను
శ్రీ మహాహేమంధరేశ్వర సంచార్య తిమ్మయ్యదేవ మహా
రాజులుగారు ప్రాయించిన శిలాశాసనము పరశువరేవ
మహారాయలువారి ఆనతిని ఆలయ రాయయ్య దేవమహా
రాయలువారి ముదుల కర్ణులకావలె మహామంధరేశ్వరవారు
అచ్చుపన్ను సర్వమాన్యంగాను కొండోతాకు సర్వమాన్యం
గాను చేర్చితిమి ఇంద్రహారదేవుని పాపం గ్రామాలను
వత్సరు రావులవల్లి దుంపెగట్టు ఈ గ్రామాలకు
(ప్రక్కనుండు నాయ ప్రకారము పడినయంద లిఖించెను)

7 శ్రీ చెన్నేశ్వరవహునిగారి గోపురములద్వారమున
గల కావమము-ఇటీవలిది

పుష్పగిరి విజయపుణ్యం కాళిచాపాన శకవర్షం
ంబులు 1808 (శ్రీ శ 1808) నరయగు పార్థివ వామనంవత్సర
కుంభ చియిన భాగవారమున పుణ్యక్షేత్రమగుపుష్పగిరినుండు
ఆది చెన్నేశ్వరవహునివారిని ప్రసాది చేపురి ఆలయము
నకు శకవత్సర శకవతాలూకా భాగిచేట ముకేసరపుర
నివాసియగు దుగ్గిశెట్టి వంశవంశు పారావారకామధూ
శరుదును చిన్న పేటకరెడ్డి పుత్రుడగు నాగిరెడ్డి వల్లి
రత్నమా వరరాంజ క్షత్రియం ముక్తావలంబును వ్యర్థకా
వర్తనుండును మగురాకిరుండును అగు పెంకటరెడ్డిగారివలన
కట్టించెడి భూదానాది అనేక దాన భాంబాలములతో
ప్రసాదించి ఆలయచిన గారి గోపురము

దేవాలయము గోడమీది కిలు భారతభాగవతాది శక
ంబు చెలువు చిత్రములు గలిగియున్నవి

ఇదిగత మరీకొన్ని కావనము లందందు గలకట
చున్నవి గాని గుర్తిన విలువైనవియున్నవి

ఈ క్షేత్రమునందు 108 దేవాలయములు గలవు సంతా
నాపులగు వంశముల వివాహిని నడియందు గ్రుంబిడి, వివిధ
దేవతలను దర్శించి, పూజించి నిర్మలమగు చేయవల
యును ఈ గిరి ప్రవక్షిల మిచ్చుచే ప్రత్యేకమైనను గిరి
ప్రవక్షిలమును ఉమామహేశ్వరులకు ముద్దింపవలయును



ఈ కార్యక్రమమును యథావిధిగ నిర్వహించిన దంపతులు సంభావమును బడయుదురు ఇది వశ్యమగు విషయము

పుష్పపై తేలికైన దేవాలయమునందలి ఉత్సవాదులకు ప్రభుత్వమువారు వసంత్సరమునకు ఏడువందల యేలది రూపాయలు ఒనగించుదురు

■ పేం సు ఖ

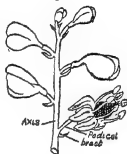
పుష్పములు

ఫలములను, బీజములను ఉత్పత్తి చేసి, సంభావోత్పత్తిని దోహద మొనగట కేరపడిన ప్రత్యేకాంగములే పుష్పములు పుష్పసౌకమలగు ఉత్పత్తి బాతులన్నిటికిని స్త్రీ పురుషాంగ విభేదములు గల పుష్పములు వర్ణాంగమున బయలుదేరుచుండును అది పునరుత్పాదక కాంగము అనబడును మొక్కపై పుట్టు మొగ్గలలో కొన్ని కొమ్మలగను, మరి కొన్ని పుష్పములుగను అభివృద్ధి చెందుటకే పుష్పము గూడ రూపాంతర మొందిన కొమ్మ యని చెప్ప వగును మొగ్గయందుండు పేతములే పుష్పములో విభిదకములుగా తయారగును

పుష్పము ఒక్కొక్కటిగ అను పంపించుదురు గాని, కొమ్మల చివర గాని కొన్ని మొక్కలయందు ఉత్పత్తియగును మరి కొన్ని మొక్కలలో ■ స్థలములచే గుత్తులుగా పుట్టును పూగుత్తి యొక్క ప్రధానపగు కాదని ప్రధాన పృంథ మని యేరు పర్యవసామావస్థముగా పెద్దదిగ నున్న పుష్పము ఒంటిగను, చిన్నదిగ నున్నది గుచ్చముగను ఉత్పత్తియగును పుష్పగుచ్చములు కీటకములకు సజలముగా ఆకర్షించుచుండును పుష్పముల పూర్వము బట్టి గుచ్చములు తెండు వరగపటులు విలకింప వచ్చును కొన్ని మొక్కలలో ప్రధాన పృంథములను మొదటనుండు పుష్పములు పెద్దవిగను, పోసదీప కొనయందున్న చిన్నదిగను ఉండును కొన్ని మొక్కల పుష్ప గుచ్చములు వర్షలాకారముగ నుండి పాటియందు చుట్టును పెద్ద పుష్పములను, మధ్యలో చిన్న మొగ్గులను ఉండును ఈ తెండు వరగపటు పుష్పగుచ్చములు మర్కాటిపాతి (Marettia) గుచ్చము అనబడును ఈ వరగపటులో కొన్ని ఉపవరగపటులు గలవు కొన్ని మొక్కలలో పుష్పగుచ్చములను పులికించుకో ప్రధాన పృంథము చివర వోక పుష్పము ఉన్నట్లును దాని కిరుపేక్షలంబట్టి పుష్ప ముచ్చమెంచును గుచ్చ మధ్యమున నున్న పుష్పము మొదట వికసించును ఈ వరగపటు పుష్ప గుచ్చములు నుర్కాంశములందు (epithema) అనబడును, పుష్పముల అనుభవము బట్టి, ఈ వరగపటులో గూడ

కొన్ని ఉపవరగపటులు గలవు మరి కొన్ని మొక్కలలో పుష్పగుచ్చములు ఈ తెండువరగపటు సమ్యక్వమును ప్రదర్శించుచుండును ఇతమ కొన్ని మొక్కలలో పుష్పగుచ్చములు ప్రత్యేకముగ నుండును పులిపే, అత్తి, యూరోపియాగలము లిందు కుదాహరణములు

పుష్పము 6



పటము 1

పుష్ప గుచ్చము, గుచ్చపృంథము
పుష్ప పత్రకము

సామాన్యముగా ప్రతి పుష్పము నందఱు ఒక కాదయ్యుండి, దానితోన కొందెము పెద్దలుగా నుండును ఈ పెద్దలు భాగము పుష్పావన మనీయ, కాద పుష్ప పృంథ మనీయ అన బడును పుష్పావనముపై చాలానిధిగములగు పుష్ప పత్రములు వలయాకారముగ అమరి యుండును అన్నిటి కంటె అడుగున నుండునది రక్షక పత్రవలయము, దీనిపై నుండునది ఆకర్షణ పత్రవలయము ఆకర్షణ పత్రములను పైవ కింబల్క వలయ ముండును దీనిపైగల పుష్పావన వరగ భాగమున అందకోశ ముండును ఈ భాగం వలయములు గల పుష్పము సంపూర్ణ పుష్ప మనబడును పీటికోని కింబల్కములు, అందకోశము పునరుత్పాదక భాగములుగా వర్ణనచేరించును ఈ తెండు భాగములు గల పుష్పము ద్విలింగ పుష్ప మనబడును కొన్ని మొక్కల పుష్పములకు పుష్పభృంశములందు కొన్ని మొక్కల పుష్పములకు కింబల్కములు గూడ నుండువు అట్టి పుష్పములందు అందకోశ మొక్కటి మాత్రముండుటచే, అదీస్త్రి పుష్పము లగును కొన్ని మొక్కల పుష్పములలో అందకోశము మాత్ర మందకు ఇట్టి పుష్పములలో కింబల్కములు మాత్రమే ఉండుటచే, అవి పురుష పుష్పము

లగును కొన్ని మొక్కలలో (ప్రే), పుగురు పుష్పములు రెండును ఒకే మొక్కపై అద్భుతమున మరొకొన్ని మొక్కల పుష్పములలో రకక వ్యతయము గాని. ఆకర్షణ వ్యతవలయము గాని రోపించి యుండును ఇట్టి పుష్పము లన్నియు అవసరార్హ పుష్పము లనబడును ముఖ్యముగా పక్ష పక్షి రక వంశము లగు మొక్కలలో రకక వ్యతములు, ఆకర్షణ వ్యతములు కూడ నున్నను, చాలి వరుసు లేక మగవధకు పుష్ప గుచ్ఛములలో సామాన్యముగా పుష్పవృక్షమునకు మొదట, లేటిక (leaf) అనబడు చిన్న అటువంటి చిరాయమును, కొన్ని పుష్పములకు చిరులేటికలు (bract) కూడ నుండును పుష్పము సూక్ష్మముగని మొగ్గకల్లో నున్నపుడు, లేటిక చానిది రక్షించు చుండును కొన్ని పుష్పముల లేటికలు నూర్చు రెంచి ఆకర్షణ వ్యతముల వలె నుండును కొన్ని మొక్కలకు భూమిపై నున్న కొమ్మలకేళక, భూమిలోపగుడ పుష్పములు స్థాయిచుండును వెనువెను ఇందుకొక ఉచా వారణము ఇట్టి పుష్పములు సంస్కృత పుష్పము లనబడును రకక వ్యతములు, పూమొగ్గ లోని ఇతరభాగములను, కాస్తా పక్షికుల వలన కలుగు హానిమండి రక్షించును కొన్ని మొక్కల ఉచ్చములలో రకక వ్యతములు విడివిడిగా నుండును. మరి కొన్నిటిలో అవి కలిసియుండును కలిసియున్నపుడు రకక వ్యతవలయము చలవిధము లగు అకారములలో నుండును సామాన్యముగా రకక వ్యతములు గాని, ఆకర్షణ వ్యతములు గాని ఒకే అకారము, వలెయము కలిగి యుండును అట్లు న్నచో ఆ వలయము క్రమవలయ మనబడును కాని కొన్ని మొక్కల పుష్పములలో రకక వ్యతములలో గాని, ఆకర్షణ వ్యతములలో గాని ఒకటి రెండు, అకారమునను, వలెయము నను, తక్కినవారి కంటె కొన్ని మగ నుండును అట్టి వలయము అక్రమ వలయ మనబడును పుష్పములకే అందకోక స్థానమును ఇట్టి చూడరక, తక్కిన మూడు వలయముల స్థానము అన్ని రకముల పుష్పములందును ఒకేవిధముగా నుండదు కొన్ని మొక్కల పుష్పములలో అందకోకను ఉచ్చస్థానమున నుండి, తక్కిన భాగములు అందకోక అధిస్థితములుగా నుండును మరి కొన్ని మొక్కల పుష్పములలో అందకోకము, అదుగున నుండి రానిట్లు తక్కిన భాగములు అందకోక ఉపరిస్థితములుగా నుండును లంకను మరి కొన్ని పుష్పములలో అందకోకము అడుగున నున్నను, అందకోకయము చతురు

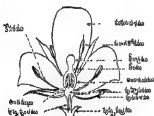
పుష్పావనము చెరిగి, తక్కిన పుష్ప భాగములు అందకోక వలెవ్యక్తములుగా నుండును

ఆకర్షణ వ్యతవలయము పుష్పము యొక్క వ్యాపార నిర్వహణమునకు తోరపును ముఖ్య భాగము ఆకర్షణ వ్యతములు మహావన కేవల, రమణీయ మగు రంగుల రేతను పరపరాగ సంపర్కమును కలుగజేయు ఊటముల వాగ్నించును సాధారణముగా పక్షిలేక తిరుగాడు ఏకాకోక చిలికలు, క్రమరములు మున్నగు ఊటములను ఆకర్షించుటకు, చాలి కిష్టముగ వేర్వేరు రంగులను పక్షి పూట వికసించు పుష్పములు ఆకర్షణ వ్యతములు కలిగి యుండును - తన సుందర్యమున వివిధ పుష్పములను కలిగి యుండును చావు లుండు తిరుగు ఊటవృక్షము ఆకర్షించు పుష్పములు కెల్లటి ఆకర్షణ వ్యతములను, వలెయమును కలిగి యుండును కొన్ని మొక్కల పుష్పములలో ఆకర్షణ వ్యతములు విడివిడిగా నుండక కలిసి యుండును ఇట్టి పుష్పములలో అకర్షణ వ్యతవలయము నలు విధముగను అకారములలో నుండి, ఆయా పుష్పములను పెండ్లింపు ఊటముల ద్వారా తమ వ్యాపారమును నిర్వహించు కొనుటకు తగిన పట్లగా నుండును ఊటములకు పుష్పములు అక్రమమును, తేలి, పుష్పములు మున్నగు అవసరములతోగన, తమ వలెని చేయుచు కొనుటయే ఇందుకు కావలయు వివిధ ఊటముల నోటి తొండముల ప్రమాణమునకు తగినట్లుగా, ఆకర్షణ వ్యతవలయము యొక్క అకారము, పొడవు ఉండును పుష్పములకును, పురుగులకును గల పరస్పర ఆక్రమణ వలెయమును పరిశీలించరక, కొన్ని రకముల పుష్పములు కొన్ని రకముల ఊటములకు మాత్రమే తగియున్నట్లుగనడును వివిధ పుష్పములలో రకక, ఆకర్షణ వ్యతములు విశిష్టములు (heterostylous) వివిధములుగా నుండును కొన్ని పుష్పములలో ఒకటి రెండు ఆకర్షణ వ్యతములకు మచ్చలు గాని, చాలవు గాని ఉండి, పుష్పములలో మధుర రుచిచేత మార్గము ఊటములు సూచించెదలు చుండును

కింబలము లనువది పుష్పములతోని పురుషాంగములు దీటిని పుంసేవలములకి కూడ నీలతురు సాధారణముగా ప్రతి కింబలమునకును కాదనెట్టి యొక భాగము, చాలి రేవర నొక పుష్పాదీ శిశ్రియ నుండును ఆ భాగ భాగము కేవల రంద మనబడును కేవల రందము ముఖ్యముగా

పుష్పాది తీర్చిది పుష్పము బయటికి ఎత్తి యుంచుట దివ
యోగవధును అందువలన పుష్పాది తీర్చుటనుండి వేరొ
గను మలతముగా గాఢితో ఎగుర గలదు పుష్పాది తీర్చిలో
సామాన్యముగా వాగును పంచు లాదును ఈ పంచులలో
పుష్పాది ఉత్పత్తి యగును వర్షమైన పుష్పాది తీర్చి, కొన్ని
రకముల పుష్పములలో విలుపుగా చేతి, పుష్పాదిని వెదకల్గును
మరికొన్ని పుష్పములలో పుష్పాది తీర్చి వివర రంగ్ర మేర్పడి,
చాచి చ్చాచా పుష్పాది కయటికి వచ్చును మరికొన్ని
రకముల పుష్పములలో పుష్పాది తీర్చిపై కొంత భాగము
కాచుము వలె పైకి లేచి, పుష్పాది వెలువలికి వచ్చును
సంయుక్త అకర్తర పుష్పములు గల పుష్పములలో
కింజల్కములు అకర్తర పుష్పములకు అవతలికి యుండును
కొన్ని మొక్కల పుష్పములలోని పంజరములకు పరిశీలించుకో,
పుష్పాది తీర్చుట విడిచిగా నుండి, కేవల దండము లన్నియు
కలిసి, పరిశీలించుట సంజరములుగా నుండును మరికొన్ని
రకముల పుష్పములలో కేవల దండములు విడిచిగా నుండి,
పుష్పాది తీర్చి లన్నియు కలిసి యుండును కొన్ని రకముల
పుష్పములలో నుండి కింజల్కము లన్నిటికి పుష్పాది తీర్చి
లుండక, కొన్ని వంద్యములుగా నుండును మరికొన్ని
పుష్పములలో కింజల్కములు కొన్ని పొడవుగను, కొన్ని
పొట్టివిగను ఉండును వివిధ పుష్పములలో పేర దండమునకు
పుష్పాది కలిసియుండు విధానములలో కూడ నై విద్యము
గోచరించును

చిత్రము 7



చిత్రము 8

పుష్పభాగములు

పుష్ప పంచులీ స్త్రీ విభాగమును అంధకోశ ముండును
అంధకోశ ముండు పొరారణముగా అంధాళయము, కింజము,
కీర్ణాగ్రము అను మూడు భాగము లుండును అంధాళయము

గుండ్రముగనో, లేక అంధాళారముగనో ఉండును అంధా
ళయమునకు రట్టమగు ఫలవచ ముండును అంధాళయము
ఒకటి, రెండు, మూడు లేక ఐదు ఫలరకములచే కేర్పడి
యుండును కొన్ని రకముల పుష్పములలో, ఈ ఫల రకములు
విడిచిగా నుండును, మరి కొన్నిలో అన్నియు కలిసి
యుండును సంయుక్త అంధాళయములలో కొన్ని పుష్పముల
యందు ఒకే ఒక గది యుండును మరి కొన్ని సంయుక్త
అంధ కోశములలో ఫలరకములకు వరుసు గోడల వంటి
విభాగము కేర్పడి, సాధారణముగా అంధాళయమున ఎన్ని
ఫలరకము లుండునో, అన్ని గదులు గోచర మగు చుండును
ప్రతి ఫల రకమునకు విశిష్టమగు పేరుగును వివిధ పుష్పముల అంధా
ళయములలో అరాయు స్థానము (position) వివిధ
విభాగములలో నుండును విభాగములను, అంధాళయమును
విన్ని చూచుకో, తెల్లని గ్రంథి వలె వగనదును కొన్ని మొక్క
లలో విభాగముల విభాగములు ఋతువర్తముగను
(orthotropous), కొన్నిలో ఉపాధి ర్తముగను (subtro
pous), కొన్నిలో వర్తావర్తముగను (campylotropous),
వలె కొన్నిలో అనువర్తావర్తముగను (ampilotropous)
ఉండును ప్రతి విభాగము అరాయువర్తము ఒక కాదనంటే
చిన్న భాగముతో కలిసి యుండును వివృత వివృతము లగు
మొక్కలలో పొల్లి చూచినపుడు, అంధకోశము లోని ఫల
విభాగములు సంవృత వివృతములను మొక్కలలో రక్షించబడి
యుండుట ఒక పరిణామ విశేషము విభాగములు ఫలరకరణ
పై కలుచాక, అవి విభజించును, కాయగను తయారగును
కొన్ని మొక్కల పుష్పములలో అంధాళయమునందు ఒక
విభాగము మాత్రమే కలదు రగును మరికొన్ని పుష్పములలో
రెండు, మూడు, అనేకములుగా, అయి మొక్కల వి
వరూపముల వనునవిచి తయారగును అంధాళయపు
పై భాగమున వున్నది కింజముండును కింజము, కీర్ణాగ్రమును
పుష్పము పై రేఖి యుంచి, పరాగ గ్రహిణమునకు అనుకూ
లము నుండునట్లు చేయును కొన్ని పుష్పములలో కింజ
ఉండరు కొన్ని పుష్పములలో, అంధాళయమున ఎన్ని
ఫల రకము లుండునో, అన్ని కింజము లుండును ప్రతి కింజ
వకు ఒక అగ్రముండును కీర్ణాగ్రము విశిష్టవలెకో గుండ్రము
గనో, పక్ష రేఖవలెనో, చిన్నదిగ గాని లేక పెద్దదిగ గాని

యందును కొన్ని పుష్పములు అండాశయములలో ఒకే కీలమున్నను, కీలాగ్రములు కొంతమేరకు ఫలదళముల సంఖ్యతో సమానముగ నుండును కీలాగ్రము తెన్ని యున్నను, గాలి వలన గాని, కీలకముల వలన గాని, వీటివలన గాని చేసిన పరాగమును గ్రహించి, అది ఎగిరి పోకుండ పట్టియుంచుట కలయుచున్న ధర్మము కీలకములకు అవసరమును కూర్చు నురుకోశములు కొన్ని పుష్పములలో అండాశయము క్రింద మన్న గ్రంథుల యందును, మరి కొన్ని పుష్పములలో చాని క్రింద నున్న వస్త్రమువంటి దిమ్మె యందును చాచిపడి యుండును

కొన్ని మొక్కల పుష్పములలో కీలకములు, అండాశయము ఒకే మొయ్యన వక్షమొంది, అతి పుష్పాశయముగ నుండును అందుచే ఆ పుష్పములలోను, సంపుట పుష్పములలోను సాచారణముగా స్వేదనాగ్ర సంపర్కము జరుగుచుండును చాని పరికొన్ని మొక్కలలో పుష్పమువంటి కీలకములలో లేక అండాశయమో ముందుగా పక్షమై చాటియుండు ఎవరచాగ సంపర్కమే జరగవలసి యుండును మరి కొన్ని పుష్పములలో కీలాగ్రము పొడవుననే లేక పొట్టిగనో, కీలకములు కూడ పొడవుననే లేక పొట్టిగనో ఉండి, కీలకాని కొకటి అందుకాములతో చేసి విచ్ఛేదమునందుండును ఇంకను కొన్ని రకముల పుష్పములలో పుష్పాడి యందుగానీ, వీలాండమునందు గానీ వంద్యత్వ వేర్వేరుటయు, ఆ పుష్పమువంటి పరాగమును ఆ పుష్పములోని వీలాండములను ఫలదీకరణ మొనర్చు జాలవి

స్థితి కిర్మడుటయు గూడ వరచుగా జరుగుచుండును ఇట్టి పుష్పములలో కూడ 'పరపరాగ వింపర్క మే ఫలదీకరణ మొనర్చును' వలనకను అగు మొక్కలలో చివ్వ విచ్ఛేదమునందు గాని, పుష్పభాగముల కూర్చునందు గాని కాల్చించునై విచ్ఛేదమును గవించి

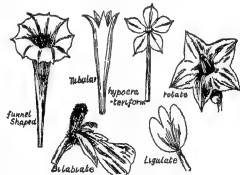
చుచో, పుష్పములు సహజముగ పరపరాగ వింపర్కమునకే సాధారణముగా జరిగియుండు నట్లు తెలియులదు లేనిచో, వీలములు ప్రకృతియందుండి జీవన పరిగ్రామములలో అయింది, ప్రాకృతిక పరణమున వను జాతిని కాళ్ళతోముగా రక్షించు కొని వీలకెట్లుగన జాలవు

ప్ర రా మ

పూతరంగులు - చార్మీషులు

ప్రకృతిలో జీవకోటికీ (వృక్ష, జంతు వగలములకు) వసాం మగు పూతరంగుల చర్మము ద్వారా రక్షణ లభించుచున్నది చాటి పరిచాచుడశల నమకించి ఆ పూతరంగుల వృద్ధిరెంచి కవలము వత కాటిని కాపాడును చాటి నిర్ణీత పర్యావరణ అగు లోహములు, ఎండకత్తి మున్నగు కాటి, వాతావరణముల మూర్ఖులచే కలుగు పరిగ్రామములనుండి కృత్రిమమైన పూతల వలననే రక్షణము కల్పించ గలము ఇట్టి కృత్రిమ పూతలను తెంచు విధములుగా విశదించ వచ్చును (1) పూతరంగులు, (2) చార్మీషులు సహజముగా స్పృహముల యందును, పరిశ్రమల యందును వాడబడు ఇవన సామగ్రి, కలన వస్త్రములు, పైన వేర్వేరుగ కృత్రిమ పూత రంగులను వాడవిచో క్రుచ్చు పట్టు, పైలొ రెడ్డి, బ్రాముముగా విరూపించ మనసు శృక్రిమ పూతరంగులను లేక చార్మీషులను వాడపై పూయుటచే, మాత్రగర్భిణి, వర్షములను, ఇతర ప్రవృత్తి పరిగ్రామములను తట్టుకొని, యథార్థమునను నుండలన్ని పోలను రక్షణ మునకే కాక, పర్యావరణము పరిగ్రామగు అందిచందవిలను చాపాడుటకు కూడ ఈ పై పూతలు ఉపయోగపడును ఈ

పుష్పము కి



పటము కి వివిధాకృతుల పుష్పముల రకములు

పూతరంగుల మొక్క, చార్మీషుల మొక్కలూడము చాలాకాంక్షు నుండి వలెపరచాయలగు నయ్యచున్నది ఉదాహరణమునకు గుడిపి లేకములోని కళకేటికలపై పూయబడిన రంగులు, వర్ణ యుగముల వాటి విశేషములు మున్నగునవి పూతరంగుల ఘన, ప్రద

వర్ణావళి ముగిసినప్పుడు మనవర్ణావళి రంగు విచ్చుచావునపు డ్రవవర్ణావళిలో ఈచావునకు మిశ్ర మునర్పి, చాచిన ము పులకు పూసిన కర్రతో, అతి అరటిలో కాంతినికోరక పలుల పేర్చుదును. ఈ డ్రవవర్ణావళి 'చాచకోశము' అనబడును. సాధారణముగా అరటిపూసె మున్నగు వృక్ష సంబంధ మయిన శైలములు చాచకోశములుగా ఉపయోగపడు చున్నవి. పూత రంగులను తయారు చేయుటకు ముఖ్యముగా మూడు డ్రవ్యములు కావలెను (1) రంగు నిచ్చు చావునపు (2) చాచకోశము, (3) దిలకగరణి అనగా పూత రంగును పలుచగాచేసి, వేగముగా అరుల కవయోగపడు (పెట్రోలియం ప్లిత్) పూత రంగును ఉయారు చేయుటకు, ముందుగా రంగు నిచ్చు చావునకు చాటుక వలె పై త్రాగా మారుట కూరిన బొడిచి చాచకోశ మునాతో పెరుపుట ముఖ్యము. వైవ ప్రక్రియలు చావునపును, చాచకోశమును వక్షగా. ఏకజాతి మిశ్రమము చేయుటకై ఈ ప్రక్రియయందు రోయ మిల్లులు, చాకో మిల్లులు మున్నగు యంత్రములు ఉపయోగించబడును.

పూత రంగునందు వాడబడు చావునపులో అకర్పన రసాయనములు, ఖనిమూల ముఖ్యములైనవి కర్పన రసాయన సంబంధములైన వ కలంకారీ రంగులవంటి కొన్ని రంగులు కూడ, చాయ నచ్చుట కొరకు వాడ బడును. తెల్ల రంగులను తయారు చేయుటకు వైట్ లెడ్, కింకాక్సైడ్, క్లైటానియం ఆక్సైడ్, లిథోఫాస్, శేరైటిస్, మున్నగునవి సాధారణముగా ఉపయోగించ బడు చావులు. పూత రంగులు ఎరువుగా నుండవలె నన్న కో, రెడ్ లెడ్ (గంక నింహారిము), పెరిటాక్సైడు, అంతిమన ప్లైన్డ్ అను ఎరువు రంగు గల చావులు ముఖ్యముగా వాడబడును. నమస్ రంగు వచ్చుటకు రెడ్ క్రోమియం, ఆరువన్న రంగు నకు క్రోమియము ఆక్సైడును సాధారణముగా వాడెదరు. నీలిరంగు నిచ్చుటకు ఆల్ట్రా మెర్లైన్ బ్లూ, ప్రవర్ట్ బ్లూ సాధారణముగా ఉపయోగించబడు చావులు. వర్ణ రంగు వచ్చుటకు ముఖ్యముగా కొంగునీ, గ్రూన్ బ్లూ అను చావులు. నవయోగించ వచ్చును ఇంకను శేగురు రంగు, బూడిద రంగు మున్నగు వర్ణముల నిచ్చుటకు ఇవన ఖనిమూలము కొనిపేరింగ్, పేరున్న విధములయిన యివన ఆక్సైడ్లు ఉపయోగించబడు చున్నవి. అవనర వైన చాయను సాధించుటకును, రంగును బిరువుగా తయారు చేయుటకును,

ఒడిగి వచ్చుటకును, శేరైటిస్ ఖనిమూలు, 'రై వాన్టర్ట్' అను తెల్లని నుట్టి సెయిలై నవి పూతరంగులలో కలుపబడుచు. చాచకోశములుగా వాడబడు వైవి 'శేర్వాన్ట' మానెలు, ఎక్కువగా అయెడిను సంఖ్య కలిగి యుండుటచే, అవి వేగముగా అర, చావునపుతో రసాయనిక సంయోగము చెంది, గట్టి పొరను ఏకచుటకు తోడ్పడుచున్నవి. వైవ శేర్వాన్ట గుణములు గల మానెలు బహు ప్లూముగ కలవు. అరె, వలిక, తుంగ్ మానెలు లెట్టి బాణి చెందినవి తక్కువ అయెడిన్ నిలువ గల వృక్షజాతి మానెలు వివిధా అత్యము లునుచున్నవి. ఇటీవల కొన్ని రసాయనిక మార్పులు చాచి యందు కల్గించి, చాటివీ పూత రంగులకు చాచకోశములుగా చాచుచున్నాడు. బాధకరేకముతో నిర్మలకరింపబడిన ఆచువు మారె చాచకోశముగా ఉపయోగించ బడు చున్నది. చాచకోశము, చావునపు వేగముగా మిశ్రమగుటకై, చాటివి మారుటకు పూర్వము, తక్కువ పాళములతో కొన్ని రసాయనిక డ్రవ్యములను చాటియందు చేర్చుట అవసరము. లెట్టి చాచాయనిక డ్రవ్యములు 'పెట్టింగ్ ప్లెంట్స్' అనబడును.

పూతరంగుల చావు ననబడింది, అవి పెక్కు కర తరగములలో తయారు చేయబడుచున్నవి. చాటి తయారీలో వివిధముల అరు గుణములు కల్గుటకు కొన్ని రసాయన వర్ణావళి ములను చేర్చుట అవసరము. ఉచాచరణ మునకు (1) అగ్నివి ప్రతిఫలించు రంగు, (2) రసాయనము లను ప్రతిఫలించు రంగు, (3) ప్రచాళము నిచ్చు రంగు, (4) కృత్రిమ రూపము కలుగజేయు రంగు మొదలగునవి.

చార్మీపులు సాధారణముగా చార్మీపులలో అకర్పన పుచ్చ చావునపు చేర్చబడదు. ప్రవర్ట్ బ్లూ కొరకు ఉపయోగము, రేక, కృత్రిమ ఉగరులను పెట్రోలియము మానెలు తో స్పిటితో కలుపబడినపుడు ఏర్పడు వర్ణావళి చార్మీపు అని పిలువబడును. చార్మీపును వస్తువుపై పూయనపుడు, దిగిదిగలాడు వై పూత, పాకరల్లక ఉపయోగము గల ఉపయోగముగా కన్పిస్తును. చార్మీపులు ముఖ్యముగా రెండు కరగటలు మొదటి రకమునకు చెందినవి. స్పిటిలు చార్మీపులు ఇందు ఉగరు, పెట్రోలియము మానెలు తో స్పిటిలు మిశ్రమగును. రెండవ రకమునకు చెందినవి ఖనిమూలములతో చార్మీపు అనబడు ఇందులో హెచ్చు అయెడిను సంఖ్య గల వృక్ష సంబంధ మయిన మానెతో ఉగరును ముందుగా చేర్చి ఉదతరేక్షుటచే,

ఎని కొంతవరకు రాసాయనిక మార్పు చెందుతు ఈ పదార్థమును వైన కేర్మొవిన పైట్రోలియము మామె యంతో తోక స్పెరిటవంతో కలుపువపుడు తీవ్రము చాల్పిను 'ఓరియోరెసెన్' చాల్పిను అవతడునున్నది మానె బాల్పి మలలో ఓరియోరెసెన్ తరగతికి చెందినది చాలా ముఖ్యములు వీటిని 'ప్రావ్యములు' 'మధ్యములు' 'దీర్ఘములు' అని మూడు తరగతులుగా తీసును, వృక్ష సంబంధమున నూరిని విచ్చుచి లెట్టి వృక్షసాంఘికమును సారా రణముగా 100 రూ. అనువరకు తీసుచుకు రి నుండి 15 గాలన్ల మామెకలపడవతో చాల్పి 'ప్రావ్యము' అనియు, రి నుండి 80 గాలన్ల మానె కలిపిన 'మధ్యములు', రి నుండి 80 గాలన్ల కలిపిన 'దీర్ఘములు' అని పిలువదు 'ప్రావ్యము' అయిన చాల్పిములు త్వరగా అరి, కాంతిమంత మగు గట్టి పొర నిచ్చును కాని ఈ పొర త్వరగా నీలలు చారును దీర్ఘము అయినది అరుటతో కొంతకాలము వీటికొన్నను, పొర నీలలు చారక నాకాపదలములు మండి వచ్చుచును కాబాదును అందుచే గృహముల లోనే గడుపుటకు, మేకా సామాను మొదలగుచాల్పి 'ప్రావ్యము' అయిన చాల్పిములు, 'దీర్ఘము' అయిన చాల్పిములు, బాండ్లు మొదలగు చాల్పిని పూయుదురు బ్లాక్ అపో అదు మూడవ రకపు చాల్పిను వచ్చువులను దిగిని లాడు వల్లటి పూక నిచ్చుటకు చారుదురు ఇందులో తీసుచి అదులు వలపు తరగు నిచ్చు ఇతర ద్రవ్యమును చారుదురు ఉదా - తారు, అసోఫ్టెల్ల మొదలగునవి

చాల్పిములు తయారు చేయుటయందు చాడఅడు మానె, తీసునలను బట్టి వివిధ రకము లయిన విభావములు చాడుతరో మన్నిచి ఓరియోరెసెన్ చాల్పిముల తయారీలో తీసునను బట్టియు యెం పాల్పతో 800 నుండి 9500 వరకు చేడిచేసి, మరగట్టివడ మానెను ఇందులో కలుపుచు కగిన చక్కదనము కచ్చు వరకు చేడి చేయబడును తరువాత చానిచి 2000 వరకు చల్లార్చి, చానిచి వికరణత యగు పైట్రోలి యను స్పెరిట, వేగముగా గాలితో అరుటకు దోచునడు రసాయనిక ద్రవ్యము అయిన వెజ్, కొబ్బరి, మాంగనీసు లవములతో వీలైన యెంతటి కలుపుచును స్పెరిట చాల్పి మెల తయారీలో తీసునను యాంత్రికముగా కలుపుచు అల్పచోరే తో మెగవాల్ వంటి బాష్పశీల మగు ద్రవము లతో కరగించుచు కొన్ని పదయములయందు కొంత చేడి

లేయుట కూడ అవసరము స్పెరిట చాల్పిములు వేగముగా నీలలు చారును అందుచే చాల్పి కొన్ని పల్లములుబడ్డను కలు పుదురు

ఇంతకు చాల్పిను తరగతికి చెందినవి పెయ్లోలో తక్కువరగులు, దీర్ఘముల కంపు పెయ్లోలో తక్కువరగులు ఇవి ఇటీవలనే చారుకలో నున్నది ఇవి చాలా వేగముగా గాలితో అరి, మంచి కాంతి మంతమయిన పొరలనిచ్చు గుణములు కలిగి వీటిలోని ద్రావ్యములు, పెయ్లోలో తక్కువైతే, పెయ్లోలో అనెటేటు వంటి కర్మన రాసాయనిక ద్రవ్యములు, వీటిని ఎత్తే అనెటేటు, బాష్పలైత్ అనెటేటు, అమెల్ అనెటేటు వంటి ద్రవములతో కరుగచేసి, వికరణత యగు అల్పచోర, తెంజీను వంటి చాల్పిలో కలిపి చాడఅడును వీటికి ఉత్తమముయిన రంగు నిచ్చుటకు, కర్మనద్రవ్య వర్ణములను గాని, అల్పచోర ద్రవ్య వర్ణములను గాని చేర్చుదురు ఈ రకపు చాల్పిములు, మెటారు కాస్ట్ల, చారులు విడూనములు మొదలగు చాల్పి పూతలుగా చారుదురు

దీర్ఘద్రవ్య ఇవి వీటిలో భావపును కలిపి, గట్టియు (అక రకమైన తగి)తో కలపబడువపుడు, ఇంటి గోడలకు రంగులుగా లేయుట బువయోగించురు నీలు మానె కలిపిన కొన్ని ఎముల్సుతో (అవలెసములు) కూడ తయారు చేయుదురు మానె, వీటిమంది చిడిపోకుండా ఉండుటకు కేసీన్ అను పదార్థమును పట్టియతో కలిపి మడి చారుదురు ముఖ్యముగా చారు రంగులకు అవసరములన్ని లెడివి భావపుల మవయోగించును

నై వి మ

పూర్వ చారిత్రిక సంస్కృతి

కూమండలముపై ప్రభవముగా మానవని అవతరణ మును గురించి అగ్నిపూరు శివముల పొడనాచినది అతని అక్కడ పన్నినాక పితరు తెచ్చెరకు వివరముపై నూడ పకాగ్నిపూయము పొనగలేదు భూమిత్రవ్యవస్థను ఫలితముగా వెలువడిన శిశివానశముల పశ్చిమమున రూపియ పరి శీలము అనగవంటి యున్నది తాచాల్పిను పామిని కపాతము మూలముగను, అట్టి ఇతర అవశేషముల ద్వారామనను, అతని ఎత్త, అయిదడుగుల చెందంగులము బుందెనెయియు, అతని పిల్ల నందు గూను ఉండె నదియు ఉపాంబ విలగుచున్నది కొకరని


అక్షిప్తమయన వసువరించి అధునికమానవునకు, ప్రాచీనమైన పెరిగ్ వగరవానియే యభ్యాసమైన పూర్వముగా పరిగణింపబడినాడు పెరిగ్ వగరము వెంజ్ రిశి - కాన్ - టిక్ అను గ్రామములో జరిగిన శ్రవణముల వందర్శముగ వలబడి కపాలములు అయ్యబడినవి ఇది మానవుని కపాలములను వన్ని హతముగ పోలి యున్నది అక్షిప్తీలో శిలాయుగము వాటి శిశిలావశేషములు కనుగొన బడినవి గుణాత్మకముగా అవి పూర్వపువాటి కంటె ఉత్తమవరమైనవి మెరడుకొడ పూర్వపు మెరడుల కంటె పెద్దదియై, గడ్డము ముందుకు పొడుచుకొని నచ్చి ప్రముఖముగా కన్నులైడిది, వెడ, భుజములు దృఢము గను, లలిత్వమును ఉండి, నిర్మాణ ర్థావశ్యము కల్గి యుండెను అది ఎట్లు అయిదగుల అదగునెచ్చులయి రెండిది మిలాంబో విక్ అనుకావడం పిద్దవరదిన అగోళియ గణవము ననువరించి మోళిముగా మానవునింటె తిన్నలుగ నుండిన వర్ణములు ముతూరు ఒక ఒక లిలి వేల వందవర్ణముల క్రింద కేరించియుండి కని తెలియుచున్నది

సాంకేతిక, పారిశ్రామిక ప్రక్రియలను తిన్నమైన సంస్కృతి ప్రవృత్తిముగా అవతరించి యున్న దివము లది మానవుడు స్వీయ ర్థాభ్యాసమై, తన పరివరములను ప్రవృత్తితో బా గొనరించుటకు చేయు కృషి సంస్కృతి యవతరును అతివీచిత ర్థాభ్యాసము గూర్చిగాని, అతివ అలోచనా పరంపరను గూర్చి గాని, అతివ శాస్త్రీకృత పంచలపమును గూర్చి గాని, అత ర్థోక్త క్రమవర్ణితతో రచనము చేయ జాలకుండెను కాని అతడు శిలలైన, భూములపరివలములైన కపాలావలంబిని నపుడు శివలము అవాలోచితముగనే తన భావములను, కార్యకలాపములను శాస్త్రోత్పన్న మెనుక జూపెను మానవు దెనవలము స్థూలుపు వల ప్రిరహావముతో నుండడు, తన అనుభవములను క్రోడీకరించుకొని, శాస్త్రోత్పన్నలవాటి కంటె చేయును శిలాభవములను భూప్రళేఖలు దిద్దినపుడే అత డట్లు చేయగలడు పరిపూర్ణ మానవుడుగా అతడు పరిణామము చెందినప్పుడి నుండి, శిలాపరివలముల నిర్మాణము చూడరా తన సంస్కృతిని ప్రార్థించువరకు గడచిన కాలము వాటి చరిత్ర గణని సూర్తి పెట్టుచు వెళ్ళుచేతులుగా ఊహించిరి మనోభయకరములైన పక్షి, శిల వాయువుల కాడిమిండి తన చేపము కాక డెట్లు సందశించుకొనెనె, రామలం రాత డెట్లు

విశ్రాంతి నై కొనెనె, మంచిటికి వెళ్ళు తరవచను కొనెనె, క్రూరముగముల నుండి అత్యంతము వెళ్ళు గానిచుకొనెనె- ఇత్యాది విషయము లన్నియు అవశ్యతాయుక్తములైన అంశములు కాని విజ్ఞానశాస్త్రము పీఠికారముల నిర్ధారితకరల మెవర్సలద జూడు అందరి నిర్ధారణములను నిలబెట్టేయకు లిలమైన ఆధారములు కావలెను

అత్యంత అధిమమానవుడు తన పరివరములను పరిశీలించుచు, తనకు సహాచార మిచ్చి నడిచించుటను తన జ్ఞానేంద్రియములు తప్ప అన్యము లేకుండెను

చిత్రము 8



గ్రామమీటి భూశియను, అందరములను పుట్టువునకు, నున్న క ముగ ను ఉండెను పుట్టుములు అనునవిగ నున్నను, వర్ణ వర్ణముల వించుచుండెను అతడు ప్రవరహావములకు నుండెను - తన పిల్లి పరాధములు

చటము 1. కామ్యునికర గోచర మైనను, ప్రత్యేకముగా శిల దొరక వంశీలో అగణి అవశ్యతాయుక్త మగు పశు వర్మమును ఈ శిల కర్మకమై, వివిధాకృతులలో నుండుటయే ఇందుకు కారణము ఈ శిలారూపముల సంక్లిష్ట లక్షణములు కలిగి అవమానములుగను, క్రమరహితములుగను నుండెడివి అట్టి శిలాఖండములు తన చేతులయం దిమగన జ్ఞానశక్తి మానవుడు వాటికి తగిన విమోచనములను పనుకార్చెను ఈ సంస్కృతికి పంబింపిన అత్యంత ప్రాచీనయగము "నూతన శిలాయుగ" మనెడు చుక్కది

భూతైజ్ఞానిక యుగమున మోటుగా కేటానో వెక్కి అదిన రాతి పరివరములు అతివ లైహక వంశీకి స్థానిక చిన్నములుగా నుండెడివి సార్యత్రకముగా మానవుని అస్త్ర తన మానాడు భూజ వయ్యెను ఇది ప్రాచీన శిలాయుగ మనెడు చుక్కది ఈ యుగము, ఇంకను శిలల తరలను వర్ణిత్వానుమతో విభజిస్తే, ఒక యుగాంతర్యాగములో వేరొక యుగాంతర్యాగము కొండిగ మిగిన ముగియన్నను, పూర్వ, మధ్యము, పవీన శిలాయుగము లని పిలువబడు చున్నవి శిలా పరివరములను కనుగొనుట తెచ్చుటను క్రమవర్ణితతో శ్రవణములు అగలెదను అత్యంత ప్రాచీనో విశేషము ఉపరితలమున కనుగొనబడినవే శివించిన పరివరముల అన్వేషవయోజనములై ఉత్తేకింపబడిన శ్రవణములందు

పూర్వ చారిత్రిక సంస్కృతి

లభించిన ఉపద్రావములు కాచి ఒకటి మాత్రము యథార్థమైనదియను నవల విగ్రహమునై న శిలాచరిత్రములకును ప్రతి రూపములు భారతదేశ మందలి పూర్వ చారిత్రిక అధిమ యుగమునాటి శిలా చరిత్రను విగ్రహింపబడిన కన్పెట్టి

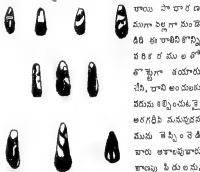
ఈ పరిశ్రమలను సాధారణముగా శిలాపుటిని ముందీ రయారగును ఇది వివిధ ప్రాంతములలో వివిధ కాలములందు కనుగొనబడినవి అత్యంత ప్రాచీన శిలాభంజము ద్రీ శ 1883వ సం.లో బ్రూక్ ఫూట్ అను టూగర్స్ కాన్పు జ్ఞునిచే కనుగొనబడినది దీనికి ఎక్కువ భాగము లంగానా భావ వీరమున తెలుగు శిల్పాలలో గుంజరాతి మయమున పరిశ్రమల యందును, కొంత రాతి యందును కన్పెట్టివెరి ఇంతేకాక నర్మదా నదీతీర యందును, నీలగిరి, టిలినా, దోటానాగిపురము, కాటాపుటానా యందును, ఇటీవల కొంచెము సమీపమునకి భావనాల్ యందును, హంబా, వందలి పోర్ తోయ యందును కనుగొన బడినవి అట్టి శిలా పరిశ్రమలను కర్నూలు శిల్పాయతని "శిల్పముగ్రంథ" అను కావునను, చెంగల్పట్టు శిల్పాయతని అభినవహితులను, ఉత్తర కర్నూటు, కడప శిల్పాయతను లభించినవి 1886లో పూర్వ అను నవల మహాభారతాలోని పై కాన్

చిత్రము 10



మొదటి చరిత్ర పూర్వ చారిత్రిక కనుగొనెను ఈ పరిశ్రమ యుగ ముందు పూర్వములు అంత శిలావ శేషములలో కలిసి గుంజరాతి నేలయందు కనుగొన బడినవి ప్రాచీన శిలా సమూహములు మొదటగును, విషమముగను ఉన్న కొలెములు, వాటి వయస్సు బాడ ప్రాచీన తరమైనవి యందును బ్రూక్ ఫూట్ అను కాన్పునెట్టి ఈ ప్రాచీన శిలలను పరిశ్రమల గ్రంథ విశదముగా, కాన్ పైర్ అను వాతడు వాటిని మూడు వర్గాలుగానే గుర్తించెను ఈ పరిశ్రమల కొక అకారమును పుష్పించుట మొదలైన రాతి

పుట్టులు, గొట్టపు మున్నగునవి తయారు చేయబడినవి వాటి యందు నున్నతవర్ణము, నూరుచుము, లావణ్యము మృగ్యములు ప్రాచీన, నవశిలా యుగముల నేడును ఎంత భాగము గడచెనో స్పష్టముచుట చాల కష్టము నవశిలా యుగము చిత్రము 11



అటును శిలా యుగముల శిల్పాలలో లభించిన ప్రాచీన శిలా పరిశ్రమలు

ములను, ఉలులును అయోధు చేసెడివారు నవశిలా పరిశ్రమలను పెట్టుట సాక్ష్యాత్ కాన్పునెట్టి అదే 1881-1882 సంవత్సరముల నడుమ కనుగొన బడిన

(విందు రాష్ట్రములో 1898వందును, విజ్ఞానంలో 1872 వందును, 1915-1916లో అలహాబాదు పర్వ శిల్పా గ్రామముందును) నవ శిలా యుగములను పూర్వ సే మానవుడు నివసించెడిదని నేర్చు కొని యుంపవచ్చును నన్నీకమగు ఈ శిలా పరిశ్రమలను చూచి నవో, వాటి నిర్మాణ మందు నిచ్చు ఉపయోగించెడి యుంజె నని తీసిపావ నచ్చును

చిత్రము 4

రామయోధు శిల్పాలలో లభించిన ప్రాచీన శిలా పరిశ్రమలు

రక్షణ భారతమునందు కంటి ఉత్తర భారతమున కామ్రు యుగము మిగుల ప్రముఖ మైదెగి మండున వంగరాష్ట్రము నుండి తెలుగుప్రభువను వరకు వెళ్లు ప్రాంతములలో కామ్రు లోహ పరికరములు కనుగొన బడినవి ఈ పరికరములను పరిశీలించగా, ఇవి తగరముతో పంపర్కము చెంది, కొన్ని రకముల కంచు లతములు కలిగినా పరిచామపల చెందినట్లు తెలియపర్చినది కాగితో లేయబడిన కత్తులు, ఈతలు, చాత్రలు మున్నగునవి 1821లో హమ్మిగులోను, ఫతేపుర్ లోను, అలహాబాదు పేషమున గల కోశ్మీ నందును, 1861లో ఖివాలో ఉజ్జాయంతి రాజపురుషోను, వంగరాష్ట్ర మందలి మిథునపురము (మిత్తపూరు) లోను, షివారు రాష్ట్రమునందలి హంపేరు, పాచారీకాగ్, హామర్లీ ప్రాంతములలోను కనుగొన బడెను అత్యంత బాగా పరిచామలతో ఈ పరికర ములు మధ్యప్రదేశ్ లోని గుంటియూ, కాంపూట్ పరిసరము లలో గూడ లభించెను బీటిలో 424 వరకు కాగి నిర్మాణము లును, 102 పెరిడి పశ్చిమముల వై యుండెను తెలుగుప్రభు, సింధు లోయ ప్రాంతములలో కొన్ని కాగి పరికరములు కాగిన్ బ్రాసుచే కనుగొన బడెను బీటిలో కత్తులు ఈతలు, తులలు, బల్లెములు కూడ నుండెను ఇవి ఉత్తర భారతము నందే ఎక్కువగా లభించెను కాంచూరు జిల్లాలో 1899లో కిల్లారు గ్రామమున బి కొండరాతిని వగుల గొట్టగా, కాగి క్రింద మూడు కాగి కత్తులు కాపించెను 1797 నుండి 1800న ఎం వరకు జెల్లూరు, కాశ్మీరీ ప్రాంతములలోను చెంతగిరి పేషమునను అరేబ్ కాగి గలవను తాను స్వయంనుగా చూచితి నని హేయర్ అను వాడుక తెలిసి యున్నాడు ఇట్టి పరికరములే కృష్ణా, పెన్నా నదుల నదునును కర్నూలు, బగ్గూని జిల్లాలలోను కనుగొనబడినవి అయితే, కాగినులు కచ్చి రముగా ఎప్పు డాచిచ్చ మయ్యెదో నిర్ణయించుట దుర్లభము ఇతర దేశములలో కూడ శిలాయుగము కామ్రు యుగముగా పరిచామను చెందుటకంటే, ఇవియ యుగముగ వేచి వేచముగా పరిచామ చెందినది అట్లే రక్షణభారత దేశమందును కామ్రు యుగమునకు పూర్వమే ఇవన యుగము అరంగ మై నది ప్రాచీన మానవుడు ప్రప్రథమమున స్వయంరక్షణకు ప్రకృతి నిర్మిత గుహలయందు నివసించినవైనది, అతడు కొన్ని నిర్మిత చిత్రములను రచించెను అట్లే కొండ శిలల నుండి కొన్ని పరికరములను అతడు తయారొనర్చెను 1879లో స్పెయిను

దేశములో కొన్ని చిత్రములు కనుగొన బడెను వాటిలో మను లోతు చిత్ర మెతడు వాగపూరు పేషమున మనదేశన పర్యటించుటలో ఇట్టి శిలా చిత్రములు కనుగొన బడెను కాని వాటిపై కొన్ని దొర తెచ్చుటచే, వాటి విర్యాం కాళమును కనుగొనుట కష్టము ఇట్టి చిత్రములు విశేష పంఖ్యతో భారతదేశమునందు కనుగొన బడినవి ఈ ప్రాంతములలోని చిత్రపుల యందు నలుపు, ఎరుపు వర్ణములు కలిగిన శేసుర రంగు మాత్రమే ఉపయోగించ బడుట అత్యంతరమైన విషయము ఈ రంగు చిత్ర మైన మన్నిక కలిగి అదిక పంఖ్య గల ఈ చిత్రములకు కళాప్రాముఖ్యము లేకున్నను, కొన్నిటి యందు అత్యంత శేఖరంత మగు తవక ప్రతిబింబించు చుండెను వాటిలో పూర్వ భారతక అనువిక తీవ్రమును గూర్చిన వాతములు స్పష్టముగ గోచరి మగునందున ఈ చిత్రములలో వేట వృత్తములు పమృద్ధిగా నుండెను మధువును వేకరించుట ఆ వాటి ప్రతి ప్రధాన వృత్తి అది వారి మధురా వారము ప్రాచీన భావ మందే వారు విల్ల నమల్లమున తయారు చేయుటకు చెందు ముక్కలను వదులు చేసికొనెడివారు ఈ చిత్రములందు మత ప్రాముఖ్య మింపమునయు లేదు బుర్రజాతిక, మౌర్యులక విద్యులకు సజాబించిన చిత్రములు కూడి అందు కొందరిగ నుండెను

చిత్రము 18



పటము 6

ఎమాగులలో కనిపెట్ట బడిన కొన్ని వృద్ధుల పాత్రలు

పూర్వభారతక మానవుడును ప్రాతివిధ్యుడునకూడినది తెల్పు ప్రముఖాంతములలో అతడేమూడె యెట్టి వృత్త కళింబమును గూర్చి మానవ తెచ్చుటకు విచారించుచు, అవక్రిచి ప్రదర్శించు చుండెడివారు అత్యు ప్లబ్ధ అదృశ్య మగునో, మరల కళింబముతో ప్రవేశించుటకై అది వచ్చునో, చాలో తెలిసికొనుట వారు మిగుల తపానా పదునుండెడి వారు ఆవాటి ఎమాగులు గాని, తవల్లలోని మాద్యుగ న్మానములు గాని, కామపూలు గాని, ఒకచానీతో మని

యొకటి కొన్ని అంశములలో భేదించినను, అవి ఒకే తరగతికి చెందియున్నవి.

చరిత్ర కథనవి అత్యంత ప్రాచీన కాలములో మృత దేహములు శిలానిర్మిత శవపేటికల యందును, మొదలైన ఇతర సాధనముల యందును కనబడి యుండునట్లు కొన్ని కందర్పములలో ఈ పేటికలయందు చెందు మానవ కళేవరములు మరి కొన్ని ఎనుయములలో గొర్రెలెల యొక్క, గొర్రెల యొక్క ఎముకలు ఎనాథము ఉంచబడి కనబడి చేయుటచేసి ఇట్టి పేటికలు ప్రారంభము నగరము చెంతనున్న చోటాని యొద్దను, రాయగిరి నడుమనును కనుగొన బడినవి ఇట్టి పేటిక యొకటి సికింద్రాబాదున గుత్తరముగా వున్న హుస్ సేట్ యందు ప్రదర్శించబడి యున్నది చెప్పు. ఇతర కళముల పర్యాఖలు తెలంగాణ మందిలానంపేట యందును, చోటాని చెంతను కలవు షెట్టునక్ చానన ఒక గ్రంథమును ఉత్తర అఫ్ఘాన, బల్ఖియ లోపా దేశము లందలి ప్రాచీన శవపేటికల ధార్యూ చిత్రములను ప్రకటించెను ఇది ప్రాచీన భారత దేశమందలి శవపేటికలను పరిచిహముగా పోలియున్నది.

చిత్రము 14



చిత్రము 8

ప్రాచీని కామహాటి రాగి ఇడ్డము

ఈ శవపేటికల వల్ల వేరములలో పెట్ట విధములుగా నిర్మించబడి యుండునట్లు ఇవి విభామారారు, మహాబాబునగరు, గుట్టాగూ, రాయచూరు జిల్లాలోను, జనపర్తి యందును కన్పట్టుచున్నది ఈ ప్రాంతముల హరికమల ఈ చాటిని మృత దేహములను సంస్కరించుట యందు పూర్వవ్యవస్థలతో అవలంబించు చున్నాడు.

ఇవన మొదలగునవ కొన్ని సమాధులలో మెరుగు పెట్టబడిన కుండ చెంకులు కానియెను, కొన్నిటిలో పూలు ఉయ్యెదెను, మరి కొన్నిటిలో ఇనుప గొడ్డళ్ళు, కొడవళ్ళు, ఇనుప చక్రములు కనుగొన బడినవి. వీటిలో ఒకటి వాడెము కూడ లభించినట్లు ప్రాచీన వాడెములు క్రీ పూ 12 శతాబ్ది నుండి ఇవన ప్రాంతము లందు లభించెను కుండ చెంకులపై

లిఖిత బడిన కొన్ని చిహ్నములు విద్యామయల వర్గీకరించి, చాటిని ఇతర ప్రాంతము లందు దొరగిన చెంబులతో పోల్చిరి భారతదేశపు చిహ్నములను పరిశీలించగా, అవి అతి ప్రాచీన మగు క్రాష్ట్యా టివిలోని కొన్ని అక్షరములను పోలియుండునట్లు క్రమబద్ధ మగు రాజ్యమును గానీ, రాజ్య హారా విధానమును గానీ, వంశవంశరూప గత మగు చరిత్రను గానీ,

చిత్రము 16



చిత్రము 7

వైయమత ది పూర్వ రాజ్యం
యంగముచాటి మమలోతు
వర్ణ చిత్రము

హరికమల క్షేత్రములు పూర్వ రాజ్యం యంగమునకు సంబంధించినవి చరిత్ర విశ్వాసమున కవంతమగు ఎంతాదారము అవచ్చు లేకుండుటయే ఇందుకు కారణము అయినను అవచ్చి వాగవికర మహోదా భవమును, ఆయుర్వర్ణము నైనది ఇచ్చుట పూర్వ రాజ్యం పంపుచి వలన, మానవుడు ముం తో న్నటులైన మేధావిగా జీవించి, తన అభివృద్ధియే విధమున ఎదురైన ప్రతిబంధకములను అధిగమించి కలయినట్లు చేసెట్లు గనె నని వినిపించు మునుముద్రి

అర్ 20 శో

పెట్టుబడి (Capital)

“పెట్టుబడి” శబ్ద నిర్వచనము అధునిక ఉత్పాదక పద్ధత్యలో పెట్టుబడి జీవిత మగు పాత్ర నిర్వహించుచున్నది పెట్టుబడి లేనిచో, ఖాచు ఖీరు చారి విహ్వలమై రోవును, కార్మికులు మిలేక దోమల లయ్యుదురు, పంపు విశ్వాసము వేరైనచే సంస్కృతముగను, వ్రక పృథావము గలదిగను ఉండదు.

అయితే, పెట్టుబడి అనవలె ఆచార్యురూ? అవును ఒక విధముగా అది ఆచార్యురూ పెట్టుబడిని, సంపదాని

వృద్ధిచేసి పరస్పర సంబంధ మున్నది మానవుని సంపదలో కొంత భాగము, అతని కారాయమును కూర్చి పెట్టుబడి, లేక ఉత్పాదక విధానముం దాతనిని పోషించుటతో, చాలి యుంపవలదుట గాని, లేక వినియోగపడుట గాని సంభవించుచున్నది పెట్టుబడి అను పదమునకు ప్రత్యక్ష అర్థశాస్త్రజ్ఞుడగు మార్షల్ నిర్వచన మిచ్చుచు, మానవుని సంపదలో అది ఒక భాగమే నని వలించెను. ధన రూపముతో ఆదాయ మార్పించుట కాతడు సంపదలో కొంత భాగమును వినియోగించు నని రూఢ అవధు క్యాళ్ళానించెను. రాన్ మన్ అను మరి యొక అర్థ శాస్త్రజ్ఞుడే తన రూఢ పెట్టుబడి సంపదయే ననియు, అది ఆదాయమును గాని, తత్ప్రతిష్ఠ మగు ఉత్పాదక పదార్థమును గాని సంపాదించుటకు పోషించుచు ననియు చెప్పినాడు. పెట్టుబడి అను శబ్దమునకు శీలము ధనమే కాక, యంత్రములు మున్నగు పరకలని గూడ అర్థము చెప్పవచ్చును అందుచే నిరర్థ రూపములలో నుండు పెట్టుబడులను నడుపు గల శీలమును వివరించుట అవసరము.

స్థిరరూపమును పెట్టుబడినది, నిర్వహణ కొర కుపయోగ్యమగు పెట్టుబడినది నడుపు గల శీలమును వివరించుట ప్రయోజనకరము మన్నిక గల వస్తువుల స్థిరరూప మగు పెట్టుబడు లనవలదును పెట్టుబడి రూపమున వ్యవహరించు యంత్రములు మచ్చగు వస్తువుల నుండి యజమనానికి ఆదాయము సంకల్పించుటకు దీర్ఘకాలము పట్టును ఇక నిర్వహణ కొర కుపయోగించు పెట్టుబడి అనగా ధనమని అర్థము పొల్చిఁగాని కాగిఁకాని ఈ ధనమును తన వర్త మంచుకొని, వేతనముల చెల్లింపు మున్నగు ఉత్పాదక వ్యయముల కొర కుపయోగించు నుండును.

పెట్టుబడి యొక విధము స్వేచ్ఛా వాణిజ్య, వ్యాపార ఉత్పాదక విధానము అవలంబించుచున్న పమాణములో పెట్టుబడి, కేవల మగు పాత్ర నిర్వహించును ఆ పద్ధతి కన్యాయమగు "పెట్టుబడిచారి విధానము" అను శబ్ద ప్రయోగము నుండియే పెట్టుబడి యొక్క పాత్ర నిరీత మగును. సోపిథిస్తు సమాజము కూడ పెట్టుబడి లేకయే అభివృద్ధి చెంద గలదు ధనక సమాజములో పెట్టుబడి, ప్రభుత్వమునకును, ప్రైవేటు వర్గములకును చెంది యుండుగా, సోపిథిస్తు సమాజములో అది సంఘపరముగ నుండును వాణిజ్యక ఉదయించి నివృత్తిచేసింది—ముఖ్యముగా పారిశ్రామిక విప్లవంతరము—

పెట్టుబడిచారి, పోషకీస్తు సమాజములు చెందిటి యందును పెట్టుబడి గణనీయమగు పాత్ర నిర్వహించు చున్నది పెట్టుబడి లేనిదే, ఈ రెండు వ్యవస్థలలో పరియు భేదము విస్తారము కాకకర్త గుఱముతో లంత సంశ్లిష్టముగ నుండెడిది కాదు.

అందుచే, పెట్టుబడి యొక్క ధర్మములను తెలిసికొనుట ఉపయోగకరము (1) ఉత్పాదనములో పెట్టుబడి కాల్పులకు పోషించుటను, యంత్రములను, ఇతర పరికరములకు చాలి నమకూర్చును (2) పెట్టుబడి వినియోగము నలన, యంత్రము ద్వారా ఉత్పాదనము అధికమై, చాలి కను వ్యయము తగ్గును (3) పెట్టుబడి వలన కార్మికులకు వేతనపాత్ర పోషించుట పారిశ్రామిక విప్లవమునకు పూర్వపు సమాజములో చెప్పుట కష్టము గ్రామీణుల ప్రాధిమ్యము, ఒక చెప్పుట యైన తరువాతకే రెండవ చారిని తయారు చేయుట కుపకరియించును మొదటి అతను అమ్మినదే గాని, అని వేటిలో మైకము పడదు చాలి అధికమైన కర్మాగారములో పాదరక్షల కవచర మగు ముడిపగు ఒక ప్రక్క నుండి వచ్చుచుండగా, తయారైన పాదరక్షల రెండవ ప్రక్కనుండి అమ్మకమునకు జయిచి పోవుచుండును, కర్మాగారమునందు తయారగు పాదరక్షలకు విడిచి వేటిలో అమ్ముచు పోక పూర్వమే కార్మికులకు వేతనములు చెల్లించెడు చుండును మైన చెప్పినట్లు నిర్వహణార్థ ముపయోగపడు పెట్టుబడి నుండియే కార్మికులకు వేతనములు చెల్లించవలెను (4) పెట్టుబడికి పెట్టుబడి, అధునికమైన క్లారి ఉత్పాదనమును పొందించు అవసరమును తప్పితితముగా, అధునిక పారిశ్రామిక సంస్థ యందు పెట్టుబడి ఉపయోగించవలెను వలననే, నేటిసమాజములో మానవుడు వివిధములైన పారిశ్రామిక వస్తువులను వినియోగించి యోగించ గలుగువాడగు సజమము, పెట్టుబడియే లేనిదే, అధునిక పారిశ్రామిక విధానమును గూర్చి తీవ్రమయిట కూడ అభివృద్ధి

పెట్టుబడి వృద్ధికి కారణములు కూడకెట్లైన ధనము నుండియే పెట్టుబడి వృద్ధి చెందును ఉత్పాదక పాదరక్షలను సమీకరించుట దిగున చేర్చబడిన మూడు సూత్రములలో ఏదీని ఒక చానివలెన సాధ్యమగును (1) నిత్య జీవితావధర వస్తువులను మాత్రమే తయారుచేయు ప్రాధిమ్యము చాలి రోజులపాటు ఎక్కువ గలుగు నంతవలె ఏకేనముగా క్రమించి, పూర్వము కంటె అత్యధికముగా అట్టి వస్తువులను తయారు

లేయినారు ఈ వస్తువులలో కొంతభాగము నిలువలేదు, ఇతరులచే ఉక్వాదక పాఠనములను తయారుచేయు విధముతో నిలువయేయబడిన వస్తువులను వారు దుబయ్యగింపవచ్చును (2) క్రామికులు, కామము పనిచేయు కాలములో కొంత భాగమును విశ్వశ్రీభావనర వస్తువులను, శ్రీనిధిని భాగమును ఉక్వాదక పాఠనములను తయారుచేయుటకు దివియోగింప నిశ్చయించవచ్చును ఇట్టి పరిస్థితులలో వారు మామూలుగా తయారుచేయు విశ్వశ్రీభావనర వస్తువులలో కొంత భాగమును నష్టపడవలసి వచ్చును పూర్వము కలపె ఇచ్చుచు తయారుచేసిన శ్రీభావనర పదార్థములను పరిమాణము కట్టకుంటే తయారుచేయు (3) రెండు రకము లగు వస్తువులను ఉత్పత్తి చేయు కార్యక్రమమును క్రామికులు తమతో కామము పంపిస్తారు, కొందరు శ్రీభావనర పదార్థములను, మరొకందరు ఉక్వాదక పాఠనములను తయారు చేయవచ్చును శ్రీభావనర వస్తువులను ఉత్పత్తి చేయువారు, చాలి వర్షిణిని ఉపయోగించి జ్వాలని ఉక్వాదక పాఠనములను చేయు క్రామికుల పరిచయ్యులై, వారు చేసిన శ్రీభావనర వస్తువులలో కొన్నిటిని మార్పుచేసి ఉపయోగించి వలెను పై మూడవరకములను పరిశీలించికో, శ్రీభావనర వస్తువుల వర్షిణిని కాక, చాలిలో కొన్నిటిని మార్పుచేసి వాటిని ఉత్పత్తి చేయువారు కాదుకొనుట వలన, ఉక్వాదక పాఠనములను తయారుచేసిన వర్షిణి అనేగా, విశ్వశ్రీభావనర పదార్థములను తయారుచేయువారు, పై న చెప్పిన విధముగా, పొరువుదనమును అవలంబించి వలెను చేసిన అవసరముల నిమిత్తమై నేరులకును కొంతలను వారుచే చేసిన వలెను ముప్పు లేదు వస్తు పరిమాణము మీదనే పెట్టుబడి యొక్క వృద్ధి ఆధారపడి యుండును

పొరువు దనమునలి ఉత్పత్తియు ఈ అంశమును గూర్చి అర్థకాన్త్ర గ్రంథములలో పెట్టు శీకులుగా వివరింపబడి యున్నది ఈ క్రింద పేర్కొనివి అను ఉత్పత్తిముల ముఖ్యములైనవి (1) ముందు జ్వాలనము గూర్చి విశేషము ప్రదర్శించుట, మానవుడు తన అవసరముల నిమిత్తమై ముందు రానున్న గడ్డు దినములను గడుపుటకు కొంత మూలధనమును నిలువ చేయవచ్చును (2) దూరవృద్ధి - కుటుంబములైన వర్షిణి, కేవలము వన వృద్ధివృద్ధియు కొంతకొంత, దీర్ఘముద్గ కొరకును, కుటుంబాల వివాహము కొరకు కూడ చాలి సంఖ్యా

మూల ధనమును పనుమూర్ఖులైన వలసి యుండును (3) శ్రీభావనరవృద్ధి-శ్రీభావనర మూలమును పెంపొందించుకొనవలెనని ప్రతి మానవుడు కొరకుకొనును అందుకొని కాతడు తన కార్యములలో కొంత పొరువు చేసినాని, అ పొరువులైన ధనమును, ఎక్కువ ఆదాయము తీయుటకై ఉపయోగించు కొనును (4) కుటుంబము, సెడల ప్రేమ - కుటుంబ యజమాని, తన భార్యతోడల యెడల ప్రేమచే, వారి ముఖ తీరునము కొరకు పెద్ద మొత్తమును సంపాదించి ఇయ్యవలెనని వాంఛించును (5) అపొంభావము - ధనవంతుడు పంపుములో గొప్ప అధికారమును, వరువు ప్రతిష్ఠలను అనుభవించుచుండును ఎంతో ధనమును పొందుచేసి, కూడ పెట్టుబడిని తన వస్తు అపొంభావము వాతకు పోషించి యుండును, సమాజములో హా నాక విశిష్ట స్థానము వాక్యమిచ్చిన అత్యున్నత జాతకుడ నని మురియుచుండును (6) లోభము - కేవలము లోభవృద్ధితో, ఏ వనికైనను ధన్యులయ్యెట్లును అపారణముగా వెలచు వృద్ధు లి వారు గూడ తేజ పోలేరు

ఆధునిక పారిశ్రామిక సంస్థలలో పొరువుదనము పారిశ్రామిక సంస్థలు అవసరములను విధియు విధిగా నిర్మించుచుండును ఈ విధానము సర్వవైకారే అంతే కాక, అవి ప్రవృత్తులలోపక్షములను గూడ చేరవించుచుండును గడ్డు దినములను గడచుటకు ఇట్టి ఉపవృత్తులయొక్క సవరణలను ఇవి అగోచర మూలధనము మనీ కూడ అవలంబించు రు అగోచర మూలధనములను వారు లాభములో నుండి కొంత భాగము వెనుక చేయబడి, ఇతరత మగు పెట్టుబడి కొరకు పనుమొగింప జరుగును ఈ విధాన మంతయు దూర వృద్ధితో కూడిన విషయము, పురోగతి యందలి అపకృతి, పాపాల అవలంబించు రు అగోచర మూలధనము మున్నగు వాటికి ప్రతినిధులైన పారిశ్రామిక వేతన అనుభవించును ప్రభుత్వముచే ధన ప్రాణ సులభు చేకూరు రకమున వలన పొరువు 'సీకొనుటకు వలసిన శక్తికి, పరిశ్రమములకు అలము న్నిచ్చించును అట్లే, జ్వాలకులు, ఇహ్వలెచ్చు కలపెనీలు, పారిశ్రామిక, జ్వాలకుల సంస్థలు, ప్రభుత్వ పెనుకొట్టెలు మున్నగునవి, పెట్టుబడికి అనుకూలములైన సంస్థలు వాగ్ధానముగా ఈ సందర్భములలో రెండవములు పేర్కొనవలెను

(1) అరుణి సమాజములో పొరువు చేయబడిన ధనమును పెట్టుబడి క్రింద ముద్రాగించుటకు పెట్టుబడి సంస్థలు

కలవు పీఠలో కొన్ని పైన పేర్కొనబడినవి (2) నూనపు నకు పొడవు పేసికొను నుద్దేశమువచ్చును, అతని కనిపపు క్షిరతాపవరములచే చాలి చాలని సంపాదనము కారణముగా, అతడు పొడవు చేయలేని స్థితియందుండును

ఇతడు చేశములలో పెట్టుబడి వసవ్య చార్మగ్ నుల్కిన, మోన్ లో, హిప్ మన్ మున్నగు అర్థశాస్త్రవేత్తలు ఇతడు చేశముల యొక్క ఆర్థిక సమస్యలను గూర్చి ఇటీవల లోలై న పరిశీలనములను జరిపి ఇతడు చేశముల యందలి పెట్టుబడి వసవ్య నీ క్రింది విధముగా వివరించ వచ్చును

(1) ఇతడు చేశము లందలి ఆవాళాకును, సహజోప పత్తిలకును అనుగుణ్య మగు పెట్టుబడి ధనము లోపించి యుండును

(2) ప్రతి ఇతడు చేశము వందును పిదకొల్పిగల యొక్కయ, పాక్షికోద్వేగల యొక్కయ సంఖ్య అధిక ముగ నుండును

(3) గ్రామీణు లగు ఇట్టి వారు ప్రజా హితము లగు ఉత్పాదక కార్యకారములలో నియోగింప జడెరరు ఇతడు చేశములలో ఈ ఉత్పాదక కార్యకారములే ప్రధాన మైన వస్త్రముగా పరిగణింప బడును మొత్తము పిద ఇతడు చేశములలో వస్త్ర వినియోగ మంతగా వృద్ధి పొందెను అనన్యమగు మన ఉద్వేగచాళముల చేతను, శక్తినితముగా జలగు అల్పరామును చేతను, వస్తువుల వాడము వృద్ధి కాంచ జాలను, ఒక చేశ వృద్ధి చెందినను, అది వల్లవ మూతమే ఇది చెందు కారణముల వలన అతడును (ఆ) పూర్వము నిరుద్వేగిగులగును, పాక్షికోద్వేగిగులగును ఉండిన వారు ఇప్పుడు పూర్వము లగుటచే, వలకొలలు ఎక్కువగా పెరి గినవి, అనగా అవోర వినియోగము పరిమాణాత్మకముగా కొంత వరకు అధికమైనది (ఆ) ఈ క్రామీకులు పూర్వము కంటె ఇప్పుడు ఎక్కువగా అవోర పర్యాయముల వినియో గించెదరు దీని ప్రమించి పని చేయుటయే ఇందుకు కారణము అయితే జాతీయోత్పాదనము ఇవను దించినది అధికోత్పత్తి జరిగినను, అవోర పర్యాయము వినియోగముతో వృద్ధిమగు అధికగ్రామీకులకు పుట్టిల్లులే, పూర్వము కంటె ఇప్పుడు పొదుపునము పొదుపుస్థాయిలో నుండును ఇట్లు పొదుపుయన అవోర ద్రవ్యములే పెట్టుబడి యగును

(4) పై తెల్పబడిన ఉత్పాదక కార్యకారములను

ప్రభుత్వమే వెలొల్పువలసి యుండును గ్రామీణ వస్తు వ్యవహాయ షేత్రము లందలి అరవపు వంటిను పారిశ్రామిక విస్తరణమునకై సమీకరించ విధానమును పోషియజే ప్రభుత్వము తన చేశములో అవరణ యందు మెట్ట, ఇతర చేశము లందు కూడ రానివి వరించయ మొనగెను కారణ చేశములో కూడ ఈ వసవ్య యెడల శ్రద్ధ గైకొన బడుచున్నది

(5) ఈ వసవ్యను గూర్చి అలోచన పల్కుచు, ఆవాళా మెనుగరలను అరెక్క వలెన అవరము కలదు

(6) ఇతడు చేశము లన్నిటిలోను విచ్చికి మగు ఒక మన ప్రవృత్తిను గోచర మగును ఆ చేశముల ప్రజలు అత్యు రయ చేశములను అనుకరించుచు క్రొత్తవివృత్తిలు, కెల్లెనలు నున్నగు విలాస వస్తువులను వాడుటయం దెక్కువ మక్కు వను ప్రదర్శించు చువారు వగు విధముగా చారికై వస్తులను విశించి, ఈ విలాస వస్తువులపై చారికి గల మోక్షాను అరెక్కనిచో, పొదుపునను అనంశవస్త్ర పెట్టుబడి ధనము కనుకూతుల దుర్మతి మగును అదుగురవమునండి అయటచే, అభ్యుదయమును పొందవలె నన్నచో, ప్రతి పేద చేశ మందును పెట్టుబడి ధనమును చాలి సంతగా నను కూర్చ వలెను

పెట్టుబడి అను పరమునకు పిగా అను అర్థ శాస్త్రజ్ఞు డిచ్చిన విశ్లేషనముతో ఈ వ్యాసమును నమూనై చేయ వచ్చును 'పెట్టుబడి ఒక పరమ్య వంటికి పొడవు చేయబడు వివిధములగు దివి, కనక, వస్త్ర, వాహనముల ఈ పరమ్య లోని పిరంతరముగా వచ్చి చేరుచునే యుండును ఇట్లు వచ్చి చేరు సంవర అంతయు తుదకు ఈ పరమ్య మండి వల ముఖములుగా అయిటికే తెలియింపును' ఈ పరమ్య మూజములే రోపించ బడును, మరల మూజమును పోషించు నుండును

అర వి ర

పెద్దోలియము

ఈవాటి వాగవికా పెద్దోలి మనము, ముడి పెద్దోలి లియము నూపే మండి లలింపు ఇతర పర్యాయము మీదకు ఆచారపడి ఉన్నది "రక్కాడితే గాని కొక్కాడదు" అన్నట్లు పెద్దోలియము నుండి లలింపు పర్యాయము వాడు కొనవలె, యుగ్రములు కరలపు అనగా పెద్దోలియమున కున్న ప్రాముఖ్యము అధిక మైనది

పెట్రోలియము మానె నువకు భుగర్భము మండి
 లినియ చున్నది కాపిని కొందరు మట్టిమారె అనియు,
 రాని నానె అనియు, అవిశ్వైల మవీయు వ్యవసారియ
 చుండురు యుక్తైశ్వర్యే అగ్గి అమెరికాలోను, కాన్పు
 యన్ సముద్ర ప్రాంతములలోను, పెట్రోలియము కూడె
 వివిధిగా లభింపును రోస్సియో, రుషేనియా, ఉపాన్,
 కెనిడా, అర్జెంటిన్, ఇరాక్ లలో కూడా తగినంత
 ప్రమాదముతో పెట్రోలు కొరకు చున్నది మన దేశములో,
 అస్సాము, అంధ్రేశ్వర్ మొదలైన కొన్ని ప్రాంతములలో
 పెట్రోలు కొంత లభించును అది మన ఆవరణములకు పరిచోపు
 నంత వివిధిగా లేదు అందుచేత పెట్రోలియము లభించు
 కావులను భుగర్భ కాన్పువేత్తలు పరిశోధించు చున్నారు

పెట్రోలియములో పాటు జ్వలనశీలము గల కాదు
 పదార్థములు కూడ ఉన్నట్లుగా వై టికి వచ్చును అవి
 మండినచో, అప్పుట తేలిక అయిన పని కాదు "కాకూ"
 లోని మానె గనుల ప్రాంతములో శ్రీ పూ 800 ప్రాంతమున
 అనమలలోనికి ఎత్తుగా విచ్చులించిన అగ్ని జ్వాలలు అట్టివి
 మండి పెట్రోలియము మామతో పాటు దానికి వలం
 దించిన ఇతర పదార్థములు ఎక్కియెగా లభించుచున్నవి వాటి
 వన్నిటిని ప్రాచీన కాలములో ఏదో దీప్తిగా వ్రలులు వారు
 కొనెడిచా రవకులు రుతపు దున్నది జల ప్రళయము సంభ
 వించి తీవ్రతాని అంతయు నాశనం అగుటకు సిద్ధము కాగా ఒక
 కడను నిర్మించుకొని, అందు రకమద కొక అంట చొప్పుని
 తీవ్రతాని వన్నిటిని తేల్చుకొని రక్షించుట కుద్యమించు
 కొనా అను పతద తన ఒకట కిటు పూక పూసెవని తెలియు
 చున్నది వీరవ యూరుల వ్యాంయకాస్త్ర ప్రవర్తకు లైన
 మోక్షై శివుడు, ఉద్ధవుడు, శతభుజు లేకపు రాక్షస
 పరోకాని నూడియు, అకాల మగదము మండియు, అమిని
 తప్పించి రక్షించుటకై అపని తల్లి ముండరును శారు పూసిన
 తట్టిలో ఎరుదబెట్టి వైలువదీ ప్రవాహముతో వదలిన దని
 కూడా చెప్పులదనడి ఒక కీలును కాము వాదకునకుయే
 కాక, యూరప్ లోన, పైగ్రిన్ నడికర వాములు విశేషియు
 లకు కూడ దానిని సరఫరా చేసెడివారు ఆ ఒక కీలును
 ప్రాచీన కాలములోని ప్రజల గృహా నిర్మాణమునకు ఉప
 యోగించు వెండది ప్రాంతముగా సువ్యము, అడుములు
 బదులుగా వాడెడివారు ఉపాళా శాస్త్ర తీవ్రవనముతో ప్రఖ్యాతి

నందిన కావగృహా నిర్మాణములో కూడ దానిని వాడి
 ఉంచుదని తీవ్రించుట వ్యర్థమారము గా నాలరు ఆ కాల
 ములో నాకాయనమునకు ప్రవృత్తి వహించిన చివావారు,
 లోమనులు, తారలియలు తమ కొయ్యల ఒడలు సముద్ర
 అములో వివిధవిధముల కారు పూక పూసెడి వారట కాదు
 రవాన కిలములది అందుచేత వారు దానిని నంట చెక్కకును,
 పముద్ర అలమును ఇగిర్చి ఉప్పు తయారు చేసికొనుటకును
 ఉపయోగించెడి వారు శారును వైల పదార్థములతో కలి,
 గాయములను మామకును, కిళ్ళునొప్పుల నివారణకును
 మలామా మందుగా కూడా వాడెడి వారు అట్టి ఈ చెడుదు
 మదురు ఉపయోగము లన్నియు అధునిక పెట్రోలియము
 పరిశ్రమకు ఎంతో పూర్వకాలీనములు

చిత్రము 18



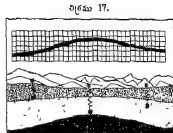
భుగర్భతత్త్వాన్వేషణ విధానము

పటము !

1859లో బ్రిటీష్ అను ఆమెరికాదేశియుడు, పెట్రోలి
 యము మానె కొరకై మమారు 18 12 మిల్లర్ల (18 అడుగుల)
 లోతుగల నూటిని త్రవ్వెను, దానిమండి రోజున 15 కాగిల్స్
 మానె లభించెడిది అదే పెట్రోలియము పరిశ్రమకు ఆది
 ఆ సంవత్సరము ఇందుండి ఐదు లక్షల కోట్లగ్రాములు (3500
 టన్నులు) నూనె తయారు చేసెదది 1916 నాటికి ఐదువేల
 వందల కోట్ల కిలోగ్రాములు (ఐదువందల కోట్ల టన్నులు)
 1930 నాటికి అరు వేల కోట్ల కిలోగ్రాములను, (అరుకోట్ల
 టన్నులు), 1940 నాటికి పదునెనిమిది వేల కోట్ల కిలోగ్రాము
 లను, 1950 నాటికి లక్ష ఇరువది వాలుగువేల కోట్ల కిలో
 గ్రాముల ముడి పెట్రోలియము ఒక్క అమెరికాలోనే
 లభించినది ఈ పరిశ్రమ ప్రవృత్తియముగా అభివృద్ధి అయిన
 దని స్పష్టమగుచున్నది మొదటి పెట్రోలు రూపు 18 82

మీకుల్లోను 8 లదిగా ప్రవహింప జూచు ఈ వాడు 800 టి కిలో మీటర్ల లోతు గల మామలు, సముద్ర గర్భములో బాగిఉన్న పెట్రోలియమును సాగించు మామలు, ప్రవహింప జూచు పెట్రోలియమును త్రవ్వకము చేసి, పోగుచేసి, వాడుక చేసేవారును సుకేశిక విజ్ఞానాభివృద్ధిని సాధించియున్నాడు. ముడి పెట్రోలియమును ఒక పాత్రలో గ్రహించి, క్రమముగా చేతి చేయుచు, వేర్వేరు ఉష్ణోగ్రతలలో లభించు వాడు దుష్ప్రవృత్తములను చక్కచూపుచు, వేర్వేరు పాత్రలలో చేతిచేయుచు విధానమును అవలంబించి, దేనినైనా ప్రవృత్తములను తయారు చేయుచున్నాడు ఈ విధానమును అంగీకరించుచు క్రియ అని అందుగు

సంఖ్య	అంగీకరించుచున్న వర్షపాతము	అంగీకరించుచున్న ఉష్ణోగ్రత	అంగీకరించుచున్న ఉష్ణోగ్రతలో లభించు ప్రవృత్తములలోని రసాయనిక ప్రవృత్తములు	కారణము పొందడము	అంగీకరించుచున్న ఉష్ణోగ్రతములు
1	80° నుండి 70° వరకు	పైటలోని	పైటలోని	0.84	—
2	80° నుండి 70° వరకు	పైటలోని	పైటలోని	0.86	పైటలోని అంగీకరించుచున్న ఉష్ణోగ్రతములు
3	70° నుండి 180° వరకు	—	—	0.72	పైటలోని ఉష్ణోగ్రతములు
4	180° నుండి 160° వరకు	పైటలోని	పైటలోని	0.76	పైటలోని ఉష్ణోగ్రతములు
5	160° నుండి 80° వరకు	పైటలోని	పైటలోని	0.80	పైటలోని ఉష్ణోగ్రతములు
6	80° నుండి 0° వరకు	పైటలోని	పైటలోని	—	పైటలోని ఉష్ణోగ్రతములు
7	45° నుండి 0° వరకు	పైటలోని	పైటలోని	—	పైటలోని ఉష్ణోగ్రతములు

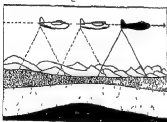


గురుత్వాకర్షణ నిర్ణయ విధానము

పటము 2.

ముడి పెట్రోలియము నుండి లభించు పదార్థములలో, అది లభించు సున్నె గవల ప్రాంతము ననుసరించి కొద్ది తేడాలుండును ముడి పెట్రోలియము రేగ్-గానానీ, గూచువర్ణము కలదిగానానీ, అకుపచ్చని వర్ణముకలదిగానీ, మిశ్రమ వర్ణము కలదిగానానీ ఉండును అదిలభించు ప్రాంతములన్నిటి, చానీతో కలిసియుండు నులిన పదార్థములను బట్టి ముడి పెట్రోలియము యొక్క గుణములలో తేడాలుండును అర్చానో వల్లరు (సోలైయస్ గంధకపు) పర్యామము బున్నప్పడే దుర్వాసన ఉండును రక్తమము పెట్రోలియములో కార్బను పరమాణువులు పరియాకరములో ఉన్న రసాయన ద్రవ్యములుండును వేర్వేరు తేజములతోనీ ముడి పెట్రోలియము నుండి అంశి స్వేదనము పరిశీలించు విధి పదార్థములు రసాయనద్రవ్యపు మిశ్రమ స్వభావము గలది అయినను చానీ భౌతిక లక్షణములలో సామ్యము, ఉపయోగములలో లోభము ఉండును అందుచేత ముదల చానీలోగల తేదాలను గురించి నిశితమైన వివర్ణము అవలసము కాదు ముడి పెట్రోలియము నుండి కనీశముగా లభించు ఉపయోగ కరమైన పదార్థములకు లోతుగా రసాయన కౌశ్యవేక్షణ పెక్కు క్రొత్త పదార్థము లను తయారుచేసి, చానీ ఉపయోగములను, సులభత ఎక్కువ చేసికారు అట్టి క్రొత్త పదార్థములు కనీయము ఒక యెయ్యి వరకు ఉన్నవి. అది వానాలో ఎక్కువ ఆగుచున్నవి, పెట్రో-రసాయన కౌశ్యమును ఒక క్రొత్త కాళి రసాయనమును వని, తెలిసికొనినచో చానీ ప్రాధాన్యము పుష్టమగును

చిత్రము 18



మార్గోద్దేశమును విధానము

చిత్రము 8

కంచెనై లైలమును కుట్టిచేయుట మూలముగా రంగు, నావన చేరి రకరకముల తెల్లని మేపెలు లభించు చున్నవి

చానీని పరిమళ ద్రవ్యములతో పోలింపి కొద్దికి మానెడి కలిపి చచ్చక రకపు తలమాపెలు తయారు చేయుచును ఎండగు నదరెయ్యి తగులకుండ కాచుకొనుటకు పూనుకొనెడి మైపుతలను, రకరకపు మేండు మలామాలును తయారు చేసి కొనుటతో కూడ చానీని ఉపయోగించు చున్నారు

నారించుండు మొదలగు రకరకతములైన పండ్లను రవాణ చేయుచున్నది, అది గాలికి అది, పడలిపోయి రహదానములు కాకుండ తెల్లని మానెను అతి చలించి పూతగా పూయుదురు కోడిగ్రుడ్లు వీలవ చేయుటకై అట్టి మానెతో ముంచి తీసి రవాణ చేయుదురు మాంసము, ప్రాతపండ్లు మొదలైన అపకర పదార్థములను నిలవ చేయుటకు వీరిని కొనుటను కాళి పరకుల నైత కచ్చించునట్లు చేయుటకు కూడ ఈ మానెలను వాడుత చేయుచున్నారు

రకరకముల రంగుల పీతలను తయారుచేయుటలో శిథిలముగ ఇలిదోపు మానెలు ప్రావణములుగా ఉపయోగ పడుచున్నవి బూట్ పాతెల తయారీలో కూడా అవి చాదు కలో నున్నవి గులాబీ, మల్లె మొదలైన పూలునుంచి ఎవవన పాదములను వీర్చి గ్రహించి తమతో తీవ్రము చేసికొనుటకు మానెలెలు నుండి తైల ఎపదార్థములను, పచ్చిగానున్న ఎముకల నుండి పల్లెమును గ్రహించుటకు కూడ ఈ తెల్లని మానెలు శక్తివంత మైన ప్రావణముగా ఉపయోగించు చున్నవి

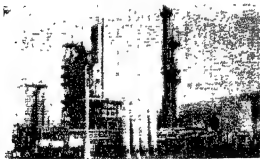
వల్లవి కాటకపొడిని కొట్టాయితు కదముల రూపులలో నున్న తొగ్గుపొడిని వల్లవి రంగు పదార్థముగా వాడుక చేయుచున్నారు రక్తము తెల్లని, పైన్ తెల్లని రిక్తములు, కార్బను సేవల్లు, ఇండియన్ ఇంకో, అయ్య పీతలు మొదలైన చానీని తయారు చేయుటలో నల్లని ఈ కాటక పొడిని, తల్లరగా అవిరిగా మారదోపు పెట్రోలియము నూనెలను విరివిగా వాడుచున్నారు

కాగితముతో చిన్న చిన్న పాకలను తయారుచేసి, చానీలో తేలులు, లొపెలు, చానీ తెల్లని, తీయని తిక్కలు కలిపి నదరుగా కచ్చించునట్లు ప్రదర్శించుచు వీలవ ఉంచి అమ్ముటకు వాడుక చేయుదురు ఉత్తిపూత కాగితములను కూడ అందు కొరకు ఉపయోగించు చున్నారు వీటి తయారీలో పాంపిన్ మైసము ఉపయోగపడును పాంపిన్ మైసమునకు రంగు, రుచి ఉండవు అందుచేత చానీని వాడ తయారుచేసిన కాగితపు పాక పాకలను ఉపయోగించుటకును, చానీ సులభములో

నిలవ దుగివడ ఆవోర పాపియములను వేయించుటను ఎవరికిని ఎట్టి అభ్యంతరముండును పైగా ఆ వర్గాలములు అప్పుడే తయారై నట్లు అర్థమయియు నుండును

దేశీయగ వ్యతాస ద్విష్టము ముడి పెట్టోలియము వివరము లయిన పైద్రో కార్యముల మిగతములు చాచిపోటు లగుచు వాయుగూడ ఇంద్రవ ప్రవాహముల కూడా పైద్రో కార్యములే ఆ వాయు మిగతములలో ఎక్కువగా మీదేను, కొంతమట్టుకు ఈదేను, మిక్కిలి తక్కువగా ప్రోవను, బ్యూటీను అనునవి ఉండును ప్రోవను, ఎక్కువలు మిక్కిలి తక్కువ ఉష్ణోగ్రతలో వలన వర్షగుడట్టి పైద్రో కార్యములు అందుచేత చాటిని అదిమి పట్టివచ్చును ప్రవహములలో ఉండును చాటిచే ఈవారు ఒక చేను, కోల్ గావీ అను చాల్చిర వాయుములతో ఇంటింటి వంటుకు ఉపయోగించు ఇంద్రవ ప్రవహముగా వర్షపరా చేయుచున్నారు

చిత్రము 19



చిత్రము 4

అయిదోవడ ప్రయ వల్ల బుట్టినను ప్రోవనులను తయారుచేయు పాదము ప్రవహములో సిగ్గులునున్న పైటోలియములో సూర్యవలనను మోలు కార్లగు విద్యుత్తులు వాడుచున్నారు దోబాకోలు లుడిలాదిగా కొత్తకార్లు తయారుచున్నవి విమానములను వడల్పుట కూడ పెట్టోలు అవతరమే అందుచేత ముడి పెట్టోలియము నుండి యభావముగా లభించు పెట్టోలు మన అవసరములను పరిపూర్ణము చేయ లభించిన కంకెన వైలరు మంతయు వినియోగము కాకుండు మిగిలిపోవు చున్నది అందుచేత రహితవ శాస్త్రవేత్తలు

కంకెన వైలరును నుండి అలు విచ్చేదవ విరాగముల కల్గి పెట్టోలియమును తయారు చేయుచున్నారు ఎక్కువ ఉష్ణోగ్రతలో వలన మరగు ప్రవహమును గల పెట్టోలియము లయిపులలో 10 మొలులు మి కార్లును వరములుపుల వలన ఉండును ఆ ప్రవహార్థములను వీరు కూడవలెనో భారాచాళిముగా తవవలరాదు అల్యూమినియాను వరువట్లు చేసివచ్చుకు, అలుపు లపై గొడ్డలిపెట్టు తగిలినట్లులు, అవి విచ్చేరము గొందును తప్పనితముగా 4 నుండి 8 వరకు కార్లును వరమాలుపు లుండు పెట్టోలియముగను, తెల్లని మోలెలగును, బ్యూటీనుగను మార్పుచేయును ఈ విరాగము ఎవనరించి ముడి పెట్టోలియము నుండి విరిగి ఎక్కినను, బుడ్డిలిను, ప్రోవలను అను వాయుగూడ అనంతమైన పైద్రో కార్యములను గూడ తయారుచేసి రాసాయనిక కల్పనకు ఉపయోగించు చున్నారు బుడ్డిలిను, ప్రోవలను యొక్క అలు పంయోగ

క్రయ వలన మేలిరాపు పెట్టోలియ మార్పు కొనగలుగు చున్నాము

ఎక్కిననును చాటి, రాయనికులు దోలిగిన అను పైటోలి వర్గామును కల్పన చేసిరి రకరకముల పైటోలి వర్గాములు గొప్పగా కల్పములతో ఉపయోగ పడు పాతలు, ఆఫీసులలో వాడుకు పరిశోధనపు రకరకములు ఉపకరణములు ఫ్యాక్టరీలలో విమానముల విరాగములను పరిశోధనపు పరిమట్టు నయూరు సేసికొనుటకు ఎవోయ కాలు అగునవచ్చుచు మరియొకటికో కణి నురుగు నిచ్చు వర్గాములను కూడ పెట్టోలియము నుండి లభించిన వర్గాముల నేవ

యోగించి రాసాయనికముగా కల్పించినారు వాటివలన బట్టల మకుటలతో విద్య వాక్యక మైన మార్పులు వచ్చినవి చారము వలె తోగు రియతును వీలైన తెలిపిను, నైలాను మొగలైన రకరకముల వర్గాముల రహితవల కల్పనతో ముడి పెట్టోలియము నాధారముగా గ్రహించి, శాస్త్రవేత్తలు కృషిచేసి పరిశోధన మనోగడులైరి

ఇన్ని విధములుగా ఉపయోగపడెను ముడి పెట్టోలియము వృష్టితో నీరితిగా ఉద్భవించి అను విషయమును గురించి విజ్ఞానవేత్తలు కొరించి తెండు రకముల సూచనలను

చేరి మెంజెట్ అను రంగ్రామ శాస్త్రవేత్త భూగర్భములో ఉండెను వివరిత ఉత్పాదకా వృద్ధితులలో లోహములు శాస్త్రముతో రాసాయనికముగ యోగించి, శాస్త్రేయల రూపముతో ఉండు వనియు, ఆ శాస్త్రేయలు పై నీటియొక్క చర్యవలన ప్రాద్రో శాస్త్రములుగా తయారవుచున్నవనియు, అక్కడి వివరిత ఉత్పాదకా వీధుల క్రిత కారణముగా అవ్యంత క్లిష్టమైన ప్రాద్రో శాస్త్రములు, చర్యమైన ప్రాద్రో శాస్త్రములు తయారయినందున మిశ్రమ రూపముగా వుండి పెట్రోలియము ఏర్పడి ఉండవచ్చు వనియు మూలించెను ఇట్లంగ్లం అను మరయొక శాస్త్రవేత్త లేవ్ మోసెలను గూలి చొరగుండ వేడిచేసి, ముడి పెట్రోలియము వంటి వచాక్రమును ఉయ్యాల చేసెను ఈ విజ్ఞాన ప్రయోగ విధినియు ఆధారముగా ప్రాద్రోని ముడి పెట్రోలియము భూగర్భములో ఏర్పడుటగా వచ్చుచు ౭౦ శంకువులు అక్కడి వేడికి మూర్చులు చెందుటయే శాదరామని అయినవిర్వచించినాడు పెట్రోలియములో ప్రధాన భాగము ౭౦

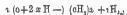


కలము ౬

అను విశేషం క్రియార్థ మొకకప్పు పెట్రోలియ తయారు చేయు సాధనము మయిన పువతిల కాండి లింగ ప్రసారము వ్యక్తిగత మొందుట లేకముతోనే లింగించు వరకుతో తీర్చుకొనుచున్నామో ఈ అభిప్రాయమునకు ప్రార్థనముగా నున్నది క్రింది పట్టిక వలన తెలిసికొన వచ్చును

మన దేశములో కంటేనెలము	1902	1903	1904	1905	1906	1907
అవసరాలు (టన్నులలో)	2,37,000	2,87,000	2,04,000	4,54,000	5,00,000	6,00,000
అస్సామ్ అయిల్ కంపెనీ	35,000	30,000	41,000	42,000	10,000	30,000
లక్కానీ	—	—	—	—	—	46,000
మొత్తం రిఫైనరీ	—	—	—	—	—	9,00,000

పెట్రోలియము యొక్క అవశ్యకతను గుర్తించి గూఢమున శాస్త్రవేత్తల దానిని రాసాయనిక క్రియల వలన వృద్ధిచేయుటకు యత్నములు పొందించు చున్నాడు అట్టి కృషిలో ఫెదర్ ట్రూట్ విధానము ఎన్నతనిది శాస్త్రవే మోహా ప్రైవేటు ప్రాద్రోని వాయువును 1 వివరిమాద నిష్పత్తితో గ్రహించి ఆ మిశ్రమమును కోళాల్టా మొదలయిన లోహాధారు వులను ఉత్తేజకరణముగా శాదుచు రసాయన క్రియను ఆను వైన ఉత్పాదకతో నిర్వర్తించి ప్రాద్రో శాస్త్రముల మిశ్రమ మును తయారు చేయుటయే ఈ విధానము



కొగ్గపొడిని మారతో రంగరించి 470° ఉత్పాదక నందు విరగ వేడిచేసి, శాశానరామమునకు 260 నుండి 900 రెట్లు వీడన క్రిత ఉండుటలగా ప్రాద్రోని అదిని ప్రసరిత చేసవచ్చును, శాస్త్రమును ప్రాద్రోని రసాయనముగా వియోగించుగా ప్రాద్రో శాస్త్రము లేదు యు ఈ విధానమును ఉపయోగించి కూడా పెట్రోలియ వృద్ధిచేయకొనవచ్చు నని జెర్మన్ శాస్త్రవేత్త రుజువు చేసి వాడు

ఒక వంశ వృద్ధిలో నహాబముగా లింగించు ముడి పెట్రోలియమును తీర్చి దిద్దు కొనుట, మరొక వంశ రాసాయనిక ప్రయోగ లక్ష్యముగా దానిని పారిశ్రామికముగా ఉయ్యాల చేసకొనుచు పెట్రోలియము అవసరాలు నడవెకొను చుచ్చాడు మన దేశము యొక్క అవసరములను

వాటితో ఎంత వరకు మన దేశములో తీర్చుకొనుచున్నామో ఈ క్రింది పట్టిక వలన తెలిసికొన వచ్చును

బూజే ఇండియా	—	—	—	—	—	1,46,000
హల్ దియా రిఫైనరీ	—	—	—	—	—	3,00,000
తిగుమతులు	2,12,000	2,21,000	8,50,000	4,12,000	4,80,000	1,74,000
తిగుమతుల ఖరీదు						
లక్షల రూపాయలలో	1,040	1,568	1,078	1,004	2,000	1,018

మన 'లేజములో' చారిత్ర మగుచున్న 'పెట్రోలియము' పర్యాటక పరిమితిని, మనము తిగుమతి, 'లేజ'మగుచున్న చాటి నిలువ ఈ క్రింది పట్టిక వివరించు చున్నది

వివిధాగ పుష్కరున్న మొత్తము		మనము తిగుమతి		పెట్రోలియము పర్యాటకములు		లేజ కొట్ట రూపాయలు	
1931	8997	విలియము	88	52	కోట్ల	రూపాయలు	ఉప్పులు
1932	9079	„	87	50	„	„	„
1933	10,715	„	98	47	„	„	„
1934	11,308	„	91	38	„	„	„
1935	12,075	„	82,84	„	„	„	„

ఈ రెండు పట్టికలలోని వివరములను నిట్టి మనకు అత్యంతావశ్యక మయిన 'పెట్రోలియము' సేకరణకు ఎంతో తీవ్రమైన కృషి చేయువలసి ఉన్నదో పుష్క మగును అందువలననే కారణ ప్రభుత్వము అయితే అంతో చానురల్ గావో కిమివ మను ఏర్పాటు చేసి భూగర్భ శాస్త్రవేత్తలచే, ఎక్కిరెక్కడ 'పెట్రోలియము' గమలుపుతో తుంబకపముగా కోరించుటకు ఏర్పాటు చేయుచున్నాది అట్టి విజ్ఞానశాస్త్ర పరిశోధక బృందమునకు రోజంతటికీ కనీసము పరకొందు వేల రూపాయలు ఐదు కాగలవనియు, వారి పరిశోధనల వలన 'పెట్రోలియము' మానె తొట ఉన్నదని తెలివ తోట, మానె కొరకు శ్రమ్య మోకి చెల్లది లక్షల రూపాయల వరకు వ్యయము కాగలవనియు తెలియు చున్నది అందువలన 'పెట్రోలియము' మానె పరిశోధన రెంవ వ్యయ ప్రయోజనతో కూడినదో ఉపాధివ పగును

భూగర్భములో 'పెట్రోలియము' రాగియున్నదో లేదో కోరించుటకు విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్తలు మూడు రకములుగా పరిశోధించు చున్నారు చాటిలో మొగ్గుటో మీటరుతో చేయు శోధన మొనటిని విజ్ఞాన వేత్తలు ఏమానముతో భూతలమునకు పైవ ఒక నిర్దితమైన ఎత్తున ప్రయోజము చేయుచు విశేషమైన విజ్ఞాన పోధనాచరణముల పవనయ ముతో కూడు యొక్క అయస్కాంతిక గుణ ప్రమాణములను

నిర్ణయించుచును ౩ గుణ ప్రమాణములను వా రువయో గించు సాధనములే 'లేజ' చిత్రముగా గీయును చాటిలో వ్యక్తమగు ఎగుడు తిగుమతుల లట్టి కూమి యొక్క అయస్కాంతిక లక్షణములలోని అత్యల్పమైన మార్పులు సువ్యక్త మగును అందు వలన ఏమానము ఎగురుచు పయనించిన రూపములో కూమి తన గర్భములో విడిచివేత మొనర్చుకొన్న రాకు సంవత్సర, ౩౦ ప్రచానము, హునె చెరువులు మొదలగు చాటి ఉనికి, లేమి, ఉపాధియ కొనుటకు నిలగును దుగ్ధము మైన అదవులు, కొండలు ఉన్న ప్రాంతములో ఈ రకపు పరిశోధన పవనయకాగిగా ఉండి పరిచయోత్పత్త జ్ఞానమును ప్రసారించును 'పెట్రోలియము' యొక్క అవ్యేవదై చాడు విచానములలో గురుశాస్త్రకర్తల నిర్ణయ విధానము రెండవది దీనిలో ప్రజ్ఞానంతులైన పరిశోధకులు ద్రోశ్యానా అవకముగా నున్న ప్రలేశములలో, కొన్ని వారములపాటు మరయు చేసి, మనిశితమైన సాధనముల నువయోగించి అచ్చట కూమి యొక్క గురుశాస్త్రకర్తలను నిర్ణయించుచు చాటు చాడెమ వై జ్ఞానిక పాధనములు గురుశాస్త్రకర్తలతో కలగు అత్యల్పమైన తేడాలను కూడ మరొచ్చి వమ్యక కలవియు, అత్యంత సున్నితమైనవియు వై వంధువ, ఈ పరిశోధన మూలముగ భూగర్భములో రాగి ఉన్న రాళ్ళు వ్యభానమును కూమి పొరల వ్యభానమును అవగతము చేశొనుటకు నిలగును మొదటి రెండు విధానముల కంటె మూడవ విధాన వయవ భూగర్భ తత్వాన్వేషణము ఉత్తమ పునవి ఈ విధానములో భూగర్భ, భౌతిక శాస్త్రవేత్తలు, ఇంజనీరు, ఇతర అనువంశిక శాస్త్రవేత్తలు ప్రత్యేకముగా కృషి చేసేవారు పాగ్గొందురు చారు తమతో కొనిపోవు ఉదరరణముల కూడ అర్థమై నవి గను, శ్రమచార్యక మైనవిగును ఉండును ఒక్కొక్కప్పుడు చారు అదవిని విరూపింపి తమ పరిశోధనలకు కావలసిన వ్యయము తెరచి చేశొని అనుకూలముగా తీర్చి ఉద్ధరిక

వంట వస్తువులు వారు తమ వరిశోధనల కొరకై 12 10 మిల్లర్ల (40 అడుగులు) లోపేగా ఏదంగి గుండును ప్రేమిల్లరి కడుచై న గోయి శ్రవ్యుడును ఆ గోతికి ఒక గ్రనుము వమన రించి చేర్చేర్లు కూరములలో శక్తి తరంగములను చేకరించు కొని దివ్యన మొనర్చి ఆ శక్తి తరంగముల చేగమును, అవి అనువరించి మాగ్నమును మోచించు భూగర్భ శక్తిగ్రాహక ములను అమర్చి ఉంచుదురు లోకై న గోతిలో ఫిరంగి గుండు ప్రేర్చినపు యుక్తమైన శక్తి తరంగములు భూమిలో ప్రయాణము చేసి మర్త్యే మాగ్నములో మన్న రాము రప్పల వలన పరావర్తన మొంది శక్తిగ్రాహకముల దగ్గరకు చేరు కొనును వాటి చేగమును, మాగ్నమును అక్కడి రాయాచిత్ర గ్రాహక యంత్రములమూలముగా నిర్ణయించుటకు వీలగును ఖరీతిగా ఒక ప్రతేజమును మండి మరియొక ప్రతేజమునను పరి శోధనల కొరకు మకాములు మార్చి, శోధించి మానె గనుల ఉనికి వ్యక్తమైన ప్రాంతమును, పహరి పట్టముగా శోధించి, తమ పరిశోధనలను క్రోడీకరించి, ముడిచింది, "ఇదిగో, ఇక్కడ ఇంత... ఇంకను మానె పిట తగులు అవకాశము కలదు " అని విశ్లేషణచేయు శేష్యుడును, అప్పుడు అక్కడ మానె కానినీ క్రచ్చి అక్కడ ఒలిచు ముడి మానె ప్రమాణము వమనరించి రానిది అక్కడ కుర్చి చేయుటయో లేక మరియొక రోటునకు రిచాచా చేయు టయో పోగించుదురు మర లేకములో లాభితంత ముడి పెట్రోలియము అందర వండున ఇతర లేకములమండి కానినీ రచాచా లేనికొని కుర్చిచేయు కర్మాగారములను కూడ ప్రోత్సహించుట అరుదును అట్టిచే రిచాశా, మరచాను పట్టణములలో మన్న మానె కుర్చి కర్మాగారములు

హ ఆ

పెట్రోలియం, బొగ్గు, వాయుంధనములు

ఇందరములు మాదుల రకములు 1 ఘనెందరములు, 2 క్రవేందరములు, 3 వాయుంధనములు, 4 ఘనెందరములకు బొగ్గు, క్రవేందరములకు పెట్రోలియము, తక్కువందరములు, వాయుంధనముల కై నెగ్గి క వాయువు, బొగ్గు కొలిమి వాయువు మున్నగునవి ఉదాహరణములుగా చేర్చిన వందునపు వి

బొగ్గు గృహశోషయోగములను, పారిశ్రామిక ప్రయోజనములను వివిధగా ఉపయోగించు ప్రధాన ఇందర ములలో బొగ్గు ఒకటి మెత్తని గని బొగ్గు దివ్యుడువృత్తి కువయోగించి బడును అనేకములైన ఆధునిక పారిశ్రామిక సంస్థలు దివ్య దుక్కుత్తికి క్లిష్టములైన యంత్రముల నుపయోగించి బొగ్గును వాడుచున్నవి చూర్ణ మొనర్చబడిన బొగ్గుగూడ ఉష్ణోత్పత్తికి పెక్కు విమెలను, కఠింకర పరిశ్రమలందుపయోగ పడుచున్నది ఆధునిక యంత్రములందు కాక్సి యముగా అమర్చబడు ప్రక్రియల వలన, ఉష్ణ త్తి యగు ఉష్ణము వృధ కాక, అంతయు వ్యర్థముగా పారిశ్రామికశోక్తి త్తి కొర కుపయోగ పడును బొగ్గును ఇంకను పరిశ్రమయోగ మొనర్చి, పోషులు లేనికొనుటకై, కానినీ కర్తన వాయువుగా మార్చు వస్తువు అవగా బొగ్గు లభణముల నవనరించి, రానిది 490 డిగ్రీల నుండి 1000 డిగ్రీల పెంట్టిగేడు వరకు ఉష్ణీకరణ మొనర్చు వలెను

అల్పవ్యయ కర్మనీ కరణము కోరింగు కాని మెత్తని గని బొగ్గును గాఢితో వంపర్చును కానుండ 000 పెంట్టిగేడు ప్రమాణము వరకు చేరి చేపినచో, అనిరి లభణములకు పర్యా ములు బొగ్గు నుండి కాను-వాయువుల రూపములో చెడలి బోవును వినినన 'కోకో' అను బొగ్గబేని బొగ్గు గృహము లలో పంట పనులకును, ఇతర కార్యక్రమములకును ఉపయోగ పడును మామూలు గని బొగ్గుకంటె ఈ బొగ్గు యొక్క ఉష్ణోగ్రత తీవ్రముగ నుండును కావునై అర్థమండి వాయు రూపములో చెడెను బోవు పర్యామములో కొంత భాగము కాదు రూపముతో ప్రత్యేకముగా పర్యుడును ఘనీకరించుచి వాయువులు కార్బునై ఘన సందలి ఉర్బుడుకు వంపడుట గాని, లేక అదవపు వాయువులు నిలవ చేయుటకీ, వాయుంధనములుగా ఉపయోగించి బడుట గాని సంభవించును

కాను నుండి ప్రవక్తయి బరిగన ఫలితముగా రోడ్డు విశ్రాంతమున కుపయోగపడు కాగు, కాకు నైలములు, కాను అవ్యయము మున్నగునవి బయర్త్వీకరణము, బెని డిగ్రీల నుండి 800 డిగ్రీల పెంట్టిగేడు ప్రమాణము గల ఉష్ణముతో కాని అల్పవ్యయ కైలవలయు లల కుర్చీకరణ మొనర్చబడి, అనుండి డీసెలు మానె, కఠింకర మానె యొక్క ప్రధాన మ్నాయు ద్రవ్యములు, మోటారు ప్పిరిటు ఇత్యాదులు అమర్చు మగును

అదోష్ట కర్మచక్ర రహితం తొమ్మిది తొమ్మిది కాల్మషి అనే అధోష్టమునే కర్మచక్రం మొదలుపెట్టి (1000 ద్విగ్రహ పాటిగ్రహ ఉష్ణగ్రహ ప్రమాదములే), తొమ్మిది పరిశ్రమల కుపయోగించు ప్రశస్తముల అంగారకాల అవధియు గల కాల్మషినియే తొమ్మిది ముద్రామూలతో తయారగును దీనియగు పీడి వంటి అయిదేనియు వాయు మిశ్రమము అమోనియా అయిదుతో వంపర్క. మొదలగా నేర్పడు తొమ్మిది వాయువు, తుదిపాదగా తుదికరణము పొంది, దానితో పాటు నీటి అయి, తారు, శేతకపాటి తైలములు, అయినైన అంతర్గత ద్రవ్యములు, సంక్లిష్ట కర్మన మిశ్రమములు మిశ్రమములై యుండును అందుచే యంత చరిత్రములతో వాయు నేరు చేయబడును 6 నుండి 10 కాళము వరకు గల విద్యుద్గతి కాష్టము ద్వారా వాయువు వరదరా యగును ఆ ఎమయముతో అమోనియా చీన మై, అమోనియాను పల్కెముగా పరివర్తనము చేయును ఇట్టి పెక్కు ప్రక్రియల ఫలితముగా ఔజ్జ్వల్య, తొమ్మిది, తైలం అను ద్రవ తైలము అయ్యితి యగును

తత్పున తాళి తొమ్మిది సువర్ణముగా వాయువు తొమ్మిది మాట్టి, కార్మణ మెవ్వారైయు గాను, ఉదాహరి విశేషముగా ముందు కృత్రిమ వాయువు గాను ఉత్పత్తి చేయవచ్చును

ద్రవేంద్రవములు ముఖ్యముగా పెద్దాచార్యులు నుండి ఉత్పత్తి యగును ఉష్ణోష్ణుత్తి విషయమున, తొమ్మిది తరువాత, ద్రవేంద్రవముల రేపద స్థాన మాగ్రమియను విద్యుదుత్పత్తి కొరకు పయోగించి తిరు ప్రధాన వాణిజ్య సంబంధమైన ద్రవేంద్రవము ఇంద్రవ తైల మొక్కను ఈ ప్రాంతము కుడికరణ యంత్రముద్వారా గాల్మషిను వంటి విలువ గల పదార్థముగా తాళి పద్ధతిలో మార్చి అభివృద్ధి అవకాశ ముండదు తొమ్మిది, కారు తైలము, తొమ్మిది, తైలం, అల్పశక్తి మున్నగు ఇంద్ర ద్రవేంద్రవములు ఇంద్రవ తైలము కంటే తక్కువ స్థాయిలో ఉపయోగించి అదురువచ్చును అంతర్గత యంత్రములచే ప్రధానముగా గాల్మషిను ఉపయోగించి అదురు

కర్మచక్ర కరణము వలన, మొదటి గతి తొమ్మిది విశేషములను గాల్మషి ప్రామాణ్యవర్ణతో గాని, తేజ అవాయు చేతికలలో గాని సంపూర్ణముగా వాయుచక్రం మొదలుపెట్టి వలన, అవాయువును రాసాయనిక ప్రభావముచే ఉదాహరితం మొద

దుల్గుల వలన, తొమ్మిది, తొమ్మిది తైలమును ప్రశోభముగా రాసాయనిక ప్రభావముచే ఉదాహరితం మొదలుపెట్టి వలన, తొమ్మిది మండి ద్రవేంద్రవములను ఉత్పత్తి చేయవచ్చును

పెద్దాచార్యులు 'పెద్దా' (శీల), 'తొమ్మిది' (తైలము) అను శబ్దములు పుష్కలములు అవగా కొలతల మనీ యర్థము గాల్మషిని, తొమ్మిది, వాయు తైలము, ఇంద్రవ తైలము మున్నగు పెక్కు ఇతర తైలములు ప్రశోభి మండి అభ్యుదయ ముడి మారె నుండి గాని, తేజ కుడికరణ మొదలై ఉదాహరితం మండి గాని ఉత్పత్తి యగును రాసాయనికముగా కర్మచక్రము, ఉదాహరి మున్నగు మిశ్రమ ద్రవ్యముల నమ్మే కర్మచక్ర మే పెద్దాచార్యులు కర్మచక్రము 96 నుండి 10 కాళము వరకును, ఉదాహరి 11 నుండి 18 కాళము వరకును, అమోనియా, నత్రజల, గంధకము మొదలముగా 1 నుండి 4 కాళము వరకును చేరించు చుండును

పాదాచార్యులు తైలములు, పేదాచార్యులు (తారు నుండి తయారగు మైనము వంటి ముద్ద) ప్రాచీనీక, మిశ్రమ ప్రాచీనీక అను రెండింటి క్రింద పక్షికిరించి అదురు అయి కాగా, తొమ్మిది పదార్థము పేదాచార్యులు మైనము తేజ ఉదాహరితం లంక పదార్థము తేజ ఈ రెండింటి యొక్క పక్షికిరితం అను సంకము ననుసరించి ఈ పక్షి కరణము విద్యుదుదాహరితం మైనము తైలము మొక్క గాని, దాని నుండి తయారగు ఇతర తైలములు యొక్క గాని పక్షికిరితం పక్షికిరితములు, వాటియందు సంయోగముగ రసాయన ద్రవ్యములచే అధారపడును

పెద్దాచార్యులు ప్రపక్రియ భూమినుండి తీయబడు ముడి నూనె నుండి మనీవమును, నీటిని తేజుచేసి తరువాత, అది ప్రపక్రియ అయి నేరుచే విశాఖములకు అప్పుగించి అదురు తైలము పయే రంగములలో పయే ప్రయోగములకు అనుయోగపడుతో, దాని లభియి, ముడి నూనె పక్షికిరితం మును అభియి విషేష విధియందలి పాల్మార పక్షికిరితం అభియి, పెద్దాచార్యులు యొక్క ప్రపక్రియ విద్యుదుదాహరితం అదురు ఈ ప్రపక్రియ అభియి కాల్మషియ పక్షికిరితం కనుమించి మిగుల అభియి పయివడించి వేర్వేరు ప్రక్రియలను అభి. వేర్వేరు ప్రయోగముల కనుమించి వేర్వేరు తైలములు తయారు చేయబడును

ప్రవక్తయొ విధానములో ఏ పాండిత్య ప్రక్రియను అనుసరించినను, ప్రాంతీక కళలో పెట్రోలియము నుండి ఒకే కరగతి గ్యాస్‌లను గాని, పెట్రోలు గాని, కిరోసిను గాని, వాయు లెను గాని (దీనిని డీజిలు కైలమని గూడ పిలు) తయారగును అటు తరువాతి కుటీకరణ ప్రక్రియలు భిన్నములుగా నుండును పైన పేర్కొన బడిన విధన ప్రక్రియలు పాండిత్యముగను, కాపాయుకము గను పంక్తి స్థములై యుండును

ముది పెట్రోలియము నుండి ఉత్పత్తియగు పేర్కొన కుటీకరణ పెట్రోలు కైలమలలో, గ్యాస్‌లను తర్వాత కిరోసిను రెండవ స్థాన మార్గమందు చున్నది పెట్రోలు, గ్యాస్‌లనులు-రెండును అంతర్భాగం యంత్రము లందును, పరిశ్రమ లందును, పరిశ్రమ యందును ఉపయోగింప బడుచున్నది ముది పెట్రోలియము నుండి ఉత్పత్తి యగు పెట్రోలు తయారముల పరిశ్రమము, విస్తృత కాపాయుక, పరిశ్రమ పరిశ్రమల యొక్క వివిధ అక్షయముగా విడిచిపెట్ట బడుచున్నది

పై పరిశ్రమ గ్యాస్‌లలో పై పరిశ్రమ వాయువు నుండి తీయ బడు గ్యాస్‌లను, కుటీకరణ మగు గ్యాస్‌లను కంచె భిన్న ముగ నుండును పై పరిశ్రమ వాయువు నుండి ఉత్పత్తి యగు పై పరిశ్రమ గ్యాస్‌లను కీప్రముగా అవిరి యయ్యింద పరిశ్రమ ముందును అందుచే ముఖ్యముగా మోటారు కళకు ములు పని గానిలో నుండియుగా కరణకు కుపయోగపడు మోటారు ఇంజనముగా గ్యాస్‌లనును మోటారు వాయువు పై పరిశ్రమ గ్యాస్‌లనును ఇంజన యంత్రముల మీద పశ్చాత్తీయ ముగా నూతన ప్రక్రియలచే తయారు చేయుట కీచారు అవకాశములు కొల్లబొగా వున్నవి ఈ గ్యాస్‌లను ఇంజన కుటీకరణ ప్రవక్తములలో మిగత మెండుకొది ప్రధానముగా మోటారు తయారు తయారు చేయుట కుపయోగ పడు చున్నది అంతే కాక, దాని నుండి వివరముల కుపయోగ పడు చున్నది మగు గ్యాస్‌లను కూడ పెట్రోలు, పశ్చాత్తీయ ప్రక్రియల మూలముగా తయారగుచున్నది

ప్రవీకరణ పెట్రోలియమ్ వాయువుల పై పరిశ్రమ గ్యాస్‌లను నుండి ఉత్పత్తియగు (by-product) తయారగుగ్లొసీక్, లుబ్రికేటింగ్ తయారగు పై పరిశ్రమ-కరణ ప్రవక్తములు చేరు ప్రవీకరణ పెట్రోలియమ్ వాయువుచే, వంట

వంట మున్నగు గృహ కృత్యములు విద్యహింతుకును, వగరములలో దీపములు వెలిగించుకును, మోటారులలోను, బస్సులు, ట్రాక్టరులకును వివిధగా వాడబడు చున్నది

వాయిదాదనముల గృహముల యందును, పరిశ్రమల యందును ఉత్పత్తి కొరకు యంత్ర పరికరముల మూలముగా వాయువు రహితములను చున్నది ముఖ్యముగా ఇనుమును కరగు తోకా పరిశ్రమ లిందు కుచాపకరణములు ఇరికాళ, బియ్యంపుత్తికొరకు పై పరిశ్రమ వాయువు, ప్రవీకరణ పెట్రోలియమ్ వాయువు, కోక్ లైట్ వాయువు, తొగ్గ కొలిమి వాయువు, అలవాయువు ఇత్యాదులు కూడ ఉపయోగింపబడుచును

పై పరిశ్రమ వాయువును మినహాయించగా, వాయిదాదనములలో ప్రధానములైన రెండు కరగములు మార్గము గురించినవి (1) గవీర్గను నుండి పంపూర్ణముగను, కైలము నుండి కొలికను ప్రవక్తయ అరహా ఉత్పత్తి యగు వాయిదాదనములు, (2) కరగన ప్రవక్తముల మీద, ముఖ్యముగా అవిరి పలున, గాలి పలున లేక రెండింటి పరిశ్రమల పలున కలుగు ప్రధానములే నేర్పడు వాయిదాదనములు 'రెండవ కరగతి ఇంజనములకంచె, మొదటి కరగతి ఇంజనములకు ఉత్పత్తి క్రిత అంతర్భాగముగా నుండును

పై పరిశ్రమ వాయువు భూగర్భములో కొన్ని ప్రాంతములందు పెట్రోలియము ఉన్నను, తీసున్నను, పై పరిశ్రమ వాయువు విలువచేతి యందును ఈ వాయువును గొల్పిన పరిశ్రమను కళాఖంబ నుండి పశ్చాత్తీయ ప్రవక్తముల తీయించినను, అది క్రి క 1300 సం. ప్రాంతమున గాని ప్రధానముగా అమెరికా అంజములో తమిళనాడు యందలిను

పై పరిశ్రమ వాయువునందు ప్రధానముగా పేట్రోలిక్ ప్రవక్తములను నుండించిన పై పరిశ్రమలను, అరహా దియొత్తెను, వర్జీనియా, హిరియమ్ మున్నగు మిగతములై యుండును ఈ పై పరిశ్రమ వాయువునుండి ఇంజనము, పై పరిశ్రమ గ్యాస్‌లను, ప్రవీకరణ పెట్రోలియమ్ వాయువు, పల్ల కరగనము, హిరియమ్, ఉపలతి, పెట్రోలు-తయారములు మున్నగు ముఖ్యప్రవక్తము లున్నది యందును

కుటీకరణ యంత్రాధారము లందలి వాయువులలో అపరిపూర్ణములైన పై పరిశ్రమ కరగనములు, ఉపలతి, పాలి మిశ్రమములు తీయించుచు వాయువులలో అపరిపూర్ణము

లును, చాచాయీకముగా ప్రతిక్రియ శీలమును గల మిశ్రమములు బహుళవగా నుండుట, ఇరువక నై బహుళవతో పైర్నీరి - రసాయనములు, మిశ్రమ కారణవిత గ్యాంగ్రానిను, ప్రైలడు వద్యామలు, విలీకరణ ద్రవ్యములు, ఉపద్రులు, కృత్రిమ రబ్బరు, రూపీకలు, రాగములు (resins) వలనను పదార్థములు బుచ్చు ద్రి యగుచున్నవి

దొంగు వాయువు దొంగును కొనుక్కాటటయందు కర్మనికరణ మొనర్చుటవలన, దొంగు వాయువు ఉత్పత్తి యగును ఈ వాయువు నుండి వెల్గ్యూరి కాన్దుము పదోయ మున ఆమెరియా ద్రావణము తారు పదార్థములు వేరు చేయుటకు ఉష్ణు శుద్ధీకరణ మొనర్చబడిన దొంగువాయువు (తేక కొక వాయువు) వివిధ ప్రయోగముల కొరకు గలవరా నయబడును ఈ వాయువుయొక్క ఉష్ణ శక్తి 500 B T U/ou అడుగులకు పైగా నుండును

దొంగు కొలిమి వాయువు (Producer gas) శోధకుని యందుకు దొంగుగాని తేక కొను గాని అవిరి రూపములో నున్న మెనుగాలిరే ప్రతిక్రియ వోడుకో, కర్మవమం పరిశ కాగము కావున మెనుకాల్చెముగా మారి, అవిరితో విశేష కాగవల ప్రవృత్తి కర్మవమం చే వియోగము చెందిన పరిశ ముగా, కర్మన - మెనుకాల్చెము, ఉపనియ ఉత్పత్తి యగును ఇట్లు శీలద్రయ పదార్థ మంతయు అల్పశ్రేణి వాయువుగా మారును ఇదియే దొంగుకొలిమి వాయు వనబడు చున్నది దీని ఉష్ణోగతి విలువ 190 నుండి 170 B T U/ou అడుగు లుండును ఈ వాయువు వర్తికమలయందు కొలము లతో ఇంధనముగా ఉపయోగించ బడును అంతే కాక, అంత వృత్తియే యంత్రములలో విద్యుత్తుత్పత్తి కూడ ఇది ఉపయోగ పడును దొంగు తేక కొను వంటి ముడిపదార్థముల నున రించియు, పారిశ్రామిక పరిస్థితిని బట్టియు, ఈ వాయువు యొక్క సంయోగమును, ఉష్ణ శక్తియు మారుచుండును

జలవాయువు ప్రవృత్తియే శీలము గల కొనును ప్రైలడు కొలిమిలో (blast furnace) 1000 డిగ్రీల సెంటీగ్రేడు ప్రమాణముగ అత్యధికోష్ణముతో వాయువీకరణ మొనర్చుటవలన, జలవాయువు ఉత్పత్తి యగును మార్గవైత స్థాయికి చేరిన ఈ వాయువుయొక్క ఉష్ణ ప్రమాణ శక్తి దాదాపు 800 B T U/ou అడుగు లుండును దీని నుండు రాచాపు పమాన లపహిత ములుగల కర్మన-మెనుకాల్చెము కొంతవరకు కర్మన-దయో

యై, దు, నశనవితో కలిపిన ఉపనియ సెంట్రీ మై యుండును ఈ వాయువు నుండి ప్రకాశ విహితమైన నీలవర్ణ జ్వాల బయల్పెట్టెలి ముత్య శక్తి వంత మగు ఉష్ణోగ్రత నిర్మయ

పైలడు కొలిమి వాయువు - ఈ వాయువు అల్ప శ్రేణికి చెందినది దీని ఉష్ణోగ్రత ప్రమాణము 95 B T U/ou అడుగులు-ఇనుమును కరగవచ్చును ఈ వాయువొక ఉత్తి తప్పక కాళి పరిమాణముతో తప్పక తయారగుచుండును శుద్ధి చేయబడిన ఈ వాయువు, అవిరిని ఉత్పత్తి చేయుటకును, అంతర్వర్తియే యంత్రములలో విద్యుత్తును పుట్టించుటకును, కొలములను కరగల్గుటకు ఉపయోగపడు కొనువాయువుతో పచ్చెకన మొనర్చుటకును, వినియోగించబడును

సంపూర్ణ వాయువీకరణము ఈ ప్రక్రియ నమనించి, బూడిద తప్ప, నురే ఇతర ఘన పదార్థముకూడ మిగులవలన పరకు దొంగు, వాయువీకరణ మొనర్చుటకును దొంగుకొలిమి వాయువును ఉత్పత్తి యొనర్చు పదార్థమకంకె, వాయు వీకరణ విరావము లివ్వముగ నుండును నగరవాయువు వకును, దొంగుకొలిమి వాయువునకును మధ్యగమముగా నుండు ఒక రకమైన వాయువును పయోజనీయముయే ఈ ప్రక్రియ యొక్క శావము ఈ విధానములలో ఎక్కువ కాగము కర్మనికరణ జలవాయువొత్పత్తి సంయోగముపై ఆధారపడి యుండును

వివిధ వాయువులవలన, ఉష్ణ శక్తి సంయోగ కాగము

దొంగు వాయువు (కోక్ టేషన్ వాయువు)	జల వాయువు	కర్మన జల వాయువు	దొంగు కొలిమి వాయువు
Co —	88	48.5	24.0
Co ₂	18	8.5	8.0
H ₂	55.0	47.4	40.5
N ₂	8.4	4.4	2.9
O ₂	0.2	0.6	0.5
ప్రోటిక్రమము (Metallizing)	21.6	0.7	10.3
ప్రకాశకములు	8.7	—	8.9
మొత్తము B T U ను అడుగు 1 కి	598.0	802.0	550.0
			186.0

యం వేం

రా క

పెద కోమటి మేమారెడ్డి (క్రీ శ 1402-1420)

పెద కోమటి మేమ భూపాలుడు కొండవీటి రాజ్య మేన ప్రభవరేణ్యుడు పరాక్రమమునకు, ప్రతిభకు, పాండిత్యమునకు ప్రఖ్యాతిని గావించి అంధ్ర వరేంద్రులతో సోదరులైన రెడ్డిరాజ్య స్థాపకు డగు ప్రోలయ కేముని శ్లోక ప్రకటనలైన మూడవ మహాపాణిని స్థాపించి పెద కోమటి భూపాలని అనంతాంతకుని అగ్రుంగున ప్రథమ పుత్ర రత్నము మేమ రామాంకితుడు అతని సోదరుడు మూడవవరి రెడ్డి భరణి భుజ తమ శక్తి చేరులు తమ రామములకు ముందిరకొను వారూ ముందులకేతను, తన శక్తి చేరు పెద కోమటి యనుట చేతను అతనికి పెద కోమటి మేమారెడ్డి యను పేరు వచ్చెను

ఈ పెద కోమటి భూపాలుడు వీరనారాయణ, దూర నారాయణ, అగస్త్యుగడి, పరశురామ, చక్రవర్తి, ఇత్యాది ఓరులుల గలపు ఇతరుల వంశిత ప్రభులైన పాపాత్య చింతామణి మొదలగు ప్రఖ్యాతులకు సంస్కృతమున రచించింది, తన వైదుర్యమును వెల్లడి గావించెను శృంగార వైద్య కృతి కర్తయగు మూడికింగన మంత్రి ఈతని పరిచారాగ్రణి, శృంగార వైద్య కృతి కర్తయగు శ్రీవాళ మహాదేవి ఇతని చిరార్థిణి అనవత్య భార్యదాంతుడగు రామవల్లభు ఇతని యాస్థాన పండితుడు ఇట్టి సంస్కృతాంధ్ర పాపాత్య పాపాత్య మింకను మూర్ఖుడు పూర్వము కాళియ రెండవ ప్రభాత్యుడగు యాస్థానమున వెలచెను ఇరువాళనూర్వేణు కృష్ణ రాయల యాస్థానమున గాని ఇట్టి పద్ధి చేయు పంథ చింత లేదు ఇతనికి పెద కోమటి మేమ భూపాలుని కొండ వీటి సంస్థాన కీర్తి ధ్వజము

కోమటి మేముడు కొండవీటి రాజ్య మధిష్ఠించుటకు బాధ్యము ప్రోలయ మేమారెడ్డి మనము డగు కుమార గిరిరెడ్డి రాజ్య పాలకుడుగా నుండెను కొండవీటి రాజ్యము శ్రీరామ్యుడు వర్ణించినట్లు "ముందు రాజులకును మోహించు లుట్టియ గురుత్తి న యరికాదు (కొండవీటి)"గా నుండెను ముగియు రాజు తెదరనగా నరవతులై న విలయ నగరాధీశులు, నాయకులైన తనవమనీ ముఖములు, గణపములైన కళింగు వని పలులు ఈ రాజ్యమునకు పడవకును, కలులునును విలయ నగర రాజ్యము ఉత్తరమున అనాచునీ రాజ్యమును, కేవలకొండ రాజకొండ పర్వదాయక పం ప్థానములు,

మార్పున కళింగ రాజ్యము ఉండెను ఈ రాజ్యాధిపతులు కొండవీటి రాజ్యము నాక్రమించుటకు ప్రయత్నించు చుండిరి కాని రెడ్డిరాజ్య వ్యతిరేకమున వారిని విఫల మచే రభల గావించు చుండెను కుమారగిరి వృథాపాలునకు తన భగవీ శక్తియైన కాటయ మేమారెడ్డి పై న్యాయనియమ, పరిపుడును వై యుండి కొండవీటి రాజ్యము శత్రువుల పాల అడకుండ కాపాడు చుండెను కాని కుమార గిరి రెడ్డి కొండ వీటి రాజ్యము నధిష్ఠించిన చాగిని చాయాడులైన చైర మెరుగొన వలసిన వాడై యుండెను రెడ్డిరాజ్య స్థాపకు డగు ప్రోలయ కేముని కాలము నుండి, కుమార గిరి పాలనా రంభము వరకు కొండవీటి రాజ్యము చివరకొని వృద్ధిని గాంచి, మార్పు కీరముగ పరిపాలనకు వచ్చి వాగ్ధాని యుండెను ఈ రాజ్యము ప్రోలయ కేముని అంధ్ర నాథ పరిపాలించు చుండిరి రాజ్య మెప్పుడును గిరిరెడ్డి అధిపతి ప్రోలయ కేముని శ్లోక ప్రకటనలైన మోహించు మోహించు, ప్రోలయ కేముని పంథి వాగ్ధా సామంతులుగో, ఎవరయిలుగో యుండిరి వీరితో సేగ కోమటి మేముడు ఇతరులకు పంథులకు తన పోరున, పాండిత్య ప్రభావ ములతో కుమార గిరి, కాటయ మేములు సాటిభావు రాజ్యము శ్లోక ప్రకటనలైన కుమారగిరి, కేవల, కేవల సోదర పంథ వరకు వరకు ప్రాప్త మగుటచే, కుమారగిరి వైరము వోలె, ఈ రెండు కుటుంబములకు చాయ విరోధము పంథించెను ఈ పంథులకు పంథిలు గెలిచి ఎడములుగా చేరి కొండు కుమారగిరి ప్రాప్తును, మరి కొందరు పెద కోమటి మేముని ప్రాప్తును అనుభవించు చుండిరి వీరికి కోమటి కాటయ మేముడు కుమార గిరి రెడ్డి కాలమున, అతని యాజ్ఞానుసారముగా, పూర్వ దిగ్విజయ యోగ్య గెలిచి, పంథిరం ప్రాంతము వరకు గల గోళాగమును కిందలి రాజ్యములతో జేర్చి, రాజ్యపాలనకు లుగ్ని ప్రాంతముల ప్రముఖులైన యున్న మహర్షి రెండవ అల్లాడ రెడ్డిని అతని కుమారులు మేమ, వీరభద్ర, గిరిరెడ్డిను కొండవీటి ప్రభువులు సామంతుల యాదరణలనుగా గొప్పి, కొండవీటి రాజ్య భార భరిం దకు డయ్యెను వీరు కుమార గిరి రెడ్డి ఎడము చార్లెరి వీరి కాటయ మేముని పూర్వ దిగ్విజయ యోగ్యతో సాగ్ధిని యాశీర్వది విలయమును శత్రువుల చాయ దీక్షి ప్రతిభలను వీరికి రాజ్య పాలన వరకు రాజ్యము అభివృద్ధి

కాలయ "మూర్తికి కవ కుమార్తె" యగు అనంతలిలి అల్లూరు
 మేమూర్తికి రెండవ కుమారుడగు నిరంజరాస్థి "మీ వివాహం
 మునుపైన కుమారుని రెండవ వయసు దగు రెండవ అవధి"గా
 రెడ్డి మరణించిన తర్వాతను, కాలయ మేమూర్తికి కుమారు
 దగు రెండవ కుమారునిరెండవ వ్యవస్థలను పేర్కొనును, రాజు
 పంచోద్రవన రాజ్యమును అల్లూరు రెడ్డికి వై పుణ్యవ్రజ్జి
 వహించినను గావించెను

సుమారుగిరిరెడ్డి, తాను ప్రతి యుద్ధంగనే తన
 మమారు దగు అంధాకారెడ్డిని, రామచేంద్రవర రాజ్య
 మునుకు ప్రతినిధిగ నియమించెను కాని దుర్బల్యము తనమున
 తనను తలచి ప్రతి యుద్ధంగనే మరదలను అంత కుమారు
 గిరి రెడ్డి తన పవిత్రుడును, సైన్యాధిపతీయు, తన సామ్రాజ్య
 సంరక్షణ కరుణము నైన కలయిననుమి రామచేంద్ర
 వర రాజ్యాధిపతీవగు నియమించెను ఈ నియమునుకే
 కొండవీటి రాజ్యము లెమెను అంధుడు యెమ్మగు కుమారు
 గిరి రాజ్యసేనాన కామమున రాజ్యమునందు తామును మత
 నిలయు చు ప్రవృత్తి విజయ నగరానికులు, వేరొక రిక్కు
 గలవకులు మరయొక వైపు వివాహము మిత్రములు కొండవీటి
 రాజ్యమునై రంరెడ్డి నప్పగి రాజ్యమునందు కాంతి
 ద్రవతలు పుట్టము యెమ్మగు అంత, సుమారుగిరి రెడ్డియు,
 తాండు నేముడును కొండవీటి పదవికా రామచేంద్రవర
 దుర్బలమునకు తెలుకొనిరి కృత్తి తరులమున పెదకొమటి
 నేమారెడ్డి కొండవీటి రాజ్య ప్రభు నయ్యెను సుమారుగిరి
 రెడ్డి భూపాలవీరికి ద్రొలయ మేముని రావంత మంఠించెను
 పెదకొమటి మేమారెడ్డి కి 1408 సం తొ కొండ
 వీటి రాజ్యమునప్పించెను జరిగి కలకలముకలమై పుష్కల
 సింహాసనము చేరిరి లలిలెన ననవచ్చు

దేశోమతి సేవము కొండటి సింహాసన మధ్యపెట్టెను. చుట్టూ బాల్కనము మీయ వగరాగిలము కొండటి రాజ్యమును దోచి తిమ్మ కామ రాజమీయ కొంటి ఆ కామమేమో నీ నీలయగరములో రాజ్యంబుగలవములు పంపించెను ఇది యదమగా గొంటి సేవము వెంట నీ యా పరరాజ్యరాంబులను మైన దూరాగమును వగవెను కొంటి కామ కర్మాణ్ అదమ అదమ సేవము అధికాగము మగ్గు కొంటి రామబోధనవ రాజ్యమును మును శ్రే మేము గామియ కొంటిముగ గీగరత ద్రవయగరమును గామించెను ఈ యయములలో కామయ సేవముగ అజాద

రెడ్డి వహాయ కూతురై వెనకోమటి వేముని బ్రయత్నము లగు విప్లవము కలిగించు చుండెను ఈ అల్లాడ రెడ్డి ప్రోయ అనెను భూహానిని మనుషుకాని మగడు కాటయ వేముని మేనమామ యగు అనపోత భూపాలండ్ అల్లాడ రెడ్డి భార్యగ వేమాకాని పెర తండ్రి కావున కాటయ వేముడును అల్లాడ రెడ్డి భార్యగ వేమాకాడవలయును మేనత్త వేమవలయును ఈ వేమవల భార్యగ వేమాకాడవలయును మేనత్త వేమవలయును ప్రత్యక్షమై విలపెను ఎట్లగునె యెరకోమటి వేముడు భక్తిరహసిమావలనై అన్నదేన కొడుకెనో పహళించి, కాటయ వేమునిపై దండెత్తి పోయె వెలెను వీరింక వహాయమో అతనిని సంహరించెను ఈ యుద్ధములో కాటయ వేమును కర్ణాటాగోటగుల మొదటి కేకరాయం బహళుల మర్చిలించునట్లయిన కలెమ తోకపోయెను తెల్లబి యగు వేమకాయల గోవర్ధనుని కావ్యమామ వహళ యగు గజరావు తిప్పకాయయిది కోమటి వేముని పతనము ఈ యుద్ధములో పాల్గొని కాటయ వేముని వధించి 'కాటయ వేముని తిలగించుండ' యను తిరుముసు నడిపించెను కాటయ వేముడు మరణించినను రామహేంద్రవద్ద దుర్గము కోమటి వేముని పశము కాటెను కాని యుగళు యెట్లను పదనాన లేరు అల్లాడ రెడ్డి కర్ణాటాగోటలు మిదలను వీరు కొండ అర్ధమునుగట్టి కర్ణాటాగోటలై ఎదురించి కర్ణాటాగోటలకు జూచుచు మల్లాయల వైయిను అంత పెర కోమటి వేమును కర్ణాటాగోటలయల వైయియుని ఒకానుని మల్లాయను వగు ఫిరోజీషా ప్పుచే వచ్చించి, మరల రామ హేంద్రవద్ద దుర్గముపై దండెత్తి పోయెను కర్ణాటాగోటగుల ప్రథమ దేవరాయల అల్లాడ రెడ్డి తోడ్పడి వలెనెను కలెమవోటి విభలమగు వైస్రంగమును గూర్చి కొంత భాగమును తెలం గాగా దుర్గమున పైకిని నుండు భాగమును కొండవలె కాటయమును తూయి తీరమున నున్న మోటునగ్గి రేపు పట్టెను పైకి చాడెరై నెనెను ఇది గమనించి ఫిరోజీషా వన రాజ్య సంరక్షకాధ్యక్షము, రాముహేంద్రవద్ద దుర్గము ముట్టడి మాని, సురక్షమునకు వెళాయనమై పోయెను పెర కోమటి వేముడు అల్లాడ రెడ్డి సైన్యములని పేలి పశ్యిను గోరాటి మంఠమును ముట్ట రామేశ్వరము దగ్గర ఎరు గ్రొప్పి, యుద్ధమునం దొకటియొ విల కాటాగోటి మరల పోయెను

పెదకోమటి వేముడు ఫిరోజ్‌షాహీ పెదపేద మైత్రీ వరులు ప్రాచార్యులకు ముద్దులను బహుమతి మల్లనులను, వారి సామంతులకు మండిన పద్మనాభులకు వెలకు వీరులను అరిచాయే లేదములు పాదమూరి, మరుమ్మలతోడి కోమటి వేముని మైత్రీని విరహించు చుండిరి నీరు విజయనగర పామ్రాశ్యాధీశులకును, బహుమతి మల్లనులకును జరిగిన యుద్ధములలో విజయనగర పామ్రాశ్యాధీశుల వశము వహించిరి అంత వేమువకును, వెలకు వాయకులకును విరోధములు ప్రబలిరేమియు ఒక ప్రక్క పెదకోమటి వేమువకును అతని పోదరు ధను మారాచెడ్డిది, వేరొక ప్రక్క కుమార మారారాయుని కుమారుడైన వేదగిరి లింగమవేడులకును యుద్ధములు సంభవించెను వేదగిరి మారాచెడ్డిని పంపించి యాతనికి తొమ్మిది పైత్రును ఈ పగ పాఠించుటకు పెదకోమటి వేముడు వేదగిరిపై సంకెత్తి పోయి, యతని బోడించి యాతని తొమ్మిది వన వచ్చు వడిగమున జెట్టించెను ఈ పగను పాఠించుటపై వెలకు వీరులైన నలిమనేయ ముమ్మడి పంభూవతీతో గలసి, పెదకోమటివేముని కోడించి, విజయనగరములకు వేముని సంపాదించుచును, 'నండింత పోతులకు'ను ఎక్కువను గొని పోయెను ఈ యుద్ధములలో వెలకు వీరులు వేముని పథించి రసాయు తెలియు చున్నది పెదకోమటివేము జెట్టి పరాక్రమవంతు డైనను, అనాటి రాజీయ రంగములో ప్రబలింపింపజేసిన పరపుర వైర పరా సంకీలన కారణంబయ్యెను ఈ దుష్టతన క్రీ శ 1420లో సంభవించెను

వేముని కుటుంబము కోమటి వేమునకు మారాచెడ్డి యను పోదరుడుండు వెలకు ఈ వేమునకును, మాచయ్యను రాను లక్ష్మణులతో నుండిన వేమును కాను కొండిటి రాజ్యము చేలుచున్నపుడే, కొండవల్లి నీడును మారాచెడ్డి కిచ్చివేసెను వేముని భార్య సూరంబి నీరి కుమారుడు రాజవేదాచెడ్డి రాజ్యవాటి పురాణేశ్వరుడైన గన్నభూపాలుని దొహి త్రును తనకల్లి సూరంబి జెట్టించిన సంశాపనాధి యను తండ్రిగనునకు జగదొల్లగండ కాలువకు క్రవ్వించిన విషయమును తెల్పు కొనము తప్పె ఇతనికి గూర్చి ఇతర పంతులుల తెలియపు ఇతను వాలుగేయ మెపించుచు గానించెను కొండిటి రాజ్యము కలిగి వ్యవసాయకును, నకువాళ కర్షకులకును పగ ముద్దును ఈతనితో మారాచెడ్డి వంశ

మంశించెను

కోమటి వేముని వైరుధ్యము కోమటివేముడు అలంకార కావ్య గ్రంథములలో ముఖ్యమునైనది చెప్పబడిన 'సాహిత్య చింతామణి' యను గ్రంథమును రచించెను ఆ గ్రంథములో కాను రచించిన 'యథామమైవ కాచో' యనియు, 'యథామమైవ కావ్యే వీరనానాయక చరితే' యనియు ఇతర గ్రంథముల నుచూహించెను అయితే శతకమునకు శృంగార దీక్ష యను వ్యాఖ్యానము రచించెను హరి విరచితమైన సారశరమైన నూరు ప్రాశస్త్యకావ్యలకు పక్షపాదీకరయను గ్రంథమును వ్రాసెను మై ని కేత్యావతీన సాహిత్య గ్రంథములుగాక, సంగీత చింతామణియను గ్రంథమునుగూడ రచించెను కావుననే ఇతని యాధ్యాత్మికపులగు వాచువత్సల కావయను, శ్రీనాథకవియను ఇతనికి పరబ్రహ్మ చక్రవర్తి యని కేత్యానినాడు

"కొ మరామచిర్మపాదాం, దుర్మర పరిపథి శిశిర రంభోః పరబ్రహ్మ చక్రవర్తి పెదకోమటి వేముభూపల్లవయతి"

ఈ పరబ్రహ్మ చక్రవర్తి అను బిరుదము తన పాండిత్యమును జెట్టి వహించి యుంచెను ఇతని కావ్యముననే కాక కొండ రాజధానిగా తెలంగాణా ప్రాంతమును పాలించుచుండిన పద్మనాభులకు బలశిలలందగు రావులంగనూపాలురు సాహిత్య చింతామణి, సంగీత చింతామణి యను గ్రంథములకు ప్రతిగా రసార్థవ సుధాకర మను అలంకార కావ్య గ్రంథమును, సంగీత సుధాకర మను సంగీత కావ్యగ్రంథమును రచించి, 'పరబ్రహ్మ' బిరుదమును వహించి చాలి కెక్కిన పంక్తిగాను రంగమునందే గాక సాహిత్యరంగమునందును వెలెనులు, చెడ్డు ప్రతిష్ఠలు

వేమ భూపాలుని అపానము వేమభూపాలుని యాస్థానమును చేరెట్టికను గన్న గొప్ప పెండ్లియైన కవి వాచువత్సల కావయ వీరనానాయక చరిత్ర మను వాచూంతరము గల వేమభూపాల చరిత్రమను వాఖ్యానియక, వలాభ్యుదయము, రమణాళ చరిత్రము, కాదానర విజయము అను వాద్యములను, పార్యుణి బిలియము, కనకలక్ష్మి అను నాటకములను, శృంగార భూషణ మను కావ్యమును, శక్తివంశిక, శక్తి రకాళకర మను విసుంట్టువులను, హంతుత మను దూత ఇంద కావ్యమును ఇతరు రచించెను ఇతడు వత్సగోమ్రుడు, కోమటి యుద్ధకుమారుడు, మారవ విద్యారణ్యుని శిష్యుడు

వేమనామాల చరిత్రము గద్యరూపము ఇందు బాణ
 కట్టని పాద్య చరిత్రమునకు ప్రతిబింబమై, పెదకొండ వేమని
 చరిత్ర వర్ణనలపై దివి చారిత్రక విషయము స్పష్టమగు ఇందు
 అద్వైతపుష్ప వర్ణనము, ప్రాంతము వేమని నెలక వర్ణనము, పెదకొండ
 వేమని నెలక వర్ణనము కలపై తనవలె అవలంబించుచున్న
 నను, మానవజాతి అనునందు, పెదకొండ వేమని నెలక వర్ణనము
 కలంకాగ్రహిస్తున్న తనవి పూర్వపు దీర్ఘముల యాత్ర, గంగాతీర
 యాత్ర, అతడు అచ్చట చేసిన రావరక్షణములు, వృత్తాకాశము
 నను, రక్షణలేక దీర్ఘముల యాత్ర, కవాలపై వెళ్ళును, ఉత్తర
 దేశములపై అతని నెలక వర్ణనములు, అష్టాంగముననున్న
 బ్రాహ్మ వస్తువులను వింధ్యగిరి యరణ్యమునందు అతని
 అంబున వంశికాంబుల కర్కశము, ముగ్ధములవలె రక్షణ
 మాన "శివమి" కర్కశముల వృత్తాకాశముననున్న పునరావృతము
 మొగలై న వర్ణనములను గ్రహించు నమామి పునరావృతము

శ్రీవారును విద్యుదికారిః శ్రీనాథ మహాకవి పెద
కోపటి మంత్రి శిఖామణియైన మామిడిపింగళుడు అంధ్ర
వైశ్యకళాశ్రమంబును గూనించును పెదకోపటి యాస్థాన
మున నుండి చేసుకూరాలను అష్టాక్ష పురాణములు
మిసింది, నందివనరెవ్వలు విద్యావేత్తలు నిర్వహించి, తన
కిక్కిరి అంధ్ర మంత్రియమగు రంజను చాళుకివనరేణిగారిను
పెదకోపటి చేయు దొడవన దాన శాసనములు వెల్లడించి
శ్రీనాథకవియే రచించినారు వెలవనక వాటిలో

శ్రీ: విద్యార్థికారి శ్రీనాథో వీరశ్రీ వేమభూపతి:

అశోకాశోకాదాం నిర్మలం భర్తృభావమ్:

అను శ్లోకము కావనములందు గలదు

పెరకొవడం చేసుకుని నవపాత్రలో సింగనామామ్యుడు : మామిడి సింగనామామ్యుడు మేఘనాథ మహానామ్యురకా ముతయై నరతమ ఇతడు రాజీయైతే త్త యగ్రయేగాక నానాశత్రువైయున్న యువచేస వ్యోమవి సిద్ధాంత భాగ మున అనూన ప్రక్షాళనకున్నై. పోష్యురాలంతుమనకు గూఢాస్త్ర శీతా యము వ్యాఖ్యానము రచించెను తన నవపాత్రనై తీరనామ వై మధురగామంతుమేమిన్నై సింగనామామ్యుని కొలువకు మేము వని చెప్పినట్లు

“మృదు మధుర చిత్ర విస్తర కవికానిలాన వాగ్జయ్య
లగు కవీశ్వరునిచేతను, పఠంబలి కదాదాశవరద పక్షి లాది
కృష్ణస్వరూపం కమలవన హేమలగు విభానిమూలచేతు,

భవవంశం దక్షిణీహ లాభవేయ ప్రభవంక విద్యా
 రహస్య విజ్ఞాన కైశికాన స్వామిమం కళావంతుడేవమ,
 కక్షిత్రయ, చతుర్థాయామిశ్చయ్య ప్రయోగ మోగ్య
 విదాయకు రాయకావడేవమ, విభి పురాణేదేవన
 పంచాకాశాచ్యుత్యోహేన ధురంధర కేవలానమకృతాహ
 లను పాతాళక వర్ణయలేవమ పరిశిష్టేవమేవన గౌర్యకటం
 బువ భవ పాపాశ్చగ్యోహిమోక్షభవంకం శుభ శుభమిమంను

ఇట్టి సచివ చింతామణి ఈశ్వరి ముందు జన్మించి
యుండలేదు ఇకని శర్వాక్ష ఈశ్వరికి ఉద్ధి యైనవాడొక శతా
బ్దము శర్వాక్ష పాశువ తిమ్మరుసు మంత్రి యొకడే

పండిత పోషణము పెరిగిపోయినది. వేములు భూలోక
ధన్యశత్రు యని పేరొందిన శాస్త్రురారాధ్యుడు బ్రహ్మ
మూర్త్యాది పితృదానవేద యగు పెద్దయ్యకు, తదృశపితృదాన
పాఠ్యశాలాది శాస్త్రు పండితులకు పింగళాధ్యక్షుడు మొదలగు
పండితులకు అనేక ఆగుహారములు నిచ్చి పశ్చాత్తరంబెను

గృహ రాజ సౌధ నిర్మాణము పెరకోనుటి వేముడు కొండవీటిలో అత్యద్భుతమగు కాజసౌధమును నిర్మించినట్లు శ్రీనాథుని ఫిరంగిపుర కావనములైన దోర్జిక మగుచున్నది పెరకోనుటి వేముని ప్రక సి

(1) శ్రీ: జ్ఞానాచార్యుని సహచారా, చాతాచేక్కింది

భువి నచ జ్ఞానా, 1

జూతా చాతా చాఢూ, పెదకోమలి వేను

భూవల్లే చిత్రమ్.

(2) శ్రీ: | శివజన సోమరా-విప్రుశోమరా-బుధశోమరా-

పత్మిభాషాదీగుణాన్,

దడలే దడదనరాము. పొగదంతు కోమటి వేను

విశ్వవేదము

50 46 ౯

పెద్దాపురము

పెద్ద సంతాపము పెద్దాపుర సంతాపము వర్షపామువంశశ్రీ,
అగమని తిరుద క్షురము శివామయలకు రాధాపైయి నారి
సంతాపమువలన ప్రభావముగ వట్టుకొమ్మపై పెద్దాపురము
మూడువందల వందలములకు లోకభాగములకు నిలువ మె

చివరికియు ఈ సంస్థాన మాళామున కిమ్మూరు సీమలోని యంతర్యాగము కాకనియ పాత్రాశ్వా మంతరించిన వీరవ కిమ్మూరు సీమ, రెడ్ల, గజమకుల మా పుత్ర మయ్యెను గజవకుల పామంతరితో నొక దగు పెద్దాపూత్రుడనువాడు కిమ్మూరు సీమకు పరచారులై తమరె యను గ్రామమున వీర కోట నిర్మించి, యుతాల తిర్పించి, కోటకు రక్షణమున తన సేరిట పెద్దాపుర మను పేరును గట్టించి, యవ్వకు బ్రతుకగు మెరసెను అప్పటికే యా ప్రాంతమున వత్సవాయి కల బ్రత్రయ యోధులు ప్రలలై యుండిరి ఈ పెద్దా పాత్రుని పరిపాలన కాలమునకే, వత్సవాయివంశ రాజులు పూర్వ వై న శ్రీ తిమ్మ జగవలిరాజు తన కావల పర్యాయముచే, కిమ్మూరు సీమను విభవచుటోని, పెద్దాపుర దుర్గమును పొందించి, నాటి గోల్కొండ నవాబుల మహమ్మదీయ పరచారుల నక్కడంచి, స్థితంబునై, సంస్థానమును కాలింప నారంభించెను ఇందులో శ్రీ శ 1556, పంప జరిగిన వృత్తాంతము

ఈ వత్సవాయి వంశపురాని మూల పురుషుడు నూర్య వంశజుడై కృష్ణానందలముతోని గడిమెట్ట రాజధానిగాగల రాగిదోరరాజై నట్లును, తుతని వంశమువారైన న రామ వృత్తాబుడు తన దివ్యాశ్రమము వత్సవాయి నగరమునకు మార్చి నందున, నాటినుండియే పూర్వ వా రగుట మారి, వత్సవాంధ్రులై నట్లును రామలింగున కృత్తిక గ్రయగు ఏనుగు లక్ష్యం కవి

తనవత్సవాయాశ్వు నగరము నిజ దివా
మునెనె నది కారణముగ పాగి
వంశమునకు వత్సవాయి కామము లోక
మమిద్దముగును సొంపుగాంచె

అని ప్రాచీయవ్యాదు

మార్కండేయ పురాణోక్త న్నాగముతో వత్సవాయి సంక్ష్యగల గురుపునిదే, నీరి వంశమునకు వత్సవాయివారనిపేరు వచ్చినట్లును, నీరు మూర్త్యంతోద్భవమునట్లును తెలుచుచుదని

“గోదావరీ తట ప్రాంతపురాం వివయాధిప
మునోంధ్యే పౌత్రతం మూర్త్యాంధరుల వంశమ
వత్సయాశ్వు తనయం వత్సవాయం మహావతిం
కళ్యాణకం మూరాయం సోగరేతం గమిష్యతి”

వత్సవాయి యను గ్రామము జగ్గయ్యపేటను అరు మైశ్ర దూరమున మన్నెరకు అడియును గాక పూంపాటి రాచి రాజు, వసిష్ట గోప్రొప్పిపు లగు రాచవారి కుటుంబములను గూర్చి కాను ప్రాసిన వీరమాణిక్యతో వత్సవాయి వారికి వత్సవాయి సంక్ష్య యెట్లు కలిగెనో ఇట్లు తెలిసిరాదు

సీ మూతుకవంశ భీమవృత్తులు ఎచివుండు

“... వాచాగ్రిశేచనకాళా,

వేములవాడ భీమమనీషిచ రామ,

గోపాల చరితం గొనినమేటి,

వత్సవాయిని వంధ్రవర్మచేరిగిది

గగనార్కశంకముల కాన్పునొంది,

పశ్చాదురిముఖిద్రి చోలారీ ముంబుల

తయన ప్రకాసము పాదుకొరిది,

తెలె వత్సవాయుల్లిం వత్సవాయి వార

లైరి

1 తిమ్మరాజు (శ్రీ శ 1576-1607) వత్సవాయి వంశ

మునకు మూలపురుషుడు రామరాజై నను, రాచరాజై నను సంస్థాన సంపాదకుడు ఈ తిమ్మరాజే ఇతడు కృత్తి వందిన శ్రీపదర్మ రాచవృత్తమునందు, సోమకులంతి చిక్కివాడకవి, వీరి మూలపురుషుడు తిరుమలరాజు, అలవి కుమారుడు నాగ రాజు, అతని పుత్రుడు తిమ్మరాజు, అతని పుత్రుడు జగ్గ రాజు (జగన్నాథ రాజు), అతని కుమారుడు వేరరాజు, అతని కుమారుడు తిమ్మరాజు అనియు తెల్పియున్నాడు ఈ తిమ్మరాజే కృత్తి శ్ర గ్ర ఇతనికి వలయుతా దనియు, పేదలీనామమును దినియు, నేలగోలుగండ దనియు, హనుమత్కృతన ద్విరీయాపురుష దనియు తిరురుల గలపు ఏనుగు గుర్యమంబ్రియు, ఇతని సోదరుడు గురురాజును, కోల్మైగ్గడ మారమంబ్రియు, ఇతని ప్రభానులు ఈతడు పొందిన ప్రదేశము, నేటి పెద్దాపురము కాటాకా, తుని, విశాపురము దీవిమటలు, కామచంగి పురము కాటాకాలో శిష్యుడ కాగము జిత్తలగి, రోటపల్లి మొదలగునవి కల మనగ్రామాలమునకు విస్తరించియుండెను ఈ తిమ్మరాజు మహాక్షిమము రాచులిలామయోగి ఏనుగు లక్ష్యగదవి ఇట్లు వర్ణించియున్నాడు

(1) రణముల గుట్టంపు రొమ్మల బలిమార్య

నాసిగా తెలుగెగ్గ వారి లోన

పెద్దాపురమున తిరుదాంశ పులితోన

యనన నీరులు బాగానుండు లేచి
నీటిమట్టం న రేల్లెర మనుని దగ్గనుదండె
దినుపతి చెంత భూవరులు మెచ్చ
దూరుపునాట శక్రమక్షత్ర నమక్ష
యచి రూపుమాపె మార్గంబందనంగ
అంగ వంగ కళింగ వోళాది లేళ
వసుమతీ చాళ వళలో చార్త తెచ్చె-
వత్సవయ పేర భారదేశ్యుని మతుడు
రమ్య గుణకాలి శ్రీ తిమ్మరాజ మోశి

(2) తుల్య మాహాత్మ్యముతో, పేరు మహమ్మదుఖాను, ఇత
నికి పైడి యొకచాలు ఇచ్చిపట్లు ఈ కవి వర్ణించియున్నాడు
గీ. అందిరి కవ చేయిమీదన తిరు
దక్కతిప్పొడికి పతిపైడి యొకచాలు
పేరు మహమ్మదుఖాను కేతనందు
వచ్చుడు తనచేయి మిమ్మా నమకొనియె :

2 రాయజగవతిరాజ (శ్రీ శ 1807-1848) తిమ్మరాజు
శ్లోష్టమకుడు రాయజగవతిరాజ ఈ రాయజగవతిరాజ తండ్రి
వలెనే జనువరాజు మనంతులై, రాజ్యమును వృద్ధిపొందించి
నట్లు ఏమగు లక్ష్యంబు కవి తుల్య మాహాత్మ్యముతో విశ్లేష
వర్ణించి యున్నాడు

గీ. సు బ్రహ్మో హాసన్ ఖోదేశ్యునిలేత
మాటమాటికి జనుమాన మొలె
మరియును దింగిమారగ్న భావతీ
మంత్రివలన వమ్మార మొలె
అక్కన్న మొదలైన యెట్టి పెద్దలలేత
పేలు భూవండుములు మెప్పు అలె
పరులపట్టులకు వమ్మరము తెగడిదుర్గ
ముల గొట్టి వారిచే జూలాలె

గీ. పీఠాపురి కిమ్మారు క్షిప్రవోలు
తనియొ గొత్తా మెల్లెరు మనక చేలి
వత్సవయత్తు నృపాలు వరుని మతుడు
రాజమామైరె రాయవరాజు శోశి

ఇతని కాలముననే ఈ అంధాభాగితులకు జగవతి
జీవనము మూర్ఖ శహా విషయం అంధ శాస్త్రం లే లభించినట్లు
తెలియుచున్నది రాయవేల్కొ భుజంగదవయం, గండరగండ
దనియు వివరిసి ఇతర జీవములు గలవు.

3 పార్వతీమ తిమ్మజగవతిరాజ (1842-1888)
రాయవరాజు తమ్మారుని ప్రభుత్వ గూర్ఖయం, విజయములను
గూర్ఖయం, ఏమగు లక్ష్యంబు వి రామవిలాసమున విశ్లేష
వర్ణించియున్నాడు

గీ. రాజులు మెచ్చు లక్షాకోట పార్వతి
నరహరదేవు దుర్గము మందరి
గురులైన బావిడ కోటలగ్గులు వచ్చె
యోది కోటంతయు మర్రిగలె
దుగరాజ మొదలైన వోరండు భంగించి
విశ్వంభరుని యుర్గ విరతు: శేరి
దగి: భుజపాటి పీఠారామ భూపాలు
దధిమతేందంగ జయంబు గాంరి

గీ. పరిపాతు యవభాగిత: దురదగతిని
గయ్యమున గెల్చికోక విభాగి: తెలె
వత్సరామ: న్యయమునకు వచ్చె తెచ్చె
రాయవ నృపాలు శ్రీ తిమ్మరాజమోశి

4 రాజలలోన వత్సవయరాజులు దమ్మలు, చారోలిజన్
దేజముగాంరి: జేరవుపు తిమ్మమ హేశ్వరు: దంకెన్న రా
రాజులుమిలె రాయవ శరాచిక్ష: శాయవశంకె: వై భవ
క్రాంతి:దయ్యె: తిమ్మనృపరత్నము రాజకీల శోభియై
ఏమగు లక్ష్యంబు వి కాశయైవ లక్ష్యంబు వి ద్రావడి
వరియ మను చావ్యమును పార్వతీమ తిమ్మరాజున కంకె
మిచ్చెను

5 ఉద్దండరాజు జగవతిరాజ (1888-1714) ఇతడు
పార్వతీమ తిమ్మరాజు తమ్ములైన లలితరరాజు తమ్మారుడు
ఇతని ప్రాశస్త్యము తల్లిమలినలెట్టి ఉద్దండరాజుడనను లేకూరెను
ఈతని కాలముననే విరాపుర సంస్థాపితేశ్వరు ధను రావు
మాధవరాయుడు తమ్మెదిరింబా, నాగని వోడించి వచ్చు
చాయక నీరుల సక్కుడందిపట్లు ఏమగు లక్ష్యంబు వి ఈ క్రింది
వర్ణములో శ్లేషించి, చమత్కరించి యున్నాడు

గీ. దూపువసెరాయ విశ్రమాలోమమునను
మాధవని గెల్చి విభాగత మహిమగాంరి:
బద్ధివారమక విలయంబు: బలిపవతీ:
దేవయన రాయవమహాశిఖ్యంబు: :

6 కళాతిమ్మ జగవతిరాజ - తల్లి రాయవంబ: (1714-
1749) తండ్రి న్యర్థస్థు ధనువచ్చెటికి ఈ తిమ్మరాజు కాలాడు

ఆ కారణమున కల్లి రాధువారిని కుమారునిగి వట్టము గట్టి యాళని పడమున రాజ్యపాలనము గావించెను పిలి కాటము నచే పెద్దాపుర పంపావమునకు కడములు ప్రాప్తించెను రాజును పాండవమున తెలిగొన్న తరువ్వ. పరచారుడు రుస్తుంఖానుడు హిందూ పంపావారీలకు లోకరమకొను కలంపుతో పెద్దాపురముపై కంఠిత్తి, కోటను స్వాధీనము చేసికొనుటకు అంత, మిశ్రప్రేమము చేసి, రాజునుయల లగు తిమ్మ జగవతి రాజును, అవని గోదరుని కన దిగగరకు రావించు కొని, ఆ కాలంపై వేడి మామెను తోయించి కంపించెను అంత రాధునమ్మ, తదితర రాజీవానమవారు, తరువ్వకు ఆ పాలిడుచు నున్న కలంపు తోచి, చిచ్చునం దుగి ప్రాచా చ్యుగము గావించు కొనితి త కలంకర వృత్తాంతము జరుగు నప్పుటికి తిమ్మ జగవతి రాజునకు ఏడు మానవులు తడు గం జగవతి యను శివుడు తీవరి యుండెను రాజులు చిలికీ ప్రవేశండ్ పూర్వము రాధువారి = శివుడు రాజు పురోహితుని కార్య యగు కొంపెల్ల అప్పి గోరుదేవమ్మ (అప్పిగోదమ్మ) యను పార్వీ కప్పగించి, ఎట్లయినను, ఆ శివుడు కళా జగవతి తిమ్మరాజు ఎడ్లయిడును, విజయనగర ద్రవుడు నగు పూపాటి వీశారాచుచంద్ర రాజున కప్ప తెచ్చెమని కోరెను

కొంపెల్లచారు ఎక్కి పురుషాంతరముల నుండి రాజ పురోహితులుగా నుండి ముఖముగా కాలక్షేపము చేయు చున్నవారు ఈ అప్పిగోరుదేవమ్మగారును, ఈమె కర్తయు శిష్టాచార సంహేతులు, భావములు అయినను, ఈ రాజు కుమారుని రక్షించుట ప్రాణాపాయకరమగు కార్యమని తెలిసియు, అప్పిగోదమ్మగారు = కాబని రక్షణ భారము తనపై వైచుకొనెను రాధువారి గాని మాట యిచ్చెను తన కప్పగించు జడన కాబని ఒడిలో పెట్టుకొని దోచు చుండగా తురున్న. కలు లద్దించిరి అమె వారలకు కన కుమారుడే అని చెప్పి, వారు విశ్వాసువుటపై కాబని ముద్దు పెట్టుకొని, చాని నోటిలో తన కొడు పెట్టుకొని ఎంగిలి చేసికొని యిటు పడెను

అంతటి లోకవే కర్తకు పంకతంతయు చెప్పి కర్తను, కొందరు క్షుణ్ణులు దీసికొని పిల్ల వానితో విజయ నగరమునకు బయలుదేరెను తమగతి గ్రహించి రుస్తుంఖానుడు తన పై దిగు

అను వంపెను చారు పిల్ల వానిని పట్టుకొని వచ్చి బాది భావారో పడచేసిరి అప్పి గోరుదేవమ్మ ఆ పిల్ల వారు తన తామరుదే యిది ఎంత మొత్తకొన్నను రుస్తుంఖానుడు పెడ చెరిని పెట్టెను ఆమె రుస్తుంఖాను కార్య యొందుకు పెట్టు సానులు వెళ్ళి వలంబ యెట్టును తనను పుత్రశిక్ష పెట్టుమని తేగంపాపాకాను నురీమరి ప్రార్థింప సాగెను దినకరు రుస్తుం ఖానుడు ఆ పిల్ల వానితో అప్పి గోరుదేవమ్మ కూడ చెర సాటతో నుండుట కమమించెను రుస్తుంఖాను కార్యకు నునను కరగి పిల్ల వానిని చంపకుండ నుండుటకు కర్త గ్గ కొనెను కారాగార విశేషములు ఆమె తన కర్తవ్యాచా విజయ నగరమునకు తెలుపు చుండెను

అప్పుటికి విజయ నగరమునందు వివేకర పరీక్షిలు తేర్చుడెను వీశారాచుచంద్రరాజు తన పెర తండ్రి గుమారు దగు సుంబారుచాటాడే పెట్టించబడిన విశాన్వముదే మర డించెను ఆయన భార్యయు, శివుడు వినతల్యయు నగు పార్వీ పరంగమనము చేసెను కాని విజయరాచరాజు చెరయం దున్న కాబని విడిచింప విశ్వయంబు కొనెను

అంతలో రుస్తుంఖానుని కుమారుడు మారుదీను భానుడు తండ్రిని అంబి పెద్దాపురము కోట వేలుచుండెను

పిల్లవానిని రక్షించుటకు అప్పి గోరుదేవమ్మ కిపాయ ములు అలోచించ రొడిగెను ఆమె మువ్వదీ మూడల చీర కట్టుకొన సాగెను ఆ చీర తన తరుము చుట్టును చుట్టులు చుట్టులుగా పెట్టు. తడవలు క్రిప్పి క్రిప్పి కిట్టుకొన సాగెను కోటలోనికి వచ్చుటయను, పోవుటయను ఆమె కొచ్చి, చానిశే అనువది యుండెను ఆమె వచ్చినప్పుడును, పోవుకప్పుడును ఆ చీరచుట్టులు దిప్పించి ఎరికింబ సాగిరి అట్లు కట్టుకొనుట తమ మిత్రాచారి మని ఆమె క్షమలకు నచ్చలేకెచ్చెను ఈ పరిక కొప్పి వాళ్ళు అగినన తరువాత క్షమలకు దిగుట చేసి పరిక మానిరి

మారుదీనుభాను కళింగ దేశమునకును కండయ్యార చేయు గడవిదతో నుండగా, జగ వీశ్వరమున ఆమె యా కాబని తన యొడిలో రాచిగిని, చానినైన తన చీరను చుట్టు చుట్టి, రావలాలానికి అనుమానము కలుగుకండ కోట రాటి, జగ పంకెవలయున కగిన బిల్వలితో నిర్దమగానున్న పల్లెలో కాలువతో మరడువముగా విజయనగరము చేరి విజయరాచు గజపతిగారికి కాబని అప్ప తెచ్చెను మారుదీను

భానుడు విజయ రామరాజు కాలము అంతల మీద పీఠికిని పోపునున్నాడని తెలిసికొని, కవితపై యశవీరై దండెత్తి ప్రేక్షాం కడ విజయనగర సేనలను మార్చి, యుద్ధములో హామడయ్యెను. పెద్దాపురము కోట మరల పంపూర్యాధీశుల వశమయ్యెను.

అక్బీ సోమిడేవమ్మగారు ఎన్నో కష్టాలు పడి రాజు నంజప్ప భూనను కాపాడి నందుటను, అమె చేసిన అఖండ త్యాగమునకును కృతజ్ఞతా పూర్వకముగా విజయరామ గజపతి మహారాజుగారు ఒక అగ్రహార మిచ్చి, రానికి అక్బీ పురంగ్రహారమని అమె పేరు పెట్టెను. రాను గజపతి రాజు గారిని రక్షించినందుల కివ్వబడిన అగ్రహారము కవత అ అగ్రహారమునకు రాయలూపాల పురంగ్రహార మనియు పేరు గలదు.

రి రాయ గజపతిరాజు (1749 - 1768) ఇతడు బాల్కరజలో విజయనగరమున పెరిగి పెద్దవాడై, పెద్దాపురము కోట, చీడ్రోలు యుద్ధమున సంభావన వశమైన పిమ్మట, విజయనగరము మీది, పెద్దాపురము చేరి రాజ్య మేలేను ఇతడు ఆక్వాకోరాణ కింగ్ డును వల్ల వరాజు వెంకటపతి రాజు రచించిన ఆశ్వత్థాస్త్రమునకు కృతజ్ఞత తీయన పరిపాలన కాలముననే బొమ్మిలి యుద్ధము జరిగెను ఆ యుద్ధమువందు రాయ గజపతిరాజు విజయరామరాజు వశమున యుద్ధము నకు వెడలేను యుద్ధములో విజయరామరాజు హామడయ్యెను. విజయరామరాజు హామడైన పిమ్మట విజయ నగర సంస్థానమును సీతారామచంద్రరాజు కుమారు లైన అనంద గజపతి పాలించెను ఇతడును, రాయ జగపతి రాజును కలసి నగరమునందే పెరిగి పెద్దవారై రి బొమ్మిలి యుద్ధ మైన పిమ్మట గజపతి, జగపతిపై సీనుడెడి యెట్లయినను పెద్దాపుర సంస్థానమును పూర్ణీనము చేసికొని వెంచెను తెనుదిరి కడ విజయనగర రాజు గజపతి, అంగ్ల సేనలు కలసి, వరూపచారి నోడించిన యుద్ధములో జగపతి పాల్గొని పట్ట తెలియదు గజపతి, జగపతిపై మైత్రి నటించి, జగపతి కుమారుని ఎత్తుకొని రోయి తన పూర్ణీనమునకు రుచును కోమలు తరవాత జగపతిని రచింప వెంచి, యుద్ధము నకు వెడలెను ఉయూరు వద్ద శ్రీ శ్రీ 1768 సం. జరిగిన యుద్ధములో జగపతి గుండు దెబ్బతిని, హామడయ్యెను జగపతి రాజు రాజులు పెద్దాపురము కోటలో పహగనువము చేసిరి

7 విద్య క్తిమ్మ జగపతిరాజు (1780 - 1791) వండ్రి రాయ జగపతి చనిపోవునప్పటికి ఇతడు పీఠేష్ట కాలును ఈ పీఠేష్ట ప్రాయముననే పెద్దాపురములో శ్రీ శ్రీ 1780 సం.లో పట్టాభిషేకమై, రాయచోలి యగు వత్సవాయి రామరాజుచే పెంచబడి పంరక్షించబడు చుండును ఇతని కాలములో విజయ నగర రాజు అనంద గజపతి ప్రాశ్నవము పెచ్చుచుండుటచే, సైతరాజులు నచాలగు మీర్ విజాముల్లికానుడు తమిళుడి అనంద గజపతిపై దండు వెలలి, రామ హేంద్రవసునైన కీటలిగట్టున నున్న కొప్పురు దగ్గర దండు విడిగెను ఇంతలో అనంద గజపతి రామ హేంద్రవసున కడ మరణించి సోతి మరణించెను విజయరామ గజపతి తారక చంద్రాయప్పకొని, కాలుదగు విద్య క్తిమ్మ జగపతిని వెంటెట్టుకుని నచాలను కొప్పురు కడ కలిసికొని, నచాలలో రాక్షసి, ఆకలికి పంప వచ్చెనునకు, పెద్దాపురము సంస్థానము, పాలకు కొన్ని వరహాలు అమూల్య కట్టనట్లు జడబడిక చేసికొని, సంస్థానము తిమ్మజగపతిరాజు పాలనమున నుండునట్లు పర్యాటకు గాంచి చెను చాటిమండియు పెద్దాపుర సంస్థానమును మహమ్మదీయుల హామడన సంస్థాన మయ్యెను.

తరవాత శ్రీ శ్రీ 1788 సం.లో నచాల ఉత్తరవరా-రుణుల ఆంగ్లేయుల వశము గాంచెను అప్పటికి శివ్యరాజు నకు పదునాల్గేండ్ల ప్రాయము పెద్దాపుర సంస్థానము బ్రిటీష్ వారికి పానుంజ సంస్థాన మయ్యెను

ఈ విద్య క్తిమ్మ జగపతి సార్వక నాముడు ఇతని సంస్థానమునం దప్పటిగ్గములు యి పేరులో ఎనమండు కవులు బుడిచి వారలు కేరీలో ముఖ్యులు ఏమను లక్ష్యం కలి, చల్లా కామకవి, వక్కంజం వీరభద్ర కవి అనువారు ఈతడు కవివరేణ్యులగు కామధేనువై కీదం పాలిరి కల్పవృక్షమై, రాసభర్తము లపేక్షములు గాంచిరి, కీర్తికేసు దాడెను ఈతని మరణా నంతకు కవులు చెప్పిన యొక చాటువద్య మురాచానిండుము

ఈ పాతకలైన భూరణవంత్రిని అంజ వర్ణయోచక ప్రాచము పాలి కల్పదయ రాజులు తిమ్మ జగపతికింద్రన య్యాపెగలగునై చిలిచి, యెరవజాల యెరి మర్కటా! వీ తంకోట్ట, యుల న్నవ్వునీ నలల సీను వ్వునీవశకకృపా
రి రాయ జగపతి మహారాజు (1791 - 1804) ఇతడు విద్య క్తిమ్మ జగపతి కుమారుడు ఈతని కాలముననే బ్రిటీష్

ప్రభుత్వము సంస్థానమునకు "కాశ్వతకర విధ్వయము" గావించెను ఈనవి కాంచున పంపిణీనము, దాదాపు 700 గ్రామములు గలిగి యుండెను ఇప్పటి తూర్పు గోదావరి మండలములోని చాలా భాగమును, నవమిటి గోదావరి మండల, కృష్ణామండలములలోని కొంత భాగమును ఇనవి సంస్థానమున వ్యాపించి యుండెను ఇతరులచే నమగ్నతో సంస్థానమును పాలించి, నాటి ఆంగ్లేయ మండల కరగ్రామాలచే మెప్పు వడపెను

శి తిమ్మ జగపతి (1804-1807) రాయ జగపతి తనకు సంకాశము లేవయన, తన పట్టపురేని యగు లక్ష్మీ నరకాయమ్మ దేవికి దత్తత చేసికొనుటకు అధికార మిచ్చుచు మరల కానము వ్రాసి యుండుటచే, నీమె జ్ఞాతి కుటుంబము లోని కవిగృహాధిపతి బాబుగోపని పెంచుకొని యాచరి తిమ్మజగపతి యని చేసిడి, తాను పుట్టిన పతనమున సంస్థాన మును బాలించెను కాని దురదృష్ట వశమున ఈ దత్త వృత్తుడు శ్రీ శ 1807లో మరణించెను

కనకదేవి (1807-1847) తిమ్మ జగపతి త్రెణి యుండగనే ఆంగ్ల ప్రభుత్వము వారు రక్షగ్రామక కాంచునము అనుబంధినిగి తెచ్చిరి ఆనవి మరదానంతరము సంస్థానము, తనకు చెందవలయు నని తేల్చి పబ్లికాన్ జ్ఞాతి యగు జగి న్నాదిరాజు బాబ్బామును తెచ్చి, గెల్చి, సంస్థానము వీళ వంశస్థులను పాలించెను ఇంతలో లక్ష్మీ సరపాయమ్మ సంస్థానము తనకే చెందవలె నని ఇంకోక యభియోగమును తెచ్చెను బాబ్బాము తన పతనము కాగా, ఆమె సంస్థానమును శ్రీ శ 1814 వరకు పాలించి కిర్లి శేమరా లయ్యెను

త్రెణి యుండిన రాయలు, పవతులు, జగిలై నోరు సంస్థానమునకై పెనగలాడి, వీరప దన పర్వయములు గావించి, శ్రమముగా ప్రభుత్వమున కింపలవిన చేపట్ట ఆకాయని పెంచి పేరి కరవు, గాలివానలు, లేక ముందరు లాండన మాడెను కొంత కాలము, సంస్థానము మండల కరగ్రామాల పాతనమున మండినను లాభము లేకపోయెను కట్టగడపటి బండ్రింగారమ్మ యను రాణి వశమున సంస్థానము రెండేండ్లు (1808-1809) గడచిన తర్వాత రాయల పాలనము, సంస్థాన సంపాదకులు మూలంశము ఆంకెరింపబడి ఈమె కాలమున సంస్థానము, ప్రభుత్వము వారికి తయవలవిన కా

రు 1,59,887 లు

బచ్చిబంగారమ్మ శ్రీ శ 1808 లో మండింగార, సంస్థానము మరల సంస్థాన ప్రభువుల పబ్లికాన్ జ్ఞాతి యగు ఢిమనరవులోట కాలకు చెందిన మార్కంబారాయణ బివతి రాజున కప్పగించబడెను అప్పుటి రాయల పరిపాలన కాలమున అప్పు చేయబడిన మురాయిగార, ఇతర మురాయిగార, పేష్కర్లు రు 1,00,811-000 కాకి తోడను, సంస్థానము నీలి చెందెను నీలి కాల మున సంస్థానము చేసిన ఆ పుట్టులు రు 8,18,228-000 వరకును రెణి యుండెను ప్రభుత్వము వారికి రావలవిన అప్పు రాబట్టుకొను మార్గము తేలిపోయెను సంస్థానము చేసెను చేయవలెను కాని పాడుకొనుటకు చుట్టు ప్రక్కల సంస్థానాధిపతులు వీరవడలేదు రాజున ప్రభుత్వము వారి సంస్థానమును కాదుకొని, చానినగము గావించుచు నీలి ఇయ్యలి శ్రీ శ 1847 నుం తో జగగెను సంస్థానము ఆంగ్లే యుల రాజ్యములో నీన మయ్యెను

నేటి వరేత్ర పెద్దాపురము కాలాచారము పెద్దా పురము కేంద్రస్థానము పెద్దాపురము రెణిబాగ్ దివిసెరు ప్రధాననగరము ఉపమండల కరగ్రామాల కార్యాలయము తండు పిల్లా గువనగా, రింగ్ల కందు ప్రభుత్వసచార నిర్వహించుచున్న నైగ్యకాలయ, కాలికోన్నత పాఠశాల యు కలవు అనధికారు వరగ్రామకాలయ రెండు కాల కోన్నత పాఠశాలయను, గజ త్రియపింగుమ్మలను కలవు పెద్దాపురము కాలాచారాధీని పెష్కర్లకు దీనికో కొంతభాగము వీరరు కాలగ్రామీణి వలయు, చెరయను పాలు చేయెడు మన్నవి పెద్దాపురము కెల్ల నుగలు, పట్టచుట్టులు అరు ప్రవర్తి

ఈ పట్టణమున శ్రీ శ 1915 నుం తో పుంపాళుక సంఘము నెలకొల్పబడినది ఈ పట్టణమున మండినీగి యొండుటలే, పామగ్గలోట కాలను నుండి గొట్టవలంబాబా, చానివెలిడి, బురాయిల మూలమున ప్రతిభకు మండినీగి సమకాలపుటరు చున్నవి

పట్టణవై కాశ్యము వరునైరు చతురపుష్కరిక జనరంఖ్య 25,807 పురపాలక సంఘపు ఆదాయము రు 4,22,811 - 00, వ్యయము రు 4,21,108 - 00 (1966-67)

తం శం డ

పెనామా కాలన

పెనామా కాలన యొక్క చారిత్రక పూర్వరంగము
పెనామాదగ్గర కాలనను నిర్మించుటకై రెండు ప్రయత్నములు చేయబడినవి ప్రథమ ప్రయత్నము 1882వ సంవత్సరం ప్రాచీన సింధీకేటలే చేయబడినది చాచీ నాయకుడు ఫెర్డినాండ్ - డి - థెర్సెన్స్ అను నావకు ఆ యత్నము ధోరముగా విఫలమైందిచి రెండవ యత్నము అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములచే కాచింబడినది అధునిక కాలనుండి వాస్తు శాస్త్రీయ మహోన్నత విజయములలో పెనామా కాలన విస్తార మెకటిగా పరిగణింపబడినది

క్రీ శ 1896వ సంవత్సరం ప్రాచీన సింధీకేటలే ఈ కాలనను ప్రస్తుతము కొలంబియా లిన్గ్లెటన్ ప్రభుత్వము నుండి ఒక ప్రత్యేక అనుమతి పత్రమును పొందెను అప్పటిలో పెనామా టూగంబో కొంబియా యాజమాన్యమున నుండెను నాలుగు ఎంతకప్పులకు తరువాత 18 సింధీకేటలే సముద్ర వట్టుమునకు పయనముగ కాలనను ప్రత్యేక వారంభించెను ఈ కాలన నిర్మాణమునకు నాలుగు వమ్ములద్వారా వహాలు చేసిన కోట్లకొలది ధనమును ప్రాచీన సింధీకేటలే యజమానులు తమ అనురక్తచేతను, అచిటికి కార్యములేవమరుర్జ్వయము చేయుటకై 1888వ సంవత్సరం నాల్గో నెలన

ప్రాచీన సింధీకేటలే కాలన నిర్మాణములో ఓటమి చెందిన పదవ, 'డి-థెర్సెన్స్' కంపెనీని కొనివేయుటకు అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రం ప్రభుత్వార్థమునకు థియేటోర్ టూజ్ వెల్లు అమెరికా రాంగ్రెసునుండి అధికారము పొందెను 1900 జనవరిలో కొంబియాకో నామింకొనిన ఒక కాత్యారిక ఒడంబడిక ప్రకటనపై సంశయము జగగెను 18 ఒడింబడిక ప్రకారము ఒకటి కాలగ్ల ధనమును కాలన నిర్మాణ ప్తమున కొనవచ్చును, సాధారణ కాలగ్ల 2 లక్షల 50 వేల దాలర్ల ధనమును కొంబియారుకు చెల్లింపు పర్యామ గానించ బడెను కాచి కొంబియా కాంగ్రెసు వాయుకాలు ఎత్తున ప్రవర్తమును కోరి, పై ఒడంబడికను గ్రహయింపక, వాయుకా నేరము చాచిపై పెనామా రాష్ట్రీయులు మిక్కిలి ఆకాశంకము చెంది 1900 వసంవత్సరం 3 వ తేదీన కాంబియన్మైన విప్లవమును లేవనెడి ఆ మరునాడే, పెనామా రిపబ్లిక్ ప్రజాసభ్యుల రాజ్యము ప్రభుత్వ మేర్పరుపబడెను రెండు దినముల ముగ్గు పెనామా రిపబ్లిక్కు అమెరికా సంయుక్త

రాష్ట్రములచే గుర్తించ బడెను

1900 వం నవంబరు 13వ తేదీన అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములకును, పెనామా రిపబ్లిక్ ప్రభుత్వమునకును మధ్య, కాలన నిర్మాణమును గూర్చి ఒడంబడికపై సంశయము లేయింబెను ఈ ఒడంబడిక నమరించి సిగ్నల్ సముద్రమును, అట్లాంటిక్ సముద్రమును కలుపు నొక కాలనను ప్రత్యేక, చాచి సగం వ్యవహారములను నిర్వహించుటకు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములకు అవకాశము కల్గెను ఈ ఒడంబడిక మూలముగా పెనామా కాలనపై పరిపూర్ణ పౌరస్వత్వమాధికారములు అమెరికా కియ్యలబెను పెనామా కాలనపై పెనామా ప్రభుత్వమున కెట్టి అధికారములును సంక్రమించుటకు వీలు లేదు ఈ కాలనను ఉపయోగించు కొనవచ్చు, అక్రమంలో నుంకొనుటకు, రాచిపై సర్వాధిపత్యమును వహించుటకును ఒప్పు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములచే హక్కు కలదు ఇందును ప్రతిఫలముగా అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు పెనామా పౌరసత్వ రక్షణమునకు పూరికొనవచ్చు కాక, ఆ ప్రభుత్వమునకు ఒకటికొకటి దాలర్ మొత్తమును, పటేటా 2 లక్షల 50 వేల దాలర్ల ధనమును ప్రత్యేకముగ చెల్లించుటకు అమెరికా అంగీకరించెను

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల పై సగం నాస్త్రాన్యల రకము సముద్రవస్థితు కాలనకు అదులుగా లాక్ కాలనను నిర్మించుటకు నిశ్చయించి 1904 మే నెలలో వనిని చురుకుగా ప్రారంభించెను యంత్రముల యొక్కయు, ఇలి యములగు ప్రేలుడు మందుల యొక్కయు, అమెరికా సిగ్నల్ కార్మికుల యొక్కయు సహాయముతో, భూగర్భము నుండి అపారమగు మట్టు, శంకర, గుళకరాలు, పెనలంబుల ప్రవృత్తి ఒడి, కొండరామంతరే ద్రోనిలు పోయబడెను ఈ బ్విహా తృణకము వందు మూర్ధా శ్రావణలగు జుటకాకులు, బుగ్గింద మైన ఒక కృత్రిమ సరోవరము, ఒక పహాజ కరోడరము మున్నగు సాంకేతికావసరములను తీర్చుటకై నిర్మించబడిన పర్వమ కర్పణ తీ దగ్గయు గోరేట్స్ అను నావకు నిర్మాణ కార్యక్రమమును సర్వవేగము మొనర్చెను కర్పణ దగ్గయు 11 గ్యాస్ అను నావకు కాలన నిర్మాణ ప్రాంత మును హ్యాపించియున్న తెట్టు ఉష్ణమండల కార్యలను నిర్మూల మొనర్చెను

పెనామా ప్రభుత్వము వారి కోరిక ననుసరించి, 1905వ

నగరంలో జరిగిన నూతన ఉదఁబడిక మూలముగా సాంవత్సరిక యునుమును ఆమెరికా ప్రభుత్వము ౪,80,000 డాలర్ల వరకు పెంచెను కాని పెనామా స్వాతంత్ర్య రక్షణమునకై పూర్వము నహించిన పూనిక ఆమెరికా ప్రభుత్వము ఉపయోగించుకొనెను 1968 లో మరల ఈ ధనుము 19,80,000 డాలర్ల వరకు పెంచబడెను పెనామా కాలన కంపెనీ యొక్క మానుల పెనామా ప్రభుత్వమునకు పెనామా ఓటి రైలు రోడ్డు మండలములను, 2 కోట్ల 50 లక్షల డాలర్ల విలువగల ఇతర ఆస్తులను ఇచ్చివేసెను 1962వ సంవత్సరాంతమున, పెనామా ప్రభుత్వము యొక్కయు, సంయుక్త రాష్ట్రముల యొక్కయు సహకారముల కాలన మండల ప్రాంతములలో సివిలియన్ అధికారము క్రింద ఉన్నదిగా ఎగుడమెయి ఉపెను

వర్తనము ఇరు కైర పేనామా తూర్పు గుండా ప్రవహించు ఈ కాలనయొక్క రెండు తీరముల నడిమి (వెడల్పు) దూరము 40 మైళ్లు కారిబియన్ సముద్రపు లోతు నీటిగుండ్ల వీధికి సుపరముద్రపు లోతు నీటివరకు గల విడిది 50 మైళ్లు సాధారణముగా క్షాంతిమండలము, ఈ కాలన తూర్పునుండి పశ్చిమునకు భూభాగంపై రాటుటలేదు లిమెన్ ఆకాశములో ప్రవేశించి నవ్వుటినుండి ఈ కాలన 'గాటన్' లాకులగుండా, గాటన్ నగరము నందలి అత్యంత విశాలమైన ఓడ నిండువునకు మాటిగా దక్షిణమునకు 11 కి.మీ. దూరము పోయి, అచ్చటి నుండి తూర్పుదిశకు మరలి, పసిఫిక్ సముద్రము కై న్నున పెనామా అత్యంతము లేదువరకు సాధారణముగా ఆగ్నేయ దిశకు ప్రవహించును

అట్లాంటిక్ మహా సముద్రమునుండి పసిఫిక్ మహా సముద్రమునకు ప్రయాణించు ఓడ టిమర్ అథానమునకు చేర్చు కాలనలో ప్రవేశించును ఈ కాలన అడుగు భాగపు వెడల్పు 500 అడుగులు అది క్లిష్ట మైక్ల దూరమున నున్న గాటన్ లాకుల వరకు విస్తరించి యున్నది గాటన్ వద్ద ఓడ మూడు లాకులలో ప్రవేశించును ఆ లాకులు ఓడను 60 అడుగులపైకి లేపును నికర ఓడ గాటన్ వద్దములో ప్రవేశించును ఆ పర్యపు నీటి స్థాయి 184 కి.మీ. అందలి కాలన లోను 45 నుండి 87 అడుగుల వరకున్నది ఎరమ్మ నందు గాటన్ వరకు 90 కి.మీ. మైక్ల పొడవు కాలన యొక్క వెడల్పు 500 నుండి 1000 అడుగుల వరకుండును గాటన్ వెంట 'గెయ్లాడ్' అనునొక గండి అరంభమగును ఈ గండి

రాకూరా పోవు కాలన 8 మైక్ల పొడవుకలది రాని అడుగు భాగపు వెడల్పు 800 అడుగులు కాని లోను 45 అడుగులు ఆ కాలన పీడర్ మైగెల్ వద్దమున్న లాకులవరకు విస్తరించి నది ఈ లాకులలో 81 అడుగుల లోతుల ఓడ లానునందు, సముద్ర మట్టముపై 64 అడుగుల ఎత్తుననున్న 45 చిన్నరకపు లోడికి ఓడ రింపబడును రానిగుండా ఓడ లో మైలుదూరము మిరాలోర్ వద్దమున్న రెండు లాకులలో 81 ప్రయాణించును ఈ లాకులు ఓడను సముద్ర మట్టమునకు రింపును అప్పుడది 500 అడుగుల వెడల్పు, 8 మైక్ల దూరము గల ఓడ ఎంచు మార్గము గుండా పసిఫిక్ మహాసముద్రములోని లేరుకు లాకులు దూర్ణి చేసి, లేక డబుల్ బాకెట్స్ గా మండలములన ఓడలు ఓడకాలమున ఎదురెదురుగా ప్రయాణము చేయ వచ్చును కాలన యొక్క మైగెల్ 22 కోణము బున్నది యొక్క మునుపటి 800 కి.మీ. అత్యంత మెరిగె మైలు ఎంపు 87 కి.మీ. విద్యుద్దీపముల వలనవల వలన, రాకొనమున నీర్లతోమైన లంగు గుర్తుల వలన, రాకొనమున కాలనపై ఓడల ప్రయాణమునకు భద్రత చేసారు చున్నది

పెనామా కాలన సముద్ర మట్టముపై 36 అడుగుల ఎత్తున నున్నది అడుగు మట్టపు వెడల్పు 300 నుండి 1000 అడుగుల వరకుండును రాని వెడల్పు ఇతల సు పెంచబడు చున్నది కాలన నీటియందు ఓడలు ప్రయాణించు సగటు కాలము 15 గంటలు, అందులో 8 గంటలు కాలనలో నగరం మార్పిడికి సరిపోవును

పరిపాలనము ఆమెరికా కారాగ్రామ చట్టము ననుసరించి పెనామా కాలన పాలనను నిర్వహించు ఓడవచ్చుది గవర్నరు పరిపాలనా నిర్వాహకుడుగా వ్యవహరించు చున్నాడు అతడు నాల్గు సంవత్సరముల కొకసారి బాధ్యత వ్యవహరించే నియమ ప్రకటన పెనామా కాలన మండలము నందు ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములకు సంబంధించు చట్టా లొద్ద కలదు అందు, సంయుక్త రాష్ట్రములందలి న్యాయ స్థావరములలోని న్యాయాధీశులవలె, దేశాధ్యక్షుని చేతనే న్యాయమూర్తి నియమ ప్రకటనచున్నాడు

పెనామా కాలన వ్యవహారములను నిర్వహించు ప్రధాన కార్యద్రావముందు, వేరేట్టు పనులను చేయు ఈ క్రింది విభాగములు కలవు (1) క్రియాశీలక నిర్వహణ, పోషక విభాగ, (2) ముద్ర వ్యవహారవిభాగ, (3) యంత్ర విభాగ,

(4) నిర్మూలకాళి, (5) మునిసిపల్ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ, (6) నగర పరిశాల, (7) గణాంక కాలేజీ, (8) ఆర్ట్స్ కాలేజీ మున్నగునవి పెనామా కాలనకు పరిపాలించిన ప్రధాన కార్యాలయము చాన్సిలర్స్ వద్ద నగరము దున్నది

1980వ సం. జనాభా లెక్కలను బట్టి ఈ కాలన మండల మందలి జనాభా సంఖ్య 49,122 మంది - 1960వ సం. లెక్కలను బట్టి 68,922 మంది పెనామా కాలన కంపెనీ చేతను, పెనామా కాలన మండల ప్రభుత్వము చేతను 1988వ సం. జనాభా లెక్కలో నియమితులైన సంపూర్ణ గౌరవార్థక బృందములో 8,708 మంది ఆమెరికా నియంతృత్వ రాష్ట్రముల పౌరులు, తక్కిన 10,970 మందిలో పెనామా పౌరులు అత్యధిక సంఖ్యాకులు

పెనామా కాలనపై రవాణా 1988 సం. జూన్ 80 వ తేదీలో ముగియు అధిక సంవత్సరములో పెనామా కాలన గుండా ప్రయాణించి రవాణా సౌకర్యములు పెరిగినవి 11,017 ఓడలలో 1588 ఓడలు ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రము లకును, 1441 ఓడలు దాన్ని చేరమునకును, 1900 ఓడలు బ్రెజిలు, వెనెజులా చేరములకును, 1086 ఓడలు అర్జెంటీనే చేరమున కును, 848 ఓడలు జపాను చేరమునకును, 889 ఓడలు కై తిరియా చేరమునకును, 882 ఓడలు హోలెండు చేరమున కును, 808 ఓడలు గ్రీసు చేరమునకును, 693 ఓడలు పెనామా చేరమునకును, 816 ఓడలు స్వీడను చేరమునకును, 816 ఓడలు రెస్టాన్సు చేరమునకును, 710 మందిన ఓడలు బో ఇథర్ చేరములకును చెందియుండును ఆ సంవత్సరములో ఈ ఓడలపై విధించబడిన రవాణా సౌకర్యముల మొత్తము 6, 89, 89, 078 రూపు

ప్రాముఖ్యము పెనామా కాలన నిర్మాణముచే కొన్ని పనులైన వాగుపార మార్గముల యావములు తవ్వకమునవి కొన్ని పనులైనవి ఓడ చేరుట ప్రాధాన్యము పొందేముగా మార్పుచెందినది పెనామా కాలన నిర్మాణము పూర్తియైన పిమ్మట ఈ క్రింది మార్గములు నష్టి పొందుతున్నవి

(1) రహదారి అమెరికా యితో తీరమునకును, ఉత్తర అమెరికా అట్లాంటిక్ తీరమునకును నడుమగల దూరము విశేషముగా తగ్గిపోయినది

న్యూయార్కు నుండి హాల్లండ్ తోకు (మాగిన్ గుండా) 8,400 మైళ్ళు

న్యూయార్కు నుండి హాల్లండ్ తోకు

(పెనామా కాలన గుండా) 4,800 మైళ్ళు
(2) ఈ కాలన మార్గము వలన అష్టేరియా, మాగ్నో లెండు చేరములు ఆమెరికా నియంతృత్వ రాష్ట్రములకు పూర్వము కంటే సులభము లైనవి
న్యూయార్కు నుండి వెల్లింగ్టన్ కు (మాగ్నోలెండు) పెనామా కాలనగుండా 8,600 మైళ్ళు

.. .. మాగిన్ గుండా 11,800 ..

న్యూయార్కు నుండి సిడ్నీకి (అష్టేరియా) పెనామా కాలన గుండా 9,700 ..

.. .. మాగిన్ గుండా 18,400 ..

(3) బరోపాఖండము నుండి అష్టేరియా, మాగ్నో లెండు చేరములకు ప్రయాణించుటపై పెనామా కాలన వలన మూతన మార్గ ముష్కలించిన పడినది
లివర్ పూల్ నుండి సిడ్నీకి (అష్టేరియా)

పెనామా కాలన గుండా 12,400 మైళ్ళు

.. .. సూయెజ్ 12,000 ..

లివర్ పూల్ నుండి వెల్లింగ్టన్ కు (మాగ్నోలెండు) పెనామా కాలన గుండా 11,100 ..

.. .. సూయెజ్ కాలన గుండా 12,500 ..

(4) పెనామా కాలన నిర్మాణముచే జపాను ఓడ చేరుట ఉత్తర అమెరికా యొక్క అట్లాంటిక్ ఓడ చేరుట నుండి సులభము లైనవి
న్యూయార్కు నుండి యోకహమాకు (జపాను) పెనామా కాలన గుండా 9,700 మైళ్ళు

.. .. సూయెజ్ కాలన గుండా 18,100 ..

(5) పెనామా కాలన నిర్మాణము వలన, ఉత్తర అమెరికా యొక్క తూర్పు, పశ్చిమ తీరముల నడుమ గల పమ్యున్ మార్గపు టారములు తగ్గినవి ఇందువలన, 7000 మైళ్ళకంటే ఎక్కువ టారము తగ్గిన పరిస్థితి
(6) ఉత్తర అమెరికా యొక్క ఎక్కువ పమ్యున్ తీరము బరోపాఖండమునకు 5000 మైళ్ళకంటే అధికముగా సమీప మైనది

పెనుగొండ
పెనుగొండ తక్కిన గోరవరీ మండలములోని తోలుకు కాలాకా యందలి యొక ప్రఖ్యత గ్రామము అంద్ర చేరము

లోని ప్రాచీన గ్రామములలో చోళటి పొంగళము గాను, చార్మిత్రము గాను, చాళిత్రియముగాను పేరు గాంచిన గ్రామరాజము అంధ్ర లేకములోని వైశ్య సంఘ మునకు కాచాచి వారి కులదేవత యైన చాచి కన్యకు అన్వక్షులు.

చౌరాణిక గణప చాచి కన్యకా పురాణ మను పేర, పొండ్ర పురాణమున ఉత్తర అంధమునందు, సమ త్పుణాళ గంపితలో పాలంకాయన వైశ్యముని పంచావ రూప మున నోక మతే గ్రంథము కలదు చాచిలో కలియుగమున వైశ్యుల జన్మము, చాచి కన్యకాజననము, పెనుగొండ నగర ప్రాముఖ్యము, వైశ్య కులగోత్రములు, అజాటి వైశ్యుల పాపము పరిశ్రమలు, అంధ్ర లేకములో వైశ్య నీకరణియము లగు పదునెనిమిది పట్టణముల వివరణము మొలగు విషయములు తెలుప బడినది పూర్వ మొకప్పుడు బ్రహ్మ సత్య రోకమున నోక మహాభక్తము దీర్చి, ద్విప బుషు అను, భూలోకమున నుండి వ్రాహ్మణులు, క్షత్రియు, వైశ్యులు చాచివారిచి, వారందరిని జూచి యా పృథ్వికర్త "ఓ పుత్రు లారా! భూలోకమునందు వ్రాహ్మణు, క్షత్రియు, వైశ్యుల పృథ్వి జగరుచున్నారా! వేరు వేరుగా వశములుగోత్రములు విద్వ యుప బడినవా? అని ప్రశ్నించెను అప్పుడు వ్రాహ్మ ణుల పతనము దూర్యాదులను మహర్షి వ్రాహ్మణులకు మాట కోప్పిని గోత్రములు, పదునెనిమిది గణములు గలవని చెప్పెను క్షత్రియుల పతనము భవయుధను రాక్షసేష్వుడు క్షత్రియులకు గోత్రము లేదను, గణ మొకటియు అని చెప్పెను అనంతరము వహర్షి యను వైశ్యుడు, వైశ్యులకు విడువదల పదుపాళ్లు (714) గోత్రములును, మాట రెండు గణములును గలవని చెప్పెను అంత గోత్రాధిగ్రహములే గర్వింతులై న 812 గోత్రములవారు వ్రాహ్మణులను పరిహా సిందిరి మిగిలిన 302 గోత్రములవారు, వై 812 గోత్రముల వారి మూలత్వమునను నప్పటినుండి వర్తమాన ద్విప్రులు వైశ్య తిరప్పారమనకు కోకోటిపిపులై వైశ్యులకు "బలారములై జాతిగ్రహ్యులై పోవుదురుగా" యన భాషించిరి వైశ్యులలో కొందరు ఆ భాషనిగిరి పరిహసించిన వారై, బ్రహ్మను భావ పించరమనకు వేమకొవగా, వ్రాహ్మణులను మువతినాక మనియు, కలియుగమునందు వైశ్యుల గోత్రములు ప్రాకృత గోత్రములై పన్నెటిని అవి పవిత్రములే యగుననియు, వ్రాహ్మ

ణుల పవమానించుటలే వారు ముమ్మందు అన్ని ప్రవేశము గావించి శాశ్వతములై సమస్త లోకముందు పూజింప బడుదు రనియు, వారి వంశమునందు జాతిశ్రేణి యగు పాఠ్యులి "కన్య"యను వాచుములే జన్మించగల రనియు, ఆ కన్య వారణమువలన ఏ వైశ్యులు ఆగ్నివైశ్యోత్రమనందు ప్రవేశింతురో వారు వ్రాహ్మణుల ననుచుంచు చుందురనియు, ఏ వైశ్యులు క్షయములే పరాధున మగుదురో వారు వైశ్య జాతినుండి వెలివేయబడుదు రనియు బ్రహ్మ ప్రతిష్ఠితర మిచ్చెను

వైశ్యులందరు భూలోకమునను ఏచ్చి, అపరాధముని యారేగములే శివునిగార్చి భూలోక తపస్సు చేసి శివుని చలన పరములకు బడిన, వైశ్యాపములే తమ నివాసముగా గానించు కొనిరి అచట పుల వైశ్య గోత్రుడగు సోమవత్తు డను వైశ్య మునీయొక్క భాతురు "శ్రీశ్రీ"యను కన్యక వైశ్యా శివ రమనందు విహరించుచుండగా, చ్చిలకంకు డను గంధర్వు డామెను జూచి, మోహించి, యాచె నివాసమునకు పోయి, తనకా కన్యనిచ్చి పెండ్లి గానినా మని సోమవత్తుని వేడు కొనెను కాని వైశ్య బుధిసంఘ మా కోర్కెను తిరప్పించెగా, గంధర్వుడు కోపోద్రిక్తుడై చాలిసి "వైశ్యాడము నుండి భూలోకమునకు పోయి అచట ఆగ్ని ప్రవేశము గావించి, లంపు సహాముగ నశించురు గా" అని శపించెను అది విని వైశ్యులు పంపునువారి! భూలోకమున, ముమ్మడు భూషణుతో జన్మించి, భయంకరమైన పిడుగునంటి ద్వనిని విని భూలోమరణము పొందుదువుగా" యని ప్రతిభావ మిచ్చిరి వైశ్యులు భూలోకమునకు పరివ్రజవారై, తమ ప్రియ దిగులు నొంది అపరాధ మహర్షి చే సుచాగ్ని మంత్రోపదేశమును తెలిసి, శివుని కొరకై భూలో తపస్సును గావించిరి శివుడు ప్రవృత్తమై మరల వారికి వైశ్యాపవాసమును ప్రియ లేనను కొంత కాలము గడిచిన తర్వాత శంకర-గౌరీ నివాసమునకు పకల లోకవాసులు కట్టుములు తెచ్చుదురు, భూలోకము నుండి కాసులు రాకుండుననిగల కాణియులు వాడుని పలన వెలిగి, మరల వైశ్యులను భూలోకమునకు చనువని పాంజిపు రాక్షాసించెను అంత విశ్వకర్మ వైశ్యుల నివాసము కొరకు పదునెనిమిది పట్టణములు నిర్మించెను

"ఇత్యుక్తో దేవ్యర్చాచ చలత పగరాచిత శ్లేష్మశైల పురాశాన్యంప పురంద్ర గుణవాచకమ్

ఘంటసాలాంప పాఠశాల్యం వీరవారాయదాహ్యయమ్
ఏరాపురంప నగరం విశాలాక్షం శివపురమ్
ధనవార్ధ్యం ధర్మవరం జగద్రాథం కళింగమ్
పాంచాలాశ్వాం పాలకురం త్రిగిరణం శివవాహకమ్
కల్యాణం కామపురం అనంద జనదాహ్యయమ్
ఇందురాశ్వాం పురవరమివశ్చాళ శూణలే "

పై వివరించబడిన పట్టణము లీవిధముగ గుర్తించినవి

తేర్చినట్లైతము = పెనుగొండ-పురంద్రగుణము = ఆచంట
(ప గోదావరి మండలము)-ఘంటసాల = ఘంటసాల (కృష్ణా
మండలము)-ఓరాపురము = పల్వూరు (ప గోదావరి మండ
లము) ధనవర్ధము = చంద్రవీలు (గుంటూరు మండలము)-
ధర్మవరము = ధర్మవరము (అనంతపురము మండలములోని
ధర్మవరము లేక ప గోదావరి మండలములోని ధర్మవరము
లేక విశాఖ పట్టణ మండలములోని ధర్మపురి కావచ్చును)-
అగస్త్యము = అగస్త్యము (ఉత్కళ రాష్ట్రములోని ప్రసిద్ధ
పుణ్యక్షేత్రము కావచ్చును)-కళింగము = కళింగ పట్టణము
(శ్రీకాకుళము మండలము)-పాంచాలము = పాంచాల
పురి = (ఎర్రబడిలో తెలియదు)-పాలకురము = పాలకొండ
(విశాఖ పట్టణ మండలము)-త్రిగిరణియనామకం = (1)
ద్రాక్షారామము, (2) కీరారామము, (3) గుణపూరి శివు
వరం (ఈ మూడు గ్రామములు పంచారామములలో ప్రసిద్ధ
వైన మూడు కైవశ్శత్రములు)-కామపురము (ఎచటో
తెలియదు) కామపురపు కోట కావచ్చును (ప గోదావరి
మండలము)

పై కళ్ళ పురాణములోని పనునెట్లు గ్రామములు కవ్యకా
పురాణమును కాపాటలేకరించిన భాష్యురారాధ్యుడు ఈ
క్రింది గ్రామములను పెనుగొండకు గ్రామములుగా
పేర్కొనెను వ ధన్య, ధనద, పాంచాల, నిరవర్ధ్య, జగ
న్నాథ, కీరవాహక, యెందులూరు, పల్వ, ఘంటసాల, త్రిగు
రణ, భువనీమ, విశాఖ, కళింగ, చృసింహ, వీరవారాయణ,
ఆచంట నగరంలగు నీ ప ప్రళక గ్రామములు పెనుగొండకు
గ్రామ గ్రామములుగా నవ్వంత కోరితం తైతవర్చె (5-48)
తెక్కను మేరుబారు నచ్చుమచ్చుని కాని పరుమేరు కావేరు
మునెడన గ్రామమేదో చెప్పలేదు పంపృత కవ్యకా పురా
ణమునకును, దాని తెలుగునే యగు వై కళ్ళపురాణమునకును

గ్రామసామములలోను, పంఖ్యలోను వ్యత్యాస మగువదు
యన్నది

పై కళ్ళ పురాణములోని పెనుగొండ వర్ణనను

నీ ఏ పురంబుననుడి పెలమి మూలప్తాన
మల్లికార్జునుడు క్రీస్తుండితుడు
ఏ పట్టణంబున గోపికా పరిజై త్య
మగ్ధమండుండు అనాగ్రమండు
ప్రపంచంబుకే నీట ప్రాకార్యమునకెట్లు
కడలిరాయని కొమ్మ గొలిమమ్ము
ఏ వీట తెలుగుండు క్షేత్రస్థు గయతకో
విశ్వరాఘవి దేవి వింధ్యబిలియ
తే విక్రతాపాళు విటూద్ర మేరుపార్వత్య
చూడు సంతాపిత వ్యర్థ మంభవ
జాలశాపిత బ్రహ్మాండ గోళకంబు
రరణి పురంబు పెనుగొండ పురవరంబు

(నీరక ప 48)

పెనుగొండ వై కళ్ళ గ్రహరము

ఈ తునదెగ్గవరకు మిల

నే వృపుకై నను పర్యవూహ్య పం

కాచనబొంది కవలము

క శ్రీ నావర్షివయేని కోలువే

లోపులిచ్చు పుణ్యమగు

లోలక వీపురమిక త్రోవినే

గోవధ దేవేనట్టి యతి

హోరంబు కావము వొందువానినీ

(5-49)

పెనుగొండ పట్టణముందు కునుమకై యను వై కళ్ళ
కుశోత్తము దొకడుండెను అతని భార్య తానుగి చిర
కాలము పంజానము లేక పోతపించి, తన పులగుదినకు
కాశ్యూరారాధ్యుని యొక్కతే పుత్రకామేష్టి కొనన్చి, తగ
నంపని యుగమున ప్రేమియవ దూపములగు కవలలను
గాంచెను ఈకవ్యరామ్యనామ పంప గణిగ కుమారునకు
నతడు మిమపాతుడను నామమును, పదమేకవర్షి యుగిచా
మున గణిగ కుమారైది పుత్రస్థము ఆమె మిష్టరహితయై,
కవ్యకయై యుండుటచే 'వామి' యను నామకరణమును
'కవ్యక' యను నామకరణమును గాదుచేసి కొన్ని యేర్లు

గడచిన తర్వాత చాళుక్య రాజుగు విష్ణువర్ధను దనువాడు దిగ్విజయ యాత్రకు వెడలి పెనుగొండ పట్టణమును ప్రవేశించి, చాళుఖి అంది పెనుగొండ, యాపెను తనకిచ్చి వివాహము చేయుమని కుమారు పెట్టిని వేదానగా పట్టణ చాళుఖి కై వైశ్య కులమువారు సమ్మతించి పోయినందున, రాజు కోపాగ్రహించి, కొందరు ప్రైవీటును బంధి, చాళుఖి అయింది చాళుఖి కన్యకు బలాత్కారముగ కొనికెందని యాజ్ఞాపించెను అంత ౧౧౩ గోత్రములవారు తయారై వెళ్ళి పర్యాయములగా, మిగిలిన ౧౦౩ గోత్రములవారు రాజునకు వైశ్యవర్గ నియంత్రుల కొడత, చాళుఖి కన్యతో నన్ని ప్రవేశమును కెందరి చాళుఖి కన్య కాదువే విష్ణువర్ధను ముఖ దయ్యును కాని విష్ణువర్ధను కుమారుడగు రాజు కేంద్రమున పరిపించి, కుమారు పెట్టి కుమారులైన విద్యాపాత పెట్టి పెనుగొండ పట్టణమునందు యువరాజు హాళిపేకమును గానించెను చాళుఖి వర్గ ప్రత్యక్షమై ౧౦౩ గోత్రములను, పరితక్షణములను, చాళుఖి వివాహ విధానము కెందరి అంత గ్రామ మయ్యెను!

వర్తక శ్రేణులు పురాణ గాథల వలన వైశ్యుల సాంఘిక పరిస్థితులను మంతముగా తెలిసికొన వచ్చును వీరు వరుసపెట్టి పట్టణచాళుఖి, అంద్రదేశమునందు చాళుఖిము నభివృద్ధి గానించి, అయా పట్టణములందు వర్తక శ్రేణులను పెంపొంది ప్రతి నగరమునకు గల ఎక్కువస్థాని యను నగరాలకుమి పాలనమున బలాదార విధుల దిద్దకొన చుండిరి ఈ వరుసపెట్టి పట్టణములను పెనుగొండయే కేంద్రస్థానము

పెనుగొండలోని ప్రసిద్ధ దేవాలయములు పెనుగొండలో కన్యకాపరమేశ్వరి దేవాలయము ప్రధానమైనది నగరేశ్వర దేవాలయమున కొక శివాలయము, అవార్తపర్వతి దేవాలయమును, ఒక విష్ణుాలయమును గలవు పెనుగొండ వైశ్యశ్రేణులు - చరిత్రాత్మక విషయములు పెనుగొండ వైశ్యులతో ప్రముఖ శ్రీ క పంధిరెండవ శతాబ్ది నుండియు, కామములతో పేర్కొనబడి ప్రాచీనములవారు వీరు వరుస ధార్మికులు భగవంతుని మహిమలను సంతోషముల

సాదిండ్ (౪ ౧౦౩) (S I Vol X No ౩౩) కామ పర్వములు సంస్కరించబడి ప్రాచీనములవారు

కామ శ్రీమద్రథ వరాయణ శివార్థ వంతుల రయి చామిల్లవర్ణనామకర్తల పురి ద్యస్తాత్మకవర్ణన కొర చామారావలలు వైశ్యవర్ణన గురే ర ప్రాభవత గోమిని శామారీక వరాజ్ఞ భక్తులు ఒక శ్రీకాళ్యం తతోనిధుల్

ఈ లాభి విశ్రాంత్యయల లామరు పుణ్యయశోధనందు మి క్కీల కుతో ప్రముఖులు పెను గొండ విఖ్యాతు ప్రముఖుల పత్రవా క్కీలులు ధారణ గోదవి పెట్టికి శ్రీలమకున్ మతుందు ల క్కీలుల శేష్యపురణ శేముని గోమనయన్ మునయలతో

(వై కామములతో చారిత్రకములు దేవాలయ విరూపము మారించబడినది)

(2) ఘంటాం (౪ ౧౦౦), (S I Vol X No 11౩) పెనుగొండ కామములైన వైశ్యులకు చాళుఖి గోత్రము గోత్రములపై కమ వర్ణింపదూ మ దనకును ధర్మపుగా ముక్తికల యైన చోదపాండ్య పురముగ శ్రీమదేశ్వర మహాదేవర రక్షిత శ్రవముల పెట్టిన యఖండ దీపములు—

(3) ద్రావిడరామకామము (౪, 1070) (S I Vol IV No 1131-1134)

అదీశ్రీ పెనుగొండ కామములకు యశోమతిలాపని కామకేయకలతో విశాంతివర్ణన తే. ప్రే. ప్ర. చా. వై. క. క. త. కాళవ త్కలవైశ్య గోమనయన్ గోమనయన్ అవినాశిక వర్ణనామల శ్రీమోక్షిణాథుల మరణి, ... మహాచారి గ్రామకాళ వరపాతకాయల బుగ్గ అవస్తాతో నిదురు

నాగాంబికావదన వారికి చంచరీకా

ద్వీపాద్వరణిః శిఖండమచేర్వశస్మిన్

రౌత్రవృశాచుత్తిమతో ద్విలహరిణాతో

కోదేవాః శిఖండమందన మహేః

కోదండ గాండినా

(4) బెజవాడ (౪ 1188) S I Vol X No 293

పెనుగొండ శాసనములో పెంటకుల గోప్రుండు

గొంటూరి వరువల మల్లి పెట్టి మల్లిశ్యంధ మహా

దేవిదకు అఖండ దీపాన కీర్తిస్త మోరాలు

(5) గుంటూరు (౪ 1310) (S I IV No 380)

నగరేశ్వర దేవదీప్తి శ్రీపాం వచ్చారావ కుండును

పెనుగొండ పురవరా కీర్త్యుండును పునగో పింగళిత

వర్తితుండును వైశ్య వంశోత్తముండు

న్దు గంగి తెల్లి

పెనుగొండ ప్రాశస్త్యము పెనుగొండ వైశ్యులూ

స్థానము వైశ్యులు నిత్యమునకు, నితరణమునకు, వివరి

వివరించునకు, పేరెత్తినవారు నవ్వు భావంతో వైశ్యు

లొక్కరి ప్రత్యేక విధిగాను పోక-చానిది స్థాపించి

వాసిగాంచిరి

కం ఈ ద

పెరగేస్త

ఉనికి, విస్తీర్ణము పెరగేస్త రక్షణ అమెరికా ఖండ

ములో ఒక చిన్న దేశము ఇది ఇంచుమించుగా రక్షణ

అమెరికా యొక్క మధ్య భాగమున నున్నదని చెప్పవచ్చును

ఇది 18°-27° రక్షణ అక్షాంశముల మధ్యను 65°-83°

దీర్ఘము (గ్రీన్ వీచ్) రేఖాంశ వృత్తముల మధ్యను కలుదు

మధ్యరేఖ ఈ దేశము యొక్క మధ్య నుండి పోవును దీని

యొక్క వైశాల్యము 1,57,047 చరచతు మైళ్ళు ఇది

"పెరగేస్త" అనియు నది ఇరువైపుల వ్యాపించి యున్నది

దీనికి తూర్పున బ్రెజిల్, రక్షణమున అర్జెంటైనా, పశ్చిమ ఉత్తర

వైపులలో బొలివియా దేశములు కలవు పెరగేస్త దేశము

చుట్టును పూర్తిగా భూభాగము చేత ఆవరింపబడి యున్నది

దీనికి వస్తుద్రవీణము 500 మైళ్ళ దూరమునకు వైగా

నున్నది

భౌతిక వ్యవస్థాపనమునకు : పెరగేస్త దేశమందు

మూడు విభాగములైన వరులు కలవు అవి 1 పెరగేస్త,

2 పెరగానా, 3 పిల్చోమాయో పెరగేస్త అనునది ఈ

దేశమును రెండు విభాగములైన భాగములుగా విభజించుచు

ఉత్తరము నుండి రక్షణమునకు ప్రవహించు చుండును ఈ

నదికి తూర్పు భాగమును పెరగేస్త ప్రాంత అనియు, పశ్చిమ

భాగమును రాకోమండలము అనియు పిలువరు పీట్ యొక్క

విస్తీర్ణములు క్రమముగా 81,000 చ మైళ్ళు, 96,315 చ

మైళ్ళు అయి ఉన్నవి పిల్చోమాయోనది రాకోమండలము

నకు రక్షణ పరిహార్ధంగా నుండి వాయవ్యము నుండి అగ్నేయ

ముగా ప్రవహించుచు అనెస్ పియోన్ పట్టణ ప్రాంతమున

పెరగేస్త నదిలో కలియును పెరగానా నది పెరగేస్త దేశము

నకు అగ్నేయ పరిహార్ధము నున్నది దీని ప్రవాహము

రాచాపు వంద మైళ్ళు పెక్కు అలహాతములతో కూడి

యండి లోయల గుండి పోవుచు ఇది వై లాల్ అను పట్టణము

నకు చాల దిగువ భాగమున పెరగేస్త నదిలో కలియును

నదియును ఈ దేశమందు రెండు ముఖ్యమైన నద

స్థులు కలవు అవి 1 ఇటోయా, 2 యిపాకై ఈ రెంటి

లోను ఇటోయా పెద్దది ఇది పెరగేస్త ముఖ్య పట్టణమైన

అనెస్ పియోన్ రక్షణ దిక్కున రాచాపు 80 మైళ్ళ దూర

ములో నుండును దీని వరదల ప్రాంతములలో భూమి

చిత్తదగా నుండి, దట్టమైన అడవులతో కూడియుండి కొంత

మండి అనుభవ అమెరికా విభాన స్థానమై యున్నది రెండవ

రైన యిపాకై నదయు అనెస్ పియోన్ తూర్పువైపున

రాచాపు 15 మైళ్ళ దూరములో నున్నది ఇది ఇటోయా

కంటె చాల చిన్నది దీని ప్రాంతము కొంచెము సుందరముగా

నుండి అనెస్ పియోన్ ప్రజలకు విహారస్థలముగ ఉపయోగ

పడుచున్నది

భూమి ఉపరితల వ్యవస్థాపనము ఈ దేశము ఎక్కువ

భాగము వచ్చి మైదానములతోను, మిక్కిలి చిట్ట మైన నీలక

పాతాళావృక్షములతోను నిండియున్నది పెరగేస్త ప్రాచు

యొక్క రక్షణ భాగమున భూమి మిక్కిలి చిత్తదగా నుండి

దట్టమైన అరణ్యములతో నిండియున్నది అగ్నేయ పెరగేస్త

భాగమందు మాత్రము ఒక ప్రదేశ అర్జెన్ గుట్టలు కలవు

ఈ గుట్టలు రాచాపు 1000 అడుగుల ఎత్తుకంటె మించిరేవు

ఈ దేశములోని యే భాగమునను 2,300 అడుగులకు మించు

ఎత్తులో లేరు ఎక్కువ భాగము నమృత గుట్టము నుండి

కొన్ని వందల అడుగుల యెత్తున కూడ్రమే యున్నది.

చిత్రము 31



పెరగ్నె పరి యొక్క తూర్పు ప్రాంతమంతయు చిన్న చిన్న పల్లపు మైదానములతో కూడి యుండి చాల మంది పెరగ్నె తోట్టలకు వివాద స్థానమైనది మొత్తము అవసాన్లో 10 లక్ష 70 వాతము వరకు ప్రజలు ఇచ్చటనే నివసించుచు ఇచ్చట కాటి మొదలైన చాటివరే కొద్దులు లేని చెట్లు విరివిగా పెరుగుచు చాకో మండలము మిక్కిలి విస్తారమైన వచ్చిన మైదానములతోను, విలువైన అడవులతోను కూడి యున్నది కొన్ని కొన్ని చోట్ల ముక్కరివలతో నిండియున్న భూములు కూడ కలవు

తోట్లపైకి ఇది ఎక్కువ భాగము సమశీతోష్ణస్థితి కలిగియున్నది. చాచారణము మిక్కిలి ముఖ్యరాయకము గాను, అరిగ్నె బాయకముగాను ఉండును ఉష్ణోగ్రత వేసవిలో 100°F వరకును, శీతకాలములో 70°F వరకును

ఉండును ఇచ్చటి చాటి జననీ మేధావీలము లోను, చాలై శివశాలములోను వచ్చును అవన్ ఏయాన్ వద్ద వేసవిలో 82°F మధ్యను శివశాల ములో 80°F ఉష్ణోగ్రత ఉండును వర్షపాతము చాకో మండలమున 82"లకు మించి యుండదు సాచారణముగ చాకో మండలము 40"ల పెరగ్నె నదికి తూర్పు భాగమున వర్షపాత మధికముగ నుండును తరచుగ ఆ వర్షపాతము 62" లకు మించుచుండును ఈ విధముగ తూర్పుకు దోయిన కొలది వర్షపాతము పెరుగుచు త్రివైట్ ఎరిపాద్దు ప్రాంతమున చాచాద్దు 80"లకు ఉండును స్వాధిపతి ఉపనర్మియ వృక్ష వర్గము, జంతువర్గము చాకో మండలమున నున్న అడవులు ప్రసిద్ధి చెందిన 'స్టెకాకో' అడవులు ఒక రకమైన చెట్లతో కూడి యున్నవి వీటి కొయ్యలను, చర్మములను శుభ్రము చేసి వరుసు పట్టుటకు దీనియే గింతురు

ఈ ప్రయోజనముచేత ఈ అడవులు ప్రపంచములో మిక్కిలి విలువైన అండుగా పరిగణిత జరుచున్నవి ఇచ్చట అడవులు ఇంక చాల భాగము అశ్వేపంపలది వీరితో నున్నవి కొన్ని చోట్ల ఈ ప్రభావో చెట్లను ఏరే పెరికిచా పంయుర్ రాష్ట్రములు, గుంగుండబులు ఎగునులి

తేయదురు కీనితో మంచులు గుడి తయారు చేయుదురు పెరగ్నె నదికి తూర్పు భాగమైన పెరగ్నె ప్రాము లోని అడవుల యందలి చెట్లు గట్టి కొయ్యలతో కూడి యున్నవి ఇచ్చట వివిధముల అరుదైన ప్రజలు ఈ / ట్రికోయ్య మొదలగు అద్భుతమైన వాగు ఏయుదురు చాల ఈ కొయ్యలను రైలు పట్టణ త్రింద చిదిగిగా వినియోగించుదురు ఇచ్చటి ప్రజలకు సామాన్య ప్రయోజనములకై మెత్తటి కొయ్యలు కావలసి యున్నను దొరకవు చాటికి ఇది అధికార్థము ఇచ్చటి మైదాన భూములలో కూచు లేక పెరగ్నె తే అవలదు ఒక రకమైన టి చెట్లను విస్తారముగ పెంచుదురు ఇది ప్రపంచములో తెల్ల ప్రసిద్ధి చెందిన ఒక రకమైన టి ఈ రకపు ఎగుమతులలో ఇది ముఖ్యమైనది ఈ అడవులలో చెరువులు, అడవి వండులు, అనేక రకములైన తేళ్ళు కలవు

నివృత్తి కోళ్ళు వల్ల నీ బాతులు, పొత్తులనులు, చీలుకలు మొదలైన వశికాతులు కలవు అనేక రకములైన క్రిమికీటకములు కూడ కలవు

భూములు ఇచ్చటి భూములు చాల పారవంతమైనవి అయినను ఆ భూములలో కొంత భాగము మాత్రమే పొగు చేయబడుచున్నది ప్రజాశత్రులు అవాగరితులు అగుటవలనను, కాగ్నివంతులు కావందువలనను, అవసాంద్రత మిక్కిలి తక్కువగుట వలనను చాలభూములను పొగుచేయక వదిలివేయుదురు పెరగేగ్గి యొక్క ఎత్తు మైదానములలో వలరకములైన వండ్లను పండించుచున్నారు

అవివహించి అచ్చట గనులలో ఇనుము, మాంగనీసు, రానుము గ్రాఫైటు, పల్లెరు, పారవము దొరకును కొన్ని చోట్ల వావరాయి, చలువరాయి కూడ దొరకుచున్నది ఈ రేళమున తొగ్గునలు లేవనవునలన అచ్చటి ప్రజలు ఇనుము, మాంగనీసు, రానుము మొదలైన అవివ వంపలను వినియోగించుకొనుట దుర్లభ మగుచున్నది కాని కొన్నిచోట్ల పెద్దతీయము దొరకు చున్నది ఈ రేళమున అవి వినియోగపడవను చాల అధికము కాని రేళము మొకటి యందుట వలనను, ప్రజలు అల్లము అగుట వలనను, దీనిని వినియోగించుకొనలేక పోవుచున్నారు (500 H P మాత్రమే వినియోగములోనికి వచ్చుచున్నది)

ప్రజలు వృద్ధులు ఈ రాష్ట్రము యొక్క అవసర 1960న అనాథా తెగ్గు ప్రభావము 14,08,400 కలదు ఆన సాంద్రత చాల తక్కువ పరచుచు చూచిన చరరపు మైలునూరి మంది వివసంతురు అది సుఖాత్మకము గమనించ దగిన విషయము అనాథాలోలి కామము గ్రామములలో వివసంతురు, వ్యవసాయ వృద్ధియో లే అదవులను వరకులయో అవలంబించి యున్నారు మిగిలి 35 శాతము పట్టణములందు నివసించు చున్నారు ఇప్పటి ప్రజలు మిక్కిలి సాధారణమైన దుస్తులను ధరించుదురు అరవారు పెట్టు మంది పైమండి మాత్రా క్రింది వరకు గొప్పవలె బుండు అనేక వస్త్రమును ధరించుదురు మొత్తమునంట్లో 80 శాతము ప్రజలు అల్లములు-వరుసను, క్రాయము, తెలియనివారు ఈ రేళ మంది ప్రజలు యొక్క ద్రవ్యసాగమునకు స్వగౌరవి అని మేము ఒక స్వగౌరవి 0.17 డాలర్లకు పరమావము అవగా

కారణ రేళపు ద్రవ్యసాగము ప్రభావము స్వగౌరవి ఒకటి అయిన ముమారు 0.17 రైలకు పరమావము అగును

ఇచ్చటి వంటలలో ప్రతి ముఖ్యమైనది ప్రజలు ప్రతిని వినియోగించుచున్నది చాలామంది, గింజు మండి మొదలీ ఆ ప్రతిని ఇతర రేళములకు ఎగుమతి చేయుదురు వెరకు, వరి, పొగాకు కూడ వండించుదురు ప్రజలు అవాగరితు అగుట వలన వ్యవసాయము చాల పురాతన వ్యవహార అగును అంతగా ప్రయత్నము లేకున్నను పండ్లు విస్తారముగ పండును ఇచ్చట నుండి ప్రత్తి, టీ, పండ్లు క్షిత్తాకో, గట్టి కొయ్యలు ఎగుమతి చేయబడుచున్న ఈ వస్తువులలో ఎగుమతి మొత్తము క్రమముగా ఎక్కువగుచు నున్నది ఇచ్చట కొంతమంది ప్రజలు పశువుల పెంజము వలన జీవించుచు మాంచుము, పశువులను అభిముగ ఎగుమతి చేయుదురు అదవుల నుండి వస్తువు మాత్రం కూడ తయారుచేసి విదేశములకు పంపుదురు అచ్చటవారు విదేశముల నుండి అపార వర్షాములు, బిల్లు, యంత్రములు, తోపావు సామానులు, వ్యవసాయపు పరికరములు, రసాయనసంబంధ మొదలైనవి వినియోగించుచు చేసికొందురు అంటే అపారా చేయు మొత్తము విదేశ వ్యాపారములలో పెరగేగ్గి ఒక శాతము మాత్రమే చేయును

రవాణా, ఇచ్చటి రవాణా చాలా భాగము నలుల రాళ్ళు అగుచుండును ఎగువ భూభాగాములందు పెద్ద పరులు లేనందువలన ఎట్టాంట్ల రాళ్ళు రవాణా వినియోగ అగును ఈ రేళముందు రైలు పోకర్తము మొత్తము 750 మైళ్ళకు మించి లేదు మొత్తము మీద రవాణా ఇప్పటికిని చాల వ్యయచార్యముగను, దుర్లభముగను ఉండునని చెప్పవచ్చును పెరగేగ్గి వరకును ఆర్థికశాఖ కరెన్సరీ ఒప్పికముల మీద కొన్ని రైలు మార్గములు ఈ రెండు రేళములకు కలుపుచున్నవి ఈ మార్గముల రాళ్ళు ఈ రెండు రేళముల వర్గ ఎగుమతి దిగుమతుల వ్యాపారము వినియోగ పొగుచున్నది చెప్పవచ్చును అన్ని రకములైన రోడ్ల యొక్క పొడవు కలిపి, మొత్తము 4,000 మైళ్ళు మాత్రమే యున్నది దీనిని రాజధాని అయిన అవన్ టయన్ నుండి ఈ వాయు మార్గము బ్యావన్ యొక్క వరకును, రెండవది అవన్ టయన్ నుండి రెయోడి అనీకో వరకును కలవు ఇంకను మించి చేరువాయు మార్గములు లేవు

ప్రజలముఖ పెరగ్వేయందు వట్టణములు, గ్రామములు కలిపి 1860 జనాభా లెక్కల ప్రకారము 180 మాత్రమే యున్నది చాలితో 5000 జనాభాను మించినది దీని కలపు చాలితో జననీమియాన్ (2, 01, 840 జనాభా), చిల్లాలికా (14,890 జనాభా), కల్ పెన్సియన్ (14,840 జనాభా) మరియు ఎన్ కాన్సెసియన్ (18,821 జనాభా) ముఖ్యమైనవి వీటిలో అన్నిటికన్న పెద్దదైన అన్ వియోన్ ఈ రాజ్యమునకు రాజధాని

ప్రభుత్వము ఈ దేశముందు ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వము కలదు ఈ ప్రభుత్వమును ఒక అధ్యక్షుడు, ప్రజలచే ఎన్నికొనబడిన అయిదుగురు సభ్యులు కలిపి నడపుచుండురు ప్రభుత్వ చట్టముల ననుసరించి యిచ్చబడి ప్రజలకు మత స్వాతంత్ర్యము కలదు పెరగ్వే మంది ప్రజలు రోమన్ కేథలిక్ చర్చికి సంబంధించిన మతస్థులు దేశము యొక్క అధికపక్షిణిని పెంపొందించుటగాను ప్రభుత్వము అనేక విధములగ కృషిచేయుచున్నది అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు, ఇంగ్లండు, స్పెయిను, కలిపి మొదలైన దేశములు వీరికి ఈ కృషిలో తోడ్పడుచున్నది ఈ విధముగ తోడ్పడుటయే గాక పెరగ్వే మంది అయినా దేశములవారు పెరగ్వేకు వచ్చి యిచ్చకు వలస లేర్పరచుకొన్నారు పెరగ్వే ప్రభుత్వమువారు ఈ విధముగ వచ్చిన యితర దేశస్థులకు ఉచితముగ భూముల విలుకల, పన్నులను వసూలుకు మొదలైన అనేక సౌకర్యములు కలిగించి చాలని చాల ప్రోత్సహించుచున్నారు దేశము యొక్క ఉపప్రభులు పెంపొందించబడియుండు ప్రభుత్వము ఈ రోపా దేశస్థుల సహాయము తీసికొనుచున్నది

ఇ వి

పెరూ దేశము (భూ)

ప్రాంతము పెరూ అను చిన్న దేశము దక్షిణ అమెరికా పశ్చిమ తీరమున బానియో దిశనుండి అగ్నేయ దిశవరకు దక్షిణ సమాంతర తీరయందు 3-11 డిగ్రీల వరకును ఉన్నది ఈ దేశమునకు పశ్చిమమున పసిఫిక్ సముద్రము, ఉత్తరమున ఈక్వెడార్, కొలంబియా దేశములు, తూర్పున బ్రెజిల్, తొలియూ దేశములు, దక్షిణమున చిలీదేశము ఎల్లలుగానున్నవి పూర్వ తీరతల్లి స్పెయిన్ ప్రభుత్వముచే అయినది దీనికు పూర్వము ఈ దేశము 'ఇక్వా' ప్రభుత్వముచే సుమారు

400 వందవర్షములు పాలింపబడెను ఈ దేశము యుండిన అంగారు, పెండి గనులు స్పెయినువారి హక్కునైనవి మొదట ఇక్వా ప్రభువులు స్పెయినువారి హక్కునైనవి, చాలితో స్పెయినువారిచే మొదట ప్రయత్నించినది కాని ఈ మాత్రమున కాగంతరింపు ముఖ్యోద్దేశము, తమ దేశమునందు వసవ గొల్లగొట్టుటయే అని ఇక్వా ప్రభుత్వము త్వరలో గ్రహించెను పరిశ్రమైన మతసంస్థలనుండి గూడ అంగారు మను అవహించి, దురాభాషలైన స్పెయినువారు, తమ దేశమునకు ఎగువకి చేయవారి తక్కువముగా ఇక్వా ప్రభుత్వమునకును, స్పెయిను వారికిని వదులు పోరాటము సులభి, అందు స్పెయినువారు విజయమున కిదితో 1825 కాలమునందు పెరూ దేశములో స్పెయిను పరిపాలన ప్రారంభమైనది

జనసంఖ్య ఈ దేశపు జనసంఖ్య 1 కోటి 10 లక్షలకు మించి యున్నది చాలితో ఎర్ర ఇండియనులు, పెరగ్వేలు అను తెగలవారు 80 వాతములో నున్నారు

వై నరేక వీరి తొలిక లక్షణముల ననుసరించి పెరూ దేశము మూడు మండలములుగా విభజింపబడెననను

1 పశ్చిమ తీరప్రాంతము

2 అందీన్ పర్వతప్రాంతము

3 తూర్పు పల్లపు ప్రాంతము

పశ్చిమ తీరప్రాంతము పసిఫిక్ తీరమును అంటి యున్న ఈ యిరువైన పల్లపుప్రాంతము, ఉత్తరపు తీరమునందు భాగమున కన్న, అంతయు మిశ్రమునైన బూడిగ గోధుమ వర్ణముగల ఎడారిగా నున్నది అం దచ్చులచ్చుల అందీన్ పర్వతములు ఉగ్రయున్నవి ఇట్టిదే, దక్షిణమున పసిఫిక్ తీరపు టంచులు అందీయున్నవి ఇక్వా ప్రభువుల కాలములో ఈ భువ్యభూమి నిలవ యోగముగ నుండి పోయెను 18వ శతాబ్ది నుండి స్పెయినువారి రీతిననుసరించి వివిధ ప్రభుల ఉపప్రభులను నియోగమునకు తెచ్చుచుండిరి అట్టి చాలితో జరి విధియోగము వీరే ప్రాముఖ్యముగలది అందీన్ పర్వతములైన నుండి దిగిని నైగా నను తీరచ్చు ప్రాంతములోని ప్రవహించి, పసిఫిక్ సముద్రమున కలియుచున్నది వీటి కాలముల పొడవును, అకాలముల పరిమాణమును కాగల మత్తములు తివాడు కర్షకులచే పరిశ్రమియోగ మొనర్పబడు చున్నవి

శీర్షప్రాంతము రెచ్చును సహజము. శేపు క్షణములు లేవు మొట్టొకటి, కాల్లో, టలరా అను రేవులు అడ్డు కట్టలేని లభివృద్ధి పరుణదేవదీ పెద్దపెద్ద టడలు శీర్షమునకు దూరముగా అంగదు బేరుబడును అందలి సరకులు చిన్న పడ వలకాకా దరికి చేర్చబడును

శీరోష్ఠికి బలరాకు ఉపావ్య మందచ్చ అల్ప భూఅభిము పచ్చ, శీర్షప్రాంతములో విశేషశాగమున శీరోష్ఠికి పొడిగా ముడుచు వెల్లెండో, చిహ్న, తిహ్న, ట్రుటల్లో ప్రాంతములందు సంవత్సరమునకు పగటున 2 అంగుళముల వర్షము మాత్రమే కురియును ఈ పుల్ల వర్ష మైనను పచ్చకముగా కురియుచు పచ్చుర్రతీరము వెంటి గల చల్లలి పోయోట్టు అలప్రవాహములును, పై కులికి వచ్చు శీతలమగు నీటిబుగలును, అచ్చటి వాతావరణ పడనమునకు, భూవిస్తారమునకు కారణం లగుచున్నవి దక్షిణమునందు నీచు బాయువు సముద్ర అములీ చల్లబడును ఆ బాయువు రేఖాంతర్యాగము లోనికి వచ్చినపుడు, దాని శీరోష్ఠికి అధికమగును అందుకే ఘనీభవనము గ్రాహ్యము కాక, పొడిగాలి ప్రవర్ణితును ఆండ్లీపర్వత పశ్చిమ పార్శ్వములందు పైపైకి పీచు బాయువరంగములు 5000 అడుగుల ఎత్తున చల్లబడి, కొంత నరిమూలములో వర్ష పడనమునకు కారణ మగును శీరము వెంట శీతల వాతా వరణములే, తరచుగా పొగము రేచుడును పోయోట్టు అల ప్రవాహము వలన, పశ్చిమతీర వాతావరణము, ఒకే సమూం తరలేవున్న పన్ను క్రొలురేగము యొక్క బుచ్చుశీర వాతావరణము కంచు రిక్షిగ్రీలు తక్కువగా నుండును

ఉత్పత్తి. మానవ జీవితము నిస్వార ము ఈ ఎడలలో వర్ష పడనము తక్కువగా నుండును ఆండ్లీ పర్వతములపై నుండి ప్రవహించు పెక్కు కాలవల నీటి ఆధారములే పంటలు పండు ఈ ప్రాంతము పెటా రేగ మందలి ప్రధాన వ్యవసాయ క్షేత్రము కొలదిగా నున్న లోయల యందు పంటభూములు రేఖాంతర్యాగములో నున్నవి అట్టి పంటభూములకు నడుమనడుమ విస్తారము లగు కొండభూములు లున్నవి ఈ కోరములో ప్రవతము లోడ్డు రహదారిలు, రైలు మార్గములు చాలివంతగా అభివృద్ధి పొంది నవి పశ్చిమ తీరమందున్న రేవులు ప్రధానములైన వాటిల్ల శీర్షప్రాంతములుగా ఉపయోగ పడుచున్నవి

మొత్తపంటలు వాతావరణము ఉష్ణ ప్రభావముగ మండుటచే, ప్రత్తి, చెరకు మొక్కలను పంటగా నాటక్కర లేరు నీటి సౌరురం పొకర్లను బుండుటచే, ప్రతి సం వత్సరము లెండు మూడు పంటలు పండుచున్నవి ఇటీవల కొంత కాలము నుండి వోటల పెంపము, కాస్త్రయ వర్ష తులపై అభివృద్ధి పరుణదీవదీ వోటల యజమానుల ఆరువిగ వ్యవసాయ పరికరముల నుపయోగించు చున్నార కాని ఇంక ఎత్తున సహజార వ్యవసాయము పె్పియును చాలికి వ్యవస్థాపకముగనే పరిణమించిది

ప్రాచీనతైన కార్మికులు, ఆండ్లీ పర్వత పశ్చిమ శాగము నుండి అభ్యుదయ్య దీరేశ్వరుడు వచ్చు గ్రామికులు, ఆ ప్రాంతపు పొడి వాతావరణమునను అనుకూల మగు సాధారణ కుటీరములందు నివసించుచు వరి, మొక్కజొన్న, కాఫీ, పండ్లి, కాయగూరలు, పళ్లెగ్రావము మున్నగు వాటిని చాలె ప్పయముగ పండించు కొనెదరు ఆధుపా అవ పోక విరమైన పళ్లెగ్రావల ఉన్నతభూముల యొక్క టలరాలు ప్రాంతపు రెన్ను శేలయందు పెంచబడు చున్నవి

శీర్షప్రాంతపు మధ్యభూములందున్న లోయ లన్నిటి యందు ప్రత్తి పండుచున్నది కాని లిహ్న, పిన్నో ప్రాంత గుల పరిపరములందు కూడ ప్రత్తిపండు విశేషముగా అభివృద్ధి చెందినది సంవత్సరమునకు పండు మొత్తము ప్రత్తి పంటలో 90 శాతము విరేశములకు ఎగుమతి కాగా, శేలించిన శాగము తిహ్న మండలములో కెంతోబుడిచి పొడి మిల్లు లకు వినిరెలొగించి బియ్య దక్షిణ ఆమెరొలో పంచార ఉత్పత్తియందు బ్రెజిల్ తర్యాగ యెరొ రెండవస్తాన మాత్ర మించియున్నది చెరకు పంట విశేషముగా శీర్షప్రాంత మందిరి ఉత్తరపు లోయలకు పరిమితమైనది 18 వెంటలో చెరకు పంట మొదటి కోతకు పిదపగుచు ప్రత్తి టూ మరల మరల మొక్కలను పాడయే, పెక్కు సంవత్సరముల వరకు చెరకు గడలు కోతకు తయారగు చుండును

చివ్చిన్న పచ్చుర్రపు మొక్కల ఉత్తి కారణముగా, వల్లని హంతోట్టు అలప్రవాహములందు చిన్న చేరువు పుష్కలముగా పెరుగుచున్నది పెక్కు తరముల నుండి తీరేట్టుపై ఆధారపడి జీంచుచు చున్నట్టి ఈ పంటలు, శీర్షప్రాంత మందును, పశ్చిమమున్ను చివ్చి దీపు యందును కెట్లైన ను నివసించు చుండును వచ్చి, కుప్పలుగా చాలె పడియున్న

ఈ పక్షము అంత్రవాహముకే కొట్టుకొని పోవుట కలదు నట్లములే నిరుదయితు ఇట్టి పక్షము మృత శరీరములు నిచ్చులను చెట్టుమొదలపొలిగా పొలొట్టు అను పరిశోధకుడు శ్రీ శ శ్రీవత్ కళాక్షేత్ర చూపెను ఆ కళాత్మియందే ఆ పక్షము మృత లేహములందు కాన్త్రులతో పక్షిణి కనిపెట్టబడెను ఆ మృత లేహములు పారవంతమైన ఎరువుగా ఉపయోగ పడునని నిర్ణయించ బడినను ఆమెటి నుండి ఆ పముద్రపు పక్షులు రెడూ చేశమునకు ప్రధానమైన ద్రవ్యోత్పత్తిగా ఉపయోగప సాగెను భూగర్భమున నున్న ఈ పక్షుల మృతలేహముల క్రవ్యకము ప్రభుత్వముకే అదవు చేయబడి, చాటి ఎగుమతి విశేషించి పడెను ఈ చేశమునకు దుర్బుత్తి యగు ఈ పక్షుల ఎరువంతయు స్థానికానవరములకు చినియోగ పడుచున్నది

చక్కష్ట పంపద మత్స్యసమిశ్రమ నల్లను తీరమం దంతట అభివృద్ధికి తేలిపిది ఆచ్యుట నున్న చల్లని అల ప్రవాహమునందు రోహములైన చిన్న చేపలు పెమ్మట్టిగా నున్నది వీటిలో అతిభాగము కాన్త్రయవర్ధకమై దళ్యా లో విలప చేయబడి పశ్చిమ చేశములకు ఎగుమతి చేయబడు చున్నది కొంత భాగము పశువుల ఆహారమునకు యోగ్య పగునట్లు కాయారు తేయించుచున్నది

అట్టి పంపద ముద్రాపితము పొడవున, మార్గోచా పరిధరములందును, టిక్కోకు పేమిమునను ఇమవ గనులు కలవు కాంటా పడితీరముపై గల చింతోటి అనునది ప్రధాన మైన ఇమవ - ఉప్పు పాల్గ్రామిక శేంద్రము అమెరికాను ముడి ఇనుమును పర్యటా చేయు రక్షణ ఆమెరికా చేశము లలో వెనిజలా కర్మాత ఈ చేశము రెండవస్థియ మృగ మింయను

తీరమైతనము దుత్తరభాగమున లాజూర్ వద్ద పెట్టెలోయిదును లింపును పెట్టెలు గను తిచ్చుల దాదాపు నముద్రపు ఒడ్డునకే ఉండుట వలన, అవి ఎక్కువ ప్రయోజన కరములుగా మున్నవి వీటేటా బిలి లతల టమ్మల పెట్టెల తింపును ఈ చేశమం దుర్బుత్తి యగుచున్నది ఈ ముడి సూని ఓడల ద్వారా లై అట్టి కర్మాగారములకు పేరుగా, తొకగా తేర్చబడు చున్నది ఉత్తర మందున్న టలారా రేపు వద్ద ముద్రాధమగు హుతెలికర్మాగారవల కలదు ఆచ్యుటి మండియే దిగి రేశములు సూని ఎగుమతి చేయబడుచు తీరప్రాంతమందు ఖనిజ పంశందమైన ఇంద్రములు లేకుండు

టనే, పెట్టెలు ద్వారా ఉప్పుత్తి యగు విద్యుత్తువలన రవాదా, పరిశ్రమ రంగములందు అధిక ప్రాయుభ్యము చేపొందరి తీరప్రాంతమందు వెలిగిన పరిశ్రమల అవసర ములకు అనిద్యుత్కేంద్రముల నుండి ఉప్పుత్తి యగు విద్యుత్తు చూత్రమే దాలదు పెట్టెడి పాతీర్కరు రక్షిదమున రాగి గనులున్నవి

నగరమణు, పరిశ్రమలు ఈ రేశమునకు రాజధాని యైన లిమా అన్ని నగరములలో మిగుల పెద్దది దాని జన సంఖ్య సుమారు 13 లక్షలు ఈ నగరము రిమాక్ అను పారవంతమైన తోయయూ దుర్బుది తీరవలన కలి నమీవ ముగా, రిమాక్ నది తీర్పుచక్కల నుండుటచే, దాని ప్రామా ణ్యమును పె్పియనచారు గనులను దానికి రాజధానిగా ఎమ్మకొవీసి ఈ నగరమును ప్రముఖ పాల్గ్రామిక, ఆర్థిక, పాన్పుత్తిక శేంద్రమనదగి యున్నది తూర్పున టున్న అరోయా నగరమువలను, రాజధానినీది నడుమ లైలు మార్గము కలదు అండిక్ వీజుమిలి అరోయా నగరముక ప్రధాన వ్యాపార శేంద్రము ఉత్తరముననున్న కార్లో రేపు వలను రాజధానినీది లైలు, రోడ్డు మార్గములు కలవు రాజధాని నగరమందలి ముఖ్య ప్రాంతము కళ్యాణముగా విస్తృతమై, పేజానందకరముగ నుండును కాచి నగరపు చొలినిరలయందు కాన్త్రింపు పులిగిరిపెలు మనస్సునకు పరాజముగ జాతి కల్పించును రాజధాని యగు లిమా నగరమునకు కార్లో అనునది రేపుశేంద్రము ఇచ్చు చార్లూరపు సందడి అధికముగ నుండుటచే, ఇది 'వాటిజు వగ' మనబడుచున్నది ఇచ్చటి రేపువందు ఎదిగ్గములైర అద్ది కట్టులు దిర్బిలవబడి, ఓడలు అంగురు దిండుటకు దొకర్గములు కల్పించ బడినవి ఈ రేపువనుడి రాజధానినీది, పెట్టెడి పాతీర్క, అరోయా నగరములకును లైలు మార్గములు గలవి ఈ రేపు పమీవమందలి జన సంఖ్య 1 లక్ష 80 వేలు దానితో అధికసంఖ్యాకులు వదజులు కొందరు ఓడలతో పంచదార బస్తాను, దూది తేళ్ళను ముడి రాగిని ఎక్కించి తవ్వంముగా లింపున వేతనములతో తీవనము సాగుచు నున్నారు మరికొందరు విదేశముల నుండి ఉడతద్వారా దిండుతయగు యంత్ర పరికరములను, వస్త్రములను, కలప ముప్పగు సామానులను రేపువకు వేరేవేరి, దాని మూలమున లింపున వేతనములతో నీదించెను

కాల్లోను ఆగ్నేయమున విద్యో, అను మరెయ్యో లేవు కలదు ఇచ్చట అందీప్ పర్వత వల్లము పార్శ్వమునై నుండి ఒక నది క్రిందికి ప్రవహించి మహిష్ ప్రముద్రములో కలియుచున్నది ఈ కేపునుండి బయలుదేరి ఒక ప్రధానమైన రైలుమార్గము, మైసూరును గుండా ఆగ్నేయ దిశకు పోగి పోవును దక్షిణ పెద్దా రేళములో మొదటి అను పది ముత్యముగు ఒక కేపు కుట్టా, ప్యూచో, అరిక్కిపా అను నగరముల నుండి అధిక పరిమాణములో ఇచ్చటికి ఉన్ని కొని రాబడి, విశేషములకు ఎగుమతి చేయబడును

అందీప్ పీఠభూమి తీర మైసూరునువలె తూర్పుగా నున్న ఈ పీఠభూమి, తూర్పు చెన్నైను అందీప్ పర్వత శివముల నడుమ వాయవ్య దిశనుండి, ఆగ్నేయ దిశపరకు విస్తరించి యున్నది ఈ పీఠభూమిపై పెంపు, నీటి మడుగులు గంపు నీరు నిలుచు కొన్ని పల్లపుభూములు కొంత కాణము తర్వాత, జలమృద్ధి గల పెద్ద పరస్పరముగా ఏర్పడినవి ప్రపంచ మందలి పీఠభూములపై మన్న ఇట్టి మంచినీటి పరస్పరంలోకల బీజకాకా అనునది గరిష్ఠ ప్రమాణము కలది ఈ పరస్పర ప్యూచోకు తూర్పున నున్నది పర్శిమును ఈ పీఠభూమి నుండి వడివడిగా క్రిందికి ప్రవహించు చిన్న కాలువలు, వచ్చు తీరమందలి కుప్ప, భూములకు నీటిని పర పరా చేయును తూర్పు ప్రాంతమందలి లోని న నదులు పల్లపు ప్రాంతమందున్న పార్శ్వభూముల గుండా ప్రవహించి క్రితకో రేళములో ప్రవహించుచున్నది

శిలో వృత్తి అందీప్ పీఠభూమి యందలి ఎగువ ప్రాంతము అతి శీతలముగ నుండును అచ్చట సంవత్సరము పొడవున చెన్నుగలి పీచుచుండును ఎత్తు పల్లములను బట్టి అవరి వాతావరణము మారుచుండును ఎముద్రయువట్టి దురగముగా నుండుటచే, ఇచ్చట హిందూ యొక్క శీతల ప్రభావ మెంతమాత్రము గానింపదు సాంఘికత వాతా వరణ ప్రమాణము 80 షా కంటె అధికముగ నుండును 12,500 అడుగుల ఎత్తున నున్న ప్యూచోయందు సాంఘికత నగలు వాతావరణము 450 షా వరకుండును సంవత్సరము పొడవున వైదిక వాతావరణ ప్రమాణముల అత్యంత తీవ్ర ముగ నుండును అల్ప వాతావరణ నీడవను వలన ఉన్నత భూమిపై నీరు గాలియందు ప్రాణవాయువు తక్కువ శాత ములో నుండుటవలన, అచ్చటి ప్రజలు శారీరకముగా వాత

వశ్యము లేని మందముగ నుండురు దక్షిణమునుండి ఉత్తర మునకు పోవుచోను పర్వత వర్ష మెగును ఇరియు విశేష మముగా వేసవిలోనే పుట్టిల్లు ఎత్తునుబట్టి మార్పు చెందు పర్వతముల సంవత్సరమువలన 18 నుండి 40 అంగుళముల వరకు మట్టిలు చుండును

సహ్యాద్రియ నందర ఎత్తులో గల తూర్పున బట్టియు, శిలోష్ఠ పీఠియందు మట్టిల్లు వాయువ్యుల ననుసరించియు, ఉత్తిష్ఠముల పెరుగుదలయందు వ్యత్యాసము గోచరించును 11,000 అడుగుల ఎత్తునకు తక్కువగా నుండు కొండ లోయల (గుండు అరణ్యములు పెరుగును 11,000 నుండి 14,000 అడుగుల ఎత్తుల ప్రాంతమందు పెరుగు గడ్డి మున్నగు వలు లాముల పంటగ్రాములు గొర్రెలు మున్నగు జంతువులకు యోగ్యముగ నుండరు సముద్ర మట్టమునకు 14,000 నుండి 17,000 అడుగుల ఎత్తున నున్న ప్రాంతమందు చలి మిక్కిలముగా నుండుటచే, ఉత్తిష్ఠముల అచ్చట దీర్ఘగా పెంపులు అంతకు పై న అవలు మొక్కలు మొలచుటను అసాధ్యము

వ్యవసాయము చిన్న చిన్న వ్యవసాయ శ్రేణులు లందు చేశీయులు మొక్కతోన్న, కార్మి, గోధుమ, బంగాళా దుంపలు, వండ్లు మున్నగు వాటిని ఎండించెదరు పేటలు బుతువులందు కొందరు వ్యవసాయచారులు తీరప్రాంత మందలి వ్యవసాయ శ్రేణులకు శరణి పోయెదరు దక్షిణ మందన్న కల్లో పర్వత ప్రాంతమందలి ప్రధాన వ్యవసాయ శీలద్రము ఉన్నత భూములందు వ్యవసాయ కళావదు కర్షకుల స్వయం ఆసక్తి నిమిత్తమే గాని, వ్యాపారాధ్యము కాదు అందీప్ పర్వత ప్రాంత మందున్న వ్యవసాయ శ్రేణు మనకు సమీపముననే గల ప్రతి గ్రామమందు వందల కొద్ది పంటలు పెంచబడును మార్పిడియైన భాగ్యమును, కొంత ప్రాంత మందలి వంటకరకును గ్రామమునకు చేరుటకు గాడిద లుపయోగించ బడును ఎద్దులు నున్నగు షేతర జంతువులు కూడ ఈ పటి పువయోగి వదునుచున్న రైలుల పేడదము, పల్లపు భాగములుగా భూవిశేషము, సహకార వ్యవసాయ విభావములేమి, అయోగ్య మగు భూభాగము, శిలోష్ఠ వాతావరణ బెత్తిమలు - ఇవియందు పెద్దాలో వ్యవసాయాధిపత్యి అలంకములుగా వదిలమింపవలె కొండ లోయలందలి వ్యవసాయ కళాములో వాడక భాగము చేపలము నువన శ్రమవలననే జరిగెనుచున్నది అచ్చటచ్చట

ప్రవహించు కాలువల ద్వారానే ఇచ్చటి వ్యవసాయ భూము లు: నీటి వనశీ కలుగుచున్నది

ఖనిజములు పీఠభూమియందు ముఖ్యముగా లభించు ఖనిజములు ఖాళియ నువడకు విశేషముగా దోహద మొనరు చున్నది ఈ ఖనిజమే ఈ చేశమును ప్రియసుధాని అక ద్రించి, ఇక్కా-కాల్వడవనమను పేరున యొకను పెద్దాలో అత్యధును ఇతర ప్రభావ లోహములలో చెండి, రాగ కూడ కలవు మిశ్రమ ఉప్పు లోహమును తయారుచేయుట కుప యోగపడు వనాటమును ఖనిజములూడ అచ్చటి దొరకును ఈ చేశములో ఖనిజములను ప్రవృత్తియు గుత్తాధికారము తెల్లకొలిచారే అనుభవించు చున్నారని భావించియులు, మెట్టిలోను ఈ గనులలో కాల్వలముగా మూత్రమి పరిచేయు చున్నారని రచనా ఇట్లుచులు, ఇందనముల లేమి, ప్లాటో కాల్వలకు పాంశేత అవమర్కత - ఇవన్నీయు గనుల పరిశ్ర మాభివృద్ధికి అవకాశములుగ నున్నవి పీఠభూమి నుండి రేవులను దోవు రైలుమార్గములు కొంత మూత్రమే కలవు ఖనిజములలో 90 శాతము అలోయా, పెక్రోడి పాఫోర్, బహిషముడ గలవు గనుల కేంద్రీకృతమై ఉన్న ఈ మండల మునకును, రాజధానియగు తిమా నగరమునకును వడుచు, రైలు మార్గము కలదు కంచర గాడిచలు, బురువులు మోయు ఇతర అంతువులు నడచు కాళికాటలు చిన్న చిన్న ఇతర గనుల నడచు కాల్వలయను ఈ చేశమందు లభించు కొలది నేల దొంగ్గ, పెక్రోడి పాఫోర్ యంతరి రాగగనుల కాగ్యలలా పనులకు మూత్రమే పరివర్తింపు నీరమందలి టలారా నుండ లములో దొరకు మానె చేశావనవలలను తీర్చు బాదు అంచుచే పీఠభూ ఇతర చేశముల నుండి పెద్ద మొత్తములలో పెక్రోలిను దిగుతున్న చేశావనవల యున్నది ఉప్పు తలనుందు వీరు అప్రారంభమైన గాళి తెల్లచాళి అత్యధుమునకు భంగము కల్గించు చుండును అందుచే గనుల యజమానులగు చారు, అనవల్లలను, అనవల్లకల్లులైన ప్లాటో భార తియులు, మెట్టియను మూత్రమే విధిచే వసులలో వియో గించవలసి వచ్చుచున్నది

ప్రజలు, ఇతర వాణిజ్యములు పెద్దా చేశములలో భారతీయులు, మెట్టిలోలు అత్యధికులు వీరు చారిత్రమునర విందురు, నికృష్టరకలో బీదించుచున్నారని కొంతయన అను వచార్థము కలిగిన రోచాచిత్రములను వసులుట అచ్చటి ప్రజల

కొక సామాన్యదుగు అలవాటు వారు చిన్న చిన్న ఘోరిం ద్దలో నివసించుచు, గొర్రెయ, ఇలామా, బెల్లెవా, అల్పాకా అను అనువులను పెంచుచు జీవించుచు వారు దీర్ఘముగను, వరులుగను ఉండు ఉడువులను ధరింతురు, వాటికంతగా కట్టుమట్టి ఉండదు ప్రతి వంశవృద్ధులు చాలినంత ఉన్న ఆ చేశములో అత్యధుగను అల్పాకా అంతువుల నుండి తీయు ఉన్న అమృతము మైవరి దిశలలో మంచున్న అరిక్కిపా వగరము ఉన్నది తుళుడరచు ప్రభావ కేంద్రముగా వాని వెళ్ళినది అచ్చటినుండి ఉన్న ల్పాకా ప్రిమాంములలో వెలుకెనే నగరమొకడు సంబంధి, అచ్చటినుండి ప్రవచ వలయులై గుమతి చేయుటచు

వర్గములు దక్షిణ ప్రాంతమందున్నకుడి స్తనగరము అందరి పర్వతముల తుంగు పార్వమున నున్నది ఉత్పల్లది వగరము అక్కా-పార్వములములకు చాలాదూర సుండును ఇచ్చటికి ఉత్పల్లది వ్యవసాయ కేంద్రముగ మూత్రమే ఉన్నది ఇటీవల ఈ వగరము ఉన్న పర్వతము కేంద్రముగ ప్రవృత్తి గవినది ఇచ్చటినుండి దక్షిణమున నున్న అత్యున్నత వగరమున కొక అంతు రైలుమార్గము కలదు మెట్టియో రైలు మార్గము వాయవ్య దిశగా తిమా నగరము వరకు పోవును తూర్పు వల్లపు వల్లపు ఉత్పల్లదికర్ణమును, పేరు గానియును కలిగి, పల్లపును వచ్చగనుండు వేరక ప్రాంత ఉత్పల్లములలో కళకళలాడు మాంటువా అను ఈ వల్లపు ప్రాంతము, చైవ చేర్పొనువదిర పీఠభూమికి సూర్యుగా, పెద్దమార్గమున నున్నది వల్లపు అనంతభుగలక, రచనా సావగర్వములు తక్కువగా నుండుటవలన, ఈ ప్రాంతపు అర్ధి రాష్ట్రవృద్ధి వెనుకబడినది రట్టురు, అలాటా, అను తిగురు వచార్థము ఇచ్చటి ఉత్పల్లదియను ప్రభావ ద్రుష్టములు స్త్రీల నును తయారు చేయుటకు సింగోనా తిట్లు పెరుచు ఉపయోగించెదరు కొంతకాలము క్రిందట, ప్రవచవసుగిటికి పెద్దాచేశము నుండివై సింగోనా వరసగా అగుచుండెడి కాని తరువాత ఈస్ట్ ఇండి డీప్లతో పోలిచేయుతేక, ఈ చేశము సింగోనా చార్వాసరములో వస్తవదెడి

మాంటువా ప్రాంతములకి కొక గుర్తులని విశేష ప్రాముఖ్యము కలదు ఈ వంట ప్రధానముగా తోయల పెన ప్రాంతమునకు వెలిమివై యున్నది ఈ వల్లపు ప్రాంతములందలి ఉత్తరభాగము పెక్రోలివకు ప్రవృత్తి

చెందిన ఉత్తరమున నున్న ఇన్స్ట్రూన్ అనుదేవు అనుబాసన కడిచె నున్నది దీనికి పశ్చిమమున నున్న ప్రాంతము ఉడ ప్రయాణమునకు అవసరముగా ముందు ఇన్స్ట్రూన్ నకు చుట్టుప్రక్కల రట్టమైన అడవులను, కాటోపజాఖిలుగ నుండు కాలువలును గలవు ఉష్ణప్రధానములైన అడవులయందు వెంటు వెంటయు, పరిసరములం దుత్పత్తి యగు వర్షవసాయవలన దయు కాలువలపై ఇచ్చటికి చేరవేయ బడును ఇన్స్ట్రూన్ వగరము ఉత్తర నిమ్న ప్రాంతములలి మధ్య భాగమున నున్నది ఇచ్చటనుండియే ప్రధానముగా రట్టయ, బజాటాలు పగురులి యగును రట్టయవ్యాపారము కీరంతులచే, పూర్వము ఇన్స్ట్రూన్ వగరము అచేధార మయ్యెను కాని ఇటీవల అచ్చట మానెనను త్రవ్వకము వలన, ఈ వగరమునకు మరల ప్రాముఖ్యము చేయఁబడినది

దాతీజ్యము రవాణా విధులు, ప్రతిభాశోభిష్ట స్థితి, ప్రజల నిష్కృష్ట జీవితము-ఇవన్నియు అర్థిక, పారిశ్రామిక, దాతజ్యాలివ్వడికి అంతరాయము కల్గించినది ప్రస్తీ, మత్స్య వచార్థములు, పంచదార, రాగి, ఉన్ని, రాగి, తుత్తువాగము, నీమను, పెట్రోలియము మున్నగునవి అమెరికా, బ్రిటను, చిలి చేతముల తెగుమతయగు ముఖ్య వచార్థములు అపార దానములు, రసాయనములు, యంత్రములు వగిగును అక్కనీ, బ్రిటను, అమెరికా చేతములనుండి దిగుమతి యగును పెనామా కాలువ నిర్మాణము వలన, యూరపు, తూర్పు అమెరికా లండనులతో పెరుచేశమునకు గల వ్యాపారము చాలవరకు అభివృద్ధి చెందినది ఇటీవల అండిన్ వర్షముల పై గా, ఆసు జాన్ నదియొక్క ఉపనది వరకు ఆ రవాచారీ మార్గము నిర్మించబడినది ప్రస్తుతము క్రమపద్ధతి ననుసరించి అన్ని ప్రాంతములకు విమానములు ప్రయాణించు చున్నవి పెర్క్యిన్ దేశములో దూరమందయ్య మాయమాల ప్రాంతముల నన్నిటిని కలుపుచు క్రోత్త రవాచారులు, విమాన యానములు క్రమముగా నిర్మించబడు చున్నవి

ను ఇ

పెర్క్యిన్, సర్ విలియం హెన్రీ (1838-1907)

తన జీవితమంతయు రసాయనశాస్త్ర పురోభివృద్ధి కొరకే ధారపోసిన మహానిపుణుడు, "అనిలిన్" అను ద్రవ్య విచ్ఛాతములైన వితీయం హెన్రీ పెర్క్యిన్ 1838న సంవత్సరము మార్చి 12న తేదీన లండన్ వగరమున జన్మించెను

ఇతడు ప్రాంతమిక విద్యను లండను ఓనీ మ్యూలులో అత్యుపయోగము తన విద్యను విమయముతయు రసాయన శాస్త్ర అధ్యయనమునకే వినియోగించెడివాడు పెర్క్యిన్, తన ప్రాంత మిక విద్య పూర్తి చేసికొని, నుట్రిడ్జ్ రసాయన శాస్త్రాచార్యులైన సీ రట్టర్ల వాన్ వర్క్ మన్ వర్క్ తన అధికార శాస్త్రము 'త్యంతులకు "రాయల్ కాలేజ్ ఆఫ్ ఇమిన్సీ"లో విద్యార్థిగా చేరెను

చదువు ముగించుకొని పెర్క్యిన్ ఆ కాలేజీ లోనే వాక్ మన్ యొక్క పహాను అధ్యాపకుడుగా చేరెను వాక్ మన్ ఉపన్యాసములు విని ఉత్సాహపూరితులై, అతని ప్రోత్సాహము వలన పెర్క్యిన్ తన ఇంటివద్దగ ఒక దిన్న ప్రయోగశాల వేర్వేరుచూచి పాయకాణముల అతని ప్రయోగములు వ్యయముగా చేయుచుండెడి వాడు అట్టి ప్రయత్నములలో కృతముగా 'క్విక్రైన్' అను వ్యవసౌకరి నుండి అత్యుపయోగ విషయముల తయారుచేయుటకు అతడు చేసిన ప్రయత్నములు అతి ముఖ్యములువివి ఈ ప్రయోగ వరంపరం వర్తవసౌకరీ "మావో" అను అనిలిన్ వర్ష ద్రవ్య నిర్మాణమునకు దారి దీపివడి అనిలిన్ ను పోటాపయం క్రైస్టామేజీతో అల్పకరణము చేయగా, అతడొంచిన క్విక్రైన్ ను బదులుగా ఒక నల్ల విచ్ఛాత మేర్పడెను దీనినుండి ఒక ఊదారంగు ద్రవ్యమును పెర్క్యిన్ విడదీయ గలిగెను ఈ కృత్రిమ వర్షద్రవ్యము ల్బల అర్థకము నకు అతి ప్రత్యక్షమైనదిగా నిరూపించబడినది ఇది "మావో" అను సంకేతనామముతో, అర్థకమునకు తగ్గిన అనిలిన్తో అత్యుపయోగము వలన త్వరలో విరివిగా వాడుకలోనికి వచ్చినది కృత్రిమవర్షద్రవ్య నిర్మాణమునకు ఇది కాలి అని చెప్పవచ్చును

1856లో మావో అను ఈ అర్థక వర్ష రంగును కాలి పత్తిను ఉత్పత్తి చేయుటకు ప్రత్యేకాధికారమును పెర్క్యిన్ పొందెను వీరన పెర్క్యిన్ తన తండ్రిని, తమ్ముని వహించుటకొని "హాలో" దగ్గర క్రిస్టల్ గ్రీస్ అను ప్రతీకమున ఒక కృత్రిమ వర్షద్రవ్య కర్మాగారమును స్థాపించెను "అనిలిన్" అను పదని వహించగ్ల ద్రవ్యమును గూడ కృత్రిమముగా పెద్ద ఎత్తున తయారు చేయుటకు అతి ముఖ్యమైన పారిశ్రామిక వర్తకదీని గూడ అదేదే తనవిచ్చెను అంతముయందు ఈ రంగు వచార్థమును "మావర్" ప్రియమిడి తయారు చేసెడి వారు కృత్రిమముగా దీనిని తయారు చేయుట ప్రాంత

గురుకులం, ప్రాంత పద్ధతి పూర్తిగా మూలనడిచి త్వరలో పెర్సన్ అతిథిమను తయారు చేయటకు కూడ జరిగి 'పెరెంటు'ను పరిశీలించి తరచుగా చాలకాలము వరకు కృషిను వర్ణద్రవ్యముల తయారీ గ్రీన్ ఫీల్డ్ గ్రీన్ పరిశ్రమల యొక్క గుర్తింపుకై మరెవరినూ పి ఎన్ యువ్వు అను కృత్యములతో కలిసి పెర్సన్ 'గ్రామోల్', 'ట్రాక్టర్' అంటే అను కట్టన రసాయన పర్యవేక్షణను గూడ నిర్వహించుగా తయారు చేయగలిగెను

పెర్సన్ అనేక ఇతర వర్ణ ద్రవ్యముల యొక్కయు, ముగ్ధ ద్రవ్యముల యొక్కయు అనునిర్మాణ విషయము విస్తృతమయిన పరిశోధనములు కాచించెను తన ప్రయోగ పరిశోధనముల ఫలితముగా, 1936లో బోర్లాన్, ఓర్ రే లిండు సుపావనకు కారణమైన మయిన "టుమరిన్" అను కర్కన రసాయనద్రవ్యమును కృత్రిమముగా తయారుచేసి చాలి అలు విర్యావమును ఇతడు నిర్ణయించ గలిగెను 'పాలిథెన్' అను మరొక పదాన్ని కర్కన రసాయన పర్యవేక్షణయొక్క అలు విర్యావమును గురించి గూడ ఇతడు ప్రయోగములను జరిపెను

1975 సంవత్సరమునుండి, పెర్సన్ ఫౌల్డ్రానిక్ విభాగమునుండి విడిచి, తన కాలము నంతయు రసాయన శాస్త్ర పరిశోధనముననే వినియోగించెను 1978వ సం. వ కర్కన అవశ్యకత అన్వయము కృత్రిమవిర్యావ ప్రయోగ ఇతడు పరిశోధించి కనుగొనెను ఈ ప్రక్రియ "పెర్సన్ రియోక్స్" అను పేరుతో పేరిటని పాఠశాలలో మున్నది దీనియందు అరోమాటిక్ ఇత్తికావలయు, మజ్జానుజాలన గమలతోను, చాలి ఎన్ ట్రైబైల్ అతోను సంయోగించి C-అవశ్యకత అన్వయము తయారు చేయవచ్చును ఉదా "టుమరిన్ అసిడ్", సిస్టామిక్ అసిడ్లు ఈ విధానము వనునీచి చేయబడుచున్నది ఇది గాక అయిప్రోజన్ శేత్రమున కాలిని ద్రవపరిమితును గురించి గూడ పెర్సన్ విమలముగా పరిశోధనములు పరిచెను ఇతడు అయిప్రోజన్ క్రమశక్తిని గురించి లెక్కపెట్టెను

పెర్సన్ చేసిన అమూల్యపరిశోధనముల ఫలితములను గుర్తించి రాబుల్ పొన్నట్లవారు 1976లో ఇతనికి 'రాయల్ సెలెక్ట్ ప్రధానము' చేసిరి 1977లో పెర్సన్ కు 'దేవీమత'ల బహుళగణితపరిచి వివిధమైన బ్రెన్

వైజ్ఞానిక సంస్థలు, తదితర విదేశ వైజ్ఞానిక సంస్థలు పెర్సన్ శాస్త్రజ్ఞుని పలువిధముల పురస్కరించి, పంపించెను బ్రిటన్ ప్రభుత్వము 1980లో 'సర్' అను టైతురము నిచ్చి ఈ మహా కయిని గృహించెను

1987వ సంవత్సరం తన 82వ ఏట 'వశం' యందలి తన పుణ్యవేదమున పెర్సన్ కన్నుమూసెను

వి సుం

పెర్సెలాటి (1748-1827)

విర్యా చరిత్రలో ప్రఖ్యాతి పొందిన మహా పురుషులలో పెర్సెలాటి యొక్కడు విద్య వలననే మానవజాతి ముద్దరించుట పాఠ్యమును సంపూర్ణ విశ్వాసముతో చేరెడు, అభ్యాసకు విద్య గరచి, చాలి ముద్దరించ నిశ్చయ పడుకొనెను అయి కాతడు తీవ్రశాంతము వరకు అధ్యాపక వృత్తిని పరిపాలించెను విశాల వ్యాప్తయముతో, నవనతతో, విద్యార్థివ్రేలుతో విద్యార్థిధనమునకు, పంపి మంత్రికరమనకు అతడు తన జీవితమును ధారపోసెను అతని భావములు, భోధనా మూలములు, ప్రయోగముల ఫలితములు అధునిక పాఠశాలలకు దనునీచి అడుచున్నది

జోహన్ క్రిస్టిన్ పెర్సెలాటి అను నాతడు సిక్కిం నైందు వందలి తాలూకా వట్టణమున 1748వ సంవత్సరములో జన్మించెను అతని కై చేందగ్ల ప్రాయమున తిండి పరిశోధించెను కామను, తన పోలిరియ, బల్లి పరిశోధనముతో మండికి పెరిపు దినములను కైస్తవ మతపోషణచేసి అన అంబాగారి వర్ణ గదపై చుండెను రయి, ప్రేమభావములను తన రత్న ముండియు, కై వత్సక్తి, సు శాశ్వతములు ముప్పై గు సుగంధములను కాశముండియు గ్రహించెను

కాలక్రమము మండియు అతడు మహా గ్రంథియులగు చరిత్ర ముల జోధులను కారించెను కాని తన వార్తా, పుష్కలము ముడినందున, ఆ విద్యయందు మండి కై ప్రవేశించెను అంతకు వ్యాయవాదిగ చేరి పాఠ్యములను కాపాడి, కాలి ముద్దరించు పరిచెను, కాని ఆ పుకల్పమును గూడ నిడిచిపెట్టెను స్థాన గ్రామంలో కర్కనకు కృషి చేయించు పావన వర్ణ పాయ పద్ధతులను బ్రతిని నిర్మి, పంపియు ముద్దరించ రచించెను మెదవర్ణమున దూరీ అను ప్రఖ్యాత పురుగుడు రచించిన 'ఎమిల్', 'దోనల్ కాంట్లాట్' అను రెండు గ్రంథములతో నాతడు వాళ్ళు చదివి అంతరంగములను పాఠశాలములో

మంచి కూనవడేత చేయకలెను అతని కిదిగమం దెప్పి కష్టపర్వముల వైవ నోర్చి, దుర్బర చారిద్ర్యముతో అతనికి అందగూ నుండిన రగ్వర్ణుని "పవాదుల్లిన" అనువాసు అతనికి కెంతయో పేన వేసెను

'మ్యూజిక్' అను తన వ్యవశ కేరిగూమిలో పెద్దెలాశి కొందరు పేద బాలురకు, అచాదుల కిందట శిక్షణ పిచ్చును, తన ఆర్యావక పృత్తిని ప్రారంభించెను "దీదల సుద్దరించుటకు బదులు కానే రగిద్రమున మనుగుటలే, 1779లో ఆ సంవత్సరము మూపురేయవలెని వచ్చెను పిదప వాతడు 18 వ సంవత్సరములు కొంత గ్రంథరచనమున కాలము గడిపెను "ది ఆమెరిగ్ అనర్ ఆఫ్ ఎ హెర్బిల్", "లియోనార్డ్ అండ్ గెర్ ట్రూట్", "క్రిష్టల్ అండ్ ఎలిజా" అను గ్రంథములను రచించి, చాలి దాదారా తన భావములను ప్రకటించెను 1786వ సంవత్సరములో

చిత్రము 22



పెద్దెలాశి

కాలయందు అచార్యులమధుని ప్రవేశించెను అచట నుండిన మూడు సంవత్సరములలో తన సూతన బోధన పద్ధతులను, ప్రయోగములను సాధించెను పిదప ముచ్చెన్ లున్ కాన్సెంట్ పారశాలకు తరలెను ఒక సంవత్సరము లోపుననే అతడు అక్కడనుండి డిప్లొమ అను పట్టమును వేసెను అక్కట ప్రత్యాశి కొందిన ఒక విద్యార్థులందఱు అతి అనుప్రదముగ నడిపెను ఉపాధ్యాయులకు శిక్షణ మొనరు కావున స్థాపించెను లిక్ పా రేజములోని ప్రముఖ లాస్పర్సు చాల ప్రస్తుతించి, పెద్దెలాశిని వేసెముగా కొనియోడిసి కాలక్రమేణ అ పండ్ల యిం సంవత్సరములు బయలుదేరి అని యంతరించెను అంత పెద్దెలాశి క్లిండి అను గ్రామమునకు పోయి, అక్కట 12 మంది అచార్య కీర్తనలో నొక పాఠశాలను ప్రారంభించెను అప్పటి కాలవనకు వ్యాఖ్యయు వైబిలెను శక్తిహీనుడై

అంతర్గతలో తిరిగి అతడు 'మ్యూజిక్' న వేసెను మూడు సంవత్సరముల పిదప అతడు 1827 ఏప్రిల్ 17న క్షయబ్ధు డాయెను అతని సమాధిపై "ఒక మంచి పాడుడు, నిజమగు కై ప్రభుడు, పలము ఇగిలులలే కాని, కావేమియు వచ్చి డిందెదెను" అను వాక్యములు వ్రాయబడినవి

పెద్దెలాశి విద్యార్థ శ్రద్ధలపై క్రొత్త ప్రవ మత సిద్ధాంతముల నమనించి యుండును మానవుడు వైచారక ంధూతుడు తగవంతకు ప్రబాదించు శక్తిసామర్థ్యములు ప్రతి వ్యక్తి యందును విడిదికృతమై యుండును మానవజాతి యొక్క పర్యవృత్తులను ప్రకృతి వికసితవేయియు అచార్యుల వైవచారు ప్రతి బాలుని వ్యక్తిత్వములను చాల పవిత్రమైన దని గ్రహించవలెను పాఠశాల అత్యము కాంతా రికింకు విభావము నంతవేయకు గాని, బోధనము గాను ప్రతి వ్యక్తి యందును గల శక్తి సామర్థ్యములను వికసితవేసే మానవజాతి వ్యావృత్తము నందివేయుటయే విద్యయొక్క అత్యము అందుకు కార్యము చాల ప్రధానమైన దక గావున, ప్రారంభ విద్య లేని ప్రాథమిక విద్యయే ముఖ్యమైనదని పెద్దెలాశి భావించి, దానిపై తన తీవ్రమును, తన పర్యవృత్తమును భార పోసెను

ప్రారంభ విద్యను తల్లి ప్రేమతో మెరుగు పెట్టును విద్య తల్లిని ప్రేమించుచు పృష్టికర్తను ప్రేమించుటను శిక్షిం కొనము గృహమే తొలి పాఠశాల తల్లి బోధనమే విద్యకు మూలము నక విచారమునకు, వైది జీవితమునకు అనియే సాధనము కాలం దక్షిణించవలెనన నేల జ్ఞానమును మాస్త్రిక రించి, తల్లుల కందుకాటులో నుండునట్ల నొనర్చి, గృహములను పంపురించినకో, పాఠశాల యవసరమును తగ్గింపవచ్చునని పెద్దెలాశి భావము

పెద్దెలాశి బోధన పద్ధతికి మూలము సహజజ్ఞానము లేక అంతర్జ్ఞానము బోధన వైదిక ప్రదంపనము అంత కాహ్యంద్రియములపై శక్తిండు ప్రత్యక్ష ప్రభావమును లేక పంపూరమును సహజజ్ఞాన మందెందు అనగా బోధనము విద్యార్థి యొక్క ప్రవృత్తులనుభవముపైనే లేక సహజజ్ఞానము పైన అభాగనది యుండవలెను ప్రకృతికి, కాలానికి వదును నుభవశక్తిత్వ మవనరము లేదు ఉపాధ్యాయుడు, పాఠ్య గ్రంథముల కంటె, విద్యార్థికి పాపునుభవము, పశి లవను ముఖ్యములైనవి చాటిని భావతో తేర్చవచ్చును

సహజ జ్ఞానమును పొందుటకు పూర్వము చివరము వరకు జాతముతో నిలవరాదు అధర్వణమున అభివ్యక్తులగు సహజ జ్ఞానము, అమితమృదుల వృద్ధిమగు చరిత్రనము, అనంతరము నిర్మలమగు కావోదయము - ఇవియే సకల బోధనమునకు సాధరములని పెద్దొకాని విశ్వాసము

బోధనము మాత్రములగు మూలాంశములతో ప్రారంభమై, ఆక మెట్టునుండి సుఖయోగ మెట్టునకు అభివృద్ధి మగు క్రమముతో కాలకాలికం నువోదికానము ననుసరించి సాగవలెను. ఆక కాగమున పరిపూర్ణత కొనిన తరువాతనే మరియొక కాగమునకు బోవలెను బోధన విషయములు, లేదని కావీనుండి మారపురాణి క్రమముగా విస్తరింపవలెను కాటనికీ కదు చేరువై పది తన లేదాము కవత తన లేదామును గూర్చిన విషయముల నుండి పరివరములకు, పరవ రూరపు పిమలకు జ్ఞానము విస్తరింపవలెను

సకల జ్ఞానమును మాతృకకేవల రచించి పెద్దొకాని, విజ్ఞానమంతయు పరిశుద్ధ, రూపము, మాట అను మూడు తరగతులుగ నుండునని చెప్పిన సకల అవధార్థములకు దూరము టుండును, కావీని పెట్టించుచున్న, కావర్యాదా వర్ణించే వచ్చును ఉపయోగమునందే కాన అభివృద్ధి జొందును ఉద్ధారణమును పంకాదలమును చేర్చిన పిమ్మటనే కాటలకు చదువుకు సర్వవలెను అట్లే గణితమున మనోగణితమును ముందు చేర్చవలెను చిత్రలేఖనమున గూడ, రేఖలు, కోణ ములు, వక్రరేఖలతో ప్రారంభించి వలెను సకల బోధనమును క్రమాత్మకముగ నుండవలెనని అతడు చెప్పెను

విద్యన పులిగిన ప్రధానము పాఠశాల, కళ్యాణగారము కలిసి యుండవలెను ప్రతి విద్యార్థియు తృప్తి చేయుటకైగా పరియోజక వృత్తి పులిగి పులిగిన అంతరముకొన వలెనని పెద్దొకాని వాగ్దాశించెను

సాధారణ, అనుభవము, అభ్యాసము - ఈ మూడును మానసిక వైఖరి విశాసమునకు సాధనములు వ్యక్తికి జ్ఞానము కంటె వైఖరి ద్రవ్యమును ముఖ్యము, అభ్యాసమునకంటె, విద్యార్థికి నడుమ ప్రేమ ముఖ్యము అట్టి ప్రేమ మూలము ననే, సుఖరహితమును బోధించునట్లే, విద్యార్థిలు కావీని అంతరమృదుల సాధ్యమగును పాఠశాలము క్రమశిక్షణ మును శిక్ష మూలమున కాక, అవోర్వ్యక్తి ప్రేమ వలననే సాధించి వలెనని అతని మాటలు

పెద్దొకాని ఉన్న కాళయములతో, ఉన్నట్టు కానము అతో, బోధన విధానమును గురించి, విద్యార్థిభాగ్యం అవ్యక్తము లను గురించి పంపు చుంట్కారమును గురించి పెద్దొక కలులు కలెను కాని అతడు పూనుకొనెను దానికి కానవలెన కత్తి సామర్థ్యము లాకని వర్ణ చేపు అవధరము అభ్యుదయము అతడు బోధించెను దానికి విరుద్ధముగను, పోనొప్పునముగ గూడ నుండెను అయితే, అయిన పేరు తెలిసినను, ఏమి తెలియరున్నను, ఉత్పన్న విషయము మాత్ర మాతనికి నిశ్చయ ముగ తెలియును మానవుని వివ్రతత, కౌన్నత్యము, రహస్యార్థి వ్యంగ్యయత - వీటియం దితనికీ సంపూర్ణ విశ్వాస ముండెను కాలం మతోవిధానమును గూర్చిన సంపూర్ణ జ్ఞాన మతనికి గలదు

బో నా

పై తాగరన్

అనంతర కాళికుల కాననా ఫలముపై అమోఘ మునుగ ముగ్రహం వై చిన గణిత శాస్త్రవైఖరిలో "పై కా గరన్" గణనీయమైన మితమహులను అట్టి మహావీరులు: జీవితముల కావరించిన కల్పనా గాభాల్ల నిది భేదించి కల్పనా యభ్యాసమును వివరించుట కష్టసాధ్యమగునని కని ఈ క్రింది విషయ వర్ణనము నందు విచారాభ్యాసములను అంశములు విడిచివేయి లభింప

గ్రీసు దేశమందలి సాహెను వర్ణనము, పై కాగరను అప్పస్తానము పై కాగరను క్రి పూ కలిగి తో అప్పించి, కలిగి మగడంచెనాదు గ్రీకులలో నువో గణిత శాస్త్రజ్ఞు డును, క్యోతిశాస్త్రజ్ఞుడును అయిన తేల్పు మండతుకు పై కాగరను సమకాలికుడు తేల్పు మండతుకీ మొట్టమొదట జ్యూమికి శాస్త్రముపై పు బండతుకీ దృష్టిని మరల్చినాడు మొదట పై రెను వర్ణన విధానరయన ఫలెవరేజీ వర్ణన, తరువాత అవాగ్ధియోమాండరు ఎన్నియ పై కాగరను అధ్యయన మొనర్చెను అవాగ్ధియోమాండరు పై కాగరమును తీట్లు కట్టయమునకు రోచలించెనాది హిగోర లేనని అవాగ్ధియో మాండరు మాట ననుసరించి పై కాగరను, తీతపు దేశము నందలి తీట్లు కట్టయమునకు వెడలి, అచ్చట కొన్ని సంవత్సర ములు నివసించెను తరువాత సతయ సతయ తుగ్గుతున్న పీడి సాహెను వగరమున వివాహ చేర్చురయకొనెను అప్పదాభ్యుదయ పోలి క్రీటు అను రాజయొక్క క్రూర వరిపాం దము క్రిం

నుండు అతడు గనుచించెను పై భాగరము మరల వన గృహమును చీటి, దక్షిణ ఇంటి యందున్న మాగ్నెటిక్ గ్రేహ ప్రాంతమునకు వీరియి, బ్రోటన్ పట్టణమున స్థిరపడిరి యెను అచ్చటనే అతడు "పై భాగరీయ వంప్రచారమును వెల కొల్పెను

ఈ పై భాగరము శక్తిని ఎండ్లకు చెందిన పట్టణలు ఒక ప్రత్యేక తెగగా పేర్కొడిరి ఈ పంథావాదు భాము అన్ని ప్రసిద్ధిచిన విషయములను, రూపొందించిన పదాంతములను అయిలువరచ కూడదని యొక కట్టడి చేసికొనిరి భాము కనిపెట్టిన విషయములను తమ గురువర్ష్యుడగు పై భాగరనునే వివరింప నలసి యుండుట ఆచారముగ నుండును పై భాగరను ప్రాచీన పెట్టిన గ్రంథము తెలియదు లేకున్నను, ఆ మహావీర్య యందు గణిత శాస్త్రము ప్రధాన అధ్యయన విషయమై యుండునట నిశ్చయము పై భాగరను గణితమును ఒక శాస్త్రముగా ఉన్నత పథములోనికి తీర్చెను "శాస్త్రమితి శాస్త్ర పరమము కొక దారాక విద్యగా మార్చిన వాడు పై భాగరనే పరిచనగా, అతడు దాని మౌఖ్యములలోనుపాతులను గాఢించి, దాని పద్ధాంతములను మర్యాద బద్ధిలో పరిశోధించి యున్నాడు" అని బ్రోగ్లను పండితుడు వర్ణించియున్నాడు అతని శాస్త్రమితిని, అతని అంశ గణితమునకును పట్టిపాఠ సంబంధము కలదు అంక గణితో పులకు మారించు శాస్త్రమితి శాస్త్ర సంబంధములు అతనికి అత్యంత ఆదరణీయములుగా నుండెనని తెలియుచున్నది

పై భాగరను ప్రధానముగా కొక పై తీక సంస్కృతము వాల్మీకియునుపై యుండును అయితే, అతని పై తీక, వాల్మీకి విచారము లన్నియు గణిత శాస్త్రాంగముల అధారము పై వనీ నీలిచియుండును పై భాగరను భాను నిర్వచించిన గణితశాస్త్రయొ విషయములను వాల్మీకియుగా వివరించెను అంకగణితము, అనువదీత గణితము, శాస్త్రమితి శాస్త్రము, భౌగోళికశాస్త్రము అనునవి ఆ వాల్మీకియు ఆ వాల్మీకి నమ్మేకనమే పరిపూర్ణ విద్యా విజ్ఞానములకు మూల కందము పై భాగరను భావించెను పైన పేర్కొన్న వాల్మీకి విషయముల సంబంధమున పై భాగరను భావించిన ప్రతీతియును, అవిష్కరణములు, ఈ క్రింద పొందుపరచబడినవి అయితే ఈ విషయములను గూర్చి పై భాగరను ఎట్టి గ్రంథమును రచించి యుండలేదనియు, అయా గ్రంథ

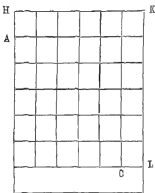
కర్తలు తెల్ల దొంగిన అగ్రప్రాంతముల మీద లని ఆచారము యున్నవియను గ్రహించవలయును

శాస్త్రమితి ఈశిద్ధియను శాస్త్రమితి ఎట్లో, అట్లే పై భాగరను శాస్త్రమితిగూడ విస్తృతములతో పరిపూర్ణము కలదుయన్నది పమాంతరములను, శ్రోతములను, పమాంతర చతుర్ముఖములను అభివర్ణించి యూక్లిడ్ అను శాస్త్రజ్ఞుడు రచించిన మొదటి రెండు పుస్తకములలోగల విషయము యొక్క పారాంతమునే పై భాగరను తెలిసికొని, తోడించెనని విశ్వసించెడు చున్నది శాస్త్రమితి యంతరి ఈ క్రింది ముఖ్య సిద్ధాంతములక క్రమశ్రమము పై భాగరను పండితులకు అంగగట్టబడుచున్నది అయితే అతడు వాల్మీకిగూడ పరియగు ప్రమాణములు భావరాధ (విదన యూక్లిడ్ రూపువలెని యున్నాడు)

1. పమాంతర శ్రీభూమి యొక్క కర్ణముపై గల చతురస్రము శీఘ్రచిన రెండు భుజములంతరి చతురస్రముల మొత్తమునకు పమాంతరము
2. శ్రీభూమి యొక్క కోణముల మొత్తము రెండు పమాంతరములకు పమాంతరము
3. ఒక నిందువు చతురస్రంల నున్న పమాంతరము, పమాంతరముల చేతను, పమా చతురస్రముల చేతను, తేక పక్షము పద్మముల చేతను పూర్తిగా నింపబడచుచున్న పై భాగరను యొక్క అనుయాయులు వృత్తము యొక్క చరణమును సూర్వి తెలిసికొన యత్నించి యున్నట్లు చెప్పబడినది వృత్తము పమాంతర చతురస్రంలో తెల్ల పూర్ణావస్థలో చిత్రమనియు, పమాంతరంలో తెల్ల గోళము పూర్ణావస్థలో కలెననియు వాను వచించిరి గోళముతో ఇమిడ్చదగిన అయిదు క్రమభుజములు కలెనని వారెరిగియు దిశ్శీలంబులందున్నది పమా చతురస్రము యొక్క భుజము, రక్షత, అనుపరిమాణములని పై భాగరను రూపు చేసెట్లు సూచ విశ్లేషించెడు చున్నది

అంకగణితము అన్ని సంఖ్యలను పరి సంఖ్యలుగాను, పేరి సంఖ్యలుగాను వివరించుటతో పై భాగరను అంకగణిత శాస్త్ర సిద్ధాంతమును అంశించెను పేరి సంఖ్యలను అతడు కంఠుల చెను 2n + 1 వంటి పేరి సంఖ్యలను అతడు (n+1)² మనియు n² అను పమాంతరపు సంఖ్యల యొక్క భేదముగా భావించెను 1 మె, 2n + 1 వరకు గల కంఠుల మొత్తము

మనచతురస్ర పంఖ్యగాను, దాని వర్గమూలము భుజముగాను పేర్కొనబడినది. తెందు పంఖ్యలయొక్క గుణకార లక్ష్యములు మనవలయుచు చెప్పబడినది ఒక గుణకార లక్ష్యమునకు కచ్చిత మయిన వర్గమూలము లేనచో, అది దీర్ఘ చతురస్రము అన బడెను మూడు పంఖ్యలయొక్క గుణకార లక్ష్యము 'మన పంఖ్య' అని పేర్కొన బడినది మూడు పంఖ్యలు, తుల్యము లైన వాటికి మన చతురస్రము అని పేరు పెట్టబడినది ఈ నిర్వచనముల కప్పించితిమి ఈ క్రింది జ్యామితీ చిత్రముతో ప్రత్యేక నిర్దేశము కలదు



మనచతురస్ర చిహ్న మనచతురస్రములు కల H K L అను కలవు, A C అను నా (5) మనచతురస్రము చుట్టి పెట్టినచో, ఆ చిత్రముక H L అను మనచతురస్రముగా ఏర్పడిపోవును అందుచే అది పరిమాణమున అధికమగు చతురస్ర అందు ముప్పదియారు (42) చిహ్న మనచతురస్రము లుండుట ఈ అధికస్యమున హేతువు అంతక - నిర్ణాతము లతో పెట్టుటల క్రిమి గణిత శాస్త్రజ్ఞులు కనిపెట్టినది తుల్యచతురస్ర కనిపెట్టబడి యిచ్చు చేయబడిన మమట సంకాత్యము

$(2n^2 + 2n + 1)$, $(2n^2 + 2n)$, $(2n + 1)$ అను పంఖ్యలు ప్రత్యేక పాఖ్యము కలచై యున్నవి ఎందుచేతనన- అది క్రిమిగాను ముగ్ధం క్రిమిగానుయొక్క కర్తమునకును, తెందు భుజములకును నిర్దేశకములు ఈ పంఖ్యలనును పైభా గరను, కాను జ్యామితీయ పాఖ్యములను కనిపెట్టుటకు

మందే, ఎరిగి యుండెనది కాంటర్ పండితుని అభిప్రాయము అందుచే పై భాగరను మనకోణ క్రిమిగానుయొక్క కర్తమున కును, తెందు భుజములకును ప్రతిచైవ సమానములను ఎరిగి యుండె చతుట మందేనొప్పుగము

పై భాగంనకుః క్రిమిగానుయొక్క పంఖ్యలు పరిచితమై యుండెను ఎనువలగునైన శ్రేణులుగా మనవలదిన కాంటర్ మొత్తమును క్రిమిగానుయొక్క పంఖ్య నిర్దేశించును అమగున నున్న శ్రేణిలో 'n' అను కాంటర్లు, దానిపై నున్న శ్రేణిలో ఒక్కొక్క శ్రేణియందును, దాని క్రింది శ్రేణి కంటె ఒక్కొక్క కాంటర్ల కర్తమునందినచో,

$$S \text{ (క్రిమిగా పంఖ్య)} = n + (n-1) + \dots + 2 + 1 = \frac{1}{2} n (n+1)$$

లామియన్ అను గ్రంథములో ఒక భాగమందు పై భా గరను వాడిన భావముయొక్క వివరణ సందర్భమున ఒక వక్రపురు "నీవు వాకేమి నోరింతు" వని పై భాగరనును ప్రశ్నించెనట! అంతట పై భాగరను "మేమి నీవు తెక్క పెట్టు విభావమును చేర్చెద" ననెనట! న గ్రభుడు - "ఆ విభావము వా కిదిరకే తెలిసి యున్నదికదా!" అని యిచ్చెను పై భాగరను - "నీవు తెల్లించు విభావమేదీ" వ గ్రభుడు - "ఒకటి, తెందు, మూడు, వాలుగు" అననది పై భాగరను - "అగును - నీవు వాలుగు అనుకొన్నది పది పంఖ్య - అదియొక పూర్ణమైన క్రిమిగాను అది మా చిహ్నమును"

అంతక, జ్యామితీక, మనవర్గ, క్రావ్య సంబంధి, శ్రేణులలోని అనేక పంఖ్యలతో పై భాగంనీయునుఅకు పరిచయ ముండెనది వికృతంబబడినది మొదటి మూడు శ్రేణులు లేకును విడితములు చివర్లోనే నిర్వచన విష్ణున్నది - వాలుగు పూర్ణాంకములు..

$$a = \frac{2 \times a \times b}{(a+b)} \times (a+b) \quad b \text{ అను నిర్వర్తి యం}$$

దన్న క్రావ్య సంబంధి శ్రేణి యందున్నదిగా చెప్పబడినది ఉదా 8, 3, 2 మదియు 13 అను పంఖ్యలు క్రావ్య సంబంధి శ్రేణియందున్నవి

అనువర్తిత విషయములు ఖగోళశాస్త్రము వంటి అనువర్తిత విషయములను గూర్చి పై భాగరను కాచించిన 'ఉ'పదేశమును గూర్చి వర్ణనముగనే నిధిక మగుచున్నది.

బనవుటికి పై భాగము అను పండితుడు గ్రహవలన విరుల
వెలగి యుండెనని కొందరు గ్రంథకర్తలు అభిప్రాయ
పడుచున్నారు అతనికి స్పృటికి విజ్ఞానముయొక్క ప్రాథమిక
స్థానములు తెలిపియుండె ననియు విశ్వసించ బడుచున్నది
ఆరంభము నుండి పై భాగమందును ప్రజలలో కలిసి
వెలగి యుండెడివారు వారు పై భాగము అనుయాయుల
కదిన శివరాము, వారి రహస్య వర్తతి, వారు పంథుమనుండి
విడిపడి యుండుట వారియందు ఇతర అనుబంధ క్రిముముగా
దేవుడమేగ్వరచెను తుదకు క్రీ పూ 800 వం క పైభాగమును,
అతని అనుయాయులలో పెక్కురక, అతని రాజీయ విలో
ధులు అల్లరిముఖే హత్య చేయుచిరి

పై భాగము మరచానంతరము అతని పంప్రచారయము
నూరు సంవత్సరములకు పైగా ఎలిరాక్ మన్, హిప్పొక్రెట్,
స్కీలెస్, అరిస్టటల్ అనువారి శేష్యులమున అభివృద్ధి నంది
నట్లు విశ్వసించ బడినది

యం ను

పైదుల చీరలు

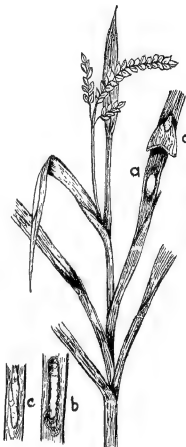
ప్రతి సంవత్సరము మనదేశములో పైరు పంటకు
చీరల వలన, తెగుళ్ళ వలన అపారమైన నష్టము చాటిల్లు
చున్నది చీరలని ప్రకృతుమైన నీచారపోపాయములని ప్రతిఘ
టించినచో ఓదోర్వత్వ ద్వి విశేషముగా అభివృద్ధి యగును
సర్వములు అనేకములగు చీరలగును, తెగుళ్ళకును గురియై
పొత్తి పోపుచుండును పైరులను వికృతించు కీటకముల
వలన చీర లేర్పడు చుండును శినిగ్రములు, మాత్యశీపులు,
పైరగులు, పైవలములు, పొములవంటి క్రిములు ఉర్విజ్ఞము
లలో కొన్ని పూల పరాన్నభిక్కులు, ఆహార, పరిపర,
శరీరరక్తములు పరిగా జేరుండుట - మున్నగు చాటి వల
తెగుళ్ళ కలుగు చుండును పైరులకు చీరలు, తెగుళ్ళ
వలన పగటున చూటికి ఇరవై వంతులు నష్టము కలుగు
చున్నదని అంకనా చేయబడినది పైరుల కిట్టి పోలి వంట
పించుచో, కిరి శారణభూతము అగు చీరలను, తెగుళ్ళను
అరికట్టుటకు వీలైన వర్తకు లెయ్యెయో ఈ దీనిన పంప్రచ
ముగా చేర్చింద బడినది

తృణాధార్యమలకు సంకపించు చీరలు

వరి (!) తెల్లకల - ఇది 'స్కీ-నో-దియన్ ఇస్ పెట్టి
లన్' అను నొక విధమగు కాండమును తొలుచు పురుగు వలన

కలుగును వరియొక్క మొవ్వ కర్చి యుండుటచే గాని,
వరివారు మొవ్వ చాడుటచే గాని, పరిణత రకలో కంట

చిత్రము 28



పటము 1

వరియొక్క కాండమును తొలుచు పురుగు - వివిధ రకాల

యందు శిక్ష విధించబడుటలే కాని ఈ తీరును గుర్తించుచున్నట్లు ఈ తీరును యెక్కడో కనుగొనవచ్చును. బ్రహ్మమును మొదలుపెట్టినప్పుడు వలదు మొత్తమును (1 మూడి) 1 వాగమును బంతును ఇది ప్రాచీనపురుగు దళాల్లో కాండమునను దళదళము లేదా, ఈవల వ్రేలికొని, అందును మద్యకాగమును తినియును 0.08 వాగము ఎక్కితే 0.01, 0.08 వాగమును పాఠశాలలో గాని మూడు వారాల్లోను మొత్తమును మద్యకాగమును వలె కాట్టి, ఈ తీరును నిజాతులవలెయున్నట్లు దేవుడు తీసుకు వాడు దానిమీదో ముందుల తలన, కానీన మోహమును దేవుడు వలె గూడ ప్రయోగమును కలుగును

—చిత్రము ౨౪

ః గ్రాంగళివృక్షగుళ

పాపం తన పురుగులు గుం
పులు గంపుతూకా కనిపించు
నందును ఇవి వాగు మళ్ళి
లోని నాగు మొక్కల అప
వసు, మహిమి లేత ముగ్గుల
అనునది వ్రాగిగా తివేసే
యందు ఇవి వేలల వల్లమి
వేళలందును, రాగుదును
వెయ్యికి వచ్చును, తప్పవ
పనుయముతో మర్తయందు
రాగునోను మందును ఆ
పురుగు జీవికావను ఘోరి
దీపము లందును దీని
మంజరి కెక్కిన మురుగు
నగుందు వల్ల వచ్చునని నవవి
వచ్చునని వచ్చునని వచ్చునని
వచ్చునని వచ్చునని వచ్చునని

వరుసగా 2
వరిపై గురు పట్టు గొంగళి
పురుగుల దండు

యుండును వెనుక కెక్కలు జూడిరి - గోధుమ రంగుతో
మందును 10వ కాగము ని పాకో పి వి గాని, ది ది టి
పొడివి గాని ఎకరమునకు 90 హనుల చొప్పున చల్లి ఈ
చీదను జరికట వచ్చును

కీలకము తెగలు ఇది ప్రైవేటు హిస్సా అను నొక
కీలకము వలన వరి ప్రైవేటును ఎంతవించును ఈ కీలకము
దీనిని దళయందు అనుటకు కంప్రమలు చేయును వరియ
దళలో తెల్లని నాక లేర్పడవట్లు అనుటలో మందు పక్ష

పాఠశాలనుండి శీలవేయమును దీని జీవిత కాలము 4-11 వారములు
 తులనము ఎకరమునకు || కానము 10-15 ని 15-20
 పొన్న వేలి ఉచితము అరికట్ట వచ్చును లేదా, 5 కానము
 ని కా-1 ని నిడివి ఎకరమునకు 12-15 పొముల చొప్పున
 చల్లవలెను.

4 కొడుకు ఈ దీక్ష పరిగ్రహించి ఆ తరువాత కీడుకొను వలన కలుగుచున్నది ఇది దేవునివలె పోదలైన వాళ్ళు కలిగి యుండును దీని దింపకము కాండములోనికి తొలుతుకొని పొందు కంటెలు చేయనియక గొట్టముల మూరికి దీక్షకు కల్గించును 10 టిటిక వలెను 18 మూడి క్రింద అయిండును 10 గాని దీక్ష చేసక పి నీ గాది, పూజా లుండునుగాని 4 వాళ్ళను యిక్కడనుకల చట్టి ఈ దీక్షను అచ్యుతానికి తెచ్చును కాంతింకములగు దీక్షను జోనులను కూడ ఇందు కువలెగొలవ వచ్చును

చిత్రము 28

6 వరి మినుకు వరి

మిమలకు అలలును తిరిగే,
కంబును కాలి వేయను వీటి
వలన పెట్టెలను, నవలను వెల
మగ్గ వస్తువు కలుగుచుండును
ఎకరమును కలి పానుల చొప్పున
10 కాశము కి పౌండ్ ని
పొడిచి చల్లి ఈ మిమలకును
అడుపుతో నుంచవచ్చును మిమల
దీనిన కాము ఒక నలవచ్చున
ముందును కోవలైన తరువాత
భూమిని లోతుగా దున్నవలెను

1 తొమ్మిది శాస్త్రము లొప్పు
పురుగు ఈ కీర్తనము యొక్క
దేశం భవము కాదనము లోనికి
ఉత్తర, ప్రవేశించి భగవంతుని
అంతః సుందర రుద్రుని లిని
వేయియు అందుచే మొక్క యొక్క
సరిగ్గా మొక్కల కాదనపు గానపు
ము యొక్క దీక్ష వయము
దీని శాస్త్రపురుగులు గడ్డి రంగులో
భగవంతుని వెంటనే చచ్చిన

మొక్కను పీఠ కలగజేయి. 0 09 కాశము ఎవ్వరినను
చల్లు మూలముగా పీఠము అరికట్ట వచ్చును అరికట్ట ప్రమా
దములో విత్తనములు చల్లు మంచిది కావిన మోళ్ళను
తీసివేయవలెను లేదని తోచును గూడ పొలములో నుంచ
వలెను

2 అగ్ని పురుగు ఇది అకువచ్చ రంగులో నుండును
తేజ కంఠముండి పాశమును చుడుకుగా పీల్చుకొనును
అందుచే కంఠలో గల పట్టురు ఈ చీడ మొక్కతోపాటు,
పట్టు పైరులమీద కూడ కనవడును 10 కాశము 10 పౌండ్ పి
రాడిని చల్లి, దీనిని అరికట్ట వచ్చును

3 రెక్కలు లేద రక్కసు ముతక ఈ మిడుత, రావి
డింకములు కూడ కొన్న మొక్కలను పూర్తిగా తీసివేయును
పైరు, కంఠిలో వచ్చువును అక్కరికముగా వర్షము కలుగు
చుండును ఇది ఇతర పిరుధావ్యముల మీదను, కాయ
ధావ్యముల మీదను కూడ కనబడును దీని తీవ్రతావధి ఒక
సంవత్సరము 10 కాశము 10 పౌండ్ పి చల్లుచేతము,
ప్రత్యేకము వర్షపాద వర్షములేదను ఈ మిడుతను
అరికట్ట వచ్చును

మొక్కతోపాటు (గులాబి రంగు తొలుపురు పురుగు)
దీని డింకములు కాండము, తోటికి తొలుతుకొని రోయి,
కాండపు తోరెను చంపివేయును చచ్చిన మొవ్వలను
అట్టి ఈ చీడను గుర్తించ వచ్చును దీని తీవ్రత వలయును
0, 7 వారములు బుండును అల్పకాలము గల దీని రెక్క
పుగు గడ్డి రంగులో నుండును 0 08 కాశము ఎవ్వరినో
అల్లతో దీనిని అరికట్ట వచ్చును ఇది రాగి, ఎత్తి, కొర్ర
పైరులలో కూడ కనవడును

కాయధావ్యములకు పంథవింప వీడలు

1 పచ్చపురుగు ఈ చీడ కందిపైరు మీద తరచుగా
కనబడును ప్రతి, యేపెనగ, బొంబాయి, పొగాకు పైరుల
మీదకూడ ఇది కాన్పించును ఈ కీటకము వన ప్రాకుడు
రకలో అనును తీసివేయును కాయలలో రంగుములుచేసి,
గింజును తీసివేయును దీని తీవ్రత కాలుము నాలుగు నుండి
అరు వారములు బుండును 10 కాశము 10 పౌండ్ పి రాడి
గాని, డి డి బి రాడిగాని ఎకరమునకు 30 పానుల బొప్పెన
చల్లి ఈ చీడను అరికట్టవచ్చును ఇదిక పాపాదమును
కూడ చల్లవచ్చును

2 కంది తురాయి పిమ్మట ఇది కంది పైరునకు ప్రత్యేక
మగు చీడను కలుగజేయును దీని కింపు ప్రాకుడు రకలో
అకువచ్చని కాయలలో ప్రవేశించి గింజును తీసివేయును
దీని తీవ్రత కాలుము 0, 7 వారములు బుండును ఇది అకువచ్చ-
గోధుమ కలిపిన రంగులో, ఎన్నగా, పొట్టిగా నుండును
తురాయి వంటి రెక్కలు కలిగి యుండును 6 కాశము
10 పౌండ్ పి రాడి గాని, డి డి బి రాడిగాని ఎకరమునకు
30 పానుల బొప్పెనగాని, 50 కాశము పిటిలో కలిపిన
డి డి బి 4 పొట్టిగాని చల్లినచో ఈ చీడ నిర్మూల
మగును

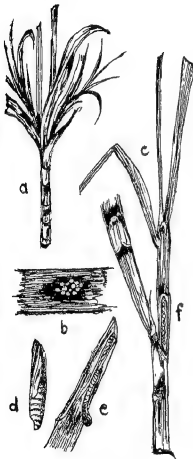
3 పెరక, మెనుము, ఉలవ పైరులు కొమ్ములుగల ఒక
విధమగు ప్రాకుడు పురుగులేద పాదారణముగా కాన
మొవ్వల బుండుండును ఈ పురుగుల బొడవు 2 నుండి 8
అంగుళములు బుండును, కలిపినపై చిరకాలమున పెరక
లేదక కొమ్ములకిలా లావుగా నుండును ఇది మొక్కపై
వచ్చు అకులను కాళవమొక్క పంటను తీసివ వేయును
ఈ చీడను 10 కాశము 10 పౌండ్ పి చి ఉపయోగించి
అరికట్ట వచ్చును

చెరకునకు వీడలు

1 చెరకుగడ్డి తొలుపు పురుగు ఈ చీడవలన చెరకు
మొవ్వ చచ్చిపోవును ఇది ముల్యముగా తేజ మొక్కలకు
పంజించును ఈ కీటకము మొక్కల పురుగు ప్రాకుడు రకలో
సేలమట్టుముగ ఒక పై పునుండి కాండములో ప్రవేశించి
మొక్కను నిమ్మలించును దీని తీవ్రతావధి 0, 7 వారములు
దీని రెక్క, బూడిద - గోధుమ తేజ గడ్డి రంగులో
నుండును 0 08 ఎవ్వరినో చల్లి ఈ చీడను నిర్మూలించ
వచ్చును 'ప్రొక్టోగ్రామా' అను పరాన్న పురుగులను వేర
మును ఒక ఒక బొప్పెన 15 రోజుల కొకసారి మూడు
పర్యాయములు పైరుపై వదలి కూడ ఈ చీడకు
అదుపులో నుంచవచ్చును

2 వెలితల చీడలు ఈ కీటకము మొక్క ప్రాకుడు
పురుగు చెరకు అకు మధ్యనుండు ఈ రెక్కల కాండములోకి
తొలుతుకొని బొప్పెను దీని పులికముగా మొక్క వెలితల
వేయును ఈ పురుగు తీవ్రతకాలుము 0, 7 వారములు
తక్కువ ఉత్పాదక వలన, కాయపుతో నుండు పాపాద్యముగు
అక్కడ వలన. ఈ కీటకము అభివృద్ధి చెందును దీని రెక్క

మొడివలె తెల్లగా ముందును అదవుడుగవను చివర వారింబరంగు గల కుమ్మరి ఒకటి ఉండును భూమిని చక్కగా చిక్వము 21



చిత్రము 4

వైకుంఠ చీరల తొలుతు పురుగు-నిద్ర వలె

దున్నుట చేతను, 0 10 కావము దీ తీసి గాని, వి. హెచ్. సి. పొడిని గాని, 0 1 కావము ఎక్ గ్రామ్ మగాని చల్లి ఈ చీరను

విర్యాలింప వచ్చును పొలములో దీపపు బోనులను గూడ ఉంచితచో, అవి ద్వివి విర్యాలవమునకు వహాయ పడును

3 డూదేవీల పురుగు ఇది గడ్డి రంగుగల ఒక విధమగు చున్నున వల్లి వంటిది దీనితల వడి ముమ్మ వలె నుండును ఇది గుంపులు గుంపులుగా చెరకు వెంకట్ అన్ని చళండును అకులలోని సారమును చీల్చుచు, మొక్కను ఏమిగా ఎదుగ నీయపు ఈ టీకము యొక్క తీరితము 3-10 వారములలో పూర్తి యగును 10 కావము వి హెచ్. సి. పొడిని ఎకరము వకు 30-40 గ్యాలనులు ఋతు వనవమునకు పూర్వమును, 40-50 గ్యాలనులు ఋతువనమునకు తరువాతను చల్లి ఈ చీరను విర్యాలింప వచ్చును

నూనె గింజల పై వంత పలు చీరలు

1 నువ్వు 1 కంటి తగ్గి ఈ తగ్గ యొక్క దింజములు లేక పూ మొగ్గలలో నుండును వాటివలె కంటు లేర్పడి, కాంబ లేర్పడుటలో విరోధము లెలుగు చుండును ఈ చీరను విర్యాలించు తెక్కు మార్గములు ఆచరణములో నున్నవి 1000 రాతల మొగ్గలను ఏరి వరలతెట్టుట కూడ ఈ విర్యాలవ పద్ధతులలో ఒకటి

2 నువ్వు మెలి పురుగు ఈ తెక్కు పురుగు అకలును విహారముగా తినును దీని తీరిక కాంబు 5-6 చెంబు 0 6 కావము వి హెచ్. సి. పొడిని చల్లి ఈ చీరను విర్యాలింప వచ్చును

3 ఆముదములు వాహుల పురుగు ఈ టీకము ప్రాకును దళలో పొడవుగా, నునుపూగా, బూడిద-గోనును రంగుతో, పల్లకి బొంబు అశాంముతో ప్రాకును అకులు తినివేయు చుండును ఈ టీకము యొక్క తీరిక వలయము 30-35 రోజులందును 0 5 కావము వి హెచ్. సి. పొడిని ఎకరమునకు 15-20 సాముల కొద్దున చల్లివచో, ఈ చీర విర్యాల మగును

గింజను, కాండమును తొలుతు పురుగు ఈ టీకము ప్రాకును దళలో నుండును గోళును రంగును కలిగి యుండును ఇది కాండములోను, కాంబలోను ప్రవేశించి వాతమును కల్పించును కాంబలు అంబులోని యుండి, వాటిపై మిగ్గ వర్షావము బుండును ఇది, ఈ చీరను గుర్తింపవచ్చును ఈ టీకము యొక్క తీరిక కాంబు 4-5 వారములు 6 కావము వి హెచ్. సి. పొడిని ఉపయోగించి ఈ చీరను విర్యాలింప వలెను

వేరునెవగ 1 ఎర్ర గొంగళి పురుగు ఈ రీత ఎర్ర నేలలో పెరుగు నుట్టుములు చాల నష్టము కల్గించును ఇది ముఖ్యముగా వేరునెవగకే కాక, జొన్న, మొక్కజొన్న, నల్ల మొదలగు పైచిలగు పొడ పంజరమును ఈ రీత పీల్చు మగ నున్నప్పుడు లక్షల కొలది గొంగళి పురుగులు ఒక పొలము నుండి మరియొక పొలమునకు చేరుచు, మొక్కలను తినివేయు చుండును ఇది ముఖ్యముగా జులై, సెప్టెంబరు నెలల వడుచు పంజరమును ఈ రీతకము యొక్క తీరితి వలయుము ఒక సంవత్సరము 10 కాళము ని హెచ్ ఏ పొడిచి ఉపయోగించి దిన్న గొంగళి పురుగులను 0.08 కాళము ఎండినచు కాని 0.06 కాళము పొర్రెయియును కాని ఉపయోగించి పెర్ర గొంగళి పురుగులను నివ్వాలింప వచ్చును 2 వేరునెవగ వెర్షిపురి ఈ రీతకము యొక్క దింజము కాండమును తొలిచి మొక్కను చంపును ఇది వేడ పురుగు జాతిలోనిది. గోనును దంగులో పుట్టాకారమున నుండును 6 కాళము ది 3 తి పొడిలో దీనిని అరికట్ట వచ్చును. రీతవట్టిన మొక్కలను తిని తగులకెట్లు వలెను నాక పైచిలను సంభవించు రీతలు

ప్రశ్న 1 కాండపు తొలుపురు పురుగు ఈ రీతకము యొక్క దింజములు మొదట లేక మొక్కల పై కాగిపు కాండములోనికి తొలుచుకొని దోయి తరువాత కాయలలో ప్రవేశించును అందుచే కొమ్ములు ఎండిపోయి, మొగ్గలు, కాయలు, రాతిపోవును ఈ రీతకము యొక్క తీరిత కాము 4, 6 వారములు అందును ఈ రీత కనపడిన తరువాత 0.08 కాళము పొర్రెయియునును 16 కొలల కొక పాళి రెండు మూడు వచ్చాయములు చల్లిన, రీతను అరికట్ట వచ్చును

నింకపోర వరమి ఈ రీతకము యొక్క దింజము పుట్టులోనికి, కాయలలోనికి ప్రవేశించుచు, అది రాతి పోవును దీనివలన, ఇవని నెలలో 75, 100 కాళము కాయలు పొరై, రాతిపోవును దీని తీరితవలయును నుమాచు 6 నుండి 7 వారములు పరిశుద్ధమైన నేర్వము వలన, 0.08 కాళము ఎర్ర ద్రవమును చల్లుట వలన ఈ రీత నివ్వాలి మారును ని త్తరములను చక్కగా ఎండికెట్లు వలెను రాతివ మొగ్గలను, కాయలను తగులకెట్లు వలెను

3 కానిరీత వరమి ఇది ముఖ్యముగా అమెరికా ప్రశ్న రకములగు సంభవించు రీత ఈ పురుగులు జూన్,

మైము 28.



వరుము 6

ప్రశ్న కాండపు తొలి పురుగు వినిన వరలో

మైము 28



వరుము 6

మిరక మొక్కలను పీడించు పురుగు.

వనంబు నెలల వడుచు అరలోని సోకమును పీల్చియును ఇది లైంజీ బ్రాతి, శ్రీరహరికములై రాతిపోవును మొక్క ఎదుగు ఈ రీతకము యొక్క తీరితి మెయిసు సుమాచు 3 కాళములు అందును ఈ రెక్కపురుగు తీల అరుదవ్వ దంగులో నుండును దీని ముందరి రెక్కపై వల్లపివుచ్చయందును 6 కాళము ది 3 తి వాడిచి ఒక రావ నకు 20-25 పొలముల చల్లి ఈ రీతకము తువనట్లుగా వచ్చును పొగాడి అకు ప్రాతిదు

పురుగు ఈ పురుగు చుట్టడిగా నున్నప్పుడు పొగ మొక్క యొక్క లేక అకులను, కాండలను రాక్షు లందు అమితముగా తినును తరు వాటి రకలో ఇది వేరు పోలు నుండును ఈ రీత అటాని, నంగ, ట్రోమాటో, అమెరిము, అరటి మొదలగు చాటిపై గూడ అగ వడుచు ఈ రీతకము యొక్క తీరితకము 10-40 దినములలో అంతమగును ఎకరమునకు 10-15 పొడుల చొప్పున ఇటికి పొడూల మును చల్లి ఈ రీతిని నివ్వాలింప వచ్చును

మరక రాకర పెరుగులు ఈ పురుగులు మొదట గిరులను కలుగించును ఈ చిన్న పెరుగులను కొమ్ములలోకి సోకమును పీల్చుకొనుచు, లేక అకులు ముడు తలు వడునట్లును, కాడునట్లును చేయును. ఈ రీత ముడినెవో, జులైపుయ్యు రాతి, మొక్క చచ్చుటకు నిర్దమగును. రీతలలు

జీవితకాలము ఒక సంవత్సరము తొలిచేసే కన్నములలో పైట్రోలు కొట్టి, మట్టితో చాచిన పూడివలె చీక అరుపు తోనిడి వచ్చును

నారింజ | నారింజ పీతాకాశి చిలుక ౭౭ పీతాకాశి చిలుక యొక్క దింభము లేత మొక్కల అనులను తినితే నష్టము కల్గించును దీని జీవితవలయము ౭-౬ వారములు కాగుగా ఎరిగిన ప్రాకుడు పురుగు ముదురు అకుపవృ రంగులో 1 1/2 అంగుళముల పొడవుండును 0 025 కాశము ౬ ౬ టి పి గాని, 6 కాశము లిం ౨౦ 5 పి గాని చల్లి ఈ చీడను నిర్మూలించ వచ్చును

2 బోమకొండు ఈ నిమ్మకాయ పండ్లను పొడిచి, రస మును పిల్చివేయును పండ్లు క్రుశ్మి చాచిపోవును పీటి రెక్కలు 8 అంగుళముల పొడవుండును పీటి జీవిత కాలము ౫-6 వారములు ఈ జీవములను అడుపులో నుంచుట కష్టము పండ్లకు సంచులు కట్టుట యొక్కచే పీటిని అను పులో నుంచుటకు పరిష్కార మార్గము 16 రోజుల కొకసారి 0 025 కాశము ౬ ౬ టి పి రెండు మూడు పార్లు చల్లుట వలన కూడ కొంత ఉపయోగము కలుగును

డ్రాక్ పీటిల్డ్ ఇది చాగినవర్ణము గల చిన్న లద్ది పురుగు ఇది లేత మొగ్గలను తొలిచివేయును దీని దింభములు క్రిందికి చ్రాచి ప్రేక్ష్యను తిని నేలలో గూడు కట్టుకొనును దీని జీవితవలయము ౭-7 వారములు బండును 0 25 కాశము ౬ ౬ టి పి గాని 0 1 కాశము లిం 025 గాని చల్లి ఈ చీడను అరికట్ట వచ్చును

నిలవ చేసిన రాళ్ళమీదకు పట్ట రీతిగా

1 వడ్ల పసిపురుగు ఇది ఎరుపు - గోధుమ రంగులలో గాని, కల్లగా గాని ఉండు ముక్కుపురుగు ఈ జీవములు, చాటి దింభములు శ్వేతాభావపు గింజలును, చిరుధాన్యపు గింజలను తినుచు చాటిలో గ్రుడ్లను పెట్టుచుండును పంప తగ్గినవలన ఈ జీవకముల జీవిత వలయము ఎలాగైదు వరకుండును

2 కొర్రా లద్దిపురుగు ఇది గోధుమ రంగులో అండా కాళముగ నుండు లద్దిపురుగు దీని దింభములు శ్వేతాభావపు గింజలను, చిరుధాన్యపు గింజలను, కాయ ధాన్యములను పొడుచేయును చాటికి కలికమంతకును గోధుమ రంగు గల రోమును బండును,

3 వడ్ల పీఠాకాయ ఈ రెక్కపురుగుల పశువులలోనుండు రంగులలో నుండును పీటి ప్రాకుడు పురుగుల శ్వేతాభావపు గింజలను, కొన్ని చిరుధాన్యములను పొడు చేయును

4 వడ్లరెక్క పురుగు ఈ రెక్కపురుగు బూడిద రంగులో నుండును దీని ప్రాకుడు పురుగుల మిగత రంగు కలిపిన తెలుపు వర్ణములో నుండును ఇది శ్వేతాభావపు గింజలను తినుచు చాటిలో తుట్టెలు పెట్టుచుండును ఇది దింభకలో నుండును ఒక నెలరోజు బండును ఇది మానె గింజలను, ఎండిన పండ్లను కూడ పొడుచేయును చుండును

5 క్రుశ్మరంగు పిండిపురుగు ఈ దన్ను లద్దిపురుగు యొక్క దింభములు లేతపసుపు రంగులో నుండును ధాన్యపు గింజలను, పిండి, కాయధాన్యములను, ప్రత్తి, మొగ్గనగ, మధ్య, ఎర్రకన్నెర, ఎండిన పండ్లు మొదలైన చాటిని ఇది తినుచు, పైరును పొడుచేయును

6 పప్పుగింజల లద్దిపురుగు ఈ జీవము రాకొండు రంగులో నుండును ఇది దింభములలో కలిసి పప్పు గింజల నెప్పటితో తొలిచి, తిని, పొడుచేయును చుండును గింజలో దింభము రెండు మూడు వారములు బండును ఈ జాతి కొన్ని విలువ గింజలను, కాయలను గూడ పొడు చేయును చుండును

నిలువచేసిన ధాన్యమును నిర్మూలించు జీవముల అల చాట్లు ఒకేచూరిదిగ నుండునట్లే, చాటిని అడుపులో నుండు పర్లకులు కూడ ఒకే చూరిదిగ నుండును ఈ జీవకాశివృద్ధిని నిరోధించు మార్గములలో (1) గింజలను కాగుగా ఎండవట్టుట, (2) నిలువచేయు పంటలు, ధాన్యాల మున్నగు చాటిలో 4 కాశము గామెక్సెల్ పొడిచి చల్లుట, (3) గోరాయిల గోరాలలో నుండు పుగళ్ళను, కన్నములను మూసివేయును మున్నగునవి ముఖ్య మార్గములు చీడపట్టిన తరువాత చేయవలసిన విచారణోపాయములలో ఈ క్రింది విధముగా వివచాయు ప్రభావము విస్తారముగా ధాన్యము నిలువయుంచిన గోరాయిలలో చేయవలసిన (1) 100 ఫు అడుగులకు తొను చొప్పున ౪ కన్న చిక్కిగంధక ద్రవమును 24 గంటలు ఉపయోగించుట లేదా (2) ఎరిక్స్ డై రోసెడ్ - కార్బన్ ట్రైట్రాన్లొరైడ్ (ED/OT) ద్రవమును 100 ఫు అడుగులకు 25 రోముల చొప్పున 24 గంటలు చల్లుట, లేదా (3) మిక్సెడ్ ట్రాటైడ్ వాయువును 100 ఫు అడుగులకు 1 రోము

హృదయ తీరి గంటలు ప్రసారము చేయుట . చాలాకాలము నిలువలేదు ధాన్యమునకు చూడుపొత్తు పై విధముగా చేయవలెను ఈ విధముగా పొగపెట్టబడిన ధాన్యము గాలిలో ఒడిసి రెండురోజులు వాగుగా అణిపిన తరువాత లోత వార్షముగ నుండును

మ హ ఆ

పైరుల తెగువ

వరి అగ్గితెగులు ఈ తెగులు 'పైరెత్తులేరియా లైజె' అను శీలీంధ్రములే సంశ్లేషించును ఆకలపై కరువు అకారము గల గోధుమరంగు మచ్చ లేర్పడును తెగులు తీవ్రముగ నువ్వుతో, పైరు మాడిపోవును కంటల మొదట్టు, కలుపుల నల్లబడును ఈ తెగులు ముండుగలే పోలెలో, కంటలలో కాలుగింజ తేల్చుడి, 6-1000 గాళము వరకు వస్తుము కలుగవచ్చును ఈ తెగులు ముఖ్యముగా గాలి ద్వారా వ్యాప్తిపెంచును, తెగులు పట్టిన గింజల ద్వారా కూడ వ్యాపించు చుండును తరచుగా వర్షము తగులుట, మల్లు చేసిన పిండు పెక్కువగా నుండుట, గాలిలో తడి హెచ్చుగా నుండుట తక్కువైనచో ఈ తెగులు అధికముగా నుండును విశ్రమపడు 300 గ్యాల్లన్ల హెచ్చున 1 గాళము లోల్లో మిగిలము గాని, రాగి పంజరపుగు శీలీంధ్రవాళిపైనే నుండుగాని వారునుడిలో చల్లినచో, ఈ తెగులు అరువులోనికి వచ్చును ఈ తెగులు దిరోగక శక్తి గల వంగడపు వి శ్రవములను ఉపయోగించు చుండవలెను తెగులు పట్టిన గడ్డిని, మోళ్ళను తగులెట్ట వలెను

2 మచ్చ తెగులు ఈ తెగులు 'హెర్మియోఫోరీయం కైజె' అను శీలీంధ్రములే గలుగు చున్నది అమలపైవను, తోడుగులవలె నుండు అలల మొదట్లపైవను, గింజలపైవను మురుగు గోధుమరంగు గల మచ్చ లేర్పడును తరచుగా కంజి పైకి రాకాలకుండును కొంతవరకు ఈ తెగులు వి శ్రవము ద్వారా సంశ్లేషించు చుండును, అందుచే వి శ్రవములలో పొనుకు 1 గ్రాము హెచ్చున పెరిహాన్ గాని, అగ్గోహాన్ 3 యెన్ గాని, కలిపి యుపయోగించినచో లాభము కలుగును.

3. లురుగు క్రుక్కు తెగులు : ఈ తెగులునకు 'ఫ్యూలే రియం మోఫోరీ' అనునది కారణము వారునుడి రకలో ఈ తెగులు చాల వర్షాకముగా నుండును తెగులుపట్టిన మొక్కలు పెక్కువ వాటికంటే తెల్లబడి, పొడవుగా నెదిగి

తరువాత హెచ్చిపోవును ఈ తెగులు కూడ వి శ్రవముల ద్వారా వ్యాప్తి చెందుటచే, వి శ్రవములను పొనుకు 1 గ్రాము అగ్గోహాన్ 3 యెన్ లో గాని, పెరిహాన్ లో గాని కలిపి ఉపయోగించినచో ఈ తెగులు అరువులోనికి వచ్చును '3 3 3 3' అను పరి పరిపరిపరిపరి ఈ తెగులును నిరోధించు శక్తి గలదు

4. పొన్న 1 కాటుక తెగులు (పొన్న) ఇది 'పొన్న' పీహి'గ్గ' అను శీలీంధ్రములే పొన్నకు కలుగుచున్న బహు ప్రమాదకర మైన తెగులు ఈ తెగులు పట్టిన మొక్కల కంటలలో పాదారదమైన గింజలకు బడులు కాలుపెంజి పొడి పర్చును ఈ తెగులు అయిదుమంది వి శ్రవముల ద్వారా వ్యాపించును కాబట్టి, వి శ్రవములను నుండుగా 36 హెచ్చులు 1 హెచ్చు హెచ్చున గంగరెములలో గాని, పొనుకు 1 గ్రాము హెచ్చున పెరిహాన్ లో గాని, అగ్గోహాన్ 3 యెన్ లో గాని వాగుగా కలిపి వాడినచో ఈ తెగులు పూర్తిగా అరువులోనికి వచ్చును

2 తొమ్మిదోడు, 'మైగాలుబియ్య' యనునది అన్న యుత కీలవంకములగు వరాన్న ఖమ్మలలో పోడి ఇది అచంపూర్ణ పరాన్నఖమ్మ మూళ్ళములగు దీని గింజలు చేలలో తొన్న తేళ్ళను పట్టుకొని, మెక్కిలుగా పెనుగులు ఈ తెగులు పట్టిన తొన్న మొక్కలు గిడవకాడి, తమ్మన గింజలలో చిన్న కంతులు వేయు చుండును ఎత్తించుచును పూర్వమే ఈ వరాన్నఖమ్మలను పోవేయుట ఉత్తమమైన నిరోధక మార్గము దీనిని లోంగని తొన్న వంగడపు వి శ్రవ ములను ఉపయోగించ వలెను

గోధుమ, 1 కాంకప సెల్లనపు తెగులు (వేటిబియ్య గ్రామిన్) ఈ తెగులు వలన పిహిరపుగు వస్తువలకు కలుగు చుండును, ఇది గోధుమకే గాళ కాల్గీదీ, తొన్న గిడ్డికాంబుకు కూడ సంశ్లేషించు చుండును కాండముపై నను, అలల మీదను ముదురురంగు పొక్కులు మొదల అయిదురేరి అవి తరువాత పల్లబుడును ఈ తెగులు క్రమముగా మొక్క కంకను వ్యాపించును గింజలు పప్పులుగా రియరగును గంధపు పొడిచే చల్లబడితే ఈ తెగులు అమిషులోనికి వచ్చును కాని అది అధికముగా అంత జాళకాల కాదు ఈ వ్యాధిని నిరోధించు శక్తి గల వంగడపు వి శ్రవములే ఉపయోగించుట మంచిది

2 కాటుక తెగులు ఈ తెగులు సోపన మొక్కలు నల్లని పొడివలె ముదురు పిద్దలీల పముకాయలనుతో కాటుక వలె ముదురు కంటిని కలుపుదును ఈ తెగులు విత్తనముల చూచుచు వానిని పైకి తెంచుచు, విత్తనములను కొంత పేచు చేడి సీటిలో మంచులు వలన గానీ, జ్వరముగా ఎండలో మంచులవలన గానీ ఇది అరుదులోనికి వచ్చును

మొక్కతోన్న మొక్కకొన్నింటిని పులివెందుల కొన్ని అంతి ప్రమాదకరమైనవి కావు

నల్ల, కొర్ర, రాగి పై రిక్కులేరియా గణములు చెందిన శీలీంధ్రగుల వలన ఈ మూడు పై రిక్కులు మూడు పెనుబుట్ట కలుగుచుండును వోల్క్ విశ్రాంతముగాని, బూర్లవ చిట్, పంజమాగ్ సెయిలర్ రాగి వంటలను, శీలీంధ్ర వానికంటె గాని 20 గాల్లవలన వీటిలో 1 పొను కొప్పున కలిపి చల్లినచో ఈ తెగులు అరుదులోనికి వచ్చును

చెరకు ఎర్రతమ్మ తెగులు ఇది ప్రమాదకరమైన తెగులు ఈ తెగులు సోపన మొక్కల అరుదు ప్రతాదబడి చాటి అంచులు ఎండిపోవుచుండును తరచుగా గడ క్రుక్కుచు తగ్గిపోవు చుండును తెగులు లేచి విస్తవపు ఖంబ ములగు ఎప్పుకొని, చాటిని 1 కాళము వోల్క్ విశ్రాంతముతో ముంచి ఉపయోగించినచో తెగులు ప్రకమముగా దోళము ఈ గిలులును విరోధించు కక్షికల వంకరముల మునయో గించుట ఉత్తమమైన పద్ధతి

2 కాటుక తెగులు (ఉప్పిరాగ్ పైటామిది) ఈ తెగులు సోపన మొక్కలు గిడవకాయల నల్ల కాటుక తెగులు సోపన పొడవైన బాళవలెనికి కాంతములను కలిగి యుండును అట్టి బాళవలెను పకాలముతో ఉడతెరువకుట, తెగులు పోకచి విత్తనములను ఎప్పుకొనుట, తెగులును విరోధించగల వంటల ములను ఉపయోగించుట ఉత్తమమైన పద్ధతులు

కాయరాళ్ళములు ఈ బాటి మొక్కలలోకింది పైరువల 'పుల్లలేరియమ్ ఉడమ్' అను శీలీంధ్రము వలన చారు రోగము కలుగును ఈ తెగులు సోపన మొక్కల వచ్చుచేడి, వాడి చచ్చి పోవును చేళ్ళు ద్రుక్కుచుండును దీర్ఘకాల మృత్యువలన ద్రవము వలనను, ఈ తెగులును విరోధించు కక్షికల విత్తనములను వాటులు వలనను, చాటిని అరుదులో మంచవచ్చును మిమ ములు, పెనుల పైరులకు అయిదియే బాటి శీలీంధ్రము వలన పొడి నూలలోగము కలుగు చుండును ఎకరమునకు 50 పొనుల

చోప్పున గంధకపు పొడిచి చల్లి ఈ తెగులును అరెక్టె వచ్చును వానినిగింజల పైరులు వేరువెనక పైరులను 'వల్కో ఎస్టెరామెర్కేటా,' 'వ బరాధిడికా' అను శీలీంధ్రములచే ప్రమాదకరమైన 'టిక్కా' అను అరుదువచ్చు తెగులు వంకరించు చుండును చుట్టును మచ్చు వచ్చగా ముందు గుండ్రని మచ్చలు అకలపై పిచ్చడి, అకులు చాటిపోవు చుండును తీవ్రమును పరిష్కరితలో కాయలు పచ్చదవు 1 కాళము వోల్క్ మిశ్రమ ముగు గాని, గంధకపు పొడిచి గాని చల్లి ఈ తెగులును అరు పులో మంచవచ్చును

ప్రత్తి 'నల్ల లేయ' లేక కొదాకాయలను అను మచ్చ తెగులు 'జావో' మోకాట మాల్వేయిలమ్' అను ముక్కు తీచి పెను ఈ తెగులు ఎంజించుచు ఇది వేరేకపు ప్రత్తిరీతి ముల పైన ఎక్కువగా కనబడుచుండును అనియో ప్రత్తిరీతి ములపై అరుదుగా కనబడును మొలకు అకలపై గోధుమవల్ల పు కొదాకాయము 11ల మచ్చలు పిచ్చడను తరువాత ప్లిక్ వృంశములకు, కొమ్మలకు, కాయలకు గొడ అని వ్యాపించి, అవి నల్ల అని చాటిపోవును ఈ తెగులు విత్తనముల చూచుచు వానిని పొడిచి విత్తనములను అగ్నిపానీయన్ లో కలిపి చాడుట, ఈ తెగులును విరోధించు రకములను చెంచుట లాభిరముగ ముండును

పొగాకు, చెమ్మగొట్టు తెగులు ఈ తెగులు పొగాకు వారునకును, పొమాటిలో, మిర్చి, వంగ, కొన్ని అవకటులకును సెంకెలును వంకరించును ఈ తెగులు వారుచేడితోని మొక్కలను విదగ ప్రదేశములలో చంపివేయును, వారు మడిలో కొన్ని భాగ్యములను కలుగజేయును వేలలో పిరు చక్కగా వడసిపోవని స్థలములందును, అట్లుగా చల్లిన వారుమచ్చ యంచును, ఈ తెగులు తీవ్రముగా నుండును, కాబట్టి, అట్టి పరిష్కరిత లేర్పడకుంక చూడ వలెను 1 కాళము వోల్క్ మిశ్రమమును గాని, బూర్లవలెను గాని, పూర్ణమిగ్ మొదలైన మంచులను గాని ఎకరమునకు 200 గాల్లల కొప్పున విత్తనములు చల్లిన తిడిన రోజు మొలక 10 రోజుల కొకసారి చల్లినచో ఈ తెగులు అరుదు లోనికి వచ్చును

2 పొడవీరిదోహ్య ఇది వారునాటి తరువాత వచ్చు ప్రమాదకరమైన తెగులు అకల కలిగి కాగమున తెల్లని పొడివలె తెగులు కనవచ్చుట ప్రారంభించును తరు వాత అను నాడిపోయి, గోధుమ రంగుగా మారుచు

ఈ తెగులు పెండ్ల, కొండ, గుమ్మరీలాళి మొక్కలు మొదలగు ఇతర పైరులకు కూడ సంభవించును. పొట్టువేసే 1 1/2 సేల అడుగు, మొక్కల రాళ్ళవరకు 40 పొంగు గింధకపు దోచిని గోలై చల్లినచో ఈ తెగులు చచ్చిగా అతక్కు అవును.

3 ప్రాగోయ అవమచ్చ: ఈ తెగులు పొగాకు పైరుకు సంభవించును కాని, పొగాకులో 1 కాళము పోర్లో మిశ్ర అమును చల్లి వచో ఈ తెగులు అదుపు లోనికి వచ్చును ఇది గాక ఈ పైరుకు 'అరుచుట్ట' 'వైలితల' అను చైరసు తెగుళ్ళు, 'టోగాకు మల్లె' అను వేరు బరదెడ టిక్కుళ్ళవచ్చును చాల వృక్షము కలిగించు చుండును.

మేనుపు కాళిలో కొరవైన కావ్యపై, టాక్సామాబుగ్గ తెన్ను అను శీలంధ్రములు కలుగజేయు 'అటమచ్చ' తెగులు వలన ఈ పైరును శీలవైన వస్త్రము కలుగును 1 కాళము పోర్లో మిశ్ర అమును గాని, రాగి సుంకంధముగ మరీ యితర శీలంధ్రములకు నిర్విరుద్ధమైన మందు గాని తెండు వలదు పొద్దు చల్లినచో ఈ తెగులు అదుపులోనికి వచ్చును.

మరక 1 చెమ్మగొట్ట తెగులు ఇది పొరుసుకల్లో సారాధారముగా సంభవించు ప్రమాదకరమైన తెగులు 1 కాళము పోర్లో మిశ్ర అము గాని, మరీ యితర రాగి సుంకంధమైన మందులుగాని ఎకరమువకు 200 గ్యాల్లన్ల రోచ్చుక విత్తనములు చల్లిన 10వ రోజు నుండి రెండుసార్లు చల్లినచో, ఈ తెగులు అదుపు లోనికి వచ్చును నీరు నిలువ యుండుట, టప్పుగా విత్తనములు చల్లుట వదిలిరావు ఈ తెగులు క్యాబేజీ, గోబివృక్ష మొక్కలు మొదలైన అప కుటుంబపు పైరులకు కూడ సంభవించు చుండును.

2 వండ్ల క్రుత్తిల, పులవిడుగుతు తెగుళ్ళ ఇది దూడ ఒక ప్రమాదకరమైన తెగులు ఇది అతులం, కొమ్మలం, రాయలకు సంభవించి అతులు రాగిపోవుట, కొమ్మలు పుట్టి నిరుగుట, వండ్ల క్రుత్తులు అదుగును 1 కాళము పోర్లో మిశ్ర అము గాని, ఇతర రాగి సుంకంధముగ మందు గాని తెండు పొద్దు చల్లినచో ఈ తెగులు అతక్కు అవును.

3 పొడవీ మల్లీ దూక్ ఈ తెగులు వలన అతులు రాగిపోవును 1 కాళము పోర్లో మిశ్ర అమును గాని, గంధకపు దోచిని గాని చల్లి వేసి దొడ్లలో నుంచ వచ్చును.

మరకాయల టామాటో, అయ్యద, క్యాబేజీ, గోబి పువ్వు మొక్కల అటుని వేర్ల అను తెగులు "అల్లర్

వేరియా స్పీ" అను శీలంధ్రమువలన కలుగును 1 కాళము పోర్లో మిశ్ర అమును గాని, ఇతర రాగి సుంకంధముగ మందు గాని పొగాకుములో చల్లి ఈ తెగులు అతక్కు వచ్చును.

వండ్ల తెంకెలు, పొరింట బాటి 1 అపలపై రంగు రంగుల తెగులు వేలలో ముత్తువాగము లోపించుటచే ఈ తెగులు కలుగును ఇది ఇతరాయ మొక్కలకు పొదారణముగా సంభవించు ప్రమాదకరమైన తెగులు వీనివలన అతులు చివ్వలై, చాటి ఈవెల మధ్య పనువ్వలగు పొద్దులు పొదారణముగా కాయలు పుట్టిరెండు పోవుటచే ఫలసాంధ్యము తగ్గిపోవును 5 పొద్దు ముద్దువాగ గంధకము, పిత్తి పొద్దు ముద్దుము, 100 గ్యాల్లన్ల నీటిలో కలిసి పుకాళలమున సంవర్ధకమువలన తెండుపొద్దు చల్లినచో ఈ గులు అతక్కు అవును.

2 పుండు తెగులు ఈ గులు ఒకటిమిగుల మాత్తు తేలిక వలన కలుగును అతులమీదను, కొమ్మలమీదను, కాయల మీదను ఎత్తుగా, గడ్డమరంగులగు సెండువల్ల అల్లుల పిచ్చుము తెగులు రోజు కొమ్మలం, రెమ్మలం క క్రింది 1 కాళము పోర్లో మిశ్ర అమునుగాని, వీటిలో కలియు గింధకమును గాని వే.వె.వె. మొదలు తెచ్చుట, వెలవరకు వ్రతి వెల చల్లుచుండినచో ఈ గులు తగ్గిపోవును.

3 వీగెరు తెగులు ఈ గులు కాండపు మొలలును సంభవించును దాని వలన విస్తారము గిగులు అయిటను వచ్చును జెడకు క్రుత్తులు, చివరకు తెట్టు గచ్చిపోవును నీరు పెట్టువచ్చును కాండము వడియటంబు గాచును, పోర్లో పేవురు కాండమును రాయచున్నచో, ఈ తెగులు అదుపు లోనికి వచ్చును.

మామిడి 'కాండమిడ్ల దూక్' ఈ గులు వలన అతులు, పువ్వులు చాడి రాగిపోవును గంధకపు పొడిచి చల్లుటచే, ఈ తెగులు అదుపులోనికి వచ్చును.

అరటి 'వెయిమ తెగులు' అను వాడు రోగము ఈ తెగులు వలన అయిటి అతులు వచ్చుటచే, అరటికొమ్మగా చాడి, క్రింది ప్రాది, ఎండిపోవును తరువాత కక్కిన అరటికొమ్మలకు ఈ తెగులు తగిలి, చివరకు మొక్క పూర్తిగా చాడిపోవును తెగులు పోకేన యక్కలు గెలుగు వేయవలె వేలలో నీరు వింపకుండు చేసి, తెగులు పోకేన మొక్కలను వీటివేసి, మొక్కలకు 100 పొండు రొచ్చున వేల వచ్చుమును చేసినచో, ఈ తెగులు

నివారితమగును రోగము లేని పితృతమ, ఈ తెగులును నివాసించు శక్తిగల ఇతర జాతులను వాటవలెను

ప్రతి 1 బొటమీర్ డ్యూ ఈ తెగులు ప్రాంతీక యొక్క లేత భాగములను పరిపాలించు అటలపై లేత ఆకువచ్చ - పసుపురంగు గల మచ్చలు వర్షడి, అటల ప్రేరణ తెలియని వర్షాము చెరుగును అది అరుచాక ఎండిపోవును. వండ్లు ముడుతలు వడి క్రుశ్చిపోవును 1 కాశము బోర్లొ మిశ్రణమును కొమ్ములు తీర్చివేసిన వెంటనే బీసారాయు, తమచాక కాయలు కాచి, వండ్లు కొయ్యవరకు 15 రోజుల కొలపారాయు వల్లిన ఈ తెగులు చక్కగా నివారించ వచ్చును

2 బొటమీర్ డ్యూ ఈ తెగులు లేత కొమ్ములకు, అకులకును, కాయలకును పోషకును కాయలు మిశ్రములుగా వృద్ధికాపు గంధకపు బొడిచి ప్రపవర్తనవి అప్పుడప్పుడు చల్లుచుండినచో ఈ తెగులు అప్పుడోపిచి వచ్చును

3 అంక్రాకోన్న ఈ తెగులు కూడ లేత కొమ్ములకు, అకులకు, కాయలకు ఎంతవించును దీనివలన వల్లని పుండ్ల వంటి మచ్చలు వర్షకును తెగులు శీతముగ మున్నచో కాయలు పాకవచ్చును ఎండిన వండ్లు రాలగా, తడిమలు మాత్రమే మిగులును ముడిచి పొట్టవడిన వండ్లమీద పిట్టకన్నులవంటి గోధుమరంగు మచ్చ తేర్చడి, వండ్లు క్రుళ్లుట ప్రారంభించును 1 కాశము బోర్లొ మిశ్రణము కొమ్ములు తీర్చివేసినది మొదలు కాయలు కాయవరకు 15 రోజుల కొకపాచి వల్లినచో ఈ తెగులు నిచ్చు శ్రమగును

మి పా ఆ

పెరుల పెంపుదల.

పర్వములను విశ్రమముల వలన గాని, చెట్టుయొక్క వివిధ భాగముల ద్వారా గాని పెంపొందిన వచ్చును పర్వములను వ్యాప్తి చేయుటకు ఉపయోగము వర్షములను ప్రవర్తన వర్షకు లంపలు ప్రవర్తన వర్షముల రెండు విధములు

1 మీ ప్రవర్తనము

2 కాశము ప్రవర్తనము

ప్రవర్తన వర్షములను పర్వభాతులను ఒట్టి మారుచుండును, చాటి వివరములు ఈ క్రింద పొందుపరచ బడినవి

1. మీ ప్రవర్తనము,

వివాక్షితములగు వర్షి, గోధుమ, మొక్కజొన్న, తొన్న మొదలగు కాయావృక్షములు, వంగ, తెలిక, మీర,

చిత్తురు, రాచములగ మొదలగు కూరగాయలు, బొప్పాయి, పొద్దు ముదయ తిలకబొంగుర జాతులగు వారిం - విద్యురకములు గింజల ద్వారా పెంపొందిన వచ్చును కాని తీడిమామిడి, జామ, పంపిటా వంటి ఫలభాతులలో మీ ప్రవర్తనము పెరిగెదలు నీలవత ఈ జాతులలో గింజల నుండి వచ్చు మొలకలు తల్లి అడవిమొల వచ్చింటి కలిగి యుండవు మీ ప్రవర్తనము చేయువపుడు ఈ క్రింది అంగములను గమనింపవలయును

(1) ప్రవర్తనమునకు ఉపయోగించు గింజలను ఎంచిన చెట్లనుండి మూత్రాన్ని తీసికొనవలయును

(2) పర్వభాతులను ఒట్టి వండ్లనుండి గింజలు తీసివేసిన గాని (బాక, వారిం, మామిడి) లేక కలిపి గింజల తరువాత గాని (బొప్పాయి, బానిస్సు, పింజలను, పంపిటా) గింజలు వాటవచ్చును

(3) గింజలు పై తవ్వము కొట్టేటందుండి, ఉపయోక్తములుగా ముడుచుకోరు, చాటి గాని బొంగు గాక పిసారలో క్లిప్తవన వలయును అట్లు కానిచో అల్పమగు ఫలములలో విని ఈ ఫలములను యాదాలో పెట్టినయో పెట్టినవలయును గింజలను క్లిప్తమీదకోరిన క్లిప్తవనవలెనచో, తల్లిలో వైతవర్షమును కొట్టేపు గింజలను ఉపయోగించుటకు ముందు బాగ్, క్షగా క్లిప్తవనము ఎంచిన అనవరతము

(4) సాయములలో గింజలు వాట దూరము, విత్తల పై అనుజుట్టి మారుచుండును సాయావృక్షముగా 15"-18" దూరముగల వరుసలో 6"-7" దూరములో విత్తలు వాటుచును

(5) మామిడివంటి ఫలభాతులలో గింజలను పిసారలకు రమ్మపైకి ఉండునటుల నిలుపుగా పాతకు మంచిది గింజలను

తిలకబొంగుర జాతులు ఈ జాతులలో బీ గింజలను ఒట్టి కలిపి ఎత్తున మొలకలు వచ్చును అందువలన దీనిని తిలకబొంగుర జాతులందు ఈ మొలకలలో వాటగానున్నది (సమాచిత 10 కాశము) వలనవర్షా అవరములు మిగతా మొక్కలు పిసారలకునున్న మన్న పొలకనుండి అంచును, ఈ పలకల్ల అవరములు కాని మొక్కలు పూర్తిగా తల్లి చెట్టు పొలియుచును అందువలన ఈ జాతులను పిలవలగు ద్వారా పెంపొందిన వచ్చును మొగ్గలపైకి అనకాడ, తేకడు, కొన్ని మామిడి కడుముల కూడ తిలకబొంగురములకు

పాడులలో నాటవచ్చును, లేదా మొదట నానుచున్నంతలో వాటి, సుమారు రెండు పాడులలోపు వరుసపై కలిగిన మొక్కలను నానుచుండినది శివ పొలములలో నాటవచ్చును

(8) ఏకవార్షికములగు పృథ్వీభాగవర్ణములను, ఖంఠ గ్రాంథ జాతులను, వాటి కీచిక కాంమునుబట్టి, సుమారు 1-2 చారములు నానుచుండితే ఉంపవలయును ఉదా ఒక కళపు నరి న నూడములలో పంటకు వచ్చుచో, ఆ వారును నానుచుండితే అయిదు చారము లుంపవలయును

(7) కీచిమూడి, చేప, ఎర్ర చంపనము మొదలగు జాతులలో 1-2 రెండు వరుసపై మొలకలు తోటలలో నాటివచ్చుచు, భాగుగా నాటినచో, పెక్కు మొక్కలు చనిపోవును అటువంటి జాతులలో మొక్కలను అగు రెండు వరకు నాను చుండితే పెంపి, తరువాత వాటిని నాను చుండి మండి తీసి 2" కాండ భాగము మరియు 4" వేరు భాగము కలిగిన మొంపెములుగా చేసి నాటివచ్చు అవి మాటికి మారుపావులైనటులు

(8) కల్పనీలిక్ యానిడ్, కయోయూరియా వంటి కృత్రికకీరకములు, బొప్పాయి, నారింజ, నిమ్మ, అపావ, పోక, జాతులలో గింజలు త్వరలో మొలకెత్తుటకును, భాగుగా పెరుగుటకును, అనుకూలము అని కనుగొన ఉడినది

చాటిచే ప్రవర్తనము

అరటి, అపావ మొదలగు ఫలజాతులు, అలగడ్డ, గెనుంగడ్డ మొదలగు దుంపకూరలు, గులాబి, క్రోటను మొదలగు ఉద్యాన వర్ణములలో మూయూలుగా శీతో వృత్తి అవుగురు వాపున ఈ జాతులను కాళియ ప్రవర్తనము ద్వారా పెంపొందించ వలయును ఈ ప్రవర్తి ద్వారా వ్యాప్తి చేయుట వలన, ఒక రెట్టునుండి వచ్చు సంతతి అంతయు = రెట్టు మొక్కల అక్షయము వచ్చింటిని కలిగి యుండును. కాళియ ప్రవర్తనముతో ఈ క్రింది పద్ధతులు కలవు

(1) పింఠ, దింపం ద్వారా ప్రవర్తనము

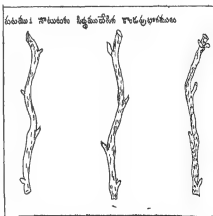
అరటి, అపావ జాతులను పింఠం ద్వారా ప్రవర్తనము చేయవలయును అంగానామంపలు, మేపు, కంద, అల్లము, పెండ్లము వంటి దుంపకాతులను దుంపం భాగములతో వ్యాప్తి చేయవలయును ఇవి కాండపు దూపాంతరములు

ఈ దుంపం మీద కలుపులు మరియు కలుపుల దగ్గర మొక్కలు ఉండును రెండు లేక మూడు మొక్కలు కలిగినటువంటి దుంప భాగములు ప్రవర్తనమునకు వసివేయవచ్చును

(2) కాండ ప్రవర్తనము -

చాచిమ్మ, బ్రాజ్, దిబ్బ మొదలగు ఫల జాతులలో క్రింది ఋతువులలో పెరిగినటువంటి నుదురు కాండ భాగములను ప్రవర్తనమునకు ఉపయోగించును ఈ కాండ భాగములు 8-4 కలుపులు (8" - 10" పొడవు) మరియు పెక్కిలు మందము 4-6 యుండును క్రోటను, కోలియన్, చామంతి వంటి అలంకరించులలో అదే ఋతువులలో పెరిగినటువంటి లేక కాండ భాగములను ఉపయోగించుదు ఈ కాండములు 4" - 6" పొడవుండును ఈ కాండ భాగములను, భూమిలో

చిక్కినవి



గాని లేక మండిలలో గాని నాటివచ్చు, వేరు చాటకొని మొక్కలుగా వృద్ధి చెందును

ఇటీవలి పరిశోధనము వలన 'ఎ తి ఎ' వంటి రసాయన పదార్థములు ఈ కాండ భాగములపై చేర్చుట ఇదింప చేయుటకును, చాటిని వృద్ధిచేయుటకును ఉపయుక్తము అని తేలివచ్చింది

(3) కాండ భాగములతో అండ్లు కట్టటము :

కాండ భాగములతో ప్రవర్తనము చేయుటకు చిలుగాని జాతులలో అండ్లు ద్వారా ప్రవర్తనము చేయవచ్చును చాటితో ఈ క్రింది పద్ధతులు ముఖ్యమైనవి.

(ఎ) వేల అంట్లు

ఈ వర్షంలో ఎంచిన చెట్లు కాండములను (గ్రూమీరి దగ్గరగా నున్న కొమ్మలను) వేలకు చేరువగా వంచి, కాండము మీద అంగుళము మేరకు తెరకు తీసివేయ వలయును తరువాత ఈ తెరకు తీసిన భాగము ఖామిలో 90-95° తోతున ఉంచి రానిపై ముప్పకప్పు బయిపు పెట్టవలెను పిరుచావ నీరు పోయల చుండవలెను ఇట్లు చేసినచో 65-80 రోజులలో ఈ కొమ్మల మీద వేరులు బయిచును తరువాత వీటిని దిపాల చాచీగా కత్తిరించి ఖండింజిలో గానీ, తోటలలో గానీ వాట వలయును కీడినామిడి, గులాబీ, జామ, రాచిమ్మ జాతులను ఈ వర్షంలో అంట్లు కట్టవచ్చును

(బి) గిరి అంట్లు

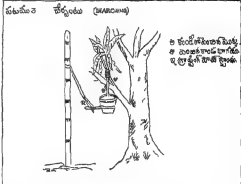
కొన్ని జాతులలో కొమ్మలు వేలకు దగ్గరలో నుండవు ఇలాంటి జాతులలో వేలంట్లు కట్టుట సాధ్యము గాదు చెట్ల పై భాగములో నున్న కొమ్మలలో అంట్లు కట్టుటకు ఈ వర్షానికి ఉపయోగించుట ఎంచిన కొమ్మలలో " పొడవున తెరకు తీసి, రానివట్టు తడి గంపు ఎక్కుగాని, తేళ వారు గానీ ఉంచి, రానిపై అల్ప తీసు చేపరు (150 గ్రే) చుట్టవలయును అల్ప తీసు చేపరు చివరను దారముతో గట్టిగా బిడ్డె, రానిపై బిరుదు కలిగిన పేపును చుట్టుచును ఇట్లు చేయుట వలన, అంట్లలోనికి గానీ కొరకు అంట్లు కట్టిన 3 వేలలలో చేరు బయిచును తరుచుకము 30

వాళ కాండములను దళాలవారిగా వేరుచేసి, ప్రవర్ణవముకకు ఉపయోగించ వచ్చును ఈ వర్షానికివలన, పరోహా, నూమిడి మొదలగు ఫలజాతులలో ఎంచిన ఫలితము కలుగును

(సి) చేరుట్లు

కీతాఫలము, మామిడి, సపోటా, వంటి ఫలజాతులకు ఈ వర్షాది చాలా అనుకూలము ఈ వర్షానికి ఎంచిన చెట్లు చెయ్యక కాండభాగములను అదే జాతిలోని వేరొక నీలకర్పై అతికించి అంట్లు కట్టుదును అంట్లు కట్టుటకు మొదట వేరు భాగముకను ఎనిసేవచ్చు మొక్కలను వాడుచుచున్నచో 3 వేలలు పెంచి, తరువాత ఖండింజిలోనికి మార్చుదురు ఖండింజిలోని మొక్కలు చాలగూ పెరిగి, కాండభాగము పెక్కిలు మంచును

చిత్రము 30



కలిగియున్నపుడు, చాచిని అంట్లు కట్టవలెన చెప్పవర్షము కొని పోయి, అదేమంగము గల కాండము వర్ష స్థానమపై ఆరు రుచులు ఎంచిన కొమ్మలమీద 30° గొడవున 3" మందమున తెరకు తీయవలయును తెరకు తీసిన తరువాత, వెండు కొమ్మలను దగ్గరగా చేర్చి, చాచి విభాజ్య కణములు కలిసికొను పట్టుగా చేయవలయును తరువాత ఈ భాగముపై మైనపు గుడ్డతోకలను చుట్టి, చాచి పురికొండో తిరిగవలెను ఇట్లు కట్టిన తరువాత మూడు 3 వేలలలో అంట్లు తయారగును అప్పుడు అటువలె వ్రించి భాగములోని ఎంచిన కొమ్మపై గాట్లపెట్టి చాచిని కలిపి చెట్టు నుండి వేరు చేయవలయును ఈ విధముగా అతుకు పై భాగములోని

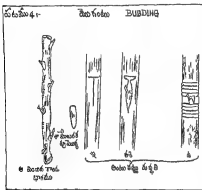
పొట్టి శ్రీరాములు

మొక్క యొక్క తలభాగమును తీసివేయ వలెను ఈ పనిని
రసాలచారిగా తీయించు మంచి

(డి) మొక్కలను

వారిన, లేకుంటే ఫలజాతులకు, గులాబి వంటి పువ్వు
జాతులకు ఈ పద్ధతి చాల అవకాశము ఈ పద్ధతిలో కుండి
లోలో పెంచిన మొక్కల మీద, ఎంచిన చెట్లనుండి తెచ్చిన
ముక్కలను అనుర్వికట్టుకును మొక్క కాండభాగముపై "T" అకా
లకారములో గాని తలక్రిందులగా నున్న "T" (T) అకా

లక్షణము 80



రమలో గాని (చుట్టు కి లో మానవ మారి) గంట్లు పెట్టి
కెరకు వదులు చేయవలయును అదే పై అగల మొక్కలను
ఎంచిన చెట్లనుండి తెచ్చి, ఈ గాడిలో అమర్చి మైనపు పీలి
కంలో గాని, లేదా రబ్బరు ముక్కలతో గాని, లేదా ప్లాస్టిక్
తో గాని కట్టుకును అంటు కట్టిన తరువాత సమూలు
రెండు వెలతుల అతివ మొక్కల ఎదుగు వారంభించును అప్పుడు
అటువలెను పై వున్న మొక్క యొక్క తలభాగమును తీసి
వేయవలయును

ప్రక్కంటు పద్ధతిలో వానగాలులకు తెలియిస్తుంటుంటే
మూడికి చెట్లను వాగుచేసి కొనవచ్చును ఇతర ఫలజాతులకు
కూడ ఈ పద్ధతి ఉపయోగపడును
వేరు అగమల ద్వారా ప్రవర్తనము

ఈ పద్ధతిలో పెట్టులు మందము కలిగిన ముదురు చేకవు
(2-3 కలుపులు కి-కి) పొడవు) భూమిలో అడ్డముగా

సాక్షాత్తో మొలకలుగా వయోధగను ఈ పద్ధతిలో పీనుగవు,
జాను, రాప్స్ బ్రి, బ్లాక్ బ్రి వంటి ఫలజాతులకు అభివృద్ధి
చేయవచ్చును

పరిమిధములకు కాండభాగముల మరియు వేరు
భాగముల ప్రవర్ధనములకు కృతక పీడ్యములను కలిగినటు
వంటి "పిరడిక్స్-ఎ", "పిరడిక్స్-బి", "హార్వెస్ట్",
"బులోస్" వంటి రావాయనిక ద్రివిష్టములను ఉపయోగించుట
వలెన మంచి ఫలితములు పొందవచ్చును

య మో

పొట్టి శ్రీరాములు

ఎన్నెన్నో మహోన్నతములలో, ఎన్నెన్నో మహో
వంశంలో ఎందరెందరు మహానుభావులలో, రాచార్య వాలుగు
దశాబ్దములపాటు సాధించి 1880, 1881 వ సంవత్సరము 'గిగన
కుమముగా' మంజుషోయిన ప్రత్యేక అంధ్రరాష్ట్ర విశ్వా
లమును, విప్లవాత్మక రేణుకపూర్వ, నిరంజనంబు తీరి, నిష్ఠా
కర్మయోగి యగు గాంధీజీవతగామియైన శ్రీ పొట్టి
శ్రీరాములు ఏకాగ్రా నిలచి, అమరణ వీరవన ప్రత్యయము
బాని, తన సంపూర్ణాభ్యాసాల మూలమున తన భార
రాగ్ర ప్రవలకు ప్రత్యేక రాష్ట్రమును సాధించి యుద్ధ
అమరు డయ్యెను

పొట్టి శ్రీరాములు గారి మహోన్నతము, గుర
వయ్య మూలముల శ్రీరాములు మద్రాసునందలి బొంబే
రామలోని అష్టాశ్వి విశిష్ట గల 1883 వ సంవత్సరము
నందు 18-12-1883 వ సంవత్సరములో జన్మించెను పొట్టివాని
మంచి చేయవలసిన వైకృతి కుటుంబము ఈ కుటుంబము
వామను, వారి విందువులు మద్రాసునందు చాలమంది కలరు
శ్రీరాముల యొక్క పూర్వులు చెన్నాగు డిల్లూ
వెండినవారు ఆ డిల్లూయందలి అష్టాశ్వి పై పాలెము వారి
ప్రభుగమము అయిన బాల్కనీజీవము అష్టాశ్వి పై పాలెము
నందు ప్రభావముగా గడచినది చదువు విద్య క్రమ ముద్రాకు
వలె వచ్చెను ఇంటర్ మీడియట్ వరకు అక్కడ చదివి అందు
కృతార్థుడయ్యెను

'జానీదర్ ఇంజనీరింగు'ను చదువుటకు బొంబాయి
పట్టణము వెళ్ళి అచ్చట మిక్సిడ్ క్రాస్ వుండలలో విద్య నడపి
నెంచి ఆ పరీక్షయందు ఉత్తమును అతడు పొందెను

'పూర్వ పుట్టగనే పరిమళించు' నవ్వచ్చు శ్రీరాములకు
విశ్వాత్మి దళమందియే రేణువే చేయవలయునను అభిలాష

మెండుగా నుంచెను. ఆయన తన కళాశాలను నిరూప్యరీతిని స్వాతంత్ర్యోత్సవ సమరమున దూకుటకు ప్రయత్నించెను. కాని కుటుంబములోని పెద్దల ఆశ్రిప్తాయము పనులరీతిని అట్లు చేయుటకు నలను పడక డింజుకుని కోర్కెను వూర్తి చేసెను.

శ్రీరాములు, తన విద్య నుగిసిన పిమ్మట, తాంశాయి యందే జి. ఐ. ఎ. లైబ్రరీలో వెలకు 250 రూపాయల వేతనముతో ఉద్యోగమున ప్రవేశించి బాలుగు సంవత్సరములు పనిచేసెను. ఆ రోజులలోనే ఆయనకు వివాహము అగగినది. తరువాత కొద్దిరోజులకు భార్యచియోగము సంభవించినది. ఆ దుస్సంగముతో ఆయన వ్యూరయము వూర్తిగా మారిపోయినది. ఒక పిల్లమైన లైబ్రరీయము కలిగినది అచే నమయమున 'అలియన్ వాలా బాగ్' నిరంతరము అగగినది. అతి బ్రూదమైన రౌంట్ చట్టము ప్రవేశపెట్ట బడినది. లేకపం దంజుట అకాంతి బాబులు బయలుదేరినది. శ్రీరాముల వ్యూరయనిపారమునందు నై తమ ఆ బాబులు ప్రవేశించి ఆయనను కదలించి వైచినది. ఒకవిధమైన విశిష్టత ఆయనను అవహించినది. దానితో కాదు చేయుచున్న ఉద్యోగమునకు రాజీనామా నిచ్చి భవిష్యత్కాల్యక్రమమును అన్వేషించి సాగెను. మారనీక కాంతిని, చిత్రలేఖనము మొదలుటగాను తన తల్లిదండ్రులను, బంధువర్గమును, తనకుగల యాన దాస్త్రీని విడిచిపెట్టి కట్టుగులతో గుజరాతునందు గాంధీజీ స్థాపించిన ఎడ్యుకేషన్ అగ్రమమునకు వెళ్లి అందు ప్రవేశించెను. అతి త్వరతోనే శ్రీరాములు, తన పుత్రున దన, సత్యాగ్రహ అదర్శ శీలముతో అగ్రమచారుల వ్యూరయములను చూడగొని, తలతో బాజుకట్టి ప్రవర్తించుటచేత 'రాములు శాయి' యని అందరును ఆయనను అపార్థయతతో పిలువ మొదలిడిరి.

ఈ ఎడ్యుకేషన్ అగ్రమ శీలమే శ్రీరాముల ఉచితమునందు ఒక గొప్ప పరివర్తనముగా మిలమించి ఆయనను ఒక ప్రత్యేక వ్యక్తిగా తీర్చిదిద్దెడిది.

అభ్యర్థనము, పిహ్యాగ్ర ప్రకాశన, కార్యనిర్వహణ యను ఈ త్రివిధములు నిండుగా మన్న శ్రీరాములు 11 సంవత్సరముల పుట్టికాలము గాంధీజీ చరణపన్నీర్చియందు అంతే చాచిగా నుండి చాచి వ్యూరయమును చూడగొని, అంతరంగిక శిష్యుల యెల్లము మితవర్గమును, విరువతనము అననవి అయినకు తెన్నుకోవెట్టిన విద్యులు ఆయన తనకు గానలిన భావనాని సోకకర్మములను మిక్కిలి తక్కువ ఖర్చుతో మార్చు

కోస మందెడివాడు. ఆయన నియమ పెట్టక నిబద్ధమైన అన్ని పరిపాచకులు ముగ్గురైన గాంధీజీ "శ్రీరాములవంటి నిహ్యమ కార్యనిర్వహణమును, పేదాతవర్గములు, పదుగురును యెడల ఎవరాల్యమును పోకర్మముతో పాధింపవచ్చు" నని చెప్పి యుండెను.

చిత్రము 81



శ్రీరాములు కాను తలపెట్టిన కార్యక్రమములను ఎట్టి ప్రచారముగాని, ప్రకటనలుగాని చేయక, నిరాకంఠముగను, నిహ్యుల్లగిడ్డితోను చేయుచుండెడి వాడు. ఆయనకు వ్యక్తిమైన తుమ్మోసవ్యాసము అనిన మిక్కిలి యెవగించు గాంధీజీ తలపెట్టిన నిర్యాణ కార్యక్రమమును ఆయన పరమావధిగా భావించి తనవివృద్ధిమై పనిచేసెను.

భారత ప్యాకంత్రిక పరమమైన శ్రీరాములు మూడు పర్యాయములు పాల్గొని సత్యాగ్రహము చేసి, శ్రీకృష్ణ జన్మస్థానము నలంకరించెను.

ప్రపంచమున 1937వ సంవత్సరమున అగగిన మోయ నిరాకరణోద్యమమున పాల్గొని ఆ ఉద్యమ చ్యాస్త్రీ శీనమైన కృషి పరిచి యుండును.

1980వ సంవత్సరమున గాంధీ మహాత్ముడు తలపెట్టిన ఉన్న పత్యాగ్రహోద్యమము నందు పాల్గొని తైలొక ననుభవించెను. ఆ తరువాత 1980వ సంవత్సరమున అగగిన

వ్యక్తి వర్ణనలను నేను పై శ్రమ పోగొని కారాగారము నందు బంధించెను 1944 వ సంవత్సరము ఆగష్టునందు బరగవ 'టెక్స్ ఇండియా' ఉద్యమమునందు గూడ పాల్గొని తిరిగి అయిన కారాగారమునందు బంధించబడెను

ఈ మూడు పర్యాయములు అయిన దుర్భర కారాగారము శివలకు గురియై పుట్టియో కష్టములను, ఎంతో టర్ముతో పహించెను శ్రీరాములకు సాంఘిక సేవ యధిప మిస్సెలి ప్రీతి వ్యక్తి సర్వాంగసాము ముగిసిన ఏమిట అతడు సమాను స్థితి సంవత్సరములు రాజీవ్ సంతానమునందు పాండిత్య పేర చేసెను ఆ తరువాత గుజరాతు రాష్ట్రమునందు "తరచూ" గ్రామ సేవాకమిటీ సంఘమునందు మిక్కిలి పట్టులతో స్థితి సంవత్సరములు పాండిత్య సేవా కార్యక్రమములను చేర చేసెను తన అదర్శ జీవిత విధానము వలన ప్రజా హృదయములను చూరగొన్నచా రాయెను అటునిమ్మల తన మాతృ భూమియైన ఆంధ్రప్రదేశ్మునకు వచ్చి "కొమరవోలు" గాంధీ ఆశ్రమమున బాలుగు సంవత్సరములు సాంఘిక కార్య కలాపముల యందు విమగ్నుడై ప్రతిభలాపక లేని తన సేవా కార్యమును విరగిరించి, తన సోదరప్రజల హృదయములను చూరగొన గలిగెను

పారిజాత్యంబు మననము, పరిజాత్యంబు మననము, శ్రీరాములకు ప్రాణప్రదములుగా నుండినది సెల్లూరునందు పై కార్యక్రమముల విని తమ అయిన చేసిన సేవ అనన్య సామాన్యమైనది అయిన కాళ్ళకు చెప్పులు గాని, తలపై గొడుగు గాని, శోయ, పూజా కార్యకలాపాల వల్ల వచ్చిన ఉద్యమ కొల్లాయి గుడ్డను ధరించి, పైన చీకట్ల తుండుగడ్డ పై చుకొని తిరుగుచుండెడి చాచు అట్లులైన "పారిజాత్యంబు లేచాలని ప్రవేశ మిందుండి - " పారిజాత్యంబు లేచుండి - " మానవ సేవయే మార్గమే" అనవచ్చి వాళ్ళములను ప్రాచీన తన సేవకు తగిలించుకొని చాచుచాచుల యందు ప్రచారము చేయుచు తిరుగుచుండెడి వారు రాచిది చూచిన కొందరు అయిన 'ఉద్ధాతి' యని వివేకానివ సాగిరి ■ కొంతలో పారిజాత్యం పై శ్రమ అయిన ప్రతి శ్రమములను గ్రహించజాలా సేవశ్రమ చేయుచుండి ఇవను స్థితప్రజలైన న చురవలెనున్నది నీటిని పరక చేయక, అనంతమున అన్యోన్యమునో కాను సమీప ప్రతి పిద్ధాంతముల కమగులముగా పరిచేమను

ప్రభుత్వమువారు రాజీయ వాదనలను భూముల విచ్చుచున్న సమయమున కొంత రాష్ట్ర మిక్కిలి బరగవాస్తవ "వెట్టు"న వలసినది, అయినను కొరియుండిరి సంపాదించగలముల నుండి విముక్తి పొంది కర్మయోగిగా జీవయాత్ర సాగించుచున్న ఆ మహామహానుజుల అందరి కంటిక రించక తీరవచ్చుచున్నెను

శ్రీరాములు, గాంధీజీ ప్రవేశపెట్టిన ఉద్యమ చారిణము ప్రభుత్వ వ్యాయస్థాపకముల జవాబురదము, పట్టుల విచారణము, మరణసాధన విచ్ఛేదము, పారిజాత్యంబులను, సాదా ముస్లిముల బట్టల మొదలగు విచారణ కార్యక్రమములను మిక్కిలి పట్టులతో ప్రచారము చేసి విలయమును సాధించి జీవితాంతము పెరక అయిన గడ్డి ప్రయత్నములను చేసి యుంటెను

కారణదేశములకు పాశ్చాత్యము మిక్కిలి పట్టుల అయిన, రాజీయ రంగము నుండి పూర్తిగా నిష్క్రమించి, దేశాభివృద్ధి కి ముగించుగు శివర సాంఘిక కార్యక్రమములను చెరచేయుటకు నడుము గల్గెను అయిన ఆంధ్రప్రదేశ్మున గాంధీ పార్టీని నిధికి సంకాలనమగు నుండి మిక్కిలి ముఖ్యములతో తన జీవితమును గడుపుకొని ఆ విధులు విర్యాకార్యకమైన కార్యక్రమముల యందు పట్టియోగి ముగిసెట్లు ప్రయత్నించెను

శ్రీరాములు 1944 సంవత్సరము నుండి తన ఇన్స్టిట్యూషన్ మైన సెల్లూరును కేంద్రముగా పేజీని ఉద్ధరించు వ్యాపక, పారిజాత్యంబులను తన జీవితమును అంతము చేసి పరిశ్రమ సాగెను

1944 సంవత్సరమున సెల్లూరు పట్టణమున మూల పేజీని శ్రీ మేయోపాళా పాస్టరువారి దేవాలయమునందు పారిజాత్యంబు ప్రవేశము లేనందులకు మిక్కిలి కఠిన, ఆయన ధర్మకర్తలతోను, పూజారులతోను సంబంధించుట బరిగి, బంధు విధులపై, విరళనప్రకమును అలాగి బిలి దినముల యనంతరము చాలిది దేవాలయ ప్రవేశము కలుగునట్లు చేయుచున్నెను

ఇండియాకు పాశ్చాత్యము నిర్మించిన ఉరువాత పై శ్రమ పారిజాత్యంబులను పరిచెను దీనివలన అరగనందుకు మిక్కిలి తీరపడి శ్రీరాములు 1944 సంవత్సరమున తిరిగి మరలముల కరీరపై ఉపచాచు తీర పూను బిలి దినముల కరీరపై ఉపచాచు దీక్షానంతరము 'ఆంధ్రదేశ'

కుంగుటూరి ప్రకాశము ప్రభుత్వము, మద్రాసు రాష్ట్రముం దంతటను ప్రతిదెండ్లిలో చివరి రోజును పోషిస్తోంద్రదమునకు ఉప యోగించుటకు గాను శిల్పా కలెక్టర్లకు ఆదేశము వేసినది ఆ యా రోజుము వసవనవించి, నేటికిని ప్రతిదెండ్లి చివర రోజున గ్రామ పంచాయతీల యందును, కమిటీ కేంద్రముల యందును, హోటల సంఠేమయు వివిధ శ్రమ కృషి జరుగుచున్నది

ఆంధ్రులకు ఆంధ్రరాష్ట్ర స్వరాజము అతి చిరకాల చాంచ రానిది సాధించుటకు ఎన్నియో ఉద్యమములు నడచినది ఎందఁడెందరో మహామహాలు కృషిచేసి యుండిరి అయినను అది సాధ్యముకాక కేవలము ఎంతమాత్రం వరి అయిపోయినది

1906వ సంవత్సరమున స్వాతంత్ర్య దినోత్సవముగాదు స్వామి పీఠారాం (గొల్లపూడి పీఠారామశాస్త్రి) వంటి ప్రముఖు లాంగ్లెసు నాయకుడు ఆమరణ నిరశన ప్రథమము పూజెను రీతి దినముల యనంతరము ఆచార్య విశ్వేశ్వరాచే, రాష్ట్రపతి రావోద్రప్రసాదు, భారత ప్రధాని అవధార్తాలు వెచ్చెనా మున్నగు ప్రముఖులు ఇచ్చిన పోషిల వసుధించి అయిన నిరశన ప్రథమమునండి దిగమించెను స్వామి పీఠారాం వంటివ నిరశన ప్రథమమున ఆంధ్రరాష్ట్రము దిద్దించక రోయ నను, ప్రజా హృదయముల యందు రాష్ట్రవాంఛ గాఢముగా రుదరి, ఉద్యమ పుష్కలావము శ్రీప్రదానము రాల్చినది కాని అటు సమస్త అస్తవ్యస్త పోయినది

ఆ కరుణాశ రెండు సంవత్సరములు ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు సంబంధించిన యే విషయము వీరిస్కాదము జరుగక, అరలు విషయము తెరమరుగున పడిపోయినది ఆంధ్ర గాయలలో పీఠాధిపాయము బదలలేదు రానితో ఢిల్లీ పెద్దలు చొరమయ్య వహించిరి

ఇట్టి అనిశ్చిత పీఠిలో ముగ్ధుడమైన శ్రీరాముల కునగ్గు మిట్టలీ బాధకులంక దెంచినది ఆంధ్రప్రజల చిరకాల చాంచలమైన ఆంధ్రరాష్ట్రము వెచ్చిన పాదించి తీరవలయు నను పట్టురల అధికమైనది అరలు సమస్తము అతో ఇతో తేలియేన వలయు నను కాంక్ష గాగమై అయిన హృద యమున తొందరపెట్టి పాగినది అందు వలన అయిన 1907 పెద్దలయే మహమ్మదో తన బాధాగ్రస్తేహితుడు, మద్రాసు వ్యాధియచార సంఘ పట్టురు అయిన శ్రీ పి. లక్ష్మీవారా యుగ గారికి పెద్దలనినుండి యొక లేఖ నిట్లు వ్రానియుండెను

"ఆంధ్రరాష్ట్రమును గురించి నేను శీఘ్రముగా ఆలో చిస్తున్నాను మన నాయకులు యీ ఎముగ్గు వరిస్కాదము చేస్తూనే అశింశము అది జరుగలేదు ఏ రాజకీయ పార్టీ చేతులతోను కలుదమ్ముగా ఉండడము నా స్వభావాని వ్యతిరేకమైనది నాకు పార్టీ అంటూ ఉదయం లేదు నాకు వహించరులను నాకు కూడా లేదు ఎక్కడికిపోయినను, ఏం చేసినను నాకు నేమిగానే వ్యవహరిస్తాను నేను అదే వర్గా యాలు విరాహర రీతి వహించి విజయవూడా పొందాను ఈ నా రోజుకు సాధించుటకు నా కీర్తిరాష్ట్ర అర్హిస్తాను"

"ఈ ఆంధ్రరాష్ట్ర పనుగ్గు యెన్నో ఆధిపాదయ లేదా అను రోజు ద్వింపదీ ప్రతిజ్ఞకురు తమ రోజునోనే ఆలో చిస్తారు ప్రజలందరూ ఒకేదేగముగా ఆలోచించ సంక వలకు అందరకు అమోదకరం అయిన వని నాకు ఈ విధంగా చేయ టానికి వాక జక్ష్మే మార్గము కనిపిస్తున్నది హేయభావం లేకుండా భృదగిశ్చయంతో నా ప్రాచారలను అర్పించడమే ఆ మార్గం ఇంకా అలెగ్గుం చేస్తే అవభాదం చేసినవాళ్ళ అవభాదమే నా నీ నిష్పటియించి భావిస్తున్నాను ఈ విషయ వరిష్టతని యెదుర్కోవడానే ఉద్దంగా ఉపాధిచేతే అభిష్టన్నాను చేస్తే నా నా ప్రాచారలను అర్పిస్తాను"

ఇట్టి శీఘ్ర ఆలోచనలో మనస్సుంజ్జీవము నొందిన శ్రీరాములు మద్రాసునకు వెళ్ళి మహాత్మా బుటు సాంల మూర్తిగారి యింటియందు 19 ఆగోష్టు 1907వ సంవత్సర మున ఆదివారమునాడు ఆమరణ ప్రామోదరేతమునకు పూజతోనను ఆ ప్రజలంతయు ఉపహాసదీత జరుపుచున్న సమయమున ఎట్టి ఆహారమును శిలయే వలదనియి, తన రోజు చెరసేను వంతవరకు, కాను ఎట్టి ఆహారమును ఏదామయినను స్వీకరింప జాలననియి తన మనోనిష్ఠయమును తెలిపిచ్చి యుండెను

శ్రీరాములు నిరవ ప్రథమము ప్రారంభించుచు మరీ రెండు వరకులను వెలిపిచ్చి యుండెను "(1) మద్రాసు వగర విషయముతో అంగరీత అమోదకరమైన అంగీకారము దువరడము, (2) దిద్దివారాంజమైన ఆంధ్ర ప్రాంతములతో మెను వెంటనే ఆంధ్రరాష్ట్ర విర్యారమును గూర్చి భారత ప్రభుత్వమును వివక్షముగా ప్రోటన గూించడము"

ఇట్టి మహాయములతో శ్రీరాములు ప్రారంభించ వరకైన ప్రథమ విద్విష్టముగా పాపించుటకు కాని

నాయకులకు వ్యర్థమయిన ద్రవము కలుగలేదు రోజులు వారములుగా, వారములు నెలలుగా మారతోచినవి కాని పరిస్థితిలో మామ్రు కలిపించలేదు

ఈ కారక విరాళార ప్రథము వలన కలుగనున్న విపరీత పరిస్థితులను ప్రజల దృష్టికి తీసికొని వచ్చుటకు తీవ్రముగానే తీవ్రన ఆంధ్రదేశీయ నాయకత్వమున అభివృద్ధిచేయుచున్నామని అతనికిని కాని పరితమే కార్యమైనది ఎటు తాచిన విరాళా, నిర్వహణలో గోచరమైనవి

1863 డిసెంబరు 15వ తేదీ వచ్చినది 88 రోజులు నిరవధిగముగా ఉపవాస వ్రతము పాగించిన శ్రీరాములు 84 పౌరులు బరువు తగ్గిపోయెను వ్యాధిగ్రహిత వరకు అపస్థిగము సంభవించును, పరిస్థితి అత్యంత అందోళనతో నిండిపోయినది నిమిషముక యుగయుగ గతవనానినది రాత్రి 8 గంటల 45 నిమిషములకు పూర్తిగా స్థాగళము తప్పిపోయినది 1862 డిసెంబరు 15వ తేదీ రాత్రి 11 గంటల 23 నిమిషములకు ఆ పూర్వపురుషుని పుంధ్రప్రాంతములు అనంత బాయపైలతో పీఠపై రోయినది అయిన అమరుడై పోయెను

మహామహుని పుంధ్రప్రాంత్యులను యావత్పూర్వక జాతి కోకముద్రమున ముద్రించి పోయినది

అచాటి కారక ప్రధానమంత్రి పుల్లయ శ్రీ జనావార్లలు కైకూరు 1862 డిసెంబరు 19వ తేదీన వార్త మెంటు వందు ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు సంబంధించిన చరిత్రాత్మకమైన ఒక ప్రకటనము చేయించెను తత్పరిచముగా రాజప్రతి ప్రధాన నాయకముగ రియమించి ఆంధ్రరాష్ట్ర స్థాపనకు ఒక నమగ్ర నివేదికను అందజేయ వలసినదని ప్రభుత్వము కోరియుండెను శ్రీ రాధాకృష్ణయ్య నాయకత్వమున పరిష్కరించి తన నివేదికను ప్రభుత్వమునకు సమర్పించి యుండెను

ఆ నివేదిక సమయించి, 1863వ సంవత్సరము జూలై 1వ తేదీన ఆంధ్రదేశీయ ప్రభావము నాయకత్వమున కన్నులు రాజధానిగా మద్రాసు రాష్ట్రములోని శ్రీరామిగము, విశాఖ పట్టణము, తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమగోదావరి, ఏలూరు, గుంటూరు, పెన్నా, చిత్తూరు, కడప, కర్నూలు, అనంతపురం అను తిలకాలలో ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రము ఏర్పడినది ఆంధ్రులు ఆ అభివృద్ధివ్రతకర మహోత్సవమును మన ప్రేమతో వాయుకుడు జనావార్ల లాంటి ప్రజా మండినకు

అత్యుత్సాహముతో జరిగియుండెను

అమరదేవి పొట్టి శ్రీరాములు 5వది కలలు 1863 నవంబరు 1వ తేదీన పొంగుట. చెందినది అదియొక నగ్గడినము అనాడు ఆంధ్రరాష్ట్రము లోని 11 జిల్లాలును, తెలంగాణము లోని వరంగల్లు, ఖమ్మం, నల్గొండ, మహబూబ్ నగరు, మెదక్, నిజామాబాదు, అదిలాబాదు, కరీంనగరు, హైదరాబాదు అను తొమ్మిది జిల్లాలును కలిపి 20 జిల్లాలలో ఆంధ్రప్రదేశ్ అను నామముతో విశాలాంధ్రము నిర్మాణ మయినది ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు హైదరాబాదు రాజధానిగా ఎరిగిన రెడదే

ఆంధ్రరాష్ట్ర సెక్రెటరీ అత్యుత్సాహము చనిన అమరదేవి పొట్టి శ్రీరాములు అమరతత్వము నొందిన ఎంబుమున ఎంబెంబె రో మహామహులు తమ తమ ప్రధానముల నర్పించి యుండిరి అట్టివారిలో గణనియుడు "మద్రాసు మెయిల్" పత్రికా సంపాదకుడు నగు శ్రీ ఎ ప్లెటో తన పత్రికా సంపాదకీయమునందు అతడిట్లు వ్రాసెను "బ్రిష్టు లిలువకు అనంతరము, ఇది మహా మహాత్తర అత్త పరిత్యాగము" షం వేం

పోర్చుగల్ దేశ చరిత్ర

పోర్చుగల్ల ప్రజావత్తా రాజ్యము ఇది యూరపు ఉండెను రోబియోర్డియోలొమనందున వై రుద్ది దిశాగ్రమున నున్నది దీని విస్తీర్ణము 85,418 చ మైళ్ళు 1860వ సం. లెక్కలను అట్టి ఇందిరి జనాభా 85,00,000 లెక్కన నగరము ఈ దేశమునకు రాజధాని ఇందలి ప్రజలు పోర్చుగీసు భాగ ముట్లాడుదురు రోమను క్యాథలిక్ మతమును వారసునింతురు

పోర్చుగల్ల నిర్మావత్తర ప్రాంతములు గల దేశము అత్యంత సాహసీమతిగ వాడెను యొకటి, అక్షేపకల యొక్కయు ఉద్యమ ఫలితముగా మహోత్సాహము కంచె విస్తీర్ణమున 22 లెక్కలనుగా గల వలె సామ్రాజ్యముపై ఈ దేశమున కానివ్యవస్థపడిన పోషియనుట, రాక్షసియనుట ఈ దేశమునందలి అది ప్రాచీనకాములు అనంతరము గ్రీకులు మాత్రమే పచ్చి ఇచ్చున సహా మేర్పరచుకొనిరి వినిగొన్న అను అనాంధులు శ్రీ శ 400 వం ప్రాంతములో ఈ దేశమును ముట్టించిరి 700వ సం. ప్రాంతములో ఉత్తర ఆఫ్రికా యుగలో మార్కో అను ముస్లిము దేశచారు పోర్చుగల్లను అయింది శ్రీ శ 900వ ప్రాంతములో

దేశీకారణమునదో బలహీనులు కాగా, క్రైస్తవ పులిసు, వీరిని యుద్ధముల నుటలేదు ఈ యుద్ధములో క్రైస్తవులు విశేష లో పోర్చుగల్లలో ప్రభుత్వమును స్థాపించుకొనిరి వీరి సొంత క్రైస్తవ పోర్చుగల్లు ప్రాముఖ్యమును వహించి, సుఖముగా ప్రజలునుండె నని వాగ్ధి తెలుపుచున్నది

క్రీ శ 1887 వ సం అవతరము రాజ్యమునకు వచ్చిన 'వాస్కో ది గామా' పోర్చుగల్లను బహుముఖ ముగా అభివృద్ధి పరచి, నావికులను ద్రోశ్యాహము పిచ్చుచు, నూతన దేశములను, నూతన మార్గములను పరిశోధించిన వారికి బహుమానము కీయమైనది ఈ కాలముననే పోర్చుగీసు వాణిజ్య కారణ దేశమునకు పయన్ద్ర మార్గమును కనిపెట్టినది సాహసోపేతమైన కృషి ఫలితి ఈ కృషి ఫలితముగా 1492వ సం లో వాస్కోదగామా అను సాహసీ నావికుడు కారణ దేశమునకు సముద్ర మార్గమును కనిపెట్టెను

సాంప్రదాయకముగా ఈ దేశము బ్రిటనుకు మిత్ర దేశము రాజీయముగా, పోర్చుగల్లు రా ప్రవమైన నీయం కృత్తమును వెలచ దేశము ప్రతిగూత కత్తులను ప్రభుత్వము నిర్వాహణముగ అణచివేయుచు వచ్చెను జాతీయ తేవనమునందలి పెక్కు వర్గములచారు కరివమైన పై విక కావనములే పరిపాలించ బడిరి దేశమందు నిరంకుశత్వము కాండవించు చుండెను

క్రీ శ 1142వ సం లో బడకు ఆల్బుగోస్ ప్రభువు క్రైస్తవ పౌత్రులను సాధించు వరకు పోర్చుగల్లు స్పెయిను దేశముతో అంతర్భాగముగా నుండెను క్రీ శ 1680 వరకు క్షుతంప్రముగా నుండిన పోర్చుగల్లు, 1681లో స్పెయిను రాజగు లెండ పోర్చుగల్లు అధిపత్యమున స్పెయిను రాజ్యములో విలీనమయ్యెను కాని 1840లో పోర్చుగల్లు తిరుగుబాటువచ్చి నాదె జాన్ అధిపత్యమున దేశ నూతన రాజకీయమును స్థాపించెను కాని, ఐరోపాలో విక ప్రముఖ రాజ్యముగా పోర్చుగల్లు ప్రకాశించ జాలకుండెను అయితే 1908లో యూగెన్ బుండ నుండలి కముద్రపు కేపులలోనికి బ్రిటిషు దళములు రానియ్యగల దని ఐరోపియను శాసించు ఆజ్ఞను పోర్చుగల్లు తిల్లంఘించెను బాదురే క్రైస్తవ సేనలు పోర్చుగల్లును ముట్టడింపగా, 1811లో బ్రిటిష్, పోర్చుగీసు పై వర్గములు కలిసి క్రైస్తవ ముట్టడి పై వర్గములను తరిమివైచెను.

వాస్కోదగామా కారణ దేశమును సముద్ర మార్గమును కనిపెట్టినయందు, 1600వ సం లో కెరీబ దేశము పోర్చుగీసువారి అధీనములోనికి వచ్చినయందు, అంతరంగము పెక్కు వలన ప్రాంతములు అప్రకాయము పోర్చుగీసువారి స్వాధీనమగుటయు కారణములుగా, పోర్చుగీసువారి వర్తి ప్రాంతములు పెరిగినది కాని మూతన జాన్ కాలమున ఈ పై తనము తగ్గవారింపించెను పోర్చుగల్లు నుండి పెక్కురు యూదులు తరిమివేయ బడగా, చాలతోపాటు పోప్రముగు చారిత్రములకూడ తలలి పోయినది అందుచే పోర్చుగీసువారి నేతలు తమ ప్రభుత్వము వెలకొల్పిన విశేష వలన ప్రాంతములలో నివసించుట కై దెలిపిపోయిరి 1600వ సంవత్సరము వరకు పోర్చుగీసు నావికులు కనుగొన్న పెక్కు ప్రదేశములను పోర్చుగీసు ప్రభుత్వము కోల్పోయినది క్రమముగా కారణ దేశమున కూడ చాలి ప్రాంతములు నష్టపడినది

1911వ సం జూను 19వ తేదీన పోర్చుగల్లలో రాజరిక విధానము అంత మొందించ బడెను చాలి స్థానములో ప్రభావశాల రాజ్య సంవిధానము ప్రవేశపెట్ట బడెను ప్రభు ప్రవీణ సంస్థానమును ప్రారంభ మగుటతోదేలి, బ్రిటిష్ మెట్రి విషయమున పోర్చుగల్లు తన భక్తివిధానములను ప్రకటించెను పోర్చుగీసు పై వర్గములు అప్రీకా యందును, పోర్చుగీసు యుద్ధరంగ మందును బ్రిటిషు పక్షమున పోరు పట్టినది యుద్ధకాల మందును, యుద్ధానంతర మందును అంతరంగముగా ఈ దేశమున రాజకీయ అస్థిరత్వము విశేషముగా ప్రజలుంచెను

1928 మే 30వ తేదీన పై విక నాయకత్వము క్రైస్తవ తలయెత్తిన తిరుగుబాటు పలికెనుగా, అధ్యక్షుడు క్రొస్ రాకై పై విక నియంతృత్వమును స్థాపించెను అనంతరము 1932లో అధిక మంత్రిగా నియుక్తుడైన డాక్టరు ఆంటో నియో సాజూరు అనువాతడు 1932 నుండి ప్రధాన మంత్రిగాను, నియంతగాను వ్యవహరించుచు ప్రజాసౌఖ్య బంధుకు ప్రతిభాలు దయ్యెను పోర్చుగీసు వలన రాజ్యములలో అనుకు నందున్న తమ ప్రభుత్వ నిరంకుశ విధానము వెలచ పోర్చుగల్లులో ప్రజాసౌఖ్య సంస్థలు, మితవాద పద్ధతులు చేసిన తీవ్రాందోళనము పలికెనుగా నియంతయగు సాజూరు భక్తి వల పరిపిచ్చుకుడు కావని వచ్చెను

పోర్చుగీసు సామ్రాజ్యాధిపతులు అయిరి తమ

రేళములలో ప్రదంబము వండు రోడ్డుగల్ రేళము మూడవ స్థాన మాద్రమించు చున్నది

1848వ సంవత్సరములో ౩ రేళమువండు 10 లక్షల చతురపులు, 40 లక్షల గొర్రెలు, 12 లక్షల పందులు ఉండి యుండెను 1849 లో ఆ రేళముందు 8,000 మెట్రిక్ టన్నుల ఉన్న ఉత్పత్తి యయ్యెను రోడ్డుగిను పరిశ్రమలలో విశేషముగా ౩ రేళియందు ఉపయోగమువకు మాత్రమే వస్తూత్పత్తి జరగు చున్నది మొత్తము మీద ఎగుమతుల కంటి దిగుమతుల మీదనే ఈ రేళను యెక్కు ఆర్థిక జీవన మాధారపడి యున్నది ముఖ్యమైన ఎగుమతులలో తిరబాలు, నూలు వస్త్రములు, మద్యము, నేపలు పేత్రమే దగిపది ప్రధాన వస్తు దిగుమతులలో గోధుమలు, గోనముండి, వెళ్ళలు, పోర్రామిక యంత్రములు, ముడిప్రత్తి, ఇనుము, ఉక్కు చెప్పదగినవి

ఇవి నందర భోద్దుగిల్లలో ఖనిజ వనద ఇంకను సంపూర్ణ విభాగము పొందకు కాని కొంతవరకు ఉత్పాదన్, లోగ్స్, ముడి ఇనుము, రాగి, మాంగనము, పీచము, తగరము, మిరిగొన్ని యితర తోపములు లభ్యము లగు చున్నవి

జాతీయ అర్థిక వ్యవస్థకు మత్స్యపరిశ్రమ కొంత మేరకు ఆధారభూతముగా నున్నది ఈ పరిశ్రమ యందు 1950వ సం. లో 40,080 మంది మనుష్యులుండిరి 18,498 వదలలు పనిచేయు చుండెను

నై నర్గళ వ్యవసాయ, శిరోష్ఠిపితి 800 మైళ్ళ పొడవు, 140 మైళ్ళ వెడల్పు గల రోడ్డుగల్ రేళమువందు పెక్కు చిన్న నదులు, మూడు పెద్ద నదులు ప్రవహించు చున్నవి ఈ పెద్ద నదులు ఘెయ్యను రేళములో పుట్టి అట్లాంటిక్ మహాసముద్రమువ కలియచున్నవి ఈ మూడు పెద్దనదులు రోడ్డుగల్ రేళమును మూడు భౌగోళిక సుదంబముల క్రింద విభజించి యున్నవి 400 మైళ్ళ వరకు అట్లాంటిక్ మహాసముద్రములో విస్తరించిన అలోర్స్ అను తొమ్మిది ద్వీపములు మూడు వర్షములుగా విభజింప జరిపి పిటి నై గ్రాంజును 888 వ మైళ్ళు అట్లాంటిక్ నై మహాక మార్గములలో అలోర్స్ జీ ప్రముఖమైన స్థానము ద్వితీయ మనో పగ్రామ పనుయముతో క్రిమీన్, అమెరికాలు రెండును ఇచ్చట విమాన స్థానములు నిర్మించుకొని యుండెను

ఈ రేళపు శిరోష్ఠిపితి నమ ద్రోక్షితముగను, మను శిరోష్ఠముగను ఉండును కాని అట్లాంటిక్ మహాసముద్రము నుండి వీచు చల్లని వాయువులను పొగవీయని భద్రతము లందలి లోపై న లోయలలో నేమి కాణమువందు అత్యుష్ణముగ నుండును కెప్పున్, కాముండ్రా, ఒపాల్లో వగరములలో శిరోష్ఠిపితి 80 నుండి 81 వ దిగిల నడుమ నుండును తీర ప్రాంతము పొడవున విశిష్టముగా నుండు పట్టుమ సంవత్సరమునకు వర్షపాతము 18 అడుగుల పరిమాణమున నుండును ఉత్తర ప్రాంతముందును, పెర్రానా-ఎస్ట్రెల్లా అను వాపునన వర్షపాతము గరిష్ఠ ప్రమాదముతో నుండును

గ ల కా

పోలినిషియా (భూ) :

వివరణ రొంకల్లము కొరకు పసిగట్టి దీవులు, వాటి వరినర సముద్ర జలములు మేలనీషియా, మైక్రోనీషియా, పోలినిషియా అను సుదంబములుగా విభజింపబడి యున్నవి పెక్కు దీవులు గల పోలినిషియా సుదంబము జీ బ్రెవోరడ మయన ద్రివిజాకారము వంటిది ఈ విభాగ సుదంబము ఉత్తర దక్షిణములుగా 6000 మైళ్ళు, తూర్పు పడమరలుగా 4000 మైళ్ళు గలది ఈ సుదంబము ఉత్తరమున మన్న పాచాయి ద్వీపములనుండి నై రృతియందున్న మాగ్నెటికెటు నరకు విస్తరించి యున్నది ఈ సుదంబమున మార్షియన్, టుంగ్టెము, రొపైటి, పామో, టోంగా, టోక్ మున్నగు ద్వీపములు, ద్వీపసమూహములు చేరియున్నవి రోలి నీషియా మున్నగు దీవులు (1) పాచాయి, (2) తూర్పు రోలి నీషియా, (3) కేంద్ర, పశ్చిమ పోలినిషియా, (4) మాగ్నెటికెటు పరిసర ద్వీపములు అను వాలుగు ప్రధాన ద్వీప సమూహములుగా విభక్తమై యున్నవి

పాచాయి ద్వీపసమూహమును సరిగ్గమున జలాంతర్యాగ వేదికనై మైగా జీ ఉన్నత స్థలము వాద్రమించి యున్నది ఈ ద్వీపములు నై రృతి-పాయవర్గ రేగా ఉత్తరమున 18°-40' నుండి 38°-40' వరకును, పశ్చిమ రేఖాంశమున 154°-30' నుండి 178°-40' వరకును గల సమాంతర రేఖ నడుమ సముద్రు 2000 మైళ్ళ వరకు చాళిమించి యున్నది

తూర్పు పోలినిషియా ద్వీపములు రోలినిషియా యొక్క ప్రాగ్ధికాంత కోణమున రున్నవి ఇవి దక్షిణ

మన 7°-50' నుండి 83° దక్షిణ అక్షాంశము వరకును, పశ్చిమ రేఖాంశమున 108°-30' నుండి 108° వరకు విస్తరించి యున్నది

కేంద్ర, పశ్చిమ, పోలిసియాలో వెరసి నిలిచి దీవులున్నది ఇవన్నీయు బెన్గల్ మహాసముద్ర మధ్యప్రాంతములో 2,000 చతురపు మైళ్ళు విస్తీర్ణము వ్యాపించి యున్నది ఈ దీవులలో అధిక భాగము భూమధ్య రేఖకు దక్షిణముగను, 180వ మధ్యాహ్న రేఖకు తూర్పుగను ఉన్నది ఈ క్రింది మూడు పట్టికలలో పైన పేర్కొనబడిన (1) కూనాయి, (2) తూర్పు పోలిసియా, (3) కేంద్ర, పశ్చిమ పోలిసియా ద్వీపములు, ద్వీప సముదాయముల పై భాగాలములు, జనసంఖ్య, నివసించిన వారందరి

పట్టిక - 1

దీవులు	విస్తీర్ణము చ. మైళ్ళలో	జనసంఖ్య 1961-62
1 కూనాయి	4021	61,883
2 మాయి	728	86,717
3 మెలగాయ్	269	5,028
4 కనూరావి	45	—
5 లానాయి	141	2,115
6 ఉపా	598	509,409
7 నాయే	551	27,022
8 కైహి	79	254
9 కాలా	130 ఎకరములు	—
10 నిహో	156	—
11 నెకో	40	—
12 ప్రెంకిక్రెగేట్ (2)	80	—
13 గార్డెన్ పిన్నీస్ (2)	8	—
14 లెఫ్ట్	1,000	—
15 మియాన్సా	460	—
16 వెంటర్ తి పార్క్ లెఫ్ట్	800	—
17 మిక్రీ	2,000	80
18 న్యూరే	800	—
మొత్తము	8,848 చ. మైళ్ళు	89,290

పట్టిక - 2

ద్వీపసముదాయము దీవుల సంఖ్య	విస్తీర్ణము చ. మైళ్ళలో	జన సంఖ్య 1961-62
1 మార్క్విస్	10	492
2 హైటే	14	898
3 టూమోటు	78	253
4 ఆస్ట్రే	5	58
5 మాంగరేవా	4	11
6 రాపా	1	15
7 హిక్ కెయిర్న్	4	18 25
మొత్తము	114	898

పట్టిక - 3

ద్వీపసముదాయము దీవుల సంఖ్య	విస్తీర్ణము చ. మైళ్ళలో	జన సంఖ్య 1961-62
1 కుక్	15	98 7
2 న్యూయి	1	100 3
3 టోరెలా	3	4 0
4 పశ్చిమపామో	4	1,188 0
5 నోయా	1	2 2
6 ఉపియన్ దీవి	1	2 3
7 ఎల్లిస్	9	9 8
8 ఈస్ట్ టోరెయిల్	18	277 0
9 ఫోవర్స్	8	11 1
10 ఆమెరిక్ పామో	8	78 1
11 టోంగా	180	283 9
12 వాటిన్ డిప్రెమూనా	8	108 0
మొత్తము	224	2,100 2

పోలిసియాలోని దక్షిణాగ్రభాగము, స్వాతంత్ర్యమును పొందిన దీవులు (ఉత్తర, దక్షిణ, పశ్చిమ) ఈ భాగము దీవులు—ఇవన్నియు దక్షిణ అక్షాంశమున 84°-90' నుండి 47°-90' వరకును, తూర్పురేఖాంశమున 108°-10' నుండి 178°-30' (తూర్పురేఖాంశమున మన్నా రావ్ మొట్ట) వరకును విస్తరించి యున్నది ఈ దీవులు అక్టోబరులో ఆగ్నేయ దిశనుండి తూర్పుగా 1900 మైళ్ళ దూరమునను, అంటార్క్టికా

టికాను ఉత్తరముగా 1600 మైళ్ళ దూరమునను, చీలి రేఖ నువకు పడమరగా 8000 మైళ్ళ దూరమునను, హవాలు దీవులకు వాయవ్యముగా 4000 మైళ్ళ దూరమునను కలవు ఈ ద్వీపముల భూపై రాజ్యపు మొత్తము సుమారు 1,08,788 చదరపు మైళ్ళు 1811వ సం. వాటి జనసంఖ్య 36,14,964 హవాలు దీవులు కెప్టెన్ శేక్స్ పిట్ అను వారిచే

1775వ సం. లో కనుగొనబడిన వారి 1800 సం. వరకు ఆ దీవులు ఉత్తర పసిఫిక్ సుదూరములలో వ్యాపారపు బోంబాయి ప్రభుత్వముగా స్థాపనములగు మాత్రమే ఉపయోగించినవి 1816 కళాక్షిలో ఈ దీవులనుండి మంచి గంధపు చెక్క విశేషములను ఎగుమతి చేయబడుచుండెను ఇచ్చట వివిధవిధముల పంట కూడ ఆ కాలములో జరిగెను 1883వ సం. లో హవాలు దీవులను ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వము తన రాజ్యములో చేరిన మొదట్నుకొనెను

క్రొంచి ఓషియానియా దీవులు కేరళకు అశ్వేషకులచే కనుగొనబడినవి 'వానైటీ' దీవులు 1787వ సం. లో వాల్స్ అను వారిచేతను, మార్షియన్ ద్వీప సముదాయము మొదలగా అను వారి చేతును, టూనూలు ద్వీపసముదాయము 1808 లో క్లింగ్ మున్నగు వారిచేతను కనుగొనబడినవి అల్టి, మాంగరేవా ద్వీపసముదాయము 1797 లో కెప్టెన్ శేక్స్ పిట్ చేతను, అస్ట్రేల్ ద్వీపములు 1777 లో బుక్ అను వారిచేతను కనిపెట్టి బడినవి ఈ ద్వీప సముదాయము లన్నిటిని క్రొంచి ప్రభుత్వము నరువాగా 1800, 1848, 1880, 1881, 1890వ సంవత్సరములలో తన రాజ్యమున కలుపుకొనెను బ్రిటిష్ వలస ప్రాంత మగు పిల్ యొక్క దీవిని ప్రభుత్వమునను "బాంటి" అను ఓషియన్ దీవులకూలము దాయలు 1790 లో అక్రమించుకొనిరి అప్పుడా దీవి నిర్వాసముగ నుండెను 1722వ సం. లో 'జెఫ్సర్' పండుగనాడు రాగ్స్ డిన్ అను నాతడు జెఫ్సర్ దీవిని కనుగొనెను 1883 నుండి ఈ దీవి చిట్ ప్రభుత్వపు విలువలో నుండును

పసిఫిక్ సుదూరముల ప్ర మధ్యముందున్న దీవులను అశ్వేషకుల మూలమున, సూచనావిద్యుతముల మూలమున, వ్యాపారస్థులు, క్రైస్తవ మతకోరకులు, శివలింగపు పేతుగాంధ్రునిమీ మూలమున, అంతర్జాతీయము లయిన పోటీల మూలమున, పాశ్చాత్యులలో సంతోష మొదలైనది ఈ పరిధియుతో మాండవా, క్విరాన్, టాన్గూన్, లియెన్ మున్నగు వారు పేర్కొనవలసినది

విశ్వానరాయణ శాస్త్రి ప్రభావక సమయించి 'కానూ' అను ద్వీపపుపై ఆస్పెరియో, హ్యాలియే, గ్రేట్ బ్రిటన్ రాజ్యములు ఉన్నవి రక్క కర్మమును నిర్వహించుచుండెను వాల్స్ ఫుటూనా దీవులు క్రొంచి మూలాలి కోనియా రకుల క్రింద నుండును ఎల్లీ ద్వీపములు, ఓషియన్ ద్వీపము, టోనిక్ ద్వీపములు (కాంటన్, ఎండర్ బి దీవులు, బ్రిటన్, ఆమెరికాను సంయుక్తముల పాలించినవి) గ్రేట్ బ్రిటన్ యొక్క పశ్చిమ పసిఫిక్ ప్రాంతములచే పాలింపబడుచున్నవి పిల్పిపాటు వాంగ్గన్, పానింగ్ క్రిప్ మన్, నూకెన్, ప్లూర్ బిక్, వాల్స్, ప్లీట్, వాల్స్ లైన్ అను ద్వీపములు గూడ ప్రాంతమునను పరిపాలన ముందున్నవి నార్మూన్, లోహా దీవులు మూలకలెందు ప్రభుత్వము క్రింద పానుత రాజ్యములుగా నున్నవి 1861వ సం. వత్సరము వరకు న్యూజిలెండు ప్రభుత్వము పశ్చిమ పామో ద్వీపముపై నిర్వహ్య రాజ్యములము వలాయించుచుండెను ఆ తరువాత ఆ ద్వీపము స్వతంత్ర రాజ్య మయ్యెను ఆ మెరికన్ సామ్రాజ్యమును పైన్, ఆ మెరికన్ జెఫ్సర్ లియో ద్వీపముల పైన్ ఆమెరికా ప్రభుత్వము ఆధిపత్యము వహించుచున్నది బోంగా ద్వీపము బ్రిటిష్ రక్షణ వ్యవస్థ క్రింద నున్నది వ్యతంబ రాజ్యము 1847వ సంవత్సరములో ఆరు పాత ప్రభుత్వములచే స్థాపించబడిన ఓషియా పసిఫిక్ కేమీషను ఈ ద్వీపములకు సంబంధించిన ఉమ్మడి సమస్యల నన్నిటిని పరిష్కరించుచు వ్యవహారముల నెరవేరుచుండెను

1842వ సంవత్సరములో కెప్టెన్ టాన్గూన్ అను డబ్బి జాతీయుడు న్యూజిలెండు రేఖమంది 'గోల్డెన్ జాఖామ' కొద్ద మన్న మహోన్నత మగు 'రక్షణ అల్ఫ్'పై దూరాయగా దృష్టి పోయెను 1871 సంవత్సరముల గడిచిన పిదప శేక్స్ పిట్ అను అశ్వేషకులు 1789వ సం. లో ఆ దీవులను స్వయముగా దక్కిరి, ఇకోరికలైన పరిధిధనమును మాగ్గము నుగను మొనర్చెను 1848వ సం. మండి అచ్చట క్రమవ్యతిరేక నమరచి నిర్వాహకముగా వలెయ ప్రారంభించబడినది ఈ దీవులు బ్రిటిష్ వలస ప్రాంత మగుటతో, స్టేర్ గోల్డ్ అను నూతన ద్వీపము కనుగొన బడిన ఫలితముగా, వలెని నిర్వాహము 1880వ సం. నుండి ఆరభమైనది మూలకలెందు ప్రస్తుతము వాచున్ పల్ల రాజ్యములమిలో కొక పల్లకేళమై, స్వతంత్ర ప్రభుత్వ సమగమించు చున్నది

నుండును వంగునది యున్న దక్షిణ అల్ప యొక్క మార్పు కాగములో కొన్ని భావలందు సంవత్సరమువరకు 15 అంగుళముల వర్షము మాత్రమే కురియుచున్నది శీతోష్ణ ప్రమాణములు 40, 66 డిగ్రీల వడును సగటు ప్లితిలో నుండును ఉత్తరద్వీపము అల్పస్థముగ నుండగా, దక్షిణ ద్వీపములో పెక్కు చివములు హిమము ఘనీభవించును మంచు కూడ కురియు చుండును

పోలిసిడియా దీవులు తుదిపాగా మానవునిచే అగ్ర మించదగిన, వాచయోగ్యములగు ఖాచులు ఈ తూర్పు పసిఫిక్ ద్వీపభాగముల యొక్క ప్రాచీన పంక్తులను మరేజాతిని పోలినవారితో కలిసి క్షిపించి యుండిరని ఉహించ బడు చున్నది మరేజాతిని పోలిన దీవి తోర్క్వాయో నుండి కాని లేక నెలీవి నుండిగాని వచ్చెను పోలిసిడియాలోనికి తరలి పోయినట్ల మొట్టమొదటి పోలిసిడియా బృందము దక్షిణ అమెరికా బండముల వైపు పోవుచుండగా, అచ్చట వలస లేర్పడడకొనెన వారితో ఈ బృందమునకు సంబంధము కలిగి యుండవచ్చును ౩ కారణమున, వారి శరీర విర్మాణము నందు ప్రముఖములైన లక్షణము లేర్పడెను కాని వారి పుట్టు పూర్వోత్తరములు, వారి ప్రయాణకాలము, వారి ప్రాచీనులను గురించిన విషయములపై శాస్త్రవేత్తల నడును అభిప్రాయలేదములు గలవు పోలిసిడియనులు అమెరికానుండి వెడలినదీయి, అప్పాచువందలి వారలకును, పోలిసిడియను లకును ఎదును అకార వర్ణవర్ణములలో పోలికలు కలవనియు, శాస్త్రజ్ఞులలో అత్యధికము ఏకాభిప్రాయమును ప్రకటించి ఈనాడు వీరు హవాయి నుండి న్యూజీలాండు వరకు గల విశాల పనుద్రప్రాంతము లోను, ఎల్లీస్ నుండి బర్మదా వరకు గల వందలాది దీవులందును విస్తరించి యున్నారు పోలి సిడియనులు గోధుమ వర్ణము కలిగి ఉండురు దీర్ఘకాయ లగు వాళి శిరోజములు నల్లగ నుండును వీరు సంక పారం పర్యముగ కాక, తంద్రుల నున్నవో తమ తెగ వాయువుల పాంశము క్రింద కీలించురు వీరు పర్యాక్రమోపేతులై, యుద్ధ కూచులై, పరిశ్రమిండు పాపావ కార్యములను అచరించు వారు వీరు పరలేక సంవత్సరముల ప్రణామితులగుటకు ఇచ్చ గించువారు

పోలిసిడియనుల మతము పాపానగ్రమైన సర్వశక్తివత్స వారము ఈ మతము పౌరాణిక గాథాయయమై, జానపద

వాక్యాయ ప్రధానముగ నుండును వారి భాష పియోనియా వాగ్మాసా కుటుంబమునకు చెందినది వారి భాషయందు వై యర్వికమైన వివిధ మాండలికములు చేరియున్నవి పోలిసిడియా వర్ణములో (1) పాపె (2) ను యోకి (3) లాహోటియన్ (4) హవాయిన్ (5) బోగోన్ (6) మాంగ రేవన్ (7) మార్క్వియన్ ద్వీపవాసులగు మాకువానసులు అరు ఉపవర్ణములు గలవు

50355

పోలిసిడియనులు ఉన్నతమైన సాంస్కృతిక స్థాయి గల్గినవారు శిలాయుగము వందలి మరి ఏ ఇతర జాతియు, ఆ స్థాయి వందలొని యుండలేదు బోగోనుల కామనాటి సోపాన శిలాజీవలు, టాపాటుముల వాటి రేవాణయములు, ప్రపంచ వాగధిక ప్రజల ప్రపంచ వందలొని పోలిసిడి యనులు అక్కగది మాత్రమే గల నివాడంబరమైన పురి గృహనుండు కాపురము చేయుచు, ప్రధానమైన మత్స్య పోరముతో పాటు, చిలగడము, వారితోకములు, మున్నగు ఉపాహారములను తులించు చుండెదవారు గడ్డిలు, పండులు, కోళ్లు మున్నగు పెంపురుల అంతువులు వారచే పోషించ బడు చుండెదది వారి వస్త్రములు చెక్క బెడకు నుండియు అజల నుండియు తయారగు వార పోగలతో చేయ బెడెదది వారు లోహ, మృణ్మయ పాత్రల నెరుగరు కాని రేవలను బట్టకొను లోహ సంబంధములగు కొల్లెములను విరివిగా వాడనట్లు తెలియుచున్నది మణ్మయ పాత్రలకు బదులుగా వారు కొల్లెరి కాయ చిప్పలను, గుమ్మడికాయ దిప్పలను ఉపయోగించెద వారు వారు పనుద్రముపై విహారము నల్గుటలో శీర్షరులు పసిఫిక్ సుహాగముద్రముపై ప్రయాణము నల్గురు రక్షిణముగా న్యూజీలాండు వరకు అచ్చటచ్చట గల దీవులలో వారు వలసల స్థానంనుకొని స్థిరనివాసముల శీర్షరులు కొనిరి

యూరపియనుల సంవత్సరముతో, పోలిసిడియనుల స్వీయ సంవత్సరముతో అంశరాయ వేర్పడినది ఆ వరుచాని సంధికాలముతో వారు చెక్కు చిక్కుల ననుభవించి ఇప్పు డిప్పలే హవాయి, న్యూజీలాండు, కాకొటోంగా ప్రాంతము లలో పాశ్చాత్య సంప్రదాయానుసారులుగా పరిణామము చెందుచున్నారు

పోలిసిడియా దీవులలో అధికభాగము ఉష్ణప్రధానమైన వాతావరణము కలిగియున్నది ఇందు ప్రధానముగా అల్ప అక్షాంశ సంబంధములైన అవోరపు వేలకులు పంపు, చుండుపు,

హంసలూ దీపులలో వ్యవసాయము విశేషముగా యాంత్రిక మొదలగుచున్నది. వ్యాపారమునకు ఉపయోగములకు వెదాల్చుములు కూడ పండించుట చున్నది 1960వ సంవత్సరములో 21, 61, 46, 2 వరముల కూచియుండు 1922 వ్యవసాయ శాస్త్రములు వని వేయుచుండును ఈ దీపులలో తెరగు, అరబ్బ ప్రధానము లగు పంటలు కాఫీ, ఆరటి, పున్న వృక్షములు గూడ పెంచుట చున్నది మొదలగు వ్యవసాయాత్మకతలో 98 శాతము తెరగు, అరబ్బ ఫలముల వ్యాపారము అరగు చున్నది అటువలె పంప వలెన, చేపలు పట్టు వలెన, వ్యవసాయాత్మకతల మండి పెట్టు. రూపములలో వలెన పర్యాటకమున కరచును చేసికొనుటవలెన ఈ దీపుల యందలి ప్రజలు తీవ్రము చున్నందు రచాదా పోరగ్రామముల కానివి కలవు అమెరికా, ఇంగ్లాండ్, అస్ట్రేలియా, థిల్లైనులు, నై నా, అరబ్బు దేశములను ఈ దీపులకును పిడుకు పెట్టు. చాచా రచాచా పరిశ్రమములు గలవు దీనిని, దీనిని నడుచు చున్న దిన్న వావలు, కాకువలెన ప్రయాణము చేయుచుండును 1962 తెరగు ప్రధానము 2976 మై కి దీనిగల రచాచారులు, 2, 81, 67, 6 రచాచా మోటుల బండ్లను కలవు రాజధాని యగు హామోలులు (294194) నుండి అమెరికా బండ్లము వరకు ముగ్గురైన పెట్టు. మొదల మార్గము అన్నది

ప్రెంచి ఓషియోనియాలో ఫ్రాన్సులు, కొల్లరి, కాఫీ ఉత్పత్తి మొదలగు చేయ అను చున్నది లోహ వస్తువులు, వస్తువులు, పెట్రోలు, సుంకార, బండి దినుసులు దిగుమతి చేసికొన బడుచున్నది ఎగుమతు బిల్లింగ్ వలెన అలింను అరబ్బు యము ఒక్క దిశలో యాంత్రికత వలెన నీ పంక్తినియె చున్నది మార్పు దిగుమత మన్న దీనివలెన అరటి, చిలకము, తెరగు మున్నగు పంట కూచులలో పాకులు పంటలు, కొబ్బరి, గుడ్డుములు మేయు పచ్చి మైదానములు గలవు వేండ్ల వర్షము పోలికలయిన దీపులలో కొల్లరి పృథ్వములు ప్రధానము లై నది హామో, ఓషియో దీపులనుండి ఫాస్ఫేటులు, లోంగా దీనినుండి కొలిం ప్రమాదములో అరబ్బిచాయలు ఎగుమతి చేయబడు చున్నది ఓకీదీపులలో కర్మపండ్లు, వర్షము సోమో దీవులనులలో కొక్క, అరటిచాయలు, పోషేముగా పండించ బడు చున్నది ఈ ప్రాంతములో రచాచా పండ్ల వృక్షములై న సంవత్సర సుంకటిలో ఒక ప్రయాణములు విశ్లేష కావములలో ఆరుయగ మార్గమే అరగు చుండును ఒక మొదల మార్గము

మార్గములెందు వందలి ఒక రెండును, ఓకీ దీవులనుతో కలుపు చున్నది టామోటి దీవులము పోచట అను పోక వృక్షముల కలదు 1941 నుండి అచ్యుతునిండి సముద్రమునై ద్రిమిబద్ధి మైన రచాచా మార్గములు పరగిది యున్నది దీవులు, దీవుల సముదాయములకు సవ్య రకములై న పడవుల ప్రజలను, ఎరగులను మోసికొని పోవుచుండును

అల్ ౪ రె

పోలెండు దేశము (౪)

యంగముల వ్యవసాయము దింబయాత్రలును, విశేషమునకును గురియైన పోలెండు విషయమై, దీపులయ ప్రపంచ పంక్తిగా రూపమున చరిత్ర పునరావృత్త మగుచుండు నను అంశము అవ్యక్త మయ్యెను మై కారణములే, పోలెండు విశ్లేషము కాణిధ్యము మార్గములతో నగరముల నడుమ నన్ను నై కాల్గములను సమానముగా బంబించుటకు ఈ దేశపు అవాళా కూడి 1, 10, 000 వలకు కోతపెను అర్థముల ప్రభు దుర్భాగములను, భయంకరమగు కరివు కాటములు, యుద్ధాంతర అస్తిరత్నము — ఈ మున్నీ పులివములు కాంబములుగా పోలెండు ప్రజల మై కిక, మిగిలినవృక్షముల పడలెను ద్రిపులయ ప్రపంచ యుద్ధాంతరము పోలెండు, కి ముగ్గురింట్ల పరిపాలనము క్రింది వచ్చెను అర్థిక, పారిశుధ్య పునర్నిర్మాణ కాంక్షనుము నిర్మారముగా కొనసాగ వారంబించెను పోలెండు మాతన నాయకత్వము సోమియట్ ఓక్రాక్ ప్రభుత్వ విధానములను రాచాపుగా అనుసరించుచు వ్యవహరించు చుండును

పదన శతాబ్దమునకును పూర్వము ఈ దేశ చరిత్రను గూర్చి ఇదమిత్తమని తెలిసిన విషయం తక్కువ పడు నొకడన శతాబ్ది తొలగింపు మెదటి పోలికలతో అను పోలెండు రాజు తోపియాయ, పాల్లెనీ, ముదెయియలై ప్రభుత్వము వెకలెను క్రి క 1241 లోను, 1250 లోను ఘటిల్లన మంగోలు దండయాత్రల తరువాత అడనను, శత్రువులు అడన విద్యులవాడలకు దేశము గురించెయ్యెను ఇంతలో టూర్కలూనిక్ నై క్లెన్ అను పోక తెగవారు ప్రపంచలో నొక రాజ్యమును దిద్దింప దొడగెరి అందులో పోలెండు నందలి కొంత భాగము కూడ చేరియుండును పోలెండువారు కాల్క్ ట్ ముగ్గురమును చేరు మార్గమునకి మూతనరాజ్య మొక అంశముగ పరిణమించెను 1410న పంజా తోటాకె

లక్ష్మీవర్మ టూల్గానిక్ వైట్స్ ఓడించబడిన భారతముగా ముట్టిన 'వీన్ ఆఫ్ భారత్' అనునంభి (1488) ననుసరించి, పోలెందుకు బాల్టిక్ థీర్ ప్రాంతము మరల అత్యున్నయెల్లము

14, 15వ శతాబ్దాల వధును పోలెందు ప్రాంతము అత్యున్నత రహితం దుండెను 18వ శతాబ్దిలో హీనస్థితి యందుండిన కులీనుల ప్రాంతములో వీరంశ రాష్ట్రవృద్ధి సంఘటిత మయ్యెను దాని కనుగుణముగ ప్రభుత్వ అలము ఓడించ దొడగెను కాని పోలెందు ప్రభుత్వము 1672లో ఎన్నికల మూలమున రాజ్యమునకు వచ్చెను అనంతరము రహితంపై న, టుర్కులపై న పోలెందు ప్రభుత్వము పెట్టు. విలయమునకు సాధించెను పోలెందులో అయిన కేంద్ర ప్రభుత్వము నెలకొన కుండుటచే, క్రమముగా కేంద్రీకీన ఓడనకను ఆ విలయములు సహితము అంతర్వర్తి అల కుండెను అందుచే రహ్య, ప్రహ్య, ఆస్తియా ప్రభుత్వములు ఈ కేరమును మూడు పర్యాయములు (1778, 1792, 1796-98 సంవత్సరములో) వలతో కాము పంచుకొన గల్గిరి అటు పిమ్మట ఆ శతాబ్ది వరకు పోలెందు రాజ్యం అత్యున్నమున కేరగము వాటిలైన కాని పోలెందు ప్రజలు తమ స్వాతంత్ర్యమును మరల సంపాదించుకొను యత్నమును మూత్రము నిగమించ లేదు ప్రభును ప్రసంగ యర్థములో, దురదృష్ట వశమున, వారు తీతయుల పక్షమునను పోరాడ వలసి వచ్చెను

పోలెందు స్వాతంత్ర్యము లాంచన ప్రాయముగా 1818 సం. లో ప్రకటించ బడగా, మార్చి 1 వీట్ మధ్య అను గాతడు అధ్యక్షుడుగా వియమికు డయ్యెను 1820లో పోలెందుపై రహ్య రాజీ పట్టుగా, ఫ్రెంచివారి సాయముతో పోలెందు కేరీయలు 1820లో ఆ రంధయోత్రను కురముట్టించిరి వెంటనే విల్లూక్ష్మి, ప్రభుత్వమును సంపూర్ణముగా స్వాధీన పరచుకొని, 1820 మే నెలలో ఘట్టిన తన మరణము వరకు కేరమును నిలంబుముగా పరిపాలించెను

1824లో పోలెందులో కేరీకొమర విచారణకు సంధి డిల్లంబించి, 1828 సెప్టెంబరులో అర్జును వియంశ హక్కుల పోలెందుపై రంధయోత్రను వెడలెను ఇంతలో తూర్పు సుంద రహితం నేనులు పోలెందును ముట్టడించెను అతే సంవత్సరము సెప్టెంబరు 28వ తేదీన అర్జును, రహ్య ప్రభుత్వము లోక ఉడంబడిన కేరీకొని, దాని పనులంది

పోలెందులో కొంత భాగమును ఇరువురు కాశ్యానికముగ ఆక్రమించిరి యుద్ధములో ఫ్రెంచివారి ఓటమి అనంతరము పోలెందు ప్రభుత్వము, ఇంగ్లండులో ప్రవాచనం దుండెను

ఇట్లుండగా, 1841 జూను నెలలో అర్జును కాలే ప్రభుత్వము పోలెందులో రహ్యపై అత్యున్నముగా రాజీపట్టిన వీరప, పోలెందుంశయు అర్జునిచే ఆక్రమించబడెను 1841 జూలై నెలలో పోలెందు రహ్యలో ఆక్రమించనము కురుదు కొనెను దాని ననుసరించి, 1828వ సం. వల పూర్వము అర్జును పోలెందులో ప్రభుత్వముల మధ్య కేరీకొనబడిన ఉడంబడిక అన్నియు రద్దయి పోయెను కాని చట్టబద్ధమైన పోలెందు ప్రభుత్వమునకు రహ్యనులలో శ్రీధ్రముగనే విచారము ఘట్టెను 1844 జూలై నెలలో కమూగ్నిసిట్ట ప్రాంతము గల పోలెందు జాతీయముక్తి సంఘటనా సంస్థను రహ్య ప్రభుత్వము గుర్తించెను పోలెందు నందలి అల్లిక్ కట్టలము విముక్తమైన వీరప ఈ విముక్తి సంఘటనా సంస్థ ఆ పట్టణము నకు తరలి, 1844 డిసెంబరులో కాశ్యానిక పోలెందు ప్రభుత్వముగా కాను ప్రకటించు కొనెను దాదాపు అరుదుకాకము లుగా అగిన రాయకారముల అనంతరము 1846 జూను నెలలో జాతీయ సమైక్య పోలెందు ప్రభుత్వమును ఉద్భవం తలంపుతో లండను వగరము నందలి పోలెందు ప్రభాగ ప్రభుత్వ పర్సులు కొందరు అల్లిక్ ప్రభుత్వములో భాగహ్యములైరి 1846 జూలై నెలలో బ్రిటన్, ఆమెరికాలు రెండును ఈ ప్రభుత్వమును గుర్తించి, పూర్వపు ప్రవాచ పోలెందు ప్రభుత్వపు గుర్తింపును రద్ద గావించుకొనెను

1846 జూన్ నెలలో బ్రిటన్ ప్రధాని, రహ్య ప్రధాని, ఆమెరికా అర్జునుకు లెన్ రీ వగరమున పనుచేపై బెర్లీ, నిట్టనులు పోరవన కాశ్యానికమైన పోలెందు పర్షికు పరిపాల్తును నిర్ణయించిరి ఆ నిలయందే పోలెందులో పోలెందు పరిపాల్తును నిర్ణయించుచు ఇరు దేశములు ఉడంబడిక వ్యతముపై సంశయములు కుండు కొనెను ఈ ఉడంబడికను అట్టి పోలెందు మార్పు పరిపాల్తు పర్షికునికను అనుబంధవలీ వచ్చెను ఈ వీరముగా తూర్పున పోలెందు 1,07,73,000 మంది ప్రజలు నివసించు 80,000 వ మైళ్ళ ప్రదేశమును కోల్పోయెను పర్షికుమున పోలెందుకు, యుక్తాహ్వర్షి ముందుండి 80,21,000 మంది అనుబంధ గల 88,988 ర మైళ్ళ ప్రాంతము సంక్రమించెను

1947 జనవరిలో అరణి ఎన్నికలలో కమ్యూనిస్టు రిపబ్లిక్ ప్రభుత్వమునకు పునర్గమన విజయము చేకూరెను ఈ విజయము వలన, ప్రతిమాల వర్గమునకు ప్రభుత్వం రాజీనామా చేయవలసిందిగా కోసినా, అది సాధించబడలేదు. అందుచేత, కమ్యూనిస్టులకు మరొక ప్రభుత్వమునకు మద్దతుగా చేకూరెను.

ప్రభుత్వము - రక్షణము 1962వ సంవత్సరపు రాజ్యాంగం పరిధిలోనిమునకు రక్షణ రాజ్యాంగం రక్షణము మూల కారణము "సీమ్" అను పార్లమెంటువల్ రాజ్యాంగం కారణమునకు సర్వోన్నతంగానూ వర్తనపొందుచు అందు 43వ మంది ప్రభుత్వమునకు సీమ్ 19 సంవత్సరముల పరిమితి నకు మైచివ పొందు అందుచే నాల్గవ సంవత్సరముల తొలిసారి ఎన్నికలను నిర్వహించు ఈ పార్లమెంటు ("సీమ్") రాజ్యాంగం పరిమితిను ఎన్నికలను పార్లమెంటు పరిమితినిగా కాదు నియమమున, రాని పార్లమెంటులో ఈ పరిమితి వర్తనపొందుచు ఈ పార్లమెంటు మంత్రి మంత్రిని కూడ ఎన్నికలను మంత్రి మంత్రిని నాయకుడు గ్రూపు రాజ్యాంగం పరిమితి సర్వోన్నత కార్య నిర్వహణ పరిమితినిగానూ వర్తనపొందుచు.

1962లో పోలెండు ప్రెసిడెంటు రాజ్యాంగం రక్షణ అందులో రేళలలోనూ, పరిమితి రక్షణమునకును చెందిన సేవలు చేయవచ్చు. సీమ్ అందులో 2 డిప్యూటీలు, 4 జూరీస్టులు, ముందుగా నిర్వహణ యంత్రములు, సీర్ ప్రయోగాను చేయు వానికార్యములు గలవు.

గ ల కా

పోలెండు రేళము - (61)

పోలెండు రేళల యంత్రం ప్రాధికారమున 48 రాజ్యాంగ ప్రభుత్వ ప్రభుత్వ పరిమితిగానూ ఈ రాజ్యాంగ మైన ప్రభుత్వమునూ అవతరించు మాత్రముగా అభివృద్ధిచిన పోలెండు రేళము అభివృద్ధి, రక్షణను నియమిస్తుంది ఈ రేళమున రేళ, జాతీయ గల 2 కోట్ల కోలీ అల మంది ప్రజలు నివించు చున్నాడు దీని విస్తీర్ణము 1 లక్ష 60 వేల చ. మైళ్ళు పరిమితి ప్రభుత్వ ములో అర్బు, రక్షణ వదులు విశ్రాంతి వలన పోలెండు, కమ్యూనిస్టు రిపబ్లిక్ గా విశ్రాంతి మొదలు ఈ రేళము 6 వర్షలలో మైదానములో ఇప్పుడు పర్వత

ప్రభుత్వము, కాల్క్ రేళ ప్రభుత్వమునకు ముగ్య నున్నది 48 రేళమునకు ముగ్య పోలెండు రేళ, విదముల అభివృద్ధి రేళమున గలవు పోలెండు రేళము చదువుగా నుండును పదులు, పరమలు, అరణ్యములు తప్ప, ఎట్టి భౌతికావరోగ ములును అందు కానరావు. అందుచే కొందరు అభివృద్ధి పునర్వ్యవస్థగా ముగ్యమును అర్బ, పోలెండులో స్థిరపడి పోయి అట్టి పోలెండు కాదు ముగ్యమును పయనించి రేళలో స్థిరముగా నిలిచి పోయి అతర్వాత రేళలమై, మైదానమునకు పోయి రేళము వందలవారలకు గురి యయ్యెను అధునిక యుగములో రాని ఉత్పత్తి ప్రభుత్వ పేర్వది రేళ ప్రాక్తిమములయందు అందు రాజ్యాంగమునైన రక్షణ, అభివృద్ధి రక్షణరాజ్యాంగమునైన ఈ రేళ మాత్రం వదలని వచ్చినది

పోలెండు పాక్షికముగానే అభివృద్ధి చెందిన రేళము అందున ఆర్థికముగా ఆ రేళము మంచి స్థితియైతే యుగమున నష్టపడిన ప్రాంతమును, పరిమితి ప్రజలును దోగా, ఇప్పుడు రేళలమై రాజ్యాంగము 1,21,131 చ. మైళ్ళు, అందరి జనసంఖ్య 2 కోట్ల 40 లక్షలు అర్బులకు గల అభివృద్ధి 4 మైలు ను 200 మంది చ. మైలునకు 250 మందికి మైగా ఆర పాండ్రక గల భూభాగము, మై సీమియా దోగ్ గాని ప్రాంత మందును, ఎగువ విస్తార, 'సా' వది దోయిలు చెందిన కాల్క్ రేళల అగ్రభాగమునందును విస్తరించి యున్నది రేళల వగర పరిమితి అందును, కొన్నిమలు, పారిశ్రామిక కార్యాలయములు విస్తరించిన మండలము అందును, జన సమృద్ధిను విశ్రాంతి మున్నది అభివృద్ధి అభివృద్ధి మున్నది అభివృద్ధి ప్రాంతములు తెల్లకోరా, లుట్లకో, కాల్క్, పోల్స్, విగ్గో, సీమియా, దోగ్ గాని అందు వగర పరిమితి అందు కాల్క్, లాల్ వగరములలో అభివృద్ధి రానియందు రి అభివృద్ధి మించిన అభివృద్ధి కలదు మైదానము 13 వగరములలో అభివృద్ధి కాని అభివృద్ధి అభివృద్ధి వగర

పోలెండులో ఇప్పుడు నివించుచున్న జనసంఖ్య రాజ్యాంగ పోలెండు జాతీయమై, కొలది సంఖ్యలో కాల్క్ జాతీయ, కై లో రక్షణము, ఉత్పత్తియందు, తొలి జాతీయ మైదాన వర్గములుగా అభివృద్ధి జాతీయ చున్నాడు పర్వత, పర్వ వయస్సులు అభివృద్ధి

అనిరముల వంశాధి అన్ని ప్రాంతముల యందును
చాచాను పరమేశ్వముగ వున్నది బుద్ధి, శాన్ నగరములు
వనగరముల యందు అవి గిన్నె గుఱ్ఱాల్ మున్నవి దీనిందు
వర్తగ్నాంశములను పశుసంపద అభిరముగా కలదు నామ
మయసాగు లోయదో వంశము సెలవము విశేషముగా
అనుగు యుడును నియంత్రిత, బిల్వో నగర పరిగరములను
గొర్రెల సెలవము అనుగు యున్నది అక్కడనే తల్లిగూడలను
కూడ లభించు యున్నది కొంద్ర పాత్రలను మరలను, రక్షణ
శాసనములను, శిల్ప సామగ్రిలను విశేషముగా అయిదు
సంశయములను పోలెటము వున్న క్రి ప్రముఖమైనది సెల్వ
రకములైన నేవల అచ్చుల లభించు యున్నవి

యష్టికామలో "జెడ్డ" అధ్యయనము విద్యుత్తుమైనది
దీనిందు మొత్తము దిద్దుతుంటే కాగిన వంటి అభివృద్ధి
మొదటి ఆగ్నివంతికి యిచ్చుచే ముప్పైపుగా చేయవలసి
అతివారునున్నవలెంటే దీనిని దిద్దు వృత్తజాతులు
చేయవలసివచ్చుచే ఉత్తర ప్రాంతములో తగ్గినముగా చేయవలసి
వచ్చు చేదామ వృత్తము తిప్పుచు ఉన్నప్పటియిం దున్నది
"జి" అను అత్యంత నాణ్యమయిన కలసే, కాగ్నితయో
వలెనవిమనదే ముప్పై పై యిచ్చవచ్చుచే పురస్కృతులు జూర్చి
పాఠశాలలో ఉన్నది ప్రాంతములలో ఉన్నదిగా గాను,
దక్షిణ గాను అధ్యయన తగ్గి చేయవలసి వచ్చుచే

పై దేవునిగా తోర్నగది ప్రాంతమందు అమూల్యమైన
అరణ్య సంరక్షణకు మేలై పోతే తోర్నగది ప్రాంతం సెలవు చేసి
తోర్నగది మొదలు తోర్నగది వరకు అరణ్య సంరక్షణకు అనువులగా
అభివృద్ధి తోర్నగది అరణ్య సంరక్షణకు అనువులగా అభివృద్ధి
ఈ ప్రాంతము తోర్నగది అరణ్య సంరక్షణకు అనువులగా అభివృద్ధి
తేలగా అభివృద్ధి అనువులగా అభివృద్ధి అనువులగా అభివృద్ధి
మీద ముగిసి తోర్నగది అరణ్య సంరక్షణకు అనువులగా అభివృద్ధి
తేలగా అభివృద్ధి అనువులగా అభివృద్ధి అనువులగా అభివృద్ధి
సమయము, అరణ్య సంరక్షణకు అనువులగా అభివృద్ధి అనువులగా అభివృద్ధి
సమయము, అరణ్య సంరక్షణకు అనువులగా అభివృద్ధి అనువులగా అభివృద్ధి
సమయము, అరణ్య సంరక్షణకు అనువులగా అభివృద్ధి అనువులగా అభివృద్ధి
సమయము, అరణ్య సంరక్షణకు అనువులగా అభివృద్ధి అనువులగా అభివృద్ధి

కాశ్యేతియమ పురోభాగమం దున్న టారోశు
తూర్పుగా జోన్లో గమయించు మాత్రమే ప్రస్తుతము
పెట్రోలు బద్ధమగు ముప్పది ఈ ప్రాంతము నుండి వ్యాయ
రర గార్లను, గొట్టముల గుండా కీర్తి, కల్యాణ్ అను గమల

ప్రాంతమునకును, ప్రాంత వనరమునకును వనరాల యగు చున్నది సమస్తమున కాశ్చర్యముల పరిణామము నుండి ఇంత వరకు విద్యుత్తుత్పత్తి ప్రారంభము కాదేమి యోచించుచు అర్జునుని నుండి ఇటువంటి తత్వము లేననుచు చెందినది, శీతమునకుని ప్రాంతముల చుట్టును గల పీఠభూములలోని నీటిమట్టములైనైతే నీటినుండి సమస్త శక్తియును చుట్టును నీటియందు చున్నది నీ నీటినుండి ఎటున కాగము వలెని నీ ముడిఇటువంటి కారావు పూర్తిగా ప్రాంత నీటియందేదేదీ ఉండునో యోచించు పరిశ్రమలు, విశేషముల నుండి ఏదెన్నటి యిది భవము మున్నగు ఖిలములైనై కాకపోదు చున్నవి అట్లు విరిగిపోయినై నీవను, సుత్తుకాగము, వెండి, కాచీ మియ్యము అను తగగ ఏదీదము, నీ నీటిమట్టములైనై లభించు నుత్పత్తి లోకములు విద్యుత్తు, కాగము-కాచీ నదుల నుత్పత్తి స్థాన వలెను ముఖ్యముగా తోన్నయి మీసములను శీతాలవలెను మున్నగు లోకములు

1930 నందు బోంబేను పారిశ్రామికపరిమళికి తీసుకు
ముగా జరుగుచున్నది. తెలుగు ప్రజలకు పరిశ్రామములు
కారణముగా జన్మించినది బోంబేయందు. పరిశ్రమించు పారి
శ్రామిక ప్రాంతములే ఇందును ముఖ్య కారణము. పట్టణ
విజ్ఞులు, రోహి, కర్షాగారములు ఈ దేశమున విశేషము
వచ్చినవి. విశేషమునందు కిరువర్తియైన ప్రతి, భవనహార,
శిషి, ముగ్గుగు పరార్థములకులే వస్త్రోత్పత్తి కిరువర్తిగా పాగు
చున్నది. రోహి వర్గములో వస్త్ర కర్షాగారములు కేంద్రీక
రియ నదనను అది దేశభంగ్యమును దున్నుచు జరుగుచు ఆ
నగరము ముఖ్యమైన వ్యాపార కేంద్రమైనది అందు రోహి,
రహియను, ముగ్గుల వర్గములు, ఆహారము నిలువజేయు
దళములు, అన్ని శిక్షింపజేయు వర్గములు తెలంగాణమున
యన్నవి.

శీర్షిస్తున్న పరిశ్రమ ప్రభావముగా టెక్నోస్టాక్, బిజ్నెస్ సగరిముందు మాత్రమే ప్రముఖముగా ముదిరినా ముఖ్యుత్తు పరిశ్రమలు పోలితు మల్ల్యాగము నందును వై టెక్నోస్టాక్ సహజం అవని వై టెక్నోస్టాక్ ప్రాంతములో శాలి పరిశ్రమలు కేంద్రీకరితమై యున్నవి ముఖ్యముగా బిజ్నెస్ సెక్టార్, రహస్య శీకమునుండి గెరుమకెమ్మెన ముదిరినా ముఖ్యం పర్యాయములో ఇవమును కరిగిన కొలుములు ఉత్పత్తి, లోకంలో మిల్లులు పరిశ్రమ యున్నవి కాని యంత్రములు, యంత్ర పరిశ్రమలు, కొరములు పెమ్మ, ఇతర పరిశ్రమల కేంద్రీకరితమును.

హామెరికాను పరిశ్రమ దాన్యు, గిడ్డియా, టీనీస్ నగరములందు వెజోమెరు గాల, పింగాణి పరిశ్రమలు వాఙ్మన వగరము మట్టును గల పై టీనీయాలో వేరివిగా స్థాపించి అదిపని పండిమరలు, పానియములు పారాయు అయిదుదేయం బట్టిలు, వంచరార కుడిచేయ కర్మాగార ములు, అవోరగలను డిబ్బాలో విలువచేయు పరిశ్రమలు డిగ్గో, లాకో, వాఙ్మన వగరములలో బరిమిగను, పై టీనీయా మధ్యప్రాంతముతో కొంతవరకును కేంద్రీకరింప బడినవి

కాల్ఫోర్నీ నగర మొక ముఖ్యమగు కలప పరిశ్రమ కేంద్రము పోలెండు ఓషిణ, మిడ్లెసు ప్రాంతములందలి చెక్కు నగరములందు కొంతవరకు కలప పరిశ్రమ కొనసాగు చున్నది కాళిఫోర్నీ మిల్లులు పశ్చిమ పై టీనీయాలోను, పై టీనీయాలోని కొన్నిగల ప్రాంతముందును వెజోమెరు అదినవి యుక్తములతో నిర్మూలమైన చెక్కు రవాణా మార్గము అన్నియు దాదాపుగా మరల స్థాపించి బడినవి

విశ్వములగు చరిత్రలను, సంప్రదాయములను కలిగి యున్న వేర్వేరు భూభాగములను ఒక కాశీయ కూటమిగా సంఘటింప జరిపిన సమర్థము పోలెండు ప్రభుత్వము ఎదుర్కొన నలసి వచ్చినది యుద్ధమునకు పూర్వము పూర్వ అర్థవి యందలి రాష్ట్రములను పోలెండు నందలి కేంద్ర, పశ్చిమ ప్రాంతములను అట్టి భూభాగముతోనినె పోలెండు ఉపకట్ట లీనాదు కొంతవరకు తెరిగినను, అర్థికముగను, ఇతర విధము లుగను దానిని నిర్వహించునట్లు 1919వ సంవత్సరముకంటె కఠినమైన కార్యముల నెండవ ప్రపంచ యుద్ధములో మొదటి మహా సంక్రామముకంటె, ఆ రేఖమునకు అపారమగు నష్టము సంభవించుటయే ఇందుకు కారణము కాణదాని యగు వాఙ్మన వగరముతో పాటు మరి కొన్ని నగరములు అర్థిక ముగా నిర్మూలమయ్యె, కొన్ని విశాల ప్రాంతములు గూడ దాదాపు నిర్మూలమయ్యె మైనవి అంతేకాక, పోలెండు ఉనాదు రష్యనుల పై నీతి ప్రాణియము క్రింద నున్నది ఈ రహస్యయే 1919లో అంతర్వర్ణ ఫలితముగా బలహీన స్థితియందు దురదేమ రహస్యమైన ఆభారపడి యుండుటచే, పోలెండు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములనుండి గానీ, పశ్చిమ రేఖములనుండి గానీ ముఖములు తెచ్చుకొన లేకున్నది పోలెండు పునర్వ్యవస్థీకరణమునకును, అర్థికాభివృద్ధిని అనవరమగు సహాయము చెక్కు దూషణలతో పాపాత్మక రాజ్యములు,

అమెరికా అందు ౩ రాష్ట్రములు మాత్రమే చేయబడినవి 'మాన్ రో డ్రోగ్రామ'ను అనువరించి అమెరికా వాఙ్మన మొనర్చిన పవళియమును అంగీకరింప గుండుగా పోలెండు నిరోధించిందిపడి ఈవారి పరిస్థితులతో వాటిల్ల రంగమున పోలెండుతో భాగస్వామ్యము సంహించుటకు పాపాత్మక రేఖములు హాజర అంతములు కలిగి యున్నవి అట్టి పశ్చిమ రాజ్యములతో వ్యాపార సంబంధములు వెచ్చుటకు రాజీయి మగు ప్రతిబంధకములు కల్పించి బడినవి

పోలెండులో వాన్సిస్, గిడ్డియా, టీనీస్ ప్రధానము లైన రేపు కేంద్రములు మొండి రెండు రేపుల వ్యాపార ! కోటి 20 లకల మెట్రిక్ టన్నుల అందుకు ఎగుమతి యగుచున్నది మాత్రం రేపు వ్యాపార విలంబల నుండి 20 లకల మెట్రిక్ టన్నుల పెరకు ఎగుమతులు అందుచున్నవి యుద్ధమునకు పూర్వము ముఖ్యముగా గ్రేట్ బ్రిటన్, జర్మనీ, అమెరికా రేఖములతోను, అటువచ్చాక వెజోమెరుతోను, జర్మనీయాలతోను పోలెండు వాటిల్లముల కరవుచు నచ్చెను ఈనాడు పోలెండు వ్యాపారము కరవు లేకముల బాగితాలో రహస్య అగ్రస్థానమున నున్నది గ్రేట్ బ్రిటన్, జర్మనీ, రహస్య అనువరించు చున్నది పోలెండునుండి ప్రధానముగా ఎగుమతియగు పగలు, తొగ్గు, తోహములు, (కుప్ప వాము, కుప్పవాగపు రేకులు), యంత్రములు, వస్త్రములు, కలప, కాల్షీ, వంచరార, మాంసము, చెన్ను, గ్రుడ్లు, పండులు, ముడి ఇనుములు, అనువరించు నుతక తోహములు, యంత్ర పరికరములు, మోటారు కారులు, ట్రక్కులు, ప్రక్లి, నాలు వస్త్రములు, రిబ్బను, ధాన్యములు, నియ్యము, పొగాకు, తోళ్ళు, రసాయన పదార్థములు ముఖ్యముగా దిగుమతియగు వస్తువులు

3 వ, ౪

పోలో

ఈ అటు కాల ప్రాంతమైనది పూర్వరేఖము దీని జన్యస్థానము తరువలి ఇది అనామ, చైరా లోకట్టు రేఖము లకు వ్యాపించి, అచ్చటనుండి కారతరేఖమునకు వచ్చినట్లు తెలియుచున్నది 18వ శతాబ్దియందు అటు ఖరచరేఖమున కానుగా వ్యాప్తి యుగంబెట్ల అనువరముల రెండు శతాబ్దముల వరకు ఈ అటు వ్యాప్తిలో లేదు తిరిగి 18వవ సంవత్సరములో మరపుర పంపానముంటి కిరే భారులో

"యూరోపియన్ పోలో క్లబ్" అను పేరుతోను, 1880వ సంవత్సరములో కలెక్టరుయొద్ద 'కలెక్టర్ పోలో క్లబ్' అను పేరుతోను పోలో అట తలయెత్తివచ్చు కవిసేయ చున్నది ఆ సమయమందే ఈ అటకు సంబంధించిన వియమానశీ కూడ ఉద్భవించింది తెలియు చున్నది 1880వ సంవత్సరములో ఈ అట ఇంగ్లండులో ప్రారంభమై వృద్ధి చెందినది

పోలో క్రీడయందు జట్టునకు పలుగురు ఆటగాండ్లలో ముగ్గురు వారు పిన్న గుర్రముల (పోనీల) పై కూర్చొని చిన్న క్లబ్బు అనువర్తనచే దశవరి పేముకడలో తేలికగ నుండు కొయ్యలంతిని కొట్టుచు ఆదెడల ఆట అడుగ్లం దిస్తేక్షము 300 గజముల పొడవు, 200 గజముల వెడల్పు కలిగి యుండును జుట్టుచుండు గల 'గోల్' యొక్క అవరణ విస్తీర్ణము 8 గజము లుండును పై తెప్పన పేముకడ పొడవు 4రి అంగుళము లుండును అటుగానే చేతిమంది కర్రలారీ పదిదోకుండువట్లు ఒక తెట్టు మూలమున దానికి చేతి మడతట్టులో పలుండు మేల్పునకు బడును, పై తెప్పన లింగి కొయ్యలో చేయబడును అది కిక్కి అంగుళముల వ్యాసముతో క్రిక్కి లేక క్రిక్కి కొమ్ముల బరువు కలిగి తేలికగ నుండును జట్టునకు నుండు కలగురు ఆటగాండ్లలో ఒకడు ఎల్ల కాలముగా వ్యవహరించును శివించిన ముచ్చటలు ఫుట్ బాల్ ఆటయందువలె 'ఫారవర్డు' అటగాండ్లు లింగిని వెంటించుచు, నేర్పుగా పరుగిడువట్లు తగ్గిరైన పోనీలపై స్పార్కి చేయుచు, అటగాండ్లయందుకు ప్రయత్నించు ప్రత్యగ్ధి అటగాండ్లను తప్పించు కొనుచు వారి ఎల్లను అతిక్రమించిన ప్రయత్నించెదను ఎక్కువ వర్షాయములు ఎల్లను అతిక్రమించిన జట్టు ఆటయందు శిలించిన జట్టుగా వీర్యయింప బడును ఫుట్ బాల్ నందువలె, ఆట యాడు కావలెమిది ఒక గంట మాత్రమే ఈ గంట కాణములో అజియోయిన పోనీలను మార్పిడి చేయుటకు రెండు మూడు వర్షాయములు అతి అపిచేయ బడును ఆట ప్రారంభించిన తిరువే ముట్టు అంగుళంలో అరగు పోనీల మార్పు నకు విరామ కాణము మూడు నిమిషములు మాత్రమే అంగుళం అయిన తరువాత గుర్రముల మార్పిడి కొనగండు విరామ కాణము అయిదు నిమిషములు ఒక జట్టు మరొక జట్టు యొక్క ఎల్లను అతిక్రమించి, 'గోల్' చేయగానే, రెండు జట్టులవారు తమ తమ పార్శ్వములను మార్చు కొనెందు

1880వ సంవత్సరము వరకు ఉత్తమ క్రీడని చెందిన పోనీలు ఇంగ్లండు, ఐర్లండు, ఆస్ట్రేలియా తోనుమలలో వెంటించిన తిరువే కారణ తోకము దువయోగించెము పోనీలను ఎక్కువగా ఆస్ట్రేలియా తోకమునంది దిగువతి చేకొనెడి వారు ఆ పోనీలకు తగిన శిక్షణ నొసగి, వాటిని ఆటయందు దువయోగించెడి వారు

క్రిటిక్ పరిపాలనములో కారణ తోకము పంచరి కొన్ని సంవత్సరముల యందు ఈ ఆట ఆదెడలు చుండెడిది ఆంధ్ర తోకమును వెంటకుగిరి, కొన్నిటి, విజయనగర సంస్థానములలో పోలో ఆట ప్రచారములో నుండెడిది వెంటకుగిరి మహారాజు బహుమతైన శ్రీ వెంగుడి వెంటకు రాజాహళ్ళప్పయ్యారెడ్డి ఈ యాటలో అతితేరిన వారుగా చేర్చునెవ్వ కాని ఈ ఆట కెప్టెన్, ఫుట్ బాల్, పోనీ, క్రీడా మున్నగు ఆటలవలె తోకము నలుమూలల వ్యాపించలేదు దీనికి ప్రధాన కారణ మొక్కటియే ఈ ఆట వాడకును పోనీలు అవసరము వాటిని ఎక్కువ సంఖ్యలో కొనుగొనిన అర్థిక స్తోమకు ఆటగాండ్ల కుండవలెను పోనీల కెట్టి అంగుళం కై కల్గి మేల్పునకును, ఆట రువయోగ పడవు రువక ప్రధాన కరముతో నున్న కొంత కాలమైనను, ఈ ఆట ధరితులైన సంఖ్యావారీకులతో అటయందెడి వారు ఇదియు వారు, క్రీడా రంగమునందెడివలె కారణ తోకము నందు నలుమూలలలో యువకులను మిక్కిలముగా ఆకర్షించుచున్న జట్టుల గ్రీన్, ఫుట్ బాల్, పోనీ, క్యాష్మిర్ బాల్, వాలీబాల్, క్యాడ్ మియట్ మున్నగునై నందున, తిరిగి ఈ ఆట అభివృద్ధి చెందలేదు

సింగి మారవారు డి.వి. ప్రభాకర్ తెలుగు కవి "ప్రభాకర్ ప్రభుత్వము" అను మహాకవియగుచు పండియవారు ఆ కాలమునందు కళానాయకులగు ప్రభుత్వముడు "వ్యాకరణగర కావ్య ప్రదేశమునందు వాక్యని వివర సారస్వతమునందెడి యువత"నకు ఈ సంవత్సరమున కవి చేసిన వర్ణనమును బట్టి ప్రభుత్వము దాదాపుండెడి "పోలో" క్రీడవలెనే కప్పట్లు చున్నది ఆ విషయ విష్ణు క్షణికమయినది

ఈ తన పూర్వయులు వెంటించిన తప్పకపోలోకు ముసంగంపే సమవదలిల్లి ముందజుబాల్ వెంటకులెండు దొంగిలకా మెనకును నేగు వెంటి కడు చేర్చు యువర్షుగి అంతియా దె నె

విద్వత్ గత వింపుగోళ పడిమీటపై శ్రీమద్భారగోట్టుచున్
(II ఆ)

వః మఱియును (II ఆ)

౪. ఎగురవైచి కొట్టు ఓపియెంత భరంబి బింగియగ్రగా
మిగ వడతాళవైచి పుడమింబడినీయఁ చాగిమీట చి
త్రగతి నాయంబుతోలుచును గ్రమ్మిరమీటికి

గొట్టి యాచెదెని

ఈ తనచేరి రత్నమయదండము కాంతులుగాడి పాఱున్
(II ఆ 1)

౫. వెండియవంతిదు మండంగతుల సతులంబుగా గురంగంబు
దోలియాడు వచ్చుదు (II ఆ 2)

ఇంతను అయిదారు మర్మములతో ప్రదర్శింపుదు
తురగమును పడవు నిధావనల వర్ణితమునదీ

"వర్ణితములగతివంతక

వర్ణ విహరముల వైంశవము వలయుచెక్—

" (II ఆ)

అని కవి వర్ణించినాడు వింగిరి మారవచ్చుదు
లే క 1680 ప్రాంతమువాడు కావన, ఆ కామంతో
రాజమారులు పోలో (గుట్టపై తిరిగి యోట) అడుగుండి
కాయీలు మారవచ్చుటా తేలవమును చూచినారేమో !

కొ న

పౌరధర్మ తత్త్వము

పౌరధర్మ తత్త్వమును చక్కగా గ్రహించి దేశమును
కొనవత్వమునకు తెచ్చిన వారిలో ప్రాచీనకాలపు గ్రీకు
దేశీయులు అగ్రస్థానమును అలంకరించి యుండిరి వారి
రాజ్యాంగ విధానములకును మన రాజ్యాంగ విధానములకును
కొన్ని భేదము లుండి యున్నను, ఈకాలపు రాజీయ భావము
పై న, ధర్మము, స్వాతంత్ర్యము, రాజనీతి, విజయధర్మ
తోబిడన సంపూర్ణ కార్యకర్తాయుత పరిపాలనము— అనునవి
రాజీయ తత్త్వ తత్త్వై న స్థిరై, అనిపాటితో అను వారు
గ్రీకు పౌర ప్రభుత్వములను వశీకరించి, విమర్శించిన భావము లే
గ్రీకు దేశీయులు పౌరధర్మ తత్త్వములో, ప్రభుత్వాధిపతి
కాంతత్వము, పాపత్వము, నియమము మున్నగు గుణములు
కొనగలి "నిన్ను నీవు తెలిసికొనుదు నియమయమతవృ
కమ్ము," "మితిమీరి పరియ కూడదు" అను మూత్రములు
గ్రీకు రాజ్యాంగ విషయముతో నేమి తదితర విషయములలో

నేమి, వారి స్వాభావక గుణములుగ మందెను భారత
దేశమందను, వేదకాలమునందీ, ఉపనిషత్ కాలమునందీ,
ఎద్దునిపాటినుండి, ఇప్పుటి వరకును, శమద్రమారీ గుణముల
కును, కాంతి పౌరత్వములకును ప్రాముఖ్య మైనగ బడినది
అయినదముగా వృద్ధి పొందవలె నన్నరీతి, ఈ గుణముల
యొక్క అవశ్యకతను ప్రతిబు అతరుగా జ్ఞప్తియే దుంచు
కొన వలయును

గ్రీకు దేశీయుల పౌరధర్మ తత్త్వములందీ రెండవ
అక్షయము వారి దేశ స్వాతంత్ర్యాభిలాష పౌరనీతులతో
యుద్ధముచేసి, క్రీ పూ 5వ శతాబ్దముందు గ్రీకు స్వాతంత్ర్య
మును నీలవర్ణి, ప్రజా ప్రభుత్వమును ఘనతర దెచ్చి
నీరుదు వెలిగి మ మహాశయము ఇతరు మహారు 5వ ౫౦౦ బ
గ్రీకు వత్సలములతో శ్రేష్ఠతమమైన పతేయ అను పురమునకు
ప్రభువు పోరుదుగా మందెను ఈ పౌరనీతి యుద్ధములతో
ఆల్ఫియో అను గ్రీకు కవి పాల్గొనెను అతడు వారు రచించిన
పెర్సియస్ అను నాటకమందు, గ్రీకు దేశ స్వాతంత్ర్యాభి
లాషను వర్ణించి యున్నాడు ఆ నాటకములో పాత్ర యైన
పెర్సియా రాజీయగు ఎథోస్పా 'ఈ గ్రీకు గుంపునకు
నాయకు చెవడ'ని యిడిగెనడు చానీ వెలసినే (గ్రీకులు,
కానివలెనది ఏ యజమానులకును తలవంచరు అని జవాబు
వచ్చెను

ఇట్లు దేశ స్వాతంత్ర్యము నభివీచించుటయు కాక,
ప్రజా ప్రభుత్వము ప్రభుత్వ విధానము బిడ్చిటిలో శ్రేష్ఠతను
మయినదను భావము చే ప్రజా ప్రభుత్వము కొరకు పోటుచేసి,
అట్టి ప్రభుత్వము వలన దేశమునకు కావ్యత మైన కీర్తి తెచ్చి
వారు, గ్రీకు దేశములో యేర్పెట్టు వత్సలమును నివసించిన,
పెర్సిగ్లీసు కాలము నాటి పౌరులు

గ్రీకు పౌరధర్మ తత్త్వమునందీ మూడవ అక్షయము
ప్రజా ప్రభుత్వ మని చెప్పవచ్చును ఈ ప్రజా ప్రభుత్వము
పంపుర్ణముగా పాథించుటకు మహారు రెండవవరల ఎవ
త్వములు వచ్చెను కొందీ కొందలు రాజులు రాజ్యము
చేసిరి తరువాత గొప్ప పంపుర్ణమైన ప్రభుత్వము రాజ్యము
చేసిరి ఈ ప్రభుత్వము ప్రభావశాసనములు కాక పాపర్థవరా
యలంబును, మహాధానియను వైయధుడు నవన, కలనాను
లేర్పడినవి కొన్ని పురములందు క్రూర నాయకులు అని
కావమునకు వచ్చిరి మరి కొన్ని వత్సలములందు ఇరుపాటి

నూడి ఒక ప్రతినిధిని ఎన్నుకొని ఆధికార పత్రాని ఆ ప్రతినిధి కిచ్చిరి

ఏదెప్పుడు పట్టణమునకు శ్రీ పూ రివ శతాబ్దముందు సోలసు అను నాయకుడు ప్రతినిధియై అట్టి పదవి నలంకరించెను - ఈ ప్రజాప్రభుత్వమునకు పునాది వేసినవాడు సోలసు ప్రజలకు అర్థిక సౌఖ్యతంత్రము లేని ప్రజా ప్రభుత్వము వ్యవస్థను మూచించిన ఘనము సోలనే సాంఘిక శ్రేయము లున్నంతశతాబ్దము రాజ్యీయ సమత్వము సంపూర్ణముగా సాధించెనని మన జోలిచిన వారు సోలనే తలకు గ్రీసు రాజనీతి కళయందు సంపూర్ణమైన శాశ్వతము కల వాడు మాత్రమే ప్రజా ప్రభుత్వమందు రాజీయ, అర్థిక, సాంఘిక స్థిరబద్ధి టియంచును కొంత ఐదుత్వము వర్ధిల్లకులు అనంద మేటి, నాయకులు అప్పకొను చువ్వాదు రాజ్యాంగము నందలి అంతరంగములు కోపములే పరిష్కరింప అవకాశము కిత్తమైవట్టియు, వీయమంద్ర మైనట్టియు, మార్గము నవలంబించి, పౌరుల యొగక్షేమములను పెంపొందించుటయే ప్రజా ప్రభుత్వమునకు ముఖ్య మౌఖ్యముగ నుండవలెనని మూచించినట్టి సోలయొక్క ఉపదేశము, గ్రీకు లేరియులే గాక, రాజ్యాంగ విషయములలో క్రైస్తవకాల రచనలోని అత్యంతము గ్రాహ్యమగు చున్నది

గ్రీకుల పూర్వము 481 ప్రాంతముందు, పెరిక్లిసు నాయకత్వమున, ఏకైకపు పురమందు ప్రజాప్రభుత్వము అమృత్యుత్తి కిందెను ౩ శతాబ్దము 21 వంశ వయస్సు గల పురుషులందరును ఒకకోట చేరి చాల రాజీయ వ్యవహారముల నన్నింటిని చక్కించు చుండెడివారు ఏకైకపు నందలి ఒకపంక్తి మమారు 500 వేలు వారి సాధారణముగా 5, 6 వేలు మించిన అవశ్యకతలో ఎప్పుడును మహావేగములు అదుకలేదు అట్టి మహావేగమునకు ఎక్కినయా అవి చేరు పౌరులు వందలకొనునకు 10 పౌరులు మహావేగ మగుచుండిరి ఆ సోక్రేసుయందు పట్టణము ముఖ్య విషయములను చర్చించి విచిత్తరించు చుండిరి ప్రతి దినము అటువలెనన రాజ్యాంగ శాస్త్రములను విద్యహించుటకు ఏదొక కొకపర్యాయము కట్టెమే 500 మంది సభ్యులను ఎన్నుకొను చుండిరి ఈ విధముగా మధ్యస్థము (ప్రతినిధి) అనువాదు లేకుండ అనులంబు ప్రభుత్వాధికారమును నిర్వహించుట మొదలమైన వివిధాదు గృహకృత్యములను నిర్వహించుకొను స్త్రీలును,

వారిసలును, తమ సేవాకృత్యములను విద్యహించుకొనును, ప్రజా ప్రభుత్వ నిర్వహణము నందును జోడ్చుడు చుండిరి వారి తాతాపు ప్రజాప్రభుత్వము దీనిని హక్కించును నేటి పౌరుల అవధ్యములను అట్టి ప్రజాప్రభుత్వ తంత్రమున స్త్రీ పురుష భేదము లుండగూడదు రాష్ట్రము సుతూకించిన సంఘము నిలమైన ప్రజాప్రభుత్వయువ ఎంచుముగాను ఏకైకపులో స్త్రీలకును వారిసలకును వివాగా కోపించిన వారందరికి రాజ్యాంగ విషయములగు సమాన హక్కులున్నది శాస్త్రసౌహృద్యక పట్టణము కట్టలే ఎన్నుకొను హక్కు, మూలమే గాక, శాస్త్రనిర్వహణము గ్గుయముగా చేసికొనుటకును, అధికార పదవులందు కొన్ని చైరికోజ్యోగి గమలు మినకే అన్ని పదవులను అంగీకరించుటకు గ్రీకు పౌరులందరును హక్కులుండెను 500 వంశ వయస్సు కలిగిన వారందరికిని న్యాయాధికారులుగా నుండుట హక్కుండెను

ప్రజా ప్రభుత్వము వలన కలిగిన స్వేచ్ఛా సౌఖ్యతంత్రములను ఏకైకపుపౌరులు దున్నియెగ్రాము చేయక, ధర్మ బద్ధులై దేశముయొక్క శ్రేయస్కరము పాటునడుటయే వారి పాఠశ్రవ్య తత్త్వముయొక్క నాశన అలంబము - యుద్ధముతో మరణించెను మీటకు అనువదిన ఉత్తిరి క్రియలను గూర్చి ప్రవంగించుచు, పెరిక్లిసు మహాశయము గ్రీకు పౌరుల గుణముల నీవిధముగ పర్చించి యువ్వాడు "మా రాజ్య పరిపాలనము సౌఖ్యతంత్రమునకు మార్గదర్శకము మా రాజీయ వ్యవహారములు వివారణములు - ఎవరిని అపహ్నానము లేదు దై నందిన వ్యవహారములలో పరస్పర నానుమానములు మాకు చేర్చి పొరుగువారు ఎటు ఇట్లాను పారము ప్రవర్తించినను, అట్టివారికి మేము వధి కలిగియ బుండుటయే గాక, మా అమృత్యుని దాడు ప్రతిబింబము ఇంపుగా నుండదని మేము వారి దై నందిన వ్యవహారముల తోను, వారిని ఎట్టి విద్యుంధమునకును గురి చేయకున్నను, రాజీయ వ్యవహారములలో మాత్రము ధర్మమును, చట్టములను కలగజేయుతో గొరవచెడవము అధికార పురుషుల జ్ఞులను, మారు మలకుండు శిరసావహించెనెదను మేము ధర్మానుపరయలు ముఖ్యముగ అన్యాయము నుండి కలుగు నవ్వ ఏయోచనమునైతె పాటుపడెదము వట్టములగైక, ఏ నయోచార ధర్మములు అభివ్రమించుట వలన అవశ్య కలుగునో, ఆ అచార ధర్మములను ముఖ్యముగా గొరవ

చెడము "ఈ వాక్యములలో అవిశయోక్తి లేదు"

గ్రీకులారే పెద్దవా పాపవశాత్తవ్యములను, ధర్మకావశ
జర్మతను పదవర్ణన వైరుధ్యము లేనంతవరకు, చాల ప్రజా
ప్రభుత్వము, అప్రతిహతమును, తేజోవంతమునునై కా
నిర్లెము ప్రజా ప్రభుత్వమునకు ప్రతికూలు లైనచారు ప్రజా
ప్రభుత్వ రాజ్యాంగమందుండ అనన్యతనియు, చారు దేశము
యొక్క ఓడంశకు కారకు జగురును అనియు చారు చెప్పిరి
"ప్రజలయందు విశ్వాసము, జ్ఞానము ఉన్నంతవరకు ఇట్టి
అభియోగమునకు అవకాశ ముండదు పౌరతత్వ ధర్మమును
పొందుటను గుర్తించి ఉత్పన్నమై కార్యముల నిర్వహించిన
కారులకు తగినట్టి ఉన్నతోద్ధ్యోగముల నిచ్చెదము మీద
తనమును ఒప్పుకొనుట సిగ్గుకాదు మీదతనమును తొలగించు
కొనుటకు ప్రయత్నము చేయకుండుట విజయుగా నింకము
లోకి చూచై కార్యములందు సంబంధము కలుగజేసికొని
వారిని పరిశీలించి వాడని తలచెదము" ఇత్యాది వాక్యములలో
"పెట్టి ను పౌరధర్మ కర్తవ్యసారమును సంక్రమించియున్నాడు
ఏదెప్పు ప్రజాప్రభుత్వ రాజ్యాంగమందు, అధికారులు
తమ అధికార బలమును దుర్వినియోగము చేయకుండ కొన్ని
నిబంధనలుండు చిట్లు సేసికొని, వోట్లచేకొని, ఎన్నుకొన
బడిన అధికారులు చారి ఉద్ధ్యోగములో ప్రవేశించుటకు
ముందుగ, చారి యోగ్యతా ప్రవర్తనములను గురించి ఒక
పరిశీలన లోబడి యుండవలసిన వాడైరి ఉద్ధ్యోగమందు
ప్రవేశించిన తరువాత వెల కొకసారి చారి ప్రవర్తనము
పునర్విమర్శించి బహుమతియెను చారి ఉద్ధ్యోగకాలము సారా
రణముగ ఒక సంవత్సరపు పరిమితి కొలచె యుండి అటు తరు
వాత చారు తమ ఉద్ధ్యోగ కాలమందు గడించి చేసిన అచార్య
వ్యయములు జాగరూకతతో పరిశీలించి బహు అధికారులు
ధర్మకర్తవ్యవంటివారు చారి అధికార బలము నిబంధనములకు
లోబడి యున్నది చారు నిబంధనములను మీరి ప్రవర్తించిన
యెడల ప్రజలు చారిని తొలగించ వచ్చును అను నూత్ర
సముచారమును ఏదెప్పు పౌరధర్మ కర్తవ్యమునందలి బనన
లకుండును

ఏదెప్పు బహుల సాంఘిక-ఆర్థిక-రాజకీయ విషయము
లలో పయ్యులై, పేదవృ, ముతవ్యము, సాహజ్యము కలిగి
యందులో అవ్వలేదే వారి వ్యవయములందు ఒక విధమైన
సూతన కాంచి ఉదయించును చారు తమ కావములను

వాక్యతమైక, మందగమైన, కవివర్ణనమందు, శిల్పవిద్వత్
యందును, ఉపన్యాసజరణ మందును, చరిత్ర విచారణమందును
అవిష్కరించుచు, పౌరధర్మ కర్తవ్యమును లభిత కళావిధుల
అనందము, నీతి, ప్రేమ ముఖ్య లక్షణములని చాటుదురు

ఏదెప్పు గ్రీకు లేశమునకు ఒక విచారణమునకు వంటిది
"అశివ్యయము చేయము మందగమైన వస్తువులను నేము
ప్రేమించెదము పొరువ వంతులై పాండిత్యమును, జ్ఞాన
మును అర్జించి అంగీకరింతుము" అని చెప్పితిమి చెప్పిన వాక్య
ములు సంపూర్ణతయములు పెట్టి ను కాలముచాటి పొరులలో
మానసిక వికాసము పరవశపు త్రోవకొనిన కవులు,
శిల్పములు, చరిత్రకారులు ఉత్తేజవలయులని కవులలో అప్పిం,
సోఫిక్లిస్, యూలిపిడ్ అనువారు కష్టాంత నాటకములు
ప్రాయములలో అగ్రగణ్యులైన వరిది అజిద్మోస్- అను
నాటకము సుభాంత నాటకములు ప్రాయములలో అంపెసిన
చేయ మన అంతా, ఎల్లోరా శిల్పమునకుంటు చెప్పు
శిల్పములకు ఏదెప్పు పట్టణమున కలంకార ప్రాయములై
యున్నవి పిడియను అను శిల్పి ఏదెప్పు పొందు కలంకాయ
ముతో విచ్చితమైన విగ్రహములను పుష్పించెను బలగరము
తోను, దంతములతోను చేసిన చేతకాది విగ్రహములు అత్య
దృఢములై యున్నవి అచటి ఎకాదాదే అలయము అగ్రా
పట్టణ మందును మోతి ముదుతో బోలెడి యున్నది
పాశ్చాత్య చరిత్రకారులలో ప్రథమగణ్యులైనచారు హెరా
డోటస్, టూసికైడ్స్ అనువారు మన దేశమందు గుప్త
కాలమున పరిధముగ నై జ్ఞానిముగ పున పుష్పించినదో,
అట్టి చెప్పితిమి కాలముచాటి గ్రీకు లేశమందున్న మానవుని
మూర్తిను త్వము సంపూర్ణముగ వివరించి నది చెప్పుట
అవిశయోక్తి కాదు

క్రీస్తునకు పూర్వము నానన కళాజ్ఞులందు, గ్రీకు లేశ
మందు అంతశలపాములు ప్రజలమాయెను చాటి ఘనముగా
ప్రజా ప్రభుత్వము ఓడంచుటయే గాక, నేషిడన్ రాజులైన
పిలిట్, ఎలెథాన్లుల గ్రీకు లేశమును ఆక్రమించుట కట
పట్టించెను అట్టి పందర్శనమున, రాజులిని, ధర్మమును తొలగించి
పౌరధర్మ కర్తవ్యమును జ్ఞప్తికి తెచ్చిన గురువులు ముగ్గురు
మీరు సోక్రటీస్ - ప్లేటో - అరిస్టోటల్ అనువారు నీతిలేని
ప్రభుత్వము పునాదిదేని గృహము వంటిది అని రోకలేరు
లోధించెను అతని ముఖ్య శిష్యులైన ప్లేటో, తన గురువైన

పోక్రేటరు యొక్క మరణమునకు అవినీతిపై ఏ ప్రతి-
 కారకులై యుండిరనియు అధికార పరిపులలో ముడుచారు
 త త్రవ్వకములగు మందలతో వనియు పౌరు అందరకును
 వ్యవస్థగర్వ నిర్వహణ విషయమున పరిపూర్ణ ప్రజ్ఞాంశుకీ వలెనైన
 విద్యులను చేపట్టడై ప్రభుత్వముయొక్క ముఖ్య ధర్మ
 మనీయు, 'రిపబ్లిక్' అను గ్రంథమందఁ బ్రాచీ యున్నాడు
 స్టేషో కిచ్చుకైన అధికారిలో పాశ్చాత్య రాజనీతి శాస్త్ర
 మును స్థాపించినవాడు అతకు 1881 క్రీస్తుపురముల రాజ్యాంగ
 విధానములను పరిశీలించి, రాజ్యాంగ తత్వమును కిష్కలకు
 తోడరేసి, మానవుని యుక్తమైన జీవితమునకు పౌరత్వము
 ముఖ్యమైన మనియు, రాజ్యాంగ విధానము అన్నిటి
 యందును చట్టములకు తోచునట్లయి, ధర్మాధిక్యముగాని
 తోట్రీగా జీవితముగాని లేక మర్యాదగల నుండుచు
 ప్రభుత్వము యుక్తమైనదనియు, మర్యాదగలతో నుండుచు
 సంఖ్య పృథ్వి చేయవలెననియు, 'పాలిటిక్సు' అను గ్రంథము
 నందు ప్రాచీ యున్నాడు

ఈ గ్రీకు గురువులు ముగ్గురును తోడించిన మూత్ర
 ములు ప్రాచీన గ్రీకు కాలమునందే గాక పర్యకాలములందును
 విద్యరేణములందును యుగముల గ్రాహ్యము లగుచున్నవి
 18 వలంక వయస్సు చాటిన శబ్దచాత, గ్రీకు లేఖయుడగు
 ప్రతి పురుషుడు, "నా లేకమును చేసే యాచినప్పటికలంకె
 హింసాత్మకత గాక పొచ్చె న్న స్థితిలో మందెరవని ప్రమాదము
 చేసెను మన లేకములను ప్రతి యువకుడును ఈ ప్రకా-
 రము ప్రమాదములచే, గ్రీకు యువకులవలె బుద్ధి వికాసము
 నకు కావలసిన విద్యల నభ్యసించి, సాంఘిక, ఆర్థిక, రాజ్యాంగ
 లోపములను తిద్దెను, పంపమును తలక్రిందు చేయు పద్ధతుల
 నవలంబించి, గ్రీకు పౌరధర్మ తత్వమును వ్యాప్త స్థానము
 నకు తెచ్చిన అస్థితిలో మరణియును ఈ క్రింది వాక్యము
 లను జ్ఞునీయం దుండుకొన వలయును. "Man when
 perfected is the best of animals but when sepa-
 rated from Law and Justice, he is the worst of
 all " పరిపూర్ణతను పొందిన మానవుడు జీవజన్తులలో శ్రేష్ఠ
 తముడు, కాని న్యాయమును ధర్మమును త్యజించు నెడల
 అతడే జీవజన్తులలో అధమమైనవాడు కాగలడు

క ప.

పౌర సంబంధములు (Public Relations)

విద్యమొలై న పరిపాలనా శాస్త్రము స్వీయమై నదిని
 కృత్యములను నిర్వహించు చున్నవి అందులే పౌర పరిపా-
 లనమునకు పాదావ్య పౌరులతో విశేష సంబంధము కలదు
 ముఖ్యముగా ప్రజాశాసనాధికార మూత్రములకు కట్టుబడిన
 ప్రభుత్వాధికారులు ప్రభుత్వ సేవకులై యున్నందున, వారు
 ప్రజలకు గూడ సేవకులుగ నున్నందు వారి ప్రభుత్వమును
 నియంత్రించి నడుపునట్లైనారు పరిపాలనా నిర్వహణ సాధ-
 నముగా నేర్పడిన సిద్ధాంతి, ప్రభుత్వము యొక్కయు,
 పౌరుల యొక్కయు అవసరములను తెలిసికొన వలెను
 ప్రభుత్వాధికారులు ప్రత్యేక విజ్ఞానమునకు, తాళిలనును
 వ్యక్తి లేనినాని దానిని ఉపయోగించును అందుచేత వారు
 పరిపాలన కలాపము యొక్క స్వరూప వ్యవహారములను
 గూర్చి ప్రజలకు పరిచే నొనగవలెను ప్రభుత్వము సిద్ధాంతిలో
 పౌరులకు గల సంబంధము సాచార్యముగా కాశ్యపాచార్యుల
 మును కల్పించును ావున అట్టి సంబంధములు సుప్రసిద్ధాంత
 సేతములుగను, సాహిత్యగ్రంథములను పరిలంబించు రీతిగా
 యాచు ప్రత్యేక కాధ్యక్ష అధికారులమై నుండును ప్రభుత్వ-
 ప్రణా సంబంధములు ఇందునకుమును ముగిసినది విశేషముగా
 దోషాధమము చేతూర్పును ప్రణా సహాయము లేనిలే ఏ
 ప్రభుత్వము గూడ దీర్ఘకాలము పునఃబల కుండుటచే
 ఇందుకు కారణము

పౌర సంబంధములను కచ్చితముగా నిర్వచించుట
 కష్టము లేకై ప్రత్యేక అనుబంధము పౌరసంబంధముల నిట్లు
 నిర్వచించెను "అది యొక శాస్త్రము, దాని ద్వారామున
 ఒక సంస్థ సాంఘిక కార్యాలయము చేరచేయుటయు, ప్రజల
 ను క్రిందు సాధించుటయును, అయి పరిపాలనమునకు కలయు
 ప్రజాసౌదమును విడయుటయును సుప్రసిద్ధాంతముగ ప్రయ-
 త్నించ గలదు " 2 హెన్రీ లైట్, 3 హెన్రీ డ్రిస్టియన్
 అనువారు పౌర సంబంధములను సూచి "సమగ్ర ప్రపంచమునకు
 గణ్యతను పంచుచుండుట, 90 శాతము ధర్మము నాచరించుట,
 10 శాతము దానినిగూర్చి చెప్పట " అని నిర్వచించిరి

ప్రజల కోరికలను గూర్చి తెలిసికొనుట, కోరవలెన
 విషయములను ప్రజలకు తెలియజేయుట, అధికారులకును
 అవధికారులకును నడుమ వ్యవస్థగలమై న సంబంధముల

విషయమై ముఖ్యము పుట్టించుట, ప్రభుత్వ నిర్వాహకులు కాచించు విషయములను ప్రజల తెలిగించుట - ఇత్యాదులు పాఠ సంబంధములలో ముఖ్యము లైనవి

'ప్రజా' శబ్ద విస్తృతమైనది విస్తృతము 'పౌరసంబంధములు' అను పదము వాగమందలి 'పౌర' శబ్దమునకు సామాన్యముగా చెప్పబడు అర్థములకు చెప్పవలయును గ్రహించవలసి యుండును 'పౌర' శబ్దము వర్త్య ప్రజాశబ్ద పర్యాయముగ ప్రయుక్తి యైనది ఈ పదార్థమున 'పౌర' శబ్దప్రయోగములను వివరించునై న ఉత్తిడి వర్ణములు, మనవర్తవర్తిత పంపుములు, వృత్తి పంపుములు, ముక్త్యులల అగ్రములు, సామాన్య పౌరులును చేరి యుండును

అట్లే, 'సంబంధములు' అను పదము నందు చెట్టు, అర్థకార్యము లిమిడి యున్నవి నీవి అర్థము, ప్రభుత్వమునకును, ప్రజలకును చెందిన ప్రాకృతికము, సరళములైన సంబంధమునకు మాత్రమే పరిమితమై యుండును ప్రభుత్వ మనునదియ ప్రభువ రాజానికి విధానమందు పాల్గొనుటకై పౌరులు అభిరుచి కల్గియుండురు వారు ప్రభుత్వపు కార్యనిర్వహణ ఉపకరణముగ విధానమును నిడదలెంచుదురు పరిపాలన అత్యధులను, తమకు అభివృద్ధి చేయించవలయును గూర్చి తెలిసికొన వారు ఉపన్యాయకులను చుండురు ప్రజలకును, అధికారులకును నడచు సంబంధములు స్నేహభావార్థములై యుండవలెనని పౌరుల అచేతించుచుండురు ఉత్తమ ప్రభుత్వమెప్పుడును తాగునీరంతో ముగివలెను ప్రభుత్వము నిరంతరము లైననందిన పరిణామములను గమనించుచు, విస్తరములు కాచి, తిరుగుబాటులు కాచి ఘట్టములు గల సర్వావకాశములను తోటింప వలెను పౌరసంబంధము తెచ్చుదును విభాగిస్తాన విదేశాత్మకముగా నుండగూడదు ప్రభుత్వము ముఖ్యముగా ప్రజా శ్రేయముతో సంబంధము కల్గి, ప్రజలను పీడించు దగులరేత, అది ప్రజల అపదములను తుల్యకార్యముతో తెలిసికొన వలెను హేతువులకర్థముగా వృత్తినివేదిన ప్రజా సామాన్యములకు చెందిన ప్రభుత్వము పౌరమునకు ప్రతి అంశమైన పునాది మనియొకటి ఉండవలెను ప్రాతి కీలములైన చెట్టు, చేతములతో, పశ్చాత్తోప మూలమునకు, ప్రజ్ఞావశి మూలమునకు ప్రజాభిప్రాయమును తెలుపు ట్లు చార్వాకమునకు ప్రజాభిప్రాయమును మదింపు చేయుటకును ఈ విషయములతో భారత

దేశముందు ఖట్టి ప్రధానప గు చర్యలను తీసికొనవలసి యున్నది

పౌరులతో సంబంధము సగమౌఖ్యుని లేని చేతములతో ముఖ్యముగా ప్రభుత్వ నిర్మాణములు అనుభవములగును, అనుభవ రహితములగును, అనుభవ కీడుములగును ఉన్నతాధారితో అధికారులకును, అపధికారులకును మధ్య అభిప్రాయ భేదములు పొడగి, శమ్యాలమున వారి నకును సంబంధములు క్లిష్టములు గను, తోకకారులుగను, ఉపనిత కారులుగను పరిణమించవచ్చును కాని భార్యకాయితమైన సీతో పీక్ష్మము వ్యాధిము పమర్తవంశములను, వాంఛనియించునైన సంబంధములను తెలియింపుటతో యిందు సౌరవయ్యను ఇట్లు ముగివ అనివలెనుచోను, మర్యాదలతోను విచారణతోను పౌరుల యొక ప్రవర్తన పరిణామ కార్యకర అధికారుల వ్యవస్థలను సులభతరము అధికారులు లోకజ్ఞులుగను, ఉత్తమ విద్యావంతులుగను, పరిపాలనముతో ముఖ్య సంబంధము గల కార్య విధానములను, నిలదలెంచు తెలిసివచ్చునది ఉండుట అవశ్యకము

సాధారణ ప్రజల విద్యావంతులై యుండుట అందు అంతే కాదు ప్రభుత్వము పర్యంతా మనవర్తలను విస్తరించునాక విస్తృతము స్థితియు దుండుటచేతను, ప్రజల అభ్యుద్ధానతో పెక్కులు విభజితము అగులరేతను, తిరస్కరించు బిరుదులరేతను, ప్రజల అభ్యుద్ధానము, అమంత్రిత్వము చేరినదియందు అధికారులు సాధారణ మానవత్వము దీనికరముంచవలెను ప్రజల ప్రభుత్వ కార్యాలయముల కేంద్రముల వారీయందు కాననగు లోపములను అధికారులు సామర్థ్యంతో మన్నించవలెను పౌరులు కూడ ప్రభుత్వాధికారుల లోపములను పర్యావరణముతో వివరించవలెను అధికారులకును, అపధికారులకును మధ్య సమన్వితమైన పౌరసంబంధ పాఠన చార్వాకమున ఉపనితగు సంబంధములు పరిశీలనలైన వచో, చెట్టు, మౌలికాధార సమన్విత పరిశీలనములు కాగవు అన్ని వృత్తి ప్రభుత్వము అందును పౌరసంబంధ మూలములు యుక్తముగా పరిశీలనము లయినచో, భారత దేశమున మర్యాదాని రాజ్యాధిపాదములతో గల అనేక సమన్విత అధికారులతో అధ్యక్షములు కాగల పంపులతో అత్యంతాధికారులతో

పౌరులకు సహృదయ మందింతు 6 ప్రభుత్వ సంస్థలయందైన సమ ప్రభుత్వ కార్యనిర్వహణ విధానమును, రాజానికి

విధానములను గూర్చి వర్తకా ప్రజలను తెలుసుచుండుట చాంచనీయము ఇట్లు చేయుట వలన (1) ప్రభుత్వ విషయమున పౌరులకు విచిత్ర భావములు కలుగకుం గలి అవకాశములు నష్టమైయును ఏ ప్రత్యేక విషయమును గూర్చియునను ప్రభుత్వము చేయు విధ్ధియనుచున్నట్లు గుణావగూణ విశేషములను ప్రజలు గ్రహించి గల్గుదురు

భిన్న పౌరసంబంధ రూపమున పట్టుకరమైన పౌర సంబంధములకు కొనసాగించ వచ్చును ముఖ్యము తమ ప్రపంచములలో ప్రభుత్వ మవలంబించు స్థూల రాజ్యాంగ విధానములను గూర్చి ప్రజలకు వెల్లడించ వచ్చును ముఖ్యము ప్రపంచములు మామూలు కార్యక్రమములకు సంబంధించు వచిగా నుండక, ప్రజాశ్రీ యిదిగరములుగ నుండవలెను

కారణ లేకమున అవకాశము లేదు మిగుల ఫలోత్పాదకముగ నుండగలదు అకాశవాణి కార్యక్రమములు తప్పక గ్రామీణులకు అందీకలో ముందుపట్టు పరిచెను ఏర్పాటులు కావించ వలెను ఈ కార్యక్రమములు అభివృద్ధి కరములుగను, రాజీకములుగను, వరరాజ్యాంగములుగను ఉండవలెను

వార్తాపత్రికలు నిర్వహించవలసిన పాత్రయు కలదు ప్రజాభివృద్ధి కార్యమున వాటికి గల ప్రాముఖ్యమును తప్పక గా అంచనా చేయుటకు వీలులేదు పౌరులను విజ్ఞాపించు లుగ నొనర్చుటకై ప్రభుత్వము కరిషతములను, పుష్కలములను, గోడల కంటించుటకు ప్రభుత్వములను ప్రయత్నించుచున్నవలెను ప్రభుత్వ ప్రచారణములు అభివృద్ధిముగ నుండుటచే కాక, మలక పౌరభివృద్ధిముగను, తప్పక ధరలను లభించునట్లుగను ఉండవలెను

ఈ విషయములలో పినిమా విశేషముగా తోడ్పడగలరు ప్రజలలో విశేష పంజాగ్రులు విరచరామ్యముగను, మూడ విజ్ఞానము కలవాడుగను ఉన్న చేకములలో తోవరనొకమైన పౌరసంబంధ స్థాపనమునకు పినిమా విశేషపకారము కాగలదు ప్రచార - పరచార మంత్రప్రతి విజ్ఞానమునకు చెందినవారు తమ అభివృద్ధిమున ఉన్నతీ చేయవలసి ఉచితములును, కీరణ స్ఫూర్తి మొదల కిట్లులను ప్రదర్శించ చేయుచు తమ కృత్యములను బాగుగా నిర్వహించుచున్నారని ప్రదర్శనము లుచునది ఇప్పుడక మోక్షముతో శాస్త్రవ్యాప్తము చేయగల పౌరసంబంధ కార్యక్రమములలో వాటి వాగ్యయముగా సమర్థిత స్థాపన కలదు అది కారణ

లేకమున గలి పౌరసంబంధ కార్యక్రమములలో వెల్ల మిట్టిలి అమోఘములై వ పౌరసంబంధ ప్రాచారమున వలది అలల కారణ ప్రదర్శనము, ప్రజలకు దానివలన చేయవలసిన ప్రయోజనము, చేకొన వలసి

ఈ పౌరసంబంధ ప్రతి పానియందును లాభిష్టములున్నవి పరిస్థితులను, సామాన్య మానవులకు లభించు అనుభూతిమును, పరిసర పరిస్థితులను స్వగమ్యించుకొని, ఎముచితమైన పౌరసంబంధ చేపట్టి ఉపయోగించ వలెను

కాశీయ స్థాయిలో అనేక చేకములయందు ముఖ్యము కాకలలో ఒక ప్రత్యేక మంత్రప్రతికాక లేక పక్షిను పౌర సంబంధ రక్షణమునకై పర్వత యున్నది కారణ లేకమున సమాచార-ప్రచార మంత్రప్రతికాకయే పౌరసంబంధ రక్షణ కార్యక్రమ సహించు చున్నది అది ఈ ంది ఏకైకము రూపమున పరిచేయు చున్నది

- 1 అఖలకారణ ఆకాశవాణి
- 2 భిల్లు విజ్ఞానము
- 3 భిల్లులలో విశేష కేంద్రములందు
- 4 ప్రభుత్వము
- 5 పులికా ఎమోరారకాగ
- 6 ప్రచారణ విజ్ఞానము
- 7 రిపరెన్స్ - ఎరికొరన విజ్ఞానము

కాష్టములలో సమాచార - పౌరసంబంధ సందాది కార్యాలయములు కలవు అది ఉపయోగించుచున్న ప్రచారములను వెలచేయు చున్నది ఉపా లంఢ్రప్రచారములందు పంచాంగ కార్యాలయము వార్తాపత్రికలందు పౌరులు కావించు విమర్శనములను గమనించి, అందు లెచును సంబంధముగల కాగములను క గ్రహించి, వాటిని, వాటిని, సంబంధముల వివిధ కాగముల అభివృద్ధిమును కొరకును, అనుగ రక్షణకరమున వలంబుడు భారత లేకమున కొన్ని కాష్టములందు శీర్షా స్థాయిలో ఇంతు మున్నే పౌరసంబంధాభి కాలు పంపు లేర్పడి యున్నది ఉత్తర కాశమున ప్రతి ప్రభుత్వ కార్యాలయ మందును కాశీయ స్థాయిలోను, కాష్ట స్థాయిలోను ఒక పౌరసంబంధాభివృద్ధి వియోగించుట చాంచనీయము

ప్రచారక అనుచి కారణ చేయవలసి నూతన విషయము పౌరసంబంధముగా పౌరులకు ప్రదానం గాని,

ప్రకాశికా చార్వక్రముముతో గానీ పరిచయముందకు ప్రకాశికా భగవంతుని గల కారణముతో తోపభూయిష్టమగు పారమలంధ చార్వక్రము మొకటి కావచ్చును కాగునగా అలోచించి, సక్రమముగా నిర్వహించితి భారతదేశముందలి గ్రామీణులకు పాస్తవముగా అండుకాటలో పన్ను పొంబలంధ చార్వక్రమును యొక్క ఉత్తమ ప్రమాదమున బట్టి ప్రకాశికా యును నొందిగదిని అంతగా కొన్ని పక్కాచేసి నవలము లేదు

పారమలంధములను ప్రభుత్వ చార్వక్రముయొక్క మడింపుగా అపార్థమని సేసికొనుటకు మడింపు యొక్క ఉత్తమ పూర్తిగా చేసి పరేది యొక్క ప్రత్యేక చార్వక్రము చార్వక్రమును యొక్క పాస్తవముగా రాబోని పుష్కలంధము కలదు అయితే పారమలంధ చార్వక్ర ప్రభుత్వముతోను, పారమలంధము పుష్కలంధమును పారమలంధ ప్రభుత్వ చర్వక్రము గూర్చి అభ్యుత్పాది పారమలంధ తెలుపు నుండును పారమలంధ చార్వక్రము ప్రధాన కర్తవ్యము అన్ ది విధిలో అను ప్రాజ్ఞులు పారమలంధ విషయము పట్టు సంగ్రహించి పారమలంధ పారమలంధ చేదియొకటిని కొనుటయు, పరిపాలనావిధానము వారి పారమలంధ పుష్కలంధమును యొక్క వివరించుటయు, గల కాలుమందలి దోపములు మరల అనుకోవను పన్నుకము పుష్కలంధయు పారమలంధము అండును చున్నది పుష్కలంధము గూర్చి సలహా సొనుగుటయే పారమలంధ మనకును అయితే ఉత్తమ కృత్యములను నిర్వహించని పారమలంధము రెన్నటికిని ఉత్తమ కృత్య నిర్వహణమును ప్రకాశమున యను కాకాట

వి ఎ తే

ప్రకాశము

ఈ మంజులము, నే, నిద్రావృత్తయందున్న మొదటి భాగములలో కలమునై మూర్త్యులలో ప్రవేశించి, అమలము, కొమ్మలను ఇచ్చును తెలుగుకుడు భాగము ప్రకాశి మనకును దీనిపై విశిష్ట స్థానమునై న కలుపుయొద్ద పరమము అభ్యుత్పాదించును తెలుగు కలుపుల పడును మంథు దూరము పొట్టిగల మంథపచ్చును లేచా పొడవుగ నుండవచ్చును కాండమునై ఆవల అమలము ఎక్కో విధములగు నుండును ప్రతి పత్రము, కాండము యొక్క కలుపుపద్ద

పుట్టి, పటాలుగా వ్యాపించి మూర్త్యులలో పొరుగు కను పుగా నుండును ప్రతి పత్రము కాండముతో చేయు కోణము యొక్క భాగమును కల యవకుడు ప్రతి పత్రము యొక్క కక్ష యందును మొగ్గులు పుట్టును ఇది కొమ్మలుగా తెలుగు నుండును ప్రకాశికా వివర రిచ్చి రిచ్చి పత్రములతో ఒప్పుగా నున్న ప్రకాశపు మేలికామున మొగ్గు యందును పుష్కలము యొక్క తెలుగుకుడు తోడ్పడు స్థానం బులు ఈ రెండువిధములగు మొగ్గులయం దుండును వాటి యందలి వీరణములు అతి తల్లితముగా నిగ్రహము చేందును తెల్పుయందలి కలముచాయమును ఎక్కువ చేయునుండుగు మొగ్గు యందునది విస్తరింప జాలి ఒక పంక్తి ప్రకాశము కాని అపారాధములను గొంగులు, జాను, కానుగ తెల్పుయందు చేయించుడియ పర్యవేక్షకునందు ప్రకాశమునట్టి నుండియు అవించి, కాళులుగా కైకి లేచును రణతెల్పునందీ కల విభజనము చేందు చితికాండ భాగము పత్రము యొక్క చివరి నమ్మలతోనిగి కొనిపోటి, అచ్చుల మొగ్గులు పుట్టును ఇది గ్రీంద చాలి మొక్కలుగా లేచును

ప్రకాశపు తెల్పునట్టి, పుష్కలముల మొక్కలుగా, గుల్మములుగా, మ్రాములుగా విభజింప వచ్చును మొక్కలు కోమలమైన చిన్న ప్రకాశమును గణి, ఒక బుకపుతో నై నను, లేక ఒక పంపకముతో నై నను జీవమును పూర్తి చేసి కొన్ని వో, పిక రాక్షి కము లరణదును రెండు, అంతకంటె ఎక్కువ పంపకములు జీవించినవో అవి క్షిపాక్షి కములు లేక అపారాధ కములని విలపించును గుల్మముల (పొడవు) యొక్క కాండముల గట్టిగా నుండి కల కల్గియుండును వాటి మొగ్గునుండియే జలు కాలులు జయలుచేరును అవి మేలిక మైన పుష్కలకల తెలుగున, పెద్దపెద్ద పుష్కలములు తోరెను కల్గి మ్రామలను కట్టును వాటి కొమ్మలు నలు రికలకను, కుడ్డముగ కాగుగా విస్తరించు నుండును

ప్రకాశపత్రముగా, పుష్కలముల చార్వక్రము గల ప్రకాశము అనియు, అలెకావ ప్రకాశము అనియు రెండు కలగతులుగా పేర్కొన వచ్చును చార్వక్రము గలచి నిమగ్నము, దృఢముగను తెలుగును అలెకావము చాండములు కొమ్మల భాగమును పరిపాలనతో, పరేది యొక ఆధారము నై ననో లేక వేలనై ననో ప్రాకుండును వేలనై ప్రాకు

దేవుడు అవ్యవస్థిత వీరమందు ప్రకాశము పెరుగుచు, కల మొగ్గులు శాశ్వతంగా అవరోహణ ప్రముఖతో పెరుగుచుండును ఇట్టి కొమ్మలు ఆ తీగను గాని పుష్పము గాని ప్రదర్శన నెట్టి, ప్రకాశవర్ణమహాప్రమీది, కపట లాంత మైనను, అది నీతికాండముగా ప్రవర్తించుట రాజ్య, వర్ణము మొగ్గులతో మాడగలము ఇట్టి విషయము మాత్రం వ్యతిరేక అనుభవకాండములతోనే వేరభవింపును అభివృద్ధి చక్రము లున్నపుడు లేదు కనుక మొగ్గులు అక్కమృదంగా పెరుగు చుండును బహువక్ర వర్ణభాగాలమున మృత్తువును ఎన్నియో శాఖలు అక్కమృదంగా పెరుగు చుండును

ప్రకాశవృద్ధి విభజింపబడి అంశరూపిని కలవంబడి యొక్క అమరకృత అధారపడి యుండును కావున దానిని అక్షరకాయను పరిక్షించినచో, తెలుపలి విలయమును (శాశ్వతవర్ణము) దానిలోకట్టున నుండు వల్లభమును, మధ్యముతో నుండు కేంద్ర వృత్తమును (వర్ణ) మాడగలము కావచ్చుచున్నది మిగతా మందిములో ఒకే పదవయందు క్రిందికి యుండును నైవ హిందు 'విగ్రహి' పూత అంశరూపమును కలించు చుండును ఇందలి కొన్నికొన్ని విషయముల విశేషంబులను, రోమములును మారుచుండును వీరకళ తీతములతో రోమములు అరుదుగను, బుద్ధిమ మంగమగను తిండును రోమములతో వారిత కలకు కక్కుచు నుండును దాని చర్మము నలది కలము లన్నిటి యందును వారిత కలకలంబును ఈ చర్మము నంపగి కొన్ని కలములతో మధ్యక వర్ణములను నిరేఖించి వర్ణములు మార్చబడును వల్లభము ఎన్నియో మార్గముల నుండును కా గ్నాచర్మము క్రింది మూడు నాలుగు పదనలతో హితక కలకుల హెచ్చున ముందును గోడలు మంది మైక కలములతో నున్న భాగమును కాలెన్డ్రమా అనియు వేగ క్రింది చర్మమునందు తరువాతి నలుండు పలువటి గోళలతో పరులుగా నుండి, మధ్యభాగముతో భాతి స్థలము చేర్చుదురు ఇందు ప్రమాణ, రాతిపేద అను నిరేఖించి వర్ణములను, నీరును, పాతకలముల పెంపును కూడ అచ్చుచున్న కొన్ని ద్వితీయములతో హిందూలను వల్లభము యొక్క చివర వున్న దవర్ణభాగమును చుట్టి కలకల గోడలతో కట్టుమున నుండును ఇందు మిండిలము, లుండును, ఈ పదన మిండి

రొదగుని విలువలకుచున్నది విభజనముతో ఈ విడిచి పోయి ఉంటుంది. దవర్ణభాగము వృత్తాకారముతో గాని, వాళికా పుంజములన్నియు విల్లభమువంటి పెదజల్లెటి యుండును ద్వితీయములతో కేంద్రమంది వివర్ణభాగము మృత్తాకార ముందుంది, నైవదు "విగ్రహి" అను కొన్నిరూపముల పోక కాన్డ్రగా మారి భాగ్యమును కలుగజేయును విడిచి ములతో పెంపుతో ఉండదు కాని పోవుచున్న పేదవర్ణలతో ప్రతిపుంజమును చుట్టియుండును వృత్తాకారమున అప్పుడొకటి పుంజములను ముందు పెంపునగలది గెండువంటి భాగమును ద్వితీయములతో హిందూలము దాని అట్టిదానిని విడిచి హిందూలతో నుండినవియు వాళికా పుంజములు కొన్ని, పోక వాళిములను కల్గియుండును రోమక వాళములతో విలయముల పరివిధముల నున్న గోడలను కలగి, తిరిగి అవిభాజ్యములుగా మారి, ఒక కలకు అంశక కలములతో కలగి గొట్టుముగా, క్రిందిమిండి నైవకుల ఒకే వాళముగా మారి, నీటిని నీలిములముగా మార్చి నైవయుండును అందు వాళపు వెడల్పును ఇట్టి, రోమక వాళము, తునివాళము అని ప్రతి పుంజమునకు దుండును దేదగ వృత్తములతో ప్రతి పుంజము వందును రోమక, రోమక వాళములను చుట్టి భాగ్యలకల పుంజాలయములను దాని ద్వితీయములతో అట్టి కలవములతో, రోమక, రోమక వాళముల మధ్యగా 'రెండియే' అను తీరకల పనులాయ నుండును ఇది విభజనము గెందుచు, క్రింద రోమక, రోమక వాళముల నిచ్చువలన, మొక్కలోని పుంజములెల్ల కలిసి వృత్తముగా మారును ఈ విధమైన క్రింద కలముల కూర్పు సలపే ప్రకాశమందు యొక్క విధియే, మందిమును పెరుగుచుండును ఇట్టి మార్పు పరివర్తనములకు గెండు మార్పులు ఎదురుకువలన, దవర్ణభాగముతో అంశక, అది, అంశక, వాళ క వచ్చి శివ వృత్తముల విభజనముల గెట్టియో పర్యయను దానినివలె చెప్పి వయస్సును చెప్పించి వస్తువు మొక్కమిండి ప్రమాణరేఖికి మార్పు చెందిన దవర్ణభాగమే మన మనగతకు ఉపయోగమైన కలకల యగుచున్నది కల విభజనమునకు ఉత్తమును కల్గించి 'నీలియే' కలములు ఈ విధములగని వాళికా పుంజము దుండువు కావున, అందు కాండపు కల వాళము పెరుగుతేదకు లంక కాళపు వృత్తములతోని రోమక వాళముల నెడక

కలుగు తేయను సూర్యుడి, వక్షస్థములు, విద్యుద్దీపములు మున్నగు ప్రకాశవంతమైన వస్తువులు కాంతి మూలాధారములు సూర్యునినుండి కాంతియే కాక, ఉష్ణముకూడ అలెను చుట్టడి ఉష్ణము, కాంతియు శక్తియొక్క తరంగములు ఆ తరంగములు విద్యుదయమాగ్నతరంగములు అనబడును వీటి తరంగం దైర్ఘ్యము చాల తక్కువ, అందుచే వీటి సాతత్వము చాల ఎక్కువగా ఉండును

చెప్పుచున్నది విశ్లేషణము, ఇప్పుడు వీటిలో చాలు వివరించు కలుగు వీటి తరంగములు మనకు అవ్యవస్థే చాలు వీటి మీద పడిన కిందువునుండి ఈ తరంగములు అన్ని దిక్కులకు వరుసయినను పరిశీలించినచో, నీరుమాత్రము కదలదు, కాని తరంగము మాత్రము కదలి చేయును ఈ తరంగములు దిగువ 1వ చిత్రములో చూపబడినవి

M, N తరంగదూరము తరంగ దైర్ఘ్యమునకును అటులే వరుసగానున్న రెండు క్షితి మధ్యదూరము కూడ చిత్రము 2లో తరంగ దైర్ఘ్యమునకును తరంగము ఒక అవ్యక్తితో పోవు దూరముకూడ తరంగ దైర్ఘ్యమే ఒక వెకనుతో తరంగము 'f' అవ్యక్తులు చేసినచో, అది $f \times \lambda$



ప్రకాశతరంగము విద్యుద్దీపములు దూరము ప్రయాణము చేసిన స్థానము దీనినే 'వేగము' (V) అని యుండదు కావున $V = f \times \lambda$ అగును, ఇందు V వెకనుకు పోవు దూరము, f అవ్యక్తుల సాతత్వము, λ తరంగ దైర్ఘ్యము

కాశ్రువీక్షణ అరంగములను కాంతికిరణములు, గామా కిరణములు, కిరణములు, రేడియో తరంగములు, ఉష్ణ తరంగములుగా విశేషించి, ఇప్పుడయి విద్యుదయమాగ్నతరంగములు కుటుంబమునకు చెందినవని కనిపెట్టిరి వీటి వేగమును 'c' అనెదలు లోపలిలో వీటి వేగము వెకనుకు 3×10^{10} మిల్లీ కాంతి కిరణముల తరంగ దైర్ఘ్యము చాల తక్కువ అందుచే దీనిని 'అంగ్ స్ట్రామ్' యూనిట్లతో కొలిచెదరు ఒక 'అంగ్ స్ట్రామ్' యూనిటు 10^{-10} మీటరు సమానము మఱువ పచ్చని కిరణమునకు తరంగ దైర్ఘ్యము 8000 అంగ్ స్ట్రామ్ అయినచో, కాని సాతత్వము $\frac{3 \times 10^{10}}{8000 \times 10^{-10}} = 3.75 \times 10^{14}$ అవ్యక్తులు

సూర్యునినుండి వచ్చు వెలుగును తెల్లని మందును కాని విశమునును ఈ వెల్లడి కాంతిగలందు పెద్దమూలలోని తరంగ దైర్ఘ్యము అన్నియును గోచర మగును ఈ తరంగ దైర్ఘ్యముల మిశ్రమము తెల్లని రంగుగా కనిపించును ఈ తరంగముల నన్నిటిని పరాకర్షన ద్వారము చేయును తలము పైపై నగు తెల్లని కాంతిని కనిపించును కొన్ని తలములు కొన్ని తరంగములను మాత్రమే పరాకర్షన మొనర్చి మిగిలిన కాంతి ఇనుము కొనును ఎరుపు మినహా మిగిలిన కిరణములను ఇనుము కొను తలము ఎర్రని కనిపించును అది ఎర్రని కిరణములు మాత్రమే పరాకర్షన మొనర్చుట ఇందుకు కారణము

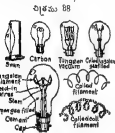
కాంతివేగము చాల ప్రకాశవంతములైన పిన్నపు అన్నియు వెలుగునకు కలుగు ప్రకాశవంతములైన పిన్నపు చల్లదగు, పెక్కుచల్లదగు సమాఖ్యలైన కాంతివరణములు కంటికి కాదనక వస్తువులను చూడవలె వస్తుచో, కొంత ప్రకాశతరంగములందలెను, ఒక ప్రమాణపు వైకాళ్యముమీద ఒక వెకనుతో పడెడి సుత్తు కాంతి ప్రకాశతరంగమునకును చల్లదగు పూర్తిగా అకాశముతో నున్నను, పొడవు పాటి రాత్రి స్వప్నముగ కన్పించెడు తగినంత ప్రకాశతరంగము లేకుండుచో కాంతి కారణము నగలు కూడ ముట్టులు క్రమ్మి వచ్చుచు అటులే యుండును

రాత్రిగాని, పగలుగాని తగినంత వెలుగును కాంతి వస్తుచో, సహజముగా కాంతివరణములైన అధారపడుటచి వీలులేదు యుక్తకారణములు, కలేటి, పారకాలు కానిగా పని చేయవలె ననినచో, తగిన వెలుగు దుండవలెను ఇందుకు కృత్రిమకాంతి జలకముల నుపయోగించి పనికి వీటిలో విద్యుచ్ఛక్తి లే పనిచేయు కాంతివరణము ఉత్తమమైనది నిజము నకు పూర్వము పూర్వపారంగములే విద్యుచ్ఛక్తిని ఉపయోగించిదే కాని ఇప్పుడు కూడ పోలే కాగము విద్యుచ్ఛక్తి అందుచే ఉపయోగ పడుచున్నది తక్కువ వ్యయంతో, విద్యుద్దీపముల విధానము వలన వీరే ప్రయోజనములు కలుగు విద్యుత్తు-చౌకీగను, పోకర్మముగను ఉండును వైగా విద్యుత్తును అదవునకు దుంపవచ్చును వినిమాట, వాటకములు విద్యుచ్ఛక్తి లేదే పని చేయజాలవు విద్యుచ్ఛక్తి వలన గ్నివస్తువులు క్రమముగను, ప్రకాశవంతముగను ఉండవచ్చు

వివిధ రకముల దీపములు విద్యుద్దీపమును మూడు రకములుగా విభజించి వచ్చును 1 కాంతి ప్రదీపములు,

2. బాప దీపములు, 3 ఉత్పన్న దీపములు 1880 మండి 1848వ సం. వరకు అలగిన విద్యుద్దీపములు అతివృద్ధి, చాటి కాంతి నై సౌకర్యము ఈ దిగువ చూపిన రెండు పటములు (2, 3) నుండి తెలియగలను

ఈ ప్రదీపములు ఈ దీపముల గాత్రగోళము (బల్బు) (రెవ పటమును చూడము) ఇందులో టంగ్స్టన్ తోహముతో



పటము 2

ప్రకాశకము - విద్యుద్దీపములు

మీగా తెల్లబడును ఫిలమెంటు యొక్క ఉష్ణమును ఎక్కువ చేయుటకై వర్ణకరణ వర్ణమాంలలోని కిరణముల బద్ధియు ప్రసరింప జరుగు చు

వికరము 30.

గాత్ర గోళమును అడ

చాయచులైన వర్ణ

జీవితో గాని, అర్థా

వీతో గాని పింపె

దను టంగ్స్టన్ ఫిల

మెంటును 2200°

వరక యొక్క నునకు

(2850 = 2777° +

273° సెంటీగ్రేడు)

వేడి చేసినపుడు దీపము

ఈ దీపముల నుండి వచ్చు

తెలుపు రంగుల నుండును

దానదీపముల ఈ దీపములతో

కొందెము ఎడముగ

నున్న రెండు ఎలక్ట్రీకుల మధ్య

విద్యుద్దీపము మేర్పడును

కార్యము కట్టించు ఎలక్ట్రీకులుగ

ఉపయోగించు నప్పుడు,

దానిని కర్మచరణ దీపమందును

గట్టి కర్మచరణమును ఎలక్ట్రీ

కుల తుపయోగించుచు చాప

మేర్పడినపుడు దీపకర్మచరణము

Material	Type	Resistance	Operating Voltage
Carbon	Incandescent	1000	100
Carbon	Incandescent	1000	100
Carbon	Incandescent	1000	100
Carbon	Incandescent	1000	100
Carbon	Incandescent	1000	100
Carbon	Incandescent	1000	100
Carbon	Incandescent	1000	100
Carbon	Incandescent	1000	100
Carbon	Incandescent	1000	100
Carbon	Incandescent	1000	100

పటము 3

ప్రకాశకము - విద్యుద్దీపములు.

వేడి చేసినపుడు దీపము

యొక్క వెలుగును ఎక్కువగును

ఈ దీపముల నుండి వచ్చు

తెలుపు రంగుల నుండును

దానదీపముల ఈ దీపములతో

కొందెము ఎడముగ

నున్న రెండు ఎలక్ట్రీకుల మధ్య

విద్యుద్దీపము మేర్పడును

కార్యము కట్టించు ఎలక్ట్రీకులుగ

ఉపయోగించు నప్పుడు,

దానిని కర్మచరణ దీపమందును

గట్టి కర్మచరణమును ఎలక్ట్రీ

కుల తుపయోగించుచు చాప

మేర్పడినపుడు దీపకర్మచరణము

చివర గొయ్యి వర్ణకరణము జరి తెల్లగ మండి చాల భాగము కాంతి విచ్చును (శీత పటమును చూడుడు) చాపమును స్థిరముగ నుంచుటకు శ్రేణిలో ఒక విశేషమును ఉపయో

వికరము 40 గింతెరు కార్యము చాపము శీతీకరింప

బడినచో, అవ్యంగికమైన కాంతి విచ్చును

అందుకే దీనిని 80 యి మీ పినిమా ప్రాతె

క్తి యున్నట్లొక ఉపయోగించెదను

ఉత్పన్న దీపములు వీనిని శాస్త్రజ్ఞులైన

మొదలను ప్రాథమికమైన రేఖాంశులు చాప

ప్రదీపకరణలో ఫిలమెంటు ప్రకాశించును

కానిఉత్పన్న దీపములలో ఒక వాయువు

నుండి గాని, అదేనుండి గాని విచ్చును

ప్రకాశకము- విద్యుద్దీపములు ప్రపంచంను అప్పుడా వాయువు గాని,

అదే గాని ప్రకాశనంమై వెలుగును విచ్చును

పామానర్య చుట్టములలో

చాపము 41 వాయువులువిద్యుద్దీపములు

గాను కాని కొన్ని ప్రశ్నలమైన

పరిశీలించుట అది చాపకము

లగును అప్పుడు మానము అని

పెంకు విద్యుద్దీపము = పంపు

ఉపమును అర్థము చేసికొనవలె

నన్నచో, ద్రవ్యము యొక్క

విద్యుద్దీపమును గూర్చి తెలిసికొన

వలెను (రెవ పటము చూడుడు)

పరమాలు శీతీకరణమునుండి

వివిధ దూరములలో వివిధ పరి

యములలో 18 మామసారముగ

మొదల కిచ్చి 8 కాండ్ల

ఎలక్ట్రానును వర్తి క్రిమించు

ఫిలమెంటు 4 ఎలమెంటు

చుండును శీతీకరణమునకు దగ్గ

వికరము 42. రకగా మండుచాని వేగము

చాల హెచ్చుగ నుండును

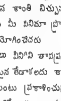
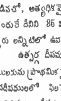
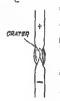
అందుచే చాపి వలయములు

= శ్రేణిమైన దొరలుగ

నుండును లక్ష్మీకృష్ణ కలయ

ముతో గర్భి పంపులగ కొన్ని

ప్రకాశకము-విద్యుద్దీపములు, ఎలక్ట్రానులు మోత్రమే తిరుగు



నుండును మొదటి పొరను II పొర లేని వలయము అని యందురు ఇందులో 2 కంఠి ఎక్కువ ఎలక్ట్రాను లుండివుండుచూచి పొరను I పొరయని అందుకు దీనిలో ఎలక్ట్రానులు 3 వర కుండును ఇరువూటిని II పొర దీనిలో ఎలక్ట్రానులు 13 వరకు మాత్రమే ఉండును

ఉక్కిళ్ళప్పుడు బాహ్య శక్తి యొక్క ఉపయోగము వలన వరమాణుక శక్తి ఎక్కువై లోపలి పొరలోని ఎలక్ట్రాను లయటి పొరలోనికి స్థానాంతరము పొందును అప్పుడు వరమాణువు ఉద్రిక్త స్థితిలో ఉన్న రిండును ఈ రయటి పొరలోనికి వెళ్ళును ఎలక్ట్రానులు తిరిగి లోపలి పొరలోనికి వెళ్ళినప్పుడు వరమాణువునుండి శక్తి పేర్కొనబడుచున్నంత కాలముల దాన వలలో బయల్పడుదును ఈ తరచు దైర్ఘ్యములు కలిపించు పట్టునపుడే, అది కాంతి అరణ్యముగా ఉప్పు నిండును చివ్వు దుక్క దీపములలో ఉరుగు వని ఇదియే

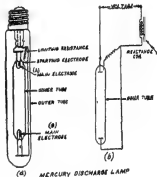
ప్రాకృతికముగా ౮ ఉక్కిళ్ళ దీపములో ౨వ ను తక్కువ వీడవములో నున్న ఉద్రిక్త వాయువు గాని, అదిగి గాని లోనికి గొట్ట ముండును కానికి రీత పటములో చూపినట్లు A (Anode), K (Cathode) అను రెండు బ్రహ్మము లుండును ఈ రెండు ఎలక్ట్రోడులమధ్య ఎక్కువ ఉద్రిక్త రేలుగ తేయుదును తక్కువ వీడవములో వున్న గొట్టము లోపలి వాయువులో నుండి విద్యుత్ ప్రసార మగును అప్పుడా వాయువు ప్రకాశవంతముగ వెలుగు నిచ్చును ఈ గొట్టములను ౬ ఏ మీట గాని, ౮ ఏ మీట గాని పని చేయునంత వచ్చును ఉక్కిళ్ళప్పుడు ప్రకాశకరమైన ఎక్కువ విద్యుత్ప్రవాహము గొట్టములో కలుగ వచ్చును అట్లు జరుగకుండ శ్రేణిలో ఒక నిరోధకమును ఉపయోగించెందు ది నీ మీద ఎని చేయుచునపుడు నిరోధకమును, ౮ ఏ మీట పనిచేయుచునపుడు ౨ కోసేను వాడెదరు

కొన్ని రకముల ఉక్కిళ్ళ దీపములను గిరింది దిగువన వివరింప బడినది

అదిగ వీడవము గల పొరదనియు అదిగ దీపము వెలుగుదును కలుగతేయుటకు ఈ దీపములో పొరరసపు అదిగి ఉపయోగించెదరు (7వ పటము చూడుడు) పొరరసపు అదిగలో నుండి విద్యుత్తువర్ణము కలిగినపుడు వర్ణమాణులోని కొన్ని కాంతి కిరణములు ఊహక మగును దీపమునుండి కాంతి యొక్క రంగు పొరరసపు అదిగ యొక్క వీడవము మీద ఆపారపడి యుండును పరిక్రమణలో పొరరసముగా

ఎక్కువ వీడవము గల పొరరసపు అదిగ దీపవల నువలూ గింతురు దీని వీడవము 2 నుండి 6 వాతావరణముల వరకు ఉండును (1 వాతావరణ దీపవ ముగా 1 వ అంగుళము వరకు 14 7 పొంతుల బలము లేక ఒక పుతినిపు మీటదూరం 9 178 కిలోగ్రాముల బలము) తక్కువ వీడవపు దీపముల కంటె ఈ దీపములు ఎక్కువ నీలము - తెలుపురంగు నిచ్చును ఆ దీపములు కిరణించు కాంతి కిరణములప పోలు న వివరించి అతి విలలోపాత కిరణములను కూడా నిచ్చును (7వ పటము చూడుడు)

చిత్రము 11



పటము 7

ప్రకాశకము - విద్యుత్తీపములు

7వ పటము (అ) లో ఎక్కువ వీడవము పనిచేయు పొరరసపు అదిగ దీపమును చూడవచ్చును దీనిలో ఒక కానిథోడ్ పొరరస రెండు గాఢగొట్టము లుండును లోపలి గొట్టమే ఉక్కిళ్ళ దీపము ఇందులో ఒక పొరరసపు బిందువు కొంతమే అక్షానువాయువు, మెరికలు తిరిగి కిగనుట్టులుగ నున్న రెండు ఎలక్ట్రోడులు, అరణ్యముచేయు మనియెక ఎలక్ట్రోడులు ఉండును ఈ దీపమునకు కిగను అయ్యు వర్ణక 7వ పటములో (అ) చూపబడినది

ముందుగా అరణ్యము చేయు ఎలక్ట్రోడు, ప్రధానమై ఎలక్ట్రోడు A ౦ నడుమ ఉక్కిళ్ళము కలుగును ఇందుకు అక్షాను వాయువు ఉపరించును తరువాత ప్రధానమైన ఎలక్ట్రోడులవర్ణ నిరోధము తగ్గి, వాడెవర్ణ ఉక్కిళ్ళ మేర్పడును ఇందువలన కలుగు వేడి పొరరసము అదిగ

యగును పారదర్శక మంటయి ఆవిరియైన నీటి, అది ఉత్పన్న దీపముగ జ్వలించేయును అప్పుడు కనిపించు వర్ణములలోని కొన్ని కాంతిరేఖలయందు ప్రవహించు ఈ ఉత్పన్న గొట్టము యొక్క ఉష్ణత వాతావరణము ఉష్ణతను బట్టి మారకయుండ వలెను అందుచే గాఢి మరొక అంశజ్ఞ గొట్టములోపట్టి, రెండంటిపర్చి నువ్వు గాలిని తీసివేయుదురు గొట్టము యొక్క ఉష్ణము గరిష్ఠ విలువను పొందినపుడు, అత్యంత ప్రకాశవంతమైన నీలము, తెలుపురంగు గల కాంతి వెలువడును ఫలమంటు దీపములో ఉష్ణముతో నిరోధము ఎక్కువగును కానీ ఉత్పన్న దీపములో ఉష్ణంతో నిరోధము తక్కువగును అందుచే నీలిలో ఉష్ణము ఎక్కువైన కొలది విద్యుత్ ప్రవాహము కూడ ఎక్కువ కాకుండునట్లు దీపమందలి ప్రకాశంలో 'రొడ్' అను తీగనుట్టు అనురేఖను ప్రకాశమైన విద్యుత్ప్రవాహపు, దళభరామంది ఈ దీపము ఎక్కువ విద్యుత్తును తీసికొన కుండునట్లు దీపమునకు మూసాంతరముగ ఒక కంచెనగును దీనిచేత

ఇంత వాతేద గల ఫలమంటు దీపముకంటె, దీనిలో ఎక్కువ వెలుగును వచ్చును (దీప ఫలము చూడుడు) ఈ దీపములును 20 నుండి 30 వాతావరణముల నీడవము వరకు వని చేయుచు వచ్చును

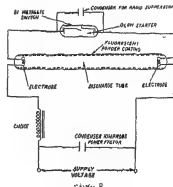
నీలము - వెలుపు కలిపిన రంగు వెలుగును విచ్చును వలన, ఈ దీపములను గృహములలో నుపయోగించెను వీటిని ఎక్కువగా పీఠలలోను, జూరంగ ప్రదేశము లందును అనురేఖను ఈ దీపముల చేర్చి, పూర్తిగ ప్రకాశవంత మగుటకు 10 నిమిషముల పట్టును ఉత్తేజ మార్చుల కిది అతి సమీపముగ నుండును

నీరతుం ఆవిరి దీపము ఇది వర్ణములలోని వస్తువు వచ్చు కొగమువంటి ఒకే రంగును ఇచ్చును ఇది U అకారముగ నుండు గాఢగొట్టము దీనిలో 'నియాన్' వాయువు, కొంచెము సోడియము ఉండును రెండు చీవలల యందు రెండు ఎలక్ట్రోడులుండును దీనిలో ఉత్పన్నమగు అరణించుటకు చాల ఎక్కువ ఉత్తేజ కావలెను అందు కొక అల్ప ప్రాప్తిపార్శ్వమును అనురేఖయి వెలుగుముటకు నియాన్ వాయువులో ఉత్పన్నము అరణించు అందు దీనినుండి ఎగ్రిని వెలుగులు వచ్చును దీపము యొక్క ఉష్ణత క్రమముగ రెండి సోడియము, అవిరి యగును ఆవుడు సోడియము

ఆవిరినుండి ఉత్పన్నము కలిసి, ప్రకాశవంతమగు వస్తువు వచ్చునాంతరంగు కలిపిన వెలుగులు అనించును U గొట్టము చుట్టును అంట గోడల గల గాఢగొట్ట ముండును ఈ రెండు గోడల నడుమ గాలి తీసి వేయుదును అందుచేత లోపల ఉన్న ఉత్పన్న గొట్టముయొక్క ఉష్ణము తగ్గక ఉండును దున్ను వచ్చు వెలుగులు వచ్చుటచే, ఇది గృహములలో ఉపయోగ వలనకు సరివరక, దీనిలలో ఎక్కువగా వాడెదను

విశ్లేషణ దీపము ఇది ! అంగుళము నుండి 1 అంగుళముల వరకు వ్యాసార్థము కలిగి, 12 అడుగుల నుండి 6 అడుగుల వరకు పొడవుగల గాఢగొట్టములో చేయబడిన దీపము ఇది తిమ్మన పీఠముతో పనిచేయు పాచియై ఆవిరి దీపము దీనినుండి పూర్తిగా వచ్చుట వెలుగులు లభించును పారదర్శకము అదిలో కలుగు ఉత్పన్నము వెలుగు, కంటికి కాన్పించని అతి నీలలోపాత కిరణములే ఎక్కువగా వచ్చును అందుచే అవి వెలుగులు విచ్చుటకు ఉపయోగ పడవు అతి నీలలోపాత కిరణములు కొన్ని స్పర్శక ఎలక్ట్రములపై పడనపుడు, ఆక ఉత్తేజమై కంటికి కనబడు వివిధ వర్ణముల వెలుగులును ఇచ్చును మనము వీరంగు వెలుగులు కావలెనో, ఆ రంగు విచ్చు దీనిని ఉపయోగమును కాని, వర్ణాగ్రముల మిశ్రమమును గాని దీపపు గొట్టములోపలి కాగము మీదు పూతగా పూయుదును మిటి వెలుగునందో? కాంతి కావలె నన్నచో, కొన్ని దృగ్గోచరవర్ణాగ్రముల మిశ్రమమును వాడెదరు

చిత్రము 44



ప్రకాశవర్ణము - విద్యుద్దీపములు

పై రేఖ వక్రముతో $\frac{1}{2}$ వర్గ దీపమును నింపుచున్న
ఈ గొట్టములో రెండు చిద్రులపై రెండు ఎలక్ట్రోడులు ఉండును
ఇవి తీగల చుట్టలు మీదమీద ఎలక్ట్రానులను విడుదలచేయు
పదార్థములను పూత పూయుదురు ఈ దీపము యొక్క ఉష్ణము
100 సెం. ఉత్తరీత లోపుగా నుండును అందుచే దీని పై న ఇంజిన్
గొట్టములందు కొన్ని మిశ్రితముల బియ్యముల పొంగునను,
కొంచెము ఆగ్నాను చాచుచు ఈ గొట్టములో నుండును

గొట్టపు మిగుల పొడవుగ నుండుటవలన ఎలక్ట్రోడు
లను ముందుగా నేడి చేయువలెను అందుచే అవి ప్రతిమమునవే
ఎలక్ట్రానులను ఎక్కువగా విడుదల చేయును తక్కువలెనుగా
ఎలక్ట్రానులను ఎక్కువగా ఉత్పత్తి కలుగును ఈ పై ప్రక్రియ
లగుట కారణ ప్రతిరోజు ఒక చోకను, ద్వితీయాపు స్వీచ్
గల ప్లాట్లను ఆను చాచిని వలయుములో కలుపుదురు ఈ
విధముగ ఎలక్ట్రోడుల మధ్య ఎక్కువ ఉత్పత్తిని కలుగజేయుట
వలన, చాటి రెండింటి వదును విద్యుత్ చాచును కలుగును
ఇవలనలే చెప్పినట్లు ఎలక్ట్రోడులనుండి విడుదల చేయుట
ఎలక్ట్రానులు గొట్టములోనుండి ప్రవహించుచు పాదరహు
వనపాదపులను దీక్షితును అప్పుడా పరమాణువులు ఉత్పత్తి
స్థితిని పొంది కిరణములను ప్రసారము చేయును ఈ కిరణ
ములు సాగించు కాగము అని నీలలోహిత కాగములోనివై
ఉండును గొట్టము లోపలి కాగముమీది కావలసిన దౌర్భాగ
పదార్థములను పూయుట వలన, ఇవి కంటికి కనిపించని
కిరణములను కోసించుచేటి, చాటికి జరుగుగా ప్రకాశవంతమైన
వెలుగును గొట్టము పొడవున ప్రవహించే జేయును

చోక గూడ గొట్టము స్థిరముగ పనిజేయుటకు
ఉపయోగపడును ప్రధానముగ ఉత్పత్తి ఎమానాంతరముగా
ఒక కింజెన్యును అమర్చుదురు ఇది దీపములో నుండి తక్కువ
విద్యుత్తును ప్రవహించ జేయును ద్వితీయాపు స్వీచ్ కి పరమా
నాంతరముగ ఒక చిన్న కంజెన్యును కూడ అమర్చుదురు
ఇది అనవసరమైన విద్యుత్ ముద్రిగములను కలుగనియదు

తక్కువ ఉత్పత్తి దీపములపై సౌరరశ దీపము కూడ
స్వీచ్ జేయుటతోడనే మిగుల ప్రకాశవంతముగా వెలుగును
ఈ దీపములు కన్నులు చెదరగ యుండు చల్లది వెలుగునును
ప్రసారము చేయును అందుచే కాకాగ్నియములలోను,
పరిశ్రమలలోను, గృహాగారములను ఉపయోగించు కొనుట
దీపములు సౌకర్యముగ నుండును

[అక్షరము తీసి దీపములు అర మీటర్లుగా నిర్మించు
అను, పరారుణ కిరణములను (Infrared) కలుగ జేయు
ప్రత్యేక రకమైన దీపములు నింపు ఈ కిరణములు,
తైర్నిములోను, పరిశ్రమలలోను ఉపయోగించుచున్నాను
దీని వలన కాగ ఉపయోగము బహువిధ మగుచు దీని
వచ్చు వెలుగులో కనిపించు రణములే కాక, ఈ
ములు కూడ ఉండును మిగుల తెలువరయే ప్రతిదినం క
కిరణములు కొంత విరుకు మని కిరణముపై బడుచుండును
ఈ రెండు కిరణముల కిరణములు మన కంటి కాన్పించవు
వర్ణమాత్రంలో 1000 నుండి 1300 Å వరకు అతినిలలోహిత
కిరణములు బుండును 7500 Å నుండి 4,00,000 Å వరకు
పరారుణ కిరణములు బుండును, పరారుణ కిరణములను ఉత్ప
తరంగము లనెచు

అతి నీలలోహిత కిరణముల వలన మానవాళికి జీవాళి
ప్రయోజనము కలుగును మనకు వానిచేయు కొన్ని రకముల
మౌక్త్యతీవులను ఇవి సంపాదించును పడినవి, ఎముకలలోగ
ములు, చురుకొగము ఈ కిరణముల వలన మాన్వనచ్చును
పరిశ్రమలలో కలుగును పడించుట మన యోగపడును 'దీ'
విటమినులును తయారు చేయుట టవలె రెంచును ఫోజు
పదార్థములను చాలాకాలము నిలువ చేయుటకు కూడ ఈ
కిరణములు ఉపయోగపడును

పరారుణ కిరణములు కూడ అనేక విధములుగా
ఉపయోగపడును ఈ కిరణములు ప్రసారమువలన కలుగు
ఉష్ణము చే కిక్కినొప్పులు, వెలుగు వొప్పలు, చంకల వొప్పలు
వలెములు తగ్గును భూమిమీద ప్రాణులు నివసించుటకు
కావలసిన వేడిమికూడ ఈ కిరణముల వలననే కలుగుచున్నది

అగోచరమైన ఈ కిరణముల వలన అనేక ప్రయో
జనములు బుండుటచే వీటిని తృప్తిపరు పాదముల వలన ఉత్పత్తి
చేయుటకు మెక్కు పరిశోధనలు జరిగినవి ఇందులన ప్రత్యే
కీపయోగముల కవసరమును ప్రత్యేక తరగతి కిరణములను
ఉత్పత్తి చేయుట ఇప్పుడు సాధ్యమైనది ఇప్పుడు అతి నీలలో
హిత పరారుణ కిరణముల మత్పత్తి చేయుటకు అనవసరమైన
అనేక ప్రత్యేక రకముల విద్యుత్తీవములు బున్నవి ఇట్టి దీపములు
కొన్ని రక ప్రవచించబడినవి

మాత్స్యతీవులను, క్రిములను సంపాదించు దీపములు
మాత్స్యతీవులను, క్రిములను సంపాదించుటకు ఉపయోగపడుచు

అది నీలలోహిత రేణు ప్రసారణ దీపము ఈ దీపములు సుమారు 2000 A° 0000 వైశ్రవముగల రేణుములు ప్రసారము చేయును ఈ రేణుములు ప్రముఖము, గాఢత వ్యాప్తి మగు సూక్ష్మదీపముల వంటివి అది పీచువై న శక్తిగలది ౫ క్రిమినాళక దీపములు తగ్గున వీరకముగల ప్రత్యేక రకపు పారద్రవపు అది రేపములు పీచువి స్ఫోరక రేపముల వలె తయారు చేయుదురు గొట్టము లోపలి భాగము మీద స్ఫోరక పరాద్రవ పూత ఎమియు మందరు అది నీలలోహిత రేణుములను తగర్చుచు పోవుచు ప్రత్యేకమైన గాఢత ఈ దీపములు గొట్టములను చేయుదురు మామూలు గాఢ అయినచో ఈ రేణుములను ఇవలదుచును

గొట్టములయందు రేణువు గదులలోని వెలుగును ఎక్కువగా కావలెనవును ఇట్టి గదులలో పరికరమైన సూక్ష్మ దీపము లోపలగ పెరుగును రోగులు మాట్లాడు నపుడు ఇట్టి సూక్ష్మదీపము వారు విడుచు గాఢమంది కంటికి ఎప్పుడు ఇతరు లాగాని పీచునచో ఈ దీపము వారి కరీర ములలో ప్రత్యేక రేణువు వలె పడినప్పుడు, గవర్నమెంటు, కయ, పొందుపరి అంటువాగులు సోమను అందుచేత గాఢత సుండు ఇట్టి సూక్ష్మదీపముల వాడన ముద్రవలెను పాలకాలంలోను, వరుసగ కొట్టవలెనుందు విరూపాక్ష ములలోను, కవసములలోపలి భాగములలోను ఈ క్రిమినాళక దీపములను ముద్రాగించును ఈ రేణుములు ప్రాణులను వలె కరమైన వరుసల పీచునుండి తగిన భాగం తీసికొనవలెను మామూలు గాఢ పీచు లోపించుచుండు అందుచే కమ్మలను రక్షించుటకు వ్యవస్థమైన గాఢ కంటికోళ్ళ ముద్రాగించ వలెను

గదులలో పరాద్రవములను పెట్టి క్రిమినాళక దీపముల రేణుములను గోటిని మునుపైపై ప్రసరించు ముందు నట్లు వాటిని అమర్చవలెను

క్రాగేడు మంచిటిలోని క్రిమినాళక దీపములను ముద్రాగించెదరు రంపుటకు భూద ప్రవాళక దీపములను ముద్రాగించెదరు రేణువు, ప్రవాళక దీపములను రోగములు పీచులో నుండు సూక్ష్మదీపములను కలుగును ఇట్టి సూక్ష్మదీపములను రంప క్రాగేడు పీచు కులము చేయుటకు అతినిలలోహిత రేణువులను ముద్రాగించెదరు పాల కేంద్రములలో పాల యందలి సూక్ష్మదీపములను విరూపించుటకు అతినిలలోహిత రేణుములను ముద్రాగించెదరు

మామూలు అది పీచుములుగా అది నీలలోహిత రేణుములు అనుచుగా కొన్ని మోతాదులలో చర్మముపై అది నీలలోహిత రేణుములు వడినచో కాని, రంగు ఎప్పుడు ఈ రంగువలెన వర్మములను రకం మేల్పడును పీచువు అది నీలలోహిత రేణుములను చర్మముపై ప్రసరించు చేసెనుడు, క్రాస్టె 'డి' పీచుముగా సులువు ఈ పీచుముల వలె పీచులను పెంపొందియ్యటం చేయు ఎవరిల అప్పుడు పీచుము

ఇన్ ప్రాసర్ దీపము ఇన్ ప్రాసర్ దీపము వలెండు రేణుములలో పీచు కంటెంట్ తయారు చేసెట్టి ఇది కీచి తరంగ వైశ్రవములగు పరాద్రవ రేణుములను ప్రసరించు చేయును పీచు ఉష్ణమును కొన్ని రోగములు ఉపయోగించెదరు ఈ రేణుములు వలె సోమముల తగ్గును అందుచే ఈ దీపములు "పరాద్రవ వైశ్రవరేణుములు" అనెడు పదమును మనకు శరీరములో ఎక్కువైన సూక్ష్మదీపము గాని, ఇరుకుసోమము గాని పీచుగిచ్చుట చేసే ముద్రాగించెదరు, పీచు పీచు నందుచో గాని పీచుయొందు భాగమును కాపాడును ఇట్లు కాచుట వలెన సోమము ఉష్ణమును చర్మమును కాపాడు అదుగున సూక్ష్మ భాగములను ఇట్లు కాచుట వలెన ఉపయోగము కలుగును పీచు లుపైపైపైపై పీచు ముందుగా చర్మము పీచుగిచ్చును తరువాత అది క్రమముగా చర్మము లోనికి ప్రసరించి, రివరకు శరీరములోని భాగములకు ఎరుగు కొని పీచు మూత్రము భాగములను ఎరుగు చేయు అందుచే ఇది వ్యవస్థమైన పని చర్మము భూద వేరెట్టుటచే, కాద కలుగును

7,000 A° నుండి 14,000 A° వరకు తరంగ వైశ్రవము గల పరాద్రవ రేణుములు (ఉష్ణరేణుములు) శరీర ములలో ముండుము లోని భాగం ఈ రేణువులలో పోవును సుమారు 11,000 A° వరకు వైశ్రవములు ఆ రేణుములను పోవుచోని పోవు ౩ క్రిమినాళ ఇది శరీరముపై పడినపుడు లోపలికి పోవుచు పీచు, రోగ భూయస్యమైన భాగములను పీచు చేయును ౧ భాగముల యొక్క నిరలు ఉష్ణ, వానినుండి రక్త నిర్మూలనా ప్రసరించును పీచును పీచుముగా ప్రసరించుట వలె సోమము తగ్గుచోవును ఉష్ణ వైశ్రవములలోని సూక్ష్మ దీపమును శరీరములోని భాగములను అందుచేయును పరాద్రవ రేణుముల వలెన పీచుయొక్క తేలుత అందును

ముద్రాగించు 7,000 A° నుండి 14,000 A° వరకు

తరంగ ద్రైశ్యము గల ఉష్ణ పరంపములకు కలుపేయ నట్లుగా 'ఇన్ ఫ్రా రెడ్' దీపమును తయారు చేయుదురు ఇది మామూలు టంగ్స్టన్ ఫిలమెంటు దీపమే దీని ఉష్ణము 2800° సెం వరకుండును ఇంత అధికోష్ణము ద్రైశ్య టంగ్స్టన్ ఫిలమెంటు కంటే కనిపించు కిరణములతో పాటు పరారుణ కిరణములను కూడ విడుదల చేయును కనిపించు కిరణములను కోపింపేయుటకు ఎర్రని గాజుకంచును దీని ముందే పాటు ఉపయోగించెదరు

ఈ దీపములను ఒక పెద్దలో అమర్చి, దీనినుండి వచ్చు వాయుగా కిరణములను శరీరముపై ప్రసరింప చేసినచో రక్తప్రసారమును చురుకుగా జరుగును ఇది సామాన్య మానవులకు కూడ మంచిదే

అర బెట్టుట ఉపయోగించు పదార్థం ఉష్ణదీపము ఇది కూడ పరారుణ కిరణములను ప్రసారము చేయు దీపమే ఇది తొందరగా తేలిక కలుగజేసే వస్తువులను అరబెట్టుటకు వలె వచ్చును కాని ఉష్ణపై చిత్తులను పరీక్షించు ఇది కూడ వాయువుతో నిండిన టంగ్స్టన్ ఫిలమెంటు దీపమువంటిదే దీనిని వెలుతురు కోరిక కాక, ఉష్ణమును ఉపయోగించు మాత్రమే ఉపయోగించెదరు ఫిలమెంటు ఉష్ణము 1800° సెం వరకుండును ఉష్ణము తక్కువగ ఉండుట వలన ఈ దీపము చాలకాలము మునుపటి దీని కిరణములు వస్తువులపై జడనవుడు అది ఉష్ణకాంతినిగల తేలిక కలుగును

ఈ దీపములను విద్యుత్ శక్తిగల ప్రత్యేక గాజుతో చేయుదురు దీనితోపని కిరణములను కాగడా వరకు రసము చేయు 'పరావర్తకము' నీలచేసే యుండును అందుచే ఎక్కువ శక్తి కావలసిన పనికి ఉపయోగించుటకు నీలుపడును అరబెట్టు దీపములతోనుండి కిరణములు 1800 Å తరంగ ద్రైశ్యము వద్ద ప్రసార మగును ఈ కిరణములు ఇన్ ఫ్రా రెడ్ దీప కిరణములంత తోడువకు కొంచెము దీనితోపాటు

మార్గభాగంలో మంచి పరారుణ తరంగములు భూమి మీదకు వచ్చునది కాబట్టి శీతత శక్తిగోళమును ఉప వస్తువులకు 50 సెం మీ దూరముతో పరారుణ దీపమును ఉంచెదరా, ఆ వస్తువులపైన పడు కిరణములు మిట్టమధ్యాహ్నము వచ్చు మార్గభాగంలో పరారుణ కిరణములు కుండునంత శీతత యుండును కాని దీపమును 10 సెం మీ దూరములో పెట్టి వనో దానినుండి ప్రసారమగు కిరణములు మార్గభాగం

కంటే పదిరెట్లు ఎక్కువ శీతముగ ఉండును

పరారుణప్రసార దీపము పరిశ్రమలోను, వాణిజ్యములోను, గృహములలోను ఎక్కువగా ఉపయోగ పడుచున్నది చెప్పు పరిశ్రమలో వివిధ పదార్థములను అరబెట్టు అపవరము ఇందుకు పరారుణ దీపము కాగడా వలె చేయును ఈ దీపము వస్తువులను ఎరుంగిగా అరబెట్టును ఇందువలన ఉత్పత్తి చెందుటకు అవకాశము ఎక్కువ దీని మరమ్మత్తు బెట్టుచుగా నుండును

అర బెట్టుట కుపయోగించు పదార్థం దీపము అనేది విధములుగా ఉపయోగించు అనుచున్నది తోక్కి పరిశ్రమలో తోక్కిను, తోక్కిను, రంగుచేసే తోక్కిను అరబెట్టుటకు ఈ దీప వలన యోగ పడును అట్లు పరిశ్రమలో బెట్టుటకు అర బెట్టుటకు, తోపాటు పరిశ్రమలో ఎలామీలో పూత పూసిన రేలులను, మోటారు కార్లపై రంగులను అరబెట్టుటకు ఈ దీప ముపయోగపడును రసాయన పరిశ్రమలోను, మందుల పరిశ్రమలోను, శిశులను, మౌక్తిలను ఉయ్యారేయుటలోను, ద్రవపదార్థములను ఘనీభవన చేయుటలోను ఈ దీప ముపయోగ పడును ఇది కాక పెక్కు ఇతర పరిశ్రమలందు కూడ ఈ దీప ముపయోగించు అనుచున్నది

గృహములలో కూడ పార్శ్వభాగం వరకు ఉట్టును, ఎది బట్టులను అరబెట్టుటకు ఈ దీపము కంటే కిరణముగింప అనుచున్నది ఈ విధముగ ఆర్థిక శీతతములో పరారుణ ఉష్ణదీపము పెక్కు రంగులందు ప్రయోగమైన పాత్రను వహించు చున్నది

వి వి వి

ప్రవృత్తి చీకటి

ప్రవృత్తి చీకటి అనగా మంచులయొక్కయు, ఇంక క్షుణ్ణుల యొక్కయు, ఇతర కృత్రిమ వస్తువుల యొక్కయు సహాయము తేకుడ వలనవచ్చుభావముల యొక్క పదార్థముతోనే (అకాశము, మార్గరక్తి, గాలి, నీరు, మట్టి) ఒక వర్ణశ్రీ శీతతములో నున్న రోగమును, రోగగుణములను తెలిసికొని, వదిలి, తిరిగి ఆ వర్ణశ్రీ అత్యగ్రహణముగా చేయుట సువచనభావములను, అపవరము కొలది కాస్త్రీయ పద్ధతిలో వినియోగించుకొని, ఆరోగ్యమును పొందు యును ప్రవృత్తి చీకటి అనడు చున్నది

పూర్వభాగమున వినియోగ అప వచనభావము

దాదరమున ముఖ్యము, అయిన దాదరమున అనుబంధిత చిత్తమును ప్రకృతి చిత్త అనబడెను కాని క్రమముగ వలె దాదరమునై న చిత్తము లీవీధి చేర్చబడినవి ముఖ్యముగ అల చిత్తము, సూక్ష్మజీవచిత్తము, మృత్తికాచిత్తము, వాయు స్థావరము, ఉపవాతము, చాగ్గయము, కశీరుచిత్తము, అపర నిరవమములు, ప్రాప్తము, ఇది అపరము కూడ ప్రకృతి చిత్తము విభాగముననే చేరి ప్రకృతిచిత్తము విభాగమునలో ఇది అన్నియు ఉపయోగించబడుచున్నది ప్రకృతి చిత్తమును రోగియొక్క రోగములకారణములను తెలిసికొనుటకు కూడ, వేరు వేరు అవలంబించును దీనిలో, అపర నిరవము (రోగి శరీరమును చూచి రోగినిరవము చేయుట) కనిపించు నిరవమును కంటిలోని పాపం భూతలగుము దాదరము చేరిన చిత్తముతోను రోగిచూచు కనుమార్గము) అనునవి ముఖ్యములైన రోగినిరవ పద్ధతులు

ప్రకృతి చిత్తము నిర్ధారణము

1. ప్రకృతిచిత్త అన్ని జీవజాలముల వలన ముఖ్యముగ మూల కలయిక చేర్చబడిన అదినై మానవ శరీరము కూడ ఈ విధం మహాభూతముల సంయోగముచే ఏర్పడినదే కనుక శరీరమును కాగుచేసికొనుటకు కూడ వలన మహాభూతముల సంయోగము చేర్చు అవకాశము అనవరము చేరు మానవుడే నియమము, ఇంతేమనగా బాధకొనును కష్టతో చేయబడిన ఒక వస్తువును కాగుచేయుటకు మరల కష్టమే ఉపయోగించ బడినట్లు, మట్టితో చేయబడిన వస్తువు మరల మట్టితోనే కాగుచేయ బడినట్లు, శరీరము కూడ ఏ వస్తువుల చేత పోషించ బడుచున్నతో, మరల ఆ వస్తువుల చేతనే అది కాగుచేయ బడవలయును అనునదే ప్రకృతి చిత్తము యొక్క మూల నిర్ధారణము

2. ప్రకృతి చిత్తము యొక్క రెండవ నిర్ధారణను "రోగాగ్రై స్థము, (చిత్తాగ్రై స్థము)" అనునది పాదారణముగా మానవుడు అపర, విశేష వియమములను, ప్రకృతి నియమములను ఉద్ధరించుచును, అనాశ్చర్యమగునై, ఇంద్రియ లోబడినై, జీవించుచుండును ఇట్టి పరిస్థితిలో శరీరము యొక్క కార్యక్రమములతో "రోగం అంతరాయము కలిగి, శరీరము అపర మగును అప్పుడు శరీరముతో కొన్ని అన్య పదార్థములు అవగా వికార విషపదార్థములు, వాయు, ద్రవ, ఘనరూపములతో నిలువ యుండిపోవును, ఈ అన్య పదార్థ

ములు శరీరము యొక్క ఏదో భావములతో (రక్తము, రక్తము, మాంసము, మేదస్సు, అస్థి, మెల్ల, క్షుద్రిము) ప్రవేశించి, వాటికి నిలబానము చేయించి, అయిన భావములను పరివర్తించిన రోగిములను అట్టియందు కనుక వేరు వేరు చేయి చేర్చబడి నిలువబడు అవే రోగిములను, రోగిలక్షణములను, అన్నింటినీ సూచించుము లక్షణ అది శరీరములో అన్య పదార్థము నిలువ యుండుటయే

"పర్యేగోగా మలవగా"

'ప్రాణవర్గ మమరే తే సా చేష్టవే రోగిసామగ్నిం, ప్రాణవర్గ విర్గవే తే సా చేష్టవే పృష్ఠవర్గసామగ్నిం" ఎప్పుడు అన్ని రోగిములం గులూ వారిదులు ఒకే అవి తెలిసికొనుట, అప్పుడే అన్ని రోగిములను చిత్తముగా జాబితాయొక్క ఉండవలెను శరీరములో ఉన్న (మనస్) అన్యపదార్థమును శరీరమునుండి వెలుకొట్టి, ఎరిమును విర్గలము చేయుటయే ప్రకృతి చిత్తము

కనుక రోగాగ్రై స్థము, (చిత్తాగ్రై స్థము) అనునది ప్రకృతి చిత్తముయొక్క మూల నిర్ధారణములతో ఉద్ధరియ్యుండును

3. శరీరము ఒక సమగ్రములను ప్రతి శరీరము లోని ప్రాణవర్గ లేక జీవకర్మ ఉండును అది ఎల్లప్పుడును ఆ శరీరము యొక్క అంగుల కొద్దై, అంగులముల కొద్దై పోరాడు చుండును ఈ పోరాడుము యొక్క భావము చిత్తముతో రోగిలక్షణములు రోగిముననని ఒక నిర్ణీత పదార్థము ఈ పదార్థమును శరీరమునుండి వెలుకొట్టి, శరీరమును బాధించుటయే శరీర ధర్మము, ప్రాణి ధర్మము కనుక శరీరము చేయు ఈ స్వీయ రుచిచిత్తము, మనము ఏర్పరచిన అలంకారము లెట్లు చేయవలెనది దానిని సహాయ పడుటయే ప్రకృతి చిత్త రోగిలక్షణములను అంగములముగా, శక్తివలెముగా భావించి, వాటిని అందుచున్నట్టివి మనము అను, శక్తివలె పదార్థములను వాటి శరీరము చేయు స్వీయ రుచి ప్రక్రియకు భంగము కలిగితి నగుచేత, శరీరములో ప్రాణకర్మ వశించి, మృత్యువర్గము అంగములను చున్నది విషకరోగి లక్షణములను శరీరము యొక్క మిశ్రములముగా భావించి, అపర విశేష వియమములను పోషించి, మనము, ఇంతే స్వము మున్నగు వాటిని తీసికొనబడ, శరీరమునను పర్యాయము చేసినతో, శరీరము తన రోగమును తన కాగుచే

రోగములు ఈ పీఠాంతము ప్రకృతి చికిత్సా పీఠాంతములలో ముఖ్యమైనది

ఈ ప్రకృతి చికిత్సయొక్క ముఖ్య ఉద్దేశము ప్రతి వ్యక్తిని అతని శరీరధర్మమును తెలియజేసి, అతని శరీరములో ఇమిడియున్న మహా శక్తి శక్తులను వినియోగించుకొని, అత్యవినాశకముతో, అత్యలముతో అరోగ్యవేదముతో సంపూర్ణ స్వారోగ్యమును పొందుటలు అతనికి అవకాశము కలిగించుటయే రోగవిచారణమునకు రోగవిరోధము ముఖ్యము ఈ పీఠాంతమును ఒక ప్రకృతి చికిత్సా పీఠాంతము మాత్రమే అవలంబిస్తే పెట్టుచున్న దనవచ్చును ఎల్లప్పుడును మనుజుడు ప్రకృతి వియమును అనుసరించి నివారించుట ముఖ్యము పాటింపి సంతులిత జీవనమును గలగల జీవించుట, శరీరము యొక్క ప్రాణశక్తులను, రోగవిరోధక శక్తియును పెరిగి, రోగము రాకుండ శరీర స్వాస్థ్యము సురక్షితము కాగలదు ప్రకృతి చికిత్సా విధానములు

1 వాయుచికిత్స అనగా ఉదయమునందు, సాయంత్రమునందు వడక ద్వారమునగాని, ద్వారమునకు ద్వారమునగాని, శరీరమునకు వివిధములైన గాలి తగులుచుట్లు చేయుట ఇదికాక, అవసరమును బట్టి, వివిధ ఉష్ణోగ్రతలను మరియు వివిధ వర్షియలను గల వాయువును, రోగి శరీరముపై ప్రసరింపజేయుట

2 సూర్యోదయ చికిత్స సాధారణముగా ఉదయమున, సాయంత్రమున శరీరమును సూర్యరశ్మికి గురిచేయుట ఇదికాక, అత్యంతచికిత్స ద్వారమున రోగి సూర్యరశ్మిని చేయుట చేయుట

3 సోప్రీకరించిన సూర్యరశ్మి రోగియొక్క ప్రత్యేక శరీర భాగాములపై ప్రసరింపజేయుట సూర్యరశ్మి ప్రసారము కల పిను, మాచెలు, వనదారగోలు వాయు సూర్యకిరణములతోని సమస్తములను రోగియొక్క శరీరముపై ప్రసరింపజేయుట అరటి, వేప, రావి అను చెట్ల అకులను రోగి శరీరమున కంటించి దానిపై సూర్యరశ్మిని ప్రసరింపజేయుట ఈ చికిత్సలోనే ముఖ్యవిధములు

4 అంతరికృత వీధిమ, అనిపానము, పానవం, తొట్టి పానము, లింగపానము, అనిపానము, నేటిటి వారు పానము, వడికట్లు మొదలగు చికిత్సలు ముఖ్యమైనవి ఈ చికిత్సలు పూర్తి శరీరమునకుగాని, శరీరముయొక్క ప్రత్యేక

అంశములను గాని చేయవచ్చును

1 మృత్తికాచికిత్స దీనిలో మట్టపట్టలు, మట్టి పూలు, భూగర్భ నయము మొదలగు చికిత్సలు ముఖ్యములు శరీరములో నిప్పు అవస్థలమును, నిగులులు బయటికి లాగివేయుట అర్థమై శబ్దము మట్టి కలప

2 మంచు చికిత్స రోగియొక్క శరీరమును, లే ప్రత్యేక అంగమును, ను తో గాని, తడిబట్టతో గాని, పొడి బట్టతో గాని, వాడరుతో గాని, మంచు గడ్డతో గాని, మట్టన చేయుట మర్మచికిత్స యన అడుచున్నది

3 కిరీటా చికిత్స వెన్నమును ఎర్రనముచేసి, కొన్ని రోగములను నివారించుట

4 ఉపవాస చికిత్స ప్రకృతి చికిత్సా విధానముతో ఉపవాస చికిత్స ప్రత్యేకమునైనది ఇది మిగిలిన వంశములలో శరీరమును రోగ వేదానముల మండి విముక్తము చేయు విధయలకు దీనికి మించిన అయ్యదను వేరొకటి లేదు "అంశుం పంపాపదం"

రోగిని బట్టియు, రోగావస్థను బట్టియు, వ్యక్తులకు ముగి గాని, దీర్ఘకాలముగ గాని, ఉపవాసము చేయించిన యెడల, సప్తరాత్రులకు శోధించినది, వాటిలో నందు అత్యవసరమంతయు అహింసాసూత్రమునకు, అని శరీరము రోగ రహితమై, తేజోవంతమై మనుజుల ఉపవాసము అవస్థలము వంటి ఉపవాసమునందే వ్యతిరేకము మనయు, అహింసా మనయు, రసోపవాస మనయు త్రివిధముగ నున్నది

1, వ్యాధిమము మానవుడు ఒక ప్రమాదముతో తిని, శ్రమించి, విశ్రాంతి కైకొనిన తో అతని శరీరమున తేజోగమును రాదు లేదాచిశ్రమ చేయుట వాటికి పెట్టి రోగములు వచ్చును కనుకనే, దేహము సర్వదా తేజోగము, చైతన్య వంతముగను ఉండవలె ననవలె. సూర్యునిసూర్యములు, ప్రాణాయామము, యోగాశ్వాసము, మొదలగు సామ్య వ్యాధిమములను అత్యంత ముఖ్యములు ప్రకృతి చికిత్సా విధానములో చికిత్సా ప్రామాణ్య మొనగదడది ఎందు చేతననగా, దీనివలన, దేహమేకాక మనస్సునూ నిర్మలమై ఆరోగ్యదాయకము కాగలదు

2 ఆహార చికిత్స అభివ్రమ లేదే రోగము లేదు అత్యంత సున్నపురు తోచవచ్చును విదమగును మన ఆరోగ్యము గాని, రోగము గాని మనము ఆ ఆహారమును ఏ కాలుమును ఏ ప్రమాదమున తిందుమో దానిపై ఆధారపడి ఉండును కనుక ప్రకృతి చికిత్సలో ఆహారమునకు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యము కలదు

వర్ణమును పొటించినతో మందులు అవాంఛ్యములు వర్ణమును పొటించినతో మందులు చేయించినను తాళము లేదు. ఇనుక ఆరోగ్యముతో మందలయు వన్నెతో, అవేళ విషయముతో నిడుము మావర్ణము ప్రకృతి చిత్తతో పోయి ఆహారవలనకు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యము కలదు కామన, చాటు, అశోకములే శరీరములో అనేక వికారములను కల్పించి రోగవలనకు మూలకారణములు కావలెను మధ్య, కూరిగాయలు, భాగ్యములు, మత్తగ, తేనె, మొదలగునవి పొద్దుకాహారములు

10 ప్రార్థన మావర్ణము శరీరాలోగ్గమునలె మానవో ఆరోగ్యము కూడి అవలనము ప్రకృతి చిత్తాన్ని సిద్ధాంతము ప్రకారము అవేళ వర్ణములు తీవ్రముగా శరీర పోషణము నకు ఉపయోగించు అదే విధముగ ప్రార్థనయు మనస్సునకు స్వైర్యము నొనగను మనస్సునందులను అనివాదాన సంబంధము కలదు ఇనుక, పోయికావలనము, పత్తినిగును, పద్మింశో వలనము, ప్రార్థన, లై వలించినను-ఇవన్నియు శరీరమును, మనస్సును, శుద్ధవలన పుష్కార్య ఆరోగ్యమును ప్రసాదించును కనుక ప్రకృతి చిత్తాన్ని ప్రకాశితో ప్రార్థనకు మునుపింతవలె చెయ్యగ అవలె

ప్రకృతి చిత్తాన్ని విధానముతో ఉపయోగించు పనియులే వలె మనోభావములను కాస్త్రీయముగా, మితముగా, అనుభూతముగా, అవలనమును ఇట్టి ఉపయోగించుకొనుట లై ఈ ప్రకృతి చిత్తములు, ప్రకృతి చిత్తానియములతో విడిచిగా వాడ అభయ

1 ఎనిమిదవార్లు, 2 నీళ్ళతోట్టి, 3 చేదినిళ్ళుంచి, 4 మంచుగడ్డవంచి, 5 అత్యంతచేటిక, 6 అదిపెట్టె, 7 కంకు అర్థములు, 8 కంకుపాటు, 9 ముతకగడ్డవట్టిలు, 10 ముతక దుప్పట్లు, 11 కంకు

ప్రకృతి చిత్తముతోట్టి ఇతిభావము అదిభావము మండి నవ రేఖముతో బులులు, ములులు, యోగులు, అరణ్యములలో నుండి కంఠ మూలములను, ఫలములను తీసుచు, స్వచ్ఛమైన గాత్రీ, వికృతమైన బీదీని పేయించు, అవలనవలన చేయనుములను పొటించుచు, మార్గమును పొటించుములను, యోగాభ్యాసమును చేయించు, అభ్యుక్తిను మునుక తీవ్రము గడుపు మందెచారు వారు ఇట్టి వాతావరణములో ఎట్టి రోగములులే ఆరోగ్యముగ, దీర్ఘ కాలము

జీవింపగల్గి 0 వీరిది ప్రకృతి లేవనమే అయినప్పటికీ, ఆ వాని ముతో ప్రకృతి చిత్తాన్ని అను మేర పట్టి విధి ప్రమేయ చిత్తాన్ని వర్ణములు అనుముతో ముప్పట్లు ఎక్కువను ఆధారములు లేవు అయినప్పటిని రోగమును నియము చేసికొనుటకు మందలతో భూతముల సహాయము అనాతినుండి ఆ ఉపచిత్తమై ఉన్నట్లు చేరు ఆధారములు కలవు

బులవర్ణ వర్ణావేశ (బుల్లయల పేదర సంహిత/45) అనగా ప్రకృతి వియనుములను అనుమించి వియమును గడవ నలయును

"అప్పుడవర్ణముల మధ్య భేదము అమృత విశ్వ భేదము (బుగ్గేద సంహిత / 23/10) 1/20/20)

అనగా అనుముతో అమృతమువచ్చి అనుము వివర స్వరూపము అనుముతో అన్ని వివరములున్నవి

మార్గ ఆత్మ భావ స్వస్థులకు, (సామ జేదసంహిత 0/14/8)

'అరోగ్యం కాన్మరాయ్', సూర్యుడే అన్నిరకములైన ప్రముఖ నియంతృత్వము వహించును సూర్య గణములు నిశ్చయమును మనోవలనను నాళనమనేది శరీరమును విశ్చలము చేయును మార్గము వలననే ముగ్ధ ప్రాకారోతో ఆరోగ్యము లభించుచున్నది క్రీస్తు నకు పూర్వము 2000 సం నుండి శేటివలన ప్రకృతి చిత్తాన్ని వర్ణముతో చెప్పు మార్పులు కలిగినవి అగ్నికృత కావలను అగ్నికృత అంశము కలిపెట్టితది, క్రిమముగా అగ్నికృత చెంది, కాస్త్రీయ స్వరూపే దానించిన అగ్ని పద్ధతులయొక్క నమగ్ర రూపమే నేటి అగ్నివత్ ప్రకృతిచిత్తాన్ని నిపుణులై దుర్గుణలతో నేరనించబడిన అధానిములను ఇట్టి చూడగా ప్రకృతి చిత్త ముగ్ధమై, గలించు నానముతో, విరోధా అంశముతో నలుకముగా ఇటు, ఇప్పుడిదేవము అలో అగ్నింప అది క్రమముగా, పత్తి, అమెరికా, అగ్నింప అను రేఖములను ప్రాకారీ చేరు కూడ వలన రేఖములతో ఇగ్గండు, అమెరికా రేఖములతో ప్రకృతిచిత్తాన్ని ఎక్కువ ప్రకారముతో ముప్పది

ప్రకృతి చిత్తాన్ని ప్రగతితో కొన్ని ముఖ్య ఎక్కుములు ఈ ప్రకృతి మిదింప అదేవి క్రీ.శ. 2500; సంహిత భావ అను వర్ణి అచేతి తప

ముక్కుతో పిళ్ళను గుడి స్థానములో ప్రవేశపెట్టి పలు పాత్రమును చేయుటను చూచి ఎవరూ వ్యంగి కవిత్వమైన హాస్యాన్ని చెప్పినది (క్రీ.శా. 166.167) ఇతడు రోగి, పచ్చిగురు, శరీరపు మేలి తెచ్చును శరీరమును అపవిత్రము చేసి గానము చేయుచున్నాడని వర్ణించెను. ఇతడు మొట్టమొదటి వారిని నిరూపించెను

క్రీ.శ. 3వ శతాబ్దంలో రచయిత వరకును వరసంపాదింపబడిన క్షిప్రగ్రంథమును రచించి, దానిలో రోగములను వివరించుటకు 18 లోమల పేరి అవరి పూర్వములను పేర్కొనెను గానె (క్రీ.శ. 181.201) ఇతడు రోమన్ రాజుల రాజ్యైర్దుడుగ నుంచెను ఇతడు రోగము నున మిగతావేగాని శత్రువు కాదు, శరీరములో ఏమార్పు జరిగినను అది శరీర రక్షణకొరత అగుట అని నిరూపించెను

క్రీ.శ. 900లో రోమలో రేజములో గొప్ప వైద్యుల కళాకాల వెలెను అందు గొప్ప గొప్ప వైద్యులు నిజములైన వారు, అనేక వైద్యవిధానములను అమలులో పెట్టిరి అందులో వ్యర్థపాఠములు లేకుండ, అవశ్య నియములు లేకుండ, ఎన్ని మందులు వాడెను ప్రయోజనములేదు అను సిద్ధాంతము ప్రసిద్ధి చికిత్సకు మిక్కిలి తోడ్పడినది రెమార్కతో అవిధి (క్రీ.శ. 1162.1619) అనునతడు వైద్యశాస్త్రములో శరీరశాస్త్రము ముఖ్యభాగ మనియు, వైద్యుడు శరీరశాస్త్రము అభ్యసించి యుండవలెననియు చెప్పెను

విన్ సెన్ట్ (క్రీ.శ. 1799.1861) అనునతడు జల చికిత్సను శాస్త్రీయముగ ప్రవేశపెట్టిన గొప్పవైద్యులలో ఇతడు జలచికిత్సను గురించి విపులముగా గొప్ప పుస్తకములు వ్రాసెను వెబ్బియన్ నెయిట్ (1821.1884) అనునతడు జల చికిత్సను కాగన ప్రభావముతోనికి తీసికొని వచ్చెను ఇతడు జలచికిత్సలోనే అన్ని రోగములు దురుదగని నిరూపించెను

ఆర్మెల్లె రిట్జ్ (క్రీ.శ. 1828.1928) ఇందు వాయు స్నానము, సూర్యరశ్మి చికిత్స, కాచితరణ అను వాటిని ప్రకృతిచికిత్సా వ్యవహారములలో కొన్ని అంశములుగా ప్రవేశపెట్టెను ఆంథూరెయిర్ ఫీట్ (క్రీ.శ. 1828.1917) అనునతడు కశీరూ చికిత్సను, మర్దనచికిత్సను, ప్రకృతిచికిత్సలో చేర్చెను

బాయ్ హుజే (క్రీ.శ. 1844.1907) అను వైద్యుడు జలచికిత్సలో కొట్టివైద్యులు అను చికిత్సావిధానమును కనుగొనెను గొప్ప ప్రకృతి చికిత్సకుల జన్మదాతలను, పలు నిరాశము, రోగాలైర్దుటకు, వైద్యవిధానము, శుభము చికిత్స చేయలగు ముఖ్య చికిత్సాపదార్థములను జెప్పుకొనివెట్ట ప్రకృతిచికిత్సావిధానముతో వాడెను డింకెన్ ఇలికాబెన్ నుండియే ప్రకృతిచికిత్స బాగు, ప్రచారమునకు వచ్చినది ఆర్మెల్లె రిట్జ్ (క్రీ.శ. 1838.1899) ఇది కాలములో వాయుస్నానము, సూర్యరశ్మి చికిత్స మర్దన చికిత్స, ప్రకృతిచికిత్సలో ప్రముఖ స్థానములు వహించినది వె హెర్ట్ డిరెక్టెన్ (క్రీ.శ. 1861.1948) ఇందు శరీరములో అవ్యవహారము విలంబములకు అన్ని రోగములు మూలకారణము అని నిరూపించెను

ఆర్మెల్లె రిట్జ్ (క్రీ.శ. 1866.1922) శరీరములో రోగమునకు మూలకారణము ఎక్కువగా క్లేష్టమునందుట అందువలన మనము తీవ్రము అవశ్యము క్లేష్టరహితము, ఉండవలెను అని ఇతడు నిరూపించెను

బాన్ హెర్స్టెల్లెగ్గ్ (క్రీ.శ. 1862.1944) ప్రకృతి చికిత్సా జాన్మలో లూలూలూనే తరువాత గొప్పవైద్యులలో ఇతడే ఇతని కానములో వ్యాయామము, వాయుస్నానము, సూర్యరశ్మి నను, జలచికిత్స, మర్దనచికిత్స వలన శాస్త్రీయముగ వరికోరించ బడి అనేక పుస్తకములు వెలువడినది ఇతడు వ్యయముని ఆమెరికాలో గొప్ప వైద్యులగు నెడివీ వేల్మెండి రోగముల పాల్పొందును చేకూర్చెను వెర్నెన్ హెర్ట్ ఫెడి (క్రీ.శ. 1868.1956) శరీరమును ఆరోగ్యముతో, సౌందర్యముతో కాపాడుకోవలసి స్త్రీలు, పురుషులు, పిల్లలు, వృద్ధులు వ్యాయామము చేయవలయును వ్యాయామము వలననే అనేక రోగములు నిరూపించుట అని ఇతడు నిరూపించెను

వెనెడిక్ట్ లెప్ (క్రీ.శ. 1872.1946) దుందురు లేకుండ గనే రోగములను నిర్మూలించు వచ్చును, అను సిద్ధాంతమును కాగన జలచికిత్స రీతిలో చేసే వ్యర్థములతో ఇతడు గొప్ప వాయు అమెరికా చేతరణలో ప్రకృతిచైత్రము ప్రభావము గానివ జలమున ఇతడు ముఖ్యభాగములను అన్ని చికిత్స వర్తనలను సమన్వయ పరచి, ఇదివరలో జలచికిత్స అను పేరుతో వ్యర్థములను జలమున చికిత్సావ్యవహార, "ప్రకృతిచికిత్స" అను

'పేరుపెట్టి, ఆ పేరును ప్రపంచమందటను చాటి, ప్రచారము చేసిన గొప్ప వ్యక్తి' అనడు ఇతడు అరుణిత ప్రకృతి చికిత్సాచిర్రాసమునకు నాటిప్రవక్తలగు, పితామహుడు, అని చెప్పి జడుచువాడు.

జి. జి. లాటి (క్రీ. శ. 1883) ఇతడు అమెరికా డెకేయిడు మార్గరెత చికిత్సను గురించి ఇతడు ఐహోలముగ ప్రచారము చేసినవ్యక్తి. రాథు డేబ్బి (క్రీ. శ. 1890) శిండ్లరు అర్థములు చాడకుండ కంటిలోగములను ప్రకృతి చికిత్సతో శాగుచేయ వచ్చునని ఇతడు నిర్ధానికరించెను.

హెర్బెర్ట్ బాంగ్స్ (క్రీ. శ. 1908) ఇతడు ఉపవాస చికిత్సను ప్రకృతి చికిత్సా విధానములో ముఖ్య చికిత్సగా ప్రదేశ పెట్టిన అమెరికా డెకేయిడు.

మేకాల్సాగారి (క్రీ. శ. 1880-1945) కారణ చేత ములో ప్రకృతి చికిత్సా విధానమునకు తనము దోసి, ప్రజలలో దీనియందు అభిరుచి కలిగించి అంగగ్రముయొక్క యువదేహ విధానమును పుణ్యముగా అంగించి, ప్రచారము చేసిన గొప్ప యుగపురుషుడు ఇతడు. ప్రార్థన, ఉపవాసము, ఆసు పీ రెండింటిని ప్రకృతి చికిత్సలో చేర్చి ఈ రెండింటి మార్గశక్తియను నిరూపించిన గొప్పవ్యక్తి ఇతడు. ప్రార్థనవలన మనస్సు, ఉపవాసమువలన శరీరము రెండును పరిశుద్ధత నొందును. పంపూర్ణ అలోగ్యము లభించును అని చెప్పబడె గాక పుణ్యముగ అవరణముతో చెట్టి, పుస్తకములు రాచి ప్రకృతి చికిత్సను ఉన్నత స్థాయిలోనికి తీసికొని వచ్చిన ముఖ్య వ్యక్తి ఇతడు.

చారిత్రేకములో అరుణిత ప్రకృతి చికిత్స మొట్టమొదటి పోలికా కారణ చేకములో ప్రకృతి చికిత్సను ప్రవేశ పెట్టెను, చారిత్రయ క్షావలో ప్రకృతి చికిత్సా విషయక గ్రంథమును అచ్చు వేయుట అను ఈ రెండు గౌరవములు ఆంధ్రునికే దక్కినవి. 1894లో, తూర్పు గోదావరికి చెందిన ధవళేశ్వరములో మానసికమైతిగా నున్న క్రోధరాజా వెంకటాచలవేళిరెడ్డి మొదటిపొలికా జర్మనువారు గ్రంథమును 'మ్యానైజ్డ్ ఆఫ్ హిలెంజ్' అను చానిని తెలుగు భాషలోనికి అనువదించెను. ఇతడు పుణ్యముగ అన్నెటికి వెళ్ళి ప్రముఖ ప్రకృతి చికిత్సాదగ్గు లూయీకూచే అను నవనని కలిగివచ్చి అతని అనుమతితో ఈ గ్రంథమును అనువదించెను.

ఇతడు పుణ్యముగ ప్రకృతి చికిత్సను అమలు జరుపు విషయమున చాల ప్రచార మొనర్చెను ఇట్లే చేకములో ఇతర ప్రాంతములలో కూడా ఈ చికిత్స వ్యక్తి ప్రవేశ పెట్టబడినది. ఐదును త్రిటిప్ ప్రముఖ పరిశోధన ల్లందు ఇది విశేషముగ అభివృద్ధి నొందుకాల రియేను.

మహాత్మా గాంధీ మరియు డి.సి. ఎవము బోసినచాడయ్యెను ఆయన తన గ్రామీణ విర్మాత కార్యక్రమములో ప్రకృతి చికిత్సను ఒక అంశముగా ప్రవేశపెట్టి, ఇది ప్రజాదరణమును పొందుటకు పునాది వేసెను తిప్పిలితనుగ నేడు చేకములో మహారు 50 ప్రకృతి చికిత్సలయూ వెలసినవి నంటల కొలది ప్రకృతి చికిత్సలు నేడు పరిచేయు చున్నారు. డి.సి. విశ్వం ప్రముఖ అందరిని తెలియచేయుచున్నది ఇప్పుడు రేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు కూడ ఈ చికిత్సలకు మన్ననత నిచ్చి, ఆర్థికముగ సహాయన చేయు చున్నవి. 1965లో అఖిలభారత ప్రకృతి చికిత్ససంఘము ఏర్పడినది తదాదిగ అది చాల కృషిచేయు చున్నది. 1970లో రేంద్ర ప్రభుత్వ పరిషత్తుములో 4 నం. ల దిక్రీలోర్నును, 2 నం. ల దిక్రీమాకోర్నును, 3 నం. ల రమ నర్సింగ్ కోర్నును నెల కొల్లుబడినవి. కారణ చేకములో వివిధ ప్రాంతములలో ఈ కోర్సు నడుపబడు చున్నది. అది ప్రకృతి చికిత్సలను అయోజనమనగాదు.

జి. బి.

ప్రఖ్యాత నాటకకాలము

'కావ్యేషునాటకం రమ్యం' అని పెద్దలవాళ్ళు మానవుని ఆలోచననమునకు ఉపకరించు కళంద్రిటి యందును నాటకమునకు మనము ప్రతిమొనరు పుట్టెను. పుణ్య నాటక కళిని ఉపాసించు కవియైతే ఉపాధ్యోగములూ రూపకల్పన చేయవారు నటనలును వీరి హాస, భావ, ప్రసాదముల రంగభూమిని పనుకూర్చినదియే నాటక కాల శాస్త్రీయమైన నాటకకాలము లేనిచో కవులు గాని, నటీమణులు గాని, శిల్పిలు గాని తెలుగులోని వచ్చుటల వేరూ ముందరు నాటక పంపిణీ కిర్తిప్రతిష్ఠలు ఎక్కువగా నాటకకాలమీదనే ఆధారపడి యుండుననుటలో అతియెక్కి యుండకాలదు.

ఏ కేళపు చరిత్ర పుటలను తిరుగ చేసెను, నాటక సంస్థల యొక్క, నాటకకాల యొక్క ప్రాముఖ్యము గోచరింపక మానదు ప్రపంచ విఖ్యాతమందిన నాటక కర్తలందరు వీరి

మూలమునకే ప్రధానమలంబి 'మాస్కా' అట్టి తియ్యేట' లేనివి, చోకో, గోస్క, ప్రత్యేకము చేయిము కళా రచయిత లుగనే ఉండి యుండెడి వారు తెలివ్ నియేటరు ద్వారా ఇచ్చెన్ గొప్ప నాటక ర్తగా రూపొందగల్గెను అట్టివ్ తియ్యేటరు, వెనియర్, సోతేస్, యూరెన్, డిప్, అనిష్టాన్, మొదలైన న నాటక రచయితలను తావగ్ ప్రపంచమునకు చూపగల్గెను షేక్స్పీయరు, మోలియరు మున్నగు నాటక ర్తలు తమకాలమునందు ఉండియున్న తియ్యేటరు ద్వారానే 'మేను ప్రతిష్టలను గాంచిరి తాగి తెవగల్గె' హి 'ఇండియెంట్ తియ్యేటరు' మూలముననే ప్రపంచ క్రాంతి వార్తించగల్గెను లెక్కందులోని అచ్చే తియ్యేటరు మూలముననే సీంట్, గ్రెగోరి, లెవగల్గి, రాబిన్సన్ మొదలైన న నాటక రచయితలు ఐరోపా ప్రదారములోనికి వచ్చిరి కొన్ని తియ్యేటరు గాల్వనగ్గిని ముప్పట్ల నాటక ర్తగా రూపొందించిన యూకెపీట-సీల్కు 'దిప్రాచిన్స్' లెన్ 'ప్రేమాపురి' చక్కని శిక్షణ కేంద్రముగా పరిణమించెను ఏకో ఒక తియ్యేటరుతో సందర్శము లేకయే, ఏ నాటక ర్త యైనను, ఏకాలమునందు కూడ ప్రాముఖ్యము లోనికి రాజాలదన్న పథ్యమును అంగీకరింపక తప్పదు

నాటకమును ఎట్లు ప్రాయోజయించుకో తెలిసికొనుటకు, ప్రతి వర్గిని, తననే ప్రాయోజింప నాటకము రంగస్థలమునై ప్రదర్శించి తదునుకృత్యపురు దానిని దర్శించవలసి యుండును సంభాషణలను వర్ణించుటలో నటీనటులు ఎట్టి కాధను గురి యగుదురో, అందు ప్రత్యేకముగా పరిశీలన వలసి యుండును ఏ దృశ్యములు ప్రేక్షకుల హృదయములకు హత్తుకొనునో అతడు స్వయముగా చూడవలసి యుండును ఉత్సాహమునకు నటన నాటకరచనకు సంబంధించిన విరాళం పరిష్కారమునో పాటు, అతనికి ప్రత్యేకమునకే వూడ కలుగును నాటక రచయిత తియ్యేటరును విద్యార్థులుగా సెలగి, తమ రచనలోని లోపనాటులను ఎప్పటికప్పుడు సవరించు కొనవలసి యుండు నని విద్యార్థి రచయిత షేక్స్పీ సెట్ యొక్క అభిప్రాయము సరియైన నాటక కాలలు తేలుదుట నలననే, ఎందరో నాటక ర్తలకు నాటక రచనా విధానమందలి మధ్యములు, కీటులు తెలిసికొనుట కవకాశము లేకపోవుచున్నది పుస్తక రాయములో ప్రచురించబడిన నాటకములలో వాగ్దేవ పదం నాటకములు మాత్రమే రంగభూమిపై తెక్కుచున్నవి తొక్క నని వెలుగులోనికి రాజాలనుకృతి క్రాంతియ పథ్యము నమను

నింది నిర్మియైన నాటక కాలలు తేలుదుటయే ఎందుక కాలము

ఈనాడు సమము చూచుచున్న నాటక కాలలు నిజమైన నాటక కాలలు కావు టా ప్రక్క రంగభూమి, సురీయో ప్రక్క ప్రేక్షకులు దూరము ప్రదేశము ఉన్నందు మూలము ననే, ఏ పాతయైనను నాటక కాల యిది వర్ణనహరించదుట. తగదు నాటక కాల యనక, దేవాలయ మని వాచించవలసి యుండును నటరాజమూర్తి మానవభూతి ఎదు ప్రదేశమే నాటక కాల చాటువ ప్రకృతును జీవించి యున్న కాలమే నాటక కాల నాటక కాల ఒక పేరి మలంపము నాటక కాల యొక్క నాటుల కొండులు నాటును పేరి విస్తృతమునీ భరితమునీ తెల్పుమున్నాడు

నాటకము పర్యవసరింపముగా మండపెంచునో నాటక కాల యొక్క రూపురేఖలు అర్థ దీప్తముగ నుండ వలెన నాటక కాలకు రూపురేఖలను అర్థ దీప్తముగా దిక్కు లేకములలోగ్రీను మొదటిది గ్రీనునాటక రంగస్థలకాల పురా తనమైనది ప్రారంభదశలో గ్రీను నాటక రంగస్థలము నటీనటులు సేయిము సంభాషణల తోననే నాటకమును నడిపు చుండెడి వారు, తెరలు, విద్యుద్దీపనలు, ఇతర సరిక రమణల అలాగే రంగస్థలి యందు ఉపయోగించ బడెడిది కావు

1767 న ౨౦ వరకు వివిధ తేములలో నాటక కాలలు చక్కని అభ్యుదయి రొందినట్లు కన్పించు మూడవ వారికి అభివృద్ధి యైనకొంది, నాటక రంగము భూత కాలానుగుణ ముగా మార్పులకు లోపపు చుండెను పెరిడిస్, గోల్డ్ ఫీల్డ్ మొదలయిన కవి పుంగిపులు రంగముల దరుగుచేసిన తరు వాకనే, ఇంగ్లండులోని నాటకరంగస్థలి విస్తారాభ్యుదయి మార్పునకు గురియైనది తియ్యేటరు కాయత్ అను నొక నాటక కాల రూపురేఖ ఇంగ్లండులోని నాటకోద్యమమునకు గొప్ప తీతనిచ్చెను ప్రేక్షకుల హృదయములలో రహతు భూతి పుండించుటకు, రంగస్థలి మీద వివిధ దృశ్యము లుగనుటకు 'పెర్స్' నిర్మించి పెసెను విద్యుద్దీపముల ద్వారా కాంతి ప్రసరమును కూడ కల్పించెనటెను దానిచే నాటకమునకు వింత తోట తేలుటను సంగీత వాద్యములు కూడ నాటక ప్రదర్శనలో ఒక భాగమయ్యెను నటీనటులలో కూడ మోటు దనము ముద్దుకత్తమునకు కానిచ్చెను

నాటకము కూడ విశిష్టమైన కళయగుట వలన,

హింస చున్నారు. కమ్యూనిష్టు దేశములలో నవి ప్రభుత్వాల తేనె నీ పదువలెను చున్నవి. వ్యక్తిగత వ్యాపారులు నాటక క్రమ పట్టిని యోగ వరచి, అమాయక ప్రజలను ఒకవిధమైన క్రమము లోనుంచుకొని ఆ ప్రభుత్వముల అభిప్రాయము అందుచే, క్రమంబడునట్లేనే కళను అవి జాతివరము చేయుచున్నవి.

కట్టడిముల రూపములో నున్న నాటక కాలతే కాక, సంచార నాటక కాలలు కూడ ప్రజాస్వామిక, కమ్యూనిష్టు దేశములలో నున్నవి. వయోజన విద్యారణా ప్రిచీని, వైజ్ఞానిక శిక్షణములను ప్రజాస్వామ్యయములలో నాటకమును ఈ సంచార నాటక కాలలు ఎక్కువగా తోడ్పడు చున్నవి. అమెరికాలోని వివిధ రాష్ట్రములలో ఈ సంచార నాటక కాలలు విశేషముగా విజ్ఞానవ్యాప్తికై కృషిచేయు చున్నవి.

కాలక దేశములో కూడ నాటకోద్యమము క్రమముగా కట్టడినను చేపూర్వము చున్నది. మనశ్శాస్త్ర రచించి నేరిట కాలక దేశమందలి ప్రధాన వర్గములలో, ప్రభుత్వ ప్రాప్తులో, గొప్ప నాటక కాలలు జెయుచున్నవి. మైతరా వాడుకలోని 'రచించకథారత' చిత్రంలో నొకటి అఖలకాలక సంగీతనాటక అకాదమీ, కాలకదేశ మందలి నాటకోద్యమమునకు పలుకుచున్న సేవ గలదీయము.

కళలు శౌగంధిక పరిపాఠ్యముల చాటి మానవశోభి నంతటిని ఏకోన్ముఖముగా నడపించి కత్తిగని ఏ కళలలో నాటకకళ క్రమంబడునట్లే విజ్ఞాన విశోదములను అలచాల మైన నాటకకళను చిత్రవర్తితో ఉపాసించవచ్చుచే వివిధ దేశములు "పయనైక కుటుంబము" అనేది అమృత వాక్కు నటు చరిత్రాశ్రమ చేయార్చ గలుగును.

ఇం మేం

ప్రజాశ్రీప్రాయము

ఇప్పటి యుగమునకు మార్పు ప్రధాన లక్షణము సంప్రదాయ పట్టునుగల మతవిశ్వాసములను, పాఠ్య పాఠాగ్రములను, కట్టుబాట్లను, అర్థికవ్యవస్థలను, పరిపాలన కార్యక్రమములను మార్చి, క్రొత్త వాటిని ప్రచేత పెట్టుటకు గొప్ప ప్రయత్నము నడుగు చున్నది. అయితే రంగములను పరిచిన నల్పస్థితిని ప్రజాశ్రీప్రాయమును అనుసరించుటకు శ్రమ్యకాన గలిగిన గాని తమ ఉద్యమములను విజయము లభించనట్లు కారణమున పనుల ప్రయత్నములు గావించుట

నిర్వహించలేక మైతరి మార్పులు ప్రచారకరము అనియు, పనానముగ వచ్చు చున్న సంప్రదాయముతో అనుసరిం యోగ్యము అనియు, శాసించునాడు ప్రజాశ్రీప్రాయమును సంప్రదాయము పట్ల సుముఖముగా ముందుపట్టు చేయుటకు గట్టి ప్రయత్నము చేయుచున్నారని క్రొత్తవ్యవస్థలను ఉత్పత్తి చేయునారు, ఏదేమియుననుచి వాటిని విగ్రహిం చేయునారు, ప్రజల అభిప్రాయమును వాటిని సముఖముగ తేలి, వారి నియమ మార్పులకు ప్రయత్నములను చేయు చున్నారు అన్ని మార్పులను ప్రజాశ్రీప్రాయము సాధనమున వివరమును పర్యవేక్షకము గాంచినది మార్పులను కోరు చాటితో పాటు వాటిని నిరసించునారు కూడ తమ యుద్ధే వము పెరిగేయట ప్రజాశ్రీప్రాయము సాధనమున అలగరించు చున్నాడు.

రాజీయ రంగములో ప్రస్తుతము ప్రజాశ్రీప్రాయమునకు ప్రత్యేక ప్రాధాన్యము అభివీచియున్నది. ప్రజాశ్రీప్రాయము ననుసరించి పరిపాలనము జరుగవలయు పనులు ప్రజాస్వామిక విధానమునకు మూలమౌకము ప్రజాశ్రీప్రాయమును అట్టియే ప్రజాస్వామికములందు పరిపాలనలు ఎన్నుకొన జరు చున్నారు. ప్రజాశ్రీప్రాయము మానించిన కార్యక్రమములను కొనసాగించుటయు, అది నిరసించిన కార్యక్రమములను వదలుకొనుటయు, ప్రజాస్వామికములలోని ప్రభుత్వములను, అక్షణము కమ్యూనిష్టు, ఫాస్టి, క్రైనిక నియంతృత్వాలి ప్రజాస్వామికములు కాని కార్యములలో కూడ ప్రజాశ్రీప్రాయ మునకు ప్రాధాన్యము కలదు. ప్రజల అజ్ఞానమునియు, వారి అభిప్రాయములను అట్టి ఎకపాలనము సాగించుట ప్రమాదకర మనియు ఈ విధానముల ననుసరించుచారి విశ్వాసము అయింపుటచేసి ప్రజాశ్రీప్రాయమును తమవై పునకు శ్రమ్యకొను టకు ప్రచారసాధనములను సమీపిచి వారు కనియోగించెదరు తాము ఎంత వియంతకృతము, ప్రజల పరాకాష్ఠా తే కాము అనిపెట్టిన కార్యక్రమములు జియింపజేయు, కొక పాగ జాలవను కాలను దీనికి కారణము.

ప్రజలలో అందరియొక్క గాని, కొందరియొక్క గాని సమస్తి ప్రయోజనములను అందించిన అభిప్రాయమే ప్రజాశ్రీప్రాయమనిపెట్టగలయున్నది. పద్ధత్యుగ పాఠకవ్యవస్థలలో గాని, సులభోపములలో గాని వానికి సంబంధములేదు ఇందులో కూడ ప్రభుత్వ సాధనమున పనులకూర్చి వగిన ప్రయోజనముల

ములు, ఒక నాయకుని మాటలు వాటి జలమును కొల్పోవచ్చును వాటి వెంటనే మరియొక విధమైన విశ్వాసములు, సంప్రదాయములు మరియొక నాయకుని మాటలు వాటి స్థానమును ఆక్రమించుకొనును ఏ విశ్వాసములు, సంప్రదాయములు, నాయకులు లేకుండు మానవ జీవితము అప్పటివరకు సాగలేదు ఇదిమీదకు సాగబారునది వీటి అన్నిటిలో మాకు చాడమునకు నిలబడలేని అంశములు ఎన్నో కలవు. మాకు చాడమే తమ తత్వమునకు ఆధారమనియెప్పు కమ్యూనిస్టుల తత్వమందు కూడ ఇట్టి అంశములే కనిపించుచున్నవి. చారుజూడ సోవియట్ సంప్రదాయమువలన, నై నా సంప్రదాయమువలన చారులు మూర్ఖులు, లెనిన్, మావో అను నాయకుల కాళ్ళములు వాటికి పరమప్రమాణములు వారి అభిప్రాయములపై వీటికి గల ప్రభావము అంతంత కాదు.

ప్రవాళిప్రాయమును వ్యవస్థించువారు ప్రజలు కాదు. క్రొత్త అభిప్రాయమును ఏ ఒక్క ప్రతిభాశాలియో వ్యవస్థించుచున్నాడు అది కమ్యూలు వానిని ప్రభావము చేయుటయే, వారి మూలమున అది స్వల్పసంఖ్యాలలో వ్యాప్తిగాంచి క్రమక్రమముగ ప్రజలలో వ్యాపించుటయే అనుగుచున్నది ఇది టుగుచున్నప్పుడు దీనిని ప్రతిఘటించువారు కూడ కొందరు అయిలుకేటటులు, వారు దీనికి విరుద్ధముగా ప్రభావము చేయుటయే, వారి మూలమున ప్రజలలో వివిధములగు అభిప్రాయములు అయిలుకేటటులు సంభవించుచున్నది సామాన్య ప్రజలు, అభిప్రాయములను స్వీకరించుచారే గాని వ్యవస్థించువారు కాదు వారి వారు వాటిని పట్టకొనిచేసెప్పుడే వాటికి సంఘమును మార్చగల శక్తి అత్యధిక చున్నది. సంఖ్యాజలము లేని ఏ అభిప్రాయము ప్రభుత్వముపై ప్రభావము వహించ శక్తి కలది కాకపోదు.

ప్రస్తుత కాలమున క్రొత్త అభిప్రాయములను ప్రజలలో వ్యాపింపజేయుటకు అనేక పాదపథముల కలవు. దేశమందు ప్రయోగ పాఠ్యములు వృద్ధిగాంచుటచేత ప్రజల ముగ్ధ సంబంధములు పెరిగి ఓ ప్రాంతమున అయిలుకేసిన అభిప్రాయములు దేశమంతట వ్యాప్తి గాంచుచున్నవి. స్వార్థరూపమునకంటె ఇప్పటి కాలమున విద్యాలయముల సంఖ్యయే, విద్య చేర్చుకొన్నవారి సంఖ్యయే వృద్ధిగాంచుచున్నవి. పెద్ద, అభిప్రాయముల వ్యాప్తికి గొప్ప పాదపథము ఒక విద్యావేంతుడు అనేక విద్యార్థిసీమల అభిప్రాయములను

మార్చుటగిది యున్నాడు. వార్తాపత్రికలు, ప్రభుత్వము, అభిప్రాయప్రభావమును వదిలెప్పుడు సాధనములు అకరాచ్యుత పనులందుకు దేశములలో వీటిని స్వయము, చదువగలవారి సంఖ్య పెరుగుటయే, ప్రవాళిప్రాయము వాని మూలమున మరియొక మార్గముగ దాటించుటయు అందుచున్నది అన్నిదేశములలో కేడెయో, సీనిగూ ముగ్ధులైన పరమార్థ పాదపథములు అభిప్రాయ వ్యాప్తిలో ఎంతయై తోడ్పడుచున్నవి వీనిమూలము చూచి, అందులోని ప్రభావంబును, పాటులను, పద్ధతులను వారవారి అభిమాన భావంబులను అనుసరించుచు వీని ప్రజలు క్రొత్త అభిప్రాయములు కలభాగంబులను వర్ణించు సమాధేయములు ప్రయోగముగై పర్యవసరించు ఒక దేశములను, వాటిలో ఉపయోగించు ఒక విధానములు ఈ వేదార్థమున ప్రాధాన్యమును వహించుచున్నది.

వీటి అన్నిటితోపాటు ప్రవాళిప్రాయమున దేశములలో రాజకీయ పథముల లక్షణములు ఏర్పడుటయే, తమ అభిప్రాయములను అనేక పాదపథముల పరిధియందు ప్రభావము గావించుటయే అటగుచున్నది. స్వయముగా రాజకీయ వినియోగంబున క్రద్ధావస్థలు గలవారి సంఖ్య చాల ఎక్కువ తమ తమ పృథ్విల సమస్యించుట యందుకు, కుటుంబముల పోషించుకొనుటయందుకు, సామాన్య ప్రజల తమ కాలమును వినియోగించు కొనుచుయున్న విశ్రాంతికాలము పుడైన ఉన్నది. వానిని వివేకములతో ఉపయోగించుకొనవలసి గాని, సాంఘిక, రాజకీయ విమర్శలను గురించి చర్చించుట గాని, చర్చలను విమర్శించుకొని అతీతముల పద్ధతిగా ఉండిన ప్రజల పోట్లను సంపాదించి, తర్జునా అధికారమునకు వచ్చుటయే రాజకీయ పథముల ప్రధానోద్దేశ మగుటచేత, అది కొనసాగుటపై వివిధ పథములవారు ప్రజల పద్ధతి తెలిసిన, సమయము చూచుకొని తమ అభిప్రాయములను వారిలో వ్యాపింపజేయుటతో క్రద్ధ పరచుటకు ఎలాగను ఇందులో ప్రవాళిప్రాయమును దాహించించుటతో రాజకీయ పథముల వహించు పాట్లను గొప్ప ప్రాధాన్యము కలది.

ప్రవాళిప్రాయమును దాహించించుటపై పాదపథముల లక్షణములు యిట్లు, అవి ఏమైనవన ప్రముగ్ధులచేత తెలియకొనుటకు కూడ ఈ కాలమున అనేక పాదపథములు ఉపయోగించుచున్నాడు సాధారణ మయిన పద్ధతిలతో ఏదేని పథ

ములను ఎన్నివోట్లు రాగలవో, ఏ పక్షమునకు విజయము రాగలదో ఎన్నిగలను పూర్వము ఆంధ్రవా వేయుట పార్లమెంటు చుర్రుచేరి ఆరేపేదముగ ప్రభుత్వము తలపెట్టిన కార్యక్రమముల తట్ట ప్రజలలో ఎందరు సమములలో, ఎందరు విముఖులలో ఉంచుటకుగా తెలివితోనుటకై ఈసాధనములను వారు చుచ్చారు అందుచేత ప్రజాశ్రీప్రాయముసాధనము ప్రభుత్వమును అదుపులకు మరింత ముఖపార్లమెంటు చుచ్చుచే

ప్రజాశ్రీప్రాయమును మార్చి రూపొందించుటలో మన ప్రజల్ని కావ్యమును ఎంతో పర్యాపకము నున్నది ఎలాటి ప్రచారముల ప్రజల మనస్సులను ఎక్కువగా ఆకర్షించగలరో, ప్రచారముల నింపగలము, వారి దుస్తులు, వారి వాటలు, వారి భాషలు, ప్రజలపై ఎట్టి ప్రభావములకుండా తెలుపగల విధముల అవలసి ఆ కాలమున ఉన్నారని వాదాప్రతినిధులను, గోడలపై నను చీల విడిచియుటకు శ్రద్ధ పురుషుల నిష్కర్మము ప్రకటించి, ఆ ప్రకటనల సమయమున కాము తయారుచేసి అచ్చులలోన వస్తువులపై ప్రజలను మోక్షకలుగు రట్లు చేయుటకై ఉపాధిని క్రవ్యమును పార్లమెంటులకు పట్టుకొని సర్వ పార్లమెంటు చుచ్చుటకు ప్రజలకు దురులను మారుటకు ఇట్టి ప్రయత్నములు అవలసియున్నది అందుచున్నది చుచ్చుట గురూపగలముల ఇట్టి కాక ప్రకటనలలోని తొమ్మిదివేల అక్షరములకు ప్రజలు వస్తువులను కొనుగోలు చేయుట ఈ యుగమునకు ఒక ప్రధాన లక్షణము ఒక చాలీయ రంగముచే గాక అక్షిణిని మున్న రంగము అందుకు ప్రజాశ్రీప్రాయమునకు అర్హులైనది నిలువ ఉండుట చేత చాలిన ప్రచార సాధనమును, ప్రకటనల సాధనమునను, తమను అనుకూలముగ రూపొందించు కొనుట అనేక వర్గములవారు, ఉన్నతస్థితి, వర్తకులు, నటులు, వర్తకులు, గాయకులు, తులన కవులు కూడ ప్రయత్నము చేయుట యుగ ధర్మ మయ్యెను

మా పేం 00

ప్రజారాజ్యము

ప్రజలచే స్వేచ్ఛగను, మధ్యముగను ఎప్పుకొనెదలు ప్రతి నిధులు పరిపాలించు రాజ్యములకు ప్రజారాజ్యము అని పేరు ప్రజలు పరిపాలకులు, ప్రభుత్వముగను పరిపాలించు రాజ్యమునకు మాత్రం ఈ పేరు తెల్లమన్నది కాని అట్టి రాజ్యములు ప్రాచీన కాలమునందు కొన్నిచో లేకములందు దుండవను,

ప్రస్తుతకాలమున అట్టివి ఎక్కడును లేవు ఆ కాలమున రాజ్యములు కొన్ని ఒక పట్టణములు మాత్రము పరిపాలనమున, విస్తృత మందును, అపరిమిత యందును మిక్కిలి చుప్పగి ముడిగలదు, ప్రజలందరు ఒక పక్షంలో సమావేశమై పరిపాలనకు సంబంధించిన పద్ధతినేకములను చేర్చిచే పరిష్కారించుట ఆచరణ పార్లమెంటుగ నుండెను ఇదిగాక అప్పుటి వాటికి ప్రాతినిధ్య విధానము తెలిసియుండలేదు ప్రస్తుత కాలపు రాజ్యములు లేకవాగ్ధ్యములై లతలకంటె, కోట్ల కొలది అపరిమిత కలిగినట్టి ఇంకటి నమను ఒక ఎకంలో సమావేశ మగుటయు, సమృద్ధిగా స్వయంపాలనములను ఎంతెంత చుట్టును సాధ్యములు కాదు ఇట్టి రాజ్యములు ప్రజారాజ్యము అగుటకు ప్రజలు పరిపాలనలను ఎప్పుకొనుట లేవు సాధారణ కరము లేదు అందుచేత ప్రజలు స్వేచ్ఛగను, ఎవ్వముగను ఎప్పుకొనుట ప్రతినిధులు పరిపాలించు రాజ్యము ప్రజారాజ్యము అను నీర్వచనము ఈ కాలపు పరిస్థితులందు అనుగుణముగ నున్నది

ప్రస్తుతము ప్రపంచములో ఎటులు మారు ఇరువది వ్యవస్థల రాజ్యములు లున్నవి కీమిటి, ఎవరైన ఎవ్వనిపైయు రాజ్యములు ప్రజారాజ్యములు భావింపబడు చున్నవి ఒక పక్షములో చేరెనట్టిది తిక్కిన రాజ్యములు నియంత్రికృత పరిపాలన విధానమున అనుసరించు నట్టిది చీటిలో కొన్నిటియందు గరిపించి సాధికార మంతయు ఒక నియంతృత్వ ముండునట్టి మరొక కొన్నిటియందు కమ్యూనిస్టు పక్షమునందు తిక్కిన రాజీయ పక్షముయొక్క పక్షమున దున్నది నియంతృత్వ విధానము ననుసరించు లేకములలో కొన్నిటియందు ఎన్నికలు లభింపను అవి స్వేచ్ఛతో కూడిన ఎన్నికలు కావు అధికారి పక్షమున కన్న తిక్కిన రాజీయ పక్షము లేవుదుగాని, ఎవరైనను గాని, ఆ లేకములలో చట్ట విరుద్ధము ప్రజారాజ్యములలో వివిధ పక్షములు తెంచిన అభ్యర్థులు ఎన్నికలలో నిలబడుట లేక చాలిలో గోడలపై ఎప్పుకొనుటకు ప్రజలు అచర్యము, స్వేచ్ఛ కలదు ఒక్కొక్క నియోజక వర్గమున ఒకరించి ఎన్నికల అభ్యర్థులు నిలబడనప్పటికి ఎన్నిక అనుమాట పూర్వ మగుచున్నది నియంతృత్వ లేకములలో ఒక్కొక్క నియోజక వర్గమున అధికార పక్షమునకు చెందిన అభ్యర్థి ఒక్కొక్క నిలబడుటలేక ఒక్కొక్క పక్షం అకలిచే ఎన్నిక చేయవలెనను వారగు చుచ్చారు అందుచేత లేకములో ఎవరు పరిపాలన

అధికారమునువహించినవారే నిర్ణయించుటయందు ఎన్నికలకు ఎట్టి ప్రాధాన్యము లేదు అని ఒక సత్యము మాత్రమే అచ్చటి వరిపాలకుల అధికారమునుబట్టి వైస్రాయలు, రహస్యముగ వరిచేయు పోషకులకు ప్రాధికారములు ప్రజారాజ్యములలో ఈ అధికారమునకు ప్రజల ఆమోదము అధికారము ఎన్నికలు ఈ ఆమోదమును వ్యక్తపరచు సాధనము

ప్రజారాజ్య విధానము ప్రపంచములోని కొన్ని రేశముల మాత్రమే ఎరివినవై ఉండుటయే గాక, ప్రపంచ చరిత్రలో గత రెండు మూడు వందల సంవత్సరముల మధ్యనే వారికి వ్యాప్తియు, ప్రాధాన్యమును లభించినవని గుర్తించుట అనుచును ప్రాచీన కాలములో ప్రపంచములోని ఏదెన్ని గురి రాజ్యములు కొన్నిటి యందు ప్రభుత్వము వర్తిల్లి సను, అది క్రీ. పూ. 400 సంవత్సరముల వాటి మాట అటు రోమాన రెండవ సంవత్సరముల కాలము ప్రపంచ మెంతయును ప్రజల ఎన్నికలలో నిమగ్నము లేని ఎరిపాలన విధానము లుండెను అత్యధిక సంఖ్యలో రాజ్యములలో వారికి వారంవత్సరముల అధికారమునకు వచ్చిని రాజులు వరిపాలనలను పోగించు చుండిరి అయితే రాజ్యములలో కొన్ని ప్రముఖ వర్ణములు-సూర్యములు, మతాధికారులు మొదలైనవారు-వారి అండగా నిలిచి, వారి అధికారులతో భాగస్వామ్యులుగుండిరి అందుచేత ఇటువలె కాలవనరుల ప్రభుత్వము లన్నియు అల్పవర్ణాధికారములతో నుండు సున్నట్లు చెప్పి వచ్చును వారికి అధికారముతో ప్రజలపైట్టుటయందు గాని, అధికారమునుండి తొలగించుట యందు గాని, ప్రజలకు టికాటి పాత్రయు ఉండినది లేదు వారి ఆజ్ఞలను శిరసా వహించుటయే ప్రజల కర్తవ్యముగ వారిచేయుట యందు

ఈ విధానమున ప్రప్రపంచముగ ఇంగ్లండులో మార్పు ప్రారంభమయ్యెను 17వ శతాబ్దమున ఇంగ్లండు ప్రజలు ఒక విధానమును లేవకీసి, నిరంకుశముల రాజులపై తిరుగుబాటు గావించి, ప్రజలు ఎన్నికొన్న పార్లమెంటునకు రేశమును పోలించు విధానమును స్థాపించిరి అది వెలచు "ప్రభుత్వము లకు ప్రజల ఆమోదమే అధికారము" అను పట్టాంతము పాశ్చాత్య ప్రపంచమున ప్రాబల్యము వహించి 1778 లో అమెరికాయందును, 1789 లో ఫ్రాన్సునందును గొప్ప విప్లవములకు దారితీసిన అమెరికా విప్లవ ఫలితముగ ఇప్పుటి యున్న చివరి స్థాయి ప్రజలు శ్రీశ్రీమ రాజుల యొక్క

నిరంకుశ పరిపాలనమును తొలగి క్రొత్త ప్రభుత్వ రాజ్యమును స్థాపించుకొని, రానివి ప్రజల ఎన్నికలను సమీక్షించు పరిపాలనకు వచ్చెను రాజ్యమును ప్రజల పైట్టు 1790 వాటికి అమెరికా విప్లవమునకు అరామిక్ ప్రజావాదము పట్టాంతములు ప్రాముఖ్యత కలిగించి, పాశ్చాత్య రాజ్యముల ప్రాంత విప్లవములకు లేవకీసెను అంతయును, తమ నిరంకుశ ప్రభుత్వములపైట్టుచుండి రాజ్యమునకు వారికి ప్రజల పైట్టు ప్రజల అప్పటి ప్రభుత్వము తిరుగుబాటు గావించి ప్రజా రాజ్యమును స్థాపించి, స్థలం ప్రభుత్వము, ప్రజావాదము విధానమును సాగించి ప్రజావాదములైన చూడవలెను, చూడవలెను, పాశ్చాత్య రాజ్యముల రాజ్యములను యూరప్ ఇండీయా లండు ప్రజల పైట్టు గావించి, అంతర్జాతీయ అధికారమునందుండి నిరంకుశ ప్రభుత్వము అనేకములను తొలగించి వీరి పరిపాలన ఇంగ్లండు, అమెరికా, ఫ్రాన్సు, జేర్మనీలో 17, 18 శతాబ్దములలో అధికార విప్లవములు, వారికి ఆధారమైనది తత్వములు అవలంబించి రాజ్యముల గావించి, ప్రజావాద విధానము తత్వము వరిపాలనా విధానమును భావనలను, అధికారములను వంట్లను పెంపొందించెను 18 వ శతాబ్దము వీరికి భాగము వాటికి ఎప్పుడు యూరప్ ఇండీయాలోని రేశము అనేకములు, ఇండీయాలోని రేశములలో క్రొత్త, విలువ రాజ్యములను నుండిరి చెందా, అష్టాదశీయ, మూడవశతాబ్దము, ఒకటి అమెరికాలోని కొన్ని రేశములు ప్రజారాజ్యములు పోషించెను 1814-15 లలో అధికార మొదటి ప్రపంచ యుద్ధమునందు ప్రజావాదములను అను రేశములు విజయవంత పొందుటయందు, నిరంకుశములను పాశ్చాత్యములు పట్టిక గాంచుటయందు సంబంధించు తత్వములను మిగిలి కొన్ని రేశములందు ప్రజావాదముల విధానము వచ్చుచున్నది మిగిలి కొన్ని రేశములందు ప్రజావాదముల విధానము వచ్చుచున్నది 1891 వాటికి ప్రజారాజ్య విధానము, ఆ విధానమునకు ఆధారమైన తత్వము ఉత్పత్తియందుండుట అది ప్రపంచ మార్పును కాగలగన్న విధానమునకు మార్పు పాశ్చాత్యము గాంచెను

విప్లవ యుగపు ప్రపంచ శత్రుత్వ ప్రభుత్వము శత్రుత్వమును సూక్ష్మమార్గముల ద్వారా తత్వములను మార్పుచేయుటయందు చేరిన వారును వరిపాలనా తత్వములను విప్లవములను లేవకీయులలో మధ్య అగ్రములను చేరినవారు ప్రజాన పాత్ర వహించుటయే దీనికి కారణము అందుచేత ఈ వర్ణములతో వరిపాలనలను ఎన్నికలను విధానములను పాశ్చాత్య

యందీ ప్రజావాక్యముగ పోరాడే దిక్కు మును మునునందు
బయలు, పాపములకు పంపిణీ, వారి వయసులు ప్రాంతములు
గాంచుటలు, రాజీయ ఉద్దేశములతో వారు కూడ ప్రజా
శివారులు అనియు తప్పుకొనలేక వారు కూడ "ప్రజలు"
గుర్తింపబడి, ఎన్నికలలో పాల్గొని వారు తమ
రూప మును మును, స్త్రీలను ఎన్నికల వారు, తమరు
1916 తర్వాత, మొదటి ప్రపంచ యుద్ధము మూలమున
పంపిణీచేసిన పరిణామముల ఫలితముగ స్త్రీలు కూడ పురుషుల
తో సమానమైన పౌరులుగ గుర్తింబ బడిరి అప్పటినుండి
ఏమియో కొన్ని రాజ్యములందు ఎప్పుడు తమ వారు
పురుషులతో పాటు స్త్రీలు కూడ ఎన్నికలలో పాల్గొన గల
వారు

మొదటి నుండియు ఎంతవరకు విస్తరించి, అధికార
ములో నుండిన వర్తమానములు, విజృంభణలతో కొలు
చును ప్రజా ప్రభుత్వ విధానములు ప్రతిపాదించు నుండిరి
కాని, వారి ప్రతిపక్షము ఈ విధానము యొక్క చాతుర్య
అంతరంగ కలిగినది 1917 లో పోలియన్ రిపోర్టును
కమ్యూనిస్టు పక్షమువారు గొప్ప విప్లవమును తీసికొని, తి
వక్ నియంతృత్వమును స్థాపించి, తమ నిరంకుశ పరిపాలన
పాదరమున లేకమును కాస్తా క్రమశిక్షణ ప్రమాదము నుండి
రక్షించుటకు గాక, అర్థిక పాపముల పరిష్కారము యందు విప్ల
వాత్మకములైన మార్పులను గావించి, వెనుకబడిన లేకమును
వైదొలగించు తేరుకుంటో నియంతృత్వము పట్టి పాదరమున
నిరూపించి గలిగిరి ఇంతకాక, వారి కమ్యూనిస్టు విధాన
మును, తల్లిదండ్రుల ప్రపంచము రంతట ప్రచారము చేయ
సాగిరి అప్పటి అంతర్జాతీయ పరిస్థితులు వారి ప్రచారము
నకు ఎంతో అనుకూలమైనవి ఏమియో ఇంద్రుని చేతులు
లోను, వెనుకబడిన ఇతర ప్రాంతములందును కమ్యూనిస్టు
పక్షములు వివాదము గావించుచున్న అర్థికముగను,
సాంఘికముగను తరతరములుగ వెనుకబడియుండు లేకముల
పురోధిస్తున్న కమ్యూనిస్టు నియంతృత్వ విధానము, ప్రజా
ప్రభుత్వ విధానముకంటె మెరుగైన పాదరమును ప్రచారము
చేసేముగ అదిగ సాగెను 1917 లో మొదటి ప్రపంచ
విధాన మొక్కటి ఏమి చాతుర్యమైన విధానమనియు, అది
అక్కడే అదర్థ రాజీయ విధాన మనియు ప్రజలు భావించి
యుండిరి కానితో పోటి చేయగల విధాన మింతకంటె

ప్రచారముతో తమరు 1917 తర్వాత కమ్యూనిస్టు
నియంతృత్వ విధానము వానితో పోటి చేయగల అయ్యెను
రెండవ ప్రపంచ యుద్ధము, కమ్యూనిస్టు లేకమైన
పోలియన్ రిపోర్టులను, ప్రపంచములో దానిని
పలుకుల పెరుగుటయు, మృత్యు యుగపు, హింసయు
లేకవలె దాని అధికములోని వచ్చి, కమ్యూనిస్టు విధాన
మును అనుసరించు యు, కమ్యూనిస్టుల యొక్క ప్రజా
లేకము కమ్యూనిస్టు లేకముగలయు, కమ్యూనిస్టు పక్షము
నందును, కమ్యూనిస్టుల మరలం ఇతరులను లేకమైన
లేకముల ప్రపంచములోని లేకములన్నియు ప్రజావాక్య
ములు దుఃఖించగలవి వివాదము ప్రతి నియమము
గాని 1917 తర్వాత అదిగిన పరిణామముల నులమున ను
వివాదము ఇంతవరకు గాంచెను

ఏమియో, అధికార ఇంద్రులలోని లేకము లెవలయులు
1916 లో మొదటి ప్రపంచ యుద్ధము వలన రాష్ట్రములుగ నుండిరి
1916 లో తర్వాత పక్షపాత రాజ్యములు కాగలిగెను చీకటి
యాజమాన్యము నేపించిరి ఇంతకు, ప్రాంతీయ, సెక్షనలకు,
యుక్త శక్తి స్థాపన మొదలైన ప్రజావాక్యము అగులేక
వారి పరిపాలన విధాన ప్రజానాదమున ఈ పక్షపాత
రాజ్యములు ప్రపంచమున ప్రజావాక్యము విధానమును అను
సరించెను కాని కొన్ని ఎంతవరకు కడచుటల తర్వాతను
ఈ లేకములతో అనేక ముందుల ప్రభుత్వములు ద్విర్యవల లేక
వలే వలే మునునందు, అధికారములో లేక ప్రతిపక్షములు
లేక కమ్యూనిస్టు, శాంతిరహితములైన అధికార ఉద్దమములు లేక
దీని కాంతి ఫలితముల ప్రమాదము కలిగించుటయు, అతరహిత
లని నిరంకుశత్వమునకు అలవాటు పడిన ప్రజలు ప్రజా
వాక్యము విధానమును, గాఢ వివాదమును చూడ పోవుట
లేకను, ఈ విధానములకు అధికారములేని వాయులు
నైతిక వర్తమాన రహితమున ప్రజావాక్యమును ద్విర్యవల,
నియంతృత్వమును వెలకొల్పిరి ఇట్టి మార్పు అదిగ లేకము
లో ఇంద్రులేమియో, అధికార, పాపము, అధికార, పురుష
లేకములు ప్రజావాక్యము గుర్తించ గలవి ఎందుకొ, అధికార
అందులందు, పక్షపాత నియంతృత్వ రాజ్యములగు దుఃఖించు
యచ్చిరి వారక లేకము నునాకమును లేకమును, పోలియన్
ఇంత లేకములతో మార్పును రెండవ ప్రపంచ యుద్ధా

నంతరము స్థానికమున ప్రజారాజ్య ప్రధానము ఇప్పటివరకు ఎలాటి అంతరాయము లేక ఆముఖతో ఉన్నది

యాదాద్రి ఖండము నందు కూడ ప్రాప్తము, అర్జునీ, ఇటలీ రేఖములందు ప్రజాప్రభుత్వము పూర్తి సుస్థిరత్వమును సంపాదించ లేదు ప్రపంచములో ప్రస్తుతము ఇంగ్లండు, అర్జెంటిన్, అమెరికా, పెర్షియా, తైలీయ, చెక్ మారుస్, పార్సీ, స్వీడన్, స్విట్జర్ లాండు, యునై టెడ్ స్టేట్సు, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలాండు రేఖములు మాత్రమే సుస్థిరత్వము గాంచిన ప్రజారాజ్యము లని విజ్ఞుల అభిప్రాయము

1920 కల్యాణ అమో రేఖములో ప్రజాస్వామికము నకు బదులు కమ్యూనిస్టు విధానము వ్యాపించుటయు, 1946 అర్జెంటిన్ ప్రజాస్వామికమును వదిలిన పార్లామెంట్ వంటి దీనియూ, అన్నికా ఖండిపు రేఖములలో అది రద్దగులయు, రద్దకాని రేఖములలో కూడా రాని స్థిరత్వమును సరించి ఎంతయుములు బదులులేదనెడు ప్రజాస్వామిక విధానములోని గుణజీవముల పునఃపరిశీలనమునకు దాక్షిణ్యము కొన్ని ఆర్థిక సాంఘిక పరిస్థితులు ప్రజాస్వామికము సుస్థిరమగుటకు తోడ్పడు ననియు, అట్టి పరిస్థితులు లేని రేఖములలో ఈ విధానము విలయవంత మగునని భావించినందున పరిశీలన లక్ష్యము అభిప్రాయవంత యుద్ధాయ సుస్థిరత్వమునకు అనుకూలముగని పరిస్థితులలో కొన్ని ప్రధానముగా ఉద్రించినవని ఉన్నది (1) రోలో మొంటిరీ ప్రజల మనోరైతి ప్రజల ప్రజాస్వామ్యముల పూర్తి విశ్వాసములందు అనవశ్యము ఇంగ్లండు మొదలైన రేఖములలో అట్టి విశ్వాసము ఉన్నది యున్నది ఈ రేఖములలో ప్రజాస్వామిక విధానము కాలక్రమమున రూపొందినట్టి అమెరికన్ రాజ్య ప్రజలు ఆదర్శంలో సుగంధములు గ్రహించి గణిని తరతరములు నిరంగుళితమునకును అర్జెంటిన్ వద్దముల అధికారమునకును లోపన దీనియూ, అన్నికా ఖండిప్రజలకు అకస్మాత్తుగ ఇట్టి విశ్వాసము ఉండుట సార్థకము కాదు దీని కొంత వ్యవధి కావలసి యున్నది (2) అన్నికాస్థితి - ప్రజాస్వామికము సుస్థిరత్వము గాంచిన రేఖములన్నియు ఆర్థికముగ పుష్టిగాంచినట్టివి వీటిలోని ప్రజల పగటు ఆదాయము ఎక్కువగ నున్నది కనుక అభవమును కూడ తీర్చుకొనలేని దరిద్రుల సంఖ్య చాల అక్కువ అర్థికములగు ఎకవం లేని ములు కూడ తక్కువ ప్రజలలో మధ్యతరగతికి చెందినవారి

సంఖ్య ఎక్కువ వర్గవిభేదనలు వివేచింపరాని సందర్భ విధానమున ప్రజాస్వామ్య అమాయ, రేఖము మొదలగు సంఘర్షణములూ దారిమీయ అవధానములూ ఎక్కువ అవకాశము లేదు అదనము ఎంతో కొంత ఆస్తివంతులకులే విప్లవోద్యమములు, అతిపాప ఉద్యమములు దారిని అడ్డుించవు వర్గ రోలాల సర్వాంశమును ప్రభావముచేయు కమ్యూనిస్టు పార్టీ, అర్థికాస్థితి గాంచిన రేఖములలో పలుకుబడి ఎంపాఠించలేక రోవుటకు ఇదియే కారణము (3) విద్యార్థి పృథ్వి - ఇంగ్లండువంటి రేఖములలో అందరును అభివృద్ధులు ప్రజలలో అధికభాగము మార్కెటిక పిల్లలు అక్కరించినట్టి వారు స్వయంముగ వాదాభిప్రాయము, పుస్తకములను చదివి, రాజకీయ విషయములను సరించి తెచ్చుట మూలము వీరికి సింహక, స్వయంముగ ఆలోచించి మంచి తెలివను ప్రజాస్వామిక వారు ప్రజాప్రభుత్వము స్థిరత్వము సంపాదించుటకు ప్రజలలో సామాన్య బాధ్యతాయుత అవసరము (4) ప్రజాస్వామికము మూలమున ప్రజలు పాంపం నశ్యములు అ రేఖములందు అలించునన్నవి అందరి అవసరములూ సంతకర తీరకు, అందరును విద్యావంతులగుట, ప్రభుత్వము అందరి సౌకర్యముల పుష్టిగాంచుటకు కావలసిన కారణములు సాగించుట మున్నగు ఫలితములు ప్రజాస్వామ్యము మూలమున ప్రజలు అలించినవి ఈ కారణములే ప్రజలకు ఈ విధానముల పూర్తి విశ్వాసము కలిగినది, దీనిని తీర్చుకొనెడి టురు ప్రయత్నంబులచే ప్రభావమునకు ఎట్టి అవకాశము గాని లేకపోయినది

పై వివరణమును అట్టి ఒక అశ్వము పుష్టమగుచున్నది ప్రపంచములో ప్రస్తుతము స్థిరత్వములే ప్రజారాజ్యములు కొన్ని ఉన్నవి కారణరేఖములలో ప్రజాస్వామికము కూడ అట్టిదేనియే అనేకం అభిప్రాయము ఇంగ్లండు మొదలైన రాజ్యముల వలె ఈ రాజ్యములందు కూడ ప్రజాస్వామికము సుస్థిరత్వమును సంపాదించ వలయునని, అన్నికా పృథ్వి వర్గరముగ అరుగుల అవసరము ప్రజల కోణ అవసరములను తీర్చుటకు కావలసిన అవకాశాల విధానము ఉన్నది వంటివే చెప్పుట వలె యున్నది ప్రజలలో విద్యాభ్యాస విలువలను అర్థికముగను, సాంఘికముగను ఉండు తరతమ భేదములు తగ్గవలెను అర్థిక సాంఘిక పరిస్థితులందు, వలె అన విధాన సుస్థిరత్వమునకును అవివాదాన వలెనగుచున్నది

ఈ పరిస్థితిని గ్రహించి వీడియో, అప్రో థాంకుయూలోని
వెనకబడిన రేణిమల ప్రభావశ్రుతిని అను రేణిమల
బుక్కి, సాంగ్స్ వర్షివలకు పిల్లల మామయ్యలను అను
సూచించే వార్యకమయమ సాంగ్స్యలయందు శ్రద్ధ
వహించి వర్షి

ప్రతి రాజకీయ ఉపగ్రహమునుండి ఉద్భవించే అత్యంత
 తక్కువ, అత్యంత తక్కువ అధికారమునకు నడుపుచు ఉన్న అత్యంత
 అధికారము అట్టి ఉపగ్రహమునకు అవసరం, ప్రధాన పాతశక్తియు
 వాటిని అధిగమించుచున్న అధికారముచేత ప్రభావమును
 విధించుచున్న సమర్థతను ఆ తక్కువ అధికారమునకు సమర్థమునకు,
 అధికారమునకు ప్రధానమునకు తెలియజేయుచు ఉన్నది.

మనః, సంజయమును సరించి రాజాశాసనము నుండి
 చెడు ప్రసాదమును అర్జునులు ప్రతిపాదించి యున్నది. అది
 అర్జునుడు మహావీరుని లోకంలో ఉండు మానవాన్యత కలవలయును.
 ప్రాచార్యుడు అర్జునిని మహావన మహాసంగ్రామమున నష్టించి
 చూపుచి మానవుల అంగీకరింపజేసి తెలిపి, నుండి వెలుగుతున్నట్లు
 వివరణ చేయుచు శక్తి, ప్రతిభ, ప్రజ్ఞ, ధీమానుమున నున్న
 విద్యుదును, అంతరిక్ష మహావాహకములు అట్లు పనిచేయు ఇది
 దక్షిణగోళం అనియు, మహావాహకములు లేని కారణమున
 చక్రం కట్టించి పైకి వెలుగుతున్న, శక్తి, ప్రజ్ఞ, ధీమాను
 యుడుఉండును. అర్జునుని శక్తి, శక్తి అర్జునుని నష్టానికి
 రించి చూపుచి సమూహ విద్యార్థులనున కలగించి మహా
 సంగ్రామము ప్రభావాలనుగ నుండగలనన ప్రజ్ఞనుచే ఇది
 మనస్సును చూపుచి ప్రభావాన్ని విధానమున శక్తి మనస్సు
 విద్యార్థులను మహావాహకము లెందున అర్జునుడు మనస్సు
 మనస్సునుచే విజేతనులు, అనుమతమును అభివృద్ధి. పైకి
 కొని, పుట్టుక చేసే శక్తి అంతరు అర్జునుడు తెలిసియు, ప్రజ్ఞను
 కలవారనియు, మహావాహకములు అర్జునినకు కొనియు
 పైకి వెలుగుతున్న, శక్తి, ప్రజ్ఞ, ధీమాను మనస్సు అర్జునుడు
 సంగ్రామమును ప్రతిపాదించి చూపుచి ప్రజ్ఞ, ధీమాను
 పొలిచి మనస్సును గలవారు కొనియు మనస్సును చివరికి
 నందు అర్జునుడు చూచి అపరిచి చేయును అతనిచే గాని,
 సమమనన కలగించి అర్జునుడు, ప్రభావాన్ని విధానమును
 సమమనన చూచి చూచును ఇది శక్తి

కానీ వీరి వాదములోని లోపములను గుర్తించ వలెను
ఈ వాదమును పరిష్కరించువారు సంఘములో పరిపాలించుటకు

[illegible]

భగిగానా నాటి, రతన, ముత్యములు గలవనైన వాని
 జన్మ అర్హమున వర్షయును నున్నను పాపభరితకరే వేదాధ్యక్షు
 ప్రభువే వీరికి వేద విధియు వారి నున్నది. అందుచేత నా, వారు
 అదంతి స్వప్రార్థనా చేయును. "నీమోక్షానిలం క'మలం
 తవ్యమిదే మహాతాపం నాశాన్త్యంనమః" అ'నమితి నీటిలో
 గమనం చేసి వర్షపాచారి ప్రభువనియు, "నీమోక్షానిలం
 తవ్యమిదే మహాతాపం నాశాన్త్యంనమః" ప్రభువనియు కల
 పామయి నెవ్వరికీ అభిప్రాయమున నాశాన్త్యంనమః వర్షధివేయ
 చేతలేదా మేలకాదు మహాపాప తాపభరితకరములగు ముక్తియు
 వారు చేసియున్నందున మోక్షానిలం మహాతాపం

రాజ్య పరిపాలనను ప్రతి ఒక్కరినూ బాగా తెలుసు పోయి వస్తున్న కాలమునుకై ఉద్దేశించబడిన వని ఆధునానులు అభిప్రాయపడ్డారు. ఉద్దేశించబడినది కాదు ప్రజల అనుభవములు, అభిప్రాయము ప్రకటించారే ఈమని చక్కగా చేయగల వారు గురించి నీటిని తాగినా పంటను ప్రజలు ఎన్నడూ పోయినారు, అది వారు అనుకున్నది.

చేర్చుచుకొని, అదంతో బంటులములు చేరి వివరించుచు వనము లన్నియు చేరివెడిన విష్ణుకు, రాజుగ్గ రక్షకులై వేదశేలు వంశ్యుని పంతులతో వగల వివాహములకు జన పరచాచుచు తగలినట్టి స్థిరనివాస చేర్చుకను కొనెను పురచాచి యగు మనుజుడు పొందుకొనియ, వగలచాచి కాగిరిని దనియు ప్రసిద్ధి చెందెను ప్రతి వ్యక్తియు స్వప్రయయమున స్వాస్థ్యరకం ద్రమము పొందిననుకొన్నను, సామాజికముగ కొంత క్యాగ మొనర్చినగాని, తాను నేనియ గ్రామమో, నగరమో పరిశుద్ధవగ నుండకాలదు సామరాయకము అందు రాలోగ్యముతులై మనుగడ పొగింపవలె ననిన, ప్రతి వ్యక్తియు, పక్షి క్తి ననుసరించి అందరకొరకై తేయనిగిన విధులు చేర్చు గలవు అట్లు అగగవిచారు పాప్రాచుర్య, ఇవనక విద్యుతక వ్యాధులు, పరమాను సామరాయక మందములు చేకము చెల్లెడు తలయె ప్రియ

సాంప్రాచిక వ్యాధులకు బుతు వివర్యయము మరయొక కారణము శీతాకాలములో ఎండలు ప్రజలు, వానకాల ములో వర్షపు గల్లులు బుతువివర్యయ మునందును బుతుచేత్ర విష్ణు వివర్యయము నందరిందులకై, ఒక పక్షికి అవధి తిరుచి చేపొగిరి కాచుచుకై తట్టుకొనకాలక, రోగములు జనించి, విగ్రహం బుతు ముందు చేర్చి, నలునెలల నిందులకై నహివము సాంప్రాచిక వ్యాధులు పొందుచు గలవు ఇంతకాక, వర్షపుచే నీటి వరులు తెడి ముతక నీరు వ్యానించి పరివరములు దుగ్గంద పూరితము లగును ఇందుచే సాంప్రాచియ, అవనక విగ్రహక వ్యాధులు పూచును వ్యానించ గలవు నేటి కాలు కాంగుల ప్రవాగముచే బుతువివర్యయమానయు, అవను విగ్రహక వ్యాధులును, క్రిమిపరితమును కలుగుట కవకా ముండవచ్చును

గ్రామమున బుత్తర కిష్క-వతే మునివిగ్రహ, ఉపావ క్రియలు గానిన వలయును ఉత్తరకిష్క-వాయువు తిరిగి నగరముపై ప్రసరించునై రోపియగాని, ప్రాచివాయువును నశించ చేయదు అందుచే మునివిగ్రహమునకు, శవనపానమున బుతు ఉత్తరకిష్క పిత్తేయం బయె క్రిమి ఎంతోవచ్చును, గ్రామ పారిశుద్ధ్యముగల కలయించి (పీడితో గలవెడిన పీడి) చల్లిండుట యొక పంప్రదాయమై యున్నది ఇట్టి కలయించి వేటి డాలో, ఫిల్ట్రే మున్నగు వాటికంటె మిచ్చయచి తెలిసికొన వలయును అపు వేదతో చేడియను గలదు చాచిచే

వర్ష క్రియలు నలవగలవు అట్టి గోమయము కలిపిన కల యందు చల్లివచో, క్రిమిలు త్వము బాగలవు ఇట్లును అలికించిన యెడల సాంప్రాచిక వ్యాధులు తొలగెదవు మిస్సెరి గాటుగల మున్నునతో ముగ్గులు చెట్టులచే గాని యందులి సూక్ష్మ క్రిమిలు సరియందు కాక, దుష్టవాయువు వంగిరి పులుపు దినుము ఎలిచి ఎరిపి పొందుటకు సాయ ఎదును మిరియ సాంప్రాచిక, గుగ్గిలము ముగ్గుగు దూష ములు చేయించినతో క్రిమివనకమునకు తోడ్పడును ఎన్నియు, వుచ్చు కలిపిన వనితము తీరక, దుష్టవాయులను (దుష్టవాయులను) వారిచి, వాయు వంశ్యమునకు తోడ్పడును అట్లే ప్రాచివాయువు నొనలించు, ఎవరాయు వుల కాకలిచియే వేపాకుల తోరణములు ప్రయోజనకారకుల పచ్చిని కంగు చేత్ర వ్యాధులను, వర్షవ్యాధులను పోగొట్టును గ్రామములలో అమ్మలకు పులములు, వాయుగారలు, తిను బండారములు చూపితములు కానిందు తగు చట్టములను అమలుచే దుంచుట యుక్తము అట్లే రాకేర్చుట, ఎవరాయ ములు కలమితములు గానిందుచుట్టు రక్షించుకొనుట పాడి దుష్ట అపావము చేసిన పశువులపై కీరములు రోగికారణము లగును దూషిత అమలుచే నుడక చెట్లెడిన వృక్షములనుండి రోగములు నుగ్రహించు అవకాశము గలదు

అవ పర విద్యుత-సాంప్రాచిక వ్యాధులు దీనిమున చెల చేసినప్పుడు చేకమును విష్ణు మొనకుట్టై తొల్లి విద్యులించి జడిన "మందునికల్లును" జడి కలదు ముగ్రహిచ్చున పుగిరాని కల్లులను సోక విధముల ఎంగనకై కలిగెనుతో కల్లును మానక, కారక వరిరామములు నహిత మిట్టి కల్లుముల వలననే కల్లును బుతు చిచ్చునవి వ్యాధులు చేత్ర క్రియ కల్లుములను వేరు పరచును పీడిని వ్యాధులను ' ప్రదేశములందు వేరు పరచును పీడిని వ్యాధులను ' గ్రామములారము చేయ వలచుట తలచి ఇట్టి కల్లుములచే మాన్యుక్రిమిల యుక్తిక్రియ, వ్యాధియు లెగదను కాని అయిచ్చుచే ప్రోత్సహముల దుందులి వ్యవధులచే క్రిమి, కీలు, విరోధి క్రిమిలందులయు, వ్యాధియు కల్గిన చేకను పీచారహితమై, పీచారయ ముగుటయందగగలదు కొన్ని క్రిమివనకముల మూలకం బారము లొరపు, వానిని ప్రవ పరార్థములతో కలిపి, వాటితో తోరణములు ముంచి, గ్రామ పుష్కలం గట్టించినను, వకాశముల వందు వడిచి యెగున వేసినను, దుందులి వృక్షము వ్యాధివనకవరదను,

దృశ్యాదులనుండి చేరు వాయువు శీతవంశవర్తకును, శీతవా
యలు స్పృశించు మేగరము, క్రిమీలకాచులేకాక, ప్రవంధము
లగు నీర్వాదులు పహత మృచ్ఛికేకమును వర్తి పారదోగలవు

చెనకపెట్టెలను, బుద్ధిప్రసాదమువలనను వంశధర్మము కలదు
అందుకే కాగోలు వందకులు కుంధలభూమిలై మెలగుదురు
అనుచులు పెట్టెలు ధరించుటచే, సిద్ధాంతానుసారము లొటన
వ్రేలి కావలి వ్రేలువదలు, వ్రేలి యంతములను వంశధ
ముండుటచే బుతుప్రవర్తనము చక్కలదును అందుకే పురు
షులకు, అంబువృద్ధి వసునవృద్ధులు కొటనవేలు ప్రకృత్యేలువతు
గుచ్చును ధరించ వేయుదురు అంతప్రవృద్ధి అంతట నర్భృశ్య
మగును అనుచులు ఏలల ధరించువృద్ధులు పోకముడి చేసి
కొన్నిచో, గర్భాశయ క్రంతము రాజోమను అడ్డాణము
ధరించుట వలనగూడ గర్భాశయ క్రంతము కాదు అవు
ముడి చేసికొనుటచే శరీరములోని దిదృక్పశ్యులును పరిహ
రిత అవచ్చి వంశవృద్ధులనుతో నెంత కట్టుటవలె, మానవ
శరీరమందిరి దిదృక్పశ్యులై నిలుపుల కాగలదు అమావాస్య,
పూర్ణిమ మొదలగు వర్తతలనువలతో కొన్ని రోగములు -
ముఖ్యముగా మానవక వ్యాధులు - ప్రతోపించుట మాన
చున్నామను అశాదు భూమికే చంద్రునినుండి రాగిన కొం
దితై లోహించుటచే, ఇట్టి వ్యాపారము లరగుచున్నది
అందుచే మత పూర్వక విద్యుత్తరములను అధ్యయన విస
ములుగా ప్రకటించిరి ఏకాదశిగా భువనవించుట యొక
అచారమై యున్నది ఇట్లు నడుచుదు రోజులలో వాక్యలో
అవసరించుటచే రోగములు ప్రబలవు

అర్భుప్రాచు మగవట్టి, ప్రావర్తకే ప్రాప్తించాయక
మైకట్టి గ్రామ మెట్లుండ వలయునో ఇచ్చట తెలిపిందము
గ్రామములు చతురస్ర మండలముగ గాని, దీర్ఘ చతురస్ర
మండలముగ గాని నిర్మిత అడవలయును పై న చేర్చిని
నట్లు, ఉత్తరదిశను మలయద్వారములై కావ్యప్రదేశముగా
విదువ వలయును అట్లే ఉత్తరదిశయందే శృంగారవాటికొరను
కొంతమేర వరల వలయును ఏలయన దక్షిణానలయ
పురములోనికే వ్రాతెలిపినందు కాని ఉత్తరపు గానీ నగరము
లోనికే వ్రాతెలిపి నులయనియును కలువనము చేయి
దుర్గంధమును రవ్యులను గొనిపోవున గ్రామములకు దక్షిణ
దిక్కున గల ఎమునోళదిశను లగు, దుర్వచంద్రాదికములగు
వదిలవలెనోమ, ప్రాచిణ్యము వందలములగు వింశామల

కాని వృక్షములతోను, శ్రేష్ఠములగు వదివ వృక్షములతోను
గ్రామాలోగ్యమువై ఒక ఎవచాటికను ప్రతి గ్రామముగ
నిర్మించుటయు, అయ్యది గ్రామాధికారుల యుత్సాహో
నించుటయు యుక్తము ఆ ఎవచాటికలను గ్రామముల
ఎమునోమలకును, వనభోజనారులకును తగు వాగ్యము
లతో కొంత జలము చేర్చుట చేయుట యుచితము అను
కాక మున్నచో, పుంజనుల వ్యాధియాదులగు, ఎగు వన త
లేర్చుట చేయవలెను

పీఠులు దక్షిణమునుండి ఉత్తరమునును, దిగ్బాహుండి
వెడమరకును కాలుటలకే యుచితవలెను. వాల్మీకిగారు,
తేజ వాల్మీకిగారు గలయుండేట మండలములు నిర్మించి,
కాటి చుట్టును చెట్లు వాటి, అచ్చట పెట్టెలు చేరి ప్రసంగించు
టలై తగు చావకు లేర్పాటుచేయుట మంచి పీఠులను
నటువిట కానుగ, మ, అశోక ముట్టును చెట్లు వాటుట
యును యుక్తము ప్రతిచో ఇంటిముందు కొంతమేర పెదరి,
అరోగ్యదాయకములగు గౌరవ లులకా గుల్మారులను
వాటుట కష్టమైనను అందు అవసరము కలయెడ అట్టి,
ప్రస్తుతంలో నింకొంటుంటున్న ప్రయోజనములను విశేషించి
సేనులకే నిర్మింపక, భవనము లుండి, ప్రవాహములనును,
నవ్వులమును గొనిపోవు గూలకాలు లుండవలెను అవి
ఉత్తర దిక్కునకో, మూర్ధుదిక్కునకో వలెనవి అడవలయును
గ్రామములో మంచినీటి వనం అభ్యవసాగించి, ఎల కాలు
వలు మున్నగుచాల నీటితో గాని, పయిమన గల వాగుల
నీటితో గాని, తేలయు వర్షజలముగో గాని, నీటి ఒక
మంచినీటి చెరువును నిర్మింపవలెను అట్టి చెరువు గ్రామము
నగు పరిమర దిక్కున నుండుట మంచి పరియత, మన
సిద్ధాంతము ప్రకారము ప్రాకారయుత్త అనారోగ్యరము
మూర్ధుదిక్కున పెదల టూర్పుదిక్కున నుండుంచున గదా!
ఉదయమునుండి మార్గలగములకే వా వైచలము అల
కాచుముల మూర్ధు దిశనుండి వీరు వాయువులతో విశే
తములగుటచే, శ్రేష్ఠతత్వము గలకాటి, అలలు, చిగ్గు
మున్నగు శ్లేష్మవ్యాధులను ప్రోత్సహించును అందుచేత వే
ప్రకాశ్యాయువును వ్యాపారయోగి వ్యాధులు గలవారు విస
ర్జిత వలయును ప్రతి ఇంట మొదల పెర దోక టుండవలెను
పెరటిలో కొన్ని ఫలవృక్షములు, మమలరపిమె లగు లకారాల్మ
దులు పహత ముంబొన వలెను దొడ్డియందే చూచిరి

తప్పక విద్వంస పరిణామము కావించుచు తోడిన నీచ వృద్ధ కాదుడ యెట్లు కుమరార్థమునకును చేయవలెను ఇతను నీచు నీచున యున్నచో, ఆ నీచిని పీల్చుకొన నగవ యనలే న్నట్లుగానెను, చాలిశం వృక్షములను, కూరగాయలను పెంచ వలెను చెట్లనుండి చాలిత అపవిత్రుడు కొద్దియందు నుండును ప్రవృత్తియై, కాల్పయోగము, మొక్కలకు ఎరువగునట్లు ఎరుపా యము కల్పించవలెను

పెద్దతలో ప్రతి టటులంబునవలెను ఆక సెట్టెట్ పాయి థాను కొద్దిని విద్వంసచేయుట అవసరము అట్లు కానిచో, మరుగు కొద్ది యందుకు ప్రయోగమున రెండు అపవిత్రము కానిది కుళితవలెను విప్పితి అంశము మువ్వక మలమును, చెండుకుప్పలను పొలములును ప్రతి, పొంగులయలను, వంటలకు ఎరువుగా మనయోగించుట యుక్తివలె

గ్రామమునకు పడమర విద్వంస గల చెరువు వలెనయితో చూపున కల్పములముగా కేవలములు, పుష్పములు విద్వంసజడ వలెను దిశిదివిప్పిని ఉత్తరభాగములముగా కచ్చ కొట్టకులు, గ్రామక చేరిన, విద్యాభియములు, ఆల వలలములు ఏర్పాటు కావలయును గ్రామ అపవిత్ర ముష్టిగా రాకు లందు తెలుగువగు దిద్వంసములు లేక కారదీపకలను, పీఠల దొడ వనవలెనీ అచ్చటవలె పాదుకొలువ వలెను గ్రామ మధ్యమున గ్రంథాలయము, పమాణిక మందిరము నిర్మించు కొనిన, గ్రామపురోధివృద్ధికి దోహద మొసగును గ్రామమునకు చూపున వక్షరల యలగడులు, కూరగాయల దుకాణములు మువ్వగునవి యుండువలెను పడమట పండిత స్థానములు, విద్యాభియల కనవలెను ఉండుట మండిత ఉత్తర దిక్కున చేతేశకాలల గృహములు, లంఘకాలల, చర్మకాలల గృహ ములు, ఇటుల నేర్పాటు చేయవలె స్థానములు విద్వంస జడపరిణామము దుర్గంధము, భూమము ఉత్తరములకు వలెను చుటయే ఇంతటి భావము అందుచే ఆరోగ్యమునకు దోహ దము చేకూరును

పెంజ తోల, ముఖ్యముగా పాయకాళియన అర్చి స్థానములయందు పాక్షికాదీ దొంగలు, గుగ్గిలెరు భూమములు చేయవలయును ఇట్లు చేయుటచే దోమలు మువ్వగు మూత్య పీఠాలవలె, మినుకలను మువ్వగు టీగముల వలెన కాద విచారణ యగును మూత్యముగా సంతాని మొదలగు పండుగలయందు ప్రతి స్థానమునకు పండుగమున కొకసారి

యైనను మువ్వము కొట్టించ వలయును ఇందువలెన పాంక్రా పిక వ్యాధులు దప్పకలెను తొలగిను అట్లే, పండుగ దినము లందు ప్రతి స్థానమునకు కొరతములు కట్టినచో, దుర్వాధులు పులు లొలిగి, స్థానములు ప్రాణకాయా భారితము లగును

ప్రాణికాలమున గ్రామములో రైతులు, పాద్యులయిన వలు, శ్రవణంకి రైతులు చెలవెం, ప్రజల మానసిక వర్ధిలక విచ్చారి, ఉర్వాహారీ యేర్పడును అట్టి గీటులు విన్నవారి ఆనందిము కల్గుటయే కాక, ఆనందముల సంపద నముచే రైతులగ్రామము వృద్ధియై, పవర్గురి, బిగిగ్రామ మొక అంపు

డి ౧౦

ప్రజారోగ్యము (అంగ్ల వై ద్యము సవనరీతిని)

ప్రజారోగ్య రక్షణమునాల్గు రీతులుగా విలంబజడ ఎరువులు (1) వీవప్రమాదవిద్వంస (2) వ్యాధినిరోధము (3) నిరూపన - చికిత్స (4) విశిష్టాంగులు, దీర్ఘ వ్యాధి నీడములు పునరావాసము ప్రవేశ ఆరోగ్యవృద్ధి, ఆరో గ్యము, ప్రతి ఉప్పురి పాద్యులు గుంధినిది ప్రభుత్వములు, సమాజములు పంతులీత చర్మల రాగరా ప్రజారోగ్యమును, పాద్యులకు, నీటికై ఆరోగ్య విక్షాన ప్రచారము కావలయును, ప్రజారోగ్య రక్షణ వర్ధకవలంబి అంతర్భాగములు

కేవలార్థములచే నీటి అటులయే అపవిత్రము భూప్రకృతి యుగము అంతయై, వగవలెను పెరిగినకొలది, పాదుకల దినములయల కావలెనవలెను మండినీటి కుప్పక, ముద్దుని నీటి పారుల మరుగుదొడ్ల వలె ముప్పగునుచే వై ద్యకాల్ ములో ప్రజారోగ్యకాల మొకటి ఏర్పడుటకు కారకము లైవది. వైగా అంటువ్యాధులు మువ్వగుముగా గ్రామము లయి. అను, అపవిత్రము లయలయల పాక్షికము చేయుచు చెను కలగి కానిమిటి క్రమలను, మాఖ్యుర్నిమి అను స్థానము నీటి యందును, పాశాపంబును వలెనును చూగగల్గిన లూయి పాక్షిగు, రాఖ్యుకాల్ మొదలగు సుప్రసిద్ధ కృత్తరేత్రుల దొగములకు క్రిములు కారణభావములచే నిరూపించుచు దయ్యము, అమ్మవారు, గాతి ముప్పగు మూడవద్దకము లను గొప్పతిపేట్టుగా మహాహారి వైద్యులు రూపొంది, జంబు లను అందులకు సుంపులకై పాయపడినె (ఉరా కారక రేకములో కలరా, స్థిగు, పుటాది ప్రముఖములైన అంటువ్యాధులు).

గత శతాబ్దిలో వైద్యమునుండి ప్రత్యేకించబడిన ప్రజా
రోగ్యశాస్త్రము లభిపడి, ఈ రెండు శతాబ్దాలలో సువేలయుము
గాంచినది క్రమముగా మాతా శిశురక్షణము, పోషణము,
పాఠశాలలలోని ఆరోగ్య ప్రణాళికలు, వనరసంబంధ పారి
శుద్ధివనం, ఆరోగ్యశిల్ప మున్నగు పరిష్కార శాస్త్రపత్రములు
పెరిగినవి ఇట్లు సేరిగిన ఉపకారముల వైద్య రూపమునే మార్చి
బేసింది ఈ కాలములోనే వైద్యమును వింశతీయ శోధనము
నుండి విముక్తి చేసి పరిశ్రమ కారణము తోడ్పాటున గొంతు
టతో వైద్యవృత్తి ఇతరీకముగా వ్యాప్తి చెందినది

వ్యాధి సహజ దరిత్ర వైద్య వశీకరణములు వ్యాధి
గ్రస్తవీరిలో వ్యాధి పోటటుట వలందును, అనంతరము కల్గిన
మూలమును పరిశీలించి, వ్యాధి ఎలా చరిత్రను నిర్మించినదో,
వ్యాధి అనీకముగా పంక్తిమించదు అట్లే అది అనీకము
ముగా అదృశ్యము కాదు వ్యాధి సోమరశతో కొందరు
వ్యాధిని తోలోపలనే అధిచేయ కల్గి యుండును వ్యాధి
కుడిన తరువాత గూడ, మలమూత్రములలో క్రిములను
కొందరు పరబుడును అట్టి రోగియుండు రోగులు క్రిములను
అగుదురు ఈ క్రిముల వ్యాధిని పాంశ్రామిక వ్యాధులు
యూములలో వ్యాప్తి చెందును

విచారణ స్థానము వ్యాధిగ్రస్తుని చేయవలసిన సేవతోని
దీనివ్యాధి విచారణ శాస్త్రములు ఈ దిగువ చూపబడినవి -

వ్యాధి స్థానము	దీనిని	నివారణము
1 ఆరోగ్యము చెలల పూర్వము, వ్యాధి ముందు గత	ఆరోగ్యనిర్మాణము గతము	ఆరోగ్యనిర్మాణము గతము
2 వ్యాధి అంకురించిన వనం	దీనిని మొదలగు పాదసములు	దీనిని మొదలగు పాదసములు
3 రోగి లక్షణముల ప్రారంభము	అకాలములో అకాలములో రోగులై వెరబుట, పక్షి చికిత్స	అకాలములో అకాలములో రోగులై వెరబుట, పక్షి చికిత్స
4 రోగిము ముడిచిన వనం	చికిత్స లే మరణము	చికిత్స లే మరణము

రోగిగ పీడినవై.

వేదముననుగు

అవతరమునై
రశతో - వ్యాధి
వివృణులు
శాస్త్రముగా
వివృణులు

ఈటి, రెండు రోగి వ్యాధి విచారణము క్రింది
రూపము, మూడు రూపము స్థానముల క్రింది
విచారణ, అయిన స్థాన స్థాన విచారణ విచారణ
చేయుట చున్నది

ప్రజాలోగ్యము, అపాంగము ప్రాథమిక ఆరోగ్య
శాస్త్రములు, ఇతర ఆరోగ్య శాస్త్రముల విచారణ విచారణ
విచారణము విచారణమును మున్నది ఇప్పుడే వ్యాధి విచారణ
చరిత్ర ననుసరించి ఆరోగ్య ప్రణాళికలు నిర్వహించ బడును

- (1) అనం, మరల తరల ఆరోగ్య విచారణము చేరల
- (2) ఆరోగ్య ప్రణాళిక, తోడ
- (3) విచారణము పారిశుద్ధ్యము
- (4) అంటురోగముల, పాంశ్రామిక వ్యాధుల నిరోధము
- (5) మాతా శిశు రక్షణము, పోషణము
- (6) విచారణ విచారణము
- (7) పారిశుద్ధ్య ఆరోగ్య ప్రణాళికలు
- (8) వైద్య చికిత్స

విచారణము మాత్రమే అనుభవం దుండుటచే తెలిగిన
అంకురిత వనముల మాత్ర ఆరువతోబిగిచ్చి అనవ విచారణము
అందు వ్యాధ్యముల తగ్గవలకు ఎలాకా చెరుగులం తీచి
రూపము రూపము

- వ్యాధిలకు గల ప్రధాన కారణములు
- (1) కాత మూత్రాలను సుండి శిశిరాలను వ్యాధి
గుణముల పంక్తిమంచు
 - (2) గాయములు, చెల్లులు
 - (3) రోగములలోని తోషణములు, విచారణము
 - (4) అంటువ్యాధులు, పాంశ్రామిక వ్యాధులు
 - (5) క్షయరశమి కల్గియు అంకురితము - వ్యాధ్యులు
గుంజెల్లు వస్తూ
 - (6) దీనిని, మానసిక వ్యాధులు
మొదటి రెండు కారణములను విచారణముల సుఖము



ఓరుగల్లు కోటయందలి ప్రభావద్రుది శివస్తు - శిరీః వింశతము

పెట్టెను. ఈతని పై వర్ణము చాల శక్తిమంతమైనది. ఇందు కోమిటి బలం కాదున్నట్లు అందరి అంగభాగాలపై న అల్లి కులు, అనుభావము వీరికి వసోయలుగా నుండిరి.

ప్రభావపురుషుని రాజ్యాంగం కాంక్షన అల్లావుద్దీను అట్టి దీర్ఘ మల్లామగా నుండెను (1200-1210). ఈ మల్లాను తెలంగాణముపై ఎవరిని పోరులు రంధయోత్రలు చేపట్టు తెలియు చున్నది మొదటి ఏడు రంధయోత్రము నిర్వహించు పై వది ఎవరిచేసినది అంద్రకేశాధీశుడగు ప్రభావపురుషుడే మహారాజు ఓడిపోవుటయు, తురుష్కులకు బంధి యగుటయు, సంభవించినది ఈ యుద్ధము లన్నిటిని ఇంతటి వైరవ్యవహారముగా గొనుకొనుటయు, రంధయోత్రము శ్రద్ధాకోట్టుటయు చూడగా, ప్రభావపురుషుడే మొదటి పట్టుకొనెను పై వర్ణమును కూర్చి వర్ణవర్ణింపెనని పుస్తకమగును.

ప్రభావపురుషుగా అల్లావుద్దీను తెలంగాణముపై 1200 ను న రంధయోత్ర చేసెను దీనికి రెండు ముఖ్యకారణములు కావనగును మొదటమై న అంద్రకేశమును కోల్పోకొట్టుట యొకటి, రాజ్య విస్తరణకాంక్ష రెండవది ఇది కాక అల్లావుద్దీనును భవమాతవర్ణముగా నుండెను దీక్షిత ప్రాంతముల నుండి వచ్చి వధువునై మంగళమును రాజ్యభక్తిగా వాదించునది ఎదుర్కొనుటకు ఆతనికి కావలసి వంత భవవంద లేకుండెను అందుచే మఱి ఒక ముఖ్యకారణమున ఓటుగొనిన రంధయోత్ర చేయుటకు పై వర్ణమును పంపించెను ఈ పై వర్ణము తెలంగాణమున కాళక్తియ రాజుగారిలో నెదుర్కొనెను ప్రభావపురుషుని యాస్థానమున ఉన్నదొక్కొక్కమున నుండినవాడగు పోట్లగంటి మైత్రీ యను వాతడు కలెందగర ప్రాంతమునందలి ఉప్పురపల్లి ఓటమున యననంల పై వర్ణముతో నెదుర్కొని చానిది పూర్వంబు గానించెను ఇట్లు కృష్ణా శంఖమైన మల్లాను పై వర్ణము తిరిగి ధీల్లి ముఖముగా పోయి యెను.

తురుష్కులకు కలిగిన ఈ విరాళమువలన అల్లావుద్దీను అట్టి ముఖ్యాధిపతిని పొందలేదు మంగళంబును బియ్యంబు, రాజ్యభక్తి పూర్వమునకు, చేపగిరియందును తన యధికారముగలను ముప్రతిష్ఠితము చేసిన తరువాత రక్షణ దిగి యందున్న తెలంగాణముపై మల్లాను దృష్టి పోలించెను ఈ పునరుద్ధారణ అవసరముగా పై వర్ణమునకు మఱి వాయవ్య కాపుర అను వానిని బంధించినది తెలంగాణముపై రంధ

యోత్ర చేయుచెను ఈ రంధయోత్రము రెండు ముఖ్య కారణములు కలిసియు చున్నవి తనవలెనుమారు కలిగిన మహారాజునకు ప్రతికారమును చేయుట యొకటి తన శక్తిపై న గుణరాము పంపానాధీశుడు కాయకద్దరినీ ప్రతాప పురుషుడు అగ్రయమిచ్చుటచే ఆతనిపై మల్లానుకు కలిగిన అగ్రహము రెండవది.

తురుష్కు పై వర్ణముతో ఎలిక్ నాదల్ ఈ యుద్ధము 1200 నాడు కాళక్తియ రాజుగారి వద్ద మునుగల అనుమతిని తెచ్చెను అనుమతిని దగ్గరము వాక్రమించి ఆతడు కలెందగర కాళక్తి రక్షణ కల్పించుకొని ప్రభావ పురుషునిగల పై వర్ణము (9,00,000) భావములు, 20,000 అశ్వములు, 100 గజారోహణము) ఓటుగంటి దగ్గరమును, చూచునై యుండగా వాద్యమును తురుష్కు పై వర్ణము ముట్టించెను అనన్తర వాక్రమముతో తెలుగు పిరులు తురుష్కు పై వర్ణము తెలిపించి ఇంకొక యెదురు దినమునందగు కొల ముఖ్యముల ఎవరైనా కాళక్తియ పై వర్ణములు రాజుగారిలోనికి వెదకెను అనను ప్రభావపురుషుని తురుష్కుల యాధిపత్యమును దీక్షించినతేదు మఱి రాజులు రాజుగారిను ముట్టించి యుండెను కోట్లయందు గ్రామప్రాంతముల నున్న అంద్రకేశాధిపతి అతడు కొన్ని వార్షములు అధికారములను దీక్షించి ఓటుగంటి వధువునున్న సీతాంబుల గారి వర్ణమును తెలుగువారు పూర్తిగా దగ్ధముగా నాగించిరి.

అంద్రకేశమును చెంది గ్రామప్రాంతము ఓటుగంటి మఱి తురుష్కుల యెదురును పంపించు చుండెను ఇది ఇట్లుండగా, రాజుగారిలోని వర్ణము వివరించుచు యుండెను పై వర్ణము రానిచే ఆతని కారణము గురికావలసి పుస్తకమున ప్రభావపురుషులకు కలిగిన యధికారముని కొనించెను మఱి కాపురతో వంధి రాయకారము నది పను ఎలిక్ మఱి అంగీకరించెను కాని వివరముగా ప్రభావపురుషుని యధిపత్యమునందున్న భవము నంతయు ఆతడు పురకరముగా ప్రతి పంత్రికముగ గ్రహమును చెల్లించినయందును, గల యధికారమును మల్లానును కానుకగా మంజూరణయినదియు, ప్రభావపురుషుని పోట్లగంటి పను అందుకల ముట్టించి ఈ విధముగా ముగించెడి.

ఈ సంగతిని విధముగా ప్రభావపురుషుడు ధీల్లి

గల్పమునః 3 వస్తువు చెల్లించుటయు, గణయూర్ధ్వమును పంపించుటయు సౌకర్యముగా జరిపించు చుండెను అపారీ ధోక్షుండువైతి, వెలిగిండ్లు యను కాళతీయ పీఠులు దీర్ఘ సల్మాను కొలుపుతో అర్థ విశాల్ ప్రదర్శనముచేసి యాళవి యథవంతులను పొందిరి మల్లాను తెలుగు పీఠుల శిక్షవి ప్రశంసించుటయే కాక ప్రకాశకుడువైతి గౌరవ భావమును విహించెను

యద్యులు బాధి శతముగా కాళతీయ సామ్రాజ్య ముతో కొన్ని విధముల పరిష్కృతు చేర్పడెను పామరలుగా నన్ను కాంచుటలు తెలుగుకాటు చేసిరి తెలుగుకొక పాటు వై న రంగుకావుడు వెల్లువనగ పాల్గొనగల్గెము ప్రజలను కొనెను మనుష్యులనుండి కొద్ది యవకాశము అందిన వెంటనే ప్రకాశకుడువారు వారి నలయట ప్రయత్నించెను కాంచు వశమునకు చెందిన మర్రి జేవుని ఎవరాలెను గిండికొటను పార్వతీయము గానియెనొనెను గొంతయరెడ్డి యను వానికి గిండికొట కధిపతిగా నియమించి, వెల్లువల లోతుల నలయ ప్రయత్నమును మందెను ఆ పనులనులు అనగా ద్రీ 4 1811 న 1801 ముఖే నాయక్ కాంత పాండ్య తోమునై, రండెత్తి, తోమును కొల్లగొట్టి, హస్తగతమైన దనకుల దీర్ఘ పెడలితోయెను అభ్యాప్తమై పిడిగరేముర నన యాచింత్యమును ప్లాటించుటగి మంచి యదగని గ్రహించెను కాని హుస్సారాప్రమును పరిశ్రమలు విడుదలించుట ముఖే నాయక్ తో నేన నరతో ఎంచినవలసి వచ్చెను అందుకొ కొద్ది వై న్యమును పాండ్యతోమరకు ఎంచించుచు ప్రకాశకుడువారు వై న్యమును బాధి నశించెను ప్రకాశకుడువారు మల్లానుతో విహారించుటకు అంకితమిచ్చెను దీని నిలు అతనికి రెండు ప్రయోజనములు వినిపించుచు వెల్లువలను సలకటముగా అయించుట యొకటి, తమలొక్కలు కొల్పోయిన కాంతీపురమును గ్రహించి పాండ్యలకు ప్రతి భావము చేయుట రెండవది అందుచే ముప్పది వాయవసరి కాయకత్తమున నేను మూడు క్రమముల వెల్లువలు అయిం చుటనను, మందర పాండ్యునితో రాక్షసువేషములను, పంపించెను ఈ రంధయోగ్రో సల్మాను వై న్యములున్నను, భారవలంబులు కాళతీయ వై న్యము వహించనలసి వచ్చెను దీనితో వెల్లువల విధములైన ముప్పది వాయవసరిభాగా గా నియమించు దెయ్యను ఈ మందర్శనముననే ముప్పది వాయవసరి

విహారును, కొన్ని బుద్ధులు వలసిన జగ్గలూరి గుండు టయూ, కాంతి వారమును గ్రాంధములు అధిపతి

కాళతీయులు కాంతి పట్టణమును గ్రహించెను. పాండ్యులు తిరిగి ఎంతయును తెచ్చితిని పినియవారు, తోతై, వై న్యములను, బాంబుతో కాళతీయులు పాండ్యులకు కాంతివై న్యములను తెచ్చింపజేసి 4 వయవసరి వై న్యముగా ప్రకాశకుడు వై న్యములగా ఎరు, క్షి పాండ్యులకు యుద్ధము చేసెను శీతల ఎంకాగను, జోము అయి, తోపు భావములను పాండ్య గణము, నులు దీకాంశచుంచెను తేల్చి, బిడిచాపిడు, రెడ్డి పీఠులు కామ, లను తెల్లగాములుతో చురొప్పిని ప్రా ముద్రాని ప్రశంసలను పొందిరి పాండ్యులు నాయకుని చిక్కిరియి ప్రకాశకుడు మానెను నుచానిది కాంప వంధిలాగ కాగిగా నియమించి ఎని చాంతాని, అది జోయెను

కాంతి యుద్ధమున ప్రకాశకుడు విమగ్నవై యుద్ధపుడు భాగవ రాజులని తేల్చి కాళతీయులుగా చాల మార్పులు జరిగెను ద్రీ 4 1118 1801 న అభ్యాప్తమై శ్రద్ధ మరణించెను ముఖే నాయక్ కాంత రాజ్యాధికార మును స్వీకరించెను కాని ముఖే కాంత వారకాంతానికి, అభ్యాప్తమై మూడువై న్యములతో మూడవకాంత పాండు కాళతీ పిండిన పరిష్కరించెను, నుచాం పా పిడి కాల్ప మును ముగించు గానియొకప్పుడెంటే, ముస్సారాప్రమును అయ్యెనదిని తెలుగుకాటు పలచుటకును, ప్రకాశకుడువారు మొదటి తిరిగి కంపమును చాల్చుటకును ఎనిమిదవై న్యమును పిడికాంతమయి పంపించెను ఖుమారాను అను నాట దీవై న్యముల వారణశ్రద్ధము పొందిన పిండితో వచ్చిన భామోగ్రో ప్రకాశకుడువారు దర్శించి, నియమించు అభ్యాధి తోములు, గణములు, దనము, కష్టముగా గ్రహించి తిరిగి శ్రద్ధతో పెడలితోయెను ఈ మందర్శనమున ప్రకాశకుడువారు కష్టమును చెల్లించుట కంకితమిచ్చెనగా, గౌరవ నిధులను అగిరిననియ, ప్రకాశకుడువారు వై న్యమును పంపించు దివసం కల్పాను అధికారము పంపించిరిననియు ఇకొక హానికరమైన ప్రాణియవారు యుద్ధములకు పలుకున్నను పట్టి సల్మాను తెలంగాణమునై తిరిగి తన యధికారమును ప్రకటించెనట అందు పొరను

ఖుమారాను పట్టి పెడలితోయిన తరువాత ప్రకాశ

శక్తివృత్తులను వశము చేయుటకు తురుములు నగరమును నగరమునకు నగరమునకు గాచించిరి

ప్రభావపుద్రుడు వశమైన తమ వాటి ఉత్పన్నమును అతనిని చాలకాలము ఈ ప్రాంతమున నుండనియలేదు అతడు ఓరు గంటలో నుండుట ప్రభా విష్ణు వస్తువలె కారణమగునను ప్రమాదమును కలగించి యాతనిని నశుటంబముగా ధీశ్రీ నగరమునకు పంపించెను విశ్వానర ప్రాత్రులైన ఇద్దరు సరచారులు భావరత్నానీ, భాగ్యవతి అనుచార లాతనిని రక్షణగా నుండిరి కాని, వారు ధీశ్రీ నగరమునకు లేరు లోనలనే ప్రభావపుద్రుడు మింగించెను ధీశ్రీ ప్రయాణ సందర్భమున కతిశయ ప్రభావపుద్రుని పురణమునకు పంపించిన వివరము లంతగా తెలియరాదు కాని నగరము నడివీరమున ప్రభావపుద్రుడు ఇష్టపూర్వకముగ చేపము చాళించెనని అతిశయి కావనము చెప్పుచున్నది ప్రభావపుద్రుడేపుడు స్వాధీనమున గల చక్రవర్తి బుడిగా తీసిచి అనుమ్యుల యధీనమును నుండుట కాతని కంగీకారముగ నుండదు అందుచే నాతడు అణవ్వరణమునకు పాల్పడెనన్నను లంకయున బలిలేదు, ప్రభావపుద్రుని పురణముతో విశాఖామ్రాజ్యమును స్థాపించి పాలించిన కాళియ వంశ మంతరించెను అందరేకము హందూ రాజుల యధీనము వారి తురుముల పాక్షిక ముచేయును

రాజ్య వ్యవస్థ తనకు పూర్వము నె కాళియ చక్ర వర్తిల వలెనే ప్రభావపుద్రుడు రాజ్యమున రక్షణ వ్యవస్థల చాల ప్రాధాన్యము నిచ్చెను ముఖ్యముగా అనుమ్యుల పంపియ్యాలవలెనే ఈయవరము మరింతయధికమయ్యెను దుర్గముల కీచాలకు రక్షణ వ్యవస్థయందు ప్రాముఖ్యము చాల కలదు ఈ దుర్గములు వాలుగుదినములుగా నుండెడివి (1) ౨౪ దుర్గములు, (2) 3౬ దుర్గములు, (3) ౭౨ దుర్గములు, (4) గిరిదుర్గములు ప్రభావపుద్రుడు ఇట్టి దుర్గము లన్నిటియందును రక్షణ నియమములకు బుద్ధిమంతైనను దుర్గములలో కొంతల ములు, గోపురములు నిర్మించెను వానిమ్యులు, యెగులు నిరంతర మీ దుర్గములకు రక్షించుటయందు నిమగ్నులై యుండిరి భాగ్యము, అయోధములు, మహాసాగ్రి నిలన చేయుట నాటి కాలానికి దుర్గములు విశాల మైరావములను కలిగి పై వ్యవస్థల రాకపోకల కమృతగా నుండెడివి ఉత్పన్న కలిగిన ముర్ఖములతో నాడు ప్రాధాన్యము పొందినది

ఓరుగల్లు, అనునకొండ, కిది, కొండు, గండకోట తెలంగాణ దుర్గములు

రాజ్యవ్యవస్థ సామాన్యముగా వాటి రాజమున పై విధ పరముగా నుండెడిది ప్రభావపుద్రుడు వన రాజ్యమును పరిపాలనా సౌకర్యమునకై విభాగములు చేసి ఆ విభాగముల కధీపతులుగా 'నాయకులను' నియమించెను ఈ నాయకులు పై వ్యవస్థను పంపించిన యధికారులే పరిపాలనకై కావలసిన వ్యయములకై ఈ నాయకులకు నాయక స్థలములు, నాయక స్థల వృత్తులు అను భూమిలను రాజు బహుళకరించు చుండెను ఈ నాయకర వ్యవస్థను తరువాతి చారకు వివరమునగర పాలకులను అనుసరించి ప్రభావపుద్రుడు రచించిన నీతిపరమును గ్రంథము పరిపాలనకు సంబంధించిన విశేషములను కొన్నిటిని పోషించుచున్నది సామంతులకు, రాజాధికారులకు గ్రామముల యధికారముల నప్పగించవలెననియు, వారు పరిపాలనను చక్కగా కొనసాగించుటయే కాక, రాజుగారికి అవసర పట్టి తలయందు పడచుచును చేయుటకై కొంత వైస్యమును నడుపూర్తి యుండవలయుననియు ఇందు చెప్పబడియున్నది ఇవిగాక గ్రామముల రాజుడి నుండి కొంత భాగము చక్రవర్తి రవాణామునకు పంపించవలసియుండును సామంతుల పై వ్యవస్థ కాక రాజు వ్యయముగా శక్తిమంతమైన పై వ్యవస్థను కలిగియుండవలెననుట నాటి రాజనీతిలో ముఖ్య విశేషము సామంతులు లిలనలకులై కేంద్రప్రభుత్వమును తిరస్కరింపనిది కాదోని వీరిలో పెక్కు మందికి స్థలముల మార్పు చేయుచుండిరి ప్రభావచక్రవర్తి నమనించి, ప్రభావపుద్రుడు తన రాజ్యమున నాగవ భాగమును నాయకుల కప్పగించి, పెక్కు దినుసుగురు నాయకులను నియమించెనని తెలియుచున్నది

పై విధ వ్యవస్థతో రక్ష, గణ, తురగ, సచామి లను చతురంగ విజములకు ప్రాముఖ్యమున్నను, కాళియ రాజాధికర రాజులవలెనే రక్షములను తమ పై వ్యవస్థను చేర్చుకొని నాన్వించు పనుకాళి వర్గముల నేమనచి, ప్రభావపుద్రుడు పై వ్యవస్థను మూల ఓటులను, ఇరుపేరేల అగ్నిలకు, వనంశ భవనములనున్నట్లు తెలియవచ్చును గణములను అగ్ని, వనంశముల నుండియు, కలిగి లేకము నుండియు సంచా దించుచుండిరి అశ్వములు సింహ పాకనీక కేరముల నుండియు దిగువన యగుచుండెను గణపాహులు, అగ్నిపాహులు,

సామాన్యముగా అధూరకముల కధిపతులుగా నుండిరి ప్రజాపదుడు పై న్యము రెండు విభాగములుగా మందెను రాజు పై న్యము మొదటిది బాదుకుల పై న్యము రెండవది సందాహితీ, పై న్యధిపతి యను పై న్యధిపతి శ్రీ పై న్య ముల నడిపించు చుండిరి రాజు పర్యవైచార్యముగా నుండెడివారు రాజు స్వయముగా కేవల నడిపించుటయు, యన్యము చేయుటయు కలదు రాజునకు అంగరక్షక రక్ష ముండెడిది యన్యమున కార్య రైర్యములను ప్రదర్శించిన వీరులకు రాజు పన్నుదాములతో బహుమానములు బహు నములు, గ్రామరాజములు చేయు చుండెడివారు

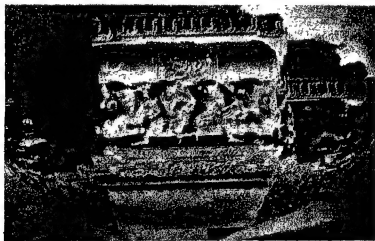
ఇతర హిందూ చక్రవర్తులవలెనే కాశీయ ప్రజాపదుడును విరలంజి ప్రభుత్వ రాజ్యమున వాణిజ్య పర్యాగి కాకముల కంత్ర వర్తకము భర్తపాలనము రాజానకు ముఖ్య భర్తముగా మండెడిది ఈ భర్తము నధికముండెడి వారిని ప్రజాపదుడు శిక్షించెడివారు 'రాజానీతి' యను గ్రంథమునందు రాజానకు కావలసిన యోగ్యతలను గూర్చి చెప్పబడి యున్నది రాజు పై న్యధిపతి పాలనమున కావలయును రాజానీతి, సామాన్యకలలందు విభజిత కలిగి యుండవలెను ప్రజలకు తండ్రవలెనగు రాజు కేవలమును, అధికారులను దయా గౌరవములతో చూడవలయును ప్రజాపదుడు దీయోగ్యతల వర్ణియు కలిగియుండె ననుటతో నందెహము లేదు రాజు లన ప్రజల కష్టవిఘ్నములను కనుగొనుటపై వారి కిచ్చుటకు భర్తను మొనంగెడివారు ఇకతొలు ఆతని సహా విశేషములు చెప్పబడి యున్నవి రాజు సభాధిపత్యము అంగరక్షాను మాత్రవేషము నిలబడియుండెడిది కవి గాయకులు దక్షిణ పార్శ్వమున నుండువారు నందు లావణి గుణగణముల క్రించుచు వాడువలయున వేరేయందు వారు అమాత్యులు, రాజాంధువులు, పవిత్రులు, అధికారులు నమరత స్థానములతో భగవంతునియందును రాజు నకు సహానా విధానమున అనేకములను సహాయము చేయుచుండెడివారు వీరు వాణిజ్య కార్యములందును, సమ కారిక పాఠశాలమునందును, మహాప్రభులు, ప్రధానులు, మ్రోగరులు, అమాత్యులు, ముఖ్యులు అని న్యవహరింపబడిరి వారి వీరు ఆచరించు క్రత్యకర్మ పద్ధతివే వివరములు తెలియ రావు సామాన్యముగా వీరు పై న్యధిపతి పాలనములకు ప్రావీణ్యతలే యని తిలచవచ్చుచున్నది

సామాన్య జీవితము కాశీయ వంశమునందలి ఇతర రాజులవలెనే, ప్రజాపదుడును, సామాన్య జీవితమున వెనుకాడనబడు రాజు నిజముననేని రాజ్యకాలమున కాంతి లేక మరుష్కలం దండయ్యారైలు బుగించుచే యుండి నను, సామాన్యనికామనున కాపరివృత్తి యీటలమును కలిగించి పన్ను కాన్సించు రాజకీయల సామాన్య జీవితమున కెండు భాగం అభివృద్ధి చెందినది ఒకటి సంస్కృతము, రెండవది తెలుగు మీసల సంస్కృతమును గూర్చి ఎవరికింతయు ప్రజాపదుడు మొదలగు కాశీయ వేదవేదాంతము, వారి పాఠములను, అనేక రాజకానినములను, ప్రాయుంచి యున్నాడు ఇందు నేలములు సంస్కృతమును సున్నున ఈ కాశీ వంశము రాజ్యముముగా చూచిన, ఇవి ప్రవృత్తి కాన్సించు అభివృద్ధి వారి వీరిరచయితలను గూర్చి మనకంటెగా తెలియదు వారి, ఈ కాశీములను చూచినప్పుడు అందరి ముందరమైన శ్రీతి, విచయ శైర్యమును మనము తెలుసుకు గాంచుచు కాశీములను నీయుములు రాజ్యములను సులభములయె టిరా ఇవి వివిధ సంస్కృతమున సున్ను సున్నుచే, సంస్కృత భాష యొక గ్రంథముగా నాడు వాడుకతో నుండెడి పుస్తకములను అనగా, సంస్కృత భాషా విచారమును కాశీయ చక్రవర్తులు రాజ ప్రోత్సాహము ఇచ్చియుండి రవలతో సంహము లేదు

ప్రజాపదుడు ఆస్థానము నలంకరించిన సంస్కృత కావ్య రైలలో సాంధ్య ముఖ్యము అను వాడుక ప్రాంతాని ఎంచుచి యున్నాడు ఇతడు రెండు బాన్సములను రచించెను (1) ఉదాత్త రాగము కావ్యము (2) విశ్వకావ్యము కావ్యము ఇందు ఉదాత్త రాగమును రాజ ప్రాంతాని చెందినది వీరి కతువాక రెండు బాన్సములను రచించునై నది ఈ రాజు ఆస్థానముననే నీవందిన శై నేని అన్యరాయుడను నాడు శైరేంద్ర కల్యాణాద్వైతమును కావ్యము (3) క 1890 ఎం న రచించెను అంద్రమును ప్రోత్సాహమును విశిష్టావక మునకు మాంధ్యమైన ప్రేమాధి రామము సంస్కృతముననే రచితమైంది వీరి రచయిత రాజానీతి శ్రీధరానందకు ఇతడు ప్రజాపదుడు సహకారింజెయ్యె యుండును ప్రజాపదుడు రామము ఓముగంటి పాంధ్యక తీవ్రమును గూర్చించెను, ఇతర విశేషములను గూర్చించెను, ఈ గ్రంథం ద్ద తన గ్రంథ మున ఉత్తేఖించి యున్నాడు సంస్కృతము నందలి అలంకార



ఉరుగల్లు భోజులోని శిథిల చిత్రబొమ్మలు - ది. కామభాట్ రెవార్యులు పోలుమూలను నడుచుకొన్నవి



మైయం చూరేజులయ శిథిలబొమ్మలు - ఉరుగల్లులో

కొత్తటి ప్రతాపరుద్రుని నాణెము



మొదట భాగము

తెనుక భాగము

(a) మొదటివరుస నాణెముయొక్క అవలంబము

(b) రెండవవరుస నాణెముయొక్క వృత్తముగా తెలుపుటకు భ్రాంతిపడిన చిత్రము



పై నాణెముయొక్క మొదట భాగము
(చిత్తరూపము)

పై నాణెముయొక్క తెనుక భాగము
(చిత్తరూపము)

కాకతీయ ప్రతాపరుద్రదేవుని నాణెము

కాకతీయ చక్రవర్తులకాలములో మాడలు, మాడుపులు, బడిమాడుపులు, చిరుపేడ, గచ్చాణము, పెగోడా, మాడబడిపాతిక మువ్వగు పేర్లుగల నాణెములున్నట్లు తెలియుచున్నది కాని కాకతీయ నాణెములు ఒక్కటియు దొరకలేదు ఒకటి తెలియ నాణెములు దొరకినట్లు ప్రకటించినదిగాని, అవి అపునవి, కావని విచారము జయలుచేరినది అందుచే నాటివిషయము నందిగ్ధముగానే నిలిచిపోయినది

ఇప్పుడు శ్రీ యస్ రామయ్య అనువారు ఒక నాణెమును కనుగొని ఆ విషయమును "ది న్యూమిస్ట్రీస్ నోషయిటీ ఆఫ్ ఇండియా" వారి పంపుటము 31, భాగము 2 లో వ్యాఖ్యానించి ప్రకటించినారు (1969) శ్రీ యస్ రామయ్యగారు ప్రకటించిన కాకతీయనాణెపు ప్రతిబింబమును ఈ ప్రక్కపుటలో ముద్రించినాము

ఈ నాణెముపై—

ముందుభాగమున	శ్రీమద్విక్ర
	మహాశీయ
	ప్రతాపరు
పెనుక భాగమున	ద్రదేవది
	జయకటక
	(౧౨.) శక

అని లేఖనము కలదు ఇందు "కాకతీయ ప్రతాపరుద్రదేవ" అనునతథములు స్పష్టముగా కనిపించుచున్నందున, ఇది కాకతీయనాణెమే నందేనాములేదు ఇది రాగినాణెము నాణెముయొక్క అరుపు 125 6 వత్లగింజలు పరిమాణము యిది అంగుళములు పరియోకారము ప్రాచీననాగరలిపి నాణెములేదు తెలియదు

కాకతీయుల నాణెములలో ఒకవైపున తెలుగులిపి, ఒకవైపున నందివిక్రవాము ఉంచుచుండెను ఈ నాణెములో తెలుగులిపిలేదు నందివిక్రవాములేదు ఇట్టిమార్పునకు కారణము ఏమైయుండును? కాకతీయులకు పరిశ్రామ సంస్కృతము వారి భాషనములు, సమకాలికుల భాషనములు సంస్కృతభాషలో నున్నది ఒకవిధముగా సంస్కృతము వారి రాజభాషయని చెప్పవచ్చును మరియు కాకతీయ ప్రతాపరుద్రదేవచక్రవర్తి స్వాతంత్ర్యము గోల్పోయి, ఢిల్లీచక్రవర్తికి పాటుండుడుగా మువ్వకాలములో చేసిన నాణెమని ఊహించబడుచున్నది మహమ్మదీయులు దిగ్గహములను వార్చింపరు, అఖిలభారతములో బెటామదయగుటకు నాణెములను ఈ విధముగా సంస్కృతభాషలో నాగరలిపిలో ముద్రించుచుండురు ఈ నాణెములు ఢిల్లీచక్రవర్తి ప్రచారములో నుండియుండును

ఈ నాణెమునందు శకసంవత్సరము పేర్కొనబడినది శకమనగా కాలిపాపావళకమే శకసంవత్సర సంవత్సరమున ౧౨ వంశ్య స్పష్టముగా కనిపించుచున్నది చాచితరువాత మండవలసిన లెండు అంకెలు తెలియుటలేదు

ప్రతాపరుద్రదేవచక్రవర్తి కా శ 12 17 నుండి 1249 వరకు రాజ్యముచేసి యుండెను కా శ 1281 లో అతడు ఢిల్లీచక్రవర్తికి కప్పముగట్టుటకు పప్పుతొంచుచుండెను, కావున ఈనాణెము కా శ 1240 ప్రాంతములో ముద్రితమైయుండును అది శ్రీ శ 1318 అగును

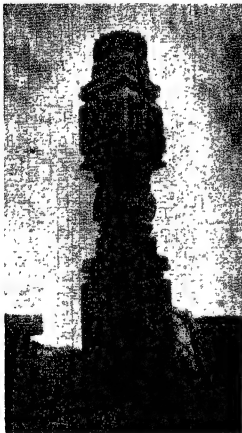
యభివ్రావయిన కాకతీయనాణెమును ప్రకటించగలిగినందులకు మేము వంకోపించుచున్నాము.

ఈవిషయమునకుండును పేకరించి మాకు పరోక్షముచేసిన శ్రీమాన్ కొమాండాది వేంకటాచార్య, ఎం డి గారికి మేమెంతయు కృతజ్ఞులమై యున్నాము వారికి మోదన్యవాదములు

—వంపాదపాడు

కావ్యమునకు శ్రీ శ మహర్షి వ శతాబ్ది అనగా ప్రతాప రుద్రుని పరిపాలనాకాలము వ్యక్తముగా మంచి తెచ్చుచున్నది. అలంకారికములలో తలమొదలమనబడిన వైన విరచనానామక శత్రుసత్రి యాస్థానపండితుడే ధీమతు ప్రాచీన ప్రళయ

చిత్రము 45



చిత్రము 1

శ్రీ హేమచంద్రాచార్యులకు ప్రాంగణములో కర్మమహాదేవ
లలి ప్రతిమ - కర్మగర్భ కళింగ

విద్రయశోభనము వాటికి, చేతి, అలంకారకావ్యమున ప్రామాణిక గ్రంథముగా ఉన్నది విరచనానామకు నాటికానామమనే పండితాగ్రగణ్యునిగా భావించ బడినాడు తన అలంకారికగ్రంథమును తనతన ప్రళయసత్రినికే అంటే తమ గాచించుచు తనతన అలంకారికమైన సాయుధాన, విశ్వేశ్వరుడు, సింగదాసాచార్యు విరచనానామ నమనించియే తననలు చేసితి రు కామమననే వెలువడిన ప్రముఖపంపియ్యక గ్రంథములలో పాల్కురికి సోమనాథుడు రచించిన అమళసారము, తతులేంద్రసారము, తల రాంకగర్భము, సోమనాథ భావ్యము, ముద్ర కావ్యము మున్నగునవి తలపు కొలది ముద్ర చేపుడు రచించిన శ్లోకావళిము, సుందరు శక్తి రచించిన తులనలందిన మను అక్షిప్త గ్రంథమునకు వ్యాఖ్యానము కూడ సీతామల వనే వెలువడినది

అగ్రకావ్యముల రచనాకాలముచేతను, ప్రాళ వ్యయుచేతను మొదటిదియైన అగ్ర కారతము ప్రచారముద్రుని కాలమునాటికే అది కాంతవల రచితమై యుండెను అందుచేతనే కావ్యము, ప్రళయద్రుని కాలము నందలి యాంధ్రరచయితల శవ వృద్ధిని రామాయణ ముపై ప్రాసంపజేసి తెలుగుభాషలో మొదటి రామాయణ మితని కాలముననే రచించబడినది హాళికి-కావ్యము, ముల్లి కాల్పన శక్తి, అయ్యలూరుడు, కుమారద్రుడచేపుడు అను నలుగురు రచయిత లీకావ్యరచనమున పాల్గొనిరి అక కావ్యమును వెలుపుడు చేపట్టి పులియట అగ్రమునక్రొత్త కాదు ప్రళయద్రుని అక్షిప్త వ్యాఖ్యముడని సాహితీమారుడు ఉ క్కలిని స్వీకరించెను ఇందు మహాద్రుడచేపుడు సాహితీ మారుని తుమారుడే ఉ విధముగా ప్రళయద్రుని యధికారులే ఉ కావ్యరచనకు రోగానము కావించి కావ్యరచనాయణ పంను హాస్తికి రామాయణమును అనుసరించి అగ్రమున రచించిన ఉత్తమ గ్రంథము

విశ్వవసోమయాళి శిష్యులైన శేవన రచించిన రథభ్రమార చరిత్రముకూడ హాథుగా ఇదేకాలమున వెలువడినది ఇది సంస్కృతమున వండికట్టి అంగ్రానువాదము మారవ హాసిన మార్చి శతేయపుకాల మీకాలమునందలి మరేయెడ శాస్త్రము సంస్కృతమునందలి ఇదే శేయగల పురాణమునకు ఇది సంకీర్తనమైన అనువాదము అంగ్రభాషానువాదము, త్రిపురాంగ

చిత్రము 48



చిత్రము 2

అదే రచిత్రమునుండి తెచ్చిన చిత్ర పనిపదము - టెన్గల్లుకోట

కోరాచారణము అను గ్రంథములుగూడ ఇదేకాలమున వెలువడినవి కాశీతీర్థముల పాలనములో రచితమై దివ్యుల అవారరణమును కొందిన శాస్త్రము రంగనాథ భామాయణము గోనమ్మరాచెడ్డి కాశీతీర్థముల పామంతులలో వ్రాడుగా నున్నట్లు చెప్పబడుచున్నది ఇతర దీనిని రచించే వందరు రంగనాథు డనువాదు దీనిని రచించెనను వానమును కలసు

రచయిత యెవరై వసు ఈ ప్రశస్తి మైత్ర ద్వీపద శాస్త్రము కాశీతీర్థముల కాలమున వెలువడినట్టి దనుటలో వందేవాము లేదు

ఈ పెందర్కెమున పాల్కుండి గోమనా భువి రచనములకు గురించి విశేషముగా చెప్ప వలసి యున్నది గోమనాభుడు కివలది కాశీ తీర్థముల, అందును ప్రభావపురుడు శైవమతాని మారి గోమనాభుడు స్వయముగా ప్రభావ పురుని రక్షించె ననియు, టెన్గల్ల వనరమున కొంతకాల ముండె ననియు రాశీప్రభావ ములవలన తెలియు చున్నది ఈతడు రచించిన రెండు ద్విపదశాస్త్రములు 1 అవపురాణము, 2 వందేవారాధ్యచరిత్ర మనునవి దివ్యుల ప్రశస్తి సంతుల్యమై వీ రిరై వసుతమును రక్షణభారవహించెనను ప్రభావము చేసిన అభివే శ్యుని చరిత్రమ అవపురాణమున గోమ నాభుడు వర్ణించెను వందేవత్రయమున వోక డుగా ప్రభాగిని వహించి, శైవమతమును ప్రభావముచేసె నుత్తి కాల్పన వందేవారాధ్యుని చరిత్ర రెండవ గ్రంథమున వివరింపబడినది తన గ్రంథము అవపురాధ్యమంగు కొండ వలయు నని కాటోలు గోమనాభుడు స్పష్టపరచెయమును గ్రహించెటయు, తాను తెనుగును అభిమానింపుటయు అరిగెను వృషాభివళిత ియు, చెన్నమల్లు సీమములు తానని ఇతర రచనలు ఇదియు శైవమత ప్రాశస్త్యము నుగ్గడించుననియే

ప్రభావపురుని హాసనన పి.ఎ.సి.స్లి.న ఇంకోక ప్రముఖాంగ్ర పండితుడు కృష్ణమో హార్యులు ఇతడు పెంపొందిన అద్వైతవాదు

గొప్ప వైష్ణవ శక్తుడు చతుర్థ శతాబ్ద చరణములను రచించి సింహాగిరికుడగు వృషభాక్షుని కంకితము చేసెను ఈ చరణము లిన్నియు లభించవు కాని, లభించినవానిలో ఉక్తము చరణములు కలవు అంద్రమున వనశ్రీ కరచరణు లేనగ వారిలో కృష్ణమారాద్వైతీ అద్వైతు ప్రభావపురుషుడు ఈతని పాండిత్యమును, వైష్ణవశక్తిని, మహిమలను తెచ్చుకొని ఈతనిని గ్రామాధికారిగా నియమించెను శామరచరించిన చరణములను రాగిరేఖలపై వెక్కిరించుటకు కృష్ణమారాద్వైతము 47

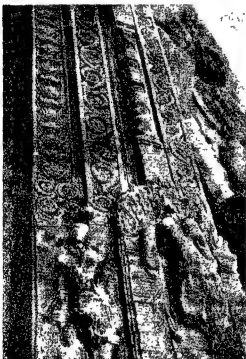
చారిత్రము ప్రభుత్వరచమును తెచ్చించెను, ప్రభావపురుషు డాతని మహిమ పెరిగినవా డగుటచే, అతని చరితంపజేటట | మొత్తముమీద ప్రభుమార్తెచరణ శాశ్వతము ప్రభావపురుషుని శాశ్వతముననే తెలుపదీపటి ఇట్లు రాగరీతియే విగ్రహావన రుద్ర దేవపూర్వకమైన పరిపాలనాశాఖ మార్తెశరమున అన్ని విధముల భార్యల నందివది

యం క

ప్రభావరెడ్డి - సురవరము

పంకజము సురవరము ప్రభావరెడ్డిగారు 'మోటుగిరి' రెడ్డి శాఖను రెండవశాఖ పూర్వము వీరికిజేసిన 'ఏమిరెడ్డి చారు' గోత్రము 'పేరిమాళ్ళ' గోత్రము 'వీరి పూర్వము గుల్లూర్ శాఖలోని సురవరం సంస్థానము నుండి వచ్చినారు అచటనుండి ఈ పంకజములోని ఒక శాఖ బాగరకర్నూలు చాలూచాలోని 'ఎల్లము' గ్రామమునకు పోయెను మరొక శాఖచారు తోల్లూపురం చాలూచాలో కొన్నాళ్ళుండి సుమారు 250 సంవత్సరములు క్రిందట ఆలం పూరు చాలూచా ఇటీవలపాడు గ్రామమున స్థిర పడిచారు అందువలన వీరికి సురవరము వారని, సురవరము వారని ఇంటిపేరు వచ్చెను ఈ సురవరము వారికి మూలపురుషుడు అచ్చన్న అతడే పెద్దసుమారునుండి ఇటీవలపాడు చేరుకొన్న అచ్చన్న కుమారుడు హ్మారిరెడ్డి - మునుముడు పాడిరెడ్డి పూర్వము ఈ పంకజము చారు వైపులు పాడిరెడ్డిగారి శాఖమున వైష్ణవమును స్వీకరించిరి ఈయన నుండి ఈ పంకజముచారి వివరములు తెలియుచున్నవి

సురవరము పాడిరెడ్డికి నలుగురు కుమార్తెలు, ముగ్గురు పిల్లలు కలిగిరి కొడుకులు వెంకటరెడ్డి, చారాయణరెడ్డి, వెంకటరెడ్డి, రామకృష్ణారెడ్డి అనెవారు ఈ సుమారు పంక



పటము ౧.

౧.క స్తంభముమీద రెక్కపపు చరితము - ఉరుగల్లకోట

నమ్మవారు ప్రవృత్త మున్నారు. లెండన్ వారై న వారాయల రెడ్డిగారి ముగ్గురు కుమారులలో శ్రేష్ఠులు మన ప్రభావరెడ్డి గారు. కాళ్ళమైన పాపరెడ్డి కుడదించిన ఒక మాయమునకు వీరు పుట్టిరి. అందువలన మొదట వీరికి పాపరెడ్డి అని కాక పేరు పెట్టిరి. విద్యాభ్యాసం కాలుములో ప్రభావరెడ్డి అని పేరు మారెను.

ప్రభావరెడ్డిగారు దుర్బుధ శ్రేష్ఠులు. 1875-76 గురువారము నాడు (మార్చి-1876) అప్పించిరి శంకర్ శారాయలరెడ్డి తల్లి రంగమ్మ. దోశపెట్టి గ్రామములోని మాళమ్మ వారింట జన్మించిరి. శారాయలరెడ్డిగారు పట్టురల గలవారు కుటుంబములో మాట పట్టించుట వచ్చి ఇల్లు వరదలోయి దోశపెట్టిలో కాపురము పెట్టిరి. స్వతంత్రముగా వ్యాపారము చేయుచు గడచిరి. అయిన మంచి వ్యవహార, వ్యాపారవంతుడు వ్యాపారముచేయు కాలములోనే వివాహము చేసికొని తమ వృత్తి వృద్ధులను చూపకొనిరి. ప్రభావరెడ్డిగారు కాకగారింట దోశపెట్టిలో జన్మించి 7 సంవత్సరముల వయస్సు వచ్చువరకు జనబలీ పెరిగిరి.

శంకర్ శారాయలరెడ్డిగారి దగ్గరనే ప్రభావరెడ్డిగారు 12వ వాడమువరకు చదివిరి. తరువాత స్వగ్రామము చేరిన కొన్నాళ్ళకు వీరి పెద్దలు తమ కుటుంబములోని బాలకు విద్యాభ్యాసమునకై కర్నూలులో కాపురమును పెట్టించిరి. అంతవరకు విజిటెన్స్ లో ఒక సంవత్సరకాలము చదువులు జరిగెను. 1903వ సంవత్సరమున కర్నూలులోని A. B. M. (మిషనరీ) ప్రైవేట్ స్కూలులో నాలుగవ తరగతిలో చేరి విద్యాభ్యాసము సాగించిరి. అప్పుడు ఆ స్కూలు పెద్ద రఘురామయ్యగారు అయిన ఘోరమైన బడివంతులు విద్యార్థులపై అపార వాళ్ళవల్లము కలవారై నిత్యము యథాతా విగ్రహములు కాయకుట్టి చేసి ఎగవేయించుచుండెను. వారి చెల్లుతులు కాక తేక ప్రభావరెడ్డిగారు బడికి ఎగవేయించుచుట్టి మామ్యుడవలెను వచ్చెను. వీరి విద్యాభ్యాసమునకై శ్రద్ధ వహించినవారు వీరి పితం శంకర్ సుభద్రమ్మ రామకృష్ణ రెడ్డిగారు.

ప్రభావరెడ్డిగారి బాల్యకాలముచే వెనక్కు వెంటకు రెడ్డి, శంకర్ శారాయలరెడ్డి, (1873) పితం శంకర్ శారాయలరెడ్డిగారు మరణించుగా కడపటి పితం శంకర్ గారు రామకృష్ణ

రెడ్డిగారిపై ఆ పంపారతార మంతయు నడిచిరి. వారి ఇంటి వ్యవసాయములు, వ్యవసారములు, కర్మాలు వ్యాపారములు కొనసాగించుచు కుటుంబములోని తమయొక్క, పోరలల యొక్క సంకాపములను విద్యాభ్యాసము చేయించుచు మనగలకాలును, పన్నీలును అని ప్రవీణి పొందిరి. తమ పిల్లలలో కాటు అయిన ఎందరో నిపుణులయ్యెను. బంధువుల పిల్లలను లోకన వస్త్రపు పుస్తకాదులు సీబాలిపోనో ఇల్లి కర్నూలులో విద్యాభ్యాసము చేసివారు. వీరివిగూర్చి ప్రభావరెడ్డిగారి తమ వాక్యములలో "మా వంశములోని అందరిలో మా చిన్నాయనగారు వేషిలులు తమ సంకాపములకై మించిన ప్రేమతో తమ అన్నల సంకాపమును చూచుకొనుచు వచ్చి వారు చాలి పనుట్టి అచ్చి 15 ఏండ్ల కాలము అక్కరి కావము ఉండినను ఒక్క రమ్మిడి చాచి యెమ్మలు వారిలోని గుణవిశేషము చూచు మహాదాతలు మహాదాతలు కుటుంబము పుట్టినవలనవారు ఎక్కువ మావంటి వీరకాపుల ఇంటిలో పుట్టిరి. వారి వీరిని కాకములో 2 అంశ రూపాయలనుగైగా రావము చేసియుందురు. రామకృష్ణరెడ్డిగారికి బ్రాహ్మణులపై - అందులో వండితులపై చాలా భక్తి వేదా చారితుట్టు బ్రాహ్మణ జ్ఞులము ఉండేది. పత్యాంశత్యమున్నా, మండితుల గోష్ఠి అన్నా వారికి చాలా ప్రీతి సంస్కృతాంధ్రములుతో కొండిగా పొందిత్యము ఉండెను. వారు తమ 10వ ఏట పుణ్య మరణమును పొందిరి." అని 27 ఏళ్ళ వారారు.

1905 సంవత్సరమున కర్నూలులోని 'బిల్లు' మజారి యల్ ప్రైవేటులో 1వ పాఠమున ప్రభావరెడ్డిగారు చేరిరి. 12వ పాఠము వరకు సంస్కృతమును బూడ చదివిరి. ఆచరి సంస్కృత వండితుల గిర్యాణి శృష్టమదాద్యులుగారు వారి బంధువంతుల వలననే అంగీకరించెను. (గ్రహించిరి ఇంటిగర్గర ప్రప్రసిద్ధ విద్యావంతులు బ్రహ్మశ్రీ శైలాల శంకరాచార్యగారికి 12వ పాఠములు, కాదంతవలెను, అప్పుకొనెను. చదివిరి మొగితులందరి వీరికి తెలుగు వచ్చెడివిగాను 12వ పాఠములో తెలుగు లేచరు. వీరిని క్లాసులో కొట్టి అగమ్యాంధివలన తమ చదువును ముగిసివల్ల ప్రైవేటులును మామ్యుగారికి 1912వ సంవత్సరము మొగిసారి మామ్యులవలె వీరికి యందు శాస్త్రంలో తప్పి 1913లో ఉన్నప్పుడు ప్రభావ రెడ్డిగారికి చివ్తవమున కవరములు, కుస్తలు అవిన చాలా

ఇప్పడుమొదటి అంపు ౧౭ అల్లరి పిల్లలతో తిరుగుచుండిరట !

1916లో ప్రారంభమైన విజ్ఞానముఖ్యతలో చేరి
1918లో ఎఫ్ ఏ పరీక్షలో 'లాటిన్' పరీక్షలో తప్పిరి

చిత్రము 48



మరణము ప్రవాహరెడ్డి

నుండి

వివాహము 1918లో ఇటీవల గ్రామనివాస గౌరవ
రెడ్డినకు కుమార్తె వధూవరమును తమ తల్లికి ఇప్పము లేకు
న్నను పట్టుబట్టి 'పెండ్లి చేసికొని' బాల్కనమునుండి పుట్టయి
లును వరపురము ప్రేమించుకొని యుండిరి కావున ఇది
అదర్థ బాంబేవలముగా నుండిన మరణము ప్రవాహరెడ్డి
గారి కలుగుచు కుమారులు, నలుగురు పుత్రికలు ఉన్నారు

ప్రవాహరెడ్డిగారి ఉన్నత పాఠశాల విద్యార్థి ౪౪
నుండియే సంస్కృతము అభిమాన పార్వమై యుండెను
పెత్రిక్ వరకు ద్వితీయ భాగము సంస్కృతమును చదివిరి
ఎఫ్ ఏ లో 'చరిత్ర - లాటిన్' ను బ్రామ ప్రెసిడెన్సీ
కాలేజీలో టి ఏ తరగతిలో చేరినపుడు మరల సంస్కృతమును
చదువడలించి కాని ఎఫ్ ఏ లో సీనియరును చారి
టి ఏ లో సంస్కృతము సీనియరు కన్వేనయ్యెను అప్పుడు
తను గురువులు వెల్లెల శంకరశాస్త్రిగారి ద్వారా ప్రయత్నించి
శి శేషమువంటి రాయశాస్త్రిగారిచే ప్రెసిడెన్సీ కళాశాలలో
సంస్కృతభాషా ప్రవాహరెడ్డిగారిచే ఎఫ్ కుమార్తెను
శాస్త్రిగారికి వివాహము ఉత్తరమును సంపాదించి చారి
అందరే శాస్త్రిగారి రెడ్డిగారి సంస్కృత జ్ఞానమును

పరీక్షించి సంశోధనము టి ఏ తరగతిలో చారిని ప్రెసిడెన్సీ
1918లో టి ఏ పరీక్షయందు సంస్కృతమున కృత్యాన్ని
ఇంగ్లీషులో వచ్చిరి 1920లో మరల తప్పి సంస్కృత
పరీక్షలో వెగ్గిరి సీనియరు చారులతోనున్న 1921వ
సంవత్సరము డిశంబరు ౧౫న గడిచిరి ఇటీవల వీరికి వయస్
వలెను ఇప్పము లేకున్నను పీఠవర్తిగారి నిర్ణయము వలన
లాటిన్ లో చేరవలసి వచ్చెను ఇప్పములేని శకునము
వలన ఎఫ్ ఏలో పరీక్షలో తప్పిరి కాని తిరువాన్కూ
రుకు పోయి చదివి ఎఫ్ ఏలో పరీక్షలో టి ఏలో పరీక్షలో
పొందెను పట్టప్రభావోత్సవములో డిగ్రీ పొంది వచ్చిరి

విద్యార్థ్యానము పూర్తి అయిన తరువాత శేషమైన
ప్రవాహరే లేయును ఇంటిదగ్గర ఉండిపోవలసి కాని తమ
దగ్గరి అందునకు సేవారి బుర్రెడ్డి ఒక వ్యవహారములో పో
యెను లేయవలె నని తమ పీఠవర్తి రామకృష్ణరెడ్డి
గారు అలవంశము లేయగా ప్రారంభమున పోవలసి
వచ్చెను ప్రారంభములో ప్రముఖులయిన కొత్తాబు
వెంకట్రామరెడ్డిగారు కాము ఓసీ దీక్షిణిరెడ్డిగారు పోవలసి
రెడ్డివోళ్లుకు వార్తాలో ఉండి పనిలేయమని నిర్ణయించిరి,
అందుకార్య సాధ్యమునైతే అచ్చట నుండిచేరి కొత్తాబు
గారి యాజ్ఞను అంగీకరింపవలసి వచ్చెను

1921వ సంవత్సరము ప్రవాహరెడ్డిగారు రెడ్డి వోళ్లలో
వార్తామగా లేయవలసి వోళ్లు వ్యవహారములు అవశ్యక
లుగా నుండెను క్రమశిక్షణ లేకుండెను మోసములు అరుగు
యండెను విద్యార్థులు వివశించిగా తిరుగుచుండి రెడ్డి
గారు ఈ అవశ్యకతలను మొదలై విశాలించి తెలియజేసి
యిప్పుడయిన క్రింది వరకులతో వార్తామగా ప్రవేశించి

- (1) వార్తా వేదమును సీనియరు పరీక్షయందు
- (2) వోళ్లులు నియమావళి నిర్ణయ చేయవలసి
- (3) నియమావళిని అవరణలో పెట్టుటకు వార్తామగా
వర్గాధికారులు అంగీకరింప వోళ్లు కనిపించు అందులో
కోశము పెట్టుకొన కలదు

ఈ వరకులను కొత్తాబు వెంకటరామరెడ్డిగారు
అంగీకరించి ప్రవాహరెడ్డిగారు 2 కలలో వోళ్లు విద్యార్థి
ధ్యంలో క్రమశిక్షణను వెలకొల్పిరి విద్యార్థులలో విద్యార్థ
వ్యాసంగమును పొందుటకు రెడ్డి గ్రంథాలయము నడిపి

ముఖ్యలక్షణములు " సిటీలో ఏయెడలయు వీరికడ లేవనెడువ వలెలుగా రాజీవపటి రోయిని పై గా ఆ వృత్తియందు వీరికి మొదటనుండియు అభివృద్ధిము లేదు కొత్తాలు గారు కామిచ్చిన మాట ప్రకారము శివరాజు బవచ్చర్లు ఎప్పటితో అధికారిగా ఉన్న బిల్డింగ్ సూపర్ లో గారిచే వీరికి 100 రూపాయల వేతనము లేర్పాటు చేయించిరి కాని అన్ని బాటో గారు కొన్నాళ్ళకు ఆ పదవిని వదిలిపోయిరి తరువాత ఉర్దూరావందున వీరికి కేసులు అగిపోయెను తీవము నిలిచి పోయెను క్రమముగా వీరి వ్యాయవార వృత్తికి మారేందు నిండును

రాజీవరు తీవరము ప్రభావరెడ్డిగారు ప్రారాధానా తీవర క్రాంతి ప్రభావరెడ్డి పాటుపడుచుండిన వారు శ్రీ మాధవపాటి హనుమంతరావు పంతులుగా లొక్కచే ఉండిరి తనవ సహకారంతై ఆ వేద్యంపుచున్న పంతులుగారు గుట్టుగా వదిలేయు అలవాటుల రెడ్డిగారిని బయటికి లోగిరి ప్రభావ ము చేరుతో తరివగరము తిల్లా అంతట శ్రద్ధిరెడ్డిగారిచే ఉపన్యాసము నిర్వహించి వీరి వక్ర్యత్వమును గూర్చి లోంక చెప్పవలసి యున్నది

విద్యార్థి దశలో రెడ్డిగారికి చాలా షకాకంపము ఉండినది రెడ్డిచోట్ల లతో పనిచేసినపుడు విద్యార్థుల యెదుట ఉపన్యాసము లిచ్చు అలవాటు చేసికొనిరి కృష్ణదేవ రాయాంధ్రభాషా నిలయమున మీ "నిజాం రాష్ట్రాంధ్రము" అను విషయమును గూర్చి గంభీరపన్యాస మొసగి శ్రోతలచే పెక్కు కొందిరి అంధ్ర విశామహా మాధవపాటి హనుమంత రావు పంతులుగారి ప్రోత్సాహము విశేషముగా ఉన్నందున వారిచేలం అనేక పథలతో ఉపన్యాసించి రాటులేరిరి మొదలు మొదలు రెడ్డిగారు సంపదమైన గ్రాంథిక భాషలోనే ఎంతవై వై నకు ప్రవేశించు చుండెడివారు రాసురాసు ప్రజలతో వచ్చి హితవర్త మేర్పడిన తరువాత ఉపన్యాసములకు గ్రాంథిక శైలి పనికిరానిది గ్రహించిరి తరువాత వారు వ్యావహారిక భాషలోనే ఉపన్యాసించుచు పండిత పామరులను రంజింపజేయు చుండిరి ఎంతగొప్ప వ్యతయవ, ఏ విషయమును గూర్చి యైవను అనుగించుల లేక అవర్గముగా ప్రవేశించి శ్రోతల పెదవల్లించుచు మహావక్తరై ప్రవర్తిగాంచిరి వారికి గల విషయ పరిజ్ఞాన మహావక్తరై ఎంతటివారైనై ఆశ్చర్యరచితు లను చేయుటానిన పొందికయు వారి ప్రయోగములతో వ్యక్త

మగుచుండెడిరి మొదలై సిద్ధమై పథలకు వెళ్ళు అలవాటు వీరికి తేలుండెను వీరింతగ గ్రంథ పరిశీలనము, వీరికి అభివృద్ధిగా ఉదాత్త ప్రయోగము లేదు శ్రీ పి ప్రచారింపింది తెలంగాణ ముననే కాక అతలాంధ్రము వందరి ప్రసిద్ధత క్రిందో ప్రకా వ రెడ్డిగా లొక్కచేరి తెప్పలు అతియోక్తి కాదు

అంధ్ర విశామహా మాధవపాటి హనుమంతరావుగారు "నిజాం రాష్ట్రాంధ్ర మహాసభ"ను మొట్టమొదట తోగిచేటో ప్రారంభించినపుడు (1887) ఆ ప్రథమ మహాసభకు ప్రభావ రెడ్డిగారే అధ్యక్షులుగా వరింపండిరి తరువాత ఆ అంధ్ర మహాసభకు రి పండ్లు కార్యరంగిగా ఎదిగిరి మరల శ్రీ మందుముల రామచంద్రారావుగారితో కలిసి విశి పండ్లు కార్యరంగి కార్యరథలు నిర్వహించిరి నిజాంరాష్ట్ర మున జరిగిన అంధ్ర మహాసభలలోను, తల్లా రాజయిన పథలలోను, గ్రంథాలయ పథలలోను రెడ్డిగారు పాల్గొని ఉర్దూ వ్యామోహముతో మునిగి తేలుచున్న దేశీయలను సూక్ష్మభాషామానములై పు మరల్చుచు తీవ్ర కృషిచేరిరి అంధ్ర మహాసభా వేద్యమై తెలుగు పరిగా రాని వాయువులు ఉర్దూలో ప్రవేశించుట వహింపలేక రెడ్డిగారు అభివృద్ధి పథమును లేపడిరిరి అది ప్రాయ శివములతో వివరము మీ అంధ్ర మహాసభను వరలు కొనిరి

రెండేళ్ళు అంధ్ర జనసంఘాధ్యక్షులుగ, రెండేండ్లు పింగిరి అవార్ధనరెడ్డి పార్థకవెది కార్యరంగిగ పనిచేరిరి బాతీయ భావపూరితులైన రెడ్డిగారు తమ పత్రికతో ప్రభుత్వ విధాన ములను విర్ధయముగ విమర్శించుచు తెలంగాణా ద్రులకు రాజీయ లై వక్ర్యము కలిగించు చుండిరి వారి నిరంజనం బాతీయ వక్ర్యధారణము, నిర్ధయ భావణము ప్రబలమై వక్రమి ప్రభావ ముద్రను చేసెను

1888లో ప్రారాధానా స్టేట్ కాంగ్రెస్ వక్రమున పత్రికాగ్రహము ప్రారంభమయ్యెను వారి మిశ్రు లెంత ప్రయత్నింపనను రెడ్డిగారు ఉత్తము వంకర రాజీయము అకు దూరముగ నుండిరి వారి కుంతిలో అనారోగ్యమువలన, వారికి శత్యాగ్రహమపై పెక్కుప్రాయము లేనందువలన ఆ ఉగ్ర్యముతో పంపంధము పెట్టకొనలేదు

1905 వ సంవత్సరమున గోంకొండ పత్రిక యాజ మాన్యము మారెను అది దివ్యశక్తిగా వెలువడసాగెను పోకినుచర్య తరువాత ప్రారాధానా రాజీయములలో

మార్పు వచ్చెను. వీరి సహాయంతో కొందరు పెద్దమనుషుల
ప్రజాసహాయక రెడ్డిగారు ప్రేరేపించి పట్టణంగా
చేరి 1961లో "ప్రజాసహాయక" అను పేరుతో ప్రారంభించి
కానీ వీరి స్వతంత్ర ప్రాయశ్చయములను సహాయక పాఠశాలలు
సహాయ నిరాకరణము చేసినందున ఆ ప్రతిభకు పురిటిలోచే
నంది కొన్నింటిని వక వక ద్వి ని యోజన వర్గమునుండి
కాంగ్రెసు అధ్యక్షునిగా కావవలయు పోటీచేసి గెలుపొందిరి
వీరికి మొదటనుండియు మురాలు కట్టుట, కుట్రలు చేయుట,
కల్లెల్లోల్లి మాటలాడుట చేత కాననందున ఎంత ప్రతిభావంతులై
యినను, ఎంత ప్రజాసేవ చేయియినను కాంగ్రెసులో
రాజీనామా చేసి పోయి ఆ ప్రయత్నము ఉన్నత స్థాయిల వాక్ర
మించి యుండినప్పటికి అన్నివిధముల అడ్డుతెచ్చిన రెడ్డిగారు
నీ సందర్భం పొందలేక పోయిరి

ఇది సేవ రెడ్డిగారికి ఉన్నత పాఠశాల విద్యార్థి
దశనుండియే సంస్కృతము అభిమాన భాషయై యుండెను
వాటికి వేద పాఠము చదువుచున్నందున "నేను తెలుగులో
కవి కావలెను కాకపోతే చంపివేయవలెను" అను కోరిక
తైచిత్తముగ ఉన్నందున ఆ తెలుపే లింకను ద్వి పాద
నవలలు, చిత్రలింగముగారి కవుల చరిత్ర, రేమనూరవాసి
పాదంగదర లావణ్యమును తెచ్చించి తుట్టుముగా చదివిరి
తెలుగు ప్రబంధములు, వ్యాకరణము, వందనూర్లు యుయుగ
చదువుకొని తమకు తోచినట్లు కవిత్వము వ్రాయ మొదలు
పెట్టిరి అవిధముగా పుణ్యపట్నంలో వీరు తెలుగు పాండి
త్యము సంపాదించి సుప్రసిద్ధ రచయితగా పేరు గాంచిరి

ప్రజాపరిశ్రమ మూడేండ్లు ఏ కాలంలో పాఠశాల
తమ కార్యక్రమము అన్నిటిని సంతోషించి కొని భూర్యపత్రి
నవలలను అభ్యాసముగా ఉంది 1961లో పెరపాటెము
నందు ఆంధ్రరేఖ గ్రంథాలయ వక్రము అరుపుచారు ఆ వక్రము
జలవంతపెట్టి అర్హములుగా గొనిపోయిరి విజయవాడకు
ప్రేరేపించి ఆంధ్ర ప్రాంతములో అధ్యక్షత సహాయక రెడ్డిగారి
పోటీ మొదలయ్యెను 1961లో అట్లుగ్రంథాలయ మన
వక్రము అధ్యక్షత వహించి జేవీ ఆంధ్రరేఖ గ్రంథాలయ
మహావక్రము అంబేద్కరు కాలాచారాని క్యామరూన్
అయ్యలకు రాజ కృపించిరి ఆంధ్రరేఖ గ్రంథాలయ సభము
నకు చాలావారము ఉపాధ్యక్షముగా మండిరి 1964లో
చరంగుల్లో జరిగిన ఆంధ్ర పాఠశాల వర్సెట్టు మహావక్రము

అధ్యక్షత వహించిరి ఈ వర్సెట్టు ప్రారంభములో వోకై
వర్సెట్టు అభివృద్ధికి యథాశక్తి సేవచేసిరి

ప్రారంభములో చొప్పుని రచయితలు లేని కొరతను
సీర్వవలెనని వీరు 1941లో వలపులు విద్యావంతులతో
"విజ్ఞానవర్తి వర్సెట్టు"ను స్థాపించి మొదట రచయిత
రాలు అమర్చుట కార్యదర్శిగాను, తిరువాత అధ్యక్షుడుగాను
ఆ పరిషత్తును సేవ చేసిరి ప్రతిభావంతుల వర్సెట్టు వర్సెట్టు
లోకి వక్రము చేసెను అట్లుచే నవనాంది విద్యావంతులు
ప్రజా చదువు చుండిరి అనంత కాన్య కీర్తి ముగ్రంథములను
వ్రాసించెను

ప్రారంభములో వర్సెట్టులో ఆంధ్ర కాలరకు ఉన్నత
పాఠశాల ప్రత్యేకముగా లేని రోములు రెడ్డిగారికి వాక్ర
గించు యుండెను వర్సెట్టులోని కర్మాటకులు, మహావక్రములు
ప్రత్యేకముగ తమ కాలరకు పాఠశాలలను నిర్వహించు
చుండిరి కానీ తెలుగు వారికి తెలుగు పాఠశాల
లేకుండెను రెడ్డిగారి కృషి ఫలితముగా శ్రీ ఆర్ రామో
దం రెడ్డిగారి సహకారముతో 1944వ సంవత్సరము జూన్
తెలో "ఆంధ్ర విద్యావంతులు" మధ్యస్థిత పాఠశాలగా
ప్రారంభించెను ఆ పాఠశాల వర్సెట్టులో వీరు చాలా
కాలము కార్యదర్శిగా సేవచేసిరి

రచనలు ప్రజాపరిశ్రమ సంస్కృతాంధ్ర అంగ
భాషలతోపాటు ఉర్దూ, పోర్చుగీస్ భాషలను గూడ అధ్యసించిరి
గోకొండ ప్రతీక చార్వరా అనే సాహిత్య ప్రయత్నము
సాధించి అయీ రచనలలో కీర్తనాస్త్రులై గోకొండ ప్రతీ
కలో వనూరు 900 వ్యాసములు, వర్సెట్టు వివిధ వామము
అతో తమూరా ముచ్చట్లు విమర్శలు కలిపిచారు
అధిక ప్రతీకలలో విశేషముగా చాణ్యాయములను విశదించిరి
100 వ్యాసములు వ్రాసినయినా వివిధ విషయములపై
చాలా రచన గ్రంథములు రచించిరి

(1) రెడ్డిగారి మొట్ట మొట్ట రచన 1916లో ప్రారంభ
వైద్య "బుక్స్" (Booklets) "In Freedom" అను అను
అంగ వనంతుల అనువాదము వీరి వ్రాసినవి కర్నూలులోని
వీరి ఇంటి అంత్యంతలో ఉంది ప్రారంభము వీరు చదువుచు
లోయినపుడు ఇంటిలోని విద్యార్థులు ఆ వ్రాసినపుస్తకమును
మరయు అంగడిచాచి ద్వివిజ అడు తెచ్చుకొని తినిరను

(2) రెండవ రచన "శుభాంత కాంత", (1917)

"Romance of a Zenana" అను అంగ్ల గ్రంథము ఆధారము చేసికొని రచించిన వలె ఇప్పటికిని అముద్రితము

తరువాత 'కృష్ణావృణ్ణ'లో 1918-1919 సంవత్సరము లలో వీరి వర్ణములు కొన్ని ప్రకటించబడినవి మద్రాసులో వీరు విద్యాభ్యాసము చేయు కాలమున కర్నూలులో వీరు వ్రాసిఉంచిన "చందోక్రమరమ", "చాళి శర్మపాఠ్యావళము" అను రెండు ఎఱుకావ్యములు వ్రాత ప్రతుల వెనక పొందిరి

(8) మద్రాసులోని ఒక వాతవశచారి బహుమతి పోటీకి 1921లో "ఉచ్చల విహారు" అను వాతకము వ్రాసిరి బహుమతి రాకేను గోల్కొండ క్రెమ్యులో ముద్రింప బడినది

(9) 1926లో 'తుకారాం' వాతకమును శి అంకములుగా రచించిరి దానిని పీఠిక రాజాదులోని 'జగదీశ వాఙ్మయదత్తి' వారి కోరికపై అయిదు అంకములుగా పెంచిరి ఆరేక ప్రదర్శనలు పొంది ఆ వాతకము ప్రకటించబడెను

(10) గ్రామజనదర్శనము (ముద్రితము)

(11) పూవా వ్యవసాయ ప్రదర్శనము ..

(12) కర్నూలురాజుల పంచాంగ ..

(13) హిందువుల పండుగలు ..

(14) విజాం రాష్ట్రవిహారము ..

(15) గ్రంథాలయములు ..

(16) మృగపానము ..

(17) సంభోధనము ..

(18) హైదరాబాద్ దర్బారులీలు ..

(19) ప్రళయరెడ్డి కథలు ..

(20) ప్రాకృతిక వ్యవస్థలు ..

(21) రాజాబహదూర్ పోతలరామారెడ్డి చరిత్ర ..

(22) మొగలాయి కథలు ..

(23) రామాయణ విశేషములు ..

(24) జాగిర్లు ..

(25) యువజన విజ్ఞానము

(26) అంగ్రల సాంఘిక చరిత్ర

సెంట్రల్ పాపాత్య అకాడమీవారు అంగ్ర పాదవ్యవహార ప్రకటించిన వీరి "అంగ్రల సాంఘిక చరిత్ర"కు 5000 రూపాయలు బహుమతి నిచ్చిరి

అంగ్రల సాంఘిక చరిత్రము 464 పుటలగల ఉత్కృష్టము ఇందు అంగ్రల 180 సంవత్సరముల సాంఘిక చరిత్ర వంగవరముగానే తెలిపివామని ఏకకర్తృత్వమున మారు వర యె త్తెలిసి పర్వముచే శ్రీ ప్రణావరెడ్డిగారి కవిత్వానికివలెను తీర్చదర్శనముగా జూపుచున్నాము

సంపూర్ణ భావనాంక ప్రదర్శన గోతమిగంధీరగమనమును ఆలంబింపంద వారానువిశ్రాంతి మల్లోలభరామిద్దరురునికి అంగ్రీమరీమరాయ కుపరిపూత మంగానయ్యునూర్పురమునకు జుండకర్పరి, కాలి, బుద్ధుర, గోక్షిర ప్రాజానియతకాచురవనమును అమృతవిష్ణువిద్యల కీర్తనమునకు రాగిడివిద్యలమృతకాచమునకు తెనకేతల నవకంపు దోగిలము పాలి యగును మా తెనుగుభాషాచురకీర్తి

వివరితము ప్రణావరెడ్డిగారి ప్రణావక కీర్తిమునై రామరామ విమల కలగ వారంధింపెను అన్ని కార్యక్రమములు వికసించిగొని శేషశీవమును హాయిగా తమ వ్యవసాయ గ్రామమైన కంచుపాడులో గమనరలచి అక్కడ కను వినియమునకు, పురుపులకు, విడివిడిగా రెండు వక్రవి ఇట్లు కట్టించుకొనిరి ఈ కంచుపాడు అలంపూరు కాలాచారాని మారామునగాల బహుకీర్తిమీద ఉన్న రెన్ను వల్ల ఇది వారికి అన్నివిధముల వగియుండు వారి ప్రణావరెడ్డిగారు తమ ఇద్దరు తమ్ములతో భాగవతిపూర్వము చేసికొన్నప్పుడు ఇది కల్లలపాడు గ్రామము అన్నది కెద్రతమ్ముడు కంచుపాడు జన్మించి చివరకమ్ముడు కోదండరామ శ్రేష్ఠుడైన కోదమునకు కీ కోంపల 'చందూరు' గ్రామము అన్న వీరి పాలనకు గోరి కట్టించుకొన్న ఇంటిలో నివసించుటకు వీరి నోచుకొనలేదు

1946లో రెడ్డిగారు చాల ఖుషువడిరి కలరాకు గురియైరి 'అంగ్ర విద్యాలయము' పంచాంగ తిరుగు గోపాలపేట పంపాతము రాకే అలికాబేదిగారి నోరవమును పూతులైరి ఆమె నిర్వహణముచేసి రెడ్డిగారి గోపాలపేట పంపాతమునకు "మోమెయ్" పదంతో ఉండి పంపానాగిర్విధి

లేదనుకోని గత్యంతరము లేక 15 దినములు ఆ పదవిలో ఉండి సంపూర్ణ గ్రామములను పర్యవేక్షించి సంస్థాపాఖ్యైతికి ఆ ప్రచారకము వ్రాసి యిచ్చిరి ఈ పర్యవేక్షణ మరల కీర్త్య వాగ్దానిపాటైరి

వివరి కాంమున బటుల పరిష్కరింప వలెనను, తరచుగా వచ్చు అవారోగ్యము వలనను వీరికి మనశ్శాంతి తరవయ్యెను సరళ శ్మశాపుత్రైవ రెడ్డిగారు 19౭5-1985 తేదీన దినం గతులైరి

మరవరము ప్రభావరెడ్డిగారు ముప్పద్రులు ఏడ్రా యై యుండిన తెలంగాణమును మేల్కొల్పిన వై కాగిగులు చిరస్మరణీయులు చేకూర్చుదుగా, పత్రికా సంపాదకుడుగా, వెనుమేనడుగుగా, కవిగా, ఉర్దూ విమర్శకుడుగా పరిశోధకుడుగా, పత్రికా, బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలిగా విశిష్ట వ్యక్తిత్వముతో ఆయన అఖిలాంధ్ర లోకమునకు సుపరి చితుడు పైవరకాదుగా వగరమునందు అయినకు సంబంధము లేని వ్యక్తులనీ, ఉద్యమములనీ లేదన్నచో అతిశయోక్తి అనవలయు లేదు తీరికనుపయము ప్రజాపితా కార్యములతో వినియోగించిన ధన్యతని మరవరము ప్రభావరెడ్డి మండితుడు గ గ గ

ప్రతిష్ఠాపూర్వము

బాదాపు తెందులేని సంవత్సరముల క్రిందట అంధ్రు లగు కాళవాహన (కాళివాహన) రాజులకు తెందు రాజధాను లుండెను కృష్ణానీర మంజరి ఛాన్యకలకుము రాజు నివసించెడి రాజధాని తెందవది గోదావరి తీరస్థమగు ప్రతిష్ఠాపూర్వము అంధ్రదేశము పోత రాజవంశములలో పాళవాహన వంశము మిక్కిలి పురాతనమైనది ప్రతిష్ఠాపూర్వమున యువరాజు నివసించు చుండెను ఆ ప్రతిష్ఠాపూర్వము 'తైరవో' అను పేరుతో పేరు పొందినది చున్నది ఇది కొరంగానాడు (సువరహస్తి) శిల్లాలో నున్నది ఈ పట్టణము యొక్క పుట్టుపూర్వము అంతగా తెలియవచ్చుట లేదు వృషభరామున ఈ విగమగా నున్నది నృసింహ క్షయగు బ్రహ్మ, కాను నివసించుటకు దిగిన స్థలము కొరకు దేశమంతయు వెదకినది చివరకు పవిత్ర గోదావరి తీరస్థ మగు నీ పవిత్ర ప్రదేశమును వానయోగ్యముగా విశ్వయించి నగర నిర్మాణము చేయించి బానిస 'పట్టణ'మని పేరు పెట్టె నట తరువాత తెనెదన పగరములు అంతకంత మౌలికములు,

అవాహన యోగ్యములు వగుటచే బ్రహ్మ యిది సహంధ్ర తన'పట్టణ'మనకు 'ప్రతిష్ఠాపూర్వ'మని మాతన వాసుకరణ నిమిత్తము వాటినుండి ఈ పట్టణము లేవేమిటని రాజధాని యగు 'అమరావతి'ని బోలె మిగిలిన పట్టణములను తిరస్కరించెదట ఇట్టి కథాశాశములతో 'ప్రతిష్ఠాపూర్వ'మను పుణ్యరాణ మెక్కడి కలదు ప్రాచీనపాణి గ్రంథములలో ప్రతిష్ఠాపూర్వ ప్రశంస గలదు వాటి బోధనతోపర్యేక్షణ దీని స్థానరముగా నుండెను

ప్రతిష్ఠాపూర్వము కాళవాహన చక్రవర్తులకు ఉపరాజ ధాని యైనప్పటినుండి చారిత్రికముగా కీర్తిప్రసిద్ధులను, పెంపు సొంపులను సంకరించుకొన్నది పాళవాహనాంధ్ర చక్రవర్తులలో హేల కాళవాహనము మిక్కిలి ప్రసిద్ధుడు, పరాక్రమ పంతుడు అతడు కళ, యవన, పశ్చాత్యుల దురాక్రమణలను, విశ్వాంశకాలములను అణచి వారిని వ్యూహాద్వాజాంతులముగా వొనరుకొనెను ప్రాకృత భాషలో హేలుడు ముగ్ధ విద్యాంబుడు మహాశక్తి ప్రాకృత భాషయందు దళ దళిత గాధలను రచించెను తనకు ప్రాకృత భాషయందు గల యతిమానాదరముల వలన అతడు ప్రాకృతమును రాజభాషగా వొనర్చెను అతని యాధార మండవమున ప్రాకృత భాషామొనచ అపూర్వ హాసభాష రహితంగా ధ్వనిరీతు లుట్టినద మధుర మంతల శాస్త్రమొనర్చెదది మహారాజ తన యాధ్యక్షమున కరుదెంచిన ప్రాకృత మండితులతో శాసనశక్తిగ్ధి తెగదీ చానిని నిరతము నత్కరించుటకు గను అతనిని విశ్రమాద్యుని యవకారముగా భావించు చుండిరి మరయు నతనిని 'కణవల్లు'డనీయు కీర్తించు చుండిరి హేలుని పట్టువహించి పేదవల్లి తీయను ఎంబ్బుతమున గొన్న విధిమీదులే

పేలుని యాధ్యక్షమున గుణాధ్యక్ష, కర్వవర్ధ, అమ రాధ్యక్ష, బోలేక, చులివీర, గుమారకట్ట, ములంకసేన, శ్రీరాజ ప్రభృతులగు పెక్కుమంది విద్యార్థులు నివసించు చుండిరి కర్వవర్ధకడ ఎంబ్బుతాభ్యాస మొనర్చి గుణాధ్యక్షునియొడ హేలు ధనాంధ్ర మొనర్చెనని యొక మైతి పేర్కొను గలదు అప్పుడు గుణాధ్యక్ష ధరణ్యమున పిశాచ అమలతో పోలించు చుండెను మై కానీ ప్రాకృతమున 5 వ్య విరాధ్యధుల చరిత్రమును బృహచ్చక్రి యనపేద దీడు అదిల గ్రంథమును రచించెను రాజాధరము లేనదోవుటచే వీరిని అగ్నికాచంకి గావించెను అందు సరవాసనదత్తు తను

విద్యార్థులది కథ ముగిసినది రాజు ప్రార్థనపై మిగిలి యున్నది అది శాసనశాస్త్రగ్రంథముగా నిచ్చుటకే అన్ని శాసన లో అనుబంధించి యున్నది అన్నిశాస్త్ర శాస్త్రాంశగ్రంథముగా పారలీలతో ఈ క్రింది కోశమున తొల్పబడినది

“సముద్భవత కరంధ్య కృతగోరీ పరారవా పారలీలనో”

ప్రతిష్ఠాపరము గొప్ప వర్ణ శాస్త్రముగా నుండినట్లు ప్రాచీన చరిత్రకారు డగు టాలెమీ ప్రాకంబలన తెలియుచున్నది వస్త్రములు, భూసల పరిశ్రమ కీటకము పెట్టనది చేరు చేటికిని పైరన్, పట్టువస్త్రములు, జీ, అనవస్త్రము లగు, కర్ర చెక్క, దళు పరిశ్రమము పెట్టనది చేరు

విద్యా, పాఠశాల విషయములందే కాక ప్రతిష్ఠాపరము, నాగరకళతో, పశువతో అదర్శప్రాయముగా నుండి చేరు పట్టుకాలతోని అనుబంధ భూప్రదేశము దిగ్భూతి యుండెను ఆ కాలమున అంధ్ర ప్రదేశ్ కర్ణాట మళయాళ స్త్రీలు రవి కెలు ధరించు పెరుంగులందరి అంధ్ర కర్ణాటాంగనలు ప్రతి స్థాపనమున వచ్చిన తరువాత విగ్రహ పయోగరంగు హృదయ మహాభక్తి స్త్రీలను అందరి నాగరిక కలెనది, రవికెలు, పైటలు ఉంచుతోనపాగిరి ‘ప్రతిష్ఠాపరము’ ‘పైరన్’ అయినది సయిలు, పైటలు అను పదములు పైరన్ నుండి పుట్టినవే ప్రతిష్ఠాపరమున అలవడినట్టి గావున భూభాగ్యదమునకు తన్నుగ శాసనమే పైటగా వ్యవహారమునకు వచ్చినది రవికెలకు పైరన్ రవికెలయే చేరు ప్రతిష్ఠాపరపు గానిపోని మళయాళ స్త్రీలు ఇప్పటికిని పైటలు, రవికెలు లేకుండనే యున్నారు వస్త్రాంశకార విషయమున స్త్రీలకే కాక పురుషులకును ప్రతిష్ఠాపర మొకటిగా నుండెడిది పాపవాసాంధ్ర పాపాశ్రిత పాపాంశరము ప్రతిష్ఠాపర పురముతో అంధ్రరేణమునకు సంబంధము విచ్చిన్నమై యోయినది కాని పైటలు, పైరన్ రవికెలు, పైరన్ పాగా లును మాత్ర మాంధ్రరేణమున నుండి యోయినది ప్రతిష్ఠాపర ముతో రాచరేణ సంబంధ మున్నప్పటికీ అంధ్ర స్త్రీలకు పైటల యలవాటు, నాగరిక యేర్పడి యుండెనది యూహించు వచ్చును

అంధ్ర పాపాశ్రితల యవధానము క్రమశక్తిగా నాల్గవ శతాబ్దినుండి ఈ పుర మెవ్వరి యాధిపత్యమున నుండెనో తెలియవచ్చు లేదు దక్షిణాపరమున అప్పుడు కరంబుల,

గాంగుల, పల్లవుల పరిపాలన యున్నట్లు తెలియుచున్నది వరువాత ఇది చాళుక్య రాజ్యమున వశమయ్యెను పల్లవంధవ శతాబ్ది మధ్యభాగమున కాలచురుగ్గులును, వరువాత హోయి సలులును, ఏమృతల యాదవులును కీచిది పరిపాలించి యాదవ సంశయమున నెవరివాడిగు పారపాలని యనంతరము మహమ్మదీయులు క్రీ.శ. 1818 లో కీచికి రాజ్యాధిపత్యులై మహమ్మదీయ పై నగ్రమును ప్రతిష్ఠాపరమున నుండెను వరు నాల్గవ శతాబ్దిలో ఈ పట్టణము అహ్మద్ నగర్ విజాపూరికి వశమైనది కీచి కచ్చిరీ చేరు ‘మహిమై రన్’ తరువాత విజి విజాపుర పంశాసనం పాపాధీనమయ్యెను 1863లో అక్కడ కమారుడగు చానియాల్ రాజుమారుతు విజాపుర రాజు పుత్రికీని పైరన్ అట్టణముననే వివాహము జరిగెను వరు వాత కొంతకాలము వరకు కీచి చరిత్ర తెలియ వచ్చునట్లు 1750లో పారరాజాల్ విజాపనవాలు పాపాధీని వచ్చెను వరునెచ్చిరన్ శతాబ్ది అంతమున మహారాణి సింహయా కును, రాజపుత్ర పై నగ్రములకును ‘పైర’నునందే హోర యుద్ధము జరిగెను ఆ యుద్ధమున మహారాష్ట్రలు గెలిచి

ప్రతిష్ఠాపరము—మహానాథ మతము

నాడు ప్రతిష్ఠాపరమున అన్ని వర్ణాలవారును నిజించుచుండిరి కాళివాహనమున రాజు బ్రాహ్మణులకి సంభకార స్త్రీయందు జనించినవారిని విచ్చిన్నముగలరు ఇంకెంతవరకు పశ్యమున్నారో లేదో కాని యీ కాలమున క్రీస్తునంతకును పశ్యంశాసనము కొరకు అనుకోని వివాహములు జరుగుచుండ వచ్చును తరువాత చాల కాలమునకు అయిలుకొనిన మహానాథాన పల్లవరాయు మీ భావమునకు దోహదకారి యగుచున్నది

ఈ పల్లవరాయ మతకర్త కృష్ణకృష్ణ బ్రాహ్మణులు ఇతను ప్రతిష్ఠాపర వివాహ రాజులకు వరము గురువు ఇతడు జనాదీనతల ఆచారమున ఉండిరి వేరరొదినకుల పశ్యంశో పాపము పుష్పాధీనమై స్త్రీగృహ వరకర్త మెక్కలై యువాభ్యుదయ సిద్ధాంతకరణమే కులజన సంబంధమైన కట్టుబాట్లను శ్రుతియే పర్యవసాది పరిశ్రామగులై భిక్షా పృత్తితో జీవించుటకు శిష్యులగ్రహణ చేర్చబడెను

కృష్ణకృష్ణ మతాంశగ్రంథము వివాహ మొదలు అత భామయిం ద్రుగురు కుమారులను శిష్యులు ఈ మతకర్త ఆచరణమునకు నాటి బ్రాహ్మణ భృందము నీసి, యాగనిది

వగదము పెడల వడలికి కృష్ణవట్ట బంకుగొంతులు లేని వాడును, వైర్యవృద్ధియును కలవా యగుటచేతను పట్టి పుట్టుటను విడిచి పై మహామతావ వంశ చాయమును స్థాపించి, తన మైదుగురు కుమారులను ఆ మతప్రవర్తకులనుగా చేసిను ఆ కుమారులు చేతాటనము చేసి నూతన సంప్రదాయమును తోర్చించి, యెందరికో అనుల వా మతమున చేర్చిరి ఈ సంప్రదాయమున గురుస్థానమున నున్నవారు ముండిత కిరస్మ్యులై దండ కమండలములను బూచి, నల్లని వస్త్రములను ధరించునెను కాకమే చారి యారోగము ఉపకమే చారి పానీయము ఈ మతాను యాయులు దత్తమనదుడు, శివారణదును ఎక్కువగా మన్నుచు దీర్ఘకాలము పెక్కుతోట అనునచెను ఈ బాకరలలో ఈ మతానుయాయులు పెక్కుచు గుమీగుడు చుండి అందుచే ప్రతిష్ఠాపత్రము, మహామతావ మతమునకు అప్రతిష్ఠాపత్రము చెప్పవచ్చును

ప్రతిష్ఠాపత్రము - రారిత్రక వస్తుపానుగి

పురాతన కాలము 1881 లో ప్రతిష్ఠాపత్రమున గోచారిని కుత్తరీతమున వాడునుకొట్ట వస్త్రపు పదిని ప్రారంభించి ప్రామాణికముగా కొకకోట త్రవ్వించి, అచే గోతిని విశాలపరచి ఇట్లు ప్రవర్తగా వోక్కుకొట్ట రారిత్రో లింగించిన వస్తువులు పదియ యుగములు చెందినవిగా గోచరించెను

వాలుగు స్థలములలోను రెండు స్థలములను త్రవ్వించి పట్టుటలు మిక్కిలి వంశ్యవృక్షముగా మన్నని 18 అడుగుల తోవవరకు ఇచట త్రవ్వించి కొన్నికోట్ల వోకరాని క్రొంద వోకరాని మన్నని రి రారల రి యుగములవాటి వాగరి కతను మూలించు చున్నది పై రారిత్రో కల భవనములు, రాయ, మేర్పమతోను, ఇటుక, తిరుమతోను కట్టినవి ఇవి భూమి మట్టమునకు క అడుగుల తోవతో కట్టించినవి ఇందులో క్రీటిమవారి చెంది వాసములు, లింగారు వగలు, చాగి పాత్రలు, మట్టి పాత్రలు లింగించినవి ఇవి యెక్కియు గట్టితలిచి చాగి క్రొందర 18, 19 శాస్త్రాలకు చెందిన దీనిలో మొదటి అప్రతిష్ఠాపత్ర వాడెములు లింగించినవి మూడవ దారిత్రో మొదటి పాదులూ కాళమువాటి చెంది, చాగి వాసములు రారిత్రోని వాడున రారిత్రోని గోడలు, పునాదులు, దండ రారయంద గోడతోను, పునాదుతోను కట్టించియు యున్నవి అంతేకాక దొరికిన వస్తువులు, పట

చాటును కడలిపోయినవిగను ఉన్నవి ఉపవృద్ధుల వరకచే ఇంద్రవృద్ధులు వడిపోయి వట్టలము యందవచ్చునని చెప్పవచ్చును ఈ పట్టలములలో లిహామి వాసములు, మగ్గుల వాసములు గూడ లింగించినవి అందుచే ఈ వరక 14వ శతాబ్దిలో చాని, 15వ శతాబ్ది ప్రారంభమునగాని పంచ వింది యుండవచ్చునని యూహించ వచ్చును

15 వ రారిత్రో ప్రాచీనారా వాసములు లింగించినవి 15 వ రారిత్రో ఇటుకలతో గట్టబడిన రెండు భవనముల వరుస గలిపించెను ఇందు మన్న మేమాత్రము వాడబడలేదు అందు మూత్రమే ఉపయోగించెడివని భవననిర్మాణములు, మన్నము వాడకతోనికి రావచ్చునని ఇట్లు తిట్టవచ్చి చెప్పవచ్చును ఇందలి వాస్తుశిల్ప మున్నుకొనెడిది

ఇతరవస్తువులు ఆవశేష మట్టి, ముత్యపు చిప్పలు, పిన్నుల దంశపు వస్తువులు, రాతివస్తువులు, ఇనుప వస్తువులు, రాగి, ఇత్తడి, కంచువస్తువులు, చెంది, లింగారుము, గాఢ మున్నగు పెక్కు వస్తువు లిందు లింగించినవి ప్రాచీనతమ బట్టి మట్టిగోమూలను పేల్చినచప్పును ఇవి మిక్కిలి ప్రాచీన మైనవలకు పాక్ష్యము, మట్టిగోమూల మెడలతో హారములుగా ముట్టియందును, మొహాలచాతో యందును గాన బడు చున్నది లింగారుము కలిగించు మట్టిముఖము, రంగు కుండలుగూడ లింగించినవి ప్రాచీన ప్రతిష్ఠాపత్రమున ముందస్తు చిప్పలు, పగడాలుగూడ లింగించినవి రేఖకట్టలమున ఉపయోగము మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెల్పినది గావలు, ఉంగరములు, పూలు, ఇతరములగు అలంకార వస్తువులు దొరికినవి పిన్నుల దంశపు వస్తువులు వీటివరువాత పేల్చినవరకవది అవి యితర రకములవి గలవు ఇందు మంచివివేతనము కన్పించుచున్నది దండపూగాలు, చందరంగపు పాత్రలు, పాత్రలు, కల్లాలంకారములు, మారులు, కరుకు మున్నగు వస్తువులు

రాతి వస్తువులు రాతి యుగమునకు పరిగణించిన వస్తువు లిచట లింగితక పోయినను వివిధములగు కాళ్ళతో చేయబడిన పూత తిచటి వంశ్యవృక్ష నిర్మాణం ప్రాచీనతను చాటుచున్నది నల్లరాయి, ర క్షుడ, వై దూరము, పుటికలి, శ్వేత రక్తలి, మున్నగు వర్ణకల్పితములగు కాళ్ళు పూతల పరిగణితో వాడ బడినట్లు పుష్ట మునుచున్నది

ఈ వూలు కొన్ని గుండ్రముగను, కొన్ని బల్లవరపు గను, కొన్ని వర్తుల వర్తంకారముగను ఉన్నవి కొన్ని

పక్షాలు పరికలుగా ఉన్నవి మొలచి దిక్కును చాగిరికక
కును, సింగుతోయ నాగిరికకును పరికలించుచుగా మన్నుచి
రెండవది ప్రాచీన గ్రీకు, రోమను, ఈస్టియను గ్రంథకర్తలచే
ప్రకటించబడిన వైరాచు పూర్వ పరిశ్రమను గూర్చిన ప్రాక
రము ప్రవచనము చున్నది

ఆంగ్ల నామములు ఇక్కడ లభించిన రాగివస్తువులలో
ముఖ్యమైనవి ఆరవపాఠంలోని ఆంగ్లనామములు వది చరరపు
రాగినామము లొక చోట లభించిన పీటెరు నొక వైపున లోడి
వృక్ష మహృత్తివల బడినది కొన్ని నామములపై స్వచ్ఛిక
చిహ్నము గలదు చాచి యాచారము చాచాపు యాచును
పోలి యున్నది నెకశిలలోని యాంగ్ల నామముల వివిధా
యున్నవి ఇట్టి వివరము వేరువేరు చోట్ల పెత్తులు దొరకెనది
ఇవి యాంగ్లనామములెయినవి పరిశోధకుల యిచ్చిప్రాయము
ఇవి రాక కొన్ని చిన్నచిన్న గుండ్రవి రంగ్రము గల
నామములు లభించినవి ఈ నామము లీప్రథమ యొక్క
ప్రాచీనతను పరి మూడు నాలుగు శతాబ్దము పేనుకకు చెల్లి
నది ఇవి రాక తుగ్గకో, విహుచీ, మొగకో, అదిక పాచీ,
నిజాంపాచీ, బిల్డ్ పాచీ రాజుల నామములును లభించినవి

దీనిని ఒట్టి ప్రతిష్ఠానపురము వివిధ చక్రవర్తుల,
రాజులకు పరిపాలనలో పెంపు పొందున వలెయు, వైకన
ప్రాకటములను పోగొట్టుకొని నేడు వామహాచార
శిష్టమై చరిత్రకారులకును, పరిశోధకులకును పనిని కల్పించు
చున్నది

పె లిం క

ప్రత్యయార్థకత్వవాదము (Idealism)

ప్రత్యయార్థకత్వ వాదము వేద్యత్వ విశిష్ట మనోనిర
పేక్షముగా, కావ్యో విషయములు కత్తకలను విషయమును
నిరూపించుచు కావ్యవిషయములు వేదవే. లేక, అవి
మనమున కేదినములై యున్నవి మనస్సే ప్రధానముగ
చాత్రవికళ కలది ప్రపంచమును గూర్చిన ఇట్టి మతము,
భౌతిక వాదమునకు విరుద్ధమైనది చాచి అధ్యాత్మిక వాద మని
నేను అచగా అట్లు లేక మనస్సు కు ప్రపంచమున కరిష్టా
నము అని అర్థము భౌతిక ప్రపంచము మనస్సుయొక్క
అభావము లేక చాచియొక్క అవిరక్త్యక్షికరణము అది
ప్రపంచమునకు అధ్యాత్మిక ప్రవేశి నొకగును భౌతిక వాదము

ప్రపంచమునకు కృత్రిమ వివరణ మొనగి, చాచి ప్రవృత్తు
గాను, గతిగాను, క్షితిగాను వ్యాఖ్యానింపను భౌతిక
ప్రవృత్తును పక్ష మనియు, మనస్సు యార్థకత్వము లేక
పరిచాచుక్రమమునకు కొక పదాగామి అనియు, భౌతిక
వాదము వలెనును ఆ వాదము ననుసరించి మనస్సు
అత్యంత విభావాత్మక మయిన బుద్ధియొక్క నెడల
మగుచున్నది

ఆ వాదవిషయమున గల ప్రాతిపదికలను ఇటీవల
కొంత పడలికది ఇటీవల కాచింప బడిన భౌతిక శాస్త్రాధ్యయన
ములు కారణముగా మన నిదినకు భౌతిక ద్రవ్యము విషయ
మున గల భావములు మారినవి నేడు మనము భౌతిక
ద్రవ్యమును విదుర్బుధింపముగాను, భౌతికపదార్థ పూర్వభావి
యగు కుర్తక క్రిగాను గ్రహించు చున్నాము నేడు మనస్సు
నేలము అలోచనార్థకముగా పరిగణించబడుట లేదు అది
నేడు అత్యంత సంక్లిష్టమయిన విషయముగా పరిగణించినది
పంథమమున, అనేకవిషయకమున వగు ఈనాయు, అనుభూతి
మైన ఆచరణయు పరభావ్యకమైన గ్రహణమును, వైకవ్య
మును, వ్యక్తిత్వమును, ఆ మనస్సు నందు చేరియున్నది
ప్రపంచమున బహుమంది కత్తవృత్తులు ప్రత్యయార్థక
చారులై యున్నాదు అయితే, చారు వాచావిధమయిన
ప్రత్యయార్థక వాదములకు ప్రతిభిరులుగా మహ్నము ఆ
చారములలో కొన్నింటికి జ్ఞానమీమాంసయు, మరి కొన్నింటికి
అధ్యాత్మిక మీమాంసలును అధ్యాత్మికతలుగా మన్నుచి

యూరోపియను కత్తవృత్తు విషయమున అత్యంత
ప్రాచీన మయిన ప్రత్యయార్థకత్వ వాదమైనచాదు ప్లేటో
పండితుడు ప్రపంచములో గల సార్వభౌతిక కత్తవృత్తులలో
ప్లేటో మహాత్ముడు కొడు విశ్వమున మనస్సు తన్ను మరి
యొకటి లేదు అనునట్టి అచిహుల కత్తవృత్తు చెందిన కర్మాత్మ
కత్వవాది ప్లేటో పండితుడు చాచు "బృగ్గోచరగుగు
వైయక్తిక విషయ ప్రపంచము విశ్వాత్మిక మనక కల్పనా
ప్రపంచము యొక్క అభావమును, "అహింసాధనమును
వైయక్తిక " భావనలు కాకక పారములను, హావము
లను, ప్రకారములను, ప్రతినితిములు వైయక్తిక అవి
ప్రతిరూపములుగా, లక్ష్యములుగా, ఇంద్రియార్థ ప్రమాణ
ములుగా ఉపయోగించుచు అవి పోతుందికములు 'భావ
నలు' నేనెవల మననక దశలు అనుట ప్లేటో పండితుని

అశయము వారు ఇంద్రియ గోచర మయిన విషయ ప్రపంచము అనుభవ చేర్చునటు ఆ ప్రపంచము అవినాశ మయిన భౌతిక ద్రవ్యములే నిర్మితము రానిది స్థేఠో 'అవత్త' అని వ్యవహరించెను అట్లు వ్యవహరించుటలే అది (ప్రపంచము) తేదీదరి అవని అశయము వారు అయితే, అది అవ్యవస్థమను, అవస్థమనకును, అసంపూర్ణతకును మూలము వ్యక్తులు పుట్టుదురు, గట్టుదురు కావనలు నిత్యములు అని యథార్థ వస్తువులు. అవి మారుచుచు కావు అవి పార్యభాగములు స్థేఠో పండితునికి భౌతిక విషయములపై ప్రీతి తమిషువ వ్యాయ్యము, సౌందర్యము, సాంఘికార్థములు ఇత్యాది అధ్యాత్మిక విషయము లందు అతడు ఏకాగ్రబుద్ధి గలవాడు మనస్సు సూత్రమే 'చక్రము' అను నియమవిధి మయిన రాగ్యుని (ప్రత్యయార్థకృత్య పాదముతో) స్థేఠో పండితము లేడు అశని ప్రత్యయార్థకృత్యపాదము అదర్శములతోరకు, తేక, ఉచాత్తతర మూలముల (పునఃపాదముల) కొరతై కాచుచుపడిన యొక విధమగు తైతిక యత్నమై యుండెను పక్షి ప్రతిపాదించిన ప్రత్యయార్థకృత్య పాదము లేక విషయవిషయమైన ప్రత్యయార్థకృత్య పాదము 18వ శతాబ్దికి చెందిన బిల్లే- అను అమెరికన్ ధర్మాధ్యక్షుడు పనిచేయుచు యొక ప్రత్యయార్థకృత్య పాదమును స్థాపించెను భౌతిక పాదము యొక్క ఖండనము ఫలముగా ఆ పాదము కల యెత్తిపడి భౌతికమైన అదవర్తక మొకటి కలదు వానికి స్వతంత్రవత్త కలదు అనువాదమును బిల్లే- నిరూపించెను మనము, భౌతిక ద్రవ్యములని వ్యవహరించు పరార్థములు అనుకతైక విషయములు అనుభవ మనగా ప్రత్యక్షోపలబ్ధి భౌతిక పరార్థము గుణముల పనుకాయమే భౌతిక ద్రవ్య గుణము లర్పియు విషయవిధిలకు లేక, మనశబ్దములు ఇందులకు కారణమిది మనము చూచు ప్రతి పప్తువు మనః కల్పితమే ఓ పప్తు నయినను పత్తాక మను నపుడు, అది ప్రత్యక్షోపలబ్ధి కలదినియే మన అశయము అది పత్తకలరే- అయితే, వానిని దర్శించు మనమిన్న కడినముగాని (వ్యంశ్ర) పత్త రానికే తెలు కావున ఈ ప్రపంచము మనశబ్దము ఏకాగ్రతరణములైన పద్ధము, రుచి భావన, వేడిమి, వైశ్రవము (అమగదములు) అమగదములతో, తివ్యునివ్వ వ్యక్తిగతములుగాను, అదవ్యదు టక వ్యక్తిగతములుగాను నూరు చుచుచు ఒక పప్తు ఒకనికే తియ్యగాను, మరియొక

నికే చేరుగాను గోచరించును పది ఒకనికే రుచితరముగ నున్నదో, అదే మరయొకనికి అరుచితరముగ నుండుట కలదు కావున, పరార్థగుణములు యథార్థములు కావు అని ఇంద్రియ గ్రాహ్యతాపంబులును, విషయవిషయములు నైన వికారములై యున్నవి కన్ను లేచివో వర్తము నిర్వకము, వెనుటకు శ్రోత్రము లేచివో, కర్ణ ముచితవ్యము, రుచి చూచుటకు జిహ్వ లేచివో, రుచి అనువాద్యము, ఈ గుణ సంబంధి సంవేదనను తొలగింపుము కెమ్ములు చెట్టురును గాని, వర్తములనుగాని చూడచివో, శ్రోత్రము ధ్వనిని వివచివో, ప్రాణము గందమును అప్రాణోచివో, అన్ని వర్తములు, అన్ని కర్ణములు, అన్ని రుచులు, అన్ని గంధములు అర్థకర్ణములై చూచి అప్రత్యమును రోలోపును కావున ఈ గుణములు (భౌతిక) శరీరమునకు చెందినవి కావు కాని అవి, వాటిని చూచునట్టి లేక అనుభవించునట్టి మనస్సు నకు సంబంధించినవై యున్నవి కావున అవి విషయయగు మనచ్యుతుల చెందిన రచానికేమములు బిల్లే- ఇట్లు ఒక పరార్థముయొక్క పత్త అది అహింసాయుగ గ్రహణ విషయ మగుటతోనే కలదు అనెను ఇట్లతడు పాల్గవోమొగా ప్రత్యయార్థకృత్య పాదమును లేక ప్రాతితిక భావనాదమును సూచించెను

లై వీనికేయొక్క ప్రత్యయార్థకృత్య పాదము తై వీనికే 17వ శతాబ్దియందు అగ్రేగరలయిన బిల్లేము తాల్చికు అలో వోకడు అతడు మరియొక విధమయిన ప్రత్యయార్థకృత్య పాదమును ప్రతిపాదించెను అది స్థేఠోచేతగాని, బిల్లే- చేతగాని ప్రతిపాదించబడిన ప్రత్యయార్థకృత్య పాదముకంటె పూర్వముగా భిన్నమైనది అది ఇట్లున్నది

విశ్వమంతయు వర్తము శక్తిలే నిర్వికమైనది అని లై వీనికే వాదించెను వాటిని (వర్తములను) భౌతిక విషయము అనుటకంటె శక్తి తేంద్రము అనుటయే మేలు అని భౌతిక వర్తములును, అల్పదీపులులై యున్నవి వాటికి దర్శనశక్తి, అతిస్పృధి సోండుకర్తి కలవు శక్తిమత్తయినను ఈ వర్తములను అతడు జీవులు లేక అణుకణు లని వర్ణపహరించెను ప్రతి జీవియు వికర్మమైనది అది అవశ్యమును అగికార్థమునై యున్నది

అయితే ఈ జీవులకు భిన్నరకార్థక మయిన వృద్ధక కలదు మొక్కలలోని జీవులు ప్రపంచమైన అవ్యతత కలది

అనుభవరీతి జీవులు అంతరించి పశువు అవస్థకు కలిసి మనుజుని యందలి జీవుడు విశేషవృత్తా యున్నందు అన్నిటి యందుకును అత్యంత వృష్టతాయుత నైతవ్యము చేతుని యందు కలదు ఈ శ్రేణిలో విచ్చిత్తిజేతు ఒక చివరన అనేక భౌతిక ద్రవ్యము, పాపాపాములు తవ్వదృశ్యములు కలవు మరియొక చివరయందు చేతు దున్నాడు అయితే ప్రపంచము అభౌతిక అప్రపంచిత, అదృశ్యమైన, లేక జీవులచే నిర్మితమై యున్నదో, ఆ ప్రపంచ మొందుచేత ప్రపంచిత మిగును, భౌతికముగను కనపించు చున్నది అను ప్రశ్న ఉదయించు చున్నది దీని వచనము లేనికొనుటలో మనకు క్లేశము విశేషముగ మందడు ఎందుచేతనగా ఆధునిక కాలమున జీవన విద్యుత్తు-ఇతరము ననుసరించి, అణువులు శక్తి మందలముగా కనిపెట్ట జడనవి వాస్తవి లేక లేకము అనుచి జీవుల వనో వ్యత్యము యొక్క దృశ్యవర్తితావమే యథార్థమునకు వాస్తవియు లేదు, భౌతిక ద్రవ్యమును లేదు 'మనస్సు' అను పర్యావృత్తమును వివరించుట మిక్కిలి సజరము లై తనికే నిర్వహించవలసి - మనస్సు ఒక నిత్యమగు అర్థాన్నికే వత్త ఆ వత్త ఉత్పత్తకర వికాస రోగయందు, భౌతిక శరీరస్థులయిన జీవులకుంచి శిష్టమైనదిగ నున్నది జీవులు శ్రియంగ్రహించుటలు చేతుడు లేక, తీవ - జీవులు, జీవులగు పృథివీ, పృథ్వికాలముననే, ఒకరిచే నొకరు ప్రభా వితులు కాకుండు నట్లును జరిగొకటి అనుభూతులై యుండు నట్లును, ముమ్మందే చాలి సంబంధానుబంధములను వ్యవస్థాపన మొనర్చెను ఆ విధానము గడియారమును చేయు వాడు, వాటిని తయారుచేసి అన్నియు ఒకే కాలమును చూపునట్లు, అన్నిటియందును ఒకే గంటపై ముల్లును నిశ్చయించుటలీని అవివరములను పూర్వార్థినికే వినవార వారము అని చేరు కావున లై తనికే వారము ననుసరించి విశ్వము కృత్రిమమైనది కాదు అది జలశక్తి కనున్వికమును, వరేతన మును పై యున్నది

ప్రాంతిక ప్రత్యేయోత్పత్త్య వారము (మహా నాథక అశ్రిలియ కావచము) ఇవ్వూన్యాయకేంద్ర అను పండితుడు రచించిన గ్రంథముతో అర్థము తత్త్వ శాస్త్రము అనుభూతా తత్త్వశాస్త్రములలో పెంబువార మిట్లున్నది ఈ పరిదృశ్యమార అగ్రమున లేక ప్రాంతికాక అగ్రమున, పూర్వకంగమున కొన్ని ప్రత్యేక - అననుభూత-విషయము

లున్నవి అవి అవివరములును, అత్యవసరములై యున్నవి అవి తీసిపై లే మనముపై ప్రభావమును కల్పించి వర్తక అవలంబములయిన శాస్త్రములను ఉత్పాదన మొనర్చును మనస్సు వాటిని యథాకాలముగా యథాకాలముగా, క్రమ బద్ధ మొనర్చును లేకకాలములు, వేదవాక్తి ప్రసారించు ప్రత్యేకానుభవ రూపములు అది (మనస్సు) చేకకాలాను సారముగా, అవగతి ద్రవ్యము వేద వాక్తి, సంఖ్య, యాథార్థ్యము, అనుభూతములకేంద్ర సంరచించబడిన సంవేదనలను ఉపనయించి, వాటికి జీవత్వమును సంపాదించును ఇట్లు మనస్సు గృహస్థిర్వ వస్తువును తెలిసికొనకాలదు అది స్వీయభావముల సాయమునను, ప్రభావముల సాయమునను, పృథ్వీర్వ వస్తువుల యొక్క సంపదనలను లేక అభావములను మాత్రమే తెలిసికొనగలదు కావున కేంద్ర ప్రతిపాదించిన ప్రత్యేయోత్పత్త్య వారము సంపదనవార మనబడినది ఇంద్రియగ్రాహ్య మయిన ప్రపంచ మొక దృశ్యము లేక ప్రతిభావము అది ఒక రీతిగా, మనోభూతివలన 'అగ్ర' అని అతడు కావించెను ఈ అగ్రమున కేంద్ర పండితుని యొక్క-తత్త్వశాస్త్రము సర్వాత్మకత్య వారమును అగు చున్నది మనస్సు మాత్రమే వాస్తవికమైనది అను నర్థమున మాత్రము అతని వారము సర్వాత్మకత్య వారము కాకాలదు

విరపేక్షయిన ప్రత్యేయోత్పత్త్య వారము ఇది మరియొక ప్రాచీనరూప మయిన సర్వాత్మకత్య వారము విజమైన వత్త తత్త్వతా అర్థియమైన అత్త అను ప్రతితి కలదు అనుభవనీయమైన వత్తయొక్క వాచార్థ్యము ఇందిమిడియున్నది ఆదియే ఆ వాచార్థ్యమును వ్యాఖ్యానించుమగరూడ ఈ ఆశయము ప్రాచీన కాలమున వేదములందలి ఉపనిషత్తులను కాగననున ప్రతిపాదించి బడినది ఇట్టి కారణము అర్థియత వేదాంతమున ప్రతిపాదించిన వారు శ్రీ శంకరాచార్యులవారు (788-800) అం గైర్థియతవారము నందు కాన్తిక ప్రత్యేయోత్పత్త్య వారము, పాశ్చాత్య దర్శనముతో మిశ్రితమై యున్నది గ్రీసులో పారమెనిడ్ అను పండితుని వారము జీవత్వవారము అత దర్థిత వేదాంత తత్త్వమును - ముందే పేర్కొనెను అయితే అగ్రయోగ అనుభూతి, అదర్థియతావారమునైన అగ్రయోగవారి, పాగే అను తత్త్వజ్ఞులై యున్నాడు అతనికి వలించెను అగ్రయోగ విరుపాధిక లై తవ్యము సానుభూత్యక మైన మనస్సే

ప్రధాన కణములు (Fundamental Particles)

ద్రవ్యమునకు పరశరూపములును, వ్యత్యంజముగ నుప
గతిగనవియును అయిన కణములు ప్రధానకణములు కాల్గుదు
అను భావమును వ్యక్తముచేయుచు ప్రధానకణము
అనగాడు. చాలా చాలా వర్ణనలేనివైన వాయువులలోనుండి
20,000 వేలకు పైదనముతో, విద్యుత్తు ప్రసరించినప్పుడు
బుడదాగ్రమునుండి ద్రవ్యము వలెనే, అనుభూతికరముగా తేలికైన
చక్రమును క్రిష్ణగల 'కణములు' వెలువడునని భ్రూహ్మ
అనువచకు శంకరాచార్యుడు అని శింకనవైపున తెలలకు
కాక చలనములు మెలిచినగల కణములే అని తెన్నాడు అను
భావమును కలిపివైపును వీటికి బుడదాచుకొనాకే ముందు
నని తరువాత తెలిసినది ఇది, అన్ని వాయువులలో నున్న
వని తెలిసినది ద్రవ్యముతో ఈ ఎలక్ట్రానులు మొట్ట
మొదట బయటపడగ ప్రధానకణము అన్నమాట ద్రవ్యవైకేళ
శక్తిగలిగిన $\times - 1$ కణముల ఉత్పాదించుటకు వేగవంతము
లైన ఎలక్ట్రానులను ఉపయోగించుచు ఎలక్ట్రానులకంటె
విజగతము నులియే కనుక రాని ద్రవ్యరూపి 1 అనీ,
రాని విద్యురూపి కణము (బుడదాచుకొనక) - 2 అని అను
కొనవలెను

అన్ని మూలభూతకణములలోను తేలికైన ప్రతియొకటి
అను పరమాణువులలోను ఉప ఎలక్ట్రాను ఉండును దీనికి
తుల్యమైన ధనవిద్యురూపి కణము గలిగి ఎలక్ట్రానుకు ప్రతిగా
హైడ్రోజను పరమాణువులలోనున్న కణము ప్రోటాను దీని
విద్యురూపి కణము +1, ద్రవ్యము 1836

తెల్పును అన్నది కణములవల్ల మోక కరంగముల కాకి
దీయో అని వైజ్ఞానికులు విశ్రాంతి నుగననది, తెల్పును
తరంగరేఖానికి ఎక్కువ సౌకర్యము చేరుటతో అది (విద్యు
దయస్కాంత) తరంగములకాడియే అని నమ్మిరి అయితే,
వస్తుకల్పముమీద కాబుండ, అవస్తువు ఉద్భవగమీద అధార
మనకట్టి దీనిలో శక్తి పరిణామ విస్తరించుచున్నదో పరిశీలించి
మూలకరణించిన ప్లాంకు, కాంతి కాడికి ఎలక్ట్రానులను
చిమ్మువట్టి లోపాకర్తాన్ని విశదీకరించడోయిన అయిన్
స్టీను, $\times - 1$ కణములను విద్యురూపి కణము, గతిభార
మును పరిశీలించిన కాన్ప్రను అనువారు కాంతి శక్తికణము
లుగా వ్యవహరించుచు మోసించి ఈశక్తి కణముయొక్క

శక్తి అ కాంతి తరంగగతిని విశ్లేషించుచు గానాశరణ
ములు, $\times - 1$ కణములు, అతినిలలోహితకణములు, కంటికి
కనలకెడు తంగులకాంతి, ఉష్ణము, రేడియేషన్లవలన
ములు అన్నియు దీనివలనకనిగిరినవే పిరిప్పిటి శక్తికణ
ములు వీటి తరంగగతినిపరిశీలించిన శక్తికణనే ఉండును ఈ
కణములన్నిటికి ధోటానులు అని పేరు వాడుకలో గానూ
ధోటానులు అతిశక్తిమంతములు దృశ్యమానకాంతి ధోటా
నులు తగ్గువల శక్తిమంతములు కనుక ధోటానులు పద
మును అను 'గామో'లనుండి, ఇటుర్యుక్తాంతిధోటానుల
పరకే పరిమితము అయి యుండును

1896లో బోర్, రెజర్డ్ అనువారు, 1902లో
కోలియట్ రూబ్రియను లేక ప్రయోగమును పట్టించి,
చాక్లెట్టు, అనునటకు 1903 లో మ్యాట్టానును కలిపి
నాకు కెలియట్ ధాతువును అల్యూమినియం కేరొసి
నప్పుడు కల్పనము పట్టి, మ్యాట్టానులు వెలువడును ఈ
మ్యాట్టానులకు విద్యురూపి కణము లేదు దీనిద్రవ్యరూపి 1836
(ప్రోటాను 1836) కనుక హైడ్రోజను ఎలక్ట్రాను ఉండెను
మైనమును వీటితో కాడించినదో, ఆ మైనమునుండి ధోటా
నులు విడిపడి ఇయమించు మ్యాట్టానులతో వేగముతోనే
బయటికి ప్రసరించును ఏ విద్యురూపి కణము లేని కణము
లేక, ఇవి పరమాణువుల పాతీయకలలోని ఎలక్ట్రానులవలన
గాని, పరమాణువుల నడుమనుండు శీలకణములవల్ల (ఇవి
ధనావేశములు) గాని విశ్లేషించడక విశ్రాంతముగా,
పరమాణు గర్భములలోనుంచి రూపి కి వును ఒకవేళ
మ్యాట్టాను ఒకటి పరమాణు శీలకణమునకు తగ్గుటయే
పంభించిన యెడల ఈ శీలకణమునకు పట్టుకొని ఆ పర
మాణువులకు కృతకరేడియో శీలకణము కలిగించ వచ్చును
శీలకణవిద్యురూపి పరిశీలనలో మ్యాట్టాను కాదనను అతి
పాదాశరణమై పోయినది మ్యాట్టానులను పట్టిన పరమాణు
శీలకణములు, కొన్ని రేడియోఅక్టివ్ పదార్థములలో కృతక
ముగ రేడియో శీలకణములను తయారు చేయుటకు
మ్యాట్టాను కాదనమును ఉపయోగించుచు మహారు

దిరాక్కు, అను భౌతికభావనాధార విజ్ఞాని, ఎలక్ట్రాను
యొక్క శక్తి విలువను సాపేక్షకాంతి భావన గీతాన్ని పట్టి
ఈ భౌతికమునట్టి ఎలక్ట్రానుతో చమకమై ధనవిద్యురూ
పి కణము గలిగిన కణము ఉండనని తేల్చిచూచు ఈ శాసనము

సోదా-మా-య్యకు కాదుగాని, విశ్వయూథములవలన విడి వడిక కణములను పోల్చినయి యత్నముతో అందర్నను పోల్చిత్రాను అను ఎల్లాగ్నముయొక్క ప్రతి కణమును కవిపెట్టి వాడు ఈ కణము ద్రవస్థరాళి !, దివ్యరాజీకము పరి అ తరువాత అందర్నను ప్రయోగకాలలో, గామాశరణమును పీపు వలతో నుండి పంచగా ఎల్లాగ్నము పోల్చిత్రానులు దిగువైపు అంటగా బయల్పడి విడిపోవుట కనుగొనెను ప్రయోగకాలలో పోల్చిత్రానుడు యాపించు మాటును అటుంచి, ఈ ప్రయోగము, గామా (శరణపు) పోల్చాను-ప్రభుత్వ కణము - రెండు ఎల్లాగ్నములుగా మారి, ఇక మిగిలి పోయినకత్తిరి ఆ రెండుకణములను ఇప్పివేయునని నిరూపించెనది బురుద్యురాశీత ఎల్లాగ్నము ప్రతికణము, దన విద్యుద్ధావేశిత ఎల్లాగ్నము (ఇదియే పోల్చాను) ఉండు నని నిరూపించెనది శక్తి అనునది కొన్ని సరిస్థితులలో - గామాశక్తికణము పీపు పరమాణుకేంద్రక రంగములోనే కొనా మారదరి కి కల, ప్రతికణములుగా ఏర్పడునని నిరూపించెనది పోల్చిత్రాను ఎల్లాగ్నమును చేసినచో రెండుకణములు మాయమై రెండుపోల్చానులు ఏర్పడును అకదానిది ఒకటి తప్పివట్టు వ్యతిరేకతలలో నాతి చేగముతోనే దూకొని పోవును పోల్చిత్రాను వ్యతంత్రముగా ఉండున కణమేగాని స్థిరత్వముగలది కాదు

తేదియొక ప్రవచాన్యములు, అల్పాకణమును, బీటా కణమును, గామాకణమును తమతోనుండి బయటికిచ్చును అల్పాకణములు హీలియము పరమాణువుల కేంద్రకములు ఇవి రెండేవి ఎల్లాగ్నములను పట్టుకొని హీలియము పరమాణువులై పోవును బీటాకణములు హీలియముగల ఎల్లాగ్నమై, అది వెలువడుతుంటే అన్నికణములు ఒక శక్తి తేలువ తేడు పరీకారణమునవల కొంతకొన్ని సమర్థయి వెలువడు చున్నట్లు కనబడనది ఎందువలన అన్నది చిట్కా ప్రస్తుత చిట్కా ప్రస్తుతంలోను గతకము నుదునని అంతా చిట్కా వచ్చినది బీటా (తేదియొ) తీవ్రతతో ఎల్లాగ్నమై కాకుండ పోల్చిత్రానులు వెలువడుతున్నట్లు ఈ తీవ్రతను కేంద్రకము లోని న్యూట్రానులు ఒక్కొక్కటి పోల్చాను ఎల్లాగ్నము గానో, కేంద్రకములలోని ప్రోటానులు న్యూట్రానులూ పోల్చిత్రాను గానో, విడిపోయి అ ఎల్లాగ్నపు పోల్చిత్రానుమూత్రమే బయటపెట్టెదలదుగా అన్న అంశం వారు చెల్లాలితులు

ఈ క్రియలో పూర్వక, పశ్చాత్త, కణముల తిరుగుడు తత్వముల బెక్కు సమముకాదేను పూర్వక కణములు న్యూట్రాను, ప్రోటానుల (అర్థప్రకణపు) తిరుగుడులు ప్రి ఒక్కొక్కటి. పశ్చాత్త-నాటు రెండును ఒక్కొక్కటి ప్రి తిరుగుడు తత్వములగలవి ఈ రెండును ఒక వైపు తిరుగుచుండవలె మొత్తము ప్రకణపు తిరుగుడు 1h అన్నది పూర్వకపు ప్రి కన్న ప్రి ఎక్కువై పోవుచున్నది అవి రెండు ఒకదాని కొకటి వ్యతిరేకముగా తిరుగుచున్నవి అను కొనినచో, ఈ మొత్తము సుశాసయము “పూర్వకపు దిగుగుడు మిగిలియుండవలెనే కి ప్రి?” అనియుచును ఈ రెండు చిట్కాలను తిర్చి ఊహ 1937లో పోలి అనువతము చేసినారు బీటా తీవ్రపర్యాయము ఎల్లాగ్నాశీక పోల్చు న్యూట్రాన్ అను సూక్ష్మాతీమాత్మకణమును చిమ్ము చుండునని యన్నాడు పోలి దీనికి ద్రవ్యము లేవేదల, శక్తియున్నట్లు తిరుగుడు తత్వము ప్రికి 1 రెట్లు సరిపోయినది బీటాకణములతో కానరాని మిగతా శక్తి పీటా ఉండవలె వన్నాడు అయితే దీనిని పట్ట చూపుట యుగ పరమగదా 1943 లో పల్లె అను వతము, 1949 లో అల్బర్ట్, పూ అనువారు, 1950 లో కెర్నిగు అనువతము న్యూట్రాన్, గుణవలనని నిరూపించి పోల్చిత్రానుతో వచ్చునది న్యూట్రాన్ ఎల్లాగ్నాశీక వచ్చునది ప్రతి న్యూట్రాన్, (ఈ రెండును పోల్చిత్రాను ఎల్లాగ్నములవలె పరస్పరి విచ్ఛింబకములు)

పరమాణువుల కేంద్రకములు ప్రోటానులు ను, న్యూట్రానులును చేరి ఏర్పడవనన్నాడు పీలిని చేర్చి ఉండగల అగ్రగత శక్తులు గురుత్వాగ్రగత శక్తుల కంటె గోటాను కొట్ల రెట్లు ఎక్కువ అ కణముల విద్యుద్ధాగ్రగత శక్తులు నాటిని చిహ్నాశీకము చేయవలెనే అట్లుచేయుటలేదు కేంద్రకముల చేత శక్తులు పిలి అను గొట్టవలెయుచు, యుగకా అను అపారీయ వైఖరియదు - కేంద్రకములు పీచానులు అను కణములను మారుకొనుచు మందులవలననే తేలికగిరి ఉన్నవని రెక్కలు కట్టినాడు అ కణముల ద్రవ్యము ఎల్లాగ్నము 500 రెట్లయినను ఉండు పచ్చాడు విద్యుదకాల పరిశోధనలో ఎల్లాగ్నము 300 రెట్లు ద్రవ్యముగల కణములు కనబడిన పరిచే అనువతము 1947లో 500 రెట్లు ద్రవ్యము కల పీచానులను కనుగొనినారు పీచానులు అనేక రకములుగా పరమాణువిచ్ఛేదక ప్రయోగ పాఠ్యగ్రములవల తేలికని 16 పీచాను ద్రవ్యము 500 పీటా గదా వే కణములు,

బుధాదేశోపములు, శబ్దప్రములుకూడ ఉన్నవి. వీనిపానులు మరీ ఎలక్ట్రానికును, మ్యూజిక్‌తోను, ఫోటానులును, శబ్ద వీనిపానులును, ఏకదశ క్రియలను కైజ్జానికులు గుర్తించి ఈ కణములవలన జరుగు క్రియలను గమనించు రక చాటి టీవీని ఉపయోగించు రక చాటిదు ఇంకను

ప్రోటాను, న్యూట్రాను, చేరన కణము డ్యూటెరాను ఈ కణములే జరుగై న ప్రాజోజును కేంద్రకాలు ఇవి సమూహ రెండు ప్రోటానుల ద్రవ్యముగలిగి లో వీ ర్యు రా దేశము లో ఉండును. న్యూట్రాను (1899) కును, డ్యూటెరానుకును వడిమి ద్రవ్యము (2182), శక్తివలెము గలిగి పైసెరాను లను ఏకదశకల పరికోధనలో రోప్టరు, అట్లను, జమారు, అనువాకు కనుగొనినారు. ప్రోటానులతో పరమాణునిచ్చే దనము జంపు నిలకోట్రానుతో పైసెరానులను ప్రయోగ కాలలో కనుగొనినారు ఈ 'పైసెరాను' ప్రోటాను ఖుబా దేశోపై వీనిపానుగా విడిపోవును పగటున 10^{-10} సెకనులలో

గానుఫోటానులు వీవు పరికలోనుండి రోపును ఎలక్ట్రాను ప్రతిఎలక్ట్రాను (ఇదే పోజీట్రాను) ౩ అడుగా మారినట్లుగా, ప్రోటాను ప్రతిప్రోటానులకు కావలసిన క్రింది ష్రోటానుతో కలిగింది లోపమును చాటిచేత చాడింది వట్లయితే ౩ రెండును ఇంకా, న్యూట్రాను, ప్రతిన్యూట్రానును ఏకదశవని అవి తెల్ల బెచ్చెట్రాను రాకవయంత ముతో పోరాదుదగా రాగోతో అవి ఏకదశవని ప్రతి ప్రోటానులను చాటి చేగమునుబట్టియు, చాటి విద్యుదా చేశము (ఘనము!) ద్రవ్యరాశినివృత్తినిబట్టియు, గుర్తించి వారు ప్రోటాను ప్రతిప్రోటాను చేరి శక్తిగామారోయి ద్రవ్యము ద్వంద్వం చేసుకుంటూ కల గ మ ని ం చి వారు మొత్తమువీర ప్రధానకణములన్నవి శక్తిమంది అంతలుగా ఏర్పడుచు పమానద్రవ్యము గలిగి, అన్నివిధములను విద్యుదాచేశము, తిరుగుదల శక్తిములతో-అంటి ప్రతిఘటన వ్యక్త్యస్త ధర్మాలు చూపించుచున్నవి పాశేకాచావమును, శక్తి కల గచాడే చావమును అవీమిది దీరాళ్ళు. టీవీ కల - ప్రతి కల చావమునకును ఫలితము అనుకూలము అనునది విశేషము

శ్రీ గో కృ.

ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుడు (Chief Executive)

ర్యానిసిపాలా వ్యవస్థలో ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుడు ప్రత్యేకమైన విశిష్టాధికారమును మోచి యుండును. చేతపరిపాలనా యంత్రాంగ మంతటితో అతడు పక్షక ఉన్న కార్యకాలిగా పరిగణింపబడును

ప్రభుత్వములో రెండు తరగతుల ప్రధాన కార్యనిర్వాహకులను మనము చూచు చున్నాము (1) నాను మాత్రపు ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుడు, (2) కాస్త్రత ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుడు ఇండియా, బ్రిటను, నెదర్లాండ్స్ కాస్త్రత లెదుగు ప్రజాస్వామిక రాజ్యములందు, రాజ్యాధిపతే అతడు వాసుమాత్రపు ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుడుగా మాత్రమే వ్యవహరించును. వ్యాయకాస్త్రానిపాకముగ విశేషపరిపాలనాధికారములను కలిగియున్నను, ఇట్టిచేశములందు, అతడంతో నిలమైన విశ్వపాచాధికార మంతయు మంత్రివర్గముచే ప్రతి స్థితమై యుండును ఇట్టి ప్రజాస్వామిక రాజ్యములందు, పార్లమెంటుకు నివేదించబడు రాజీయ విధాన మంతటిని మంత్రివర్గమే నిర్ణయించును కార్యనిర్వాహక వర్గముపై సర్వాధిపత్యమును చలాయించుచు, పరిపాలనా యంత్రము నందలి బిరుద కాళుల కార్యకలాపములను అవి సమర్థవంతము చేయుదును పై చెప్పబడిన ప్రజాస్వామిక రాజ్యములలో మంత్రి వర్గము చలాయించు ఇట్టి పర్యాధికారము 'మంత్రివర్గ నియంతృత్వ' మనిపించుకొనగలదని కొందరు వ్యాఖ్యానించుచున్నారు కాని అది అంతటితో ముగియదు పార్లమెంటుకు సంబంధించినంత వరకు, మంత్రివర్గ మే నియంతృత్వమే మైనతో, మంత్రివర్గ వాయుబడిన ప్రధాని కూడ మంత్రి వర్గమునకు సంబంధించినంతవరకు అట్టి స్థానమే ఆక్రమించగల దన్నమాట అందుచే కావలసిన ప్రజాస్వామిక రాజ్యవ్యవస్థయందు ఏకైక ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుడు ప్రధాన మంత్రియే కాంగడనుటలో అభ్యుక్తి ఉండగోరు పాలకవర్గ పక్షమునందును, ప్రభుత్వమునందు అవకాశమిం చు స్థానము, అవనిది అట్టివానినిగా నొనర్చును

అద్యుక్తుడే పక్ష కార్యనిర్వాహకు మోచు అమెరికా వంటి ప్రభుత్వ యంత్రాంగముందు, అద్యుక్తుడే ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుడుగా వ్యవహరించును. రాజ్యమునకను, ప్రభుత్వమునకును అతడే సర్వాధికారి యగును

ప్రభుత్వవర్గములైన శ్రీ శ్రీ మేలు వంశలయందు కూడ ప్రధాన కార్యనిర్వాహకులు యందెవరు ఎట్టి బ్రాహ్మణ సంస్థ యందైనను ఓకటైన కేంద్రప్రభుత్వముకంటెకు, ప్రధాన కార్యనిర్వాహకులు నియోజ్యము అవశ్యక మగుచున్నది అట్టిచాలా లాభవంశముల విహ్వములుగను, లేదా ప్రతినిధులు గను వ్యవహరించును

కావున ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుడు వేరాలవా యంత్రాంగమునకు పర్యాధికారిగా పరిగణించబడి, ఆ యంత్రాంగముయొక్క విలువత ప్రవర్తనమునకు కార్యకర్త నెహ్రూవంశం యందును ప్రభుత్వమును వాక కాలదు కేంద్ర బిందెనెచిరము వేరాలవా విధానము పుకముమగా పాగు పడు ప్రధాన కార్యనిర్వాహకునకు తెచ్చు అధికారములు, విద్యుత్ కార్యకలాపములు అప్పగించ బడును అతడు పరి పాలనా విధానములది ముఖ్యంగాములను నిర్ణయించి చాలిని క్రమబద్ధ మొనెంచును సవ్యమైన పరిపాలనా విధానమునకు క్రమబద్ధమగు సూక్ష్మరణ మావశ్యకము క్రింది ఉత్పాదకవర్గమున కి సూక్ష్మరణము మాధుర్య పరి ఉత్పాదించును ఈ పరిపాలనా విధాన నిర్ణయమువందే ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుడు తన కాలమువందరిక కాలమును వినియోగించును ప్రధానాంగము అన్నిటినిన క్రింది అధికారులు ప్రధాన కార్యనిర్వాహకునితో సంప్రదింపులు అది, ఉపశమలైన పరిపాలన నొనగెయి

ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుడు ప్రభుత్వ నిర్వహణకాళా నిర్వాహ నిర్వహమును స్వీకరించి, అవసరమైన సంస్కరణ ములు చేయును కావనబద్ధమగు ప్రజాస్వామిక రాజ్యము లో పరిపాలనావనరులు అ మ గు ణ ము గా కార్య నిర్వహణ కాణము నిర్మింతుటకును, పునర్నిర్మించుటకును అత డధికారము కల్గియుండును కారణకేంద్రమందలి కేంద్ర, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములలోని వివిధ కాళలు, అవసరములను పునర్నిర్మించుటగో మరాయావముగా అవ్యవహించు పునర్నిర్మించ బడుండును అర్థమౌచి కార్యనిర్వాహకుడు ప్రభుత్వముతో ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుడు, కార్యనిర్వాహ కాళయందు శ్రీమదుగు మార్పులు చేయబడినచో, కావన సమ్యగో ముందుగా సంప్రదించవలసి యుండును కాని వివిధ కాలయొక్క అంతర్నిర్వాహ వివరణాంకములు ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుని చేతనే నిర్ణయించ బడును

ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుడు వివిధ కాళల నిర్వాహ విషయమన అధికార మున్నంతమాత్రమున రాజుడు ప్రధానాధికారులను ఏయోగించి, ఉత్సాహ పరచుటకూడ అతనికి అధికార ముండవలెను మంత్రులందరి ఇతర ప్రభుత్వ, రాజీయధికారు లాతనిచే నియమించ బడెదగు అంతే కాదు ప్రభుత్వ యంత్రాంగము వందలి ఉత్పాదక వన పులకు అర్థక గల డకులను నియమించ అధికార మాతనికి కలదు ఉపాధికారులనుకూడా కొన్ని సంప్రదాయములకు, నియ మములకు బద్ధులై విలేశవంశలో రాయబాలులను, సుప్రీం కోర్టు న్యాయమూర్తులను, అటార్నీ - అవరలును, పబ్లికు సర్వేయ కమిషను అధ్యక్షుని, సభ్యులను అతడు నియమించును పరిపాలన ఉత్పాదకముల పబ్లిక్ ఎన్టీసీ కమిషనుద్వారా ఎన్నిక యగుదురు అయితే చాలి పోర్టగీశక్ ప్రిసిగతులు, ముఖ్యధికారుల నియమకాములు ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుని సేవకే నిర్ణయించ బడును , లేదా అతని సమ్యగో నిర్ణయించ బడును

ప్రభుత్వ విధానములను అనులు బద్ధులై ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుడు తన క్రింది ఉత్పాదకగురు ఉత్పాదక పాలితేయును అతని క్రింద వ్యవహరించు వివిధ కాళలకు సంబంధ ఉత్పాదక పాధారణ అభివృద్ధిని కల్గియుండును, లేక విశ్చిత స్వభావము కూడ కల్గియుండును ఈ ఉత్పాదక పులకు చాళరాను, పద్మనిర్మల చాళరాను, ఇతర సాధనముల చాళరాను పంపిడు చుండును సంక్షిప్తముగా తెప్పవత సన్నచో, ప్రభుత్వ నిర్వహణకాళ యంత్రాంగ పరిపాలనా సేవ్యత్వమును అతడు వృద్ధిచేసి, చాలిని కూర్చుట్టెట దిద్దును కార్యనిర్వహణ కాళయందలి కలాపములను సమ వ్యయ పరచుట ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుని మరియొక విద్యుత్ కేంద్రము చిదిధ కాళలు, పరిశోధన ప్రభుత్వ వ్యవహారములను అనుమించుటచేత, విధాన నిర్వహణముతో చరిత్ర చక్రమును పుటిల్లికుండ, ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుడు ఎప్పటికప్పుడు జాగరూకత వహించవలెను

ప్రధాన పనులయందు కర్తగా, వేర్వేరు కాళల సమయ నిర్ణయమైన పుకలములు ఉన్నట్టినుండ, పరిపాలనా యంత్రము సవ్యముగా పానినీపునట్లు జాగరూక కై కొనుట కూడ అతని కార్యవలలో నొకటి

కార్యనిర్వహణ కాళలను అనుమనందుంచి, చాచిన్

పర్యవేక్షణ జరపుట కూడ అతని మరీయెక ధర్మము ఈ కాళం ఆచరణ విధానమునకు సంబంధించిన సమాచారమును ఎప్పటి కప్పుడు పేరేరించుట కావలసి అధికారము కలదు ఏదేని యొక కాళ సంక్లిష్టతరముగా పనిచేయుట లేదని అతనికి తోచినచో, దాని కార్యకలాపములను అతడు పరిశీలించి, దర్యాప్తు అనువచిస్తును

ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుడు ప్రభుత్వాధిపతిగూడ యగుటచే, కార్యనిర్వాహక కాళయొక్క కలాపము అప్పటి కిది అతడే పంపూర్ణముగా కార్యత పహించవలసి యుండును ఈ నిధినిర్వహణమును సామర్థ్యముతో నెరవేరుచు వివిధ కాళాలపై అతడు పె త్వము పహించి, పర్యవేక్షణము జరుప వలసి యున్నది

ఆ మెరికావంటి కేశములతో జడ్డెలు అంచనాను తయారొనర్చుట, చాటిని కావనక ఎటుట నివేదించుట, కావనక చాటిని ఆమెరించిన పిదప, చాటిని అమలు జరపుట, ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుని నిధివ్యవస్థములై యున్నది ముఖ్యములైన ఆర్థిక ప్రణాళికలు, ఆర్థిక విధానము అన్నిటిని అతడే నిర్వహించుచు

పరిపాలనా వ్యవస్థయందు ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుడు కీలకమైన ప్రాజెక్టు నిర్వహించును ఈ వ్యవస్థ కాళం దాయకులై దాని దోరణి, దాని ప్రియని రూపొందించును పరిపాలనా యంత్రమందలి కార్యనిర్వహణ కాళయొక్క రూపురేఖలను అతడు పరిగ్రహింపను, పంపూర్ణముగను పరిదిద్దును ప్రభుత్వ ప్రధాన ప్రతినిధిగా, కావన పథములందు, ప్రజలమందును ప్రభుత్వ విధానములను నడుపించుట అతనిది

మొత్తముమీద ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుడు నిర్వహించ వలసిన విధులు అత్యంత గురువగమైనవి ఏకైక వ్యక్తిగా ఈ విధుల నన్నిటిని ఒక్కచేతి మీదుగా ఆతడు నిర్వహించజాలడు అతనికి పహారా మనవరము చిల్లర మల్లర ననులమంది అతనిని నిమిత్త పరచుటకును, అతని విధి నిర్వహణమునకు సంబంధించిన ప్రకాశకము సీర్ల మొనరుకొనుటయందు చాటినికే పహార పడుటకును, ఉద్దోగ్యవర్గ పహార మాత్రని కొనగ ఇడును ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో కార్యనిర్వాహక బృందపహారమునే కార్యదక్షులను లభించును

ఈ కార్యాలయములలో అంతకాళులు పెక్కులు గలవు బ్రిటను, భారత దేశములలో వేరేర్వరు మంత్రివర్గ కార్యదర్శులు మున్నగువారు మంత్రివర్గమునకును, ప్రధాన మంత్రికిని సహకార మొనగెదరు ఇటీవల కొంత సంవత్సరములనుండి భారత దేశములో ప్రధానమంత్రి పహారము కొరకు ప్రత్యేకముగా ఓ పరిపాలయ సిబ్బందివర్గ మేర్పరుపబడినది ఈ వర్గముతోపాటే పర్యవేక్షణము చేరవుచు, చాటిని అడుపుతో నుండుకొని, యావత్పరిపాలనా విధానము సాఫీగా సాగిపోవుటకు చూచు కార్యత ముఖ్యముగా ప్రధాన కార్యనిర్వాహకునికే స్వీకరించ వలెను

డి రా

ప్రపంచ శీతోష్ణస్థితి

ఒక ప్రతీకముయొక్క నాశావరణ స్థితిని అనగా అచ్చటి ఉష్ణోగ్రత, వాయుప్రసారము, క్షేపములు, వర్షము మొదలగువాటి సాముచారయంత్రస్థితిని శీతోష్ణస్థితి అందు మూలముగా ప్రపంచమునందు చాశావరణము ప రెండు పరిస్థితులమీద ఆధారపడియుండును చూచుము

చాశావరణమునకు ముఖ్యకారణములు రెండు 1 సూర్యునివలన కలుగు ఉష్ణము, 2 భూమిమీదిగాలి సూర్యులకు భూమిమీద ప్రాంతోటికి మూలకాశావరణ సూర్యుని ఉపరితలము 8000° C కి మించుచుండును అచ్చటనుండి కాంతి స్రవించి భూమిపై పడును ఇటు సగటున ఒక చరగపు సెంటిమీటరుమీద ఒక నిమిషమునకు 194 కేలరీల ఉష్ణమును కలిగించుకాంతి భూమి పైకి రింపుచున్నది దీనిని బొరగ్రత

చిత్రము 48



చిత్రము - 1

పరిమాణమందుకు ఈ కాంతిలో కొంతభాగముభూమిపైద ప్రతి కిందికి తిరిగి పైకిపోవుచున్నది ఇట్టి ప్రతికిరణంనక శక్తి అన్నటి వాతావరణస్థితి మీదను, ఇతర విషయముల మీదను ఆధారపడి యుండును ఇట్లు పైకిపోవు కిరణములను, గాలిలోని కణ్వన ద్వితీయతలను, రూపి, నీటి అవశి మొదలగునవి పిల్చుకొని తిరిగి భూతలము మీదికి వచ్చేయు చున్నవి మొత్తముమీద భూచుర్యరేఖకు ఇరుపై పుం గెగ అనాంశములలో ఉన్న ప్రదేశము ఎక్కువ భూచుర్యరేఖపై పొందుచున్నది అ పై ప్రదేశము లలో భూచుర్యరేఖ చాల తక్కువగా నుండును భూగోళము మీద ఉపవర్తి, అ పై వెలలలో ఉద్భోగత వ్యాప్తి చెందు విధానమును, 1, 2 వ పటములలో చూడవచ్చును

చిత్రము 30



పటము 2

భూమిపై వాయు ప్రపాతము మోర్ఫోజెనములు ద్రవ ప్రాంతములలో పటచాలుగును, భూచుర్యరేఖాప్రాంతములలో మాత్రగను పెరుటవలన, భూచుర్యరేఖా ప్రాంతము లేడిగను, ద్రవప్రాంతము కీతలముగను ఉండునది వ్యత్యాసము చెప్పవచ్చును అందువలన భూచుర్యరేఖా ప్రాంతమునం దున్న గాలి కేతలయగుటచే పైకిపోవును ద్రవప్రాంతమునందలి చలిగాలి అధోగమము వాత్రమింప వచ్చును పైకిపోయిన గాలి ద్రవప్రాంతములకు పోవును ఇట్లు ద్రవప్రాంత మందలి గాలి భూచుర్యరేఖకును, భూచుర్యరేఖయందలి గాలి ద్రవప్రాంతమునకును పోవ ప్రయత్నించును భూమి తప ఇరుపై వాయు తిరుగుటచే ఇట్టి ప్రయత్నమునకు విధిస్తాము కలుగును భూచుర్యరేఖ నుండి గాలి ద్రవప్రాంతమునకు పోవునప్పుడు, అది వర్షపాతకరమై

చిత్రము 31,



పటము 3

తేయలకును అ దేదిద్రవముగా ద్రవప్రాంతమునందు వచ్చు గాలి భూచుర్యనకు తిరుగును ఇట్లు ద్రవ ప్రాంతపు గాలులు 50-60 అనాంశ ప్రాంతము నందు భూచుర్యగాలులుగా మారును భూచుర్యరేఖ నుండి తయలుదేరిన గాలులు చల్ల పడి 30-40 అనాంశ ప్రాంతమందు క్రిందికి దిగుటవలన అక్కడి ఉన్నత వీధన పటములు (High pressure area లోని) పల్లడును కాని ఉత్తర వాతావరణములో మోర్ఫోజెనము, ద్రవ ప్రాంతము నందు తక్కువ వీధన శక్తిని, భూచుర్యరేఖా ప్రాంతము వెక్కిరింప వీధనశక్తిని కలిగియుండెడి గాలులు భూచుర్యరేఖ నుండి

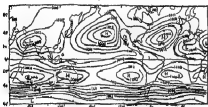
ద్రవములకు పోవుచుండును ఉత్తరార్ధ గోళములలోని వాయు ప్రపాతము కివ పటమునందు చూపబడినది రక్షణార్థగోళ మందలి వాయు ప్రపాతము దీనికి ప్రతికిరణముగా ఉపనింప వచ్చును

చిత్రము 32



పటము 4

ఉన్నత పీఠన ఘటములు 50° అక్షాంశ ప్రాంతము నందు మూడుగా విభజింపబడి, మూడు ఘటములుగా కార్పించును. దక్షిణార్ధ గోళములో చాలాభాగము వస్తుద్ర ప్రాంత మగుటచే, ఈ ఘటములు సంవత్సరము పొడవున ఒకేచోట ఉండును. ఉత్తరార్ధ గోళములో శీత కాలమున ఈ ఘటములు భూమిమీదను, వేర్వేరులో గమ్యద్రముమీదను కన్పించును. భూమి సూర్యరశ్మి వలన త్వరగా వేడబడుచును ఇందుకు కారణము అనేచిదముగా, సూర్యరశ్మి లేచి ఎరుయమున చిత్రము 5కి



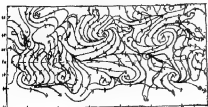
ఘటము 5

చిత్రము 5కి



ఘటము 6

చిత్రము 6కి



ఘటము 7.

భూమి త్వరగావర్ణమగును అందుచే, భూగర్భవలలు చేసినది అతివేడిగనను, శీతకాలములో మిక్కిలి చల్లగను ఉండును. కాని వస్తుద్రము అన్నికాలములలోను చాలాపు ఒడి ఉన్నదిగతను భగ్గియుండును. 4, 5వ ఘటములలో ఈ ఘటముల ఉనికిని చూడవచ్చును. ఈ ఉన్నతపీఠన ఘటముల మధ్య అల్పపీఠన ఘటములను చూడవచ్చును.

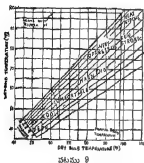
"లైక్ కాలెడ్" మూత్రప్రకారము ఈ ఘటముల చుట్టును గాఢి తియిగులుండును. ఈ గాలుల ప్రకారము 8, 7 వలములలో చూడబడినది. భూమిపై గోళాప్రాంతము వందు గాలుల సుందముగా వీచును. వీటికి ఉత్తర దక్షిణములలో ఋతుపవనములు (వ్యాపార వననములు) 30° అక్షాంశము వరకు వ్యాపించి యుండును. ఇది ఉత్తరార్ధగోళములో ఈశాన్యము నుండియు, దక్షిణార్ధ గోళములో ఆగ్నేయునుండియు వీచును. 30° అక్షాంశ ప్రాంతమునందు అధికపీఠన ఘటము లుండునని చూచి తమి ఆచరించుచు ద్రువప్రాంతమునకు పోయిన కొలది 30° అక్షాంశము వరకు గాలులు వర్షిమమునకు వీచు చుండును. భూమధ్యరేఖనుండి 30° అక్షాంశము వరకును, అదైన అధికపీఠన ఘటములనుండి 30° వ అక్షాంశము వరకును అల్పపీఠన ఘటములు, ఎదిగాలులు అధికముగా నుండును.

భూగోళము మీది గాలుల నడవడికి ఇంత స్వల్పమగు మూత్రములతో వివరించుట కష్టము. వివిధ ప్రదేశములలోని భూభాగముల అందును, వస్తుద్రము లందును వివిధవలలుగా గాలులు వీచును. అంతే కాక, ఋతువులను జట్టి కూడ ఈ వాయు స్వరూపము మారుచుండును. ఋతువులను జట్టి ఈ వాయు సుందములు సైకిలి, క్రిందికి కదలుచుండును. ఉపాహారమునకు సేద్యంలో దక్షిణార్ధగోళమునగలి ఆగ్నేయ వననములు భూమధ్యరేఖను చాటి, శ్రీ లృతి వననములుగా మారి కారక దేశములయ్యు వ్యాపించి వర్షము నీచును. సెప్టెంబరు తరువాత ఇది మరల ంక్షిణమునకు మరలును.

శీతోష్ణపీఠన - వస్తుద్రప్రకారము . భూగోళము మీది వాయు ప్రసారము వననంబి వస్తుద్రము పీఠ ప్రకారములు పట్టుచున్నవి. ఇందులే శీత ప్రాంత మందలి వస్తుద్ర అలము భూమధ్యరేఖ వై పుంతును,

మీద పడుచుండును. పెక్కుప్రవాహముల రూపమున ఈ నీరు మరల పముద్రమున కలియుచుండును. విశ్వవ్యాప్తమైన ఈ ప్రవాహచక్రము శివ పటములో చూపబడినది. శివ పటములో భూమిమీద పడు సగటువర్ష పాతము రూపబడినది. పెక్కుగాలి నీరుపపుడే వర్ష పాతము పంపించును. ఈగాలి ముఖ్యముగా తుపానుల మూలమున, పర్యవారోహణ మొనర్చి పై కిలోయి మేపునులను పుట్టించి వర్ష ములను కలుగజేయును. ఉష్ణత, మర్దనము అజాంశ శీతలయందలి మంతలములయొక్క పశ్చిమ

చిత్రము 87



పటము 8

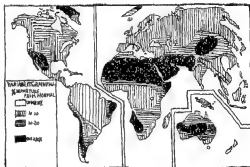
శివరసమందు ఋతుపవనము ప్రధానమైనది. భూమధ్యరేఖా మండలమున వర్ష మధికముగ పడును. ఉపవర్ష పాతము విశేష ముగా శీత కాలమునందు ఘటిల్లు. తుపానులవలన సంతరించు చున్నది కాని ఋతుపవనప్రాంతములలో వేసవియందు ఎక్కువ వర్షము కలియును. సహారావంటి పశ్చిమ శీతపు టెజా రాలు పునరు తేనులేనిగాలి నీరుటలే, అచ్చట వర్షము లందవు.

శీతోష్ణస్థితి పరీక్ష గ్రహము శీతోష్ణస్థితికి కొన్ని వియను లక్షణము లుండును. పెక్కు-శీతో ప్రతీతిపర్యవము పవనస్థితి సాధారణముగా అతే పరిధిలో నుండును. ఊహాపపుటి జీవ కాలమునందు శీతోష్ణస్థితి 36° స్థిరమౌచుమును సూరించును. ప్రాచీనవిజ్ఞత పరిశ్రమియందు శీతోష్ణస్థితితో మార్పులు జరిగియు సూరింపబడెను. ప్రతీతిపర్యవము జరుగుచున్న పర్యవాయ మునకు ఉపయోగపడుచున్నది హిందూ, పసిఫిక్ మహా సముద్రములమీది వాయుపులుగు గల పరస్పరసంబంధము హిందూ రేఖపు పశ్చిమతాగముమీది ఋతుపవనముల మీద

ప్రభావముకలిగి యుండునని గిల్ థ్ట్ వాతము, అతని అనుచరులును విరుచించిరి. ఇప్పటికిని శీతోష్ణస్థితి శాస్త్రమునం దిది యొక పనువ్యంగా నున్నది. ప్రవాహమున ఘటిల్లు వర్ష పాతము 10 వ పటములో చూపబడినది.

శీతోష్ణస్థితి మౌసమశీతాశ్మము మూపవ శరీరమున ఉ తొంక పరిమాణముగల వేడివి అపవరము అది ఎక్కువై నను తక్కువై నను అవారోగ్యము కలుగు మూపపుటి రోగ్యాలు ఉష్ణోగ్రతమీద, వాయుమేనుమీద ఆధారపడి యుండును.

చిత్రము 88



పటము 10

వర్షపాతవంధలములు (2) భూమధ్యరేఖామండలము ఇది రెండుగోళార్థముల వ్యాపారపవనములగు ప్రాంతము ఇది భూమధ్యరేఖకు ఇరు వైపులన్న, 10 డిగ్రీలు అక్షాంశ రేఖ, పసిఫిక్, ఉత్తరహిందూమహాసముద్రముల ప్రభావ మునకు లోనైన తూర్పు, పశ్చిమగిరిపుల భూమండలము వాయుమీదను ఈ మండలముపై తక్కువగు నుండును. తర చుగా సంతరించు తుపానులవలన, గాలులు, వర్ష పాతము అధికముగ నుండును ఇది 'అధివర్ష మండలము'లో చేర్చ బడినది. ఇచ్చట ఉరుములతో వర్షము కుండబోతగ కలియును అప్పటివచ్చే, వెంటతే ఆకాశము నిర్మలమై పక్షప్రములు కాన్పించును.

(3) వ్యాపార పవనమండలములు ఇది ఉత్తరగోళార్థమునందు ఈశాన్య, ప్రాశ్నికపవనంబియు, దక్షిణగోళార్థము నందు ఆగ్నేయప్రాశ్నికపవనంబియు నీమను ఇది 'జో' ఉ మంది జయలుచేరి భూమధ్యరేఖను చాటి వ్యాపారపవనము

లగును లేదా, ఇది భూమధ్యరేఖా పవనప్రాంతమునకువచ్చు పరికి పశ్చిమవాయువులుగా మారును పసిఫిక్ మహాసముద్రములో 40° ఉ - 50° ఉ మధ్యంపరములమధ్య ఈ పవనములు వీచును అట్లే, రక్షిణగోళార్ధముందు సుమారు ఈపమాంతర ప్రదేశములలో వాయువీధనము ఎక్కువై, గాలులు జయలు లేరును ఆగ్నేయపార్శ్వార్ధపవనములు ఎడతెగక వీచును ఆగ్నేయ అనియాయుక్త్య అగ్నేయ ఋతుపవనము ఉత్తరమునుండి వీచును అట్లే రక్షిణ అట్లాంటిక్ ప్యాసిఫిక్ పవనములు భూమధ్యరేఖనుచాటి వైర్మలి ఋతుపవనములుగా మారును రక్షిణాఫ్రికా, చిలి పెయోదారులు, ఈ ఆగ్నేయ ప్యాసిఫిక్ పవనములు దాడిగామెరుపుచును, ఏర్పడినవని చెప్పవచ్చును

(2) ఋతుపవన తీర్థోత్సవంబందు భూమిపై ఉష్ణోగ్రతయందు కలుగు మార్పుల ఫలితముగా, ఆసియాపై వాయువీధనము ఎక్కువగును చలికాలములో వై వాయువులు ఈ వాయువులు వాయువ్య పవనము లులగుదును అట్లే మధ్యరై వాలో ఇది ఉత్తరపవనములనియు, భూమధ్యరేఖా పవన మండలంబందలి పవనములు ఈశాన్యపవనములనియు అనలగును ఇవియే కాక, వాయుగుండములు చుట్టరచావము ద్రవమునుండి ఇయలులేరి మార్పుగా భారతదేశమునకు వచ్చి ఇచ్చు వర్షములను కలుగజేయును ఉత్తరభారతములో ఉత్తరములు చిక్కిలి అవశ్యతములు ఈ శీతఋతుపవనములు అక్కడనుండి మార్పిడినకు వీచును ఋణాళాభావములో ఏర్పడు వాయుగుండములు పశ్చిమ, వాయవ్యదిశలకు జరుగును హిమాలయపర్వతములు ఈ ఋతుపవనములను నది విడ మొనర్చును భారతీయ వైర్మలి ఋతుపవనములు సెప్టెంబరు నెల వరకు వీచును వై వాలో ముఖ్యముగా హిందూమహాసముద్రమునుండి వీచు పవనములవలననే వర్షములు కలుగుచున్నవి ఈ ఋతుపవనములమార్పు, ముఖ్యముగా వ్యృత, అమృతాలులయై ఎక్కువప్రభావములతోగి యుండును ఋతుపవనమండలంబందలి ప్రాంతోటియొక్క తీవ్రతను కాలవలకు ఋతుపవనవర్షములయై ఆచారపడి యుండును రక్షిణ ఆగ్నేయ అనియాయుదు పర్వతముల ప్రభావము మెండుగమందును అప్యామదగ్గి ఖాసిగోడల ప్రభావముకూడ అధికమే ఈద్రవముగనే వై నా వై పర్వ ప్రభావముకూడ ఎక్కువగుండును ఈ తీరుగనే, ఉత్తర

ఆఫ్రికా యాలో వి ఉత్తరగోల్ఫ్ సెయింట్ లొండోన్ దక్షిణ మెయ్యుగా మెయ్యును

(3) పశ్చిమ వాయవ్యమండలము : రక్షిణగోళార్ధము నందు 30° 30' మధ్యగల మండలముపై పశ్చిమవాయువులు వీచును ఇచ్చట ప్రపంచవాయువులు నిర్విరళముగా వీచుటచే, ఇది 'రోల్స్ ఫాక్స్' అని వాటిలవలె వామరంధ్రము చేయబడినది పసిఫిక్ మహాసముద్రమును చాటిన తర్వాత ఈ పశ్చిమవాయువులు ఆమెరికాతీరమును చేరుచుండును పర్వత మంబ్రలమూలమున ఈ గాలులనుండి, కొంతవరకు, అచ్చటి ప్రజలకు రక్షణము కల్గును అప్పుడప్పుడు ఘట్టాలు వాయుగుండములవలన ఈ గాలులు మెక్సికో సింపురాభవతకు చిక్కిరించును భ్రువమార్గముంబలి అతాంతమండలములలో వీచుగాలి, మెనవర్షము కల్గించును పశ్చిమ పవనములు సముద్రము లపై పయించుటచే ఎడతెగిని వర్ష పుష్కలులు వేచును పేషెయందు అధికవర్షము కురియును భూతలముపై అక్కడయిన తెలలో అత్యధికవర్షము పడును అట్లే తెలలోకూడ వర్ష పాతము టిమాటిరిగా ఎక్కువగ వీచును

(4) మధ్యరచావము ప్రతీక్షిత్తత మధ్యరచావము ప్రతీక్షిత్తతములు, శ్యాంలిఫ్రియా, చిక్కినముద్రమండలము, రక్షిణఅఫ్రికాలోని వైర్మలిజేవ రాష్ట్రము పశ్చిమ ఆఫ్రికా లియా ప్రాంతపు వాతావరణము, అపక్తి వాయవముగా నుండును మధ్యరచావముద్రమలోను, రానితీరప్రాంతములలోను గాని నీలవర్ష వీచును ఈ పవనములు హిందూమహాసముద్రము అధిగ్రహముగా వీచుచుండును చలికాలంబు వీచుగాలులను పశ్చిమపవన శ్రీశీలో చేర్చవచ్చును ఇచ్చటవర్ష పాతము వాయవ్యయుగపునందలి మహా ముఖల వై వాయువు ఇచ్చట వర్షము అధికముగా కురిసినట్లుచేత ఆకాశము నిర్మల మగుచుండును అందుచే ఈ మండలంబునకును, పశ్చిమవాయు మండలమునకును, భేదము కలదు మేమి దర్శనమునకు అనుకూలముగ నుండును గానిచాలు ప్రాంతమందందు వర్షము తక్కువగా నుండును

(5) భ్రువమండలములు అంటార్కిటికా అనువది సముద్ర మిట్టముపై 8000 అడుగుల ఎత్తుగ నుండి దట్టముగ నుంచుతో కప్పబడిన ప్రాంతము అచ్చట పేషెకాలమందు కూడ ఈ మంచుపవన ఘనీభవనమును మించి ఉత్తరగ్రహ

మొదలు ఇచ్చటి శీలముచే సాధారణ వాతావరణ ప్రసారము వర్షిమించి భూమిపై ప్రతి తేజోవాపు వాయు పులు స్పృశించుచును ద్రువమండల మనగా ఒక అగాధమగు సముద్రము ఈ ప్రాంతము శీతకాలము మంచుతో కప్ప బడి యుండును ఎండకాలమున మాత్రము కొలదిగ అలము కనిపించును ఉత్తర ద్రువప్రాంతమందు గ్రీన్ లెండు, స్కాండి నేవీయాం నుద్యుల సముద్రము తప్ప, తక్కిన ప్రాంత మంతయు భూమియే చలికాలమున వాయువ్య పై తీరియా, గ్రీన్ లెండు భాగము ప్రచంద మంతటితో అతి శీతలముగ నుండును శీతకాలమందు అర్కిటిక్, పసిఫిక్ ప్రాంతము లందు అకాశము నిర్మలముగను, పృథ్వాంతముగను ఉండును చేపవలతో కెరడా, పై తీరియాలో పీదనము తగ్గును అంటా ర్కిటిక్ ప్రాంతమునందు వర్ష పాతము వక్కువగ నుండును అవ్యుదవ్యుదు మంచు ముత్యము ముత్యమును అమెరికా, యూరే సియాలో చుట్టబడిన ప్రాంతము ద్రువప్రాంతముగను, తుపాను సర్వభాగము కలదిగను ఉండును ఇచ్చటి శీతకాలము మంచుయందున్న యుండును చేపయందు శీరమునందును కొండవరియల యందును వర్ష మురిగియుగా మురియును

వాతావరణ విశేషము ప్రచందమందలి వివిధ ప్రాంత ములలో వాతావరణము వివిధ రకముల శీతోష్ణ స్థితిలో నుండును అందుచే ఒక తరగతి శీతోష్ణ స్థితిని విశేషించుటకు, ఆ మండలముల నడుమ పరివాద్యుల చేర్చుదుపరచెను కాని వంశస్థులను పొడవున కొన్ని ప్రాంతములలో ఒకే రకమైన శీతోష్ణ స్థితి ఉండవచ్చును లేక మారవచ్చును కావున ఒక్క ప్రాంతపు శీతోష్ణ స్థితి ఒకే ఒక వాతావరణ లక్షణముచే నిర్ణయించబడు

"కొప్పెన్" అనువాచని పరికరము విధానము సావ త్యరక, మానీయ ఉష్ణోగ్రత, వర్ష పాతములపై ఆధార పడును భౌగోళిక శాస్త్రజ్ఞు టీపరికరమును విమర్శించి గాని వాతావరణ పరిణామము పుష్కలముగా అధ్యయనం కాళము లేకుండుటచే ఈ పరికరము విధానము పరిమిత మొనర్చబడినది పై విధముగా కాక, ప్లోగ్ అనువాచకు వర్ష పాతములను శీతోష్ణ శాస్త్రమునకు పట్టిరేఖమైన విధానమును మానించెను కానిగోపాటు అకాశమగును కొన్ని మారవలెను కూడ అందు ప్రతిపాదించెను లుమపులు పొచ్చు స్థాయివనసరించి వాయువీధన మండలమును, వర్ష

మాత వాయుప్రమాదముల వనుసరించి పడు శీతోష్ణ మండల ములను అతడు పరిగణించెను

టి యన్ థన్ ఆం

ప్రఖ్యత చంద్రరావు, ౪౯

వర్ ప్రఖ్యత చంద్రరావు ముద్రపద్ధతివైత వారణసీయ రసాయన శాస్త్రవేత్త ఈతడు పంగరాష్ట్రమున తెస్కూరు జిల్లాలో రాయచి అను గ్రామమున 1881వ సం ఆగష్టు 2వ తేదీన జన్మించెను ఈతని తండ్రి పోశ్యుంజరాయ్ ప్రఖ్యత చంద్రుడు తొమ్మిదేండ్ల ప్రాయమునవలె రాయచి గ్రామము ననే చదివెను 1870లో హాంబుర్గరాయ్ విటుండును కలెక్టర్ వట్టణ నివాసమునకు వచ్చి చేరెను అతడు బ్రహ్మ సమాజమునంద రభివ్రావము కలవాడు ప్రఖ్యతచంద్రుని హృదయము కూడ చిన్నతనము నుండియే బ్రహ్మసమాజ మందే లగ్నమైనది 1876లో అతడు ప్రవేశపరీక్షయందు ఉత్తీర్ణుడయ్యెను ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగర పండితుడు స్థాపించిన మెట్రోపాలిటన్ ఇన్ స్టిట్యూషనులో అతడు ఎఫ్ ఏ తర గతలో చదువుచుండగా అచట రసాయన శాస్త్రాధ్యాపకుడగు వన్ అలెగ్జాండర్ పెర్డ్రే వలన అతనిని రసాయన శాస్త్రము నందు గొప్ప అభిరుచి కల్గినది ఆ సమయముననే ప్రఖ్యత చంద్రునిది "గోల్డ్" విద్యార్థి చేతనము లభించి, తమిళు లమున యూరపు ఖండమున ఉన్నత విద్య వర్ధగించి అతకాళము లభించెను

1888లో ప్రఖ్యతచంద్రుడు ఎడింబరో విశ్వవిద్యాలయమున డి ఎస్ సి పరీక్షార్హుడై చదువవారంభించెను రసాయన, భౌతిక, అంతు, వృక్షశాస్త్రము లాతడు కొలు కొనిన అభిమాన విజ్ఞానశాస్త్రములు 1893లో అతడు ఎడిం బరో విశ్వవిద్యాలయమున "డాక్టర్ ఆఫ్ సైన్సు" అను పట్టమును పొందెను తరువాత అతనికి గోల్డ్ మెడల్ పొందెను వారి ప్రత్యేక విద్యార్థి చేతనము, హోల్ టుటూరి విద్యార్థి చేతనము లభించెను ఎడింబరో విశ్వవిద్యాలయ రసాయన శాస్త్రసంఘమున కతడు ఉపాధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకొన బడెను సకమూర్తి, పరో రాధెన్ టెర్నార్డ్ మొదలగువారు ఇండియా రాజ్యాంగ కార్యకర్తలకి ప్రఖ్యతచంద్రుని గూర్చి విచారము చేసి 1888 లోనే అతడు కలెక్టర్ వర్గమునకు తిరిగి వచ్చెను

1888వ సంవత్సరమున ప్రఖ్యతచంద్రరావు కలెక్టర్

రాష్ట్రీయ కళాకాలలో పదోయ రహాయన కాస్తాగ్రహాన్యదగ నియమించ బడిన మూకె, మొయ్యి మొదలగు అవశ్యక వేరూ భవములో కలగంబు ఎక్కువై అమృతమందుకు చూచి, అతడు సుమారు మూడేండ్లు పరిశోధనాయములో ఆయా పర్యాయముల విశ్లేషణము చేయుచు కృషిచేసి, తత్ఫలితము లను వ్రచుకొనినెను ద్రక్షుతి పరిశోధనమం దతడు చాల శ్రద్ధ తీసికొనుచు పంగళాపయందు "అంతుకాస్త్ర" మను గ్రంథ మును కరించెను తీరిక నమయ ములయం దాతడు బ్రహ్మపరమాణు శాస్త్రగ్రంథములలో పొల్గొను చుండెడివాడు

పంగళేశమున ప్రఖ్యాతిపొందక విశేషముగ నున్నది పరిశ్రమం కనకరమైన ముడిపరకలు వపు కగా, విస్తారముగా రోరగును రాష్ట్ర కళాకాలలో ఉద్బోధము దొరకన తరుచాక వన వెల తీత ములో కొంత కాగము వెనుక పేయుచు నగ్నమును పెట్టుటచేత ప్రభుత్వ చంద్రబాబు వన గృహమండలి బోధనములను తయారు చేయుట మొదలుపెట్టెను కాక పారి శ్రామికులై, విజయము పొంద వలెనను గట్టి పట్టుదల అతనికి కలెను కొలది సంవత్సరములలో కళాకాలలో అప్పర్ మయ్యలలో రెడ్డుపండువన్న అతని గృహము

ఈ కర్మాగారముగా మారినది అదియే "బెంగాల్ రెసిడెంట్ అజ్ షాల్వ మ్యూజిక్ వర్క్స్" అను ముద్రకరమైన పరిశ్రమా గారము 1900లో అధిగమించుకొనినవ్యయములమూలభవముతో "సినిమె" కాగపాపపవ్త మైనది ఆ కర్మాగారముతో ఆయా ఖండమున గంధకాష్టును తయారుచేయు యంత్ర ములతోనెల్ల పెద్దయంత్రము పెంకొల్పితిడినది ప్రభుత్వ చంద్రబాబు పారిశ్రామిక పర్యవేక్షణములగు రూపు పయ్యెను అధ్యక్షుడుగనో, ప్రోకామిషనరుడుగనో, బీవీవతుడుగనో, అత దక్ష పరిశ్రమలతో సంబంధము పెట్టుకొనెను అతడు స్థాపించిన

బెంగాల్ రెసిడెంట్ అండ్ షాల్వ మ్యూజిక్ వర్క్స్ ఇప్పటి కిది కాలతీయముల కొక గొప్ప మరణావన పూర్వక చాన ముగా నిలిచి యున్నది

రాష్ట్ర కళాకాలా పరిశోధనాయమున ప్రభుత్వ చంద్రబాబు కృషిచేయుచు, మెయ్యలలో పై పైట్ అను పాద రప అవసరము కనిపెట్టెను అతడు గంధకము, స్టాటిస్టు మొదలగువాటి సంయుక్త ప్రద్యములనుగూర్చి కూడ కొన్ని

గ్రంథము ల్లే



పరిశోధనములనుచేయుచు సుమారు పదునైదు సంవత్సరములు శ్రమ చేసి, పరిశోధనములచేసి, "హైదరాబాద్ సాయకాస్త్ర చరిత్ర" అను గొప్ప గ్రంథమును రెండు సంపు టములు కలరానిది వ్రాసెను 1902 వ సం. లో మొదటి సంపు టము, 1903 వ సం. లో రెండవ సంపుటియు వ్రచుకొనిన అదివది ఆ గ్రంథము అత్యుత్తమమగు ప్రశం సల పండినది

1904 లో పంగ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ప్రభుత్వ చంద్రబాబు ఇలోపా అంద పర్యటనమునకు పంపెను 1913లో అందను నగర మునలిగిన పామ్రాల్పనివిద్యా అయ్యాదేశల పమాణేశమునకు అతడు ప్రతినిధిగా వెళ్ళెను డి. పోమ్మివిద్యాలయముచా రతనికి గౌరవ డి యిసిన పట్టు

ప్రభుత్వ చంద్రబాబు

మును పుట్టించిరి

ప్రభుత్వ చంద్రబాబు రహాయనకాస్త్రసంబంధమగు రెండు గొప్పసంస్థలను స్థాపించెను మొదటిది కాలతీయ రహాయనకాస్త్రసంప్రచారయము, రెండవది 1904 వ సంవత్సరమున అతడు అధ్యక్షుడుగనున్న కాలతీయ రహాయనకాస్త్ర సంఘము ఆ పంతులవన నిర్మాణమున కాదు పంతులవన పారిశ్రామిక పర్యవేక్షణమును ధరించెను ఈ రెండుపర్వాల వలన అతనికి కాశ్యపమును మేల్పరిశ్రమల కల్గినవి 1900 లో అతడు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయోద్యోగమునుండి విరమించు

కొనెను అతడు చివరివరకును ఆ విశ్వవిద్యాలయ రహియిన క్యాన్సలురు ఎమరిట్స్ ప్రొవిడెన్స్ మండ్రిను

ప్రభుత్వ చరిత్రను పట్టిపూర్తియైన కార్యక అతడు ప్రభుత్వోద్యోగమునుండి నిరమించుకొనువరకు మొత్తము ఆ అతమువృద్ధిచేసి దీడువరకు యావత్తుములను ఆ విశ్వవిద్యాలయమునకు విరాళ మిచ్చెను తరువాత మహారు పదునై రేండ్లు వరకే అమెరికా ముఖ్య స్థాపించిన రహియిన క్యాన్సలు పరిశోధనానియమునకు తన తేవమును ముట్ట తెచ్చుచు, రాని కథిష్టాతగా పనిచేసెను 1911 వ సంవత్సరమున ప్రభుత్వ చరిత్రను 'కొనానియన్ ఆఫ్ ది అర్డర్ ఆఫ్ ది ఇండియన్ ఎంపైర్' (O I E) అను గౌరవపరిధున మీయెను మొనటి ప్రపంచ యుద్ధమైన తరువాత అతనికి 'సర్' టరుద మిచ్చి 1914 లో లండను నగరము నందలి 'రహియిన క్యాన్సలుర వేండుము' వకు అతడు గౌరవపరిధుగ ఎమ్మె కొనబడెను 1922, 1925 సంవత్సరములలో అతడు స్వీయచరిత్రయొక్క ప్రథమ, ద్వితీయ సంపుటములను ప్రచురించెను

ప్రభుత్వ చరిత్రను 1901 నుండి యే గోపాలకృష్ణగోఖలే, టైటానరలతో శ్రీవివాన క్యాన్సలు, మహాత్మా గాంధీ మున్నగు వారితో పరిచయము కల్గినది అతని మాతృదేశాభిమానము అపారమైనది "పరిశోధనము లాగగవు, పరిశ్రమ లాగగవు, కాని శక్తికాన్సలు మాగుటకు వీలులేదు" అని అత డెన్నియో సభాపేరికలనుండి తెచ్చు చుండెడివాడు ప్రజాసేవాపూరితము లగు ఉద్యమముల వార డెన్నియో నడచెను పంగరాష్ట్ర రాజకీయ, విద్యారవిషయములలో అతనిస్థానము అద్వితీయమైనది 1921 నుండి ప్రభుత్వ చరిత్రరాయని ఖద్దరువత్సరారంభము, దేశీయవిద్యారాష్ట్ర, అభ్యుద్యోగవాచికారణ మున్నగు ఉద్యమములలో ప్రభావస్థానములను మొదలుపెట్టెను హిందూ - ముస్లిము సమైక్యము, సర్వముత - బాళీయకా సమన్వయము అతనికి ప్రసిద్ధమైన ఆశయములు

1921 లో తెమ్సూరు జామినివారలోద్యమమున కాతడు నాయకత్వము వహించెను 1922 లో ఉత్తర పంగరాష్ట్రమున పరదలనంద కళింద ఉపద్రవములో అత డొనగిన మానవసేవ అపారమైనది ఆకార్య ప్రభుత్వ చరిత్రను రచించినను ఆంగ్లవృత్త గౌరవకావ ముండెడిది

ప్రభుత్వ చరిత్రని తెచ్చిన పద్మవిన పందర్భమున కారణియ రహియిన క్యాన్సలురే శ్రీ శ్రీ సంఘ మాతవి కొక అగ్రవందన

గ్రంథమును బహుళంబువెను పంగరాష్ట్ర ప్రజల పశనునగుడ అట్టిగ్రంథ మొకటి అనెడి పుష్కలంబుదినది అతని పునరుపన అవ్వదికేవలమునుగూడ ప్రజల అట్టి ఉత్సాహముతోడను, అగ్రవందనములతోడను అరచిరి

ప్రభుత్వ చరిత్రను విజ్ఞానయోగి. రేఖ కృష్ణము, సుహారాత, జాత్యుద్ధారణము, మహోదారమవచ్చుదు, దయా రాజకీయము 1944 జూన్ వరువారన తేదీ సాయం కాలము జరుగ్గర గంటలకు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ విజ్ఞాన క్యాన్సలు పాండితిక కళాకాలలోని తన గదియందు అతడు తన తోడొక కాయమును విడిచెను

వి వి ర

ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకవర్గము

వియంత్యుత్సర్యాగములలో కార్యనిర్వాహకవర్గమున పర్యాధికారము వాల్చియందుకు పవనము అయితే రేడు ప్రజాస్వామ్య రాజ్యములలోగూడ కార్యనిర్వాహకవర్గము యొక్క అధిపత్యము పొందించుట గమనిపవలయున్నది కొన్ని అవాంతర పరిస్థితులలో కానవననము వాల్చొకముగ రద్దుపరచుట చేటి ప్రజాస్వామ్య రేఖములలో అరుగుచున్నది కాని కార్యనిర్వాహక వర్గమును అట్లు రద్దుపర్చుట ఎక్కటను పదిదిది ఎరుగము కార్యనిర్వాహకవర్గమును దిష్ట పరచుటయు లలో మాత్రము తొలగించుట కవకాళ మున్నది అది రద్దు చేయబడిన వాడు రేఖము అరాజకముపై, రాజ్యాంగ యంత్రము ప్రంబించుట ప్రభుత్వాంగము లన్నిటియందు కార్యనిర్వాహకవర్గము ప్రధానస్థానము వహించియున్నది అందుచే ప్రభుత్వమునకు ప్రభావమూర్తయంగా 'కార్యనిర్వాహకవర్గము' అనుశబ్దమునుచారుట నేరు పరిపాలనయైనది

కార్యనిర్వాహకవర్గము, ప్రభుత్వ పరిపాలనా కాలలో నొకటి, ఈ పదమునకు వివిధవిధమునను శీయబడినది పూలముగ తెచ్చువలెనన్న, ప్రభుత్వనిర్వాహములను నిర్వహించుచు, కానవననగారిండు చట్టములను, శిక్షావములను అవకాశం తెచ్చునది కార్యనిర్వాహకవర్గము ఈ శక్తియును పంపిరిక దున్నతో కొందరును, విశాలవృద్ధితో కొందరును నిర్వహించుట చేటి, దీనికి వివిధ అర్థములు, వివరణములు జీయబడినవి సమగ్రచిత్రవృద్ధితో చూచినచో, కార్యవర్గము యొక్క సమగ్రాధినికా యగు మంత్రముండలి మూర్తవు కార్యనిర్వాహకవర్గముగా పరిగణించబడును విశాలవృద్ధితో నిర్వహించి

నకో, బీహారానామంబ్రాణమును నడపే అన్నివర్గములను వెంచినచానికలిగి ననుష్ఠిత కార్యనిర్వాహక వర్గ మనబడును అనగా, రాజీయవర్గమునకు వెంచిన కార్యవర్గముఖ్యాధి కారియు, మంత్రిమంత్రి, రాజీయ వ్యవహారములలో ప్రమే యములేని కిషిభ్యాయానామంబ్రాణము (గమూస్తా మెరలు ప్రవక్ష్యాకార్యనిర్వాహకం) కలిగి కార్యనిర్వాహకవర్గ మవలదును పార్థాగతముగ నిత్యమును చాతుర్యయందు ఈ వదమును పంజరీకారముతోనే ప్రయోగించుట అలవా డైనది

కార్యనిర్వాహక వర్గనిర్వాహము అం త ము ల వా కీ గా నుండును అన్నిటికంటె మై అంతస్తుతో నున్నవాని కార్య వర్గ ముఖ్యాధికారియని అందును నేనదా, అష్టోత్తర్యా, సింహాశములతో ననవర్తురు అనంత అనియు, ఇండియా, ప్రాప్తు అమెరికా పంయుక్త రాష్ట్రములలో అర్థమధ్యయు పేర్ల గలవు ఇండియా, అమెరికా పంయుక్త రాష్ట్రములు నున్నగు దేశములలో కార్యవర్గ ముఖ్యాధికారి హోతవ్యు డెన్నికపట్టణవలనను, నేనదా, అష్టోత్తర్యా, మ్యాకలెండు మొద లగు దేశములలోనానిమేర వ్యవహారము, నరసింహానరస్యము నరసింహానరస్యము రాజగల రాజ్యములో రాజా, కార్య వర్గముఖ్యాధికారియై వ్యవహరించును ఉదా బ్రిటన్ రాజులేని ప్రజారాజ్యములలో ఈ అధికారియొక్క చురీకాల వరిమితి సాధారణముగా 5 లేక 6 సంవత్సరము లుండును ఈ నిర్దిష్టకాలములో కానవశ్యముగా, మరీ ఏ ఇతరపంక్షగాని కార్యవర్గముఖ్యాధికారిని తొలగించివారు అయితే కాన నశట అతనిపై మహాభీయోగమును తెచ్చుటర్యూతా అతనిని తొలగించు అధికారముండును ఇది చాల అరుదుగ మాత్రమేవలదును కార్యవర్గ ముఖ్యాధికారి తిరిగి ఎన్నిక యగు చివరయై పెక్కువర్తముల అవరణమునందున్నవి అమెరికాపంయుక్త రాష్ట్రములలో ఒకేవర్త్యై రెండుపర్యాయ ములంజె ఎన్నికగా అర్థమధ్యగా ఎన్నికయగుటకు చీలు నడదు ఇట్టి నిలంధనలవలన, ఎన్నికయగువర్త్యై తన పరచిని విలెట్టుకొనుటకు ప్రాకుటాదక, డిక్షనంప్రముగ ప్రవక్తింప నీలగును కారణ దేశమునందీ కొన్ని రాజ్యములలో ఒకేవర్త్యై మరల మరల ఎన్నికయగు చివరయై ఎట్టినిలంధనలవలెనై ఎన్నిపర్యాయములై నను, అతడు ఎన్నికకావచ్చును ప్రెజిడ్, చిలి మున్నగు కొన్ని రాజ్యై లమెరికా దేశములలో కొంత

కాలవర్త్యైతో తిరిగి ఎన్నికగు చీలగు విధానము అవరణ ముతో నున్నది కార్యవర్గముఖ్యాధికారివలన, బీహారానా రంగములలో అమృత్త్యైతో మొదగుటచే, అది ౫౦ న ము తో, హోరాంతోమాడుకొని యుండును అనిని అధికారములు క త విస్తృతముగ నుండును కాని పార్ల మెంటు ప్రజా ప్త్యైములలో ఉభవి అధికారము లన్నియు కాదుమాత్ర ములే నీవన, ప్రధానమంత్రివలనపై కార్యవర్గముఖ్యాధి కారి వ్యవహరించవలెను ఉదా కారణ దేశకార్యమునకు, పార్ల మెంటును పమాతేవలనకు, రద్దుచేయుట, తనవర్త్యై వలన బడిన పక్షురక్షిమలను అమెరికానుల లేని తిరప్పించుట, మంత్రిమంజరిని నియమించుట, వారయాధిపతులను నియ మించుట, వర్త్యైనాధికారి పై ఏక గౌరవములను పొందుట, రాజ్యాధిపతులను నియమించుట, దేశమున కార్యనిర్వహణము వలయు వర్త్యైల సేమకొనుట మొదలగు అధికారము దియ బడినవి కాని పార్ల మెంటుప్రభుత్వంప్రధానాధికారివలన అర్థమధ్య ముఖ్యాధికారి వర్గమును రెండువిభాగములుగా విభ కించవచ్చును (1) రాజీయ విభాగము (2) రాజీయములలో ప్రొక్తి లేని విభాగము రెండవవర్గమువిభాగము అన్ని దేశము లలోను చాలవలకు ఒకేవిధానంపములను అధికారివలనయుండును కాని మొదటివర్గపు విభాగములలో నీవిధరణములన్నవి వాటిని ముఖ్యముగా మూడువర్గములైనది వి క తిం వ వచ్చును

(1) మంత్రిమండలివర్త్యై (2) అర్థమధ్యవర్త్యై వర్త్యై (3) మై చెక్ రెడ్ ఎర్త్యై

మంత్రిమండలి వర్త్యై బ్రిటనులో 18వ శతాబ్దముండి క్రమముగా అభివృద్ధికొంది నేడు చాల అయివరముగా పొగుచున్నది ఇండియా, నేనదా, అష్టోత్తర్యా, మ్యాకలెండు మున్నగు కానున్ వెల్ల రాజ్యములు కూడ ఈ వర్త్యై తిని అనుబంధించి ఈ మంత్రిమండలి ప్రభుత్వ విధానమును కార్యకాయక ప్రభుత్వమనకూడ నీలుతురు మంత్రివర్గము కానవలనకు కార్యకా తిని వర్త్యైవహరించుట ఈ వర్త్యైయందలి ముఖ్య లక్షణము (1) సాధారణముగా మంత్రిమం కానవ నశతో పక్ష్యై ఉండవలెను పక్ష్యైలు కానివాడు మంత్రిగా నియమించ బడినతో, అరు మానుములలో అతడు కానవ పక్ష్యైలు కాననెను (2) మంత్రిమం ననుష్ఠితము, వర్త్యైక్రిగ న ముగను కానవశ్యము కార్యమై ఉండవలెను (3) మంత్రి

వర్గము యొక్క కాపనరహితుల వీధి యింప జడదు కావన వర్గలో అభిసంఖ్యాత్ములైన పక్షులు ఎవ్వరు మంత్రివర్గమునై, అవిశ్వాస తీర్మానమును జమాయితులలో, అమ్మడు మంత్రిలు తమ పరస్పరకు రాజీనామాలు వియ్యవలెను (4) మంత్రిమండలి అధ్యక్షుడే నాయకుడు, ప్రధాన మంత్రియగుడ నగును ఈతడు కార్యనిర్వాహక వర్గములో కీలక స్థానమును వహించి యుండును మంత్రుల నియామకము, తొలగింపు ప్రధానమంత్రి నిలవజేసినచే అనుగును మంత్రుల నెదిరించి తన బ్రాటిసైన నడవించుట, ప్రభుత్వ ప్రణాళికలకు, విధానములకు, దాపురేతులు దిద్దుట ప్రధాన మంత్రిమండలి కాంక్షలకు ఆధారపడి యుండును (5) కార్య వర్గ ముఖ్యాధికారి (కార్యక ర్తేమూల) అధ్యక్షుడు) మంత్రి వర్గ సమావేశములలో పాల్గొనుటకు పిలువబడును, ప్రధాన మంత్రి ప్రభుత్వ విధ్యయములను అధ్యక్షుడు తెలియదరచ వలెను పార్లమెంటును, మంత్రివర్గమును, కేకార్యకుని కయ్యగట్టుచు ప్రధానమంత్రి (6) మంత్రిమండలి, పరి పాలనా కార్యకేసు వహించుటయే కాక, చిత్తుచట్టములను తయారుచేసి, కావనవర్గలో ప్రవేశ పెట్టు కార్యక కూడ కలిగి యుండును ఈ మండలి కావనవర్గమై నాయకత్వమును గూడ వహించు అధికారము కలది

కాంగ్రెస్ పక్షముంచి విధియ జడములు కలది అధ్యక్ష ప్రభుత్వ వర్గతి ఉపా అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు, లాటిన్ అమెరికా దేశములు ఈ వర్గతి ప్రభుత్వ కాళుల అధికార విశేష సిద్ధాంతములై ఆధారపడి యున్నది కావన నిర్వహణకాళు కావన విశ్వాసకాళునుండి చేరు చేయబడును (1) కార్యనిర్వాహకకాళునై పర్యాయకాలి అధ్యక్షుడు కార్య వర్గమునందలి ఇతర పక్షులు అధ్యక్షునికి హస్తీగా లోబడి యుండురు వారిని నియమించుటకు, తొలగించుటకు అధ్యక్షునికి హస్తీ అధికారము లుండును (2) ఈతడు ప్రభుత్వపు ఎన్నికవర్గతి వందగాని, పక్షావస్థ ఎన్నికవర్గతివలగాని అధికారమును చేపట్టును (3) అధ్యక్షుడు కావన పక్షులుగా నుండ పిలువెను తనకే కావనవర్గపు అధ్యక్ష స్థానమునకు ఎమ్మగొనబడినచో, కావన పక్షుత్వమును విరమించుకొన వలెను (4) అధ్యక్షునకుగాని, అతని కార్యవర్గమునందలి పక్షులకుగాని (పీఠి కార్యవర్గపు లందరు) చిత్తుచట్టములను కావనవర్గలో ప్రవేశ పెట్టు అధికారము లేదు అవల వారికి

కావనకా సమావేశములలో పాల్గొను హక్కు గూడ ఉండదు (5) అధ్యక్షుడుగాని, అతని కార్యవర్గపులుగాని కావనవర్గకు కార్యులు కాజాలరు (6) అధ్యక్షుని తొలగించు అధికారము కావనవర్గకు ఉండదు అతని పీఠి కాపనవిధిని రాజ్యాంగ చట్టములే విధి యింపజేసి యుండును

తై రెక్కలేదు పక్షమైన ఆధారపడు కార్యనిర్వాహక వర్గ విధానము స్వీకృత్యైందు, రహిత్త మున్నగు కొన్ని కేళ ములలో కలది మంత్రివర్గ ప్రభుత్వ లక్షణములు కొన్నియు, అధ్యక్ష ప్రభుత్వ లక్షణములు కొన్నియు కలియుండుట తై రెక్కలేదు విధానమందలి విశిష్టత తై రెక్కలేదు పక్షమి యందు (1) మంత్రిమండలి యుండును (2) మంత్రులను కావనవర్గ నియమించును (3) మంత్రులు, కావనకా కార్య కలాపములలో పాల్గొనుటకు, చిత్తుచట్టములను ప్రవేశ పెట్టుటకు అవకాశ ముండును (4) కార్యనిర్వాహకవర్గ పరచికాలము రాజ్యాంగ చట్టబద్ధమై యుండునెకాని, కావన ఎగ్గై ఆధారపడి యుండదు మంత్రిమండలి కావనవర్గకు కార్యక సహాపడు (5) ఇతరకాళ, మంత్రులు పనుష్టి కార్యకతలో వర్గవహించిన నపసగముండదు, ఎవరికి వారే కారులు (6) మంత్రిమండలి అధ్యక్షుడు నామమాత్రము నకే అధ్యక్షుడుగాని, అతనికి ప్రత్యేకాధికారములు లేవు

పేరు ప్రభుత్వ నిర్వహణములో ప్రధాన పాత్రను నిర్వహించుచున్న పీఠి సర్వము ఉద్యోగులు కార్యనిర్వాహక వర్గములో రాజీయములలో ప్రాయములు లేకుండి పీఠి వర్గవహించుటకు పరిపాలనా విషయములలో విశేషమగు శీకణము, పరిశ్చారము, కై పుణ్యము కలిగి, ప్రభుత్వ నిర్వహణమే పృత్తిగాలవారు పీఠి సర్వము ఉద్యోగుల అనలదెరు వారి నియామకము, తీర్చివేత, దేశములు ముప్పగు విషయములు చట్టబద్ధములై యుండును విశ్వ పరిపాలనా విషయములలో మంత్రిమండలి అందగా పీఠి, వారి తగులిపి పహాయమునకు ఈ ఉద్యోగుల ముఖ్య ధర్మము పీఠి మంత్రులకు చేకూడు వాద్యముగా నుండి, కలహిత చిన్మయ, అవసర విషయములను అందజేయుచు సహకార మొసగ వలెను మంత్రిమండలి సలహా, సహకారముల నొనగట మూతమే ఈ ఉద్యోగుల విధి తర సలహాకు విరుద్ధముగా మంత్రిమండలి నిర్ణయము తీసిగొనవలెను, క్రియవర్గ, అట్టి నిర్ణయములను ఆచరణయందు పెట్టుటకు ఈ ఉద్యోగి

సర్వధా కృషి చేయవలెను మంత్రిమండలి సభ్యులు కూడ కొన్ని వియములను పాలింపవలెను ఉద్వేగంతో సంగ్రహించుటగూడ, చాలి కలహితము స్వీకరించుటగాని వాస్తవోచితము తప్పుచై నదను, అపరాధముతో మంత్రిలు ప్రవర్తించరాదు ఉద్వేగమును రహిత్యముతో, చాలి గౌరవప్రతిష్ఠలను కాపాడు కార్యక్రమ మంత్రిలపై నుండును పరిపాలనమునకు సంబంధించిన నిర్ణయములను తీసికొనుట మంత్రిల కార్యక్రమ, చాలి నిర్ణయములను అయి ప్రభుత్వ నిర్ణయించుట ఉద్వేగముల కార్యక్రమ

కార్యనిర్వాహక కాలలో రాజీయ వర్గమునకు చెందిన అధ్యక్షుడును, మంత్రిమండలియను నిర్ణయించవలెను విధులు పెట్టుటయ్యెను (1) ప్రభుత్వ చర్యలపై ముఖ్య నిర్ణయములను దీని తీసికొందును జాతీయ, అంతర్జాతీయ విషయములపై ప్రభుత్వ నైతిక నిర్ణయించుట దీని విధులలో ప్రధానమైనది (2) కావనములు గాంచుటలో గూడ కార్యనిర్వాహకవర్గము ప్రముఖపాత్ర వహించు చున్నది కావనములను కావనీక విషయములను సేకరించుటయందును చిట్టచివ్వములను తయారు చేయుటయందును, కార్యనిర్వాహకవర్గమును కావనసభకు అత్యంతము సహాయమును పొల్లమొనరి ప్రభుత్వమును చిట్టచివ్వము కావనమునకుట కార్యవర్గముకాగితాల సమగ్ర అవసరము. (3) ఆర్థిక రంగములో కూడ కార్యనిర్వాహకకాల కావనీకవిషయ విధులు చాల ముఖ్యమైనవి ఏదేని మార్గముల వలన భవము సేకరించవలెనో, ఎంతెంత గొప్పము ఏదేని రంగములపై పెంచినవలెనో మున్నగు విషయములలో కార్యనిర్వాహక వర్గము కావనసభకు సహాయ నిర్వహించుట (4) పై నిర్ణయములపై నిర్ణయములు గాంచుట కూడ కార్యనిర్వాహక వర్గముయొక్క విధియే రక్షణకాల ఒక మంత్రిచే నిర్ణయించుటను నిర్దేశి ఉద్వేగములవలెనై, పై నిర్దేశకర్తలు కూడ మంత్రిసభ్యులయినను సహాయించి వదలుకొనవలెను నేను అట్లు చేశములలోను కార్యనిర్వాహక వర్గము యొక్క అధ్యక్షుడు దీనిని ఆసక్తి కారణములవల్ల (1) కార్యనిర్దేశ ప్రభుత్వ వర్గము ప్రకారము చిట్టచివ్వములను ప్రతిపాదించుట, కావనసభను రద్దుచేయుట మొదలగు అధికారములు మంత్రిసభ్యులకు కలిగియుండుటచే, మంత్రిసభ నిర్ణయకర్తలను అవకాశ మేర్పడినది (2) వివిధ పాలనలో జాప్యమును అధికారులకును, పరిపాలనాదౌత్యమును

మునకును అధికారులు, కాగితములు, ప్రకటనలు జారీచేయు అధికారము కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు అందించెను (3) ప్రభుత్వవిధులను నిర్వహించుటలో వివిధరమలైన వగవులు సంబంధించును అధికారులను తీర్చుటను సాధారణకార్యనిర్వాహక పరిధిలోని ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక వర్గము, కావనము మొదలగులను కావనము కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు కార్యనిర్వాహకము లొనగడచినది (4) నాగరకల సెయగు చున్నకాలి, పరిపాలనావర్గములు, వరుసలు క్లిష్ట రూపము పొందుట, కార్యనిర్వహణలో అనుభవము తక్కువగల కావనసభ్యులు, కార్యనిర్వాహకవర్గముపై ఆధారపడుట ఎక్కువైనది (5) నేటి ప్రజాస్వామ్యములలో పాప్యులవ నిర్వాహములను ప్రాధాన్యమునుచ్చుట, ఆర్థిక, పాప్యుల, రంగములలో ప్రభుత్వ మనేకకార్యక్రమలను నిర్వహించుచున్నది దీనివలెనుగా అధికారుల ప్రాజెక్టును, హెచ్చినది (6) అంతరంగిక పరిస్థితులలో వచ్చిన మార్పులకుతోడు, అంతర్జాతీయసమస్యలవలెనూడ కార్యనిర్వాహకవర్గ ప్రాజెక్టులను అధికమైనది రెండుప్రపంచయుద్ధముల ఫలితముగను, అంతరంగము అగ్రరాజ్యములవలెనూడ ఉత్పన్నమైన ప్రశ్నలయ్యుద్ధ ఫలితముగను, కార్యనిర్వాహకవర్గము అధికారములు అన్ని చేశములలో పెంచుచున్నది

పై కారణముల ఫలితముగా కార్యనిర్వాహకవర్గము నియంతృత్వరూపమును రాలిపోవుచున్న వసు తీసి నేను కలుగుచున్నది అందువలన ప్రభుత్వ అధికారమును అధికారులకు వివిధ చర్యలు తీసికొనవలెను ఉద్వేగముల ప్రాజెక్టులను అడుపులోని తెచ్చుట (1) అధికారసంఘములను స్థాపించి, చాటి ప్రాధాన్య మియ్యవలెను (2) నేటి ప్రజాస్వామ్యమును కార్యనిర్వాహకవర్గ నియంతృత్వమునుండి కార్యనిర్వాహక అధికారము ప్రతిపక్షము అత్యవసరము చేశములలో ఒకే రాజీయపక్షము, అత్యధికలనుతో మున్న యెడల, పరిపాలనా రంగములలో వివిధ, నిర్ణయకర్తలను పెంచును ఈ ప్రధానములను అధికారులతో అధికారము ప్రతిపక్షమును సేకరింపువలెను (3) అధికారనిర్దేశకర్తలను అంతరంగములలో కార్యనిర్వాహకవర్గమునందలి రాష్ట్ర ప్రభుత్వములను సంపాదించుకొనుటను ప్రాధాన్యము నిచ్చినది అధికారములతోనుటలవలె, ప్రజాస్వామ్యములను కార్యనిర్వాహక కాలవలె ఎట్టి ప్రధానమును దాల్చుచు

అను కొనెడి ప్రజలను అర్థముచేసికొని యావశ్యకత వ్యాపార సంస్థలకు ఎట్లు కలగజే, అటులే ప్రభుత్వ సంస్థలకు ప్రజల అనుకూలమును, ఇష్టానుగుణమును తెలిసికొనుట అత్యవశ్యకము గదా? కాక అటు, భారత్వవిద్యుదావరణత మొదలగు గుణములున్నయు ప్రభుత్వ సంస్థలలోను, ప్రభుత్వేతర సంస్థలలోను ఒకేవిధముగా ఉపయోగపడుచున్నది అంతే కాక ఉద్యోగుల తేమనిశ్చర్యములతోగల సెలక్షియలను ప్రత్యేక కార్యక్రమములు ఈ ద్వితీయ తరగతుల సంస్థలలోను కలవు అయి పాపకర్మములను వినియోగించుకొను విధము, పరిపాలనము, పనులక అనువైన అనువైన యెక్కువ ప్రత్యేక పరిశోధనలను అట్టి యందును ఇట్లు కీసవిషయము, అధికార విశేషక్రీడలను అనుసరి ప్రభుత్వేతర సంస్థల యెక్కువ ముఖ్య లక్షణములు, వీటివలన ఆ సంస్థలు అనేకములగు పనులను, పనులకత, తక్కువకాలముతో ముగించుకొని, మొత్తము మీల లాభములను పొందుచున్నది మరయు ఉద్యోగిష్టముల అంశములతో కేవలము వినియోగ ప్రకారము పనిపాగించుట, కీర్తిగతిని నిర్ణయములను పీకీకరణలకుండుట, ఉత్సాహకరముగా పనులు చేయకుండుట, మున్నగునవి మొత్తమువలన ప్రభుత్వోద్యోగిష్టముల యెక్కువ లక్షణములుగానుండుచున్నవి ఉద్యోగిష్టముల ప్రభుత్వ సంస్థలలోనుండి ప్రభుత్వేతర సంస్థలలోనికిగాని, ప్రభుత్వేతర సంస్థలనుండి ప్రభుత్వ సంస్థలలోనికిగాని మూలములవలన, ఈరెండు తరగతుల సంస్థల యెక్కువ పనులక, విషయకపాతలయి, నిర్మాణోద్యమము పాటించు కొనా ర్యము, పనులయెంత నిలవనముల వర్తింపజేయు కీ క్రిత్యాభ్యాది గుణములు తేటపడిగలవు ప్రభుత్వసంస్థలలో ఉన్నత రోగిగములలోనికి మాటిగా ప్రభుత్వేతర సంస్థలలో పనిచేయు వారిని నియమించు పద్ధతివలనయు, భారత్వప్రభుత్వర్యాయ ములలోని మొత్తమనవలనోనికి ప్రభుత్వేతర బృహత్పర్యా గార సంస్థలలోని వారిని, భారతీయ కార్యవిద్యుదావరణ సంస్థల ర్యాయముల వినియోగించు ప్రయత్నములు అరగుచున్నవి ఇటీవల ప్రభుత్వముచే సెలక్షియలను ప్రజాకీరాజులములగు ఇంచుమించు అన్ని యుగభాగార వ్యాపార సంస్థలు ఈ పద్ధతికి తార్కాణములుగా చున్నవి ఈ బృహత్పర్యాపార సంస్థలు కేవలము స్వలాభములతోకే కాక, ప్రజాశాసనము కొరకూ గూడ పాటులుచున్నవి అవి పరపరాయ పాముగి యొక్క పాద్యము తగ్గకుండ పాముగి గరల తగ్గింపుకొరకు

నిర్వహించుముగా కృషిచేయుచు న్నవి అట్టి పాముగి యొక్క ప్రత్యేకము పెంపొందించుకొరకు, పెద్ద పెట్టుబడితో పరిశోధనములు నిశ్చయమును కొనసాగించుటచేయు న్నవి ఇవన్నియు ప్రజాశాసనముగొరకే గదా? అందుచేతనే, ప్రభుత్వేతర సంస్థలై పనులకీని, పెద్ద పెద్ద వ్యాపార సంస్థలు ప్రభుత్వ వ్యాపారాలనే ప్రభుత్వేతరయ, మానవకల్యాణముల కొరకే వాటి పరిపాలనమును పాగించు చున్న పనులకముగి, ప్రభుత్వేతర సంస్థలను, పరిపాలన విషయములగల భారతములను కంటే పాపకర్మములే పాముగా కనబడుచున్నవి ప్రభుత్వ సంస్థలలో ఒకరాని నికొకరానితో గాని, అటులే ప్రభుత్వేతర సంస్థలలో ఒకరానిని ఇకొకరానితో గాని పోల్చి వర్ణించుట, వాటిలో గోచరించు భారతములను వాటి పరస్పర పరిణతులను అట్టి యందును అంతేకాక ప్రభుత్వేతర విభాగములో సెలక్షియల కార్యవిషయ విషయలను పరిపాలనా రూపము రాజీయర్యభార జులన అపరాధక భూయ్యు మైన ప్రభుత్వ పరిపాలనను పరిచే యందును ఇట్టి పాపకర్మములు ముఖ్యముగా పై పద్ధతులతో గోచరించును కొందు తెలుగ సంస్థలు భారతపరిపాలనము కలిగి, ఇంచుమించు ఒకటికొక పాపకర్మభారములకు లోపలనున్నవి అమచిక పరిపాలనముతో రూపొందించు నిలవ అధికార నిలవకావచ్చుక రాజీయపాలనములోని అమచిక, ఉపేక్ష, ప్రభుత్వేతర విభాగ సంస్థలలోగూడ కానవచ్చును ప్రభుత్వేతర సంస్థలన్నియు ఏదోవిధముగా పరిచేదే వాటి పరిపాలనమును పెంచుకొరకు తలపెట్టుచునే యుండును వాని, అట్టి పెరుగుదల ఒక ఉపేక్షపూర్వక చాలనే వెంటనే ప్రభుత్వ సంస్థలలోని భార్యము లన్నియు పీడించుచు తల తెచ్చును పరిపాలనము పెరుగుచున్న కొలది, పరిపాలనాపనులక, కార్యకలాపము, మున్నగునలక్షణము లన్నియుకార్య విద్యుదావరణ పీడితలక్షణము వ్యాధియుచుకారము కీణించును ఏదోవిధముగా ప్రతీక సంస్థయందును కొంతవరకు పరిదిద్ది కట్టుబాటు లుండుట విలసి తు స్థాయి పరిపాలనమును ఏదోవిధముగా చివరకు చేసి, పరిచయముల మానవల తయారచేయు వ్యాఖ్య మేముగా నియమించుటచేది వీటినే ప్రభుత్వపాలనముతో ' సంస్థాపన-పద్ధతుల ' కాక అని యందును

ప్రభుత్వ, ప్రభుత్వేతరసంస్థల పరిపాలనముతో కొన్ని

ధోరీలు కలపు అయినను చాటివడుచు మూలార్థములైన నభేదములు కలపు ప్రభుత్వవ్యవస్థలు పాఠాధ్యయనముగా అధికార నిలబడవచ్చుకరచారములను తోటి యున్నట్టియు, రాజకీయ పరిపాలనాధికారమును పొందియున్నట్టియు, రాజకీయ పదమయొక్క, ఇష్టానిష్టములను గణించుచుండును కచ్చేరీల రికాజులపట్ల ముఖ్యముగా ప్రభుత్వసంస్థలలోనే కనబడును స్వతంత్రోద్యమమే ప్రభుత్వవ్యవస్థలయొక్క ముఖ్యలక్షణము సర్ జోజియా స్టాంట్ అనుననను చెప్పిన ఈ భేదములు పరిపాలనామండలము, ఆర్థిక కట్టబాటులు, ప్రతిఫలనాశ్రమము, ప్రజాశ్రేయార్థము అను వాటిని ముఖ్యవిషయములను చెందారచియుండును ఈ రీతిగా ప్రభుత్వవ్యవస్థల పరిపాలనము స్వల్పమైన తేడాతో ఒకనాటికిగాని కనిపించుచు చట్టవిధియైన వాటివలె యుండును పరిపాలక లు నిజముగా చట్టములను క్రియా రూపముగా అచరణ అచలనరచుచుచు గాని స్వేచ్ఛారారులు కాదు అధ్యాయము రాజ్యములలోగాని, కాంతి భద్రతలను కాపాడుటలో గాని వారికి స్వేచ్ఛ రాల తక్కువ ప్రభుత్వవ్యవస్థల పాలకులు అట్లువన గ్రంథవనవరములేను వారి ప్రవర్తనను అందరితోను ఒకేరీతిగా మంద వనరము లేను పరిశీలనములపట్ల చారిత్రకములు, అచారములు అనుచుచేయుండును వారిపరిపాలన నీతిలో స్వల్పభేదములు ముఖ్యమైనవి కావున, ప్రతిదివను పరిపాలనములో మార్పులు చేయుట వారికి పరిపాలన యున్నది

కానవననలకును, అధికారాధికారులకును ప్రభుత్వసంస్థల యొక్క అధ్యాయవ్యవస్థలపై కనపడెన అధికారము కలదు కాని, అట్టి వాస్తవాలనుకొనెన కట్టబాటులు ప్రభుత్వ వ్యవస్థల ఆర్థికవిషయములలో నుండవు వీటి ఆర్థికపాలనను పాఠాధ్యయనముగా అంతర్భాగములయొక్క ప్రకారము నడుచును ప్రభుత్వవ్యవస్థల ఆర్థికవ్యవస్థలను ఎల్లప్పుడును ప్రజాసమయముల కొరత వినియోగించుటకును ప్రజాసమయములకును ప్రభుత్వవ్యవస్థలను వరకు కార్యకర్తలకును మండలములను నిడుచే నిలువజేయునట్టి ఇట్టివియొక్క ప్రభుత్వవ్యవస్థలలో కానరావు ద్రాఫ్టులో అవేర్చి చెప్పినట్లు, రెండవరకముల సంస్థలనందును ముఖ్యమైన భేదములు కనబడుచు విషయము అనుమానపూరితపరిచియున్నది ప్రభుత్వవ్యవస్థల వ్యవహారములు ముఖ్యముగా ప్రాంతీక పరిశీలనలకు అవకాశము లున్నది ఏదిగో అపరారుము అరగినను, ప్రజలు మన్నించక

దారిని అణగకనముగా కానవననలతో బీదవర్తనలు గురి చేయవచ్చును వ్యాపార సంస్థల వ్యవహారములు ఏ స్వల్ప మంతామంతో తప్ప, కేవలం ప్రజాసమయ కెరుకవచ్చు ప్రభుత్వ పరిపాలనావ్యవస్థలములపర్యవహారముగా వారి ఏకవ్యవస్థాపరచారములేగాని, రోజీ రోజీ పరిపాలనవి కావు కాని ప్రభుత్వవ్యవహారము ఎల్లప్పుడును అభివృద్ధికారకంగా రాని మనగడకొరకును పాటుపడుచు, వ్యాపారపు లాభ వ్యవహారంలో రోజీ నిలువనలెను ఈవ్యవస్థల తోటుపాటులు, గుణగణములు నిజముగా పీడినవియైనచేయుటవలె యుండును గాని, సగ్గరయ ప్రభుత్వవ్యవస్థలవలె విజయము వలన ముడిపెట్టు ఈరీతిగా ఒక చెడ్డ వ్యాపారవ్యవస్థ కును - అది ఏ కరగితి చెందిన దైవమౌటిని - ప్రభుత్వవ్యవస్థలను నడుచు పరిపాలనా వ్యాపారములే చెప్పగల కలపు కాని, తేడాలు చెప్పగల లేవు మరేయొక ప్రభుత్వవ్యవస్థల విభాగము లోనే చెలకొల్పబడిన సంస్థలలో, చెడ్డ, చెడ్డపరిపాలనము లనుపట్టియు పరిపాలనావ్యవస్థల మార్పులయెందును వ్యాపారవ్యవస్థలలోగూడ అధికార విశేషవ్యవస్థలను, సమర్థుల, పరిపాలన అను రోజీ సమర్థులు ఎల్లప్పుడును ఉండును నిత్యము ప్రభుత్వవ్యవస్థల వలె, ఈ ప్రభుత్వవ్యవస్థలవ్యవస్థలు గూడ ఈ సమర్థులవలెన్నగునగును చేయుటకు ప్రయత్నించుచుచేయుదురు

న

ప్రభుత్వము = వాణిజ్యము

“స్వేచ్ఛా వాణిజ్య” అర్థవ్యవస్థలో ప్రభుత్వము వర్తక వాణిజ్యములను గిరాకీ-పరచార పరస్పర క్రియా క్రియాప్రతిక్రియలను విడిచివేయును పూర్వము ప్రభుత్వ వాణిజ్యలక్షణములు పరిపాలనలకును చెడిన అధికారవ్యవస్థల ప్రకారముగా కనబడుటలను మౌళికమే నిర్దేశించెడిది కాని వర్తమాన కాలానియందు ‘పరిపాలనావ్యవస్థ’, ‘సోషలిస్టు సమాజము’ అను సూత్రవ్యవస్థలను ఉద్బవించుటలో, ప్రభుత్వము ఆర్థికవ్యవస్థలను పరిపాలన వర్తక, వాణిజ్య వ్యవహారములందు లోకముల కన్నియందుగా వ్యవహారములను పరిపాలన వలెనలెను వర్తక వాణిజ్యములు రెండును లేకమునకు ప్రాచుర్యము పరిచి ఈ అంశములను గిరాకీ పరచారలను స్వేచ్ఛగా వలెనలెనుచు, ప్రభుత్వవ్యవస్థలవలెనలెను పాటు పడుట మిగల దుర్లభములను అట్టిస్థితిలో చెలకొల్పిన వర్తక

మైనను ముదివెప్పువులను నితఃకములకు ఎగుమది చేయుచు,
తయారైన నరకులను వాటినుండి దిగుమతి చేసికొనుచు,
వ్యక్త చేయు తో నిరుద్దేశ్యమును పెందించుచుకొన నలవన
దప్పితి దిరుదును అట్టి దప్పితిని తొలగించుటచే, అధునిక
యగములో లేక మేనును కృష్ణుని ప్రతి సుమేనుర్యాగము
న వ్రక వాటివలనను గ్రహులకు మొదలవలె యున్నది
దిగువతులపై సుంకములు ఈ సందర్భములో దిగు

పాపములపై నిధింపబడు ముగ్ధముల భవవ్యర్థ వ్యర్థనియోగ మగును. ఇట్లే వర్ణశ్రవణము అభివృద్ధి చేసికొనుటకై వెనుక జన్మ వేళము నిజోపదేశము దిగుమతులపై ముగ్ధములు నిధించి, వాటి రాకను అరికట్టుచు, స్వీయవర్ణశ్రవణము నిర్విఘ్నముకొను చుండును. ఇదియే సింగరత్నకవిగారు మనజుడుచు

స్వేచ్ఛానాశితమయ - రకమును మట్టి అలంకరములను
రత్నంలతో, విలసిల్లరతులను చేకూర్చునీటి రాచులన్న స్వేచ్ఛా
చాళిశ్యమునకును సాగిశ్రామముగా అల్పివృద్ధిచెడిన చేక
నులవలదు చేకవృత్తావృద్ధియు కొనసాగున జరిగెదమును
యందెన్న చేకవలదు నాచి పొలిశ్రామముగా జనమునకల్పి
యందెన్న చేకవలదు నదును స్వేచ్ఛాచాళిశ్యము లెదలిన
చేకమునకు ప్రమాద హేతువును అట్టిచేకవలదునీ జదుగు
చేకములకు రకవినిధానము కలగల్గు మగును ఈ రకవినిధా
నమునునువలెచి గలిగియుండునై నయము విధియై ప్రవచ
మందులకు సర్వజనానీకారమువైచి జే అయిచేకమును చరి
తియు చరిత్రయై, వైచిత్ర్యవృద్ధియును జేయుమునై న మంగలిరా
నమును నమనమును యందును

స్వేచ్ఛావాణిజ్యము పూర్వసంప్రదాయమైన అర్థ శాస్త్రవేత్తలు స్వేచ్ఛావాణిజ్యమును సమర్థించెదరు వారి వాదమున ఈ క్రిందివిధముగా ముందును

(1) అంతర్జాతీయ వాణిజ్యములో కృత్రిమవారోధములు తీసుకున్నా, ప్రపంచ వ్యాపారము పాక్షికప్రయోగము, మూల్యాంధ్రాంతముల ననుసరించి కొన్ని దేశములు ఇతర దేశములలో కంటే కొన్నివస్తువులను వారోధము, రద్దీయగనము, వాణిజ్యమున తయారుచేయుగలము అది దేశమువలన వలెను నడచబడుచుండును ఆ దేశము వ్యయముగ ఉత్పత్తిచేయుట అపారముగా ఏ దేశము ఏ దేశములను గర్హింపబోతున్నది? లేదు అగునట్లు, ఇ దేశము తయారుచేయువస్తువులు మిగుల ప్రయోజనము వారోధగన ఉండుట సంభవము ఏ దేశము కూడ ఏ దేశములోన

మనగా మండలాధిపతుల బ్రాహ్మణ విభజన మనవటి అంశరూపియ స్థాయిలో కొనసాగ వలెను గదా! పై విషయములను పరిశీలించినచో, పేర్లన్నవారికొకటూ అధికౌత్సక్తి రోహద మొనగ గలదని గ్రహింపగలము.

(2) ఉత్పత్తి పాఠనముల నన్నిటిని గరిష్ఠ పరిమాణములో ఉపయోగించుటచే, ప్రజల ఆదాయము గరిష్ఠ స్థాయి నందుకొన గలదు.

(8) వ్యేక్త్యా వ్యాపారమునందు వినియోగించారులకు
వ్యవస్థాపకశ్రమమునందు వ్యేక్త్యా వారాంత, జీవీధానము
లందు వినియోగించారులకు కట్టిన ధరలకు వస్తువై వినియోగమును
పొందగలరు ఈవిధముగా వినియోగించారులకు గరిష్ఠమును
సంతృప్తి పరిచియును

పై ఆంగ్లములోపాటు స్వేచ్ఛా వాణిజ్యవిధానమును నష్టపర్చుచువారు కఠినవిధానమువలన కలుగు చెడుగుఱమును ఈ క్రిందివిధముగా చేర్చుచునున్నందు స్వేచ్ఛా వ్యాపారమును లేకున్నచో, జాతీయీకరణమును జీవించుచుటయందు లోపములు పుట్టిల్లున గరిష్ఠావస్థితి, గరిష్ఠారాయము, గరిష్ఠవత్కృత్తి కుటలమును సంఘీభవనవిధములందు 'ట్రస్టు' లేర్పడి, వాగులగు బియ్యమున వనరులచే, రాజ్యసేవకమును కలుపిచుచు నున్న 19వ శతాబ్ది క్రమరూపము స్వేచ్ఛా వ్యాపారమువలన క్రింది. వాణిజ్యమున ప్రయోగమును చేశారెను ఇందువలన అభివృద్ధి చెందిన క్రింది వర్గములలో మరే దేశమును పోలి చేయ జాలకుండును కాని ఈ విధానముచే భారతదేశములో కూడ అమలుబలపెట్టువలసిన, జాతీయీకరణమును క్రిందిన అంతరాయము కలిగి దారాఖాయ సేరోజీవితం మేధావుల ఆగ్రహమునకు కారణమయ్యెను వత్కలితముగా అతడు "చేరికము భారతదేశములో అనాగ్నంబుప్రయోగముపొందు" అను గ్రంథమును రచించెను అంతదేశో అగ్ర వ్యాపారీణులు స్వేచ్ఛామును వర్తించును నందరి కొనుగోలున గ్రహించి, విదేశ సిగునుకు లభి విక్రంగుప్రయోగమును ముగించి నది పోలి

రక్షణవిధానము రక్షణవిధానము ముగ్ధింపుచును
పెన్ను, చాచుములు బయలుదేరిన బాధ్యులతో మండినను
భారతవీరశ్రమము రక్షించువలెనులుయే ఈ భారతవీరశ్రమ
బలించువలెనని, ముఖ్యమున మేనది కొన్ని వరకును శత్రువు
దేవులుతో కొన్ని రోజులును ప్రదర్శించు విశేషసాంకేతిక

వైపులమునకు ఆ దేశపు సహజప్రయోజనములు కారణములు కావు దీర్ఘకాలికములగుటచే, పాశ్చాత్యము అందుకు కారణములు ఇందు కుదాచారణముగా క్రమబద్ధమున ప్రవృత్తిపరమము చేర్చిన వస్తువు

ఇతరదేశములందు వైశవ్యకరణమునకు పరిశ్రమలకు రక్షణ కల్పించి పోషించుచో, ఆ పరిశ్రమలను పరిమితదేశపు స్థాయికి తీసిగొనివచ్చుట కష్టమైనవని కాదు ఈ కారణమున ప్రతిపాదించిన ప్రెటెరిక్ టిస్ట్ ప్రకటనాప్రాకటము వ్యవసాయము అభివృద్ధికరణము దున్ను దేశములో సూతనముగా పరిశ్రమలను నెలకొల్పుట దుర్బలమని అతడు వాదించెను ఇది సుపార్య మొనర్చినదెన్నెచో, విదేశకరణలతోటి పరిశ్రమలముగా స్వదేశపరిశ్రమలకు రక్షణ కల్పించవలెను అట్టిరక్షణము కాపాడుకోగ వ్యభావములలోని సమయము కాపాడుకోగ వలెను అను గడచి, అభివృద్ధికరణమునందలి పదవ లంఛనాతియ వాణిజ్యరంగములో అట్టిదేశములతోటిరేయగలగొనియుండును పరిశ్రమలతోపాటి రక్షణ కల్పించవలెనపుడు, దాని ఉపసాధారణము దుర్బలమని అనుభవమునవలె తెలియవచ్చినది రక్షణ పొందిన పరిశ్రమలందు దొక రకతో నూతనము చేర్చుచు, ఉత్పత్తియు, పాపకర్తయును, వైపులమునకు పొందుటకు కృషి అగడచి అందుచే కాల్గరక కాల్గరకగానే కొన పొగుచు సమాఖ్యమునకు కారణమేర్పడును

దేశరక్షణమునకు సంబంధించిన పరిశ్రమ లెన్నటికిని విదేశముల పోటీ గురికాకూడదు ఏదేశమునైనను, అర్థికవ్యవస్థయందు వాణిజ్యము, వైపులము అవసరము కావున చేపల మొక వ్యవసాయమునై గాని, కొందరిపరిశ్రమలపై మాత్రమే గాని చేశము అధారపడకూడదు

అసహజమునది అభ్యవసరకార్యమునకు సంబంధించిన పాశ్చాత్యవత్ దీర్ఘకాలములో వ్యయమువృద్ధిక అవసరము అంతర్జాతీయ వ్యాపార, వాణిజ్యముల ఉత్పత్తి కారణదేశమునకు యుద్ధప్రయోజనమునది కరణము తీరలేదు

వైపులములే కాక, వాణిజ్యరక్షణ రక్షణమును విలపరచు ఇతరకారణములు కూడ కొన్ని గలవు పౌన్డికే అనుసరకు రక్షణవిధానమును అమలు అవుతునన, మాత్రమే పరిశ్రమలను నిర్మించవచ్చుననియు, మాత్రమే పరిశ్రమలలో నియు వృత్తి న కాల్గరకులు పొందుచు అర్థికవృద్ధి పడదే వీటిలో గాని ఏదగడగడదనియు చెప్పియుండెను కొన్ని పరిశ్రమల

యందు శాశ్వతప్రసాదము స్థాపించబడుట తలకు మించిన వ్యయము అవసరమగుచున్నది అట్టిపరిశ్రమలకు విదేశముల నుండి పోటీలేకుండ చేయవలెను అందుచే పరిశ్రమలకు లభించు రక్షణమునవలె ఉన్నతీకరమునకు నిలుకడ ఏర్పడును

మగము దిగుమతులలో సహజరక్షణము పొందవలెననెచో, దేశీయపరిశ్రమలకు రక్షణముకల్పించుట అత్యవశ్యకమును వాదములూడలదు ఇట్లు చేయుట 18-18 శాతమునకును చెక్కుదేశములు అంగారు, హెడ్ నిలువలను నిర్మించుకొన కలిగినది ఈ విధానము 'వర్తమాన' అనెను చున్నది దీనిని పురస్కరించుకొని "వేతనములు - ఉద్యోగము" అను సంకేతములూ చర్చించెను చున్నది ప్రాశ్ననము కీన్స్ అను ముద్రవద్ద పండితుని అభిప్రాయమునవలెనని, అరసపురమునకులు మాత్రమే దేశీయ పరిశ్రమలకు సహజసమగ్రము అయితే దీనిని నిరవధికముగా కొనసాగించకూడదు

ఏ దేశమునను రక్షణవిధానమునవలె భాగవత్తములు తెలుసుకును అందరించును అందుచే ఈ విధానమునకు పీడికారమును ఎన్నడును అనుసరింప కూడదు దేశములో పుట్టి అర్థిక ప్రగతినిబట్టియు, ప్రపంచార్థికగతుల సమనవలెను పరిశ్రమలకు రక్షణముకల్పించుటోయు క్రాయము ఉత్పత్తిము, సమయోచితమునము, ప్రదర్శించవలెను దేశీయుల వర్తకము ముఖ్యమునకు అనుగుణముగ విశాలప్రాంతమునై ప్రభుత్వము తనవ్యాపార, వాణిజ్య దానమును రూపొందించవలెను

రక్షణలేకుండా పరిమితమునకు ముగియు నిధింపకాల్గ కొన్ని విదేశపరిశ్రమలపై విద్యుదీకరములను ప్రయోగించుచే కాక, వాటిని పూర్తిగా నిరాయకమునకు అర్పించుట గాని, పరిమితమునలట్టి గాని, ఇతరలక్ష్యములనుబట్టి గాని, ముగియుట తెచ్చుకట్టవచ్చును కొన్ని సందర్భములయందు సరకుల విలువనుబట్టి గూడ ముగియుట నిధింపబడును ముగిసినపుడైన మగము పరిశ్రమలకు ఇతరదేశములకు మగములగు ముగిసినపుడైన గూడ సుంకములు నిధింపబడును ముగిసినపుడైన ఉదాహరణము ఈ దేశముగా దేశీయపరిశ్రమల పోటీపొందును అట్టి మొదటివస్తువు

పరిమితాత్మక వర్తమానములు ఒక కాలపరిమితిలో

దిగుమతి చేసినావలసిన పరకుల గరిష్ఠపరిమాణము ముందుగనే విద్యయించెదనును ఈవిధార్థమున దిగుమతులు మిగుల పుల్లముగ నున్నచో, గుర్తించుట అట్టి అవకాశమును ఉపయోగించుకొని విద్యుదీగిగా వినియోగించుటను కొన్ని గొప్పదను వ్యాపార నియంత్రణములందరై తెలిసివిధానము దారానముగా ఉపయోగించెదను

నమ్మకములములకట్టము, దోర్న కొనుగోలు విధానము, రైల్వే టిప్పింగు లేట్టివిధానము మున్నగు కాపనముల క్రింద ప్రోత్సాహా ద్రవ్యములు అర్థికవనాయములు పూరిండ్ - మిక్సింగ్ లక్షణాదేశాలు, టారిఫ్ కోటాలు మున్నగు పరిపాలనా ప్రక్రియలు ప్రయోగించెదను

వ్యాపారపు బొంబడికలు బివిధదేశముల నడము ఈ కాలములో వ్యాపారపు బొంబడికలు పరిమిగా చేసినందుచున్నవి ఏ రెండుదేశములనుద్రవ్యము వను, అట్టిఒడంబడికలకు పూర్వమే, ఎవ రెంతవరకును, ఎట్టిపరకును దిగుమతి చేసెనుమిగిలించుకొనవలెనను రెండుయు విద్యయించెదను అట్టి ఉదయపక్ష ఒప్పందములయొక్క ప్రధానోద్దేశము గుర్తించికావే అది ఎట్టివిధానములతో, కొన్నివందలములలో, వ్యాపార వాణిజ్యములను అడ్డించుటకు మార్గములుగా కాన్పించును యుద్ధానంతరకాలము దిట్టి వ్యాపారపు బొంబడికలు పర్యపామాన్యములై పది పన్నెత్త అంధాకియపరిస్థితియూ దిట్టి పరస్పర వ్యాపారవిధానము అవివాద్యమైనది

ప్రభుత్వమునే వ్యాపారవిధానము ఇటీవల కొంత కాలమునుండి కొన్ని తేజము ప్రభుత్వములు చేతయవిచేతయ వ్యాపారకాలములయందు పార్గించుచున్నది రెండవ ప్రపంచ పంగ్రామమునకు పూర్వము రహస్య అర్థగ్నిప్రభుత్వములు కాలియెత్తున వ్యాపారమును పొగించెదవి అప్పుటి నుండి ఈ విధానము అంతరదేశములకు ప్రాచీనత ప్రభుత్వమే వ్యాపారమును నిర్వహించు విధానమును రహస్య, చైతానేకములు మిగుల విస్తృతముగా అనుబంధపని నయంపుటకై నైత దోపిడీపు అర్థికవ్యవస్థయందు ద్విప్రభుత్వవ్యాపార మొక థాగమైనది బానియప్రదాకాకతో వ్యాపార, వాణిజ్యములను పనువ్యయించుటకును, విదేశములలో లాభకరమైన తేజములు పొగించుటకును ప్రభుత్వము కిట్టి వ్యాపారమును స్వయముగా పొగించుచుండును

ఇటీవల పెట్టుబడిదారీ విధానమును, పరిశ్రమ అర్థిక విధానమును అనుసరించు కొన్ని ఇతర రాజ్యములు గూడ ప్రభుత్వవ్యాపారమును చేయు చున్నవి అర్జెంటీనా, పెరూ, ఆస్ట్రేలియా, ఇంగ్లండు, ఆమెరికా మున్నగు ప్రభుత్వములందును బుధాపరణములు భారతదేశములో కూడ క్షేత్ర ప్రేరేపించుకొన్నచో అమెరికా ప్రభుత్వ వాణిజ్యపర్యవేక్షకులను అపానున కెగుమతియగు నుండి ఇనుమంతయు ఈపర్య వ్యాపార పరగరాయగును తేజ ప్రయోజనకరములైర ఇతరవిధులు కూడ ఈ పరిశ్రమే నిర్వహించెదనుచున్నది

వర్తమానమైన గుర్తించికావము కంటే ప్రభుత్వమే అట్టి వ్యాపారాధికారమును చేపట్టి నిర్వహించుట శీయమగ్రము అంతర్జాతీయవ్యాపార క్షేత్రములో ఇటీవల గుర్తించికొన్న కొనుగోలు, అమర్శములు అరగుచున్నవి పెట్టుబడిదారీవిధానముందు ఎగుమతులచేయు వ్యాపారుల లాభవం అత్యధిక లాభము లాన్నియచునే, తమ వ్యాపారపునరకుల నావ్యయములైన వను ఒకేవిధముగనుంక, చెడగొట్టు చుండును ప్రభుత్వ వాణిజ్యవిధానమునల ఈ చెడుగులను చాచకుట అతికట్టు చేయును ఈవిధానమురావ్యాపారాధికారకాలివిధానమునల ముగా అమలు అరపవచ్చును శీఘ్రనిర్ణయములకూడ ప్రభుత్వ వాణిజ్యవిధానమునందే పార్శ్వముగను ఉపయోగములు ఒడంబడికలుకూడ ఈ విధమునలననే అయివైచుముగా అరచింపకగలవు

దేశమున ప్రభుత్వవాణిజ్యవిధానము లోపరకాతమునుటకు నీలులేదు ఇటీవలనవేశమును విద్యహించు ప్రభుత్వోక్త్యోగములకు వ్యాపారమునకు సంబంధించిన విషయ పరిజ్ఞానము అర్థముగ నుండును బివిధకారముల గిరాకీ, పరపరాల స్థితి ఏతరులములో, ఎట్లుండునో ఉపాించు అనుకరము వారికి చానినంతగా ఉండును, ఇందలనల ప్రభుత్వమునకును, ప్రజలకును, నష్టము ఫలెట్టుచుండును ప్రభుత్వ వ్యాపారపర్యవేక్షకుల లోరవ, పాపానము లొకరియించునని కొంతరెవరు ప్రభుత్వోక్త్యోగగుల ఒకాళానందు మరియొకాళాకు, వారిలోగ్రహముననుబించి ఒకరియయెట్లెదరు అట్లు బినిలియనవపుడు మాతవకార్యలనలను స్వీకరించి నిర్వహించుటకు వారు అర్హులారా వారు యందు దివయమును విచారించు ప్రభుత్వవాణిజ్యపర్యవేక్షకులను ఒకవిధమైన విచారించు మారి వాటిపై పనియొగించుటకు అతివము లేకుండ వీరవు

మరియైన తోవము వైపునకు వెళ్ళి యందున్నట్లు, ప్రభుత్వ సర్వ యందు కూడ దోచిత వస్తువు ముగ్గుగ్గునును ప్రభుత్వవారికి బాధించునట చెప్పి తోవము లన్నియు సోదరిస్తూమాటమును విడిచి పనునకువచ్చుచున్న భారత రేజీముతో అది అవిచార్యమగు పరిణామము కాగలదు

అర్ వి

ప్రభుత్వ వాణిజ్య సమారంభములు

రేజీయార్థిక విధానము వర్తి పరములైన అంశాలైన నడవజదుచున్నంతవరకు, కార్మికవర్గమును, పొదుపునమును ప్రోత్సహించుటకు ప్రజ్ఞయమైన ఆ సీపాను లవనరము సోదరిస్తూ ఆర్థికవర్గవర్తతో, ప్రణామము ర్మిస్తూ ఉత్పాదన కలాపములయొక్క ప్రభుత్వమున కదివలయును చెట్టుబడిచారి ఆర్థికవర్గవర్తయందైన నను లేక పరిష్కర ఆర్థికవర్గవర్తయందైన నను అసీపై గల పట్టణమును ప్రజలై యున్నట్లు అనుగూఢముగా అచువునందుంచుట గాని, ప్రభుత్వ మొనరించుట గాని, అ సాధ్యమనుటకు దీలులేదు రేజీసంపదయలయొక్క అల్ప సంఖ్యాక వర్గమునందు శాంతిభ్రాత మైనతో, రేజీ ప్రజల యొక్క ఆచారములలో అవసరవర్త మేర్పడు, రాజీయ, ఆర్థిక విధానములకు ప్రమాదము వాటిల్లును అందుచే జాతీయరాజ్యము యొక్క పరిపాలన వర్తయందు అవసరవర్త మేర్పడుటకు ప్రభుత్వము దానిని ఆర్థిక పరమైన అట్టి అవసరవర్తమును విచారించుటకు ప్రభుత్వము ఉన్నత ప్రమాదములతో క్రమాధిపతితో పన్నుల విధానమును, మరణములముల విధానమును అనుబంధముల గాని రేజీ ప్రభుత్వమే తన యాజమాన్యమున పరిక్రమించు నిర్వహించుట గాని వాంఛనీయము

చెట్టుబడిచారి వర్తవర్తతో భాగావేశ యే ఉత్పాదనమును నిర్ణయించగల అంశమని కొందరు వాదించెదరు "మీ యొగదారుల సర్వస్వావలంబ" ననువశవిధానము ప్రచారమునగలదను విధిచూడరాదు చెట్టుబడిచారి రాజ్యము లతో గుర్తొత్తములు, ఆచారములలో శీ ప్రములైన ఆచరమాన కర్మములు మున్నగునవి మనము చూచుచున్నయవిగాను, అమెరికావయ్యుక్త రాష్ట్రములందును, ఇంగ్లండునందును, చెట్టుబడిచారి విధానమును పన్నులించి అర్థిక ఆర్థికవర్తవర్తము రూపొందించుటకు ప్రయత్నములు అగుచున్నవి ఉపసర్గ వర్తవర్త ననువరించి వర్తవర్తన, స్వేచ్ఛా

వ్యాపారమునవి, ప్రభుత్వము అనుబంధము వ్యాపారములను మునుము, రేజీయందు నియంత్రిత విధానమునకును తోచి వర్తవర్తవర్తమును

దోచిస్తూ సమాచార సమాచారతో ప్రధానమైన వాణిజ్యసమారంభములు ప్రభుత్వముచే ననుబంధము అవతరమును అట్టిమాదిరతో, యరేవర్తన వర్త సీధాంతము ప్రాతినిధిక గాగల ఆర్థికవర్తవర్తయందుకూడ సర్వములు ను వివేచించి తేలికది పరిష్కర ఆర్థికవిధానము అవరణ మందున్న రేజీములలో కూడ కొన్ని పరిక్రమలందు ప్రభుత్వము ప్రభుత్వముగా పాల్గొనుటయు, నిర్వహించుటయు, వాంఛనీయమని కొందరు వాదించుచున్నందు దీనినే "జాతీయారంభ" కని మరయొక మాటతో వర్తవర్తవర్తవర్త అవరణ సోపానముల నను ప్రమేయ ఉత్పాదనసీధాంతములతో మొనర్చవలెనని కొంచుంజగా, మరియొకవంక పరిష్కర ఆర్థికవర్తవర్తము వాంఛించుచున్న మర్త్యముగ్గును ననువరించుచు, కొన్నివర్తవర్తములలో మాత్రమే జాతీయారంభ మాత్రమును అంగీకరించెదరు

వాణిజ్యసమారంభములు ప్రభుత్వవర్త మొనర్చవలెనను చారు చెట్టుబడిచారిచారు వాచములులప్పుచున్నాది జాతీయారంభ మొనర్చుచే దోచి అంశించగలదనియు, జాతీయ వాణిజ్యసమారంభముల చూడ వారికి పరిక్రమలను అనువర్తన సంచుటకు శక్తిగల్గు ననియు, తద్వారా రేజీము యొక్క ఆర్థికవర్తవర్తము పరిష్కర మొనర్చుట సాధ్యమగుననియు వారి వాదము ఆర్థిక ప్రణాళికా విలయమునకు మౌలిక పరిక్రమలను అనువర్తనందుంచుట ఆర్థికమరము పరిష్కరవాణిజ్య సమారంభములకు తాత్కాలికపాప శీ ప్రధానమియును చారు లాభము లేనైన వచ్చుచే, అది ప్రభుత్వమునకే చెందును ప్రభుత్వ విధి కమలయందు అంశవర్త ప్రణాళికావిలయము కూడ ఇమిడియున్నది, అంతేకాక కార్మికమలకుకూడ వ్యాపారములైన కాగస్వామ్యము లంశించగలదు

పరిక్రమలు ప్రభుత్వవరము కార్యవర్తన వారి వారము కూడ కలదు ప్రభుత్వ సమారంభములందు "సామగ్గ్యము" తోచించుననియు, కల సమగ్గ్యముగనననియు, శీప్రమిర్తయములను శీకోనవలెనన సందర్భముతో బాగుపెట్టించుననియు, మరలాచా కలాములతో కాలవరణము శీప్రమించుననియు, కార్మికవేతనము లభిమగనననియు వారి ప్రధానముగా వారించును ప్రభుత్వవాణిజ్య సమారంభముల తప్పనిదిగా

పరిశీలించి 'సైక్లిక్రూర' స్వరూపము కల్గియుండుటచే, అట్లు
వస్తువును వరదలవల విశేషము వర్షయనుగుటచే గాత, కాశ్యపు
విధానవర్ణన యనుబంధము, కాశ్యపుచరణమునందును, శాస్త్రమును
వలెగలించుచుండునది వారి వారును అంతేకాక కాశ్యపుశవమున
దేవులించుచుండును, వర్ణిత్తగతమైన కొరవైన వలెగొందుచు
యందును ఉత్పాదనము చేసి, ఉత్పాత్తికమును, అట్టివలెను
అంతరంగిక వర్ణనలగుటచే వరదలగు వలెగొను యను కవి
భుజిల్లును అంతగా కొరవ జననముచేసి కొన్నికాశ్యపు
వర్ణనలు (అవి మెల్లమెట్టి వలెచలముల) వస్తువులపైగొనికొని
యెనుకర్తనగుచి సామన్యముగా అంతరంగిక యెనువర్ణన
కల్పి వర్ణనలతో వర్ణిత్తగత యాతమగమనమున, పోలికలతో
వర్ణ మేలించుచుండును. కాశ్యపుశవమునకు అంతరంగిక
ప్రాముఖ్యమును వర్ణనయందును, వలెగమగు కేళము
ప్రయోగమును కాలిగారకరణ మాత్రము అవర్ణనయలగను

ప్రభుత్వ వాణిజ్య సహకార విధానము - ఇట్టిపంపిణీలు
వివిధరూపములలో నుండవచ్చును

(1) కారణము కంటి పరిపూర్ణముగా మూడే జడదాహరణముగా పేర్కొనబడవచ్చును. ఈ కారణమువల్ల కార్యకలాపములు కారణవశాత్తూ సంభవించును. ఇట్టివల్ల యిష్టమున నిర్ణయించినవల్ల నిశితవలన కట్టబడియుండుట, కేవలము చాక్షువల్లనే పీడిత విధిగల్గుటల పాత్రములు గాను ఇట్టి ప్రభువులందు వర్తిగత ప్రయోజనమునకు అవకాశము, అపయము ముంజలొప్పు

(9) ప్రత్యక్షమైన చక్రములే కావడమైన కొన్ని రాక్షసజన్మలకు వృద్ధిపరచబడును అమెరికాలో జనగోచరమగు కనుక నిర్బంధితచ ఇట్లనవలసింది భారతేశములో కూడ ఇట్లుచేసి తీసివేసి కొన్ని ప్రత్యక్షమైన నీరులు ఇట్లనిర్బంధము లేకుండునట్లు ప్రాంతభవనశీల శక్తివారిచేత వృద్ధిపరచబడును మహావ్యవస్థాపకముగా కాలానుకూలముగా గూడ పెట్టుట శీఘ్రమైన దేవతయగు ప్రభువములే దీక్షయింపబడిన నిలంబనలోనే ఈ కార్యోదేశములు స్వయముగా వ్యవహరించుట జరిగినను చక్రబద్ధముగా ప్రత్యక్షమైన శక్తి వాటిని వర్ణనలు వాదనలవలయునగా నిర్బంధములేక ఇట్లనిర్బంధములేకావలయునగా కాలంకమైన కేరీదీపముల గాగలదునగా ఇట్లకార్యోదేశముల గలవే కేరీద, రాక్షసయ్యవలయలో పరిగి వాటిని

కార్పొరేషనులు ఈనాడు చేకమలో వ్యవహరించుచు, చేకమలోని కృషిని ప్రముఖమైన పాత్రను నిర్వహించుచున్నవి.

(B) ప్రభుత్వ హాజీబర్ల సమారంభములు జాయింట్లుగా కో
కంపెనీలవలె రిజిస్టర్లు చేయబడవచ్చును అందులో ప్రభుత్వ మే
నాటకాలపన్నిటినీ గానీ, ఆఫీస్ ఖాగమును గానీ కొనిచేయు
వచ్చును. సింగ్రిఫైదువులకర్తాగారి మీదుకోక ఉదాహరణము

(4) ఉత్పత్తి, విநిమయదారుల వహకారసంఘములు, సామూహిక యాజమాన్యసంఘములు మున్నగు ఇట్టివి పెక్కు లీవారుకలవు.

ప్రత్యక్ష సమాగమములే భవద్విధియక విధానము. 'శ్రీకృష్ణా కృత్యాలకుమలే' చాణక్యం ప్రయోగము. యజమానులే, గృహస్థ భాగములు పొందుదును. విదవేదీయము; ప్రితిగతం నమరెరిచి కానుభవ్తి శ్రీయేందరిచి నమృతయోగము. పోషించుమున బాద్యదలము స్వయంముగా విధ్యయించును ప్రత్యక్ష చాణక్య సమాగమమునా, విధ్యయించువారినిగా, తావిత్తము. త్యగ్యులయందుగా కాకుంపి విధ్యయించును ఇందు భవద్విధియక విధానమున భాగ్యభవముకి భావేయము

ప్రకృమప్రపంచ కలగ్రామమునకు పూర్వముకూడ, పెక్కు
విరోధాచరములందు ప్రభుత్వాధ్యక్షమున పెక్కు పరిశ్రమలు
నిర్వహించుచునుండి కొన్నియవర్షములలో, కొన్ని వర్ష
ముల ప్రభాశీనుమును దృష్టియందునుకొని, ఇట్టివిశ్రమలు
లాభదాయకములుగాని నిరపనుకూడ కొన్నివస్తువులకు నిర్వ
యించును గివ శతాబ్ది తుదిగామున వాయుకూర్మ, నీటి
కూర్మ, మినుకొప్పత్తి, కర్మాగారములను నిర్వహించు
చుండిన మునిగిరికి వస్తులచే పనులయలచిన కరగిర్జాయక
విధానము, ప్రజలదృష్టిని ఆకర్షించెను పై వచేర్కొనడిన
వస్తువుల కరలకు, వాటి ఉత్పత్తికగు వర్ధమునుకలె మించి
యందులచాచితి అలగించుచుండినది ఉత్పత్తిప్రకారము లాచనను
గారి, నవ్వును గాని ఘనీకృత చుగ్గరాయము చాలాకాలము
క్రిందనే కాలగిరి, పాదగిరి అనునాలోచనము, ఆరుదిగ అట్ల
గాత్తునైతెకై న పెయిలరి, అహ్మర్ లాలోగి, మీదు మున్నగు

చాచి కొన్ని ప్రత్యేక పరిస్థితులలో వస్తువుల యొక్క ఉత్పత్తి వ్యయమునుబట్టి, చాలామూల్యమునుగల వర్తకాన్నియు కల్పించవలయును. సామాన్యముగా ఆర్థికమునకును, పరిశ్రమ

[illegible]

1962 లో ప్రభుత్వములే రూపొందించిన ఈ కవచ పారిశ్రామిక విధానము నమరించి ఒకటవ పెద్దదానియందు చేర్చినదిగదా మానవ పారిశ్రామిక విధానము నమరించి ఒకటవ పెద్దదానియందు చేర్చినదిగదా 11 పారిశ్రామిక బంధులు సంస్కారముగా ప్రభుత్వ వాళ్ళందరికీ పోలికగా రాగాని మిగిలి మిగిలి ప్రాచీనవికై మానవ ప్రతిభను నిర్మించుటకై ప్రభావకార్యమును అభివృద్ధి అభివృద్ధి ముగిసి జరిగినవలె యున్నది తర్వాతనకై మోక్షమైనట్టి, కీలమైనట్టి ప్రజోపయోగకరమైనట్టి అన్ని పరిశ్రమలను ప్రభుత్వరంగమునందే స్వయంసహాయపరిమితి పెద్ద పెద్దది అవ్వరచును వేరికములు, కాగడ ఈ ప్రభుత్వరంగములో ప్రవేశపెట్టబడినది

యక్షకాలమునందు శ్రమముగా జాతీయ మొనర్చుటకు
12 పారిశ్రామిక సమాశంభములు తెండవరగతియం దుండ
బడినవి

ప్రైమేరుంగమందు వర్ణమిది యామాన్యమున వర్ణవహించునట్టి గ్రామమునాడ ప్రాచీనములు లేర్పడినవి. ప్రైవే వెన్యూడిన విభాగము ననుసరించి ప్రభుత్వ పాఠశాలలు, వాణిజ్యవిద్యులు భారతదేశములో జనాభాపర్యాయ ప్రారంభించినవి. అనుభవములన్నిటి చూడగా, ఈ ప్రభుత్వ పాఠశాలలకును వీరే ప్రైవేట్ వర్ణముననుగుణముగాను నున్నవి. అందుననే వర్ణాన్నివేసినవలెనని అట్టి వర్ణముననుగుణముగాను నున్నవి. ప్రైవేట్ వర్ణముననుగుణముగాను నున్నవి. అందుననే వర్ణాన్నివేసినవలెనని అట్టి వర్ణముననుగుణముగాను నున్నవి.

పాపాతులకు వాంఛనియను గలిగించిన 5 సంవత్సరములలో
తెన్ను, ప్రభుత్వ మహారాజునుండి గొప్పరూప వస్త్రపరిమళును
పొందినచో, తులూచినవాడేతెను పేరేపా అర్చ్యకమైన
వస్త్రము కలుపుచుదెలిగి దివితమగును అవత్యంబురారితె
పెట్టుటకు తెనువస్త్రము అర్చ్యకముగ కావలెన వచ్చినచో గొన్ని
సార్లు లలో రార్చ్యకుల అంకితముగ వచ్చినవి గొప్పరూప
సాధ్యమైన పేరేపానువస్త్రము నుండెను ప్రభుత్వ కాశీకర్
మహారాజునులు ప్రభుత్వము కైకావచ్చయ్యెనుమది తెన్ను,
కీర్తి పనుగ్లూ దెలిగొనున చచ్చుచి కాచి ఈ కీర్తిక్షణము
సాధ్యమైనంత మేరకు కేగించవలెను ఈ మహారాజునులు
ప్రజల కట్టాకొనెదల వనము పెట్టుటకై నుండిన లేవన
వారలేమును నునము బుంబుదలే యుండుదేశము, పోలకరకు
కారత ప్రభుత్వము కాబాలరారే పనొనవలెను యుద్ధుది
సాధ్యమైనంత కత్తికలో యులకాతకుల దనముకల్గించి, దేవము
యుక్క, అత్తిక వస్త్రపును పట్టెదమగు పువారలవై నిల్పియ
కొవవలెను నైయత్తిక వాతకల్లంగ ముందగి సుప్తబుది,
ప్రభుత్వంగల ముందగి సంతకము నై అశంకులను వివారించి,
దేయియె సంతకమును కాళింద వాచివాళి కార్యకలాదులు
కాని విరళులయదగ వలెని యుద్ధుది

ಅರ್ ೨

ప్రమాణ సిద్ధాంతము

ప్రాచీన భౌతిక శాస్త్రమును ముఖ్యముగా స్థూల సంఘటన ములగు వ్యాకృతే తేల తల్లము చేయును దానినే నిరూపింపములై న ఫలితములు సాధారణముగ కంటికి కనిపించునవిగను, శరీర సాధారణ యంత్రముల సహాయమున కనుగొనదగినవిగను ఉండదు ఖగోళ శాస్త్రముల కంటితోను మేకలను, భూవాణ్యలైన ప్రభాతములై పృథ్వీపతములను కనుగొన్నట్లుయను, నీ విశ్వలూక స్థానములనుండి పీఠస్థానభౌతికములను వ్రుదునున్నట్లుయను పర్యావరణ కరణముల వలన గల వివిధగతి రీతులను ప్రాచీన యంత్రకగతి శాస్త్రము ఇందునుంచి సిద్ధపడునై నది తిరిగిచిరం గతిగనది నిర్మల్యరహితస్థానం శ్రేణిముల యందు కరణములది ఒక నిర్మల్యరగత పర్యావరణములొక్క గనునను, ద్రవ, వాయు పర్యావరణముల ప్రభావాను, ఉష్ణ ప్రసారము, చాచుగతి నిర్ధారణము - ఇవిన్నియు సాధారణముల కర్యాణములతో జయింపదగినవూ ఉత్పయించునవిగను సంఘటనములతో గొన్ని ఉదాహరణములు ఈ క్రింద

రంధములో కౌరవ శాస్త్రజ్ఞులు శపథ భృషిని పరమాణు పూర్వపరమా పరిణామము వైపున మరల్చి అపరిచితము లోనే సాంప్రదాయక విధానములు, సంఘటనములు అటు నంటింపమైన సంఘటనలతో అన్వయించునది విశదమైనది

భార్య సిద్ధాంతములతో మారుచు ప్రవేశపెట్టవలసిన అవసరము మొట్టమొదట కాంతి వర్ణమాంబులు గూర్చియు, నల్లని వస్తువుయొక్క నిరంతర క్రింది గూర్చియు, అరిగిన పరిణామములలో వర్ణముయొక్క నిరంతర క్రింది గతలగునది, విద్యుత్ స్థలములగునది గురియైన పదార్థములనుండి వెలువడిన ఉద్గార వర్ణమాంబులను కొన్ని ప్రత్యేకరేఖలు ద్వారా కనుగొను అని యొక వర్ణములతో నుండును ఈ రేఖలతో కనిపించు శ్రవణతత్వమును రిజ్ట్ మేకన మౌక్తము ద్వారా తెలుపవచ్చును ఈ విధానం రీత్యా, ఒక పదార్థము యొక్క పరమాణువులకు వర్ణ విశేషణ సంబంధమైన పదము లను గాని, కొన్ని సంఖ్యల పదునాయములను గాని ప్రత్యే కించవచ్చును అట్లవలయుచున్నపుడు అవసరము యొక్క అంతము యొక్కమైన అవర్ణరేఖల తరంగా సంఖ్యలతో సమానముగ కుండును ప్రాచీనశాస్త్ర మీ పదముల అవిధాన మును గూర్చిగాని, ఈ మేకన మౌక్తమును గూర్చి గాని విశదీకరింపలేదు

ఒక నల్లని వస్తువు నుండి వెలువడు ఉష్ణవికిరణము సంబంధ వర్ణ విశేషణ శ్రమమును, ఏకప్రమాణ ఘనపరిమాణము గల ఒక కూర్చుండిన యొక్క విద్యుదయస్కాంత శక్తిని కనుగొనుటద్వారా విశదీకరించుటకు చాలా, తీర్పు అను శాస్త్రజ్ఞులు ప్రయత్నించి కూర్చుండి విశదీకరించుచుండుట కవకాశముగల స్థిర తరంగముల సంఖ్యను కనుగొని ప్రతి ఒక్కదో అవసరమును క్రింది విలంబ గల శక్తి ఉండునది యుగయుగములు చాలి విశదీకరణ విధానము ఇప్పటి రెండవ ఫలితము సంప్రదాయ సిద్ధమైన సమాన విధాన సిద్ధాంతము పదపరిచియుండును ఈ విధానం మూలీకరింపబడిన విశదీకరణ సిద్ధాంతము, వర్ణ విశేషణ మేగములవల్ల అనుబంధ ప్రయోగ ఫలితములతో గ్రహపరచుచు గాని, అధిక దోహద వేగములవల్ల తీగిన పర్యవర్తనములను కనబరచుచున్నది

[191] లో వర్ణ విశేషణ విధానం యొక్క విశదీకరణమును గూర్చి వివరింప కోరి, మార్క్స్‌బాల్ అను శాస్త్రజ్ఞుడు, విశదీకరణ ప్రకంపనలది, యుక్తులవల్ల పరివర్తనములకు మధ్య శక్తి

మార్పులు ప్రత్యేక పరిమాణములలో లేక కాన్సటాంట్ అగునది ఒక సాహసిక ప్రతిపాదనమును చేసెను పరమాణు తటలు పరస్పరము విశదీకరణ శక్తి విచ్ఛిన్నమౌగినది ప్రక్రియ, విశేష ప్రమాణములు లేక కాన్సటాంట్ లేక అగునదిగాని, పూర్వసిద్ధాంతముల నుండి ఉద్భవించినట్లు అవిచ్ఛిన్నముగా కుండదగని ఇతరపాదము ఈవారము ఒక ప్రకంపన యొక్క పగలు శక్తిని మారించు మేకరణముతో మారుచు వెచ్చినది వల్లని ఎన్నుచు యొక్క. వర్ణ విశేషణ విశదీకరణ గూర్చి కూడ అది వివరింప గలిగెను 1914 లో హార్ట్స్, ప్రాంట్, అను శాస్త్రజ్ఞులు పాదరస పరమాణువులలో బుడబెద్యత్వము భుగ్గణములకు సంబంధించిన ప్రయోగములను చేసి, పరమాణు పుల మధ్య విద్యుదయస్కాంత శక్తి వలన యాంత్రిక శక్తి కూడ కాన్సటాంట్ లేక ప్రభవించునదిని విలంబించి

ఈ విధముగనే, లేక విద్యుత్ కరణములు కాన్సటాంట్ పరిణామము అను మరలెండు ప్రయోగ ఫలితములను గూడ ప్రాచీన సిద్ధాంతము విశదీకరింప లేకుండెను లేక విద్యుత్ కరణమును సిద్ధాంత ప్రకారము, ఘనపదార్థములపైన విశదీకరణ ప్రవర్తనము అగునపుడు, బుడబెద్యత్వములను వెలువడుచు ఈ లేక విద్యుత్ కరణముల గర్భితమైన విశదీకరణము యొక్క తరంగదైర్ఘ్యముపై ఆధారపడుచు గాని, చాలి తీవ్రతపై ఆధారపడ దని కనుగొన బడిన కాన్సటాంట్ పరిణామము ప్రకారము, ఒక ఘనపదార్థముపై పతనమంది అందుండి వెదకిన ఎక్స్ కిరణముల/రాష్ట్రీకీరణముల/వర్ణ విశదీకరణము యొక్క కంపన వేగములే కాక, వెదకిన కోణముపై ఆధార పడిన అధికతర తరంగ దైర్ఘ్యములకు యొక మాత్రన కంపన వేగమును కూడ కలిగియుండును విశదీకరణమునందు అవిచ్ఛిన్న ప్రసారము అగునదియు, ఒక విశదీకరణము ఏ ఏ అను విశేష ప్రమాణముగల తటాకరణములు (కాన్సటాంట్) ప్రకాశము పర నుండునదియు తెల్పబడినవియు యొక్క ప్రాచీన పరిశోధనలే వైరెండు సిద్ధాంతములను వివరింప వలెను పడెను

ఇటు కలహానమైన శక్తి మార్పిడిని గుర్తించిన పిమ్మట శాస్త్రజ్ఞులకు వర్ణ విశేషణ ప్రయోగ ఫలితముల కనుగుణముగ ఈ కణముల విమాదరణముగాని, పరివర్తనముగాని అరగి డి విధానమును గూర్చి వివరించుట ఒకనమవ్య యైనది 1911లో బూర్గర్ట్ అను శాస్త్రజ్ఞుడు తీగరణము పరమాణు మధ్యస్థమై

ఉండుననియు, దాచివట్టును ఋణ విద్యుత్కణములు విద్యుత్ ప్రవహింపఁగోరి పరిశ్రమించు చుండుననియు ప్రతిపాదించెను ప్రాచీన సిద్ధాంతముల ప్రకారము అట్టి అణువు సుష్టిరమగ నుండఁజాల 1914 లో పీట్రోవోర్ అను శాస్త్రజ్ఞుడు వరమాణు విశ్వాసమును గూర్చిన యొక కామమును దూచిందొనెను అందలి విషయములకును సంప్రదాయక శాస్త్రప్రవర్తకిని మోత వ్యత్యాసము గలదు అందు, వరమాణువు కొన్ని ప్రత్యేక విశ్వల స్థితులను కలిగియుండుననియు, అట్టి యొక స్థితిలోగల మొత్తముగ క్షిప్రముగా మండుననియు, ఊహించెను మరియు ప్రతిపాదన చేసిన వరమాణువు నందలి యొక ఋణ విద్యుత్కణ మొక స్థిర పరిధి మండి నుచుయొక కాంతి మారుననుట అట్లు మారుటలో వరమాణువు $h = E \cdot \lambda$, అను శాసనము వేరువేరు పక్షములకు లెబునగల తేజఃకణముల క్షిప్ర విమర్శ మొనర్చును, తేరా, విద్యుత్ మొవర్చుకొనము మనయుట, ఉష్ణరేడియేషన్, శీలద్రవమువట్టును తిరుగుచున్న ఋణకణము $P = \frac{nh}{2\pi}$ అను వేరువేరువేరు ననుసరించ కొన్ని నిర్దిష్టమైన విలువలు కలిగిన పరిశ్రమచేర్చుకొనును కలిగియుండునని ఊహించుట మూలమున ఉపబలి వర్ణమాణిలో తేజఃకణంవ నేగములను వివరించ పొందెనుగనుచు విరూపించెను

ఉపబలి వర్ణమాణు పార్శ్వముగ వివరించబలుగుటలో తేజఃకణసిద్ధాంతము అమృతము విజయమును సాధించినది వివరించుటేని స్థితి స్థితులను ప్రవేశపెట్టుటయును, శ్రమచేర్చుకొను విలువలను నిర్దిష్టప్రమాణములలో సుండునని తెలుపుటయును, ప్రయోగముల ద్వారా వివరించిన పత్యంబును వివరించగలిగిన మేరకే సమర్థవియములు పీట్రోవోర్ యొక్క ప్రతిపాదనల ముగ అవగాహనము తరంగయంత్రశాస్త్రము ప్రచురమైన తరువాతనే పొందెమిదని

శే వెం

ప్రయోజనైక వాదము
(Utilitarianism)

ముఖ్యమైన వివరణకొనును సిద్ధాంతములలో 'ప్రయోజనైకవాద' మొకటి ఇది ఒక దార్శనిక సిద్ధాంతముగా, తల గ్రయోజనములను, ప్రయోజన మొక్కచే నైతిక పాపాల లక్ష్యమున ప్రతిపాదించుచున్నది నైయతిక, పాపాలక కార్యజాలమునకు ప్రయోజనమైన ముఖమును

జీవిత లక్ష్యముగా ఈ సిద్ధాంతము పేర్కొనును వ్యక్తిగతముగ మారపును అన్వేషిక ప్రాంతలో అనన్యమును ప్రతిపాదించగల కార్యమే నైతికముగా అభివృద్ధిచేయమన దనియు, అన్వేషికమైన అనందమును అధికపంజ్యాలమైన మానవులకు ప్రసాదించగల కార్యమే సామాజికముగా సుందరమైనది అని సిద్ధాంతము కాయుచు చున్నది ఈ సిద్ధాంతమును ప్రతిపాదించినవారిలో తెరిమియెక్స్ (1749-1822), జేమ్స్ మిల్ (1773-1836), బాన్ మిల్స్ మిల్ (1806-1878) ముఖ్యులు అదిలో గే (1806-1748), హాజ్ (1748-1806) అను శాస్త్రీకుల ప్రతిపాదనముల ననుసరించి, ఈ ప్రయోజన కన్యకా శము ఈశ్వర వాదముతో ముడిపడి యున్నది అనందమును సృష్టించు (1806-1908) దృష్టితో ఈ సిద్ధాంతము పరిణామం వరకు చూడగలము పీట్రోవోర్ అను ముఖ్యమైన సిద్ధాంత (1806-1900) అనువాదాని వాదనలో అది అంతర్లక్ష్య భావము దాల్చినది అమెరికాలో జి.కె. మూర్, హెర్బర్ట్ స్పెన్సర్, జే.కె. స్పెన్సర్ తత్వవేత్తలు, జి.కె. తరములైన ప్రయోజనములను నైతికము మంచినది భావించు వాప్రకారాన్నిక ప్రయోజనైక వాదమును ప్రతిపాదించు ఉద్యమములకు కారకులైన అమెరికాలో ప్రయోజనైక వాదమునకు ప్రధానముగా సంబంధించుటలు విలువలతో సంబంధ మేర్పడెను మూల్యప్రయోజన వాదమును లక్షించు జేమ్స్, దూయూ, పీట్రోవోర్, లాకర్ సిద్ధాంత ప్రయోజనముల వాదనార్థ ప్రయోజనైక వాద సిద్ధాంతమునకు ఉత్తమోత్తమమగు దూరములుగా అమెరికా దేశమునందు పరిగణించ బడుచున్నది

సాంప్రదాయకముగా, ప్రయోజనైక వాదము ప్రయోజనముచే జీవితముయొక్క పనుల్యుక్తముగా ప్రోత్సహించు నొక దృక్పథముగా అవగాహనము చేసికొనబడినది పత్యంబుముగా, ఈ సిద్ధాంతము అంతర్లక్ష్య వాదమునకు వ్యతిరేక మయినది

ఎనియోర్ అనువాదము ప్రతిపాదించిన ముఖ్యవాదము నమి, ప్రయోజనైక వాదమునను నడుమ ముఖ్యమగు రెండవములలో ఖేద మున్నది (1) ఎనియోర్ అనువాదము ముఖ్యమున ప్రయోజనైక వాదమును సృష్టించును సంతోషములను మాత్రమే అవగాహించు సాక్ష్యభూమిమగు సిద్ధాంతము కాదు (2) వివిధ రకముల ముఖ్యము నడుమ ప్రయోజనైక

చారము గుణాత్మక విశేషములను ప్రవేశపెట్టెను

లోకప్రముదగ గోకప్రటీనుయొక్క శిష్యుడగు అగ్ని మ్మన్ (క్రీ. పూ 498-488) ప్రప్రథమముగా నైయతిక సుఖము సర్వదములైన పశుములలో మిన్నయైన దనినాడు ఎట్యుల్డన్ (క్రీ. పూ 341-270) ఈ సిద్ధాంతమునకు కొన్ని మెరుగులు దిద్ది, భౌతిక సుఖములకంటె మానసికా నందమే పర్యవసాది ఎక్కువ వాంఛనీయమని చెప్పినారు అధునిక యుగమున ఛామర్ పేజ్ (1883-1878) మౌనము భవమును అధార మొనర్చుకొని 48 నైతిక దర్శనమును విశ్లేషించి వరినది తీవ్రమైన యత్నమును గాంచి చాడు

ప్రయోగతైక సిద్ధాంత చరిత్ర ఎట్టిదైనను, ఈ చారముయొక్క పరమ అవ్యక్తమును సకామర్చించినచో, అది ప్రకాశాత్మిక ప్రభుత్వ విధానములకు నైతికమైన ప్రాతినిధి కగా ఉద్గతమైన బద్ధిపట్టు తెలియుచున్నది అంతేకాక, ప్రాచీన రాజకీయములలో, ప్రైవాంశగుణముగు ప్రభువుల పరివ్రత పక్షముల అప్రతిహతములైన నమన చారమును పక్షికించుచు ఒక తీవ్ర సిద్ధాంతముగా, ప్రయోగతైక చారము వరిగిదేవ బద్ధిపడి ప్రకాశాత్మిక ప్రభుత్వము అవ్యధిక సంఖ్యాత్మకగు ప్రజల ప్రయోజనములను వీధించుచే, చారికీ అత్యుత్తమ ఫలితములను లభింపజేయునను పర్యవసాది వలన, అది ప్రకృమ మైనదిగ కానివలె అడుచున్నది

కొందరు చార్వనికులు సుఖములయొక్క గుణాత్మక, పరిమారాత్మక భేదములను వ్యభిన్నముగా దెవరించి యుండగా, కొందరి వందయొక్క సుఖానంతరము మూలముగా, ఎందరు వర్గముల ఎంత నష్టమునకు గురియగుదురను వివరములను బెట్టెను అధికమగు ప్రాచార్యముల కొరకైనా తక్కిన అంశ ములు సమానము లైన నపుడు గుణాత్మక వివరములలో ఆతడు భేదమును పాలించలేదు

దీని అనుసరించి డిల్లూ కాక, బర్టియెముతో మిశిత ములగు సుఖములే భౌతిక, భారతీక సుఖములకంటె ఎల్లప్పు డును, ఉత్తమములు, ఉన్నతములు నైనవని ప్రబోధించినాడు ఈ దృష్టి వసులించి "పంఖ్య ప్రమేద మాతరములేదే తీవ్రమ అవలంబించు, అంతపున్నదైన న మానవుడుగా తీవ్రమందుచు ఎక్కువమేలు, పంఖ్యున్నదైన న బుద్ధిహినులకంటె, అవంతపు దగు సోకప్రటీనులేదే తీవ్రమందుచు గొప్ప "

నైయతిక, పాశ్చాతీక సిద్ధాంతములవలె, ప్రయోగ తైక చారము కూడ పంఖ్యర విరుద్ధములగు రెండు భావముల నడుమ తీగులాడుచుండును అక ప్రక్క ఈ చారమునకు సుఖచారముతోను, అపరాధాల చారముతోను, వియతి చారముతోను పన్నికాతమగు చుట్టరిక మున్నది, మరొక ప్రక్క, దీనికి అంతరక్షణ చారముతోను, పరిపూర్ణ చారము తోను, సర్వగూత హితచారముతోను, స్వేచ్ఛానంతరపు చారముతోను కారదవ్య మున్నది అందుచే, పిల్లు ప్రతిపా దించిన ప్రయోగతైక చారమునకును విశ్వచారమగు నైతిక సిద్ధాంతమునకు సంబంధించు పాంధ్రయొక్క దర్శనవిశేష మనకును విమర్శనాత్మకమగు అనురూప్యము కలదు

వి నా 3 రె

ప్రపరతైక మగు ప్రవృత్త్యాచారము (Behaviouristic School of Psychology)

జాన్ బి చాట్వర్త్ అను అమెరికా మన ప్రవృత్తి శాస్త్ర జ్ఞునిచే (క్రీ. శ 1878-1968) ప్రపరతైక మన ప్రవృత్తి చార మును సోక మాత్రం సిద్ధాంత మావిష్కరించబడెను 1913 వ సంవత్సరములో "నైకలాక్షణిక రెవ్యూ" ("మన ప్రవృత్తి సమీక్ష") అను పత్రికయందు "ప్రపరతైక విశ్లేషణ" మన ప్రవృత్తిచారము" అను శీర్షిక కింద ఒక చాట్వర్త్ ప్రచురించబడెను ఆ చాట్వర్త్ ముతో పమకాళిత మన ప్రవృత్తిచారమును చాట్వర్త్ విమర్శించుచు, అది విచారరహితమైన ఒక ప్రవృత్తి శాస్త్రముగా ప్రవచనముతో విశిష్ట స్థానమును పంపించుకొన లేనందుకు విచారము, ఆకాశంకము ప్రకటించెను

వియోగత్మక మన ప్రవృత్తి చారమున కొక పరకమును చాట్వర్త్ ప్రతిపాదించెను ఈ విషయార్థక మన ప్రవృత్తి చారము నైత్యవ్యవస్థలకు సంబంధించి యుండక, మానవుని ప్రపరతైక పరిశీలనమునకు సంబంధించినదై యుండెను తన విమర్శనమందు చాట్వర్త్ "మనస్సు", "నైత్యవ్యవస్థ", "ఇంద్రియ వికాశము", "ప్రవృత్తిజ్ఞానభవము", "ప్రతినిధిము" అను కల్ప ప్రయోగముల ప్రయోజనమును ప్రశ్నించుచు, ఈ ప్రయోగ ముల మన ప్రవృత్తిచారములందరిచే అనుగణములక ఉపయోగించి అంకదోషిటనే, అది గందరగోళమునకు మార్పజేయ వలెనని చాట్వర్త్ వాదించెను మనస్సులందరైన కల్ప కల్ప ప్రయోగములను శాస్త్రీయమైన విషయార్థక మన ప్రవృత్తి చారముతో స్థాన ముండచారమే చాట్వర్త్ ఉద్ఘాటించెను

మీటర్ల పొడవుకలిగి, గుండ్రమి చేపట్టేటట్లు చేయివలె
వలె చుట్టబడియుండును గొలుసులేఖ మండి స్థానమువరకు
అంటరానిను కొలచుటకు కీని నువయోగించును

అంతయును కొంచెకే కేవలము ఈ కేంద్రములు కొంచెకే
గాని, ఉప్పుతోగాని, 3 మీటర్ల పొడవున తయారుచేయబడును
పిటితో గొలుసులేఖమండి స్థానములవరకు అంతయును కొల
తెరకు పిటిచి ప్రతి 20 సెంటీమీటర్లకు ఒకరంగు విడిచి మరి
యొక రంగును - ఎరుపు - తెలుపు లేక ఎరుపు - నలుపు లేక
నలుపు - తెలుపు పూసెదరు

కేవల తలకే కేంద్రము కేంద్రముగాని, ఇ ను ము తో కాని
తయారుచేయబడు కేలువలె పిట్టతల ఈ కేంద్రముందును
ఈ తలపై నిలుపుకోతల ఒకటొకటి కానికొకటి పనుకొను
లలో నుండును ఈ కేంద్రము గొలుసులేఖలను అంతరేఖలను
నిర్ణయింపవచ్చును ఒక పిట్టపు కోతల అతను గొలుసులేఖతో
సరిగా నుంచి, ఈనిలుపుకోతలను పనుకొనులలో నున్న మరి
యొక నిలుపుకోతల ఒకతో ఒక అంతరేఖను నిర్ణయించెదరు

చిత్రము 81



CROSS STAFF HEAD

నటము 2

దృష్టిరేఖలను ఈ వరకరముతో 45 డిగ్రీల కోణ
వేల్పుడునట్లు అర్థములు ఒక కాని కొకటి అనువృణిండును
అందులే ఏ కాంతిరంమైనను ఈ అర్థముల చాచా పరీక్షరం
మొందునపుడు అర్థముల వడుచునన్న కోణమునకు తెండతల
కోణముతో పరీక్షరంమొందును ఈ దృశ్యమూలము
ననుసరించి గొలుసులేఖలను అంతయును నిర్ణయించ వచ్చును
తేలింగుని కేంద్రములు, తెందు లేక ముగియు సెంటీ
మీటర్ల చాచును కలిగి, తెందు లేక మూడు మీటర్ల విడిచి గల
కేంద్రముగాని, ఉప్పుగొట్టముతో కాని కేలింగునై త్తములు
చేయబడును ఈ కేంద్రముపై ప్రతి 20 సెంటీమీటర్లకు, ఒక
విభాగము విడిచి మరియొక విభాగముపై రంగులు వేయ
బడును రంగులు వేయబడిన ఈ కేంద్రములు స్థానములను

నిర్ణయించుటకును, గొలుసులేఖను పొడిగించుటకును, లేక
ఒక గొలుసు పొడవుకలిగి ఎక్కువ రూపముతో మన్న తెందు
స్థానముల నడిమి రూపమును కొలుచునపుడు, అదే కేంద్ర
తో ఒక గొలుసు రూపముతో మన్న స్థానములను నిర్ణయించుట
కును ఉపయోగపడును

కాబట్టి పిటిచి చాచువలెను సెంటీమీటరుచాచు
ముతో, 45 సెంటీమీటరుల పొడవున ఇనుపు తీగతో చేయు
చిత్రము 82 దును ఇది ఒక కొకరండును నూరియెన



ARROW

నటము 8

విభాగములను చిన్న చిత్రములుగా విడ
చివచ్చునట్లే విభాగముల ముఖ్యముగా ఉత్తర,
దక్షిణము 83

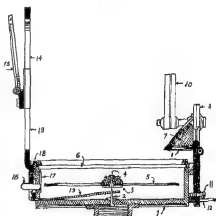


FIG. 4. PRISMATIC COMPASS

దక్షిణ దిక్కులనుమార్చించు అయిష్కాంతశక్తి కలిగిన మోలి యులకును మొత్తము ముమ్మడి అరువది డిగ్రీలు (ప్రతి డిగ్రీ అర్థడిగ్రీ వరకు విభజించబడినది) గల వృత్తాకార మందున్నచేత్రముఖాదిమందును భూమిపై ప్రతి రేఖయొక్క దిక్కును సూచించుటకు, ౩ రేఖలు, ఉత్తరమునకు మధ్యనుండు కోణమును కొలిచి సూచించెదరు ఈ కోణమును, ఆ రేఖ వెంటిడి దూరమును కొలుచుటవలన పటములేయట సులభ మగును

గోలును వచ్చే పశ్చిమిరావనుండును, దిక్కుబిందురావ నుండును కొంతలు కొలుచువపుడు, పుస్తకముతో కొంతలను, కోణములను వ్రాచి, ఏమట్లు కాకాగ్రయములలో పటములను తయారుచేయుదురు

సమతలమేజుపశ్చే ఈ విరావమున కవతరమున పరి కరము లివి (1) 80 వెంటిమీటర్లుదూరపు, 80 వెంటిమీటర్లు వెడల్పుగలిగిన చదునైన నువ్వుటి మేజాల్లు (బ్రాయింగు కోట్లు), (2) రావికాదారము, (3) రృప్తిసూచకము, (4) తొత్తు దిక్కుచూచి, (5) స్పిరిట్ లెవెల్, (6) బ్రాయింగుపరికర ములు

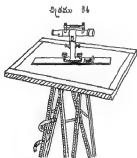


FIG 5 PLANE TABLE

చిత్రము 85



FIG 6 TROUGH COMPASS

చిత్రము 86



FIG 7 ALIDADE OR SIGHT VANE

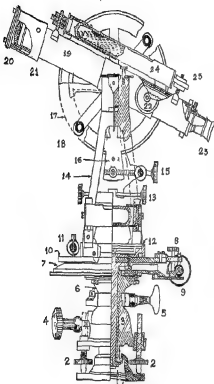
రృప్తిసూచకపహాయముతో రృప్తి రేఖలను వ్రాయ వచ్చును తొత్తు దిక్కుచూచి ఉత్తరదిక్కును తెలిసికొనెదరు స్పిరిట్ లెవెల్తో బ్రాయింగులలోడ్డును సమతలముగా నుండ వచ్చును బ్రాయింగు పరికరములతో పటములను వ్రాసెదరు సమతలమేజు పశ్చిమిరావనులలో చివరముగా అన్ని అంశములను పటములలోను, పుస్తకములలోను కేర్పాట వుండగను, కొంతలను, కోణములను ఉపాసించివకుండగను పశ్చిమిరావనులను, పటమును గీయుటయి మొత్తముగా పూర్తియగును

ఫియెడొల్టే పశ్చే ఈ పద్ధతినవపరిచి సమతలము నందును, నిలుపుచుందును కొంతలను తీయవచ్చును దీనితో ఒక రేఖొంగుతల, పై సమతలపుస్త్రము, క్రింది పటముల పుస్త్రము, నిలుపుపుస్త్రము, దూరదర్శిని, ఆధారమును ఉండును క్రిందిసమతలపుస్త్రము లిది డిగ్రీలుగా విభజించబడి, ప్రతిడిగ్రీ మరల 5 రేఖలి విభాగములుగా విభజించబడి యుండును పై పుస్త్రములలోనున్న వెర్నియరు వలన, కోణ ములను, డిగ్రీలను మరింత కచ్చితముగా కొలవవచ్చును దూరదర్శినిని సమతలముతో క్రిష్టిన్చో భూమిపై నున్న చివిగ ప్లావముల నడుమనున్న కోణములను సమతల ములతో కొలవవచ్చును

ఈ పరికరమును దిక్కుబిందు వలన పటములను తయారు చేయుటకు వాడవచ్చును ఫియెడొల్టే పశ్చే కాంతచ్చిత మైనదగుటచే అతి ముఖ్యస్థానములను కలుపుటకు చాలిని, చాడెదరు ఫియెడొల్టే లోతో నలుగరము లున్నవి వెర్ని యర్ ఫియెడొల్టే, మైక్రోస్కోపిక్ ఫియెడొల్టే, మైక్రో అప్టిక్ ఫియెడొల్టే అనునవి సమతలపుస్త్రములు, నిలుపు పుస్త్రములుకూడ లిందు నుండ వశమునందుండును వీటితో ఒకటి సాధారణముగా వాడుటకును, మరియొకటి కచ్చితముగా స్థావరమును స్థితి చేయుదుండునట్లు దూర

విభాగ-2-ను-1-ను ఉపాధి-2-ను-1-ను

చిత్రము 87



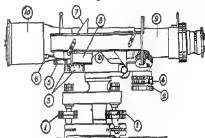
చిత్రము 87

- | | |
|------------------------|----------------------------------|
| 1 Lower plate | 14 A frame |
| 2 Foot screw | 15 Vertical circle tangent screw |
| 3 Upper parallel plate | 16 Vertical circle clamp screw |
| 4 Lower tangent screw | 17 Vertical circle |
| 5 Lower clamp | 18 Reading glass |
| 6 Outer axis | 19 Telescope |
| 7 Scale plate | 20 Object glass |
| 8 Upper clamp screw | 21 Sun shade |
| 9 Upper tangent screw | 22 Focusing screw |
| 10 Vernier plate | 23 Eye piece |
| 11 Plate bubble | 24 Telescope level |
| 12 Compass box | 25 Capstan headed nuts |
| 13 Clip screw | |

విభాగ-2-ను-1-ను ఉపాధి-2-ను-1-ను

విభాగ-2-ను-1-ను ఉపాధి-2-ను-1-ను

చిత్రము 88



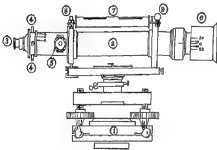
చిత్రము 88

- | | |
|--------------------|---------------|
| 1 Levelling screws | 6 Clamp screw |
| 2 Micrometer screw | 7 Prism |
| 3 Cross levels | 8 Reflector |
| 4 Scale | 9 Telescope |
| 5 Milled head | 10 Ray-shade |

విభాగ-2-ను-1-ను ఉపాధి-2-ను-1-ను

స్థానములో తెచ్చెలింగి పరిశరమునుండి, మును జాచెనవే
రెండు స్థానములయొద్ద తెచ్చెలింగు కొలవమండి, వాటిపై
మనము గూరదర్శిని బాగా చూచివపుడు కాన్పించు ఎత్తు
చిలువల దేదము, ఆ రెండు స్థానముల నడుమనున్న ఎత్తు
లేక పల్లము-వహించారులు, కాలువలు మున్నగు నిర్మాణము
లలో తెచ్చెలింగి పరిశర ముపయోగపడును

చిత్రము 88



చిత్రము 10

- 1 Levelling head
- 2 Telescope
- 3 Eye-piece
- 4 Diaphragm screen
- 5 Focusing screw
- 6 Ray shade
- 7 Level tube
- 8 Level bubble
- 9 Cross bubble tube

వివిధములగు లెవెలింగునరికరములు (1) డంబిలెవెల్
(2) రివెర్సిబుల్ లెవెల్, (3) వై (Y) లెవెల్, (4) ఆర్టింగ్
లెవెల్

క ఎన్ పి, కి ఎన్ పి

ప్రవేశశక్తిము - గర్భధారణము (ఆయుర్వేదము)

ఉత్పాదకము ప్రసవమునందలి రేతనములు, అరేత
నములు, రా పేక్షలు అన్నించినరీయం తెలిసిగానీ, తెలియక
గానీ తనంతటి దీపులను ప్రసవించుచునే యున్నది ఇది ప్రకృతి
ధర్మముగా కన్పిస్తున్నది

సంజాతములేని వ్యక్తి గర్భిణీమృతకై, చిత్రించిన
రీతముకై, వ్యర్థజీవీయగుచున్నట్లు కనిపించుచున్నాడు

బ్రహ్మాండ, అంతాండ, వింతాండములయందలి స్పృష్టి
పరిణామమును ప్రవహించినది వేదము మేల్కొల్పలే న మహాపురు
షులై దృశ్యశ్రవణరయితలై రి దైర్ఘ్యశాస్త్రములయందు శారీరక
విజ్ఞానము అశక్తవరము ఈ కరీరము ఎట్లు నిర్మించెను
చున్నదో తెలిసికొనటకై పుణ్యావము, ఉత్సరుకు, కాశము,
యర్చ్య, వియతి, పరిణామము అను పద్యోగములనుండి
వాని మార్పిడిని తర్కవర్తిలో వా దో ప నా ద ము లు
కల్పించుకొని నిశ్చయజ్ఞానమును పొందినారు
గర్భధారణ గమ్యులను సంపూర్ణముగా చదివ్వు
రిందినారు

మనుష్యప్రజవైదు భూతజాతులు - జరా
యజములు, అందజములు, స్వేదజములు, కౌర్మి
దములు అని నాలుగు విధములు జరాయజములు
మానియందు పుట్టినవి యోనులు అనందవిధ
ములు అచ్యుదిమ్యుతో ఉత్తరితిన పోత బొమ్మ
వలె ఏ యోనియందు గర్భధారణపామగ్రీ పను
కూడుకో ఆ యోనివిట్టి ఆ భూతరూపమే కలు
గును మనుష్యుడు మనుష్యప్రజవైదు భగనులే మానవకరీరా
కృతి కలిగియుండును

గర్భోత్పత్తి పామగ్రీ వర్షాదిముతువులు, భూమి, ఉర
కము, క్షిణములు అనునవి నాల్గును ఒకటిగా పనుకూరుకుచే,
అంకురములు ఎనించుకట్టుగా బునుకాలము, గర్భాగ్రయము,
అగర్భాగ్ర వే పక్షమైన అన్నరసము తక్రా ర్తనములు అనునవి
నాలుగును ఒకటిగా ఎదురారి గర్భ ముత్పత్తియగును

వంశకృత్తి వర్ణంతానము కలుగవలెనన్న, సహజమైన
కోర్కెతో రంజుతులు పెక్కునియమములను పోటింపవలెను
రెండుపై పుత్రయందును రం ప తులు వంశకృత్తిగలవారుగా
నుండవలెను (అవగా పెండ్లికుమార్తెనంజమునందును, పెండ్లి
కుమారుని వంశమునందును మూర్ఖ, కష్టము, అపకృష్టరము
యెరుగు మొండికాల్గులు లేనివారుగా నుండవలెను)
కాము రసరక్తాది స ప్రధానపుష్టిగలవారుగా, సుస్థిరులుగా
నుండవలెను

కరీరకృత్తి రంజుతులు వంశకృత్తిపామగ్రీ శుద్ధకరీరపై
అలోగ్ధవంతులై యుండవలెను పురుషుడు దుష్టమైన అశర
ములు, అశిష్టాగ్రయమును, అధిక సంతోగము, అకాల సంకో
గము, శయనము, వీధిని అనుభవించుట చేతను, యోనికాని యోని

పండిత ప్రదేశములలో (చందలు, గంధలు మొదలగు ప్రదేశములలో) రమించుట, ముగ్ధస్త్రిలతో శోగించుట, కుక్రమేగమును ఆపుట మొదలగు కారణములచే చాళ విస్తృతములు దూషించబడి తుక్రవహారము లూహించుకొనుట తుక్రమును నశింపజేయుచు, పురుషాంగమును శక్తివిహీనముగాజేసియో నపునకువిగాజేయును ఆత్మిక, సాగంధిక, కుంధిక, జీర్ణాగ్ని, పండి మొదలగు నామములతో నపుంసకరోగమునుబోయును మరియు చాళదూహితకుక్ర, పిత్తదూహిత కుక్ర, రక్తదూహిత కుక్ర, గ్రంథికకుక్ర, పూతిపూయకుక్ర, శీణకుక్ర, మూత పురివగంధికుక్ర, మొదలగు కుక్రరోగములును వల్లపూసించును కావున పురుషుడు కుక్రశరీరుడుగా మండిపలెను

స్త్రీ పాపవత్ దుష్టాచారములను తినుట, విశేషముగా రమించుటకు, మైదవసుయమున విచరణమునకై నిర్దోషములగు వికటవై న అంగవివ్యాసములను, విషమ శయనమును, పురుషాంగసమ్యముగా పరీక్షించుటను, అష్టాంగము మొదలగు అపవద్ధులతో మైదవకర్మ చేసినటు (ఈ ఉపనిషదులలోను బోధనమునందలి స్త్రీలలో నుండిదట, పాశ్చాత్యజాతీయులలో ఆశ్చర్యకరములైన రమ్యురతోచేయుటనీ ఉపశరణముల సురభము కలదట) మొదలగు రోగకర్మలచే చాళాదులు ప్రవహించును ప్రవహించిన త్రిరోగములు - చాళి, అపిచరణ, ప్రాకరణ, ఉదాత్తత్వ, జాతమృ, అంతర్ముఖ, సూచిముఖ, కుష్మయోని, బాహిని పండి, మహాయోని, పిత్తయోని, రక్తయోని, శిథిలవృద్ధియోని, అరబ్ధ, పరిష్కర, ఆచరణశక్తి, పన్నిపాతయోని అను ఇయవది విధములైన యోగిదోషములను కలిగించును మరియు నాలుగు విధములైన ప్రకర రోగములు, ఎనిమిది విధములైన పంచాంగ రోగములు, నానూరేగ, యోగిదోషములును, అన్నిపంచాంగ, కాళపంచాంగ, వృశపంచాంగ, బ్రహ్మపంచాంగ, కుక్రశివపంచాంగ, పక్షాగ్నిపంచాంగ, త్రిముఖపంచాంగ, వ్యాధిప్రసవపంచాంగ, జీవపంచాంగ, కనులీలపంచాంగ, వృక్షివపంచాంగ, మొదలగుపంచాంగ రోగములును, చాళవ్యాధులును కలుగగలవు ఇట్టిరోగములైన స్త్రీలకు గర్భోత్పత్తి కలుగజేరదు ఒకానొక రోగి కలిగినను విరుద్ధరూప శరీరాదులు, విరుద్ధ గుణములు కలవారుగా నుండును

పక్షత్పత్తి పంథోగమునందలి వర్ణించు స్త్రీ పురుషులు ఎట్టి యాహార, ఆహార మునకల్పితములు కలవారుగా

నుండురదో, అట్టివారలను ఆయా శ్రేణులగు సంభావన కలుగును కావున పి స్త్రీ ఎట్టి పి శ్రేణులగు పురుషుడు పురుషుడుగా గుణవలె పి రోగురూపితో ఆ స్త్రీ విజ్ఞానోత్సవముల ప్రవర్తించు వివేకములు, చూడదు దృక్పథములు, విచిత్ర కథలు, భావింపబడు గుణములు, ధ్యానింపబడు మూర్ఖులును అట్టి శ్రమకలవిగానుండునెను తల్లి దండ్రుల స క్షము, తనదే పూర్వజన్మయందు చేయబడిన కర్మలు, అశ్శివించిన జ్ఞాన విజ్ఞానవిషేషములు చీలి నమనశించి జీవులకు ఆ యా స క్షములేషములు కలుగుచుండును

పూర్వజన్మవిషయము పూర్వజన్మ రెండువిధములుగా నుండును మొదటిది క్రితజన్మలో పరదానినందలి జీవాత్మ గర్భధారణావంతరము ప్రవేశించును అప్పుడే జ్ఞానోద్ధియములు కలుగును దృష్ట, శ్రవణము మొదలగునవి అత్యధికం పూర్వజన్మకర్మకర్మయే కారణముగా శక్తిమంతములుగనో, అశక్తములుగనో అనిచును రెండవది, తన శరీరమునకు కారణమైన తల్లిదండ్రులే పూర్వజన్మముగా నుండురు పూర్వజన్మయైన తల్లిదండ్రులనుండి (సకారం)మునుండియు (ప్రపంచ, ప్రపంచ విజ్ఞానమునందు) పి కాగము దూషించబడుతో ఆ కాగమున తోషము కానించును

పూర్వదేహపంథం గుణిదంధ్రాపి (పూర్వజానలు) - గర్భశక్తికమన పూర్వదేహమునందు చేకూర్చిన కర్మ పిండివిషయము, అంతరకరణమునందు దృక్పథముగా నాటాని పరియవగు కాస్త్రజ్ఞానగుణాదులు గర్భశక్తికమననకు సమభావముగనే పిండియము గర్భమున ప శక్తినికాదికర్మము కలదియే యైనతో పూర్వజన్మయందలి జాతిగణకర్మలగునాడ సృంచును పూర్వజన్మజ్ఞానముగల జాతాంతరం చేరితలను, శ్రేష్ఠలను అప్పుడప్పుడు ఎక్కికాములును భయపుచేయువానిము ఇదియే పూర్వజన్మముతో జీవుని కన్పాదకణమునందలి గుణవిశేషము

గర్భమునకు - అర్థులతో గుణములుగా జ్ఞానము, విజ్ఞానము, ఇంద్రియములు, అయిదు, దుఃఖము మొదలగునవి వల్లపూసించును ప శ్రద్ధావిగుణములుగా - అలోగ్యము, పరాక్రమము, జలము, వర్షము, మేర మొదలగునవి పంథాపూసించును మాతృకలతోములుగా-శరీరవృద్ధి, జలము, కాంతి, స్థితి, వగైర మొదలగునవి వల్లపూసించును పైతృగర్భగుణములుగా - ఎముకలు, దంతములు, గోళ్లు, పిరలు, శ్మీయము

పులు, భమములు శుభము, శిరోజములు, శరీరజీవములు, మిమములు మొదలగు కలిషభాగములు పంప్రా వ్రేంచును

దంపతుల వయోభిక్షము దివ్య మొక్కగును, ముదిరి మొద్దుపాచిన మొక్కకును పూవులు గాని, పండ్లుగాని యుండవు లేక మొగ్గలకు, తేజశాంబును, వదలిపోయిన పుష్పములకును, ఫలములకును ఎంగర మొండదుకచా! ఆశ్చర్యమగునది వదునారు సంవత్సరములకు పూర్వమును, డెబ్బది సంవత్సరములకు పిమ్మటను ప్రాయశముగా శుభ్రదర్శన మొందదు స్త్రీలకు పండ్లెందు సంవత్సరములకు పూర్వమును, పది సంవత్సరములకు పిమ్మటను సామాన్యముగా రణమృత్యు వ్రస్తయు కనిపించజాలవు

రణవృత్తి నియమములు (ముఖసూక్తి ఆచారములు) ఋతువులవైపున నుండి దర్శనగ్రస్తై నను, భావలై నను, కాయ నింపవలయును దోషినిగోచరించి, మూకురులోగాని, అకులలోగాని కొంతవైపున, యభ్యాసముతో, యుంచుకొని పుష్కల క్షీరాదులతో భుజించుటను ఋతువైపున మూకురుగ్రహములకు కర్తవ్య దర్శింపగలదు బ్రహ్మచర్యముతో మండనలను ఋతుభావరహితములు ఋతువుల వలె నిర్మించుట, స్నానము చేయుట, కాకుల పైబొక్కను మొదిలగువాటిని అచరింపరాదు అచరించినచో, అనెలలో గర్భవతియగుటయే తక్షణించినచో, కలుగజొచ్చు శిశువును గొప్ప వికారలక్షణములు సాధారణముగా వంశవేంచుచు పగటిపైద్రోవై పుట్టుదును నిర్మించు వ్యభిచారముగలవారు, కాకులచే మందస్యస్థి గలవారును, స్నానానంతరములవలె ఎల్లప్పుడు దుష్కాయుచు వారును, అకర్మణ్యముచే చర్మవ్యాధులు గలవారును, గోవుల తీసికొనుటచే పుట్టుగోళ్ళుగలవారును, రోదనమువలె బిశర దృష్టిగలవారును, ముగ్ధులకు, దుముకులచే నంచల వ్యభిచారము, దిగ్గర వస్తువులచే నోటితో భాగములయందు నలుపు వర్ణముగలవారును, అధికపంభాదమువలన ప్రణాళిలును, దీర్ఘకల్మషములను పనులచే చెప్పదలవారును, శల దుష్టతొనుటచే అటవలగలవారును, ఉదురుగాలి వగులులచే నను, అయా నకరమైనవలె చేయుచునేను ఉన్నాదనుట వృద్ధులకు పులిపులికావీక్షించుటయు ఋతువ్యాసము చేసిన రోజున (నాలుగవరాదు) స్త్రీ తొలకొల్ల పి పురుషుని చూచుచో అల్లిపురుషునివలె పులిని అడయును కావున మొట్టమొదట కర్తవ్య చూడవలయును కర్తవ్యదర్శనానంత

రము పూజ్యులైన ఆచార్యులవారిచే పుత్రవంశవ్రతములైన అజ్ఞానలోమాధిగమనము చేయుచి వివర గొప్పి నియమములను పాటించవలయును, అపమానమువలన బ్రహ్మచర్యమును వాచరించిన పురుషుడు సామంతులమునందు శరీరములకు వేదివి మర్రింపజేసికొని స్నానముచేసి, పుష్కలక్షీరములతోగలిపి కొంతవైపును (చార్మ్యం కేవలము) భుజించుటను

అపమానమువలనను బ్రహ్మచర్యనియమము కలలైన స్త్రీ సాయంకాలము వైభావ్యంబనము చేసికొని నూరే, మిమములకలిసిన అనారమును భుజించుటను పిమ్మట ఈ రంపములతో గొంచుదగును ఋతువులవైపున వాచనాదులతో గొంచినచో అయవ్యయంబుగలవారును, అరవదినమం దైనచో అనారగ్రహముగలవారును, ఎదిమినిపదినమం దైనచో సంకతి కలవారును, పదినమినిగలవారు దైనచో సాధాగ్రహము కల వారును, పండ్లెందన దినమం దైనచో బిభర్ష్యము కల వారును నైన మపు మ్రదు కలుగగలదు ఈ దినములలో ఆర్తవము అబ్బముగా ముదియుండును పుత్రికాపక్ష కల వారు ఇరు, పడు, తొమ్మిది, పదునొకడు రోజులలో గోగొంచదగును ఈరోజులలో ఆర్తవము అధికముగాండును నద్యోగవర్తనలంక్షణములు ఆయాపను, బలలిక, దమ్మక, తోడలయందు బలములేరుండుట, శుభ్రశరీరములు బలమువెడలకుండుట, అనులవలములను సంభోగానంతరము కనిపెట్టగలిగినచో ఆ సమయమునందే గర్భము భరింపజెనెని తెలిసికొనవలెను తెలిసికొనిన దంపతులుగాని, తెలిసికొనిలేని దంపతులుగాని అపమానమువలనను తెలిసి సంభోగించరాదు సంభోగించినచో గర్భము పుష్కలభివృద్ధిమగుటకు అవకాశము కలదు

పంకాతి ఋతువులు - సంభోగము - సంభోగమును గ్రహింప వర్తవ్యులలో వివేకంబువలెను వనవంశ కర్మవృత్తులలో మూడు దినముల తొలకొని యభ్యాసించవచ్చును హిమంత శిశిరములలో యభ్యాసీని యభ్యాసముగా భోగించవచ్చును ఇద్దరి నియమములచే చాతుర్విధము కలుగజేరదు గర్భము - పరిహార మానవాకృతి కుడుకులము, ఉద్ధార వ్రతము, మరలదర్శనాకాయము, ఋతుభావము, శీతావృత్తి వీనియొక్కపంపత్తు ముగించవలసి యుండును పంపత్తుతో కాకుల హిమంతులైన ఉపభాగములను అవదనముచే గర్భము కలుగుటకును పంపూర్ణాయవములతో గొండగ్రహముగల అంగ

ప్రత్యంగములతో పరిపూర్ణమైనవాక్యవిధిచేయబడుటకును, ముఖముగా ఉద్బవించుటకును మై వచ్చినవలయును ఉపచారములను ఉపయోగించును

శరీరము - పంచపదోభూతిమయ పృథివి, అపృథు, శేఖర్యు, చాయుత్త, అకాశము అను ప్రపంచంలకుముతో గూడుకొనినది ప్రపంచము ఏది కలిపముగా మండునో అది పృథ్వీభూతపంచంధములది ఏది ప్రపంచముగా మండునో అది అకాశపంచంధములది ఏది ఉష్ణగుణము కలిగిగా మండునో అది తేజోభూతు పంచంధములది ఏది చలనస్వభావములదిగా మండునో అది వాయుభూతపంచంధములది ఏది అవకాశములదిగా మండునో అది అకాశభూత పంచంధములది అవశ్యప్రపంచములకాద పంచభూతాభ్యుదయతే యగుటచే పంచభూతాభ్యుదయ శరీరమును పోషించుచున్నది శరీరమునందు శీతాత్మ అర్థింపించుచుండి చైతన్యమును కలిగించును

కుక్రమము అభిగ్రాహితే పశ్యమైన అపారపాతము రసాది ప్రభావములముగా మారుచు రసములే రక్తము, రక్తములే మాంసము, మాంసములే మేదస్సు, మేదస్సులే అస్థి, అస్థిలే మజ్జ (మూలుగు), మజ్జలే కుక్రమము ఉత్పన్నమగుచున్నది కుక్రమ పూర్వకక్షమ అపార రసభావ పరిభావమునందీనదగుటచే రసరక్తాది అనుభావపుల సూక్ష్మాంశములకలిగిగా మండును తెగటుగదయలదంశకును శక్తిరయున్నట్లును, పాతయందంశకును నేయ యున్నట్లును శరీరము నందంశకును కుక్రమ పూర్వించుచుండును మైదుపాపేక్షతో పునమడు ప్రభవన పుట్టనములే పర్యవశిరముమండి యును శీతరూపమైన కుక్రమము ప్రీతి పురుష సంయోగము యమున కార, గర్భాశయమునందు లేరి, అర్జవముతో కలియును అందు కర్మప్రేరితులైన శీతాశ్మయ గర్భాశయమున లేరును అప్పుడది అర్థవికారములగు పృథ్విజయ పరిణామములతోడను గూడినదగును ఈ ప్రీతియందు పిండము గర్భమనందును

కోణిశము - ప్రీతి శరీర పంచంధమైన ఉపరూపపు, ప్రీతియు అపార పారమైన రసభావపుమండి సంయోగము యమున గర్భాశయమునెరి, కుక్రమముతో మిశ్రమమై అది శరీరముగా రూపిత్తుటకును, పోషకముగా నుండుటకును ఉపయోగపడును

రణస్సు - ప్రీతి మాంసమున లోపిపారి రణ స్సు (మజ్జ) యగుచుండును రణస్సుల బాహునాడు కుక్రపూర్ణము లేని పిచ్చుట లిరిగి యెరు మాంసము వరకును రసభావపుమండి యెప్పుడీర కోణిశమును ద్రవము గర్భాశయములకు వచ్చి చేరుచుండును గర్భాశయమున గర్భి పోషకమునకు ఉపయోగపడుచుండును గర్భము లేవపుడు పిత్తరూపమైన కోణిశము మరల మరల ప్రతిమాంసమునకు మూడుదినముల విశ్రాంతిపొందుచుండును

అర్జవము - రణస్సులకు మూడుదినములకు పిచ్చుట రణస్సునము అగిరిపును బాల్బునవాడినది ప్రీతి కోణిశము గర్భాశయమునకు వచ్చి చేరుచునేయుండును గర్భాశయములము కుక్రగ్రహణమునకు అనుకూలముగా విచ్చారి యుండును గర్భభావమునకు అనుకూలమునకు బాహుము పంపించుకోవలెను (ప్రీతి బుతునుతి యందును బుతుకూలమున గర్భాశయమున లేరుమందు ప్రీతి కోణిశమును అర్జవమందును

గర్భావతహేర్పిత్తి మూడిపించెయింటి పీచు, రసము, విశ్రమము, శీతి మొదలగునవి కనుపించు కలిపివచ్చుమైన పిచ్చుట విస్తృతముగా గాన్పించును ఇట్లే గర్భస్థ పిండమునందును తల, చేతులు, కాళ్ళు, ఎరుగుతోమప్పు, పొట్ట మొదలగు అంగములును, కండ్లు, చెవులు మొదలగు ప్రత్యేకంగములును అది యింటి, పరకాలమంత గర్భస్థ పిండమునందు అది సూక్ష్మాది సూక్ష్మములుగా చాగియుండునదన దృశ్యములుకాక కాళాంశరమున క్రమముగా దృశ్యమగును

ప్రీతియొక్క పురుష ప్రమాతి విహృతము గర్భస్థపిండము పురుషాత్మతినందు నపుడు అదిపూర్వమునంతయు ఉరవగా లోమను దక్షిణ ప్రసమున మొట్టమొదట శీత మగునదను పినుగు, గుడ్డుము, మామిడి మొదలగువారియందు ఇచ్చకలు గును చ్చన్నమున మామిడిపండ్లు, కపిలములు, కబురపూపులు కలిపించుచుండును ముఖమును ప్రసన్నముగానుండును పిండము ప్రీతి రూపము తెత్తుచున్నచో నై అజనములకు దెలిశిత అజనము లగుచుండును పిండము నపుంగుమగిగా మారునపుడు ఉత్తయ పార్శ్వములును ఉత్తయములై కడుపు ముందు పొడిచికోరి వచ్చినట్లుండును పిండము కపిలము కపిలము తయారగునప్పుడు సూగలు పల్లముగా గాన్పించును గర్భవతికి లై వదర్శనమునందును, చెడ్డల కాళ్ళములు వినుటకును

దును, కావమునందును అపక్తి యర్థిగమగుచున్నచో లభ గుణములుగల పుత్ర పుత్రులను ప్రసవించును శిశువుయొక్క అంగ ప్రకర్మల పారంభాద్ది గుణములు తీవ్రమైన పుత్రుల అపక్తి శిశువులు

గర్భాధారములు కాని కారణములు మిక్కిలి కారణము మిక్కిలి పుష్కలములు, దీర్ఘవృద్ధులుగల స్త్రీ పురుషులు మైదువము వారించుచుటకు తగదు ఏకాంత మందరిము, అలంకరింపబడిన ముత్యపుష్ప, మైదువాచీక ముఖాదవలెను సందోగమనుచున్న స్త్రీ వశముగా పరంపర లల వత్తరమైన వారము మర్మస్థానములను పీడించును బుడి పావ్యమున పరున్న, శ్రేష్ఠము ప్రసవించి గర్భాశయము వారించుచు ఎడమవైపుగా పరున్నచో పిత్తము ప్రసవించి కుశ్రాశీతములు కహింపబడును అందువలన స్త్రీ వెల్లకలి పరుండియే కుశ్రమును గ్రహించవలెను మైదువాచీక గలవారు అధికముగా భుజింపరాదు అతివో మందలారు రిప్పిక తయము, దుఃఖము, కోపము, అతర ధ్యానము, అధిక మైదువకాంత గల స్త్రీ గర్భమును భరింపనేరదు గర్భమును భరించినను పిత్తక గుణభక్త్యులుగల వంశావమును గాంచును గర్భశీతలకలమలు గర్భవతి చనుమొనలు మిక్కిలి పల్లగానుండుట, మాగాలు విప్పవ్వమగుట, కనురెప్పలు తలుచుగా వాలుచుండుట, అకారణముగా విమనమగుట, మంగధ కేవలములే భయము తెచ్చుట మున్నగు లక్షణములు కన్పించుచు

గర్భిణీవర్ధితు కృత్యములు గర్భము భరించిరిది మొదలు క్రమశక్రములైన పనులు, మైదువము, లంకము అధికలోబణము, పుటి నిదుర, రాత్రి తాగడము, లంఘి, గుర్రము, మొదలగు వాహనముల వెక్కిరి, దుఃఖించుట, అడియట, దీర్ఘకాలము గొంతు కూర్చుండుట, సాయువుగ్గులుగా కూర్చుండుట, నైలాదులతో అనువాసన వ్రేలి తెయించుకొనుట, లంకలు, కోమిల్లులు మొదలగు పాదములచే రక్తమును దీయించుకొనుట, ముఖముపై బాది వేగములను నిరీక్షించుట విమనవలయును

గర్భవస్తానము, మానవము గర్భాధారకావంత రము ప్రథమ మాసమునందు కుశ్రావములు కలలావస్తను తెంచును అనగా పెరుగుకొన్నచే చేరుకొనును రెండవమాస

మనందు అకలమే కృత్యములుపురుండగా, నీ వ్రము పర్వము చేయుచుండగా, వాచము విభజన చేయుచుండగా పరిపా గము వందినదియను, మరకూతావ్యక్త మైనదియను అకుశ్రావ ర్త కలమే గర్భాశయమునందు మృదువుగా గట్టిపడును అట్టి గర్భము వింశాకారముగా (గుండ్రముగా) కరిగిపడునున్నచో పురుషగర్భముగును పేర్కొనకముగా (చర్మకముగా ఇటిక రాయువలె) మున్నచో స్త్రీగర్భముగును అర్చకమువలె (బాయగు మొగ్గవలె లేక లంఘియొక్క అర్చకమువలె) ఉన్నచో నపుంశక గర్భముగును ఈ విషయములు అనుభ వజ్ఞులు పుర్యచే తెలిసికొందురు మూడవమాసమునందు గర్భ మునందలి పిండమునకు వడంబనిర్మాణమువలె (లేల, మొందెము, లేపలు, కాళ్లు) అయాపావములందు కల కల విలంబిత పర్వదును మూడవ మాసమునందే కేరమృ, పాప్ర పాదములు మొదలగు అంగములును, రెండులు, ముక్కు, చెదపులు, నేత్రములు, చెవులు, క్రేళ్లు మున్నగు ప్రకర్మగము లును కూర్చించును వాగ్గవ మాసమునందు రేర్వాగ కాగము లును విప్పవ్వమగును ఈ వాగ్గవ మాసమువందే గర్భమున కేర్పడిన వ్యాధియను అభ్యుక్తి ప్లానమగునలవలె వానియందు జీవాత్మ ప్రవేశించుచున్నది కావున ఈ వాగ్గవ మాసమునందే గర్భము కల్మ, పుష్ప, రూప, భవ, గంధ ప్లానమైన ఇంద్రి యార్థములు గర్భిణీద్యాచా కోరుచుండును ఈ కోరికలనే చేబట్టి అవి యంచురు గర్భవతి దాహ్యదీని యనబడును

గర్భవతి కోరెడి కోర్కెలను తీర్చవలెను తీర్చునపుచో శిశువు అపమౌర్ధాంగములు, ఇంద్రియములు కలగానగును కోరెడి కోర్కెలలోని మంచి చెడలను బట్టి ఉచ్చతోష్ణక నీ చా తి నీక పుష్కలములుగల వంశావ ముల్బంబును దాహ్యార్థమునందు గర్భమునందుండు తీవ్రనియొక్క ప్రాకర్మ కర్మలను అనుగుణమైన వాంఛలు వై మోగమున గర్భిణీ కలగుచుండును

ఇదవ మాసమునందు మరన్న, అదవ మాసమునందు బుద్ధి, పీడన మాసమునందు అంగప్రకర్మగములును విశేషవృద్ధి వందె, విప్పవ్వముగా రూపించుచుండును ఎనిమిదవ మాసము నందు తీకోరూపమైన ఓషధి అధికముగా శంకరముగా నుండును కాన ఈ ఎనిమిదవ మాసమునందు జీయించు శిశువు జీవించుట దుర్లభము

గర్భిణీవల విధము గర్భము ప్రారంభమైనది

మెడలతోనే నాలుగవ మానవుని వధును గర్భిణి యొక్క సర్వశరీరావయవములయందును వ్యాపించియుండు భవనుల యందలి అవ్యాధిరహితుల యొక్క మెచ్చుచు గర్భవృందమును పోషించుచుండును గర్భిణికోవల గర్భిణియొక్క రుగర్భవహులైన శిశుల సద్గతినిమీదలన ఆ రక్తనాడి అరయు (మార్చి) దూడముగను, అన్న రసనాడి గర్భస్థ శిశునాడి అర్థముగనున్న గర్భము నిటునటు చలించుచుండు రుగర్భముగా చుట్టుకొని పట్టుకొని యుండును

గర్భిణి భుజించు అవశర రసము మూడు విభాగములుగాకగును అంకొక విభాగము వర్తి యొక్క శరీరపోషణ మనకును, రెండవ భాగము ప్రవృత్తిని, మూడవభాగము మార్చి నాడి మార్గమున గర్భమును నెదిరి క్రమముగా వృద్ధి పొందించుటను ఊహించును

శరీరపోషణభావము ముఖము, నాక మార్గములును అరయువైతే కప్పటికి మూయబడియుండుటచేతను, కంఠము కప్పముతో గూడియుండుటచేతను గర్భస్థశిశువు రోడనాడును చేయలేకుండును వాయువు అల్పము, మలము అల్పము వగుటచే గర్భమునందలి శిశువు మలమూత్ర వాతము లను దిరువజాలకుండును

పాఠ్యాధిపతిమత గర్భిణి ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసలన నిశ్చల వసునించియే గర్భమునందున్న శిశువునకును ఉచ్ఛ్వాస పారులు కలుగుచుండును కరవరచార్యవయవముల దూప దోషములు-అరచేమలయందును, అరకాళ్ల యందును రోషములు మెలకుండుటకు, దింపములు మెలకుటకు, ఊడుటకు మున్నగు లక్షణములు-మెక్కులు ప్లక్షావ పిర్లములుగనే కలుగుచుండును

గర్భవీక్రమము-చిరకాల గర్భారణము గర్భమును కరించుటచే వికలా మూలస్థముగట (స్త్రీ), వంద్య కాక దోయనను గర్భాశయ దోషమో, ఋతుదోషమో, పురుషుని కుక్రదోషమో, కాణిణము గాణిణు ఎప్పుటి రాయుశయము దోషములును తొలగినో అప్పుటినుండి గర్భారణమున కవకాశ మేర్పడును

గర్భమతాని గర్భము గర్భాశయమున రజస్సు వాయువుచే అడ్డగించబడినప్పుడు పైకి గర్భ లక్షణములు గర్భిణిలక్షణములు గాన్పించును మామూలమునను రజస్సు ప్రవించక గర్భాశయము వృద్ధిపొందును దీనిని తెలియచిచారు

గర్భమనీయే నిర్ణయించెందు అగ్నిరావము, ఎడవేడిని, ద్విష్టకర్మాపానములు, అధికశ్రమ, దుఃఖము, వ్యాధిపాదలు- విటత రక్షోక్తము లయలువెడలును అధిక రక్షోక్తమును చూచి తెలియచిచారు గర్భమును విభావములే హరించిననది తలచోపెరు విభావములను శరీరము అవశముగా మువయో గించబడును

అపవీహిక గర్భకారణము కామపీడితలగు ఇరువురు స్త్రీలు శోగాపేషకలకారై చరపురయోని సామర్థ్యముచే కామద్రవమును (కోడిరసము) ప్రవేశపెట్టినానిన యెడల కారణం ఎముకలతోనే మాంసంబంధము బిందువు సృష్ట్యగర్భము ఋతుపాదనలరసము సంతోగించి పట్టు ప్లవ్వముగాకెడి స్త్రీయొక్క కోడితమును, వాతము గ్రహించి గర్భాశయమున చేరినచో పరాక గర్భమువలెకే తుడి ప్రసముగా వృద్ధిపొందును నకాలమునందు ప్రసించును పిర్లపూంధమైన గుణములగు ఎముకలు, కేశములు, గొట్టు, మొదలగునవి లేని మాంస పిండ్లమును ప్రసించును దీనినే కలల పని యనుటయును కలదు

యవశ గర్భమత (వందకమం కవలం) కుక్రముకన్న శోడితము అధికముగా కలిసినచో కవలక జనించును కుక్రమధికముగా కలిసినచో పుష్టుకు జనించును గర్భాశయమున ఓ భాగమునందు శోడితమును, మరయొక భాగమునందు కుక్రమును అధికముగా సుండునట్లు కుక్రార్తవ సంయోగము వాయువులే రెండు భాగములుగా విడి తింపబడినచో, పుత్రికయు, పుత్రికుడును, కవలలుగా జనింపెదరు, కుక్ర మధికముగాక కుక్రశోడితములు సమాన భాగములు రెండుగా విడితినబడినచో, ఇద్దరు పుత్రికులు కవలలుగా జనించెదరు అర్ధవ మధికముగాక కుక్రార్ధవములు రెండు సమాన భాగములుగా విడిదినచో కవలలు ఇద్దరును కవలలుగనే జనించెదరు కర్మవశముచే యుభగగర్భమునందు కుక్రార్ధవములు పాచ్యుస్థలగ నేరుటచే యొక భాగమధికముగను రెండవ భాగమల్పముగను వృద్ధిపొందును ఇట్టి యెడ పుట్టిన పిల్లలలో ఊరు పిల్లగను, మరయొకరు పుష్టిగను ఊరుకు కలదుటకు కుక్రార్ధవ సంయోగము చారాధికముకే విందరవందలయై అనేక భాగములుగ విడితినబడినచో పెట్టుట పిల్లలు అపవీహిక జనించెదరు

గర్భార్యము గర్భవతి భుజించి అవశపారము

గర్భాగ్రయమునకు అందెదో గర్భప్రావమో, గర్భపావమో అగును తే గర్భము కృశించును ఆ కృశించిన గర్భమే క్రమముగా పుట్టివంతుకొమలతో అలక్ష్మము కాగా, అచే నందవ్యవహారం ప్రవహించుటకడ ఉండు దీనినే మూడు తోమిడ్దులు మోయుట, చాలునైదు తోమిడ్దులుమోయుట యను తోకాచారము కలదు

సర్వాధ్యార గర్భములు స్త్రీ యొక్క పాపకర్మల విశేషములచే పాము, తేలు, కాచేలు, గుమ్మడికండు మొదలగు వికారరూపములగు గర్భము లుత్పత్తికాగలవు

ఉత్పత్తి గర్భవికార కారణములు గర్భవశే గర్భ విశేషాద కామము కలుగు కోరికలను యుక్తియు క్రమముగా తీర్చవలెను అట్లు తీర్చుచో, అమి చాచాదితోప ప్రకోపము గలదై కుంటికో, గ్రుడ్డికో, కృశించిన బానిచో, ముక్తిడికో, మూగికో ప్రవహించును గర్భాధారకాలమునకు చాచండ్లము, మోనము, నీర మొదలగు వికారములను పొందినను, అయా తీపుల భార్యకృష్ట పాపములు తెలిపించినను, నానా వికారములగు సంతతిని పొందును

నేత్రవర్ణాది కారణములు గర్భమునకు ఇంద్రియ విభాగకాలమైన కాలద మానసువందు తేతోధాతువు దృగ్భాగమునందు ప్యాసించునపుచో గర్భమునకు జాత్యంద్రత్వము కలుగును ఆ తేతోధాతువే ర క్షణమై దృష్టికాగమునందు ప్యాసించినచో, గర్భమునకు రక్తాశ్మత్వము కలుగును ఏ క్రమమునందు చీనకో పింగాణత్వము, కఫముతో తేనెకో శ్మీరాశ్మత్వము, నాయువుతో చేరినచో, వికృతాశ్మత్వము కలుగును.

కఠింపర కాలంను గర్భము యొక్క తెలుపు మొదలగు రాయలకు తేతోధాతువు కాలము గర్భాధార సమయమున ఉపకారువు అధికమైనచో, గర్భమునకు గౌరవర్థము, పుట్టిధాతువు అధికమైనచో కృష్ణవర్ణము, ఆకాశ పుట్టిధాతువులు అధికమైచో, కృష్ణకాగము వర్ణము, ఉదాని ఆకాశరాయువులు అధిమున్నైనచో గౌరవార్థము వర్ణమును గల రాయలతో సహాన ముఖమించును గట్టిచే స్త్రీ పరిరంగులగు అపకరమును బ్రతికో దివతో, అయావోర వర్ణముగల శరీరి పుట్టును

షడ్వపవేదవర్ణ వరితములు ' గర్భవశి యెక్కువగా రెవెడ రుచులతో కీపితే ప్రవేషారోగులు, సూగవారు,

పూలువారు, పులువుచే రక్షపిత్ర రోగులు, చర్మకరోగులును, నేత్రరోగులును, ఉప్పుచే ముమకలుగవారును పెండ్రుకలు నెరియువారు, బట్టతలవారును. చేయిచే కయిరోగులు, అపహీనులు అర్భకులును, కారముచే దుర్బలులు, నవ్వంజలులు, గొడ్రాంద్రును, వగురుచే నల్లనివారు, ఆకాపాలులు, ఉదానస్త్రులును పుట్టుదురు

మంగళే అట్లు పూర్వాయుర్వేదికాస్త్రు శాస్త్రములు గర్భధారణ మువ్యలుగా చేపట్ట వానాదిర ప్రశ్నలను పరకారముగా, సుకరముగా పరిష్కరించి గ్రంథస్థముచేసెవారు మరియు, పుట ప్రవృత్తిపాయములను మాత్రకోపకారిములను, మనవలనావు పుంపవగ్రయలుగా-గర్భవశి అష్టము సనుపరించి స్త్రీ పురుష సంకాశ విశేషము వీర్చు సర్వక్రియలను, మూత్రాక్రియలను చెప్పివారు గర్భనిరోధక యోగములుగా-తొలికిది, చైతని వదిలె నచ్చు ముగోపాయములను చెక్కిరించి విద్యవలెచినారు అశ్మత్వసర సమయములతో-చిర పాయములగు గర్భప్రావ వికృతలనుగూడ తెలిపివారు

కం వేం సు

ప్రాకృతబ్రాహ్మ సాహ్యోతములు

భారతీయ అర్యభాషా వికాశక్రమమును ప్రాచీన, మధ్య, అధునికావము అనుచేర విభజించిరి అందు మధ్యయుగమునకు చెందినవి ప్రాకృత కావలు. ప్రాకృతము నుండియే సంస్కృతము అనించిన దనియు, సంస్కృతము నుండియే ప్రాకృతము ఉద్భవించినదనియు ఇట్లు భిన్న భావములు కలవు ప్రాకృతభాషా సుహా కాద్యముగు 'గఉపనలో' కర్త ప్రాకృతము నుండియే అన్ని భాషలు పుట్టినదనియు, మరల ప్రాకృతమునందే అది విలీనమగుననియు మగవ్యధుంగా చెప్పియున్నాడు శ్రీ పూ 500 నుండి శ్రీ ౧000వరకు వర్ణనహంతులొసగు మధ్యయుగ భాషల ప్రారంభకావము 'పాళి'యనియు, మధ్యయుగ భాషము 'ప్రాకృతము' అనియు, ఉత్తరభాష 'అపభ్రంశ'మనియు చేర్చి, సఉపది 'అలియే' (అలియే), 'మహారజరయే' (మగు రాజరయ క్తమై), 'అవతలవచ్చె కా' (యవతలవచ్చె క్తమై), 'పమంగారే' (సశృంగారమై) విలసిల్లివది ప్రాకృత సాహ్యములు రాజశేఖరుడు ప్రాకృతభాష ప్రస్తుత్యో మహిమారమని మరచి యున్నాడు

కారవేది, మాగడి, అర్థమాగడి, మహాకృష్టి, చైతాని, అను ముఖ్య భేదములు కాక, పార్శ్వ జాతానీ నుండి

మడు లైవ మహారాష్ట్రాని లైవ శౌరసేనిని కూడ
 పేర్కొని యున్నాడు పీఠీతో మహారాష్ట్ర, అర్ధమాగధికి
 లైవ సౌరసేనికి చెందిన రచనలు మూలమే దొరకుచున్నవి
 శిలాశాసనముల లోను పాత్రోచితభావము ఉపయోగించు
 సంప్రదాయము వనననించిన పేర్కొను. సంస్కృత వాటకవలల
 లోను, సంస్కృత అలంకారిక ప్రంథముల లోను, ప్రాశస్త్య
 భాషారూపములు కన్పట్టుచున్నవి

లై టికరర్మప్రభావము లోపించుటతో సంస్కృతభాష
 కూడ తన మహాత్వమును కోల్పోయినది తదాచి అవ
 భావలకు అప్రయము లభించినది వర్తమాన మహాదేరుడు,
 గౌరముద్రుడు తమకను మక ప్రభావము కొరకు ప్రాశస్త్య
 భావల సుపయోగించుటతో ఆ భాషలకు విద్యోత సమాజము
 లో కూడ మన్నన లభించినది మధ్యయుగములోని సాహిత్య,
 రాజీయ, వై శిక్, భార్యిక పరిశీలనలు అవగాహనము చేసి
 కోనుటకు ప్రాశస్త్యకావ్యముల విశేషములు అత్యావశ్యకము
 ప్రాశస్త్య భావలో ము, బూ, బి, పి, లి, వివర్ణలు
 లోపించినవి మూగని వన్నీ మిగిలిన ప్రాశస్త్యములలో య,
 కలు వర్ణవశోకము నుండి తొలగిపోయినవి మూగనిలో
 క, డి, న లకు బదులు "క"యే వర్ణవహించబడినది శౌర
 సేనిలో న, య లు, డ, క లుగా మారినవి ద్వివచనప్రయో
 గములేదు అన్ని కల్పరూపములు అకారాంత పదములవలెనే
 నిష్పన్నము కాకొచ్చినవి కారకముల సంఖ్య తగ్గినది లక్
 ఠిత్, లుత్ యొక్క వివిధ రూపములు చాడుతలో నుండి
 తొలగి పోయినవి కారకము, క్రియ-పీఠీ సంబంధము తెలి
 యపరచుటకు కానుచావకముతో కారకవ్యయ్యకృతంక
 రూపముల సుపయోగించు పరిపాటి ఏర్పడినది

ప్రాశస్త్యక భాషా సాహిత్యము దొకవనియు, భార్యిక
 (మత సంబంధి) మనియు రెండు విధములు
 ప్రాశస్త్యక భాషలలో మహారాష్ట్ర ప్రభావమైనది విపుల
 మైన సాహిత్య సమయ కలిది "రాధదవహో" "శిలావత" "
 "దండదీ కన్న" "ఉపాదేయ" "కంవవహో" మొదలగు కావ్య
 ములు, "గూహనవనత", "వల్లభగం" మున్నగు ముక్తక
 రచనలు ప్రపంచ ప్రసిద్ధములు

మహారాష్ట్ర ప్రాశస్త్యక రచనలలో కలహానికమువంటిది
 'రాధదవహో' లేక 'దహానుహవహో' (రశముఖవర్ణ) అను
 వని ఈ కావ్యమునకు పేరులందము అను పేరు కూడ

కలిదు 16 అత్యావములుగల ఈ కావ్యములో పూర్వాక్ష
 భాగములో పేరులందన కళ, ద్విశియార్థ భాగములో రావణ
 వధ, రామపూర్ణిమేకము వర్ణనములు మొదల భాగములో
 ప్రాశస్త్యక దృశ్యములు మహావారముగ ద్విలింబడినవి
 రెండవ భాగములో మానవ ప్రకృతి మాత్స్యముగా వర్ణించ
 బడినది నిమాప ప్రభావ శైలిగల ఈ కావ్యమున అత్యా
 ఛందము ఎక్కువగా వాడబడినది దీని రచయిత కాశ్మీర
 రాజగు రెండవ ప్రవరసేనుడు అని కొందరి అభిప్రాయము
 అతని ఆ స్థానములలోని ఒకానొక కవి దీనిని రచించి యుండ
 వచ్చునని కొందరి యభిప్రాయము

'గతవహో' (గోదవర్) రచించిన 'బహుళరాణ'
 (కావ్యకీర్తి రాణ) 3వ కాశ్మీరీ కన్నెటిని (కాన్యకమ్బము)వని
 యెంచిన యశోవర్మ అష్టావములో నుంచెడిచాడు 'గత
 వహో' 1200 అత్యాఛందములతో వ్రాయబడిన ఉత్కృష్ట
 చారిత్రిక గ్రంథము యశోవర్మ యొక్క గోడదేశ దండ
 యాత్ర, మార్గమధ్యమున అనేక ప్రతీకములను అతడు
 అయంచిన వృత్తాంతములు రమ్యముగా వర్ణించబడినవి
 కావ్యకీర్తి రాణ రచించిన 'మహానుహవహో' (మధువేదవేదము)
 కావ్యము నానుమాత్రావశిష్టము

మహారాష్ట్ర నివాసయిగు కుతుహలకట్టు యొక్క
 'శిలావత' (శిలావతి) రచనా కావ్యము శ్రీ క 1000
 ప్రాంతము ఇందు ప్రతిష్ఠాన పురాణీశ్వరుడగు సాతవాహనుని
 యొక్కయు, సింహళ రాజువహాని అగు శిలావతి యొక్కయు
 ప్రేమ కళ వర్ణించబడినది గండర్వ లోకములోని కొంత
 నుండి ప్రేమకుల కథలుకూడ ప్రాపంచికముగా వర్ణించబడి
 నవి వర్ణబద్ధముకాని ఈ రచనలో కవి రూపిన ప్రబంధ పలు
 త్వము ప్రకాశనీయము

ప్రాశస్త్యక వ్యాకరణ నియమములను వివరించు
 'పరంచీక', (శ్రీ చిహ్న) అను ప్రబంధ కావ్యము, 'శేరక నిహ
 దియగు కృష్ణవీణా కుతుడు (3వ కళాల్లి), అతని శిష్యుడగు
 దుర్గాప్రసాదు, రచించిన ఇందు శ్రీశృంగేరిలకు వ్యాఖ్యా
 నించబడినవి ఇదే శిష్యుత్వముగ 'సోక (కారి) చరిత'మను
 కావ్యము (13వ కళాల్లి) కృత్రిమభాషాయొక్క కై, అక్షరీష్ట
 ముగా మున్నది

ఇంద కావ్యములలో 'ఉపాదేయ' (ఉపా-అనియద్ర),
 'కంవవహో' (కంవవర్) ముఖ్యములు పీఠీ రచయిత లేరక

నివాసియును రామపాత్రపాదుడు ఇది శ్రీ 1750 ప్రాంతమున వ్రాయబడినది. 'ఉపాద్యక్ష'లో ఉపా-అనిబద్ధుల అనురాగము, వివాహము 230 వర్ణములలోను, 'కంపన'లో శ్రీకృష్ణుని తాత్పర్యములలోను సమ్యక్ముఖసోపాదముగా వర్ణించబడినది

ఇదిగాక 'హరివిజయ', 'రావణవిజయ', 'కృష్ణగంధే', 'కుమారచారిత్రయ' (కుమారపాంచరత్రి) అను శాస్త్రములు చేత్తోన తనవది

ముక్తక కావ్యములలో 'గాతన ప్రకట', 'వజ్రాంగం' ముద్రపర్ణములు ఈ రెండు గ్రంథములలో చెక్కిరి కవుల రచనలు సంకలనములయిన గాథాన ప్రకటని పోలనపు మహారాజ శ్రీ క మొదటి శతాబ్ది ప్రాంతములో వర్ణితురైనవి చెప్పవచ్చును ఇందు శృంగార రసప్రధానములగు ఘట్టములు అత్యంత రమణీయముగాను, పాశ్చాత్యముగాను వర్ణించ బడినవి

'వజ్రాంగం' (వర్ణాంగం) అను గ్రంథము వైక శ్వేతాంబరముని యగు అయ్యభట్టనిచే తుర్రుపడినది వజ్రా అనేగా వర్ణితి ఇందుగల 750 గాథలు, కావ్య, నట్య, దుష్టన, వైక, చారిత్రిక, మత, వైక, సతి, అపరితేజ, వైద్య, శిశు, అగ మున్నగు 68 పరిచ్ఛేదములుగా విభజించబడినది చక్కని వైదిలో మానవవృత్తానము అతిరసముగా విశదీకరించబడినది

గోపాలముగ్రంథ రచించిన 'మకుటము'లోని 81 పర్ణములు మాత్రమే దొరకుచున్నవి అనంత వర్ణనాచార్యుని రచితమగు 'విమలవాక్చారిణీ' అను గ్రంథము నానుమాత్రా పర్ణము ఇదిగాక ప్రాకృతభాషలో రచింపబడిన శృంగార, నీతిప్రధానములగు ముగ్ధకములు అనేకములు సంపుట అలంకార గ్రంథములలో ఉత్పలించ బడినవి భరతుని హల్మిశ్చాస్త్రమున గూడ పేరికొని ప్రాకృత పర్ణములు కలవు ఇది అన్నియు అభాషిని ప్రాకృత భాషలపట్ల అనుభవగల గౌరవమునకు తార్కాణములు

ప్రాకృతమునకు ఛాన్దిక సాహిత్యము వై సమతాచార్యులచే రచించ బడినది ఈ గ్రంథములు అర్థమాగధిలో వ్రాయబడినవి వీరిలో విజ్ఞాన గ్రంథములు, శిశుర చాన్దియమును కలవు అగమ గ్రంథములు అంగ, ఉపాంగ, మాత్రములు అను భాగములుగా విభజించబడినవి గద్యవర్ణ

మిశ్రితములగు అంగగ్రంథములు మొదలను వీటిలో నృపాంతమలకాచారా వై సమతమునగు సంబంధించిన విజ్ఞానములు త్రావృధాచి-అవ్యవస్థముల ఖండనము, విరాట్ట మోహదూరచర్యలు, తీర్థసంగతుల జీవితకథలు మున్నగు విషయములు వివరింపబడినవి ఈ 12 అంగములకు ఉపాంగగ్రంథములు కలవు వీటిలో మృగస్తవ, పూర్వస్తవము, పునర్వస్తవము, అత్త, నక్షత్రలోకము, భూగోళము, వ్యర్థవన భారులు నృపాంతపరీక్షముగా రర్పించబడినవి మాత్రగ్రంథములలో శ్రేయముక్త, మూలము త్రములు ప్రధానములు శ్రేయము త్రములు గంబులలో అరు వీటిలో వైక ఆచార వర్ణనరములు, అభవచియిమాదులు వివరించబడినవి మూలము త్రములు వారుగు వీటిలో ప్రతనియనములు, జీవన విధానము మున్నగు విషయములు విశరమంగా చెప్పబడినవి 'విజ్ఞ' (విజ్ఞ) గ్రంథములయందు పది వీటిలో మునుగ్ధుని జననము, రోగవికేటలు, త్యాగము, మరణము, జీవితనిధానము మున్నగు విషయముల వివరణము గలవి చూచిగాను త్రములు రెండు వీటిని వైకవ సంబంధములగు విజ్ఞన పర్వస్తవములుగా చేర్చినవచ్చును వైక చేర్చినవికైన గ్రంథములన్నియు అలంకారకము, సమాన అపాకమునగు వైదిలో గూడినవై, సాహిత్య వృత్తిచేతూర మహాత్మ్య పూర్ణములైనవి నంది, అనుయోధా(ద్యా)ర అనునవి ఉత్తరకాంతులకు చెందిన అగమగ్రంథములు

అగమ సాహిత్యము అత్యంత గంభీరమును, పారిభాషిక పదయుక్తమును అగుటచే నిరుక్తి, భావ్యము, చూర్ణి, దీక, వివరణము, వివృత్తి, పృత్తి, దీపిక, అపచారి, అనమాన్తి, వివేచన, చాన్ది, భాయ, అకరకృ, పంజి, టిన్మ, భాషాదీక, పరీక్ష అనుపేర్లతో చెక్కిరి చాన్దిభాషములు రచించబడినవి

వై సమతములో, శ్వేతాంబర, దిగంజర, భేదములు ఏర్పడిన వివర శ్వేతాంబరుల సుహృద్భాగ్ని ప్రాకృతములోను, దిగంజరులు కారసేని ప్రాకృతములోను రచనలు పాగించి వీటిని వై సమతాచార్యునియందు, వైక కారసేనియందు పాశ్చాత్య విచారులు చేత్తోనినారు వై నలు గద్యవర్ణములలో మతవిషయక గ్రంథములే కాక నిలంద, అత్యాచార, వనరా, కథావిజయ అను ప్రక్రియలనుకూడ రచించినట్లు కనబడుచున్నది

వై సమతాచార్యుని రచించబడిన 'సమరాశ్చర్యతో' 'కథాశోకప్రకరణము' 'యూరాభానము' 'కథామహాకథ'

'విజయరేంద్రరేవతి' ముగ్గునని ప్రసిద్ధ ఆత్మాయకా గ్రంథముల వీటిలో బాణుని రచనాశైలిని అనుసరించిన ఘట్టములు పెక్కులుగలవు 'భగవంతుని', 'మహామందిరచరిత', 'కాలకాచార్య కళాపక', 'నిరీతిబాలక', 'రయమేవార కవళి' మొదలగు కళాగ్రంథములు ప్రఖ్యాతములు వీటిలో అచటనచట ప్రఖ్యాత్యక్త లెక్కడ అవలంబించబడినది 'పక్షిమ చరిత', 'మమరేవతి', 'కుమార్తె శ్రవణి', 'హరివంశ చరిత', 'బంబుచరిత' మొదలగునవి చరిత్రకావ్యములు 'పక్షిమచరిత' (ప్రస్తుతరీత్ర)లో వినుమూరి 118 వర్ణములలో రామాయణాధిపతి వర్ణించియున్నాడు తై న రామాయణ మని ప్రసిద్ధిగాంచిన ఈ కావ్యములో అచాత్మీయములు పెక్కులు కలవు తై న కావ్య సేవిత' కూడ ప్రసిద్ధములగు గ్రంథములు పెక్కులు కలవు 'నవనాంద' కూడ 'నమయపార', 'నియమపార', 'రహస్యపార', 'కలిగియగుపేక్షా', 'మూలాధార', 'మూలాధార', 'బ్రాహ్మకార', 'రహస్యపార' మొదలగునవి ప్రసిద్ధ మౌఖ్యగ్రంథములు కీర్తనాధార, ఖడ్గాలంకర, వింధ్యమృగశిఖరియను, వేదనా, వర్ణన, మహావిక్రం అను అరుణాగములు కలిగిన పట్టణాగమమును ధరణి అచార్యులు రెప్పగా అంధరేకమునకు చెందిన పుష్పదంతుడు, భూతలలి అనువారు వ్రాసినట్ల పట్టణాగమముపై కూడ వ్యాఖ్యానములు రచించబడినవి ఈ గ్రంథములలో తై నమత సిద్ధాంతములు వివరించబడినవి మహావీరహృదయ, ఇతర శీర్షం కరులు అచార్యులను ప్రశంసించువుతి (రీతి) గ్రంథములు కూడ వ్రాయబడినవి వీటిలో 'బుద్ధభవంరావళి', 'మహావీర ప్రవన', 'కాంతివాళ ప్రవన' అనునవి ప్రఖ్యాతములు ఇవికాక సిద్ధాంత, కర్మసిద్ధాంత, బ్రాహ్మకార, ప్రకరణగ్రంథములు పెక్కులు కలవు తై న అచార్యుల, గురువుల శిష్యులరచనలను వర్ణించు ఘట్టములు, చారిత్రిక ప్రబంధములు చరిత్రపుష్టాంతి శిల్పములు

ఆ కాలమున వ్రాయబడిన సంస్కృత నాటకములలో వీరపాశ్రమ మార్గి, స్త్రీ విమోచక గుప్తచరుణు శార సేవి వాడబడినది

ప్రాకృతములలో పట్టకములు పెక్కులు రచించబడినవి 'కర్మార్థములలి', 'విభావనలి', 'నందరేవ' (నందరేఖ), 'శృంగారములలి', 'అనందములలి' ప్రఖ్యాతిగ్రంథములు

ప్రఖ్యాతములు

చండుని 'ప్రాకృతలతామయ' వరుచి 'ప్రాకృత ప్రకాశము', మేనుచంద్రుని 'పద్మపాప కథానుకామము' ఇవి ప్రసిద్ధ వ్యాకరణగ్రంథములు ఇవి గాక 'ప్రాకృతకామ భేద', 'అక్షి ప్రపార', 'ప్రాకృతానుకావ', 'ప్రాకృతకల్ప తరు', 'ప్రాకృతవర్ణప్రకృతి' వ్యాకరణగ్రంథములు ఉప లబ్ధములు,

'పుష్పకాంతి కమచయ', 'కవిరత్నం', 'గావోల్లం', 'ప్రాకృతవైంగళ', 'వర్ణయంభోచందములు' - ఇవి ఇంకా గ్రంథములు

ధనపాలరచిత 'పాణిపల్లినామమాంకాక' మరొకొన్ని విభుంటువులు కలవు

ప్రాకృతభాషలలో అనేకమలగు వాస్తవికగ్రంథములకూడ వ్రాయబడినవి వాటిలో 'అశ్వపక్ష (అశ్వకావ్య)', 'రాజనీతి', 'నిమిత్తకావ్య', 'యూదామధిపతి', 'అంకవిజ్ఞ' (విద్య), 'కోటిపాపక' (యూనిపాత్యక), 'వర్ణమానవిజ్ఞ కవ్య' (వర్ణమానవిద్యకల్ప), 'శోభిషిపాత', 'వివాహవేద' (చలం), లగ్నమర్తి, దినమర్తి, 'కోశవిహార' (కోశవిహార), 'కరణ్యం' (కరణం), 'రహస్యనిజ', 'ద్రక్ష్యవర్ణన', 'చామూ త్పత్తి' 'నమపార' ప్రఖ్యాతులు వేర్వేరునగనవి ఈగ్రంథములు పాండిత్యపూర్ణములై, ప్రామాణిక గ్రంథములుగా నేటికిని చెలుగొందుచున్నవి

శ్రీ పూ 6-6 శాఖములలో రాజకీయ, వైతిక, దార్శనిక విజ్ఞనములు ప్రాకృతభాషల ఉద్భవమునకు కారణమైనవి మరల శ్రీ 10-11 శాఖలు పాంథిక పరిస్థితులు అధునిక అర్థభాషల పుట్టుకకు కారణభూతములైనవి ఈ మధ్యభాషలు ప్రాకృతభాషల ఉద్భవభూతము, పాపాగ్రంథకమునకును అలంకారమైనది ప్రాకృత కళాసాహిత్యము, న త నతలు మొదలగునవి కారణీయ భాషయై టివి ప్రకాశిత మొనర్చినవని విమర్శయముగా చెప్పవచ్చును ప్రాకృతభాషలలో ఉపలబ్ధములగు రచనలు కారణీయ భాషాపారస్పర మలవాళ్ళకవలెనమునకు అవర్ణితముగా కోర్కెడుచున్నది

కం 6 శా

ప్రాకృతగ్రంథకళ - పురస్కరితము

కావ్యరత్నం మననని మానవులకు పంపించిన అమృతవ్యంధ్ర ప్రజ్ఞా లతలములలో వీటి పురాపాపాక

కాలమున పేటాది కీచిము ప్రజలలో దృఢకళా వ్యావరణము అంతరమైనది అవశరము గలదని నవీలకల సంవత్సరముల కాలములో ఈ దృఢకళావిప్లవి తాజీదీ వదకనడచెను తరతరముల మానవులు పుట్టుచు, గిట్టి కేళాని, కళా సంస్కృతిలతో చా రినువంశయు వరివర్తనము తేజావలించిరి టివట్టు, ఇటీవల స్థితివలదిన కళా అందములతో మలమగ గల కళావిప్లవమును మానవుడు కల్పించి జాలెను

పూర్వ కళాయుగములో పేటకాండ్రు కొనసాగించిన కళా సంస్కృతి వ్యావరణము అత్యర్థమును గొల్పెను వారు గావించిన ప్రృథ్విశ్రముల ఉత్పత్తి విశిష్టమైనది

పూర్వ కాలానికి కళ వాల్ల విభాగములుగా చేయ నివ్వచ్చును (1) ఉత్పరణము (కీలకాగణ్య), (2) చిత్ర శేఖరము, వర్ణ చిత్రణము, (3) లిప్యము, (4) ప్రతియవ చిత్రణము ఈకళామానము మరల ద్వివిధము, గుహకళ అనియు, గృహకళ అనియు

గుహ కళ గుహకళముల పై నను, గుహకళయ ముల పై నను గోరవసు గుహపాదానియగ కళా అంద ములు, వర్ణ చిత్రములు, ఉత్పరణములు లిప్యము, వైర్మతి-లతోపా అందములను, మార్పు అప్రకా యందలి సహా ఎలా ప్రాంతమునను, రక్షణ రోషియారును, రక్షణా ప్రకారము పరిమితమై యున్నది అప్రకా అందపు గుహకళ లతోపా కేళమును ప్రకాశించునది అత్యంత ప్రాథమిక కళ యిత ప్రాచీనమైనది వారు లిప్యము, వైర్మతి లతోపా అంద ములలో మూడు కళా శేఖరములు విశిష్టములై నవి మొద టిది వైర్మతి ప్రాప్త్యు కేళమునందున్నది అచ్చటి కళా అంద ములు 'చిత్రి' పర్యవశనములతో మొదలుగా కేలెట్రి లూశ ములై యున్నది రెండవ శేఖరము పై న కేలెట్రినిన కిను మలకు రక్షణముననున్న పరిమిత పర్యవశనములతో ఉత్తరపు పీటకాలు ప్రకేళములందు కలదు మూడవ కళా శేఖరము, ఉత్తర పైయను కేళమునందు 'లిప్య' సగరమును ప్రియ ముగావచ్చు కాంట్రీయన్ పర్యవశనం దున్నది ఇచ్చటి 'లిప్య' గుహలు ఉత్తర అనిభావం కేళమునకును, లిప్య నిమగ్రపు కేళమునకు నడుమనున్నది పై న కేలెట్రినినవియే రాక వర్ణ, ఉత్పరణ చిత్రములతో అలంకృతములైన న గుహలు పైయను కేళమునది గావడలెన, మాడిక్ రాష్ట్ర ములందును, మార్పు పీటనగల పశ్చిమలో వర్ణము, వర్ణ

యారు రక్షణమునను, మలయా చుట్టు రక్షణ దిశాగ్ర మందును, కాన్పుయను పైయనుతో చెరువునందుగా నున్న ఈ కళా శేఖరములు ప్రాంత-కాంట్రీయన్ కళా సంప్రదాయమునది తెలియవచ్చుచి పశ్చిమలోను, రక్షణ మందిలములనును సంబంధించిన కళా అందములు మధ్యధరా నముద్ర ప్రాంతీయ పూర్వ కళాయుగ కళా సంప్రదాయము లతో కొన్ని పోలికలను కల్గియున్నది ఇట్టి సముద్రపు రేవ యన ప్రాంతీయమునకు పేరువసుననున్న రైన్ నదీలోయ యొక్క దిగున కాగములందును మధ్య ఇటలీలోను, అఫ్రి రియా, లిక్విను నీటిలియందును ఉన్న గుహలు ఈ పూర్వ కళాయుగ కళా సంప్రదాయమునది తెలిసినది మహాపార మైన ఉత్పరణ కళాఅంద మెక్కటి ఏకలక్షి ఉత్పరణ కళా అందములతో అచ్చటి కళా అందములతో కేళా చిత్ర రూపములను, పీటరగణిని నిర్మియించుకాని ఇతర కళా రూపములను, విశేషానుపాశములతో మున్నది

ప్రాంత-కాంట్రీయన్ నుదల మందలి కళా పరిధి భానము ఈ దిగున తరగతుల ప్రంద విశేషించబడినది (1) వర్ణ చిత్ర రచనము (2) ఉత్పరణము (3) గుహకళముల పై న, కళాఅందముల పై న చెక్కబడిన ఉత్పత్తి చిత్రములు పాశా రణముగా ఈ చిత్రములన్నియు ఇతర పూర్వక కేళములతో పాటు, గుహములనునెంతో కేళ-అదీయన్నవి

రోనలలికాని గుహలయము లందలి పెక్కు అపు రూప కళా అందములు వేటికిని పైయను కేళమునందు కలవు పీటకాలుయొక్క లిప్యము చిత్రము, అర్థమృగము యొక్క వర్ణ చిత్రము, వివిధ పర్యవశనములైన విశాల పశా భవన చిత్రము వేలొరగిన కపాలముతోపాటు లెల్లెల్లెట్రిని తినిన ఎలుగులందలి ప్రతిమ, పై న కేలెట్రినిన కాపులతో గానించును కళాభివృద్ధియై అమకొని యున్న గోవు, పువనము, కావెనుము-చిటియొక్క అరపు మృగ్యులములు ఉట్టి అదోజ్ఞులవర్ణ కనుగొనబడినవి

గృహ కళా సంప్రదాయములయందు ప్లాస్టిక్, ఉత్పరణ రూపములకు పరిమితమై యున్నది అయితే కళా అందము లపై రచించిన అలంకరికాణ వర్ణ చిత్రముల సమానాలు ఈ చాలినగల పెక్కు-చెరతర వీరిల యున్నది ఇట్టి చిత్రము లచ్చటి పూర్వ మెట్టియో నశించియుండును అంతు, రేఖా కాన్త్రముల పిత్రాంశముల వసులించి రంగులతో

చిత్రించబడిన శిల తెచ్చి యో వెల్చిల్లో నగరము చెంతమున్న గుహలోనిచానములందు కవనగ్రంథము

ప్రాచీన కామందు ఉపయోగించబడిన పెక్కు వేల చరిత్రములను ముఖముగా వివరించు బిల్లులను మీద-మాగ్నెసియను పరిశ్రావమునకు చెందిన అద్భుత కళా నైపుణ్యమున్నవారు చిత్రములు రచించబడెను అట్టి చిత్రము లలో బిల్లులను ప్రయోగమునకు అనువైన ఉబి యందున్నట్లు పోగరలలో అద్భుత కాళముతో చెక్కబడిన అంతు చిత్ర ములుకూడ మున్నవి అంగుడు శివుతో గంభీరముగా న్నగరము లైన రామందములకలె బిల్లులు వర్ణలకార శిల్పరంద ములు ఆ చాటి కళా నైపుణ్య మారకములుగా భాసించు చున్నవి గృహ కళను చెందిన మరెయ్యే తరగతి అరగల ములు, రంగ్రామములో చెక్కబడిన అంతు శిరములు, కామెత్తు చరకములుగా రచించబడి యుండవచ్చును అలంకృతములైన దీప్తి బుట్టు, రంగుపాత్రము, చిత్రకాయుని వర్ణచిత్రములు ఖిన్నరందు శేషవస్తువు అనియెను ప్రసిద్ధమగు తెలిక చిన్న తరగతి చెందిన కళా నిక్షేపములు-గృహ కళా ఖండములలో పెక్కులు, గృహోపకరణములైన కాక, ఎనుక ముక్కల మీద, దంపపుకలములమీద, కొంబండుముల మీద, దుప్పి కొమ్ములమీద రచించబడిన

ప్రాచీన కొలయుగ మానవుడు, శిలపై న, లోహపు శిలపై న, చెక్కకుట తనకు విశేషముగా ఉపయోగపడు గంటమును గయోదోదయ కొను ఆయా కాణములయందు పరియోగమునకు తగినట్టిగా అతడు శిల్పకళలో కావించిన పెక్కు చెక్కడములు కలెవు చాటిలో విస్తృతమైన చిత్తము గోచరించును మొత్తముమీద ప్రారంభ కళలో తయారైన చెక్కడములు లోహము, చెరల్పునకు ఉపయోగించిన ములును పూర్వకాలములో కళా పరిశ్రావములలో నుచుమా రవునై, పర్వదీ శిలలను లోహన చెక్కడములు ప్రాయుర్వ ములోనికి వచ్చెను

ఈ చెక్కడములు గుహ లుద్దములపై నను, గండ కొలవానముల పై నను మృగశే మకా, చిన్న చిన్న కొల ఫలముల మీదను, ఎముకల మీదను, దంతముల మీదను, దుప్పి కొమ్ముల మీదను తరచుగ నిర్వహించబడిన మాగ్నె సియన్ యుగములో ఇట్టి శిల్పాఉత్పాదములు ముఖ్య ముగా శిల్పములలోను, దంతములలోను నిర్మించబడిన ఉపక

రణముల పై నను, ఈతల పై నను అతి లీనముగ కావించ బడిన ఈ ఉత్పాదములు ముఖ్యముగా దక్షిణాఫ్రికాలో నర్వపాథరణముగా కన్పట్టుచుండును

ఉత్పాదల చిత్ర రచనా విధానమునన్నియు ఇోహిలో కంటె కుల్చు పెర్మియన్-ఇోహి ప్రాంతములలో మిక్కిలి అరు దుగ నుండును స్త్రీ పైదములు రచించు భూదానములను ఎముకలతోను, రింతములతోను నిర్మించబడు రకరకముల వరి కరములను, అందుల వెల అల్లికల గ ఎందు శిలలతో బాలయట్లు అతిరమణీయముగ చెక్కబడినది పలుకెగల అడవి బానులబారు శిలలపై న, ఎముకలపై న, గుహకుద్ద ములపై న, కొలవానములపై న, వనస్పత్యుల లేదా చిత్రము లను తీవ్రగ ఉద్భవమునట్లు చెక్కడినాను, ప్రవేశముగ అను కావున పోగరలో చెక్కబడిన స్త్రీల చిత్ర సుపులును, వనాట ములైన ఇర చెక్కడపు చిత్రములును కనుగొనబడినవి

వర్ణ చిత్ర రచనము, వాస్తవక వర్ణ చిత్ర రచనము, యాక వర్ణ చిత్ర రచనము అను మూడు తరగతులుగా, చిత్ర రచనమును విభజించవచ్చును వాస్తవక వర్ణ చిత్ర రచనము కంటె దిన్నమగు వర్ణ చిత్ర రచనము ప్రాచీన కొలయుగ మానవులకే అనువృత్తించబడినది ఉచితయము ఇది వర్ణ చిత్ర రచనలో తయారైన సుద్దలములు కనీసం యట ప్రవ పడినది.

ప్రాచీన కొలయుగ శిల్పకళ (1) ఉత్పాద చిత్రములు (2) గోళాకార శిల్పములు అను రెండుతరగతులుగా వర్ణ రచించబడిన ప్రాచీన కొలయుగ మానవుడు ప్రాచీన ములో నిర్మించిన కొన్ని ఉత్పాద శిల్పములు అద్భుత గోచరగ్ర కాళములను కార్యాంశము ఈ శిల్పముల యొక్క స్థూలరూపములను తయారీయేయుటకు మొదలు ఉటల యయోగించబడినది మాత్వవివరములను శిల్ప, తుది రూపము దిద్దుటకు నిశితమైన గంటములు, రంగులు వాడ బడిన గోళాకార శిల్ప ప్రణయ చిన్నపపుపులును మలయ టక ముఖ్యముగా పరిమితమైయుండు ప్రాచీన కొలయుగ సంస్కృతికి చెందిన ఉపకృత్తుల కళాప్రదయలు లేదా కళా విధానములు సుద్దలకొల యుగములో వేరించినవి, అచాలి ప్రణయ తమ కళాప్రణయ గోళాయుగ వర్ణరచనలపై, అయ్యదములపై కావించబడిన అలంకార సంస్కరణము క్రమ ముగా అభివృద్ధిని దిగబరెను లై వండిన శివములో

అను బుడయోగించిన వస్తు పనులయిననున్న గోచరించిన కళాసంస్కారము మాడ అట్టిదే అట్టి రెండవది కనుగొనబడిన పనులకాదును అట్టి, పరిశోధనలు దారితీయ ముగ్ధముయొక్క సవనమును అయితే స్వీకరించేకముతో కనుగొనబడిన కొన్ని తెక్కడములు, ఉపకల బుట్టించు ప్రాచీన శిలాయుగ పరివర దాయమును మృగదంతములు తెచ్చుచున్నవి

చెక్కు శిలీమేరల చిత్రములు, వర్ణ చిత్రములుగల శిలారేఖములు, స్పాండికేరియాలో కనుగొనబడినవి చిట్టి వలె ప్రాచీన శిలాయుగ కళాచిత్రముల అర్థిటిక్ ప్రాంతీయ కళయందు చేసిందియిస్తుంది తెలుగువస్తువర్ణి అర్థిటిక్ మండలములో అంతులు ఎనుకలతో మలచబడిన కట్టలు, గొట్టలకూడ ఇట్టిచే అర్థిటిక్ కళాపరివరదాయము వలె శిలాయుగమువలెయూడ వర్ణచిత్రములను దుంపెను

దక్షిణ-యూరప్ లో ప్రాచీనీర్వాక్యకళ కళ అర్థిక్య మయొక్క అతియవలెనెడి తెలుగు వస్తువర్ణి కళలపై వర్ణ చిత్రములను రచించియుంది ఇది ఎల్లచే తెలుగువస్తువర్ణి చిత్రములు, కట్టలు, కళగల శిలలు మున్నగు రూపములలో కలయై నవి ఈ సమకాలానియ సాంకేతికములే కాని, కళాప్రాళ వర్ణములములు కావు

పాఠ్యయును చేకవు ఒక తెలుగు మార్గముగ శిలాయుగ కళాసంకలమును స్పష్టించి చాటిలో అర్థిక్యమైన కళచిత్రములను, వారు కళాకళలుగా నిర్మాణాలని స్పష్టమైనవి అయితే వారు ఎముగో నిర్మించిన కొదవలి పిడిపైగల వలెనెడిచాది చిత్రములు కలహరికములవలెనెడి ఈ వర్ణల ఉత్పరణవలెనెడి కావలెనెడికనుగు ప్రాచీన శిలాయుగకళాప్రాళవలెనెడి మృగదంతము

ప్రాచీనకళా మున్ను స్త్రీ, పురుషుల తెక్కడవు చిత్రములను కలిపించినపుడు, చాటి కళాచిత్రముల వర్ణి కళగలము నిర్మాణము వలెనెడి స్త్రీ చిత్రములు సగ్గురూప ముననుంచి పొందగలచేతామును దుంపెను నిర్మాణకళ పాఠ్య కళలను కలియించును అయితే స్త్రీలకాయలగును, గర్భవతు లగును కన్పడు ఈ రేఖల చిత్రకళవలెనెడి ముఖ్యంగా మను శిలమయొక్క ప్రాధాన్యమును చిత్రకళలుగల గమనించ లేదు అంతుచిత్రములను, స్త్రీచిత్రములను ఈ కళాకళలు చే తెచ్చినను, కొన్నిసంకలములలో, చాటి స్పష్టమైన మూలకాదు మను కళాచిత్రము మార్గము అభ్యంతరమునై కన్పట్టును

అంతుచిత్ర కళన వివరమునకు ఈ చిత్రకళలు ప్రతికాశి అంతుచిత్రమునకు పూర్వాచారముల ఉత్పత్తి వా స్థిరకళపై ప్రకా విధమైన యున్నట్లు కన్పట్టును కాగా స్త్రీ రూపచిత్రములను చిత్రకళలుగా స్త్రీరూపమును వా సూచించిన చా ప్రకా వర్ణి కాళ, స్త్రీరూపమున కలకును స్త్రీయే మూలకాళ యను కావముతో కళవలెనెడి అను అతడు చేసెను స్త్రీయొక్క కావ్యమిది కాళ, ఆమెయందు నిగ్రహమై యున్న అనంగళము కావగర్భముగా మూర్తిరూపమైన మార్గముగ శిలాయుగ కళాపత్తులు, అచాటి దృశ్య ములు, ఆ కావ్య వంతులను ప్రాచీన శిలాయుగపు చాటి కలపై, ప్రకాశమయిన, ఉన్నతకళామయలైన యున్నవి కాని, విరాళుల నిర్వహణమునందును, కావ్యచిత్రములను, మార్గము అని కన్పిచుచున్నానె చేసియున్నవని తెచ్చినవెను గుణకళము, ఇంద్రకాళి-మత కళాసంకలమును నిర్మాణకళలందు మున్నరములను చెక్కు నికరములలో అంతుచిత్ర ప్రవృత్తిలైన మార్గములయొక్కయు, మనదృశ్య-చేతకళాకళ-చిత్రములైన మార్గములయొక్కయు చిత్ర కళయను చేసెనుచేతగది

గుణకళాపత్తులను గోచరించు ఈ ఇంద్రకాళి కళ యను గృహవాస్తవకళయందు అంగళా లియినై కన్పట్టును కొందగ్గరెయొక్కయు, దుప్పియొక్కయు, స్త్రీలకళ వర్ణముగల మయొక్కయు చిత్రములు అల్లెములపై తెక్కలపైనెడి ఈ చిత్రములు అచాటి అర్థిక్యములను సెల దించి చేసాడుచాటికల తెక్కలములను విస్తృతముగా చిత్ర పించబడినవి

గుణకళాపత్తు విశేషముగను, గృహవాస్తవ కళలది గను అంతు చిత్రకళా విజ్ఞానమున కొద్దిదనవి కొంతవరకు ఇంద్రకాళిమును, చిత్రముగా మతవలెనెడి చిత్రములైన ఈ పరివరదాయము మార్గము చేసెడివికమున కాకాలమైనది.

శిలాయుగవాస్తవ కళాకళలు అంతుచిత్రము సెలగి, అంతుచిత్రములో నెలమై, చాటి చిత్రములను స్పష్టమైనది వారు అతడు ఇంద్రకాళి కళాపత్తుల వలెనెడిచారు, వివరకళామయములను పొందినవిచాది చిత్రములపై వివరకళామయ అంతుచిత్రములలో అచాటి కళాకళలు సెల దించుచు అతడు చిత్రములను, మతవలెనెడిచారు అచాటికళాపత్తులను సెలగల మార్గము

కళావృద్ధియందు మీనమై, మానవుడు సాధించగలిగినంత విలయము మరి యెంతవరకు రంగమునందును అతడు సాధించవలసివచ్చెను అనుభావన చిత్రరచనము, రేఖాచిత్ర శిల్పము - ఈ రెండు విధానములును ఒకటేపాటో ప్రాచీన కళాయగునాననునందు అపొకతము కావారంటింపెను ఈ కళాసంవిధానము అవ్యక్తమును, అవ్యక్తముననుగు మార్గము కలకలముగవు అలంకరణములలో గోచరించెను పేట కాండ్రు చాస్త్రవికచిత్రములను కల్పించియుండిరి అచ్చాచీన కళాయగు మానవుడు రేఖాచిత్రముల నమూనాలోబో, వేదముల నపాదనములయొక్క పాల్గవచ్చునంత సంభావన చిత్రములతోనో, భూమ్యావరణములను అలంకరించెడిచారు బీజలో మొదటి కళారూపము భావవర్ణకరణముతోను, చిత్రోద్వేగముతోను వలంబితమైయుండగా, రెండవది గుణాంశాల ప్రధానముగ నుండెడి రూపరసముతో, అనగా మాతృజీవకామూర్తి మతపాంప్రదాయక శిల్పములందును, కొన్ని నమూనాలందును, తరువాత కళారూపముల అవిచ్ఛిన్నత గోచరించును ఈ మూర్తియందునుకద నిష్పష్టమైన జీవము కన్పట్టును ప్రాచీన కళాయగు అవ్యక్తము చిత్రముల పాంప్రదాయకములకు చెందియుండియు స్త్రీకీర్తి చిత్రము విషయమున, ఇంద్రియ వికారవశము ప్రకటించుచుండును అందుకు కళాయగు చిత్రములలో ఇంద్రియ వికారవశక లోపించెడి అవి స్త్రీమూర్తిలక్షణములును, పాంప్రదాయకములైన న ప్రాచీన రూపములనుగాని, జీవము వింత వ్యరూపములనుగాని ప్రవర్తించును పౌరాణిక కళానైపున నిర్మాణమువలనగాని, నిగూఢముగ చరిత్రగతివలనగాని, లేక, కళాసంప్రదాయతయైన వికాసములవలనగాని ఇది మనస్థియందుకదవచ్చును ఈ మాత్రన పాంశీక కళాప్రాయానమునకు కారణము కొంతవరకు యాచిత్త పీఠజీవిత సంఘటనను నిష్పష్టమునకున్నది

అందులో కళాయగునందు పాధించిన ముఖ్యశిల్ప కార్యము అత్యుత్తముయందు మృద్యుల శిల్ప కళాఖండము అయినానోను, తిత్తమోను అలామొకటి నిర్దమైన ఉత్తము మృద్యుల నమనమురాయము రుచి-అలంకార విషయమున అలానోను ఈ పాదీవరణ చేయబడి మృద్యుల నమనములతో ముత్యాగగల్గుచున్నది మృద్యుల వరాక్షసులను విడచి పుచ్చినచో, గుండెపైపై వానిశిల్పము, తోక్కరణ

మొక్కరణ అని చెప్పవచ్చును ఈ తీర్థరణ శిల్పములో రుచివలెయొక్కయు, కొయ్య గుండెయొక్కయు పై భాగములందు పడి విగ్రహములు, అందు విగ్రహములు కల్పించుములుగ నుండును

అలాగే అను ప్రదేశమున కన్పడదన మృద్యుల కళాచిత్రముయొక్క రృక్మము అనాళ కళానైపుత్వమును తెలుపుచున్నది చాలని స్పష్టమైన కళాకారుల అంశకాలిక కామకామరక్తి చాల కళాకారులరృక్మంతు అంశకరమైనది తొలి వచ్చిన కళాయగు మానవుడు కల్పించిన కళాఖండములలో మృద్యులపాత్రలు ప్రభువులేనీ వెండివని ప్రాచీన కళాయగు మృద్యుల కళాఖండములకును, చైన తేల్పొందిన మృద్యుల నమనములను స్పష్టమైన వ్యత్యాసము కలదు నైలునీ మండలమునది మృద్యులయనను కళాకారులు రూపకల్పనయందేకాని, అలంకార రచనయందు ప్రేమలు కారు వర్ణాలంకరణముయన మృద్యుల నమనములనైలునీ అనియో, ప్రదీపి, అశ్రీనియన్, అలాకామన్, యోగ్నా, హాథియన్ మున్నగు వలంబాయములకు చెందిన పాత్రలు అత్యుత్తమ కళాశిల్పము నందుకానెను

నవీన కళాయగులంకరణ కళలో మూలీకల వినియోగము మృద్యులనమన వికారములతోను, తోక్కరణములతోను వివేచముగా చేర్చినవగనది

మృద్యుల కళాకారులు మూలీకల వినియోగ విధానమును స్పష్టమైన కళాసాహిత్య పరిజ్ఞానముతో గ్రహించి డిరి ఇనను, కేవలములమొదల, మూర్తులమొదల గోరిమొదల వినియోగ చేర్చబడిన నైతిక-ఆధ్యాత్మిక సూత్రములవలన, ఈ మృద్యులకళ సంకేతప్రధానమై ఉండియుండునది తెలియుచున్నది

నవీన కళాయగు మృద్యుల కళాకారులు స్పష్టమైనది తొక్క కళాఖండములకును, కేవలము విగ్రహములు, నమూనాలకు చెందిన పద్ధత కళాఖండములకును నడుమ స్పష్టమైన వ్యత్యాసము గుర్తించబడుచున్నది

వ్యవసాయమునవలన జీవించు వర్ణి అనాళక ప్రదేశమున స్థిరపడవలనవలన, గృహసామగ్రియమును కాపించుచుండును భన, భాగ్యములను పుష్టియైనవలన ప్రభువునకు పూర్తిగడినెంతోను యొక ఖగ్నియము వర్ణయముగా పరిణామును చెందెను అపట్టుమీ పిరవ మనోగరముగా విక

సిరిమ గృహనిర్మాణ విభాగమునకు భనాట్కర్గి లిచ్చిన ప్రోత్సాహారోపదములు, శిల్పకాన్త్రుడగు లలింపిన ప్రేరణము ఆయా రేఖములందు గృహనిర్మాణము లభ్యమైన పరికరములపై నవే విరోపముగా ఆధారపడియుండెను

నవనాథాయుగములో అంతవఱకు నిమ్మపల్లెవరకుమఱచి
నిర్మించినదన గృహములు వలయుకృతీలో మందెను ఉన్నదన
ప్రాంతములందు నమఃకాయుగంలో నొప్పు రాగిగోలంత
పూరిపాకులు నిర్మించెను చాటివచ్చుకే రావిన అటుల
అనుచు పచ్చిగుట్టవరకును నిర్మించెడి, రెల్లొడ్డికిగో కప్పవెట్ట
గృహములుండెను ఉత్పన్నదే అటుల రావనావారాగియె-
ప్రారురావనములకు పూర్వపు కుమారవీరరాజులును ప్రజలె పెట్టు
నదెను మునాతోరాగో, వారపుల ఖిలమును పరిగి
లింపగా, గృహవాసులనుందు రావిన అటులను, కొకాడు
తె అనునో వయరాకై కనమ్మను, చమ్మములకు, పూచారు
లకు, గోదల్లె రావములకు దోరగిగా ఉపయోగించెడినట్లు
తెయుమిచ్చుడి వారపుయ్యుంపు నెఱలు ఉలువను నిర్మించు
టలో మిచ్చిరి దిబ్బులకై యుండిరి భూకావనమున వారపు
రావనోగ్రహదేవతములకు అంబరముగొడవలె దనగొడవ
యంతోవుక దిబ్బికిగా నై కనములకు మారగరకుమ యెను

హాకర్లు శిథిలములో నిలబడియున్నట్టియు వాళ్ళు
 గొంతులో మున్నట్టియు ఇద్దరు యువకులు ఏ గ్రామమును
 ఆక్రమకరములు అవేదీ అంతరిణాదిగ్రామమున నిక మొదటి
 ద్విగ్రామము ప్రవృత్తియందు. ప్రత్యేక ప్రభుత్వమువచ్చును
 అయితే అంతటి అధిగ్రామము దానినా ముద్రకు గలవో
 ను మొదలు బాధిదశకములో ముద్రయే గలదిగా వాళ్ళువాళ్ళు
 గొంతును అలా అంతరి ప్రభావమై యున్నది పంజాబ్ ప్రదేశ
 అవాల్మగిగ్రామమును, మిదగామలను చలనశీలమును శిల్ప
 గామమున నాంతరిక ప్రభుత్వములో కలిసిగలవాడు
 నామ పంజాబ్ దేశానికి ద్విగ్రామములో బిగిగ్రామమున అంత
 ద్విగ్రామము మొదలు, అంతయువే అవాల్మగిగ్రామమును దిగ్వి
 గ్రామము మొదలు అంతయును శిల్పగ్రామమున కానిదెనున్నది
 వాళ్ళగ్రామమును అంతయును అంతపనిశీలక ప్రభుత్వములో నిగ్వి
 అవిగ్రామము అంత గ్రామము మొగిగ్రామమునపుడే గలదు
 నున్నది నిజానికి ప్రత్యేక బాధాగ్రామమును నమయేమన్నట్టి
 మొదటి ద్విగ్రామమును అంతయును అంతయును, మహారాష్ట్ర
 కమన్వి, ద్విగ్రామమును నిగ్విగ్రామమును మహారాష్ట్ర

మన్నెరి ఒకనగ్నకొవలియొక్క కందువిగ్రహము దీర్ఘ
బాహులంతో వేట్రానందకిరమై, పహామగు తీవకళతో
|పరాశించుమన్నెరి

అంగురీయములపై రేకుడినదైన దృశ్యము లి
పొవ్వొప్పులు చ్చాయలనల నలంపుల తివ్రపులు నిశితమైన
సావనముల తివ్రవిదగ్ధనదిన నీటియందు కొన్ని తివ్రపులు
బొరారదలకలపా ప్రారావణము కలరయియున్నది నీటిలో
నొను బంటిగొమ్మగల ఒకదగ్గరమును, క్రొవ్విదిన మూపుర
ములో నొప్పు వృద్ధము ఇందలను కాచ్యాగములు

ప్రాకృతిక సంస్కృతులు

మామవుడు భూమిపై నివసించి విశ్వమునుకు చక్రవర్తి
అందఁడేనాడు. అదియు మామవుడు మిక్కిలి పురాణవశాల
మహాశివించి, కామమనః పరివృత్తవలననే చైతన్య, బాంధవ
కాలము జీవించి, నరచరిత్ర ప్రాకృతియు అందఁడేనాడు
అతఁడును, బుద్ధి, శక్తి, ప్రేమలతోను జన్మించినపుడు విశ్వము
యును అటులును, మిన్నవలె మనవలెనును క్రైస్తవ అభిరుచు
ఉదయించెను? ఎట్లుజేసినవెనెను? అతడు తన శైవదేవత మను
శక్తియు జన్మించి మహిమించుకొనెను? అతని జీవితము, నాశ
కాలిప్రకాశమహాశక్తి జన్మించెను? అను ప్రశ్నలు చర్చించు
దగినవి అదియు సంస్కృతము వినియమై పురాణ శాస్త్ర పరిశో
ధకులు చెప్పెను. పరిశోధనములను అవసరి, జీవితము పరిశో
ధనములను అవసరమేయి యుద్ధాములు ఈ పరిశోధనపు ఫలత
దేవుని ప్రాకృతిక శక్తియును అట్లగుచున్నవి.

యోగముల ప్రవేశమైన మనపురి నవస్థాపనలు చేస్తే
 లేకములందు వెలిగి రానానంతరము బయ్యడివిన కీర్తనానా
 యమమతి శిష్యులు చేర్చినవారని అనియ, అట్టివా,
 బోధాశ్రమములు ఈ భూదముల నవస్థాపనలు చేసినవారని
 కాదు మూడు యుగములుగా విభజించినది (1) ప్రాచీ
 నాది యుగము, (2) మధ్యయుగాది యుగము, (3) మానవ
 నాది యుగము మానవుడు పరిమితులను కయ్యించుకొనుట
 నాది కేవలముగా చేసినవారని విశ్వాసము కనబడేది
 నాది యుగములలో పూర్వబంధమున్నది

ప్రాకృతిక, ప్రాకృతిక సంస్కృతి అవగానేమి ?
 మానవుడు అక్షరజ్ఞానము అనివదిక పూర్వము జరిగిన
 చరిత్ర ప్రాకృతిక అనబడుచున్నది అవగా, అది మానవుని

అరిచరేత్ర అని యర్థము ప్రాచ్యకోశ జ్ఞానము మానవులకు అన్ని రేఖములందును ఒకే సమయమున అందజేయు వెను పటోపయోగ, ఈర్ష్య రేఖములలో మూడువేల సంవత్సరముల క్రింద మానవులకు అందజ్ఞాన మట్లునది అటులే, ప్రాచ్యజ్ఞానము మానవుని జ్ఞానతృప్తిపై ఆధారపడి, పలు రేఖములలో, పలుకాలములందు తెలువడినది భారత రేఖములో లిఖిత - చంద్ర జ్ఞానము గ్రీ పూ మహారు లిన శకాబ్దమున ఉదయించిట్లు చరిత్రకారులు చెప్పుచున్నారు అందుచే, అదియే మానవులకు అచరజ్ఞానము శూన్యమని చెప్పవచ్చును కాదుచెప్పగలచిన పరిశరములు, మానవ, అంతు శత్రుములు, వారి వివాసములు మొదలగు మానవ కృతములైన పస్తుల సమయములముల ప్రాచ్యుత్తరము ముఖ్యములైన ఆధారములు ఈ ఆధారములందు విలువురు కౌశ్యకారులు పరిశీలించి మరొకందరు కౌశ్యవేత్తలు ఆ పరిశీలనా ఫలితములు ఆమెరించిరి పిమ్మట, ప్రాచ్యుత్తర అవతరించెను

సంస్కృతిగర్భ నిర్వచనము ప్రాచ్యుత్తరలో 'సంస్కృతి' అను పదమునకు, అదియే మానవులయొక్క, ప్రత్యేక సామ్య దాహుక అభ్యంతరము, ఉన్నత్తి, అలోచనావిధానము అని నిర్వచన మియ్యగలయును చారు ఉప్పత్తి చేసినది 1 వివాసములు, 2 వలయములైన పరిశరములు లేక పనిముట్లు, 3 అభరణములు, 4 మట్టిపాత్రలు చారట్లు నివృత్తికములో పలురకములగు పస్తువులను వినియోగించుకొనిరి ఇట్టి అవశేషములేకాక, శిలాయుగ మానవుని ఎముకలు, భుజించి వివర్ణించిన నృత్య, దానవర్తిపానములు, అంతువుల ఎముకలు, కర్రగొంగులో మిళితములైన పురావస్తు చారిత్ర గుంటలు కూడ చారి సంస్కృతి పునర్నిర్మాణమునకు తోడ్పడును

మానవుని ప్రాచీనత మానవుడు సమూహ ఇరులంత సంవత్సరముల క్రిందటమీది వృద్ధిపై వివేచించుచు వచ్చెను అలాలో (అందోపేషయో) శిలాయుగ 'పీఠిశీలక్రొమలు' యొక్క, ఎముకలును, వారి పరిశరములలో వివేచించి వశించిన అంతువుల ఎముకలు - అనగా, ప్లిగోడన్ అను ప్రాచీనపు శేపమగుయొక్కయ, పిచ్చందరిగా తిమగుషమగుయొక్కయ, నీటి ఏనుగుయొక్కయ, గియన్ అను అంతువుయొక్కయ, ఒరాంగ్-ఉటాంగ్ యొక్కయ ఎముకలు ఇయ్యదివని ఇవియేకాక, మానవు డువయొగించిన రాశిపనిముట్లుకూడ

అనించినవి అట్లే, శై నాదేశములో 'పీఠిగమానవు' (పటము 8) అన్ని పరిశరములు, అర్థమృగములయొక్క, ఎలుగులొట్లయొక్క, మచ్చలుగలిన పివంగులయొక్క, వెండ్రుకలుగల అర్థమృగములయొక్క, ఏనుగులయొక్క - ఎముకలు అందు ల్పడినవి పీఠికోపాటు మానవుని శిలాపరిశరములు పిక్ష ప్రములై యుండుటచే, పై అచతురులతో మానవుడు గల పరిణామ వర్ణన మగుచున్నది కాని కాకత రేఖమునకు అదియే మానవులు 1,50,000 సంవత్సరముల క్రిందట ఉండిట్లు 'నెహాన'లోని శ్రవణముల మూలమున తెలియుచున్నది పీఠినిలట్టి ఈ సంస్కృతులు యిద రేఖములో వివిధ కళలయందు కాళమాన పరిష్కరులనులట్టి వృద్ధిచెందినవి తెలియగలను ఎట్లనగా, ఈవాటిమీది ప్రాచ్యుత్తర యుగమునకు చెందిన మానవకాలము సంచానములను చెంచుట, కాదరుల, అండాడిలు మొదలుగలగల చెక్కు అటవిక జాతులకాని మాచుచున్నాము దీనినిలట్టి, మానవ సంస్కృతియొక్క పురోగమనము కొన్ని ప్రత్యేకములలో ఉదాహరణ నుండినను, మరొకన్ని ప్రాంతములలో తగమూత్రమునకే లేక చెనక ఉదాహరణకే ఉన్నట్లు తెలియచున్నది

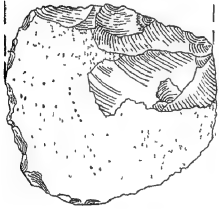
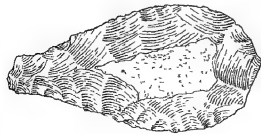
భారతరేఖమున ప్రాచీన సంస్కృతుల చరిత్ర పరిశీలన మునులట్టి పైన వివరించబడినట్లు చాలా కాలక్రమములు వరుసగా ఈ క్రిందివిధమున నున్నవి

1 ప్రాచ్యరాశియుగము క్రీ పూ సుమారు 1,50,000 సంవత్సరములు

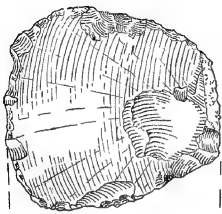
2 మధ్యమ (పిచ్చ) రాశియుగము క్రీ పూ సుమారు 10,000-4000 సంవత్సరములు

3 మాతవ రాశియుగము క్రీ పూ సుమారు 8,000-2,000 సంవత్సరములు

ప్రాచ్యరాశియుగము ఈయుగమునకు సంబంధించిన రాశిపరిశరములు ముఖ్యముగా తేలికాద్రువు (పటము-4), కోరులు, తువకలు, చెక్కులు (పటము-5), బొచ్చెలు-వికర వీరములలో అనాటి మానవుడు ఉపయోగించెను ఈ పనిముట్లను చేయుటలో కార్వైలైట్ అని విలువలకు రాశికి అతడు ఎట్లున ప్రాధాన్య మిచ్చెను. ఈపనిముట్లు క్రింది ప్రత్యేకములలో లభించిన పశ్చిమసంఖ్యాలులోని సోనాన్-లోయ, తూర్పు పంజాబులోని పిర్పానదీలోయ, రియన్-నదీలోయ, వనగంగా నదీలోయ, ఉత్తరప్రదేశములోని సింగ్రాహిలోయ ప్రాంత



2



3



4



5

ములు, యమవాచక ప్రాంతము, విహారాలోచి 'శోభా'లోయ, పశ్చిమదెంగాలులోని కంగాలులోయ, ఒరిస్సాలోని భూక్ష్ణ అలాంకోలోయ, మయూర్ శంక, మృద్రాసు రాష్ట్రముందలి కొద్దియూరులోయ, బల్లవరము, అశ్విరమపాకము, పడమర దురై, మైసూరులోని మలప్రక - ఘట్టిప్రక, గుజరాతులోని నఖర్కరి, మాహాలోయ, నరసింగపూరు, హోషంగపూరు ప్రాంతములు, కృష్ణానదీలోయ, పెల్లూరు, కర్నూలు (పెల్ల నురంగంపాటు), గంటూరు, కృష్ణాతీర్థాలు

ఈరాతి పనిముట్లు అంతుపులను చంపుటకును, చాటి చర్మములను ఓలుచుటకును, అవోర పదార్థములగు దువ, పేరుజాతులను భూమినుండి త్రవ్వ శీయింతును, ఇంకను ఇతర అవసరములకును ఉపయోగపడే ఉడకని ప్రాశస్త్యశ్రవణ యుగ ములో ఈశిరిది అంతుపులు జీవించి యుండెను -

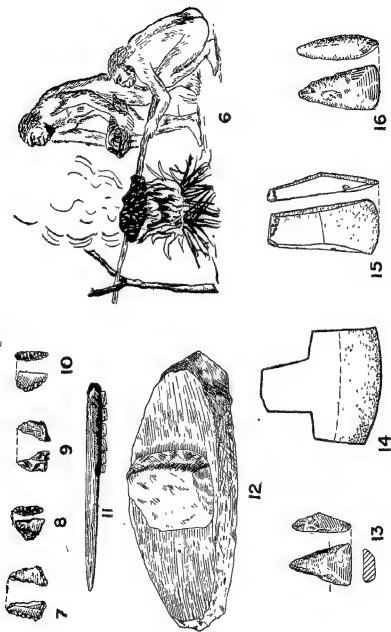
అడవి వీనుగులు, అడవి గుర్రములు, అశ్వమృగములు, నీటివీనుగులు మొదలగునవి అడవివీనుపులు ఇవిల్లపాశాస్థితిలో శయింకరయుగ ముండెడివి స్వతస్విధముగా వీర్యుడైన అగ్నిని చారు అగ్నియించి, రాగి అండను చేరుచుండి పాతికాహా జ్ఞానము లేకున్నను, కలంకముల సంతక శక్తిములమూలమున చారి అగ్నిప్రాంతములు పహచరులకు తెలియజేయుచుండిరి చారిలో కొందరు దిగంజరులుగ నుండియు, కొందరు అపలు, చర్మములు రేరించియు జీవించుచుండిరి చారు పలుప్రదేశములలో సంచరించుచుండెడిచారు కొండగుహలలోను, రాళ్ళు నీడయందును, ఇలమీసము పడుచు నివసించుచుండెడి చారు వారీజవంశస్థుల స్వల్పము చారు తీరికపమయములలో వర్ష దితములను గీయుచుండెడిచారు మైయన్ దేశములోని 'అట్టమేరియా'. ప్రాస్తుదేశములోని లాకామ ఇట్టిదిత్రము లకు ప్రసిద్ధి కెక్కినవి (చతుములు 8, 4, 6) రాసు రాసు, హరి పసురాయములు పెరిగి, పరధర్మము స్నేహ, వైరకావములు చానినదను తల యెత్తుచుండెను

మధ్యమ (పన్న) రాతియుగము ఈ యుగము గాటి ప్రజలు చిన్న చిన్న రాతి వరికరములను వాడె యుండిరి ఈ పరికరములను లేయుటలో వారు జుప్, కేడ్, అగేడ్, చాన్నీరియన్, స్లింట్, బెర్లి, చకోరదవి, బ్యాక్ట్ అను పలు రకముల శిలలను ఉపయోగించెడిచారు అనాటి మానవులు చిన్న చిన్న కలిమిముట్ల కలిపి అగ్నేపరికరమును చేయుటలో ప్రసిద్ధులై రవి తిరియవచ్చుచున్నది (చతుము 11) అవోర

నేరెరముకొరకును, అంతుపుల చేతును, స్వతఃకము కొరకును, అంతుపులను ప్రతిభవించుటకొరకును ఈవిధరములను చారు వినియోగించుచునుచుండిరి ఈ పరికరములలో ఈశిరిదిని స్వేచ్ఛనరగినది జ్ఞేములు, అశ్వచర్రాళ్ళు తిరిగివచ్చు పనిముట్లు, త్రికోణములు (చతుములు 7, 8), యాపుట్టు, చినును చతుర్భుజములు (చతుములు), స్క్రిప్షర్లు ఈ పరికరములు తీర్చివేరు, సింగ్ శిలీమలలోను (చిత్తపూరు), మైసూరు లోని సింగకల్లలోను, అంధ్రప్రాంతమునందలి వాగార్జునకొండ వర్షను కర్నూలులోను, గుజరాతులోని అంగవాక్ మువ్వగు ప్రాంతములలోను అశ్వమృత నది 1000 వాత్ లో పనిముట్లలో పాటు మానవుని ఎముకలు, అంతుపుల (నక్క, ముంగి, కం, అశ్వమృగము, పశువు, ఎలుక, ఉడుక, చేప, రాతలు) ఎముకలు లభ్యమృత నది మెదరు అగ్నివర్షి చెందుటవన, నిత్య జీవితములో అనాటి మానవులకు కొంత అభ్యుదయము కన్పించెను అవోరనేరెరములలోను, పేటాడుటలోను, కేవల చుట్టు యందును అవను పలురకములైన వస్తువులు నవసరమెను

మాతన రాతియుగము ఈయుగములో మానవుడు శిలాపరికరములకు మెరుగుదీర్చి, పానపట్టి వాడెను అతడు అనువచ్చరంగల ట్రాప్ అనుశీలను ఎక్కువగా రాతిపని ముట్లను చేయుట వాడెను అజామములో ఉదించి పరికరములు కయూరకాలమెను పెల్లూరు, (చతుము 16), రాతి గొడ్డళ్ళు (చతుము 18), పాకలు (చతుము 12), నుత్తిరాళ్ళు, మెరుగుదీర్చెడిరాళ్ళు, పనిముట్లను కేరీరాళ్ళు, చిత్రకష్టుట టువయోగపడురాళ్ళు, నమ్మికల్లు-ప్రాస్తురాళ్ళు (చతుము 12), భుజములకల్లినపాకలు (చతుము 14)

క్రాస్తరాతియుగపరికరములు ఈశ్రీచి ప్రదేశములలో అల్పమునై నవి చంకలోలోయ, రక్షిణరాశాస్త్రవస్తులోని వాగ్, అహార్ ప్రాంతములు, నర్మరాలోయలోని య హెక్టర్, నవరాలోతి, మెహగమ్, త్రిపురి ప్రాంతములు, కపటిలోయ లోని అహార్ లో చారా, ప్రవాక్ ప్రాంతములు, గోదావరి లోయలోని హాన్, తోర్క, వివాహాప్రాంతములు, కృష్ణా లోయయందలి మన్నీ, వాగార్జునకొండ ప్రాంతములు, కుంగ శ్రీరంలోయలోని బ్రహ్మగిరి, వంగనల్లు, కన్నీరుప్రాంతములు కన్నీరునందలి భూగహములో రాతి పని ముట్లు, మహా మూరులు, ప్రాచీనకాలపు వాగళ్ళు, కోళ్ళు, చారిగంటలు, అష్టిపరికరములు లభించినవి



ఈ యుగములో మానవసంస్కృతి విశేషముగా అభివృద్ధి చెందినది మానవుడు అలోచనాత్మకము, మంచి చెడు గల విచక్షణ అలవడినది అనిపింపజేసినది. వస్తుసామగ్రిని జేతూర్వకమున గ్రహించి పాపవర్తముగా క్రొత్త చాలియుగ సంస్కృతిలో ఈ దిగువ పేర్కొనబడిన వలుకముల అభివృద్ధులు పొందినవి. మెరుగు దిద్దిన రాతివరికములు, కాశ్మీరీయుగా తలచాచుకొనుటకు వనరులు, హస్తముతోను, కుమ్మరి చక్రముపై నను తయారుచేయబడిన మట్టిపాత్రలు దిను అంబువులను మచ్చిక చేసి పెంపక మొనర్చుట (పశువులు, మేకలు పండులు, కుక్కలు మొ), వస్త్రసాయము చేయుట (గోధుమ, పశి, తన్ను, బట్టలు, బట్టలు సేయుట, చాచు వస్త్రములు, అల్లులు, బట్టలనేత, ఆవోరమును వండి భుజించుట, ఆభరణ భారణము, శీతకవయములతో లలిత కళల సుపాించుట, మానవ కళారముల అనవము, వస్త్ర సామగ్రిని తరలించి చాల్చారము చేయుట, స్థిరనివాసముల నిర్మాణము, కుటుంబ, పంప, గ్రామజీవిత విధానములను అవలంబించుట ముత్యములను మొలకగిడుట ముత్యములను మానవునియొక్క క్రమబద్ధమగు విజ్ఞానవిశ్వాసమును, చాతావరణమును (కాలమానపరిస్థితులు) అనెన విలయమును, పృథ్విలో అనెన తవేళగొనినది, ప్రాకారీకక సంస్కృతులు చీత్రించు చున్నవి వారు నిత్యజీవముతో అనేకసమస్యలను దైర్ఘ్య, సాహస, సహనములతో ఎదుర్కొనిరి వారు పుట్టి, పెరిగి, మరణించినప్పటికి, వారి జనాభిసంస్కృతులు అవంతర మానవతరములు చిరస్మరణీయములుగా విలసిల్లి యున్నవి

ప్రాచీన స్మృత్యరీతులు

మనుష్యుడు మొదటి సారిగా తన ఆనందము కొరకు పశువులు చేరినా ప్రవర్తించిన స్మృత్యములు—అవకరణ స్మృత్యము అనిపించినది ఇదియే అది ప్రాచీనము లైనట్టిది ఈ 'అవకరణ' స్మృత్యములు ప్రవృత్తిలోని యొక అంశపులను, పశువులను జూచి చాటియొక్క విశ్వాసముల వ్యక్తమిది వన సాక్షిచారి విధిగల కొరకు మునుపడు ప్రవర్తించిది వారు ఉచితా ఆవోర సముపార్జనముకొరకు అడుగు అరణ్యములో పంచారము చేసినచో—

అశ్వము మేధావృత్తమైనందున—మగ మొలి తన

రంగరంగుల పులిని కిచ్చి తపస్వియూరాలి అట్లించుటకు చేయు మందర విశ్వాసములను దృఢించి, మానవుడు అవ్యక్తమును కానును అవకరణ ప్రవర్తించినా అతడు అమెలి వలె పులిని భరించి నాట్యమునకును అతిపెను మయూర నాట్యమైనది చాచినే కాంత్రమున అనేకులు అక్కరించి అనేక గ్రాస్త్రీయ అంశములతో చేర్చి, అవలంబించిన వర్తనముగా రూపొందించారు ఇట్లే తెలుపులి, కోతులు మున్నగు చాలి అవకరణములు ప్రవర్తించినవి

ఈ అవకరణ రీతులు మనకు 'కళకళ'—నర్తనముతో ఎత్తువగా గోచరించును

ఉచా 'సోగంధికపుష్ప'—కళతో గాని, అవకళ చాలి కముతో గాని హనుమంతుని పాత్రను ప్రవర్తించి గోరువానికి వానరముయొక్క చేష్టలన్నియు ప్రవర్తించిన పివననే, హనుమంతుని పాత్రాభినయ మాతని కప్పగించుట ఈ దృశ్య మంతయు హాస్యరసభావముగా మిడును

ఈ అవకరణము తరువాత అభివృద్ధి చెందినట్టి వ్యక్తము అయి, అది అనునది కలయ అనునానానములు లేని చిరువృత్త వర్తనకి చెందినది చాత్రముల సంకేతము సమయించి రాళ్ళు చేతులను కదలించుచు పలయములుగా తిరుగుచు అదు నర్తనవర్తన బృంద నర్తనరీతి. ఇందులో అనేకులు పాల్గొందురు, చాత్ర సంకేతవర్తన నమనెంచి ఈ నర్తకులు, బూర్బుందుట, లేచుట, ఇతర ప్రకృతిలకు వలెను, ముందు సగు వెనుకకు వంగుట, ఎగురుట, దూకుట ఇత్యాది విశ్వాసములను పెక్కురు కలిసి ప్రవర్తించు స్మృత్య మిది రీతికొక కళ కాని, చాచి అవలంబించు గాని, అనుకరణ ముగా ని ఉండదు చేతలము అయిచాత్రము మూల్రపే ఆది రెండవ దశయని చెప్పువచ్చును

మానవజగతిలో అయిదోపాటు, కాము, కాళగతి బూదా లేర్పడినవి ఈదళ సర్పదునాటి నాట్యములలో కొంత క్రమకేవలము దీర్చబడినది అది అనంత నర్తనరీతి, లేత అనుకరణ రీతి అనను చాచి అవలంబించి కొంత వరి క్రమతో అభివృద్ధి చెంది ప్రవర్తించెడివారు అది మాదళవృత్త స్మృత్య వర్తనయే ■ పర్వశిమండియే అనేక ప్రాచీన గ్రాస్త్రీయ నర్తనరీతులు పుట్టినవి

ప్రాచీన నర్తనములో "స్మృత్యము" ముఖ్యమైనట్టిది, మొదటిది—ఈ స్మృత్యములో అశ్వలయల సమయించి దృవి

యొక్క స్వరూపమును అంగ ప్రవర్ణంగ ఉపాంగములద్వారా ప్రకల్పించుట

ఉరాహరణము తళాంగత
తళు దిట
తళిట తో
తళిటత తళిటత
ధిధు దై య్యా

ఈ విధముగా అవర్ణకావ్యము మ్రోగు చున్నప్పుడు ఆ రత్నమొక్క స్వరూపమును కలిగియున్న అనంతముల ద్వారా ప్రకల్పించుట—మరియు

తళు, తళు, తళి, తళిట—అను మూడు అక్షరముల గలి నడచినప్పుడు, ఆ రత్న నిమగ్నమై పాదవిన్యాసము ప్రకల్పించుట స్వప్రమయొక్క ముఖ్యోద్దేశము అదిలో ఈస్వప్రమ వాక్యరూపము ననుసరించియే ప్రకల్పించబడినది అటుపై బృందగానముతో (అనగా గాయకులు కలిసి ఏదైతా ఒకపాటను పాడుతున్నారో) వర్తకులు తళి నక్రించుట ఆరంభించిరి అయినను ఆ పాటయొక్క అర్థముతో చాలి నీచుక్రమ లేదు ఆ అర్థమును వారు ప్రకల్పించుటై ఆనర్థము చేయిరి, ఆ గానమును అనువాదముల ద్వారా ముగించుటగా ఆచారముగా చేసికొని ఆదేశములు అట్లే ప్రేక్షకులకు ప్రకల్పించెడి అనేక బావనల వృత్తములు— గొప్ప, కుప్పి, కోలాటము మున్నగునవి వీటిలో పాటలు పాడుచు అడగినను, అపాటయొక్క అర్థమునకును, అటుకును సంబంధముండదు అపాట అయి, కావ్య నడక చాలికి ముఖ్యము

తరువాత ఏర్పడినట్టి వృత్తము ఇందులో కావలయునోపాటు, పాదజరు పాటలు, అందలి అర్థమునకు కొంత ప్రాముఖ్య మొసగుటవలె ఆ గీతాలలోని అర్థమును ప్రకల్పించుటకు కొంత ప్రయత్నము అవసరమిది. ఆ పదు యములలో వేపాశ్రితయము (పాస్త్రముద్రలద్వారా అర్థమును ప్రకల్పించుట) వృత్తిరేఖించి నీచివల వృత్తకోశానెక్కులు మార్పులు పుట్టితేను శుద్ధనర్తకము చేరుగాను, వృత్తము చేరుగాను అభివృద్ధి చెందుటయే గాక ఈ రేఖించిని చేర్చి ప్రకల్పించు వృత్తి ఒకటి కూడా రూపొందినది— దీనిని ప్రాచీన యక్షగాన రీతిగా చెప్పవచ్చును ఇందు నర్త

కులు కాము పాదు పాటయొక్క అర్థమును అభినయించుచు మధ్యమధ్య వృత్త మూడుదురు

అటుపై వచ్చినట్టిది అభినయవిద్య ఇది ప్రత్యేకముగా కావలసిన ప్రకల్పించుటకై వృత్తిపరచబడినట్టిది ఇది అన్ని రీతులకంటె తరువాత వృద్ధిపొందిన కళావిశేషము

అదిగదముగా అనుకరణ విన్యాస ప్రారంభమై, వర్తనము సంపూర్ణమైన అభినయములో—స్వత్ర, స్వరత్తి, గాట్ర విభాగములతో కారతలేకములతోని చాట్యుక అభివృద్ధిచెంది ప్రభావముతోని వచ్చినది కాని ప్రపంచములోని కొన్ని ప్రాంతములలో చాట్యుక స్వత్రరూపము లోని నిర్దిష్టయినది మరికొన్ని ప్రాంతములలో స్వత్రము కూడా కొంతవరకు వృద్ధిచెందినది కొన్ని రేఖలవారు చాట్యుమును (స్వత్ర గాట్రకలి) వృద్ధిపరచుటతో తృప్తిచెందినారు కారక లేక స్వత్ర పర్యాంగ సుందరమైనట్టియు, అన్నిరీతులకు ప్రాచార్యమిచ్చునట్టియు కళను రూపొందించు కొనినారు అందు విశేషించి అభినయమును కాలరీయులు మూలము అభివృద్ధిచెంది ఇది వృత్తకోశయొక్క ప్రాచీన రూపము ఇక ప్రాచీన విన్యాసరీతులు వివరణలందును

మానవుడు తన వివేచనముకొరకు కొన్ని అనుకరణ వృత్తములను ప్రకల్పించుటకు మొదలైనది

కాను కొలుచు లేవల సమకమున ప్రకల్పించినది కొన్ని వృత్తములు రూపొందించుకొనెను అనేక కారాధన వృత్తములు ఇందు ప్రాచీనమైనట్టివి వేంచేసినముల ఆకారాధన వృత్తములు

అలలేవనను, భూమాతను, అగ్ని లేవనను—అదిగదముగా మనుజుడు తనయొక్క మనుగడకు ఆకారభూతులైన నేలులు పెండెకో వృత్తిపరచుటకు నర్తకము లాపెడిచాను—ఇవన్నియు శుద్ధస్వత్రములే ప్రారంభములో ఇవి సులభ వర్తకించెడివలె అయి స్వత్రములుగా నుండినవి కాళక్రమమున క్రాస్త్రీయ భృత్సంకము చెరిగిన కొంత ఈ గాట్రములందు గూడ అనేక క్రాస్త్రసంబంధి అంకములు చేర్చబడి, ఒక విశిష్ట పరిప్రదాయము ఏర్పడినది అయినను ఇవన్నియు శుద్ధనర్తకములే ఈ గాట్రములను యక్షయోగాదుల సమయములందును, భూమిని దున్ను పనుయందులందును, వర్షలేవనను (వరుయిని) పంపివృత్తిపరచుటకును, ప్రత్యేకముగా ప్రకల్పించుచుండెదవారు

భరతాశ్వన వాక్యమును వందల కేతుడు, వాక్యమును
రచయిత భరతుడు. వీరి ముందున్న ఈ వాక్యములు 'దేశి'
వల్లవచాయానుసారముగా ప్రదర్శించబడి యుండును, ఈ
మహాపురుషులు చెంది వాక్యములు నిర్మించినవరకు
ఈ అతి గ్రహము పూర్తిగా కాస్త్రీయ వ్యవస్థలోనికి పారి
యందును

తమిళాళ కొంత కాలమునకు దేశములో దురుని
అధారము ప్రముఖమైనది వహించినది ప్రజలు దేవతలకు
అలయములను కట్టించి వారంభించి అధారము విధానములో
గూడా కొన్ని మామూలు అరగినది అలయములలో పూజా
విధానము ఒక క్రమ వ్యవస్థలో అలయములను వచ్చినది చాచి
నమనంబి అధారము విద్యలో సూర్యాంశములు చేర్చబడినవి
దోడోవచారములు అధారములో ఒక భాగ మయ్యెను
అందు కనుకముగా వ్యవస్థ గూడ వ్యవస్థించెను ఈ విధ
ముగా ఉపయమున మేల్కొనుట మొదలుకొని చాక్రి వస్త్ర
నిపు సేవనకు వస్త్రము అలయపూజలో ఒక భాగ మైనది
విధాయకునకు, శివునకు, విష్ణునకు, మహాదేవునకు, అయా
దేవతలకు అలయ విధానములలో స్థానము లభించెను—
అయా దేవతల ప్రతిష్ఠానకు ప్రత్యేక వ్యవస్థములు కూర్చు
బడినవి ఈ వ్యవస్థలలోపాటు అతి ప్రాచీనమైన వ్యవస్థ
ములు చేర్చబడి అందు అరంభించి బడినవి

ఉచా శివాయములో హోరి ముగిసినవరకు వ్యవస్థ
పూజలో గణపతి పుతము వాడిన తరువాత. మంచకుళ అచా
దన న ర్తనకునుచేరె ఐదు అకులు ముఖ్యముగా అడుగురు
ఈ ఐదు అకులు అతి ప్రాచీనములైనవి వృద్ధిని, అవ్వను,
తేనెపును, బాగుపును, అకాళమును పూజించుచు ప్రద
ర్శించిన వ్యవస్థనుచేరి అ అకులు అ అకులందరి కల్లో
ర్యారణములు కీడు, చంద్రుని, ప్రాచీనములు, విశిష్టములు
మోక్షాధారములో గతి యిది విధానములో కూర్చబడిన
వి విశేషాలే ఈ ఐదు ప్రత్యేక న ర్తనములు ఇట్టివే అష్ట
దిగ్బాలర అధారమున ప్రదర్శించబడు న ర్తనములు ఈ
అన్ని అకులను వ్యవస్థనర్యము మూతమే ఈ వ్యవస్థ
ములు అపూర్వ కాళములందు కూర్చబడినవి ఇది సామా
న్యముగా ప్రదర్శించు వివేద న ర్తనలలో రెండవదిగావు
తవుతములు అను ప్రత్యేక రచనలు దేశములందు అభివృద్ధి
దేశవల సాన్నిధ్యములో ప్రదర్శించబడును, ఈ న ర్తనములు

అయాదేశవలను చెందిత కాళములలో ముందు

ఉచా విచారయత కవునకు—73 అవరములు 'విచా
యత కాళము'లో కూర్చబడి యుండును ఇట్లే శివపుతము
11 అవరముల ద్విరకాళములో కూర్చబడి యుండును

దేశపుతము 12 అవరముల క్రితకాళములో కూర్చు
బడి యుండును అ కాళపంజ్జల (గరుపు, ఐదుపు, పురము,
ఇకాల్ది విధానములు) నమనంచి వ్యవస్థ ప్రదర్శిత
మగును కవుతములో మృదంగ అటులును అయా దేశవల
స్తోత్రగీతములును మిగతమై యుండును అయినను స్తోత్ర
మునకు వ్యవస్థము గాక శుద్ధవ్యవస్థము ప్రదర్శించబడును

ఉచా తేస్మితి క్రితవల-కీకీకీకీకీకీకీ
కాండన విశేష—

ధిస్మితి క్రితవల-కీకీకీకీకీకీకీకీ
క్రితాల తమరు
ధివి ధివి తదివిత
క్రితేక్రితగళ క్రితవల-కీకీకీ
ధిర్దుధి ధిర్దుధి ధిర్దుధి కాం
నందివాచన వాగభూషణ

తరువత అయయములో కవుతముగా ప్రదర్శించబడి
నవ్వడు పూర్తిగా మృదంగ కల్పములకు, సాహిత్యమునకు
వ్యవస్థానములందు ఇతరదేశల కేళగా ప్రదర్శించి
నవ్వడు అటులకు వ్యవస్థమును, "కాండనదిగళ" అను
సాహిత్యము వచ్చినవ్వడు కాండన తగిలునును ప్రదర్శించ
బడును

అయయములో ప్రదర్శించబడు మరయొక ప్రాచీన
వ్యవస్థము "అద్భుత" చాలేవిధానము, న ర్తన, చుట్టకను
వలించి పుష్పాంబుల ముద్దించిన తరువాత ప్రదర్శించబడు
న ర్తనమిది క అవరముల రెండు విధానములు (2+2) వను
విమమగతులతో కూడిన కాళగతులో కూర్చబడి ప్రదర్శిత
మగును పృథ్విలో నమగతి విమమగతి అను ఈ రెండు గదు
లను మించి చేరులేవు ఈ రెండుది చేరినవల వివిధములు,
కామలు, దీర్ఘదునున్నది అందువలన ఈ రెండుగతులను
దీర్ఘరచిత క అవరముల గతిలో ఈ అద్భుత వ్యవస్థ ప్రద
ర్శించబడును ఈ న ర్తనము నమమగతులతో విచ్చిన న ర్తన
యొక్క— "సూర్య" విధానముతో ప్రారంభించబడును
అటుపై ఇరుప్రకృతుల కూరారి, అకాళరారి, పాదవిధాన

సములు, పా ప్రజావశములు, వివిధరూపి, భేదములు ప్రదర్శించి
జడనకడన నర్తనము ముగించెదను ఈ ముగింపు
'మొహర' అనబడును

ఈ నర్తనము 'తాం తాతై తాతై బగద తాం
తొ'దిగిదందలచాం

దాం దం దం - దందందాం - ఈ విధమైన
వ్యుదంగ శబ్దములతో భూరూపి యందును పంచభూత
జతులు, అష్టదిక్పాలుక ప్రీతికొరకై అవతరించును అయితే
శబ్దముల విశిష్టత తెలుపుటగాను క్రింద తొమ్మిది భావారణ
ములు: ఇట్టి శబ్దజాలము మరెవ్వ సృష్ట్యర్థిలోను ఉండదు
ఇది స్వరవర్ణాలతో మించిన, పేదములు పల్లించినరీతిగా
మంచును

ఉ పంచభూత జతులందు

(1) తొ'దిగిదంద - తొ'దిగిదంద

భో'గిగు టివత - తొ'దిగిదంద టివత

.

.

(2) అది.నం.అది.నం - అది.నం.అది.నం

తే'యం.తే'యం - తే'యం.తే'యం

(3) టే'యం.టి'యం.టి'యం - టే'యం.టి'యం

రింఖం.రింఖం.రింఖం

అష్టదిక్పాలురు

అగ్నికరి - అం అం అం అం

రింఖం.రింఖం.ఖం.ఖం.ఖం.ఖం

.

.

చాయజతి - రింఖం.రింఖం.రింఖం.రింఖం

రింఖం.రింఖం.రింఖం.రింఖం

రింఖం.

వయజతి - తే'యం.తే'యం.తే'యం.తే'యం

తే'యం.తే'యం.తే'యం.తే'యం

తే'యం.తే'యం.తే'యం.తే'యం

తే'యం.తే'యం.తే'యం.తే'యం

భావజతి - శివపంచమశబ్దాలమంది

భావం.భావం.భావం.భావం

వగి వగి వగి - వగి వగి వగి

భరితు భరితు వరి - భరితు భరితు

వగి.వగి.వగి.వగి

ఇత్యాది జతులకు అటవ్రమ ముందును - ఈవిధమైన
శబ్దజాలము వివిధ నర్తనములకు దుండరు ఈ శబ్దములను
వరిచేయటమొక జీవ ప్రత్యేక సారము మరెవ్వరు ఈ జతు
లన్నియు తాళభేదము ననుసరించి భూరూపము అయితే
దేవతలకు పంపించిన రీతిగావరముల స్వరూపము ఈ జతు
లందు ఇవిద్వీ లలి భూరూపి యందును ఇది జీవవిధముగా
జగముకావచ్చు, మంత్రకావ్యములకు పంపించిన విద్యా
రీతిగా శిక్షానవయ్యను ఈ నర్తనముల యొక్క ప్రాచీ
వశను తెలుపుట కష్టమైనను, తారతీయ శిల్పము, దేవతలకు
అలయములు కట్టుకాటికి ఇవి విశిష్ట నర్తనములుగా అభివృద్ధి
రెందినట్లు చెప్పవచ్చును ఈ వాక్యరీతి ఉత్తర హిందూ
స్థానములో ప్రస్తుత కాలములో కనిపించదు అంధ్ర, తమిళ,
కర్ణాట, ఉత్తర దేశములలో కొందరు మాత్రము ఇది తెలిసిన వా
రున్నారు

ఈ నర్తనములుగా ప్రాచీన కాలములో వివిధంగా
ప్రచారమందుచే ప్రస్తుత కాలములో మరుగుపడు చున్న
వాక్యములు కొన్నియున్నవి అవియే నర్తనాంధకరములు
అవి శివుడు ప్రదర్శించిన 'అనంత కాండ'మును, పంచాక్షరీ
కాండమును, కలికాండమును ఇత్యాదులు కావు ఈ నర్తన
కాండములలో "కాండ"మును శబ్దము వ్యుత్పన్నములకు
వర్తనము వరముగా వాడబడినది అర్ధ, దేశ, సేరితి,
ప్రేంభా, దండిక, కలశ, కుండలి అను ఈ పేర్లు నర్తనములు
శివుడు ప్రదర్శించిన ప్రత్యేక నర్తనములు ఇవనియు
అపూర్వ తాళములందు ప్రదర్శించబడిన స్థాన, కరణ, చారి,
గతి విద్యానములు ఇవియును శుద్ధనర్తనవర్ణాల రెండినట్టిచే
ఈ వ్యుత్పన్నముల గూర్చిన వివరములు శివశాస్త్రములో
పూర్తిగా వర్ణించబడినవి అట్లే పూర్వజీవితాన్ని లాభ్యములు
ప్రదర్శించినది వాటికి "దేశ" లాభ్యము లందురు అవి
యును కోమలమైన కరణజాతి విద్యానములు గల్గిన నర్తన
ములుమాత్రమే

కొరంగి నర్తనము దీనిని వనశోభనమునందలి
వేదక నర్తనరీతిగా శిక్షానవయ్యను వనశ వంచముగాను
అవసరమిప్పుడెంతి సృష్ట్యము, గానము అను వేదకము చేసెడి
చారు ఈ నర్తనములో అన్నియును కవిధములుగానుండును
మామిడి తోటలో విరియూచిన మామిడి ప్రాసనవర్ణ గోచ
యముతో కుక్రవదె తి రకముం (రంగులు) ముగ్గులు

పెట్టుదురు. రీ తములు ఫలములు, రీ రక్షములు సునానన ప్రదర్శములు అర్పించి రీ రాగములతో, రీ కాళములతో రీ గతులతో, రీ జతులతో రీ గురు యంతములు, రీ గురు యువ కులు న ర్తనమూడును ఇందు ముఖ్యవలగా రక్షిరాళము, రక్షిణి, మనరకాళములు - వాదజతును రక్షిమన్తభులుగా అలంకరించుకొనిన కళాకారులతో పాటు అనారు ఉత్సవములో పాగొమ్మచూ రందరు పుష్పవచ్చుచే వస్త్రములు ధరింతురు ఈ న ర్తనము ప్రాచీన కాళములో రాజవంశముల వారు ఐదువుతోను మంజుపు చేదుకలకు పంజులించినట్టిది

కర్మస్మృతికము ర్తరీతులకును పూలించువపుడు చేయ జను అతి ప్రాచీనమైన న ర్తనము "కర్మ" ఇది అటజీలచే నేటిదిని కయిజూచున్నది వంశజాతములో ముందుగా భూదేవతను పూజించి పిదప భూమిని దుమ్ముదురు పూచిన "ఇచ్చ" చెట్టు కొమ్ము వోకానిది అరణ్యముమండి వృక్షగాన ములతో గొనివచ్చి ఊరవన్న మందిరమువద్ద బాటి రావేసి పూజించి నృత్యంపు చేయుట చేయుదురు అచ్చుచే లింఘము వద్దకు చేరీయ భూనూతను పూజింతురు ఈ పూజలందు ప్రదర్శించు న ర్తనమునకు ప్రత్యేక కాళగతులు, రాగములు ఉన్నది

మ ర్తరీ న ర్తనము అది ముస్లిం సంప్రదాయమునకు చెందిన విధి న ర్తనము ఇది మొగలు చక్రవర్తుల, నవాబుల ఆధీనములందు ప్రదర్శించబడెడిది ఈ న ర్తనమును గురించిన కొన్ని వివరములు ప్రాచీనభంధములందు దున్నను ఇది పూర్తిగా మరుగుపడిన న ర్తనరీతి అని చెప్పొన వచ్చును ప్రస్తుత కాంతులో "కళక్" అను పేరుతో ఉత్తర హిందూ స్థానములో ప్రచారములో నున్న కాస్త్రీయ నృత్యములతో కొన్ని విశ్యాసములు అతిరికి చెందినట్టివి ఉన్నను పూర్తిగా అది మ ర్తరీ న ర్తనము కాదు

ద్రువపద న ర్తనము దీనిని ప్రస్తుతకాలములో "దరువు" అను పేరుతో భాగవతపాట్యమేళములవారు అడుచుచూర్చు ద్రువములు కల్గి అతీరీతుల ఒక భావమునుగాని, కాళమును గాని విశ్యాసముచేయించుట అవకాశముగా ఉండునట్టి రక నయే ద్రువనరము ద్రువములనగా అనేకరీతుల విశ్యాసము చేయించుట అనువైన పదకాలముల కూర్పు ఈద్రువపద వాద్యరీతి, పాటకాణి ప్రస్తుతకాలములో అంద్రలో కూర్పు రీతమున భాగవతులవద్ద నిర్మియున్నది

మేళ ప్రాప్తి శివుని పంరముఖ కాళములని క కాళములుబున్నవి అవి బాచామృతు, చచ్చామృతు, పంరశ్చేష్టక, ట్టికా పురీక, ఉద్భవ లవనవి ఈ ఐదు కాళములందు అటగిరానము మేళప్రాప్తి ఇది ప్రదర్శన ప్రారంభములో చేయు పూజాన ర్తనములో ఒక భాగముగా నుండెడిది ఇందే "అయి త్త"మను నుకొక న ర్తనము కూడా ప్రదర్శించబడును మాటలు స్వరములు, జతులు లేకంద ఒక కాళమును ఆటావద్దరీతిలో ఒక కాళములో పాడును, చాణికి అట ప్రదర్శించుట "అయి త్తము"

యతి న ర్తనము దామరుక యతి, మృదంగయతి, గొల్లచ్యయతి త్రిబూయతి - అని ఇట్లు యతి లెన్నియో రకములుగా నున్నవి అయోగ్యరూపములో, జతులు కూర్చి, న ర్తనమూడవకు ఇది తుదనృత్యమునకు చెందినట్టిది ఇందు కరణ, రేచక, చారి, - కళ్యాది విశ్యాసములందును ద్రువత కాళములో 'శరవపాట్య' మను పేరుతో ప్రచారములోనన్న పాట్యములోని "జివల్లరము" కొనవనరకు యతి న ర్తనమును పోకియుండును యతివిశ్యాసము - ఉచారవరంము "దమ రుకయతి"

అంతరి కీలక - ఇగిలగ దీపిణి

తేజుడ దక ఇక దక దిరి

తరికిల తక అయి

తదిమిక దిమి

తరిమి

దీకిల

ధిమికిల తకి

ధిరి తక తకణ

తకణు దికిత తపాతది

ధిమికిల ధిమికిల ధీంతు వాంగు తో తో

ఈవిధముగా ఇటులు ఆయోగ్యరూపాలలో కూర్చుండి న ర్తన మూడడును అది చూత ముచ్చటగా నుండును కాని, ఈ అటతీరు అరుదైనది శివకాండవశేషయందు అచ్చటచ్చట ఇది గాంచగలను

ప్రాచీన "చేరణ" విశ్యాసము - ప్రస్తుతకాలములో ప్రచారములోనున్న (శరవపాట్యమును పేరుతో) తేకా న ర్తనము "చేరణ" న ర్తనము ఇందు క కాళములు (1) మర్దరము (2) విదమము (3) భావాక్రయము (4) కవిచారకము

ప్రవేశించు చగళును, పిదప విలయవగర సామ్రాజ్య వ్యర్థ యుగము చగళును విస్తరించుచున్నది మానవుని మనస్సు నందు యుద్ధవాంఛ సహజమైనది మానవజాతికత ఉదయించినచోచుచుండి, విద్యావంశస్థులు యుద్ధకాంక్షను జయించి యుద్ధించి విలయమైరి నది వర్ణ వ్యవస్థములు కూడవచ్చునట్లు మునుజులు వివరించుచుగా నచిందుచు వచ్చుచున్నాడు కాంతిశాస్త్రమునైన వర్ణక్షిప్తపురుష యుద్ధ వ్యర్థుడై గూడ ఉండవలెనని ఆత డెరిగిన దెయ్యమే విజ్ఞాన శాస్త్ర ప్రవేశింప ఆధునికయుగముందు జ్ఞానము విప్లవమును గొనినదమును ఆగుటతో యుద్ధపాదనములు యుద్ధాయుధములు, అవ్యంత శిప్రవేదిత ద్రవ్యమునొంది విశేష హాళికములును, అత్యున్నతీయం దహిషుమునై పరిణమించినవి

ప్రాచీనభారతమున యుద్ధశాస్త్రమును గూర్చిన పరిజ్ఞానము సంపూర్ణముగ మండి యుండెను ప్రాచీనభారతీయులు, తమ కుశాగ్రుత్వ గ్రహణగల్గునంతవరకు, శక్తి మంజులైన తమ భావనాచేతు ప్రదరించగల్గునంతవరకు, అత్యున్నతైన తమ రామర్యమును అనువర్తించగల్గునంతవరకు, యుద్ధతత్వమును విజ్ఞాన మొనర్చుకొనిరి క్రతువును అశక్తు వేదమును, అతనిని పార్థవహితునిగను, సహకార విరహితునిగను చేయుట, అతనిని, అతని ప్రయత్నములను నాశ మొనర్చుట—యుద్ధమునందలి ముఖ్యపరమోక్షములు కాని సేవకాలమున యుద్ధయంత్రములు, అతిమాత్రముగా నాశనకాదులయినవి నైతక శాస్త్రీయ ప్రాముఖ్యముగల కొన్ని విషయము లీకాలమున తీవ్రపరచిడినవి వివచాయువులు, జీవాణువులు ప్రయోగింపఁకు యుద్ధవర్తకులు నిశ్చేదించిడినది హిందూ, తైత్తిర్యవేదాంతములు, వైద్యశాస్త్రము, పాఠశాస్త్రము, పుస్తకశాస్త్రాధికారములు, రాత్రిత్రక సౌధకచిహ్నములు శత్రురాదులకు గురికాకుండ నివర్తములైన వేదశాస్త్రమునందలి ప్రాచీన భారతీయులు అపర్యాప్తముగ నాగర్భులై యుండునట్టి, అట్టినిపేధవిధం ప్రాముఖ్యమును గ్రహించుకొని ధర్మశాస్త్రములందు, మహాభారత మందలి కాంతివర్ణములందు ఈ నివర్తవిధం ప్రవర్తిగఁదు

వర్ణవర్ణనతో ఉక్తియులకు సాంగికముగ శాస్త్రాభిభావన మొక తత్వముగా నిధింపఁడినది అయితే జీవపురుష ప్రాచీనయుద్ధము, శత్రుపాదార్థములు, అశ్వశాసనంబడి ప్రాచీనయులు మహాభారత పరణులయొక అవ్యంతమైన

సేవానివహించుట వర్ణసేవాముఖ్య గూడ ప్రకాశించిరి ఇక్తియులు వీరి సేవవర్ణనలకు వయస్సునకై ఉత్తమయోజనలు, రాశిత్రివి యోగ్యముల వయోజనములకై వారు యుద్ధకాయందు అత్యంత విస్తృతమైన విద్యావ్యక్తమనాది, కానోద్యమ యోగవంతకార్యమై, తరతరమిమిడి రామర్యములు సాయ ముద్ధించెను గానంబట్టి లింగపురుష, ఆ ముందు ముఖ, పరుషారు తత్వరముల ప్రాయములవారు మహాభారతవర్ణనమున పాల్గొనిన అధినుముద్దురు కూడ పరుషారు వర్ణరముల వయస్సును మించినవాడు కాదు

యుద్ధములు పలు తెరగలుగా వర్ణింపఁబడినవి వ్యాప్తమైన భారతములను పురస్కరించుకొని కానిపఁడినది ఆ 'ధర్మయుద్ధము' మాత్రమే తూజ్యయుద్ధము, మంత్రయుద్ధము, అనురయుద్ధమునంటి యుద్ధ భేదములతో పార్థవవేశయను, లోకమును, భారతమునై యుండెను ముఖ్యముగా, ధర్మయుద్ధము, తేక, ప్రకాశయుద్ధమునందుమాత్రమే నైతిక విధులు పాటించినవి ఇతరయుద్ధభేదములలో అట్టి ఉత్తమవిధులు ఉల్లంఘనయెడెను శత్రువును వంచింది, యుద్ధతంత్రమున అతనిని కంఠరేక్షింపనై ఇంద్రజాలమును అని భారతమును, వేశరణక్రియమును దానపుడే ప్రయోగించఁబడినవి

శత్రువులను వేశరతుల నొనర్చి, మర్దినదగిన యుద్ధమునందుకూడ ప్రాచీన భారతీయులు విశేషమును, అనుకంపము, అదరమును మాత్రగ్నియందుకు ప్రశంసాపాత్రమైన విషయము రామర్యశాస్త్రా రామభారతమును వడిచి, యుద్ధవర్ణ అరణ్యమగుటకు గల కారణ సామంజస్యమును గూర్చి శత్రువర్ణమునకు ప్రశ్నయుమును పుట్టించినందుకు, సాధారణముగా, ధర్మయుద్ధము అరణ్యము చేయఁబెడిది కాదు రాజమాత పరిత్రుడుగ భావించెను, అతని కెట్టి హానియు జరుపఁబడకుండెడిది మాత్రము అతిన అనమానము, అమృతి, వాటినివాచించినవలెనే ద్వితీయశత్రువముగా దెలిసికొట్టునది భావించెను రామాయణమునందు సౌమసుతుడు సీతాపృథ్వాంతమును ఎవరవరచిన పిదప, అందరురు రావణునినింపకు మాత్రగా చెయ్యెను అంగదనుకు ప్రహేళుడనియు, అంజనేయనుకు కూడ యనియు వర్ణనవేశకము, మహాభారత యుద్ధమునందున శ్రీకృష్ణుడు రామభాగిన వర్ణించెను

ధర్మయుద్ధ మొక్కయోగముగా భావింపబడిన యుద్ధా రంభమునకై శుభదినము దీర్చి యుంపబడెను విప్రశ్రమైవ ముచానుష్ఠానములు కాచింపబడెను కావుననే యుద్ధకంఠమున నవతరులై, సాయుధులై, హస్తములై, పశువులై, శిరస్థానియునుకై, యుద్ధాశక్తి యుద్ధమేలగును మరచింపిన యోధునకు పిరవల్లమునందు పముచితస్థానము నిశ్చయమైనది యోధులు సంక్రామనముందు, మనమునవిడచివరగిన కొన్ని తైలిక నియమములు దిగువ విస్తరింపబడినవి కయ్యుమునకు కడగిన ఖడ్గము యోధులు పర్వరా నమలై ఉండవలయును అశ్వికునకు అశ్వికునితోను రథికి రథితోను రోరు ధానుగును విరోధి ధరించిన శస్త్రకవచములను పరికించి, ఖడ్గపక్షముల చాచియందు తుల్యస్థితుల గోచరించినపుడే యుద్ధమువారంభింపబడెను దిగప్రయుక్తములై నశస్త్రశరములను ఉపయోగింపవలగుదు యుద్ధ మిగిల్చినపుడు యోధుడు అతిక్షుద్ధుడై యుండగూడదు పుష్పింకో, కాలురతో, స్త్రీలతో రోచాగూడదు గడ్డకకవచ బోడిరచుకొనివచ్చు శరణాగతుని, శిర పరిణమము, కాంతిశామునులగు నోరు అను, చాగ్నిశూలము, గోవులను సంపుట తగదు విద్రాగములై న వర్షకృత్తినను, రాహుమునీవరానినైనను యోధుడు వడతూడను

యుద్ధాచరణ సురక్షమునకు అల్ప సంఖ్యాబలములు చేటారుటకు అవకాశము లేదపుడు ప్రఖ్యాతమైన సాధనములను సమకూర్చుకొనుటకు ఉపపట్టిక నిర్దవకుండెడియుండెను ఉపదేమగును అయిదుగురు అశ్వికులుగాని, పదుదేమగురు పరామిలుగాని, బాలురు గుర్రములుగాని మాత్రమే ప్రతిభు లింపవలెను ఉపశత్రువుని ముగ్గురు పరామిలు, ముగ్గురు అశ్వికులను ఓడిమిగు ఎదుర్కొనవలెను వర్ణవసాయపుత్తి వాక్రయించిన బ్రాహ్మణు కాంతియత కీవచమునకు శంగము కల్పింపగూడదు సుల్లసహృద్ధములై న శ్రీశ్రమలను, పుష్ప భార్యావలములు, చేరాలయములను, పూజాస్థానములను స్వస్థింపగూడదు ఇట్టి సాంక్రామిక నియమానుష్ఠానమును కాంచిన మెగ వ్రుదు (ప్ర. పూ క ౩ కళాశ్రీ) అను వైదేశికుడు విస్తృత చరీతుడయ్యెను!

యుద్ధములో అయిదుగా పట్టుబడినవారందరు దొరగముతో ఉపయోగించబడి స్త్రీలు యుద్ధమున పట్టుబడినవో, వారిలో అవిచారముల తరగ్గమై పరిణామిని పురుషులను

విచారమునకును అనుజ్ఞానములని లేదా, వాను అనుమానములతో వాని పరినిండుల యెదుగు మంబుడికి కృష్ణ దేవరాయలు (16 వ శతాబ్ది) గజుపతిదేవుని భార్యను పగోరనముగా రామేశ్వరవద్దకు రక్షకపెద్దముతో పంపియుండెనని చెప్పబడినది. ఉపశతాబ్ది పిదప, భావద్యుతియిగు కళ్యాణపురపు మలేదారుని కోటి వియమునగూడ, శివాజీ మహారాజగూడ అట్టి దొరార్థములై ప్రెరప్పించెను!

ఉపశతాబ్దియును ఐయించినపిదప పరాజనులైన రాజువాని, అతని కమారుడు కాని ఆరాజ్యముననే పునర్నియుక్తుడయ్యెనట! ఐయింపబడిన దేశములో ప్రస్తుతీయించునట్టి అరాచకములను, సంప్రదాయములనును, కర్మశాండమును, అట్టి భంగము కాలించినది లేదు బుద్ధిబుగ్గ సాంపరదీన రాజులయెడ అనుష్ఠించబడిన విధానము, అపవాదాలు వర్తకల సముగ్రగుర్తుని స్వంతభావనమున నివరింపబడినది ఉండినై న రక్షిరాపభాగినులు విముక్తులై, స్వప్రాములందు పునర్నియుక్తులై నట్లును, అటనిలకు ఉద్గ్రోహాస్త్ర కల్గినట్లును ఉదాహరణములు గలవు

ఉపశతాబ్దిలై బుద్ధిబుగ్గ సాంపరదీన యోధులు మిక్కిలి జాగరూకతతో ఉపరరింపబడి, సంరక్షించబడిన ప్రత్యేక పరిస్థితులలో వారు గృహముల తీరుతునగూడ అనుజ్ఞామలై రి వర్కిరాగ అను ప్రదీపదేశపు పంగను మహావని, రెండవ మెదూన్ తెలియమి అను ప్రభువు యొక్క సానుకంప దృష్టావమును వర్ణించెను అననుకూలమైన వాతావరణ పారుద్యమును పరమవేయక అర్ధరాత్రమున అతడు, ఉపశతాబ్దిలై తనవతము వానిని పిత్త్య చేయబడుచున్న పరవశులై నికులపద్ధతులతోను, వారి యోగశ్రమములను విచారింపెడి కాదు న్యాయసంక్రామములతో శత్రువులను నగడిచేక శత్రువులగును, రాక్షసికే మిత్రులగును కాంచుట పాదారణమైన నీతియైయుండెను మహాభారతయుద్ధమున మోర్యా ప్రమయమునపరికి యుద్ధవిధములను అరగిడి పరశిరీగము తొనిచాచి కవిదొని వారితో యోధులు ప్నేపామహో మెలగుచుండిరి శరణుండుని అశిర్వచనమును పొందుటలై అయోధ్యవములు అరుదరబడిన క్రాంత్యులులను, పిరలకును సంతోషింపబడుచు అని, వారికి రక్షణ తోనగులైది యుద్ధములను పట్టుబడిన ఆ ప్నేని రాజు అమోగంబు, అట్లరరాస్త్రతో అవరవంతుకూత్రము ఉంచుకొని, శిషించినదానిని సహాయ

అను వచిపెట్టించుచుండెడివాడు

తైమలు శౌర్ముఖుడని అట్టి ఉత్తమవిధులను నడుపిరి హేమతంబులు రదిగించిన అపూర్వసిరిసారముందును, నీనుచేపునీ సీతాపార్వాన్యూతముందును, తున్నతిక పంపిత తుల్యభావనదనలో నిరూపించబడినది భర్త యుద్ధమున శత్రువు ఉత్తమ పీఠ్యాధర్మములు కలచాడైవలో, అట్టివియ మానరణనల ప్రశంసించుచుగినచే కాని, శత్రువు అనినీతిమరుదును, లోబియ, పార్శ్వపరుదును అయినచో, సర్వధర్మముగం నిర్యోధక మాకని అనినీతిక గుణిగాగలదు తైదేశికాగమన కాలుమన భారతదేశము అట్టివిషాదాంత వివర్ణయముల నవహరించినది

భారతనేన పాదారణముగా చేతులంగపేనయని వ్యవహరించబడినది అనగా, అది ఏమగును, రథములు అశ్వములు పరాశులను చేతులధర్మములైన అంగములతో పంక తీసిమైనది వాచావళి వ్యవస్థ, వస్తుపంభారవ్యవస్థ అను రెండు కాళ్ళులుండెను

ప్రాచీన భారతీయులు పెక్కు శస్త్రములను, యుద్ధయంత్రములనుగూడ కల్పించిరి ముక్తములు, అముక్తములు యంత్రముక్తములు అని అవి నల్లలపడినవి 1 ముక్తములు చేతితో పెరిగియేరిగినవి 2 అముక్తములు చేతిని వరలిపెట్టినవి, అనగా చేతితో నుండుచోనబడునది 3 యంత్రవహాయమునగాని మరెయ్యక ఉపాయముచేగాని ముక్తము అగునది యంత్రముక్తములు భవ్యరేణుమనునది మానవుడు కనిపెట్టిన ప్రళయ యుద్ధ శస్త్రవిధ్య భారతదేశమున రాని విశామంతయందు భవ్యరేణ మనబడును కాస్త్రీయముగా అనుష్ఠించబడినపుడు అది అత్యద్భుతకృత్యములను పొనర్చెను అనుభవములైన వాంతులను, అగ్నికాణములను, ముక్తములను అది విస్ఫూర్ణియము భవస్ఫుల ఉప్పులోగాని, కొమ్ములోగాని, కొయ్యలోగాని చేయబడుచుండెను కాణములు ఉప్పులోగాని, చెరులోగాని విస్ఫులబడుచుండెను వాటికి ఉపక్రిష్టన అగ్రములు, రెండవక్రమము తాళలు అనుర్బవియుండును భవస్ఫుక్రము పూర్వాయువులోగాని, ముఖ్యగ్రంథంతువులోగాని, పేసంపెడిది అకాలపు తుపాకులు లేకుతుపాకులను పోలియుండవలెను సంతేహస్థిరములుగ్నీరవందు, శత్రువులను అయింపుటకు అగ్ని సమర్థమై యుండవలెను ప్రశంసించబడినది అధర్మవేదముతో నీవపు

గుండ్లతో ప్రయుక్తములైన వహినులనుగూర్చి పేర్కొనబడినది

కుడినీలి పాఠమందును పన్నెడ భవరేణుమనును శరణు పేర్కొనబడినది రానిది తుపాకీ అనునర్థమున గ్రహించవచ్చునటులు సంతేహస్థిరమైన విషయము కాని గుణవివరమున అది విస్ఫులకృతి 3 అనియై యుండవలెనంద వలెను పుష్కాయుధములు పెక్కులున్నవి అంబిపాళులు, ద్రుముణము తోమరము, కాశిపల, లగడము, పాళము, చక్రము చంకలం, పసుంబి అనునవి చేతపట్టుకోవలసిన అముక్తాయుధములతో గూడ గొప్ప వైవిధ్యము కలదు అగ్నిపము, కాశాస్యము, పరబు, గోశ్వము, అశ్వేషువు, లలిత్రము, స్థూణపల, ప్రాసము, విశాళము, గద, ముద్రము, మువలము, పదిమ, మయూఖ అనునవి పేర్కొనబడినవి

అని లేక కత్తిపూడ అశ్వరకములుకలది ఉపాసారము దిస్త్రీంగము విశవము, ఖడ్గము, ఖిత్తకార, దురానవము, క్రుగర్మము, విజయము, భర్మమూలము కత్తుల వీర్యాణ విజయముతో వేరులేరు కాపులు ప్రవిధములై యున్నవి ఇత్తిలో లేక ఉత్పాలోలో విస్ఫులబడిన కత్తులు కాణిని, తైత్తిలో తయారాకాడినవి శత్రుసూర్యుల పాపవ్యధము నగును, ఖూర్కారలో చేయబడినవి మునుగడకును, అంగ సంగదేశములందు చేయబడినవి తైత్త్యమునకును ప్రవిధి నొందినవి అయధముల రంగులను భిన్నములై యుండెను కొన్ని అధ్వరాలలై గరుడాకారము లేక వింకాకారము ఉత్తెప్పుగా లేక్కబడి, ఖగ్నప్రములుగా భావించెను అనూపదేశ ప్రాంతములలో నల్లనికత్తులు, శరవారమున తెల్లని ఇనుపకత్తులు, కళింగదేశమున బంగారునల్లై కత్తులు, కాంభోదేశమున నీగనీగలాకు ఇనుపకత్తులు, గుజరాతుదేశమున వీరినల్లై కత్తులు, సువోరాష్ట్రదేశమున బావివల్లై కత్తులు, కర్ణాటకదేశమున కొండెము పాటలవర్ణముగల కత్తులు నిర్మించబడుచుండెను పంజాబీదేశములైన ముక్తకములు ఇంద్రకాణముదేశము, కపూర్దేశము, దిక్షిష్టములైన ప్రార్థనలదేశము పొందబడుచుండెను అది ఒండ్రుదేశ క్రింది కుండియెవర్చునవగ నుండెను

కరవము, రానిదైవిధ్యంబు ప్రాచీనభాషయందున ఉపాన్యాసములైనవి అవి కొన్ని బౌద్ధవిశ్వాసములందును ప్రతిపాదించబడుచునవి కలపినవి యోధుల తపశ్రాణ

ಮನು, ಶಿಕ್ಷಣಗ್ರಾಮನು, ಕೃಷಿಗ್ರಾಮನು ಡಿಲಿವರಿಗೆ ತಲುಪಿ
ನಿಗದ್ದನೆಯು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು
ಮನು, ಶಿಕ್ಷಣಗ್ರಾಮನು, ಕೃಷಿಗ್ರಾಮನು ಡಿಲಿವರಿಗೆ ತಲುಪಿ
ನಿಗದ್ದನೆಯು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು

[illegible]

2,570 కడమలూ, 21,070 ఏనుగులూ, 36,810 జిజ్జు
వలలూ, 1,08,860 పశువులూ కలిపి ఒక అక్షరాహీన యువ
జనాభా ఉండే ప్రాంతాల్లోనూ మద్రాసు అక్షరాహీనియైనట్టి
సంఖ్య విస్తృతంగా ఉన్నట్టి ప్రాంతాల కాలనీయైజేషన్‌లలో
యందు ఒక గ్రామమూ, ఒక పట్టణం, ఒక సైన్స్‌ను ఉండే

ಚಿಕ್ಕಿಟ್ಟು ವಿಚಾರಮಾಡು ಕೊಂಡೆನೆ ಪ್ರವಾಸಿಗನುಮನ
 'ಕಳೆ' ಅನು ಪದ್ಯವೆಳೆ ಮನುಷ್ಯನ ಕವಾಂವನುಮತಿ; ಪಾಪಿಣಿ
 ವರಿ ಮೊ ಕಳೆ ಕಳೆಕಳೆದಿ, ಗುರುಮಾನು 'ನಮನ' ಕಡೆಮ
 ಕೊಡುಮ ಕ್ರಮವನುಮ ಪಾಪವನುಮಕೊಡು ಮನುಮನ ಕಡಿ
 ಯೆಡೆಮಕಡಿ ಮನುಮ ಕಳೆ ಕಳೆ ಕಳೆ ಕಳೆ ಕಳೆ ಕಳೆ ಕಳೆ ಕಳೆ
 ಯಂಕಡೆಮ ಪಾಪಿಣಿ ಕಳೆಕಡೆಮಕಡಿ ಕಡಿಮಕಡಿ, ಕವಾಂ
 ಗಿಡು, ಕಡಿಮ ಪದ್ಯಕಳೆ ಕಳೆ ಕಳೆ ಕಳೆ ಕಳೆ ಕಳೆ ಕಳೆ ಕಳೆ
 ಕಳೆ ಕಳೆ ಮನುಮನ ಮನುಮನ ಮನುಮನ ಅನುಮ ರಾಜಮ
 ಗುರು ಕಳೆಕಡೆಮ ಕಳೆ ಕಳೆಕಡೆಮ

అవశ్యము వీరుడు, అర్హతయును, అవసరమునై
అగడు యోగముయొక్కయు, అవసరముయొక్కయు రక్ష
పాతములయొక్కయు, దీనిగురియొక్కయు ఎంత గొప్ప
సంఖ్యలోనై నను పోగల యోగము

పూర్వముచే చతుర్విధసాగరములను, యుద్ధము
 నందు శత్రువృత్తిని నివారణమునందు విజృంభమునందు
 ఓడలు పూర్వమును ఉదాహరణమును జూచుచు ప్రవృత్తి
 మగునట్టి జీవితైవ రూపమును, అభివృద్ధి, రెండవవాడు
 అశ్వరథము మొదలగునట్లు—ఉదాహరణము నందర్థమునుచేసి
 పూర్వమునా భిన్నమునందు ముందును ప్రకృతమునా
 భావమున గ్రహణమునందు, అశ్వరథ ఉదాహరణము అనునందును,
 సర్వభూతములనుబడి రాజ్యమును యుద్ధమునా రాజ్యము
 భావమునా కృష్ణవృత్తి, “అవవాడు రాజును దక్షిణికి అశ్వ
 రథమును కానియగినినవాడు పూర్వభావరతము అనేక
 అశ్వరథము అభావరతముయందు యుద్ధము చతుర్విధ
 ప్రాధాన్యమునై అభివృద్ధిచేసినట్టి శత్రువృద్ధిరతమున
 అభివృద్ధిచేసిన యుద్ధప్రాధాన్యమును వీటిను యదుమై
 యుద్ధరాజు ఓడలందునా మధ్యనా యుద్ధభూమి ఎగు
 రునా మధ్యచేసిన శత్రుగురునా మధ్యచేసిన అభివృద్ధి శత్రు
 భావము అభివృద్ధి, అభివృద్ధిగా అను రెండు విధయులును
 కూడ ఈ వేదధర్మమున గమనించగలియున్నట్లు

మనశ్శాంతిని పునరుపార్జించుట కందఃకర్మమును
 కలిపిచేయునట్టి శాస్త్రము మందఃకర్మమునాకాదే భరిత
 నవచ్చునని చెప్పినది. ఇటు వివేకానందముగ నున్నప్పుడు
 శోభిష్టమును వినియోగమున శుద్ధిశాస్త్రతో అనివాద
 పూర్వమునాకాదే పూర్వమున గూఢమున వివేకమును
 మున్నో, దిగుమనమును ఉపసమైష్టమున కేఠిలొనరించుచే
 ప్రాచీనగతులు మనశ్శాంతిని, వివేకమును, పాశ్చాత్యమును, పాశ్చాత్యమును, పాశ్చాత్యమును ప్రశంసించిరి. ఇప్పుడు
 నులు, ప్రజలు మనశ్శాంతిని, వివేకమును, పాశ్చాత్యమును, పాశ్చాత్యమును, పాశ్చాత్యమును ప్రశంసించిరి. ఇప్పుడు
 మున్నో, దిగుమనమును ఉపసమైష్టమున కేఠిలొనరించుచే
 ప్రాచీనగతులు మనశ్శాంతిని, వివేకమును, పాశ్చాత్యమును, పాశ్చాత్యమును, పాశ్చాత్యమును ప్రశంసించిరి. ఇప్పుడు
 నులు, ప్రజలు మనశ్శాంతిని, వివేకమును, పాశ్చాత్యమును, పాశ్చాత్యమును, పాశ్చాత్యమును ప్రశంసించిరి. ఇప్పుడు

సమస్యనుపాహించి ప్రతి యోగుడు ఎట్టి అజగ్రము లేకుండ వంశసంకలము వలననే ప్రియమందున్నట్లు ఆయుధము లెక్కియింపు శక్తివ్రహ్మాంమొకల గూరముతో ఉండవలయు ముగ్గురు పౌరుషధర్మముల జయభ్రాంత్యమును ఎదుర్కొన్న వచ్చును వరుణేనుమంది యోధులు లేక అయిదుగుర్రములు జగరమును లేక జగవసుగును ఎదుర్కొన్నవచ్చును రథ

పూర్వహమనందు ౩ రథములు పురోభాగమునందును, ౪ రథములు పాశ్చాత్యమునందును, పడమరకుండును ఉంచఁబడును. పాశ్చాత్యహమనందును, ఆశ్వపూర్వహమనందును పాశ్చాత్యములందు, పశవములందు కొమ్మిది కొమ్మిది పిఠుగలు పర్యాక్షు చేయఁబడును. హస్తపూర్వహములతో పురోభాగమునందు యుద్ధగతులును, అశవములందు పిఠుగలు ఉపయోగించు పినుగులును ఉంచఁబడును. పశ్చిమపూర్వహములతో పురోభాగమున పశవములైన మోఱులును, పశవములందు కవచభాలులు కాని మోఱులును వెనుక భాగమున రనుగ్రులును ఉంచఁబడును.

మండల పూర్వపాదవనతో స్వల్పమై విదగ్ధము కందు అందు పర్యంతములను, సర్వతోశీగ్రము, అద్భుతము, విజయము, కాశవేది, అశ్వచంద్రిక అనునవి కొమ్మిపూర్వహములు అరిష్టము మున్నగు మరికొమ్మి పూర్వహములుగూడ చెప్పబడినవి ఇందు పురోభాగమును రథములు, పశవములను పినుగులు, వెనుకభాగమును అశ్వములు, అగ్రమించుచు అచలపూర్వహమనందు పరాశిలము, అశ్వములు, రథములు ౭౦౨౦లైనవలె నిలబడును అగ్రపశులనును మరియొక పూర్వహశేదమందు పినుగులు, అశ్వములు, రథములు, పరాశిలు ౭౦౨౦లైనవలె నిలిచియుండును.

ముందునకు పాశ్చాత్యముల శ్రోతానివోయవపుడు రంధ్రపూర్వహమే ప్రభావపూర్వహమనందును ఉత్తయ పాశ్చాత్యములు, పశవములు ముందునకు పొడిగించబడినపుడు పర్యంత పూర్వహము ప్రోగమవలదును దీనిప్రతిపాదము అపహ్లా పూర్వహమనందును రానివశములు మిక్కిలి కిక్కియున్న యందును.

రంధ్రపూర్వహముయొక్క వినివీణామములే సంయోగములే శీగ్రవపూర్వహము, రావపూర్వహము భాషుక పూర్వహము, ప్రతీకపూర్వహము, ముచిత్రపూర్వహములైన రహ్మపూర్వహము, సంజయపూర్వహము, మూలగ్నపూర్వహము, విశాలపూర్వహము, విజయపూర్వహము, చమూముఖ పూర్వహము, రుహ్యపూర్వహము అను నామములచే వ్యవహరింపబడుచున్నవి.

పర్వపాశ్చీమీయగ్రము అపహ్లాపూర్వహము శ్రోగ పూర్వహముయొక్క శేదములు అందు పురపాశ్చాత్యములు పశవములు అనవులైన తోమలతోగలిగి శకటమును పూర్వహశేద

మొదటి కలుదు ఇందు పురోభాగమున రెండువందలములకు దీని పశవములు రంధ్రపూర్వహ పశవములను పోలియుండును దీనియందుగ్రముమే మగ రహ్మపూర్వహము, దీని విరుద్ధమైన పానివతంతక పూర్వహము, దీని విరుద్ధమైన పర్యంతక పూర్వహము అనునవి శ్రోగపూర్వహము శేదములు. ధీమృదు, కారపుల సర్వపాశ్చీనకమై యుండగా, ప్రతీదివము అశవమున పూర్వహమును రేచుచుండునెను వాటితో గరుడపూర్వహము, మగరపూర్వహము, పర్యంతకగ్ర పూర్వహము అనునవి కొమ్మిమూలము.

పాదపులమై నీయును పిఠుల మోఱులు రేచి కారపులమై వ్యవములై చివ్విదిగా మందెను కావున నాను పిను శంక్రములను మూలమున మోడి మోడిపూర్వహమును, శ్రాంతానల పూర్వహమును, శకటపూర్వహమును మమ్మికోనిది ప్రతిపూర్వహ పద్ధతియు, శదుకాగ్రముల యుగమునకు అనుకూలముగ మన్నటుల అగ్నిపురారామందు శేషుడనీ ఉక్తి కుశలముగమన్నది పన్నక్షియు కావోగ్రవరార విష్ణుడును, సామర్థ్యకరుడును అయియుండ గూడదు పురోభాగముమండి ప్రమాదమున్ను ఉల్లి నువ్వపుడు, మగ రహ్మపూర్వహము, మోడిపూర్వహము ఉపయోగించును వెనుక భాగముమండి ప్రమాదము భుజిల్లునన్న పును శకట పూర్వహము శ్రేయస్కరము పశవములమండి ప్రమాదము శంకింపబడెనేని, పశుపూర్వహము ఉపరేచించును అన్ని రికలమండి ప్రమాదము వాల్చిలమన్న పశుయమున చక్ర పూర్వహము ఉపకారకము.

వైద్యమందలి ప్రథమ విభాగము రథులకు చెందినది యథాక్రమమునకు రథములయొక్క శీఘ్రమునమగని ఉక్తముమైన రహ్మపూర్వహము అపహ్లాపూర్వహము శ్రీమార్గచక్రవర్తిహము వాటిలే (ప్రకాశము) రథముల నాడుక పాఠలయెను వాటి ప్రవక్తి వేదములందు కలదు ప్రవక్తమునుక మోగిన రథ చోరకుడుగ మందెను అవశరము ఈ శీఘ్రములు ప్రత్యేకింపబడినవి రథనాథులకి అశ్వములు పూర్తిగా వశమై ఉండవలెను రథ మే రికల గమించునీ విశ్రాంతి వేదమును ఎరుక పడగూడదు.

వేదములముమండియు గణితముల నాడుకయందు మందెను కొండప్రదేశములలో బిరుపుల పాపానలను సోపి కొనివీటివులయందు పినుగు అశ్వశక్తి ప్రాచుర్యమును పోందినది బిరుద్ధమైన పినుగు యుద్ధమున అశ్వములు, పరాశిలము

నిర్యాసించగలిగెడిది యుద్ధముందు సంపూర్ణముగ గలఁజుండును ఉపయోగించుకొనవలసి యున్నది. చాటికి శివమును పోషించు యుండును అశివమును పవనము

(1) ఉపద్రవము—ఏనుగు అవతరములపైగా, ఎత్తయిన ప్రదేశములపైగా ఎగిరి యునుట

(2) పంచద్రవము—ఏనుగు పాశ్చాత్య, గుండలపైగా యునుట

(3) పంచద్రవము — మాణిక్య, వంశకటికరంగున ప్రయాణించుట

(4) విరాజితము—గుర్రములను, పరావలను కాళ్ళపైకి పడవై పి సెగు చేయుట

(5) పాశ్చాత్యయుద్ధము—ఏనుగులు ఒకదానితో పోరాడుట

(6) వాగారాధనము—కోటపై, శివదములపై ఎగబడి ద్వంద్వ మొనరుట

(7) పాశ్చాత్యము—ప్రత్యక్షయుద్ధములలో ఏనుగులు పాశ్చాత్యము—ఇశ్వరులలో ఏనుగునకు శివద మావశ్యకము

గతార్థము లెదురు ప్రత్యేకాధికారులు వ్యవహరించుచుండిరి వారు గలలోగనీచానవతులు, గణాధికర పరిజ్ఞానిలు అభ్యుదయము, పరాజితము ముఖ్యమైన పేజాంగములు అనుభవయుద్ధమునగూడ చాటిప్రాముఖ్య మిట్టిదే గణాధ్యక్షములు గణాధ్యక్షములకుభూమిభవములను తెలిసిన వారై యుండిరి అత్యుత్తమ తేజస్వీ, సునిత్యమైన శక్తియును భరించెడివారు పరాజితములలో అద్భుతద్రవముల చాటిని ప్రదేశ ముండెడిది కాని అందులో పాశ్చాత్యయుద్ధమున విశ్వసించుట గుర్రములపై 'మోలి'ను జాతివారు విశేషసంఖ్యాకములగుండిరి శివదమునుగ్రహించు 'వృక్ష'నుపై పైకియెగిరి 'శ్రీ'ను'లను పైకియెగిరి మిత్రవాణాధిపతులతో పంపించినవారు అహోరాత్రములు ఎత్తుప్రదేశముల నుండియు, పరిజలములందు, సమతలములనుండియు పోరాడుటయే కాక, పై వ్యవహారములను నిర్వహించుట, పాశ్చాత్యమున సేవయందు వీయుత్తులైన కాల్పులనుపయోగము వ్యవహరించుట, కోశాగారమును, అయ్యుగాగమును ఇతర పశుగ్రాహిని పరిరక్షించుట — ఇవి ఎలాంటివి కర్తవ్యములై యుండును పైవర్ణనోపసాధికమును పరిశీలించు గణమువారు

చతుర్విధ పేజాంగములను అవశ్యకమైన తోపకాపుగ్రాహి మోషానినిబోయెడివారు వారిలోపాటు ముఖ్యమైన దోషధ సామగ్రిల వైద్యులందముగూడ పోవుచుండును ఈ వైద్యుగణముందు అవధివము.డించిన వైద్యశాస్త్రవిభాగాలుండిరి ప్రాచీన భారతీయ ఔషధాపేజానివర్తము పీఠికిగా పొగద్రవము కాంచీయుండును ఔషధాధికారులు, 700 మందికి పరిపూర్ణ వాతము నిర్వహించు 100 మందికి పరిపూర్ణ శివదలో శివదగ్రాహి వారు పాశ్చాత్యవిద్యపాఠశాల ప్రాముఖ్యమును, అందుకువలెనైన ద్రవశీతరవిధమును కాగుగా పరిగణించారు

పై వివరములవలన ప్రాచీనభారతీయుల యుద్ధవంశములు అవశ్యకములగు ఎమకానిలను యుద్ధవంశములతోమిలుపు కావచ్చును, చాటికి పరిగణనను తీసిపోవునవి తాముదెవని తెలియుచున్నది

అ. 20 శ్లో

ప్రాచ్య, పాశ్చాత్య నిర్ధారణము (కావ్యాత్మక) 'కవిశాస్త్రదానమును, కావ్యశీలములను, చాటి అవలములను, ప్రయోజనములను కావ్యనిర్ధారణలోపకములైన గణభావ శక్తిగూర్చుల కారమును నివరించు సాహిత్యవత్త్యమును ప్రాచ్య, పాశ్చాత్య లావణ్యములను తమ గ్రంథములలో విపులముగా వర్ణించియున్నారు అందును ముఖ్యముగా సంస్కృతాంధాధికులు కావ్యమునకు కాంతో పాశ్చాత్యమునకుల్పించి, కావ్యము వకులగూడ కాంతకునలెనే దేహమును, ఆత్మయు, గుణములును, అలంకారములును కలవని భావించిరి శక్తిరమును, గుణాలంకారములును కాంతకు సాందర్యాధారకమైనదను, అత్యుత్తమ ప్రధానము అట్లే కావ్యము పందలి రహితకారాధి వివిధాంగములతో అత్యు ప్రధానమైనది వారు నిశ్చయముగా వర్ణించిరి

పాశ్చాత్యలావణ్యము కవిత్వమును అపొదించుముల వివరించి కావ్యశీలములను, అవలములను, వివిధాలంకారములను, అందును ముఖ్యముగా రూపకాలంకార వ్యవహారమును పుష్టముగా నిరూపించిరి గాని, ప్రత్యేకముగా వారు కావ్యమునకుగల దేవత్యములగుల్పించిరి అందును, అందును వివిధవిధ విశ్వరచములపట్టి కావ్యమున కావ్యభావమైనది అలంకారములయందును కొందరును, గణముని పరిగొందరును భావించెట్లు చెప్పవచ్చును

సంస్కృతమునందలి పాశ్చాత్యశాస్త్ర గ్రంథములలో మొట్టమొదటి భరతుని వాల్మీకిశాస్త్రము అందు ప్రధానముగా రూపొందినది. కలదు భరతుడు రూపకమునే కావ్యముగా పిలిచి ఇతివృత్తము కావ్యమునకు శరీరమనియు, రసము కానీ బాంధవ్య సేవకుననియు అనుకు భావించెను ఇట్లు రసప్రాధాన్యమును పెరిపింపబడిన అందు నందరికీయు మార్గమును అనుసరించెను కావ్యమునకు రస మాత్రమే భరతుడు ప్రత్యేకించి పేర్కొనినట్లును, రూపకమునకు రసమువలననే బాంధవ్యము పెరిపింపబడినది అని మనమున కావ్యమునకు అభ్యుదయమైనది రసముని తోచుచున్నది

భరతుడు వాల్మీకిశాస్త్రమునందు ఒక్కకావ్య అర్థములను చర్చించగా, శ్రీ క ర్ణ కావ్యమునకు చెందిన భావమునకు లాభములు కానుచుండునట్లు గ్రంథమున ప్రవర్తనాన్ని అర్థములను వివరించెను అం దింత శక్తిగ్రంథములు కావ్యమునకు శరీరమునందలియు, కావ్య బాంధవ్యమును ఇమిడింపజేయజాలినది ఏదో క్రిందటి అంశములందు నిర్ణయించెను భావములకు అంశకార ప్రాధాన్యతాది అతడు రసమగునట్లు రసవర్ణనాకారమునచేత విశయం కావముగ నుండించెను వ్యక్తావస్థలో విశేషములను చేసినయు, వక్ర క్రియే కావ్య బాంధవ్యసంపత్తివలననియు, శక్తిగ్రంథముననొప్పు కావ్యగీతమునకు అంశకారముచే ముఖ్యమనియు అతని యభిప్రాయము

రసవత్ శ్రీ క ర్ణ కావ్యమున రండి కావ్యదర్శనముగ్రంథమున, రసమేయ్యోగినివైచేన వదానశయే కావ్యమునకు శరీరమనియు, సామంతే వత్సాందర్శనామిత్య భావమునకు శరీరమనియు, అంశకారములు శరీరమునకు వలెనే కావ్యమునకును కావ్య బాంధవ్యమును గూర్చును అంశ బాంధవ్యము సామంతాధిపనియని అతని అభిప్రాయము రండి రసప్రాధాన్యతావలన వాహించినది అతడును భావించునట్లే రసమును ఆయంశకారముగనే గణించెను

ఇంతవరకు పేర్కొన్న అంశకారముల తన దృష్టిలో కావ్యబాంధవ్యమునచే ప్రధానముగా తెలిసిగనని, సూటిగా కావ్యమునకు శరీరమే అత్యుత్తమమని చెప్పెను కావ్య తృప్తిగూర్చిన చర్యను ముట్టమే రసమే సమస్తకారణం కారకుడు శ్రీ క ర్ణ కావ్యముల మధ్యభాగమునకు చెందిన

భావములు కావ్య అంశకార సంప్రదాయముల అంశ గ్రంథము నందు అతడు సుదాంశకారమున శక్తిగ్రంథములు కావ్యశరీరమనియు, రీతి కావ్యాత్మక యనియు తనసంప్రదాయమును ప్రతిపాదించెను అట్లే లేనివాడు శరీరమున కంశకారముల వర్ణములు, గుణములచే నేర్పడు రీతియే కావ్యమునకు అత్యుత్తమ తత్వసంబంధమునకు వగచునని భావించి మనము

భావముని తరువాత కావ్యాత్మకముగూర్చి విస్తరముగా చర్చించి మనకు విజ్ఞానమును ప్రతిపాదించిన లాక్షణికులు అనందవర్ధనుడు అతడు దృశ్యాత్మకము అను ప్రసిద్ధపాశ్చాత్య శాస్త్ర గ్రంథమును రచించెను అం దింత కావ్యశరీరమున కార్చి దృశ్యనియమము అది వస్తుదర్శి, అలంకారదర్శి రసదర్శి యని మూడు విధములనియు, ఈ మూడింట రసదర్శిని వర్ణిస్తామనియు చెప్పెను

అలంకారములను, గుణములను అభివ్యక్తితో కావ్యమునకు ముఖ్యాంగములుకావు గుణాంశకారమున నేర్పడు రీతియు కావ్యాత్మకములగు సుదాంశకారములుకావ్యాత్మకమున దృశ్య అంశములని అతని అభిప్రాయము శరీరమని రసమార్గమునే పెంచి అనందవర్ధనుడు దృశ్యవిశేషరాయమును నెలకొల్పెను అతడు కావ్యమునకు దృశ్య అభిప్రాయం తెలిపెను గాని కావ్యగీతరే వేదయో విశేషమేలేదు వ్యాఖ్యానాలు కొందరు అతడు శక్తిగ్రంథముగమున కావ్యశరీరముగా భావించెనది ప్రాచీన మరీకాంధవ్యము కావ్యాత్మకమున విశిష్ట ప్రకాశమైన శక్తిగ్రంథమునచే కావ్య శరీరముగా భావించి, 'రసమేయ్యోగి' ప్రతిపాదన మైన శక్తిగ్రంథ కావ్య' మని నిర్వచించిన అగస్త్యుని సూక్తిమను మార్గదర్శకుడయ్యెనని పాదించెను దృశ్యాత్మకమున, కావ్యశరీర ప్రధానమగునట్లు లేదు

అనందవర్ధనుని దృశ్యాత్మకమునకు అభినవగృహుడు 'అ'వ'న' మను వ్యాఖ్యానమును రచించెను అతడుకూడ దృశ్య విజ్ఞానము వాహించెను, రసమే కావ్యమునకు తీవ్రమనియు, రసదర్శి యొక్కనే కావ్యాత్మక యనియు, వస్త్రలంకార దృశ్యములకూడ వర్ణనముల రసవర్ధనసాయులు కావలెననియు చెప్పెను కావ్యగీతరీరము శక్తిగ్రంథ అభినవ సుప్రసిద్ధ అభిప్రాయము

అభినవగృహుడు సమకాలికుడైన మంతవకుడు అలంకారకుడు దృశ్యమతమును నిరూపించి, వక్ర క్రియే కావ్య

జీవితమున అభిప్రాయపడిన భావములకు పూర్వము అలంకార ప్రాధాన్యమును చూచుచు, పురావోక్తిలో సొగసు లేదనియు, దానికి విరుద్ధమైన పురోక్తియే కావ్య పాదరర్థ సాక్షుడనియు చెప్పెను అతనివాదవలననే పెంచి కుంఠకుడు పురోక్తియే కావ్యజీవితమున ప్రజటింపెను అతడు కూడ కళారత్నయుగమున కే కావ్యశరీరముగా చెందెను

వల్లీ చిరేశ్వరుని గ్రంథమునందు మహామథట్టు (క్రీ.శ 1020-1030) ద్వంద్వవిద్వాంసమును ఇంటింటిను ఆనందవర్ధనుడు శేషాద్వైత ద్వంద్వవిద్వాయు అనుమానముతోనే ఇమిడియున్నవని మహామథట్టు వారించెను ఇట్లతడు అనుమాన ప్రాధాన్యవారి యైనను, కావ్యమునకు రసానిరూప మాన్యమునకుతో విచిత్ర వర్ణ లేదని ఒప్పగింపెను అతనిద్వంద్వతో కళారత్నముల అంటియు వాచ్యశరీరము తరువాత అలంకారికులు మహామథట్టు వాదము కంటికిరెచుకొని, అనందవర్ధనుని ద్వంద్వవిద్వాంసమునే మన్నించిరి

కుంతకుని తరువాత శ్రీ మేఘద్రువను వందేయుడు అలంకారముల ప్రాధాన్యమున వంటికిరెచుకొని, కావ్యములో కొలిత్యము లేనివాడు సుకాలంకారములు విదర్శకములనియు, కొలిత్యమే కావ్యమునకు శరీరభూతమనియు తెలిసెను శ్రీ మేఘద్రువ ద్వంద్వమును అందెవలేదుగాని, కావ్యాత్మక కొలిత్యముని నిర్వహించెను

కావ్యాలంకారమును గ్రంథమున రుద్రకుండను లాక్షణికుడు తిరిగి అలంకార ప్రాధాన్యమును స్థాపించుచున్నించినను, అతని ఆశయము ఏదైయులేదు అనందవర్ధనుని ద్వంద్వవిద్వాంసమునే మమకూటాకావ్యానికి లాక్షణికులు గ్రహించుటలే కావ్యాత్మక ద్వంద్వము అను పదాంతము బహుళముగా అంగీకరించెను

కావ్యమునకు శరీరాత్మకము పాశ్చాత్య విమర్శకు విదమిశ్యమని నిరూపించలేదుగాని, కవిత్వమునకు వారోపయోగ నిర్వచనముల వాదానముగా లేవని, వారో కొందర కలంకార ప్రాధాన్యమును, మరికొందరు రసప్రాధాన్యమును గుర్తించియున్నమాత్రము నిర్ణయించవచ్చును

సోనాయుక్తమైన భావమే కవిత్వమని భానువేదాంతంలో వివరించెను భావనా వల్లీ కరణమే కవిత్వమని చెప్పవచ్చునని పెరిట్ బ్రాసెను పద్యమునకు, సౌందర్యమునకు, శక్తి పట్ల గల గాఢావరక్తిని మందరభావనతో, సమరంతర్యము

లలో ప్రజటింపబడుట కవిత్వమని తెల్పేసాంత భావించెను అయినట్లయితే గుండర్థమునకు కవిత్వమని ఆమెరిన్ విమర్శకుడు ఎథార్ ఎలెన్ బో వివరించెను భావములను అత్యంత కమలీయముగను, పూర్వముగను చెల్లడించు విధమే కవిత్వమని మాట్లాడి అర్వాత్మ అభిప్రాయపడెను ఈ విమర్శకులందరును పూలముగా కావ్యసౌందర్యము శక్తిగతమనియు, అలంకారాశ్రితమనియు చెందినట్లు తోచును కనుక వీరు అలంకారమతమునకు చెందినవారిని చెప్పవచ్చును

ఇక కావ్యశరీరములను చర్చించుచు జాన్ మైసన్ట్ర్ బిల్, భావోద్వేగము ఆప్యాయముగా కళాత్వములలో నిమిడిపోవుటయేగాని, కవిత్వమునగా ఇతరమేయిదు కాదని చెప్పెను మహాకవిత్వమే భావోద్వేగమును సమర్పించుకావలె ద్వంద్వవేదయులమే కవిత్వమని జాన్ రస్కిన్ భావించెను ప్ర. శ 18వ శతాబ్దమున ఇంగ్లీష్ పాశ్చాత్యశ్రీకమన కాబుని తోదర్థము పునర్వికాసమునకు కారకులైన కవిత్వమూలలో అగ్రగణ్యులు విలియమ్ వర్క్స్ వర్త్, వాల్ ఫెలిజు బిడడెముగా తొదిన తపఃపద కావ్యముల పూర్వమును వివరించుచు క్రితావేశముల ఆప్యాయముగ దొంగి ప్రవహించుటయే కవిత్వమని నిర్వచించెను జిల్లీ కీమల్ అను విమర్శకుడుకూడ ఉద్బాసించుచు అవేశమునకు వాదించెను కవిత్వమని యనెను ఈ వివరణములలో అవేశము, భావోద్వేగము అనుమాటలు భారతీయాలంకారికులు వర్ణించిన శృంగారాది వనరసములనే సూచించెను కనుక విమర్శకులు రసప్రాధాన్య వాదమును బలపరచిన అవసరము రసమును గూర్చి ప్రాచ్యాలంకారికులు కూలంతముగా చర్చించి, దాని సమగ్రపూర్ణమును తమంతగ్రంథములలో నిరూపించిరి పాశ్చాత్య విమర్శకులు 'ఇమ్యాజి' 'పేటెం' 'మెంటె' మొదలైన పదములతో వివిధరసములనే సూచించినను, వారిచర్చ రసవిద్వాంసపు తొలి రకము తెలిపలేదని చెప్పవలెను కావ్యసౌందర్యమునకు రసమే ప్రధాన సాక్షుడని వాల్కో కొందరు భావించినది సూత్రము నిర్వచించుగ నిర్ణయించవచ్చును

ఈ నిర్వచనములం దెక్కుడను కావ్య శరీరాత్మకమును గూర్చిన ప్రస్తావన లేదు టి యన్ ఓమెన్ అను విమర్శకుడు మాత్రము పుండర్మనుగూర్చి వ్రాయుచు, పద్యమునకు గల ఇర్థమే వ్యక్తము శరీరమనియు, రసానిరూప భావము అట్లయినయు తన యభిప్రాయమును ప్రజటించెను, ఈ వివరణ

నమతో శరీరము, అట్లే అను పదములు ప్రయుక్తిములై పని గలవలె మైన శబ్దములయందు పద్యమునకు శరీరమనియు, రసశరీర భావమే అర్థమనియు ఒకత రసమే కావ్యాత్మ్య యనియు సూచితమైనది ప్రాచ్యారంభావధిలో రస ప్రాచ్యారంభరూప నిర్ధారణమునగిది పన్నిహితముగా నున్నది

అ రా రి

ప్రాచ్య లిటిత పుస్తక భాండాగారము (మదరాసు)

ముద్రణకళ రోజురోజుకూ క్రొత్తపుస్తకల సంకలనము కొనుచున్నది ఈనాళ్లలో, వ్రాతప్రతులకు ప్రాముఖ్యము గలచో చాటిని తగ్గవలయు అవసరమా? అను ఈ మొదలగు ప్రశ్నలు కొందరికి సోచవచ్చును మదరాసు ప్రాచ్య లిటిత పుస్తక భాండాగారమును ఆంగ్లభాష రద్దీయరులో ఈ ప్రశ్నలకు సమత్తరములు లభింపగలవు వ్రాతప్రతులకు కాదాచి అవసరమే కాండాగారములో లిటిత పుస్తకము లెన్నియో గలవలయు రద్దీయరులయే అగును పీటిలో కొన్ని కావ్యగ్రంథములు, మరికొన్ని కావ్యములైన వ్రాయబడినవి ఇవి ఆంగ్లభాషకు చెందినవి కావు, ఆంగ్ల విషయమునకు సంబంధించినవియు కావు సంస్కృతము, తెలుగు, తమిళము, కన్నడము, మలయాళము, మహారాష్ట్రము, అరబ్బీ, పారశీయము, ఉర్దూ మొదలైన పెక్కు భాషలలో వ్రాతప్రతులు గలవు పీటిలో కొన్ని అక్కణ ప్రాచీనములు అంతే కాదు, రాత్రిత్రకముగాను, సాహిత్యనిషయకముగాను పీటికి ఎంతో విలువ గలదు భాషానై దిగ్దముతోపాటు, ఈ వ్రాతప్రతులలో విలువైన దిగ్దములూ భవనములూ పీటిలో కొన్ని భంజితం కావారవికాస్త్రములు, ఇంకను కొన్ని పురాతనశాస్త్రములు, మరికొన్ని శాస్త్రములు, కొన్ని నైర్ద్యగ్రంథములు పీటిలో కొన్ని ద్వారామే ముద్రణభాగ్యము కలిగినది మిగిలినది యధ్యయ సేతకవి వ్రాతప్రతులుగానే ఉన్నవి అరుదుక పక్షముల సాహిత్యముతో, వ్యయప్రయోమిత్యో, పీటికి తగ్గవలయున్న మదరాసు ప్రభుత్వము చా రెంటయు అభివృద్ధిచేయులు

ఈ భాండాగారము ఆనాటికి కాదు దీనికి రమారమి సూరేంద్ర చరిత్ర గలది 1860 ప్రాంతమున ఖుల్నా లై రె కల్లు వ్రాతప్రతులతోను, చాటిని తమవలె కాదు పీఠమునకు వెంపుయంతెడచారు చాటిలో కర్నూల్ కాలిన్ మెకంబీ, కె పి క్రొమ ప్రభుత్వము వేగించిన వ్రాతప్రతులకుడ గలవు.

రక్షణ భారతదేశచరిత్ర రచనకు శ్రీభారమునుట్టిన వారణాసియు, కాలిన్ మెకంబీ అయిన ఎంటోక్రమనది రక్షణ భారతములోని గ్రామపరిశ్రమ, వాఠాములు, దేశపటములు మున్నగు చాటిని వేగించెను అతడు వ్రాయించిన గ్రామ పరిశ్రమ స్థానిక పంపుటము అనుపేరున వర్ణనాత్మకములగు పుస్తక అమలనే క్రొమ రోలవారును అమూల్యములైన చారిత్రక, పారశ్రుతవియ ప్రధానములగు పంపుటములను తయారుచేయించి 1866లో అంగారయనకు వెళ్లినవరకును, కాను వేగించిన వ్రాతప్రతులను అయిన ఖుల్నా చారికి అంతయునుకే యుంచెను తన రోజుగ్రంథాలను మునుకూడ చారికి ఇచ్చెను క్రొమ పంపుటములొప్పు తెలుగు లిటియరే గలవు ఇది గమనింపగలిన విషయము

పై చారిత్రపురే కాక, ఈ స్థానికమునాళ్ల కానుకూడ కొన్ని వ్రాతప్రతులు వేగించి ఈ విధి పంపుటములే ప్రస్తుత భాండాగారమునకు దూపుటలు కీర్తికొనెననచ్చును

1866లో ఈ వ్రాతప్రతుల పంపుటముల కొరతగలదు తయారు చేయించుటకు ప్రభుత్వము నిర్ణయించెను ఆ పనిని ఎన్ ఫోర్డ్ అను రోజు అప్పగించి అప్పు యాన పరచాను కాదాచి కళాళలో సంస్కృతాదార్యులుగా నుండెను 1876లో అయనకు భాగ్యరేఖలుగా నియించిరి అయన తయారుచేసిన శేటాగను అచ్చు చేయుటకు ప్రభుత్వము నిర్ణయించెను 1878 నుండి క్రొత్త వ్రాతప్రతుల కొరతను అన్వేషణ ప్రారంభమయ్యెను ఆ విధముగా ఈ భాండాగారము పెరిగి, పెద్దలై నెను వన రేఖముతోని ద్రవిడ భాండాగారములలో ఒకటిగా పరిగణించెదలవచ్చుది

1882లో భాండాగారమువారు ప్రోటోటిప సవరములను పుస్తకరీయతోని చూడగా, ఈ క్రింద చేర్చినవిట్లుగా పుస్తకములున్నట్లు తెలియవచ్చుది

భావ మేలు	వ్రాతప్రతులు	అచ్చు పుస్తకములు
సంస్కృతము	44,477	6,004
తమిళము	18,799	8,176
తెలుగు	1,586	1,502
(3776 వ్రాతప్రతులు అంగ్రెజదేశ ప్రభుత్వముచాటికి అవతరించిన)		
ఇంగ్లీషు	—	4,021
విభిన్నభాషలు	102	

గోదావరీవతి మహారు 850 మైళ్ళు మార్పుగా ప్రవహించినట్లును, అక్కడయి దిశగా మరలుచున్నది ఇచ్చటనే క్రిలింగముతో బోకటియైన కాళేశ్వర మహాక్షేత్రమున్నది స్కాంధపురాణాంతర్గతమైన పవన్కుమార పంహితయందు గల "కాళేశ్వరఖండము" వందలి వాస్తావీ గౌతమీ పంచానమునందు ప్రయాగక్షేత్రమున క్రిటితే పంగమము మాత్రమే అగరియున్నది, కాళేశ్వర మహాక్షేత్రమున ప్రదేశ వరది, వైస్య, గౌతమి, భరద్వాజ అను పంచగంగల పంగమపలంకననది అందుచే ఈ కాళేశ్వరక్షేత్రము ప్రయాగగంటి మిక్కిలి దున్నయైనదని చెప్పబడినది దీని కారణము ఈ క్రిందిగోతము

శ్లో ప్రదా, వరదా, వైస్యా, గౌతమీ య పరస్పరీ, నర్మదా పంచ పహాంత్యత్ర ప్రయాగాత్కృటిశ్చైత్యమ్ వరదా, మేఘ గంగా నియంత్ర క్రపాహము భర్తృపాలకము నుండి ప్రాణహితానది అనుపేరుతో మహారు 80 మైళ్ళు నగరు అగ్రప్రదేశమునందు ప్రవహించుచున్నది, పెద్దపాగుగను ఉపదతి ఇందులో చేరుచున్నది ప్రాణహితానది అతిలాజానుశీలాను మాపు దిగ్భాగముల పరిపాధులవెండి ఈకావ్య దిగ్భాగా ప్రవహించి, మహాచాప్త్య) చేకమునకును, ఆంధ్ర ప్రదేశమునకును సహజమయిన పరిపాధుగా చేర్చుచి నమగ్ర మట్టమునకు 500 అడుగులపైవు, మంధెన గ్రామమునకు మార్పురీపుగా 350 మైళ్ళు మారమునగల, కాళేశ్వర మహాక్షేత్రమునగ్గ గోదావరీవతితో పంగమించుచున్నది పంగమ విషయము బ్రహ్మపురాణమున 18వ అధ్యాయమున వర్ణించబడినది ఈ ప్రాణహితానదినిగూర్చి ప్రశంసలు అగ్నిపురాణమునందును, పర్వపురాణాంతర్గతఖండమునందును కలవు

ప్రాణహితయు రాని ఉపనదులును కలిసి వివిధరాష్ట్రములలో 42,185 చరదపుమైళ్ళు అగగానే లేక అలగ్రహణ వైశాల్యము కాకగినించుచున్నది ఈ అగగానే పూర్వగోదావరీ నదియొక్క అగగానేలో క్లిపమకు కంటి కొంచెము అధికముగా నుండును ఈ ప్రాణహితానదియొక్క అగగానేయందలి దక్షిణకాగము ముగ్ధప్రదేశ, మహారాష్ట్ర ప్రాంతములయందున్నది ఉపనదియందలి నీటి గర్భిష్టమాలాము 9,80,000 బొగ్గెమ్మలు ఉపనది ప్రవహించు ప్రదేశములందు వచనపురమునకు పగలున 800 మంది 800 వర్ష పాపము ఫలప్రభును పరిపూరు కాబాలతోని పరిపూరు పట్టణమునకు

గ్గి వైశ్య దూళమున వెళ్లారు అను గ్రామము కందు 8 గ్రామమునకు పమిమమున ఉపనది వైష్ణవ ప్రాంతమున పిల్చించుటని ప్రభుత్వము ఒక పథకమును నిర్ణయించి యున్నదని తెలియుచున్నది

ప్రభుత్వము ప్రాణహితానదిపై పెమ్మరీట్ల రోడ్డు వంతెనలు నిర్మించి ఆంధ్ర, మహారాష్ట్ర ప్రాంతముల నుగ్గళాళతోకలకు పోకర్లముల నెచ్చుటలేని యున్నది ప్రాణహితానదికి ఇరువైపులందును గొప్ప జొన్న గనులున్నది ఈ పరిధి ప్రాంతారణ్యములలో పెరుగు విస్తారముగా లభించుచున్నది ఈ చెరువు పరిపూరువందలి కాగితపు ఉత్పత్తి శ్రేణిరమనకు మిక్కిలి ఉపయోగమును చేస్తుంది

పు తే

ప్రాచీన జీవనవ్యాఖ్యము (Bionology)

ప్రపంచ వైశాల్యముతో పగముగంటి వై అధిక ప్రాంతములందు అంతువులు, సెక్కులు, మామృప్రాణులు నివించుచున్నవి (మామృతీవులు కంటి గోరంటికి శేవము మామృతరీతిని సహాయమున చే చూడబడునది) అట్లు ప్రాచీనగ్రమంతయు - మామృతీవులు మొదలు అంత్యం వరకా పను సొంతివ మామృతవరకు - ప్రపంచ వైశాల్యముతో, ఎగము కంటి ఎక్కువ కాగముతో నివించుచున్నాడు ప్రపంచమున పడేది యొక కాగముతో నివించు ఉద్విజ్ఞ, అంతుకాల మంతయు కలిసి ఒకవిధమైన సంపూర్ణకృతవర్గముగా ఏర్పడినది పరిశీలన నింకల్యముగొరకు, ఈ వర్గము ఉదయ గా ఉద్విజ్ఞవర్గమనియు, అంతువర్గమనియు లేచి ఉపవర్గములుగా విభక్తమైనవృత్తివని

ప మామృతీవులు కూనవర్గముతో నివసించుకాలము రాని పరిధిరములలో అది అవృతమగుచుండును అంతువులకును, ఉద్విజ్ఞములకును లేక చాలికి వందలించిన వర్గములకును, వారి పరిధిరములతోగల పరమగ్రహితులను, పరిణామములను, అధికరించి లేయబడు అధ్యయనకాళు"ప్రాచీనజీవనవ్యాఖ్యను" అని చేరు భూ, సముద్ర, నది, పటాళ అమలలో నిన్ను విధిస్తున్నవైతే జీవి కము అను గాఢపు శేర్మణి తీపుతో పరిణామముగల వ్యాప్తమునకు ప్రాచీన జీవనవ్యాఖ్యనుని దిస్తు తమగా చెప్పబడినది ప్రకృతియొక్క నిర్మాణకర్తవ్యయూహ పరిశీలన ప్రాచీన జీవనవ్యాఖ్య విధ్వంసపరిచినో ఎక్కువ

శక్తివంతులను ముందుగా మానవత్వపూరిత ఈ ప్రక్రియలో ఇతర
 భాగమే ప్రక్రియ యనుబంధము పరివేషించుచున్న శక్తివంతులను
 రిమిడియల్స్ వారి వర్గీకరణలోను, రోజువారీ ప్రాధికారము
 పొందుచున్న వంటివనుచున్నట్లు ప్రాధికారము వారివర్గీకరణము
 అనే అంశంపై పరిశీలించి పరిష్కారము కలిగి

అందు, తిట్టెట్టెగ్గములగు, చాటిలి అవినయిలి"యొప్పును
 నిశ్చిత వజ్రముముతో ప్రత్యేకముగ వేర్వేరు క్రియకావలయు
 కలుగు కలుపు అగిని ప్రసవమును, నిశ్చితవజ్రమును
 కలిపి ప్రాచీనవరాష్ట్ర విభాగము వ్యవసాయకావలయును
 ప్రాచీనవరాష్ట్ర విభాగముతో, ప్రాచీనము, నిశ్చిత వజ్ర
 వజ్రముమును కలుపుకొనుటతో, అలాటి ప్రత్యేకము కలెవ
 చాటిలి ప్రయోగములను కలెవను వేర్వేరు ప్రత్యేకములను
 కలెవను ప్రత్యేకములను కలెవను వేర్వేరు ప్రత్యేకములను
 కలెవను ప్రత్యేకములను కలెవను వేర్వేరు ప్రత్యేకములను

[illegible]

[ప్రాతి జననకామ్యై ర్దానముయి బాధయి భాగము
 బూర గణించినప్పుడు (1) అయ్యింటికి ద్రవ్యములు
 (2) ఉన్నట్టి కాళములు, (3) బీడుగైకాళ కాళములు,
 (4) కందుకాళములు ఆ యియ్యింటికి పోయినవి ఉపసరి
 పరిగణించి యెట్లగొ. వోటి, మిక్కిలు ద్రవ్యము లనబడు
 వస్తువు దానియందున్న దిగ్గినదాద్యములు అయి, కర్మము
 దిగ్గముగిదిదను, ప్రాచూనము, మున్నగుభాగములు, ప్రశ్నించి
 భాగములు, దానిమిగిలినద్రవ్యములు వస్తువు నువది శతము

యందును ఇలాను వాటిలో కొన్ని వేదవేదాంతములు కూడ
నున్నవి తీరాఁ జూచివో జన్మములు శియమగు శీవరామల
జన శీవములు

[illegible]

పట్టాభిషేకం-అంటే మూడువిధాలు, ప్రధానమై
శంకారాలగా చెప్పబడుచున్నవి అవి మృతశన మహర్షి
యొక్క ఈ శనగారాధన మార్గముల యొక్క సత్కర్మ
విశిష్టతనుబట్టి విచ్చిత్తి యొక్కను విచ్చిత్తి కెంత
మార్గముతో కొన్నింటిని స్వీకరించి, తీర్చిదిద్దును, వి
యోగ కారకములతో ఉపయోగించబడిన సాధారణ ద్రవ్యము
అను విధంగా జేయుచుండును

ప్రాచీన కేవల కాశ్మీరునిగానామమితి నామని అంకి
ముఖం నది మూడుపు వలీనా ముక్కుప్రాణులు విశేషం
మెక్కులు తక్కు క్షిరారకములుగను, అంతువులు వివిధాగ
కారకములుగను, కొన్ని మామ్యకీవులు కయికారకములుగను
ఉన్నవి

ప్రాచీనీవశ్యాశ్రయోపాచయాయుక్తం వసినయాయు
 తానీవ శీవశ్యాశ్రయాయుశముల ఫలితములే ఇవి సూక్ష్మజీవి
 వరమునై తమ రుద్రస్వభావమును ప్రకటించుచున్నవని తెలు

తుడు, వాచావరణము, శిశోష్ణ స్థితి, రహాయవములు, నీరు, భూమ్యుపరితపములకు అనుగుణ ముండు లోకం ఇదియే ప్రధానమైన బోధికాంశములు

తీవరానందమై వెలుగునకుండు ప్రభావము అల్పము వెలుగు సూక్ష్మతీవులను, ఉద్విజ్ఞ అంతువర్గములయొక్క ఉన్నత తరణువములను బాంతుచును మార్గభక్తియందు ఉద్విజ్ఞములు, అహోరమును సంక్షేపణ మొనర్చగలవు

ఉద్విగ్రహయందు కలుగు మూర్తులచే ప్రాణులు ప్రతి క్రియకు గురియగును వేర్వేరు శిశోష్ణతీవులగు ప్రత్యేకములందు సూక్ష్మతీవు లుండుటగాని, లేకుండుటగాని, అట్టి శిశోష్ణ స్థితులకు అలవాటుపడగల కట్టితై ఆధారపడి యుండును ప్రపంచములో కొన్ని తీవులు ఉన్నవనితలములందును, మరి కొన్ని తీవులు తీవలందుములందును సుఖముగా నివసించగలవు మరికొన్ని తీవులు బ్రతుకుటకు మిశోష్ణప్రాంతములందునను

నివిమయ పార్థమయొక్క రాహయనిక లక్షణము కూడ ప్రాచీనాశ్రమమైన తన ప్రభావమును ప్రదర్శించేయను నీటిలో నివసించు తీవులు నీటియందలి రాహయనిక ద్రవ్యములచే విశేషముగ ప్రభావితము లగును చివులను నిర్మించు కొను తీవులు, ఆ చివుల నిర్మాణములకు రాహింశ మన్నము నీటియందున్నప్పుడే అందు బ్రతుకగలవు

అలరణములగు అంతువులు, మొక్కలు, బాటి ఉనికికి అనుకూలములగు కొన్ని మూర్తులకు లోకై నది ఈ విధముగా తీవులు అని నివసించు నుంచినీనిరిట్టియు, ముద్దులపు నీటినిరిట్టియు, నిర్మాణాశ్రమగమ - పరిపుచ్చుకొనుటకు అనుకూలముగా వర్షవర్షము తెరిచినది

భూమ్యుపరితపమునకు అదుగున నుండు పొరకూడ ప్రాచీన తీవరానందమూర్తులలో నొక ముఖ్యాంశము ఉద్విజ్ఞ భూమ్యుపరితపములకు స్వరూప స్వభావములు మున్నగునవి మొక్కలలోను, ఊటములలోను అసంఖ్యాకములైన వర్షవర్షములను, అనుకూలములను ప్రసాదించెనని

తీవశాస్త్రయోగములకూడ అంతువుల యొక్క, మొక్కలయొక్క జీవములలో మూర్తులు కల్పించుచు ప్రసముఖాకార వహించుచున్నది నీ అంతువుగాని, మొక్కగాని అంటిగా తీవహితము స్థియ వర్గమునకును, శరీర వర్గమునకును తెలిసిన అంతువులయొక్క, మొక్కలయొక్క

ఉనికివలన అంతువు, మొక్క ప్రభావము లగుచున్నది ఇట్లు సూక్ష్మతీవి వర్గములమధ్య అవశ్య, ఆశ్రయములొగడు, పరావరణ ప్యయంరకణములొగడు శిశువైపు చోటి అగు చున్నది శిశువర్గములమధ్య ఒక విధమైన అన్యోవ్యాఖ్య యము కలదు బాని ప్రితముగ జీవితాది నడుమను శిశు బాతుల నడుమను స్వర్గ పర్వమును, ఇందుకొరకై మొక్కలకును అంతువులకును మధ్య తీవశాస్త్రయోగవర్గములగుకొని విచ్ఛిన్నములైన వలంకములు అంతువులను వెలిగించుచున్నది ఇది సహచారమునకు, సహాయమునకు, ముఖా తీవనమనకు, పోలిక, సంఘటితాధిపత్తి దారికినందు తే వెలగించు నివసించు మండలములలో అట్టిస్థితి కన్నట్లును, ఇది యొక ప్రత్యేక రకపు అంతస్తులించునటు, అనుకూలములకు బానిగోనిను

వలెన్ను భుక్కులగు తీవులు వరాహ వరాహిని తీవరములకు అలవాటుపడినవి ఇవి అంతువుల, ఉద్విజ్ఞముల కలిరములలో (బయటగాని, లోపలగాని) నివసించుచు, వాటికి హాని కల్పించును అతే రకముల ర్యావలను కల్పించుచుండును అయితే అకప్పు డని హానిరములు కాకపోవచ్చునుకూడ

ఎంద్రధాన్యంవలెని కొన్ని అల్పప్రాణులు మృదులములైన చివుల లోకంలో నివసించి అశక్తరకణ మొనర్చు కొనును వర్షవర్ష సహాకార తీవనము, పర్వహిత వంతురము అనునవి సూక్ష్మతీవులలోని వేర్వేరు ఉపవర్గములమధ్యనుండు సహజలక్షణము

కొన్ని పరివరముల నడుమ నిలవనలముగా బ్రతుకుటై సూక్ష్మతీవులకొన్ని రకరకహాయములను అవలంబించును రకణల అనుకూలమైన రంగును బాల్కుల అట్టి ఉపాయములలో నొకటి అట్టిరంగు పరివరములనుగాని, పరివరములలో ఏదేని యొక పరార్థమునుగాని గోలియందును కలెవులకు కలంబడకుండు అశక్తరకణమునకై ఈ ఉపాయ మవలంబించునటును కారణభేదమునందలి నీవాళిక లెలక వెక్కలైన బాగము ఉత్పన్నమైన రంగుతో గోలిల్లుచుండును అయితే ఆ వెక్కల క్రిందిభాగము ఎండిన ఆకురే దివర్షమై ప్రేతకళ బాల్పి యందును నీవాళికలెలక దిగినించు నపుడు ముందుకొనిన వెక్కలచే బాని పిచ్చు కప్పితిడి యందును ఇట్టి స్థితిలోనుండు నీవాళిక లెలక ఎండిన అనువర కన్నట్లును

పైన పేర్కొనబడిన ప్రత్యేకరకముల అలవాట్లను,

వర్ణభాష్యము, చేపకొనుటయేవాళ, ప్రాణిజీవనశాస్త్రయవిధానములలో సూక్ష్మతయు చాలి అభివృద్ధికి అనుకూలములగు నిర్వహ్యములైన మానవముల స్థావరములగుండు ఎప్పుడొని అవస్థ నిరూపము చేయును (ఉదా. పీరు, భూమి, వాయువు) చానివిట్టి అవి అలరకములవియు, (మంచి పీరు, గమ్య ప్రపునీరు), భూచరములవియు శీతరములవియు వేర్వేరు అనుచున్నవి. దీనివలన చాలికి విర్యాభ్యాగము అను, ద్రవ్యాత్మకములు అయిన పెక్కు మార్పులేర్పడివి ఉదాహరణమునకు ఎనుద్రచరములగు తిమింగిలములు మున్నగు కొన్ని పక్షన అలరకముల శరీర్యాత్మకము మార్పులు భుజియై చాలి శరీరములు చేపల శరీరములను పోలియుండును క్రమసర్పాగము వలెచారు చాలికి చేతలవియ్యె ప్రమించెదరు అని వస్త్రన అనువులగుచే, చేతల కంచె భాష్యములైనను చాలి శరీర్యాత్మక చేతల శరీర్యాత్మకని పోలి యుండుటచేనే అట్లు క్రమించుటల కారణమగుచున్నది

క అర్ ౧

ప్రేయోచారము
(Hedonism)

కార్యమైన చేప మారకమైన అనందమే అభ్యుత్పత్తిమగు నందమనియు, అదియే మానవుని నిశ్చలమైన అకర్మణ్యము, పీడిత పరమావధియగు అట్టి మహానందము మానవునికొక వైఖిః స్వభావముగా రూపొందవలెననియు ప్రేయోచారము (పాశ్చాత్యభాగ్యవారము) నిర్వచించుచున్నది అరిస్టిటెల్ అను నొక గ్రీకు తత్వవేత్త ప్రవృత్తమముగా ఇట్టి భావమును ప్రతిపాదించెను పాంతుక సంకేతమునందొక రాక్ష మానవుడు శేవము పట్టి సుఖము నందె య విశ్వాసమును ప్రకటించెను అనందముతోహద, శేవము అనుకూలమై వైఖిభావనముచే అరిస్టిటెల్ అత్యుత్పన్నమైన అనందముగా పరిగణించెడివాడు

ఎరిస్టోటెల్ అను మరయొక గ్రీకుతత్వవేత్త "ఎరిస్టోటెల్ తత్వవేత్తాంక" మనుచానిది అమృతమనియు అరిస్టిటెల్ ప్రతిపాదించిన పిచ్చాంతమును ఎరిస్టోటెల్ సంస్కరించి నెరుగుపరచెను అనందమును, మహోన్నతమైన మారచార్యముగా పరిగణించిన ఇతడు కారీకావలనము కంటే, మానసికానందమునకే ప్రాధాన్యము నిచ్చెను తయ

ప్రాంతలవంద, మనస్తాపమునందే విముక్తి లగుటవలన పేదనమునందే, బాధలభ్యమునందే, మానవుడు ముక్తమనక, అమృత్యవేదమున అనందమును అనుభవించులందని ఎరిస్టోటెల్ భావించెను

అరువిత్ యుగములో, హెర్బ, బెన్ థామ్ మిల్ అను సుప్రసిద్ధ బ్రిటిష్ భాష్యులు అనందమును ప్రాతిపదికగా చేసి కొని ఎదుగుమైన నొక వైఖి తత్వవేత్తాంకమును రచించుటకు తీవ్రప్రయత్నము లొనర్చి బెన్ థామ్ ప్రతిపాదించిన పిచ్చాంతములో (1747-1882), అనందమే సర్వోత్తమమైన ఆశయమనెను, అట్టి అనందము కేరళగురుమగునదిగా నుండెడి, అభ్యాంతమునకు అనుభవయోగ్యమైనదిగ నుండవలెననియు, పృక్తిగతమైన అనందముగాక, ఆత్మవిధి సరిభాగ్య కలగు ప్రజల అనందమే సర్వవిధముల వాంఛనీయమనియు అతడు పేర్కొనెను

బెంథామ్ మరొకటి సెప్పెను "అనందము, వేదనము అనెడి పాత్రాభ్యంతమునకు ప్రత్యుతి మానవుని అధీనమైన యెన్న అనందమును ఆచేక్షించి, వేదనమును తప్పించుకొనుటయే మానవుని ఏ వైఖియైన యుండవలెను" బెంథామ్ అన ప్పించిన పిచ్చాంతము నమరించి, మానవచర్య లన్నిటికీ అనందము, వేదనము- ఈ రెండే సంభవనీయములగు ప్రేరణములు ఈ రెండింటిలో ఒకదానికే మానవుడు అశిగురును మానవ శీచితముతో ఏ కార్యము నారంభించెను, ఏ ఆశయమును పొందిన దలచినను, అది తనను అనందమును సిద్ధింపజేయును విశ్వాసము నహామగ ప్రతివర్తనయు కలిగి యుండును

మానవునికొక విషయమును వాంఛించి, అది అనందానందమని గ్రహించుటయు, వేదనాభ్యంత అతియే కాకా మయమైనదని గ్రహించుటయు- ఈ రెండు అవస్థలును అవి భాగ్యములైనవని తెలియజే మిల్ అనునతడు పక్కాచించెను ఒక పర్యాయము వాంఛనీయమైనదనియు, అది అనందకలిగి వైదనదనియు భావించుటయు రెట్టి పర్యాయమును ఉండదోడు ఈ రెండు భావనల సమానాత్మకములే ఈ విధాన తమనందే విట్లు ఒక మరెవర్తనయు చేపకొనెను "మన మెట్లు పుట్టు సుఖముచే వాంఛించెదము, అనగా మన కోరిక అను ముఖమే పరమఅత్యుత్తమ" ఈ పరగతికే చెందిన ప్రేయోచారమునకు ప్రాధాన్యము ఏకేవిక అనుభావము మనస్తత్వ

శ్రీయోచావమునీ చేరి దెను ఈ వాదములో మఱి తేయ శక్తి మిగుల లోపభూయస్వముగ మందెవని రావడంత అను మండి తుడు పవ్యర్థముగనే వ్యాఖ్యానించెను సకల వాంఛలను ఈ యేకాత్మమునందు నిష్కలయమైన అనందము కలదు కాని ఇట్లు కానిందురును, ఒకాదోక విషయము అనంద మును కలుగ జేయునదిగా ఈహించెనందున అననే అది వాంఛివ ండినదని స్థిరముగా చెప్పటమను చాల వ్యర్థమైనను కలదు నిజమునకు, ఈకోటికమైన అనందము కోరిక వలననే కలుగు చాని, కోరికమార్గ మెవ్వటిని ఈకోటికమైన అనందము వలన ఉత్పన్నము కాజాలదు ఈ దిగున విషయము వలన ఈ విద్వాంశము మరితముగా బోధనద గలదు కోరిక లేవనందు అనుభూతి పూర్వమే సుఖిట్లును అనందంబ్ధి కోరికై ముందుగనే కోర్కెలు జనించుచో, పెన్ను, చిరము లై న అనందానుభూతులకు అవలంబిస్తామే సేవ్యదదు అమృతం బుల సంతోషములను వాంఛించిననే గాని, మానవు దెనడును చారి కరుణకు సామ్రుతై అనంద మనుభవించుట సాధ్యవదదు ఎట్టి పరార్థములను పొందుట వలన మనకు సుఖము కలు గునో, అట్టి పరార్థములనే వాంఛించెదము మనము కొన్ని పరార్థములను కోరుదుమును యథార్థమే కాని అంత మాత్రవలన మనము అనందమును అభిలషించుమును మాట మానిము వాస్తవము కాదు మనము విషయ వాంఛలను కలిగి యున్నంతమాత్రమున, అనం దాను భూతులను వాంఛించు యజ్ఞమునుట కది నిదర్శనము కాజాలదు

మిట్లు, తెలిచాము తిరుపుదును మన వ్రత్యశ్రీయో చావమును ఎదుర్కొనిరి మానవు దెపుడును సుఖమును వాంఛించి, దుఃఖమును వాపుకోనుటకు యత్నించుటే, చా రాచావమును ఎదుర్కొనిరి కాని అనందంబ్ధి కోరికను మన మెంత ఎక్కువగా పొందుదుమో, అది మన కంత అల్ప ముగా సిద్ధించునది సిగ్గిపో మానించెను కాశ్యాశిశముగా అనందమను భావమును విస్మరించుట మూలముననే యథార్థ మగు సుఖానుభూతిని జయించును అట్టి ముందుముదోనే మనను వాంఛిత ఫలముపై దృష్టిని మర త్పరము ఫలవిద్ధి కలిగినప్పుడు అనందము స్వయంబుగా మన లను వరించును అట్లుకాక, మన దృష్టిని అనందముపై ననే తేలికై రించుచో, అది మనకు చాచావు అలభ్యమే యగును మన మొక వాడుక ప్రదర్శనమును చూచుచున్నాడు, మన దృష్టి

నంతను చాటుకముపై అగ్నిము యువలెను గాని, చాని మండి మనము పొందు అనందముపై కాదు మనము ఉన్న పూర్వభవముగా మఖమునే వాంఛించితిమేని, మన భావా భంగము కలంక మనకు “మానవునిలో గాదనుకొక కాంక్ష ప్రబలమగుచో, అది వీర్యయ వ్యాపూషమునకే భారీ తీయును” అందుకే ఈ సిద్ధాంతములో శ్రీయోచావము నందలి వై పరీక్ష్యము గోరెంచును అందుకే సిగ్గిపో యన వ్రత్య శ్రీయోచావము (కోసై లి, వై శిశ్రీయో చావమును సమర్థించెను వై శిశ్రీయోచావము ప్రకా రము, అనంద మనునది మానవునియొక్క సర్వసామాన్య మగు చాంభాభివృద్ధియే కాదనియు, అది ఉత్తమమును, విశిష్టమునగు అశయమే అనియు అతకు వాదించెను అనందము మానవు భావించు ఉత్తమమైన చరమ అత్యుత్తమగుద అక దుర్భాగించెను అట్టి అనందమునందే యథార్థమైన నిజత గలదు ప్రపంచమునందలి ఇతర సన్నివయము లన్నియు ఈ అనందమునకు లోబడియే యుండును అందుకే ప్రతివర్త్యయ అనందమును బదలండును యత్నించ వలయును కాని మన మెల్లప్పుడును తప్పక అనందమునే అనుభవించ ఉత్తమమేమే, మన మానందమును పొందవలయు ననుట అర్థగతున మిగి మండును అనందము తెలియ గూడదును అట్లే గాని 1 అహంకారపూరితమైనది, 2 పరార్థవాద సంకలితమైనది

అహంకారపూరిత శ్రీయోచావము, ప్రతివర్త్యయ అనుభవమైన అనందమును అనుభవించ వలెనని చెప్పినను ఎసిబింగర్ సిద్ధాంతము ప్రకారము యథార్థ సుఖ మనుభవించు ప్రతి జీవీయు, న్యాయముగ సాత్యుత్తి కలిగి, యుక్తాయుక్త విరదణజ్ఞానముతో విజ్ఞపరీక్షించలేను మనస్సులందమగు అనందమునకే ఎసిబింగర్ ప్రభవమైన మెనెగెను వై విద్య మగు అట్టి అనందము కలవను శ్రేయములే కేదనమునది, వ్యాపకత్యమునుండి వినుకై, చిరకాలము అనుభవనీయ మగుటయే అందుకు కారణము కాని తెలివదానికొచ్చె మొదటిది సుఖాత్మకముగా ఉత్తమతర మైనదని అతడు గుర్తించెను.

భారత దేశమునందలి చారిత్రక సూక్తానుయాయులు గూడ ఈ భావమునే సమర్థించెదరు వర్త్యశ్రీయోచావమైన శ్లాది యానందమును మానవుడు ఉత్తమమైన అనందముగా పోగి లించలేననియు, వర్త్యశ్రీయోచావమే శేవనియు, కాశ్యమైన

శివార్థ అనునది శూన్యమనియు, అందుచే పునర్జన్మము అనునది లేదనియు వాచ్యుని మనము "కదుత్తరీం శుచి, ఓమ్యుగ్రాగి, అనంతు మనభవంతి గు, అమృతేః పురూషాదు గురింపుమి" అనునచే వాచ్యుని (శ్రీ పూ) పర్యాయము చేదనముతో అనందమును అధికముగా పర్యాయ కార్యమే నమంతు మైవది అనగా అనందముతోనే చేదనమును అధికముగా కలుగలేదు కార్యము వినియమును, వర్తనీయమునై ననది అర్థము

కాని అహంకారపూరిత శ్రీయోవాదము ఎవరైన ప్రమాదముగాని శ్రీతికి విరుద్ధమని స్పష్టమగుటకు అది నితీ అనందము లేకానునది మరియొకటి దుష్టపాపపు కావచ్చును అనంద మనుభవించుట కార్యమై, కార్యం వాస్తవమిందుకు దోషమగునచే, అర్థించదగ్యమైన శ్రీతికి ప్రమాదము ననుపాశముతో సంభవించుట, అనగా సర్వజనులచే ప్రమాదముగా పరిగణింపబడునై శ్రీతికి పర్యాయమును శ్రోతీవేదినశ్చే యగును

శ్రీయోవాదమునకు మొదలుగదిగి, దానిని ఇంకను సందేహించిన వాడు జాన్ మార్ట్టిన్ మిల్ (1806-78) అను వేదాంతము విధియున్న అనందవాదభూతులతో గుఠించెను అను గుర్తించి తన దట్టసమ్యక్తతనునకు ఓదంగమ కొన్ని విధములైన అనందవాదభూతులు ఇతరములైన వాటికంటె శ్రేష్ఠములైనవని అతని అభిప్రాయము చేసెను అనందవాదము అగుటతోనే వాటికి శ్రేష్ఠత్వము సంక్రమించెనని వాటియందు విశిష్టత కలదు కనుకనే, అట్టి ఉత్తమ స్థానము వాటికిగినిదే కెంథామ్ అనువాదము అనందమునందు ఎట్టి గుఠించెను అనునట్లు అంగీకరింపక, దానిని పరిమాణాత్మకముగనే తేల్చుకొనుట కళా, కవన, చాత్తర్జు వ్యాసభాష్యముల వలన కలుగు అనందముయొక్కయు, ఇంద్రియ సంబంధమైన అనందము యొక్కయు పరిమాణము సమానముగా మున్నవనియు, మొదటిరకపు అనందము రెండవ రకపు అనందము కంటె ఉత్తమమైనది కాకపోయి వాదమును జాన్ మార్ట్టిన్ మిల్లు శ్రోతీవర్తన "సంకల్పప్రతియగు సూకరముకంటె, అపవృత్తుడగు మానవుని తీవ్రతను ఉత్తమతనమైనది, వృత్తుడగు ఐర్విశాసునికంటె, అపవృత్తుడగు బోగ్రీమను అపవంశించినవాడే రమ్యుని" అని మిల్లు వ్యాఖ్యానించెను అందుచే, వివిధములైన అనందములతో గల పరిమాణముతోపాటు

అంతటి గుణవిశేషములతో గూడ మిల్లు వ్యాఖ్యానించును కని చెప్పెను మానవునియందు విశిష్టమైన బుద్ధి వై శివ్యము సహజముగ నుండుటచే, అందుచే అనందముయొక్క గుణము ఉన్నపుడునుగాని కాని ఇట్టి అనంద గుణవిశేషము శ్రేష్ఠమై భూమిలో నున్న శ్రీతికి గుణముకంటె అనన్యము కాకాదు ఇట్లు వారించుట ప్రయోజనమును ఏమియులే యగును గుఠించెనుమనకు పరిమాణ మొకటి ఉత్తర శ్రీయోవాద ప్రమాదము అనిగా అదియే గాఢమగు అనందము. అది మునర్వత్త శ్రీయోవాదమునగుడ ఊహించెయును ఏదో అనందముతో ఉత్తమ లక్షణమును మన ముచేసింది నచే, మనమ అనందముచే వాంఛింపమనియర్థము "ఉత్తమ స్థానానికి చెందిన అనందము నేడల కిటుగు కాంక్ష యాభ్యముగా అనంద లక్షణమే అనియు కంటె కాకాలను"

మిల్లు, కెంథామ్ లిరువురు వాళ్ళు శ్రీయోవాదమును పట్టించెదరు జీవన్ముక్తి అనుకవించు అనందము కంటె, విచారణమొక అనుభవించెను అనందమే వాంఛించెను మైనది అదియే ప్రపంచములో తుదివరకు మనగలుగు ప్రామాణికమైన శ్రీతికి మాత్రము అనందవాదభూతులయందుండునై విధ్యమునుసూచ మిల్లు అంగీకరించెను కెంథామ్ పర్యాయించిన గలవాడయ్యెను, పునః పునః అతడు మానవునియందు గల అహంకారమును గుర్తించెను శ్రీతి మానవునియందు పర్యాయించెనకంటె పర్యాయించెనని అనియముగా నుండునై "పాశ్చాత్యప్రయోజనము జీవితమను రుద్రవస్థకము కలుగనచే, మానవుడు అనుగ్రహ పాయముచేయగల్గునని కలలోగూడ నవ్యవస్థ" అని కెంథామ్ వాదము అట్టివో, అహంకార, పాశ్చాత్యములనుండి పర్యాయించెనమనకు కెంథామ్ మిల్లు ముందుకు పాగిదోగలు ? మానవుడు పరాజయముగ అహంకార పూరితుడైనచో, అతడు అనుగ్రహమును ఎట్లు జితీ కించి, వారి సంకేతుమహారై స్థియమవును ర్యాగ మొదలగునది ! జీవన్ముక్తి కెంథామ్ సమాధానమియ్యచే లేదు కాగా, మిల్లు సమాధాన మిచ్చుచు, సర్వజనులకు మెట్లు వాంఛించెనుగా కారణము మాత్రము వివరించుట పార్యాయకాదని చెప్పెను, కాని పరస్పర సహవాసమువలన ప్రతిమానవునకు బోధిమానవుని యెడల రయారాక్షణ్యములు కలుగునని మాత్రము చెల్లడించెను ప్రభవమున మనము అహంకార పూరితుల మగుచునే, మన కారణమిది చెనుక్తి

చెందుటకై ఇతరుల తాదానను విచారించియుంటిమి అవంతము, ఈ సాక్ష్యరీతివలననే బాధుకొనిన సానుభూతియే, పర్యవసాన ప్రయోగమునగా ముగిసిన తోడి మానవులయొక్క కారణము, కోరికలను సానుభూతితో పరిశీలించగల అవంతము ప్రతి మానవునియందు ఉన్నట్లు మై, అది సాంఘిక చైతన్యముగా పరిణామము చెందినది ఈ సిద్ధాంతము ప్రయోజన వాదము అని నీలవలసెను నీలన, మానవ ప్రతి చర్యయు, దాని ప్రయోజనమునుబట్టి, ఈ సిద్ధాంతముచే నిర్ణయించబడును ప్రయోజనకరమగు ప్రతిచర్యయు అన సామాన్యము యొక్క కాదనను నివారించి, వారి సుఖశీవనము నకు దోహద మియ్యవలెను

పరిణామ ప్రేయోవాదము (పార్శ్వత్ పెన్సర్సుకై ప్రతి పాదకము)

మిల్లు, జెహూముల ప్రతిపాదించిన ప్రేయోవాదము ప్రతిష్ఠాప్రేయోవాద మనబడుచున్నది పార్శ్వత్ పెన్సర్, లెన్స్ డిస్, అలెగ్జాండరులచే ప్రవహించినదివలన వాదము పరిణామ ప్రేయోవాద మని నీలవలసె చున్నది పెన్సర్ను ప్రశంసముగా పరిణామ సిద్ధాంతమును మై తీవ్ర ప్రశంసము నకు అర్హులనించెను నీతిశాస్త్రమును అంత ప్రశంసము నుండి మై తీవ్ర ప్రశంసము పరిణామము చెందినది మై తీవ్ర ప్రశంసము, అరిష్టర్డి విశాసములకు దోహదమయి పరిణామ ఫలితమే నీతియనునది పరిణామకర్త బాధా తప్ప, చేరోక మాత్రమునే నీతిమాత్రము గ్రాహ్యము కాజాలదు మానవుని అవంతము అతని అభియమునకు సహజముగల చేయుటయే మానవప్రవృత్తమని పెన్సర్ను నిర్ణయించెను అంతరంగిక పరిణామములను బాహ్యపరిణామములను నిరంతరముగా పరిపుచ్చుచుండుటయందే నీతిపరమము ఇమిడియున్నది అనగా మానవజీవితము నిరంతరము పరిపర కాకావలయును అమల కించునని యర్థము మానవ ప్రవృత్తము ఇట్టి అనంతరము నకు దోహద మొనర్చుటయే, కాక, అటులవలయుటయే సంభవించును దోహదకారియగు ప్రవృత్తము నదిక్షయ మనియు, నిరోధకారియగు ప్రవృత్తము దుర్నిక్షయమనియు అందుము ఎట్టిచర్యలు దిగిగా మానవసౌఖ్యమునకు హేతు భూతములగునో, ఎట్టిచర్యలు మానవసౌఖ్యమునకు కారణ భూతములగునో, మానవ జీవిత ధర్మములనుండి అనుమిడి యొనర్చుట నీతిశాస్త్రముయొక్క విధ్యుత్తర్యమని పెన్సర్ను

మడిచెను ఈవిధముగా పురస్కర ప్రశంస మానవప్రేయస్వభు దోహదకారి కాగా, దుష్ప్రవృత్తము మానవప్రేయస్వభు భంగకారి యగును

అందువలన సహజస్వభుగా సుఖమున మేలిచి, కాదను తప్పుచుకొన ప్రయత్నించును అయితాదుల అందువలన వాటి అత్యధికమునకు మై కొను చేరెను చర్యలనుబట్టి వాటి కాగోగులు నిర్ణయించుటగు పెన్సర్ను ప్రేయోవాది అనియేమే జీవితచరమ అర్థమని అతని నమ్మకము. వాటియే సాంఘిక, మై తీవ్ర, ముఖ్యమైన వియోజనము మూలమునకే మై తీవ్ర ప్రేయోము వాలచరమ దూరమందును మై తీవ్రమార్గ కాశ్యాతి మైనది పట్టిగతముగా మానవుడు సంయుక్తము నగుచున్నది, సంపూర్ణమునకు అంశము కాకుండునది ఇట్టి నీతి పర్యమను పంచాంగము సంపూర్ణ మైనదో, మై తీవ్ర కావ్యక గాని విధినిర్వహణ జ్ఞానము గాని అంశమందు అది పూర్తిగా అర్థమగును నీతిమనునది అయ్యున్నది మైనది పరిణామ ప్రేయోవాదమునకు "మై తీవ్ర ప్రాకృతికాస్త్ర" మని గ్రీసవండితుడు మారుచేచెను

మైన సేత్యానిన వాదముయొక్క అభివృద్ధి విశా సములు మాత్రమే గురిపించెడి, దాని ప్రారంభకర్త కరణి నేయులయితే, అది విమర్శమునకు గురియయ్యెను పూర్వము గు ప్రముగను గూడయగు నుండు దానిని పరిచారుకర్త బహిర్గతము మాత్ర మొనర్చును వా ప్రవృత్తికలనుండి అవర్ణ మును పరిణామము నొందించుటకు పెన్సర్ను యన్నించెను జీవశాస్త్రీయ విషయములనుండి మై తీవ్రవిలువల పరిణామము చెందినచు మై తీవ్రకావ విశాసముయొక్క పెన్సర్గతము జీవగ్రహ మొనర్చుచే కాక, ఆ కావమును ఇరువురును నిర్ణయించుచే, విశాసకర్త కాస్త్ర మనదగు నీతిశాస్త్రముయొక్క ముఖ్యకర్త ప్రభువు

మానవజీవితము పరిపర కాకావలయునకు చేరినదల యనగా, అది పారిశుభ్యమయిన్న అభ్యుదయ పూర్వమే ఉపాంశములయన్నది నిరంతర పరిపరమ నీతి పరిపరమ మై తీవ్రజీవములో మానవుడు కాను నిర్ణయించెను మై తీవ్రకావ మునకు పరిపర భౌతిక, సాంఘిక వాతావరణమును పరిచెట్లు కొనును మై తీవ్రజీవమునకు, కాశ్యావాతావరణమును స్థియ ప్రవృత్తమునకు పరిచెట్లుకొనవలెను గాని, తర్వాతి భౌతికముగ గాని అనగా, ప్రకృతికి అనుకూలముగా తనను కాను

మలయగోమలగుడి, తన చైత్య, దశజ్ఞాన చైత్యమునకు ఆరోధికముగా అనుమోదనపట్టు ప్రకృతిచే కామమలయతలెవనుట తిదివడలో చేర్చబడినట్లు, ఈ సంధర్భములో లేవ గాస్త్రీయ పరిచామ పితౄణమును గాని, ప్రకృతిగర్భ సిద్ధాంతమును గాని, "జూయ్యుచిలే కమవృత్తు" అను నానుదీపి గాని చైత్య తీవ్రమునకు అవర్జియించరాదు చైత్య విషయము నందు పశులందువల గాక, భార్యకలమునకే అయ్యము స్థితియను అనగా భార్యకలమే యభ్యర్థమైన అందుచే తానయ్య అందుచే ప్రాబల్యముతో జూయ్యుచిలే కామకర్త కాకలడమ పితౄణము చెల్లించి యగము చైత్య సామ్రాజ్యమునం దట్లు గాక దర్శన క్రమగద లంబిము లేవ తలచునటు పోవుచుగను చైత్యపరిచామము లేవగాస్త్రీయ పరిచామముతో వోకాగము కాళాందు పింగ, జీవగాస్త్రీయ పరిచామము నందు భౌతికవిషయములు అవిభాగ్యములగును మానవశరీరము వలసారవర్ణమును జిల్లీయ, కావ్యోచారాచరణమును జిల్లీయ విభాగము పొందును జీవగాస్త్రీయ పరిచామకలో మన స్వాతంత్ర్యమునకు అవకాశముగదను గాని చైత్య పరిచామమునందట్లుగాక మనస్వేచ్ఛతంత్ర్యమునకు అవకాశముగదను అనవరమునుగూర్చి, జవేరవమునుగూర్చి పైపర్వ గానించిన జీవగాస్త్రీయ వివరణము పదువేలీయ మైరీకాము భోగలభిక మామనని అయ్యును పింపొందిండు, శక్తిసామర్థ్యములను జీవించి తెలుసు ముఖ్యకారకుని పరార్థము నిధిగా అరోగ్యమునకు రోహదకార కాళాందు తీరాహారమునకు జీర్ణశక్తి, తీర్చావేద్యములను నంది పుట్టు, ప్రయోజనకరములగు కారీరకర్మములు ముఖ్యము మరగన వ్యక్తులయందు సాధారణముగా వ్యుత్పన్నములగును పైపర్వ తీర్చావేద్య రాజీయ, సాంఘిక, మతవిషయక విషయప్రణము చైత్య చైత్యమును కల్గింపజాలదు అది 'వపుడు'. అను నిర్బంధికావమును కల్గించుచేగాని, 'యదుక్రమ, ముంబుము' అను బోధుకావమును కల్గింపజాలదు అకర్మలు భౌతికవిర్బంధమునకు అవకాశముగదను గాని, చైత్యోచారమునకు అద్వందేయపు వ్యక్తితీ, సమాజమునకు నడుమ వస్త్రేకావమున సర్వకా వాంఛనీయము అట్టి జగ్గము ద్వారా సమముతోమందు పంపెర్ణలములు, శ్రేణముల దూరమగును పంపెర్ణలముల ఇట్టి జగ్గమునును పైపర్వ ముఖ్యకర్మతో వోపర్వను జీవముతోని సంబంధము

వోరము, మన క్రమము అవిభాగ్యములు పోవమార్గకట్టి లింబి అనవ్యక్తి తెందు పరిప్రవృత్తయందు వాస్తవ ప్రవర్తమునంతలి సాంఘికవర్ణవ్యవస్థో ఎన్నటిని తప్పక తెందు జాలదు

తెన్నీ పీసెన్స్ అనువాదము మానవ సమాజమును మానవశరీరముగా కానియెను మానవసమాజమునకీ వ్యక్తులు అవ్యోచారగ్రీములుగా జీవించెదరు సమాజమునకుడి విడివిడి మానవుడు ఏకాకిగా జీవించజాలదు శరీరమగుటోలు సమాజము పరితర వాతావరణ ప్రభావముచే అభివృద్ధి చెంది వికసించును ప్రతివ్యక్తియు సమాజమును నిరంతరముగా ఆశ్రయించుకొని అనుసరించవలెను వ్యక్తికి, సమాజమునకు పదుమగల సంబంధము కావ్యోచరమైనది, యాంక్షితకమైనది గాదు అది అనవ్యవస్థమైనది, ఇల్లీయ సంబంధమైనది పీసెన్స్ పితౄణము ప్రకారము, జీవితవరమాచరి మిట్లు, దింఖాము లూపించినట్లు, జీవజన్మముయొక్క గరిష్ఠ సౌఖ్యముకాక, సమాజముయొక్క పరారోగ్య సామర్థ్యములు మాత్రమే గాస్త్రీయమైన ఈ గీటురాయి ముఖ్యనిగాక, అరోగ్యవోకాగ్యముని చెప్పవలెను సమాజముయొక్క పదుట్టి ఊమునకై ఆచరించు ప్రవర్తనయందు మందిరవలెను, తర్వంతిలే మన ప్రవర్తనయందు తిరువనవలెను మానవసమాజము పరరమ గమ్యమునకై ప్రయోధము సాగించుచున్నదో, అగమ్యమును పీసెన్స్ గుర్తించెను వేలం కావ్యోచారమును జిల్లీ మాత్రమే అతడు సమాజమునుగూర్చి భావించి, దాని అరోగ్య స్థిరతకు సామర్థ్యములు మాత్రమే సాధించవలసియున్న అత్యయములని తలచెను సాంఘిక స్థైర్యమును పరిరక్షించుటకై వ్యక్తిపరమైన శీల మొక సామర్థ్యముగా అతడు పరిగణించును కాని సమాజముయొక్క అరోగ్యమును అనేకీంతుట, రోహ రాహిత్యకారమునై అభ్యసాధకాభ్యుక్తము సాధ్యమగును అత్యసాధకాభ్యుక్తమగునా స్థితియైన అత్యుపనియను, లేదా పోవ్యోచరమైనది జీవ వివేకావ్యుక్తి అనియు చెప్పెను, లేదా పోవ్యోచరమైనది జీవ వివేకావ్యుక్తి అనియు చెప్పెను

అర్థిక ప్రేయోచారము అర్థిక ప్రేయోచారమునకు పరిరక్షింపబడి

ప్రతిపాదించిన బిడననీ ముఖలాభవము అనేక్షించు వృద్ధమైన భావ ప్రకటనమే అది ముఖలాభవ ప్రయోచారముయొక్క సహజ లక్షణము ఈ సంకల్పముతో ముఖమున శక్తియును సాధారణమైన విలువదృష్ట్యా పరిశీలించక, నిర్దిష్టమైన ఒకాదొక ప్రత్యేక స్వరూపము చాచు విధానించునట్లేను ముఖము పెక్కు విధములుగ నుండును ఇంద్రియ ముఖము అందులో లేదనిచే, సౌందర్యోపాసనము వలన, మానసిక సంబంధమైన చాచుకములవలన, ఉచితమైన అవలంబమును అనుభవించ గలము అర్థిక ప్రయోచారము ఇట్టి అనందమునకు ప్రాధాన్యమిచ్చునట్టి ప్రాప్తియును అర్థిక ప్రయోచనములను, అర్థిక సంశేషమునకు, ముఖాంధులను ఉద్దేశించుటకై స్వేచ్ఛగా చేయు భవద్యయమునకు మాత్రమే అది ప్రాచు ల్యము విచ్చును మాతృముగ చెప్పునదెనన్న, అర్థిక స్వార్థతంత్ర్యమే దాని ద్వేష్యము అర్థిక సంశేషముచారిత్రా తప్ప, జేసిదిధముగా అనంద మనుభవించ సార్వమగు నను దృష్టి ప్రయోచారమునందు మృగ్యమును మరొక విధముగా చెప్పునదెనన్న, అర్థిక సౌభాగ్యమునకు అనందము, భోగ లాలసక ప్రాతిపదికలు కాకంపు ఈ రెండును జీవమునకు అత్యావశ్యకములైనవి అందుచే, అర్థిక ప్రయోచారము నకు అర్థిక సౌభాగ్యము, అర్థిక సంశేషములువచ్చు, అన్య విషయములు వేవలము అప్రభావములుగా పరిగణించుటకు ప్రయోచారము పెక్కు విధుకృతములను గురియై నది ఈభావము పరిగ్రహించునట్టి ప్రాప్తినికాక పాక్షిక దృష్టిమీద ఆధారపడి యుండుటయే ఇందుకు కారణము మానవుడు ముఖమును కాంక్షించు వృద్ధమృదుముగల వ్యక్తిగా ప్రయోచారము భావించును అందుచే భోగలాభవము అనుభవించుటయే మానవ జీవితధర్మ మనీ దాని నిర్ధానము కాని, అన్య పాక్షాత్కారముతోపాటు అనందమును, ముఖ మును గూడ అనుభవించుటయే యభ్యాసమైన జీవితాదర్శము కావలెను

అదీయును గాక అనందము, ముఖలాభవ-ఈ రెండును ఒకే ఒక విషయము కాదు అని మేలుతీరు విషయములు యొగ్గా అను పండితురీట్లు చెప్పెను, "ముఖలాభవ తుల్య భంగమైనది, వరకను లేదను కంటి అనంద మట్లుగా, కాళ్ళతో మైనది, పాళ్ళకాళ్ళతో మైనది, పర్వతాదర్శమైనది అనందము అక్కణ్ణానముచే కలుగు సంపూర్ణానుభూతి పాక్షికమగు

ముఖలాభ భావమువలన అనందము ప్రభవించునట్లేదని భక్తి విధములైన ముఖానుభూతి నచ్చేర్పరము నంది గిడుగు అనందము అనించును వేదము పాక్షికమగు ముఖమును పొందుటవలన కలుగు అనందము దాని వర్ణితమైన దగును భోగలాభవ అభ్యాసమైనది, అనందము కాళ్ళతో మైనది ఈ రెండింటినడును గల వృద్ధమైన భావమృదుమును మిట్లు, తెంపాను తీరుపురు గుర్తించుటక వోయి

మానవుని మనోభావములను హేతుబద్ధముగా జగి టించి వమైత్య మొనర్చవలెన పద్ధత భాద్యమను అలంకరము చేయుటయే ప్రయోచారముయొక్క ప్రభావ దోషము నై తికార్యమును అనుసరించి హేతుబద్ధముగా మానవుని ఇంద్రియ జ్ఞానమును క్రమబద్ధ మొనర్చుటయే నీతి యన యును

జి జి ఆ

ప్రేమితుల వర్ణనములు :

దీ వస్తువులు చాయరూపము పొంది, పరిపూర్ణము పెరుగుటవలన అత్యర్థిక సేవక శక్తిని పొందగలవో, అని ప్రేమితులవర్ణనము అనబడును అని మన, ద్రవ, భావ్యురూప ములలో నుండవచ్చును అట్టి ప్రితి విదేశమైనచో, అందులకి ఉత్తముగూడ ఉత్పత్తి కావచ్చును ఈ గుణములను ఆధారముగ చేకొని ఈ ప్రేమితుల వస్తువులను అనేక రీతులుగా ఉపయోగించుకొను చున్నాము

భావాలను క్రిందకు రోగగోత్రో అను వ్యాజ్ఞాదు పోలకీయనామమును గుర్తించి ప్రయత్నించు అపు డది ప్రేతి చుట్టుప్రక్కలను దింగగా, అది ప్రమాదకరమైన శక్తికలదియని అతడు కనిపెట్టెను ఈ గుణము నాధారముగ జేసికొని అతడు పరిపూర్ణమును కలయించుచేసెను అది పోలకీయనామము, రోగి, గంధకముల కలయిక జేరేర్పడును ఆ తేజో వ్యాజ్ఞాదే ఉపదయమును కనిపెట్టుటలో పిశాచుపాదముగా చేర్చొనలెందున్నాడు తరువాత చాలాళము వరకు తీసుపోవలెను మిగిలినవలలో కొలది మాధుర్యమన్న, ప్రత్యేకములైన పరిశోధనములు అందులేదు ఇదివల 75 సంవత్సరములనుండియు చెప్పుకల ముల ప్రేమితుల వస్తువుల విధము చేయబడు చున్నవి

ఈ ప్రేమితులవస్తువులలో కూడ అనేకరకములు కలవు చాటిలో కొన్ని వేలము ప్రితికముగా ప్రేతి, కనులను పరిణ

గొట్టుటకును, అనిలములను త్రొక్కుము చేయుటకును వనిత నయ్య నది ఇది ఒక పరగతికి తెలిపినది చీటివే యుక్తములలో ఉపయోగించు గుఱుడు అందు గంధము ఎక్కువ పోళ్ళతో కలుపబడును గంధకముతోని తీవ్రతమైన శ్రేణుడు శక్తి గలిగిన తాత్పర్యము చేయబడు కొయ్యపాళను గూడ చాడ వయ్యును అధికమైన శ్రేణుడు శక్తి కలిగి, చాల రూరము పరకు ప్రమాదము కలుగ చేయువాటిని వినిపింపకము అందుకు ఎత్తెడ్స్, పైఠెడ్తెడ్స్, చల్లితేల్, అను శ్రేణుడుపదార్థ ములను చీటినిచ్చాడనుచును చాడుదురు

వస్తువులు పాఠశాలవలెగా తెందురని ముఖగనున్నవి స్థియనిచ్చాడనుతో అధికముగా వేడి మి ని తీర్చించుకొను వాటిని ఉష్ణగ్రాహకము అందును తయారగునపుడు వెడిమిని అయిల్చుచువాటిని ఎక్స్‌రేయ్ అందును చీటితో మొదటి రకపు వస్తువులు శ్రేణుడు పదార్థములు తాగుగా ఉపయోగ పడును ఉక్తమైన శ్రేణుడువస్తువులకు సుందరమైన లక్షణము లిది

1 కొద్దికాలములో చాలి వాయురూపమును పొందుట

2 అధికముగా ఉష్ణమునుగూడ ఉత్పత్తి చేయు గల్గుట

3 ఒకేమయములో పై రెండు పనులను చేయు గల్గుట

చాలి శ్రేణులతో అవసరమైన ప్రాధాన్యములను ఈ పదార్థములు కొద్ది వయ్యములతో వినివరములనుండి గ్రహించును అవ్యవస్థను అభివృద్ధి అంశర్యాగముల నుండి కూడ కలుపుకొన వచ్చును

శ్రేణుడు పదార్థములు చెత్తపిదములుగా విభజింప వచ్చును

1 వెల్లెగొకాని వాయువుగా మారుట (ఉదా రు పోషకములను, పోటాటు మొదలగునవి) చీటిని చోడక పదార్థములుగా వాడుదురు

2 అధిక శక్తిగలిగి (ఉదా అమలూర్, తుపాకిగూడి 3 అశంకములు, పెర్ల బల్లెలి, అల్మిచ్చేట్.

4 (అ) విషమైన దిగును పుట్టించుచు (బ) రంగురంగుల మంటలు తీర్చించుచు (ఇ) అగ్నిజ్వాలలను తీయగలిగెను

కీ రాసాయనిక పదార్థములను (పై రో పేజీకి వివర్ణింపు)

ధ్వంసకారకములు చీటితో ప్రధానమైనవి (1) తైల మైట్ (2) కార్బైడ్ (3) గస్ కాబిట్ చీటిని స్పిరిట్ రసాయనశాస్త్రజ్ఞులైన అల్ ఫ్రెడ్ నోజెట్ కి ని చెల్లెను చీటితో కాంబలు, చెల్లు, యర్దనవోయక మైన పెళ్ళు, శ్రేణుడువస్తువులు చేయుదురు నోజెట్ తనశీటికమునంతయు ఈ వ్యాపారములో చేగడచి, విశేషముగా ధనమును అర్జిం చెను చరమకాలములో అతడు పశ్చాత్తప్తమై అధనము నంతయు పోకదిధిగా పట్టడచి, చాటింద వయ్యపక్షితో ఎల్ల ప్రపంచములో అయిదురంగములందు అత్యంత మేహనంతు లయినచాటి అయిదు నోజెట్ జననమానములను ఏర్పర చేసు వాటిని పరీక్షా (1) పోషకము (2) వై ద్యము (3) కాంతి (4) శాంతిశాస్త్రము (5) రసాయనశాస్త్రము అనువాటితో అత్యంత ప్రముఖమైన చాలి కొగకేర్యాలు వాచించెను

అమెరికాలో ఎక్కువగా వాడబడు పదార్థ ములైన క్యానింగ్ పోడర్, తైల మైట్, కార్బైడ్ మున్నగు వాటిని రేపికాంబులలోను, తుపాకులలోను, టార్పెటో నిర్మాణమునందును వాడుదురు ఎక్కువగా నత్ర మిక్రతవర్ణ ములను మెయోగించుదురు ఈ శ్రేణుడు పదార్థములను ఏర్పర చేయుటలోగాని, వాడుటలోగాని వివిధరేఖములలో నిన్ను నిన్నములైన వివిధవర్ణము లున్నవి ఈ శ్రేణుడు పదార్థముల వ్యాపారమును తైల మైట్ చేసితి చేయుటకు చీలులేను చీటిని తయారు చేయుటలో వాడబడు కొద్దివస్తువు లిక్కింద ఉపాస తింపబడవది

(1) బి ఎస్ టి గెలెట్ (2) నత్రక్రొమైట్ అను (3) వై ప్రోపెల్లెట్ (4) గంధకము (5) మిడిపదార్థము (6) బొగ్గు (7) సురకారము (8) పోడియ న్నత్రకము అధునిక కాలములోని అలుకాంబులతోను, థెర్మోస్టాట్స్ తియ్ కాంబులంతటి చాటితోను పోల్చియో, విద్యుంత శక్తితో, ప్రాతకాలపు శ్రేణుడువస్తువు తెంపనాప్రమును దీనినవి వాని వస్తువునుగనుచున్నది

చూ ౯

నాయకులును అర్హులైనవారైన బాల్మీయిందరేడు ద్రోణయ వేమారెడ్డికి చాళివల్ల కడు క్రచ్చాగ్రు లుండుటవలన, వారి వలెనే ఇతడు ధరించకపోవటము, తరుచు రెడ్డిరాజు వెనకను చాల్మీయకులయ ను కట్టుకొనెను

ఇతడు ద్రోణయ నాయకునికి విశ్వాసపాత్రుడుగను నాయకుడుగను నుండున ద్రోణయ, శాచయ నాయకులు కాశీయరాజ్య సమర్థరణకు బుద్ధివంతులై యుండిరి ద్రోణయ వేమారెడ్డి ద్రోణయ నాయకుని పితవ శాచయ నాయకునిగూడ విశ్వాసపాత్రుడుగను, సామంతుడుగ నుండి, శాచయ పాత్రు పెక్కుయధ్యయలుండు పాత్రులను అంధరేణమున మహావ్యధియనుటమండి రక్షించుటకు శాచ, తన అన్నరమ్మలతోపాటు, సర్వసేవకు వినియోగించెను ముందు ద్రోణయ నాయకునికి, తరుచు శాచయనాయకుని! నాయకాగ్రముగ పాచుండుడుగ వ్యవహరించెను ఇతడు స్వతంత్రముగ వ్యవహరించుచునే నచ్చెను అయితే సర్వమును పట్టుకొనెను పాత్రులరేలు తెలగొనెనునై అచటనే సుల్తానుగ అల్లాక్షిద్దీ హుస్సేషా తొలిపాదగా రాజునొందునై, శాచయ నాయకుని బలము కీలకపాదెను అతడు ధూర్జటిరపు లేకనెనునై యాజమాన్యము వహించలే తుండెను ఆ ప్రాంతములో శాచయ నాయకుని ప్రతినిధి యగు అనపోత నాయకుడు మహావ్యధియనుటమండి గాని, ఇతర హిందూరాజుల దాడులమండి గాని లేకనెను రక్షించ గల కత్తిశాఖగ లేకుండెను ఈ అలకావనను పురస్కరించు కొని ద్రోణయవేమారెడ్డి తన తనివద్యులను చక్కదిద్దుకొను టను, శ్వాంతముగా రాజ్యము పాలించుటకు నిశ్చయించు కొనెను ఈవిధముగ మునుపటి రాజ్యం ఆధిపత్యము ను ఇతడు ధిక్కరించెను

రెడ్డిరాజ్యముతోపాటు పోనిరలడి అల్లిపర్తి యగు చున్న సిరియనగర పరమరాజ్యపు రాజులతో వేమారెడ్డి పోరి నెల్లూరికల్లూరిని ఉదయగిరి చాలాకాలం వాణిని అడ్డు కొంచుచు వచ్చెను

ఇదిగో మున్నగు పుటలు, ఇద్దరు పుత్రిక లుండిరి అచార్య, అచమార, అచమేయ యను ముగ్గురు పుత్రులతో అచమార చాల్మీయవలె మరణించెను. ద్రోణయ వేమారెడ్డి తన జీవిత శాంతులతోనే అనపోతరెడ్డిని యువరాజుగా చేసెను అతనికి రాజ్యమేలు తిరుమయ నిచ్చెను శాచు కిచ్చెను

వాణిపట్టితుడుగుటకే 1350 వాటికి సంవత్సర రాజ్యభాగము అనపోతారెడ్డికి అప్పజెప్పి పురాణి తీసికొనుచు మూడు సంవత్సరముల వధునీ (1353) వరలోక గుహయెను

ఇతని మొదటిపుత్రిక బొడూరి, మొదటి కాటయరెడ్డి పాత్రుడును, మరలను పుత్రుడును అగు రెండవ కాటయ రెడ్డిని పెండ్లాడిన రెండవ పుత్రిక కత్తిశాఖ పుత్రుడుగు నీదుకొడువి సరిణయ ముయ్యెను

వేమని శిలము ఇత ధన్యమయ్యలలో గుండెల్లముడు విన్నవనమునుండి కాశీయ వేనానియెయండి పార్శ్వరాజ్య ప్రయోగముల చెలిగవచ్చు, విశేషించి నిలవిచ్చి వేసిన వాడు అచార్య ప్రయోగములనున్న సమస్త కృత్యక్రియల యందును పరినిధిగవచ్చు, పునరుద్ధుడు క్రమరాజుగ నిర్వ వాళలేవనాచార్యులంద న కమానకుడు ఇతని శిలమునకు నైదికర్తవ్య స్థాపనము జీతము అగమ్యవస్తువు జీతము సామ్రాజ్య స్థాపనమునకు శ్రీ పర్వతేశ్వర స్వామ్యుల ఘోషే రామంగుగ గురువయ్యగి అతర్థవన ద్రోణయను రాజ్యము ఇతడు రాజ్యస్థాపనము చేయుటకు ముందు విశేష కోసంగనాదము చేసెను ఇతని కోశాధికారి అచరేష్టి, వేమడు రాజ్యప్రారంభముతోనే శ్రీలైలు, అచార్యులను అలో దోపాన నిర్వాణము గాంచెడి తన భార్యకత్తిని ప్రక టించుకొనెను ఆ దోపాన నిర్వాణమునకు నేనను సేరించు టను అచరేష్టి ధనసహాయము చేసెను. ద్రోణయ వేమారెడ్డి పాతాళగంగకుగూడ మెట్టు కట్టించెనని తెలియచున్నది వేమడు అతేక అగ్రవారములను నిర్వాణ అపవృద్ధుల నిచ్చెను వీటిలో బ్రహ్మకట్టు అను బ్రాహ్మణులను 1350 లో ఇచ్చిన హక్కును గ్రామము 1350 లో చిట్టించెడి శివ్యకట్టు శాస్త్రులవారిచిచ్చి రామకీర్తను, 1354 లో మేలూచి వల్లకేశ్వరు ఇచ్చిన మంజూర్య గ్రామము ముఖ్యమైనది మేమడు అచార్యులను విశ్వాగ్రవారములను తిలగ ఉద్ధరించి మరల బానవల తొనర్చెను,

ద్రోణయ వేమడు బెరవలలు, గుట్టు ప్రతిష్ఠించెను నగలులు, చరిత్రవిచ్చి, తోటలు, విధులు విలిచెను పామర దానకలదునుతో చెప్పిన దానములన్నియు నిర్మి త్తించెను ఇతడు మహాపుష్పై నున్న విష్ణుగారయందుకుకూడ అభిమానము కలరాదు, తత్పూర్ణ ప్రవంగమరేయై వరదను వేమడు చుట్టాలమేయపు గోదరులు, మామలందు, చూతుల

పుట్టుట - వీరదండీల పామ్రాజ్యమునందు మొట్ట మధ్యలం దుంచి, వారలను తన బాహుధముచే వశపరచుకొని, వారల పాయమున పామ్రాజ్యకార్యము నిర్వహించుచుండెను. ప్రజలయందు తీవ్రత మిట్టియగుచు సులభము గలిగి చాలి శీలపాఠములు రాకుండ చాలిని కలసిరి తెచ్చవలె గాను చుండెను.

వేమని రాజ్యంగము వేముడు గిరివర్గముల వాళ్ల మించి, చాటియందు తన అంధువులను పై వర్గములతో నుంచి పాలించు చుండెను తన రాజ్యపు దుర్గములలో అశ్వ, గజ, తటపై వర్గముల నుంచెను కాశీయ పామ్రాజ్యముందలి ఇతర కట్టకాట్లన్నియును స్థిరముగనే యుండెను మోటు వల్లిరేవును మల్లారెడ్డి గెలిచిన తరువాత వాచాచారమును ప్రోలయ వేముడు తిరిగి ఉద్ధరించెను.

సాహిత్యకోశము రెడ్డిరాజులకాను సంస్కృతాంధ్ర సాహిత్యములకు పవిత్ర మని చెప్పువచ్చును రెడ్డిరాజులకని పండితులను సోపించుచు వారలచే కృతులనందిరి ఇతర శ్రీమంతులు రాజుల పనులనుచుండిరి రెడ్డిరాజుల శేషములు కాచాచోపకు అగుదురుగాక, స్వయముగ పండితులై కృతులను రచించిరి ప్రోలయ వేమారెడ్డి రచనలు గానించినట్లు తెలియరాదు అతడు గొప్ప పండితుడని కవులు కృతులలో వర్ణించుచు వేమారెడ్డి పండితులను, అష్టావమును సందర్శించ వచ్చిన కవులను బాగుగ అరరించి మహ్యునించుచుండెను శేషవంశమును, గొప్ప సంస్కృతకవియు నగు మహాదేవుని కీత రాగయ మిచ్చెను తనమహాదేవుని వంశము బొడ్డులందు ఇతడు తొలుత విజయనగర రాజుల అష్టావమిగా నుండెను తరువాత ప్రోలయ వేమారెడ్డి అతనిని విద్యాధిపతిగా నియమించెను తెనుగు సాహిత్యమునగూడ రెడ్డిరాజుల సోపించిరి రెడ్డిరాజుల అష్టావము నలలించిన ప్రభువ అంధ్రుని ఎత్తారెడ్డిగ యని చెప్పువచ్చును ప్రోలయ వేమారెడ్డి ఎట్లగుచున్నది గుణగణమునగల పక్ష సాతము మృప్తము ఎత్తారెడ్డిగ మహావిగా గ్రహించి చేరదీసికొని మొదల మల్లారెడ్డియ యని చెప్పువచ్చును.

ఎత్తారెడ్డిగ మహారు గ్రామమున మల్లారెడ్డితో వరియల మేర్పడిను ఊపి అరణ్య పర్వతమును, అశ్వ మృగసంపూర్ణము, రామాయణము, సారి వంశము రచించెను అరణ్య పర్వతమును రచించుటవలన అతని

కీర్తి కలుదిగల వ్యాసించెను నృసింహపురాణము అపహరణ మృగసంపూర్ణముల అంతః సీయలందరి ఎట్లగు, రామాయణమును ప్రోలయవేముని కోరిక ప్రకారము రచించెట్లు తెలియ వచ్చుచున్నది కాని అది వామనాశ్రమముగనే యున్నది ప్రోలయ వేమారెడ్డి కోరికపై రచించెనదే మదికృతి 'సారి వంశము' ఇందుకని, కృతివలన పోగులుతో అత్యయోగ్యులు లేవు ఇది యొక అపూర్వ విషయము కృతివలన కృతికర్తల అడంబరరహిత తీవ్రముల కిది చక్కని వివరణము.

ఎత్తారెడ్డిగ తన పరివంశముతో వేమారెడ్డియొక్క వర్తనము చేసికాదు వేమారెడ్డి ధనవర్ధిరాగినిగను, గొప్ప యోధుడు, పరశ్రు విముఖుడు, వివేచియు, సైన్యకర్త గలవాడు, పవిత్రరామమలము స్థాపించినవాడు, తపోవలలు, విద్యవర్ధితులను అగు బ్రాహ్మణుల కగ్రహారముల విరిగినా నిచ్చినవాడు.

క వి

(ప్రారంభ (రెండవ)

(కీ ౧ IIII-1166)

అంధ్రదేశమునైన రాజవంశములలో కాశీయవంశ మొకటి ఈ వంశపు రాజులు క్రీ శ ముహూర్తము 1000 నుండి 1888 వరకు మొదల అనుమకొనెను తరువాత తుంగభద్రులు రాజధానులగ నేసికొని స్వతంత్రముగ పాలించిరి వీరిపుట్టు పూర్వోత్తరములను గూర్చిగాని, 'కాశీయ' అను వంశ వాచమునుగూర్చిగాని చరిత్రకారులు నిర్విశ్రాంతమునకు రాజుల కుచ్చాదు వీరిపూర్వములు రాష్ట్రపురాట రాజులయొద్ద సామంతులుగను, రందనాయకులుగను ఉండి, తెలంగాణమున కొరవి ప్రాంతమునకును, తరువాత అనుమకొండకును వచ్చి రేచి అటువల్లును వీరు కల్యాణదరాకులకుల సామంతులుగ మారినట్లు తెలియు చున్నది కాశీయ వంశవారును చారి మొదల వివాద స్థలమగు కాశీ యను నగరమును జిట్టి పర్వతవని కొన్ని శాసనములు తెలుపుచున్నవి కాశీయను దేశక చాళి రులదేవ యగుటవలన జీవంశము మేర్పడెన ప్రకాశమునైన వ్యాఖ్యానయగు మహాపూర్ణముగను పీఠియు, బ్రాహ్మణ్యకర్తయు తెలిసి క్రీ. శ 16వ వాద విషయమువే మారించుచున్నది అశ్వ వీరు కృతియులా లేక చతుర్గుణులలా అనేది సమస్య యొకటి వివరమునందు

చరిత్రకారులలో అచిన్నమై యున్నది రాజ్యగర్హణమందు ప్రభాపాది గుణమునబట్టి చిరిత వృత్తిగర్భము ద్వారా క్రిత యశ్వము అభినివసించి కొందరు తలచుచున్నారు

క్రి. శ. 1000 వం పూర్వము కాళిదాసమునకు చెందిన మొదటి శేతరాజు, అనుమడు, శౌండకు అను యోగులను నిర్బులించి, అనుమకొండను తన రాజధానిగా చేసికొనెను ఇందు పశ్చిమ రాజ్యవృత్తి చక్రవర్తి యగు అపాచమర్లు మొదటి సోమేశ్వరుని అనుయాయుగ నుండిను మొదటి శేతరాజు కుమారుడు మొదటి ప్రోలరాజు సుమారు 1062 నుండి 1076 వరకును, మొదటి ప్రోలరాజు కుమారుడు రెండవ శేతరాజు సుమారు 1080 వరకును, రాజ్యవృత్తి చక్రవర్తి యగు అరవ ద్వివరాధిప్యుని (క్రి. శ. 1072-1122) పాపమునకై యుండి రెండవశేతరాజు గణించిన పిమ్మట అతని పేర్లనుచూపుచు గ్రీకులవనమల్ల దుర్గరాజు సుమారు క్రీ. 1080 నుండి రాజ్య చేసినట్లు ఖాతీలకు దగ్గర యుండునట్లు అతని కావమునబట్టి తెలియుచున్నది. తర్వాత అతని దోహదగు రెండవ ప్రోలరాజు రాజయ్యెను ఈ రెండవ ప్రోలరాజును పేర్కొను మొట్టమొదటి కావము అనుమకొండయందలి కర్పాక్షి గుట్టపై ఉన్నది అది క్రీ. శ. 1117 వ సంవత్సరము వాటిని అందినకు కళ్యాణి రాజ్యవృత్తి చక్రవర్తియను, త్రిపునవల్లభ కిరురాంతుడును అగు అరవ ద్వివరాధిప్యుని (1072-1122) పాపమునకుగ పేర్కొనబడెను రెండవ ప్రోలరాజును గూర్చిన విశేషములు తెలుపుచు దిగిరెండు కావములు కాతీపిట్టకలపు ఇది క్రీ. శ. 1117 కిరురాతిరాజుమొదటి క్రీ. శ. 1140 వ సంవత్సరమునకు చెందిన మరయొక కావము కలిసినగరంతిల్లా కనగవరం గ్రామములో లభించినది ఇందుకాడ రెండవ ప్రోలరాజును గూర్చి ప్రశంసలేయబడినది ఈ కావపాదారములవలన కాళిదాస వంశజుడగు రెండవ ప్రోలరాజు కళ్యాణి రాజ్యవృత్తి చక్రవర్తిగు మూడవ సోమేశ్వరునకును, రెండవ అగర్హణ మల్లులకు పాపములకుగ మన్నిష్టు మృష్ట వకును నుండి రాని క్రింద ఈ కాళితి రాజులు మహామండలేశ్వరులలో నిన్ను యొందండి అప్పుటికి అనుమకొండ వెయ్యి ముఠా గూడన పశ్చిమంధలము రెండవ ప్రోలరాని యధిప ముఠా నుండును ఈతని ఉత్సాహము నై మండలములో వచ్చులు నహలము చేయుచుండి క్రీ. శ. 1151 వ సం. లో

కళ్యాణి రాజ్యవృత్తి చక్రవర్తియగు రెండవ అగర్హణమల్లుడు గణించెను అంతట ఈతని కమ్యుడు మూడవ కైలపుడు రాజ్యవృత్తి సీనికైననుధిష్టించెను గుమారు, మాత్రము కావములు కాళిదాసు గూర్చియు, పాళిసాముల గూర్చియు, ప్రశంస లేయు చున్నది క్రీ. శ. 1168 వ సం. వాటి రాజా రామకావములో కూడ కాళిదాసు రాజును గూర్చి కన్నె అంశములు తెలియవచ్చుచున్నది ఇందు కాళిదాసు పాపములకు గురైనట్లు తెలిసి రాజారామ కిమేశ్వరచేతనకు అఖండ దీపా రాధన కొరకై కాచించిన రాధము మూలించి ఉడికినది క్రీ. శ. 1168-67 ప్రాంతములో అనంతపురై న మూడవకైలపుడు కాలయర్థ విజ్ఞులని వలన పరిశ్రమకనంతి, వనవాని ప్రాంత మునకు ప్రచారమున కేగెను క్షిప్రులు కళ్యాణి సీనికైనను వాగ్రమించెను ఈయరను యాచుకొని కాళిదాసులు పశ్చిమ రాజ్యవృత్తిను పూర్తిగ కిక్కిరించి, స్వంత్రులగుటకు యత్నములు చేయుకొచ్చిరి రాజారామ కావన మీ యంశమును మూలించుచున్నది ఈ పాపవృత్తి పూర్వమయ్యెను రెండవ ప్రోలరాజు కావములో ప్రాశంశమై అతని కుమారుడు దుర్గచేపి కాళిదాసున ఫలవంత మయ్యెను

కాళిదాసు రాజ్యమునకు స్వతంత్ర ప్రవృత్తి సీనికైన పిమ్మట, కచ్చిప్రముగ అనుమకొండలోని వేయి వ్రంశముల చేచాయమున ఒక శిలాకావనము వెయింపబడెను (క్రి. శ. 1182) దీనిని వేయించిన ప్రభువు రెండవ ప్రోలరాజు కుమారుడు దుర్గచేపిడు ఈ కావనమున కాళిదాసులకు తనచేత దుర్గేశ్వరచేపిని, శ్రీ వాసుచేపిని, శ్రీ మార్యచేపిని ప్రతిష్ఠించి, అ చేతన అర్చనాదుల కొరకై మర్రిచెరువుల గ్రామమును కావము చేసినట్లు వ్రాయబడినది. వేయి వ్రంశములగుడిలోని కావనము వేయించుటలో దుర్గచేపిని ముఠాగృహిణి కావ కాళిదాసుల స్వతంత్ర ప్రవృత్తిని ప్రకటించుటయు, వారు పొందిన భవవిజయములను పర్యవసాయము అని కోరుచున్నది ఈ కావనములో రెండవ ప్రోలరాజు నిలయుటలు వాలుగు తెలుపబడినది రాజ్యవృత్తి మూలములయగు కైలపుని రెండవ ప్రోలరాజు ఒక పర్యాయము అందిగగని, క. క్షృణు రాగములందే అవధిని దిశచిరువులకు ప్రోలరాని మొదటి విజయము ఈ కైలపుడు కళ్యాణి ప్రభువగు మూడవ కైలప చేపిడు కావచ్చును ఈ విజయమును రెండవ ప్రోలరాజును, అతని కుమారుడగు దుర్గచేపిడును కలిపి 1149-1157 వ సం.

వృద్ధముల వదులు పోలిచిరి రెండవ ప్రోలరాళా గోవింద రాజును దండవాయకుని, మంత్రహాట నగరాధీశుడగు గుండ రాజును, అగ్రేప్రభును మరియొక ప్రభువును ఐయంబిట్లు కూడ చేయి ప్రంశములగుడి కావరము తెల్పుచున్నది అంతే కాదు పాదగట్లు ప్రాంతమున గోళగ్రరాళా కుమారుడగు ఉదయారోతుగ్గుడును తెలుగుచోడునీగి ప్రోలరాళా తిరిగి రాత్రి విప్పించెనట పై న తెలువలదిన మాండలిక ప్రభువులందరు పశ్చిమ రాజకల్యాణాల బడము వహించి, రెండవ ప్రోలరాళాతో పోరాడి పరాజయిపడి యుండవచ్చును ఈ విషయములను పోలిచినవిష్కట ప్రోలరాళా తుర్పుతీరమున తన రాజ్యమును విస్తరింపజేయుటకై యత్నించుచు, కోట చోడయ రాజుతో సంహారములెవెను 1189 బాటిరగు చటా రామకావరములకు, తయారవలెను వృద్ధమగునగుడి

కాని రెండవ ప్రోలరాళి ఊ విషయములు వన ప్యాతం శ్రోత్యంబునువకు చెందినవి కావనెనాను పంశయము గలదు చేయి వృందముల గుడిలోని కావరమును తెప్పబడిన తెలుపుతు శ్రీ ౪ 1161 లో రాకైన మూడవ కైలపుడు గాక విక్రమారోపుగి కుమారులతో పోడును, కందూరు నాడును యువరాజు వృద్ధిగ చేలుచు వచ్చిన కుమార కైలపుడు గావచ్చును అతడు తండ్రి మరణాంతరము పై తెప్పబడిన మాండలికులతో గలిసియో, కలయకయో రాజుల మూడవ సోమేశ్వరునిపై కుట్రపన్ని యుండుననియు ప్రోలరాళా ప్యామి త్తడి పరుచై చాలి తిరుగుటాకు నడచిన విశేషములే ఈ కావరమును చెప్పబడిన విషయము, శ్రీ ౪ 1189 ప్రాంతమున దుడుచి పోయబడిన ప్యాతంశ్రవ్యముతో ప్రోలరాళి విషయముల తెల్పి విజయము లేదనియు కొందరి యిల్లిప్రాయము

రెండవ ప్రోలరాళాను గుర్చి చెప్పగన వురియొక గొప్పవిదయమున్నది తలదాని ప్రభవయ్య క్రమగుల పత్న్యా-ర్థములందు గూడ మిక్కిలి శ్రద్ధవహించెనట తటాకముల ద్రవ్యించి, విజయపూర్తికై వరుణచేయి ప్రతిష్ఠించి పాటువడి పట్టు కాశీకేట కావరముందు తలదాని వ్యయముగ వ్రాయించు కొనెను ఇతని తటాక ప్రతిష్ఠలగుగూర్చి ఇతనిమమదుడగు గణపదేవ చక్రవర్తి కావరములు మిక్కిలి దిగగ దెను

ప్రోలరాళి భార్యను ముప్పవహించు తమె పరవాటి దుగ్ధకాలకు వనచోడరి యని తెలుపుచున్నది ఇతని తనకే పుత్రులు గలదనియు, చారితో కుడుడు పెద్దవాడనియు,

మహాదేవుడు రెండవవాడనియు, కావరములందు చెప్పు బడెను మహాదేవుని కుమార్తెయగు పైలమూల వెయిం చిన త్రిపురాంతక కావరమును ప్రోలరాళి పోవారుడను మరయొక కుమారుడుండినట్లు వ్రాయబడినది

మూరీరెడ్డికుంట కావరమును ప్రోలరాళా తో కిక్కి వ్రోశమును స్థాపించెనని తెలువలెదెను అందు పద్మరాముల నిధియు, మూహేశ్వరులతో పగగల్గుదునైన న రామేశ్వర దీక్షతుడు అచటి ఆలయమును కట్టించినట్లుకలదు అతని ముఖ్యేశ్వరుడగు చలమిగిండ ప్రోలరాళా కాళ్యణకుగిక్కి వ్రోశమును స్థాపించెనని అందు చెప్పబడిన కనుక ప్రోలరాళు రామేశ్వర దీక్షతుని శిష్యుడై ఆశీరయ్యెడ (కాలాముల) కై నమత దీక్షకొందెనని వృద్ధమగుచున్నది వృద్ధము గ కై నమకావరగోవిందయ్యగ్గు, కై నమమమనకు కూడ ఆతడు తగు ప్రోత్సాహమిచ్చినట్లు అనుమకొండ వచ్చాకదేవరాయ కావరముచాక్షరా కడలాంచు బసవిగిరార్చిన యంతమును బట్టి తెలియుచున్నది విశ్వేశ్వర చరిత్రమండలివగిర్చి యొక కథ చెప్పుటచెను ౬౪ వా దీపి అందీవక్రమన్ననన్న ఇతని పట్టు ౬౪ తోట అంగాయుగా మూరెవనియు, అతడు వరువకేరి కలంది నిశ్చయించుకొని, తన ఇష్టకై వదులును వ్యయంబు జేపి దేవుని ప్రతిష్ఠించి, అలయమును నిర్మించెననియు చెప్పదురు

పు న కా

ప్రాధదేవరాయలు
(శ్రీ ౪ 1422 నుండి 1440 వరకు)

మొదటి దేవరాయలకు ముగ్గురు పుత్రులు అందొకడు అపమనీలతో అగిన యుద్ధమును మోవముదె వరింప బడెను విజిత్తవారు కామచంద్రుడును, విజయము నను నిరుత్తరు మొదట కామచంద్రుడు రాకై కొన్ని మాఘములు పోలి చెరు అపై విజయము మొదటి విజయ బక్క భారతగ విజృంభన బలిష్ఠించెను అతనిని విజయ బక్కరాయ అనియు నందును మొదటి దేవరాయల తీడకు హేమాంజిత యందు బద్ధించెను విజయభూమి రహరాయ అను పేరులు పోలిచి యుండ వచ్చును ఇతడు నన్నుడు కాకుండుటకే ఇతని కుమారుడగు (రెండవ) దేవరాయలే తండ్రి కీడితకాములతో మొదట పొమ్మాట్లయ్యెను ఇతడు విజయ బక్కభూమికి వారాయబాంజిత వంశ కలిగెను ఈ ప్రభువునకు ప్రాధదేవ

రాము లను నామాంశరమును, గజశేఖ (వీరునిపేరు) దేవరాము లను వీరుడును కలవు

శ్రీ ౪ 1422 పెద్దెంబరులో, 'అహమోచనమోయను ఆరవి తమ్ముడగు భావభావానో, 'అహమృదుషా' యను ద్విమితో అహమనీ పిండవన మధిపించెను వెంటనే కప్పము వెల్లింపలేదను సాగు కల్పించి ప్రజల పై వ్యయముతో అతడు విజయనగర రాజ్యముపై రాడి వచ్చెను ప్రాశస్త్యములు రాంధ్ర మూర్త్య గజపతులు భావనగ నిలిచి కాని కళింగ అంధ్రులు అహమృదుషాను రాగణములకే వస్తే వ్యయముగ దొంగిపోయి అందువలన రెండవ దేవరాములు కొంత ఇరుకున పడినను, పిరిచ్చి నువ్వగు చక్రవర్తులు ప్రాచీన కల్లంగ, ఇరుకు పరాశితుడు కాలేరు ముగ్ధులవద్ద జరిగిన యుద్ధములో అహమను పై విశ వస్త్రము కలిగిన పిదప శ్రీ ౪ 1422 ప్రాశస్త్యములో, విజయనగర, అహమనీ రాజ్య ములచారు పరిశీలించి, చాలావారి రాజధానులకు తిరిగి దొంగిల గుల్లెగా విజయనగరమునకు పనినమునందుంటు యను, విజయనగరము దినపక్షప్రవర్తనాన వగుచు ప్రజల మగుచుండుటయను, కలకరముల వృత్తిప్రవర్తనము రానిది దూపదంబులూ పండుటయను పనుగ్రముగ నమీక్షించి, అహ మనీ నల్లనగు అహమృదుషా, తన రాజధానిని విజయనగర మునకు దూరముననున్న 'వీరయ'పట మాల్వేను 'మనగరెం' కాననము ప్రాశస్త్యములు మరలకల నోపించిపట్టు వృష్ట ముగ నుచ్చాటించు చున్నది ఈయవ్యము తర్వాత అహ మృదుషా కీర్తిమణితో పంజర విజయనగరముచారికి అహమనీ లో దోరాములు జరుగలేదు

రెండవ దేవరాములు గజపతుల గజనీనను 'వీరవీర' విదళించెనని వర్ణించబడినది ఇతని పేరారాములులో వొక డగు అక్షరాగ్రందరాముడును పిదపామును అయింది, అచ్చుల తన ప్రభువుయొక్క విజయనగరము ప్రతిష్ఠించెను పిదపా రాజధానియగు పిదపాదేనిలో రెండవ దేవ రాములు వివాహము జరిగినది ఈ కగడ సముద్రవాగ్ధార మును గురించి వచ్చిన పట్టునది ఈ విజయమువలన రెండవ దేవరాములు ముగ్ధులైపోయెనుమీద లింగినినది ఇతడు కాననములో "చతుర్ముఖుడైన"యని పేర్కొనబడినాడు

కాలయవేముడు రవిదేయన పిదప అతని యేర్పక పులిక యగు అనిగొలి కర్తయును, కాలయవేముని పై వ్యా

ధ్యమడగు అల్లారైకైయొక్క రెండవ కుమారుడును వగు వీరభద్రారాధె రాజునుపాంధ్రవరమునకు రావచ్చెను తనని యిచ్చ యగు మేమారెడ్డి తమ్ముడికి కాపటగ నుండి కళింగ రాజ్యపు లెక్కలపై తరచు చాడుట జరుపు చుండును కూర్పు గాంగ పంక్తుడును, కళింగాధిపతియు వగు చాటున కాను చేపునో మేమారెడ్డియొక్కయగడము దుష్టహముగనుండును ఇతడు రావకొండ రాజగు లింగాభాయని తనచానిగ చేసికొని మేమారెడ్డి, వీరభద్రారాధె నోడించెను అంతట అగళ ఇతడు కొండపీటపై రాడి చలిపెను పెద్దకోమటిరెడ్డి మరణానంతర మాతనికుమారుడగు రావమేమారెడ్డి కొండపీటికి క్రిష్ణకము 1420 లో రాజయ్యెను కాని శ్రీ ౪ 1424 లో వీరభు వాంతు చేయబడుటలే అరట అరాళము ప్రజలందరి రానిది పురస్కరించుకొని విజయనగరపు రంధరాములకు కొండపి కొండపీటి రాజ్యములో పదికళాగమును తమ స్వామ్యాధి పము లోనికి తెచ్చిరి అయితే ప్రాశస్త్యములు అహమనీ మల్లములో యుద్ధమునందు నెనున్నచై యుండుటవలన పట్టు కర్త పునలేను ఈ తరుణమున వినియోగించుకొని కాను చేపును విజయనగర "రూపును లో"కొండపీటి రాజ్యము నంతయు స్వాధీన పరచుకొనెను రెండవ దేవరాములు కి పంగలి తెలియనే రాడినెదిరి, కానుచేపుని చేశపు చెల్లలు రాట తరిమి, కొండపీటిరాజ్యమును పంపుకొనుగ వీర యొక్కయొక్కనెను శ్రీ ౪ 1424 లో పిదపాదంబును పిదపాది వాడుకి పాటన తెలుంగు రాయలు వ్రాసాయించి యిచ్చిన రావకాననమువలన ఈ పంగలి తెలియవచ్చుచున్నది రెండవ దేవరాములు కి త ది యుద్ధమునందు భావనగ నున్న పున్నది ఈ యుద్ధము తరువరి రాజునుపాంధ్రవర రాజ్యము వీరభద్రారా థెడి మరల పిల్లవరన జడనది

కానుచేపునీలో జరిగిన యుద్ధము తర్వాత, రమాగమి ఎనిమిది సంవత్సరములు విజయనగర స్వామ్యాధిపతితో కాంతి పట్టి నది కానుచేపుని మరణానంతర మాతని కుమారుడగు కళివేశ్వర గజపతి రాజునుపాంధ్రవరముపై రాడి నలిపెను మేమారెడ్డి, వీరభద్రారాధె ఆ కర్త ర్థ నముపై రెండవ దేవరాములు ముగ్ధులై ఒడయారో అభివృద్ధిమున వొక ప్రవంధ చాహానిని లింపి కళివేశ్వరుని చేకమునుండి పాల్గొనేటను తన ప్రభువు వానజితే ముగ్ధులై రాజునుపాంధ్రవరములో కొంత కాలముండి, కాంతిని వెలకొల్పి, విజయనగరమునకు

లింగి పోయెను క్రీ శ 1485 ప్రిణవలి ఇరువది ఏడవ తేది అదిరావమునాడు అపొమ్మరుదా పచిపోయెను అతని కమారుడగు రెండవ అలాయుధీను పింపొవన మధిష్ఠించెను కన్నము సెగ వేసెనన్న వెలముతో దేవరాయలకు దండించ నొక ప్రతిని ముగు పై వర్ణము వీల్చి అతడు తనతమ్ముడగు మహమ్మదును విలయనగరమునై అంపెను ఈ చాడి వివరములు తెలియవచ్చుటలేదు కాని ఇరువది ఏనుగులను స్వత్యగావములం బారివేసిన 200 చాపీలను, కొంప ప్రవర్ణమును ఇచ్చి దేవరాయలు వందదేవీకొప్పట్లు పీఠిప్పాచంటి కొందరు చారిశ్రమలు చ్రాయుచున్నారని

ఈ యుద్ధము తరువాత మరల క్రీ శ 1448 ఉత్తరార్ధము వరకు దేవరాయలు తన సామ్రాజ్యమును సుఖ శాంతిల కాలవారముగ వేరెను ఇతని శాసనము లక్షకము లీదెనుయనుచు ప్రచురచుచున్నది

దేవరాయలు విశాల సామ్రాజ్యమున కధిపతి యయ్యెను దశమపురపు లిపారములగు నుండెను పైవర్ణవంశవ అబెరివింత మయ్యెను లనను అన్నింటను తనకన్న తక్కువచారగు లపామనీను తరుగు తనను తన రాజ్యమును వేసింపుచున్నారని కామ చారి కదుపుతో నుంచలేకున్నాడు దీనికి కారణమును కనుగొనవలెనని మంత్రి సాచుంపనాత పురోహితులతో క్రీ శ 1448లో నుదీర్ణ చర్యలు అరిపి నేటి విలుకాండ్రును ఉత్తరాశ్వములును తనకు లేదుయే దీని కొక ముఖ్య కారణమని రాయలు విద్వ యుండు కొనిన

రెండవ దేవరాయలు తురకలను తన పైవర్ణములో తేల్చుకొనెను అదిరకాలముననే రెండువేల తురక విలుకాండ్రును, పదివేల తురక అశ్వక దళమును ముగియమగు చాచిని విద్వరయకొనెను. తురకలను విలయనగరములో ముష్టిము కట్టింది కాగిలబిల్చి పరిహారముగురు మత సాక్షాత్కరమును వర్ణి రక్షణమును కల్పించెను తన సింహాసనమున తెరుగుగ కొక దివ్యావముమీద తురకల మత గ్రంథముగు ముక్త ఖరారును ముందు రెండవ దేవరాయ లదిరకాలముననే ముగియమగు ఏనుబిదే అశ్వకలమును, అరువదివేల ధనుర్ధరులను, రెండు లక్షల వహాని అలమును పనుకూర్చు కొనెను అది మతనమగు రుణిలను వాళింపు వేసికొని చాచిని ప్రవేశపెట్టెను

1448న నంపకరమున విలయనగర, అపామనీరాయలు

లను యుద్ధము సంధించెను ఇం దేవము చాచిని విశ్వకమైన విలయము చేతుల లేదు

రెండవ దేవరాయలు క్రీ శ 1448 మే నెల 24 నకు పరియగు శా శ 1888 తరువాతను నంపకర పైశాల బహుళ చతుర్దశి మంగళవారమువారు దివిగతులై నట్లు శ్రావణ దెగ్గోలాయందలి కావనము తెల్పుచున్నది

ఇతడు చాచాపు ఇరువదియైదు వంశ కర్మములు సామ్రాజ్య మేరెను అల్లూరలతో వర్ణవలెముట్టి ఇతడు పొడగని వలుచేటి దేవము కలచాడు సుందర దరహావముచే అంకమైన ముఖము కలచాడు ఇతనిని అపొమనీ వర్ణము గడము లేదు కన్నముండి కన్యాకుమారి వరకును తూర్పు వడమర సముద్రములకును మధ్యగల మొత్తము మొత్తము దక్షిణావళమును ఏక చక్రశ్రావణమతిగ వేరెను దక్షిణసమీపము లోని కొన్ని ప్రాంతములలోగ ఇతని వశమునం దుండెను సింహాసముపై క మీవనిని సామంతలేఖమే ఇతని సుమారు మూడువందల శేవుపట్టణములు ఉన్నట్లు తెలియుచున్నది శేవులనుండియు, గవలనుండియు, భూములు నుండియు ఇతనికి అపామనయన రాజుడి యుండెను అపామనీలతోను, గజపతులతోను, ఇతరులతోను ఇతనికి నిరంతరము పోరు లయగు చున్నను ఇతని మనవిపాలనము ప్రతిలుగు సుఖమును, శాంతిని, పరివంధరలను పనుకూర్చినది ఇతనియొక ప్రతి అమరపులుగును, సంశృప్తులుగును నుండి లేళ్ళు నంపనను, చాచాచాని వైభవమును, రాజుల అదంబరమును విశ్రాంతి కలిగించు పై వర్ణవర్ణమును, పరిపాలనాచక్రపతి మను, ఆచారవర్ణనవారములను ననుకూలముగ అల్లూరలతో కనుటకు కట్టుపట్లు వర్ణించినారు ఇతడు సారస్వతోపామనుకు కవిమండితుల వశేతులను చేరదీసి పట్టించెను గీర్వాణాంధ్ర కన్నకథావలు ముఖ్యముగ ప్రోత్సహించి అదనవి ఇతని వైపునకు పరమన పరాధము కలచాడు తురకలకు మనుటలు కట్టింది ఇచ్చెను అంతపుభుతి అనవలము లోనే 'సాచుమారి' బిల్చియందు వై నుటకు నుండినను గట్టిందెను వ్యాయం మెకసోమిచ్చుగాక యానశక్రబాహిమ పను తంగిడిక న్నయ్యెను. ఇతని వ్యాయవనిపాలనము, ధర్మరీతిక ప్రభావములు అర్చిదముల పీఠదు పలము వంశపు రాజులలో నధ్యక్షియందు

గుళ్ళాయచెట్టి, కొకకట్టి, మహా కూర్మామును

కొడిగి, రాజకర్మము పాఠించి, చంద్రభూషణ క్రియాశక్తి
రాయల పనులమున, నున్నట్టివాడై ప్రాథమిక నాడడిచిమ
కట్టు వాడించి, ముఖ్యాలకాలయందు కనకాభిషేకము
చేయించుకొని, శ్రీరాధాదు కనిపార్యమమున విరుదమును
పొందిన దీప్తికలైవరాయల వర్ణకర్తవలననే విలయవగర మీ
వ్రహ్మణ శాంతులలో విలయవగరముగ మూలమేకాక విరాగ్తి
వగరముగ కూడ దక్షిణ భారతమంతటను విశ్వాతి
రెండైన తలచి పథాంగములను విశ్వకర్మము
మూలకర్మముతో అభిషేకము శ్రీ రాజులకు

క వి, భూ

స్థాపనము

భూగోళములో కొరకు లోహములలో పెట్టె స్థాపనము
విశ్వాతి విలువలచి దీక్షి గల ప్రత్యేకగుణముల వలన ఇది
అత్యంత ముఖ్యమైనవిషయములలో ఉపయోగపడుచున్నది ఈ
లోహమునకున్నంత పొంద్రత మరేరావునుకలదు లేదు
ఇది అంగుళములకంటెను అయిదై పది ఈ లోహము ప్రపంచము
లో చాలా పరిమితముగా లభించును ఈ లోహము
పెక్కు రకాయల పరిశ్రమలలోను, వాస్త్రీయ పరిశ్రమల
కొరకును, కొంత పరిమోచములో అభరణముల నిమిత్తమును
వినియోగించి అయిదున్నది
ముఖ్యగుణములు

- 1 ఈ లోహము, ఇతర లోహములవలె, పారాద్రవ
అవస్థను అమ్మిటిని కల్గియుండును, దీనియందు
ఉష్ణ, విద్యుచ్ఛక్తితో కలుగు గలవు,
- 2 పెండినలె రకరక లాదులందును, చాలా గట్టిగా
నుండును
- 3 అత్యుగ్రమగు ఉష్ణమునందు గాని తలలోహము
కరగదు
- 4 మామూలు పరిశ్రమలలోగాని, వేడిచేసినను, ఈ
లోహము ప్రాచీనాయువుతో సంయోగము
పొందు
- 5 దీనిని పెండి, అంగుళముల వలె నున్నది తీగగా
పొగడియవచ్చును, అట్లే పలువని లేకుండాకూడ
సాగునొమ్మలకు పోగలదు
- 6 ఈ లోహము మీద పారాద్రవ ద్రావణము లెక్కి
యును ఎట్టి ప్రభావమును కల్గించ జాలవు కాని

- అర్హులై తయారా (Hcl+HNO₃) లోను,
(Kcl+Hcl) లోను మూలమే ఇది కరగదును
- 7 జాతములు, N₂, O₂, వేడిచేసినయెడల రాసాయ
నికముగా కలియును
 - 8 రెన్సి ద్రవభూషణముగనిది, అవిరిగానిది స్థాపి
నముతో కలియుటవలన, అలోహపు పాత్రలను
కొల్పగలముతో చేడితయగుచును
 - 9 స్థాపనముయొక్క ఉష్ణవాహితో కలగ గలముతో
సమానముగనుండును అందుచే తీగలను గ్లాసుతో
నమయ్యుట మలభవము
 - 10 స్థాపనము కొరకులోహము, అమెరికాయలోను
కలిసి అనేక రాసాయనిక పదార్థముల విచ్చును
ప్రత్యేకముగా గంధము, పాపాదము, భాస్వ
రములు ఈ లోహమును వివిధయోగకర్తవైన
రాసానిక లేయనును వాటిని వివములని యందును
ఉపయోగములు 1 పారాద్రవ ద్రావణములకు
స్థాపనమునై ఎట్టి ప్రభావమును లేయదుఅట్టి వాస్త్రీయ
పరిశ్రమలందును ఈ లోహమును "వై హాడిన్" గను,
లోహములను కరగించు మూలముగను తయారుచేయుటకు
ఉపయోగించవచ్చును
 - 2 ఈ లోహమునందే తీయలకు సన్నని తీగ విద్యు
త్పరికరములందు ఉపయోగించవచ్చును వాటిని గాజుతో నిమ
య్యుట మలభవము
 - 3 వలపు స్థాపనమును, ద్రవద్రవ్యములను పీల్చు
గుణము గల స్థాపనమును, తోరుగను, అంకగను ఉండు
దూకుములలో పెక్కురకాయల పరిశ్రమలందు ఉత్పత్తిరకముగా
వాడెదరు
 - 4 దంతవైద్యములో స్థాపనముతో చేయబడు లేకులు
ఉపయోగపడుచును
 - 5 ఇది చాలా విలువైన లోహమగుటచే, కొందరచే
అభరణముగా గూడ వాడబడును
 - 6 రాసాయనిక పరిశ్రమలో స్థాపనము తీగలను చాడ
వచ్చును వివిధములైన లోహములను క్లెలతో కలిసి,
స్థాపనము తీగెను అందులో ముంచి మలలలోనుంచినయెడల,
అలోహమునకు ప్రత్యేక అవధముగల రంగును ముండు
కలుగజేయును ఆ రంగుమలకట్టి ఈ లోహమును గుర్తించ
వచ్చును

ఉపాధ్యక్షములు

1	కాగి	—	అగస్త్య + నీలి
2	కార్తీయమ	—	ఇటుకరింగు
3	స్ట్రాంబియమ్	—	కాపాయరంగు
మున్నగునవి			

ప్లాటినము లభించు స్థానములు భూమండల చరిత్రలో ఈ లోహము అగ్రగణ్యముగా రహస్యజేత మందలి యూరల్ పర్వతములందు లభించును క్రిజ్మన్ కొలంబియస్, రషియ అమెరికాలో గూడ కొలంబిగా దొరకును దీనిలో రాణ స్వల్ప భాగములో 'స్పెర్మిత్ ట్ పి టి-ఆక్స' (Spermyth pt A₂) అను ఖనిజము కలిసియుండును సాధారణముగా ఉల్లోహము వ్యవహారములో, ఇనుక, కంకరలతో కలిసి, రాళ్ళవలె కాన్పించును వర్ష ప్రాంతమునవల, చాతావరణ తేడముల ననుసరించి, ఈ రాళ్ళన్నీయు క్రమముగా శిథిలములై, పడి ప్రచారములో కొట్టుకొనిపోయి ముతల మైదానములలో, ప్లాటినము కణముల ఇసుకతోపాడి విలచును అట్టికొట్ట నడిగిర్చుమునందు ఇసుకను పేకరించి, చాటి సాంద్రతయందుండు తేడములవలన, విశదీయవచ్చు ఈ విధానముగే మరల మరల అనుసరించుట వలన, ఇతర లోహములతో మిశ్రమైన ప్లాటినము పర్యవసు

సాధారణముగా ప్లాటినములో ఇనుము, కాగి, అస్మియము, ఇరిడియము, రంగారము మున్నగు అచాలక వీయములగు ఖనిములు కలిసియుండును దీటిని రాసాయనిక పద్ధతులలో గాని, అభ్యాసేతయ (Heil + Heil) లో కరగించుటవలన గాని దీని కేయవచ్చును అవసరమగు వ్యవసాయ నమన రించి వివిధములైన పద్ధతులను వాడెదమ మనకు వర్తి కర్మాగారములో ప్లాటినము ఉద్ధిశేయ విధును

చూడో

స్టాన్లీమాక్స్ (1858-1947)

మాక్స్ స్టాన్లీ అర్బురీకేశపు మువ్వవద్ద కౌశికశాస్త్ర వేత్త అతడు కీల్ అనుచోట్ క్రి శ 1898 ఏప్రిల్ 21 న తీసివే బిడ్డలించెను ఇతడు మూర్ఖునిక, డెల్టాన్ విశ్వవిద్యాలయములో దర్శన శాస్త్రము, మొదట మూర్ఖునిక విశ్వవిద్యాలయములో నాళ నానాయుడుగా చేరెను తరువాత ఇతడు 1896 లో కీల్ లోను, 1900 లో డెల్టాన్ లోను శాస్త్రాచార్యు

డుగా వీయమించె ఒడెను ఇతడు పైర్లాంథిక కౌశికశాస్త్ర మను, ముఖ్యము గా శాస్త్రవైజ్ఞానిక శాఖ నర్వలించుచు, చానిదిగూర్చి కృషిచేయటం యందు తన శీటివమును వినియోగించెను అత దానిచేయమును గూర్చి ఇద్దరినీ పేరవాగ్ధములు గ్రంథరూపమున ప్రచురించెడి, ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి, రష్యా భాషలలోనూ భాషాంతరీకరించబడినవి

1901 లో స్టాన్లీ పెర్లొడిచేసిన "ఉత్పాదకరణ నియమము" వలన అతడు అంతర్జాతీయ యశస్సును పొందెను విద్యుదలుపులయొక్క ప్రదోశన తరచునములై అచారపడి అవిభాజ్యములైన ఉత్పాదలుపుల యొక్క పూర్ణాంశ అవనర్తములలో నిర్దుష్టముగా విశరణము పొందుచున్న కష్టస్థితిని, ప్రమాదము అధిగమించుచునవి ఈ విధములు స్థిరపరచును. 1912 లో స్టాన్లీ ఈ ఉత్పాదలుపారమును అన్ని రకములగు క్రీడిని పరిశీలించెను, ఉత్పాదలుపల ద్వారా ఉత్పన్నమయి విచ్చిన్నముగ అధిగమనయి, ప్రమాదములయ అవిచ్ఛిన్నముగ అధిగమనయి కూడ అతడు హించెను ఈ ఉపాసాధారముగా శేటికొనినల్లని పేరార్థముల విశరణ చుటములో క్రీడి పట్ల పండిత శేయబడినవో స్టాన్లీ రెక్కచేయ గలిగెను ఈ విధానము ప్రచారము, క్రీడి ప్రమాదమైన ఉత్పాదలుపులు = వి. శీటిని ఏ, స్టాన్లీ యొక్క స్థిరాంకమును (క్రియా ఉత్పాదలు స్థిరాంకము), ౧ ప్రదోశనపు తరచుదరమును తెలియజేయును ఈ విధముగా స్టాన్లీ తన పరిధాంశము ప్రచారము ఉత్పాదకరణమును గూర్చి కలిగియున్న మన ప్రముచు విశ్వాసించగలిగెను స్టాన్లీ యొక్క ఉత్పాదలుపారములో పెక్కువిధ కౌశిక శాస్త్రజ్ఞులు తరువాత మూర్ఖులు కల్గించిరి గాని, నల్లని పరార్థముల విశరణమును గూర్చి అతడు చేసిన కృషి పూజావిగా నిలిచినది 1918లో మాక్స్ స్టాన్లీ కౌశికశాస్త్రమున నోజెల్ బహుమాన మీయించెను అతడు "కౌశికశాస్త్ర చరిత్ర" అను పుస్తకం అధివనియయ్యెను 1918 న గలన త్వరముననే అతనిని రాయల్ సెంట్రల్ విద్యేయ పర్యవేదిగా ఎమ్మకొనిరి అతడు బొమ్మభావలో ఆయియు గ్రంథములను వ్రాసెను చాటిలో గెండు గ్రంథములు ఇంగ్లీషుభాషలో అవనివించెడివి మాక్స్ స్టాన్లీ 1947 న పంపకరములో చనిపోయెను

డి వి ర

ప్లాస్టిక్ వద్దార్థములు (టెక్నాలజీ)

అలాగే మానవులు, నిర్జీవీకాండీయోగమునకు శిలలు, కొద్దియలు, తోమామలు, రకరకముల మృత్తికలు ఉపయోగించుచును సునిశితచాతుర్యమున మట్టిపనిముట్లను కలపి మిశ్రకార్యము చేసి పనిముట్లు, వాటిని కలపని లోహపదార్థములు, వాటిని మించి తోమానాదములు ఎన్నియు ఉపయోగరకమైనవని, మానవుడు అనుభవముతో గ్రహించెను క్రాస్త్యుని విజ్ఞానము అనిపించుకొనెనుమృత్తికలందు, రకరకములతోమలములు, ఉదరకర్మావసరమున, మానవుడు ఉపయోగించెను అత్యున్నతవిజ్ఞానము ఇందు క్రాస్త్యుని కొరకు అభివృద్ధిచెందు ప్రాచీనావెను ఉ ముఖ్యముతో, విజ్ఞానము లేక క్రాస్త్యుని మానవుడు అభివృద్ధిచెందు సాగి క్రాస్త్యుని మార్గము ప్రాచీనము

ఇప్పుడు రమారమంగా సూర్యోదయంవలన, లాక్ వేల్ ద్వారా అను ప్రాప్తమవుతుంది. అంతేకాదు ప్లాస్టిక్ కు కనిపిస్తున్న ఈ సూర్యుడు భూకర్మము వలన, మునుముందు సవరణకులవైన వస్తువులు తయారు కాగలవినిగా, పారి మ్రాసుకుంటుంటే అంతర్గతమున ప్లాస్టిక్ కు పరాకర్మము ఉండుననిగా ప్లాస్టిక్ కారింబ్ యొక్కను కేవలము టెలియస్కోప్ కంటే తయారీకొరకని, అయిన దీనిని భూచేరి దిండును వైజ్ఞానికముగనైన అల్పపాత్ర, కర్మాగారము కలిగిన మిగిలినవస్తువులతో వేర్వేరు చేయవలసి అల్పపాత్ర అనియలగా, మిగిలిన వర్గాలను, రంకములకే గట్టిక తయారుచేయవలసి కృత్రిమముగా తయారుచేయవలసి పరాకర్మ మిరెకే!

ప్లాస్టిక్ అవగా, షేడర్ పెర్మిటిబిలిటీ, మన శిశుమనవచ్చిన
ఆకారములోనికి మలుచుకోవలసివలసి వలెయిన పర్యావ్రతమున
అర్జునుండు అంతుమన్ను, గాత్ర, నిర్దిష్ట లోహములుబాగాడ ఒకా
నొక సళలో ప్లాస్టిక్ గుణములును ప్రదర్శించుచు అయితే
దీటికి ముగము ప్లాస్టిక్ లోని వలనపొరచినము

అతరవచ్చాముమీసము, పాపిన్కొలనుము, ఏ దివయము
లోను దోరికలు పేపు మిగళాకాలలో తేసి నల్లజలములు,
పాపిన్కొలలో కోళిలలుగ ఉప్పవి, పాపిన్కొలలో తయ
నై న వస్తువులు పుప్పిరొప్పు, కుప్పొచ్చులు, చీలిపి అంటు
చెరులు, పురుగులు చీలిపి తివయళాకాల గళగళములు
నూచెలెలల కొలు, పాపిన్కొల మరగలకాపు అప్పములు,
జూరవచ్చాములు, పాపిన్కొలను నలివ వేయవచ్చు, ఇన్ని

మొగలును.లు పిటితో ఉన్నవి కనుకనే, తోహతును కలవను,
వ్రత్తిని, త్రోవచేసి చాలి స్థానముతో పోషిస్తు.లు వచ్చి
యున్నవి

ప్రాచీనమున ప్రధానమైన కథములు రెండున్నవి. ఒక
కథకు పుట్టుకను, తెలివితేటలను, అందును రెండువధులను
చాటివేటి తెలివితేటలను అందును పాటికామివముగా చేసి
ప్రాముఖ్యము చాటివచ్చుచేటి తెలివితేటలను చేసి
కథను, తేరా మిత్రమును చక్కయింపక తిరిగి వచ్చెదనును
తరువాతమున, కథలను, కథోపకథలను ఎక్కువగా
ఉపయోగించెదరు తెలివితేటలను పుట్టుకను అందును
తిన్నముగ నుండును శరణువలె వచ్చెదలకే చీటికికాక
దోచుకొనియుండు ఉపయోగించెదరు కాని వేటికైనాలో
అందును పుట్టుకను ముగియించెదలవు తిరిగి ఇది మెచ్చ
అందును యింపచేటిరుగను అందును ముగియించెదలగాని, అతిశయము
వలనగాని, ఇది ప్రేమభావములు కావు తెలివితేటలను
తెలివితేటలను పుట్టుకను ద్విధముగా నుండును, ముగియ
చేటిచేటి

లోహమయమైనది వసతిగారి లోహమందు, స్టాక్
పరార్థమయిన ముడివస్తువు నన్ను లోహలో లేని ఎన్నియో
మూలములను, స్టాక్ కు, లోహ ఉన్నదని అర్థము లోహవస్తువు
అని చిహ్నము వక్షమందులగును, మున్ను అంటుకుందుకును,
మెరుగుగలగును, రంగును పూయవలసిఉండును స్టాక్ కు,
అని అక్షరము అవసరములేదు మరియు లోహము అన్నియో
అర్థమగును ఇది ఉండవు

స్వాతి కి పరాక్షమ అర్చియ తుకారావ కృష్ణమమగా
తయారగుమన్నది ఆ పుష్పం చెట్ల కరుణలనుండి మాత్రమే
వీటిని దాహించియుట తుంగురులెవెన రసాయన శాస్త్రము
మరగాలేక, ఎందుకును విశేషా మనశోనెడు పదార్థములు
నుండి, అన్నిటిని వనినచెప్పు స్వాస్థ్యము అవతరించినది
పుష్పం బలిపాదములో ఉండెను నరక దశన గల
ద్రవ్యములనులే దేడిది, ముక్తికిని గురికేసిన కారణముగా
అవి బ్రాహ్మచర్యపాదములను భరింపదు ఈ విధానమును
గిరిశాసనములే ఆచరురు

తెల్లపానీక్, ఇన్ఫ్లెన్జా పానీక్ ముఖ్యంగా
 కొన్ని వందల రకములున్నవి. ఆ రకపు ప్లాస్టిక్ చేయలేదని
 వదిలి, మరొక రకపు పానీక్ ములవుగా చేయును. ఇది

కాగలముగా కౌశ్యజ్ఞులు వివిధపయోగములకు అనువైన నవంబాది స్థావర పర్యావరణములను అవిష్కరించిరి 'సెల్యూలాయిడ్' అనెడు స్థావరము లావ్ చెట్ల పోల్తో కనిపెట్టబారు దీనితో గుండీలు, అటవీములు, గాజులు, సింగులు, పలువు పత్తులు తయారు చేయుదురు అని పూర్వముగా సత్రీకరించబడిన ప్రతిని కర్పూరముతో దుక్రమము చేయుటవలన ఈ స్థావర సిద్ధించును ఇది కొద్ది చేడికీ మండిపోవును

ఇంతకన్న మంచి సెల్యూలోజ్ అఫ్ షేట్ స్థావరములు ప్రతిని అంటికామునుతో సంయోగించగా, సెల్యూలోజ్ అఫ్ షేట్ తయారుగును దీనికి యైరానైట్ క్వాతేజ్, అఫ్ షేట్ ప్రాచయములతో సంయోగము కలిగించెదరు అంటే ఇది పోగా, మిగిలిన కానిని సెల్యూలోజ్ అఫ్ షేట్ స్థావర అందురు దీనిని చలనచిత్రాలతో, కృత్రిమ పట్ల తయారు చేయుటకు వివిధంగా వాడుదురు 'రిటోప్స్ స్థావర'తో చేయవచ్చును పత్తులను, తెలియక కాగితాలు తయారుగును గలకాల్ తో స్థావరమును 1897 వ సంవత్సరములో 'ఫ్లెట్' అను విజ్ఞాని అవిష్కరించినాడు పాత దినుగుడును ముక్రముచేటి, పొడిగా మార్చి, ఆ పూర్వమును గ్లిసెరిన్ తో చేర్చి, నవ్వుపులుగా మార్చిన తరువాత, పార్ఫ్యూమ్ తో సంయోగించి గట్టిపరచెదరు గలకాల్ తో స్థావరతో గుండీలు, చుక్కెరలు, బిల్లు మొదలైన పదార్థ తయారు చేయుదురు 'వేక్ లాండ్' అను పెత్తియము చేక రసాయన కృత్రిమైతే, కార్బాన్ తో అమ్మను, పార్బల్ డిసైడ్ తో చేర్చి వేర్వేరించినప్పుడు 'వేక్ లైట్' అను స్థావర తయారువనది ఇది తెలియవలెనో స్థావర దీనితో పూర్వ ప్రవర్తములను చేర్చి పోతవనము ఉపయోగించెదరు

'హెన్స్' అను పదార్థ కృత్రిమైతే యూరియాను, పార్బల్ డిసైడ్ ను కలిపి, ఆమెయినియూ ప్రేరక ప్రవర్తముగా ఉపయోగించుటవలన క్రొత్తరకము స్థావర తయారువనది దీనితో, రోగముల చిదుర్వృద్ధికరములు, లేదయో సెల్లులు, గడియారము లుంచుకొను సెల్లులు తయారు చేయుదురు

1897 వ సంవత్సరములో కృత్రిమమైన గాజు అవిష్కరించ బడినది దీనిని సెర్విసెక్స్ అందురు ఇది కూడ కృత్రిమ స్థావర మైతే మెకానికల్ ప్రవర్తాది మెకానికల్

సెల్యూలాయిడ్ ప్రేరక ప్రవర్తము చేసి, వేర్వేరించుటవలన, ఈ స్థావర తయారుగును ఇది వస్తువుమైన పాచగృహ స్థితి కలిగి యుండును దీనిని కిటికీలు, లాంపు వెడ్డెట్లు ఎక్కువగా వాడుదురు కార్లు, విమానములు, కార్లకు పంట కాటి సెర్విసెక్స్ స్థావరములను వివిధంగా ఉపయోగించుచున్నారు 1900 లో వైలాన్ స్థావరములకు కూడా పంట పడి నది దీనితో కంగరంగుల వస్తువులు తయారు చేయుదురు 1940 లో అవిష్కరించ బడిన సెర్విసెక్స్ స్థావరములకు కూడా చుప్పలకు ఎక్కువగా వాడుచున్నారు

వైలాన్, థెర్మోస్టాట్ టెల్యూలాయిడ్లు సెండికట్టి దీనిని అడిప్ట్ అప్తమునుండియు, సెల్యూలొసిటిక్ ధర్మా మిక్ మండియు తయారు చేయుదురు ఈ సెల్యూలాయిడ్లు, ఫిబ్రాన్, ఉరబిన్, ప్రాచయములు, వగలెనీ నుండి రాకాయనికముగా తయారు చేయుదురు థెర్మో సెర్విసెక్స్ దీనిని అవిష్కరించినాడు

జె. ఆర్ హ్యూన్ డ్విడ్, జె. జి థెర్మో అను కృత్రిమ సెర్విసెక్స్ స్థావరములకు కూడా పంట పడినది దీనిని తయారు చేయుటకు, ఎక్సిజెన్ గ్లెజర్, సెర్విసెక్స్ అడిప్టు కామయము, సెర్విసెక్స్ కూడ తెల్ల స్థావరములు టెల్యూలాయిడ్లు నుండి వలెనది దీనితో వలలు, తెల్లలు తయారుచున్నారు దివ్య తంత్రులకు రహస్యవచముగా ఈ స్థావర వేడి వచ్చును

పోలిస్టైల్ స్థావరములు పోలిస్టైల్ స్థావరములు, రోటిన్ స్థావరములు, అక్రిల్ స్థావరములు, ఎమిన్ స్థావరములు మొదలైన రకము తెల్లయో యున్నవి స్థావర పర్యావరణముతో ఈనాడు తయారుకాని వస్తు వననది లేదయో అనిచియును చిన్న చిన్న గుండీలు మొదలకొని, విమానాలు, తెగలు విరలు స్థావరములతో తయారుచేయవచ్చు ఉక్కును పదార్థము కలిపియుగల అప్తములకు, కీరములకు, స్థావర జాడీలు నిర్మించుచుగా నిలువ చేయుచున్నది స్థావరములతో వస్తువులు తయారుచేయవచ్చుచి గేర్ వగలాలు తయారుచేయవచ్చుచి మరలయక పర్యావరణము చేరువ, అర్థముగా స్థావర తయారుచైన మనో భవనము కూడ ఉన్నది కాదులూ కాదీయు, మూలారు పైకికొరబడి అను స్థావరములతో తయారుచేయు వస్తువు కృత్రిమ పాఠించినారు ఇందు నవన వాహనముల అన్ని వగలయే

[illegible]

మన దేశమునకు సంబంధించిన వనరు స్లాబ్లో పరిశ్రమ ఎంతో క్రొత్తది మొత్తం మొత్తంలో వరకును కాలవల తోకలు స్లాబ్లో వస్తున్నాయి, మనకి స్లాబ్లకు, నీరు దొరుకుతోంది. ఈ సమయం మన దేశములో కూడా ప్రయోజనము చూపించి వస్తుంది. స్లాబ్లో పరిశ్రమలను స్థాపించి ఏ యొక్క కార్యక్రమాలకు అవసరమైన మనదేశములను ఇతర దేశములకు తప్పించి మనకు అందుకున్నాము. ఏదేమిటో? ప్రస్తుతము కొంత కాంకరను, సిమెంటును తగ్గించి వస్తున్నాము. అవసరమైన మనదేశములను దేశములోనే తగ్గించి వస్తున్నాము. సరకులను అందుకున్నాము.

అనాదు ప్రపంచమునందలి రేచముగ్ధులయ నుండి
ఒక కోటి డబ్బుల స్వాగృహమున రేచయ నున్నది
నీటి ఉన్నది పరిశుభ్రమునను పరిశుభ్రమునను నెరుగు
చున్నది ప్రపంచ మంతటను స్వాగృహము ఉన్నది ఇప్పుడు
1980 వ సంవత్సరములో 15,00,000 డబ్బులు
1985 వ సంవత్సరములో 20,00,000 డబ్బులు
1992 వ సంవత్సరములో 80,00,000 డబ్బులు
మన రేచములో ప్రపంచము 46 కోటి డబ్బుల స్వాగృ
హమునుగూడ ఉపయోగమునను పరిశుభ్రమునను నెరుగు
లోను రేచ కోటి డబ్బులు మన రేచములో ఉన్నది కాగా,
మీరినిబట్టి మీరు రేచ కోటి డబ్బులుగూడ

కానీ వంశవర్ష ప్రజాశక్తి పోస్టులకు ఉన్నత
కార్యకర్తల పెరుగుతూ వున్నాయి 1971-72 వ సంవత్స
రాంతమునకు రిలీఫ్ పట్టుకు పోస్టులకు చేకవరచి
వరసాన చేయటకు ప్రయత్నములు జరుగుతున్నవి ఈ
పరిశ్రమయొక్క భవిష్యత్తు పెత్తన రహితముగా పరిశ్రమ
అభివృద్ధిచేత అభివృద్ధి యున్నది పోస్టుల వర్ధిల్లి

ఆవరణమైన ముడి వబ్బాళ్ళములు, పెట్రో రసాయన కర్మా
గారములలో ఉప ఉత్పత్తులుగా లభించును

విజ్ఞానశాస్త్రము మానవ జాతికి పసుపుదీపిని స్ట్రాట్స్
పదార్థములు, భవిష్యత్తులో మరెన్ని ప్రయోజనములను
సాధింపగలవో దీనివలెదేము కొలయుగము, చారు
యుగము, లోహయుగములను గలది పచ్చని మానవజాతి
అన్నిటి స్ట్రాట్స్ యుగములో ప్రవేశించినాడు స్ట్రాట్స్మిని
వలె భవిష్యత్తులో సాధింపగల ఫలితములు అనంతములు
రా. ౪

ప్లాస్టిక్ పదార్థములు • (రసాయనము)

లోపాములు, పింగాణి, గాఢ, కర్ర అంశవాహిలో
చేయబడిన అనేకకములయిన వస్తువుల స్థానమున ఈవాడు
స్థాపిత వస్తువులు వాడులో నున్నవి 1930 నుండి 1931
రే సంవత్సరములకు ఈ స్థాపిత వస్తువుల ద్వితీయకమగును,
పురోహిత్వీ గాముల చేయబడి కనిపించు బయటి ప్రముఖమైన
కర్రకములకు చెందిన స్థాపిత వస్తువులను నుకూలు 150 కేసు
లోకి ప్రస్తుతము లెదాములో నున్నవి మానవుని వై కనిపించు
బయటివాడు ఈ వస్తువులను ప్రదర్శించు, వాటి బయటి
ఉపయోగములను బట్టి నిర్వహించును నున్నవి

ప్లాస్ట్ అవగా మేమి? తగవంత గట్టితనము గలిగి, బేరేమి పూయముచే మిశ్మయమైనను పొంగిగల ఘన పదార్థమును "పాస్టిక్" అని వర్ణపూరింతుము.

నేమీ యొక్క, వీడవను నవోయముతో, మి క్షురక
ఉదిన స్వాగ్ధేను, వోకోనోయకు ద్వానా, వ్యక్తి కళానముతో,
మేము మలయోనోనయ్యును ద్రవయోనయ్యును స్వాగ్ధేను,
గొంధిన కెరదద్వానా, ఉద్ధేవలన వోమివోనో, అవీ తీగ,
తేగ, గొంధను రువముతో వెలవకును స్వాగ్ధేను ద్రావణ
ముతో ఉద్ధేను, వలవలన వోయ్యలనలను ముంబి అర
వ్యక్తివోనో, వామివోనో నవనామము స్వాగ్ధేను హుత వయ్యును
వోమి లామివోనో వామివోనో అయ్యును

ప్లాస్టిక్ పదార్థములను ఈ శ్రీంధి తరగతులుగా
వర్గీకరించవచ్చును

1 అధిక అణు భారముగల కొన్ని సహజ కర్షణ ద్రవ్యములనుండి లభ్యమగునవి

2 తక్కువ అడు భారముతో కొన్ని కర్షనద్రవ్యముల
మణి, గృక్రిమముగా, పాలిమెర్ల కేషన్ అను రసాయన

ప్రక్రియవారూ అభివృద్ధిపడి ప్లాస్టిక్ థింగ్స్ రెండురకములు కలవు

1 ఎడివన్ పాలిమెర్ల థేవన్ ద్వారా ఎన్నడు కెల్లొ

2 కంబెస్ థేవన్ పాలిమెర్ల థేవన్ ద్వారా ఏర్పడు థేర్లొ పెట్టింగ్ ప్లాస్టిక్స్

ప్రతిగతికలకు కెరిన ముఖ్యమగు కొన్ని ప్లాస్టిక్ పదార్థములను గురించి క్లుప్తముగా ఈక్రింద తెలుపబడినది

(1) నహ్ అకట్స్ ప్రవృత్తియం నుండి లభ్యమగు ప్లాస్టిక్ పదార్థములు పెట్రోలోల్ (ఉదా విట్రుడుగు ప్రత్తి) నుండి పెట్రోలాయిడ్ అను ప్లాస్టిక్ పదార్థము చేయు చున్నారు కంటి అద్దముల ప్లాస్టిక్లు, పిల్లులు, సుగీతవాద్యం వీకరములు చేయుటకు పెట్రోలాయిడ్ ఉపయోగపడును కాని, అగ్నివ్యర్థ తగులక పే మండిపోయెడి స్వభావము దీనికి కలదు పెట్రోలోల్ నుండి తయారగు మరొక ప్లాస్టిక్ పదార్థము పెట్రోలోల్ అనీశ్ అనబడును ఇది పెట్రోలాయిడ్ అంత నులుపుగా నుండదు ఫిల్లులలోను, విమానములందలి గాజుభాగముల ప్లానములోను ఇది ఉపయోగపడును

కెస్టే నుండి చేయబడు కెస్టే ప్లాస్టిక్ పదార్థము తొత్తములను, బిల్లును చేయుటకు వనితపప్పును కెస్టే అనునది అవుపాలలోని ప్రముఖ మాంసకృత్పదార్థము దీనిని అవు కనుపులోని కొన్ని రూపముల దీయుదురు

(2) పాలిమెర్ల థేవన్ ద్వారా లభ్యమగు ప్లాస్టిక్ పదార్థములు కేటి ననదాగరకము అభ్యావళ్యములగు అనేక ప్లాస్టిక్ పదార్థములు పాలిమెర్ల థేవన్ అను ప్రత్యేక రకాయన ప్రక్రియ మూలముగా లభ్యమగు చున్నవి తక్కువ అలుభారమును ఎక్కువ చురుకుననుము కల కొన్ని కర్మన ప్రవృత్తియం, ఉత్పత్తిగలముల పనాయముతో, అనునగు ఉత్తముల పీడనములందర్ల రాసాయనముగా జ్యోమై అకర్మణిక అలుభారముల పదార్థముగా మారును దీనినే పాలిమెర్ల థేవన్ అనియందురు ఇందులో థింగ్స్ రెండువిధములకలవు కొన్ని కర్మన ప్రవృత్తియం ఈ కర్మణో పాల్గొని నవుడు, పరస్పరము గ, అనేక వేల, అలం అలుపుల ప్లాస్టిక్, కలిసిపోవును దీనికి ఎడివన్ పాలిమెర్ల థేవన్ అని పేరు

రెండు చేరు చేరు కర్మన ప్రవృత్తియం ఈ రెండింటి

వోటి అవంతముగా కలియుచున్నవి, వీటి రెండు పదార్థాలకు అలుపు లేకర్మ, నేనులేయ బదును అవ్యర్థ అలుభారముల పదార్థము ఏర్పడినయెడల, దానికి కంబెస్ థేవన్ పాలిమెర్ల థేవన్ అని వ్యవహరింతుము

పాలిమెర్ల థేవన్ కర్మణో తయారగు పదార్థములు కెటి (జిగురు) అని యందురు ఈజగురుకు కల గట్టన మును చేకూర్చుటకై, పూరక పదార్థములు ప్లాస్టిక్ జెల్స్ మొదలగువాటిని కలిపినవరుజాక, సన్ను పదార్థమును 'ప్లాస్టిక్' అని వ్యవహరింతురు

ఎడివన్ పాలిమెర్ల థేవన్ వలన థేర్లొ ప్లాస్టిక్ పదార్థ చేకూర్చును ఇది చేడినికి నులుపుగా మె క్షణమను దీనికి అలుగుకొని మండిపోవురులము కలదు పదార్థంబుగా ఇది గాజువలె పావదర్శకముగా నుండును

కంబెస్ థేవన్ పాలిమెర్ల థేవన్ ద్వారా కెల్లొ పెట్టింగ్ ప్లాస్టిక్ పదార్థములు లభించును ఇది అధిక ఉష్ణోగ్రత వలన గాని, కసాయన పదార్థముల ప్రభావముచే గాని ఎట్టి మార్పును కెందర ఇది మలకముగా మలవు

థేర్లొ ప్లాస్టిక్ పదార్థములు ఆక్రిలిక్స్ నును మండి తక్కులంధముల కర్మన ద్రవ్యములు నుండి గాజును రోజిన ప్లాస్టిక్ పదార్థములను చేయు చున్నారు ఇది నులుపుగా మలకపోవుటకై, గాజుకలె విశ్శమైయున్నవి చిహ్న కాగములు, కై కర్మణికరములు చేయుటకు దీనికి ఉపయోగించు చున్నాను

వినిక్ క్లోరైడ్, వై వై ఐ అపీటులనుండి వివిధ రకములగు వినిక్ ప్లాస్టిక్కులు ఏర్పడు చున్నవి వీటినుండి గొట్టములను, పలకలను, గ్రామఫోను రికార్డులను చేయు చున్నాదు. పెయింట్స్, వాల్పేషులు, అలకుటకు వనితచేయ జిగురులను తయారుచేయుటలో కూడ ఇవి వినితచేయు ఈ ప్లాస్టిక్ హుళహుళన వృత్తియు నుండి వర్షమునకు తువని దుప్పులు తయారగుచున్నవి

వైగీను నుండి ఏర్పడు పాలివైగీను అను పదార్థమును క్రెక్రికేటరు తొడుగులు, హీలు మూతలు, మొదలందవి చేయుటకు వాడు చున్నాను

ఎటిలియ నుండి పాలిఎటిలియను, వివిధరకములుగా మైనమువలె మెత్తగాను, కల్లువలె పాగుకట్టును, లేదా గట్టిగాను తయారుచేయవచ్చును బింగిలు కట్టుటకు వనికి

వచ్చు ముగిసి అలవలె పుట్టిన కాగము, దివ్యుని కలె
లు కొడుకు పుట్టిన గొట్టుములు, పుట్టిన సైపులు
పుట్టిన పాలు, మెదలకుల మెయిదా పాలినివలెనుమది
రెయిలువచ్చుని చెప్పి అను పుట్టిన పరాక్రము, అ
లె అను పుట్టిన సు శిరియిచ్చు ఎలివెనుమది కన్నా
గను చువ్వి ఎత్తి కపాయిను పరాక్రముల ప్రభావమునకును
కొను గానుమలు చెప్పి అను యెచ్చు చిత్తక గాగింశి
కాగ్గముల వచ్చు చెప్పి అను పాతలెచ్చు కలెవలెనువచ్చును
దివ్యుని కలెవలె సు ప్రాస కలెవలెనువచ్చును అది పది
రెయిను కలెవలె సు ప్రాసకలెవలెనువచ్చును అది పది
రెయిను ముగిశు, కలెవలె కలెవలె గన్ను

తెలంగాణ ప్రజలకు వరమైనది. ఇంతే పొట్టెలో
 దీనిని చూచి వచ్చినా బయట తేలికైన పొట్టెలు
 ముఖ్యంగా విద్యుత్ వినియోగం వారికి వచ్చినది
 మొదటిది. పొట్టెలు వినియోగం వారికి వచ్చినది
 మేనేజ్మెంట్ వ్యవస్థలు ఏర్పడి, వేదానికి సమాధి
 తప్పి, వేదం, యూరూప్ యొక్క పొట్టెలు వినియోగం
 ప్రేమ దేవుని మేనేజ్మెంట్ వారికి వచ్చినది, వారిని,
 చంపినది మేనేజ్మెంట్ అత్యంత ముఖ్యమైనది. అత్యంత
 వాస్తవికంగా వారికి వచ్చినది వినియోగం దీనిని
 ముందుకు, ముఖ్యంగా వినియోగం ముఖ్యమైనది
 పొట్టెలు వినియోగం, గిరి వినియోగం దీనిని అత్యంత
 వినియోగం దీనిని వినియోగం ముఖ్యమైనది, ప్రధానమైనది
 వినియోగం తన వినియోగం ముఖ్యమైనది

గోకర్ణం - కై నాస్పాన్దనమునుండి పాణియు రేతే
స్పాన్దనము లేయుచున్నానని నీపిద స్పాన్దనం దూషమనెడి,
నిండు, చువ్వులు వంపిడి లేయుచును వాగుచున్నారు
భక్తరాత్రిని గ్రహియింపు. నీరాణి స్పాన్దనం వర్షాద
ములు అశ్రువుల మెట్టియు, అశ్రువుల మెట్టియు, కష్టగ్ర
ణి, పుష్టిచూపుచు రెండుక, కష్టవర్షగ్రణి యుండును అశ్రు
కష్టగ్రణి గ్రహింపు వారకుడు వేదవేదములకు పూచగా భు
క్తయోగం కనుచు

325

3వ పాఠ్య (తత్త్వవేత్తగా) :

[illegible]

స్నేహితు పంకిత పాపాశ్శములతోపాటు ప్రకృత
మయన వివక్షణించెను స్నేహితు తన యోగవన భవయును
జాగ్రత్తయ్యే ప్రాతాగోరనే అను కువరకృదాయును గూర్చి
విచియుంచెను

స్నేహి ప్రప్రథమముగ క్రెటిట్ అను గురువువద్ద అధ్యయన మొనర్చెను అతడు విదన పోకటనును కుశూ పించెను కాళామునందు పోకటను యొక్క హాస్యాత్మక పద్ధతి ప్రకారము అతని తత్వవ్యాప్తమును స్నేహి నేర్చునట్లు నడుపుచు, రథమే అనందము అనునది అత కృతము

స్నేహితు, సోదరులనును అత్యంత కృతజ్ఞులవై
 అనుభవించి అంతయునుండి పూరితులై పోయెను. ఆ కారణముచే
 సోదరులను విడువ వలయునుమనిది తప్పించుకొని యీ
 కృత్తి ప్రయత్నించు కృత్తియు కృష్ణాధ్యక్షుని సన్నిధికి
 పూర్వము విచ్చేరి. ఆ విషయము ఎవరియందు వచ్చునామ
 నందరికి జులగు తెలియదు. వారు స్నేహితు క్షేమము
 తులనచే స్నేహితునివలె పట్టించుకొని వరిలి పోవుచుండి
 కలదు. ఇప్పుడు స్నేహితుని పట్టించుకొని అతడు సమయం నెఱా
 వను గానియే కలగెను. సమయ మనగా ఆనాడు తెలిసిన

భూకాగము చూడ్రమే అతడు దర్శించిన ప్రదేశములను
చిత్రము 70



శ్లేటో

శ్లేటో, అంతట తన కామమెల్ల తన గురుసగు
దోక్రటీను యొక్క. కాత్తిక శుభకేసులను వ్యాప్తికి
రెచ్చుటపై వర్ణయిన కృతవిశయము ఉయ్యెను నగరో
చార్మమును అతడు ఒక పాఠశాలను తెరచి రాసి
"అకాడమీ" అను నామకరణ మొనర్చి అందు దోక్రటీను
శత్రువులను ప్రవేశపెట్టెనని వాదన

శ్లేటో యొక్క గ్రంథము అన్నియు అతని గురు
నగు దోక్రటీను యొక్క ముఖమునుండి బయలుదేరిన
వాడ చార్మక కావ్యతో రచించి జిద్దనది అందుచేత చాటిలో
ఉని అతని గురువు యొక్క విచారణముతో, ఓని శ్లేటో
యొక్క స్వీయవిచారణముతో వివేచించుట కష్టపాఠ్యము
అయితే ఉత్తమ విచారణము తెప్పియో కొంతవరకు
గుర్తించి జిద్దన శ్లేటో ప్రాచీన ప్రపంచమును వెండిన
అత్యంత శ్రేష్ఠమైన మేధావులతో ఒకడుగా పరలెను

శ్లేటో రచించిన గ్రంథములు బహుళములు అతని
ముఖ్య గ్రంథములు ఇరువది బాలుగు గ్రంథములలో మించి
యున్నది అందు 'రిపబ్లిక్' 'హిస్టోరియమ్', 'ట్రైటో', 'ఫిలొసోఫీ'
అను గ్రంథములలో చాలావు అధునిక కావ్యము అన్నియు
గలవు ఆ గ్రంథములు మత, రాజకీయ, కాత్తిక, విజ్ఞాన
పర్యవసానములుగా కనిపించుచున్నవి శ్లేటోయొక్క చార్మకవిక
విజ్ఞానము మహాత్మర మైనది కావుననే అతని గ్రంథములు
యూరపు వై నను, పర్య ప్రపంచమువై నను తమ ప్రచండ
మగు ముద్రను వై చివరి అతని పెక్కు. కావ్యములు పాశ్చాత్య
ప్రపంచ కాగమును ఉద్రాక లూగించినది తనాటికిని అతని

కావ్యములు నవనవములుగా భావించు చున్నది అచర్మ
ప్రాయమైన ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వమును స్థాపించుటయే
శ్లేటోయొక్క. కాత్తిక వ్యవస్థరహిత్యము అట్టి ప్రజా
స్వామ్యముతో పరిపూర్ణమగు ఉత్తమ మానవ పరిణామము
అమెర్సినిన గలనను ఉపబ్జాకోశమగు భావ మానసిక ప్రభ
మయిగా జరించుట ఒక అపారాధమైన విషయము అచర్మ
భూతమగు అట్టి ప్రజాసామ్యమును నిర్మించుటపై రూపొం
దించబడిన విపుల కార్యక్రమమే శ్లేటోయొక్క మహాత్మ్య
మునకు ప్రలల నిదర్శన మనదగియున్నది

శ్లేటో పండితుని కీర్తి గ్రీసుకోమనంతే గాక ఆచార్య
ప్రపంచమునం దెల్లయెడలను వ్యాప్తిచెను. ఓయెనినెయిట్
అను పిరట్యూల్ రాజు అతడు ప్రసిద్ధుడై యుంచెను అతడు
శ్లేటోను తన రాజ్యమున కాపాడుకొనెను "నిగ్రంథము
లలో నీవు ప్రవేశించిన కీర్తిగా పాఠాశ్రయ మొక అచర్మ ప్రజా
స్వామ్య మగునట్లు తోచుచు"మని ఆ రాజు తన అపొన
ముతో శ్లేటోను అర్పించెను ఆ రాజు కాచించిన అపొనము
నంతరించి విశేషసంతోషముగ ఎట్లు పరిపాలనము చేయునో
రాజునకు తెలుపుటకు శ్లేటో పిసికే ముఖ్య పట్టనైన
పిరట్యూల్ నకు వెళ్ళును డయెనినెయిట్ రాజునకును
కాని కాత్తికకు కాదు అందుచేత కాత్తికపదగు శ్లేటో
కాచించిన ఉపబ్జాకాయుడ కాత్తికతోనే తోకులను తెరి
అతనిని (శ్లేటోను) చంపించెనని తెలియనిట్లు ఒక కథ
గలదు కాని శ్లేటో పేపీటానులతో కొంతను అతని పతనమున
మధ్యన కీర్త్యమును పూరించి అందుచేత ఆ రాజు శ్లేటోను
ఒక కానినముగా విశ్రయించి అతనిని ప్రాణములతో పరి
నై చెకట! అర్చన పరమన శ్లేటోకు గల కీర్తియలలో అతని
యందు ప్రేమగర్వములు కలరా దోకడు తన నిద్రలను
నిద్ర గడపుటపై శ్లేటోను కొనినె అయితే అతడు తన గురు
పర్యుని విముఖు వొనర్చి కథనై పట్టణమునకు పంపి నై చెను
శ్లేటో నుడితుడు తనకంటే మరలొకయన తరువాత
డయెనినెయిట్ రాజు కా వొనర్చిన ఘోరపాఠశాలమనపై
పశ్చాత్తాపమును తెలుపుచు ను మహాపాపము పర్పించుచు
శ్లేటో కొక లోను వ్రాసెను కాని "నను శత్రువీరిరా
వల్లగుటపై యున్నాను విముగ్ధుని అతోచించుటకు రాకే
తీరక లేను" అనుచు శ్లేటో, డయెనినెయిట్ను ఒక రి
పూర్వ పూర్వమున యున లేల నంచెనని యొక ఉపకథనల
తెలియు చున్నది

విదవ స్టేట్ తన విద్యా వినివర్తనందు, తత్వ శాస్త్ర ప్రవచనములను కొనసాగించ దొడగెను కావునమున అదని ప్రసిద్ధి అభివరణము కావచ్చును తప్పనిసరియగు "అథ్యాయస్" అను ప్రాచీన గ్రీకుల ప్రధాన దేవత సాక్షాత్తుగా ఈ కుది సవరణించినను, స్టేట్ పరిశీలనకంటె గురు తరచుగు శక్తితో అమె ప్రవచించ జాలదని యులు చలుక బొడగరి స్టేట్ దిక్కులి వృద్ధుడగునట తీవించెను

స్టేట్ మరీతుని గుంభములలో రిజర్వ్ సింటీటీయమ్, ఛాన్సుర్, ఫిలిజ్, థియోస్టోఫ్, రిపిల్, లాసెస్, చార్మిజెస్, జాక్యెయ్, పార్మిజెస్, యూథిజెస్, లాక్ అనునవి ప్రసిద్ధములు

స్టేట్ యొక్క 81 వ సంవత్సరమును పిన్న వయస్సు అగు అతని స్నేహితులలో ఒకరి వివాహము జరగాడు అగున యందు స్టేట్ అసహాయుడై ఆ వివాహమున కేగెను అందు యువకులు బ్రీడ్స్కా వస్తులై కోలాహల రుద్ది గావించు చుండి ఆ రుద్ది స్టేట్కు ప్రవచనమును దుచ్చు హము నగుటచే, అతడు ఆ వివాహ గృహముందు జీవ పరికి రాని గడికి పోయి అందు కొంచెము నిదురపోయి విశ్రాంతి దొయ యెత్తుంచెను కాని మరునాటి ఉదయమున చెనలం కవనే బ్రీడను ముగించుకొని, అతని స్నేహితు లాగడికి వచ్చి చూచి స్టేట్ అందు దీర్ఘ విరాగతుడై యుండును ఆ దృశ్య మాతని స్నేహితుల సందర్శిని దుఃఖాశ్చర్యమునకు మనస్కుల గావించెను

స్టేట్ తత్వశాస్త్రము స్టేట్ సందేహిని పోరాంతము పోకట్టుయొక్క వార తర్క బద్ధతి అధారముగా గలది స్టేట్ యొక్క ప్రచారముయన తత్వోపదేశ మిది అదో చహ విదయములు కావలయుగా యశాశ్రమములు ప్రత్యక్ష జీవబద్ధి గల ఇంజలయ విషయములు (ఇంజలయ అర్థములు) అనిర్వచ్యములు మనుజులు భావజ్ఞానము కలవాడు అతనికి పంచటవమును గూర్చి అనిప్రాయములుమాత్రమే కలవు కావలె స్థులపాపములు, నాన్యము, సుందరత్యము, సాధు త్యము అనునవి నిత్యములును, అత్యుత్తములులైన నయాకా శ్యములు మనుజులను, దేవతలను గూడ స్థియ అస్త్యివ స్థియ, స్థియ అత్యమును తెలిసికొనుటకు అని బోధ్యుడును తీవించు యొక్క పర్యవసానము, అత్యము, సత్కారగతియై యున్నది కావున సత్యముయొక్క జ్ఞానము మనుజుల కాద

శక్యము

మనుజులు 'పర్యవసానము' అని ప్రాచీన గ్రీకులు భావించి కాని ఈ భావమును మార్చి, స్టేట్ మనో కయుడు "విశ్వాత్మయే అనగా దేవుడే సర్వవస్తు మానము కాని ఏ ఒక్క వ్యక్తియు కాకాందు" అని ఉద్ఘాటించెను

అందుచే స్టేట్కు విశ్వాత్మయందు గల విశ్వానము ఘనమైనది వ్యక్తిగతములయన సత్యములు లేక విశేష సత్య ములు నిరవేక్షణారము నొనగజాలనని స్టేట్ అభిప్రాయము

స్టేట్ యొక్క అలోచన వైఖణ్ణావములతో పరి చ్చానమై యున్నది నీతిశాస్త్రమును గూర్చి అతడు విశేష ముగా పోల్చి వర్ణించెను తనవర్ణనయగ జ్ఞాన మే మానవుని ముఖ్యద్యౌత్యమై యుండవలెనని అతడు నదించెను జ్ఞానమే భర్తము, భర్తమే ఆనందము సైత్తవముమీద మనుజుని తీరిక పర్యవసానము, అత్యము, అనందమే అనుచు అతడు వైజ్ఞానికవనమునే స్టేట్ సాక్ష్యవర్ణనలొనెను అను అర్థాన్ని విశ్రాంతియమున అతనికి అభిప్రాయము లేదనరాదు ఎందుచేతనన వైజ్ఞానిక మాత్రగర్భకత్వముయను, ప్రాకృత వయయును అతడు విశ్వానము కలవాడు వై చెప్పబడిన విషయము అన్నియు పోకట్టుయొక్క తత్వోపదేశములే వాటియందు అతనికి విశ్వాన ముండును

వైజ్ఞానికవేదక విషయమున తనగురువయ్యని కంటె స్టేట్ అతడుగు ముందుకు వైచెను ఎట్టిదన, అతడు తీరికమునుగూర్చి యొక సమగ్రమునన సమాచారము మొదలై అంతరి నానావర్ణములైన అభిరుచులును, అనుభవములను సహచుర్నించి ప్రకటించెను

స్టేట్ సందేహిని మత వ్యక్తి శాస్త్రము అత్యయందు తర్కమును, రెండు అపేక్షా పూర్వములైన న కాగములును కలవు (1) అత్యుత్తమ మానవునియొక్క సైక్లియమున అర్థ పరిమములైన పృథ్వావస్థ యున్నది (2) వాంఛ-అనగా విషయక వాంఛ తత్వము మనుజుని యెడలి అత్యుత్తమ భాగము అది ప్రవర్తనమైనది జ్ఞానముగా రూపొందును అజ్ఞానము అపేక్షా పూర్వక భాగమును నిగ్రహించినచో, అత్యుత్తరై ర్థము పొవిష్కరించును అపేక్షా మనుజుడు తత్వ కత్వ నధిరోహించును మనుజుని వాంఛలు నిగ్రహముచే నియంత్రకము అగును అత్యయొక్క ఉచిత జ్ఞానసమన మంది ప్రవర్తించు చున్నదను వైజ్ఞానికవర్ణము ప్రియము

సాంఘిక తత్వశాస్త్రము స్టేట్ యొక్క సాంఘిక తత్వశాస్త్రము అనియొక్క అనువర్తిత విశిష్టత అని చెప్పబడినది. అక్కడ రద్దయమగు లేక అవ్యతాగము నకు, ప్రతిగా ఒక్కొక్క సాంఘిక కన్యకలను 'రివల్యూషన్' అను తత్వ గ్రంథములో స్టేట్ ఇట్లు వివరించెను జ్ఞాన మనునది కాత్రిక భర్తవీధ్యల ప్రభువును, రైర్తము తాత్ర వర్తమును, నిగనాను తాత్రిక - కత్రి - కర్త - కన్యలను రోగియున్నది కాత్రిక - వర్తకేళ్యత్వమున, ఈ కన్య అన్నియు, ఏ తాత్రిమునందు పరిచేయుచుండునో అ తాత్రిమే న్యాయమును, అదర్తమునకును తాత్రిమగు చున్నది ఇట్టి న్యాయతాత్రిము శ్రీమంత ప్రభుత్వమే ప్రభావతాత్రిము, అల్పసంఖ్యాకులగు ర్తవీధి తాత్రిము మున్నగు శీఘ్రచింత ప్రభుత్వమునను అన్నియును అదర్త కన్యకు చెందిన తాత్రిములు

జ్ఞానవాదము స్టేట్ సేవచారి అతడు లేనందు ఇంద్రియ ప్రత్యక్ష జ్ఞానమునై అధారవదుచారు కాదు ప్రియ - అనుభవ పూర్వజ్ఞాన దినయమున సామాన్యములు యతాత్రి జ్ఞానమునకు ఉపలేకకము ఎమనియము తానా విధాంతములే సత్యముగ నీయించిపడినది అనగా శీఘ్రచింత పూర్వజ్ఞానమునకుమైన సామాన్యములు ఈ జన్యమున సముచితములయిన క్రియలే నీయున్నట్లునులగును

మతము స్టేట్ సేవచారియు, గూడ తత్వజ్ఞుడును నైయుండెను అతని తానంత - లేనటు, ఏకేశ్వరోపానగా దినయములు అయితే అతడు తరచుగా అనేకేశ్వరోపానగా దినయమును గూడ ప్రశంసించు చుండును స్టేట్ యొక్క అదర్తము సామాన్యము అందులే కొందరు అట్టి సామాన్యము చేపునికంటె అధిక్కుమని తలచిరి ఐనను స్రుయప్రదీ, మైమా యనీ అను స్టేట్ గ్రంథములచేపుని తలచిరి తలచిరి, సంతోషిగను, సామాన్యము అదేపునికంటె తెలుసనున్నచానిగను ప్రతిసారింపు చున్నది, చేపుని, విశ్వము యొక్క శంధ్రియును, విశ్వాత యము, తారలకును, అతర విద్యుదునునై యున్నాడు త్విత్తన మతస్థులును, ఇతర జాత్యంతర మతస్థులును విశ్వ లింపు విధమున, చేపు దిక్కు పుష్పిత్ర తాడు తాని స్టేట్ తత్వము ననుసరించి, చేపుని విశ్వము యొక్కయు, వర్తమా రాసాత్రిము యొక్కయు విధాన (అనగా విశ్వము యొక్క పుష్పి నంశర కర్త యై యున్నాడు స్టేట్ పండితుడు

సాంఘిక - ఈశ్వర తానమును ప్రవరించెను అతని దృష్టి అత్యాధిక్ - రైన్ దృష్టి నై యున్నది అది అనుభవ విషయకమును, అననుభవవిషయకమునైన అనితాత్రిక రైన్ తమునకు తుల్యము అని సమీపిస్త మయిన గుణోపా వారణములే దృష్టాంశిక లింపబడినది

స్టేట్ తత్వజ్ఞుని మరణానంతరము అతని తత్వ మునై అనేక వివరణములును, అందు అతివృద్ధి విశాసము లును అనించినది స్టేట్ కాత్రికుని ప్రాచీన విద్యుద్ధివత్తు అతని అనంతరము (క్రి. పూ ౬౩7-౬67) అరిష్టాటిల్ మనా కయునికే కొనసాగించి పడినది అరిష్టాటిల్ స్టేట్ కిమ్మలలో అ గ్రగ ఇద్దురు అరిష్టాటిల్ పండితుడు స్టేట్ యొక్క రైన్ తిక విధాంతములను ప్రాధాన్యము మొగగెను

మరణము భవత్తు (క్రి. పూ ౬౩7-౬౬౭) సంకరాచార సంప్రచారముగా దూహించెను అల్ సెప్టాన్ (క్రి. పూ ౬౬౭-౬౯౭) అనునతడు నిర్ణయత్యాగ నీతమును కనుగొనెను తాత్రి యెడ్స్ అను పండితుడు (క్రి. పూ ౬౯౭-౬౯౭) యుద్ధు, సంభావ్యత అనునది జీవితము యొక్క ప్రభావ నిర్ణేకములని తోచించెను నీతిలో ఏ యొక్కను గ్రంథము అను రచించెనాచు తాచు

నూతన స్టేట్ తత్వము (క్రి. పూ ౬౯౭ మండి క్రి. ౪ ౬౩౭) అనునది ఎమోనియన్ సాతాన్ అనుచారికే (175-౨1౨) స్థాపించబెను అది స్టాటిస్ట్ (208-౨౧౭) అను పండితునికే అధివృద్ధి తేలినది అతడు స్టేట్ తత్వము నందరి తోరాంతములును, రైన్ తిక విషయకములును, ఈశ్వ రుని వర్తకతత్వ విషయకములునగు అంశములను వక్కా డించెను

స్టేట్ తత్వమునై మరయొక వివరణము కలదు తాని అరిష్టాటియన్ స్టేట్ విజయ అనిచేచు, (క్రి. పూ ౨౧౭-౨౧౭) యూటియన్ రైన్ తిక ఈశ్వర - మిమాంసకుడు స్టేట్ పండితుని యొక్కయు, రోహన్ పండితునియొక్కయు విధాంతములు అనేకవిషయములలో తుల్యములని వక్కా డించెను

సాత్వాత్మతేజమున అనంతర తరములకు చెందిన తత్వజ్ఞులు, వివరణము స్టేట్ తత్వమునై ప్రభావితయారి అనేకులు తమ మత తత్వములలో స్టేట్ కిమ్మలములను అవిష్కరించిరి నీటిని ప్రతితత్వ విశాసమునకు స్టేట్

తత్త్వమే మూలమై యున్నది అనునది కావమున శ్లేటా తత్త్వమునకు చేరాడు గదన, పాఠలల మనమునై అతని వేదాంతమునకుగల అధికారప్రాధాన్యములను విరర్చన మై యున్నది శ్లేటా తత్త్వము యొక్క- పక్షమావగతి, తత్త్వ శాస్త్ర వర్ణనాగతియే, శ్లేటా తత్త్వము యొక్క- అపక్ష మావగతి తత్త్వశాస్త్ర అయిథార్థావగతియే (క్రమ) అని చెప్పిరిగదన శ్లేటా తత్త్వమును శ్రీకృష్ణముగ అవగతి చేసికొనన దానికి తత్త్వశాస్త్రము తోడవదును అతని తత్త్వము పరిగ అవగతి కానిచాలికి తత్త్వశాస్త్ర అవగతి క్రమమే

శ్రీ శ్రీ

శ్లేటా శ్రీ శ్రీ పూ 428-437 (రాజనీతివేత్తగా)

క్రమతేజమందు విశ్వఅతి, కళఅతి, వర్తక వ్యాపారములు, ప్రజాపాన్యములనుకు ప్రధాన కేంద్రముగ ప్రవర్తి గాంచిన వశ్యము వగవలయునది ఒక ప్రముఖ పాదుం తములమున శ్రీ పూ 433 లో శ్లేటా అభ్యుపగమ అతడు కాల్యములో వర్ణనాపాటలు కలిగి వ్యాపారమునుకు మాత్ర క్రమవహించి కలవర్ణనలలా దయ్యము తన అనువదన సంవత్సరమున అతడు విశ్వాతిగాంచిన తత్త్వవేత్తయగు పాక్షాటమును కిమ్మగై ఎదిమిది సంవత్సరము లతనికి క్షుభ్రాత చేసి, అతని హుతి అతికి వశ్యములను గ్రహించెను కాని అలాంటి పతెన్ను రోగులు పాక్షాటము ప్రతిభను గుర్తించలేని వారై, అతని తోడలు యువకులను పెడనూర్లమున పెట్టు తున్నట్లు దురభిప్రాయమిది, అతనిని కేరము పెరిగి, వ్యాపార ప్లానములో విచారణ జరిపించి, తువతనికి మరణ శిక్షను గురి యొనర్చిరి ఈ విచారణట్లును శ్లేటా యొక్క మరణావ సములలో గొప్ప పతి క్రమవహన కారణమయ్యెను చువో య్యల నుచేకములలోని భవతను గ్రహించుటకు పాన్యముల కేరి పాన్యావర్ణ రోగుల ప్రజాపాన్యములను లోని లోములను పుష్ట వైర చుటకును ఇంతకంటె అవత్తరమగు పాక్షాటము అవదము కేరను అభిప్రాయము శ్లేటాలో అనించెను తవ్యా లమున ప్రజాపాన్యమును వట్ల అతనికి ద్వైవము కలిగెను ఇది అవగత కాల్యక సామగ్ర సంవత్సరములకు వశ్యము రాజ్యము యువములో పూర్తిగ అవయము గాంచుటయు, తత్వశ్రీ రముగ పాక్షాటమును కలలోపియు, శిష్టప్రభుత్వమునుకు కేంద్రమైన పాన్యావగతము వియవలేరి ప్రసాగించుటయు అవగెను, దీనికిమాత్ర వశ్యములోని ప్రజాపాన్యమునే కారణ

మన్న భావము శ్లేటాలో అవదెను, గురువగు పాక్షాటము మరణించిన తర్వాత శ్లేటా అనేక కేళములలో మరణించి, గాచించి, చాటిరొని పరిపాలనా విభాగములను గమనించి, శ్రీ పూ 388 లో వశ్యమును మరణించి, అలాగేమీ అతడు చేరిట వాళ విద్యావీతమును పూర్చించి, తత్త్వవిచారము చేయుచు, కిమ్మలను తత్త్వమును మవతెలియచును ఇందుపి సంవత్సరముల కాలము గడచెను తదుపరి కిరి వ పట తన రాజీయ విద్యావీతములను అవదరణలో పెట్టుటను నీసిరీర్చివము లోని పై రభూర్ల వగవలయునది అవకాశము లభించినట్లు లోచగా, అత డక్కడికి వెళ్ళి కొంతకాలము గడపి అవకాశము తత్త్వములాగా, వశ్యమును మరణించి విద్యావ్యాపకములా కాదును గడుపుచు శ్రీ పూ 434 లో వివంగు దయ్యము

శ్లేటా దీర్ఘ కాలపు విద్యావ్యాపకం ఫలితము గ దిట్టికో, శ్లేటామునో, లాన్ మొదలై త గ్రంథరాముల లనేక ములు వెలువ డెను వీటిలో అతడు పను శ్రీ శాస్త్రములను గురించి అనేక విద్యాం తములను ప్రతిపాదించెను అతడు విచారణచేయని శాస్త్రము అన్నిటికూడ లేదని చెప్పవలసి తలచి అతిక యోగి లేదు పాన్యావర్ణ తత్త్వశాస్త్రము జిద్దిటిగి అతని రవనలే చులాభాధారము లయ్యెను అతడు కాలముచేసి ఇప్పటికి నుమారు 2400 సంవత్సరములై నను అతని విద్యావీతములు నవీతములై చాలి ప్రతిభను, ప్రజావ మును ఏమాత్రము లోలోక ప్రజాశాసన చున్నవి

శ్లేటా రచించిన గ్రంథములన్నిటిలో "దివ్యకో" అగ్ర స్థానమును పోషించినట్టిది రాజ్యాంగ తత్త్వమును గురించిన ఇంతటి యుద్ధాధము పాన్యావర్ణ ప్రవచనములో మరె యొకటి లేదు అందులో అతడు ప్రతిపాదించిగ విద్యావీతములను ఇతరు సంకల్ప ప్రముగ వివరించుచున్నాడు

(1) విధు ధృ మై నట్టి యు, అదర్భప్రావయమైవట్టియు రాజ్యముయొక్క- వర్ణనావమును చిత్రించు ఉత్తేజములో శ్లేటా ఈ గ్రంథమును రచించెను ఇందులోని విద్యావీతము లో ప్రవచనమును గుర్తించవలసిగిది పాక్షాటమునందు అతడు చేయబడిన, "జ్ఞానమే వరమాధ్యము" అనునది యుజ ప్రవచనము, యోగము మీదలగు మగరములకు జ్ఞానమే అభావమున దీనికావము జ్ఞానియే వరికార్యధమ వశ్యమును అది చాటుచున్నది

(2) వర్ణావర్ణము వివర్ణావర్ణమును తెలిపాడుచు

చాటివీగిరించిన జ్ఞానము కాచి పరార్థములు, అందులోను పరీక్షముగ నుండుచు, పర్యవశా పరార్థవైఖానసాచార్యుల మును దురంతక నిమిషమిదిమమమునకు మారుచుండును గర్భముతో పిండరూపమున నన్ను పురుషుడు కీలకమగు, కాలుకు గను, యు పలుకు గను, వృద్ధుడుగను మారుచున్నాడు అందుకే పురుషుని స్వరూపము ఇట్టిదని నీ రూపించుట పార్థవ్యముకావట్లు తోచును కాని ఇందులో అపార్థమేదీయు లేదు పరిపక్వము గాంచిన అపక్వతో పరార్థస్వరూప మెట్టిదో, అదియే చాచి నిజస్వరూపము అట్టి అపక్వమహించిన తర్వాత చాచిలో ఎంతదగిన మార్పు ఏలాటిది ఉండదు కనుక ప్రతి పరార్థము పరిపక్వరూపమందు ఎట్టిరూపమును ధరించుతో చాచిని గుర్తించుటయే, చాచిని గురించిన నిజమైన జ్ఞానము

(2) ఈ మాత్రము రాజ్యములు విషయమున గూడ వర్తించుచున్నది అందుకే పరిపక్వము గాంచిన రాజ్యము ఎట్టిదిగ నుండునో వివరియించుటయే రాజ్యాంగ తత్వము అట్టి రాజ్య మొక్కటే స్థిరతత్వము కలది యగును కంటికి కనుటను చాచిన ప్రపంచము నందుకు రాజ్యము లేదనియు పరిపక్వములు కావు అని శబ్దములు కావు తత్వస్థితి వైదికాచార్యుల వలెనది చాచిని గురించి కాదు పరిపక్వ రాజ్య రక్షణక స్వరూపములను అతడు విచారించి వివరించ వగ్గది

(3) పరిపక్వ రాజ్యమును వివరించుటలో పరిపక్వము గాంచిన పురుషు డెట్లుండునో తెలిపకొనుట అవసరము ప్రతి పురుషునితో మూడు గుణము లున్నవి కారణకావసరము అను తీర్పు అచోరాచి పరార్థము అందును, ఇతర ఇంద్రియ ములు అందును, గల చారిత్ర మొదటి గుణము ఇతరుల మూలమున ప్రమాదముల పంకదించుటండ, తన్ను రక్షించు కొనగోరుట రెండవ గుణము దైర్ఘ్య సాహసములు కలిగి సార్థవములు ఘరించి చెల్లెల మరగ్గ వివక్ష లేయగలుగుట మూడవ గుణము ఇదియే వివేకము కాని ఏ పురుషునిలో కూడ ఈ మూడు గుణములు పరమ ప్రమాణము లో ఉండవు అకేతులలో ఇంద్రియ ముఖాచేత ఆత్మనీ అత్యధికముగ నుండును కొంతలో దైర్ఘ్య సాహసములు మొదలు మరెంతలోని వివేకము అగ్రస్థానము వహించును జీవితము కాంచుచుగను, ముఖముగను వధుచుటకు వివేకమే ప్రధాన సాధనము తక్కిన రెండు గుణములను వియము జర్మములగు కేసి, చాటి వలన ప్రమాదము పంకదించుటకు లేయగలది

వివేకము అందుకే గుణము లన్నిటిలో వివేకము ఉత్తమ స్థము వివేకయే జ్ఞానవంతుడు

(4) మార్గపునీయం దుండు గుణములే మానవ సంఘముకు కూడ ఉన్నది అందుకే మానవ సంఘము కూడ త్రిగుణాత్మక మైతేటిది పరమార్థాత్మకములగు మానవుల పనులయమే సంఘము ఏ మానవుడు గాని ఇతరుల పనికార పహాయములు లేక మఱముగ కీచింద లేదు ప్రతి పురుషునకు అచోరాచి పరార్థము లక్షణములు అవసరము కాని చాటి నన్నింటిని అత డొక్కచో ఉన్నట్టి తేలికైన లేకుంటే ఆత్మగూడు ఆత్మగూడు పని చేయుటయందు పరమార్థము నుండును కిది పరితముగ ప్రతి సంఘము, వృత్తి విధానము కలదిగ నున్నది

పల్లవసాయమందు కేర్పు గలవారు పంటల సేర్పునక పండిరి, అందులో కొంత భాగమును నేతగావుడు, వడం గులు మొదలగు వారి కిచ్చి, వారు తయారు చేసిన వస్త్రములు, కర్ర సామానులు మొదలగు వాటిని పంపించియు చున్నాడు ఈ విధానమునకే పరమార్థాత్మకమగు మనిషి చాచి పంపుము స్థిరముగ నిలబడుటకు వస్త్ర సామగ్రి తయారు చేయుటయందు కేర్పు గలవారు మాత్రము చాచు ఈ వృత్తులు వృత్తిగాంచిన సంఘముతో రసభావము లభిముగ నుండును అందుకే ఇతర సంఘములవారు దురాచారమైన యుద్ధము లేని వాటిని అపహరింప ప్రయత్నించుట ఇది గాక సంఘమందు దళిదులుగ నుండువారు భవిష్యత్తు చెల్లవలయు గాంచి వారి దనము నపహరింప ఖాతెదరు ఇట్టి ప్రమాదముల నుండి సంఘమును రక్షించుటకు యోధులు అవసరము కాయశక్తియు చేయుచారని, యోధులు వారి వారి వృత్తులు సాధనముగ అనుసరించుటకు చేయుటలను, సంఘము యొక్క పనుల్ని సాక్షాత్తును తెలియించుటకు పరిపాలకులు అవసరము కనుక ప్రతి సంఘమును కాయ శక్తియు చేయువారు, యోధులు, పరిపాలకులు అను మూడు ప్రత్యేక వర్గము లుండవలెను మొదటి రెండు వర్గముల వారి పరిపాలన వర్గమునకు, చాచి భావనములకు లోబడి చాచి వారి పనులను చేయవలెను కాయశక్తియు చేయుచారని ఇంద్రియ ముఖాచేత మొదలు యోధులలో దైర్ఘ్యసాహసము లభిగము పరిపాలకులలో వివేకము ప్రధాన గుణము మనస్సు విధియే నిలచుచుములని తోచియు ఇంద్రియములు

ఈ అవధరమును పీర్లుంటున్న వింగ్లయొక్క ప్రయోజనము

స్లేట్ పేద్రానిన అదర్శర్యాలునుండి వేరుపర్చుట
పరిపూర్ణ విధానమయిందనీ తోచును లేవు ఆ తోచము
అన్నిటికి అర్హములు ప్రజలు పరిపాలకులగుట కారణమనియు,
జ్ఞానమును ఆ తత్వనిష్ఠతే రాజ్యమును పాలించవలెననియు
అవశ్యపర్యాయము ప్రజాస్వామ్యమును నిరసించి, నియంతృత్వ
మును కనుగొనిన గత్యవేక్షలో స్లేట్ జగదు

స్లేట్ పర్యావరణము అవనిశ్యమై, అవనివలెనే
తత్వవేత్తగా జ్యోతిర్వాణి గాంచిన అరిష్టాటిత్ కొంత
వరకు ఖండించెను ఆ ఖండనముతోని ప్రజావాంఛములను ఈ
ఎండ్లముతో గుర్తించవలసి ఉన్నది (1) తత్వవేత్తలు
చిత్రించిన అదర్శ రాజ్యములు విశ్వాద సార్వములుగ నుండ
వలెను గాని, ఆకాశ తనననువలెనే అసార్వములుగ నుండ
రాదు స్లేట్ చిత్రించిన అదర్శ రాజ్యము విశ్వాద సార్వము
కానట్టిది అది భావనా ప్రపంచముతో మాత్రమే ఊహించ
వలసిగలిగిన మానవ మానవుల నర్హత్యవము అందుకాటుతో
ఉండదు నర్హత్యలగు తత్వవేత్తలే రాజ్యపాలనమునకు అర్హు
లని నిర్ణయించుట అట్టి రాజ్యములు ఎన్నటికి కూడ విశ్వాద
సార్వములు కావని చెప్పుటయే జ్ఞానము రాజ్యపరిపాలన
మును వహించ నివృత్తుచున్న స్లేట్ పర్యావరణముతో ఇదియే
గొప్ప తోచము (2) అధికారులగు గొంత అవ్వలుగాని
భార్యలుగాని, సంజానముగాని ఉండరాదన్న స్లేట్ మాత్ర
మును కూడ అరిష్టాటిత్ ఖండించెను కలిగి సౌఖ్యము లేక
అక్క వికాసము సిద్ధించదు కలిగి సౌఖ్యమునకు ఎంతో కొంత
ఆస్తి ఉండవలెను ఇది గాక వియమబద్ధ జీవితమునకు కలుగు
అను మూలము చారిత్రాచరులు లేని జీవితము కప్పుము
లేని సజ్జమునకే చలన భృత్యాకము కలది యగును అస్తి
విషయమున గాని, కుటుంబ విషయమున గాని ఉన్నది
సామాజిక (కమ్యూనిస్టు) వర్తతి నమరొంచుట ప్రకృతి నియ
మము ఇంతే గాక అది అభివృద్ధి నిరోధకము (3) తత్వ
వేత్తలగు అధికారులు నర్హత్య అగుచేత చాలని నియమ
మాడకుతో సుంచుటకు సంప్రదాయ సిద్ధములగు ఆచార
ములు గాని, కాలనములు గాని అవసరమన్న స్లేట్ చార
మును కూడ అరిష్టాటిత్ ఖండించెను అధికార ముందుడు
చారుకూడ సామాన్యజనతే చట్టబద్ధముగ నుండుట అవసర
మని అతడు ప్రతిపాదించెను దీని కళదు రెండు కారణము

లను చూపెను

చట్టము యొక్క అభివృద్ధి మొదటి కారణము
చట్టమును గాని, కావనమునకు గాని, సంప్రదాయములను
గాని తిరిగిములుండి సంస్కరములని వారు గడించిన అగు
భవము మూలాధారము అని ఇచ్చావలయున వర్తకిన
మాత్రములతో తోచును అందవచ్చును కాని, తరతరముల
నుండి లభించిన సంప్రదాయములతో తోచును అందవచ్చు
తోచును అందవచ్చును కొలుతందని కలసి వాటిని నవరించి
క్రొత్త కావనముల వేర్పరచు కొనవలెనే గాని అధికార
మందులకు ఎంతటి జ్ఞానమైనను సంప్రదాయములకు మాన్య
ఇవ్వను వచ్చినట్లు వరించరాదు పాతకులు పాతకులు కూడ
చట్టములకు లబ్ధిలే ప్రవర్తించుటయే వర్తము ఇది గాక
చట్టబద్ధమైన పరిపాలనమఉన్నప్పుడే పాతకులకునునైన స్వేచ్ఛ
లభించుట అరగును స్వేచ్ఛయొక్క అంతమే అరగు సూచి
చిన రెండవ కారణము స్వేచ్ఛ అనగా ఇతర మానవుల
అక్షులకు తోచవలసిన అవసరము లేకుండుట ఇతరుల అక్ష
లకు తోచవలసినచాటి కానిన చట్టమునకు తోచుటకు
స్వేచ్ఛను పోగొట్టుకొనుట కాదు పరిపాలకులు కూడ చట్ట
బద్ధమై ఉన్నప్పుడును, చారు అనుటతో ఉండు చట్టములు
చారి ఇచ్చావలసినములు గాక సంప్రదాయ ఫలితములే,
ప్రజాశ్రీకాయ ఫలితములే అగునట్లుచూచు, అట్టి కావన
ములకు తోచుటకు స్వేచ్ఛకు శంకము కలిగించదు, ఈ రెండు
కారణములచేత అధికారులు నిరంకుశులు గాక, చట్టబద్ధులుగ
నుండవలసి యున్నది నర్హత్యవము చట్టమునకే గాని
వర్తమై నర్హత్యని ఎంతటి మహానుభావుల కైనను ఉండరాదు
చట్టబద్ధమైన రాజ్యమే అదర్శ రాజ్యము

కొంతవరకు నియంతృత్వమును, కమ్యూనిస్టు వికాస
మును ప్రతిపాదించిన స్లేట్ యొక్క రాజ్యాంగ తత్వము
నకును, చట్టబద్ధమైన స్వామ్యమును ప్రతిపాదించిన అరిష్టా
టిత్ తత్వమునకును, అచ్చటినుంచి ఇచ్చిన వరకును పోరా
టును జరుగుచున్న ఉన్నది నిరంకుశ తత్వము ననుసరించు
స్వామ్యములు, కమ్యూనిస్టులు, సైనిక నియంతలు, ఏకపక్ష
పరిపాలనమును వదులించుచారు స్లేట్ యొక్క శివరక్ష
మునకు చెందినచారు ప్రజాస్వామ్యగ్ని నియమబద్ధ పరిపాలన
విధానమును నమర్చించుచారు రాజనరకు అరిష్టాటిత్ శివర
క్షమునకు చెందినచారు ఈ తత్వవేత్తలు లేదనిన తత్వ

వివాదములు ఇప్పటివరకు పడినములై తీరదటయే చారు ప్రతిపాదించిన సిద్ధాంతముల ప్రాచీనత్యమునకు గొప్ప చార్యులము

మా పేరం

పు

పదగిరి

పుదగిరి అను గ్రామము పల్లెగొండ జిల్లాలో మన్నది ఇరియేకు జోడమత శివ్రముగా మండెను కాని ఆ జోడ రామము భాగత్యములో ముదిగిరియినది మైరాబాదు పురాతన స్త్రీకాలవారి ప్రయత్న ఫలితముగ అదిజయజిందనది ఈ జోడవిహారము ఒక గుట్టమీద మన్నది పురాతన స్త్రీ కాటవారు ఈ ప్రాంతమును శ్రవణగా, ముప్పదియవముల కిరిమలు కనిపించినది ఇవన్నియు గుండ్రది కట్టడములు

చిత్రము 74



(మును దృశ్యము)
చిత్రము 74.

పశ్చిమభాగముననే కొండచాలవ వీధి అంతములుగ నిర్మించి జడియన్నది ఆరామ మధ్యముగ వలనవరపు పూర్వముగ ఇటుక కట్టడముల పువారులున్నది ఈ పువారులమీద గదులు కట్టబడినట్లు తోచుచున్నది ఈగదులు జోర్దలిమిపురి నివాసమునకు ఉద్దేశించబడిన కొట్లు కావలెను!

జోర్దలి అరాధన మందిరములను జైత్యములందురు ఇచ్చటి జైత్యముయొక్క నిర్మాణ విధానము చాక్షిచార్య శిల్పములో గాని, పరిశర స్థానములందలి శిల్పములో గాని కనబడిన ప్రత్యేకతను కలిగియున్నది

ఈ కట్టడములకు వాడిన ఇటివ రెండడుగుల పొడవును, ఒక అడుగు వెడల్పును, మూడున్నర అంగుళముల మందము కలిగియున్నది ఈ ఇటివల నిర్మాణ విధానము చాటి అత్యంత ప్రాచీనతను చాటుచుండును ఇక్కడ దొరకిన తెల్లనున్నపు రాతికెక్కడములు చాల అందమైనవి

చిత్రము 75



(వెడత దృశ్యము)
చిత్రము 75.

పదగిరిలో దొరికిన విగ్రహ కళము

చిహ్న పెక్కులు రాతిలో కట్టబడినవే ఈ ముస్తములలో పెక్కులు ముక్కు అరామమునకు

ఇచ్చటి శిల్పకళ అత్యున్నత శిల్ప పరిచరాయమును ప్రకటించుచున్నది. శిల్పములలో జీవశక్తి, భావకత్వము, రూప

పంచద విప్రతముగ కొట్టవచ్చినట్లు కనబడును ఇచ్చట అంధ్ర రాజులు వాడెములుటాడ దొరగినది ఈ వాడెములు అంధ్ర పాస్తూర్వ్య వై శివమును చేతోళ్ళు చాటుచున్నవి

శిల్పకళా వైభవమును బట్టియు, వాడెములమీది సాంకేతిక విహ్వమును బట్టియు, పడగిరి తొడ్రదివారము శ్రీ శ మొదటి కళాఖండములో ప్రకాశమానముగ నుండి యుండెనది చరిత్రకారులు నిర్ణయించిజారు అంధ్రుల పూర్వ చరిత్ర పరీక్షరగాములో పడగిరి శిల్పకళలములు, శిల్పపంచద అపారముగ ఉపయోగించ గలవు

ఇచ్చట దొరగిన ఒక విగ్రహముయొక్క ఊర్ధ్వభాగము ముఖదిశానమును, చిత్రవృత్తులను, శరీరవృత్తుల ప్రకటింపు చుండును తెచ్చుటకు బహువైభవ కాటాంకిములున్నవి ఆ కాటాంకిములు బహువైభవ తోపునట్లుగ చెప్పిలు క్రిందికి సాగి యున్నవి శిరోభాగమున విజయరాంధరముగ ఒక ఆకు కొమ్మ చుట్టబడి యున్నది ఈ పద్ధతి ప్రాచీన గ్రీకు పంప్రచారమునకు తెలిసినది ప్రాచీన గ్రీకు కేరీయులతోను, వారి సంప్రచారములతోను - ఇచ్చటి తెలంగాణము

చిత్రము 76



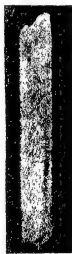
చిత్రము ౧

చిత్రము 77



చిత్రము 4,
కుడ్యశిల్పములు (పడగిరి)

చిత్రము 78



చిత్రము 6,

వారికి మంచి పరిచయముండి యుండెనేమో !

ఇచ్చట నిర్దేశాగమైన ఒక పజ్జడిస్టో దొరికినది ఆ చిన్న ముక్కమీద మూడు పజ్జడియందు శిల్పచిత్రములు తెక్కబడియున్నవి ముఖభాగమున పంపూర్ణముగా రేఖలు విచ్చివ మందరవస్త్ర చిత్రము కలదు పర్వమునకు దిగువభాగమున ఒక వృషభము, మానవుడు, గజము- ఈ విగ్రహములు శిల్పింబడి యున్నవి వృషభపు మూపురము ఎత్తుగా, సొంపుగా నున్నది ఈ వృషభమును గజము తరుముచున్నది పనుగుయొక్క కాంతును పూర్తిమీదకి, దంతులను నిడుచెనది వరుసుచున్న ఈ గజమునుండి వృషభమును గజించుటకు వాలోలు వృషభమునకును, గజమునకును మధ్యకొక మనుష్యుడు నిలుచుండి యున్నాడు ఇతడు అంత దృఢ కాయుడుగా కనబడుడు అయినచేది, మహాదైర్ఘ్యంతుడుగా నుండియుండును అతని రూపములో విజయనది దిహ్వములు ప్రకాశమాన మగుచుండును. (2, 4, 6 చిత్రములు చూడుడు)

వామన రూపుడైన ఒక శిల్పియొక్క శిల్పచిత్ర మొకటి కలదు ఇది యొక వర్ణంగళ చిత్రముగ కన్పించును ఈ

శిల్పము తీర్చును శిల్పంబలములను ప్రకటించు చున్నది
(లేవ వలయు చూడడు)

చిత్రము 79



పటము 8

కామరూపులైన కొంజయ్య

అనగానుమండి సూర్యాపేటకు లోపు లోడ్డుదీపకగా
లిం మైగ్గు పయనించినదో, పడగిరి శిథిల తొగ్గవినోదమును
చేయవచ్చును

ఇచ్చట కొండమీద ఒక గుహలో వెలసిన చేవులకు ఒక
గుడి కట్టబడినది. ఈ చేవులకు 'పడగిరి రామప్ప' అని ప్రసిద్ధి
ఈ ఆలయముతోగల శ్రీరామలక్ష్మ పూజనాంశక్తి ప్రత్యేక
ప్రభుని ప్రశస్తి తెలియజేయుచు

అ నీ

ఫలహారము :

లింగేశ్వరము గల యుగ్మక జ్వరమును ఫలహారము
మందును ఇందులో ఒక యుగ్మకపు కలగవచ్చును, వాణియు,
తేనెకాచాని కలగవచ్చును వాణియు, పన్నెత్తముల తెలుసు
ఇచ్చేవచ్చును కలగవచ్చును సుంపిగ మందును కలగవచ్చును, పిదప
అచ్చివచ్చి తెలిసి పిదపముగా మారి పంపానాశివప్రతి చేయును
లింగేశ్వర రాష్ట్రా శీవరాష్ట్రాపై అయిగుట సర్వవిధమున, అట్టి

లింగేశ్వర రాష్ట్రా ఫలహారము మూలాధారము

పునవచ్చునట్టి పాదము ఇది పరాగ కేవల వృద్ధి
యవచ్చునట్టి తెలుసు పరాగ కేవలముల చాల చిన్నవని పాదా
వృద్ధియుగ్మక కొంతగలది వీటి యాచారము వీరే, ఈ
ములు - సుంద్రవేదము అంధారము, శ్రీపురాణము,
వేదాగమములకు ఒక కవర ముందును కవరమున తెలుసు పాద
లుందును మొదటిది పై పాద, తెండవడి లోపల పై పాద
పాదావృద్ధియుగ్మక చిగిరిగిగా నుండి పైతలమున అలంకృతమై
యుండును దీనితో మాకుమైన చివరములు గలపు వీటిపై
వేదాగ వేదము అందును ద్వితీయ కళములతో పరాగ, వివర
ములు మా మూలు గ మూలును, పీఠిల రకముతో
ఒకటియు నుండును పరాగములతో తెలుసు కలము లుండును
పెద్దచానిని కొళ్లయ కలమునియు, చిన్నచానిని ఉల్లక్షి కల
మునియు అందును పరాగ సంపన్నము ఒకగువచ్చును పరా
గము ఈ ద్వితీయ కళతో నుండును ఇది అచ్చుక శీలముల
యొక్క, ఒక ముఖ్య లక్షణము శీలాగ్రముపై పడిన పిదప
పరాగములు అచట అంతుంచును కొన్ని మొక్కజాతులలో
అంతుంచునట్లు వెంటనే అంతుంచును ఉదా కొవ్వలు,
తెలుసు చాని కొన్నిటిలో కొన్ని గలంబ పిదప కావవచ్చును
ఉదా వీటి రూట్ పరాగములు అంతుంచిన తెలుసులు
కారణము శీలాగ్రమున అనించు ప్రభువని తెలియు చున్నది
అంతుంచునట్లు పరాగము యొక్క, లోపల వాణిగా
శీలంబులము నుండి అయిగుట తెలుసు దీనిని పరాగవాణి
అందును పరాగవాణి తెలుసు నచ్చును చాని కొళ్లయ
వాణిగూడ తెలుసుచును ఇదే నమయమున ఉల్లక్షి
కలము లోపలనుండి విడిచియు, విడిచింపబడి, పరాగములతో
తెలుసు పురుషయుగ్మకములుగా మారును, చాని కొన్ని
వృక్షములలో ఉల్లక్షి కలము లోపలనుండి పేరై పరాగ
వాణిలోనికి వచ్చి పురుషయుగ్మకముల నున్నట్టి చేయును
పురుషయుగ్మకములు కలగవచ్చునట్లును కలిగి యుండును. అది
చాల చిన్నది నదియు పల దాములు కలచిచిగ్గ పర్వతా
కారము, అంధారము, పరాగవాణి ప్రవృత్తులముగా
కలగవచ్చును వేరు తెలుసు శీలాగ్రమునుండి కలగవచ్చును
అందుకు వాగము పరకు తొమ్మిదొని పచ్చును పిదప అది
అంధారమునుండి శీలాగ్రమును చేరును పరాగవాణి
శీలాగ్రమునుండి అందమును చేరుటకు పామావృద్ధియుగ్మక తెలుసు

లేక మూడు దినములు పీడితామను

పైని దినమైన పరాగ సాక్షియే పీడితములలో పురుషులగు పాదమును మారించు చున్నది ఇట్లు జీవన్ముత్య పురుషులగు పాదము మిక్కిలి తీరానామను అనిగి యుండును మరియు అది తన పోషణమునకు పీడితమునైన అధారణది యుండును పురుషులగు పాదము ఇట్టి తీరానన్న తెలియండుట పీడితముల యొక్క ఆ పురుషుల తపనను

ప్రీయగ్న పాదపదము . ఇది గురుశీలాలును నుండి అనించును దీనినే పూజ్యులములలో పిండకోశ మందురు పీడితములలో దీర్ఘ శీలాలును పరాగముల వలె కాక మాత్రుదేహము నుండి పిండకోశంబు యుండును అది పీఠానందు ప్రజ్ఞేక కణములవల్ల నుండును దీర్ఘ శీలాలును దీక్షణీయము దాని పెంపునల కాళికవిభవముతో మారించబడుచు ప్రజ్ఞమ విభవము అనినముగా తెండు కాళికల తల్పిడును పీడితో ఆట పీడితంబునైనపు, తెండవడి పీఠాధారమునైనపు నేరును ఇతర ప్రతి యొకటి మరల తెండు పర్యాయములు క్రమవిభవము తెండుట వలన నాఱుగు నూతన సాక్షిలతన్న మగుగా పీడితంబునైన పుత నున్న నాఱుగు సాక్షిలలో మూడు తెండు కణములము చాల్చును ఈ నూడిటిని కలిపి అంధ పరికర మని యందురు ఈ కణములు సాధారణముగా పొడవుగా నుండును పీడితో తెండిటిని ఎవోయిలులనియు, మూడవ దానిని అంధము అనియు నందురు జీవదవర్ధునై పున నున్న పవోయకణముల చిన కలు కొద్దిగా కొమ్మపు అకారము కలిగి యుండును పవోయక కణములందును, అంధకణముందును సాధారణముగ ఆ పేదర కవర్ధనయి యుండును అంధపరికరపు మూడు కణములు పిండకోశముయొక్క పీడితంబున చినకనుండి ప్రేరణించు అగవధను పీఠాధారమునైన పున నున్న నాఱుగు సాక్షిలలో మూడు తెండు కణములగ మూడోపును పీడితి అపాదకము అందురు పిండకోశపు ఇరు ద్రువములయందు మిగిలి యున్న నాఱుగన సాక్షి, వర్ధ్యులమునకు అదిగి అచట ఆకరానితో పురుషులకిది గలిసిపోవును దీనిని తైన్యవాళి అని యందురు ఇటు ఈ వర్ధ్యులు అగున సమయమున పిండకోశపు పరిమాణము అత్యధిక్య తెండును పైన వివరించిన

పిండకోశము ఆపుక పీడితములలో పరస్పరాధారం మైచిది పిండకోశము తెండు రేచక కవచములనే కడివలెదగుచుండును ఈ కవచముల కొరలు కలిపిత దిప్పి చాల్చునను వంటి కాగముండును, ఈ చాల్చునను పీడితంబు అని యభివేదించు అపుక పీడితము ప్రీయగ్న పాదపదము, పురుషయుగ్మ పాదపదములై చాలా తీరానను పీడితముండుట గనుచిన వచ్చును ఇదియు పరాన్నజీవయే కానీ, ఇది పురుషయుగ్మ పాదపదములై కాక అంధకోశ నుండియు మాత్రురేపాధాగ మై చుండును

ఫలదీకరణము పరాగసాక్షియే సాధారణముగ పీడితంబునైనచాల్చా పీఠానందులలోని ప్రవేశియను కరువాళ అది ప్రజ్ఞేకకణములను దాటి మనకు పిండకోశమున తొచ్చి ఫలదీకరణము గాంచును పీడితంబునైనచాల్చా అదిద్రువగ అగున ఫలదీకరణము పీడితంబునయొగము అని యందురు కొన్ని పృథక్ములయందును కాగసాక్షియే పీఠాధారమునైనచాల్చా పీఠానందులతో పిండకోశము ప్రక్కన తెరుగును తుదకు మరల పీడితంబునైనచాల్చా అంధకోశమున ప్రవేశించును ఈ ఫలదీకరణ విధానమును పీఠాధార నంబుగానుండురు ఇచ్చిద్రువముగా పరాగసాక్షియే యెటుండి అంధపీడితము తొచ్చి నను, ఫలదీకరణము పీడితంబునను నుండియే అగుట ముఖ్యమైన విషయము పురుషయుగ్మములు పరాగసాక్షి చినక పగులుటే, అంధకోశమున విడుదలయగును పరాగసాక్షి ప్రవేశించునపుడు ఆటలే తే తెండు పవోయలుగ నశించి పోవును కొన్నికాకులలో ఆ పవోయలుగ వెంటనే నశించి, మరియొకటి కడుచేరి శీర్షమగును పవోయలుగ ఫలదీకరణమున యేదైన ప్రత్యేకపాత్ర పోషించునట్లులు కాక కాదు పురుషయుగ్మములలో, ఆటలే అంధకణములతో కలియును ఈవిధముగా అనియకణముననుసరిక ముందు ఇది ఫలదీకరణమున అగున ముఖ్యమైన విషయము ఇదేమయి మున లేక ఊహపూర్వము తెండవ పురుషయుగ్మమునైనై నైవాళితో కలహోపును అచరగ్మమునైనై నైవము అందురు మరియు ఇచ్చేర్వరు పాక్షిను అంధకవర్ధక సాక్షి అందురు ఇది ఫలదీకరణమున అగున తెండవ ముఖ్యంబునైన చిన వివరించిన తెండు నంబుగానియగు పిండికరణముందురు ఇది పీడితము ఆపుకపీడితములతోనే గాని మరియే కరక వృక్ష

ములో గానరాదు దీనిని ప్రభవమున హన్స్ (1898) అను శీవశాస్త్రజ్ఞుడు కనుగొనెను ఫలీకరణము అనిన పర్యవాల మకుటము, కేవలదాని చాటిపోయి తులన రాతి రోవును ఫలీకరణమున పురుషయగ్ధకము యొక్క కణ ద్రవ్యము పొట్టినునని ఇంతవరకు రూఢిగా తెలియదు కాళియచాళి పరగావాళయందు చాలా పూర్వమే నశించి పోవును

ఫలీకరణము అనిన పదప ఫలనికము ప్లికరణయందును కొన్ని జాతులయందు ఈచెట్టి కొన్ని గంటలవరకుండును ఉరా పది కాని కొన్నిటియందు ఇది నాలుగు లేదా అందుకు పూర్వములవరకు ద్విరీతివ పడును

ప్లికరణ గతచిర దీపక సంబంధము క్రమవిశేషమున కొంది ఏడేనుగా పద్మగును నీలంధ్రము వైపుమందు ఏడవై చివర, యెల్లప్పుడు తల్లి లేదుగా మారును, మరియు నీలాధారము వైపు చివర, నీలక విశాగము నీలపరముగా కృత్రిమందును

ఏడవను పెరుగునపుడు అంకుర చౌర భూడ నలు మార్లు విభజనము చెంది, ఒకకణపుండును ఉత్పత్తిచేయును దీనిని అంకురచౌర మందును కొన్ని ఫలవృక్షజాతులలో ఏడవను పెరుగునపుడు అది బంకురచౌరమును అవశముగా విడిచెదాగించుకొనును ఉరా నీలగ, చిట్టెడు, తలద్రముగ తయారగు నీలమలను అంకురచౌర రహిత బీజము అందును మరొకొన్ని పృథ్వజాతులలో, అంకురచౌరము అతిపక్వతీరింది యశ్యాశ్చితో నుండిపోవును ఉరా ఆమడును, గోధుమ ఇచ్చిచ్చునీ బీజమలను అంకురచౌర హిత బీజము అందును తలద్ర అంకురచౌరము భూడ మార్పులచేరినీ బీజపరముగ తయారగును ఇట్లు ప్రతి అంధముమంది ఒక బీజము ఉత్పత్తి చెందును ఇదేమయమవ అంకురయము భూడ అభివృత్తి చెంది ఫలముగా మారుచుండును

కణాస్త్ర రీత్యా ఫలీకరణము పృథక్పద చక్రమున అతి ముఖ్యమైన అంశము దీనివలన పంజరములలో కర్మ కముల సంఖ్య చెందింపగును : లింగోత్పత్తిలో ప్రతి సారి

తలద్రముగ చేరిగనును కము కొన్నితరములు ఏడవ వర్ణి కములు అపంజారకములగును దీనివలన తేనెక్రియలు కల్గి తిత్తమై పృథ్వజాని వంశపర్యయము కాని నమరిపిత్తి ప్రకృతిలో ఏర్పడిదు పరగాము, గురు నీ జాను చులు అర్థభావ కము చార్వరా అనించును, కముల చాటి వర్ణి కముల సంఖ్య అదకలో నుండును పరగావాళి, ఏడకొకము మరియు చాటిచే ఉత్పత్తియగు యుగ్మకములు గూడ అదకలోనుండును ఇట్లు ఫలీకరణము వలన వర్ణి కముల సంఖ్య యెప్పుడును ద్వి ర్మ మించదు ఇందువలననే ప్రతిజాతి వర్ణి కములు యెల్లప్పుడును నిర్దిత సంఖ్యలో నుండును

అంకురచౌరము, వైర్ణ్యము చెందిన చాటినుండి యుత్పత్తి యగుటచే దీని నిర్మాణముగూడ గమనించగనిది ఇందులో ప్రతికరణము ద్వి ర్మ దకలోనుండును కొన్నిజాతులలో కణకరణములు చెనువెంటనే యెప్పుడోకొప్పుడు వలన, అంకు రచౌరములలో వర్ణి కముల సంఖ్య ద్వి ర్మ వరకు భూడా పెరుగు చుండును అంకురచౌరము ముఖ్యముగా, అవశమును నిలువజేయు కణపుండును కాని అంకురచౌరపు ఉచార్య విద్యహాలలో చాటి చివరకేమైన కణనిర్మాణ ప్రామాణ్య మేదియో ఇంతవరకు తెలియదు

ఫలీకరణము, పృథ్వముయొక్క అనిత లక్షణపుష్పాద్ధి (అనితశాస్త్రము) భూడ, ఒక విశేషమైన అంశము పరగా ములు లేక గురునీలాదుపులు అనించునపుడు, చాటి వర్ణి కముల మధ్య బద్ధమార్పిడి అరుగును ఇంతవలన యుగ్మకములు భూడా నూతనగుణములు కలదియై యుత్పత్తి యగును పురుషయగ్ధకములలో కాని స్త్రీయగ్ధకములలో కాని ఒకటి మరొకచాటికి బద్ధగుణములలో తత్సమానముగ ఉండవలెదు ఫలీకరణము వలన, ఇట్టివిభిన్నగుణములుగల యుగ్మకములు కన్పిస్తవియు చెందు చున్నవి

అందుచే, లింగోత్పత్తి చార్వరా అనించుపంజరము నది ప్రోత్త గుణములు గలిగియుండును ఇట్లు అర్థభావకము, ఫలీకరణ క్రియలు శీవజాతిని ప్రతికరణమున మార్చుగుణములు గల చాటినిగా చేయుచున్నవి ఇందు శీవజాతి అభివృద్ధికి మూలకారణము

చతుములు 1-18 పురుషయుగ్య పారపోత్పత్తిని సూచించు ముఖ్యమైన రకాలు (చతుములు దయగ్రామటిగ్ గా వ్రాయబడినవి)

- 1 వరాగము
- 2 వరాగవాళి విభజన చెందుట
- 3 వాళియ, ఉత్పత్తి కణముల విచ్ఛేదము
- 4-5 ఉత్పత్తికణము వరాగ పారమంది విడిపోవుట
- 6 ఉత్పత్తికణము వరాగమునందే విభజించబడి పురుష యుగ్యకణములు ఉచ్చుట
- 7-8 పురుష యుగ్యకణములు పై వరగాళ, వరాగవాళి కళో జనించుట

చతుములు 9-18 వివిధ రూపములు, అలంకారములు గల వరాగములు

- 9 ఉత్పత్తి
- 10 భృంగముల కణము వరాగము కళోయబడిన ద్వికణములో
- 11 పొన్నగంటి రూప
- 12-18 అద్వికా, పులిచింత
- 12 వరాగపు మధ్యకోణ ద్వికణము
- 13 వరాగపు ద్రువద్వికణము
- 14 పిండిరూప విజాంశము అండాళయపు నిలుపుకోక యందు

చతుములు 15-20 కర్మకర్మకాళిలో పిండకోళపు ఉత్పత్తి

- 15 విజాంశపు నిలుపుకోక, వరాగవాళి ప్రవేశకణ పుంజుమును తొవ్వకొని పిండకోళమును తేరుట
- 16 విజాంశపుపైపు దీర్ఘ విజాంశపు అభివృద్ధిచెందుట మరియు ప్రశించ మిగతా మూడు దీర్ఘ విజాంశపులు

చతుములు 17-20 చెందు, బాలుగు, ఎనిమిది వాళిలు గలిగిన కళలో ఉన్న పిండకోళము

- 21 భృంగములకణము పిండకోళపు వాళిలు కణములను చెందుట
- 22-23 బంతిపెట్టు
- 22 పిండకోళములో అండాళకణము, అపాడికములు, దైవవాళి విచ్ఛేదము
- 23 పంజరకణము, అంకురవృద్ధివాళి విభజనము చెందుట

21-22 పెరిగిన పిండము, అంకుర వృద్ధము

23 తంబూరును విజము యొక్క కోతములను పరియంకారపు పిండము, రామిని చుట్టియున్న అకవరుస అంకుర వృద్ధము

వా = వాళియ వాళిక

ఉ = ఉత్పత్తి కణము

పు = పురుష యుగ్యకణములు

వ = వరాగ వాళిక

పి = పిండ కోళము

వి = విజాంశము

ప్ర = ప్రవేశకణ పుంజము

డి = దీర్ఘ విజాంశపు

ప = పపంజరములు

అం = అండాళము

అపా = అపాడికములు

దై = దైవవాళిక

పం = పంజరము

అ = అంకుర వృద్ధ వాళిక

క = కణంకుర వృద్ధ కణములు

అంకు = అంకుర వృద్ధము

పి = పిండము

(1-8 adapted from Maheshwari, P 1950)

9 & 11-13 adapted from Bergman G-1952

10 & 21 adapted from Bhargava H. R 1953

14 & 21 adapted from Kapale L. B 1940

15-20 adapted from Singh, D 1955

23-25 adapted from Venkateswarlu J and Maheshwari Devi M (1958)

న ర

ఫలిమలు

ఫలిమలు అవ్యుత విజయముల యందుండును ఫలి దీకణమునకు పూర్వము పుష్పముయొక్క మధ్యకాగములో అండాళయము అండాళముతో కలిసి యుండును ఫలి దీకణము కనిపాతనే అండాళయము ఫలిమగాను, అండాళములు విజయముగాను మారును ప్రత్యేకముగా అండాళయముతోనే చెరుగు ఫలిమలు పుష్పావస్థ ఫలిమలని తేక వాస్తవ ఫలిమలని అవలదను ఉచా మామిడి, చుక్కడు,

చారింజ కొన్నిటిలో అంధాశయముతో పాటు పుష్పము యొక్క అగ్ర భాగములు కూడ (అనగా పుష్పావసరము మొదలగునవి) ఫలములుగా మారుచు ఉచా సేమరేగునందు, అత్తివండు, తీగి తీగిమామిడి, ఇట్టి ఫలములు అప్యభావవిధ్ ఫలములు లేక ఫలాశాసము అవలడును అనిలో, తీగిమామిడి వృక్షములలో ఫలము కాక, పుష్పావసరము గుడ్డగా మారి తీగెడు పదార్థముగా ఉపయోగ పడును

కొన్ని ఫలములు ఎండిన తర్వాత విప్పకొని నీలము లను వెడలబెట్టు ఉచా చిక్కుడు, తీగెడు, మొదలగు ఇట్టి ఫలములు కిరుర ఫలము అనబడును నీలములను వెడలబెట్టినది ఫలములు కాకవులముగా మారుకొని యున్నచో, చాటిని అలియర ఫలము అందురు

ఉచా మామిడి, బామ మొదలగునవి
ఫలములు మూడు వర్గములుగా విభజిత బడినవి
! పాహ్యగ్య పంచము ఇవి పాధారణముగా అంధ కోశము నుండి తయారగును తొడిమ లేక వృక్షము ఒకేఒక ఫలమును కలిగియుండును ఇట్టి పరిస్థితులలో ప్రతి పుష్పము నుండి ఒకే ఫలము తయారగును ఉచా మామిడి, కొబ్బరి, చిక్కుడు, చింత

? సంకలిత పలములు వీటిలో ఒక పుష్పమునుండి రెండు లేక పైక్కు ఫలములు తయారగును ఇవి ఒకే పుష్పములో పేరుగా నుండు అంధాశయముతో తయారగును ఇట్టి పరిస్థితిలో పరిధారణము కర్మాత ఒకే కాద లేక తొడిమ రెండు లేక పైక్కు ఫలములు కలిగి యుండును

ఉచా తల్లెడు, వీశాఫలము, ఆశోకఫలము విద్ర గన్నేరు

! సంయుక్త పంచము పుష్పగుచ్ఛము నుండి తయారగు ఒకే ఫలము పంచయుక్త ఫల మనబడును ఉచా మట్టి రావి, వనప, అచాప మొదలగునవి

పైని ఉపహరింప బడిన మూడు భాగముల ఫలముల యొక్క ముఖ్య వర్గములలో ఒక్కొక్క చానియందు ఆతేక విధములై వ ఫలము లుండుట వలన, అవి వర్గములుగాను ఉపవిధములుగాను విభజిత బడినవి

పాహ్యగ్య ఫలములు ముఖ్యముగా రెండు ఉపవర్గములుగా విభజింప బడినవి (1) కమ్మఫలములు (2) కంధ ఫలములు

I కమ్మఫలములు ఈ ఫలములలో గుడ్డగాని కంధ గాని ఉండదు ఫలములు ఎండి గట్టిగా నుండును ఈ ఉప వర్గములో తీగున ఉచాహరింప బడిన రకములు పాహ్యగ్యముగా కానవగును

! కొదపంచములు ఉచా చిక్కుడు, తీగెడు, తినగ, మొదలగునవి

2 పలలోకములు ఉచా వ్రత్తి, ఉమ్మెత్త, రెండ మొదలగునవి

3 అవిధిష్టవర్ష పంచములు ఉచా గోరును, వరి, మొక్కజొన్న మొదలగునవి

II కంధపంచములు ఈ ఫలములు కంధ కాని లేక గుడ్డ గాని కలిగి యుండును ఈ ఫలములలో ఫలకవచము మూడు భాగములుగా కనబడును ఉపరి భాగమునకు (1) బాహ్య ఫలకవచమనియు మధ్యభాగమునకు (2) మధ్యఫలకవచ మనియు, తోవలి భాగమునకు (3) అంతఃఫలకవచమనియు పేర్లు కొన్ని ఫలములలో ఫలకవచము యొక్క ఈ మూడు భాగములు చక్కగా కనబడును

ఉచా కొబ్బరి, మామిడి, మరీకొమ్మి ఫలకవచము లలో ఈ మూడు భాగములు రెండు భాగములుగా కన బడును

ఉచా బొమ్మలో, పంకాయ
కంధ ఫలములయొక్క ముఖ్య విభాగములు ఈ క్రింద మరాహరింపబడినవి

! బిడ్డ ఫలములలో పాహ్యగ్యముగా మధ్యస్థము లగు అంతఃఫల కవచములు గుడ్డగా లేక కంధగా మారుచు

ఉచా చ్రాక్ష, పంకాయ, అరటి మొదలగునవి

2 అపిఫలము ఈ ఫలములలో ఫలకవచము యొక్క మూడు భాగములు పేరుపేరుగా పుష్పముగా నుండును అస్తి ఫలము అప్పీంబిలో అంతఃఫల కవచము గట్టిగా పెంతునలే మాని యుండును, మధ్యఫల కవచము తేలి నీలముయొక్క ఏదేని భాగము గుడ్డగా మారును ఉచా కొబ్బరి, మామిడి, ఈ రెండు ఫలములలో గట్టిగా పెంతునలే మూడు భాగము అంతఃఫల కవచము కొబ్బరిలో గుడ్డగా నుండును నీలము యొక్క ఎండోస్పెరమ్ తివలకును మామిడి మండుకో మధ్య ఫలకవచము గుడ్డగా మారును

3 పెదో నీరజాశీ దెంచిన వృక్షముల ఫలము

లన్నియు చెప్పి లవణము ఉదా గుమ్మడి, పుచ్చకాయ, దోసకాయ మొదలగునవి వీటిలో మధ్యభాగవచము, అంతః ఫలవచము గుట్టగా లేక కండగా మారుచు ఓజములు కండలో మూడు చేరు చేరు భాగములుగా అమగ్నలది యుండును

4 హెస్పెరిడియమ్ ఉదా నిమ్మ, వారింజ ఈ ఫలములలో కాష్ట్యఫల కవచము, మధ్యఫల కవచము కలిసి యుండును అంతఃఫలవచము పచ్చని పొరవలె నుండి తెమ్మ భాగములుగా వికలించి అడుమ వీటిని తొవలంబము ఈ ఫలములలో తినుటకు యోగ్యమగు గుట్ట, ఓజములను ఆశ్రయించుకొని యుండును

5 బోహి ఉదా ఏనుగునందు (అబ్కో) వీటిలో నిలమైన ఫలము ఎండియింది మధ్యభాగమున నుండును ఇది తినిపిండ్లకు గుట్టగా నుండు భాగము ఫలముచుట్టు ఆక్రమించు కొనుచు పుష్కలమగు ఇదే తినబడును అందు వలననే ఇది ఫలాభావము అవలంబును

వంతరిత వంతులు ఉదా సీతాఫలము, అశోక ఫలము ఈ ఫలములు ఒక పుష్పములోనే చేరుచేరుగా నుండు అందాశ్రయముల నుండి తయారగును అందులకే ఒక తొడిమ లేక కాడ అనేక ఫలములను కలిగి యుండును సీతాఫలములో ప్రతిదీనియు రాచిది ఆశ్రయించుకొని యున్న గుట్ట కలిసి ఒక ఫలమగును ఈ అన్ని ఫలముల కాష్ట్య కవచములు కలిసి పైపన్న కమ్మలవంటి భాగములుగా ఏర్పడును ఓజముచుట్టు నుండు గుట్ట అంతఃఫల కవచమునకును

వంతుల కవచములు ఉదా ముట్టి, రాచి, వసు మొదలగునవి ఈ పుష్పవత్సూపము నుండి ఒకే ఫలముతయారగును వీటిలో పుష్పముల యొక్క అన్ని భాగములు గుట్టగా మారును

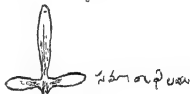
యం ర ల

ఫలములు ఓజములు వ్యాప్తిచెందుట :

యొక్కయొక్క ఫలఓజములు వ్యాప్తి చెందుట సహజ లక్షణము ఇట్లు మిశ్రమింపబడు ప్రకారములు కలవు ఒక చెట్టుయొక్క కాయలు ఓజములు ఫలముల మీములు ఆ చెట్టుకిందనే పడినకొక ఆ ప్థలము, అచటి ద్రవ వరాధ్యములు పరిమితము అగుటచే, ఆ ఓజములు మొత్తమై త్తి కాగుగా పుట్టి చెంకవేరువు నావునకే ఈ ఓజములు ఇతరక

వ్యాప్తి చెందు నుండును అవి వ్యాప్తిచెందు విధము వివిధ పరిస్థితుల ననుసరించి మారుచుండును కొన్ని పరిస్థితులలో ఫలముల యొక్క, ఓజముల యొక్క భాగములు రూపాంతరములు చెందుట కూడ కావనగును

చిత్రము 81



పటము 1

ఓజములు వ్యాప్తి చెందుటకు కొన్ని పరిస్థితులు వహాయకారులుగ పనిచేయు చుండును ఓజవ్యాప్తి ముఖ్యముగ గాలి, నీరు, వశపులు, వతులు, మానవులు కూడ వహాయకారుల అగుట తటస్థమనును. ఓజములు వ్యాప్తి చెందుటకు వహాయకారుల వ్యాప్తి చెందు

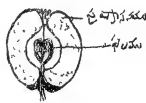
చిత్రము 82



పటము 2

చెట్ల యొక్క కాయలు, అక్షిఫలము (క్రూఫ్) ఉదా మామిడివండు ఫలములు చెక్కలవంటి అకారములు కలిగి గాలిమూలమున ఎగిరిపోయి వ్యాప్తి చెందు చుండును అట్టి వాటిలో మునగ చెట్టుకాయలు, మావకగడ్డ చెట్టుకాయలు ఉదాహరణములు

చిత్రము 83



పటము 3
అవిలో ఫలము

నీటిలోని తీజముల పై పొరయొక్క తెండువైపులందును రెక్కలవలన వచ్చు చొరలు పెరుగును ఇట్లే నీరుతీరుగా కాయల చుట్టము, ఫలముల చుట్టము రెక్కలు పెరుగును ఈ రెక్కల సహాయముచే కాయలు, ఫలములు చాలి తీజములు గాలిలో పెరుగుచు దూర రేఖములకు మాడ పోయి వ్యాప్తి చేయుచుండును.

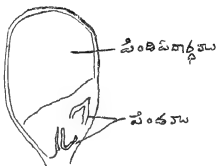
మొక్కకొన్న తీజము అంకురోత్పత్తి చిత్రము 66

కొన్ని చెట్లలోని ఫలములకు, కాయలకు పొర చూట్ వంటి చిత్రము లుండును ఇది సూర్యముఖలోను, బంతిజాతికి చెందిన మొక్కలలోను చాలవరకు కాన వచ్చును తంతివంటి మొక్కలలో పువ్వుము యొక్క రక్షక చిత్రము 84



పండు

చిత్రము 84



చిత్రము 85

పత్రములు వరిగా ఫలముపై నుండి వచ్చుచి చిత్రము 86 పెంట్లకలుగా చిత్రతీయ బడును కాయలు గాని ఫలములు గాని ఎండిన తరువాత చిత్ర తీయబడు ఈ రక్షక పత్రములు 'పారామాట్' చిత్రముగా మారి, అవి వ్యాప్తి చేయుటలో సహాయ పడును ఇది వివరముగా తీర్చిదిద్దుటకు ప్రత్తిచెట్టుల తీజముల చుట్టము వచ్చుచి తీవరము లుండును ఈ తీవర ములు తీజముయొక్క పై పొరనుండి తయారగుచు ఈ తీవరములు మూలమునచే తీజములు గాలిలో ఎగిరి వ్యాప్తి చేయుచును కొన్ని పుష్పముల ఫలములు, తీజ అంకురోత్పత్తి ములు చాల తేలికగా నుండును కావున ఎండిన వెంటనే అవి గాలిలో



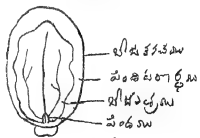
చిత్రము 86



చిత్రము 87

చిత్రము 7,

వ్యాప్తి చేయును నీటి సహాయముచే వ్యాప్తి చేయు ఫల తీజములలో కొన్నికాయ ముఖ్యోపాధారణము ఈ కాయలకు నీటి ప్రవాహము వైపు కొట్టుకొని పోవుట కువయ్యవచ్చును పాదవము లుండును కొట్టుకొనియెత్తె నున్న వర్షకవచము (చా) తంతువులుగా మారుచు ఈ తంతువులచే అట్లు అని అనువద్య తీజము చిత్రము 88



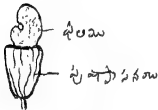
చిత్రము 8

తీంపు నిలుపుకోక

మీద అపెరు యి తంపపు బుండుటరే, కొబ్బరికాయ పీటపై కొట్టుకొని రోయి దూర తేజముల వరకు వ్యాప్తి చెందు చుండును

అంకువులు, మానవులు మీద ఫలజీవి వ్యాప్తిలో ముఖ్య పాత్ర మును వహించు చుండును అంకువులు గడ్డిగొరకు తిరుగునప్పుడు పెక్కు గడ్డికాయలు చాటి

చిత్రము 88



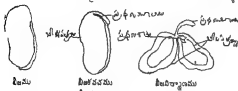
పటము 8

శృంగిమి ఫలము

దేహమునకు గ్రుచ్చుకొనుచున్న ఈ కాయలకు ముగ్గునంటి పాదము బుండుటరే, అంకువులు వలు ప్రాంతములందు తిరుగునపుడు, గడ్డిజీవియులు అప్పుడు చాలి వ్యాప్తి చెందును ముగ్గునంటి పాదములు గలవాటికి ఉత్తరేణి కాయలు, వల్లెరుకాయలు ముఖ్యమైన ఉదాహరణములు ఇదేవిధముగా

నీటిజీవియే దిగ్భాజము

చిత్రము 89



పటము 10

'మైగ్నోస్' అను శీలకొండి తెచ్చుకాయ యందలి కావ్య కవరము ఎండి ఫలికొట్టుగా మారుమ తే కాయలు మీద అంకువుల కలిగియుండు గ్రుచ్చుకొనును జట్టి ముఖ్య కలిగిన కాయలే మానవుల అట్టులు తగులొనె, వారు ప్రయోగాను చేయు ప్రాంతములరెల్ల వ్యాప్తి చెందును మన మెప్పుడైన ఒక రోజులో వందల అయిదిది వచ్చినచో, మన అట్టులు అనేక

రకములైన గడ్డి కాయలు, గడ్డిముండ్లు, ఇతర గింజలు గ్రుచ్చుకొని యుండును

ఫలజీవి వ్యాప్తిలో వజులు మీద ప్రముఖ పాత్రను వహించును భారతదేశ వజులచే భుజించబడు కాయలలోని, ఫలములలోని జీవములయొక్క పైపార చాల గట్టిగ నుండును ఈ పార వజుల జీవములతో జీర్ణము కాదు జీవియులు చెడకుండగనే, మలముతోపాటు బయటకు వచ్చి వ్యాప్తి చెందు చుండును కావునందు మేడినందు మొదలగు నవి ఇందు కురూపారణములు

యం ర కా

ఫలానుమేయ ప్రామాణ్యభారము

ఫలానుమేయ ప్రామాణ్యభారము ఒక భాగ్యదీక్ష సిద్ధాంతము, దీనిని ఇంగ్లీషులో "ప్రాగ్నాటిజం" అందురు ఈ సిద్ధాంతమున ఒక వాక్యముయొక్క సత్యము అది అందించు సత్యవితములపై ఆధారపడి నిర్ణయించ బడు చున్నది సాంప్ర దాయిక ఫలానుమేయ ప్రామాణ్య భారము ఒక భాగ్యదీక్ష కాళగా 5 వో పియర్స్ (1889-1914), బెలియమ్ శేషము (1842-1910) అను వారితో అరగవైచిది ఫలానుమేయ ప్రామాణ్యభారము సర్వవిధములైన అనుభవ నిరసేఖ కావనలను తిరస్కరించుచు ప్రయోగాత్మక దృష్టికి ప్రాధాన్య మిచ్చు చున్నది ఇది శీలికమును అర్థయినను శేయు ఒక రచ్చము మారవారవనములను పరిశీలించు క్షాత్రముగా ఇది రచ్చను క్షాత్రమును నిర్వచించును ఈ వారమును క్రమ

బద్ధముగా నిర్వచించ బడిన ఒక పద్యం దర్శన మనుటకంటె, దర్శనక్షాత్ర ప్రపంచములో ప్రభవించిన ఒక క్షాత్రయోయు ఒక ఉచ్చయ మయ్య అనుట యెప్పు గత పంచుటలలోనికి తొంగి చూచుచు మూలమూలములపై ఆశ్చర్య మించు ప్రయత్నము కంటె, వర్తమాన నందు టనలు, వాటి ఫలితములనుచేటిపై న దృష్టి పారించు ఒక అభ్యాసము ఈ కాళు సామాన్యముగా కన్పించుచున్నది

ఫలానుమేయ ప్రామాణ్య వర్తనలే ప్రతి భావమును చాచి ఫలితముతో కలిసి నడుచుచున్నాని వ్యాఖ్యానించు కొనవలెనని శేషము వచ్చెను ఒక రకముగా సోద్రలేను, అదిపాటిరే తెచ్చునీ హ్యామి వంటి తాత్త్వికులు ఈ

ఫలానుమేయ ప్రామాణ్య పద్ధతిని అవలంబించినట్లు కనబడుచు ఉంటేనేని కాశ్మీరులు, దార్వాదీరులు, విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్తలలో సిగ్గుర్లు, మాన్-అత్తూబాద్, బియర్నోన్, మల్ హాన్, ప్రెస్-గేర్, డ్యూపామ్, రుప్పెన్ అనుచారు ఈ పద్ధతి ననుసరించి నట్లు తేము ఉపాసించెను యూరపు ఖండమునందలి పాచీ, (ఇటలీ) సిమ్యూల్, (అర్జెంటీ) క్లాంబెల్ (ప్రామ్మ) మొదలగువారు కూడ ఈ మార్గానుగాములుగా ఉపాసరించ బడగినవారు ననుకాళి అమెరికను శాస్త్రజ్ఞుల వారమునకు, అనుకవ వారమునకు చెందిన షెర్లి, మోలీంగ్, అన్-కాయ్, హెర్బర్ట్ మిడ్, మాక్స్ అబ్, సి ఎ లెబెన్, ఫ్లీ-ఫెల్ సి షెప్పర్, దార్వీన్ డల్లెయిను మారీస్ వంటివారు వివిధము తేమునకు సిద్ధాంత విషయమున చాల ఋణపడి యున్నవని చెప్పకొను చున్నారు అదియే కాక షెక్స్-మంది ఇతర అమెరికను రచయితులు ఫలానుమేయ ప్రామాణ్య వాద ఉద్ధృతుముతో తమకు గల శక్తిరహితమున వ్యక్తపరచు చున్నారు ఈ పద్ధతి సామాజిక, రాజకీయ రంగములలో కూడా అవలంబించ బడుచు వచ్చినది హోలర్ దృష్ట్యా టాల్-స్టాయ్ దార్వీను భావనలలో కూడ ఈ విధానవ్యాయ బువ్వుని ఉంటేనేని రాజకీయచైత్ర ముద్దాగిని, కాను తన రాజకీయ విశ్వాసములకు ఏర్పరచుకొను సందర్భమున విలీయమ్ తేమ్స్, సిపెల్ భావములు తనకు తోడుపడినవని వారికి కాను చాలా ఋణపడి యున్నానని అంగీకరించినారు

ఫలానుమేయ ప్రామాణ్య భావనాధారము బుద్ధి వ్యక్తి రేక సిద్ధాంత భావధారల ద్వారా ఏర్పడుచుగా ప్రకటిత మగుచున్నది జ్ఞానమీమాంసకు చెందిన బుద్ధివాద వ్యక్తిత్వోద్ధృతుమలో బుద్ధి కోప్పి ప్రయోజనములను నిర్ధిప తేసి కొనిపడి ఉపరధము అశ్లే మనస్సు, భావములు, తెలివి ఇది కూడ జ్ఞానసాధనోపరధములు మాత్రమే జ్ఞానము క్రియో న్యుజముగా చేయునట్టిదే గాని పశ్యప్రకటిత దాని వరమాధ్యము కాదని జాన్-డ్యూయూ వాగ్-నిను అందు వలన ఆమెరికాలో ఫలానుమేయ ప్రామాణ్యభారము "భావసాధన వాద"మని, "ప్రయోగాత్మ వాద"మని బహుళ వ్యాప్తి దొందెనది లుక్సియెర్-వక్తాను వాదము బుద్ధి వ్యక్తిత్వో అతి తోచి వాదము తర్కమునకు కాక పరిశ్రమమునకు ప్రాధాన్య మిచ్చును ఎఫ్ సి ఎన్ విల్లర్ తన మానవ భావముతో

పాండ్రచాయ్ అతి శోధిశాస్త్రజ్ఞుల "జాన్-డ్యూయూ"ను వ్యక్తిరేకించెను ఫలానుమేయ ప్రామాణ్యభారము అతరదా స్థాయిలో ఫలితములను దృష్టితో ఉంచుకొని భావములను బాగాజ్ఞాపించు ఒక వ్యక్తి మాత్రమే కాదు ఇది యొక "అర్థ"మునకు పరిణమించిన సిద్ధాంతముగా, ఒక పశ్య విశ్వరచముగా చెప్పుటకు చువ్వుది చిల్లర్ దృక్పథమున పశ్య మనునది అవ్యక్తమైనది, అతీకమైనది మాత్రము కాదు పశ్యము మానవ నిర్మితము, ప్రైయక్తికము, విశేషము, సామీకము పశ్యము దాని ఉపయోగము ద్వారానే ప్రకటి కృత మగుచున్నది ఏ భావమైనను సరియే అది ఒక సిద్ధాంతముగా గాని లేదా మరయొక శాస్త్రము కల్పనగా గాని పరిశ్రమిత్తరమైన, అతరదాత్మకమైన ఫలితములకు దారి తీయుచున్నదో, అది పశ్యమున బియ్య కాన పశ్యముననది విశ్వాసము ద్వారా కాక ఉపయోగము ద్వారా కోర్కత మగును ఫలానుమేయ ప్రామాణ్యభారల పశ్యసిద్ధాంతము పశ్యభారములతో గర్భితమై యున్న వివిధయోగమునకు ప్రాధాన్య మిచ్చును కాని సత్యభారమున గర్భితమై యున్న అంతర్నిహిత సారమునకు మాత్రము ఇది ప్రాధాన్య మిచ్చును ఈ వాదము ఒక జ్ఞానసిద్ధాంతముగా సాంప్రదాయముగా వచ్చుచున్న అనుదాని సిద్ధాంతము, సుదూర గత్య సిద్ధాంతము, అంతరజ్ఞాన సిద్ధాంతము అగడి విలిప్ప జ్ఞానసిద్ధాంతములను వ్యక్తిరేకించు చున్నది పశ్యమువలెనే అపశ్యము ప్రత్యయ జ్ఞానముద్వారా సాధించ తలగు విలువ కాని ఏదో వ్యక్తిరేకమైన విలువ కాదు

ఈ వాదముతో పశ్య మనునది ఇంగ్లీషు జ్ఞానము తోడను, పరిపరి భారపశ్యముల తోడను, అనుభవముల తోడను కూడిన ప్రవాచనము నైతిక మార్గములు కూడా ఈ సిద్ధాంతము దృష్ట్యా ఏర్పియో మార్పులు చెందుచుండునది దీనియే స్థిరము కాదు స్థానాదు కాదు ప్రతి వస్తువు పరిణమించును, రూపాంతరము దొందును పరిణామము పశ్యము, పరిణామసూత్రమున స్థిరత అనత్యము

వీశాస్త్రము ఈ వాదముతో ఒక అతరదాత్మక శాస్త్రముగా నిర్వహించ బడినది ఫలానుమేయ ప్రామాణ్య వాదమున నైతిక వస్తువు అన్నియు అతరదామును అనుసరించెను యుండును ఏది ఉపయోగ కరమో, ఏది ప్రయోజనకారియో అదియే పశ్యము, అదియే నీతి.

“ప్రాగ్భూ” అను పదమునకు క్రియార్థమునని, “కా” అనునది అర్థము దానినందు ఇందించిన “ప్రాగ్భూటిం” అను పదము కాన “ప్రాగ్భూటిం” అను ఈ పాదము పదకా వైపునై యుగము, అవరణపాద్యము, ఉపయోగకరము అయిన క్రియకే అధిక ప్రాచావ్య మిందును ఈ సిద్ధాంతపు దీతి, ఫలముమేయపు దీతి అర్థమగును.

ఇక పోయినచేయి ప్రామాణ్యంబునకు తార్కిక
విధానములను ప్రవచించి జనులను అనుభవ నిరతకమై
బుద్ధివంతుమడచి పాంపరయ్యగ తార్కిక విధానములను
జగ వారము అలించుచు, జగ విధానము అనుభవ నిరతకమై
మైత్ర జ్ఞానమును అలించుచు, అని భావించును నిరవ్యయ
నిందు జగ అనుభవభూతక క్రాంత్యనుగా తత్త్వశాస్త్రమును
నిర్వచించును మనకు తత్త్వముగా కన్పించుచున్నచే, పోయిన
చేయి ప్రామాణ్యంబునకును బుద్ధివంతుమడచి భూత తత్త్వము
అని తత్త్వములగు ఉత్తమమైన నిరతకము అలించుచు
వర్తనగా రూపాంతరములను చెందుచునుండుచు అ తత్త్వము
అనిచేయక, ఇది అనుభవసాంకేతికతము తత్త్వమునో
'నిర్వచించు' అనిగా మనగ చేయగా తత్త్వమునైనమై జగ నిరత
మైత్ర భవము ఇక 'ప్రతిపాదన' మునెడకో అని వై యెక్కి
కనుక, వేదగతము

[illegible]

ఈ ఫలానుమేయప్రామాణ్యవారము సర్వతారకమైన

అవే మహాశక్తులను సూచించుచున్నవి "విశిష్ట మహాసా
ధనములు" అనికే వన గ్రంథమున విలీనులు తేము నిర్వహ్య
ముగా ముదము. సైద్యములలో "హృదయ"నివ రచించి,
వర్ణింపు నవత్యానుసారమున వనియు, పృథావశిష్టమైక
వనియు, ప్రతిభివెను కప్పులు రచించువారికి మోక్షవ
ములవలె మహాశక్తులు అభివృద్ధి అందవచ్చును దోగ్గొమ్మ అ
సాధనము మనము నునవనె చాటుకొనెన మహానీతి సైద్యజలము
భవచారలలో కొంత భక్తియంద బదనవిగారి, సుమిత్ర సైద్య మన
పులులు కొ బుద్ధిచాటెలె మహాశక్తులు గాచి, అవే వాడ ప్రతి
సాధనవిలె సామనవశవలెము" అనివన కేదన బుద్ధివ
మకుడన ఎక్కువ విశిష్టవలెను అను సలె ల్లుము నరెందర
సైద్య పురోగమిత్వ సాధనము మూలాకాచుము

ఈ విధానమును అన్ని దేశములలోను మొదటినుండి వ్యాపించి
 ముట్టడించినది అలోచనా ప్రపంచముతో ప్రామాణిక నిష్ప
 రాయమునకు రెండవ తత్వప్రతిష్టల ఈ నిర్ధానమును
 పాపశాస్త్రములకు వేరుకట్టలతో వివేకపూర్వకముగా వారించి
 ఈ నిర్ధానమునకు అనుగుణముగా ప్రయోగించినప్పుడు
 సమాధములు, సమాధములు - వీటి పట్టి వీటి అధునిక మేధా
 వులు తీసుకొనిపోయి అభివేదింపి ఈ "అశాంతలు", "రహస్య
 విషయలు" "సత్యప్రతి" "రహస్యములు" "అరచకాశ్రయ
 ఫలితములు"-ఇట్టివియు బుద్ధాభ్యుదయమునకు యోగి
 కీర్తిరహిత చిహ్నములు అయినచో వర్తించు ప్రామాణికము
 ప్రామాణికము అయినప్పుడు వేరేదే! అప్పుడు ఈ పేరు
 ప్రామాణికము తీసివేసి తత్వప్రతిష్టల దిశగొనించుచు ఈ
 వాదము ఈ రహస్యకాళిగా, అనేక అలోచనావాదము
 లను పరిశోధించుచున్నది ప్రయోగములకు వాదము, అను
 తరమును, అనియతవాదము, ప్రక్షుప్తజ్ఞాన ప్రాధాన్య
 వాదము, నామవాదము మొదలైన వాదములు ఈ పరిణా
 మము ప్రామాణికములముతో దగ్గర ముట్టడిముగి
 నివాసములను సమగ్ర

విమర్శనముల గొడవను చరిత్రాశ్లేషనతో ఈ వాదము
తాత్త్విక రంగానికి కాళ్ళక్రిమైన కొన్ని నేలను చేసినది ఈ
సాధారణము ఎక గొడవతో తాత్త్విక కల్పనావాదముతో చిక్కు
కొని, ఎక్కడదో దిగిపో విహారింపచున్న కత్తెచించినవను
భువికి చెప్పినది విశ్వరూపముతో మానవభూమి మనకృతమగు
చున్న సుఖములతో వలనవారింపకలదియగువాడు ఈ నిర్ణయ

వేళములను చాటిచాటి యోగ్యతలనుబట్టి చర్చింపవలసి యున్నది గాని, ఏదయో సంవర్సముల్లిదేని సూత్రములను చమారాగములను ఆచారము చేసికొని చర్చించుటలో ఇను మంతయు భారములేదు గత సంవత్సరంలో పనువల్లలను పరిష్కరించిన వేమారావములే తమవల్లలైన రాజువు సమయ్య అను కూడ పరిష్కారములు అందించలేవు అని వారు చెప్పే రానిలో చాలవరకు సత్యమున్నది ఇట్టి విషయములను పటానుమేయ ప్రామాణ్యతాది కాగల అర్థము లేనికొన గలదు అందుచేతనే తీవ్రముతో ఎదురుపడుచున్న కష్టపరం పరలను అతడు అవలీలగా రాకుగలదు ఈ వారాను యాయుల కృషి పోతముగా దర్శనశాస్త్రములో ముఖాశీ దుచి చిగురించినది

ఇంతకు పూర్వము కొలెమిందుకి మాత్రమే కాదాచిగా ఉన్న కా క్లిష్టకాలవారము పామాన్యమానవులకు అందు కాటలోనికి తెచ్చి చాటిలో నిను క్లి అలోచనాప్రపంచి తెల్లులుకుట్టు చేసిన కారము ఈ విధాన ప్రతిపాదనలతో కట్టుచున్నది మానవ మతోగర్భముతో ఏదీతముయై యున్న నవనోన్మేషయిత కట్టుకాత్మక శక్తులను గుర్తించి ఒక క్రొత్త విశ్వాసమును ప్రతిపాదించి కల్పించినారు పటానుమేయ ప్రామాణ్యతావారము తప్పనిదరిగా ఒక తీవ్ర దర్శనమే కాని అనుయాయులు కొందరు మూలకత్తవ మును అపార్థము చేసికొని తప్పుగా అనువర్తించుకొనిది

వి నా క రి

ఫారడే మైకేర్ (1791-1887)

మైకేర్ ఫారడే ఇంగ్లండులోని సుప్రసిద్ధ వైజ్ఞానికు లోలో నోకరు ఈతడు రసాయన శాస్త్రజ్ఞుడేత్రయు, తాళక శాస్త్రజ్ఞుడేత్రయునై యున్నాడు మైకేర్ ఇంగ్లండులో 'బ్రక్లే' యందు పూర్వ యింగ్లన్ అను కాపున 1791 సెప్టెంబరు 22వ తేదీన జన్మించెను ఈతని తండ్రియే మేము ఫారడే అతడు కమ్మరియి చేసినవాడు తల్లి ఒక వస్త్రపాయరాయని కూమరై మైకేల్ వారి మానవజన కూతురు వారు కొండ మేనియర్ అను చిన్న క్రొత్తవమత కాళుకు చెందినవారు

ఫారడే, తన పరిమూలనయేటనే విశాఖ్యాభ్యాసమును నిలపించుకొని 1818 మాన్చిస్టరులో వారావతలెంను లండను నగరములో అమ్మయ, పుస్తకములను వైందు చేయుచు తీవ్రమును గడుపుచుండెను తరువాత సుప్రసిద్ధ

శాస్త్రజ్ఞుడైన యగు పరే హెంస్రీదేని విఫారముతో "గ్రేట్ బ్రున్ రాయల్ ఇన్ స్టిట్యూషను"కు సంబంధించిన పరిశోధనలయ ములో పనియొడుగు అతడు నియమించబడెను

ఫారడే అక్టోబరు 1818 మొదలు డిసెంబర్ 1816 వరకు ఎల్ హెంస్రీవెంట ప్రాము, ఇంటి, ప్రిన్సిపెండు లేకములలో పర్యటించెను 1821 లో ఫారడే, సాచారెన్స్ అను కామెసు విచారామారెను 1826లో రాయల్ ఇన్ స్టిట్యూషనుకు చెందిన పరిశోధనాయమునకు సంబంధించుగా నియమించబడెను 1838 లో అతడు రసాయన శాస్త్రమున ఉపన్యాసము వీయ నవనము లేని "ఫిలిజియన్" ప్రాధాన యుగా తీవ్రవాదును వరకు రాయల్ ఇన్ స్టిట్యూషనులో నియమించబడెను

నల్ హెంస్రీ చేసిన వైన కేర్మించిన పరిశోధనల యమున ఫారడే నవోయుడుగా మణిచేయుచు, అతడు చూసిన మార్గములలో ప్రత్యేకముమన రసాయనశాస్త్రములను గూర్చి కృషిచేసెను క్లిగ్గిక్ రాయువును గూర్చి ప్రత్యేకముగా పరిశీలించుచు, అతడు కర్మనముయొక్క రెండు క్రొత్తరకముల క్లిగ్గెలను కనిపెట్టెను జాన్ డాల్టన్ చూసిన "వాయు ప్రస్ఫుటి" అను విషయముపై అతడు కొన్ని ప్రాథమిక ప్రయోగములు చేసెను విద్య వాయువులను ప్రదీకరించు టలో అతడు కృతకృత్య దయ్యెను ఉత్పన్నయొక్క మిశ్రమ లోపాములను గూర్చి అతడు చక్కగా విచారణ పరెను తేజస్వంతంధ మగు అద్దములలో కొన్ని క్రొత్తరకములను తయారుచేసెను ప్రయోగశాలలో ప్రయోగపద్ధతులనుకూడ ఫారడే మెరుగుపరెసెను,

ఫారడే చేసిన విద్యుత్సంబంధముల అవిష్కరణములు అతని రసాయనశాస్త్రకృషిని స్వల్పకాలమునకే ప్రస్థితికి తెచ్చెను అతడు మొదట ఏడు అల్కలైడ్స్, ఏడు యకర చక్రములు, ఉప్పునీటితో కలిపిన అరు కాగితపుముక్కలు - నీటితో నోక కాల్కైడ్ నైలును నిర్మించి, దానితో మోగ్గిష గంభజమును నిర్మించెను అయిష్కాంతములను, విద్యుత్ ప్రసారముచేయు టిగెలును, ఒకరచానిష్టు మరెయొకరి అవిచ్ఛిన్నముగ తిరుగుతట్లు చేసిన విర్యాణము ఫారడే మొదట 1818 లోని అవిష్కరణములలో ముఖ్యమైనది విద్యుత్ ప్రసారముల ప్రకారమున అతడు గానించిన అత్యుత్తమ అవిష్కరణము అతడు అయిష్కాంతము ముయోగించి

విద్యుత్ప్రవాహమును ఉత్పత్తి చేయుటయందును, ఒక టి.గలో ప్రవహించుచున్న విద్యుత్తునుండి నీటి యొక్క టి.గలో విద్యుత్తును ఉత్పత్తి చేయుటయందును, ఒక విద్యుత్ ప్రవాహమునుండి జేర్కొక పరివర్తములో జేర్కొక ప్రవాహమును ప్రేరేపించుటయందును ఆశకు విజయము గాంచెను.

1941 నవంబరు 25వ తేదీన కామరేపేటి గొప్పలకోట
 ఫౌండరీ కామరేపేటి ప్రతినిధిగారితో కలసి సమావేశమై గుర్తింపు
 ప్రాసను మొదటి దాఖలావసరమైనవరినను ఫౌండరీలను అన్ని
 రకముల ప్రభుత్వ దళాలతో నిర్వహిస్తున్నవనియు దిమ్మిర్తియను
 దిమ్మిర్తియను ప్రభుత్వ నిర్వహిస్తున్నవనియు, ఒక దిమ్మిర్తియవాచా-
 ములకు రెండుకొర వగు నిర్వహింపఁగల వర్తక ఉపదనియని, రెవ-
 నిర్వహిస్తు యొక్క ప్రతి యూనిట్ను ఒక కేంద్రమున వర్తకతో
 యూనిట్నుగల యొక్క యూనిట్లతో సంబంధము కలి-
 యుపఁడుననెడియు, "వర్తకపు నిర్వహిత్వాధికము" ఉపకృతి
 యందును అవతలి నమియు అతడు కర్తవ్యమున నిర్వహింపఁ
 నవను నేయులతో వివిధ వర్తకములకు గల సామర్థ్యమును
 పేరు పేరుగా సువిమోచనీయముల కవిధిపైను పొందినవివరము
 అను గావ్యము దీనియందునును ఇదివరకే వినిపెట్టెను గాని
 1939 వరకు ప్రచురింపఁ బడకుండునట్టి, అది మరికొని తెలియ

1841 నుండి 1846 వరకు పూర్వ ద్విభాషి గ్రామీణులు.
తరువాత అతడు మరల బోధోద్యమము చేయు వారంబులైనను
తత్పరిచిముగ అతడు కొన్ని దినద్యుత్తరముల మైన కొన్ని
అభిప్రాయములు వాదించును అట్టివిరిత ప్రకాశమునై
చుంబోద్యమమును గల ప్రకాశమును దీక్షించుంబోద్యమము
యొక్క వివిధ భుజులను అం దీక్షించి వేలన ముంబోద్యమము
అభిప్రాయములను 1822న వరకు ప్రకాశమునను 3 ముంబోద్యమము
వరకు ప్రకాశమును మొదలుపెట్టి 1846న నెంపవరమున అతడు
నవతా వొందెను 3 నెంపవరమునకు నవతాని రిన తేదీన,
చాయ్తా పంతుని "ప్రయోగాత్మక బోధోద్యమములు" అను
కీర్తి యొక్క 19వ భాగమును అతడు పంపెను దీనిని
రీస తేదీన బిస భాగమును, 24వ తేదీన బిస భాగమును
బోధించుంబోద్యమములను పర్యావరణము దర్శనము లను
వర్ణనము లనెను ముంబో అభిప్రాయములను వంతును అట్టివిరిత
ప్రకాశములను, చుంబోనిని బోధోద్యమములు రెండును మొదలు
మును అభిప్రాయములు చేయుచు పూర్వ, కామ్యునికము

వలన గొప్ప పేద చేసిమి దాని వలన అయిపాపం (చురిక) కత్తి తామన్న తావున పరివరముఅందలి పదార్థ భాగములో ఆ కత్తియొక్క రికప పమాంశరమగు అడముల చుట్టును పరికిలించు చుండునను విషయము గ్రహపడినది

అయినాకూడ శక్తిదేవే ప్రేమించి, మైతే ఫారడే ఉన్నాడే లేవిన విద్యుత్తువాచామలే తెలిసినా, తెలిగ్రానా విద్యుత్తువయలు ఉని తెలుసుకును, విద్యుత్తు శక్తి సహజముమూల ఉపయోగం పుడుతును మార్గభక్తులము తెలిసిన విద్యుత్తుశాస్త్రము, విద్యుత్తురాశియత వీయోగము అను విద్యుత్తుములై ఫారడే వశోగ్రహములు లేని ఎన్నియో రాత్రు విద్యుత్తుములు ఉన్నాకూడ, విద్యుత్తులకు ప్రయోగముల దాత ఉన్నాకూడ లేవిన విద్యుత్తువాచామలే వలన కలుగు రాశాంతరే ఉన్నవిద్యుత్తుము గూర్చి ముగ్ధములైన మూలముల వాదించు భక్తులగును

1886వ సంవత్సరమునలో ఫారడే, రాయల్ సన్యుట్లో రసాయన శాస్త్రాధ్యయనమున నియమములై, ఖర వరకు అవసరి విద్యుత్సంఘటనను నిర్దేశించి ఇంగ్లండు ప్రభుత్వము, ఫారడేకు అనేక వీరవరములను సంతకరములను 800 రూపాయలను అందజేసి అతనిని సేవకు విడుదల చేసి, మైకేల్ ఫారడే 40 సంవత్సరాల రాయల్ సన్యుట్వరమున నివసించి 1888లో అనారోగ్యము వలన మరణించి శాస్త్రమున విశిష్టమైన అతని శిష్యునిగా నిలిచి శ్రమపూర్వకముగా మరణించి అతని క్రీ ౪ 1887 అగను నివస తీసి ఫారడే శాంతిరూపుని పొందిన

[illegible]

53

పాఠవీ భాషా సాహిత్యములు

పాలసీ శేషము మర్యాదలేకుండుటచేతను భావము
కాదు అది ఇరానియా వీరభూమి యంతటికిని సంబంధించిన
భావ ఆ వీరభూమిలో మర్యాద ఉత్తమ భావము వర్ధిల్లిన రామ
ఇంద్రోయూరవయస్సు భావ యవతలకు మున్నది రానిది

మనీ శక్తిమైన పూర్వచరిత్ర కలదు

జోరావర్తి అచిరమో జోరావర్తి మనోహరము అమృతా
అమరీకే పరితే గ్రంథము రాయా తమ పదమును జోరొం
చెను ఈ గ్రంథము రాయానై క్రీ.పూ. 1000 వ సంవత్సర
ప్రాంతమున పంకజమైతరి ఈ గ్రంథములో గాథలు
పెద్దటి శీతములు, ప్రాచీనములు, వైశిష్ట్యవేదములు
హిందూమతమునకును బాటి కామ సంప్రదాయమునకు మిశ్రితి
చివ్విహారముగ నున్నది

ప్రాచీన పర్వతావళి కలెక్షనను, స్మృతినిహితములైన పర్వత పరిమళ రేఖమున, తాళారపు నిహితమున కావలయును, అర్హమేమియనుట ప్రభుత్వ శకమునకు తెలియవచ్చును ప్రాచ్యకాశా పరిశీలనచే "ప్రాచీన పర్వతము" అని వర్ణపరిమళము భావము గూర్చి ఆ కావ్యములు విశావసును సహాధిపతులును

పహాళి లేక మధ్యాహ్నక వస్త్రము ఖాస ఆ కాణమున అర్చన చేయుచుల స్థానమున పాఠ్యయినల వసు ప్రాశ్నవ మును స్థానమునాగి రోమము పాహ్నామమునకు ప్రతివస్తు లై రి వారు పహాళి అను వసు ఖాసను వాహ్నియ వ శేరి ఈ ఖాస వస్త్రేయియే ప్రాహ్నాధి పానములో లొక్కొప్పును ననుచు, పాఠ్యవస్తు వైకవము వంతును విశేషముగ పురోగ వసుచివరి ఈ ఖాస ప్రాహ్నాధి కాస పరిమళిత పహ్నాధాక వస్త్రము" అని పుస్తకపరిచయ జెడిచి పహాళి కాధా తి అర్చియో తిపియోగం అవశరణము పహాళి వాహ్నియ మున, పహాళి కాహ్నియవాహ్నియై వ అవై, కి స్తవలు. గురతావర కవిత, పురాణ కథలు వరన వర్ణితలు కలవు వస్త్రేయియా రాజు కాణమున ముఖ్యముగా దివ శకాశ్రితో గ్రాహి, సిరియ, వస్త్ర్యుక కాంపమండి కాదిపరిమళిత పహాళి, పాఠ్యవస్తు గ్రంథములు అవచారములై పహాళి వాహ్నియను పునఃపఠ్య మయ్యెను

దీనిన కళ్యాణియను అర్థముల విషయము, అనంతరము
 ఇకానియో వీరభూమియొక్క ప్రధాన భాగముల రహిత
 చేయినది స్వాంత్ర్యమున పానుర ప్రజలను స్థానికులను
 లుగా మార్చుట-ఈ కారణముల మూలమున అరబ్బి క్షాప
 రాజ్యపాలనమునకును, విద్యా సంస్కృతి కలాపనములకును
 అవకాశమైన పానుగ వీరిని తెంపిన మున్నటి (అంతాము
 పానుగ ఇదిగద) అనునది వీరభూమియను, అయితర రహిత

పిన్నత విశాఖావస్థను అను, విశిఖావస్థను అను రవింతుడు
 కుటుంబం వలెను పూర్వం, నివాసి, ధూని, పాత, బాని
 అను కవులు తర్వాత కవుల కోవలో పేర్కొన గలనవారు
 అయినాగ్నిమము, సహజము, పానుప్రాసములైన వర్ణము
 వలన రచనమున విశారదులుగా అంశములైన వారు
 పాదీ అను కవిశీలము గురిపానీ అనునది అగ్ని కృతి
 వాల్మీకి రచన వర్ణము కావలీ ఇతను నిరవతలేమి కారణ
 లేకపో కలుగును. "అగ్నియేనీ వర్ణి" లోని పాసా-
 నము, నిర్మాణాత్మకము, శివశిలలేమియైన వాని
 రచనమునకు అవకాశమును కల్పించెను

నవలా రచనము పాఠకులలో అభిరుచి కెక్కిరింపజేయుటకు వాని ప్రధానముగా అలోచనా ప్రక్రియ ములును, వివిధ దౌర్భాగములనుచేత క ఉత్తమ పద్ధతులు వచన రచనములకు కరయుట విశేషముగాను జంబోధనకరములను చైతన్యములతో అభ్యములుగ గ్రహించెను తగ్గితము నందును, మూల విధానమునందును వివిధ కృతిని అభిగమ నిజాని యందు పంచకృత్యములు వాచ్యని రచనమును పాదాభ్యుదయమైన వచన రచనములకు బాధా అభ్యుదయమనవచ్చును.

బుఖారా, సమర్ కండ్ అను రెండు రాజధానులతో విభాజిత పరిపాలన అప్పావము వర్తనము జూపియి దైవనగ్రమును ఉద్ధిపించి వేదము విజ్ఞాన విద్యలై న ఈ అస్థానాధీశులు ఉరార దోషమును క్రింద వర్తనము వ్యాఖ్యయము శ్రీకవమును నీది పరిపూర్ణ ప్రార్థనక నమోదము

వేదాంతాల్లమును విజ్ఞానశాస్త్ర ప్రయోజనమున నెట్లు
 నిజా అమనశకు ప్రవేశ్య గ్రంథ భాండాగార వర్తకము నొన
 ర్చెను నాచరు యొక్క. నది పోకకుదును, ప్రముఖ వర్తక
 కవియైన నీ యాది అనుభావనికే నమస్కరించి అనుభావన
 మణుభావము విజ్ఞానమున కలెల్ల వర్తకమున కదే కేరము
 నామమున మహాకవి నరసింహయ అలూ అని అను మంత్రివరులగు
 శాలో అను కృత్తిని వర్తకము భావలోనికి అమనశియు
 ద్భాగ్యరా తిరా వ్రేమగి వర్తకము నవనశ్చెరిని పుట్టించినాడు
 ఫిర దానీ ఈ భావమున విజ్ఞానమున 'సామూ'లోని విజ్ఞ
 భాగమును రచించెను యాద్యకర్త అను పేరిక కర్తి
 బాహుళీ నామ అను రచనమును చేసెను నుపాధ్యయ
 అనునాడు వర్తక సాగవర్తకమును రాశోచిత విధానమున

హోపించెను అతని శిష్టావకాపి ఉన్నారీ అనువతడును పునా-
మినుతీరి అను వారలను అతని శిష్యుగణము లోనివారే
అనంతరీయులగు ఘోషితులను వారు వేర్వేర్లు పోరవెళ్ల
వలెనవాయమును వసుగ్రముగ పోపించి, భారత దేశమువలె
ముని మొల కప్పించిరి

వర్క్యస్ ప్రభువుల కీర్తిత చరిత్రను తెలుపు "హివా
రాజూ" అను తన మహాకావ్యమును విరచి నూహ్యుడు
నకు అంకిత మొనర్చెను

సూరి కత్తయివారి యగు హుస్సే వేదవీరులు ఆ కాలమున భాగ్యోరు నగరములో నివసించు చుండును మహారాష్ట్ర పార్లమెంటు, అమలీ నరకాశీ దూరీభూతా ఆ పట్టణ నా ప్రస్తుతీ నవాయీ కాను రచించిన ఆ అత్యుక్తము కావ్యమును బహుశాః పాఠ అంకిత మొనర్చెను

గెల్గెట్ బిల్లును జగన్మమయి శిష్యుడు చరిత్రము
 బొక ముద్దామైన ఈ మేల్మొము అతాశము నవదుకు
 బొక కవల పువచుకొన్నది బిల్లును దీక్షరణ కత్తియిది
 దుష్టవర్తక ముద్దొను ప్రాసేదో అను కైరీనవ రది
 యుగ్గతిలు పొందిన అమయ పరంపరలు ఏ రీ కావలకు
 పు గెల్గెట్ బిల్లును పాటెములో అద్దన కదిన అబ్దుల్ముక్
 శివము నమయిమేను అతాశు బిల్లుము లాగకలమైన పోరా
 ముద్దొను బిల్లును అతాశు బిల్లుము కవలలో అనన్య
 ముద్దొయే, అబానీ, బూరీ అనునారు ముదదులు

నీమోపిద శృంగారశీతావ్రతేశ్చోక్తిః శ్రీమదమున
 వరరాగం వసంతరాగమున వై ఉపనిషత్సూక్తిః మూర్త్యాదై
 ఉపనామై, స్థిరై విశేషము కొరకు ఆమరావతమున వై
 వసుధార్ద్ర శీమమును రవించెను భానీ ఖుగ్రాచి గర్భ
 చక్రములును రవించెను విజామతీ ముగ్ధా అను మూర్తి
 శ్రీమదమున స్వయముగ మహాభారతమునునుకను, భక్త్యుపదేశ
 శమునునుకు బోధకుడు భాగ్యం గూచెను అతడు ప్రయో
 గాత్మక రాసానీతి సభివరంబు, ముద్రిత గ్రంథము వోక రాసానీ
 తి రావెను

ఆ కాంయిన వరిత రవన కూడ ప్రోత్సహించి
నిద్రను వనర్హులు అనువతసు కలిగించడిమూ (అశ్వి
కాచోని కనువరించడిన మంచతలమును పొగ్గనై
వర్హులు కాచలోని కనువరించెను మహమ్మద్ యూని తన
అనుచరులను కూడడిసిరిని సుఖునియలో తదిచారిని

భాగ్యంనుండి వెళుతున్న గాఢీయరును, వెంకటాచలం, బుంజె అందును, వీరేశ్వరుని స్వామీవై మొనర్చు కొనెను అతని సామ్రాజ్యము అధికభాగమువలె సింధు, వెంకటాచలం, శ్రీశైల రాజ్యములుగా విస్తరించు మంగోలు దండయాత్రల నుండి తప్పించు కొనెను ఈ రాజ్యముల ప్రభువు లందరు పరస్పరం చాటుయమును సహోద్యమించినవారే

18వ శతాబ్దంలో వచ్చిన రోజులు మంగోలు దండయాత్రకు గురియ్యెందున బెజ్జానకాస్రములను, చార్మయమును ప్రోత్సహించుటలో మంగోలియులగు ఇతరభామలు గాఢమైన అలెటానము వలన మొవర్రెగిరి

నిజాత్ బహదూర్ దేవదత్తమున ఈ కళాశాల కమిటీలో
 అత్యధ్యక్షుడగు నొకడు పద్మనాభ మూలంబు, వ్యవస్థకు
 ఖావానును నూరీ ముహమ్మద్ రహిమెను శయ్యోపనిషత్తున
 సాగీ యమూలాదీని వలాయునుడు ప్రసంగమునకు కలవరించి,
 కొంత కాలమైన పిరిచాక పద్మనాభున ఏ రూపమునను ముగిరి
 వచ్చి, పద్మనాభ రాజ్యాయములలో అత్యధ్యక్షులైన గురిష్తాద్,
 బాహ్దూర్ అను గ్రంథములను వ్రాయు రహ్మ అను కవిశిల్పి
 దునిగిరి పాపూర్యుల శిష్యుడు వరిహీహంబును సాగీ
 కలిగి కవిత్వాదులు వర్ణాది సాహిత్యము నాచార్యులయములో
 బిరిగి బిరిగి ఖుద్రాద్, తన గేయములను ప్రచారము నొన
 ముగ తెలుపబడినది

శైవ మతాన్ని పోలినవంబున, తరువాతానికి బోధనలను
ప్రదించు వ్యక్తులను పోలినవంబున, పునరుద్ధరణను ఘటిల్లెను
పాశ్చాత్య ఆసు కలిగి పూలు కరచుచుండేవై, వ్యక్తకావారక
యేమై, ఈ యుగమున అన్యమున ప్రఖ్యాతిగా నిరదర్శిల్లెను
ఇది వ్యక్తియ నుండి మనోహరయునున కల నాకల వలన
శాశ్వతము కలిగి రెండవ ప్రాచీనమున కీహార యుగమున
రెప్పవచ్చును అత్యంత ప్రాచీనము ఈ యుగమున సులలిత
యొక అక్షరక పాఠశాల ప్రతియక ఉత్తరీ, బానీ, యన్
అనునాటి కలనను ప్రాచీన దిననప్రదర్శనకును ముగించున
సూరీ కత్తెప్రభావమునను అహోరీ, ముగ్రుతీ, వివాహ్య
అతి అనుకూల కరచున విద్యననుముల బానీ కల ప్రమా
దీక పాశ్చాత్య ఆసు ముగ్రుతీ ప్రదర్శనకు వైద్యమునను ప్రతిది
ఈ కలికావ్యాసమున ఇందు మనీషా

ఇట్టి స్థితిలో వచ్చే దురుగు తెగవారు వర్షాన్ని నింపానవ
మువ్వై పెనగి కృతకములై రి హాళి కాలుముగ వడిలులును

రాజనీతి విభాగములను బోధిపానుండి వచ్చి చేరిరి నీతి రాజుతో వర్త్యాధిపతియును అధికారమున మారంభమైనది అట్లంత పోనో అనునతడు ఈకాలపు కవులతో అగ్రగణ్యులు అతడు పాదారముగా 'విజాముల్ నుల్క' అను పేరు దముతో వర్ణనపొందిన లభియించెడిచాడు అతడు పరిపాలనా విద్యనాణ కళను అధికరించి యొక గ్రంథమును రచించెను

మూలీశ తత్త్వ మారాదు గొప్ప అధ్యాత్మిక ప్రభావమును, పారస్పిక ప్రాముఖ్యమును కల్గియుండెను చాస్త వమున కాళ తత్త్వము వర్ణము కావ్యకాలమునెల్ల స్త్రీయ ప్రభావములే ముఖ్యమైనవిను ఈ విషయమును బట్టి యే మూలీశ తత్త్వమునకు వర్ణము సారస్వతముందు ప్రాముఖ్య మేర్పడెను మూలీశ తత్త్వ ప్రవచనోద్ద్యమమున అలవరయల్ అలల్ అయల్ అనునాతడు సుప్రసిద్ధ కవి అతడు "చతు స్పది" అను వర్ణమును పునరుద్ధరించెనే రాసికి పార్వతీశ తన చిహ్నార్పణ మరియొక మూలీశ తత్త్వ ప్రముఖుడు నయ్యే అనునతడు మూలీశ తత్త్వ ప్రతిపాదనమునై 'మన్నుచి' రూపమును ప్రవేశముగా ప్రయోగించిన కవి యాతడు పండిత-ఉత్త-మోహి అనునది అతని అత్యంత సుపరిచితమైన మన్నుచి మూలీశ తత్త్వజ్ఞుల పాఠశాలలోనేకమైన వేదాంతముతో పాటు, ఉమర్ అయ్యుమ్ ప్రతిపాదించిన నాస్తికత కూడ ప్రవర్తిల్లెను ఈ నాస్తికత విరుద్ధానా కరముగను, నిరూపణముగ గూడ మందెను ఉమర్ అయ్యునును కవిగా కంఠి పేర్కొనగాను, గణితశాస్త్ర విభాగముగాను, స్వతంత్ర చింతకులుగాను విశిష్టతర భౌతిక గణితు అతని రుఖ్యాతులైన చారాచాప్రతినిధిగా పారస్పిక మందును పరిర్యక్తమానములు తామవిష్కరణ పాధవముగా వనన రచనము వర్ణిల్ భాషయందు సాచేక్షముగా మిక్కిలి అరుద్రయైనది

సుప్రసిద్ధ గూఢశక్త్యవధియను, ముఖ్యత ద్రవ్యదును, నీతి శాస్త్రవేత్తయైన నల్ గణి అనునతడు శిష్టామియ మూలీ తత్త్వ తత్త్వవిభావమున నొక కళమును స్థాపించిన మహానీయుడు. అతని రచనలు విశేషముగ అరబ్బీభాషలో లిఖితము, అతడు కిరియూల్-హా-అరబ్ అను లిపికతో వర్ణమున భావమును "ఉన్నా ఉమ్ముద్దిన్" అను ప్రముఖ గ్రంథమును పంపించెను అయితే పునర్ముందీ అను కవి రచించిన చహో-మూలా అను కృతి అనుయోగ వేదాంత

పరమగు నొక తీర్థచరిత్రము అనెడిది, హాకీ కవులు నను జీవిత విశేషములను స్తోత్రకావ్య రచనలై వివిధాంగించిన గారు ఇతివేదములనుండి సేకరించిన సుప్రసిద్ధ ప్రేమ కాలేష పధికరించి అద్భుత రసాత్మక కావ్యరచనల ముగ్ధ రర్పణలై వరలివనాడు గణా నిజామీ అను మహాకవి అతడు రచించిన శృంగార కావ్యపంచకము 'భామసా' అను నాను ములే వర్ణనపొందినది తరువాతి కవులు చెప్పెను అహ మహామీకతో చాని వసుతరించిరి

అత్యంత పామర్య వినిపిండును, యాచకార్యలంకార రచనా తత్త్వములైన ఫలీముద్దీన్ అట్లాల్ అనునొక పనాయ్ కవీశ్వరునకు పితవ, మూలీ తత్త్వ సప్రభావమును కొక పాసారింను మూలీ టీ-క-త్తల్ అనునది అతని ప్రసిద్ధరచన తనోకాళ-అల్-కొలియా అను వనన రచనయందు ముస్లిము పద్ధతియొక్కయు, గూళ కాత్తికలయొక్కయు జీవిత చరిత్రలను, మూలముల అతడు పంకలన మొనర్చెను

మోలానా-ఇ-రమ్ అను నామంతరముగ అటుక్కిల్ అనునతడు విజ్ఞానశాస్త్ర చాల్లత్యమును సంపాదించుకొనిన విమల్ల, కవిశాస్త్రీయ రచుగియెను మంగోలు రంజయోత్రం పలని లీతిలే కలతపోయక అతడు తన రచనలను కొన పాగించెట్లు తెలియుచున్నది మూలీ కాత్తిల్ ప్రపంచమున అతడు రచించిన గ్రంథములలో మన్నుచి కృతి మోలవిభావ రచనమైన 'ఖురాను'గా విశేషతర భాగితో విరాళమైనది పాతీకరివర్ణము బహుళగ్రంథ ప్రదేశ అతడు పద్ధతుల ప్రక్రియలనున్నటిని రచించినవాడు ఖుస్సాన్, గులిస్సాన్ అను కృతులతో అతనికి అవిభావన సంబంధ మేర్పడెయ్యున్నది ఈ రెండు గ్రంథములు అధునిక వాఙ్మయము లన్నిటిలోని అనువదించబడినవి

మంగోలులకూడ చారిత్రక, విజ్ఞానశాస్త్రముల అల్లె, ప్రాయోగిక మూల్యమును గుర్తించిరి చాని కాళమున్న, వర్ణాయందు ప్రసిద్ధిసోనిన వారలలో నవరక్షీ టీల్ అను వత కొకడు అతడు వెదాల్, గణిత, శాస్త్రీశాస్త్రములలో అరితేరినవాడు స్త్రీయభాషయగు వర్ణములో అల్-లిక్-ఇ-నాబు అను ముప్రసిద్ధ గ్రంథము వాడు రచించెను ఇష్టము చాల్లయ మంతటితో, నీతిశాస్త్రవిషయమున అది అత్యుత్తమ రచనగా పరిగణించెడును చున్నది అలామారీక్ అనునతడు పవిస్తరమైన మంగోలు రసికమును రచించెను, రానిదేరు చారిత్ర-ఇ-హాన్-గుహ అనునది

ఇట్లాని రాజ్యకాలమున పర్యవసరములెట్లు కృషియు
బడునట్లె దనియే చెప్పవచ్చును బాహుర్మున అనువాదము
నిజానికేమిటి అనుకరించుటలో కృత్యమర్థమయ్యెను అతఁ
కాంపు కవులతో శ్రీమదుగా భావించెను రాజ్యకాలమున
అవర్గ అను నీభాగ్యవ్యక్త కావ్య మూలని రచనయే

ఇట్లును ప్రశంసలను లుచి దీపములలోను, శ్రేమూలు
సాక్షిచివన పర్యాయమునకు పూర్వము అర్థకావ్య
కల్పితక కాలముందును, సూరి కర్తవ్య కావ్యమునకు
చక్కని ప్రకారము లింటియే ఈ కాలమున రామూలర్.
ఇకాశి, గురి పేర్-ఇతర అను చెందు కావ్యములును విశేష
కావ్యమై చెందిన గూడకర్తవ్య గ్రంథములు ఇది మహర్మున
పరిపూరి అమరని ప్రశంసలు

పాండిత్య మున కర్తవ్య కవులతో కడపటివాడు
కృష్ణ గణితక, కామరామర్, కావ్యకాండకర్తము మనస్సు
కవయములను పురస్కరించుటలో, అతడు పర్యవసర కవులతో
కెల్ల అగ్రగణ్యులైన వాడు అతడు కవియే, దుష్టాదులును,
నీతికావ్యమును రచించెను 'వైదింగే' అట్ల పేరాత్
అని అతనికి కీర్తనములయెను ఇతే శాము కావ్యమునందువలె,
శ్రేమూలు కావ్యముందుని వికాగ్రతేలు ప్రధానముగ చరిత్ర
రచనా వ్యాసగమన కావ్యము బుచ్చునుండిరి అయితే
అనంతరము చెప్పిన సంగ్రహముల గ్రంథములు లక్షమైనను
అకాలమున ఉత్తమ రానిత్రములుగా గణితకెల్లినవా రెవ్వ
రును లేరుండి

శ్రేమూలు రాజ్యకాలమున గూడ కవులను, గూడ
కర్తవ్యమును కీర్తిచేయుచుండి గద్యకవిగా బానిస్ గొప్ప
భాగినిగాలెను 'పరిపూర్ణ' అనీ అత్యుత్తమ వచన
రచనము చెప్పకదే గ్రంథమైన 'సరిపూర్ణ' వారివ్యముగా
గారి రానికకము రచించెను నిజాని వాడిన ఛందస్సున
వాడును అతడు మున్నీ పంచకమును రచించెను అతడు
తరుగ 'కాం' ప రచించిన తనకేరత్-అతే ము అకా అను
తీవన చరిత్రముముడి ఉపాసారములు నొసగెడివాడు

నేడే పర్యాయ కాలకేళముతోను బిరోపాంతక కేళ
ములలోను పర్యవసర మువలె తనవ్యవస్థ వ్యవస్థలను
మలను వ్యవస్థలను అనుకరించు పర్యవసరముతో "పరిపూర్ణ"
రాజ్యకాలము వికాసముగా మంయెను అతే చరిత్రలో
పరిపూర్ణ కాలమున వున్నట్లయిన యుగముగ గణితకెల్లెను

18వ శతాబ్ది అంతముననే రాజ్యయముడు మహాంతములు
ప్రతిభంప జొచ్చెను పరిపూర్ణ అభ్యాస అనువచకు అనాటి
మేరాని భావమును వనపట్టును కేమిగొని వానితో
గొప్పము అరపుచుండెడివాడు మహావంశ, పాండి, హాని,
సహాయ, పిహియ, అనుచా రికాంపు ముచ్చుర్తవములు హాని,
రచితమైన శ్రేమూర్ వాడు (శ్రేమూలు విలయములు),
పర్యవసరమునకు మాత్రం శ్రేమూర్మును ప్రసాదించెను

కాలకేళముతో అట్లును అస్థి కమున పర్యవసర
కావ్యములతో గొప్ప పాత్రవహించి గణితక కేమిచాడు
తెలుగ్లన మహాని బాంబ చక్రవర్తి భారతగూటికి
అహాబులైన బ్లండ్ మిర్ అను రానిత్రముడు 'పాండి
సంయోగ' అను అత్యంత విభులగ్రంథమును రచించెను అత్యు
రక్రవర్తి అనుగ్రహమునకు చెప్పిన పర్యవసర కవులు
పాత్రులైరి బుధారా వా వ్యవస్థలైన మున్నీ అను కేయ
కవియు మహాని వికాసము, మున్నీ రచయితయు నగు
పాండి వనాయ అనువయము అత్యువచకు విశేషముగ బుధ
పడియున్నాడు కాని అత్యు కావ్యములతో ప్రధానకవి
పేరాత్ నివాసయ్యుండిరి అనువాదము పైకి అనువచకు
భాగ్యవ్యవస్థకర్త అతడు వలెందు అనుకొక కాలకేయ
అమరని రచనకర్త గాతను పర్యవసర కావ్యలోని కనుపడియెను
నివాసానువాదియగు అహాని మున్నీ వినోదానాగా అను

గ్రంథము మూలమున పూర్వయులైన వాడు ఇది హాని
ప్రాస గ్రంథమునకు అనువచకులైన టాగ్రాని వలెయులైన
ఇప్పవలెలైన అనువాదము బానికవిక పర్యవసర
కవిగ గొప్ప పర్యవసర ఇతడు కాలకేళముతో చహా
వనను అస్థానమున కొంతకాలము గడచెను ఇతడు రచించిన
దివాన్ అను గ్రంథముతో కేయప్రమాణ గూనములతో వె
లిన చెట్టు, పర్యవసరములు, వచనములు దోపడల నధికరించి
ప్రాముఖ్యత ప్రిత్రములు, ఇందు అతేకములైన పట్టి కేయ
ములుగాని కేరయములు

పరిపూర్ణ కాలకేళమున ప్రాసిన పారవ్యవస్థ ప్రాయము
ఉపయోగము కురిపెను. పాత్రవ్యవస్థ పరిపూర్ణము, మాత్రం
ప్రధానకవియును పరిపూర్ణములైన కృష్ణ కవియందు ప్రాస
శ్రేయము కెందిన పర్యవసర కవులతో అత్యంత ప్రతిభావం
లైన వాడు 18వ శతాబ్ది చెందిన పేర్ అహాని అనువాడు
అతడు తన ముహూర్తము వికాసములను, కవులను గూర్చి

'కత్తింకుల్' ము ౩ సిరియ్' అను గ్రంథమును ప్రాసెసు సామిలుల్లాహాబీ అనువాదము 18 వ శతాబ్దిలో ఇరాను నందు జన్మించిన అత్యంత ప్రశిఖావంతుడైన కవి ముర్తుడును, సిరి, పీరకావ్యముల ప్రణీతయుడైన రజాఖునిఖాన్ లాలా బిన్ అనువాదకుడు బిర్లా ఉల్ ముహూ, రియాజుల్ అరిఫీన్ అను మహాకావ్యములను రచించి సారస్వత చరిత్రకు అమూల్యమైన సేవ యొనర్చెను తజియాన్ అను కవితాప్రక్రియ అత్యంత ఆధునికమైనది ఇది ప్రవృద్ధమైన, దీర్ఘప్రలాప కావ్యరూపమై యుండవచ్చును బాబిల్ యొక్క ఉత్పత్తి కూడ 18 వ శతాబ్దిలో ఘటితమ నూతన విషయము దీనికి సారస్వతముయిన విలువ కంటే చారిత్రికముయిన విలువ వయే అధికము కాక అవసరము ప్రాసెసు పెట్టు గ్రంథములో బాయ్స్ అనునది అత్యంత ప్రముఖమైనది రాజ్యాంగ సంవిధాన ప్రతిష్ఠాపనము వలన, పాశ్చాత్య కళా, విజ్ఞాన శాస్త్రముల ప్రభావము వలన, పర్యాజ్ఞ అధునిక కవిత్వ యందు మార్పులు ఘటితమై అధునికీకర్తవ్యమైన ప్రక్షల వర్ణన కవిత్వయందు నూతనాంశములను ప్రవేశపెట్టి కావ్య పరిధిని విస్తృత మొనర్చిరి ఈ నూతనీకర్తవ్యము సాంప్రదాయకత, కృత్రిమత అను విశేషముల నుండి వర్జ్యమై కవిత్వము విమర్శ మొనర్చెను నీటి వర్ణన కావ్య ప్రధాన లక్షణము రీతిగున వంగ్రహించి విడిచి

1 సాంకేతికమును, కృత్రిమమునైన కైతి వ్యతిరేక పదము.

2 'రీటి కవితా' వస్తువునందు విశేషమైన చారిత్రిక కథము

3 ప్రేమ కవితా ప్రాచుర్యము వర్ణనగిగిది

4 కవితా విషయములు మానవాళి రుచితరక్షితములమై పరిపూర్ణమైన లైసవి అధునిక కవిత్వయందు ఈ రీతిలో తోసములు కూడ నున్నవి అధునిక వర్ణన కావ్యములలో పెట్టులు కావ్యా శాసములు, అనగా అవి ఛందోబద్ధ వచన రూపములు వాటిలో కవిశ్యాంశము లేదు ఉదా "అండర్ ఆఫ్ మెరికా"

అధిక కావ్యములు జనసామాన్యము కొరకు ఉద్దిష్టము లైన ఉగ్రగంభీరవాన్య రూపములవలె శాసించును నియమ వసాహమైన వర్ణనము కనిపించదు. అధునిక కవులు

రాబియ్, దేశభక్త్యావృత కావ్యములలో శృంగార-పీర-కరుణ రసములను పోషించుట కంట

ఇరాక్ మిర్సా అను కవి ఈ సై అనగవలె ప్రతిష్ట విలువ 'మదిరాండ్', 'కల్-ఇ-మదీన్' అను రెండు వర్ణన కావ్యములను రచించెను దీటిలో కొన్ని కావ్యంలో చతురీ క్తి సమృద్ధిగ కన్పించును పూర్వక కవి రచించిన మహా-మి-మహా అను కావ్య మందుకు ఉత్తమోదాహరణము

గీ ద ర

పాపీయాన్

చంద్రగుప్త విక్రమాదిత్యుడు (క్రీ శ 372-413) ఉత్తర హిందూస్థానమును పాలించు కాలమున పాపీయాన్ అను వై కా యాత్రికుడు క్రీ శ 4వ వ శతాబ్దములో కారత దేశమునకు విచ్చేసి ప్రాయాగ్ ముఖగ కొన్ని అపూర్వ శౌర్య గ్రంథములను సేకరించుటకు కడలిల, రాగి గుహము, గయ, చారదానీ, అయోధ్య, పాణిపుత్రము, కపిలవస్తు, కాన్మతి నై ప్రఖ్యతి ప్రధాన శౌర్య క్షేత్రములకు సందర్శించెను ఇతడు తన యాత్రా సందర్శమున అరు ద్విష్ట వర్ణములు కారత భూమిలో వర్ణింపి, గుప్తరాజుల కాల మునాటి దేశ పరిస్థితులను, ప్రజల సాంఘికాచారములను గూర్చి రూద్ర రాచి యుండెను ఈతని రచన లాభాలపై చరిత్ర నిర్మాణమునకు ముఖ్యకారములుగ నెన్నందు మున్నవి

'పాపీయాన్' అనునది మహాసంబంధముగ నొక తీరుద నామము "ప్రసిద్ధ శౌర్య దర్శాధికారి" అని ఈ కీరుదమున కర్తవ్యము

ఆ కాలమున విజయ శౌర్య ప్రపంచమునకు కారత భూమి యొక ప్రతీత క్షేత్రముగ పరిగణింపబడెడిది శౌర్య మహాపరాచూర్యమైన బుద్ధి భగవానుడు కారత భూమి యంతే అన్నింటెను ఆ ప్రాచీన యుగములో నెలాది శౌర్య యాత్రికులు అయినా భుంజించున పెట్టు ప్రాంతముల నుండి కారతభూమి కదలెడిది, శౌర్యక్షేత్రములను దర్శించి పోవు చుండెడిచారు అట్టి యాత్రికులలో పాపీయాన్ ప్రముఖుడు ఈతడు ప్రధానముగ సూత్ర నీతిగణి చెప్పెడు విషయ సూత్ర గ్రంథము లు (విషయవిశేషముల) యొక్క సంపూర్ణ ప్రవణకార కక్షిమించి మాన్యకేళమనకు కొని పోవుటపై తరత వర్ణమున కరుండెడివెను

పాటాయానమై వై వా రేవమంధరి పాంపై మదనగదమును వివరించు చుండిన యొక శత్రు ఖిదపు ఇతడు శ్రీ శ కిలి వ సంవత్సర ప్రాంతమున కంగ వంశమున జనన ముండును. ఈతని అవధి జనకం దిడు బాంబ తనయుడు, ఈతనికి మూడేండ్లయన వింధకమున్నె, ఈతని పోదరులు ముచ్చెరువు ముచ్చెరువు వాతలడి అవధి జనకుడు దుఖపాగర మున ముంచిపోయి ఈతని వంశి పుత్ర నియోగముచే దుగుల పోగలి, కృపించి, చిత్రపక్ష తనవలె దెచ్చుచైన బ్రతికి యుండిన వాలునని తలచి, పాటాయాను నొక శత్రు మతమున విడిచి వచ్చెను కాని పాత మాతడు తన ప్రేమ పాటముల తెలుచుకొనజాలక, కొందరి తనములై న గడువక భార్యమే, మరల మతమునాటి తన చిన్న తనయుని గొని వచ్చి ఇంట మచ్చుచుకొని అతి గాఢమున దెంచుకొన తొచ్చెను. కాని ఇంట వకుగు తెల్లన వాటిమండియల వా కాలము ద్వారాగిస్తు డయ్యెను వాకాటికి రోగము ముడిచి ఎన్ని యాదోదముల కేందినను ప్రయోజనము లేకుండెను మరల శత్రు మతమున కిడిచి, అతడు కేందించుచేసె యను వాళతో తండ్రి కన్నీరు గారుచు, ప్రాణావస్థిమై యున్న పుతూరుని పుములపై విడికొని, మరమున నించి వచ్చెను తోడనే కావము కిరీమట్లు పాటాయానునకు వ్యాధి తీరుగు ముఖము నట్టి క్రమముగ అతడు స్వప్నదయ్యెను తిరిగి కొనిపోవచ్చిన వంశి వాంఛను తీరవ్వరించి, నాటిమండి క మెచునదా మరమునందే కాణమును బుచ్చుచు క్రమ మగా దేవిదేవండ్ల ప్రాయము గలవా డయ్యెను అప్పటి మండియు అతనికి కన్న వరవరలు ప్రారంభ మయ్యెను అనకు మూకావితరల యొక్కయు ర క్తంబువుల యొక్కయు మరముల లాకని మనమును రలియలేయ జాల నయ్యెను తిరువచ్చితిని, నవ్యాపాకమును అతడు తల్లియన విశ్రాంతించెను అతని సంకల్పము ప్రజ్ఞాశక్తి మయ్యెను ఏన్నవాలి మండియు పాటాయాను బ్యాగనిర తోకాక, అనన్య రైరకపాపములు గూడ ప్రసిద్ధి చెంది యుండినట్లు నిరూపించు తెచ్చె. ఉదంతములు కలవు

నిర్జీవమున కివణకాలము ముగియగలే, పాటాయాను శత్రుగంధకాళుగుని వీలయమేజను నంపాడించి తెచ్చుటపై గారభద్రునికే బయలుదేరినెను అతని యాచార్యులారము, నై నాకు మరలవపుడు మార్గమధ్యమున అతని కొరవిన క్షణ

పరంపరలు అతని రచనలయందు పాత్రల్యముగ వర్ణింపబడినవి తన రచనల నన్నిటిని అతడు చెట్టునలుపలపై ప్రాసాదించి పోయెను అకాలపు భారతీయుల పోల్కలము, అదారకన్యన హాసములు, సంవత్సర్యాగములు, మతవిశ్వాసములు, అతని యాచార్యులారము అందు వర్ణితములై నవి గు ప్రరాలల నాటి ప్రలుల భోగభాగ్యములతో మంతాగుచుండిరనియు, పాటలిపుత్రమున ప్రజలచే నిర్మితమైన ఉచితరైరకాల లులెడివనియు, యాత్రికుల పోకాల్కలమై ముఖ్యనగరము లతో విశ్రాంతిగృహములు వెలసెననియు పాటాయాను ప్రాసమ గు ప్రరాలల ననుభవగు వ్యాయపాంకులనియు చేరములు, తిరువరూడ స్వల్పమాత్రముగ మం దిడివనియు, ప్రలుల తీరుగులాట నశ్రివస్త్రధుమకాత్రమే పా ప్రరకము నంటి కతినరంజనము విధింపబడెదననియు అతడు తెలిసి యుండెను చోరతయ విమమంశయు లేకుండెననియు, ఏదే తీయు తెల్లి అటంకములును లేకనే దేశముతో కాలక్షేపము చేయగలిగిరనియు, గు ప్రరాలలు మతనానమూ ప్రియనియు ప్రజలహాళముచే తలలపించుచు వారి అదర విశ్వాస, సహ కాళములకు చూడగొనుచు, అనరంజముగ పాటాలెడికా రనియు, పాటాయాను ప్రాసమ

పాటాయాను అత్యు ప్రహారకర్మమున పాదపరక ఎతి క్రమించి, నిర్జీవమింపించినవిచ్చుట అతని భర్తవీర్యము, గాఢ మతవిరతియు, బుద్ధితై కాళరద్యమును, కరోరదీక్షాస్త్రయు ప్రకాశము వొందినవి అనందరమే అతడు భారత దేశ యాత్రకు పూనుకొనెను

శ్రీ శ కిలి వ సం వ పాటాయాను పాంపై వగ రము నీడి పారచారియై, అరుదీర్ఘ వ్యవ ములతోచాత్రములు ప్రయోజ మొనర్చెను అకాలమున అంతటి దూరప్రయాణము నెల్లగు మీగుల దుష్టాధిపతులగుటచే, అతడు మార్గ మధ్యమున వెన్నెయొ క్రమమునదెను నిర్భరమయ్యె, కీచల వాయువులకును, దుమారములకును అకరమై, దుర్గమగుగు గోలియెడొని చాచెను, వడవడనగలిచి తీరలచాయువులకు విలయములగు ఉన్నతవర్ణభావగుల సంపదించెను చర్మత శిఖరములమండి జాలి, అతిదీగమునపారు పెయ్యెటి ప్రవాహ మును చాచెను, నిర్జలమునై శిలార్పితములై క్రూర మృగ జాలము కావాలములగు సర్పతప్రప్రాంతములంది ప్రయాణించెను, మార్గమున పెన్ పెన్, కుప్పెర, కీచా, కివ్యాగ్రు,

కోపం, గాంధార, మగధ ప్రత్యగ్ రాజ్యముల పెన్నిటితో అవతరించెను కుమ్రాన, ఉదయన, గాంధారరాజ్యముల గూర్చి ఫాహియాను గావించిన ప్రళయలు చరిత్రచరిత్రకుల కన్యకాశోచయుక్తము లై నవి అవాటి రై వా పామూల్యము నుండి భరతవర్షము దనుక అతడు గాంచిన లేశము లన్నియు భారతపామూల్యవృత్తమునకు దోపిటోగినవి అలేశము లన్నిటియందును ఆ ర్యాన ద్ర గి శివయ వ కాక ఎగురు చుండెను ప్రాచ్యప్రపంచమున భారతదేశీయ ఆర్యాత్మిక పామూల్యము మహావీర మయ్యెను ఈరాజ్యము లన్నిటి తోను ఆచారములను వేషభాషా మర్యాదలను, విజ్ఞాన, సాంస్కృతిక వ్యవహారములను, శిల్ప చిత్రకళా సాహిత్యములను భారతవర్షము నానుచునదియై విరాట్లెరిగి ఇటీవల పురస్కృతులగు భూగర్భమునుండి అయ్యెదలెన శిల్పశిలములు ప్రాచీన కాలత బాసీయ విభవమునకు పాటు లనియు, ఆర్యావ ద్రమునకు పల్కియోత్తరముగ నున్న ఆ ద్రవిడ్భావము (కోయా), తెలూరిష్టావము (పోహా) మున్నగు రాజ్యములందు గూడ ఈ కాలమున తొదలయి వ్యాపించి యుండెననియు ఫాహియాను తెల్పి యున్నాడు ఎట్లు కేటకు ఫాహియాను ఆర్యావ ద్రమును చేరుకొనెను పాంగ్లీ, సింధునదుల నడుమనుంచి యాచర్యాదభటామి దీక్షించెను ఇరిహా ప్రసిద్ధములగు పట్టణములను, భద్రాశిర్వములను పెక్కింటిని దర్శించెను వైద్యశాస్త్రమునగు, శస్త్ర చికిత్సకు భూవలయమున ప్రసిద్ధిగాంచి, చలశాస్త్ర పారంగతులగు పండితులకు విశాఖభూమియై ధడు శకాబ్దములు మహాశివుడ చరిత్ర ననుభవించి, ప్రపంచమున నన్నిప్రాంతముల నుండియు విద్యార్థులును వాణిజ్యించిన తత్కలిలానగరమును గాంచెను పూచన శ్రీతరుసు వారచాది గేనగు కాశ్యపింహుడి అన్యప్రావసుగు కిలవసువట్టణమును వేదించెను గోతముడు బుద్ధతత్వము కొందిన గయో శ్రీత్రమును దిలకించెను బుద్ధుడు సిర్యాణము కొందిన కుశనగరమును దీక్షించెను అన్నిటికంటె, బుద్ధ భగవానుని అన్యభూమిని దర్శించి ఫాహియాను అత్యంత పులకాశించి డయ్యెను

అత్యున్నతమైన బుద్ధన ద్రుతి మహావచిత్రమైన తోడ్పిరుమునుగాంచి ఫాహియాను భక్తిచరనధయ్యెను అకోపార్యతొముని మహావహిదయు, లావణ్యరాశియవగు దివ్యరక్షిం, కన విభునకోశ్యకరుపుడై అంత్రమేయేయో

యని అనూయ్యగ్రస్తయై, ఆ పృథకుము తెగిరగించిన యుడంతమును, అకోశభూషాంబు భక్తిప్రభావమున వా పృథకరాజ్యము వలల తీగిరి, కాబలు దొడిగి విస్తరించుట మున్నగు చిత్రకళలను, ఫాహియాను మహావారమునర్శించి నాడు ప్రాచీన భారతదేశపత్తీత్రమున ప్రసిద్ధిగాంచిన రాజగృహపట్టణపరివరములనుండు గృహప్రభులవర్ణనము నభి రోహించి, యంతరి చిత్రముం వారమెను

ఇట్లు ఫాహియాను ఉత్తరభారతమున పెక్కుశ్రీత్రము లను దర్శించి, అనియార్యశ్రీశిలు ర్యానమున టొలై ర్యామునరేరి, సింధునదిని పాటి, ఉపన (శివ్యావప్రతే శము) ప్రవేశించి, అందరి సహారానుములను వాటియందలి అనుష్ఠావ విధానములను గమనించి, అందు బుద్ధుని పార దిన్నా మొకచానిని గుర్తించెను తరువాత అతడు పక్షము నకు దిగి ముచులతో లేశమును చేరెను కాశ్యపిని రావ దీరత్వమును ఇల్లడు దిచ్చటనే పరిక్షించబడిన పిమ్మట వాతకు మార్పుగా మరలి గాంధారమును వేరెను బుద్ధుని శ్రేణులన గాఢాచిన్నావగు స్త్రావమును అత దిచ్చటనే చూచెను వీడ తత్కలితో బుద్ధుని శిరోదాన, శరీరదాన పృష్ఠిచిన్నాములగు స్త్రావములనుగూడ అతడు వందర్శించి, పెహవల (పురువపురి) తొ, కనిమ్మని ప్రసిద్ధ స్త్రావమును, బుద్ధుని భిక్షాపాత్రమును దర్శించెను

అనంతరము ఫాహియాను బుద్ధుని పుర్రెయెమునగల వాగదలేశమునకు ఏకాక్షిగా ముందునకు పోగెను అచ్చట హిలానగరమున "పువన ఎముక తిరునాళ్లు" నందర్శించి, బుద్ధుని అష్టసంనయమును దీక్షించెను ఆ తరువాత అతడు మార్పుచేసి సింధునదిని గడచి "ఇద" అనబడు తేటి పంజాబు రాష్ట్రమును చేరెను అందరి భిక్షువు లాశునియెడ మిగుల సామభూతిని మాడి అదరించిరి పిమ్మట ఫాహియాను మధురానగరమునకు చరి, తొద్ర మభివృద్ధియందున్న గంధారానుములను సందర్శించి, అనునంద "మద్రములేశము"నువేలి, అచ్చటి ప్రజల ప్రకాశ విద్యుల శీరణమును గూరియారెను అచ్చట వందాబులు మివనో మరెవ్వరును శీరణువారేయకు గాని, మధువును వేదించుటగాని, మాంసభక్షణ మునరెంచు గాని, వెల్లెల్లి నీరులులు ముట్టులుగాని అయరైరి

ఫాహియాను వీడన సంతోషరాజ్యము చేరెను అచటినుండి కావ్యత బ్ధమునకు వెడలి అందరి స్త్రావములను

దర్శించెను పాచి యందు బుద్ధిని దంతకాష్ఠ గాఢకు నిలయమైన మూలమును వీడించి, కోపము, క్రావ ప్రీతి మున్నగు విచారములతోని పార్థకవిద్యమును దిలకించుచు అతని గాఢావరంధరము విడుచు, శౌర్యవర్ణముల సాను భూతుల పంపిణీనుచు, పురోగమము గాంచెను అటు చని యది కపిలవస్త్రముగవర్ణమునకును గల కామగ్రాసు మందలి ఇతివృత్త ప్రవృత్తములను మూపారామములను పంపింపెను ఆ క్రామభూమిమయలో బుద్ధుడును, అతని శిష్యుడగు సుకప్రుడును ఇదివిద్యాధాను వొందిన కాపులందలి ప్రభావ పంపూరామములను చూచెను

వై శాఖిప్రాంతరాజ్యమున అనుపాతి అను సుందరాగ్ని బుద్ధుని పార్థకరతిహామను విత్తివ తర్వాత, విచార, మూలములను ఛాపాయాను దర్శించెను అనుమమునతో అక్షరప్రవాస మూలమును, 'వై శాఖిమహాభా' (శౌర్యరత్న డిగ్విజయ మహాభా) విద్యామగు మూలమునుగూడ క్రద్ధానత్తి లో బోధించెను విద్యుల కావడు అగోచరి పాటపేపుత్ర వగవమును చేసెనని, అతడు నిర్బంధించిన దివ్యగోళములను, మూపాధిగమును కనుగొనెను క్రోధ, ప్రాణ రాజ్యపాము లను అందలి మూలపంపూరామతోకములను దర్శించెను పిలువను మూలమి బుద్ధుడు దంపించి, "శూరాంగమసూత్రము"ను తెలుపరించిన గృహకామవర్ణకమును ఛాపాయాను అధిరోహించి, ఆ మూత్రమును పొందుచు ఆరూప్రి అమృతాడవెను ఆ విద్యుల "కవర్ణ గుహ" అనబడు ప్రళమ పశాగహను చూచి, యర్థవంక పరిశ్రాగియై, అచ్చటనే అత్యహత్య గాచించుకొని విద్యాధాను వీరింద ఆ తిడుపుగాక వినుచు, కాశ్యమున బుద్ధులైన గయలో నిర్బంధించిన పంపూరామాది కమును పంపింపెను అతడు "అశోకవర్ణకాశ్య"ను విని, పుత్రవృత్తిమును పూరించి, కాశ్యపబుద్ధుని అష్టిపంజరముగల నిర్వపమునుగాంచి, కాని మహిమలు విని, పాటపేపుత్రము నకు తిరోగమించి, "బుద్ధు మృగోద్యాన పుష్ప చాటి విచారము"ను, అందరి హేమయాన విద్యాధాను, మూపారామములను దర్శించెను

ఛాపాయాను తక్షిణాచ్యక్షమున అడుగిడకపోయినను, దక్షిణమోచి "పాశావనిహామ"ను గూర్చి వినివలంబయు వర్ణించివాడు పాటపేపుత్రములో శౌర్యమతగ్రంథ మాత్యులగు నుండి ఎత్తిచాటిననుట తెలియొ క్రమపరెను మర కాక

నీతి మహాయాన ఎంపూరామముందు మహాపాపింక మూత్రములు పొందుపరుపబడిన "వివయవీరకము" యొక్క ప్రతి లభించినది తరువాత ఛాపాయాను కాచిని వై శాఖాదలోనికి అనునదిందెను "సర్వాస్త్రీ భార పీఠాంతము"అను ముందుగా ఆ రేడుపరిల గాఢలో ఛాపాయాను చాటవరిని నిర్బంధించి నాడు "పండుకాశీరత్నవ్యాధయము"ను అతడు పంపించిందె నని కోందరి మతము అతడు "సంయుక్త పిటకసూత్రము"ను మూత్రమే అనునదిందెనని నుగింపందెనని ఇతడు ఇరువది యైదు పంపరి గాఢలో ఆ కను క్రమము, "పరినిర్వాణ వై పుల్ల సూత్రము"న చను వేగకాశలో ఆ ప్రకరణమును, "మనః సాంఘికాధిగమము"ను పంపించిన గల్గెను

తన అశ్వేనకాశ్యపిలో లభించిన విజయములే ఛాపాయాను ప్రోత్సాహములె, కావతరేకములో పంపింపెను, కావను అత్యంబుచు, పశూపాగ్రంథములను పలింపెను, "వివయసూత్రము"ను ప్రాణిహాను, మూలేండ్లు గడచెను ఛాపాయానుతో కలిసి కాలతరేకమున తమ దెంచిన అతని అనుయాయులలో టి-అపో-లిన్ అను వాడకు అర్వాన ద్ర వై భవములేకను, శౌర్యరత్నముపావములేకను పవ్వాహాతుడై పాటపేపుత్రముచే స్థిరనిచాలి యయ్యెను కాని వివయవ్యాధములను తనమాత్ర రేకమునకు పంపించిపెట్టుటయే ఛాపాయాను అభయముగుటవలన, అత రేకాగ్రగణి కాలతరేకమును వీడి మాతృగూడుకి మరలి చనిన అతని మహాగిహాన మెంతగాదమైనతో, అతని దేహిరూప మంత ప్రతిమైనది శౌర్యకథల గ్రంథములు లేనిచే రేకమునకు చాటిల్లిన కొరకను దీర్చుటవై ఛాపాయాను అర్వాన ద్రమును చేరి, కృత్యమృగై, తర్వాదృపాపంబుమున కాతడు మాతృ భూమికి మరలిపోయెను తిరుగుప్రయాణమున అతని హుక్కి నదీముఖరూపమకడ టడగెట్టి, సింహాకమునకు పోయి, అచ్చట రెండేండ్లుగడచి, మరల వానెన్గి, వై చాను వెరలి పోయెను మార్గమధ్యమున పయిద్రప్రయాణముచే అతనికి ప్రమాదము చాటిల్లగా వెట్టి, ప్రమాదోర్విహిని పోచియన్న అమూల్యగ్రంథములు పయిద్రగ్రమమున మునిగిపోవునీ మోయని అతడు ఢిల్లెము కాని శౌర్యవనముల యనుగ్రహము వలన వాగధము గడచి, అతడు మాతృరేకమును సురక్షితముగ చేసికొనెను. అకాగోక రచనయం రాతడు ప్రాచీన హిందవలె హాసవిద్యాధా చాతుర్ధమును, హాసయాన

నిర్వహణ శాస్త్రమును చేర్చు చాలావారు

ఫాహాయాను వై నాదేశమును తేలివేయుట బుద్ధి
బ్రదుడను ప్రత్యాగః భావతీయ జ్యోతిషమునుచే కలిసి, తా
వార్యాన గ్రహములను గొనివచ్చిన సంస్కృతగ్రంథములను
రస మాతృభాషలోని కనువడించు కొనినను బుద్ధిశక్తి దా
కాలమున రాష్ట్రపతిని వై నా సామ్రాజ్య విధునిచే నాచార్య
నింపబడి యా దేశమునకు పోయినాడు ఫాహాయాను రస
యాత్రను ముగించుకొని వై నా దేశమును చేరువచ్చుట కి పండిత
వర్తకులు వై నా సామ్రాజ్యముని యాస్థానమున నుంచెను
పూర్వ విప్లు వై నా చక్రవర్తుని నాచార్యులై వెళ్ళుండు
నాందవనిర్యానము లా దేశమును దర్శించుచుండిరి

ఫాహాయాను భారతదేశమునుండి గొనివచ్చిన
సంస్కృతగ్రంథములు అనుచారము ముగియకమునుచే,
అతని యాయువు చెల్లి పోయినది తన ఎనువడి రెండవయేట
1807 నా వత్సరమున విష్ణు అను నొక జ్యోతిషసూత్రాచార్యు
మున ఫాహాయాను అన్వేషించెను

ఎనిమిది వర్షములు బుద్ధుల భారత, సింహళదీప్తము
లందు స్రువర్తుల అచ్యుతాచార్యుని వీశేషములను, ఆచార్య
అర్యాన గ్రహుండిని సాంఘిక, రాజీయ, పారిశ్రామికవర్ణవర్ణ
లను సమగ్రముగ ఫాహాయాను వర్ణించినాడు చరిత్రాచార్యు
దను లంకాజేరి యా కాలపు భరతవర్ష చరిత్రనిర్యాన
మున కీతని గ్రంథ మొక అమూల్య పాఠవస్తువునని నాగ్లవ
శతాబ్దికాటి భారత వాగ్విశేషా వై శిష్యముల నివళు చేర్చు
ప్రస్తుతింపినాడు కాలచాహినీతోటి ప్రుగ్గిరీకుంధ, ప్రాచీన
భారత సత్యతా చిహ్నములు భూలోకమున విస్తృతములై
రొంకుండ కాచాడి, ప్రాచ్య పాశ్చాత్య ప్రపంచములందు
భరతఖండ మెట్టి యగ్రగణ్య సులభదీనినదో విశ్వమున రెం
గించి, ఒక్క భరతభూమిశేగాక, వాగవిశ ప్రపంచమునకెల్ల
ఫాహాయాను సుహృదయుడు చిరస్మరణీయుడై నాడు

కా వేం కు క

ఫిట్ శెరాల్డ్ ఎడ్యర్డ్.

సింహళదీప్తవ శతాబ్దియందు భావ విప్లవమును కొని
వచ్చిన అంగ్ల సుహృదయులలో ఫిట్ శెరాల్డ్ ఎడ్యర్డ్ ఒకడు
ఈయన అంగ్లండు దేశము నందలి బ్రెడ్ ఫీల్డ్ సెన్ట్రల్ అను
కాపునందు క్రీ శ 1800 మార్చి 21 వ తేదీన జన్మించెను
ఈతని తండ్రినేను బాప్ వర్ చెల్, ఫిట్ శెరాల్డ్ అను యన

దివి ఎరియ నూడుకుచే, తల్లి యొక్క కుటుంబపు పెదకు
కుమారుడు 'ఫిట్ శెరాల్డ్ ఎడ్యర్డ్' అను నామముతో వర్ణనచా
రించు బడుచుండెను

1816 నుండి 1821 వఱకు వరకు తన అల్లిదండ్రులు
పారిస్ నగరములో ఉండవలసి వచ్చినప్పుడు, ఎడ్యర్డ్ అంగ్లం
డులోనే ఉండిపోయి, శ్రీమద్విద్యుదేవి శ్రీమద్విద్యుదేవి
ఉన్నత విద్య నభ్యసించెను ఇచ్చట ఆతనికి థాకోర్,
దబ్బుల సాచీ భాష్యన్ మున్నగు ప్రఖ్యత రచయితలతో
శ్వే నా మేర్పడెను విద్యాశ్రీ రశతోనే ఫిట్ శాల్ ఎడ్యర్డ్
భావప్రధానమైన కవిత్వము ఉపాసించు కొడరాను యూరపు
ఖండమునందు ఆ కాలములో ముగిల్చుచుండిన సాహిత్య
విప్లవము కూడ అతని దృష్టిని ఆకర్షించి పోలేరు

విద్యను పూర్తి చేసికొని, ఎడ్యర్డ్ 1820లో పారిస్
నగరమునకు వెళ్ళి అచ్చట కొంతకాలము ప్రకాశమైన
జీవితమును గడచెను ప్రకృతి రామరాయమును ప్రతిని
దింపి తెచ్చుములు, రసాస్వాదనమునకు ఉపకరించెడి వంటి
తము, హృదయోత్సాహకరమైన సాహిత్యము ఆతనికి విశే
షముగా ఆకర్షించు చుండెను

1826లో ఎడ్యర్డును సుహృది లెస్మివెన్తో కలిరయ
మేర్పడెను ఆ కలిరయ భాగ్యమును పురస్కరించుకొని,
ఎడ్యర్డు కవిగా లోకమునందు క్రొత్త పుంజును క్రొత్త
విశ్వమును కొనెను 1846లో ఆతనికి ప్రాచీన విప్లవ రచ
యిత యగు కార్లయిల్తో శ్వే నా మేర్పడెను ముద్రవర్ణ
కవులతో, పండితులతో సంబంధ మేర్పరచుకొన్న ఎడ్యర్డు
తేలివేనుండి పుష్టికరముగ రచనలు తెలువక సాగెను
'యన్ప్రెచార్' అను కావ్య మాతని ప్రథమ రచన దానిలో
అతడు శ్రీమద్విద్యుదేవి తన విద్యాశ్రీ జీవితమును హృదయం
గమముగా వర్ణించెను. ఆ రచన సుఖావధాన రూపములో
నడచెను

ఎడ్యర్డు రెండవ రచన 1852లో తెలువడెను దీని
పేరు 'పాలోనియన్' ఇది యొక పైతిక మాత్రుల సంపుటి
ఇందలి కొన్ని మాత్రులు ప్రాచీన అంగ్ల గ్రంథములనుండి
వై కొనబడిన కొన్ని మాత్రులను ఎడ్యర్డు తనకు కావై
సృష్టించెను ఈ గ్రంథము చివరముగా అనారదనము
కొనెను తరువాత నాతడు తన దృష్టిని రాజకీయసాహ
యుల మీదికి సారించెను సెయిము కావల్లో రచించి ఉదన

'కార్టెరాన్' అను ఆరు వాడకముల సంపుటిని ఎడవట్టు అంగ్ల భాషలోనికి స్వేచ్ఛగా అనువదించెను.

కేంద్రీక్షి విశ్వవిద్యాలయమునందు పుష్కలకావ్యావ పడుగా పేరుగాంచితి ౩౫ కా వెల్ అనుభావని పవరేశమును పురస్కరించుకొని ఎడవట్టు ప్రాచీన గ్రంథపఠనమునకు గడవ గెను గు ప్రవాచముతో అతడు 1860 లో 'పాలమన్ అండ్ అల్లె' అను గేయ కావ్యమును రచించెను ఈ కావ్యము మిశ్రన్ యొక్క కవికా రోగశిలో నడచెనని పాఠకలు కొని యాడిరి

బ్రహ్మచర్య శీఠములో ఎడవట్టును సంపూర్ణ శక్తియు గోపరింపజే పోవుటచే, అతడు తెర్వాల్ల కాక్టన్ అను వోళ కవిమహారిని పరిచయమాడి గృహస్థు డయ్యెను కాని రాంవళ్ళ శీఠములో అత డాపొందిన ముఖాంకులు లలింప లేదు అతని భావములు అతని భావ్యను దివ్యాశ్రమ వచ్చుటంబెను దానితో కార్టెరాన్ త్త తిరుపుట రాంవళ్ళ శీఠ మునకు విరామలిప్యం తప్పలేదు

మరణాపాదోదయమైన ఎడవట్టు ఫారేజ్ భాషను నేర్చుకొని, ఆ భాషయందు మహాకవియు, కాత్తికమధునైన ఉమర్ ఖయ్యముచే రచింపబడిన 'రుకాయత్'ను గేయ రూప ములో అంగ్లములోనికి అనువదించెను ఈ రచన మొదలు ఎవ్వరిని ఎప్పుడనగా ఆకర్షింప లేదు అనియు కాక అతడు ఆ కావ్యకర్తగా తన పేరును ప్రకటించు కొనలేదు ఒక పంప తొలము గడచిన పిమ్మట రూసెల్, ప్లీట్టెల్స్, లార్డుపోర్ట్ మువ్వగు మహా రచయితలు ఎడవట్టు రచనమందలి గొప్ప తనమును గుర్తించి, అతని రచనా ప్రాశస్త్యమును కావ్యా ప్రపంచమునకు ఎంతోవరచిరి దానితో ఎడవట్టు పేరు మహా కవి ప్రపంచములో ప్రతిధ్వించెను

'రుకాయత్' గ్రంథములో ఉమర్ ఖయ్యము ఆధ్యాత్మిక తత్వమునకు కాక, భౌతిక పరమైన ముఖములని విశేష ప్రాధాన్య మీచ్చెను మరొక, మద్యము, కవిత - ఈ మూడును మానవునకు ఖోలోక వ్యర్థమును ప్రకటించు పనియు, విరాళము, మిప్పిసాదు తోమగాక, మారపుడు పై మూడింటిని ఉపాసించి లిపాక ముఖములను అరయచలయు ననియు, ఉమర్ ఖయ్యము 'రుకాయత్'లో ప్రకటించెను ఈ ప్రతిధ్వను నందలి అంతర్యామి తనకు రచ్చుకు నందచే కాని గ్రంథానువాదమునకు పూనుకొంటి నని ఎడవట్టు తన

ఉపోద్ఘాతముతో తెలియ జేసెను ఎడవట్టు రచనలో మొదట తెల్లనియైన చతుర్వర్ణ పద్యములు కలవు తదుపాత అని పంపుడినదికి విపులీకరణను నడిపిని ఈ రచనలోని శాప, ప్రాప, మధురీమ పాకమున పడి ఎడవట్టునకు అంతర్జాతీయ ప్రశస్తిని అర్జించి పెట్టినది ఇతనిచే విరచితమైన 'రుకాయత్' ఎన్ని యో వర్ణాయములు పునర్ముద్రణయు నందినది

పిమ్మట ఎడవట్టు, కార్టెరాన్ రచించిన గ్రంథములను అశ్వయవ మొదల్చి, చాటిసి 'కాక్ మాట్లు' అను పేరుతో అంగ్లములోని కనువదించెను మానవుని పై తీగ పునరుత్థివన మునకు ఈ మాట్టలెంతయు తోడ్పడునని పెద్దల అలి ప్రాయము

సాహిత్య కార్యకలాపములలో అపార్యులు మునిగి తేలిన ఎడవట్టునకు నమూద్రయవ మనిన తడు మమ్మన రచనలకు ఒక సంవత్సరముపాటు వ్యస్తిచెప్పి, ఇతడు నమ్మద్ర యావము పలికి, ప్రకృతి గర్భమందన్న పై చిత్రములను తీల తించెను తన మహోదయ మీదేరినపిమ్మట ఎడవట్టు వ్యర్థములు చేరి 1880 లోనే పదునాల్గున తేదీన పిల్లయందే ఎట్టి కారయు పెరుగక కావ్యతముగ కమ్ముపామిని అపరణాపాదోదయమై భావవిప్లవమునకు పై కాళక ప్రతోభము నల్లిన ఈ మహా కవికి శ్రద్ధాంజలు లర్పించుచు మహాకవి టెర్నిస్టన్ తన గ్రంథము వోళ దానిని ఈతని దివ్యవృత్తికి అంకిత మిచ్చెను మిశ్రులకు ఎడవట్టు ప్రాచీన శిల్పం లన్నిటిని కొన్ని సంపుటములుగా అర్జిపైట్టెట్, ఎల్ అల్ కార్టెన్ మొదలైన వాని ప్రచురించిరి. ఈ శిల్పం ఫిట్ తెరాల్డ్ ఎడవట్టు యొక్క అరగ్యములను, లక్ష్యములను ప్రస్తుతము చేయుచున్నది

ఇం. వే

పిల్లలందు (భాగో)

పిల్లలందు ఒక వ్యవంక్ర ప్రణాళికాకావ్యము ఇది 80° - 48' నుండి 70° - 7' ఉత్తర అక్షాంశమునవరకును, 18° - 2' నుండి 31° - 85' ప్రాచ్యరేఖాంశమునవరకును దిస్త రించి యున్నది దీని ఉత్తర - దక్షిణముల దిదివి రాదాపు 700 మైళ్ళు వార్షేకును, పిష్టెకు నిండుకొలుకు నడచు, యూరపు ఉత్తరభాగముం దీక్షేకును కలదు. పిల్లదను, కార్టెర్ మమద్రము, తోర్నిక్ సింధుకాళాయు పశ్చిమమున కలవు ముఖ్యున పోర్టుగల్ రహస్య ఉత్తర దక్షిణములుగా దిస్త రించి యున్నది

శీతోష్ణస్థితి ఫిష్టాంశు శీతోష్ణస్థితి పముద్రశీతోష్ణస్థితి
 యుండుట శీతోష్ణస్థితి మధ్యస్థము యున్నది ఈ తేజశమంతరి
 విశేషభాగము ఉత్తరద్రువప్రాంతములో మన్నది ఆ ప్రాంత
 మన్ను అట్లాంటిక్ సముద్రపు ఉపశ్రమన ప్రభావము ప్రవ
 రిండును అందుచే అచ్చటి శీతోష్ణస్థితి మలు ఇంగ్లాండులోని
 అగ్నేయదిశ యందలి శీతోష్ణస్థితిని పోలియుండును అందు
 నెల మధ్యభాగమున అరేబియన్ సముద్ర శీతకాల లక్షణము
 చేర్చుదును గ్రీష్మయును అందునెలలో అరేబియన్ సముద్రం,
 మృదువు లాగిపోవును అలాగెల మధ్యభాగమున ప్రకృతి
 సుఖార్థ విశామముచెంది మధు సుగంధయుత పుష్పములతో
 నిండియుండును పెన్నెలలు పోలికలయినచే వేసవి అంత
 ముగును అంతట పక్షము భారగిలిచి వనంజరులకు కురి
 యును మంచుపడ నారగిలిచును మరల నొకపాకె మనో
 హరమైన నదిమీ తీర్చుదును తీవ్రముగనుండు చలికాల
 ములో ఉష్ణోగ్రత దక్షిణమున 30 ఫా నుండి ఈశాన్యమున
 10 ఫా వరకు తగ్గును పాశ్చాత్యమధ్య భాగము 30 అంగు
 లముల చలికాలమున మంచు పొంద్రముగ కురియును
 నైలుతి కిక్కుర కడలేవులు మంచుతో చేరుకొని పోవును
 కాని మంచుకిల్లులను చేరించు యంత్రములపాయమున ఉడ
 లేవులు తెరచియుంచబడుటచే ఉద్రయకాలము సుగంధమును
 యగ్రాక్రమల కల్పించి జనవరించుట కా ప్రాంతము శీతకాల
 ములలో అనుకూలముగ నుండును ఈ ఋతువులో కలవ
 నరకబడును ఇది వనంజరాలములో మంచు దిల్లులు కరగి
 నపుడు నీటిపై ఇతర ప్రాంతములకు తరలివె యును

అతవేల సమశీతోష్ణ లక్షణముగల అడవులు ఈ
 తేజస్వి దీప్తిగ్రహములో కేరళ కాశ మాగ్రమింది యున్నది
 ఇతర దీప్తిగ్రహముల అరణ్యములు యూరప్ ఖండమున చెచ్చె
 టను లేవు ఈ అడవులలో అగ్నిక, వాణిజ్యసామగ్రియుగల
 పెట్టుకరముల కలవ కలవమగునతియందు ఈ తేజము
 చెందా తరువాతి పానము కాగ్రమించుచున్నది కలవ
 పుష్కలముగను, తొకగను ఉత్పత్తియగు రహ్యచేత ఈ
 తేజమునకు రోజీ సేర్పడుచున్నది అయినను విశాలమైన
 అరణ్యములు బుడుటలేకను, పరకొతన అటవీప్రాంతములలో
 మరల అడవులు పెంచబడులేకను, చలికాలమున విశేష
 ముగా మంచు కురియుటచేకను, రోకపాడుగా నీటి రవాణా
 మార్గములు లభించులేకను, విద్యుత్తుత్పత్తి రోకగా ఘటి

ల్లుటలేకను, ఈ తేజములో అరణ్యముల పెంపులేకు అవ
 కాశము కల్గును

వ్యవసాయము ఈ తేజస్వి దీప్తిగ్రహములో కి కాశము
 భూమియందుమాత్రమే వ్యవసాయము చేయబడుచున్నది
 దున్ననభూమిలో సగకాగమునందు ఎందుగడ్డియు ముగడన
 వంతు భాగములో అవారధావ్యములును మండింబడు
 చున్నట్ల రలికాలములో చల్లిక వనంజరులను విడుదలైన
 ప్రాంత వేసవిలో వ్యవసాయమునందు ప్రతీకరించెందు నైలుతి
 తీరమందలి పల్లపునెలలు, సరోవరశీతములందలి పోయలు,
 ప్రధానమైన వ్యవసాయభూములుగా నున్నవి ఇచ్చట ఉష్ణో
 గ్రత తక్కువగా నుండును, భూమికూడ పారవంతమైనది
 లై, యెరులు, ట్లు, అలుగడ్డలు, ఎందుగడ్డి, ఫిష్టాంశునందలి
 ప్రధానమైన పంటలు అల్పశీతోష్ణస్థితివలన గోధుమ ఉత్పత్తి
 కుంఠిత మగుచున్నది అయితే కొన్ని భాగాలలో కర్మగ
 వంతు గోధుమపంటలో అభివృద్ధి చేసుచున్నది ఉత్తరమున
 దీర్ఘతర గ్రీష్మయునువు కాలముగా గోధుమ తక్కువకాల
 ములో పండిపోవును దక్షిణమందు పైలు పెరుగురలకాలము
 పాశ్చాత్యముగా దీర్ఘతరమై యుండును ఇటీవల పాడికేంద్ర
 ములకు అధికప్రాధాన్య మేర్పడినది ఈ పరిస్థితి ము
 తెనాన్యపు పరిశ్రమకువలె ఉత్పాదకవిద్యుత్తు కలదు లోపా
 యందలి పరిశ్రమతేజములకు వెన్నె విరిగిగా ఎగుమతి చేయబడు
 చున్నది ఇచ్చటనుండి వెన్నెను విశేషముగా దిగుమతి చేసి
 కొను తేజములతో బ్రతును ప్రధానమైనది

కలిశములు సెన్సాండలో లభింపవత్తు లేకుంప
 తొగ్గుగాని, నూనెగాని అచ్చట లభించవు ముదిగంధక
 లభింములు కాశము రాగి, జింకాశము గంధకము, జిం
 కాశము ఇనుము (యకేరము, కుళిశిల, వెండి, అలగ
 ముతో కూడినది) మాత్రము ఒకటి కెందు భావలతో లభిం
 చును మన్నపురాయి, పల్లరాయి, పురరాయి విస్తారముగా
 దొరకును కాని అలవిద్యుత్తుక్తి, ఉత్పత్తుల ప్రధానములైన
 ప్రధానభాగములుగా నున్నవి

వర్షావృత్తులు ఈ తేజస్వి పార్శ్వాక్షిక ప్రగతి ప్రధాన
 ముగా అటవీవనంజరము, అలవిద్యుత్తుక్తిగోమ ముడిపడి
 యున్నది ఇతరభాగంలో జింకాశము అటవీవనంజర
 పరిశ్రమలతో సమగ్గులై యున్నాయి అల విద్యుత్తుక్తి
 వలన పార్శ్వాక్షిక పరిశ్రమలకు ప్రోత్సాహము కలిగెను.

ఫిన్లాండు అంతర్భాగములో మన్ను టాంపిల్ యొక్క వృత్త చరిత్రను అభివృద్ధి చెందినది

ప్రముఖులమందు హెల్ సింగి నగరము రాజధానిగను, ముఖ్యమైన దేవస్థలియుగను అభివృద్ధిచెందినది హెల్సింగి కరువాక టుర్క్సో అనునది ప్రధాన పారిశ్రామిక మయన దేవులొంకముగా గణాభివృద్ధి నందత్వరముతో కొలది మానములు హెల్సింగి, టుర్క్సో అను నొకాళయస్థానములు మందుతో చేరుకొనిపోవును కాని మంచుదీప్తులను బ్రదర్లు చేయు యంత్రముల సాయముతో ఉదల రాకపోకలకు అన కాళము కల్పించ బడును

రహదారులు 1868 వ సంవత్సరములో 7,470 జిలో మీటర్ల కై త్వేహుగ్గము నిర్మించబడియుండెను చానిర్యాచు 18,348,000 టన్నుల సామానుల రవాణా చేయుచెను నరస్సులు రవాణాకొరకు రాకాళముగా ఉపయోగించ బడు చున్నది అది కొలది పొడవుగల కాలువలతో కలుపబడుచు, కాళ్యంతైన నీటి రహదారులుగా ఉపయోగపడుచున్నది ఈ రహదారుల పొడవు చారిత్ర 3700 మైళ్ళు ఉత్తర ఫిన్లాండులో రవాణామార్గములు విశేషముగా అభివృద్ధి చెందియుండ లేదు మొదలను చేకమంతటిలో 1868 వ సంవత్సరమునాటికి 88,420 జిలోమీటర్ల రోడ్లు నిర్మించబడియుండెను విమాన మార్గములు హెల్సింగి నుండి స్టాక్ హోమ్ (స్వీడను రాజధాని), కోపెన్ హేగన్ (డెన్మార్కు రాజధాని), హేమెల్సర్ (జర్మనీ), అమ్స్టర్డమ్ (తెల్లయుము రాజధాని), పారిస్ (ఫ్రాన్సురాజధాని), లండను నగరములతోను, ఇతర ముఖ్య రాష్ట్రీయ పక్షులములతోను సంబంధములు కల్గియున్నది

జనాభా 1861 వ సం లెక్కల ననుసరించి ఫిన్లాండు జనాభా 18,81,000 మంది జాతుల్యునమునుబట్టి ఈ జనాభా 1000 సంవత్సరములుగా ఫిన్లాండు-ఉగ్రియన్, టుర్క్సోగ్గి వంశీయుల సమ్మేళన పరిణామమే అని తెలియుచున్నది, జనాభాలో 81 జే కాళము వారు ఫిన్లిష్ భాషను, 8 కి కాళము వారు స్వీడన్ భాషను మాట్లాడెదరు. లాన్స్ అను వారు అల్పసంఖ్యాకులుగా సువారు

ఉదచరపు మైలుకు నగలు జనాభాపాంధ్రత 31 మాత్రమే అయితే జనాభా పంజనము సామ్యుత్సర్గులుగా నున్నది. విశేషముగా తీరమందును, ప్రత్యేకముగా ఫిన్లిష్ సింధుకాళవెండియి ఐసాంధ్రత కేంద్రీకృతమై యున్నది.

ఉత్తర భాగమందును, దక్షిణమున అంతర్భాగమందును జన పాంధ్రత చాల వ్యర్లుము

బాతీయ శైలి ప్రస మనకాళమైన ఎవా వెలికల్ విభాగము, లూళరన్ మనవగ్గమును చెందినది ప్రజలలో 80 కాళము వారు ఈ మనకాళము అవలంబించిరి కాన్స్టులు రోమన్ క్యాథోలిక్కులు, యూదులు అను విభిన్న మతాన లంఘితును కొలది సంఖ్యతో మన్నాదు ఓ మతమునరును చెందినవారు 2 కళమువారు నున్నారు

విదేశన రైతము ఫిన్లాండుకు ప్యాతంకర్లము పిడ్డింక పూర్వము ప్రధానముగా ఫిన్లాండునరగుల రహస్య ఎగుమతి యగు చుండెడిది 1846 వ సం విప్లుట ఫిన్లాండు చాజిల్లము పశ్చిమాళిమనమైనది క్రిటును, అర్మనీ దేశ కనుల చా గు ఫిన్లాండుతో శీఘ్రముగా వ రైకవంజంధములను పెరిగించుచు కొనిరి కాని ఇపుడు ప్రధానముగా క్రిటును, రహస్య దేశముల వారు ఫిన్లాండుతో ఎగుమతి దిగుమతి వ్యాపారములు చేసి కొనుచున్నాదు దిగుమతిచేసినానందు ప్రధానమగు నరకు లతో మడితోహములు, తోహపునరగులు, యంత్రములు, ప్రయోగపాధనములు, నేతనరగులు, గొన్న, మానె, ఆహార భావ్యములు చేక్కెనరగినది కలప, కలపహమానులు, వెన్న, జమ్ము, చర్మములు ఎగుమతులతో ముఖ్యములై యె

దరిత్ర ఫిన్లిష్ సింధుకాళయొక్క పక్షిలీరము నుండి తరలి వెళ్ళి దేశాంతర్భాగముతో ప్రద్రవనముగ కొన్ని తెగలవారు క్రి క 100 వ సం లో ప్రిగినానముల నేర్పరుకొనిరి క్రి క 700 వాటికి క్రవముగా మైలుకి దిశనుండి మరయెను ముకావారు యీగా నరమనకు తరలి పోయిరి అనంతరము, అచ్చట స్థిరపడిన జాతులవారు వర స్వరము యుగ్గమొనరుకొని, విశేషముగా నష్టనకిరి వీర వారు క్రవముగా స్వీడను, రవ్వను రాజన్యులతో జయింప బడిరి అధిక సంఖ్యలో స్వీడను ప్రజలు అనంతరము ఫిన్లాండులో నివాసము లేర్పరుకొనిరి క్రి క 1866 నుండి 1886 వరకు ఫిన్లాండులో సాగిన తమ రాజ్యపాలనముతో 'అతో' నగరమును స్వీడన్ ప్రభువులు తమరాజధానిగా చేసి కొనిరి వారి కాలములలో శైలి ప్రస నాగజిత వ్యాప్తి చెందియెను స్వీడను పలులడిగిరి ఫిన్లాండు 880 సంవత్సరములు కానినవ్య మనుభవించెను 17 వ శతాబ్దిలో ఈదేశము చాంవరకు ప్యాతంకర్లమును, కావన వేళాది కాలమును నుసా

దింబతోపేను రాజీయమైన ఒత్తిడికారణముగా స్వీడను ప్రభువులు ఫిన్లాండును రహస్యపుగిరిదిరి 1917లో రహస్యో జరిగిన టోర్జి రిక్ విప్ వధులముగా 1939 లో మాతన గోమియల్ రహస్య ప్రభుత్వము ఫిన్లాండుపై తన రాజీయోధి కారమును సంపూర్ణముగా తగ్గించి, చాణీకి స్వాతంత్ర్యము నిచ్చిపై చెను 1989 లో ప్రవేశోపేక్షబడిన రాజ్యాంగవల్లము ననుసరించి ఫిన్లాండులేక మొక ప్రజావత్తా రాజ్యముగా రూపొందినది ఈ లేక మిపుడు జ్వరరాజ్య సమితిలో వర్తకము కలరై యున్నది

మ 4

ఫిన్లిష్ భాషా సారస్వతములు

దేశము ఫిన్లాండు లేకము యూరోప్ ఖండముయొక్క ఉత్తరాగ్రమునం దున్నది ఉత్తరమున జర్మనీలో మనో నముద్రము, దాక్షిణ్య లేకము, మోల్టన సోవీయల్ రహస్య లేకము, రక్షణమున ఫిన్లాండు గుడము, పడమట తోన్నీ యన్ గుడము, స్వీడన్ లేకము ఎల్లలుగా గణితి, ఉత్తర రక్షణములు మిక్కిలి పొడవుగల పీఠవలె ఫిన్లాండు ద్వారాంచి యున్నది ఫిన్లాండు కాపాడమయమైన లేకము అందు మొత్తము 18 డిగ్రీ చరరపు మైళ్ళు పై కాల్గొము గల రిన్న, పెర్త కాపాడములు అరువదిపై వరకు గలవు మిగిలిన 1,84,313 చరరపు మైళ్ళు భూమిలో కొంత భాగము అడవులు, పర్వతములు పోగా తక్కువ భూమి ఇంచుమించుగా చిత్రీత లేగా గుండును ఫిన్లాండు ప్రభావ వగరము పాల్ పించి అనునది

ఫిన్లాండు అనాథా మహాద్వి వలబడి అడుగు పీఠిలో లావులు, స్వీడులు, రవ్వలములు మొదల కలన పర్వతసాయము పీఠ ప్రధానపు డ్రియెనన్, వేరేగిము కాంచించుచుండును

దాద ఫిన్లిష్ భాష ఉత్పత్తి అశ్లేయిల్ భాషా కుటుంబము వందలి ఫిన్లో-ఉగ్రియన్ తెగకు చెందినది ఫిన్లిష్ భాష తెల్పు యూరోప్ యొక్క భాషలలో రిన్న మైనది కాదుకానీములు 16 విభక్త రూపము లుండుట ఇందలి విశేషము కాదుకానీములములందు ఎల్లి అల్లికల్ మొదల అందను, 'పోయ్'కా అనగా 'ఉ బెర్' లేక 'హిల బెర్' అని యర్థము కాదుకానీములందు, పర్వతములందు లింగభేదము లేదు 'వోక్' అను పదమే దాదు, అమె అను పద్యముల నినున్న, సాధారణముగా పదమునందలి తొలి

యత్వరముమీద ఉపేత యుండును సంస్కృతాంధ్రములందు వలె వర్ణమాల యందలి యక్షరము లన్నియు ఎల్లు వలెక ఒడువో అశ్లే ప్రాయములను పదమునందలి వర్ణము లన్నియు ఉన్నవలె ఒడువు లుద్ధ వర్ణములు ఎమిమిరి కాక, మిశ్రము వర్ణములు తెల్పు కలస్తే చెండు వర్ణములు అవ్యవహారముగా ప్రాయజిడినవో, ఆ వర్ణములయొక్క డీర్వము దీర్వము ఫిన్లిష్ భాషయందు స్వీడన్, రవ్వన్ భాషల నుండి గ్రహించబడిన పదములు తెల్పులు గలవు

సారస్వతము క్రీ 4 1885 వరకు ఫిన్లిష్ భాషలో సారస్వతము పుట్టలేదు ఏవో జానపద గీతములు, గాథలు ప్రచారమునందు ఉండినట్లు కనబడును మైలేట్ అగ్రిలో (1610-17) అను మైర్ ప్రసమకగయత్ 1643 లో ఫిన్లిష్ భాషా ప్రళమ కావ్యమును తయారు చేసెను 1643 లో అయన 'మ్యూమెన్ మెంటు'ను ఫిన్లిష్ భాషలోనికి అనువ దించెను అతడు 1663 లో డ్రిట్ చెప్త మెంటునందలి కొన్ని కాగములను మొదల అనువదించెను ఈ లేకము మొదటి నుండియు స్వీడన్ జాత్యధికారమునకు లొంగి యుండుట వలన, ఫిన్లిష్ భాషా సారస్వతములు పర్వతముల అవకాశము లేకపోయెను విద్యావంతులు మూత్రమే స్వీడన్ భాషా సారస్వతమును వేర్పిరి

1843 నాటికి ఫిన్లిష్ భాషలో మైలేట్ గ్రంథము సంపూర్ణముగా అనువదించబడినది ఆ విషయము మూల రెండువందల సంవత్సరముల కాలము ఫిన్లిష్ భాషలో వచ్చిన గ్రంథము లన్నియు మతమునకు పంపింపించినే కావ్యములు పుట్టినను అవి స్వీడన్ భాషయందే రచితములు

హెన్రిక్ గేబ్రియల్ పోర్టక్ (1788-1804) అను నాకను ఫిన్లిష్ భాషా సాహిత్యముల అధ్యయనమున క్రద్ద వహించి లెనింగ్రాకు ఆ పయయమునందు అక్కడ కలిగించెను అట్లు అతక్కి రొంపి కృషి చేసినవారిలో ముక్తయ్యోన్ అత్యాంధర్ కాన్స్టెన్ అను నాకను ముఖ్యులు

1885 లో ఇలియన్ ల్యూగ్రావో అను బాషా తత్వవేత్త 'కాలెచా' అను చేర ఒక ప్రాచీన గర్వవర్ణ సంకలనమును ప్రకటించెను ఇది ఫిన్లిష్ భాషా సాహిత్యములకు మహోదయము ఇది ఫిన్లిష్ భాషికి అధికావ్యయంగా చెలవడి ఇందలి జానపద ఇందకావ్యములు, కావ్య ఇందములు ప్రజలను ఉత్తేజ పరచినవి, రతనాకర్తి గలవాటి మార్గము చూపినవి

మీద టూల్ స్టాండ్ ప్రభావము అతిశయముగా కనబడుచున్నది. ఈయన రచించిన 'మానవత్వ అభివృద్ధి' అను పాఠ్యము, అను రెండు కథానికా సంపుటములు ఫిన్లెడ్ సాహిత్యమున ఉత్తమస్థానముల నిలబడినవి.

జోహాన్నెస్ విన్సెన్ట్ ఫిన్లెడ్ అను నీగూర కారునుతో గ్రంథకచన చేసిన రచయితయొక్క 'రక్తాశుభ్ర మయమ గానము', 'అక్షాంతి' అను నవలలు శైలి బొందగర్వము వలన పేరుపొందినవి.

ఫిన్లెడ్ కథ కవితమును చిత్రించు ఉత్తమరచనలు చేసిన వారిలో జోహెన్ పెటర్సన్, ఇల్మాకిమాంటో ప్రఖ్యాతులు.

డి. జి. యల్ లూగ్ కిం అను వాళ్ళు ఫిన్లెడ్ జాతిలో ఉత్తమ కథానికా వనయొక్కయు, వనజాతి యొక్కయు, ముఖ్యభావాభివ్యక్తి అయిన చక్కగా రూపొందించినాడు 'కాంతరంగాలు' (1909), 'హెల్మి హిమ్మ' (1908) అను భావవికాసాంశములు ప్రకటించినాడు.

ఫిన్లెడ్ సాహిత్యప్రపంచములో కవి, అచోల తరువాత పేరొందగిన మహారచయిత యల్ ఇ. ఫిన్లెడ్ సా 1909 లో అయినది జోహెన్ జమామతి లభించినది ఫిన్లెడ్ ప్రజల జీవితము అయిన రచనలకు వస్తువు సమాచారిక జీవితమును యథార్థముగా చిత్రించినట్లుంటిని, ఆ జీవితమునందలి కథానికార్యమును ప్రస్తుతీకరించుట అయిన రచనలయందలి విలక్షణత. ఆయన రచనలలో 'నిరాదంబర పుష్పాతి' (1919) 'కాల్మలోనే వీల్రోహియనది' (1901), 'మేపది వారాల్లో' (1906) అనునవి ఉత్తమమైనవి. దీనికి గ్రంథము భావనికార్యభరితమైనది.

మహిళా రచయితలు పలువురు జయలురెట్టకు ఫిన్లెడ్ సారస్వతముయొక్క చిత్రము చక్కని కథానికాలు రచించినది. ఇక్కడ (1870-1908) నవలగా రచయిత్రి మెలాటామె (1871-1961), కన్యభార్యమైన వ కథానికలు, నాటికలు రచించిన 'మేలియా' కుమి (1890-1948), ముఖ్యముగా 'వేర్పొవదగినవారు' తోటుని రచించిన 'క్లాస్' అను నాటకమునకు 1941 లో జమామతి లభించినది. యువ శత్రువులో ఉత్తమ రచయిత్రిగా 'వేర్పొన దగినది' ఈవా యోన్ పెటర్.

ఫిన్లెడ్ జాతియోగ్యమునకు మిక్కిలి హాద్వదన రచయితలలో ఈజోర్జియ (1870-1928) అను నాకవిని ముందుగా పేర్కొనవచ్చును. ఫిన్లెడ్ భాషా మహాకవులలో ఈయన స్థానము రాలా గొప్పది. పాశ్చాత్యులైనా (1918) అనువాదని చాల్మెస్ కావ్యము వీరకవితవలెనై, పీఠమైన జాతీయావేశముతో విండియమృది, అది కాలేర్ రూపములో ఉండి జాతీయకా ప్రచారమునకు ఎంతో ఉపకరించింది. ఈయన కాంచీమహావియొక్క 'డి.వై. కె. హెడ్' ని ఫిన్లెడ్ పర్యవేక్షణముగా అనువదించినాడు 'అట్లో మాస్కింగ్' అను కవి చోమక. మెలియన్, గెథే, ఇబ్సెన్ అను మహాకవుల గ్రంథాలు ఫిన్లెడ్ భాషలోనికి అనువదించినాడు.

కార్లు క్రాంసు, జాన్ సిమెన్స్, షెన్ ట్రైలాన్ అను కారులుగా ఫిన్లెడ్ జాతియోగ్యమునకు చాలా జలము చేకూర్చినారు.

ఫిన్లెడ్ జాతీయందు అభ్యించియున్న కవిత్వం భాషయందే రచన పొందిన మహాకవి జోహెన్ అబ్బోగ్ రూబెర్గ్ (1904-77) జాతీయభావ అంధకరములయిన అయిన గేయములు అగర్విభావములు.

పా మ ౪

విరదేవి ,

ఇరాను దేశమునకును, పారసీ సాహిత్యమునకును అపార గౌరవ ప్రతిష్ఠలు గడిచిపెట్టిన మహాకవి ఫిరదౌసి అతని అనలుచేరు అబుల్ ఖాసిమ్ మహ్మద్ తేజ్ అబుల్ ఖాసిమ్ హుస్సేన్ ఫిరదౌసి అమనది అతని భర్తానామము అతడు ఇరాను దేశమునందలి ఖుస్ ప్రాంతములోని సాదాత్ అను గ్రామమున క్రీ. శ. 941 లో జన్మించెను. గజనీ సుల్తానులలో రెండవవాడగు ముహమ్మద్ ఇక్బాను ఆ క్రాన్ కాలములో, ఆ మల్లును ప్రేరణచే 80,000 చద్యములు గల 'సాహానామా' అను కావ్యమును అతడు రచించెను. 'సాహానామా' సంస్కృత సాహిత్యములోని 'రాజవంశీక'తో పరిబోధనగన కావ్యము.

ఇరానులో ఆ దేశమును పరిపాలించిన రాజుల యొక్కయు, రాజవంశముల యొక్కయు, చరిత్రలను నేక రిచి పెట్టుట పరిపాటిగా నుండెను క్రీ. శ. రెండవ శతాబ్దిలో అబ్దుల్ ఇక్బాను ఇక్బాను అను నామక ఆ చరిత్రలకు అచ్చు భాషలో నొక పయ్యద్రమ మేర్పరచెను. పత్రికావంశ

సంస్థాపకుడగు యానాజ్ షేన్ ఫీల్డ్ అనువాదకు ఛానీని పెంచి చ్రాచెను మునున్నందు ప్రవక్తకు పనుకాళివలగు సోషియల్ అను రాజు కాళమున దహానాన్ చానీశ్వర్ అను కవిశ్వరుడు 'ఫోరైవామా' అను పేరిట ఆ పాపానామా కథలు కావ్యరూప మొనెనెను. శ్రీ ౪ 970లో సూపా రాజు ఖదూరుని ఆస్థానకవిశ్వరుడగు ఓశిశ మరీయెంక కావ్యమును రచించెను ఛానీ దీటి అన్నింటి కన్నను మిన్నయైనది 'పాపానామా'

సులక్ష్మణ్ శ్రీ ౪ 998 నుండి 1080 వరకు గలనీ వగరమును పరిపాలించెను అతను తన కోకావ్యముడగు బ్యాటా పావన్ మైముంటి ద్వారా ప్రతి వేయి పద్యములకు వేయి బంగారు మొహరి తీవ్వు వరకుపై 'పాపానామా'ను చ్రాయముచి ఫిరకానీ ప్రేరేపించెను తన జన్మస్థానమగు మన్ ప్రాంతమున గల వరికి అనకట్ల కట్టింది, ఆ ప్రాంత మును పద్యశాస్త్రములను చేయవలెనను తన చిన్ననాటి కోరిక పరిపూర్ణమగు ఆశతో ఫిరకానీ 85 సంవత్సరములు కష్టించి శ్రీ ౪ 1011 లో 80,000 పద్యములు గల 'పాపానామా'ను పూర్తిచేసి ఆ కావ్యమును అయోజ్ అనునాది చ్చాచా ముల్తాను వర్ణన పంచెను.

శిశ్వానాథాచార్యులైన కోకావ్యముడగు మైముంటి అను వాతకు 80,000 బంగారు నాదెములకు బదులు 80 వేల వెండి నాదెముల తీర్చిన రాబునని మల్తానునకు వచ్చుచెప్పెను చక్రవర్తి ఆదేశము ప్రకారము అయోజ 80,000 వెండి నాదెములను తీరడాని ఫిరకానీ వర్ణన చెప్పెను తన ఆచార్యము చేపై కూలగా, స్వార్థయము ప్రయ్యలు కాగా, ఫిరకానీ ఆ మొత్తమును ఇచ్చవచ్చినట్లు పంచిపెట్టి రేక మును వరతి చెప్పెను. వెళ్ళునపుడు సీలుచేసిన కవనలో పొంగొగొల్గవలగు పోక పద్యమును చ్రాచి, 80 దినముల తరువాత ఛానీని రాజున కన్నుని అయోజతో తెచ్చెను. ఛానీన పుత్రుడును, నీరకర్త పంజాతుడును అగుటచే మహా మృదు తన విలువను గుర్తించేక పోయెను ఛానీ కావ్య ర్ణము ౫ పొంగొగొల్గవల పద్యమును చదివి మల్తాను ఆగ్రహోదేశమున ఫిరకానీని పట్టణమునకు పై వినిలను పంపెను ఛానీ అప్పటికి ఫిరకానీ కేళమును చాటి తెలిసి పోయెను

ఫిరకానీ తన దేశాటన సంవత్సరమున బగ్గాతులో, ఖిజా అస్థానములో నుండి ఖురానులోని కథ ఆధారముగా,

81 వేల పద్యములు గల 'యూనస్ బిల్దా' అను కావ్య మును రచించెను ఛానీ ఆ కావ్యమువల 'పాపానామా'ని లలించిన ప్రవృత్తి లేరూర లేదు

చివరకు శ్రీ ౪ 1080 లో, 80 సంవత్సరముల చాళక్ మున విచ్చిపా, నిరాశాపాతులై ఫిరకానీ సర్వగ్రామములలో తీరికమును చాలించెను బిళ్ళపాపాత్యములలో తలమారినమగు 'పాపానామా' వంటి మహాకావ్య రచయక యగు ఫిరకానీ అతి తయనీయమగు పరిస్థితులలో మరణించెను అతని పమూనీ వర్ణన మనూజ చేయుటకు మొదట నిరాశించిన చాళక్తుడగు మోర్సి నాటికాతి రాజులొంపన విచ్చిపాతులైన ఫిరకానీ సర్వశ్రమున గాంచి ఆశ్చర్యరహితము మునుకాడు యుభావిధిగా అతని పమూనీవర్ణన మనూజ చేసెనట

'పాపానామా' శ్రీతి అలంకార పనులంతమై, ప్రాచ గుణభూషితమై, ఉత్కృష్ట కావ్యలక్షణ కోరికలై కన్నట్లును ఆ కావ్యములోని భావసౌందర్యము, వర్ణనసౌందర్యము, రచనా చాతుర్యము అభ్యుదయముల పాతలిక పాద్యరయము లను కరగించుటలో 'పాపానామా' అపమూనమైనది అనక రీయ కవులపై 'పాపానామా' యొక్క ప్రభావమనంతము, ఫారసీ భాషలో 'పాపానామా' తరువాత, ఆ కావ్యము ఆధారముగా 'సుర్ పాప్ నామా', 'పాపానామా', 'కహా గీర్ నామా', 'ఫరాముర్ నామా' మున్నగు కావ్యములు రచింపబడినవి. ఫారసీ పాపాత్యములలో 'పాపానామా' స్థానము అద్వితీయము

పాపానామా మొట్టమొదట ప్రాచీని భాషలో 1888లో ప్రచురించబెను అటు పిమ్మట అతి ప్రచురముతోని అన్ని భాషలలోను అనువదించి బడినది

తం దీ తో

ఫిలిప్పైను దీప్తులు (౪) :

మణిక్ మహామూలమున సెలెగోనియన్న దీప్త మనూరాములు ఫిలిప్పైను దీప్తి లనబడుచున్నవై అయినా ఖండపు రక్షిం తీరమును అనియన్న పవ్వుడగు, స్వయము పాలెబడగు రెండవ ఫిలిప్ పేరిట ఫిలిప్పైన్ పవ్వుడగునీ విలువ బయలుపెట్టి.

ఇందు గల మనూరా 7100 దీప్తులు చాచాచు 500 మైళ్ళ విస్తీర్ణము నాగమించి యున్నవి ఇవియే ఫిలిప్పైను దీప్తులు. ఇవి ఉత్తరమున 4° 23' - 21° 23' అక్షాంశమునవిను,

జూలై 1811లో 800 శ్రామికులను పంపిస్తూ దీవులకు వెళ్ళింది, ఉత్తర దిశలోని వైచా పర్వతమును, తూర్పున పసిఫిక్ మహాసముద్రమును ఉద్వేషి, దక్షిణపు దిశ సెంటిన్ పర్వతము చేరుకుని, బోర్నో యోధుల అణచివేతను అనుభవించి యుక్తుని

ఇచ్చట రాతిగొట్టు భూమిని, ఉత్తర పర్వతములను, సాంద్రారణ్యములను అభిమంజి యుక్తుని ఈ దీవుల పనుల కాయము తొలుత కొన్ని స్థాయిని ప్రభుత్వాధీన మందును, పిమ్మట ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వము క్రిందను చాలా కాలముండి 1848 వ సంవత్సరములో స్వతంత్ర ఫిలిస్టైనుగా అవతరించెను ఈ దీవుల నివసింపి మనిలా నగరము ద్రాచాన చేతుకొండ్రముగను, కాచానగి గూడ వ్యవహారము లుడుచుచున్నది ఈ దీవులలో వెల్లె 'టాబెక్' అనుపది పెద్ద దీవి

ఫిలిస్టైను పశువులమును గూర్చి ఫెర్డినాండ్ మాగి ల్స్ అను పాపావో యొక్కతుడు తొలిసారిగా 1821 మార్చి 20లో వోరూచా చుట్టును తెలియజేయునానా ఈ దీవులకు వైచా వాదిలో వ్యాపారము క్రీ శ 10.18 కాలము నకును సుండిట్టును పారాలో పంబందములు అంతకు పూర్వమునుండియు పాగుచుండిట్లును తెలియ వచ్చినది స్పెయిను వారిచే ఫిలిస్టైనును కొంత స్పృహతో లభింప అతర ముల అక్కలి వంశ, ప్రజలు ముగితు కొంత ఉత్సాహము లోను పరివాలములోను పర్యటన కొరము సంపూర్ణకాచా లుగనుకు లుండుటవలన, గీర్వాణకాచా కోవిందుగు కొందు వారి ప్రభావము ఫిలిస్టైను ప్రజా సాంస్కృతిక విజ్ఞాన జీవితములపై విశేషముగా ప్రవహించియున్నది చెప్పే చెప్పే చున్నది క్రీస్తుశకపు తొలికాలములోనే వైచాన ప్రభావము మలయా, బామా, ఘమరా మున్నగు దీవులను ద్వారా ఫిలిస్టైనుపై చరిత్రపల్లవి ప్రకటనా కవలలు యున్నది

ఇప్పటికి ఈ దీవులలో అరబి అగ్నిపర్వతము లనే ములు నిరంతరము ముందు, లావా అను లోహ ద్రవద్రా వ్యము వెలిగియున్నది యుక్తు ఈ లావానుండి ఉద్వృద్ధిగ భూపై కొద్దియే తగ్గును, చానిగి గూడ పర్వతమును యోగ్యమైన చానిగి మార్చి ప్రజలు తమ కవనమును పట్టుకొలుమున ఉత్పత్తి చేసికొను చున్నాను పట్టణములు పర్వత ప్రాంతమును పశువలముగా మార్చి, పరిశి, తోపన్ను,

చెరకును, పొగాకును, అరబి అరటిని, సోంబ అను సాగును ఉత్పత్తి చేయుచున్నాను అరద్దులయ పర్వత ప్రాంతము లో అభ్యాసములైన అతిమహానులు వివేచించు చున్నాడు

ఈ దీవులపై స్పెయిను ప్రభుత్వము పూర్వము నుండియు అరబును వచ్చిన తెగలు దండయాత్ర మిగుల ముఖ్యమైనవియు, యుక్తియు క్రమేపిగా గూడ మున్నది "లగాకోచ" అను పర్వత క్రీ శ 1864 వ సంవత్సరంలో స్పెయిను లేకమునుండి బయలుదేరి 1866 వ సంవత్సరం నాటికి 'సెల' అను రావును చేరుకొని, ఆ సంవత్సరమే సేల సెల అరణ్య ములో అరబు ప్రభుత్వముగా స్థిరపిచాన చేర్చుచు కొనెను చాని దీర్ఘకాలం క్రమమైన పోర్చుగీసుచారు (బుడతలములు) అరబులనే యుండుట చేతను, తన సెల వంశివని స్పెయినులు, ద్రవ్యసాధనములు తేనెదును, పానీ అను దీవులమును అతడు మరత స్థలముగా తెంచి తన ద్రాచాన సేవ రక్షణములను 1880 వ సంవత్సరములో అరబు దీవి తరలించెను అతడు మనిలా నగరమును తన పట్టణా కొండ్రముగా చేర్చుచు కొనినది అప్పటినుండి విలయింపట్టు అతనిని పరించెను అతని మనుమడగు కాయోన్-డి-పాల్మికో అనునాతడు అతని ప్రథమ విలయమునకు వారసు వై చాను "మెరా" దీవులు తప్ప కట్టిన దీవులముచాయ మంతయు స్పెయినునకు పాల్గొన నుయ్యెను క్రీ శ 1872 లో స్పెయిన్ అధిపత్యమున మనిలా నగరము క్రమపద్ధతి ననుసరించి నిర్మాణము కాచినం చెప్పెను పిమ్మట 1874 లో మనిలాపై తిమా-హోగి అను పై సేయుడు రాది పల్లెను చాని పర్వతమే అతడు తన సేవలను ఉపయోగించు కొనవలసి వచ్చయ్యెను ఈ దీవుల సేలనుండిన కాచా-టా గవర్నరు అనేకులు పాదరి లగుటచే, స్పెయిను చేరియున్న క్రైస్తవ మత గురువులు అక్కలి పంజ్యాలకులైన సామాన్య ప్రజలను తమ మహాయాయులముగా పోషయ్యెను గర్భి స్పెయిను బానియాల ప్రకాంఠ ప్రవర్తనముచే, ఫిలిస్టైను చేరియులు చాని నిరాలంకముగా తమలో తమమెరుగొనిది తప్పని కమ్ముగా నిరాలంకముల సాంస్కృతిక ముద్ర చెరగని రీతిగా చానిపై కొత్తముగా పడెను

క్రీస్త ప్రాంతములలోను, తోకట్టు కాగములందును చాచాన స్పెయినుపాలకు లుండిన కాచులన్నియు,

మహాయానముగా వాటికే హాస్యము లై వది వాని ద్రి. 4 1870 లో మిలిటానై ముస్లిముల తిరుగుబాటు తప్పని దయ్యెట్లు లూబర్క్ యందలి ఇస్లాము మతప్రాబల్యము తోంగుబాటువగు రాదయ్యెట్లు, మిండానా పరిస్థితులు చేరు విధముగ నుండును, దక్షిణాది వాతావరణ మింగోళ దీర్ఘా నుండును పైయునువారు మ హామృ దీ యలలకు అగర్భ క్రతువులై యుండిరి ఫిలిస్టైను ముస్లిములకు వారు 'మోరో'లను నానుమిడిరి ఇప్పటికిని వా రచేసేవతో పిలువబడు చున్నారు ఇట్లుండగా 1876 లో రియోగ్రాండ్-డి-మిండానా అను వాతదీని మోరోలు తొంగిపోయిరి అప్పటి గవర్నరు ప్రాన్సికో-డి-పాండి అను వాతడు 1878-79 వరకు మోరోలను వ్యతిరేకముగా రోచాటును సాగించుచునే యుండెను వాని పైయునువారు కెట్టి ప్రయో జమును ఉద్ధింపలేదు ఈ విధముగా 1887 వరకు మోరోలు తమ దీర్ఘ కాలిక దండయాత్రలను సాగించుచునే యుండిరి వారు తిర్యక్రైతముల నప్పటికి ద్వంద్వమొనర్చి, మనిలా నగరమును గూడ దూపుమానచుమిది వెనదిరిరి తచ్చివారు, మోరోలు జర్జుము నొంది ప్రాత్యర్థ సముద్రతీర ప్రాంతము వాగ్మిండి, ప్రాబల్యము సంపాదించిరి ఇంతలో వాస్కో క్లూపియా క్లెల్లువా అనువానిది ప్రభుత్వము అప్రతిహతమైన బలిమిని చేటాయుకొనిరి అలాన్ గ్రిట్ గ్రి అను ద్వీపమును ప్రప్రభువుముగా పొందిన మొనర్చుకొని, మోరోలపై తిరుగు తేలి అపూర్వశిలయమును సాధించెను తదనంతరము 1880 లో అంటోనియో-డి-కెల్ బ్రీటాండో ఇస్పియా ప్రభు త్వము టూలో ద్వీపముపై మోరోల అధిపత్యమును నిర్మూ లించి మరునటి సంవత్సరమే తోలో నగరమును ముట్టడించి దానిని స్వాధీనపరచు కొనెను దీనితో మోరోల ప్రాబల్యము టూళితే చేళ్ళతో ద్వంద్వమైవడి

మోరోల, ఫిలిస్టైను దీప్తులకు కనుగొనినవస్తుటినుండి మనిలానగరస్థావరవర్ణనము రోయ్యగిమవారు, పైయునువా రాగ్మించుకొనిన దీప్తులపై తమకును హక్కు. కందని రోజితే పడిరి, తుదకు (1880-1880) పైయును-రోయ్యగిమ సమాఖ్య మూలముననే వారి పై రుద్ర్యము అంశమొందిమిది పర్ ప్రాన్సిప్ డ్రే అను సాహసీకుడు సముద్రయాన మొనర్చి ఫిలిస్టైనులోని మిండానా అను ద్వీపమును చేరు కొనెను, 1887 లో థానస్. కామెర్స్ అనువాతడు మొలు

కాన్ఫర్ వరకు సముద్ర ప్రయాణము సాగించి, అక్కడినుండి "పాలూకా" అను గొప్ప వోళయొక్క రాజ సద్దగించి టైలై కానిఫోర్మియాకు తిరిగి వచ్చును అప్పుడావారు ఫిలిస్టైను దీప్తుల చెక్కి అలాంటి అపట టిడలేవు వాగ్మించును కొనుటకు వ్యర్థప్రయత్నము మొనర్చెను ఈ సంధుటవా నంతరము డచ్చివారు ప్రతేజించిరి ఇది యంతయు ఫిలిస్టైను ప్రాచీన చరిత్రకు సంబంధించిన గాత

అభునిక యుగమున 1941 లో ఫిలిస్టైను దీప్తులు అపాను పై నిక దురాక్రమణమునకు గురి యయ్యెను, తన్మూలమున 10 లక్షల ఫిలిస్టైను ప్రజలు, 15 వేళలు, 70% రవాణా పరాక్రమము, 80% గమలు, 85% పంచరాళ ఉపశ్రీ, 85% కొబ్బరి మానె, 50% ఇతర ఉపశ్రుతే కాళ, వియ్యము, హెంబుకార, బొగ్గులు, చేల పరిశ్రమ (మొ వ్రము విలువ 11,70,00,000 రూపుల) వస్తుమునకు గురియైనట్లు అంతరా చేయబడినది నివాస గృహములను, చేపు పోకర్ల ములకు, రాజరోజలకు అపార నష్టము కల్గినది. రాజీయ కల్లోలముతో, ఆర్థిక సంక్షోభముతోపాటు, చక్రవర్తము కమ్యూనిస్టు ఉపలాటు తిరుగుబాటులను సహజము ఎరు ర్చొనవలసి వచ్చెను మరకు ఫిలిస్టైను అధ్యక్షుడగు క్లిజాన్, తన మంత్రవర్తమును వెంట విడిచిరి ఆ సరికాకు పతాయన మొనర్చునలనరా తయ్యెను, 1944 లో ఆ మెరికా పై వ్యములు వరదలో మెగార్థర్ నాయకత్వమున ఫిలిస్టైను దీప్తులతో ప్రతేజించి 1945 లో మనిలా నగరమునకును, అటు విద్యుట చేళమంతటిమిది అపాను దురాక్రమణముడి విముచిని కల్పించెను అధ్యక్షుడగు క్లిజాను మరణించగా, అప్పీవా అనువాతడు మాతవాక్యము తయ్యెను 1948 ఏప్రిలు నెలలో అరిగిన ఎర్బెకలయందు అప్పీవా అవతయము డొండగా, రోకాన్ అనువాతడు ఆ రే పంచస్వరములో రెక్క వ్యతంబ్రమైన ఫిలిస్టైను విద్యక్షులకును ప్రభువాధ్యక్షు డయ్యెను

ఫిలిస్టైను రేళకరణ నిమిత్తమై పై కే స్రాకరము లను వెలకొల్పుటకు అధికార మొనగడి బడలంక ప్తమునై అమెరికా, ఫిలిస్టైను ప్రభుత్వముల ప్రతి నిధులు 1947 మార్చి నెలలో సంశయ చేసినప్పటి 1948 లో అరిగిన రోకాన్ మరణాంతరము క్లిజాన్ ప్రభువాధ్యక్షు డయ్యెను ఫిలిస్టైను రాజ్యాంగ వట్టము భాషాపు తిన్ని

అంతములోను అమెరికా రాజ్యాంగ చట్టమును పోలి యున్నది. రాజ్య నిర్వహణాధికారమంతయు కేంద్రములే నహించుచు, తనలే నియమించుటకు మంత్రివర్గముయొక్క పరాకాష్ఠమును పొందుచుండును. కేంద్రమునకు రాజ్య సంవత్సరముల కొనసారి ప్రజలచే ఎన్నిక యగును. రాజపాలి కారము చలించును పార్లమెంటు సభలో 134 మంది ప్రజా ప్రతినిధులు వ్యవహరించు చుండురు.

ఆ ఫి

ఫివర్ ఎడిట్

ఎడిట్ ఫివర్ అను కృత్యనే 'ఫివర్' పరమమునకు సమీపమునవచ్చు యూనివర్సిటీ చెట్ అను గ్రామములో 1862 అక్టోబరు 9వ తేదీన జన్మించెను. బదురు అప్పారెడ్డిగారితో గొట్టు తమ్ముడై నందన, ఇతడు గారాములో పెరిగెను. ఇతని తండ్రియగు లారెంజ్ ఫివర్ అనవతదు వ్యాపారవృద్ధి కల వాడుగా మంచెను అడవికడకు వర్ణననాయ పరిశ్రమలను ప్పుడుముగా విడిచియుంచుచు, మరియొకవంక తన అన్న కమ్ములు నిర్వహించునట్లు అట్టలవిజ్ఞానమును, ఇతర అవము లోను, పాఠశాలలోను, చాలాబుగై కొని, భవాగ్రహమే ప్రధాన అశ్వముగా వర్ణించెడివాడు. అందుకే ఫివర్ పన్న నయముననే కలవ వ్యాపారమును చేయుచుండిన తన కావ మరచివర్ణ శిక్షణమునకై కుదురుకొనవలసి వచ్చెను. కాని అతని కా కలవ వ్యాపారమునుచేసలేదు. ఫివర్ దృష్టివిజ్ఞాన సమపాక్షవత్తునై అన్ని మైనది.

అందుకే అతడు నిత్యోపకారమును వన ఇంటివర్ణనే సర్వకరమొనరి, బోధక విజ్ఞాన కృత్యమయిత ప్రయోగములను నిర్వహించు చుండెడివాడు. అదినములలో కానాయనిక పని శ్రమలు ఎన్నున బ్రాణకరములుగా మండెడివి. అందువలన, ఫివర్ యొక్క, వైజ్ఞానిక కాస్తాగిరినిది అతని తండ్రి గను నింది, దానిది తన వ్యాపారవృత్తికముతో నమన్వయంబ విగ్నయించి, రహాయన కృత్యమును అశ్వవిజ్ఞానమును కుదురుచు ప్రోత్సహించెను తండ్రివలననే నమనింది ఫివర్, తెలులే, తేయర్ అను కృత్యనే కలవన కరాయనకృత్యము వర్ణయన మొనర్చి, 1874లో పట్టభద్రుడాయెను. అతరువాత తేయర్ వర్ణనే ఫివర్ కొంతకాలము పరిశోధనములను కొనసాగించుచు, అతనితోపాటు అర్థవీరేశములది మూర్ఖునిగ నగవనూలో విశేషావర్ణయన మొనర్చి, 1883లో ఎల్ లాంగెన్ విశ్వవిద్యాల

యనందును, 1886లో ఫివర్ విశ్వవిద్యాలయమునను అధ్యాపకవనిది అంతరించెను. పరిసంవత్సరముల కాలములో ఫివర్ కరాయన కృత్యములో పెక్కుమంది కేంద్రము నిగని, చాలని తీర్చిదిద్ది, 1892లో తెల్ల కే విశ్వవిద్యాలయమున కరాయన కృత్యవిద్యాలయవనిది, ఆ కృత్యవిద్యాలయ ప్రజ్ఞను ప్రకటించెను. మిశ్రము ముప్పదియైదు సంవత్సరములపాటు అతడు కృత్యవిద్యాలయం కొన్ని, కన అంతగృహమును నెలముగా నిర్మించు, స్వయంకేత మేమును కాంచించుచు 19మింది తనకు 1919 అక్టో 14వ తేదీన 'చార్మి' అను గ్రామములోని విశ్వవిద్యాలయమునందు పుట్టినట్లు యెప్పుడు.

తెంతకే అను కృత్యనే కృత్యముగా అనారవనా విద్యా సమయము కెనులే కృత్యముగా 1886లో వినింది యుండెను. వారిమండి అనారవనకు సంబంధించిన రానాయనిక పరార్థముల విజ్ఞాన శేఖరమునకు కాంచుకుంటుండెను. ఈ విజ్ఞాన శేఖరము చురుకుగా కొనసాగుచుండెను. ఈ శేఖరం కృత్యలో 1891లో, ఫివర్, రోమర్ అను కృత్యనే కృత్య, తెంతకే కృత్యమునందు మైత్రమును పొటానియమ్ ప్రొడ్రాక్ట్ పత్రికలతో కలిసి, అకరపాయన యోగమును పిర్వములేరిసి అది అనిగిన వాయిగు వంపర్వరములకు, ఫివర్ అయోగమును విశ్రమముని రుజువుచేసి, దానిమండి ఫివర్ ప్రొడ్రాక్ట్ అనుచు చేయలేసి, దాని రానాయనిక పుర్రావమును వివరించెను. అది నములతోనే కాను తయారచేసిన ఫివర్ ప్రొడ్రాక్ట్ అన్ని ప్రొడ్రాక్ట్ అను గదావర్ణక పరార్థములలో పరిశీలనా సంశ్లేషణావర్ణక రానాయనిక పరార్థంలో పార్థమున అతడు వివరించెను. కాని కార్యాంతర నిమిగ్నతగుటచే, 1889 వ సంవత్సరము వరకు అతడు తన పరిశోధనముల ప్రాచుర్యమును గుర్తించలేకపోయెను. కాను నిర్వహించిన రానాయనిక కృత్యంలో అందిన పరార్థములకు ప్రొడ్రాక్ట్ అనుచు చేయును గూర్చియు, వాటి అలు రచనాతీతుల వివరణమును గూర్చియు, ఫివర్ 1889 న వరకు తలంపలేకపోయెను. అతడు కూలంపముగా చర్చించి, నిర్ణయించిన ప్రొడ్రాక్ట్ అను అనారవనా విద్యాసమయ కృత్యనే కృత్య యోగములముగా అమెరికానించు ఫివర్, ఫివర్ ప్రొడ్రాక్ట్ అనును ఉపయోగించి, కార్మి ప్రొడ్రాక్ట్ పరార్థములయొక్క చర్చిరణయొక్క అనారవనముల తెల్ల దొండెను, అవరిశోధనముల యొక్క వివరములుగాని, వాటియొక్క పరిశ్రమలుగాని, అన

సామాన్యమును ఆగ్నిం దెడివికావు, అది చాలికి సులువుగా అవగత మయ్యెడిది కావు గ్లాస్, గాలిలోలలను చక్కెర వదార్కములలో అనేక కార్బను పరమాణువులను పనియు, అవి అగ్నిపైడి గదాశ్శుకములవియు, అరాజివో అను పదార్థములో యిది కార్బను పరమాణువులుండునవియు, అదిపూడ అగ్నిపైడు గదాశ్శుక మేనవియు, రెండు, పంచరార, పాలచక్కెర, మాల్ట్ చక్కెర అనుపదార్థములలో రెండే హెక్సోజు చక్కెరలు సంయోగాత్మకములుగా మన్ననవియు, అవి కార్బను పరమాణువులను హెక్సోజు చక్కెరవదార్కముల అణువులలో 18 వేర్వేరు రకముల అయిరచనలుండునవియు, ఫిబర్ అవగత కార్బు పరిశోధనములనరుజుకై నది మొత్తముమీద చక్కెర పదార్థమును అణువిద్యానమును వెల్లడించిన డిక్రియ, చాబెలో కొన్ని పదార్థములను కార్బన్ ములో రాసాయనికముగా పుష్టించిన డిక్రియ, ఫిబరునో రెండగలవు ముఖ్యమైన ఆహారపదార్థముల రాసాయనిక అణువిద్యానవిజ్ఞానము పోరబోయినకార్బు విజ్ఞానావిపులకి దోహదమయ్యెను, జీర్ణక్రియలో పదు ఎంత ములు పదు కార్బోహైడ్రేటు పదార్థములను పదు టీకుల, మార్పుచున్నతో, అవగత మునర్దుకొనుటకు ఈ కార్బుచేతయొక్క కృషి మూలకంమైనది

ఫిబర్ ప్రోటీనులను గురించియు, చాటిమండి లలిచు ఎమిల్ అనుటలను గురించియు, 1899 నుండి కృషిచేయు మొదలిడెను ఎమిల్ అనుట అణువులలో ఖారస్పృశావమును వర్ణకమైనర్దు ఎమిల్ గణమును అష్టవర్ణభావమును వర్ణకమైనర్దు కార్బోక్సిలిక్ గణమును కాంచగణము ఖారస్పృశావమును మూడుచెట్టి, అల్కలాయిడులతో అవలంకరణము చేసి, ఫిబరును, అవగత కార్బులను ఎమిల్ అనుటలను కొంత పరకు చేసెదయొగ్గిది చారు పను పరిశోధనములలో మొదట పాచా-త్రైట్రా కెంకోయర్ క్లోరైడును, పరువాక ప్లస్టిక్ పల్స్టైక్ క్లోరైడును వినియోగించి, అగ్గల్బుద్రావణియగు కార్బోహైడ్రేటిగల అగ్గల్బుద్రావణములను కయోరుచేయుట వలన కచ్చివముగా ఎమిల్ అనుటల మిశ్రమమును చేసే చేయుట సాధ్యమైనది కార్బోహైడ్రేటు వృక్షాన విరుచుల ములో ఫిబర్ పైడి పైడిచేసి కార్బుదీపక వివిధగా రావలెయును, కొంతవరకు ప్రోటీనుల వృక్షానవిరుచులములలో టీట్రా వా-వైటెక్ పల్స్టైక్ క్లోరైడు, ఫిబరును చేబోరైపది.

ప్రోటీనులతో అణువిశ్లేషణార్థక అయ్యియును ఫిబర్ క్రింది నవ్వుడు ఎమిల్ అనుటల మిశ్రమము లలిచుచు అమిశ్రమమును ఎత్త కిరణ మొనర్చి లలిచిన ఎత్తరుల మిశ్రమమును అంతో వేర్వేద విధానము మనవలించి, చేసేయేమి విధానమును ఈ కార్బుచేత రూపొందించెను అందులన పల్స్టిక్, ఎలా ప్లిక్, ఫ్రైట్రీక్, గ్లోబిన్, గ్లాసెట్, రెటెక్, గ్రుడ్ల హెన్, రక్తపాదము, పాలు మొదలైన చాటిమండి లలిచెడి అబ్బు మినులు మున్నగు ప్రోటీనుల విచ్ఛాదనమునకు ఉపయోగపడిన ఎమిల్ అనుటలను కూలంపముగా పోకోడింతుట అగ్గెను పట్టువుదుగు, పాటిదుల విచ్ఛాదనరూపముగా లలిచిన ఫ్రైట్రాయిన్, ప్రోటీనులను రెండింటిని ఫిబర్ కోడింగి, ఆ రెండు తీవ్రములలో ఒకదానితో మరొకటి దానితో అహారవివరములలో ఎట్టిసంబంధము లేదన్నను, యెలవిచ్ఛాదనములో వినియు క్రమైత ఎమిల్ అనుటలలో వర్ణకమును అంతగా తేలిచి చెప్పవచ్చుమొనర్చెను మదగాస్కోర్ (అల్బా) పాటిదుల గ్లాసెట్ అనుట పట్టువగాను, వర్ణకమును పట్టువదార్కములలో అగ్గె ఎట్టువగాను ఉండునవియు, పరిశీ అను ఎమిల్ అనుట, పాటిదులకారమునుండిగో పట్టువదార్కమునుండి మాత్రమే లలిచునవియు, ఫిబర్ తెలియించెను

ప్రోటీను అణువులయొక్క కల్పనవర్ణరూడ ఫిబర్ క్రద్దవహించెను ఎమిల్ అనుట అణువులు పిడిన అంబెలు అంబెలుగా పరస్పర సంయోగములై యి క్రమముగా రోగిపెట్టులుగాను, ప్రోటీనులుగాను మారుచో అనుట పద రించెను 4 అంబిన్, 8 అంబిన్, 8 లైఫిన్, 2 లైఫిన్, 2 ఫిబర్ అంబిన్, 18 ఇతర ఎమిల్ అనుట అణువులను అనగా మొత్తము 82 అణువులను సంయోగించునట్లు అవన్న పట్టుకు 1.21×10^{21} రకముల ప్రోటీను అణువులను తయారు చేయవచ్చునని పుష్టమగుచు ప్రోటీనులలోగి వైవిధ్యమును, ప్రత్యేకతను పుష్టమచేయుటకు ఈ వివరము పోరబోగండు ఫిబర్ 1907 లో విశేషముగు ట్యూపో కృషి చేసి అకాడికా పెట్టుడును రసాయనికముగా కల్పన చేసి కార్బోగ్ 818 ఘనరూపములకు ఉన్నవి వివరించి, ప్రోటీనుల రాసాయనిక కల్పనలోగోగ్ కేళములను పుష్ట మొనర్చెను

క్లిష్టముగు అణురకరూప విచ్ఛాదనముగల పదార్థములలో ఎంతై ములు ఎత్తుదగినవి ఎంతై ములగు, చాలి ఉపలగ్నికై తోడ్పడు పదార్థములను నడుమగల సంబంధమును గురించి కూడ ఫిబర్ కోడింగెను ప్రోటీనులపై ఎంతై మునర్చెను

నిర్వహించి, పెద్దపనులకు, ఎమిల్తో అడుగుతున్న మార్గాలకు
రముగా భోగి పెద్దలులు అభివృద్ధి అవుతు రుతువునను
తీవ్రతలతో - అవగా మొక్కలను, అంతులతోను
తీవ్రతలను, కామపులు, పేటానిగా రాసాయనిక క్రియ
లలో పాల్గొన్నప్పుడునీయు, వాటిలో ప్రతిచానిది ఫిషర్ ఒక
పర్యాయం ఉత్తేజకముగా నిర్వహించుననియు, 1887 లో
తెల్లనియన అను శాస్త్రవేత్త మాంసంను ఆ మాంస ఫిషర్
పరిశోధించిన ఎంపై ముక్రియలములను ప్రయోగాత్మక
ముగా పత్తమని రుజువుయ్యెను

ఫిషర్ పరిశోధించిన పర్యాయంలో టానిన్లు కూడ
పరిగణనలోనవని యున్నది కరకామ్య, మానికాయ
మున్నగు కపట పర్యాయములయందలి టానిన్లను గురించి
రసాయన శాస్త్రవేత్తలు 1858 వ సంవత్సరంనుండి క్రొత్త
పరీక్షల పాగి స్పెక్ట్రం అనువాదకు మానికాయలనుండి
అందిన టానిన్ యొక్క అణువ్యవస్థను విశ్లేషించెను
చానిది అలాలు విశ్లేషణాత్మక క్రియను పాల్గొని వస్తుదు
నిదిగా గాల్గి అడుగు, అత్యల్పముగా స్లూలో అర్థించు
చున్నవనియు, అందువలన అలాగే స్లూలోనిగా కావచ్చు
ననియు ఆ శాస్త్రవేత్త మానికాయ మరీకొందల శాస్త్ర
వేత్తల కామ ప్రయోగములనే నిర్వహించినప్పుడు
స్లూలో అణువ్యవస్థ మూడ అర్థం లేదనియు, అర్థం దినను
అది అత్యల్ప పర్యాయ మాత్రమే ననియు, టానిన్లు
స్లూలోనియును కావచ్చు సమర్థనీయును కాబందనీయు,
చానిది పాగి అధికకాల్పము కాంము గాలోటానిన్ల
రాసాయనిక స్వభావము అనిశ్చితుగానే యుండెను
1903 లో ఫిషర్ డై గాల్గి అడుగు రాసాయనికముగా
వ్యవస్థించె అది పుటకాల్గి కలకై నను, నగరుగామంతును
అందుచే అది కపట పర్యాయమై న టానిన్లలో మూల
పర్యాయమై యుండవచ్చునని ఫిషర్ తీహించెను 1912 లో
డై చాటానిన్లను అందు వ్యవస్థముగా వయాల చేసెను
అతడు కయాల చేసిన పర్యాయం రోలైత్ అయిన కాంతి
కంమును ఎంక వంత్ తిరుగునట్లు చేయుకో మిలింతును
ఆ లక్షణమును నికరమైనదని తేలికపడుట, అది విస్తృత
మైనదని అతడు ప్రయోగం చేసెను తర్రాత చానిది
అలాలు విశ్లేషణాత్మకయ్యెననియు పాల్గొని, రి కాళము
మాత్రమే స్లూలో అర్థించెనని 'గుర్తించెను ఈ పరిశోధన

ములను అభ్యాసముగా డై గాని ఫిషర్, డై చాటానిన్ రాసా
యనికముగా స్లూలోనిగా కారణమయి, డై గాల్గి అడుగి
లోని కార్బాన్లతో గణములు స్లూలోలోని డై గాల్గి
గణములతో వయోగించినప్పు డై గాల్గి ఎత్తుల పర్యాయ
మనియు తెలిపెను చాని అందుకను విశ్లేషణమును నిరీరించి
చాని అయితాళము 1700 ఉండుననియు, చానిమండి అలాలు
విశ్లేషణాత్మక రసాయన క్రియలను తక్కువకారము 10 రి
కాళము స్లూలో, నిరీరిగా గాల్గి అడుగి అర్థించిననియు
అతడు పర్యాయంలేదనియు అంతేకాక, అతడు 'పెంటాగో
యల్ స్లూలో' అను రాసాయనికముగా కల్పించి, చానిలో
గాలోటానిన్ యొక్క రుచి, ప్రావీణ్యత మొదలైన లక్షణ
ములు, రోలైత్ వ్యక్తమగుచున్నవని అతడు రుజువుచేసెను
ఈ రీతిగా ఒక తరగతి టానిన్ల యొక్క రాసాయనిక
స్వభావమును తెల్లించి, అట్లే పర్యాయములను మొదటిసారిగా
వ్యవస్థించిన కీర్తి ఫిషరునకు కల్గెను

"ఫ్యూరీన్ జ్యవనపర్యాయము" అనునది ఫిషర్ తన
పరిశోధనముల పాగించిన మరొక ప్రఖ్యాతమైన కాళ
యూరిక్ అడుగును గురించియు, రానిక్ జ్యవనక వంక
ధములకు రసాయన పర్యాయములను గురించియు, 1773 నుండి
ఎందరో శాస్త్రవేత్తలు పరిశోధనకృషి అదిపి వారందరి
కృషి ఫిషర్ ఒక కొలికి తెచ్చి చిరకీర్తిని సంపాదించు
కొనెను అతడు 1881 లో ఢిల్లీను విశ్లేషించి మెథిల్
కార్బామైడును, డై మెథిల్ అలోగ్యానును కయాల చేసెను
1914 లో థియోఫిన్ డి.స్లూలోని పాస్ఫోరిక్ అడుగి
అను మాక్సి యొక్తును రాసాయనికముగా కల్పన చేసెను
ఈ క్రి సంవత్సరముల మర్యాదలయతో ఫిషర్ చేసిన కృషి
మమలాంబునమైనది 1900 వాటి 180 వేళ్ళకు పర్యాయ
ముల రసాయన కల్పనమునకు, వాటినిగూర్చిన విశ్లేషణము
నకు జీతని కృషి చారిత్రకము యూరిక్ అడుగు రోలైత్
పర్యాయములకు ఆ అధ్యయన మూర్తి అగురీతిగా 'ఫ్యూరినులు'
అను పేరుపెట్టె ఫిషర్ తన కృషివలన క్రొత్త అభ్యాస
మును తీర్చిదిద్దెను థియోఫిన్, ఇక్విన్, కై విధిలో కార్బి
హైడ్రోలిక్ అడుగి ('పెట్రోల్') మున్నగువాటి రసాయన
కల్పనా విధానములు చానియు ప్రాముఖ్యము వహించు
చున్నది ఈ మూడు విధానములు కొనసగెనులుగా చాని
'తెల్లని అణువ్యవస్థములను రోలైత్, కేయర్ అను

కావ్యప్రజ్ఞులు స్వాధ్యైకిలో పులికొయ్యక్క మానవల వమన
 గుంపి బిగిగా శయనం చేసి ఈ అంశమునకు సంబంధించి
 పులికొయ్యక్క మానవల బావముల కల్పనలే కాక, శీవ
 కలములో ఇవ్వబడియున్న మాన్యురైతియు అను పదార్థ
 మును గురించిన వివరణ వివరములకు కూడ బోధ్యము

ఫిబర్ కాంపెనీ కృషి వేలము కావ్యమయిన మైన అంశములే నడిచుచు వాడెను అది సాగి కవిచాళివుడికి గుండ్రపి నెను 1888 లోనే ఈవి మిట్టి నర్తకులమును సృష్టించి. దానిని కంపెనీయను ఇతని పేరు వాడెను రోజు వరికొనమునదిగాకమును 600 పాదుల వేలమునను కై తెల్ల వూరు నుండవలెననిది ఆపహ్నినించి ఆ ప్రదేశమును ద్రవించిని ఫిబర్, కావ్యమయిన పరికరాలలో మిగులకై సాగి కవిచాళివుడికి ఉపాధిగా వచ్చి వేలములలో కావ్య క్రితమున తగ్గిను చెప్పెను అంతగాక కాను దాల్చి తెలుగుగ్రామముల చేతుల కన్నది ధృవీప్, అబ్దుల్ వాసుల అనిరిరి ధ్రావీకులను కృషి చేసి కంప్రికరించు పర్యావ మ్యాగ్రిలో మిచ్చువలదు లోకానిదెను రంగులనుగించియును, మైకాల్ వే మిచ్చును మూలమైన పదార్థములను గొంతు ఇతమును యెనుగ్గి రంగుపదార్థముల పోలికను గొంతు చేయుచు నొకగెను

మొదటి ప్రపంచయుద్ధము కారణముగా జర్మనీ పర్య-
 డిన వసువర్ణము షివయను పారిశ్రామిక పరిశోధనలపై అత-
 డింనవిని రోజులై, ఇతర శాస్త్రవేదము అతని అధికారవ్యవస్థిని
 ప్రోత్సహించెను 1914 పెట్టెలంతలో తన శ్రమవరల సుత-
 రున్న నిర్ణయముతోక పండ్లరమనవరణంపై నిలిపివేయుట,
 యుద్ధ శాస్త్రవేదములను అపకృతమునకు తీసివేసి వైట్లీ,
 అదే తయారీలో మూలకారణమును సూచించువరకు అగతవ్యమున్న
 దనియు, అతడు ప్రభుత్వమునకు సూచించెను ఆ మాదన నను-
 సరించి కోల్ రావెన్ మండి అనియ అమెరికాయము వైట్లీ
 అనుగుగా మార్పిడి పారిశ్రామిక నిధానములు రూపుదార్శము
 తెను వెలె పీనె ప్రావిన్సువర్తకముల వర్ణనలీ కావలెన
 హరితరవ్యులపై నిర్ణయమౌద హరియమన్నదని అతడు
 గ్రహించి, దానికి ప్రత్యుత్తరముయముగా వైట్లీ, వైట్లీ
 వైట్లీ, కార్యమైతముల డివైయోగించి అవకాశము
 అనుభవన సూచించును, కోల్ గార్మిన్స్ వాయువ్యమునకు
 ములుగా కలిసియుండు వెంకెను, లోరిములు సేగనింపి

[illegible]

జనమయ ప్రభుగారియే ఈ అర్చనాకర్త. ఇది
గాయక స్థానాలయ 1980 లో 'దేవీ' పతకమును బహుళ
రీతిలో 1982 లో జేయ్ కెయ్ లో స్థాన కర్తయగు
గౌరవపూర్వకంగా ఎన్నో సమయము 1983 లో రసాయన
కర్తయగు గౌరవమును విశేషముగా రక్షణమును 'నాదీ'
బహుళమును ఈ కర్తయగు రీతి లో రసాయనంగా నాదీ
బహుళ కార్యము కర్తయగు ప్రయోగమును బాహ్య రీతిలో
యగు

5

పుట్టాల్

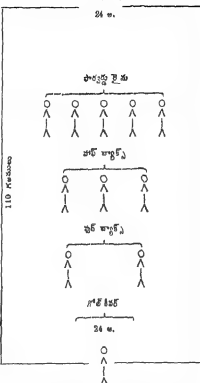
ప్రాచీన గ్రీసుజాతీయులు. తోమనులు కాళ్ళతో న మైది
ల విధమైన బంతి అటును అటునుదెడిచా రని చరిత్ర వేదం

తెలియ మన్నది పదునాల్గవ శతాబ్దమునకు భావాలే 'పుట కాల్' అంటే ఒక క్రియాశీలము వ్యవహారమునున్నట్లును, 'గోలు'నకు, 'గోలు'నకు నడుమ మూడుమైళ్ళ దూరము పెడితనియే తెలియవచ్చు మన్నది అప్పటివారు నాలుగుగంటల చార్జముగల కొయ్యల బంతిని ఉపయోగించేవారట ఇంగ్లండులో ఎలిజబెత్తురాణి పాలనమున గోలు బంతిని ఉపయోగించినట్లును, ఆనాటినుండి ఆరేయి ప్రచారములోనికి వచ్చినట్లును తెలియమన్నది 19వ శతాబ్ది దిద్దిరియ భాగములో ఈ అటను నియము, నిబంధనము లేర్పడినది అప్పటినుండి, అంతర్జాతీయ స్థాయిలో టెన్నిస్, క్రికెట్ అటలతోపాటు పుట్టాటను గూడ గౌరవ స్థాన మేర్పడినది గోలుల ఇంగ్లండు ఈ అటయందు ప్రభుత్వమున మార్చబడి యుండెను అటునున్నట్లు కమ్యూ, రక్షణ ఆమె లిగా, యుగోస్లావియా, హంగరీ, బల్గేరియా, రోమెను లేక ములు ప్రాముఖ్యము గొందినది భారత లేకమును బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము పాలించినపుడు ఈ అట ఇచ్చట ప్రచారమును బడసినది 1934 వ సంవత్సరములో భారతీయుల అట్లు తొలి పాకిగా, విలేజ్ పర్వతమును గాంచినది 1946 లో ప్రపంచ ముగా అట్లు ప్రపంచ ఒలింపిక్ పంకెములందు పాల్గొనినది విలేజ్ యులో అటయందు బాట్లు ధరించి పాల్గొనేవారు అయితే మన లేకముందు పెట్టును అటగాండ్రు బాట్లు ధరించి అటుల అలవాటుగా నుండెడిది కాదు కాని అది నుండి ప్రారంభించు అట్లు, అంగ్లో-ఇండియన్ అట్లు, విశాల వట్టయందు రోడ్డులను అట్లు బాట్లు ధరించెను ఈ అటను అడెడిది ప్రారంభించు అట్లు మొదటినుండి ఇప్పటి వరకు భారత లేకముందు ప్రభుత్వలేటికి రెండిన అట్లుగా పరిగెన పొందినది ఆరేయి, అంతర్జాతీయ అటల రోటీలయందు పాల్గొన్న భారత క్రీడాకారి, ప్రారంభించు ప్రతినిధులు విధిగా పాల్గొనున వర్తిరి

ప్రస్తుత గీయబడిన చిత్రములో పుట్టాల్ క్రియాశీల క్రిస్తుమును, అంతరి పరకొందు అటగాండ్రు నిర్దిష్ట ఫలములును పూర్వబడినది పామాన్యముగా ఈ అటను 110 గంటల పొడవు 70 గంటల వెడల్పుగ మైదానమునందుగాని, నర్మిక పేలవైగాని, అట్లు ఒకటి పదునొకం నుండి రోయిన అడుగును, క్రియాశీల మర్మమున, చిత్రములో మానవత్వ ప్రభుత్వలైన రెండు అట్లులవారు నిర్దిష్ట ఫలములో నిలిచి

70 గంటలు

24 అ.



యందును చిత్తు గెలిచిన అట్లు అట ప్రారంభించును అట అరుగు మొత్తము కాలము ఒక గంట మొదటి అరగంట పూర్తి అయిన తరువాత రి నిమిషముల విరామము అట గాండ్రు కియ్యబడును, రెండవ అరగంటలో పుట్టేయే అట్లు పాల్గొన్నములు మార్పుకొనరు నిర్మయమైన ఒక గంట కాలములో ప్రతివక్తముపై ఎవరు ఎక్కువ సంఖ్యగల గోలులు చేయగలరో, వారు పంకెముతో గెలిచినట్లు ప్రజ్ఞతం బడుదురు ఇరు పక్షములలో ఎవరను ఒక్క గోలుకూడ చేయ జాలనిచో, అట్టి అట 'డ్రా' (అనగా పమాన్యమైనట్లు) అని అనబడును అట్టి పంకెర్మములో ఉభయ పక్షముల అంగీ భారముపై, క్రియాశీలమును రొడిగించి, మరల అటను అడవిట్టురు

ఈ అటాయందు బంటిని కాళ్ళతో కాచి, వంతో కాచి కొట్టవచ్చును. కాచి గోల్ చేసరు తప్ప తప్పక అటుగాండు కాచిని చేతితో కాకరారు మనిషిని మనిషి చెట్టుటగాని, కొట్టుటగాని చేయరాదు వంటెపు అటాయందు క్షాయము అయినవట్లు చూచుటకు మరగద్రులు నిర్ణయించి బదునుదు. అతడు పుట్టికాల్ అటాయందలి పెంతువలు కాగుగా తెలిసి యుండి, పై వైద్యుడు కంబాలై, వ్యాయ పశుపాతిగా మండవలెను అంతయే కాక అట నియమము లావణి పోల్కముగా తెలిసి యుండవలెను ఆ నియమముల ననుసరించి అట పిదప అతడు విశేషము నిర్ణయించు అధికారము కలిగి యుండును ఒక అటకాదు ప్రత్యక్షిని కొట్టినను, తనివ్వనను, క్రోసినను, అట్టి అట అట్టి అటును అటుగా తనిగి దించి బదును అట్లు అగ్రముముగా అడుచానిని మరగద్రులై పొడవరించు చుండును కాచిని అంతుకొనుచున్న, అగ్రము మగు అటనే అతడు కొనసాగించిన యెడల, మరగద్రులకి అతనిని అటనుండి తొలగించు నధికారము కలదు

ఇరువదితొలు అరుగుల పెడల్పు, ఎనిమిది అడుగుల ఎత్తునుగల 'గోల్' అను పంటెన్ని గుర్తుగల గమ్యస్థానము లోనికి ప్రత్యక్షి బంటిని తనివిన యెడల, అతడొక 'గోలు'ను పొధించివట్టునను, 'గోలు'ను పంకమించుచాడు 'గోల్' చేసరు అనబడును అతనికి అందగా ఇరువురు పుల్ కాన్స్టేబు, బంటిని గోలునరకు కానియ్యక ప్రత్యక్షిని ప్రతిఫలించు చుండురు వానికి అందగా, వానిముందు ముగ్గురు వోల్ కాన్స్టేబుల చారి స్థానములలో ప్రత్యక్షిలను డీకోను చుండురు పై తెప్పన అరుగురు ఒక రకత్రాచీగా వ్యవహరించురు నీటి ముందుండు అయిదుగురు అటుగాండును 'ఫార్మర్స్ ట్రైన్' అని యిండురు ఈ అయిదుగురు ప్రత్యక్షిలను గోలుపై కాచి చేయుచు, 'గోలు'ను పొధించుటకు యత్నించు చుండురు

ప్రతి అట్టునందు వారి వారి అభిమతానుసారముగా అటాయందు ప్రత్యక్షిమమైన దుస్తులు రుచించెదరు ఇది తిన్న తిన్నములై అతగ్రయమునుగల ముందు

అటుగాండులో వరపుర వహారము, ఇక్కను అవ వరము, ప్రత్యక్షిలను గోలు వరకు బంటిని అంతెంచారగా తమ్మకొనుచు, ప్రత్యక్షిలను ప్రతిఫలించు నున్నాయెను, వానికి బంటి డెన్సినయోగ, చేరుచేరు స్థానములలో నిలిచి యున్న వ్యవస్థాయుటకు బంటిని రాక వరకుముతో (తంతో

కొట్టికూడ) అందించుచు, తుదకు గోలులోని బంటిని మోటిగా పాతెలిగి మిపాటి గుండునువలె కొట్టుటయును విడిచి మగు నేర్పుండవలెను వరపుర వహారము తోడను, రాక వరకుము తోడను బంటిని ప్రతివకమునకు తెరువు ప్రత్యక్షిలను గూడ తప్పించుకొని గోలును పనిపించినను, మిది మదముతో గాకరారచే బంటిని గోలులోనికి కొట్టితెలి ప్పితికూడ సంకచించు చుండును అందుచే గాకరారా తెంబో బంటిని గోలులోనికి పైకర్ప, ప్రకాశుటతో కొట్టు చేర్చు కొందరు అలవరచు కొనెదరు అట్టి లీలక పయములతో, లీలక స్థానమును అట్టి అటుగాండు దివ్యముగ తెలియుచును పొన్నీ మాత్యుగ్ అను క్రిటిల్ తెలియుచు తన 18 వ టిలనుండి పుల్ కాల్ అటాయందు విడిచి కృషిచెప్పి, అవసరమైన అటకాదుగా ప్రవేశ మంతటితో 'వెదపాటి' ప్రత్యక్షి మముగా తన చేకమునకు గెరవము తెచ్చెను ఇట్టివారు 'పెమ్మ' చేకములతో అవంతరము తిర్చించి తి అటను ప్రకాశంతా మెనున్నరీతి ఇట్టివారిలో కాకరార చేకమునకు వెండి పైలెవ మన్నా, నమీర్ పెట్టి, తంకరాల్, శంకరాచార్యుల్, అల్లంబరహమాన్, తెనయ్యల, సిఖాల్ మహాన్ నంబా, ప్రసీద్ మహార్ పెడన్, కృష్ణచలెరపాల్, కల్లకతోవల్లుల కృష్ణమూర్తి, కృష్ణరావువాయుడు మున్నగువారు ప్రసిద్ధులు అంగర రాష్ట్రములో ఒకప్పుడి అట ఉపస్థాపనతో మంరెడిరీ క్రమముగా ఊరకళు వచ్చిన ఈ అటను పునరుద్ధరించుటకు, అంగర ప్రకేముతో పాటు, అన్ని రాష్ట్రములలో విడిచి కృషి, అగురుచున్నది. క్రీడారంగమును ఇంకోకముగా వో పివ వేయుటకు చేరుచు కాఖాయందు క్రీడా పండ్లకు స్థాపించి బివవి

కొ ప

పెర్నా .

పెర్నా పండితుడు ప్రాన్సు చేకమందలి మాంటెన్ విల్ అను నగరములో క్రీ శ 1801 వ సంవత్సరమున జన్మించి 1888 వ సం. జనవరి 12 వ తేదీన కాన్స్టేన్ నగరములో మృతి చెందెను

పెర్నా ఒక తోళ్ళన ద్రుమి గుమారుడు అతడు ప్రాళ విక వరకు బంటివరకే చేరుకొనెను 1881 వ సం. లో వ్యాయకాస్తమున నల్లకూడయెగురు. అవంతర మాగిని టొలోన్ నగరములో తెమ్మించి వరకే అక్కనుయెగురు.

వ్యాయులుల్లితో తన కర్తవ్యమును మోపేయచాడను ప్రసిద్ధి ఆతడు జడమను

తన అభిమాన విషయముగా ఫెర్మా ఖరీదనయము లందు గడతకాస్తావ్యధ్యయన మొనర్చు మధ్యమించెను ఈ గడతకాస్తావ్యధ్యయన వల్లగత, ఆతడు ఇతరులతో కలిసి మెలిసి యుండగ రిచార్డిగా మండటమ గల కారణములలో ఒకటి గడత మాకని అభిమాన విషయము రాని నతడు మిగుల క్రొత్తాళ్ళ క్రిలలో అధ్యయన మొనర్చుచుండుచాడు ఆ కాల మున లోకమునకు విరివై యుండిన సతల గడతకాస్త్రయ కాలలై ఫెర్మా తన ప్రతిభామంద్రమ లై తమ

ఫెర్మా తీవ్రకాలములో అతని ప్రభావరచన లెవ్వి యును ముద్రితపడి యుండలేదు ఆతడు ఒకకెట్టిన విష యము లన్నియు ఆర ధర్మయన మొనర్చిన ప్తి స్థలముల వుట అంతులయించు ప్రాచీనానన, అంతేకాక, అత డప్ప డప్పుడు కాగితపుమట్టలు మున్నగు చాటిపై గూడ ప్రాచీ నానన పరిశీలనములను గలవు ఇప్పటియు అతని మరణా వంతరమే పేకరింపబడి పండితులతో అభిరావముగా నమోదు చేయబడినది ఆతడు రచించిన సిద్ధాంతములు తరచుగా చాలితే పరిశీలన కడవట్టలు చూడబడతేమో విడిచినయెడలవి చాలితే చాటితో కొద్దిటికి క్రమమైన వివరణములను అయికో, అగ్రాంకో అను విద్యాంశములు ముఖ్యాన్నియుంచు

సంఖ్యాశాస్త్ర సిద్ధాంతము, బ్యామితిశాస్త్రము, సంఖా పర్యా సిద్ధాంతము అను చాటిని అధికించి ఫెర్మాకావించిన పరిశీలనములకు కాళ్ళక ప్రయోజనము కలదు పై మూడు విషయములలోన సంఖ్యాశాస్త్ర సిద్ధాంత మాత్రమే అత్యం కాభిమానవిషయమై యున్నట్లు కనిపించును

ఈ పండితుడు పార్లించి న్నెవ్వరినై పరిశీలనములలో కొన్ని ఈ దిగున నంగహించబడినవి.

(1) $a^n + b^n = c^n$ - 1 జరి (mod 4) నిందు a అనునది n అనుచానిని పై n అను n తే అవిభాజ్యమై యున్నది నదియు n అనునది n కంటె తక్కువై నట్టియు, చాలితే అవిభాజ్యమైనట్టియు నోక పూర్ణాంకముల వంశ్యమై యున్నది

(2) దియోహాంట్స్ ప్రతిచారించిన ప్రమేయవ సిద్ధాంతము యొక్క వివరణమును, ఉపపత్తిని ఫెర్మా ఇట్లు వివరించెను -

రెండు పూర్ణాంకముల యొక్క పంచవత్సరప్రమేయ మొత్తము $4n-1$ అనురూపములో సుందరాలను పంచవత్స రప్రమేయమొక్క గుణకార లక్ష్యమును $4n-1$ అను రూపము యొక్క అవిభాజ్యమును ఒక సుచతురస్రప్రమేయగణని, రెండు సుచతురస్రప్రమేయయొక్క మొత్తముగాని ఉండుట వంత నము చారు a అనునది b అనుచానితో అవిభాజ్య మగు చుండగా $a^2 + b^2$ అను రూపముయొక్క వంశ్య $(4n-1)$ అను రూపముయొక్క పై n మేలే విభాగించబడబడనది ఆతడు చెప్పెను

(3) $a^3 + b^3 = c^3$ అగునట్లుగా a, b, c లు పూర్ణాం కములైనచో, అట్టిస్థితియందు యి పంచవత్సరప్రమేయ కాళాం దని ఫెర్మా నచించెను దీనిని అగ్రాంకో పండితుడు వివరించి యుండెను

(4) n అనునది అమచతురస్ర పూర్ణాంకమగు చుండగా $n^2 + 1 = 2^k$ అను పనితరణమునకు పూర్ణాంక ములలో అపరిమిత సంఖ్యాంశములైన వివరణములు కలవని ఫెర్మా మోచించెను దీనికితూడ వివరణములను అగ్రాంకో పండితుడే నమూనెను, దీనిని ప్రభుమమున పేర్కొనిన చాడు ఫెర్మాకాదు ప్రాచీన హైందవ గడతకాస్త్రవేత్తలు పూర్వ వివరములు అవంత్యాంకములగు మన్నదని వివరించి యుండిరి

(5) n అనునది 2 కంటె పెద్దదై యుండగా, $2^n + 1 = 2^k$ అను పనితరణమునకు $2, 3, 5$ యొక్క పూర్వ మాత్రములు తుల్యములు కావని ఆతడు కనుగొనెను ఈ ప్రమేయచతురస్ర సిద్ధాంతము ఫెర్మా రచించిన ఖది సిద్ధాంతముగా పర్యవశ విడితమైనది

విశేషత ప్రక్రియను, అత్యంతసంఖ్యాంకమును విని యోగించుటకా ఫెర్మాపండితుడు బ్యామితిశాస్త్రమునకు మహోపకార మొనర్చినచా డాయెను దీనిగ్నే పండితుడు రచించిన 'బ్యామిటిక్' అను గ్రంథమును చదువుటమున్నే ఫెర్మా పై శ్రేష్ఠిక బ్యామితి మూలసూత్రముల పమలోచన మును వ్యవంక్రముగనే కావించెను మరియు ప్రకృతియొక్క ధర్మములన్నియు, చాలే వివరణములందుండి ఉపాంపిక గలవని ఫెర్మా కనుగొనెను చాలే కావకు విశిష్టధర్మములని వచించెను వక్రరేఖలను, వక్రరేఖనములను గరిష్ఠతర-అర్హి

వైద్యములను పృథ్వీరేఖలను నిర్ణయించుచుండు, అతడు అత్యల్పముకావున ద్రావణములను అనువర్తించుచున్నట్లు వక్రరేఖలయొక్క గరిష్ఠవృత్తివృత్తములను కనుగొనుట యందైనను అత డొక విద్యుష్టమగు వర్ణతి వలంబించెను. ఓ మరియు ఓక అను కోటిరూపలకు కల రెండు మీదుపులు పక్షకోటలను పైర్చుచుండితడు ననురేఖలను తుల్యములుగా తేలి అంధవృత్తమునకును, మరొకన్ని పక్షరేఖలకును ఉపసర్పరేఖలను కనుగొనెను అయితే యధార్థమును విచారించగా, ఉపసర్పరేఖలను కనుగొను సామాన్యవర్ణతి ఇదియే నని పైర్చు తెలికొనియుండలేదు ఏ క్రమమునకు చెందిన వలంబయియుండుకొనిన, లేక అనివార్యములయొక్క గాని వైకాల్పములను కనుగొని, సామాన్య వక్రరేఖల రాశి కేంద్రములనుగూడ అతడు నిర్ణయించగలిగెడివాడు

ఛాన్సెల్ యొక్క సహకారముతో పైర్చుచుండితడు సంభాషణకా విద్యాంశమును అధిగమించి కానించిన పరిశీలనమే అత్యంత సుప్రసిద్ధమయిన రచనగా మృదగిసినది పైర్చు ఈ విద్యాంశమును అంతయొగ విద్యాంశమును ఉపయోగించి అభివృద్ధి పరచెను అత డీపమన్యలనుగూర్చి ఛాన్సెలుతో చర్చించియుండెను పైర్చుచుండితడు సంభాషణకా విద్యాంశ రక్షణములను గూర్చి విస్తృతమైన అభిప్రాయములు కలిగియుండెను అని, ఏదన కా స్త్రోజ్జలచే క్రమమైనదిగా గ్రహించు అదినది ఛాన్సెల్ ప్రతిభాకారియైనను అతడు గానించిన పరిశీలనను లభియ్య క్రమమైనది కావను అభిప్రాయము గూడ కొండతో నుండెను

సంభాషణా స్త్రో విద్యాంశములనుగూడకాస్త్రోసభాశలను అధిగమించి పైర్చుగనించిన గ్రంథములు అపూర్వములేదని చెందియున్నది

వి 3

ఛానీషియా (ప)

ప్రపంచమునందలి ప్రసిద్ధ ప్రాచీన జాతులలో ఛానీషియా జాతి ఒకటి ఈ జాతివారి జీవము మిక్కిలి దీప్తిని అనుభవ్య అభ్యుము అయినను వీరక్ష రంగములలో గొప్ప విశ్వాసాని సాధించి వీరిని గొప్ప వాణిజులుగను, పాత్రాళములుగను, ప్రభావీ వడనలి, ఆధునిక యుగమునకును బ్రతిమలాణివారు సముద్రాధిపత్యమును సాధించినట్లే, ఆ ప్రాచీన యుగమున ఛానీషియనులు వాణ్యులవలనను దుర్జితయ

మగు స్థానము వాక్రమించి యుండిన వీరు శిల్పకళలందును తేలి పనిజుండును కూడ ప్రసిద్ధి గాంచి వర్తక వ్యాపారములందు నిమగ్నులగు జాతులవారలందు కూడ వారి స్థితియు లుగ మండురు అట్లే ఛానీషియా జాతివారు కూడ వారి కామలులు కాని క్రమపు తమతై అకారణముగ కౌర్వస్యము సాగించిన వికమన, వారు చేసినలు కూడ వా ర్షివ ఉగ్రతైర్వ వర్తక వర్తాక్రమములతో యుద్ధము సాగించెడివారు వారి చరిత్రము విజ్ఞానప్రియుల పెల్లరనును హృద్వర్తకుల నుండ గలదు

మధ్యధరా సముద్రముయొక్క తూర్పు కొనయందు ప్రాచీనమగు ఛానీషియా జీవము తెలిగని యుండెను ఇచ్చట ఖద్దూర వృక్షములు విస్తారముగ పెరిగెదని అయి వలన గ్రీకులును, రోమజాతివారును, ఈ జీవమును ఛానీషియా లేక ఖద్దూర వృక్షముల జీవము వర్ణనచాచిసెడి వారు ఈ కాష్ట్రముయొక్క చోడతై రెండు మళ్ల తైర్ల అని విశ్వాసముగ నున్న ఉత్తర ప్రాంతమున నీ భూభాగము పెదల్లు ముప్పదియైదు మైళ్లు దక్షిణ భాగమున ఛానీషియా జీవము రెండుమైళ్లు పెదల్లుగ నుండును ఈ జీవపు వైకాల్పము 4000 చతురపు మైళ్లు ఈ జీవపు భూసారములో పెట్టు లేదములు కలవు ఇచ్చట వర్షమున కాగమున ఖద్దూర వృక్షములు కాగగా పెరుగును మధ్యభాగమున చేరువేరు చాన్సెలులు పెండును ఇచ్చట పెండ్లకోటలు, పూకోటలుకూడ ఉన్న పెరుగును మరొకొక భూభాగ నయవించినచో, అచ్చట వర్షత పారములవర్ష ద్రావ, అలిపు, మల్లరీ కోటలు కావనగును ఛానీషియా జీవపు తూర్పు కొనయందు వర్షత పెంట్లు కలవు ఇది ఉత్తరము నందు అయిదువేల అడుగుల ఎత్తుగను, దక్షిణమున లొమ్మిది వేల అడుగుల ఎత్తుగను ఉన్నది వీరితై మహోన్నత వృక్ష మంట్లు కావనగును వీరిలో ఒక, షెన్నట్, సోమార్, వీడర్ మున్నగు వృక్షములు మిక్కిలి ప్రత్యక్షమైనవి వీరి కెక్కు గుర్రుల విర్యాంశమునకును, వాణా విర్యాంశమునకును మిక్కిలి ఉపయోగ వదును ఈ జీవపు వర్షము దిక్కున మధ్యధరా సముద్రము వ్యాపించి యున్నది ఛానీషియా జీవమున వర్ణత సమమున విస్తరింపై ద్వీపములు కలవు వీరిలో ముఖ్యముగా వేర్వేర్వగనవి మైర్, వీడర్, అకా డర్ అనునవి. ఈ ద్వీపములు మనుష్య యత్నములే చక్కని

కేవలపట్టణములగు మాన్యు చెందెను ఇది కాక నమ్మదము లోని రోచియగోవి వోయిన కిరా పముపాములు గోడలుగా నేర్పడగా, ఆ గోడల వదము కొన్ని కేవలపట్టణములను దిల్లించుటకు అవకాశము కలదు. కైవలపట్టణము లనుకూలము లేర్పడి యుండిన కారణమున, భాషియో జాతిచారు తమ కేవల ది స్త్రులందీ, అనంతములను మించిన తొట్టెలి పంపా దించిరి

అతి ప్రాచీనకాలమున భాషియో కేవలము వివచించిన క్రైస్తవ 'పాపైలు' జాతిచారు క్రీ. పూ. 2000 సంవత్సరములకు పూర్వము ఇచ్చటికి వెమెలికి వెళ్ళు చెందిన మరెయొక జాతిచారు వచ్చి స్థిరనివాసముల కేర్పరచుకొనిరి యూదులు, జాతికోనియనులు, బిడి వన్నికాన జ్ఞానులు, బిడికో నుయొనిత వ భ్రమ, వట్టురల, కష్టపరచాపుల, కైవల కైవలమునుగల పట్టణము లెట్లయో యుండెడి అంబులు లోడు మీ గొప్ప కైవలనివాసములు గల జూదులు. కావుననే బిరు వట్టురలకు అంగాంబునుండి, తూర్పున కాలకేవలము వరకును పూర్వము నీమి భ్రమ పెక్కు కేవలము పంపిరియినప్పటికీ కేవలము చాల్లెరును భాషియో చారిని మిక్కిలి కేరవముతో మన్నించుట సంభవించు చుండెను.

రాజ్యాంగ విషయములందు భాషియో చారెవ్వరును ఒక్క రాజు పరిపాలనకు లోబడి యుండలేదు. ప్రాచీన గ్రీకు ప్రపంచమునందు వలెనే, ఈ కేవలమున పట్టణ రాజ్యములు కెలకొని యుండెడివి. ఇచ్చటి వగలములలో మైరు, సిదన్, కైల్లెన్, అరాడన్, అగ్రా అమకలి విశ్వాతి గాంధము చారిలో మైరు వగలము కలహానికము పండితి మైరు పట్టణము మొట్టమొదట వమ్మర కేరమున కెలకొని యుండెడిది ఇది యొక ప్రాక పట్టణము దీని కైవలము 18 చదరపుమైళ్ళు, చుట్టును గల అంతైన ప్రాకారముతో, ఈ మహానగరము క్రమమర్థిర్యముగ నుండెడిది. మైరు వగలచానుట కేరమునకు అంతయు దూరముననున్న రెండు చిన్నకీర్తిపట్టణము కలిపి మరెయొక జాతిచారుము కేర్పాటు చేకొనిరి. ఇది మోతవనుగు మైరువగలము. ఇచ్చట మహా స్వర కవనరాజులు దిల్లించుకొనెను పట్టణమునకు ఉత్తర దక్షిణపు కొనలలో ఉత్తమునుగ కేవలమును కేర్పాటుయ్యెను, ఈ కేవలముని అతర పట్టణములమోడ ఇంచు

మించుగ విస్తృత యుండెడివని మనము భావించవచ్చును భాషియో కేవలములలో పట్టణరాజ్యములచారు కాంతిపట్టణమునం దెవరికి చారు రాజ్య పరిపాలనాధికములను పాంతుమ వచ్చినను, యుద్ధకాలమునందు మాట్రిము పాల్గొనరులకు పహాయము యుండెడివారు.

భాషియోకేవలములలో వేరువేరు పట్టణముల చరిత్రలు మనకు లభ్యపడుటలేదు కాని ఈ కేవలములలో పర్యవ్రేష్టమగు మైరు వగలకు రాజులనుగూర్చిన కొన్ని యంశములుమాత్రము మనకు తెలియవచ్చినవి క్రీస్తునకు పూర్వమును, అనంతరమున గడచిన కళాబృంతలో భాషియోకేవలమునం దెట్టి రాజీయపంపుటనలు అలినడో మనకు తెలియుచున్నవి ఈ కేవలములలో సిదన్ వగలము క్రీ. పూ. 18 వ శతాబ్దికి పూర్వమే మిక్కిలి ఉన్నతకళయందు యుండెను. ఇచ్చటి ప్రజలు గొప్ప నానిమలుగను, పాతికామలుగను విశ్వాతి గాంధి చారి 18 వ శతాబ్ది యందు ఈ దీక్షన్ ప్రజలు కీర్తియను జాతిచారికి కిరీపండి ఉదాహరణ గురి అయిరి క్రీ. పూ. వరు నొకందన కళాబృంతం మైరువగలము ప్రాచార్యము ఏదాదా పాగెను ఈ వగలరాజ్యమును పాలించిన మొదటి గొప్ప రాజు హీరమ్ ఈతడు మైరువగలమును దిస్ట్రులవరిచి మోతవ మండిరములను, కేవలయుములను, కేవల ప్రకేవలము లను నిర్మాణము చేయించెను హీరమ్ ప్రభువు పాలన కైవల రాజ్యమును పాలించిన కేవలదే, పాంతుము రాజులతో స్నేహకావమును పాటించెను, కెలహరెమె వగలమును క్రమమర్థిర్యమైన యెహోచా కేవలయుమును కట్టించుటలో, హీరమ్, పాంతుమ్ కళాన కళారమగు పహాయము కాలించెను ఈవిధముగ ఈరెండు రాజ్యములకు స్నేహపంబులను కల్పించెను హీరమ్ రాజు పంపులల కాంతులో పాంతురా రాజులు మైరురాజు పటుం కెమలలోని కన్యకలను వివాహమాడిరి కన్యకల ముగ భాషియోచారి మహావిశ్వాసములు యూదులతో చాల్లించెను క్రీ. పూ. 6 వ శతాబ్దిమునుండి అస్సీరియా పాస్తూ బ్యుత్ ప్రభువులు కలవంతులు కాకొనిరి అస్సీరియా రాజ్యము యొక్క ప్రాజ్యమును గుర్తించి, మైరు మొదలైన భాషియో వగలరాజ్యములచారు అ చక్రవర్తులను కప్పము కలగించిరి, అస్సీరియా రాజులు ప్రవర్తకమును భాషియోప్రజల స్థానిక పాక్షికత్రయమును గుర్తించిరి. కాని

కాలము గడిచినకొద్దీయు అస్సీరియాచారి యహూవా రము పెరిగిపోయెను వారు భాగిషియారాజ్యములలో పరి పాలన పొందుటకు, తమ యధికారులను పంపివారికి అందుల కంగీకరింపక భాగిషియా ప్రజలు అస్సీరియారాజ్య ముపై దిగురుపాటు కాలించిరి అప్పుడ బలిపాలు అను అస్సీరియారాజు భాగిషియాపై దండెత్తిపోయి, మైలు మొదలైన పట్టణములను నాశనము కాలించెను అస్సీరియా చారి పాలనలో భాగిషియాజాతివారు చాలకారణము గలిగి యైరి క్రీ పూ పదవశతాబ్దియందు భాగిషియాజాతివారు అస్సీరియాచారి ఇసుపకొనినందు చివరికి అపారముగ అభివృద్ధిచెందిరి అనంతరకాలమున భాగిషియాజాతివారు కొంత కాలము జీవితపురోక్షమునకు, జాతిలోనియారాజ్యమునకును పాములుగా ముందుకు వచ్చిరి వారి కొన్నికాలములు నలక క్రీ పూ ఆరవశతాబ్దియందు భాగిషియాచారు జాతిలోనియార ప్రభువులైన తిరుగుబాటు కాలించిరి, జాతిలోను ప్రభువగు యెలదన్నజారు అను వాతడు బ్రహ్మాండమగు సేవతో భాగిషియాపై దండెత్తిపోయి మైలు మున్నగు నగరములను దగ్ధంముకొల్పెను. వరమూడు సంవత్సరములకాలము హోరాచోరి పోరాడన చివర పయద్రమునందు యెలదన్న యుద్ధమున మారన మైలునగరముపూడ శత్రువునకు లొంగి పోయెను వారు కాలక్రమమున జాతిలోనియారారి అభివృద్ధిమూడ ఊడలెను క్రీ పూ ఆరవశతాబ్దినుండి పారవీక రాజులు బలియాఖండమునందు గొప్ప పాపరాజ్యమును స్థాపించుకొనకొచ్చిరి భాగిషియాచారు నూతన పరిణామముల గుర్తించి పారవీకపాపరాజ్యమునకు పాములులైరి కొనానిదగ్గరపామునందు భాగిషియారాజ్యములవారికి గల అపరాధవర్త ప్రావీణ్యమును గురించి పారవీక ప్రభువులు చివరికి తమ యుద్ధవేళలను నిర్మించించెడివారు. పారవీకరాజుల యగమందు భాగిషియాజాతివారు తమ రాజ్యమును నిరూపించుముగ పొంగించుకొని చాల అభివృద్ధి పొందెరి. పారవీక పాపరాజ్యమును యునపమియైన న అలెగ్జాండరు క్రీ. పూ నాల్గవ శతాబ్దిలో నూటకొనెను. భాగిషియా జాతివారును, ముఖ్యముగ మైలుపట్టణమువారును అలెగ్జాండరు నెదిరించి హోరమడు పోరిరి, అలెగ్జాండరు తరువాతి కాలములో భాగిషియా జాతివారు తమ వర్తకీశ్వమును కోల్పోయి గ్రీసు ప్రజలలో విలసయిరి

భాగిషియా జాతివారిని గూర్చి చించించి నవ్వకు మనకు ముఖ్యముగ జ్ఞుచివచ్చు నలగము వారి హేళాయన ప్రావీణ్యము, మూడువేల సంవత్సరములకు పూర్వము, హేళాయనమున కివాటి పోరణ్యములు వీని యుగమున, ఈ జాతివారు మహాసమృద్ధిములందు నిర్భయముగ ప్రయాణము చేయగల్గుట వారి పామర్థ్యమునకు మంచి తార్కాణము భాగిషియా జాతివారు వాడెడి పదనలు పరిమాణమున చాల చిన్నది చివరికి నగరపుటై వారు శిక్షకు, నెక రావలను వాడెడివారు. వీరి పదనలు చిత్తించుట కావశ్యకమైన కష్టమై తెలవాన్ కొండలపై దొరకెడిది. ఈజిప్టు నాగి కులు తమ హేళయందు మహార ప్రయాణములు కాలించుచుండిన మాట వాస్తవమే వారి, వారు పీఠి నలక నగర పయద్ర మధ్యమునకు పోక, తీరమున కనపడుచున్న తమ పదనలను నగవుచు, ముందుకు పోవుచుండెడివారు భాగిషియా జాతివారు మధ్యగరాల నెము ద్రమున నలక ను పంపారణముగ కోల్పోచిరి నీకో అను జీవుల రాజు కోడలైన వీరు పుర్రనముద్రపు లేపు పట్టణములలో నికరానినుండి అయలు కెడలి, కేలెత్ నూంకతో అనందని చాటి, హిందూ మహాశముద్రమున ప్రవేశించి, దక్షిణముగ పయనించి గుడ్ పకోష్ అగ్రమును చేరి, అచ్చునుండి ఉత్తరముగ ఆక్రీతా ఖండపు పశ్చిమ తీరప్రాంతము ననువరించి పోగిపోయి, జీక్వాల్లరు అనందనిగండి మరల మధ్యగరాల పయద్రమును చేరిరి, ఈ ప్రయాణమును వారు మూడు సంవత్సరములతో ముగించిరి భాగిషియాచారు బ్రతుకు రేకమును కూడ పండ దించిరి అ ద్వీపమును వారు తగలపు దీవులతో వర్తించెడివారు ఈ జాతి ప్రజలు కారత భూమికి కూడ చాగ్గపారము నిమిద్రము పోయెడివారు వీరికి కారత ప్రజలు ఘటజాతి యను నామము సిచ్చిరి

భాగిషియా ప్రజలు చాగ్గపారమునందు చాల ప్రసిద్ధి గాంచిరి. వీరు తమ రోమను పెద్దవగు మండవకుని వెండి, అంగారు పావులను విరేళములకు గొవేలియ అచ్చెడివారు అంతేకాక దంభపు పాపములు, నల్లకేసెచ్చెట్టె, తోట్టు, నిప్పుకోళ్ళ యింజలు, తిరుట్టు, దన్నములు, భాగ్యములు, వస్త్రములు, పారాయములు, ఉప్పి, పాదరసము, తగనము, అలంకార ద్రవ్యములు నుట్టి పాపములు, గాఢ పాపములు మున్నగు వాటిని ఈ రోమ వ్యాపారు లీతరుల కొద్ది

ధనము సంపాదించెడివారు ఫ్రాన్సియా బానిస వర్తకులు తమ వర్తక కార్యకలాపములను చాల వ్యాప్తియుతో వర్తిం చెడివారు ఇతరులను దూరమునుకు యువనది వీరెగురు కాని కొన్ని కొన్ని సంవత్సరములలో ఈ బానిస వర్తకులు నరరేణియును తెరవట్టి, వారిని బానిసలుగ అమ్ముట కూడ కలదు వీరి వ్యాపారము ఓడలలోను, వాటుమార్గములను కూడ పొగడిది

విరేళముతో వ్యాపారము పొగించు జాతులవారా యాదేశములలో తమ వర్తక స్థావములను, నలవ ప్రదేశము లను, వెంట్రొక్కునుకు వర్తకావసరము ఫ్రాన్సియా బానిస కూడ ఈ వర్తకము వర్తింతు మన్నది వీరు ఈస్టేట్ కోమను మెంట్రి అను వర్తక స్థావము నేర్పాటు కానిందు కొనినది, ఇచ్చట ఈ బానిసారోక దేవాలయమును నిర్మించు కొనికట్లు హెండ్లోట్ అనుచరిత్రకారుడు తెల్పుచున్నాడు: టిరియూ ట్విజమును ముఖ్య పట్టణముగు టూర్నర్ నగర మును వీరి స్థాపించి మధ్యకాల సముద్రమునందలి సైప్రస్ రోడ్డు, క్రీటు, టిటి ట్విజములలో ఫ్రాన్సియా బానిసారి వర్తక స్థావము తెచ్చెను అక్రీకా ఖండములో ఫ్రాన్సియా బానిసారు స్థాపించిన పవప్రదేశములలో కాస్టె నగరము అగ్రుపిట్టి గాంచింది

ఫ్రాన్సియా బానిసారిని విశిష్టములును, విశిష్టములు గను మిశ్రానికాయము ఉంచెడిది వారు కాలో అను వైసక మను, ఎట్టోరె అను కేసిని పూరించెడివారు కాలో రేవుడు గూర్పునినీ, అగ్నిగిరి అధిపాన వైసుని ఫ్రాన్సియావారు బానిసరి పట్టుకొనెను ఈ రేవుదే మూలకారణమున వీరి రెండు పట్టణములు అను ప్రదేశమున, ఈ రేవకామూర్తుల గౌరవాక్షయగు ఫ్రాన్సియావారొక గొప్ప దేశమును నిర్మించిరి ఇంతటి ధనవంక వస్తువాహనము లిహారములు, రాజప్రమున ఈ బానిసారి మతమునం దక్షిణ దురారాద గులు ప్రవేశించెను ఇంటులులు, వర్గలులు, శినింటులు, వ్యక్తికారము మున్నగునవి మతమునకు అంగములుగ కానించెద పొగను ఫ్రాన్సియావారి మతవిశ్వాసములు యూదు బాధించిరి, మధ్యకాల సముద్రములోని దీప్తములు వారిని కారముగ ప్రకాశింపజేసె కానించెను

ఫ్రాన్సియా బానిసారియును వైజ్ఞానికానియును కూడ చక్కగ పొగను వీరి బానియును లోయధి, దియూ

డోట్, అంటిపాల్ అప్పిలోనియ అను కత్తెజ్జులును, ఫిలో అను కార్మికులును, హెర్మిన్ అను వైయకర ణయు, మారిస్ అను భూగోళ శాస్త్రవేత్తయు, పాల్ అను అలంకారికుడును, ఇతర వైజ్ఞానికులును ఉన్నవించి, ఈ బానిస వైజ్ఞానిని కల్పించిరి ఈ రేకమువారు వ్యాపార శాస్త్రమును కూడ క్రద్దగ నత్వనించిరి కాని ఫ్రాన్సియా బానిస పండితులు తమ గ్రంథరచనమును స్వకానలో కాక వరకాన యగు క్రిమివాణియుందు కానించుట ప్రత్యేకముగ గమనింప తగినది

ఫ్రాన్సియావారు తమ యువనరముల కొరకై ఒక ప్రత్యేకముగు లివిని నిర్మించు కొనినది, యూదులు హీబ్రూ భాషకును, ఫ్రాన్సియా భాషకును చాల పామ్యము కలదు ఈ రెండును సెమెటిక్ భాషా కుటుంబమునకు చెందినది ఈ రెండు భాషలందును కూడ ఇరువది రెండు అక్షరములు మాత్రము కలదు. సెమెటిక్ భాషలన్నిటనలెవే ఫ్రాన్సియా భాషకూడ కుడినుండి ఎడమకై వునను చ్రాయుదురు తమ వ్యాపారపు రెక్కలు మున్నగు వాటిని చ్రాచికోనుటకై ఫ్రాన్సియావారు ఈ కావసు చాడియుండ ఎప్పుడు కాని ఈ భాషయందు చ్రాయబడిన గ్రంథములు కేసు భావరూపు లివిని ప్రకాశితము కానించి యుండునని కొందరు పండితుల మతము

ఖం ౯

ఫ్రాన్ హోఫ్, జోసెఫ్ వాన్ (1787-1828)

జోసెఫ్ వాన్ ఫ్రాన్ హోఫ్ (1787-1828) క్రి ౪ 1787 సంవత్సరము మార్చి ౪ తేదీన అర్బునిలోని స్టానిస్లావ్ అను నగరమున జన్మించెను ఆతడు మూర్ఖిగి నగర పరిషత్తున గల "ఉల్మిన్ వై రెక్" అను గాఢ పరిశ్రమ సంస్థయందు కంటియర్వముల నిపుణుడుగా అనుభవమును గడించి, చివరకా సంస్థకు కానే యధిపతి యయ్యెను ఈ యధిపతియే యతనిని పరిమొర రంగులేని అర్థములు నిర్మిం పుట యందును, వివిధములైన వర్గగ్రామములకు విద్యనరచు యందును విద్యవాప్తుని గానించెను

ఫ్రాన్ హోఫ్ శాస్త్రజ్ఞునిగా శాస్త్రప్రపంచమునందు విర క్తిని పొందెది, యతని స్థావమును విజ్ఞానశాస్త్ర చరిత్రలో స్థిర ముగా నిర్మింపనియక దొనరించినవారందరూ మూలకారణములే.

వర్తూలాకార రంధ్రమునుండి మార్గంగాని వోక గాఢ పట్టకముపై బదిలీచేసిన అది తెల్లని కాంతి విశ్లేషణమొంది విచ్ఛిన్నమైన యేడు వర్ణములలోనికి విభజింపబడు వని మహా మేధావీయైన మ్యాక్లను ప్రకటనమున గుర్తించెను పిమ్మట ౧౬౬౬ ౧౬౭౧ మధ్య కాలమున జమ్మింగ్ హార్ట్ వొల్టాంట్ అను వాతకు వర్తూలాకార రంధ్రమునుండి గాఢ, రేఖాకారరంధ్రము నుండి సూర్యకాంతి వలె, యేర్పడిన వర్ణమాంబో పట్లని రేఖలందుల గమనించెను కాని, వీటిని గురించిన విజ్ఞానము ముప్పై ప్రాన్ హోఫర్ కాన్స్ట్రక్షన్లు విపులమైన పరిశోధనము లొనర్చి, అట్టి ౧౭౭౧ రేఖలను గుర్తించి, వర్ణమాంబో చాటి స్థానము, సూటిగ వచ్చిన పొరకాంతి యందును, చంద్రుని నుండి, తపితర గ్రహములనుండి వరాళ ద్రవము వెంటి పట్టకమును తీసిన మార్గకాంతి యందును, ఒకేయిది విచ్ఛయించు వరకును తర్జిఖ్యకము మరుగునబడి యుండును ప్రాన్ హోఫరు ఇట్టి నల్లని రేఖలను విభూషిత వర్ణమాలా రేఖలను ౨ నుండి ౧౬ వరకు గల అక్షరములతో గుర్తించెను ఇట్టి ముఖ్యమైన పరిశోధనముల వాతదోహదయల వలననే తేటిని అది యిటని చేర "ప్రాన్ హోఫర్ రేఖలు" అనబడుచున్నవి.

అంతేగాక, అగోళపదార్థజన్మమైన వర్ణమాంబు, అనర్జ్యుడను వోగోళ పీఠోద్భవ వర్ణమాంబో సౌర్య (ఉదా సోడియం లాంపు) తరంగదైర్ఘ్యమును కనుగొను వర్ణ ప్రసేకపెట్టవలీతనే చేరు విరిచిగా నుపయోగించ బడుచున్న వర్ణమాలారేఖలని, వర్ణమాలారంగునికీని మూలకాలకు దీతలే యిది చెప్పవచ్చును ఇతరు పమాంతరముగా పన్నెది తీసిన వోగోళాని ప్రకృష్టవోళి తేర్చియు, గాలపై నల్లములతో విశ్లేషించి దగ్గర దగ్గరగా అనేకములైన పమాంతర రేఖలను గీయించి, అవి వర్ణమాలా దర్శినియందు పట్టకమునకు బదులుగా వాడబడ వచ్చునని యామెను ఇదియే చేరు గ్రేటెస్టెన్ అనుచేర బహుళముగా వాడబడు చున్నది ప్రాన్ హోఫర్ కాన్స్ట్రక్షన్లు దూరదర్శిని పక్షపాతమునకు ముందొక పట్టకముంచిన వక్ర కాంతివిశ్లేషణ మొందించి చాటి వర్ణమాలను వేరీకొంచెను ఈతని నైపుణ్యమును గుర్తించి ౧౮౩౩ వ సంవత్సరములో ఇటలీని మూనిస్కోలో గల కాన్స్ట్రవర్సునకు పరిపాఠకునిగా నియమించి, సత్కరించిరి ఇత దత్తవలీతే ౧౮౩౩ వం జూన్ ౭ వ తేదీన కీర్తిశేషు డయ్యెను

మ డ, ౪

ప్రాచీన గార్టన్ (1822-1811)

పర ప్రాచీనగార్టన్ అనువాతకు ఇంగ్లండు తేలియు డగు ప్రసిద్ధమాత వర్ణకాన్స్ట్రక్షన్లు మనుష్యులద్రవ కాన్స్ట్రక్షనునందు, మానసిక కాన్స్ట్రక్షనునందు, వాతావరణ కాన్స్ట్రక్షను (అంతరిక కాన్స్ట్రక్షను)నందు, విదేశ పర్యటనము నందు, ఈతడు పొందిన విజయములు మన మెవని ఈతడు పర్యటోముఖ ప్రజ్ఞావారిగా చెల్లించినవాడు.

౧౮౨౨ ఫిబ్రవరి 16 వ తేదీన గార్టన్ బ్యంగ్ హామ్ నగరమందు జన్మించెను అతని వాతయగు పర్యావర్త దార్శిన్ ప్రకృత్యాధారమగు కవిభంగవత్తుక గణిత రేఖను జగత్ప్రసిద్ధి చేసిన దార్శిన్ దార్శిన్ ఈతని రాయార ప్రాచీన్ కొంతకాలము కింగ్ ఎడ్రెడ్డు పారకాల యందు విద్యాభ్యాస మొనర్చెను. బ్యంగ్ హామ్ వైద్యకాల యందు, అందు నగరమందలి కింగ్ కళాకాలయందు తేలిద్రి నగరమున గల ట్రినిటీ కళాకాలయందు ఇతడు కొంతకాలము వైద్యధ్యయన నభ్యసించి, యిట ౧౮౪౪ లో వైద్యకాన్స్ట్రక్షనును పట్టకం దయ్యెను కాని అనంతర మాతకు తన విద్యయమును మాయకొని, వైద్యసృష్టినుండి మరియొక వ్యావహారికమునకు మరలెను

ప్రాచీన గార్టన్ 1845-46 వ సంవత్సరములో సుదాసు ప్రాంతమందు విస్తృతముగా పర్యటించెను 1850 లో వైద్యుల అప్రెహెన్షన్ దశకు మాతన పరిశోధన ములు బరిచెను అంతకుపూర్వ మాతకు ఆ ప్రాంతమునందు అతుగితలే చేరు ఈ పరిశోధన యాత్రను ముగించుకొని ౧౮౬౧ వచ్చిన తరువాత తన యాత్రాకామభవములను గూర్చి "ఉత్తరప్రదేశ్ మైన దక్షిణా ప్రాంతం దరి ఉత్తరమండల పరిశోధకుని కథనము" అను గ్రంథము వాతకు 1868 లో ప్రచురించెను ఈ ఉద్దగ్రంథ రచనమునకు రాయల్ తీగ్రాకు కళ పొన్నలే వాతావరణి బంగారు పతకమును పొందినాడు ముగా హోగి సత్కరించిరి ఈ పర్యటనములను గూర్చి ఇట్టివే మరికొన్ని గ్రంథములు వాతకు 1868 లో ప్రచురించెను 1880 లో అతడు ప్యెయికు ఉత్తరప్రాంతమున రంగుంచిన పర్యటనామభవములను, అచ్చటి ప్రజాశాసన విశేషములను వర్ణించుచు, "కెప్టెన్ టూరిస్ట్" అను గ్రంథమువలెములు అవి ప్రచురించెను.

అంత వాడడు వన శ్రద్ధావర్తనను మూతవ వివరంగా భర్తయినమునైపు - వాతావరణశాస్త్రమునైపు మరలెప్పుడు ఈ శాస్త్రమునకు సంబంధించిన ఏర్పాటములను "మెరియో గ్రాఫ్" అను గ్రంథములో 1888 లో ప్రకటించెను తాళి యెత్తున చాయుక్రమణ మొనర్చుట కిదియే యర్హమైన ప్రథమ ప్రయత్నము ప్రతి వక్రవాతముయొక్క ఉనికిని గూర్చియు, తత్సంబంధముగ ఏర్పాటమును గూర్చియు వివరించిన ప్రథమ రచనయే కూడ అతడే అటుపట్టుట ముప్పది సంవత్సరముల వరకు గాల్చి "వాతావరణశాస్త్ర సంస్థ"లో చట్టబద్ధముగ నుండి ఆ పండ్లకు ఎనలేని పేర యొసర్చెను

రెన పేర్కొనబడి విషయము లన్నిటికంటె, మనుష్య వర్ణవ్యాప్తమును గూర్చియు, మానవీక శాస్త్రమును గూర్చియు, అందును విశేషముగా మానవసంకాశని గూర్చియు, గాల్చి అభ్యయన మొనర్చెను ఈ విషయా భ్యయనములో తనని పేరు యొకటియుగా నెనలేనిది యున్నది 1888 లో ఇదను, "సంకాశశాస్త్రము ప్రజ్ఞ, తల కేటావములు, ఫలితములు" అనునొక ప్రసిద్ధ గ్రంథమును రచించెను ఈ గ్రంథము విజ్ఞానశాస్త్ర, వైద్యశాస్త్ర శాస్త్రములందు సంశయము కల్గించెను దీని తరువాత గాల్చి వివిధ కాలముల సంబంధించిన చిట్ట ప్రముఖ విజ్ఞాన శాస్త్ర గ్రంథములను 1874, 1888, 1894, 1899 సంవత్సరములలో రచించెను, ఈ అమూల్య గ్రంథముల రచనము చాళుకా, పూర్వము పేలము అల్లతముగా నుండియున్న ఆ మాతనివిజ్ఞానశాస్త్రము అవిచ్ఛిన్నమై పైసది. ఈ శాస్త్రము వరకు "యూజినిక్స్" అయెను ఈ శక్తియు విజ్ఞానశాస్త్ర పరిశాసలో ప్రథమ పర్యాయముగా అతడే ప్రయోగించెను మానవ జాతిని పట్ట మొనర్చుటకు క్రమ ఇచ్చమైన దీని యొనర్పవలెనని గాల్చి వాదించెడివారు అనుభవ అనివము అకట్టి, పుష్పలైసచారి అవసమును పెంపొందించుట వంటి ఈ ఆశయము నిర్దిష్ట గలదని అతని విశ్వాసము ఈ యూజినిక్స్ శాస్త్రమునకు (సంశయకర్మ శాస్త్రమునకు) సంబంధించిన ఏర్పాటము నాడు 1888 లో ప్రకటించెను, దాని 1894 లో మాత్రమే ఇది పర్వతం అడిగిది. "కారితముగను, మానవీకముగను శాదితరముల చారి నిరూపమును నిశ్చయ కేయములుగాని, అంటాన

వరచుటకుగాని, పాంథిక నియంత్రణమునకు సంబంధించిన పాదముల పరిశీలనము" అనునదియు గాల్చును గానించిన వరవాత శాస్త్రమునయక నిర్వచనము, ఈ శాస్త్ర విషయమునుగూర్చిన పరిజ్ఞానమును అభివృద్ధి పరచుటనై గాల్చి లంబను విశ్వవిద్యాలయముందు పరిశోధన సంస్థను స్థాపించెను

గాల్చును ప్రజ్ఞాపాతవములు, శ్రద్ధాశక్తులు మరియొక సారి తీక్షితమును గూడ అభివృద్ధిచేసి, ఇతర విషయములపై ప్రవరించెను సంఘటన చిత్రరచనా విధానమును ప్రథమముగా కవిచిట్ట కీడే, ప్రేమిముద్రలను నీయు విధానమునెడల, తేరస్థలను గుర్తించుటలో ప్రేమిముద్రల ప్రయోజనము నెడల, అడు విశేషమైన అనర్పిది ప్రకటించెను ఈ అంశముపై పెక్కు గ్రంథప్రకటనములు వెలువరెను (1892, 1898, 1899)

మానవుని గూర్చియు, అతని ప్రకృతి శక్త్యమును గూర్చియు, రాశి విశాసమునుగూర్చియు, అమూల్యములైన విద్యాసములను అవిచ్ఛిన్నించుచు గాల్చి ప్రముఖమును, ఫలవంతములైన పరిశోధనముల గడపెను శక్తిమంతములైన అతని రచనములు అతని జీవితకాలమునందే ప్రజలలో అలోచనా కర్తని, అలంబిని పురిగొల్పెను, విజ్ఞాన శాస్త్రము నెడల, ప్రజాసామాన్యము నెడల అతని పేరవాసయాల త్వము గుర్తించెదలయే వాత, విద్యా వరసరకు శేషజ్ఞ అతడు మనముగ సర్వాధిపతి, గౌరవసాగ్రు డయ్యెను 1890 లో రాయల్ సొసైటీచారు అతనిని కేవలముగ "ఇలో"గా మాత్రమే ఎన్నుకొనక, "డాక్టర్" పతకమును గూడ అతనికి ఐహమానముగా పోసగిరి (1902). ఇంతేవాత అన్వేషణ, తేంద్రి విశ్వవిద్యాలయములు అతనిని 1894, 1898 సంవత్సరములలో గౌరవనిరసములతో పత్కరించినది "1906లో" వా జీవిత పుష్పములు" అను గ్రంథము వాతకు ప్రసరించెను. అతని "విద్యావికాస"మును పురస్కరించుకొని "సో" జీవదప్రదాన మాతనికి చేయబడినది విజ్ఞాన శాస్త్రము లో ఉన్నతకళల మందుగినిన మన మేధానియగు సర్ ప్రాస్మిక్ గాల్చి జీవితము 1911లో పరమ ప్రమయ్యెను.

డా. శ్రీ శ్రీ

ప్రాస్మిక్కి పితాలో :

ప్రాస్మిక్కి పితాలో స్వయంపదేశియును మాతవ ప్రాంతముల అన్వేషణశాస్త్రము స్వయంపదేశి అయిలరెనెన అట్లు

చాణక్యులలో ఇదిగో ప్రఖ్యాత పురుషుడు

క్రీ.శ. 1471-1476 సంవత్సరముల నడుమ పౌలుసులో ఎక్కువమంది ముగించుచు, ట్రూక్లలో అనుచు వచ్చి విజ్ఞానకోశములను ఇతడు గొలుపుచు విజ్ఞానకోశములను పై పై దిగిపోయి వలస ఉండుచు వ్రేయుచు కలిగిన కుమారుడు, విజ్ఞానకోశముల కరకుటకు శ్రద్ధ వహించి పోషకులు లేనందున, ఇతడు నిరంతరము కలిగియున్నది తెలియుచున్నది ఇతడు పిచ్చవయస్సుననే పై వ్యయంలో చేసి, అమెరికాను వెళ్ళి, అచ్చట ఎల్ గ్రాన్ కాటన్ అనునానది నాయకత్వమున, చెమోరియను నాయకత్వమున అలిగిన యుద్ధములలో పాల్గొనెను ఇంతకు మించి ఇతని కాల్య విశేషములు తెలియవు.

మాతన ప్రపంచము కలిగియున్న కాలమున పౌలుసులోని ఇదిగో అను ప్రదేశమున, విజ్ఞానో నివసించుచుండెను అత్యున్నత ప్రదేశం ప్రాంతమున ఇతడు పసిడిమహాసముద్రమున కనుగొనుటకు మాచిట్-డి-అల్ఫో అనునానది ఇల్లులో చేరుచు ఆ ఇల్లు పెనామా భూమికి వచ్చిమించి, తొలిసారిగా, 1518 వ సంవత్సరములో పసిడిమహాసముద్ర ప్రదేశం మొనర్చెను

అల్ఫో ఇల్లు పసిడి సముద్ర ప్రదేశం మొనర్చినప్పటినుండి నవనిరుణి, వాగ్దేశమున అలాగే మైన ప్రదేశములకు దక్షిణమున సుమారుములో నున్నదను సందర్భముల ఇల్లుచాచి రెవి సోమెస్ అందువలన విజ్ఞానో, అల్ఫో అను పేర పై పుటల దక్షిణ అమెరికా యొక్క పశ్చిమ తీరమును కనుగొనుటకు బుర్జులకొలైరి అవలయును, అవలకు గురియగుచు పి. కెల్లెగోలు చెను అను ప్రదేశములో నున్న ఇల్లు పానామాను పారి మేరకు చేరవలసిన గట్టి ఇది ప్రపంచమున మైన పునరుజ్జయము, ఇతరప్రదేశముల పెనామాచారి ద్రవ్య పరాయమును దొరికిన రెండు అల్లులవారు కూడ ఇందు ప్రవేశించుటలో విఫలమైరి.

అనంతరము విజ్ఞానో, పెనామా-డి-అల్ఫో అను మతాధిపతివలన, అల్ఫో అను పై నిశువకును అందగనాను, కాగపాపుకును పిల్చి, మాతన ప్రదేశములను కనుగొనుటకు సాధించిన పసిడిమహాసముద్ర పాల్గొనెను, ఆ సందర్భమున అత్యున్నత పాముగ్రి టియో లేటెస్సును గాలో ద్వీపములో విజ్ఞానో, పురుషులను అనుచరులు, సెలెన వరకు

విజ్ఞానోయ్యలై పిలిచిపోయి ఇల్లు చేయుటలో గాపురై రక్తపైత్యములను ప్రదర్శించిన విజ్ఞానో యొక్క ప్రఖ్యాతి పౌలుసు ప్రదేశము దంతల వార్తలవలన, అతడు రక్షించునది పయనించుటయే గాక, పెనా పానామాని విశేషమును విశదముగ పోతగాంచు వలన పురోగమించు కృతనిశ్చయము జయ్యెను

పెనామా గవర్నరు వలన తన కెల్లెగో పాటును లభించినది గ్రహించి, 1522 వ సంవత్సరము నవంబరు మాసములో అతడు "పెడ్రో-డి-కాంటో" అను మిగిలిన, పెరిసిడిగోని పౌలుసు రాజును సహాయ మర్చించుట తేగిన లేకాచిగో మేమియోగానీ, రాజుగో ఉత్సాహమునకు అచ్చెరువనీ, ధన, అనుచర వర్తముతో పాటుమొనరించి, గోదవ పురస్కరముగ "కోట్ అఫ్ అరెస్కో" అను మిగిలిన ప్రధానము చేసెను, ఇంతేగాక, ముప్పైండు కలిపెట్లలోపు ప్రదేశములకు వచ్చి రాజుమునలో అతనిని గవర్నరుగా నియోగించి, ఇతనికి ప్రాంతానా పరాయములతో పాగనంచెను.

1522లో విజ్ఞానో తన నలుగురు సోదరులతో అమెరికాను బయలుదేరినాను. ఇల్లు పానామాను అందరితో కూడు ప్రక్కన ఉన్న రక్షిణములగా నముద్ర ముట్టుకునది 9,000-18,000 అడుగుల ఎత్తున "కార్మెల్లె" పర్వత పర్వతంలో పరివ్యాప్తమై యుండెను. ఆ పానామాను అను యమున వారసత్వపు తగాదాల వలన లభించిన మరెవరిను దుర్భాగముల బుద్ధిచే గర్భిణిగ అలాగే అనునానాన తన రాజధానిని బుల్గోమండి రాజధానిగా మార్చెను విజ్ఞానో తన బృందముతో పెనామానుండి బయలుదేరి పెనామా వచ్చునయమున 2,000 మంది స్థానిక పై పుటల అలాగే అనునానాను రక్షించు చుండి పౌలుసును లభించిన తన అట్టన కథిపతిగ నుండుటపై నిర్బంధించిరి అంతల నాతడు చారి కేటో టెటోమ్యో యయ్యెను దోచి 24 లక్షల విజ్ఞానో పక్షియులు అలాగే అనునానాను రేచి దిగించిన పును మిదలో కావలసిన ధన పునరునందు గైకొని దివళ కవని విజ్ఞానోగమన చంపివేసి.

విజ్ఞానో, తన వనగమును తన రాజధానిగ తేటించి గవర్నరు వహించాడు, పరిపాలనమును నిర్వహించుటలో పాగోను చుండెను తొలగి అను ప్రదేశము 1522 అక్టోబరులో క్రమశః మయ్యెను విజ్ఞానో, కాను నూతనముగ

రాజము అవశ్యమని దేవే తిరుగుచుండెడి అవన శతాబ్దమున బ్లౌడ్స్ అనునొక అనాగరక జాతీయుడు నీనిని జయించి నీతి రాజ్యాధిపతి ప్రాంగులను బట్టియే అదేశమునకు ప్రాన్స్ అను పేరు వచ్చెను

క్లోన్, మొట్టమొదట ప్రాచీనుల రాజు శివర్థి శివర్థి ప్రాచీనులలో తొమ్మిదామవని అయినచుండే కాక దక్షిణముననున్న పెరిగల్ జాతీయులనుగూడ అయిది ప్రాచీనులే మంజీరా రాజ్యమును శివర్థివలె రాజ్యమును శివర్థి కుమారులు సుమారు 100 వేల వేలయేల రాజులు అంకవర్ణముల బరిగను శ్రీ కిరికి లో మేరేగియిన సంగీయులు ప్రాచీనుల వలెతొలచిరి వీరందరును దుర్బితవలె లగులకే, రాజ్యమునందు కాంతిభక్తలకు లోపివెను భూస్వామీలును వ్యవసాయలే శివర్థి సమయమున ప్రాచీనుయొక్క బిడ్డయ్యలు, కావాలివారు కావలగరాజ్యములను రాజులు నిర్వహ్యము, దుర్బితవలె వరులగుకే, వీరు లలవలెను ప్రచార సమగ్రము వలెనే వర్ణవలెలించి కాశ్యపుమును వీరవర్ణములకాక వలె సంగీయరాజ్యము లై వీరి వీరిలో చార్లెస్ మార్కెట్ సేన్యాన వగలవారు శివర్థి మేరేగియినల రాజులును పిచ్చియైన మయన ప్రాచీనుల మరల పిమ్మచేసెను. శ్రీ కిరికి లో అంత్యమున నైయినందును అంత్య చార్లెస్ మార్కెట్ మునుగూడ ప్రచారేన, అయినచుండగా, శివర్థి వర్ణములకి టూక్స్ యుగమున వారి వలెలించెను వీరిలో వారు వెనువెరిగి వెలకి రాయి. వారు మార్కెట్ అడ్డగిలించుచుండే, యుగపు లేవశివర్థి మరలయిలెడిది శివర్థి వలె శివర్థి కుమారు లై సేసే 16 వేల వేల మేరేగియిన అందు రాజులను అంత్య చార్లెస్ వీరవలెన వర్ణములకి. శివర్థి శివర్థి అయిది, చానియించి టూక్స్ రాజ్యమును వీరపు కిచ్చెను వీరికి మరలించగా, అవీ రాజ్యమును కుమారులై స కాశ్యమనై, చార్లెస్ అనువారు పిమ్మచేసిరి, చాని కాశ్య మనై ముగించుచుకే రాజ్యమునయెను 171 మలలో, చార్లెస్ వలె వలె వలెలించెను శివర్థి చార్లెస్ అనుచేయి ప్రస్తుత దామయి

చార్లెస్ మేన్, చరిత్రలో చాల ప్రసిద్ధి చెందినవాడు. అతడు నలుగురి వంశవృక్షములు పరిపాలించినవి, ప్రాప్స్ నందు భూభాగముల యొక్కయు, రాజుల యొక్కయు, తిరుగు

2. 3.

[illegible]

రైతుమహాసభ ప్రాంతమునందు ప్రాంతములు అను వేలక జాతివా రుండిరి వీరు టూల్కూలార్తో అను అదిమజాతికి చెందిన వారు బోలూరులు రోమక సామ్రాజ్యమునై రాజీ చేసినప్పుడు, వీరు ఇతర జాతులతో కలిసి, వారిని పారబ్రోసిరి వీరు రాజ

బాటులను అతడు అదాచివేసెను ఇట్టి పై భాగముననున్న అంబాచే బాకీయులు దోపుయొక్క రాజ్యము పై అడుగా, దోపు రాష్ట్రమేనే వశయము వర్తింపెను ఇతడుపోయి చాలి వడించి, చాలిపై కాచి రాజుయొను ఇతడు అర్జునీలో సాగ్గని అను రాష్ట్రముపై పడువెదిమిహారులు రాడిశేమి మదకు పూర్తిగా అదాచివేసెను, అవేయూను అయింపెను ప్రాన్స్ దక్షిణ భాగముననున్న అర్జునీను ప్రాంతీయులను అదాచివేసెను శ్రీ శ 800 లో రాష్ట్రమేన్ "చక్రవర్తి" అను వీరుడమును వహించెను, దోపు ఇతనిని పట్టాభిషిక్తుని చేసెను చాటి రాష్ట్రమేన్ రాజ్యము, పెయిను, అటల్, రహ్యలు వచ్చి మిగిలిన యూరపురాజ్యములతో పెద్దరైయంబెను ఇతడు తన రాజ్యమును వశపచి రాజ్యాంగ విధానముచే ఉట్టదిట్టము చేసెను ప్రతీకవయోగకరములగు పెక్కు సంవత్సరములు చేసెను విద్యార్థిమృత్తి పారకాలంబి నిర్మించెను

చార్లమేన్ అనంతరము రాజ్యమునయ్యు రెండు భాగములుగా విభక్తమాయెను ఒకభాగము పశ్చిమభాగము ఇందు ప్రాంతంబు అధికులు, రెండవది తూర్పుభాగము ఇందు అర్జును బాకీయులు అధికులు ఈ కాలముచాటి రాజులు అంతగా చెప్పదగినవారు కాదు 1871 లో హుబాచెల్ అను రాకడు ప్రాంతంబు రాజుగా నెన్నుకొనబెసెను ఇదివి వంటియుల కాలమున ప్రాంతంబు రాజ్యము ప్రాస్తు రాజ్యముగా మారెను రాచెల్ వంటియులు మూడుకళ్యాణులు పరిపాలించిరి వీరిలో అవన లూయీ (1108-1187) భూస్వామిల నదాచివేసెను వీరవన లూయీ కుమారుడైన ఫిలిప్ అగర్బర్న్ (1180-1228) చాటి రాజులలో పేరెన్నికగన్నవారు ఇతడు చాలిన్ నగరమును గొప్ప రాజీయ పై జ్ఞానిక కేంద్రముగా చేసెను, అంకోగ విభక్తిర్యాలయమును స్థాపించెను రాజధాని నగరమును అనేక విధములుగా అభివృద్ధి చేసెను తొమ్మిదవ లూయీ (1228-1278) కురుచ్చుల నిడికించుటకు నుక యుద్ధములలో పాల్గొని ఓడిపోయెను

ఆ కాలము నుండియే ప్రాస్తునకు, ఇంగ్లండునకు వైరము పోవెను. ప్రాస్తులో ఇంగ్లండు రాజులకు రెండవ కొన్నిభాగములు కలవు వీటి అధిపత్య మెవరి కుందవలె ననుచి వసువచ్చి అయ్యెను అగర్బర్న్, ఇంగ్లండునకు రెండవ భాగములన్నింటిని గెలిచెను కాచి అతని వీరవన మరల అనేక కారణములవలన యుద్ధములు మూడు సంవత్సరముల వరకు

అరగెను వీటియందు పెలుపు ఎక్కువగా ఇంగ్లండునే కలుగు యందెను 16 వ శతాబ్ది ప్రారంభమునకు ప్రాస్తుపంథి అధిక భాగము ఇంగ్లండురాజు వశముతో నుంపెను కాని చానియెన పోలిస్ మాడ అతని వశముతోనే యుంబెను ప్రాన్స్ రాకైన వీరవన చార్లెస్ నిలువవీరవేళ తిరుగుపంబెను అతని పరిపత్తి చిక్కిలి కొంతయై యుంబెను ఇట్టి కుసుయమున తోన్ అను రైతుబాతిక చార్లెస్ వద్దకు వచ్చి, రైతుచేతివలె వచ్చిపడియెను అతనిని మరల రాజుగా చేసెననయెను రెన్నును ప్రజల అందరును అపెనవముచేరి తనప్రాస్తునందోయెముతో అయి ఇంగ్లీషుచాలిన్ అధ్యునముగా రోచాడి చాలివడించి చార్లెస్ కును మరల పట్టాభిషిక్తుని చేసెను కాని ప్రాన్స్ పంథి కొందరు క్రోచూలు అయెను రెరపట్టి ఇంగ్లీషుచాలిన్ అచ్చుగించి చాచామెను మోగ్రీకురాచినిగా నిర్ణయించి 1481 లో నశీవముగా కాల్చివేసి తోన్ ఆఫ్ లెర్స్, లిని కును పేరు గాంచెను, కాచి ప్రాస్తువారు ఊరుకొనక కాచు కోల్పోయిన స్థాగములు అయింయూను నుండి 1489 కు ఇంగ్లీషు చాలిన్ ప్రాస్తులో ఒక్క కరె మాత్రము మిగిలెను చార్లెస్ అనంతరము కొందరు పాలించిరి కాచి, 15 వ శతాబ్దారంభము వరకు చెప్పదగిన విశేషములు అరగలేదు

మొదటి ప్రాన్స్ పిన్ (1516-1547) కాలమునందే ప్రాన్స్ క్రమక్రమముగా అవంతరము రాజొచ్చెను, కాదు హోల్స్ వంటియులు అర్బునీరాజ్యమును పాలించుచుండిరి చారు రాజు అవంతరిలగుటచే చారు లింము నదాచివేయుటకు ప్రార్బిన్ యత్నించెను, ఇతడు రోమన్ క్యాథలిక్ మతము నకు రెంచివచారు ఇతని చారమలకాలమున ప్రాస్తునెల్, క్యాథలిక్ మతముల సంభుద్ధము మిక్కిలముగా నుంబెను వరమూడవ లూయీ (1547-1563) కాలమునండి ప్రాస్తు, యూరపురంబు ఉప్పుతస్థానము నందుకొనెను తనని కిక్కు అనుమంజ్రి యుంబెను ఇతడు మిక్కిలి కనుక్కుడు, ఇతడు ప్రాస్తుయొక్క అధిపత్యమును ఇనుమకొనె తెయెను కరేవీరముల యత్నించెను బలవంతుడైన హుగ్బులికాల్లు అను వారిని అదాచివేసెను హోల్స్ బిల్లిల లింమున కేగ్లించుటకు యత్నించెను 1562లో కిల్గూ మరణించగా, అతనివద్ద వచ్చగా శివము దోపిడీ మహల్ అనువారడు ప్రధాన మంత్రి యయ్యెను 1568లో వరమూడవ లూయీ మరణించగా, అతని కుమారుడు కనుచాబాగవ లూయీ చక్రవర్తి

దీనిలో సెహోలియన్ ఓడిపోయి రాజ్యమును విడిచెను ఈ లోపల పడుచెడివిదవ బూయూ (పడుచేపవ బూయూ) ప్రాంతి విజృంభములో మరణించుటచే రాజుగా చేయబడెను. కాని పెడలిపోయిన సెహోలియన్ కొంతకాలమైన పిదప తిరిగివచ్చి బూయూని శ్రోహిరాని కాచే పొలివన మొరతీచెను ఇంగ్లడును, ఇతర దేశములును అతనితో యుద్ధమునకు దిగెను తుదకు 1816 లో కాటన్లూ యుద్ధమున అతడు ఓడి పోయెను సెహోలియన్ పతి సంవత్సరములు ప్రావృత్తును కాంక్షిద్రవణ వొనగెను అచేత పొంట్ల వంశ్యరణములు చేసెను ప్రాంతి విజృంభరాజ్యాలయమును స్థాపించెను వ్యాధియ కాన్త్రమును శ్రోహిరింపించెను దీనిని "సెహోలియన్ కోడ్" అందురు

సెహోలియను విదవ, బూయూ మరల (1817-1824) ప్రజల ఇచ్చానపాదమే పరిపాలించెను 1880 లో యూరప్ లో విప్లవములు తెలచెగెను తత్ఫలితముగా ప్రావృత్తు నందును ప్రభుత్వము కొన్ని కట్టుబట్టములు చేసెను బూయూ విదవ, లాన్సెన్ మరల ప్రజలకు వ్యతిరేకముగా పాలించెను వారికి కల తిమ్మ, హక్కులను తీసివేసెను దీనిచే 1890 లో ప్రజలు మరల తిరుగుబాటు చేసి ఛాన్సెన్ భయముచే సింహాసనము విడిచిపోయెను ఇతని విదవ పూర్వపు ప్రావృత్తురాజుల కాలుగవ పెచ్చి యొక్క వంశ్యుడైన న బూయూ ఫిలిప్ అను చాడు చక్రవర్తిగా చేయబడెను ఇతడు 1890-93 వరకు ప్రజాంధముగా పరిపాలించెను

యూరపునందు రాజీయ పితౄంశము లభేతములు ప్రతిపాదించినందు నుండెను ప్రావృత్తునందును ప్రజలకు ప్రాతి విద్య మధికము వానదెవని ప్రజలు అలజడిచేసిరి. బూయూ ఇట్టిమూర్ఖులను ఎదిరించెను మరల ప్రజలు 1843లో తిరుగు బాటు చేసిరి, బూయూ ఫిలిప్ భయముచెంది రాజ్యమును విడిచి పోయెను, ప్రజలు కాశ్మీరీక ప్రభుత్వము చేర్చగలిగిరి. దీనికి రెండవ రిపబ్లిక్ అనిపేరు. సెహోలియన్ అందుచైన బూయూ ఈ దివల్లిక్కునకు అధ్యక్షుడుగా నెమ్మొకొనవడెను. అధ్యక్షులైన పిదప బూయూ కలవంతుడై అధికారము లభిచిని చే క్షిప్రముకొనెను 1862లో అతడొక రాజ్యాంగ చట్టమును ప్రసాదించెను, ప్రజలు దీని నంగీకరించిరి రెండవ రిపబ్లిక్ అంతరించి మరల రెండవ పాశ్రవ్యాము స్థాపించబడెను బూయూ, మూడవ సెహోలియన్ అను విరుదముతో చక్రవర్తి

యూ యెను

బూయూ, ప్రజల అధికారావనములను పొందుటై ప్రజోపయోగరములగు కొన్నివనలను చేసెను పాళిన్ మ అనేక నిభములుగా అత్యుద్ధివరచెను వ్యవహారాభివృద్ధి కాచించెను పాశ్రవయములు నిర్మించెను. రాజ్యాధి ప్రళయము కూడ చేయవలచి ఇతర రాజ్యములతో బూయూ యుద్ధములు చేసెను బ్రిటియా యుద్ధమున చేరి టిప్పనూది వ్యాపార పాశ్రవ్యములు పొందెను 1890లో ఆస్త్రియా-ఇటలీ యుద్ధములో ఇటలీలో కొన్ని భాగములు గలంచెను 1870లో ఆకారణముగా ప్రాన్స్ ప్రవాంతో యుద్ధమునకు దిగెను దీనియందు ప్రాన్స్ ఓడిపోయెను ఈ అవలయము బూయూ వలన, అతని పాశ్రవ్యాచారము వలన, ఘట్ట దైన్య ప్రజలు కాచించి మాతవ ప్రభుత్వమును స్థాపించుకొనిరి 1871లో మరల మూడవ రిపబ్లిక్ అవతరించెను 1875లో మూడవ రాజ్యాంగము ప్రతిపాదించబడెను దీనిచే ఒక అధ్యక్షుడు, రెండు శాసనసభలు వ్యవస్థింపబడెను. అధ్యక్షుడు మంత్రిమండలి సహాయముచే పరిపాలించెను

ప్రావృత్తుచందు, నాటికలయే ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వమే వడచుచున్నది. 1914-18 నాటి యుద్ధములో ప్రావృత్తు మిత్రమండలిలో చేరి అర్ధాని తెలిసించెను రెండవ ప్రపంచ యుద్ధములో 1940-1944 వరకు ప్రాన్స్ రాజకానియ్యన పాళిన్ అర్ధానికి సహాయమొసెను 1944లో ఆమెరికా సైన్యములు ప్రాన్స్ నందు ప్రవేశించి అర్ధానివారిని ఓడించి పార ద్రోశెను ప్రాన్స్ మరల స్వతంత్ర దేశమాయెను ఓడియిన అర్ధానిలో కొంతభాగము ప్రాన్స్ వనకు లభించెను

స ల్ప. ౪

(ప్రావృత్తుదేశము (కూ).

అలోపా ఇందములో ప్రావృత్తు ఒక ప్రజాపర దేశము కాని సైన్యాధ్యము 2,12,919 చ, మైళ్ళు, 4 వ వంశ్య 4,06,30,271 (1982 సం.). అలోపా పశ్చిమ తీరమున మధ్య రహా పముద్రమునుండి "ఇంగ్లిషు రావల్" వరకు ఈ దేశము ని వుండి యున్నది. ఉత్తర, పశ్చిమపముద్రతీర ములబాధా, ఉత్తర పముద్రము సరియియన్న దేశములకును అగ్లాంటిక్ పముద్రమునకును, ఆమెరికా ఉత్తరమున కును, దక్షిణతీర రాష్ట్రములబాధా ప్రాప్త్యములకును మార్గమైన మాయో కాలువకును ఈ దేశమునుండి నులువైన రహదారి

మార్గములు సమకూడటలే, తోనోళిమంగా ప్రామ్న అను
కూలమైన స్థానమునకు దున్నది.

ఈ దేశమున విశేష భాగమునకు సముద్రము వరి
చూపుగా మున్నది కూర్పు, దక్షిణ దిశలందు మాత్రము
కొంత భాగమునకు భూమి ఎల్లగా మున్నది దక్షిణమున
ఉన్నతమైన "పిర్రా" పర్వత ఎంపులు పెయినునుండి
ప్రామ్నను విడగొట్టు చున్నది ప్రామ్నకు కూర్పు పరిసరాద్వార
ఇట, పీర్లకొండలు, అర్బురి, తెల్లయము దేశము లున్నవి

తై నర్మక లక్షణములు ప్రామ్నయొక్క మొదట
వైశాల్యముతో అనవసరము ౧౮ పీఠభూమి దేశమధ్యమున
దక్షిణభాగమున దున్నది ఈ పీఠభూమియొక్క శీతోష్ణ,
వాతావరణ లక్షణములను దేశము ప్రభావన మగుచున్నది
ఈ పీఠభూమియందు పీస్, లాయర్, లాస్టాన్, గెరేస్
అను మహాదేవు లున్నందువలన ఈ పరలతు పరిసరాద్వార
వల్లపు మైదానములు, ఉత్తర, పశ్చిమ దిశలందు తెల్లయన్
పరిసరాదుండి పీర్లకొండ పర్వతములకు వలన ఈ పీఠభూమిని
పరివేష్టించి యున్నది ఈ మైదానములను అవల్లివల్ల
పశ్చిమ దిశాగమన పర్వతముయందున క్రిక్కిరి అను మంద
లము కలను. దక్షిణమున, వైస్ పేర్లొమిన పీఠభూమి,
మధ్యరగా సముద్రతీర మైదానమును కాకియన్నది,
కూర్పున అదిరైకోవే తోయరు అంటి యున్నది ఈ

విధముగా దేశమధ్యమునకు పీఠభూమి ఈశాన్యముందు
తన్ను, తన్నెన అన్ని దిశలందును వల్లపు ప్రాంతమును అంటి
యున్నది. వల్లపు ప్రాంతమున తై నునోయరు కూర్పున,
అల్ప పర్వతముయొక్క పశ్చిమ భాగము కలదు ఈ
ప్రాంతమునుండి లంపంతయు తై నునదికి ఉపనదులగు
ఇప్పర్, క్రాస్ అను చాటిలోని ప్రవహించును అల్ప
పర్వతముల బలోలు పీర్లకొండ కనుములు ప్రామ్న దక్షిణాగ్ర
మున ప్రాచీన-పార్సిద్ పరిసరాద్వారను నున్నది

శీతోష్ణనీతి ప్రామ్నలో కొంత భాగము ఉష్ణమందల
మందును, కొంత భాగము శీతల మందలమందును కలదు,
ముఖ్యముగా పశ్చిమ ప్రాంతమున చాచి శీతోష్ణనీతి పాధా
రణముగా సముద్రమున ప్రభావమై యున్నది కూర్పు
పరిసరాద్వారను, ఉన్నత భూభాగములందును గల శీతోష్ణనీతి
భూభాగం లక్షణములనే ప్రభావిత మగుచున్నది. అందుచే
అచ్చటి వాతావరణము కొలదిగ ఉష్ణతరముగను, దిగువ
శీతలముగను ఉండును పర్వతములపై తన్ను, తన్నె
ప్రాంతములందు, పశ్చిమమునకంటె వర్ష పాతము అల్పముగ
నుండును

శీతోష్ణ నీతిగణితం ప్రామ్న మూడుమందలములుగా
విభజించబడి యున్నది అందరి ముఖ్యలక్షణము లీ దిగువ
పట్టికలోని అందల వలన తెలియగలవు

మందలము	శీతోష్ణనీతి				వర్ష పాతము (అంగుళములలో)		
	జులై	నవంబరు	తేలి	ఏం పగలు	చలికాలము	వేరికాలము	మొదటము
1. కాన్యవర్ణమునందు :							
(అ) కాన్ టెన్	86°F	40°F	26°F	68°F	18	10	88
(ఆ) పాకి	86°F	38°F	28°F	60°F	9	11	20
(ఇ) లోక్తియా	88°F	41°F	31°F	64°F	12	15	22
2. మధ్యరగా సముద్ర మైదానము - మాన్యయన్	72°F	48°F	28°F	67°F	18	8	21
3. పీఠభూమి మందలము కీనాట్ పెర్లాండ్	88°F	38°F	31°F	60°F	9	15	21

ప్రామ్నయొక్క వాయవ్య భాగమునది శీతోష్ణనీతి
తన్నెన అన్ని ప్రాంతములలోని విశిష్టతరమైనది. అది మైదాన
పశ్చిమ లోహా శీతోష్ణమును పోలియుంది తెల్లపు. వై పర్వ
ములతో కూడియున్నది, అన్ని టునుపులతో పుట్టు వర్ష

పాతము శీతకాలమున గరిష్టముగ నుండును. క్రిక్కిరి
మందలమును గదిస్త వర్ష పతనము మళ్ళించును అచ్చటనుండి
కూర్పుగా పాచిస్, తెల్లయముల వైపునకు పోవటాను శీతోష్ణ
నీతి అధికముగను పశ్చిమమునుండి కూర్పునకు పోవటాను,

దేశముయొక్క శిరోష్ఠి స్థితి యంతయు భూఖండ వృక్షావము కన్గియుండును ఈ దేశమందలి ఉన్నత ప్రాంతములు నముద్ర శిరమునకు దూరముగ నుండటచే, వాటివృక్షావ మింకను భూఖండ లక్షణ వస్తువులకంటే యుండును ఆప్రాంతము ఎత్తుగ నున్నను, వేరుచో మిగుల వేడిగనుండును, చలికాలములో చలి శీతముగ నుండును మంచు పాదారణముగా కురియు చునే యుండును గర్విత వర్షపాతము ఎంతాకాలమున ఘటిల్లును మర్మధరా సముద్రతీర ప్రాంతమునందును నై ను నదీ తోయియుండును గల శిరోష్ఠి వాతావరణములు మర్మధరా సముద్ర వాతావరణ లక్షణము కలనై యుండును (వైశిష్టికముడు) వేదవి మిగుల వేడిగను, శిశికాలము మిగుల చల్లగను ఉండును మొత్తము వర్షపాతములో విశేష భాగము శివకాలములో ఘటిల్లును ఇతర ప్రాంతములలోని ఈ మండలముతో పోగను శిరోష్ఠి స్థితి అధికతరముగ నుండును ప్రాశస్త్యయొక్క నహల మండలములు నైవర్తిక, శిరోష్ఠిమండుల నై విద్యమున భారణముగా, ఈ దేశము దిగువ వేర్పొనలచేత నహలమండలముల క్రింద విశేషింప లభ వస్తును!

1. వాచస్పతి ద్వీపకల్పము ఇందు ప్రాచీనకాలపు వల్ల రాతి గుట్టులు కలపు తీరరేఖ శిలావయవమై ఎగుడు దిగుడుగ నుండును ఇందు జలమయమైన పెక్కు లోయలు కలవు అన్ని ప్రాంతములందు వర్షములు విరియుటచే, పచ్చిక పచ్చిగా పెరుగును అందుచే పంటలు పెంపొందునకు, పాడి పరిశ్రమకు ఈ మండలము మిగుల ప్రఖ్యాతి పొందినది ఇచ్చట వేరు మిగుల చల్లగ నుండుటచే, బ్రాహ్మణులు మొదలుగా భరించు చున్నది ఇచ్చటనుండి స్థూతైరి ఫలములు భారీ యెత్తున ఇంగ్లండున పెరుమతి యగును చారిత్రిక ముగా ప్రఖ్యాతి పొందుట చేతను, ప్రకృతి దృశ్యములలో రమణీయముగ నుండుటచేతను, విశేషార్థ మయిరెంచు పెక్కు యాత్రకులను ఈ ప్రాంతము ఆకర్షించు చున్నది

అస్మిన్మయేన ఇతి నైర్మితి ప్రాశస్త్యమందలి యొక పల్లవు ప్రాంతము ఇది చారెంటి, గోరొన్, అడగ్ నదుల వలీచావళ ప్రాంతములచే బాగమింపబడి, ఇంచుమించు శ్రీభాగవత ప్రాంతముగా నుండును ఇందలి భాగము లంక మన్నతో గూడిన ఒండగేల కందు చారెంటి వలీచావళ మండల మంతయు విశేషముగా సత్కృత రాతితో నిండి

యున్నది అస్మిన్మయేన ఎనుద్ర శీరము నరకేభవత మాలిగా నుండును అం దివళరాయి కలదు చాని వెనుక లోతులేరి వన్నురపు కయ్యలున్నవి ఈ ప్రాంతములో గొర్రెలు పేయని పచ్చిక లయ్యు కప్ప, పావనంమైన భూములు లేవు ఈ ప్రాంతమును భజ్రవ్రత మెన్నుకొని, ఇచ్చట నిలువయున్న నీటిని తోడినైరి 'శోనిపెరి' అను వృక్షములను గాటుచున్నాడు పడమటి గాలుల ప్రభావముచే దేశములోనికి త్రోవొనివచ్చు ఇసుకను అరిగట్టుటచే కా, దేశారాయమును తూర్పు సామంతములుగా గూడ ఈ వృక్షముల ఉపయోగ పడుచున్నవి ఇది వర్షసాయమునకు అనుభూమిగు మత్తెముగా పరిణమించు చున్నది చారెంటి నదీతీయ గోధుమ, బ్రాహ్మణులగును, బ్రాహ్మ మున్నగు సామంతములను ప్రసక్తమైనది గోరొన్ తోయలో మొక్కతొన్న, పొగాకు, గోధుమ వంటివను దేశములో పెల్ల బ్రాహ్మ ఫలములు, బ్రాహ్మ సామంతము ఉత్పత్తియగు ప్రధాన కేంద్రములలో నిది యొకటి

బోరీయోక్ ముఖ్యమగు ఈ రేవుపట్టణము కొన్ని అంతములలో ఇందు పంచార కుత్తి కచ్చాగావములు, కాకా రెట్, శోకో పర్వతములు కలవు అక్కయ దిక్కాగమున మన్న రెంట్ నగరము, మర్మధరా సముద్రమునకు పోవు బాల్మనానీ అను దాక్షరమార్గమును తన అధిపుడను దిండు కొనును

పారీస్ మండలము ఈ మండలమును నీన్, రికా' హిస్మి నదుల యొక్కయు, లాయిన్ నదీ మర్మధాగము యొక్కయు పరీచావళ ప్రాంతము లాగమించి యున్నది ఇచ్చట మున్నపురాయి, నీమవన్నపు గమలున్నవి ఇది హాత అస్మిన్మయేన వలె పావనంమగు ప్రాంతము గోధుమ, బ్రాహ్మ పంటలను, గొర్రెల పెంపొండునకు, గుర్రముల పెంపొండునకు, పాడి పరిశ్రమకు ఇది ప్రసిద్ధి జేసినది నీన్ నదీ ముఖద్వారము రెంకవన్న పారీస్ అనునది ప్రాశస్త్య నందు ముఖ్యమగు రెంకవ సముద్రపు రేవు నిస్మి, తొడోన్, తెరి అనునవి ముఖ్యములైన ఇతర రేవు పట్టణములు ఈ పట్టణములనుండి ఇంగ్లండునకు బోగ యోడలు ప్రయాణించు చుండును మహానగరపుగు పారీస్ ఈ దేశమునకు రాజధాని యుండునందలి వివిధ దేశములు పోవు మార్గముల

వగరము మాడలి యగుటచే, దీని ప్రాధాన్యము విశేష మైనది ఈకాన్య పాటిక్రామిక మంతము ఈ మండలము వ్యవసాయ దృష్టిచే సాగరవలెవైన దగ్గటయేకా, పారిక్రామికముగ గూడ అభివృద్ధివగు ప్రాంతము ఇందు తొగ్గు గనులు విశేషముగా కలవు నూలు, ఉప్పి వస్త్ర పరిశ్రమలు లీల్ల, చాల్కోన్, చార్కోయింగ్, ఆర్మెంటిర్స్ వగరములందు వెలకొని యున్నవి. ఇందు ఇంజనీరింగు పరిశ్రమలు, సంచారశక్తి కర్మాగారములు, గాజు పరిశ్రమలు కూడ నుండుటచే ఈ మండలము మిగుల ప్రత్యాతిగాంచి యున్నది

కేంద్ర పీఠభూమి నైన పేర్కొనిన తేళమర్కమండలి పీఠభూమియొక్క పగటు ఎత్తు 3000 అడుగులు ఇది తేళ మండలి ప్రధానమైన అవిభాజక శీఘ్రములలో నొకటి ఈ పీఠభూమియందు పేర్కొన కాన్యల ఎత్తు ననుసరించియు, అతి తీరంమైన పరికారపు పృథ్విశ్రమము బట్టియు, విస్తారమగు కొండలముల ననుసరించియు, ఇచ్చటి వ్యవసాయ పద్ధతులు పేరుపేరుగా నుండును పేరులు, గొల్లెలు ఇందు విశేషముగా నుండుటచే, ఉప్పి వస్త్రపరిశ్రమయు, అన్న పరిశ్రమయు అభివృద్ధి చెందినవి 'ఎలిమెంట్' 'పెర్రాండ్' అనునవి ఇందలి ప్రధాన విదేశీకేంద్రము ఇచ్చట రక్కరు పరిశ్రమలయను గూడ కలదు తూర్పు, అగ్నేయ దిశలందున్న లైన్, మధ్య రహ నముద్రలకు మైదానములు అత్యంత పారవంతము లైనవి ఇచ్చట ఇనుము, ఉప్పు, పట్టుపరిశ్రమలు ప్రముఖము లైనవి ఉత్పత్తిముగా ప్రవహించు ఇచ్చటి నదులు అలముల నుండి విస్తరిచ్చి ఉత్పత్తి యగుచున్నది ఈ విద్యుచ్ఛక్తి నైర్మలి క్లాగమందున్న తోర్మియాన్స్, చాల్కోన్, పిలెగ్నిన్ మండలములకు పరిపూర్ణ యగుచున్నది తక్కిన ప్రాంతముల కంటే ఈ మండలమందు అనంతశక్తి నలుదగ్గ మందును అవసరాల నిర్వహింప కావగముగా, ఇందలి అనులు పారిస్ మున్నగు వగరములకు వలసపోవు చున్నారు

కూర్చు పరిపాత్తి ప్రాంతమే మ్యూన్, లైన్ నదుల నదులనున్న ఈ ప్రాంతము ఖనిజంపదవు చేరు అడవిపడి విస్తృతమగు నందు ఈ మండలమున నడుమ నడుమ పీఠ భూములు కన్పట్టును దీనిని ఆగ్నేయముగా మధ్య యూర ఫెలోవెల్ల అది ప్రాచీనములగు పర్వతపంక్తిలలో నొకటి యగు వానైన్ కమకుళాగము కందు అగ్నేయమును అనుసరించి

దక్షిణమునున్న లాచెయిన్ మండలములో యూరఫెలోవెల్ల పెద్దదైదుగురు ఇనుపగనులు కలవు మోసెల్లీ నదికి తూర్పున గొప్ప ఉప్పుగను లున్నవి వానైన్ పర్వతములకు దక్షిణమునను, తూర్పునను మల్ హాన్, తోర్మిర్, లెక్ ఫెల్ల అను ముఖ్య కేంద్రములలో ప్రముఖమైన వస్త్ర పరిశ్రమలు కలవు ప్లాస్టిక్ వగరము, పేర్కొనముగా పారిస్ వగరములకు పోవు మార్గమును, ప్రాంతీ భౌతిక ర్యాదా ఉత్తరమున నున్న అర్మెంటిర్స్ మార్గమును, తూర్పుదిశగా తూర్పు యూరఫెలకు పోవు మార్గమును, దక్షిణముగా పిల్లెలెండనకు పోవు మార్గమును అదుపులో నుంచుకొనునది లైన్ నదిపై పాగ యోడలు ప్లాస్టిక్ల నరకు ప్రయోజనక గల్గుటచే, ఈ రేవుపట్టణము మిగుల ఉపయోగకారిగా నున్నది

లైన్ నదిపై పరిపాతక మండలము లైన్ నది గోల్డ్ ఫిల్డర్ల కలిగియున్నట్లు పుట్టి, చెందిరి నదివచ్చి రావలెనున్న కిరీచా పర్వతముల తూర్పుగా ప్రవహించి, అచ్చటనుండి పేర్కొనములకు నురలి, పర్వత మయమైన ప్రాంతమున ప్రవహించి, అయిన్స్ నగరమును చేరి, అచ్చట అపవృత్తిముగా దక్షిణమునకు తిరిగి, పోక్ నదికి కలియు నున్నది ఉత్తర-దక్షిణములుగా నయిండ్లముగా నేర్పడిన లైన్ నదికి లోయ, చారిత్రక యుగములో మధ్యధరా పముద్రమునుండి ఉత్తర యూరఫెలకు ప్రవాహమగు రహ చాల్గొ ఉపయోగించినది సహజముగ నేర్పడిన ఈ ప్రముఖ మార్గము పారిస్, బ్రిటను, ఉత్తర అర్మెంటిలకు రహదారి పోకర్మమున నమకూర్చినది, ఈ లోయ వ్యవసాయ దృష్టి చేతను, పారిక్రామికముగను గూడ ముఖ్యమైనది అయిమిట్ట ఉత్తరముననున్న పోక్ లోయ భూభాగంపై కోష్టపట్టి కలిగి, అనుష్టప్తముగను, అతి తీరంముగను గూడ ఉండును అచ్చట పేరుయందు వర్షములు కురియును శిశోష్టపితి మధ్యధరా పముద్ర అవశము కలదిగ మందును అందలి ముఖ్యములగు పంటలు గోధుమ, బ్రాజ్ ప్రాచ్యుతో మూడవలైన అయిన్స్ వగరము ముఖ్యమైన లైల్లే కూడలి

పోక్ లోయకు తూర్పున సహంశరములుగా నేర్పడి యున్న వస్త్రపరిశ్రమ గిట్టలు తూర్పు-పశ్చిమ రహదారులకు అంతరాయములగు నున్నవి అయిన్స్ నగరమునొక్క పుచ్చిరి వృక్షములను పెంచుటనకు, లైన్ లోయలో పట్టుపురుగు

పరిశ్రమ అధివృద్ధి చెందుటవలన, అది ప్రధానముగ వట్టు
పరిశ్రమ కేంద్రముగా ప్రవృత్తి కల్గునది
ప్రదర్శకర మమద్ర శీరమండలము ఈ ప్రాంతముందు
ప్రభుభాగ్యదీగల దిగువ వై నుమండలమును, శీరమునంటి
తూర్పుపడమరలకు వి ప్రసరించిన ఇరుట మైదానములను,
తేలి యున్నవి మాత్రెయిల్లుకు పడమరగానన్న మైదానము
వండలి పుట్టితో కూడిన లేగదట్టము ఇందు సుఖిశాలమైన
వై వై వది తెల్లారాడ కలదు అదవులను భేదియట చలన,
అచ్చటి నదులు పొట్టనగుటవలన, మందుగదలు కరుగగా
దర్శకు అలము, చిలికితమైన వర్ష అలముతో పోయే పొంగి
పొరలి ఆ ప్రాంతమంతటినీ శీతశ్రమముగా వరదలలో ముంచె
త్తువ మదర్శకరా పమద్ర శీతశ్రమ స్వభావముగ ఈ ప్రాంత
ములో కేవల పక్షముగ నుండును శీతకాలము ప్రకాశవముగ
నుండును ఈ ముటువులయింకే వర్షములు అత్యధికముగా
కురియును, మేపులు అత్యధికముగ నుండుటచే వచ్చిక
అయిల్లు పవుగా చెరుగవు ఈ మదలమున నీటి పారుదల
సౌకర్యములు అవశ్యకములు మదర్శకరా పమద్ర ప్రాంత
మున అలిపు, బ్రాహ్మ, మత్త్యురీ వైరులు మాత్రమే చెరు
గును, ఉత్తర వైపునకు ముచ్చటి వైశ్యులతో నున్న మాత్రె
యిల్లు ప్రాముతోనెల్ల మొట్టమొదటి నముద్రపు రేవుగను,
రెండవ గొప్ప వగరముగను ప్రవృద్ధి చెందినది ఈ వగరమున
పిండి మరలు, పప్పు పరిశ్రమలు, చేర్మ పరిశ్రమలు, వేల
చాచ మిల్లులు చెలకొని యున్నవి
ప్రధానమగు వ్యవసాయక రేకము ఈ రేక ములో
కొన్ని పరిశ్రమలు వృద్ధిచెంది యున్నను, ఈ దిగువ భాగం
ములచే అది వ్యవసాయ ప్రాధాన్యముకల రేక మనదగి
యున్నది (1) సాచవశములైన తూములు అతిశ్రావ
ముల నుండుట (2) వ్యవసాయమునకు అనుకూలమగు
చెన్ను, శీతశ్రమ తరహాను (3) పారిశ్రామిక విశాసమునకు
కొరపాటుచు కొంగుగనులు విస్తారముగా లేకుండుట (4)
వివిధములగు పంటలను పండించు అవకాశములు మెండుగా
నుండుట (5) వైచిత్రి ప్రకాశ భూమియందుంచెడి అదగము,
తరములమండి పావనోత్సముగ వచ్చితి వ్యవసాయ వింధ
రాయమును కొనసాగించుటయిందు వైచిత్రి వై రాయము
నకు గల కొద్దారత్తులు

వాణిజ్యము ప్రాస్తునందు ముఖిల్లు వ్యవసాయాధివృద్ధి

వలన, వివిధ తరగతుల వ్యవసాయపు పంటలు పెండుట వలన,
ఆ రేకము అవశ్య పరార్థములకొరకు విశేషములపై ఆధార
పడుటలేదు పారిశ్రామికాభివృద్ధి ఘనముగ లేకుండుటచే,
కొలదిగ మాత్రమే ముడిపరలకును విశేషములనుండి దిగువకి
వేసికొని, తయారైన పారిశ్రామిక వస్తువులను గూడ కొల
దిగ మాత్రమే ఇది ఎగువకి తేయును అవశ్యపరార్థములతో
పాటుగా, తొగ్గు, ముడిలోహములు, ఉప్పు, వైరులు,
ఉప్పు, ప్రత్తి, పట్టు, యంత్రములు, కాఫీ ముక్కగు నతలు
లను ముఖ్యముగా ఈ రేకము దిగువకి వేసికొను యిచ్చుది
ఈ రేకమునుండి ప్రధానముగా పట్టు, నాళకృత్తములు,
యంత్రక పరికరములు, మోటారు కలములు, పెత్తు, చిలాగ
నవస్తువులు ఎగువకి యగుతుండును

వి వి

ప్రాయశ్చ (1856-1889).

సిగ్గుండ్ ప్రాయశ్చ అనవశకు మున్దీగ్గులైన మనో
విగ్గేషలు సిగ్గుండ్ ప్రాయశ్చ పారిశ్రామికములందు అతడు శ్రీ క 1889న
వలసత్వరములో నెలకొనిన రాష్ట్రములలోని శ్రీకైర్ల వగర
మున కొక యూదు కుటుంబముతో అధ్యించెను అతడు
ముందు వలసత్వరముల ప్రాయములతో నున్నప్పుడు అతని
తలిదండ్రులు అప్పియారా రాజధానియగు వియన్నా వగరము
నకు తరలిపోయి వియన్నానగరములో ప్రాయశ్చ చారాపు
ఎనిమిది సంవత్సరములు గడిచెను ఆ తరువాతనే బాల్విక్
మరణముందు "జాతుల ఉగ్రవృత్తి" అను మహాగ్రంథమును
రచించెను మానవుని గూర్చిన భావమునందీ గ్రంథము విగ్గేష
పూరితమగు సంచలనము కల్గించెను పరిచామచార సిగ్గుండ్ము
ననుసరించి, మానవుడు ప్రకృతిలో కొక భాగముగను, ఇతడు
వర్గములో కొక అంశముగను భావించెను నెయ్యిటికా
కము నొందుతుండిన ప్రాయశ్చ గుణభవముపై ఈ భావము
గొప్ప ప్రభావమును ప్రసరింపజేసెను

శ్రీ క 1881న వలసత్వరములో ప్రాయశ్చ వియన్నా
విశ్వవిద్యాలయములో వైద్యశాస్త్రమున మహావైద్య, పట్టు
తరుదయ్యెను వైద్య విద్యార్థిగా నున్నతలో, ఇతడు
వియన్నా విశ్వవిద్యాలయమున కరిగెనాస్త్ర ప్రయోగాలకా
విగ్గేషచారాధిపతియను, పనుకాతిక కారిగనాస్త్ర ప్రయోగంలో
అత్యంత సమర్థుడైన న ఎల్లెన్ బ్రాగ్ అనువాని ప్రభావము
క్రిందినవచ్చెను ప్రాయశ్చ తంజావూర్ విశ్వవిద్యాలయము గూర్చి

విశేషముగ క్రొత్తావృత్తితో అర్థమయ మొనర్చును కాని వశిష్టకుండా ప్రాచ్యముచే దీర్ఘకాల మానవితో పరిశోధనలకు అవ్వ అవకాశము లభించుటచేను అందుచే అవసరమైన వైర్ధ్య వృద్ధి చేపట్టవలసి వచ్చెను

పూర్వ మనోవైర్ధ్య త్రి నమనలించి, ప్రాయశ్చి వహి అర్థముగ వాచిత్యముచే వాక్యములైన రోగులకు చిట్టచివరి నొనగుటయందు ప్రత్యేక శ్రద్ధవహించెను, అరళయందు వాదీ వైర్ధ్యబోజ్జాన మంతగా అభివృద్ధియొంది యుండలేదు మనో బాధ్యమలచే పీడింపబడుచున్న ట్లగవడు రోగులతో ప్రాయ దుడు చరితయ మేర్పరచెను అవగత వై శివ్యముతో శక్తి మంతములగు విశేషావశము లున్నవనియు, అవి అపారధరణ లక్షణములను కలుగజేయు చుండుననియు, అతడు అవమానించెను

శ్రీ శ 1895 వ సంవత్సరములో తీవ్ర మార్చివో చాక్యాలో అను శాస్త్రజ్ఞుని యొద్ద జీవ సంవత్సరకాలము శాస్త్రీయమైన మొనర్చుటపై ప్రాయశ్చి పాటివ నగరమున కేగిను యోగవిధి మూలమున మూర్ఖులకు అయ్యచరముగా విశిష్ట యువగుటయందు మార్చివో ప్రసిద్ధి గడించెనుఅందుచేను ప్రాయశ్చి అవశియొద్ద తీవ్రమైన వైర్ధ్యమునకు మరలినచ్చి, వ్యయముగా పై ప్రక్రియ నమనలించి మూర్ఖావృద్ధులకు విశిష్టచేయ వారంబించెను కాని ఈ విశిష్టావిధానము వలన పెక్కు సంవత్సరములతో శాక్యాణ ప్రయోజనముమాత్రమే కలుగజేలవ, చానియొడం ప్రాయశ్చి క్రమముగా అవంశిస్తీ చెంచెను

కొరివి సంవత్సరముల అవంతరము వియవ్వా నగరము వందు ముద్రావృత్తి వైర్ధ్యులగు శోశిట్ బ్రూయరుతో గావించు కొనిన పరిచయశాస్త్రము వలన, ప్రాయశ్చియందు రేచక విధానము వందలి వియవ శోధనలకు అటచిన్చుట ప్రాయశ్చి ఈ విధానమును స్వేచ్ఛావహావన ప్రక్రియగా అభివృద్ధి పరచెను ఈ ప్రక్రియ వనవలించి, రోగీ, తనవనముతో జనించు భావ ములెల్లెల్లెల్ల చేయలెల్లెల్ల యుండెను ప్రాయశ్చి, బ్రూయరు లిరువురు సంయుక్తముగా నొనరించిన కృషిపరిశ్రమగా, ముగవ సిద్ధమగు "మూర్ఖావృద్ధి విధానము, అను గ్రంథము శ్రీ శ 1895లో అవలంబించెను, కాని అధిచార్యులందులొన్న మగు వైంగళాశాసనాలకు ప్రాయశ్చి అధికప్రాధాన్య మొన గుటచే, అతనికి బ్రూయరుతో అభిప్రాయభేద మేర్పడి, మనకు

బ్రూయరునకు అవశిష్టో పరిణామము ప్రామెన్సోవనలని వచ్చెను 1900వ సం.లో ప్రాయశ్చిచే రిందియినదే "వ్యవస్థ వివరణము" అను విద్యార్థులచే గ్రంథము ప్రచురింపబడెను ప్రథమమున ఈ గ్రంథము అంగణా ప్రచారణముల అడయ మిచ్చెను, క్రమముగా అందుచే మనోగ్రంథములలో నోటిటిగా గలుగజేల్చెను ఈ గ్రంథము కేవల మొక వ్యవస్థవృత్తాంతము మాత్రము కాదు, ప్రాయశ్చి సంవత్సరములుగా క్రమించి పిళ్ళాగ్రంథతో వ్యయం విశ్లేషణము గావించుకొనిన ఫలముగా అవిష్కరణమైన ఉద్ద్యోగమిది ఈ గ్రంథముతో మానవ మనోగత శాస్త్రమునుగూర్చి ప్రాయశ్చి ప్రతిపాదించిన నూతన పితామహము వివరింపబడి యున్నది అవగతవైర్ధ్యస్థితికి వ్యర్థములు కావచ్చుననుట నుండి వనియు, వ్యర్థము అనియు ముఖ్యవ్యవస్థముల నుండి అత్యంత భయంకరములైన దుష్కర్మముల వలన రోగియను పీడికామలకు లేచా ప్రయత్నించుట ట్లజ్జితంబునవలెననియు, ప్రాయశ్చి విశ్వసించెను వ్యవస్థములయందు, మానవునితో అలాగియుండు చాంధల ప్రవృత్తి రూపముతో పరిశీలనలుగా గోదరమననని అతని నమ్మకము

ఈ దిగున పితాపాఠించబడిన రీతిగా, ప్రాయశ్చి జీవ చానివలంబు నోటి వన ఉత్తమ గ్రంథములను, చార్యములను రచించి ప్రకటింపించెను 1901వ సంవత్సరములో "వై నందిన మన ప్రత్య రోగ విచారణము" అను గ్రంథము ప్రచురింపబడెను ఈ గ్రంథము వాగ్దేవములకు, లిఖిత రోగములకు, మరపు దనములకు గల కారణములను వివరించును ఇవన్నియు అజ్ఞాత హేతువులచే జనించునని ప్రాయశ్చి విశ్వసించెను 1901వ సంవత్సరములో "వైంగళ శాస్త్రముపై" మూడు చార్యములు" అను మరియొక గ్రంథము లెలువచెను వైంగళ జ్ఞాన విశాసమును గూర్చి ప్రాయశ్చి వన అభిప్రాయముల పీ గ్రంథమున వివరించెను కార్యరచయిండు కూడ వైంగళ జ్ఞాన ముండుననియు, అట్టి జ్ఞానము వైర్ధ్యంతోడకే ప్రారంభమగు ననియు ఈ గ్రంథమున పేర్కొనబడెను మానవుని జీవ కారణములను ప్రేరణలను చేయునది జీవితముగు వైంగళ చాంశయేనని ప్రాయశ్చి అభిప్రాయము వైంగళ చారాచ అవగతవైర్ధ్యమునకు ప్రాగతక మహాత్మ్యం ద్విధిగా పరిచాను మొదలగలదనియు ప్రాయశ్చి విశ్వసించెను 1906వ సంవత్సరములో "వైర్ధ్యము - అవగత వైర్ధ్యము" అను మరి

యొక గ్రంథమోనకు రచించెను ప్రజలు వలకు చలోక్తులు అవగత చేతనగల్గవలయుననియు, మానవుడు వచ్చెడి నపుడు అతని మనములో అధికముగ క్రోధము లభింపజేసెను

ప్రాయద్ వస్తు. సంవత్సరముల కాలము ఏకాకిగనే కృషిచేసెను అతని రచనలు, అతడు ప్రయోగించిన మహావిశేషము లిహానమువలన నిర్మించిన విజయములు, పెక్కుమంది అనుచులకు అవని పడమునకు అర్పించెనగ్గెను అట్టిచాలో అర్ధర్, అంక ప్రభువులు ముఖ్యము వీరు క్రమముగా లై అంక సిద్ధాంతముపై ప్రాయదుతో లేరించిన శంకరా దిక్షానములో లై అంకాంశమునకు ప్రాధాన్యము లేరని చాచించిన వీరు ప్రాయదుతోనే చేరై, పునఃక్రమమున సంధాన మార్గములు త్రొక్కిరి

ప్రాయద్ తన శీరాంశమున వరకు గ్రంథములను వ్రాయును, తన పూర్వ సిద్ధాంతములను పరిష్కరించుచునే యుండెను అనంతర మాత్రమ రచించిన గ్రంథములలో "వియాద్ ది డైల్" "వీర్విత్", "గ్రూన్ వై కాలన్-పహలి సిగ్ అట్ శుగో", "హ్యూవర్ అట్ ఇల్వాజ్", "సినిలి శవన్-ఇట్టి దిన్యం-మెట్టి", "మెనెన్ అండ్ మెనోశీ యుజ్" అనునవి ముఖ్యములైనవి

1888వ సంవత్సరములో ప్రాయద్ రచించిన గ్రంథములను, పుత్రముల నన్నిటిని ఇర్దును నాశ అధికారులు కాల్చివైచి, అతనికి ప్రాణశయమును కల్పించిరి అందుచే మిక్రల పహాయముతో అతడు ఇంగ్లండునకు వెళ్లిపోయెను అతడు లండను నగరములో ౬౪ సంవత్సరము పైగానుండిన వయసులో, నోటియందు పుట్టకుంపు లేచి అనేక సంవత్సరములు కాలవరకు క్రొత్తవిత్తి తెల్పిజరవనకు, ప్రయోగమున కుంకనకు, తుదకాకము 1899 సెప్టెంబరు 28వ తేదీన మృతిచొందెను

మ. ద.

ప్రెంచిభాషా సారస్వతములు .

ఇండియోనీయోనీ భాషాముఖమునకు చెందిన లాటిన్ నుండి రోమన్ భాషలు అనినవి ఈ రోమన్ భాషలలో ప్రధమమైన భాష ప్రెంచిభాష పూర్వపు రోమన్ మహాసామ్రాజ్యమునందలి 'గాల్' అను పేరుగల ప్రెంచి సేమయందు ఒక రకమైన అప్రకృష్ట లాటిన్ భాషతో చారుక చాల్చుచుండినది.

కాలక్రమమున అప్రకృష్ట లాటిన్ అనేక కూపాంతములు చెందినది చిట్టచివరకు క్రీ శ 5వ శతాబ్దమున అప్రెంచి ప్రెంచి భాషగా రూపుదాల్చినది ఈ ప్రాచీన ప్రెంచిభాష క్రీ శ 16 వ శతాబ్దమునకు మధ్యయుగపు ప్రెంచిగా మారినది 17వ శతాబ్దమునకు ఈ భాషలోని విభిన్న మాండలికములు సాన్నిహిత్యము చేసారి, అధునిక ప్రెంచి భాషగా ఇది మారినది ఇది ప్రాచ్యు క్షేపు జాతీయ భాష అంతేకాక తెలియం, స్పష్టమై, సేదగా, ఇబిడి చేకములగు ప్రెంచి భాషలో వ్యవహరించు ప్రజలు అవల మంది గలరు అప్రెంచి యందలి ప్రెంచి వలన రాజ్యములోను, మరికొన్ని అధికమ ప్రాంతము లందును ప్రెంచిభాష వ్యవహారములో నున్నది ఈ భాషలోని అనేక పదములు లాటిన్ భాష అన్యములే అయినను గ్రీకు, లాటిన్, ఇంగ్లీషు, స్పానిషీయన్, ఇటాలియన్ భాషా పదములు ప్రెంచి భాషయందు చొరబడినవి వీరిననుసరించి ప్రెంచి వలన రాజ్యములోని పాల్ల ఉత్పన్నముల అరగదు

ప్రెంచి ప్రజల సాంకర్ష్యమునకు, సాంకర్ష్యపుష్టి, చారిత్రకవాత్మక ప్రక్రియలన్నిటిలో ప్రతి పరిణామ అతిథిగనే చాలి పారస్వత స్పృహకూడ సాంకర్ష్య పరపూర్ణమై ప్రవహమున ప్రవహిస్తూ పూర్వము వాక్రమించినది ప్రెంచి భాష వచ్చెట్లై ఏ క్షేత్రమున ప్రెంచి భాషగా రూపొందెన పూర్వము అందు అనేకములకు మాండలికము లుండెడివి ఆ మాండలికములలో కూడ పారస్వతస్పృహ కొంత పరమగో, శతాబ్ద పూర్వపు విభావమునకు అది చాచి యైనది ఈ మాండలికములలో "ప్రాంచీయన్" మాండలికమునకు ప్రజల అదరదము అధికముగా అనిలించి అందు వలన తక్కిన మాండలికము లన్నియు ఇందులో కలిసిపోయినవి క్రీ శ 12 వ శతాబ్దమునాటి ఈభాషలో కొన్ని గ్రంథముల రచన పోగినది ఈ రచనలలో "షేక్స్పిర్ ది రోలాండ్" "(రోలాండునికము)" అనునది పర్యేక్ష్యమమైన రచనగా పేరొందినది క్రైస్తవ మతరక్షణ నిమిత్తమై ముస్లిములతో పోరాడి పుర్ణ ములంగించిన ఒక వీరుని గాగ ఈభాషయనకు శభావమైన శతాబ్ద కూడ పేర గానాచిత్రము లేనిన ఇటువంటి రచనలు కొందరు కవుల లేఖలు నుండి వెలువడినవి

రక్షాత్మకం వెలువడిన కావ్యములలో ప్రేమాభావము ప్రాముఖ్యము మూలించిన ఇట్టి భావరచనా రీతిలో గొప్ప స్థావరము వాగ్దేవించిన కవి బ్రహ్మ దీక్షామూలమునకు ఆ రక్షాత్మక ప్రేమాభావమును ప్రధానముగా గల గద్య రచనలు కూడ వెలువడినవి ఈ శతాబ్దములలో ఇదివరకు ప్రధాన ప్రేమాభావ ప్రధానిత కావ్యరచనలే కాక, కొన్ని వ్యవస్థాత్మక రచనలు కూడా సాగినవి వాటిలో వచ్చెనెన్నున ఎంతవఱ గ్రంథకాలము "రోమాన్ డి కేనా" అనునది వివిధపుల రచనలను సుబ్రహ్మణ్యుని రచనల గ్రంథ మిది

18 వ శతాబ్దమున గేయరచనల మరొకటి ఉన్నది కేనానది 18 వ శతాబ్దమున "వెల్కెన్" రచనలలో ప్రాచీన గేయరచనల కన్నకొని ఉన్నది 18 వ శతాబ్దములో అర్నాల్డ్ గ్రీవాట్ కవిత్వమును పండించారు మత లోగను తన రచనాభాగ్యమును సార్వ భూతముగా సావరించు కొనినారు మరొకరు కవులు తమవ్యంగ్యములలో పులిరించిన భావనలలో కవిభావమును విస్తరించారు కవిత్వమును విస్తరించారు పండితులయే అవ్యయులుగా గల కవిత్వము పుట్టింది, 18 వ శతాబ్దము నాటికి అర్నాల్డ్ గేయ కవిత్వమును ప్రారంభించి ప్రసిద్ధి అవిన కవి అడమ్ డిలాసేరి 18, 19 వ శతాబ్దముల నడుమ అగిన కవిత్వంలో మాత్రము విరివిగా రచించి అడమ్ అనియోకా నీడి ప్రతోభకరములగు రచనలు, ప్రపంచములు కూడా కొందరు రచించి ఈ కళలో రచనలలో కవి ప్రసిద్ధిగావించినది "రోమాన్ డి కేనా" అను ప్రేమభావ ప్రధాన రచనా ప్రమాణము ఈ గ్రంథమున కెందు భాగములు గలవు ఈ రెంటిని "గిలాసేరి"లో, "కెనాన్ డిలాసేరి" అను అంశపులు రచించి ఇంతయు ప్రాచీన పాఠ్యపుట ప్రపంచమున యూరపులోని పునరుద్ధరణ కావ్యముల పూర్వకతో అగిన పాఠ్యపుట పుట్టి

పునరుద్ధరణ యుగమున, అన్ని రంగములలో పాటు ప్రాచీన పాఠ్యపుట పుట్టి కూడ నూతనోత్తము కల్గిన వెలునది, పునరుద్ధరణ యుగపు అది ప్రాచీన మనశ్చిత్తములలో మరొక ప్రసిద్ధిగావించినది, భావప్రకటన వెలువడ్యములలో ప్రాచీన భాషా భావనల ప్రత్యేక అలంకారమును, అయ్యారమును పాఠ్యపుట వెలువడ్యము 18వ శతాబ్దపు పాఠ్యపుట పుట్టి భాగ్యభాగము ఈ శతాబ్దముననే వియోగ

డిలీన్ పాఠ్య అను మనశ్చిత్త ప్రాచీన రచనలలో ఇంకొక పరివర్తనమును వెలువర్చినది ఇందు, మరొకరును ప్రసిద్ధ రచయితల పద్యములలో "వెల్కెన్" అను పంఖలన గ్రంథమును వెలువరించినాడు భావప్రకటనముగా కూడా, ఈ రచనా పంఖలనము క్రొత్త రచనా ప్రాచీన, ప్రయోగ ప్రాచీన పాఠ్యపుట కేనాన్ గ్రీసు, లాటిన్ పదములు కూడా విరి రచనలలో వేటు వేసినప్పుడు ఈ కవిత్వంలో పాఠ్యపుట లోగడైన రచయితలలో ప్రముఖుడు డిలాసేరి అను వతడు, ఇతని ప్రసిద్ధ రచనలు "యంట్రిట్ డి కేనా", "డిలీన్ ఎట్ ఇంప్రేషన్ డిలాసేరి గేయ ప్రాంతము" అనునవి కవిత్వ లోకమున ఇతని అభిమాన పద్యముల పాఠ్యపుట, డిలాసేరి ఈ శతాబ్ద రచయితల పేరులు ఈ కవిత్వంలో దృఢమునకు నవ్వించి, ఈ రచనా పరివర్తనమును గొరవించి, అనువించి, ఈ కవిత్వంలో తమతమ రచనలను అవిష్కరించినారు ఈ శతాబ్దపు ముగింపులో వచ్చిన మత లోగను ఈ రచనలో పరిగణనయును

19 వ శతాబ్దమున కొందరు రచయితలు కన్నకొని రచనలను కూడా రచించినారు కన్నకొనిన, కవిత్వమును రెండవదిగా వే. కవిత్వ చాటికి తమ రచనలందు ప్రతిభించి వేలించారు రచనలలో, వెల్కెన్, మాంటియన్ మొదలగువారు రచనల రచించిన "గ్రాంటుచా ఎంపాటానెయె" అనునది నవలా రూపమున రచించి అడమ్ మాంటియన్ రచన పులియించిన ప్రతిభించు మ్రొత్త మతములో ప్రాచీన పాఠ్యపుట పుట్టి విశ్వాసముతో కేనాన్ తన రచనలు పాఠ్యపుటలలో ఈ కాలములో ప్రాచీన గద్యమునకు రూపుకెలుపు పుట్టిన ప్రారంభించినది కేనాన్, రచనల తమ రచనలలో పాఠ్యపుట ముట్టి కూర్చుంటున్నాడు, ప్రాచీన గద్యరచనా రీతికి కూడ పుట్టి కేనాన్ వారు ఈ గద్యరచనా విధానమునకు మరొక గొరవను కెల్కెన్ వేటవారు గ్రీసు భావప్రకటన పుట్టి రచనలను ప్రాచీన భావలోని అనువించిన అనియోగ అనునది

19 వ శతాబ్దమున పూర్వశతాబ్దపు రీతులే ఎన్నియగా అనువించిన అడమ్ శతాబ్దపు రీతులకు ముట్టి కేనాన్ వారు ఈ శతాబ్దమున రచయితలు తమ కేనాన్ ముగా

ఈ కళాబిల్లును గేయము పునర్వ్యవస్థను సాంబిక్షిని
లాహూర్ నుండి తీయవలెనని ప్రాధాన్యత తరల కావ్యరచన చేసిన
వాడు. అట్లే ప్రాజెక్టును పునర్వ్యవస్థను కరువుబిల్లు వర్ణించు
చును. మానవ కావ్యసాహిత్యం రోమంను పెట్టి, అంతర్గత
రచనామూలము చెల్లించి తెలుగున కందించుటకు సాహిత్య
మును సాధనముగా స్వీకరించినవారు అట్లే ప్రాజెక్టును పై
అంతరంగమును మిన్ను మొనరుచు ప్రపంచ సాహిత్య రంగము
లోనే విశిష్టత గడించిన మున్నెవ్వ రరయిత చిత్తరచనాగో
శియోప్రైవేట్ గేజియర్, రాస్సెన్ బొడవైర్ అను పద్య
కావ్య రచయితలుకూడా తరవాత పరిగణనీయములు. ఈ
కళాబిల్లులో అయ్యెడలిన సాంకేతిక వాదమునకు ప్రైవేట్
మెన్సోన్స్, రిండా అనుచులు ప్రముఖ ప్రతినిధులు సాంకేతిక
వాద మనగా కొన్ని సూత్రముల మూలముగా మూలాధ్య
మునకు అరచాటు కల్పించి వీరిని రచనాసాహిత్య ఈకాంట్రీ
నకలరచయితలలో చిత్తరచనాగో, సాన్సియోల్,
అనరీడిట్టో, స్టాల్కర్, అల్లెగూడల్ దూర్వానూ, గైడి
మహాసా పేరెన్నికగన్న వారు మహాకావ్యము, మానవ మనో
కావ్య చిత్రణము లోను, కామమునకవర్ణిణానూపాక్షిప్త
లోను అగ్రస్థానములై నవి ఈ కళాబిల్లున ఉదయించిన
ప్రముఖ నవలరచయితల ఎనిమిదిలో కొంత భాగమున
అల్లెగూడల్ దూర్వానూ రచించిన నాటకములుకూడా
ముఖ్యస్థానములు

ఇరువదవ కళాబిల్లున ప్రాచీనవలల మానవరచయిత
వర్గీకరణ కనగరితలో సూత్రసత్యమును పుష్టిచించిన ఈ కళా
బిల్లు అది రచయిత అనబోర్ ప్రాప్త్యు. ఇతని రచనలు కొన్ని
19వ కళాబిల్లునకు పంపకమునకు కూడా చెల్లినవి అత్య
పరిశీలనమును అధికారులుగాని కావ్యరచన సాగించుటకు
కొందరు రచయితలు క్రమపహించి అట్టివారు మార్క్
బోర్డు, యోడిగైర్ అగ్రము లైంగిక కార్యక్రమావములు
కళాసమితిగా స్వీకార యోగ్యములు కావా అను
మీమాంస, వాల్డెన్ వాదములు దివి రచనలలో తెలిసినవి
నకలా రచనావిధానములో మరొక క్రొత్తమార్గమును
ప్రాప్తించుచు రోమన్ లోలా ఇతడు రచించిన జాన్
క్రిస్టియన్ అనునది మున్నెవ్వరు అనన్యత కీర్తిని అధిక
రచయితా శిషిని, అంతటి ప్రత్యేక ప్రతినిధిగల పంతులనయ
ములును ముగియుచున్నచే మూలాగూర్చిన రీడింగ్-బుక్కును

చెడకుండ రచించుటయే ఇతని నవలరచనా విధిధానము
లోని ప్రత్యేక జాతిలో మేనమాద రోమన్ లోలా విశా
నమయ అనునదిని రచనలు గావించెను ఈవర్ణన అనున
దిని ప్రాజెక్టు రోజు మార్క్ దూర్వానూ 1891 లో నోవేల్
అనుమానము లిచ్చినది

ఇరువదియవ కళాబిల్లున పద్య విధిలో సాంకేతిక
వాదము, అతి వాస్తవికతావాదము మొదలుగాగల అన్ని
వాదముల ప్రతిపక్షములు గలవు పద్య కావ్యరచయితలలో
"పాల్ వెనెర్"ని విస్తరించు విలువదను అనేక ప్రాధాన్యతలలో
దూరముల చెల్లినవి మేటర్ లింగ్ ప్రాసిన నాటకము
అను కూడ కాగిన వ్యాప్తి కలదు

నవవ విశ్వాసవర్తివనములు, రూపాయపంచలనములు,
ప్రపంచయధ్యములు, ప్రాచీన పాఠ్యములపై ప్రభావము కన
పరచినవి ముఖ్యముగా ప్రపంచమహాయుద్ధములు ప్రాచీన
రేఖమును కనుగొని మొదటివది రచనమొకటి ఈ వాస్తవి
పద్ధతులు ప్రభావమును కలిగించినవలన వాస్తవము నోవేల్
అనుమానముకూడ సాధించుకొన్న విశాసానము గల తత్వ
వైత ప్రాచీనైజిస్ట్, ప్రాచీనవాదవాద కావ్యములు సమస్త
యిది రచనకావ్యరచన తత్వప్రభావము వీరినచుచు
ఇంకను సాహిత్య వర్ణనసాయమును సాగించుచున్న నవల
రచయిత, కథకుడు, తత్వవైత జీవిత సాధి అను కవి

శ్రీ శ్రీ

ప్రభుత్వ బిల్లు

ప్రభుత్వ బిల్లు అర్బునీయందలి రూపొంగి అను
వగరములో 1799 జే నం జన్మించెను ఇతడు తన విశ్వా
సముపాధ్యక్షవాసనలము ఏ న్న రచనలు కం చే (1818) ఒక
ప్రముఖమైన కళాకాండో రాబిన్సన్ కాల్యరచయితగా నియ
మము దామెను ఈ ఉద్దేశ్యమును తెలుపుచునే, మరయెవ
వల ప్రభుత్వాధికారులు తమ విధివిధానములో ఏదయ
మును గురించియు విధియములు సత్వరముగా గైకొనక
రేయించుటకు బాధ్యమునుగొని ఇతడు ప్రతికారాధ్యక్షముల
కాల్యరచయితలను విధియములను సత్వరముగా గైకొనక
ఇతడు తన ఉద్దేశ్యమును రాజీనామా నొడవెను

ఏదన అర్బునీయందు వాణిజ్య, పాణిక్రమిక సంఘ
స్థాపనలో ప్రభుత్వ విధేయముగా పాటుపడెను అర్బునీలో

ఆ కాలమున ఒక రాష్ట్రమునలి నెరతులు మరెయ్యక రాష్ట్రమునకు రవాణా యగునపుడు మంకములు వెలిసేటందుచుండెడిది ఇట్టి మంకములను రద్దుచేసి, ఇతర వేళములకు ఎగుమతి యగు వరకునై టియ్యనీ పరిహారములయందే ముడములు విడిచివేసవలెనని ప్రైడర్ లిస్ట్ కు సంకేతము అనుపరిచి ఆరటి వాణిజ్య పార్శ్వమున సంప్రదించుచుండెను

ప్రైడర్ లిస్ట్ తన ఇప్పటినుండి 1880 లో పార్లమెంటు సభ్యులుగా ఎన్నిక అయ్యెను రోడ్లమీద మంకములు, ఎత్తుల వస్తువులు తొలగించి అడవలె వనియు, రాతిదమ్ములతో కూడ మిడి విడివిడివలెననియు, ప్రభుత్వోద్దేశమున వినియోగమున వలెననియు ఇతరుల పార్లమెంటులో చారిత్రకముగా ప్రభుత్వమునకు వాడుకముగా కంటకముగా తోవను తప్పకముగా ఇతరుల తన పార్లమెంటు సభ్యులయనుకొనకపోవుటయే కాక, పది నెలల కాలాగార కిడకు కూడ గురియ్యెను దేశమును విడిచి వెళ్ళినచో, ఇతనిని కాలాగారమునందే విడిచి పుచ్చుటకు అర్హును ప్రభుత్వ మంకలించెను ప్రైడర్ లిస్ట్ ఈ అవకాశమును పురస్కరించుకొని కాలాగారముమీదికి విముక్తు అయ్యెను వలన దోయెను

ప్రైడర్ లిస్ట్ అమెరికాయంతటి పెద్దాధినియో రాష్ట్రమునకు దోయి స్థిరపడి, స్వేచ్ఛా వ్యాపారమును గురించి చట్టాలలో వ్యావరములు వ్రాసెను ఈ సంవత్సరములో ఇతడు "అఫ్టిల్ లెస్స్ అఫ్ అమెరికన్ పొలిటికల్ ఎకనమీ" అను గ్రంథమును ప్రచురించెను పదునాల్గు సంవత్సరముల తరువాత ఇతడు రచించిన "వేదవర్ ట్టెక్స్ అఫ్ పొలిటికల్ ఎకనమీ" అను గ్రంథమునకు పై గ్రంథము వారి అయ్యెను అమెరికాలో వ్యాపారమునక, పార్శ్వమున వలె వర్తన అవకాశములు, ప్రజల అర్హత పరిచరాయములను ఇతడు గుర్తించెను అందుకే ఈనవి అర్హత కర్తవ్యములు కూడ వాటిపై ఆధారపడకపోయెను

ప్రైడర్ లిస్ట్ కారవాణిజముల వలన 1882 లో తిరిగి అర్హత దేశమునకు వచ్చి తీరికావలెనని వలన అక్కలనే ఉండిపోయెను "స్వేచ్ఛా వ్యాపారమునకే వేడిముల దేశములు అనుకోర్తెలు, ఉత్పత్తియందు యెక్కు వ్యాపారమునకే తోవలెను పరిపక్వములు చేట్టెను" అను పద్యమునై ఇతడొక వ్యాసమును వ్రాసెను అటు ఏప్రిల్ 1884 లో వాడు వ్రాసిన "వేదవర్ ట్టెక్స్ అఫ్ పొలిటికల్ ఎకనమీ" అను గ్రంథము

వందు అంతర్జాతీయ చారిత్రమును గూర్చి ఇతడు ముఖ్యముగా పేర్కొనెను అదేమి స్థితి ముప్పు గుఱులు అవివక్షించిన "స్వేచ్ఛా వ్యాపార సభ్యులము"ను గ్రహించుటకు ప్రైడర్ లిస్ట్ ముఖ్యోద్దేశము అదేమి స్థితి ప్రభుత్వము తమ కాలపు పరిస్థితుల ననుసరించి కొన్ని విస్తారములను ప్రవేశ పెట్టలే కానీ, విజయ ప్రపంచ పరిస్థితులు గానీ, రానున్న పరిస్థితులను గానీ, వారు తమ దృష్టియందుంచుకొనలేదని ప్రైడర్ లిస్ట్ వాదించెను ప్రపంచ రాజ్యము సదయ కాలి వాతావరణము సెలకొనగలదని వాదించెను, అట్టి సుటిల్లు కర్తవ్యతను ప్రైడర్ లిస్ట్ వ్యాపారము స్వేచ్ఛా వ్యాపారము, సంరక్షిత వ్యాపారము వివిధ దేశములలో వలదు పరిస్థితుల ననుసరించి, తన నుగునకు అర్హత, రాజీయ విస్తారములను ప్రవేశ పెట్టవలెనని వి ప్రైడర్ లిస్ట్ వాదించెను

మనపురి కోరికలకు తట్టువగా మనపుడు స్వేచ్ఛా వ్యాపారము వాచనీయమనియు, వర్తనసాయమును వర్తి చేసికొని విదేశములలో తయారగు పరిశుభు దిగుమతి చేసి కొని, అచ్చటికి వేరు ముడివలెనని ఎగుమతీయెను అవకాశము కల్పింపవలెననియు, కాల్కమునున స్వయం పారిశ్రామికాభివృద్ధి సుటిల్లిని వికస విదేశీయ నరకుల దిగుమతి యొక్కకొను స్థితి అంతమగుననియు ప్రైడర్ లిస్ట్ తన అభిప్రాయములను మోచించెను దెనుకటిక దేశములు అర్హతముగా అలెచు వలెను ప్రభుత్వము, స్వయం పరిశ్రమలను సంరక్షించి ప్రోత్సహించవలెననియు, అలెచిన తరువాత స్వేచ్ఛా వ్యాపారమును ప్రవేశపెట్ట వచ్చుననియు, అట్టి పరిస్థితులలో అంతర్జాతీయమైన చాట్ ఉన్నను, అభివృద్ధి నొనరునన్న దేశములకు అంతగా నష్టము కలుగదనియు ప్రైడర్ లిస్ట్ వాదించెను

అభివృద్ధి యుగములో పారిశ్రామికాభివృద్ధి తీరికే, అక్క వర్తనసాయము వలననే దేశాభివృద్ధి కలుగదనియు, ఈ రెండు వర్తనలు దేశమునకు అభివృద్ధి పొందినవేగాని ముగ్రమైన దేశాభివృద్ధియను సాధ్యము కాదనియు, ఈ రెండు వర్తనలను ప్రభుత్వ పరమైనపుడు యుద్ధములకు, అలాంటి అవకాశ ముండవలెయు ప్రైడర్ లిస్ట్ ఉద్ఘాటించెను

పది విజయమును గురించి కూడ ప్రైడర్ లిస్ట్ తన అభిప్రాయములను ప్రవచించునకు వెళ్లెడి దేశము మోగవు

విలువ వ్యక్తిత్వమునకు మోక్షమునకే ప్రయోజనము లేదనియు, ఉత్పత్తి హెచ్చినచో గుటులుమునకును, లేకమునకును తగినయు కలుగదనియు, ప్రైడర్క్ వాక్యమైనను మంచి నిష్పరాధాయములు, మంచి మతము మొదలైనవి ఉత్పత్తిని సాధించుటకు ఉత్తమ పాఠ్యములని ఆతని విశ్వాసము

క్రమము మాత్రమే సహజమైన విలువ కందనియు, దానిని అట్టియే వస్తువులను విలువ దీర్చుచుననియు, అచగా క్రమములేని విలువ దానివలన ఉత్పత్తియగు వస్తువునకు పుత పుట్టముగా ఉండవలసినయు ప్రైడర్క్ చాచింపెడిచాతు అయి లేకములలోని పరిస్థితులనుబట్టి, విజ్ఞాన శాస్త్రముల అభివృద్ధినిబట్టి, వర్తనాయు, మోక్షమనీష్యునిబట్టి, వస్తువుల ధరల విస్తయంబునను అతని అభిప్రాయము ఒకానొక లేకములో పెట్టుచు కార్మికులను, చారు ఉత్పత్తి కార్యక్రమములో విమర్శించి వేరేచాని, లేకము ములనవ్వము కాదని ప్రైడర్క్ యొక్క విశ్వాసాభిప్రాయము ఇతడు ద్రావన అంశము అన్నియు సందేహ నిర్ధారమునకు వదిలి యున్నది

మార్క్స్ నిర్ధారములను ప్రైడర్క్ అందించెను వివిధ లేకములయొక్క, శీతోష్ణస్థితుల వాధారము లేకుండా ప్రైడర్క్ లేకము కొన్ని సూత్రములను ప్రవేశ పెట్టెను మునుపటి అర్థశాస్త్రవేత్తయగు రైల్ ఓ మాత్రమును విమర్శించి యుండు అర్థము రైల్వే విధానము, సామాజికవిద్య ప్రైడర్క్ నిర్ధారములవై అధారపడి యుండును అయి కాలో సహాయము చెట్టుని ఇతని ఆర్థిక నిర్ధారములను అనుసరించు చుండిరి

ఆర్ వి డ

ప్రొబెర్ (1782-1852)

ప్రొబెర్ అను నవాక విద్యావేత్త అధికారి, ప్లూట్, పెన్సలాక, రూరీ, మాంటిపొ, బేస్, హెల్మట్, కొమియన్ మొదలగు విద్యావేత్తల శ్రేణి చెందిన వాడు ప్రొబెర్

మనశాస్త్ర మాత్రమును విద్యా విధానమునకు మునుపయినది కీర్తి గడించినవాడు ప్రొబెర్ పాఠశాలను ఒక ఉద్యోగవనములోను, ఉపాధ్యాయుని ఒక తోటమాలి తోను, కాలకాలికము విశేషము మొక్కలతోను ఏర్పి "లెండన్ గార్డెన్" వ తత్వమును ప్రోఫింధించినవాడు ప్రొబెర్

మనోగ్రామము

అననము, విద్యాభ్యాసము ప్రొబెర్ పూర్తి చేసి 'ప్రైడర్క్ బెల్ హెను అగ్స్ట్ ప్రొబెర్ అనునది తనయన 'హెల్ బెల్' పెన్సలాక శిష్యుడు హెల్ బెల్ ఉపాధ్యాయుని గురించి ఆలోచించుచు ప్రొబెర్ వాచాళికిలను గడించి యోచించి పాగెను ప్రొబెర్ 1789 వ 'లెండన్ బెల్ హెల్' అను గ్రామమున (అర్మీ లేకము) అన్నించెను వరినరములు మతప్రవక్తితో కూడియుండెను వనరి తల్లి నందతలమున పెరిగినందున ఇతని కాల్యము కష్టముగనే గడచెను ఇతడు లంటిగ, అదవులలో నందరించుచు చతులను, అంతువులను నితముగా పరిశీలించుట వలన గొప్ప శాస్త్రముల జయ్యెను అను ప్రత్యుతి శాస్త్రమును, వృత్తశాస్త్రమును కాలగ అభ్యుదయము పుట్టిలో కనబడుచున్న ధివ్యత్వముతో ఒక సంకాసక క్తి అందని విశేషించెను ఇతడు కొంత కాలము అంటి కాలతోను, మతప్రచారముతోను కాలము గడిచి 'శివా' విశ్వవిద్యాలయమున ఉన్నవద్య వర్తించుటకు ప్రవేశించెను అర్మీ లేకముతో గొప్ప మేధావులు 'శివా' విద్యాలయమున ప్రవేశించుట ఒక అచారమై యుండెను అచ్చుల ఇతడు 'తత్వమును' 'విజ్ఞానశాస్త్రమును' అత్యు నందెను ఇతని ఫిలిట్, పెల్లెంగ్ అను విద్యావేత్తలతో పరిచయకాగ్గ మొదలు అర్థిక దుస్థితి వలన విద్యకు ఇతడు వృత్తి చెప్పెను

ప్రొబెర్ వర్తనాయమున లేయుట, భూములను కొలు చుట, మతప్రచారము లేయుట మొదలగు వృత్తులను విద్య హించెను 1806 వ ప్రొబెర్ వర్తో శిల్పక వర్తనించెను ఆ ముయమునకే పెన్సలాక అధికారిగాను విద్యహించుచున్న బాక్స్ అట్టన్ గ్రూవర్, ప్రొబెర్ ను ఉపాధ్యాయుని పుత్తి స్వీకరింపుచు ప్రాధేయ వడెను పెన్సల్తో విశేషించుచున్న పెన్సలాక ఇతడు మందరించెను కాళిము, రెక్క, పేష్టు, బోర్డుతో కయాయదేసిన పాఠనములను, ఉపాధికారిలను ఇతని శిష్యత్వమునకాంకాలకు ఉపయోగించి ప్రాచీనములను చారు వైవస్యముతోను, ఉపాధ్యాయముతోను ప్రవర్తించుటకు చూచి ప్రొబెర్ ఆగర్థ వడెను చాలియంతటి వృత్తవాక్యక క్తిని బహుళమునకే విద్యార్థినిగానెంచెను ఉపాధ్య వర్తనించెను ఇతడు మంజులించెను అట్టి క్తి వివృతమైనది ఉత్తమపాఠ్యమని ఇతడు విశ్వించెను విద్యార్థిగముతో సంగతమునకు, అంటు.

అటవస్తువులకు విశేష ప్రాధాన్యము గలదని ఇతడు నిర్వచించెను

ఇతడు కొన్నాళ్ళు పరిశోధనములు జరిపి వెదకిరియను యొక్క పై న్యములను ఎదిరింపటకు పర్యవశయమునన్న పై న్యముతో చేతను 1814 వ ప్రాబుతర 'బిల్'ను కేసుగై ఇతడు బెల్జిన్ విశ్వవిద్యాలయమున ప్రవేశించి, అచ్చట వృత్తికళాశ్రమను వర్ణించెను పిదప ప్లామన్ అను కాపువరు చేరి శిశువర్ధనమును గురించి పరిశోధనములు సాగించెను మిదన్ డార్ఫ్, లాంగ్ శివ్ అను విద్యార్థి త్రైతతో కలిసి అర్బన్ విద్యావర్ణనను స్థాపించెను

ప్రోటెర్ త త్వము స్వీయ ప్రభువన, స్వేచ్ఛ, శిశు విద్యయొక్క మూలభూతములని ప్రోటెర్ వ్యాఖ్యించెను క్రితామార్గము విద్యావర్ణనమునకు ఉత్తమ పాత్రనవని ఇతడు విశ్వసించెను తన త త్వమునకు 'కింగ్ గార్డన్' అని నామకరణ మిచ్చెను అనౌట్టలు, కోటలు, యంత్రములు, భవనములు మొదలగు మార్కెట్ నిర్మించుటకు విద్యార్థులకు అనుకూల వాతావరణము కల్పించుటను విద్యార్థుల పృథువాత్మక శక్తిని, కామకమును నిర్ణయించు, ఉపజ్ఞునలకు ఉపయోగిని, స్వామిలంబన శక్తిని అత్యుత్తమ స్థాయికి తెచ్చుటకు కింగ్ గార్డన్ త త్వము వ్యాసగ ఉపయోగ పడునని ప్రోటెర్ మదితెను

ప్రోటెర్ 'ఎదుర్గేషన్ ఆఫ్ మాన్' అను గ్రంథమును వ్రాసి తన త త్వమును ప్రచారము చేసెను అదర్బ త త్వము, 'పరిణామచారము' తన విద్యార్థ త్వమునకు ప్రాతిపదికని ఇతడు నిర్వచించెను విక్టర్ లాండ్ రేశము తొలి బార్న్స్ ని భవనమున తన త త్వమును ప్రయోగాత్మక ముగచాచెను తర్వాత థర్డ్ బార్న్స్ తన త త్వమునకుటకు రూపొల్లదను లేదు మొదలెదెను నవర్థి పాకళాలను అదర్బతలములముగా సంపూరించుచు యెడల ఉన్నత విద్యను సాధించెదెను విశ్వంబి ఇతడు చాలెను వ్రాన్, కొమిని యెన్ అనువారుకూడ ప్రోటెర్ ను అనుసరించి అదర్బమైన 'మదర్స్' నవర్థి పాకళాల స్థాపన అశ్వనవరనియు, క్రితామార్గమే ఉత్తమ సాధనమనియు, నాను నమృతాగిరి అందులకుగాను కాలర మౌనజా స్థాయికి వగిన అటపాలను అశ్వనయ గీతములను వ్యక్తించిరి

అర్బన్ రేశముతో కీ7 సంవత్సరములతోపు చారిని నవర్థి పాకళాలను నిర్మించిరి ప్రోటెర్ తన త త్వమును

అచరణలో పెట్టెను ఇతడు ఆ పాకళాలను 'కింగ్ గార్డన్' అని వాడుకరణ మొనర్చెను కింగ్ గార్డన్ అనగా విల్లల తోట అని అర్థము

అర్థిక రుద్రుని వలన ప్రోటెర్ తన పాకళాలను మూయ నలసిన వాతయొందు ఎదురొచ్చెను తన త త్వమును తీవ్రముగా విమర్శించుట వలన ఇతడు నిర్వృతపాను, దివ్యాపామును తెంచెను క్రితా మార్గవర్థి ఉత్తమ సాధనము కాదని కొందరు విమర్శించిరి 1844 తో ఇతడు పరిశోధనములను వృద్ధి చెప్పెను మరొక అయిరేండ్ల కాలము అర్బన్ రేశమున రంతటను పర్యటించి తన త త్వమును ప్రచారము చేసెను 1849 తో విద్యార్థి యొక్క మరేకేంద్రాన్నిబూలో అను మరొక విద్యార్థి త్రైతతో రేడి ఆ అదర్బ పాకళాలను ఇతడు స్థాపించెను నాని 1861 తో ప్రహర్షి విద్యార్థులన్ని అగ్రహించి కింగ్ గార్డన్ పాకళాలను మూయనవెనని వాదించెను ప్రోటెర్ అవమానమును, అవారదమును భరింపలేక ఆ సంవత్సరముననే మరణించెను

ఇత్యము, కాశ్యతాశ్వమి వి ద్యార్థన ము యొక్క ఉత్తమ అదర్బముని ప్రోటెర్ నిర్వచించెను స్వీయ ప్రభువన, పృథువాత్మక శక్తి, స్వేచ్ఛ, విద్యావర్ణనమునకు ఉత్తమ సాధనముని ప్రవేశించెను న్యయంతోడితమైన ప్రవృత్తియ కూడ నత్యుత్తములను సాధించననియు, వర్ణ శిశ్యము సంపూర్ణముగ, నమగ్రముగ, నవర్థోముఖముగ విశ్వించుటకు అతి ఎక్కువగా తోడ్పడుననియు, ప్రోటెర్ వాదించెను పాట, అభినయ గీతములు, విద్యాభ్యాసశక్తి అను మూడు మాత్రములను విద్యార్థులకు చేర్చిన, 'కింగ్ గార్డన్' త త్వము పిల్లించునని ఇతని వాదము (1) అభినయ గీతములు (2) అటలు, అటవస్తువులు (3) విద్యార్థ పరివరములు ఇవి కాలకాలికంయొక్క పృథువాత్మక శక్తిని అభివృద్ధి చేయనని ప్రోటెర్ నిర్ణాహించెనెను విల్లల కళలు చెప్పనవచ్చు పాటలు పాడుయరు అభినయము చేయుదురు, తర్వాత అట్లముక్కలతోను, ఇటీకలతోను, తెక్కుముక్కలతోను కొన్ని మోతలను నిర్మించురు ఇందు వలన చారి వారికను, మానవజైతిక శస్త్రులు సంపూర్ణముగా విశవించును 'మదర్స్' అనియ గీతములు ప్రోటెర్ త త్వమునకు ప్రాబుతములు వంశీయియ గీతములు, సంజెతవాత్మక జ్ఞానము కాశ్యతమైన వని ఇతడు విశ్వసించెను

‘శివోద గోక్షరే తే శ్రవ్యమ’ అ’ ‘గోక్షరే’ అజనమృత్యు
ప్రముఖ పాత్రను నిర్వహించును ఈ వస్తువులపై బిల్లు చెయ్య
మన ప్రేరేపములుగా నీవే చేయును వస్తువులకే అజరింపజేసి,
నీవే నీ ఆ ప్రయత్న వారు ప్రేరేపించే అడుగులు అట్టి గ్రీయు
నివాసాధ్యక్షముగాను, స్థితి వాక్యము నీవు గాను చెప్పుచు
అంతే గోక్షరే ‘గోక్షరే’ అను డిలూ అయినా ఇది వివిధ రంగు
రంగులను చలనము, పానము, దానము, ప్రసంగము
గురియు మొదలగు ఎన్నెన్నడును వారీయును కలుగును రెండవ
వర్ణములో ‘శక్తి’ అనే పేరు గోక్షరే, కూర్మో, హిందో
తొడుగును స్థితియే శక్తమునో కొంచెము పెద్దకూర్మో
తొడుగును ఈ క్రిందనున్న ఎనిమిది వేరు భాగములగు అందరిని
పెట్టుచును అందువలన తోతలమును, శివశక్తమును, మహావ
శక్తమును బిల్లు అను పేరుతో గ్రహము ఇంద్రుగా మనమును
‘గోక్షరే’గా ఉపయోగించు చెక్కుమర్కటల వారలను కలిగి
యుండును నీవే సహాయమున బిల్లుల అనేక రూపములను
బిల్లులను వారలతో అవధామును, కడవము, శిక్షణ
నివాసాధ్యక్ష సహాయము మొదలగు శక్తులు వికసించును
నివాసాధ్యక్షమున ఈ శక్తులు గోక్షరే పురాణములుగా ఎని
చేయును

ఈ 'కన్య' కాక ప్రకృతి కలిగినవసు 'ప్రాణ' క తత్వములో ఆసక్తి వస్తే ముందుగా ఉపవాస తీసుకొనేవారా చాలాకాలముండిరి 'దేవుడు'ను తొలగించి మంచిని ఉపాత్తము చేయవచ్చునని అయిన పరశురాముని కొనియే నిర్వాహకత్వము ఉత్తరక్షమును అప్రమేయంగా నిర్వహించి 'వైష్ణవ' క తత్వమును 'ప్రాణ' అభివృద్ధి పరచును ప్రకృతికర్తయైన తత్వవృద్ధియే ఉత్తమమైనదనియు, కాశ్యపమైనదనియు మానవశృంగ కృత్తమైన మార్గములు చాలావను వనమార్గమున ప్రవర్తించి తేయవలయు, 'ప్రాణ' ప్రధానము చేసెను, అట్లు ఉత్తరక్ష తత్వమును స్వీకరించి, 19వ శతాబ్దముకాశ్యపు అభిప్రాయములను, మనము కాశ్యపు సూత్రములను నిర్వాహకములైన ప్రవేశపెట్టిన నిర్వాహకత్వము 'ప్రాణ'ను వివేచన స్థాయిని చున్నాము పుణ్యాచార్యకృత్త, స్వయం ప్రవర్తనము, క్షయశూక జ్ఞానము, చాలాకాలము అత్యంత మునుండి ఇదియు నమరే వెను 'ప్రాణ'యే 'ప్రకృతి'యే

యూరేమెన్ వర్గం వైస్ర్యంజింజునై కాల్షిక్రమమని నేటి
 విద్యార్థివ్రతులు గాన అంగీకరించి, కాశీక, ముంబై,
 వై.జి.కాల్షిక్రమమున, వర్తకములుమని, ఎస్క్రమ
 వైస్ వర్గీకరణము, స్పృహనింజునై, స్వయంరేఖిత
 క్రమీకృతమున విద్యయిది 'కాశీ' విశ్వవిద్య
 ప్రాంత 'కేంద్ర' కల్పన' వల్లమి వర్గమి గట్టి యూ
 యూరేమెన్మన విద్యవారామన ఇదియే అర్థమై
 ముంబై

28

22

అంశము :

అంకారము పుట్టిపోయినపుడు అంతా ముగియిపోయినట్లు భావించవలసిందిగా కోరుతున్నాము. అంకారము ఉత్పత్తియైనప్పుడు అందులో నగమమునుపైగా రక రాగ రిత్యులు లేవు. ఉత్పత్తియైనప్పుడు అప్పుడే అమెరికా, జెనా, రష్యా, ఇంగ్లాండులో ఇంటిముఠానుండి తీయబడుతున్నది మొదలైన వరికాములలో మాటికి వెండు కాళము కారణంపైనుండి ఉత్పత్తియగును ఇదియంతయు బాదామంజుల మైములు రాత్రి ముగియి నిశానాభిజ్ఞానులచే దీక్షితును

మనదేవుడు పాపాలనుమగా కలిపి కలెలో మిగిలేమై
యిందును పునర్రములో కూడ అంకారము కలిపి యును
దును పునర్రమిలో అవియును నుండి ప్రవహించు నది అయి
లో అంకారము కలిపి హుమనున పునర్రమను, ఈ యున
నుండి లోపమును చేరుచేసి అలోపమును అమృతబాహుళ్య,
అనబాహుళ్యలై న అనుల శరీరప్రదేశము, అపొయు మద్య
ప్రదేశములందు కీచమును గదపుచున్నాడు లేదనెడివనున
అట్టియను, అవివృతాశమును అట్టియు ముడిలో పాములనుండి
అట్టియను మును పుట్టివచ్చెడి ప్రకరణలు వివిధములుగా
నున్నవి

(1) వీరి వైతరహితము వింగారు కనుమరుగున గలవలె
నడిగర్చుముమంది ప్రైవేట్లో క్రమశిక్ష కుర్చులు పోయియుండును
ఆ యవకము యుక్తములలో మెల్లగా పోడిలేసి, పెద్ద పెద్ద
జల్లిదలలో జిల్లిని గడలను చేరుచేయుదురు మెల్లని చూడ్డ
మును నీటిలో కలిసి మిక్కిలి వేగముతో గిరగిర తిరుగు

యెడల విరుద్ధ వ అయివులు క్రిందికిఁగి, తేలికపాటు ఎప్పుడును, ఇతర లోహములు నీటిలో కొట్టుకొనిపోవును ఇట్లు పెక్కు వర్షాన్నిములు చేసెచో, తుదకు అంగారపు కణములే మిగిలి పోవును

ఒక్కొక్కప్పుడు వర్షపు నీరలు వర్షకపార్శ్వముల యందును, నదీతీరములలో కొన్ని శాస్త్రులయందును లలిం చును అప్పుడా పొరలను అమిత వేగముగల నీటిధారలతోఁ జీగిన యెడల, కళ్ళలమంచయినచోయి అంగారము మాత్రము మిగులును

వర్షకణ మిగిలినవిఅవలె ఈ ఇదివిపు కలలను యంగ్రములతో బాగుగా చూడ మొనగ్గి, పెక్కు వర్షాయ ములు నీటియందుముంచి కడిగెరుదు. తేలికపరావర్తము లన్నియు పోయి, అంగారు కణముల కాలము చెరుగును ఆ చూడ్దము నుండి లోహమును రెండు వర్షములతో విడదీయు దురు

పై నైదు వర్షములకు వర్షము ననుసరించి పై నై చెప్పినదిన చూడముతో 0.18% స్థితియము పై నైదు ద్రావణమును కలిపి బాగుగా కలియజెట్టుదురు కొంత సేయున తరువాత అంగారు కణములు చానీలో కలిసి ఒక సంయోగ ద్రవ్యముగా చేర్చుదును నీటిని నీటిలో కరగి యుండు వ్యభావముందును ఆ ద్రావణమును వడియగట్టి చానీలో తుప్పువాగుపు చలుకులను వడచేసినచో, ఆ చలుకుల పై న అంగారము అతుకుకొనును ఆ చలుకులను తీసివైచి, కడిగి, కంబుద్రావకముతో నేపయెడల, తుప్పువాగుపు మొక్కలు కరగి, అంగారము మిగులును

ఈ ద్రావణముతోని వివిధార్పణ్ణిని వంచి, కూడ అంగారమును పడితీయవచ్చును

పాదరసపు వర్ణము : ఈ వర్ణము ముఖ్యముగా కోలాదు గమలలో అనుసరించుచున్నారు రాగిరేకుల మీద పాదరసపు పూక పూయియును దుర్బలమిత చూడ్దమును ఆ రేకుల ప్రక్కగా వడవడ యెడల, అందులోని అంగారపు కణములు పాదరసముతో జుగ్గింపబడి కలిసిపోవును కొంతకాలమువకు పట్టుట ఆ పాదరసమును గీత వేడిచేత యెడల, పాదరసము అరిగియే, ముదగ్గము మిగులును

ఉద్ధి రేయిము : ఈ వర్ణము తయారైన అంగారములో రాగి, వెండి, పీచము మొదలైన అభరణలోహము లుండును

చాటిని ఈ ప్రక్రియ రెండు మార్గరూపలలో కొనించవచ్చును

(౧) లోహమును కంబుద్రావకములలో నుంచిన యెడల, ఇతర లోహములన్నియు కరగిపోయి, అంగారము మిగులును

(2) అంగారమును గాఢముగా వేడిచేసిన యెడల, నీచ లోహములన్నియు అరిగియే, వర్షము మాత్రమే మిగులును ఇట్లేన్ని అంగారములు చేసిన, వచ్చే అంత ఎక్కువగా వృద్ధిచెందును

అంగారపు లక్షణములు, ఉపయోగములు (1) అంగార మును పారారణముగా రాజలోహముని యందును పారారణ మైన ఆప్తములవలన, జాతములవలన, అంగారమున కెట్టి ప్రతి కియందు అరగదు ఈ లోహము ఆశ్వాదీయ అను వచార్థమునందు మాత్రమే కరగను

(2) ఈ లోహము వచ్చని వకుళు కాంతి కలిగి యుండును

(3) ఈ లోహమునుండి వలురవిగోరును, పన్నునీటిగోరు, తీయవచ్చును

(4) దీనియందు పాంధ్రక అధికము దీనిని అభరణములగును, ఇతర విధాన వస్తువులుగను నిర్మించి వాడుదురు

(5) వెండి, ఇత్తడి, రాగి పాతలము అంగారు పూక పూయిదురు

(7) వేలిమిఅంగారము చాల మెత్తగానుండును

(3) వాతములను తయారచేయుటకు రాగిని దీనితో కలుపుదురు పాదారణముగా ఒక వరకుతో 22 భాగము లకు 2 పాళ్ళు రాగిని కలుపుదురు చానీవే 22 భాగల అంగారముందును అభరణములలో ఇంతకు ఎక్కువగా రాగిని కలపవచ్చును

(9) అయిర్లేద కొవడములలో అంగారమును కలప వచ్చును (ఉదా : పిద్దవకకర్షణము పూర్ణ వ్యక్తిరయము)

(10) అంగారముతో సంయోగము నొందుద్రవ్యములు రంగులుగా నువయోగించెడును ముఖ్యముగా గోళ్ళొక్కొక్క + స్ట్రాప్ ట్రాప్ కెడము వేడిచేసినచో, వచ్చులో అన్ శాన్యమున అను రంగు వచ్చును చానీని గాఢ, పింగాణి పరిశ్రమలలో మవయోగించుదురు

(11) పాదారణముగా దీరేశము రయవను, చంపదను

అంగారు ప్రమాదముతో చిలువ కట్టెదలు ప్రతేదేశము యొక్క శీలర జ్యోతిసుమయము, అలేశపు క రేఖ వట్టుకు సరిపడు చిలువకు అంగారుము, వెండి చిరులుండువలెను అందు వలన అంపజ్ఞాతయ చ్యాచార, హాస్యోదగమంతో అంగారము ప్రభావముని పాత్ర వహించుచున్నది

మా కో

బడుగరులు

వీలసరి కొండలలో బడుగరులు ఉచాళులు, తోడు వరులు, కొత్తరులు, మురుగుడుబంటులు ఆమ అయిదు తరగతుల ఒకటికొకటానుగా రున్నాడు ఈ తెగలవారిలో వరసర వంశంములు కొంత ఈ పార్శ్వతీయులు, అంధ్రులు, ద్రవిడులు మొదలగు వారుండు గ్రామములను చేతక, ఆ యూరులకు దూరదూరముగా నుండు వర్ణత ప్రాంతము లలో క.టీరములు నిర్మించుకొని నివసించు చుండురు

బడుగరులు వీరి భాష ఒక విధముగ కల్పాంత భాషగా నుండును. ఇది ప్రాచీన కల్పాంత భాషయని తెలియు చున్నది వీరు నడుటిపై విభూతి భారణము చేయుదురు ఇతర తెగలవారును ఇట్లే చేయుచుండురు బడుగరులు వర్ణవహించుచే వృత్తిగాలవారు వర్ణవహించును ఎంత వచ్చు ధరితాయమున తమ వీర్ధిల ఆస్తిగా భావించెదరు వారు అరణ్యములలోని చెట్లను నదీ, నంటచెరువును అమ్మి, ఆ రాజుతో కీచిచెరువు ఎన్ని కట్టములు రావులించినను, వీర్ధిల యాస్తిని వారెంతమాత్రము ముట్టుకొనరు ఇప్పు డిప్పుడు బడుగరులు కొంత ఇంగ్లీషు భాషను నేర్చుకొని తెల్లవారివర్ణ సంలభావగత, మరి నేరు విధముగతో ఊడగ ములు చేయుచున్నాడు

బడుగరులలో బ్రాహ్మణులు కలరు వీరు అంధ్రులు అను పేరేందురు కాకావలయులగు నుండురు అయినను, బడుగరులలోని ఇతర కాకాలవారిలో నియ్యముండు చుండురు బడుగరులు 'ఎంబెవెను' అను పేరుగల వైవము ముఖ్యమైన ఓలకైవము 'ఎంబెవెను' అనగా ఉద్ధరించు వైవ మని అర్థము

ఈ బడుగరుల తెగలో వివాహాశ్రమము విష్ణువరముగా నుండును ఏ కన్యకై నను వివాహ మాడగోరు యువకుడు ఈ కన్యకయొక్క విశ్వగృహమునకు వెడలి, ఆ కన్యకు తను వచ్చిన కార్యమును తెలుపును అతడు ఆ కన్యకు సిలిది,

ఆ యువకుని చూసింది, "ఇతడు నీన్ను పెండ్లియాడగోరి వచ్చినాడు, నీ అభిప్రాయమేమి?" అని ఆమె నడుగును తనకు అనువుత మగునని ఆమె చెంటే "నీ విషయమును తెలుపును అప్పుడా యువకుడు గొప్ప అకాళంము నొంది, విచారముతో వెదికిపోవును ఆ స్త్రీ ఆ పురుషుడు వచ్చిన చాడయ్యెనని, కలహనంతరము తెలిపెదనని యామె బ్రాహ్మయ్యను అంతట యింటిపైఠె యిరువురకు నిండు భోజనము పెట్టి, ఆ రాత్రి వారధిరగమ "కలహగృహము"నకు వంపును కలహ గృహము అనునది ప్రత్యేకముగా వర్ణిం యందు విశిగానుండు గృహములు ఈ గృహములందు రాక్షసలలో వసువులు వరులను చేరిత చేయుచుండురు ఆ యిరువురు ఆ రాత్రి ఆలు మగలవలె వివాహ క్రియాశీలావ ములతో గడచెదరు ఉదయమున శేరి వారు తమతమ గృహముల కేగెదరు ఆ వనిత తన ఆభరణాదినిగట్టి ఆతనిని వరించుటో లేక వరించుండుటో సంభవించును వరిం చినచో వారధిరగి పెద్దల వివాహ కార్యము వైతన పూర్వక ముగా అరచెదరు ఆ వనితకా యువకుడు ఆమెద యోగ్య డుగా నుండెడిచో, అతడు తిరస్కరించు బడును తప్పింక ముగా తనకు గగ్గిత అవమానములే అతడు దూఱుండును ఈ విధముగా ఈ తెగ మగువలు సంపన్నీకరణగు వారు దొరలకువరకు రుచిచూచి నిడుచు చుండురు చివరకు వనిత యొక్క పరిణయము నిశ్చయమగునాటికి ఆ స్త్రీ గర్భవతి గనో, సంశాసనశిక్షతో యుండును బడుగరు స్త్రీ భాష పరిశుంధులం ఎప్పుడని పెండ్లి చేసికొనుటకు చిలువెడు

ఇట్లు చంపకులై వచ్చుటికిని, తరువాత ఆ కర్త తన కనుమాలును గాడేని, ఆమె చానిని విడిచి మరియొకనిని వివాహ మాడవచ్చురు ఇది వారి ఆచారము వారి పరిణయమునకయిన ద్రవ్యమును మాత్రం కర్త పాత్ర కర్త కిచ్చుకొనవలయును అట్లే కర్తయను, తన కిష్టములేని కార్యము తప్పించి మరియొక భటునిని పెండ్లియాడ వచ్చును ఆ ఇది పులిలో ఎవరు వివాహ నివృత్తులు ముందుకు వచ్చెడిచో, వారికి తమ సంశాసనమునందు హెచ్చుండదు దంపతులలో కర్తభాని, కార్యలాని మరణించినచో, ఆశికి యున్నవారు మరల వివాహ మాడవచ్చును

బడుగరులలో పురుషుడుగాని, స్త్రీగాని చనిపోయి వచ్చుడు వారివారి పూర్వీకరణములను, మృత్యుశ్రవణ

చికిత్స నుండి దహన మొనర్చెదరు లోకాంతరమున చాలిరావచ్చువులు లయనమున చాలి భావము

అడుగులలో కొందరు మఱియగొండుగా నియున్న అగుదురు వీరు తమ జాతులవారినండి శిష్యురస్తులు నమోలు చేసి, దివాణమునకు కట్టుచుండుదు నిట్టి దివాణమువారు మిరాసీల నొనగుదురు ముఖ్యులుండులు పెగ మినహా, శేషుండిన తెగలపై అడుగులు పెక్షనము నహించి యుండురు కులదహరములను వీరు తీర్చుచుండురు అడుగులకు ఆయాజాతులవారు శయనముచే, విరయ విధేయులై నర్తించుచుండురు

ఉపాధి ఈ తెగలవారు అడుగులకు కృత్యులై యుండురు వ్యవసాయ కార్యములు తెగ చేర్చుచు, కూలీలుగా పనిచేయుచుండురు ఈ తెగలవారి భావయు, అడుగులకు భావయు వారాల్ప అనేవిరముగా నున్నట్లు తోచుచుండును **కొడువదండ** వీటిభావ ఇట్టిదని చెప్పటకు నీలులేదు అది యొకవిధముయిన ఉత్పాదకము కంటి అది ఇంగ్లీషు భాషను పోలియుండును వీరు నీలగిరి పర్వతములలోని అధికభాగం (కొండవీటిపేలెలు) కన్నెంటికి అధికవర్తనై యుండురు నేలకావలన చారెల్లరు వీరి పాకయింపవలసి యుండురు, కృషివలలుగు అడుగులు తోడువరులకు 'మేలు హారము'ను తెల్లించురు తోడువరుల ముఖ్య వృత్తి బ్రలెల పెంజోము ఈ బ్రలెలకు దూడల కలిగినవో, చాటిని తమ కావోరముగ ఉపయోగించుకొందురు చర్చనచాటిని భుజింపదు ఈ బ్రలెలు అధిమిరుగ్గవలె తయంగర రూపములు కలదిగా నుండును

కొడువరులలో ఎవ్వరయిన మృతులై నచో, అంభువులందరు చాటివలది చాలి పుడగోరేవలయిన లోకమున పెట్టలకును వచ్చిన అంభువులందరు ఇంటి కొకగేరె వంతున తీకొనినర్చి ఇంటివారికిచ్చెదరు ఇట్లు వచ్చిన బ్రలెలను తమ ముందుంచుకొని తమ యింటిబ్రలెలను ఒక్కొక్క యొక వధించి, చాటిచుట్టు గూర్చుండి వీక్షెదరు

ఇలెలను చారు ఇంటివద్ద కట్టివేయరు మేతవొంతుల లోనికి తోలుదురు ఆ మహావములను చంపుయన్నము ప్రాచారాపాయకము కొందరు ప్రాచులను **కోలోపు** టయు కలదు బిల్లులు, ధీలులు, సావనీకు లయిన చారు బ్రలెలను వివర్ణదిగా వదిలివేటి, తరుముచు, చాటిచుట్టు

మూగి కలవగులగొట్టి చంపునరు అంభిచి చంపుట హింస లోనము ఈ మహావచారా పరింభమున, అవి నిష్కలించి చేయు శిశ్వము అపారము మనమిల్లోగి రిద్దరు మరణించుట కూడ తటస్థమయిన మహా వధానంభము తల్పంబ్ర చారు కృత్యములను తెగవేర్చెదరు తరువాత ఆ తోట విడిచి మరియొక తోట గుడిపెలు నిర్మించుకొని, అంభులు తెచ్చియచ్చిన బ్రలెలతో కేవలం సాగించెదరు ఇట్లుచేసినచో, మృతులకు పుణ్యలోకములు కలుగునని వారి విశ్వాసము **ఉర్ల వైచాక** క్రియాకలాపములు మూలదీపములు గొప్ప ఉత్సవముగా జరుపబడును ఈ ఉత్సవమును జూతుకు అటనికులుకానివారును వచ్చి విహారించుచుండురు

కొడువరుల కులములోని స్త్రీలు కలవలలుగాక మున్నె మగలకు కూడెదరు ఒక కుటుంబము నందలి అన్న భార్యయే అతని కమ్మలకును భార్యగా నుండును ఆగ్ర జాదు మువరిచాల్చెనను, అతని భార్య మరణించినను, మరి యొక కరుణిని అన్నజచ్చి పెండ్లిచేసి, కమ్మలు అమెతో కూడుదురు, శేష్ముడు తీరించి యుండగా, కమ్మడు పెండ్లి యాడగూడదు భార్య తీరించి యున్నచో, అతడు మరియొక భార్యను చేకొనగూడదు ఆగ్రజాదు మృతులై నను, కాకున్నను, అతని భార్య మిక్కిలి మురుపజియైనను, రెండవ వాడు వివాహ మాయటకు నీలులేదు వారిద్దరు మరణించిన తరువాతే రెండవవాడు, వివాహ మాడవలెనని వీని కమ్మలు పూర్వము వివరించిన దిరుగానే ఆగ్రవని భార్య యొక నడచుకొనవలెను వివాహ చేకలగాదును, కమ్మ కుటుంబమున మంజునీష్టములేనివాడును చేపవడిపోయి వివాహము చేసికొనవచ్చును ఇట్లు విశ్వవైచోయిన సోదరులు ఒక కుటుంబముగా నేర్పడినచో, పూర్వోక్త ప్రకారము వర్తించెదరు

పడమలు గృహములయందు నివసించుచు విగత వస్త్రులై లజ్జానహితై గ్రమ్మచుచుండురు ఇంటివారువాక, పెగలారు కనబడవుదు స్త్రీలు వస్త్రములను భరించెదరు ఈ స్త్రీలు కటివలేకము, ఉరువులు, ఉగోలములు మూయు నట్లుగా పోకముడి యిడకయే వస్త్రమును అంటిచుట్టు చుట్టు కొని యుండురు ఉగోలముల పై భాగమున ఒక మూపునుండి రెండవ మూపువలకు గమకాకారమున వచ్చు బొడిచియ కొనెరు పెంజులకును పెగలనియక కత్తిరించుచు, చాటిని

దీనిని కపోతముల మీదుగా జాడపడినందు కొప్పులుగా, ఇరుగుగా కేళిదాల్చిన మొదట్ను పట్టమలు వారికి లేవు తొడుపున ప్రేమలో మందరాగములు, అయ్యియుండు కలలు పూర్వోక్తమైన కడుగులకాగి అధికారులు, ఒక్కొక్కసారి అంటరిగా ముందు ఈ పదమలను అధియంత్రానికి కూడెరు ఈ పురుషుల నెవ్వరు ఏమియు లేదుకాదు అందుచే పురుషులు తమ ప్రేమను అంటరిగా నుంచి పోవు సంకల్పము వచ్చినయెడల, వారిని మోపిగొని పోయెను గృహకావ్య ప్రతీకములందు జరుపవలసిన కృత్యము అనియు పుడమి లే లేనెరు

కొర్రులు ఈ బాగివాలు పైన పేర్కొనిన జాతుల వారితోపై తక్కువచారు వీరు పట్టంగి, కమలాల, కమ్మర, తుమ్మర, ఉప్పుర, రాశి, మంగలి వములు చెయ్యవారు వీరు చర్మచాత్యములను కూడ బాంబులు చుండురు

మొట్టమొదటగా : వీరికి వసుంజరులయందు గానూ తరము కలదు వీరికొక ప్రత్యేకభాష లేదు అయ్యో పసర ప్రాంతముల భాషలను క్రమంగా నున్న వాడుచుండెదరు వీరు వచ్చిన పాఠ్యశాలయలలో చేరక, పెద్దతముయొక్క అక్కరల కొరకొక ముందుందు విద్యలయందు వినుచుచు వుండురు ఆ ప్రతీక మలలయందు క్రూరమృగ సంకారభూమిగ ముండును అయినను వారి కావలయు ధనము లేదు వారు ఇతరులతో కలియుట తరచుగా సంభవించు ప్రేమ, పురుషులు మంద్రక గలవారలు ! పురుషు లింటిలేని సమయమున వుండుచు ప్రేమ నిర్మలముగ కలుగ లేదు, రాబు దుర్బలము, అతితెలివీ తానియు పులులను, ఏనుగులను, ఇతర క్రూరమృగములను పాపప్రేమలకు ఈ ముప్పు వుండుటలు తమకు గల మంద్రకమున కత్తికి చెమ్మ రూపములను బాల్కనలలో వీరు ఇల్లునుపాఠముగ నీగర మృగ రూపములను ధరించి తమ శత్రువులమును పరిహరించెదరట ! అందుచే అచ్చటి పాఠ్యశాలయలందు వీరిని జూచి భయపడెదరు : వీరియెడ విద్యయుతో వర్తించెదరు మరియు కామ్యాలను ధనముతో సగ కాగమును వందత్వర కమ్మముగా వీరి కిచ్చుకొనెదరు. మానవులు కొరకారి అహార వర్తన కాంతరములలో ప త్రైలాగ్రమునతో, ప పృథ్విగ్రమునతో ఉండు లేనెవరమలనుండి ముక్కుకుదుంబులు అనాయాసముగా లేనెవరు దించెదరు ఈ కార్యము ఇతర గిరిచరుల కందికానిది

ఆ పీ.

విమోచన పోరాటామామ్యము :

'మృదుమనుషుడేకాం మాగ్ధంశ్చిదువాని' అని పలుకుం గమ్యులనమునకు వానిగాంచిన చాల్కై కవించెదరు వీరుగ చాగ్ధంశ్చిదులను వన పొత్తు చేసికొన్నాడు పోరాటామామ్యుడు కావుననే 'వివాదవశాంతకం వే పరిణా' అని కొమ్ములుదిరిగిన కొద్దిదులకే పరివాద్యవముగా ప్రథ వహించి క్రమర్యాగవశము అనిష్టహస్తవిశేషి' 'కాలరహితపాతవన వల్లభోమలై' ఎరలారితే ఆకాంక్షపాలమునకు అస్థా ద్యమైనదీ అనువాదయుగచూరకమైన యెమూరింక కుగాని 'కాగవతవిద్యవల్లభరహితాగమ' తెలుగుకాగి కలుగ లేదు అందులకే యన్యుతకాండమునందిరి అకరచురకీ క్రి వందిన అమలరేకుడు విమోచనపోతన మహాకేయదు

వీరవ - అతిజానము ప్రామాణికులైన పలువురు రాగిత్రిముల అంతరంగవిహారంగ సాక్ష్యములు నడిపించి తెలంగాణుడల ఓరుగంటి నమీరమున నేటి జనగానాలుకాలోలి అమృత అనునదియే పోరాటామ్యుని అభిజనుని విరూపినిగారు

వంగమ వికలాచారమునల విమోచన అనుగ్రామ వామమే పోరాటామామ్యుని వంగముచాటి గృహనామమైనది విమోచనానిది 'కొండీవ్యవ్యక్తము అని ప్రస్తుతాద్రము యజ్ఞాబు వీరునియొక్క కావ్యములు కై వసుకాలలంబులు పోతన కాక ఎల్లన కంఠి తెన కల్గి అత్తమ్మ అన్న తమ్మన పోరాటామ్యులను కేసన యను ఒకవచూరమన్నట్లును, అతడు కంఠివలెనే కనిండు, వందీతుడునై తెలయుటయేగాక, 'ప్రాధనరహిత' అను లిరుదమునకూడ వహించియుండవట్లును తెలియుచున్నది పోతన పొత్తులైన కేసనవల్లభనను వారు, కామును కావసంధియలోగి కావ్యగ్రంథావధులై రాజా యదీవరియందునెడి ప్రబంధమును రచించి వంగదత్తు వాని వినిపివారు ప్రాధనరహిత కూతురు ఎల్లమ్మ పోతనగారి పొత్తులైన ఈ ఎల్లమ్మను పెండ్లొచ్చిన అల్లరపుత్రయ లింగ కవి ఒకయనందీలావమును రచించి చేయగారిని పీరి వంగగదువులు ఇనుకూరివారు అనికై చావారములు అరాధ్య అవలమవారు. పోతన్న శ్రీ క వదునై ధన కళాగి ఉత్త కావ్యమువాకై యుండునది నిశ్చయం అదెను అవగా

(క్రీ. శ. 1400-1470) వరకును గల కాలములో ఈ మహాకవి చెలరేయుచుండెనని చిక్కనచేరగి యున్నది

నిజజీవితము

విద్యయు వందనమునకు పరిమళమువలె పోత వార్యులకు విద్యయందు | వ్యక్తినిర్వహణయందు తోచుచు ఆంధ్ర భాగవత పీఠికాగ్రంథ భాగములో ఈ వివరములు చాచిన మూలము అతని విద్యయందు క్లిగి రాటును తన అఖండ పూడి వ్యయ నకు మి. అపారధానాచార్యకావై పుణ్యమునకును భాగవత గ్రంథమొల్ల దర్శనాయమానమై మెదయు చున్నను—

‘భాగవతము తెలిసి పలుకుటచివలె

శూన్యకై నవమ్మి యాత్మకై న

విజయనరసనల విన్నంత కన్నంత

‘తెలియదచ్చినంత తేజమును’

అచ్చాడు చేరుచేరు వూర్లుగని మహాపుణమ పూజ్య భావముతో స్థలిని విజయనరసయొక్క, ‘నరమాన కవులకుఁబ్రయోజనముకలిగి భారతపుణ్యపర్యాటకంబు’ వాడి తొలవగ మూర్తి ఇంకొకటి ‘పోతయనామవ్యక్తింక పాదయయ యుక్తంబు’ అని భావ తనకు పరిచయము లేకపోవచ్చుదు విదయ మొనగనదిగదా నిత్య విద్యారణయము లియ్యతమ సంస్కారము మెదకుండలములై కై నేననెను.

పీఠికా ఈ మహాకవిలో కొట్టినదొక్కట కనవలదు మరెవ్వరి గుణము విడిచి అలోలునవ్యము అతడు యెఱా లాతనంబువైదువు ఉన్న కొద్దికాలే పోలమును దున్నుకొని బ్రతుకుచుండెనని ప్రతీతి విద్యయావత్తతో అవతరాలు పెంచు కొని వైద్యమును నింపుకొని జీవితం అనాటి కవులు వండి తులు అందు గాకున్నను, చెప్పుమందే ప్రభువుల ప్రాంగ చాలలో ప్రాసలాడుచుండగా ఊ అన్నదే రాలు కాను అంగారు పీఠ్యు? కాగం అర్హతకును అనభావములను ఎన్నో కలిగినవాడయ్యెను, అవంత యాదవైన యాదక లేమికొగ్గ లోనే అనందించిన పోతన నిరసనావృత్తి ఎంతగరిష్ఠమో! ఈయై హాళివంశాధిపతి తన స్నేహము శృంగారము ఫలకై పాదముల వాడవమై కడకు తన అవ్యక్తేయమును వైవల్య ప్రాప్తికే కంఠము కాగందని ఆ విధాని ముందే గుర్తించెను అచిగ్రహ దీక్షను వచ్చెను అది కలెగవనవలదు ఆ వ్యక్తిని ఈ నియమ పాలనము, పోదకవి పండితులకు అపారభాగముగా, ప్రభువు

అను అనినయముగా తోచియుండును పశ్యమునకు రాజ్యము నకు ఫలకము చానివలెనై యుండును రాజువులుగా విదనవచ్చుచున్న

‘కాటక కంఠీరు చనకుట్టుపయింబడవలె యెచ్చెడి’
‘తైటకై వ్యవస్థమది గాఢి తోడలె యోమనంబు | యో మోటగర్బురాణి విను వాకటింకొని పోయియల్ల
‘రాజరాజులకలవనవల్లన శోమలవాచ్యకవ్యకన్
‘గూళలొచ్చి యప్పుడును గూడుకులంబులకు పుష్కలపుట్
‘వారిలై ననెడి గహవాంకరపీఠం కందమూల
‘రాజులై ననెడి నిజారామతోదరపోషణార్థమై’
‘ఇప్పుడు తేజ్వలాదముల కిచ్చి పుణ్యములు చాచి

సమ్ములన్

పాములు గొప్పిచ్చుచున్నా కొక్కి కీరకము చాకాళుడే నచ్చెట్టపోటులందక సమ్ముల ప్రాసానిచ్చి చెప్పి నీ జమ్మెరపోతకాళికందు భాగవతము అగర్విజయన్’
అను విట్టి పద్యాలరాటున అనాటి ఆ పురణకావ్యముల గోక రించుచున్నవి కట్టుకలవచ్చియు చరిత్రకావలన విరంధము లేదు కాని నిష్పదలేచి పోగలచు రాజుల యవ్యయ పోతన్న కావ్యచావామనకు ఎదురేదినచాడు - ఆకాపాళము తెంచినచాడు - అను కావ్య రాజ్యధూపమైన పత్యమును మూలించు ననవచ్చును

తక్కి పోతన మాకాచిత్యకైయు పెన్నగననై యున్నది తనవలెనే నేననుంఁగిరిని, తల్లి అక్క పోనమ్మగును గ్రంథారంభమున పుష్పాంబు సమర్పించినాడు ‘ఈశ్వర సేవాకాముడు’ చా అన్న అని తిప్పయను పంకాంబుచాడు ఈతని గుణవశముతో భగవద్వక్త కావ్యములయందగిరికి కనపరవ్యు భోగమగు కై నమకమునకు తెంచినవశముతో పుట్టువొందియు ఈతడు తక్కినవలె హరిహరాద్వైతమును పాలించినచాడు అందుకే కనకేశవులయెడ నమకత్తి నెలపి దీక్షము గడచెను ఈతని కత్తి యోగము సభాకావ్యములెంచె వది కత్తి కూసుల్లి పుట్టువు వల్లభమని యతడట్లు తెగిడిచాడు ‘తేజులారంగ కొన్ని పూరించెదెడి

కోరువకొన్నం చాచిరి క్రిందుననెడి

రయయు పశ్యంబు తోమూగదలెదెడి

కలెగనేటికె దల్లుల కడుపులేదు

దయానాథములను పూర్వీక ప్రభువర్ణయంత్ర పోలింపు ధని యువతెలిసివారు మహాభక్తకవి 'నవ్యము'వ్రాసినది దివ్య కళాయయినను పెద్దపంపిణ్య నునీయి' జీవితముగడపన వర్చస్వీకుడతడు శేతపని పర్వశ్యాసారము భగవదీశ్వర వరతంత్రమే యనెడి దృశ్యాగ్రహణము అతాత్వికమిది పృథక్పూర్వము పారశ్రమమే యునులు తలంచు కావ్యనిర్మాణమునంటి బుద్ధి పర్వసారయమున వైతము కాను విమత మౌనుటే శేతపని పోలికలో శేతనింటి ఉపగతమే, బొమ్మలాలి బానిసేలి కలుజామృతమే, కాను కాపుననే

'చిత్తశివిత భాగవతములు

వలికించిన చాతుర్యమునందులే వే

వలివ భవహారమునందులే,

మౌనక వేదోక్త గాత ములకవేరా?'

అని ముక్కలముగా చెప్పగలిగినాడు

పోతన రచనలు వీరభద్ర విజయము, పోగివీరందకము, అంధ్ర మహాభాగవతము అనునవి పోతనకృతులు వీరభద్రవిజయము ఇది బాలాభాగవతముల వ్రలంధము ఇందలి శిష్యుత్వము వాయు బ్రహ్మపురాణములనుండి గ్రహించెడివరి తన గురువగు ఇమాటి పోమనాథుని ప్రేరణతో పోతన ఈ గ్రంథమును రచించెను ఇది ఈ కవి ప్రథమరచన కావ్యమార్గముతో అగును అగును అతుగిడు చుట్టున్నది ఇంటిబుట్టిన శ్రీ నము పంట శిక్షియన్నతోలి దినములది గురువు పిచ్చుట్టి, నానుకాయమున్నదిలే, వద !

అనుచు

'వింత పండుక పోతెను వీరభద్ర

విజయమెల్లను వికగడు శేత్రయయెల్ల

నది తెలుగునకు రచియింపు మణిమతముగ—'అని

ఉద్ఘోషించినాడత అధికారమా అనుకెమో ! యని

'పప్పచాడ వనియె! శేట్ల పంపిణ్యమలను

వినివార వనియె తెలుగునను

మక్కిపాడ దివ్య మర్యాదకే తెంతైన

కవన చెప్పి తానే గడువె తిల—'

అని ఉత్సాహపరచినాడు

కొందరు తనవీరభద్ర విజయమును, పోతన, భాగవతము ప్రాసనపేర్లుట ప్రాసన ప్టంబులు భాగవతమున దశా ర్యద వందమున వివరములను చేసినందున పోతన కన్నులు

పోయినందున వట్టొక పనిసాధనముగా వీరభక్త ప్రేక్షకునిమై ఒక ప్రత్యేక ప్రయత్నముచే పోతన రచించినవిలు చా రందయలందుకు ప్రమాదముగా

'భాగవత ప్రబంధ మతి భామరతన్ రచియించి దశయ

ర్యాగకా ప్రబంధమున వర్ణనచమ్యుడైనై తి తిన్నిమి

త్యాగత వక్ర ప్రోషవరిహారముకై యులకై కత్తె పరా

ప్రాగమ వీరభద్ర విజయంబు రచించెర వేద్యునామిదిన్—'

అను పర్వమును చూపుదుల ఎవరో కల్పించినది, అప్రమాద మైనది అని పరిశోధకులు దీనిని శ్రోషింపిరి కరింతమైన భాగవతోత్తరీయేద? వీరభద్ర విజయమందలి పూర్వకేతయేద? పిన్నవాడను, పెట్టు పంపిణ్యమలను వినివారాడను అని కానీ చెప్పకొనుచున్నాడుగదా !

పోగివీరందకము పోతన రెండవ కృతి పోగివీరంద

కము రాకొండ రామగు రెండవ ప్రవృత్తినింగ భూపాలని ప్రీతిగా అతని యుంపుడుక శ్రేష్ఠ రచించెడినది ఉత్పూర్ణార కృతి దీనితో పోతన్న హ ప్రముద్రణ మొదలుగా కనకమ చుప్పని కొన్ని రంతకథలును ఇందులకు సాక్ష్యము పలుకుచున్నది భాగవతమున దశమస్కంధముతో అత్రురుడు శ్రీకృష్ణుని ప్రుతించు పందర్పముతో పోతనమే రచించిన దండకముతో ఇది పరిపూర్ణమందులయు ఇది ప వర్ణనతోచి రచనమే యమలుగు మరియొక నిదర్శనము ఈ దండకమున కడపకునున్నట్టి—

'పండిత కీర్తనీయుడగు అమృతపోతనయూచారాంకుమా

ర్నాండ కులాచలాంబుని భార్యమై విలసిల్లి పోగివీ

రందకమున్ రచించె షూరరాజవితోధ్రుగు రాపురింగటా

మందల శ్రీ వ్రతున్ విమత మానవభావరాజహా వ్రతున్'

అను పర్వము ఈ రందకమును పోతన రచించినాడనిగా చెప్పొనుచున్నది ఇది పచ్చినంగాంపు కల్పము కనక దీనిని పోతనవంటి శ్రేష్ఠుడు రచించియుండదని కొందరందరు కాని అది పరిపూర్ణ మానవమౌతులేయైన పోతన ప్రథమ పయస్కతో శిక్షిరచన పోగించియుండిన వింతపదజలన రేమన్నది ! ఈయ పేరికి జ్ఞానము వర్ధిల్లి ఉత్పూర్ణాగదా మున అ బుద్ధియోగము లభించిన దశ పచ్చినపుడు వర్ధిల్లల స్థితిగతులు మారలు పోకల్పమే అట్టి పదాంబులెడియే పోతన జీవితపు త్తముతోను పంపించియుండుకెమో !

శ్రీ మదాంధ్రమహాభాగవతము పోతనామామృతం కీర్తిమూర్తి

కెన్నెన విజయభక్తులము భాగవతము ఇది ఆ మహావీరుని
 భక్తి భాగవత భవయత పోవచ్చు పావపోవచ్చు కాదు ఈ
 దొడ పరిత్రాస్తవ్యుణ్ణి పంపిారమేమే తెలియమేరు
 అక్కమేమేరు తన చిత్రవృత్తికి తూగిన యితివృత్తము! ఇది
 వృత్తమునకు దీర్చిన తన చిత్రవర్ణితం! మిమ్మెత్తు తన శబ్ద
 రాగ! విశ్వమంత తన భావము! ఓహో! ఎంత భాగ్యమునందలి!
 ఉప్పొంగిపోవును—

'ఒవరన్ వన్నయ తిక్కాచారికపు లీయిరిన్ బారాదా
 పటల్'

దెనుగునోయెరు ముమ్మరాళ్ళకు శుభాశీర్వాదము

రానెట్టిరో

తెనుగునోయెరు ముమ్మ భాగవతమున్ దీపిం

దెనింగించి మ

త్తునయన్ పరలంబుదేసెద బునర్జన్మంబు లేకుండగన్—'

అని ఎలుగెత్తి రాదీవాడు తనయెడ చావులన్ని పూర్వపురుగు
 లేత నే కాదు నర్తనమధ్యంబుగ్గు ఈ భాగవతాంధ్రభరణి
 కార్యమును తనపాటగా విడిచి యుంచినాడని ఆ నన్నయ
 శిష్యునివాడు పూర్వకపుండు భక్త్యాంధరములతో నంభా
 వింపివాడు

భాగవతపురాణము - అనుబంధపద్యమయము పోతన
 భాగవతమునకు చావులలో క్షమైన భాగవత పురాణము
 మూలము, ఇది పదుపైదిమిది పురాణములతో ఒకటి దేని
 భాగవతము ఈ అష్టాదశ పురాణములలో తెల్పింపబడదు
 దీనికిక పంశేతమున్నది ముక్కుపురాణములతో ఈభాగవత
 పంశేతము విశదీకరింపబడినది పోన్నగారును ఇట్లు వివ
 రించివారు —

'వత్సం పరం దీమహి'యను గాయత్రి ప్రారంభంబున
 గాయత్రికాదుబహ్యరూపంబై ము కన్న పురాణంబులో న
 గాయత్రి సరికినది భర్తృవిప్రభయము, పుత్రామరవరణమును
 పెంచు తెప్పించు పదియ భాగవతంతరి పలుకుటంజేసి యీ
 పురాణంబు శ్రీభాగవతంతర వాస్తవమందు
 మూలభాగవతములలో మొదటి శ్లోకమిది :

'అవ్యయస్య యతోగ్రహయాదితరతత్వాన్వేషణః పురాణో
 తేనోబ్రహ్మచారి యః అతివయే, ముహూర్తం యహ్యారయః
 తేనోవారిష్ణురాయహ వివిధ మాయాశ్రుతివర్గోఽన్యుపా
 దాహ్నాన్వేషే సదా నిర ప్రభుసాశం పశ్యం పరం దీమహి..'

ఇందు గాయత్రి మంత్రము పురింపబడినది గ్రంథమందంత
 టము పరమభర్త ముహుదేశించినదని పుత్రామరభయము
 దీపిలో ఐవ్యదినది కావున భాగవతపురాణమిదియే మహా
 పురాణములలో పెట్టించబడినది

విద్యము, అధికారి, సంబంధము, ప్రయోజనము
 అనునది అమలంబర శబ్దవ్యయము ప్రతిగ్రంథమునకు ఈ
 యంశములు నమస్కయము కావలెను భాగవతములో
 దీని నమస్కయము, 'దర్శనః ప్రోక్షితవైతవైతవైతవైత
 పరమో నిర్వృత్తపరాదానంబాం' అను శ్లోకమున గావించ
 బడినది

దీని భావమును పోతనాచార్యుణ్ణి విశదీకరించెను—

'శ్రీమంతమై మునిశ్రేష్ఠ కృతంబై న

భాగవతంబు పర్యక్తితోడ

వివరంగువారల విమలచిత్తంబులః

తెచ్చెరు యీ శుండ విష్ణుగౌళ

ఇతర కాస్త్రంబుల నిశుంధులచిట్టు వె!

మంచివాఁలగు నిర్వృత్తులకుః

గవల నిర్ముఖులై కాంత సేయకయింబుః

దగిలియుండుట ముఖ్య భక్తి

పరగవాత్సాహ్యిచారి కాశ్రయంబునదంచ

పరమార్థమైయేయంబున

మైవమైవంబు గాకయు నయ్యునుండు

వస్తువెఱుంగునగు భాగవతమునందు'

విద్యము ఇందు అవశ్యామయ్యేయమలగు భాగవత
 భర్యాలు, పరపూర్వా విశవాంతర్యామ్యభర్యాపుడగు
 భగవంతుని స్వరూపము విప్రరముగా నిరూపితమై నది
 పురాణంబునందున కనుగొనబడుగా ఇందు కావించిన పద్య
 ప్రతిభగ్గిని పద్యము స్థూలభూపుడగు పద్మేశ్వరుని స్వరూప
 విరూపాక్షరముగానే స్వీకరింపబడుటకు ఈ గ్రంథమున సారవ
 మైన పరమభర్తము, సార్వమైన నిర్వేగ్యుడు పరిపంబడి
 నట్లు లేలను 'అత్రామనర్గ్యతేఽశ్నిత్యం విశ్వాత్మా భగవాన్
 పాణి' 'కావితోయచ్చ మే పాపారవానిధిభోపాణి' అను
 భాగవతోప సంహార భాగమునందలి చాన్దములును ఈ ప్రతి
 పాతిభాగమున మాయించినవి

సంబంధము బోధ్యతోద్దహరణమైనది సంబంధము

వినిపించు పాండిత్యమును పేరుగా చెప్పుకొనలేదు కొన్ని కొన్ని ఘట్టములలో శ్రీరత్నరీయవంధ్రీకాచిన్యాభ్యాసం భావములు గూడ ప్రోత్సహించి చూపగలిగినవాడనగా అది అంతంత గొప్పగు పనియో? అందుకు నిశ్చయించిన యిట్లు గంగాదిపర్వతాల్లులు, ప్రాశస్త్యముగాలు, పను ప్రవాహాలు, భంజింబాకారశిల్పాలు దృశ్యవిన్యాసాలు. అతని వివిధకాస్త్ర పరిజ్ఞానమును తార్కాణము చేయికారణ్య వర్ణనము మొదలైన కొన్నికావులలో మూలముతోనేని శ్లేష. భావాగ్రాలు కాదంటిమధురసాహృదసిద్ధులు కానివాడు కూర్వగలవి యెవర? అతడు తెలుగులోను అట్టి గట్టికిట్టయే యనుటకు భాగవతమువందలి మాధ్వకోటి అచ్చతెలుగు పదైములే సాక్ష్యమిచ్చును సంస్కృతాంధ్రములు తెండింటు కన్పడియైన వాడు కావున తెలుగు

కొండజను తెలుగు గుణమగు,
కొండజను సంస్కృతంబు గుణమగు చెందున్
కొండజను గుణమెలగునే
సందంబు మెప్పును గృతులయ్యెయెడలన్ -'
అని చెప్పి చెప్పినట్లుచేసి చెప్పగొన్నాడు
అట్లాననుచు పోతన భవికావ్యాసము దొడ్డది పర్వ
విద్యతో ఆరితేరిన కొద్దిమంది కవులలో ఈతడొకడు తనవి
చాచాగొట్టి అనల్చును

'పురాణంబువేదం కొంటి మీ దాట్లవెంటఁ జనియఁ
దత్తుడే చావమ్మ! -'
అని ప్రాప్తికైచి ప్రాప్తిచిర యాచకృత చాన్కా కావ్య
రచనా శిల్పముతోని పట్టులు గుట్టులు, తెలిసికొని ప్రయోగ
రంగములో ప్రదర్శించి మేల్ భక్తి! అనిపించుకొన్నాడనిన
అది అతనియభ్యుదయకావ్యం శివా ఫలమే

పోతన దొడ్డుకుట్టిలేని పట్టి భక్తిని అని కొందరను
కొనుట తెలియును అట్టిచాలు అనుమది వివరమును అచా
గ్రము చేకొన్నాడు గద్యములలో అతడు తనకు విశేషం
ములుగా 'శ్రీపరమేశ్వర భక్తచాళితో కవితావిచిత్ర, పహా
సాదిత్య' అను విశేషములు చాచుకొన్నాడు ఇందువన
అతడు గురుముఖమున ఏమియు విచారాశీకము అడయలేదని
చెప్పినట్లు? అతడు తనవంధ్రీయైన శివభావనే తెచ్చుగా
చదువుకొన్నాడు. అతనివంధ్రీ విద్యామండలే అతడు భాగ
వతములోనే 'అంతమునాది బహుళానిధి కేవల' అని చాచే

చెప్పినాడు విద్యార్థ విజయముతో చాచు చనవంధ్రీ యొక్క
విద్యాభ్యాసము చేసినట్లు స్పష్టముగా చెప్పినది యే
యున్నాడు కాస్త్రీయనుచు, విశేషించి వేదాంతకాస్త్రమును,
అతడాయో గురువుల పద్ధతిలో అధ్యయనము చేయుంటె
వనుట విశ్వసనీయము

పోతన కవితాభిరుచులు అతని రచనలో వైభవము
చెప్పుకొనలేక గుణములతో ఒకటి అన్యము చావట్లుచేసి
పరక రచన యనిది అతర రమ్యతయం దంతి తెల్పువ
అదరము పర్వతాచరములు మార్చినట్లు పదములు పహా
తరారంభములు కలిగియుండి పీఠవినియై పొగును యిది
ప్రాసములను కలిగించుచువారు చేరు పదములతో గాక
పందిరకావరములతో గాని, పదమధ్యాకరములతో గాని
విద్యపొందురు ఈ పదలే పరిపాక అంత సుకరమనించదు
పర్వత్య తూగును కొంత కొరవడును పోతన యేకప్రాస
ముల పట్టున కొత్త శిల్పమును ప్రవేశపెట్టినాడు తరచుగా
పాదాంతముల యందు పదముల ముగింపు, విశ్రమ
స్థానము లందు పదాంతముల చాచుకొని పద్య
రీతివలన పద్యము పనువిభక్త్యముగా, పరిష్కృత్యముగా, పీఠ
అను పో! ముద్దుటొలుకును అనుప్రాసలతో ఈతని పద్యాలు
పూర్వద్యతములు నైవది ఇది పోతన పర్వములను అనుప్రాస
మొక భద్రముద్ర అంత్యానుప్రాసములు విశేష సంఖ్యలో
కవనదీపము, పృథ్వీమండలం బాటానుప్రాసాలులు కూడ
అనుభవభక్త్యవన మెరిగినవాడు చాతకుండలేడు అత్తా
లంకారములతో ఉపమోత్పేకల వధికముగా ఉపయోగించి
తక్కిన కొన్ని యలంకారములను అక్కడక్కడ పొందు
పదవిచారు వ్యంగ్య చమత్కారమురందును అతడు పద్య
హస్త దనించును శ్రీకృష్ణుని తెలుగుముల వర్ణనములో
అది ఎంత ప్రాశస్త్యములుగా పోచుచున్నను, చాటిమండలే
అని అప్రాశస్త్యము అనియు నిర్ణయములయి భక్తకోశగ్రంథ
అనియు దర్శించినయే మట్లాలు పూర్వయంగములు

'అవశ్యకమేదివ్య మేమయ్యావే ద్విత్ త్వంత' అన్న
ట్లుగా పర్వేశ్వరుని విభవావకారములందు పంపించు కన్య
జాతము, ఆనందించు కర్మకలాపము, సర్వమును నిర్వములే
అట్లాలును, అపారంబులును గుర్తించి ఈ దివ్యత త్వమును
పోతన తెల్పుకావుల వార్యముగాను, కొన్ని యెడల వ్యంగ్య
మధ్యాంతోను తెలుపగలిగాడు

రవచోషణము అనుగడమైన తైత్తిరి పొయనరచి
 పోతన రవచోషణము చేయటతోను మేటియని నామిగాంచి
 నాడు మోహవ్యవహారవర్తమునను, గోష్యమైలలలోను,
 శృంగార రసమును చక్కగా పోషించెను జ్యోత్స్న-రో
 శృంగారమును కత్తికి అంగముగా తీర్చి చానకి పావనవృ
 మ్మను పంపించెను జనచో శృంగారవేదములను పంపుట
 ప్రదర్శించును శ్రీకృష్ణ సభకామరుల యర్థమట్లముతో
 ఇది గమ్యమును కంపనము, శ్రీమదీనానకారాయణ ప్రస్తా
 వనములతో వీరకావ్యముల రసములు పోషించెడిర రీతి
 అపారదానును దుష్టని శ్రీకృష్ణుడు పరార్థమించిన పట్టున
 వశ్యము, తీర్థశ్రమము కొనివెదాడవని పుచ్చాగ్రహారణ
 వర్తన శాంతమును తెలుసుంచును కత్తిరిపముగా అంశ
 రించెనో-అశక్తిరవమే ఇందు అమూల్యగ్రము విస్తరి
 రాజ్యమేలుచున్న రవనయ్యను శ్రవణము, కీర్తనము,
 స్మరణము, పాఠవేదము, అర్చనము, వందనము చాట్యము,
 నశ్యము, అశ్వధిరేవము అను వనవిధిత్యయు అయో కథా
 మూలముతో విధ్యమై వర్తనవర్త రూపములతో ఇందు
 భాసిల్లిరి

అంధరాగవతము, తిలగ్రంథపూరణము అంధ్ర భాగ
 వతమున కొంత భాగము అక్కడక్కడ కలిగిమిదోగా వెలి
 గందరి వారయ ముప్పయినవారిచే ఆయా భాగములు
 పూరింబడిన మెయి, రావకొండరాజు సింగభూపాలుడు
 పోతన తనకంటేము చేయలేదన్న కినుకతో అతని భాగవత
 మును భూమిలో పొడి పెట్టించినందున అలనట కలిగిమైన
 గ్రంథభాగములను వారయాదులు పూరించిరినెయి, పోతన్న
 రాజు కొన్ని పుంధములు తెదినీచి వారయాదులచే కొన్ని
 అంధ్రకంపి చేసెదనెయి, వివచన్య గాతలు విభాగాలములు
 అలాటి తెలుగాదమునందలి రాజులయ కల్లోసులవలె అంధ్ర
 భాగవతము కొంతకొంత భాగము కలిపిమిదోగా మియ్యట
 ఆ గ్రంథమునందలి అరవముతో వారయాదులు యథాశక్తి
 ఆయా భాగములు తెదించి మూలగ్రంథముతో చేర్చి
 వారని వర్ణితకావల వికృయించిరి

అంధరాగవతము అంధ్రుల కల్పతరువై శ్రేష్ఠము
 ప్రాచీనమైన వర్ణని రూపకాలాకారముతో పద్యవయన
 సుందరముగా పోతన కవీంద్రుడు చెల్లించి చూపిన
 శ్రీమద్రామణ్య తమిగో !

'లలితస్మందము, శృష్ట మూలము, భూలాపాది
 రామంబు, మం
 అలకాశోభితమున్, మద్యమనవచ్చు శ్రేయమున్,
 సుందరీ
 జ్జలవృత్తంబు, మనోభంబు, విమలచాన్రసాం
 చాలంబులై
 వెయియ్ భాగవతాత్మ కల్పతరువైర్విర్

వర్ణిత్తులశ్రేయమై-'
 'పితృష్టమై న భుంజీర'-అన్నార తనకు లభించిన ఈ
 సురారసమును పోరలుల తెల్లరికిని పందిరెట్టెదారు పోతన
 కవీంద్రుడును గోరెరి మోతము, నామనానకారము,
 ప్రవర్తనరీతియు, దుష్టదేశభాగము మొదలైన మధుర
 మధురవృత్తులు అంధ్రుల జీవోత్సాహము అలంకరించని మొన్న
 మొన్న పీఠరథును తెలుగునాట మన అంధ్ర వాష్టయము
 వశే భూషణములన తెలిపిన తెయ్యగ్గుల పోతన పత్తరకాన్
 లో- అందుచెన్నెన రాని అనరాయణుడైన చామింకదెడి
 చాడు కాదు ఇప్పటికిని అంధ్ర జనవందోహముతో పావన
 భాగవత కథాశ్రవణావృత్తి విక్సించినానే 'చరించుచున్నది
 పోతనకథాభావాంతో-'

'విగమతల్పితోగ్ధగీతంపలం
 భువనభావమృతప్రపంచయుక్తమ్
 విజయభాగవతం రమణాంబుం
 మనూరణం-| రవిరా భువి భావుభా'
 అను వేదవ్యాసుపార్వీ దివ్యపాదతో గ్రుంజితి
 'వేదకల్పవృక్ష విగళితమై జగ
 ముఖ్యరసమున మొనరియన్న
 భాగవతవైరాధి పలకరాశ్వాదన
 పదవిగమదు రవీభావవియం-
 అని అరవముతో అపొప్పించి చున్నాడు మనోగి పోతనా
 దుక్కు పుచ్చామూర్తి
 'అయింతే తే ముఖ్యోశో ర విద్యా పవిత్రకా'
 చె కం

బయిలార రామప్పయ్య-౧
 "అయితర" అనునది ఇంటిపేరు గాదు అయితారు
 దేవగా నలీత విద్యాంశువని యర్థము రామప్పయ్య అను
 పేరు ప్రయనామము రామప్పయ్యకు రామమంత్రి,

రామయ్యాయమామ్రుడు అనునది వర్ణవశో నామములు

రామప్పయ్య ఉత్తర ఆర్యాటు తల్లా వంశవాళి తాలూకా పొదిలికుప్పం అనెడు గ్రామము వీరవరము గాగల చాడు ఈతని తండ్రి పెదతమ్మయ తల్లి పెదలక్ష్మి. వీళ్ళమ్మ ఈతని పితామహుడు రామమంత్రి పితామహా తెలుగమ్మ ఈతని పితృతండ్రిలు తమ్మమంత్రి, మోరయ, రామయ భాస్కరుడు, భావయ అనుచారు నలుగురు ఈతని మేనత్త చిన్నమూల పిను వీయోగి బ్రాహ్మణులు నందవరీకులని కొంద రనుచున్నారు వరహార గోత్రులు, అవస్తంబ మూత్రులు, యశశ్వాతీయులు

వీరికి మేనుప్రతిష్ఠలతో వంశము రామప్పయ్య తండ్రి యైన పెదతమ్మయ పియనగర నక్షత్రస్థి అయ్యత రేవ రాయం (1622-1642) వద్ద "రాయవం" అనెడు మంత్రి పదవి వహించి యుండున అందుచే ఈతడు రాయవం తిమ్మరుపయ్య అని ప్రసిద్ధి చెందెను ఈ పెదతమ్మయ (రాయవం తిమ్మరుపయ్య) రాజనీతిజ్ఞుడేగాక భార్యక చింతన గలవాడును నై యుండును ఈ తిమ్మరుపయ్య తిరువతిలో గోవిందరాజ స్వామివారికి చీరాల, పేరాల, అందువల్లి, కొంపేరులు అను గ్రామములు రామము చేసివాడు (1669)

రామప్పయ్య పితృతండ్రి యయిన రామయ భాస్కరుడు (భావమరుసు 1622-1642) అయ్యత రేవరాయలవారి పరిపాలనా కాలములో కొండవీటి మిర్జాపతికి గా ఆ ప్రాంతము నేలు అధికారి యయ్యెడును ఈతడు గోపీనాథి పురమును నిర్మించినాడు యనవల అంతుల నోడించినాడు గోపీనాథ స్వామిని ప్రతిష్ఠించినాడు ధర్మశాస్త్ర మహిమ మీగర అంధ్ర మంధలము చేరినాడు ధీవికారదుడు, కార్య మహిమయనాడు, భావ, తేజుడు, రామయభాస్కరుడు అని ప్రసిద్ధి చెందిన మహాపురుషుడు

రామప్పయ్య అయ్యతరేవరాయల, ఆశియ రామ రాయలకాలములో మండివరాడు ఇతడు మొదట చిన్న చిన్న యుద్ధములు చేసి పుష్కరిత గొప్పగొప్ప పరమి లను బొందినాడు ఇతడు 1691 లో కన్నడ ప్రాంతములోని పోడినాడు పేరుకు అధిపతిగా నియమితు డయినాడు రామయ భాస్కరుడు కొండవీటి మిర్జాపతివర్ణమునుండి దిగ మించుకొనిన తరువాత, ఆ గొప్పపదవికి రాయలవారు రామప్పయ్యను నియమించెను కొండవీటిలో (1689) రాజ

ప్రతినిధిగా రామప్పయ్య ఇరువది సంవత్సరములు పరిపాలన రాచకొల్లములను పరిపాలించెను

రామప్పయ్య రాజనీతిపరుడనియై పరిపాలన చేయుచు పెద్ద ధర్మకార్యము లొనర్చెను ఈ వంశము చారు తిరుమల-తిరువతి శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామివారి తల్లలు రామప్పయ్య తన తండ్రి లోగడ శ్రీ గోవిందరాజ స్వామి వారికి దేవేన గ్రామరాధముల విషయముతో కొన్ని మార్పులు చేసి అర్ధంతి సేమలోని నర్మూరు గ్రామమును, వెల్లంకోండ సేమలోని శామూరు గ్రామమును కూడ గోవిందరాజస్వామి వారికి సమర్పించినాడు (1644) చీరాల, పేరాల, అందువల్లి గ్రామములకు బదులుగా చాచిమిర వచ్చెడు ఆరాయము 150 రేణువణములకు (అంగులు వాడేములు) సమానముగా ఆరాయము వచ్చునట్లు చేయవారులేని కుళత్తూరు గ్రామ ములో ఒక అగ్రహార మేర్పాటుచేసి నగము గ్రామమును ఇచ్చివాడు ఈ గ్రామముల మీద ఆ రేణువణమువరకు పాలకు వచ్చు మహారు 860 రేణువణముల ఆరాయము నుండి గోవిందరాజస్వామివారిని, ఇతర మూర్త్యంతను, వన వివతండ్రి కారమరుపయ్యగారి కుమారుడు కిష్టప్పయ్య గారి పుణ్యముకొరకు విడియోగించునట్లు తీర్మాన్లు చేసినాడు స్వామివారి ప్రహరములో తనవచ్చు భాగమును భావ మయప్పయ్యగారి పుణ్యము నిమిత్తము ఉదయగిరి శ్రీధరభాగ తల్లరుగారికి భారహానినాడు పితృతండ్రి కారమరుపయ్య, ఈతని భార్య అమ్మాఅమ్మ, వీరి కుమారుడు కిష్టప్పయ్యగార్ల పుణ్యము నిమిత్తము భార్యగృహ, అమ్మేశ్వర, కృష్ణేశ్వర రేణువణములను నిర్మించినాడు (1689) ఇంకను బళ్ళారి తీర్థాలో రేణువణములను, తలూకములను నిర్మించినాడు ఇట్లు రాచవర్ణముల చేయుచు భావనములు చేయించినాడు ఈ కారనములు వివిధ ప్రాంతములలో మన్నని క్రి కి 1660 తరువాత ఆయన భావనముల కనబడుటలేదు

రామప్పయ్య మేనత్త చిన్నమూలయను గొప్ప భార్యకురాలు ఈమె తల్లి లక్ష్మయన గోత్రమును, ఆర్య లాయన మూత్రమును, ఋశ్యాశ్రయమును అయిన ప్రభావ ఎల్ల వారులకు (ఎల్లవంశము) చిన్నమూల, కొండవీటి సేమ లోని వంశాయలసాకు అయిన గ్రామమునకు రామచంద్ర పురమును వామాంతరముపెట్టి, తిరువతి గోవిందరాజస్వామి వారికి దానము చేసినది (1647) సంతబూరులో వర్ణవశో

స్వామిని ప్రతిష్ఠించినది గోపీనాథ కటాక్షమును ప్రార్థించినది ఇట్లు పెమ్మ, ధర్మశాస్త్రము తొనరిన భవాన్యురాలు చిన్న మూట

రామయమామ్యుడు (రామప్పయ్య) గొప్ప రాత్రి కంప్రల్లను పురుషుడయిన చరితాంబుడు అంతేగాదు పంగీత సాహిత్యములయందును మనమైన పాండిత్యము కలవాడు ఈతని పంగీత సాహిత్య విశారద కటాక్ష తనకు రచించిన "స్వర్ణమేళ కళానిధి" అను పంగీతశాస్త్ర గ్రంథము సాక్షిభూతముగా ముచ్చరి ఈ గ్రంథము పయ్యువములో రచించబడినది ఈ స్వర్ణమేళకళానిధి రామయమామ్యుడు అశియరామరాయల వారి అంకపంచ్చికాదు

స్వర్ణమేళకళానిధిలో "పూర్వాధిక కొండవీటి ప్రధాన దుర్గ ప్రతిపాదనకు తేలూరి సంకల్పన పట్ట వేయరా" అని చెప్పబోవారు ఇతి ప్రేమదళివకరశాలారాధ్య, వాగ్దేయ శార తోడరమల్ల తిమ్మమామ్యువకన రామయమామ్యు నిర్మిత స్వర్ణమేళకళానిధి" అని గర్వతో వివరించినారు ఇందరి "తోడరమల్ల" అననది ఈ జీవనము ఈ జీవనము ఈతని వాచానుసారకు కల్పి వాడునకు ఉండెను కల్పి వాడుకు వాగ్దేయిని పంగీత రచనకరమను పంగీత గ్రంథ మునకు వ్యాఖ్యానము ప్రాసనవాడు "చతురకల్పి వాగ్ తోడరమల్ల" అని ప్రసిద్ధిచెందినవాడు తోడరమల్ల జీవనము సూచానుసారి నుండి తియికార రామప్పయ్యకు పంక్రమించి నటులయ్యరి కల్పి వాడుకు రామప్పయ్యుని పంగీతమును శాస్త్రమును గరవన గరువు

రామప్పయ్య అచ్యుత దేవరాయల యొద్దను అశియ రామరాయల యొద్దను తన పంగీతవిద్యను నేరగ్నించి పెమ్మ వారివారు అచ్యుత దేవరాయలవారి వారవారి ప్రీతి కును, అశియరామరాయల కమ్రా కైంకును పంగీతమువేర్చిన విద్యారీనువు అయినవనకే అయినది అమృత రామప్పయ్య అను పేరుపచ్చిది

రామయమామ్యుడు రాజకలప్రమునందును, పరిపా ణా శాస్త్రమునందును, పంగీత పాహిత్యమునందును ప్రాచీ న్యులు కలిగియుండుటయేగాక, శిల్ప శాస్త్రమునందును ప్రసిద్ధియినట్లు తెలియుచున్నది అశియరామరాయలవారి తోగినై ఇతడు "చిత్రకటాక్షము" అను రాచనగరును నిర్మించినారు ఇందు భవ్యహృద్యములు, మందరోర్యావ

ములు, చిత్రశిల్పములు, నిర్మించి మనోహరముగా తీర్చిదిద్ది వారు ఇది పై అయిత పు వెతు దివ్యభవనమును మీంచి ప్రభావించు చుండెనట!

అ 2

దియికార రామప్పయ్య ౨

అమృత రామప్పయ్య (రామయమామ్యుడు) పంగీత శాస్త్రమునందును, అక్షరకటాక్షములలోను, పాహిత్యము నందును, అచ్యుత పంగీతకు ప్రకృతి మూలానుసారై న కల్పనలేకనువి యొద్ద పంగీతము పక్కనిది పండితుడైనై తివని ఇతడు చెప్పెను కల్ప పరీక్షుదనగా, చతుర కల్పి వాడుదే "చతుర" అననది కల్పి వాడునకు ప్రసిద్ధి తొనగిన జీవనము (వాడు పం 2 పుట కలి)

రామయమామ్యుడు విజయనగర సామ్రాజ్యపాలకు డగు అశియ రామరాయలకు మంత్రిగాను, ఆర్థిక విద్యాం మయిగాను ఉండెను

తనదే రచించబడిన ఏలా, రాజకలపాంబులు, ముప్పది రెండు నూళ్లను ప్రవీడ్యములైన పంప వాక్యకరములను ప్రేరంగ, ద్విపద-మృతాంత-మృగవిశాఖాది ముప్పది ప్రబంధము లను, పదునారు ద్రవ్యములను, నలుదియారు పాఠక మోడ లను, ఇరువది రెండు రాగములతో కూడిన పంచరత్నములను, గీత, అంకార, ఆటానవాదులను ఆమోగుముగా రామయ మామ్యుడు గానములేపెను ప్రభువగు రామరాయ మెచ్చిన వాడై, రామయమామ్యుడుకు ఆ నేనములయిన అభరణము లను, జాగీరులను విహారించెను

ఏమ్మకు ప్రభువు బ్రోత్సహించి నందున రామ మామ్యుడు "స్వర్ణమేళ కళానిధి" అను పోతకటాక్ష గ్రంథమును రచించెను ఇందు ఉదోహత-మృగ - బింద - మేళ - రాగ ములు అను అయిదు ప్రభరణములు కలవు

(1) ఉదోహత ప్రభరణమునందు కవి, తనవంశమును, రాజవంశమును, తనపాండిత్యమును తనకును, రాజానకును గల సంబంధమును, తనకు బిందచిన రాజవ్యాసములను, రాను "స్వర్ణమేళకళానిధి" యను అక్షరగ్రంథమును ప్రాయబాసుకు కేర్యదీన నరిగింపులు మున్నగు సంగములను వివరించెను

(2) మృగప్రభరణమునందు గీత ప్రకంప గీత లేదములు, స్థానములు, ప్రతులు కృత-విశ్లేష స్వరములు, గాంధర్వము గానము మొదలయిన పేరుయములు వివరింపబడినవి

(3) వీరాచార్యరణమునందు వీరయొక్క ప్రాముఖ్యము, ప్రతిపేయము విధానము, శుద్ధమేళ, మధ్యమేళ, అయ్యల రాశేంద్రమేళ, వీరాశయములు, వీరియందలి శుద్ధ విశ్వ స్వరములు మొదలయినవి చెప్పబడినవి

(4) వీరాచార్యరణమునందు-వీరవిజ్ఞానము, ముఖారి, మాళవగోళ, శ్రీరాగము, పారంగనాట, హిందోల, శుద్ధ రామక్రియ, దేశాక్షి, కన్నడగోళ, శుద్ధనాట, అవారి, వాదరామక్రియ, శుద్ధవరాళి, రీతిగోళ, వసంతశ్రైరవి శేచారగోళ, హెబ్బలి, సామవరాళి, శేవగుప్తి, సామంత, కాంధోజి అను ఇటువంటి వీరములకు లక్షణములు వివరియించి చెప్పబడినవి

(5) రాగచరణరణమున - ఉత్తమ, మధ్యమ, అధమ రాగములకు లక్షణములు వివరింప బడినవి ఇందు-

(అ) ఉత్తమ రాగములలో
వాది, వరాళి, పారంగనాట, శుద్ధరామక్రియ, ముఖారి, శ్రైరవి, అవారి, సామంత, కన్నడగోళ, దేశాక్షి అను యిది పంచార్య రాగములకును, గోళి, శుద్ధవసంత, మాళవశ్రీ, ఘూర్జరి, లలిత, అను అయిదు పాదవ రాగములకును, హిందోల, మల్లారి, రహస్య, మాళవగోళ, శ్రీరాగము అను అయిదు బొడవ రాగములకును లక్షణములు చెప్పబడినవి

(ఆ) మధ్యమ రాగములలో
శేచారగోళ, వాదరామక్రియ, కాంధోజి, సామవరాళి, రీతిగోళ, హెబ్బలి, వారాయణి, వేలానలి అను ఎనిమిది పంచార్య రాగములకును, కన్నడ, లంగాల, పాడి, వసంత శ్రైరవి, గుండక్రియ అను చాలుగు పాదవరాగములకును మధ్యమూడి, భూపాలి, శేవగుప్తి అను మూడు బొడవరాగములకును లక్షణములు చెప్పబడినవి

(ఇ) అధమ రాగములలో
వీరాచార్య, వాగధర్మి, సోమ, శంకరాభరణము అను చాలుగు పంచార్య రాగములకును, ఘంటారవము, భిన్నవత్త అను రెండు పాదవరాగములకును, సావేరి, అంధోళి అను రెండు బొడవరాగములకును లక్షణములు చెప్పబడినవి

ఈ ప్రకారము మొత్తము 43 రాగములకు లక్షణములు కలవు

రాగములు మొదలగు వాటినిగూర్చి వేరిత రవాన కరమున కావ్యశేషుడు వివరింపగా చెప్పియున్నాడు కావున

వాటిని కాను చెప్పట లేదని కానుయోమాత్మకుడు ప్రాచీయున్నాడు

గ్రంథాంతమున 'వ్యవరేఖకళానిధి' అను గ్రంథరేఖనమును కాళ 1472 వఱకు వీరియగు పారారణాను సువత్సర క్రాంత శుద్ధ కళిదాసాదు రామమాత్మకుడు ముగించి వట్టు కలదు ఈ కాళము వరిగా శ్రీళ 1550 వ సంవత్సరము, అగస్టు 21 న రేది కాగలదు

పుం పే ను కా

అరవ్యురము

అరవ్యురమును "బ్రహ్మపురం"మని కూడ వర్ణనా రించుట కలదు ఈ పట్టణము ప్రస్తుతపు అరిప్పా రాష్ట్రము నందలి గంగాము జిల్లా యందు 13° 20' ఉ. అ. 78° 10' తూ తు ఉ మీద నున్నది మద్రాసు-హౌరా రైలుమార్గము నందు ఇది యొక స్టేషను ముంద్ర మట్టమునకు 78 అ ఎత్తున గల రాతిప్రదేశముందు నిర్మించబడిన పట్టణమిది వసుదన్ను అధునకు ఈ పట్టణమునకు మధ్యగల దూరము 7 మైళ్ళు మాత్రమే

అరవ్యురమునకు తూర్పునను దక్షిణమునను విజాప మైన మైదాన ప్రాంతములు గలవు ఈ పట్టణమునకు దక్షిణమిది మైళ్ళ దూరమున హైమోత్తర కాగమున "శేరండి", "మొహరి" అను పర్వతశ్రేణులు కలవు పశ్చిమ కాగము దున్ను కొండలు రట్టమైన అరవ్యురలో కూడియున్నవి ఈ పట్టణపు వాతావరణము పశ్చిమామాత్రముగ ఆరోగ్య ప్రద మైనదనియే చెప్పువచ్చును ప్రతి సంవత్సరము నవంబరునుండి ఏప్రిలు వరకు ఇచ్చటి వాతావరణము మిక్కిలి ఆహ్లాదకరముగ నుండును ఈ చాల్సి రెండు ఆశాశము నిర్మలముగ నుండి రాత్రులందు పొగములు పరులు వలన గాఢి చల్లగ నుండును ఈ కాలమునందు ఉష్ణోగ్రత 50°-80° వరకు ఉండును కాని ఇచ్చట ఏప్రిల్, మే, రెంలందు ఎండలు మిక్కిలముగ కాయును

అరవ్యురము క్రిష్టియూహరి కాలమునుండి ఈవాటి వరకు కాలాచా ముఖ్యపట్టణముగ నున్నది క్రిష్టియూహరి పాలనములో కొంతకాలము ఈ పట్టణము గంగాము జిల్లాల ముఖ్య పట్టణముగ గూడ నుండెను నాడు, ఇచ్చట తల్లి వాగ్దయాధిపతి, వీరియరు లక్ష్మింతు కలెర్లు, కహళివారాని మొదలుగాగొ ప్రభుత్వోత్సాగులు ఏమింపెడివారు ఈ పట్టణ

ప్రస్తుతము 'మార్కుస్-కేప్లర్' లో నుండి అచ్చు ఇండియాలో నున్న చిట్టగార్, అమరావతి నుండి కూడ అరబ్బిలోనికి అనుబంధ ప్రదేశించుటకలదు మద్యపులు, ఎగువర్యా, మద్రాసు, మద్యపులు నుండి అనుబంధ 'మెన్' 'మెనాజీ' ప్రాంతము లోనికి ప్రదేశించుట కలదు రానురాను హిందూమత వంశ రాయములు మంగోలియన్ వంశరాయముల వశిక్ర మించుట, తొడ్రువతము, బ్రాహ్మణ్యమునకు నశిక్రమించుట, బర్మాలో అగినదడవ, బర్మాయంతయు తొడ్రువత ప్రభావ మునకు లోనై నది

ప్రాచీన దేశిక కీ జ మొదటి శతాబ్దమునాటికి, టంగు, ద్రావిడ, తేలక అను బర్మాలోని వివిధ ప్రాంతములలో కారణము వలన తొడ్రువత వంద శతాబ్దమునాటికి వై న మతము, వై వైవము, తొడ్రువము, హిందూ, మహాయనములు అవరణములోనికి వచ్చినవి ఈ కాలములో బుద్ధ యోధుడు తేలకను మద్యపుల హిందూమతము బర్మా ప్రాంతము లోనికి తెచ్చెను 8 వ శతాబ్దములో బిక్రమ వంశపు రాజులు 'ద్రావిడ'ను పాలించి వారి వంశమున పాగన్ వంశము వారునుండి, రాజవంశ, చిందిన్ వరులవంగు ప్రాంతమున రాజ్యమును స్థాపించి

మద్యపుల వరిక - పాగన్ వంశము 11 వ శతాబ్దమున అధికారములోనికి వచ్చిన 'అవవంతుడు' అను రాజు పాగన్ వంశమును స్థాపించెను అతడు తొడ్రువరాని మాని యుటచే, అంతకు పూర్వమున్న 'అరి' పురోహితులను తొలగించెను, తొడ్రు వర్మానులు, తొడ్రుగ్రంథములను తేలక నుండి రప్పించి ప్రదేశపెట్టెను ఈ వంశములో వదిమంది రాజులు పాలించి తుదివాడగు వరికపాతకి అనువాని రాజునకు, దై వా చక్రవర్తియైన కుక్కానానుతో విరోధ మేర్పడెను రాజ్యము కీడలించెను

పాగన్ వంశ రాజులరాము ల్మొకకడు ప్రసిద్ధియెడెను బర్మాదీప్రా కాలమున 'అవవం' అను గొప్ప తొడ్రువరా యము కట్టబడెను వారికాలమున బర్మాయంతయు టా రాజ్యముగ వర్ధిల్లెను మొ త్తముచేత 5,000 దేశములు వారు నిర్మించుటకు తెలియమున్నది వారిశిఖిములు చేటికిని రావనమును అ కట్టములు, ల్మొకకడు, చిక్రతేజమునకు వేర్కొంచుచు బుద్ధుని జీవించివేయుచు చిక్రతేజుడెను 11 వ శతాబ్దమునండి రాజ్యము యొక్క ప్రసిద్ధివోయినది

పాగన్ రాజ్యము పాగన్ వరికలో (1387-1681) రెండవవర శతాబ్దములు అరబ్బిము కడిమియును రాజు వంతులు, ఇవర వంతులు రాజ్యాధికారము కొరకు పెనసలాడ తొచ్చిరి చైతన్యులు, పిన్న, బర్మియులు అధికారముకొరకు తగవులాడ తొచ్చిరి పెన్, టంగు, అరబ్బి అను చిన్న చిన్న రాజ్యములు వర్ధిల్లికొనెను, పెన్ రాజులలో ముఖ్యము కలాదరిక్ (1385-1421) అను వారు అరకు విరంతుడు, కర్తవ్యమున్న మెరపువాడు వాడు మోసగాడు అతని రాజధాని నగరము 'అచా' అతనికుమార్తె టిక్ పాలు (1468-1721) రమ్మతెడి అను తొడ్రు వంశాధిపతియెడెను అరబ్బిము కాలియవంశముగలవెను పెన్ వరికలో అది వర్ధిల్లెను అ కాలముననే దేగన్ (రంగున్) లో నుండు బుద్ధగార్తె దేశము ఉన్నతము చేయెడి, ఇంకను అంతరించెడిదిని మరకు 1581 నాటికి ఈ వంశము టంగువంశముతో తొలగించెడిది

అధిపతి వరిక, టంగువంశము చిది పాగన్ లను, టిక్ లోలను ప్రసిద్ధిచేందిరి 28 మంది రాజు ల్మొకవంతులో నుండి 16 మంది హుత్తురి వారిలో కురువాదగు టిక్ లిక్ పైటి అనురాజు (1581-50) అతని కావనకరియైన బయిన్గాన్ అను పేనాని వంశయుముతో ద్రావిడ, బర్మా కాన్ లను పాగన్ వంశముకొని, అరబ్బిన్ దై రంధెత్తి, పెన్ ను వట్టుకొని, వయమునైది, మరకు 'అచా' నగరమున రాజ్యునిచిత్తడయ్యెను అతడు పాగన్ రాజులను ఎగువ బర్మా నుండి తరి మెను. అతనితరువాత బయిన్గాన్ ను (1561-1581) పాలించెను అతడు వయము ముఖ్యవట్టులముగాగల అయూ రియాను వట్టుకొని, పాగన్ రాజ్యమునకు తోరవకొని నయము అర్ధభాగమునూడ వన యగ్నివంతులో నుండుకొని పాలించెను అతడు అరబ్బిన్ ప్రాంతముచేత, బర్మాదేశమున కంతకును రాజ్యమును బంగారము, కొంబో ప్రాంతము లను రాయకారముల వంతును కొంబో నుండి చిక్రతేజుల మును నంపాదించెను కొంబో కన్న కొకామెను అతడు వివాహమాడెను కాని, అతని నిర్బంధపై నీక విరావము వలనను, నతను యుద్ధముచేయకువలెనను, అతని రాజ్యము అల్పవర్ధి చెడకపో కొయెను అతని కుమారుడు వందరయన్ వంద్ర విరావముతో అవవంతులవచ్చై రాజ్యునకునకుతో కారకు డయ్యెను : నయమియులు బర్మానై రంధెత్తుట

మనకు పాఠిపోయిరి 'వారిని పట్టియిమ్ముని బర్యాఘాట
 యేమె' ఇదియే బ్రిటిష్ ఇండియా ప్రభుత్వమువారు బర్యాఘా
 తేనను మొదటి యుద్ధమునకు కారణమయ్యెను బర్యాఘాత
 'మహా-బంధులా' చిట్టగాంగునందు రాడితేయముటను దీర్చవలెను
 'రాడితేయ' తరువాత అతని మనుమడు బలియదా
 (1818-1877) పాలించెను బ్రిటిషువారితో యుద్ధము 1824 లో
 జరిగెను దాని ఫలితము యాంతరజాత్యుద్ధి ప్రకారము 'అచా'
 తర్యారునకు మేజర్ ఓర్సి అనునవనిని రాయబారిగా పంపు
 టకు నిశ్చయించెనెను 1827లో 'తరువాతి' అనువాదకుడు
 (అలియదా పోదరుడు) రాజయ్యెను బల్చీగా అతనితరువాత
 అంగీకృత రాయబారులను గూడ నరిగా రాజులు పశ్చాత్తింపక
 రోవుటచే, ఇంగ్లీషు రాయబారము విరమింపబడెను (1840)
 అనేక తిరుగుబాటులు జరిగెను అంతట, అతిక్రూరముగా
 వారి నరిచి, రాజు నిరంకుశముగా పాలించుటోదగిన తుదకు
 రాజు పిచ్చివాడయి పోయెను అతని కోరిండు పాగన్ మిన్
 అనునతడు (1846-1898) రాజు దురాకాశుడగుట, అనినీతిచుడు
 అతని నిరంకుశత్వము తిరిగివారిని దయ్యెను రంగూన్ గవర్న
 రైన మార్గ్ ఓల్ అనునతడు తిరిగివారిని అధికవిధులను విధిం
 చుచు, బ్రిటిష్ సోకలకు వట్టము కలిగించుచుండెను అంతట
 బ్రిటిష్ వారు రంగూనునకు ఓడలవలసి, గవర్నరునుతోలించి,
 వినుకు విరళమును నివృద్ధి కోరినను, పాగన్ లక్ష్యపెట్ట
 లేదు క్రొత్తగవర్నరును నియమించెను అంతట బ్రిటిష్ వారు
 రంగూనును, డెల్హియును, మార్బట్ నును తమ నేలల నంది,
 యుద్ధముచేసి సెగూనంతము అక్రమించిరి (1885) ఇదియే
 రెండవ బర్యాఘాత యుద్ధము
 అంతలో విజయము పంపించెను పాగన్ పోదరుడు
 మిందాన్ మిన్ (1886-78) పాగన్ ను తొలగించి రాజయ్యెను
 మిందాన్, రాజువారి నగరమును మాండలేరు మార్చెను
 సెగు ప్రాంతము మొదటి కమిషనరు నకో ఆర్థర్ ఫెయిర్
 అనురవురమునకు, మిందాన్ కడకు, వాకిల్స్ నందికొరకు
 వెళ్ళగా, మిందాన్ అతనిని మర్యాదతో మన్నించెను వారి
 సరికొరలేదు మిందాన్ రాజు వీరము దయాదాక్షిణ్య
 ములు గల రాజు దుస్థితియందున్నపుడు ఎవనిని కాళించరాదు
 అను భావముకలవాడు మిందాన్ కోప్పి పంపురములను
 ప్రవేశపెట్టెను ఉద్యోగులకు తీతముల వడ్డముని నిర్ణయించెను
 బ్రిటిష్ వారు బర్యాఘాతముతో వాకిల్స్ ను పరి చేసికొనిరి

(1888) వారి, మిందాన్ రాజునకు ప్రవేశపెట్టెను కొన్ని
 యుద్ధములవలన సందేహతలలు పరిగా పరిచెయక పోయెను
 తదుపరి కలనత్ ఫిక్సు మునియోవరి చేసికొనెను వారి
 ఫలితము లేకుపోయెను తిరుగుబాట్లను మిందాన్ అనునవని
 వచ్చెను మిందాన్ తన ప్రకారంకాములను వ్యూహాభివ్యక్త
 మందించుట చేసెను రోము, పారిస్, లండన్ నగరములకు
 రాయబారము పంపి ఇటలీ ఫ్రాన్సు లతో పంధి
 గావించెను యంత్రపాముగ్రిది తిరుమతి చేయించి, తేకు
 కలనత్, డార్జిలింగ్ మార్కులు అను యుద్ధ పరి మిషనరీ
 కొరకు, పత్తి పోకానిని కట్టించెను మిందాన్ మర్యాదము
 దయనను, బ్రిటిష్ వారి తీరు అతనికి కష్టము కలిగించెను
 అతని హోదాను పరిగ పరిగించక, ఒక సాయమునిపరి
 బ్రిటిషువారు తననిని చూడబోదనరి రాజును దర్యాదతో వారి
 చెప్పెనుతో దర్శనము గాంచుట బర్యాఘాతముగాదు
 అయినను బ్రిటిషు రాయబారులు మాండలేరో అన్న వారి
 చెప్పెనుతో పందెంబులు అనుగగా రాజు రాయబారితో
 సంప్రదించుట కొప్పకొనలేదు మిందాన్ రాజు 1878లో
 రక్తప్రవాహవలన మరణించెను ప్రతి అందరు దుఃఖించిరి
 మిందాన్ చరిత్రయినంతవే, రాజునుమారులు నింప
 పనమునకు చెనుటాదిరి అదేవరా అను రాజయ్యెను
 కుతంత్రము వలన, అమె కుమార్తె సుభాష్ చంద్ర అనువామె
 తీతా అనువానిని వివాహ మాడినందున, అతని రాజ్యము
 లభించుటపై వివిధ కాటుకలుచుట అందరివలెనీ పోయెనర్థ
 ఉదిరి తీతా 1878-1882 వరకు పాలించెను అప్పటి కప్పుడే
 మాండలేరో ప్రతి, బ్రిటిషువారియొక సాయమును
 చూపుచు, వారిని అనురక్త పరచుట వలన, బ్రిటిషు రాయ
 బారి మాండలేరు నుండి విరచించి కొనవలసి వచ్చెను తీతా
 రాజు కష్టములొనగి, పిచ్చుకు రాయబారములు పంపెను
 వారి, పెనుకుట విలసెను ఫ్రెంచి రాయబారుయైన హోతో
 సంప్రదించుట వారిని పోదగెను మాండలేరు పై బర్యాఘాతము
 చేయుచుటను బర్యాఘాత పరిచి తో పో వారాళు డెల్వర
 చుటనుకు ఉద్దేశించెను ఎవరు బర్యాఘాత అర్థులు రెండవ
 పై అనుమది తప్పించుకొని రోయిరను వివర, అనేక రాజు
 తీయై తిలను తీతా చనిన దాడేకొనెను తొంకాయ-బర్యాఘా
 ప్రదీనిని కార్మకేమిప్పును ఈ పందెములతో ది 2,80,000
 రండుగ రహమును చేర్చి పంపినదిగా తీతా అజ్ఞానించెను

'పూర్వోపా'కు పూర్వోయి అపాసీయలతోలేరి పై నిరీక్షణము పొంది నిరీక్షి అంగీసాంగ్ ముఖ్యము అపానుచారి ఆశ్రయము మూలకముగా వారి ఆధ్వర్యమున ఏర్పడిన అర్హా ప్రభుత్వముతో పై వారు పాల్గొనరి 1942 లో కామా ప్రభుత్వ మంత్రి అయ్యెను అగస్టు 1, 1942 లో ఏర్పడిన కామా ప్రభుత్వమున, మే 1942 లో అర్హా ప్యాతలంత్రానిత్రికి ఆశ్రయిచి కామా వాయుత్వముననే సెలెక్టెరియలెను అర్హాకును, అపానుకును సంధి కుదురుట కొక సంధి ముసాయిరా కయారు చేయబడెను 1, అగస్టు 1942 న అర్హా ప్యాతలంత్రానిత్రి ప్రకటించ బడెను కామాను 'రాజ్యాధిపతి' అనిరి కొ' త్రవభుత్వము అనులతోనికి వచ్చినది అపాను సహకారముతోనకు సంధి కూడ అధిపతిని కాని అపాను తన పులూకముతోక యంత చేయుచా? అపాను రేకముతోని సంధయంతయు వినియోగించుకొని రేకమును నుత్పి కము నకు గురికాచినది 1945 లో, అంగీసాంగ్ బ్రిటిష్ వారి పక్షమునకు తిరిగి పోయెను 'కామా' అపానుచారితోనే యుండిపోయెను అర్హా తిరిగి బ్రిటిష్ వారి యధీనమైనపుడు క్రొ' ప్రభుత్వము అంతరమయ్యెను కాని అంతిపూర్వమీపుల్లు ప్రీడమేటిగ్, కమ్యూనిస్టులు స్యాతలంత్రానిత్రికి ఉద్ధ్రముము లేన సైన్సిరి అంతరాలపా పరిస్థితులు ఏర్పడనంతయు 1946 లో బ్రిటుతో ఏర్పడిన తేలియనక ప్రభుత్వము, అర్హాకు, కారక రేకమునకిచ్చు ప్రతిపత్తియే ఇచ్చుటకు సంధినిపురిను అర్హా వాయుకులతో ప్రారంభించెను. ఈ సంధిప్రతినియంతో తేరాళి ప్రాయమువలన అంటి పొన్ను పీపుల్లు ప్రీడమేటిగ్తో చిలిక తేర్చుబెను ఎర్రతెంకానకము, తెల్లతెంకానకమునుండి విడిపోయినది అంగీసాంగ్ (తెల్లతెంకానకము) చేయు సంప్రతిపులు ఎర్రతెంకానకము వారికి వస్తుతము కానందున, అం పా, పీ ప్రి టిగ్ నుండి ఆ పక్షముచారు తొలగించ బడిరి జనవరి 1947 లో బ్రిటుతో ఒడంబడిక గాదించుకొని అంగీసాంగ్ అర్హాకు తిరిగవచ్చెను కాని రాజ్యాంగము పూర్తిగా కయారు కాకమునుచే అంగీసాంగ్ ను 'యూపా' అనువరులు వనిరిరి తమచేరి 'కాగ్'ను లేక 'యూను' అను నశెడు అక్టోబరు 1947 లో అంతిమ ఒడంబడిక బ్రిటుతో గావించెన విధమన, తొ'త్రాకయల వలన ప్రకారము, కుభ దినమున జనవరి 4, 1948 నం అర్హా పుష్కలంత్రానిత్రిముగా ప్రకటించబడెను కాని అది బ్రిటిష్ వారునుబెల్లతో చేరలేదు

పుష్కలంత్రానిత్రి ప్రభుత్వము - తీవ్ర 'కాగ్'ను లేక 'యూను' అనువశదు ప్రధానియయ్యెను కాని అనకు కొన్ని పరిస్థితుల పెరుల్లొనవలసి వచ్చెను (1) అం పా పీ ప్రి టిగ్ లో నుండి విడిపోయిన వారి ప్రతిపక్షము (2) ప్రభుత్వము యొక్క సోపనిపు విధానమును వ్యతిరేకించు ఒడిపక్షము (3) 'క' సేప్' అనుచారి ప్రతిపక్షము - అనగా వారు అర్హాలో చేరియుండుట కిష్టపడకపోవుట 1960 అంతమువరకు క'రే నులు, ప్రతిపక్ష కమ్యూనిస్టులు, అల్లరులు చేయుచునే యుండిరి 1962 వాటికి, ఎల్లరులచేమి, పరిస్థితులు అరుపు లోపకి వచ్చినది రాజ్యాంగము కయారి పూర్తియై 1961 లో ఎల్లరులు జరుగునప్పటికి అం పా పీ ప్రి టిగ్ వేక ఆడిక సంఖ్యలో పోట్లువచ్చినది 'యూను' ప్రధానమంత్రిగా నుండి 1961 లో, రాజీనామాచిచ్చి, తనతరువాత మంత్రివర్గమును చేర్చొనెను మరక 1967 లో ప్రధానమంత్రిత్వము వ్యక్తిరించి 1968 సెప్టెంబరువరకు ఉండి, తరువాత జనరల్ సెనెట్ ను ప్రధానిగా చేర్చొనెను ప్రస్తుతముకూడ జనరల్ సెనెట్ అర్హా రేకమున అధిపత్వము కలిగియున్నాడు పుష్కలంత్రానిత్రి రేకము అంతరంగముగా మధ్యకరణ పోషిపిల్లు విధానము ననుసరించి అభివృద్ధి కందుటకు కృషిచేయుచున్నది అర్హా జ్యోరాజ్యనుమిరివలనను, అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల వలనను, పహాయము పొందినది అది పరేక రాజ్యాంగముతో ఏరాజ్యకుటుమిలో తేరక, కారక రేకమునక తప్పవిధానము ననుసరించు చున్నది

వై. వి

దిర్మీయ భాషాసాహిత్యములు

నుమాను కోటిన్నర అనాకాగం అర్హా రేకములో వందకు పైగా భాషలుండుట వింతవిషయమే ఈ భాషలు కేవలము ఒక భాషయొక్క మాండలిక భేదములు కావు చిటితో చాలాభాగము పుష్కలంత్రానిత్రి భాషలే ఈ భాషలలో పెంపులు కొంతభాగిప్రాలు మాటామనవి చిటికి తిడి, పాటాకము, లేవు

చికోటితెనెన్, అన్విక్, కరేన్, మాన్ మొదలైన కుటుంబములకు రెండిన చేరుచేమి తోలుగా ఈ భాషలను విశేషంప వచ్చును ఈ రేకములో కమారము ఒకటి ప్రజలు మాటాడునది అర్మీయ భాష చిటికి పెంపు మాండలిక భేదములయొద్ద జన్యభాషలు రూప ఉన్నవి

బర్మీయ భాష లీజో-టి నేట కంటుంబిమువలన చెందినది పదములన్నియు ఏకాశరములు పుర్రలేదను వలన, ఉచ్చారణ లేదను వలన, తీరిక లేదను వలన, ఒకే పదము అనే కమలైవ అర్థములను ఇయ్యగలుగుచున్నది సామాన్యముగా ఇతర భాషలలో భయభూత్యాచితావములను వ్యక్తము చేయుటకొరతే పుర్రలేదనును ఉపయోగించుట కలదు కాని బర్మీయభాషకు ప్రాణమే పుర్రలేదను తిన్న పుర్రములతో వాక్యములు ఉచ్చారణముచేయుటవలన ఒక నిద్రలైన సంగీతము ఉత్పన్నమై చిరుటకు ఇంపుగా ఉండును

బర్మీయ భాషలో అక్షరములు 42 పీటో 10 పుర్రములు, 32 వ్యంజనములు కలవు 10 పుర్రములలో 6 ప్రాప్యములు, 6 అప్రాప్య పుర్రములతోగలవు కంత్వ, కాంత్వ, మార్తవ్య, రంత్వ, ట్యుర్రవర్తములతో వర్తములకు లదు చొప్పున ఇందు ఇరువదియైదు వ్యంజనము లుండును లదు అంశస్థములు, రెండు తీవ్రములు వర్తములందలి అక్షరములు తెలుగునందువలెనే ఉండును క, ఖ, గ, ఘ, ఙ ఇవి కవర్గాక్షరములు కన్నెన వర్తములును ఇట్లే

లచ్చాచేకనున నాల్గు దిక్కులైన చిత్తలవపు అని పూర్వ, కలైంగ్, బర్మిక్, పాన్ అనవది పీటో పూర్వ, ఉలైంగ్ చిత్తులు ప్రత్యక్షముగా ప్రాచీన తెలుగు - కన్నడ తీసునండి పుట్టినవి కరంబరాజులపాటి తీసునండి పూర్వతీయము, పల్లపులపాటి తీసునండి కలైంగ్ తీయియు పుట్టినవి కలైంగ్ తీసునండి తీయియు, పాన్ తీవులు పుట్టినవి

లచ్చాచేకనునకు సుమన, విజ్ఞానము, నాగదీక్ష, భారతచేకము నుండియే సంక్రమించినవి. బర్మీయభాషలో చిన్న, కాలతీయ భాషా పోములు కలవు బర్మీయ తీసి పాన్ (నాగ) తీసి నుండి పుట్టినది కొందరులయి కాని అది ప్రాచీన తెలుగు - కన్నడ తీసి నుండి పుట్టినదనుటయే సత్యము కలైంగులు బందరులయి తెలుగుజానునుండి వలస పోయిన తెలుగువారే అని చరిత్రకరులు విధియించి

బర్మీయ భాషను వ్యాకరణము లో త్రికాలేదని రెవ్వ పయ్యును చైత్రయములు, ఉపసర్గములు తేవు వాక్యములలో పదమునకుగల స్థానమును జట్టి, ఒకేపదము నాచుచావకము, క్రియ, విశేషము మున్నగు భాషా భాగములలో ఏది మైనను భాషయ్యును వాక్యమునందలి సభముల కర్త, కర్తృ, క్రియ అను క్రమముతో ఉండును నాచుచావకములు, విశే

షణములు వివిధభాగములందలి క్రియా రూపములు, భాషావైదిక లిపిగ వ్యుత్పన్నములయిన మార్పులవలన కీర్తనము, కర్తృదే రూపములు, తరచుగా మొదటి వ్యంజనమును మివళిస్తాముగా మార్పులవలన, కర్త రూపములుగా మారును ఇట్లే అకర్తృములు, పోర్తృము లగును ఉచా వ్యా - తి అనగా పడుట భాగ్య - తి అనగా పడగొట్టుట లుట్ - తి అనగా పుర్రతంత్రముగా మండుట లుట్ - తి అనగా పుర్రతంత్రము చేయుట

బర్మీయ భాషను ఎవరునుండి కుడికి వ్రాయుదురు పదములందరు భాషిం ఉండవు వాక్యావసారమున గూడ ఏకాక్షరవిహ్వము సాధారణముగా ఉండదు పరిశ్లేపాంశమున వాగ్య నిలుపుగీత లుండును

పదములన్నియు ఏకాశరము లగునవలెను, ఒకే పదము పుర్రలేదనుచే అర్థలేదనును ఇచ్చుచుండుటవలెను, అభాషలో పుట్టినెరిగిన వానికి తప్ప, బర్మీయభాషను మాట్లాడుట, అర్థము లేనికొనుట మిక్కిలి కష్టము

ఉచా 'పె' అనగా చాటియోటు, చెత్తులు రిక్కించుట, పృష్టిహూంధ్యము, ముతీపరమగుండును మున్నగునవి 'చే' అనగా ఇచ్చుట, 'చే-పా' అనగా మిగిలిచ్చుట 'పే' అనగా చెడును తొలగించుకొనుట, లంపానముగుట 'మిక్కిన్' అనగా చూచుట, ఎత్తయిన, గుట్టము అని యర్థములు

'ఒక ఎత్తయిన గుట్టమును చూచితిన' అని చెప్పవలసి వచ్చినచో, పుర్రలేదనుచో 'మిక్కిన్' అను కల్పమును చుమ్మూరు ఉత్పరింపవలసి యుండును అట్లు ఉచ్చరించుట, అయ్యదమును గ్రహించుట బర్మీయలో లేదనవచ్చు

బర్మీయ భాషలో మదియొక నిచ్చితమైన లక్షణమున్నది, వస్తువుల సంఖ్యను చెప్పవచ్చును, వస్తునామమును, సంఖ్యను, జాతిచావకమును ప్రత్యేకించుటయే ఈ విచిత్ర లక్షణము - ఉచా రెండు కన్నెలు అనుటకు క్కే, హ్మ - గాంగ్ అనగా కుక్కలు, రెండు జంతువులు అందును

లచ్చాచేకనునందలి అతిప్రాచీన సాహిత్యము శిలా భాషములు నానమన లభించుచున్నది ఒట్టి భాషవర్ణముల 6 వ కాలాన్ని చాటివి కూడ కలవు లాచనతీనదీ ప్రాంశము లందు లభించు ప్రాచీన శిలా భాషము లందరే భాష స్థానిక

మైన పూర్వ భాష రెండు వేల వాళ్ళ వాటికి వచ్చేందులు పూర్వ వాటివారిని ఒకటి ఉత్తరమునకు వదిలివైచిరి అప్పటి నుండియు శిలాశాసనములు వచ్చేందులకాదు. విరివిగా అభివృద్ధిచేసిరి ఈ శాసనము లన్నియు వ్యక్తత గల గణములను ప్రకటించుచు పూర్వ శాసనములు కంటె లిఖించుచును, వచ్చేరి శాసనములు వచ్చిన విషయమును విఖింపించుచును

అప్పటివాడతో విఖింపించిన శాసనములు అతి ప్రాచీనము లైనవి ఉదా శ్రీ ౧118 వాటి మాత్రమే శాసనము

శాసనాభివృద్ధి వ్యక్తత పాటకము 15 వ శతాబ్ది నుండి లభించుచున్నది ఇది శాసనములను గలములతో చెక్కబడి యున్నది వేదవ్రతములను పోషించుటకు ఈ పాటకము 19 వ శతాబ్ది వరకు పానది రచయితల వాదన సహజము లేదా, సంభూతములందు శిక్షణము లొందిన వాళ్ళతోగలము ఈ పాటకమున కొంత వైచి ర్భవముకూడ కలదు

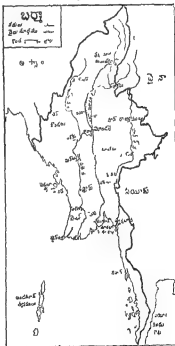
- (1) వర్ణరూపమున విలంబించిన బుద్ధుని వాతక కథలు (పోర్ట్)
- (2) వేదమున గ్రంథము లాధారముగా రచించిన పీఠిక వర్ణములు, ముఖవర్ణములు (మాగ్)
- (3) లిఖితక వీరగాథలు (పిగ్గిల్)
- (4) ద్రుష్టిపీఠిక, ప్రేమపీఠిక, రచించిన గీతములు (యోధా)
- (5) చక్కాపాపములందు లిఖితములు (యోగ్)
- (6) నిత్యేతాపాపములు (మిగ్గిల్-మాతా)
- (7) వానవదనకథలు (ట్రా)
- (8) అశ్వాశయి లభ్యమయ్యు (మెచాన్, కాన్-చో, రెచో, రెచో, కా-రె మొదలైనవి)
- (9) అశ్విపములందు ప్రదర్శించుటకు యోగ్యములైన వాతకములు, పురాతన పీఠిక వాతకములు (పాన్)

వాతకములు పాఠాధారముగా బుద్ధుని వాతకకథలకు సంబంధించిన పీఠిక 'వాన్' అందురు ఇదియే నిజమైన వృత్తాంతముల గమక, పీఠిక 'వృత్త' అనియు అందుకు కల్పిత వృత్తాంతములు గల వాతకములను పాన్ వాత్ అందురు

ఇటీవలి వాతక గ్రంథం 'వేదా' వదలిన వాడు ఉ.పా-వాన్ అనునవతు అతని వాతకములందలి పాటలు మాధుర్యమునకు పేరుమోపినవి విజయవాన్ అను వాతకము అతని రచనలతో ఉత్తమో క్తము మైచి మాగ్ పే అను రచయిత చెక్కు. వాతకములను రచించెను వాటిలో వాడు వాత్ (రామాయణము) మిగ్గిల్ (వేదాగ్రంథ వహించినది)

అప్పటి పాటకమున విలంబించు రచనో కథములు కలవు పీఠిక రాంధాగము నియతమైన అరోహణ గతి గలది కొన్ని అనియు మిగతవి గలవి ప్రాచీన పాటకములకు ఇంచుమించుగా వేదమున సంబంధములైన వీరితో శాసనములతో నిండియుండును వాన అశ్విపయోగము, మధురమును, ముగియకమునై యుండును

చిత్రము 92



[illegible]

ఈ గ్రంథములన్నియు వాళ్ళ పితృమూలక ప్రాయశః
యమనని భవించి ఇంతలో పలువటి సంపత్తి పుష్కలమయిన
ప్రాయశఃన గ్రంథములుగాక బిలిమము 1870 న సంపత్తర
ప్రాయశఃమన దిగన లభింపి ముద్రణయినప్రములు తెలి
పవని చాచిలో పాఠ్యశాలమున పెద్ద హుక్కుల వచ్చినవి
1876 మంది పాఠ్యశాలలో నంది ప్రభులంబో వాళ్ళకుములు,
నవలలు, నవలలి, కథానామ ప్రవనముగా కలెవడ
పాఠశాల ప్రాచీన వద్య, గుర్తవరాప్రసాదలు చెప్ప
బడినవి

1812వ సంవత్సరములో రంగూరి విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించినది. అప్పుడిటువంటి బిల్డింగు సౌకర్యమును ప్రాకారమును ప్రారంభమైతి యుత్తరము రేచయితలు సామ్యక సామ్యక ప్రభావము వలన వర్తమానకావ్య విరాళమునకు ప్రాముఖ్యము వారు వర్తమానము, కళానిధిని, సామ్యమును తెలియించి, అనగూడా సామ్యమునుబట్టి మునుపటి రేచయితలు అనుభవమునును అనుభవము రూపమును బిల్డింగునకు వారు అందజేసిరి.

1917 లో బాల్గా యూనియను ఏర్పడినది ప్రజలలో
జాతీయ భావము లేక క్షిప్రమ జాతీయ సాహిత్యవృద్ధి
అనంతమైనది బాల్గా సంస్కృతికి సాహిత్యము రహితప్రాంత
మైనది ప్రభుత్వ ప్రోత్సాహము కూడ చాలిని లభించినది
ప్రతి సంవత్సరము ఏ క్షణము వరలంబు ప్రభుత్వము బహుముఖ
శిక్షాచర్యుని

బ్రాహ్మణ సేవములో బియ్యమును ప్రభుత్వముగా
వ్యవహరించు అనుచున్నది. వ్యాయక్తములందు అంగము
మీద ఏవయ్య మునున్నది మారుకర్మమునకు పేరమిచ్చి
బియ్యము కొనుగోలుచేయుచు దీని ఫార్మ్ లును అను ప్రభా
దించి గడుచివరి

అర్జు-విల్ప

రాజ్య ఓహోహా అయ్యి, విలియమ్ బాన్స్ విల్సన్-ఆను
నిరుప్పురును ఆస్ట్రేలియా భంధముయొక్క అంశస్యాగమము
వరిశోరించిన వాడిలో అగ్రగణ్యులు

అప్పా (1890-81) అనునవతము బద్దెందుల రోజువద్దము
అతడు 1894 సంవత్సరమున నరసి బద్దెందుల రోజున సైన్యము
లోను, బెడ్డెందుల ఆరేవురు మహారాజాధ్యక్షుడు ప్రత్యక్షుడగుట
లోను పుట్టితి బాపియ్యమారు వలసపోయెను అనటిమిది
మోరేగోరు దేరి, అతడు లోగోరి అధికారిగా నియమి
తయ్యెను ఇంపు అనునవతము మోరేగోరు నివాస అతడు
మోరేగోరులోని నవత మహారాజవారిలో నివసించుచు
నున్నవాడు

1657 వ సంవత్సరములో విశ్వేశ్వరయ్యగారికి పేదాంక పంపించారు ఆ స్త్రీయేయ్యాంకం అంక రాగమును పరిశోధనాత్మక ముగ వర్గీకరించి ఒక వివేకము పరిమళించుటకై ఒక పంపు మును నిమియించిరి ఆ పంపుమునందు జిర్ను చాయకుడు గను, నిల్పు శాస్త్రీయ పరిశోధకుడుగను పుట్టెరి

ఆ మహోదయ వంశమువారు 1890 వ సంవత్సరమున ఆక్టోబరు 21 వ తేదీన మోతోన్ నుండి అయ్యురుదెరికి గానీ కొద్ది గాంముతో ఆ నంబుముతోనీ వర్త్యులతో బంజులూరు ములు చెరిగేము అందుచే అందున శ్చపుము నశ్యులు "మెంతుడి" అను ప్రత్యేకముముడి చేమకూ నురగి తురకు ములు, బెల్లు, శ్చపుము నడి యుగళిని పేనెరముముతో 16 న్యురముముతో 18 ఒంబుతోము, క్షేత్ర్యముముతోనీ "కుమార్తె" చేరి అచట అలల పూరకమున కేమోలూరి

అల్లుడు మయూరశిలీ 'రైల్వే' అను ఒక ఉన్నతగ్రామీణ
తనకు జానపద అవగాహన రాకకమును, ఒకరిలను పిలిచి
"కావచ్చు క్రి" స్థానమునకు చేరువట్లు అలెక మిచ్చి
యూరము కాని రైల్వే ఎందుకేమ? నిగి న నువ్వనము
జనని నిగి న తెలివకు అ స్థానమునకు చేరియుండలేదు అ
అట్లుమువకు చివారిని అల్లుడు తన మేదావరముగ నయ్యగా
మును కొనపాని అని నిర్ణయము అ స్థానముగ "బ్రాహ్మ" అను
మయూరశిలీ రైల్వే రాకక ఎందుకు మేదావరముగ అల్లుడు
నిర్ణయముచేసి

మట్టకువకు 1991 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 4 వ తేదీన
బిల్లు, బిల్లు అనుచారును, నహ చరులును ఫ్లిండ్ర్స్ అను నది.

॥ ५ ॥

యొక్క పరిపాద్యులు చేరిరి అవగా శమకు అప్పగించబడిన కార్యమును, ఇంద్రాణియ్య వరిశోధనమును, వారు చూపుచున్న గుణములను ఆచరించుచు వారు విజయమునకు చేరిన తరువాత ప్రయాణమును మొదలుపెట్టిరి అచోర భాగ్యములు లాభింపబడి యుండుననెను చాళుక్యవంశము అనుకూలముగ లేకపోవుటచేతను, ఆ ప్రయాణమున వారు వెళ్ళు కష్టము లకు లోనుకావలసిన వారైరి

తైట్ అనువశకు తీసికొని రాగలడిని అంతవఱకు అచోర కార్యములు చేరవేతము గ్రే అనువశకు అచోర శాసనాచారములచే వ్యతిరేకమున 18 వ శతాబ్దము వరకును మిగిలినవారు అతని మృతదేహమును భూస్థాపితము చేయుటకై, జన్మించిన మూగోరియరి ౭ జన్మించినను అరిగిన అలవ్యము విచారాంత పరిణమముల దానికివెను

వారు 'కూనర్వోక్' వర్ణమునకు తమ స్థానమునకు వచ్చి చూచిరి అది విర్రవయై యుండును వారి రాజు కొన్ని గంటలకు పూర్వము అచర్య స్థానమున నీక్షించి యుండుటకై నియమించబడిన 'బ్రాహ్మ' అను ఉద్యోగి, అర్హు ఎంతకాలము వరకు అచర్య రాజుండుటచే, ఆ స్థానమునుండి వెనుకకు నుకలిపోయెను అర్హు, విద్యు అనుచారును, మిగిలినవారును అచర్య స్థానమునను అచర్య వరకములతో ఎట్లా కొన్ని దినములు మాత్రము తీరిన గర్భి కాని భుజకు జూను నెల చినది లోకాలలో శీఘ్రచర వారిలోపాటు చాచియుండునూడ వరకుంచిరి

ఇట్లు అశ్రీ తియ్యాంధ అంతర్యాగి వరిశోధనము విజయవంతమయ్యు విచారాంతముగ వరియించెను

ఏ ర

బిచ్చేత్ శాస్త్రము

శీక్ష్మియను నాటకములను విశ్వవిజ్ఞానము కల్గించుటకు గుర్తించిన దానిలో శాస్త్రములకు అనువశకు ప్రముఖము ఇంగ్లండులోని స్ట్రాట్ ఫర్డ్-అన్-అవన్ లో తుల్యము అయ్యించెను చదువులో అంతగా మనస్సు ప్రవేశించని కారణముచే, బిచ్చేత్ తన వృత్తిని నాటక రంగముమీద ప్రవేశించి శాస్త్రము చిన్నపట్లలలో కలిసి వెళ్ళు నాటకములను ప్రదర్శించి ఇతడు రాజవంశములను వర్ణించు నాటకము

నాటకము గ క్లిగిగిలిన నవ్వతో, చక్కని నాటకకాల యుండవలె ననెడి అభిప్రాయముతో, శాస్త్రము బిచ్చేత్ లండను

నగరమునకు అవతరమునందున్న యూరెజ్ లో జన్మించిన నాటక కాలను నిర్మించెను అంతకుముందు నాటక ప్రదర్శనము లన్నియు నాటకముగా నిర్మించబడిన దేగా నాటకలో నడచుచుండుటచే, ప్రేక్షకులు క్రొత్తగా నిర్మించబడిన ఈ నాటకకాలకు తండ్రివలంబములుగా రావాలిరి ఈ నాటక కాల 'థియేటర్' అనెడి పేరుతో వర్ణనహరించబడుచుండెడి

లండనులో అడుగుపెట్టిన శీక్ష్మియనునకు ప్రచుర మముగా స్వాగత మిచ్చినవారు శాస్త్రము బిచ్చేత్ అనువశచే తుల్యచే నిర్మించబడిన 'థియేటరు'లోనే శీక్ష్మియను నాటకములన్నియును వెలుగును చూచెను ప్రథమ శాస్త్రముగా, ఎరిజెల్ రాచర్, ఈ 'థియేటరు'లో ప్రదర్శించబడిన శీక్ష్మి వియను నాటకములను చూచి ముగ్ధులయి నాటక కాల మానియైన లై సెన్స్ ప్రభువు పశోచు పంపణతో, శాస్త్రము బిచ్చేత్ ఈ థియేటరును ఇరువది సంవత్సరములపాటు అయి ప్రదర్శనము నడిపెను

శాస్త్రము బిచ్చేత్ నిరర్హించిన నాటకవంత్ బ్లాక్ ప్రయత్నం అనునది 1898 లో శాస్త్రము ప్రవేశమును చూచిన తనవంత్ వార్య, వీరిలో మొదలైన దేశములకు కూడ పంపించి శీక్ష్మియను నాటకములను విరివిగా ప్రదర్శించి, చేరు ప్రతి పక్షంలో పాటు భవమును గూడ వ్యవహరించుగా వార్తించెను శాస్త్రము బిచ్చేత్ శీవలము నాటక పంపించినవారుగానే కాక, గొప్ప నటులుగా కూడ వానికెక్కిన పాత్రలను నటులకు శీక్ష్మియను నటు, ఆ పాత్రలను పరిపూర్ణమున న్యాయము నలుపుట బిచ్చేత్ వంతు

ఎరిజెల్ రాచర్ కాంతున రాజవంశములు నాటకముల వట్ల అరచాశ్రిమానములకు కనబడుచుండెడివి కొందరు వవానవారు - ముఖ్యముగా నుకలిగెను - నాటక రంగమును చిన్నచూపుచూచిరి నటకుల సంఘములో స్థానము తేటకు చేయుటకు వారెంతో ప్రయత్నించిరి శాస్త్రము బిచ్చేత్ మతనయపుల యొక్కయు, వవాన వారు యొక్కయు అగ్రహమునకు గురియయ్యెను నాటకకాల్యం, తరుకు కట్టిన నవాన పంపణాయముల మీద కత్తి దుగింపించుట శాస్త్రము బిచ్చేత్ ఎన్నడును వెనుకాడనవారు కాదు గురిగని నవనగ శీక్ష్మియనునది నాటక తగవైనను నాటక బిచ్చేత్ బాక్ష్మవహించి అభివృద్ధి కత్తిగ్రహము ప్రదర్శనముగా అగవరయెను

మహాళది 'షేక్స్పియరు' అర్చేకును శిష్యునిగా భావించి ఎరుగదు. 'శేక్స్పి' అర్చేకు వలన ప్రసిద్ధుడైనది 'షేక్స్పియరు' తన రచనలో. 'తెలుసుక'ని యువ్వారు అర్చేకు, 'టెన్', 'టాప్', 'ఫిట్నెస్', 'హిమిక్', 'కార్టెక్', 'టోబిన్', 'స్టయ్', 'అర్చిస్' అనుబాదలకు బాటకరంగస్థలి మీద 'షేక్స్పి' యిరువది కామలుగా నిలిచివారు. దీనిరచిలోను 'శేక్స్పి' అర్చేకు 'షేక్స్పి'యరు ప్రధమ స్థానము పొసగెను.

కాను లండనుకు రక్తరగా నిర్మించిన 'థియేటరు' చట్ట సంబంధమైన కొన్ని అనావరములకు గురియ్యెను. అ బాటకరాల నిర్మించబడిన తలమును తనకు 'కొలువకు శిల్పన' వారే, తన అభ్యుదయిని చూచి సహాయ, తనను న్యాయ స్థానమునకు దీసివేయ మివమిన లాగినను, 'శేక్స్పి' అర్చేకు ఎంత మాత్రమును తలయిడలేదు. ఆ 'థియేటరు' క బాటములు ఎట్టి పరిస్థితులలోను లంఘించబడుటకు ఆన దవకాళ మియ్యలేదు. మిక్రిం అవమాన రహితములతో, అర్చేకు, లండనులో మరెవ్వరూ తియ్యకును నిర్మించునను చాచి 'షేక్స్పి' 'థియేటరు' ఇది చరిత్ర ప్రవర్తిగానిద బాటకాల 'షేక్స్పి' యిరువది బాటకములన్నియు ఆ బాటకాలతో ప్రవర్తించబడిన వలై నిరేఖియును మన్ననలను పొందెను.

'షేక్స్పి'యరువకు పుడకలముగా నుండిన 'శేక్స్పి' అర్చేకు 1897 లో మరణించెను. కాని అతని పుట్టుకు రిచర్డ్ అర్చేకు 'కంప్రెస్ తనన తనయలై, వలలెను తలచి గతించు చచ్చుటికి రిచర్డుకు మున్నది సంవత్సరముల పయియ్యెను. 'పుట్టుక'తోనే నలునైన రిచర్డు అర్చేకు, బాటక రంగమునకు ప్రవేశించుట తెలితే కాంచు చట్టలేదు. 'షేక్స్పి' యిరువది బాటకములలోని ముఖ్య పాత్రలన్నిటిని అతడు ధరించి పామర్శముతో నటించి అలంకార్యానిని గాంచెను. మూడవ రిచర్డు, అర్చేకు, 'రింగ్ రియర్', 'మార్క్ వెక్', 'హెమ్ రెక్' అను పాత్రలను నటించుటలో రిచర్డు చిశ్చిభాగ్యుని కాదు.

కంప్రెస్ నిర్మించబడిన 'గ్లోక్ థియేటరు'ను ఆధునిక పద్ధతుల వనవించి పునర్నిర్మించి, రిచర్డు, 'టెన్' బాటక చరిత్రలో 'వో' మాత్రాభాగ్యమును ప్రారంభించెను. రంగులంకరణముతో, అవకాశములతో, పరిగీతములతో, 'క్రి' త్త పుంశలు 'క్రి'కిన బాటక ప్రయోగంలో రిచర్డు అగ్ర కాంట్రానుమను అర్చేకును పంపించిరి.

అర్చేకు, అతని 'దురు' రిచర్డు, 'షేక్స్పి'యరు బాటక ములకు అవకాశ, అమరత్యములను లేవార్చిరనుటలో అర్చే యొక్క లేదు. ఈ పత్యమును మహాళది 'షేక్స్పి'యరు తన రచనలో 'గెలిసియ'వారు అంశకు పూర్వము బాటకములు లాటిక్ థాదలో ప్రవర్తించబడుచుండెను. అర్చేకు తనయదగు రిచర్డు బాటలో రంగప్రవేశానంతరము 'స్వచ్ఛ'మైన అంగ్ల భాషకు ప్రచారము నిర్మించి బాటకకళ యొక్కి, పద్ధతాన విశదావరణమును రహస్యరంగులతో, పామర్శ ప్రజలకు మూడ అంశబాటలోకి తెచ్చిన బాటలో 'శేక్స్పి' అర్చేకు, రిచర్డు అర్చేకు చిరస్మరణీయులు.

ఇం పేం

అల్లరియ్య (మా)

దేవుర చిరువుములైన 'తెండు గుణములు-క'క్రియ గుణము, 'రై' మగుణము-అర్చేకులో 'ప్రామాణ్యము' పహించినది 1976లో టుక్కులు పరాయయములతో రిచర్డును నుండి తనవంపించుకోవిన రిచర్డు అల్లరియ్య రాష్ట్రము ఉత్తన్నమైసరి ప్రస్తుత రాష్ట్రమునందలి ఉత్త రాష్ట్రాగము మాత్రమే మొట్ట మొదట అల్లరియ్యగా నుండెను. 'షేక్స్పి'యరు కాగము 1898 వ సంవత్సరములో రానిలో చేర్చబడినది అందు మిక్కిలి రక్షణమున మన్న కాగము 1912 సం. లో అర్జునుయ్యెను.

1945 వ సంవత్సరమునకు పిమ్మట, రహస్యరంగు బాటు పలన, అల్లరియ్య, పాపులార ప్రభుత్వ విభాగము పంపిగించి, "అల్లరియ్యను ప్రజాప్రభుత్వము"గా రూపొందిన టుక్కులను పాదక్రితి, వ్యక్తాంత అల్లరియ్య ప్రభుత్వమును స్థాపించుకోవటంలో, అల్లరియ్యకు రహస్య పహించు మొగచ్చెను. అందుచేత రహస్య తన ప్రధాన మిక్కిముగా అల్లరియ్య భాగించుచు వచ్చెను. అల్లరియ్యలై తన ప్రభావమును ప్రచ రించి తెలుసుకు, మర్శనరగా నమూనానంతో ప్రవర్తమును సంపాదించుకోవటాని రహస్య అవలంబించిన బాటకలో 'వో' కాగమై యుండెను. దీనికి ప్రవంన పల్లగామానంతరము టుక్కుని, 'గ్రీ'మనకును ప్రతికూలముగాను, 1949 సంవత్సరము మిక్కిలు యుగోస్లేవియాకు ప్రతికూలముగాను పోయిందే యొక్క. పరిపాధు కావలి కాగేగా అల్లరియ్య ఉర్యదెను.

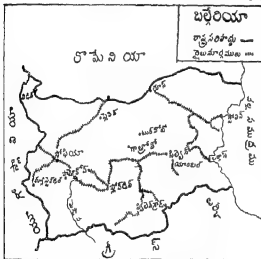
అర్చేకుముగా, అల్లరియ్యను ఇట్లు విశ్లేషించవచ్చును.
(1) బాహ్యుల విశ్లేషణ, (2) బాహ్యుల పర్యవేక్షణములు.

(3) మారిశాస్ లోను, (4) రోడోస్ వర్తకములు

దామోస్ వీరభూమి ఇది ఎక్కువ ఎత్తులేని వీరభూమి, సీమ ముప్పైపురాయిలే వేర్వేడినది పర్వతములైననుండి అడ్డముగా ప్రవహించు నదిలు ఈ ప్రాంతమును కోసి, లోతైన లోయల వేర్వేడినది ఈ వీరభూమి పై భాగము పొడిగా మండును ఇంకటి విశేష భాగము లాన్ అను మట్టచేకన్నులది యున్నది ఈ వీరభూమి వియోన్నతమై తక్కువ లేదులులేనిదిగా నున్నది కొన్ని భాగములలో ఇది క్రమమై వర్షన సాయమునకు పనికిరానంత కున్నముగా మండును ఇతడు గోరును, తొన్ననంటలు వండును రహ్య మైచానములపై నిక్షిప్తము 98

ఎగుమతి చేయుటకును భూప్రాంతమునందలి పట్టణములలో నల సాయము అన్యులకును ఈ పట్టణములలో పెల్ల, రవెన్ (అనాథా 68,000) అను దామ్యము వదిలెగల ఉదయమున్నది పెద్దది

దామోస్ వీరభూమి అగ్రేయ అను యొక్క ప్రాచీన శీలద్రము అచ్చట బారు హంగేరియను రంధ్రయ్యై కాలమున యెంటల ప్రవేశించి ద్విరేచాన మేర్పరచుకొని అచ్చట నుండి బారు రక్షణరీతికి పురోగమించి టుర్కోవో వద్ద ప్రాచీన రాజధాని యొక్క శిథిలములు కనిపించుచున్నది అది చక్కగా భద్రమైవలయుచున్నది 18 వ శతాబ్దంలో వారి ప్యావలక్రొగర్లను మిచ్చట ప్రభవించినది



నుండి చరిత్రానునది నీరు కోర వనములకు గురిచాని కాపులలో ప్రాంతముల వండును చరిత్రానున చరిత్రానున ముగ మండును వేదపులు వేదగమండును ఆ వేదము తొన్న పంటకును, పట్టణ నర్ పంటకును అనుబంధముగ మండును పట్టణ నర్ : కాల్ లిమునకు మూలాభారము ఈవీరభూమి యందును, లోయలయందును, అనాథా సాంద్రముగమండును ఇందు అను వాడుకును మించిన దామ్యము మండును మిగులు దామ్యము దామ్యం నది యొక్క ఉదయమున దామ్యమున

దామ్యము పర్వతములు దామ్యము వీరభూమి రక్షణమున గల కాల్బున వర్తకములు ఎత్తై నవికాపు అందుచే చాటిని చాటుట కష్టమైనది కాదు ఆ వర్తకములు ప్రధానముగా పన్నులు రాళ్ళతోను, ఇనుక రాళ్ళతోను ఏర్పడి యున్నది వర్తకముల కోసం పట్టణ తీవ్రమైనది అచ్చట గాఢ మయిన అందమైన కలం ఆరటి అనాథా పలుచగ మండును దామ్యం నది కాల్ అలో నొటయైన ఇన్స్ అను నది, దామ్యము వర్తక శీలని వేదించుకొని ప్రవహించి, ముఖ్య పట్టణములైన కోపియూకు పోవుట కోస మార్గమును ఏర్పించినది కోపియూ నట్టణములో అనేకములైన తపస్వి పరిశ్రమలు అభివృద్ధి పొందినది చాటిలో పెట్టు పరిశ్రమలు వర్తకములైనా తప్పదును ప్రయోజనాత్మకముగా చేయు

నది కాల్బో అను పట్టణము వర్తకాయ వర్తకాన్ని దిగి దాని అభివృద్ధి పెంచినది గులాని ఉత్తరము వయాల చేయుటపై గులానిపూలను వేకరేనుట ఆ పట్టణముయొక్క ప్రత్యేకత అంతకంటె పెక్కువగా కాల్బో, కాల్బో అను పట్టణములలో ఉత్తర పరిశ్రమ యనుటగా సాగుచున్నది ఆ ప్రాంతములలో వేలకొని ఏకరములందు గులానములు కలవు అనుట గులానిపూల పరిశ్రమయందు ఎక్కువగా చాల్బుతులై యున్నది కొంతెను వేలకొన్న, రాగి, సీమను,

మిట్టాచాగము గల గనలు, ఓం, శీర్ష పృథములుగల చిత్రికా రణ్యములు, అవిష్కృత్య నుకల్పములు, పర్యవములలోగల గొర్రెలమరిక లింపు ముగ్ధమైన ఉప్పు - అపన్నయల అమల విక్రమానుకూలము అయిన పరిస్థితులు

హరిహరిలో ఈ లోయ క్రికోచాకృతిలో నిర్మయ నిమ్మ ప్రతేకము లేకపై, మృదులైన రాళ్ళపై అది ఏర్పడినది అర్థయ. ఉత్తరమున అవికాళ్యను పర్యవములమీద గడిచునుక రోడ్లోనున్న పర్యవమై యున్నది అందు ఉత్తరీయ కంఠటికి ప్రరాచముయిన నిమ్మ ప్రతేకము కలదు

శీర్ష పృథి ర్మిష్టా అలోయ మరతవమైన ప్లానమై యున్నది చరికాళములో చరి తక్కువగ మందము అర్పణ నిర్మగ్ధనరమగు ప్రతేకమందలి పృథవంతి మర్యరూ సముద్ర ప్రాంతమునను చెందగ వృత్తిపరూపమును కొంత పరట రోలియుండు చరికాళమున తూర్పుమంది నీచి చరికాళములు వారిజవంశం చెందమును నిరోధించు అయితే, చెక్కు, నిర్మయమున వండ్లు భూతలు, బ్రాహ్మణులు, రోహిణి కౌటలు ఆ క్షర కొరకు చెందకును గులాబి కౌటలు, విస్తృతములయిన గోధుమ, పరి, ప్రత్తిక్షేత్రములు, మత లి పృథములు, వాటి పట్టుపురులును ఈ అన్నింటి మూలమున ఈ లోయ కునా క్షరమయిన అర్థిక సూత్రము కంటిగా పరిమొందినది ఈ భూకాగము "అర్థికీయత" కాని రోహియా" అను పౌతవ కామమును పొందినది ఈ ప్రతేక నుంచి కర్ణకులు యూరపు రేకమునందలి అగ్గంక ప్రకా సంతయిన ఉర్వాన పాతిక శ్రీశీలోని చాగవి ప్రత్తి పదవి పశ్చిమమున రోడ్లోన అను పాక ప్రముఖ పట్టణమున్నది అందులి అకాళా 1 కె. 500 అది అశ్వేరియాలో గల దిక్కులి కెర్త పట్టణములో చెందనది అది రైల్వే నూగ్గమున సీతీరీమన కున్న ప్రాంతమైన పర్యవమైయున్నది ఈ పరివంక మైన ప్రాంతపు ఉత్పత్తియల అయిదిక రవాణా చేయు ముఖ్య రాగ్గరహితమైన పక్షక విమానమున అది పాల్గొ (కర్నా) పట్టణమును మించుచున్నది మైతాపు గిరిపాదుర గల ఇతర పట్టణములు విశేషముగా వివిధ శీలమై యున్నది

రోడ్లో పర్యవమన రోడ్లో అనునది విమోక్షమై పట్టగానుండు అ ప్రకర్తల అది కాకపోతే అను గొప్ప అంక సముగా మన్నది అది ఇప్పుటిది కొంతపరకు అత్యంత

అగ్గియంపాది యున్నది అందలి అకాళా పరివంకా మన్నది కై పరీకముగా విమోక్షమైన పరకులే, రోడ్లో అనేక బాతుల బతుల కాగయమై యున్నది ఆ అనులు తరచుగా బాధాగరులు వీరిలో కొరకు రోహియా రేక, హెన్ చెరక్ అశ్వేరియన్ అనుచారు వీరు కై ప్తపులను హింపించుటలో టర్కులను తోడ్పాటు కానిందినీ వీరు ముఖ్యముగా కైలెను కొట్టి గాగ్గిన తొగ్గలచే తీరితురు ప్లాన్ అనుచారు మర యొక శత్రుు చెందరచారు వారు పరివ కామము వారు రుమేరియను రోలియుండు ఆ ఉత్తయనములను వారి కలెరు ఎత్తున కీబాకాయలు మానినోనియచ్చ అనుచారు వారు రోడ్లో ప్రతేకముయొక్క రక్షణ, పశ్చిమ కాగము లందు వినినెంచుచారు పోషు, ప్లాన్, మానినోనియచ్చ అనుచారు అగ్గియమైన బాల్గోన్ పర్యవములలో అగ్గంక మును పొందుండును ఈ రేకములో బాళాళము ప్రప త్తినిన కలకంకంటి కాగముల వీరే

రక్షణరీతిక ప్రపహించు ప్తము, మెట్టా అను నదులు రోడ్లో పర్యవములపై అనెన వానీటిని విశేషముగ గ్రహించు చున్నది రోడ్లో పశ్చిమ కాగమున సాద వింశమయిన చిన్న పరికాపాక ప్రతేకములు చెక్కులున్నది అందు పర్యవాయ కాగ్గణలారములు అమలు చేయెటకు చున్నది మె క్తముమీద ఈ పర్యవశ్రీత ఫలవంక మైనదియు కాదు, అగ్గముయొగ్గము కూడ కాదు ఉత్తరతర ప్రతేకములందు సంతకములో విశేషకామము మంచు ఉది యును క్రింది రీతిచాలు ప్రతేకములు అరణ్యమయములు

అగ్గిళిపర్వతి కృష్ణ ప్రధాన రేకముగా అశ్వేరియా భువాదులు ముగ్ధరములైనవి ఇంట శీర్ష పృథియించి మామ్యురే పరివ ఉత్పత్తిలో మెర్ద్య మేర్పడుచున్నది సలములు, గొగాటపతి ప్రత్యేక ఫలాయము ఎగువతి యుంటితే, వాటిని క్రయము చేయుటకు వీధముగానున్న వివన శీలములు అశ్వేరియా అధింపనది అట్టిది ముఖ్య ముగా పర్యవయారపులో మన్నది అశ్వేరియాలో అగ్గిళికుల వ్యవసాయమున పల్లగులై యున్నారు భూస్వామిలుం దుండన పేర్ల కమవతు రిప్పుడు చిన్న చిన్న కైత్రములుగా వికసన అనెనది అక్కడ పర్యవమన పరిస్థితులు తీరని యున్నది ప్రమాదాధికముగా అవగత పరివలై ర్మిష్ట శీలరీతియిన బతుకులే, పరివలై బలపడుతు అవకాశము

తక్కువగా నున్నది వసంతుల పెంపము పైని పంటలంతటి ప్రాధాన్యము కలదియే ముఖ్యముగా అచటి గొర్రెల మందల అసభ్యులకములు వృత్తివిశ్రమలలో ఉన్నది ఉపయోగించు చుండును పాడివసంతుల, కాడివసంతుల అని వసంతుల అను సమముగా విడిచి యింకెదల ముఖ్యమయిన కాడి అంటువులలో గుర్రములు పరి లక్షణవలకు ఉన్నది రక్షణ మండలములలో గాడిదలు, కంకర గాడిదలు, అనేకములు రవాణాకొరకు ఉపయోగించు చుండున్నది కోళ్లు ప్రధానముగా, కోడిపిల్లలు పాదాలముగా, అఖియ చుండును లేవలపట్టుట అవధానమున వృత్తి లేవె ఉత్పత్తి లెప్పగా వృత్తి చెందినది అల్లెయిల్ల పట్టువుగను గూడులు నువ్వున ప్రములు ప్రత్తి, అనువసార పంట పాతికాదిక వర్ణములు అచ్చట పెంచబడు చుండును కానీ అవి అంత ముఖ్యమయినది కాదు పరిరక్షణముగ అది ప్రముఖమయిన పరిశ్రమోపకరణము కావలసియుండెను

అధిక సంవరణ అశ్వేషమును పశువుముగా అరిగినది అధికసంవరణ ఇతల దిశోపముగా కలము సూచన లెప్పయిన శనకపత్తి 1947 న సంవత్సరమున తేజమునందలి గనులు, పరిశ్రమలు కావలసి వృత్తివిశ్రమలలోనిది దిశోపయెడను గోసుపవనైకల వేలలో గుగనులు పెట్టులున్నది దిశోపయో పట్టణమునందలి విద్యార్థుల వేలలో గుగనులు ప్రవృత్తికనవి ముడి ఇనుము రాతి పశువుముగా కొరకును ఇతర అధికము అచ్చట అప్రధానమైనది అయితే దిశోపయో పట్టణమునకు ఉత్తరమునను, స్థానిక పట్టణమునకు సమీపమునను, అధికముగా మాంగనెస్ గనులు ప్రవృత్తికను మన్నది పశువుప్రాధాన్యము గల ఇతర అధికములలో రాగి, పిను, తుప్రసాగము, కాల్సైట్, పాకాకము పేర్కొనవలసివది అలగి అలాగ ములలో రాధానైక న కాశము మూత్రమే అభివృద్ధి చేయ బడినది అల్లెయో తనలు పరిచిన విద్యార్థులలో పగము మూత్రమే సమీపించి కలుచున్నది తేజమునందలి అవాళాలో పరిశ్రమలు అనులు పరిశ్రమలలో వ్యాప్తువులై యున్నాయి అయితే ప్రధానమైన పరిశ్రమలలో మూలవనంత అనులై నవి అదీయించుటకు పాతికాదిక కాళ్ళులలో పెట్టుమంది ప్రధానముగా చేరినవిలోను, గుగనపరిశ్రమలలోను, అను పరిశ్రమలలోను వర్ణనసాయ శీటములలోను ఉండియున్నాయి లేకములకు వికృతములై యున్న గుగనపరిశ్రమలలో చిన్న

విడిమరలను, లోళ్ళను ఎరుగుచేయు కాళ్ళువామను, ప్రవక్రియాగలములను, పాదరక్షణను అట్లను కంకళ్ళను గుగనపరిశ్రమలను అప్పత్తియను కాళ్ళగరములు పేర్కొనవలసివది

ఫ్లోరైడ్, రోఫియా, స్టాల్, అను పట్టణములలో ఇనుము ఉత్పత్తి, లోహములకు సంబంధించిన కార్మికులు కలవు స్టాల్, అల్లె, అను పట్టణములు పోలీసులైన కేంద్రములు ఫ్లోరైడ్ లోను, స్టాల్ లోను రావలసినది పరిశ్రమలు కలవు దిశోపయో పట్టణము చక్కపత్తిశ్రమ కేంద్రము కాల్సైట్, పోలీయో నగరములలో పలుకరి ముల వేలకట్టలు తయారగుట దిశోప, ఉన్నపత్తిశ్రమకు కేంద్రము స్టాల్ ప్రత్తివిశ్రమ కేంద్రము ఫ్లోరైడ్ లో పట్టణ పాత్తికాదిక మన్నది ప్రవక్రియాగలములలో పాటు పరిరసాయన దళాలలో నిలువచేయు యంత్రాగరములు ఇచ్చట కలవు దిశోప, పాటు, కావలసి మొనర్చిన పాదముల, కర్మక కుత్తికరణాగరములు, పేర్కొనవలసివచ్చినవి, పాటు పాత్తికాదిక చురుకుగా అభివృద్ధి చెందుచున్నది స్థానికములై న చిన్న రంగవల్లులు కలవే పరిశ్రమల మూగా రాగములు యున్నవి దిశోపయో, ఫ్లోరైడ్, అల్లెయో మద్యమన్న ప్రాప్తిశ్రమ అతమునకు చెందిన అల్లెయో ప్రాంతము ప్రధానముగా పరిశ్రమలకు నిలయును అది అలేశపు ముఖ్యమైన వాణిజ్య కేంద్రముగా కూడ మన్నది కాక పోకలకు పాదములు తగుమాత్రముగా కలవు 1988 సంవత్సరములలో అల్లెయోయందు 670 కిలో మీటరులై ట్రే వర్ణింపబడి యుండును అందులో 48 కిలో మీటరుల వాణిజ్య కేంద్రములై నవియున్నవి, అల్లెయో లోని ప్రధానమైన రోడ్లు పాదాలముగా పై ట్రే ననుసరించి యుండును

అంతర్జాతీయ వాణిజ్యము, రాజధాని యయిన దిశోపయో లోను ఫ్లోరైడ్ లోను కేంద్రకరించబడి యున్నది స్థానిక అల్లె అను రెండు నమూనవుల ట్రే వర్ణులును కావలసివది చెందినవి రిక్, లోక్, దాగ్ అను ట్రే వర్ణులును ప్రవృత్తి తమ పై లేక వర్తకగణయమున ఎగుమతి దిగుమతికు ముఖ్యస్థానములుగా నున్నవి ఇదివలె కాలుమున ఎరుమెలలు వర్ణనసాయాన్ని ప్రధానములై న పరామర్శలై యున్నవి పాటు వాటిలో ప్రధానమైనది వేల అంటువులు, చర్మములు, ఉన్నపత్తి అంటువులు, అపారకాత్మములు, పరి

మొలు చేసించిన వస్త్రపుటుగా చెప్పినగును నేతకట్టు, లోపపు శామామలు, యంగ్రమలు విశేషముగా దీగుమతి యగుచుండును

కే వి కే

కాశీ రాఘవాచార్యులు

విశ్వవశాత్ ప్రఖ్యాతిముఖయిన పోకడలు పోయి, మహావ్యములయిన ప్రయోగములను కలిపి, అంగ్ర నాటక రంగ చరిత్రమీద వన ప్రభావములను కొట్టిన మహానటుడు 'కాశీ' రాఘవాచార్యులు అని అనలు ఇంటి పేరు కాడి ప్రతిచారు కాశీని నాటని దిశామలపాటు తన కార్య కలాపములకు కేంద్రముగా చేసికొనుటచే అతనికి 'కాశీ రాఘవాచార్యులు' అని పేరువచ్చిరి పూర్వ పేరుతోకాక అగుట అశేష అంగ్రనాటక కళావిజ్ఞుడుగుటచే 'రాఘవ' అను సంక్షిప్తనామముతో వ్యవహరింపబడినాడు తన రామ ధేయమునకు చివరనున్న 'అచార్యులు' అని నరమునకు కామ వగననుచు అతడే స్వయముగా కానిది వదిలివేయి

రాఘవాచార్యుల కంటిపేరు 'అపూర్వానము' నర పంపిచారి పరిపంపిచారి కాశీలో పాండి ఉన్నత విద్యా లయములో తెలుగు పండితులుగా పనిచేయుచుండెడిచారు రాఘవాచారి మాతృమూర్తి పేరు శేషమ్మ తమ అంగ్ర నాటక పితామహులగు రత్నవరము కృష్ణమారాచార్యులకు పోలి

అనంతపురము మండలములోని కాడి ప్రాంతము రాఘవాచారి 1880 అగస్టు 3న శేషరత్న అప్పారెడ్డి మొట్టకొన లేవజే పరిశోధన ప్రతిభతో ఉత్తీర్ణులయి ఏబ్బుట రాఘవా చారి ముద్రానుతోపి ప్రియలో కళాకాలలో ఉన్నతవిద్యను అక్కరించి పట్టభద్రుడయ్యెను తరువాత అతడు హ్యాయ్ కౌన్సిలుకు చేరి, రియల్ పట్టమును పీకరించి, కాశీలో మళ్ళీ తన మేధామా రత్నవరం కృష్ణమారాచార్యుల నాతో కలిసి హ్యాయ్చార్ వృత్తిని పొందించు

కళాకాలలో తమకు పొందించువస్త్రపుడే రాఘవా చారి నాటక రంగస్థలముమీద పాదముపెట్టి, రసమిలయిన ప్రేమలకు హృదయమును పీకరించెను పేర్లపైయల్ నాటక ములలో విద్యవ్యాసములకు పోషించుచు, అయిన ఉన్నత విద్యార్థి నాటక మెప్పువలెను అడగెను విద్యార్థి రకములే అయినను 'పేట్టియ్యరింటి ఎటురు' అన్న బిరుదు అందించెను కళా

కాలలోని పాశ్చాత్య అధ్యాపక బహుశ అంగ్లాకామలో అయిన కనభద్రుడైన చాచికానియమునకు అప్పెనవరించి

కాశీలో హ్యాయ్చార్ వృత్తిని చేపట్టిన రాఘవా చారి అనంతపురములో 'గొప్ప ప్రతిభతో నాయకు'గా పేరు పొందెను భవముతోపాటు, అయిన, కీర్తిప్రతిభలను పూద విశేషముగ గడవపాగెను హ్యాయ్చార్ములలో వృత్తి విద్య ననువరించి అతడు పొందికెడి చారుములను విరి అతని వక్త్ర తన్మమును చర్చిమారుటకు అనలు విశేషముగ వచ్చెడిచారు

అనంతపురముచారు వృత్తిని పొందించుచునే, రాఘవా చారి తన వృత్తిని తెలుగు నాటకరంగము మీదికి పొందించు కేవలము పంజామునతో ప్రాధాన్యముచేసి, కావగర్భితులయిన చాచికానియమునకు, పుష్టితోకూడిన నటనమునకు, నియమ తను కనరచుచున్న తెలుగు నాటక రంగస్థలిని పంపించుటకు టను అతడు నడుములైదు దున్నుటొకటను పోషించుటలో కూడ నటులు అగుహ్యకరముయిన మోటుతనమునకు కాక

చిత్రము 94



మృదువైనమునకు ప్రాముఖ్యము నియమతన్న వాదనమునకు రాఘవాచారి ప్రాచుర్యము నిలిపెను స్త్రీ భూమిఅను స్త్రీలే విరహించిన తెనెయిలు ప్రఖ్యాతిగర్వముయిన బాధివ్యము, మనో జ్ఞత, మార్గము స్త్రీల పోవయి, స్త్రీసాశ్రమను పోషించు టను భయములు, సోదామతోమంచి చూచిన వృత్తికి ది కగగనియే, అనలు చూచు తుచారమున కనుగుణముగా రాఘవాచారి, మంగ్రచారమును పంపించు పరిఅగోటులకు నెవెవ్వరయ్యెను పంపాకమునకు కలగ్నమున అతడు నాటక రంగస్థలికి అవ్వించెను

ఉద్యమములు చేపట్టినపుడు అతడు ప్రతిఘటనమునకు లోనగుటలో ఆశ్చర్యములేదు. మానవ ఉద్యమ అరంభమై డయిన రాఘవాచారి కూడ పూర్వార్థవారాయణులయిన కొందరి ప్రతిఘటనమునకు, కావములకు లోనుగాక తప్ప లేదు మొక్కిపోని అశ్టవిశ్వాసముతో, అంశశీత కార్య దీక్షతో ఆయన తన ఉద్యమమును కొనసాగించి అచిరకాలములో కృతకృత్యుడు కాగలిగెను.

రాఘవాచారి యొక్క విప్లవాత్మకమైన రోగదడు మొట్టమొదటగా గురియైనది పౌరాణిక వాఙ్మయమైన 'వేదాంత' లోని హిరణ్యకశిపునిపాత్ర హిరణ్యకశిపుడు రాక్షసుడయినను, సర్వాంతర్యామిని కనుగొనవలెనని తపోహపాడుచున్న ఒక సర్వాశ్మేషుడగు రాఘవాచారి భావన తయారై, శిశువు రస ప్రధానమయిన అరువును పెడవోల్పులు, లేతదండ ఆయన హిరణ్యకశిపుని పాత్రను ఎంతయో హుంరాతనముతో ధోషించెను.

నీ అపృథ్వియంతరు వాణీకమునగానీ

మిక్కిలి రవి మింఁ మెలయచెరచు

అన్ని కాలములందు అమృతములై శాచి

రివ్వేటయై గాని పివ వెరచు

మర్త్యకాపాతలమంటిక్కరార్చియై,

విచ్చందికి నన్ను తెలుగవెరచు

అతిశీఘ్రమయిన వాయుజ్ఞు మల్లంపుంచి,

శమమందు ప్రాసులు అంపవెరచు

ఇంద్రచోరణ వాగ్మిలు కెత్తవెరచు,

అమర, కిన్నర గందరగ్ధ్ర యేక, మహాగ,

వాగ విర్యాధరావళి నామ వెరచు

'శేల వెరువచ్చి నమన వీరేటి కిల్చి' అనిన సర్వమును

పొడుచున్నపుడు రాఘవాచారి కనసరచిన హాసములు అసామాన్యములు అసాంకారముగాక అద్వైతవాతావృతత అ హాసభావములో ప్రవృత్తి మగుటచేతెడిది 'లోకములన్నియున్ గడయలోన బయంచినవాడవింద్రియా నీలము చిత్తంబన్ గెలువవెరచు'

అవి ప్రహ్వరంబు హిరణ్యకశిపునకు ప్రత్యక్షమై మియ్యనపుడు రాఘవాచారి ప్రవృత్తింబనమెఱుఁగఁదములను అవాదు చూడవచ్చెను. అసాధారణ మరదితోకాదు అవి ప్రేక్షకవృత్తయ ఫలకములమీద గాఢముగా కొట్టబడినవై తెలిసింది ముల్గులు

'విజయనగర పౌరమాణ్య పాపము' అను వాఙ్మయ లో రాఘవాచారి గ్రహించినది వజ్రాస్ పాత్ర అపాత్రమ అనియందుచేత అయిన గౌరీశంకర శిఖరమును అధిరోహించుచుండెడివాడు పద్యమును పాదుటలోగాని, గద్యము వల్లించుటలోగాని, భావమునకు, రాఘవాచారి అత్యధిక ప్రాచార్యము నిర్వేదివాడు పరామపాత్ర విద్యవాదములో ఆయన వాచికాభివ్యయము పరామపాత్రవలెనని

తన తేనెమూడుగారయిన ధర్మవరము కృష్ణమారాయణాచారి తంమునుండి తెలుపదిన వాతములను రాఘవ తెలుగుదేశములో అపాత్ర ప్రధారములోని శిశువినెచ్చెను 'చిత్రసమీపము'లో కాపాడుకు, 'పారంగధర'లో కాకాళు వలెండ్రు, 'రామచంద్ర'లో కామరామ అను భావములకు తన తనతేజము పొంగెను అపామము ప్రజ్ఞావీరుడయిన రాఘవాచారి తెగుకుండు అమెయోద్ర మెట్టి అతనియే పనులో నెట్లుడుగాలేరి, చాచి వజ్రాశ్చర్యయలలో ఎన్నియో రసవత్తరములైన వాఙ్మయవర్ణనముల నిచ్చెను ఆ ప్రదర్శనములను తిలకించి గొప్ప రహసుభూతివలెనైన గురువేపులు రచించినవాళ్ళ కామారు, మహాకవిగానెరి, రాఘవాచారి నటవాగ్మతీశము, కళాపిపాసను చేతోళ్ళుకొనియూడి యుండిరి

మనరామ సుగుణవీరాన వజ్రచారు, చెన్నరతి అంధ్ర మహావజ్రచారు ప్రదర్శించిన హింసక వాఙ్మయంలో కూడ పాల్గొని రాఘవాచారి అధునిక వాఙ్మయ కళాపాఠశాల ప్రశంసలను కూడ అందుకొనిన దానిని వి రామన్నాదు ప్రాసన 'కవిసంగతి' విరచించిన రాజా శిఖరినుండి తెలువడ 'అలోకమునుండి అభ్యసనము' మొదలయిన నాటకములలోని పాత్రలను ధరించి హాస్యవహాళి భావారాధనములో కూడ ఆయన తన ప్రతిభను వెల్లడించెను 'పరివర్తన సంగతులు' అన్న ఒక సాంఘిక వాఙ్మయము అతడు స్వయముగా రాసెను

విశాఖాపాఠశాలవలెనైన రాఘవాచారి కన్నడ వాఙ్మయములందును విశిష్ట పాత్రలను ధరించెడివాడు ముఖ్యముగా కన్నడవాఙ్మయ 'మండోదరి'లో అతని రాజా పాత్రాభివ్యయము కళాశిల్ప ప్రశంసల పండుకొన్నది కనీదు పాత్రలోపదములో రాఘవాచారి రాఘవాచారియే పాటి చాచిని చూచిన మహాకవిగానెరి నువ్వలెన్న గు డయూదవనుటలో ఆశ్చర్యములేదు

విద్యాధిక్షిణి అందరిని తీరదీని 'రాఘవాచారి శిష్ట' అనెను

ని" అను నొక వాక్యమునను స్థాపించెను దీని యాతమా వ్యవస్థను ఆయన అంతర్ద్రోహము నవలంబించుచును "చంద్రునిని", "పాశ్చాత్యుల" మొదలుగాను వాక్యమునును ప్రదర్శించెను వాక్య రంగభంగమునకు ఆయన మనుయ్యూర్తి అనుమానమును జరిపాడు "చంద్రునిని" వాక్యములో భాగస్వామిని చేర్చినను దరించి అతడు నల్లగాని చుక్కలతో అయిదును తిరుగుచుండగా ఎక్కడనుండియో వచ్చినవను రంగవలెను దీనికి వచ్చెను. ఊతమా - వచ్చితివా - రమ్ము ఈ కృత్రిమ వాక్య భావోచిత నీయధికానామ" అనుచు ఆయన ఆ ఊతమాను దగ్గరకుఁబోసి "ప్రదర్శనమునకు దీమాశ్రమము అనునామము కలుగునందు, మనుయ్యూర్తి కనవలయును" నీచేతను రికావచ్చునట్లును నీయధికానామమును

1927లో రామచంద్రా పాశ్చాత్య వేషములయందు
 పర్యటించు 'ఉ.భైలో', 'ప్రెలో ది ల్యాం' మొదలయిన
 పాశ్చాత్య అభివ్యుత్పత్తి అలోచనలో విశ్వాగ్ర రంగస్థల నట,
 నటీమణులయిన పక్ జాన్ డి'స్కో, తేబోర్'స్కో, రాబర్ట్ వన్
 మొదలయినవారి ప్రవచనము అందరికొకటే జాగ్రత్త పోషాదురహిత
 అనగా 'ఉ.భైలో' పాశ్చాత్యులయమును చూచి "ఇంతటి మహా
 నటుని కంటే భారతదేశము దగ్గరమెవరి" అనిన

పాశ్చాత్యులేక వర్తమానమునకు గాను వాచారీ
రన ద్వాంబువారును క్రిక్ ప్రకృతముగా కిరీతములిచ్చి
తెలుగునాట రంగాధ్యయమునకు తన వీరమును అంత
మొనర్చును ద్వాంబుర ద్విక్రమముగోగ రాను వాచారీ
కానీహానో ఎన్నియో నాటములను వ్రద్యించి, వాటి
మూలమున వచ్చిన అతాంబుముతో నిద్రిద్యార్థమున, ప్రకా
శిత వర్తమానము తోద్యమున నాటకరంగమున నెకనో అత్యు
న్నతమున ప్రవ్రాణములను నెలియించి, నకులను రాను వా
చారీ అద్యరములను దేయ్యును

నవనో విప్లవరయన రామబాబాచారి తెలుగు చలన చిత్రవంగమ బాడ అసోసియేషను అయన 'రైచిరీ మానవంతలము', 'రై మిడ్డ', 'చండి' యెలలయన చిత్రములలో రంగమున కనకత అనే ఏమిరాచితక పలల వారకు లంబూసెన. 'రై మిడ్డ'లో నగరి రిక్తిప్రాకమ అయన అభినయించిన విరావము అభినియమెన.

యంత్రమువారు చానుడుకాల్గే ఆ మహావీరుడు
 ఏమిచూడంగమును వరదీ, చిక్కిరింపి నిహారము చేయుటకు

అనువై న వాటకగంగులమును తిరిగి అగ్రయించెను వాటక
కళాఅమ్మకి ఆయన చేసిన మనోహృదయమును గురించి అంద
వాటకకళానామము ఆయనకు 'వాటక కళాప్రవృత్తి' అను
దిగుడుము పొసగెను అందరికీవర్గాలయములూడ ఆయనను
నిండువత్సరము పనుచికితని పర్యావించెను

రామచంద్రాచారి గొప్ప వంశవంశస్థుడై కుల, మత వివక్షలను దూరము చేసి తన చిన్నత సమయముననే సమరమున ప్రాప్తించిన శ్రీరామేశ్వరేశ్వరుడునును రామచంద్రాచారి పట్టుకొన్న ఆతని నాటకకర్తలముఠా బ్రాహ్మణులతోపాటు హరిజనులు, పురుషులతోపాటు శ్రీమతి పట్టువంటి వివేకగా ర్థ పాఠానుయోగి

రామచంద్రాచారి గొప్ప వేదానికి పరిగెమునందు, సాహిత్యమునందు ప్రతిభావంతులును పండిత కాదానా? అమరావతి రామచంద్రాచారి ప్రత్యేకగురువుగల రాజీయ తీర్థముమీద సాగిని, శైలాక్ష ప్రభుత్వమునకి పైరరాచారి సంగమమునందు కలెకానీబట్టి పండిత కాదానా? బుంగ శ్రీరామకీరణమును కట్టుకొని "రేమాంతవ" మను అగ్ర మునుపకు తరచు వెళ్ళుచు, గురువుగారి లోదాపునమును రామచందారి మనసార గ్రీలయించెడివాడు కాను ప్రదర్శించిన వాటములుక వచ్చిన తర్వాత రాజాక్షాము రామచందారి తమ గురువరెద్దల అగ్రముమనకి ఉచ్చి వేసెను

అంతరంగశీలమూర్తి రాధువారాని నిరూపించుచు
తనయొల భవభవమూర్తును నోచినా కేర్యానుజ్ఞే, అతడు
రాశీని హైదన మహాభ్యుదయి, త్రైవిప్రులను నశ్యుల
మూ శీశీనిమై వైష్ణవులందరు తమను తెలిసినను వంశ
మును ఎరుదుతిగి, తన అంతర్యామి ప్రవోధానుగతుల
రాధువారాని తోగిమలము తనయొంటిని మహారాజుగ నియ
మించెను

జాతీయోద్యమమునందు కామ ప్రియముగ పాల్గొనక
బోయిన యౌవనాచారి అవధునకు తీరవచ్చును లేక క్రీస్తు
వెల్లడించుచుండెడిచారు 'కామ్యునాచారు' తీరునమును కన
కీర్తుచున్నటులు క్రైస్తవ ప్రభుత్వము ప్రకటించినప్పుడు
కామ్యునాచారిని జాతీయాయోధునము పెల్లుబి, బానిసి
అయిన నిరాలసించుటకు శీలమిది

రాఘవాచారి మృత్యుదూపి జ్ఞానానుకూలంపు ఆయన

కన్నులతో తేజస్సు ఉట్టిపడుచుండెడిది పూర్వపురుషుడయిన రాఘవాచారి అరువదియేండ్లకాలము జీవించి 1948 ఏప్రిల్ 17 వ తేదీ ప్రశ్నకుత్తు పున్నమిగాడు శివసంకల్పమును పోషించి భూలో నివసించుచు పరమేశ్వర పాస్విర్ధమును తెంచెను

ఇం పెం

బసవేశ్వరుడు .

బసవేశ్వరుడు వీరశైవ మతోద్ధారకుడుగను, వీరశైవ కవిగను సుప్రసిద్ధుడు కర్ణాటకమునందు కాగోవాడీయను పోక గ్రామమున నూరిరాజు అను పోక పద్మిన్ర దుండెను అతడు పశ్చిమగంగానాథునందు అతని రర్హత్తిని పూర్వాల మాదాంబ గర్భాన్ని క్రి ముక్తాంబులై బసవేశ్వరుడు క్రీ శ 12వ శతాబ్ది మధ్యభాగమున జన్మించెను అతడు విద్యాభ్యాస మొనర్చి శివసంకల్పముల ప్రాయముననే శైవపురాణ కథలన్నియు గ్రహించెను

కాళములో సమాజమునందుండిన వర్ణవశోరములు, అంధశ్రద్ధ మిచ్చాడంబరములు, అల్లభాసమైన కర్మానుష్ఠానములు మొదలగు దోషములను దీక్షించిన తరువాత కర్మ బాంధవ్య అగున్పు జనించెను అందుచేత నతడు తిరుమయమునొల్లక తిరప్పరించి, అన్యత్తులను ను దిడిచి, సద్గుర్యర్థమణి పరులై బయలుదేరినను మలప్రభా కృష్ణానదుల సంగమ స్థానమునందున్న సంగమేశ్వరునిదే బసవేశ్వరుడు అక్కడిను బడెను బసవుడు సంగమేశ్వరుని శరణుజొచ్చెను

సంగమేశ్వరుని దర్శనమాత్రమున ఆ శేషునియందు బసవేశ్వరులకు అనన్య భావారాజమైన శక్తి ప్రాయుర్బునించెను అట్టి భక్తిచే పరమశుద్ధ బసవేశ్వరుడు సంగమేశ్వరుని నాదా విధముల గోత్రము చేయుచు న క్రిందిచేచాడు అన్నానో రాదులను పరించి వేలల వరే భాగ్యవంతులై అహోరాత్రములు అఖండమైన తపస్సు కొనర్చెను

బసవుని తమ్ముడైనది నది అన్ని స్థలములందు, నరకం దరాదర పరార్థములందు అనన్ది పరమేశ్వరుని ఉపస్థితియె గోచరించెను అతడు భూతదయ నీరాడంబరత, విష్ణుబ్రహ్మత మొదలైన సద్గుణములను నుదాహరిస్తూ పరమ విహిత డయ్యెను బసవేశ్వరుని తీర్మానకై సంగమేశ్వరుడు నాగ్నిం చెను సంగమేశ్వరుడు ప్రస్తుచిస్తున్న బసవేశ్వరుని భాగ్య సమార్పణప్రయోగం గోచరించి "బహు" ఏయెక్కడ భక్తిచే

చేను నీవశనర్థిని తిని నీవు తపస్సును మానుకొని సంగమ దాడ (కళ్యాణ) పట్టణమునకు వెడలుము నిజ్జల పానాట్టు వశయందు నీ కిర్తిప్రతిష్ఠలు నా మహిమచే వెల్లడి కాగలవు" అని పామగ్రహముగ వరించెను సంగమేశ్వరుని పామగ్రహ చాక్రముల బాళర్థించిన బసవేశ్వరునికి మనశ్శాంతి కలుగ లేదు బసవనికి సంగమేశ్వరుని పార్వీర్ధభాగ్యమనిర్వ మయ్యెను అతనికి ప్రసన్నులై కాళుక్షప మివచ్చెను పంపియైన సంగమేశ్వరుడు కలలో దర్శన మివసి నర్వ కాళ పర్యావర్తలయించుచు చేను నీవెటు చరించును నమ్మయు నా అమగ్రహ భారలమున లేచు నీను సందేశ్వరుని దోక లింగ మొనగనని వరించెను

సంగమేశ్వరుని ఆ చాక్రములను విని బసవేశ్వరుడు అనందభూతుడయ్యెను మరువాడు పార్వచాలకు నిర్వర్తింబుకొని, పరమేశ్వరుని దర్శనము చేసికొని సందేశ్వరుని ముందు భాగ్యవంతులై కూర్చుండెను అట్టితరే సందేశ్వరుడు టక లింగమును బసవేశ్వరుని హస్తమునందు స్వప్రముచేసి, పంకావరీ మంత్రిము సువరేశ్వరించి, మ స్తకముపై శివ ములము పెట్టి దీనించి, అంతర్ధానము చెయిచెను బసవేశ్వరుడు భగవద్భాగ్యవంతులై సంగమేశ్వరుని జన్మము తిరపానాచించి, మంగళవాడ (కళ్యాణ) అను పత్తమున కేగెను

నిజ్జల పశ్చిమ ర్తి అష్టానమునందు బసవేశ్వరునికి ఆశ్రయము లభించెను ఆ పరిధర్మమునందొక విశేషము ఘటిల్లెను రాజాష్టానమునందు గణపతులు రాజాష్టవణులందైన ఆదాయ వర్ణయ వివరములను అప్పగించు చుండిరి తీక్షణ దృష్టిగల బసవేశ్వరుడు ఆ తెత్తులలోనున్న దీరపాటులు కనుగొని, తంబారి సిద్ధరంధాశీశునకు తెచ్చెను బసవేశ్వరుని యొక్క గణేశశాస్త్ర ప్రాచీనాగ్రమునకు సిద్ధరంధాశీశు దప్పియింపొందెను అతడు నిజ్జల రాజునకు బసవేశ్వరుని విద్యాభ్యాసమును, బుద్ధివైకల్యమును హర్షి తెచ్చెను నిజ్జలకు బసవేశ్వరులకు తన అష్టానమునందు ఆశ్రయించెను నిజ్జలకు తన చెల్లెలగు నీలతోననను బసవనికిచ్చి పెండ్లి చేసెను కాళవ్రహ్మను బసవేశ్వరుడే భంధారమునకు ముఖ్యాధికారియై 'భంధారి బసవ' అను ఖ్యాతికొందెను బసవుడు కోశమునకు భంధారి అగుటయేకాక 'శక్తిభంధారి'యై'బాక పరచెను బసవేశ్వరుడు గంగానది మాంబుచేయను సిద్ధు భార్యతో నిలిచాడై సంతారయాశ్రమం కొనసాగించెను

విజ్ఞులు రాజధానియందు బసవేశ్వరుడు గడవ
కాలము అదిని తీసికొని 'వస్త్రధారణము' అ
కాలమునందు బసవేశ్వరుడు వృత్తిని వదిలివేసి వస్త్రధారణము
వదిలివేసి నిర్వచనము ముద్రాపించెను

అవశ్యకము గొప్ప శక్తియు మహిమగలదని బస
వేశ్వరుని తీవ్రమైన వ్యతిరేకము, అతనిరామభావము, విష్ణు
భావము, శక్తి, మృత్యువు, వైకల్యము, ముద్రాపించెను. శివభక్తి
శ్రావణము, అత్యంతము, అపరాధరాజమును గురించిన
నదులములు పలు కాలములందు శివభక్తియు, కళ్యాణ పట్టణ
మునకు ఆకర్షించెను

కళ్యాణము నీమనుచుండి నిరంతరము అంద్రరేఖము
వందు వ్యాపించెను శివభక్తియు బాధి, వస్త్ర, వివేక శోక
తందోహదముగ వీలించి బసవేశ్వరుని వలన వస్త్రధారణము
లను, శక్తిగోళము, పుణ్యక్షేత్రముగ వీలించుచుండి ఎంత నిష్ఠ
వర్ణమునకు వెళ్ళినా వస్త్రధారణము శివభక్తియు బసవేశ్వరుని
వందులములు, అవశ్యకములనుండి ఎంత ఉన్నత వర్ణమునకు
వెళ్ళినా వస్త్రధారణము లాభించి కళ్యాణమునకి
వీలించుచు, వస్త్రధారణము శివభక్తి అర్థము రాగభావము బస
వేశ్వరుడు చాటిచెను

ఇతరుల సమన్వయము పరమార్థమునకు ముగిసిన
వస్త్రధారణము బసవేశ్వరుడు వన మంత్రధారణమునకు రాజ్యశాసన
గావించుచుండి ద్రవ్యమును అత్యంతముగ వ్యయించు
చున్నాడు అది నిర్వృత్తి ప్రతిష్ఠాపనము కొరకు చేయబడుచున్న
ఉపాయము అతనిని దేవతల వ్యాఖ్య క్రియలను అతని ఉన్న
మును పరమార్థము వ్యాఖ్యపరచుచుండి విజ్ఞులను అతనిని
కొండెములు చెప్పబోయిరి అవశ్యము రాజు, కావ్యము
మును పరిశీలించు చాది భవముతో వెళ్ళి చేరుచు వెళ్ళి
కొరకు ముగిసినవస్త్రధారణము

అవశ్యము బసవేశ్వరుని మహిమలన అతనిని వందించ
వచ్చిన దొంగలముఠా మొదటికి వంగళాయ అయ్యయి
లింగళాయ అయ్యయి అలాగే పరమార్థమున కొరకు
కొంగళు శివభక్తి ప్రేమమును గలిపి వందించి గోళుల వస్త్ర
లింగి చెప్పిరి ఈ సమాచారము తెలిగి బసవేశ్వరుడు ఎట్టి
చింతనలతో "నంగళేశ్వరుడు ఇప్పుడు అతని పుచ్చుకొనును
దీనిమేల" అని మాటలను కొనిపోయి గోళులగునది
చాచునది చేపడల వాళ్ళుచేసెను దీనిచే బసవేశ్వరుడు

దేవతల యందలి అవ్యాఖ్య క్రియ, విశేషము గోచరించును

బసవేశ్వరుని తీవ్రము యొక్క అవశ్యమునకు చిహ్న
రావడము కళ్యాణ పట్టణమునందు బాధి పాపకాండ
చారము నలవ వలెలో కోరావలెను కాండవస్త్రధారణ
విజ్ఞుల రాజము ప్రాచీనాయము కలిగెను అందు బసవేశ్వ
రుని హస్తము కలిగి తెలియచున్నది బసవేశ్వరుడు కళ్యాణ
మును వరలి బాధలి వంగళేశ్వరునియందు బసవేశ్వరుని
బసవేశ్వరుని వ్యవహారమున ప్రతితి

కన్నడమునందు బసవేశ్వరుని తీవ్ర చరిత్రమును
చిత్రించిన గ్రంథములను బసవేశ్వరుని చరిత్రమును
మగ "బసవేశ్వరుని చరిత్ర" బాధిలో అత్యంత ప్రాచీనము
ఇది అనవచ్చు గ్రంథము తెలుగు కావ్యమునకు వ్యాఖ్య
గోళునామము కలిపిన బసవేశ్వరుని అవశ్యముగ కన్న
డమున తీవ్రమైన బసవేశ్వరుని ప్రాచీన సంగళాము
బసవేశ్వరుని చరిత్రము, వరదలి బసవేశ్వరునియందు బసవ
చరిత్రమును వివరించు ఇతర గ్రంథములు

బసవేశ్వరుడు కన్నడ పాఠ్యమునకు కళ్యాణ సేన
సేనయైన ఇతని పట్టులనవనములు, కళ్యాణ వనములు
మంత్ర గోళములను, చిత్రించిన సంగళామును చిత్రి
సంగళామును చిత్రించిన బసవేశ్వరుని చరిత్రమున
ములు కన్నడ వనములు బసవేశ్వరుని చరిత్రలో
సంగళాము చిత్రించిన మగ సంగళాములు = కాలమున
ఇటులు సంగళామున చెల్లిన భావంతో బాధించిన బాధ
బసవేశ్వరుడు చిత్రించెను

బసవేశ్వరుడు గొప్ప పరమార్థ సంగళాము చిత్రించిన
చాడు లింగళమునందుండి మగళులను బసవేశ్వరుడు
లింగళము నవశ్యమునందు చిత్రించిన సమాచారము
గలది చాటిచెను లింగళమునందు విశ్వమును
మైన అలాగే చాడు లింగళమునందు లింగళమున
కలిగిన లింగళమునందు లింగళమునందు లింగళమున
చిత్రించిన బసవేశ్వరుని చరిత్రమును చిత్రించిన
చిత్రించిన బసవేశ్వరుని చరిత్రమును చిత్రించిన

బసవేశ్వరుడు బసవేశ్వరుడు చరిత్ర ప్రవృత్తియు,
పరమార్థ సంగళాము, కన్నడ పాఠ్యమున చరిత్రము
చరిత్రముగా విశ్వమునందు ముగిసినవస్త్రధారణము

విభావ్యశతకము అను గ్రంథములతోడ ఆచార్యులు రచించెను ఈ గ్రంథంపరంగా వ్యాఖ్యగమనయ ౧౬ వందీ థుడు 186౩ నుండి ప్రథమశ్లో తీర్థవాక్యవన పాఠశాలలో ౬౦దిశవందీయం దుండిన కాలములోనే అరగివది ప్రతిగ్రంథ మును ఇతడు వశ్యుని ప్రయోజన భృష్టి తో రచించెను ఆచార్యులు బహుభాషాదేశ్య ద్రవిడ, సంస్కృత, పోరాణ భాష కీరణి కరతలామలములై యుంచెను భాషాశాస్త్ర మురటాడ ఈయన కృషిచేసి యుంచెను ఆంధ్రభాషాపాఠా వ్యమువం దెతడు ప్రముఖుడైన మూలమించెను ఇతడు 1౯38 న మం.లో స్వర్ణస్థు డయ్యెను

ఎన్ థు రా.

బాద్మింటన్ :

బాద్మింటన్ అను అటమెంట్కు ఫ్లెట్టర్ స్టలము రక్షణ భారత దేశములోని తంజావూరు నగరమని తెలియుచున్నది విరేకములో విశేషముగా 'పటిల్ బాద్మింటన్' అను అట మూలమే ప్రారంభమునం దున్నది భారత దేశములో ఇదియు బాద్మింటన్ అను ఈ రెండు అటలును అపార ప్రభావమువం దున్నది బాద్మింటన్ అటలో ఊలు లెలియు, పటిల్ బాద్మింటన్ అటలో మరాయ (ఈరెం) లెలియు ఉపయోగించ బడును ఆంధ్రదేశమునది బాద్మింటన్ అట గాంధ్రలో కొలంగు రక్షణ భారతమునదితోను, భావయను లుగా పేరుపడినది నమలు గలవు

ఈ అటను ఒక్కొక్క పక్షమున ఒక్కొక్కరుగా, ఇద్దరిద్దరుగా, అయిదుగురుగా - అనగా ఓగిల్డ్, డబల్డ్, ట్రైప్లె గానూ ఆ రెడరు ఈ యాటయందు అటగాంధ్ర ఊలులెలిసి కొయ్యతోను, పుచ్చి నగములతోను తయారు చేయబడన 'బాద్మింటన్' ప్రతిపక్షముల తొల్లను అటగాంధ్ర మీద పరస్పరముగా ప్రయోగించును ఊలులెలి బయపు స్థి తులను బుంబును గేములో 30 పాయలెట్లు కొద్దు (అట స్టలము)నకు నడుచు పొద్దుపు పొద్దు గీతలు చెలువల మూడగుల పూడములో రెండు సంక్షేమలు పాతలముల చెండింటి కలుపుచు అర్థముగా ౨౦ నల కిట్టలకును ఆ వల పై భాగపు పద్దు పూసుమీదిమంది ఆరధుగు బుంబును చెప్పిన్ అటయందునె కాక, ఈ క్రిడలో బండికి నేంపై నడవీయ గుండు అడవనెను పనుఉట్టులు అడవపుడు ఆ అట చాల అర్థముగ మంచును, ఇది ఎత్తున చచ్చెయముతో కూడిన

అటకాయుడుటవనను, ఒకే పర్యాయము పడివందీ అడుతు పిలగలి అగుటవలనను రక్షణభారత దేశమునందు గ్రామ ములలో పరామము ఈ అట విధిగా అడబడు చున్నది

కొ న రా

బొబ్బిలు :

కాబురు సంస్కృత వాఙ్మయ్యాక్రమన వోక ప్రభావ రణశ్లోకియై వెల్లిన కవి అకండి కాణశట్టు, తట్టకాణుడు అను వామములను కలపు తట్టకట్టు మారని గొప్ప పాండిత్య స్వీకర మై యుండును

పార్వతీశము, కాదంబి, కాదవని ప్రదేశ గర్వ గ్రంథములు ఇది కాబురి కీర్తి స్వాతములకు మూల సంక్ష ములు వండికతము, శివశతకము ఈ కవిత్వం పర్య కావ్యములని తెలియుచున్నది సంస్కృత అవులకు స్వీయ కావ్యములలో అత్యుత్తమములను విశేషించు అలవాటు లేదు కాబుడి యారారమున ఆపచారము, హస్త-చరితము నందలి ప్రథమ, ద్వితీయోచ్ఛాసములందును కొలదిగ తృతీ యోచ్ఛాసమునందును కారంబిలో అర్థమునగ శ్లోక ములలోను, కవి తన పుష్టాంశమును వివరించి యున్నాడు కాణశట్టు వాఙ్మయ్యయనంశమున అర్పించి వ్రాసాడ ప్రనరుడు తండ్రి చిత్ర కానుడు వేంకట విష్ణుతుడు తల్లి రాణదేవి అశ్వంశ ముక్తిచరితకాలంకృత, కాక మలేర్యాదురు అగర్విణిక విర్యాండుడు ఆ చువోపండితుని అగ్రము నిరంతర వేదవన - తోమరపహన - పురోదాశతత్వములచే ప్రపూత మైనదని రెప్పబడినది

ప్రతిపాటము కాబురి వివాహమును కోరానడితర స్వము తల్లి అతని బాంధ్యముచే పరలోకగత యయ్యెను తండ్రి కాతని వల్లయుముద్దురై తెలిసె యభావముగ లెండి అతని ఉపయోచాది సంపాదకముల నిర్వర్తించెను కాబురు పాంగవేదమును వ్యాకరణాది వ్రాస్త్రములకు అర్థయన మొనర్చెను అనరుడు స్వర్గలోక మలంకరించిన పితర కాదవని కొంతకాలము ప్రతిపాటమున వే నివంచెను కాని పేర్ల తెవ్వెను తేది స్వేచ్ఛాశీచులై బుద్ధి పృథ్విల పాశ్యంపించి స్నేహితులతో దేశాటన మొనర్చెను తోజ్జనము గాగించి కొనెను తన అగ్ర్యలమున కేగెను కా న్యుజ్జరాణుల హస్త వర్ణమని అస్థానపండితులలో నగగవాండ్లై అనగిదే బహునిరతముల సత్కృతు డయ్యెను హస్త వర్ణమున ఉత్తర

చేతమున కావ్యగుణమును రాజధానిగ చేసికొని ప్రతి శతాబ్ది-
లకు సవత్సరముల మధ్యకాలమున కావ్యమొనర్చెను అ
చక్రవర్తి సమకాలికుడైన బాణభట్టును ఆ కాలమున నున్న
వాడని తెలియుచున్నది

హర్షదర్శితావలగ్రహము శ్రీశంక చేతమున,
స్థానీయకాలపురమున, పుష్పకూటియను రాజులెను అతని
వంశ్యుడు ప్రభాకర చక్రముడు ప్రభాకర వర్ణమునకు రావ్య
చక్రముడు, హర్ష చక్రముడను నిరువురు పుత్రులును, రావ్యశ్రీ
యను మోక్ష పుత్రులయు అర్జునిచి రావ్యశ్రీ మోక్షి రాజుగు
గ్రహచక్రము వివాహముజెను

ప్రభాకరచక్రముడు మరణించెను అతని శిశువుపుత్రుడు
రావ్యచక్రముడు తండ్రి సింహాసనము నదిరోహించి నిరాల
లించెను అతడు తన తమ్ముడగు హర్షచక్రముని రావ్యశ్రీమీద
నొనర్చి యశ్వింశతులముజేసి, మాళవరాజు గ్రహచక్రము
అని రావ్యశ్రీని తన ముఖ్యచక్రమున చేరిపాలయం
దుంచెను ఈచాక్ర తెలిసికొనంతచే రావ్యచక్రముడు తన
సేనలను మాళవరాజునై నడచెను వాని గౌడరాజులకు
వొనర్చిన కృపమూలమున రావ్యచక్రము వివాహుడయ్యెను
అట్టి విషయచే కలెనివ హర్షచక్రముడు సేనతో మాళవా
గ్రీకునినై పగడియకొన నవ్వలమేగెను ఇంతలో రావ్యశ్రీ
చెరచావించి దిమ్మకలెయై, చిత్తాగ్ని నదిరోహించి యత్నిం
చెను వాని యొక చోరగ్రామము కామెను అ యుద్ధముము
నుండి చాలించి సురక్షిత వొనర్చెను మాళవములో ఈచాక్ర
హర్షచక్రమునకు తెలిసెను అంత అతడు సోదరి రావ్యశ్రీ
నక్కడినుండి తేగెను హర్షుని యొక్కయు రావ్యశ్రీ
యొక్కయు సమాజమును పుటిల్లిన వందర్భమున కథ
ముగిసెను ఇంతకుమాహాము

హర్షదర్శితము సంస్కృత హాసాగ్రమునందలి ముగివర్ణ
చరిత్రాత్మకగద్యకావ్యములలో మోక్షి ఇది ఎనిమిది
దిచ్ఛాప్రములతో నెలకొనియున్నది మంగళశ్లోకములతో,
కావ్యము సారస్వతీయమేగ్యయలను సుతించెను వ్యాసుడు,
కట్టార హరిచంద్రుని, పాతవాసామని, ప్రవర సేనుని, భావ
రాజరామలను పేర్కొనినను

పరశమేను హర్షచరితమునందలి ముఖ్య వర్ణన
ములలో రాజావార్తమును, హర్షుని ఉత్పత్తమును కల్పెనవ
మును, రావ్యశ్రీ వివాహచైత్రమును, పరశమేనదీయం

సమాజోదయము, శైలవాహునిని శైలవనిశ్యమును, కది
తరమును కావ్యమహావి నరపముగ వర్ణించెను

చారిత్రకావ్యములు హర్షచరితము 7వ శతాబ్ది
యంతటి చారిత్రకావ్యములను మరలవర్ణము మూలన,
కావ్యగుణ్యునియ, కళింగ, ప్రాగ్జాతీయ ప్రభృతి, అనాటి
రావ్యహనుములు పేర్కొనబడినవి నైమిశ సుమతీనలు,
సేనానిశోములు, విజయపురాంతములు, ప్రభృతముగ
వర్ణించబడినవి హర్షుడు మహాదీపేతగా ప్రకటించి బడెను
అతడు సింధురాజును అయిచెను, దుర్గముమైన హిమశ్రీం
ప్రాంతమున నున్న దీక్షితవలన కప్పమును కైకొనెను
మౌర్యరాజు కుమారులలో శిష్టముడగు కుమారగుత్తి నదిమీ
వొనర్చెను మూతనగుత్తిని హర్షచక్రవర్తి చూచిన అను
గ్రహ మహారము శైలవయ్యరా వర్ణింపబడిన హర్షుని
ప్రాగ్జాతీహారీకుడగు రావ్యచక్రవర్తి మైత్రీ వొనర్చుకొనెను
ఇట్లు చెప్పులు చారిత్రకావ్యములు ఇందు హిందువరక
బడినవి హర్షచక్రవర్తి మహాత్మ్యమును సమగ్రముగ వర్ణించి,
తన కలదియైనవి కావని కవిగారు వినియముగ తెల్పు
కొనెను

పాంపిళాచి వర్ణింపబడిన హర్షచరితమున చాచాటి
సాంపిళాచి వర్ణింపబడిన ప్రతినిధియందుని సాచార్య
ప్రవర్ణించిరి చార్యుడెడ అమలాకరాజునామములను బాపు
యంతటి మహాకావ్యము సర్వవలసినవికలై వలరెను
మధ్యమ కావ్యము వాయుపురాణమును శ్రుతవరరెను
కావ్యము రాజచక్రమున పేరునపుడు, హర్షుడు శ్రీశ్రీ
య్యక శేరువపుడును, విష్ణు పరివారములను, అయివహా
దకములు నగు మంగళ క్రియాకలాపముల ననుసరించి

తమ స్థితి కలగను చాటిల్లని విధమున బ్రాహ్మణు
నితవరవర్ణములతో కలిసిపెట్టి అత్యంత స్వేదా హిమవర్ణము
లతో నెలకొనియెడి కావ్యుని పేర్కొనుటలతో చెప్పు వర్ణ
ములచా రుండిరి

అచాటి కావ్యములను క్షపణిచాక్ర ప్రసిద్ధియై
యిందలి వారు పద-చాక్ర-ప్రమాణ-చక్ర-శివోపాఖ్యం
యందు నిష్కామలై యిందలి వారు కావ్యనియందును
వ్యాఖ్యానముయందు - చాప-చక్ర-కృపాచాక్ర ప్రభృతి సర్వా
యిత విచారాచి నేనములయందును అతితీరినవారు నుండిరి
రథ-గజ-కురంగారోహణమునందును, వివా రేణము

వాద్యములందును, వ్యక్తశాస్త్ర - గాంధర్వజేద - చిత్రకళ్య-
రవ్యచేతన - చామ్రవిర్యా - అయ్యుర్వేద - కావ్య చాటుకావల
యందును, నాదు సంకీర్తనగా నుండిరి

అనాదు వైదిక-కౌర్మ-వైవమలములకు ప్రాధాన్య
ముండును ఉత్తర భారతమున వైవమల కారకము తక్కువగ
లభించు చుండును వర్మవైవమల ఎమిదగుట అవశ్యమగు
కావించు లభించుచు నైదికకౌర్మములను వరపుర
సంస్కరణము లేక ప్రవర్తమావము లగుచుండును దివ్యక
మిత్రుడు కౌర్మముగ మారెను అతనిని పెక్కురు ధీమత
వ్యులు కృపించుచురి శైవులు, భాగవతులు, వైవమల పౌరా
ణములు, మహాసంతులు అతని శిష్యులలో నుండిరి తన
సోదరి రాజ్యక్రి శతకోపాలు కౌర్మంబు కావాయువ్యముల
ధరించుటలని హస్తదశము కైరవారాధ్యుడు కైవసువుగ
ప్రబుద్ధుడు హస్తని పూర్వము పరమ శివశక్తులై వరలిరి
పుష్పిణులి మహా శివశక్తుడు ప్రభాకరవర్మనుడు ప్రత్యహము
మూర్ఖుని పుష్పములతో బాధించు చుండును హస్తదు
స్వయముగ గొప్ప శివశక్తుడు అతడు శివువారాధించి
వైభవ్యాగా నర్పిద్ధుడయ్యెను అతని ముద్రపై నంది
విగ్రహముండును ప్రభాకరవర్మనుడు పెక్కు యోగము
లనర్చెను

హస్త చరితముపై రంగచాళుడు రుచకుడు మున్నగు
చారు వాక్యార్థములను వెలయుచురి
కాంచు ఐది సోదపుర కళాఖండముగ హస్తచరి
త్రమునాంబు మిన్నయైవది అంబి కళ భృహత్పృథ్వాగవము
దీసి కాణుడు మెనుగుపెట్టెను ఇందు పూర్వభాగమనియు,
ఉత్తరభాగమనియు రెండు భాగములు కలవు పూర్వభాగము
బాణచరి చరిత్రము ఉత్తరభాగము కాణుని కుమారుడు
భూచరణకుడు రచించెడి అతడును తండ్రివలె తద్రచనమున
భావ, భాషాబాధ్యతయును ప్రదర్శించెను

కాంచు ఐది వర్మవైవమల రచనా విరాళితముయన యొక దీర్ఘ
కళ ఇది వైవమలమునదను కుమతే కృగ్రతుడను రాజునకు
పెట్టబడిన ప్రహారా శిక్షములతో బాధపట్టు ప్రయా
మయందును శ్రీగుణాశక్తుడుమనకు శ్రద్ధలభిని ప్రతిందిన
దుర్గమ నిందయు, మహావైషమ్యము గాంచుచుండినది కథావ్రజం
పను కొండిగ కళ బాహ్యాయకవంశప్రళంపము కాలు
దొవర్చెను

కథావంగ్రహము : గంధర్వరాజునయగు కారంబి
నిది, ఉజ్జయిన్తగిరుడగు చంగ్రాచీడుననుమ, మధ్య ప్ర
దేశినిన ప్రేమప్రవృత్తితో, కారంబి ప్రేమితులారలగు మహా
శ్వేతకును పుండరీకుడను రాజు ఋషిమహారాయలను మధ్య
భుజిల్లిన ప్రేమకళను తోడించి, కారంబియందు కాలుగు
వర్మించెను ఈ నాయకల వివాహములు నాయకుల పాప
వృధములై అగిరియెను అకాళవాదయొక్క అతయ
వచనమును విశ్వసించి, నాయకులు కాలయాపన మొనర్చిరి
ఈమె కళను ముగించి ఎగిరియెను

ఈకమును గొప్పవచ్చిన ప్రీతికవృత్తాంతమును కృగ్ర
తుని పూర్వజగ్గ వృత్తాంతమును అతనికి చెప్పెను నాయకా
నాయకుల వివాహ విషయమున గానములు తీరుతో,
చంగ్రాచీడ పుండరీకులు పునర్జీవితులైరి ఉజ్జయినిలో నాయ
కులు తమ నాయకులతో గలిసి సుఖ్యులతో జీవించు కొడగిరి
చిరహావీతయగు కారంబి మాటలు, వ్రతలేఖ వచ్చి,
చంగ్రాచీడనకు ప్రతివరదుకు కుర్వయించుకుతో, ఉత్తర
భాగ మారణమైనది

ఈ కావ్యమందు కారంబి చంగ్రాచీసులకళ ప్రభావ
మైనది అయినను పెక్కు అవాంశకకళ లందు లేర్పడినవి
కానూరి కళాకళనవిధానము మిక్కిలి అశర్మకము
అందుచేతనే “కాంచురసజ్ఞానామావళి”ని న రోచితే”
(మహ్యవస్తువులను అహారము కలపై వట్టు, కారంబి కళావర్ణన
ప్రవణానప్రతిభ అహారముకాదు నివించదు)

ఇందు చంగ్రాచీడనాడు అబద్ధనవిభావములు
నాయకానాయకుల చతురాధిక్తియు అనుభావములు
విశ్వేంద్రాదులు వ్యతిరేకావములు రతి స్థాయిభావము
ఇందు కృంగారము ప్రభావరసము తత్త్వవరసముప్రభావ
ములగు వర్మకములు

ప్రభావ వర్మకాంతములు మాతంగుమనాసిని, విరాజ్య
కునికి కలనపై వర్మకోలాపమును, ఉజ్జయినిపర్యాయను
అత్తగృహనోచనమును, పిర్రాయనమును సూతికాగ్నిహ
మును కారంబినువశశ్శేతకును, క్యాని తరువును, ప్రభావ
చంగ్రాచీడయములను కాలుడు అయ్యిగముగ వర్మించెను ఈ
వైవమలముని కథాప్రారంభము, భవచామరు చంగ్రా
చీడుని గొప్పదైన ఉపరేకము గంధర్వ ముఖ్యవస్తువులను
ప్రవర్తిల్లిన కాంచురి చంగ్రాచీడుని ప్రేమకలాపము మహా

శ్వేతాశ్వుంజరీలగు ప్రేమవృత్తాంతము, వర్ణియోగము, తర్జి కవీశ్వరుని, తత్సంపన్నుని, ఇత్యాది వర్ణనము లత్యంత మహిమవలంబును, చిరస్మరణీయములైన యివ్వని పాదవి కావరూపమున నవతరించెను గావర్జము కడము

కాదు వివేచనార్థము ననుగ్రహము "కాచిక్కపీఠాం న చా దృష్టి" అనునట్లు కాదును తన నిశితదృష్టి చేత వర్ణాయము ప్రసంగము చేసి చాళుక్యాధిపతియగు మధ్వకవయనము ననుచి వస్తువులను దర్శించి, తత్తత్తత్తమైరి, తద్రహస్యములను విమర్శింపవలెనని, నమచిత్తాలంకారములచే, ఉచిత్రకావములచే, శైలివై విధ్యముచే, పదముగ వర్ణింపగ రిట్ల ఇలంకాయనము లక్కమును వర్ణించువదర్శమున కాదును ప్రవర్ణించిన కృతమునఁజట్టి అతని "తులనకావము"ను ప్రతితి లక్ష్యముయొక్కదును జానాశ్వాశ్రమపాదిత్ర్యమును హింసారహితకర్మమును మహాత్మ్యమును మహిమ విరహముగ వర్ణించెను మాత్రకాదలమునలెన్ను శ్లోకలాపముక్తిగద స్వమును వివరించుచున్నది మంత్రశాస్త్రము, తల్లిని విడిచి, శేవరములు మొదలైన సింహపురముల పరిచయమును హించి, ప్రసించుచున్న ఆదుపహృతి బిరుగునుండి పాలను త్రాపుచున్నది సమగులు ముంచియున్నను, గంధవృక్షములందలి మదనములు క్రోలును నిశ్చలములై యున్న మయ్యెలయందు దయకలిగి చాటిని తమ శేటలైపులలో విచారించుచున్నది అనగరిగా విరోధివత్సములయొక్క పూర్వమత్సరకాళ్యము, మైహమున గల్గింపబడినది

కాదు మోక్షము మధ్వపాశ్చర్యములనుబడినది ఈ మహావిద్యా క్రిమింబులు, పర్వపాశ్చర్య ప్రకరమునకు ప్రీతి పాశ్చర్యములు

ఉచా "కిమిహి దుష్కరమకరుణాహం" (కా పూ కా) (కరుణావిహీనులగు దుష్కర మేరికలదు) "వాస్తవీకారవర్ణనమునమిహ జగతి హి వర్ణనంబాహం" (కా పూ కా) (వర్ణనాచితులను శీరితమునంబై అతిమహదవైక వస్తువు లేదు) "ప్రాచ్యుల అకారణ దుఃఖాలే అతికరుణాశ్వాశ్రమ వరా ఖల భవంతి వరాం లేకాం సి (కా పూ కా) (వత్సరులను చిత్తములు అకారణ దుఃఖములను దయార్థములు వగుచున్నది) "జగతి లభ్యతే వయస్ అగృతేచ్ఛా మగ్ధ మారత స్మ వచనీయకామేతి" (కా ఉ కా) (జన్మమునకు, వయస్సునకు, అగృతీత శక్తివత్సము

వర్ణించుచు దెవ్వడును విందుగను కాదు "అహో విప ద్విధిదం, హవత్సంపద మలభాసి" (విపత్తులెడల వివత్తును, సంపత్తు నవలంబించి సంపత్తును కల్గును)

కాదు తన గావర్జములలో నిశేషంబని భావములు గాని, వాదని అగ్రములుకాని, కల్పములుగాని, అలంకారములుగాని, కాదని కల్పనలుగాని, ప్రవర్ణించి ఉపాసమృద్ధిగాని, చూచి భాగవతపాదై విధ్యముగాని, సంస్కృత చాళుక్యమును అందుగ కనిపించును కాదు భావించుననుకరించుచును లేదు కాదునీ, "కాచోద్భిష్టం జగత్పర్వ"మృదు అభిష్టక్తి విర్యదీపని కాదును వాదన అగ్రములచే, కల్పములచే, చాళుక్యవాగ్దానములచే, వర్ణనములచే అనంతరీతికవులు వాదని

కాదును ప్రథమాది విధ కల్పనవరమును, అగ్రయుములను, క్రియలను, శాసనవర్ణముగ వ్రాయుగించును ఉచా కృపాశ్రీ, వల్మీకీ, అశవలయూ, మేఖలీ, (హ చ ప్ర ఆ) ఇతల పురింకగళ్య ప్రథమైక వచనములు అవ్యక్తములై నవి కథారేకలయి, మనలయింకావలెనని వందవ రత్నాం రచయ భానుమతి! కీయం, పాదా వర్ణావళి, ఇట్టిచట సంబోధన ప్రథమాదికవుల ప్రకారవృత్తిగలదు - ఇట్లే ద్వితీయాది విధ కల్పనవరములు పునరుక్తియు కలదు "యత్తరగః మృగశి తపతానామలయేమ" యత్ర చ పీతోద్ధీర్ఘం జలనిరి అమివ మునిహ"

"ఇతే వనగజుంబు, ఇతే వరాహాయాధం, ఇతే వనమహివల్లంధం, ఇతేశ్చింబిమందలనిరుకం" - ఇట్లు యత్త ఇత, అను అవ్యయములు అప్రేరీతము కలదు "గృహ్యకాం దిశ్యామరాలేచా, నమంతుభనూంసి కరామిచా శ్శిరి తవంతు పాదరజాంసి, శిరస్తానేచా, భుజ్యాకాం భూమయ, ఇమనోచిచా" (హ చ రి ఉ) - ఇతల క్రియాతాపముల పునరావృత్తి కలదు ద్వయం పాశ్చాత్యరమున మహాకావములను, ప్రవణముగములనై న ఇట్టి పునరుక్తిలు అపాశ్చాత్యకములు

అలంకారములలో కాదుని ఉపమలు మెప్పుడొట్టి శ్లేషపద్యములు ఉచా "రాహుని, అనగృహాపాశ్చర్యదీపకంబా, నగి తల తలనిన పరలంకారవరణలకు, చైరేరివ కృపానుగతా"

"సంవదం సేమ నంపారసింహి, పరమ వృద్ధిలంకా

గహవస్యం. మహామంత్రం శ్రీరథశంకరవస్యం, దీపకరో మోహనధారవస్యం (హావాలి)-ఇవటి రూపకములు మహాహరములు, "రహనయమన యావవస్యం, ఓకాశామన రామ దేశవస్యం, మూలకోమన లావవస్యం (హా - త)-ఈ షట్వేక్షలు రమ్యములు

"హాశంకరలాభానీవమపి వర్తతం", వర్తిస్తాల్ల ద్విజవక్షి మందలనరాధమపి తరుగహనారం (అశ్రమమహస్యం) పామ్రతయోగపరీతి సకశాలంబితరందర, సన్నిహితశైత్యయోపి పరిశ్రవరామోచనః - ఇవి చక్కని విరోధాభాసోపాసంబములు

కాదుని వక్రశ్రీప్రయోగ కాశంబు ముప్రవర్తము శ్లేషకాశంబు అహస్యకల్పన మొనర్చుట వక్రశ్రీ రాశావర్తనమి కాశ్రవమును, దైర్ఘ్యమును, కాశవృత్తిని, హృదయమని వాక్రమాదీనములను, తత్కృతిరీతిని, రాశ్యశ్రీ శక్తిములను కన్నుబట్టికట్టు వర్ణించువాడు కవిభంగపురు కారంబియింబలి నామకల శ్రీమప్రవృత్తుల యెక్కుయు, తత్కర్తృప్రతితితి, చిత్తకోశము, మున్నగు మహాప్రవృత్తుల యెక్కుయు, అవిద్యరసము తెచ్చు గానిన లభిసరి

అనంతరీయంబులై కాశవిప్రభావము వృష్టము నామనశ్శక్తికాదుని బృహత్కామంబులో కారంబితకశంబు అభివేదిని కాశంబి కభాసారము రాశాశాపేక్షని కొడకగు విగ్రహపేక్షని కాశంబితకభాసారము, అనునవి కాదుని కాశంబితకభావంబుగహమము, కాశ్మీరియగుగా శాశి వాళకవి పక్షి క్షకారంబితి రించెను మణిరామకవి, కాశంబిర్వర్ణపాఠమును వోక పర్వకావ్యమును వ్రాసెను నని నలు తెన్నులు కాదుని కారంబిని సంగ్రహించుచున్నాడు కన్న లొనర్చు కాదుని భావభాసావృత్తుల లనంతములు

పాశ్యలు శివరాముడు, దైర్ఘ్యవాళుడు, కాశ్యవృత్తులు భారవంధ్రుడు, మహాదేవుడు, మేధావీరుడు, మనశ్శాముడు మున్నగు పండితులు కాదనని కారంబునై పాశ్యులు రచించిరి

ప్రశంసలు అయంతశక్తు, గంగాదేవి, భర్తరాచమూరి, చంద్రవేదవి, సోద్యలుడు, మున్నగుపండితులు, సముచితవిధమున, కాశ్యట్టు కవిశాగుణములను ప్రశంసించిరి అయంతశక్తు "ప్రకటనపామగుణసమాకరచమత్కారిక సకల

కవి కులా, కాశ్యవృత్తు హావః" అనియు, గంగాదేవి, "హాశి పాశివరామ్యుష్ట వీరానిశాన్యాదవతితి, అనియు, భర్తరాచమూరి "రుచిరవర్ణవర్ణవహ, రవభావనీతి, అగస్త్యశోహరతి శక్తిం తరుణీనహినహి హాశి కాశ్యవృత్తు ముఖకలివస్య" అనియు, కాదుని హాశిని ప్రశంసించిరి

ఇతర కవులలో ఓక్కొక్క రొక్కొక్క కావ్యగుణమున లభివర్ణులగుచుండిరి కాదుడు శ్లేషకల్పనంప రహితకార పదభ్రంశావర్ణన సమర్థుడగు కవింద్ర పంచనమనది చంద్ర దేవకవి ఈ కవిని పొగడెను లభివంతుడు హాశ్యులవనియు, హాశ్యునిరాశి లక్ష్యరసవియు, కాశిరాసు రసేక్ష్యుడననియు, కాదుడు హాశ్యరసాది వర్ణేక్ష్యుడననియు మనది సోద్యుడు కాదుని పొగడెను

హాశ్యశ్రీ విమర్శములు కాదుని వచనరచనము నిట్లు విమర్శించిరి "కాదుని వచన మొక మహారణ్యము అందు దీర్ఘవర్ణన సమర్థులను పృథక్ములును, పాఠలును శ్రీశ్రీ-నిచి యున్నవి అందుచే పాఠకులను కాపాశి, హాశిని వ్యయముగ అందించి, కాటమకల్పించుకొనువరకు అతని ద్రుతి అనంతము కాటమ కల్పించుకొనిన విమర్శకుడొక, అకాటపాశి, అక్షాంతరమావసమన్న తయితర ముగముల తెను లొనవలెనకా కగును" ప్రాచ్యులందఱుని విమర్శనమును పౌరవృత్తమొనర్చి కాదునివచనరచన నిట్లు సమర్థించిరి అవేరింబులకు కాదుని వచన మట్టికగి శోచగలదు హాని వంశ్యులవండితులకు సూక్రము కాదుని గద్యరచితామిలు ప్రమోదావహములు కాగలవు కాదుడు అకాశులందలి మహేశ్వరుల రుచిప్రమాణములను, అంబారికుల నియమా వళినిలోనై రచించెనుట సకల్పరూపము కాశేరమ" మొ క్తముమీద కాదుని గద్యకావ్యములు పాఠ్యులకి కములు "అనని హృదయతము చరిత్రకారులకు మార్గదర్శకము కారంబి కాపాశ్య శ్లేషకల్పానువృత్తుల వర్ణనరచేకము" కాదుడు, ఈ శ్రితికల్పకములలో, తనవచనకావ్యము లందలి కభావయవ స్వభావములను తెలిసియున్నాడు

"మృతశక్తికాశావనిలావహామరా కశితి రాగం బాశ్మి కాశాభాగియై రసేన కయాన్యం వ్యయముఖ్యుపాగళా కభావయవస్వభావన, వహారిన" "హారంబి కం వోక్త్యులెనె కివమై

వచ్చె నవరాత్రి యవపాదీకాః ॥ ౪౫ ॥
నిరంతరశ్చేష్టపాపాన్మృత్యుభయో
మహాప్రళయంపరమబ్రుచై రివ,

గ. ల.

కాశీలోనియా (౪)

అతిప్రాచీనకాలమున విలంబి, ఎన్నడగిన వాగ్గోతమ
సెందులించుకొనిన చేకములలో కాశీలోనియా, అస్సీరియా
లను కప్పక పేర్కొనవలయును కాశీలోనియాచేకమునకు
ప్రథమమున కాశ్మీరాయను నామము వ్యవహారముతో
మంజెను ప్రాచీనకాలపు కాశీలోనియా, అస్సీరియారాజ్య
ములను రెంటిని కేర్చి ఇప్పుడు 'ఇరాక్' అని వర్ణించు
చున్నారు ఇరాకునకు మొహాపాచీమియా యను నామంత
రము కలదు మొహాపాచీమియారాజ్యము భారతదేశము
నకు వచ్చిమీ త్రరమున నున్నది నీటి తూర్పున వర్షియా,
అష్ట దిశ్చానములును, పశ్చిమమున అరేబియాదేశమును, దక్షి
ణమున సముద్రమును, ఉత్తరమున పర్వతకు పులును గలపు
ఇరాకురాష్ట్రమును చుట్టియు, యూరప్రదీపము నదులు ప్రవ
హించుచున్నది అగ్రవృద్ధివైదియ కాశీలోను నగరము
యూరప్రదీపము నదీతీరమున రెంకొని యుం దెడిది

కాశీలోనియా చరిత్రయందు మిక్కిలి విశ్వాంతిరెండిన
పామ్యురానీ అను రాజు టింటిర్ని అను పట్టణమును తన
రాజ్యమునకు ముఖ్యస్థానముగ కారించుకొనెను ఈ నగర
మున కాలకు 'కాశిమిరా' యను నూతన నామము కౌం
గెను ఈ పరమమునకు తగవంతమీ ర్యారముని యర్థము
సెమిటికో కాశీలో "కాశ్ లో రో కాశ్ లో" అను పదములీ
యర్థమునే సూచించును 'కాశిలు' పదము ఆంగ్లముతో
కాశీలోనుగా మార్పురెండినది కాశీలోను నగరము రాజ
ధానిగా కలిగిన చేకమునకు కాశీలోనియా యను నామము
వర్తించునెను

అతిపురాతనయుగములో కాశీలోనియా చేకమందు
రెండురెండు ప్రజలు నివసించుచుండెడివారు వాలో, అశ్వా
దులు చేపులు తుర్రులగుండును, 'సుమేరులు' రక్షిం
ప్రాంతమందును, తమ వివాసముల నేర్పాటు చేసికొనిరి
కాశీలోనియాచేకములోని వివిధయుగములలో, భిన్నభిన్న
జాతులవారు వనవచ్చి ఇచ్చట స్థిరనివాసులును కల్పించు
కొని, స్థానికప్రజలతో కలమైపోయెడివారు నీరందరివిభాద

వ్యవహారము ముఖ్యవృత్తిగ మంజెడిది ఈ చేకమందలి
నదుల వర్షాకాలమున మిక్కిలి విల్పాంధుల కట్టలపై నుండి
దొంగ దోరలును, పొరెడిది ఈ జలమునందు కాలంబు
ర్యూరా ప్రవహింపజేసి, తమ పొంములలోని కప్పించుకొని,
కాశీలోనియాప్రజలు వివిధములగు వస్త్రములను పండించు
కొనెడివారు ఈ పంటకే ఇచ్చటి ప్రజలకు ముఖ్యజీవనాధారము
ఇంత ప్రాచీనకాలపు వాగ్గోతలవలెనే కాశీలోనియా
వాగ్గోతలకూడ వ్యవహారవృత్తి యగిడి పునాదించె అధా
రపడి యుండెను

వ్యవహారయధారంబునకూడ చిన్నచిన్నగ్రామము
లందు నివసించుట వహజీబయము అట్లీ సుమేరుప్రజల
గూడ గ్రామములంతే వివాసము కేర్పరచుకొనెడివారు ఈ
ఇందు పల్లెళ్ళకలతో నిర్మించెడివారు గ్రామమధ్యమున
గ్రామచేవక ఆయము నెలనెడిది ఈ చేకకడ గ్రామ
ప్రజలు రక్షకులరాని అశాశు ప్రజలు కారించుచుంటిరి
గ్రామచేవకను ప్రతిదినముగా రాజు తేర్పడిరి గ్రామమునకు
సెందిన వస్త్రసాయపు ఘాములు, తొలిమేరలలోని ఘాములు,
తెలుపులు, కాలవలు, మున్నగునవి గ్రామచేవకయొక్కయు
రాజయొక్కయు, రక్షణలో నుండెడివి అగ్రామమునకు
సెందిన ఘాములును, పంటకాలవలు మున్నగునాటిని, తగర
గ్రామవృత్తి తాగ్రమించుకొనిన వశమున, రెండుగ్రామముల
ప్రభువులకును యుద్ధము పంజరవించెడిది కాశీలోనియాచేపు
ప్రాచీనచరిత్రలో ఇట్టి యుద్ధములు తరచు సంభవించుచుండి
నట్లును, నాటివలన వారి జనవస్త్రము పంజరించుచుండెట్లును
నిరర్థవహ్యకముగ తెలుపవచ్చును

మానవజాతి ఆరంభకాలమును నివసించిన ఈ సుమేరు
జాతివారు పరమేశ్వరునిగూర్చి విచిత్రభావనల కల్గియుంటిరి.
తగవంతకూడ ఈలోకమందలి రాజులవలెనే నీచించుచు
అయిననుకూడ చారపుక్రాదులుంటిరు అయినకూడ క్రమ
పుంతో యుద్ధములు పోగించుచు యుద్ధములులేని కాలమున
అయినకూడ ద్విశాంతి గైకొనుచు, తోగవిలాసములతో
కాలముపుచ్చుచు తగవంతమీ వివాసస్థానమగు చేరాయ
తనముకూడ రాజుగారి దర్బారువలెనే పరమేశ్వర్యములకును
అంతుంటిరు యుండును ఈ భావనలకు తమగండముగ సుమే
రులు తమ చేపపురముకొరై అత్తగొప్ప తనవమును
వశం సంపదలను చేకూర్చెడివారు అనాటి గ్రామములలో

కేవలమునే పర్యవేక్షణము ఉన్నతస్థాయిని నాశ్రయించి ముందరికి

బిలోనియా లేకముందు విశేషం కావించిన సుమేరు రాజులలో "ఉరుకాగినా"యను ప్రసిద్ధ ప్రభువు తుట్టకురివాడని చెప్పవచ్చును ఈతనిముఖ్యపట్టణము లాగాన్ అనునది ఈతడు వ్యాయుధిలో పరిపాలనము సాగించుటయే గాక అనాదు తన లేకమున ప్రతినియున్న లంకాగోండి తనము, నక్షత్రాలపై ఆరి మున్నగు కోసములను విర్యుత్తులించి, దోచుకొనే అధికారులను కలిగియున్నారనియు ప్రజాసేవనము తోలినారనియు ఈరాజు మరణించిన తరువాత సుమేరు రాజు నంకమురూప్ర ప్రాకటముగా క్రమముగా ఉదారించెను సుమేరు ప్రాంతమునకు ఉత్తరమున నెలకొనియున్న అక్కాదు రాష్ట్రమును పాలించుచున్న మొదటిసారిగా అనురాజు దక్షిణలేకముపై దండెత్తివచ్చి, అక్కటిరాజులను సంపూర్ణముగా పరాభవించెను వీరితో సుమేరు ఉన్నది ఉదారించెను కాని కొంతకాలము గడచినపాతం "ఉర్" పట్టణాధిపతి దులును, సుమేరుజాతీయులను అగు "ఉర్ ఇంగురు" ను, అతని ఒకరొకడు "దుం"యును, సుమేరు ప్రాచీనప్రభుత్వమును భిన్నపరచింది వీరితో దుంగి యనువాతడు గొప్ప నీరుకు ఈ ప్రభువు సుమేరురాష్ట్రముపై దండెత్తివచ్చిన నెమిటిక్ జాతులవారి నోడించి, పారశ్రీలుటయేగాక తన రాష్ట్రమునకు సమీపమున ఉన్న ఎలామ్ ప్రాంతమును కూడ జయించెను ఈయనిరాజు బినియా, బాబాన్ రాజ్యముల నుండి తన రాష్ట్రముపై రాధిపత్యముచేసిన, నెమిటిక్ జాతులవారి నిర్బంధమున నెలకొట్టుకొని, తనలేకపు నల్లమ రాగమున, పైగ్రీసు, యూరప్రటీసు నదుల నడుమ ఉన్నది నైస్సరీదికం ప్రాకారమును నిర్మించెను కాని దుంగిరాజు మరణించినతరువాత ఈ ప్రాకారము సుమేరులకు కడల మొనగాడయ్యెను నెమిటిక్ జాతులవారు ప్రాంతముగా సుమేరు లేకమున ప్రవేశించి, అక్కాదు నాశ్రయించి ఉదారముగ వీక్షించుచుండేది కొంచుకొనివచ్చిన నెమిటిక్ ప్రజల మొట్ట మొట్ట అక్కాదు రాష్ట్రములోనివారు కావున వారికి "అక్కాదులు" అనునీ పేరు పొందెను వారలకు ఉన్నది వారి అక్కాదు సుమేరు రాష్ట్రములను కలిపి వీరి ఒకేరాష్ట్రముగా వారింది, పరిపాలనము చేయవారలించి సుమేరు ప్రజలు అక్కాదు రాష్ట్రములనే సంపూర్ణముగా

పరాభవించినందుకు వారలము వారి యుద్ధవిభావమునందలి లోపములేయని వదిలిపెట్టి వారిని అక్కాదులు ధినుర్బాధములనుధరించి, నూరమునుండి చేతి క్రమనూరలము వారిచేరెడివారు అందులకు ప్రత్యామ్నాయముగా సుమేరులు తమప్రాచీనమైన అర్థములు, దాంతుల మున్నగువాటిని వారి రణరంగమున కేగెడివారు కావున వారు శ్రీస్రముగా ముందువకు సాగిదోరాజు, క్రమబాధముల వారికి కట్టుకోలేక, పరులతోని మరణించెడివారు

చరిత్రరంగమునుండి అభ్యుక్తులైన సుమేరు జాతి వారు వ్యవసాయమునందు రాజనీయును పంపించి వీరు చేయవలసిన పనులను పంపించెడివారు వీరు అధికారపు పట్ల సెలవేకమును వారిగ పరిగియుండిరి - ఈజిప్టువారు ఒకచెల గుంపుల చేర్చుట వారియందొంది, పరిరం లేకము లో వ్యాపారము సాగించుచుండిరి వీరికి రాగి మున్నగు లోహములు అత్యంతమువలసినవిగాయగుచుండెను, సుమేరు జాతివారు నిర్మించుకొనెన కట్టడములపై వలసన రాళ్ళు ఎలామ్ ప్రాంతము నుండి లభించుచుండెను సుమేరులు కొన్ని కళను వ్యర్థచేసివారి ఈజిప్టువారు తమ వాతకోశలలోపై పట్టి ఇటుకలను వాడుచుండిరి - సుమేరు లేకమును పరిపాలించిన ఉరుకాగినాయను ప్రసిద్ధపాలకుడు ప్రతాపవీరుగ కలములైన నెమిరు, కావనములను కావించి, వాటిని పట్టి ఇటుకలపై వ్రాయించెను - అక్కాదు యుగమును బిలోని నియాధ్యాత్మమును పాలించిన హమ్మరాబి అను గొప్పరాజు పై కావనములను తనకు వరపడిగ గ్రహించెను సుమేరు లేకము నాశ్రయించిన అక్కాదు ప్రజల నెమిటిక్ జాతికి చెందినవారని వైఖాంశరమున చూచివారము ఈ ప్రజలు క్రీ.పూ 2000-2010 సంవత్సరములకును అత్యంత యోధాత్మమునందు, అక్కాదు రాష్ట్రమునకు వలసవచ్చినట్లు తెలియుచున్నది - వ్యర్థమునందు తనవోపాధికి తగిన సదుపాయములు లేనప్పటికీ వలసలు పొందని వేరుగా తెలుప అక్కరలేదు అక్కాదులు సుమేరు అక్కాదు రాష్ట్రములను చెందింటి కలిపివైచి, బిలోని లేకమును వ్యర్థించి వీరికి బిలోని లేకమును వగరము రాజులని అక్కాదులు నెలకొల్పిన రాజనంకము "సుమూలము" వంటి పేరిణిపాలించు ప్రారంభమైనప్పటికీ కొంతకాలమువరకునే లేకమును అల్ల కల్లోనిములు వ్యాపించి యుండెను ఇందులకు "ఎలామ్"

రాష్ట్రము

సుమూ అటా వంశములోని హమ్మురాబీ రాజు ఈ ఎలామీ దండయాత్రలను అణగిట్టి, రేశమున కాంబిని తెల కొల్పెను ఈ ప్రభువు ప్రాచీన కాబితో నియా చరిత్రలో మిక్కిలి విశ్రాంతిని గాంచెను ఈతడు రేశమునందెల్లదల రక్కెల్లవై నై ప్రభుత్వమును తెలకొల్పెను ఈతడు వన అతి కాయలందరును వ్యాయముగను, నివృత్తపాతముగను, క్రమ బద్ధముగను, పరిపాలనము సాగించునట్లు ట్టెరిట్టములను చేసెను ఈ రాజు తన ప్రజలతెలి రతును వ్యాయము లభించు నట్లు ఏర్పాటు కాచించెను హమ్మురాబీరాజు ఆచారు రేశ ముందు వ్యాప్తిలోనున్న కాననములను స్థిరపరచెను ధర్మ బద్ధముగ మాతన కాననములను కాచించెను స్త్రీల హక్కులను, కాననల హక్కులను పరదక్షించుచు, ఈ ప్రభువు కాచించిన కార్యములు అతని జ్ఞాన పత్ర పాతమును చేశెళ్ళ కాటుకున్నవి - వర్తపాయోగివృద్ధిచై ఈ రాజు తన రాజ్యముల రేపాటుచేసెను కాటములు క్రమిం చె ను ప్రపంచముదరి ఉత్తమరాజులుగో నోక్కడని వర్ణించగన ఈ హమ్మురాబీ ప్రభువు క్రీ పూ 2000 ప్రాంతమున జీవించినట్లు చారిత్రములు నిర్ణయించినారు

హమ్మురాబీ మరణించినతరువాత సుమూ అటా వంశమునందు ప్రసిద్ధులైన రాజులెవ్వరును కానరాదు ఈ వంశపురాజులు ముమేరు రాష్ట్రమునకు రక్షిణతను భాగముం దున్న చిన్న ప్యరంకరాజ్యముతోడను, ఎలామీ రేశియుల తోడను, కళ్ళిం ప్రాంతములనుండి రంకె త్రివచ్చిన హిట్టైటు లను అనాగరక జాతులతోడను కరచు యుద్ధములు కాచిం చుచు వచ్చిరి తత్ఫలితముగ నీతిలము వానాటికి ఓడిం చెను హిట్టైటులు ముప్పదివందల కాబితోను నగరమునై రంకె త్రివచ్చి, పట్టణమును కొల్లగొట్టి, అచటి దేవకాచిగ్గ హమలను తెలించుకొని వెడలిపోయిరి అసమ్మగ్గ "కానైటు"లను మరియొక కాబితారు కాబితోను నగరమును వశపరచుకొని, క్షోణ రాజవంశమునకు పునాదిచేసిరి

సుమూఅటా వంశమువారి కాలమున కాబితోనియా వాగరికత చక్కగ వికసించెను ఈ కాలమున కాబితోను పాఠులు పూర్వము కాము పూజించుచుండిన "ఎల్లిల్" అను వై నతమును విడచాడి, "మూర్ఖు" అను మరియొక దేవుని కొలువపొగిరి యాహూను కాబితోను నగరమువలె పుర

రై వము ఈయన నౌరవార్తము పెక్కు ప్రావృణాగములు రచించెనటెను వండిమలగు వారి రాల్తెళ్ళ గీతములను బాగ్ర వ్రగ కాపాడి ప్రజానీకమునందు ప్రచారములోనికి తెచ్చిరి

అక్కాతుల యునుమలోహద సుమేరు జానియుల కావయే యెక్కువ వ్యాప్తిలోనుంచెను ఈకావయందుగల వదములను సుమూర్మి, వాటికి అక్కాదుకావతో అర్థము తెలుపునట్టి విమలపులలను విశ్రాంతములు నిర్వముచేసిరి-గ్రంథ రచనమునందును, వ్యాపార పరిశయందును, సుమేరు కావయే విరివిగ కావబడతొచ్చెను నై వర్ణగ్రంథములు మంత్రశాస్త్రములు, శబదనిర్ణయము మున్నగు వాటికి సంబంధించిన వీధిగ్రంథము లాదువికలత లభ్యుచినవి అనాటి వ్యాపారములకు వాడెముల వాడకము తెలియకపోలేదు కాని వారు నర్థకములందు వస్తువుల మార్పిడి విధానమునే హెచ్చుగ ఉపయోగించుచుండిరి

కాబితోనియా రాజ్యమున మాతనముగ కెల్కొల్పబడిన కానైటువంశము ఓక నివాసభాగిరెండినది కానైటులు ప్రథమమున మిడియా రేశములో నివసించుచుండిరి ఈ రేశము నేటి ఇరాకు రాజ్యమునకు ఈకావ్యభాగమున వెలకొని యుండెను కానైటులు మొట్టమొదట అక్కాదుప్రాంతము ల్లై చాదులు కాచించి, కాలక్రమమున కాబితోనియా రేశ ములోకూడ ప్రవేశించిరి కానైటులు రాజ్యపరిపాలనయందు మిక్కిలి నేర్పరితనమును చూపిరి మిగిలిన కావమునరకును ఎలామీరాష్ట్రమును, అస్సిరియా రాజ్యమును కూడ జయించి, పరిపాలించిరి కానైటులు ఈజిప్టు రేశమువారితో మైత్రిని సాటించిరి క్రీ పూ 1180 వ ప్రాంతమున ఎలామీరాష్ట్రము వారు కాబితోనియానై రంకె త్రివచ్చి, కానైటువంశము నంతమొందించిరి

ఎలామీ రాష్ట్రీయులను, ఇతరజాతులవారును మూడు కళాభూతకాలము కాబితోనియా రేశమున రాజ్యపాలనము పొగించినవిష్ణుట క్రీ పూ 686 వ సంవత్సరమున అస్సిరియా ప్రభువులు ఈ రేశమునై 20 కె త్రివచ్చి, ఇప్పటిరాజులకు తమకు పాటుంతుడగ చేసికొనిరి కాని కాబితోనియా వారు తరచుగ అస్సిరియా పార్శ్వములనై తిరుగుకాటులు పొగించి, అచేత ప్రముఖులు గుర్రులెక్కి క్రీ. పూ 608 క సంవత్సరమున అస్సిరియా రాజ్యమును దానిపోయెను కారి తోనియా రాజులు మరల ప్యరంకపురై రి, కాని మాతనముగ

శరణు ద్రివ పారశీకరాజ్యముచారు శ్రీ పూ 100 వ సంక
వర్షమున కాశీలోనియారాజ్యము వాక్రమించిరి పౌర్వవశ్య
ప్రియులగు కాశీలోను ప్రజలు పారశీక ప్రభువులైన తరచు
దిరుగుకొట్టు చేయుచు వచ్చిరి అందులకు నీటిని తెల్లన అను
పారశీక ప్రభువు కాశీలోనున్న దండెత్తివచ్చి నగర ప్రాచార
ములను పూర్తిగ ద్వంసము చేసెను పారశీకసేనల వశనము
తరువాత కాశీలోనియారాజ్యము గ్రీకులకు వశపడెను ఆగ
జేత వీరునైన ఆ జెగ్జుండరు అను గ్రీకురాజు, నేనే అనియో
బంధమున కంటటికిని ప్రభువునైన ప్రకటించి, కాశీలోనునగర
మును తనరాజధానిగ చేసికొనెను ఈ నగరముయొక్క
బాహ్యతన్మమును గుర్తించి, అద్భుతపడి, అజ్ఞానభంగవీరు
డిందరి మార్గముచేరాయమును పునరద్ధరించవలెనని ప్రయ
త్నించెను కాని అంతరము కృతకృష్టముగా కాఁదేను

కాశీలోనియాకాశీచారు సేనాధిపతి మహారు నాల్గువేల
సంవత్సరములకు పూర్వము నిలబెట్టియుండిరి అయినను అట్టి
ప్రాచీనకాలములోనుండ వారు ప్రపంచమయైన అభివృద్ధి
పొందినగ్రంథ గమనించనగిన యుగము ఆ యుగమునాటి
కాశీలోనియాప్రజలు విద్యుత్తును గలిగి, భాదను విద్యాధులు
చాదియకొని, పెక్కుశాస్త్రములలో గ్రంథములను
బ్రాహ్మయంతరి చేతు బ్రాహ్మలోనై నునము కాగితములను
చాదుచున్నట్లే, ఆ యుగపు కాశీలోనియాప్రజలు ఇటులను
నానెడిచారు ఆ ఇటులను చారులను చేవాలయములలో
కంద్రవరచేసారు. ఆ రేవశములు వారి పుష్కల భాండాగారము
లని మనము గుర్తించవలెను ఈ ప్రజలకు బోధిశాస్త్రము
సంబంధం అభివృద్ధిచేసిరి వీరు గ్రహసంభారమును
వశ్యం పరిచించిరి మార్గవలంబం గ్రహణములను వీరు
చాలగ విద్యయంతరిచారు అంతరముగ కాశీమున వీరు
సంవత్సరములకు, సంవత్సరములకు సంప్రదించు వెలుగను,
చారమును పడుచువలయుగను, దీనమును ఇరువదివారుగు
గంటలుగను విభజించి కాశీనిర్ణయించు పారశీకము కలి
గించిరి వీరు గణితశాస్త్రమునునూడ వృద్ధిగాంచిరి నిద్ర
వస్తువుల కొంతలు, పూజము, పునరీహారము, మున్నగు
చాటిని నిర్ణయించుటకై కాశీలోనియాప్రజలు వశ్యుని
యెక్కాము కాంచించి ఈ రేవపురాజుల కొల్లకవెంతయు
పెంపుకాంచించి “వెలువకొత్తము” అను కాశీలోనియారాజు
అర్హమునైన పండితుల “అకాశీర్వాచనము” అను విర్యాలు

చేయించెను కాశీలోనినగరము చాకాలమున మందగము
లును, మహోన్నతములును, అగు భవనములును, రేవాలయ
ములు ఎన్నియో వెలసెను

అం 10

బొయలర్లు - బొప్పటికొద్దినను

వర్తక కార్యాలయ అను పదము, అంగ్లభాషలోని
'కాంబల్' అను పదమునుండి యుద్భవించినది కాంబల్
'అవగా' మరుగకెట్టుల రేత కాచుట చేసియుండు మరుగకెట్టు
లకుబో అని కాంబల్ అనెనును కావున కాంబల్లు నీటిని
కాచి అనినది తయారుచేయుటకునయోగపడును ఈ అవిధిని
శక్తివోగు సార్వములకు దువయోగింతురు

శ్రీ పూ 180 వ సంవత్సరములో తయారు కాంచిన
అదిన 'హోరీ' ఇంజను' మొట్టమొదటి కాంబల్ అనుకొన
వచ్చును ఇది అర్ధగోళాకారము కలిగియుండి క్రిందనుండి
మంటలో కావడినది 18 వ శతాబ్దమునకు మునుపే కాంబ
ల్లనుగూర్చి ఈజిప్టురేవశులకు తెలిసియుండెనని, పాంచై కిరి
ములచాచా తెలియుచున్నది

కాంబల్లు కనిపెట్టుటన మొదటిరోజులో, నాటిని
ఇనుము, సీసము, కర్ర, ఇటుకలతో తయారుచేయుచుండిరి
ఆ రోజులో అనిరికారము రేత ఒత్తిడి ప్రతికమరపు అంగక
మునకు 6 మొదలు 10 పోనులవరకుండెను కాని రాను
రాను కాంబోందు అనిరియంత్రములు, ట్రెస్సులు, సాచ్చు
కారపు అనిరిన ఉపయోగించుటకై, కాంబల్లులూడ సాచ్చు
కారపు అనిరిన తయారుచేయవచ్చినది ఈ సాచ్చుకార
మును సహించుటకై, కాంబల్లు ఉక్కు, ఉక్కులోనూడన
మిశ్రమలోనాములతో తయారుచేయబడినది 18 వ శతాబ్దము
వచ్చునప్పటికి అనిరికారము ప్రతి చతురపు అంగకమునకు
100 వరకు చేరినది

విర్యాధిము చేసివిర్యాధులైనను, కాని చనినై
అకారవశయించును కాంబల్లు అనిరిన ఉత్పత్తిచేయును.
ఆ అవిధి కాంచినకారము, ఉత్పత్తిగ్రత యువదల
యును అనిరిన తయారుచేయుటకు నీటిని కాంచయును
అందులకుగాను ప్రతికాంబల్లునందను నీటినికాచుటకు ఒక
సాచ్చుము చేసినవగు ఇంజనును నుంచుటకు కాంచిన
విర్యాధులు ఉండవలయును అనియొక్కాకారము సాచ్చుగా
నుండును గనుక కాంబల్లుపాత్ర ఆ కారమును సహించు

క క్రికటి, అది ఐయటిపోతుండువట్లుండవలయును ఇంక నను మండుటకే కలుగువేది బాయిలరులోనుండు నీటికి కేర వలయును ఈ కేడిపోవుకోవయొక్క వైశాల్యము ఎంత పొచ్చుగానుండిన బాయిలరు అంతవక్కుగా పనిజేయును కనుకనే ఇంజిన్లు ఇందులకు కావలసినమార్పులురేయ ప్రయత్నించిరి

విభజనము బాయిలర్ల వద్దటిని రెండు తరగతులుగ విభజించవచ్చును (1) ఇంకనపుచాయపులు గొట్టములందు కల బాయిలర్లు (2) నీరు గొట్టములందుకల బాయిలర్లు

(1) ఇంకనపుచాయపులు గొట్టములలోకల బాయిలరుందు ఇంకనమును దహించగా కలుగు చాయపులను బాయిలరునందలి గొట్టములంద్వారా పంపి, నీరు ఆ గొట్టముల చుట్టు ప్రవహించే నీరగు ఇట్టిబాయిలర్లకు ఉదాహరణములు

- 1 నిలువు బాయిలరు
- 2 బాక్రను బాయిలరు
- 3 లాండ్మెరుబాయిలరు
- 4 స్పాన్ మెర్లె బాయిలరు
- 5 హాగంటి బాయిలరు

(2) నీరు గొట్టములందుకల బాయిలర్లలో నీరు గొట్టములంద్వారా ప్రవహించి, ఇంకనపుచాయపులు ఆ గొట్టముల చుట్టును ప్రవహించుచుండును ఇది పైచాటికంటె పొచ్చు భారముతో అదిరిది ఉత్పత్తిజేయగలవు నీటికి ఉదాహరణములు

- 1 బ్యాక్ కాక్సు మరియు విల్ కాక్సుబాయిలరు
- 2 డ్రెస్లింగు బాయిలరు
- 3 యార్కోబాయిలరు

వర్తనమునందలిచేయినిరావము పనిచేయు విధానమును పరిశీలించుటకు సామాన్యపు నిలుపుబాయిలరును ఉదాహరణముగ తీసికొనెదము సాధారణముగా ఆమ్నీ బాయిలర్ల విధానము ఒకటిగనే యుండును

1 కి పటమునందు ఈ బాయిలరు యొక్క పరిచ్ఛేదన దృశ్యము చూపబడినది ఇందు నీటిని అదిరిది ఉంచుటకై ఒక వర్తుల ప్రొఫాకారకాకృతి A A అనునది కలదు దీనిలో మరి యొక వర్తుల ప్రొఫాకారక పైర్లు B B అనునది కలదు ఇందు అగ్నియుండును గాన, దీనిని అగ్నిచేటిక అది

యందురు దీనిలో ఇంకనమునుంచి దహించుటకై గ్రేట్ అను వలమన్నది ఇంకనపు చాయపులు గొట్టము లొద్దాక పై కిపోవును అగ్నిచేటికయందు ఒకటి కేర లెండు అడుగుట్టములు 10 15 అనునవి కొలెములు బాలుగా అనువు చిత్రము 98



FIG. 1

EXAMPLE VERTICAL BOILER యందుండు లోని అడ్డుగొట్టములను కుట్రవరముకు కిది యుపయోగ పరును

బాయిలరుపై నీ పరికరములు బాయిలరునవకానీ, చానీపై పనిజేయు మనుజులనుకానీ, ఎటువంటి ప్రమాదములు సంభవించుటక చూచుటకును, బాయిలర్లు ఎల్లకొండరయు నిలుపురలయు కేటండ పొచ్చు నమర్తకతో పనిజేయుటకును, కొన్ని పరికరములేర్పరుపబడినవి నీటిని బాయిలరు పై అనున్మియుంచుదురు కాబట్టి నీటికి ఉపరిష్టములు అను చేరు కలిగినది

(1) నీటిపట్టమును తీచివై పరికరము బాయిలరు నందు ఎల్లప్పుడు నీరు ఒగినిర్గి నమగు పట్టమువలె క్రింది చాళుదరు కావున నీటిపట్టమును ఈ పరికరముద్వారా తరచుగ చూచుచుండవలెను

(2) కొరమును మదిందు పరికరము బాయిలరు ఉన్నక్షితేయు అది యొక్క భారమును ఇందలో కనుగొన వచ్చును

(3) త్రికవాలకము బాయిలరు, ఉపయోగమును బట్టి, కొంత భారమును సహించవట్లు అది నిర్మించబడి యుండును సాధారణముగా లోనిఅదిరి ఇంతకంటె పొచ్చు భారమునకు రోకుండునట్లు చూపుదు, కాని ఎంత అగ్నిద్రవ్య ప్రసవ, భారమధికమైనచో, ఇతర ప్రమాదములు సంభవించుటకుముందే, ఈద్వారము (వాల్వ) తెరుచుకొని కొంత అదెరిది అయిటివదలి, భారమును తగ్గించును తగ్గినచోదే ఈ ద్వారము (వాల్వ) తవలకానే మూసికొనును

(1) కర్రవల్ల అల్పగ్ర త్వరణ పర్యంత వనము బయటోని నీటివల్లమును చూడని ఫలితముగా అది క్రిందికి దిగినచో, వేడవలన ఉష్ణోగ్రత అధికమై, ఈ వల్లకరగి, తోని నీరు క్రిందికివారి అగ్నిని అగ్ని వేడిని వల్లవల్ల చేయును ఇందువలన కాయిలరులకు కలలగు వల్లని నివారించబడును

(2) నిడుపుని ద్వారము కాయిలరులోని అనిరిని బయటి గొట్టములకు పంపుటకునాని, కాయిలరులోనే ఉంచుటకునాని, ఇది ఉపయోగపడును

(3) నిడుటికి పారద్రోలు ద్వారము కాయిలరులోగల నీటియందు కూడిన మురికిని, మున్నును తగ్గించుటకునాని, లేక అవశ్యమయినపుడు కాయిలరును శుభ్రపరచుటకునాని, ఇది ఉపయోగపడును దీనిని కాయిలరుయొక్క క్రింది భాగమునవేసువర్తును

కాయిలరుయొక్క త్వరణకు ఈ పరికరములన్నియు అత్యవశ్యకములు చాలి అవశ్యకత తప్పనిదగుటచే, అందు మిగుల ముఖ్యమైన చాటిని ఒకటొకటిగ కాక, అంటగా చాడెదరు అందువలన పారపాటున ఒకటి వదిలియక పోయి నను, ఇంకొకటి పనిచేసి కాయిలరును, అవలను ప్రమాద ములనుండి తప్పించును. ఏదా త్వరణకాటము, నీటివల్లపు మోదని

హిగింది బయట ఇది "ఇంధనపుచాయువులు గొట్టములందుకల కాయిలరుల" తెగను చేరినది

ఇందు అద్దముగానుంచిన ఒక వల్లకారపుపాత్ర A A అనువది కలది దీనికి ఒక చివర B B అను అగ్ని

చిత్రము 98

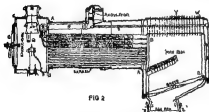


FIG 2

LOCOMOTIVE BOILER

పేటకయున్న, మరొక చివర O O అను పొగపెట్టెయును ఉన్నది ఇంధనపుచాయువులను అగ్ని పేటకనుండి పొగపెట్టెకు

కిరీబొనిపోవుటకై కొన్ని PP అను చిన్నగొట్టములపై A A అను పొగ్రయందు అద్దముగా అమర్చబడినవి ఇవిగ్రమున చాయువులు గొట్టములందు ప్రవహించువపుడు, అవి తను వేడిని, గొట్టములందును నీటికొవని, అనిరిని కలుగజేయును తరువాత ఈ చాయువులు B అను పొగగొట్టముచూర్చుకా బయటికి పంపబడును తద్వారా న అనిరి, నిరోధకకాటము చూర్చుకా బయల్పెడలి, క్రిందనుంచు ఇంధనుకు పోయి అక్కడ పొగబడి కలలుటకై చనినక క్రింది ఉప్పుచివరజేయును

ఈ తెగకుచేసిన మరీతెంచు చిత్రములు ఉక్కిరిగ పొందు పరచబడినవి

చిత్రము 97

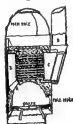


FIG 3

COCHRAN BOILER

చిత్రము 98

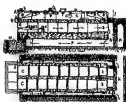


FIG 4

LANCASHIRE BOILER

వీటిగొట్టపుబయలుగ్ల ఇందు మరచావారముగ కాక కాక - విల్ల కాట్యు కాయిలరును తీసికొందను ఇందుకూడ నీటిని అనిరిని నిలుపుకలలేయుటకై B అను ఒక

వల్లకారపు పాత్ర అననముగా అమర్చబడినది దీని ముందుభాగమున నందు 'B' లు (మెల్లగా తీసికొని పోవునవి) వెనుకటిభాగమునమందు 'O' లతో (మెల్లగ క్రిందికి తీసి కొనిపోవునవి) పొడుగైన చాలుగు గొట్టములు A చావరాకలువబడినవి మెల్లగ క్రిందికి తీసికొని పోవు ప్రతిదానియొక్క క్రింది చివరభాగమున ఒక చిన్న మట్టిపెట్టె అనుకొనినది, నీటియందలి మురికి నుము నగై చాలు ఇక్కడ చేరుకొని యుండి, L అను చిర కీము క కాటమును తెరచెదపుడు అది బయటికి త్రొవబడును

పహారోపకరణములు కాయిలరు పనిచేయుటకును

హెచ్చుగా ప్రోత్సాహకరముగ ముదిరినను, అవసరమైన
అదనపు పరీక్షరములను ఈ కేసులో ఏర్పరచరు

1. పీటర్ల నవవర్గావేయంత్రము బాంబులను ఎంత
భారముతో ఉపయోగించినానేయవలెనో, అంతవరకు
హెచ్చుభారముతో పీటర్ల బాంబులనునవి నవవర్గావేయవలసి
యందును ఇంకొక కుపయోగించుచు (i) ముందు వెనుక
కాదు యంత్రము, (ii) తిరుగుడు యంత్రము, (iii) తోలికి
చిమ్ము యంత్రము

2.1 ఎకస్‌ప్రెజ్ కుమిసిం ఎంకోర్ (3) హింతు ఇంధనపు వాయువులు కావాలంటేలోని నీటికి వేగ వేగవంత పడవ కూడా, ఇంజన్ వాటియందు కొంతవేది మిగిలియుండును. ఆ వాయువులను అప్పుడే అయితుకు పంపించే వాటియందు మిగిలియుండు ఆ వేగ వాయువులను కనుక హెచ్చుపడయోజనము వల్ల ఆ వాయువులను (i) కాలులునకు పరచుకోయు నీటిని కాలు ఎకస్‌ప్రెజ్ కుమిసిం వందును, (ii) కాలులునకు పాలు ఇంధనమనకు కావలసిన గాలిని చేరేయింతుల్ని ఎయిర్ స్క్రూలకు పంపించును ఉపయోగించి, తరువాత అయింజి నకు పంపించును. ఈ విధుల వలన కలుగునట్లు ఇంధనపు ఖర్చుకుగ్గి కాపాడుము

మావరో పోతు అనిరి పొయ్యగా ఉపయోగించ
ముగ నుండుటకు, అందు నీటిలిందువు లేమాత్రము ఉండ
చితము 99 మాదమ ఇంతేకాక

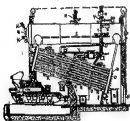


FIG 5

BABCOCK AND WILCOX BOILER
(WATER TUBE)

వయసు జాయలయినందలి అవిరివి కయటికి కిసి, వేడి గొట్ట
మొలకల్వారా వంసి, వాటిమట్టూ వేడి వాయువులను ప్రవహిం
పించ వేయుదురు

సీసేవ వర్తకులు పైకి కనబరచినట్లు, అగిరి ఎంక క్రిమినేషన్లును సీసేవ, అగిరి ఎంక పోయ్య ఉపయోగ భాగంగా నుండినవి ఇంటింటి షిఫ్ట్లలో పోయ్యించుట వలె వ్రాసిన వర్తక, భాగమును పోయ్యించుట మరెయ్య వర్తక క్రితరాయక యంప్రములు క్రిత పోయ్యినట్లు అని యొక్క భాగమును కూడ పోయ్యించవలె వర్తక కిచ్చుకీ వీధిమనుగల కాలుబట్టి కురూపాలగులును (i) తెప్పకీ (ii) చోక్క, (iii) తియ్యకీ, (iv) లామనాట్టు వగులు

ఇంతవరకు పాఠాభివృద్ధిగా కాయినల్ల రో చాడు
 బొగ్గు లేక మానవశక్తి ఇంతవరకు మొత్తము ప్రపంచమును
 పరిమితముగ నుండుట చిత్రము 100

ಕೆಳಮಾ, ಕಾಣಿಸಿ ಏನುಮೋ
ಗೊಂದು ಯಂತ್ರವೂ ವಶಮಾ
ದ ಮಾಡಲು ತನ್ನಯಿಂದಲೇ
ಕೆಳಮಾ ಇಂದಿಟ್ಟು, ಕ್ಷಾತ್ರ
ಜ್ಞಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡೆದು ಇಂಥ
ಸಮಸ್ಯೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಏನು
ಗೊಂಡ ವಿವರಗಳಾದರೂ
ಯೋಚಿಸುವುದು ಬಹಳ ಸಿಕ್ಕಿ
ಇಂತಿಲ್ಲ. ರೋಪಿತ ಪ್ರವರ್ತ
ನವರತ್ನವನ್ನು ಅನುಕ್ರಮ

FIG 6

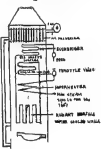


FIG. 6

సమీపంలో మనము ముగి **అంతా** **అంతా**
 సినీ పరిశ్రమకు ఈ అంశం పై అన్ని తయారీ చేయబడి
 ఉపయోగించు ప్రయత్నములు అగిసిన భారతదేశము
 మహాత్ము, భక్తి అంశంపై అన్ని తయారీ చేసిన భారీ
 చిత్రాలు విడుదలై వీరి ఉద్బవించేయి యం శ్రమలు
 ప్రాతినిధ్యం నికలము, కాకాశ్చర్యం నికలము తయారీ
 చేసిన భారతదేశ, భారతము ముద్రాపకం నికలము, రాష్ట్రం
 ముద్రా నికలంపై ప్రయత్నములు అంతానున్నది

ప్రేమభిక్షమును హోదా ఇంటి కాయాలనుండి, ఆకు
దో కాంపు అంజనేయ కాయాల వరకు అగ్రవస్త్రా
యందు వివిధ వస్త్రములును, సోపానశిమము ముఖ్య
పాత్రలు శివీకావ్యం కావి అవసరమంది ఇప్పటివరకు సర్వ
శములు మాత్రము పాదుగా మారలేదు కేదనీ ఉపయో

గిరి అనినది ఉద్భవించునెయ్యట, ఆ అనినది కత్తిరాయక సాధనములందు ఉపయోగించుట, ఏదోకములైనను అత్యవసరమైనది గనుక ఏ దిక్కుమలమైనను కాదులగ్న ముఖ్యమునకు చేరుకొనినది చెప్పవలయును లేదు

యన్ ఏ

దారిక్షేప

పెద్దల అటలలో రేపి క్రొత్తదనము, ప్రత్యేకత పిల్లల అటలలో కాన్పించును నీటి అటలలో సంగీత, సాహిత్య దివ్యతములు రసాత్మకముగా మేళనమొందును భారత దేశములో సంప్రదాయముపాఠముగా వచ్చు అటలమీయ పాటలతో కలిసి అడలుచున్నది ఉదాహరణమునకు

“నత్తె నీత్తెం - వగదా తీత్తెం
ఏకూచ్చకా - ఎలావందు
మాదిడిముచ్చి - ముల్లేలేనా
అవులలోయ్యె - శివుల్లోనా
గొట్టునూ - మొగ్గునూకా”

కాళికాదేవీ పాట పాడుచు వర్ణనాభావముగా వర్ణనాభావములై అడుగుచు చెప్పుకొన్న అను మతియొక అట కలదు ఈ అటను అచ్చముగా కాళికాదేవీ అడుగుచు ఈ అట అడుగుపుడు గూడ కాళికాదేవీ పాట పాడుచు పాడెదరు

చెప్పు-చెక్క - చాడదేని మొగ్గ
అట్లబోయంగ - అలగొలవంగా
రక్కాంపల్లకిలో రంగులేయంగా
ముక్కాంపల్లకిలో ముగ్గులేయంగా
వగదాంపల్లకిలో మదిళ్ళేయంగా
వందిట్లో మాకావ పెండ్లియాడంగా

ఈ పాటను ఇద్దరే కాళికాదేవీ మిగులు, దేవలు పైకెత్తి, అరచేయిపై అరచేయిలో కొట్టుచు ఆడెదరు కాలుని ప్రత్యేకించి ఆడెడి అటలు చెడుగుడు, పొంగదములు, గోటికొట్టు మొదలైనవి వల్లాటి దీగచరిత్రలో కొంగరములు క్రిష్ణుని వ్యాధియొక్క క్రిందగా పేర్కొనబడినది కొన్ని కొంతములు మింగిన కొంగరములను పలకాటి నీలులు మిరియిలి క్రిష్ణులొట్టుగా, పెద్దరాళ్ళు సహితము దొర్లులు పెడెడివని వ్రాసితిరి. ఇప్పుడుమాత్రం ఈ యాట అడలుచునే యున్నది

ఏకేషరచారములోనున్న మతియొక క్రింద ఏకేషము

నేను గానివదగ అట గానివదగలను ఎవరవేయి ఈయూట ఆంధ్రదేశ మంతటిలో హైదరాబాదు నగరమునందు ఏకేషముగా అవరణమునందున్నది ఈ యాట తరువాత కాలము ఉత్సాహముతో ఆడెడి యాటవేరు చెడుగుడు ఈ యాట కళాదీ అనిగూడి అవలదును ఈ యాటను అడుగుపుడు మాత్రం అటకాండ్రు పాడుచుండుట గమనించగలము

అంచెలూంచెలవందనకటాంచి

అత్తాను-అత్తాను-వచ్చునీరాను

టోరీ వెంకటాచల-వెంకటాచలీ వెంకటాచలీ

పైని పేర్కొనిన అటలలో ఒక్కొక్క ప్రాంతము వారు ఒక్కొక్క చరణమును పాడుచు ఆడెదరు

అదేవిధముగా రుమాలు అట, కొలి గుమ్మంపి అట, నాలుగు వందములు అట కాళ్ళ-గత్తె అట అను చరణములు పాటలతోగూడిన కొన్ని అటలు అడలుచున్నవి

నీటిలో వాలుని వందములు అటయే ప్రస్తుతము 'ముక్కాటిల్లెచెక్క' అను అటగా వరిమించినది కానీ ఇప్పుడు ప్రాత పాటలు అరుదుగా గ్రామంలోని రీతాల్లలు ఉపయోగించి అడుగుచున్నది ఆదేవిధముగా కాలము దివిచిగా ఆడెడి అట గోళికాయలాట యడలుచును

కాల, కాలికాదేవీ అటలు దట్టు అయ్యిపో నీది క్షము లేపట్టిని. ఈ యాటలకు ప్రత్యేకమైన సాధనములు అవశ్యక యుండదు కాని నీటిలో కలిగెడి వ్యాధియొకము, ఉత్సాహము, సంఘాతము, అనందము పెద్దలు ఆడెడి అటలలోని వ్యాధియొకమును వివేచనముతో ఏదోకము తీసిపోవు పూర్వపునముగా, ఒకవక్కాత్తిగా మానవుడు చెప్పించుట ఈ యాటలు కాలికలను, కాలికలను మిగులు దోహద కారులు కాగలవు

కొ. వ. రా.

దారిచంద్రుడు - వలనాటి.

మహావీరధర్మమును నెరవేర్చి నమరణమున అవశ్యక పర్యవసానముతో క్రమమందు దునుమాడి అంద్రులనారాధమా తిగయమును దిగవలసి దిక్కుకొమ్మలైన పేటి వీరుడు వలనాటి కాలచంద్రుడు, అభివం అభివంపుడు

కాలచంద్రుని కండ్లి కేరెత్తి బ్రహ్మచారియగు వల్లి చేరు ఐహమ్మ ఈమెను ఈమమ్మయను వామాంశరము కూడ కలదు. భార్య మాంలాం, క్రి. క 1088 నుండి 1104 నం మధ్య

కాలమున గురవల ముఖ్యవట్టలముగ వలవాటికాట్టలమును
వరిపాలించిన నలగామరాజునకు మంత్రిగను, రాజకుటుంబము
నకు గౌరవసేయుటై న అప్పుడుగను బ్రహ్మచార్యుడు వ గ్రీంతు
యందెను బ్రహ్మచార్యునిభార్యయైన లవమ్మకు కాలకాలము
వరకు సంభాసము చేపందెను ఆమె యెన్నో ప్రవములు
చేసెను ఎన్నో నోములుతోచెను ఎన్నో తీర్థములందు గ్రం
తెను దేవుళ్ళను పూజించెను ప్రాశస్త్యము చేసెను ముఖ్య
ముగా మాతెగ్గ శ్రీత్రస్వమియైన చెన్నేశ్వరస్వామిని ఎన్నో
విధముల ఆరాధించెను పెక్కు చాచములుచేసెను చివరకు
“గణనిమ్మపండు” ప్రవము ఒక సంవత్సరము నతిచెను ఆమె
గ క్తిపూర్వముగా వాటి, వెంచిన గణనిమ్మరెట్టు పుట్టింది
కాయలుకాచెను సంచిత్యకాచందరము గణనిమ్మపండునతోసి
వశ్యరములతో నెంచ క్తిపూర్వముగా చెన్నేశ్వరస్వామికి
నమస్కరించి సంభాషిచియె ఆ దేవుని ప్రార్థించెను అప్పుడు
వశ్యరములతోసి ఒక పండు ఎగిరినది ఆమెతోటితోచెను
గదగంతు దనుగ్రహించినందుకు ఆమె చాల సంతోషించి, ఆ
పండును ఒక బ్రాహ్మణ వనితకు నిచ్చి వివరము అచ్చమునను
స్త్రితకును దానిని వేంచీయుమని లవమ్మతోచెను బ్రాహ్మణు
ఆ పండును ఎగిరించి భాగములు చేసి, కా నీళ్ళ భాగమును తీసి
కొని, అరు భాగములు ఇతరస్త్రి లారుగురుకి నిచ్చి ఆ భాగ
ములు లవమ్మకొనగెను తత్ఫలభవద్రావణావమున ఆ ఎగిరిచి
మంచి స్త్రీలు గర్భములు కరించి కుమారులను గణిం చివరకు
కాలచంద్రునికి రోదరంబంతె మైశ్రీలంధము కలకాలై
మెలగి

కాలచంద్రుని అనంతము కాలచంద్రుడు దుష్టవక్త
మున బట్టించుటచే తండ్రి బ్రహ్మచార్యుడు, తిడ్డుకు వన ఇంటి
యెరుగుల అరిష్టముగా భావించి, పుత్రవ్యామోహమును
నై తము శ్రేయకొని, తనకు చేపనకుడు, పుత్రసమానుడును
నైన కన్నమరాచుడను మాతవాని కా కాటు నచ్చగించి,
ఆరణ్యమున నెలకొని తెలియకుండ నశిం జుచివచ్చుచి యాజ్ఞా
వించెనట అంత బ్రహ్మచార్యుని యాజ్ఞ ననుసరించి, కన్నమ
రాచుడు ఆ కాటుని యర్హరాకమున ఆరణ్యమునకు గొని
పోవుచుండగా, ఆ విషయము బ్రహ్మచార్యుని తమ్ముడైన
చేన్నీదనురాచుని తెలిసి కన్నమరాచుని కలిగొని, యాతనిని
ఒప్పించి, యా కాటుని కవయింకి దీనికొనిపోయి పెంచు
చుండెను

విభావము ఇది ఇట్లుండ బ్రహ్మచార్యుని కానవకు
గలంతన్నమనీడు వనకునూరై మాంబాల యు క్తవయస్కు
రాలగుటవలన వివాహ మొనర్చునెంచి, నభరే బ్రహ్మచార్యు
నికి ఒకపాడు ఆ విషయ మెరింగించెను ఆ మాటలు ప్రస్తు
తూత్పుండియున్న బ్రహ్మచార్యుని నభరేదరుడు చేన్నీదను
కాను పెంచుచున్న కాలచంద్రునికి మాంచారి నోనగి వివా
హము గావించుమనిగోరి వెంటనే కాలచంద్రుని విలువ
సంపెను కాలచంద్రుడు నభకు వచ్చెను ఆ కాటుకు తన
కమానుడేయని బ్రహ్మచార్యుడు గు క్రింది, అభివ్యాకృతుడైన
అతడు తీరించీయుండరానీయు, వెంటనే వశ్యరకు గారి
పోయి కలవరకనుచి, యా కాలచంద్రుని కన్నమరాచున
కచ్చగించెను కన్నమరాచు అట్లే కాటుని వశ్యరకులగని
పోయి నై రవశ్యముచే నదించుకోయెను తిరిగి చేన్నీడు
అత్తమునచ్చి కాటుని తీసికొనిపోయి అచ్చివచ్చునో కాదు
లాదెను నభావంబులందు చేన్నీదనకుమన వారిచి కాటుని
కరుణంపుమని బ్రహ్మచ్చునుకోరి తను అన్నంమ్ముతో
కాలచంద్రు డొక్కడే కొడుకనియు, నంకంబరమును
శ్రుంచివేయవలదనియు, చేన్నీడు, నభావదులు వట్టుబట్టి
తురకు నై నవిల్లయమైతో అట్లే జుమగుగానయి బ్రహ్మచ్చు
వనవట్టువడలెను వందలవరము, బ్రహ్మచార్యుడు కాలచం
ద్రుని పుత్రవాక్యలన్నియు నీక్షకరించి, గంతుకన్నమరాచుని
సుతయగు మాంచాలను కాలచంద్రునకేర్చి చెండ్ల చేయుటకు
సమ్మతించెను కాలచంద్రునకును, మాంచాలకును నై కతో
చేతముగా వివాహ కార్యము జరిగెను వివాహమునాటి

కాలచంద్రుడు, మాంచాల కార్యకళలోనుండి
అన్నమ్మనూనాటికి కాలచంద్రుడు, ఇంటి వన
కేమియు ద్రొద్దురోపుటలేదనియు, కాలచేవను వివిధము
తోడిహతులతో జొంగరాకాడుకు కేగెనననియు చెప్పి తన
తల్లి అమ్మనై ప్రార్థించెను తల్లి యైమ్మ తుమారని మొలక
వారిచియు, అటువట్టుకు అనుకుంచిన కల్లి యాజ్ఞకు
గొని కాలచంద్రుడు నలగిదొడగడో పుర కాచాగివరే
మునకు వెళ్ళి అచట రొంగరము లాడుచుండెను నై నభ
మున అతనియంగరము ఆ దాటో నె దీనిన విరళవ
మాయయవచ్చుచున్న ‘అన్నమ్మ’ యను పో నై కార్యంబు
పారమునకగలి గాయవరచెను అంత అవరి క్రోధముతో
కాలచంద్రుని అంది “వీరభానుడి యగు బ్రహ్మచార్యుని

కుమారుడైనై, యాతనివంశమున కతని కై దెవ్వుచుంటిని నీదులైన నీరంధ్ర మున్నగునారు, యుద్ధరంగమున చారి చారి కార్యసాధనములను బ్రదికించుచుండగా, వీరిచుట్ట టొంగరము లాడుచుంటిని వీరభక్తుడవేది నీ వీరములు కార్యముపూరి యుద్ధరంగమున బ్రదికింపుము" అని శీంధ్ర ముగ జరిగెను

ములుకులవంటి యామాటలుని కాంతంధ్రుడు తల్లి యగు లంకాజిత్ కి, యర్థోదంతమను పది ప్రతముగపెరిగి, కామను యుద్ధరంగమునకు వెదలి తంధ్రకి పహారించునని యుత్తరై చేసెను లంకాంబ తనకుమారుని ఆ యుద్ధమును నుండి మరల్చుటకు యెన్నియొదిగమలు వ్రేయింపింపెను కానిని పొంగియడు రదోక్తాపాపూరితమై యుండునెను తల్లితో వీరభక్తమును నెరవేర్చుచున్నది కాదు ధర్మ మాన్యము తెచ్చియో యెరువరదెను లంకాంబ యెట్లనేల పట్టుకొనెను "నాంతేనతడు నీన్న రక్షించెదరుగా" యని కుమారుని కినించి, యుద్ధమునకు వెంటకుటుముడు వీరార్థ యగు మాంచాలనుజూచి, యామెకుగూడ చెప్పి బొమ్మని నొకెను

మాంచాల దీవెన కాంతంధ్రుడు తన విజావశంత గను ఆర్థచారిణికి వచ్చుటను, తనకార్య మాంచాలను చూచుటను ఇదియే మొదటిసారి మాంచాలయొక్క రూప యావనబొందర్యములను జూచి అశ్చంత మున్నదయి, అట్టి మందరానిది కాను శంతకాలము చివ్వురించి నందులకు ఎంతయో బొమ్మకొనెను అచ్చట మాంచాలయొనరిన అశేకమకార్యరణంబి యుద్ధమునూకు మరచి, కార్యతో పగన నల్లనములముడియుంటెను అవనోకాదిదోరరులు మాంచాల బిగుననేశించి, వీరరావము లాడుచు యుద్ధప్రయాణమున కారంభించిరి మాంచాల క్రతతో "పరుమన నత్కియె "కార్యములజూచి, పగరుల చెప్పుజూపక పరాక్రమించి క్రమ పురోకయెక్కి వీరభక్తమును నెరవేర్చుటకు నీకుట్టిని వీర మాతను, నన్ను నీరపత్నిగను "దేయదని" చేయదీ, ఈ వీర్యశక్తముచే "కలియంగలవ మీకు మనస్సాలమరు" నని గారీకహించి, కర్తవేతికి అయ్యకమిచ్చి పమరీమ్ముని గారింపెను కర్తవ్యవారముమేలు క్రావ్యులకాలు దిగు లవరోకు కర్తివ్యకొనియుంటుంటాది, "క్రావ్యులుకు మీ వెంటచచ్చి యుద్ధమున మదసిన బ్రహ్మపాత్యాపాతకము

నుటిల్లువనియు, ఎట్టివీ యుపాయావశముచే అశవేదురల్లు దనియు మాంచాల క్రతకు చెప్పి వంపెను

నలనాదీకవహారములను వలనాట్టిపట్టుచై న అనుగు రాజ పూర్వమొనపర్యాణమును నేటనిది తమ లరదాగుమనకు తోయి, రాజమేలి వేటాడి దెప్పి తిరిగి వచ్చునమయమున, మార్గమర్థమున 'నాగమ్మ' యను రెడ్డివనక యొకతె, రాజును తిచ్చితోవహారములచే మెప్పించెను రాజ అమె యారతమునకు నంతముండి, యొకపరమేదేని తోనూ మృగెను అంతకు అమె "వలనాడు నంతటిని నాయుచ్చనచ్చి నపుడు ఏడు గడియంకాలము మంత్రిగియై పాలించున ప్తును గ్రహింపుదని రాజును వేదము రాజ అకోరీకును కుప్పించి కావనము వ్రాసియుచ్చెను అనుగురాజ అమెరావశరము అవని కుమారుడు నలగామరాజ రాజయ్యెను అమయయవ రాజునకు, నాగమ్మకొందిన పూర్వపు కావనశ్రమునకూంబిచి మంత్రికి పదవి వలంపించి, ఎట్లో మాయచే అధికారవశ్రము నంతయు స్వాధీనపరచుకొనెను అప్పనినుండి రాజ్యమునకు మంత్రియైన బ్రహ్మనాయని, రాజవనోదరులు మలిచేచారు లను కడతేరుటకు నాగమ్మ యెప్పి యొకట్రలు వచ్చుచుం డెను నలగాముడు నాగమ్మతేయును కుట్రలుచెరుకొని యామె చేతి కిటతోమ్మయియు, తమ్ములను చెరగెట్లించెను బ్రహ్మన మలిచేచాడును రెకనుండి చిదిపించి, వలనాటి రాజ్యమును విభజించి, 'గురజా' రాజ్యమును నలగామునికి, 'చంద్రవంశ' చమిమున, 'మాచర్ల' యను విశిష్టమునును గట్టింపి యరటిప్రాంతమును మలిచేచారులకును ఇంచెను ఈ వంశ కము నాగమ్మకు ఇష్టమైతేరు క్రమరాజ్యమును, క్రమశేష మును ప్రజలుచుండుట శేషముగాదను కలంపుతో అమె నల గాముని యెట్లతో యొందెదచి, బ్రహ్మనాయనిగోడినంచెము లును పురికొనిచి మోగముచే వంచెముగెలిచెను ఫలితము బ్రహ్మనాయని, మలిచేచారులకు కడుమనస్సకము లరణ్య నామను ప్రవాచకాలము ముగిసినచివకు, తిరిగి చావనాకగ మిమ్మని బ్రహ్మనాయకు నయకార్యముల నలగామునియర్పించెను నాగమ్మతేలి అంశపుదోమ్మయైన నలగాముడు అందు లకు తిరప్పరించగా కుప్పితి చెమమించెను యుద్ధమే కరణ్య మని బ్రహ్మనపక్షము నిర్ణయించెను అయినను పామెచాయమునకూంబి బ్రహ్మనాయకు "రావనమ్మ"అను నామాంతముగ అలరాజును నలగామునికిదలు రాయకొరిగవంచెను.

ఈ యలరాజు సలగాముని యల్లుడు పెదమరీదేవుని బావ మదనయైన శోమ్యుర్రాజు కుమారుడు, నాగమ్మ దుస్తంతమునే సంధి విధముగాగా అలరాజు తిరిగివచ్చుచు నాయుడు చాలితే ప్రేమితుడైన యొకనిచే విషప్రయోగమువలన జరిగిన అలరాజును రాయబారిగావలెనవుడు అవనికండ్రి శోమ్యుర్రాజు తనవల్లమని కన్యకు యేమి యావదవచ్చునోయని విచారించుచుండెను బ్రహ్మనాయకరీ అూచి యలరాజున కెట్టియావదయు చాటిల్లరనియు, అతడు తిరిగివచ్చుదనుక, అవనికీ మారుగ కాలచంద్రుని నాకనికడ ఇల్లడకెట్టుయననియు చెప్పి శోమ్యుర్రాజు కయమునుకీర్చెను కాలచంద్రుడు అలరాజు మరగమునువీచి, నాయకురాలియొక్కయు, సలగాముర్రాజు యొక్కయు మర్నయముల కంతము పాఠించెనని వీరరస మూర్తియై యుద్ధరంగమునకు బయలుదేరిన తనతోవచ్చుచున్న అనపోతుని యింటికింబు సుపాయమాలోపించి, కాలచంద్రుడు మార్గమధ్యమున అగి నేను నా ముక్కాలవారకుమను, ఉంగరమును చూచుకొన్నచునుకడ మరచివచ్చితిని నీవు నేకమేకగ్గు చాటిని కొనినెమ్మ అని అనపోతును చెను కకు బంపెను కాలచంద్రుడు కంఠ క్రిపురాంతకముకేరీ యన పోతును కార్కమపురూడికి రావలదని యాంక్షలుచెట్టి, తేల్లరాన దానిని జగదెట్టుకొమ్మకుట్టి వీరచారముతో వల్లగొండ తేరెను

కార్కమపురూడిలో నాయులరాలు, మఱితేనాదులతో సంధిచేసుకొనవలెనను శంఖాంతో కొండరు రాయబారులను మఱితేవునోలింపునకు బంపెను అచట మఱితేనాదులు అనంత కంఠగించి విందు గుడుచుచున్నవరి కాలచంద్రుడు సరళవమున అచటికిగి, యచటి పెద్దలను వెలువిధముల వింటించి, యుద్ధవస్త్రధారించి నీలలను పాచ్యగించెను అతలు శోమ్యుర్రాజు మున్నగువారు కాలచంద్రుని యచ్చటి యుద్ధ ప్రయత్నమును మామిరి

కాలచంద్రునివలెనవున మాంధానగరగేగిన యనపోతు అచట కాలచంద్రుని ముక్కాలవారకును, ఉంగరము లభించెమి, విరాళుడై కార్కమపురూడి కేటించుచు క్రిపురాంతకముకేరీ యచట కెట్టుకొమ్మకు తనమిత్రులకుట్టినలేలను చదువుకొని, తగ్గుకుడై తన తిరువమును, కొండమును కాలచంద్రుని కందతేయుమని మాడచియను మననకీర్చిక క్రితోదాడుకు కొని చెచ్చెను మాడచి వెంటనే కార్కమపురూడికిగి యన

పోతువలెన కుదరమును, అందెమును కాలచంద్రున దిచ్చి యనపోతు మరణపార్థ సెరిగించెను

కాలచంద్రుని యుద్ధము కాలచంద్రునవలె వట్టరాని పోరుతో దైవముతో క ద్వి యుగించుచునేది, కా నొక్కచే క్రిపులను బరిమార్చి నరసింగుని తలద్రుంచి శోమ్యుర్రాజు నకుతముననుంచి, కులభగర్తీవని ప్రతిపదూని పనులొప్పులుడుకానెను తక్కిన నీరులును కాము కులించు జహారమును ఏటిలోగలిపి సంధివర్ణవారములను ప్పుకేక రించి యాయుధపాటులై యుద్ధమున కాయుక్తులై రి నరసింగున్న నలగాముని రాయబారులును, తమ రాజవడతేరి సంగతివిన్న వింపగా నలగాముడును సమరసత్కాపమున కుద్దింపించెను

కాలచంద్రుడంత తన తండ్రికి నమస్కరించి యువతేరీ ననేక యుద్ధతంత్రముల నెరిగి, నై నవ్వనమేటలై యుద్ధ టూమికి నడచెను యుద్ధరంగమున నరసింగర్రాజు అపారమైన సేనానిసహమును తలలించుకొనినవచ్చి కాలచంద్రుడెదుర్కొనెను కాలచంద్రుని కక్షిచాడరకు నరసింగుని నై నవ్వనరాజుడే చెల్లాచెదరగుచుండగా, కృష్ణపై విమలలో నొకని నరసింగుడని క్రమించి కాలచంద్రుడు అతనికండ్రించుచేరబట్టుకొని తండ్రికడగేను బ్రహ్మవస్త్ర యంతాచి యీకి నరసింగుని కిరముకాచిని చెప్పగా ద్విగుణేశ్వరలోకాచాముతో కాలచంద్రుడు యుద్ధరంగమున కురిగెను కాలచంద్రుడీ నర్యాంయము క్రిమముకాను అచ్చకచ్చిక్రమముతో చెంబాడుచు నరసింగునినై దూగెను ఉగయులును కొంతమేపు అతిహార మగు యుద్ధమునచేసి తురకు కాలచంద్రుడు తన హేమం తరాలోలోచే నరసింగుని తంవరకీ చేతబట్టుకొని తండ్రికడ గేగెను బ్రహ్మనాయకు కుమారునికేతీలో నరసింగుడు మోర మరగించుడుబూచి మిక్కిలి యుఖించెను అనుగురానంతా నమయొక్క యోగక్షేమములకార్యత తనందుడుడుకు చేతను, చిరకాంము ఆ రాజవంశముకారికి నిర్మాణముగ నేవలేయించుకునేతను, కృతకృతము సంతరించిన నరసింగునిచాచ్చ బ్రహ్మనాయకి హృదయవిరాళవస్తుయెను ఈ యుక్త్యము అనితందులకు కుమారుని నిరవలెను కాలచంద్రుడు చురుకే ప్పులను తిరిగలే అచట నిలువలే కెట్టిందన రోమముతో మరల కృపాంధానాడెయ్యె రిరవరంగమునకురీగెను అట్లు కొంతకాలము మోరవంగ్రామముమొక్క యుద్ధరంగమున గూరెను

మహాకావ్యమున పీఠామనందమున కాక
చంద్రుడు మామూలమున మూర్ఖప్రాంతముననే యుండునట్లే
కొనుపరకావములు ప్రదర్శించెను అందుననే దేశభక్తి,
దర్శనమున కీ వర్ణనామము అందమైన కీర్తిచంద్రుల
వాచాపూర్వము లింకవలెను తెలుసుకొను అతడు కేటగిరి
నిలబాంధ్రులలో పీఠామ అందుచున్నాడు

కామ.

నామె:

(Ballet)

మృగశాస్త్రమునకు కళ ప్రవర్తించుచు రూపములు
పాశ్చాత్య కళమునలో సుమారు పదివరకు కనాడు ప్రకా
రములో నున్నది కీలో కాక ఒకటి తెలుగులో దీనిని
మృగశాస్త్రమునకు వీర్యవంతులను దీనిని కీర్తనమున
కూడగొన్న అంగికాశ్రయమునకు, వాచికాశ్రయము
విశాఖము కుండున నేవలయున వివిధ చాంద్రముల
కలయికలో పాదలను గానప్రతి పాటవమునందు ఈ మృగ
రూపము నడవను జూచియున కామలో "కాకె" అని
అనిన 'మృగశాస్త్రము' యందు అర్థము దీనినందుచే కాక
చాంద్రమున కీర్తి వచ్చును

సంగ్రహమున పదములు, అక్షరములు, అక్షరములను
కాశ్రయ మృగశాస్త్రములు కాకె ప్రకారాచారములను చెప్ప
వచ్చును జుట్టిని పాటించిన రాజులు దీనిని మొదటినుండియు
అనిమానించుచుండి వచ్చిన అక్షరములను దిండుకొనగినవిన్నట్లు
చారిత్రాత్మకము, గౌరవాత్మకము, కాకె ప్రదర్శించుచు
యంచెను దీనిలో ఇతరులెవ్వరు కాక రాజులుంటున్నట్లు
మగచారలే పాటించుచుండి 1898లో జుట్టిలోని ట్రాన్స్
నాలో ఇది వర్ణనలను సందర్భముగా, ప్రవృత్తిచేయుగా ప్రద
ర్శించబడినట్లు దీనికి సంబంధించిన వర్ణన చెప్పుచున్నది

గ్రీకు పురాణమునలో కళావస్తువులను అకామువాటి
కాకెలో ఉపయోగించుచుండెను దైవాళ సంకుటులు
దీనిలోని పాత్రలు కాకె ప్రదర్శించుచుంటు రాజప్రాసాద
మునకు ప్రత్యేక రంగవల్ల మొకటి యుండెడిది కళాకాము
వాటి చాంద్రములను ప్రస్తుతించు అక్షరములను కేటగిరి
లో ఈ రంగవల్లము అలూచుచుండెడిది ఇక కాకెలో
ఉపయోగించుచు దీనిని, ఇతరములను విలువలు చెప్పినవి
గానుకొను పాత్రధారులు జీవితమున కీలో వస్తువులను,

మట్టకొమ్మలను పాడుచుండి

జుట్టిరాజుల అరచామహావస్తువులను అందుకొనిన కాకె
"కాకెరంగా దీనిదీ" అనుచు ఈ కామములో
ప్రాప్త్యులో నుండెను తన భుజాలందును మూడవ పాద
దృష్టిని రాజులను వర్ణనచేయుచుండినది మరలుకొనకు
అమె తన అంగవర్ణనముతో కాకె సగౌరవములను వరచు
చిచ్చాటు చేయుచుండెను

కాకెలో కళావస్తువులతో కూడిన కాకె ఇతర
యిచ్చు వస్తువుల మీదకూడ తన దృష్టిని పాటించెను కాకె
గుణములను సంవృద్ధములను దీనిని లోనుకేసిన కామ ప్రాప్తి
లేకమును పడిన పదునాడుగన బాగా చివ్వున్నది పొంది
అయినను కాకెమీద అభిరూపము మొదలు తన పదునైన
మొక అయన "కాకెరెకామూర్తి" అను భావమున
మార్పుని పొందెను దీనిని అమె పొంది అయినను
"మార్పించుకొనె" అనుచేరు వచ్చెను

కాకెలో మోటునవమును అగవరను మట్టకొనులను
చాలవరకు కగ్గించి, రాజీ మార్పవమును లేకూర్చినవాడు
బాగా ప్రభువు మోటుయో, కానీ కామవృత్తి మొద
యిన నాటక రచయితలను, పాపాతీతే వ్రాలను తన పదునైన
మునకు రప్పించి బాగా కాకెను సంకుటులైన పాపావృత్తి
తోను, అనర్థము, మేధావర్ణనములతోను చాలి గురుల నను
లించి మార్పులను ప్రత్యేక వచ్చెను

అంశవరకు రాజులుంటున్నట్లు కీ చారిత్రా
పాత్రలు బాల్కుచుండిరని మనము తెలిసికొంటిమి బాగా
కాక ఈ సంగ్రహములను వృద్ధిచెప్పి ప్రకాశమావృత్తి
నకు తెలిసిన కళాపాఠశాలకుగా దీనిలో పాటించుట అవ
కామును కల్పించెను సంగ్రహమున వృత్తియు కలి
పిన అచార్యులను రప్పించి, చారిత్రా ఉత్సాహములకాకె
నడచెను కేవలమును అయన ఇచ్చించెను అంశవరకు ర
భూతకే అందుకాటనలో ఉన్న కాకె, ప్రకాశమావృత్తి
బాగా కామముతో చేరువకు వచ్చెను కాకెను సంకుటు
లైన రంగాలరంగము పొందెడి కాశ్రయకళాకాము
లలో కేటగిరినట్లును మహావస్తువులతో బాగాప్రభువు
మృగశాస్త్రమును లోకము రాయు "అకాదమీ"ని
పొందుచేను, అకాదమీ ప్రారంభోత్సవమును పలువురు
అయన ఇచ్చి చెప్పెను "మృగశాస్త్రము" వృత్తితోకాదిన గొప్ప
కళ అని మీరు గుర్తించవలెనని నేను కోరుచున్నాను ఇంక

వరకు ఇది రాజప్రాచారములలో నాటుగు గోడమధ్య
అంతింపబడి యున్నది దీని కృంశంబులను ఈనాడు నేను
తెంచుచున్నాను చరమశాఖపాటు స్త్రీలుకూడ నిలిచిగా
వృత్తాంతము అభ్యసించవలెనని వా కోరిక ఈ ఆచారమీ
వశాత్తాయితో శివదము పొందిన స్త్రీపురుషులు రోజు
రోజుములకు పెద్ద వృత్తాంతము గొప్ప గౌరవమును, త్యాగిని
తెచ్చి పెట్టెదరని నేను ఆశించుచున్నాను "

ఋషి ప్రభువు కనిన కలలన్నియు నిజములాయెను
ఈ ఆచారమీలో శివదము పొందినవారు ఇంగ్లండు, అమె
రికా, రష్యా మొదలయిన రోజుములకెల్లా ఆర్యులు కాలే
ప్రదర్శనముచేర్చి కళాశిల్పం అభినవనములను ప్రియరించిరి
రాయల్ ఆచారమీ అచరకాలములో "పారిస్ అమెరా"గా
దూరించి చిక్కణాగ్ని నాగించెను

అంతకుముందు కాలే ప్రదర్శనములలో స్త్రీప్రాశంసు
కూడ పురుషుల ధరించెడివారు వేదభావ ప్రకటనములలో
స్త్రీప్రాశంసు స్త్రీలే ధరించినారే చక్కని రహస్యభాషి
మృగించుటకు అవకాశముండునని తెలిసికొన్న వృత్త అర్థా
వకుడు లక్ష్మీ, వృత్తమీ వృత్తి విద్యగా చేట్టుట కనిపించెడి
స్త్రీమూర్తులను రంగవల్లమున కావ్యసించెను ఆ అవ్యవస్థల
నందుకొని రంగవల్లముమీదికి ప్రవేశముముగా పాదమును
పెట్టిన అమె "తెహనీటుయర్ "

పారిస్ అమెరాలో చక్కని వృత్త అర్థావస్థల
కయ్యలయి వీరిలో బ్యాపాన్ గొప్ప చేరు సంపాదించె
నను కాస్త్రీయ వాక్యములలో వదనంబనము వందలగిను
లలో ఉండవలయుననెడి విజ్ఞానమునకు బ్యాపాన్ ప్రాణ
ప్రతిష్ఠ చేసెను వృత్తమునకు ప్రవేశముముగా "సోపేషను"
ఇచ్చిన అచారకాలములకు బ్యాపాన్

కాలే చరిత్రలో మరొక మాతవాక్యాంశమునకు
ప్రాచార్యోక్తమును వదిలినవాడు బ్యాపాన్ కాలేలో
అంతరంగమునకు, అదంతరమునకు ప్రాధాన్యము ఇయ్యక
కా వ ప్రకటనమునకు, మర్రికమైన పొందర్యోపాసకులు
ప్రాణములను నీయరే నని ఆయన ఆశయము ముఖ
అంతరములను మిగులువలెను బుట్టామ్యలను, శిశువేషములను
తీలవలెననెనని వానెర్ పట్టురణ వాక్యశాస్త్రమునకు
వానెర్ ఈదివముగా క్రొత్త వ్యాఖ్యానము మొదలెను
పెట్టునుండి కళాకారులు, పాపాశీనేత్రులు, వానెర్

వాదమును అంతరంచి కాని పారిస్ అమెరావా మౌనము
రానిది వర్తి రేగించిరి అభ్యుదయవాది యయిన వానెర్ తన
ఉపాధిపాలక కమగురుముగా ఒక కిష్కరాలిని యాడు
చేసెను అమెపేరు మేరీమెడలయన్ గురీమూర్తి అమె తన
త్యుండవత్తులతోకూడి ఇటలీ, ఇంగ్లండు, ప్రాన్సు, రష్యా
రోజుములలో సుమారు వంద కాలే ప్రదర్శనముల విచ్చెను
పొరాగోములేకాక పాంపుకములుకూడ దీని కళావస్తువు
లయొక్క పాగానువకు సంబంధించిన ఇవివృత్తము కాలేలో
ఎక్కి వివిధ రోజుములలో రానిది ఎక్కువయోగింతరకా ప్రపా
వన బావములో తెలియజేయబడెను అంతలాది ప్రేమకులు
ఈ కాలే ప్రదర్శనమును చూచి అనందించిరి

ఒకరినొకరి కిష్కరములు, మరొకరినొకరి బదు
నయిన కళావస్తువులు కాలే ప్రదర్శనములకు ఉపయోగించు
బడుచుండెను వానెర్ వాదము ననుసరించి వాక్యార్థము
వకు కాక తోకభర్తమునకు అనునయిన రోజుల కాలే
ప్రదర్శనములో ప్రవేశ పెట్టెను చెను పర్ బ్యాపాన్ ప్లాట్,
విక్టర్ హ్యూగ్స్ నవలలలోని కళావస్తువులు ప్రైజ్కో
రానిది ఋషి మొదలయిన సంగీత విద్యాంశుల కట్ట వేయ
మయిన గానముతో ఒకరేరి, కాలేను నిండుకోళ్ళను పను
కుచ్చెను

వానెర్ వాదమున కనుగుణముగా మరొక అమె
రంగవల్లముమీదికి పాదముపెట్టెను అమెపేరు ట్రియోనీ
తనది బహుళేశమున కలగవగుటచేత ఈమె రంగవల్లమునకే
అంగీకరిస్తామమును ఎంతోమృదువుగాను, మనోహరముగాను
అగవలెదెడిది గానీలో ఎగురు పక్షివలె ఈమె రంగవల్లమీద
సంబంధము అగవలెచుటలేక కళాశిల్పాలు ఈమె "వాయు
మృగ" అను బిరుదు నొనగిరి కయ్యారక, శిశువు, రసప్రధాన
ముయిన వృత్తములను వదలివేసి ఈమె కృంగార, కరుణా
రసప్రధానికములయిన వాక్యములను చేపట్టెను కరుణారస
ప్రధానికముయిన ఈమె భగినులను కాంచి కోలు తడిపెట్టెని
ప్రేమకుడు ఉండెడివాడు వాడు

కాలేను బహుళప్రధానమునకు తీసికొని వచ్చుటలో
ఇటలీ, ప్రాన్సు రోజుములలో రష్యా పోలాండ్ కడంగెను
కాలేనీ ది గ్రేట్ కామయలో కాలేను పెండ్ల పీనుగు
బద్ధలో అంతలాది ప్రణల అభిమానిన బొడగిరి మొబ్బి,
విగోనెట్ మొదలయిన సంగీత కార్యక్లాలు కాలేయొక్క

లేవనీరి కాచి కాల్కత్తా వరద్రయమును రాజీయము అయిన రుమేరియా లేవనీయూ ప్రముఖప్రాంతమున హించి యుండినది పూర్వము కాల్కత్తా రాజ్యములుగా నుండిన ముద్దు ప్రిన్స్, బాల్ఫోర్ యూ, లోన్సెయూ, సెర్సెయూ, హెర్బిన్ గోదానా అను రాజ్యములు 1819 లో ఒకటిగా చేర్చబడి యుగోస్లేవియా యను పేరిట స్థాపించబడినది ఈ వ్యాధమున కాల్కత్తా రాజ్యముల నమిచ్చి చరిత్ర మూత్రము పరిశీలించుటకు

దామోల్ నదికి ఉత్తరముగానున్న భూభాగము (ఇప్పటి రుమేరియా) ప్రాచీనకాలమున బాబీయాయని పిలువబడుచుండినది దామోల్ నదికిని ఈజిప్ట్ నముద్రమునకును మధ్య భూభాగము అనగా ద్వీపకల్పమునందలి తూర్పు భూభాగమునకు బ్రాహ్మ అనియు, పశ్చిమభూభాగమునకు ఇలిరియా అనియు పేర్లు పెను రక్షణమున మారినదియూ, గ్రీస్ రాజ్యములుండిన అప్పటి రోము రాజ్యపాలనమునందలి ఈ ద్వీపకల్పమునందలి రాజ్యములన్నియు బర్సములో నుండినవి కాని, గ్రకుప్రముగ ఈ భూభాగమునండి గాల్ జాచిచారు ప్రవేశించుటలేదు, అతేనుయమున రోము పాపామూర్తమున పతనమునయటలేదు, ఈ ద్వీపకల్పము పెట్టురండుయూత్ర అనునది, వలసరాజ్యములకు గురియైనది ఈ వలసరాజ్య స్థాపకులు కాల్కత్తా ద్వీపకల్పమునందు సుప్రతమగు రాజ్య పాలనము వెలొల్పి ప్రయత్నించవలసినది వారి పరిపాలన మునకు నజరించిన చిహ్నముకాదుయము కాని, నవ్యమృతి గాని చేతనీది బాల్కరాజ్యములం రంజగా వానరాలను గాల్ జాచి తరువాత స్థాన్ జాచిచారు ౧౪ వ మూడవ శతాబ్దము నుండి నవల ప్రారంభించినను, అరవ శతాబ్దమునుండియే దామోల్ తు రక్షణముగా వ్యాపించుకొనగలిగి ఈ సందర్భమున గ్రీకుజాచిచారు రక్షణముగా ననుద్రతీరమునకు తగును జరిగి స్థాన్ జాచిచారు చేత బర్సెయూ, యుగోస్లేవియానున్న భూభాగములందు ప్రభావముగా తమ స్థిరనివాసము చేర్చు రనుకొనబడినది ఈ స్థాన్ జాచిచారు వై జాన్ టిజ్ పరిపాలనము వెల్లెన్ ఎదుర్కొన గలిగి గాని తర్వాత వచ్చిన అటోమన్ తురుక్కుల దాడి భాగభాగదోయిరి గ్రీక్ ౧188 లో గ్రీకు జాచిచారు ద్వీపమును అధిపించిన పీటర్, యన్ పోరతున్ మాత్రం బర్సెయూ పాపామూర్తము స్థాపించబడినది

గ్రీ. శ 1208-04 లో కాల్కత్తా ప్రాచీనుల వై జాన్ టిజ్

పాపామూర్తముపై రంజెన్ బిజ్ జాన్ స్థాటిస్ పీటర్ ను ౧౪ మించు కొనినది వై జాన్ టిజ్ పరిపాలనలు 1211 లో మరల కాన్ పొటిస్ పీటర్ ను బర్సెయూనుగాచి కాచి వై ప్రవహిపాట బిజ్ లో బకమతల్లము లేవనీయనది వారిమధ్య అంతరాలములు తెలగొంటే బాటిస్ పాపామూర్తపాలనలు 14, 15 శతాబ్దములలో వచ్చిన అటోమన్ తురుక్కులు గలిగిరిని ఆక్రమించు కొనిరి మొదటి మురార్ అనునతడు ఆక్రమణదోషిని అక్రమించుకొని కాచిని తన ముఖ్యధికము గాంచుకొనెను 1899 లో సెర్బియనులు వారి మిత్రులందఱును, కొహాజోలో అలిగిరి యుద్ధమునందు పూర్తిగా ఓడిపోయిరి 1898 లో అలిగిరియాపూడ తురుక్కుల పాలనములోని వచ్చినది ఇట్లు తురుక్కుపాలనలు 14 వ శతాబ్దములో పొందిన సేయముల పరితమముగా కాల్కత్తా ద్వీపకల్పము యాన వ్రు ముద్దు ప్రిన్స్ తచ్చు, వారి యధీనమున నుండినది అప్పటియూ లొన్సెయూ పరిపాలకులు ఇస్లాం మతమును గూడ వీక్షించిరి టర్కీపాలనలో బలాత్కరమున రెండవ మురార్ పాలనమున 1485 లో కాన్ స్థాటిస్ పీటర్ తురుక్కుల వశమయినది ఇట్లు టర్కీపాలనము ఈ ద్వీపకల్పమున మురారు వారుగు శతాబ్దములపాటు జరగినదే కాని ఆ వసుయమున ఈ కాల్కత్తా రాజ్యములలో ఎట్టి ఆధిపత్యము కానరాదుచెను

19 వ శతాబ్ది ప్రారంభమునుండి తురుక్కురాజ్యము పెట్టు ఇబ్దురులు తోగుటలే, ఈ ద్వీపకల్పమునగూడ వారి పాలనము ప్రముఖముగ నడలిపోకొచ్చినది అతే సమయమున లోహాబంధమునందు కొన్ని రాజ్యములు అన్ని రంగములలో అభివృద్ధి గాంచి తమ యాధిపత్యమును కాల్కత్తా రాజ్యములపై టిబీబానిచాలని వారి తురుక్కు పాలనమునుండి విముక్తి ప్రసాదించ బడ్డనది అప్పటినుండి లోహరాజ్యములయెక్కు జోకొన్ను ఈ కాల్కత్తా లేవము లపై తనబతున్నది తొలుత ఈ యూరపురాజ్యములు కాల్కత్తా ప్రజలు తురుక్కురావ్యవస్థలనునుండి విముక్తి పొందుటకు వారికో నహకొనిచెను, 30 వ శతాబ్దములో రెం లేగనచ్చు కాల్కత్తా యుద్ధములకు ప్రచించవలెగానుములందు కాల్కత్తా రాజ్యములు పొగ్గోనుటతోడూ ఈ వర్షిమూర్తముల కాల్కత్తా రాజ్యముని చెప్పవలసియున్నది కాల్కత్తా ద్వీపములో చెప్పకొనదగినంత వ్యాపకాయాక, పాత్రామిక సంపద లేవచ్చు

టినది, ఈ భూభాగము పెక్కు కలపామలకు, యుద్ధములకు శీలప్రయుపకరి అంటును మరోకారణము ఈ రాజ్యాంగము అయినా, ఇహోపాఖండముల మధ్యనుండి చాలి రాజకీయం కలకములు యుండుటచే

అహోమహారాజ్యస్థితి తీరదశకురాగానే బాల్యం రాజ్యములు యూరప్యంతరములో పరివర్తించుట ప్రారంభించి పార్లమెంటోక్రమమునకు గడంగెను రహస్యప్రభుత్వముగూడ బాల్యం రాజ్యములకు మరుప్పుంబిస్తున్నందు విడిచిపెట్టెను ద్విందీగా, ఇంగ్లండు, రష్యనుల అధిపత్యమునకొట్టుటకుగాను రాన్ ఫ్రాంటియర్లో రష్యనుల వశము కాగూడదని టర్కీ పాలకులు అలెగ్జెండర్ రహ్మా గ్రీసు పార్లమెంటోక్రమమునకు రాజకమునందలి గ్రేట్ బ్రిటన్, ఫ్రాన్సుకేవలము టర్కీకి వహించుట రహ్మాన్ బ్రిటయన్ యుద్ధమును (1854-55) ప్రారంభించి రహ్మాన్ దీనిని కాని టర్కీపాలకులమునందు గ్రీసు 1828 కే పార్లమెంటోక్రమము పొందినది గ్రీసు చూపిన మార్గమును తర్వాత బాల్యం రాజ్యములన్నియు పొందినవి అగ్నే రియా 1916 లో పార్లమెంటోక్రమము నందుటలో బాల్యం రాజ్యములన్నియు స్వేచ్ఛనందించినవి

బాల్యం రాజ్యములన్నిట్లు పార్లమెంటోక్రమము పొందినప్పటిని, చాలి యుద్ధములు పూర్తిగా సెదవేలేదు, అవగా ప్రతిరాజ్యముకు ప్రత్యేకరేఖముగా, ప్రభుత్వముగా, పరిగణించబడవలెననెకాదేక సెదవేలేదు ప్రతిరాజ్యమునందును సరిపాటునవర్తించు ముమ్మరముగా చెలకేగినది మానడోనియ, అల్బేనియా రాజ్యములపై టర్కీ ఇంకను అధిపత్యమును వహించుట తర్వాత బాల్యం రాజ్యములకు వచ్చేదు ఈ యుద్ధకలకములను అరికొట్టుటకుగాను టెర్నిన్ నగరములో అగిన పరామర్శమున పామరభ్యమును బాల్యం రాజ్యము లెల్లగాను చేసినది కాని, ఈ పామరభ్యము రాజ్యాంగము అయినది 1803 లో అగ్నేరియా పార్లమెంటోక్రమము ప్రకటించినది 1905-06 లో టర్కీలో ఏర్పడిన మార్పుల కలపామలుగా చెలకేగెను అగ్నేరియా ప్రభుత్వము బోస్నియా, హెర్జెగోవిసా సంస్థానముల వాణ్ణి విలసిల్ల 1910 లో ఉత్తర అల్బేనియా వాస్తవ్యులొకరియగుబాలును చేసినది మునుపటి సంవత్సరము టర్కీ, ఇటలీలో పాగించిన యుద్ధములకు టర్కీ యొక్క అలలు మన్నికలైను. 1912 లో మానడోనియాలోని గ్రేట్ ప్రభుత్వము సెర్బులని

మరుప్పులు పోరాడుచిరి ఈ కారణముల ఫలితముగా 1912-13 న మొదటి బాల్యం యుద్ధము ప్రారంభమైంది టర్కీలో అధిగమన్న ఈ యుద్ధమును బాల్యం రాజ్యము లెల్లైక్రమముననో పరిశీలించగలను మారుడోనియాలో తిరుగుబాటు ఉద్యమమునకు ఒక సంవత్సరము వరకు (The International Macedonian Revolution) Oryuganovskaya-I M R O) అగ్నేరియన్ ప్రచారి సెర్బియా ప్రభుత్వముయొక్క పాయము నడిచింది యుద్ధ ప్రయత్నములను ప్రారంభించెను తొలగ గ్రీసు రాజ్యము ఉదాహరణముగ నుండినప్పటిని తర్వాత తర్వాత బాల్యం కూటమిలో చేరుట గలిగినది మార్బినిగ్రోవాడ చేరుటలో ఈ కూటమి నమగ్రమయినది పరిమైన వేశకు రహ్మాన్ యముగూడ ఈ కూటమికి నిర్బంధించి ఈ లలములో నేను టర్కీ అధిపత్యమును తలకొందులులేదు మధ్యమించి బాల్యం కూటమిట్లు అలము చేసగుచుండగా, టర్కీలో కూడ యుద్ధప్రయత్నములు వీక్షిముగ అరుగుచుండనవి గురువు. సేవాసాయకుల కయ్యించిన రక్షణ ప్రకారము తురుష్క ప్రభుత్వము విఫలించి అగ్నేరియాపై ముట్టడిని అగ్నేరియను కామ కండ్రియాగ్రమ ప్రారంభించినతో బాల్యం టెర్నిన్ తమకేవలమునది కాలిఫోర్నియాలోని తురుప్పులు వలచిరి

మొదటి బాల్యం యుద్ధము ఈ యుద్ధము బాల్యం రాజ్యముల (అగ్నేరియా, సెర్బియా, గ్రీస్, మార్బినిగ్రో) కూటమికి, టర్కీకి మధ్య అగిగినది యుద్ధప్రకారము నమన రించి మాంటినిగ్రులు ముగించి వశమయినాను సెర్బియనులు మానడోనియానుండి ఉద్యమమును పారక్రొలుట, అగ్నేరియముల ప్రామతోని తురుప్పులు నడిచింది కాన్ ఫ్రాంటియర్లో నైపు వేలల నడిచించుట, గ్రీసులు పోలోనియాను వశమయినాను అనుచుటలను బాల్యం రాజ్యములకు వహించాము కూయింయకొనెను. ఈ వాలుగు బాల్యం సేవాదశము లోనే ముందునకు వచ్చుట ప్రారంభించినది తురుప్పుల సేవాదశముల బాల్యం ప్రము అగ్నేరియాలోని కిక్కిరింపు, బాలియోగ్లో మున్నగు ప్రాంతములలో చెలకేగిన మరుములకు తురుప్పులు అగ్నేరియ ప్రభుత్వం టర్కీలోని ఒక దియో ఒక సెలలోపుగనే తురుప్పులు పెక్కు ప్రేమ పారమలను కిక్కియో, వమనములకు వగించుకొను

ఉరుగాను మరుచుకొనినలు చట్టాప్రాంతమున రక్షణ పోక రక్తములు చేర్చుట చేతకావనివి సమృద్ధి గ్రీకులు సాలోని కాను అగ్నిమించుకొనిరి పెర్సియనులు మరుచుకొనినలు సముద్ర తీరమునకు పారగ్రాతి రురూలోవర్త తమ స్వాతంత్ర్యముల సేరకరచుకొనిరి

ఇట్లు ప్రభావకాల్క్యుమును చక్కగా పాటించి కాల్క్యున్ రాజ్యసంస్కారము ఉత్పన్నై అఖండ విజయమును సాధించిరి యుద్ధమునందు ఉత్పన్నై గెలువగలదని ఎవ్వరును తలచలేదు కాని కాల్క్యున్ రాజ్యములను అంత శక్తిగగాను సులభముగాను విజయము సిద్ధించుట అందరికి అశ్చర్యమును కలిగించినది కాల్క్యున్ సంపత్తి చేగముగా విజయము సంత్ర మించుటచే ఉత్పన్నై కాల్క్యుతోముగా యుద్ధవిరమణను జరుగ వలెనది 1912 డిసెంబరులో కొరెన్సు తప్పతిరముగా వెలుపే లండన్ నగరమున రెండు వక్రములతోని వాయువులు సమా చేగముల చేర్చుటచేసిరి ఈ సమాచేగములలో పాశ్చాత్య దేశవాసులునుగూడ పాల్గొనిరి ఉత్పన్నై తన కాల్క్యున్ భూభాగమునంతయు (కాన్ స్టాంటిన్పోల్ తప్ప) కొల్పోవుటయేకాక యుద్ధమునలని వస్త్రవనీకరముమగూడ కాల్క్యున్ సంపత్తిని తెల్లని వనలేనది సమాచేగసభ్యులు తెలియజేసిరి ఈ వరతులు ఉత్పన్నై ప్రతినిధు లంగోళింపవలసిన పండి కడరలేదు మరల 1912 ఫిబ్రవరి వెలందుడి మే వెలనరకు యుద్ధము అరిగినది ఈ యుద్ధఫలితముగా గ్రీకులు జినివా భూభాగమును, అల్బేరి యన్లు అగ్రియానోపొల్ మే అగ్రిమించుకొనిరి స్పూటూరి యంతయు మాంటెనెగ్రీసుల వశమాయెను మే వెలలో లండనునందు మరొక సమాచేగ మేర్పాటు గానిపెరిచినది దీని ఫలితముగా ఉత్పన్నై భూభాగమునందలి తన యావిజత్యమును సంభార్యముగా కొల్పోయినదని చెప్ప వచ్చును ఈ యెప్పందమువలన అల్బేరియా యొక ప్రత్యేక సంస్థానముగా అంగోళింపబడినది మాంటెనెగ్రీయాలో రాల భూభాగము పెర్సియా వశమైనది అల్బేరియా, అగ్రియా నోపొల్ పట్టణమునెగాక జుతయన్ సముద్రతీర భూములను గూడ పొందగలిగినది గ్రీసురాజ్యమునకు క్రిట్, పాలోనికా రాష్ట్రములు సిద్ధించినవి

ఇట్లు సెలదలికాల్క్యున్ యుద్ధమువలన ఉత్పన్నై ప్రతి కాల్క్యున్ రాజ్యము కొంత భూభాగమును పొందగలిగినది, అసూయాద్యేషములు వాంతుర్య వెలుపే రెంగినవి గ్రీకు

సేలలుమూద్రమే పాలోనికా భూభాగము చాగ్రిమించుటకు అల్బేరియా, పెర్సియాప్రభవ్యము అంగోళింపని తమ సేలలు గూడ అచ్చట స్థానరములెర్పాటు చేయవలయునని పట్టుబట్టి నవి అల్బేరియానుగూర్చి వరొక తీవ్రమయన సమస్య పోటు మరించినది మార్చి 1912 కాల్క్యున్ ఉత్పన్నై కా మూద్ర మించుకొనలోపు భాగమునుగూర్చి అల్బేరియా, పెర్సియా రాజ్యములొక రహస్యమైన ఒప్పందమును కదుపుకొనినవి ఈ యెప్పందముప్రకారము అల్బేరియానుదలి రాంభాగము పెర్సియాకు చెందవలసియున్నది అల్బేరియాను పెర్సియాకు సిద్ధించినచో అగ్రియాటిక్ సముద్రతీరమున చానికోక్ రేవు లలింపగలదు కాని అల్బేరియా నొక ప్రత్యేకసంస్థానముగ స్థాపించుటచే పెర్సియాకొక రేవరలేదు. పైగా, పెర్సియా కొక సేపుపట్టణము లభించుట అల్బేరియాప్రభవ్యమున కేమా త్రము ఇష్టమలేదు అందువలన పెర్సియాలో జరుగుచుండిన అల్బేరియాచార్తార ఒప్పందములన్నియు ఖులుదగలదని తలచి, అల్బేరియా, మాంగోరి దేశములు పెర్సియాపై కక్షాబ్ధి యుంజెను ఇట్లు పెర్సియామూద్రము రహస్య ఒప్పందము లోని లాభములేనియు సిద్ధించలేదు కాని, అల్బేరియాను మూత్రము ఒప్పందములొక భూభాగములన్నియులనించుటయే కాక, అగ్రియానోపొల్ మున్నగు భూభాగములగూడ అదన ముగ లభించినవి వెంటనే పెర్సియా కాను అల్బేరియాలో చేపకొనిన ఒప్పందము తెల్లదనియు, మానవ జడలెడిక నొక చామెన పట్టించవలయుననియు పట్టుబట్టినది ఈ పై సమస్యను వలన ఏప్రిలు 1912 నుండి పెర్సియా తక్కిన కాల్క్యున్ రాజ్యములపై యుద్ధప్రకటనమును గానించినది

రెండవకాల్క్యున్ యుద్ధము మొదటి కాల్క్యున్ యుద్ధము నందు కాల్క్యున్ రాజ్యములు సమస్తగా ఉత్పన్నై బోరాడి ఉడింపగా, ఉత్పన్నైనుండిలిగించిన రాజ్యభాగమును పంచుకొనిన విషయమున కేలాప్రొటాయులు కలిగి, మరెవరికి పంపకపు రమే కాల్క్యున్ పూటమియందు అంతర్గర్భము వెల కెగినిన జు అంతర్గర్భమునే చరిత్రకారులు రెండవకాల్క్యున్ యుద్ధ మని వర్ణనవలసింతురు ఈ రెండవకాల్క్యున్ యుద్ధప్రారంభము వల మిప్పియామొక్క జడయగ్ల వానిది యింతునను, తక్కిన కాల్క్యున్ రాజ్యములుగూడ అల్బేరియాదయాత్రకొరకు ఎదురుమాచుచుండినవని చెప్పవలయును పాలోనికాసంస్థా నము, ఈశియన్ సముద్రతీరభూముల విషయమై గ్రీకులు,

జగ్గేయనలు తొలిరాష్ట్రప్రాయములను లోనయిరి అందువలన బిల్లెయియానాడ జాన్ తెంతో యుద్ధప్రళయమును గావించి వదిలి ఇతనవయసును రుమేలియా ఈ రంగమున ప్రవేశించి తనకుగూడ కొంత రాజ్యభాగము రావలయున్నదని జగ్గేయన పాప్యరించినది ఇట్లు పెర్షియా, గ్రీసు, రుమేలియా లోనవకముగాను, బిల్లెయియా మరియు పశ్చిమముగాను యుద్ధ పన్నాపములు గావించెను మాంటీగ్రో, పెర్షియాపశ్చిమము పేరినది ఈ తెంతవ బాల్యం యుద్ధము 1918 ను జూన్ 30 న ప్రారంభమయి అరేబియను అంతవయసనది రుమేలియానాడ పెర్షియా యొక్క మిత్రమందలిని చేరుటవలన బిల్లెయియాను ఓటమి వశ్యముయ్యెను అరేబియా మిత్రమందలి ఆక్రమించుకొను వని తలచెనది బిల్లెయియా అట్లు తీవ్రపరచుము కొనెను జూన్ 10 న బుకారెస్టులో అగిడు ఒప్పందము నమవించి నది ఈ యుద్ధ జగ్గేయన ఓటమిని బాంబులతో పాఠాభాగమును కొల్పోయి చూచి ఓట్టి బిల్లెయియా నుండి ఆక్రమణ నోచున తన పశ్చిమ గావించుకొనెనది

బుకారెస్టులో అగిడు ఒప్పందము ప్రకారము (1) ఓట్టి అధిపత్యము కాన్ స్టాంటినోపల్, అక్రమణకాన్స్టం టిన్ములపై మాత్రము ప్రవర్తించును ననియును, (2) పెర్షియా, మాంటీగ్రోలు, బిల్లెయియా రాజ్యభాగమును కొంత గ్రహించవలయుననియును, (3) పాలోనియా గ్రీస్లో చేర్చవలయు ననియును (4) బిల్లెయియా ప్రత్యేక సంస్థానముగా అంగీకరించవలయుననియును తీర్మానించబడినది కాని ఈ కాంక్ష ఒప్పందమువలన యూరపుటండుములో మరికొన్ని మాత్రవ పనులవలన తలయెత్తినవి

తెంతవ బాల్యభాగములవలన తనను లలింపన లభించ విలయము కాలముగా పెర్షియాను కలిగిన రీతిని అస్థియ పాగలిరాజ్యములు పరిపాలనకు, యూరప్లో తెలచేసిన పరికొన్ని విషయములను ఫలితముగా 1914 లో ప్రభవ ప్రవర్తనలగ్రామము ప్రారంభమయినది

ప్రభవ ప్రవర్తనలగ్రామము ఫలితముగా పెర్షియా రాజ్యము యుగోస్లేవియా యను మాత్రవ నామమున విస్తరణము గావించినది బిల్లెయియా, ఈయనకి నమగ్రు తీరమును గ్రీసు రాజ్యమునకును, మరికొంత భాగమును యుగోస్లేవియాకును కొల్పోయినది అశ్వీనియా ప్రభుత్వము స్థిర

పరచబడినది రుమేలియానాడ కొంత రాజ్యభాగమును దొందగలిగినది ప్రవర్తన లగ్రామవలనతనము ఈ బాల్యం రాజ్యములు ప్రకాశావ్యవస్థ పరిపాలనమును పాటించినను మరియు జాతిభేదములు తెలచేగట చేసెను, 1920-30 లో బయలు చేరిన అర్మీక, వ్యవసాయరంగముల యందలి తీవ్రపరచు ఈ ప్రభుత్వములన్నియు వియత్రిత పరిపాలనా వంశములుగా మార్చబడినవి

ఈ బాల్యం రాజ్యములలో అపారాధవ్యవస్థ గ్రమ ప్రమముగా పాప్యయినదే కాని, అరేబియనున పంటలు అతివృద్ధి కావందున అపార పనులవలన తలచుచునది ఈ సమస్యను పరిష్కరించుటకుగాను బాల్యం ప్రభుత్వములు పార్లమెంటులయమును పార్లమెంటులను అర్మీక, ఇంటి రేకములవారు కొనుగోలు చేసికొనుచు బాల్యం అర్మీక పరిస్థితి పై నను, కానీయ రంగమునను తమ అధిపత్యమును నిలబెట్టుకొనిరి బాల్యం రాజ్యముల మద్యగమనం విల్లల పనులవృద్ధియైన ప్రవర్తనలగ్రామమునకును పూర్వము వలన తెలచిననది ఈ పరిస్థితిపై చివరికి రేకములవారు గూడ బాల్యం రాజ్యం రాజ్యములలో వల చూచిరి 1920 లో ఇంటి అశ్వీనియాను ఆక్రమించుకొనినది రుమేలియాలోని కొంత భూభాగమును కహ్మ, హంగేరి బిల్లెయియా ఆక్రమించు కొనినది అశ్వీనియాలోని తన పై నిక స్థావరములనుండి ఇంటి, గ్రీసురేకములు 1940 అగ్గిబయి 32 న దండెత్తగా అర్మీక సేనలు యుగోస్లేవియా, గ్రీసురేకములను 1941 ఏప్రిల్ 12 న ముట్టడించినది ఇట్లు బిల్లెయి ప్రవర్తన లగ్రామ రాజ్యమున, ఇంటి అర్మీక సేనలు బాల్యం భూభాగము వలన ఆక్రమించుకొని యుండినది లగ్రామమును ముగియున పప్పుడు ఇంగ్లండు 1944 లో చేసికొనిన పరమల ననుసరించి గ్రీసు రాజ్యముపై అన్నిరంగములలోను అధిపత్యమును చలామణి చేసికొనినది ఇట్టి అధిపత్యమును కహ్మనాడ రుమేలియా, బిల్లెయియా, అశ్వీనియా, యుగోస్లేవియా అను రాష్ట్రములపై ప్రవర్తించవలసినది 1947 నాటికి గ్రీసు తప్ప తప్పిన బాల్యం రాజ్యములవారు తమతమ రేకములవలన పార్లమెంటు పరిపాలనాచారానములను పార్లమెంటు రద్దుచేసికొని కహ్మనాన్ని పరిపాలనా పద్ధతిని స్థాపించుకొనిరి యుగోస్లేవియా మాత్రము కహ్మనాన్ని పరిపాలనా విధానము ననుస

రించినవన వన అవతరంగిక వర్ణవహరములందు స్వాతంత్ర్యమును వెలగొల్పినది పాశ్చాత్య రాజ్యములతోటాద రొత్తు కలిపియున్నది

ద్వితీయ పంగ్రహానంతరము బాల్టి రాజ్యములు పారిశ్రామిక సంపదను చెదర్చుటకు విస్తృతము గావించి కంకణము గట్టియున్నది

ఆర్ రా

బాల్టి రాజ్యములు - (౪)

ఎస్టోనియా లిథ్యుయా లిథ్యుయానియా అను మూడు రాజ్యములు బాల్టి సముద్రతీరమునకు దుండుటచే, వీటికి బాల్టి రాజ్యములను పేరు కల్గినది క్రీ ౪ 1880 వ సంవత్సరమువరకు పుత్రపంక్తిమంగమున ఈ రోజులు 1840 వ సంవత్సరములో సోవియట్ రష్యా రాజ్యములో సోవియట్ రిపబ్లికలుగా అంతర్భాగములైనవి వీనిములైనవి ఈ రిపబ్లికలుగా బాల్టి రాజ్యములవలన పంక్తి ప్రముఖ పేర్లను పొందినది

ఎస్టోనియా ఈ రోజును బాల్టి రాజ్యములందు ఉత్తర దిశగామున నున్నది తొంగిళముగా ఇది తక్కిన బాల్టి రాజ్యముల అంతటాననే పోలియున్నది దీని వైశాల్యము 19,000 చ మైళ్ళు 1,50,000 నుండి ప్రజలగుట టాలిన్ నగరము ఈ రోజును రాజధాని ఇచ్చట సోవియట్ రాజ్య అయిన కలను ఈ రోజును బాల్టి 12 లక్షలు ఇచ్చటి ప్రజలు పిల్సోన్ యుగ్రియన్ మిశిక మైక ఎస్టోనియనురావను మాట్లాడుదురు వీరు క్రైస్తవమతమునందలి వేర్వేరు శాఖలను అనుసరించురు ద్వితా అనునది ఈ రోజునందలి పదంలోనిది విస్తృతి పొడవైనది

ఎస్టోనియాజాతులు క్రీ పూ ఈ రోజునువల తరలి వచ్చి వను నివాసముల చేర్చుచుకొనినట్లు చరిత్రవన తెలియచున్నది

ప్రభువు ప్రపంచ యుద్ధానంతరము పుత్రపంక్తి రాజ్యముగా అవతరించిన ఈ ద్వితీయ రోజును, రెండు శాస్త్రములు సర్వత్రా ప్రచారమున నున్నవి 1940 వ సం తో సోవియట్ రిపబ్లికుగా అర్పితముగా సోవియట్ రష్యా రాజ్యములో విలీనముయ్యెను

18 వ శతాబ్దిలో ఎస్టోనియనులను బాళివారిని అర్చును రోజుమునకువెనక "ట్యుటారిక్ వైట్స్" అను యుద్ధవీరులు

అయింది, వారిని వను బానిసలుగా పోషించినది ఆ వరు వార 1622 లో ఈ రాజ్యము స్వీదను ప్రభువు అధీనముయ్యెను రానితో అర్చును రిపబ్లికుపాటులు ప్రాంతము కొంతమేరకు పన్నగియెను కాని 1721 వ సంవత్సరానంతరము ఎస్టోనియాలో స్వీదను అధికారము అంతమైంది కాని ప్లాన ములో రష్యా యొక్క పాస్తూబ్యాగ్ రిపబ్లికను వెలగొనెను తత్ఫలితముగా ఎస్టోనియనుప్రజలు ఒకవంక అర్చును భగినీ భూ పాస్తములైన 'బాల్ట్' అను పక్షమువారిని, మరొక వంక రష్యా పాస్తూబ్యాగ్ రిపబ్లికును రాష్ట్ర మొక్క వలన చాలై 3 వీరి నిరంకుశాధికారము చాలాపు ప్రభువు ప్రపంచ పంగ్రహానంతరము వరకు కొనసాగెను యుద్ధానంతరము ఎస్టోనియా పుత్రపంక్తి రాజ్యముగా ప్రకటించెను

ద్వితీయ ప్రపంచయుద్ధము ప్రారంభమైన తొలిమాసములలో, ఈ రోజును ప్రజాస్వామ్యమును నడుపించి, సోవియట్ రష్యా మహారాజ్యములో అంతర్భాగమైన 18 వ సోవియట్ రిపబ్లికుగా విలీనముయ్యెను ఈ రిపబ్లికు రాజ్యంగా విధానము పోషించి రాజ్యంగా విధానమును పోషించుదును

ఈ రిపబ్లికునందలి ప్రజలలో అత్యధిక సంఖ్యాకులు విశ్వాసములైన యుద్ధారు 1896 లో క్రమార్పణ ప్రభుత్వముయొక్క అధికారమున నున్న పుత్రపంక్తి విధానము ప్రవేశపెట్టబడినది పాస్తూబ్యాగ్ పాటములైన ఈ రిపబ్లికు ప్రజలు విశేషముగా వాగిరిలై, ముఖ్యమమును గడుపుచున్నాడు ఇచ్చట పోషియట్ రాజ్యమును స్థాపించుటకు పూర్వము అధికవంశాత్ములైన ప్రజలు క్రైస్తవమతమందలి బాళున రెండియుండిరి

ద్వితీయ, ఈ రిపబ్లి రాజ్యము బాల్టి రోజుమున నడుచు నున్నది ఇదిహాద తక్కిన బాల్టి రోజుములంతయు లనే కలిగియున్నది దీని వైశాల్యము 28,000 చ మైళ్ళు అవ సంఖ్య సుమారు 282 లక్షలు 4 లక్షలు అనాథాగం 'రిగా' నగరము ఈ రిపబ్లికునకు రాజధాని ఇచ్చటి ప్రజలు అర్పియన్ భాషను మాట్లాడుదురు క్రైస్తవమతమందలి రోమీయ రాజ్యము వీరు అవలంబించుచున్నారు

లిథ్యుయా బాళియులు ప్రాచీన అర్చుబాళి చెందిన వారు వీరు ప్రభువుమను బాల్టి క్ ముద్రాధికారమున వలె వచ్చి, అరాజక శీలమును గడపుచు, రెండ్ర ప్రభుత్వ మను నది నేరండుటచే, క్రైస్తవులైన పరరాజ్యముల ప్రభువు

అను సులభముగా తొంగిదోవలవచాల్సిరి మొట్టమొదట 1155 వ సంవత్సరములో జగ్గమ ట్యుట్టటావిక్ యుద్ధమీదులు వీరిని జయించి, ఆ ప్రాంతమును లివోనియా, కోస్టెంట్ అను రెండు రాజ్యములుగ విభజించి పరిపాలనమును నెరవేరి 1582 లో ఈ రాజ్యములను పోలెండు ప్రభుత్వము జయించి, 1786 వరకు కోస్టెండులో పరిపాలనమును కొనసాగించెను కాని లివోనియాపై ఆధిపత్యము విషయములో స్పృహను, పోలెండునకు 1582 నుండి 1890 వరకు విచారము కొనపా గించునై యుంచెను లివోనియా ప్రాంతమును 1890 వ సం నుండి 1731 వరకు స్విడ్జర్ ప్రభుత్వము తన ఆధీనమునం దుంచుకొని పలుకుండెను 1731 వ సంవత్సరమునందే లివో నియాను రష్యా తన పొట్టనములోనికి తీసికొని, అనంతరము 1876 లో కోస్టెండునుగూడ జయించెను జూలీమేటి 1913 వ సంవత్సరము వరకు లెట్జయనులు రష్యా పాలనము క్రింద రాష్ట్రమునుబోయెను నుండిరి కాని ఈ పరరాజ్యము వంతుకూడ చారు తను భాషాసంప్రదాయములను, జానపద పాద్యమును భద్రపరచుకొని రోపించుకొనుచు వచ్చిరి 1817 లో రష్యాలో సుట్టిన పోషిట్సు విప్లవము లెట్జయా పాతంశ్రవణంపావనమునకు వచ్చుచి అవకాశము కల్పించిన ఫలితముగా 1913 వసంధులో లెట్జయా రేజీముక రిపబ్లికు ప్రభుత్వముగా ప్రకటించెను ఈ స్వతంత్ర రిపబ్లికు పరిపాలనము రెండు దశాబ్దములుపైగా కొనసాగిన అనంతరము ఎస్ట్రోనియా రేజీముపలికి, లెట్జయా 1940 వ సంవత్సరంలో సోషలిస్టు రిపబ్లికుగా సోవియట్ రష్యాలో అంతర్భాగముగా విలీనమయ్యెను 1941 నుండి 1944 వరకు ఈ ప్రాంతము కృశ్చిలించియుండిన అర్జను పై న్యములు రష్యవలెనే తయారైన అంతరము అర్చకు సోషలిస్టు పరిపాలనావ్యవస్థ నుద్ధర మొనర్పబడెను

ఈ రేజీప్రజలలో అత్యధికము అడరామ్మకోజ్, విచారవంతులుగునై యున్నారు రాజధానియగు రిగా నగరమునందొక బోల్షెవ్యాయము కలదు 1947 లో కమ్యూనిస్టు రాజ్యంగ ప్రకారం నమనెంచి రేజీములో నున్న ప్యవెతాయ విధానము ప్రవేశపెట్టబడెను చాలి ప్రాచీన రాజ్యయము సీజీముగా జానపద గేయరచములో నుండెను 19 వ శతాబ్దిలో సుట్టిన జాతియైన తన్యము ఫలితముగా ఈ రేజీములో పాపీ-బ్యూవిస్టి అధికముగా

జరిగెను గోషలిస్టు పరిపాలనముక్రింద ఈరేజీప్రజలు సుఖ జీవనము చేయుచున్నారీ

విభజనాదియా ఈ రిపబ్లికురాజ్యము కాత్రిక్ రాజ్యము లెన్సిటిలో రషిలెకాగ్రమందున్నది ఇది యొక పట్టపు ప్రాంతము , ఉత్తర జిరోపా మైరానములో ఇది చేరి యున్నది ఇందు కేంకొలెరి చిన్న పరమ్యలు కంపు ఇతల అదపు లభికముగ నుండును భూమి చిత్తడగ నుండును వీమెన్ అను పది యొకటి కలదు ఇది రేజీమునందలి ప్రభావ మగు నది లెట్జయనులు, ప్రాచీన ప్రభువులు మేజనమునొంది విధుయానియా జాతీయులుగా పరిచాసు మొందిన ఈ రేజీ యులు 'నెక్స్' జాతిని రోలు కాత్రిక్ ప్రజాసమరాలముగా దూరంజరి చీరు క్రిస్టుజకమునకు పూర్వమే ఇచ్చుటకునచ్చి నివాస మేర్పరచుకొనెరి

ఈ రేజీముయొక్క చి స్త్రము నుమారు 22,888 చ మైళ్ళు, జవాళా 80 లక్షలు వీరందరు విభుయాలియన్ అను భాషను మాట్లాడెను 1,82,000 జనసంఖ్య గల రిజ్నా అమనది ఈ రేజీమునకు రాజధాని

మధ్యయుగములో ఈ రేజీము రాజకుటుంబమునకు చెందిన కై చాచాక్ కారధ్వముల మూలముగా పోలెండు రాజ్యమునకు చేర్పబడినది క్రి శ 1410 లో పోలెండుచారు, విభుయానియాచారు తను పై వ్యములను సమీకరించి, టూసెన్బువర్డు జర్మను ట్యుట్టటావిక్ యుద్ధమీదులను ఓడించి తమదేరి తమ పాలనాధికారమును రష్యారేజీములో సహజము చాంపనకు చి స్త్రుతము గావించుకొనెరి 1796 వ సంవత్స రములో మూడవసారి పోలెండురేజీము విభజించబడిన తరువాత విభుయానియా రేజీము రష్యా పాలనాధికారముక్రిందకి దోవలని వచ్చెను 1913 వ సంవత్సరమునకు అనగా మొదటి ప్రపంచ సంగ్రామానంతరమునకు విభుయానియను ప్రజలు తమ స్వాతంత్ర్యమును జడయలేదు

1940 లో విభుయానియా లెన్సికముగా సోవియట్ సోషలిస్టు రాజ్యములో రిపబ్లికుగా విలీనమయ్యెను కాని అర్జను పొషిట్సు వ్యములు, రోపియల్ యూనియనుపై దండెత్తిన సందర్భములో, 1940 వ సంవత్సరములో ఈ చిన్న రాజ్యమును ట్యుమ్చి 1944 వరకు అచ్చుననే తిత్తెనెసి ఉండెను 1944 లో రష్యా పుర్రైన న్యములను అర్జనులను పాశ్చాత్య విభుయానియాను వివ్యంజక మొనర్చెను

ఈ విధిని యొక్క రాజ్యాంగ విధానము రోదయలో పోషిస్తున్న రాజ్యాంగ విధానమునే అనుసరించి యుండును అధిక, రాజీయ, పాఠశాల, విద్య, సాంస్కృతిక, సాహిత్య రంగములలో ఈ రేఖలను అభివృద్ధి పరిచి ముఖ్యమైన మును గదపుచున్నాడు

అర్. సూ

బొప్పి ఇంజనులు - ఉత్పయములు

నీటిచక్రములు 20 సంవత్సరములక్రితమే ఉపయోగములోనుండును ఈవిధములలో ప్రాచీనులు చావ్యమును, గోధుమను వివరముల నీటిని ఉపయోగించియున్నారనియు ముఖ్యమంత్రి తెలియజేసినది 19 వ శతాబ్దములో నీటిచక్రములను గోధుమను వివరములను, వస్త్రములను నేయుటకును వినియోగించుచుండి ప్రాచీనకాలములో నీటిచక్రము కల రహో తయారయ్యెడిది అందుకు తెచ్చు అమర్చబడినది నీటి ప్రవాహమునకుల తెచ్చులు కలిపెడిది ఇనుము, ఉప్పు, కనుగొనబడిన తరువాత, చాటి నీటిచక్రములు తయారగుట ప్రారంభమయ్యెను

అంతే దీని వినియోగించుట ప్రాచీనకాలమునుండియు ముఖ్యమైన విషయముగా పరిగణించబడినది విద్యుద్బలములను అనుగ్రహించుటకు, చాటిచాల్సిన దూరప్రాంతములకు విద్యుద్బలమును పంపరాచేయుటకు ప్రారంభించిన తర్వాత, నీటిచక్రము (నీటి ఉత్పయములు) ప్రాముఖ్యము అధికములగుచి ప్రస్తుతము నీటిఉత్పయములు అవిద్యుత్బలములములలో విద్యుద్బలములను నడుపుటకే ప్రధానముగా ఉపయోగించబడుచున్నది ఈ పొనులనుపుకల నీరు H అతుగులనుండి పడినచో H అ పా క్తినియందు ఉపయోగము వలన ఈ పునపుటకునీరు ప్రవహించుచో, అనగా డిగ్రీ 4 పొనులనీరు - అందులోనికే డిగ్రీ 4 H అ పొనులందును Q పునపుటకుగలనీరు ఉపయోగము H అతుగుల ఎత్తునుండి పడుచో, ఈ దిగువ పేర్కొనబడిన అక్షర క్రిందియను

$$\frac{62.4 \times Q \times H}{550 \times 33} \quad (1)$$

దీని గొప్పములచాల్సిన, ఉత్పయములచాల్సిన ప్రవహించుటకే, కొంతకే నష్టముగను అందుచే ప్రయోగములో ఉపయోగించబడినది సాధారణముగా దీని విలువ 0.80 అయి యుండును ప్రయోగమునుబట్టి ఈ అక్షర క్రి

అనించుటకు, ఎత్తు ఎక్కువగనున్నచో, తక్కువనీయు, తక్కువగ నున్నచో, ఎక్కువనీయు అవసరమని స్పష్టమగుచున్నది ఉత్పయములు విద్యుద్బలములములను నడుపుటకునూగతమే ఉపయోగించబడుటకే చాటితగము (N = R P M) కుక్రింది మూత్రమునకు అనుగుణముగ నుండవలెను

$$PN = 120 F \quad (2)$$

F = అతితక్కువయందు ర్భవములసంఖ్య

(వస్తువుల)

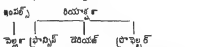
N = నిమిషమునకు తిరుగుటలు

F = ఉపయోగములకు లేయు అర్భవములు

భారతరేఖములో F విలువ 60, మైసూరులో కొంత ప్రాంతమున 25, బరోపాలో పెక్కుభాగములందు 60, ఇటలీలో కొన్ని ప్రాంతములందు 45, అమెరికాలో చలుకాపులందు 60, కొన్ని ప్రాంతములలో 35, 60 కూడ ఉపయోగమున నున్నది

కొన్ని సందర్భములందు విద్యుత్బలములములకు అవ్యుత్తుల వలన ముడిచేయవలసి యుండును ఇది ఒకేసారిగా, చేరుచేరు సమయములందు సంభించును అట్లననుచుములలో రెండు అవ్యుత్తులకు అనుకూలమైనట్లు ఉత్పయమును, ఉపలేరును తయారుచేయవలెను

ప్రస్తుతము ఒకమైలు ఎత్తునుండికాని, కొన్ని అడుగుల ఎత్తునుండికాని పడు నీటిని ఉత్పయములను నడుపుటకు ఉపయోగించవచ్చును 5000 అక్షర క్రింది ఉన్న ద్విలేయు ఉత్పయములు ఇటీవల విద్యుదనుండినవి ఇంకను ఎక్కువకక్షర ఉత్పయములను విద్యుదనుచున్నను, కాని రైలు రోడ్లు మోయలు బరువులను పరిమితి కలదు పొరారణముగా ఉత్పయములు రెండు వరగతులుగా విద్యుదనుచున్నది ఈ రెండు వరగతులలో మరల విభాగములు కలవు



ప్రస్తుతము ఎక్కువ ఉపయోగములో నున్నది ఒక ఇంజనీర్ ఉత్పయము మూత్రమే దీనిని పెల్లెక్ట్రా అనికూడ నిలువదు ప్రాచియర్ ఉత్పయములలో నీరు వస్తువులవలనముగా ప్రవ

హియను ద్రోష్ణైలలో నీరు అణాకాళముతో ప్రవహించును ఈ రెండిటి నడుమ చెరువు అనువది కంటే దీనికంటే ఉత్పయితును ఎత్తివెట్టితలలో ఉపయోగించవలెనను విషయము ఈ క్రింది అంశములపై ఆధారపడును

నీరెంత ఉన్నది?
ఎంత క్రిగల ఉత్పయితు కావలెను?
నీరెంత ఎత్తున వున్నది?
కానిమట్టుము ఎట్లుమారును?
విద్యుత్తులక్రమెత్తును నిర్ణయించునది?
చీటివర్తమాము (ఇమక ఉన్న చో ఎంతో)
భూమి రాశిపాఠము చూడ మలభముగ క్రమపట్టు

పాద్యముగునదియు
పై వ్యక్తిమణులట్టి యారకతో వందలాది ఉత్పయితు అను నిర్ణయించుట అవకాశమున్నది ఉత్పయితుల విశ్లేషణమును వర్గీకరణ మొనర్చుట ఈ క్రిందిమాత్రమునయోగముతో కన్నది

$$N = N \sqrt{H/P/H} \quad (3)$$

$$N = (R/P \ M) \quad \text{క్రమణతగము (నిమిషమునకు)}$$

$$H + P = \text{అక్షయశక్తి}$$

$$H = \text{ఎత్తు (అడుగులలో)}$$

$N =$ విద్యుత్తువేగము దీని విలువ తెలిసినచో, ఉత్పయితులయొక్క అకారమును, కొలతను తెలియజేయును

$$N \times \text{పైక్రమీ} = 4.45 \times N \times (P/P \ S)$$

పాశ్చాత్యముల నియమ నిర్ణయించుటకు ప్రయోగాత్మక నిర్ణయములను తయారుచేసినారు

(4)

$$\text{చెల్ల 5} - N = \frac{3}{\sqrt{H}}$$

$$= \frac{175M}{\sqrt{M \ P}}$$

$$N = \frac{6060}{19 + 32} + 19(1915 - 1920)$$

$$\text{ద్రోష్ణైలలో} = \frac{600}{\sqrt{H}}$$

$$N = \frac{7000}{H + 32} + 35$$

$$N = \frac{316}{\sqrt{H}}$$

$$\text{కపాన్} \quad N = \frac{600}{\sqrt{H}}$$

ఎక్కువ వేగముగ ఉత్పయితులు యొక్క ఉష్ణ శక్తి వ్యయము తక్కువగుటచే, సాధారణముగా ఐ రో పా ండ పాశ్చాత్యములకు అట్టి ఉత్పయితులను నిర్మించుట అమోకాళో కాల్మిక వేగములు పెచ్చగుటచే పెచ్చు పాను గొల్గో తక్కువ వేగముగ ఉత్పయితులను నిర్మించుట చాలా లాభకరము పై మూలములవలన, ఉత్పయితు యొక్క నిత తెలిసినచో, ఎత్తు, అక్షయశక్తి, మొదలచే నిర్ణయించునది కాని రూపము, ఆక్రమించు శక్తిలను, వివిధ భాగముల విభజనము ప్రవర్తనము మున్నగు విషయములను నిర్ణయించుచున్నది

పైకము ఉత్పయితు 1000 అడుగులపై ఎత్తున ఉపయోగించు విలువ, ఒక అక్షయశక్తి ఉష్ణ శక్తి చేయుటకు తగ్గువనీరు చాలును 8 ప్యానును కక్కున ఎత్తులకు ఉపయోగించుటచే, ప్యానును అవసరము

1000 అడుగుల ఎత్తునుండి నీరు వచ్చుచున్నది, 1000 అక్షయశక్తి అనియటకు తలమునకు 75 ఘనపుటగుల నీరు కావలెను, 100 అడుగుల ఎత్తునుండి వచ్చునపుడు 75 ఘనపుటగుల నీరు ట్యాంక్కు తలమున కవసరము ప్యానును విస్తరించవలెన వచ్చుచున్నది, ఉత్పయితు వర్గములను కూడ ప్యానుగా నుండవలెను

ఇంట్లో ఉత్పయితులను నీరువచ్చు గొట్టముల దివర ఒకతూము (Nose) ఉండును ఆ తూములో ఒక మూరి ముండును, చెమకకు కనలుకుచే నీటి పారుదల అబువులో నుండును తూమునుండి వచ్చునీరు ఒకకనరి వక్రముఅంచున అమృతదిన బొమ్మెనంటి వడునట్లు దిర్బరనకమును ఎత్తు నుండి వచ్చు నీటియెందలి చలనశక్తి బొమ్మెనంటి లిటియై చక్రము నిరుగను

ఈ బొమ్మెనంటి సాధారణముగా ఉక్కుతో చేయబడును రెండు బొమ్మెనంటి - ఒక కాని ప్రక్కన మరొకటి - అమృతదినతో, కాటినిటికి వచ్చు నీరు లింకనుండి విస్తృతమగును

అద్రముగా అమృతదిన (ఇంట్లో) ఉత్పయితులో రెండు నీటి భాగలు (Nose) ఉపయోగించు విలును అవశేషము - ఉత్పయితు ఎత్తువుచును ఒకే వేగముతో కనలవలెను ఈ విలువ 4, 5, 6 మాత్రముల మీద ఆధారపడియుండును, అవశేషముమీద వరు భాగము మారు

వచ్చుట ఉత్తరమునుండి దిగి వచ్చి నీటివల్ల మోటులు కూడ మార్పు పడెను. బిరుపు పొద్దుల కొలది వేగము తగ్గుచుండును. మామూలీని మారిన ముందుకు వెనుకకు తిరిగిండుటచే నీటి పరిమాణమును మార్చవచ్చును ఇది 'గవర్నరు' చేయుచు. జనశేటరుమీది భారము తీసివేయబడినపుడు, నీలులు నలభే శతాబ్దంలో నీటి ప్రవాహమును కట్టవేసి, జనశేటరును ఆపవలెను. నీరు ఆది దీర్ఘములయిన గొట్టములనుండి వచ్చుటచే, నీటి ప్రవాహమును తగ్గించి అప్పుట కట్టము అందుచే జనశేటరుమీద భారము తగ్గిన పే, భారము తొలగినంత మీద పడినది గవర్నరు తప్పించును ఇంతకు చక్రము తిరుగుచు చేయుండును అందుచే తొక్కినల వెనుకభాగముమీద వేరొక భార వదును.

చక్రమునుండి వచ్చు నీరు విద్యుత్ శక్తిని వెలువరించి వలెను. చక్రముయొక్క క్రిందిభాగమునకును, పైకిపోవు నీటిమట్టమునకును మధ్యగల దూరము కనీసము ౩ అడుగులుండవలెను. ఈ ఎత్తు ఒకే విధముగ మన్నించుట, వరదల కాలుములో నుటల్లు నీటి ప్రవాహపు శక్తిను గూర్చి కూడ విచారించవలెను.

నిలువుగా దిగ్గురుపడిన ఉత్తరములను ౩ మంది కి వరకు భారమువయోగించవచ్చును ఎక్కువ భారమున్నచో పొచ్చుకేగముండును. పొచ్చు వేగముగ ఉత్తరమును-జనశేటరు యొక్క అర్ధము తక్కువగు మందును పరిమాణములు తగ్గింపచే, ప్లావర విర్యాత వ్యయము కూడ తక్కువగా ముందును అర్థముగ అమర్చబడు ఉత్తరముల స్థాపనముల యందు.

- (a) ఒక భారము ఒక ఉత్తరమును
 - (b) రెండు భారములను ఒక ఉత్తరమును
 - (c) రెండు ఉత్తరములను మధ్య ఒక జనశేటరును ఒక్కొక్క ఉత్తరము యందు ఒకటి లేక రెండు భారములను అమర్చెదరు.
- ఉత్తరమును నిలుపుగా అమర్చవలెనా, లేక అర్థముగా అమర్చవలెనా అను విషయము విద్యుత్ శక్తిని ప్రాధికారము నిర్ణయముచేత అభివృద్ధిచేయు ప్రస్తుతకాలములో నిలుపుగా అమర్చబడెను పాపారణమైన విధానమైనది అట్లు విర్యాతములు 2000 ల ఎత్తున మన్నించుట, ఒక రవ్వరుకు

ఒక భార ఉండును. రెండు భారములు ఉపయోగించవలసి వచ్చును, రెండు గవర్నరులను దిగ్గురులను.

రియోప్రేమ ఉత్తరములను వరదభావమును నీటి కొంత చలనశక్తియు, కొంత ఒత్తిడి శక్తియునుండును. ఈ రెండు శక్తులు చక్రముమీద పనిచేయును. పాపారణముగా రియోప్రేమ ఉత్తరమును వాలుగు భాగములైనది విభజించవచ్చును- 1 శేపింగ్, 2 నీటి పరిమాణమును మార్చుటకు కదలెడి తలుపులు 3 చక్రము, 4 బ్రాఫ్ట్ ట్యాలు.

నీటిగొట్టము ప్రాప్తి శేషముల అమర్చబడు రోడ్డులలోనికి, చుట్టుపక్కల తలుపులనుండి వచ్చునీరు ఒకేవిధముగా ములో నుండవలెను అందుచే శేపింగ్ బ్యాంకులను మొదల పొచ్చునుండి రానురాను వగ్గవలెను శేపింగునుండి నీరు చ్చారములచ్చారా చక్రమునకు పోవును చక్రమునకు చ్చారములు అమర్చబడియుండును చక్రమునకు ఈ చ్చారముల చ్చారాచోవు ప్రవాహమును ఎక్కువగా, తక్కువగా చేయవచ్చును, పూర్తిగా ఆరికట్టవచ్చునుమాత్రా అట్టి మార్పులను గవర్నరుచేయును.

ప్రాప్తి ఉత్తరములలో నీరు చ్చారముల నుండి రవ్వరులలోనికి పోవును వర్షమువర్షముగా అచ్చునుండి బ్రాఫ్ట్ ట్యాలులకు పోవును, పూర్వము ప్రాప్తి ఉత్తరమును 800 అడుగులంతల తక్కువ ఎత్తుగానున్న పాపుల వలె యోగించెడి వారు ప్రస్తుతము 1800 అడుగులవరకు ఉపయోగించుచున్నారు 1000-1800 అడుగుల ఎత్తులలో ప్రాప్తి ఉత్తరమునునూని లేక ఇవర్న్ ఉత్తరమునునూని ఉపయోగించవచ్చును.

ఎక్కువ ఎత్తు (తక్కువ N) నుండి తక్కువ ఎత్తు (పొచ్చు N) వలె మారువచ్చును రవ్వరు యొక్క దూరము మారును ప్రాప్తి ఉత్తరముల యొక్క చ్చారములనుండి బయలుదేరు మధ్యలో రవ్వరుచ్చారా పోవును N పొచ్చునకొలది, ఈ శేషముండి రవ్వరు క్రిందిభాగమునకు పడుముల దూర మెక్కువగును. ప్రాప్తిగా మగ్గును బ్రాఫ్ట్లరు ఉత్తరములలో తక్కువ స్థానమైన స్థానములోనుండును ఈ శేషముండి తక్కువ దూరములో నుండును చ్చారమునుండి నీరు వేగముతో వచ్చి అచ్చునుండి అజాకారముతో తిరిగి రెగ్గరుచ్చారా పై వెలువడును ప్రాప్తి ఉత్తరముమీద వచ్చు భారమును అట్టి

నీటిపారుదలను మార్చవలెను ఈ మార్పు తలుపులను మూయటంతో, తెరచుటతోనైనా ఈ పనియంతయు గవర్నరువలన జరుగును ప్రవాహాలవరిచాలము చార్జరును ఇతే క్రమబద్ధమొనర్చుటకు సాధారణముగా నీటిపత్త మార్గ 100 అడుగుల వరకుమార్తెను ఉన్నప్పుడు ప్రొఫెసర్లు టర్బయను బువయోగింపబడును

కస్తాను టర్బయనులో తెక్కలయొక్క కోణమును మార్చవచ్చును ఇందు చార్జరుములు, తెక్కలుమార్గ కరలును యువులయొక్క ఇంటి చార్జరుములు మారుచుండును సామర్థ్యమును పెంచుటకు తెక్కలయొక్క కోణమును మార్చవలెను ఇట్టి మార్పులు గవర్నరువలన జరుగును ఎత్తులో ఎక్కువగామార్పు బువ్వుడు ఈ టర్బయనులు కాదనియు ప్రస్తుతము 200 అడుగుల ఎత్తువరకు ఈ టర్బయనులు ఉపయోగపడుచున్నవి

రెయ్ ను టర్బయను నుండి వెలువడు నీటిలో చలన కక్షి ఇంకను అధికముగ ఉండును దీనిని వినియోగించుటకు ౬ అంతముగల డ్రాఫ్ట్ ట్యూబును ఉపయోగించవలెను మొదటిభాగములో చక్రముయొక్క చ్యాపమును, ట్యూబు యొక్క చ్యాపమును సమానముగా నుండును కానకాన చ్యాపము హెచ్చుచేయవలెను అందుభాగములో తలక్రింది వర్తలాకారమునుండికూడ మారును ప్రవాహాలయనందు ముఖముండ కూడదు

కస్తాను టర్బయనులమండిపోవు నీరు కానిహెచ్చుగ నుండుటచే ఒక సమూహము తయారుచేసి దానిమండివచ్చు ప్రయోగరతమొనర్చిన అచారపక్షి డ్రాఫ్ట్ ట్యూబును తయారు చేయదురు రద్దరకునుండి నీరు అంత గోచముతో వచ్చుటచే డ్రాఫ్ట్ ట్యూబుయొక్క నుండుభాగము కాడివలన అరిగి పోవును దీనిని తగ్గించుటకు ఉప్పురేకులు ముందుభాగములో టింగవలెను కొన్ని పరిస్థితులందు తలుపులు చక్రముమీద కొంత నీటిని ఉత్పన్నంపరచవలెను అవరగమొనర్చును డ్రాఫ్ట్ ట్యూబులన్నిటినుండి వెలువడు నీటిమట్టము రెన్నడుమట్టము కంటే హెచ్చుగా నుండును ఇటీవలికొత్త సాధారణముగా రెయ్ ను టర్బయనును ఎత్తువ ఎత్తువ కువయోగించు నప్పుడే పర్యుడును ఎంత ఎత్తున ఉంచవలెనదియు, 10

తెక్కలయొక్కను, విద్యుత్కేంద్రము సముద్రమట్టమున కెంత ఎత్తున నున్నదియు, కావ్య ఉష్ణోగ్రతమీద ఆధారపడును రెయ్ ను టర్బయనుల సాధారణముగా నిలువగా ఏర్పాటు చేయబడును కొన్ని వందలములలో ప్రాప్తి టర్బయనులు అధ్యముగా అమర్చబడును

ప్రస్తుతము కస్తాన్ టర్బయను 200 అడుగుల ఎత్తువకు ఉపయోగపడుచున్నదని ఇదీవరతే తెలిసికొంటేను హెచ్చు పరిమాణము ఎక్కువగను, తెక్కలు కురువగను చేయవలెననకు తెక్కలపై కాల్గము తగ్గుటచే అది విశేషభాగమును మోయవలెనయందును ఇంకను ఎక్కువ ఎత్తుగల ప్రదేశములు ఈ నీటి సుపయోగించుట కష్టపర్యయను ఈ అంతములను తగ్గువచుటకు తెక్కలను హెచ్చుకు ఒక కోణమునందు అమర్చవచ్చును ఇదియే తెలియక చక్రము తెక్కలు ముడుచు కొన్నప్పుడది అర్థగోళమువలె తగ్గుటకు ఇట్టి తెలియక చక్రమును 800 అడుగుల ఎత్తువరకు ఉపయోగించవచ్చును ఇట్టిచక్రములను టర్బయనులుగా గాని, పంపులుగా గాని ఉపయోగించవచ్చును ప్రస్తుతము 1800 అడుగుల ఎత్తు వరకు ప్రాప్తి టర్బయనులనుపయోగించవచ్చును దీనివలన కలసు లాభము లిది

(౧) టర్బయను, అవరేకుల హెచ్చువేగములో తిరుగును అందుచే తిరుగు తక్కువయగును విద్యుత్కేంద్రము యొక్క పై కాల్గము తక్కువగుటచే, దాని విద్యుదయోగ్యత తక్కువగును

(2) విద్యుత్కేంద్రముయొక్క వెడల్పు తక్కువగుటచే బరువులవేపు కట్టి అనుయోగముయొక్క వెల తగ్గును, ఎత్తవలెనభాగముమీద తగ్గును

(3) ఇంకొక టర్బయనులో చక్రముయొక్క అడుగు భాగము నీటిమట్టమువరకు కనిపింప లేదుగలవైగా నుండవలెను ఈ యెత్తు వచ్చును రెయ్ ను టర్బయనులో ఉండదు

(4) ప్రాప్తి టర్బయను ధయములో 80 నుండి 120 కామమువరకు ఎత్తువందు మార్పు ఉన్నపుడీ నీరు పచ్చిది యొగము చేయవచ్చును ఇంకవల్పు విషయములో ఎత్తువందు వ్యత్యాసము 80 నుండి 110 కామమువరకుండవలెను.

(౩) ప్రస్తుతము టర్కయములను పూర్తిభారము చేసి వదలుటచే ప్రాన్సిన్ తోనే ఎక్కువ నీటిని పట్టించుకొను శిలయనయ్యను

(ఎన్) ఇంచేట్ట టర్కయముయొక్క మూలమీద గతుకు లేమాత్ర మున్నను కత్తి వస్త్రమగును ప్రయోగాత్మకముగా 1 కే. కే. పరిమాణపు గతుకులున్నచో కత్తియందు 8 కాళము వస్త్రమగునని తేలివది

నీటియందు ఇసుకయున్నచో ప్రాన్సిన్ టర్కయమును ఉపయోగించుట మంచిదికాదు అందువలన ఎక్కువభాగములు త్వరగా అరిగిపోవును భాగములను మూట్టుటకు ఎక్కువ కాలుగును విద్యుత్కేంద్రము రాతి మయమగుచోట మన్నచో నిర్మాణపుయే మెట్టువగును ముఖ్యముగా భవనపు నిర్మింపు నీటిగుట్ట ముతంతే తత్సమమట్టములో ఉండవలసిన అవరోమేర్పడునపుడు, తత్సమమట్టను ఉన్ననీటిని (కాలువలు, చిన్ననదులు) విద్యుదుత్పాదకము వినియోగించవలెనన్నచో వర్షయమెక్కువగును

అంతేకాదు నీరుగోనీరునువలెనే కేంద్రములలో వెలువలికి పోవునపుడు కనీసము మూడు బాలుగు పర్యాయములు మలుపులు తిరుగవలెను దానిలోని కత్తి వస్త్రమగును ఈ వస్త్రమును తగ్గించి తక్కువలమున్నపుడు పట్టించుకొను పలుకుటై గొట్టపుటదగ టర్కయను బుడయోగముతోగిలి పచ్చివది నీటియందు టర్కయనును, అనలేటరు ను తీసికొని గొట్టములో నుంచెదరు అగొట్టమునుండియే నీరుకూడ ప్రవహించును అనలేటరు ముందుకాని, చెమకాని టర్కయనును ఏర్పాటు చేయుదురు

భూమి తవచుట్టును తీరుగుటలే బ్రహ్మాండమైన చలన కత్తిని (K.E) కల్గియున్నది తక్కినవలన, మార్కెండ్రుల అక్షరక్ష క్రివలన, పయ్యద్రము కొన్ని ప్రదేశములలో దివము నకు రెండుచుట్ట పొంగును పొంగుగావచ్చిన నీటిని విద్యుదుత్పాదకాలకు వినియోగించుటకై కొన్ని సంవత్సరములునుండి చర్చలు జరుగుచున్నది కాని చెట్టుకావరములవలన కేంద్రములు నిర్మించబడలేదు ఇట్లు పావరములలో పరిమైన స్థలములయందు అనకట్టనిర్మించి నీరుపొగినపుడు అన్నిచార్జములు తను తెరచి నిర్జలయందులోగిలి నీరుపట్టవలెను తరువాత చార్జములను నీటిని టర్కయములచార్జ వలె నడువ వచ్చును

పరమాణు పరిశీలన అంచలన కాన్త్రములో పరమాణు పరిశీలన ముఖ్యతరమైనది టర్కయనుయొక్క ప్రతిభాగమును డియోగింగుపూర్వముకాని, మూట్టుటపూర్వముకాని అభాగముతో పరిశోధనాగ్రమునందు ప్రయోగములు చేయవలెను చెర్చెర్ల టర్కయములను నిర్మించుటపూర్వము చాటి పరమాణులు తయారుచేయబడుచు పరమాణు పరిశీలనఫలితముగనే తెలియజే టర్కయను ఉత్పత్తియైవది

రియార్డు ము టర్కయనులలో బ్రాప్తి టూలునిండా నీరు ఉంచవలెను టర్కయను పనిచేయు సమయములలో దానిని తయారుచేయువారు వెలువడిన నీరు ఎంతవృద్ధములో ఉంచవలెనదియు తెలియ చేయుదురు అనుట్లు ము చెరుగవచ్చును కాని తరుగుటాదరు మట్టము తగ్గినచో 'కాలిఫేమెన్' అను భార్యకును టర్కయనుకు సంక్రమించును అట్టిస్థితిలో భవనపు స్త్రీమకాలములో తినివేయబడును

చెర్చెర్ల టర్కయములను తయారుచేయుటకు ముందు ముఖ్యముగా ఎక్కువ ఎత్తున తవయోగించు చిన్న పరమాణు అను తయారుచేసి ప్రయోగములు అరిచేదరు ప్రయోగ పనియమందు గాతాళాళములను బ్రాప్తి టూలునందు ఉన్న రవి చూడెదరు నీరుప్రవహించు మట్టమునుమార్చి ఉమ్మట్టమునందు నీటిబుడగ తేర్చుదురో ఆ మట్టమును తిరిగొనవలెను అదియుకాక, ప్రయోగము అరుపునప్పుడు టర్కయనుయొక్క పావుర్యముకూడ కొలువబడును

చొకనైన్ గొట్టములచార్జా టర్కయములను నీరు వచ్చును. పావరణముగా గొట్టముల చొకనైన్ టర్కయముల బ్రద్రవ్య కట్టచేయబడినపుడు క్రిందినుండి నై భాగమునకు డి. కె. రెకరును చొకనైన్ దీని పేగము గొట్టముయొక్క చ్యాప్తమమీద, దశవలెనను మున్నగుకాటమీద, అధారపడును

ఉపమానము - ఎత్తు 800 అడుగులు
గొట్టము చొకనైన్ 5000 అడుగులు
నీటితేగము 1 పెగము 15 అడుగులు
నీటితేగకుప్పేగము పెగము
8000 అడుగులు
నీటిని కట్టమీదచొ క్రిందిభాగమునుండి నై భాగమునకు నకు తెరకటు 28 పెగములలో చొకనైన్ దీనివలన 210

కావ్యము ఒత్తిడి పర్యయము అందుచే గొట్టమును చరిత్రించును ఈ ఒత్తిడిని కట్టకొవగల గొట్టములను చేయుటకు వ్యయము పెట్టవలసిగా పాపాధారముగా ఖి సుండి 80 కావ్యము ఒత్తిడిని కట్టకొవగల గొట్టములను నిర్మించుటను 20 కావ్యము ఒత్తిడిని మూలము కట్టకొవగల గొట్టములను నిర్మించుటనైన వస్తువు 80 కేవలం కావ్యములో నిద్రను కెమ్మడిగా పాదు కల చేయవలెను నిద్ర కెమ్మడిగా పాదుతో, పర్యయము చేగము విచ్చివ్వు చేగమునకు వచ్చును

అప్పుడు మూర్ఖులగుటల్ల పర్యయముయొక్క చేగము మారుచుండును ఒత్తిడి రేగేగమును కొవసాగించుటనై నిద్రను పరభూత చేయుటకు ఈ మూర్ఖు ఉపయోగపడుదును అనుభవముండి గవర్నరు, కలెక్టరులచేత, ప్రత్యేకమైన కేసులందు అవకాశము కలదు కాదుగాని గవరనరులను గవర్నరుతో ముందుగా గవర్నరు కేసు కలెక్టరులను అవకాశము లది యుండును చేగమును పూర్తిచేయు ఈ అంతులు క్రమిణిని వై తిని కరణములందు ఈ కరణం విస్తృతమొనర్చుటచే తిని అదుపులోనుండుట కుపయోగపడుదును

యేమి వేం

దాన్ = ప్లిండర్స్ :

కాల్స్ కాన్, మామూలప్లిండర్స్ అనుభవించుచున్న కావ్య యాత్రకులు, దివి అప్రేరియా తీర పరిశోధకులైన ఉండిరి కాల్స్ కాన్ అనునతడు అంగ్లేయులైన యుద్ధము అతడు ప్లిండర్స్ తోకలిసి అప్రేరియా తీరమును పరిశోధించుచున్నాడు ఆ పరిశోధనములలో అతడు కెమ్మడిగా కావ్యమును చేసి అంతరహార్యము ఎవ్వరును కనిపెట్టెయిండునని భూ కాగములను కనుగొనును

కాల్స్ కాన్ 1798 వ సంవత్సరములో ప్లిండర్స్ తో కలిసి 'ఫాన్ దీవన్స్ లాండ్' అని అనాడు వ్యవహారములో నున్న నేటి టాపొగియోమును, అప్రేరియా మా కాగమున ఉన్న మరల కాగమున ఉన్న అంతుల యొక్కట్లు కనుగొనెను ఆ అంతుల కాన్ పేర 'కాన్ అంతుల' అని వ్యవహారించుట కలగెను, ఆ ప్రయోగములోనే కాన్, ప్లిండర్స్ కు ఇచ్చెను 1798 లో టాపొగియోము చుట్టినచిత్రి

ఆ ప్రయోగములను వండి కాదు 1800 వ సంవత్సరములో తిరిగి అంగ్లేయుల చేరి

మామూలప్లిండర్స్ - (1774-1814) అను నతడొక

అంగ్లేయు కావ్య యాత్రకుడు అతడు కాల్స్ కాన్ తో కలిసి టాపొగియోమును, కావ్య వ్యయముగా మరలించి పార్శ్వము అప్రేరియా తీర ప్రాంతములను పర్యవేక్షించి ప్రాంతములను, నదులను, పర్వత పంక్తులను కనుగొనినవాడు

ప్లిండర్స్ 1774 వ సంవత్సరము మార్చి 13 వ తేదీన లండన్ పుట్టిన దానింగ్ లాన్ తో అన్నింటిను. అతడు 1788 లో హావాలోలో 1791 లో 'జైయ్' అనునవిని పబ్లిక్ నటుల యాత్రతో అనునవించి, అతనివలెనే హావ్యాయములను వెలిన ఎన్నియోగియములను గ్రహించెను

1798-99 సంవత్సరముల మధ్య కాలిఫోర్నియా తీరమును పరిశోధించెను ఆ పర్వతములలో కాదు 'కాన్ అంతుల' ని కనుగొనుటయే కాక, టాపొగియోము హావ్యాయమున చుట్టినచిత్రి 1801 వ సంవత్సరములో ప్రభుత్వమువారిచే అప్రేరియాతీర శాస్త్రీయ పరిశోధన బృందమునకు ప్లిండర్స్ వాయుకుడగా నియమింపబడి యొగ్గు అను పరిశోధనా కావ్యములో పురస్కరము ఎవ్వరును కనుగొనని అనేక ప్రాంతములను అతడు కనుగొనెను

'హార్ టోయన్' అను నొకటి అతడు నిర్మించి ప్రయోగము చేయుచుండగా ఆ నొక ప్రమాదమునకులొనై నము రోమున మునిగి పోయినది ప్లిండర్స్ కాదు గుర్రెయిని పర్వత పంక్తుల నుగ్గురిచ్చుకొనెను అక్కడి నుండి అతడు 1801 మైళ్ళ దూరమునకున్న కాన్ నెస్ ఉడతేవునకు అతనిన పడవలో చేరిన

ఆ దుర్ఘటములైన న యాత్రానుభవముల నన్నింటిని ప్లిండర్స్ "ఎ వాయుక్ టు లెక్ అప్రేరియా" (అప్రేరియా తీర భూముల పర్యటనము) అను గ్రంథమున విశదీకరించెను, ఎన్నియో శాస్త్రీయ విషయములను గూర్చి గూడ అందు పర్చించెను

అంతేకాక, హావ్య ఉపయోగించెడి చుండిన దీర్ఘది యొగ్గుములలోగల తోమలను అతడు గ్రహించి ఆ తోమలను హావ్య అంతులకి ఇనుప పావులకి వలనకే కలుగుచున్నవి తెలుసుకొని, అయ్యంతులను ప్లిండర్స్ పరిశోధనను ప్లిండర్స్ 'కాన్ డేమన్స్ లాండ్' తీరమును గూర్చిన పరిశోధనములను అను గ్రంథమును గూడ రచించెను

1814 వ సంవత్సరము అనై 19 వ తేదీన మరణించెను పరిగా అనాటి అతని "ఎ వాయుక్" అను గ్రంథము ప్రచురించబడినది.

స్లిండ్రింగ్ పేర దక్షిణ ఆస్ట్రేలియా శీతమునకు చేరి యిది "స్లిండ్రింగ్ హార్డ్" అను పర్వతము కలదు దక్షిణ ఆస్ట్రేలియాలోని ఐర్ లింగ్ పర్వతము, ఆ శీతమునకు కొంచెము దూరములో నున్న స్లిండ్రింగ్ ద్వీపము, దక్షిణ ఆస్ట్రేలియా లోని స్లిండ్రింగ్ పర్వతమున కీ, చేటిని అనెడి పేరతో పర్వతపారించి బహుశః, అనెడి భావము చిరస్థాయిగా నిలిచిపోయినది

ఎ ర

బాస్కెట్ బాల్

ఈ ఆట శ్రీ ౧891 వ సంవత్సరమున అమెరికా దేశములో ప్రచురముగా ప్రారంభించబడినది దీనిని కనెక్టికట్ రాష్ట్ర డాక్టర్ షేమ్స్ కై స్మిత్ ఈ ఆటను ఎంగ్లెష్ స్పిర్టియన్ అనిగొయెనెట్ వారు వ్యాప్తిపొందించి ఈ ఆట ప్రసిద్ధియు పాశ్చాత్య దేశములందే కాక ప్రాచ్యదేశములందు కూడ యువకుల చేతను, యువకుల చేతను, కాలుల చేతను, బాలికలచేతను విరివిగా ఆడబడుచున్నది బాస్కెట్ బాల్ ఆట అరుదులగునందు ఆడబడుట పాదారముగా ప్రతి ఉన్నత పాఠశాలయందును, కళాశాలయందునుగల ఆవరణముల యందేర్పరుపబడిన కోర్టులందు (క్రికెట్ గ్రౌండు) ఈ ఆట ఆడబడును ఇది 'టెన్ టేబుల్' అను ఆటగా క్రీడా ప్రపంచముందు ప్రసిద్ధిగాచినది అనగా ఒకరినొకరు కాక ఖండగనే ఆడబడు నిరపాయకమైన ఆటయని అర్థము

అమెరికన్ క్రైస్తవ మిషనరీలు 48 సంవత్సరముల క్రిందట ఈ యాటను కారతదేశమున ప్రవేశపెట్టినప్పటినుండి ఇది క్రమముగా ఇరుట ప్రచారము గాంచుచు 1860వ సంవత్సరము నుండి ఆఫ్రికానాటికి 1860 లో లాంబాయిలో వెల్గొల్పబడిన ఇండియా బాస్కెట్ బాల్ ఫెడరేషన్ ఈ ఆట యొక్క అభివృద్ధి కాల పాటునడిచినది అధునిక పద్ధతులలో ఈ ఆటను అంగ్లదేశములో ప్రవేశపెట్టిన వ్యక్తి (శ్రీ) విక్టరాల హేన్ ఫేర్వర్థరావు 1864 కె సంవత్సరములో అంగ్లరాష్ట్ర బాస్కెట్ బాల్ సంఘము విలయచారలో అవతరించినది కదానిగా పెక్కులు క్రీడాకారులు ఈ యాటయందు ఉత్సాహము చిర ప్రాంతములలో బెరుగు పోటీలలో పాల్గొనుచు పేరుగాంచుచున్నందు అంగ్లదేశముందు వివిధ ప్రాంతములలో అంగ్ల ప్రదేశ పోటీలను బాస్కెట్ అథ్లెట్స్ కలమున శిక్షణ కేంద్రములు స్థాపించబడినవి ఈ ఆటయందు యువతీ యువకులు శిక్షణను గడపబడుచున్నది ఈ ఆటయందు ప్రాచార

కారు నగరమునకు చెందిన క్రీడాకారులు ప్రముఖ స్థానమును పొందుచుకొని యున్నారు 1866 వ సం. లో ఆ క్రీడలో శ్రీలు బాటియ పోటీల సంవత్సరమున ప్రాచారము వందిత శ్రీల 'ఛాంపియన్ షిప్' ను పొందుకొనినది

ఆటప్రణామ పాదపు 28 పిట్లపు, పెదల్లు 14 పిట్లపు క్రీడాంగముగల రెండు చివరల యందును, పెదల్లు నందరి మధ్యభాగములో రెండుపోట్లులు, వాటికి అమర్చబడినతోడులు కనించును ఆ తోడులకు 45 పేటిపిట్లపు రెండుండును వాటికి పలలు అమర్చబడియుండును ఈ ఆటలో టీమునకు యెరుగు ఆటగాండ్ల కొప్పున రెండుజట్లు వారు పాల్గొనెదరు పోటీలలో 20 నిమిషములు ఆట జరిగెదరు వాటగాండ్లు పది నిమిషముల కాలము పాల్గొని తీరికొందురు తిరిగి ప్రతి పక్షపు జట్లువారు పాల్గొనెదరు మూడుకొని మరొక 20 నిమిషముల కాలము ఆటవారుదురు 5 పక్షపు జట్లువారు వలలో బంధిని పేసి, ఎక్కువ పాయింట్లను పొందించుటలో, అవకాశమువారు ఆటను గెలిచిరట్లు నిర్ణయించబడును ఆట ప్రలయ అవధియులో ఎచ్చటనుండియైనను వలలో బంధి పడునట్లు చేయుచున్నను కాని పోర్టువద్దనున్న నిర్ణీతమగు అవధిగములో ప్రవర్తించెయిన ఆటగాండ్లు మూడు గేజులకు కంటి ఎక్కువ కాలము నిలిచియుండరాదు ముప్పది గేజులను మించి ఆటకాలములో ఆటగాండ్లు బంధిని కను సాధ్యమైన ములో నుంచుకొనరాదు

బాస్కెట్ బాల్ వ్యాసము 80 పేటిపిట్లపుండును చాచి బిరుపు 800 మొదలగునది క్రింద గ్రాములందరుండును

కొ, వ రా

బాషాంశ మతము

బాషాంశ అను ప్రవర్తన కనుగొనిన మతము బాషా మతమునబడుచున్నది 'బాషా శిల్ప' అనగా భగవంతుని వైశవము అని అర్థము ఈ మతము 'బాషి' అను శిల్పముకాగా నామధేయ బోధనను పోషియున్నది ఈ మతప్రవర్తన 1317 లో పర్షియాదేశములో జన్మించెను బాషా శిల్పపు పూర్వము 'బాషి' అను వాతకు ఈ క్రొత్తమతమును ప్రచారముచేసినందుకు పాత్రగానింపబడిన బాషి అనెను పేరు అతని మరొక్కరు పి.రాఫ్ 1844 మే 20 28 వ తేదీన బాషా శిల్ప క్రొత్త బాషాంశమునమును ప్రచారము చేయునది బాషి ముందుగనే ప్రకటించి యుండెదట ఈ ప్రకటనమున ప్రలయ

మొదటనే తెలిసికొని కావో ఉల్లాసు భగవంతుని అవతార పురుషునిగా నమ్ముచారు ఇది చూచిన ఇస్లాముమత ప్రముఖులకు కన్నీళ్లు కలిపి వారిలో చాలా అలెటి కలిగిరని తుదకా ప్రవక్తను 1860 జూలై 9 వ తేదీన వక్రీజ్ నగరములో బహిరంగముగా ఉరితీయించి అతని అస్తికలు పాల స్త్రీవారోని కొండగట్టుపైన క్షరదళపరిచినది అతని సమాధి కాశీభక్తులకు పుణ్యక్షేత్రమైనది

ఈ నూతన మతము నశించలేదు 1817 లో పర్షియా యందలి అక్బానగరమున హుసేన్ అలీ యను మహాపురుషుడు జన్మించెను అతడు కావో ఉల్లా అను పేరుతో ఈ మాతన మతమునకు ప్రవక్తయై భోగించెను ఇస్లాము మతాచారాన్నియు హుసేన్ అలీనిగూడ వదిలిపెట్టక మెహరాబ్ నగరములోని భూగర్భకాచారములలో బంధించి పూర్వము వారి మహావ్రత కృత్యాలను విశ్వమానవ ము క్రితార్థముకు మతమును భోగించసలిన కార్యక తనపైగనే ఉపన్యాయ హుసేన్ అలీ గ్రహించెను ఈ ప్రవక్తను మెహరాబ్ నుండి మొదలుగా కాగూరునకును, తరువాత ఇస్ఫాయీల్ నగరమునకును మతాధికారులు తరలించిరి అక్కడ 1868-1869 నభిరుణకు తన మతమును ప్రచారముచేసి అధికవంశాస్థులైన తనమయాయును జగ్గించెను 1869 జూలై లో తొలిసారి హుసేన్ అలీ తనను కాశీ నగరముగాను, అతని అవతార పురుషునిగాను ప్రకటించుకొనెను అప్పటినుండి ఇతడు కావో ఉల్లా అను పేరుతో ప్రచితికెల్గెను కావో ఉల్లాసు, అతని అనుచరులకు ఇస్లాము మతాధికారులు సహించలేక అగ్నియోదోహిత్ నగరమునకుమార్చి తదివార పాఠ స్త్రీవారోని 'అక్బా (అవర్)' యను కాచారములో నుండి ఈ అక్బానగరమే కావోయి మతస్థుల మక్కా అయినది 1862 లో కావో ఉల్లా తన భార్య కలిగినందు విడిచి తన తుమారులైన అబ్దుల్ కావో తన వారసునిగాను కావోయి మతప్రవక్తగాను నియమించెను అతడుగూడ తన తండ్రివలేనే ఇస్లాము మతాధికారులముఖమునను సుల్తానుముఅమునున రెరం పాలె నిర్వహ్యములోనే యుంచెను 1808 లో యువత ఇస్లాం విప్లవకారులు టర్కీలో తిరుగుబాటుచేసి ముల్తాన్ కలిసి పూర్తిగా రూపుమాపువరకు ఈ మతప్రవక్తకు నిర్వహ్య విముక్తకాలగలదు 1811 లోను, 1812 లోను అబ్దుల్ కావో లోహిలోని పర్యటనముచేసి తన మతవిధానములనుగూర్చి

ప్రచారముచేసెను 1812లో తొమ్మిదిమాడములపాటు అతడు ఆమెరికాలో సంచరించి అచ్చట జననముచూచుముగల గొప్ప వశలోను, సమావేశములలోను ప్రవంగించెను ఈ మత ప్రవర్తమును విని బలోపాలోను, ఆ మెరికాలోను అనేక భక్తు లీమతమునెదం విశ్వాసమును ప్రకటించిరి ఇతడు తన మమములలో శ్రేష్ఠుడగు హోగి ఎఫ్గాడీను తన అనంతరము కావోయి మతమునకు ముఖ్య ప్రవక్తగా నియమించెను. అబ్దుల్ కావో 1821 నుండి 1867 వరకు కావోయిమతమును తొలి సంస్థాపకులైన కావోఉల్లా మూర్తముల ప్రచారమునడిపి చాలిరి అంతర్జాతీయ విఖ్యాతిని కల్పించెను ఈ మతమునూడ ప్రార్థనముక కాలవలె ఒక ప్రకాశస్తావమును, వారియ కాళము, ఉపకాళము కలిగి, వివిధరేకములలో దివ్యరీతి ఒక క్రమముతో విరాజిల్లుచున్నది దీనికి సదుగురు మంజులు, ఇరువదిమంది కట్టలుగల కార్యకర్త మున్నది

హోగి ఎఫ్గాడీ అక్బానగరమునకు సమీపముగా బహిశ అనుచోట కావో ఉల్లాకు ఒక మందిరమును కట్టించెను అక్కడ ఈ మతమునకు రెండవ ప్రతిముఖులు, శేఖరులు, ప్రవోధ గ్రంథములు, కవితలు, కావ్యములు, అవి యిది యవశేషమును వై సాహిత్యమును తగ్గవలసినదనినది హోగి ఎఫ్గాడీ కావోయి మతమునకును, విశ్వమానవ కల్యాణమునకునుగల సంబంధమును ప్రవరించి, కావోయిరహస్యములను సర్వ జనులకు వెల్లడించెను కావోయిమతము ఏ ఇతర మతమును క్రోధించక సర్వమత పామరస్యమును పొందుచు నొక లోక కల్యాణ మతముగా పేర్కొనగలదని

అమెరికాలో కావోయి మతస్థులు ఇల్లిరాయి (కొ) రాష్ట్రములో విల్మెట్ అనుచోట ఒక ప్రార్థనామందిరమును నిర్మించుకొనిరి అమెరికాలోనే రిక్షిప్టయైన 80 సంఘములున్నది సుమారు 40 కాళులు ఇతర రేకములలోనూడ మున్నవి.

కావోయి మతస్థుల గ్రంథములలో ముఖ్యమైనవి- కావో ఉల్లా రచించిన కిబానీ అబార్హానీ, కిబానీ ఇబానీ మున్నగునవి ఇవి పెక్కు. కావలలోనిరి అనుబాధము హొదీ నవి కావోఉల్లా దీవతవక్రత, అయిన సంతోషము, ప్రార్థనలు, రాగధనికావము మొదలైనవి అత్యంత బహుళప్రచారములో నున్న మతప్రవోధక గ్రంథములు. "కావోయి ప్రసంగము" అను ద్వితీయ వక్రత ఇంగ్లీషుభాషలో వెలువడుచున్నది

కావ్యము ముద్రమును అర్పి పారశక, ఇష్టమువలనము
 తమ, తోచుచున్నప్పుడు మతముతోను ఎట్టి సంబంధము లేదు
 ఈ మానవ కావ్యము మతరహితముతో భగవంతుడు అతా
 బ్ధావన గోచరమున కేర్పాటుచేసినది అయినను తెలిసికొనుట
 అనీ అవకాశ పురుషుడైన ప్రవక్త మూలముననే పార్వము
 భగవంతుడు యుగయుగములందు సంభవించుచునే యుండును.
 కాళిదాసులతో చేయేను పంచభృగముల తోకటారి భగవం
 తుడు ప్రత్యేక మగుచునే యుండును పైకి చూచుటకు
 ధిన్మముగా కనిపించినను, ఈ భగవంతుని సాక్షాత్కారము,
 ప్రవక్త, ఒకే పర్వమును, ఒకే దివ్యయానమును సూచిం
 చును కేరీ కామమునకు ఒకే ధర్మముతో, ఒకే మతవిశ్వాస
 ముతో, ఒకేమార్గముతో విశ్వమానవకోటిని ఏకరీతివలె
 నమరిన భగవంతుని అరేకము మతము, శక్తి, విశ్వాసము
 అనునవి వర్ణిస్తేగముగా కామములను అనుకొని, ముక్తిని
 కలిగించు పాదములు విశ్వమానవ మానవులతో, హిందో
 వ్యక్తి వ్యక్తివలెకాదుతో కాంతిని, స్నేహమును, సామన్య
 మును, పరస్పర సహకారమును కల్పించు ఉత్తమోత్తమ
 శక్తియే మతము మానవులందరు ఒకటే స్వీకరించుట
 సమానుల మతము, విజ్ఞానశాస్త్రము ఒకే పర్వమును విహా
 వించును కావున వది పరస్పర విరుద్ధములు కావు మానవుని
 అత్యంతశక్తిమైనది, అనంతమైనది, అమృతమైనది అంత
 ద్వాతీయమైతే కావన, ప్రేమ, స్నేహమందిర కాంతవర్ణ
 ముల మానవునిని దివ్యాంశమును ప్రత్యక్షీకరించి,
 ప్రేమతో, కాంతితో మానవులను బంధించుచున్నది ఇదియే
 కావ్యము ముద్రమునది ప్రధాన మార్గములు

ఇష్టాయువనముతోకాని, తొల్లొక్కప్పుడు మతముతో
 కాని కనిపించునట్లుకములను ఇది విరుద్ధము సూచి తత్వ
 మునకుకూడ కావ్యముమతము పూర్తిగా విరుద్ధము టుగాను
 గ్రంథమును, మహమ్మదు ప్రవక్తను ఈ మతము విశ్వసించు
 విశ్వమానవకార్యమూర్తములను అభావపడిన ఈ కావ్యము
 మతము ఇంతగా వర్ణింపును ప్రధానకారణము ఇస్లాము
 బాధిత్వ రుద్ధా ఇతరు 1800 లో కావో ఉల్లా అను పేరుతో
 రెండు పంక్తులముల ఉద్గ్రోహమును ప్రచురించిన తరువాత
 అమెరికా మొదలై నరేకములలో ఈ మతానుయాయులు
 తెల్పుచు బయలుదేరినారు కావ్యము మతమునుగూర్చి
 అనేక విషయములను తెలుపు గ్రంథములు ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి

భాషలలో ప్రచురించబడిన ఈ రుద్ధా తెలవాద రేకములో
 పుట్టి, రెయిలోలో విద్యాభ్యాసమును, అమెరికాలో 1897-
 1898 సంవత్సరములలో ఈ మతమునుగూర్చి ప్రధానము
 చేసెను ఈతని కాగ్రోరేలో, విజ్ఞానమును, మతప్రదేశ గత
 శక్తికి పట్టుకై తెలకొని అమెరికా దేశీయులు కావ్యము
 మతముతో చేరిన నాటి నీలాంతురములో నేడు వివాద వ్యక్త
 ములై, కాబోవకాబులు వి ప్రచురించెను

కావ్యముమతము ఇంత విశేష ప్రధానము బొందుటకు
 ఈ కామమునది అన్నివిధముల అనుకూలమైన దగుటయే
 ముఖ్యకారణము. ఇంతటి అనుభవపూర్వకమైన, అదరణ
 యోగ్యమైన జీవనపద్ధతి, నీతి, నియమబద్ధమైన మార్గములు
 పర్యవసానములు ఇది విగూఢమైన కవ్యాభ్యుదయతో, సులభ
 తలకములతో, మాయతోరంతో నిండియుండలేదు ఈ మత
 ప్రవక్త చేసిన ఉపదేశములు మానవజాతియులందరి ఒక్క
 పియా కాతీయులకు మాత్రమే ఉద్దేశించబడినవికాక, సమస్త
 మానవులకు ఉపయోగించునదిగ నున్నది కావోఉల్లా, నాటి
 మల్లానులకు ఎదురుతిరుగక, వారికి విషయపూర్వకముగ లేఖలు
 వ్రాచెను ఇట్లే అతడు రచించిన లేఖలు అల్ కావో-నా-
 తిన్ (మల్లానులకు అరేకములు) అను పేరుతో వెలువడెను
 వాటిలోపాటు కావోఉల్లా తన విశ్వమానవ మతమునుగూర్చి
 విశ్లేషణ మహాభావ, రహస్య చక్రవర్తి బాధ ప్రభువునకు
 మెన్డిలియన్ చక్రవర్తికి, వైశిష్టవ జగద్గురు పోప్ నలు
 లేఖలు పంపెను ఈ లేఖలు చూచి మల్లాన్ సామంతులు,
 రంధ్రబాధికారులు ఈతని, ఈతని అనుచరులను పొర
 విరుద్ధముతో పెట్టిరట! కొండరిచి చిక్రపద కేయింపరట!
 అట్టి సందర్భములలో కావోఉల్లా తన శక్తియు చెప్పిన కీతి
 ఇది "నీవు ఇతరులను చంపవద్దు, నిన్ను ఇతరులు చంప
 యేయింపరటయెడల మారుమాటాడక అట్లే పడియుండుము"
 అనీ అరేకానుసారము, అనీ అనుచరులు అధికార మర్క
 చాణులు కాదనెను, హింసయు గురియై మరణించి పర్యట
 అనెను, కాంతి, ధర్మము, స్నేహము అను మార్గములపై
 కావ్యముమత మార్గావసరము కావుననే ఇది అన్ని రేకము
 లలో వర్ణింపుచున్నది అంతర్జాతీయ స్నేహాభిలాష చరితయ
 ములవలన వర్ణింపుచున్నది కావ్యము మతప్రదేశక పంక్తి
 యొకటి ఇది మానవ స్నేహాభిలాషములతో మతమును,
 భగవంతుని కట్టియే, భగవంతునిచే మతమును

ప్రతినిధియైన తెయ్యయననది ఇది వేటికాలపు వేదిన మనము
నివారణ మగమ వైవది

యం ప న

విజ్ఞాన తిమ్మకూపాలుడు .

శ్రీ కృష్ణ దేవరాయలు, మరణిమారవరాయలు, మల్లా
రెడ్డి, వనపర్తి అప్ప భామ గోపాలరాయలు మొదలయిన
రాజులకు రోవకు తెలిసిన వారు తిమ్మకూపాలుడు ఇతని
ఇంటిచేరు విజ్ఞానవారు శ్రీ శ 1700 ప్రాంతమున ఈ రాజు
కని అలంపూరు మీదు పాలించెను ఈయనకు పూర్వమున
రాజయ్యలు విజ్ఞానర వచాటలకు అందరందలుగా నుండిన
మహావీరులు విజ్ఞానర రాజ్యము శ్రీ శ 1800 లో మొగ
లాయ చక్రవర్తికి శాస్త్ర ప్రవాహమున గలియు వనవర
తయ, మొగలాయ చక్రవర్తి వంటన గయ్యునదిను కర్నూలు
వట్టనమున ఆక్రమించిన తరువాతను, ఈ వంశీయులకు
కర్నూలు, అలంపూరు పరగణాలపై " నో వాడ నాడు,
నో కేరాయి " మొదలయిన నిరుదముతో పరిపాలనాధి
కార నుంపెను

నీది ఇంటిచేరయన "విజ్ఞాన" అను పదమును గురించి
ఇట్లుగొందుటకు చిలువైనది కావలయునైతే విజ్ఞానరాయణుని
చక్రము రాలినట్లు రాయయన వై లవచేవుని అయించి, కర్నూలే
నగరమున తన విలయధ్వజమును ప్రతిష్ఠించెను అనవేశ్యుడు
మంత్రిగా అలించిన ఏమ్మకూ, వై న మతమును వదలి, వై న
మును స్వీకరించుటకు గాక, దేశము వందలవటను వీరశైవ
మతమును వ్యాపింపజేయుటకు ప్రయత్నించెను అనవేశ్యుని
నాయకత్వమున విజ్ఞానలింగున వై నమత విప్లవ ప్రభావము
వలన దేశీయ పరిస్థితులు కారుమరగుటచేత విజ్ఞానరాయణుడు
తన రాజధానియందు విలువతో రోయెను అది కారణ
ముగా కాలయ్యలగు పెద్ద, ప్లలములు తిరుగుచు, ఆయా
ప్రాంతములందు వీరశైవమును వ్యాపింప జేయుచు, తమ
దలుదరి దివ్యునిదరి అట్టి సంలంపమున అలంపూరు మీదు
కుడ వారికి ప్యాదినవదెట్లు అప్పటి కాలములు తెలుపు
యన్నది కనుక విజ్ఞాన రాయణి వంశీయులై కాలక్రమమున
విజ్ఞానరాయణి యందును లేదా విజ్ఞానకు మీరైన మత
ప్రావృతి కి నోవరయకు తిగించిన ప్రముఖులగుటచేత, కొందరు
రెడ్డు కృష్ణదేవ అనగ చేరువు తమ సంతానముతో బానిస
తెగ్గియుంచురు అతని పేరు కాలక్రమమున వంశవామముగా

మారాయుండును కాగా అలంపూరు ప్రాంతపు వారయిన
కొందరు రెడ్డిలఅలలు "విజ్ఞాన" పదమును గ్రహించగా, అది
తరువాతి కాలమున "విజ్ఞాన" గా మారాయుండును కనుక
ఈ వంశము వారికి కాలయర్థ విజ్ఞానరాయణి సంబంధము
వై హాశముగనీ, శక్తి విశ్వాస రూపముననీ, తగిగియుండె
నని తీహాంచుకు పేర్కొనరముకారు కాలయర్థ చక్రవర్తి
భుజలమల్లుని కాలపు కావనములు అలంపూరు ప్రాంతమున
అలించుటయు, విజ్ఞాన వంశపు రెడ్డిరాజులు గత కాలము
వరకును శివభక్తులగుటయు, అలంపూరు నంబుడిన అంగమ
మతాధిపతులు, విజ్ఞానరాయణి చిన్నామలంగల ఘంటా కంఠ
మును భరించుచు, వాటికి సంస్కారము చేయువలసి వచ్చి
నప్పుడు 'వల్లెపాడు' అను గ్రామముననున్న విజ్ఞాన వంశపు
దేశముఖులచేతే మాతన ఘంటా కంఠములకు సంస్కారము
యేయించి స్వీకరించు చుండుటయు, కారణములుగా "విజ్ఞాన"
పదమును గురించి ఇంతగా తీహాంచువలసి వచ్చినది

ఈ విజ్ఞాన వంశమునకు వచ్చేబుద్ధి, తర్కశీల్యము
శీర్షికి పోగ్రమయిన పారవ్యక్త ప్రక్రియ వ్యాపార వైద్యమును
తేజువైన వారు తిమ్మకూపాలుడు ఇతడు మురారీకవి
సంస్కృతమున రచించిన అనర్థ రాఘవ నాటకమును ప్రొద్ద
మైన వర్ణకావ్యముగా అంకికరించెను ఈ కావ్యమునందలి
వీరకా కాగమున తిమ్మకూపాలునికి పూర్వమును, తరువాతి
కారునపైన రాజయ్యలు వర్ణించెదరి ఈ వంశావరార
చక్రవర్తము గ్రంథకర్త ప్థయముగా రచించితేదనియు, అతని
అస్థాన కవులు విరచించిరియె అనర్థ రాఘవము దెప్ప
యన్నది తిమ్మకూపాలుడు తనవంశమునకు మూల పురుషు
డుగా తేల్చి, వినవాడు చాడకూపాలుడు చాడకూపాలునికి
కుప్పచిడుడు, అతనికి కొండవృకాల, చెన్నవరదతులు ఉద
యించిరి చెన్నవరదతి కువారురు చిరతిమ్మరాజు చిరతిమ్మ
రాజు కొడుకులలో మూడవ వాడైన కొండకూపాలుడు
దిక్కులి పరాక్రమకాళి 'గాయ గోవాళ' గేయధిరాయ
జీయ మండమండు, తయారోర తండమండు, భద్రగుణరాజు
కొండకూపాలెంకొ" అని అనర్థ రాఘవచూడనిది వర్ణించినది
నేటిని చెట్టు, చెరలక కల్పాల్లు పట్టణముననున్న 'కొండా
రెడ్డి బయలు' ఇతని చేయన తెలిసినదేయని యుహించుటకు
చిలువన్నది ఇతని తరువాత వరగా రామస్వీపాలుడు, యోగ
నరపతి మొదలయిన వారు వర్ణించెదరి ఈ వంశవరచరల

వచ్చిన చారిత్రో పెదతిమ్మభూషణుడు దారిద్ర్యపురుషుడుగా లేక్కొనదగినవాడు అయినది విశాఖరసచూడు మన్నవ అతి కరుణగా ముదిరినట్లును, అతడు అలంపూరును రాజధానిగా నేటికొని, అలంపూరు, కర్నూలు వరగదానిను పాలించినట్లును అంద్ర రాష్ట్రముతోని ఈ పర్వము తెలుపుచున్నది

సీ కనునీయ రక్షణ కాళికా క్షేత్రంబు
రహీమంద చెన్నుని రాజరాని,
తంగుగొల్లగంగా తరంగ రంగ గొల్లకీ
బ్రహ్మని దెవ్వుని పాలిచెల్లు,
పామచా రత్న కుంభధ్రుతి హయముఖ్య
వస్తువిధినియింట విస్తరిల్లు,
ధరవంతులెక్కు. కందనవీలి చేరంబు
గమనింప చెన్నుని రాజయోని,

గీ: పిల్లలకొప్పు నలంపూరి పీఠశిల్ప
'నాదగోడును, చేకాయ నాదకరణ'
మనెడు విశ్వాతి యెచ్చాని కలరి నతడు
వొరై, విజ్ఞుల పెదతిమ్మ భూచితుడు

ఇదిగో 'గండభేరుండ, రానుపేక్షాభుజంగ' అను విరుదములు కూడ నుండెను విజయనగర పాత్రాశ్రిత వశవాంతరము విశాఖర సచూడు కర్నూలు అల్లారి మండలములలోని కొన్ని ముఖ్యప్రాంతములు ఆక్రమించి వీరిపాలించు యందెను ఆ రండయోత్తరలో నొకట లొంగిరియి, కరువాత నచాటు అభిమానమును వింపాలించుటచేత విజ్ఞుల పెద తిమ్మ భూషణుడు అలంపూరు, కర్నూలు పీఠముల నర్ నాదగోడు నర్ చేకాయ నగోరాంతో పాలిండుగా నుండెను ఈయన తరువాత నైరుతరముల నరకును ఈ విరుదములు బుడిచిని ఈ విధముగా ఈ వంశమున కనమాన క్రింది నేటికూర్చిన చారిత్రో పెద తిమ్మభూషణుడు దగ్గరగొల్లడు

అయిత, కామారంబు యను ధర్మపత్నియందు కృష్ణ భూపాలుని గనెను అచక్రవర్తిమునై నీరంతర చానధరి నుచ్చి చెలవ యాశ్చర్యభూపాలునిగిది, ననవచ్చి చెలకట రాజ భూభురు లిద్వహంబును అనర్హ రాధున కర్తయైన తిమ్మభూషణుడు దునయించెను (ఈ వనవల్లి చెలకట రాజ అష్టశాపా గోపాలరాధుని తండ్రి లిద్వహంబు అనవిదెల్లెలు కాగా తిమ్మభూషణుడు అష్ట శాపా గోపాలరాధునికే మేన

బ్బడు ఆచారమున వనవల్లి రాజులు మూగూరును రాజధాని నిగా చేసికొని కాశ్యపుమున వరిపాలించుచుండిరి)

పూర్వుల వలెనే ఇంద్రుడు (తిమ్మభూషణుడు) ఇంద్రమును బట్టి యుద్ధరంగమున రాధించెను ఫిలి చెన్న భూపాలుని అయిందినట్లు అంద్ర రాష్ట్రమును చెల్లెల్లెచ్చి ఇంద్రమును బట్టలతోపాటు తిమ్మభూషణులు దాండ్రరాజ్యమును కపారమైన సేవ చేసెను అనేక కవిందీకుల కగ్రహారీ రానము లొనగెను అనేక సంవత్సరమున భూదాన ప్రతిపదములట్టి ప్రతి రోజును అనేక భూదానము ప్రకారము వర్షరాశమునవరకును చేసినది వంశీయులు వరంపరగా తెచ్చుకొనుచువరు తిమ్మ భూషణునితో అక్కమూల, పోరమూల యిమిదీర్చు కార్యంబు యందు ధర్మభూషణుడు, కొండపెచ్చుభూషణుడు, నరసింహ నరవతి, కృష్ణభూషణుడు, అచ్చభూషణు యనువాదయించి చారిత్రో ధర్మభూషణుడును, నరసింహ నరవతియు మిక్కిలి వశాక్రమవంతులై నట్లు ఈ క్రింది కెందువర్తయులు చెల్లడించుచున్నది

సీ: పిల్లచేకమునకే శ్రీసునురాచాటు
తతి లహంకవన స్థితి యెనుచు,
కాశ్మీరమునకే అగ్రస్థితి కాచులి,
ముఖ్యంబు మేరురా హేరమొనరు,
నారాజ్యమునకునే నవరమాత కాశ్మీరి
యరయ కోకాపుర మౌరవః గూర్చు,
కరవోటమునకునే వరదలి తేజంబు
మేలిమిరులకంచు దాల్చిల్లు,

గీ: మర్త్యమునకే రసాధీని మహారామా
నుమలకమలాస్తి ఘటియించి యలంకరేయి
నతడు సామాన్యుడై విజ్ఞానాన్వయాశ్రి
పూర్తిపాత్రాశ్రి ధర్మభూషణులొ

సీ: గడగడ నడి నల్లరణః కాటు కురున్దు
చాచినిచ్చట దాగి నవనయమెల్లు,
వోదాఖ్యలేక అజీమకొట్టి నదుహర
నీహారతతికె నల్లికమయ్యె,
రెల విజయంబు లిలుగొప్పు పాగ్నాకర్ణ
కళికాశి వంశ కారమయ్యె,
భువి దిగంబులై న యవన యోగుల కోయి
ములు నొండగా భూశిఖారయమ్యె,

1. నమచు నాచావశేరులెవ్వని మహాగ్ర
చటులదాటి నిరాపూట పటుమరంగ
ఖండపముద్దావగూళి శక్తిసమచునుడు
రకమహామన్మథే వ్యసహా ప్రభుడు "

అనర్థ రాచమమున రచించుకాటి తిమ్మగూడూరు
వృద్ధుడై, పుత్రహీన విశవములోనిది, భావసేవయును,
పండితారంగమునందును, నాగర్గగోష్ఠులందును, కవిశారవన
యందును కాలము గడుపుచుండెను ఎన్ నాడగోడు, సక
దేవాలు కిరుండులతోనూడిన పాంబాధికారము తిమ్మగూడూ
రుని బహువుడై న నరసింహ నరసింహ వరల సుండెను వరు
నాక చండకావనై న అలంగిరుపాడుచు మరణించిన యన
కాళమును పునస్సరించుకొని, డక్కన్ ప్రాంతమునకు మఠే
దారుగావచ్చి "హిరముల్ ముల్కొ" అచ్చా" శ్రీ 1798 లో
పాళకండ్రియును ప్రోటంటి కావే ప్రభువచ్చెను అప్పటి
నుండి క్షిలించారి కళ కగ్గెను హిరము అలంపూరును 'హయా
రుక్ ముల్కొ" అనునాది శ్రీ 1821 లో బాగిరుగా
నిచ్చెను క్షిలించారి కొన్ని గ్రామముల బాగిర్లాటి' దేశముఖి
యిదును, కొన్ని కేరీలు (వలం వ్యవసాయముగల భూములు)
నూత్రము దిగిరెను

ఈ సంకీర్ణము శ్రీ 1856 వ సంవత్సరమునకు పడి
యైన నకపంజరం నైత్రకల్ల పద్మిలోత వ్రాయించిన
శ్రీ సీయమనవన వరసింహరెడ్డి మొదలుకొని, అనర్థ రాచమ
మును అచ్చువేయించిన కీ కే క్షిలం చంద్రేశ్వరరెడ్డి బాగి
ర్లాగారి కాకయైన భర్తా రెడ్డిగారి వరకునుగల చరిత్ర
విగ్రహునివచ్చు ఆ చరిత్రలోని యంశములు వీరికిని వనన స్త్రీ,
అలండ్రా, గోపాలశేట, గవాయ మొదలగు పండ్లపముల
చాలికిని కండిన పేర్లుచుయును, జ్ఞానిలహములను, స్త్రీయ
నను లక్ష్మీదేవమ్మ, చిన్నమ్మ అనునారు హాసిన సాహస
మును, నాబ్బినిర్దహా దవతను తెల్లడించుచువచ్చు ఇప్పటి
కిని ఈ సంకీర్ణములు అలంపూరు కాటాకాని వెండిన వల్లె
పారు అను గ్రామమునందున్నారు వీరి సంబంధ కాంధవర్ణ
ములు కాకాపాపెరే పేట కేళముఖలతోను, హుప్పూచాల్,
కుమ్మర్ కుంట్ల మొదలయిన దేశములలతోను పొరువువచ్చు
అనర్థ రాచమనావ్యయంబుగి నీటిగా వర్షధరవ మిక్కిలి
ప్రాతఃకమైవది యనుట కీ క్రింది పల్లెమొక్కటి బాలును

మః ఇనరజ్జులు భవంబుచ్చరము నాడేశగిరికింబుకో
కవడత్రైవర మజ్జుకాగ్దుమర్యాంశంబు రాక్కిరగ
ర్జ నపాతంబు మగాలయ్యుడ్రుత గోత్రంబుయ్యెట్లవనోదమ
యతమ్మక్షితిపాలకొండగిరుల క్షేత్రకాంబులనా "

నాగర్గరణామ్ర నై నాగర్గమును వెల్లడించుచున్న
పర్వములు తెలుగు ప్రబంధములలో రాం శంకృ-నా మన్నని
తిమ్మగూడూరుకు ఉన పలుబడిలోన్ను ప్రాకటాదుగ్రామము
సంకరి రామేశ్వరస్వామి అనర్థ రాచమమున అంతము
లేనెను గ్రంథారంభకథనమున పూర్వాంధ్ర ప్రబంధ రచయ
తం పల్లెతయే అనుసరింపబడినది తిమ్మగూడూరుని పర్వమున
రామేశ్వరస్వామి సాక్షాత్కరించి "శనకృష్ణాంధ్రకృతి
నాచుకీ మూకిపుడింకితంబుగానానరిచి భవ్యతతోరయ
మురర్జ" యని యాశీరించెను చాని వనవరించి,
కంః రాశివళాంబడినక కేళోమయనివల్లగాయ దినసేనుమక
రావగిరిరావరి, బ్రాహ్మి ప్రాకటూరి రామేనుమకా
ఇక్కాని పచ్చలములతో సంకములేనిను ఆ పల్లెవృత్తాం
శమును వెల్లడించు వందర్శమున బ్రాసిన పల్లెములంత
తిమ్మగూడూరుని బ్రాశనమును, సాహిత్యకాఖియియు తేట
తెల్ల మురుచున్నది

కంః అని శివుడంతర్లితుడై,
చనియెను శేమేలుకాంచి నవ్యరమాత్మకా
తెనగోపగూర్వకృత్యము,
లోనరిచి యాపూనసీమనద్దోలగలైః

కంః సాతకాంధవమంత్రిపురో,
పాతలభగదీ కొటి గలయ దీక్షించి నుకా
దుక్కుపండి, యమంచానం,
ఉపనాదెందమున నిట్లువలలితి గడకల్ :

హి రాయకృష్ణానడితీరినహారాను
కమనీయకల్పకంధంబు
నుసాతకోత్రమాయోశికాగోగ
మండవాయితవోగమడివరంబు
పానునై తవల్లగాయత్రవక్షోతాత
చి.తిరవందనపుత్తలంబు
ప్రాకటూరిరచనకమధ్యమర్
వ్యవ్యమునాఫలనాయకంబు

గీ. చైవరామేశ్వరస్వామీ యమవమోక్ష
 వై శవరంభమునకుడే దెవమై
 లేకవిద్యార్థినివత్సరికై
 ఘనపాతాళముచొప్పున దవరెవార!

ఇష్టదశవర్ణమైన యవర్ణ రాఘవ కావ్యమును రచించుట
 యందు రచకు సహాయమొనర్చిన కృష్ణకవియను విద్యావంశుని
 యెడల గృత్యుతను శ్లో దించుచు నీ వర్ణమును రచించెను
 చం॥ అకనీశోమ్రుతై యవర్ణరాజం విద్యుప్రాధీశ్వర్యయా
 యవమతి కృష్ణవత్సవి సహాయకవిశ్వమువశా సమాజవం
 తత త్తవదారణదనగునామ సహచరీమై వై
 ప్రతిక కరవర్ణరామలకావ్యమై తరచారు ట్టుటమే

అనుదర్శమున,
 గ్లో॥ యాతీ వాగ్మయిప్రవృత్త్యు తిరగ్మంబో సహాయకామ్
 అవంథావంశ గవ్యంశం దోలకీని నియుంచతి

అని మురారిని అవర్ణరాఘవ వాటకమున రచించిన గ్లోక
 మును,

గీ. ఎట్టులన్న మార్గయవార్తామృతి
 కవనీధిరట్టుక్కులైన సహాయమగును,
 శానిరెరువున కడచినచాని విడుచు
 ననుగుతోణుట్టువైన సత్వంబు నుమ్ము

అని యనువడించి, వాటక ప్రస్తావనలోని గ్లోకమును తన వర్ణ
 కావ్య పీఠిక యందు చమత్కారముగా నువయోగించుకొనుట
 ప్రశంసనీయుముగా నున్నది

గ్రంథారంభమున శేష పూర్వవిప్రుతితో వాగ్మ
 వాల్మీకి కాశీరామయూరారి సావ్యుతకపులను, వన్యయాది
 కవిశ్రయమును మాత్రము ప్రశంసించెను శ్రీమద్రామాయణ
 ప్రక ప్రీతిగాచించి కావాంకితంబడచిన అవర్ణరాఘవ
 వాటక కర్తయైన మురారిచేరి శ్లోలు ప్రశంసించెను
 నీ॥ నిలంబదోదన నివహంపుష్కరా

రిక్తి శ్రీహర్షద్యుగోతకపుడు
 వాచాదిక కావ్యసమితాచుకావర్ణ
 మావత్కర్తృగు మూరగుండు,
 శవసశిష్యులౌతంబు మహావ్యాసయ
 నావవశితుక్తి యోక్తికంబు,
 గరుత్మణ్యదేశోక్తర పూరమధ్యమ
 రర్చిరాఘూ పారవ్యకుండు,

గీ. బాలవాల్మీకి వీరుదకుంభమృదారి
 వాటక మనగ్ధ రాఘవవామకంబు,
 దాని వాంఛప్రసంగంబుగావోనర్చి
 యుచితపాచ్చగ్ని సమృద్ధమునపుట

శ్రీరామచంద్రుని చరితమును వాల్మీకి రచించెనుగదా! ఇక
 విశ్వరేణ రచింపవలెనన్న ప్రశ్నకు సమాధానముగా నీ క్రింది
 వర్ణమును రచించెను
 మః గోతరాచు చరిత్ర యాదీమతవిశ్వాంబుగానెంచినా
 మన నీరీతి గుణాధ్యుల్లెత్త కనునానన్ వాయుమౌగాంచేతే
 మిగిల తత్వగుగోరవమృతక గాంశీరాగ్నిమారుగ్ధరా
 క్షణవప్రవృత్తులు వందేమిల్ కవంబయే సావ్యకర్మములే
 గాములే

పీఠికయందలి వంశావకారవర్ణనము తిమ్మ భూపాలుని
 యాష్టాదశపులు రచించినది కవళ వారా వాటకవి కార్య
 ప్రతాపాలుల వర్ణించిరి ఆ వర్ణనలోని యొకటి రెండు
 వర్ణములు

నీ॥ "మమహావహుగళరకు తావరకం
 మృతుమహావహపార భోగ్ధుగమ,
 వరసురచ్చా భోగహరణతా ఖానుల
 మరును భచ్చాభోగయంత్రులుగను,
 వారకవచ్చాగ్ధహుతా నశితి
 సంతత సచ్చాగ్ధచారులుగను,
 కవళమహోద్ధర్తన మూస్సు యవనుల
 సమగ్ధిః సమహోధి సంకులుగను,

గీ. శేషసంకుసంకుల వినేతాన
 మావరామవర్ణపుర్యకానానకంబు
 ననుచు నీదాదిమితంబు సహితోత
 రీరవద్రావ శిల్పం శిష్యులూప!

అతిశయశ్రీక విశ్లేషముహామహాభారతము
 వేదవి స్మరణిగను మీదలె యులువలెనీ కావ్యములే
 పాదులుమెచ్చగా విహులవప్రతికావన శిలి హెచ్చగా
 వాద్యులమీద కేవలం కంఠమూమ్ము తిమ్మలూర! !
 వీలంకములగు మురారివాటకమును అయదావ్యాస
 ముల ప్రణయముగా ననువదించెను మురారి వంశ్యుతకవి
 యెంక ప్రాధమికమే అంపటి శ్రీధి గదిగా వాంఛిరచిత
 రచించిన తిమ్మలూపాబు వైద్యము అనితర పారారణ

మైత్ర్యుని శ్రీ కృష్ణదేవరాయల అమృత మాంజ్యము, మరలి మాంజ్యరాయల శంఖి కావలియమును రృప్తయందునుకొని యీ శ్రీధ్రమధమును తిమ్మకూపాలుడు వలించెనా యని పించును అమరాయను విష్ణుని శ్రీమైకపార్వమైనది అయి నను పృథ్వీత్రాపార్వమువలె నిద్రక రాచారించివేముగా దీనిని రచించగలిగిన ఈ కవి వికాసమహిమ శాస్త్రజ్ఞులకడలో గానలేనిదైదిని గ్రంథమంతయు సాత్త్విక ముచున్నది ఈయన కావ్యాలంకార రామరాయము వెల్లడించుట కొకటి తెందు సుచ్యుతునకలు విశ్వాదుప్రతులు చేసిన దశశత బ్రహం పతో నొకటి.

శ్లో॥ త్రైలోక్యాయలగ్నశేవ భవనా వీరేనిపాదిత
స్త్రీస్త్రీ మూలముపూర్వ ముండవరముపాండిత్యమూలంబు
కింరాజుప్రముఖాశ్రితవే పావనా సుపల్లవ హూంబులవ
త్పర్యాంగినివిధిలు ప్రవయవ పృథ్వీకథంబు రుతే
అను మూలా శ్లోమును,
శ్లో॥ ఎన్నగ ముఖ్యంబులగు నీవరయంబును పూటకావనా
టన్నిరావనై పుటేయెందో మరహాయుటామనర్యులు
అన్నపు కూటిలే అని పాండ్రతరగనకే సమున్నతీ
కన్నులుపూడి నేడు అంబుపురుషేగతి నున్నచాలో
శ్లో మూలాధ్యమును చెడినీయక, తెలుగుకావీయముల కీయ
దనమునకు లోపము కలుగనీయక కావ్యమునకంటిని విరచిం
చెను నిద్రమర్కంబు వందర్శిము నందలి యీ పద్యములను
గమను.

- పీ॥ దీక్షాభ్యుదయన కింబోటియందు
- దక్షావర్ణన ద్వంబి ధనియయ్యె.
- దీక్షావనమూని కిందిరావయందు
- కింబోటిదండన కొలయయ్యె.
- విధము ద్విగు వంకోరరా ద్వందవలు
- రక్షాపు రామంబు లక్ష్యముయ్యె.
- విరావముల కర్ణికోరకోపికోయ్యె
- దర్శితపాపిలు మోర్తయయ్యె.
- గీ॥ అట్టివనానీయ కొండల మణిమణిర
- నికరతలు వ్రచవడమొచ్చెదపురవ
- అయ్యవద్దండ ముక్కోచ్చయ కండ
- మహాపా శక్యంబు భవ్యరహస్యమిచ్చు దాగడ.

మ॥ సగదిద్వంపమనిక అగర్భితయ సంక్రాంతిలోద్భావనం
బుగులకాలోహితయయ్యెత్తే వృత్తులకాపానాన, వస్త్రేదేహ
మగులాహంతురు దీనిగన్నది మదిన్ మోర్తీనికావ్యముచా
మృగనానిమ్మలు గందగంధిల భుజిశేనలో నిరర్థంబుగన్
ఇంచుమించుగా గ్రంథమంతయు విత్తే వదలివది ఈ క్రింది
యాశ్వాసాంత గద్యము తిమ్మకూపాలుని మనలను చక్కగా
రాలుచున్నది

"ఇది శ్రీమద్రామేశ్వర కావ్యకృష్ణకూటాక్ష దీక్షణ
అమాపాదిత పతల సామ్రాజ్యధారణయ, అక్రాంత విశ్రాణ
నావరీతకారణయ, దిష్టల బుంబలనిరావకాదీక్షికాకాశ్ర
వెన్నుళ్ళ గోత్రవర్తిక, కృష్ణరాయమహారాజవకుమార, వంగ
రాగగణమూర, రయోనిగగిపాల తిమ్మకూపాల ప్రశీతం
తైత యవర్ణరామలెను మహావలంబనను పర్యంబును
వందమాకావ్యము సంపూర్ణము

ప్రాచీనకవులలో సంస్కృతకావ్యములను యభావత
ముగా వనువలించినచారిత్రో ప్రశోధనప్రదయ కావ్యము
ననువలించిన మలయమారుత కవులకునావత శిష్టానంత
నాడు తిమ్మకూపాలుడు నమూరు 90 సంవత్సరములకు
పూర్వమున ఈ కావ్యమును ముద్రించినది అంధ్ర పాండిత్య
ప్రియుల కందించెదవాడు శీ శ్రీ విజ్ఞుల చంద్రశేఖరశర్మ.
ప్రాధికారా వ్రయులందరును అనువదలిన ప్రబంధము అవర్ణ
రామవము అంధ్ర కవులందరును ప్రశంసించ దగినవాడు
తిమ్మకూపాలుడు

శీ. న. కా

విశిష్ట నగరీవనము
హైదరాబాదు నగరమునకు ముమాదు 90 మైళ్ళ
దూరములో కింద అను పట్టణము గలదు పూర్వపు హైదరా
బాదు రాజ్యములో ఈ నగరము విదనశిల్పము ముఖ్య పట్ట
ణముగా ఉండెడిది 1868వ సంవత్సరము తరువాత ఇది
మైసూరు రాష్ట్రములో చేర్పబడినది అనామనీరాజుల పరిపా
దనకాలములో అరాజుల ద్రోశ్యానాము వలన, విశిష్ట పట్టణము
వినిశితమైవచ్చి గాంధేయ ప్రభు కూడ ఈ పట్టణమును విశేష
ముగ ప్రోత్సహించుచు వచ్చిరి

విశిష్ట పట్టణములో ఉన్న శేఖ రాగిరి అరుదుగా 18:1
విస్తీర్ణంలో ఉన్నదానము, రాగిరి తదితర భామపుట కలిపిన
ఒక పల్లవి పేపరులగుల మిశ్రమరామపు ఉపయోగించ

జదువన్నది ఈ మిశ్రమ లోపమునకు శుభ్యపట్టును, చెడిపోదు ఇచ్చటి కళాకారులు పెక్కు మిశ్రమరూపపుల పరిశోధనములేని చిరకాల నల్లరంగునై రంగరంగ మెరయునట్లు చెడిరంగునకు పూత నేయుటతో విజయము గాంచిన శుభ్రు నాగమును, రాగివి 18 1 దీప్తి శీతో కలుపుదురు రాగిని కలుపుటవలన వస్తువునకు మంచి మెరుగు వచ్చును

బ్రిటీ వస్తువులను ఉత్పత్తి చేయుటలో అరువకాలు కంట్రీ ఈ దశలు ఒకచాచిరకువాత మరియొకటి మఱియును మొదటిది దీప్తియందు రక(అనగా పోతపోయుట) రెండవది మెరుగు దీప్తి రక మూడవది చెట్టుదురక నాలుగవది చెడి దార మతో కావటరక అదనవ నలుపుచేయు రక మైలమత్త మును వీటిలోకలిపి నలుపుచేసిన నమూనాను ఒకసారి ఆ వీటియందుంచెదరు పోతపోతిన చెడి నమూనా అశ్లే యుండగా, మిగతా భాగము కారునలుపుగా తయారగును బ్రిడ్ కోటలో దొరకు మట్టియందు మరేకానము పొచ్చుగా నుండుటచే ఈ మార్పు వచ్చునని కొందరు చెప్పుదురు మొదట ఇశ్లే అరిగియుండవచ్చును గాని, తరువాత ఈ పోశ్రమ పటకీయెరుపు, ప్రాచుర్యానంతో విస్తరించవచ్చును కి పాతకోటలోని కుట్టిని ఉపయోగించినను, వస్తువులు బిడ దులో వలెనే తయారగునని పరిశోధనమునవలన నిరూపిత మయ్యెను

కుట్టనాగము పొచ్చుగానున్నచో, బ్రిటీ సామానుల బిచ్చు పొచ్చుగా నుండును నానాటికి ఈ వస్తువుల బిచ్చును కగ్గించుచున్నారని చాచినవల వస్తువుల రక తగ్గుటయే గాక, సుఖముగా ఒక కోటినుండి మరియొక కోటి చాచిన వీరికొని పోవుటను, విదేశ వ్యాపారమునకును, నిజగున్నది అంతే గాక ఇట్లు తగ్గున విలువగల వస్తువులు తయారగుటచే, సామాన్య వర్జువులు వీటిని కొనగలుగుచున్నారు

మొదట పొక్కలు, పోటీమపారీ పెట్టెలు, చీలులు, కూటాలు, కప్పులు, మందరమగు చిన్న పెట్టెలు, గ్లాసులు తయారు చేసెడి కారు నాటి రుపములు వెలువిరములుగా నుండెను ఎగిడిచేకాములు, ముచ్చటైన అనేక రకముల శివరవస్తువులు నియంతయ్యెడిది భారత జాతీయ వస్తు ప్రదర్శన కాలయందు బ్రిటీషువ్రాతము సంబంధించిన దాగనయిన కుట్టులు కూడ భారతము దీనివిబట్టి ఈ పోశ్రమను అఖల భారత భాగ్యి అభివృద్ధి తెలియగలదు

బ్రిటీ కళాకారులు ప్రయోగించెడి సాంకేతిక కళా విభాగములలో "పెర్మాన్" "పెనిమెన్" అను లోపా కాదు ప్రక్రియలు ముఖ్యములై వని విచిన్ములైన ఈ ప్రక్రియలను అవసరము ననుసరించి ఒకే మయమున ఒక్కొక్క వస్తువు మేళవింపవచ్చును ది కళాకారులైన నను తన ఇష్టము వచ్చిన పద్ధతిని అవలంబించవచ్చును సాధారణముగా ఈ రెండు ప్రక్రియలను కళాకారులు తోడించెదరు అందుగు అభరణములకొరకు చెడిని వాడెదరు అంగారమును మిక్కిలి తగ్గువగా ఉపయోగించెదరు పూర్వము బెదరు కల్లాలోని కల్లాలో వగరమందలి కళాకారులు అంగారమును ఉపయోగించెడి వారు నల్లరంగుమీద, చెడినగిను మించి పత్తి వచ్చును అది చూచుటకు చాల అందముగా నుండును

దక్కను ప్రభువులు కొంతవరకు పత్తిపంటలు కలక వత్తాని, అతేయాలనుండి వచ్చిన నమూనాతో కాక స్థానిక నమూనాను కూడ గొప్పవిలువ వచ్చెడివారు

మొట్టమొదటి కళాకారులు ఇరాన్ రేకము (పర్ష్యా) నుండి వచ్చియుండవచ్చును పర్షియన్ కళాకారులను దక్కన్ ప్రభువులు పోషించెడివారు స్థానిక మహమ్మదీయులు, సింగాయకులు కూడ ఈ పత్తికాయందు క్రమముగా క్రద్త మాన పోగిల్లి సువత్సరములకొకటో మరణించిన రామన్న మావరు అను హిందూ బ్రిటీకళాకారుని ఇప్పటికిని ముక్తము బ్రిటీ కళాకారులు గౌరవించెదరు పూర్వము బ్రిటీ పత్తికాయందు ఉత్తిప్త వందలి "మహ్మీ"ను పోల కళా రచనా రీతులు కూడ వాడబడుచుండెను యిహి కళాకారులు, ముఖ్యముగా ఫ్రెంచి కళాకారులు కూడ కొంతవరకు కనీసి సమీపమునకు తోడ్పడిరి రేణా సంబంధమైన కళాప్రక్రియ ప్రభవముతో ఉత్తిప్తముండి పర్షియా రేకముగుండా రేకమునకు వచ్చెను అనాడు రేణ అక్బరులుగల పెట్టెలు కూడ వాడబడుచుండెను వీటిలో నొకటి లొంబాయి వస్తు ప్రదర్శనకాలలో భద్రపరచబడినది అందులకు నమూనాలు చాల తగ్గువగా నుండెడివి. 18 వ కళాకాండకరము సంక సారంపర్వముగా వచ్చిన కళలకు అంతరాయము కలిగిన అప్పటివరకు భారతీయ కళలకు పోషించిన భూస్వాములు, అను అధిక పరిస్థితి కారుగానే, రేణపర్షికును పోషించ రేక పోయిరి మొన్న మొన్నటివరకు ప్రాచుర్యానందీ, నవాబుల గృహములలో బ్రిటీసామానులు కొలుగునొందు

పూర్వము హైద్రాబాదు నవాబు, సాల్వాల్ జంగ్ మున్నగు వారు దీక్షి పరిశ్రమలకు విశేష ప్రోత్సాహముచ్చి యుండిరి హైద్రాబాదులో ప్రస్తుతము దీక్షి పారిశ్రామిక కేంద్ర మొకటి స్థాపించఁజేయుచున్నది

ఇప్పుడు పారిశ్రీక సమూహాలే కాక, అలంకార నమూనాలు కూడ చాచబడుచున్నది ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ఈ పరిశ్రమపై సహకార కార్యకర్తలను, యంత్రసామగ్రిని చేకూర్చియున్నది తయారయిన పరిశ్రమల వివర సౌకర్యములు కూడ ప్రతిభుత్వము కల్పించుచున్నది ప్రాచీనమగు దీక్షి వస్తువులకు విశేష మార్కెట్టు కూడ లభించుచున్నది ప్రస్తుతము భారతదేశములో ప్రజలు దీక్షిని వివిధంగా కొనక విచ్చాడు

అంద మైన దీక్షి కళాఖండములు సాల్వాల్ జంగ్ వస్తు ప్రదర్శనశాలలోను, ఘేనవల్ వస్తు ప్రదర్శనశాల (నూర్సిద్దీ) లోను, హైద్రాబాదు వస్తు ప్రదర్శనశాలలోను, బొంబాయి వస్తు ప్రదర్శనశాలలోను, కొంచెం హైద్రాబాదు కచాబుల ఇంట్లోను కానవస్తును

దీక్షి వస్తువులపై చేయబడు చిత్రములు సాధారణముగా కిరణిలోని చరిత్రాత్మక దృశ్యమునుండియు, ప్రత్యాతి గన్న అలంకార చిత్రపుటల నుండియు గ్రహించబడినవే

అరుణములైన పెక్కు, ఇతర నమూనాలు కూడ ఇప్పుడప్పుడు వచ్చుచున్నది ఇవియున్నవియు దీక్షి కళానిధానమునకు సన్నిత్యుచ్చుచున్నది. ఇది పరిశ్రమలో ప్రముఖ స్థానము సంపాదించిన దీక్షిపరకుండు మైసూరు, మహారాష్ట్ర, పశ్చిమగోవాలు కూడ అనుకరించుచు, చాలికి సర్వదగ్గముల ప్రోత్సాహమును, రోహదమును కలుగజేయుచున్నది.

ఆర్, వి లా

దీక్షి గణితము.

కొన్ని రకాంశములను ఉపయోగించి కమగ్రానవలన ఒక అచ్చుల రాశి "యోవశావన" కల్పనచేసి, అవగా ఆ అచ్చుల రాశిని "య" అని కల్పించి, రాని విలువను సాధించుటలో దీక్షిగణిత మారంభమైనది ఉదా " ఒక రాశి కలయ-రాని 3 కేవల గుణించి, 4 కలయగా క్లిం పచ్చివది, ఆ రాశి యేమిది?" అను ప్రశ్నకు మూలకములు ఆరాశి "య" అను కొనుమ అప్పుడు రియ+4=30 అవగా రియ=26=21 య=5=1 అప్పుడు ఆరాశి 7 అగును, ఇచ్చకు

రకాంశములను ఉపయోగించి రియ+4=30 అను సమీకరణమును విశ్లేషించితిమి తరువరి సమీకరణ మూలముల ననుసరించి, అచ్చుల రాశిని కమగ్రాంటిమి సమీకరణ మూలము జేరియనగా, సమీకరణము అవగా రెండు పదముల కామల యొక్క సమానత్వమును సూచించు విధానము=పై సమీకరణములో రియ+4 ఒకరాశి, 30 ఒకరాశి, అరెండు పదములవి = అమగురు తెలియజేయుచున్నది

(2) సమీకరణము యొక్క రెండు సమాన కామలను ఒకే సంఖ్యను కలిపినను, చాటిమంది ఒకే సంఖ్యను తీసివేసి నను, చాటిని ఒకేసంఖ్యలకు గుణించినను, చేదా ఒకే సంఖ్య లేక కాలించినను ఆ సమీకరణము యొక్క సమీకరణశక్తియు చెదడు అందుచేత రియ+4=30 అను సమీకరణమందు రెండుపై పుల క అను సంఖ్యను తీసివేయుము అప్పుడు

రియ+4=30=30-4 అవగా రియ=26 అని పచ్చివది తిరిగి రెండుపై పుల 3 అను సంఖ్యలేక కాలించుము=కాలించగా=య=5 అని పచ్చివది

ఈపై విధానములో ఒకవిషయము కన్పిస్తును అది యేవన, ఒక సమీకరణములో ఒక ప్రశ్ననున్న ధన రాశిని రెండవప్రశ్నకు తీసికొనిపోగా ఋణమించుము ఒకరా రియ+4=30 అనుసమీకరణమందు రియ=26=4 అగును అప్పు ఒక ప్రశ్ననున్న ఋణరాశిని, రెండవప్రశ్నకు తీసికొని పోయినచో, ధనరాశిగా పరిణమించుము ఒక ప్రశ్ననున్న గుణకరాశి, రెండవప్రశ్న, భాజక రాశిగా పరిణమించుము ఒక ప్రశ్ననున్న భాజకరాశి రెండవప్రశ్న గుణకరాశిగా పరిణమించుము ఈప్రకారము దీక్షిప్రాచీనముగ అభ్యాసరంభము చేయబడిన దీక్షిగణితము, చేకు ఒకపర్యవృత్తముగా వ్యాపించినది ఇచ్చకు పై సమీకరణములో "య" అనునది దీక్షిపర్యవృత్తము దీక్షిపర్యవృత్తములో సాధించెడు గణితము దీక్షిగణితము ఈ దీక్షి గణితము ప్రాచీన భారతదేశమున కరవృత్తావృత్త ప్రవచనశాఖమందే యున్నట్లును, తరువరి ఖల్జు మూలకాల మందు జాగుగా విస్తృతమైచెందిట్లును, మనకు "రత్న, సింగ్" అను భారతీయ గణితజ్ఞుల "భారతీయ గణిత చరిత్ర" అను గ్రంథమున పాఖ్యాతిమైయున్నది అవగా ద్రివ్యవృత్తము రమాదరిమి 2000 సంవత్సరములను పూర్వమే కనుకదేశములో దీక్షిగణితము దీక్షిప్రాచీనముగ సారంభమైనది తరువరి పర్యవృత్తములూ (1 క 400) ఈ దీక్షి గణితమునకు ఒక

రూపమును గ్రంథస్థము చేసివారు అటుపిమ్మట బ్రహ్మగుప్తాచార్యుడు, మహావీరారాచార్యుడు, శాన్తాచార్యుడు, శ్వాపరాజు, వారాయణాచార్యుడు మొదలగువారు రచించిన గ్రంథములు చేసికొని ఉపబ్రహ్మము అగుచున్నది శాన్తాచార్యుడు తన 'వీణగణిత' గ్రంథమును 'బ్రహ్మవిద్యయః శ్రీధరపద్మరాజు వీణాని యర్థాంతరీ విస్తృతానీ' అని వ్రాయఁజేసె అతనికంటె పూర్వమును బ్రహ్మ, శ్రీధరుడు, పద్మరాజుడు మొదలగువారు వీణ గణితమును గురించి చెప్ప గ్రంథములను చాసినచారని తెలియుచున్నది కాని ఆగ్రంథములు కాలగర్భములో ప్రసగించి యివని ఉపబ్రహ్మగ్రంథములలో శాన్తాచార్యుని దిశచిత వీణగణితము గొప్ప గ్రంథమని చెప్పవచ్చును ఇదివారు ఉన్నత పాఠశాలా విద్యార్థులకు ఉపయోగించు విషయములు మొదలు, ఎం ఏ విద్యార్థులకు ఉపయోగించు విషయముల వరకు వ్రాయఁజేయుచున్నది ఈ గ్రంథమునకు అంకిత సమర్పణ చేసెవట్లకు గృహస్థవైష్ణవుడు నిర్మించిన వచాంకుర చార్యుల రాజ ముఖ్యమైనది భారతీయ వీణ గణితములలోని కొన్ని ప్రాంతభేదములను (1) పాపూప్య సమీకరణములు (2) వర్గ సమీకరణములు (3) శ్రేణి గణితము మొదలగునవి కొన్ని చెప్ప విషయములు (1) క్షుప్తగణితము (2) వర్గప్రకృతి మొదలగునవి, వసిన వీణ గణితములో కొన్ని విషయములు (1) హాతసీర్వాతము, (2) లఘుక్షు సీర్వాతము (3) సమీకరణ ప్రకృతి (4) వక్రీభిన్నాంక ప్రకృతి (5) సంఖ్యాతత్త్వము మొదలగునవి ఇప్పుడీ వ్యాసమున నున్నది విషయములలో కొన్ని స్థానికభేదముగ పరిశీలించుటకు

ఏకవర్గ సమీకరణములు

ఉదా . "ఏకవర్గ రూపగ్రంథితే పదశ్చాశ్చ,

అశ్చాశ్చ పశ్చాత్తవ్యమగు నుల్లసహార్యా,

ఋణం తథా రూపకేతం చ యేష్య

తా' అర్థవిస్తార కేమకృతపాల్గొం" (భాస్కర దీక్షగణితం, శ్లో 90)

అనగా ఒకటికి రి గుర్రములు, 800 రూపములు కంటె మరెయ్యేకటి 10 గుర్రములు, 100 రూపములు ఋణము కంటె పాల్గొందు సమాధదము కలవానినెడో అశ్వమూల్యమెంత?

సమాధానము— అశ్వమూల్యము య అనుకోనుము లే అశ్వముల మూల్యము రి యి కావున మొదటివాని అన్ని

రియం + 800, రెండవవాని అన్ని 10య—100,

ప్రశ్న ప్రకారము రియం + 800 = 10య—100

. 4య=400, య=100 రూపములు—అనగా అశ్వ మూల్యము 100 రూపములు

ఉదా || 2 || అనంతర్వ సమీకరణములు,

"మాణికాశ్వాష్టక మిలద్రవీల దశకం ముఖ్యభావాం శకం యత్తే కర్ణవిహృతే పమదశం క్రితం త్వర్ధతే మయా తద్రత్నక్రితయ మౌల్యసంయుతిమితి త్వాన్యసం కళ్యాణంబ్రయే మౌల్యం బ్రూహి వ్యక్తగర్భితా గణితే కల్యాణ కళ్యాణిని (శ్లో 98)

అనగా "6 కళ్యాణిని పేరొరకు ఎనిమిది మాణిక్యములు, పది ఇంద్రనీలములు, నూరు ముత్యములు సమాన ధనములతో కొంటిని—ఒక మాణిక్యము, ఒక ఇంద్రనీలము, ఒకముత్యము కలిపి 47 రూప్యములు విలువగలివి ఒక్కొక్కచాని విలువ ఎంత?"

ఇచ్చట గణితప్రధానము— మాణిక్యముయొక్క విలువను అనుకోనుము ఇంద్రనీలము యొక్క విలువ 'ఇ' అను కొనుము ముత్యము యొక్క విలువను అనుకోనుము

ప్రశ్న ప్రకారము

8య = 10ఇ = 100 ము (1)

మ + ఇ + ము = 47 (2)

ప్రథమ సమీకరణమునుండి, ఒక్కొక్క చాని విలువ క అను కొనిన

అనగా 8య = 10ఇ = 100 ము = క

మ = $\frac{క}{8}$, ఇ = $\frac{క}{10}$, ము = $\frac{క}{100}$

ద్వితీయ సమీకరణమునుండి

మ + ఇ + ము = 47

అనగా $\frac{క}{8} + \frac{క}{10} + \frac{క}{100} = 47$

కావున $\frac{35క + 30క + 3క}{200} = 47$

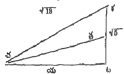
47క = 47 × 200

.క = 200

. ము = $\frac{క}{8} = 25$ రూప్యములు; ఇ = $\frac{క}{10} = 20$ రూప్యములు, ము = $\frac{క}{100} = 2$ రూప్యములు

ఉదా "గ్రహాంతర గణనా వంద కరణైర్థా భూమియొద్దటి
భూరజ్జుకాంత చిత్తాంతరః పరిధి భూమిం వరాహ మే" (శ్లో 104)

అనగా ఒక భ్రమణముతో రెండు భుజములు వరుసగా
 $\sqrt{18}$, $\sqrt{6}$, చాచి రై కాల్గారు కి, చాచి భూమి ఎంత?



సమూహావస్థానము కరణ భ్రమణ మనుకొనుము చల
భూమిమానము తెలియదు

చల = $\sqrt{18}$, కల = $\sqrt{6}$, చల = ?
చ లిందువునుండి కల భుజముమీదికి చల అంశమును
గీయుము. దత్తాంశ ప్రకారము.

$$\text{భ్రమణ రై కాల్గారు} = \frac{\text{కల} \times \text{చల}}{2} = \frac{\sqrt{6} \times \text{చల}}{2} = 4$$

$$\text{చల} = \frac{8}{\sqrt{6}}$$

$$\text{క చల భ్రమణముతో క చ} = \text{చల}^2 + \text{కల}^2$$

$$18 = \frac{64}{6} + \text{కల}^2, \text{కల} = \sqrt{18 - \frac{64}{6}} = \frac{1}{\sqrt{6}}$$

$$\text{అట్లే చలక భ్రమణముతో చల} = \text{చల}^2 + \text{కల}^2$$

$$\text{య} = \frac{64}{6} + \text{కల}^2$$

$$\text{కల} = \sqrt{\text{య} - \frac{64}{6}}, \text{చాచి దత్తాంశ ప్రకారము}$$

$$\text{కల} = \sqrt{6}$$

$$\text{కల} + \text{కల} = \sqrt{6}$$

$$\frac{1}{\sqrt{6}} + \sqrt{\text{య} - \frac{64}{6}} = \sqrt{6}$$

$$1 + \sqrt{6\text{య} - 64} = 6$$

$$\sqrt{6\text{య} - 64} = 5$$

$$6\text{య} - 64 = 25$$

$$6\text{య} = 89, \text{య} = 14\frac{1}{6}, \text{య} = 4$$

ఉదా 4 వర్గము రణములు

"యూధాన్ వలెదాంశకప్రమాణం వర్గతో గవ్యం గణః
దృష్ట్యాభ్యాభ్యాన్యైః కాణా మాయాశ్చో వరతేకణి"

అనగా ఒక వానరయూధముతో అవవంతులతో కి కిగింది,
వర్గించగా ఎరివయ్యువో అన్నికోతులు గుహలోని శీలమి,

ఒకకోతి మృగము చెట్టెక్కినది మొత్తము కోతులెన్ని?

కోతులసంఖ్య య అనుకొనుము దత్తాంశ ప్రకారము

$$\left(\frac{\text{య}-15}{6}\right)^2 + 1 = \text{య}$$

$$\left(\frac{\text{య}-15}{6}\right)^2 + 1 = \text{య}$$

$$\left(\frac{\text{య}-15}{6}\right)^2 + 1 = \text{య}$$

$$\text{య} - 30\text{య} + 225 + 36 = 36\text{య}$$

$$\text{య} - 66\text{య} + 261 = 0$$

$$(\text{య}-60)(\text{య}-5) = 0 \quad \text{య} = 60 \text{ లేదా } 5$$

చాచి 5 ఇచ్చట వర్గించదు-ఎందుచేతననగా అదనవ కంతులతో

కి కిగింపుట యవగా ఒకటిలో మూడు కిగింపుట అది

అర్థరహితము-కావున సమూహావస్థానము 60

60లో అవవంతు 10, 10 తో కి కిని చేయగా 7, 7 వర్గించగా

చగా 48, 48 కోతులు గుహలోరమునకేగగా ఒకకోతి చెట్టు

క్రిందకి

తరువాత గణితము

ఉదా "విహింశతియంతం శతవర్షయంతం,
యదులం గణక వంద పద్ధియంతం,
వందపద్ధిశ శతవర్షయోద్ధృతం
అర్థమేతే గుణకం వరా కు రం"

అనగా 221 ని చేరితే గుణించి, 85 ను కలిపి, 186 చేత

కాగింపగా నిశ్చేపముగా భాగించబడును?" అని ప్రశ్న ఇచ్చట

221 కి భాగ్యమనిచేయి. 85 కి శేషమని చేయి, 186 వారవన

అడుము ఇచ్చట కి సంఖ్యలతో గుణించుకొని చాచి కిట్లుక

మని చేయి కిట్లుకమనగా గుణకమని యర్థము, 186 చేత

కాగించగా వయ్యి అర్థమునకు అర్థియనిచేయి కావున ఇచ్చట

కిట్లుకమును, అనగా గుణకమును, అర్థిని కనుగొనవలయును

కిట్లుకము 'య' అనుకొనుము, అర్థిని 'ల' అనుకొనుము

దత్తాంశ ప్రకారము 221 య + 85 = 186 ల అనివచ్చును

ఇచ్చట య, ల అను గుణ లక్ష్యములకు అనేక విలువలు

వచ్చును చాచిని కనుగొనవలయును ఈలాటి రమ్యరణము

లను 'Indeterminate Equations of the first degree' అనిచేయి

ఈ సమీక్షరణమును పాఠించుటకు భాష్యురూపము

చెప్పిన మూత్రములు

(1) ఇచ్చిన సమీక్షరణములలో భాగ్య, శేషక వారము

అను పాద్యమైనచో అవవర్తనము చేయవలయును అనగా

పై సమీకరణములో 18 తేత అవతర్యము చేయవచ్చును అవతర్యమునగా $\cdot \text{Redding to the lower terms} \cdot$ అని యర్థము అవతర్యము చేయగా పై సమీకరణము

$$17య + 6 = 15 \text{ అ అగును}$$

(2) భాగ్య హారములు ఒక సంఖ్యచేత భాగించబడి, తేవము రాచిడత భాగించబడకుండునట్లు, ఇచ్చిన సమీకరణము దుష్టమగును అవగా పై సమీకరణములో 60 ఎదులుగా 80 ఉన్నదనుకొనుము అప్పుడు 18 తేత భాగించగా

$$17య + 48 = 15 \text{ అ యగును}$$

ఇందు య, అ యొక్క విలువలు పూర్ణాంకములు అగుటకు విలువలకు ఎందుచేత వనగా, య, అ విలువలు పూర్ణాంకములుగలచో 15 అ - 17 య పూర్ణాంకము కావలసి యందుకు అది 48 అగుటకు విలువలకు కావలసిన పూర్ణాంకములు రావలసియున్న సమీకరణములో తేవము తిప్పాంక మగుటకు విలువలకు

$$\begin{array}{r} (3) \text{ అవతర్యమును కనుగొనుట ఎట్లనిన భాగ్యమును, హారముచేత పారవర్తికముగ భాగించవలయును - పై ఉదా హరణమున 221, 195 సంఖ్యలను వర్ణనము భాగించగా} \\ \begin{array}{r} 195 \quad 221 \quad (1) \quad 18 \quad 22 \quad (2) \\ 195 \quad \quad \quad \quad 18 \quad \quad \quad 22 \\ \hline 26 \quad 195 \quad (7) \quad \quad \quad 22 \\ 182 \end{array} \end{array}$$

ఇచ్చట 18 అవతర్య సంఖ్య యగును దీనికి 8 ర 7 అని చేరు

(4) 2 వ సూత్రముచేత భాగ్యహారములు అవతర్య రహితములుగా మందవలెను అప్పుడు రాచిడ దుష్టములు అనియందును

$$\begin{array}{r} (5) \text{ అట్టి దుష్టభాగ్యహారములను పారవర్తికముగా చేసవలయును అవగా ఒకటి వచ్చునదల భాగించవలయును పై ఉదాహరణములో 18 తేత అవతర్యము చేసినతరువాత వచ్చిన సమీకరణము} \\ \begin{array}{r} 17య + 6 = 15 \text{ అ అగును దీని యందు భాగ్యమగు 17 ను, హారమగు 15 ను పారవర్తికముగా భాగించి} \\ \begin{array}{r} 15 \quad 17 \quad (1) \\ 15 \quad \quad \quad \quad 16 \\ \hline 2 \quad 15 \quad (7) \\ 14 \quad \quad \quad \quad 1 \\ \hline 1 \quad \text{తేవము} \end{array} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ఇచ్చట ఫలములగు 1,7 వట్టి భావము అవగా} \\ \frac{1}{7} \text{ అని రాచి} \\ \text{చివరిరాచిడత తేవమగు 6 ను రాచి, రాచిడత భాగ్యము మందవలయును అవగా 1 అగును ఇచ్చట ఉపాధిమమగు} \\ \begin{array}{r} 7 \\ 6 \\ 0 \end{array} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \text{ తేత ఉర్ధ్వరాశియగు 7 ను గుణించి, అంతము కూర్చు మును కలుపగా 26 వచ్చును అ 26 ను 8 క్రిందిభాగముగ రాచి, అంతము కూర్చుమును తొట్టిచేయవలయును అవగా} \\ \begin{array}{r} 1 \quad 1 \\ 7 \quad 22 \\ 5 \quad 6 \\ 0 \end{array} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{అని వచ్చును తిరిగి అదేవిధముగా ఉపాంధిమమగు 26 ను, పై రాశియగు 1 తేత గుణించి అంతమురాచి 40, అంతము రాశియగు 6 ను తొట్టిచేయుగా 1} \\ \begin{array}{r} 26 \quad 22 \\ 6 \end{array} \end{array}$$

ఇందు ఉర్ధ్వరాశియగు 40 ను, విభాగ్యమగు 17 తేత భజ్యము చేయగా 3 తేవించును దీనికి లబ్ధియని చేరు ద్విశీయ రాశి యగు 26 ను హారమగు 15 తేత భజ్యము చేయగా 6 వచ్చును దీనికి గుణముని చేరు దీనికే ఖట్టకమునియు చేరు కావున పారాంశమునగా 17 ను గుణముగు 6 తేత గుణించి, తేవ మగు 6 ను కలుపగా 90 వచ్చును ఇది 18 తేత విశేషముగా భాగించగా 5 వచ్చును అదియే లబ్ధి 5 తేక్కను వచివ దర్శితగా చేయు విధానమేమనగా

$$\begin{array}{r} 17య + 6 = 15 \text{ అ} \\ 15 \quad 17 \quad (1) \\ 15 \quad \quad \quad \quad 2 \\ \hline 2 \quad 16 \quad (7) \\ 14 \quad \quad \quad \quad 2 \\ \hline 2 \quad 2 \quad (2) \\ 2 \quad \quad \quad \quad 0 \\ \hline 15 \quad 1 \quad 1 \quad 1 \\ 17 = 1 + 7 + 7 \end{array}$$

$$\begin{aligned} & \text{ఇందు } \frac{1}{1} + \frac{1}{7} \text{ గిహించగా } \frac{7}{8} \text{ వచ్చును} \\ & \text{అప్పుడు } 17 \times 7 + 1 = 15 \times 8 \text{ అగును} \\ & \text{కేవలము 6 చేత గుణించగా} \\ & 17 \times 6 + 5 = 15 \times 40 \\ & 17 \times 6 + 5 = 15 \times 40 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & \text{నీలముగా } 17 \text{ (య-15) = 15 (ల-40)} \\ & \frac{\text{య-35}}{15} = \frac{\text{ల-40}}{17} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & \text{కము చేయగా} \\ & \frac{\text{య-5}}{15} = \frac{\text{ల-8}}{17} = 3 \text{ అనుకొనుము} \end{aligned}$$

$$\text{య} = 15 \times 3 + 5, \text{ ల} = 17 \times 3 + 8$$

క అను రాశి 0, 1, 2 మొదలగు విలువలపెచ్చి, రద్ది గురములు వరుసగా 5, 0 లేక 20, 23 లేక 35, 40 శ్లము వచ్చును

అనగా 17 ను 5 చేసగాని, 20 చేసగాని, 35 చేసగాని గుంపరి 5 కలవగా 15 చేత భాగించబడి, వరుసగా 3, 22, 40 లబ్ధము వచ్చుచున్నవలు

దూ. అ. ని.

నీలములు

వృక్షములు రెండు విధములు అని నీల రహితములు, నీలముగములు అందములు ఫలదీకరము భరువాత నీలములుగా మారును నీల వృక్షములు రెండు విధములుగా విభాగించబడినవి (1) అనావృత నీల వృక్షములు, (2) అవృత నీల వృక్షములు, అనావృత నీలవృక్షములలో ఫలములందపు ఉదా: కేవలము (పై 25) వృక్షము ఇందు నీలములు అనావృతములు ఉన్నవలెను సంఖ్య రాశితోప అవృత నీల వృక్షములు ఫలములు కలిగియుండును ఫలదీకరము వర్తమాత అంభాగయును ఫలముగా అందమునీలముగా మారును అవృత నీల వృక్షములలో నీలములు ఫలములలోను నుండును

అవృత నీలవృక్షములు రెండు విధములు (1) ద్విదళ నీల వృక్షములు ఉదా: దిక్కడు, మామిడి, పింజ, (2) త్రిదళ నీల వృక్షములు ఉదా: ఉల్లి, మిర్చికాయర, అరటి

ఫలదీకరము వర్తమాత అంభాగయు, నీలముగా మారు వచ్చును చాలా మార్పు చేయుచు, ఈ మార్పు వలననే నీలము

వృక్షముగా పెరుగు గలగును ప్రతి నీలము నీల కవచమును కలిగి యుండును ఈ నీల కవచములో రెండు పొరలు లుండును కొన్ని నీలములలో ఈ రెండు పొరలు పూర్తిగా కలిసివుండును మరికొన్నిటియందు ఈ రెండు పొరలు వేరుగా కానగును ఉదా: అమరము రెండు పొరలు వేరుగా నున్నప్పుడు పై పొర చెప్పి, లోపల పొర టిగ్ నెన్ అందును, నీలకవచముపై ఒక చిన్న రంధ్రముండును దీనిని నీల వికరము అందురు నీలములోనుండు పిండము ఈ నీలవికరము చ్చాతముగ గాని పిచ్చు అంతలోకొన్ని కలిగివచ్చును వీరు నీల వికరము చ్చాతముననే నీలములోనికి పోవును నీల వికరము పనువములో రెల్లరిగింపత ఒక పొర యుండును దీనిని నీలవాళి అందురు. 1) నీలవాళి ఫలములో నీలమును గల సంఖ్యయును చూపును నీల కవచములో పిండము ఉండును ఈ పిండమే క్రొత్త వృక్షముగా మొలగించును పిండము నాలుగు భాగములు కలిగియుండును (1) అకము, (2) నీల దళములు, (3) ప్రథమకామ, (4) ప్రథమకామములను నీల కవచము లోపలి భాగములను రకములు కలిగియును నీలదళములు పిండవర్తమాతలవంటి అవోరపునిల్లలుకలిగియుండును నిలువలేయబడిన అవోరము, అంబురీకృత్తి కలిగి, మొలక కరగి పుకములు పెరుగునరకు ఉపయోగపడును అవోరము నిల్ల ఉండుటవలననే నీల దళములు గుల్లగలిగి లావుగా నుండు బద్ధలవలె ఉండును కొన్ని నీలములలో అవోరపు నిల్లలు నీల దళములలోకాక, వేరే ప్రత్యేక వర్తమాతముగా ఉండును దీనిని పిండవర్తమాతయుండు ఈ అవోరపు నిల్లలు పిండ వర్తములుగా, లేక కొప్పువర్తమాతలుగా, లేక పోటీలుగా ఉండును అవోరపు నిల్లలు నీల దళములలో కాక ప్రత్యేక వర్తమాతలో నుండునప్పుడు నీలదళములు పెన్నగా పొరలవలె నుండును ఉదా: అమరపు నీలము పొరలరముగా పక దళ నీల వృక్షములలో అవోరపు నిల్లలు ఎండోస్పెర్మిక్లోనే ఉండును

ద్వినిలక వృక్ష నీలములలో నిల్లలప్పుడు రెండు నీల దళములు అకమునకు అంటియుండును ఈ అకపు ఒక పైకిన అవగా పై భాగమున ప్రథమకామ యుండును అకముకు మరియొక పై పున అవగా క్రింది భాగమున ప్రథమముండుండు ప్రథమములము పాచూవృక్షముగా వర్షాని కొదాకారము కలిగియుండును అంబురీకృత్తి కలిగివచ్చును

ప్రభవమూలము చేర్చుగా, ప్రభమకాళ కాండముగా, పుత్రములుగా చెందును

వీరశివశః పృథ్వీమంత్రో ఎత్త పృథుడు ఒకే ఒక శిఖర మందున ఉదా మొక్కజొన్న, గోధమ, వరి ఈ వీర భగము చాల చిన్నదిగా వీలమునకున్నది వైపున ఉండును దీ.ము మిగతా కామలతో ఆహారపు నిల్వలు ఎండోపుగను రూపములో నుండును వీరశివ ముత్ర వీరము ప్రభవకాళ, ప్రభవమూలము కలిగియుండును

వీరశివశఃముతో ఒక ప్రత్యేకత గుర్తించవగును వీలపు ఉరలి భాగములో వీరశివముతో ఫలశవచముకూడ కలిసి యుండును ఎందుకనగా దీక్షవీరశః పృథవీధము ఒకేపేరు కలిగియుండును ఉదా వరి, గోధుమ ద్వివీరశః ఫలముతో సాధారణముగా ఎల్లవైపు వీరములుండును

ఉదా చిమ్మిడు, బాను, వారింజ, చింత

అమరూలుమైన పరివృత్తిలో వీరము అంకురించును ఈఅంకురికృత్తి నలననే మొక్కలు చెందును ముఖ్యముగా అంకురికృత్తి కొరకు మూడు పరిస్థితులవరము (1) తేమ (2) ప్రాంతాయువు తే గాది (3) ఉష్ణము ఈ మూడు అనుకూల పరిస్థితులతో వీరము అంకురించి మొక్కగా చెరుగును అంకురికృత్తి కలుగునపుడు నిలవయున్న అహారము ప్రవహకాళముగా మారును ఈ అహారము ప్రభవ మూలముచే, ప్రభవ కాళచే ఉపయోగింపబడును ఈ అహారము వలననే ప్రభవకాళ కాండముగా, ప్రభవ మూలము చేర్చుగా, పరిక్రాంత ప్రభములు పుట్టువరకు చెందును

యిం. ర. ౨.

బుక్కరాయలు :

(89 శ 1866, 1877)

యదువంశమునందు పంగనరాజు జన్మించెను అతని భార్య మాకాంబి ఈరంపతుల బిమరయిదు బుక్కరాయలు. ఇతనికి హరిహరరాయలు, కంపరాయలను చారు అప్పలు మరలన, ముద్దన యిదువారు వస్తులు హరిహరరాయలు విలయనగర సామ్రాజ్య పరిస్థాపకుడు, ప్రభవ వక్రవర్తి (1880-1886) హరిహరరాయల యనంతరము బుక్కరాయలు విలయనగరసామ్రాజ్య వక్రవర్తి యయెయ్యెను (89 శ 1866) వీరశంకర పంగముదగులచే, ఈవంశమునకు పంగను వంశముని చేరువచ్చెనది

మొట్టమొదట కాళశీయ ప్రకాశబుద్ధ వక్రవర్తికడ హరిహర, బుక్కరాయల తిరుపుని కోభార్యకడ వక్రవర్తితో నందరి కాళశీయ సామ్రాజ్య పరపాదనరము ఈ హరియలు అనెగాది రాజులొద్ద ముక్తములుగా వెనచేసి మాహమ్మద్ బిన్ ముగ్గ్ అనెగొందిరాజు నోడించుటయు (1898), ఈ హరియలను అంకితుగా ధర్మి గొందోవులను అప్పలవీరలను మహమ్మదీయ మతప్రభులను గానించుటయు, ధర్మి నందనవిలివిరిగి వచ్చిన వీరవ విద్యారణ్య స్వామివారి యవగ్రహమున వీరు హిందువులగుటయు హరిహరరాయలు అనెగొందిరాజులు, విలయనగర సామ్రాజ్య స్థాపకులై పరలుటయు — ఇదిగియు ఉడువొడుగుతో గూడనే చరిత్రాంశములు

హరిహరరాయలు అనెగొంది చేలునుడినపుడు, బుక్కరాయలు యువరాజుగాను, మంగిగిగను ఉండి రాజ్యనిర్వహణ మున పర్యవేక్షముల కోడ్చెను విలయనగర నిర్మాణ విషయము శ్రీ శ్రీ విద్యారణ్యస్వామిలవారే వలెబోగి, రాజయిన హరిహరరాయలు అచేత మొగిలి కారణములుగా బుక్కరాయలు నగరనిర్మాణ కారమును తన తండ్రి వైదిగొని, జయప్రదముగ వెలసేర్చెను

బుక్కరాయలు యువరాజుగానుండిన పదుయేడుననే, హరిహరరాయలు ఈతనిని గుడ్డి దుర్గమున కథినదిగా నియమించెను మూడవ జిల్లాలుని కార్య కరణములను, కనిపెట్టుచుండెటగును, పశ్చిమ ప్రాంతవీరముల కడించుటకును హరిహరరాయల తిట్టి నియమము లేకెను మూడవ జిల్లాలుని వ్యభావ సేవాపతియైన తల్లన రంధరాయలనకును, బుక్కరాయలకును పరిపార్థులనుగూర్చి యుద్ధము జరిగెను హరియ వలలు ఉడిగొయిరి జిల్లాలునినుండి అనంతపురము జిల్లాలోని చెనుగొండను బుక్కరాయలు జయించెను అప్పుడు బుక్కరాయలు తన రాజధానిని గుడి నుండి చెనుగొండకు మార్చెను ఈ మార్పు హరియల రాజ్యపు దురాశక్తిను ప్రబలపరచెయుట కనువుగా నుండెను

బుక్కరాయలు హరియల సేవానులను చీల్చగా నోడించి, హరియల రాజ్యమును వశముచేకొనియెను ఈ మహా విజయము హరిహరరాయలు కాలములో జరిగిన మహా మనమైన యుద్ధప్రభువము (1846) నకు చెందినది.

బుక్కరాయలు వనకళాళుక సామ్రాజ్యమును విస్మరించి వైదిగొననేయుటకును, తురుష్కల రంధయోశ్రం నుండి

దక్షిణానాథమును దక్షిణంతుకును, హిందూ మతపునరుద్ధరణ మునకును, విదేశాంతము దగ్గరించి అన్న పోలివారాయలు అతుగునాడలతో నడిచి శృంగిచెరి, పద్మేశ్వర మహాదేవుడ దయ్యెను

బుక్కి-రాయలు వనమహులైన న గుమారకంపరాయలు పెంట పాగున మంగరాజును, గోపన్న మంత్రిని తోడుగానిర్చి 1890లో పంచవర్ణములతో తుండిక మండలమును బయ్యించుటకు వచ్చెను ఆ మండలమును రాజ వారాయనా పాంబుపు రాయలనువాతకు పాఠించుచుండెను ఈ పాంబుపురాయలు, విజయనగరాధ్యక్షులగు సామంతకుడయి యుండియు, మధుర ముల్తానులతో కేటలు గలిపి, విజయనగర పామ్రాజ్యమును తొలగియుటకు కుట్రలు వచ్చెను

విశిష్టపురము నొక్క ఉభయంపై న్యయులగును, మోర వంగ్రామము అగిగినది ఈ యుద్ధముం రాజనారాయణ వరా తిరుపై వచ్చునై న్యయుతో రాజగంధీక పర్యవములగు పాఠి దొయి తల రాయలొనెను కాని విజయనగర పై న్యయులు వెంటాడి అతనిని దీక్షాదానె

ఈ యుద్ధమున, కుమారకంపరాయల ధర్మపత్నియైక గంగా లేరి తన 'మధురా వియల' మను కావ్యమునందు వర్ణించి యున్నది కాని వరాహ పురాణము, 'తై దివి' భారతము వెలవగు ఇతర గ్రంథముల వలన పాంపరాయలు యుద్ధమున నోడిపోయి కరణు చేసుకొనెననియు, పై ప్యార్థకుడయిన పాంపమంగరాజు దయతలచి, తన ప్రభువైక కంపరాయనిచే అతనిని రాజ్యమున పునః ప్రతిష్ఠితుని చేయించి 'పాంపరాయ స్థావరాచార్య' యను బిరుదుమును పొందిట్లును చెప్పి యుచున్నది.

కంపరాయలు పాంపరాయని బయించిన ఏడవ కాంచీ పురమును ప్యాదీవరచుకొని, మరకత పురమును తనకు రాజ భానిగా నేర్పాటు చేకొని ఆ ప్రాంతమును కొంతకాలము పాలించెను మధుర ప్రాంతమును పాలించుచున్న పుల్లూను, ధర్మి చక్రవర్తికి సామంతుడుగానుండి అతర్వాత, తన ప్రియం తిరిగివచ్చి దైవించుకొని 'మల్లాన్' అను బిరుదుమును వహించెను ఈ మల్లాను హిందూప్రాంతమైన మోరమైన అత్యాచారములు చేయుచుండెనెను ఈ మధుర వరాలు రాజ్యము హిందూమత విధ్వంసమునకు కారణభూతునగుట ట్లుంతులయే కాక, విజయనగర పామ్రాజ్యమునకును ప్రక్కతో బలైయె

ప్రవర్తించుకొనెను

ఈ క్లిష్ట పరిస్థితులను బుక్కి-రాయలు గ్రహించి తన కుమారుడయిన కంపరాయనిని మధుర మల్లానును రండించుటకు వచ్చెను (1870) ఆ శేష పై న్యయుతో కంపరాయని దంతునెడలి మధుర మల్లానును వరాహుని చేసి, ఆ రాజ్యమును ప్యాదీవరచుకొనెను ఈ తయారక వంగ్రామమున పాగున మంగరాజు కుమార కంపరాయనితో అండ్రియై నిలిచి పై న్యయు లగు నాయకుడుగా నుండి, అమిన తొర్రు పాపాత ములను ప్రదర్శించి మల్లానును చంపి పూర్వ విజయమునకు తోడ్పడెను

మధురా విజయముతో విజయనగర పామ్రాజ్యము తర్ర రికిమ తుంగభద్రా నది నండి దిక్కిడయిన నేతులంద రాషిశ్వరము వరకు వ్యాపించినది

కుమార కంపరాయని కార్య మధురా విజయమును కావ్యమునందు, అనాటి తురుష్కుల దిట్టితన గురించీయు, తన తిర్త యొక్క మధురావిజయమున గురించీయు ఈక్రింది శతము తెలుపుచున్నది-

తుండిక రేగమును బయించిన కుమార కంపరాయలు తాంబీపురమున నున్న ముయలమున పొంపర్మిచేకొని చేపత ఉపాధు న్నవ్వమున గన్పించి మల్లాను 'వై'వ్వమును అతి వన్పించి పాండ్యరాజు భద్రమును అతనికి ప్రసాదించి, మధురా విజయమునకు పురికొల్పిననీ అంతట అతడు వీరాశేఖరయై యుద్ధమునకు తలపడి మధుర మల్లానును ఓడించెనట!

మరిగ్ కాపూర్ దక్షిణరేఖ దండయాత్రల సందర్భ మున శ్రీరంగక్షేత్రము నుండి, తిరుమల తిరుపతి చేరస్థానము నకు తిరిగిని రోడిన శ్రీరంగపాథుని విగ్రహమును మరల శ్రీరంగక్షేత్రమునకు దెప్పించి, దానికి పునఃప్రతిష్ఠ చేయించి ప్రజల నున్ననలకు గుమార కంపరాయలు పాత్రులైన నట్లు కూడ తెలియుచున్నది

కుమార కంపరాయని తన అచక్ర వరాక్రమముతో 'ద్రవిడరేఖావంశాభిని' బయించి 'రాజంగర రాజ్య' మను పేరుగల అభూభాగము నలవడి 1876 వ సంవత్సరమువరకు పరిపాలించి, బుక్కి-రాయలకన్న ముందే పుర్రవర్మదయ్యెను,

ఇహమనీ పుల్లూన్ అల్లాడిగ్గి వరాహ పా కాంము నుండియు, కాకతీయ ప్రభువుల పాలనక్రిందనున్న 'కొంప నీమ' యు, విజయనగర ప్రభువుల అధీనములోనున్న శృష్టా

మంగళద్రవం నడచుచు 'అంతర్వేది' ప్రాంతమును, విభాద గ్రస్తమైనదిగా నుండి అనేక యుద్ధములకు చాటిపెట్టి ఈ యుద్ధములందు హిందూరాజులను, బహమనీ న చాళుఖులను 'వర్షాయము'న కయ్యవలయుముల కలుగుచుండునెను

ఈ యుద్ధముల ఫలితముగా విజయనగర బహమనీ రాజ్యములకు ఎడమవైపు కృష్ణానది సరిహద్దుగనట్లును, కృష్ణ నానంపర్లు నుపార్శ్వ కొద్దికి ఉత్తరరాజుల కనుష్ఠి పరిపాలన క్రింద నుండునట్లును పరిధి నిర్ణయమైనది (1865)

ఈపద్ధతితోడండి మొదటి బహమనీసల్తాన్ మహమ్మదు షా (1865-1877) బక్కురాయలతో సంధి చేసికొనుటను గమనించినచో, బక్కురాయలు యుద్ధములందు ఘోర వరా అయియును పాలయ్యెదమను మహమ్మదీయ చక్రవర్తుల ప్రాభవ అవశ్యములనియు, సకపాత భూయవ్యములనియు స్పష్టమగును

బక్కురాయలు కృష్ణానదికి దక్షిణమునవచ్చు ప్రాంతమును బయలుదేరుట వైశ్రయ్యాల నెడలెరు కర్నూలు జిల్లాలో కొంతభాగమును, తెలంగాణ జిల్లాలో దర్శి బొదిలి దీవిలనును, కొంతదీవి రెడ్డిరాజుల రాజ్యములపరి కొంత భాగమును ఇతడు బయలుచి, కనరాజ్యములో కలుపుకొనెను (1888-1894)

బక్కురాయల పాలనములో విజయనగరసామ్రాజ్యము ఉత్తరమున కృష్ణానదినుండి దక్షిణమున నేరుజంధి రామేశ్వరము వరకును, పూర్వ పశ్చిమద్రమునుండి పశ్చిమపశ్చిమద్రము వరకునుగల మహిళాం భూభాగమునందు చాళుషినియుండునెను

ఈ విశాల భూ భాగమును రాయలు (1) ఉత్తరగిరి రాజ్యము (2) సిమగింద రాజ్యము (3) అరగ మలెవా రాజ్యము (4) మాలవారాయ రాజ్యము (5) టెలు రాజ్యము (6) రాజగింజీర రాజ్యము అను అరు ఖండములుగా విభజించి, తన కుమారులను పాలకులమగా నియమించెను ఈ రాకుమారులు పరిపాలనాదక్షులు రామేశ్వరముల మహా వరాగ్రను సరిపెట్టుటవై రాజ్యకార్య నిర్వహణమునందు బక్కురాయలకు తోడ్పడుచుండిరి

బక్కురాయలు తన రాజ్యమున వర్ణసహాయాభివృద్ధికి మిక్కిలి తోడ్పెట్టెను యెలెలలు, కాపులను, కాలువలను కేరవింపి చక్కని నీటి వనరులను కల్పించెను దేశమును పర్యావృత్తులను గావించెను భూమికిష్ట విభాగము ప్రజలకు

అనుకూలముగా నుండెడిది. దేశమున కరవు రాకములు సంభవించినపుడు ప్రజలకు ఉచితముగా రాజ్యమును పండి పెట్టుటగునగు పెద్దపెద్ద గిడ్డంగులను నిర్మించి చాటిండురు భావ్యములు నిలువయించెడివారు

వర్తక చాణిజ్యముల యభివృద్ధివై రాయలు మార ప్రాంతముల నుండి భవనమలయిర వర్తకులను కాంచి, విద్యావగరమున వారికి మంచి వసతులు కడక సర్వాట్లు చేసి నిర్ణయముగా వర్తక చాళుషారము చేసికొనుటకు అనుకూల పరిస్థితులను కల్పించెను

బక్కురాయలు విజయనగరమును కన్యూ పార్వ్యము లతో కళకళలాడునట్లు వృద్ధిపరచెను ఇది దీనికును, విద్యాం సులకు, కళా కారులకు నిలయపై వినిలైనది దీనివట్టును ఏడు ప్రాకారములుండునెను కళ దుర్భేద్యమైన అమరవీరగ రము నకు చాలుగు మైళ్ళ దూరపును, నదిమైళ్ళు వెళ్లును కలిగి మంచి కట్టనట్లుములతో నుండెడిది ఇది దీనివృద్ధికి బలాలుతో, వర్తక చాణిజ్యములతో మహావైభవముగా నుండెను

బక్కురాయలు పెక్కుమంది కవివేదకులను పోషించి, వారికి అనేక అగ్రహారములను భాగముచేసి విద్యాభివృద్ధికి అనుకూలైన దోహదము చేసెను. ఇతడు వైదికవశాభిమాని ఈ రాజ ప్రోత్సాహముతో మాధవసాయముడు కేర కాన్యమును, పెక్కు ఇతర గ్రంథములను రచించెను 'శ్రీమత్స కల భాషా భూషణ రసదోషణ సంవిధాన చక్రపతియైన' వాచన సోమనాథకవి ఈ రాజ భాగమున వర్ణిల్లి 'ఉత్తర హరివంశము' ను మహాకావ్యమును 'ద్రావిడు రాయులు వాచనసోమనాథి భూరి వన్యానము చేసి, వివాహి కీరమందరి పెంచుకంటిపైయను గ్రామముకు "బక్కురాయవంశము నాచూతరము కల్పించి, రాసిసి అగణి అగ్రహారముగా నిర్మియ

రాయలభాగమున ప్రత్యాభి సహించెను మహామంత్రి, మహా విద్యాంసువుడైన మూగదేవులకి ఇతడు కేర వేదాంగ ములను పాలనకముగ వేరించి, నాన్యకమును ఖండించి, ఉపవీరవ్యాగ్రమును పురః ప్రకటించి, పెక్కుమందికి గురువై మోక్షమార్గము ముగియించెను, మూలమహావర వ్యాధ్యాగ్రమును, వైవాహ్యయ పాకము మొదలగు గ్రంథములను రచించెను ఇతరాభాగమున పశ్చిమ ప్రాంతములకు పాల

కుడుగా నుండెను ఇతఁడే 'జీవవంధుమాధవుడు' ను నామాంధ్ర తర ముండెను

ఆనాడు విజయనగరసామ్రాజ్యమునకు గోవా ముఖ్యమగు రేవు ఒడ్డుననుగా నుండెను దేశ, విదేశ వాణిజ్యము లీరేవునకు జహాజముగా హాసించుండెను

కొలఁదన, ర సామ్రాజ్యపు స్థాపకుడు తోడ్పడిన శృంగేరి మఠమును బుద్ధిరాయలు నిర్మించి సంవత్సరమునకెట్లొంది, గొప్పకూసులను భవిష్యత్తును వాచనములను చెప్పించి, ఆ మరాఠ్విద్వాంస తోడ్పడి, తిన్నట్లొకట తెలుపుకొనెను

బుద్ధిరాయలు శ్రేష్ఠమహాశంఖి అయినను పర్యవసాని ముగి చాచిరి ఎవరైననుగా అరికించెను ఒకానొక పంపిర్లు ముగి గ్రాహణ ఇల్లోలాయించు తై నుటకు, తై న్నెత్తులను మఠకలవాములు తెల్లగొనినది మరాఠ్జేవనవలెనై న తై న్నెత్తులు తై ననుండిగ మైన 'గోమతేశ్వరాయము'ను పాడు చేడిరి ఆ విషయము తెలిసిన రాయలు ఉభయ మఠముల చాచిరి ఎవరైనవరల, తప్పకదేన తై న్నెత్తులను మంపించి నురల తై న దేవాలయమును తై న్నెత్తులు తను పొంత భవ్యులలో చాగనయించుటకు తీర్పుచెప్పి, వారెవరికిని వత్సలం చేకూర్చెను

బుద్ధిరాయలు హ్యాయశీలుడు, పరిపాలనా దక్షుడు, నమక తోడికుడు, యోధాగౌరవకుడు, రాష్ట్రపరినికారకుడు తీరిన స్నేహమును తోడును, సంహారము, జాతా, మఠ యాళ తేజస్వ రాజులు తమ రాయవారులను అణిచి దర్బారు నకు జరిపి, విలువగల వానకలను ద్రవి నంపకర్తయు నును ల్పించు చుండెదవారని, పైపిప్పినలనే చరిత్రకారుడు గూడ గ్లాసించి యుండిన

బుద్ధిరాయలు తన రాంకిమాతంపు వై కా, అపానో మెకలయిన విదిత తేజములను లభి, తన వికార భృగ్యత మును, రాంకిమాతంపు ప్రదర్శించుకొనెను

పాతి నార రాయలను వదలె త బుద్ధిరాయలు గూడ విద్యారణలనుచూచి నుంకిగను, హితతోరకుడును ఉండి, విజయనగర సామ్రాజ్యాధిపతికి, హిందూమతపరంజయనకు ముగ్ధుని తోడ్పడెను

'మ హామండ త తేశ్వర, పూర్వ త త్పుమ పముగ్రాశ్వర' ము ప్పె గు రిది ర ము జ ను తై బుద్ధిరాయలు వహించెను తన రాజ్యవి వృత్తలనుతోపాటు

కోశాలరమును భవ ఎన్యుర్తము చేసెను రాయలు మిక్కిలి ప్రజారంజకు అతని మహాత్మ్య పరిపాలనమును ప్రజలు తోగి భాగ్యములతో, సుఖశాంతిలో నుండువారి ప్రజలు తను ద్రవ్యపునెలల శక్తి ప్రవస్తులు గలిగియుండిరి ఈ బుద్ధిరాయలనే చరిత్రకారులు, చీవ బుద్ధిరాయ లుయు మొదటి బుద్ధిరాయలనియు వర్ణపరించెరి కొలఁదనగర సామ్రాజ్య ప్రముఖ విద్యావైదుు బుక్లరాయ సార్వభౌముడు ల్లి నింపకర్తముల సైనికా, ప్రభావ, విభవ నంపచ్చు తై మహాన్వితముగ రాజ్యనే లి 1877 వ సంవత్సరములో పరలోకగమిడయ్యెను

పు పేం

బుద్ధి-బుద్ధి కోదండు

బుద్ధి తేజ జ్ఞానము లను పంమును నిర్వచించుట ఇంచుక శక్తమైన వారలము మనస్తత్వ శాస్త్రజ్ఞుల కొంకు ఈ శక్తి నిర్వచనములో తీరికైన మేధావ కుండు తే ఇందుకు వారలము ఒక మాతన పన్నితమును పదునెత్తలో నిర్వచించుటకును, మాతన విషయములను గ్రహించుటకును తేర్చేరు వ్యక్తుల శక్తి యందుకు వ్యత్యాసములను తెలుపుటకును, ఉపయోగించు శక్తి పరమంగా బుద్ధి యను శక్తియు పాఠాధారముగా ప్రయోగించుటకు ప్రతి ఉపాధ్యాయుడు తన విద్యార్థులలో కొందరిని శతరుణులకు ఎక్కువ మేర వంతులగ చేర్చునుచుండును అందువలన అట్టి విద్యార్థులు ఇరులకులకు ఎక్కువ తెలివితలవారని కాని, విద్యాభ్యాసములో ఉత్తములని కాని అర్థము కాదు మేధావియైన నీ లిద్ద పోరుయై కూడ నుండవచ్చును కదా! మేధావియగు వాడకు సోమరీకానితో, తక్కిన పిల్లలకులకు ఎక్కువ శీఘ్రముగా పాఠములను తెచ్చుకొనగలదని దీని అర్థము కావున బుద్ధియను శక్తియును బుద్ధి తోకలయుము నుపాదించు శక్తి యని అర్థమేకాని, సంపాదించుట తోకల పరిమాణమును అర్థము మాత్రము కాదు అది ప్రత్యేకమగు నొక శక్తి కావ మేనెప్పుడును సంపాదించు పాఠాధార సామర్థ్యముని మాత్రమే తెచ్చుచును యున్నది బుద్ధి తోకలయుము తెలిసికొని, దాని శక్తిని అంపకాళుటలేదై న మార్గముగలదా యను ద్రక్షి ఈ పంపర్తమున ఉదయించును.

అతఁడై దివెత అనువతడు పునరాళి మానసిక శాస్త్రజ్ఞులలో అగ్రగణ్యుడు బుద్ధికోదండులను ద్రవర్తిల్లి

పేజీ చారిత్రాత్మక అతడు ప్రథము 1800 వ సంవత్సర ప్రాంతమున పాటిన నగరమందలి పాతకాలాధి కాలము, విద్యాభ్యాసములో పెండ్లికడన కాలకాలికల స్థితిని గూర్చి కలనవరదలిచి వాచాహించుటకు బిల్లుల వెనుకవెనుకయందుటలు చాలి కొంటె కలము, పాతధారవలె చేయి కాలములలో చేత బుద్ధి కోశములో నూర్చుము కాలముగా అను నమవర్ణముల కలయెక్కిన పాతకాలాధి కాల లీ నమవర్ణముల పరిష్కరింపుమని వివరించు కోశమును

కొన్నింటియందును కొక బుద్ధికోశవలె విభావమును గూర్చి వివరించు యొకటియైన నమవర్ణము బుద్ధి పాటవమును కోశించి, చాలి పరిశీలనమును తెలిసికొనుటకు యత్నించిన చారిత్రాత్మక వివరించు ప్రథముగా అదివరకే గాల్చిన అను బుద్ధికోశము మనవపురి మేధావత్తిని, అతని పాఠావధర్మమును, అతని పరిశీలనమును పరిశీలించు కోశవలెను లందను నగరములో పూర్వమును కాపున వివరించు ఈ కార్యక్రమములో ప్రవేశించు పూర్వమే, కొన్ని కలగముల పరిశీలనములు ఆచరణమున దుండెను అయితే మానవుని మేధస్సును పరిశీలించుటకు పరిశీలనాచరణమును ప్రవేశపెట్టిన చారిత్రాత్మక వివరించు ప్రథముగా

కాలవలె నోటివెంట ప్రవర్తించు అచారములు కాబట్టి చారిత్రాత్మక కొన్ని పనులను చేయించి, వయోమగనముగా కలన మొదలగునకల ప్రకాశనలో వారు పొందిన విజయమునుబట్టి చారిత్రాత్మక వివరించుటయే వివరించు నీరసపొందిన పరిశీలన విభావము అది సంవత్సరముల మూడు మాసముల వయస్సుగల బాలురు నాలుగు సంవత్సరముల రెండు మాసముల వయస్సుగల పాఠాంధు బాలుడు క్రయవరముగా చేయగల పనులను మూలమే అవలించి పాఠాధర్మమును కలిగియుండ వచ్చును

ఒకానొక కిక్కురెట్టు గ్రహణశక్తి అతడు పెద్దవాడగుటతోపాటు క్రమముగా పాఠ్యమును చాలి అతని యుక్త వయస్సునకు చేరువగుటచే అతని గ్రహణశక్తి యొక్క పెద్దగునకల కన్నవచ్చుటకు పరిశీలనవలెనది. గ్రహణశక్తి యొక్క పెద్దగునకల 14-18 సంవత్సరముల మధ్య వివరించుటచే తెలియచున్నది ఆ వర్గమున, అధికవలె మైన భావమును, కోశమును, విశ్లేషమును సంపాదించు కోశవలెనచా డగును చాలి చాలిని సంపాదించుకొనుటకు

అతని శక్తి ప్రై పాఠ్యము చేరగలదు కిక్కురెట్టు పాఠాంధునవలె, వృద్ధిలో ప్రవేశించు వయస్సు చాలిన కిక్కురెట్టు, బుద్ధికోశవలె వివరించు, అట్టి విద్యాభ్యాసమునది నవలెనది ఉదాహరణములు లభించుట చాలావృత్తి లభించవచ్చును ఆగగా ఆ వయస్సు రాకపూర్వమే బుద్ధివర్ణముల కలగించి ఉదాహరణములు లగ ఉపగించును కలగించుముగా వరుసాబులు సంవత్సరముల వయస్సు చాలిన కలగించు బుద్ధి వివరించునో, వివరించునో ఇంతవరకు కలగించుముగా తెలియచున్నది గతప్రపంచ యుద్ధ సంవత్సరమున అమెరికా యుక్త పిల్లలను పరిశీలించగా, వగలుగు 18 సంవత్సరముల వయస్సు వచ్చువరకు చాలి బుద్ధివర్ణముల కొన్నింటిని వృద్ధిమైచి ఇకచాలి పాఠాంధుల వలెన చాలి 16-18 సంవత్సరముల వయస్సు వరకు మానవుని బుద్ధివివరించునది కలిగిన ఆ వర్ణములకి మరల మరల పరిశీలించి 18 నుండి 19 సంవత్సరముల వయస్సువరకు బుద్ధి విభావమును పరిశీలించుటకు యత్నించుట చేయవలెనని అట్లు అతడు కొన్ని పరిశీలనములలో 14 సంవత్సరములకు పై అతని విద్యాభ్యాస బుద్ధివిభావములో ఎక్కి అభివృద్ధియు కలిగించునది కొన్ని పరిశీలనములలో 18, 19 సంవత్సరముల వయస్సు వరకు, మరలముగలైన నను బుద్ధివిభావమున వలెన చాలివృద్ధి పుట్టిలిచి వయస్సు ముదిరిన కొలది వర్ణముల వయస్సుల పాఠాంధు గ్రహణశక్తి మొదలగునకల, ముదు వలెన వలెన ప్రై అతని కొలది, త్వరితముగా కలగించు నను వివరించు పరిశీలనము వలెన వృద్ధిమైచి

చాలావృత్తి 18 సంవత్సరముల వయస్సులవాటి బుద్ధికోశవలె వర్ణరేఖ వయస్సులబట్టి వృద్ధివెందునకు కలనము చేసేల ముఖ్యమని కొలచు వివర్ణముల అభిప్రాయము ఈ విధమును వివరించుటకు కొలచు మానవ శాస్త్రజ్ఞు లిట్లు మాదిరిచి "బుద్ధి" అనుకలముల కలగించు అధివివర్ణములను దని కొలచు మనవృత్తి శాస్త్రజ్ఞులు మాదిరి ఈ విధమును పరిశీలించిచి ఈ కలగించు "పాఠాంధు బుద్ధిశక్తి" అను పదమును చేర్చినచో భావము సులభతర మగునది చాలి అభిప్రాయము కలదు మేమనగా నూతన నమవర్ణముల తెలిసి కొని పరిశీలించుట వయస్సు ప్రై అతనివలె అంతవలెన తక్కువ ప్రాముఖ్యమైన వివరించుగా వివరించును వివరించు, ఈ నమవర్ణముల పరిశీలించుటకు వలెన భావమును అతడు అంతవలెనవృత్తిమే సంపాదించుకొని యుండును

బుద్ధికోళన విషయముతో బాటుగి శరీరాభివృద్ధి పుటిల్లు తరుణముననే అతని తాత్విక వయస్సు పెంచుచును అతని తాత్విక వయస్సునకును, కాళిక వయస్సునకును నడుమనుండు దివ్యబుద్ధి ఇందుచుండు స్థిరముగనే యుండును శిశువు ఉన్నత స్థాయిలో విద్యాభ్యాసమును వలన ప్రయోజనము లేకుండు చొరగ గలతో లేక బుద్ధిపాటవమున కనుగుణముగ వృద్ధి వలన ఉన్నత స్థాయిలో విజయము పొందుటతో సాపేక్షక తాత్కాలిక వృద్ధి యందే ఈహించుటకు సాధ్యమగుట ఇందుకు కారణము

అయితే తాత్విక భాగవత లక్ష్యము నందలి స్థిరత్వమును పంపూర్ణ మొనరించు శిశువుయొక్క తాత్విక భాగవత లక్ష్య ప్రమాణములో సొచ్చు నిగుట కాన్పించును ఈ తాత్విక భాగవత లక్ష్యము మొదటను, నెన్నెనుటకును సంబంధించిన అంతుకాన్పించు కారణముగా ఓడంపనమైన లేదా పరిసరముల ప్రభావము వలన ఈ భాగవత లక్ష్యములో వృద్ధి ఏర్పడవచ్చును ఎట్లయినను, తాత్విక భాగవత లక్ష్యము తగిన వలన స్థిరముగా ముడిపడి, ఉద్భవకాలమునందలి తాత్వికభావ ప్రబలమైన ఓడి విలక్షిత ప్రాచీనతగా ఉపకరింపగలదు

దివ్య కోపములపై పరిసర అభివృద్ధి విశిష్టము అకాలమరణము పుట్టెను అందుచే అతడు ప్రాంతంబించిన బుద్ధికోళనములందు అభివృద్ధిని సాధించకాలగోయెను ఆ మోహలో చెక్కు అను వాస్తవ్యుడు దినెట్ కానించిన బుద్ధికోళన విధానమును నవరించి, దివ్యవనకలెను అతడి విషయమును గూర్చి 1918, 1987 సంవత్సరములలో ప్రముఖ గ్రంథములను ప్రచురించెను. ఈ గ్రంథములరూపా ప్రామాణికమైన వైయక్తిక బుద్ధికోళన విధానము పరిణామము విలక్షిత ఈ భాగముగా పూర్వపు విశిష్ట బుద్ధికోళన విధానము ప్రాథమికది ఈ మాతన కోడనవర్ణముల చెక్కు విషయములలో పూర్వపు విధానములకు భిన్నముగ నున్నది ఈ మాతన కోడన విధానములలో 18 మాసముల నుండి 24 సంవత్సరముల తాత్విక ప్రాయమునకును మానవుల బుద్ధికోడనములు ఇబ్బందియ్యవి ఈ కోడనముల వలన తాత్వికవయస్సు కాలిక శిశువులనుగూర్చి కానబినంత మహా కారము లభ్యమైనది. అయితే ఈ కాలమునందు చెక్కులకు మగిశులను కాగి శిశువులవలన బుద్ధికోడనములను చేయుచు వలనన అవశ్యకము కలదు. ఈ అవశ్యకత సామాన్యముగ కోడనములవలన కలగదీ ప్రభువమున అరుదులైన అమెరికా

పై నీగ కోడనములను, కాల్తంబి తాల్తంబు మానవకోడనములను ఇందు కుడాసారణములు ఇందువలన ఏక కాలమున కాలబాధలయొక్క సాధారణ సామాన్యము సామర్థ్యమునుగూర్చి ఘనమైన మహాకారము శిశువుముగా లభించగలదు

ప్రాచీనాగ్ర అధిపతినివము దివ్యయోగమునైనను కార్యాలరణమునకు సంబంధించు ముల్య వేరి ద్విరులను అడవులకు దుండుకొని వృత్తకరించవలెను వివేకవంతమైన కార్యమునకు సంబంధించు అవసర పరిస్థితులను చక్కవం దుంచుకొనుట సులభముకాదు 72 గంటలు విద్రావాదిన విద్యాభ్యాసపై ప్రయోగములు చేసినకాల్త, భిన్నమైనను, కష్టమైనను యక్తికోడనములు అనుబంధము కారు కెరకేర్తిన కార్యముయొక్క విలన మాయములు విలనంబు 24 భాగము తగ్గెను ఈ ప్రయోగము వలన నిశ్చితమైన బుద్ధిజమునకు విశేషముగ మేలుకొని యుండుట అవసరమని తెలియుచున్నది అనగా మేళానంబునకు కారణాంత అవసరమని యర్థము అట్లే అభివృద్ధివన్న ఇమలు ఎక్కువ కారణములతో కార్య నిర్వహణమును చక్కగా చేయుగలుగుచేరేమో యను విషయమును తెలిసికొనుటపై ప్రయోగములు అవసరమైన

వనవన సంబంధిబుద్ధి పరిణగము పైన వైశ్యాసిన స్థిర పరిస్థితులలో చెక్కులకు పరిశీలించుటకు మరకొన్ని ప్రయోగములు చేయబడినవి వర్తకగతముగా మానవుని బుద్ధికో డ యితర లక్షణములు శరీర పరిచేయించుచుకో కనుగొనుటయే ఈ ప్రయోగముల ఉద్దేశము ఒకవర్తక చురుకై వకాడుగను, మేళానిగను, మరయొకడు మందుడుగను ఉన్నా దనుకొనుచు దివ్యమకముగా కర్తవ్యది ఒక నిర్ణయమునకు వచ్చుటకు అధులుగా ఈ దృష్టితో ఆశీర్వాద పరిశీలించిరి కారణాంతకత తీర్మానములు గానివలెనెను కొందరు గడతకాస్త్రజ్ఞులు అవస్థ్యవంశంధములను మానము చేయుటపై మాత్రములను కల్పించిరి. అది దోహదకములును, సాధ్యయములుపై కై వనవన సంబంధములకొరకు +1 అను విలువను, దోహదకములపై వనవన వ్యవహార సంబంధములకొరకు -1 అను విలువను ఉపగెను అవస్థ్యవంశంధములయొక్క ప్రతి అంశమైనను భిన్న రూపాత్మక, ముఖాత్మక వ్యవహారములను విలువలు లభించెను ఈ మాత్రములు, దీనికి గల అవసరముల సంబంధము, తీవ్రతను గ్రహ

మైదవీగా వదిలిపోయిన చలరామలై వ ఈ రెండును సమాన ప్రతిష్ఠలకంటే మొదటిది కారణమనియు, రెండవది కార్యమనియు చెప్పుటకు వలెనవడదు అయితే అది రెండును కలిసి యుండుటచే చాలికి వరపుక వలెందము కొంత కలదు

పాదారణ బుద్ధికోధనమలేకాక, ప్రత్యేక పాపవృత్తి ముకు కనుగొనుటకు కూడ పెక్కుకోధన విధానము లు కలవు కచ్చిల మైన వేగనిర్ధారణము మొదలుకొని కలనకవరము వనుస్థాని పాపారముల వరకు ఈ విధానములు చార్వాచి కలిగి యున్నవి ప్రియర్ మన్, భారత్ కైక్ అను ప్రముఖ మానవ శాస్త్రజ్ఞులు క్రమపతి, వివరముగా వరిశీలించి, ఈ సమస్యపై చేరుకోగా నిర్ణయములను పేజీల తెలియలేటలుగల ప్రతిర్థనము సంగ్రహి అనే ఒక పాదారణాంశము కలదని ప్రియర్ మన్ నుడిచెను ఈ పాదారణాంశము కచ్చిలముగా వర్ణించబడనగు విధమును తెలుపు పాశ్చాత్యధారములేరు అతడి పాదారణాంశమును పాదారణ పాపవృత్తివలనీ మాత్రమనియే చారిత్రకము 'శి' (అనర్థ) అని పేరెడమ 'శి' యొక్క అస్తవ్యము వలననీ, సంగీత, సంభాష, కళాశాస్త్రముల చార్వాచిములలో విలయము పులిట్టయిండును

శి యిట్లుండగా, భారత్ కైక్ బౌద్ధికరంగములో 'శి' యొక్క వత్తనే కలిపించివారు కాని 'పాదారణ మేధా కోధనము' అని మనవల్లిపాయపడనని చెప్పు ప్రత్యేక శక్తి సామర్థ్యముల సమావేశమే అతడనియె

చారిత్రవృత్తి సంక్రమించి మేధస్సు మేధస్సు యొక్క భాగహార అర్థము చారిత్రవృత్తి రీత్యా సంక్రమించు అతడయినా నిశ్చితమగునా, లేక మేధావంతుడైన క్షణము యొక్కయు జీవితమంతటి వనితర ప్రభావముల యొక్కయు ఫలితమవలెన విశ్వమగునా అను వంశము విచారక ప్ర మైనది బుద్ధిమాన్యుకృతమైన మానవ ప్రవర్తనమునకు చారిత్రవృత్తి, పరిణామముల కూడ అవశ్యకములని భృష్యమగుచున్నది

ప్రియర్ మన్, భారత్ కైక్ లులవలనీ మానవ శాస్త్రజ్ఞులు బుద్ధికోధన విధానములను కల్పించి మానవాళికి కానిదీన వేన అయినా మైనది ఈ కోధనములు మానవజీవితములో పెక్కు రంగములకు వలెందమిచ్చిన చార్వాచింగములందు ప్రయోజనకారులుగ నున్నవి

శ్రీ శ్రీ. దే.

బుక్ రివ్యు

ప్రాచీనకాలమున బుక్ రివ్యు అనునారు ఉష్ణ ప్రాకర్య తేజమును, సుధాగ్రహ యొక్క ప్రాగ్భాగమును ఆకర్షించి యుండిరని సర్విసాధారణముగా విశ్వసించ బడుచున్నది టాలగవికా ప్రాంతములో చాలితై చ్చిలివలెనైన బుక్ రివ్యుల వర్ణ చిత్రములును, క్షణజ్ఞ, రక్షణ సుధామలలోని చాళిత్యేంద్రములును, కంకాముల అవశేషములును ఈ అగ్రహారు మును జలవరము చున్నది కలహరి ఎకాకయెక్క మధ్య ఉత్తరభాగములకును, నైరుతి అగ్రహ యొక్క ఉత్తరార్ధ భాగమునకును మౌళమే ప్రస్తుతము వికాశాన్ని కలిగి మై యున్నది బుక్ రివ్యు అనగా "చారణ మానినము" అని అర్థము వారు పాదారణ నిమిషం చూడెనువారు

బుక్ రివ్యులు చారాపురీ అగ్రహారుల విగ్రహ పుష్పగిరికి పొట్టిగ నుండురు వారు కొలెము దృఢమై, సుస్థునిష్ఠతము లైన అవయవములతో, చిన్ని కేతులతో, చిన్ని పాదములతో బహుబలము వారి కలగ చార్వాచివనమవునన్నై లేక కొలెము ముఖ్యతో కూడిన గోధుమవన్నై కలిగి యుండును వారి కితికములు కలవనై చిన్ని చిట్టలుగా చుట్టగలిగి నిలి యాల పైనువత కనిపించును వారి ముఖము జల్లుచుట్టుగా నుండును వారి రోద ఎములకు నిట్టిలి పట్టుగా నుండును వారి ముఖ్యులు వరుసుగా నుండును వారి నుడుగు ముందు కట ప్రోసిగిని వర్చివట్టుండును వారి కన్నులు చిన్నవిగా నుండి పాదారణముగా కొలెము క్రాంతి చ్రాత్రయుండును వారి తెవులకు కెప్పు లంకలతోపుటకలగా కలదు వారి విడుదులు ప్రమృటముగా కనిపించు చుండును క్రీల విరుదులు, కోడలు మిక్కిలి క్రాశ్యైస్థ్య మ్మములై యుండును

50 లేక 100 మంది అను గల చిన్న ఖేదానాలో లేక కేటగుంపులుగా కనిపించుట బుక్ రివ్యుల కలకాటు ఇట్టిది అనేక గుంపులు కలిసి ఒక జాతిగా ఏర్పడి, ఒక పేరుతో, ఒక భాషతో బంధించబడి యుండును వారి ఈ జాతికి ఈ గుంపుయొక్క పాఠ్య జీవమును కాలించుటకు ఎట్టి అధికారమును ఉండదు కనుక ఈ గుంపులు స్వతంత్రములై, స్వయంబలిహోహములుగా నున్నచి కిటుంబి ములే ఈ గుంపులలో గల విధానములు మామూలుగా ఈ గుంపులయొక్క జీవన విధానమును, వర్తమానములై ఎక్కువ అనుభవము గలవారు వియమించుచు కొన్ని గుంపులకు వంశ

సారస్వతముగ వచ్చితి వలనకులమహాదా ఉడురు కాని
చాళి కలుకుట పట్టె యున్నది బాళి యున్నమలను,
జేటును కడిమలయందు వచ్చు, బాగ్యయదివారయందు
పట్టి అధికారము ఉడురు

మన్ మన్ అచ్చితి వ్యవసాయముకాని, మలసాళము
కాని కాలు కాలు పోలుకాయ భోగయెక్కముచు
కంఠమూలమును, కాయగూరలను గోకరి యు
జీవముల అట్టి జీవ విధా ముదే వీరు జేకొన్నయె
యెప్పుడు వీరి అంధు మోటుగానుండును చాటిని ప్రియ
సాధారణముగా నీటినుండి అందరై వెళ్ళి వచ్చుచో అర్థమై
రాకామగా నిర్మించును ప్రతికలఁజేయుచు అచ్చితి
గూడెను కలెదు విధమున పరిగ్రహమున బి
యొక్క ముఖ్యులయందును పలుకఁకలెదు అచ్చితి
లోనులు నలుల వంగితులు నేను వాని కంఠములుగా
మన్నుది

మన్ మన్ బాళిలో యావనము ప్రాప్తించిన బాళి
చాళిం దున్నులో కొన్ని ఉపరేఖ్యములను పుట్టు
వర్ణసాధారణమైన అచారమై యున్నది, యావనము
ప్రాప్తించిన యువకులను, వైద్యులు నుదుటిపై చాళిప్రత్యేక
బాళి చిహ్నమున కచ్చితి సర్వవృత్తి బాళికి అట్టి తెలు
తెలు బోధలో అంటరిగా నుండు కలిపి జీవజీవాళమును
విశిష్టము అవలంబించే వానివృత్తియ కంఠధారుములు
బోధించెడును బాళిలు ఎదుగుతెలుచే కొన్నిప్రత్యేకమైన
అచార విచిత్రములు పొందుచును, అంటరిగా బాలము
గడపురుగు అది తీ ప్రవేశింపవలెనో జగ అంతమై
యున్నది అట్టి ప్రవేశ - ఉపరేఖ్యబాధనయందు యువశి
యవకులు విచార్యులుగా భావింపబడుదులు అచ్చితి
శిష్యము విషయము బాళియొనను, కలెగిచ్చితిమే వర్ణసాధా
రణ వియమై యున్నది

మన్ మన్ అచ్చితి వలెనోను వైద్యులు వైద్య
రాగ్రదు కలుల వగ మున్ను అంటరియు, యువకుల ఉపరే
ఖ్యజీవములను సోద్యుట, - వారయొక్క ముఖ్యధురై
యున్నది కాని అంటరిలో మందులయ్యుచుండును రక్తము
నంతలి బాయుముద్రములను బోధించుచు వారియొక్క
వైద్యవిధానములో ముఖ్యమైనదిగా నున్నది

మన్ మన్ యొక్క మహావృత్తియందు గూర్చియు,

అచారములుగూర్చియు, మనము గల జ్ఞానము కరిమితముగా
వర్ణుచి కాని చంద్రుని వరివర గ్రహవక్షత్రమును,
పూసమరు వారికి అగ్రహ వక్షత్రమును గూర్చి ఒకే
పురాణములు, అశిషోములు ఉన్నవి అవస్థాశిషోము
బొంకిరతో కాని కనమును గుడివెడర, చిరవోపు మున్ను
మోకాళ్ళగు నీటిరంగల పాన్యమునై ముందరెట్టి
ఉపనము నెయ్యుచు అవస్థాశిషో మహాశిషో
గనితో పానెట్టలమును అంతులము నకముగానుం
ఉ డుటను పన్నులపై కాళ్ళపై అంటుటచాత అ గెగ
చాంబరును అంతులముల వరకు అచ్చితిను సాదు
పెట్టెయి గవళియగు న్నమలపై నను, చాళిసాముల
పైను గడిచెనేపు అచ్చితిమే చిరవోపు చిరవోపు,
తెక్కా తెక్కాపింతులు చాళి ప్రకృత్యు అచ్చితి బాళి
ములు చాళిని గులుల పరమామగా నున్నది అ చిరవోపు
అలో పుటారణము, అచ్చితినులు మాంత్రి, ఉపనలంబి
ర్యకృత్యములు చిరవోపుఅచ్చితిమే నేను అచ్చితి
చాయను పూర్తిగా గెగచివచ్చు కానయ్యున్నది నీటిని
నిల్వజేసికొనుటకు ఉపయోగము వివక్షిడియొక్క గ్రహ
మీద తెక్కాపింతులు అంతులముల మాంత్రి నేను మిగిలి
యున్న నీటి కళాగ్రహివములుగా నున్నవి

రా ప్ర

తెంగాలీభాషా సారస్వతములు :

బాళి అచ్చితి భాళియ అర్థములు పలుకలము
నకు తెలిసిన తెంగాలీ (వంగ)భాష వంగభాషా శైలియు
గంగానది కెల్లాను అచ్చితి పులి బాళియచి యున్నది గంగకు
ఉత్తరమున, పూర్ణియా కెల్లాను తూర్పున గల మహానరా
వరమును, రక్షింతున పోటా బాళియారు పరిపాధు ప్రాంతము
వరకు ను తెంగాలీ భాషను మాట్లాడుదురు మిద్యపూరు
కెల్లాలో చాలభాగమునను పింపాటామిలోని ఛాళిగూయ్
అను ప్రదేశ ప్రాంతముల కలదు, తూర్పున గోల(పూ)లో
బాళా కెల్లాలోని వగభాగమునచి అచ్చితిను లోయల
వరకును, సూరమా లోయలోని పిరవోపు, కళాలో,
మైమునెంపా, బాళా వరకును, పోతాళి, చళిగాంకెల్లా
అలకాను లోయలోని తెంగాలీభాష వర్ణవచనములో నున్నది
దేశవిశేషబాంధవము తెంగాలుగూర్చు తూర్పు పాటిపూరు
గను, పశ్చిమ తెంగాలుగను విశేషంబు అవినది.

తెంగాలు ప్రాంతమునందలిను గ్రాంతికావ్యాదానము ౬౫ వీరముగా నున్నను మాండలిక భేదము తెచ్చియొకలపు గ్రాంతి (పాహాళ్య) భావము వ్యావహారిక (కళ్య) భావము చాల భేదము కలదు గ్రీయుర్మును మహాశయము దీనికి తెందు భావమైన భాగుండు కిమోయని అభిప్రాయపడినాడు రాంబంగళి ప్రొఫెసర్, రాబ్బా, లైంగ్విస్ట్ అనునది ముఖ్యములైన మౌంథలికములయగు ఊర్బు, కపివర కాలులు కడు ప్రధానములు తుర్పు భాగు భాగా ప్రధానంబును వరమటి కాగుల కలకత్తా ప్రధానంబులు

అనుమతి తెంగాలీభాష, మా గర్భిప్రాకృతమునకు సోమందించిన అవశ్రంక భావముండి 8 వ శతాబ్ది ప్రాంతములో విడిచి 12 వ శతాబ్దిమునాటికి పరిస్థితిగూడ మేల్పరచుకొన్నదని విచార్యముల అభిప్రాయము పాహాళ్య దర్పణభావము చెప్పిన గోటియప్రాకృతముయొక్క అధునిక దానమే నేటి తెంగాలీభాష

తెంగాలీభాషలో 11 అచ్చులు, 28 హల్లులు కలవు లిఖితభావకుల, కళ్యాభావకుల భేదముకలదు అనగా తెంగాలీలు 'వమ' అనిప్రావి 'రో'ను' అనియు 'లక్ష్మి' అని ప్రావి 'లో'ను' అనియు వరువునరు

తెంగాలీలిపి ప్రాహ్లాపితుండి తెలుచడివడే ప్రాహ్లాపిలి యొక్క తుర్పుభాగు కటిలి లిపియని పేర్కొనబడింది దానినుండి అపరాళ 11 వ శతాబ్దివాటి నేటి తెంగాలీ వర్ణముల రూపాంతర యుంకవచ్చును 1170 నాటి శిలాశాసనములోను, 1242 నాటి శాస్త్రభాషములలోను తెంగాలీ వర్ణముల విప్లుప్రముగా రూపొందినవి

1881 నుం బరాభా శిక్ష్ణుల ప్రకారము తెంగాలీ మాట్లాడుచారి సంఖ్య 8 కోట్లకు పైబడియున్నది భారతీయ భాషలలో సాంద్రతరవాత తెంగాలీదే ప్రాచుర్యము

పాఠవ్యవస్థము తెంగాలీభాషలో వ్యాప్తయవిచార్యలను చాచాపు క్రీ ౧0 వ శతాబ్దమునుండి ప్రారంభమైనదని చెప్పువచ్చును ఈ 10 శతాబ్దముల తెంగాలీ పాహాళ్యము

- 1 అపికామ-క్రీ. ౪ నుండి 12 వ శతాబ్దము వరకు
- 2 ప్రారంభ విభాషకామము-13 నుండి 15 వ శతాబ్దము వరకు లేక పైతన్య పూర్వయుగము.
- 3 విభాషకామము-16 నుండి 18 వ శతాబ్దమువరకు లేక

పైతన్య వర్ణకాలము -

6 అధికభావము-11 వ శతాబ్దమునుండి నేటివరకు

(అ) రవీంద్రయగము

(ఆ) రవీంద్రోత్తరయుగము

అను బాలురు యుగములుగా విభజించివడినది

సంకాపకలో ప్రాచీనతమమైన కావ్యమునీ తెప్పలరు చున్న 'రామచరిత' (8 వ శతాబ్దము) యను గ్రంథము వామనాశ్రా వర్ణము ఇదేపేరుగ సభాభగవంధో అను వాడు 10 వ శతాబ్ది పూర్వార్థవఱకు ౬౦ కావ్యయును రచించెను 15 వ శతాబ్దివరకు పంగభావలో లిఖితపాహాళ్యులు మృగ్యము భావవరకలు పాటలు మున్నగునవికొన్నవి అని లిఖితరూపమును పొందక వ్రాతప్రచారముతో ముందులే, వాటి మూలరూపములో వ్యామాయవర్ధిన్నది 'శ్యామిరా కయ' 'అంధాబంధా' 'ధోపాల్ పాల్' అనువి క్షుటి బాధవరచనములే.

విభాధాచ్యులు రచించిన 'వభాధవములు' మూల సూత్రము గాక, టిబెట్ కావనాపార రూపమున అభ్యున్నది చున్నవి ఈ 67 గేయములు సహాయాన సంప్రదాయము'కు చెంది క్షిప్రుల రచనలు ఈ గేయములలో అప్రకంక కావనానంకము వర్ధుడుచున్న తెంగాలీ భాషయొక్క ప్రాతమిక రూపము కావ్వింతున్నదని విచార్యముల యలి ప్రాయము 'వెర్బగన్ టెరో'తో అనుగ్రంథములో 'మహా మహావంధి' వాల్ ప్రాశాస్త్రాప్తయ్యలు వీటిని సో రించి యున్నారు

సంకావ్యములకు చెందినదని చెప్పలదు చున్న 'భాభావము' (బాల్ అనుకావకు రచించిన కీకములు), భాన్ గేయములలో ప్రాచీన తెంగాలీ భాషా రూపములు కన్పింపుచున్నవి పై చెందును క్షిప్రలోకములయంద గేయవరములు 11 వ శతాబ్దములో రామాయనందీకుడు 'కూనయ్యరామము'ను రచించెను

పైతన్య పూర్వయుగములో మనభాషా పాదుపాట దర్బారులలో తెంగాలీ వ్యాప్తయమునకు ఆశ్రయము లభించినది మహాభారతమును మొట్టమొదట వంగభాషలోని బాల్ పాట (మహాకావ్యము-16-18 శతాబ్దములు) అనునదిచెప్ప కలుచాక మహాగోళాను అన కావకు ౧౭ అక్షరకవియగు శనింద్ర వరమేశ్వరునిదే (1494-1536) మహాభారతమును

భక్తుల జీవితకథలు కూడ వ్రాయబడినవి చాటిలో విశాఖ నందుని 'శ్రీమద్విలాసము' (1800), యదువంశవరాసుని 'శృంగారము' (1807) వరహానిరసభాగము చక్రవర్తి (నిని శాస్త్రి ప్రాచీనకాలము) రచించిన 'భక్తిరత్నావళి', 'వరీ' శ్రవము పోయములు' శేరిలింగంపల్లి వరహానిరసభాగము లలో 'లంకావారు' అనునది సంప్రదాయవర్ణన గలిగిన రచింపబడిన చక్కనికావ్యము 19వ శతాబ్ది మధ్యభాగములో ఒకతెలంగాణి మహమ్మదీయ రచయిత, చాచెన్ పేర్చింగ్సరివాసు అయిన కాంకణాదు జీవితచరిత్ర ఇతివృత్తముగా ఈ కావ్యమును రచించెను

విద్యావతి, చండిరామలక్ష్మివారాజు గోపాలచయితలో సుప్రసిద్ధుడు గోవిందరావు (1810-1812) ఈ గేయములలో కాకావ్యము దివ్యప్రసాదము కీర్తిచరిత్ర కై శివశక్తి మహా ప్రభు మహావ్యక్తి ప్రతిపాదనములై, రచనానిరసభాగము గేయ మూర్త్యములలో కూడిన ప్రార్థనాశీతములు అనేకములు రచింప బడినవి జ్ఞానరావు (1810) బలరామరావు, భద్రం అన విద్యావతి (చోటావిద్యావతి) అనువారు 'ప్రజలు'లో చక్కని గేయములు రచించిరి తరువాతివారు ఈ గేయము లను సంకలనములుగా కూర్చిరి విజిలో రాయగోపాలరావుని 'శ్రీరాధావ్యక్తి తల్పవర్ణి' అనని టుమారులైన పితామహుల రావుని (17 వే 4) 'రసమంబరి', విశ్వనాథచక్రవర్తి శృంగార మైన (18 వే 4) 'కలహాగిన లింగామణి', కాధామోహన కాటూరు (1790) రచించిన 'వరాహ్యుతంబువు', వైష్ణవ రావుని (1770) 'వరకల్పతరువు' బ్రధానములు విజిలో 'వరకల్పతరువు' అన్నిటికంటె పెద్దది దీనిలో విజయప్రమాను సారముగా కూర్చబడిన 8101 కీర్తనలు గలవు

ఈ యుగములో శాస్త్రమానంగి, కాటూరుసంగి, కవి గాన్ మున్నగుజానపదరచనములకు ప్రాచుర్యముతోగినది కాకావ్యములలోనుండి, అకవిగ్రంథముల నమనరించి నియమింపముగా కావ్యరచన నాచించినవారిలో భారత చరిత్రరాయ గురజాడ 1712-80), రామప్రసాదకవి రజన్ అనువారు (1776) రచించిన కావ్యములు శృంగారరస ప్రధానములై అలంకారిక భాషలో విరాజిల్లు చుండును 'కాలికామంగళము' మూలమేదుగం 'అవధం మంగళకావ్యము' భారతచరిత్రను ఉత్కృష్ట రచన, తుళుకు కాచావ్రయోగముననుమను, వర్ణనలయందును సిద్ధపాస్తుడు.

రామప్రసాదకవి వరక ముందరభాషలో రచించిన సంకీర్తన ములలో విగ్నల భక్తి శాస్త్రములు తొడిగిన లామనుండును విశ్రమపురి నరేంద్రగు రావలైర్లగిరి అభిరామలక్ష్మి అయి వారాయలును, అన్నరాములు అనునవరును కలిసి రచించిన 'సాంకేతి' రమ్యమైన కావ్యము

ఈ యుగములో మహమ్మదీయ రచయితల రచనలు వంగ చాట్టయములకు అర్చియింప శోభను గూర్చినవి అన్నా భాష మాటలాడుచు చిక్కిగాంగ్, అరకామలలో స్థిరపడి పోయిన తెలంగాణి మహమ్మదీయులు శమ మరంప్రభావములను వివరించు కావ్యగ్రంథములు 'పెట్టాటి' రచించి 'చెంకె' కాళి అమరావతి రచించిన 'లాలి చుట్ట' 'జే' 'వనిమాయ' యను రామకృష్ణ శృంగారగాళ, టుమారు మోగన్ కామర్ (17వ శతాబ్ది చివరిభాగము) రచించిన 'చంద్రావతి' యైనవ రథంపై అభారవధి కావ్యములు మహమ్మదీయాన్ (1848) రచించిన 'మల్లలోపాస్పేక్', 'అయ్యమన్ కామూ', అల్లాద్ నది (1884) రచించిన 'అమీ' పంజా' అను గ్రంథములు ఇస్లాముమత కథలపై అభార వధినని అలెగ్జయర్ పైల్ గాళుకూడ తెలంగాణి మహమ్మదీయులచే వంగభాషలోని కమనరీయ బడినవి

తెలంగాణి మహమ్మదీయ రచయితలలో శ్రేష్ఠుడు అజాహర్ (1807-90) మలికోముహమ్మద్ జాయసి హిందీలో రచించిన 'వర్ణావళి' అను కావ్యమును ఇతడు తెలంగాణ భాషలోని కమనరీయ ఇది మోగి పిచ్చాంశకావమును కూడ కాత్మకముగావర్ణించు కావ్యము 'హిందీ కామూ' (1878) 'తొనాపా' (1882) మొదలగు కావ్యములు కూడ 'పేర్కొన తగినవి

అయి వేల్పున నీతగించినవనున గిరిధరు తొనరైన వంగ కాచామవారును రమ్యమైన కావ్యముగా 'సీరించినది

ఈ యుగములో కవిచాలానుగూర్చియు యాత్రా చాలానుగూర్చియు ముచ్చటైన వలన యున్నది ఒక జట్టుగా కవులు ఏర్పడి, అళిగవిజ్ఞము తెచ్చుచు, యుటి జట్టును పరాభదించుచు, ఊయరు తిరుగువారిని కవిచాలాని అందురు ఈ జట్టులో స్త్రీయగుడ నుండిరి సుంటిని అను దోర్లపును శేషమ్మడు ఇట్టి జట్టును ఏర్పరచి ప్రసిద్ధి నొందెను జానపద నాటకములు ఊయర ప్రదర్శించు తిరుగువారికి యాత్రాచాలాని అందురు పరమనందుడు, శృష్టకములు

యోగ్రాహక శివరాత్రిలో ప్రస్తుత కృష్ణమణి
రచించిన 'సన్మతాను' పుస్తక ప్రచురణ
పేరు ఉమ్మడిచేయవలసి ఉంటుంది కనుక
ఈ సందర్భంగా ప్రకటించబడింది

అధునిక యుగోరయను నగు ముందు ప్రౌఢులయిన
కన్నడో రాశకనికాను రామవిధిగ. వై ఉత్తర రంగురై వై
మున్నగువాను పేర్కొన గిగిరవాగు

బెంగాలీ భాషలో 18 వ శతాబ్ది చరిత్రాశాస్త్రమునుండి,
 గడ్డికరక ప్రాకృతముయినది ప్రస్తుతము ప్రచారము
 అయిన భాషలకు అను మతగ్రంథములగు బెంగాలీ వాచము
 తోని కనుడిని ప్రసంగించి పట్టకపుత్రు ప్రచారము
 కలిపిరి

1780 నాధునికే తానెవరో తెలియకపోయినా అతని అంశం
యొక్క ప్రతిష్ఠాపరమంగా తెలుగు కవిత్వం అనిగా వ్యాఖ్య చేసిన
అతని పుస్తకంను అతని కాలంలో 1900వ సంవత్సరమున
కలెక్టరు కార్పెంటర్ ద్వారా రాజకీయ స్థానం వలననే విడిచివేసి
తేలి యువనాశ్రమం యొక్క వేలం వంటివలన వేలం పుస్తకం
ప్రాయంబుచేసి గాన ప్రయోగంగా వివరించినట్లు, వ్యాఖ్య
చేసి, అతని కృత్యంగా రచించినా అతని 1818
లో కలెక్టరు కార్పెంటర్ తన "మహాకవిరవుడు" అని పేర్కొని
ప్రాయంబుచేసి రిక్విరేట్ చేయించి "రాజకీయ" వంటి వర్గ
ప్రంశనము కలిపి తానెవరో కానరావడమే, ముఖ్యంగా
అతని విద్యాభ్యాసం అనివార్య ప్రశ్నలుగా వసు కలిపించి
"ప్రభావాలే కర్పణ ప్రకృతి" (1-1) అందమైన తెలుగు
వేలం వంటి వేలం వేలం విద్యాభ్యాసం అనవలసిన ప్రయోగం
చేసి" యుగం 1-1వ ముద్రా రచించిన

ఈ కాలములో అనువాద గ్రంథముల విస్తృత పెంపు
 తెలిసిగిరి ఎప్పుడు అంతగా మెరుగిది ఎన్నియో గ్రంథ
 ములు వశగ్రాహితులకి అవసరమైనవి. అనువాదము
 క్లుప్తములది పరిపాలనాత్మకము లకలవి మాత్రమే ప్రదర్శనము
 గానిదికాదు, గద్యమును పరిష్కరించినవారు రాజా
 రామమోహనరావు (1770 నుండి 1820) అనేక భాషలను
 కలపకే ప్రాచీనమైనను, భారతీయ చరిత్రములలో గొప్పవి
 నుండి కూడము శాసనములు గ్రహించవలెనని పద్య
 ప్రదర్శనము చేసినవారు. రాణియ, సాంఘిక, భారతీయ

శ్రీమతిఅలవలీపేకాళ, సాహిత్య శ్రీమతి గూడ గొప్ప ముఖ్యుని తెలిస్తేగారు రామసాహిత్య రాయలు తననీ మునికాని దేని తనకందననీ నిర్వాహక (18.10.1) వానిని, సాహిత్య రంగంలో ఆహారమైన పేద కానిం దెను తనని: "సంపదన" అనక దాని అవధిరామమే కలదు పంకరేకమన ప్రతి నిర్వాహకానికై పాటుపడిన వారిలో తనకొకవందరు అనిగారు.

శట్టు దిద్దు పాటి వలగ భావలో గర్వింకనా విధానము సుమోవ్యుక్తమై మి యామకూలమనగా శక్తిమంతమై శోభింతు

జులై ౧౯౬౨లో మొదటిసారిగా ఆంధ్రప్రదేశ్ గులాబీ
 ("గిరి") అనే గ్రంథమును పాపాశ్రమమున మొదటి పంపుగా
 ముద్రించినది. ఆ గ్రంథమున వివిధముగా బాగు
 ఉన్న కథలును, చరిత్రలును ప్రాచీన యుగమును చెంద
 కనబడుతూ, భారతదేశ గులాబీ పాద్యము, వివిధముల
 కథలు, పుస్తకములను పేర్కొని వ్రాసినది.

తెలంగాణ సేవకాలమును ఉత్తరప్రదేశ్ తెలంగాణలో
 ప్రవేశపెట్టడం, ప్రభుత్వం ఆగ్నే ఉపవిభాగమును పునాదు
 పునాదుగా వారిలో నవలక్షణలను పునాదు దుర్గతనని,
 దేని లోపల, అంతరంగము మున్నగు నవలక్షణల
 కాలము ప్రస్తుత హిందూ చారిత్రిక, పాండిత్య అభివృద్ధి
 ముఖ్య సేవకాలముగా గుర్తించి అంతరంగమును పునాదు
 ప్రకారము చేర్చి నవలక్షణలను పునాదు వనాదు ప్రభుత్వ
 ముఖ్య సేవకాలముగా గుర్తించి

బంపూచంద్రుని 'రాజవీంవా' రమ్యోద్యమని 'మహా
రాష్ట్ర' జీవనప్రకాశము' (878 , 'రాజమృత జీవనంధి'
దేశభక్తిని ప్రబోధించు ఉత్తమ పవలలు

పాంథుల నవలలు రచించి, రచించడం యుగముతో
మైత్రీ వదిలివేసారు శత్రువులకు అసాధి వ్యక్తులరని
తేవమును, ప్రాస పెడకొని నున్నవ మహర్షులు శత్రువుల
శక్తిపట్ల భావన అతని నవలలో 'క్రియాత్', 'చక్రన్'
హిమన్', 'దేవతాను' మొదలగువి ప్రవర్తములు శత్రువు
గ్రుడు నవలా రచనలో రచించబడినవి మెప్పుయని ప్రవర్తి
వదిలివేసారు

పర్యతోముఖ ప్రతిభా పంపెమ్మడిగు రచించుడు భగవత్
వర్ణ వాణావరణమును, వారి నెదుర్కొను పుష్కలమును

చిత్రించుచు 'గోరా' 'పోరాణం'ము, 'రెడ్ అలియాం
డర్స్', 'ఇంటర్-నెషనల్ మన్యురు వనలు రచించెను రవీం
ద్రుని 'కా కథనత్రితి, పారిశ్రీ... దాసు అన్వేషములు
ఈ యు...ముకు చె. రికార్డులో 'గమూనయలో
రచయినియగు ప్రభాకరమూ ముఖ్యోపాధ్యాయ, 'వరకు
రామ్' అను మారుచేయవచ్చుగదాన రచనలు గానించిన
రాజశేఖరనను, పోస్టర వ్యవహార రచనలు గానించిన
కేదారనాథ వంశోపాధ్యాయ కుటుంబులు

రివీయర్, రచయియగు తిరువాత్, వలారచులో
మాతలర గోరచియను 'కెల్లో' అను పుస్తకంలో ప్రచు
రించబడిన ఈ మాటల గతంలు గంగపాఠక లోకమున
అలాగే 'రివీయర్' అను పుస్తకంలో గోమీనాగ్
ప్రకటించుచున్న, అన్నవాళిలో, నినుమూడి జమీన్ దీప్తి
అనుచు ముఖ్యులు కారాకలర వంశోపాధ్యాయ
ప్రభావముగా గ్రామీణ హతావరణమును చిత్రించుచు
'గణదేవత' 'ఎంచగాప్', ఆంగ్లీకీకరణ' మున్నగు నవ
లు రచించెను 'The Song of Ganga Ganga' అను పాఠ
అధునిక పాపాత్మ్య పుస్తకయంతగూర్చి ఆంగ్ల గ్రంథము రచిం
చిన బద్ధ కేవలమీ 'పాదా', అన్నవాళిలో రచి 'పత్తి వరాచే'
'వర్ణావళి (రి వ్యాములు) వనపూర్ అను మారుచేయవ
రచన పాించిన బలాయచంద్రముతోపాధ్యాయ రచించిన
'గృహభా', విశాఖాక్షరణ ముఖ్యోపాధ్యాయుని 'పత్తి
పాంచాళి', 'జవరాణ', 'అరణ్య' మున్నగు రచనలు
మనోరథములు

తొంగుగమలలో పనిచేయువారికింతమును చిత్రించుచు
రైలానంద ముఖ్యోపాధ్యాయ రచించిన 'కయంబి',
'అపాకాప్రేమ్' అనుచి చిన్నది నవలు వారాయల
గంగూలి సమర్పణ రచించినాచురి విమలమిత్ర అధునిక
వలార రచయితలో 'పేర్కొన కనివారు

19 వ శతాబ్ది చివరిభాగములో సగేంద్రనాథగుప్త,
నర్మద కుమారదేవి, సంపదదేవ్ అనుచు చక్కని కథను
రచించినారు రచింప వూర్తయ్యగముతో బ్రాయబడిన
'రామిని' (గంజిరేవ్) శిష్టాన్న కళాభాగము,
రచించుచు రచయిత రచనై ప్రధానము అనునము
'కాలానివా', 'భక్తి', 'అభిగీ'వన్న రైలు అనునవి
మనోరథములు.

అధునికులు ప్రేమను ప్రభావముగా ప్రేమించెను,
గ్రామీణ తీవ్రమును చక్కగా వర్ణియచు అనేకములగు
కథలు రచించినారు పోస్టరవ ప్రభావముగ నులను
మిక్కిలముగా కనెత్త అధునిక కాలచయంలో ప్రభావ
కాలు, ప్రభువందీరి, వర్ణావళి అనుచు ప్రసిద్ధులు
వలార రచయినియగు రమణచంద్ర కర్త వంగళా
లోనికి బుగ్గేరవలను అనువదించెను "హయా వాస్త
ములు" అనుపేర వర్ణావళిని పాంచాళమును పరి
వర్ణనలో రచించెను

మహానుభావీ అదిత పాకావళివాస్త్ర వన నిత
కెమ్మగున కుటుంబముగోను, పరిశోధన ప్రసిద్ధిగా ప్రాచీన
వంగళాపాంచాళ్యములను ఎంతో చేసె యొకరైనను

శివనాథవాస్త్ర రచించిన 'అర్ధరతి' అ' అనాది వంగ
నమాటమును పారవని కన్నులకు కట్టకలు చేయును
యోగోదరవాళ విద్యాభూషణుడు మహాభువనం కీచి
చరిత్రను చూచి వైతిలో రచించెను రచీకాంధ్రున్ద
విద్యావైద్య చరిత్రను రచించెను వంగరేగవ రారితలు
లో 'పేర్కొనకనివారు కాలావళింద్రాత్మిక్ భూవన
ముఖ్యోపాధ్యాయుని పాంచాళ, పాంచాళిక చార్యములు
లోనిగదన పెన్నవని

19 వ శతాబ్ది మధ్యభాగమునందెను వంగరేగమున
అధునిక నాటకరచయలు, రచనలు ప్రారంభమైనవి
పాంచాళిగాన్, యూవర్ యాత్రా మున్నగు లావద
వరచయితలో విమళిత్త అధునావన విద్యావంతులకు
పాపాత్మ్య నాటకంలపై మోక కలిగిన హెరాన్ లెవ్
రెడ్ అను రచయితకన్నులు మొట్టమొదటిసారిగా
(1877) వాకమును ప్రదర్శించెను విమలం కంగ
యూ, ప్రభు నాటక ప్రదర్శనము 1881 లో అగినది
ప్రారంభకథలో ఆంగ్ల, సంస్కృత భావనందురి వంగళావ
లోనికి అనువదించబడిన నాటకముతో తరచుగా ప్రదర్శించి
అనుచుండెడి ఈ యుగమునకు చెందిన నాటక రచయిత
వసీనకాలు, కారాచంద్రాచార్ ప్రసిద్ధులు 1871 లో
వేషనల్ థియేటర్ స్థాపనలో పాల్గొని నాటక రచనలకు
మిట్టి ప్రోత్సాహము కలిగెను 'శీర్షిణ', 'శ్రీరామ్',
'భానుమతి విలాసము' అను నాటకముతో ప్రవేశముగా
మౌలిక గోచరించును ప్రసిద్ధ రచయిగు మైకేర కురు

మానవరత్న రచించిన 'కృష్ణమూర్తి' (1899), బెంగాలీలో రచించబడిన 'మొదటి ద్విభాషా' నాటకము మధుమానవరత్న సంస్కృత నాటక నిర్మాణములకు పూర్తిగా చిగిచాడు. అంగ్ల భాష నవలించి 'కర్నూట్', 'పరీక్షలోలే' 'శత్రుతా' (ఇదియేనా నాగరికత?) మున్నగు నాటకములను రచించెను 19 వ శతాబ్ది చివరిభాగములో దీనిబంధుమిత్రు (1885) అనునాటక నాటక ములు బహు ప్రసిద్ధి పొందినవి మిత్రా రచించిన నాటకము లలో 'ఆంగ్లేయ పరిపాలన' 'కాశాపములకు గురియై, వ్యక్తియుల మధ్య' 'బిందర్బాన్' అనునవి పేరుముడు పండితుడు ఆంగ్లేయుల అధికారములకు జట్టయలు పోయ నాటకము సంపాదక పతాకము (ముద్రాపత పతాకములను), 'కమలకామిని' (కమలమాలికా కామిని), 'బిందర్బానామిత్ర' (వివాహాన్ని) నాటకములకు గురించి మున్నగు రచనల నూడ చెప్పు. పర్యాయములు ప్రదర్శించి బిందర్బానా

బెంగాలీ నాటక ప్రదర్శన విషయమున మహర్షి దేవేంద్రనాథాచార్యులు, వారి నిజబంధులైన బిందర్బానా పండితులచేత 'కాశాపాంక్ష' (చాలా నివాస గృహము)లో నాటకాల స్థాపించియు, రచనలకు పాఠశాల వికాసము లొన గియు, వారు అధునిక నాటక రచనలకు, ప్రదర్శనములకు ఎవరైనా ప్రోత్సాహము మొగిసి నాటక రచయితగా రచించు దుకొన్న మాత్రమే పద్ధతులను ప్రవేశపెట్టెను రచించునది రచనలో 'విద్యుత్', 'రాజ-రాజ', 'చిత్రాంగద' 'పేర్లొన' తగినది 'సరీక' పూను' తక్కువ వ్యవస్థనాటిక

గతీశచంద్రమోము అధునిక నాటక ప్రదర్శనలను, సామాన్య ప్రజాగీతములను అందుకాటలోనికి తెచ్చుటకై ప్రయత్నించెను కాగితములలో సామాన్యములకు స్థాపించి, చెప్ప నాటకములను రచించి, వారిని పుష్కలముగా అతడు ప్రదర్శించెను స్త్రీప్రాధాన్యమునుకై స్త్రీలకు స్థాన మిచ్చుట, బిడ్డలుచెట్టి నాటక ప్రదర్శనలు పర్యాయములకు మున్నగు వాటిని గతీశ చంద్రాచారియే 12 నాటకములను రచించి, వారిని చక్కగా ప్రదర్శించిన గొప్ప పట్టుడు గతీశ అతడు నాటకములలో చక్కని గీతములను రచించెను అతడు ప్రయోగించిన చందస్సు 'నై రీశచంద్' అనునది ప్రసిద్ధికెక్కడ అని రచనలో 'బిందర్బానా', 'సాన' (కర్మనామాయ), 'ప్రభుత్వ', 'అశోక', 'రై తవ్యలీల' ప్రసిద్ధములు 'మెచ్చు' అనునాదము విద్యాంశము మున్నగు

పాండిత్య దీపబంధు, గతీశచంద్రమోము బెంగాలీ నాటక చరిత్రలో యుగపురుషులుగా పేర్కొనవచ్చును

గతీశాచారి అలంకారిత ప్రసిద్ధిపొందిన నాటక రచయిత ద్విరేంద్రనాథాచారియే (1888-1918) అను నతడు ముగలు సామాన్యముల జీవితము లాచారముగా 'పాజుహాన్', 'నూర్జుహాన్', 'దుర్గారామ్' మున్నగు నాటకములను రచించెను అతని చారిత్రక నాటకములలో 'చంద్రగుప్త' కూడ ముప్రసిద్ధ మైనది చారిత్రక చిత్రములలో సిద్ధ హస్తుడగు చాంద్ కొన్ని సాంఘిక నాటకములను, ప్రవాసకములను రచించెను చాంద్ క త్తము కవియై నవలెను

శ్రీరేచంద్ర విద్యానాథ్ (1894-1921) నానావి పరిచి నాటకములను రచించెను చాంద్ కొన్ని పాదకములు కొన్ని చారిత్రకములు

విద్యానాథ్ చారిత్రక తననాటకములకు 999 కాదు అనునతడు చక్కని సాంఘికనాటకములను రచించెను ఇతడు అధునికము నందులూడ ప్రసిద్ధుడు

అధునిక రచయితలలో 'మానవము గరబ్బు' ముగలు, అనునాచారి రచించిన రచనలనాటకములైన, మున్నగునవి రచించిన 'కాచాంక్ష' 'సవాన్' అను నాటకరచయిత విశవభట్టాచార్యుల పేర్కొన తగినవారు

కాచాచారి కాచాలో పివీనాతో పోటీకి విలసదగినినది వంగ నాటక రచయిత, పేరికి చెప్పు ప్రాచీన, అధునాతన నాటకములు విలయనందముగా ప్రదర్శించెనుమన్నది

అధునికయుగ ప్రారంభకాలము రచించినవారును, యుగ ప్రస్థాయుడగు కవిజ్ఞుడు మైకెలు మధుమానవరత్న పాదాశీకతను, పురాణాధిపత్యముల చరిత్రలనే కావ్యవస్తువులుగా పరిగ్రహించెను, చాంద్ 'క' విమానమునందును, కాంతి కారియగు నవీన దృష్టికే అమము, ఒక నాగన చాంద్రము పరిపరిచి తన నవీన రచనాప్రావేశములే వంగ రచయితలను సుద్రువలొనగించినవారు రత్న 'మేనునాథవద్', 'చిరగా గనా' (దృష్టిలో మున్నగు నాయల (మైకెళ్ళు), 'చిరగా గనా' (గౌరవరహితవద్) మొదలగు కావ్యములను రచించెను. అతడు వంగనాథ్ మొట్టమొదటిపాతగా ఆర్యాభియ చంద్రమును రచించెను

రచించెను ముందువద్ద నరమునాటిలో బిందర్బాన్ చక్రవర్తి పేరొందినవారు అభ్యుదయము, గంగరమైన

సంగంబించిన జాన్ మార్టి కార్పొరేషన్ యమలను అక్షరము
లైన ఉన్నత పుస్తక రాకపో ప్రసాదిచుటకు బ్రెస్ట్ ప్రభు
త్వము సంపద మెవరి కాని చిక్షము 101



అపరాధ పరమమును నిరాశాపరిచి
వన కమలంబమనసు కిరణి అంబా
భంగముగా మారియెను ఈ సంగత
భృములలో కాకదు, సేము
రాజయి కీరతనును కోరు
కొనినచో, వామోక్షమునివృత్తి
జీతముగను, వరశ మొగను
ఉండవలసిందని, చెప్పవలసి
వారిల్లరు ధామి కలకాశం చెప్పి
యిందయ్యెంటి...రా కమలంబ భృముల అన్తరము
కానై అయ్యెనె అత్తికి తెలిసి ట్టి... సేము కలకాశం
మాను నాని మనసు కన్తకాశమునందె నానగ గాధా
కావము, అగ్రణము అగ్రణివానెనె ట్టి పరిణమయిన
అని నెడినెను

పైనే ప్రావిడ్డు వార్డ్ రిఫర్స్ బాగ్ నిర్వహణకు తన శరణును గొప్పకును మిగిల్చియును గానియున్నను అవకాశములోనే అందు ప్రపంచ విశాఖకుడైన తత్త్వ బాగ్ని పారగమదుగా గుంటితెప్పవని మేముగా చెప్పవచ్చురేను

దస్త్రే **క** కాగిత గ్రంథమునను, వ్యాసులను దండి
 చెప్పి ఈ దర్శనయందు మూపుని అలోచనా పరిధిని
 గూర్చును జ్ఞానముపొందుమునందు దానిని గణి అవశ్య
 కాములను గూర్చును విస్తృతముగా వివరిత బహిరి
 నేటి శాస్త్రమున కిట్లు వ్యాప్తి చెందునట్లు గ్రంథమున
 తెలుపబడును అపరిచిత చరిత్రను కల్పనావారోధి భగవ
 ద్ముని, 'ప్రాప్తి'తోనే కాదుముదిత అపారతరల నడచి
 నరగా కౌతూహలమును బ్రోత్తి కాత్రితి సుబిదాయము
 నే: స్వీయమునై వాసుముగా అతిమ తెలుగొదిలారు,
 తాత్విక స్ఫురి గెలుపొందిన చెప్పు గెద వినిములలో
 'అర్థ' - 'న' మెరిత' అనునది మిగుల గౌరవనీయ మైతి
 కి యందును 199వ పంక్తియందు 'అంగుళి' యన
 వ రితే అనన్త ప్రకారము యేమిదని అంగుళి మేము
 మునునది అంగుళును 'వే'తె' అనమాన మానసి

1660 వ సంవత్సరములో ప్రాప్తించినది పర్యవమగ్రముగ
అనబడి మూర్తి మస్తానము చీలియు అనబడి గచనలన్నియు
శుంచుచుంచగా మూడు విభాగములలోని చూపవలన వస్తువు

(1) గవీర, విజ్ఞాన, ఉత్తరానంద్రంగములందు అతనిని మోక్షాధికరణ మేయెచ్చెనని, (2) పాంపేర నిమగ్నునిగా అతనిని చ్చింతించని (3) బుద్ధిమాన్యులకల పరిపూర్తి నియమిగా అతనిని భావించెచ్చెనని

గణతాంత్రికమైనది, గణత - తత్త్వతాంత్రికమైనది అతడు రచించిన 'గణతములు, వినకాల్చియుంబాదకా' వహుపండితుడైన గణతాంత్రికతగా అతని అపరాధము లానివి కాదు పట్టుకు 1918 వ సంవత్సరములో అతడు ప్రాచీన "తాదాగత మూలకాంతములు", అల్ఫ్రెడ్ హార్ట్ నెల్ హెడ్ అనువాదానికి అతని 1910-1916 సంవత్సరములవరకు రచించి "గణత తత్త్వతాంత్రికము", "గణత హితు కమిలు" అని గ్రంథములు గణతాంత్రికతకుమీను, వ్యతిరేకమైనది, వ్యతిరేకమైనవైన గ్రంథ రచనములుగా గణతాంత్రికతను

రెక్కయినట్లు తీవ్రపరస్పరమును, ప్రపంచ సరస్వత్యము
హృదయేనముగ వత్తుకొన్నట్లును తానానానాని రెండవ
మత ముగమున ఉన్నట్లును (1) తమకు సంప్రదాయ
నిష్ఠకముగా సంబోధించిన మత, క్రైస్తవ శాస్త్ర ప్రవచనము
(2) క్రాంతి మత పరివర్తనము మనకు విశ్వాసమునందు
లభింపజేసినదియు, అనవసరమైనదియు పాక్షికమైన
దినము అని అభిప్రాయము అందుచే బాతాళమునకు
అందు అక్షయకాలాగమన, సంకయవాదము ఉండిపోయెను
నవని యొకతమమునందు విశ్వాసమునందు కారణములే,
అపాక్షాదక విశిష్టమునందు అయితే అక్షిణికి
మన వ్యాధిగమన సంకయవాదము తానానానానా
దోషపాతమైనది మన వత్తుకొన్న వానినిసంబంధించు
అపాక్షమైన దినమును అందుచే నెక్కరిమమును పాక్షి
మును వత్తుకొన్న తమమునందు క్రైస్తవశాస్త్రమును
మనకు మేల్కొనిపెరిగినది, మత, ప్రైక్ దినము మునుది
కుది

“పేండ్ల పోషక విధానమున ముందగా, పాగెల్
కవలము రెప్పో శ్రద్ధావస్తులతో కలుపుదువక వలెని
అనుసరించువాడు, యుక్తాగమివగు తా నీ కకానము.

శాస్త్రీయ విజ్ఞానముగల వారికి విషయములయందు తిన్న మైనదికాదు అతడు స్వేచ్ఛ మొనరించిన అయితే తత్వ శాస్త్రమునకు ఒక ముఖ్యలక్షణముకలదు విజ్ఞానశాస్త్రీయమున యేద విషయమునకు ఖిన్నమైన తత్వశాస్త్రీయమున విషయము ప్రధాన లక్షణము కానివిజ్ఞానమునవిషయము తత్వశాస్త్రమునకు కొన్ని పరిమితులు కలవు సహజముగా ఈ పరిమితులు మానవులకు తగినవినియందు విజ్ఞానము లేనివారికినను, సంశయపాదులముగను లేనివైచును కాని మానవులు సంశయపాదులై నచో తార్కికచారములను ప్రయోగించుట సార్వత్రికముగానేరదు అయినను మానవుని జ్ఞానోద్ధియములకు సంబంధించిన మూలవిధానములను గూర్చిన ఒకరకమైన జ్ఞానసాధనమున ద్వి తంతరీక్షిస్తునదియు ఇది తేలవము నిపుంగొరమైనదిగ తప్పుట్టునున్నదనియు, రప్పల్ వర్కాణించెను తొలివచనములు మన జ్ఞాన సాధన సందర్భిని సరిగా బోధియుండునను విజ్ఞానమొకటి కలదు జ్ఞానవిధులు చెప్పు విజ్ఞానములు ప్రజలయందున్నవి అలోచనా విధానమునకు కరంగునవలె నున్న విజ్ఞానము లను కలిగియుండు, అని తీవ్రమైన విచారణకు గురియగునపుడు, ఆ విజ్ఞానములు అభ్యుత్థములై నట్లు కానియును అవిజ్ఞానములను విలసదయ పురై నచోక్రొత్తవారము లభ్యుత్థులై నే తప్పు, లేనిదో, వాటిని తర్కించునది తత్వశాస్త్రము మన లను ఆకళించును ఈ విషయము రప్పల్ ఒక్కొక్కతాత్విక భావమును చర్చించి ఆ మూలాగ్రముగా విలసించినవిట్లు వివరణముచేసిన అభాగవదు భావమును మాత్రమే అతడు అంగీకరించును, అతడు యావనిగదయందు శిశ్నాగతమును అభ్యుయన మొనరించినపుడు గూడ యుగ్మిద్ ప్రతిపాదించిన సిద్ధాంతములను అంగీకరించును అతనికి మనస్సులించిన తేను 1914న సంవత్సరమునకు ఈ ప్రముఖతాత్వికుడు శ్రీ శ్రీ శాంమునంతటిని గతక, తత్వ శిక్షానశాస్త్ర విషయములకు అభ్యుయన మొనర్చుటయుండును, వాటిని గూర్చి రచనలు చేయుటయుండును శ్రద్ధావత్తులతో వివిధానించెను ప్రకట ప్రసంగ వర్ణనాను ఫలితముగా రప్పల్ తన దృష్టిని సమాఖ్యులైన, దాని భవస్థలమైన మరలెను ఆ యుగభావముతో యుద్ధమునకు పట్టించెముగా అతడొనగిన అనుభవవేదకోసద్ధానములు, బ్రిడ్జ్ ప్రవక్తమునకా తనిగిగ్రుపునొనరెను అందుకేతాల్లమహాములాతను కారా

గృహవాస శివనమభివేషనవచ్చెను అనంతరమాతకు గానించిన రచనలలో అత్యధిక కాగము పేషము పూర్ణ, రాణియ సమర్థులకు సంబంధించిన ఒకాదొ ప్రభావ రచనలకు పేర్కొనెనట్లు, కరకామయమైన మానవ సహజ విజ్ఞానమునకు ప్రతిబింబములై, మానవుల మనస్సులలో గూడుకట్టుకొనియుండు దుర్భాషలను, సోపానపురమగు భరణాభ్యాసమును, అధికారశక్తిము, అసహనమును, శ్లేషభావములను వ్యక్తకరించి, జీవితయలుచేయుటలో అతడు గాఢమూలపండితముకాగ శిల్పకళాములను కర వేగముతో ప్రయోగించును

అనిదు ప్రారంభమునుండియు విజ్ఞానాభ్యుత్థము, సాశాస్త్రీయును, మానవోదితము, అభావము, నిష్కళంకములై ఏ విమర్శనముచేరయినాదు పాంథిక, రాణియ ముగ్ధుల పరిపూర్ణమువల్ల అతలెత్తిన అసక్తిని ప్రవర్ణించెద కాడో, విజ్ఞానవేదయే సమర్థులయెడల గూడ అట్టికృతేయమైచెదచారు స్వీయ తీవ్ర భారతక వ్యాధులందొకట అందు "1911 న సంవత్సరమునుండి వివరణమునవలె, మెలిద్దరుయెడ తలిగర్భులు నిర్భర్తించవలెన భార్యలను గూర్చియు, శత్రులందమైన విజ్ఞానవేదయే చనువగును గూర్చియు చర్చించుటయందు వినుగొరై యుంటిని" అని చెప్పికోనినాడు సంప్రదాయంబై మన విజ్ఞానభావమును సంస్కరించి, అభ్యుయన విధానమును ప్రతీక్షింపుట కాతడు కాంక్షించెను అందుచేత తన పవర్తనై చెలుగను ప్రసంగ చేయుచు అతడు అమూల్యములై న కొన్ని గ్రంథములు రచించెను

వ్యంగ్యుడవ ప్రయోగములకాదా విజ్ఞానభవనదగిన తన గ్రంథములయందు కాతడు ప్రజలకు దివ్య సంకేతముల నొనగెను ఎవ్వరియెడల, ఎట్టి శ్లేషభావములేక, కాను హృదయపూర్వకముగా దిశక్తులతో విశ్వసించిన విషయము లను వ్యక్తకరించుచు, సత్యమునకు, సద్విషయమునకు, ఖిన్నములై నచాంతి అతడు అందించెదచారు అతనిరచనలను జట్టి, మానవునికి బాంధవీయమైనది గుర్తుపెట్టాలములు కాను శ్రైస్తవ మతాధిక భయములకు ప్రేమాభరములై యుండవలెననుట అని ప్రధానవాంఛగా తోచుచున్నది అనంత విజ్ఞానశాస్త్రీయిద్వై ర్భాగ, మరొకవం మానవ జాతినివృద్ధిపెను మనముట్టించుటకాదా, మానవాభ్యుయన

మనకును, మానవుడు సాక్షిసగరి మహిమయమునకును, విశవకోమైక విడిచాకొడగోడ పెట్టుటాములలో బ్రతింపగలము. కలియచుచున్నది అతడు మృత్యు మొదలైన అతని కవనలన్నిటియందు లేనిది పశ్యములనుదీర్చియు చతురగ్రులు వానియందు అతని చతుర కవనము అన్యువాదమున వివోదమును కలుగజేయుచు వా డ్రిక్, నైతిక, చాళియ, మన ప్రకృతి, విద్యా, నివాసమయిన మహాపై అండిచిన తీవ్రశాస్త్రములనుండియు, రచించిన గ్రంథములనుండియు అచ్చుచ్చులనుండి మేధావలనవలె కొన్ని ప్రావీణ్యములు సంగ్రహించి, ప్రత్యేకముగా గ్రంథములుగానూ ప్రచురించబడినవి

శక్తివేత్త అయినవాడు పోకామున బుద్ధివేత్త నును, పోద్ధుచతురతను ప్రకల్పించుటయందు సమాప్తచిత్త కల్పియుండు అతడును విషయము మిగుల సమంజసమైనది, పశ్యమొనరి

అయితే దైర్ఘ్యరహితములను, చిత్తబుద్ధిని ప్రకల్పించి నందుకు ప్రతిఫలముగా బెర్నాండ్ రెవెల్ కష్టపట్టముపాలు వానలనవచ్చెను ఇది రెవెల్ యొక్క పరిజయ్యేనీతి పోక పట్టమునందు పంజరించి దురదృష్టకరమైన కళనము అతడు కల్పించిన పూర్వాచార కలహరాయవర్గము యొక్క అచార ప్రవర్తనమునకు గురియైయున్న అయినను మనా దీయైన ఈ శక్తివేత్త, ప్రారంభ సంప్రదాయవ్యతిరేకము లైన బెర్నాయాదనములగు తనభావములమీద ప్రతిపక్షము చేసిన అసాధారణ దండియాశ్రయ సగరి చేయబడుటయే అతని జోడ్డలము అతనిని నిశ్చలమింపజేయు గురియైనను తన అత్యున్నత పట్టమునండి చేతుడుగుచేయలేను బాడ్ రెవెల్ ను అపార్థము చేసినానట్లు మరి ఏ మహాపురుషుని లోకము అపార్థము చేసేదానో అతడు "త్రిపుర మత దూరం", విగ్రహాభిషేకుడు, అనిబీబీషెడు" లైన వా డ్రిక్కుని చెప్పిన వాదించిరి నైతిక, చాళియము లందు సంగ్రాహమును ప్రతిష్ఠించువాడు, తన తీవ్ర పరస్పరమును చారిత్రాపిషమ పశ్యమును లోకము గుర్తించుచోలేదు

'బెర్నాండ్ రెవెల్ శక్తివేత్తవాడు' వా డ్రిక్కుని కొందరెవరు, ఈ భావమునకు మరొకరడు చేసినరముగా 'అతడు వా డ్రిక్కులలోని వా డ్రిక్కు'డని చేతొనిరి సంగ్ర

హముగా చెప్పవలెన్నుచో, అతడు తన తీవ్రవాదులలో కొవసాగించిన ప్రతి వాగ్ధానమునందును, పశ్యమును అన్వేషించుటపై గ్రీకలకుద్ధిగాయపించినవలెనిచ్చి వాచారము మగ, విజ్ఞాన, గణిత వాస్తవములందు పశ్యమును సంస్థాపించుటయే అని ప్రవాచారముగా మంపెను గణితమున విషయంబు వాడు ప్రస్తావించి" తత్త్వశాస్త్రమునందు ముందు మైక సంస్థాపించి పాఠవాళించిరి గణిత శాస్త్రము వ్యాసంగము వ్యాధి వా డ్రిక్కు తీవ్రమునందగునైతే వా, సేవరిరముగా చెప్పించెన్నుచో, గణిత శాస్త్ర అన్వేషణ యాభ్యర్థనలందు విశ్వమునుకేంద్రముకొనకుటపై శాంఠములగుటయే కోరికతో గణితము వ్యాధి వా డ్రిక్కు రంగమన ప్రవేశించితి" అని చెప్పెను అందువలనకే, అందు మతమును వదిలి, ఈవాదనరకు పంజరవాదినే తీసివేయవలెను

అతని అమాయములలో విశవ తత్త్వవేత్తలందరి తీవ్రతలగములు నిష్పర్యాయాభివృద్ధి నైనవి చెప్పియున్నాడు వాని అభివృద్ధియును వానినంద చిత్తబుద్ధికి అసాధారణముగా అంగీకరించి కొనిపింపి పశ్యములలో బెర్నాండ్ రెవెల్ అతడు పట్లంగీకరించుటయే వాస్తవము కష్టమునైన అతని మహానియగ గోరవించుచు

శ్రీ శ్రీ

బెర్లియన్, జోహాన్ (1779-1848)
జోహాన్ బెర్లియన్ అనునతడు ప్రిడన్ రహియన శాస్త్రవేత్త ఇతడు అనునది రహియన శాస్త్రమునకు పునాదులు వేసిన శాస్త్రవేత్తలలో ఒకడు మూలప్రవృత్తుల పరమాదు భారవిద్యయములో ఇతడు చేసిన కృషి ఎంతయు గణనీయమైనది ఈవాడు వాడుకోవచ్చు రహియన శాస్త్రము సాంకేతిక పరివాహను రూపొందించుటలో, ఇతలో ఏదో చేసిన మావలను ఈ శాస్త్రవేత్త చివ్చితముగల్గి పలువురు మొదలైనవాడు కొన్ని మూలప్రవృత్తులను కయాయ చేయుటలో కూడ ఈ శాస్త్రవేత్త ప్రకటనను కీర్తిని సహించినాడు

బెర్లియన్ 1779 అక్టోబరు 17న ఫ్రాన్సునందా జోహాన్ బెర్లియన్ అనునతడు ఇతడు రహియన శాస్త్రమున పట్లించి 1808న పంజ అపార్థా విశ్వవిద్యాలయములో దైర్ఘ్యవాస్తవ పట్టమును పొందెను వెంటనే ఆ విశ్వ

యొక్క యాద్యాగ్రస్థిమతగురువఁ అతడు రుజువుచేసెను
ఈ మార్గము గురువు పంథ్యావ్యాధియనున్ అని గూఢ
పిలువఁజెడిది ఈనా దా మోక్షము వార్యముకంటె కొల
దిగ భిన్నముగ నున్నది 1918 దిసెంబరులో రహస్యయంత్ర
పెట్రోగ్రాడ్ (ఇస్ట్రెటి లెన్ గ్రాడ్ అని వర్ణపహింసలకు
యన్నది) నగరమున విజ్ఞానపరివర్తనపుగ్రంథ గురుతర పంథ్యా
వ్యాధియను యొక్క ద్విశతాబ్దార్పవముగు వైశ్ణవోపేత
ముగ జరపిరి తేవ్స్క రచించిన "అర్వోకెక్స్ట్రాడి" అను
గ్రంథము 1718 లో ప్రచురింప జెనెను వెర్నోలి రచించిన
ఈ సిద్ధాంతము "సంశ్లేషనీయతా పిరాంత" చరిత్రయం దశ
ని ౧౪౪౪ వైత విశ్లేషణమును చేపూర్చి పెట్టినది మూడు
పంథులములుగా నుండిన అతని సంగతి గ్రంథములో మొద
టిది 1718 న సంశ్లేషమునందును, తక్కినవి రెండును
1744 లోను ప్రచురింప జరిగెను

జాన్ వెర్నోలి తేవ్స్క వెర్నోలి సోదరుడగు జాన్
వెర్నోలి 1౮77 జగము 7 వ తేదిన జాతీ సగరమున జన్మించి,
1748 జనవరి 1 న తేదిన అచటనే మరణించెను 1896 నుండి
1706 వరకు అతడు 'ఒకోనింగెన్' నగర గణతాంత్ర
పీఠము చారాచర్యనంది అధిపతి యుండెను అతని సోద
రుడు మరణించగనే 1706 లో జాతీ నగరమునందు గణత
వాద్య పీఠమున చాళకు అచార్యుడుగా ప్రవేశించి, మర
ణించు వరకు ఆ పదవితే అలంకరించి యుండెను అతడు
అత్యుత్సాహవంతులైన అభ్యాసకులలో నొకడని ప్రతీతి
అంతేకాక, ఆ రాంతున అత్యంత విజయోపేతులైన కృష్ణ
వాక్యక వరిశోధకులలో నొకడుగా అతడు పాపిత్యము
అతడెన్ని మాత్రన వివరములను అవిచ్ఛిందించెనో, చాచావు
అంత వంశంలో చాళనై చాళనైచాచములు కూడ వెల
తేగెను అతని వై మనవర్తనమును గురియైన చాళనైచాచ
మునకు సోదరుడుగాని, కుమారులైన గాని అతడు అనిపావ
మును, కుంబుడుకుననమును ప్రదర్శించెడిచాచు

అపంథ్యాగ్రంథముల విచారగ్రస్త పిష్టాంతములను వదలి
తేయగా, ఈ దిగువ చేర్చివలెను మాత్రవాదివర్తనములు
ప్రచురములైనవిగా పరిగణింప జడెను (1) భూతమాతక
లనము, (2) విశ్వము శాస్త్రవాత్మకాత్రిశోధిమితి గూర్చిన
ప్రస్తావన, (3) తొగోళి: గణితశాస్త్రము స్థితిగతులు
(4) అంతాకార విశేషమార్గముల విద్య యము, (5) ద్రవతమ

పాత మిత్రమస్థాని పరిమార్గము (విద్యముగా ఆ వచాగము
ఆ వ్యయముండి క్రింది వివరణగా, జీవిత కాలములో
అగ్రగణ్య శిక్షితే వేదాశ కుంధువులను చేర్చిస్తో అట్టి మిత్రతే)

దీనికడక విశ్వమును 'G' పర్యాయముచే గురువును
యొక్క వేగధిగ్రహమును సూరించి, V=2 గ్రహ అను
మాత్రమును సూరించిన చాలితో అతను ప్రతిముఖగా విశ్వ
సిన అనుచున్నాడు X యొక్క ధిగ్రహమును సూరించు
తే (X) అను అంతసంతేతము అన్వరించ జరుకును అతడే
చాళకును ఒకానొక వై గ్రహవాతాధిగణికి 1884 లో ప్రాయ
జడక తేజయం చాళకు 1/౧౦ అను సంశ్లేషము యొక్క అని
వ్యాతిక దూతములోని గురితీపములను పరిశీలించు విధాన
మును వివరించెను.

ప్రాశ్న రాజధాని యగు పారిస్ నగరమునది విజ్ఞాన
పరివర్తనపుగ్రంథుల జాన్ వెర్నోలి పెట్టు. పర్యాయములు
మనవర్తనములను, విచారుతులను జడెను

ఎం. సి

వెల్లంకిండ రామారావు

గుంటూరుజిల్లాలోని మండిపాడు అగ్రనగరము వెల్లం
కిండ వంశస్థుల కాదాది ఎముజివాతుని గ్రామములందు
నీటికి ఈనా భూములున్నట్లు తెలియుచున్నది నీటి మాత్ర
పురుములు విద్యవృద్ధులై, వ్యాధియగుచిర్యాప్రవీణులై,
రంజనాదులై, యివ్వేనాగ్రహారములు వంపాదిం రిగని
తెలియుచున్నది. నీటి వంశముచారు మొదటినుండియు
క్రోధియులును, చాళులును, కర్మకత్తులును, సరాచార
పరాయణులును, వ్యవహారకతులై యుండిరి సంగీత
సాహిత్యములు నీటి వంశముచారి వెన్నతోట్టిన విద్యలై
మావర్తకహిందినవి.

శ్రీరామరాజువి జాళగగరు అశ్వారయ్య విష్ణు
లై న్నత వోధకును "సంకల్పసారోద్ధరయను" ను కూడ
మును రచించెను. అయన అనేకవిద్యలకు శిక్షమగులై
విఖ్యాతిగాంచెను శ్రీరామారావు తండ్రియను శ్రీమోహన
రావు వంశి మేరూరి అతడు తన ఇందనియైనవ
ప్రాయముననే మృత్యువధయొను

నీటివంశస్థుని శ్రీ పీతారామయ్య, చిక్కినాచా
రావు అనుచారలపేర్లకొని అనంతకుంభము శ్రీ పీతా
రామయ్యగారే శ్రీ రామారావుగారి ప్రథమ గురువు పీతా

రామయ్యగారివద్ద పంపాటిపేరు విద్యార్థునిదగ్గో పాపాళ్లు
గ్రంథముల వర్ణనలపై పండితులై విశ్లేషించి

ఈ పంక్తిముతో పుర మతగాక స్త్రీలుగూడ పంపొచ్చి
తాంబ్రములయందు పములికపాండిత్యవైకవముతో విలసిల్లి
నట్లు తెలియుచున్నది

పండితపాదు అగ్రవంశమువారు శ్రీ రామారావు
ది ౧౭-12-1875 (౪ శ 1787) సం కు పరియగు యువ
సం మామూలపాత్ర అమాత్యుని పోషకములపై కళ్యాణ
టక లగ్నమునకు జన్మించెను తల్లికి మోహరావు, తల్లి
పొన్నమాంబ, తాంబ్ర అరింజన్యమ్మ వీరికి ఋక్కాళ, అశ్వశా
యవసూక్తము తాంబ్రాణముగ్రామము ని యోగి కా తా
త్రాచ్యాయము పితా యగుదు సోగిలులు ముప్పురు పోరి
మణులు, తెండవ పోరి-యెడలు గుండువారి గాయకమ్మ
పండితులను పోషించుట యెగుక స్వయముగా విద్యామహర్షి
వెంటరి

చిత్రము 102



తెల్లొంక రామారావు

శ్రీ రామారావు ఇరు పంపత్వరముల వయసు
నుండగనే అతని కండ్ల పురణించెను ప్రాశమిక విద్యను
స్వగ్రామమునందు కొందికామునందే ఇతడు ముగించెను
ఎనిమిదవ పంపత్వరమున ఉపవేయము అరిగిన పిమ్మట ఏవ
కండ్లయందు శ్రీ కేశవరావు ద్రిశ్యాహమున ఇతను అంగ
విద్యార్థులనుపై గుంటూరుపట్టణమునకు వెళ్లెను అరకు

మూలవపాఠము చదువుచున్న పమయమున మూలుగు
వెళ్లి వ ప్రతిభము ఇతనికి శిరిరావ్యవైక కలుగుచుండినందున,
ఆ విద్యను మాని ఇంటికి తిరిగి వచ్చెను అప్పటికి సీతారామా
రావు వయస్సు పదునాలుగు సంవత్సరములు

తరుచి రామారావు తెల్లొంక సీతారామయ్య
యొద్ద పంపత్వర మారంభించి చదువుచుండెను అదేసమయ
మున ఇతనికి పాటు తెల్లొంక వరసింహారావు, కంకర
మంచి అశ్వశాఖాయతాస్త్రిగారులూడ చదువుచుండిరి
పాఠములపై వ తరుచి శ్రీ రామారావు పురల పుస్తకము
విద్యైది యాతోచనముపై నను లేసెడి వాడుకాడట అయినను
మరువాటిపాఠమున కందికన్నను మిన్నగ నుండుచు
వచ్చెను

ఆ సమయముననే ఇతడు కేదవండిమంకడ పవళ వసు
రామను, ఉపనిషత్తులను వల్లింపెను పూర్వమునుండి వచ్చు
పాఠ్యగ్రంథాల గ్రామములలోకి లేచిరావచ్చును ప్రతిభనము
కత్తితో ఇరదు లేయించుచెడి వాని హయగ్రీవారాధనము
విద్యార్థివృద్ధి ముఖ్యకారణమని తెల్లొంక ఆ సాక్షివి
ద్యార్థియచు విశేషాద్వైకమహాపాఠమున ఉత్త్యవైద్రా
డల విశద రరించుచుండెను ఇతని గ్రామములో చోళరాజు
ప్రభుత్వమైన శ్రీ రమావల్లభరాజారాయనునిగురించి అందు
మిలవనము వేయించి, దానిమధ్యమున కూర్చుండి శ్రీ రామా
రావు పంపత్వరార్థము చేసెడివాడు ఇతని చిత్రపత్తిని,
రైవళ క్షితి పంపించి భగవాను షోక త్రావ్యధూపపమున
పృష్ఠమందు కర్పనమిచ్చి హయగ్రీవ మంత్రోపదేశ మొనర్చి
వాడట చానికి సంబంధించిన పూజా పరికరములు 'దమ్మాల
పాటి' గ్రామవిహారయగు శ్రీ రత్నమహారాధ్యంయొద్ద
లింపునగి వెచ్చి పావులు అంశ్చితు డయ్యెనట!

పృష్ఠపత్తికాంక్షము పనుండించి శ్రీ రామారావు
కర్పమహారాధ్యుని దర్శించగా, జతకు శ్రీ రామారావునకు
హయగ్రీవకవచము మొదలగు పరికరములను తెచ్చియచ్చెను
ఇట్లు పహేముగ గుళాగ్రుద్ధయగు శ్రీ రామారావునకు
రై వాసుగిహామకూడ తోడయ్యెను

ప తైవత్తి గ్రామవిహారయ, కవిగారిపిమ్మందు అగు
శ్రీ రావ్యభండ వరసింహారావు, విద్యాపాత గురులిక
విద్యాంజయను, ప్రఖ్యాతపండితులగు శ్రీ మల్లాది రావు
కృష్ణ విద్యవ్యయమహారాధ వేదాంతపంచకని పాంగ

పాండుగను చదివి పదిహేనేళ్లకే తెలిసి శ్రీ రామారావును దర్శించిన ఆ సమయమున అతనివద్ద నుండి వేరొక సంగతి తెలియ గ్రంథమును శ్రీ రామారావు తీసికొని తెలుగు దినము లలో పూర్తిగా భారత మొదట్నుండి గురుముఖమున అర్జునుని చవిచూచి శ్రీ రామారావు తప్పక ముందు తప్పని వ్యాఖ్యానమును వ్రాసి యిచ్చి అందరినీ ఆశ్చర్యపరిచినందు చేసినట్లు

శ్రీ రామారావు రామమహారాష్ట్ర విశిష్టాద్వైత భాష్యమును, శంకరాచార్యభాష్యమును అమూల్యగ్రంథమున నవిమర్శకముగ చదివి ఇంటిలో శంకరభాష్యమే ప్రతి ప్రమాణమిట్లనై హేతుయు క్రమమున దెలిసి కలెచెను అటు విష్ణుకుట 'అద్వైతపీఠి, గోద్రాజపర్వతాదియమును, ఉపనిషత్ పూర్వభాష్యములను పరిమర్శముగా జూచినవిష్ణుకుట ఇతనికి అద్వైతమునందాన కీకలిగి "శంకరభాష్యవిమర్శ" మున్నగు అనేక గ్రంథములను వ్రాసెను

విజ్ఞానకోశ వారిని విశిష్టాద్వైతమునక నంద్రచార్యమును వీరికులగురువులు శ్రీ ప్రతిపాదిత్యులక రంగాచార్యులు గారు వీరికిపాఠ సంపాదమునకును తిరుపతినుండి పదిహేనేళ్లు విచ్చేసిరి, ఆ సమయమున వారు శిష్యులైన శ్రీ రామారావును విశిష్టాద్వైతమునాథారము ననవలసి ఖుజులనై చక్రారంభములు చేయించుకొనుటకు అజ్ఞాపించెట కాని శ్రీ రామారావు అందుకు నిరాకరించుటయేగాక వేదవిహితమైన సీమంతాదిసంకరకర్మలకై పురితులగు బ్రాహ్మణులకే సరక హేతువని అతనివృత్తాంతములచే గురువుగారికి వారినివేలట అప్పుడేనుండియు శ్రీ రంగాచార్యులుగారు పదిహేనేళ్లు శిష్యసంపాదము మానివేసెవారట!

శ్రీ రామారావు పతంజలియోగసూత్రము లను ఖడ్గుముగా పఠించి, కేరక, పూరక, కుంభయోగాదులను భాగన నకర్ణించి, తేనె పాదసమున భూమికి చాచాపు గణము ఎత్తున పైకిలేచెను, యోగమును, ఉపాసనమును అవసర చేసె వేదాద్రిత్రేత్రమును పఠింపఁజెనుగ దర్శించి కా పొన్న పాద్యుగ్రహముగోపావతకు పద్మాపూజయొడియోగమునంద్రోగ భాగ్యయోగమున భూమిపై గణపైపున నుండి తపసాచరించి, ముగ్ధవ్రతించి పాపములొక్కరే తర్కపా పోషములు లేని, అశోకమునకును అష్టదశము గానించెను

శ్రీ తిరుపతి వేంకటకవులను రామారావులను మంచి మైత్రీబంధమున పెను అనుకూలత, కొన్నరకపురాను తిరుపతివేంకటకవులను మనస్సుగ్గులు పోటగురించిన సంకల్పముతో, వైదిక, నియోగి విచారములు ప్రతిబింబ పరపరాధులై, గుంటూరు, చేపల్లె మొదలగు పట్టణములందు ఈ విధాములు అవేకములగు అంజులకు కానిమైసెదరి

ఇట్లుండ సరపరాధులైతే బీసారి శ్రీ తిరుపతి వేంకట కవుల అవధానము ఏర్పాటు చేయఁజేసెరి ఉభయ భాషాప్రవీణులగు శ్రీ తిరుపతి వేంకట కవుల చెరుకొంది ఓడయటకు, ప్రతిభాసంపన్నుడగు శ్రీ రామారావు దక్ష అమృత రాతరిని నియోగి పక్షములోనివాని కొందఱు భావించి, శ్రీ రామారావు వెంకటేశ ఆశనిని అనంతమునీ అవధానమునకు "వ్యాధివ్యాధినివృత్తి" అను సమర్థుని తెచ్చి శ్రీ రామారావుగారు దక్ష అమృత శక్తి సమర్థును పుష్టింపలేరని శ్రీ తిరుపతి వేంకటకవులు గ్రహించి, నవవ్యక్తి పరిమితమున చేసి అప్పటికి తప్పించుకొనిరి స్వయముగా పతన విచ్ఛిన్న శ్రీ రామారావు "వాసు దేవీ" వాదమేలె నా బ్రహ్మవిచారమునకు, గ్రంథరచనకు ఇది అవరోధము" అని తలచి విచ్ఛిన్నమయెను అవధానము మగి నిన విష్ణుకుట శ్రీ తిరుపతి వేంకటకవుల ఇంటికివచ్చి "మమివీ పరిణించగా, ఈ సమస్య కష్టమునకు ఆ ప్రాచీన మతాభావము ఎట్లయి యింక! కరువాత శ్రీ రామారావు శిష్యులతో శ్రీ ములుకుట్ల లక్ష్మీనారాయణాద్రి మున్నగు వారు, "మా గురువుగారిచ్చిన సమస్య ఎట్లు కష్టమింక! ఇది ముఖమున సమర్థించవలసినద" తిరుపతికవులని తిష్టవృత్తికుట విచ్చిరి చానినై తిరుపతికవులు దీర్ఘమగు సమాధాన మిచ్చి యిచ్చి, అచ్చి స సమస్యలను మరలకే తెలిసి, పుకటై నలు రిక్కు లచ్చాపించగా శ్రీ రామారావుచివయమున కోర్కెము చేజొనక కప్పలేదు "వ్యాధివ్యాధినివృత్తి", 'గుంటకొత్తి తంజనము' 'సంధానసంధానము' మొదలగు వ్యాఖ్యములు శ్రీ రామారావును, అవధానపక్షమున ప్రేయంతి భగవత్ కాన్యము మున్నగువారును, వ్యాధివ్యాధినివృత్తి ప్రయోగించి మనమునకోపాధ్యాయ శ్రీ శాశారాయణులవచ్చి యిగురు మరలకొందరు శ్రీ రామారావుచివ సమస్య పాద పరిమే విచ్ఛిన్నమయిరి.

శ్రీ రామారావును బాల్కమండే కవిభాగ్యవంశి.

శ్రీ హయగ్రీవ మంత్రిపాపకలో అయ్యన కవిభాగ్యుని అవధానభారాదులతోని క్రాంతిమయ సంఘటింపజేసిన ఇతడు విద్యార్థిజీవితంలో 'రమాదేశ భవానుభవము' అను గ్రంథమును, కొన్నివార్షికములను, సంకీర్తనముగా సంస్కృతభాషలో ములయించి రచించెను ఇతడు తన పితృభార్య సంవత్సరము గతే 'దుష్టదోషనివారము' 'రమాదేశము' అను రచనలును రచించెను పురిమల్లు రామవాళాక్షినిగల వ్యాధిగ్రస్తులను సత్కరించెను స్వయముగా అనేక వ్యాధ్యాగ్రస్తులను సత్కరించెను 'నిర్వాణాభిమతి' 'శరద్రాత్రి' యను పేరిట రచించి వ్యాధ్యాగ్రస్తులను రచించెను 'కుటుంబానంద' మను అలంకారగ్రంథము రచించెను ఇతడు పాండిత్యనిలయమైన వ్యాధ్యాగ్రస్తులను బ్రాహ్మణ అంధుల 'మృత్యువృక్షము' 'శ్రీపద్మనీలాకారంగిర్యాగ్రంథము కెన్నిటికీ' బ్రాహ్మణులయే గాక, ముసలార్యుల సంస్కృతవాళుకమును బృహస్పతిమర్మనమును బోధించెను

శ్రీరామారావు రచించిన గ్రంథములలో 'గీతా భాష్యార్థప్రకాశ' అను గ్రంథముండి, అత్యుత్తమమైన అంద శబ్దరచన ప్రసాదించిన శ్రీ అదిత్యుల రామ మూర్తికాష్ట్ర శ్రీ రామారాయ రచిత మయిన గీతా భాష్యార్థ ప్రకాశ'ను చదివి 'పిల్లలపూజలమును, వీడ్పు వయసును, అలందపొందితిని, కుశాగ్రుణ్ణి అలంద అత్యుత్తమతత్వారవతమనుటలాడ మీరు ఈ రూపమున చెలినయిన్న అదిగంటలో లేక వ్యాధులలో అయి యుండురని భావించుచున్నాను' అని రామారావుగారికి వ్రాసిరి

ఈవిధమున అత్యుత్తమ తత్వప్రధానభేరిని మోగించుచు శ్రీరామారావు, శారీరక చతుష్కర్మ వేదాంత 'మంత్రాభి' యను గొప్ప అత్యుత్తమ పరమాత్మ గ్రంథమును రచించెను ఈవిధముగ ఇతడు అత్యుత్తమ తత్వార్థమును, నిర్వాణసంభవు, రామమీమాంస, భాగవతసంభాషణి, మొదలగు మూల వేదాంతములు గ్రంథములను బ్రాసనము చేసియుచున్నది శ్రీరామారాయ కవీంద్ర విరచిత గ్రంథముల సమగ్రనిర్ణయ ఇతని రచనలలోని శ్రీ శంకరా భాగవత గ్రంథములందు గలది

శ్రీరామారావు, క్షీణారవిధయనుగు భక్త్యాత్మ గ్రంథము ముగించి వ్రాసిరి వీరి సంస్కృతవిమర్శ రచనలను, విమర్శించుచు, శ్రీకృష్ణగోపీకృష్ణుల అవ్యుత్తమముల శ్రీరామ

రావుగారు విద్యార్థిదాంధ్యంతోనివారనియు, వారివరువాత నితర చక్కగ వున్న వ్రాయగలవారు వీరైనయి ప్రపంచ విచారకులు

శ్రీ రామారాయ రచిత గ్రంథములు

- 1 శ్రీ పద్మనీలా తగ్గీ
- 2 దుష్టదోష నివారణము - నిర్వ్యాధిగ్రస్తులు
- 3 వేదాంతాభిమతి
- 4 కందర్పనిర్వహణము - భాగము
5. సముద్రమతవంపు - 7, 8 మొదలు - గరుడ సురేశము
- 6 హయవనశతకము - సవ్యాఖ్య
- 7 హారాతి హయగ్రీవ సహస్రనామ
- 8 భగవద్గీతాభాష్యార్థప్రకాశ 18 అధ్యాయములు
- 9 శారీరక చతుష్కర్మ విచార
- 10 అత్యుత్తమ విజయము
- 11 భాగవత చంపూభాష్య
- 12 వేదాంతమునామ
- 13 శంకరాచార్య భాష్యార్థము
- 14 హారాతి హయగ్రీవ సహస్రనామ మూలము - వ్యాఖ్యానము
- 15 విద్యార్థిగ్రంథ సహస్రనామ మూలము
- 16 పరమాత్మ సహస్రనామమూలము
- 17 హారాతి హయగ్రీవ సహస్రనామ-మూలము, సవ్యాఖ్య
- 18 మహారాష్ట్ర భాష్యార్థము-మూలము
- 19 శారాతి మహాభాష్యార్థము
- 20 వహారి వహాభాష్యార్థము
- 21 వహారి వహాభాష్యార్థము
- 22 వహారి హమభాష్యార్థము
- 23 శారాతి వహాభాష్యార్థము
- 24 శారాతి రామభాష్యార్థము
- 25 శారాతి కృష్ణభాష్యార్థము
- 26 శారాతి మహాభాష్యార్థము
27. శారాతి కల్యాణార్థము
- 28 భక్త్యప్రకాశ (అంబానాథసహస్రము)
29. భవభక్తము

90 రామమీమాంస (అంబ్రానువార సమీతము)

91 విద్యాగర్వ విద్యోగము ,,

92 క్రిమత మృతము ,,

93 కలికుచుండుము ,,

94 నియోగిపై దిగవహితోపదేశము ,,

95 వశ్యకర్మమీమాంస ,,

96 గుణాగర్వశంఖము ,,

97 వంశానన వలాయనము ,,

98 వేదాన్త పరిగ్రహము

99 వేదాన్త పరిశ్రయము

40 దేహదేహానంద వివిధ్యానము

41 అర్హతామృతము

42 అర్హతానగ్నమతశ్చంద్రము

43 లోకాయతాది యోగా ప్రపంచబంధనము

44 భాగవత చతుర్థోపనిషత్

45 కృష్ణార్జున సంవాదపాఠ్య

46 అర్హతామృతము

47 విజ్ఞానసంధ్య

48 శ్రీమద్రామానుజాంబికార్య ప్రతిపాదక

శ్లోకశ్రయము

49 శ్రీకృష్ణకథా ప్రతిపాదక భాగవతాన్తరగ్రంథ

పాదకమేక పద్యమ్

50 త్రిపురాసురసంహారాన్తరగ్రంథప్రతిపాదకమేకపద్యమ్

51 భాగవతాన్తరగ్రంథము

52 మోక్షప్రాసాదము

53 రమావల్లభ రాజమృతి

54 రమావల్లభకథాయ శతకము

55 స్త్రీకార విగ్రహము

56 శరద్రాత్రి పీఠాంశకాముద్రాపాఠ్య

57 శారదరత్న చంద్రము

శ్రీ రామానంద గ్రంథముల నన్నింటిని సంస్కృత

భాషయనే కవింబెను ఇతడుబ్రాహ్మ గ్రంథములు రాచాపు

ఇతడు ఒక వందలాక కవిని తెలియుచున్నది

శ్రీ రామానంద ప్రతిభానంతరైన పండిత కవి

యగుటయేకాక, వర్ణమాన కవులకు అభేదము గుఱుమూర్తియై

బ్యాధిగాంబెను ఎవరెందరో కవులు కాము రచించిన

కావ్యములను శ్రీ రామానందాచార్య వీరివారి, వారి పరి

ష్ఠాగ్రమును కిరహి వహించెడివారు శ్రీ రామానందాచార్య

అమోఘముల పదన గ్రంథములే, లోకప్రభువులను కాగె

వన్న భావ మారాటి కవులలో ముదెడివని తెలియు చున్నది

ఈ విరముగ శ్రీ రామానందాచార్య కవిలోకములో అలా

రత్నము సిద్ధించెడి

మహాపండితుడు బ్రహ్మచేత్ర అర్హతమూర్తి యగు

శ్రీ రామానందాచార్య కావ్యమునుండియు, అత్యంత

మిథులముగా మందెడి అయిన శ్రీ రామానందాచార్య

ఈ చారిత్ర ఇమ వ్యూహకీరమును కృతినే తెలుసుచున్నదే

గాని సూక్ష్మ శరీరమును బాధించుట లేదన భారతమున

దిశకు తెలుసుకొనుటకు విమలమైన యుండిరి కాని

తుదకు కావించునవ గర్వదిన రాదవుండు భారతమున

అనంద సంవత్సర కార్తీక శుద్ధ నవమి మంగళ వారమునాకు

అనగా 27-11-1914 లేదేన తమ ముప్పది కొమ్మిదవ వయ

స్సరమున శవలోకమును వీడి చరిరి

"కలం ప్రసిద్ధవంశ్యుః శరీరాంశమునైతము

మెచ్చగ్గర్గర్

అలమున కిక్కయారంబుదీపివారి,

యశస్వి, బాగ్గి, వి

దర్శకు నిరూపించె! కవికావనిరూపారయంగ

ముండు కే

తెలిసిన "రామరావబేది తెల్ల ముగింక

రుగిమిందున్నకి"

"తిరువతి పీఠకటవుడు"

కొ. న.

తెలియం కాంగో (భూగో)

అవిష్కరణము కాంగో లేకపు అభినివ పరిణ

సమస్తమైన పలు రకలుగా విశ్లేషింపవలె విహితము

క్రిందనే ఈ లేకము, అచ్చుల తెలుగుబాటుగా అగమించి

యన్న కాళియ గణముల స్వాధీనము చుండును ఈ గణము

లోకపురుషాత్మాత్మములు, అవిచ్ఛేదమునైన సిగ్గోపాత్మా

శక్తియులను గూడ నిర్మించుకొని యుండును కాంగో లేక

మొకప్పుడు కానియెను నిలయమై యుండును అరల్లి కాని

వ ర్ణముల మూలముగా, చారిలో కొందరు మార్పు లేకము

లను, కొందరు పశ్చిమలేకములను, వరలించి అనుచుండిరి

ప్రాంతీయ అనుబంధ సామాజిక యోజనలను కాంగ్రెసు పట్టణముగా దర్శించి, ఆ రోజుకు గుర్తింపు వలన విషయమును తెలియం ప్రభుత్వం వెంటనే తీసుకురావలసిని వివరించి, ఆ రోజుతో పాటుగా సంబంధములు పెట్టుకొనటం వలన తన ప్రభుత్వమును ప్రభుత్వము చేయగలదని ఆశించి పరిశోధించి, అది వలన పొందగలిగినట్లుగా, అదే సేతు అంతాకా, కాంగ్రెసు తప్పనిసరిగా అటు భూ, నీటి, నదుల మార్గములను నిర్మించటం కావలసి ప్రభుత్వము పట్టణములకు ప్రభుత్వం కోరుకును

వీలిన కాంగ్రెస్ రోజులు అన్నికా అంతమందలి విరళమందలమందు తెలియం పూర్వార్థముగానే వీర వలన కాంగ్రెసుగా సంపాదించి ఈ రోజుకును 1990లో పూర్వం క్రమము లభించిన కాంగ్రెస్ వీర వాహక ప్రభుత్వమందలి ప్రభుత్వ భూభాగమును, ఎరుల నైపుణ్యం కలిగిన వాహక ప్రాంతమందలి పట్టణ భూభాగమును, గలది, కాంగ్రెస్ రోజుముగా పట్టణ యుద్ధం

19వ శతాబ్ది మధ్యభాగము వరకు కాంగ్రెస్ వీర వాహక ప్రాంతము మార్గపు దృష్టినిరవలసి ముగియించెను. 1944-45వ సంవత్సరములో అధికార తెచ్చుకొనుచు "కాంగ్రెస్ పునర్వ్యవస్థాపన"ను వెంటనే తీయు పట్టణ ప్రభుత్వము పూర్వభాగంగా గుర్తించెను 1998లో ఈ "పునర్వ్యవస్థాపన" తెలియమే పూర్వార్థముతో కలిసి చేయించెను అంతవరకు తీయించు పట్టణ ప్రభుత్వ పట్టణ పాలనము క్రిందనుండి ఈ వలన ప్రాంతము తెలియమే పట్టణ మెందు పట్టణము అందిక వచ్చెను

సేతు నిర్మిత కాంగ్రెసుగా వ్యవహార మగుచున్న కాంగ్రెస్ రోజులు విస్తృతముగా 1948 వ మైపు

కాంగ్రెస్ పరివాహక ప్రాంతమింక పూర్వమున వచ్చెను భూమి కలిగియున్న విస్తృత ఆకారముతో గొప్ప ఉపనదుల వలన వలన పరిమితమును ఉన్నవలెను మైదానపుటంనుండగా, రోజుకు ఆ విధముగా కాలుతో ఆ ఉపనదుల విస్తృత ప్రవాహము వలన ముగియు పూర్వము ఈ పరిమితము పూర్వమును ఉన్నది ఇప్పుడు కాంగ్రెస్ వీర పరిమితములో కలియించు ముందుగా, పూర్వ కాలమున పూర్వమును చేయించు పరిమిత ప్రభుత్వము, విస్తృతముగా కాంగ్రెస్ పరిమితములో కలియించు పూర్వమున పూర్వము

అంగోలా మైదానమునకు పరిమితమైన ఉత్తరపు సామెను ఎందు, కాంగ్రెస్ కెందు ప్రవాహమును కాలువలను అందు చేసి చున్నది ఆగ్నేయమున కలంగా కాంగ్రెసునకు తెలివిన మరెందు విస్తృతమున పీఠభూమి యున్నది కాంగ్రెసునకు కలంగా కాంగ్రెసు ప్రజల్ని పొందిన భూమిను విలువలగా పట్టణములు కలవు వాటి ఎత్తు 10 మీ అందుగులు పెట్టెయి, ప్రయాగ్ యుగముల మధ్యభాగమున మధ్యభాగంగా అంతమంతము పొందు ప్రవాహముల ముందు మై యుండెను ఈ ప్రవాహములపై తేలియుండు మందు విరళములను పట్టణ పాగిపోవును, తీర భాగమున కలా నమూనాములను వరలి వోవుచుండెడి కాంగ్రెసుమున ఈ కలానమూనాములు మున్ను కాంగ్రెసుమున పూర్వమునకు మిగిలినట్లు, ఈవాడు కలం దూరములలో కాంగ్రెసును చున్నది అలాగే యుగములో తోకులేని పట్టణ తీరములందు దీర్ఘకాలముగా అందు చేయించి పెట్టె దూరములగా పరిమితము తెంచెను క్రమముగా ఆ పట్టణ అందు మై కలిగియుండు కాంగ్రెస్ నదితోనీ ప్రవాహములతో, ఈగా కలెను తీయించెను. తుంకా అను పరిమితము మార్గమే అవశ్యమునై గోదర ముందున్నది ఇటీవల "బానిస" అను పరిమితమునై నందుచే అప్పుడు పట్టణ ప్రవాహములో పట్టణ కాంగ్రెసునకుమై న అధికారము అభివృద్ధి అధికము అయ్యెను

కీర్తనలను కాంగ్రెస్ వీర వాహక ప్రాంతములకు కలిగించు కీర్తనల కలెముగా సంవత్సరము పొందుచు ముందు కీర్తన వలన ఉత్తర యుండును వర్ష పాము సంవత్సరములకు కీర్తన అంగుళములకు కీర్తన మందును కీర్తన చివర వలెను వర్ష పాము కీర్తనము కీర్తన అం కలెమును, వేసినో కీర్తనమును ఉండును కలంగా పీఠభూమిపై పూర్వ పూర్వార్థ ఉత్తర కలె కీర్తన పా కీర్తనలుండు

ఉత్తరభాగము ఈ ప్రాంతములకు ఉత్తరభాగము ఇప్పుటికి కొంతవరకు మార్గమే విధిమైంది కాంగ్రెస్ వీర వాహక ప్రాంతములో విరళ ప్రాంతీయార్థములు కాంగ్రెసును అం పీఠ భాగముల క్రాంతిగలు, పట్టణముల కలెను కలెనుకలెను, వాటిపై ప్రాంతీయార్థముల క్రాంతిగలు పట్టణములకు మున్ను, పెట్టె మందులలో పూర్వ క్రాంతి, కాంగ్రెసు క్రాంతి, రోజు పట్టణములు పూర్వార్థ

ముగా గోచర మగును మహాగణి, శైవ, ఎరోసి, అస్తికా జాతి దేవతాదుల వ్యక్తములు, రెవ్వుడ, తెల్లములు తయారగు లెవ జాతులు విప్రవృత్తముగా పెరుగును తిగులు, గుగ్గిలము ఉత్పత్తియగు మొక్కలు కూడ అచ్చట విరివిగా మన్నుచి సాంప్రదార్యములందు ప్రవేశించి మొవ కొన్ని వృక్ష జాతులు కాన్పించును అచ్చటి వ్యక్తముల ఎత్తు 150 నుండి 200 అడుగుల వరకుండును

జంతువర్గము సాంప్రదార్యములలో మానవాకారములో నుండు వానరములు, రికరకమాలై న కొతులు, చింపాంజీ అను వానరములు విరివిగా వ్యాప్తమై యున్నవి కుప్ప అను ప్రదేశములో గోరిల్లా జాతి కొతులు కాన్పించును పండులు, తోరెళ్ళు నక్కలు, అగ్గమృగములు, వివహానములైన పెద్దజాతి సర్పములు చెట్లకాయలు, ఇతర పర్వజాతు లంజీకములును, ఇతర తరగతుల జంతువులును విశేషముగా గోచరించును నీటి గుర్రములు, మొవళ్ళు పాదారణముగా నదులలో కాన్పించును పచ్చిక బయళ్ళలో పెన్ను తరగతుల తింజలు, గేజెలు, చారల గాడిదలు, అడవి గాడిదలు పొడవ కొట్టియలు, అడవి పిల్లలును, అడవులలో ఏనుగులు, చిరుతపులులు, సింహములును కాన్పించును ఈ జంతువులే కాక కాంగో అడవులలో వివిధములైన పక్షులు, టిటములు కూడ కన్పించును

వృషిసాంఘము 1959 న సంవత్సరములో ఈ దేశమును లోహా నామలతో పెంచబడిన వివిధ రకములగు తోటల విస్తీర్ణము, వాటి వివరములు ఈ దీగువ పేర్కొనబడినవి

పంటలు	ఎకరములు
కాకమ్మకాయలు	8,87,865
కాగ్గిలలు	2,08,540
ప్రత్తికోటలు	9,20,465
కబ్బిరుతోటలు	1,19,842
టీకోటలు	1111, 512
కోకోతోటలు	18,915

జ సంవత్సరములోనే, జంతు, ఉష్ణవసంబంధములగు క్రొవ్వలు మామెలు 2,80,721 మెట్రిక్ టన్నులు, కలవ 1,82,598 మెట్రిక్ టన్నులు, ప్రత్తి 53,780 మెట్రిక్ టన్నులు, కాఫీ 88,416 మెట్రిక్ టన్నులు, రబ్బరు 40,178 మెట్రిక్

టన్నులు, అరకులు 81,088 మెట్రిక్ టన్నులు విశేషములకు ఎగమతి చేయబడినవి

గుణలు ఈ దేశములో గనుబ్రశవ్యము ఉత్పత్తియై నున్నది కాగి, వజ్రములు, బంగారము, వెండి, వగరము, మణి, వసుణము రరము, కాగ్గములు, యోగదము, ఇముము, బొగ్గు ఇచ్చట అత్యున్నత ప్రధానలోహములు కాంగోలో అత్యంత ప్రముఖమైన వాగిన నులు కిరూపి, మువోసానాన్, చూప అనుకావులను దగ్గరగా మన్నుచి అన్నిటికంటె పెండి, కాగి, రత్నములు, మాంగనము అత్యధికపరిమాణములో అత్యున్నతమన్నవి

రాకపోకలమార్గములు కాంగోనది, రావి ఉపనదులు ఓడప్రయాణమునకు అనుకూలములుగా నుండును మరొక యనునది ప్రధానమగు ఓడరేవు రావిచావుముననే పరమల రాకపోకల జరుగుచున్నది 1959 లో వాడుకయొన్న 1,45,218 కిలోమీటర్ల రహదారులలో 82,787 కిలోమీటర్ల రహదారులు ముఖ్యములైనవి రైలుమార్గములు మొత్తము పొడవు 6174 కిలోమీటర్లు అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయములు, ప్రధానములైన జాతీయమార్గాలయములుకూడ కలవు తెలియకు మున్నగు విశేషములతోను, ఇస్రాకాళడ మందలి ప్రధాననగరములతోను ఈ విమానాశ్రయములకు రాకపోకల సంబంధములు కల్పించినవి

ఫ్రాన్స్ అనునది ఈదేశములో చలాకులయొందున్న ప్రభుత్వభాగము 1961 లో స్థాపించబడిన కేవల ర్యాంకుకు తక్కిన స్థానిక క్యాంకులు అనుబద్ధములైనవి ఈరేవు విశేషవాణిజ్యము ముఖ్యముగా తెల్లయముతో సాగించబడుచున్నది

విస్తీర్ణము: జనాభా కాంగో దక్షిణ విస్తీర్ణము 8,85,848 చ మై అండ్ల జనాభాలో మానవజాతివరములైన మూడుతెగలున్నవి 1, నీగ్రిలు (ఇంటూ, నుబానీ, బిలోటీ తెగలు), 2, మురుగులైన చిక్విలూచారు, 3 మైట్టులు 1959 వ సం జనాభాగణానుకూల కాంగోరేఖ మొత్తముజనాభా పుమూడు 1,87,00,000 నీటిలో చారాచు 1,88,00,000 మంది అప్రకాశితములు తక్కినవారిలో లోహజంతుమును పెంచిన వివిధదేశములచాయవ్వాదు

విద్య 1959 వ సం లో జాతీయదలి విద్యార్థుల సంఖ్య 17,39,117 1958 లో 226 మంది విద్యార్థులలో

ఎలిజెక్ట్ గిర్ణియందు స్థాపితమైనది ప్రభుత్వవిశ్వవిద్యాలయము లోను, తియెహార్డ్ విశ్వవిద్యాలయము 1864లో 1881 మంది విద్యార్థులతో స్థాపించినది కాన్టోన్ విశ్వవిద్యాలయమునందును స్థాపించినది మరెయ్యి విశ్వవిద్యాలయములను ఉన్నది విద్యలోని పరిమితులు

మతము కాంగ్రెస్ కై వన మతము అశ్వరిగ సంఖ్యాబలముతో అవలంబించుచున్నది. 184 అవలంబించి కై ప్రభుత్వం 188 అవలంబించి రోమన్ క్యాథలిక్కులు వీరు కాని 1869 న సం తక్కువునాకను ఈ రోమన్ 1,16,000 మంది మహమ్మదీయులు, 1880 మంది యూదులు నివసించుచున్నారు

ప్రభుత్వము కాంగ్రెస్ మీదిగున పోరాడవలసి కాన్ గ్రెసులంద విధించెదనది -

- | | |
|----------------------|-------------------|
| రాష్ట్రము | మొత్తపుజాతులు |
| 1. తియెహార్డ్ గిర్ణి | తియెహార్డ్ గిర్ణి |
| 2. హజ్ పేయర్ | కొల్కత్తా పేయర్ |
| 3. ఓరియంటల్ | పూర్ణిమి |
| 4. కిన్ | బాబాపు |
| 5. కటంగా | ఎలిజెక్ట్ గిర్ణి |
| 6. కపాయి | బాలియార్ |

1882 లో ఈ రోమన్ 21 కాన్ గ్రెసులంద విశ్వవిద్య అవను చేయవలసి కాదని 1882 లో రోమానగరము నుండి తియెహార్డ్ గిర్ణి నగరమునకు మార్చబడినది 1882 పెప్టెయర్ వెలలో మాత్రసాక్షాత్తుల వట్టుము అనుబంధించి వచ్చింది

4వ పక్షపు ఈ రోమన్ కై పురోగమిత్వ అచ్చటి రాజకీయశక్తిలము తీవ్రప్రతిఘటనముగ నున్నది నిన్నము కై న జాతులు, తెగలు ఒకరిపై మరియొకరు కను అభివృద్ధి మును స్థాపించుకొన జూచుచున్నాను ఈ ఉత్పన్నములందగా, అవలంబించుచున్నవారములపై ఒకవలం అమెరికనుల నిలబడి, మరియొకవలం కమ్యూనిస్టుల నిలబడి జీవితముగ నున్నది

ఈమధ్యరేఖామండలి తీవ్రస్థితిమూలముగా అచ్చటి ఉత్పన్నములముల పైరునిచ్చియు పుట్టులముగా పండును ప్రధానముగా ప్రభుత్వము ప్రాపించి అవకాశములన్ని దివి వినియోగించుట వశ్యము లోపించుచునలం తిన్న జాతులగనము అచ్చే క్రమము ప్రతిఘటనల, కాంగ్రెస్ రోమన్

అర్జిముగా వెనుకబడియు న్నది అయితే ఖిలదంబర అపార ముగా నుండుటవలన, అచ్చే కై విశ్వవిద్యాలయములను, కాంగ్రెస్ రోమన్ కై వనవృత్తియు ఉత్పన్నములను కను అవను

వి మ

తెల్లియము (హా) : తెల్లియము ఒక చిన్న రోమన్ ఇది విశ్వవిద్యాలయముల మొదల ప్రాంతములలో ప్రభుత్వము కాగమందును, రోమన్ గిర్ణి ముఖ్యములను అభివృద్ధిచేయుచు ఉన్నది ఈ రోమన్ కై కాన్ గ్రెసు 11, 181 చ మొత్తపు అవలంబించి 48, 64, 071 ప్రపంచమునందలి అశ్వరిగ అవలంబించుచు రోమన్ లో ఇది యొకటి

తెల్లియము రోమన్ కై కాన్ గ్రెసులంద విశ్వవిద్య అవను చేయును (1) తీరప్రాంతములు (2) మాధ్యమిక మైరానములు (3) దక్షిణ పీఠములు (4) తీరపు ఉత్పన్నములందము-ఈ కాన్ గ్రెసు మందలము, తక్కువ మందలముల కను ప్రభుత్వమునది, రెండవ, మూడవ మందలముల నందు మొత్తమునుండి తూర్పువరకు కాన్ గ్రెసులందవిన్నది

తీరప్రాంతములు తెల్లియము రోమా తీరము నుమారు 40 మైళ్ళు నిడినది కలిగి, నరకరేఖవలె నుండుచు ఈ తీరము నందు, తీరకాన్ గ్రెసు మైరానముల మట్టుమునకు 20-30 అడుగుల ఎత్తుగల ఇసుకటిల్లులు విస్తరించి యున్నవి ఈ రోమన్ గిర్ణి సముద్రపు రేవుపట్టణములలో నూర్మోర్స్, అస్పెండ్, పిల్గ్ అనునవి ముఖ్యములైనవి వీటిలో మొదటిది తీరగో నడిముఖ ద్వారముల రెండు నున్నది, తక్కువ రెండు రేవుపట్టణములు ఒక కాలువచే, మొదల అను నగరములతో కలువలడుచున్నవి.

తీరములలోనిది అవలంబించు మైరానములు ప్రతిదీకెరిన దిగ్ రోమా క్రయములుగా ఉపయోగ నుచున్నవి ఉపా కాన్ గ్రెస్ లో ఇవకరిచ్చులను అమెరికా యున్న పట్టపు భూమి

యందలి చిత్తడితెలుల పక్షపాదమునకు యోగ్యమైనదిగా కాన్ గ్రెసులందవి నదిమైళ్ళు వెడల్పుగల ఈ చిత్తడి భూమి మునుగునీటి కాలువలతో అవలంబించుచున్నది 'డిక్లెర్ లాండ్' అనవుడు ఈ చిత్తడిభూమి ఈనాడు వనభూమిగా మైర వనసాచు మందలముగా పరిణామము చెంది, గోరుమ, కాల్, మంగో తీరునంద మున్నగు పంటలగు నిలవమై యున్నది ఇందు పశుపోషణమున కవసరముగ పచ్చి మైరా నములు కూడ కలవు

మార్కెట్ ప్లాస్ మేదానములు ఈ మండలమును 'స్పెల్స్' నడిబిరి పాహళ ప్రాంత మావోచి యున్నది ఇవలమనుమైన ఈ ప్రాంతము వ్యవసాయమునకు అవకాశముగ మన్నది భూగర్భమున మిగుల తోటకా బొగ్గుగనులు కనుగొనబడినవి అచ్చట ఉప్పు బియ్యం బొగ్గువలన, తెల్లియము యొక్క పారిశ్రామికాభివృద్ధికి దోహదపరుచున్నది

'స్పెల్స్' పీఠీకాహళ మండలము తెల్లియమే దేశ మధ్యభాగము కాగ్గమింది యున్నది, స్పెల్స్ లోని ప్రాము దేశములో నర్మదానది దాని ఉపనదలు గైస్, తెగర్, సెన్సి, కైల్, డెగ్గో అనునవి వివేక్షిత స్పెల్స్ నడిబిరిను కలియచున్నది తత్ఫలితముగ ఈ ఉపనదులు ప్రమాదము లోయ ముగ్గుములు, అంటెవర్స్ నగరము చెంత స్పెల్స్ నడి ముఖద్వారమునకు సమీపమున క్రోవ్వులముగా కలియచున్నది ఈ మండలము తెల్లియమే దేశమునందు ప్రధాన వ్యవసాయ క్షేత్రముగా విశాఖలు మన్నది ఇందు విశేషముగ రావల్లము, చెరకు పండుచున్నది రాజధాని యగు బ్రెస్వెల్ నగరము మట్టున రాజమండ్రి నుండించబడి విశేషములకు ఎగుమతి కేంద్రమునగుచున్నది ఈ మండలము నంతే వ్యవసాయోత్పత్తులపై ఆధారపడు పరిశ్రమలు (పంచదార, అల్మాహేలు, మూగైన్, సెసెన్ మున్నగు వవి) సెలెగొని యున్నది నడి పీఠీకాహళమండల పశ్చిమ భాగమున, కైన్ నడిలోయయందు వాళుట్టలు తయారు కేయు కేంద్రములు కలుపు ఇచ్చట ఘెంట్, కాంట్రాయ్, రాంధర్స్ అను ప్రధాన నగరములు కలుపు తెల్లినదిచెగల బ్రెస్వెల్స్ అను రాజధాని తెల్లియము దేశ మధ్యభాగమున సెలెగొని యున్నది అనగా అది 'సైని' పేర్కొనబడిన బొగ్గు ఉప్పు మండలమునకును, పము ప్రామునకును పడుచున్నది బ్రెస్వెల్ నగరము, అజహర్ ముచే అంటెవర్స్ నగరమునకు కలుగుచుండుటలే, శేపు నట్టలముగా అది ప్రాముఖ్యము వహించియున్నది ఇందు కలవే పరిశ్రమ, కాగితపు పరిశ్రమ కాగితపు పరిశ్రమలతోపాటు, హామకై న బొగ్గు పుట్టులు కూడ తయారగు కర్మాగారములు కలుపు

స్పెల్స్ లోని ముఖ్యభాగము కడమన్న అంటెవర్స్ నగరము తెల్లియమే దేశమునంతట గొప్ప శేపునట్టలమై యుండుటచే కాక, ఇతర దేశములనుండి వీలగా ఈ శేపునకు పరగులను తెచ్చు అవకాశముపై న ఉడబ్బుస్థాని

మ్యాయర్స్, లండన్ రాబర్ట్ హామ్ వంటి ప్రపంచ ప్రఖ్యాత మైన శేపునట్టలములతో పోటీలేని ప్రభుత్వప్రాంతము ఎంతావలె యున్నందు గొప్ప శేపునగరముగా కూడ అది లభిస్తుంది చెందెయున్నది తెల్లియము యొక్క ఎగుమతి దిగు మతుల వ్యాపారమునందనే అంటెవర్స్ శేపునట్టలమునకు ప్రాముఖ్య పేరుపడినది

ఓచిర్స్, బ్రెస్, ఘెంట్ మున్నగు ప్రాచీన నగరములు మధ్యయుగాలలో ఉద్భవస్థలములకు ప్రసిద్ధిపెట్టినవి దక్షిణ పీఠీకాహళ స్పెల్స్ నడి బిరి కాహళ మండల మునకు దక్షిణముగా, తూర్పు-పశ్చిమములకు విస్తరించిన, వెన్స్ నడిలోయ యొకటి కలదు ఈ లోయలో వెన్స్ నడి ఉపకాళ యగు పాంటర్ నది కూడ ప్రవహించు చున్నది పాంటర్ - వెన్స్ లోయకు దక్షిణమున తెల్లియం దేశమునందు ఉన్నతమగు పీఠభూమి కలదు ఇన్వెర్స్ అను 200 అడుగుల ఎత్తుగల ఉపీకభూమి ప్రాచీన కాలాంధరములతో నిర్మితమై పురాతన వర్తక క్షేత్రములలో వీళ భాగమై యున్నది ఈవర్తకముయ భూములు వెన్స్ నడియొక్కయందు కాని ఉపనదు యొక్కయు అలములతో తదవనకు చున్నది దీనికి దక్షిణమున ఎత్తుగానున్న మండలములలో కొంత భాగము అదపులచే అనంతలది యున్నది, కొంత భాగము గొల్లలు మేయ పర్వత దీరుగా మన్నది కాని ఉత్తరభాగ ముంది ఉన్నత భూములు పర్వతానులములైన వ్యవసాయ క్షేత్రములుగను, పొడిపరిశ్రమ కేంద్రములుగను నర్తల్లు చున్నది అత్యంత రమణీయముల వెన్స్ నడిలోయ, దిహంట్ వంటి పెక్కు ప్రఖ్యాత యాత్రా స్థలములు సెల పుగ మున్నది

జర్మను పరిపార్థ మేయమందున్న బెల్గియన్స్ నగ రము ఉన్నతస్థితి కేంద్రముగా వాగిగాంచి యున్నది పూర్వ మచ్చట ఉన్న పరిశ్రమగారములు లుండెడివి.

బొగ్గు ఉత్పత్తి మండలము ఈ మండలము ఉత్తర ప్రాముమంది పాంటర్ లోయకు చెందించుచు మాన్స్, బార్లి రాంబోలండా నుమార్త వరకు విస్తరించి యున్నది అంతేకాక, బిరి ఇతలను తూర్పుగా మెన్స్ లోయ పొడవున, బీట్ వరకు విస్తరించి యున్నది ప్రధానమైన అవకాశ ప్రాంతములు మాన్స్ బార్లి రాంబో నగరముల చుట్టును సెలెగొని యున్నది, ఈ గమనియందు ఇవము, మున్నము రాధాపు

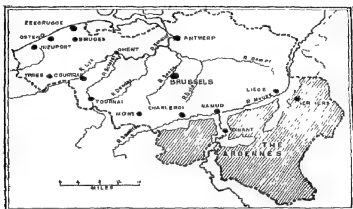
మరికీ నంబు ప్రధాన క్రమములు చేర్చుగా వ్యవహారములు
జియమతులు జరుపుట వలన జ్యోతిష, వాగమూర్తి లలియ
పుటాయము లిజమూరే యుద్ధము హైన్దరములు
పంతుల వరిశ్రమహిష్మితి ప్రావిదేశిగా మన్వది ఆ దేశ
మూర్తి గ్రుంతులు, నవపులు వరుదుల విశేషముగా గలవు
ఈ తేజము పొగ్గినిమిశ్రమక గూడ అలసియి పోయెను
వలన బల్లల వియ్యలు, శుంజీరియల వరిశ్రమలు విశేషముగా
సాపావలది యున్నది

22

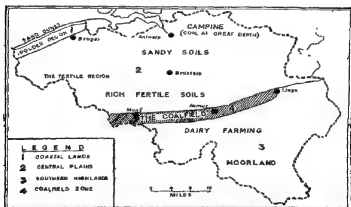
వెల్లియము (చ)

దెబ్బెయ్యము నకువది రోజుకొంతదినవరకు ఒక చిన్న
తేకము, దీనికి ఉత్తరమున పెద్దగూయ్య తూర్పున బల్లగి
రక్షించి, బోయిపేట్కునుంచి ప్రాపు, వానవ్యసమున ఉత్తర
వయ్యద్రము నుపాల్వలూకు నున్నది దీనిని స్త్రీలము 11,778
చ.మై. అనాథా సుమారు 35,00,000 దీని రాజరాని
ప్రతిష్ఠానగరము ఈ ప్రాంతములోకప్పుచు నిలవించి
"దెబ్బెయ్య" అని పిలిచెనుగదా ఈదేవతను "దెబ్బెయ్య" అని
అను నేనెవ్వనిదీనిని పేర్కొని ప్రా కొవీ.మ.నకు నువ్వ
అను నేనెవ్వనిదీనిని పేర్కొనవలెను అనియు, చివరకు
ప్రాంతమును వశపరచుకొనునట్లే కలుపుకొనెను

నాటినుండి మునారు ఈ శత్రువ్యములపాటు రోమును
 తీర్రావలమునై తమ అధిపత్యమును పెరిపిరి రోమును
 పాలించుటో కాదో కాదు, రోమునకున్నది, రోమువార్యులు
 మాత్రమును, త్రిప్పరవలమును ఈ ప్రాంతములకు వ్రా-
 రిపోయిరి అని యట్లుండు (శ్రీ శ్రీ 5 వ శాస్త్రము) 'ప్రాంతం'
 యనఁడు అర్జునునాటియులు శత్రుశక్తియు ప్రాంతమును
 పాలించుట అర్చునకే స్థిరపడెదనని అట్లు (శ్రీ 5 వ
 శాస్త్రము) పంపమును తెలియదుటో 'విజ్ఞాన', 'ప్రాంతం',
 అను రెండునామకైరి అని నివేదించుచుండి ఈ రెండు
 నామములు పూర్తిగ భిన్నమైనవి రోమున నాగరికత, సంస్కృతి
 అను పులికితయ్యున్నది 'విజ్ఞాన' తెలిగి 'గృహనిధిపదము'
 మీద 'వాల్వాక్' అను వాగధమైన ప్రాంతమును మాట్లాడు-
 చుచు, దక్షిణప్రాంతమునది నియంతుల 'వాల్వాక్'ని వర్ణి-
 తుచునదిరి అట్లు 'మృత్యుశత్రుప్రాంతమును స్థిరపడి-
 రోమును 'ప్రాంతం' 'వాల్వాక్'ని' నగరనిధిపదము
 మీద 'గృహనిధి'ని 'ప్రాంతం' యనునామము మాట్లాడు



THE CHIEF TOWNS IN RELATION TO THE
RIVERS AND HIGHLAND OF BELGIUM



REGIONAL UNITS OF BELGIUM

దురు అందుచే నీచు 'స్ట్రెమింగులు' అను పేరును తొందిరి.
 18 వ శతాబ్దములో రోనుకపాపాగ్రహణవా సంకరము తెల్లియము, ప్రాంతాంతరీయదగు 'ట్రావిస్' పాతన ములోనికి వచ్చినది 18 శ 814 వ సం న 'బార్ట్లె టేస్' చక్రవర్తి మరణించినపిదప క్రమముగ ప్రాంతపూర్వముగ మంతరించుటచే తెల్లియముచేతమందు భూస్వామ్యవ్యవస్థ తల యెత్తినది. దేశము ఖిన్నుఖిన్ననంప్రాయములుగ విగతించినది అట్టిసంస్థానములందు స్లాండ్లు, క్రెబ్లాల్, హెరెడు, లెక్సెంజర్లు, నమర్, కైగ్, లింబర్గు మొదలగునవి చేర్చొన దగినది ఇట్లు భూస్వామ్యవ్యవస్థ ఆచరణమందున్నను, కాదు తెల్లియముచేతము ఒక్కటిరాజ్యమగు 'టోరానిగా'లో కాగముగ చే యుండినది 18 శ 848 సం లో అరిగిన 'వెర్దెనెండి' ప్రకారము 'స్లాండ్లు' 'ఆర్టాబున్' ప్రాంత ములుమాత్రము ప్రాస్తుపాలనములోనికి వచ్చినవి

ఇట్లు తెల్లియములో కొంత భాగము అర్బన్ పాలనము లోను, మరికొంతభాగము ఫ్రెంచిపాలనములోను చుచూరు 18 శతాబ్దములూకు కొనపొగినది. కాని 18 వ శతాబ్దములో అగ్నేదిగ్రభులు పిరిచిదముగ 'తెల్లియముసంకపను తమ మానములోనికి తెచ్చుకొన గగ్గరి అగ్నేది-అస్ట్రీయా, అస్ట్రీయా-స్వెయిసు దేశములకు చెందిన రావటటుంఁముల మధ్య అరిగిన వైచారిక సంబంధములను పురస్కరించుకొని తెల్లియము 18 వ శతాబ్ది తుదిపాదములో అస్ట్రీయా హంబుర్గు రాజుల పాదక్రిందను, పిదప 18 వ శతాబ్దపు తొలిపాద ములో స్వెయిసు హంబుర్గు రాజులపాలనలోను గడపినది 18 వ శతాబ్ద, 2 వ ఛిల్డ్ ప్రభువుల పాలనములో ముగముచేరితి తెల్లియములో ఖోరహింపాకాంధ భుజిల్లి నది, దేశమంతటక అనంత్ర ప్తి, అనవసము, అకాంతి ప్రతినిధియనిన 18 శ 1688 సం లో స్వెయిన్ హింపాముకిందనుండిన పెర్బాండ్లు (తెల్లియమ్, హెరెంబులు) వందు నుడిచి ప్రభుగిల్లన మారణక మైనది ఈ విజ్ఞ ప్రకారమున చక్రాగ్ని 1688 వ సం న 2 వ ఛిల్డ్లు తెల్లియము రాజ్యమును తన కుమార్తెయగు అప డెల్గాను ఇచ్చివారు ఈ ప్రాంతము 1688 సం నుండి 1821 సం వరకు ఖుడెల్గా శత్రుయగు అల్బర్టుయొక్క పునఃప్రపాలనలో ఉండినది 18 శ 1821 వ సం అల్బర్టు పంశాలిలేక మరణించుటచేత, తెల్లియము 808 స్వెయిసుపాలనముకిందకు వచ్చినది 18 శ 1718 సం లో, అరిగిన 'అబ్రిచ్' సరిహద్ద

తెల్లియము అస్ట్రీయాకు లభించినది పిదప అస్ట్రీయావార వశపు చోరాలకాలమందు ప్రాస్తు ఉచేతమును అయిందిది కాని 18 శ 1748 సం లో అరిగిన 'అక్విలా-రా-హెలానెండ్' సంవర్షమున తెల్లియము 808 అస్ట్రీయాతో కన్యనది వారి నుండి 18 శ 1781 వ సం లో ఫ్రెంచివిజ్ఞవస్తవ్యముచేత అక్రమించబడవంతవరకు ఈ ప్రాంతముంతయు అస్ట్రీయా పాలనములోనే యుండవలసి వినవ 18 శ 1781 సం న అరి గిన 'కాంబో-ఫోస్టియా' యధికారము తెల్లియము ప్రాస్తునకియ్యబడినది అప్పటినుండి 1816 వ సం వ 'హుట్టా' యుద్ధములో సెపేరియను పరాభుదగునవరకు ఇది ఫ్రెంచి పాలనములోనే యుండినది

18 శ 1816 సం లో అరిగిన వియన్నాసమావేశ ములో తెల్లియమును హెరెంబుతో సరిహద్దుచేయవలెనని తీర్మానింపబడినది 18 శ 1880 వ సంవత్సరమునకును ఈ సెంబులేతములు 'పెర్బాండ్లు' అనుపేరుతో ఒక రాజ్యముగ యుండినది కాని 1880 సం లో తెల్లియములు దశ చాపము నగు వ్యతిరేకముగ, దశ సేనలను తమ భూభాగమునుండి పార్లమెంట్ పార్లమెంటుమును ప్రకటించుకొనిరి అంధక చూరదేశములో తెల్లియముయొక్క పార్లమెంటుమును క్రింద చూరదేశములో 1881 వ సం లో తెల్లియములోనియనుపార్లమెంటుచేత రాజ్యమునతో రాజ్యాంగమును తయారుచేసి తియారోలును తమ రాజ్యమునకు రాజగు వెన్నుకొన్నది. తెల్లియము తటస్థదిశాన మనంబించినంతకాలము చారి స్వావశ్యతనరకణకార మును కాము వహించలనుని ఆదేవంశవర్తములో అగ్ర రాజ్యము లొకవ్రకటన చేసినది పిదప 1888 వ సం న ఈ ప్రకటనమును పునరుద్ధరించుచు క్రిటను, ప్రత్యా, రస్ట్రా, అస్ట్రీయా ప్రాస్తు, తెల్లియముతో సోదంబిణిలుగాంచినది

మూలపురి దర్బాగములూకు తెల్లియము ఎట్టి రెవర తేముక కాలము గడిపినది, కాని 1914 వ సం న అర్బన్ దీనిపై రాబడే అక్రమించినది అల్బర్టు అగ్రమములోనున్న క్లాబునవశ్యరములాలములో తెల్లియము అసోక వ్యవస్థము లగు గురియైనది 1919 సం లో అరిగిన 'వెన్స్ట్రునెండ్' ప్రకారము, తెల్లియము గతములో (1889 సం లో) అగ్రరాజ్య ములతో తేమిన్న యొడంబిణిల రద్దయినవి. దీనివలన తన ఇచ్చవచ్చిన తేమలతో మిత్రత్వము అయ్యెను, యుద్ధ భూటములలో తేయటము తెల్లియమును స్వేచ్ఛ లభించినది

దాని ప్రభావము మరొకదానిపై తప్ప ప్రవలించుచుండును. నేటి ప్రగతికి కారణము గలది యొక్క ప్రాంతములు కావలయు తగ్గని విగ్రహమును గలముఖానికి విద్యావైఖరి ప్రభావము మన విద్యార్థిదానముపై అపారముగా పడినది సూక్ష్మముగా పరిశీలించితే, నేటి విద్యార్థిదానము లోని మూలమూలములు, లక్షణములు పూర్వపు పేర్కొను విద్యార్థివైఖరి కట్టిపరిచి వర్తమానుని తెచ్చినచున్న దానికి, పైలాకి, రోమన్ లాక్, రూపీ, సెల్ లెట్, స్టర్ మియన్, రెటరెయన్, అన్న ముతల్ కార్నల్, కలెయన్, కోమియన్, జెన్ దా, ఫ్రోజెల్, పెన్సర్, ఆల్ లాల్, మూటిసోరి మొదలగు ప్రముఖ విద్యార్థివైఖరికి ఒక్కొక్కటి ఒక్కొక్కతల్లమును ప్రతిపాదించి, నేటి విద్యార్థిదానమును రూపొందుటకు కోనాన మొనర్చి

జననము, బాల్యము గత శతాబ్దమున విద్యార్థిని ముఠా అరగిని గొప్ప ఉత్తమును అల్ల బోలెల్లా జెన్ దా ప్రాగంబించిన ఉత్తమును ఉపాధ్యక్షుని జెన్ దా అను విద్యార్థివైఖరి 1720 న సంపన్నమున అప్పటికేముఖానికి పోయెట్టి భక్తియును అభ్యుదయము అతని తండ్రి తిరిగిములను అలగించి చాళిపాఠ్యముగ మంజెను అగి కాల్పము దక్షిణాంపుష్టముగ గడచినది పల్లి ఆరోగ్యము సరిగా లేనందున జెన్ దా ముఖానికిపడెమును విశేషముగా పొంది చాళిపాఠ్యము అతని తండ్రి కడగిచాల్పమున యుండెనని తెలియుచున్నది ఆవిధముగా అల్లిదిండ్రిలబడచాళిపాఠ్యము అన నోచుకొనెను జెన్ దా తనకాల్పమును గడిచెను

అనకాపాఠ్యమున కొనసాగించునది బహుమతి పిల్లడి కాని పిల్లెయ నన కాన్పల్లి నవ్వనలమున అతడు ఇంటినివెడిచి సారోజియ 'పల్లెస్ట్రీ' నగరమున ఒకపెద్ద గృహస్థునిగ్గర నొకరుగా చేరిన పాపన యజమానుడు పిల్లదాని బుద్ధి మోడతను ప్రపంచి 'పల్లెస్ట్రీ గ్రామం' పాశకాలను అరిగిని పంపెను 'రియల్' అను విద్యార్థివైఖరి అతడు జెన్ దా యొక్క ఉపాధ్యాయుడుగా మంజెను అచ్చుల పనిదర్శన ముగించుకొనినదిగన స్వీకరించు పాపనయ్యమున, అతడు రీజింగ్ విద్యార్థిదానమున ప్రవేశించెను మహాశివారి పంజర అరించి అతడు ఆకాశము నంబింపించిన గ్రంథములను చదివెను

మొదటినుండియు జెన్ దాకు పదిమంది వడవిల్లితోపాటు

నలయు 'వైము'గానుండెను ఎప్పుడును ఒకవిధాన్య కృత్యానికి వలసవలెనని అతడు అభిలాషపడెడిదానిని కొన్ని కృత్యకరకములను అతడు విద్యార్థిదానమునను నడిచి 'పెన్సర్, ఎత్తు సగా ప్లానిం ఇయ్యమున కామంబునైన విధింపనకు నేతంధనములు వీధి చాళిపముగా పోయెను

పిదప జెన్ దా పోలెట్టును విడిచి 'పల్లెస్ట్రీ' లో 'పార్' చాన్ క్యాపె' అనుకాని పిల్లలకు ట్యూటరుగా ముడియెటకు పూనుకొనెను అది యందులో జోధనకుండు ప్రోత్సమాన్నియు ప్రవేశ పెట్టెననిని జెన్ దా ప్రయత్నించెను నేర్చినంతవరకు ముఖ్యనియమములు సుకాపంబులకా కాంబాలిలకు నేర్పించునది అతడభిప్రాయపడెను కేటలు, జిడి కేటలు పరివరములలో వస్తువులు-పీటిదాకా విద్యగలవలె విలసింపమును రూపొందించుటపై జెన్ దా రింతకర గృహి జరిపరాగెను

అటుపిమ్మట క్యాపెన్ ప్రాంతమున 'జెన్ మార్క్' లోని 'పిల్ల' పట్టణములని విద్యార్థిదానమునలో జెన్ దా ఆచార్యుడుగా చేరెను ఎనిమిది సంవత్సరములు కన్నత తన రచనలో గొప్ప విప్లవమును సృష్టించెను విద్యార్థిదానమున వకాళివరపు విరాయెములకు జెన్ దా రచనలు గొప్ప అగ్రహారేకములను కలిగించినవి ప్రభుత్వముచాలి కూడ కోమలు వచ్చి జెన్ దాను ఆచార్యుడనవిమర్శిం కొనింపరి

అనంతము 'అల్ లో' నగరమున అతడు తన పరిశోధన కార్యములను సాగించి 'పిల్ల' అను గ్రంథమును రచించెను దీనివలన అతడు పెట్టెరకు అమ్మ దయ్యెను 'రచ్చి' మండికూడి అగిని, అగిని కుటుంబమును అపిచ్చునింపరి 'బాజె' గ్రామముమండి అతడు ప్రయ రించిన గ్రంథములు ప్రభుత్వమువారు దగ్గముచేరి

"బాజె" బ్రాహ్మ 'ఎనిమిది' అను గ్రంథమును వదిలి, అన పరిశోధనములను సాగించవలెనని జెన్ దా ముంజె పట్టు దంతో ఎనిమిది వారంకాలము పాశకాలను విధించి, అంతకి హృదయవిరాగం పరిస్థితులను పరిశీలించి, విద్యార్థి విభాగములో విప్లవకాళ్లకన్న మూర్ఖుడైనవెనది అతడు నొప్పుయిండుకొనెను కాంబాలిలకు కమిషనరైన పరిస్థితి యందు విద్యార్థిదానము సాగించెనుండెరి, వారు అహారోగ్య నుచే కాళ్లపడుచుండెరి, కలిగివచ్చుచుండును పూర్తిగ అంతగ్గును చేయుచుండెరి, మూలకాచము విప్లవగ్రంథులవెది

గాని విద్య అభివృద్ధి కాంక్ష కోమలియన్ కూడి విశ్వసించెను
కాలకాలి లు నేర్చుకొనినవలెను విద్యములను కోర్కె కరణ
చాలిగా నేడేదా యిట్లు చెప్పితిరిగెను

1 మనస్సును విశేషములతో నుండు మనస్సులు,
ప్రార మ్యములు, అప్రమేయము ప్రావణ్యములతో నిమగ్న
చేసి పాస్త్రము

2 అంతపులు తెలిసికొనగిన అంతపులు, చాలి
నుండి లభించు వ్యాపారమునకు సంబంధించిన వరకులు

3 అనిజములు - రాపాడుచు పనువులు

4 వృక్షములు - మొక్కలు అతి ముఖ్యమైన వృక్ష
ములు, మొక్కలు చాలికి సంబంధించిన వరకులు, విశ్రవ
ములు, అట్టి వృక్షములనుండి కోయిడిన మూలములు, తోట
పనిముట్లు, వ్యవసాయపు పనిముట్లు

5 గతకాలపునకు సంబంధించిన వీరకరములు
విషములు కూచుపాదములు, కొంతమానికలు, పాయురేచక
యింత్రము, సైఫన్ మొదలగునవి, భూమియొక్క ఉనికి,
దాని వ్యవహారము

6 వ్యాపారములు వివిధ సాధనముల ఉపయోగము
లను చేయుట

7 పరిశ్రమ కార్యములు, పుస్తకములు, చేతికరము
కోరించు పుత్రాళిక వస్తువులయందు

8, వ్యాపారమునకు సంబంధించిన వస్తువులు

9 తెలిసిన వస్తువుల సమయములు ఇట్లు, తత్పరివర
ములు

ప్రేమి, లాభిని శాస్త్రులు సంభాషణకార్యము చేయు
కోవలెననియు, అట్టి మనసులను గురించి విశ్వాత్మికమైన
పరిశీలనను కాలకాలిలు చేయవలెననియు, "ప్రకృతి నమన
రించి" విద్యను కోరించవలెననియు తెలుపు సూత్రము
జేసాడు తత్వమునకు శీవము. కాలకు పరాకాష్ఠాభవము
అంగక్రొత్తకా చాలిని సంపన్నచేతని చాలికి ఉపాధ్యక్ష
రేఖార్పవలెననికూడ ఆశయ కోరించెను

'హక్' అను సహాయోపాధ్యాయునితో కలిసి
'జేదా' కొన్ని విధి వాక్యకమైన మార్పులు చేసెను
'జేదా' విధానము 8 సంవత్సరముల ప్రాయమునుండి
10 సంవత్సరముల ప్రాయము వరకు గల కాలకాలిలను
మూత్రమే పరిచునని విమర్శించు అశని విద్యార్థిభావమును

విమర్శించ మొదలిడిరి 'గమనము', 'శబ్దములు', 'రంగులు'
విశేషముగా కాలకాలము అర్చించును ఇదియే ప్రకృతిని
కోరించు పాదము దీని వాదారముగా మన విద్యావ్యవస్థ
మును రూపొందించు కొనెనెనెనె జేదా కోరించెను పాద
కాల వాదారము కరు అసంపాద్యముగా నుండ
నలెను కాలకు లమ ఇష్టము వర్ధిల్లకుల వ్రత ర్చించుట
వీలందనిలెను ఎట్టి సలహానలు చాలి "సేవ్య"ను అభివృ
ద్యము ముఖ్యముగా చాలి "చతుర్వక్త" చక్కని కల
నొనగవలెనను ఆశయముచే చిత్రలేఖనము, గురి (అక్షరము)
మొదలగు అభ్యాసములను జేసాడు కల్పించెను

ప్రతి కాలవీరి, కేదో జీవ చేతనని నేర్వవలెనని
జేదా నిర్ణయించెను కాలకు తెలిసిన కార్యక్రమమును
జేదా తనివరముగా నిర్ణయించెను

8 గంటలు - నిద్ర
8 గంటలు - ఆహారము, విశ్రాంతి, విశ్రాంతము
8 గంటలు - పాఠశాల } ధనవంతుల నిర్ణయము
2 గంటలు - పరిశ్రమ }
8 గంటలు - పాఠశాల } నిద్రాధి నిర్ణయము
8 గంటలు - పరిశ్రమ }

కాలకాల వ్యాధియనుము, వ్యవసాయము కాల
కాలకాల విద్యార్థముగా నుండవలెనని జేదా తెల్పెను
'జేదా' విద్యావంతులను మంచిచేకాని అంతగా ఆవరణయ
మైనది కాలని విమర్శములు కాలవీరికి. అందుచేత 'జేదా'
జీవ పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయులుగా పనిచేసి విమర్శించు
అనుమానములను జీవలెములను నివారించెను 'హక్
దత్', 'కాల్మ' అనుకూల జేదా పాఠశాలయందు పని
చేసిన చాలిలో ముఖ్యము "చాలిన్ ట్లూ గో-వి-ఎంగ్"
అను ప్రముఖ గ్రంథమును కాలకాల రచించి జేదా విద్యావం
తులకు ప్రకారము చేసెను జేదాతో కలిసి పరిశీలన
చాలిలో "హక్" అను "మాతృక" కూడ చేరియుండిరి
"రిగ" మొదలుకొని "టెన్" వరకు జేదా క్షిప్రగోటి
పెరిగిపోయెను కాలకాల, జేదా విద్యావంతులను నిశ్చయముగా
విమర్శించ మొదలిడెను

1788 లో జేదా అగ్రగణించి "ఉపాసనపుట అట్టి
తెలి"ని తన సంప్రదము మూచిచేసెను. ఇందు యూరపు దేశ
మున జేదా విద్యావంతుల మేల్ పాముకొని ప్రకారమునకు

తేజస్వినీ వార్త

వచ్చిన అయన నన విద్యారంజన విప్లవాత్మకమైన హాస్య శైలిని అందరూ అంగీకరించి మాత్రం అభిప్రాయము ముందు ప్రచారము చేసిన శ్రీకారవనియు, విప్లవకారుడనియు ప్రజలు భేదము కల్పించి యుండిరి విద్యార్థి పుద్గిరి వంటి పురుషులు భేదా చే వాడను విషయమును విద్యార్థివేత్తలు కూడ అంగీకరించి స్వల్పద్వంద్వము, హిరెన్ హిమలోకం కొంతకాలము భేదా వివరించి నన త త్వమును ప్రోత్సహించు కొంతకాలము కొన్ని విద్యార్థి సంఘాలు అయిన మాత్రము లాభాగ్రహము నివారించుటకు 'మెరీకో' అను తెల్లనే కామ్రాజ్ ను 'జేదా' ముఖ్య పుష్పము అయిన పిల్లలందులను ప్రచారము చేసెను

పుష్పకాలము భేదా 'మెరీకో' నాగమున వివరించి

నన విద్యార్థి త్వమును ప్రోత్సహించు చుండెను ప్రభుత్వ పరచారము చేత పుష్పముగా బాల్యము విద్యగ్రహము, అనాథ ప్రయోజనార్థి అతడు నన శివమును పొందుచు 1750 వ సంవత్సరమున 'మాగిడింగ్' నగరమును దర్శించెను అనంతరం పుష్పకాలము అనంతరమున నన 1750 వ డిట అతడు మరణించెను 'ఇప్పటివరకే వాయువు మరణానంతరము కూడ వా శరీరము మానవ శ్రీయస్సు ననే చరయోగంబున నన తుది కోరికగా అతడు ప్రసరించెను

భేదా ప్రముఖ త త్వవేత్తయైన 'మాగిడింగ్' నన మానానానానా భేదా కుమారుడు అప్పటికి అవ్వ ముడుగా పనిచేసెను అతని కమామైయే మామమ్మ ముల్లీయొక్క తల్లి మామమ్మ ముల్లీయే భేదాను గురించి గొప్ప గ్రంథమును రచించెను

ఎవరు ప్రతిపాదించిన పిల్లలను మెరీకో మైవ దనియు, కట్టపైవదనియు చెప్పెను కట్టము కాని ప్రతి విద్యార్థి త్వము నన శివముతో నియోగి కొన్ని మాత్రము అను విద్యదించి, పిల్లలందరించి ఆవరించి ప్రోత్సహించు విద్యార్థివేత్తకి ఆ మాత్రములు తోడ్పడుచుండును ఇట్లు చేసి విద్యార్థిరానము, తనవ్యావహారికములు జరపించి రాపు అది అనేక కళాకారులుగా అనంతమున్న అనేక విద్యార్థివేత్తల అంతర కట్టపైవదనియు విద్యార్థి తత్వాత్మక మున ప్రవర్తనలను మానవత్వ డిక్షానమును ప్రసారించిన ప్రముఖ విద్యార్థి త్వమును భేదా అనానానానా

స ర

తేజస్వినీ వార్త (1825-1882)

ప్రముఖ అంగ్ల అంతుకామ్రాజ్ ను, బ్రాహ్మి కామ్రాజ్ పరిశోధకుడు, పాపానా యాత్రకుడునైన తేజస్వినీ వార్త వారిని లై సెన్స్ నగరమునందు 1౮25 న సంవత్సరములో పుట్టిన రెండు పేదల బిడ్డలను, కాలమునుండి ఇందు బ్రాహ్మి కామ్రాజ్ నందు మిక్కిలి అభిని శిష్యులు గలవారు పురుషుల ఉపాధులు తయారుచేయు కళాగారములకు దిగు ప్రాథమిక కేవలము చదువుచున్నవయసున, అచ్చటికి పంపింపి కాంథో అంగ్ల పాఠశాలయందుగా పెంచిన ప్రక్కటి కామ్రాజ్ త్వమున వాటిలో 'ఫ్రెడ రిప్పల్' అను నాతనితో 1844-1846లో స్నేహము చేసికొనెను ఆ ఇరువుర స్నేహము దినదినాభివృద్ధి నొందినది కీలకములను వధునకుల విధేయములు, వాటి శీన పరచానుములను తెలిసికొనెను ఆ కాంథ వాటిలో ప్రతిదినం దానిని పురస్కరించుకొని వారుపురుషు 1843 ఏప్రిల్లో రక్షణ అమెరికానుండి లైసెన్స్ ప్రాంతముల అయినదే రిప్పల్ ప్రభుమును వారుపురుషు ఆ ప్రాంతము లో అభివృద్ధి కీలకముల పుట్టు పురోగతివరములను గూర్చి పరిశోధించి, వాటి ప్రతిరూపములను సంపాదించి, వాటిని విక్రయించి, తమ రాజకీయాల వలననే వ్యయములను నింపా దించెనెంచి

ఆ పరిశోధకులరుపురుషుల భయంకరమైన అమూల్య నదీవివాహా ప్రాంతములో, మహారు గ్ని సంపాదించుట పెక్కు కష్టపడముల పెరుక్కొని, అచ్చటికి రిప్పల్ కీలక బాతులు శివమును గురించి పరిశోధనముల అందు, చిలి చిలికములైన మానవాళముల పెద్దటితో, తెలిసికొనిన మహారు 14, 712 రవములైన కీలకబాతులను పోషించి, వాటిని గురించి పరిశోధనములు అందు ఆ పరిశోధకులతో సుమారు 3 వేల కీలకబాతులను పంపింపిన విషయములు అంతుకామ్రాజ్ నందును పరిశోత్త వెలుగును ప్రసరించి, ప్రపంచ అంతు కామ్రాజ్ వేత్తలకు అభ్యుదయము కలిగించినది కాదు పెక్కు విద్యములకు సంబంధించిన మాత్రాంతములను, గురించియు ఆమెతో నదియందలి భయంకరమైన మొక్కను గురించియు, వాటి ఆవరణవికారములను గురించియు, పెక్కు విషయములను తెలిసికొనినది

మొట్టమొదట, వాటిను అచ్చట వంటిగా విడిచి, 1888 నం అనునెంతో ఇంగ్లండునకు వెళ్ళును అచ్చట

అందు 1881 లో ఆమె బాన్ ప్రాంతమున . వేరరించిన అంతు వీరిని వివరములను గూర్చి తిరునాటి పొన్నెటి చారి నమ ఉమున నమగ్రమైన ప్రదర్శన, ప్రవంగములను వివరించు అందు అచటగల అమెరికా విధానమును ప్రదర్శించి, చాలి వివరములు, స్వభావములను పోచారముగా వ్యక్తముచేసెను చార్లెస్ డార్విన్, జోసెఫ్ హూవర్ వంటి ప్రముఖ శాస్త్ర వేత్తలు అహముల ప్రదర్శనాగ్రామమున జేయు ప్రవంగములను వినిన పిమ్మట, అతని ప్రజ్ఞా పండిత్యములను గుర్తించి, అతనిని మిగుల శ్రావించుచు ఉత్తరములు చూచిరి

మహాశాస్త్రముతో జేర్చు తనకు అధిక ప్రశంసలను నింగ్లం మాత్రం అంతుశాస్త్రమునయను అమెరికాంచుటకై 1881లో లండన్ నగరమును చేరెను ఆ సంవత్సరమే అతడు ప్రాచీన "ఆపి జాన్ ప్రాంతములో ప్రఖ్యాతి శాస్త్రవేత్త" అను బృహత్తర గ్రంథమును (ప్రఖ్యాతి వివరము పిర్లాంతవేత్త చార్లెస్ డార్విన్ యొక్క అపోస్టోలుతో) బాన్ ముగ్రే అను మహాముఖ ప్రకటించెను దీనితో జేర్చు కీర్తిప్రశంసలు గలుగుటల విస్తరించుటయే కాక, అంతు శాస్త్రవేత్తల ప్రేరణతో అతనికి విశిష్టతను కూడ లభించెను 1884 లో బాన్ ముగ్రే, జేట్సునకు రాయల్ శిక్షాధికారి పొన్నెటి యందు సహాయ శాస్త్రవేత్త పదవి లభించుటకు మిగిలి తోడ్పడినది ఈ విశిష్టతపదవి లభించిన పిమ్మట జేట్సునకు అధిక సమర్థులన్నియు తొలగిపోయి అతడు ప్రకాశం వాతావరణముతో శాస్త్ర సరికొరవను అను సలహాచుటకు అవకాశము లభించెను అతడు పదవియందు జీవితాంతము పనిచేసి పరిశ్రమ మహాభూమియైనది.

జేర్చు తన జీవితకాలము చివర శాస్త్రగ్రంథములను వ్రేల్చుకొని, పెన్సిల్వేనియా నగరము ప్రకటించెను అంతేకాక అంతుశాస్త్రమునకు సంబంధించిన అంతుశాస్త్రములైన వ్యాసములు అతడు ప్రాచీన ప్రచురించెను

జేట్సు యానశ్రీయ అంతుశాస్త్ర వివరమున వివరములుగా వివరించు మహాత్తర సేవను గుర్తించి 1891లో రాయల్ పొన్నెటివారు విశిష్ట పశ్చాత్తమునిచ్చి అతనికి గౌరవించి రాయల్ శిక్షాధికారి పొన్నెటియందు కాను సభ్యులుగా ఎన్నికొనబడిన పిమ్మట, సీతాకోక చిలుకలను గురించి సంపాదించిన వివరములను అచటవ్రేచి విక్రయించెను

జేట్సు జీవితాంతము వరకు సేదపురుగు, ఉరిత, వివర్ణిపురుగు మున్నగు అల్పజీవముల జీవిత విశేషములను

కనుగొని. చాలి జీవిత పరిచామ వివరములను వెలుగులోకి తెచ్చు విషయము తన దృష్టిని కేంద్రీకరించి, మిగిలి ఎట్లు కలతో పరిశ్రమించి, విజయము పొందినెను ఇట్లు జేట్సు మహాముఖ అంతుశాస్త్ర విశాసములను తన జీవితమును అంతము చేసి 18, ఏప్రిల్ 1882న సంతోష పరవశించెను అతని మరణాంతరము అమూల్యమైన అతని శ్రమలను రాయమును చేసి అతని రివెన్యూ అను పంపుకాను నగమునిచ్చి తిరిగివారి

పు సే.

వేదములు

గుల్బర్గా జిల్లాలో కృష్ణా నీరునదుల మధ్య సురపురము చిన్న సంస్థానమున జేదరులు లేదా జేదరులు అను తెలుగు జోయ వాయుకులు పరిపాలించి జేదరులగా విద్యయులని యుక్తము ఈ వాయుకులు కాము కోనలనో యులని చెప్పకొనియున్నాడు దీని పూర్వులందు అగ్రై న కోనలవాళ్లు తమ వానిలన ఈ వంశమున కీసేను వచ్చినట్లు వైచియకులు చెప్పచున్నది ఈ వాయుకుల పూర్వులవామును మునగల్గు పేరతో కోనలనేమి యను గ్రామము పొందిన అదెను రాజా అహోహిమ వాయుకు భూపాలుడు కాను కలిచించిన శాస్త్రవపురావమున (అమూల్యము) కాము శ్రీచారు వల్లభ శక్తివగు గుహుని సంకలిరావమునియ తమకి కోనల వంశమునియు చెప్పకొన్నాడు

జేదంటి రికార్డులందున్న సురపురరాజుల వంశాధి (సంపన్నమారీయమున కనులందు) ననుసరించి గుహుని వంశమున పరశాలకుడు రాజా జన్మించెను అతని కోనల కోనలవాళ్లుడు పుట్టెను అతనిజేద ఈ వంశము కోనలనో మామెను ఈ వంశమున బుట్టినవాడే సురపురకోనలకు మూలపురుషుడగు దీని కొమ్మివాయుకుడు ఈతడు కిరువతి కాంచి, కలకత్తా, తిరువల్లూరులై ప్రాంతముల వర్తకము పదవియందుండెను ఈతని భువారుడు సింగప్ప ఇతని తరువాత పాలకుడయ్యెను సింగప్ప క.మూడుగు పదియర వాయుకుడు తల్లిదండ్రులతో కలుపాత అ భూభాగముల తేలికయ్యెను, పదియర వాయుకుడు తనవాత పాలకుడైన కల్లప్ప, కాంచి ప్రాంతములను విడిచి కడత మంతలమునందలి మారెళ్ళకు వచ్చి వర్తకములుగా మారెను ఈ కల్లప్ప తేరుగుగు కొడు

గులు, 1 పెద పానుమనాయకుడు 2 చివ పానుమనాయకుడు 3. ఇమ్మడి పానుమనాయకుడు 4 ముమ్మడి పానుమనాయకుడు 5 పరిసంగ పానుమనాయకుడు 6 కరి పానుమనాయకుడు 7 బిలార పానుమనాయకుడు వీరు శైవమతమును స్వీకరించిరి మొదటి యైదుగురు ఆలోని చాలాకాలాని కుంజంల ప్రాంతములను, చివరి ఐదువురు శివునికి ప్రాంతములను పోయిరి కొంతకాలమునకు కల్లప్ప తన మొదటి యైదుగురు కొడుకులతో సైరారాచారు రాష్ట్ర మందలి మురుగల్లునకు వచ్చి యచటి దుర్గాధిపతియగు ము సైఫాబాదు వోడించెను ము సైఫాబాదును కల్లప్పతో సంధిచేసికొని యాతనికి ముదగల్లు పేరుతో మిశ్రా కులయు వర్తకాలు అభివృద్ధిముల వీరియను అచ్చుల కోసం పేను గోంబించి కల్లప్ప దానిని స్థావరముగా చేసికొనెను.

కల్లప్ప తరువాత పాతనికుమారులైనందును అగ్నిశక్తి కొక్కోడలోనికి వెళ్లిపోయిరి పెదపానుమనాయకుడు సైరారాచారు రాష్ట్రమువలన కొంతకాలం పాతగాని యిదియు నను, ఇమ్మడి పానుమనాయకుడు కోటిలోను, ముమ్మడి పానుమనాయకుడు వీరుల సహాకరము, పరిసంగపానుమనాయకుడు కలిగిలోను, మిశ్రారాయలైరి చినపానుమనాయకుడు 80 అల్లుడును, 800 పరాతి వర్గమును కూర్చు కొని కృష్ణాకటకుండలి కప్పేరి ప్రాంతమును చేరుకొని, బిజా పుర మల్లారు భూభాగములై చాదులారంభించెను, బిజా పుర మల్లారు ప్రభావామాటకులు బహిరి వసంతరావు చేత పుర మల్లారుముగా, ముమ్మగల్లు పేరుకు చేకాయుగా నుండెను చివ పానుమనాయకుడు బహిరి వసంతరావువోడించి యాతని కిరుడును లాగికోనెను అప్పటినుండియే ఈ చాయతరాలను బహిరి కిరుడును సంతకరగా వచ్చుచున్నది చిన పానుమనాయకుడుకు సోనిచాయకుడు కుప్పించెను ఆతనికి పెదసోను చాయకుడు పుచ్చెను పెదసోనుచాయకునికోడుకు ఎరసంగ చాయకుడు అతని కుమారుడు క.లిరి చాయకుడు కులిరి చాయకుని కొడుకు వీరబలి చాయకుడు అతని కుమారుడు బలిసోనుచాయకుడు బలిసోనుచాయకుని కొడుకు పెదపాను చాయకుడు పెదపానుచాయకునికుపురుకొడుకులు, 1 తేకాయి అక్కమాదిగుడు 2 పంజువు సోమప్ప చాయకుడు తేకాయి అక్కమాదిగుడు, గడ్డలిగి చాయకుడు, 2 గడ్డ పిడ్డచాయ కుడును ఇనువుడు పుచ్చెనుబలిగిరి (ఇంతవరకన్న రాజులకాల

మునుగూర్చిన వివరములు తెలియరావని సంభావనములు చున్నది) గడ్డ పిడ్డచాయకుడును సంభావము కలుగ లేదు గడ్డ లింగి చాయకుని పుత్రులు 1 సోమప్ప, 2 అక్కమప్ప, 3 తేడి సోమప్ప, 4 పానుచాయకు. 5 గులుగి సోమప్ప, 6 చిన సోమప్ప, 7 గుడిసోమప్ప అనుచు వీరిలో మూడవవాడగు తేడిసోమప్ప గుడిగుంటకు పోయెను తక్కినవారు తండ్రితో మండిరి సంభావము కలుగని గడ్డపిడ్డ చాయకుడు అన్నతో కలహించి కృష్ణాతీరమందలి వీరగొట్టమునకు వెళుచోయెను తనకు మిశ్రితి తెంచరియై కరికిపాత్రి యనుచుపోవీరగొట్టపడిపోయి, అన్నతో పోరాటమారంభించెను కరికిపాత్రితో, చాననగిరియను పేరు మరపురమునకు మారునంతవరకు ఈ చాననగిరియే ఏ కర్ణాటకములకు రాచరానిగా నుండెను ముస్లిం కరీలు చానిరి చాననగిరి చానీ భేదాయనిరి ఆతతోబుట్టువులు కల్పించుకుని యుద్ధముల కలహములడిచిరి అన్నగారి శాగనకుమారులైన పానుచాయకుని గడ్డపిడ్డ చాయకుడు పెంచుకొనెను దత్తువచ్చిన పానుచాయకుడు చాననగిరిలో స్థిరపడెను

గడ్డలిగి చాయకుడును, గడ్డపిడ్డ చాయకుడును కలిసి వైస్రములను పేరుకూర్చుకొని తమ కొడుకులతో కందు పెరిగి కరాపురము అల్లెద్రాయ వోడించి వీరపుర మల్లారుగు అలిగ్తా ఈ చాయకుల నడుచులై తన సరకార్ల నంపెను వీరియెడలి 500 క్రొడెడ్ల పోరాటము పాగి తుట్టుకును శ్రీ 4 1881 లో మల్లూరాబుడో నంది కుచిరెను తప్పతిర ముగా మల్లారు వీరికి కొన్ని ప్రాంతము లియనలుచురా కయ్యెను చాననగిరి, కరాపురములను, పాలించి, బహిరిగడ్డ పిడ్డచాయకుడు శ్రీ 4 1878 లో మరణించెను అటువలెను వాత వాచిరి దత్తుకుడు బహిరి పానుచాయకుడు పాలకు కయ్యెను కొంతకాలము చేచి సంభావము లేనందున ఆతడు గుడిగుంటకు వెళుచోయెను తన మూడవ యన్న తేడి సోమప్పచాయకుని కుమారుడగు పెదపిడ్డచాయకుని దత్తు గొనెను పానుచాయకుడు కొకరాలు గోపాలకృష్ణ చిగ్రహ మొకటి లింగియెను ఆత కర్నూలి గ్రతిష్ట యెక్కరి ఆనె గొంతిలోనున్న కంజంరం శ్రీనివాసారాధ్యులవలన విశిష్టా లై షుక తీగ గొనెను పానుచాయకుడు కరాపురమును రాచ రానిగా చేసికొనెను కేరంగతేలు పానుచు పానుచాయకుని పైకి వచ్చెవర్తయుగా వొక వర్తాయును పంపెను పానుచాయ

కడు ధీశ్రీ సైన్యముల తెనుకొడ్డి వీరోచితముగా పోరాడి
 (డొల్లె యోధి చివరకు ధీశ్రీ సైన్యముల నోడించెను ఈ
 బాలమున వాతవికి పుత్రుడు కలిగెను ఈ శిశువుకు
 చొక్కప్ప నాయక డని నామకరణ మొసరిరి ద త్తపుత్రు
 డైన కేదపట్ట నాయక డను, బోరవపుత్రుడగు చొక్కప్ప
 నాయకుడను బహిరి పానునాయకవల బారమైతి పాను
 నాయకుని బలపాహు ముఖమ నిని అతిని పట్టితెచ్చుటకు
 బోరంగతేలు ముప్పును సైన్యాధికారులను పంపెనట! పాను
 వాయవము బోరవపుత్రుడైన చొక్కప్పను వాగినగిరియందు
 కట్టినీతేర ద త్తపుత్రుడగు పెంపట్టనాయకుడను మరొకొం
 వరివారమును వెలలకా, ధీశ్రీకి పోయెట బోరంగతేలు
 పానునాయకుని పత్ని కించి పద్దెగ్గఱు మిచాగిని ప్రహరించెను,
 ధీశ్రీనాది తిరిగి వచ్చు కప్పము పానునాయకుడొక మహమ్మ
 దీయ శత్రువు కాకర్త లేనన మోసమునకు గురియై మరణించె
 నట

శ్రీ సియకులో పానునాయకుని పుత్రులమునై వీర
 ముగా మంద, ఇతర చరిత్రకావ్యుల వ్రాతలు వేరుగా ముద్దవి
 నచ్చాగ్ల చ్రానిన బోరంగతేలు చరిత్రలో ౧౪ 1897
 నవంబరు మాసమున విజాపురమునుండియే బోరంగతేలు
 సైన్యములను పంపినట్లును పానునాయక డా సైన్యముల
 కోడి బోరంగతేలును దిర్ఘించుటకు విజాపురమునకు పోయి
 యదటనే కొన్నాళ్ళకు మరణించుటయు కలదు ఖాసిథాన్
 చ్రాప లాదారముగా గొప్ప జియట్ బాన్ చారిత్రికుడు
 ఈ విషయమున మరియొక విలుగా చ్రాపవాడు బోరంగతేలు
 గోలకొండపై జరిగిన దండయాత్రలందు పానునాయకుడు
 వాగినపాను పానుముగా తన పేదలకు పంపెనట ఇది తెలిసిన
 బోరంగతేలు ఖాసిథానాల్ అను పక్షమును పానునాయ
 కుని బంధించి తెచ్చుటకు మరపురమునకు పంపెనట పాను
 నాయకుడు కరచాగమకై వచ్చి యోరంగతేలును దిర్ఘించె
 నట కాని కొలది వినములలో మరల తన నివాసమునకు తిరిగి
 పోయెనట

పానునాయకుడివిధముగా నది సంవత్సరములు
 రాజ్యముచేసి ౧౪ 1898 లో కావ్యధ్వము చెందెను
 అతని ద త్తపుత్రుడు, బోరంగతేలు యొక్క చెరలో మున్నెం
 కాలము, (రమారమి పదేండ్లు) చొక్కప్ప రాజ్యముచేసెను
 పెదపెట్ట నాయకుడు విముఖుడై వచ్చి చొక్కప్పను కలిమి

రాజ్య మాక్రమించుకొనెను పెదపెట్ట నాయకుడు బోరంగ
 తేలు పానునాయక తెదమరిగి కప్పముకట్టుట మామెను అంత
 ధీశ్రీ సైన్యములు వాగినగిరి ముట్టించెను పెదపెట్ట నాయ
 కుడు పానునాయక ధోరవదేయము మహారాష్ట్ర దివి ని
 పానుమున ధీశ్రీ సైన్యములతో మూడుకొలు బోరాడెను
 బోరంగతేలు లంచుచ్చి పానునాయక ధోరవదేయ తన
 సైన్య శ్రమకొనెను మోసమును గమనించిన పెదపెట్ట నాయ
 కుడు తన కుటుంబముతో కొలది పరివారముతో వాగినగిరి
 విడిచి పారివారైన తిరిగినాయకుడు కలిపాలించి గుడి
 గుంటకు పోయెను బోరంగతేలు వాగినగిరి వాగమొనర్చి,
 గోపాలపూర్ణి యాంధ్రమును నేలమట్టుచేరి స్వామి
 విగ్రహమును కరుగొట్టి యంత జోరవనీను కట్టించెను
 (౧౪ 1899) దీనికి సాక్ష్యమునామనీను రాజ్యరమునవచ్చి
 పానునాయకవము, బోరంగతేలుకు విశ్రేయమైన ఇతర నాయ
 కులు పెదపెట్ట నాయకుని తిరిగినాయకుని కాశించుచునే
 యుండిరి బోరంగతేలు మరణానంతరము తిరిగినాయకుని
 పానుముతో పెదపెట్ట నాయకుడు మరల వాగినగిరి కళము
 చేసికొనెను పెదపెట్ట నాయకుడు పీఠాంతర నాయకుడను
 పేరు పెట్టుకొని గోపాలపూర్ణి యాంధ్రమును పునర్ని
 ర్మించి మహారాష్ట్ర పక్షమున స్నేహమొనర్చి మోలాం
 దురాధిపముల ననేకుల నోడించి యుద్ధం దయ్యము వార్జించెను,
 కొంతకాలమున తీతకు విజానవాలునకు పానుదురై నలుబది
 వేల (మృతెల్లించుచుండెను ఈతడు ౧౪ 1798 వ సంవ
 త్సరమున మరణించెను

పీఠాంతర నాయకుడు బ్రతికియుండగనే యాతని
 కుమారుడు పానునాయకుడు రాజయ్యెను పానునాయకుడు
 పూర్వ శత్రువును, దేవదుర్గమున కధిపతియగు నానుచేన
 నాయకుని మాకురు రుద్రగర్జను పెండ్లి యాడెను ఈపాను
 నాయకుడే మరపుర నిర్మాత కోలంక నీతడు పానునాయక
 మును విడిచిపట్టుగా చేసికొని తచ్చాగింక వర్తమానములందె
 మరపుర వట్టణమును, కోటను కట్టించెను తరువాత రాజా
 లంకరిగి మరపురమే రాజధానియైనది వీరి రాజ్యమునకు
 పాగురమందలమనిపేరు ముట్లం చరిత్రకావ్యులు దీనిని వగల
 మందలమనిగిరి, వాగినగిరిమాడ దీనియందున్నది. పానునాయ
 కుడు కూరుడు తనకుమాడ నిజానవాలుకు నిమిరెల్లించి
 చుండెను తిరునది చేరుకొని పట్టు కావ్యంబువుచుండెను

పూర్వపు ప్రాచీనాచారములను పాటించుచు నున్నాడని
కర్ణాటలో పురపుర నుండియు వచ్చి మైసూరును ఈ పుర
పురమును క్రొవముచు దోరాపురము నుండి చరిత్రమునం
దములే చేర్చబడిరి

ది రా

తేయర్, ఎడార్వీఫాన్ (1835-1917).

తేయర్ బ్రాహ్మణ విత్ పాత్వ ఎడార్వీఫేయర్ అను
మండితుడు 1835 ఆక్టోబరు 31 కు తేదీన బెంగళులో
అప్పించెను పిమ్మటయొక్కనంతే అతడు ప్రభుత్వము అప్పించి
అంగారాన లేబోనవలెంది అనిపించెడిచాడు ఈ అని
రాదు విధేయముగా వ్యవహాస్తుమనందు అని జీవితాంతము
వరకు జీవించెడిది. పూర్వజాత్యులను "మాన్" అట్
వెట్టి "అను" అను గ్రంథమును అని తండ్రి అనెడి తోడ్పాటు
దన యెదురే జ్ఞానమునిచ్చెను తనతోడ చిన్న ప్రయోగ
గాలను తన ఇంటియందే నిర్వహించుచు వైపు చేర్చుచు
గ్రంథములను ప్రయోగముల వచ్చెడిది పుణ్యముగా చేసి
చాడు పచ్చెయందు నివసించుచు వయస్సును కాన్
కాల్పాక్షము, విధేయం కాల్పాక్షముల నుండు క్షణమునను
(C₁₀H₁₆N₄O₁₀H₂O) మొదటిసారిగా ఇతడు తయారు
గనించెను

తేయరు తన పుత్రులగు నంబప్పర ప్రాయము వరకు
పెట్ కాక్ కర్ణ గణితశాస్త్రమును, భౌతికశాస్త్రమును అత్యు
నియమ తరువాత రెండు సంవత్సరముల కాలములో వృత్త
శాస్త్రమును భూగర్భశాస్త్రమును అత్యంత మునుగొనుచు
పైకిగ కీలకమందు అతడు కర్మయంత్రములను అని అనిచి
రకాయక శాస్త్రము దీనికి ముగియె ఆ తరువాతలో వెల్లమ
నగరమును పూయక శాస్త్రములో కీలకనియ్య ప్రయోగ
గాల చేసెడును 1850 వ సంవత్సరములో బుప్పెన్ వద్ద విద్య
భ్యాసించుటకు అతడు హైదరాబాదు వెళ్లెను అక్కడ
చాతడు పేరుని అని చాచి మొదట ప్రముఖ కెమ్బ్రేజ్ అతడు
ఇంటిలోని చిన్న ప్రయోగశాలలో అనిచి తండ్రి కృష్ణ
కెమ్బ్రేజ్ కు వచ్చి అంతాంతరమైన ఆర్కైవ్ మోవ్ మిల్టర్
కోలైరుచు ప్రయోగములు జరుపుచును, అంతాంతరము
తెలిపివచ్చి, ప్రాచీనములను అంతాంతరము వలెనంచెను ఈ
కృషినితముగా తేయరు "దాక్టరు" పట్టము లభించెను

1860లో బెంగళులో నగరమునది గెవెచ్చి ఇట్టి

టూల్సులతో కర్మ, రహాయక శాస్త్ర పాఠ్యము వది
చేయటం అనిచెను అక్కడ ప్రధానముగా యుగిరాపుము
మీరు చాచి వ్యవస్థాపనము, 1860లో అనిచి పోర్ట్
అంతాంతరము నంబాచిని చెట్లకు నిలిపించుచు అతడు
కృష్ణ అంతాంతరము : పంపయిం చే తండ్రిపాలు పూర్వ
గ్రామము, క్రొవపులచె ను తిరిగి మన్, విక్రమ్ మేయర్
కర్మములు అని విద్యార్థులుగా అక్కడ పనిచేసి తమచాత
క్రొవగ్రామ స్థాపించెడిది పూర్వపు విశ్వవిద్యాలయములో
1873 నుండి 1876 వరకు అతడు పనిచేసెను అక్కడ తన
ప్రభావక శాస్త్రమును మిగిలి పుట్టి అంతాంతరము తేయరు
వద్ద శాస్త్రాధ్యయన మొనర్చెను 1876లో మూర్ఖిని నగర
మును తిరిగి అను పనిచేయు అంతాంతరము వదిచెడిది విను
చుగా, అని స్థానములో తేయరు తన అంతాంతరమును ప్రజే
శించి కార్యకారమును నిర్వహించెను

యూరికాన్లును, మీర్ (C₈H₄N₄O₄), చాచి వ్యవస్థ
పులమిర తేయరు పరిశోధనములు చేసి ఈ అప్పుములో
ముఖ్య కర్మను పరిశోధనములు ప్రభుత్వముగా కీలకము
వదియె, చాచి వ్యవస్థలలో చాలవరకు యూరియా
పండుకములే అనియె తేయరు నిర్వహించెను అనియె
అని వ్యవస్థయందు నీలిమారును పండుకము విరాచనములతో
తయారు చేయుట అగ్రంథ ప్రధానమైనది 1874లో అంటిక్
క్లోరైడమునందు, 1880లో అంటిక్లోరైట్ ప్రాచీనము
శాస్త్రమునుచేయుచు నీలిమారును అతడు తయారు చేసి
యె, ఇది కాచి 1882లో అంటిక్లోరైట్ తెలుగుపై, ఎ
అంటిక్లోరైట్ నీలిమారును చేయుట అంతాంతరముగా
పనిగణించెడిది తెలుగుపై అంటిక్లోరైట్ శాస్త్రముతో అంటిక్
కీలకము మొదటి అంటిక్లోరైట్ శాస్త్రముగా ఉపయోగ
పడుచు తేయరు తెలుగుపై కర్మముగా తెలుగుపై
అంటిక్లోరైట్ శాస్త్రముతో తేయరువచ్చు ప్రధానకార్య
ఉపయోగముగా పని అందుచోని పనిగణించెను అప్పుడు
పడుచు, తెలుగుపై శాస్త్రముగా అంటిక్లోరైట్ నీలిమారును
తేయరు గమనించెను ఈ పండుకము కార్యకారము
చాచియు, పాతరము అప్పుముతో ప్రజేయి పండుక
కర్మను తెలుగుపై వచ్చెను అంటిక్లోరైట్ ప్రజేయి
ఉపయోగముగా ఉపయోగించిన వదియె, తేయరు గ్రహం
చెను ఈ పరిశోధనము వలన నీలిమారు యొక్క నిర్మితి

చావడ స్థిరమయ్య గలెను. పైన పేర్కొనిన విధానములను అనుసరింపజేసి పోయినను, తేయరు కృషి సాధారణముగా చేసి గాని, కోట్లాదిమంది లభించు పెట్టెనుమిది నిలిమించును ఉన్నది తెలుసుకుంటే 1987లో సెలక్షన్ లు అయిన పరిశ్రమంపై న, వ్యవసాయమైన దీని ప్రభావము ప్రపంచ వ్యాప్తమయ్యెను భారత దేశములో నిలిమించు వ్యవసాయమునకు కోట్ల లక్షల ఎకరముల భూమి పూర్వమునయో గించ బడుచుండెడిది 18వ శతాబ్దాంతమున ఈ వ్యవసాయము పెట్టెనది, చావడను పూర్తిగా నశించెను

అనువచనం అనుయాయుడు వ్యవసారికము సూర్యరాంజిది గ్రహించి, ఉత్పాదకముగా వ్యవహరించుచు వారోని గానుమును పూర్వార్థిని యుభవయోగించువనియు, ఈ విధముగా తయారైన పూర్వార్థిని అయిపులు చాలితో కలిసి చక్కలకు తయారు చేయుననియు (ఈ ప్రక్రియ కిరణవ్య సంయోగ వ్యవస్థ). 1970లో తేయరు మార్చించెను

చక్రియ పేరిట్ యోగముల యొక్క ప్రక్రియ పరిశీలనకు దివసించుటకు తేయరు 'ప్రియన్' తో 'లిగ' పిర్మాతమును 1955లో ప్రతిపాదించెను పహాస్థితిలో కర్మన విరమాణువుయొక్క 5 లెండు యోజనీయతల వదును నైనను కోణము 100°-20° ఉండును కాని చక్రియ యోగము తేర్చివినపుడు ౩ లెండు యోజనీయతలు, చాటి పహాస్థితిలో మరలను అప్పుడా యోగములలో ౬౪ 'లిగ' యేర్పడి, ౫ యోగముల మొత్తం యేర్పడవమునకు, చురుకైనవనుటకు భారతభూత మగును వలయుచు లోని కర్మన పరమాణువుల సంఖ్య ఎక్కువై పోయెడిది, ఈ లిగ కర్మ 6 విరమాణువులన్న అయిములో అది చావపు తూర్పు ముగననియు, అందుచే అట్టి యోగము స్థిరమైనదగుననియు తేయరు విశదీ గించెను

తేల పొడిమకు ప్రతిపాదించిన తెలుసు నిర్మాణము నందలిలో పహాను పరిచేయు యత్నములో తెండిను వలయు మందలి కర్మన విరమాణువుల వ్యాస యోజనీయతా ఉండు ముల వలయు 'సంప్రమయై పు' తిరిగి యుండుని తేయరు మార్చించెను

తేయరు శీవ పరిశోధనములు కర్మన రహితయ యోగముల విశ్లేషణ, సంయోజన వ్యవస్థలను అభివృద్ధి

పరచుటయే కాక, చావయదే పరిశ్రమార్థవృద్ధి కెంతయో తోడ్పడినది తేయరు, పూర్వంనును గలించి ఉపయోగములు తేయరు, ప్రయోగములమీద ఆధారము రహితయ వ్యాప్తవేత్తగా ప్రాధాన్యత కల్పెను

కృషిమముగా నిలిమించును తయారు చేయుటపై తేయరు గట్టి కృషి ఫలితముగా, 19.5 లో అతిశీ "వోలె" అనునాము లభించెను

ఎన్ 8 వి కృ

తేరెంట్స్ పర్లెం

తేరెంట్స్ అనువచనం దత్త చావకు ఈయన హాంబుర్గలో వసువారకళాల్లి మర్యతాగమనందు పుట్టెను, చిన్నతనము నుండియు వసుద్రయోగమునకు అలవాటుపడిన చావగులకేక, తేరెంట్స్ చావవ్యాప్తి తిరిగి పోవ పురస్కరముగ చేపట్టెను

మార్పు అనియోలో వ్యాసార సంఘము తేర్పుకు కొనుటకు ఉత్సాహించిన కొందరు దత్త చావ ఎన్నిసార్లు ప్రయత్నించినను, అర్చిటిక్ మహావ్యవస్థ మార్పును కనుగొనలేకపోయిరి ఎందరో హాంబురు భూదా ఈ విషయములో ప్రయత్నములు కలిపి విఫలమయిరి ఇట్లు విఫలమగుటకు కారణము ఉత్తరప్రదేశమువద్ద అర్చిటిక్ మహావ్యవస్థము సంవత్సరములో చాంతాగము మంచుగడ్డగా మారి, ఉడల చావపోకలకు అంతరాయము కలిగించుచుండుటచే,

మార్పు అనియో దగ్గరమార్పును మి అర్చిటిక్ మహావ్యవస్థము ర్యాదా కనుగొనినచాలితే మహావ్యవస్థ పాటిలో ఏక మెడగలదునది దత్తరప్రదేశముచావతేర ప్రకటనముకు తేరెంట్స్ దివి అత్యుత్సాహముతో ముందునకు వచ్చెను తెండు ఉదేశ్యో అను ముదివరకు అనువరించుటకు విధముగా వన్న నహారలతో అతడు అండ్లె రోమ్ నగరము నుండి లయలుచేరెను చావారణము తనకు అనుకూలముగా లేక పోయినను, అతడు ముందునకు పోవగాను తనకు అతడు అర్చిటిక్ మహావ్యవస్థములోని తోవయో వేయియోపుల పశ్చిమతీతమనకు తేర్చగలెను అక్కడనుండి అయిన ముందు నకు పోలేకపోయెను, వసుద్రయోగము మంచుగడ్డకతో నిండియుండుచుండే అతి ఉడల అక్కడే అనివలెనని వచ్చెను. మేదిచాలాను వస్తువంతవలెను తేరెంట్స్ తన వహారలతో అదిపులమీద కాలము వెళ్ళుచున్నక తప్పనిదెవారు వెంట

శివోద్యోగియిన ఆచార్యులు తగ్గిపోవుచుండినను, తేరెంట్స్ తన ప్రాధాన్యము మాత్రము పడబడియున్నది చిత్త ప్రాధాన్యము, అట్లగుచో ఆయన ముందుకు పోవుటకు ప్రయత్నించెను కాని పహారము ఆయనను అవసరములకు నిరాకరించిరి ఒకవైపు ప్రకృతికూడా తనకు ప్రాతిభ్యంత్రమును అగవరచుచుండుటచేత తేరెంట్స్ చాలెండు తిరిగించెను ఆయన ప్రభు ప్రయత్నము 1896లో తిరిగియున్నది

ఉత్కలగుండెల తేరెంట్స్ నిరుత్సాహమును తిరిగి 1896లో మరొకసారి ప్రయత్నము సలిపెను ఈసారి తేరెంట్స్ ఏడు ఓడలలో బయలుదేరి అపయతాదేవు అయిన నకును కాగాల్మ ద్వీపమునకు మరగ్గగానున్న సముద్రపు పాయలోనికి ప్రవేశించి గలిగెను, ఆ పాయ కొంతవరకే వెళ్ళి అగిపోవుటకే తేరెంట్స్ ముందుకు పోవుటకు అవకాశము లేక వెనుకకు తిరిగి రావలసినవా యెను

'యశోదా మృత్యుర్యా' అను పట్టుకలో తేరెంట్స్ మూడవసారి ఇక్కడములోనికి దెగెను ఈసారి అతడు తన రెండు ఓడలలో వెళ్ళును పూర్వము కానులేన కూడా గమనించి మరొక సారి మరలుతోను, తేరెంట్స్ అసీయా బంధు అయిన మరొక దగ్గరగానున్న రేర్ ద్వీపమును, 'స్పిట్ బ్రెస్ట్'ను చూడగలిగెను 'స్పిట్ బ్రెస్ట్' అనునది కొన్ని చిన్నదీవుల కూటు

తేరెంట్స్ ను పూర్వపు సముద్రము తిరిగిమరొక్కసారి ముందుగగా మోడ అంశాగములో ఆయనకు ముందుకు పోవుటకు అవకాశము లేకపోయెను అప్పుడు అతని అనుచరులు ఓడలను ఆక్రమించిరి కప్పుడేని చిన్నపడవలో 'బో'పా అండ్ భూభాగమునలేని ప్రాణములలో ఆయనవడ గలిగి నిమగ్న మవ్వమున చిక్కుకొనిన తేరెంట్స్ ఎంత ప్రయత్నించెను తన ప్రాణములను దక్కించుకొనలేక పోయెను 1897 లోని 31వ తేదీన ఆయన మృత్యువలెను

కొంతకాలమైనపిమ్మట తేరెంట్స్ నివసించు గృహమును దశ ప్రభుత్వమునకు కమిగి అందువెరగగా ఆయన తన అశిశవములను పోషించుకొనెన ఒక 'అల్మో' దొరతెను దానితోపాటు తేరెంట్స్ తోరెంచిన వింతమృత్యులు కూడా బోలెదెను ఆ నాటికుడు స్పష్టించిన 'చరిత్ర' పుస్తకం చిహ్నములుగా పేర్కొనగలములో అతని 'అల్మో'ను ఇతర

వస్తువులను శ్రద్ధవంతముగ

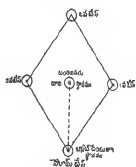
దోషము తెచ్చుచున్నట్లు దగ్గరగానున్న సముద్రపు అంశాగమునకు 'వేరెంట్స్' అని పేరుపెట్టబడినది ఇది నాటికుడు ఒక గొప్ప యాత్రాప్రయత్నముగా కూడా

అం వేం

వేసదార్

ఈ అట అమెరికనుల వాణిజ్యక్రీడగా పరిగణించబడుచున్నది ఆమెరికను మిషనరీ పాతకాలలోను, కళాకాలంలోను ప్రభావాలయ్యిరి ద్రోహావాచనం తే ఆ అట పాతక సంవత్సరములకు పూర్వము అడబడుచుండెడి ఈ క్రింది కళకళలేకమునకు పాతకాలలోగాని, కళాకాలలో గాని ప్రస్తుతము ప్రభావమునందు లేదు ఈ అటయందలి వివరము కిట్లవున్నది ఈ అట్యంము 90 అడుగుల చదరము పరిమితియందును, ఈ చదరమునందలి నాలుగు కొనలను నాలుగు తేలవనెడను, ఈ చదరము పై మందే ఆకారము కలిగి, తెల్లని గీతలతో గుర్తుపెట్టబడియు వివరములను ఈ క్రింది పటమును చూడు

చిత్రము 108



ఈ అటయందు పాల్గొను జట్టులలో, జట్టు ఒక్కంటి తొమ్మిదేమంది అటగాండ్ల ఉండురు ఓట్లు ప్రభుమున కట్టుకులేయవలెన 'టాప్'ను ఎగురవేయుట మూలముగా నిర్ణయించబడును రెండవ జట్టునకు 'ఫీట్' కేయుదురు అనగా ఈ అటకూడ క్రింద అటును పోయించును కాని ఇంకొన్ని క్రమైన క్రీడాప్రకారమున చిన్నదిగ నుండును అయిన లేక రాయమునకాపు తొమ్మిది బయ్య, తొమ్మిది లేక తొమ్మిదిగాపు అంగకముల చుట్టుకొంతగల వార్డు

దీనికీ జీవితాన్ని ను వెళ్ళుచున్నాను అప్రాంతస్థులు నేటిది
అ విగ్రహమునై రాళ్ళు దువ్వలముందును ముచుచునగ మట్టి
దిబ్బలను శ్రవ్యమందగా అ విగ్రహము జయబుద్ధివలది

కోట్లపాపం కొండపైను, లింగాం మెట్లపైను విశ్వ
విభాగమైన దౌర్భమహాశక్తి మొటి నీర్మించబడి యున్నది
అందు చెక్క విహారములు, వై శాలాయములు, గుహాయ
ములు విశ్వించబడి యున్నవి వాటిఃపరము, తిరుగుచు

జీవితవసినా ఇది కోట్లపాపంక పదిమంది అంచున
కున్న చెక్కగుహ కొండలో ది అదుగులరాదవు ఏ అదుగుల
వెడల్పుగల కాగమును తిక్క చతుర్భుజము పర్వదది
ఈ చతుర్భుజమునకు ఎడమపైపున, దక్షిణమునగా, జీ
కొండయియున్నది అ కొండలో జీ వై శాలాయము మలచ
బడినది అ గుహామ్యమునకు ఉడివైపున కొండయందనుచ,
ర్యాకలంఠమునకు పై నను రెండు అర్ధరంద్రాకాశములుగా
గుట్టున్నది వాటికిరువైపులయందు జీ అంచువును, ర్యాక
స్థిరుదగు జీ బుద్ధి ప్రాయము చెక్కబడియున్నది, ర్యాక
లంఠముల కిరువైపుల 12 వై అదుగుల పుగల ర్యాకపాతలం
విగ్రహములున్నవి అవి మిక్కిలి మోటుగానున్నవి అర్యాక
మునకు వెనుక దిక్కి అదుగుల కొడిపు, నిజ అదుగులవెడల్పు,
దిక్కి అదుగుల పుగల రాజీ యొకటియున్నది రానిలో
వరుసగా నాలుగువరుస, నాలుగువరుసల వంశములున్నవి
అ వంశముల మూలములు చతుర్భుజములుగను, వై శాగ
ములు మణిలుగను, అగ్రములు చతుర్భుజములుగను మలచ
బడియున్నవి మధ్యం రెండు వంశములమీద రామర
వాహనం విగ్రహములు చెక్కబడియున్నవి దీని మధ్యనొక
వై శక్యమవ్వది దీనికి అదుగులవాగున జీ చతుర్భుజవేదిక
యున్నది దీని వెన్నది వాస్తవమందునుమట్టియన, వనివని
మందలి మోటులననుబట్టియు ఇదిమిక్కిలి ప్రాచీనమైన
వై శాలాయమైతట్లు మనకు విశదమగుచున్నది

రెండవ గుహ ఈ రెండవగుహ, మొదటిగుహపైన
కొంచలదియున్నది దీనిపైకి రోపుటకు వచ్చుచి మెట్లవరుల
యిచ్చుది ఈ గుహ మొదటిగుహ పై అంచుకలెను ఏ అదు
గుల రోజుకీ దీర్ఘంబడియున్నది దీని ప్రవేశర్యాకము
12 వై అదుగుల పుగల, ఏ అదుగుల వెడల్పునవచ్చుది దీనిపై
ఏ అదుగుల పుగలం వై శక్యవాకాయము మోచి యున్నది
అందు ప్రశాంతర్యాక మున్నవైన బుద్ధిచేపుది విగ్రహ

మున్నది అ విగ్రహమునకు ఇరువైపులందును భక్తల విగ్ర
హములును, పై న యనుట తోవల్లముల చెక్కబడియున్నవి
ర్యాకమునకుఉడివైపున జీ గుహున్నది అందులించుమున్న
బుద్ధుని విగ్రహమును, అదని కిరువైపుల వై శక్తభక్తుల విగ్ర
హములును చెక్కబడినవి అ ర్యాకమునకు వెనుక 16 అదు
గుల రోడవు, ఏ అదుగుల వెడల్పును గల వహారా జీ
యున్నది అవహారా మొక్క ఎడమ గోడమీద భక్తము
పైన ర్యాకమున్నవై కుర్చొనియుండిన తథాగతుని విగ్ర
హమును, రానికీరువైపుల రామరవాహన విగ్రహములును
చెక్కబడినవి కుడివైపుగల గోడమీద ర్యాకమున్నవైన
ర్యాకమునియొక్క చెక్క విగ్రహమున్నది అ విగ్రహమునకు
కుడివైపున జీ మ్రాచమున్నది వహారామొగల గోడమీద
ఎడమపైపుమంది ర్యాకమున్నవైన బుద్ధిచేపుది ప్రతిమ
వరుసగా చెక్కబడియున్నవి ఈ వహారా వెనుకగల రానిది
వెనుక గోడలో జీ చెక్కగుడు, అ గుడులో ర్యాక
మున్నవైన ల దుర్వి విగ్రహము చెక్కబడియున్నది అ బుద్ధ
విగ్రహమున కిరువైపులరామరవాహన విగ్రహములు గలవు
అ రానిది కిరువైపులగల గోడలో వరుసగా తథాగతుని
కొమ్మలుచెక్కబడియున్నవి వాటిలో జీకొమ్మ కిరుమును
లించి, ఎడమవై అభయమంద్రను వార్షియున్నది ఈ బుద్ధ
విగ్రహము మిక్కిలి మహావారమై ప్రతిర వార్షి యంచున్నది
అ గుహయొక్క గోడలో ఎటుచాచినను వాంఠమూర్తి
ర్యాకచేపుది రూపకల్పము చాచుటకు అవంతమును కలిగించు
చుండును

మూడవగుహః అగుహ, కొండపై నగల రెండవగుహ
మీదనొక సమతల ప్రదేశమందున్నది రానిరాదవు ఏ అదు
గులు, వెడల్పు 6 అదుగులు, పుగల 6 అదుగులు ఈ గుహకు
గల వెనుకగోడలో మున్న గూడునందు ర్యాకభక్తి బుద్ధుని
మహా విగ్రహము మలచబడియున్నది

నాల్గవగుహ కోట్లపాపంక వై శాగమునగల
పీఠిరానికీర్తిక వై శక్యగునకు పక్కమో క్తవముగా మన్న
కొండవాటలో తగునాయున్నది ఇది మిక్కిలి చిన్నది దీని
ర్యాకమున వెడకువైపునగల గూడునకు రెండు బుద్ధుని
కొమ్మలున్నవి ఈ గుహకు వెనుకభాగమున జీ వహారా
యున్నది, దీనివెనుక గోడపై న వై శక్యము ర్యాకమున్నదగు
బుద్ధుని విశ్రమించునయన్నది

అయితే గుహ ఇది చాలాగని గుహలు పేరుపొందే ముగ్గురి దీనికి గల చావడి వెనుక గోడమీద మధ్యభాగమున బాణమున్నట్లైన బుద్ధగోపుని పిగిలినా ముగ్గురి ఆ పిగిలినా మన కిరువైపుల బాణరహితము గలదు టిడ్రెక్కన గల గోడపై నుగూడా బాణాస్థిమీదైన బిరుదమున్న పిగిలినా ముగ్గురి ఎడమపైపున ఒక కాగలితోమ్మయు కద్రైపున సింహపు బొమ్మయు కలవు

ఆరవ గుహ ఈ గుహ చాలాగని, అయితే గుహ ఒక ఎడమభాగము దున్నది ఇందు ఎట్టి శిల్పాలంకరణ ములును లేవు

ఏడవ గుహ పైన వివరించిన అరు గుహలను బొడ్డు కొండపై నున్నది ఈ గుహపూర్వము తింగాల గుట్టమీద వున్నది ఈ కొండ పడమటి భాగమును అనలు కొండనుండి కొంత వెరుచేసి, ఆ చాళుక్య లెండు పెద్ద స్తూపములను చెక్కిరి చీటికి పనియమునను, కొండ పడమటి ముఖమనందు ఈ గుహ యున్నది దీని పొడవు 11 అడుగులు, వెడల్పు 8½ అడుగులు, ఎత్తు 8½ అడుగులు ఇది ప్రధములు లేని చావడి లోను మూడుపైపుల గోడలకు ఒక చిన్న అరుగు ఉన్నది చావడిమధ్య కి అడుగుల బాణమును గల ఒక పై కట్టయున్నది

పైన వివరించిన గుహలయముల అంతర్భాగము వెలుగు లేకపోయినను, అంత చీటికిగా మాత్ర ముండిదు ఎటు చూచినను ఒక చిత్రితమైన కాంతి జ్యోతి వెలుగు చున్నట్లు మనకు గోడర మగచుండును మన మనస్సు నిర్మలమై పోయి ఒక విధమైన ప్రకాశిత దీప్తయను

మహాపై కట్టను బొడ్డుకొండ కట్టరము పై భాగ మంతయు వరుసు చేయించి యున్నది ఈ భాగమంతయు పెద్ద బొటాలమైన రాతిపైపైన మనకు గన్పించు చుండును దీని పొడవు 115 అడుగులు, వెడల్పు 11 అడుగులు ఈ భాగ మంతయు కొండని అడ్డముగా ఉత్తర దక్షిణములకు బాణించి యున్నది దీనిపై నున్న బయ్య పెద్దబయ్య చాచాపు 6½ పై కట్ట ములు కొండరాతితో తెక్కిరి యున్నది చీటికో అప్పటికప్పు పెద్దపై కట్టముయొక్క బాణము 10½ అడుగులును, అప్పటి కన్న చిన్నపై కట్టముయొక్క బాణము 5 అడుగులును పై యున్నది ఈ రెండు స్థలములకు ఉత్తర దక్షిణములయందు 120 అడుగుల ఎత్తు 40 అడుగుల వెడల్పుగల రాతి ప్రంథము

లన్నది ఉత్తరపు దిశ 7 అడుగుల చతురముగల ట్యుర కట్ట మున్నది చాచి చాలాగనైపుల బాలుగు శిలా నైపుములు లున్నవి రెండు భాగములకు పూర్వపు, ఉత్తర దక్షిణములుగా పెద్ద గొండు కొండలోనే శాలిచియుండి ఆ గోడకు ఉత్తరపు వనయందు రి అడుగుల బాణముగల శిలాపై కట్ట మున్నది దీనిపైని బాణిగా ర్పరమున్నది రాతిగోడయందు మరియొక పై కట్టముగల పెక్కిరికొండ

ఈ రెండు ప్రకారములకు పడమటి భాగముందు 75½ పొడవును 7½ అడుగుల వెడల్పును, 13½ ఎత్తుగల ఒక దిమ్మ యున్నది దీనిపైన ఒక మహాపై కట్టము కొండ రాతితో శాలిచికి యున్నది దీని పైకి బాణము 10½ అడుగుల దీనిపై కట్ట ము ట్యురగోడ యున్నది ఈ ట్యురగోడ 10½ అ బాణముగల అందమున్నది దీనిపై నున్న బాణములకు కట్టము కొన్ని అవకాశము మనకు గన్పించుచున్నది ఈ కిడి పైకి రోపుటకు వెట్టున్నది దీని ప్రాగు ప్రధములయందు ఒక చావడియు, చాచి వెనుక గడియను వున్నది ఈ మహా పై కట్టమునకు పడమటి దిశయందును దక్షిణ దిశయందును వెట్టు శిలాపై కట్టములున్నది అవశ్యయు వనయ వరుస లుగా నుండి చూచుటకు మిక్కిలి బాగముగా నుండును ఇచ్చట పై బాణముగల కొన్ని అవశేష పాత్రలును, ఇతర వస్తువులును లభించినవి ఈ మహాపై కట్టమునకు పూర్వపు మది చాలాగల శిలాపై కట్టము లున్నది ఈ ప్రాంతముననే పూర్వముగా పెద్ద మహా విద్యాలీర ముండియున్నట్లు ప్రతీతి యున్నది ఈ మహాపై కట్టమున్న ప్రాంతమునుండి మనము ఎటు చూచినను సొందర్లదేనా సాక్షాత్కారమును పొంద గలము

పై కట్టగూహము ఆ పై కట్టగూహము బొడ్డున్న కొండపై నున్న భాగములన్నది ఇది, మహాపై కట్టము తరువాత, చాణ ముఖ్యమైనది ఇచ్చటి బృహత్తములు చూచు టకు చిహ్నం లుండుగా నుండును ఈ భాగము 16½ అడుగుల పొడవును 75 అడుగుల వెడల్పును గలిగి యున్నది దీని గోడల మందము కి అడుగులు లోపలి భాగమున ఒక రాతి శిల్పము, చాచిమధ్య ఒక పిగిలినాము ఉన్న అవకాశము మనకు గన్పించు చుండును

విహారముల పైన తెలిపిన ప్రకృతిగ్రహమునకు పడ మటి దిశయందు 44½ పొడవును, 80 అడుగుల వెడల్పును గల

ఒక చాచి యున్నది అ చాచికి ఉత్తర దక్షిణముల యందును, పడమటి భాగములను పెక్కు గదులు వెలుగు నిర్మించితి యున్నది పడమటి దిశర పెద్ద చాచియున్నది చాచి కిరుచై పులను లెండు వైశ్యహము లున్నది చాచికి క్రిందిభాగమున మరియొక గదుల వరుస గలదు చీటిమధ్య ఒక కొలై తల్లిము మిక్కిలి రమణీయముగా నుంచబడి యున్నది పై భగముగనే మహావైశ్యమునకు మార్పు భాగమున 9 గదులును, దక్షిణ భాగమున 22 గదులును ఉన్నవి ఈ గుహాభాగములు గల కొండయొక్క ఎగువ భాగమున నును, మహావైశ్యమున్న కొండయొక్క దిగువ భాగమున నును మధ్యగల కొండను అనేక అంతరపులుగా చెక్కి యుండిరి ఈ అంతరపులలో మహావైశ్యమునకు అన్ని వైపులయందును చిన్న చిన్న గదుల వరుసలు చెక్కిబడి యున్నది చీటి కెదురుగా ఒక్కడక్కడ కొలై తల్లిములును, ఒకటితో నిర్మించిన వైశ్యములును, పెక్కులు మనకు శ్రేణానంద కథముగా గన్పించు చుండును

లింగాలపెట్ట కొత్తపాపం కొండలోకిని పెనమేకిని యున్న లింగాల పెట్టయందు వైశ్యము అనేక కొలై తల్లి ములు కొండరాతిలో తొలచబడి యున్నది అట్లే ఈ లింగాల పెట్ట పర్యవ్యాసపు మార్పుభాగమునందు ఇట్టి కొలై తల్లి ములు వందలకొని నిర్మించబడి యున్నది ఇవన్నయు అతిలోక రమణీయములై శిల్పనైపుణ్యముతో నొకొక్క చుండును ఈ పర్యవ్యాసపు పడమటి భాగముందు గల చువల ప్రదేశముందు బిలి కొలై తల్లిములు లెండు వరుస లలో తొలచబడి యున్నది చీటికి పై భాగమున ఒకచాచి ప్రక్కన మరియొకటి గల రి వరుసలో 200 వైశ్య గృహములు తొలచబడి యున్నది చీటికి దక్షిణముగా మరి కొన్ని వందల వైశ్యము లున్నది. ఇవన్నియు చీలైన స్థలములయందు, చీలిన పీఠముగా నిర్మించబడియుండి చూచులకు ప్రేమపర్య మెనర్పునున్నది ఈ వైశ్యగృహము లన్నియు చూడవలెను చూచినచో లింగాభాగముతో కన్పించుచు, దీనికి లింగాలపెట్ట యని పేడిచేయె!

మరిమోడి వైశ్యముల వైన తెలిపిన వైశ్యములకు పడమట కొండ నిట్ట నిలువుగా కొనలేయబడినది. ఆ కొన

వేయబడిన కొండకు 10 సూర్యభాగమున ఒక గుహ తొలచ బడినది అచ్చులు అదంత నిర్మించబడియున్నది ఆచారికి పడమట 65 అడుగుల వతురముగల ప్రదేశమునందు ఒక ప్రవంతమైన కొండరాయి పెద్ద వైశ్యమునంత చెక్కిబడి యున్నది చాచికి పడమటగల ప్రదక్షిణ మార్గమునకు మార్పున గల కొండరాతిలో ఒకగుహ నిర్మించబడి యున్నది ఈ గుహ కెదురుగను, మార్గమునకు పెనమడుగను, వేరొక పెద్దవైశ్యము నిర్మించబడినది దీనికి పడమట యందు మరియొక పెద్ద వైశ్యము తొలచబడినది చాచికిపైకి 10 అ వైశ్యమునకు పడమటి భాగముందు మరియొక వైశ్యము చెక్కిబడినది

ఈ విధముగా లింగాలపెట్ట పర్యంత అగభాగము వైశ్యము మూడు పెద్ద వైశ్యములుగను, కొన్నివందల చిన్న వైశ్యములుగను చెక్కిబడి అపురవుమైన శిల్పభావనలతో విశిష్టమవ్వెడి

అంధ్రదేశమున దౌర్ద్రమకము ప్రవక్తనాథ మగునన్న కాళమున ఈ కొట్టన్నకొండ, లింగాల పెట్టల ప్రాంత మంతయు చక్కని పసలంతో నిండియుండి, దౌర్ద్రమకపుల తోను పెక్కు మంది విశేషయోగితులతోను కళకళలాడు చుండిన గొప్ప పంపారాధనమై యుండెను!

ఈ ప్రాంతములయందు దౌర్ద్రమకముల పరిశోధనము జరగినప్పుడు అపురవుమైన అనేక ప్రాచీన వస్తువులును, అంగాు, రాగి, నీశపు వాడెములును, అనేక ప్రాచీన ముద్రి కలును, పూతల అరిగలును, తిలకాపాతలును, అభినందిని చాచిలో శ్రీ శ బాలుగన శత్రాణమున భారతదేశమును అవక వరాలమముతో పరిపాలించిన గుప్త ప్రామాట్టగు నముద్రగున్నది కాళమునాటి అంగాు నాడెములును, అంధ్ర మహాప్రభాణ్యమును సాలించిన వేగిరాళకర్ణరాజగు చెట్ట వర్ధమని రాంపు రాగి నాడెములును, సాళచాళునా ప్రామాట్టాం గుప్తపు ముద్రగల సేనపు నాడెములును అందు ముఖ్యముగా శేఖోపదగినవి అచ్చుల అభినందిన ముద్రలతో కొన్ని ముఖోపదములు, మరికొన్ని కనుగొనవలయును, వేరొక కొన్ని కొడిగట్టు ఆకారయుతములునున్న యున్నది చాచియందు కొన్నిటివైన శ్రీ శ. 4, 5, 6, 7 శతాబ్దమునాటి విధి యున్నది ఇవిమాలకమేగాళ, మట్టితో చేయబడిన 196 ముద్రి కలు గూడా అభినందిన ఇంతగానైన పెక్కు రకములయిన వనిముట్లు, కంచుచీపునెమ్మలు, కంబళయములు, మట్టితో

తేనెన ఆ తరగతి ములు, పూసలు, కడుపు, మేను పుగల యొక్కయు, వివిధరకముల జంతువుల యొక్కయు బొమ్మలు, వృక్షశాస్త్రములు, శిశువృక్షములు, పక్షివృక్షములు, కుండలు, వైద్యశాస్త్రములు అనేక భాగములలోగల బుద్ధ విగ్రహములు అభివీధి

ఈ బౌద్ధమహాశైల విగ్రహమునందు ఉపయోగించిన ఇటివల పటికామము నమనదించి ఈ కట్టడములు క్రీస్తు శకారంభమునకు ముందునాటివని ఈ ప్రాంతమును పరిశోధించిన అలెగ్జాండరు కి గారు భావించియుండిరి అంతేగాక ఇక్కడ తొలవబడిన కిలా వైద్యములు, గుహలు అశోక వస్త్రాక్షులు శామనానాటివని, అనగా క్రీ. పూ 3 వ శతాబ్దము నాటివని వారు తమ అభిప్రాయమును తెలుపియుండిరి అంతేగాక క్రీస్తు శకారంభమున ఈ వైశ్యాంయములకు చలువరాతి పలకలను మలచి పెట్టు. బుద్ధ విగ్రహములను, లతానిర్మములను చెక్కి, వాటిని సర్వాంశాల శోధింపగల గానించినదియు, వారు తలచియుండిరి అదియునుగాక మహాయన బౌద్ధమతము, అంద్రజేతములో వివిధిగా ప్రచార మయిన్న కాళిముఠో, ఈ గుహావిగ్రహములు పోయింది నట్లు వారు భావించిరి

వారి ఈవాటి పరిశోధనలు దీనిని విశ్వసించుట లేదు ఈ కొండలపైన విగ్రహములలో ఉపయోగించిన ఇటివల వంటి ఇటివలనే అంద్రజేతములను పెట్టు. యితర బౌద్ధకళా ఖండముల విగ్రహములకు కూడ ఉపయోగించియుండుటలేక ఇవన్నియు క్రీ. పూ 3, 2, శతాబ్దములనాటివని వారు భావించిరి

పైన తెలిపిన అధారముల ననుసరించి ఈ బొమ్మన్న కొండలపై వగల బౌద్ధ నిర్మాణములు క్రీ. పూ 1 వ శతాబ్ది మండి క్రీ. శ 2 వ శతాబ్ది వరకుగల మూడువందల సంవత్సర మిల పద్ధతాములలో నిర్మించబడినవని తెలియచున్నది

ఇచ్చటి వరిశోధనలలో అభివీధి నమగ్రగు ప్ర సామ్రాట్టు బాధెను ననుసరించి ఈ బౌద్ధకళాశైలములు క్రీ. శకము నాల్గవ శతాబ్దివరకు మిక్కిలి ఉన్నతస్థితిలో, మూడుపూవులు అనునాయుగా వర్ణింపబడును, ఆ తరువాత వచ్చిన కళింగ, గాంగ, భాక్ష్యరాజులు వైదిక మతాన లంబులై బ్రాహ్మణ మతమును దీనిని ఆదరించి పోషించి నను, ఇతర మతములను గూడా, వారు సమాచరించుటలేక,

అకాలములో, అది కొంతవరకు వర్ధిల్లినను ఆ తరువాత అనగా క్రీ. శ 7 వ శతాబ్దికి పిమ్మట వచ్చిన ప్రభువులచేతను, ప్రజలచేతను అవారధమును పొంది క్రమముగా అది ఓడించి పోయినవని చారిత్రకులు భావించుచున్నారు

ఈ బొమ్మన్న కొండయందలి పర్యావరణ పరిశోధించినను, పరెట్టును పరిశీలించినను అది బౌద్ధకళా నివాసమునందై, వశేవశతో, నవరశోష్ణమములో వర్ధిల్లుచు, పూర్వాంధ్ర వైశవమును, అనాటి బౌద్ధశిల్పం అర్పించునట్లైన కళాకరు వృత్తిని, వారి నివ్యాభ్యుదయమున, ప్రకృతి బౌద్ధవాదాధారము, మనకు తెలియదముం ద్రవర్ధించుచుండును

పు 36

బొమ్మిరి :

అంద్రప్రదేశమునకు ఉత్తరమున కల శ్రీరామగఠు డిల్లలో బొమ్మిరి పట్టణము 18°30' ఉ. అ. 83°25' తూ. రే వద్ద నున్నది వర్ధమానాయామహాలమగు మైదాన ప్రదేశమున విరాజిల్లు ఈ పట్టణము అంధ్రులకు ఉత్తరమున కిరిగించి విరగాథల పూర్వకమై తెలియుచున్నది. పుర పై కాండ్లము 7 08 చ 3 మీటర్లు 1881 సంవత్సర జనాభా 35599

బొమ్మిరి సుస్థానమునకు ఇది రాజధాని; మూడువందల మందలో రెండుపాళ్లు ఇది నిర్మించ బడినది యుద్ధములో నేల మట్టముయన కోట శిథిలములు, సంరావుకాశికుల కాలము నాటి (15.17 శతాబ్దములు) సహాగమపురి రాయ చిత్ర గూట్రుడి ముఠమున నింకోక సహాగమపురాయుల వైది పాగరము, చరిత్రగతిలో మిగిలిన ప్రాంత బొమ్మిరి గ్రామము మృతవీరుల పూర్వకాధము నిర్మించబడిన యుద్ధస్థలము, కాండ్ల పాపయ్యరామదేవి, బొమ్మిరి విక్రమనరం, కిర్లంపూడి అమీంచాయల కోటలు, పూలవనములు, వేలుకోటాపాపామి అలయము, శేట్రవర్ధనుగు కిర్లై వైదేవి ప్రకటించు అతిశి గృహము-ఈ పురమున దర్శించ దగినది

బొమ్మిరిలో ప్రఖ్యాత కళ్యాణయములు, పుచ్చవర సేవాపంథులు, కళాకాల, శతవత్సరములు నిండిన పాపాకాగ పాపాకాకాల, శ్రీని అనుపుతి, వైద్యరాజుల కలప 1882వ సంవత్సరములో వర్ధిల్లమిమ్మని నిర్మించబడినది ఈ ప్రాంతము పశ్చిమమున అగ్నికాశిపర్వతి నొండెను బొమ్మిరి పురము జనపకాళ, మేరుగెడగ పర్యావర్తములను బాణిల్లి శైలము

రావును జూలదగు మెకటరంగారావునకు సంరక్షకవిగా నియమించి, మెకటరంగారావునకు రాజ్యములిచ్చి ప్రైవేట్ రాసు మరణించియుది వెలయనగరిమువారి ప్రభావము ఇమను దించెను చారు చిట్టాది నేటిటరంగారావును నిర్బంధించిరి కోస్తాళ్ళను అగదు నిర్బంధమునుండి విప్పించుకొని, శ్రీ ౧౯19లో రాజ్యమును మరల పొంది, పూర్వం కోట యున్న బోటి, ఒక పెరియరమున క్రొత్తగా బికోటను, పుర గుమరు, నిర్బంధించెను అదియు చేర కొట్టిరి శ్రీ ౧౯19వ సంవత్సరమున క్రిక్కుట ప్రభుత్వముచారు రాజారాయదత్తు రంగారావులూ కొట్టిరి రాజ్యం కొలవ కిచ్చి, సామంతుల అగుట వమకు ఎనిమిదివేల బ్రిటిష్ పౌండులు నేమ్యముగా తెల్లించుటకు ఏర్పాటుచేసిరి

వేంకటరంగారావు దత్తుడుగ స్వీకారముచేసె రాయ దత్తు, వీరవ శ్రేణుకాలవతి, అనంతరము దత్తుడుగ సీతారావు దత్తు రాయదత్తు, వరుసగా కొట్టిరి సంస్థానమును, ప్రజాను గంజముగ పాలించి, ప్రజలకు అనేక సౌకర్యముల వొన గూర్చిరి

సీతారావుదత్తు రాయదత్తుల ప్రయించినవీరవ ఇరవదే విండు రాణి లక్ష్మీదేవి మాంజ అవమాన ప్రతిభతో రాజ్యము వీరకు సంస్థానము చేసిన వీరైకమహా ఈ రాణి రాణి దత్తుప్రభుడుగ వేంకట శ్రేణుకాలవతి సంస్థాన మిను అనేకదశముల అభివృద్ధి నొందినను అతడు దొర తరము వారి ముగ్గునలసంది "వీర", "మహారాజా"నిరుదుము అను పొందెను అతడు కవివంశముల వర్ణించింది, తానును గ్రంథములను రచించెను అనేక కట్టదములకు, సంస్థానకు అయిన రోమకుడై వరశెను కొట్టిరి చరిత్రను ఇతడు పుయ ముగా చాచెను

అనవీరవ వేంకటసుమార దత్తురంగారావు కొట్టిరి సంస్థానమును పాలించెను తల్లికి ఆకాలమున మరణమొంది ట్టి శ్రేణుకాలవతి రామకృష్ణరంగారావు పిత్తువయసుగనే రాజ్యమునకు వచ్చెను ఈతడు వీర సంవత్సరముల ప్రాయ మున మరచారు రాజ్యమునకు ముఖ్యమంత్రియై సరిపాలనా దముగని పేరుపొందెను ఈతడు భారతదేశమున ప్రఖ్యాతి చెందిన వరుసాను అతడు అనేక వర్షకాలము పాల కొల్లెను వర్ణనసాయమున అధునాతన కష్టముల వనుట వరచెను శ్రీ ౧౯19లో సంస్థానమును ప్రభుత్వముచారు

"బయింపాదిగ గడ్డువట్టుము" వివరించిరి గడ్డు సీతకు నేటిది రామరాధరలను, పిమ్మందిరి రోమించును రావువారి ఎంకగోరమమున కల్పరముగ నిలవున్న ఈ రామ వరరాధుడు

కొట్టిరి సంస్థానమున అనంతరము, శతక రవ యంతయు పగు మంజుషా పాక్షికీకృత రాష్ట్రము, సుర రాత శ్రీరామమూర్తియగు, మైత్రి పొంజన వంశముల హరిశ్చంద్రా ఆదిత్యుల నారాయణబాసు కొట్టిరి రాజులూ లోని అజ్ఞానలో జన్మించెను

యద్యము రాంక యుద్ధతలన కేరవయ్యచి దిట్టచి నారాయణ దిగిలే వర్ణనలక్షిక "కొట్టిరి యుద్ధము" అప్పుల అభిమాన పాత్రములన విరగాళ తీసె సురించి ప్రజల ములు, కావ్య వాచకములును, ముద్రకములు, ఎలలర పాటలును కలసి ఈ యుద్ధము శ్రీ ౧౯17లో తీసిగది అప్పుడు రాజా గోపాలకృష్ణ రంగారావు వివరణచారు కొట్టిరి సంస్థానాధిపతులుగా నుండరి

యద్యకావ్యముల ఎనిగిరి తెందుపాటలు మాత్రమే కాని విరోధాగ్ని అనేక తరములు రామయెను. కొట్టిరి లోని తెందువారిని, వియరగదపు కప్రియలకును కతులు వంకపాళంబరగముగ వచ్చుచుండెను పోలేరు తగవులు, అలాగయియులను గూర్చిన వివాదములు వరసరగ నెమ్మర్ల ఇములను తరచుగ రారితీయుచుండెను రాజాము సంస్థానా దీశ్వరులు కొట్టిరి కోటకు కట్టకొనగా, మమి-లోకాపుర ముల పూపాటి వంశముల వియరగరము కోటకు కట్టిరి కొట్టిరి పిత్తురపురికున్న తెలుగాము కోటను విలవరచి, వందా పుర రాజులది కొట్టిరి పో వలనవీరి తగ్గించుటకు ప్రయత్నించిరి నెమనారు కప్రియలమిని చేసి, మహా రాష్ట్రము వాస్తవ్యించి, వియరగరమును కొల్లగొట్టించిన పరాభవము పూపాటి వియరగమురా గుండెను రాయ చేసెను ప్రైవేట్ సేవారీయగు బుప్పగిగూడ కొట్టిరి రాజులై అగ్రహము వచ్చుటకు కారణము గలది ఒకసారి అదిని పిమ్మంది కొట్టిరి రాజ్యము మీదుగా పోవల సప్పుడు - కొట్టిరివారి అనుమతితో బుప్ప వంశ సెట్టించి పూర్వముద్ర మున పోరకాటున విరోధించి, ముప్పరిమింది కొట్టిరివారు వధించి ఈ పోరకాటును బుప్ప కమించెగోయెను ఈ వనలోమున్న బుప్పరి మునుపు వియరగమురా వంశం

పడుటయు, అంపముగొన్న యజాపి లక్ష్యము, దివాను పైదరజులగులు ఆదనినీ ప్రోత్సహించుటయు, ఇమూలంబిది పంపాచార్యపరివారము రామహేంద్రవరము వచ్చెనును రంగారావు కాకపోదు నను అంపత్వమైయు బుట్టి యుద్ధ ముపడు నుడిగొల్పెను

ప్రెంచికారిపై నమకు గౌరవ తయక ప్రలు రోపించ లేదనియు, పట్నంల కాముల తంపలేదనియు, తమపై కినుక పటాపకగదనియు వివేరించుటకు, గోపాల పుష్ట రంగారావు, వశిలు పంకెన బుచ్చన్నను రామ హేంద్రవరమునకు పంపెను మంకెన బుచ్చన్న రాక్షసయత్నములను బుట్టి శ్రోశుచ్చి, తెలమకారిని బొమ్మిలికిట విరిచి పొందని, పైదరజులంగుడే శిల్ప ప్రాయంబునను కాశీరయత్నము విడువక, బొమ్మిలికాళ రామెర దర్బారావును, పిదప తెలికారి వెంకయ్యను యుగా రాయారమునకు పంపెను తుదకు యుద్ధము తత్వముగు లు పీ, శిశువుల శరణువేడుటకు బదులు పైదరజులమే తమకు శరణుమని బొమ్మిలికాళు నిర్ణయించుకొనినది

శ్రీమద్రై పద్మము 11,000 విలయనగరపు ఇలము, 3500 మంది అశ్వములు గల మొత్తము, 750 మంది జోహియను పై వర్తము, నాలుగు పిర్ల ఫిరంగులు కలవు-బొమ్మిలి కోటిలో అయినదామై పంపు 350 మంది మూత్రమే - ఇంత తక్కువ బలగముతో యుద్ధమునకు డిగొన్న బొమ్మిలికారి కార్యము ప్రశంసనీయము

యుద్ధము శ్రీ శ్రీ 1767 వ పంపత్తరము ఇదవది 26 వ తేదీ ప్రాతకాలమున ప్రారంభమై అపరాధాకాలమున ముగిసిను - ఫిరంగి కాల్పులను కోట బురుజులు, గోడలు పగులుచున్నను, పిదయము బొమ్మిలి గంటువరకు బొమ్మిలికారు పరాక్రమముతో దుర్గమును రక్షించిరి తమకు లోంగి డోయినచో రోగు నిలువదనియి ప్రెంచికారు అక్షేపాచ్ఛ సంజ్ఞలు చేయును, అపరాధములను గట్టిండి బుట్టి కొంత తీవ్ర యుద్ధమును అపురేచిను

గోపాలకృష్ణ రంగారావు తన కోటలోని అంతస్తుర కాంత మనరత్నమును, ప్రాచీనకవిశంకె ముఖ్యమునీ ఎంచి, స్త్రీలను, పిల్లలను అగ్నికి అపొందిమే, ప్రాచయలను రక్షించు కొన జూచుచారని విశ్వాక్షిప్తయగ నరకుపట్లు అత్తయిచ్చెను స్త్రీల మనమును ఈ విధముగ మరలించిన పిదప బొమ్మిలి కాళ తన అనుయాయులతో పీతపెద్దగము

వలంబించెను

జీ వృద్ధుడు పిన్నవయస్కుడగు రాజుమారుని రక్షించెను ఆ కాలుడే పేకట రంగారావు బుట్టి అవనికి క్యామును కిడుగ ఉచ్చి అతనికి పంపకటనిగా గాయము లతో మిగిలిన తెంగళరావును నియమించెను

యుద్ధము అరిగిన మూడగచాలి అల్లకాక్షి పమయ మన ముచ్చల పీదులు విలయరాచరాజు డేరాలో ప్రవేశించి అతనిని చంపి, రామును ప్రాయములను గోల్పోయి, చాలి కామటకు వర్ణాశ్రమకామయగు కాండ్రపాపయ్య అని అందురు

బొమ్మిలి యుద్ధమున సాటిలేని కార్యము జూపిన గోపాలకృష్ణ రంగారావు, ప్రాచయలపిచ్చి మానము రక్షించు కొన్న రాక్ష మల్ల మృత్యుకేవి, శత్రువు తెగటార్చి కడ నాశించిన కాండ్రపాపయ్య, అల్లదలు వృష్ణకులతో ఆచంద్రకారాధ్య ము విలచియుంచురు

డి రా ప

బొమ్మల పరిశ్రమ

మానవజాతి ఎంత పురాతనమైనదో బొమ్మలు, అల పస్తువుల కూడ అంత పురాతనమైనవి అయినా దేశముల తొలిక పరివరములైనవ, సాంఘిక, ఆర్థిక సంప్రదాయములైనవ, ఆర్థికతీవ్రపవలనైనవ అర్థల లింగము ముడిపొమ్మగిన్నవ, పరిగరములైనవ, బొమ్మల పరిశ్రమ ఆధారపడును, గడించిన పరిణేత్య కామలు బొమ్మల పరిశ్రమను పుద్ధయిగిమని చెప్పవచ్చును ఆ కాలములో కాలకాలికల తమ వ్యక్తిత్వమును ప్రకటించ గగ్గరి విల్లలయొక్క శరీర భావనా ఇంపులు, జ్ఞానశక్తి పెంపొందవలె నన్నచో, అలలు, అలపస్తువులు, అలకొమ్మలు - మనమది ప్రేక్ష్య విధానావేతలగు ప్రోకెత్, మాంటిరోట్, అనుచారు వర్ణాంబరి, అగ్నెర్ల కేరించ గేకము లందరి పాకాలలతోను, అలపలములతోను, బొమ్మల అంగ దులతోను చెప్పుడగముల బొమ్మలు, అలపస్తువులు కెలంచని ఈ పిర్లమునుయొక్క పూర్తి ప్రభావము గృహముల

లోనికి, పారకాలలలోనికి ఇంగన వి వ్రించవలసి యుచ్చి అలకొమ్మలు కొనియతోను, పుష్టములతోను, తెలియగు లోను-మలతోను, కాగితములతోను, గుత్తతోను, రచ్చురుతోను, తెల్లబాగాయి తోను పిల్లల అవవరములగు తగినరీతిగా పిర్లము తెయజుచున్నది

అటవ్యువులలో బొమ్మలను అగ్రస్థానము కలదు. పిల్లలను ఒక్కొక్క వయస్సులో ఒక్కొక్క రోమను అటవ్యువులను అవధిగము కొన్ని అటవ్యువులు వలన, ముఖ్యముగా బొమ్మల వలన శమ వలనర జాతీయతను అను విల్లలు శమ గానగలరు కొన్ని బొమ్మలు పిల్లలలో చురుకుననుము, కృషిచేయ వలెను కుశూహలమును, శక్తియుక్తులను ప్రేరేపించును కొన్ని బొమ్మలు ఉపశోక్తిని ప్రబలింప చేయును వివిధ దేశముల, వివిధ కాలముల పద్ధతులను, సంప్రదాయములను అనువృత్తులను, సమలను, పిల్లల బొమ్మల వలన తెలిసికొనగలము పిల్లలు బొమ్మల చెందిండ్ల చేయుట, బొమ్మల కుటుంబములు ఏర్పరచుట మనకు తెలిసిన విషయమే బొమ్మలు పిల్లలను ఉల్లాసమును, వివేకమును కలుగజేయునవిగ నందవలయు

కాలజీయ సంస్కృతియందు ఆ బొమ్మలకు గల స్థానము చాల ప్రాచీనమైనది సంస్కృత మహాభాగ్యులకు రచించిన 'మృచ్ఛకటికము' అను కాళకము, నాయుని కుమారుడు అడుకోను మట్టలందపై అధారపడి యున్నది. దక్షిణ భారతదేశములో బొమ్మల కొలత పండుగకు ప్రియ, పిల్లలు ఎట్టి ప్రాధాన్య మొనరునకో ఎల్లరకు తెలిసిన విషయమే

భారతదేశములో చేదు వివిధ ప్రాంతములందు వివిధ రకముల అటబొమ్మలు చేయబడుచున్నవి రాజస్థాన్ వలన తలలో కనిపించు రాధలగము, వంగదీప్తియల పరవమున గోరచియ ముగ్ధమోహనావత్తము, మహారాష్ట్ర ప్రియ అంగ పోష్టనము, రమణ పదతుల రామలి, తెలుగు ఆదపరులల అవతరణముల అయ్య ప్రాంతముల అటబొమ్మలలో చూడ నగునది కంగోలే తే అనుకాళము చెప్పినమాట ఎంతయు సరగము ఉద్బందియ కంచినీ తరగాగ్రదు జ్ఞప్తికితయ్య బొమ్మలకు వంగరాష్ట్రములో చేయుదురు తెలుగుదేశపు బొమ్మలలో గ్రామీణ సంప్రదాయములను ప్రాధాన్యము కన్నదును

విశ్వ బొమ్మల అధికాభావ శిల్పాలలో గుట్టలను, చిల్లరపులను వలనరములందు కలిగియున్న నిర్మల్ల వగరము, చిల్లరపులములలో విలలు చేతి పరిశ్రమలను అలచాలము, ఈ గ్రామమున కొయ్యలొకమొద అగు అక్కపూకవని, ఇంగూరుపూకవని ఎంతయు విలువలది ఈ పరిశ్రమయందు

కోశవేదములగు గుట్టలు, లల్లలు, తిలూలు ప్రత్యేకముగ మెచ్చుకొనదగినవి, అటవ్యువులను, ఎవలము చెట్టులెకగని రంగులుగల, అనువులు, పడులు, కూరగాయలు, పులములు ఎంపన్నగు బొమ్మల విలలయమున ఏర్పల్ల పరిశ్రమ పుట్టి గాంచినది అచ్చటి ఆదవులలో ఒకడు మిస్సీరీ తేజపాటి బారుగు పుణే కర్రలు ఈ పరిశ్రమయందు వాడుకనుచున్నవి.

నిర్మల్ల పరిశ్రమ తరతరములనుండి అచ్చట పట్టియ మన్నది చింతపిత్తును చానకెట్టి ఆరనిచ్చి, గుప్పి, తీగులు అగునట్లు ఉయర తెట్టి, చానిని బొమ్మల భాగములను అనుమట కువయోగితురు అంత ప్రభుత్వము ఒక పక్షమును ప్రదేశ తెట్టి, నిర్మల్ల కళాకారుల పిల్లలకు కొంక పొకల్లములు కల్పించుటయే కాక, అచ్చటి ఆ పరిశ్రమపుద్గిత్తి, సహకార సంస్థలకాకా, బులములు, ముడిపత్తువులు, యంత్ర వలనరములు ఇచ్చును, అచ్చట కయారగు వరకులకు మాత్రెటింగు పొకల్లములను కూడ కల్పించు చున్నది.

కొండపల్లి బొమ్మలు విలయచాళుకు గ్గి మైశ్య దూరమునగల కొండపల్లి అను గ్రామము పూర్వము నుండియు బొమ్మల పరిశ్రమకు ప్రస్తద్మమైన బొమ్మలను నిర్మించు అర్ధత క్షత్రయ కుటుంబములు ఏలినరకు ఆ గ్రామమునకంత ప్రితి కల్పరాశురగము నర్ధ పాతీకము పూర్వము ఇచ్చట కాగకపు పరిశ్రమ ఉన్నది ప్రితి మందెది కాని ఇప్పుడా పరిశ్రమ రూపమే కానినందల చాలకాముగా కొండపల్లిలో కయారగును నచ్చిన అక్కబొమ్మ లెప్పుడు విశాఖములము శిల్పాలలోని వక్కపల్లి గ్రామములోకూడ చేయబడుచున్నది కొండ పల్లి వలనరములందలి అరగములలో లింయ తేజపాటి పుణే కర్రలో ఈ బొమ్మలు చేయబడును వీటిని కయారు చేయుటకు ప్రత్యేకమగు కాకప్రక్రియను కళాకారులు అలవరచుకొని, ప్రత్యేకమగు వలనరములను, ప్రత్యేక మగు ముడిపదతులను తేజపాటికొనుచు కళాకారులు కోశకయందు విశేషాభ్యుద్గిది సాధించుకొనిరి

తేజక బొడిపలూరు కొండపల్లి బొమ్మలు అంత గ్రామీణ శివరమునకు ప్రతినిధియనునప్పుడు అంపులు, పొరాలక ప్రిగచాములు, గ్రామీణపుత్తులను తెలుపు బొమ్మలు పల్లెపరలను బొమ్మలు, అట్లు పరపతులబొమ్మలు, రాతిచెట్టు కల్పిత బొమ్మలు, దళారకరముల బొమ్మలు, చాగి, గొప్పి మొదలైన పుత్తు. రకముల బొమ్మలు, ఇచ్చట పట్టముగు

చున్నది ఈ బొమ్మలు మరకాను, బొంబాయి, పరారి, శిల్పి మొదలగు నగరములనుండి, విదేశములకును ఎగుమతి యగు చున్నది. ఇచ్చటి పొరీగు ౧౦-15 మేల గూడవులను విలువలను బొమ్మలు నిర్మించుటయందును చీటి గిరాజీ నానాజీ పామ్మ చున్నది, ఇచ్చటి కళాకారులకు సంపాదించుటకులై నహారాక నమ్రతేర్చుడియందును ఇట్టి విహారంలకు ప్రోత్సాహములవలన, కటుంకెట్టులు సంపాదించు బొమ్మల పరిశ్రమ యందు పామ్మకుడు తీవ్రము గడవకొనుచున్నాడు.

ఏటికోపాక్షక లక్ష్మణబొమ్మలు విశాఖపట్టణము తల్లా పల్లెటూరి కాలాకాలోని ఏటికోపాక్షక గ్రామములో, లక్ష్మణబొమ్మలు అకాడిగా నిర్మించుటయందును, ఓట్టి బొమ్మలై, మైమాలు, ముద్రాను, పంకరాష్ట్రములలో కూడ ఇప్పుడు చేయబడుచున్నది ఈ బొమ్మలకు ముఖ్యముగా అవసరమైన ఘోరికకపు లేకపూడి కల్పి పోషకముగా లభించుచున్నాయి. ఎడ్డులు, రై ఖజులను, గ్రామధీశులు, పండ్లు, పిల్ల లాదు కొనక పరిమోగవలె పామ్మలకు ఇచ్చట నిర్మించబడుచు చీటి భారత రాష్ట్రములలోకూడ గిరాజీలందు

బొమ్మల బ్యాపారములోకాగిలు పెక్కునుండుటచే, ఎనివారలకు వ్యాపారమును చేపట్టుటకు గట్టుబడియై కొండ పట్టి, నిర్మలక మున్నగు కాపులలోనె, ఇచ్చటకూడ ప్రసక్తియు ఉన్నట్టి, కిరణ కేంద్రములను అధికముగా స్థాపించి, విహారానందములకు కారాగా అవకాశమైన పోకల్పములను చేపూర్చి, ఈ పరిశ్రమ విస్తృతమందుటకు విశేషముగా దోహదము నిచ్చుచున్నది ఇతరుల పూర్వక బొమ్మలు చతురకపు భారతబొమ్మలు వివిధవిధాలలో వివిధంగా ప్రవేశించుచున్నవి

ఎత్తవందనపు బొమ్మలు అకాడిగా వచ్చుచున్నవి కిరణని ఎర్రవందనపు బొమ్మలను మంచి ప్రత్యానితియి ఎర్రవందనపుపిల్లల పిల్లలు, కిరణవల్లాలలో వివిధగామన్నవి ఈ కేంద్రంలో కీర్తనలయెలలకే బొమ్మలను విశేషముగా తిరువలెనా, వివిధానులలోను అమ్ముచున్నాడు ఈరెండు నగరములు ఈ పరిశ్రమను ప్రదర్శించుచు ఈ బొమ్మల రంగమూలక, అట్లే వివిధయందును తిరువలెనా పోయిన ప్రతి యుగ్రమును ఈ బొమ్మలను వివిధానికొనుచు చిన్నపిల్లలు ఈ బొమ్మలను చూచుట దొడ్డిగ అడుగొనెదరు ఇది అప అంగకమునుండి అదోగవ్వక పొడవు పరిమాణములో చేయబడుచున్నది

చేపకల, మాకపుల, ఇంకను బొమ్మలను ఇచ్చటి కళాకారులు సంప్రదాయ ఎద్దము ననుసరించి నిర్మించుచు చీటిని ముఖ్యముగా చిత్రానాథులలో లక్ష్యమున ఎర్రవందనపు కళలో నిర్మించుచు ప్రైరానాథులలోని పాజాక లంగ మూర్తినిర్మించుటలో ఎర్రవందనపు బొమ్మలలో యాదై న పెద్దపై అబొమ్మ తిప్పటిని కన్నులను అలగ ప్రసన్నమై కళాకారుల తిడ్డలను కిరణ పోకల్పములను, కిరణ - పిన్న తిడ్డ కేంద్రములను స్థాపించి ఇచ్చట సంప్రదాయ సిద్ధమైన బొమ్మలను చేయుటలై ప్రాచార్య మియ్యలబుచ్చునది ఈ బొమ్మలకు పెనదా, ఆ పరికరాలతో విశేషములతో కూడ గిరాజీ కలదు ఈబొమ్మలను, పిన్నలకు, పెద్దలకు పిల్లలకు మిగుల వశ్యున

ఇతర బొమ్మలు కాలికలాదుబొమ్మలకై ఇతర వంటనూనెలు, రేచాలయములు, రకములు, బొకారక ములు వివిధవిధములగు యెర్రాకానిప్రసాములు, బొమ్మల దానములలో వంగరాష్ట్ర వనంశాలి అంగకాక తల్లాయించుచు, వివిధ ప్రాంతములందును వివిధగా చేయబడుచున్నవి భారత లేకములో అన్ని పుణ్యక్షేత్రములందును చీటి గిరాజీ పామ్మగా నున్నది ఈ పరిశ్రమకు భారతానికి అకాడి నుండియు ప్రవిర్ధిగాంచెదది

మట్టి బొమ్మలు కిన్నెరకరము, కలకత్తా, పూనా, లక్నో పట్టణములు ఈ బొమ్మలకు ప్రసిద్ధములు ఈ మట్టి బొమ్మలకై అందమైన రంగులు చేయబడుచు వలెవలె, ఆగ్రా, ఢిల్లీయు తల్లాలలోకూడ మట్టితోచేయబడి పర్యాటకు రంగులు చేయబడిన వకరకపునాథ కయాలను

లందరు లోగిలపు బొమ్మలు ఇంకను బొకారపు మట్టిలో రంగురంగుల బొమ్మలు కయాల చేయబడుచున్నవి కాటిలో స్పృంగు అమరకలములకై వాటియందును అవియే వ్యక్తముచేయు వ్యక్తము పెద్దలను, పిన్నలను రంజిత చేయుచు, చీటిని 'బాల్మింగ్ డాక్టర్' అని యనెదరు

అనునక విశాఖపట్టణములో అటవస్తువులకు ముఖ్య పాత్రముగలదు ఇది పిల్లల మానసవాత్సల్య కేంద్రము బొమ్మలకు మానవజీవితములో కాలగర్భ కాల ముఖ్యమైనది యున్న ప్రశస్తి కాస్త్రమును నమసరించి తిడ్డల పరివర్తనమును నెరగా అర్థము చేసికొనుటకు అటవస్తువులు ముఖ్య పాత్ర ములు అటవస్తువులలో అడుగొనవచ్చుచు, పిల్లలలోకాస్త్రము,

ఉద్రేకము, కల్పము వారితో భావప్రేరణము ఏర్పడును లేదని ప్రమతిలో ఈ బొగ్రయ్య పరగాగమునకు విశిష్టస్థానము కలదు.

"వేద్యేణ బొగ్రయ్యం పెండ్లిండ్లు చేయును,

అశుభబోధ వియ్యంబులందు"

అని దోతనామాత్యుడు రుక్మిణియొక్క కాత్యయ్యుని వద్దించెను అల్ల వి ర

బొగ్రయ్య, కావలి (1778 - 1808)

కావలి వెంకట బొగ్రయ్య అను ముప్పవద్ద పండితుడు 1778 వ సంవత్సరమున ఏలూరు గ్రామములో ప్రత్యాగత అను బిలియోగి కుటుంబమున జన్మించెను తండ్రి శంకర్ కావలి వెంకటసుబ్బయ్య బొగ్రయ్యపొదరులు సాచార్యుడవ్వ, తత్త్వయ్య, రామప్పాదు అనువారు పది సంవత్సరముల ప్రాయము వరకు బొగ్రయ్యస్వల్పగ్రామమునందే తెలుగుభాషలో విద్య నభ్యసించెను ఏమట్లు ఆ సమయపు వ్యవస్థక మిద్ద సారంభించెను పద్మయ్యగారంబిం బి అను చెలలు వింకటి పూర్వమే బొగ్రయ్య వర్తకులు రచించు శక్తిని నెలూ దించుకొనెను అతని కవనమును పెట్టులూరక ప్రకటించెడి వారట అప్పటికే అతని దోదరులు ఉద్ధించియు కొనెనెడిలో ఉద్ధించుటగా మున్నందున, బొగ్రయ్యయు నచటనే ఉద్ధ్య గనును కంపించించుటకు వచ్చియును కావలిపాటు హందూ స్థానికాదును కూడ అత్యంత వారంభించెను

కొలది కాలముననే బొగ్రయ్య, పై తెలు కావలను వేర్వే వరునాళ్లవేయట ముండ్లిపట్టణములోని మార్గన పాత కాలలో ఇంగ్లీషు కావలను కేంద్రమున కేగెను ఇంగ్లీషువిద్య సారంభించిన కొంతకాలమునకే, ఓలూరునందు విడిపియున్న తెల్లపైసర్ల పక్షికాలములో లభికాలాగా నుండిన కల్పలే పియర్స్ అనువాని పాఠశక్తము బొగ్రయ్యకు లభించెను కల్పలే పియర్స్ అనుగ్రహమున బొగ్రయ్య పైనిక కావలయల మందు ఉద్ధ్యంగా ప్రవేశించి, మిక్కిలి యధుటగా యి చేయుచు, అన్నటివారి అవకాశమును పొందుకొన్నెను

పదునెనిమిదివద్ద యున్నట్లు కావలయల వెంకట్ అను మరయొక పైనికబొగ్రయ్య వద్ద బొగ్రయ్య లైటుగా ప్రవేశించెను అయితే బొగ్రయ్యలము కర్మాశనే పియ్యబు బొగ్రయ్యము తిరిగి తనవద్దకు రప్పించుకొనెను ఈ మూర్ఖును వెంకటవద్ద ద్విభాషిగా నుండిన బొగ్రయ్య అన్నయగు

వారాయణప్ప అంగళాంతెను అందుచే బొగ్రయ్య వెంకట్ వద్ద పన పదునెనిమిదవదేట ద్విభాషిగా చేరిన అప్పటికి బొగ్రయ్య అవతరమై, కావలను కేంద్రమి, కావ్య పరి శోధనలయందు అనుభవమును గడిపించియుండెను

అలగ్ర ప్రాంతములో కావలించిన అగ్రవని కులకాళ నములను, కాత వానాను కావలములను పరిశీలించి, ఆ కావ సాంకములను, పురాణాగతలను నమస్కరించుచున్న వెంకట వెంకట్, బొగ్రయ్యలేనని భూతిగా తెలిపితి బొగ్రయ్యయే వెంకట్వద్ద పరిశోధన పద్ధతులను నేర్చెనో లేక వెంకట్యే బొగ్రయ్యవద్ద వేర్వే విశ్వయముగా చెప్పకాలము కాని వెంకట్యొద్ద బొగ్రయ్య చేరినట్లనుండి వర్తకము వారు చేకొడు సాగోడుగా నుండి చాళిత్రక పరిశోధనములో ఇరు పురును అలిపిరి

బొగ్రయ్య, వెంకట్వద్ద లేనవరకు, వెంకట్ కాళి, అతని యొద్ద భూగర్భము పరిచేసిన వారు కాని ఈ కావలములలో వికారాని నై నను చదివి అర్థము చేశాకాలం దుండిరి బొగ్రయ్య యొక్క ప్రతిభను గూర్చియు, అతడు తన కొనర్చిన గొప్ప బోధాగ్రమును గూర్చియు, బొగ్రయ్య మర కావలవారిము, వెంకట్ తన మిత్రుని ప్రాసన లేఖలో పేర్కొనెను.

పై విషయమును విట్టి కావలముల విట్టి, కావలబొగ్ర చేసికొని అర్థము చేప్పటలో బొగ్రయ్య బుద్ధిపరిణతి కొందగా అతడు అతరులను విూద అంగిలి మెలకువలను బోధించెడి వారట ప్రాత ప్రభులను సంగ్రహించుటయందును, అందుకు సంబంధించిన నమారకములను నమస్కరించుచుండునును వియోగింపబడిన బొగ్రయ్య, తన విద్యుక్త రర్థమును ప్రక్షా రామరర్థముతో విర్యుహించి, తన పరిశోధనములచే యుమాను లను సంతోష పరచుచుండెను ఈతనికి గానించినదే యి తప్పి ఉద్ధించియు కొనెనెడివారికి ఇవకాలమున ముంజె తన కర్తవ్యమును విర్యుహించుటపై బొగ్రయ్య తత్త్వజ్ఞుడగు దుగ్గమారెడ్డియలను గడచి క్రింద లిఖింపబడుచు పోవల పిన వాడయ్యెను.

కొంతకాలము తరువాత వెంకట్ తన ఉద్ధ్యగ భర్తమును పనులించి, మహి (నల్లపైసరుచేత) ప్రాత మునకు విశ్లేషపును, బొగ్రయ్య కావలయలముగా తన వ్యాపకమును కట్టిపెట్టి, పైదకావలముండి మరరాసునకు

దిగి కెళ్ళును మాగ్నెట్స్ మున అతడు తాను రచించిన తెలుగు కవిత్యమును, పద్యము కవిత్యమును వన గ్రామ వాసులకు కనపించి, వారి మధ్యనను పొందెను, మెకంతి దిగి రాకకడనుకున వచ్చినంతవే, తొల్యు అవనివర్తన మరల చెల్లి, అచ్చట కొంతకాలముండి, ప్రాత్రప్రతుల సంపాదనమందున, పరిశోధనమందును తన కాలమును వినియోగించుచుండెను.

1760 వ సంవత్సరము నుల్లాసుతో బ్రెటెన్ నై వ్యవస్థను వలె యుద్ధము చలించెనగా మెకంతిలోపాటు తొల్యుయు యుద్ధకూడికి పోయెను తొల్యు తాను వ్యయముగా చూచి బిల్లియ, విమెట్టియ విషయములను గూర్చి వ్యాఖ్య కలిగి ప్రాసెను. యుద్ధానంతరము మెకంతి పైచరా కాలంలో పర్యేయదు - అనంతరగా నున్నపుడు తొల్యు అతని వద్దనే యుండెను

కాళోకపుట నుజాము రాష్ట్రమున బాగిరాళోకడు తొల్యును, అతని వద్దనుండి ప్రాత్రప్రతులను పొందిన మొదట బొగి, అతనిని అంధించెను. తొల్యు తన కవితా భారతవంశ, పాండిత్యవంశవలన, బాగిరాళుని మున్నగున కరిగించి, అతని మున్నవంశవంశిని నంగ్రహంపండిన ప్రాత్ర ప్రతులతో, తాను విముక్తుడాయెను

మెకంతి మొదలు రాష్ట్రమును పోర్చుగీసులకు నై దియమింపబడగా, తొల్యుయు అతనిని వెంటించెను వారు దోపు కూర్గమున తరిత్రపరిశోధనమునకు అవసరమైన పాముగ్రది అతడు సంపాదించెను శోండియా అను మహారాష్ట్ర వాయవ్యము 1800 తో హరిహార్ వద్ద బట్టబడినపుడు ఆ కంట్టమును తొల్యు వచ్చియును కవిత్యము చెప్పెను తన స్వత్యాయను పాలించిన శ్రీరంగవట్టల రాజుల యొక్క సంకాపని గూర్చియు, యారవరాజుల సంకాపనిగూర్చియు అతడు కావ్యములు రచించెను మెకంతిలో కలిగి ప్రయాణములేన సందర్భమున, అతని ఆ వీక్షణము వనుచరించి తొల్యు గవత, బాగిళ, అగిళ, తొల్లితిప, కాస్త్రము లను ప్రాచ్య పాశ్చాత్య వర్తమం నమూనొంది తెలిసి, గొప్ప పాండిత్యమును వెలించెను, చిత్రలేఖన ముందును, లేక పటములని నియమయందును అతడు ప్రావీణ్యము సంపాదించెను ప్రయాణములేయ కాలముననే పెక్కు పాత వాడెములనుకూడ అతడు చేకరించెను

తాను ముంబాల్లించిన కావనములను తొల్యు చక్కగా పరిశీలించి వాటికి వగియైన అనువాదములను తయారుచేసెను దొడ్డేశు గ్రామమున హాకనవద్ద కావయందు వ్రాయబడిన హాకావనము తొల్యు అను పదించెను మెకంతి మిక్కిలి సంకపించి, తొల్యు చేయ కాళ్ళవముగా నుండుట ఆ కావనముపై న అతని నానుమును చెక్కించెను ఆ కావనమిచ్చుకు రాయల్ ఏడియూటిక్ పొనైలి వస్తు ప్రవర్తనకాలయందు తీవ్రవనమెట్టి యున్నది ఇంతలో ప్రెస్టెస్సువారు మెకంతిని మద్రాసు బట్టరా మునకు కమ్మిరిరి అయినతోపాటు తొల్యుయును మద్రాసునకు చెల్లెను అక్కట తొల్యు పై ప్రశంసలను అనున దియచు, కావనములను పరిశోధించుచు, లేందు సంకల్ప రచనలపాటు మెకంతివద్దనే యుండెను

ఇకవది ఆరవయేటనే తొల్యు వకవాత వ్యాధిచే కాళిపత్తై 1808 వ సంవత్సరమున వగరమున ఆకాల మృత్యువు వాతలయెను తొల్యు మరణమునకు మెకంతి మిక్కిలి దురదృష్టి, అతనిని రహస్యమొనర్చిన నున్నద తీరము ననే అతని చేకవక కావనమును చేయుంచెను

కావనములను చేకరించి తయవులయందును, వాటి నవ్వము చేకరింపబడుచుచున్న ప్రత్యేక వైష్ణవమును, ప్రతిభను గడించి, చక్కత త్పూనువులను, కావన పరిశోధకులను తీవ్రనిదిన బుద్ధిమగ్నయ్యలను కావతి వెంకట తొల్యు తీరగృహనేయుడు

అతడు తన నంబెండవయేటనే కవితోట అమీచారైన మెకంతివంశము నాతని కుదిరినది విచారనాడి అమెవల్ల నొక అనుబద్ధము జడెను

తొల్యు మరణానంతరము అతని పరిశోధన కార్యమును అతని సోదరులు అక్కయ్య రామస్వామిగారల సాగించిరి ఈ కావతి సోదరులు చరిత్ర పరిశోధకులును, కవ్యులును, పండితులును అయ్యుండిరి స్వీయప్రతిభా విశేషమున చిరు కల్పల్ హరిన్ మెకంతి కొరగాలి గాధాభిమానమువలన పొమ్మపైచవారలు తొల్యు కమ్మగడయున రామస్వామి "ఁడిరా భారత కవుల చరిత్ర"ను రచించెను. (1839). ఇదియు తెలుగు కవులను గూర్చిన ప్రధమ చరిత్ర గ్రంథము.

2. సూ.

దొంగిలాయ (చ)

దొంగిలాయ దక్షిణ ఆమెలికాయలలో యొక ప్రజా శంకర స్వతంత్ర రాజ్యము దీని రాజధాని 'లాపాక్' అను పది దీని విస్తీర్ణము 434 చ. మై. అనాథా రమారమి 36,00,000 ఓక్టర్ల దిక్కునందు, మూర్పు దిక్కునందు క్రైమిల్, అగ్నేయ దిశయందు పెరగ్నో, దక్షిణమున అక్రెసెనా, పశ్చిమమున చిలి, దీని పరిపాలన చేకములు 'స్పానిసుకాని' ఈ చేకపు అధికారభావ ఎదుపు, పనుపు, అనునచ్చని రంగు లో గూడిన ప్రవర్ణ పలాము ఈ చేకపు జాతీయ పజా కము "జొలియోనో ఎల్ కేడో" ప్రాసియో" అనునది ఈ చేకపు జాతీయ గీతము అగమ్య రీతి వేది దొంగిలాయ యొక్క స్వాతంత్ర్య పర్యవసానము

నేటి దొంగిలాయ చేకమందలి 'రిఫ్యూజా' పరివరము అందు క్రీ. శ. 800-900 సంవత్సరములమధ్య ప్రవర్ణ రాక శీయ జాగరికత అభివృద్ధి చెందినట్లు చరిత్రకారులు తీర్మానించినారు ఈ జాగరికతను చెందిన చెల్లెల్ల రాజకీయములు, విగ్రహములు, మృత్యుయంత్రాక విశేషములు తప్ప ఈ ప్రాంతమున మరీ యేదొక్కటి అవశేషములు లభించ లేదు ఏ కారణముచేతనో, ఈ జాగరికత క్రీ. శ. 900-1200 సంవత్సరముల మధ్యకాలముందు క్షీణించిపోయినది క్రీ. శ. 18 వ శతాబ్దమునందు 'ఇస్కా' అను జాతివారు ఈ ప్రాంతమున వసు రాజ్యమును స్థాపించుకొని ఆర్థిక రాజధానిక 250 సంవత్సరములు కాలముపోటు ఇచ్చట 'ఇస్కా' సంస్కృతి వృద్ధిపొందినది

క్రీ. శ. 1683వ సంవత్సరము లో 'పెయిసుకాని' ఇస్కా' రాజ్యము వ్యాప్తిమించుకొని, అచట తమ పరిపాలన స్థాపించు కొనిరి క్రీ. శ. 1648 సంవత్సరమున 'దోట్స్' ప్రాంతమున చెంది గనులు అయిల్లడివట్టినందు ఈ ప్రదేశముపై 'పెయిసుకాని' ముక్కున ఎక్కువై నది అచట ఈ ప్రాంత మును వారు "అల్మోచెయ" అని వర్ణనపొందినది క్రీ. శ. 1683వ సంవత్సరములో దీనిని వారు పెయిలో జరిపితు పై ప్రాయ పాలన క్రాంతకు తెచ్చిరి 'మెక్సో' నగరమును శేంధ్ర మగజేసి "అల్మోచెయ" కొక స్థానిక ప్రభుత్వము చేర్చుట చేసిరి, కాని ఇతరుల వలన తేర్చురయకొనిన భారతీయులను గాని, 'క్రియోలు'గాని ఈ ప్రభుత్వమునందు ప్రాచీనద్రవ్యము వాగవేడు, ఇచ్చటి రాజులను, అర్థిక వర్ణవర్ణము పెయిసు

కారు తమ గుప్పిటి యందుంచుకొనిరి వారి స్వాతంత్ర్యమును మితిలేకపోయినది ఈ కాలమునకే 18 వ, 17 వ శతాబ్దములం దరచి ప్రజలు పెయిసు ప్రభుత్వముపై తిరుగుబట్టు అయ్యెను వచ్చిరి

క్రీ. శ. 1835వ సంవత్సరము వరకు పెయిసు వారు ఈ ప్రాంతముపై అధిపత్యమును వదిలిపోకుండు అనుకొన గల్గిరి క్రీ. శ. 19 వ శతాబ్దపు ప్రథమ భాగమున "పెరి జాలా"కు తెందిన 'పై మెక్సో' అనునానామ దక్షిణ ఆమెలికా రాజ్యములను స్వాతంత్ర్యమును పనుపొందిన వరకు దీక్షికో కొక చెల్లెల్ల పేరును ననుకూర్చుకొనెను అని పేనానాయకులలో నొకడగు "అలొనోయోనోచెమో" మెక్సో అనునానామ క్రీ. శ. 1824 వ సంవత్సరములో "పెయి" సంధి "అయోమోకో" అను ప్రదేశమున పెయిసు సేవలను చిత్తుగ పోడించి, అటువంటి "అల్మోచెయ" వన పై స్వమును వదిలిపెను పెయిసువారి ప్రాంతమును వరలి "కాయిమోయిరి" వీరన అచటి ప్రజలు తమ ప్రభుత్వమును స్థాపించుకొనిరి క్రీ. శ. 1835, అగమ్య రీతి వేదిన 1 వ స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించుకొనిరి తమ వానివర్ణ విముక్తి పాటువడిన 'పై మెక్సో' యొక్క తమను గల క్విరల్జును ప్రకటించు విమోక్షము అతని పేరకు తమ చేకము నకు 'దొంగిలాయ'యని వామరణము చేసిరి నాటినుండి ఈ ప్రాంతము దొంగిలాయ యని వర్ణనపొందె యందున్నది

క్రీ. శ. 1835 వ సంవత్సరమున దొంగిలలో అధ్యక్షులవ మున ఈ చేకపాలనము కొకకొక కాలాంతము రూపొందించగ అదని దీని ననుసరించి ప్రజలచే ఎన్నుకొనగడిన అధ్యక్షుడు చేకపాలనము చేయును ఇది పరిపాలన ప్రకారము 6 సంవత్సరములు చెల్లెల్లకోను, ప్రజలనులతోను పూడిన చెందిన కావడనకు గల కాంగ్రెసు తెంద్రములందును పేరేట్ల రి సంవత్సరముల కొకమానున, ప్రజి విధులు 6 సంవత్సరముల కొకవర్గాయమును ప్రజలచే ఎన్నుకొనె అందును దొంగిలాయ ప్రభు అధ్యక్షుడు అనగల్ అలొనోయో-చెమో-చెమో అనునతడు

క్రీ. శ. 1835-1890 సంవత్సరములమధ్య 'అనగల్' అంధ్రవే కాంతాక్రమే అనునతడు దొంగిలాయ అధ్యక్షుడనయి నిర్వహించినాడు క్రీ. శ. 1890 లో ఇతడు పర్యవ్రాసెను కానిండు అచెను నాటినుండి మహారు 50 సంవత్సరములు

పాటు జాతీయంలో అధికారముకొరకు నిడుగుకాట్టు, అల్లర్లు టుగురు వచ్చినవి ఇ. ఇటువంటి శ్రీ శ 1914 న వ త్వరము లో 'జీవీ' రాజ్యము జాతీయమై యుద్ధమును ప్రాబంధించి పి త్తీ తీరమందిరి సైన్యమును ౧౮౦౦ తలయై ద్వివ చారము ౨ యుద్ధమును కారణము అల్లర్లు సంబంధించి పి త్తీ యుద్ధము లో చిట్టి సైన్యముల జాతీయించి వోడించి, సైన్యమును నిలయమొక 'జాతీయ' అను ప్రాంతము వలనదీని పొత్తి వరకుకొనెను అస్థిరతముగ, జాతీయము, సైన్యము నిలయను పక్షాత్తివలయు గాత తీర్చిప్రాంతముగూడ పోగొట్టుకొనవలసి వచ్చినది

రాజీయ సైన్యములు జెకడదల దిశములకు గూడ ప్రాంతము, శ్రీ శ 1916-17 సంవత్సరముల మధ్య కాలమును, తరచు జాతీయంలో తిరుగుకాట్టు అనగని చిట్టి వర్తనపాతము చేశ ప్తీతివచ్చి, అధిక వ్యవస్థ కుంటు పడుటయే, పుగమీర పుటయవచ్చుట శ్రీ శ 1918-19 సంవత్సరములలో, జాతీయ ప్రాంతపు విచారమును పురస్కరించుచి, చిట్టి జాతీయములమధ్య మరల యుద్ధము అనగనిది ఈ రాజీయ ప్రాంతముగూడ జాతీయము అనయమును పొందుటచేత, మూడింటి పెంనువలెల రాజీయ ప్రాంతమును జీవీ ౯ ప్రము చేయవలసివచ్చినది ఇంతటిలో రెండవ ప్రపంచయుద్ధము ప్రారంభమగుటయు, శ్రీ శ 1914 సంవత్సరమున జాతీయము అవకాశములపై యుద్ధము ప్రకటించుటయు అగిగము కాచి దానినలలు ఈ మహాపంక్రామునుకును సోకాతెను శ్రీ శ 1916 లో జాతీయము అగిగ రాజ్యముమీదో పక్షాత్తిమును పొందినది

శ్రీ శ 1916 మండి 1920 సంవత్సరమున గల 'హెర్బర్ట్ సైన్య' 1920 సంవత్సరముమండి 1924 సంవత్సరమునకు 'అవరేపాట్', 'హెర్బర్ట్' అనుచారు జాతీయము అర్థమవదలి విస్తృతమంది చిట్టిపును చేశ ప్తీతివలెను పక్షాత్తియుటను అగిగ ముగిరకను, చేశ ప్తీతిగతిని పాఠించుటకు పాటువదలి శ్రీ శ 1924 సెప్టెంబరులో గమకాశ్యములో ప్రభుత్వమునకు తలయై ద్వి విచారములు చేసెను. తీర్చిప్రాంతము అవకాశమును పరిష్కరించు స్పష్టించి వది ఈ స్పష్టించి 'అవరేపాట్' రెకె జాతీయంలోను సైన్య తిరుగుకాటు అగిగ, 'హెర్బర్ట్' హెర్బర్ట్'ను పరదీ క్షమించి, ప్రభుత్వమును చేర్చిపించుకొనినాడు, కాచి

అవరేపాట్ శ్రీ శ 1924 సంవత్సరం విస్తరణ చేశివానా విచ్చి అధికారమును 'అవరేపాట్' అప్పిడో - జి.వెంకోట రత్నము పెంనువలెవచ్చింది శ్రీ శ 1924 జూలై 9 న చేశి తిరుగు పక్షాత్తిలో 'అప్పిడో - జి.వెంకోట', అవరేపాట్ వ.వ.గ. పోరేపాట్, పంపొనె ౧౯౨౪ మండి 1925 అగిగి రివ చేశి పాట్టి పక్షాత్తిము చేశివాను

జాతీయ ప్రాంతం పక్షమునకుపై గా భారత జాతీయముల పిరికాడు 'జున్నయ' మిగిలివాలో మూడింటి పెంనువలెలు మెచ్చిలోలు, పిచ్చివహు 'శ్రేణిజాతీయముల పిరలంబు పాట్టిమహాం మూట్టాకుదురు భారతీయులు కొంగరు, మెచ్చిలోలు, వ్యవసాయమును నను జీవనోపాధిగ చేశివాని పక్షాత్తిములపిచ్చియను పాట్టి మిగిలిత వారిచాట్ ప్తీతి ముల పక్షముల చే కాట్టి, వరి, మొక్కజొన్న, అంకాగ దునలు, చిక్కుడు పిచ్చివహున అవరేపాట్తాములు 'పుట్ కాట్' అట, జాతీయ చేశియుఅవరేపాట్ శ్రీ తీర మై నది విశేషముగూడ కొంగరు చేశివాములు కలదు న్యస్త గానముఅంది పిచ్చి విశేషావరణములకు పండుగలను, పర్వ దినములను పిచ్చి మిగిలి యుక్తాపాముతో చేశివాదురు మూట్టి కొంగరిమంది శ్రేణిజాతీయములు

ఈ చేశివాలో పిరకాముల పెంబు 60 కావము మించియున్నది (1919) ఇప్పటి 1924 ప్రాథమిక పాత కాటలో 1, 41, ౭౫ మండి 'బాల్కొలు 10౪ గెకండి పాత కాటలో 15, ౭2 మండి విచార్కొలు ౬౮ండి ఇప్పటి అయిదు విస్తృతకొలుములు కలవు గ్రామీణ విచార్కొలుపిచ్చి ప్రభుత్వము చురుకుగా క్షిప్తి చేయుచున్నది

కాట్టి, వరి, మొక్కజొన్న ప్రాంత, కాట్టి, మిరియలు అంకాగదునలు, ఇప్పటి ప్రధానమున పలకు ఈ చేశియులు గొర్రెలను, 'జున్నయ' అల్పాకలు అను అంబులెను పెంచుచు, ఈ అంబులెనుండి ఎక్కువ 'పిచ్చి' లెంచుచు పక్షములను, భక్త్యాలో పిచ్చి కాలము నిలయుంచుటకు పిచ్చి వ అవరేపాట్తాములను, పాట్టియులను, జాతీయ చేశివలె పిచ్చి ఉన్నతీ చేయుచురు

జాతీయంలో అగిగంపరకు కొడువలెను తగరము, అంటిమిచ్చి విస్తృత కాట్టి, అంకాగము, పిచ్చి, పిచ్చు, ముచ్చి చాగము టంగ్ పక్షి మొదలగు అగిగములెనట లెంచుచు ప్రపంచమువందలి మొత్తము తగరపుటకృత్తిలో అగిగం

ఆ ఒక పంపు బొలివియానుండియే బహుశయవచ్చుచి బొలివియా రాజ్యాంగం వన అమెరికా పరిశోధనా సంయుక్త రాష్ట్రముగను, క్రిటిమి దీప్తలకును ఎగువది చేయుచున్నది. ప్రతి, ఊలు, యంత్రములు, మోటార్లు, కిరణ, అమెరికా విద్యుత్తుములు మొలకగవని ఈదేశము చేకూర్చు ముఖ్య మయిన దిగుమతులు

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల సహకారముతో బొలివియా తన అర్థిక వ్యవస్థను పటిష్ఠము గావించుటకు కృషిచేయుచున్నది కాంత్రాక్ట్ ప్రాంతమున క్రొత్తగ అభివృద్ధిగ సూచనలు, బొలివియా పరిశోధనా విశిష్ట రోపాదరకములుగ నున్నవి అల్బేర్తో-ఉవోండో అర్ధవ్యమున, ఈ దేశము ప్రగతిని పాటించుటకు ప్రస్తుతము పాటు పడుచున్నది

ఏ చెం

బొలివియా (భూ) :

బొలివియా ఒక ప్రజాసర్వాధికారము అది దక్షిణ అమెరికాయందులి బృహత్తరమైన నోక రాణియ విభాగము అది పూర్వముగ వృషుల ఇరా, పాచూలముల యొక్కయు, పిప పెరూదేశముయొక్కయు అంతర్భాగముగ నుండెను ఆ దేశము ౧౦.44° దక్షిణ అక్షాంశము మొదలు ౨౦° దక్షిణ అక్షాంశము వరకును, ౧౦° మెరుగు 70° పశ్చిమ సూర్యాస్తా రేఖవరకు విస్తరించియున్నది దానికి తూర్పు, ఉత్తరములను క్రెకో దేశమును, అగ్నేయముందు పెరగ్వే దేశమును, దక్షిణముందు అర్జెంటినా దేశమును, పశ్చిమముందు చిలీ, పెరూదేశములును ఎల్లలుగ నున్నవి బొలివియాకు వస్తుద్రవీరవనకది లేదు

విస్తీర్ణము బొలివియాదేశపు విస్తీర్ణము 4,24,168 చదరపు మైళ్లు

పరిపాలనా విభాగములు పరిపాలనా విభాగమునకై ఈ దేశము తొమ్మిది మండలములుగా విభజించబడినది మండలములు, చాలి రాజధాని నగరములు (ప్రాంతములలో) చాలి అవసర్య ఈ దిగువవరుగా పేర్కొనబడినది

మండలము	అవసర్య
1 లాపాక్ (లాపాక్)	9,48,448
2 కోచుకా (కోచుకా)	8,21,078
	4,90,415
	80,785

మండలము	అవసర్య
3 పోటోసి (పోటోసి)	5,14,100
	45,768
4 కాంటాక్ (కాంటాక్)	2,88,115
	43,148
5 చుక్టో (చుక్టో)	2,83,910
	40,123
6 టారిజా (టారిజా)	1,18,958
	18,588
7 ఉయో (ఉయో)	2,10,288
	62,976
8 టేనీ (టేనీ)	1,18,770
	10,760
9 పాన్ దో (పాన్ దో)	18,804
	1,728

వర్తమానము ఈ దేశ పై కాలగమనో చారిత్ర 80 కాశము నిమగ్నప్రాంతములు అవి తూర్పుదేశయందున్నవి. శేషించిన పశ్చిమభాగము ఉన్నతమైన పర్వతయందుప్రాంతము అచ్చట వెడల్పును, పరమాంతరమును వైన రెండు అండ్స్ పర్వత శ్రేణులు 12,000 అడుగుల ఎత్తుగ పీఠభూమి చట్టుకొని యున్నది ఎత్తయిన ఈ సమప్రదేశము టిటి కాకా అను సరస్సుయొక్క ప్రవాహ ప్రదేశముగా పేరొందినది తొమ్మిది కాశులకు ఈ సరస్సు పీఠ 500 మైళ్లదూరపు, 80 మైళ్ల వెడల్పువరకు విస్తరించినది ఈ ప్రవాహ ప్రదేశము గుట్టలు, మిట్టలతో అనరింపబడినది అది చుట్టుపట్టుల గల కొండల ఉపవిభాగమునుండి జారు నీటిదేశను, విశిష్టమైన రాణి పర్వతములేతను కప్పబడి యున్నది నమకల ముగియుండు ఈ ప్రాంతము దక్షిణమును రోను రోను కొండపేటవాలుగానున్నది వరుల వంటిదే పేర్కొన వలె ప్రదేశములు ఉంటోంటో ముఖ్యశాఖములై, ముఖ్యముగా తూర్పుదేశమున్న దిగులందు "పెరెమాంకో" అను మైదానములుగా పేరొందినది ఈకాశస్థానాంతరములందు బురదనుట్టితో నేర్పడిన పల్లపు మైదానములు, విస్తృతమైన చిత్తరేణులు, నీటియగులు, అవధులే వ్యాప్తములైన ప్రదేశములను కలపి దక్షిణమున లావాస్ అను రెండు పర్వత మైదానములు, ప్రజలరెట్టి నాశనమయిండును చుకీఫ, దక్షిణ

శాంతిలోనే ముగియాలను వ్యర్థ ఆర్థిక ప్రాముఖ్యతను గల పక్షాన్ని భూమిమంత్రి ఎం.టి. వర్ధన్ కమిటీలకు, అతని ముఠాపై నై.రాజ్ కి డిరెక్ట్ చేయడం వలన లాభానంద్ నిర్మిల్లే యుగం. కమిటీలనువలన నై వర్ధన్ కు కన్నట్లున అనల కత్తరవలన, హైకోర్టు కిటిమిదలలోని 'లాన్స్ ఆఫ్ గవర్నమెంట్', 'హోటల్స్ ఆన్ ప్రోటెక్టెడ్ ల్యాండ్స్' లు వలనము కలవు లాచాన్ అను ముఖ్యమంత్రియను నమూనావట్టువలన 12,000 అడుగుల ఎత్తున మేన్యురి ప్రాంతమంకలలో బిల్డింగ్ ఏర్పాటువచ్చుది ఈ పట్టణం మొత్తం, పేరగొడుమైవలన ఈ కేటాయమవు శాంతి భ్రమం, క్లియరుమైవలన ఈ నగరమున లోయలో వాగ రేయివలన నిర్మింపు ఈ రకంలోనవచ్చు శాంతిమం మొత్తం. అందుగా ఏర్పడుతున్నది

వి.వ.వి. 104



నదీ, నమ్మలొడిగినదను ఈ రేగమునది కొన్ని
చిన్ననదులు ఎటువో నదికలుములో కలియుచున్నవి
కొన్ని నదులు రెండుచో స్ట్రాటోసు, మరికొన్ని నదులు
టిటికాకా నదమ్మనందు ప్రవేశించుచున్నవి తూర్పున
మన్న పల్లె ప్రదేశములో పెన్సి, నదమ్మలు కలసి టే
మామోర ప్రైదామములో కూడ అనేక నదమ్మలు కలసి
చిలిటన్ నదలకములోని పెదమ్మల నదమున న్నదావములు

ప్రభుత్వము గమనించి తగిన అవాయన ఏర్పా, కాపరే, మాపరేయారే, గైకా, యుజరేకా అనునవి అగ్నేయ రోయందున్న విజ్ఞప్త సవరణలు దీక్ష పై భాగమున గల 'భావియో'పలు రెండు చిత్తదీక్షలు పేరొనరగదని అనుమతం లేంపరచుకొనునట్లును స్వయంపరచా వుండ నును కరణం కరచుకొనును బీటికా అనునది రెయోకా జ్ఞాపకరే, కావంపర అను ఉన్నవీటి కారకునటను, మున్నగు కారటికే రోగదీ యిప్పుడు ఉ పదవాచుటో మెప్పు, విజ్ఞ కాలవలు పర్చి చేరుచున్నవి ప్రంపరమలో ఎక్కుకా వరమున ప్రాపించు పైన నీటి రెయోయలలో బీటికా వరమున బీటి అదీ 13.60 అనునట్లును నున్నది. కానీ ఉత్త కార్యము పేరొ కావములో ముగిది బీటికా అను అరులు అలంపి, ఉత్తర భాగమును, ఉయరేయే యికా అను రక్షణ భాగములో కలుపుచున్నది వరముయొక్క స్వీకరణలో ఎక్కును కావములోను చేసిది వరముయొక్క నూయ భాగమున రోగదై న గుండమొకటి ఉండు అర్చటి దీక్షవలము యిది అమగులు ఉ పదవాచుట చేప్పు, పర్చి దీక్షవలము రోగదీ యిప్పుడు కారలోపెల్ల పెడడయన బీటికాకా స్వీయమునందు ఇక్కా సాప్రభుత్వం ప్రాపిన్ వాగడకాకేమును తిప్పటిపే కన్నట్లును మూరే అను చురుయొక చిన్న దీక్షవను పురవను స్వల్పశివరముయొక్క పర్చి పోననవి ఉ సరము అనును భావయొక్కపైటికి కానీరేప్రొంపనవి ముఖ్యము అనును భావన గర్చికి అనరెండు అయిన్నది ఉ గర్చికి కావలు, వరవలు మున్నగునవి చేయుటకును. కానీ గీరు ముఖ్యముగా రెయోకాలో నుండి లండును దీక్షరూపిని అనంయిప్పుడు ఉ సరము చిన్న గ్రామము 1000 వ మైళ్ళు కానీ గర్చిపర్చిను 15 అడుగులు దూరమునను కలుచున్నది దీని పాలలో దీక్షేయకు అను ప్రాంపమును చేరుచున్నది

శ్రీకృష్ణుని బలవీరియూ ఉన్నదేకము అయితే అందరినీకూ, నిర్ణయాల వైవిధ్యముకేక, క్షిప్రక్షిప్త ప్రదేశములలో క్షిప్రక్షిప్త శ్రీకృష్ణుని కర్మదురువన్నది బలించుదుగుల కంటె తక్కువ వస్తుకల యూజీగనీ ముదలము 790 పా అల్ల ఉన్నాగ్రతకంటె ఉపటి కాకావదలమునందు వెన్ను కలదు వలెగ్రహము పొదవువ అవ్వక అగ్ర వర్షకాశము ముడియను పాతానా వగలు వల కాశము ఎరలను 80 లు

కంటే తక్కువగ నుండదు 8000 నుండి 9500 అడుగుల ఎత్తుల చార్లె మండలమునందు శీతోష్ణస్థితి పెన గనుతున్నది అచ్చట చల్లని చాచావరణమునకు అపూర్వమేలేదు వర్ష పొండు అర్ధముగ నుండును కొన్ని చాచలలో 150 అంగుళములంత అధికవర్షమైన వర్ష పొండు గుట్లు తెక్కించుచు వని కాన్సరాధీ గాల్ఫ్ అవునది చార్లె మండలమునైన 6,500-11,000 అడుగుల ఎత్తుననున్నది అందు శీతోష్ణస్థితి మనుషుగనుచి, వృక్షముల పెంపుదలకు అనుకూలముగ నుండును పూనా అను 11,000-18,500 అడుగుల ఎత్తుగల ప్రాంతము పీఠభూమిని ఆవరించుచున్నది అచ్చట పంప త్వరను పొడవైన చల్లగనుండును లాసాల్ యొక్క అల్ప ఉష్ణోగ్రత 50° ఫా కంటి వర్ష పాతముతో ఆవృతభాగము ఈ ప్రదేశమున మేరికోనే లియందు ఉగ్రమైన చలికాలముతో చాల్లనావలములు మామూలము సాధారణముగ నుండును పునరావాసమందలచునది 18,000 అడుగుల ఎత్తు వరకు చాల్లనాలియున్నది అతిశయముగ ఈ ప్రాంతముచావ యోగ్యముకాదు ఇతను ఎత్తగల చావులలో అర్చిటిక్ శీతగమలుగల శీతోష్ణస్థితులు కన్పియును

వ్యవసాయము పశుపక్ష్యాదులు ఈ ప్రదేశపు వైచిత్య, శీతోష్ణస్థితులతో మామూలు భూభాగములే, పృథ్వీభూమిలో నానాత్వము లక్షింపగుచున్నది గడ్డిచే విస్తరించిన పీఠభూమి గొర్రెల పెంపకమునకు ప్రసిద్ధిచెందినది, ఈ ప్రదేశములో ఎక్కువకు ఎత్తయిన యిట్లు కన్పిండు 10,000 అడుగులకంటే ఎక్కువగానున్న కొండ పార్శ్వములలోను, ఎత్తయిన మైదానములలోను, ముతత కన్పిండు గడ్డి కల వర్షిక అయిత్తుకలవు అగ్నేయ దిశయందలి పసుశీతోష్ణ ప్రదేశములలో పశుచేయదము చేయదయము ముఖ్యముగా చేసేమండలము పశుచేయదము కేంద్రముగా వినియోగించబడుచున్నది ప్రవ్రథమముగా యోజాన్ అను ప్రాంతమున పూ వర మేర్పరచు కొని వినే సేనాగ్ని అను నొక గ్రైపువమున కాళియులు పశువులతో పాటు చించిగ్ని అను నొకటిగిరి అంతువులనుమారు పెంచెదరు ఇతా ను గడ్డిని ఇచ్చుచున్నది, రావల అల్లకమునకును ఉపయోగించును టోలా, యాలోనా అను డెట్టుకరసు పంట చెదగుగా ఉపయోగించును అండిన్ పర్వతపు పంటలు ప్రదేశములలో చావవర్షయందు యుంగన్ అను పేరుగల సాంఘికావర్ణమునున్నది

పేక్కువకములతోపాటు, లబివిరమైన చిరుతపులులు, చాకలు, చుక్కలు లేని పులులు, అడవిపిల్లలు, కేలాగి పిల్లలు, సీమ ఎలుగులుంటు మున్నగునవి ఉన్నట్లుపేర్కొనబడుతున్నాయి. అండిన్ కొండలలో అల్పపాములైన ఎలుగులుంటున్నవి పీఠభూమియందలి ముఖ్యమైన వంతులలో కొనుపనాకములగు చించిగ్నిలు, చేపంటి లిను తడిలాలమెలికా పిటిలంతువులు చేర్చువనగిన బూరంగ ప్రదేశములలో చెక్కరి అను అంతువులు కనిపించును దిక్కుబాతులు దుప్పలు, అదోకములు, స్కంతులు, అర్చుకలు అను అంతువులు అంతటనుకలవు గ్రైమానుకమునది ఉష్ణమండలమందలి వల్లపుగూమలలో నదులయందు మాత్రమే కలవు కానీ అనుకూల పంతులు చేకియించే పింపంతునున్నది చేపంటి పాముది ఈ ప్రదేశములో ప్రదేశపిల్లలచేత గుర్రములు, పంటలు, గాడిదలు, గొర్రెలు, మేకలు, పందులు, కొట్ల ప్రాముఖ్యమును చెందియున్నవి గూళిపాతున చేగలు, రాబందులు, ఉష్ణ పక్షులు, అడకవగు కొంగలు, పిటికోట్ల, చెడ్డకాకులు, పొట్టికాకులు, మామగుడికోట్లు, సముద్రపుకాకులు పంటి పక్షులు, అందమైన తలలతో అలంకృతమైన పక్షులు ఆదేశములో కొల్లలుగా కలవు

వ్యవసాయము : లోలియో ప్రదేశమందలి వ్యవసాయాత్మకతలో పేక్కువపులులు చేకియలతోనే ఉపయోగించబడుచు మామూలు అండిన్ పర్వతమునందలి పసుశీతోష్ణలోయలలో కొన్నిచావములు, పండ్లు ఉత్పత్తియగును. చేకియములైన మొక్కలుగల పూచిగిమగు ఆదోరావనరములతోర్చుచున్నవి పునా ప్రాంతములో అలగడ్డ, ఓకా క్విక్ అనునవి ప్రముఖములైన ఉత్పత్తులు, బిరగానా పరమపర్వతమున్న ఉష్ణ ప్రాంతము అలగడ్డలకు వర్షపాదు 11,000 అడుగుల ఎత్తుగల లోయలలో మొక్కతోన్న చెరుగును, పసుశీతోష్ణలోయలలోయలను, గోదములు, చిట్టల్లులు, అటాగిలు, పండ్లు, పూరగాయలు పండించబడును. పునా ప్రాంతములో యవలు పంటకావు, అందుచే యవగడ్డి పంటలమేతలై ఉపయోగపడుచు ప్రాచ్యఉష్ణ ప్రదేశములలో పనివర్తనాయము పొందుచున్నది రాక్షసుకృపకరమును ఉత్పత్తిచేయుటలై విశేషముగా చెరకు ఉపయోగపడుచున్నది బొగాకు, కాఫీ, ప్రత్తి వ్యవసాయము అచ్చటచ్చట స్వల్పముగ చేయబడుచున్నది అంటిప్రాంతములలో రబ్బరు

పరిమితి, మృత్కోశా వ్యాపార, వారిక్రామికాదిములుగా
పేర్కొని భారతీయీలతో పెట్టుకున్న క్రామములు ఇటీవల
భారత ప్రజాస్వామ్యమునకు కొంచెము అడ్డంకులు, మృత్కోశ
వలనను ఉత్పత్తి చేస్తున్నది వివాదముల వేర్వేరుకొనినది ఈ
దేశమున నాగరిక జనులు ౫౫ కోశము మోపుచు

విద్య బోలియూతో నిరక్షరాస్యుల కొంచెము ఎక్కు
అది మించుచున్నది (149) ఈ సంఖ్యానిష్ఠముకు భారతీ
యై భావావేశ్యమే కారణము ఇప్పుడుగల 1౪౦ ప్రాథ
మిక పాఠశాలలో 141881 మంది విద్యార్థులు, 101
ఉన్నత పాఠశాలలో 1౨,0౫1 మంది విద్యార్థులు కలరు
పెట్టు వార్డుల పాఠశాలలు, భారతీయులకొరకు పెట్టు
విద్యార్థినిష్ఠములు ౬౩౭ ఇప్పుడు అయిదు వ్యాధి విద్యార్థి
యములు ౬౩౭ (1160) గ్రామీణ విద్యార్థినిష్ఠి ప్రభుత్వము
ఎదురుగా కొన్ని చేయించుచున్నది మి ౩
బోధన పద్ధతులు

విద్యార్థులగులను పాఠించుటకు పక్షమమైన బోధన
పద్ధతులు పాఠములుగ నందగలవు వర్తగతి గతితో ఒక
దినమున అధ్యాపకుడు, రోజున చివరమున విద్యార్థికి
మియిల్లారమును పేర్కొనిగా అందజేయుటయే బోధనపద్ధతి
కాకాలకు పక్షమమైన బోధన విధానమునగా అధ్యాపకుని
యొక్క వ్యక్తిగత ప్రభావము విద్యార్థి యందు మానస
పై ఎన్నడును కలిగిన పలుయము చారిత్రపుది ఎదురు పక్ష
పురు పాఠావర్ణవిధానమేర్పడవలెను. అందుచే విద్యార్థి
సంపూర్ణ విశాసమును అందయును అతని పాఠ్యగ్రంథము నను
గ్రహముగా పెంపొందును అతని తీరతము దౌర్భాగ్యమును
బొందును బోధనపద్ధతులు పక్షమమైనవి కాబోధన పథక
ములు రెండున్నవలెనై, ప్రమాదకరములుగ నుండగలవు

విద్యా నిర్మాణములు, శతయుములు మూలముందు
అతో బోధన పద్ధతులు సంపూర్ణపరిపక్వమునందును అధునిక
కాలమున మన పక్ష కాపాడివ్యవస్థియగుటతో, బోధన పద్ధతులు
ఎదురొచ్చి పెట్టు దేశబోధనములు, ప్రయోగములు అయిన
ఉపవిధి తప్పాలమున అతే మాత్రం నూత్నములు, విధా
నములు అందరములతోపాటి వచ్చెను.

విద్యకు పాఠములు విద్యార్థి స్వయంశక్తిపైగానీ, బోధన
నము కాదు అతని స్వయం యత్నము, స్వయంబోధనమే

విజయై విశ్వాకో విశాములు పాఠనము, అధ్యాపకుని
బోధన వక్రుమై, విద్యార్థి స్వయంశక్తికి ఎంత యెక్కువై
విద్యార్థిభావము అం శ్రేష్ఠమైనదగును బోధన పద్ధతులు
బోధకు అవసరమును బోలెరించి, విద్యార్థి స్వయంశక్తికి
పాఠ్యగ్రంథమును అతిపెద్ద దొంగిలించుటకు పక్షములు క్రి గుర్త
కముగ నుండి, విద్యార్థి అందుతో పాఠ్యమును అందవలెను
అని మన ప్రకృత్య కామ్యము ననుసరించి యుండువలెను

బోధనపద్ధతులు పెట్టు. ౧౯౪౨ లనై అధ్యాపక
యందును అధ్యాపకునికి, విద్యార్థికిపి కల పక్షపుర సరిం
దము, బోధన అవసరమును, బోధన పరిమితికూడ విద్య
యందును అధ్యాపకుని నాన్వయపర్చి ఉన్నకా యములు
అందు పాఠ్య విషయజ్ఞానము, విద్యార్థికి తోడ కల అతని
సాధనపద్ధతులు ప్రభావితమము బోధనపద్ధతికి వాతవరము
విద్యయించును కొన్ని బోధన పద్ధతులు నవప్రయోగముగ
కాదువలె ను గలవు కాటివి అధ్యాపకులు అభ్యసించు
టయు గలదు

బోధన పద్ధతులు విద్యార్థి పూర్వజ్ఞానమును చిది
మాన జ్ఞానమును అందుకుట అతికి రోహిత మొనగును
ఇంద్రియ గోచరములగు విషయములనుండి, భావోచయమును
కలిగించుటకు ను, సులభముగ విద్యయందునుండి కిన్నుముగ విష
యములను గలవుగలదు తెలిపిన కాటివంటి తెలియనికాటిని
గ్రహించుటకును బోధన పద్ధతులు బోధింపను,

బోధనపద్ధతి ద్వితీయము (1) ఉపాధ్యాయుడు శ్రేష్ఠ
ముగా నుండునది (2) విద్యార్థి శ్రేణియుగ నుండునది
కంపనవిధానము ఉపబాధ్యవిధానము, ప్రస్తుతము రెవిగిగా
చాదునతోనున్న తీవ్రవిధానము, తేవలము ఉపాధ్యాయుడు
శ్రేణియుగమునకు పద్ధతికి రెవోవి ఇవి అధ్యాపకయము
పై రవి కాగా, విద్యార్థి శ్రేణియుగమును విధానములు మన
ప్రకృత్యకామ్య పిదానమును పాటించును ఇది వ్యక్తికి
ప్రాధాన్యము వీధి, స్వీయ జ్ఞానాధ్యయమును ప్రోత్సహిం
చును ప్రముఖముగ బోధన పద్ధతులు విద్యార్థిభావము
నందు ఉపయోగకరములుగ నున్నవి

1 పద్ధతేర్పడన పద్ధతి, సమన్వయిత పద్ధతి మాత్రపుబోధ
నావన విశ్వాకో విశాములు అందుకుట, ౩ మాత్రం విషయమును
పద్ధతేర్పడనమొనర్చి, ౪౪౫ పద్ధతయవలెనది, జ్ఞానము ను
రొందును ఇది మాత్రం మనప్రవృత్తి ౩ పద్ధతులు దాని నను

సరించి యుండను. తెలియని విషయమునుండి వ్యవర్జితము ద్వారా తెలిసిన విషయములకు మాగ్గమును వీడ్చి, చివర తరిగిన విషయములనుండి సమన్వయముద్వారా అజే మాగ్గమునవసరించి తెలియజేయని గ్రహించుట లేక పను నిర్వహణపూర్వముచేయుట అగును ఇందు వ్యవస్థాపనవలన ప్రతిష్ఠాయము పరీక్షాముగ నుండి మనోవిశ్వాసమునకు దారితీయును. కేవలము సమన్వయ పద్ధతి వారిన ప్రతి స్థాయిని, 'ఎందుకు?' అని ప్రశ్నించుచో, పరీక్షాముగను సమాధానము అందినది సామాన్యముగ గణకశాస్త్రము నందును, పనుస్థాని పాఠ్యమునందును, శాస్త్ర ప్రవక్తల ఇతర శాస్త్రము విషయములను తోర్కించుటయందును, ఈ పద్ధతులుప్రయోగించును విద్యార్థికి యోగ్యతాశక్తియు మాత్రమే పనుపద్ధతుల పట్లయునుగ వరిష్కరింపగల శక్తియు అలవడును.

2. ప్రతిష్ఠాపన పద్ధతి, ప్రయోగ పద్ధతి కొన్ని ప్రత్యేక విషయములను లేక పద్ధతులను పరిశీలించి అందుండి అట్టి ఇతర విషయములకు తో వస్తువులనుండి వర్తింప జే సామాన్య మాత్రమును ప్రతిపాదించుట ప్రతిష్ఠాపన పద్ధతి యనబడును. పరీక్షా శాస్త్రజ్ఞానమును అభ్యసించుచున్నవిద్యార్థి అనుసరించుటకు జే మాత్రమును ప్రయోగించి, విషయ ములను గ్రహించు పద్ధతి లేక వివిధముల పద్ధతి ప్రయోగ పద్ధతి అనబడును. కాల్పితానుమానములను ప్రతిపాదించు విషయము తెల్లగ్రహణమున తర్క ప్రణాళికనును ఈ పద్ధతి ఉపయోగించబడుట అందుచే పరిగిన విషయమే. ప్రతిష్ఠాపన పద్ధతి వలన ప్రతిపాదించబడిన మాత్రము యొక్క సర్వమును ప్రయోగపద్ధతివలన గృహీతములు లేక రుజువుపట్టుట అగును.

3. అనేకవిధాల పద్ధతి విద్యార్థులకు సమన్వయపరీక్ష, స్వయం ప్రయోగముతో, పాఠ్యపథముతో, పునర్విశ్లేషమును అభ్యసించే పద్ధతి అనేకవిధాల పద్ధతి అనబడును. మానవ జాతి జ్ఞానమును అభివృద్ధి పరచు సూత్ర విషయములను సమన్వయపరమున ప్రయోగించుచే, విద్యార్థుల యోగ్యతా శక్తియు, స్వయం శక్తియు పెరుగును. ప్రతిరోధన పద్ధతి యందును ఈ యుద్ధేషము విధానమును అవలంబించవలెను.

4. పరిశోధన పద్ధతి జ్ఞాన శాస్త్రాభివృద్ధికి ప్రయోగము, పరిశోధనము పాఠ్యములు ఈ పద్ధతికి పాఠకాలలో

ప్రతివిషయ పరిశోధనమునందును అనువర్తించుట వినియోగపరమైనది. పరిశోధనకాలయందు విద్యార్థి పాఠ్యవిషయములకు సంబంధించిన ఉపగ్రహములతో స్వయముగ ప్రయోగమును పరిశీలి, పరిశోధనమునది వ్యక్తిగతముగ జ్ఞానమును పొందును. తన పాఠ్యమును, తేస్తును తెచ్చు తెలికొనును విద్యార్థి యథాశక్తి పరిశోధనములను అభ్యసించు ప్రయోగములు ఇందియ ప్రభావమున కనువుగ నుండును. కావలసిన పరిశోధనములను ప్రయోగకాలయందు పొందుచునది అందుముందు ఈ పాఠ్యములు నిర్దిష్ట ప్రయోగ విషయముల పట్టికను అయ్యారులే విద్యార్థులకిచ్చెదరు. వాటినిసరిపించి విద్యార్థులు తమ అవధానమును శక్తిని ఉపయోగించి నిర్దిష్ట విషయము ఈ పరిశోధన పద్ధతి వినియోగ ప్రవృత్తియేగా కాని, పలుకుచున్నది.

5. రాబ్బిన పద్ధతి తరగతిలోగల విద్యార్థులకు వ్యక్తిగత ప్రజ్ఞావ్యక్త్యానుమలను గుర్తించవలసి యుండును అందుచే 1893 లో రాబ్బిన్ అను పట్టణములో మిల్ హెర్బర్ట్ హార్న్ హెర్బర్ట్ అను అమెరికన్లోని పట్టణంలోకి అతే రీతిగా పరిశోధనము పట్టుట ఉపగ్రహము కానిది తలచి, పట్టణము తెలిసి తేజులోగల కేవలములనుసరించి వారు స్వేచ్ఛగా, ఇష్ట మొచ్చి విషయములను ఇష్ట మొచ్చినంతవరకు అభ్యసించుటకు అనువుగా ఈ 'పరిశోధనపాఠకాల' ను స్థాపించెను. అభ్యాసముల పరిశోధనములకులే, విద్యార్థుల అభ్యాసమున 'తెచ్చు' ప్రాధాన్యముండులే నిర్దిష్టకాలముతో విద్యార్థుల అభ్యసించు పలుక విషయ నిర్ణయ పట్టికలను, అభ్యసనవిధానమును, వివరములతో సూచించుచు, విద్యార్థులకియ్యబడును. అభ్యాసముల పరిశోధనముగా గాక, పరిశోధనములుగ నుండును అభ్యాసమున కవసరమైన ప్రవృత్తములు, ఉపగ్రహములు, పాఠకాలములు, పాఠకాలయందుకు వలన, విద్యార్థులు వరకు పరిశోధనముతో స్వేచ్ఛగా, విద్యార్థులకుమొదలెదరు ఈ పద్ధతిలో కొన్ని ప్రత్యేకములను గలవు అయినను, వాటిని పాఠ్యముతో ప్రతిపేటించి, పాఠ్యగ్రహమును నిర్దిష్ట విషయవతో, విద్యార్థులు విద్యార్థులకుమలను పాఠకాలంలో విద్యార్థులకు అవకాశమును వాటికి గ్రహించుచు, వరుస గ్రహ,

గ్రీధ పద్ధతి ఈ పద్ధతి పాఠ్యముగ ప్రాథమిక పాఠకాలంలో ఉపయోగపడును. కాల్పితకాల ప్రాథమిక విద్యార్థులకు అవకాశమును వాటికి గ్రహించుచు, వరుస గ్రహ,

గమ. అవశ్యే, = నిరుచి గల శ్రీశంకరాచార్యుని తోడనుకొని
చెట్టుపై ఉపవేషము వర్తింపజేసినప్పుడు శ్రీశంకరగ్రంథమున
మం. ప్రకృతి శాస్త్రగ్రంథమున, పార్యాయశిష్యాగళ, గణగళ
శ్రీశంకర కరి. ఎనిమిదివార్లు, వాటివారలవారలగా అవి
యమును అభ్యసించుచున్నట్లు చేయు శ్రీశంకరగ్రంథప్రభువంశ
గ్రంథము వివిధగా అనుసరించబడుచున్నది

[illegible]

కృష్ణ శ్రీధర్మశర్మ అది బేజ్ విద్యార్థిభావము నంది ముఖ్యపద్యక మానవుడు ఉపయోగమును ఉత్పత్తిని సాధించి కృష్ణ శ్రీధరముగారిని, దానితో విద్యార్థిభావమును సమన్వయధరమయి శోధించి పద్యశాసన అది పోషించు దగును మానవజీవించియు వృత్తిగాని, అతని జీతావసరములైతే శయ్యకృష్ణికాని ఈ పద్యక శాసనగ్రంథము ఈవిధమున వృత్తిపరమయియు పద్యశాసన శ్రీధరముగారిని విద్యార్థిభావము మానవుడు మహాకవిగాని ప్రతిపాదింపబడేదే! విద్యార్థిభావమయియు మూలము

విద్యార్థులు దేశం ప్రభుత్వంలో పాఠశాలకు తగిన న్యూ
నట్లయి, వారిని తగిన ప్రభుత్వ మేనల్పనట్లయి అతని
దేవునిని తగిన పద్ధతిలో కొన్ని శిక్షణ పరిపాలించి
జరిపి అందు, అందుకును విద్యార్థుల స్వయం
దేశానుభవ మన 'మంత్రి' దేశం 'దేశం' గాన
పాఠశాల యం దుమయ్యగించుచున్నాడు

గో మ

తో ధాయనమహారి

బోధాయమవలె అంధుడు అంధులకు సహా-
 చార్యువను ప్రాచీని పురివలె వారో అని మొదల బోధా-
 యమల ప్రధానముగా చాగిరికుల బోధ్యమనువాడు
 అనుచు ప్రాచీనమును, గృహ్యమును తమకు ప్రధానము
 మును, మహావ్యక్తియనును, బ్రాహ్మణ్యవ్యక్తియనును
 కొన్ని గ్రంథములనుకూడా తమవలె గణించియు తెలియు
 చున్నది

పైకి చూడగా మునుగనిచింత మాత్రములు కల్గు
మాత్రమనియు (శ్రీరమాత్రములు) స్వప్నాద్భుతమ
ననియు, భర్తమాత్రమనియు, త్రివిధములు అనిచిరి
గూడ మే త్వరగా కల్పమాత్రమనుచేరు కలను అను
ట నామమ (శ్రీరమాత్రములు) స్థిరపడితి తీ కల్ప
మాత్రమనిచ్చియు అయ్యారాజు బ్రాహ్మణుల ల ననునంది
అనిచిచ్చింది

ಪೊಮ್ಮಲೂರಿನ ಮಂತ್ರಮೂಲಕ ವಿವಿಧ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಈ
ಯೋಗಿಯ ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಕ್ರಮಗಳ
ಕಾರ್ಯವನ್ನೆರಡು ಕೊಡುವುದು ಕ್ರಮಗಳಿಗಾಗಿ ನಡೆದು

[illegible]

బ్రహ్మచర్యము, గాన్ధీస్థయము, శాన్తస్థయము, యథార్థాశ్రమము అను శాఖలుగా శ్రమములు వేరవేరవగుట అన్యులపై కృత్రిమ మరణమువలన జాతకర్తాని షోడశవంష్కారములు నిర్దిష్టపడినవి ఈ పంచాంగములను అవలంబించుటకు

కాపురీ తోటయందు మూర్త్యంతోమునగల సెంసె
బాద్యము నున్నదియనుచు, కాళ్యాణమునకు దివియు,
అందును, తోటయందు, శ్రావణ శ్రావణమూర్త్యంతో
మూర్తి, చుట్టూ సాది కలగలగల నున్నది. తలమందును
అమూర్తి కలగలగలగలగలగలగలగలగలగలగలగలగల
యగుచు యొక దేవుని, అతని మూర్తియును రహస్యమును
అను కుటలము, అందునకు కుటలమునకు గ్రాహ్యము అను
యొచ్చి ది. తోటయందు రహస్య మూర్తియును తోటయందు
యొచ్చి ది. తోట అతయును

పా 0 క్ష 4

బొద్దు దేవతలు

ప్రాచీన సుతము లన్నింటిలోకలి ర్థాక్షరమునముందును
అవంతాక్షరము దేవనాగరి వెనుక కు దేవనాగరి వోదేశము
అందు మీరింకటిలోను అవంతాక్షరమును, ముఖ్యము అను
చారిత్రము గొప్పవారు మైత్రేయము కనుతార్థమును, ముఖ్య
స్థాన ప్రాప్తుడు, శిక్షిగర్భము అనుచారులు వై వాలో జటా
నీల ప్రముఖులుగా 'లింగ' నదివారు

అపరీక్షితశ్రేయము అపరీక్షిత బోధోత్పత్తిని అపర్యాప
స్మయము అపరిణామము ఇతరు నిశ్చయార్థావధానము
అపరి నిరపరాధ వాచము అపరీక్షితోత్పత్తి అపరీక్షితుడు
అనగా (సర్వమున) కూమిని బాముకాదు ఈ శ్రేయము
మత అంతమును దృశ్యమునకు అనికాదు ఇత్యము చెప్పెను
వచ్చును కాఁతమున (శక్తియు) నయమునందే పీడితు
వానిని విడిచిపెట్టెడిది అర్థము చెప్పదురు అతడు వనము
దానినియకానికే కాక శాంతములనుండి, మరలకనుండి,
నిష్క్రమించుండి, హింసించుండి, దూషించుండి, దుర్బాచుండి,
నైషధమునునుండి, అపరాధమునుండి విప్పించుచుండు వనము
పూతలను స్త్రీలు సంకాపక శాస్త్రమును అతడు శక్తియను
సాధారణముగా స్త్రీలను సంకాపకశాస్త్రమున కర్పించు స్త్రీ
చేతలేమ కలగ గలగి కలిగించుటచే అర్పించు అపరి
స్త్రీశ్రేయమును అంతపట్టివారు వన కరుణాచాయను కార్య
భాగము భక్తము లేండుటకు ఇతరు కినిధి దూషణమును
ధరించును అందుకొనక, బోధోత్పత్తిగలగక, హింసా చేప
గనక, పిహించుగనక, బ్రాహ్మణులుగనక ఇతరు పెక్కు
సమములకు దామ్యము అగలగ రేయె, అపవరము నమనిరి
ఈ దూషణము నయము ఇతరు మహావీరులు

ఈ తోట పేర్లందుకు ఇక్కడ నోటిఫికేషనువలననే పెం-
పాడుమొలక కలసి వాటిలో మహా గురు, తోక చాళ, తొడ
శివ, వర్మపూడి అమలినీ ముఖ్యవాడుమొలక ఇవి విగ్రహము
మాచిచాళవమున నుండును ఇవలూ రా.రా.శివగిరినది
మొలకధారి నులు కర్ణాకరణ భూమి తుడి యుండును

ఈ విధిని గురించి "అమెరికన్ టైమ్స్" లో ౧౯౭౩-౭౪ సంవత్సరము ఇంటి కడతెలుగు కులంకర్లు వారలది నుంచును అది "పాపి" ప్రధమ మార్గము ఇందు వల ఎదమనెడిలో ఎక్కువ కనుపించు గురించి యుండును ఇది విశిష్ట ద్వారాను తెలియ దిరుగి అను యుండును. కొన్ని గంధర్వములను అవిశిష్ట వారల వాడే యుండును కనుకాది విగ్రహము అను తెలియ, పాపియును కడతెలుగు యున్నది వచ్చును గాకాక, ఇందు గ్రంథము, పాపియును, అచ్చుగ్రంథాదము, భాగ్యుని వచ్చును గూడ వచ్చునది యుండును.

అవలోకితకర్మని విగ్రహమునకు పెక్కు శండ్లు చేతులు ఉండుట, అట్టి అశవు అన్ని భాగములందును దుష్ట భాగులను నిరికించి, చాలికి చేయూరి వోవగుచుండునని తోచును

ఈ తొలి దీక్షకుడు మ. బాంధూరజీవశర్మను ప్రతిగాడు. ఇతనికి కం. గురివిశాఖలకు ప్రహ్లాదులుగ, గురివిశాఖలకును బోలీ యుండును. ఇతని స్వీయరూపమునందే బ్రహ్మ విశాఖము బొలిపినది చెప్పబడినది కాని ఇతనికి గల ప్రత్యేక లక్షణము లెంతగాను "స్థితి" విశాఖము వారు ఇతను స్వీయస్థితి "స్థితి" కారణమై వచ్చునది స్థితి ఉండును. ఇతనికి శివుని బ్రహ్మమును "హృదయ" శివుని గూడ విడువమనగా చేసి, వారు అవతారకేళిగనుని గర్భకుపాపమునందు నున్న దిశాఖలను, వర్ణములను ఉండును. ఇందు యోగములు, చేపకలు నివసించురు.

తా అవధిశీతశబ్దమి అనునవింబి తరుచుగా ప్రే
దిగ్రుగా మొకటి యుండును ఆమెపేరు "తాం" కాంతి
విద్య ప్రవాళమయి నువ్వకామందు ఈ "తాం" అనగన
భాగ్యుగా పరిగణించి అదినది ఈమెను దీని వల్ల పురుషునిగా
అభిమానించుట కంటిమియున్నది తిరుగుతే "తాం" అన
ప్రార్థనముగల దేవత ఈమెయి సెప్పు రూపములు
దరించును

కారం అవగా తరింపజేయునది అవగా, నేలకాధా

మమిద్దలగు ప్రాణ అను పంపగ పా కనుమ చాటింపుచి
 ఈ వామమును మెట్ల మొలుకు ప్రసారము చేసెనాడు
 బాద్లలో, బ్రాహ్మణులతో తెలియని వాని నీదన కళ్యాణము
 తప్పవార కేకకన్నులకు ౯౦ మహిమను వారయందు ఆదోపించి
 నట్లు వస్తుమగుచున్నది ఈ మెను అట్టిదగ శతవామనులు
 కలవు ఈ వామావశయందు పాదుగణ విహారులను
 సూచించు వామములతోపాటు రుద్రవంశోత్పత్తి సూచకము
 లును తయారక వామములుకూడ రేర్పడి యున్నవి ఈమె
 కళాలభాగిని యనియు, పేదమాక యనియు, వర్ణవహరింప
 జరిగిన దీనివలన బాద్లలు వైవశక్తి దీనతను అవకాశంపక
 పోయినపు, వైవ సంప్రదాయ వామములను రోధిప్తులగును
 ముడిపెట్టినట్లు రోచుచున్నది

మంజుశ్రీ మంజుశ్రీ రెండవ మహా రోధిప్తులగు
 ఇతనికి మంజుబాగుడు, మంజుశ్రీమిడు అను వామములును
 గలవు వాక్యశక్తుడు, మహాబ్రాహ్మణుడు అను వామాంతరము
 బహుకూడ కలిగి యుండుటచే ఇతడు వామమారుదినయు,
 బహుళమగ బుద్ధుని కనుపించు యుండుననియు, కలచు
 చున్నాడు ఇతడు మైత్రేయ రోధిప్తులని గురువు, ఇతడు
 కాశ్యప యామ సంపన్నుడగుటచే అపభ్రాతయ్యగ వరం
 పగవండి పెంచిన బుద్ధుల సంరచినిరార్చి ఇతనికి కాగుగ
 కేలియును ఇతనికి విరిగి కాల్గె లేదు వివేక పచ్చిల వను
 క్షిణియగు మంజుశ్రీ పరవ్యతిగా ఇతను కనబడును అయితే,
 రోగిని సంరక్షములందు ఒత్తియో, సరవ్యతియో, శేఖ
 వికరదో ఉతది భాగ్యలుగా రేర్పొనరించి ఉతది రూపం
 తరమలను గూర్చియు, ఇతని అడుగు భాగ్యతలాపములను
 గూర్చియు పెక్కు గాథలు కలవు

మంజుశ్రీ అరాధన సంప్రదాయము హింజూనాథము
 లోనేగాక నేపాలు, కశ్మీరు, వైవా, అరేబియ, జావా అను
 కాన్యలలో కూడ ప్రబలిగది మధురలో తుళుని చేర అంకిత
 మైన హూన మొకటి కలది ఇతడు "అహి" వైరోచనులను
 మహాభావులైన మహానలయైగ్గి అవకాశములను గూడ
 వాల్చినాడు, ఇతడు మిక్కిలి దయాయుడయ్యెను,
 మానవాళి సహకారి గారు

ఈతడు కామకు విశ్వాసమునకుతప్పయదకు ఆధిప్తు
 చేపతగా మానవాళి పవకరించడు అందుచేత ఇతడు తన

చేదలలో, క్షణిక ఒత్తిమగు ఒక గ్రంథమును ధరించి
 యున్నాడు ఇతడు అంగురం పెచ్చి బుద్ధులకలవాడు ఇతడు
 తనచేతులతో ఎట్టి చిహ్నమును ధరించవచ్చును వాటిని దాని
 ధర్మవర్తనలకు చట్టబాని యు తును ఈనీ విగ్రహముల
 ప్రత్యేకతను విహారుమనచి ఇధివనము వీచునటె నీలం
 ముపై ఈతడు కూర్చుండి యుండును మంజుశ్రీ బరచేత
 యను వామముక్తి కే కే రీత కళ్యాణిలో ప్రవహించినట్లు కనబడు
 చున్నది

మైత్రేయుడు అవలోకి తునకును, మంజుశ్రీ ని,
 తరువాత అత్యంత ప్రాధాన్యము చెందిన రోధిప్తులకు
 మైత్రేయుడు ఇతనికి అతిమిదు (అయిదవదివాడు) అను
 వామాంతరము కలదు ఇతడు ఇతర రోధిప్తులైనచే ఉన్నత
 స్థాయిలో నేలందు వారు మాత్రవాణిత కక్తి సంపన్నులు
 మైత్రేయుడు గౌతమ నీలవై పెక్కు అన్నము, లెక్కి చినగతు
 బుద్ధత్వమునకు పాత్రుడయినవాడు ఇతడు మంజుశ్రీకి ఉప
 చేపతగా మంజుశ్రీగ్రంథ మహిమను ఈనీ విగ్రహముల
 బాగ్గె ప్రవచనములో పెక్కులు గలవు ఇతడు ధర్మచక్ర
 ప్రవర్తన కాల్గెలాపములను పరవశించుచుండును ఈనీ
 పేర అంకితమునకు ప్రవర్తన బాధయి మొకటి మధ్య అని
 యాలో మరపాన్ అను వగరను వలదు కలది అ రేవా
 లయను వంది కావర లిఖతములనుబట్టి, ఇతడు పెక్కు
 రూపములను ధరించునని చెలియుచున్నది ఇతడు ఎల్లప్పుడు
 కళ్యాణిగ్రంథమై గదుబాద్ధితులై యుండును తనవనవాత
 మైత్రేయుడే అవకాశము కాలవనీ కాశ్యపుని చెప్పి
 యున్నాడు చిత్రములలోని ఈనీ రూపము మనగ్ధ వ్యాయ
 కలై యుండును ఇతడు వర్ణాగ్రహానుకు కాదు నిలు
 యండియో, కూర్చుండియో యున్నట్లు ఈనీ విగ్రహము
 లందును మైత్రేయిడు బుద్ధత్వము రొందివనవాత తునక
 స్వర్గమున కధిపతి యగును చంప వృక్షములైన మూడు
 సకాశమాత్రేములు జనువును, కాశ్యపమునీ రోధిప్తులమెట్ల
 మైత్రేయముని చంపకత్వముబట్టి కాశ్యపముని రోధిప్తులము
 గ్రంథ పరమభాగమును రొందినట్లు మైత్రేయము చంపక
 వృక్షము గ్రంథ పరమభాగమును రొందినె

పమంతరీయకు మమంతరీయకు మిప్రవర్త రోధి
 ప్తులకు ఇతడు కాంత్యమగ్రహముల కాళంబును
 కితెమైత్రే ప్రంబుల అత్యంత ప్రేమమైన చేపత ఇతడు

అవతవచ్చి రంగులో పడుగునై సచారి చేయుచున్నట్లు
విశ్రాంతిచేసినది తోడరక్కములను చేతగా పాటించువారిని
రక్షించుట తగినది పుణ్యక్షేత్రమును
మహాపాప ప్రాప్తులు మహాపాప ప్రాప్తలక్షణములను
పడుపడగని బోలెడి వాడే ఇతడు, అమితాభుడు, అవలో
గితుడు త్రిమూర్తి లుగా స్వర్గభూమిని పలచుచున్న వైష్ణ
వాడే బ్రహ్మపుత్రుల పరంపరతో చేరినవాడు హిందువుల
ఇంద్రునే బ్రాహ్మణులను మూర్ఖులను కవలకుచున్నది

క్షీరబిందుడు క్షీరగర్భలోని సమృద్ధుడు శాంత ప్రాము
ల్యము కలవాడయినప్పటికిని, తనని పట్టుపూర్వోత్తరములు
వలగా తెలియపు క్షీర (భూమి) స్త్రీ లేవతగా సంభావిత
యైనది క్షీరగర్భుడు నిర్గుణయముగ వున్నచేతను అయిన
వృక్షాది శతని యొద్ద స్త్రీ లతలములు కొనిచ్చగవు ఇతడు
పూర్వపుష్కలలో రెండుపార్శ్వ స్త్రీలు జన్మించినాడు!
తనకు ప్రసాదానందమున్న స్త్రీలనుగోదవును తనోద్భావము
కార్యము స్త్రీలేవతలకు పితాక కార్యమయ్యవును, తనదే,
వరప్రసాదించుట నిచ్చగ్రము ఇతడు ముఖ్యముగా పాపాళ
లోపాధిపతి అయితే అమితాభ-అవలోగితుల వలెనే ప్రాణి
కోటి రక్షణమే తనకర్తవ్యముగా ఇతడు విశ్వయంచెను
వానిని నరకప్రవేశముమంది విస్మించుటయే, తన ప్రత్యేక
విధిగా ఇతడు తలచెను ఇతడును, తరచుగా ఒకపరిచాన
రూపమున చిత్రించెడును ఇతడు ముందరికెరవ్వఁగయి
యొక దండమును ధరించెనుగదాను

దృవిపద్ధతి మహాయాన బౌద్ధమతానుసారము,
గౌతముడని తరువాత పెక్కుమంది బుద్ధులేమీను అడతరిం
చుటకలదు ఈ బుద్ధశాస్త్రములలో కానన ప్రమాణిష్యునిది,
ఎంబోపిష్టపుట కల్పింపులే ఈ అద్భుతమైన పాపాలముగా
తథాగతులందును వీరందఱు ఈ లోకము వారువారు వీరు
విశ్వము ముగ్ధుల అన్యధిష్టులగుట చెందెయిందను వీరును
మరములను తేజములందఱు వీరివాసుములు ఒకేవిధముగా
నుండవు అనంతకాలము లోన కష్టము బుద్ధులు అనంతప్రాంతము
లను ప్రకాశింప చేసెనుచుందు

అంతోకబుద్ధులేమిలో బిరుదుగల వందలమందియుగా
భావించిరి ఈఅవలోగితులబుద్ధులందఱు

తైలోచమడు, అక్షోగ్యుడు, కత్తవంశపుడు, అమి
తాభుడు అమృతపిత్తి అనువారయినవారు ధ్యానిబుద్ధులు

ధ్యానిబుద్ధులనగా ధ్యానశక్తుగలవని సంజ్ఞాపించి బుద్ధులు
ఈ అయిదుగురును అనిబుద్ధులేమిని ధ్యానశక్తన ఫలముగా
అవ్వమన్నట్లు చెబారు తరిగి వీరు తమ ప్రవీణులముగా
బోధిపద్మమును, మానవబుద్ధులను, వారాధేవతలీ స్త్రీలేవత
లను పృథ్విచుచుండదు

ఈ అయిదుగురిలో తైలోచమడు, అమితాభుడు అను
వారు ప్రధానులు అక్షోగ్యుడు తూర్పుదిశాధిపతిగా చెప్పు
బడుచున్నాడు. తైలోచమని పురామ అభివ్యాప్తిచెందినది
ఇతనిది బ్రహ్మాండవారముగలవానివిగా రూపించిరితరు
తైలోచమను అత్యంతమౌనమున ఒకబుద్ధుడనెంచును కలదు
దీనిని 'తైలోచవర్ణి'ప్రతిమంటే, అయిదు ఈ లోకము
సూర్యగ్రహప్రభావమును యుండును తైలోచవర్ణి
విరోచనవర్ణిగ్రహము విరోచనవాసుము సూర్యగ్రహము గలదు
ఈ సూర్యగ్రహము ఎట్లు బుద్ధుడయ్యెనో తెలియదు అయితే
బుద్ధులకును, కాంతిని అమితాభానందముల కలదు గౌత
ముడు ప్రకాశమానము మహాయోగ భద్రగంగములలో
బుద్ధులు కాంతిమూర్తిలయి, ఉష్ణలూకాంతిగలములు లోక
లోలూకలూకములను ప్రకాశము చేయుచుననియు చెప్పబడి
నది. బుద్ధులు కాంతిదాయకులు, కాంతి అంతకారమును
మాపును కాపున బుద్ధులు అజ్ఞానాంతకార సంహారులు

అమితాభుడు అతీప్రముగా ప్రకృతిచేరికలవాడు
ఇతని ప్రకృతమనన మూలకారణము తెలియదు ఇతడు
అవలోగితులవలెనే, విష్ణువువలెనే అనియోగింపబడినది
మహాదేవతావృథాపులలో నొక్కఁడుగా చరిగిగలవలెకలవాడు
ఇతని! 'అమితాభుడు' అనియు చేరుకలదు అమితాభు
డనగా మితములేని కాంతికలవాడు అమితాయువనగా
మితములేని అయిదుగలవాడు అందుచేత, ఇతడు కాంతియు,
అమరత్వమునకుల చేపుడు విష్ణుమదికాధిపతి, ఇచ్చటికే
సూర్యుడును సురలండికలవాడును బోవుచుండును అమితా
భుని ద్వంద్వమును 'సఖనతి' అందురు

అమితాభునియొక భక్తిచిహ్నములు కలిగియుండుట,
అమితాభుని ప్రార్థించుట-ఇవియే మరకర్మములు కర్మలి
ముగా అమితాభ పూజాకర్మమనియు వారి మరకారలంచు
ఇతడు 'మఖనతి' అను పుణ్యపీఠతో చేయకొనదు వురుగులు
స్త్రీలు మరలయెందెందన్నంతరి ఒకటి, రెండో, మూడో
నాలుగో, ఐదో, ఆరో, షడో ధ్యానింపు అమితాయువు

జర్మీని రేవెన్యూమునుపొందిన మహానీనుడు ఈ డి. పర్వ
ములో సంభవించినాడట! అందుచే ఇానికి ఏర్పడిన భవుడని
పేరు వచ్చినది.

తాత్పర్యమును ఏదెన్నో విశ్వకలహానినో గానన
 ద్రవ్యనిలనిచాడు ఈ వ్యసనపుదేవత! ఈ మహాపురు
 షుడు ఎనిమిదవ శతాబ్దమువారి దృష్టిని గాని మహా
 యోజితములే మిగుల ప్రచారము చేసితి ఈ పరిశ్రమయి
 శాంతిమహాప్రభావపు శాకావముల ప్రతిముఖానింజెను
 శావున ఈ పరిశ్రావయామహాపురుషుడు దృష్టినివలె బోధి
 వల్లులు, శారదశత్రులు, అవరోహిణీశులును మైత్రయును
 ముఖ్యశ్రీ, మహాపురుషుడేనెవలె శ్రుదేవతల మేలులు
 మనమును, ప్రచారమింటిని వర్ధి

పట్టుకొన్నచేతిలో ఒక దుడ్డుముందుకు ఈదడము
మూసాకాగములుగా అగ్రమున వీలిం ౧%ను ఈశా ము
లందు ఒక పోలము, ఒక శిరస్సు ఒక ప్రక్షాయకముందును
ఇతల అశ్వాసూరుపై ఉండును ఈ అశ్వాసముచే బాహు
ఇవి అవరోశితవ్యును ఓ అవకాశము వ్యసంభవపు నిగ్ర
హము కొంత మెప్పునగ్గులలో శ్వాసాదు వద్దుగా శివుదీని
యందును

బౌద్ధమతము

కావ్యవేదం వంశానుకరణం కావ్యమనాదు పిల్లల
గోతమునదే పూ రేఖ శో ట్టువలెను ఇతరు వై కావ్య
శిష్యులు కలిగినాదులు ఇత శిష్యుల పలు గ్రంథాల విశిష్టానుబంధమున
పదపర్యయము (కీ పూ శిక్షా; అదు సంపదపర్యయము కమ్ము
దేలు కీ పూ శిక్షా) బుద్ధులవలనయెది వాక్య ము, అ
యెయ్యెము గానె సంబుద్ధులవలనపరిత్యజించెను గోతమవక్త
శే వసువక్తములు వాక్య రహితములైన వ్రస గ్రంథము గానవి,
మళ్లములై కీ, పూ శిక్షా తో శిష్యాగారెను మనగ నశవద్ద
అను గలనారయిదు, అకాశశ్రవణ అను విధివును కావలసి
ఇందు సమకాలినుడు ఈ విధివునకావలయు ఒద్దవి దర్శించె
గ్రంథము తెలుపుచున్న దక్క దేమియు విశిష్టముయను అలంకా
నసూత్రం కల్పెను

గోతమబుద్ధుని ఉపదేశము హిందూమతమునై కానివ
అదివ పట్టి తిరుగుబాటును కారు అదియొక విరుద్ధతమైనను
హిందూమతమును విడిచినదేయుట కొనర్పరాదని యొక

ప్రయత్నము మాత్రము ఉపనిషత్తులందలి కొన్ని సిద్ధాంతము లను స్వీకరించి చాలితో బద్ధుడౌ నూత్న చాణక్య న మొనర్చెను

అర్థశాస్త్రమునకు మూలములు పాశ్చాత్యులందు రచించబడిన పక్షిగ్రంథములు చాలితో గ్రహితులములు లేక సాంప్రదాయకములయగు గ్రీకులేటికలు అని చెప్పి ఆ మూడును వినయలేటిక ను క్ష (మాత) లేటిక, అర్థశాస్త్ర పేటిక అనునవి వినయమునందు తెచ్చివేయుటలు (గ్రంథములు) అను ప్రింజిగిన వినయముల వంశాళికలను సుత్తమునందు బుద్ధుని ఉపలేఖములను ప్రవచనములను కలెత్తి ఈమ క్షము అయిదు వర్ణధర్మములుగా విభజింపవలెనని చాణ్డీని నిశ్చయములయిదు (1) దీప్తి నిశ్చయములు లేక దీప్తి ప్రవచనములు (2) ముక్తు పనిశ్చయములు లేక పర్వము ప్రవచనములు (నాటికర్మములు నాఁక) వ్రాసిన లును కానిది (3) సంయుక్త నిశ్చయములు (4) అన్యథానిశ్చయములు లేక పర్వములుగా విభజింపబడిన బుద్ధుని ప్రవచనములు యెఱుగుచును (5) బుద్ధుని శాసనము - అది బుద్ధుని యొక ప్రవచన సమర్పయము - ఇందు (1) ఉపాసము, (2) ఇతివృత్తము, (3) ధర్మవచనము, (4) బుద్ధురక్షము, (5) ముక్తనిపాతము, (6) తేరగాళ, (7) తేరగాళ, (8) నిర్దేశము, (9) జాతకగాళలు, (10) రతి పర్వరక్షగగననిధి, (11) ఉపాసము, (12) బుద్ధవంశము, (13) విమానవత్స, (14) పెతవత్స, (15) చరియాపితము అను నవికలెత్తి

ఉపాసమునందు బుద్ధుని కావణములు, ఉద్ధరణవృత్తములు అనందపారవశ్యములే చెడనిన ప్రవచనములు కలెత్తి. అభివృద్ధిమున బుద్ధుడు బ్రహ్మనివేశనము పరమము సర్వ భూతముల నాశనమొనర్చి వాక మనోవస్థాని శేవపరమగ నాచెను

తార్థమనందలి సర్వభూతమును సామాన్యమునందు మాతా తాత దేవమునందు కాలుగు అర్థవశ్యములున్నది (1) దుఃఖము (2) దుఃఖకారము (3) దుఃఖనిశాంతము (4) దుఃఖనివారణమార్గము అనునవి ఈ నాల్గుఅర్థవశ్యములై యున్నవి

బుద్ధుడు తత్వశాస్త్రము (దీక్ష) పొందిన పిదప సార వాక్యలో, తోదివృత్తముక్తింధ, ప్రవృత్తమునను కాంచిన ఉపలేఖించుట పర్వము వశ్యమిందువారు లేవలె గోగా

శక్తియు, లేవలె తోగనివృత్తిరూపమునను అభ్యుపాయము - అను నీ రెండు పరమాధర్మముల తల్లికలచి మర్మమార్గము నను నరింపవలయును అది నిర్వాణమును లేక జీవంతమును పొందించునట్టి అష్టాంగరూపమునను వివేచనయైన యున్నది

ఆ అష్టాంగమార్గమునందు (1) శోమము, 'వేదు', 'నమ్మ', 'నాతి' అను భావములను పరిశీలించి సరియగు అవగతి పొందుట (2) వర్ణాధర్మముల అభ్యాసములను సరియగు ఉత్తేజములను కలిగియుండుట (3) రసయన చూపుచు, కాన మొనర్చుచు, సరియగు భావణముల నెవరచుగొనుట (4) కాంతి సామనవ్యములకు సాధనముగ పట్టుకొనవలె మును అభ్యసించుట, (5) అపాయకరములను వృక్షని వలించి, సరియగు తీర్ణ శర్యరచుగొనుట (6) అభ్యసించు మనము మూలమున సరియగు యత్న మొనర్చుట (7) అది వేగములే కీడుదేయక, సరియగు జాగరూకము పరచుట (8) పరిపూర్ణ తత్వశాస్త్ర పరిపాఠకమునను దివ్య కాగ్రమును లేక నమాచిది అంశరచుగొనుట, అనునవి కలెత్తి

ఇదియే ధర్మవచనము, అనగా ధర్మమార్గము, ఇది నది ప్రథమంగా 428 పర్వములతో వర్ణించబడినది ఇదియొక ప్రత్యాగతమునను తత్త్వ(దీక్ష) పర్వమునయియును "అతడు నమ్మ నిందించినాడు నమ్మ కొన్నినాడు నమ్మ అయింది నాడు నమ్మ రోమగొన్నాడు" అనునట్టి భావములు కలె చాని మనస్సునుండి రేపడము తొలగి రోగిరేపడు "మనః సాతకుధర్మము లేక, ఎవడు కాపాయాంతరములను ధరించుచో, ఎవడు పర్యవారాధితో, ఎవరితో అప్పు పరమనందు లేదో అట్టివానితో కాపాయ వృత్తములను ధరించు అర్థగ లేదు

"మొసాట్ల మొన శక్తిమై అను యుద్ధములలో అయిందిన చానివోదని అనగా, శక్తిమై అనగా తనవేదము అయిందినచానితో రోగిమొనరించుచో, ఈ అనుభవితో రెండవ చాదే విశేషతో అగ్రగణ్యుడగుచున్నాడు"

"అనాకలాపముచేగాని, పంశామృతముచే గాని, వర్ణములేగాని ఎవడును బ్రాహ్మణుడు కాకాలకు ఎవని యెడు సకలవర్ణక, రక్తావసరములు అనునవి కలెవో, అట్టి చాదే (నిగ్రహమున) బ్రాహ్మణుడు" అతడే ధర్మగ్గు

"శామత్రోగారినాపమకావశ్యము (అనెడు) వంటి అగ్నిలేదు దేవునవలె మైన అపత్తులేదు భౌతికవత్త పంటి దుఃఖములేదు కాంతింపె ధిష్ణమునను మతోపము లేదు "

“దోశము రోగములలో వెల్లడిచవలసిమైనది యథార్థ నిర్వాణమే దీర్ఘజీవాయువందముని తెలిసికొనినచాలికి సంస్కారములు అత్యంత దుఃఖభవనములు,

భుక్తకష్టము అమనది యొక అఘు వర్తనవంగ్రహము ముక్తపాతము ఇది బ్రాహ్మణమతము మున్నగు భిన్నమతముల సంప్రదాయములనుగూర్చి, వివరించుచు అవి అన్నియు బుద్ధుని మహోజాన పరంపరలను ఎట్లు ప్రభావితము చేసినో తెలుపును (పీ టి 7) తేరగాళ, తేరీగాళ-ఇవి వౌత్త సభ్యానులున్న (శివులులు) గద్యానులును (శ్రమణులు) రచించిన వర్ణములు వౌత్తమతావలంబించుచే స్త్రీలు దశిష్టలై వరలిరి చారు పుణ్యక్షేత్రయందును, ధర్మచార్వాస్తీ కార్యములను ద్రుమలపాత్రను దివ్యహిందరి శ్రమణుల బ్రాహ్మణ వర్ణముతో ఒకరాలియందు (కామకోదారి) మహోదాకరములను దూపుచువుటమై నిర్వాణమని వర్ణాడించబడినది

“మహోదాకార్యమైన తోళమువంటి అన్ని లేదు ద్వేషముతో ఉపయోగపడిన లేదు అక్షరాలాక్షేపము లేదు పూర్వ సంపాదనముతో పరియగు దురితము లేదు కాంతింపె గురుతరమైన అనందము లేదు ఈ విషయములను యథాశక్తముగ తెలిసికొనుటగడ నిర్వాణము (నిర్వాణము) అనబడును అదియే నిర్వాణ వందము

(8) దివ్యేశు ఇది ముక్తిపాతముపై రచించబడిన యొక వ్యాఖ్యానము

(9) తాతక గాథలు ఇది పశు, పక్షి సరసాసములైన తన పూర్వ జన్మములనుగూర్చి బుద్ధుడు స్వయముగా నవించిన కథలు ఈ కథలు అతనిది అనుసరించినవారు (శివులు) జ్ఞప్తియించుకొని గ్రంథస్థము చేసిన ఈ తాతక గాథలలో తెల్లలు అలకానపాల (11 - 16) యందలి వర్ణచిత్రములతో ఉపాహృతములై యున్నది

కాశ్యపానికి మృగదానములో, (నిర్వాణ) మౌళ్యదర్శి యగు బుద్ధుడు వర్ణనశ్రమను పరిశ్రమించలేదునుట ఉపశ్రమించెను ఆ ధర్మచక్రము పార్వతీనదీర్ఘమునకు చిహ్నమై వరలినది ధర్మమునకు దీరియో యొక మహమునకు చెంది పరిచినది, అది సర్వజగత్తీతరమును సర్వజవాంగీకార్యమును నై నది

బుద్ధతగదానుని ఈ సరళోపదేశము శిష్యుల సాక్షిం

చినది బుద్ధుడు, అతని ఉపదేశములు చాలికి శరణుము అయ్యెను ఈవానివరకును అందరి ఒక కట్టుగా అతనిని కాముగా నిలబడిరి వర్ణ ప్రసారముయందున్న వౌత్త యను ఈ భిరత్వములతో శరణము కోరుచున్నానిది

“బుద్ధం శరణంగచ్ఛామి, ధర్మం చరణంగచ్ఛామి,

పంపం శరణంగచ్ఛామి” అను పట్టిరత్నములు వౌత్త ధర్మసంకలంబులది వివాదాంశముల నిర్ణయము పల్లె అపుడప్పుడు వౌత్త వందతులు వరివత్తుల వేర్వరలుగోను చుండిరి అట్టివాటిలో శ్రీ పూ 477 లో రాస్కాసాము వర్ణము, శ్రీ పూ 877 లో వికలానగరమునకును శ్రీ పూ 887 లో అశోకచక్రవర్తి అర్జుణులను పాలిపుత్రప్రభువందును తీర్చువలెనన వరివత్తులు వేర్వొనగనది బుద్ధుని నిర్వాణా సంతకము తెందున్నర శతాబ్దాలకు, అశోకమహాచక్రవర్తి కాళిమననే, అతని విస్తృత సామ్రాజ్యములే రావ, హిందూ దేశమునకు తెలుపలి భాగములందు కూడ వౌత్తము చార్వాస్తీ నొందినది హిందూదేశమునందు మాత్రమే పరిపాలకులగు యన సులు, శివులు, శాత్రపులు, పాళవాసనులు, పద్మాపులు, కుషానులు, వౌత్తమును అరకముతో స్వీకరించిరి ఇంకో కాశ్మీరియారు కాశుం మెగాధరు అనునకడ ‘మిలింద’ అను దిరువమును ధరించెను మిలిందవంశ, తేర, మిలుందుని చ్రోక్షులు అనునది పాశ్చీమతగ్రంథము లందు చేర్చబడినది శర్మకాస్త్రసారగునును, వౌత్తాచార్యులను వగు బాగనీతి పతును, గ్రీకు రాగుని మిలుదునును, ముగ్ధ ప్రవర్తిల్లిన సంహారమది మిలిందుడు బుద్ధునిట్లు ప్రశంసించెను

“మనుజులు హిమాలయ సర్వతముయొక్క ఉన్నత శిఖరముపై పు బృహ్మిని సారించి, దాని మహాత్వమును విలువ గట్టి భావించుదురు అట్లే మనుజులు పాశ్చిత్య భిరమును, ప్రపంచ - మహోదాకరమును ప్రశంబుడుమదే అభ్యాసించును, విద్యకారుడును, కాంతుకును వగు బుద్ధుని - శిలకింపరు తెలసివే (భారీ) పాతము నశించును, చాలి కాదుశత్రుము లయించును”

అంతట వారు, హిమాలయోన్నతువగు ఆ బుద్ధుని పోషించి “పామిమోచనములను ప్రసారించగల్గు ఈ మహాను కాపుని శక్తిప్రాప్తము ఎంత ఘనమైనది! అని తాళదుర్లక్షై పలుకుదురు”

క్రి పూ రివ కళాద్రి నుండి క్రి క రివ కళాద్రికా
అంశపాపాపానులు రక్షిం పితమునై వెళ్లె తమ అధికార
ప్రాభవములు తెలిసి అంధ ప్రదేశముందలి అద్వి తిల్లా
శోమ, ఆ కామస్యలు తెల్లమున కొనగి పోవకవ్యమునకు
(విహ్వములు) అవశేషములు కనిపించుచున్నవి, అనురావ
యందలి పునర్నివృత్తము క్రి పూ 200 సంవత్సరము
గాటిదని నిర్ణయించబడినది, మ్రాపము హిందూ శిల్పకాస్త్ర
ప్రాచీన్యమునకు చెందిన ౭౯ అత్యంతమృదుల ప్రమానమని
ప్రకటించబడినది

పాశాపాపరాశల పాపములతో వాకరగు ఇజ్జా
కులు (క్రి క 225-226) వృద్ధా, గోరావరీనదులకు చుట్టు
నున్న ప్రదేశమును పాలించి చారి ముఖ్యపుటలము
'నాగార్జునకొండ' వద్ద ఉండెను తెల్లవేదాంతముతో గరిష్ఠ
దగు నాగార్జునుని జట్టి దానిగా పేరెర్పడెను నాగార్జునుడు
సంస్కృతమందు గ్రంథములకు రచించెను అంధకరాళగు
గౌతమీపుత్ర యజ్ఞ (క్రి) అనునతడు నాగార్జునకు పోషకుడై
యుండెను ఆరాజునకు నాగార్జును డొక మహ్యశ్లేషము
ప్రాసెను, అందరి మహ్యులవరకే విస్తరించెను

"కొవరహితమును, అత్యుదాత్తమును, విశిష్టమును
దగు నీతిని ప్రదర్శింపుము సర్వోత్తమమునకు నీతియే
అధారభూమి ధనతో శము, కపటము, కాముకత్వము,
మాంధ్యము, అశ, ద్వేషము అనునాటిని (నీ) శత్రువులముగా
పరిగణింపుము జాతివంటి కష్టపాత్రమును గుణమొందులేదు
నీమనమునందు కొవ్వవేశమునకు అనాళ మొదగవలదు
అత్యంతముగా, అనవరముగా, చంచలములయిన పడిం
ద్రియములను బయంచిన యెకనిని, యుద్ధమున (తన) శత్రు
వివహమును బయించి మరెవరితో పోర్పినచో,
మొదటివానిలే ప్రాజ్ఞులు గురుశరీరనిధిగా ప్రకంపింతురు
తోకజ్జడదగు నీవు లాక్షనస్థములు, ముఖములు, నిండా
మృతులు అను ప్రాపంచికభావేదముల విషయమున కాట
వ్యము పరదాపుము నిరేకంగాని, నిష్పత్తములంగాని, నిష్క
ముట్టుకొనినచో నీవు నానిని అలాటి అర్హులకు యజ్ఞింతువు,
అట్లే కాముకత్వమును తొలగించుటకు యజ్ఞింపుము ఎందు
ననవశాంతకంఠ గురుశరమైన అనవరము మరెవరితో
లేదు"

ఈ మహ్యశ్లేషయొక్క, కై నైయ భాషానువాదము

నీవారేశమునకు వందలదిగది

కవిష్కూని (క్రి క, 2వ కళాద్రి) అభివ్యక్తమున తెల్లము
నందలి వివాదగ్రస్తాంశముల పరిష్కారమునై, నాలుగవ
తాద్రపదిపట్టు దీర్ఘరచనలను కత్తిరియిముగా తెల్లముతో
కొ త్రవంశ దీర్ఘ తెను భూమావనతాద్రవమునకు మహాయానము
(నిర్వాణప్రాప్తి కి మహాయాగ్రము) అని యేరు భూభమునకు
హిందువుల విశ్వదేవతాగణముతో బుద్ధు డొక దేవుడుగా పరి
గణించబడకొచ్చెను మహాయానమునందు దేవతాప్రణామ
అభివృద్ధిచొందెను అది ఇది - తాతక (పూర్వజన్మములకై త్రిన
బుద్ధుడేవును, భవిష్యత్ బుద్ధుడేవును, తోర్నివృత్తులు అనునట్టి)
నారీ దేవతలు నీవు విశిష్టమేను, కరుణ అను బుద్ధినిగణము
అను అనంతరచుకొన్నవారు నీవు పరస్పరాభిమానులు సౌఖ్యము
నిర్దించవలెను, స్వీయమోక్షవిధిగలకు యోగ్నుము చేయరు

ఈ మహాయానమే భారతముగా, పాపా యాను,
పర్వతాన్వలగ్, ఇత్కింగు అనువాదు హిందూదేశమున
గల తెల్లపుల పర్వతశ్రేణులముల దర్శించుటకై సంతకుము
లతోగూడన (హిందూదేశ) ప్రయాణములకు ఉత్సహించిరి
పాపాయాను (226) హిందూదేశమునుండి తిరిగిపోవుపుడు
౭౯ తుపాకురాగా "ఓమే మనీ (ప్రాణ) పద్మపాపే" అను
నొక గూఢమంత్రార్చారముగా నాచిందెను అతడు (తనవ్యాధి
మున) నొకాశంగ (ద్రావణమున అపాయము నుండి రక్షిం
దయ్యెను

అంతాగుహలో జగత్ప్రసిద్ధము యొన కుగర్థవర్ణ
చిత్రశేఖనములన్నవి మొదటిగుహలో, మహాదీర్ఘవృత్తు
పర్వపాణియొప్పుట్లు కనిపించు సుప్రసిద్ధ పర్వ చిత్ర
మొకటి కలదు అది హిందూచిత్రశేఖన కళాప్రాచీన్యమున
కొక అత్యుత్తమమైన విదర్శనముగా భావించదలసి యిది వ
గుహలోగల బుద్ధవిర్మాణాలము, బ్రహ్మ కడమున
హిందూశిల్పకళాప్రాచీన్యమునకు (మరియొక) కార్యాగమై
యున్నది ఆ పర్వ చిత్రముయొక్క, ఎత్తు 28 అడుగులు గాఢ
మము ద్రిగవై బుద్ధుడుబాహ్యాయనునట్లు అని వదనము
ప్రసిద్ధత - శాంతత్యములతో ఆలయమన్నది అతని
కయ్యాచిత్రము ప్రక్కన కాచుకై 20 చిత్రములన్నవి అది
పాస్థాయుని బుద్ధునియొక్క, విశ్వాధము భారతముగా
చిలించుచున్న శ్రవణాలకును, శ్రవణాలకునెంచిన చిత్ర
ములై యున్నవి వారినిగూర్చి బుద్ధుడుశ్శేష తుమాకు

నిది - "మీరు మీరే దీని (నెల్ల)యు, ఆశ్రయమునుచేయుచుండగను, నేలకు కాగ్రంతులవలెను"

శ్రీ ౪, 5 వ శ్లోకమునది హిందూదేశమునందు కాంక్షితకార్యము అభివృద్ధిపొందెను చిహ్న, అపాను అను దేశములందు శౌర్యము తెనీ శేక 'హ్యూన్' అని వర్ణవహింస జడెను 'ప్రజ్ఞాపారమిత' అనునామియే మాత, ఈమెయే నువగుదేశ మహిత ఈమెనే హ్యూనించవలెను హోలెన్దోలో యెన్దెన్ (అను నగరము) వర్తకల ప్రవర్తనకాలలో కనుల మును, పుస్తకమును హస్తమును దరించిన ప్రజ్ఞాపారమిత యొక్క శిష్యునికమొకటి నుండగమైనది కలదు

హస్త చక్రవర్తి (801-847) కాలమున ఆ చిత్రము హిందూనది హింసించెను

హిందూదేశమున దర్శించెను ఆతనిక పాశ్చాత్యమునగుల కహోక (కహ్యులము) నద ప్రత్యేకముగా ఒక నదమ్యమునోకము చేయబడెను మిద్దుని ప్రతిమ పింజోదమునందు ప్రతిష్ఠించబడెను చాలవకుచెందిన యొక శౌర్యభీమపు నునాయాన సిద్ధాంతములగున్న వివరించుచు ఉపన్యసించెను ఆ నదమ్య అరిగిన కిరి దినముల యందును హిందూదేశమునగులకు దీనుగునై వెళ్ళింది ఈలో గిందిరి, హిందూదేశమునగులకు అనువాదవర్ణించెట్లు విశ్వ సింహాదిగది అంతానంద్య కి వశకాశ్చికించిన ఆకాశమును కలదు, అందెట్లు కలదు -

"సిద్ధం అయితే లోక హితహితాంగిక
నుభవతః వరహ్యునికే క్రిందవర్ణించుచున్నాము
కరుణామలకరణిని

దీనికి మిద్దుని యభ్యుసంకాశము చిత్రము
శి హ

భౌద్ధసాహిత్యము

శ్రీమద్భగవద్గీత, శౌర్యపాపాత్మ్యము చేదు ప్రధానముగా పాశీ, సంస్కృతము, తెలుగు, మైయి భాషలలో కలదు అపాను కాలంలోయూ, ఇంకోవై హి సంహితము మువ్వగు దేశములలో శౌర్యమతప్రచార - ప్రవారములతో అయో దేశ కావలతో శౌర్యపాపాత్మ్యము విరచియయినది ఈ వాడు భారత దేశములో ఉపభక్త్యులనుములుగాని మూల శౌర్య గ్రంథముల అనువాదములు ఉతక దేశకావలతో అనిచుచున్నది

శౌర్యపాపాత్మ్యములో వర్ణపాపాసము, సంపూర్ణము, వరహ్యునికము అయినట్టిది పాశీభాషలో రచించినది 'త్రిపిటము' అనుగ్రంథము వివరములము సుత్తాంతికము, అభివృద్ధిపాపము అనునది క్రిమికములు ఇది శౌర్య దర్శ పాపాత్మ్యములో వరహ్యునికములు ఈ మూడు సూత్రగ్రంథముల వలెఅవలెనుట క్రిమికమునీ చేరు ఈ సూత్ర సాహిత్యముగాక, మిరించవచ్చు, కే కి వరహ, వివరము అభివృద్ధిపాపములను బుద్ధవర్ణుని భాష్యములు, క్రిమికములను అనే కములగు హ్యూక్త్యగ్రంథములు, దమ్యపాలులు రచించిన భాతక కథలు, దీవంప, మహావంశ, చూలవంశ, శ్రీలంకాకథలు - ఇత్యాయుల పాశీభాషలో అనిచు ప్రధాన శౌర్యగ్రంథములు శౌర్యమతమునకు ప్రజ్ఞానవర్ణములను పండిదగు 'విశుద్ధిమగ్గము' (బుద్ధబోధుని రచన) పాశీ భాషకవనలలో కలమానకము

పాశీభాషలోవలెన వంశ్యకథావలెనూక శౌర్య పాపాత్మ్యము విరచియయినది పాశీనికాయములను పరిచిలు అగుములు, అభివృద్ధిపాపములలోని దీను గ్రంథములను లోలు అభివృద్ధమునకు వంశించించిన విస్త గ్రంథములు విశ్వాస్తీచారులందర కన్నట్లు తెలియుచున్నది మూల వర్ణాస్తీచారులందర వివరములకు ఉన్నట్లు గిగ్గిలోనన్న ప్రాక ప్రతులవలె తెలియుచున్నది

కుర్త, మిశ్రసంస్కృతములలో హిసయూన, మహియానములను సంబంధించిన ఆనేక వ్యవస్థాత్రగ్రంథములు రచించబడినది వీటిలోమహాకావ్య లోకోత్తరవారులైన శౌర్య అను వివరములకు వంటిలైన 'మహావస్త' అభివృద్ధానమైనది మిద్దుని కీదికమును పత్రించు 'అలివిస్తరము', అభ్యుయోమని 'బుద్ధవర్ణ', సౌందరనందము, సాగే భుక్తవ్రక రణము, ఆర్యకులంబు 'కాళకమాల', అవదానసాహిత్యము మున్నగునవి ప్రధానములగు శౌర్యరచనలు

మహియానసాహిత్యములలో ఈ క్రింది దర్శగ్రంథములు ప్రధానములు

- 1 అష్టపాదానికా ప్రజ్ఞాపారమిత
- 2 వర్ణ్య పుండరీకము
- 3 అలివిస్తరము,
- 4 అంశావహారము
- 5 నమస్కరణము

6 గండపూర్వము

7 తళాగనగనగళము

8 పమాధిరామము

9 రజఘామిత్యము

నీటిని పైపుల్యుత్రము లందును బాగార్థముడు, వసులందును, అపంగుడు, మున్నగు చారిత్రాను చెందిన ప్రముఖ రచయితలు

టిల్లుకావలో తారతీయ తొడ్రోగ్రంథముల అనువాద ములు 4500 సంకలనములై యున్నవి చాటిలో 1108 గ్రంథములు కళాశాఖలలో లేక కలకత్తా కళాశాల చెందినవి 2180 లున్నవి ఖయ్యోలే లేక కలకత్తా కళాశాల చెందినవి, కలకత్తా కళాశాల వీరవతి, ప్రజ్ఞా, పారమిత, బుద్ధ వనశత, రత్నకూట, సూత్ర, విశ్వానాథ తంత్రములను పద్యభాగములు, కలకత్తా కళాశాల తంత్ర, సూత్రములను రెండు విభాగములు కలవు

అనేకములగు భాగతీయ తొడ్రోగ్రంథములును పై నీయ భావానువాదములు అభ్యుదయమగుచున్నవి అవియనవాన్ అను వాడుకు సూత్రపితకము, వివర పితకము, అభివృద్ధిపితకము, వివిధములు అను నాముని విభాగములలో 1862 గ్రంథము లను తెచ్చింపియన్నాడు వాన్ లోనినీ వందలి భావముల సంస్కరణముతో 67 ఖండములతో 2184 గ్రంథములు, వని శిష్టభాగముతో 20 ఖండములతో మరొకొన్ని గ్రంథములు ఉట్టించివడినవి అనుభావములతో పై నీయ త్రివిధములకు మూడు సంపూర్ణానువాదములు కలవు పంపూరియ భావలో కూడ ఇట్టి అనువాదములు కలవు మంగోలి భావలో కలకత్తా సాహిత్యసంఘము అనునవలించివడినది

పైని చెప్పించినవేళా, ఇతర లేకభావలలో కూడ తొడ్రో సాహిత్యము ఉపలబ్ధమగుచున్నది ప్రస్తుత వ్యాసముతో పాకీ పండ్లకళావలలో గల తొడ్రోసాహిత్యమును గురించి సూత్రమే వర్ణించబడును

ఒకానొకకాలమున పాకీ, ప్రాకృత, పంచుత భావ లో అనవధుగు తొడ్రోసాహిత్యము ఉండెడిది కాని కొంత కాలముక్రితము వరకును టిల్లు, ముఱాక్రి మూలముల వచ్చి ఇతర గ్రంథము లన్నియు భారతదేశమున అంత్యము లుగా మందెడిది నేడు ఉపలబ్ధమగుచున్న తొడ్రో సాహిత్య గ్రంథములు పంచోళము, లత్యా, నియము, వేపాలు,

టిల్లు లేకములలోని వివరములలోను, శైత్యములలోను, పితాశమైయుండి, చరిత్రధను పల్లెయన్నములవలన మొగు చూచినవే

పీచయన, మహాయన కాలములట్టి తొడ్రోసాహిత్య మును రెండు భాగములు చేయవచ్చును. పీచయన సాహిత్యము పాకీ భావలోను, మిక్రిపంపూర్వములలోను, మహాయన సాహిత్యము మిక్రి, తుడ్ర పంపూర్వములలోను కందు

తొడ్రో సాహిత్యములలో గొతమబుద్ధిని కేవల చరిత్రను లేక విశిష్ట పట్టములను వర్ణించు భాగములు, భావములు, గొతమబుద్ధిని ఉపదేశములు, తొడ్రోపంపును పాటించవలసిన సూత్రములు, నియమములు మున్నగు చాటిని నిలిపించు గ్రంథములు కలవు

త్రివిధములలో వివర పితకముతో తొడ్రోసంఘము పాటించవలసిన విధాలు, శ్రమయల పై నందె కేవలవిభాగ ములు, నియమములు, చానుకూర్పు, వృత్తభాగచారి క్రమ శిక్షణలు సంబంధించిన నియమములు భూతానందముగా వివ రించబడినవి ఖండకము(మహాకల్పవల్ల వల్ల) మ త్తవిభాగము, (పారాశరము, పాచి త్రియము), పరివారము, పాతిమోక్షము అనునవి వివరపితకమువగల నాలుగు భాగములు మహా వగ్గలో వంపు ప్రారంభ విభాగములు చరిత్రకతోపాటు, పంపు ములలో ప్రవేశించగోరు వర్ణములు పాటించవలసిన నియమములు తెలుపబడినవి త్రిమయ (తొడ్రోగ్రంథముల) పై వందల కేవల విభాగముగురించిన నియమములను వివరించును. నియమ వివిధముగా 24-చిహితీ విధివలసినది కంత నాయులు చుల్ల వగ్గలోమన్నవి, తొడ్రోగోళములలో మొదటి రెండింటి వర్ణ న కూడ ఇందుకంటే పారాశరము, పాచి త్రియములతో తొడ్రో శ్రమములు చేయరాదని వసులు, అట్టిచాటి కేవల కంతన విభాగము వివరించబడినవి శ్రమములు కంతకేము చేయుటకు నీలుగా పంపునియమములు పరిచాగముతో ఉట్టించివడినవి త్రిమపాతి మోక్షమునియ, త్రిమకపాతి మోక్షమునియ పాతి మోక్షమునకు రెండు భాగములు కలవు పీచోకూడ పాచ ములు, చాచిందన, ప్రాయశ్చిత్తవిభాగములు వివరించ బడినవి

ఒద్దని ఉపదేశములు మ త్తపితకమున గ్రంథములో వంతతరములై యున్నవి మ త్తపితకముతో దీపు, మర్దు, పంపుత, అంగు త్తర, ఖయ్యోత అను ఐదు అభ్యాయములు

కలపు బుద్ధుని మరణానంతరము బుద్ధుని ఉపదేశములను శిష్యులు కంఠస్థము చేయుచుండిరి నీటిలో కొంతమంది దీను భాగములినయి, కొంతమంది మట్టిమభాగములినయి పింజ బడుచుండిరి దీని బుద్ధునివచనములను - ఉపదేశములను వినిపింపజేయుచున్నట్టి దీను, మట్టిమభాగములను విచయములచే పునరర్పణవృత్తికలిపి, తరువాతి రెండు విధాయములు వ్రాయబడినవి ఈ వాటన్నింటిలో వివరింపబడినవి విచయములను చివరివిధాయములో కూర్చిరి ఈ వివరివిధాయములలో దీను విధాయము మహాత్మ్యప్రకృత్యమైనది నీటిలో మూడు ఖండములు, ముప్పదివాలుగు సూక్తములుకలపు నీటిలో ఆవాటి చార్యునిక నిష్కాశములు, పాంపుక వృక్షవృ, వర్ష శ్లేషము మొదలగు విచయములు చక్కగా చక్కొంటి, బుద్ధుని నిష్కాశములు సమర్థించబడినవి, బ్రహ్మజ్ఞానము క్రమము, పామృత్య ఫలము క్రమము, అంబుము క్రమము మూడుఖండముల చేర్చి

మట్టిమవిధాయమున మూటబడినరెండు సూక్తములు, వాలుగు ఖండములలో వివరింపబడినవి అవి పశ్చిమభాగము క్రమము, రథవివేకము క్రమము, బింజాయము క్రమము వానెట్టి సూక్తము అమరుని నీటిలో కర్మకాండ, పంచాంగము, అర్చన కర్మములు, ఛాందసము మొదలగు విచయములు వివేచించబడినవి

త్రితీక, మానసా అభ్యాత్మికవిచయములు వివేచించబడినవి సంయుక్తవిధాయమున పదార్థ, విచార, భంభ, సకాయతన, మహానగ్గలను విచయములు కలపు

వరక మైత్రి తీర్థ భార్యకనియసములు వివరింపబడిన అంగ క్రమవిధాయమున పదునొకండు విశాశములుకలపు బుద్ధకవిధాయమున రమ్యువంశము, ఇతివృత్తము, మరీ క్రపాశము విచారవృత్తి, శ్రేణిగళ, శ్రేణిగళ, జాతములు, బుద్ధవంశము, చరియాపింజము మున్నగుపదునాడుభాగములు కలపు

చార్యునిక, వైశిషియములు వివరింపబడిన గ్రంథము అభిధమ్యపింజము, దీనియందు ధన్యువంశ, విశంగ, కళావత్తు, పుగ్గలవత్తు, భావవత్తు యమక, పట్టణములను పిడు విభాగములు కలపు

గ్రహిణముల తిరువాత ముఖ్యములైన సంగ్రంథములలో వైశిషియము, పీఠానంతర, మిళింధవస్త్రమున్నగునవి

వైశ్యావశగివని భర్తృజ్ఞానప్రాప్తి పాఠశ్రమములు వివరించు గ్రంథము వైశిషియకరణము వాలుగు అభ్యవస్థమున వైశిషియ భర్తృమునకు అభ్యవస్థాశ్రమములను ప్రవరించు గ్రంథము పీఠానంతరము యవనివాసము మిళింధుని ప్రశ్నలను స్పందించునను భాగమున పంచాధానములు మిళింధవస్త్రలో వివరించును వైశిషియ మిళింధ వస్త్రము బుద్ధహోమము రచించిన బాధ్యుని పంచగమధికరణ వైశిషియభర్తృమునకు ప్రామాణిక గ్రంథముగా తెలుగొందుచున్నది ఇతడు త్రిపింజములను పంజీకృత దూపము 'విశుద్ధిమగ్న'ను రచించెను ఇతడు విచయపింజమును పింజమునకలిపి, పాదిపాశ్యములైన కంఠాచార్యక, దీపవిధాయములైన సమంగళ విలాసి, మట్టిమవిధాయములైన పంచపూరని, సంయుక్తవిధాయములైన పాశ్యపదకాని, అంగ భరణివిధాయములైన మహారథభార్యక, భక్త్యునుగద్యై అత్తపాతని, మున్నగు బాధ్యునిగ్రంథములుగాక బుద్ధవిధాయములలోని కొన్ని భాగములను విస్తృత వివరములతో పాసి వాడు వైశిషియమున అభిగ్రంథ బాధ్యునిగ్రంథలో బుద్ధహోమమును ప్రవర్తించెను

బుద్ధహోమదుర్గా బుద్ధకవుడు, భర్తృపాలుడు అను వాడు కూడ వైశిషియభర్తృమునకు సంబంధించిన పాశ్యగ్రంథములను బాధ్యునిగ్రంథముల రచించియున్నాడు అభిధమ్యున కారము, విచయవిచయము అనునవి అభిధర్మ, విచయ పింజములకు బుద్ధకవుడు రచించిన బాధ్యునిగ్రంథములు భర్తృపాలుడు విమూనవత్తు, పేతవత్తు, శ్రేణిగళ, చరియా పింజములైన బాధ్యునిగ్రంథములు రచించెను

పాశ్యభాగలోగల బాధ్యునిగ్రంథములైన దీపవంశ, మాహావంశ, మాహాపామములను వైశిషియభర్తృములలో విశిష్ట స్థానములందు, పింజా శ్రేణిచరిత్రము వైశిషియ చరిత్రము తెలుపు గద్య పాశ్యభర్తృ గ్రంథము దీపవంశము దీనిని అభారముగాగొని వ్రాయబడినది మహావంశము ఈ రెంటిని కలిపి మాహావంశమునందు భక్త్యునిగ్రంథ రచించిన పద్మవర్ణంగ హము, దంశకానంతరము, చరణపాతములను, గంభ వంశము, పాశ్యవంశము, వివరవంశము, పద్మానియ రచించిన పావనవంశము, మున్నగు బాధ్యునిగ్రంథములు వైశిషియ చరిత్ర నియంతల ఉద్భవములైన స రవంశ

భర్తృపాలవృద్ధిని 'పదవంశవేద', అమరుద్ధరి 'పింజ భక్త్యునుగద్య'ను, 'నామమాన పంశ్చేదము', బుద్ధకవుని

అభిధన్యవతారము, రూపారూప విభాగము, శేషాచరి యుని నామరూప సమానము, ధన్యుని రచించిన బుద్ధవిత్త, మూలవిత్త మున్నగునవి పాళీభాషలోని ప్రసిద్ధ ప్రకరణ గ్రంథములు

అనాగతవనము అను కావ్యమును కప్పపును రచించి యాడు ఇదికౌర్వమతము క్షిణిచుటగురించి బుద్ధసాతత్వముల సంవారరూపముననున్నది కళ్యాణప్రదయని శిలకటాహగార, బుద్ధనియుని చిట్టదురు పాళీ భాషలోని శతకములు. పెరేపెరుదు రసచాపినియును పేటిల మూడుగాళ్లను రచించివాడు బుద్ధ దోమనియుని పద్మ మౌర్యాచార్యునును మతవిద్వాంశములను వివరించు కావ్యము ఇట్టి శేషంకతివీచము ఇటచెప్పబడిన గ్రంథములు 10-15 శతాబ్దములలో రచించబడినవి పీఠీలో కావ్యగ్రంథ సాంధ్యము అధిగమ

వౌళ్లసాహిత్యములో అత్యంత ప్రసిద్ధమైన గ్రంథము 'ధన్యుచరము' వౌళ్లచే రచింపబడినది, సంప్రదాయములలో కూడ ఈ గ్రంథము విఖ్యాతమై ప్రాచీనమునది ప్రధానముగా వౌళ్లధర్మచర్యములనును ఈ గ్రంథములో ప్రతిపాదించబడిన పితృభావముల సాక్ష్యమైన, పాత్రకాళికములైనవి దీనిలో 20 వర్ణములలో (అర్థాంతములలో) ౬-ని చందములు కలవు వౌళ్లధర్మమును, వౌళ్లశేషాంతములు, నిర్వాణములు చక్కగా వివరించబడిన ఈ గ్రంథమునకు 'ధర్మచరము' సార్వక నామము

నిరూపక భాషాభాషలో బుద్ధుని శీలితమును వర్ణించు పత్రక గ్రంథము ఇది రుద్రేనిరూప, అందు రేనిరూపనంతిరేనిరూప అను మూడు భాగములలో విభజింపబడినది ఇందు దీనింకర బుద్ధుని కాలమునందే గౌతమబుద్ధుని జననమునకు మొదటి భాగములోను, తుల్యవర్ణమునందే చివరిపాఠము క్షిప్రా ప్తి బుద్ధగయలో అంతరించుచునకు రెండవ భాగము లోను, బుద్ధుని ధర్మప్రచార ప్రారంభకవనము, బ్రాహ్మ పీఠీ అనాగత వందకుడు, విశాఖుని కలంతిని వరకు గలకథ మూడవ భాగములో వర్ణించబడినది.

గౌతమబుద్ధుని సంస్కార శీలితమును వర్ణించు సంస్కృత కావ్యములలో మనోహరమైనది, అత్యంత ప్రశంస, బుద్ధచరితము నిరూపక, అభిప్రాయమునాగతము ముఖ్యములు, బుద్ధుని శీలితములలోని పరిచయ ౬౩ పుట్టమును వర్ణించు భాగములు, పాళీ, సంస్కృతవివరము నికాయగ్రంథములలో కలవు మనో

వచనము వృత్తి, అరియవీయ సేవమ వృత్తి, మనోహరవిభాగము వృత్తి, సుత్రనిపాత, అవచాన, మనోహరము మున్నగు గ్రంథములలో ఇట్టి వర్ణనాభ్యుత్తర పుట్టములు కలవు.

విశిష్ట పరంపరామంగళముగా బుద్ధుని శీలిత గాత్రము వర్ణించు మనోగ్రంథము 'మనోగ్రంథ' ఈ కావ్యములలో బుద్ధుని శీలిత సంఘానలు, అతని పూర్వజన్మ పృథ్విభాగములలో నమస్కరించుచు చెప్పబడినది ఇందు చారిత్రక నాగ్యములలో పాటు, కాలానిక కళలుటాడ బోడించబడినవి విభాగములు అభిప్రాయము ప్రకటించుచు. ప్రతిభావచర్యా అను రోమచర్యా, అవిన రుచర్యా అను నాలుగు చర్యల వర్ణన మొదటిభాగములలో కలవు ద్వితీయ భాగములలో బుద్ధుని శీలితచరిత్ర, పృథ్విభాగములలో ధర్మప్రచారకాళము కలవు. మిగతా సంస్కృతములలో రచించబడిన ఈ గ్రంథములలో 1825 పుటలన్నవి ఇది క్రి. శ. 1, 2 శతాబ్దాలలో రచించబడి యుండవచ్చును మనోహరమైన వౌళ్ల వృత్తాంతకావ్యము చెందిన వివరములకమున కీది ప్రథమ గ్రంథముగానుంచెందు చచ్చుది.

అతని ప్రథమ సువర్ణసృజనము కావ్యము గంధీర కావ్యమనిర్మితములు, దృశ్యాభ్యుత్తరముల కళలు చాల పాద యంగమముగా వర్ణించ బడినవి ఆ మనోహరమైన చిట్ట పాఠములకు తక్కిత్రధర్మము కలిగియున్న ప్రాంతకర్త చేసిన ప్రయత్నము అత్యంతపథలమని చెప్పవచ్చును

బుద్ధచరిత్రము 17 వర్ణల మనోకావ్యము అర్థ పృథ్వికమునానుడు, పాల్కుని కిమ్మలైన స అగ్రహారము ముచ్చెర్త వౌళ్ల తత్వవృత్తి ఆ మనోహర ఈ కావ్యములలో బుద్ధచరిత్రము, బోధనలను పౌర్వధర్మముగా వర్ణించెను

నిరూపకభాషలో నలుగురు బుద్ధుల విస్తృత వివరణము కలదు చారికాలములలో బోధనలను పౌర్వధర్మములలో బుద్ధుని బుద్ధతత్వపాఠము కలదు యోగగ్రంథము పడుకూర్చుకొను గాథలు ఇందు వర్ణించబడినవి

ధర్మగుప్తులు రచించిన 'అభిప్రాయము' మిగతా సంస్కృతములలో రచించబడినవి విభాగముల అభిప్రాయము మూలగ్రంథము వివరములలోయనది ప్రస్తుతము కై నీయ భాషామయము బోధించుచున్నది ఈ కై నీయ కావ్యమును కీర్తి అను అంగ్లేయుడు 'రొమాంటిక్ రెండ' ల్లో ది కళ్యాణవృత్తి అను పేరిట అంగ్లములలోని గమనాదిని యుద్ధాదు

సంస్కృతములో రచించినది కౌర్వ గ్రంథములలో, మహాయానమునకు తెలిసిన 'వర్ణనామనీ' ప్రాచీన తమమైనగ్రంథము క్రింద మొదటి కథాశ్లోకములచేత ఈ గ్రంథములో గద్యాంశములు కుర్వ సంస్కృతములోను, పద్యాంశములు మిశ్ర సంస్కృతములోను వ్రాయబడినవి వై నీ, అపానీకావలలో ఈ గ్రంథము బహుళముగా అనువ దించబడినది హీనయానమునందు కౌర్వమహాయానమునకు మూలము కౌర్వములో వ్రాయబడినది ఈ గ్రంథములో హీన యానము ఉపాయకేళి ప్రధానమై, సంఘములోని మంద బుద్ధులై ప్రవచించబడినది వాక్య, తప్పబడినది తొద్దులు వీరి హీనవిషయరసములను అనుసరించి, కౌర్వవరమునకు వై అర్హతగలమును, కార్యకారణ కౌర్వమును గ్రహించి, పుష్కల భావగ్రంథ (అపానీకావలలో), విశాలదళము హీన, సంపూర్ణ బుద్ధశక్తిపూర్వీక తగు యోగ్యము పాఠించి విధానము ఉత్తమ శుభ్రపడినది వీరి ఆధ్యాత్మములు గల ఈ గ్రంథాంశమున నూత్రాశక్తి, మూత్రప్రసారము, మూత్రజ్వరమువలన కలుగు భుజము వివరించబడినది

కౌర్వ సాహిత్యమునకు తెలిసిన సంస్కృత కార్యము లలో తలమూలమునందీరగు బుద్ధచరిత్రమును రచించిన అశ్వమేధుని 'హీనరసం' అను కార్యమును 'హీని పుత్రప్రసారము' అను రూపమును రచించెను 'హీనరస సంరము' సవరితముగ నందుని బుద్ధుడు కౌర్వ పర్యాపి హీనరసమైన గాథ అతి రమణీయముగా వర్ణించెను ఇది 18 పద్యాలవలెను పాఠపుటకు, మౌర్యునియందు అను వారిని ఒప్పుడు కౌర్వమహాయానముగా నేయుల యను ప్రధాన విషయము గల 'హీనిపుత్రప్రసారము'లో కౌర్వ విధానములు, సంప్రదాయములు మొదల వర్ణించబడినవి ప్రాచీన పాఠావలను వదిలి, సు. సంస్కృతములో కార్యరచన గావించిన కౌర్వ విషయములలో అశ్వమేధుని ప్రథమ గణ్యుడు

4వ కథాశ్లోకములో మున్ను బుద్ధుని ముని పర్యవసా నుకొ, బుద్ధుని పరిశ్రే, 9వ కథాశ్లోకలో కార్మకమును పరిపా తించిన అపరిపర్య అపానీకావలను శివపావను రచించిన కవులగులయము, 1వ కథాశ్లోకమునకు కౌర్వరచనలో చక్కనికావలను, తోకావలను భగవద్భక్త ప్రసాదము, రామభక్తముని (14వ కథాశ్లోక) యనునైన పర్యాపి రచించిన

బుద్ధుని హీనయము మున్నగునవి చేర్చినవని రచనలు.

సాగాధునిని మార్గముల కారితేత మార్గముల కార్యము వీరి ఆధ్యాత్మములు, 400 శ్లోకములు గల ఉత్తమ స్తమైన ఆధ్యాత్మిక గ్రంథము సాగాధునిని మార్గముల కార్యమునకు మూలగ్రంథము 'అపానీక' అను కార్యకార్య గ్రంథముకాక సాగాధునిని రచించిన గ్రంథములను - ఇరు వరి వరకు కావల కట్టించింపబడు

సాగాధునిని హీనయమును వివరించు గ్రంథ ములను రచించినవారిలో పురుషబుద్ధునియందు, కావలినేతు ముఖ్యులు, వీరిద్దరు 5వ కథాశ్లోక చెందినవారు వీరు ప్రాసం గీత, స్వరగ్రంథకావలను పాఠించినవారు మార్గములకార్యము నకు రచించిన ఇతర రచయితలలో అర్హతగలవారు, హీనిరసము, హీనిరసమును కమలములు ముఖ్యులు

యోగాధార లేక విజ్ఞాన వాదాధారమైన అనం గుడు విజ్ఞానవాద సంస్థానులైన మైత్రేయవాదుని శిష్యులం తులన తమయందు నమలించు వీరు గాంధార లేక విజ్ఞాన వీరు పురుషబుద్ధునియొక్క, 4వ కథాశ్లోక వివరించి అనం గుడు రచించిన గ్రంథములలో మహాయాన సంప్రదానము, చైత రణ అర్హవాచము, అభిరహ్యపమచ్యయము, యోగాధార భూమికావలము, మహాయానము కాలావలము, ప్రధాన ములు, వివరి చివరి రెండు సుప్రసిద్ధములు

పర్యాపి వారమును వరి విజ్ఞాన వారమును చేరిన పనులందుకు, పర్యాపి వారమునకు చెందిన వై భావకావలలో గొప్ప ఆధ్యాత్మము అభిరహ్యకావలము ప్రామాణిక గ్రంథ మును రచించెను పరమాత్మన ప్రతి, తర్కశాస్త్రవాద విధి యను గ్రంథములగాక, విజ్ఞానాన్ని మాత్రకావలయగు చిన్ని దౌ తమును గూడ రచించెను అభిరహ్యకావలము ముఖ్యార్థ మును చేరిల యశోమి తమ రచించిన వ్యాఖ్యానగ్రంథము సుప్రసిద్ధము

పాఠావలలో గల అచరాన (మతమునకు గాని వీరి రహ్యములకు గాని సంబంధించిన మతకార్యము) సాహిత్యము సంస్కృత కార్యలో అచరాన సాహిత్యముగా అచరానందీక వై భావ వ్యాఖ్యానములలో అచరాన సాహిత్యమునకు విశిష్ట స్థానము కలదు భక్తిపరక ప్రధానములు, వీరివివరితక ములు అగు ఈ రచనలు హీనయాన, మహాయాన కాలంలో వ్రాసినవైనా అచరానందీకవి

హిందూ మతమును వలసవలెనని 'అగ్రహార' శాసనము
 ప్రకటించినది. శతవంశమునుండి ప్రత్యేక ప్రభుత్వమును
 కలిపి విభజించుచు నెవరినో కలబలించి శతవంశమును
 మొదటి బాల్లభశాసనము లోని కథలను ఎత్తికొని
 వారు బుద్ధిమంతులు అనియును చెప్పెను కర్తవ్యమునది.
 భూగోచ్యములను పూర్వమును లాభముగా చదవ
 నవలెనని కథలు ప్రచురించుచు నెవరినో పూర్వమును
 పరిత్యజించి నామధేయ, పశువు స్వర్ణమును కేవలము
 చివర కథలు అదనమునకు ముందుకొని చదివినవారు
 లోని ఎత్తి కర్తవ్యమును వారు అర్థమునకు చెప్పినది.
 'హిందూధర్మము' వాస్తవమున 'ప్రాయశ్చిత్తము' అనగా
 కథల రూపమును చేసినది కథలు చేసిన వారు
 ప్రాయశ్చిత్తము, పశుధర్మము, పశుధర్మము, పశుధర్మము
 పశుధర్మము, పశుధర్మము, పశుధర్మము, పశుధర్మము
 పశుధర్మము, పశుధర్మము, పశుధర్మము, పశుధర్మము

కర్మకలశము, కల్పద్రుమావదానమాల, రోజున
దానమాల, అశోకావదానమాల, శ్రీర కల్పావదానమాల
అనునవి మృత్యువాత్సలములు వ్యాపింకర్మకలశము గద్య
ప్రదానమైన గ్రంథము ప్రజావదానమాల వివిక్తకర్మకావ
దానము అను గ్రంథములలో బ్రాహ్మణ సచారవన్దనానామములు,
ద్రక్షములు, పండుగలు మున్నగువాని తెలుపు కథలు కలవు

అవధాన సాహిత్యములో శ్రీ మేంధ్రుని అవధాన కల్పిత ప్రఖ్యాతమైనది ఇది శ్రీ క 1052 లో వ్రాయబడిన దీనిలో 197 కలకు కంపు శ్రీ మేంధ్రుని పుటపెరిగి సోమేంధ్రుడు ఈ గ్రంథమునకు వీరికను నమస్కార్య శీమారా వదానము అను కథనముగా రేర్పెను

[illegible]

60 b 44

బ్రహ్మగుప్తకు

ప్రాచీన మహావీర్య హిందూగణేశకావ్య ప్రసిద్ధిలో
అష్టాగుప్త దొకడు అతని అన్యుడిన మేడియో తెలియకున్నను

శ్రీ ౯ 503 వ బహువర్ణములో వుట్టి శ్రీ ౪ 020 వరక
అతడు పడివున్న ఉండి గుండవల్కుని తెప్పుడుమర్పురి

11. 828 తో జరుగుతున్న ప్రసిద్ధాంతా
నా సమగ్రగ్రహణము రచించెను అతని 12 వ, 13 వ
అధ్యాయములలో గణితశాస్త్రము (అంగగణితము నీ
గణితము, క్షోణగణితము) సమగ్రముగా వివరించెడిది ఈ
రెండు అధ్యాయములు హెచ్. బి. కోల్బ్రాక్ అను వా
నిచే అనువదించబడి 1917 వ సంవత్సరములో రచించు వగర
మున ప్రచురించబడినది

అపూర్వమును గవించిన అంగగణితముమీద విశేష
భాగము "పద్ధి" అను విషయపాఠాగమముగాగలదు. యుగవి
వర్ణములో పెక్కుమంది రాజా మూర్తముచే దానినిగణితవి
త్త గణితశాస్త్రమున అతని గవనకర్తవ్రత్యోగ ప్రాముఖ్య
మును ఇయ్యగలరేమి

విశాఖ పోలీసులు గ్రామంలో మహిళలపై
 పరిశోధనలు చేపట్టినందున గ్రామంలో అంత
 గణిత ప్రతిభ పెరిగింది. అలాగే స్త్రీలకు ముందుగా
 గుర్తించిన మూల్యం కంటే భార్యకు మూల్యం పెంచిన
 మామయ్య శ్రమించి అలాగే నగళ్ళు పెట్టించుకు
 పోయింది. క. శ్రీనివాసులు శివరాత్రి సందర్భంగా
 పోలీసుల పర్యటనకు సత్కారాలు చేపట్టారు.
 అంతేకాదు శివరాత్రి సందర్భంగా పోలీసులు
 ఆరుగంటల పాటు

‘ఓ’ అను పదానికి ప్రథమం అంధమేరం తెలియకుండా నిగ్గం
 పొందుతుంటే దాని అనుగుణ్యముగా పేరును గ్రామమునుండి
 ‘ఓమి’ అను మాటనుండి ‘మృగ్ధి’ అంధం కు ‘ఓ’ కు లో
 నొకటి అంధమేరం నుండి ‘ఓ’ అను గ్రామములోనికి వెళ్ళు
 తెలియకుండా ‘ఓ’ అను అక్షరము తెలిసి, అప్పుడుండి పదం రేఖా
 కృతిలో ‘ఓ’ గ్రామమును తెలియకుండా ‘మృగ్ధి’ అను
 ప్రధమం అంధం మాటను పేరు పైనుండి ‘ఓ’ విలువను పేరు
 నొకమును ప్రాప్తిలోనికి తెలుసుకుంటే ‘ఓ’ విలువను పేరు
 పేరుగానామము పేరు పేరు

$$x = \frac{mh}{h+2}$$

అతియందు ప్రక్షలో చెప్పబడినట్లు $h=100$ మరియు

శ్రీ వియర్ నమీకరణమును, వర్ణాత్మక నమీకరణము

అను పరిష్కరించుటలో తనకు అర్హతమోకముగ పూర్ణుడును, సుప్రసిద్ధ తోగ్విశ్వాస్త్రజ్ఞుడునునగు అర్హతలుయొక్క పద్ధతులకు కూడ బ్రహ్మసూత్రము మొదలుపెట్టెను యుగానికి సంబంధించిని గుర్తించుచు యోగినిజేసి సరితీరించిన పద్ధతయొక్క సమీకరణములయొక్క మూడు రూప విధానములను బ్రహ్మసూత్రము న మై కల్గి మొనర్చగల్గెను అనగా— $ax^2+bx+c=0$, $bx+c=0$, $ax^2+c=0$ (అందు 0, 0, 0 ధర్మాత్మక సంబంధాలు) అతడు చాటిచేసిరిచింతముగా సాధారణ విషయము క్రిందికి తీర్చిదిద్దెను

$$ax^2+bx+c=0$$

ఇప్పుడక్కడనుండ మమ్మదిగతే ఉపయోగించుచు బ్రహ్మసూత్రము, మొదటిదగ్గనునకు వెండిట్టియను, నిర్ణయించకల్గెను కాగట్టియను, పెక్కు సమీకరణములయొక్క పరిష్కారములను పూర్ణాంశములలో కనుగొనెను నిర్ణయించదగిన రెండవదగ్గనునకు వెండి ఉపయోగించు సమీకరణము దొకచాటిచి అతడు చేర్చెను

$$ax^2+bx+c=0$$

చాటి క్రింది పరిష్కారముల నిచ్చెను

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a} \text{ and } y = \frac{-c \pm \sqrt{c^2 - 4ac}}{2a}$$

చాని పరిష్కారమునుగాని, చానిలో సంబంధముల సమీకరణముల యొక్క పరిష్కారములనుగాని ఉపయోగపరచి, చాని సాధారణ పరిష్కారము చేర్చిననుండగలదని అవాదతను చూపుచేసెను అయితే ఆ పరిష్కారము యొక్క లక్షణముకాగలదో అతడు విచరించలేదు అయినను, అనంత క్రియలైన హిందూజాతశాస్త్రజ్ఞులు ప్రక్రియవద్దకి వసువరించి పరిష్కారముల పొంది లాగిగానే కామయనకు పూర్వము సంభాషిస్తారామయలో ప్రక్రియవద్దకి అగ్రాంత భువనమైన కల్పనగా భావించెదెను ఏదే తోటి అనునత డట్లనిపించుననెను

$y^2=4x^2+1$ అను సమీకరణ మిహాదు 'చెల్' సమీకరణమని పద్మసారాంశమునకు వచ్చుట దురదృష్టమనియే చెప్పవలెను కాని యధార్థముగా చాని అధికరించిన ప్రథమ విదగ్ధకృతికి కారకము మూడూ క్రాపాణుల పొందికల ప్రకారము

బ్రహ్మసూత్రము కూడ ఇట్లు చెప్పెను -

"గ" అనునది, రెండుపూర్ణాంశముల సమకతుర

సీకరణ కాగిగా ప్రతి డిగ్రీ కల మైన $y^2=4x^2+1$ అను సమీకరణమున $4x^2$ యొక్క పూర్ణాంశ మూర్తియును కృత్యవంతము కావు

రేఖాగణితమునందు బ్రహ్మసూత్రము దిగ్విభజితమును ప్రమాదకరించెను అయితే అది గణనములోని కొన్ని కాగములలో కొన్ని గొప్ప పౌరపాటులన్నది అతడు, కమారమిగానూ విస్తీర్ణములను, కచ్చిలమైన విస్తీర్ణములను లేవనకలరచెను, 'హింద్ అఫ్ అర్థాగ్రాంత్రియా' యొక్క మనవిగ్ధరాశ్రమము అతడు త్రికోణవిస్తీర్ణ విషయమున ఉపాహరించెను

$$\sqrt{s(s-a)(s-b)(s-c)}$$

అను 0, 0, 0 అను పార్శ్వముల గలిగి 0 వలము చుట్టు కొంతగాని చతుర్భుజము యొక్క విస్తీర్ణముగా

$$\sqrt{(a-b)(a-c)(b-c)(a+b+c)}$$

అను చాని చేర్చానుఅతే అతడు హింద్ మార్గమునకు అసాధారణమైన విస్తీర్ణానికి చిచ్చించెను, ఈ సూత్రము వృత్తములో ఇసుకృతకర చతుర్భుజముల విషయమున మాత్రమే పరిమించని అపూర్వపుడు గుర్తించియింపదగ్గ కాంటర్ అను పండితుడు తెలియజరచెను

ప్రక్రియ చతుర్భుజములకు గూర్చి బ్రహ్మసూత్ర దొగ్గిన ఈ దిగువ సీర్షా తము విశిష్టమైనది -

$$x^2 = \frac{(ad+be)(ae+bd)}{ab+cd} \text{ and}$$

$$y^2 = \frac{(ab+cd)(ac+bd)}{ad+be}$$

అందు x, y లు కర్ణములు, a, b, c, d లు పార్శ్వముల పొడవులు, బ్రహ్మసూత్రవిస్తీర్ణాంతము $a^2+b^2=c^2$ and $A^2+B^2=C^2$ అయినచో, అప్పుడు చతుర్భుజము (నీటి) బ్రహ్మసూత్రవిస్తీర్ణములను చక్కనచోరము; 0, 0, 0, 0, 0) ప్రక్రియనుగను, చాని కర్ణముల నకు కొడుకులుగను ఉండును బ్రహ్మసూత్రము టాకెని విస్తీర్ణాంతము యొక్క ఉపవర్తి ప్రశ్నపెట్టెను ఇట్లు చేయుటలో నకు త్రికోణముల (0, 0, 0) నుండియు, మరయు (0, 0, 0) నుండియు, విస్తీర్ణముల విషయములో ధర్మసూత్రము అను పండితుని అతడు అనుసరించెను ధర్మసూత్రము ప్రయోగించిన ఈ క్రింది ఉపాధారణములే అతడును ఉపయోగించెను :

(39 68, 69) మగయు (26 80 86)

ఇవేకాళ, బ్రహ్మగర్భుడు మాతాగ్రముఁ యొక్కయు
శంక, పులయొక్కయు తలమగును, ఘనమౌహూతమును గూడ
నిర్జయఁచెను ఈ సమస్తము విషయమున ఆశ్చర్యము దూర
పాటునకు గురియయ్యెను అయినను పృథ్వీమయ పరిధిద్వ
యభ్యమున బ్రహ్మగర్భున శంకగా అయియు లేకుంలేదు
ఆ ప్రయత్నములే ? దీనినెవ ఛటితము గా అను పరిశేషము
యొక్క విలువకు ౪/10 అనునది వహాన మయ్యెను

యం సు

బ్రహ్మనాయకుడు

12 వ శతాబ్ది ఉత్తరార్ధమున బాయడంల మద్య
జరిగిన పల్నాటి యర్ధములో ప్రముఖ పాత్ర వహించి
ఉదాత్త జాతికర్తవ్యమును ప్రకటించిన మహావచరితము బ్రహ్మ
నాయక అంధ్రుల చరిత్రలో 13 వ శతాబ్దము మతశ్రో
న్ములకు నిలువ మయ్యెను వీరివైపమత మొకటై వునను,
వైష్ణవమత మొకటై వునను విప్లవించిన కామలి వైష్ణవ
మతపుడైన బ్రహ్మగర్భ, శైవుడైన రోముని పుత్రికను మలిచేపు
నది వివాహ మొనర్చి ఆ శతాబ్దములోని మతద్వేషములను
రూపుమార్చుటకు బాని కొనించిన మహానుభావుడు పల్నాటి
రాజ్యమును పాలించి అనుగు రాజునకు మంత్రియగు కొద్ద
నాయని కుమారుడగుట అతని తల్లి శీరాంబ అతడు చేనర్గ
గ్రామిడు

అనుగురాజు

మరణించినపుడు తన పుత్రులనందరి
బ్రహ్మనాయని కప్పించెను "అందరి నొకే దియగ చేమాడర
మలలో కాపాడమను శిష్టమగు నలగామునకు పల్నాటి
రాజ్య పట్టము గట్టము నీపు ముక్తికర్తవ్యము వహింపుము"
అని అనుగురాజు బ్రహ్మనాయని కానతచ్చెను అనుగురాజు
లోరిక ప్రారామ బ్రహ్మనాయకు నలగామరాజును పల్నాటి
రాజ్యమునకు రాజుమజేసి, కాశీ మంత్రికర్తవ్యము వహించెను
నలగామరాజుకర్త బ్రహ్మన మంత్రికర్తవ్యము విరాటంక
ముగ కొనసాగలేదు, అనుగురాజు తీరించి యుండగా, అతని
ప్రాసక్తమును సంపాదించిన నాగవృద్ధ యనువామె నలగామ
రాజునకర్త జేరి నలగామునకు బ్రహ్మసమీప ద్వేషము ఏర్పడు
టకు కారణము నియ్యెను నాగవృద్ధు యాధారణ పల్లెల్లి
నాయకులారని ప్రసిద్ధి పొందినది మంత్రిపాటుము కలది
రాజునివీధిని దీర్చినది

బ్రహ్మన గునిజాలో లేని తరువాత న నాయకు
లందరినా నాగవృద్ధ కుట్రజేసి, రాజుటాటును ఇంటి బ్రహ్మస
మీహులకు యుండను దోడిడిగి గురియించి అందరి ప్రవృ
రాసుల నలగామునకుట బెట్టింది ప్రభుత్వ కోశాగారమునకు
తెంచనలకు ప్రవృత్తుయెల్ల బ్రహ్మనాయు, అతని పేహాను
లను అవహించినది లెప్పును ఆమె మాటకు నలగాముడు
సమ్మెను తప్పిలితముగా బ్రహ్మగర్భ మీద నలగామునకు మనస్సు
బిగిగెను వీరన నలగాముని రాజ్యవ్రహ్మనిశేరు, పట్టపహా
కుమారుడైన మలిచేపుని రాజ్య మీసంతుల బ్రహ్మన
తలంచని రాచీలు చెప్పి కాలులైన మలిచేకారుల యొక గూడ
నాయకులాల నలగామునకు ద్వేషము కల్పించెను ఇట్లు
నాయకులారి మి ప్రకటనలకు తోడ్పై, నలగాముని తన
నతతకమ్మలకు చేరవలెందు యంచెను

బ్రహ్మనాయక నిమగ్నత తేజో విభావయు,
విష్ణుమహిమ్యులయిండును, అశ్వాంబ మరోద్యుక్తి భక్తాను
గామియైనై న పుణ్యస్థలముడు అతడు నాయకులాల
విన్నవ బుటలను ప్రహించి పరిష్కతుల ప్రభావమునకు లొంగి
మలిచేకారులను చేరవలెందు దోడింది పల్నాటి రాజ్యమును
విభాగించి, మలిచేకారుల రాజ్యభాగమునకు మారగ్గను
ముఖ్యపట్టణముజేసి కులదైవమైన చెన్నకేశవస్వామి నొక
మాత నాయయమునందు ప్రతిష్ఠించి, మలిచేకారుల కర్మటి
చేర్చెను పలిచేపుడు పిన్నవయస్కుడైనందున కాశీ అతని
ప్రాసముగ రాజ్యపాలన కార్యమును వహించెను కాని మలి
చేపుడు యుక్తవయస్కుడగుగానే, అన్నిటిని కళాగూ
పులారికుడైన విరరోముని పుత్రిక ఏకాదేవిని, వివాహము
జేసెను శివపురోహితున్న భూకర్మాంతుమును శ్రీపురాంశ
కములో ప్రతిష్ఠించి, మలిచేపునకు పట్టముగట్టి నాయకులొక
తనమును చేరవలెందు

పల్నాటినిరచరిత్రలో బ్రహ్మగర్భ సమీపానుకుడు,
నుగురాజుగను, పుటాచింప జరిగెను అనుగురాజు తన కిచ్చ
జెప్పిన నామమాటలమద్య సావధ్య భావనవ్యవస్థలకు చెం
తలంపు కలరాదు బ్రహ్మన అందులే మలిచేపుని వివాహము
నకు నలగామరాజు, రామన్నను అతనినికర్త రాచీటి ఛకు
యిండును, నియ్యె వ్యూరయమున నగు బ్రహ్మన సైన్యముగ్గ,
గట్టుములను దీసికొని గురిజాకు వెళ్ళెను కాని పరిశీలిత
మద్య భక్తియు కదిలి "పెంత్రి" చో తనకు నలగామ నికర్త

స్థాన మండలాధనియు, బ్రహ్మచ ప్రణాపము వదలుట ప్రభవ కర్తవ్యమనియు మదినించిన వాసురురాలు కట్టుములు దెచ్చిన బ్రహ్మచను కోప్పించి అతనిని కోడిపించెము తాడవట్లు ఒడవరెను

బ్రహ్మచను కోడిపించెములిన మక్కవ మిక్కుటము అండువలన అతడు మావర్లకు తిరిగినట్టి కొలుపుదీర్చి, మలి దేవారులను వాయురాలు లుక్కించిన పంచెమునుగూర్చి తెల్పి, పాపగట్లలోనున్న మేటయైన 'చిట్టిమల్ల' అను పుంజును దెప్పించి పంచెమాడుటకు పరిమితముగా గురిజూతు దేరెను

ఇందులై పుంజులను పోరుటలై పడలిరి రెండు పుంజులును మానుబారల కాళ్ళవర్తము గోలుపురు పోరు పోగించెను ఎట్లనెను పరిగముని పుంజు రెండుగ్రక్క నేల కొరిగెను పరిగమును ఇవ్వడయ్యెను కాని వాయురాలు రోప దీరుమనీచెను అమె బ్రహ్మచను మలి పోరు పంచెమున కొడవరచి, నగలునుగను కొలిపాళ్ళములు దెచ్చెను

వాయురాలు ఆ రాత్రి బ్రహ్మచార్యుని వంటియ ప్రయత్నములు చేసెను కాని అది విఫలమయ్యెను కాదు తప్పక వియమును బోందుకోరి పూర్వమును బిడ్డి కట్టు బోతులను తీసివంచి, వారిని మంత్రశాస్త్రములచే బ్రహ్మచ పుంజును అంజుట కొడవరచెను బిడ్డిని పయమునకు పంచెను ప్రారంభమయ్యెను కొంత పోరు పడచిన తర్వాత వాయుని పుంజుదీన కట్టుబోతులు చల్లిన మంత్రశాస్త్రం భరితముగ అది శేటోరిని ప్రాణములను దిడచెను వాయురాలు కాని పంజోపమునను చేరలేదు పంచెపు వరతుల ననున రించి బ్రహ్మచార్యుడు మలిదేవారులతో ఉడుపవత్సరములు మూర్త్యునవరని వనచాపమునకు బోవలెన వచ్చెను కాని కోరిగించి, బ్రహ్మచార్యుడు మూర్త్యులకు తిరిగినట్లును

బ్రహ్మచార్యుడు కాను పంచెముతో ఒడిచియనందు అటు పగయచున్న మలిదేవారుల వోదార్ప వలనకు బారల బొట్టించి, పర్యవసు దివ్వవలెను ఇలవేల్పుయిన దెన్న శేషుని పండ్లించి, అతనిని ప్రాగ్ధించి, దేవునిపూడుముల పెల్ల నొకొక్కపు కొడిపుచెల్పించి, మలిదేవారులతోను, అంతః పురస్రేణతోను, దీనబాధులతోను, గోపవత్సతోను, మూరె గ్లను దీది బ్రహ్మచార్యుడు కృష్ణయొడ్డునులేరి అటు వొక

బోటలో ఆరాత్రి అంజరితోను బుడేసెను ఆ బోటలో తిరుగు చున్న బో దెడ్లపైని ఆ పదిరిమన్న ఒక మొసలిని బ్రహ్మచార్యుడు పంజాంచెను గండర్లకు రంపకులై వ ఆ పులియు, మొసలియు తమ తొలి గండర్లకు రంపకులై రూపములను చాల్చిరి వారు విష్ణులతో పంజాంచుదగు బ్రహ్మచరేణో కాపిమను పుంజుమెరిగి తెల్పి, బ్రహ్మచను కొనియాడి తమ బోకమున కేగిరి బ్రహ్మచార్యుడు తనలోని మహిమను గుర్తించియు మూసను ప్రవృత్త్యాచిత్యమును మూత్ర మెన్న దును మరదనచాడు కాదు ఆరే అతనిలోని గొప్పతనము

మలిదేవారులు మండాచితేరి, యలకు తమ నివాస ముల నేర్పరచుకొని ఓటులై విశేష ప్రాభవముతో, మూడు పంచత్సరములు గడచిరి ఇట్లుండ గురజాలలోని వాయురాలు చారి మట్టుతనిగూర్చి విని ఒక్కతేక, వారికి దీక్షాశ్వా తలచెట్టును అంతట ఆమె నగలుమురి ఒప్పించి, మలిదేవా దుల గోగణంబును తరలించుటలై కొంత పై నర్తమునిచ్చి పలికెదను వానిని మండాచితేరి అంచెను కాని ఆ ప్రయత్నము గూడ విఫలమయ్యెను ఎరిసేరు మండాచితేరి చేసెలచారి వలన వారి బలాలంబును దెలిసికొని అరట గోపులను రక్షించుచున్న లంకన్న అనుచానిని ఎదుర్కొనెను లంకన్న పలికేదుయొక్క తల వొక్క ప్రేమియ ద్రుంచెను వారి పోరులో కానుగూడ నేలకొరిగెను శేషుదిన కత్తువులు గోపుల తరలించిరి ఆచార్యుని బ్రహ్మచ గోపుల విడిపించు టకు కన్నను యమచానిని అంచెను ఆతడు మూర్త్యుకర్తయున ఎరిగి పై నర్తమును దునుమాడి గోపులను మండాచితే మరచ్చెను

నగలుగూరూ తమ మండమ హరించ యత్నించి నలంబులై బ్రహ్మచార్యుడు ఉగ్రులై తానేకామై గురజాల లునతోయి పరిగమునితో యుద్ధమునవేరెనని ప్రతిజ్ఞబాని ప్రయాణమున కాంక్ష ప్రపది కత్తితో తల్లికి ప్రేమిచ్చెను అంతట అతనికి తల్లి రణనిలిని తెలుసు

"నిమి ఖాంబిని నిజంబునెనగ
కానించి హరివర్గబ్రహ్మచరులైన
తేరిమాడగ నేగు దీరుడ! నిపు
కొరతయేముయ్యుకల బోట పొడచెడవు"

అని దీనించి పంచెను, బ్రహ్మచ దరించిన తర్క యుక్తములేని మలిదేవరూ, బ్రహ్మచ నిశ్చయమును మూర్త్యులేక, అని వలన తన పోరులైన పరిగమునకు వచ్చి అమగుండునట్లు

వాగ్దానమును బడసి, ఆయనను పోగవలెను

బ్రహ్మచరమును బట్టిగ గురజాలకు వచ్చిన వారలమును పరిగ్రహమున కేరిగించెను నాయకులము బ్రహ్మచరమున కేరిగించుటకు పై వర్ణమును బంచెను కాని ఆ పై పినుట బ్రహ్మచరమున కేరిగించినచో దెబ్బపడెనై పోవలెను బ్రహ్మచరమున ప్రవేశించువచ్చుటకే నలగాముడు కయినది తలచుచు కొనుటకు గంగుడికి పోగించెను బ్రహ్మచర నలగాముని బట్టి చంపుటకు ఆ గడియందు ప్రవేశించెను కాని అచటలే దేని ప్రత్యక్షమై నలగాముని కరుణించుచు బ్రహ్మచర కన్నును బ్రహ్మచరయందు విడిచివేయున నలగామున కథయి పాప మొనగి ముదాటి తిరిగి చెల్లెను నిశ్చలమనబునై యమోహమునందై నిజమునందేనికే కావలెనందై న బ్రహ్మచరయందు నిమిషమున పినుట

మందాదిలో మందులు తీసుముగాదని మలిచేవాడులు బ్రహ్మచర కోరిక ప్రకారము తీసివ గడుపుకాము మేటివితో గడిపి పనిచారమును పూర్తిచేసి

రాయచారముచూడగా మలిచేవాడుల రాజ్యభాగము వారికి సంపాదించి పెట్టుటకు గూడ బ్రహ్మచర యిచ్చించెను కాని బ్రహ్మచర నిర్వహించుటకు బ్రహ్మచర రావలెనట్లగుట దిను పనిగాంచి అలరాజును పంపెను అలరాజు అచటకు వెళ్లెను బంధువు అలరాజు రావలెనని వారలదానమున గురజాలకు వెలిగి కొనివచ్చివచ్చెను నలగామునకు, మలిచేవాడుల రాజ్యమును వారికిచ్చియెటకు ప్రేయవ్యుడనయి యిదేక విధముల తెచ్చెను

కాని వారలదానము నాయకులము అర్జునరెను, ఆమె కుతంత్రముననల రాయచారము విధములయ్యెను.

అలరాజు మోహముగా చంపెను

తరువాతది యుద్ధమునకు ౩ యుద్ధము నడుపుటతో గూడ బ్రహ్మచరమున ద్రుమిటాశ్రమ వసించెను మలిచేవాడుల రాజ్యమును పరిగ్రహించి రాజ్యమునకేరిగించెను యుద్ధమున కన్ను, యువాయోధులము లేదని అలరాజు మరణము పరిగ్రహించెను గ్రహించెను అతడు కుట్రమునకొక ముగియుంచి మలిచేయని కొడుకగు కిరుమరాజుకు బట్టముగట్టి, తన కుమారుడగు వారలంద్రుడను ముగియుంచి, వారలంద్రుని విప్రస్థాపితుడనై న అనంతమున గురజాలకు ముగియుంచి, పీఠవాద్యములను యుద్ధమునకును తీసి, రణభేరి

వేయించెను యుద్ధమునకు వారలంద్రు పాదకు పాదుగ్రుల వాయువువలన పీఠవాద్యములందు మేటిమేటిగా వాగిలూడి యుద్ధరంగమునకు బ్రహ్మచరయని నాయాత్మమున ఇదను తిండిన యువాయోధులతో బంధువలెదేరి రాను కిరమిమిడి తన్ను క్రిపురాంతకుతో ప్రవేశించిన భూతరాజ్యమును యుద్ధమునకు పాడుగా వారలంద్రుని యుద్ధరంగమున ప్రవేశించినచో బ్రహ్మచరమును దానిని బంధించి కేరిగించి పై వర్ణముతో మేళపరచుట చేసివచ్చెను అతడు సూర్యుడ నై వర్ణముతో అగ్రరాత్రు పయయియున బ్రహ్మచర, కన్నును తిరిగి యుద్ధరంగము, పూర్వపు యుద్ధముల వలన ఎముకల బంధులతోను, బూడిద పెంటలతోను అనంతముగ నున్నందున దానిని పరిగ్రహము చేయించితిని తెప్పి, దానిని యుద్ధరంగమును కలయించి రమ్మని పంపెను కన్నును యుద్ధభూమిని పిలువన, భూతరాజులను అనంత కయిచ్చెను ప్రయోగించెను బ్రహ్మచర పాదధూళిలోగాని యుద్ధభూమి పరిగ్రహము కాదుగావున, తన కన్నుయును బ్రహ్మచరను తెలుపుమని ఆ పినుకలపాని కన్నుమతో తెచ్చెను కన్నును తిరిగి వచ్చి ఆ విధయమును బ్రహ్మచరకు చెప్పెను

బ్రహ్మచరయ దగ్ధరాత్రమున యుద్ధభూమిని ఒంటరిగ ప్రవేశించి భూతరాజులములను వారలంద్రుని, యుద్ధభూమిని పరిగ్రహము చేసివచ్చెను వర్ణమును గురించుమని పాదని ప్రాప్తిచెనెను! బ్రహ్మచరయని ప్రాప్తవా ఫలితముగ వర్ణము గురిచెనెను! యుద్ధక్షేత్రమున పరిగ్రహము చేయెనెను! యుద్ధ వివేకమైన మహాకవి బ్రహ్మచరను ప్రవేశము చేయెనెను! అతడు ఆ రేవనము పయయియున పాడుగా విచ్చి అటనుండి విడిదికి తరలెను మరువాద్య యుద్ధభూమియందు భూతరాజ్యమును పరిగ్రహించి పీఠవాద్యములందు గంగవారయందు అనంతములూడి, వారులేని యుద్ధము తిరిగియును ప్రవేశించి, యుద్ధమునకు పీఠములది

నలగామరాజు పై నున్నచేతులై యుద్ధభూమిని చేరెను, కాణక్షల విద్యయనవారము యుద్ధమునకు ముగియుచున్నందు నిర్ణయించెను

యుద్ధ పనిచారమునది తెలిపిగొనిన నాయకులము తన మరుమిద్రు మారుగొని మలిచేయివచ్చెను తలయంతో, మోచగ్రహమును మలిచేయివచ్చెను కిరుమిద్రును కులము పగిలెనుటకు పరిగ్రహరాజును బ్రహ్మచర కన్నునుచున్నచో నలగామరాజు

ఓద్రమంగా నుచ్చాదనీ వర్తమానము పునీ తవ వయోజలమును ప్రవర్తించెను ముఖ్యతవని కొలువునకు వెళ్ళిన రాయబారులు మరలీచారునకు వందల కొడలించెరి

యద్యము తిప్పినదని అందువలన మీరులు ఆహారమును కొనిరికి వంగునుమి రాయబారులు, ముఖ్యతవని మీరులు బోక్క బోగూడి నించారగించు చుండిరి అప్పుడు బ్రహ్మచారియని కి మారుడు బాలచంద్రుడు, బాలెముహూడి రణరంగపు నిడికి వచ్చెను సుధి కుడిరిగదని నిని అతడు అనేకముతో ఓరుల వలెరిని కదవరంగమునకు కదలుచని పులి గొల్చెను

యద్యనన్ను దైవ బాలచంద్రుడు తండ్రి బ్రహ్మచారియని అన్నుల సన్నిధి రాగా, బాలచంద్రునుహుడైన ఆ తండ్రి కన కుమారునితో,

“క బాలచంద్రుడు యొప్పుగా వినుము
ధరలోన పాపీన రక్షణిండు

ప్రత్యాగతి పొందుట బ్రహ్మచారి
మండలేతుంకెల్ల మది అల్ల వరులు
తెల్లిన మనసేను తెడికొనీనీకు

పులివ్రువన మీరులు చెంబునొనింపు
వలసినైత నాచెరు కల్ల తేయకుము
ఇంతోన మాతాపు వెళ్ళునేరెవరు

ఇది కనురాంగల మీది పూర్ణమామి
శ్రీశంకు శివనలీ తెచ్చెదనీకు
పటకీర్తి పొందుచు బ్రహ్మచరమందు

ఇది ముక్తి పోపాడిమిది మూలభవము
ఇది పోన విలక్షణం చెప్పకేమేటి
పొన్నైన నీరుల తిడి వైదీనిల్లు

కన్నకయ్యు నిడి కనికేట్టికోరు
నలుమగనలయును, సత్కీర్తికలగ
తలచురుకప్పుడు తలకనుగ్గు

అలుగులదీ ప్రిత అలకకుమన్న
చారణధర్మవిని వరణకుమన్న
వారయ యుధమున దర్శింపునుమన్న

వలంకలంబుగనీ పాశకమన్న”

ఈ విధముగా బిడ్డవన తండ్రి మీదైన కుమారుని వలన కీర్తి వెల్లడించుచో తెల్పి అతనిని దీనించి మంచె

యద్యమందు బాలచంద్రుడు మహాకూలవనంలోని అభిముఖ్యునివలె కీలకమద్యు బోధనై వీరవిభవముతో అనేకముంది కీలకయోధులు గురమాడి పైవర్తముల నెల్ల వెళ్ళి చెరువవేసి శత్రువై విరుగుతో బోధన గరవించుచున్న శ్రమించి చాని తలగోపి అంద్రీవర్తకు డీవీగోపిదోయెను తండ్రి యధిపరవించునీ తల కాచినీ కుమారుడు బాలచంద్రునితో తెచ్చెను బాలచంద్రుడు తిరిగి రణమామిదీగి శత్రువై నిలువ చెంబాడి చరలంగుచెరుక్కొని అతని తల గోపి, చానిని విట్టి తండ్రి బ్రహ్మచంద్ర మంచెను వలదించునీ మరలంబునకు బ్రహ్మచర మిట్టిగి వగలెను మరయు అనాచరముడైన రణమొనర్చి బంధుమిత్రుల వశీకరించావునకు బాలచంద్రునందుకు బాలచంద్రుని వినిపించెను బాలచంద్రుడు తండ్రిమీదనుచు బాలచంద్రుడు తండ్రిచేసిన తప్పుల కోరువు తెచ్చెను బ్రహ్మచర మనన్న కలతతెలిసి “వెన్నెచ్చిన ప్రితి వినుకులీపు” అని అతని మందలించెను అంత బాలచంద్రుడు తిరిగి రణరంగమున ప్రవేశించి కీర్తి కొలది వీరవిభవముతో బోధించెను మార్పుడ వైమించెను అతని యద్యమంత మించెను

బాలచంద్రుని మరచానంతము మనునాటి యద్యరంగమున కొమ్మరాజు ప్రవేశించి కాచునాడ వీరవిభవముతో తన కిబ్బాకృతమును మోపుగట్టి బ్రహ్మచరకు అంబు, చెప్పకేళ్ళవుని మరలతో దలంచుచు అమృతలహాసెను అనేకముంది వీరల యొక్కయు, మీరులై వి బాలచంద్రుని యొక్కయు కిబ్బాకృతములు గలిగిన కొమ్మరాజు యొక్కయు మరలము పును, కులవాసమునకును తన బాలకపుత్రమును గుర్తించి మరలీపుడు హాళధారణమున ప్రాణమంబు బాసెను

బాలానాయకురాలయిన బాగమ్మ సుఖిలే బాసెల మగ యువకు నులంబులైన బ్రహ్మచరకు తుండముట్టించెను అను నల్లగాము బాబు మనోంది పరకుల బ్రహ్మచరము బలించెను కీదలంబు మరలించుట తప్పించినందుకు బ్రహ్మచర వగది బానే ప్రియముగ యుధముచేయు శలంపుతో యుధరంగమున ప్రవేశించెను

బ్రహ్మచర తన చెరిలించిన బానిసెల్ల హాళమార్చి రణరంగమున విల్లంకించెను అదిబాచి నాయకురాలు బానే ప్రియముగ బ్రహ్మచర చెరిలించు తలంపుతో గుడ్డుముచెప్పి కీర్తి లేబాని అతని తెరుదురులేవు బాచి వర్తకుని, బాబుని క్రింది, బై బాబులులేని రాజును చంపకూడదను బాలకీయ

యొక్కదర్శనమును అనుసరించి ఆయనకు అరాజ్యమునయు, ప్రభువాభిషేకమునకు వెరచి పాపములతో బాధియ్యమును తొడిచెను ఆ అరాజ్యము మామెను పాపములను ప్రశ్నించుకొని కొరవగుండుట పొందెను తన తోడుగా నలగామము గూడ నన్నిపాదరక్షగార్జునము తానుగూడ కొరవగుండుట పొందెను అంతట బ్రాహ్మణ సంకల్పమున కొరవగుండుట తోయెను అచట పుట్టుట అగామము కరుణించును ఆనంది ప్రాకారంబి బ్రహ్మణ వారి ప్రార్థనను మన్నించి నలగామనికి పాపపుణ్యము తానటమంది నివృత్తుమింపెను

ఈ విధ భక్త, భవభక్తులకు వీరశైవ ముంమును ప్రధానముతోని తెలిపిన విషయము అగినది వీరశైవమున వర్ణ భేదము లేదు అగ్నిగుణములు సమానమైనవిగా నెన్నబడెను బ్రహ్మణాయతాక వర్ణభేదమును మునుమును విధించి బాధించునట్టిగా ఈ భక్తతో యావలెను పాపములు మునుమును బట్టిన కాంచండును మిగులను బ్రహ్మణ వన పుట్టినములుగా మెరిగెను, బ్రహ్మణభేది క్రిష్ణవర్ణములు గైకొన్న వారందరును కిరవంబునులుగా పరిగణింపబడుట, కుల భేద భేద లేక పుట్టించుట వీరికి 'రామరాజు' భవించుట మొదలైన సంఘటనలు బ్రహ్మణపాపము ఉదాత్తమైనవి కల్పించెను ఈ విధ భక్తతో బ్రహ్మణాయకుల సంస్కృతమును, వాయుగుణములు యోగమునును పరిగణించిరి కురుక్షేత్ర యుద్ధమున కన్నులెరిగి ముఖ్యముగ మందెతో పల్నాటి యుద్ధమున బ్రహ్మణాయకలకు ముఖ్యముగా మందెను ఈ బ్రాహ్మణాయకుల పల్నాటి కన్నులెరిగి పల్నాటి పుట్టించెను బ్రహ్మణాయకు యుద్ధముతో అర్చనచారి కందరను బ్రతికించి వెంటబెట్టుకొని గుడిసొంత బింబుతో ప్రవేశించెననియు, అందరును కన్నులెరిగి పల్నాటి పుట్టించెననియు, నందరితో బ్రహ్మణాయకుల విష్ణునామము, వాయుగుణములు యోగమాయాభిషేకము నందరియను వీరభక్తరక్షి వానినాడు.

విం బు వేం. ఆ

బ్రహ్మరూపము

రామాయణ మహాభారతములందలి పౌరాణికగ్రంథములందలి ఆంధ్రభాషానుగమింపబడిన ప్రధానములనుండి గ్రామీణప్రజలకు గొప్ప అవినీతిమును, అన్యాయమును కలిగించుచు కేశవభారతములో, నలవాటి వీరభక్తము, కామరూపభక్త,

కొన్నితొక, కేశవ భారత ములైనవిన్నియో మన్నించి అహంభావదలంబులతో ఈ కేశవభావభాగ్యమును ముఖ్యముగా మొదలగుటగా విశేషించెననియు కి యానవ రాజభక్తలు, కేశవభక్తలు, పరివాటి, భవంబు మామె విధములైనవి కలుగుననియు వీరించువారు ఆంధ్రభాషమున ఎంతో ఉన్నాడు యానవ రాజభక్తతో ప్రముఖపాఠశాల యీ బ్రహ్మరూపము ప్రముఖమైన యానవ రాజభక్తను ఎరగొట్టెను, విచ్చుగుంటలు మొదలగు భావల వారు గ్రామములవెంట తిరిగి, భూమిల గోత్ర ప్రవరాములను తెలుపుచు కనమును గడించి వీరించుచున్నాడు ఈభక్తలకు గొప్పముఖ్యమైనవి ఈ భక్తలను తెచ్చువారు మద్యభాగ్యములను, కొమ్మగొట్టెను అయ్యు వ్యవహారించుచుండును

తెలుగు మందలములది కనిగిరి పుట్టించి అలల పామను రాజభాగినా వేసికొని కేశవ 1250-1280 సంవత్సరములమధ్య యానవ ప్రభువైన కామరూప రాజభాగినామము చేయెను ఈ రాజునకు మహాపతిగానియో బ్రహ్మరూపము అనునతడు మంత్రిను, సేనాధిపతిను ఉండి అప్రభువైనవైన తన మేధానుల తీర్చి, కేశవభావములతో అరాజ్యభాగ్యమును మిగిలి తోడ్పడెను ఇతడు గొప్ప ప్రభుత్వవరాయుడు నియమనిష్ఠాగరిష్టమైన పరమమైన కేశవరక్షి కులక్షుడు

అరాజ్య సంవత్సరమున కనిగిరిపియను మహాజామము సంభవించెను పశువులకారకులకు నీరు, తినుటకు నీకలేక మంతుల మాడిపోవుచుండును మనుమర్యురాల (1250-1280) పలులక్రిందపన్న తెల్లగుప్తాపరామములకు కామరూపా పశువులను కావలెను తోలుకొనినయి, అమహా రాజమండి పుల్ల దీపికావలన పల్లభాభిషేకముతో పశువులను మేయి కొంతకాలమైన పశువుల భేతమున పుట్టెను పల్లభుల తేర్చడందనున కామరూపా మనుమ్యులు పశువులను మహాకొనిపోయిరి.

ఒప్పించుబ్రహ్మణము మనుమర్యురాలవైన కియనది విన పుల్లదీపియక కామరూపా కాంతలము చేయకొడ గెను మనుమర్యురాల 'అన్నాళ్ళిట్లు' అను బ్రాహ్మణాగ్రముని కాయల దిగా నెంచు కాని భవితము భూభాగమునది మనుమర్యురాల కామరూపము కలింపుట వన ముఖ్యమైన బద్ధిత్వమున పాపభక్తమున గొప్పవైపుమును

“కటపైఠుఖంబంగు పుల్లపల్లవును
మెరపులవలె మఱి మెరయును నిదురు
చరవులవలె గొప్పపదవి చేయుదును
నిదురు దోరికి మర్యాదంగును—”

అట్లుగా మహావీరు లిరువురు వరపుర అయాశాంతులై
మహా శయంకర స్వభావులై రామరావయవలె, అభిమన్యు
శత్రుగురులవలె మమల యద్రము చేసిరి

కుట్టుకుతు శిక్కిన్న మహా శ్రీకుటై తన అలము
వంతయు కేంద్రీకరించుకొని బ్రహ్మకుద్రయ్యపై తన శిర్గ
మను విగరెను ఆ తెల్ల తనకు తగిలి తగులముండే బ్రహ్మ
కుద్రయ్య ప్రాణయశా కుట్రపై మహా శయంకర గర్వము
చేయుచు తన కరచామును తిక్కునపై విపరెను ఆ
తెల్లతో ఆ మహావీరుడు లిరువురు వేలపై వోక్కసారి
యొరిగి అక్కడికిక్కడకే తమ ప్రాణములు వదిలి వీరస్వర్గ
మలఁదరించి పాపకారములు మిన్నముట్టినవి

“లిలియఁదొక్కువలెను బలతమిదేరై

బ్రహ్మకుద్రయ్య కాళాబాంధుడె—”

అని ఆ మహాశయంకర ప్రిత్యమును జూచువన్న యాదవ
నీరులందరును ఒక్కసారి పలికి, భూమిపై విడవ బ్రహ్మ
కుద్రయ్య వర్తగల శస్త్రాస్త్రములను దీసికొని తన మహా
నాయకసంగిరని విలించును దుఃఖానగర మగుటైరి

వేళొకటొ యద్రవగ్నగ్రైయన్న చల్లవన్నమ
నాయకు పిదుగుటాకుంటి ఈ దురాశ్చర్య విధి శోకవంత ప్ర
హ్మదయులై తన సహాధరులతోను, అతర సేనానాయకుల
తోను, రుద్రచేపాని వీరశయన మలఁదరించికోటికి పొటా
పొటిగ వచ్చెను తెగి వ్రయ్యలై వడియున్న బ్రహ్మకుద్రుని
మృతదేహమును ముందుంచుకొని—

“కటాటా కురుదా! కట్టిడితు

నిటుకొనె బ్రాహ్మణ! యీశ్వరుమహిమ

యారవులను బ్రహ్మపశ్యకాకుండ

వికృత నెగటార్చి రిగలేనాప!

వర మావళారిని పావనమార్చి!

సరగ మాకోరలై ప్రాణమిచ్చితి

యెప్పైన్నికవ్యాంబ నెత్తిఁగని—

తిప్పగవీలుఁబు శీర్ష్యోగలమె—”

అని వారందరును బహువిధముం అతివి మగుడవవనను,

కలిపాచ్యుర్యములను, లై రగ్ధపాపావములను వ్రమ్మించిరి
ఆ యాదవ వీరులందరును భారీకాలమున ఆ మహావీర శిఖా
మదని వను ఇలవెట్టుగా తేలికొని పూలు వల్లుకుచునీ
వ్రజ్జిజ్ఞ చేసిరి ఆ మహావీర యోధుని తిక్కమగు విగ్రమున
మహావీరుమైన పమాధి గట్టించి, చిత్రభామరామ సంవత్సర
మాఘ బహుళ అమావాస్య మంగళవారమునాడు మిట్ట
మర్కాపాస్త్ర సమయమున ఆ కరవ శివమూర్తిని గోరీమున
మంచి లై వలెబ్రహ్మయము ననుసరించి అందు విశేషించి
దుర్భాక్రాంత వనములతో తమతమ గృహములకు తోయిరి
వేటినిని కనిగిరినీమ ప్రాంతమునందలి యారవులు ఆ
మహావీరుని తమ ఇలవెట్టుగా భావించి ప్రతి సంవత్సరమున
తీరుచాప్పు అరివి, గొప్ప ఉత్సవములను తేసికొనుచున్నాడు
కాటమకాశవతును, మనుమనీర్తి కాశవతును అరిగవ
యద్రకాలమును గురించి పెట్టు విధానము బున్నవి
ప్రాంత చరిత్రలయందలి తేజీలు కావనములలోని తేజీలు
వరివరులెరు క్రీ శ 1268 న సంవత్సరమున ఈ యుద్ధము
అరిగి యుండవచ్చునని చరిత్ర చరిత్రోదకులు భావించు
చున్నాడు

౪ వేం

బ్రహ్మసూత్రము

మద్యయుగమందు కలిదు, వానకో తులఁచామవంటి
పంక్తిరలు కాచించిన కార్యమును అదిర్చిన్నముగ పొగించు
మద్యమమే బ్రహ్మసమాశోద్యమును హిందూ మతమును
పంక్తినించి మెళుక మునరుట్టుచేసి ఆ కార్యము హిందూ
మతమునందలి ప్రధానాంశములను వొక్కివచ్చాడంచుట
చేతను, అనంత కాలమున రారీయందు చేరిన (అనంతక)
అంశముల పద్ధివేయటచేతను, అంతటి ముఖ్యాంశములను
అముఖ్యాంశములనుండి వ్రత్యేకించుటచేతను ఆ కార్యము
అనువదివది

బ్రహ్మసూత్రమును స్థాపించిన మహావీయుడు రాజా
రామపాపాచార్య (1772-1838) అనువడు ఆయన
పంగలేశమున శిష్టబ్రాహ్మణ సంశయమందు ఉన్పించెను
అతని పూర్వులు పంగలేశమున తురువచ్చి వ్రపులవేనతో
నుండిరి,

రామపాపాచార్య బ్రాగ్మమున పంగ కామను,
పంక్తితమును, అరగ్గో, పారగి భావము, అగ్రసించెను.

1809 వ సంవత్సరమున, అతడు అరబిక్ భాషలో విభిన్న మయిన ఉర్దూభాషములో, ఫారసీభాషలో 'మహానల్ - షిర్ - ముహమ్మద్' అను గ్రంథరచనమును రచించెను ఆ గ్రంథముందు 'ఆ బ్రహ్మముగల సర్వవ్యాప్తమునకును మూలభూతుడును, పరిరక్షకుడునుగల పితృత్వమున ఆ రాశింనుట యే సత్యము' అను యెడమును అతడు సొక్కి వక్కాదించెను

రామమోహనరావు, ఆంగ్లమున, గ్రీకుభాషను, హిందూభాషనుగూడ అర్థయిన మొదలైనవాడు 1820 వ సంవత్సరములో, అతడు తీసేక్రైస్తవ యొక్క రర్మ పిత్రాంతములను, దీక్షగూర్తములను 'కాంబి సొల్వోచివెస్ట్' అను గ్రంథరచనమున పొందుపరచెను రాసిని లండనునందలి యూనివేరిటీకు సొన్సెట్రికారు ప్రచురించిరి పర్వతీయమును తోము, కోల్ బ్రాక్ విల్సన్ వంటి ప్రాచ్యవిద్వాంసాళులు అతనికి సంబంధము కలిగెను అతడు క్రైస్తవ మతమునందు గౌరవాదురత్తులు కలకాళయొందు

రామమోహన్ రావు, 1819 వ సంవత్సరమునందు, కలకత్తానగరమున, హిందుమతమునందలి ఎత్తొక్కరీపాదనా ప్రతిపాదనల వ్యాప్తిని తగ్గకును, త ప్రక్షాళనము తోగ్గును, వేదాంతకాళాళు సోకరానీని స్థాపించెను అతడు 'అస్థియ సభ' అను నొకసంస్థను కూడ స్థాపించెను "వేదాంత - ఉపనిషత్సంగ్రహము" అను గ్రంథమును అంగ్లేయభాషలోనికి అతడు అనువదించెను అందు సర్వప్రకృతి ఆచార్యము, పూర్వము అనుచు (తేజ) బ్రహ్మకర్మము స్థాపించెనది

1828 వ సంవత్సరమునందు, బ్రహ్మ సమాజము యొక్క అవిచ్ఛిన్నరచనోత్పన్నము అరుదులెను సత్య - ఎత్తొక్క రీపాదనార్థమై అది ఉద్దిష్టమయ్యెను 1890 వ సంవత్సరములో, బ్రహ్మోదహా ప్రాచ్యమంధిరమొకటి అవిచ్ఛిన్నమైనది బ్రహ్మాదీవోల్లభ కాంబించెను - బ్రహ్మాపాదనా మందిరమునందు రర్మకోర, మతకోధలుగాని, ప్రహగములు గాని, ప్రాచ్యులుగాని, లేనకామైదులుగాని అరుదులగుడగుడు అయితే విశిష్ట ద్వయ విశిష్టతకుదునగు సర్వమేక్షర యయకమున భార్యమును పెండ్లింపించుటకుగాని, బాన, సీలి, భక్తి - దయ - రర్మములను అభివృద్ధిపరచుటకుగాని, సర్వవ్యాప్తలలో అవశ్యకమందమును సన్నిప్తివీరించుటకు గాని, కోర్కడునట్ల ప్రయగములచట అరుగవచ్చును

1832 వ సంవత్సరమున, బామమోహనుచే, ద్విత్తి

సార్వభౌమ్యమై యున్న అర్మరు (ద్విత్తియ) పామనా, రామ మోహన్ రావు మహాత్ముడును 'కాళా' అను విమలమును ప్రహించి, అపవీని అప్పటి ఇంగ్లండు రాజయొక్క కొల్లకుటమునగు, రామభాగిని నంపెను రామమోహన్ రావు 1889 వ సంవత్సరమున 27 వ తేదీన బ్రహ్మబోధురణించెను అతడు తన మరణము 1891 వ 'డిస్' అను పత్రికవర్తమును రర్మరించుచు దివంగతుడయ్యెనట తెలియజేసినామె అను అంగ్లేయ కత్తవేత్త తన ప్రేమసహజతల ఆధికముగ పామనై, మోహనసహాయుడు తాను పితృముగా తోడ్పడిన వాడని రామమోహన్ రావును ప్రశంసించెను

భార్యకనాథకూరారు, రామమోహన్ రావు యొక్క అనుయాయులలో నొకరై యుండెను అతడు రవీంద్రనాథ కాళాళులకు కాళయొనరలకు భార్య కనాథ కూరారు ఇంగ్లండునందుండిరి, బ్రహ్మబునందలి కృపానాథులలో వున్న రామమోహనురావు యొక్క విశిష్టతమును గని, రామనై నొకమూర్తిని కట్టించెను

భార్యకనాథకూరారులకు తాతఅయిన మహర్షి కేసేంద్రనాథకూరారు (1817-1895), బ్రహ్మసమాజ రచ్చిరయందు కేల్కవరగన ద్విత్తియ మహనీయ వర్ణియైనాడు అతడొక గూడకత్తవల్లవేసినాడు అతడు ఉత్తరీపతి యువరేకములే గూడముగ ప్రభావితరయ్యెను సర్వప్రపంచమునం దీక్షకును నీడియున్నాడు (ఈభాష్య మిదగ్గలవర్తమై) అను కుడుయను నాడునర్మనంగ్లేయకాళు

1839 వ సంవత్సరమున భార్యకనాథకూరారు తత్వకోవిది ఒక నొకరానిని స్థాపించి, తదంగముగా "తత్వకోధి" అను నొక మాసపత్రికను సంపాదకుడయ్యెను ఆ పత్రికను, తమ భార్యకనాథులతో అంజరించిన ప్రముఖులు - ఈశ్వరచంద్ర విద్యాధిగను, డా రామేంద్రలాల్ విల్సన్ అను నిరువురకు విద్యాపలు ఆ కాలముననే పాడిన నగరమునందు, ఒక కాళ అను స్థాని విద్యాపలునకడ మోస్సుయల్లర్ అను విద్యార్థులకు, వేదాధ్యయన మొనర్చుచుండెను 1868 - 88 వంశ మధ్యకాలమున లేవేలనాథకూరారు హిమాలయ ములకు విక్రాంతిరై వెడలెను అచట అగ్నిని బ్రహ్మసంకరకరమైన సత్త్వసంకరమొకటి లభింపయ్యెను "కేమ నాచర్య సమయ్యులేగాక, ఈ హిమాలయములు ప్రహరింపన అంకర్మనిక భగవంతుని దర్శించగల్గితిని ఇచ్చేమిందీ ప్రవలమునై

నావ్యర్థయముమండి తోగ్గియును ప్రసరింపజేయుదును నేను మూర్ఖుని దేహిని అంధకారము అర్థశక్తిమైకది" అని అతడు వచించెను

శేవచంద్రసేనుడు, 24 సంవత్సరముల క్రైస్తవమున మంజుళేశ్వరి, అనినది బ్రహ్మచారి మతాచార్యునిగా లేవేం ద్రనాథరాజుగారు నీచుమించెను శేవచంద్రసేనుడు మత తోడకుడగా, అత్యంతశక్తిని ప్రభుత్వచారణ యందును అతడు 25 ఏడాదు తోడప్రభావము లే గుణోతులను కయలము బ్రహ్మచారి మును తోగ్గి గానినెను తోగ్గి దుని దివ్యనామ ప్రభావము క్రిష్టమైన గూడ ప్రసరించు నట్లావదొక్కెను

1891 వ సంవత్సరమున శేవచంద్రసేనుడు మతతోడయాత్రను వాచించెను మదరాసులో నొక వమాము స్థాపించెను వియమతకాలముతో వెలుపడు నొక తిలగు పుట్టిక ప్రచు రించెను వాని శేవచంద్రసేనుని స్వస్థ్యమున మనస్సు యువక వర్గముయొక్క పుష్కలకావ్యనికేయము కారణముగా, అందు వీరికి తోగ్గియెను 1891 వ సంవత్సరమున శేవచంద్రసేనుడు కారణశక్తియ బ్రహ్మచారిమనునకు పునాదులుపై చెను ఈ మాత్రన చూడలిచ్చి ప్రాధికారప్రభావతో హిందూ - తెల్ల- యూరు - శ్రావన - మత్తము - పై వీయ మగ గ్రంథముల మండి ముఖ్యభాగములు చేర్చబడెను శేవచంద్రసేనుని క్రైస్తవ నిరేఖముల నమరించి, కొరకామండి వంగళాక్ష రోగిని వాచించిన క్రైస్తవ సంస్థాన అనుచారము ప్రచు రించెను 1891 వ సంవత్సరమున శేవచంద్రసేనుడు ఇంగ్లండు నగేగిగతించి, కెయ్ మిల్ మాన్యుమెంటు మున్నగు సెన్సెటాగిని మెచ్చుకొని గొప్ప అబ్బునిచ్చుటదని అతనిని దొంగిలి కారణశక్తియందుకు మరలివచ్చిన వివరము, శేవచంద్ర సేనుడు రామకృష్ణ ప్రభుత్వమునతోను, కయనంద వరప్రతి తోను పరిచయభాగము చేశాడెను

మతస్థులసందర్శి సమాధానపరచి, మతములన్నింటిని తగ్గమును సాధించుటయే శేవచంద్రసేనుని అక్షరమై యుండెను 1891 వ సంవత్సరములో, అతడొక మాత్రన విధానమును ప్రకటించుటతో, అతని అక్షరము కార్యలంప మును రించెను. 1891 వ సంవత్సరములో, అనియోమక మున యూరపునకు కావ్యమును సేవేముతో ఇట్లు ప్రపం గించెను "నేను అనియోమకము అనియోమకములే నాదులు

ములు అనియోమకము నా సంతోషము అనియోతో తక దినకముండి మరియొక దినకమున వ్యాసించియున్న అంతరముయన సంగమును, విస్తృతముయన తామిలను క్యావ్యమైయున్న బంధవర్గమును చూచి నేను గర్హించు చున్నాను ఎవరితోగను లభి ప్రపంచము నేను సాగించెడి మైఖెలమచ్చతో ఆ మహావీరులు అనియో భూమిపై (అప్పించి) అభివృద్ధి పొందిరి అంభాగతకనలకు కీరమును, మోక్షమును, ప్రసాదించిన మహామతములన్నియు, దీక్ష తీర్చివెయును న అనియోను బుధవదయున్నను"

రామమోహన్ రాయ్ యు, శేవచంద్రసేనుడును చేత ములను విశ్వసించిన హిందువులను, పై విలును విశ్వసించిన శ్రీ పురులను, అంతరిచి చేర్చి క్షమాప్రమున పడివెంగళిది బ్రహ్మచారిమను అని అశించి 48 సంవత్సరముల వయసునదే, శేవచంద్రసేనుడు ఆకాశమగలమునాథుడయెను ముఖ్య ముగా 14 సంవత్సరములంతల తక్కువప్రాచీనులను లన చెద్దహుదునకును, కూచి నీవన యువకాలమున, శేవ చంద్రసేనుడు పెండిలి యెవరి న విచవ - అతని నేతృత్వ ముపై పెమ్మరకు అభివృద్ధి అందించెను

ఈ సంఘటనము 1873 వ సంవత్సరమున సాధారణ బ్రహ్మచారిమహామేర్పడుటకు కారణమయ్యెను శేవచంద్రసేనుని నేతగా నుండెను 1891 వ సంవత్సరములో శివభాగ్యశ్రీ చెన్నపట్టణమునకేగెను కందుకూరు వీరేశలింగము సంఘట గారును, నల్ వేరిటరత్నమునాథుడుగారును విరాటరము కాశాచారి అవన్య సామన్యముయన సావకయ్యముతో అంధ్రభూభాగమున బ్రహ్మచారిభాగ్యశ్రీ కారకులైరి 1894 వ సంవత్సరమున చెన్నపట్టణమున వీర్రాటు వాచింప బడిన బ్రహ్మచారిమనునకు మరలివచ్చిన వరదిన మహామహిల మున్ను బుచ్చయ్యగంటెలు

1893 వ సంవత్సరమున, చిరగాతో అగిన వర్షమున ప్రతిధి నెతయించు, బ్రహ్మచారిమనునకు ప్రాచీనిర్యము లభించెను, ఆ మతమునకు నాయకుడైన ప్రభావచంద్రమహా నాథుడును, స్వామిచివేకానందుని పార్శ్వమున అనుదగు భాగ్యముచేశాడెను. 1893 వ సంవత్సరములో పైరరా కాదుగలందును, 1898 వ సంవత్సరములో విజయకాదు యం దును, 1897 వ సంవత్సరములో కాశాచారులందును, బ్రహ్మ చారిమహామందిరములు నెలకొల్పబడెను, ఆ ఉద్యమమునకు

అందు ధనముగనీ పరిగణించబడి, వ్యవహారించ బడుచుండును. బ్యాంకు అధికారులు, 'కెల్లమొ క్రమంలో' తోహామును, చాచిమును అక ప్రాంతమునుండి మరొక ప్రాంతమునకు ప్రజలు మోగించి రోగులకు చాకి శ్రమను వేస్తించుదురు అందుచే ఈ బ్యాంకు వేళ్లు చాలాంతయు పోకర్లమును చేరుదును. ప్రవచనముతో ప్రవర్తనముగా ఈ బ్యాంకు గోట్ల వై చాచేశమునందు క్రి పూ 119 వ సంవత్సరములో కనిపెట్టబడెను.

శమయొద్ద దిపాశీలుగా చాచియుంచబడిన తోహా ములో కొంత భాగమును మాత్రమే దిపాశీలు తిరిగి తీసి కొందురుగని తెలిపింది, వ్యవహారము ఈ దిపాశీలు క్రవ్యములో కొంత భాగమును బులబులముతో తోడుల కొనగి లాభమును ఆర్జించుచున్నారని ఈ బులబులము పేరుపట్టిలో వ్యర్థ కాదు తెచ్చుదును అట్టి లాభమును మాత్ర మియ్యదు, ప్రజలకును, బ్యాంకులకును రోగము నిర్మించుచు అట్లాకరి తర్వాత చుట్టొకరు ఆ రోగమును బులబులముతో తోడుచు చుండెడివారు ఈ విధముగా బ్యాంకులు శమయొద్దనున్న దిపాశీలు ధనమునకు అనేక పెట్టు అధికమును విలువగల రోగమును (కోట్లు) తాకిచేయుచుండెను ప్రాచీనులైన బ్యాంకు, బులబుల, వ్యర్థ కాదు అనుచు అచాచు వ్యర్థ గతముగ నిర్వహించుచుండెన విధములో కొన్నిటిని అదునిములైన బ్యాంకులు నిర్వహించుచున్నవి సామాజిక పరిధానము ననుసరించి క్రమముగా ఈ బ్యాంకింగు బ్యాంకు రము, వ్యక్తి అధికమునుండి విడిచి, బాయింటుపాటు కలపెడి పద్ధతులైన ఈ కలపెడి వివిధములైన బ్యాంకులను నిర్వహించు చొరగెను.

బ్యాంకుల పరిరక్షణను బ్యాంకుల బ్యాంకులను అను సంబంధించిన వివిధ రంగాలములలో ప్రత్యేక వై పుణ్యము విశేషముగా ఈవారు పొందిన అధికారి ప్రధానముగ బ్యాంకుల పరిరక్షణము ఈ దిగువ పేర్కొన బడినది.

(1) బ్యాంకుల బ్యాంకుల ఈ బ్యాంకులు ముఖ్యముగా అంతరంగిక బ్యాంకుల, బాంకుల సంప్రదించు పెట్టు అదులు పెట్టుచుండుచో, దిపాశీలును పీల్చులించుట, బుల ములను మంజూరు చేయుట, లిబులను దిగింటు చేయుట, మున్నగు పాధారణ బ్యాంకింగు బ్యాంకులను అనుసారముగా కొనపా గించుచుండును పాధారణముగా ఈ బ్యాంకులు దీర్ఘకాలిక

బ్యాంకుల వియ్యపు

(2) పాశ్చాత్య బ్యాంకులు ఈ సంప్రదించు పోకర్లను అను పెట్టుబడిపి పనుకూర్చుటయందు ప్రత్యేక కృషిచే కేంద్రీక రించుచుండును పోకర్లను నిర్వహించు వ్యక్తి లును, సంప్రదించు ఈ బ్యాంకులు దీర్ఘకాలిక బులబులనుచును

(3) వ్యాపారములకు బ్యాంకుల వ్యవహారములను స్వల్పకాలిక, దీర్ఘకాలిక బులబులను ఈ బ్యాంకులు మంజూరుచేయును భూమి రణమునకును, భూమి చాగునీత కును, తాకియొద్దముల కొనుగోలునకును దీర్ఘకాలికములు పెట్టుబడులు అవసరము, విక్రయములకు, ఎదురుపాటు, చేతి నములు మొదలగు వ్యవహారముల గర్భకాలిక మయిన పెట్టు బడులు అవసరము తాకితేలేమునంటి కొన్ని లేకములందు ఈ బ్యాంకులు సహకారమును అనుసారముగా రూపముతో గర్భకాలిక బులబుల మంజూరు చేయుచును, భూమిపతన బ్యాంకుల రూపములో దీర్ఘకాలిక బులబులను మంజూరుచేయుచును ఉపయోగపడుచున్నవి.

(4) మారకపే బ్యాంకుల ఎక్స్చేంజి లిబుల బ్యాంకు మున్నగు బ్యాంకుల బ్యాంకులను, తొలిగానే ప్రాసెస్చులు మున్నగు చాచి బ్యాంకులను, వికేతేలితమునీ క్రవ్యము యొక్క క్రయ విక్రయములను అనుసారము ఈ మారకపే బ్యాంకుల ప్రధానకర్త వ్యవహారము.

(5) పేపరు బ్యాంకుల స్వల్పకాలముల కలచారు కొంత ధనమునైనను మిగుల్చుకొను అచాచము ఈ బ్యాంకుల వలన కల్గును ఈ బ్యాంకింగు విధానము సమరంబి, దిపాశీలుగా పీల్చులించబడిన రసమునుండి, కొంత పరిమితిని మించిన మొత్తము భావారముల కోరుచున్నచెల్ల బ్యాంకుల అధికారులయొక్కరడు ఈ పరిమితిని మించి బ్యాంకునుండి దిపాశీలు ధనమును తీసివేసరచునవారు ముందుగా అధికారులకు పోటీపను అందుకేయవలెను ఇట్లు దిపాశీలు ధనమును తరచుగా తీసివేసరచునవారు, రోగము చేసినారలచిన ధనము క్రమముగా తీయించు అందుచే ఇట్టి నిబంధనములు, కట్టుబాటు పర్వములచేసి పోటీ పేపరు బ్యాంకులు మున్నగునవి స్వల్పకాలముల గలచాచి పేపరుబాంకులకు ముందు, చాలి పోటీప బ్యాంకులు మామూలు బ్యాంకుల వలె కాక, ప్రభుత్వాంగములకు మాత్రమే వ్యవహారించును.

(6) తర్వాత క్రవ్య పేపరు బ్యాంకుల ధనమును

దిపాశీలు చేయు భావారాధనలే శ్లోకాన్తంబులకు యజమానులు, ఈ శ్యాంకంబులయందు చాలారాదులందరు అందుచే ఈ శ్యాంకంబు యొక్క భావారాధన పట్టుబడి ప్రజలనుండి వసూలుగ దిపాశీట్ల ద్వారముననే సేకరింపబడును ఈ శ్యాంకంబులైన నెరిపిన వ్యయమునకు యి దిపాశీట్లనుండి కాక “నిర్వాహణి” సేకరణమునందే విరాళముల మూలముననే నిర్వహింపబడును భద్రకర్తల విరాళములు శ్యాంకంబులవలన వచ్చు లాభములనుండి క్రమముగా తిరిగి చెల్లింపబడును శ్లోక ముచా చెల్లింపు విధిగా అరగవవరములేదు అది సేవలను చెల్లెడుముగా రానిది ఉపకారబద్ధముగా చేయుటమాత్రమే వికరలాభము వడ్డీపూచునో దిపాశీటుచార్జును వంశము చేయజేయును చాళీ లాభాశీడ లేకుండుటచే, చార్జుపార ప్రయోజనము చాలాపు ఖాత్యముగ నుండును

(7) ప్లాక్ సేవింగ్స్ శ్యాంకంబు ఈ శ్యాంకంబు ప్రజలకు చాలావిచ్చుట చార్జు, చాళీనుండి పట్టుబడి భవమును సేరించి, చాలారాదులకును, దిపాశీటు చారలకును, లాభములను పంచిపెట్టును భద్రకర్త ద్రవ్య శ్యాంకంబు పట్టు చేయపు దిపాశీటుచారలకు పట్టి ఉన్నవే వడ్డీలేదు చెల్లింపబడును ఇంతకమించిన లాభములు చాలారాదులకు దీనిచెంద గూడునో పంచిపెట్టబడును నష్టమును పూరించుటకై ప్లాక్ సేవింగ్స్ శ్యాంకంబు దిపాశీట్లను వినియోగించరాదు, భద్రకర్త ద్రవ్య శ్యాంకంబు అట్లు వినియోగించ వచ్చును

(8) గ్యారంటీ సేవింగ్స్ శ్యాంకంబు ఈ శ్యాంకంబు భద్రకర్త ద్రవ్య శ్యాంకంబు యొక్కయు, ప్లాక్ సేవింగ్స్ శ్యాంకంబు యొక్కయు విధులను, చార్జులారములను నిర్వహించుచుండును సాధారణమైన దిపాశీట్లను తోడుగా, ఈ శ్యాంకంబు ప్రత్యేక పుష్కావముగల దిపాశీట్లను పీకరించును సామాన్యులగు దిపాశీటుచార్జుకు పట్టి వసూలు వడ్డీలేదు చెల్లింపబడును అనభవనీయ దీనియెందుచున్నచో ప్రత్యేకమగు దిపాశీటుచార్జుకు చెల్లింపబడును సాధారణమైన దిపాశీటుచార్జుకు ఈ ప్లావేట్ దిపాశీట్లు గ్యారంటీ పండుగా పరిగణింపబడును

(9) మ్యునిసిపల్ సేవింగ్స్ శ్యాంకంబు మ్యునిసిపల్ చార్జులారముల క్రమముగా వృద్ధియగుటచే, ఈ శ్యాంకంబులను మాత్రమే గాని ప్లావేట్ దిపాశీటుచార్జుకు వసూలు అశీరి

ఈ సంస్థలు పీకరించబడినవి పాశ్చాత్యతేజములలో ఈ శ్యాంకంబులను ప్రకారమును పొందినవి చార్జుల తేజములలో పీకరి ప్రత్యామ్నాయముగా పోవలె సేవింగ్స్ శ్యాంకంబు వ్యవహరించుచున్నవి చాలాపు ఈ శ్యాంకంబులన్నియు నిరసించు చార్జులకునుములు సేవింగ్స్ అంశములలో ఒకే విధముగా నుండును పీకరిలో ప్రధాన విషయములను మాత్రమే ప్రత్యేక సావధానత యావలదు

శ్యాంకంబు వివరసాంబు వివరము

(1) దిపాశీట్లను పీకరించుట శ్యాంకంబు ప్రధానముగా ప్రజలచే దిపాశీటు చేయబడు భవములైన అచారపడుటచే, ఈ భవనిర్వహణము ముఖ్యమైనది (2) కంటే దిపాశీట్లు, (3) పుష్కెను దిపాశీటు, (4) సేవింగ్స్ దిపాశీట్లు అని దిపాశీట్లు మూడువిధములు

(2) ఋణముల పంజాబు ఈ విషయమై శ్యాంకంబు గొప్ప చార్జులను పీకరించుటచే యుండును ఋణములను సంజూరు చేయుటవలన, శ్యాంకంబు యజమానులు లాభము చార్జించెదరు కాని ఈ ఋణభవమునకును శ్యాంకంబు స్వంత భవము కాదు, తోలిన భవముతోకూడ అవి వ్యవహరించుచుండును, అందువలన, దిపాశీటుచారల అవసరములను పీకరించుట శ్యాంకంబు తమవద్ద భవమును పీకరించుచు కొనును ఈ కారణముచే, ఋణముల నిచ్చుటయందును, నిధులను పనుకూర్చుటయందును శ్యాంకంబు ప్రత్యేకముగా జాగ్రత్త పరచువలెను శ్యాంకంబు రహస్యముల నవయోజమున చాళీమొత్తముతో నిలువ యుంచినచో, అవి నష్టము వకు గురియగును, అట్లుకాక, అవి అధికలాభమును ఆపే ఊచుచో, దిపాశీటుచారల కోర్కెలను పీకరించు అసాధ్యముగును

శ్యాంకంబు సేవలను తమ కక్షచారులు దిపాశీటు చేసిన భవమును మాత్రమే ప్రజలకు ఋణరూపములలో నియ్యపు అవి స్వయముగనే దిపాశీట్లను స్పృహించి, తమవద్ద నుండు దిపాశీట్లను వినిచి ఋణముల నియ్యకై కలిగి యుండును ఋణప్రయోజనము పనుజునముగ నున్నట్లు తప్పిస్తామిని తరువాతము, ఋణాభివృద్ధినిగూర్చి ముందుగా జాగ్రత్త తీసికొన్న అవంతరమును, శ్యాంకంబు అధికారుల తమ కక్షచారులకు చెల్లులచార్జు భవమును పీకరించు మాత్రము కక్షింతురు ఈ విధముగా ఇచ్చిన ఋణములు అయా కక్ష

చారుల భావాలయందు దీపాశీర్లుగా కర్మజలవజ్రమును అవగా, బుధములే దీపాశీర్లును పృథ్వియువనవనో, నక్షత్రములకు మగును

(3) నిర్ణయ దీర్ఘింటింగ్ అవశ్యవనములట్టి, పల్లవు భావోనుకై న బుధములను ముఖము చేయుట అని ఈ కర్మమున కర్మము ఉచితం ఒక వ్యాపారీ కన భవమును అధికమై ప్రముఖో వ్యాపారపు శిల్పములందును నిలువయుండుట నిష్పదవనము, అతడు బుధులనుదేర్వముది మారకపు పాట దీని స్థితికలవ నచును ఈ మారకపు హుండి ప్రవృత్తముగా బుధులనుదేర్వగా, అతని తరపున మరొకరిచేగాని అంగీకరింపబడిన తరువాత, వ్యాపారభవము, తనకు లాభాదేవీలన్న భాగ్యముతో దీనినియు చేయుచుకొనవచ్చును తనకులేక ముగా వర్తి, కనువనబులతోను, శీఘరిన భవము వ్యాపార స్థుని చేతికి వచ్చును దీనివలన వ్యాపారభవమి కలుగజేయు పాతకభవములతోపాటు, వ్యాపారము భావము చేయకలదు

పైన చెప్పిన వ్యాపారభవ నిర్వహణముతో పాటు, వ్యాపారులు ప్రజలకు కలుగజేయు నికరభవములు చెప్పుట కలదు ఒక ప్రాంతమునుండి మరొక ప్రాంతము నకును, ఒక వ్యక్తినుండి మరొక వ్యక్తికిని, భవమును చెప్పుట ద్వారా జరిగి వేయుటకు వ్యాపారులు పర్యాయమును కొన్ని వ్యాపారులు తమ భావారాధన కరపున నిర్బంధం అంగీకరించి, చాటిని అతి మిత్రముగా జిదిరిచేసి, చెలామణి చేయుచును, భవమును చెప్పుటచే చెప్పుటకు సంబంధించిన మూలారాధనము, వలసలను భావారాధనలకు పరపరా చేయును అంతేకాక ప్రజలకు చెందిన అమూల్య వస్తువాహనములను, సెహ్యులీలను, తమ రక్షణముక్రింద భద్రపరచుటకును, భావారాధనలకు ఏకైకముగా, ప్రస్తుతమును, పూర్వీకములగు, వ్యవహారములకును, వారివలనను చాలాను కొనుటకును, అమ్ముటకును కలుగుటకు, భవభవములను, చంచాలు చెల్లించుటకును వ్యాపారులు ఉపయోగ పడుచు

నవవతి, ప్రవృత్తి దాని నవిధముల నగవతి, ప్రవృత్తిలను కల్పించుట అధునో వ్యాపారుల ప్రధాన కర్మవ్యయములతో వోటి వ్యాపారులలో భవమును దీపాశీర్లు చేయుచారని అవనరములను పుట్టివచ్చును వీనియును వ్యాపారు అధికారులు మాటికి మానువేతులు భవమును వ్యాపారులలో భద్రపరచి ఉంచు వ్యాపారులు, కరెన్సివోట్లను, సామెయను భద్ర

పరచి, దీపాశీర్లుచారులు అదిగినవచ్చును తిరిగి ఇచ్చు భావగారములు వ్యాపారుల భావారాధనలలో దీపాశీర్లు చేయు భవమును వ్యాపారులు వ్యక్తులకుగాని, వ్యాపార సంస్థలకుగాని, ఇతర సంస్థలకుగాని బుధులనుకొనో విధులలో చేయును కాను కోరినవచ్చును తన దీపాశీర్లు భవమును వ్యాపారు ఇవ్వగలవని చేసిన వ్యాపారమును భావారాధనల విశ్వసనీయ వ్యక్తి చెందవలసి యుండును అతి వ్యక్తియైన భవపు నిర్వహణతోనే వ్యాపారు ఈ విధిని చెనవేర్వగల్గును దీపాశీర్లుచారులు తమ భవమునంతయు ఏకభావమునకే వ్యాపారులనుండి తీసికొనబడుట ఇందుకు కారణము ఇట్లు వ్యక్తి మూలభవము ప్రాచీనకరిక, వ్యాపారులు "బుధులతో" అను మహాభావమును విశ్వసనీయతగిను భవమును కొట్టగూడవ ములో వీరకయే, వ్యాపారులు ప్రజలకు బుధములనిచ్చి, వర్ధిల వనూలుచేయుచుండును

అట్లే వ్యాపారులు సెహ్యులీలను కొని, అమ్ముక పుచారులకు తమ చెప్పు, అధ్యాపములకే భవమును చెల్లించుచుండును అయితే ఈ చెప్పులు ప్రవృత్తిమగు భవభావము కాదు అది భవము చెల్లించబడకలదు వ్యాపారభావములు మూలమే ఇట్టిచెప్పులు ఏదేనియొక వ్యాపారుల దీపాశీర్లు చేయబడి, తమూలముగా సెహ్యులీలను అమ్మున వర్ధిల బుధములయ్యగలదును ఈ విధానము పరవతి పాతకభవములకు మనబడును దీనివలన సెహ్యులీలను అమ్మునభావారాధనలతో ఒక్కొక్క సందర్భములలో కోరినయెడల, కాను దీపాశీర్లు చేసిన భవముకలె ఎక్కువమై ప్రములించుచుండును ఈ పరవతిని కల్పించుట వ్యాపారుల యొక్క విశిష్టతకలదు

వ్యాపారు వ్యాపారమంతయు, ప్రజలు కాను నిలువయుండ భవమును, కోరినవచ్చును వ్యాపారు తిరిగిచెల్లించగల భవ విశ్వాసముపై వనే ఆధారపడి కొనసాగుచుండును ఏకాధిపతికేనైనను, అట్టివిశ్వాసము పరవతికే, భావారాధనల తమ భవముకొరకు వ్యాపారులపై ఎగబడుదురు ఎంతటి మోటులతో వ్యాపారమునను, ఇట్టి వివరములను తీసికొనవలెను ఏక వన, వ్యాపారులలో దీపాశీర్లుగా నిలువయుండిన భవమునంతయు చరాశ్చర్యములతో ఎప్పుడును ఉంచబడదు దీపాశీర్లు చేసిన భావారాధనలను, వ్యాపారులకును, పర్యవేక్షకులను పొనుచు వచ్చవచ్చును సువ్యవహారము, ఏదీపాశీర్లుచారులను తనభవమును వ్యాపారులనుండి

తిరిగి గ్రహించును అట్టి పరిధర్మములో 'కోపించారు' తమ ధనమును తిరిగి గ్రహించవచ్చును !' అని శ్యాంబులు భాతాచార్యును హెచ్చరించును కాని వర్ణితులు నిజమిది డిహిడితులారలందరి ఓక్కసారిగా తపఃధనమును చెల్లించుకొని వివస్మస్థితి నిర్వరును అట్టిప్రమాదము ను ఒక్క శ్యాంబులకు మూత్రమే పుట్టికొనవో అని తపశస్థులను వెగవన్ని డిహిడితుల వారులకు ధనమును చెల్లించును కాని భాతాచరణమంతయు ఆంధోళన కరముగనున్నచో, డిహిడితులందఱు ఆశాశంకలు తెంచవలసియుండును ఈ కారణమువలన శ్యాంబులు తమ ఆప్తులలో కొంత భాగమును చరణువమున మంచుటయే కాక, తమ మోటులంతవలననుచు ప్రజల విశ్వాసము నదలకుండు చూపుకొనవలెను

అధనికసమాజములో శ్యాంబులు ప్రయోజనకరములే కాక, అత్యంతకరములు కూడ అని చరాస్త్రపెట్టుటలకు తక్షణములుగనేకాక, నుదిటి దిరుగుననిగ నూడ వ్యవహరించును ఈ చరాస్త్రపెట్టుట, కాశ్యపు, పాశ్చిమాదివనవ్యల కార్యకలాపములకు జీవహానికలిగి శ్యాంబు లనువరించుచు విజృంభకమైన విధానమునైననే తేజముయొక్క సులిఖ మార్చకపడియుండును శ్యాంబుల ఉపయోగము లిక్రింది అంశములలో సంతృప్తి మొనర్పబడవచ్చును -

(1) శ్యాంబునోట్లు, చెట్లులు, బిల్లులు, ద్రాఫ్టులద్వారా శ్యాంబులు ప్రజలలో కొమ్మలొకటి నికల్పించి, అమూల్యములైన లోహములు ఉపయోగమును పొందుచున్నయును

(2) బుడారాకలకు, బుడగ్రహితలకు సంబంధమును కల్పించుటకారా చారిని పన్నికొనుటగ నొనర్చి, శ్యాంబులు ధనమునకు చరణజలమును కలుగజేయును. ధనము ఒక ప్రాంతమునుండి మరొక ప్రాంతమునకును, ఒకవ్యక్తినుండి మరొక వ్యక్తిని, వ్యయముతోయే, చెట్లు, బిల్లులు, ద్రాఫ్టులద్వారా మంత్రముగ తేజముచే యగ్రవట్టు శ్యాంబులు పోయవచ్చును

(3) ప్రజలలో ధనమును ఆరా చేసికొను అశాస్త్రమును ప్రోత్సహించును అట్లుగానిచో, ధనము క్రమ వర్ధిల్లిత వ్యయించుటకు చిరదీపవర్ధయైవోవును శ్యాంబులలో మొదట వ్యయ మొత్తముతో ఆరా చేసినవలెను ధనము క్రమముగా వృద్ధి చెంది వివిధరీతులలో పెట్టుటలకు పోయవచ్చును,

(4) ధనమును ఆరాచేసికొనుటకును, పెట్టుటలకును వృద్ధింపజేయును ప్రోత్సహించుట మూలముగా, శ్యాంబులు తేజముయొక్క ఉపవర్ధయను మరింతగా ప్రోత్సాహక మొనర్చుటకు దోహద మొనరును, తేజాభాగ్యమును పెంచుటలందును

శ్యాంబులు తేనిచో, ప్రపంచము యొక్క వర్తమాన అభివృద్ధికి ప్రమాదమును ఉపహంసజాలము పెంట్రిట్ ల్యాంబులు ప్రజలలోమందఱు శ్యాంబుల సంక్లెబ్దిటికి పెంట్రిట్ ల్యాంబ్ మకుటాయ మానముగ నుండును ఈశ్యాంబు తేజమందలి ఇతర శ్యాంబులైన నలన శ్యాంబుల నిర్వహణమును, క్రమబద్ధముగను చాలి అర్థిక శక్తి కల్పమును, తేజముయొక్క అంతరంగిక, శాస్త్రాభివృద్ధి, పంజీమములను ప్రకృతముగను, పరిశ్రమగను పర్యవేక్షించుచుండును అందుచే పెంట్రిట్ ల్యాంబు యొక్క పరిపాలనా విధానము ఇతర తరగతుల శ్యాంబులకంటె భిన్నమై, విశిష్టముగనుండును తక్కిన శ్యాంబులవలె, ఈ పెంట్రిట్ ల్యాంబులు లాభము నశేషించి, ఇతర తరగతుల శ్యాంబుల వ్యవహారములను పర్యవేక్షించుచు, చాలికి పోయి పదును, చాలినిఅడుపుచుపెట్టుచు, చాలికితేజస్సునుండును ఈ పెంట్రిట్ ల్యాంబుల వివిధ తేజములలో వివిధవాసులలో వ్యవహరించుచున్నవి (3)లో కారతతేజమును స్థాపకమైన రిజర్వుశ్యాంబు, పెంట్రిట్ ల్యాంబు యొక్క విభజిత నిర్వహించుచున్నది ప్రతితేజము నందలి పెంట్రిట్ ల్యాంబు కూడ ఒకేవిధమైన నిర్వహించుచున్నది నిర్వహించుచుండును ఈ విధులలో పాటగా, పెంట్రిట్ ల్యాంబు లిక్రింది విధులను నూడ పోలించుచుండును

కరెన్సీనోట్ల ముద్రణము. కరెన్సీనోట్లను ముద్రించు గుతాధికారము పెంట్రిట్ ల్యాంబుల చేరాయించుటకును అందుచే కరెన్సీనోట్ల ముద్రణ పరిమాణమును, ముద్రాణ పరిమాణమును క్రమబద్ధ మొనర్చుట మూలముగా, ఈశ్యాంబుల ధనిక మూలమననుయొక్క విశ్వాసమును పరిరక్షించుటకు, పెంట్రిట్ ల్యాంబు అధినమతో నోట్లముద్రాధికారము తెలియకొనుటకునలన, పెట్టు ప్రయోజనములు నిర్వహించు అని ఈ శ్రీవిధినిగూడును

(ఎ) నోట్లముద్రాణములో నమూనా (2) నోట్లముద్రణ ప్రపంచములలో వృద్ధిచేత. (2) బుడరానమునకు చర

రూపములో మర్నధమము ప్రాచీనరీతియగుటచే, వోట్ల ముద్ర యనుపై పెంట్రిల్ కాగ్నంతుకు గుర్తాధికారమున్నచో, అది ఋణమనిచ్చు విధానమును అనుసరించి పెట్టకొవగలుగుట, (౩) లేకను యొక్క కచ్చెట్ల చట్టములనుపరిచి పెంట్రిల్ కాగ్నంతువోట్లను ముద్రించుట

(2) ప్రభుత్వమునకు తాంతుకగా వ్యవహరించుట

(౧) పెంట్రిల్ కాగ్నంతు ప్రభుత్వమునకు తాంతుకగా వ్యవహరించుట; ప్రభుత్వము యొక్క అర్థిక స్వావ్యవస్థను పర్యవేక్షించుచుండును, ప్రభుత్వమునకు కావలసిన ధనమును సేకరించుటకును, ప్రభుత్వము వ్యయించవలసిన ధనమును ముఖారు చేయుటకును ప్రభుత్వవశమున ఈ కాగ్నంతు వ్యవహరించుట. (2) ధనరూపములో అగణనము కావ్య కాలమును నిర్వహించుట (3) ప్రజలనుండి, ఇతరసంస్థల నుండి ఋణములను సేకరించుట ప్రభుత్వము చెల్లించవలసిన ఋణముల చెయ్యములో కార్యకర్తల వహించుట (4) ప్రభుత్వమునకు రుణము లిచ్చుట (5) ప్రభుత్వముచే నిర్ణయించు కాచెమును ముద్రణ విధానమును అవరణయించుట ఈ కారణముల ద్వితీయ, పెంట్రిల్ కాగ్నంతునకును, ప్రభుత్వమునకును కలిపి పాత సంబంధ ముండవలెను అర్థిక విషయములపై ప్రభుత్వమునకు పెంట్రిల్ కాగ్నంతు సంహార వాసులకు కూడ సుబిల్లు

(3) తాంతుక అత్యున్నతీకృతములైన పెంట్రిల్ కాగ్నంతు తక్కిన కాగ్నంతులకు వాయవ్యము వహించి, వాటి అభివృద్ధికి కృషిచేయుట ఈ కాగ్నంతు వ్యాపారకాంతుకతో పోటీచేయుట లేకనుగలిగి కాగ్నంతులన్నిటికి పెంట్రిల్ కాగ్నంతుతో అమాత్యుల చెయ్యము వరపుర సంబంధములుండుటచే, కేవలకాగ్నంతుల వదును సుబిల్లు ఋణమువ్యయము పెంట్రిల్ కాగ్నంతుల వరపురించగల్గును, ఈ సహాయమును పొందుటకావూర్తా వ్యాపారపు కాగ్నంతులు తమ వ్యవహారములను కొలది ధనపు ఉపవ్యయోగిడే నీ నిర్వహణములను ఈ విధముగా, వ్యాపార కాగ్నంతులయొక్క చర్యను అర్థిక వ్యవస్థను మెట్టిచెయ్యును

(4) పాత ఉపవ్యయ రక్షణకర్తృత్వము : లేకయు యొక్క తోవసంబంధమైనట్టియు విలేకమాలగవు సంబంధమైనట్టియు నిలవలకు పెంట్రిల్ కాగ్నంతు రక్షణకర్తగావడం వ్యవహారములు, అట్టినిలవలకు పవ్యమైన ప్రమాణములో సంరక్షించుటకు యత్నించును

పై వ వివరించబడిన విధులతోపాటు, కారణ లేకయు నందలి రింథుకాగ్నంతు, కొన్ని ఇతరలేకములందలి కాగ్నంతులును వ్యాపహయిక, పార్సీ, కామిక, అర్థిక వ్యవహారములలో పాల్గొనదు, తక్కువంధముపై వ సంస్థలకు ధనసహాయ్యమును అంద చేయుట, పెంట్రిల్ కాగ్నంతుల పాధారణముగా ప్రజల నుండి డిపాజిట్లను అంగీకరించుటగాని, వారికి ఋణముల నిచ్చుటగాని సంభవించదు

ప్ర పీ అం

ప్రాచీనములు .

ప్రాచీన అవధేరము ప్రాచీన ప్రాచీన సంబంధించినవి ప్రాచీనములు, 'అనంతా' వేదాః అనుట్లు ప్రస్తుతము అని మనకు అవతముగా పాతాత్మ్యంపేరున్నవి విస్తృతముగా పాతాత్మ్యంపేరున్నవి వైదిక పాతాత్మ్యముతో అకాగమైవేటివే ఈ ప్రాచీనము లనలకు గ్రంథములు మంత్రరూపమైనవి, ప్రాచీన రూపమైనవి, వేదముల వ్యయముగా రెండు విధములని మనము భావించవచ్చును పాధారణముగ అగణ్యములు వాటి కాగములు నగు ఉపరి పత్తులును కొంతవరకు ప్రాచీనములు కాగముగను, కొంత వరకు వ్యత్యత గ్రంథములుగను ఉన్నవి

ఈ వైదిక పాతాత్మ్యములో బాలుగు చేరవలగు సంహితలు మూలభూతమైనట్టివి ప్రభావమైనట్టివి ప్రాచీనమైనట్టివి యును సహితలోని మంత్రములను ఉపేయ్యములందు ఎత్తులు వివిధంగావలెనవి వివరించునవి ప్రాచీనములు అవి అట్లు సంహితకు వ్యాఖ్యానములు లగులేకనే, సంహితకంటె తరువాతవి నిర్వచయముగా ఎంచవచ్చును విధి రూపములయియు, అర్థవార రూపములయియు, ఉపవ్యయ్యులయియు, ప్రాచీనములు మూలవిధములు విలేలోని విధి రూపములు పేరు యజ్ఞమును ఎవరెవరు ఎత్తులు చేరువలెనే వివరములను విధించును అర్థవారకాగములు యజ్ఞయోగాయలపై అధినిని కలియటకు వాటివలె కల్గెను లెచ్చు లలితమునకూడ గొప్పచేసి తెచ్చును ఉపవ్యయ్యుల తత్త్వరూపములు అవ్యాఖ్య వ్యవహారమును, ముక్తి మార్గమును మిగుల విస్తృతముగా చర్చించును,

సహితయంతయు ఎందోరూపమున మంత, ప్రాచీనములు గద్యరూపమున నుండును తరువాతకాగములలో ఉపయోగించిన సకల పాతాత్మ్యములకును, కళలకును, వేదాంగ

మలనును, దూరాంధిన మనవృద్ధావేమునకును, ఉన్నతి స్థానమునెట్లైనను, అనేక మనవాచములు చరమ వరమ ప్రమాదభూమివైనదై నను ఈ బ్రాహ్మణ సాహిత్యము ప్రధానముగను, విస్తృతముగను యాగాదులకు పరిణామించిన విషయములచే చర్చించువరిగుటచే సాధారణ పాఠకునికి మిగుల విషయ పుట్టించునదై యుండును కాని భారతీయ భావనారీతిని ప్రవచనములోని పూజా ప్రార్థనావిధానముల ఉత్పత్తి విచారములను తెలియగోరుచాళిటి, పరిశోధ నిలను ఈ బ్రాహ్మణ సాహిత్యము పెన్నిధివంటిది

ఇట్లు ప్రధానముగ బ్రాహ్మణములవ 'యగభ్యస్త్ర ములు' అయినను, అయ్యెల్ల యాగాదులతో నరూఢముగనెది సంబంధమున్న ఇతివేదములను, వీరగాథలను, పురాణావతరణుల మాద ఆటవట తెలుపును ప్రాచీన గ్రంథములలో బ్రాహ్మణములని ఉత్తేజులవలెనన రాష్ట్రములు కొన్ని ప్రస్తుతము కుతుకు లభించు బ్రాహ్మణములతో కనబడుటలేదు అందుచే ప్రస్తుతము లభించినవికాక ఇంకను ఎన్నియో కాణగర్భమున నుండియుండునని ఉహించవచ్చును కాని ప్రస్తుతము లభించినవిని కొలదిగ్రంథములుకావు ఇవియే మిగుల విస్తృతముగానున్నవి

బ్రాహ్మణముల ఉన్నతి కృష్ణయజుర్వేదముననే ఐతరీని ఉహించవచ్చును (సుంక బ్రాహ్మణములు ౩ లినియున్న సుహాత, కృష్ణయజుర్ సుహాత, వేదవేద్యగానవృత్తి, భక్త (కుర్వ) యజుర్సంహిత), తరువాత శత్రుఘ్నములతో సుహాత యిన్ని రానికీ అవప్రత్యక్షముగ వ్యాఖ్యానమునకు ఒకబ్రాహ్మణ ముండుట సంప్రదాయమై ద్రువీసంహితకు కొన్నికొన్నివ బ్రాహ్మణములు వెలసియుండవలెనని చిటికొని ప్రధాన విషయము యజ్ఞయోగాదులగు సంబంధించిన విషయములను, దర్శన సందేహములను, వివాదాత్మకముగ చేర్చించుటయైయుండును ఇట్లు వేదము సంప్రదాయముతోరకు మూలమే ప్రవర్తిల్లిన వగుటచే కొన్ని వేదములు చేయట నూతనమై బ్రాహ్మణము లనవలసవచ్చును అట్టిది ఈ దైవిక సాహిత్యమున మిగిలి వినవలెమైనదిగా నునగింపబడుచున్నది సామరేత బ్రాహ్మణము లన్నిది, అభిర్యవేదమునకు సంబంధించిన గోవళ బ్రాహ్మణమును, అట్టికోవళు వెలయనని విమర్శితులంతయు సామరేత బ్రాహ్మణములు ఒకవిధముగ వేదాంగములకన్న మిన్నమైనవి కాని, భిన్నమైనవి కాని కావని ఎంచవచ్చును

గోవళ బ్రాహ్మణము వైదికసాహిత్యములోని చరిత్రను భాగములలో ఒకటి సామాన్యముగా అభిర్యవేదమునకు మొదట బ్రాహ్మణమే యుండియుండవలెననియు బ్రాహ్మణ గ్రంథములేనిచో వేదవృత్తు పూర్తికాదని గోవళ బ్రాహ్మణ మనకలించిన యుండవచ్చును 'బ్లామిఫీల్డ్' వంటిరును ఈ గోవళ బ్రాహ్మణము వైరావ న్యూర్రములకన్న అధ్యునిన మని యుం, 'కీ' వంటిరుడు ప్రాచీనమని భావించెను ఇది అభిర్యుని మహర్షులకన్నిటిని, అర్యునిగిర్యునితోకన్నది వేదవిహితములుకాని బ్రహ్మచర్యము గాయత్రి మంత్రోప రేఖము, మున్నగు విషయములు ఉపదేశించును దీనితో పూర్వోక్తరకాగములని రెండుభాగములు కవు యాగ్యైర్బ్రాహ్మణములు

ముగ్ధుని బ్రాహ్మణములలో ఐతరేయ బ్రాహ్మణ మొకటి ఇది నలువది అధ్యాయములుగాను, ౩ సంకలములు గాను విభక్తమై యున్నది దీని రచయిత ఐతరేయకను (ఇకరాచేని పుత్రుడు) మహారాజమహర్షి యని సంప్రదాయము చెప్పును సామాన్యముగ అయిన అట్లే దీని సంపాదికతో, నడలనక ద్రుయో మై ఉండవలెనని ఇది ప్రధానముగ సోమయగ విషయమును, అగ్నివర్ణిత, రాజనాయ విషయ ములను చేర్చించును

దీనితో సమీపసంబంధములచే కొంతకే లేక కాంధాయన బ్రాహ్మణము ఇదిగూడ యాగ్యైర్బ్రాహ్మణమే దీనిలో ౩0 అధ్యాయములు ఉన్నవి మొదటి అధ్యాయములు దర్శన పూర్వ మోష్యుల అగ్నిహోత్రము, అగ్నిపూజనము, ఋతు యజ్ఞములను చేర్చించును 7 వంటి ౩0 వరకు సోమయోగము విషయము ఈ అధ్యాయములలో ఇది ఐతరేయ బ్రాహ్మణముతో పూర్తి సామ్యము కలిగియున్నది సామప్రబాహ్మణములు

వీటిలో (1) ప్రాథమము, (2) పక్షిగోళము, (3) సామ విధి, (4) అగ్నేయము, (5) లేవ కాధ్యాయము (6) ఉపనిషత్తు, (7) సంహితోపనిషత్తు, (8) వంశము అతి ఎనిమిది బ్రాహ్మణము లిన్నిది వీటికి నియంత్తరము లేదని శంకరాచార్యము చెప్పుచున్నది వీటిలో ప్రాథమమునకు కాండ్యము, సంవలెగము, మహాబ్రాహ్మణము అనేది నామరేతరములుకవు ఇది నాండ్యముల కిది బ్రాహ్మణము ప్రాచీనతమ బ్రాహ్మణములలో నిలియుట, దీనిలో

మును గ్రహించెనదియు గలదు కవిత ప్రాచ్యోదయములో నాగు యెవ్వరిని తోడగొనినది అందులో జీవించి, "మనమి సంతకారయమును తారవ్యాపి పుత్రునిది గ్రహించితిని, తారవ్యాపి పుత్రుడు వాల్మీకి మాదివీ పుత్రునిది గ్రహించెను" అని యిట్లు జననమునుతో చెప్పించెను 40 ఆరార్యుల చెప్పినది యాజ్ఞవల్క్యుడు 45 వ అరార్యుడు ఉపనిషదులలోను శేష్యునిదియును మనకు తెలియ వచ్చిన ఉద్ధారకార్యము యాజ్ఞవల్క్యుని గురువుగా చెప్పినదియున్నది చివరి 50 వ మంతవార్యుడు తాత్పర్యము ద్రువి అయినకు ప్రాచ్యోదయ వాగ్దేశిక పాదా త్యంబినిదలం అ వాగ్దేశిక దేశక అంశ్యుని (మేనుగర్జన భ్యుని దేశక) మందియు అ అంశ్యుని ఆదిత్య (మారుడు) మందియు ప్రాచ్యోదయమును నిదనదలం

ఈ ప్రాచ్యోదయము పాశ్చాత్య కళాజ్ఞానము పరామర్శన నుంచవచ్చునని మనమాలోచించినచో, పృథ్వీముగ దెచ్చుటకు ఆరార్యములచేత చీటిలోని ఆరార్యుల తమభాగములకు గోతముగర్జనములకు మిక్కిలి ప్రాచీనములనుటలో పండియములే 4 వేదముల (సంహిత) కన్న ఇవి ఆరార్యుల ములు ముక్కంటిపాతలోని వివరములకును ప్రాచ్యోదయము లోని వివరములకును మిక్కిలి అంశ్యములో భేదము లున్నది గంగాయములను మర్యాదాగము ధీశీ ప్రాంతము నుండి మధ్యపరకును బ్రహ్మదర్శిని పరిపరమయ ప్రాచ్యోదయముల కాంతముల చాత్యక, తాత్పర్యాది విజ్ఞానదర్శన తేంద్ర స్థానముగ పరాశర్యులకు తోచుచున్నది

బుగ్గేదములో భువముగా ప్రతిపదిత దేశతల ప్రాచ్యోదయములలో కవితకున్నది, వారి ప్రాచ్యోదయము తాగిగా తగ్గిపట్టు వానలనుచున్నది చీటిలో యజ్ఞమే ప్రధానమైనది యజ్ఞ ముగన్న మించిది మరెయ్యదిలేదు దేశతల కూడ యజ్ఞమేయందురు ఇట్లు యజ్ఞము అప్రతిర్యుక్తియై సోమ్యుత స్థానము వాగ్దేశినిచిది బుగ్గేదమున అప్రధానముగనున్నది విష్ణు, బ్రహ్మ, ప్రావతలం చీటిలో విశిష్టతైన మన నున్నది దేశతల ప్రావతలం కలిగియున్నది చెప్పబడినది 'అవేష్టా' కావదీని అపారశర్యునితో సమానమైన అమర శక్తియు బుగ్గేదములో అమృత కలంబు చేతులు అమృతముతో విష్ణువునకు విశేషణముగా ఉండ, తరువాత సంస్కృతములో విశిష్టతైనది ప్రాచ్యోదయము లోను రావదేశికమైనది

ప్రాచ్యోదయములో దేశామర వలగ్రామములన్నియో ఉట్టం బివరినది

ప్రాచ్యోదయములన్నియో యజ్ఞ మునుం దర గన్విత మేయు ముగిరావు యజ్ఞము జలగర్భమునకు సాగనము తారు యజ్ఞమే సాగ్యమును జలగర్భము యజ్ఞమన, అన్నిటిమించుకొని ప్రవృత్తియొక్క సృష్టికర్తయేయజ్ఞము యజ్ఞమనరావచ్చు అ సృష్టికర్తయగు ప్రవాహియే! "ప్రవాహియే యజ్ఞము" అను నీవాగ్యము పునఃపునరావుకొని కన్పట్టును యజ్ఞమున గొప్పదగిలినదే అందులోని ప్రతి అర్చాంశముగూడ ఎంతో మేలవతో జీవంత కర్మలుగా పరిశీలించును ఈ క్రియాశక్తియంతో జగదని పడనమండి చేయవలయునా? కదమండి చేయవలయునా? విశ్వానాథము యజ్ఞ కాలలో ఏమాంశుంచలయము దర్శాగ్రములు ఉదయ్యును? కదమందులగా? పురోదాశము తెచ్చి భాగములు చేయవలయును పుష్కలము వా? ముగిసమున మర్త్యలో ఉంచవలయునా? దక్షిణాగ్రమున ఉంచవలయునా? అని ఇట్లు ప్రశ్నించు అంశములూడ ఎంతో క్రతలో వివరింపబడినది ఇట్టివివరములపైనే కరదేశముల ఆరార్యులుము మిగిలిన వాగ్దేశికలో క్రమించి వర్ణనలపై పేర్కొనబడినవి ప్రాచ్యోదయముల దేశతలలో సమామలుగానే గాక, దేశాలుగానే భావించబడిరి దేశప్రభువునకు గూడ ప్రాచ్యోదయపై ఎట్టి అభిభావములేదు. ప్రాంతంలలో దేశప్రభువు రాజైనను, ప్రాచ్యోదయము మాత్రము దేశమేదేశక రాజు

కదగర్భదేశము 'అవతత' అయ్యు దిక్ ప్రకరించుటకు పూర్వస్థునినము, దేశతల సమీపమున (ఉప) నివసించు దేశాంత అవినమువనదేశమునందుచున్నది (అవినము ఉపవాసము చేయవలయును) అనిర్వచన నిర్వచనములు అవశ్యముగ మందును

'ఇంద్ర' తత్వము 'ఇంద్ర' (తెలియ) అనురావును నుండి పుట్టింది ఇంద్ర అను అర్థము ముగిసవలెదో దేశతల ఇంద్రుని పరి ఇంద్ర అనిదే అనగా జీవమహానము అగు సమాధానము ఉపనిషదిన దేశతలకు రావలెను (గూడక) పై ముగిసవలెను అందుచే ఇంద్ర వరము గూడమగునట్లు 'ఇంద్ర' అనిదే అయ్యే, 'అవతత' అను వరము 'ఉప కరక' పెద్దగా చేయవలె. అమ అర్థమున గూడముగా ఉండు పట్టు అవతతంగా చేయబడినది విశ్వనములో వాదాత్మ్య

అర్థవహాయము, గూఢసంకేతము అనవర్తకములపాలింపబడినది బక్ష్మిలో వసుభాగ్యరముగా యజ్ఞము సంవత్సర కారాత్మకము అర్థవహాయముచేసి వర్ణింపబడినది "అగ్నియే సంవత్సరము", సంవత్సరమున ఈ మూడులోకములు అగ్ని ప్రజాపతి ప్రజాసంవత్సరము ప్రజాపతియే యజ్ఞము సంవత్సరముగూడ అమాచార్యరాత్రి రాచిద్యారము, చంద్రుడు గడియ" అని అవర్తకరముగ కారాత్మకము వర్ణింపబడును, బక్ష్మిలో గూఢసంకేతవిధానము అంశాలలో కారుగ పిరమోసం బడినది 'హగ్నింటి' (మంత్రములలో) (కొంతమూడిద) తీసికొనును అప్పుడు చతుష్పాదులను (అగ్నికృతి) ఇప్పుడు, .. మూడింటిలో (మంత్రములలో) క్రిందకు (పిళ్ళవర్ణము) (బాడి రమ్మ) పెచ్చును రాగిలో ? అగును అగ్ని వేడి ? అంటే అది ఉండునుగాన, బిలుతువులు సంవత్సరము కాన సవత్సరముగ్ని

"స్త్రీలు అలలు కాన వాటికి ఎట్టి వారవత్సరపు హక్కులులే" వని బక్ష్మిలో ప్రతిపాదించబడినది అట్లే 'యజ్ఞము = ఐదుము, వత్సరము అయిన, స్త్రీ = అర్థకము, పాపము' అనియు 'స్త్రీ పిర్వతి' యనియును గలదు కాని మరొకరొక శతవత్రాప్యమున వాబాదేయయోగమున ప్రంథము ఎట్లు సంవత్సరమున స్త్రీకి మంచిగోరవమున బడినది అందులో 'కార్యయే పథ్యమారయ తర్తయేవక్య- అర్థభాగము కార్యతేనానవరకు కర్తవ్యతేనాని అనిచ్చున్న ముగ పాఠాలను ముందు అతడు అంతవరకు పూర్తి వర్ణిగా సరిగదించబడాలంటే అయినప్పటి ప్రాప్తానకాలం దట్టిలో స్త్రీ అందరకెట్లుంటుందో శతవత్రాప్రాయము లోని ఈ ప్రతిపాద్యములు తెలుపుచున్నవి 'ఇనవత్సరమున విశాలమై, వెన్నడుమునమాత్మమై అంశ ప్రాంతమున తుగ్గుమైయున్న స్త్రీవలె అగ్నివేడి పగ్గిమునున విశాలమై మధ్యభాగమున మాత్మమై తూర్పున వైశాల్యము కొంటె ముగా నుగ్గురొకే దేవతలను ప్రతిబింబమునకు' అని వర్ణింప బడినది ఇట్లు సేవము యజ్ఞ పరాయణమునై -యజ్ఞయోగా దుంయ్యెత్తు, అనంతములగు మాత్మ్యాగములను వివరించుచు పారాధాన పాఠాలకు దారి, వెన్నుకోవని ఎదానవంశీచరు ప్రావృణములలో అగ్ని-తర్క-దేశతలబాధయములనుపంపి ఇది హాసము తెచ్చి యేగింపు

అట్టివాటిలోలేదనే కిట్టికే పురాణపుం ఇతివచనము, శునశ్చేపునవతరము (పురుషమేదతత), అలప్రతయములో

మనువుకథ మున్నగునవి ఇవి అన్నియును దీక్షో ఒకదానమున సమగ్రవర్ణనమునవో, వివరణరూపమునవో, యజ్ఞములకు సంబంధించినవే ప్రజాపతిని ప్రతిబింబమంత్రములను ఉపాంకు వాక్కు (ఎలగుతెలుగదో)తో వసంపదేమే ఇందుకుకారణము భావపాత్రలుగల ఒక కథలో వసుభాగ్యరముగ ఇట్లు వివరించ బడినది

"ఒకవారు మనస్సు, వాక్కు, 'నేను గొప్ప అన నేను గొప్ప' అని కలహించి ప్రజాపతిని రదిమి, తమ కలహా కారణము వివేచించి వ్యాధ్యయ్యగున తీర్పునుకోరినవల, అంత ప్రజాపతి 'వాక్కుకన్న మనస్సు గొప్ప' యని చెప్పెనట అందుకు వాక్కు కొంటె, 'నన్ను నీవు అవమానించితిది కావున నేను నీకెప్పుటికిని వానిమ్మును కొనివచ్చుచాననుకాను అని చెప్పెనట ఇట్లు వాక్కు మంచివాగ్వాగ్వాచాపానా కాక దోపుటలే ప్రజాపతినిగొప్ప చేయు హోమాదులందుకు ఉపాంకువర్ణనముతో మంత్రములను పరింతురు

అట్లు అటవల శతనములు ఇతివచనములు, పృథ్విప్రకారములు, ప్రావృణములలో మరోవారములగు వర్ణింపబడి యున్నవి

తె, వి శ

ప్రాచీనము

అవక్రమణిక అతి ప్రాచీనమగు వేదకామమునందుయు భారతీయులకు పిత్తానము సంపూర్ణముగ మంధెనని చెప్పటకు వైదిక వాఙ్మయము నందును, వైస, శౌర్వ వాఙ్మయము నందును, అనేకాధారము లున్నవి అయినను, ప్రాచీనభారతీయులకు తిప్పలు తెలియవనియ, అశోకుని కాలమునుండియే విదేశీయుల పానాచార్యము వలన లిపివర్ణనయము కలిగియు విదేశీయము, అశోకుని కాలమునందేని ప్రాచీనము పాశ్చాత్య ఖిలమునందీ పుట్టినదనియు, నిరూపించుటకు వారు వ్యక్తప్రయత్నములు చేసెదారు, 'మ్యాథ్యుమ్యుర్', 'అర్మెర్', 'అస్సార్' వంటి సంస్కృత విభాగాలు మూడ ఈ అక్షరసంకేతములు చేయుట శోచనీయము

మంగళమునందు అక్షరప్రమాదవ కలదు వేదాంగము లలో శబ్దోచ్ఛారణములు లున్నవి శౌర్వ గ్రంథముల లిపి వ్రతరమున గీత తిప్పలు వెర్వన బడినవి అంత పురాణ కాలమువాటికి సంపూర్ణ తిప్పణమున్న దాని భారతకాల తప్ప మరొకటి విశ్వమున లేదు, పూర్వకాలమున అక్షరము

అను రంగులతో వ్రాయుచుండినందున తిరియిది, వర్ణములు అని వర్ణవచనము కలిగిన అలగువాత తేజవర్ణిని (వెన్నుట) వాడుకలోనికి వచ్చినది కిలలమిదను, రాగలేఖని మిదను, ఈ వర్ణిని అలంబించి బిడనది కావుననే మనకు శ్రీ పూ రివ కళాబ్రాహ్మమున పూర్వము రంగులతో వ్రాయ బడినవర్ణియు వచ్చి మైనది కిలలమై, ప్రతిమలమై, చెక్కబడిన కావనములు మనకు శ్రీ పూ రివ కళాబ్రాహ్మము నుండియే లభించుచున్నది ఈ విషయము నెరుగక పాశ్చాత్యులు మనకు తిప్పరే లేనచుటకు పాదాంశించిరి

అలోకుని కాంక్షన భారతదేశమునకు బ్రాహ్మణినియు, వాయవ్యపాఠమున నూత్రము ఖిగ్గిరినియు ప్రచారమున నుండినది అలోకుడు తనదర్శనమునకు అయ్యాసాంశముల వాటిని తెలియజేయుచు చెందు విధులలోను వ్రాయించినాడు

బ్రాహ్మణిని తెలివనులు ఇంతవరకు మనకులించిన లేఖన ములలో శ్రీ పూ రివ కళాబ్రాహ్మమున అలోకుడు తెలుపించిన దర్శనములను మొట్టమొదటివని చెప్పవచ్చును నీలింకె పూర్వలేఖనములు కొన్ని మాత్రమే కనబడినవి మధురా మూఢియము వందలి అలాగ కలమి ప్రతిమపై వొకలేఖన మున్నది అది శ్రీ పూ రివి వాటిని కలకా మూఢియము లోని శైళువాగ నందివర్ణమని ప్రతీచుపై గూడ వొకలేఖ నము కలదు అది శ్రీ పూ రివి వాటిని చేపాల్ చేకము వందలి ఒకప్రాదమునందు అలించిన పాత్రపై ఒకలేఖనము కలదు దానిని 'విపాచా' కావనమునెరుగు అది శ్రీ పూ రివి వాటిని ఉత్తరప్రదేశ్ లోని గోరఖ్ పూర్ జిల్లా, హోహా గోరా గ్రామములోను, బెంగాల్ లోని బోగ్రాజిల్లా, సుహాస్థాన్ లోను చెందు కిలాంబలమునపై బ్రాహ్మణిని తెలుపముల అలించి నది ఇవన్నియు అలోకుని కంటె ప్రాచీన లేఖనములు.

అతరువాత అలోకుడు తెన్నదర్శన ప్రచారమునపై భారతదేశమునంతటను కావనములను తెలుపించెను అది కిలలమైన, ప్రాంతములైన చెక్కబడి యున్నవి అలాగయు వాటికే గుంటూరు జిల్లాలోని కట్టిరొబుల్ కుంజీరకుడను రాజు ఒక స్తూపమును కట్టించి యుండెను అందు లలించిన మూడు రాజలింగములైన బ్రాహ్మణిని తెలుపము లున్నవి ఈ వ్రాతలో అలోకుని కావనములములకంటె కొన్ని అతర ములు విశేషములపై యున్నవి

ఈ రివికి ఈపేరు ఎట్లు వచ్చెను భారతీయ పాండ వాయము ప్రచారము వాఙ్మయ 'బ్రాహ్మ'యనుదు వాఙ్మయదేవతలగు వరహగీర్ణవ్యాం వంబందమును తెలుపుకట్టి బ్రాహ్మ కట్టమును మనవారు తమ రివికి పెట్టుకొనిరి ఈ పేరు ప్రాచీన కాలమునుండియే వర్ణవచనమున నుండినట్లు చెప్పవచ్చును

శ్రీ పూ రివ కళాబ్రాహ్మమునందు వ్రాయబడిన 'రివి విస్తరము'లో రివి విధులు ప్రస్తావించ బడినవి వాటిలో మొదటిది బ్రాహ్మణినియే, తై మం 'వమదాయంగమ వ్రము' అను గ్రంథమునందు 'రివిఖిగ్గిరే'రామిలి' మొదలైన వట్టా దగ కిల్లులు ప్రస్తావించ బడినవి, 'తగనవీమ వ్రము' అను మరొక గ్రంథమున 'నవేపాంబులియేలిలియే' అని అలక ములో బ్రాహ్మణినికే నమస్కారము చెప్పబడినది. ఇప్పుడిది ఎవలైన న చిట్టుగా గానిమవ్రాత వ్రాచినపుడు 'బ్రహ్మ బ్రాత' అని మనవారు పేరవేసెను చేయుట కలదు ఇది అంబాటి బ్రాహ్మణిని ఉద్దేశించుచున్నదేవా! కావడ చేకమునందు ప్రాచీన కాలమునుండి బ్రహ్మణిని వర్ణవచ నమునకు రుంజెనది విప్పుచేపాముగ చెప్పవచ్చును.

బ్రాహ్మణినికే హత్వక బ్రాహ్మణిని ఎట్లు పుట్టినదను విషయముగూర్చి పాశ్చాత్య చరిత్రకులు విడిచి విడిచిగా వ్రాసిన ములు చేపాదు ప్రావ్య చరిత్రకులు మరొక విధముగా చెప్పినారు ఈ విషయములను గూర్చిన వాదములలో ముఖ్య మైనవి చేర్చించబడును

(1) శేమ్మప్పిస్సెన్, సెనార్ట్, విల్సన్, అనువారు బ్రాహ్మణిని 'ఫినిషియన్ - గ్రీక్' తిమిండి పుట్టినదని సిద్ధాంత ము చేపాదు

(2) పా.బెలి, శ్రీ. పూ రివ కళాబ్రాహ్మమునందలి 'అరై విలి' లినుండి బ్రాహ్మ పుట్టిన దనను

(3) రిలియంజ్ మన్, జే.సే, బాల్, బెర్ట్ గార్డ్, బిల్, మాట్సుముల్లర్, జై.కె, ప్రిట్జ్, హో, శ్చెయిన్ యనువారు బ్రాహ్మ 'సెమిటిక్' లినుండి పుట్టినదని

(4) పి.సేవేవత్, గోజ్మిల్, ఎర్నెస్ట్, లెయూవా ర్మండ్, బూఫ్ లైలర్, క్లాడ్, ప్రెడరిక్ ముల్లర్ మొదలైన వారు ఉడు సెమిటిక్ తిమిండి అట్లుంచిన దనవారు

(5) బుహార్ చరిత్రకుడు ఉత్తర సెమిటిక్ లినుండి పుట్టినదనెను

(6) లాంగ్ డబ్, హాంట్ పండితులు బ్రాహ్మీలిపి శబ్ద కాలశిలయముల వారసత్వ చిత్రణినిపండి పుట్టినవని చెప్పినారు

(7) లానె, కమ్మింగ్ హం, డ్రూ డ్యూబెన్, ఎడ్వర్డు ఛామర్ పండితులు అశోకలిపి పురాతన చిత్రణినిపండి పుట్టిన వనియు, ఇది విశేషముగాక శుద్ధ పల్లవలిపి లిపియనియు అచేత ఉపపత్తిలతో నిరూపించినారు

(8) డా: క్యామర్బ్రూగారు బ్రాహ్మీలిపి కాంత్రిక విశాదరములనుండి, యంక్రతేశ్వరములనుండి పుట్టినట్లు నిరూపించిరి.

(9) యాక్ డాబి, డా: డి అల్, కంబార్బర్ పండి తులు బ్రాహ్మీలిపి శిలాయుగ అవశేషములను మట్టిపాత్రలపై గ్రాహనము గుర్తించునది పుట్టియుండునని చెప్పిరి ఈ వాదముల వన్నిటిని తుల్యముగా పరిశీలించి సుప్రసిద్ధ పరిశో ఢకులు, ప్రామాణిక పండితులగు శ్రీ కె వి లక్ష్మణరావు పండితుగారు శ్రీశి విద్యముగా విశ్చయించినారు

"హయారేశమునందలి లిపి ఈ దేశమునందే పుట్టిన దనియు, విశేషముగా గౌరవయు నిశ్చయించ వచ్చును భారతీయ వర్ణమాల పెనెట్టి వర్ణ మాలనుండి పుట్టలేదు కాంత్రిక చిత్రాంశవలన అశోకలిపి మూలమైనను, కాక హాయిను, మొహంతోబాలో, హారప్ప, ముక్రతలవలను, విక్రము 105

అ జ ఐ ఉ ష ట ఠ డ ణ త థ డ ధ ఢ
 < ౪ . L D 2 + 7 ౪ ౬ ౯ d థ E ౪ h
 ట త డ ఢ ణ త థ డ ధ ఢ న వ థ త థ న య త
 < ౦ ౨ ౪ I ౨ ౦ ౨ D ౬ ౬ ౬ ౦ ౪ ౪ ౬

అ త త మ న న
 ౪ ౦ ౨ ౪ ౬ ౬ ౬

బ్రాహ్మీలిపి - వర్ణములు
 మొత్తము 1

అందలి చిత్రణినివలనను, భారతీయ వర్ణములు పుట్టిన విష యము సత్యమని తోచును" అని వ్రాసినారు

లిపి పరివరము ఇంపనకరు లింగించిన శేఖరములను ఇట్టి కావన పరిశోధకులు బ్రాహ్మీ వర్ణమాలతో ఈ యంతర ములను గుర్తించినారు (చూ 1 వ పటము)

ఈ బ్రాహ్మీలిపి వర్ణములకు శ్రీశి విద్యముగ గుణించ బాసములు కావవచ్చుచున్నవి (చూ 2 వ పటము)

ఈ బ్రాహ్మీలిపి చ్రాత ముచ్చువకు అశోక రథకావన మును చూడుము (చూ 3 వ పటము) ఈ కావనము శివాల దేశమునందలి కుక్కామనుదగ్గర ఉన్నదనియుచై శేవాలయ పేరుమనున విశ్చయముపై శేక్ష్మజియున్నది ఈ కావనమున ఇట్లు వ్రాయబడి యున్నది

- (1) దేవానవియేన వియనవినబాణాన విలసనాశ్చైతవ
- (2) అతవలగావమహాయితే హిరులదేహితే హ్యమువశ
- (3) విలాచిగదలిరా కాలాచిత విలాభితే ఉదహావితే
- (4) హిరళగనలాలతేలియమిని లంమినిగామే ఉలలితే
- (5) అశకాగియేన

ఈ బ్రాహ్మీలిపి బ్రాహ్మీలిపి కావనములందలి కావన ప్రాకృతము దానికి సంస్కృతప్రాయము అని విద్యముగ మండును,

- (1) దేవానాంప్రియేన ప్రియదర్శినావారాజ్ఞానింశి
- (2) అశ్వభాగియేన ముక్రలంకృతాశః

వర్ణాశ్చిత్తేన

కాశ్యములిపి

- (3) శిలావలంకనకారిణా శిలా
- (4) అశ్రవగవాన్ జాతశి
- (5) అష్టభాగేన

లిపి తెలుగులో నిష్కర్ణమగును "కాశ్యముని బుద్ధుడిచటాస్థిం చినందున, దేవానాం ప్రియదర్శి ప్రియదర్శిరాజ తన ఇంద్రునియవ రాజ్యాధిపేక్ష వశ్యకమున వ్యయ ముగ వచ్చి పూజించెను భగవంతు డిచట ఆస్థింక వసులుకు ఉక శిలాచిగ్రహమును, శిలా స్తంభమును స్థాపించి లాంగి

కులు, యోధులు అయీ ద్వీపములకు వెళ్ళుచును వాటిలో ఈ దివిహడ వెళ్ళినది అయీ ప్రదేశములలో ఈ దివిహడ వేరు వేరు నామములు కలిగినవి, కొన్నిచోట్ల ఈ దివిహడి పరిణామము చెంది క్రొత్తవిధపు తీర్పుదినవి

అంతలో బ్రాహ్మిని ఆగేక పరిణామములను పొంది ఎరు, పిండాశ్రమము వర్ణవర్ణములను కాచించినది చానికే మాట్ ద్వీపములో 'ఎకేఅకురం' అనునదాదు అక్కాలో "రెంజిపి" అని, పయంలో "పాఁకీ అం" అని, లావోస్, కాంతోడియాలో "అక్కర్ మూట్, అక్కర్ రిగ్" అని జావాలో అక్కర్ కవి-అచ్చులర్" అని, ఫిలిప్పైన్స్ లో "కగ్ బిషయా-అగ్నోన్" అని, బర్మాలో "బ్యాల్-క్లై-బ్యాల్" అని, బీహార్ లో "హుచిన్" అని, సేపాల్ లో "బీహార్" అని, మంగోలియాలో "విస్సెజిపి" అని వర్ణవర్ణములనుచున్నది తిరుబియ్యము బ్రాహ్మినిపినుండి పరిణామము చెందినట్లే

బ్రాహ్మినిపిని పొందిన పేదావి క్రీ. శ. ౧౩ వ శతాబ్దము తరువాత బ్రాహ్మినిపి క్రమపరిణామము చెంది అయీ ప్రాంతీయ శివులగా మారిపోయినందు బ్రాహ్మినిపి తరువాతివారికి తెలిసోపట అపార్యమయ్యెను 18 వ శతాబ్దమునుండియే అశోక కావ్యములను చదువలయునను ప్రయత్నములు చేయబడినవి, అవి ఫలింపలేదు తుట్టతొలుపు 19 వ శతాబ్దమున అ మహాప్రయత్నము ఫలించెను

"జెమ్మిన్స్ డెన్" అనునొక బ్రిటిష్ ఉద్వోగి ఈప్రతి యీయా కంపెనీచారి టంకసాలో పరిశ్రమకుట భారత దేశమును నచ్చెను 1880 లో కాగియించి టంకసా తర్ఫు చేయబడినందున అతడు కలకత్తా టంకసాకు బదిలీ చేయబడెను అప్పటికి కలకత్తాలో 'డివియోటివ్ గ్రూప్' యిను బిర్లగంతునును స్థాపించిది పరిశోధక వ్యాపకముతో నొక చిత్రక ప్రయోజనముచుండును బ్రిష్మన్ తన ప్రతిభచే ఆ గ్రూప్ కి కార్యదర్శి యయ్యెను, అతనికి క్రొత్త తిరుబెను చదువుటయందు చాల అనిధి యుండును అశోక తిరుబెను చదువుట కడకు పూనుకొనెను 1884 నుండి 1888 వరకు విశేష పరిశ్రమ యొనర్చి అశోకను బ్రాహ్మినిపిని, అశోక్కి టివి పాద్యులెను ఆ కాలమునందే ఫారర్ స్టీవెన్స్ "సేముల్సాడ్, మ్యాంజె" అనునాదు కూడ ఈ తిరుబెను చదువుటకు ప్రయత్నించిరి కాని అందరిలో "సేముల్సాడ్" మాత్రమే

మాత్రమే సుపూర్ణముగా పరిణామయ్యెను అతని మనః కృషి వల్లనే ఈనాడు మనము బ్రాహ్మినిపిని చదువగలుగుచున్నాము ఆ మనఃమేరచాని కారణజాతి ముందుది యున్నది

గ ర శ

క్రైస్తవ్యునది, హెచ్. పి (1881-1881)
హెచ్.పి.బ్రాహ్మినిపి బ్రాహ్మినిపి అనునామ వివర్ణన పరూమును స్థాపించిన వారిమణి అగృతః ఈమె రహస్య కేళియురాలు తన మాతామహిదావారా, రహస్యరాజకీయము నకు చెందిన జాగ్రహంతులలో ఈమెకు బాంధవ్యమేర్పడినది పరిపర్యంతం పట తల్లి మరణించగా, ఈమె బ్రాహ్మినిపియు మాతామహి ఇంటనే గడిపినది ఈమెకాక సారూప్య రాష్ట్రమునకు గవర్నరుగ అధికారమందుంచెను విద్యావంతులైన మాతామహి ఉపదేశమున ఈమెకు గాన, వైజ్ఞానిక, భాషా శాస్త్ర విషయములలో చక్కని శిక్షయ్యుండెను ఈమె 17 వ యేట ఎరిచాల్ రాష్ట్ర గవర్నరుగా నుండిన జనరల్ బ్రాహ్మినిపి వివాహమాడెను కాని మూడుమాసముల తరువాత ఈ వివాహంబందు విచ్ఛిన్నమాయెను

11-17 సంవత్సరముల వయస్సులో అప్రొబాత్ యందలి బెర్లరామాలోనూ, చారిగురు పర్యులలోను బ్రాహ్మినిపి పరిచయమేర్పడెను 16 సంవత్సరముల ప్రాయము రాసపూర్ణమే ఈమె తన పితంబ్రలో కలిసి మంగోలియా ప్రాంతములకు పరిహర్యుత చేయబడ్డ వైజ్ఞానిక ప్రయాణ మొనర్చి, లామాలకు వంశంబించిన పరిణామములను తెలిసికొనెను

1861 వ సంవత్సరములో ఈమె అందమగుగరుకు నందలి హైల్ పార్కువందు ముచ్చురు మోర్యా అనువాళినితో పరిచయమేర్పరచుకొని, అతనికి శిష్యురాలై గుహ్యశక్తులను గడించెను, అనంతరమామె కొంతకాలము హిమాలయ ప్రాంతములో నివసించుచు, గుహ్యవిద్యలో ప్రణిబులైన పండితుల యొద్ద విశేషవిజ్ఞానమాస్థించెను బ్రిటిష్ పరిశోధకులందరి టరకర్లకప్పు కమిటీలో నివసించుచుండిన మహర్షుల కృపాకు అమెకు లభించెను వారు 'మహాభక్త్యోగి' అను ధ్యానగ్రంథమును అమెకు అమెకు బాచిరి అనాటినుండి 'శివగీతము'ను తమ మెను, క్రమం నుభగమైన ఆ గీతవ్యవస్థాపకములను తన ప్రియతమమున నిలువకొనుచుండు చానినుండి సమగ్రము

భావదేశ్యతను, తనవాదానికినియుండిన మానవశీలిక విశేషములను సాక్షిలముగా అవగతమొనర్చుకొనెను

అనుసాధించుకొనెను భావట్టిపాటి. జీవే వంశవర్ణములు ముఖములపై, తన మహిమనుభవములను 818 ఆధ్యాత్మిక పీఠాంశములలో లిఖితమొనర్చెను 'నవోపచార' అను నీ పీఠాంశగ్రంథము చిక్కపాహిలియందు ఉత్తరవంశగు ఉత్పత్తిని రచనలో నొకటి

అట్లు జ్ఞానవంశముపై వ్రాసిన భావట్టిపాటి 1873 లో ఆమెరికాదేశమునకు పోయెను అచ్చట ఉత్తరవంశములో తన వంశవర్ణనైన కల్పాల్ పాల్ యన్ అల్ పాల్ అను వారల శీలికొనెను అతడు మహామహిమనుబడు, అమృతపు గడ్డనుగలవాడను, మరియు భూదేహావలంబము లందు చిక్కపదము యందును భావట్టిపాటి అల్పాల్ కూడ వర్ణమును చిక్కపాటియే చిక్కపాటి 1876 లో న్యూయార్కునగరమునకు మూరూపములలో ప్రభుత్వము ముగిసి దివ్యజ్ఞాన సమాఖ్యను స్థాపించిరి

- (1) వర్ణమానవగోత్రాభివృద్ధియనుతో మం, మత, జాతి, వర్ణ భేదములను కేంద్రపంపుమొకటి నెలకొల్పుట
- (2) ప్రపంచముందలి వివిధ మతములను, తత్వశాస్త్రములను, విజ్ఞానశాస్త్రములను సమర్థవంతో అధ్యయన మొనర్చుట ప్రోత్సహించుట
- (3) అవాదివృద్ధిములైన ప్రకృతి పీఠాంశములను గూర్చి మానవునియందు విగూఢములై యున్న శక్తులను గూర్చి పరిశోధనను అదుపుట

1877 వ సంవత్సరములో భావట్టిపాటి 'లెనిన్' అవిద్యుదము అను గ్రంథమును ప్రకటించెను ప్రాచీన అరుణి విజ్ఞాన, తత్వశాస్త్రముల వర్ణయన మొనర్చుట కీగ్రంథము అత్యంతోపయుక్తమైందని అది రెండువంతులముల మహా గ్రంథము "వర్ణకుల అధ్యముగానున్న తెరను తొలగించి వివరముగామోసిన రాక్షసాలపురాణంలో నిర్మిరముగ "ఈ వర్ణాధ్యయనమును ఎప్పుడూచుచున్న తెలుపుటయే మా మనోభావమున చాంక" అని ఆమెగ్రంథోపసంహితమునందు చాచినది

హిందూమతమును విమర్శించినవారి నందరిని ఆమె తీవ్రముగా ఖండించెను అర్హతానిది, వారి ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానమునకు మూఢత్వానము భారతదేశమేగాని, గ్రీసు దేశమువారుని ఆమె విమర్శించెను "భారతదేశముమగూర్చి

వలీలినము అరుదులయడగా, మానవజాతి జ్యోతిషమును కనుగొనుటయే" అని ఆమె వ్యాఖ్యానించెను

1878 వ సంవత్సరములో భావట్టిపాటి. అల్పాటు కేరువును భారత దేశమునకు విచ్చేసి, మదరాసు శివారగు ఆరయారవంతు దివ్యజ్ఞాన సమాఖ్యయొక్క ప్రధానకార్య స్థానమును నెలకొల్పిరి భావట్టిపాటి, తన గుహ్యజ్ఞానమును గ్రంథరూపములో రచించుటయందును అల్పాటు దివ్యజ్ఞాన సమాఖ్యపై కార్యక్రమమునందును, ఆ సమాఖ్యకుమారుల "ధియోనస్థు" వత్తితను ప్రకటించుటయందును నిమగ్నులై యుండిరి గుహ్యపీఠాంశ రచనయందు భావట్టిపాటి మర్రాసు వానియగు శ్రీ టి మర్రాపాటి, డి పి, డి ఎల్ గారు సహాయపడెరి ఆ వార్తయినను భావట్టిపాటి శిష్యురాలై యుండెను యారాధ్యులకు ఆ సుఖ్యురాలకూడ వ్యక్తి తయు యుండెను

అల్పాటు భారతదేశముం రంతును వర్ణించుచు, తనవ్యాసము తొనగుచు, దివ్యజ్ఞానసమాఖ్యనిరంజనమును నిర్మించుచుండెను 1892 ఏప్రిలి 14 వ తేదీన బొంబాయి పురమండలియలో తొర్రాన్నియను మతమునందు "ప్రాచీన చిక్పత"మగూర్చి అల్పాటు తనవ్యాసమునచ్చుచు, 'మిశ్రేష్ట ములైన ప్రయోగించుట! వ్యాసయ్యలై వర్ణమును, మహా భార్యమును, చిల్లె రాగ్రతకలియన్నుతో, ప్రవృత్తిగ్రులు మీకు అట్లే వశ మైపోవును" అని ఉద్ఘాటించెను

1846లో లిట్ట ప్రభు రచితమైన 'టాకోపి' అను నవలది - భావట్టిపాటి - అల్పాటు శిష్యుడు గాదముగా ప్రకాశించులై కి తీగ్రంథము భారతీయుల మనోభావములపై గూడ ప్రకాశముల్రమ వై చిదిరి 'లెనిన్' గ్రంథములో మూడవ అధ్యాయమునందు "అత్యయన వర్ణములో తొలో శము, స్వర్ణలోకము లక్షిచిరి ప్రతినిమింపకాల్పు తరెండిం తలో ఒకటి ప్రతినిమింపవచ్చు రెండవ అంతర్విశేషమును" అని చాచుండియున్నది

1887 వ సంవత్సరములో భావట్టిపాటి శింగండునకు నయనమై పోయెను 'గుహ్యజ్ఞానము' రెండువంతులము లో టికాలనుకు లండను, మ్యాద్యార్కునగరములలో ప్రచురించు లభిసెను

ఈ గుహ్యజ్ఞానగ్రంథమును, వైస పేర్కొనబడిన 'భావ' వామగ్రంథమునకు దివ్యత్వమగు భార్యగ్రంథమే

[illegible]

1897 నుండి 1899 వరకు కృష్ణా జిల్లా గవర్నరుగా పనిచేసిన కాలము గడచినను 1899 లో 'మోనవాడ' అను గ్రంథమును ప్రచురించెను అనీలిలింగం అను ప్రముఖ పత్రికారామ కృష్ణా జిల్లా కి న్యాయాధ్యక్షుని ఈ 'మోనవాడ' వద్ద మొదటి ప్రముఖై వద్దగ్రామీణులముగల గ్రంథరాయము అను దోహిని చింతిచాశమును ఈ కిందివిధముగా ప్రచురించెను

“ఉ భద్రదా! మానవుని ప్రతివేడిన్నీటినించును నీ
హృదయముపై పడనిప్పు చానికీ కారణమైన కారణం
గింపబడువరకు, ఆ వేడిన్నీటిని అట్లే ఉండనిప్పు చానిని
కుడిచివేయవలదు

మోక్షవనమాలమువకు దూరముగ వీరూపకవాచమే
 పునకార్యమనియు, చీకటపల్లెలో (తప్పో) నిష్క్రయమందు
 పయే మహామోక్షానిరూపమనియు విశ్వసించుము

కంఠమూల, పర్ణ కళ దాదులు, హిమజలహిమము
 దీపు వాంఛించు మోక్ష ఫలవిద్వితీ మార్గములవి విశ్వసించుము
 ౬ భక్తులీ మా కవళాళి వంశే మార్గము జీవించుచుయే
 మొదటి వెలుగు

వివేకదండుకల్గినవో, వివరణలులేదన్న మొగుడు
వివేకవిగ్నానవిరిచె నవో అంగడు ఎక్కడగ వివరణలులేదన్న
కన్ను అవిప్రచారహేతున, అవివరణ. అను కనలో నిమిత్తు
కొను మహాముగ్రహవేద గణితముగ నుండుము నీ అల్ప
ప్రస్తుతి నీ దివ్య శక్తి వేదోగింపుము

మహామోక్షార్థి మార్గము నీయందే శంకు విధయ
మమ సంగర్భవృక్ష మధురపరిమళము నీ రీర సాదులయందు
సర్వాత్మ ప్రసంగవరకు || సంగర్భవృక్షవిశామమునకు దోహద
మొనరు, చురుకు

నీ స్వార్థయమును, నీ మనస్సును పర్యమీకావరించి
యొక్క మహాస్వార్థయమునకును, మహామనమునకును శ్రుతి
కూర్చితివా?

తిలకం, పవిత్ర నదీమట్టంల పోటీ నమోదు ప్రక్రియ
 ద్వారానే, మారుమోగినట్లు, ప్రవాహానందం వలన మాన
 వుని హానియమునుపొందిన సరికొత్తానికి మేము, ఆ ద
 వాదముల వైపున, ప్రతిబింబించి, అసెంబ్లీ గలవారు
 తిరిగివచ్చేమని వర్తమానాలను బాగా గాంచమనగా,
 అదేమమనోదయించునా? సరికొత్తా ప్రపంచము మూల
 మనస్సుననే నిమగ్నమై యెదురు తిరిగి బిడ్డగట్టుకొనా
 గానట్లు, బుద్ధివంతుల వైపున, ఓమి వ్యవస్థానికీ సామె,
 ఓమి తనకీ

మోక్షమునకు బ్రాహ్మణ తీ క్రిందివారములనే
జ్ఞానార్జునుని పునరుద్ధారించిరి "ఇహలోకమున మరము
అనుభూతి మానవులు కోరకుండురెడల స్వర్గలోకమున
పరమము యదాదృష్టమే పుడుతులే అని వారి గ్రహాన
గతులు" మహాభారతములది కాంచినదనము పెనవేంద్రశర్మ
మునుగూర్చి టిప్పున ప్రచురించినచరిత్రమున "వా ప్తవ
స్వర్గోద్యోగ" అను మాటాది పరిచిరియెడల తీ మహా
భారతమున దివ్యభాగవతములది క్రిత్యానననము మాన
వారితీ దివ్యభాగవతము ప్రసాదించెను కాశ్యపమగు మౌడ్యరాజు
మీదిను సర్వవ్రతము పట్టినవన పరమగునను పరమార్థ
వాదము కాశ్యపముయిన దగ్గరగృహ్యము ప్రతిపాదించుచు భక్తి
గారవమలలో "సర్వము"నకు విరుద్ధముయి యుండవలెను
సర్వము తత్వమోక్షము కలయును సర్వము చిది సర్వము
తపము సర్వముయొకము సర్వము సర్వము సర్వము సర్వము
సమయముననుగ్రహించును "సర్వమునుగ్రహించును సర్వమునుగ్రహించును

సమ సమ ప్రవ రిలుచుగ్గురి

విధిదశములు వర్తకాభ్యాసమునకు వశమగు యొక్క ప్రతినిధినిములుమాత్రమే నని దివ్యజ్ఞానసమాము విశ్వ వ్యాప్తినిచేయుచున్నది అట్టి వశ్యమోదమునకు గానవిధి లేదు ఈ అంశభూతియ మతమైత్ర్య ప్రాంశమునకు జ్ఞాత్యుయొక్క దివ్యజ్ఞానసమాముయొక్క మహత్తరమైన గోళత ప్రాతినిధ్యత వలనను

పై పేర్కొన్నవంద గ్రంథములేగాక (1) దివ్యజ్ఞాన
బోధిని, (2) దివ్యజ్ఞానసమాఖ పాఠశాలవర విమలవల్మీకి
(3) సుహృద్భిర్యాదవరము సుహృద్భిర్యమ సుహృద్భిర్యాత్మిక
కళనగుణ వరసంగ్రహసంపుట (4) పదోలక్షాశ్వులు (5) శుభాచీ
నిమిష:దాశముఅక్షమ (6) హిందూస్థానములోని గుహలు,
అరణ్యములు (7) వీణగిరిలోని ఉపము అను గ్రంథములను
కూడ చేదపె వివాదప్రసరించెయియున్నది

३५०.

ప్రతిగుదేశము (చ)

బ్రిటు దేశము ఐరోపాఖండపు పశ్చిమభాగమున చెలఁ
 గొలియుచున్న ఒకదీప్తమున ఉ ద్వీపమునకు గ్రేట్ బ్రిటు
 అను నామవలనముహూద ౬౦౦ అను ద్వీపమునందు పశ్చిమ
 భాగమున అనదీమునముతో జ్వలించుదీప్తమునందు బ్రిటు,
 ఇంగ్లాండుదీప్తమునను, సెయిండుదీప్త బ్రిటీష్ ద్వీపము అని వర్తమాన
 రెండుదీపమున్నవి. బ్రిటుద్వీప్తముతో ఇంగ్లాండు, స్కాట్లాండు,
 వెల్సు అను దిశాగములకల్పిం ఇంగ్లాండున కు తీరమునను
 స్కాట్లాండుదేశము చెలఁగొలియున్నది, స్కాట్లాండుతో ఉత్తర
 భాగము వర్తమానమున ఇంగ్లాండునకు పశ్చిమభాగమునను
 బ్రిటు వర్తకభూమయిన వెల్సు దేశము బ్రిటుద్వీప్తమును
 బ్రిటీష్ భావో అను నమరద్రావ్య ఐరోపాఖండమునందు వేరు
 వేరుచేయుచును ఈ నమరద్రావ్యము ఇందునతీయైయున్నది
 తొమ్మిదవేల సంవత్సరములకు పూర్వము బ్రిటుదేశమును
 యూరేసియ ఖండముతో కలిసియుండినట్లును, అనంతర
 కాలమున విడివిడిచిన నొకసంఘమున, ఇతర తొలకద్రవ్యము
 నులనలన ఈ భూభాగము అ పైదభూంధమునకును ౬ దివిది
 ఉన్నది, నూనోగోకాన్యజ్ఞులను తెలుపుచున్నది, తత్కాలమున
 ఈ భూమి దేశండు అందున దేవుగోకాన్యజ్ఞులను

ప్రతి మరచేమున నుమాడు లెందులకల మీదిచేల వన
శ్చరములనుండియు మానవులు నివసించుచుండినట్లు తెల్పు

పట వివరణములుగలవు. కానీ ఈరేఖమున అర్ధప్రాచీన యుగమున నివసించిన వనమగన్గూర్చి మరలెట్లెవముయిన తెలియరావు. ఇతర నాగరజీవకాలంబున వలెనే బ్రతుకొద్దీయముతోనే ప్రజలకుకాక పాతరాయుగమునను, క్రొత్తపరాధియుగమున, కలయయుగమున, తాపయగమునలెట్లే గడచి, ముగవ రాగియుగమునను, రాజులెట్టి ప్రభుత్వం అను కళ్యాణలభవపుర్వమున కెల్లూరు అను ప్రజలను బ్రతుకొద్దీయముననే వలెకొత్తవచ్చి అంతట స్త్రీదేవినాథ మేర్పరచుకొనినది మీరు బ్రతుకొకట గె. దివరాలు కావున, దీనికేము బ్రతుకొకడవన బడవను ఇ ప్రాచీనకాలమున భూమిమీదా జాతిరావను, గ్రీకువలెను బ్రతుకొకడముతో వ్యాపారకలయయునలెకెడి వారు గ్రీకులకు బ్రతుకొద్దీయముతో సంపర్కమేర్పరచిన తరువాత స్థలక క్రొత్తపరాధియుగం జేయబడినది గుర్తించి, ఇప్పటికి చాలాకముదా రాజులను పాలించుచున్నది

ప్రస్తుతపు ప్రారంభములో బ్రిటన్ దేశమున కాగ్రీత్రక యగునటు ప్రారంభమగుచున్నది. క్రీ. పూ. 85, 84 సంవత్సరములలో బ్రెడర్ రోమకునియైన జూలియస్ సీజర్ బ్రిటను దేశముపై దండెత్తివచ్చి, అక్కడిప్రజలను రంగరిగమున వశపాటుచేసిరాచిరియెను. బ్రిటనుకునును నదియే మొదట రాగ్రీత్రక నునకునటు క్రీ. శ. 43 వ సంవత్సరమునందు రోమకపాత్రాట్టులు క్రీమివద్దవలయును యుంచి, కనుకపాత్రాట్టులలో కలుపుకొనుటకు యుద్ధించిరి. అనంతకాలములో కు ద్దవలయునయి వారి స్వాధీనమునయైయు రోమమును మూడు శతాబ్దాలువైతికి ఇచ్చట రాజ్యవహించినవను సాగించి, వను వారిని వను వానివనదేసిరి. క్రీ. శ. 43 వ సంవత్సరపు ప్రారంభమునందు, రోమకపాత్రాట్టులు ఊడితొలిన వారు తమ్ములు కాదు సుదతలను రోమకునివలెను వచ్చిరి. కిచ్చిరి బ్రిటనుకును క్రీస్తువలరాదామనెడి తమ్ములు కాదు కాచాచుకొనవలసినయియు, రోమకపాత్రాట్టులు వారిట్టి నసహాయమును కేయలించినయియు, బ్రిటన్ ప్రజలతోపాటి రోమములు క్రీ. శ. 410 వ సంవత్సరమున బ్రిటనుదీవులమునుండి కైటొనిగి వారడదేశమును క్రీమివలరాచు జగముందులకుఁను, ప్రాచీనకాలమున రోమమును బ్రిటనుదేశమును వలవలయునని సరిపాలించుట కొనెను. ఎన్నియైనను ప్రాచీనదేవులకాలమున కప్పుడు,

శ్రీ శివరవ శక్తి ప్రారంభము నుండి జన్మింపి,
దేహార్థ దేవముల అపారక ప్రణయ ప్రేమను దేశమునై

దండ్రికి వచ్చుట ప్రారంభించిరి స్థానికులైన బ్రిటనులకును, మాతవాగంతుకులకును యోగమైన యర్హము సాగెను (క్రీ. శ. 818 న వందొక్కరమువారికి పాండిత్యము వంపుకొనుట వోడియో, కొంజిలోనిది, అత్యంతలోనిది పొందియిని) క్రితుల రోజును ఖాతుకులను వశపరచుట ఈ రోజునకై దండ్రికి వచ్చిన అనగరగో బానియులకి అంగియో అంగియో అను ముఖ్యులగు వాగుల తోగివారి అంగియోసవారికి అంగియో సాక్షును ప్రతినిధుడగు చేసి కలదు అంగియోరోజును ఇంగ్లాండుకు మోరెను ఈ అంగియో సాక్షునులు ఇంగ్లాండుతో మంధలం తటము వ్యాపించి, దిను చిన్న స్వంతత్రావ్యములనుపొందిరి కాల్లక్షమును ఈ రాజ్యము లంబించెను వెన్నుకొని రాజ్యముతో అచిన్నరాజ్యములకు కలిసిపోయెను ఇది యుద్ధముగా, క్రైస్తవ ప్రభువులను కల్గు నుచునైన చీపు వుపాధిగారి ఇంగ్లాండు రోజునుతోని అనగరగో ప్రభులకు క్రైస్తవ లుగ మూర్తులు కై అర్హములు అను మూర్తిగానిని పొరెచెను (క్రీ. శ. 818) ఈదీని ద్రోహాపాపములను ఇంగ్లాండురోజునుతో కెల్లము రాష్ట్రపు ప్రభువు ఎక్సెక్యూటరువారు క్రైస్తవమతమును ప్రియరెడెను క్రమముగా క్రైస్తవమతము ఇంగ్లాండురోజును తంతును న్యాయించెను ఈదేవుడు క్రైస్తవమతాన్నికలతను తీసికొనిన ఇంగ్లాండురోజునును, వెన్నుకొని రాష్ట్రపు రాజులు చూచియునుగూడ తీసికొనిన వానియును యిష్టించుచుండిరి ఇంతలో క్రీ. శ. 1819 న గల ముందో రోజును అను అనగరగోబానియు ఇంగ్లాండురోజునుతో దండ్రికి వచ్చుట ప్రారంభించిరి, దీని లంబంతులతోని మన ప్రభులు ఉదేవుని ఎక్సెక్యూటరునుచును ఇతలకును రోజునుతో ముడి నీటి ముఖ్యునికై వీరు చూచుటలు. నీటిమూర్తిగూని వెన్నుకొని, వాక్కు, ప్రియమరొజునును ఈ ఉదేగంగలెంతో పాపము ఇంగ్లాండురోజునుతో కలదుపాండిత్యములను ప్రభులకు రోజునకై, నీకై నంతులనుచు రదు, పెదబోయియెడలారు. మరొకంబానియుగడవంతులవాత దీని కంబోవంతులముగ వచ్చి ఇంగ్లాండురోజును తూర్పుప్రాంతములలోను ఉదేవుని ప్రాంతములలోను క్రాంతముగ నింపుములె కేగరయోనిని వారిని క్రైస్తవతనైన అంగియోసాక్షునులకును యోగమైన ముఖముగా ఈరాజును వెన్నుకొనిరాజ్యములను పొరెచెను అర్ధిమరాజు రాజ్యములను రేయియందును కలదు అనుచునైన మూర్తిగూని, దేవులకిడించి, వారందరి

[illegible]

వంటి వర్షము ఈ సరికానుము వలన వార్షకులు అంగ్లేయులకు మారినోయిరి

క్రీ. శ. 1088 వ సంవత్సరమునుండి 1495 వ సంవత్సరమువరకును గల వార్షికాభ్యాసకాలము అంగ్లేజీచరిత్రలో జమీందారు యగవసతి వర్ణించి ఉత్పన్నమైన యుగవంతుల బోసా ఖండమందలి ముఖ్య భాగము లన్నిటి యందును జమీందారి విధానము వ్యాపించి యుండెను జమీందారివిధానమున కాంగ్లమున 'ప్రొవైడెంట్' పద్ధతి అను పంపము వాడబడుచున్నది ఆకాలపురాజులు తమ అనుయాయులైన నీయిలు మువ్వగురాటి పెద్దపెద్దజాగీరులను బహుమానముగ ఇచ్చెడివారు ఈ జమీందారులు రాజవంతులతో కప్పముగట్టుటయొక ప్రవచనోదయము చేయుటయొక భాగవతిక సేవల విధానములయొక చేయని, ఇతర విషయములలో స్వతంత్రముగ వ్యవహరించుచుండిరి అనాటి జమీందారులు కోటలు, ప్రత్యేకసేవల ఉండెడివి నీవి తరచు రాజులచే తిరుగుకూడియుండు, యుద్ధములు సాగించుచుండెడివారు బలవంతులైన అంగ్లేజులు ఈ జమీందారుల వలది యుండెడివారు రాజు దుర్గులుపై నతో, జమీందారులు చెల రేగి, సామాన్యప్రజలను వమ యువ్యచర్చివట్టు దోచుకొని, ఆరాజకత్వమును దాగివేసివేడివారు జమీందారుల యధికారము సాగినప్పుడు భేజ మెట్లుండెడితో తెలుసుట క్లిష్టమై రాజకాలమును (1186-1184) గులాబీల యుద్ధకాలమును (చార్లెస్ ఆఫ్ రోమన్) 1455-1456 నిదర్శనములు ప్రపంచమం దిన్నిచేయుటలోవలెనే ఇంగ్లాండునందుకూడ సామాన్య ప్రజలు కాంతికాముకులై యుండిరి, కావున వారు జమీందారుల పక్షము వహించి భేజమును కాంతిభద్రతల విధానాలు బలవంతులైన ప్రభుత్వకాలమున కొరచుండెడివారు మొదటి బెలియం (1088-1087) మొదటి హెన్రీ (1100-1136) రెండవ హెన్రీ (1155-1189) మొదటి ఎడ్వర్డు (1272-1280) అను రాజు లిట్టి సామాన్యమున కరిగియుండిరి

అంగ్లేజీపాపములకాలమునుండియు రాజు ప్రజాపతి నియం దంబోతో భేజపరిపాలనను కాదించినదెనున సంస్కృతరాయ మొకటి ఇంగ్లాండుభేజమున నేర్పడియుండెను ఈ కాలప్రధానమున సాధారణముచేసికొని, జాన్ రాజకాలమున (1189-1216) అతని జమీందారుల మహావ్యక్తము అను రాజు తీయ దక్షిణభాగమై బలవంతులగ రాజుమండి చేసెవారు

చేయుచుకొనిరి (1216) ఈ రాజీయవ్యక్తము ప్రధానము రాజు జమీందారులపై పట్టి ఆక్రమమును వర్షమున నిధివరాని, వారిలో పెద్దగిది తగినంతకారణములేందు చేరసాలగుచుండు ఈ మహావ్యక్తము అంగ్లేజురాజ్యాంగ విధానముతో జీవముఖ్యభాగము దీనివలన రాజు భక్తమునకు బద్ధుడై రాజ్యాంగపాలనము సాగించినదెనునాఖ్యమున వివర్ణమగుచున్నది అనురాజు మిగులుపై న మొదటి ఎడ్వర్డు (1272-1280), ఉత్తమమైన కావనములను పెట్టెడిని కాదించి అంగ్లేజును అను విరుదును సంపాదించెను ఈరాజు నేల్సు భేజమును బయిచి, కాన్వెంషన్ ఇంగ్లేజురాజ్యాంగముతో కలుపుకొనెను (1295) ఈతడు 1298 వ సంవత్సరమున నమూనాసార్వభౌమమును సమాధివేసెదెను ఇందు జమీందారులు, ఉన్నత మహాధికారులు సామాన్యప్రజల ప్రదర్శనలు కూడ చేరియుండిరి కాల్వమును ఈ సార్వభౌమిక జల విధి అనేకాధికారములను సాధించెను ఈ కథాకాలమున అంగ్లేజుమహాదానిగా వ్యర్థియెంచి అంగ్లేజురాజ్యాంగమున బలమిచ్చెను అంగ్లేజువాయువర్తి మున్దగ్గరవ్యవసాయకాదను అను వాణిజ్యకాలముననే జీవించియుండెను ఈ కాలమున అంగ్లేయుల అధికారికముల పెమ్మవిధముల విధానములెదెను. మర్చయ్యుగముందు క్రైస్తవమతభంగమును దనేక లోపములు కల్గిమించుటవలన చాన్స్ తొలగించు నిమిత్తము జాన్ బిల్లిష్ వంటి మహావ్యక్తముల ద్వారాచిందిరి బిల్లిష్ చేతి లిలు గ్రంథమును అంగ్లేజువలోని కనుభాగము కాదెంచె

అంగ్లేజీచరిత్రలో జమీందారుల యుగము 1485 వ సంవత్సరముతో అంతమయ్యెను ఈ సంవత్సరమునుండి ఇంగ్లాండుభేజమును బూర్తియయింపు రాజులు 1603 వరకు పరిపాలించి జమీందారుల యుగముం దేకే కారణము గురిమైన సామాన్యప్రజలు ఈ సాధనవంశపు ప్రభుత్వలను వ్యాధయభూర్వకముగ వమస్థించిరి నవమ్యులైన జూర్జరుల రాజులు జమీందారుల అధికారమును పూర్తిగ నిర్మూలనము కాదించి, భేజమున కాంతిభద్రతలను దుర్భిక్తముగ చేసికొనిరి. ఇందువలన ప్రజలు సుఖవిధి, పరిశ్రమలు, వ్యవసాయము, వ్యాపారములవలన భవ్యవత్తు చేరుసాగిరి ప్రజల సామగ్రితయు, అభివృద్ధియు, భవన సమర్థతయుగ అభివృద్ధికారణమున జూర్జరుల రాజులు విభజనముగ రాజ్యపరిపాలన సాగించిరి, వారి అంగ్లేజుల ప్రాచీనికర్మము వహించు

మన పాదములను, ఈరకాల తగువిధముగ మన్నించి
అ బాధియ్యవద్దేకదా తమను కాపాడవలసిన పనులను నిర్వహించి
తెలుసుకొనినవారు ముగ్ధులరాలతో మొదటివారైన
ఉదవ హెన్రీ (1493-1508) పాపములరాలను తన పెద్ద
కమరైనది వివాహముచేసెను పెయిలును తన కుమారులు
నిద్రను తన పెద్దకుమారునిని, అతడు మరణించినప్పుడు ఆ
రాలనుండి తన రెండవకుమారుడను ఇచ్చి వివాహము
చేసెను ఈ విధముగ అంతర్జాతీయ కలకలమున ఇంగ్లాండును
అందు చేర్చుకొనెనని హెన్రీరాల భావము ఉదవ హెన్రీ
కుమారుడైన ఎడిమండ్ హెన్రీరాల కాలములో
(1602-1647) ఇంగ్లాండు ప్రభుత్వము రోమునగరమునందలి
పాప మతాధికారి యాధిపతియగు శిరస్సునించి, ఇంగ్లాండు
దేశమున మతవిరుద్ధములతో బాధ రాకే సర్వధికారియని
ప్రకటించెను ఇంగ్లాండునందు మతసంస్కరణోద్ధమమున
కొరతముగ జీవములు చాలించెను. కాని ప్రముఖుల దేశమందు
మతసంస్కరణ భావములు అందరి, ఇంగ్లండు మతసంఘము
వారు, కాథలిక్కులు, ప్రొటెస్టంట్లు, పెన్సిల్వేనియను అను
మతశాఖలు అందులచేరెను అంగ్ల రాజవంతులు పోవుచుకాని
వారి అధికమును శిరస్సునించినచో, వారి నిమిత్తమైన
ప్రైవేట్ మత సంస్కరణ దుష్టములైన అందులందరూ వారు
మత సంస్కరణమునను పలుకెనగుల కానించి అయినను
ఇంగ్లాండు దేశమునందలికాలమున బాధియకావములు బాగుగా
దృఢపడెను ఎడిమండ్ హెన్రీకుమార్తెయైన ఎలిజబెత్తురాల
రాజ్యమునయున్న కాలములో (1558-1588) పెయిలును
దేశపురా ఇంగ్లాండును ఐయుచుంటున్న "అర్థభా" యను
గొప్ప నౌకాసెనును చున్న (1588) బాతీయ పాపకండ్ల
మునకు ద్రువమును వెంకడించిన ఈ కరుణమందు, అంగ్ల
ప్రజలందరూ తమతమ విధేయములను నిర్వహించి, బాతీయ
కలకలము పెయిలుతో పోరాడి, యోధునిది తుదకు
అదోపా రాకీయములలో ఇంగ్లాండునతో అంతున పొందెను
అంతేమే మిలిటెరీరాల వివాద మార్గము నవలంబించి,
దేశమందలి వివిధ మతశాఖలందలి మాద గట్టుకొనుటపై
చక్కని కట్టవేసెను ఈమె రాజమునందు ఇంగ్లాండు దేశమున
కోక నూతన వైభవము పెరిగినది ఈమె రాజ్యకాల
మున పరిశ్రామిక ప్రోత్సాహ దీక్షలు చేసెను సమగ్రమున
అతడు పాపక కృత్యములు పొంది, ఇంగ్లాండుదేశపు పనులు

ప్రాధికారమునకు పునాదులు వేసి 1602 వ సంవత్సరమున
ప్రాగ్దేశములలో వ్యాపారమునను వివిధముల తూర్పు
ఇండియా వర్తకసంఘము స్థాపించెను ఎలిజబెత్తురాల
యుగమునందు అంగ్ల హక్కుల పాదములైన వైట్ మెన్సు
మతాధిపతి తన ప్రభుత్వాధికములను కలిపి వైట్ మెన్సును
అధునికయుగమున రాంగ్లేయులను అందించిన కీర్తి ప్రభావములు
ఎలిజబెత్తురాల యుగములో ప్రారంభించుచున్నది

ఎలిజబెత్తురాలతో ముగియవలసిన మంతరించెను ఆమె
యవంతరము 1608 వ సంవత్సరమునందు 1714 వరకును
ప్రభుత్వములములను బ్రెజిడెంట్లమున పరిపాలించిన స్వభావము
వలనయును మొట్టమొదట పాపముల దేశమునకు ప్రభువులు
1608 వ సంవత్సరమున అరవ శేషముల రాజు పాపములమున
పరిపాలించుచుండెను ఈతడు ముగ్ధులనంగ్ల పాపముల నందున
హెన్రీకుమార్తెకు మునిమనుమడు కావున ఎలిజబెత్తురాల
యవంతరము ఇంగ్లాండు పాపముల దేశములు రెండవవరకు
ఈతడు మొదటిశేషము అను పేరుతో ప్రభువయ్యెను మొదటి
శేషములము, (1602-1625) అతని కుమారుడు మొదటి
రాజ్యములము (1625-48) మొదటిరాజ్యము రెండవ కుమారుడు
రెండవ శేషములము (1625-48) వరకు అదేపేరులు
కాలానుగుణముగ ఇంగ్లాండుదేశపు ప్రజలలో వచ్చిన మార్పు
అను గుర్తించుకొను పాపములనంగ్ల వివాదము పెట్టు
కొనిరి, రాలలు వై బాంగ్ సంభావించెను, అందువలన
ప్రజాప్రతినిధుల యిప్రెసెంటుము వారు లెక్కనయు వదల
రము లేదనియు, వారు తమ ఇచ్చినదిన పోవున రాజ్య
పాలన పోలించెనుననియు, వై ముగ్ధుల రాజులనుకూర్చు
ముగ నెమ్మది పునరేదవ శాస్త్రములతో బ్రెజిడెంట్ ప్రజలలో
రాలయ వైభవము బాగుగాపాల్చెను. వారిలో చాల
మంది రోమును కాథలిక్కు మతమును శిరస్సునించి, ప్రాపె
స్టెంటుమతము నవలంబించిరి, మొట్టొదిలించు పాపమును
గుర్తించు, పొరుగుల కారాగారమునకు పంపు వ్యవస్థను
గుర్తించు, విదేశానికిగిరి గుర్తించు, మతవిరుద్ధములను
పాపములగుర్తించు, రాజులను, పాపములను పరపాలించి
శిక్షించు అధికారియైదేములు ఉత్పన్నమయ్యెను. కుదకు
మొదటి రాజ్యములములను పాపములను పదములందరినీ
ఉదా సంవత్సరములకాలము (1642-1648) అంతర్గతము
పొందెను. రాజులకాలమున, పాపములను పదపాలి సేవ

ఉరికియటెము (1848)

రెండవ తేముర్రాజు (1885-88) బ్రిటు రేజిమున రోమనుకాగ్యరేక్కు. మతమును పునరుద్ధరింపవలెనని యర్జిం చెను కాని ప్రజల తీవ్ర ప్రతిఘటనమునకు శయపడి అతడు రేజిమును వీడి పారిపోవలసినదని (1888) ఈ విధముగ బ్రిట్ రేజిపురాజులు ప్రజాప్రతినిధుల యుక్తములైనవారము పరిపాలించవలెననియు, వారు రాజ్యాంగవర్ణములను అతిక్రమించుటకు వీలులేదనియు, ఈ తీవ్రవిచారమువలన స్థిరపడెను భావికాలమున బ్రిటురేజిమును పాలించురాజులు ప్రాచీన్ బ్రిటు మతస్థులగు మందరెనెడి టూచ పార్లమెంటు ౧౪ వారు తీర్మానించెను 1849 నుండి పరిపాలనవర్ణముల కాలము ఇంగ్లాండును అలివెర్ బ్రాంకెట్ అను గొప్ప ప్రాచీన్బ్రిటును వీరులు పరిపాలించెను ఈతరు ఇంగ్లాండురేజిపు బెరాళిల మును వృద్ధిచేసెను స్థూపర్థు రాజుల కాలములో బ్రిటురేజిపు సేవలు ప్రాచీనరే వలెనై గొప్ప విజయమును పొందినెను ఈ కాలమున ఇంగ్లాండు, పార్లమెంటురేజిమలు రాజీయ ముగ ఏకమయ్యెను (1707) బ్రిటిషువారియుగమున ఖండాంతరములలో పరిపత్నానములను ఏర్పాటుచేసికొనిరి స్థూపర్థు యుగమున జూన్ బిల్లున అను అంగ నువనగవియు, సర్ రిజిస్ట్రార్ న్యూటన్ అను గొప్ప ప్రగతిశాస్త్రజ్ఞుడును జీవించిరి ఈ యుగమందు పెక్కుగొన్ని కవులును, రచయితలును, బ్రిట్ రేజిమున ముద్దించిరి

స్థూపర్థు వంశమువారి తరువాత హోబోవడవంశము వారును, పార్క్లీర్నియ వంశమువారును పాలించిరి ప్రస్తుతము వింధ్యువంశమువారును బ్రిట్ రేజిమును పరిపాలించుచున్నారు

1714 సంవత్సరమునుండి శ్రీదేవరకుమల రెండవర కళాబాంబుల కాలములో ఈరేజిమున మహా శ్రధమైన మార్పులు సంభవించినవి ఈ మార్పులు బ్రిటిషువారి జీవితములో ఒక విప్లవమును, గొప్పవిప్లవనది కల్పించినను స్థూపర్థు యుగమున ప్రజాప్రతినిధుల పరిపాలన దృఢముగ నాటుకొనెను హోబోవడ వంశమువారి కాలమున క్యాన్సిల్లు ప్రభుత్వవిధాన మేర్పడెను క్యాన్సిల్లు అనగా మండ్రవర్ణము. ఈవారు బ్రిట్ రేజిమును పరిపాలించునది రాజువారు రాజుపేరిట మంతులు రాజ్యకార్యములను నిర్వహించుట, బ్రిటిషు పార్లమెంటులోని ప్రజాప్రతినిధి వళిలో అత్యధిక సంఖ్యాబలముగల వకమునకు

నాయకుడు బ్రిటు రేజిమునకు ప్రధానమంత్రియగును అతడు తనవకమునుండి పనుల్లులై న వారిని సహాయమంతులుగ ఎన్నుకొనును ఆ మంతులును, ప్రధానమంత్రియు కలిసి పేరు రాజ్యాంగమును నడపుచున్నారై బ్రిటిషు పార్లమెంటు వళిలోని ప్రభువులవళికు విశేషప్రాముఖ్యములేదు లేదు ప్రతినిధి వళివారి రాజ్యాంగసంబంధమైన ముఖ్యనిర్ణయములనన్నిటిని కావించుట ఈ ప్రజాప్రతినిధి వళియందలి పట్టులనెక్కువగా వాళ్ళు. పరిశీల్నివృత్త కళ్యాణమునకుల చాల పరిమిత ముఖ్య కలవారిమార్పిడి లుంబించియుండెడి కాని 1882, 1887, 1894, 1913 1920, 1949 సంవత్సరములలో ౧81౫న పార్లమెంటు సంస్కరణ కావనములవలన స్త్రీలలోనగ నవరాజుల లండన్కును వోటింగుహక్కు లుండెడివి ఈవిధముగ బ్రిటు రేజిమున సంస్కార ప్రజాప్రభుత్వ పరిపాలన మొదలైనది కారకరాజ్యాంగము రాజవర్ణ బ్రిటిషు రాజ్యాంగ విధానమును అనుసరించుచున్నది. పునఃసమీక్షన కళ్యాణియందు బ్రిటు రేజి మున పారిశ్రామిక విప్లవము ప్రారంభమై, పరిశీల్నివృత్త కళ్యాణియందు జరిగెనెను ఈ విప్లవమునకున నమోత్పత్తి విపరీతముగ పెరిగినోయెను తత్ఫలితముగ క్యాపొరజుమటాడ అపారముగ పృథ్విబాంధెను ఇంతవరకును క్యాపొరజుమటాడ రేజిముగనుండి బ్రిట్ రేజిము పారిశ్రామిక రేజిముగ మారిపోయెను పారిశ్రామిక కార్మికుల సంఖ్య ఎంతయో పెరిగెను కార్మికులటాడ కాలక్రమమున రాజ్యాంగ సంబంధమైన హక్కులనెన్నిటి, ఒక జరిపైన రాజీయవకము నేర్పాటుచేసికొనిరి. ప్రస్తుతము బ్రిటురేజి మందు కప్పర్చేటిపు వకము (సంప్రదాయకాదుల వకము), కార్మికవకము మార్కెటు లబ్ధమైన రెండు రాజీయ వకములుగ వర్ణపరచించుచున్నవి

పునఃసమీక్షన, పరిశీల్నివృత్త కళ్యాణిలో బ్రిటిషువారు అమెరికా, ఆస్ట్రేలియా, ఆఫ్రికా, అసియాంతములలో గొప్ప పాపరాజ్యమును స్థాపించుకొనిరి 1776 న సంవత్సరమున అమెరికా అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు అను గొప్ప వ్యతంత్రరాజ్యమును బ్రిటిషు పాపరాజ్యమునుండి ఉద్ధరించెను క్రమక్రమముగ జెడా, ఆస్ట్రేలియా, మ్యాగ్డలూడు, దక్షిణాఫ్రికా, భారతరేజిము, పాకిస్తానము స్వతంత్రప్రజాస్థితి పొందినవి ఈ విధముగ బ్రిటిషుపాపరాజ్యము, ఒకవ్యతంత్ర రాజ్యముల సమాఖ్యగ మారిపోయినది 1780 వారి ప్రాచీన

స్వాతంత్ర్యోద్యమము తరువాత బ్రిటిషువారు నువ్వీరుడును, డ్రెంచి రేణువాయుడునును పెట్టిరియముతో ఘోరముగ రోరాడ ఘనవిజయమును చేపట్టిరి (1816) ఇరువరవ శతాబ్ది యందు ప్రజ్వలిల్లి ప మొదటి, రెండవ ప్రపంచ మహాసంగ్రామములలో కూడ బ్రిటిషువారు మిక్కిలి ప్రభావవంతమైన వైర్యసాహసములను ప్రదర్శించి, శత్రుగములను కారించిరి ఈ ఇప్పుడు ఓది పంపేర్లములలోను బ్రిటును రేణువున ఎడలో కన్నులు, మండితులు, తపస్వి కేతలు, ప్రకృతిగోత్రజ్ఞులు, రాజనీతిగోవిందులును, ఉద్యమించి, రేణుగనెనును చేయి కుదుగులు పెంపు కాలించినారు

౪౦ బా.

బ్రిటిష్ దీవులు (భూగోళ)

గ్రేట్ బ్రిటు (ఇంగ్లండు, వేల్సు, స్కాట్లండు), ఐర్లండు (ఉత్తర ఐర్లండు, అర్ అను ప్రజాస్వామిక రాజ్యము) అను రెండు మహాదీవులములు చేరి బ్రిటిష్ దీవుల అనబడుచున్నవి ఈదీవుల మొదలము క్రై శకాబ్దము నుమారు 1,21,600 చ వై.చు. ప్రపంచమందలి ప్రధాన సాగ్రామిక రేణువులలో గ్రేట్ బ్రిటు ఒకటి

పశ్చిమరేణువుతోగల పన్నిటాక పరిపరిమళనల ఈ రేణువును విశేషాంశకల్పిని బ్రిటిష్ దీవులను వివిధరములందున్న పశ్చిమరేణువులు లోకులెనినై పను, పెక్కు స్థలములందలి భూభాగములలోనికి ప్రవీణముగా వచ్చుకొని పాయలుగా పర్వదీపి అందుచే పవీర్ణమగు బ్రిటిష్ దీవులప్రాంతము విచ్చిన్నభూభాగము చాలియుండును ఈ పాయల చాలా పశ్చిమరేణువుతో కలియు నట్లు, పశ్చిమరేణువులు కలిసిరి నకి ముఖములుగా పర్వదీపి ఈ దీపములు అరేబియను శివరాధారములుగానున్నవి కన్యామలముగా వారుపిల్లులు, సాహసములు వై నవాపిలుగను, కెవలగను పరిణిహించుట కవకాశములు కల్గినవి బ్రిటిష్ దీవులలోరము పొడవున పెక్కు చాలా ప్రాయములైనా అభివృద్ధి చెందినవి

చాలాకాలమును వృద్ధి చెందినను, 18 వ శతాబ్దివరకు ఈ రేణువు ప్రధానముగా వర్షపాయము, వైవ, గొర్రెల పెంపకములైన ఆధారపడియుండెను 18 వ శతాబ్ది పూర్వార్థపు భవిష్యత్తును మోశముగా అమ్మరంగమొందిన అధినియంత్రము, పెద్దపర్వదీపి యంత్రములు కారణముగా, సాగ్రామిక విప్లవములందు బ్రిటును అగ్రస్థాన ముక్రమించ

గల్గెను పహాముగా బ్రిటిష్ ప్రజలు యంత్రపరికరములను తయారు చేయుటయందు అపకృతి, నేర్పును ప్రదర్శించుట వలన, అపారమగు పేటోగ్గు రేణువంటి అధియటవలన, అరేణువునకు అర్థికాభ్యుదయ కల్పకగతిలో ఉద్ధిరించెడి

వై పరికరములు బ్రిటిష్ దీవుల ఉపరితలము చక్కటి కల్పన రాచీదవన తరిగిపోయి శీతముగా వెల్లులి పేను వర్షమానకాలములో ప్రధానముగా ప్రవాహం అల్లు రాచీద వలన భూమి కోతకు గురియగుచున్నది కాని ప్రాచీనకాలములో శ్రేష్ఠమనకి ఉత్తరముగనున్న ప్రాంతము వానరించిన మురుగునీరు, భూమ్యంతరితల విస్తారమునందు విశేషముగా తోడ్పడెను, హిమయగమునాటి మంచుదీప్తులు చాలాపు అర్ధవంత్రాభ్యుదయమును లోయలు దూపుచున్నది విశిష్టమైన పాత్రకవహించెను ఈలోయ లిప్పుడు స్కాట్లండునందలి పర్వత భూములలోను, వేల్సుమండలమునందలి పీఠభూములలోను ఉచ్చులచ్చుల కాన్పించును

బ్రిటిష్ దీవులలో 800 అనుగులపట్టు మించిన భూభాగము కాన్పించెను ఉత్తర, పశ్చిమములందు ప్రధానముగా మిట్టభూములును, ప్రాంతీకములందు పల్లపుభూములును కన్పె ఈ పల్లపుభూములు సారవంతములైనవి ఆరేణువులో ముప్పుపములగు పెక్కురకముల తొడిగ భూమిభాగములు కన్పట్టును ఉత్తరమందలి స్కాట్లండు పీఠభూములు, బ్రిటిష్ దీవులలో విశేషప్రాంతము వానరించుచున్నది ఈ పీఠ భూములు ప్రత్యేక భండములుగా నేర్పడి, కాలువతోను, కయ్యలతోను, లోయలతోను విడిచుచున్నవి

స్కాట్లండు మధ్యభాగమందలి లోయ ఓటలుచాకి పెడల్పుగానున్నది ఇది గ్రాంథియను పర్వతములను, దక్షిణ పీఠభూములను పడుమనున్నది ఆగ్నేయమున ఈ దక్షిణ పీఠభూములు చీచాయుట్వ పర్వతములలో విలీనమగుచున్నది చాకి కావల మరల పీఠభూమి ప్రాతంకమై కొంత దూరమువరకు విస్తరించియున్నది

దక్షిణమున ఇంగ్లండులోనికి విశేషసాధుభూమివచ్చిన పెన్సిల్వేన్ పర్వతములు ఉత్తర, దక్షిణభాగములుగా విభజింపబడినవి ఉత్తరభాగము చైమునుండి అర్ధవరము, దక్షిణభాగము అర్ధముండి రెన్నీపైనుండిన పీఠమందలి వరకు విస్తరించియున్నది. పశ్చిమమున పెన్సిల్వేన్ పర్వతములు కెంబ్రియన్ పర్వతములతో కలువండుచున్నవి



వేయి మందలమందిరి పీఠభూములు కూడ రాచిడి చే
బోవముగా కలిగియినది ఇది ఉత్తర చెల్వనందలి ఇరు
వైన తీర ప్రైదానముమంది గ్లామర్గన్ మందలమందిరి బెడ
నైన నీమ్మభూముల వరకు అవరించి యున్నది దీహాన్.
చార్జ్ చెక్ మందలమందిరికి చెల్వని పీఠభూములలో నల్ల
చాచి గనులు అపారముగా మున్నది బెల్ మూర్, బాడ్
మిన్ మూర్ అనునవి టామర్ లోయచే మువనబడినవి

"అంగ్లిషు ప్రైదానము" గ్రేట్ బ్రిటనులో అత్యంత
విశాలవంతమైన నాక పల్లపు భూమి ఇది నాలుగు ఉపఖం
దులుగా విభజించబడినది (1) మిడ్ లెండ్ ప్రైదానము, ఇది
తెన్నెరు, రాజు తెన్నెరు లోని కాగము వరకు వ్యాపించినది
(2) స్కాట్ ల్యాండ్స్, ఇది బాన్స్ లోనుండి యార్క్ షైరు
వరకు వ్యాపించినది (3) ఈర్లు అంగ్లియా చిత్తడి
భూములు, (4) ఉత్తర, దక్షిణ డౌన్ లోనున్న రాచిడి చే
భూమి కోతవగా దక్కడన వగ్న ప్రాంతము ఇంగ్లండు మహర్ష
భాగమున ఒకే ఒక ప్రైదానము కలదు ఇందు మహర్షురాలి
గనులున్నది దీనిని నలువైపుల అవ్వలవ్వకు మిట్టభూము
లున్నది

నడుట క్రిటివ్ దీవులందరి నడిముఖములును, నడు
లును అంతగా ముఖ్యమైనవి కావు నదులు కౌలయానము
వరు ఎక్కువగా ఉపయోగ పడవు వేయి ప్యాన్జెయ
లందలి నదులను మినహాయించినచో, అగ్నివ ప్రాంతము
లందలి నదులు మాత్రమే అలెదుర్చుకు కుపయోగపడుదు
రెక్కు. పర్యవేక్షణములు కూర్చుడిరముకంటె చక్కమ తీరము
నకు సమీపముగా మండటచే అట్రాంటిక్, ఐస్ సముద్రము
లలో కలియు నదులు (సెల్వెర్స్ నదీలు) ఉత్తర సముద్ర
ములో కలియు నదులకంటె కురుచగా నున్నవి

ప్యాన్జెయి నదులలో కైక్ నది (108 మైళ్ళు పొడవు)
మాత్రమే ఒక ముఖ్య ప్రవాహిని సముద్రములో కలియు
చున్నది ఈర్లు ఉత్తర సముద్రములో కలియు నదులలో
స్కె (98 మైళ్ళు), యర్ (87 మైళ్ళు) తే (100 మైళ్ళు),
టీడ (88 మైళ్ళు) అనునవి ప్రముఖములు

ఉత్తర సెల్వెర్స్ నది అలెన్, బ్యూక్, డెయిల్,
మిస్సీ నదులు ఐస్ సముద్రములో చేరును బ్రిటీషు
(160 మైళ్ళు) కూడ సెల్వెర్స్ పర్యవేక్షణ చక్కమ భాగమున
అగ్నించి, రాచి దక్షిణభాగమున పంపుతీరిగి, అవలెనుండి

కూర్చుగా మరలి, హంబర్ నదిలో ప్రవేశించును యార్క్
మైక్ అన్నెనది (120 మైళ్ళు) హార్బర్ నడిముఖములో
ప్రవేశించు పూర్వము, సెల్వెర్స్ పర్యవేక్షణ కూర్చుపాచువు
లందు అగ్నించిన ఉపనదులను వనలో కలుపుకొని ముందువకు
పాగిపోవును

ప్యాన్జెయి ల్యాండ్ లోని నదులలో గ్రేట్ అన్నె (148
మైళ్ళు), ఐస్, తెల్లాండ్, కై థమ్ నదులుకూడ తేరియున్నవి
218 మైళ్ళు దిగచిగం శేమ్స్ నది స్కాట్ ల్యాండును దీనిన
పింప, అందను దీనిచాచాక మందలముగండా ప్రవహించి,
విశాల నదీముఖముకూర్చా ఉత్తర సముద్రములో ప్రవేశ
ించును

చెల్వని దీకయందలి నదులలో ప్యాగెల్, ఎగ్సీ,
టామర్ అనునవియు అగ్నియములచే నదులలో చాలినంత
అవనీ, లెక్ స్ట్రా, ఇరియన్, అయిన్ అనునవియు ముఖ్యము
లైనవి ఉత్తర సముద్రములో కలియు స్టార్ నదియు,
శేమ్స్ నదీముఖములో పడు మెడవడినదియు కూడ ముఖ్యము
లైనవే

వేల్స్ పీఠభూమునుండి ప్రవహించు దీ నది ఐస్
సముద్రమును, సెల్వెర్స్, వై నదులు బ్రిష్ లో చాచెలును
తేరుచున్నవి హాన్స్ అను ఐస్ నది బ్రిటిష్ దీవులలో వెల్ల
మిగుల తీర్ణ శమమైనది

శీతోష్ణపీఠ పర్యాయమున బ్రిటిష్ దీవులు అట్లాంటిక్
సముద్రము నకును, కూర్చున ఉత్తర సముద్రమునకును అతి
ముఖ్యముగ నున్నవి చెల్వని సవనములు మూలమున నులి
రెచ్చని అలము ఉత్తర అట్లాంటిక్ సముద్రోపరితలము మీదుగా
బ్రిటిష్ దీవులవైపు ప్రవహించును ఈ అలము వలన, రాచి
వైగా పీచు వాయువుల ఉష్ణోగ్రత అధికమై విశేషమగు
తేమ ఆ వాయువులచే పిల్వగోనబడును బ్రిటిష్ దీవులందరి
పరమాస్థాయి గల శీతోష్ణపీఠముల వైర్వని దీగనుండి పీచు
గోలుచెచ్చని చెయ్య వాయువులకు విశేషముగా చారణభావము
లగుచున్నది

ఉష్ణోగ్రత వేరులలో బ్రిటిషుదీవుల ఉష్ణోగ్రతను
ప్రధానపరేయలలో ఉత్తర దీకయందలకంటె దక్షిణ దీక
యందు ఎక్కువ ముఖ్యగా ప్రవహించు మార్గశీరసములు
ప్రధానమగు పాత్ర నిర్వహించును. సముద్ర ప్రభావము
కూడ ఈ సంబంధమునకును దోహద మొనరును అచే

వెలలో అట్లాంటిక్ సముద్రప్రాంత భాగావళము శీతలముగ ఎప్పుడును, వైర్మిని వనములు గూడ శీతలముగ మందును ఇవేన్నియు కలిపి కొన్నిప్రాంతముల ఉష్ణోగ్రతను తగ్గించును చాపి భిన్నముగా, లోతులేని ఉత్తర సముద్ర ప్రాంతము లోనై న అట్లాంటిక్ సముద్ర ప్రాంతముకంటె తగ్గితముగా చేతెక్కును ఉత్తర సముద్ర ప్రభావము వలన, వరదల భూభాగము కొంతగ చల్లబడినను, చాపివలన కలుగు ప్రయోజనము వల్లను సముద్రములో సమావేశమైనది కాకా అది వేచిలో ఉష్ణోగ్రత దక్షిణమునందీ ఉత్తరమునకు పోనుపోను తగ్గుచుండును కాని శీతప్రాంతము లోకట్లు ప్రచేతముకంటె చల్లగా నుండును

శిశువానములో ఉత్తరప్రాంతమునకుంటె, దక్షిణదిశ యందు సూర్యుడు చాల ఎక్కుగానుండును, కాని దక్షిణార్ధ గోళములో సూర్యుడు సదిశ తీసుకొని వచ్చుచున్నందు, సూర్యకిరణములు బ్రిటిష్ దీవులనుండి అష్టోష్టమునుకూడ కలుగ చేయజాలవు బ్రిటిష్ దీవులలో శిశువానపు ఉష్ణోగ్రతను ప్రత విచిత్రముకంటె సముద్రము విశేషప్రాధాన్యము వహించి యుండును అనవలెలో ఆ దీవులందరి భూభాగము చేపని చేడి మిని లోలోపును, కాని సముద్రములో కొంత ఉష్ణము మిగిలి యుండును ఈ ఋతువులో అట్లాంటిక్ సముద్రమున పేరు దుగానుండు ప్రాంతములు ఉష్ణప్రభావములై యుండును ఉత్తరసముద్రముకంటె అట్లాంటిక్ సముద్రము ఉష్ణముగ నుండును, ఉత్తరసముద్రపులోను కలుపుచుంటునే, అందలి ఉష్ణము శీఘ్రముగా ఊడించును శిశువానములో బోహా ఖండంతర్యాగము మిగుల చల్లగానుండును అందుచే ౩౦ దిశ నుండి వీచు చాయపులు బ్రిటిష్ దీవులపై శీతల ప్రభావమును కలుగజేయును

వైర్మినివనముల ఫలితముగా బ్రిటిష్ దీవులకు వల్లము ముగానూర్చి చిత్తవలనం దధికవర్షములు పడియును ఈ వనములు పీఠభూమిని కావనవృద్ధికి, చాలి తేమ అరిగియు పొడిగాలులుగా మారుచు పీఠభూమిపై ప్రవహించు గాలిలో కొంత ఉష్ణముకూడ ప్రవేశించును ఆ వర్షములందలి గాలి చాలపు భాగములలో పా మోన్యము గా వర్ష రూపము కన్పిస్తును

బ్రిటిష్ దీవులలో వర్షపుప్రాంతము అత్యున్నతమైనది ప్యాన్లెండు వైర్మినిభాగము, వరదపరచుండలము, వెయ్య

వర్షప్రాంతము, అల్లెదనందలి వైర్మినిగిరిభూమి—ఇవే మ్మియు గర్భివర్ష ప్రాంతము పుట్టిల్లు ముండలములు వెన్ వెన్ అను కావున సంవత్సరమునకు 171 అంగుళములు వగు వర్ష ప్రాంతమును, రోడ్డివీయూ అనుకావున 300 అంగుళముల వర్ష ప్రాంతమును పుట్టిల్లును ఈ రెండవ ప్రభావము బోహా ఖండములో మిగుల తేమగానుండు కావునలో నోటి

ఉత్తరసముద్రముపైగా వీచు తూర్పుచాయపులు వర్షపుచాయపులకంటె తక్కువ తేమను స్వీకరించును ఇంగ్లండు తూర్పుభాగము అల్లె వర్షపుగనుండును గట్టలమీద పహితము, లోయలయందలకంటె అధికతరముగా వర్షము పడియును నాటింగ్ హోమ్, లెండ్రిన్ వనములలో పగలు పానశస్థిగ వర్ష ప్రాంతము 2౭ అంగుళములు మాత్రమే

బ్రిటిష్ దీవులలో చాయప్రభావము ప్రభావముగా మహిమచే ప్రభావమై యుండును ఈ మహిమ పామోన్యముగా ఉత్తర అట్లాంటిక్ సముద్రమునందీ అయిలరేదను వనయందు వగిజానము నూర్చుకొనెనే తేలి వంతమై యుండును, మేఘములు కన్పిస్తు, ఉష్ణోగ్రత తీవ్ర ముగనుండును శిశువానములో వర్షపు చలిగాను, కాంతి వంతముగాను ఉండును రాత్రియు విర్భలముగనుండి, నవప్రములు మిలమిల ప్రకాశించుచుండును మంచు గర్జకట్టి యుండును అనునై న శిశువానపులు లోయలందు వీచు చుండును లోయలందు పోగుంచు క్రమియించగా, తేలివంతమగు సూర్యకాంతి కొండలపై ప్రసరించుచు అందమును భూర్చుచుండును

సహజోద్భవముల పూర్వముకన్పడు బ్రిటిష్ దీవులలో విశేషప్రాంతము ఋతువర్షము ననుసరించి చెరుగుల అడవులకై ఆక్రమించెడి యుండెడి ఉష్ణోగ్రతములలో, గడ్డి, గారము, మెలవని పురభూమిలలో మాత్రమే చెట్లు పెరుగవు అడవులు విశేషముగా వలచిరకునకును, కలవ కొరతను, పట్టణమును పెంచుటకును, వర్షచూచును చేయుటకును, రోడ్లను, పల్లెలను, పట్టణములను నిర్మించుటకును నిర్మాణించెదల చున్నది అంతమన్నగల భూములలో ఓరు మున్నగు పచ్చములు దుప్పగా పెరుగును వీచే వంటి ఇతరవృక్షములు, అమర, గులకరాయిచే నల్ల కాచిన పల్లెపుభూములందు కలుగు పెరుగును సన్నపురాయిగల చెట్టిపై చెరు ప్రాంతములందు అశోకవృక్షములను పోలిన బోహా వృక్షములు పాధార

యముగా కన్నట్టును వాటిలో హామీపైదు, ప్లాప్టుపైదు, ప్యాప్టుపైదు వీట్రూములు దీర్ఘాకృతిగలిగి చురుకుముండు ములుగల మహాశక్తిములతోవీరిది యిచ్చుచి రెండవప్రపంచ యుద్ధకాలములో విద్యాలింపబడిన అధ్యయన ప్రాముఖ్యత వీరిది చాలాపు ఖిల జేల ఎకరముల భూమియందు పెక్కు రకముల అటవీవృక్షములు పెంచబడుచున్నవి సింధూరపుగల ములకలై దేవరారువృక్షములు ఇదంతోలో కృత్రిమము గను, పప్పుగను పెరుగును తగ్గిన పృథ్వీభూతులకలై వీటి అర్థికప్రాముఖ్యత మరికము

లక్ష్యంతో అగ్రశాగము పచ్చికమైరావములచే అవ రింపబడియున్నది అచ్చుల అగ్రశక్తిములు స్వల్పముగాగలవు వ్యవసాయము గతకాలాల్లో అగ్రశక్తిములవలన ప్రిట్ డిప్లెషనుచే అపారవర్ధకములు అవర్ధకములవలన ప్రిట్ మిశ్రయమువలన వీరిని పోషించుచుండెను. కాని పోషించు అపారవర్ధకములతోరకం ఇతరరేణుములపై అపారవర్ధక రేణుములలో ప్రిట్ డిప్లెషన్ ద్రవ్యమిచ్చిన మాగ్నీషియంవలన ఇట్టి తిలోగూడ అరేణులలో ప్యాక్రామిశ్రయము తరువాత వ్యవసాయము రెండవశ్రీవ మందున్నది వివిధవృక్షుల వ్యాగ్నియంవలన క్రామికులలో నూటికి పదుగురు వ్యవసాయముపై జీవించుచున్నారని

1800 అయినది ఎక్కువమిందిన వీట్రూములందు గ్లోరెలుమేయ పచ్చికయగ్ర కాన్సియంతు పప్పుడినుమలను, కాన్సియంతు వండించుటయందులకు గ్లోరెలు, పశువులను మేపుటయందే ప్రిట్ మిశ్రయం ద్రవ్యములు యాపెదరు గరిష్టవర్ధక పాతముగల కాన్సియం గడ్డి విశేషముగా పెరుగును కొన్ని వర్షిలోయలందుపూడ పక్షుగ్రామము కాగుగా పెరుగును వాచావరణ మనుమాంసుగానుండు తూర్పుప్రాంతమున వ్యవసాయయోగ్యమును భూమి విశేషముగా నున్నది

పశువులు ఇంగ్లండు పశువృక్షప్రాంతమందును, లక్షలకు పండును, విశేషవంశ్యులలో పశువులు ప్రభావముగా పాల వ్యాపారముపై పెంచబడుచున్నది తెన్నెను, లాండ్ మైదు ప్లాప్టుపైదు, బేర్నీమైదువలన విశేషజలప్రాంతగల వగర ములు, ఇంగ్లండులో పాలను విశేషముగానున్న త్రితీయ ప్రభావశీలములు లండనునకు పంపింపబడుచున్న ఎక్సెల్స్ వగరమందు పాలియపులు అర్ధవంశ్యులలో పెంచబడు చున్నవి ఇంగ్లండులో పాలమంది విశేషముగా పెన్న ఉత్పత్తి యగుచున్నది

గ్లోరెలు మధ్యయుగములో ఇంగ్లండునుండి ముఖ్యముగా ఉత్పత్తి ఎగుమతియగుచుండెడిది అట్టిరేణు మిశ్రయము వర్షాకృతి శవవగమగు ముడిపరులను దిగుమతిగించు కొనుచున్నది పేర్నాలోని పర్వతభూములందును, ప్యాప్టులందు లోని దక్షిణవీట్రూములందును గ్లోరెలు పెంచబడుచున్నవి ఇంగ్లండువందలి పశువుభూములలో పెంచబడు గ్లోరెలు ఉన్న మిగుల శ్రేష్ఠమైనది విశ్వమువందలి మెరకప్రాంతపు గ్లోరెలు మాంసము అత్యంత రుచికరమైనది

వందల ప్రిట్ డిప్లెషన్లయందలి వందలలో వాగ్నింట్లు మూడువంతులు ఇంగ్లండు, పేర్నాప్రాంతములలో నున్నవి ఇవి మిగడ వీరివలెను, అచ్యుతమునకు అవర్ధముల అంగ్రా దుంపలను వివిధ జీవించును

గోధుమల అరేణులలోవందు మొత్తము గోధుమలలో అత్యధికశాగము తూర్పు ఇంగ్లండులో ఉత్పత్తియగుచున్నది అరేణుల భూపారము, నీటివనరులు, శీతోష్ణవాతావరణములు ఈవలన కనుకూలముగ నున్నవి

కాల్షి గోధుమలతోపాటుగా కాల్షి కూడ తూర్పు ఇంగ్లండులో నున్నదిగలవండును వీరు, పిష్టి, పారాయము లను తయారుచేయుట కుపయోగించబడు మాట్టును శీత్రము చేయుటకు కాల్షిని పెంచెదరు

పిష్టి తూర్పుగ్లెన్ విశేషము ప్రిట్ మిశ్రయలో ఇతరభాగములకంటె విరివిగా వ్యాపించియున్నది గోధుమల అననుకూల మగు మెట్టప్రాంతమందును, చలిగాలిచేరు పశువుభూము లందును ఈ భాగముమందును

లంగాడువలన ఇవి ప్రిట్ డిప్లెషన్లో అన్నిప్రాంతము లందును వండించబడుచున్నవి

మగరీటిలు వందలకాల్షి ఉత్పత్తిచేయబడు మగరీ టిలువలన ముఖ్యముగా వాల్కర్స్ సెఫర్, లింగ్సుపైరు, అలి డ్విజము, ప్రాప్తపైరు అను కావులందు విశేషముగావండును మిశ్రవృక్షప్రాంత రేణువట్టి జీవించుట ప్రిట్ డిప్లెషన్లో విశేషత ఉత్తరవంశ్యుల మండును, ఇంగ్లీషు భారీయలందును చేరబడి విశేషముగా అగ్రయగును.

గమల గవికొగ్గు ఈ రేణుమలలో విశేషముగా ఉత్పత్తియగును ఇది ప్యాక్రామిశ్రయోగమునకేరేణు, శీతోష్ణవయోగమునకుపూడ ప్రవర్ధమైయున్నది, ప్రిట్ మిశ్రయందు గమలలో లభించు ఖనిములపిట్టిలో ప్యాక్రామిశ్ర

మనదే దీని కావపు ఆచారము చేయించుచున్నది ఈ దొంగలతో
దొంగతనము చేసేవారును ఎగుమతియగుచున్నది. ఆపార
మగు దొంగ లభించుచున్నది. ఈ దేశము పారిశ్రామికముగ నొప్పు
అభ్యుదయమును పొందుచున్నది.

మొదటివారు దొంగతనము చేసేవారును పారిశ్రామికముగ నొప్పు
ప్రభావముగ నొప్పును మొదటివారు దొంగతనము
చేసేవారుననే అనుచునున్నందున ఆ దేశపు అభ్యుదయమునకును
ఇకమును కరగకుండును ప్రయోగముగ నున్నది
అచ్చటనే అభ్యుదయమును పొందు ప్రయోగముగ నున్నది
ఈ భూము యొక్క పైరు, కీలకము, లాంక పైరు,
లింగ పైరు, అక్కపైరు, బాదామ పైరు మొదలము
లలో పుష్పముల దొంగతనము అయినను కొన్ని కరగమును
ఇవలమును దీని కావమువలన ఈ దేశము ముఖ్యముగా ఉత్తర
పైయను, స్వీడను, ఉత్తరాఫ్రికావలన దిగుమతి చేసి
కొనుచుండును పీసు, తగరము, చాగి మున్నగునవి
అదేశములో అభ్యుదయము ఇతరలోపాములు

పరిశ్రమలు గ్రేట్ బ్రిటను ముఖ్యముగా పారిశ్రామిక
దేశముగా ప్రసిద్ధి చెక్కినది ఇందును దొంగతనము ప్రధాన కార
ణము. పరిశ్రమలలో అత్యధిక భాగము దొంగతనము చేసే
స్థానములందును ఆ దేశమునది ప్రధాన పరిశ్రమలలో పన్ను పరి
శ్రమ (నూలు, ఉప్పు) ఇవలము - ఉప్పు పరిశ్రమ, పాతా
నియ్యం పరిశ్రమ, మోటారుశక్తి విద్యుద పరిశ్రమ లేదా
యన్నది ఇవలము - ఉప్పు పరిశ్రమకు న్యాయశాస్త్రము, అర్థింగ్
హోము మండలములును, ఉద విద్యుద పరిశ్రమకు న్యాయశాస్త్రము,
హోస్టియల్ మండలములును, మోటారుశక్తి పరిశ్రమకు
అదను, కలెక్ట్రీ, అర్థింగ్ హోము మండలములు ముఖ్య
శాస్త్రములు మూలములైనవలన లాంక పైరు అత్యంత ప్రముఖ
స్థానము బ్రిటన్ దేశమును ఏంగానే పరిశ్రమకు మాత్రం ప్రసిద్ధి
గాంచినది ఇది ఉత్తర పైరు పైరు దొంగతనములకు పీసుమను
నెలకొనియున్నది

వాతావరణము గ్రేట్ బ్రిటను యొక్క సంపత్తి శాస్త్రము
యల ప్రధానముగా రిలేవాతావరణమును ఆధార పడి
యియున్నది ఉదల పలు ప్రదేశములందును పారిశ్రామికము
కొన్ని పరిశ్రమలు పారిశ్రామికములందును చేసేవారు, ముందరకు
కాగితము దొంగ దొంగల అభ్యుదయమునకును, ఇందు ఇతర
కారణములచేతను, అదేశ పరిశ్రమలకును అభ్యుదయమును

అభ్యుదయ ప్రధానముగా వాతావరణముగా వాతావరణము
ముఖ్యముగా అభ్యుదయములను, పరిశ్రమలకును ప్రయోగము
ముదితములను ఆదేశమునకు దిగుమతియగుచున్నది ముది
తములను అచ్చటనుండి ఎగుమతియగు ప్రధాన ప్రదేశములు
దొంగ, పారిశ్రామిక సంపత్తిలో కరగములను పరిశ్రమలు
ముగా ఇండియా, అమెరికా, రష్యా, బ్రెజిల్, ఆఫ్రికా, ఆఫ్రికా
మున్నగు దేశములకు బ్రిటనునుండి కరగములను ఎగుమతియగుచు
న్నది అందు, లివర్ పూలు, సాదామములను పరిశ్రమలకు
పారిశ్రామికములకు ఈ దేశపు పరిశ్రమలకును దిగి
ముగా కొనుగోలుచున్నది చాగి, బాదామ పైరు అనుచు
కూడ ముఖ్యముగ ఇతర పారిశ్రామికములు పారిశ్రామికము
కారణముగా గ్రేట్ బ్రిటనులో పెక్కు పెద్దపరిశ్రమలకు
లెక్కెనది అందు నగరములన్నిటిలో, కోటి అనుభవములకు
రాజధానిగా వాసి చెక్కిన అందు ముందరమును దిగు
గొన్నది

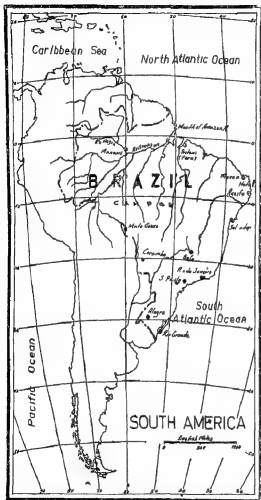
ది ది

రెండో (పూ)

రష్యా అమెరికా అందులతో పాటును పరిశ్రమలము
రెండో దేశ ముఖ్యముగా యున్నది అది ప్రపంచమునందలి
మిక్కిలి పెద్దదేశములలో వాటిలో అమెరికా సంయుక్త
రాష్ట్రములకు అదేశము పెద్దదేశము, అందు ౪ కోట్ల
అనుభవముల గ్రేటు బ్రిటనునందు అనుభవముల నమోదు
మన్నది రెండో దేశపు నైశామ్యము ౪౩,౪౩,౪౩౪ నైశామ్య
ఉత్తరమునుండి రష్యానునకు చాగి నిది ౪౩,౪౩౪ నైశామ్య
మూలమును పరిశ్రమమునకు ౪౩,౪౩౪ నైశామ్య ఆ దేశము చిలి,
ఈ దేశములకు నమోదు రష్యా అమెరికా దేశములకు,
నమోదు ప్రాంతములను అనుభవము యున్నది మొత్తమును
దేశపు స్వీడ మండలము రష్యా అమెరికానునకు లోకములను
నకు మొగ్గియున్నది. దేశ మధ్య భాగమునందున్న ఉత్తర
తలము పెక్కు ప్రముఖ నదులకు మూలకారముగ నున్నది
ఈ నదులలో కొన్ని ఉత్తరాఫ్రికానునకును, కొన్ని రష్యా
రాజధానియునును ప్రపంచము చున్నది

రెండో దేశము పెక్కు సామ్రాజ్యములకు పరిశ్రమ
ములకు రికార్డు, పూర్వపు రికార్డులకు సామ్రాజ్యములకు
ప్రాంతములన్నియు అందు సంపత్తియైనది ఈ దేశముగా

చిత్రము 110



వేర్పడి యున్నది అందుచే గ్రెట్ బ్రెజిల్ దేశమునందు పోర్చుగీసు ఉపాధ్యక్షునిపోవును ఈ వర్షములు 60-100 మైళ్ళ ప్రదేశమును కాప వర్షవనోదమున నున్నది ఈ దేశము మూడుప్రధాన వరదలపాలు చేయును

మండలములుగా విభజింపబడి యున్నది

- (1) అమెజాన్ వర్షపుభూములు
- (2) లోకోట్టు వర్షపుభూములు, చీక భూములు

(3) మాన్యురీవము, చాచిని అను కొనియున్న ఎత్తు భూములు

అమెజాన్ వర్షపు భూములు ఈ ప్రాంతము కాచీ వర్షపుభూములు మాన్యురీవ వెలయు క్రాస్త్రములంక పెద్ద విస్తీర్ణము కల భూభాగము నాక్రమించి యున్నది అవను అందు ఇరువదిలక్షలమంది జన సంఖ్యకంటె ఎక్కువ లేదు. ఈ దేశము నందు కొన్ని భౌతికదల సమూహములే నీటిపారుదల పోకర్లుములు కల్పించ బడి వది చీటిలో 18 000 మైళ్ళు విడిచిగల నదులు ఉదల వ్రయోజమునకు అనుకూలముగ నున్నది సమప్రదీయోజము నల్పు ఉదలు 3,800 మైళ్ళ దూరము వరకు అమెజాన్ నది వెళ్ళవన ప్రయోజించును వరులపై నడవ ఉదలు 600 మైళ్ళు 1000 మైళ్ళ వరకు చాటి ఉనదులను ఉన యోగించు కొనుము నది ముఖ్యార్థము వర్ష అమెజాన్ నది సముద్రమునకె విస్తృతమై యుండును

గ్రెట్ బ్రెజిల్ దేశము కిలోవర్షానికి కలదిగ నుండును, చాచావరణము చెప్పుగను, అపొల్వర్కరముగను ఉండును ఏ టుకు పునందును చాచావరణము పొడిగ నుండును అయితే, కొన్ని నెలలలో వర్షములు అత్యంత గాఢముగ కురియును ఉష్ణద్రవకరమైన తుపానులతో వగటి దేశం దీవర్షములు కురియును ఆ దినములలో వడిఅలము 35-70 అడుగులకు పైగాపొంగి, ఇట్లును, మట్టిని నదులలోనికి

వేడిమియు గాఢమైన తేమయు భూమిపట్ల కేలాప్రాంత నందు వర్షాధారము చే పెరుగు అభివృద్ధి చెందుటకు దోహద మొనరును అగ్రమునకుల కారాపు వర్ష రహితముగ, వర్షముగ నున్న ఈ అటవీ వృక్షములకు గాలి, వెలుతురు లభించుట దేవులకు ఆశయ కావున అట్టి ప్రశస్తి న అను, అలము, పుట్టగొడుగులు, పాములకును పురుగులకును ఆశ్రయ మొనరును ఇవి ప్రాణాపాయకరమగు మలేరియా క్రిము లను, పీతజ్వర క్రిములను గృహించి చాగ్చిచి నొందించును ఇచ్చట కోతులు చెక్కులుండును

నదులకు పసిమవలన చాగ్చిగ్రస్తులైన కొండిమంది భారతీయులు గుంపులు గుంపులుగా, తెలుగునుమరుగా నివసిండుచు, దేవులు పట్టుకొనియు, అటవీ వర్షాగ్రములను పేక రించుకొనియు జీవిండుచుండురు వారు సాధారణముగా వడదీరములందు పూరిగడిచెలలో నివసిండును కొందరు అరణ్యములలో తెట్లను కాల్చివేసి, అయిళ్ళను కల్పించుకొని కావ్యాతికముగా అందు నివాసముల చేర్చుచుకొని, అందు నివసిండుచు, అటవీ చెందులైన దులను పెంచుకొనుచుండురు పిచ్చులు వారు ఆ నివాసములను వడదీచే, మలియొక స్థలమున చేరెదరు

రబ్బరు, 'రెసిన్' రోశలు ఈ ప్రాంతములెక్క అర్జి కాళివృద్ధికి సహాయమును ముఖ్యమైన ఉత్పత్తులు అగునది, రెబ్బడి పంపకత్తముల ప్రారంభ ప్రయత్నములతోరెబ్బ రబ్బరును ఉత్పత్తిచేయు దేశము అట్టి ప్రాంత ముద్రాపే యందుజెను ఇచ్చటనుండి వెలుకేకములకు రబ్బరురెట్టు విత్తనములు ఎగు ముఠ చేయబడును

అటవీ ఉత్పత్తులలో రబ్బరు తరువాత 'రెసిన్' రోశలు ప్రముఖమైన మూగ్రమించు చున్నవి రెట్లనుండి రానిన రోశలను ప్రలలు పేకరెంచి, రాతినుండి తెలుమును జీయుచును

1,35,000 ఎకమంబుల గల 'మూవాల్' అను నగరము అమెరికాలో నడి పరివారాళ ప్రదేశమందు గల ప్రధానమగు రోశకట్ట నగరము ఈ ప్రాంతమునకు చెప్పు దినుస్థలనుండి అలెప్రవాహ మార్గములకు కలవు రబ్బరుచల పుష్కలముగా నుండు కాలువల ఈ నగరము, రేవుప్రముగా అభివృద్ధి చెందెను ఇప్పటికిని, ఆ పట్టణమునుండి రబ్బరు ఎగుమతి చేయబడుచున్నను, చాలి పూర్వ ప్రళవము రేఖామూలము

గనే పిగిలి యున్నది.

రెసిన్ (పారా) 2,40,000 బావాగ్రా గల ఈ రేవు పట్టణము 'పారా' వద్దనై విశాలమైన ముఖ్యధారము వెల నున్నది ఈ నగరము పూర్వము రబ్బరు ఎగుమతియగు గొప్ప రేవుస్థలమై యుండి, వినవ స్వయ ప్రాధాన్యమును కోల్పోయెను

రోశజుమ్మిభూమిలు, పీరభూమిలు క్రెలియలో విశేష భాగము లోకట్టునందలి విమ్మ భూములలోను, పీరభూములలోను ఏర్పడి యున్నది తూర్పుభాగమున భూమి రోశు రోశు మూటోగ్రానో, గోయల్ అను పీకభూములై ఎత్తుగా నున్నది బెళ్ళిముమునకు రోశురోశు భూమి చెరగెల్లక పొంతములలోని విమ్మ భూముల దెవకగ్గుయభిము పట్టుచుండును

'కాంబల్' అను ఈ ప్రాంతమునందు నెవరి ఉత్తము, నుండును నగటు ఉత్తగ్రత 80 డిగ్రీల పాకు పైగా ఉండును చలికాలము మరిచెచ్చగనుండును నగటు పాంపపు రో ఉత్తగ్రత 10 డిగ్రీలు పా వరకుండును పాంపపుకి వర్ష పాశములతో విశేషభాగము చేరియందు నిడుగులతో, తుపానువాయపులు పుట్టెను

ఈ ప్రాంతములో 'నవమ్మ' అను పర్వత స్థుగా పెరుగు ఉద్భిత్తును వర్షములు చేపట్టుచు తీగ్గి ఎండిపోయి మరల వాగులు భురిపివినవ వర్షమై కమ్మలంబుగనుండును

అనల ముఖ్యవృత్తి వతుపోషణము తక్కువ తరగతికి చెందిన అవలాది వతువులు అదుపుకోలేని విశాలమగు పర్వత మైదానములలో మేకమేయును చి ప్పకమైన ఈ పర్వత మైదానము పతుపోషణమునకు అనుకూలముగ నున్నది అవన్న భవిష్యత్తులో ఈ ప్రాంతము గొప్ప మాంసోత్పత్తి మండల మగుటకు అవకాశము లేదు

గియల్ గాయల్ రాష్ట్రమునకు గియల్ అనునది ముఖ్యనగరము ఇది అభివీకమైకది, పాపోహలో అను రైల్వే కూడలికి ఈ నగరము 41 మైళ్ళదూరమున కందు

కొరెంట ఈ రేవుపట్టణము చెరగెల్లకపై గల ఓడ మార్గముల కూడలివర్త కలదు ఇది పమ్మధరమునుండి 1400 మైళ్ళ దూరమున నున్నది పాపోహలోనుండి కొరెంటూర చేవు చేరువయ్యెదగు రావడోగ మార్గములు కలవు

భూమృతీరమ ప్రకృతిస్వస్థ పీరభూమిలు క్రెలియను పీకభూములు తూర్పుపరిహార్పు తూర్పు తీరమును అవి

యందును తీరమైనానను ఉత్తరమున అక్కంత విస్తృతమై యున్నది. తూర్పుతీరమును, దాని ప్రక్కనున్న ఉన్నత భూములును అందరి ఉన్నతుల యొక్కయు, అగి వృత్తి యొక్కయు భేదమునట్టి మూడుప్రాంతములుగా విభజింప వగును.

(ఎ) ఈశాన్యరాష్ట్రములు ఈ ప్రాంతమునందు పంచ భూములు పొడవునను తీవ్ర ఉష్ణోగ్రతయు, సమృద్ధమైన వర్ష పాతమును పొలిల్లును 1603 వ సంవత్సరములో పాల్వచారు అను రావుల రోయగిమచారు తమ మొదటి నీ పానముల శేర్లరంగుగారికి తెలుపే చారు రికార్డులకు వేయవారం ఐంది ఇచ్చితి అచాళాలో విశేషముపాతము నీగోళానివలు దెలకు, ప్రత్తి, అరటి ఇచ్చితి ప్రధానమైన వ్యాపారపు పంటలు గ్రామభోమ రికార్డులను కయ్యు చేయుట తమ యోగముల అక్కను ఉన్నతీరేయు పుకతులు ఇచ్చట ప్రాధాన్యము కలిగి నున్నది

రిసెట్ (హ్యూంబర్) హాళా విశ్రాంతి పులమున గల ఈ నగరమొక పంచరార పరిశ్రమ శీంధ్రముగనున్నది లోహ, పశుపూర్ణాం నుండి ప్రయోగించు బ్రాస్ - అట్లాంటిక్ విమానమార్గమునకు రిసెట్, కేటార్ అను వాల్చులు పెంచును. దక్షిణ ఆమెరికాయందు కడనెరిహ్యులు దక్షిణ ఆమెరికా ప్రాగుత్తరీతములందు ప్రధాన పట్టణము లను కలుపు విమానమార్గములలో అవి కలవు

శీంధ్ర రాష్ట్రములు తెలంగాణ అక్కంత సంపన్న ములైన ఈ రాష్ట్రములు అగ్గిశ్రమగను, పాంపిల్లిశ్రమగను పురిగమించుచున్నది పెట్టురకముల వైద్య ప్రతిపదత్వ రము పెంచబడినను, శేర్లము చేయబడిన భూములలో చారాపు సగభాగము కాఫీటలను పెంచుటకు ఉపయోగ పడుచున్నది

ప్రపంచములో ఉన్నతీయగు కాఫీపంటలో సగభాగము తెలీదేమున పంపిణీ చేయబడతా ముఖ్యమైన పంట ప్రత్తి శేషించిన ప్రముఖములైన లెలలో కోకో పిల్కొన దగినది అప్రధానమైన పంటలలో తెలకు, అరటి పండ్లు, వారింజుపండ్లు మొక్కజొన్న, చిమ్మిడు, పరి, దొగాకు కూరలు పెట్టవగనగు

తెలంగాణలో పీకగూములు ఇవిజంపడకో అలరారు చున్నవి. వీటిలో రత్నములు, కొచ్చుటిములు, ముఖ్యము

నైనవి ఇవి రేడియో పరిశ్రమయందు రుపయోగించబడును మోకా అనునది విద్యుత్పరిశ్రమయందు రుపయోగించు ను ప్రపంచములో ఉన్నతీయగు మాంగనములో తెలంగాణను చారాపు 3 కాశము తయారగుచున్నది. ఈ లోహము ఉక్కుతయారీయందు చాడబడును

శీంధ్రరాష్ట్రములు తెలంగాణమునకు హృదయము వంటివి వర్ణనపొందవలెడు సమంజసమైన పరిపాలన శీంధ్రము, ముఖ్యపరిశ్రమలు, గొప్పపట్టణములు, ప్రధాన అందియ్యోక్ పౌరసములు, ఈ రాష్ట్రమునందే కలవు రియో-డి-జెసిలో సగములు, పాన్ లోన్ సగమును కాఫీ ఉన్నతీయగు పీక భూములలో కలవు ఇనుపరారులు ఈ రాష్ట్రములలోకలవు, ఇచ్చటికి, అగ్గెంటిగా, ఉదుగ్గేరేములను ఇనుపమార్గములు కలవు తెలంగాణమునందున్న ఇనుపరారులు మొత్తము దూరములో సగభాగము ఈ రాష్ట్రములందే నిర్మించబడి యున్నది

రియో-డి-జెసిలో 20 లక్షలు అవసరములగు ఈ సగ రము తెలీదేకవు చాళాదానిగనేకాక, గొప్పసగరముగ గూడ విరాజిల్లుచున్నది. ఇచ్చటి నోకాపరిశ్రమ స్థానము ప్రపంచమునందలి గొప్పచాటిలో నోకటి ప్రపంచముందు పొందగల్గుననుకు ప్రవృత్తిమైన అభాగముపై ఆ పట్టణము నిర్మించబడియున్నది ఈ నగరమును, పాన్ లోన్ అను సగతమును, తెలీదేకమునందు అరగు చాళిజ్య చాళిచారము లలో విశేషభాగమును దిగుమతులకు సంబంధించియుండును రములో విశేషభాగము దిగుమతులకు సంబంధించియుండును

పావోహలో 17,50,000 అవసరములగు ఈ సగరము తెలీదేకములో రెండవస్థానము వ్యాగమించుచున్నది ఇది కాఫీటలు పెంచుమందలములలో విలసి ఈ నగరము రోడ్లు, రైలు, రహదారులందు, కాఫీపరిశ్రమకును ముఖ్య శీంధ్రమైయున్నది ఇందు మామలప్రభులను, పట్టుప్రభులను తయారుచేయు నిల్వలున్నవి, మాంసమును దబ్బాలో శీద్రవరద కాపటము చేయు యంత్రకాలు కూడ ఇందు గలవు.

పావోహ అది పావోహలోను పంపిణీచిన పము ద్రవు రేపుపట్టణము ప్రపంచములో. నలుకావులను కాఫీ గింజలను ఎగుమతిచేయు అత్యంత ప్రముఖములైన రేపు పట్టణమిది ఇందు అత్యుత్తమమైన సరికొని గిడ్డంగులు, ఓడ

అను మదవట్టమనేయు గాఢావాలు కలవు ఈ రేవువట్టము రేగమునందలి ఎగుమతులలో భాగమును వివర్ణించుచున్నది

రెడ్డికోటగొంతు ఇది గనుల ప్రాంతమునకు ముగ్గుగ నున్నది అక్కడకు వందన్నమైక తెంతు లెంగారు గనులు దీనికి సమీపమున నున్నవి

పొల్లపాడి ౩,88,000 అవంతులగుల ఈరేవు వట్టము కోటో ఎగుమతులకు ప్రధానమైనది

రక్షణ రాష్ట్రములు వసు దోవమును దక్షిణ రాష్ట్రము అందు ముఖ్య పుష్కరము మొక్కతోన్న, వల్లె పరిమితిగల గోదామ, 'రై' రాష్ట్రము ఇచ్చటి పుల్లెమైన అచారపు పంటలు, చిరుగ్గుడు, అలుగడ్డలు, అచారవస్తువులలో చేరినవి ముఖ్యముగా రియో గ్రాన్ డీ రోసాలో అను రాష్ట్రమునందు పోగావమలకూడా కలదు రక్షణ రాష్ట్రమునందు కొత్తగా విభావముల చేర్చుకను కొనిన ఆటోయియలు, అక్కములు తెప్పరు కలదు

బోరోఅలిగ్రే 850,000 అవంతులగుల ఈ వగర మొక గొప్ప పాల్వరామిక వట్టము అది పొడవైన ఇసుక తిన్నెచే సముద్రమునంది చేరు పరుచునది యొక పల్లెపు అలా కయపు బొడ్డున నున్నది దీనికి తెప్పలతోట్టు రహదారులు కలవు అది రైలురోడ్డుచే తోట్టు మార్గమునకు కలుచునది అలోట్టుమార్గము కేంద్ర రాష్ట్రములను అద్దెంటికానోను, ఉరుగోయ్యోను కలుపుచున్నది

రియోగ్రాండ్ రోసాలో ఇది రైలవో వట్టమునందలి రేవు వట్టములలో అయినది అందు మాంబముకు రక్తా లలో కంద్రవరుకు పుష్కరము కలదు ఈమాంబపు రక్తాలు ఈ రేవు వట్టము నుండియు ఎగుమతి యగుచుండును

ర ప్ర

ప్రొన్ సీ, పీ, ి

తెలుగుభాషా పాపాత్మములను, చాటిచ్చా రా తెలుగు పరిశ్రమను, సమర్థింపిని, పోలేరు చేపడే తెలుగు జాతిని సహా కృత్య జాగ్రత్తను చేసిన పాపాత్మ విచారము లందు రాష్ట్ర పీఠీ ప్రాము మహాయుధులు అగ్రగణ్యులు కలరాలో రై ప్రవహన ప్రచారము చేయుటకు వచ్చిన రెవరెండ్ బేనెడ్ బ్రాన్ (1783-1812), అతని పతియో కాచే గారల ద్వారీయ పంకావ మీ క్రామపండితుడు చాటిచ్చా

ముతో ప్రారంభించి ప్రముక్తముగా కారకేళమునై ప్రభుత్వమును సంపాదించినవాటి ఉన్నదియూ కంపెనీ రాజులచే వగరమొక కలరాలో ప్రాము (10-11-1783) వ్యవహారము శంకె పొందవలయు, పూర్వాయత, కారకేళు భాషాభివృద్ధిము, ప్రాముకు వారవత్సముగా లభించిన అతడు కంద్రకడ పన్నులకు అనేక భాషా పాపాత్మముల పట్టించెను

శంకె చనిపోయిన తరువాత ప్రాము 1812లో కన తల్లితో ఇంగ్లండును పోయి ఉన్నతవిద్య గడిపెను అప్పటి నేటికి పిల్లను పరిశ్రమలో కృత్యమునై 1817లో కారకేళము నకు తిరిగివచ్చి ఉన్నతవిద్యా సంస్థలలో ముఖ్యములో పిల్లతో పరిశ్రమలో చేసెను తెలుగుభాషలో, చాటిచ్చాతో ప్రాముకు పరిచయమౌడిన కారాచే అంతుపూర్వ భావము తెలుగుభాష చెరుగకు శంకెకడ దివ్యపుడే అతడు ఇంగ్లీషు హీబ్రూ, నీయెస్, అరబ్బీ, ఫార్సీ గ్రీక్, లాటిన్, టెగ్రాల్, హిందూస్తానీ మున్నగు భాషలను నేర్చుకొనుచు ఉన్నాగ రీకామ ప్రాచీణ కాల చరిత్రను పరిశీలించుచు ముఖ్యము కాలశీలో 18-3-1817లో చేరి, తెలుగు నేర్చుకొన వారం లించెను అనా దా కళాశాలలో ప్రాముకు తెలుగు నేర్చిన గురువు టెగ్రాల్తో కంద్రకామయ్య పంతులు అటు తరువాత కొంతకాలమునకు ప్రాము మహారాష్ట్ర భాషను కూడ అభ్యసించెను చాటి ముఖ్యము గదగ్గరు వరే భాషన్ మద్రో యెరుట పిల్లలపట్టి అంతుపరిశ్ర నిచ్చి కేళానా తనవనమును గూర్చి అతడువరేంచిన నీటిని అవర్ణముగా గొని, కేళానాం రోకటియైన తెలుగు రాష్ట్రమునకు ప్రాము కన జీవితము నంతము చేసెను

అతడు తెలుగు నేర్చుకొనువాటికి పాపాత్మములకు పరిశ్ర వచ్చు వ్యాకరణము గాని, విషయముగాని, పాపాత్మ ప్ర కములుగాని పరిశ్రమైన లేకుండెను అ కొరతను గడుపించిన ప్రాము చాటి నిర్మాణమునకై పక్షములుచేసి, చివరకు కృత్యమునకై యొగ్గు చివ్వుటిసందిచే ప్రాముకు కర్పా పూల పట్టికలు పిట్టసేయెను, కిరికాగములను పూరించుట, ఇతరులకు రహితములుగా తోపెడి సహదారములను చేక రించుట, సంకీర్తనపటలు ప్రియు చేయుట మొదలైన పను లందు అప్పటి మొదలుగ నుంచెను చివ్వుచాటి అప్పటి యే తివంట్లలోని ప్రామును గొప్ప పరిశ్రమగా పిట్టపిట్టచి

కన్యశాశ్రమముగా తెలుగుభాషా పాపాశ్రమము అర్పింపబడినది

త్రాన్ తొట్టకొలక ఉద్యోగము ప్రారంభించినది కడపలో కోట్లలోని చారి, ప్రతివాదులు, నేరపులు, సేవకులు మొదలైన వారు మాట్లాడునది తెలుగే చారి అధికముతో త్రాన్ తెలుగును భారాళముగా మాట్లాడలేరన్న ఇంకలో ఆనదికి తెలుగు భేజమునకు వారు ముఖ్యపట్టణమైన మచిలీ లింగంపేటకు ఉనికి అరిగెను కనుక తెలుగు వ్యావహారిక భాష లోని వివిధమాండలికముల నాశం గ్రహించుటకు వీలయ్యెను అతని కిరువరయైరేడ్ల వయసు వచ్చుచుండే (1883) కూడ అతడు శిష్యుని చాన్యవారికభ్యాసము గ్రాంథికభాష అతని లింగము వట్టుబడలేదు తెలుగు పాపాశ్రమములో కృషిచేసిన నాటి పాశ్చాత్యుల లాభవిని తెలుగు పాపాశ్రమము చాలా క్లిష్టమైనదని నిర్ణయించు దరచి ఉద్యోగమువలన తిరిగిలేదు కొంత, చేయుచున్న పండితుల చాన్య వర్గతి మరికొంత, ఈ నిర్ణయానుసారము రోడ్యెట్లను బసవ అతడు తన పట్టణము నిరుపలేదు అచాడు దరర్ అచాలోలో పండితుడుగా సున్న పశ్యం పరిశ్రమభ్యాసము మొదలైన పండితుల పాయమున, త్రాన్ తెలుగు భాష్యములు చదువ వారంబిం చెను అతడు కడప, మచిలీంపేట, కాకామహేంద్రవరము, తిరుచరాల్లి, పుర్రాసు, గుంటూరు, చిత్తూరు మొదలైన ప్రదేశములందు రాష్ట్ర, వ్యాయాగ, అకశీ, రూపి కాళింబు పడచేయుచున్నను ప్రతినిధిము కొంత పనుయమును తెలుగు పాపాశ్రమము శిష్యులొనుటచే వినియోగించెను 1884లో అతడు నెంపు తిరిగిని ఇంగ్లాండునకు రోయెను

ఇంగ్లాండులోపాడ త్రాన్ నిర్విరూపకమును యునర్వెను లండనులో సున్న భారతీయ లిఖితప్రతులను సరిదిద్దుట యందును, ఇండియాపాపాశ్రమలోని చాచికాశ్రమ తిరులలోనున్న గ్రంథములను మన భేజమునకు తరలించుటయందును, అతడు మిగిలిన కృషిచేసెను 1888లో అతడు మన భేజమునకు వచ్చి ఫార్మి అనువాదకుడుగా నియమింపబడెను అప్పుడే అతడు వాణిక్ మండలిలో గౌరవపట్టణయ్యెను మండిలి సహాభేజ ములందు తెల్ల చారికోళాలు తెలుగు పండితులు కూర్చుండుట కధికారము నాడు లేకుండెను చాచి ఉపాధికారియై వచ్చెను కృషిఫలితముగా పాలిటాలోపాలు తెలుగు పండితులు కూడ మధురని సహాభేజములందు కూర్చొను వనభాషము కలిగెను

1848లో త్రాన్ పోస్టుమాస్టర్ అనబడేగా నియమింపబడెను ఇంకను ప్రభుత్వమువారికి తెలుగు అనువాదకుడుగా, విద్యామండలి పట్టణముగా, మద్రాసు లిఖిత పుస్తక భాండారమునకు కూర్చుండెడుగా, కళాకాళా మండలిలో పీనియట్ మెంటుగా "మద్రాసు లిఖిత రివ్యూ" వయసు క్ర పంచదశకుడుగా కూడ పనిచేసెను అతడేయుద్యోగము చేసినను, ఎచ్చటనన్నను, తెలుగు భాషా పాపాశ్రమము గూర్చిన కృషిని మాత్రము తన పరమధ్యేయముగా చెట్టు కొనెను ఈ కాలమందే అతడు ఉద్యోగరీత్యా తెలుగు, ఫార్మి, హిందుస్తానీ భాషలనుండి ఇంగ్లీషులోనికి, ఇంగ్లీషు నుండి ఈ భాషలలోనికి మార్పలకు విషయమును, అనువాదము చేసెను

1858లో అతనికి వకవారము వచ్చినది అప్పడొకడు ఉపక మండలములో చిత్తూరినిగొని అలోగ్రహము చేసూర్పు కొనెను అ సమయముచే అతడు తన పాపాశ్రమ చాన్యనగమును గూర్చి పుస్తకముగా "సమ్ ఎత్తొంటు అట్ డి లిఖిత రైల్డ్ అట్ పి పి త్రాన్" అను వ్యాసమును చ్రాసెను ఈ విధముగా నిర్విరూప కృషి చేయుచున్న త్రాన్, అలోగ్రహము మరల ఉడిగించెను బుధువులాశనిని ఇంగ్లాండునకు కచ్చుని నిర్విరూపముచేసిరి 1855 ఏప్రిల్ మాసములో అతడు మరల ఇంగ్లాండుకు రోయెను

ఇంగ్లాండుకు రోయినను అతని కృషి యాగలేదు అందును విశ్వవిద్యాలయము తెలుగుభాషలో అతడు గౌరవ అచార్యుడుగా నియమించెను రాయల్ సీపాంటిక్ సొసైటీ తొమ్మిదో పట్టణముగా కూడ అతడు పనిచేసెను విలిక్ పర్సెను రోటిపేక్షలకు పరిజాధికారి యయ్యెను ఎన్నియో క్రొత్తగ్రంథములు కలిపి ప్రచురించుటే కాక, తన వ్యాగరణమునకు మూడవ ముద్రణమును, కైజిక్ అను వాదమును, తన నిధులనున్న విస్తరించి వ్యాగ్యమును అతడు పూర్తి చేసెను లండనులోని అనాయుల్ (22 KILBURN GARDENS, WHITE BONAIE) ప్రాంతభాషా విద్యాలయలోకి నిర్ణయయ్యెను 1880 లో అతనికి మరల వకవారము వచ్చెను కొంతకాలమున కాతడు తేదగొని 1884 వరకు కీంచి కీర్తి శేషు దయ్యెను ఈవిధముగా అతడు స్వయంకృషికో ఎన్నియో భాషల పశ్యించి, ప్రత్యేకముగా తెలుగు భాషా పాపాశ్రమములను తన మాతృభాషకంటె మిన్నగా ప్రేమించి

నిశేషముగా చాటితై కృషిచేసి విష్ణుమనెన యొనర్చి, తెలుగుజాతికి మహోపకార మొనర్చెను

తెలుగు దేశములోను, ఇంగ్లండులోను, బ్రౌను మహాశయు లేవదలి విరగ్ధుడొనెనను, తన ఆధికారమును, పలుకుబడిని విడిచిపెట్టి, తన విరాళము విమయమును పొంత ధనమును పెచ్చిరిచి మరుగుచదివ కావ్యములను వెలికినీటి, బ్రాతద్రతులను సేకరించి, చాటితే పుస్తకాలు బ్రాయింది, పండితులను, బ్రాయనకాండ్రను విడిచిపెట్టి, గ్రంథములు పరిష్కరింపించి, వ్యాఖ్యానములు వెలువరించెను, తిథిలై పోవుచున్న గ్రంథముల పెచ్చింటిలో ముద్రించింది తెలుగుభాషా పాఠాశ్రమము కిదివరకెప్పుడును లేయనంత మహోపకారము చేసి, మనలను కృష్ణకావ్యాలను చేసినాడు చిదిగ పాఠములను పరిశీలించి, వ్యాఖ్యానములతో ఆనక కావ్యములను మొదటిసారిగా ముద్రించినది బ్రౌనువండితులే పోన్న మృగ దిరుగ్గన పద్ధతి నమనరించి సంతోషిత ప్రయత్నము సేసినచా దాచెను, తెలుగు దేశమున అసెరి ఇంటిలో వెలచి శీతములపై ఎందరో ఉద్ధర పండితులు, బ్రాయనకాండ్ర కాశపత్ర గ్రంథములను సేకరించి, శుభ్రపరచి, ఎత్తిచాడిచాచుండిరి చాటితై పెచ్చింటికిన దనమంతయు బ్రౌను విర్యాంసునిచే తోటరాజులనువలె, కృష్ణరాయలనువలె, అయన వెన్నుకును పండితులు, కవులు ఆశ్రయించి యుండెడిచారు అట్టిచాటితై రారాపాటి గురుమూర్తి శాస్త్రి, వరంగం అనై నక పరిబ్రహ్మశాస్త్రి, జూలూరిఅప్పయ్య, కంభం వృద్ధింహారాయణ చయిడిపాటి వేంకటవరసయ్య, కాకారాయణులు, ములపాళ అప్పయ్యశాస్త్రి మల్లంపల్లి మల్లిశాస్త్రివర్యులు మొదలైనవారు ముఖ్యులు వీరితో రారాపాటి గురుమూర్తి శాస్త్రి బ్రౌను పండితులకు గురుతుల్యుడు ఈ పండితమండలిని బ్రౌనుకాశీయని పిలిచెడిచారు కల్పలోకాలనే మొకటి (1780-1831) తరువాత, బ్రౌనునే విడిచి గిరిమండితవారే విశేషముగా దేశాటనమొనర్చి గ్రంథములను సేకరించినారు తెలుగువిషయమై సేవ సేసినవారిలో బ్రౌను పండితమండలియే మిన్నయని చెప్పకొనవచ్చును

బ్రౌను పుణ్యకొనబడినచో అమూల్యమైన తెలుగు కావ్యము లన్నియో మనకు రక్కమంద పోయెడివి అతడనేగ్రంథముల మధ్యరించి, వ్యాఖ్యానములు బ్రాయింది, మొదటిసారిగా ముద్రింపించెను జూలూరి అప్పయ్యపండితుల

వ్యాఖ్యానములతో 1844 లో ముద్రకరమును, 1851 లో ముద్రకరమును బ్రౌను మొదటిసారి ప్రకటించెను ఇటులే 1843 లో కావనవము యొక్క పరిష్కృతప్రతి, కళాపూర్ణ రయము సర్వాఖ్యానము, విలయలొనము, కాలాళికాళ విలయము, కవిగర్వ రహస్యమును, పారలగ్ధత చరిత్రము, రకావకాళ చరిత్రము, పల్నాటి నీరచరిత్రము, బై యంతరి విలాసము (1849), సంరచిత్ర - రియదవంటి ముఖ్యగ్రంథము లెన్నియో బ్రౌను కృషివలననే మనకురక్తిపని 19.7 లోనే అతడు మనకంభ్రమును పెచ్చుప్రయోగో పోర్చి శుద్ధప్రతిని పద్ధమొనర్చెను అతడు పొంతప్రకముతో కొన్ని గ్రంథములను ప్రకటించినాడు మరొకొన్నింటిని మండిగనది కాకన ములపై ఎత్తిచాచుండి ప్రదర్శించినాడు కేరీరింది సేతు పద్ధములను సేకరించి ప్థయముగా చాటితే అంగునుచారు చేసి ఆ యుద్ధగ్రంథమును విలకైన పీఠికతో 1826 లో ప్రకటించినాడు, తెలుగు ముద్రణకళలో కూడ బ్రౌను చక్కని సంస్కరణములను ప్రవేశపెట్టెను పొంతప్రకము పెచ్చింది సేకరించిన తిథిల ప్రయత్నము చేశొంది ముద్రాను కాశీ లై బ్రెరీని, ముద్రాను తిలకరి పొట్టిటిచాటిని, ఉపయోగము ఇచ్చినారు ఇంకను మొకటి సేకరించిన తిథిలప్రయత్నము, అతని పండితులు సేకరించిన స్థానిక సమాచారములు, తిథిలప్రయత్నలో నందగా, చాటివచ్చింటిని ఇంగ్లండులో తయారైన కాగితములపై నల్లనిచాలో కొన్ని సంపుట ములకంధరి ఎత్తి బ్రాయింది తద్రపరచినారు అతని పాఠాశ్రమము ఈచారు ముద్రాను సేకరములోనున్న ప్రభుత్వప్రాసర్జి విలకరప్రక కాండగాకమే పాకీ అచ్చటి వీకాళపత్ర గ్రంథమునుచూచినను, పురాతనప్రతిని పరిశీలించినను, ఏ వ్యాఖ్యానమును పరిశీలించినను బ్రౌను మహాశయుని పేరు కనదును అతని శేఖలు 19 పంపుటములను ఈచాటికి ముగిసాకవ్యమును పలుకుచున్నది. ఉప్పుమాటలో చెప్పదలచినచో, ముద్రాను ప్రాచ్యతీతక పుస్తకకాండగాకమే బ్రౌనుచేరిత కాండగాక మనమచ్చును

తెలుగు పేర్లుకొనుటతో కానుచిన కష్టపద్ధములను గమనించ బ్రౌను, అంగ్రేజులు తెలుగును ముఖ్యముగా పేర్లుకొనుటపై ఉపయోగపడునట్టి అమూల్య గ్రంథముల పెచ్చింటిలో రచించి ప్రకటించినాడు అట్టిచాటితే నిపుంటు పులు వ్యాఖరణములు, వాచకములు ముఖ్యము లైనవి

అనుబంధము పూర్వము కోడల పాఠ్యపుస్తకములను
ప్రతి ప్రకటికమును, ప్రాచీన చరిత్ర అనుబంధము
ప్రతి ప్రకటికము ప్రకటికమునకు వరుసగా అయిన గ్రంథ
ములు ప్రకటికమునకు ప్రోత్సహించి
వందలకు, పాఠ్యపుస్తకములకు ఉపయోగపడునట్టివి
ఇంగ్లీషు - తెలుగు, తెలుగు - ఇంగ్లీషు ప్రాచీనములను
1845 లో వర్ణించినవి ప్రాచీన, ఈ విధములను వ్యాస
వారికి వర్ణించినవి ప్రాచీన పూర్వపుస్తకములకు
వాటిని పేర్కొనబడినవి ఈ విధములను వివరించుచు
అనుబంధము ప్రతి ప్రకటికమునకు ఇంగ్లీషు తెలుగుభాషలో
ప్రవేశించిన ఇతర భాషలను వివరించుచు - మొదటి
భాషలను 1854 లోను, ఇతర విధములను 1852 లోను
అనుబంధము ప్రతి ప్రకటికమునకు వరుసగా ప్రోత్సహించి
వాటిని తెలుగు పేర్కొనబడినవి పాఠ్యపుస్తకములకు ఉపయో
గపడుచు ప్రాచీన 1840 లో తెలుగు వ్యాసమును ప్రతి
ప్రకటికము అనుబంధములకు వాటిని పేర్కొనబడినవి వివరించుచు
ప్రకటికము ఇతర భాషలను కూడ 1852 లో ప్రవేశించిన
విధములను పేర్కొనబడినవి వివరించుచు ప్రకటికమునకు
ప్రాచీన పేర్కొనబడినవి ప్రతి ప్రకటికమునకు వరుసగా
ప్రకటికమునకు ఉపయోగపడుచు, వ్యాసములు
వాటిని వివరించుచు

- (1) The Prosody of the Telugu and Sanskrit Languages Explained - 1827
- (2) A familiar Analysis of Sanskrit Prosody - 1837
- (3) Essay on the Language and Literature of Telugu - 1839
- (4) Essay on the creed and customs of the Janjams - 1840
- (5) The Verses of Vemana - 1829
- (6) A new Telugu version of the Gospel according to St. Luke - 1838
- (7) A grammar of the Telugu Language - 1840
- (8) Memoirs of Hyder and Tippu - 1840
- (9) Cyclo tables of Hindu and Mohamadan chronology, regarding the History of the Telugu and Kannadi Countries - 1840
- (10) An Ephemeris - 1850.
- (11) The Telugu Reader, being a series of letters, Private and on business, Police and Revenue matters, with an English translation notes

explaining the grammar and a little lexicon - 1852

- (12) English translations of the exercises and documents printed in the Telugu Reader - 1852
- (13) Analysis of the words in the first chapter of the Telugu Reader - 1852
- (14) A little Lexicon - 1852
- (15) A catalogue of irregular verbs in the English Language - 1852
- (16) The Telugu-English Dictionary - 1852
- (17) The English-Telugu Dictionary - 1852
- (18) The Zilla Dictionary - 1852
- (19) Vakya - 1852
- (20) Three treatises on Miras Rights - 1852
- (21) Dialogues in Telugu and English - 1853
- (22) The wars of the Rajas - 1853
- (23) Disputations on Village business - 1855
- (24) Popular Telugu, Tales - 1855
- (25) A Tabular memory - 1851
- (26) Carnatic chronology - 1853
- (27) Sanskrit prosody and numerical symbols explained - 1853
- (28) Prophet Balaam - 1847
- (29) Nithara Ratnakaram - 1853
- (30) Some Account of the Literary life of O P Brown - 1855

పై పేర్కొనబడినవి పేర్కొనబడినవి వివరించుచు
ములు, వివరించుచు వ్యాసములు - రాచి
వివరించుచు పై పేర్కొనబడినవి, మొదట వివరించుచు
వివరించుచు, ప్రకటికము అనుబంధములను పేర్కొనబడినవి
అనుబంధములగా వివరించుచు కూడవచ్చు. అట్టివాటిలో
పేర్కొనబడినవి
(1) పాఠ్యపుస్తకములకు ఉపయోగపడుచు
(2) అనుబంధములను వివరించుచు తెలుగు అను
వాదము 1838-40 సంవత్సరములలో ముద్రించినవి - వ్యాస
సంపుటములు

- (3) వివిధ వ్యాసములకు ఉపయోగపడుచు
- (4) తెలుగు - తెలుగు విధములను (1841) - మూడు సంపుటములు
- (5) ముద్రాక్షర, అక్షరములకు, దానిని వివరించుచు
- (6) వివిధ వ్యాసములకు ఉపయోగపడుచు

ఇతడు ఈ సాధనమును, వైజ్ఞానిక శాస్త్రసాధనముల నిర్మాణములో ప్రపంచగ్యాతివలెనది అడమ్మిస్ట్రాట్ అంటే కంపెనీ వారు విరివిగా నయలుదేరి, విజ్ఞానశాస్త్రనే క్రమ క్రమముగా చేయుటకనుమతి నిచ్చి, అయస్కాంతిక రసాయనశాస్త్రాన్ని పట్టికి రోహితులమొనగెను ఆ కెంపెనీ తన పరిశోధనలను, అతర పరిశోధనల వ్యావస్థాపనలను క్రోడీకరించి, వివరణము లతో "అయస్కాంతిక రసాయనశాస్త్రము" అను బృహద్రంగిం కమును కలిపించి, మార్టిన్ కంపెనీవారిచే ప్రకటనకేసెను కట్టుగర్ కట్టవలెన. ఆ మతన శాస్త్రవిభాగము తీర్చి దిద్దివలెను ఇతడు ఈ శాస్త్రావతరణమునకు భగీరథుని నంటివాడు

కట్టుగర్ యొక్క పరిశోధనములు కేవలము వైజ్ఞానిక శాస్త్రానిమిష్టతకే మార్గమే పరిమితము కావలెను ముది తెల్లనియమముగూర్చి లాహోరు పరిశోధనా లయములో ఈతడు చేసినట్లు 'స్టీల్ బ్రెక్' అండ్ 'కంపెనీ' వారికి లాభకరముగా పరిణమించినది ఈ కంపెనీ వారు అతని కృషికి నందిన అర్హి కపహాయము చేయుటయేకాక, అది అతని రూపములను అతన ముగా నిచ్చి అరవమును దిక్కును వచ్చినట్లును యోగించుట కనుమరిచిరి తన వైజ్ఞానిక పరిశోధన ప్రక్రియలముగా

బ్యాపార సంస్థలనుండి, అలింపెన అకాదమియును, తన ముఖ్యమైన పరిశోధనములకు దాతలిచ్చిన విరాళములను, మొత్తముగా లాహోరు విశ్వవిద్యాలయము వ్యాపార యువ వైజ్ఞానిక పరిశోధనలకు ఉపకార చేతనముల యివ్వమనో కట్టుగర్ వలెంచిరెను

కెంతవరకునో యుద్ధారంభమున గనర్చున బరణుగా నుండిన రిస్ రిస్ గో ప్రభువు, కట్టుగర్ ను అవ్వించి తారత

తేమయలి వైజ్ఞానిక, పారిశ్రామిక పరిశోధనల కేంద్రమున అడిన సంస్థలను అదినత్యము చేసినపుడు రోహితు వాటినుండి కట్టుగర్ ఈ శాస్త్రసాధన స్వీకరించి, వైజ్ఞానిక, పారిశ్రామిక, ప్రకృతి పట్టుగర్ యొక్క శ్రమముగా ఇతడు పెక్కు వరపుల వలనలింది, యుద్ధములో విలయమునకును, తరుచు రోముయొక్క పురోగతిని చేరో దై వాదు

ఈ శాస్త్రపేద యొక్క అధ్యర్థములలో అరగద కట్ట వలన, వివచాయ నిరోధక వ్యక్తులు, తరతరముల వాల్చి ములు, మునుగునిచ్చు పరార్థములు, కంపెనీ తెలియబుగా నునయు క్రమముల తెలియకమును, గాఢపట్ట ప్రకారము యముగా వాడుటకు చిత్త న వస్తువులు, నిరుపయోగకరముల పరార్థములనువారి, రాసాయనికముగా కల్పించిన ప్లాస్టికులు, గుగ్గిలములు, అనివార్యార్థక మైనములు, కలెమండి ప్లాస్టిక్ నును చిత్త న రక రకముల పరార్థములు

తారతరేకమున లభించు పెక్కు ముడిరకములనుండి రకరకముల వస్తువులను తయారుచేసెనాని విరావములు లభించెను తత్పరికముగా పెక్కురకముల వైజ్ఞానికలను విశేషక కావములు ఫలింపినది

తిరువాన్కూరులోని మోనోస్టైటు అను ఇనుముండి అచ్చు రూప మైన అనియములను తయారు చేయుటకు పరమాను

గర్భితమైన కత్తిని అందించు అనియముల అవ్వెవలెనో కేర్పడిన "ఇండియన్ రేఫ్ ఎర్త్ రిమిమిస్" కంపెనీయొక్క నిర్మాణములో ఈ శాస్త్రపేద ప్రధానమైన పాత్రను వహించెను అనేక రాసుపాధనక్రియలు, రాసాయనిక విధానములు తారతరేకమున విస్తృతములను, అవసరములను ఆ మ గుణముగా తీర్చి దిద్దెడినవి. మాంగనమును ఇనుమునకు మిశ్రములను కొని గలించి విధానము విశేషముగ తాళకరమైనదని రుజువుచేసి



గాంధీయర్ కట్టుగర్

ఈతని తోకవనువన చావుపార వంశము పరిశోధనమునకు వెచ్చించిన దామన్ను ఆచార్యుడు వంశము ప్రభువంశులు రఘు శేసను వైష్ణావీక పరిశోధనముల కవనర మైన పాదములను దిగువకి వస్తువుకూడ వనూలయేముల ప్రభువంశము మాది వేసెను ఈ రెండుకములు కట్టుగర్ యొక్క విశిష్ట రృప్తిని, ప్రతిభను వెల్లడించగలవు

భారతదేశముందలి పరిశ్రమాధికారులలోను, విదేశము లలోని ప్రఖ్యాత పారిశ్రామికవేత్తలలోను ఈతనికి మైత్రీ సంబంధములు లుండెడివి ఆ సువ్యూర్వావనంపద ఇతని కృషిని సుళువ మొనర్చెను భారతదేశములో ముడి పెట్టారితయును అనించు అరచాళములు పహులుగా తక్కువగా మందెను అందుచే దేశీయవనరములకు సరివదు పెట్టారితయును వర్తకము సేకరణమునకు ప్రఖ్యాతిపెందిన మూడు విదేశీయ సంస్థ లతో కట్టుగర్ లాభకరమైన ఒప్పందములను నుడుయ్యు కొనెను తత్ఫలితముగా భారతదేశమువందల మార్కెట్ల కర్మా గారములు తెలిసెదవి

కట్టుగర్ కిచ్చుబాత్యలములకు ఆచార్యుడు, దేశ కట్టుకు పాక్షాంత్యము పిట్టించినవనూత ఆర్థికోన్నతిని వైష్ణావీకపురోగిష్టపిట్టించిన భవములు చేయుటలో పెప్రచారదే తుని ఇతడు ముఖ్య పదావధులై చాడు అరచాలో 42 వ నైస్తు కాంగ్రెసు సమావేశమునకు ప్రారంభోత్సవము చేయుచు, భారతదేశములో వైష్ణావీక పాక్షియ్యురీ కట్టు గర్ తో పమానముగా పాటుపదవర్తకీ చురకడు లేదని పెప్రచారించెడుకు మంజూషముగా నక్కాణించెను కట్టు గర్ భారతప్రభుత్వముతో పదాకరించి కృషిచేసిన ఫలితముగా 1960-1961 సంవత్సరముల మత్స్యకాలములో సుమారు 12 వైష్ణావీక, పాంశికిక, కాస్త్రీయసంప్లవ భారతదేశముందలి వివిధనగరములలో స్థాపించబడెను ఇతడు పెక్కు-దేశములలో చక్కరించు ఆత్మకతో నవీన పాదపంపత్తిని విశేష రుస వర్తయ ముతో గోకరించి, పరిశోధనానియములను దేశానియము లుగా దూహించుటకు భారణాకుపై చాడు

యాదవీకపిట్టీ గ్రాంట్ కుపసమవకు కట్టుగర్ మొదటి ఆధ్యక్షుడు ఎక్కా-పెక్కుదేశాకన్న కాస్త్రీయేత్తలంద రుకు యభాళి క్షి పరిశోధనములకు కొనసాగించుట నుకృహించ వలసినయి, చానికి అర్థికనిలకలములకు కక్షించవలసినయి, కట్టుగర్ చాంధించెను విశ్వవిద్యాలయములలోను, అను

బంధ కళా శాలలలోను విరిచేయు ఆచార్యులకు, ఆచార్యులకు ఇతడు తీతములు పెంపురణను మంజూరచేయుచెను కా! విశ్వవిద్యాలయములో, అనియ-అధ్యయనందలి విద్య ప్రచుర కాచె ఆత్మవనమును ద్రోహహించుటకొక విద్యాశోభర మును ఇతడు తర్పురది ప్రకృత్యాత్మకమైన దూరదృష్టిని వర్ణకమనర్చెను

భారతదేశములో విజ్ఞానకాస్త్రములు శరంగమించు చున్నయిగములలో తీరించుచున్నచాడు కట్టుగర్ ఇతడు (సర్) ప్రధాన రంగదరాయ్, (సర్) రంగదేశికర పెంక రానున్ మొదలగు ప్రఖ్యాత కాస్త్రవేత్తల కోసకు రెండు వాడు ఇతడు అవిరాయముగా కృషిచేయుచు, విశేష క్తి సంపదను వర్ణకమనర్చుచు, వివిధ నిర్వహణములో పాదేదని చాదనిపించుకొనెను ఇతని తీవరయోత్రలో క్రయతి లాభానికి తోడునీడగా మెలగుచుండెడిది ఆమె అతనిని పర్యవచా అను పరించి పేరించెను ఈ రంపకుల కిద్దరు కుమారులు, ఇద్దరు కుమార్తెలు కలదు 1946 లో కట్టుగర్దకును భార్యగియో గము సంభవించెను తనవివిధాగమువన 80 వ సం వత్సరమును ఉన్నాభాషలో గేయమాచనున వెల్లడించెను కులకీర మును, విగ్రహారధనమును విరచించిన బ్రహ్మరమాణములో కట్టుగర్ చిన్ననాటినుండియు సత్కుడుగా నుండెను 1948 తరువాత ఇతడు కొడుకులతో, కోడలతో తీరించుచు, ధన్య నగరమునకు కొలది దూరములోనున్న నోక చిన్న వర్తపా యిత్రమందు కాంక్షిమంచుచేయుటకు ఆవృతవగుచు పెక్కు యండెడిచాడు, భారతప్రభుత్వములో సహకరిక సంవర్ధిని కోరవకాకుట, వైష్ణావీక పరిశోధనకాళులకు, ఇతడు కార్యదర్శిగానుండి కర్తవ్యపాణన చేయుచుండెడిచాడు

ఇతడు ఇందియన్ టెమిగల్ సొసైటీకి ఆధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకొనబడెను అక్టోబ్రే నైస్తు కాంగ్రెసుయొక్క రసాయన కాస్త్రవిభాగమునకు, వర్తనసంఘకకు ఆధ్యక్షుడయ్యెను. అనంతరము ఇతడు సేవనలో ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సైన్సెస్ అను సంస్థకు ఆధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకొనబడెను 1981 లో బ్రిటీష్ ప్రభుత్వమితటి 'ఆర్డర్ ఆఫ్ బ్రిటీష్ ఎంపైర్' అను తిరుమును, 1941 లో 'పర్' అను తిరురమును ఇచ్చి గౌర వించెను, 1948 లో చాయల్ సొసైటీచాడు ఇతనిని 'ఫిలో' గా ఎన్నుకొనిరి అట్లే ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఫిల్సోఫీ అను సంస్థచారు కూడ తనని 'ఫెలో'గా ఎన్నుకొని నన్నానిం

ది 1947 లో ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమువారు ఇతనికి 'కట్ట' మరియు 'రాచురింగారెడ్డి' చేకవక బహుమతినిచ్చి ఇతడు అరివీస రహాయతకాన్పు వ్యావసంగమునకు హద్దామోరములు ప్రకటించిరి అక్కనద్ది, దిల్లీ, అలహాబాదు, పాట్నా మున్నగు విశ్వవిద్యాలయములతోనూ ఎన్నియో గౌరవ డాక్టరేటు పట్టముల నిచ్చి వహించెను 1981 నుండి విశేషములతోగల వైశ్వానిక ప్రతినిధి పద్యములలో ఇతడు సత్కర్మము వహించి రస చేకవకుడు, తన వ్యక్తిత్వమునకు వచ్చె తెచ్చెను 1964 లో భారత ప్రభుత్వము సర్వతోముఖమైన శాసన ప్రతిభానికేసములను, సేవాకీర్తి, గుర్తించి 'పద్మవిభూషణ' అను పతకమును, బిరుదునును ప్రహించి గౌరవించెను

వివిధసభలు సలకరించి, భారతదేశములో విజ్ఞాన కాన్పు వ్యాప్తి అవ్వమైన కృషిచేసిన కట్టగర్ కాన్పు చేత 1980 నాటి జనవరి 1 న తేదిన హృద్యోగభారముగా దిల్లీ పరగములో వరమహించెను

హ అ

శట్టిప్రోలు

శట్టిప్రోలు దక్షిణ భారతదేశము వందలి ప్రాచీన శాస్త్ర మహాకీర్తనములలో కొకటియై యున్నది ఈ గ్రామము గుంటూరు జిల్లా చేకవై తాలూకాలో నున్నది దీనికి ప్రతిపాల పురమరియు కామారెడము కలదు విశ్రమాన్య మహారాజు దొరకుడును, మహామంత్రియైన శట్టి ఇచ్చట జన్మించినట్లు తెలుపు ఒక జాతీయము ప్రచారమునకు దున్నది

ఈ గ్రామమునందు గల మూడు పెద్ద మట్టితిట్లుల యందు పురాతన క్షత్రియ వ్యాప్తియు ఇవన పరిశోధనములు జరిపి నప్పుడు శాస్త్ర మహాకీర్తనమునకు సంబంధించిన 'పెమ్మ' అవశేషములు లభించెను 1870వ సంవత్సరములో 'కాన్పులో' పండితుడు ఈ శాస్త్రవేత్తనును గురించియు, ఇచ్చటగల మూడుమూలను గురించియు కొంత తెలిపియుండెను అవిమృత, వ్యాధి ఎరియట్ అనునవి మహాకీర్తన పరిశోధనము చేసిన రాజుల సూర్య అనునవడు 1870వ సంవత్సరము నుండి నందరించి, మూడుమూల ప్రదేశమున, తనపెట్టి శాస్త్రాధికములు కాన రావలెనని వివరించెను కాని "పెమ్మలూ లాదుగోడలను, నేల చట్టములు వివిధా భావలక్షణ కాన్పు మూలను విమృత, విజయగా అనన్యము చెప్పబడుచున్న రాశి అనియు, శట్టి ప్రోలు పెద్ద శాస్త్రవేత్తనును సత్కర్మ అనియు, అతడు

మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు పంపిన విశేషాలలో వన అభిప్రాయమును చెల్లించెను 1892వ సంవత్సరమున కియాయను పురాతన క్షత్రియ వ్యాప్తి అవచ్చు కొంత ఇవన పరిశోధనము చేసి, మూడు రాతిపేటిలను, కొన్ని అలకరములను కనుగొని చాటి చెలుగును ప్రహించెను

మొదటి మట్టితిట్టు ఈ తిట్టుయందు యున్నదివన శాస్త్ర మహామూలము ప్రాచీనకాలపు శాస్త్ర పరిశోధనకు విస్తార చిహ్నమై, పరిశోధనా రంగమునందును, అంధ్రదేశ చరిత్ర యందును ఒక విశిష్టస్థానము వ్యాప్తి మించి యున్నది స్థానికులు దీనిని 'అంబిట్టు' యను కళకళావాసుముతో వర్ణనహరించుచుండిరి

ఈ మట్టితిట్టు విస్తీర్ణము 1700 వరకు గలములు, ఎత్తు 14 అడుగులు ఈ తిట్టుయందు లభించిన మూపు వ్యావసము 1892 అడుగులు, ఎత్తు 18 అడుగులు ఈ మూలము చుట్టును నిర్మించబడిన ప్రాచారము యొక్క వ్యావసము 148 అడుగులు దీని ఎత్తును 4 అడుగుల ఎత్తుగల ప్రాచారమును నిర్మించి, ఒక ప్రకటనమును నేర్పరచి ఈ ప్రాచారము పైన చిత్రవిచిత్రమైన శిల్పసంకలనం వాస్తవ వలనరాతి ఫలకములు కలవు ఈ మహామూలముపై నును, దానిచుట్టు గల ప్రాచారపు గోడలపై నను మలచబడిన శిల్పసంకలనం లేనియు మనకు లభించునట్లు ఈ మూలగ్రంథ మధ్యకాలమునందును, చుట్టును 8 ఇటిలలతో అమర్చబడిన యొక రంధ్రమున్నది ఇది పైనుండి క్రిందివరకు దూరం లదివది ఈ రంధ్రము నందు ఒక ఎత్తైన వలనరాతి స్తంభమునుండి, దాని అగ్రము నందు పుత్రముయొక్క కామను తగిలించెడిచారక !

ఈ మహామూల మధ్యమందుగల రంధ్రమునకు, ఇతర స్తంభముల యందును, ఇవన పరిశోధనము చేయుగా అందు మూడు రాతిపేటిల లభించినవి ఇవి బుద్ధునియొక్క జ్ఞాన చిహ్న పేటిలక ! ఈ పేటిలం పురాతన క్షత్రియ వ్యావసము వ్యాప్తిగా భద్రపరిచి యుండిరి

పేటిలలో ఎముకలు, నీలముడికాన్పు, ఒక ముపుచచ్చని మట్టికపురాయి, పద్మకాళావసుగల ఒక చిన్న ముపు పచ్చని మట్టికపురాయి, మంచి ముత్తములు, పగడములు, అంధ్రాపురాలు, హస్తములతో అయిదములు ధరించి యున్న రెండు బొమ్మలు, మహాకీర్తన చిహ్నమైన రాగి ముక్కలు లభించినవి,

అప్పుడువచ్చేనే శిల్పసౌందర్యముతో నొప్పు చెట్టు, చెక్కడపు పనిముట్లవూడ అభించినవి ఒక పెద్ద పానరాసుని మూడువంతులు గోడలో నుండవచ్చు లిగించి రానివైన ఉత్తమజాతి గుట్టములపై రౌతులు పొయి చేయుచున్నట్లు అందమైన చిత్రములను చిత్రించి నీటి ఎడమవైపున నీటిచి యున్న ఒక మవచ్చు విగ్రహపు అవశోభము మిక్కిలి మనోహరముగా మలచబడి యున్నది

ఈ తొడ్రూపము కేవలము ఇటీవలతోను, మట్టితోను నిర్మించబడినది ఈ ఇటీవల ౩ అ.ద.గల పొడవు, 1 1/2 అ. పెడల్పు కలవై యున్నది ఈ స్తూపవిర్మాణముతో ఉపయోగించబడిన ఇటీవల నరీమాణమును బట్టియు, విర్మాణ విధానమును బట్టియు, ఇందు అభించిన శాసనములు ప్రాచ్యుత శాసనో ముడుతును బట్టియు, ఇది మౌర్య వంశచార్యము నకు చెందిన అతి ప్రాచీన విర్మాణమై యుండునని పురాతత్వ శాస్త్రజ్ఞ లూహించి యుంటిరి శాసన ఇట్టి జటిలై బగ్గయ్యు చేసి, అనురాధతి మొదలైన నభర తొడ్రూపములయందలి విర్మాణములలో పూడ ఉపయోగించబడి యుండుటచే, ఈ శాసనమున చేతి వశోభము లంతగా విశ్వసించుటలేదు ఏది ఎట్లయినను ఈ శిల్పము శ్రీ పూ మూడవశతాబ్దము చాటివై యుండవచ్చునని పెట్టుమంది అనకాస్త్రజ్ఞులు అంగీకరించిరి

ఈ ప్రాచ్య అట్లదుగుడ రౌరవేన శాసనములలో బరేరు దను నొక రాజు చేయవచ్చుది ఈ రాజునకు, ఈ స్తూపమునకు గల సంబంధ మెట్టివో నరిగా తెలియవచ్చుటలేదు ఈ ప్రాచీన విర్మాణ విధానము అనురాధతి, బగ్గయ్యుచేటలయందలి ప్రాచీనముల విర్మాణవిధానమును జూరియుండుటచే తను, చాటిని ఇజ్జాకు వంశపురాజులు నిర్మించియుండుటచేతను దీనినిగూడ చాటినిర్మించిరియందు రనియు, ముఖ్యముగా బుద్ధునివరణా వంశరములకు సాక్షాత్ బుద్ధుని అస్థిశకలము మంచి నిర్మించి రనియు గూడ తెలియుచున్నది ఈ అస్థిశకలమును ఒక రెన్ను పెట్టెయందుంచి చాటివో న్నుటిక కరందముతో పెట్టి, రత్నములతో, నన్నద ముట్టికలతో, లంగారు పుష్పములతో రాసి పూచించి, తద్రముగా చాటివో గొప్ప శిలకరం దములలో నుంచి అట్టుడుగునపెట్టి ఈ మహాస్తూప విర్మాణము గావించిరి ఇచ్చట లభించి మూడు కరందములతో ఒకచాని యందు మూత్రమే ఇట్టి అస్థిశకల మున్నది

ఈ స్తూపముల విర్మాణములలో ఉపయోగించబడిన పాలరాళ్లు వలచాటివేము - తెంపినవి పురాతత్వ శాస్త్రజ్ఞు

లభిప్రాచయదరికి అయితే ఈ శిల్పములు అంత వాడకకమై నవి కావు అందుచే ఇవి తొడ్రూప శిల్పకళ యొక్క ప్రథమరకకు సంబంధించినవని భావించవలసి

రెండవ మట్టిదిల్లి ఈ దిబ్బయందు రెండవ స్తూము నకు సంబంధించిన చెట్టు, శిథిలావశేషములు, పూనలు, బరితెలు లభించినవి

మూడవ మట్టిదిల్లి మూడవ మట్టిదిల్లిను 'మిగ్ర మార్కు' కోట దిబ్బయని ప్రజలు వర్ణనచేయుచు యందు ఈ ప్రాంతమందంతట నేడు వర్ణనసార్యము చేయబడుచున్నది ఇచ్చట మూడవ తొడ్రూపమునకు సంబంధించిన పెద్ద ఇటీవల ఇతరములైన పెట్టె అవశేషములు కన్పిస్తులుగా లభించినవి

ఈ మూడు తొడ్రూపములను సంబంధించిన ఇటీవలను అయ్యుత శిల్పసౌందర్యముతో నొప్పు పాలరాళ్లు విలనకు గురియింక, కొందరు స్థానికప్రజలు చాటిని క్రెట్టి తీసి తమ ప్రయోజనముల కొరకు చాటినియించిరి

ఈ తొడ్రూపమేకేత్రము మిక్కిలి ఉన్నతరళతో నున్న పురుష స్మరణీయ విశేషము యాత్రికులతో, తొడ్రూపములతో ఇది కళకళలాడుచుండెడిది ! తట్టిప్రాంత మహాత్తర తొడ్రూపాచీ సంచస్మకులకు కేంద్రమై నిలిచిల్లి నది

పు నేం.

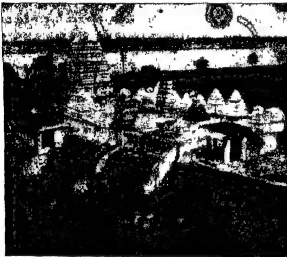
భద్రాచలము

భద్రాచలము గౌతమీనదీతీరమున రాజమహేంద్ర వరమునకు ఎరువ ఉత్తరముగా నూరుమైకదూరములో పూర్వకములయందు అడవిప్రాంతములలోనున్న యొక పుణ్యక్షేత్రము గోచారతి యెడమయొడ్డున భద్రాంగ దూరములో భద్రాచలి రామాలయమున్నది మేరు వర్షకుడు బ్రహ్మను గూర్చి తపస్సుచేసి పుట్టిన అదన చాటి తద్రుదను చేరినదియి, భద్రుడు గౌతమీ పూజయెడలించుచు శ్రీరామునిగూర్చి తపమొనరించి, రామసాక్షాత్కారమొంది, అతేవుడు వివసించవచ్చు వరమొకెడనియు, చాటినుండి అకొండ భద్రాచలియని ప్రసిద్ధమాయెననియు బ్రహ్మాండ పురాణమునకల తెలియుచున్నది పూర్వము దొక అదమ్యైక్యయను శిలభక్తు రాతికి పీఠారాములు స్వర్గమున సాక్షాత్కారమై తమమూర్తులు కొండపైననున్నవోలును సూచించు పగా, రప్పగొప్ప అవిగ్రహములకు తమగొని చాటివో రెన్ను మందమను నిర్మించించెకల రావభక్తుడగు తనోగ్గిజుళుడు

అటవనచ్యుతమీ భూద అమె కలగాలెనట

శ్రీ 1874 సంవత్సర ప్రాంతములో శంకర్ల గోపన్నయ్య ద్రవ్యపాశా క్రాంత్యుడు గోల్కొండ వనాట గుట్టల పోల అను తానాచా కాలములో (1868-1887) చిత్రము 112

మన్నరి శ్రీరాధాకి రక్షణమున బాలుగు మైళ్ళలో నదీగర్భమున వేడినీటి గుండములుకలపు అదోమీదట, హోతుకుండములు విత్తి యల్లములు గాచింపవట | ఇచ్చటి రాగ్నేయమున 44 మైళ్ళలోపన్న రామగిరియనుచోట శ్రీరాముడు జూయపుత్రుల అగ్నిసంహారములు గాచింపవట | తరుమీన



గోదావరీ తీరమందలి శ్రీ రామాలయము చిత్రము 1

శ్రీరాధాచలము తపోగోచరాలుగా వీయుబుద్ధి వర్ణయ లోక్కనమునుండి అయితల భూవ్యములు చెచ్చించి శ్రీరామునకు అలయములును, గోపురములును దీర్చింపెను ఈయన రాజరథిశతకమును, రామచంద్రశతయను పుస్తకమున గూర్చుండన శ్రీ ద్రవీమరగదించి యాచార్యులమున చెకల్లిగన నాటినుండియు, శ్రీరాధాచలము, ఘటే శ్రీరామునవమీది. ముక్కోట పరావలి, తేలింబి శక్తి అనా కర్షించుచు ప్రవర్తమెనడి

ఆ రామాయణాధకు సంతరించిన చెట్టు, వృక్షము లి ప్రాంతమున నున్నవి. రావణుడు జూయపు రెక్కలను నరుకగా అవి నడివతోటు రోజుల్లి యాచెనుట | అది శ్రీరాధాకి జైమైశ్చర్యమునవచ్చుది, చక్కణ జైమైశ్చర్యలో

మందలి రెండుకొండలు చాలి మృగీపుం గుట్టలనెనుచున్నది. రామచంద్రుడు అనలనుగోచనన్ భవ్యంమెట్టు కిల్లాలోని శేలి కొండ వల్లెయను గ్రామచాచి గోల్కొండ రాజధానిగా తుమిక్ పావళపు రాజులు ఆరు గురు ముహూర్తు 176 సంవత్సరములు శ్రీ 1867 వరకును (అనగా మొగల్ చక్రవర్తి యగు ఔరంగజేబు ఈ రాజ్యమును కూడిద్రోసినవరకును) పాలించి రారీలో తుదివాడగు జట్టల్ పోలక్ తానాచా వద్ద అక్కన్న మాదన్నలను అప్పదమ్మలు మంక్రులుగా మండిరి వారు తమ మేనల్లుడగు గోవన్నను శ్రీరాధాకి తపోగోచరాలుగా విమోచించిరి

చిరి కాల్యమునుండియు శ్రీ ద్రవనవనగని గోవన్న, కలిరు రామ వంశ రామమంత్రిచరేజ మొనరి, శ్రీరాధాకి రాజకార్యములు నిర్వహించుచు న్నను, చమ్యుక్క సంతోకమందుకొని శక్తి పారవశ్యముచే రామనామ సంకీర్తనముచేయుచు సంకల్పణములను, రామాలయ నిర్మాణమునకు ద్రవ్యమును వర్ణయించి రోశ్యసము కూర్చుము గానించుచు, అతడు తానాచా బుట్టచే అదిగని గోల్కొండకు కొనిపోయెను గోల్కొండ కోటలో నతడుయొక్క అంతః పురమువద్ద కౌగి కొండగదిలో గోవన్న బుధించెను, అతడు వశించె నదిగని అనమానములను, కారణమును గురిచేయ బడెను భర్తాచేశమున వాడలుచుచి రామనామ శ్రీ ద్రవల పాడుచు మంక్రంమెట్టు కారాగారవాస మొనరించి మరగదె

వనికొందరందురు రామరామ మొరలాంకించి, రామలక్ష్మణులు వచాబునకు స్వప్నమునవగనడి, రామరామ టుణువడిన అరణ్యవనావస్థములను చెల్లించి, భక్తుని చెరమండి విడిచింది రనియు, 1898 లో రామరామ కృతాద్రియేనకొని, అవసాన కాలముగాగా, తనకొరకువచ్చిన దేవదేహావమెక్కి, తొండిలో వ్యర్థమనకే గెననియు కొందరందురు గోల్కొండ శిథిలములలో రామరామ బంధితానా చేటిని గలదు

"అదిగో భద్రాద్రి, గోతమి అదిగోపూదండి", "నమః శ్రోత్రమని చెప్పవే నీకమ్మశక్తి, నమఃశ్రోత్రమనిచెప్పవే", "అంతా రామమయం పీఠగంధా రామమయం" మొదలగు చిత్రము 118



నటము 2

రామరామ శీర్షనలమస్ఫురించుచు కట్టలు గోదావరి యొద్దకు వచ్చి అంబాదేయిని గుడిమండి కొండమీది శ్రీరామాయము పగు రామరామ కట్టించిన మెట్లెక్కి, గోపురముచాటి దృఢ ప్రభువు ప్రోత్సహించి వెలువలిరుండవచ్చును, ముఖములవ మును చాటి ప్రోత్సహించి వెండి ఊయలచూచి, పగ్గిమాళి ముఖముగా నున్న నీశా రామలక్ష్మణుల విగ్రహము లున్న గర్భాలయమును తేరుదురు అలయ నిర్మాణమున శిల్పవిశేషములు చేర్చి విగ్రహములు మూడడుగుల యెత్తుం దును రామవిగ్రహాన్ని వసుధులములలో పుడతేకకళమును, అదమతేక చక్రమును, దిగిలిసినెండింట్ల చిల్లన ముల్లలు ను గలవు పర్యావరణమున రామని యెడమకొంట్ల నీశాదేవి కలదు ప్రోత్సహించుచున్నాడు రామరామ చేయించిన

రవ్వల మొలకాడుతో, చింతామణి ముగో, నవ్వల పోకముతో, కత్తిమరాయితో, ఇతర భక్తులు చేయించిన యాభరణములతో, ఉత్సవవస్తువులము లతో, శ్రీరామని అలంకరించుచు పవిత్రమున లక్ష్మణుడి, వృద్ధ పీఠగుడి, నశ్చినిగుడి, ఆశ్వామల గుడులు మొదలగునవి ముచ్చడి యున్నవి ప్రతీ గోపురమునకు దిగువన ఆధారమేదలో నీకమ్మకు శుభ్రచారిత్రములు గానిండురు భక్తులు రామకోటి ద్రావి శిల్ప కాళినములను గ్రహించి గది యొకటి కలదు రామరామ యొక్క బుణమును తీర్చుకై రామలక్ష్మణులు చెల్లించిన వాడెవలెను చూపుదురు గోపురపు మెట్లదిగువన కావనములగది, అలయపు కదేరి, రామరామ కట్టించిన కళ్యాణముండమునకు కలవు కొండమీది గుడులప్పుడి మరియొక గోపురద్వార మున మెట్లమీదుగాదిగి ఊరిలోని దిగిలివచ్చును నీశాకాముల కెదుట నొకప్రక్క రామరామ విగ్రహమున్నది అలయపువెంక తీర్చిన కొరెల గలదు రామలక్ష్మణులనుచేర కెందు కొరావలక ములనై కావనములు చెల్లించి భద్రున చెమతో ప్రతిష్ఠించిరి ఆ గుట్టపై నవసంపాపియి కొరెలయ, ఊరిలో నమీవమున కాళిదేవనాథుని శివాలయమును గలవు ఊరిలో గుంటూరిచాళి పుత్రము; అంతావత్రము మొదలైనవి గలవు అక్షరభక్తముల వ్యయముతో కావడతోన

పై బాగానే శిక్షించి దిద్దించినదని **జి.టి.ఆర్.** కాశీలోనియేము గొడవరావాస్థాని గుడి యందుండి శ్రీరాముని విష్ణుమూర్తి గూరితల రామునిపేర్వల్లని ప్రశంసోత్సవము, పూజలు, ఆరగింపులేవలె, దీక్షాభిముఖ భద్రానాథుని, తరువాత భద్రానాథునియను, కందేనాథునియను మొదలగునందఱు యందు ని. శృంగవనమునందు, పోరావలము, పార్వతిమందును, భువనమున కశక్రమున, శివరముఖాంబుయందు ప్రత్యేక పేరులయను పై శక్రశక్తి వనమిచ్చాడు శ్రీరాముడనను, శ్రీరాము కళ్యాణముగూడ అందును పాపభద్రాకామముమొదటి అభావములెల్ల యిగును వనభద్రము దోడవునను కరవ్వికారాధ్యాత్మశక్తివనములెల్ల యందును పై గుంజకాదోడ వనభద్రమున పేరితలెల్ల దోషకారముల ద్రవ్యమున యందును

1987 వ సంవత్సరములో శ్రీరామవనమనాథం గారి
వరలో జరిగిన వరత ప్రసూతములో మహారా కెంపవరం
మంది కన్యకు నరేంద్ర వడే మరణించుటచే, 1988 లో ఆంధ్ర
రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు శ్రీరామవర గౌరవనీయ వాసుదేవ
శాస్త్రిని రోడ్డుపై 15 వం నెలకు నిర్బంధించి 'వేట'లాడి కన్యకు
యాదగలగునట్లు నిశాస్థలములో పీఠారామ కన్యాశుక్ల
సముచితమైనట్లు పరీక్షించి, దేవారామమునకు తానగు దేవుడగు
చరమవసు వేట జరిగిన తరువాతకు వ్యవస్థలలో ఆంధ్రప్రదేశ్
రాష్ట్ర దేవారామ ప్రభుత్వమువారు వారి యామోహనమును
దృక్ వరతకు 1989 లో ఆంధ్రము ఇవ్వవలె ముగిసిన

కోర్కొకడ కావాయులు రామకృష్ణులు ప్రసిద్ధులై నది మొదలు కోర్కొండ్ వరచాలయము. వై కామయలు, తమ టిలుడకోర్కొండ్ కర్తావై, వర్త కాం, మొదలగు అయిదుయలగు మువ్వలు కంఠియొద్దను దొంగములులు కఠిలై వర్తయిక్కులు మంకిరి సీకారాము కర్కొండుములులు అంగర్కొండు కల్లకాళు, వైకొక కావాయుల వచ్చునుదెని ముగర్కొండు 1766 వరకు శక్కుండియ్యు కంఠి పొంవము1803 వచ్చినను, కర్తావై మినకా, కత్తిన్ కర్తావై కాలకాళా ప్రాంతమును చూడ్రై, 1880 వ మఱి వై కామయ అంగర్కొండువచ్చున కర్కొండు అయిదొండుయమును 1818 వరకు వై కామయ ప్రభుత్వ నిర్వహించి కామయను అనంతమును, కత్తి వై కామయ వరకువచ్చునా అను కంఠి దాయను, ముగర్కొండు ముదొ వచ్చి వరకొండువచ్చునా అను మొగర్కొండు కత్తియను

విశేషప్రయమున పెచ్చిరి అయిన నిర్వాహమునకు పూనుకొనిరి కాని నిర్వాహప్రయము పూర్తి కానందునకే వరదరామరామ మరణించెను ప్రభుత్వ భవ దుర్విధియొకయునవత్త నరసింహరామయై జైబామను సేవకులు హైదరాబాదునకు కొనిపోవరాగా, అతడు, వరదరామరామ కవమున పెంటింటినిగొని



శిశురామంజ్యయలు - శిశువన పిల్లగ్రామము
పటము శి
వరద సమయమున గోరావతికి రాజుగారు నడివర్షమున
శవమునుండి, భక్తితో గావముజేయుచు, రామను నదిలో
పడి మరలరానినట్లు ఈ రావర్షయముయొక్క పరస్పరాభి
రాగ ముపడి

1786 నాటి ప్రాశస్త్యములో భాగం అను పురుషునిచే
 వాడుకను లేకమును కల్గొనగలను. శ్రీరాధాకృష్ణ చక్రగి,
 శ్రీరామభద్రాద్రియ భాగవతమును తొలిసారి తెలుగునందు,
 శంకారమూర్తి అచార్యచేత, అర్ధశతాబ్దముల పిదపాము
 అను నవీకరమును రాధాదేవియ, 1786 వాటికి మూర్తులు
 మరల శ్రీరాధాకృష్ణ తేజదేవియ, శత్రుశత్రుయ, అను కవి
 కవిచేత శ్రీరాధాకృష్ణమునకు తిరుగుముద్రిత, అనంతరము
 పెద్దలందు కవులు భాగవతమునకు తిరుగుముద్రిత చేసి
 వందు

లాలో అను దైవాకాశాల్ ప్రభవస్య మంత్రి, అయి పోవడము నకు గొప్ప విద్యాభ్యాస చేసిన భక్తి కీర్తనలు రచించిన సింహ ప్రభాకరాను లేవడ అద్భుతచర్యలను అభ్యుదయ చెప్పే చుండుట అయినను ను వివిధాత్మాంతి యంత్రములను విశ్వరూపయగు శ్రీ నాగేశ్వరిని వాగేశ్వరరావు కల్పించెను పెక్కులు స్వాధ్యక్షకత్తులు పదిదినములచేసిరి 1980 లో అరంభమై పూర్తిచేసినది న అయి పునర్విద్యావశ్యము తీరరాల్సి మహావైభవము వసుమారగతిగను.

వా రా

భ ర త నా భ్యుదయము :

శరణాభ్యుదయము చేరుతో లేదు ప్రభావమువందున్న శోభాశీల నట్లువ మేకప్రభావయునును చెందినట్టిది నట్లువ మేకమరగా శ్రీలు ప్రత్యేకముగ నాభ్యుదయములను అనునూ అనుగ రూపించినది న స్మృత్య, స్మృత్య, అనియములు, కల్గిన న ద్రవసిరి, ఇందు శ్రీలు మాత్రమే నాభ్యుదయమును పురుషులు పొందుచునునుందు ఇది ఓకపాత్ర న ద్రవ విధానము అనిగా న ద్రవ సుమారు రెండు, మూడు గంటలు అడుగుట అనునై న రీతిలో నృత్యగ్రామము పురుషులందును పూర్వవిద్యుత్తగ్రామ రిచ్చాను, కచ్చేరి, అస్థానము, రానిట, సాదిర్, కచ్చాకము, మేళావాద, అను నేర్పులెడివి శరణాభ్యుదయములను ఈ యాటగు సుమారు నున్నది సంచకరములను వ్యవహారముతో నున్నది పూర్వ మేనాభ్యుదయ విద్యుత్తగ్రామ న ద్రవసలె రేచాళు అస్థానములలో, కవి, పండిత విద్యానై తల వసుమతువ ప్రదర్శించినది 'శోక' రీతియగుటలే, ఇది దర్బారు, కచ్చేరి, అస్థానము, మున్నగు నేర్పుతో నులవలెడిది

శరణాభ్యుదయములో అరణు అంశములకును, దేశకములలో అరణు కవులములకును, మెళుకలకును, స్మృత్యములకును సంబంధములేదు - అ దిద్దె యెగు ప్రత్యేకకాళములందును అయితే, స్వాధికారములలో లేనది శోకమును, కచ్చేరి అటకును మాత్రము సంబంధమున్నది కచ్చేరి అటలో నృత్యము, నృత్యము అనియము, ప్రదర్శించెడును నృత్యములో అలరింపులు, అతివ్యవములు, పురవల్లె పులు, కచ్చెల్లపులు, పాదాభ్యుదయపులు, తిల్లాన మొదలైన రచనలకు అరుపులు, అడుగులు, శీర్షానములు న్నెడుదును, నృత్యములలో కల్పములు, వనవర్ణములు, పురజాతులు, అగ్ని, నీ,

శీతవ్రణములు అరణును అనియమునందు వనములు, అనశీలు, అభ్యాత్మకామాయలలో ద్రవములు, శ్లోకములు, వర్ణములు ప్రదర్శించెడును,

ఈ ప్రదర్శనవిధానములో కొన్ని కావులందు కొంత మార్పులు పుట్టివని అలరింపులో అరంభించి అతివల్లెము, కల్పము, వర్ణము, వదములు, తిల్లాన అనునాటితో నుగించు క్రమము దక్షిణాభ్యుదయములో చాటుయందున్నది కల్పముతో అంశమై, అతివల్లెము, వర్ణము, వదము, తిల్లాన అనునాటితో నుగించు విధానము అంశప్రాంతములో ప్రభావము వందున్నది

స్మృత్యాంశముల వివరములు (1) అలరింపు - వ్యవధయమును రంభింపజేయుట, విరోధానందములను కూర్చుట్ట అను అర్థముతో అవదము వాడెడును విశేషప్రదర్శనమునకు వారిగా ఈ అంశము ప్రదర్శించెడును ఇందులో, "కాం, దిక్షాం - తై, తత్తై" అనుకల్పములు, లేక, "కాం, కా, తై, ఇగ, దక్షాం" వంటి కల్పములు చాడెను, లేచకములు, కరణములు, శీతలు ప్రదర్శితములగును నుట్టాన, పతాక పాస్త్రములు, విశ్వానముతో ఈవర్ణము అరంభముగను - "కానము" లేక, 'స్థానము' అనగా, నద్రవ నాట్యాంశములలోగాని, ముగ్ధవర్ణము, పురిలోగాని, నీలయెడిను, చారులనగా న ద్రవ పాదములను విశ్వానముచేయుచును, లేచకములనగా లేతులను కరణింపెడి వర్ణము, కరణములనగా, కాట్య, చేములు, కల, ఇచ్చాది అంగ, ప్రభంగ, ఉపాంగములతో క్రమపద్ధతియందు లేయు విశ్వానములు, పిడిని అడవులనీటాడ అనినది కాని అడవులు పూర్తిగా కరణములై అధారపరపు; అవి తుదక ద్రవములై అధారముతో సూర్యులకును శీర్షానములనగా, ముగింపు విశ్వానములని అర్థము, అలరింపు అనునది నృత్యప్రదర్శనమునకు ప్రారంభములో అడవులనీటాడ, ఇందులో కల్పముగ నాగములు, అనులు, విశ్వానములు ఉండును అలాగ, అలాగపు, అలాగ అను పేర్లతో అలరింపు పేర్లవారింపెడును. ఇది త్రిక (3 అక్షరములు), చతురక (4 అక్షరములు), ఖంధ (5 అక్షరములు), పుత్రిక (6 అక్షరములు), పంక్తి (7 అక్షరములు) గలవి

స్మృత్యముగా, రసభావములు లేని సేవము కాము, అయివిశ్వానములు గల్గిన పాస్త్ర, పాదవిశ్వానము ముగ్ధగ

భరతమైనది కాని ఇది చాల కష్టమైనదికర్మ. ఈ అభినయముతో ముద్రలు ప్రాచుర్యమును పొందుచు. ముఖాభినయము మిక్కిలి సహజమనది, సాత్త్వికభావము తెచ్చున ప్రాచార్యము పోయెను.

ప్రస్తుతము భరతనాట్యముతో పూర్వజన్మయోగించిన మృగలగుము, కాళములు, ముఖాభిన, క్రుతి (శక్తి) అను వాద్యములను, వాయులీనము, భారతేంద్ర, ముఖా అను వాద్యములను కూడి వాదనలున్నది క్రుతి క్రుతికి అరులుగా తలవర్కతి ఉపయోగించబడుచున్నది.

కొన్ని ప్రాంతాలయముల ననుసరించి అటు ఇటు వర్తతి పాట పాడదు కొన్ని ప్రాంతములలో వరములభావమును వర్తతి అభినయించునపుడు, పాటకు ఉచితంగా పాడుచు గురుముఖముగా కొన్నివరములనభ్యసించి అభినయించుట మర్యాదవల్లతి ఉన్న వ సోకవరమును ఒకసారి వినింతలేనే, వాని అభినయమునుగూర్చి ప్రవర్తించుట ఉత్తమవర్తతి భగ మొక్కటెనను, అనేకతీతులగు వాద్యశాస్త్రములు కల్పించి, అనేకకాయకాళావమును అభివాద్యతో భన అరచుచు అభినయించుట ఉత్తమోత్తమవిధానము ఈ భరతశక్తికరించిన వర్తతి అలంకార, రస, భరతశాస్త్రాభిసంపన్నుడైనది విధిగా పరిపూర్ణము యుండును.

స్వత్వముతో ప్రాచీనముకల్పియందు వర్తతి సామాన్య అధికారి తెలిసినది, స్వత్వముతో ప్రాచీనము కల్పియందు వర్తతి మర్యాదప్రేరేపి తెలిసినది అభినయముతో ఉత్తమమైన వర్తతి ఉత్తమవర్తమునకు సంబంధించినై యుండును కాని విశేషపాదకమునకు స్వత్వ, స్వత్వములు, వట్టు అడిగను, అభినయము అరచుట అలంకారము అరుదుగానుండును. అందు లోను, భరతశాస్త్రము సహజభావించగర్వముతో, సామాన్యముతో, కూడిన మిక్కిలుగట, కాకి చిత్తవర్తనములు అత్యంతముగా మనవలెను.

వర్తతిపాడుచు, అభినయించుచు శ్రేష్ఠముని విధానము ఇదియే భరతనాట్యము; నాట్యమంగళము యొక్క సంగతి ప్రస్తావనము.

గ. తి.

భరతనాట్యశాస్త్రము

నేడు మనము భరతను చూచుచున్న భరతనాట్య ప్రకర్మము 'చరిత్ర', 'అనుభూతి', 'చిహ్నమేళము' అను

'పేరులతో' రక్షితమైనందు వ్యాప్తితో ముప్పది భరత నాట్యము అతి ప్రాచీనమైన భరతాని రక్షితమైనది తెలిస తంత్రాపూర్వకము లీ భరతము ప్రోత్సహించి పోషించినవాటి నుండియే, ఇది ఎవరికైనా పెంపుగాంచినది తలపూర్వకము చేతువట్టుము అని పేరుపొందిన పరిణామము, వర్తతేలు మున్నగు వట్టునచాల, లీలకలసి ప్రత్యేక రూపమున గల వారు వాగేంద్రరచిన సంగ్రహములతో నేటికి పర్యవ్రత వర్తతేలులు ప్రవర్తించుచున్నది.

ప్రపంచముతో అత్యంత మనోహరమైన నాట్యరీతి లో భరతనాట్య మొక్కటిగా ప్రవర్తించి దీనికి ప్రభావ గ్రంథము, భరతుడు రచించిన నాట్యశాస్త్రము అభినవ గుప్తపాడులు రచించిన వ్యాఖ్యానముతో ఈ శాస్త్రగ్రంథము అర్థాంత ర్థమునందరంతకును ప్రచారముతో మున్నది. అందులను పుట్టుటనుంచే అభ్యసము ఉండవలెననికాని వేర కామమునండి రామాయణ, భారత, పురాణములములతో కూడిన నాట్యమున్నట్లు చాల, యుద్ధకాండలు, కాంక్షనర్థమును మోచియు చ.న్నది వాక్యాభ్యసమును ప్రేక్షకులను ఖలేవులనుగూర్చి చెప్పటయే కాక ఇరువురము మధ్యగల సంబంధమునుగూడ తెలిపేను నాట్యశాస్త్రము రచించిన భరతుడు అరుదైన శ్రోతములగు గ్రంథమును లిలి అర్థాభ్యసములగు శాస్త్రముగా చెప్పినట్లు అనివసగ ప్రపాదుడు పేర్కొనెను భరతశాస్త్రమునగా భరతుడు రచించిన నాట్య శాస్త్రమేకాళ, భ-భావముతో, ర-రసముతో, వ-వాళముతో విలీనపరచినది "భరత"మని కొందరు చెప్పి యున్నారు.

నాట్యశాస్త్రమునందు స్వత్వము స్వత్వము, నాట్యము అనునవి అభివర్ణితమైనవి వీరిలో శాస్త్రములు, నాటకములు, గానము మున్నగువాటికి సంబంధించిన పరిగ్రహింపదములు కలవు కవికలంకము. వేదాంత కత్తవము లింకెను, సాహిత్యమునకుంకెను పరిశీలము పరిశీలముగా ఇను అను రంజనవేది, సాహిత్యపాదకముగా భగవాన్యతో చేర్చి ఉపి ఉపయోగపడుచున్నది అట్టి పరిశీలముతో మిళితమైన నాట్యము మరింత సువాయాసముగా పరతత్వముతో మనకు సంబంధము లేకరచుచున్నది సాహిత్యక భావముగా కవలనాటక మాత్రధారయైన భగవంతులతో పన్ని హత ముదగర్వములవాడై మావపుడు అ లీలానూసు

వీక్షణుని మాయావాటికముతో ఒక అంశము పంచుకొనుచున్నాడు రచయి, పాట్యామును, అలంకార శాస్త్రమును దీని విభాగము

పాట్యశాస్త్రమువేలవలకును రచనాశ్రమే హృదయము ఈ సూక్రమును తోడ్కొని, కలంక, భక్తిసాయకులు మూడురీతులుగా తెలియజేయుచు అభివృద్ధి మొరలగా కలహారు ఈ వారమును ఖండించి "నటుడు నాటకమును అర్థము చేసికొని నటించును అని అభివ్రంశమునకు కనిపించినను మూలము కలియెత్తు అదేవనమే రచయిత భరమాక్షము ప్రేమకు కవిత్వాయమును, అదేవనమును గ్రహించి గుఱుమును చేసికొనుచు" భరతుడు ఎనిమిది రచనలతో తెచ్చెను కాంతరమునుగూర్చి చెప్పలేదు భరతునకు కాంతరము తెలియలేదు లేదనియు భారతమునందలి రచనలు కాంతరమేయనియు అభివ్రంశిస్తురు చేర్చెను నాట్యశాస్త్రమునందు, కావ్యములలోపల నవరచములు అపూర్వప్రాప్తి కావలెమైనను వర్ణితమైనవి భరతుడేవనము కలదును ఈ రచనావేదమును ప్రత్యక్షముగా చూపుచున్నది భరతుడు తన నాట్యశాస్త్రమునందలి రచనల్లిది నిరూపించును చేయుటకు అమృతమంభము అను పనున భారమును ప్రదర్శించే తెచ్చెను వానాశాసములు, వానావర్షలు కల నాట్యము లోకవృత్తానుభవముగా నిరూపించి కట్ట ప్రస్తావ తెలిపెను నాట్యము భర్త ప్రధానము, యశస్సురము, అయివ్వరము, లోకోపకారకము, కాలిరక మార సింహలోకవనము భారమునై నది దీనియందు శాస్త్రమున్నది, కల్పమున్నది, విద్యయున్నది, కళయున్నది, దయాగమున్నది, కర్మపాథమున్నది వేదములు, శ్లోకములు, శ్రుతి స్మృతిపూర్వాదులు నాట్యమున పరిశీలింపమునై విశోధించును కల్పావనము భర్తయనది భరతముని తెల్పెను

నాట్యమున పృథ్వీయును లాస్యము, కాంతవము అను రెండువిధములుగా ప్రయోగించ వచ్చును, ఈ పృథ్వీయును ప్రదర్శించుటకు అంగములు, కరణములు, మున్నగునవి ప్రయోగించ వలయును. కరణములు 108 యిది భరతుడు తెలియజేయుచు నేటిది అంగవేరములతోను, పావనవిశేషములతోను మేళవించి అయా భావములను అర్జయించు నున్నాడు శబ్దవాటిని తెలుపు గ్రంథము తెల్పియో

కలపు నందిశేష్యుని 'అభినయగోష్ఠము' 'నావ్యుత్పాదక' మున్నగునవి నీటిని విత్తులముగా వర్షించి తెలుపుచున్నది కరణములనగా 'అదురు' ననుచేతుతో అంగవేరమున వర్ణన వేరముతో ముట్టుకు 'వంగపాపానామ్యము' రచించిన మిత్రాశాస్త్రి వర్ణించెను

నాట్యమును ప్రదర్శించు విధానములను భరతుడు లోకభర్త, నాట్యభర్త యను రెండు విధములుగా విభజించి తెలిపెను లోకభర్త లోకవృత్తము ననువరించును నాట్యభర్తయనగా నాట్యశాస్త్రము ప్రకారము తెలివిన సంతోషులతో అంగప్రత్యేకములతో, చతుర్విధాభినయముతో వివిధ ప్రస్థుతులతో ప్రవరించుచు, నాట్యశాస్త్రమును తెలుపుచున్నది అయిన ద్రువవనములను పాడి, సంపూర్ణవిధముగా గావనము ప్రయోగించవచ్చునని నాట్యశాస్త్రము తెలుపుచున్నది అదే దర్శనముగా మన వంగవేరములతో ప్రయుక్తమైనవి అవి ప్రావేశికరదపు, అక్షిపికరదపు, విక్ర్యాపికరదపు, ప్రాపాతికరదపు, సంభావరదపు అమనవి ప్రావేశికరదపుతో పాత్రప్రవేశము తెలుపబడును భావభావములో భావన, పత్యభావనో యన్నట్లు అక్షిపికరదపుతో హస్త్యగాదు ప్రధానపాత్రను వెలుకారముచేసి హస్త్యమును రోపించుట భావనో చక్షుభావనో అన్నట్లు పాత్రవిప్ర్యయనమును తెలుపునది విక్ర్యాపికరదపునకు పాత్రయొక్క చిత్తవృత్తిని వర్ణించు ద్రువవనము ప్రాపాతికరదపు సంభావరదపు చ్యుత్తమునకు, చ్యుత్తమునకు వర్ణన అనిన భరతు సంభావనములో వర్ణించును శబ్ద ద్రువవనములు, గదపులు, తెఱగు యక్షగానములతోను, విశిష్టావతములతోను విరివిగా ప్రయుక్తములయిన భావభావ రచించిన మూలది నాట్యశాస్త్రములో ద్రువవనము పాడి, నాట్యభర్తయనములో నర్తక వృత్తము చేసినట్లు కాదుగనున్నది.

భరతవాక్య శాస్త్రమునకు ఒక భాగ్యమునైన భర్త ప్రదర్శనము విశిష్టమై యున్నది అట్టి భావనములు భరతుని విధములుగా చేర్చి నీ యున్నాడు వాటిని ప్రయోగించునపుడు, పృథ్వీశాఖినయములతో వాచిభాగిక, పాక్షి భావోర్ధాధి చతుర్విధ ప్రస్థుతులతో ప్రదర్శించునది అయినను చేదు దూషణములతోను, నాట్యములతోను, భరత నాట్యమునాక - ఒకనర్తక నాట్యశాస్త్రములో తెలివిన వర్ణన అభివ్రంశము చేసినట్లుగా ప్రదర్శించు చున్నది వాటిని

శరీరస్థితి చెడిపోవుట కు యడమీన కోనము, అనది అను
రాగము మారుటకు భార్యలైన వారిపై న అమాయ, మొద
లైన భార్యలగు కల్లును విరహము వహించలే వాడన వలె
కోయిన వారి దుఃఖమున, ప్రేమను ఆశోకమును వర్ణించిన
కోవిలాయకలు విప్రబంధ కృపంగారవ తే హేయ్యగా తమ
వదములలోను కీర్తనయందును అభివర్ణించిరి.

ఈ పదములకు అభివయములలో నాయుగా కథలు
ములను, అర్థమును, సంశ్లేషములను తెలిపి వర్ణింపవలయును
ముగా అభివయవలయును. ఈ నాయుగా శ్రీమలను,
వీరిలంఘ కృపంగారావస్థాశ్రేయమును రహితంగా భావ్య
గ్రంథములు విమలముగా తెలియిస్తుంది భావదర్శనము కలిగి
చిన 'రహితముల' అర్థ గ్రంథములలో కొన్ని నాయుగా
వయస్సు ననుసరించి ఆమె బొందుభావములను తెలుపుటకు
మద్ద, మద్య, ప్రాగ్భయన, మోదకముల నాయుగావస్థలను
తెల్లయ్యవచ్చును మరొకపద్ధతి ప్రకారము, నాయకులలోకి
సంబంధము ననుసరించి నాయకులు స్వయం పరిచయ సామన్య
యను మూడు తెరగులు స్వీయ, సహాయకుని ఎరించి
అతనినే నమ్మకొనవలసి పరిచయ అనెడి పదమును వాడుక
రయినను అప్పుడు ప్రేమ సామన్య అనుపదములను వాడక
అను మన పరక క్రియలను పరవ్రతలో అభివర్ణించి యుచ్చారు
అర్థవిధ నాటకము ఇక కృపంగారభావములను అనుస
రించి నాయకుని ప్రేమను అనుభవించు ప్రేయసి ఎరిమిది
విధములుగా వర్ణియవలసి

- (1) హృదయవేదన భావము గీసినగీటు రాజక తనము
సాన్నిధ్యమునై ను కర్మకలిగిన భాగ్యభాగిని
- (2) భావనాక్షణిక తన ప్రయత్నము తనవర్తనము ఎప్పుడు
వచ్చునోయని ఆశనిరాకై నిశ్చయించు కయ్యములు అలంక
రించుకొని సిద్ధముగానుండి ప్రేమ
- (3) ప్రయత్నము రానిభావములేక అనది విరహము
నకు భార్యలేక తప్పులతోమారునది విరహోత్పలంబిక
- (4) ప్రయత్నము మోదకములేయగా అనదికొరకు దుఃఖ
పడుచు వాచోపునది విప్రలక్ష
- (5) ప్రయత్నము అవధారములకు కోపముతో అనదిని
ధిక్కరించి ఖండనకు అందునది ఖండిక
- (6) ప్రయత్నము విమోచనములేక దుష్టమో కోపముతో

అనదిపై పాములపై కలహించునది అనెడికలిక

- (7) ప్రయత్నము మరొకటిను పోయివుండు తెలగిచ్చు
కొని అనదిపై భాగ్యభావోన్మేషమునది ప్రేమింపకర్మ
- (8) కైకల్యముగా ప్రేమము తెలిపిన సంకేతకర్మలను
నకు భావ్య మరలునది వచ్చునది అనిపారిత

ఈ అర్థగ్రంథములకు కృపంగారభావములను కథల
తమ వదములలో చికించినారు ఇట్టి నాయుల అవధములను
మహాభాగములను చేకూర్చి గ్రహించి వర్ణింప అభివయవ
వలయును ఈ భావములను రహితములను వాల్మీకిభావ్య
విమలముగా వర్ణించెను ఈ నాయుగా శ్రీమలను గుర్తు
చెట్టునా, మన వాగ్దేయకారములను ములు రహితంగా
సంస్కృతములో అయిదేమిమహా వి రచించిన గీతగ్రంథ
నావర్ణములలో అర్థములు కృపంగారావస్థలను వర్ణించెను
నావర్ణములలో 'రహితముల' అభావముగా రహితములలో
విమలముల కృపాభివయములను విమలములకు దానిని
అవధగ్రంథముగా విమలములనుకొనును వచ్చికి దివి
తెనగు అనుభావమునై కృపంగారములకు భావ విమల రహిత
ములలో ప్రసద్ధము యెప్పుడు

తెలుగులలో కొలువ కృపంగారవదములు రచించినవారు
అన్నమాచార్యులు తరువాత అభివయ వంశమునకు
రెండవ చెల్లెళ్ళు రెన్ను ఎన్నునవారు కృపంగారవదములు
రచించినారు అవి కీర్తనలను అవధిలే వారి వర్ణన, అను
పద్య వివరణములు కలిగిన ఎన్నుల రహితములైన తెన
గులలో 35 000 పదములవరకు రచించి, అప్పుడ గుణభవంతి
సంగీత సాహిత్యవర్ణికల అందించి వర్ణన చేత్రయ్య
అనది వదములే నేను భరణాట్య ప్రకృతములలో రచయ
నయము యాచుచున్నాను వృత్తాంతములను వివరణయము
నకు మిక్కిలి అప్పుడునై చేత్రయ్య వదములే ఎత్తగతలోకి
'వర్ణన'యే అనేక విధములుగా అభివయవలెను, విమ
విధములైన భావములను ప్రకృతించుటకును విమల
యంభవలెను అనిగితే, 'అనది', 'విమలయోగ', 'మనవ
తన శోకానుభవములను వెదకలే' వంటి వర్ణనలతో ప్రాంత
మైన చేత్రయ్య వదములు ఉపాసారములు 'వర్ణన'ని
వచనలే తెల్లించి విమలములను అందలి సంగతులు రాగవిలా
సములు అనెక రీతులుగా అనుగన్నట్లు వాటికి అనుకూల
పరివర్తితములగు భావములను పరిచయము చేయవలెను

భరణ్యము కౌశ్యము వైది మైవి కళ శిష్యుడు
 భార్యుని నాల్గవయ్యే అవధిలో అనుగ్రహించిన వగ
 ప్రాచీనము లాదవము, అవ్యయము అని తెందు విధములుగా
 మునుపటి కౌశ్యులైన నాల్గవయ్యే చరిత్రకెన్నవని పురాణ
 చాలముమండి వై వసుడు అచార్యులకును పరమాత్ముని
 ప్రవృత్తిలను దర్శించుటకును ఉపాసనగా వినియోగించిన
 పాదవిమితి ఇహలర ముక్తిపాదపము భక్తి, యుక్తి కలిగిన
 కృత్తి నాల్గవయ్యే దీని కౌశ్యప్రమాణమును, పశ్యంతిరాయ
 మును, చక్కగా పోలించి ప్రయోగించినవేతప్ప, వరిత్ర మైన
 ఈ కళ పాదకళ పాదనేరదు నేదవిధ్యవంటి ప్రయోగము
 గల ఈ కౌశ్యము నాల్గవైర మనజదగి యున్నది

యం, వ.

భరణ్యము.

మరాఠాగురుడు, ఇంద్రపురోహితుడు వై వ ఖృషా
 ఖృషియొక్క కమారుడు భరణ్యము ఇతడు అమారా
 తముడు, దీర్ఘ జీవితముడు అని ప్రఖ్యాతమైనవాడు (౧౭) రాయ
 అరణ్యము (1-౬౩) రామాయణము (శ్రీ) రామయు
 వనవాళాలమున భరణ్యుని అగ్రమును దర్శించినట్లు
 కలదు మహాభారతము పునరుత్థి కమారుడై గ్రహవరుడు
 వినవలసివెన్నెన వయయమున భరణ్యుని పల్లములతో
 రించినట్లు చెప్పబడినది, (అవిద్యము 180 అధ్యాయ 44 45 శ్లో)
 దీనినిజట్టి భరణ్యుడు అత్యంత దీర్ఘజీవి అని వృద్ధులకు
 చెప్పిది ఇతడు కేయసంవర్ధనముల పైగా జీవించినట్లు
 వివరించుచున్నది చరకసంహితలో విశాఖాక్ష జీవితమును
 ప్రహరించు రహయగములు కొన్ని చెప్పబడినవి

పూర్వము ఈ రహయగమును వశిష్ఠుడు, కళ్యణుడు,
 అంబుడు, అమరగిరి, భరణ్యుడు, తృణపు మొదలగు
 మహర్షులు ఉపయోగించుకొని అలవలగగము, మునీశ్వరము
 తేనివారి మహిమలనుబట్టి, కోరినతంజాలము తపస్సుచేసి

అంతఃకాల వైదికీయ ప్రావృణమున (8-10-11)
 భరణ్యుని శిష్యులైన పునఃపాయవము పూర్ణియగనవ్యయ
 నేదములనెఱుమలని ఇంద్రావతినీ ఉపదేశించినట్లు కలదు
 కాండ్య మహాభాష్యమున (15-11-17) భరణ్యుడు
 పాశ్చాత్యులైన దివోరామని పురోహితుడుగా చెప్పుటచే
 మైత్రాయణియే వసుభా (8-౩-1), గోవిత్తకాశ్య
 యను (2-1-18) భరణ్యుని దివోరామపుత్రులైన ప్రవర్తమని

పురోహితునిగా చెప్పినది వైదికీయ ప్రావృణము
 (8-౩-14) ఈవిధి దివోరామనిమనులైన తగ్గని పురో
 హితునిగా తెలుపుచున్నది ఇట్లేదని దీర్ఘ జీవితపశ్యమును
 తెలుపు అచార్యులు తెల్పియైన కలదు

భరణ్యుడు బ్రహ్మగ వసువసున గంగా యమునా
 వింగను ప్రాంతముగ అగ్రమునును విష్ణుచక్రవర్తి యున్నట్లు
 రామాయణమున, అయోధ్యా కాండమునందలి 16 వ పర్వ
 వలన తెలియుచున్నది ఇతడు ఇంద్రమీమండి వ్యాకరణ
 కౌశ్యమును గ్రహించినట్లు టు క్రాంతిము (1-4) వైదిక
 వ్యాకరణమును అశోకీయ అరణ్యమును (2-౩-4), తెలుపు
 చున్నది చరక సంహితావతాత స్థానము (1-38) వలన
 భరణ్యుడు ఇంద్రమీమండి అయి ధ్వేషమును గ్రహించినట్లు
 తెలియుచున్నది (1-౩-88), భరణ్యుని తృణంబయిదు
 పురాణములను ప్రవచించినట్లు రాయపురాణము చెప్పు
 చున్నది మహాభారత ౩ శ్లోని కాండవర్ణము (482 అధ్యాయ
 8 శ్లో) నుజట్టి తృణమహర్షి భరణ్యుడును భర్తృకౌశ్యము
 మనశేంద్రియము వివరములనుబట్టి ఇంతేగా టు గేర్ల
 విద్యానుక్రమద వలన భరణ్యుడు అనేక మార్గములను
 ద్రవ్య అని తెలియుచున్నది వై వివరములను అట్టి భరణ్య
 యని అపారముల వైరుష్యమును, ప్రవృత్తియు, తపస్సుంబయి
 వర్ణిత్తుమగుచున్నది

ఇతప్పుడు ప్రవచనములెల్ల వ్యాధులు చెప్పుచెరిగి
 ప్రణయొక్క తపస్సు, వేదావధము, అర్హయము, బ్రహ్మ
 వర్ణము, మొదలగు వర్ణనానుష్ఠానములను కలగము కలి
 గించి పాగెను అప్పుడు బ్రహ్మగము వై కరుణాకరిగిన అంగి
 రుడు ఉమదగ్గి, వశిష్ఠుడు, కళ్యణుడు మొదలగు మహర్షులు
 చానవత్పర్వత పార్శ్వమున అగ్ర గావ్య వశదేవీ "దర్శిత్వ
 కానుమోక్షమలగు పార్శ్వంచులను ఆరోగ్యము అభ్యాసకళ్యము
 రోగములు, ఆరోగ్యమును పొంది జీవిత క్రియమునకు
 విధానము కలిగించుచున్నది ఈ రోగములను శమింప
 నేయుటకు ఉపాయమేమి? అని వారు అడిగించుకొని,
 భాగ్యమగువైదిక వారి భాగ్యవృద్ధికి అంగు దొక్కరే
 ప్రణమ ఈ అపాయముమండి తప్పించిఅచాదిని తోడెను
 అయితే ఇంద్రమీయర్థము చెల్లి అగ్రయందలి రోగములతో
 పాయమును గ్రహించుకొని రాగలరావెనది అను ద్రవ్య
 అయలుదేరెను అప్పుడు భరణ్యుడు తెలి అందులకు కలదు

వియోగమునొకపక్షముగా కొంతకాలము బంధుత్వముల
కలిగిరినది అప్పుడు భరణిరాత్రుల దేవత - గానైక
దేవతల వక్షము) దేవీవ్రతమునై యున్న దేవేంద్రుని
దర్శించి, యుండును ఇతః "వర్తమానా భవభరణి
చార్వాణులు బయలుదేరినది వాటికి భవభరణియు ఉపాయ
మును కలపలేదు"నిచి మహర్షుల వక్షమున ప్రార్థించెను

దేవేంద్రుడు భరణిరాత్రుల అయ్యర్చేదమును ఉపదేశ
శించెను. అయ్యర్చేదము మొట్టమొదట బ్రహ్మదేవుడే అను
గొనబడినది నీగోగులు కోగములు వాటిందుటకును,
వచ్చినచో సోమకము, అయ్యర్చేదము ఉపదేశించును రోగ
కారణములు, రోగ కలహములు, దోషదోషములు అను
వ్యుత్పత్తయములు అయ్యర్చేదమునకు వర్తమానముగా నున్నది
బ్రహ్మ అగ్నిదేవతలవక్షములు, చారు అగ్నిదేవతల అయ్యర్చే
దమును చేసిరి. భరణిరాత్రుల అదేవతలవక్షమునై అచిర
కాలమునకే అయ్యర్చేద భర్తవ్యమును మహేంద్రునివలన
గ్రహించెను అయ్యర్చేద భర్తవ్యముగా కాను మహా
శివునై అమితమైన అయ్యర్చేద మొందును మహర్షుల
కందరము భరణిరాత్రుల దీప్త్యానుభూతియై అయ్యర్చేద
మును అనుగ్రహించి భర్తవ్యరాత్రుల కర్మాణమునకు కాంచు
దయ్యెను

భరణిరాత్రుల కర్మణులలో అత్యున్నతైన భువనభక్తము
మహర్షి కాదు చిశ్వాశ్వుడైన అయ్యర్చేదమును, అగ్ని
దేవుడు, సేతుడు, అహోర్థుడు, మహారథుడు, వాసిష్ఠుడు,
జాగదాత, అను మహర్షులును ఉపదేశించెను వారు ప్రజ్ఞా
విశేషములవలనై సమకల భావములతో, అయ్యర్చేద
తంత్రములను కదించిరి వారందరు, తమిళము తంత్రములను
గదవరు అత్యున్నత భువనభక్తము విధించి అమోఘములను
బడసిరి ఈ విధముగా అయ్యర్చేదము తోకమున ప్రకార
మగుటకు భరణిరాత్రుల కారణమునై ప్రజ్ఞా దరశనసహిత
యందు మూర్త్యంత్ర ప్రభవకర్మాణమునకై చెప్పబడినది
(శ్లో ౧౧౬)

భరణిరాత్రుల అయ్యర్చేదమునకే గాక చార్వాణరణ
శాస్త్రమునకును, అందఱు అభ్యాసభాగములనును, ప్రవక్తగా
నందెనని తెలియుచున్నది ఇతరతాళ మహారాత్రమున
కాంతిభాగమున ౨౧వ అభ్యాయమునందలి ౨౧ వ శ్లోకము
భరణిరాత్రుల భవభర్తవ్యమును ప్రవచనము చేయుటకు తెలుపు

చున్నది అంతే తీరి అభ్యాస శ్లోకమున భరణిరాత్రులు,
నారాత్రులు మొదలగు బ్రాహ్మణులు రాజశాస్త్రమును
గదించియున్న కందు భరణిరాత్రుల తపశ్చిదుగు బ్రహ్మశివుని
కూడ గొప్ప అభ్యాసశాస్త్ర ప్రవక్తగా ప్రార్థించెను

భరణిరాత్రుల గాత్రము, అభ్యాసముల భరణిరాత్రుల మహర్షి
భక్తమును యంత్ర, రక్షణమును ప్రార్థించి, నేటిని మహాత్మ
ముగ నున్నది అందుకే వివరణ నిర్వహించుటకు అంతరిం
చిన భాగమును శాస్త్రము బ్రహ్మమునకే (శ్రీ) పండిత ప్రయ
తంత్రులే అను) అనుచును విమోచనశాస్త్ర మనుచేరి చూ
గ్రంథమును హరిరామచంద్రమునకే చిరునామము

భరణిరాత్రుల భాగమునకే గాక (హనుభాగమును
10వ అభ్యాయ శ్లోకము) భరణిరాత్రుల ప్రవక్తగా (సంహార
శాస్త్రమును ప్రార్థించి) చూడ ప్రవర్తించెను యుండును. భరణిరాత్రుల
శివభావమునకే అత్యున్నతమును కంఠాభరణి రీతికి
అగ్ని ప్రభువునకే (హాన) వారు ప్రవర్తించి యుండును చాది
చివరి శ్లోకమున అభ్యాయ, భాగ్యభర్తవ్యము తోకమునకేయును,
ఇది భరణిరాత్రుల కేంద్రమునకే అందుచున్నది కాని ఈ
గ్రంథ మభ్యాసప్రవర్తనము, తీరిక మూలగ్రంథమైనవ
భరణిరాత్రుల విధించెను ఉపదేశమునకే వచ్చుననియును, శ్రీ
యంద్రుల సీమంతముల అగ్నిప్రాయశ్చిత్తము

అను సీ అను తే
భవన పక్షములు = భవన నిర్వాణములు

రసము, నిర్వరణము అనలములు, విధిములు
నైన ఉపయోగములతోనై పక్షములను, నమోనామ
రచించి నిర్వాయకభాగ్యశాస్త్రముల ప్రవర్తనమే 'భవనము'
అను కల్పమును విస్తృతభాగ్యము భవననిర్వాణము భారతదేశ
చరిత్రతో అంతరిం అందరియందును అభివృద్ధి త్రవములకలిగి
యున్నది ఎన్నియో భవనములు గలిగిరి కళాకారుల
వృత్తి చిహ్నములుగా విధించుచున్నది తేను భవన నిర్వాణ
విషయము ప్రభుత్వగ్రంథముల చరిత్రగ్రంథి వచ్చినది అందుచే
యుక్తమైన నిర్వాణపక్ష ప్రమాణములు అరణ్యమందున్నది
వర్ణితంమ అభ్యాయమును, ఉపయోగమును అట్టి
భవనములు ఈ శ్రీలం తరగములుగా వర్ణితంమొడిచి :-

- (1) ప్రభావంబులను కలసి - వైర్వ్యాలు, అభాగర
కారులయుములు, ప్రైవన ప్రాగ్వా మందిరములు,
సభాభవనములు, చాత్రప్రవర్తనములు, చేరపు

ప్రవశోములతోపాటు భవమును గల భవవశోములను భవప్రయోగవశముల నిర్మలములగా, వందలనొకటి, విద్యుచ్ఛక్తి, ఇంటి ఫీసు, నీగలు మున్నగువారి ప్రవశోములను పూర్తి చేయుదురు.

తెన్న పరిశోధక విధానములు తెన్న పరిభముగ చూసినను వాటినిగైచి తెన్నవలన కలుగు లేదువాన, బాక, ముదంగు అచార్యునియ యటములు చివారు కర్మించుచున్నారా, భవములను, అపాయమునుకూడ కర్మించును, భవవశోముల పరాధములు వాటితోపును భవపు తెలుపనివారగుటలు మున్నై, కాకలమునువ వాడి చాడియై వాటితోపును కలకాడి చెడిపోవును భూమి అడుగిన నీరు తీరి పేలునైక వచ్చుటచేసిను, చిల్లులువడిన వైకవ్యముచేది నీరుకారి లోపలను ప్రవేశించుటచేసెను, వర్షపు యల్ల లోనికి ప్రవేశించుటచేసెను వర్షపు పర్వతము

తేనుట్టునువకును, భవములు యొక్క చదునైన అడుగు వానములను మరల నీరు లోక నీరుకారి పోవను ప్రవేశింపజేసి, తెన్ను ప్రమాదమును అరికట్టవచ్చును భారతదేశములో కొంతాంతలోని భవములందలి తేనుప్రమాదములను పూర్తి నున్నది ఈ ప్రమాదమును అరికట్టుటకు ఈ ప్రాంత గానదానల మారించువచ్చును

(1) వర్షముతువలలోకడ తేనుట్టుమునుండి చూడు మీటర్లలోకు ప్రధివనను, నీరు తీరిన స్థలమును భవ విరాధమునకు ఎన్నుకొనవలెను

(2) భవమునకు నాల్గు ముఖములు భూమి చాలగ నుండి నీరు వెలువరికి పోవలతోపుట్టువలెను

(3) పర్వతప్రాంతమున భవమున్నచో, దాని చుట్టును గల ఎత్తయిన నేలమీదుగా నీరు ప్రవహించు పాటునట్లుండవలెను దాని భవమునకారా నీరు పారునట్లుండవలెను

గోతల ఇంటి పెటానిగోతలు ముఖముగ తీర్చిన మూడుములను నిర్వహించును

- (1) వాతావరణ అశాంతమును అధ్యక్షములు
 - (2) వర్షాగ్రహము వాతంతో పెట్టు
 - (3) శక్తిము దిశలనుదురకట్టు చేయుట
- ఈ ముందు విశ్లేషించుటకు వివిధకములైన విరాధా పాత్రాగ్ర అభ్యుదయముచేటి చాటివీక్షిక, ప్రభావముగ

గోతల బయపును మోయుటగా? కాదా? అన్నప్రశ్నపై అభావపడినందున మ భవవశోమును మోయువలెనవును గోతలను ఇటువలతోగాని వాతంతోగాని విర్బులించును భవవశోమును గుర్తుచేసిగాని, అప్పుకలిపి కాంట్రీలతోగాని చేయవలెను ఎక్కువ, మోయుచున్నచో, చుట్టు గోతలు అవి నిమి ర్విహారములగును తేలియైన విరాధాపు ముఖంతోగాని, గాత మెదలగు పరాధములతోగాని గోతలను విర్బులించుచును వాడుకలోనికి వచ్చి క్రొత్త పద్ధతులలో 'జోన్స్' కాంట్రీలు విరాధామొకటి దీనిలో ఇను ఉండదు గాతలను, అతో చేయవలెన చ్చివచ్చు అనువులందును ముందుగా నిర్బులించిన కాంట్రీలుకలలు తేలికలచి కాంట్రీలువలలు, ఉప్పు, లేక అన్వేషణలతో చేయవలెన తేలియైన వలలు మెదలవచ్చు క్రొత్తపద్ధతులతో చేయవలెన తేలియైన వలలు మెదలవచ్చు

పెద్దట్టవలల వివరములలో 'జోన్స్' కాంట్రీలును బయలుగా ఉట్టయైన కాంట్రీలును ఉపయోగించును కార్యకర్మముగనుండునై ముఖమునకు వానలాయని ఉపయోగించుచును శిష్యులములో మంచి పూర్తి చేయగలగు, తమములమున వర్షమునుతగ్గించుట, తమము విరాధావలయములలో గమనించగల అంశములు పట్టణములలో నిశ్చేద స్థలములు తమముగ నుండుటచే, మేడమీదమేడ కట్టుదురు కాంట్రీలును యాంత్రికముగా మిశ్రమముచేసి అంతస్తులగు పెద్ద భవములకు విర్బులించుటో కాంట్రీలుకలల ప్రత్యేక పాత్రము బయటించుచున్నది

తది మొదలుగా వాతావరణ విరాధము పూర్తియైన తరువాత తదిమొదలుకల దిద్దుట - అనగా తేలి, గోతలు, వైకవ్య, తలుపులు, కిటికీలు మొదలగునవి - ప్రారంభించవచ్చును నీటిలో అశ్మకగునవస్తువులు వలలకముగల నున్నవి నట్టియు విరాధాము చేయుటకు భారతదేశములో ఈ ప్రతిపత్తులకు వాడుకయుండున్నది ..

- (1) ముగవ లేక మద్దినేలల ఎత్తటారు గృహములలో పారాధానియగ ఇట్టి తేలను చూడగలము
- (2) ఎంతయైన విరాధాది ఇటువలలు, వలక మున్న ఎక్కువగా అభ్యుదయ విధుల, మూలలు, ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్రములలో కనిపించు అవచ్చు వాగుగా వాతల ఇటులు ఎక్కువకప్పును అభ్యుదయము చేయుదు

(8) ఏమెంటు కాంగ్రెసు నేతలు, భారతదేశములో ముఖ్యముగా వైద్యకాలంలో, వంటకాలలో, స్నానాల గదులలో పర్యాపాధారముగా నిర్మించును

(4) కాశ్మీర చదును చేయటం పోలు

(6) చలువరాళ్లు లేక పాతాన్త్రీ విశ్వంలో అమృతము
 పోలు

(3) అప్పట్లో (ఒకవిధమైన రింట్) నేలకు నల్ల రంగును కలిగియుండుటచే, ఇంటి వెలుపలి కాగములందును, తోడైదుదలను మాత్రమే రాసిని వాడవచ్చును ననెన కద్దరుల నననగించి ఇండ్లలోని నేలకుకూడ అప్పట్టునేలను ప్రకాశపొందును పొందుచున్నది

(7) పెరజో లేక మెన్జోనేలు ఇవి ఒకప్రత్యేక శకమైన కాంక్రీటు కేలు అణుకారప్రాయముగ నుండుటలే ఇవి విశేషముగా ప్రకాశిస్తూన్నవని పొందింది

(3) దైవా సేవికలకు నమూనా పాఠ్యక్రమం
వమర్చిన సేవలు

(9) కొత్తపట్నంలో ఆరున్న నేలలు వారకదేశ
మఠో శిష్యులైన అరుదుగా వాల్చించును ఇచ్చుట అర్హు
గోలంబువల్లదును పన్నునివారమునకు రెండురెక్కలం
దును ఇంగ్లండు, బరోపా తోమనలోని ఇంగ్లంబుల
పరచానవారములు ఒకరెక్కమాత్రమే కలిగియుండును ఈ
రెండు పట్టణలలోని వాతకములను కలపి వాని అర్ధమును ఈ
ఒక రెక్క రేగిన ద్వారమునను, ముఖ్యమున నేరదలకు
రెండు రెక్కలంగ వారదలనును అమ్మనకు మంచివర్తి
గోడలకు వారాణముగా గన్నుచేసి, మెరుగునమ్మనతో
మడిచుచు ద్విరెండు మంచి రోకముక మెరుగునూక నున్న
గను, నీరు కొనెనున్నందునదేనా, శిల్పమును, మంజులను
అరిట్టనగినను, ధ్వజగ్రతవలెన మార్పు రెండురెండును ఉండు
వలెను రెండురాయలదగ్గమైన నెమలతో, మున్నముతో,
మట్టితో, తేయెడు పూతలను బరులుగా వారకదేశము,
నీలవేలకు వారబిరుచున్నది ఇది ఘట్టిగ్రామము, శిల్పమును
శరీరుచు

పెద్ద ఒక తోటనుండి మరియొక తోటవఱకు తరచుగా రాకపోకలు ఉండుటకు పెట్టమూత్రమే కొద్ది తోట్ల పొడవ మునిగినవ, చాచిరి అమృతస్థానము కాగ్రత్రో వరికినింప ఉదగ్రయున్నది కాపురముండు ఇంద్రో ముఖ్యధారము

పతి పెట్టిన దగ్గరగా మందపాలను చూస్తూ పట్టికొనిపోయే గమనాలు. కాకపోయినాలో నువ్వముగమందపాలు పెట్టను కొంచెము దూరముగ వీడ్చిపోవచ్చును. బట్టి భవమునాలో ప్రభావప్రదేశమునందే పెట్టాడనను వచ్చుముగ కనబడ వలెను. ఈ తిరుది వందరవ్వమునాలోను ముఖ్యమైన గడుతి దాదాగమునా దగ్గరగా మందుపట్టగ పెట్టినవట్టగానుంపవలెను. కాశీప్రదేశమును ఆగ్రముంచేందుపట్టను గాతి, వెలుపురు నిర్మాణముగా ప్రవేశింపట్టను, నిర్మాణము ముగిసెను నప్పుడు, సాధారణముగా పెట్టను కాశీదాదాగమునా వీడ్చిం చెందును పెట్టను తిరుగ్నట్టను, అతివేదనాను కాక, ముట్ట రకమునకు పెట్టినచెగా నుండవలెను.

మెట్టు కొయ్యతోగాని, నల్ల చాముతోగాని ఇటుకతో
గాని, కాగితముతో (ఉప్పుకణిచి లేక పాదారము) గాని
పోతమునుపేజీగాని నిర్మించబడవచ్చును ఉప్పుకణిలతో
కలుపబడిన కాగితము మెట్టును నిర్మించుట భారతదేశము
నందెట్లుచేసే వాడగునోమనబడి

ఇదిగో వైకృష్ణ ఇంటి వాహనాల ప్రణాళికలు
మండి కాపాడుకుని వేయడం కచ్చం అంధం ప్రాజెక్టు
అందుకు నిబంధించిన వైకృష్ణ ప్రాజెక్టు కనుగొనబడినది,
అభ్యుదయ వైకృష్ణ కనుగొనబడినది, వైకృష్ణకు నిర్దిష్ట
వైకృష్ణ ప్రాజెక్టులతో వైకృష్ణ ప్రాజెక్టులను, ఉత్తర
గ్రామ ప్రాజెక్టులను ఉంచును. ఎండ్ రేషియం రికార్డులకు
అవసరమైనవిగా ఉంచును. వైకృష్ణకు నిర్దిష్ట
వైకృష్ణ ప్రాజెక్టులతో ఉత్తర గ్రామ ప్రాజెక్టులను ఉంచును
వైకృష్ణ ప్రాజెక్టులను ఉంచును. ఉత్తర గ్రామ ప్రాజెక్టులను
కచ్చం ఉంచును. ఉంచును. ఉంచును. ఉంచును. ఉంచును.

(1) పూరిగుడిపేట, ఇది ముఖ్యముగ పల్లెటూర్లలోను పట్టణములలో పేదవాగు నివసించు ప్రదేశములలోను కన్పట్టును.

(2) చదునైన విశ్లేషణ తయారైన కప్పులు

(d) మంగుళూరు పెన్సి అలో కమ్యూన్ షి పట్టులు

(4) గాల్వనైట్ ఇనుపరేకులు, ఆస్టెస్టాన్, ఏమెంటు రేకులతో నిర్మించబడు కప్పులు

(5) వంశజను విదేశములనుండి తిగుమతిచేయవలసి వచ్చునుచే, వీటిని భారతదేశములో ప్రజలు విరివిగా కాడరు

మీరు చొరకొట్టమనాని నిర్బంధమైనది ఉన్నది
యొక్కవనటో, అప్పుడు మొక్కవనటో ప్రారంభ
లో భూమి కొనిపెట్టినది చదువుల నైపుణులు వాడవ
లోనికి వచ్చుచున్నది

११२५७

అవధూతి.

[illegible][illegible]

‘భవభూతి’యే శ్రీకందుకు అనిపిస్తోందంటలు అను
గ్రహించేటటులు. కాన శ్రీకందుకు వంశపారంభ్యముగా
కాదు శ్రీవీధియులు, గోవిందాచార్యులు, శ్రీవీధియశాసాధ్య
యులు, కాశ్యపుగోత్రులు, తిరుమలవంశస్థులు భవభూతి
వదవనవచ్చుచున్నాు. వాచావేయోగమును, శ్రీవీధియశ్రీ
యంబును చదివినాభవమిది వచ్చుచున్నా అనిపిస్తోంది. జ్ఞాన
వీధి అందువలననే అనేకమీ మేములు మేములు భద్రాచల
సమాఖ్య దశకు 1

'భవభూతి' శ్రీకళ్యాణములో వేదికలింగులు పెట్టి

[illegible][illegible][illegible]

అక "మాలిమారు" కావ్యపుష్పిని "అక శ్రీ శక్తిమూలం" పేర్కొన్న మాణిమూర్తియే పుట్టియొక" "అక శ్రీమాలిక" పూర్వప్రవాహ ప్రవాహిణ్యుడైన శ్రీ మదంకేశ్వరార్చనార్చిత మాణిమూర్తి పుట్టియొక" అని చ్రాంతినివ్వమి. కొందరు భాగ్యశాఖయను ఈ పుస్తకమును చ్రాంతిని దీక్షిస్తుంటే మిగిలినవందేభాగములు (కే తిలకంగు, బుద్ధులు, శంకార్యులు, ఏ ఏ కాళి శంకరపూర్వం (పుస్తకము) భవభూతి శక్తిమూలంకొని కలగవచ్చును, అందుకు ఉత్తరార్చనార్చనము వల్లవచ్చును గురవ ఉండవచ్చును అల్పభావమంది శ్రీ దివ్యవల్లభశూరార్చనము ఈ కార్యమును న హేతుముగ భరించుచుంటుంది.

(1) మాంశీమాధవము ఇది 10 అంశములున్న ప్రళయగ్రంథము ప్రళయమునందలి వస్తువు కర్మితమై యుండును కాని ఇందలి కొన్ని వస్తువేదములు, భవభూతి కీర్తి వృద్ధిమెట్లు సంబంధించినై యుండును ఈ భూతి ఇతివృత్తమునకు మూలము బృహత్సంఖ్యయందలివై యుండునని కొందఱుచూపించుచు ఇది మూలభూతినిగా విచారము సైధాన వృత్తాంతము కీర్తిహేతు మదయంతిగా మనరంపల విచారముకూడ నడిచును. ప్రధానరసమగు శృంగారముకొరకు పీఠ, కరుణ, అద్భుత, దీక్షత్వ తయాంశ తాద్రమ్యముకూడ సంపర్కించినమగ వీరిమంపఁడినది ఇది వివిధ మేలుకావై చిత్తశ్రుతి, వాచాన నైపుణ్యాల యొక చిత్తశ్రుతిగణము

(2) మహాపీఠవతిభవము ఇందు 7 అంశములున్నవి ఇందు విశ్వామిత్ర యోగనందనమునుండి రావణ వధా సంఘటన శ్రీరామ వట్టుభిషేకమునదిగల రామాయణ కథ గ్రహించెడిది కాకాంశమునందలి కొంతభాగము తప్ప తక్కిన రామాయణ కథనంతయు అంశ వృత్తాన రాగమునందు విర్రహించిన భవభూతి కౌశల్యము నియన మానమైకది మహాపీఠవతిక కాటకమునకు రెండుమామ పాతాంశరములు కనిపించుచున్నవి ఈ పాటకమున మూల కథలో కొన్ని చూపులు చేయబడినవి కథావృత్తాంతములు చాలవలకు నేపథ్యముతోటి నడచును భవభూతి ఈ దూడ కమునందు మహాపీఠమునై న వాయుకుని పీఠరసమును దిర్ఘ హింస నుద్దేశించెను రాముని పీఠకార్యములన్నియు రంగ ముపై జరుగవు సంకాదంత మూలమునను, వర్ణనల మూలమునను ఈ కార్యములు తెలియుటలు చేయబడినవి మూలం అంతరంగమునం, యందవర్తనమునలను పాటకము నందు పీఠరసోత్పత్తి కాకాంశము గాని రంగముమీద యుద్ధాదులగు ప్రేక్షకులారాను నియమమునకు, కవి సమయమునకు భవభూతి జన్మరైసంబంధించి ఈ వర్ణనల దిర్ఘది యుండ వచ్చును

(3) ఉత్తరరావణునిత్ర ఇది భవభూతి రచనలలో చివరిగ్రంథము ఇందలి ఇతివృత్తము మహాపీఠ వతిత్రము నందలి కథను తక్కువైనయందు రామాయణమునందలి ఉత్తరకాండమునకు సంబంధించినట్టిది ఈ మహాపీఠ ఉత్తర కాండమునుండియు, సర్వపురాణమునందలి పాతాళాండము

నుండియు కథను గ్రహించి కొన్ని మార్పులుచేసి 7 అంశముల రమ్యభర పాటకమును తెలుపించినాడు భవభూతి ఈ స్రుద్ధకథలోదీపన మార్పులు హృద్యమైనవి మహాపీఠ వతిత్రమునందువలెనే ఇందును రంగముపై నడచు కథలంపె సంభాషణములనలన, వర్ణనములనలన జరుగు కథ ఎట్లునగా నున్నది కాని చానీలంపె ఈ రచన అన్నిదిగముల ఉత్తమ మైకది

ఈ పాటకమునందు ప్రధానరసముగ కథలమును చిత్తినవలచించున కవి అశయము పురామగతుని దీనికంపె చక్కని పురాణాభాసమృత్త సరీకరే ఉండను నాటక సంఘటన దుఃఖములతో తట్టుకొనేది, అప్పించుకొనేది సంఘటనలతో విడిచియున్నది చివరి అంశమునమాడ జర్మితమునకంపె నిగుడమె యెక్కువగ నున్నది ఇది మంగళాంతముగ ముగియుట కరుణారసమునకు భంజకునియే తెచ్చినతెను ఉత్తరకాండమునందు రామకృపానిరామము కరుణారసోషకముగ నున్నది ఈ కవి తన దృశ్యకావ్యమును మంగళాంతముగ ముగించుటపై అందుకు తగిన కల్పనలు చేసినాడు సంవృత్తకావ్యంలో కరుణార సప్రధాన పాటకము ఇదొక్కటే కలదిని తెచ్చవచ్చును

భవభూతిమహాపీఠ ఉద్ధవపండితుడు, తనకు ముందుండిన ప్రసిద్ధ కావ్యనాటకాదులను చక్కగా అభ్యసించినవాడు కాకాకాకాంశ-పూర్వకుల ప్రభావము అయన రచనలలో స్పష్టముగ కావవచ్చుచున్నది కాళిదాస, భవభూత్యారులను మిత్రాభావముగ పరిశీలించి కొందరు విద్వాంసులు భవభూతి కావ్యములలో సహజమైన సరళత, అసర్వత, అపేక్షము అను గుణములకంపె కవిత్వ ప్రయత్నము పుట్టించగలవని భావించినాడు వృద్ధుడుపుర భావములను వస్తువులను మంద్రముగ వర్ణించెనమృదువు భవభూతి గంగరేఖివ్రణావ ముఖమ వస్తువులను పరాదలంపెముతో అతీటముగ వర్ణించెనమృదువు అని తెప్పించాడు అయన ప్రయత్నము కావనంపెత్తి పైకంపె, భాషాంపెత్తిపై న ఎక్కువగా ఉండును అతని మహోర్ధ్వము పొందిత్యవర్ణనముతో, అత్యుచితమునో గంగరెము, మహాభూతముఅయనట్టిది అయిన మహాతేజస్కారి సంవృత్తకావ్యాన్ని సంధించి వర్ణన వర్ణన వర్ణన అభివృద్ధిచేసెను

గ ర శ

భస్మములు

వర్తమాన కాణమున వెక్కు. చికిత్సా విధానముల ప్రభవములోను బుద్ధులగు భారత శాస్త్రములో అమలుచేయుచున్న అయిదేడగులు, అంశ, వైద్యము హోమయో వైద్యము, శస్త్ర వైద్యము మొదలైనవి అన్ని చికిత్సా విధానములకు, తల్లిదండరి అయినయేడము ప్రతి చికిత్సా విధానము యొక్క మూలసూత్రముల అయినయేడహో శివు అయినయేడ చికిత్స వైశ్య, మామయ, అమల, శేడములతో ముగియును గదామిలన రేయిలకు చికిత్స వై వచిత్స యనయు, మూలికలతో రేయిలకు చికిత్స మామయచికిత్స అనయు, గస్త్ర, శస్త్ర, శక్త్యాములతో రేయిలకు చికిత్స అమలశిక్షో యనియు చికిత్సములు ముగియు.

[illegible]

భవ్యములు చేయఁబడు ఉపయోగపడు మూలద్రవ్యములుః
పాదరసము, అశ్రుకము, వైక్రంతము, మాక్షికము, కమ్మ
లము, శిలాశికు, తుల్యము, చమలము, కపిఠి (ఇవి మహాశివ

[illegible]

త స్మ ము లా వే యో వి ధా స ము తు వి ధా న ము

(అ) శోధనము, (ఆ) సంపాదకరణము, (ఇ) సంకలనము, (ఈ) పుటములు పెట్టుట, (ఉ) భవ్యముల పరిశీలన ఆదు ఈ భాగములపై విశ్రాంతినిచ్చి

(బ) కొడవను కన్నములు చేయటకు కొడుకలు
అయినా క్రవ్యమునును కట్టిచేయవలయును ఈ క్రియవలన
వాటిలోని పేదములు, అడకపేదములు తొలగించి అయినా
క్రవ్యములు కట్టితై చేస్తుంటే మనము యెక్కువలననే మృత్యు
వలన, స్వేదమువలనను కానికొక్కట కన్నములు చేయవలయును
కొరింపవలసి వస్తువులతో చేయవల కన్నములు అపారము
అగు పేదను, వ్యాధులను కల్గించును అందుకే కొద్దిపేదను
ములతో వలకములతోడ కట్టుకొనవచ్చును కానికొక్కటగాని
కన్నములు కొరవ మృత్యులేదు కాని రుచి, పాదాలు
తొలగించి ఖియములనే చేయవల కన్నములు కొరవలేదు
అయినాకొరవలేదు

(అ) సంపూర్ణకరణము: అర్జిలేనిన శ్రవ్య ములను పుటముపైట్టుకై మట్టిపాత్రములతో వాటినుంచవలయును. దీనిని సంపూర్ణకరణముయందు చివరవలన (ప్రత్యేకవిభావము వల్ల) నరు పక్షమున మువ్వననివి తెప్పరినవి పామాన్య

[illegible][illegible][illegible]

అనన్తమును పుట్టి రాజ్యమునవేరి, భక్త్యును కలయును
 చేరునట యును అకామ్యమునో పుట్టి రాజ్యమును
 నోన గలయును భక్త్యును, లోకోత్తమును, ఉపరా
 దుగా భిక్షియును, అగ్నియై రాగాలో పుటను
 పడెనుమొగు గునాని ప్రైయమతో వలెనును
 దుగ్గమును కొన్ని కృష్ణులగు అగ్నికుడుగదా కాక,
 మోక్షాదును చేసాడు, చలె ధర్మము చేసెను అదా ఎంత
 కలె, పుష్పాని, పుష్పములు పుష్పము చేసెనును
 భక్తులును చేసెను అనన్తమును చేసెనును

[illegible]

యూరప్లోను గల 'నవమం' శివుని గురించి తెలుసుకోవడానికి 'అంబేద్కర్ మహాశివుడు' పేరుతో ఒక పుస్తకం వచ్చింది. అంబేద్కర్ ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు సహాపక్ష దళ శక్తి క్రమము (శక్తి క్రమం) పట్ల మూలకర చర్యలను చేసిన గుర్తుగా 'యోగా' అంటే అభిముఖం, శీలము, మౌనభావము వంటివి తెలుపడానికి యుగో, యుగో వైతము అని పేరు పెట్టిన వాడని గురించి తెలుసుకోవచ్చు.

కృతయుగాది పాటగు యుగములలో ఈ వైద్యమును గురించి ప్రస్తావన, రాతి, చంద్రసే, సూర్య, పాగార్జున విశ్వనాథపిఠ్ఠ, వాగ్మనాథార్జు, గోవిందసూర్యులు చెప్పిన వచనములను గురించి తెలియుచున్నది.

పై దిశ భర్తృము పునరభ్యుత్థావకాలములో భార్గధరుడు, భావమిక్రిమి, చక్రపాదకర్త అనువారు వరుసగా రచించిన భార్గధరసంహిత, భావప్రకాశిక, చక్రకర్త అను గ్రంథములలోనే గాక, యోగరత్నాకరము, వైష్ణవభక్త్యావళి మున్నగు గ్రంథములలో పైతము భక్తివిభావములు చక్కగా వర్ణించబడినవి అంద్రుల రచనలు అగు భవదీపిక, భవనాశీయము, వైద్యునిచామడ, కరళరాశీయము, భృహద్యోగతరంగిణి మున్నగు గ్రంథములలో కూడ భక్తిములు చేయు విభావములు, వాటిగుణములు, వర్ణావళ్యములు వివరింపబడినవి భారతీయ భక్తివిభావములు ప్రాచీనకాలములో విశేషములందుకూడ భ్యాప్తిచేడినది వివరములు ఆయాశ్లోకావళిలో రచించబడినవి వాటిని గూర్చి పరిశోధనములు చేయబడినవి

ముఖ్య భక్తిములలో రసభక్తిమము, భామభక్తిమము, వ్యర్థభక్తిమము, సంకళభక్తిమము, కర్పూర కిలాశకు భక్తిమము మున్నగు కొన్ని భక్తిములు చేర్చివలెననిది

ప్ర. వేం. ఈ. కా

భాగవత నాట్యకళ :

అవతారపురుషుడగు శ్రీకృష్ణుని జీవితకథను అట పాటలలో ప్రవర్ణించుటయే భాగవతనాట్యము. పర్యభాషాభ్యుష్ణం ప్రణయోలహమును భాషా కలామరూపమున రచించి అంధ్రదేశములో యోగి సిద్ధేంద్రులు ప్రచారమొనర్చిరి. ఈ అటయే భాగవతమనబడును దీనినే పారిజాతనాటకముగా కూడ కొందరు ప్రవర్ణించుదురు

ఈ భాగవతకళ పురుషులచే ఆరంభింపబడిన నాట్యకళా రూపము కనుగొనే దీనిని నాట్యమేళమనెడువారు. ఈనాట్య మేళమువారు వివిధ పురాణకథనగాథలను నృత్యభావకములుగా ప్రవర్ణించెడివారు విశిష్టముల అడవిదేశి దీని అటలు విశిష్టావకము ననెడివెను. భాగవతకళ నాడువారు గనుక దీనిని విశిష్టభాగవతునిని వర్ణనపరిచిరి

ఈ భాగవతనాట్యముయొక్క ప్రాచీనరూపము యక్షగానమని తెప్పవచ్చును. ప్రాచీనకాలములో యక్షులను ఒక యెగవారు ఈ నాట్యపుప్రచారాయమును ప్రచారము చేసెడి వారని చందమల అంబిప్రాయము. నేటిని ఈ యెగవారు "అప్పుల" అను ఇంటిపేరుతో అంధ్రదేశములో కొన్నిప్రాంతములందున్నారు వారి వారు భాగవతనాట్యము మారినారు

ఈ యక్షగానముయొక్క స్వరూపముట్టిది కళ గర్భ రూపముతో వర్ణింపబడియుండును దానిని నర్తకి పాడుచు, నాట్యమోడుచు, అభినయించును ఇది కళాగానకృతి నేటి కాలపు పారిజాతనాటకములతో దీనిని పోల్చవచ్చును. ఈ యక్షగానపుకాళి, గానము, నృత్యదంకపాఠ్యము - అంధ్రదేశము లోని మాత్రు భాగవతమందర్థ తొంకవరకు పశీపముగా మిగిలెను

పురుషుల సంప్రచారాయమును భాగవతమేళమని తెల్పి యున్నాము భారత దేశమందంతట ఈ సంప్రచారాయమున్నది అంధ్రదేశములో స్త్రీయిగూడ కొందరు ఈ కళ నక్కటించి అడుగు కలిదు అయినను ఈ వింప్రచారాయము పూర్తిగా పురుషులది మాత్రమే

కలామమును అటయే భాగవతము అభిప్రాయమే మైన భాషాభావము తరువాత గొల్లకలాము ప్రచారములోనికి వచ్చినవి రాభామారవము, తీప ఎరులకు కురవంశి - అను మరెండు కలామములకూడ ప్రచారములోనున్నది. కాని పై చెందింటవర్త ఇది విశీష ప్రచారములో లేదు ఈ కలా మములుగా భాగవతులు అనేక విశిష్టావకముల వాడుదురు ఇవిన్నియు నృత్యభావకముల రూపముతో నుండును.

ఈ కలామరూపమును సిద్ధేంద్రులవారు రచనచేసి కృష్ణ భక్తి ప్రణయలో ప్రచారము కల్పించుటపై కూచిపూడి వండి కులకు చేర్చినారు ప్రవర్ణనలందరైన కలామముల చేతులంద స్వేచ్ఛగా కళానీప చేయుటపై గోళాంధ పామరూపంద ఆ వండికులకు కూచిపూడిని అగ్రవరముగా యిచ్చించిట్లు చరిత్ర తెల్పుచున్నది అట్లే రాయలసీమలోని బెనగావజిల్ల నవాబులకూడ ఈ కళకు పోషకులైరి. శ్రీరామము జిల్లాలో, విశాఖపట్టణము జిల్లాలో, భూస్వాములు పెక్కురు ఈ కళను పోషించుట గాక స్వయముగ ఈ కళ నక్కటించి భాగవతముల వాడెడివారు తెలంగాణప్రాంతములో విశిష్టావకములు మాత్రము ప్రచారములోనున్నది. వాటిని రెడ్డి భూస్వాములు, పకేలో, పట్నాంకురి పోషించువారు ముఖ్యముగా తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో దేవదానికెగిరి తెలవిని కొన్ని ఖిటులములు ఈ పెద్దము అభ్యసించి దేశ వేసినవారు

ఇతరప్రాంతములలో భాగవతపు అటంగండు ప్రాచీన సిద్ధేంద్రకలావము వాడుకు యెగవ, తమ ప్రాంతములోని

కవులచేత మాత్రమే కలాపములను వ్రాయించి యొగిచారీ కలాపములో చేర్చి అడటనాగణించినారు కనుకనే ప్రస్తుతము సమూహము కలాపములు చేశములో ప్రచారమునందున్నది

ఈ కలాపములోని ఎనిమిదవ పూర్తిగా 'చేక'కావేలో నుండును రాగములు, కాళములు కర్ణాటక సంప్రదాయము చెందినవే అయినను వాదప్రయోగవిధానము పూర్తిగా చేకయును. ఆ విధముగా కర్ణాటక గానములోగాని, కచ్చేరి అడిలో (కరకపాట్యములో) గాని, రాగవిభాగములు, కాళ ప్రప్రారము ఉండవు ఇందలి ఏవిగల్గుచు పోకడలుగూడ వానియందు లే తలకనుము కాంచనవర్ణము చెందినట్టి ద్వితీయ కవికావేళి తనవ్రాసినయెడల మ.లో ప్రావీణ్యము ౬౬వ ద్వివర్ణమును, కళను వదలుచును ద్వితీయ యక్షగానములో ప్రావీణ్యము ఎక్కువగా నువయోగించి ద్వితీయ గానము చేసినవలె కాక అందలి అర్థమునే మరలించుచు" రూపములో అడుకును ద్వితీయార్థ ముచేరు అట్లే కందము కందార్థము, పీఠము పీఠార్థములు గూడ ముందు

'దరువు' భాగవతపు అటలో చాల ముఖ్యమైనది ఏమిటచేరి భాగవతపు అట లేదనియే చెప్పవచ్చును దరువు లలో ఎన్నియో రీతులున్నను, ముఖ్యముగా మూడు విధములు చెప్పవచ్చునవి

(1) ప్రవేశదరువులు (2) సంవాదదరువులు (3) అభివయ (భావ) దరువులు పాట్యకాస్త్రములో దరువు ద్రువవనమని చెప్పబడినది. అకటాటను, అనేక భావములను చెప్పువిధములుగా సంవాదముచేయుటను అనుకూలమైనరీతిలో గానము చేయుట ద్రువవనగానమునందును

ఉదా:- 'భావము' భావమునుండి వర్ణభావ ప్రవేశదరువు, భావనే, వర్ణభావనే, అయ్యాది = భావనే, వర్ణభావనే, మధుల = భావనే, వర్ణభావనే ఈ దరువు ఈ విధముగా అనేక విభాగములవలనములను చేయును, భావములకు, ప్రావీణ్యములు చెప్పును

ప్రవేశదరువులో పాదారంభముగా, పాత్ర, కావేళి, కవచరీత ఎద్దోరి తెల్పును

ఉదా:- నదియారువేల రీతులు లందరి భోన,

భావములో గోపాలముద్రితి, ప్రేమభావించిన భావము

అటవలనము వేల వరకు వర్ణగతిచిన పాటకావపు తెల్పు తెల్పు వారు చెప్పి

గట్టిగా వాదించుచున్న గూరిమి సత్రాతము కూటంబె యందరిలో చాలా మగిది కాని కాళ జాలి అయ్యారీ వర్ణ

సంవాదదరువులు చెందుపాత్రల మధ్య సంభాషణము నమీగారు ఉపయోగించబడినట్టిది

అభివయరయపులో = ఒక పల్లీ చేకమును ఒకపాత్ర మరొకపాత్రలో తెల్పుచు, అభివయించును.

ఉదా - కలంబీ నమ్మా వాసాద్విది : చే

కలంబీ నమ్మా :

కలంబీ వాసాద్విది కనిపించెనే

కనిపించె నను తన

వాగ్వి చేచ్చెనే :

* * * *

దరువు అటను ప్రావీణ్యము ఒక క్రమమును ఏర్పరచి వారు దరువు ఏ కాళములోనున్నను ముగింపులోమాత్రము చురుకొనడక, (4) అక్షరములందు) ముగియించి అది ముగించవలెను. మదియు దరువుల నాడునప్పుడు నర్తకులు, ప్రారంభములో, దరువును గీర్ణి తయలు భాగములో అది, అటుపై మిగిలినదక (ఏడు అక్షరాలందు)లో, త్రిగివడక (మూడు అక్షరాలందు)లో-భావవిభాగముల కొరకు, అటవిభాగముల కొరకు, అది, చతుర్రగ్రంథిలో ముగియించు కనుకనే సమస్తమైన నర్తకులు ఒక దరువును అనేక కాళరీతులలో, గతి విభాగములలో, అదివచ్చుచు చూచుచారీ అటుగాను, అయి, కాళములలో అడుచున్నట్లు, స్వార్థయోచితకరముగ నుండును

దరువు, ద్వితీయ, వర్ణములు, వృత్తములు కాళ = పీఠలు, పాచ్యరీతులు, భవము, అర్థచంద్రితులు, త్రిపుటలు, శోభనములు అను రచనలుగూడ భాగవతకలాపములలో పొడబడును; అదెందును

భాగవతములో, ముఖ్యముగా, భామావేదభారతము నర్చించెడిపోత్రయే పాదులు అదవతెన, ఇది భాగవతము నకు ముఖ్యము

యోగి సిద్ధాంతము, వైష్ణవము ప్రచారము కొరకు పామాన్యములకు అర్థమగుచేసితిని ఈ భాగవతప్రాప్త్యర్థమును పంగికివృత్తములలో చేర్చి కృష్ణకథగా రచన చేసెదాను అది కూచిపూడి భాగవతమలకే ప్రచారము చేయబడినది కాని ప్రస్తుతకాలములో ఈ "భామావేదము"నకు ప్రాగాంధ్రములోగల ప్రాచుర్యము ఎచ్చటను లేదు భాగవతపు అనులేని అస్పృహరి తిరునాళ్ళే లేవు శ్రీరామకథము, విశాఖపట్టణము అను తీర్థాలలో నవ్యుత్తమంది భామవేషగాండ్రు కూచిపూడి వారిలోగూడ లేదు వీరందరు పల్లెప్రాంతములలో ప్రసిద్ధులు, దీని కలియుగ సత్యభామలను నిరవములకు రలింతురు కూర్చుండకముందు పాడి ఒప్పించెదరు ఇతర ప్రాంతములవారు అది ఒప్పించెదరు అను రాచక కలను, లేవరాకులు అదెదరానియు, భగవద్భక్త్యనును, అభినయమును తెలిసిన అట్టి లేవరాకల అను పురుషభాగవతుల అనుకంఠి కొలదిగ భిక్షుముగ ముం చెడిదినియు చెప్పబడినది

భామావేదము ఈకథ చాలచిన్నది

అతఃపా సత్యభామ పదకంటింటిలో నిదురించియుండుగా శ్రీకృష్ణపాపిని అటకు పంపించి, ఆమెను నిద్రలేపి, పర్యావరణములను ఆమెతో భరింపజేసెను చారిత్త్యము అర్థములు నిలుచుండియుండిన పవిత్రభక్తిలో చక్కనిచారిత్రాని పాపినిచారదుగ, స్వాధీనపతితయు సౌందర్యరసితయునగు సత్యభామ కానే చక్కనిచాననని అచారిత్రము అంభ పాపిని కొనెంచుకొని, అతిగి అటుండి మరలివెళ్ళెను అతిగి వెళ్ళిన పాపిని సత్య భూధరి యను చెలికత్తెవ్యాధి తేటనవి అతనిది తిరిగి రప్పించుకొనెను

ఈ చివ్వు పన్నికేము - ముదిరిపట్ట మొలకెడి వృక్షమై విశ్వవ్యాప్తమైన నిరమంగా - అట్లెద్ర కళ్ళయైనది, దీనిని అకరాగి కథగా కొందరు, మూలరూపుల కథగా కొందరు తొమ్మిదిభాగముల కథగా మరకొందరు అదెదరారు - ఇదియే కవి చమత్కారము ఇదియే సర్వకవి ప్రతిభ. ఈ కలాపములో అష్టదశపాదముల అభినయములను పేజీవలంకృతిగా గాచారినయినలో, ఋతుపర్వసములు, నుదన, వాయు, శంకరాదుల మావధము, మూర్ఖులొరుకు-ఇత్యాదులెన్నియో

అభినయబడునను కథను చెంచుటకాని, శక్తియుతుకాని, భామా ప్రాతభారమొప్పు, పాండిత్యమును రత్నములమను ఈ భామావేదముకే శృంగారప్రబంధము

గొల్పకలాపము దీనినే "గోపభాగవతము" మనెదరు ఇది జ్ఞానప్రదోదకమై కలాపము ఈ కలాపమును అడుతులు, ప్రేమకులను మెప్పుంచుచు ఓవ్వమే - ఈ కలాపమును అదెడి సర్వకులు పేర్తిగా సంస్కృతభాష నల్లపించినలేను "అమరము చదువరికి, నీకవనము" అదెడి పామక కలను సంస్కృతభాషాపాండిత్యము లేనివారు ఈ కలాపమును అకలాపిని వేదములమంది, గాన్తములమంది, పురాణములమంది ఉత్తరించి కాకులచెడిన పయములను చాల్చాల్సింది అభినయించి సర్వకవి క్షిగ్గట్టించవలయును ఈ కలాపములో పుష్పక జాతి, మళము, కన్నకాడి, ముక్తి, పాంటి, బాకారము-ఇత్యాది విషయముల జెప్పించినకొద్ది గొల్ల వివరయు విప్పుడును చేర్చించెదరు సుర్యమర్త్య గొల్ల భామ తన జాతియొక్క, విశిష్టతను విశిష్టతకు గల కారణములు తెల్పుచు స్వర్థమాదుచుండును

రామాధరపీఠము: ఇది భూవనములమైన క్షత్తి

ప్రత్యోకకలాపము ఇది అంధ్రకేళిములో, కూర్చుండిరమన కొందరాడుట కలది అయినను వైరెండు కలాపములకే విశేషముగా ఇది ప్రచారములోనికి రాలేదు శ్రీకృష్ణుడు బాల్యములోనే లేవల్లెను నవలి మధురకు తెడలికొయెను అనుకుంటే చాల్చుక తన రాజరానిని మార్చుకొని కృష్ణుడు పెద్దవాడై, మనోరాజై నను అతనిని గోపగోపి అకము, రాధయు మయితేను వెన్నదొంగయగు కృష్ణుడే వారి కండ్లముందు కలలాడుచుండు కృష్ణమిదో అక ఉత్తమంతుగు అందరు అరువుకొనుచుండగా రాధ ఒంటరిగా కూర్చుండి కృష్ణుని స్మరించుచు, అచారిత్రమై పాంపర్యాదమున అక నీతి కలుగుచుండును మరకావనీ తన చెలికత్తెవ్యాధి వాద్ర సంపెను చాచిపై కృష్ణుడు లేవల్లెకు మయనవయ్యెను సత్యభామ రాధనుగూర్చి అమోఘములయెగా, అనుమరకవలెను రాధయొక్క పల్లె ప్రేమనుగూర్చి కృష్ణుడు నల్లభామకు తెల్సెను అయినను, అమై చుట్టుట అతనికే తెల్లలకేగెను కృష్ణుడు తన రాధకు లేవల్లెకాదులను నుక చేసెను గ్రామపు బొక్కమేరనర్థం అందరును అతనికొరకు వేదియుండిరి కాని కృష్ణుడు .రథముపై వచ్చుచు చాచిని ధీని

వింశతే అందరును తీరిగి కమ గ్రామమునకు వెళ్ళిపోయిరి. వశ్యభావము ఆశ్చర్యము కలిగెను

“బాధకావాక్కుని గారు, మేము చూడబడితిమి ! మాతో అడుగొన వచ్చుచోగను - మురళీధరుని !” అని బాధ కలుగవలసి కృష్ణుడు అమామతోనే చాచి దర్శన మిచ్చెను చారణుని ఆరాధించి భక్తిప్రసాదముచేయు ఇట్టి చక్కని కళ అరుదుగా లభించును ఇందులో శృంగారము తల్పుచు, అందుచే ఇది విశేషప్రచారము గాంచలేదు.

కీషయితలంకవనాది వైభావ్యవ్రతార్థకమగు ఇది తల్పుచు ప్రచారములోనున్నది గొంతకలాపకళ రక్షగట్టుచు నర్జునులు అందులో “క్షీరసాగరమభవము” అను కథను చెప్పి అడుచు అందు కలక మోహిని కేమలతో కొన్నిచట్ట అభినయించుటకు, అవ రాగ మేర్పడును. ఒకప్పుడు త్రిపురసంహారకథను గూడ నృత్యమాచుదురు.

కలాపముల వాటిలు ముఖ్యముగా మూడు విధము లుగా నున్నవి -

(1) కూచిపూడికాళి (2) లేచనాటకాళి (3) మాల్పు కాళి (4) దీపి నీ తొప్పిరికాళి” యందును కలాపములు అట, తెలఁగాడులులోను, రాయలసతోను అంతగా ప్రచారములో లేదు - కలాపములకేరళ యక్షగానములును, పీఠికాటకము లనుకూడ అడువట్టి వాల్మీకిమేళములున్నవి ఈ మేళముల చారు పుకలవ, పారంగధర, రత్నాంగద, ఉపావదియ, ప్రహేర మున్నగు కళలను పృథ్వీనాటకములుగా అడుచుదు ఈ అటలో గూడ దరువులు, ద్వివలలు మున్నగు రచన లిద్వియు, అయాచాత్రలతో వందర్పముల ననుసరించి పాద నిరును ఈ మేళములు అంధరేకమంటను గలపు కలాప ముల అటలో దశావతారములు, రాజరాత్రి కథములు, సలా ములకులు మధ్యమధ్య అడుచురు పీఠిని కిశకిమ సంకం ధముందరు అయినను రక్షకీరకు మధ్యమధ్య ఇది రేర్పడి అడలదును

భాగవతములో పూర్వము శ్రుతిని, గాత్రమును, మృదం గమును ఉపయోగించెడివారు

మరియును అర్థములు పూర్వజేసి, దానిపై అక్షరపు మెరుగును అర్పించెను. అక్షరములుఅక్షరం లేక, తోచినవ నగలను ఉపయోగించెడివారు ఇప్పటియు పాఠాధిపముగా

ప్రాచీనకాలములో వల్లెటూరి వ్రీతి అక్షరమునను పోలి యుండెను.

భావజనులకు తెలిసినవారు భావజనులములో నశ్య భావములుకొని అడకు చాల ప్రాముఖ్యమున్నది భావ కవ జనులకు తెలిసినవారు, అమె నశ్యను పాండిత్యమునునవ నచాలుకేయుటయే నశతో భావ ఉద్యోగియనయెడల నశతో అమెను గెల్పినవారు అమెఅడకు క త్తిరించి నేనెడివారు ఇది భావకలయలు అగోరవము అందువలన కలాపన ద్రుకుం రకు తెలిసె తమఅడలను నేనెడివారుకాదు వాస్తవిజ్ఞానము సంపూర్ణముగా నున్నచారుమూతమే అట్లు నేనెడివారు, భావకలాప ప్రదర్శనమున అస్తవిధనామకం అభినయ విజ్ఞా నము లేకునును ఈ విజ్ఞానవిశేషమే భావకలాపము ఇది ప్రశస్తము భాగవతమునందుచున్నది

అ లేం

భాగవతము (సంస్కృతము).

శ్రీమద్రాగవతము భగవద్గీత వల్ల శ్రీ క ప్రభాసముగ ప్రదేశమైన మోక్షాశ్రయము నరహ్యునిదికి పరిమితమందు యిచ్చి కమ్యాప్రాసమును ఆశ్రయమును వ్యావర్తకవామనిచే ఇది ప్రలేపము, ఇది రక్షకలంకలక మైన పురాణరత్నము పృథ్వామనవధాది వివిధరీత పుణ్యకా ప్రతిపాదకము

మహాభాగవతము శ్రీహయగ్రీవ ప్రవృత్తిరేఖకాది నిమిషాంశము, ఇది అయినామకము, ‘అ’ యన ఎనిమిది ; ‘య’ యన నొకటి “అంభానాం హయగ్రీవః” అను వ్యాఖ్య మునువట్టి ఇది నడునెడిమిదగును అష్టాదశ సహస్ర శ్లోకము లీ భాగవతము దుండలీచే ఈ నామము హ్యకము భాగవత మును సింగురములు 12, అభ్యాయములు 217 కలవు విమలంబగ్రహము

“అభ్యావ్యయో యతోన్యయాదితరంబాప్యప్రేష్యర్థి స్మైరా శ్చైతే బ్రహ్మవ్యాచాయజివితయే మువ్యాంః య త్యూరయః తతోచాదివృచాయ తా మిమయో యత్ర శ్రీరక్షో మృషా భావ్యా స్మైన వదా నిర ప్రభువతం నశ్యం వరం ధీమహి” అను శ్లోకము. చే మహాభాగవతమందిరి ప్రభుమధ్యందు అరం లించెడివి ఇందు బ్రహ్మచూడోమన బ్రాహ్మర్యము నిగూఢ ముగ నున్నది. ఈ శ్లోకమునకు గద్యోప్యోప్యో-కల-రక్ష్యో-రక్షే-రా-క - గయాయలభరముగ మారు వ్యాఖ్యలు కలవు. “అభ్యావ్యయోయః (1-1-2) అను బ్రహ్మచూడకము,

'అష్టాదీ' అను చాక్రములే ఉక్తము 'అర్చిష్టః' అను వక్రములే సాంఖ్యశ్రాంతమునంది | ప్రకృతిక త్వక దృశ్యవస్తువులు విరాళింపబడినవి, 'యతశ్చేచ్ఛాశ్రవణమ్' (1-1-1) అను బ్రహ్మసూత్రముయొక్క అర్థములే బ్రహ్మమునకు కర్తృత్వము ప్రతిపాదితము

"యో వై బ్రాహ్మణం దిగధాశి పూర్వం
యో వై వేదాంగీ ప్రసాదోఽశి కన్తై
శిగ్ం పా దేవ మాఖ్యురద్రిప్రకాశమ్"

ఇత్యాది ప్రభవ్యర్థము 'తేనైబ్రహ్మపౌరాయణవిభవయే' ఇత్యాదివ్యాఖ్యములతో స్పష్టముగా నిరూపితమైనది 'సర్వం జలితదబ్రహ్మ', 'సేవాదాహాత్రికించన' అను బ్రతిభాష్యదర్శనము 'తేనోహివస్తుభాం' అనుచానిలే వివేకము చేయబడినది ఇందు పలుచోట్ల 'దేవోనివ బ్రాహ్మణ్యములే పరితములైనవి మరియు, 'అహోయం బ్రహ్మసూత్రాదాం తారత్యావనిర్ణయః గాయత్రిశాస్త్రసూరదోఽసౌ వేదాదపరిబృంహితః' అని గాయత్రపురాణమున గలదు ఈ భాగవతము బ్రహ్మసూత్రాద్యమును వివరించును ఇది వేదాద్యమునకు వివృతి ఇది భారతాద్యభాగవతము గాయత్రిశాస్త్రసూరసము

ఈ భాగవత సంప్రదాయమును చతుర్శ్రియనమున అభిరతే, ప్రసారాయణమునై బ్రహ్మము చెప్పెను బ్రహ్మచారదమహర్షికి 100 పెను భారములు చాస్తునుచున్నది తోనిం చెను చాస్తును ఈ యెంగిరిది, ఈయెంగిరి పరిక్షిరాలనకును ఉపదేశించుట అగతనిది శ్రీశృష్టి వక్తృప్రతిపాద్యాధిచారి నై శిష్ట్యర్థమున ఈ భాగవత మహా శ్రవణముతోచితము అశ్వంత కయదమగు వృశ్చక్రచాక్షుషుగుచున్నట్లు తెలిసిగొని, విద్యయునై, విశ్వయునై న పరిక్షిప్తు, వివేక్షితునై శ్రీశృష్టి గుణాదయులే కాక్యమైనవ శ్రీమతమహర్షివచన భాగవతమును సప్రాపామున వివేక భక్తియే మోక్షప్రాప్తి పురాయము ఇది సర్వజన సాధారణము భక్తియన బహిర్భుఖేంద్రియవృత్తికి తోకిత వదాత్మమంబునంది నిశ్శోనించి అంతయువృత్తికి జన్మదామనునందు అయింపచేయుట ఇది వచనదమను శ్రీశృష్టివరహక్యాయేచ్ఛా శ్రవణము, కీర్తనము, స్మరణము, పాద సేవనము, అర్చనము, వందనము, చాక్రము, పుణ్యము, అష్టవిధేయము అనువి వచనభక్త్యర్థము భక్తికి ప్రథమహోపాసము శావనోపాసనము, రేచనదోపాసము అంతరోపాసనము పాద సేవనము, అర్చనము, చాక్రము,

సఖ్యము అనునవి భక్తులకు బహిరంగసాధనములు, స్వరచాత్మవిచేదనములు అంతరంగసాధనములు శ్రవణ కీర్తనములు శావనోంతరంగ సాధనములు ప్రేమగుడభక్తి పరియవది, వరాత్మకీ పదునొందవది ద్రువుదు భక్తిచే దహనాభ్యుపాసనయమున విద్యుదౌపాసనీ తోశక్తయమును కలించవలెననివి - ద్రువచక్రముతో ప్రసర్దము ప్రథమ్యుభయవందలి రెండవశ్లోకము

దర్శనోర్జీ శ్చి వల్ల తరోఽత్ర వరమో నిర్వహ్యురదాం సతామ్
వేద్యం చా ప్రసమత్ర వసు శివం, తాత్ర యోగ్యులనమే
శ్రీసుభ్యాగవతే మహాముఖ్యతే కించాంతై శిశ్యుః
వరోశ్చ పౌద్యవల్లద్యతైశ్చ శృతితిత్తుత్తుమభివక్తవాన్
అనునది ఈ శ్లోకమునందు అని, అంద చతుష్టయము నమస్కరించున బడినది ఇందు విషయము భాగవతదర్శనము శిష్ట్యులతోద్యమనమైనది వందనము అధికారి ముముకుషు ప్రయోజనము తత్వజ్ఞానపంచాదవము

దిశ్చియ్యంభమున ముముకుషునకు విశ్వాస్యరూప భారదా యోగభగవతము, భగవత్పర్యురూప పరిభ్రావదిది ప్రతిపాదనము, ఉపాసనాభగవతములే, ఉపాసనకుల నిష్కలపతాప్తి, అత్యుత్తరూప భగవతము, ప్రసవతోశ్చ త్రి-ఇత్యాదుల వర్ణనములు కలవు తృప్తియనున విరుద్ధమైత్రీయ సాధనము, సామ్యంభునము వృత్తాంతము, బ్రహ్మోదపృష్టి, కవితావారతక, కవితాదేవసూతుల సూచనము పెద్దతములు, చతుర్థమున దిశావర్తనద్యవచనక, ద్రువోపాధ్యానము చ్చుట చరిత్రము, పురంజనోపాధ్యానము మున్నగునవి కలవు, సంచయమున ద్రిమప్రకరోపాధ్యానము, అభిరతరోపాధ్యానము, భూగోళస్వరూపాదీకము, నరకలోకవృత్తాంతము తెల్పుటదీవిది, పవనస్థంభమున అహమితోపాధ్యానము, దక్ష ప్రణావతీస్థితి, వృత్తాదువరక, సవిద్యునివాదిననము కలవు, వక్త్రమున మైత్ర్యచరిత్ర, నృసింహవరకారక, శ్రుతిరామనందనారము, వర్ణాశ్రమభగవద్దయము మున్నగువి చెప్పబడినవి అన్యమున మున్యంతరవర్తనము, గతేంద్రమోక్షకత, కీరసాగరయనకత, భామనచక్రియమును, నవముముతో అంబరిషాది పురాణోపాధ్యానము, యదునిక వర్ణచారుణున కలవు, దళమువంభముతో శ్రీశృష్టిని చ్చుట, ప్రితి, లయకర్తృత్వ రహస్యము, శ్రీశృష్టిను అప్యవర్ణితి ప్రవర్ణించిన మహామలు, వర్షాదిముకుపులు, టిప్పిదేశకర్మాదాది

చిత్రచరిత్రమును వర్ణించెడినది ఏకాదశస్కంధమున కర్కశ్శబ్దం, కేశీ, ధ్యాన, యోగాగోపీకర్ణవసము, యమనియతాదీ వర్ణనము, కృష్ణదీర్ఘాద వృత్తాంతము, బాహుకర్కశ్శబ్దమున కరియగ కర్కశ్శబ్దము, పంపాదిన ప్రవేశింపాయములు, పురాణముల అవతరములు, మూర్ఖులదేవులచరితము, భాగవతకథా సంలెనాము చెప్పబడినది

వేదాంతము పురాణమును చెప్పబడిన దళదళ రుద్రణ ములో భగవదును అగ్రయము ఇది ఇతర అవతరములంటే వేదమును కర్కశ్శబ్దమును కైచది అగ్రయమున ప్రవచనపుష్టి స్థితియములు పాపభూతముల వరమాళ్ళు, వరప్రయము అది అర్జును సూర్యుడు, ఇంద్రియము, గోకలము, వరప్రయా పేటలో భార్యభార్యులును వరమాళ్ళు స్వతంత్రము, విరజేతము కాలకరయభార్యులు ఇంద్రియంటే విలక్షణము అను అర్జునుని ప్రతిపాదించుటకే ఇతర అవతరములు చెప్పబడినది

కృష్ణమేక మహేశ్వర త్మకాన్య మఖత్యానామ్ |
అగ్రీకాయ దీక్షాప్రకరణానామ హయయామ్ |
అగ్రీకాయానుగోరతు దేవభారీకరే ఈ కృష్ణుడు కవి పించును ఇతడు పరమాత్మ - సత్యశక్తికాన్య, అమిత్రాక్షులతో కృష్ణమీభాగవతమును చెప్పబడినది కృష్ణుడు పరమాత్మ, వర్ణభాగ్యయమి, బ్రహ్మగోపత్యావహరణకర వలన విడితమగుచున్నది

రాయప్రదా పరాధాన్యులు కృష్ణుని పంచప్రాణ భూవము ఇది భగవదీకృష్ణ బ్రహ్మవర్ణవరము, రసభంజిత్రిక, రాగము రసవదగా "రసోత్తమ" అను క్రమభ్యుపసాధము కృష్ణుడే రాష్ట్రదీప్యం-అనేక రసాత్మకుడై, అంతరసా ప్నానములే కాక, అపార్వ్య-అపార్వ్య, ఉద్భవభావంబ దూప్య క్రిందిమలు సాంధార్యాలలో పరిగ్రహి, గోపి కాగిసారము, కృష్ణుడే గోపికాసంఖా-న రమణములు, కృష్ణుడే పూర్వము, గోపికాగీత, కృష్ణుడే పునరావిరూపము, గోపికాగీత ప్రకృతి కృష్ణములు, రామకృష్ణము, అజితేంద్ర, వందనోదము, మున్నగునాది కర్కశ్శబ్దములు కంప్త ఈ వర్ణనములు మానవుడు పరమ, స్వగణనాప్రమాణే విచిత్రకా రాయకములు

భగవద్గురీకము జీవజీవమునకే ప్రాకృతముకారు అచ్చుల ప్రకృతి విస్మయము అంతయు జీవ్యయమే అగ్రు

అదము ప్రాకృతజీవులకి రాష్ట్రదీప్యంబులు గోదరించరు ధర్మరూపకాక్షుమై అవతరింప కే కృష్ణుడును సరసాగమ నముచేయుట యు క్రమసాధాయక విశిష్టత కృష్ణుని ప్రకృతియే కృష్ణునికీర్ణులము చెప్పెను "గోపికాం వత్సవీవాంధ "దేవహేతవే దేవహేతవ, యోగేశ్వరకీ తోచి ధర్మక మీ క్రిందినకాకా" కృష్ణుడు గోపికల, భక్తులకి, విద్యుదేహిదాయకులు, అంగీకారీయై సర్వమును "ది పించును క్రిడాదేహనును కరించిన కృష్ణుని పాపంబులు తర్మకలను తమకార్యము తమ మిద్దితలోమన్న స్థే తోచెను కాపున అజ్ఞానుల అతేమములు అవిదారకమీయములవిభాగ భగవే విద్యాపించుచున్నది

మృతిభాగము భాగవతములో ఇది విశేషముగా కలదు అంతయు సమాశ్రియయమే ఇ-చిరీ తెందు మూడు స్థుమలే ఇతర దేవభావంబరము కలవి భాగవతములో ఇతర దేవభాగించులే భగవత్ ప్రకృతిలో కృష్ణప్రకాశము కృష్ణాప్రకాశములు వర్ణకములు క్రుతిగీత, భగవత్ కృష్ణప్రకాశము చక్క, ప్రవృత్త, ద్రువ, అంబుడ, బ్రహ్మ దులకే కావించెడిన మృత్యు సాధనసాధనములు 'మృత్యు ప్రవసంతో' తెలుగర్జునులను నీకలెను విలక్షితము, నిస్సదానదర్శన, ప్రసన, వర్ణంములతో కలుగు అవంతము ముడిచెడితేకమ కలుగని చలించెడిదరి కలిగిత, నాంగీకర ఉపదేశభూషములు కృమగీత, గోపికాగీతలు, భక్తుల అమెందు అగ్రయకృష్ణమునందు తల్లివశము తెలుపును క్రిమూర్తించిమృత్యు చతుష్టయంబులలో

'కలణం శం ప్రవేశ్యహం య ఏవ అగ్రీకృష్ణః |
ప్రణా మాత్యమహం మహ్నం ప్రయచ్ఛమః |
ఎవరు అగ్నియహమగ్నిలో అదను నామ ఉపదేశో ద్విగురుగు పురుసోమగుగక అవి అగ్నిమహమమి ప్రాగ్నించెను అవుడు బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరుడు, మున్నగున తమవల అవతరములతో అవిర్భవించి "తేనోదేవునే ప్రాగ్నించెను, మున్ను దేవదీప్తిలి అవి అగ్ని అగ్ని అవుడు క్రిమూర్తులు మా కాక్షరేతములు శివు, శరీరభేదము మున్ను కలదు, కాపున మున్నును గ్రహులు మూడు అంతంతో అగ్నిగురుదేవుని దీప్తి క్రిమూర్తులము అవి తెలుగుచున్నది

'అపాంకదా నృచాన్యకృష్ణం, కృష్ణునానాం విరక్ష్యతో' |
త పా పక్షంతి కవయః చిద్రం జాను మనాగి'

అను శ్లోకమునను శీరావృతమావృత భేదమని విశదమగుచున్నది

ముక్తికి భక్తియే ముఖ్యాధనము
'శ్రేయస్సులం భక్తిమునగ్నతః' విభో
క్తి శ్లోకం యే శేవలోగ్రంథయే
శేషా మహాశ్లేషం వ శివ్యతే

కావ్యద్రవ్య మోమమహాసూతికామ్' (10 పుం. 14 శ)
ముక్తికి మార్గమైన భక్తివిధిని, శేవము జ్ఞానముచే నిన్ను
చేరుటకు ప్రయత్నించునాదు బోధింపబడుచుటకు కడగినచా
వలె విష్ణులగుదురని ద్రవ్య వేదములోని ఈ శ్లోకముచే
విడితము అనేకములైన ఉపాధ్యాయులలో నందు భక్తి
దూతమైన ఉపాయముచే ముక్తిని పొందువలెగుననియు,
భక్తియే అధ్యోపాధ్యాయముననియు, చెప్పబడినది పురోహ
దోపాధ్యాయముతో తౌతికవృత్తులకు తౌతిక రూపవర్ణనము
తత్వోపదేశములకు ప్రతిపాదనమగునని వక్కాణించబడినది
ద్రవ్యముననుసరింపఁగల తత్వము, రాజ్యశోగములు, చాటయందు
పాయశాబ్దవి వర్ణనములు ఇందు జీవుడు రాజుగా, శరీరము
పురముగా, పరమాత్మ స్థితిపాదుగా, బుద్ధి భాగ్యుగా
దూచుటకు అర్హునినది

భాగవతముట్లు శేవము చేరాంతరీక సంకల్పవసుగు
ఁబడెనాక, కావ్యశ్రీ విశేషాద వృద్ధ్యముగ నున్నది అలం
కారములకు, వర్ణనములకు, సాకములకు, శయ్యాశీతులకు
ఇది అకరము

"వరరాజోడు, వరపుష్పః పుష్పశ్రోత్యాగ్నరంతేర్వర్ణ్యైః

అపాంసూత్యా భావతయా పుష్పానా పుష్పయేభా"

స్థియకాంతిచే భావించు అపాంసూతిచే అర్పాదులైన అగ్ని
భావంతేట్లు స్థియరంజితచే భావించు మేఘములచే కన్న
బడిన వర్షమును భావించెను, అని చెప్పబడినది ఇది వర్షాంత
వర్ణననై పుష్పగ్రమునగును, ప్రకాశోమగును ఉపాసారణము.

పృథ్వీమణి భాగవతములను ముక్తిములు ద్రవ్యం,
మంత్రాభాగము, కార్యాలము, పరిపరితక మున్నగు వృత్త
ములతో బాండుననవడినది అతియందలి ప్రభును, ద్విధియ
వృత్తములు, కార్యువృత్తములు, మూడవశ్లోకము ద్రవ్య విలం
బితము, రక్షయోగవర్ణనమునకు, సృజించునైనమునకు,
వివిధవృత్తములు తెలిపినవి అనుష్టుప్పుయోమయతోత్రము
రాజ శక్తివలన సంఘమృతములయందు గర్భముయొనైనను,

కొంత ధోత్ర భాగము వచ్చావృత్తముగనున్నది చోమమృం
ధమున, రసన వర్ణములైన శ్లోకములు చెప్పులున్నది

వ్యాఖ్యలు ప్రస్తావనయమునవలెనై భాగవతమున
కును పుష్పమునానుసారముగా రచించబడిన వ్యాఖ్యలు
చెప్పులు కలవు చాటితోత్రై శ్రీధరపాపిని కృతవ్యాఖ్యలు
గల ప్రతిష్ఠ గొప్పది

"వ్యాధో వేత్తి, భుగో వేత్తి, రాజా వేత్తి, వనత్రిచా
శ్రీధర పుణ్యం వేత్తి శ్రీ సునివాసపాదకః
అన్యశ్లోకము శ్రీధరీయ వ్యాఖ్యానమునకుగల ఉపా త్తవృత్త
మును బోధించుచున్నది అర్హతమనానుసారముగా వ్రాయ
బడిన వ్యాఖ్యలు చెప్పులునవి

వలము - మహాత్మ్యము పరమానులో ఈ భాగవత
మును రచించినచాటిని, వివేచనాశీతి, ముక్తి కరతలామల
కము భాగవతపురాణమునకు ఇతరపురాణములతోను ప్రచార
రము, ప్రతిష్ఠ, మెండు

"నిగమకల్పవర్ణనకం ఫలం శేవముఖాదవ్యుత ద్రవ
సంయమం

విలకభాగవతం రక మాత్రయం, మునోరహో
రీవా భువి భావితా శో
అను శ్లోకమును ఉపాసారించుటకంటె, ఈ భాగవత మహాత్మ్య
మను పేరుగా దొగక నవధరము చేదు.

జం. న. గ

భాష్యం (క్రీ. శ. 1860 - 1998) :

హిందీ సాహిత్యమున సోరరామ, తులసీరామ అను
మహాకవులు ఉద్ధృతములను, శీర్షనలను రచించి కను
కీర్తిని అలరారుచుము చేసినావి. అట్లే, భాష్యం చేత కన
అక్షికాంతభక్తివలన మోదనచేరివలెననియు, సంకీర్తనలను
నడుమగల పద్ధిపాతసంబంధమును తెలిపించింది, గానవిధా
నివృత్తికిని, ప్రచారమనెను కన జీవితమును భారబోధి
ఈ భాగవతముచే భాష్యం చే, విస్తృతంబి, సూచనలు అను
విధానములు వామములు, పరిశోధనాధారములుగా, గాయన
ఇతివేదముతో మహాభక్తములతో లిఖించబడినది

క్రీ. శ. 1860 అగస్త్య 10 వ తేదీన పంజాబు దిల్లా
లోని రాజేశ్వర్ అను గ్రామమునందు భార్యయలభాష్యం
చేసె భూమాయుర్వై భాష్యం చే అగ్నించెను. ఈతనికి కలిగె
ద్రులభాగవతమున గానాభిరుచి పంక్రమించెను. శిరోరావృత్త

తన తల్లిపాదిన పాటలను అనుకరించుచు, ఇతను ఆమెకు అంబము కల్పించుచుండెను ఇతనికి గానము శ్లోకవర్ణ ప్రముఖి వశించుటలు బ్రహ్మచారి అంధావిమి ద్రోహించిరి.

విద్యార్థి దళతో పాఠశాలాధిపత్య పెట్టి అటంకము కలు గకుండ పాఠశాలయొక్క పఠ్యంబువ్రాసినను అత్యంత భావ్యుండే దవన తరముగ పాఠి, కవలమతులను గై కొనెడివాడు గాన వరణలోను, చాళు ప్రదర్శనము లోను, ఉపక్తికులై, పంగిల జ్ఞానమును అతడు అభివృద్ధిపెట్కొనెను అతడ సీతామత్యమును విద్యుక్తముతో చేయుకొని అందు మంచి వై భుగ్యమును సంపాదించెను 1895 లో డి 6 డిగ్రీని, 1896లో బేలు వ్యదును, అతడు గై కొనెను అనంతరము భాష్యంబే కరాచీ నగరములో వ్యాయచారిగా పనిచేయుచు, విదేశీభాషను గడించెడి కాలమున, తిరిగి లోంబాయిచేరి, వ్యవస్థాపక విదారణ వ్యాయస్తానములో ప్రాక్టీసు చేయుచుండెను ఈ కాలములో అతని భార్యయు, పుత్రయు మరణించిరి కాని అతడు తిరిగి వివాహమాడెను లోంబాయి జ్ఞానోత్తేజ మండలిలో అతడు పట్టుకొనెడి, గానపట్టుకొనుచు, పెక్కు గ్రంథములను పఠించుచు, ముప్పేర్లగాయతుల ప్రదర్శనములను పెక్కింటిని దర్శించెను

1894 న వరణో భాష్యంబే దక్షిణభారత యాత్రచేసి మద్రాసు, తంజావూరు, కుంభకోణము, మదుర, చామరాజు పెంగళూరు, తిరుచానూరు, ముగళూరు, మై సూరు మున్నగు నగరములలోని ప్రఖ్యాతగాయతులను దర్శించి, చారితో అతడ విషయములను వర్ణించెను ఆ సందర్భమున సుల్తానుబడితులు రచించిన 'సంగీత సౌందర్యరత్నము' అను గ్రంథమునకు భాష్యంబే సీతీకను వ్రాసెను చెంతకు యుక్త ప్రాచీన గీతి మేళక వ్రం కర్ణుని చదివి, అమానాము చేకొని, చాది ప్రాతిపదికై పొంది రాగములను పీకొని 10 మేళక వ్రంజిత విశేషించి, హిందూస్థానీ సంగీతపద్ధతి అనవరతానుంబిరి. అత్య సంగీత గ్రంథములను, ఇతడు రచించెను

1903లో భాష్యంబే ఉత్తర, పూర్వ భారతదేశ ప్రాంతములను పర్యటించి, భావనాదు, జయపూరు, రాంపూరు, పట్టి, కాశీ, గ్వాలియరు, బరోడా మున్నగు నావలలలది రావరచ్చారు గాయతులతో పరిచయము చేకొని, చారి న్యత్వముచేసి, అప్రచురిత ప్రాచీన రాగములను చేర్చి

హిందూస్థానీ సురావాళి వరతమభావమును గ్రహించెను 1907 లో కలయనగరము, పూరి, చాళపూరు, మైసూరాదు, కలకత్తా మొదలై 9 నగరములకేరి, అక్కడి గానపద్ధతులను చిది, చాటికి సంబంధించిన విషయములను వ్రాసికొనెను ఆ రోజులో ఉత్తరహిందూస్థానీ సౌందర్యము (బాస్ రాస్ గాయ) గాయతులు పీనుగ్రనును రాగంతయును తెలియచేచె. ఇచ్చవచ్చినిగ్గి, రాగములను పాఠ ముండెడి చారు అచ్చుదు సురావాళికి, చెందిన రాగరూపివర్ణతి అభా స్త్రీయునుగా ముందుకు, గాయతులకు పట్టుకొనె కాదు పరి చయకుగాని, విద్యార్థిగ్రంథము గాని చేతుండుటయే కాలము రాకరాకర్ణి జర్నల్ అతర రాగపద్ధతి ప్రభావము భావో తేజ మేలవర్ణిచి హిందూస్థానీ గానములో ఇతడు ప్రవేశ పెట్టెను దీనినల అభాస్త్రీయ రాగరూపివర్ణతి సంగీతరీతియనెడి

ఉత్తమ సంగీతజ్ఞున ప్రచారమునకు మేళనిర్ణయ సూచక్యమని తలచి 1911 లో ప్రథమ సంగీత కళాపరిషత్తును బరోడాలో భాష్యంబే నిర్వహించెను ఈ పరిషత్తుకు వివిధ ప్రాంతములనుండి ప్రసిద్ధగాయతులు ఆహ్వానింపబడిరి ఈ సభలో తిరిగి వర్ణతి ఫలితముగా, అలలభారత సంగీత పరిషత్తును, చాళుకులందముగా నొక విద్యాలయమును, స్థాపించుటకు తీర్మానము గానింపబడినది అట్లే, 1918 లో ఢిల్లీ నగరమున రాంపూరునచాలు అధ్యక్షమునను, 1919 లో కాశీనగరమునందును, 1925, 1926 సంవత్సరములలో కరు సగా లోని నగరమునందును చెందు సంగీతపత్తులు విగ్రహ పిటి ఫలితముగా సంస్థానాధీశుల ఆర్థిక సహాయమునలను, ద్రోశ్వాసామనవనను, అక్కోలో 1922 వ సంవత్సరములో "మాటిన్ సంగీత విద్యాలయము" స్థాపింపబడెను దీనింతకును భాష్యంబే ప్రభావకారకులు అతడు నల్లిన పరిశ్రమను గాల్గియుంది, బరోడా సంస్థానాధీశులు అనినందుచి తమకు కళాకాలంలో భాష్యంబే పద్ధముచేసిన పాఠ్యప్రభావకు అనుబంధో పెట్టిరి

భాష్యంబే కర్ణయోగము, వ్యాగము చేకొనిన చారు ఇతని సంగీతవేదకు జాన్య తరగతులకింద విశేషించ నగును (1) ముష్టమునచాటుల సౌందర్యాయముతో పాటునని పోయిన సంగీత విధానమును ఖాళి ట్రిచేళ్ళలో చెల్లగొని, చాచిది పరిశుద్ధ మొచ్చె, చాచిది సూతనూపము పొందుట. (2) హిందూస్థానీ సంగీతములో ఖద్ద మేళము లేకండుకే

కళావివేచనములందున చిత్తములను నిర్విఘోషములో
 చేసుకొనిన 'వాచానీ' వారు తమ 'మృగీకమే' చిత్తములో
 భావమతీతి కళావాచనపాత్రకే నోగిన ముఖ్యులు. మౌఖ్యశక్తి
 గాను, రూపకగాను 'చేరు మూర్ఖురే', ఆ పాత్రను నిర్వ
 హించుటలో భావమతీతి అర్హియమైన ప్రతిభను ప్రదర్శించెను
 ఆ చిత్తములో ఆమె పాత్రక 'జిల్లోరే' పాత్రగమ' అను
 పాట అంద్రగోళమునందు గొప్ప ప్రభావమును గాంచెను
 తరువాత 'కెమిని'చారు పాత్రక, 'తెలుగుభావలలో' తీగిన
 'మలగళ' అను చిత్తములలో ఆమె కళావాచనపాత్రక రాష్ట్ర
 అవార్డుగాని గాని ఎన్నడు మీరలే ఆమె తమిళ సృష్టియను రు
 కులమున 'చేతుర' సభయల నందుకొనెను

[illegible]

కరణమునకు, కరణానందమునకు చిత్రములను నిర్మించుట క్షుణ్ణముగా యోచనచేసి అభ్యుదయము నగు నింది, (ప్ర)మతి కానునది, రామకృష్ణారావుల మహారాజువారి దలి కొండరాజుమహారాజు సమీపాక్షిణ్య పురమును నేరంది, చాచికి శరణుడు యొను నెఱియిరి 'దేవుడు', 'విప్రరాజులు', 'చిత్రపతి', 'మరువాకాళి', 'విరాటరాజు' యొకలైన చిత్రములు, పదునెనిమిదియే నెలలుకడను రామకృష్ణారావు ఈ చిత్రములను నిర్మించి దర్శనముగల మును మరచియెడు, నీటిలో కళాపాదుల పాటలు నిర్వహించుటకుపాలు కానునది కొన్నిటి నలగి దర్శనము

మునుకూడ నిర్వహించి, కట్టాళ్ళ, హిందూస్థానీ సంగీతము లుండి వినగలగ గొప్పపాండిత్యమును, ప్రశస్తత ప్రకృతిగలవై నిలిచి సాంకేతిక శాస్త్రమును కూలించియుగం గల గీత శాస్త్రమునీ 'వంశీరాజు' అను పితృమును పండిత, తెలుగు, తమిళ సంగీతానికి నిర్మించింది, పరిశ్రమ కృషిని చేసింది. ఈప్రతి మునుకు పాదాలతో దర్శకత్వమును, వంగిత దర్శకత్వమును సూచి అమె నిర్వహించెను ఒకరోజున ఈప్రవక్తము ఆనెమి వివాహం వర్ణించెను మూడుభావాలతో విడుదలయ్యెను ఈ భావ చలనచిత్ర చలనశక్తి కి విడివి ఎరుగని సంఘటనను దుర్బుధ్ధిశక్తిమన 'చరిత్రాచరి', అతింత మేకరు విలయము కాంచుటోళ్ళతో, భావనా గీతం కలగము తెరచిదున్న

కాల్వర్నిగి కుడియందు ఆమెకు పాపాభ్యాసములు మొందు నవనా పరిపమమున, అమెకు ఎంతయు ప్రీతి తన మున్నె దర యేకునె కా ను నుతి చెప్పెను కళలకు ప్రాచీ విద్య విశేషము వున్నచు గదిరితి తన నినినాశీవముతో లలింప నవనాభ్యాసము అమె తిరిగి రవనలు చేయునకు నినినా గింప మునియెను అమె రవనలనుచును “అద్భుతాభ్యాసము” అన్న పేరుతో ప్రకాశముపొంది, తొలుగు పాపాభ్యాసోత్తమున నొక విశేషప్రాసమును సంపాదించుకొని నెను అమె రవనలతో మానవ మానసిక శక్తియునుగూడ విశిష్టపరిణమము, భావ మూర్తి విశేషముగా కానవచ్చును అమె భావశైలి, మహా రహస్యము, చదవనలభు మిగుల అద్భుతరచయికు నుండును కుటుంబోత్తమునందలి శైలి నందిన సమస్యలన్నియు అమె రవ నలతో క్లిష్టమైపుట్టుగా నునె పోవలెను చక్కని రహస్యరచ నల కలగని కష్టమును అనుపేక్షతో “అద్భుతాభ్యాసము” అంధ్ర పాపాభ్యాసకావ్యములలో పాలిగోష్ఠివలయును పొందగలిగిను

శాసనప్రముఖుల తిరిగి కలిపేవచ్చునుచేత, భానుమతివరం తెలుగులోని వచ్చెను వరం కొన్ని కేసుల నిశ్చయించుకోవడం తెలుగు చిత్రమయిన "దీప్తినియ్యవద్దు"లో మల్లెను చేదగను "పల్లవియ్యవద్దు"లో నాథునిభాషానుగతించి, బహుమతి ప్రకటనను చూడగాను కలకత్తాకు వచ్చి కనుమ తిరిగి ఎగుకొని, ఆ తరువాత, ఆమెకు తెలుగు "శాసన"లో "గృహము" ముద్రాను చిత్రమయిన తరువాతదేశీయ, వాగ్దానాధిపత్యం కలిగి భువియనుమను సాధించుకోవలెననుచు వచ్చి పులిచే వచ్చింది. మూడుమూలను స్పందించినవి

జనాదులు ప్రజ్ఞానులని అయిన ఈ మహావీరుని అంధ్ర రాష్ట్రాధిపత్యరణ తృప్తియిచ్చాల్సి కోస్తాన సందర్భమున కర్నూలు నగరములో అంధ్రప్రభుత్వము సమచింతింపి పహ్లానులను అంతవరకు కానుతులి హిందీ, తమిళ, తెలుగు చిత్రములలో మొత్తమునూ పూర్వపరిశీలనలో నటించియున్నది నిలిపివై ప్రజ్ఞానులుగల పాత్రలను పోషించి అమె 'కాన్సెప్ట్ యాక్టర్' అని పేరుగాంచినది వీరినూ పాంశేతిక కాన్సెప్టులో అమెకు తెలియని విధయము లేదు అమెచి స్వర ప్రధానము సంస్కారము అమె ముఖమందు ఉట్టిపడుచుండును తెలుగుదేశమునందలి వివిధకేంద్రములలో అమెకు రజిత్రమైన ప్రేక్షకులను నందరినాది సర్వానములను అరచిరి నిలిపివై సంపత్కుమారులలో ప్రారంభించినాడో అరచిన అంతరాలత రవయిత్రుల మహాభక్తి అవస్థన సంపూర్ణముగా అమె లేచి ఉపహ్లాసము సాహిత్య పరిశీలనలోని తెక్కరగినది ఆనాటి మానవసమాజమును కలవరపెట్టుచున్న సమస్యలన్నియు అ తపస్వీయమునందు రహస్యములుగా చిత్రించబడినవి

ఇంకను భానుమతి చిత్రములలో నటించుచునే యున్నది అమె కోకిల కంఠము చెక్కుచెదరక అస్థియుండును అత్యంత ప్రశంసనీయును తనకు మరొకరు చేపట్ట గానమును పలుపుట అమె ఎంతమాత్రమును అంగీకరించదు లేనలము పాత్రల ప్రయోజనమును పురస్కరించుకొని ఎట్టి పాత్రను ధరించుట అమె అంగీకరించక దోపుటచేసెను, పట్టంపల్లె భావములు గల వర్ణిత్తి యగుటచేసెను, అమె 'అహంకారము'గల వర్ణిత్తి అని కొందరు అభిప్రాయము చేయకొనుట కలదు

సంగీత, సాహిత్య, వృత్తి విషయములందు ప్రతిభా సంపన్నురాలయిన భానుమతికి కారక ప్రభుత్వమువారు 1988 లో 'పద్మశ్రీ' అను విభిన్నము నీర్పి సత్కరించిరి భావగర్భితములైన అమెరచనలు వివిధ కారణియ భావాలలోని కీడాలు అనునంటునుచున్నది భరణి గార్లెక్స్ లోని అమె నిరూపకములను గురించియును నుండును, వ్యయంతోమె నిర్దానము ననుసరించి అమె తనకుంటుంటున్న కవితమైన అహంకారమును తన గృహసరణమునందే పండించుకొను చుండును భుజ్యతములను, పూజతోటలను చెంచుటయందు అమెను అనర్పి మెండు, బాధ్యులన్,

'పేరీట్' చెప్పిన, ఈ గుర్రపుస్థాని మొదలగు క్షేత్రంలో అమెను ప్రవేశమునందు కష్టమో, గాఢమో, సాహిత్యోపాసకులతో అమె తరచు చర్చలు గావించుచుండును భరణి గార్లెక్స్ లో నాక 'సాహితీ పరము'ను నిర్వరచి సాహిత్యోపాసకుల కందరకు చానిలో చిత్రాంతిగృహములకు కట్టించిన భవనమనది అమె తీరవలగల్గును తెలియుచున్నది భానుమతి యొసర్పిన గుర్రచారములను పరిచారిన సాంఘిక, నాటక సంప్రదయ తెలుగుదేశమునందు చెట్టులు గలవు

ఇం తెం

భా.భా.

కార్టర్ హోమి అహోంజ్ భా.భా అనంతరము ప్రజ్ఞాన కారకములైన ప్రజ్ఞానియలలో నాకను అతడు 1989 లో అస్థియెను 17 సంవత్సరముల వయస్సు పన్నునరకు అతడు అంబాలాలోని గెట్రెట్ హోమ్ కోస్ట్ స్టూడెంట్స్ లోను, ఎల్ ఫిట్ స్టర్ట్ కాలేజీలోను విద్యభ్యసించెను తర్వాత అతడు కేంద్రీయ విద్యవిద్యాయములోను, గాంధీజీయన్ కాలేజీలోను నటించి, విద్యనకాన్తములలో ఓ.ఎ. డిగ్రీని పొంది నాడు అ విద్యవిద్యాయమునందే 1992 నుండి 94 వరకు గతకాన్త పరిశోధకులకొర 'శ్రీధర్' 'కాశీచార్' పంచారి విద్యార్థి చేసెను"ను స్వీకరించి అంబాలాలో సాహిత్యకేంద్రము, కోముగరములో ఎల్ రికోకేన్తమును, అత్యల్పకాలముపాటు యుక్తిలో గ్రామీణులకర్థము పరిశోధనములచేసి తన విజ్ఞానకాన్తముననుసరించి అతడు మెరుగులు దిద్దుకొన్నాడు 1984 వ సంవత్సరమునందు మూడు సంవత్సరములు భావము "పర్వత విద్యార్థి చేసెను" నందు కొని కోపెట్ హేగెన్ నగరములో బుర్రెలపాటు "నీల్స్ లోక్" బిరోధకాగారములో పరమాలు విజ్ఞానపరిశోధకములు గావించినారు 1988 లో తనకు "1981 వ సంవత్సర పద్మశ్రీ" అను పరమమును సంబంధించిన వీరియన్ విద్యార్థి చేసెనును గైకొని, బిరోధకములను కొనసాగించెను

1940 లో భా.భా కారకచేకమును తిరిగివచ్చి తెంకు నూరులోని ఇండియన్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సైన్సులో భౌతిక విజ్ఞానకాన్తములను విద్యాంధికాగములో సహాయకార్యముగా ప్రవేశించి, 1948 లో అధ్యాపకము నుల రించి, 1946 వరకు అచ్యుత సరిశోధనములయందే నిమగ్నులై వ్యవసాయము అతని బిరోధకములను మెచ్చుటగా, అతని

1999 వ శతాబ్దం మ్యాంట్ల్యాంట్ల వద్ద అరిగిన భిక్షానామమా
 కమలో పాకుడై కీర్తి శేషులై వారు

५. ७

భారతదేశ చరిత్ర

హిందూమతముగలవారు భక్తవర్ణమున, భక్తశబ్దమున, హిందూరక్షము అను పేరునను పేర్లు తీసి కారతరక్షము వర్ణనహరించుటనుపైది నైతక మకానుమాయునుగ కారతరీయలను హిందూవులని వర్ణింపక, వారి పరిపాలన కాలమును హిందూయగముగా వర్ణించుట, పరిపాలనమున హిందూ కారతరీయవర్ణమున కారతరక్షముననుగిదిగ త్తయగునని మన పేషము కారతరీయ యుగమున పేర్లు పుచ్చుటయే సమంజసమగును

[illegible]

ಡಾ.ಕೆ.ನಿರಂಜನಿ ಸಾರಾಂವಳ, ಈ ಚೇತನ ವಿಶೇಷವು
 ರಾಜ್ಯದ ಹಲವು ಸುಶ್ರೇಷ್ಠ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ
 ರಾಜ್ಯದ ಹಲವು, ಈ ದಂಪತಿಯು ತಮ್ಮ ಭಾವಾತ್ಮಕವಾಗಿ
 ಈ ಭರತವರ್ಷದ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದಿಂದಲೂ

అవ్వలకు ఆ పిమ్మల్ని ఇతిగూఢంబరు నిరసి యోగమూర్త్యును
గ్రీకులు ఈ భూమిలోనికి రంధ్ర త్రినచ్చి అనయవాస మును
నలుగు, హోయల అరవలలు మొదలైన మహమ్మదీయ
శాసనాలవారు, వివిధ యుగములందు ఈ భూమిలోనికి
రొమ్మ కొని వచ్చి, కాలక్రమమున ఇచ్చట స్థిరనివాస
మేర్పరచుకొనిరి

ఈ రంధ్రయాత్రల వృత్తాంతమును మనము తెలిసికొనవలసి యున్నది. ఆ త్రువ కారణదేశమునందును, రక్షణకారణభూమియందును వెళ్ళు రాణవంశముల బేరాలననుసారించి, విశాఖగిరిగారిచేతి ఆ రాణవంశములలో కొందరు ప్రభువులు అగ్రగణ్యులై బెదివనపాల్ల యుగమును గాక ప్రత్యక్షమున యుగమునకును వ కారబేరవాల్లలో ఆశ్చర్యమునకు లోక సింహిని అనే సంప్రదించియుండిరి విశేషములు ముఖ్యముగ గమనించగల యున్నవి కారణీయ వాగ్గోతనము, సంపన్నతీయ భిక్షోవంశములందును భూత వ్యాపించివేడి కాచి ఏ యుగములందును కారణీయులు రాజ్య వ్యవస్థను వలన వ కాచి, మూఠాచాలయము వలన కాచి, శివశాసనము వలన మరొకరి తనకివేదికావచ్చును వారెవరి నిర్వృత్యమున నిధివలెనరు కాలము సంపన్నతీయలలోని విశిష్టతను వరదేశమునందు ఆకలిందివేరి వచ్చు వర్ధనములలోపాలు కారణ దేశీయులలో కొన్ని రాజ్యదేశములన్నవి ఆ లోపముల కారణముగ క్రిస్తుకము సంధైరవకాచి కుచికాగమన మరవాస్తవీయలు, కారణభూమికి గురికాకాయవలెని ధీశ్రీరకమును వలనవలకొని స్థానికంల కారణీయుల యాధిక్యమును ముడువవలసి. శివ మహమ్మదీయ యుగమునకును నాందియని చెప్పవలగును

వింధవీలేయ నాగరక శిలే: కామనకర ను
 ఈ నాగరకముగూర్చి వందములు, రాశిక్రమమునకూర్చి
 ఏయియు ఎరుగఁజాలి, 1928 న సంవత్సరమున నానందరత్న
 తల్లియచారు నకట సంకాతాదీ పాపస్థాయము ప్రవేశమం
 దును, సింధురాష్ట్రమునది మొహంబాతాదీయను ప్రవేశ
 మందగును, భూమిని క్రవ్యమునలవలసి, ప్రాచీన నాగరిక
 మును జూచుచు, ఈ నాగరికతమును, ప్రాచీన నాగరిక
 కము లెకే పాపమునందున్నది అంబాకా విసిరినాదీయ
 లోని నశ్వశయము, ప్రాచీనమును మేయూ, నాచిలీయా
 (ఈనాటిమిసోరీ)మేయూ రాష్ట్రము) (పాపమునందలి

వాగరితము మిక్కిలి సామర్థ్యము కావనవచ్చుచున్నది కావున ద్రావిడులును, సింధవదీతీయ గంగలి ప్రాచీన వివాదులును, మమేరీయా, కాశీలోనియాయందలి అనులును ఒక్కొక్కరైన కావచ్చును లేదా, వారి కొండొక్కతో దగ్గర నుండుదములును, కావ దోకలును ఉండియుంచవచ్చునని చారిత్రికు బూచించుచున్నారు సింధవదీతీయదీని వాగరిత అర్థము పట్టణతలె పై ప్రాచీనతరమని పండితుల నిర్ణాంతము ఈ వాగరితత అర్థములకు పూర్వము వారతభూమియందంతము చాటుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. సింధవదీతీయదీని ప్రజలు చేటికి సమూహ అయిన దేలంబేర్వరములకపూర్వమే మిక్కిలి ఉచ్యస్తమినుండిరి వీరు గొప్ప విట్టములను నిర్మించుకొనెడివారు అచ్యుత భవములు ఇటుకతోను, మున్నముతోను కట్టబడినవి అని అతీసుందరములగును, విశాలములగును, పర్వనిధముల నివాసయోగ్యములుగను విరాట్లనుంచెను అందు ప్రత్యేకమగు స్వావపుగదులు చీటికూములు మొదలైన పదునాయము లుండెడివి ఈ పట్టణములలోని ఇటులు విశాలముగను, నూటిగను నిర్మాణమగుచుండెడివి సింధవదీతీయదీని ఈ ప్రాచీనప్రజల ముఖ్యస్మృతి వ్యవసాయము, ఇచ్చట పరిశ్రమలుకూడ కాగుగ వర్తిల్లెను, వీరు చక్కని నూలు మచ్చ్రములు నేసి ధరించుచుండిరి ఈ శాఖయై ప్రజలు ధరించిన నగలు, నాణెములు భూగర్భమున దొరకినవి ముగిమూకూడ ఇట్టి నగలవే వారునున్నాము అశాలమున వీరు మట్టిపాత్రలు, రాగి పాత్రలు, వాడుచుండిరి ఇనుముమకూడా వీరెరియుండిరి ఈ సింధవదీప్రాంత విభాగము గొట్టలు, గేరెలు, బంటెలు, ముప్పగు బంటులు అను పేనుంచుండెడివారు వీరి అపరములో పాలు, పెరుగు, మాంసము, కూరగాయలు వేరియుండెను ఈప్రజలు ప్రాతః నెరిగియుండిరి వీరు భూమాతను, శివునిపోసిన నైవమును ఆరాధించెడివారు

అర్థులారా .. అర్థుల వాగరితత ఈనాటి భారతీయ విభావము, వాగరితతయు, అర్థుల పరివ్రాణాయమునే అపారముగ ప్రభావితమువై వది కృష్ణభావ మానేకుచుమాచలము వ్యాపించియున్నది అదియందు ఆర్యప్రజలు రక్షించినారు, మర్యాదలయొక్క ఉత్తర గ్రువప్రాంతములలో నెనుచియుంచవచ్చును వాగరితమునకు వీరు రక్షణముగను, పశ్చిమముగను, వలసదీయ, వివిధదేశములలో స్థిరనివాసముల

వేర్వరునుకొనిరి. (క్రీ. పూ. 2400. 1600 సంవత్సరముల నడుమ అర్థులు భారతభూమిలోనికి వచ్చియుండునప్పుడు అర్థులచిక్కటి వచ్చునది, భారత దేశమున ద్రావిడులు, సింధవదీయులుండిరి ద్రావిడవాగరిత ఉత్పత్తిచేరి రెండియుండెను వారు బలమైన వేరలను సింధవమువానివలెనియుండిరి అగంతకులైన అర్థులగును, పశ్చిమగను ద్రావిడులగును పూర్వ మైనయర్థులు ప్రవర్తిల్లెను అందు కుడు అర్థులు విజయములను సాధించిరి అర్థులు క్రమక్రమముగ ఉత్తర భారతమునుండి రక్షణముగ వ్యాపించిరి వీరు మొట్టమొదట బ్రహ్మగర్భమునందు కాశీ అపిమృత (అపమృత) దేశమునందు వ్యాపించిరి ఈవిధముగ ఉత్తర భారతభూమి అర్థులక ౪౪ వరెను దాతాలనుచునకను నీచరు, బంగారములతో అర్థుల బాధాప్రి పోగెదరు అర్థులకర్థవన రక్షణావస్థమునకు కొని పోయినవారు అగమ్యతగవులు పి అర్థులవాగరిత ప్రతిభించుట వారు వృద్ధిచిన అపూర్వమగు సారస్వతముకట్టెమే సాధనముగనున్నది ఆ ప్రాచీనయుగమునాటి కట్టరములు కాని, పసుకాళిములగు గ్రంథములకాని, విశేషముల భారతవాని, మనకు అభివేష అర్థులు నిర్మించిన సామర్థ్యము నందు ముఖ్యముగ తెలుపగనవి వేరములు, పృష్ఠములు, దర్పకాస్త్రములు, ఇతివశములు, పురాణములు అను గ్రంథ రాములు వేరములలో బుగ్గేర్వరము మిక్కిలి ప్రాచీనము, ఇయ్యది క్రీ. పూ. 8000 ను పూర్వమే అభివృద్ధి యుచు నని పండితుల నిర్ణాంతిరంగినినారు యశస్వామిగర్భదా వేరములు ఇతరములగు మూరు వేరములు వీరితో భగవత్పూర్వవారోగములు, మతగ్రీయ కలాపముల కాంచువిధము, మతకర్ప, భగవత్పూర్వమే విజ్ఞయము, జ్ఞానము మున్నగు అగమములు కావనవచ్చును వేరములకువాత చెప్పగనవి సువాద్యవిప్రులనును, శ్రాత, గృహ్య ధర్మసూత్రములును, మాత్రగ్రంథములును, పట్టరసముకట్టె, వేసాగములును అనునవి సంపదినర్థమును, మానవుల నడవడిని పృథువులు విరుచించును మాత్రగ్రంథములు ముప్పగుకాటిలో రర్థము యొక్క వివిధవర్ణనములు, ప్రాచీన కావముల నంగరి అర్థులు సంపాదించిన విజ్ఞానమును కావనగును నైవతెలుపబడిన గ్రంథములు విశేషములను అర్థుల సంపదినర్థమిది యందుండెనే తెలియవచ్చును

అశాఖయై అర్థుప్రజలు ముఖ్యముగ పల్లెలలో నివసించు

మండి చారిలో పెట్టుకెగలంచెను చారు అంజైన రాజ్యముల నిర్మించుకొని యుండి అర్చులకు వ్యవసాయము ముఖ్యమైతి. చారు రాగి, అంగారమునాచుండిరి చారికి గోవులే ధనముగ నుడువవల్లెను ఈ ప్రాచీనకాలపు అర్చులు వసుద్రయావమును కూడ పరిగ్రహించిరి. ఋగ్వేద రాజమునందు ప్రీతిని పంపుచువ గౌరవప్రసంగు పుష్పము లనిది యుండెను చారిలో విభాగవతులు పోల్కలడుండెడి చారు అర్చులు బ్రహ్మశివ క్రియల పూజించుచుండెడిచారు అందు ఇంద్రుడు, అగ్ని, వరుణుడు, సూర్యుడు మున్నగు చారు ముఖ్యులు నీనిది సంస్కృతీకరములై అనులు యజ్ఞ యాగాదులను నిర్వహించుచారు ప్రాచీనమును వరాహమును లేవకలది నీవేనిది, కాచు వ్యయముగా నేనిదెడిచారు ఊ ప్రాచీనప్రణలకు పరిగ్రహము, గృహ్యము, భారము, కళ ములలోనే వున్నగునది విశేష సాధనములుగ నుండెడివి. అర్చులయగమందు ప్రణాళిపాఠమును రాజులే కానించుచుండిరి కాని చారి పాఠమును ప్రణాళివ్యుత్తముగ నుండెడిది ఆ కాలమున కంపుమున వర్ణ విశేషములుండినను, అయ్యది కలిగినదాచును పరిపాలకులు రామాయణ, మహాభారతములు అర్చుల ఇతివృత్తములు ఇందు అర్చప్రణాళి మతపాఠముక వర్ణవర్ణములు, చారి అవర్ణములును, విష్ణువ్యయ ప్రణాళి మగును పుష్పకమును, రావణముల చరిత్రము, మున్నగు చారిశాస్త్ర, కేవలకాళము, వేదములు, పుష్పకులు, శాస్త్రములు, మున్నగు గ్రంథములలో తెలుపబడిన గవార విషయములను పాఠశాలముల కర్తవ్యము వివరముల పురాణములు కర్తవ్యము

వృత్తవ్యవహారము అచార్యులముగను, వైదికము గను "పది ఉత్తమకేసరీ" అను విషయమునుగూర్చి భారతీయులు అజానిమండియు తెన్నుగ పంపించెడిచారు చారి అచార్యులకింకనక భరితముగ వేదములు మున్నగు చార్యుల గ్రంథములు తెన్నుగ పుష్పకులు, కర్మశాస్త్రములు, ఇతివృత్తములు మున్నగునవి భారతీయ వైదిక విద్యారంభములు, అనర్థములను ప్రణాళియను నీనిది భారతీయులు వైదిక కర్మముగ కర్తవ్యమును మున్నగు కొంత కాలమువరకు ఈ కర్మము విద్యుదామోదమును దొందెను కాని చార్యులకు మును కొన్ని వర్ణములలో వైదికకర్మములెడల అపవిత్రమై యుండునని ప్రాచీన వైదిక కర్మము కర్మమార్గముగను

విశేష ప్రాముఖ్యము నొసగెను యజ్ఞయోగాదులు వర్ణవర్ణ ప్రాముఖ్యమునెను యజ్ఞయజ్ఞలో అనుబంధం చేయబడుచుండి సంయత పితృగ్రంథ అనులు వీలయెడల విరహులై ని వైదిక మతము, చాతుర్వర్ణ్యభాగము పంపిరించి, బ్రాహ్మణ్యమును పంపియును కౌళ కర్మవర్ణము నొసగెను ఇతర వర్ణముల చారి కీయగూడు కంటకముగ తోచియుండవచ్చును తత్పరి కేముగ వృత్త వ్యవహారములెందును ఉత్పన్నమైన గౌతములు దురుడు, మహాదేవుడు అనుచారు ఈ మతసాధకులు వీరివచ్చు రును క్షత్రియవంశపాఠములు, ఇరువురును చేరి ప్రహారమును తిరస్కరించి, తీవరారాధ్యమునకు తీరికమున అత్యంతప్రాచార్యము నొసగి మహాపితృగ్రంథ, కర్మవర్ణములను అను నుడెను మును విశేషముగ పట్టించి ఈ మాతృమార్గముల కొంత కాలమువరకును విశేషముగ ప్రణామోదమునెను అను తుడు మున్నగు ప్రభువులలోపలమునలన వృత్తవర్ణము యావచ్చారతరేకమునందును, ఇతరరేకములందును కూడ కాగుగ చాచింపెను కాని ఇంతలో వైదికమతము తనకేరకు అను గ్రహించి, అహిసాంధ్యవర్ణమును వేదలో ఇయ్యుకొని, బుద్ధిని కూడ ఒక అవకాశముగను అంగీకరించినందున వృత్తము వన విశిష్టము కొంతయు, కరణంధమునుండి నెట్లగ్నియించెను వైదికమతము హిందూమతమునందొక కాళుగ నేటికిని భారతరేకమున తీరించినప్పుడి కుమారిశిఖ్య కలకారాధ్యుడు అను మహావీయులు వృత్త, వైదికమతములను అందించి, వైదిక మతమును పునర్యధింపిరి

విదేశీయం దండయాత్రల కారణరేఖ వౌలిక విద్యాధామ కారణముగను, ఇయ్యది పాఠవంశమును, ధన వంశమును, విశ్వవిద్యాలయమును, అగ్రుణాంధమై యుండిన కారణమునను, ఈ రేకమునై చిరకాలముచుండి విశేష దండయాత్రలు సాగుచు వచ్చెను చారిలో మొట్టమొదటి అర్చుల దండయాత్ర దీనివలన కాలకీయ తీరిక మహారథుగ ప్రచారితమైతి (శ్రీ పూ శిలిక వంశవర్ణమున గ్రీకు వీరుగను అజెగ్గాండకు కారణమునై కరణ క్రియ పును విశిష్టముడను హిందూవర్ణపు గోదించెను కాని ఈ గుయ మును సులికము కారణరేకమునందు (గిరులరాజ్య మేరగడ చేరు గ్రీకుల దండయాత్రవలన అరేబియా, అమెరికా అండముల నదము పంపించునై వేర్పడెను అనులు రాకపోకలు సాగించుచు వచ్చిరి ఇందువలన అచ్చటి ప్రజల కొందరు

మార్పునీరమునుండి పుట్టివీరమునీరమును, నమ రాజ్యమును వ్యాపించివేసికొనిరి పీఠ తాద్ర, వైదికముననుల
 పెరిగింది కూడ పోషించిరి ఆచార కుమారు, వాగ, వాగ్మత వంశములవారును, గుప్తవంశములవారును భాగవ
 తమును (క్రి. శ. ౧౩౦-౧౩౩) తాద్రగ్య వ్యాప్తిని రాజ
 పాలనను గుప్తవంశములోని వసుదనువుని గొప్ప
 వీరుని రెండవ చంద్రగుప్తుడు వైదికమునామనా, ఈ
 గుప్తవంశమువారి కాలము హిందూమతమునకును, సంస్కృత
 వాక్యమునకును సంస్కృతము ఈ కాలమున తాద్ర
 మనుషు డీరినపొగడు క్రి. శ. ౧౩౩ నుండి ౧౩౪ వరకును
 పూర్వేశ్వరునినుండి ఉత్తర భారతమున పాలించిన హర్ష
 వర్మనుడు భాగవతమునామనా పాలించిన హర్ష
 వర్మనుడు తాద్రగ్యమునామనా పూర్వేశ్వరుని యనంతరము
 హిందూ ప్రభువు యుగ్మధిని కాపాడినవారు రాజపుత్రులు
 అనాగు ఉత్తరభారతమునందు నేపాలరాజ్యము, కాశ్మీరము,
 మేవాడు, కాశ్మీరము, మహారాజ్యము, బుందేలు
 రాజ్యము, అస్సమీ, బంగాళము, అను వివిధ రాజ్యములు
 కలెడివి యుండును. ఈ రాజవంశములవారు తాద్ర హిందూ
 భక్తులగు నుండినవారు, కెన్ను ప్రజాపాలకార్యముల
 కాచిరి, రాజ్యమునును, అతిశయము పోషించిరి
 వింధ్యాద్విధి విజయముననున్న మహారాజుల కలెడివి
 గాంగులు, రాజగిర్జులు, రాష్ట్రగిర్జులు, పోయగిర్జులు,
 యాదవులు, మౌర్యరాజ్యములు, పరిపాలనను సాగించిరి
 ఈ రూపురాజ్యము వంశమునందలి రాజరాజులేంద్రుని
 కర్ణావరాజుడని ప్రఖ్యాతమైన ముయ్యపుట్టు అను
 పరిమళి (విక్రమ)ని, మహారాజులమును సంస్కృతము
 నుండి అంధ్రభాషలోనికి వివిధ రసము కాచించించెను భాగవ
 తేశ్వరుని రక్షణమునామనా రాష్ట్రమున తేజవంశము
 అయ్యి కలెడినందున నుండి వాగవంశ కాలమునకు
 నుంచెను ఈ కేళము అయ్యకాలములందు పల్లవ రోళ,
 పాండ్య, చేర (చేర) రాజ్యములు కలెడివి గొప్ప వైభ
 వము ననుభవించెను

అనేక కాలాబ్దులకు గొప్ప వైభవముతో భారతభూమిని
 పరిపాలించి, ప్రజాపాలనమును కాచించిన ఈ రాజవంశముల
 వారి మహారాజ్యములు ప్రజాపాలనములు ఈ కాలము

నాటి కాలమును, ప్రజాపాలనము ద్వారా మహారాజ్యమునకు
 నుంచెడిది మహామయములతో కలెడినవలయును రాజుల
 సహాయము ప్రసాదించి వారు ప్రజాపాలన సమర్థులై
 రాజ్యపాలనము కాచించి సంస్కృతమునందు పామర
 భావము, చేరభావము, రాజుల ప్రజాపాలనమును
 పొందెను సంస్కృతము కాచియరాజులకు వైభవము
 ఇందలి ప్రాచీన రాజ్యమును ప్రజాపాలనము
 వ్యాప్తి, కామరూ, కాశ్మీరము, భవనూరి, బామరు, దండి
 మొదలగు మహారాజ్యములు, పాశ్చాత్య, పశ్చిమమున
 దులుగు అర్యభక్తులవారాచిహ్నమున వంటి కన్యకలు
 ఈ కాలము హిందూమున కలెడివి భారతదేశమున అయ్యు
 నాచార్యములగు రేవాలయములు, అజాన, పల్లవరాజులవలె
 గుప్తవంశములకు అవిచ్ఛిన్నమైన కలెడివి ఈ కేళమున
 అయ్యునకు విశేషమైన కలెడివి, కాశ్మీరమున వసు
 భాగవంశము నేయును పల్లవమున విస్తారముగా
 వ్యాప్తిచెందిరి కొన్ని పరిశ్రమములతో కలెడివి గ్రంథ
 ములకుడ కాచియరాజు భారతదేశమున వివిధ విభజనలు
 విశేషమైన గుప్తరాజు, ఆంధ్రులు, పల్లవులు, రోళులు,
 మొదలైన రాజవంశములవారు కామరూ ప్రాచీనము
 విశేషములతో ముమ్మరముగా వ్యాప్తిచెందిరి
 విద్యులగు కేళము పోషించుచు కాలగిరి ప్రభువులును,
 భాగవంశము, ప్రజాపాలన విశ్వవిద్యాలయముల కలెడివి
 తనకలె, అనురావతి, నలంద, విక్రమకలె అను రాజ్యములను
 విశ్వవిద్యాలయములు ప్రఖ్యాతములు

భారతదేశమున విస్తరించు భాగవతేశ్వరుని
 వివాహముల ప్రాచీనములు, అయ్యునలె అజాన కాలమున
 పరదేశములనుండి ఇచ్చెడి పరిశ్రమములతో కలెడివి
 కాచి యి కామరూ నరకును నమ అయ్యునమునకు పోవు
 వయ్యునలెదెవారి మహా భారతమునను, ఈ విధ
 ముగ మహారాజుల వాగవంశ విశేషములతో వ్యాప్తిచెంది
 నలెను క్రిన్దు పూర్వమునకుండు భారతదేశము వ్యాప్తిచెంది
 పరిపాలన ఈ కేళము, కాశ్మీరము వంటి భారతదేశములలో
 నలెదును పాలించుచుండిరి పల్లవులు అను గ్రంథములన
 తలెదును పల్లవి ఇట్లముగ మహారాజులకు పూర్వము వైదిక
 మతమును, తాద్రగ్యమును పోషించి అయ్యునలె విశ్వ
 దేశములలో వ్యాప్తిచెంది ఇచ్చెడి హిందూ, తాద్రదేశము

విప్లవాదులు భూగర్భమునుండి ప్రవర్ణముల మూలమున
లభించినవి పౌద్గర్భము, చీనారేఖను వ్యాపించిన యంగము
లగ్రహస్థిమము జాతకశత్రులు, కళాపరిశ్రామగమం వంటి
ప్రామాణిక గ్రంథముల యాభారమున ఈ రేఖ జన్మించి,
మండ్ర భూమియను వామాంతరముగ మలయార్ద్రవర్ణము,
జావా, మయ్యతా మున్నగు ద్వీపములతో వాటిజన్మము
సాగించిరిట్లు తెలియజెగుట భారతరేఖ పురాణములు శ్రీ
ద్వీపములతో గొప్పరాజ్యములను వెలగొల్పిరి చాటితో చంప,
కాంభోజరాజ్యములు ముఖ్యములు చీటితో కేరళాధ్యయన
వలెను గ్రాహ్యములు నివసించేవారట కంఠోడియా,
జావా ద్వీపములతో భారతీయ శిష్టవర్ణములై నిర్మించబడిన
అద్భుతమైన చేపకములు కేటికిని కావచ్చుచున్నవి

మహమ్మదీయుల రాక - హైందవుల వశనము ఇస్లాము
మతామయాయలగు విదేశీయులతో మొట్టమొదట భారత
దేశమున కేతెంచినవారు అరబ్బులు వీరు శ్రీ ౪ 837వ
సంవత్సరమున కేటి కంఠాయలు ఎరువనుచున్న కాశా
పై నను, సింధురేఖమీద నను రాధికాగంధిరి శ్రీ ౪ 714వ
సంవత్సరమున మహమ్మదీ ఓనీ ఖాసి అను అరబ్బుడిరుతు
దహీర అను హిందూప్రభువు నోడించి, సింధురేఖమున
మహమ్మదీయుల రాజ్యమును వెలగొల్పెను గాని మహారు
ముతు కళ్యాణవరమును భారత భూమియందలి ఇతర
ప్రాంతములలోనికి పొమ్మగొనిరాకంబి చీటిని హిందూ
ప్రభువులు అరికట్టిరి శ్రీ ౪ 877వ సంవత్సరమున భారత
దేశపు పశ్చిమోత్తరమున మన్ను గుజరాతరాజ్యమునందు పలుక
గీసి అచనతకు అధికారము పూయె, ఈతముకు ఈవి
కుమారుడు గణేసుహారుడును చెక్కినవర్ణాయములు
పంజాబరాష్ట్రములై దండెత్తినపు అచ్చటి హిందూప్రభు
వుల నోడించిరి పంజాబరాష్ట్రము మహమ్మదీయులకు
వశపడెను అచిత్తుట గణేసుహారుడే మునరేఖమై తెక్కి-
వర్ణాయములు దండెత్తినపు తును 1081వ సంవత్సరమున
కథియవారు రాష్ట్రమునందలి పోమరాజు కేవాలయమును
నాశనము కాచించెను ఈతడు భారతదేశమునుండి అపం
ఖ్యాగమలగు దశవసులగు టొంగ్లగొట్టగొడి పోయెను
గణేసుహారుడు తన రాజ్యమును దండెత్తి వచ్చిన
వారు చూరేసుహారుడు ఈతడు 1181వ సంవత్సరములో
స్థాపకరమున ప్రదేశమున ఢిల్లీ క్షుద్రుడగు ముస్లిరాజు వాతీకు

నోడించి, సంపాదించెను ఢిల్లీ పట్టణము మహమ్మదీయుల
వశమయెగుట క్షణికే భారత భూమియందు స్థాపకులు
హిందువుల యాధిక్యము క్షీణించెను

హిందూప్రభువుల పతనమునకు వారి రాజ్యమును,
చిరితనమును కాలములు కాపు చిరి చాటి ప్రతిహార
మయెదును హిందూరాజులతో గల అపై క్షయము అమాయ
సామంతుల పొమ్మిద్రోహమును చారెయొటమీ కారణ
మయెదును హిందూరాజులు కాలానుగుణముగ రమనగ్రామ
వర్ణములు, పూర్వవారనలను మాయకాచించుకొని పోవుట
చారి పరాభవములకు ముఖ్యకారణమై రేఖాళ పాతముల
చివతక కాచింప, ధర్మవర్ణమును యశావతముగ అచలం
లించుట మనహిందూరాజుల పరాభవమున కొక క్రమం
కారణము

౧౦. ౮. ౩

భారతదేశ చరిత్ర

(మహమ్మదీయ యుగము)

మహమ్మదీయములను పొందినవడిన కాటినుండియు
అమతామయాయలు భారతదేశముతో సంబంధము కల్గించి
కొనుచు వచ్చిరి ఇస్లాముమతము వెలగొల్పబడుటకు పూర్వము
మూల అరబ్బులు భారతదేశములో వ్యాపారకేరళా రాక
పోకలు పలుచు వచ్చిరి సాతవమతమును స్వీకరించిన
చిత్తుట అరబ్బులు మహారేఖ ప్రతిపదై కాలరేఖమును
రాజ్యస్థాపనము కాచివనెనెనిని సంకల్పించుకొనిరి తల్లి
రముగ వారు భారతదేశపు పశ్చిమప్రాంతములపై చాచిలు
చేయుటకు ప్రారంభించిరి శ్రీ ౪ 881వ సంవత్సరమున
అరబ్బులినాటి టొంకాయు నగరమునకు వసించుచున్న
కాశా అను ప్రదేశముపై రాధికాగొని అపై న భయపచ్చ,
సింధురాష్ట్రములపై దండయాత్రలు సాగెను శ్రీ ౪, 881వ
దశ కళాక్షి ప్రారంభమున అరబ్బులు సింధురాష్ట్రముపై
దండెత్తినపు శ్రీ ౪ 712వ సంవత్సరమున మహ్మదీ ఓనీ
ఖాసి అను అరబ్బు వర్ణును సింధురాష్ట్రమున తన సేనతో
ప్రవేశించి, అచ్చట రాజ్యమును కాచించుచున్న హిందూరాజు
నోడించి, సంపాదించెను ఈవిధముగ భారత భూమియను
మొట్టమొదట ముస్లిరాజురాజ్య మేర్పడును ఈవిధము
ప్రస్తుతముగ కవిప్రాంతము, పోరాష్ట్రము, కథియ
వాద్, పశ్చిమ రాజస్థానములపై దండయాత్రలు సాగించి,

రాష్ట్రం ప్రధానము కాచియోనీరి కాని ఉత్తరమున కిర్క్లేరి వంశమువారును, దక్షిణమున రాష్ట్రములుగానూ, తూర్పున ప్రదేశిక ప్రభువులును అరబ్బుల పురోగమమును నిరోధించిరి ఇది యిట్లుండగా క్రీ శ పరవశ తాత్తి మద్యకాలమున అన్ పునిష్టావమునందలి గట్టిచటయను శేంధ్రముగ వోక మహావర్ణుడీయరాజ్యము పెరిగింపుటకై క్రీ శ 97వ సంవత్సరమున ఆరాజ్యమున కేరి యైన మహానూర్ అను గొప్పదీవుడు ప్రభవమును భారతదేశపు వాయవ్యపాంతము నందును, పశ్చిమరాష్ట్రమునందును, రాజ్యము చేయుచున్న హిందూ ప్రభువుల నోడించి, వారిరాజ్యముల వ్యాప్తిని పెను అడిపిటకు ఈరాజు గంగా మైసూరుముగోపిని, గుజరాతు రాష్ట్రములోనిక, తిక్కె, పర్యావరములు దండయాత్రలు పోగించి, పశ్చిమమున కోచుగోని, అనేక ప్రసిద్ధ దేశాలయ నులను కూలగొట్టి, ఆచారమైన దినదంపలము చేగించి, వివిధేశములకు మరణిపోయెను కాని మహానూర్ రాజు భారతదేశమున క్రిందమైన రాజ్య మను పెరిగింపుటకు ఎట్టి వయత్నమును చేయలేదు

అన్ పునిష్టావములో గవినవంశమువారి పరిపాలనము మద్యముట్టించుటకాక, గోరేవంశము వారు తమయధికారమును ప్రతిష్ఠించుకొనిరి ఈ వంశములోని మహమ్మద్ యోగి అనురాజు భారతదేశమున వాక్యముగ రాజ్యస్థాపనము కాచించుటకై యుత్సములు చేసెను క్రీ శ 119వ సంవత్సరమున ఈయోగిరాజు రెండవయోగేశ్వర యుద్ధమున ఢిల్లీ అక్బరు రాజ్యముల వేరిగ యైన పృథ్వీరాజ్ చోళాన్ అను రాజువున ప్రభువు వోడించి, ఢిల్లీపట్టణము శేంధ్రముగ వోక మహావర్ణుడీయ రాజ్యమును వెలగొల్పెను ఆవాటినుండియు భారతదేశ చరిత్రయందు మహమ్మదీయ యుగము ప్రారంభ మగుచున్నదని చరిత్రకారుల సిద్ధాంతము ఢిల్లీనగరమును మిల్లపట్టణముగ చేరించి, రాష్ట్రాలతనకు పోగించె ప్రభువులను భారతదేశమునకు చక్రవర్తులు, కాచించుట ఆ ఆచారముగ వలెమించెనది కావున 1192 నుండి 1707 (బేరంగేలేలు చక్రవర్తి మరణంబంత్యరము) వరకు భారతదేశమును మహమ్మదీయ ప్రభువుల యెలుకడి పోగివట్టు చెప్పునచ్చును 1707న మంజునముగో మొల పామ్రాట్టుల యాధిక్యము నశించినను భారతదేశమువారు 1858 వరకును వామమాత్రమునకు ఢిల్లీశ్వరులుగ శాచించలమచు వచ్చిరి.

విశాలమైన భారతదేశ మెన్నడును అక్క ఢిల్లీ పామ్రాట్టులో ఇమిడియుండలేదు గనుకానెవ శక్తియై నుండి వడ నేడవశక్తి మద్యకాలమునకును రక్షితభారత భూమియందు విరానునీ రాజ్యమును, రాచకాళును విరి నిల్లెను ఇదికాక కాశ్మీరము, గుజరాతు, మరాఠ్వా, తోమారు, కాంబేష్, బంగాళము, ఆంధ్రానగరాష్ట్రము, దక్షిణమున ప్రాచాళాను, మైసూరు, ఆర్యాటు రాజ్యములును చాల కాలము మహమ్మదీయ ప్రభువుల రైలుకడిలో నుండెను భారతదేశ చరిత్రయందలి మహమ్మదీయ యుగపు రెండేము యు గ్రహించుటకై ఇచ్చి రాజ్యముల ఇతివేతనమును వరా మర్చి చేయవలెను

వర్తమాను వలెనే జాతులకుకూడ పృథ్వికయము లందును వైదికవంశ ధర్మముల నవలంబించిన ప్రాంత ప్రజలు అనేకశక్తియుల గావారేకమున నినపించి, అత్యుత్తమమైన వాగదానము పెంపుకాచించుకొని, ప్రపంచము నందు గొప్పవిశ్వాసీ గాంచిరి కాకముగ ఈ జాతి క్షీణతను తోనయ్యెను మహమ్మదీయుల దండయాత్రలు ప్రారంభ మగునప్పటి క్షీణతతోపి అక్షణముల స్పష్టముగ రావరాచగెను భారతభూమిలో ప్రవేశించిర ఈక్షణము వైదికముగాని, భౌతికముగాను ఈ జాతీయధర్మ పునరుద్ధరణవలెనే జిహ్వాధులుగను, వెర్రాచివంతులుగను మృసుద్ధ ధయము లేనివాగును ఉండిరి కాని వారియందు దూర దృష్టి, బలమత్సలము, పరద ప్రపంచమునలం అనుగున్నా మాయులను గమనించి కాదానిగుండుగా తమ్యకాము మలచుకొనుట మున్నగు అక్షణములు తోపించెను ధర్మవరా యలాంతో పాటు ప్రాంతపుల తోజ్జ్వలమును బోడించుకొన లేనదీయిరి వారిలో ఆచారావము, పావ్యవర్తనము, అన్వైకమత్సలము భాగుగ న్యాచించెను అంధవలె మకారేక పరులైన మహమ్మదీయ జాతులవారు భారతభూమి వోడించి ఈదేశమునందు తమ పామ్రాట్టుమును పెరిగింపుకొనిరి కాంబేవాచానున కనుగుండును మార్పురెడికివారే లోకమున ప్రియముగ మనగలరు లేనివారికి వనము తప్పదురా

ధిల్లీనగరమును శేంధ్రపావముగ కాచించుకొని రాజ్య పరిపాలనముకాచించిన మహమ్మదీయరాజవంశములలో రెండు ముఖ్యపాత్రములు కలవు క్రీ శ. 1192 నుండి 1592 వరకు ఇచ్చట జయిదు రాజవంశములు పరిపాలన పోగించెను కాచిన

దుడు పునూయాన్ కూడ నొప్పవీరుడే కాని ఈతడు అలె
మరు రాజకీయములైచుచు, కావున ఈతడు మార్గవంశీ
యుడైన 'షేర్ షా'కి ఒడిపడి, తనరాజ్యమును కోల్పో
యెను

'షేర్ షా' మహా పవనమైన ప్రభువు ఈతడు రాజ్య
మీచాటుమనకై ఆత్యుక్తమమైన వ్యవస్థ చేర్చాటుచేసెను
ఇతడు వర్ణవహియపు పన్నుల పమాళ్ళను గూర్చియు, పన్ను
లను విధించు కర్తవ్యమును గూర్చియు నిర్ణయమైన పద్ధతుల
వనుటగానియెను ఈ రాజు వర్తకము వర్ధిల్పిచ్చి కానియెను,
పై నిక వ్యవస్థను వంపురించెను ఈ ప్రభువు మార్గకోలవి
మైళ్ళ పొడవుగల చక్కని రాజమార్గముల చేయించెను ప్రజ
లను కాంతిగొల్పుటయందు చేకూర్చెను 'షేర్ షా' నిష్క్రమ
పాతకర్తతో హిందువులను, మహమ్మదీయులను ఉన్నతో
దోష్టములతో నియమించెను ఈ రాజు శిల్పకళలను పోషిం
చెను ఈతడు జీవించి రాష్ట్రమునందు తనకోర్కై పాప్రాం
వర్తి నిర్మించుకొనిన అతడైన పహాద్రి ఖాయలకు విదర్బనము
మార్గ వంశముచారి పరిపాలనము 1558 వరకు

వర్గాలై పోగెను రాజ్యశక్తిస్థిరమున పానూయానును ఆ
సంవత్సరమున మరల తల్లిరాజ్యమును సంపాదించుకొనెను
కాని అనంతరాములో అతడు మరణించగా, కాలుడైన
అదిని కమారకు అక్కరు రాజ్యాధికారమును వహించెను.
(1558-1605) అక్కరు ప్రపంచముదలి ఉత్తమ రాజ్యములో
ఒక్కరిని తెచ్చువచ్చును రాజ్యాంగపు ఛేర్యుట యయమున
అక్కరు తనకు పూర్వము ధర్మిశ్వరుడుగనుడిన 'షేర్ షా
అమర్కాబాదలో' నడచెను, వీరుడైన ఈ రాజు ఉత్తర
కాంచూర్వనమునంతను జయించెను కూరులైన రాజ్యపు
లందరును అక్కరు వశపడెడికి పరులయిరి ఉదయపూర్వ
పాలకైన ఈ రాజుప్రకాశించుట దొడ్డియగు సూత్రము
అప్పుడును తోడ్పడిరి నిలచెను విదర్బకు దీక్షిణమునందున్న
అహమ్మదునగర రాజ్యముపై కూడ మోగలే పేరులు చాడి
వెలచెను ఈ విధముగ అక్కరు సమీకామై, రాజ్యమును
పాలించెను కాని ఈ ప్రభువునకు కాలాంతి క్రింది పంపించుచు
పెద్దన దీనిని జాతీయభావభూతముగ రాజ్యాంగవిధానమే
భారతదేశమును నిలయనంతముగ పరిపాలించువలెన ప్రభు
వగుటచే ఇచ్చట శిల్పసంఖ్యాకముగ వివరించుచున్న హిందూ
ప్రజలను పర్యవేక్షముల పంపివేయవలెనెను సత్వమును ఈ

రాజ్యములకు చక్కగ గ్రహించెను అక్కరు తన హిందూ
ప్రజలపై విధిపజులనువర్తి జీతయా మొదలగు అవమాన
కరములగు పన్నులను కర్తవ్యమును జలవంతులగు రాజ్యపు
లను తనకు అనుకూలముగా కాచియుంచుటకై ఈ రాజు
రాజ్యపుర స్త్రీలను వివాహమాడి, వారి మనవంశిచారు
ములను మన్నించెను శోడరముల్లు, రాజాళగివాచాదాను,
రాజామానసింగు, రాజావీరజలుడు మొదలైన హిందూ
ప్రముఖుల నమ్మన్నత పదవులతో నియమించెను వారంద
రును మిక్కిలి పంతువులై అక్కరు పారశ్యదేశముని మిక్కిలి
విశ్వాసముతో సేవించి అక్కరు పరమపతములను నిష్కృ
పాత బుద్ధితో మనలక్షించి, పరమపత పారమపదగిన మరి
యొక మాతన మతమును స్థాపించుటకై కృషిచేసెను ఈ
రాజుకాలములో హిందీ భాష చక్కగ వృద్ధిచెందెను ముని
చారు అను కర్తవ్య అక్కరుకాలమున జీవించి, దీర్ఘమైన
తన రామాాయణ గ్రంథమును రచించెను పైని తెలుపబడిన
కారణములవలన భారతీయ ప్రజలలో పాలకులు, పాలకులు
అను విశేషములు నమసివీలు జాతీయ రావమొదలైన
అక్కరు పర్యోదము ప్రవృత్తిని రాజు ఈతడు సంగ్రహమును
చిత్రకళను, శిల్పకళను పోషించెను అగ్రా నగరమునకు
సమీపమున ఫతేపూర్ నిర్మింపడె ఈ రాజు విద్వింశించిన మహా
నగరము, చేటిని నిర్మియుండ, ఈతని శిల్పకళానిరూపమును
వేసేశ్య కాటుచున్నది

అక్కరు వారసులైన జహంగీరు, షాహజహనులగు యి
అతని నిష్కృతపాతముగి కొంచెంవరు లోపించెను మొదట
మీద వారును జాతీయభావముతోడను, వివాహపురముల
లోడను తమ వివాహరాజ్యమును పరిపాలించిరి దక్షిణముం ది
అహమ్మదునగర రాజ్యము కాలకి నకడను కహంగీరు
లోగ్రహియుచు భూలోక నందనన మనగన హిల్మిగ
రాజ్యపు ప్రభుత్వి పొందర్పమును స్వయముగచూచి అం
దించి, లోకమునకు తెలియజేసెనచారు జహంగీరు షాహ
జహాను శిల్పకళను కారుగ పోషించెను అతడు నిర్మించినద
కనవనుదెచ్చియో కలపు హాటిని నిర్మించి తండు వి-ము
అగ్రానిగర పేరు ముంజి లోకములో అను సమాధి

తన పూర్వులు నిర్మించు మోగిబహిరూపాగ్రుచు
మహానగరమును, షాహజహను కుమారుడగు టంగ్గము
(1659-1707) మఱిచేర్చెను విధానమును ప్రకాశముచేసె

మొలంబు కంఠి, పైరెను అవనియనంతర మీసామ్రాజ్యము కూలిపోయెను. బొరగంజీలు వ్యక్తిగతముగ మూసీయును, మహామట్టమందైనాను చాలి ఇదియు ఒక గొప్ప సామ్రాజ్యమును. బాంబేలోని విశాల ఖిర్రలసారు కాదు ముసురీమీనూముకే ఈయి సన హిందూ, సిక్కుప్రజల సహాభిముగ హింసించి, అవమానించెను హిందూవులపై ఈయి అవమానకరమైన తీరియోవన్ను విధించెను చాలి బొరగంజీలును కూడ ద్రోయించెను ఏయోవము సవలంబించినను కారణమున ఈకాల తనసాటి ముసల్మానురాజులగు బిజాపూరు, కీర్తిరాంజీ ప్రభువులను రాజ్యక్రమ్మలను కావించెను బొరగంజీలు అవలంబించెను మతవిరేధ్య ఎర్రా నమునంతర రాజ్యపుటును సిక్కులును, మొత్తము హిందూ ప్రజలును, దక్షిణమున మహారాష్ట్రలును మొగలాయీ ప్రభుత్వముపై తిరుగుబాటు కావించిరి బలవత్తరమైన సామ్రాజ్యపురై నేనలుబూడ ఈ విధములు సవలంబించెను సమర్థులైన బొరగంజీలు తీరించి యుద్ధవనంతరకు సామ్రాజ్యము కాదుమాత్రముగ నెలరియించెను అతడు మరణించుట తొందరకే ఉచ్చిన్నగ్రంథులు విల్లంబించి, మొగలాయీ సామ్రాజ్యమును చిహ్నాభివృద్ధిము కావించెను 1707 నుండి 1858 వరకు గల కాలపురై 150 సంవత్సరములందును మొగలాయీ సామ్రాజ్యము నకు ప్రసిద్ధి మార్కుగ్గిన సంఘటన తీరియును తీర్చెను

కాలరేత చరిత్రయందు మొగలాయీ చక్రవర్తుల యుగము ఒకవర్ణయగముగ భావించుచున్నది ఈ చక్రవర్తులు కాదు సరికానింట్ల విశాలసామ్రాజ్యముమట్టియు, అపారమగు శిలలయ తిరిగిట్టియు, రాజ్యపరిపాలనా, పైపు లునింట్టియు, ప్రజాశాసనాభివృద్ధియు, లలితకళాభివృద్ధియును బట్టియు, ప్రపంచమునలి ఉత్తమరాజ్యానితో బోల్చగగి యున్నాడు ఈ కాలకాలమున రేగము సర్వవనంతరతో ఒకవర్ణము కాంక్షిగ్రంథలు వెలగొనెను పరిశ్రమలును, చాగ్గిసారముల కాగుగానెగెను మొగలాయీ రాజులు విశ్వాభివృద్ధిపై చాలం బాటుబడిరి ఈకాలమున హిందీ, పారశీ, అంగ్లీ భాషలలో పెక్కుగ్రంథములు వెలచెను సామాన్య వసనగ్రంథకర్తలీమారుదురు కాలానంతరీ విశాలవ్యాప్తయ్యలైన మహమ్మదీయరాజులూరుల సంస్కృతభాషమహాద అభ్యసించిరి మొగలాయీ యుగమునంతరీ కవులును, పండితులును,

రెక్కొను మించియున్నాడు పీఠో ప్రజాభాగములకు సగు రచించిన అంతరంగి నారకభాషను, "భాషనంతరమూగ"ను వృద్ధిపెనెన తు సీహాగ"ను, అగ్గమన క్షేత్రగర్భానులకు అలంకారముల నొక అలంకరమూగ "ప్రతిసోదరులును, ప్రత్యేకముగ వ్యవసాగవచాగు చ్చిలతీభవము మున్నగు అలికకళలు కూడ ఈ కాలమున కాగుగా వృద్ధిపెనెనెను

మొగలాయీ యగమునకు విజముగ వచ్చెరెప్పగి అతడును బాతీయ మేష్టగము, మహమ్మదీయులు భారతదేశమును అయంచితకలచాళి కొంతకాలమునంతరకు విశేయును, విశిషులును, పరవ్యర ద్వైజముతోడను విశగ్రభాషముతోడను మెలగిరి కాని 16 శత సంవత్సరములకు పూర్వపుయుగమునట్లే హిందవ, ఇస్లాము మతములయందు సావర్ణ్యభావ మేగ్గదెను ఉచాత్రభాషములులక తత్వజ్ఞ తీరిందుమములయం దలి ముఖ్యసాధనములును ఒక్కటియే యని ఎటుగెత్తి చాటిరి ఇందులకు ముసల్మాను భక్తులైన శివీహిందవతో ఉత్పన్నబిరర్భవము మహాసాగురవ్యము క్రమముగ సామాజిక సామర్యమునకు చాలిశివెను అగ్గమసార్వభౌమము కాదు సర్వయుగ రాజ్యప్రత్యవర్ణయ విశాసమాదయను, తనకుమాత్రమే సతీయునకు ఒక రాజ్యప్రత్యవర్ణయ విశాసమాదయించియు, హిందూ సుహృద్భవము సమృద్ధివకున కొక మాతవమైన రాజ్యాగ్గమువేర్కొనురెనెను, ప్రభువులవలంబించిన మారములే అచాలి ఉన్నవసంగ్యులును, సామాన్యప్రజలును కూడ అవలంబించినెని మనము భావించవచ్చును విశాసాశాంధ్యమును తీరిందు మనముల గానిరి మిక్కిలి సన్నిహితులుగ కావించెను, మొగలాయీ రాజుల కావందు హిందూముసల్మానులతోవి ఉన్నగంబంబుల కాను ఒకేభాషను మాట్లాడుచు ఒకేవిధమైన ముస్లిములకు యెను, ఒకేవిధమగు సాంఘికాధారముల సవలంబించుచు, ఒకేవిధమ సంఘసమ్మయంలో సాగించుచు, ముఖ్యములలో భాగసామయలుగ మందుచు వచ్చిరి చారిత్రకముల సంతకు పూర్వమే సామాన్యప్రజలు తమ విశిష్టమేనలలో ప్రవేశపెట్టుకొని యుండిరి

ఈవిధముగ మహమ్మదీయయుగము, అందును ముఖ్యముగ మొగలాయీ చక్రవర్తుల పరిపాలనాకాలము రెండు భిన్నమతముల వలంబించుచు, రెండు భిన్నసాంఘికవిధాని, భిన్న సాంఘికాధారములు సాగించుచు, వచ్చిన హిందూ

మహమ్మదీయ ప్రజల కంటెజుటు వక్సీని ఆవకాశ వేర్వేరు చెయ్యవలెనని చరిత్రయందు మరెవరైనా ఉట్టి అవుతారు వేర్వేరుననుగును పరిణామ నిర్వహణను చేయి అవకాశ మహమ్మదీయ యుగముందు ప్రావ్యతి, పాశ్చాత్య శాస్త్రముల కొండముల కొండొట్టితో పరిచయ చేయవలెను 1498 వ సంవత్సరమున పోర్చుగల్లు దేశీయుడగు వాస్కోడిగామా భారత దేశము వకులవ్య చేరును పరువారవకాల్లి ప్రారంభమున పోర్చుగీసువారు భారతదేశపు పశ్చిమప్రాంతమున గోవా ముస్లిమున వర్తక స్థానముల చేర్చుటకు కాపింపుకొనిరి 1800 వ సంవత్సరమున ఆంగ్లాండునుండి "తూర్పు ఇండియా వర్తక సంఘం" వేర్పడిన అటువంటి అంగ్ల వర్తకులు భారతదేశమున కేరళ, మద్రాసు, బెంగాలు, బొంబాయి, సూరత్ మున్నగు దేవులములలో తమ వాణిజ్యోపద్రములను స్థాపించు కొనిరి అంగ్లేయుల తమరాజ్య పోతండు దేశమువారును, ఫ్రెంచివారును భారతదేశముతో వ్యాపార సంబంధములు కల్పించుకొనిరి ఈ విధముగ మహమ్మదీయ రాజుల యుగ చుట్టూ అయితా బాతులు, అహ్మదీ బాతులు పరస్పరము కలసికొనుటకు ముఖ్యకారణము

నుచికాంపైన భారత భూమియందు ఒక్క ఢిల్లీ పాశ్చాత్యము మూలమే కాక ఎక్కువైన ప్రజలను రాజ్యము యిచ్చుచు, కొంతకాలము వరకును వైశ్యవముతో విశిష్టత తీరరాజ్యములను పాలించి ప్రభువులతో కొందరు ముని దుర్గమాలకుతో వర్తించి, తమ హిందూప్రజలకు వాణిజ్యము, అందరును అక్రమవారాధన పుంటావధముగ చెల్లించుచు ఈ సుల్తానలతో పలువురు తమ హిందూ ప్రజలను నివృత్తపాతముగ కాపాడి, చాలి ముస్లింకోర్కొగ్గ నులతో విరుద్ధించిరి అంతాళ వారు హిందూలకు రచించిన గ్రంథముల వారందరి, వాటిని పోర్చుగీసు, అంగ్లేయులగు భాషలలోని కవిశాసము కాపింపుచు ముస్లిముల రాజులు వేర్వేరులైన కల్పితములను, దివ్యశాసనములను మిక్కిలి అభిమానమున చూచి ఆ రాజులచే నిర్మించబడిన మసీదులు, మద్రాసు ముస్లిముల భారతదేశమునలి వివిధ ప్రాంతములలో నేటికీని నిలిచియున్నవి ఈ సందర్భమున అయితా రాజ్యముల వాసులను మూలమున స్థానికములకు మూలమే సావకాశము కలదు

భారతభూమిలో ముఠా ముఠాగా వ్యాపారమునందు

పాముగా అనునాడు క్రీ. శ 1340 ప్రాంతమున సోక వ్యవస్థాపక మహమ్మదు రాజ్యమును పోర్చుగీసు తండ్రిముని లోని క్రీ. శ 1600 లోని అనురాధ (1490-1470) రాం ప్రసిద్ధుడు తనదీని "చార్మిరరాష్ట్రపు అశ్వము" అను పేరును కలదు ఈతడు నివృత్తపాతములతో అనప్రజలను కాపాడును పండితులను కన్యలను పోషించెను మహాభారతమును, రాజు తరంగిణి అను సంస్కృతగ్రంథమును పారసీక భాషలోనికి అనువాదము చేయించెను ఉత్తమములగు అలక్ష్మి, పాల్వీ గ్రంథములను హిందీభాషలో వ్రాయించెను ఈరాజు అను తరము వ్యాపారరాష్ట్రమున ఆరాజ్యమును ప్రజలెలు అందుచే మొగలాయి సార్వభౌమ్యమున ఆశ్చర్య ఈరాష్ట్రమును తన పాశ్చాత్యముతో కలుపుకొనెను

తనదీనిలో అయితా రాజ్యమును ఒక మున రాజ్యమును కలపించువారు సుమారు రెండుకాల్పాల కాలము (1400-1800) వ్యవస్థాపక పాలించిరి ఈ రాజ్యమును 1801 వ సంవత్సరమున అశ్వమచక్రవర్తి తన పాశ్చాత్యముతో చేర్చుకొనెను గుజరాతు రాజ్యమును 1401 వ సంవత్సరమున అఖిల భాను అనునాడు కలెక్టర్ను సుల్తానులు 1578 వరకును తమ పాశ్చాత్యమును నిలువజేయు తొనిరి అశ్వమచక్రవర్తి రాజ్యమును కూడ అయింపెను గుజరాతురాజ్యమునకు ముఖ్యస్థానమైన అహమ్మదాబాదు నగరము ఆయుగమునాటి వర్తమానములకు పట్టముగ చేరుచుండెను ఇక్కడ భవనములయందు ప్రవృత్తిమైన కల్పిత అమృత్యుకన్యాలు కలెక్టర్ ఈ సుల్తానుల వారు శివుమనుకూడ చక్కని పోషించిరి తోమారు రాజ్యము పరిపాలనపు సుల్తానులచే సుమారు ఒక శతాబ్దికాలము (1894-1498) పాలించెను ఆ రాజులు వాణ్యయమును కల్పితము పోషించిరి కీరీకామచ తోమారులను నివృత్త అక్షర అకాలా మునికు, లాల్ దర్బారుయము, శామూమిచ్చు దురు మిక్కిలి అందమైన కల్పితములు అంగారా దేశము మహమ్మదీయ రాజ్యములలో ప్రారంభమైనవారలందు యు కూడ ఇందుమించు వ్యవస్థాపకముగనే ఉండెను ఈ రాజ్యమును అశ్వమచక్రవర్తి 1578 వ సంవత్సరమున తన పాశ్చాత్యముతో చేర్చుకొనెను అంగారా వర్తమానము లిక్కడను, తెంగూలీ వాణ్యయమును చుక్కని పోషించిరి కీరీకామచ తోమారులను, తనమీదమోల అను భవనమును చాల

మంది 1807 వరకు రాజాజ్ఞాను నెరవేరి, మరే ప్రభావశక్తి గోపాలకృష్ణగోపాల్ అనువాది నాయకత్వమున కాంగ్రెస్ సభ్యులవలె రాజములోరకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమున కంటి యువముగ అభ్యర్థించు విధానమును అనుసరించినది తాని కోర్కెలలో ముఖ్యమయినది. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ కార్యనీతిలోను, ప్రభుత్వోద్యోగములలోను, భారతీయులకు, అధిక స్థానముల వసగటకు హామినిచ్చినది మొదట బ్రిటిషు ప్రభుత్వము కాంగ్రెసును పాన భూతితో చూచి, రాజకోర్కెలను మన్నించుటపై 1892 న సంవత్సరపు చట్టమును అవలంబించి, రాని ద్వారా ఎక్కువమంది అధికారియులు కానవనవలంబో నభ్యర్థనమునిచ్చినది అయితే 1897 వాటి క్రిమిచారిక కాంగ్రెసుయొడల వైరభ్యమేర్పడి, రానిక ప్రభుత్వమును తిరిగి తనదేమి, కాంగ్రెసుపైకి పులిగొలిచి నాడుకాంగ్రెసు రెండు కాలముగ తీవ్రపరి ముఖావకాశగోలతే నాయకత్వమున కార్యకర్తయొక ప్రభుత్వము కోరగా, అతివాదకాల తిక్తే నాయకత్వమున తిరునామములైన న్యాయమును సంపాదించి ప్రయత్నించినది వివిధములు చేరినది అతి నాడుకల అగ్రాధిపతి మోర్లే-మింటో సంస్కరణములు 1901 న చట్టములవారా అమలు అనునదివని ఈ చట్టము కార్యకర్తయొక ప్రభుత్వముగాక రానికంటే తక్కువ అధికారములను మాత్రమే ప్రసాదించినది ఇందువలన భార తీయులు ప్రభుత్వములో ఎక్కువగ పాల్గొనుటకు అవకాశ మేర్పడినది రాని ముగ్ధములకు ఎన్నికలలో ప్రత్యేక నియోజకవర్గములనిచ్చి, జాతియైక్యమునకు విరోధమేర్పరచి, రేజ్ విభజనమునకు తీసుకురావడవి ప్రభుత్వ ప్రయత్నములను పోనికాంమున కార్యకర్తయొక స్వతంత్రపాలనతోరకు 1౯౦౬లో అలెజీ ఎక్కువయినది, ప్రజాసాహారముతో యుద్ధమును కొనసాగించుట బ్రిటిషుప్రభుత్వము ఆకోర్కెను అంగీకరించినది యుద్ధములో బ్రిటిషరకావళ కార్యకర్తయొక పానమును 1913 చట్టకార్యకర్తా వనిమనముగ కాన్ఫరెన్సులలో మాత్రమే ప్రాజెక్ట్ చేసినది ఆమెకు వాటిపై బ్రిటిషు ప్రభుత్వపు అనుమతముగ గిద్దురీయవడినది ఈ సంగతియు అట్టి అనుగృహితి చేసిది కాంగ్రెసు వాటిని వ్యతిరేకించినది ఇలాంటి ద్వర్ధమును, పోనించిన ముగ్ధులకార్యకర్తలకుకాక కాంగ్రెసు వారికి కేసులుగలిగినది ప్రతిబింబ అలెజీ చెల తగినది రాని నడుచుట బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వాస్తవ్యవర్తనలకు పూనుకొనినది

ఈ తరువాత, 1920 లో, కాంగ్రెసు తో ముగ్ధులు కాంగ్రెసును నాయకత్వము వహించి 1947 వరకు స్వాతంత్ర్యోద్యమమును విహిస్తునకు కాంగ్రెసుకు మాన్యమున వహించుకొనకరదము, కాన్ఫరెన్సులనునవి, సభ్యులనునవి అను వాటివారా పోగించెను, గాంధీ నాయోద్యమము అమోదించిన కాంగ్రెసువారు కాన్ఫరెన్సులలోని ప్రతినిధులను కొంతమంది కాంగ్రెసువారును వ్యతిరేక పార్టీని స్థాపించి కాన్ఫరెన్సులలోనికి ప్రవేశించి, ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించి కేంద్ర కాన్ఫెడరేషన్లములలో సంపూర్ణ స్వతంత్రపాలనను కోరిన 1920 లో కాంగ్రెసు సంపూర్ణ స్వతంత్రపాలనముగలది, రేజ్ ముగ్ధుల సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునుగూడ కోరినది కాన్ఫరెన్సుల సంస్కరణములకు దూరమిచ్చి చుట తో నైమన్ రిమిండ్ విలక్షణమైనది కాన్ఫరెన్సులలో మూడు రెండుచేరిన వమానేకములు అరగినది వాటివ్యప్తా 1919 చట్టము నిర్మించినది అది కార్యకర్తయొక స్వతంత్రపాలనమును రాష్ట్రములలో సంపూర్ణముగను, కేంద్ర ప్రభుత్వములో వనిమనముగను ప్రజాపక్షివేషి అంకమేరకు వాటిపై బ్రిటిషుప్రభుత్వపు అయ్యు తొలగించవలెనది రేజ్ ముగ్ధుల సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముగల తొలగించుట ప్రతిపక్షి అంగీకరించినది 'అల్ ఇండియా పైలెట్' వరకు కాన్ఫరెన్సుల వ్యతిరేకపక్షివేషి అంకమేరకు కేంద్ర ప్రభుత్వములో ప్రముఖ్యత మియవడినది ముగ్ధముల ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము నకు ప్రాధాన్యమునిచ్చినది కాంగ్రెస్ విజిట్ అనువుపై చెందినది, 1917 నుండి 1931 వరకు వాటి ననుసరించి రేజ్ ముగ్ధుల అరుణాష్ట్రములలో ప్రభుత్వములను పోగించి ప్రతిబింబ స్వతంత్రపాలనను నమహులకట్లు చేసినది వరకువరకు 1947-48 1948 లో రెండవ ప్రపంచ యుద్ధము ప్రారంభమయ్యిది ఇంగ్లండు, కాలరేజ్ ముగ్ధులకు అగ్నివీక్షి విల్లిరేజ్ ముగ్ధుల యుద్ధములోకి రాగినది అందు అకు కాంగ్రెసు ముగ్ధులనుకే బ్రిటిషుప్రభుత్వమును వ్యతిరేకించు మొదలైనది కాంగ్రెసు బ్రిటిషువారికి వహించుచునటులు వరకుగా సంపూర్ణ స్వతంత్రపాలనమును, సర్వత్రావలంబు ప్రతి పక్షి కోరినది ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యములను అలవాటుచేసిన ముగ్ధులను, ప్రత్యేకకార్యములే కోరినది, సంస్థాపాధిమతము ప్రత్యేకకార్యములను పాపాపాపాపాపా పాటుచేసి, బ్రిటిషుప్రభుత్వము, పై వారిని విడదీసి వారందరిపై న ప్రపంచము

నివారించుటకు మలేరియా మున్నగు వ్యాధులు కల్పిత చాపింటి యందుని జాతి, సత, కల శే.ములు, జజ్జావము వలన ప్రతిని రుచారావములు, మూతని క్వావములు చాపింటి యందుని

ఇట్టి పరిస్థితిలో దేశమును ఉద్ధరించుకొన్న కొన్ని సామ్రాజ్యములపాటు సగృహీతములమైన గట్టిత్వము, అవసరము వ్యవసాయము, పరిశ్రమలు, కద్య, వైద్యము మున్నగు అన్ని విషయములందును ఆభ్యుదయమునకై ప్రయత్నములు చేయవలెను. దీనికి దేశాధిపతియును చాచు అవసరమైనచో క్రొత్తపద్ధతు నిర్దించవలెను ఋణములకూడ దేయవచ్చును స్వేచ్ఛాభావముతో పవర్యవరగల ఇతరదేశముల పవర్యయు పొందవలెను

హారద్యునిగల రాజసీత్యులగు పైసూరు, దివదను, ఇతర కాంగ్రెసు బాయకులును బాలకాలము క్రిందటనే, దేశాభివృద్ధికిరకు పయోగములను పయోకార్యములను ముందుగా స్థాపించవలెనను దియమునుగూర్చి ప్రణాళికలను రచయించుచు కొక సంఘము చేర్చరని యుండిరి స్వాతంత్ర్యము సిద్ధించిననపుడు భారత ప్రభుత్వము ఈ విషయమునుగూర్చి విపులం పవర్యముతో ప్రణాళికలను తయారుచేసి, ఆ ప్రకారము కృషిచేయుట యుక్తమని నిర్ణయించి, అందుకోరకు "సేవతో స్థానింగు కవుస్తి" అను సంస్థను ఏర్పరచి ఈ పంపుముకాయ 1961 మంది ఇప్పటి వఱకు మూడు సంవత్సరప్రణాళికలను తయారుచేసిరి భారత ప్రభుత్వము దేశీయతెంత ధనమును వ్యయముచేయవలెనో అదేంచి ప్రణాళికలను అమలుపరుపుటకు కృషిచేసెను

ప్రపంచములోని వివిధ రాష్ట్రములవారి రాజకీయాభిప్రాయములతో భారతదేశము కోశ్యము కల్గించుకొనక అన్నిరాష్ట్రములతో స్నేహభావముతో మెలగు విదేశ రాజ్య సీరి పవలించుటవలన అమెరికా, వెనెడా, ఇంగ్లండు, పర్షియన్, జెకోస్లావీకియా మున్నగు రాష్ట్రములవారితో, సోవియట్ రష్యా, జపాను ప్రభుత్వములును భారత ప్రణాళికలను జయించు మునకుటకు కోశ్యకొంది రూపాయలను, యలకరాముగిరి ఇనుముయొక్కా తను సాంకేతిక విపులంను గూడ పంపియు, యుజులను తప్పియవోననియు, అచే విధములుగా పవర్యము చేయుచున్నారు

మొదటి తెండు సంవత్సరప్రణాళికలు పూర్తియగు

పచ్చటికి భారత వ్యవసాయభంగమున మా(క) ముచ్చది పంతులను, పానిక్రామిని రంగున మాటి 1.అదిపంతుల అభివృద్ధి కలిగెను వ్యవసాయాభివృద్ధికిరకు సంవత్సరప్రణాళికలు తలపెట్టిన కార్యములతో పరులంబు వ్యవసాయ చాటి అవశ్యులు నిర్మించి, వ్యవసాయుని బాటుపద్యాచా దీనికి వినియోగించుట యొకాక, జలజలవానాక కి పవర్యమును నిర్మిచ్చుకొని ఉచ్చుకొని, దానికి గ్రామములందు పట్టణములందు పరిశ్రమలను పవయోగించు ప్రాతెట్టలు ముల్గును కై నని ఇది చారిత్రా అన్నిరాష్ట్రములతో ప్రారంభించినది కొన్ని చాలవరకు పూర్తియైనది, కొన్ని ప్రారంభవరకు నున్నది వీటిలో బామెరకరాటిప్రాతెట్ట కాకానంగల్ ప్రాతెట్ట, బాగారుపాంగల్ ప్రాతెట్టలు ముగిసి పద్ధముకై నని జల ప్రాతెట్టలకోరకు కోశ్యకొంది ధనము వ్యయమగుచున్నది ఇది పూర్తియైనపిమ్మట వీటివలన సగృహీతములమైన అభివృద్ధి కలుగవచ్చును సేవచేసామనేడు, వ్యవసాయాభివృద్ధికిరకు తలపెట్టిన తెండవ కార్యము, ఎరువులను పోరయెత్తున తప్పి తిరయు ప్యాక్టరీల నిర్మాణము నింక్రితోని ఎరువులపాట్లకి తయారై పరిచేయుచున్నది ఇతరపాట్లకి నిర్మాణవర్యం నున్నది

పానిక్రామిరాభివృద్ధికిరకు ప్రభుత్వము కోశ్యకొంది ధనవ్యయముతో కొన్ని కాలపరిశ్రమలను స్థాపించుటకు కృషి చేయుచున్నది విశాఖపట్టణములోని పానిక్రామిరేంద్రము, తెంగుటూరులోని విమానవిమానరేంద్రము, చిత్తరంజన్ లోని రైలుఇంజనుల కర్మాగారము తెంగుటూరులోని ఇది గ్రేటెడ్ కోల్ ప్యాక్టరీలు పరిచేయుచున్నది భారతదేశ మందలి పానిక్రామిరక పద్ధతులను ఇతరదేశములవారు కొనుటలుట్టి చాటి ప్రాళిస్తగము తెలియుచున్నది సంవత్సరప్రణాళికలతో స్థాపించినది ఉచ్చు, ఇనుము ప్యాక్టరీలు కొన్ని పరిచేయుచున్నది, కొన్ని చిత్తరంజన్ మొనకుటకు చున్నది భారతదేశములలో నిమెలు, హార్వెస్టింగ్ కాలి తను, పంరచార మొనలగుచుని తయారుచేయు ప్యాక్టరీలతో, హెచ్విలెక్ట్రోక్రేన్, థెర్మల్ విద్యుత్ కేంద్రాలక ప్లావములు, హెవెలెక్ట్రీ ప్యాక్టరీలు, రిఫైనరీలు, తెలి పోను తెలియు, ఇతరపావర్యముల ప్యాక్టరీలు, హెటారుబాలుల కర్మాగారములు, కైరకత్తకై ప్యాక్టరీలు స్థాపించినది చున్నది ఇంజనీరింగు పరిశ్రమలలో అచే విధములగు

ఐదుటి మామల పెనువరించి పారికామికవాణ్య ప్లాంట్లను
పెను ప్లాంట్ల పరిశ్రమలను కనువగు ప్లాంట్లను, పిచ్చు
చృత్రి, పీడిని రహితాని మున్నగు పాత్రములను చిన్న
రకహా పారికామికవేత్తల కొనుగదయే పారికామికవాణ్యను
ప్లాంట్లనుగలగల యుజ్యము

పెనుపత్రికలను పరదలి అనునట్లును ప్రవర్తనము
పీర్స్ దానమిది (1) యంత్రపాముగిని కొనుగద వనరమైన
పెనులను రాష్ట్ర అర్థిక కార్యదేవములు ముఖానునయ్యను
(2) దీర్ఘ కాలపు అవ్వలను అక్కన వడ్డీరేట్లకు రాష్ట్రప్రభు
త్వము లొనగును (3) అభ్యుదయముల వస్తువులకు వివిధవి
వనమూపుటలతో కృషి చేయును (4) ముడిపదలను వసర
చేయును, (5) సేవకలకు ఉత్పత్తిపదాలను పాంథిక
శిక్షణమును అంగు తేయును (6) ప్రభుత్వము కొనుగదలంద
లగుచున్నవల వస్తువులకు ప్రాధాన్యము నిచ్చును ఈ
మొకలగు చర్యలవారూ అభ్యుదయముల అభివృద్ధి ప్రభు
త్వము పాటుపడుచున్నది

ప్రసిద్ధ ప్రవాళికాకామనాటికి కుటీర పరిశ్రమల
కాశీ అభ్యుదయముల తెచ్చిన ప్రాధాన్యము నీయనైనను
భావము ప్రవాళికా నిర్మాణంలో అంతరించి, మూడవ ప్రవా
ళికా క్రింద 116 కోట్ల రూపాయలు ఇందుకు పోషించున
దిదని

ప్రవాళికా సంవత్సరములలో అనేక అభ్యుదయములు
అభివృద్ధి పొందుట అగిగును నైతికము, కుటుంబములు, చిన్న
యంత్రపరికరములు, పిచ్చుచృత్రిలనుగల, క్షిరపరికరములు,
తోట్లకు అవసరమున చెప్పదగినది ఇవి వివిధ హస్తాంతర
రంగములకూడ ప్రవేశించి వివిధ ప్రవర్తనలకుమును పను
కుచ్చుచున్నది

పరిశ్రమలకు ఉపకర్మగదనమైనది ముద్రకములకు ఉప
కర్మగదనము పరిశ్రమలలో ముఖ్యమైనది వస్త్రములు, అవత
వార, పందరార, సిమెంటు, కాగితము మున్నగునవి

ప్రపంచములో అట్లయినట్లగును భాగ్యగిగాంచిన అదు
రేకములలో భారతదేశములో పీడిలో అమెరికా సంయుక్త
రాష్ట్రములు రహస్య, ముడిప్రతిః లోటులేనిది అచాను
భాగ్యగిగాంచిన దేశములు, అట్లయినట్లగును కావలసిన ముడిప్రతి
పుట్టించు దేశములకి రేపకములను ఇందియా ఈ రెండు
పరిశ్రమలకు ఎ ర్ధరకముగా కవల కావలసిన ప్రతిః లోక

కా ము పండితులొనున్నది గొంతాకము దిగుమతి
యొనుచున్నది 1880 లో బొంబాయి పరిశ్రమలలో
తొండ్రుపరిశ్రమల భారతదేశము అట్లయిన ప్రతిః 1895
నుండి 1914 వరకు మంచి అభివృద్ధి పొంది, అమెరికా,
బ్రిటిష్, జర్మనీ, ఫ్రాన్సు అధికారలోపాద విజయము పొందించు
కొన్నది భారతదేశములలో కేవలం పరిశ్రమల రకం విచా
సముక్రింద 1928 నుండి 1947 వరకు ముంబై ప్రాంత
పొందిన ఈ పరిశ్రమ, చక్కని పరిశ్రమలనుగల సాధించిన
పరిశ్రమలలో నోటి బొంబాయియేక అచామ్యురాలాను,
కామామ, నాగమ, దోహదాను, పచ్చి, చెప్పకదాను
ఈనాడు భారతదేశము అట్లయినట్లగును కిరియన్లను నుండి
ప్రతిః, అధిక యంత్రపరికరముల అవసరం అట్లయిన
పరిశ్రమలకు ప్రవృత్తి పదముల కేవలమునుగల ఎత్తు
వగా ప్రతిః భాగము పాట్లమున పోయినది 16 లక్షల
రేపుప్రతి భారతదేశములలో మిల్లులు కావలయునదిగా,
ఇచ్చు 1948 లో 10 లక్షల రేపుప్రతి పదము కాని
ప్రవాళికా సంవత్సరములలో ఈ రోజు రాలవరకు గిరి
పదము భారతదేశము మిల్లుల యంత్రపరికరముల అభ్యుదయ
కాను మరయు అట్లయినట్లగును మరీకొన్ని ప్రాంతములకు
ఎదుర్కొనవలసిన అవసరము నాగన ప్రవాళికా కాంబు
నాటి కిరియన్, (1) వివిధ విజయములలో భారతదేశముగల
ప్రవాళికా ప్రవృద్ధియగుచున్నది (2) అచామ్యురాలానుగల
ప్రవాళికా ప్రవాళికానుగల (3) అచామ్యురాలానుగల
చున్నది (4) ప్రవాళికా, క్షిరపరికరముల వస్త్రములు
అను గిరికా చెప్పదగినది (5) అచామ్యురాలాను, అచ్చి, అమెరికా
రహస్యలనుగల కేవలము 3 వేలకు రెండు వస్త్ర
ముల వస్త్రుల కేవలముగల (6) పరిశ్రమల అధిక
పరిశ్రమ పరిశ్రమల కేవలముగల పీడి ఎత్తులను అధిక
యంత్రములను వాడవలసిన భారతదేశము పరిశ్రమల
పొటి విజయగర్భక క్రింది పదపాదించగలవు

భారతదేశములలో 113 అవసరము మిల్లులలో 101
పరిశ్రమలగానుగలదే గలవు, దేశములనుగల, ముద్రక
ముల రాలవరకు కొంతయు పరిశ్రమలలో ముఖ్యమైనవి
అవసరము పరిశ్రమ ప్రవాళికా సంవత్సరములలో అవసరము
వందు ప్రాంతము పాట్లమున పోయినది. భారతదేశము మిల్లు
లకు కావలసిన 16 లక్షల రేపు అవసరము కేవలము

బొగ్గుగనుల నుండియే 80 శాతము బొగ్గు తొలుపుచున్నది అంధ్రప్రదేశ్‌ను వందలి పింగళిదే తొగ్గుగనులు ఎన్నదగవని మూడవ ప్రచాళికాంశమునకు (1905-06) 9 కోట్లు 70 లక్షల టన్నులు అవసరమగునని అంచనామేనది తెలంప్రచాళిక అవసరముల కంటె 8 కోట్లు 70 లక్షల టన్నులు పోయ్య

భారతీయులు పొందిన పూనుకొన్న వ్యవసాయ విస్తరణ, అనగట్టులు, విస్తారపుడి, ఎరువులు అను మూడు కీలకప్రభువులపై ఆధారపడి యున్నది ఇచ్చటి ఎరువుల పరిశ్రమ మొదటి ప్రచాళికా కాలములోనే అరంభమైనది తీహారులోని పిల్లడి ఎరువుల కర్మాగారము మొదటి కర్మా గారము అది బాత నవీగల్ పట్టణముగట్టి స్థాపించితివది మాన్సిబాలోని కర్మాగారము ఇంకను పూర్తి ఉత్పత్తిని పొందినదేను గోరంట్‌బాద్, నై నేటి, విశాఖపట్టణము, కొత్తగూడెము కర్మాగారములలో ఇంకను ఉత్పత్తి అరం భిజతలనని యున్నది ఎరువులధర, ఎంతము-10 రెండును ఒక ప్రభుత్వసంస్థ దే అదుపు చేయబడుచున్నది

యంత్రపరికరముల ఎత్తకను చాల ముఖ్యమైనది తెంగుటూరు, అంబే బాద్, హైదరాబాదులలో ప్రభుత్వ కర్మాగారములు కలవు ఇందు తెంగుటూరులోని హిందూ స్టాల్ యంత్ర పరికరముల కర్మాగారము చాల ముఖ్యమైనది, తిరువేళ్ళ స్వయంముగ సంపాదించిన లాభములనుండి పెట్టుబడి పెట్టి మరియొక కర్మాగారమును స్థాపింపగలట ఒకవిధము. ప్రయమేలు రంగమనగలంకి కర్మాగారములలోను పెట్టుటలు మహారాష్ట్రమున నున్నది అనుయోగము స్థాయిలో పంజాబు నందు ఇట్టి కర్మాగారములు కలవు వీరి సంపత్కరములలోగా యంత్ర పరికరముల విషయమున భారతదేశము స్వయం పట్టుకొని పొందినవందలి ప్రచాళికా రచయితలు అశించు చున్నారు

మా. కృ. బా

భారతదేశపు శీతోష్ణస్థితి

భారతదేశపు శీతోష్ణస్థితి వివిధ ప్రాంతములలో వివిధ రీతులుగా ఉండును రాష్ట్రములను పంపెగు ప్రదేశములలో విస్తరణలు సుసంపన్నములు 12 పెంటిమీటర్లు మాత్రమే గురి యును తూర్పు, పశ్చిమప్రాంతములలోను, అస్సామలోను సుసంపన్నములు 1000 పెంటిమీటర్ల పొడవున పుట్టిలును, పంజాబులో పేచి అభ్యుదయముగ (అనగా 430 పెంటిగ్రేడు),

శిశిరాంశము ఆత్యంత శీతముగను (అనగా 300 పెంటిగ్రేడు) ఉండును లేదా ప్రాంతములో సుసంపన్నము పొడవున ఒకే విధమైన పనుశీతోష్ణస్థితి ప్రవర్తిల్లుచున్నది అది భారత దేశపు శీతోష్ణస్థితియందలి ముఖ్యాంశములు

ఉత్తర భారతదేశపు పామరాలు వర్షాభివృద్ధిలు పశ్చిమమునుండి తూర్పువరకు 2400 కోటిమీటర్ల పొడవున వ్యాపించియున్నది అస్సాం, బంగాళాప్రాంతములలో 1-4 సేల మీటర్ల ఎత్తుననున్న పీఠభూమియు, దక్షిణమునకున్న తూర్పు పశ్చిమ కనుమలను, నీలగిరి ప్రాంతములోని ఎత్తయిన పీఠభూమియు, భారతదేశపు శీతోష్ణస్థితి అత్యంత ప్రభావమును ప్రదర్శించుచున్నది ఉత్తర హిందూస్తానము నందలి పర్వతప్రాంతములను, దక్షిణ హిందూస్తానమునందలి పర్వతప్రాంతములను సమీప వివిధ బాగువులయను ఉష్ణోగ్రతలోను, వర్షపాతములోను అధికవ్యత్యాసము కనిపించు చుండును

భారతదేశపు శీతోష్ణస్థితి ముఖ్యముగా రైల్వే, తీరవాత్య వ్యాపార వనములపై ఆధారపడి యున్నది జానుమంది పెట్టెలయవరకు రైల్వే వనములును, డిసెం బరునుండి ఫిబ్రవరివరకు తీరవాత్యవనములును వీరుచుండును దేశమునందు ముఖ్య నదీ పాతము రైల్వే జునువనముల వలన కలుగుచుండును

జునువులు, శీతోష్ణస్థితి :

(అ) శీతాంశము (డిసెంబరునుండి ఫిబ్రవరివరకు) శీతలవాయువులు మొదట వాయవ్యభాగమునందు ఆక్టోబరు నెలలో మొదలై డిసెంబరునెల తుదివరకు దేశమంతటను వ్యాపించును. ఈ కాలములో ముఖ్యముగా అది శీతల వాయువులు, పొడిగాలులు దేశ మంతటను విస్తరించు చుండును

రాత్రిముఖ పగళ్ళకు సమము ఉష్ణోగ్రతయందలి వ్యత్యాసము ఉత్తరభారతదేశమందు విశేషముగ నుండును దక్షిణమునకు పోయినకొంటి అది క్రమముగా కనిపించును పశ్చిమతీరములో ఈ వ్యత్యాసము చాల తక్కినదగు, గాతమైన పొడిగాలులు వీరు ప్రాంతములలో-అనగా ఎలవి ప్రాంతములలో-లూల అభివృద్ధిగను ఉండును

ఈ కాలములో వర్షపాతము మధ్యరరా సమయ ప్రాంతమునుండి జలయలుదేలి, తూర్పుగా వయస్కించి, ఉత్తర

హిందువులను వచ్చు మిడిగాలులను వచ్చు ముగా కలుగుచున్నది పీఠిని "పీఠిను పంజీరములు" అని యందును ఆపరి పీఠివలె వెలెంతో ఆ మడిగాలులు గాఢము అను పద్యమును బుగా పుట్టించుచును ఈ మడిగాలు నమస్కర ప్రాంతములందలి శివమగాలును ముందువకు గ్రోయుచు వచ్చు కలుగ వేయను ఇది ఉత్తరప్రాంత మందలి శివలాయువులను వెనుక భాగమునుండి దక్షిణమునకు శిక్షముగ ప్రసరింపజేయుచు, ఉత్తర హిందువులనువలె కీరం బాయువులను దక్షిణప్రాంతమునాటి అప్పుడప్పుడు దుచి చూపించుచును

భారతదేశపు దక్షిణాగ్ర ప్రాంతమునందు భారత జాత మండి మడిగాలులు తూర్పునుండి వడవలకు వీరుచు, దక్షిణ ప్రాంతములకు వడ్డము కలుగ వేయించుచును మద్రాసు దిగ్గప్రాంతమునందు పీఠివలె సమూహ శివ గెం మెట్ల వడ్డ పాతము కలుగును మైసూరు ప్రాంతములందు కూడ పీఠి గెంట్లవడ్డ వడ్డను వురియును

హిందూలు పర్యవ్రాంతములో పంథవించు అవధిక హిందూలనువలె, అక్కడ ఉన్నవలె నడులు ఎల్లప్పుడు అలవెట్టమునై ప్రవహించుచుండును ఉత్తరహిందువుల నులో శివ శాస్త్రములకు ఈదక్షిణమునై నవే అభివృద్ధి యుండును.

(అ) పేదహిందూ (మార్కనుండి మే వరకు) ఈ కాలములో దేశమంతయు అభివృద్ధిగ్రహించి చూచుచుండును మార్క నుండి బామ గెం 31 వే తేదీవలకు మార్కను ఉత్తరమునకు పంథించుటవలె, వేదవైశ్యములూ దక్షిణము నుండి ఉత్తరప్రాంతమునకు వలెనొచ్చుచుండును దక్షిణము పీఠులయందు మార్కనెంతో పోటుక కిరీవరకు ఉత్తరగ్రహించును దేశమంతయు ఎల్లలువలె, ఎండలు శిక్షముగ నుండును ఉత్తరహిందువులములో మేగెయందు ఎండలు శివముగ నుండును, వాయవ్య భాగము నందలి ఎడారిప్రాంతముల అప్పుడప్పుడు ఎండలు తీరి వలకు వాయువులు, ఇందువలె వాయువీధిగ్రామి వాయవ్యమునందలి ఎడారిప్రాంతములో బాం శక్తులగ నుండును మూర్ఖులను రోయగోలది (అవ్వదీ పిట్టగ్రామి వగ్గవలె) వాయువీధిదగ్గర పొచ్చుచుండును, ఇదివలె శక్తియందలి వ్యభిచారము గారలముగా, జరిగవలెను మడిగాలి బిందె, శీతప్రాంత

మందలి వడిగాలులను దేశాంతర్యామలోనికి వ్యాపించు వేయించు ఇటు శివప్రాంతమునందలి శివగాలుల యొక్కనూ, ఉత్తరప్రాంతమునందలి పాడిగాలులయొక్కయు కలయికవలె పేరుచుండును, ఉరుగు లో, పెరువలలో, పెద్దపెద్ద నది గండ్లలో కూడన వడ్డములు అప్పుడప్పుడు పడుచుండును ఇది పయమందు ఉత్తరభారతమునుండి వీచుచున్న వాయువులు క్రిందికి దిగి ప్రవహించుగ వీచుచుండును ఈ వాయువులు ఉత్తరహిందువులములో "కాలరై కాళి" అని యుండును పీఠివలె దేశమునందు వివిధప్రాంతములలో వడ్డపు అల్లులు, ఇమకలై దుమ్ము తుపానులు కల్లుచుండును

పీఠిలో, మేగెయలో 10-15 అంతా ప్రాంతముల అంకారాభావములో మడిగాలులు పుట్టి, అప్పుడప్పుడు దేశాంతర్యామలోనికి వీచుటకూడ పంథవించుచుండును

ఈ కాలమున వాయువ్య ప్రాంతములోను, మద్య ప్రదేశమునందును వడ్డము పోటున పీఠి గెంట్లమెట్ల వాయువులను, శింకాలు, అస్సామురాష్ట్రములో గెంట్లమెట్ల మైగాను శీతరవాష్ట్రములో మమారు పీఠి గెంట్లమెట్ల వైమానులను వురియును.

(ఇ) వర్షాకాలము (జానువరి నెలైంబువరకు) - మార్క నుండి బామ్ గెం వరకు మూర్ఖులు దక్షిణమునుండి ఉత్తరమునకు ప్రయాణించు చుండును అందువలె ఉత్తరగ్రహించుకొని, శీతగ్రహించు కూడ దక్షిణమునుండి ఉత్తరము నకు మారుచుండును అందువలె వాయువీధివాళావ శీత్రము కూడ ఉత్తరదేశకీ జరుగుచుండును శివగ్రహించుకొని భూమిపై భాగమునకు దక్షిణప్రాంతమునందు అక్కయముగా వీరు వాయువులు, భూమిపై శివము బాది ఉత్తరమునకు ఎల్ల వైపు దిగవలెముగా మారి, దేశమంతట వ్యాపించును ఇది మొదట శీతప్రాంతమునకు కగిరి, రానురాను దేశమందంతట విస్తరించును ఇట్లు 16 వే తేదీవలె వాయువులు వాయువ్య ప్రాంతమునకు వేరును

ఈ గాలులు పీఠిగిచ్చుచు వేయవలె దేశమందంతట వడ్డము బిడ్డవించి ఉత్తరగ్రామ శక్తులములను పట్టుచుండును ఈ కాలములో రాష్ట్రముల పగళ్ళకు నడుముల ఉత్తరగ్రామ వ్యభిచారము చాల వర్షువగ నుండును.

ఈ గాలులవలె కలుగు వడ్డముల వర్షము వర్షము మీద కొంతవలె జగారవలెయుండును పల్లెమీదకరమందలి

వర్ణవంశపుట ప్రభావముచే అర్చకు బంధవృద్ధి కల్గును అచ్చటినుండి బయలుదేరు గాబులు మార్పునకు వచ్చి, తూర్పు కన్యమూర్తి వర్ణమును కలుపఁజేసి, ఈశాన్య ముఖముగా బంగాళాఖాతముపై నయవించి, అక్కడి తేమనుగూడ సేకరించుకొని అస్సామకు కొండపై బంధవృద్ధిని కలుగజేయును, ఈ గాబులు ఉత్తరమునను హిమాలయ, పర్వతవంపుట ప్రభావము వలన కష్టమౌతగు మరలి తీవ్రమగును, ఉత్తరప్రదేశమునకును, హిమాలయ ప్రదేశమునకును, వాయవ్య ప్రాంతమునకును, వర్ణమును కలుగజేయును ఈ గాబులు కట్టు పశ్చిముగా మరలకును వసియెను భారతము కూడ కలదు ఈ కాశములో వాయవ్య భాగము భారత ఎడారి ప్రాంతమును కేంద్రీభూతమై యుండును అందువలన ఈ గాబులు అక్షిణ్యముల వర్ణము తీరగలగుట ప్రయత్నించుటలో పశ్చిమ దిశాభిముఖముగా వీడయందును,

ఈకాలములో దేశమంతటి వర్ణప్రాంతము ముఖ్యముగా బంగాళాఖాతము నందు పట్టు వాయుగుండములవలన భారత పరియందము ఈ వాయుగుండములు కష్టమును నడు పయనించి, చాలి పరివర్తప్రాంతమునకు వర్ణమును కలుగజేయునుండును, ఈ వాయుగుండములు అతి తీవ్రముగా మున్నయెడల, పరిమితప్రాంతములో సూత వర్ణముకలిగి, తక్కిన భూభాగములో విర్భూత మేర్పడును అట్లుచాక, ఈ వాయుగుండములు పాతాళంపై నవలసిన, తేజమునలిచి విజ్ఞానమును విని మిథ్యమృత్యుయితో ననుమైన వర్ణవంశమును కలిగియును అక్కొక్కప్పుడు ఇది అస్సామదిశగా కొంత వర్ణవంశవలనయెడల, చీటికి పశ్చిమము ఖముగా వీచు కష్ట తగ్గిపోవును అట్టికాళలో వర్ణమంశయు అస్సామలోనే పడి తక్కిన దేశప్రాంతములో విర్భూతమగు నంభవించి, తన్మూలమున కయ్యు భావము లేర్పడవచ్చును

ఈకాలములో కష్టమంతర ప్రాంతముందు 16 సెంటి మీటర్ల వర్ణవంశమును, పర్వతప్రాంతముందు 120 సెంటి మీటర్ల వర్ణవంశమును కలపించును వనమున కన్యమూర్తి కలదునై యిది 18 అణాంశములు దక్షిణముగా వర్ణములు రాని అభ్యుపగా కురియును. వాటిని ఉత్తరముగా 40-50 సెంటిమీటర్ల వర్ణమును, ఉత్తర హిమాలయప్రాంతములో తెలంగాణ వాస్తవము 40-50 సెంటిమీటర్ల వర్ణమును కురియును అచ్చటినుండి పశ్చిమమునకు రోమదేవు వర్ణవంశము వర్ణము

రాజస్థానములో 16 సెంటి మీటర్లు మాత్రమే కురియును అస్సామను రాష్ట్రములో బంధవృద్ధి కురియగోచరముగా వెచ్చ నవనరము లేరురా! తెచ్చెలదు వర్ణముని వర్ణములు ప్రకముగా ఉగ్రుయందును

ఈకాళము జాతువలన కాశము (అక్షిణ్య - నవలంబ) అక్షిణ్యవలన వర్ణముని భారత ప్రాంతమునందు కేంద్రీభూతమైన వాయువీశనా భాగము అర్చకము, అర్చకుకూడ వాయువీశవంశము హిచ్చ భారతీయము అందువలన ఈ వాయువులకు పశ్చిమదిశగా వీచు కష్ట కీడంచును ఇప్పుడు ఈకాళమునుండి వాయువులు బయలుదేరి వైర్లతపై యును వీచుటకు మొదలెడును అంతరకు తేజమువీచి అవలంబిక తడి, తొడిగాలుల మూలమున పైకిలేచి నీచులులు వర్ణములు కట్టును ఇట్టి వర్ణములు ముఖ్యముగా దక్షిణ ప్రాంతము వలన అభివముగా కల్గును ఉత్తర ప్రాంతమునందు పొడిగాలులవలన అవలంబిక యుండును

ఈ గాబులవలన దక్షిణ తేజప్రాంతములో 10-30 సెంటిమీటర్ల వర్ణము ఉత్తరభారతములో 20-30 సెంటిమీటర్ల వర్ణము మాత్రమే కలదు

వాయుగుండములు కీతకాళములో ఉత్తర హిందూ ప్రాంతమునందు పశ్చిమమునుండి తూర్పునకు పయనించి వాయుగుండమును గురించి తెలిసికొని యుంటిమి అంతకంత, తీవ్రవర్ణమును వాయుగుండములు పీచిలు, మే, ప్రాంతము లోను, అక్షిణ్య, నవలంబ ప్రాంతములోను బంగాళాఖాతము నందున్నవించి, కష్టము లిశగా దక్షిణ భారత దేశము మీదుగా పయనించి, బంధవృద్ధిని, అక్షిణ్యకరములగు వాయువులకు కలుగజేయును వీవలన వర్ణలేర్పడును అక్కొక్కప్పుడు 10-30 అడుగుల ఎత్తువరకు నుమర్చును దొంగి, తీరప్రాంతమునకు తీరని నవ్వును సుబిల్లును ఈ వాయుగుండములు పీచిత, మేవలలో వగలున ఉచితము, అక్షిణ్యులు, నవలంబ వలలో తొడుములును దీర్చుదురు అతేయము నముద్రముతోకూడ ఇచ్చి వాయుగుండవలన లేర్పడును భాని, అవికొంతవరకు కష్టవంశములలో నుండును.

దీ. ఎన్. ఎస్. జు

భారతదేశపు పదమూడవ గణపతి ప్రవచనమును అక్షిణ్యములలో చిత్తమును విచ్చియును మూడు లేకను అక్షిణ్య భారతదేశ మొకటి, తక్కిన వర్ణములు

దానివంటి వర్ష పరిమాణం పొందవలయుండును ఈ బోర్లలో వివర్ణాలు, పాచీకత్తవేర్లు మున్నగువాని పక్షులుగ నుండును

ఫిలిప్పీన్స్ దీవులకు కష్టవిష్టగములను ప్రభుత్వము నకు నివేదించుటకు ప్రాంతీయ ఫిలిప్పీన్స్ చాంబర్స్ మధ్యను బుగ్గరి ఉన్నదియు శివ "ఫిలిప్పీన్స్ రెవెన్యూ అండ్ ఇండియా" అను కేంద్రసంస్థగా రూపొందినది, భారత ప్రభుత్వము ఈ సంస్థతో సరిగ్గా చిత్రములకు సంబంధించు పనులన్నియు చేర్చించుచు వాటిని పరిష్కరించు చుండును

ఈవారు పరిగ్రహేతములలో అంతర్జాతీయ ఫిలిప్ షోలో ఉత్పన్నముల నడచుచున్నది ఈ ఉన్నతములలో భారత ప్రభుత్వాధికారులకు ప్రాంతీయ చిత్తులు పొల్గుచుండును మంత్రిమండలి న పర్యవేక్షించు నిర్మాణ చిత్రము తెల్పియు ఈలోటి ఉత్పన్నములలో వాల్చిని పారిశ్రామికము లను గ్రహించి, భారతదేశమునకు వ్యాపిని తెచ్చిపెట్టించి వీరికి మారకద్రవ్యమును వికేషముగా అమ్మించుట భారతీయ చిత్రములకు ఇతరదేశములకు సంబంధించుచున్నది ఈ భారతదేశమునకు నిర్వహించుటకు "ఇండియన్ ఫిలిప్స్ ఎక్స్ పోజిట్ ప్రెసిడెంట్ కౌన్సిల్" అను పోషక సంస్థ నియమించ బడినది

ఒకవలె వై మెన్స్ వ్యాపారసంస్థలు "ఫిరర్" చిత్రము లను నిర్మించుచుండిగా, వేరొకవలె భారత ప్రభుత్వము, ఫిలిప్పీన్స్ లను అను సంస్థయొక్క యాజమాన్యమున దానిని మొలకలను, చాలాచిత్రములను, విద్యావిషయక చిత్రము లను నిర్మించుచున్నది ఉత్తమ తరగతి రెండిన చిత్రములకు భారత ప్రభుత్వము కాశీ, కొన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు వై కేము వీటిని పారిశ్రామికముల కొరకే, సమీపా కళాబుద్ధులకి కొరకే మొదలుచుచున్నది

ఇం వేం

భారతదేశ భూగోళము

భారతదేశము చిత్రపటమున ప్రభుత్వములతోను, నడులతోను విడిచుచున్నది ఇందలి అనుబంధ ప్రాంతీయ సంస్థలలో అవి భాగముల కలిగి అనియోలో కొకభాగమైన ఈదేశము, అనియోలోని దక్షిణ కొనయందున్నది భూములకేకకు ఉత్తమమునమ్మి ఈ దేశముగుండా కర్మకు రేఖ మయించుచున్నది భారతదేశము ఉత్తరభాగాల

మన 31°-41° నుండి 37°-48° వరకు 8200 కిలోమీటర్లు వైశాల్యమును, శీతాంశవృత్తమున వెళ్ళుచున్న 13°-17° నుండి హార్ము 31° 28° వరకు 8000 కిలోమీటర్లు వైశాల్యమును నివేదించియున్నది ఈ దేశముయొక్క మొత్తము వైశాల్యము 31 67 600 చ. మైళ్లు ఇది ఉత్తరమున వెడల్పునుండి, దక్షిణమునకు రాసురాసు నల్లమై, చాలావై త్రిభుజాకారమునకున్నది, ప్రపంచముయొక్క వైశాల్యముతో దీనివైశాల్యము పోలివలెను

భారతదేశము ప్రపంచములో అదాగా విషయమున

వైశాల్యమునకు రెండవ స్థానముగ నున్నది 1961 న మంత్రివారి కౌన్సిలమున దీనివిషయము 61 కోట్లు ఈ దేశపు భూవిస్తరితావునది 16 00 కోట్లమైళ్లు, దీనియొక్క తీర రేఖనది 6100 కిలోమీటర్లు ఇంత విశాలభూభాగము కనుకనే ఇది ఉపఖండ మనలకుచున్నది పరిపాలనా భాగ్యమునకు వైశాల్యము 17 రాష్ట్రములుగను, 16 కేంద్ర పాలిత ప్రాంతములుగను విభజ్యమై యున్నది

రాష్ట్రములు (1) అమృత్ ఖాళీ, (2) బీహారు, (3) పాళియూ, (4) అస్సాం, (5) నాగభూమి (6) అరిసా, (7) మధ్యప్రదేశము, (8) ఉత్తరప్రదేశము (9) బీహారు, (10) పశ్చిమబెంగాలు, (11) రాజస్థానము (12) గుజరాతు, (13) మహారాష్ట్రము, (14) ఆంధ్రప్రదేశము, (15) మైసూరు, (16) మరాఠా, (17) కేరళ

కేంద్రపాలిత ప్రాంతములు (1) పుచ్చి, (2) మహారాష్ట్ర ప్రదేశము, (3) మద్యరా, (4) త్రిపుర, (5) పూజేరి, (6) అండమాను, చోటా ధీవులు, (7) గోవా, డయ్యూ, బామరా, (8) చాట్రా, నగర్ పావేలి, (9) లకడీవులు, దిన దోయదీవులు, అమీనీదీవులు (10) వండిమరు

భౌగోళిక అర్థక ప్రాముఖ్యము శాస్త్రమున అనియో అండమునుండి భారతదేశము పర్యవేక్షించుకొను, నమోదముల చేతను, ప్రత్యేకములనుబలన, దీనిని కట్టమైన భౌగోళిక సంస్థలను పుచ్చించి (భౌగోళికములో చాలావై కేంద్రము నుండి అస్సాం, అరేబా, అనియో, అండములతో వ్యాపార వాణిజ్యములు నడుచుట భారతదేశము మీగు అనునూ స్థితిగిన్నది మాయకాళమున విస్తారము ఈ దేశపు ప్రాముఖ్యమునకు మీరు దోహదమున చేర్చునది హిందూ మతముననుసరములో దీవులుండుట, దూర

ప్రాచ్య దేశములకు, అక్కడయో భారతమునకు పోకల భాగమునకు వర్తమానములకు మిక్కిలి అనుకూలముగ నున్నది భారతదేశము ప్రాచీన కాలమునుండియు పోకా వీర్యాగమునకు, పోకాయాచమునకు మిగుల ప్రసిద్ధి చెంది యున్నది అశోకని కాలమునుండి, భారతదేశములో బ్రిటిషు వారినిడికారము ఉన్నప్పుడు చేదవరకు పోకా వీర్యాగ వినియోగమునకు, సాహసోపేతమైన పోకాయాచమునకును ఈ దేశము వర్తిల్లు పంపిణీ, పోకాభాషాచాత్యయ మలలో ఆధారములు కన్పట్టుచున్నవి ఈ దేశములకు దక్కండిగ గ్రీకు, రోమకు అత్యంత ప్రకృతకారల నచనలుకూడ ఇందుకు పాక్షగ్ధములు మున్నవి

వైపరీత స్వభావము భారతదేశము విభిన్నముగ నుండుట భౌగోళిక వంశములుగ విభజించబడి యున్నది. బాటి వై విభజితములగుటకూడ భిన్న భిన్నములుగ నున్నవి (1) హిమాలయ పర్వతప్రాంతము, (2) గంగాసింధు మైదాన ప్రాంతము, (3) ద్వీప ద్వీపములు

హిమాలయము ప్రాచీనమునుండి కాశ్మీరు క్షేమ సరిహద్దువరకు ౧౦౦ మైళ్ళ విడివియు, సగటున 20౦౦ మైళ్ళ వెడల్పు గల హిమాలయ పర్వతములు అవి ద్వీపముగా విస్తరించి యున్నది హిమాలయముల సగటు ఎత్తు 17,000 అడుగులకు మించియున్నది వీటిపై పలువిధ శిఖరములన్నవి ౨౦౦౦౦౦౦౦ (21,880 అడుగులు), కంచాడో, భవగిరి (2౨,820 అడుగులు), ఎవరెస్టు (29,000 అడుగులు), కాంచనగంగ (29,180 అడుగులు) అను శిఖరములు ఇందులో ముఖ్యములై నవి

హిమాలయ పర్వతపాదములయొద్ద 200-300 అడుగుల ఎత్తుగల శివాలిక్ పర్వతములు గలవు. హిమాలయ పర్వతములకు పాదపర్వతముల భారతదేశము, హిమాలయ పర్వతములును, సుమేత్రా, కర్ణాటక అను పర్వతసంక్తులు కన్పించును ప్రాచ్యభూగోళమున వైవిధ్యమును ఇచ్చుటకై కాటాన్ నదిని అనుసరించి సుమారుచు హిమాలయము లకు తూర్పువంపు పర్వతశ్రేణులు అల్ప దేశమునకు చెందిన యాచాన్ అరకాన్ దోంబరితో విడియుచున్నది

హిమాలయ పర్వతములు భారతదేశమునకు ఉత్తర పంచ సెక్టోరిపోతగా రక్షణము వహించుచున్నది బాటి వై విచిత్ర వర్ష వనములను, దక్షిణమునగల విశాల మైదాన

ప్రాంతమునకు పవనార్ధిగా అలాగల మేఘములనుండి అంతే కాక, మధ్యాహ్నియముండి వీచు శీతలగాలులును 1౫ భాగద దేశములోని ప్రవేశించియగ హిమాలయముల పీఠభూమి చున్నది గంగా, సింధు, బ్రహ్మపునవనీ సునీకను పీఠభూమిలపై బిడ్డలనుకునన, వీటి ప్రాప్త్య మధ్యముగ నున్నది హిమాలయములపై అంచు ఉన్న, అంబులాల ములసంభాగములు అంతటి ప్రకృతిరామ దీయకము అత్యంత శ్రేణులవరకముగ నుండును

గంగాసింధు మైదానము హిమాలయములకు దక్షిణ ముగనన్న గంగాసింధు మైదానము పారవంతముగ వందలి మన్నుచే కేరవడినది ఈ మైదానము తూర్పునుండి వరకు వరకు ఉత్తరభారతమునందు విశాలమగు 160౦ మైళ్ళ సాతక మును ఆక్రమించియున్నది, అన్నిటా గాగరిక ప్రాచీన భూమి అర్హతముగా విశిష్టకన్పింది గంగాగి కావల మన్న బిడ్డలమైదానము బాదాచు ఉన్న ప్రాంతము గ నుండును రాజస్థానములో 1,౩,000 వరకు మైళ్ళ వైశాల్యముగల భారత పరిధి మాత్రమే నందర్వముల కేర్పాక తగియున్నది ఈ మైదానములకు భౌగోళికముగా ఈ క్రింది ప్రయోజనములు కలుగుచున్నవి (౧) పారవంతమైన భూమి (2) అనుకూల వాతావరణ శీతోష్ణములు (3) వరుస భూమిలవలన అనుచు రోడ్లు పై స్త్రీలు నిర్మించుట కవకాశము, (4) విడిపారుదల సౌకర్యముల కనుగుండుములు (5) వివిధరకములు

ద్వీపకల్ప పీఠభూమి అనునది ప్రాచీన మైన భూభాగము ఇది భారతదేశమునందు వివిధ విశిష్టత వన గ్రామములకు గురియైన సహజ ఉపభూమి ఉత్తరమున పర్వతపాత్యులవర్షకములు, పశ్చిమమున పశ్చిమములు, తూర్పున తూర్పుకములు, అల్పలకున్నవి అత్యంత ప్రాచీనమైన అగ్నిపర్వతమునుండి ఉత్పత్తికా, భగము పాదాలతో ఈ పీఠభూమి చెప్పు. వివిధ గ్రామముల తోనై నవి తవ్యంత ముగా వివిధములైన నై నదీకల అలలను కేరవడినది ఈ శిలాద్రవ ఫలితముగా, అంత ఎత్తాగియు భూమినివలనమున పై సుఖియించి శిలావయూహములు భూమిలో ప్రసరించుచు ద్వీపభూమిలో అధికభాగము పీఠభూమిగా పరిచాచుచు చెందినవి

వివిధపర్వతములకు ఉత్తరముననున్న అరాచిక్ పర్వత

గంగా మైదానములందు కావనము అంతేకాక గుజరాతు, రాజస్థానము, మరాఠా, ఉత్తరప్రదేశము, సింధు, పశ్చిమ బెంగాలులలోని కొంతభాగాలందు, గోదావరి, కృష్ణ, వంగా పూర్వ జిల్లాలు, అస్సాము ప్రాంతములందుకూ ఇట్టిచేలలు కలవు. జిల్లాదేశము భూమాలూక పాఠపఠములైనచే ఇవి విశేషముగా మహాభృగ్ని, గుజరాతు, మద్యప్రదేశములలోని పశ్చిమప్రాంతము, ఉత్తర ప్రదేశములోని రక్షిణభాగము, సింధులోని అగ్నేయభాగము, ఒరిస్సాలోని హయవ్య ప్రాంతము, ఆంధ్రప్రదేశములోని పశ్చిమప్రాంతము వీటి యందు కావనమును = ప్రత్తి, తోమ, గోమ, ఎల్లగిసె, ముప్పకడములు ముప్పగునవి ఈ భూములలో పెరును

ఎర్రచేల మద్రాసు, మైసూరు, అగ్నేయ, మహా రాష్ట్ర ప్రాంతములందు కలవు అంతేకాక అవి ఆంధ్రప్రదేశ్, మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రములందుకూ అరిస్సా, భోపాల్‌పూర్వ వరకు విస్తరించుచున్నవి పశ్చిమ బెంగాలులోని కొన్ని జిల్లాలందును, ఉత్తరప్రదేశ్, మధ్యప్రదేశ్, మార్పు రాజ్ స్థానములలోని కొన్ని జిల్లాలందును ఇట్టిచేలలు గలవు. పాఠమునందు వైవిధ్యమున్న వలె ప్రాంతములలో పెక్కు రకముల పంటలు పెరును

కొంతచేలలు ఆంధ్ర, అస్సాము, పశ్చిమబెంగాలు, అరిస్సాలందును, మార్పు పశ్చిమకనుమ ప్రాంతములందును కన్పించును

పహాదీర్షిష్ట పంపక : భారతదేశపు అటవీపంపక అమాల్కమైనది మొత్తము దేశ విస్తీర్ణములో అరవవంతుకు అదవు లాగమింపబడి ఈ అడవులు అయిదు తరగతులకు చెందినవి వర్షపాత మెక్కువగ నున్నప్రాంతములలో అన్ని టుంకులలో పచ్చగా చెదగ నున్న పుష్కములు కావనము అట్టి ప్రాంతములు పశ్చిమవీరమందిను, మార్పు హిమాలయ పర్వతములందరి రక్షిణపార్శ్వములందున, పశ్చిమ బెంగాలు, అస్సాము రాష్ట్రములలో కొన్ని భాగాలందును కలవు కానియు గుజరాతు రాలురు మరల పట్టణములెవ మ అటవీ వౌచ్య పుష్కములు హిమాలయ పర్వతపు ఉత్తరలోక, దక్షిణభారతములోను చెరుగులు ఇవి మద్రాసు, మైసూరు, ఆంధ్ర ప్రదేశము, అరిస్సా, ఉత్తరప్రదేశము, సింధు, బెంగాలు, మధ్యప్రదేశములలో కొన్ని భాగాలందు కలవు పెద్దకముల మీద పెనుగు అటవీ పుష్కముల ఎక్కు, చాటిమై కరుయ

వర్షముల పనువించి యుండును మేను, దేశదాన, తోకీ వున, ఉప మున్నగునవి ఈ అటవీపుష్కములలో ప్రధానము లైనవి భారతదేశముందు పెనుగు అడవుల మూలమున 10 లక్షలమంది కాల్కితులు జీవము చేయుచున్నందు అన్ని రాష్ట్రములందు కంతె అస్సాము రాష్ట్రములందు అతిపు తెక్కువప్రాంతము వాక్రమించియున్నది

వ్యవసాయము భారతదేశములో 70 శాతము ప్రజలు వ్యవసాయమపై జీవింపుచున్నారని, వీరు అనార భావ్యములనేకాక, చెరువు, అపగూ, కాటి, టి, తోమలు, పెరుపెనగ, దాగాలు, అపిసెరాక మున్నగు పంటలను గూడ పెండించుచున్నారని దేశమందలి మొత్తము భూమిలో మూడవవంతు వ్యవసాయ మొగ్గువలెనున్నది ఈ భాగము కాల్కరావ్యములకు చెందిన గింజలుచున్నది పరిభావ్యము కొన్ని ప్రాంతములలో విదానికి తెండుపర్యాయముల పెండును పారాదముగా, మైదులగియు తెగవ్యవసాన, వీరవలెను కొన్ని ప్రాంతములలో వశించుచుండును ఎరు వులు, రసాయన ద్రవ్యములలోమంచుటచేయు, నీటిపారుల సౌకర్యములు తెండు ఉత్తము, పెరుల పన్నుర్తిగారుడవు అతిపుట్టి, అనాపుట్టి, దోషములవలెన కూడ వస్తయులును

నీటిపారుల వర్షపాతము అవసరముగ నుండును దేశము, తెట్టి భాగము నుదీర్యముగ ఉత్తము, భారతదేశముందు నీటిపారుల వస్తువుల విశేషముగా అవసరమగుచున్నది వయల అయలలో చాచాపు 85 శాతము ప్రతిపంపకము న్నుభాగాగా, 8 శాతములు మాత్రమే నీటిపారుల ర సౌకర్యములు ఉయోగపడుచున్నది (1) మోటరావ్యల క్రిందను, చెరువులక్రిందను, కాలువలక్రిందను, కొంతవరకు నీటిపారుల అయిరుచున్నది చాచాపు 180 లక్షల ఎకరముల భూమి భారతదేశములో నీటిపారులవలెన పొగగుచున్నది నీటిపారుల వనరులను మెరుగుపరచుటపై భారతదేశములు తెండక, మూడవ పంపకప్రదాశాల భాగములో కొన్ని సులూగ పారక ప్రదాశాలను అయలపెరు చాటిలో ఈ క్రింది ముఖ్యములైనవి (1) మార్పుపహాలోని బాకా వంగల్ ప్రాంత (2) అరిస్సాయందలి హిరెగల్ అనల్ల (3) వీరగలోని చామెగల్ ప్రాంత (4) ఆంధ్రరాష్ట్రము లోని చాగార్లుపాగల్ ప్రాంత (5) ఆంధ్రలోని తుంగభద్రా ప్రాంత

అవిజయము భారతదేశములో అఖిలము అవిజయము అలో
 కేటోగ్గు మంగళము, బంగారము, అగ్రహము, ఇనుము, ఉప్పు ముఖ్యములైనవి రేఖాచిత్రములను అట్టియు, అవ
 వంఖ్యన అట్టియు మాడగా ఈదేశము యొక్క అభివృద్ధి
 అంతగోపురించారు. అదేమనగా అఖిలము ఇనుము, అగ్రహము
 మంగళము, కాగ్రహము మున్నగు అవిజయము విదేశముల
 తెగుమత లేయలనున్నవి తొగ్గు, బంగారము, చలన
 చారులు, మన్నపురాలు మింగళములై హతకోశము మున్న
 గునవి స్వయంబోధములుగ మున్నవి వెండి, నితలు, పెట్రో
 లియం, గంధకము, సీసము, పాదరసము, పోషకము, రాసి,
 ప్లాటీనము మున్నగు అవిజయముల వరదేశములనుండి వచ్చు
 దిగుమతులైన అధారపడవలె యున్నవి మంగళము ఉత్పత్తి
 యందు ప్రపంచముకంటె రహస్యమైన వారలవార భారత
 దేశము మూడవస్థాన మార్గమింది యున్నది అగ్రహపు
 ఉత్పత్తిలో ఈదేశము ప్రపంచములో ప్రథమస్థాన మార్గ
 మిందియున్నది ప్రపంచములో అరగు అనుము ఉత్పత్తిలో
 భారతదేశము ఎనిమిదవస్థానము మార్గమిందున్నది కానీ
 ఇవ తి ఇవి ముఖ్యమైనవిగాను

దేశములు పారిశ్రామిక విజయములో భారతదేశము
 గొప్పప్రతి పాధించినది పారిశ్రామిక కేంద్రములు మేము
 వసులో ఉండవచ్చులు అఖిలమునంద ఈ ప్రగతి పాఠ్య
 మైనది వివిధములైన ఈ దేశముల పాఠ్యముగా రేఖ
 మంతలు ప్రవరియింపును ప్రధానముగా ఈ క్రింది మూడు
 మండలము లలో వివిధములైనవి యున్నవి

(1) రామోంట్-మార్గము: (అగ్రహము, నితలు, చల్పిని, తెంగాలు దిగుమతము) ఇరుకు ఇనుము, ఉప్పు, రహాయ్య, పెట్రోలు, అవిజయ, రహాయ్య వర్ణములు, కాగితము, గాఢపరిశ్రమ గలవి

(2) మహారాష్ట్ర, గుజరాతు మండలము-ఇరుకు ప్రతి కాగితములు, రహాయ్య ప్రవర్ణములు, గాఢ, పంచరార, పరిశ్రమలు

(3) మద్రాసు, మధ్య, కోయంబుమారు, తెంగాలు మండలము ఇరుకు ప్రతి, పట్టు, పంచరార, ఇనుము, ఉప్పు, గాఢ పరిశ్రమలు కలవు

గంగా-యమునా మండలము(అవిజయము, కామ్యురు, అగ్రహ, ధిల్లీ) వాగ్మారు, అలలూరు, భోపాలు, ఇండోరు,

మంగళమును అట్టియులు, ఎమెంటుగి, భారతదేశమును మున్నగు, కాగితము నకును) అగ్రహములు

రాకపోతల మార్గములు భారతదేశములో రోడ్డు మార్గములు (యూరప్-అసియ అగ్రహ ప్రధానమార్గములు వి అగ్రహ 82 వేల కోట్లమిల్ల కోట్లరహిష్ట మార్గములు, వి అగ్రహ 82 వేల కోట్లమిల్ల కట్టిరహిష్ట మార్గములు ఇందు నిర్మించబడినవి ఈ క్రింది జాబితా రహదారిమార్గములు) అగ్రహము

(1) కలెక్టరాధిష్టమార్గము (కాగిత, కామ్యురు వగలములయ్యారు)

(2) బోంబాయి-తెంగాలు మార్గము (మద్రాస్ వగలములయ్యారు)

(3) మద్రాసు - కలెక్టరా మార్గము (విజయవారయ్యారు)

(4) కలెక్టరా-మద్రాసు మార్గము (వాగ్మారు వగలములయ్యారు)

(5) కాగిత-కామ్యురు మార్గము (మద్రాసు వగలములయ్యారు)

(6) బోంబాయి-అగ్రహ మార్గము (ధిల్లీయ్యారు) నేపాలు, అగ్రహ పోషాన్ రేఖములను రోడ్డు జాబితా రహదారులు కూడ అగ్రహ ఇదిగాక రాష్ట్రము, కర్ణాటక, గ్రామ రహదారులు కూడ నిర్మించబడినవి భారతదేశములో రైల్వే మార్గములు కూడ ముఖ్యమైనవి ఈ రైల్వే గమనిక యొక్క పొడవు 67,000 కోట్లమిల్ల వరకాలగా ఈ తగ్గిన కొరకు ఈ మార్గములు మండలముగా విభజించబడినవి ఉత్తరప్రదేశ్, అగ్రహ, నితలు, రాష్ట్రము, అగ్రహ విశేషములు ఉన్నవి

అమార్గములు కూడ కొన్ని రాష్ట్రములలో ప్రధాన పాత్ర వహించుచున్నవి వీటి మొత్తపుదీర్ఘదీర్ఘ 0000 కోట్లమిల్ల గంగా, గోదావరి, కృష్ణావరలు, వారి కాలువలు పశ్చిమ మండలము, నోకాయావరముల అనుబంధములుగ మున్నవి వివిధ ముఖ్యమార్గములయ్యారు విదేశములకు రోడ్డులు అనుబంధములు అందు కూర్చు. ఎక్కువకోట్ల కోట్లమార్గములకు కెల్ల నోకాయావరములును, ఎక్కువ సంఖ్యలో చిన్నచిన్న నోకాయావరములు ఉన్నవి కాండ్లా, బోంబాయి, కొచిన్ నోకాయావరములు పశ్చిమ

శీరమనను, విశాఖజిల్లామము, కళకత్తా, మద్రాసు ప్రాంతా శీరమనను తూర్పుశీరమనను వెలకొనియున్నది ఈ శీరమననుమంది దివిధములై న మడివలదు విదేశముల శీరమనను యగుననుచు యిల్లములు, రహాయన ద్రవ్యములు, అహికాధాన్యములు ముగ్గుగునది విదేశములమంది దీగుమతి యగుననుచు

దేశములో వివిధ నగరములనడును విమానమార్గముల ద్వారా రాకపోకలు జరుగుచున్నది చాలాలో ఈ క్రింది ముఖ్యమైనవి

- (1) మద్రాసు - ఢిల్లీ
- (2) కొంకణు-కళకత్తా
- (3) ఢిల్లీ - కొంకణు
- (4) కళకత్తా-ఢిల్లీ
- (5) మద్రాసు-కళకత్తా
- (6) కొంకణు-మద్రాసు

ఇవికా విదేశములకు పోవు ఈ క్రింది విమానమార్గములకూ నడుచుచు :

- (1) కొంకణు - మ్యాయాన్పు (బీరట్, రోము, లండను నగరములద్వారా)
- (2) కళకత్తా-టోక్యో (టాకాట్, హోకాంగ్ నగరములద్వారా)
- (3) మద్రాసు-సిడ్నీ (సింగపూరుద్వారా)
- (4) కొంకణు-మైకోక్ (పరెస్ ద్వారా)
- (5) ఢిల్లీ-మద్రాస్

జనసంఖ్య జనసంఖ్య విషయమున ప్రపంచములో భారతదేశము రెండవస్థాన ముక్రమించినది మొత్తము జనాభా 48 కోట్ల, 98 లక్షలు. (1931 లెక్కలప్రకారము) భారతదేశములో నగలు జనసాంద్రత చ మైలునకు 140 మంది గంగా సింధుమైదానములోని జనసాంద్రత గరిష్ఠమైనది రాజస్థానము, రోహిల్ ధాన్, బీహార్, బీహార్ లో విద్యుత్ ప్రాంతములందరి జనసాంద్రత అత్యంత కనిష్ఠమైనది భారతదేశములోని జనసంఖ్యలో 85 శాతము గ్రామములలో నివసించుచున్నది ఈ సంఖ్యలో పురుషుల కంటె స్త్రీలు అధికసంఖ్య కలవారై యున్నారని

వీ వి.

భారతదేశము-ఉపధులు

భారతదేశము ఉపధులు సంపద గలది దేశము ప్రభా సంపద గలది యువజవలయును ప్రభావంరకమునకు సర్వమునుపున్నవల తరీతుములగు ఉపధులకెవర అత్యవసరము అట్టి ఉపధులు అనంతములుగా భారతదేశమున కలవు "సచారవపురుషోఽన్వరవమయే" అయి కనబడుచున్న పురుషుడు అన్వరవమయ్యుడు అనిఉపనిషత్తులు ప్రహేరించుచున్నది మానవ సృష్టికి మూలాధారములును సకల జీవన సంరక్షకములును నై నవి ఉపధులు

ప్రకృతియందలి ఉపధులను, ఉపధులైనయోగమును, సంయోగమును, సంవిధానమును, తెప్పగ వరికిలి చివ భారతీయ మహర్షులు, మానవాభ్యుదయ సౌభాగ్యసంరక్షణములోకనను జగత్పితామహులగుకౌరవము, ఈ ఉపధి కుటుంబమును వర్గములుగా గణములుగా, రసము, గుణము, వీర్యము, విహేళము, ప్రభావము, ప్రతిభ మున్నగు విశేషములతో, క్రుతితోధికముగ, నిర్ణయించి, నిశ్చించి, అయిచ్చేదమునందు పృథ్విపురాణోపాదేశములందు, మంత్ర శాంత్రికములందు, శ్రీ చాగను, వైష్ణవ శాగ మములందు, శాంతి శాస్త్ర శాస్త్రశాస్త్రములందు, శామ-గాన కళాసముదాయములందు వివరించుచున్నది ఇందరందనక కావ్యములందు, గ్రామీణజనములందు పాటలందు, పాటెలుగ, చిటాటలుగా, సందీత, పామక, పాటక జనసౌహృద్యమునకు అందుకాటులో నుండునట్లు పలుముఖముల ఉపధులైనయోగ, ప్రయోజన, సంప్రదాయములు, దేశమందంతటను విస్తరింపజేయబడి యున్నవి

ఉపధులు-ఉపధులైనవల

- (1) ఉపధులు ఇవి ఫలించి నశించుచు నవి వరి, గోరును యవ, శొన్న, మున్నగునవి,
- (2) వనస్పత్యులు : ఇవి పుష్పించకయే ఫలించునవి (మర్రి, రావి, మేడవంటివి)
- (3) వానస్పత్యులు ఇవి పుష్పించి ఫలించునవి మామిడి మాగేడు, కేరళునంటిది
- (4) వీరదీపములు : వేల్పు, గడ్డలు, దుంపలు, గులుగులు ఇందులోనివి
- (5) లతలు వీటికి సాకునవి లతలు (శ్రీకాకుత్స్థుని) ఉపా - ఉపధులపాటలు, శివప్రీతి మున్నగునవి

(8) విశాఖమండల గుంటూరుజిల్లా, పోలవరం విస్తీర్ణంలో
శిరుగుసల

(1) కాండము (శంభము)ని శాంధములుబోలెశంద,
శామమున్న గునవి

(8) మూలమైన ఆర్థికపరిస్థితులలో చేపట్టిన శిక్షావర్తి మున్నగునవి ఈ విషయాలయినవన శంకయు ఉపయోగించుటకు వర్తించుననుచు

ప్రకృతి వియోగము లగు ఈ ఉపధులు చంద్రుని అమృత
కిరణ ప్రసారములచే రోషించుచున్నవని ఉపధుల పృథులను
వ్యక్తము గుఱవించడము మఱికినించి, మర్గీకరించి, పరివయము
జేసినచాడు ఖగోళశాస్త్రీ

²²యా పాద్యము, రోమరాజీ కృపాక్షుక వివక్షదా.

బృహస్పతి సమూహా-స్థానో ముఖ్య స్వరూపాదో

అను అభిగ్రహ వేదముగ్రహములు అట్టి, ఉపగ్రహులు ఆవే
శములనియు, రహస్యశక్తిగ్రహాలకా భేదములే అవి శశములు
దర్శనములు కలవనియు, చాటికి అమృత మయిదగ
చంద్రుడు అధిపతియనీయు, బృహస్పతికి అయో బాధ్యుల
యనదీ విధియొకంగవ జీయియమృతవనియు అట్టి శివ ఉపగ్రహు
లప్రాణులుగ నంగీకరించు బాధ్యులయనదీ, చాటికి విముక్తులు
జేయ నమర్తములయియు, తెలియయ్యుచి

అకర్మ్యమనమన తమోంతమునకు ముందును, నెమ
కను, గల సంక్రమములు నూ క్రమములు, కనుకని దిక్కునమును,
చంద్రుని ఆవృత్యమును, భూనాగ్నితయెట్లు కనుగొనవలయును
తెలియజేయు చున్నది యి గతర్కంబు నెడమయందును
కనుకను, వివిధ ప్రయోగములకుముగలగును, యోగమునను
నవనలయందును, నొకటి కాచి నవనలయములను,
క్రియార్థములగును, తెలియజేయునది చాక్షరాయన,
కేళి, గతము, కాంతిరాయన గుర్తువర్ణన, కేళిపాత్రము
బుద్ధుని ముగతర్కములయందలి నా దృష్టాంతంబు ప్రయోగములను,
చాక్షర ఆయుర అభిధానముయందు కనుగొనవలసినది వివిధ
విధానములనుమి మగమునెప్పుడనినది కనుగొను అంతములను,
అంతం ఫల్యములను, ఈ కనుగొన వలయును ముంకి,
అయిన దృష్టాంతములను గాముననుకూలములైనట్లు కన్పట్టవలయును
బుద్ధునియందు కనుగొను నొకటి కాచి నవనలయములను

ఉన్నది విధానము

అనుచు వీరవర్ణన

విశేష విజయం.

1) పాఠశాల ఉపధ్యక్షులు	} తెలుగుపాఠశాల ఏనుపాటి కొండ్రి, వచ్చిరి, బిలియూలు, కడక, కాకి, ఉప్పిరి మొప్పిరిపాటి
(అ) గణములు-50/200	
(ఆ) వ్యయములు-8/74	
280	

2) కల్పవృక్షము - 78 ఉదా మామిడి, మిరి, చాచి

8) మహాభారతము - 04 " పోగుమొదటి.

అవ్వవర్ణములు
బిగి

సంఘానీకరణము -

మొత్తము 600

[illegible][illegible]

(1) **ప్రాప్త్యా విరీత్య :** ఇది రోమంత అర్థిగా ఉపేధము

మనదేశము అధికా లోహమింక, వజ్రాల అధికా లభ్యములు, ప్రభావవంకా ప్రయోగింపబడని విశిష్టాంశము. అది అధోగృహీతము అయ్యున్నప్పుడు, ప్రయోజనముగా గలది.

(2) అనుబంధ విధి శత్రుజాతాన్ని, చాచా, బంధన, స్వేచ్ఛ, పాటన, నీవకములు అరిగారల విశిష్టా విధానము విశేషముగా ఎత్తాగొనమునకుదిరి వ్రతాంతము.

(1) కృషినికల్పి ఇది రవ, గింజక, పేప, పాపాదా
దులు ఉపయోగించి విశ్వావిధానము ఇదియు అరగి
రక్షణము, జయిర్వర్ణము లక్ష్యములుగాగలిగి ఇంద
రము కళ్యాణం అయ్యునుగానె

(1) దైవ దీక్షితులు ఇది మంగళము, యుక్తియు, అభిమతి, తపస్సు స్వాధ్యాయము ధ్యానము, దానము, పోషణము మున్నగు వివిధ కార్యములను చేసికొని దీక్షణము

చిత్తా వజ్రానగ్రంథములు ఈ చిత్తావజ్రానమును, అయితే శ్రీకృష్ణానుగ్రహావనితమును, ఉపదేశయోగక ప్రహేళిక ప్రయోగ, ప్రయోగము మహాత్మ్యమునమును, పాఠాని సంయోగమును తెలిపినవలెను, అయితే పాపానాశకములు చేరవలెను, చరక, ముత్యక, సేవాలిలు, సహాయములు, రహస్యముల రహస్య కర్మములు, దత్తాత్రేయ, కాశ్యపముల కావచములకు ఉత్తరములకు కల్పానితములను, అనన్తవృత్తి సహాయములను కలపవలెననియును చెప్పినది.

మా కన్నెని పుట్టికి కిడుగులు వాకనవనియు, కిడుగులు
నడవని బాగా శారంగేశ్వరమయము కలవనియు, పెద్ద సిగ్గు
దర్శనవిశాఖలగు శాఖలేరు మనవిగ్గులు నిర్మానుల ప్రస
ముఖా శిల్పము నిర్మాణపురుషోత్తమ ప్రభావముగ, బోధన
మును, సోమమనోగత ప్రభావములగు కిడుగులు లభించు
ప్రశంసమును పత్తి లభించునామని సోమతత ప్రభావ
మును కలవనియు లోకము మనమును, నామముగ నిత
ములతో కడుగులగు శిల్పములగునని

హిమవత్సర్వశము, పహ్వర్ణి, మహేంద్రవర్షశము, మలయవర్షశము, శ్రీశైలము, దేవగిరి, హయగ్రామము, వీర్య, లలితర మహోన్నతి, శత్రుణములు, విశవ్రమహానది, సింహవి శుభ్రమౌనవ రహోపరము, దేవముద్రావరము, ఇశ్వారి | సప్తశతములందు సోమశత ల్లింగము,

పై ప్రదేశములందు పరిశీలన (అనుచరిత్ర) అనువది

మూడో ిందు వేలకొద్దీయిలు నివేసి "క్రాహ్మ" అని అందుకు ఇది అభిప్రాయములందును "కేమముగా"మెరుగు ను నేమము పూర్వోక్తమాలయూర ప్రదేశము, అందు నివేదితముగా అభిమతమునందును, నేనునుమేలియలగు ఉన్నెద్దగొప్ప గణములతోట దొరకనునీయు, ముత్రపవనరణము ఈమధ్య అభియ్య చ్చినకూట శ్రీశ్రీలొకాగ్రయములొక రాత్రులందు శ్రీశ్రీలొకమతె ప్రాశాంతియిరారుమట్లు తెచ్చి అందరి

"నిజితా ఎన్నడూ తేలికపాటిది - హుళాళ నగితానవ,

ప్రవర్తన: సర్దిచెప్పాలి అని—భావనూ వాటిచే, పో:”

(పాల్వీరి-అయోధ్యకాండ సం 96)

మరియొక విశేషము

¹¹ఉచితరయ్యగృహవసంతే, పోషేన సహా కాశ్చా !

యదై కృత్తితి || కావ్యేణ వం రాజగారియామసి

(ము. వి. 10-మూ. 17-మ. 23)

కీర్తనాగీతమునకు తల్లియైనది, నేడును ముందును న, శైవ్యుడు మున్ను ఏకాగ్రీ గ్రహించుచును ప్రయోగించుచు, అగ్రీగ్రహము, అయినా వ్యాఖ్యించుచును ఎంతవరకును" అని ప్రతిపదియను చంద్రునిగీతమును ప్రతిష్ఠా చేసినవలె శక్తి ప్రతిష్ఠానుమించుచు వేదాగ్రహించుచును ముందును అనియు గలదు.

తనప్పు, సుశీతమైన ప్రవర్తనము, శాస్త్రము కల
చానికి ఉపదీపిత్రి, బొవడపత్రి, విద్య విజ్ఞానవస్తువు శాస్త్రాద్రి,
అపారద్రవ్యభంగిత్రి కలుగును. అపారీమితునిగలచానికి బాంధ
జాలవీరీర్లు ఉపదీపిత్రియంతయు తనమీర్లుగలదుగలదు

భారతపరిపాలనము-కేంద్రపాలన వ్యవస్థ

శ్రీ ౪ 1800 న వసుకృతములో ఉన్న శివలింగా
కవలె లింగము నగరములో స్థాపించబడినది భారత
ములో వ్యాపారమును అభివృద్ధిచేసినట్లు
మూగ కలిగి, అందుచేత వ్రువ మరలకే మొదలగు నటుడైన
శీర నగరములను వ్యాపారస్థావముల చేర్చుచుకొని,
రాజధి కవలెయొందునట్లు ఆశించెడిచారు కట్టబెట్టములు
చేసెడికే, దివ్యమహిమలనుము శ్రేష్ఠులచేకొని వ్రువనుగా
భారతము లొంగి కట్టబెట్టములు రాజధానియగు నొకచో
ముల లొంగి కట్టబెట్టములు రాజధానియగు నొకచో
పాలనా వర్తములు వ్రువ చేసెడిమూగ రుచిచేరింబడి ఆ

గుణముగ నుండు పవనములను చర్చించి విస్తయములు నీసి కొనుచుండును. ఏదేవయములను మంత్రిమండలి సమష్టిగా నిర్ణయముచేసే, నీవిషయములను మంత్రి వ్యయముగా నిర్ణయముచేసే విధికిరెంచు నియమములు ఏర్పడి యుండును. కాచేననునరెంచి మంత్రిలు వర్ణవహింతురు. తనకాళు నమర్తవలముగా మెరేయుకార్గవ మంత్రి పీఠగించును. మంత్రివ్యకాలతో పీఠిగొగి ఎట్టిదోకాటుకేసినను, తన కార్గవ మంత్రికేయగును పార్లమెంటులోనిట్లులను ప్రవేశపెట్టుట, ప్రక్షలకు నవూరావమలొనగుట, తనకాళుకు సంబంధించిన చక్కలతో పాల్గొను మున్నగు చర్యలను మంత్రి జరపించును

మంత్రివ్యకాలతోని పెళ్ళిచేయటే విధానమునకు ఒక కార్గవర్షి అనిపడిగా నుండును. ఇతని చర్యకేవల, నీయంత్రముల క్రింద ఈ కార్గవలయ విధానము పని చేయును ఈకాళుకు సంబంధించు మంత్రికి ఇతడు సంహతి నిచ్చుచుండును ఎప్పుడోపుడు తప్పనిచుగు నవవర్ణలకు సంబంధించిన చర్యలయను అను ఇతడు మంత్రివ్యపీఠి నీసికొని వచ్చును ప్రభుత్వ విధానములను రూపొందించుటతో మంత్రికి ఇతడు సాయపడుచుండును. పక్షికి అక్మింపునకుమిటి ఎరుట ఈ కార్గవర్షియే తనకాళుకు ప్రాతినిధ్యము నటించును. అరెగంపె ఎప్పుడవమంది కార్గవర్షులున్నచో, వాకిలో నీనియర్ కార్గవర్షియే ముఖ్య సంహారాదుడుగ నుండును మంత్రితో సహగించుచు, ప్రజలశ్రేయస్సును కృష్టించు చుండుకొని తనకాళు పామర్త్యముతో పనిచేయు కట్టు కార్గవర్షి యాచుండును ఈ పెళ్ళిపీఠికింద వరుసగా అడివనలో లేక నీయత్త కార్గవర్షులు, తెచ్చొట్టి కార్గవర్షులు, తనకార కార్గవర్షులు పరిశ్రేయించుదును నవము నని అరికికిగా అడివనలో లేక నీయత్త కార్గవర్షి వర్ణవహించుచుండును తనవత్తమునకు (నోడీడిజ్) అధిపతిగా వహించు కార్గవర్షి వర్ణవహించుచుండును కాళావతిగా ఉపకార్గవర్షి సకేయముండును సామాన్యముగా నీరందరు ల ఎ ఎన్ గ్రేజికి చెందిన అధికారులై యుండురు విదేశాంగకాళు ల. ఎన్. ఎన్. గ్రేజికి చెందినవారు కార్గవర్షులుగా నుండురు

తనకార్గవర్షి క్రింద పనిచేయు పిట్టలడిలో పరుగా, నెన్ ను అడివరులు, అవిపిటులు, యు డి సి. లు, ఎల్

డి సి. లు, ప్రిన్సిపాల్సులు, సైన్సులు లేనియుండును ఈ కార్గవలయములకు అనుబంధములుగా పరిశ్రేయ కాలకు కూడ నుండును అది సాంకేతిక పరిశోధ విచ్చుచుండును శీంధ్ర అనిద్యుచ్చి కమిషను మొదలయినవి ఇట్టివలెను చేయుచుండును

కార్గవర్షావశావిధానము రూపొందించినది విధానము ననుసరించి ఒక ప్రత్యేక మైన డిపార్టుమెంటు తన కార్గవర్షలవలెను నిర్వహించుచుండును పెళ్ళిచేయటే కాక ఇది వేరొక విధానము ఈ విధానమునకు చెందిన ప్రధానాధికారి డిపార్టుమెంటు అధినేత అనియు, లేక సై కెట్లరు అధికార అనియు, లేక కమిషను అనియు పిలువబడును ఈ విధానము ముఖ్యముగా కార్గవర్షావలెనును తోడ్పడునట్టిది

ప్రస్తుతము కారతప్రభుత్వమునందు ఇటువంటి మంత్రివ్య కాళులు, ఒక ప్రత్యేక విధానమును వర్ణవహించుచుండునట్లు, ఈ ప్రత్యేక విధానము అనుకూలిక సంబంధించియున్నది సైన్స్ కేంద్రమునడిన అనునది మంత్రివ్యకాళులు ఈడిగున ఉపాహరించబడినవి

- (1) లేకవర్ణవహించుకాళు
- (2) అర్థికకాళు
- (3) రైల్వేకాళు
- (4) రక్షణకాళు
- (5) విదేశాంగకాళు
- (6) వాణిజ్యకాళు
- (7) ఉక్కుగమలు, లోహములకాళు
- (8) పారిశ్రామికాధిపతి, కంచెని వర్ణవహించుకాళు
- (9) పెట్రోలియము, రహదయములు, సాంఘిక సౌకర్యములు
- (10) గృహనిర్మాణము, స్కూలు, పరిశోధ
- (11) రవాణా, వాతావరణము
- (12) పౌర విమానయాన, విమానయానకాళు
- (13) కానిక, పురపాలకములు
- (14) అవతర, వర్ణవహించు, సహకార, సామాజికాధిపతి
- (15) విద్యుత్తు
- (16) నీటిపారుదల, విద్యుచ్ఛక్తి
- (17) వాణిజ్యము

- (17) విచారణ
- (18) సమాచార, ప్రసారము
- (19) ఆరోగ్యము, కుటుంబనియంత్రణము
- (20) పార్లమెంటరీ వ్యవస్థములు, రహదారులు

వి వి సు

భారతపరిపాలనము - పంచాయతీ రాజ్యము

మన దేశసామ్రాజ్యము గ్రామసామ్రాజ్యము దీనినే అధారపడి యున్నది గ్రామవ్యవస్థ భారత దేశమునందలి సాంఘిక, రాజకీయ జీవితములో అతి పురాతనమైనది. గ్రామ జీవితమునకు పెట్టులు లాళ్ళములు గలవు వ్యయంబరిపాలన మును గ్రామమే పురాణి ఇచ్చుట మానవత్వవృద్ధి నిరాలంబక ముగా వృద్ధిపొందుటకు అవకాశము లున్నది. దేశరక్షణకు వలయు దృఢతాయులైన వ వ్యవసాయకులను ఇది అలవాటును, మన దేశచరిత్రలో గ్రామమున కెప్పుడును అధిక ప్రాధాన్యము తెలిపి హిందూయగమున పరిపాలన వ్యవస్థలలో అదియే ప్రథమస్థానము మొగలు కాలమున గూడ గ్రామమునకు అధిక గౌరవ ముండెడిది క్రిటిదు యుగమున జీర్ణ ప్రాముఖ్యము క్షీణించినను, కెన్నెన్ ప్రభువు ప్రవేశపెట్టిన పరిపూర్ణముల మూలమున స్థానిక వ్యవసాయకా కార్యక్రమమునందు సులభ గ్రామములకు టీంక పద్ధతంత్రక పర్యచెను

కారతదేశము నిర్వహణమైన పిమ్మట సాధించబడిన ఘనవిజయము అలో పంచాయతీ రాజ్యవర్ధానక యొకటి అధికార విశేషీకరణ మౌనము ననుసరించి గ్రామపంచాయతీలను, పంచాయతీ సమితులను, కిల్లాపరిషత్తులను, నెరిచిగా అధికారము తియ్యబడినది ఈ ప్రణాళికను అటుల పరచుటలో కారతజాతీ విజయగు మహాత్మాగాంధీయొక్క ఆశయము పెరచేసినది

మనవద్ద ప్రణాళికలోని ప్రణాళిక కార్యములను గ్రామమునకు సంబంధించినవలెనను, పంచాయతీ రాజ్య చాళా కార్యధర్మియొక్క అదేశప్రకారము గ్రామపంచాయతీలు నిర్వహించుచున్నవి కనీసము 500 మంది అనాధాగణ గ్రామపరిషత్తులమును నిర్వహించుటకు ప్రత్యేకము అదేశప్రత్యేకము టాంగ్విలి నియమించుచున్నది ఇదిగత పంచాయతీరట్లము ప్రణాళికను రాజేంద్రగఢు, కొత్తగూడెము మొదలగు పలుప్రదేశములకు 'జాన్ మిస్సెజు' కూడ

పర్యాటు చేయువాడు ప్రతి గ్రామమునందును వ్యవసాయములను పరిపాలనమును గ్రామపత్ర యొకటి పిర్చిది యున్నది ఈ పత్ర నివహ్యరమునకు కనీసము రెండువర్గాయములై మేము పమానేమై (1) గ్రామపంచాయతీలైన లోకము (2) గత సంవత్సరపు పరిపాలనమును (3) ఆ సంవత్సరపు మాత్రక కార్యక్రమమును, (4) కొత్తపన్నుల విధింపు, మొదలగు విషయములనుగూర్చి వర్ణించినయెను.

కొన్ని రాష్ట్రములయందు పర్వంది గ్రామపతులు, ఇతర పంచాయతీ పథ్యంలో పాటుగా ఎన్నుకొంటున్న కాని అంగప్రదేశములో నీది పరీక్షముగనే అనగా పంచాయతీ పథ్యం నుండియే ఎన్నుకొనవలయును ఎన్నికయైన తరువాత నీరు తమ పదవులకు రాజీనామా నియ్యవచ్చును

గ్రామపంచాయతీ పరిపాలనాధికారియ (పర్వంట్) అతనికి సాయముగాయందు పరియొక యధికారియ గ్రామ వ్యవసాయములను పర్యవేక్షించుచుండిన పరిపాలనా కార్యక్రమమును రూపొందించుట యందును, కార్యధర్మపాదము నందును, ప్రధాన పాలనాధికారి ముఖ్యకారీ వహించుచుండినను పర్యవేక్షించుచుండినను, పర్యవేక్షించుచుండినను, ఇతరు లధికారమును చలాంబురుచుండినను

పర్వంట్ అధికారమును ఇతరు పంచాయతీ సభ్య పమానేమనకు అర్హములు ఈ పమానేమనకు అదిన పరిపాలనాధికారి అతనియొక్క పంచాయతీ రికార్డు పరిశయగా అతడు పరిశీలించవచ్చును

పంచాయతీ పరిపాలనపై ఉద్దేశ్యములను వినియోగపరచుచు మానవసాధనాధికారి యెను గ్రామ పంచాయతీ సమావేశము జరిగినప్పుడు అతడు పర్యాటుచేయవలయును. సూచించునములు పరమా పమానేమను అదిన అతనియే అతనియే పథ్యము విశ్వాసపరాధాత్మకీర్త్యమును ప్రవేశపెట్టి అతనిని దక్షతపూరి చేయవచ్చును

పంచాయతీ నిర్వహణాధికారి గ్రామ పరిపాలనమును కార్యధర్మపాదాధికారి నిర్వహించుచుండినను ఇతడు పంచాయతీ కార్యులై, అతడు, పర్వంట్ నీ కయారచేయవలయును గ్రామపంచాయతీల సాధారణముగా, గ్రామ అయియొక్క ఆరోగ్యమును గూర్చియు, విద్యార్థినియందు అను గూర్చియు ఇతర పరీక్షా కార్యక్రమములను గూర్చియు విచారించుచు పరిపాలన వెరపవలయును

ఉద్యోగిగలవలె, ఇంటి పాలనాధికారము, కలదు వీరినందఱు అనుమతితో పరివర్తనము చెందిన స్త్రీ గాఢమును పాలనాధిక్య టగును, ఇతరవిధముల చాటిరి ఉపయోగించుటను, ఇతరధర్మ కారముల కర్మములను

ప్రతి పరివర్తనమును, స్థాయిసంఘము బంధమును విద్యావ్యాప్తికి (ప్రతి) కిటుకుకేసుముందు పాఠ్యశాలవృద్ధి రహితములు, పన్నులు, ఆర్థికవ్యవహారములు మున్నగుపెను. కానియు ప్రత్యేకమైన కమిటీలవృద్ధి ప్రభుత్వమునకు రుసుము కాక, స్వయంబుగా విధించు పన్నులవలెను, పరిమితము విచారములవలెను పరివర్తనములకును కేటించుచున్నది. పంచాయతీ రాజ్యముయొక్క విషయము ప్రతిపై ఆధారపడి యున్నది ప్రతివి విద్యాభ్యాసము కైవడో స్థానిక వ్యవసాయవలెను విషయవంతము కాకరదు పంచాయతీ రాజ్యపరిపాలనా విధానము విద్యాభ్యాసానికి పాఠ్య విషయముగా విద్యాప్రణాళికలో నిర్వచనపడినది

జీవించు

భారతపరిపాలనము ప్రణాళికా విధానము.

జీవనవ్యవస్థ అయినను తన ఉత్పాదనలను పాండిత్యవంత నన్నుతో ఒకరినొకరు ప్రణాళిక అవసరము పరిపాలనా కార్యకలాపముల ఉత్పాదనల నిర్వహించు పద్ధతి, నిర్ణీత ఉత్పాదనల నిర్ణయించుట లేయు యత్నములు, పరిశీలించిన కార్యక్రమమును తెరవేపు విధానము, 'యోజనా' లేక ప్రణాళిక యనబడును. పరిపాలనము పనులగా చేయబడిన కార్యకలాపములందు యోజన ఇలా పుష్టముగా కనిపించును

కేదు ప్రపంచములో కొన్ని అభివృద్ధి చెందిన దేశములును, కొన్ని వెనుకబడిన దేశములును కలవు క్రిటము, అమెరికా రష్యావంటివి అభివృద్ధి చెందిన దేశములు ఆర్థికముగా, పౌరస్రామికముగా, సాంకేతికముగా ఇవి పురోగమనము చెందినవి భారతదేశమువంటి మిగిలిన దేశములు వెనుకబడిన దేశములు ఒక దేశము జాతీయముగా అభివృద్ధి పుంపించుచున్నవో, ప్రణాళికయే కరణము. పరిమిత కామంతో, సాధన పరిమిత మన్నింటిని వినియోగించు కొని, పుంపించువృద్ధి పొందవలెనన్నది ప్రణాళికలు అవసరము, సోవియట్ రష్యా తొలుత 1926 మండి ప్రణాళికలు రూపొందించి గాఢమైన అమలలో ముంపించు విశేషముగా

అభివృద్ధిచెందిన మొదటిదేరు, ఇతర కమ్యూనిస్టు రాజ్యములలో రూప ఇట్టి ప్రణాళికలు అమలలో నున్నవి ఒకప్పుడు ప్రణాళిక అను అదము పోవలెను దేశమును పంపించుచునే అది అనుకోలేకపోయి కాని ఇప్పటి వరకు ప్రతిపై అన్ని దేశములందు అవగా పెట్టుబడిదారీ విధానముల దేశములందు కూడ అమలలో నున్నది

పరిపాలనము నవ పరిపాలన కార్యకలాపములందు భారీ ఎత్తుపై నిర్వహించుట కీలకమిది. అంతరి అక్షులవృద్ధిగల అసంపరిచితవలెనైన శ్రేష్టమును మార్గములను రూపొందించి కానియు, భవము, శ్రమము వృక్షకామలం అను కొని : అత్యుచు నిర్మించినదా లేదా యిది పరిమితమిది : అధిక ముఖములట్టి ముందును పొందు ప్రణాళికల చేర్చుచుండు యందును స్థూలముగా మూడురకముల ప్రణాళికలున్నవి

1 సాంఘిక, ఆర్థిక ప్రణాళికలు (2) పరిమిత యోజనలు (3) పరిపాలనమునకు పరిపరిచించి యోజనలు మొదటిరకపు ప్రణాళిక పనులైన ప్రణాళిక అనబడును పంపుములోని అన్ని సాధనసాధకము, పంపుముయొక్క ఆశయములను, కార్యకలాపములను దృష్టిపెంచుచుండుచో చేయబడిన యోజన ఇది ఇందు పరిపాలనా కార్యకలాపములన్నిటికి పనులమును పథకము చేయుట చేరుచు ఇట్టి ప్రణాళికలు రష్యావంటి పోవలెను రాజ్యములలో అమలుండున్నది ఆర్థిక పరిపాలన చెందినందునట్టి గనుక నిమిది ఆర్థిక ప్రణాళికలందును ఇట్టి ప్రణాళికలందు దేశములోని ఉత్పత్తి సాధనములను, విషయ సాధనములను ప్రభుత్వము పరిపాలనలో నుంచుకొనదు ప్రణాళికావృద్ధి వ్యవస్థలపై పనులైన ప్రణాళికలను నిర్వహించుట కష్టము

చెంద రకమునకు చెందిన పరిమిత ప్రణాళికలు భారతదేశమువంటి ప్రణాళికావృద్ధి దేశములలో నున్నది. దీని పనిపరిచి పంపుములోని సాంఘిక, ఆర్థిక, కార్యకలాపములన్నియు శీఘ్రగతిపడవచ్చు కొన్ని ముఖ్యఉత్పాదనముల మార్గములను కొన్ని కార్యక్రమములకేవల నిర్వహించుచున్న పై కేటాను వ్యవస్థలు తమవ్యవస్థల పెట్టుబడిదారీ కొన్ని వ్యవస్థలను నిర్వహించుట ఉపప్రణాళికల నిర్వహించుటో రాజ్యములలోని కార్యకలాప పరిపాలన ప్రభుత్వము తన సాధన గణములతోగలదు, ప్రతిపైవృద్ధి, సాధనకార్యముల కలెక్టు

[illegible]

తేండునుండి ఒక్కొక్క ముల్లీర్లుకాదు అధిపతిగా ఒక్కొక్కమల్లీర్ నివేదియించుచును. వాస్తవస్థానంలో ఆత్మ గాక రెండు మూడుచేయవలయు. ఒకను ముల్లీర్లుగానుండుట జరిగియున్నది. దీనిక వాస్తవ వరగాయములలోని వాస్తవ దర్శి, కేంద్రములోవలె ఒకేముల్లీర్నింప విచారించు అర్హుడు నుండును. ముఖ్యమంత్రికాదు. వాస్తవము నేరగావలెనలెన వాడగు నున్నాడు. వాస్తవస్థానమును రూపొందించుటలోకూడ ఒక్కొక్కరు మెచ్చునవలసి అతడు పొందుపడవలసిన వాడగు నుండు.

[illegible]

రాష్ట్రము జిల్లాలుగాను, జిల్లాలు కాటాగాలు (తహసీల్దార్లు) గాను విభజించబడియున్నవి. పెత్తనగ్రామములలో కూడిన కాటాకాయే పరిపాలనమునకు ప్రాతిపదిక వుండును.

మూల మనవివేదిక వరిపాతానము క్రిందమందును రాష్ట్రములు
అయిదు ప్రాంతములుగా విభజించవలెనని బి.డి. జోన్స్
కమిషన్ రిపోర్టుచేయబడినది ఇది కేంద్రమునకు నలభి
వలసములువలె పనిచేయును అర్థిక విషయములందును
వ్రతాశీల విషయములలోను, నరికబడ్డవి విషయములను
నవిదిర్చుటలోను, అంతర రాష్ట్రముల రవాణా విషయము
లందును, కాపాడరాగములనుగూడగా నెయ్యములందును
కేంద్రమునకు ఇవి వలసవచ్చినవి.

ಕಿಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ರಾಜ್ಯಾಧಿಪತ್ಯ ಅನ್ನಿ ರಾಜ್ಯಮಾಲೀಕರ
ಕಡ್ಡಾಯ ಒಳಿತಿ ಇರುವುದು ಕ್ರಿಸ್ತಮಾಲಾಜೇಯ ಮುಖ್ಯವಾಕ್ಯವಾಗಿ
ಅಭಿವಿರೋಧ, ಅನಿರೋಧಿ ಅನುಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟುಬಂದಂತಿ
ಕಿಲ್ಲಾಡ್ ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿ ದ್ವೇಷಾಚಾರ್ಯಮೊದಲನೆಯ, ದ್ವಿವಿಧ
ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಅನಿರೋಧಿ ದ್ವೇಷಾಚಾರ್ಯವಾದ ಕಾನಿ ಕಿಲ್ಲಾ
ಪರಿವಾರಮುಖ ಕಂಡಂತಿ ಕೆ ಅನಿರೋಧಿ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಖಂಡಿ
ಅನಿರೋಧಿ ದ್ವೇಷಾಚಾರ್ಯ ಮೊದಲನೆಯ ದ್ವಿವಿಧ

డా. పి. ను

భారత రాజ్యాంగ శాసనము :

కాకా దేశము 1947 ఆగష్టు 16 వ తేదీన స్వతంత్ర రాష్ట్రమైనది అనంతరము 'దేశమంతటి ప్రజాప్రతినిధులను ఏకపడిన రాజ్యాంగం కావన విధానమునకు' రాజ్యాంగం కావనమును దుబాళిచేసింది ఈ కావనము 1950 జనవరి 26 వ తేదీన అమలులోకి వచ్చినది నాటినుండి రాష్ట్ర పాలనను దాని ననుసరించి పాలిస్తున్నది లిఖితరూపమున నున్న ఈ కావనము ప్రపంచమునను రాజ్యాంగం కావనము ఎన్నిటికొకను దీర్చి వున్నది కానియును 80కి అంతములును, శి 'పెద్దగావున' నుండి, రాష్ట్ర ప్రజాప్రతినిధుల ఈ రాజ్యాంగం కావన ములను మరలించి, కేరళ, ఆంధ్ర ప్రదేశ్, కర్ణాటక, తెలంగాణ

[illegible]

దేశవిభాగములు భారతదేశమందలి విభాగములు

1950 తో 9 "ఎ" రాష్ట్రములుగను, 8 "బి" రాష్ట్రములు గను 10 "సి" రాష్ట్రములుగను, 1 "డి" రాష్ట్రముగను విభక్తమై ఉండెను. కాంగ్రెసునుంచి వీటియందు మూర్ఖులు అధిగమి 1948 నవంబరు 1 న తేదీనాటికి అవి 17 రాష్ట్రములుగను, 10 కేంద్రపాలిత ప్రాంతములుగను వెలచి 45, 50 మండలములతో చేర్చబడినవి (1 మూర్ఖు, 2 పడమర, ౬ ఉత్తర, 4 ఉత్తర, 6 పశ్చిమమండలములు)

భారతత్వము భారతవ్యవస్థ నియంతులనుబట్టి భారత భూములపై ఉనికిని పొందునను, అవ్యక్త వ్యవస్థాపన మేరకైనది. భారతము, పాశ్చాత్యమంది కాంగ్రెసులుగా వచ్చిన వారును, భారత పౌరుల యొక్కని విశేషములతో వివరించు భారతజాతీయులు, అచ్చటి భారతత్వము పొందనితో, భారత పౌరులను చేసి నిలువజేసెదరు.

ప్రాథమిక హక్కులు భారతపౌరులు కలిగవలసిన స్వేచ్ఛతో గలవలెను వారికి కిరణకములయిన ప్రాథమిక హక్కులు గలవు (1) సమానమునందు వ్యక్తిత్వంబు సమానముగా పరిగణించెదనది సమానత్వమును పొందుటకు జాతి, మత, వర్ణ, అవ్యుత్పత్తితో భేదములు తొలగించి ఉండెడి, స్త్రీపురుష వ్యత్యాసముగూడ పాలించెదనది. (2) పౌరులను వ్యక్తిత్వవ్యత్యాసము కలదు. ముఖ్యముగా వ్యక్తిగతమైన అభిప్రాయమును తెలియజేయు, వారిని ప్రచారము చేయుటకు, భేదముతో పర్యటించుటకు వారికి స్వేచ్ఛ ఇయ్యబడెదనది (3) విల్లలము, బ్రాహ్మణుల పనిచేయు సందర్భమున తగురక్షణ కల్పించెదనది (4) మతస్వాతంత్ర్యము పౌరులందరికలదు అన్నిమతములు సమానముగా పరిగణించెదనది మతపరమమును కాపురేయి రాజకీయములు అన్నిమతములను అతీతముగా నంచును (5) అల్పసంఖ్యాక వర్గములవారు తమ భావము, పౌరులతోమును, సంస్కృతిని పరిరక్షించుకొనటకు పరుషాయ మున్నది (6) అన్ని పరిపాలనయులు, అపభవించుటకు, వ్యక్తిత్వము స్వేచ్ఛ కలదు (7) ఈ హక్కులను తీగము కలిగినపుడు పౌరులు ప్రాథమిక హక్కులుగాని, ముఖ్యోద్ధృతముగాని వారిని పరిరక్షించుకొను అవకాశము కలదు అయితే ఈ హక్కులు కొన్ని నియమములను తోడి యుండును.

నిరీక్షక సూత్రములు ప్రాథమిక హక్కులను తోడుగా రాజ్యాపవయందు ప్రభుత్వము పాలింపనగు సూత్రములు

రాజ్యాంగభావమున పొందుపరచుకొని, ఈ సూత్రములు సామాన్యప్రజల సంతకమునగు, అధిక సంఖ్యగలవగు, ప్రపంచభాగవతి పాశ్చాత్యులతో వ్యవహరింపఁగల అయితే వీటిని వ్యాయస్థానములవారు అనుసరింపఁగలరు.

యూనియన్ ప్రభుత్వము భారతదేశము యొక్క రాజకీయ వ్యవస్థను సమాఖ్య యూనియన్ అని యందురు అందున్న కేంద్రప్రభుత్వముగా యూనియన్ ప్రభుత్వమునీ పేరు కలిగియుండు భావనిర్మాణ, కాంగ్రెసుభావ సాధన నిర్ణయకాలకు కలవు ఇందు అవ్యుత్పత్తి గాని జాతి భేదమును ఇందు భేదమునకలదును అధిగ ఇందు పాశ్చాత్యులగునై యుండి అధ్యక్షపరిపత్తి కేంద్ర, రాష్ట్ర, భాగవతలలోని ప్రజా ప్రతినిధులతో ఎన్నుకొనబడును కాని పాశ్చాత్యులను సంతకములు కేంద్రప్రభుత్వ వ్యవహారములు ఇదిపేర్చి అగమ్యులు ఇతనికి విధియెనై న అధికారములు గలవు. కాంగ్రెసు మొదటి విధికి దిన భావములను అమోచించుట, ముఖ్యవ్యవస్థను నియమించుట, తొలగించుట, ఆధార వ్యయమును మోపుచుట ముఖ్యోద్ధృత, ప్రాథమిక హక్కులను పరిరక్షించు, రాష్ట్ర గత రక్షించు, ఇతర ఉన్నతోద్ధృతిని నియమించుట, ఇతర అధికారములతో ముఖ్యమైనవి అంతరాల ఇతరు భేదకరమైన రకములతో విశేషము మరణదండనకు పాపునై న సేరస్థులకు కరుదెంచి విడుదలచేయు హక్కు యాధిగతము, విశేషాధికారములతో సంప్రదిండు వ్యవహారము నర్హించు అపారాధ పరిపత్తితో (యధ్యక్ష, సంఖ్యము వంటిది) రాష్ట్ర ప్రభుత్వమును రక్షించు, వాటిపాలనమును కాపాడుకొనుటకును, పౌరుల ప్రాథమిక హక్కులను కాపాడుకొనుటకు తొలగించుటకును, అధిగ అధికారము కలదు అయితే అధిగ స్వేచ్ఛమైన ఈ అధికారములను అతడు సాధారణముగా పార్లమెంటు ప్రభుత్వ సంప్రదాయమును అభ్యసించుచు, ప్రజా ప్రతినిధులైన సంప్రదాయ భేద ప్రజా రణము వలయునవలెనయిప్పుడి ఇట్టి నిలదండన మున్నముగా రాజ్యాంగభావమున లేకున్నను, అతడు అట్లే వర్తించును.

పార్లమెంటుచే ఎన్నుకొనబడెడి సభ్యులకు పార్లమెంటు యొక్క రెండు విభాగములతో రెండవ తరగతి రాజ్యవర్గము అగ్రాసభాధిపతిగా నుండును అధ్యక్షుడు తరగతివర్గములను నిర్వహించునై న మమయములను పార్లమెంటు వారిని సేరజేయును.

కుమ మార్కుటకు కేంద్ర పాత్ర మొనరుతోని రెండు వలల అంగీకార మేకాళ, కగము పై విడిచి రాష్ట్ర వలల అమోదముగాద అవధము ఇంక చివరములకు పాత్ర మొనరుతోని రెండు వలల అంగీకారము చాలము, అన్ని మార్పులకు తుదకు అర్థమని అమోదము అవధము మొగటి 14 యేండ్లలో రాజ్యాంగ కాపరమున 18 మార్పులు అగివని ఈ మార్పులు రాజనకు ప్రభుత్వాధికారమును విస్తరింపజేసిని రాజ్యాంగ కాపరమునకు తొమ్మిది అనుబంధములు చేర్చబడినవి ఇవి రాజ్యాంగమునకు పరిబంధించిన విధములను తెలియజేయును.

ఉ న

భారత రూపము .

భారతద్రవ్యవ్యవస్థకు ప్రామాణికద్రవ్యము రూపము భారతద్రవ్య చరిత్రలో వెండి రూపమును కలిపి మొనరించిన కీర్తి వర్షాకు దక్కినది మొగడు రాములలో అక్కర్ మోచానో, మంచుపూర్ణ మోగ మున్నగు చెట్లలో కేశ మందలకు రూపములు చలామణి యైనను, బ్రిటిష్ ఉత్పత్తి ఇంగ్లీషు లోనివి అన 18 వ ప్రభుత్వము క్రింద భారత దేశమును తెనుగాలో, ఈ ఉపఖండపు వివిధ రాష్ట్రములలో ప్రాంతీయ ప్రభుత్వము కడచలేకనే వివిధ ప్రామాణిక గాతములు విస్తరించుచు 27 ఏగులు అమలుపరచుచు అందుచే 1915లో బ్రిటిష్ ఉత్పత్తి, దియూ కంపెనీ భారతదేశమునకు వివిధమైన ద్రవ్యవిధానమును ప్రవేశపెట్టి పంపిణీచేయు

గాని అంగరూపీయ ప్రమాణమున స్వల్పద్రవ్యమునకు మూడు రజత ద్రవ్యప్రమాణమును బ్రిటిష్ అస్ట్రేలియా కంపెనీచారు భారతదేశములో ప్రవేశపెట్టిరి ఇందుకు కారణగత ఇందులులేనియు పరిణామములేవు అనాది నుండియు భారతీయులు వెండి వాతెనులనుమాత్రమే అలవాటు కడినానటలు చారి మొదటి కారణము ఇది చరిత్రకు దూరమే ముద్యానులు మాత్రమే వెండివాతెనుల నగమొనరించి గాని హిందూరాజులు అంగారువాతెనులనే విదురచేసి యుండిరి భారతదేశము స్వల్పద్రవ్యప్రమాణమును తిరిగివేలాడవలసి కంపెనీచారు చూచు రెండవ కారణము. అదేమి ను పర్యవారమే అంగారు, వెండి వాతెనులు ఉత్తరభారతమునను, కేవలము అంగారువాతెనులు ఏకీకారపరమను, ప్రధాన ద్రవ్యమేమనులుగా 1915 శతాబ్ది

అరణ్యమునకుని చలామణియందుచెను 1895లో కంపెనీ వారు తమ రూప్యమును ప్రవేశపెట్టినవ్యయగానీ, 1895లో అంగారు వాతెనులను చలామణి నుండి తొలగించినవ్యయగానీ, కంపెనీ ప్రభుత్వము చాస్తవమునకు పుల్లద్రవ్యవల మూలమును ప్రధానముగా అవలంబించి, వెండి వాతెనులను ఉపద్రవ్యముగా మాత్రమే ప్రవేశపెట్టుట వ్యయమై యుండెడిదని నిపులలు అభిప్రాయమును సూచించిరి

నేటి భారతరూప్యమునకు మూలమైన ఉత్పత్తి యూ కంపెనీచారి మాత్రము కళ అట్లారంభమైనది 1905 వ సంవత్సరపు రూప్యము 11/12 వ వంతు చేరిమిళల 180 గ్రేముల వెండిరూపాయిగా మించెను రజతద్రవ్య ప్రమాణమునకును వారి అగిరను, అంగారువాతెనులు వెనుకొంటే చలామణినుండి తొలగింపబడలేదు ఒకరింగారు మొదలును

18 వెండిరూప్యముల వంతున మారణము అరుగుచుండెను అన్ని మారణమునవల 1890 లో ఒక కొత్తసంవత్సరంబులు చేరినది అమెరికా, ఆస్ట్రేలియాలో కనుగొనబడిన గనుల వలన ప్రపంచములో అంగారుము ఉత్పత్తి హెచ్చి, చారిగర తగ్గుచు, పూర్వపు మారణకు, లేదు ప్రకారము మొదలును పచ్చిన్న 16 రూప్యములు-ముమారు లెలవల మించిన రూప్యములను తెచ్చిపంపినచాలు అందుచే ప్రభుత్వపు అధికారంలో మొదలు స్వీకరింపబడినది కట్టిన కళను ఉత్తరపును గాని చేపెను ఇది చేలా ఉపద్రవ్యములను చారినిను భారతీయ వ్యాపారము జాతీయ, అంగరూపీయ రంగములలో విస్తరించుచు తరుణమున 12 కోట్ల రూపల లెలవల అంగారుము చలామణినుండి పొకావుగా నిష్క్రమించి, గిరాకీ తగినంతగా ద్రవ్యము అభ్యవసాయ వ్యాపారములో ప్రతిష్టంబు మేర్పడినది తరుణమున భారతదేశపు ద్రవ్య ప్రమాణమును 1880, 1870 సంవత్సరములలో పరిశీలించిన "మాన్యువల్" "మెమో" మొదలగు స్వల్పద్రవ్యప్రమాణపు ఉత్పత్తి తగ్గు తిరిగి సూచించెను 15, 10, 5 రూప్యముల లెలవలలో అంగారువాతెనులను ముద్రింపవలసినదని మాన్యువల్లో పరిపాదించగా, మొదలనే ప్రమాణ ద్రవ్యము గా గుర్తించెనుచే తెలియజేసి ప్రభుత్వము మాత్రము వెనుకటివల రజతద్రవ్యమును తొనసాగించి పాపరను, రూపాయిని నియమగల మారణపు లేదు మూలము పరచించెను 1880 కు పూర్వము పాపరనుకు 10 రూపాయలు మారణపు లేదు కాగా, అటుపాత్ర తేలు 10½ రూప్యముల అయ్యెను.

లుగాదు, వెండి తోపాములతో తయారైన తెండు విశ్వ ద్రవ్యముల మార్పిడి ఇట్టి సమస్యలను ఉత్పన్నము చేయగా, ప్రమాదాలతోపాటు స్వీకరింపబడిన వెండి ఇంకోక విధమైన సమస్యను కారణభూతమైనది 19 వ శతాబ్ది తుది భాగములో అంతర్జాతీయముగా వెండి డిమాండ్ పూర్తిగా దెబ్బతిన నాల్గవేండును వెండివలన వడిపోవుటకు కారణములు తెండు వెండి ఉన్నట్టి చిశేపముగా పెరుగుటయు, ద్రవ్య సాధనముగా ఎన్నికయైన తోపామునకు కొరత అనికార్యమగుటయు మొదటి కారణము అంతరకు రతత ద్రవ్య ప్రమాదము కలిగియుండిన దేశములు అవద్రవి విశాదముతో అంతర్జాతీయలోపాదించి, వెండికి నిండుట రెండవకారణము కారణభూతమైనది విశేష మారభవులేము 1 పిల్లింగు 10వ పేర్చిల నుండి (1879) 1 పిల్లింగు 2వ పేర్చిలకు (1890) వడిపోయెను "హోమ్ రూల్" పేదన కారణదేశము బ్రిటనుకు ప్రిల్లింగురూపమున పంపినంత ద్రవ్యపురీతివలన ఈకారణముచే హెచ్చెను మొదటివరకు ప్రజలపై విశేషముగా పడిన వస్తులకారణము, రెండవవరకు, హెచ్చుగా ఉత్పత్తియైన వెండి అధికవంతులతో వాడెముల తయారీకి చాలితీయగా పర్వత ద్రవ్యవృద్ధియు 1890 లో బ్రెస్విల్ సగతములో నడిచి అంతర్జాతీయ ద్రవ్య మహాభయము, రతత ప్రమాదమునకు భరతకార్యము చెప్పబడినను, కారణ దేశము మాత్రము ఈ ద్రవ్యప్రమాదముతో అంటిపెట్టుకొనియుండెను ద్రవ్యప్రమాదము ఏయే మును, అదిమండి యు బ్రిటీష్ ప్రభుత్వ మన నడించుచుండిన ఈ అపవంతపు విధానము చెప్పు అని పప్పున 2వవర్ణము పుట్టించెను

1892, 1893 సంవత్సరములలో హెర్బెర్ట్, ఫ్రాంకో కమిటీలు ఈ సమస్యలను అధికారము చేకొనినది హెర్బెర్ట్ కమిటీ ద్వితీయప్రమాదమును సూచించెను మారభవులేము దుర్భలమునకు 1 పిల్లింగు 4 పేర్చిల బందగనవి ఈ కమిటీ చెప్పిన సలహాను ద్రవ్యవృద్ధి అమలుపరచెను స్వల్పద్రవ్య ప్రమాదము తప్పనిచేయు, అంతర్జాతీయ వ్యాపారమున కారణదేశపు దీగమతుల నికరపు విలువ ఎగుమతుల విలువను మించినప్పుడు, ద్రవ్యవృద్ధిము తగ్గితక అంగారమును పరభరా చేయుచెననియు, అదమిత చలామణిగల చా చె ముగా దుర్భల ముండవలెననియు ఫ్రాంకో కమిటీ ప్రతిపాదించెను ఈకమిటీ నిపారముచేసిన స్వల్పప్రమాదమును కొంతమార్పుతో

ద్రవ్యవృద్ధి పవలంబించెను అదియే స్వల్ప వినియోగ ప్రమాద మునకు అదేము అమలు జరుపవలసిన దశలో అంత అంగారము : వినియోగప్రమాదము వినియోగంబునకు కారణ ద్రవ్యము బ్రిటీష్ ద్రవ్యములోనికి కరవదీకముగా మారకద గలెను హామీ అవద్రము ఇట్టి హామీ కారణదేశము చేలు చుండిన అంగ్లేయులమండి ఆచారు చాచెను

వినియోగ ప్రమాదము క్రోత్తవ్యవస్థయను తెచ్చి పెట్టులు మొదటి ప్రపంచయుద్ధ మారణముకాగా, ఈ ప్రమాదమును అమలు జరుపుటకు ఉత్పన్నమయ్యే నిధులు తరిగి, ప్రతిష్టంభన మేర్పరచెను, వెండిభర పాచ్చి, దుర్భల ములు కరవించి తోపాము ఎగుమతికాసాగెను, రూపాయి మారకపులేము పిల్లింగు ఆరుపేర్చిలనుండి రెండుపిల్లింగుల వాలుగుపేర్చిలకు పెరిగెను మారకపులేముకు పునఃనిర్మించు పనిన అవద్రమేర్పరచగా, 1896లో నియమించుకొనికొన్న ఎంకో కమిషను, పిల్లింగు అరుపేర్చిల లేకుము నిపారము చేసెను

మీ 3 శతాబ్ది ద్రవ్యసమస్య లింకు క్రి స్తములి నది తెండు ప్రపంచయుద్ధముల నడిచికాలమున ద్రవ్య క్లిష్ట అత్యధిక పుట్టుము ద్రవ్యరంగమున తెచ్చిన మార్పులు, ఫలితముగా, ప్రపంచ వ్యాపారముగా 19 వ శతాబ్దిలో ఇంగ్లండు గడించిన వ్యాపారి కాను కోల్పోయెను ద్రవ్యము కాన్త్రీయముగా కొన్ని మార్గము లానుననించె ప్రవర్తించెను, సకల మారవ సంస్థలవలె, ప్రపంచ వ్యాపారము, ఆరవేటి నడిచింపబడెను ఇంగ్లండునకు ఈరుణమున అంతర్జాతీయ ద్రవ్యప్రమాదమును నడపర్చిన క్లిష్టతలెదెను రూప్యము, రాబి సహా అముగాగల విలువలపై 18వ శతాబ్ది మొత్తం 2 లువరల ఇంత ద్రవ్యములను ఇప్పట్లున పంపించెనుమొదెను కీనీవల 28 ప్రభు, ఎగుమతి వ్యాపారము దెబ్బతినగా, మరెయొక ప్రభు వల్లము అంగారమును ఇతరదేశములకు పిల్లింగు అమిష్ట మే, అధికతాభిమానమొంద ఉత్పత్తిభూమియందీ దేశములో ద్రవ్యభృతకర పర్చెను, పరతి ద్రవ్యము పుట్టిచేయుట లేదు తొలగి వ్యాపారము స్థాపించవలసిన అవద్రముకల్పితమై

ప్రస్తుత శతాబ్దమున ద్రవ్యవ్యాప్తములతోను, ద్రవ్య వర్ణవర్ణయందును కూడ విల్ల వాత్సలమే మార్పులనచ్చిపి ద్వితీయ ప్రపంచయుద్ధానంతరము అంతర్జాతీయ ద్రవ్యనిధి పర్చుటవలె, స్వల్పతోపాము చావంతల అది ద్రవ్యము కాకు

గడ్డు, అన్ని రేళ్ళముల ద్రవ్యములకు అది 'లంగరు' అను పిఠాంశమామోరింపబడినది. ఇది కాల, ప్రపంచద్రవ్యములన్నిటిలో ఎక్కువ పీఠశక్త్యముగల కీలకద్రవ్యముగా బాటు పరిగణింపబడి, దాని విలువతో, ప్రతిరేళ్ళము, తప్పప్రామాదక ద్రవ్యపు విలువను తోల్పించుకొను అంతర్జాతీయ ద్రవ్యగ్రంథు టన యొకటి పర్యరేళ్ళములకే అమోచింపబడినది.

ద్రవ్యశాస్త్రమున వచ్చిన మాట్టాలెవవో, కాలక మాన్యమునూడ మారబోదగిన బాధ్యమొక ద్రవ్యగోళము మాత్రమేకదా! ఇకరవప్రతులనక అదియు నొకవస్తువే! దానిని ఒక నియోగము తలచు తుంగ్యము ననగించి ప్రామాణికమైన కాలక రూప్యము వనదియును ప్రామాణికంగా నిర్వర్తించు రేకుమయొక్క అర్థికాభ్యున్నతి తోచుచునెరి వనట, అందుకు తగినరద్రవ్యము వర్ణనయను దుండవలె ననట-ఇది అత్యుద్ధితి పాలించు రేకుమయొక్క అర్థిక విస్తారము ఈ పరిభ్రమన విజాతీయ నాణెముల వై నను, దానివిలువ, ఇటు, అయిదు ఇట్లు ప్రవర్తిల్లును. వ్యవస్థాపన నందు కొనుగోలుక క్రియే ప్రామాదక నాణెములయొక్క విలువను నిర్ణయించును. తాళియముగా నిర్ణయింప బడి, అంతర్జాతీయముగా అంగీకరింపబడిన విలువయు ప్రతి ప్రామాదకద్రవ్యమునకునుగల మాదకబురేటు అంతర్జాతీయ నిధి చేకు కడుచుచున్న తీరు ఇట్టిరే కేటి అంతర్జాతీయనిధి ఇకనులో కాలకమాన్యపు మాదకబురేటు పొందినవారూలు, అంతర్జాతీయ వ్యాపారము వడపొందిరు, తీవరద్రవ్యమున అతిమ అగ్రమైన అంశములు. 1840 నాకు పూర్వము రూప్యమునకు బ్రిటిష్ పొందుతోమన్న అవలంబము నమన దించి అచులుగించుండిన మాదకబురేటు ఇది ఒకరూపాయి 30 3/4 ల మెరికను డొలార్లు.

1840 లో బ్రిటన్ తన హాండు విలువను తగ్గించు కొనను పొందు అవమూల్యముతోపాటు డ్రైద్రింగు చలా మదాయంబున్న రేకుమంతో అనుబంధమున్న కాలకరేళ్ళము కూడ తన రూపాయి విలువను తగ్గించుకొనెను. ఈ చర్య వలన రూప్యము విలువ, బాటరు మానము కనునరించి 30 3/4 నె డ్లముండి 31 000 డొలార్లు పెడితోయెను. ఒక రేళ్ళముయొక్క అంతర్జాతీయ వ్యాపారమందు నికరారాదు మంతో నెకరారాయము ఎగుమతుగా విలువదీగునవలెనా విలువ) ఎంకొగ్గముల తరగతి కొరక పర్యవేక్షణకు ప్రవేశ్య

మవలించు దీర్ఘకాలిక ఎరిష్కారము అవమూల్యము అవమూల్యన మొర్చిన రేళ్ళపు ద్రవ్యముల ఇకరేళ్ళముల ద్రవ్యములకుతె పోయగుటచే, ఎగుమతుల అగ్రిమెంటు తగ్గి దిగుమతుల మొత్తము పోవుట ఈ చర్యయొక్క అభ్యున్నతి అత్యవసరముకాని దిగుమతులుకూడ తగ్గింపబడి నికరారాదును పోర్చుగెజను కాలకరేళ్ళపు నికరారాయపు కొరత మూడు సంవత్సరములలో (అనగా 1851 నాటికి) 183 కోట్ల రూపాయలనుండి 25 కోట్ల రూపాయలకు తగ్గినది కాని తిరిగి 1852 నుండి పొంగు వారంబించినది. దీనికి కారణ ములు మూడు (1) ఎగుమతులు తగినంతగా వృద్ధిపెందరేరు, రేళ్ళములో ఉన్నత పైదగుదలనుకు తిరిగి దీనికి కారణము (2) ద్రవ్యోల్లాట పరిస్థితులను అరికట్టలేక పోవుట, ఇచ్చగము పాల్గొనబడి విధానము ఉన్నత మూర్ఖమునకు కారణ ములు (3) దిగుమతికొని కొరతరేళ్ళపు దిగుమతులు తగ్గిన తాలెదె

అన్నివిధించి, ద్రవ్యోల్లాట వివస్థ ప్రముచిస్తోంది, రూప్యముయొక్క కొనుగోలుకక్రి నానాటికి పన్నెట్లు వచ్చుచి రెండవ ప్రపంచయుద్ధ కాలమున అరంభమైన అవ మూల్యగ్రము కొరియా యుద్ధమునకన పిల్చులించి, ప్రణాళికా కాలమున ద్రవ్యోల్లాట తల్లులు మరిక విధించి వచ్చెను. పోర్చుగెజుక విధానమొక పరిష్కారముగా, కొంతరు అర్థికవేత్త తీవరద్రవ్యమున పోర్చుగెజురు

కాలక మాన్యపు విధానములలో ప్రముఖగా చలాళ నాణెములు ప్రవేశకొనినది వై నను తల్లులు చలామనతోనికి వచ్చినవి రూపాయికి 110 పైవలగుటతో, వ్యాపారకడకము నగరమైనది ఇది యొక మంచిమార్పు.

1888 లో అగ్రిన అవమూల్యగ్రము కాలకరూప్యము యొక్క చరిత్రలో పరీపక్కును అంతర్జాతీయ వ్యాపార రంగమున కాలకరేళ్ళములకు నికరారాయపు కొరత తీరని పర్యవృత్తి పోనునది ఇట్టి తరుగును కర్తవ్యమునకు అంతర్జాతీయ ద్రవ్యవీధినుండి వ్యర్థకాలిక దులుములు లభించును కాని పరమగా ప్రతి సంవత్సరము తరుగు వచ్చుచు-ఇటులే రూప్యము విలువ, దాని కర్తవ్య మించి అవగోలుములు అమలు పరచుటనున్నదనియు కావున పర్యావృత్తికి తగ్గినట్లుచునెరి వనియు, అంతర్జాతీయ ద్రవ్యవీధి అధికాలులు పరిపక్కువై పీని పరితమే రూప్యము 67 కావనవరకు పొందిన అవమూ

లయము అచేతనము పెక్కులో భూర్వపు 21 పెంట్ల చిలువ
మంచి 18 218 పెంట్లను దూపుము లెచు మారినది

అనమూల్యమునల విశేష వ్యాపారమెట్లు మొదలు
గనునో దైన చెరిగిపోయినది కాని అమితము ఫలితములు
కాకుండ తుల్యమిది అనియెనుగాని, పదాంతలోకము
కారణము కాదు (1) భారత దేశపు ఎగుమతులు చౌకయైనను
ఎగుమతుల మొత్తము హెచ్చుచూ, ఏలన ఈ ఎగుమతుల
గిరానీ విస్తరణ క్రితము భారత దేశపు ఎగుమతుల స్వభావ
మిట్టిది (2) భారత దేశములో పారిశ్రామికీకరణమునకు దిగు
మతులు అత్యవసరములు కావున, చాలాని కురిసిపోయెను
(3) ఉత్పత్తి కూడ దేశములో పెరుగజాలవచ్చునది దీనికి
కారణమైయున్నను, అనమూల్యమునలన భారతము కలుగక
దోగా, ధరిత పెరుగుదలవలె నప్తములు మూలము తప్ప
లేదు, ఏమైనను అంతభారతీయ అధికకత్తుల ప్రాజెక్టుమునలన,
అనమూల్యము తిప్పివెరియగు వర్తయైనది

ఇది సంగ్రహముగా భారతవాస్తవముయొక్క పోరా
మును, ఇది ఇ సుందర్యమున ఉత్పన్నమైన సమస్యల స్వరూ
పము, ఇది ఇంటా, అయితా మానవులయొక్క తొమ్మిది
కత్తి పొందిన మామూలు దావ్యముయొక్క చిలువను ప్రభు
త్వము ప్రకటనముగా అనమూల్యుని చేసినదో, అట్టి వర్త
అతిమృత్తి పాఠసమగును, తేజ పట్టుతప్పినవో ఒడుదురుకు
లకు మూలకారణమగును

మా, కృతి

భారత వాఙ్మయ చరిత్రములు

దేశాంతర్గతము - అంతర్జాతీయము

సమస్తసంకటము వడదలచు వ్యాపారవిభాగము ప్రపంచ
వికాసమున కగు వ్యయమును, కాంతినికొని తగ్గించుటకు
మూలమే రాక, వివిధ వస్తువస్తువులయొక్క ధరలను
వీరికరించుట కూడ సహాయపడును అట్టి వ్యాపారము
వాణిజ్యానికంటే రోహదమైనదని సంపదయొక్క పటి
ష్ఠమైనై అరణ్యమును ఈ దిగువ సేకృత సమస్యలు
భారతీయార్యత వ్యాపారాభ్యుదయమునకై కృషిచేయు
ముఖ్యమైనవాటిలో నొకటియగును

వివిధ వ్యాపారము : వివిధ వ్యాపారసంస్థలు భారత
దేశమును వగరములలోను, గ్రామములలోను ప్రాచీన

కాలమునుండి వ్యవహరించుచున్నది ఈ దుకానములు వగ
రములందును, గ్రామములందును కేంద్రములలో స్థిర
దస్తులను కారులచేరి యుండును చిటికీ ను కల్పముగా
జీవితావసర వార్తలను విక్రయించుచు వగరములలోని
అంగడిపేరులు అలాగు నెవరినను

సంకట సంతలు గ్రామములందు వారములో కే
వీటికి దినమున అరుగును అవ్యక్తమురాయలు తమ వర్తకులను
ట్రాక్రామ సంకటమున మిరియె గ్రామ సంకట విరళించుకొని
పోవుచుండును అక్కోళ్ళప్పుడు వ్యాపార సంకట గ్రామ
ములలో దేశాలయొక్క సంగర్భములలో అరుదలగును
పెక్కు గ్రామములలో అప్పురప్పుడు వీటిని సంకట,
రావర్తకులను మొదలై నవిహార అర్థయజ్ఞమును

వేలములు : వేలములరూపా వస్తువుల అప్పుకము
భారత దేశమందంతట పాదారణముగా అరుదుకన్నది, ప్రధాన
సగరములలో ప్రఖ్యాతమైన వేలము సంస్థలు స్థాపించి
యున్నవి అప్పుకమురాయల సగరమున దినవారమునకీ
గంపిస్తంధమున ఉపయోగపడుచున్నది ఈసంస్థలు ఏదేనివిలుగా
వ్యవహరించుచు, అప్పుకమురాయలయొక్క కిలుచును
నకూలు చేయుచుండును పెక్కుకాలములో కారీయొక్క
సగరమును విక్రయించుటకు ఈసంస్థలు సర్వరూపాధ్యక్షములుగా
వహించుచుండగలవు

దోతువ్యాపారము : దోతువ్యాపారులు పారిశ్రామిక
కును, చిల్లరవ్యాపారులను నడుచు దళాలులుగ వ్యవహ
రించుచు వారు ఉత్పత్తిరాయలనుండి భారీయైన సరకులను
కొని, వీరియ సర్వము మొత్తములలో చాలాని చిల్లరవ్యాప
ారులకు విక్రయించును సరకుల సంకట పరిణామమును, గిడ్డంగి
లకును అవకాశములను తరగతులవారీగా విశేషించుకావులకును,
చాలాని అంగిలుకట్టు ప్రదేశములగును, ప్రదర్శనకాలకును,
సరకులను చేరవేయుటకు సంబంధించి వివిధ ఉపకార కలాప
ములలో దోతువ్యాపారులు పాక్షికమైన వ్యవహారము
యొక్క సంబంధించి వాణిజ్యములో ప్రత్యేకముగా కొందరు
దోతువ్యాపారులు పాక్షికమైన

సరకులవారకము : సరకుల మారకము పేరే మాత్రం
టును పోలియుండి చాలావిక్రయమునకు రోహదమగును
ఈ విధవిధియందు భావ్యములు, అవసరములు, ప్రకృతి, నూరి
గింజులు మున్నగు సరకులు ఎల్ల వేల విక్రయమునకును

యుట కనుష్ఠగాలేవు ప్రస్తుతావధరములకు తగిల్తుగా, ఈ అంగార్గములు, పడవలు అభివృద్ధి చేయబడుచో, వ్యవసాయసామగ్రి వ్యాపారములో అవి అవర్జవంతముగా ఉపయోగపెట్టు భారతదేశమునకు ౪౨౦౦ మైళ్ళ విడిదీగల సముద్రతీరము లందు అయినను విదేశ చారిత్రకమునకు లుపయోగపడు మేలై యేవుల కొలదిగ మాత్రమే కలవు

భారత దేశపు గ్రామసీమలనకు మొట్టాది రవాణా మార్గములెవని ప్రాథమిక దశయందే యున్నది అందుచే వంటభూములనుండి వజ్రములను భార్యుని రవాణాగల అధ్యయము అధికమునకున్నది

బొంబేయ చారిత్రక కాలములు వ్యాపారులకు ఋణములేకగి, చాలి కెమ్మిదివను ఋణ తోడవునను ఈ కాలములను విదేశ మార్కెటింగునములో కూడ వ్యవహరించును తేలియ దిగుమతిచారులకు విదేశీ నాణెములు విక్రయించి, విదేశీ ఋణరాశిలకు, చాలియ్యవలసిన కాశీను చెల్లించుటకు సహాయమును విదేశీ ద్రవ్యములోనే ద్రావణములూడ విక్రయించుటకాక, అచ్చట ద్రవ్యమునకు సంబంధించిన వీధియైనై కిమివను వహులచేసేకగి, రొక్కమును దిగుమతి చారులకు అందజేయును అంతేకాక, విదేశీ వ్యాపారుల నుండి అవసరమైన వహుదారమును చేకరించి కెట్టును క్యాంటిలీ వివరముగా విదేశీ వ్యాపారమునకు దోహద మొనర్చుచున్నది

దీమా కంపెనీలు ౧౭౭౭, భూమిద్రవ్యములదాదా రవాణా యగు నరకులకు అగ్నివశం, భూశంపములవలన, కుపానుల వలన ప్రమాదముల కలగవచ్చును ఇట్టి వస్త్రములనుండి రక్షణము పొందుటకు, ధీమావిధానములు వ్యాపారుల కొంతయు సహాయమును వ్యాపారులకు ను, ధీమాసంప్రదం అధికారులను సమయ అరుగు అప్పుదముల ననుసరించి అట్టి రక్షణము ననుబాడును కాలతీయ వ్యాపారుల మనోభక్త్యము ధీమావిధానము నెడల ప్రస్తుతము అంతిమమైన అనుబంధమున గల దేరు విద్యుముగ కాక ఋణరాశిల ద్రోవ్యములవలన వారు సాధారణముగా ధీమావిధానము ననుసరించురు అయినను, సముద్రమునై రవాణాచారు నరకులు ప్రమాదములకు గురియగుటచే, అవి విధిగా నిమాయించుచున్నది, భారతదేశములో అభివృద్ధిగాంచు ధీమాసంప్రదం ఈ కర్తవ్యమును దక్కగా విద్యుంచుచున్నది భారతద్రవ్యము

కూడ ఇట్టి ప్రమాదములకు లక్షణము రక్షించుటకు వ్యవస్థముగా ధీమావ్యవస్థను నిర్మించుచున్నది

ప్రదర్శనములు, వ్యాపారపు సంకలన గురి పునరుత్పత్తి లైన వహ్యముల ఉనికిని గూర్చియు, చాలి ఉపయోగము లను గూర్చియు ప్రజలకు వేరెత్తాననుచు కల్పించుచే కాక, చాలి విక్రయములకు కూడ సహాయపడును. అంతర్జాతీయ చారిత్రకమును దోహదపడుటచే ఈ ప్రదర్శనములు ప్రజాదరణమును పెంచుముగా పొందించి చేయు పారిశ్రామిక, చారిత్రక ప్రదర్శనముల వివరములులో సహాయపడుటకును, విదేశములలో యిరు అంతర్జాతీయ వ్యాపార ప్రార్థనము లలో పాగ్లనుటకును భారతదేశపు మొత్త నిర్మాణ సేవలను స్థాపించెను భారతదేశపు నరకు అచ్చట విధిగా అవ్యవస్థ గురికు అవ్యవస్థకు చిక్కిరానిక, చారిత్రకప్రదర్శన నముల చేర్చుచుటకు కూడ అవ్యవస్థ నిర్మాణమును

చారిత్రక మండలం . కలిగియుంటును, చారిత్రకము లోను, సంబంధముగ ఈ వ్యవస్థల దాదా మండలము ప్రాంతీయ ప్రాంతీయకై నిర్మించబడును ఈ ప్రాంతీయ సంఘములు రాష్ట్ర మండలముగా సంయుక్తమై మరల అవి యొక జాతీయ చారిత్రకమండలిగా నేమా అగ్నిధా నము చెందును ఈ మండలములో కుటుంబము లేరుచాలి హమ్మలను ఇతర ప్రయోజనములను అవి రక్షించును, చాలి కను గొనమైన కాపనములను ప్రభుత్వముచే అమలు జరిపించుటకు మహాబలం దాదానను, సమస్త దర్శన దాదానను కల్పిం చేయును, ఈ చారిత్రకమండలము వ్యాపారుల కుదయోగ నకు వహుదారమును చేకరించి ప్రజలకును యందును, వ్యాపారమునకు సంబంధించు వివిధ విషయములలో పరిశీలుకూడ విద్యపాంచుచుండును అంతేకాక ఉపకరణ ప్రాంతీయములతో ఉన్నతీయగు నరకులను ద్రోశపాంచుచు యోగ్యకావశ్యముల నొనగను ఈ యోగ్యకావశ్యముల వలన ఉత్పాదక లైన నవిక వ్యాపారులు తమ చారిత్రకముల అభివృద్ధి చేసి కొనెదరు

వ్యాపార సంకలనముల ఒక ప్రత్యేక వ్యాపారమునకు సంబంధించిన వ్యవస్థలకు తిరిగిగోచరుకొను సంకలన వ్యాపార సంఘము లనబడును. ఉదా . దీగాను వ్యాపారుల సంఘము; దియ్యపు వ్యాపారుల సంఘము ఈ సంఘములు తమ నరకుల ప్రయోజనములకు కాపాడుకొనును, ఉను పాపారకతల

నముల ప్రమాణములను లభింపజేసినచేతను యట్లుండును
చుండును తమ దొరకర్మములను పాలించుకొనుటకును, తమ
కవచములైన చట్టములను అమలు జరిపించుకొనుటకును
ఈ సంఘములు ప్రభుత్వముతో సంభాషణముల ద్వారా విన్న
కమల ద్వారా, రాయ బారములు జరిపుచుండును

పైన కేటగిసిన పంథలతోపాటు ఈ క్రింది పంపు
ములుకూడ భారతదేశము, విదేశీయ వ్యాపారాభివృద్ధికి
కోల్పడుచున్నది

పరమల పరపరాత అర్థమైన పంథల వంటల భారీ
యొత్తున విదేశములనుండి పరమలను దిగుమతి చేసకొనివచ్చే
గాని, భారతరాయలైన వ్యాపారము పోషణలను
జేయుచు కమగి దిగుమతిచారములు విదేశములనుండి గొన్న
మొత్తముతో పరమలను తెప్పించుకొనుటల దిగుమతి
చారుల కవచములను పరమలను విదేశములనుండి తెప్పించి
తెట్టు పంథలు భారతదేశములో పెద్దపగడములందు కలవు
ఈ పంథలు దిగుమతిచారులనుండి అడ్డగతు చేకరించి, చాటిని
కమ్మగా విదేశములలోని తమ పతెట్టును పని చారిత్రాసా
అర్థమగుచు పరమలను భారీమొత్తములలో తెప్పించి దిగు
మతిచారులను కమిషను వడ్డవచ్చె అప్పగించెదరు విదేశముల
లోని పతెట్టు ముందుగా పరమల వ్యాపారమును పరిక్షించి,
చాటిని ఉపయోగింపవలె కవచములను కలాపముల నన్నిటిని
జరిపెదరు

బంగారు కట్ట పంథలు : ఎగుమతియగు పరమలను
జేయ్యగను, పర్యమగను, కట్టబట్టమగను లిగిలు కట్టల
అవ్యాపకములను పరమల జలవృద్ధియగు, అవి అక్రమించు
కట్టముమీదను, చాటి రవాణాభియోగ రూరక పడుచు
జలమీదే బంగారుకట్ట పరమలములు చేరిగ నుండివచ్చెను,
కరమల కరకరము దృష్టియందు చుంచుకొని, బంగారు ఇమిడికగా
నుండునట్లు చూపించెను ఒక అధికారులను బంగారుకట్టము
వృక్షకంఠముగ చేసికొని, మాగ్నెటర్యమును పరమలను కట్ట
ప్రమాదములకు వారు కార్యకర పరమలను, అభివృద్ధి యుగ
ములో వైభవ్యముతో బంగారు కట్టలను ఒక కరగా పరమ
మించెదరు

క్రియంగ, పర్యంగింగ పతెట్టు విదేశములనుండి
పరమలను దిగుమతి చేసకొనుట కొన్ని చిట్కములతో కూడి
యుండును, వీటిని కరగగా పరిష్కరించి దిగుమతి వ్యాపార

లను కమిషను వడ్డవచ్చెదరు పరమలములను పతెట్టు ప్రత్యేకముగా
కరమల చేయ్యగను అను దిగుమతియైన పరమలను విదమల
చేయించి, చాటి పతెట్ట ప్రత్యేకములను అవి చేరునట్లు వీరు
సహజించెదరు ఇట్లే ఎగుమతి వ్యాపారములో కట్ట యిచ్చుచు
లను కూడ పరిష్కరించి కవచించు పతెట్టు ప్రత్యేకముగా
మనార్పదు

సముద్రముపై ప్రయాణించు ఉడకను గూర్చిన సల
సమాచారమును తెలుపు పతెట్టుకూడ కలదు చాటిక వాచా
తెట్టు, విదేశములను విలయముచేరు చేకలు, విదేశములనుండి
చేరులను చేరు కాలము, రవాణా సౌకర్యములు మున్నగు
తెట్టు విషయములను చారు తెలియజరిపెదరు

వాణిజ్య రాయబారముల పరవ్యాపకములతో వాణిజ్య
సలహానములన్న ప్రతిదేశమును అచ్చల తమ వాణిజ్య రాయ
బారలను విలయించుకొనుట వీరు తమదేశముల యొక్క
చారిత్రాస, వాణిజ్య ప్రయోజనములను పరిరక్షించెదరు
ప్రభుత్వము తమ విదేశవ్యాపారాభివృద్ధికి కట్టు
పెట్టు చేరియ పంథలన్నిటిలో ప్రభుత్వము ప్రభవమైన మాక్
మించును విదేశవ్యాపారాభివృద్ధికి కోల్పడుట కారక
ప్రభుత్వము తెప్పించుటలను పూర్వించెను అట్టిచాటిలో ఈ
క్రిందిని చేర్చువదగును

- (1) ఎగుమతి సలహానంపము (2) విదేశ వ్యాపార
మండలి (3) ఎగుమతుల అభివృద్ధి పంథలు (4) ఎగుమతుల
అభివృద్ధి విర్యాపాక లోర్లు (5) ఎగుమతి ప్రమాదముల భీమా
కార్పొరేషన్ (6) ఎగుమతులను ఋణపరిచియ గూర్చి
కార్పొరేషన్ (7) భారత వాణిజ్య ప్రమాదముల అసంస్థ
(8) ప్రదర్శనముల విర్యాపాకసంస్థ (9) వాణిజ్యప్రయోజ
నిర్యాపాకసంస్థ (10) ప్రభుత్వవ్యాపార కార్పొరేషన్
(11) విదేశ వ్యాపార మన్యూయ్యల రాయబార సంఘములు.

ఇ ప

భారతీయక (ప్రారంభకళ - ప్రాచీనరీతి)

హిందూసంప్రదాయ ప్రకాశము మోసపునకు పరమా
వధి మోక్షము ఇది ఎప్పుడూ హిందూదేశపు కళలో
నిలిచియున్నది యున్నదని తెచ్చుచున్నది. బాల్యకల నేర్పు
కొన వలయునన్నచో, మొదట బాల్యపునకెట్లయో
అవగాహన చేకొని, కలిరాగములను పిన్డలతో చూపించి
వదో పథానమున్నుగించుకో తెలిసికొని, అనంతరము

దేయించెను ఒక వర్ణ చిత్రముతో ఒక వాల్మీకిని చేతనును చిత్రించుటకు, వాల్మీకిగారికి, శరీరవికారము, బలభంగములు, ముఖములు, తనమగల యా వాల్మీకిని చాక్షులను కంటికిఁబెట్టుకొని, అప్పుడు అవతరణ ఇదేమిటగా నుండే ములో ఒక పాటపాడి మెప్పించవలెనన్నతో చాచి అను గుఱవగానుండు రాగము, భావము, వర్ణచిత్ర మొదలగు వానిని వివరించుటే పాదవలెను. వాల్మీకిగారిని, చిత్రలేఖనముతోగాని, సంగీతముతోగాని కొన్ని వర్ణములు తెలిపినట్లుండు కృషి, దేయవలయును ఈ వర్ణచిత్రమునకు చతురతయే "ఆ" ఇది యొక యోగపాదము ఈ పాదములో ఒక అన్నవర్ణముకలదు ఏకాచారవివేకముతో ఇది ఒక హామపాదము

ఈ వర్ణచిత్రమును, దర్పారాగములు అను వర్ణచిత్రము, అను అనుగణముగా హిందూసర్వ వాస్తవ్యతలే నడిపించి హామము అనిచేసి స్వర్ణములు, పురాణములు, పోషించుచున్నది, ఈ వర్ణచిత్ర అలవాటు పడుటయే పరియైన శివము

హైందవప్రాచీనకాలో మానవును శరీరమును యోగ పాదమువలెన వశపరమగిని, దైవపాపాత్మకము చేసి కొన్నిట్లు, అవేశ్యములు రాజీగిని, వర్ణచిత్రముతోగాని, కనిపించును శివాగమని యోగవిద్యతో చూపించుటలోని ఉద్దేశము, అతడు దైవాశంభూతుడని విరూపించుటయే

ఒక గుర్తింపును చిత్రించవలయునన్నతో చిత్రకారుని మనస్సులోనున్న హిందూత్వము విస్తృతముగానుండలేదు ఒక దేవుని శిల్పాలకారు గుఱముగా, ఒకశంగముతో, ముద్రలో చూపించుటకు అదేవునిచూచి అనందించు ప్రావీణ్యము కలది, శిల్ప మెప్పుడైనను అదేవిని చిత్రించవలెను దేవుని ఉత్తరే పర్యాయముల వచ్చిన భక్తుని, శిల్పకాస్త్ర వర్ణములు తెలియకపోవచ్చును, కాని భగవంతుడుగా స్పష్టించి బడిన శిల్ప చిత్రపామును భక్తులు చూచి నమస్కరింప వలయునన్న శిల్పకళాకళాము, ప్రతిభ, అభ్యుదయములు భారతదేశములోని హిందూసర్వభారత భావని సమయమున వుట్టినదని చెప్పటకు నిలులేదు, ఒకప్పుడు నింపుచి భారతదేశములో గొప్పచేయి పొందునది ఈ నదీలోయలు ప్రవహములో ప్రభావశీలమైన ఒక సుహృత్తర మైన వాగవికళకు వుట్టిల్లు ఈ అనాది వాగవికళ

చిహ్నములు క్రీ. శ. 1000లో, హచ్చు, మిమలతోదారో యను శిల్పకళాకళాములు భారత ప్రాంతీయముల వలెన బడుచుడినవి ఈ వాగవికళ క్రీస్తు పూర్వము 2000 సంవత్సరముల కాలిది ఈ వాగవికళకు శివ శిల్పము, కళాభంధములు బయటపడివి

వింధువాగవికళా కళావికళములు తెలిసిగమలు అరబ్బిలోని అరబ్బీయులు ముగ్గురు అరబ్బీయులు వీరిలో దొరికిన చిహ్నములు మర్రికొమ్మలు కొన్ని కలవు వీరిలో కొన్ని క్రీస్తు పూర్వమునకు ఇది మాపులేవలగా వంగదేవలయమునకు ఈ క్రీస్తుపూర్వము మొదలైన హచ్చములలో, కటిమాత్రములలో గ్రానైటులుగా నుండు శిల్పభావములలో, కొంతవరకు చేరవచ్చును గోవలెను.

రాజీ అవేశములలో విస్తృతమైన విస్తృతమైన మొదలములు ఈ మొదలములలో విస్తృతము విస్తృతములు, ఎకమకాలు ముందుకు ఎక్కిమారులు మొదలగునవి శరీర విస్తృతమును ప్రవర్ణించుట ఉద్దేశించబడినవై ఉండవచ్చును కాని వాటిలో కొన్ని వర్ణించవలెన, కొన్ని భావించే శిల్పములు అనాదిమందియు మనకు సంక్రమించిన కళాసంప్రదాయములకు చెందినవి తెలియగలదు

ఇంతవరకు విస్తృతమైన మొదలములలో వాటిలో దొరికిన ఒక వర్ణచిత్రములు, రాజీనామ, వీరిలో ఒక చక్కని వాల్మీకినియు చూపబడినది, ఈ చిత్రముయొక్క మదిచేయ నడుగునకు, ఎకమదేవుని కొద్దైనను, ఒకకాలు ముందుకు, ముద్రయేక చేయవలెన ఉండవలసి ఇందుకు ప్రాచీన కళాకళలను ప్రస్తుతమునకును

వింధువాగవికళకును, రాజీనామ తెలిసినవర్ణముల కాలమునకును, వర్ణము, రాజీనామ తెలిసిన సువర్ణముల అవర్ణమునకు నీవి అరణ్యము వేరకాని మని పాశ్చాత్యుల బాహించి ఈ వేరకాలమునాటి మానవత్వకళలను పోషించిలో తెప్పించు అలవాటులు లేవు ప్రస్తుతము బ్రాహ్మణులు అలవాటులలో వరమగవచ్చిన వేరకాలములో ఒక రిక్తిమైనకళ ఉన్నదని చెప్పవచ్చును వేరకాలమునాటివారుగా మెప్పుకొనినవారే ఈ ఉద్యమములు కూడ నడిచుములుగానున్నవి

హిందూ సంప్రదాయములకు చెందిన శిల్పకళ ఎక్కు

తగా మానవుని పరిణామమునుబట్టి ఆధారపడియున్నది మానవ దృశ్యములు యథాతథముగా మానవదీనమి మానవునితో కాదు కొండలు, గట్టలు, అడవులు, వృక్షములు మొదలగు వని ప్రకల్పించునైనది దృష్ట్యాన్నివ్వ పరిణామములను మేళవించుటయే హిందూశిల్పములోని సంప్రదాయము హిందూ శిల్పములో మనకు దీనిఅంతర్యామివలెనున్న ఉపాసారణములు చెప్పుట కలవు వాటిలో ఒకటి రాతిలో చెక్కబడిన ముఖలింగశిల్పము లింగస్వరూపము సాంకేతికము ఈరాశితిక లింగమువలన జాహ్నుముగా చేపుదని తెలియజెప్పవలసి శివుని ముఖము

(గ్రీకులక భావముగా మిక్కిలి చక్కగా కనిపించును ఈ సంప్రదాయములో శరీరపుష్టి, ఓజస్సు మొదలగు వాటిని వర్ణముచేయు కళ ఎక్కువగా కనిపించుచు గ్రీకు శిల్పగుర్తితములలో గాని, శిల్పములలో గాని, శరీర దృశ్యము అవర్ణముగా ఊహించబడినది కాని హిందూశిల్పములోవలె అది అంతర్యామి లోభాకర కాదు

మౌర్యులవాటి కి వాతగతి అలాటి శిల్పవర్ణ చిత్రా దర్శనకేవలమే గాక వర్ణితులూ అవతరము శ్రీ పూర్ణినిలో అత్యంతదయ భారతదేశము మీదకి దండెత్తినప్పుడు తర్వాత విదేశీయులకాలేవనది తప్పించుకొనుటకు చంద్రగుప్త మౌర్యుని నాయకత్వమున మౌర్యరాజ్య స్థాపన చేయబడినది మౌర్యుల ముఖ్యలక్ష్యము పౌటలీపురము(కాన్పూ), దీనిలో బౌద్ధాధిపత్యము రాజ అధికము ఇతడు శ్రీ పూర్ణిని వ సంవత్సరమున రాజ్యమువలన వచ్చి శ్రీ. పూ. 203 వరకు రాజ్యవైతెను

అలోగిటి కాంమలో చెప్పు. తొదలవ్వవలయు మిల్లించ బడినది తమిళమున తొదలగ వెంబాదివది ఇది కేవలము ఒక్కచేపుని ఆచారములో కొంత వర్ణమున్నది గ్రహించుట వివేక యుని తెలుసువచ్చును మహాభూత ముని జ్ఞానాగ్రామై అందు పుట్టినపుడెందులోను (కలవనప్ప), అభిప్రాయములను బరిగవతోట (రాజగోపా)ను, అందు తనవచ్చునది లోడి వృక్షము పెరిగినతోట(బుద్ధగయ)ను, దక్కనప్రజన గ్రనము లోగవతోట (పావనాగ) వను, మహాభూత విచ్చాడమొందిన తోట (టినగరము) నను, భూమును నిర్మించుట జగోకుడు ఎకము రోపాదవిచ్చెను, భూమిలోము చరిత్ర వ్యాఖ్యానలు, పౌటలీపురములోని రాజగోపము, ఆపాతి వర్ణాదు

ముఖ్యవర్ణాదులు 'మా' 'ఎక్కట' అను వాటికంటె మిక్కిలి మిన్నమునదనియు, ఆది కళానివేయముగ అర్థమిచ్చునమైనదనియు బ్రాహ్మి అయితే ఇచ్చుట పురావస్తునితో భవము వలన బయటపడిన అవశేషములు అంత విశిష్టము లై వనిగా కనిపించుట లేదు

మౌర్యుల అవశేషములలో మట్టిలోమట్టుకొన్ని కళా విశేష రిద్దకములై యున్నవి ఇవి వీరునా? రికలలోని మాతృదేవాలను బోలియుండును ఇవి శివోభావములతో, ఉన్నత్రోణాలతో, ఒకజోములతో, శరీరాద్యాదకములగు తిలుగుపత్తములతో మూర్తీరవించిన మాతృదేవ వలన లె గోచరించును

మౌర్యుల రాశిశిల్పముగూడ ముఖ్యమైనది అలోపని ఎత్తైన రాశి ప్రభములపై ని వగవీశ్వరునిగూడ చెప్పుచెదరి మంద మన్నది, ఈ ప్రభముల మీద భుజాభ్యుత్థికిమందు పట్టుములు, వర్ణములపై ఒకశరీరముతో, వాగును ముఖము లతో బొత్తిమీరు వినోదముల ప్రతిమలు, వాటిపై బోధధర్మ చక్రము, ఇశ్వరులు చిత్రించబడినవి, కొన్ని ప్రభములమీద వృషభములు, ఏనుగులు, గుట్టములగూడ చిత్రించబడినవి, వినోదములు, భర్తవలెయు మొదలగునవి అలోపని భర్తబుద్ధి కిని, రాణికినీ, శక్రముగిన్ని వర్ణమైన అపని వరాక్రమును వలదు చిత్తములు

మౌర్యులలో అనాదివైదిక సంప్రదాయము గా వగున సేనకాళికమైన యజ్ఞ వేదిక అభివృద్ధిమొగి ఇది ఇదికలతో నిర్మించబడినది ఇదికల అనగా యజ్ఞమునకు ఉపయోగపడు ఇష్టా విరుద్ధ పాపములు మొదలగునవి గూడ ఇట్టి వర్ణివర్ణిరాజ్యములకు ఉపయోగపడు సానుగ్రియె యజ్ఞ వేదికయందు స్థాపించబడినది అన్ని అన్ని తేజోమములు, దర్శనావలముల ఆధారభూతుడు యజ్ఞ వేదిక ప్రపంచాదము ఇది ఆధారముగ అతేజ తేవరాలులు ఉన్నట్టి సోనిదు యున్నది ఈ ప్రపంచాదమే తొదలగ మహాస్వరము ఇదే బుద్ధుడు పట్టి, అయ్యమైన 'దిటి' ఇదివలన దీనికి వైభవ్యపూ మనిగూడ చేరు ఈ యజ్ఞ వేదికలే మహాములుగా వైభవ్య గృహములుగా మారుతుండెను

శ్రీ. పూ. 203 బిసె లో అలోపని మరణించినతర్వాత మౌర్యుల ప్రభావము తగిలినది శ్రీ పూ 2 వ శతాబ్దము ముదలలో మౌర్యసామ్రాజ్యము లుంగరాజుల కై వచ్చెనది.

చాలిచారు మొదలగునవి భార్యగను పెంబొందినదీని భారవలేకనులో భారవోత్, బుద్ధయ, సాచి మొదలు మున్నగు భార్యకై ప్రముఖ పెట్టుబలలను ఈ మూవలు చాలిచుట్టు గోడలు, తోరణభారములు మొదలగునవి ఇచ్చి తీసి మిక్కిలి అగ్రము గొలుపుచున్నది ఈ తోరణములను ములలో, రాజగిషీలు, ఎత్తైన వంశములు, తదితరములైన మోక్షకావ్యములు కనిపించును

భారీ పాత్రమొదలు అవరణ కడగములైన చిత్రం తదన మిక్కిలి రమణీయమైన చెట్లు, కొండలు, చెరువులు, నీరుగులు, కోతులు పొరణములు, వతులు, మనుష్యులు, గృహములు, రాజగృహములు ఇత్యాదులు అనాటి దృశ్యము అను తెలియజేయుచున్నది సాచిలోని తోరణభారములు మొదల రాచునిచ్చుములై యుండునప్పుడు ఇవి పదహార భార్యకై క్రి కి వ భార్యములలో అదేభక్తితో చాలి స్థానములలో రాజగృహము కేర్పడి యుండునప్పుడు ఈ రాజీ కట్టడములో ఆ భార్యను మీర, ఆ కోట, వివిధరెండిన దంపు లెప్పుడే చిట్టించబడెను చ్రాయణి యున్నది, ఈ తోరణములలో భార్య ప్రభములను, అభ్యుదయము కలుపు నగ్నియక్షణిలయొక్కయు, తోరణభారమును వహించుచున్న దిగ్రహములయొక్కయు మంగళభార్యములలో సాగి పోవుచున్న ప్రజలయొక్కయు, చెట్లు, అశలు, మకరములు, మొదలగునాటియొక్కయు దృశ్యములు మిక్కిలి రమణీయముగా నున్నది ఈ తోరణములలో బుద్ధుని శీలవర్ణక మట్టములు బాణకళా మట్టములు, బుద్ధుని సాంకేతిక చిత్రములు చిత్రించబడి యున్నది బుద్ధుని వేదబలగుడ సంరేక మొనగుచున్న దృశ్యమొకటి కలదు, అందు చుట్టము నిలబడి కొంతమంది మనుష్యులు తోర్ణవృక్షములపై చూచుచున్నట్లు చిత్రించబడు

గుంసాప్రాణము మదికడలో భారత వేళ పు చాయవర్ణిణియందు కొన్ని గ్రీనుర్యాములు లుండెడిది వీటిలో కొన్ని పార్శ్వయన్ రంగయోగతల గురియైనవి అట్లు గురియైనవి కొన్ని గ్రీతులు, ముగిసి పార్శ్వయన్ సంక్రమించెను ఇందువలన రాయవర్ణమున గ్రీన్-పార్శ్వయన్ లెక్కకావశ్యములు పెక్కులు కలిగెను

“మిసావరన్” మొదలగు రాజులు బ్రాహ్మణ, బౌద్ధ మతముల గొప్పదనమును విశ్వసించి, వారు హిందూ వంశ

రాయము ననుసరించి లెక్కకకు కొంత దోహదమిచ్చి

1. రాష్ట్ర ప్రభుత్వమున ౨౦౮ సంవత్సరములకు ఒక్క లక్షలయొక పదిహేడు అను జాతీయ గ్రామము వలనపు ఈ వా ఒక్క ప్రాంతము వనే క్రమముగా కొన్ని రాజ్యము లను సంపాదించుకొని ఇవే కుమార్ రాజ్యములు కుమార్ వక్రవర్తిలో గొప్పవారు కనిపిండు ఇవి రాజముల గూడ కొంతవరకు హిందూ గ్రామరాయవర్ణక పెంబొం దెన. ఈ చిత్రీయము గుర్తిస్తే క్లిష్టమైన హిందూలైదు గాంధారీలైదు

గాంధార సంప్రదాయము భారతీయ లెక్కకలో పెక్కు మార్పులను కల్పించినది వీటిలో క్రికళ కాగుగా కనిపించును పురాణకల్ప సంప్రదాయములో మానవ పురా మను శత్రువు ఇందు చెట్లు, అశలు ఎక్కువగా వుండు వలన వీటి కాటక ఇవి పేరుపెచ్చు గాంధారకలో మానవపురామము కల్పించ వీటిక గాడలోగాని, జాడ కళలలోగాని, బుద్ధుని చిత్రణములలోగాని, సాంకేతిక సంప్ర దాయము నెంతెంచు లోమన్ బరభాలో మానవకల్పిత చిత్రించబడి

౬. పాత్ర రాజుల కనిపింపని మరణాంతరము వాని కొడుకులు విశిష్టము, విష్ణుడు, శైవ, బౌద్ధమతములను పెండిరి తీసి నమర్చుకొని చూచి యమునానది యొడ్డున నున్న వారి ము లెక్కకకై పుద్ధులలో గాంధార సంప్ర దాయమునకు అమరణముగా కైవల్య ప్రేమలు పెద్దము లేదనబడి పుర ఇమకరాతి లెక్కములో మదనపానములో నిమగ్నమై యున్న కొందరు ప్రీతిపూరితయొక్క దృశ్య ములు అనాటి సంపూర్ణరమణులు తెలియజేయుచున్నవి

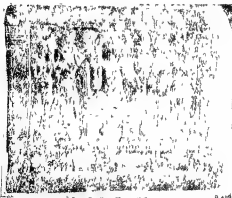
గాంధార, మధురా లెక్కసంప్రదలు ఉత్తర హిందూస్థాన్ ములో ప్రజలనుగా నున్నప్పటి, దక్షిణ హిందూ వేశములో అంధ్ర కళాసంప్ర యొకటి ప్రారంభమైనది ఈ కళారోప కులు కావచానులు వీరు దక్షిణాంధ్ర రాజ్యాధీశులు ప్రప్రథమములో వీరు హిందూ వేశములోని తూర్పు మధ్య భాగమునుగూడ స్వాధీనము చేకొనిరి. కొంతకాలము ఉత్తర మున “మైథాన్” (ప్రతిష్ఠాపనము) అనునది చాల రాజు దానిగా నుండెడిది తర్వాత దక్షిణమున అమరావతి (భావ్య కటకము) వారి రాజధానియై యుండెను వీరుగూడ బౌద్ధ లెక్కమున తెంతో రోహదమిచ్చి వీరి రాజమున అమరా

వరిలో ఒక మహానామము వర్ణించబడెను అది ఆంధ్ర శిల్ప మునకు పుట్టినిల్లు వర్ణన పాగాయివలెనని (పాదముల) రాజ్యము చేసిన ఇత్యాదులకానిది ఈ శిల్పము పెంపొందించ బడెను

ఆంధ్ర కళాపంథ, శైలికళా పురావస్తును కలిగి యున్నప్పటికి, ఎక్కడగ పాదాధార మోనవంతు తీసి ముగిసినదివలన దృశ్యములతో అది చిత్రించినది "లోవ్ థర్" అని శిల్పకావ్యము చెప్పినట్లు మనము అనుచున్నాము. పాదాధార దృశ్యములు, మిథునములు, నక్షత్రములు, నెక్కలు చిత్రించబడినవి వీటిలో 'కళాకారుల'యొక్క వినివడము ఎంతో విశేషముగా కనిపించుచున్నది ఇది పశ్చిమ హిందూదేశములోని భావా, తెలుగు, కన్నడి మొదలగు సహజలో విశేషముగ గోచరించుచున్నది. అమరావతిలో కాగుగ కనిపించును నక్షత్రములయొక్క ముఖవర్ణములను, కంఠమును, ఉన్నతములైన ప్రాచ్యములను కలిపియున్న ముఖవర్ణములను మూల, 'శిల్పకళా'చేయగల అంద మునకున్నది హిందూశిల్పములో అమరావతిక కళామో ప్రకటనకు, గురి అని అనుచున్నది" అనుచు

ఇక పాగాయివలెనని శిల్పము అమరావతిశిల్పము కంటె ఎంతో అధికమైనది దీనిలోగల మిథునము, పాద

చిత్రము 117



కంఠము, నృత్యములు, యక్షులు, పుష్ప మహానామము ఇవ ప్పియు శైలికళా శిల్పములతో మిళింపజేసి చిత్రించబడి వని పాగాయివలెనని దృశ్యములతోని మిథునము అను ఒక ప్రత్యేక కలదు ఇది చిత్రించబడినది శిల్పము వచ్చినట్లైతే పురుషుడు యజ్ఞగిరించుట, అతడు అమెను మును పాతనంబించుటకు ప్రయత్నించుట, ఆమె నిరాకరించుట మున్నగు దృశ్యములు మిక్కిలి సహజముగ నున్నవి

గుప్తరాజుల కాలమున శ్రీ శ క న కళాశైలిలో మది యొక కళాపంథ ఏర్పడినది మునుగాండ్ర కళాపంథలయందు వలెనే, ఇందు మనవస్తునామములో భగవత్పూజనీ గోచరించును కాని భగవంతుని తిర్చుటకు పుగ్గహిమముల గర్భ గృహములలో ప్రతిష్ఠించినది అయ్యాచిహ్నములైన వస్తునామములు, అయ్యదములు, కంఠములు, ముద్రలు, పరివారములు గర్భగృహపరివారములు, శిల్పములు, నివాసములు ఆనందములు మొదలగువాటి నిర్మాణములలో ఒకవిశిష్టవస్తువు గోచరించును దేవతలను అను నామములను తెలుపు గ్రంథములు వీరికాలముననే ప్రారంభించబడెను

గుప్తరాజుల కాలమున శైలికళా హిందూదేశ సుందకు వలెన ప్రాణ వస్తునామముగా దేవతలను పూజించెడి వారు అందువలన బ్రహ్మ, విష్ణువు, శివుడు, దుర్గ, సర్వ మాతృకలు మొదలగు దేవతలు గుప్తరాజ్యకాల శిల్పావళివ ములలో కనిపించుచున్నది

గుప్తరాజులు ఉత్తరహిందూ దేశమునకు వెండికరారు వీరు దేవాలయ నిర్మాణమునకు రోహదమిచ్చి కాని మొట్టమొదట దేవాలయ నిర్మితి దక్షిణ హిందూదేశముననే ఆరంభ మయ్యెను పాగాయివలెనని దైవాలయములైన శిల్పములతో గట్టపూజకముగల దేవాలయములైన కొలదియైన అది ఇత్యాదులకాలమును పుష్పకద్ర ప్పామి నిర్మాణములను తరువాత ఈ సమూహము దేవాలయము నర్మాణములను శివారు వల దెంచిన "శిల్ప"యను గ్రామములో కళా తోగలదిని నిర్మించబడెను

తరువాత వలసవరపులొకరినొక గర్భ గృహములు చెక్కులు ఉత్తరహిందూదేశమున నిర్మించబడెను, అది నిర్మాణము, అది ముఖములనుగల

శ్రీ శ క న కళాశైలిలో పాగాయివలెనని శిల్పము, మిథును హిందూదేశ మొగింపజేయుచున్నది దృశ్య ప్రకటనము చేయుచు

గుప్తకాలిక దేవాలయములు పాండలో, పార్వాద్లో వ్యాసుడు పౌరాన్యులలోని గొప్ప, వనపడ మొదలగు చోట్ల నిర్మించినవి

సింధు నాగరికభాగవతకాలపూరముగా బాచాపు 5000 సంవత్సరములకు పూర్వము కాగుగాకాల్మిన మట్టి కుండల మీద నల్లనిరంగుతో భారతదేశ వర్ణచిత్రములు ప్రచురించినది చిటలో అనేక రకములైన గీతలు, పటములు పూవులు, కాయలు, అక్షరలు, పేజులు, పటపులు మొదలగునవి చిత్రించినది కొన్ని మందలమీద కాశీనగరమునందు గాథలు చిత్రించెడియన్నట్లు ప్రతీతి ఇలాటి చిత్రములుగల కుండలు పోతప్ప, మొహంజోదారోలోనేకాక, సింధు నదీతీరభాగము, గుజరాత్, సౌరాష్ట్రము, కచ్, మొదలగు చోట్లలోను కొనకనిది

దేవకాలములైన అవశేషములేదయిన తేలికపుట వలన అకామ ఎత్తిచిత్రవర్ణములుండెడివో తెలిసికొనుట అసంభవము తర్వాత ప్రవర్తిల్లిన మౌర్య, కుంగ కాలకాలముల కాలములలోని చిత్రవర్ణ పరిణామము అలంకారానికి 10 వంతులకుగల గుహలోని వర్ణచిత్రములు విదగ్ధములు చిటికె అవశేషమన్న క్రాచ్చాకాలమున ను అధారములు

పురాతన వర్ణచిత్రములను నిర్ణయించుటకు ఎట్టివి లభింపలేదు, గద్దీ ఉప మొదలగువాటికి కనిపి మారి తీగురు వర్ణావర్ణమును తయారుచేసి మొట్ట గాఢపు రెండు, మూడు తీగురు పూలు పూసి అనువాత గోడపై ఎత్తువర్ణములను, మెత్తైన రాళ్ళతో బద్ది చదువదేయించారు ఈవిధముగా సిద్ధమొనర్చుటకు గోడపై కెయోలిన్ అను తెల్లరంగు తోను ఎక్రేట్ రంగుతోను "లాప్ థా" అను నీలిరంగుతోను దీపపుమంటిను చిత్రములు తీసివేయెడివారు.

హిందూన, తొద మెట్టుమగా మండలమునకు తొద చిహ్నములతో, ఒడ్డునగాథలు, జాతకకథలు వర్ణచిత్రములుగా చిత్రించుట అరిగెను

తర్వాత 500-600 సంవత్సరములవరకు ఈ చిత్రవర్ణములక హిందూలో మందము. ఈ వర్ణచిత్ర మరల గుప్త కాలాల కాలములో అలంకార ప్రవేశపెట్టబడినది కాగ్, సిగియా (హిమాచలము) మొదలగుచోట్ల ఈవర్ణచిత్ర అవతరించినది అదిగది అలంకారాన్ని తరలెత్తి వర్ణచిత్రములతోపెక్కువగా బుద్ధజాతకకథల చిత్రములు గోచరించెను. జాతకవర్ణచిత్ర

ములో భాగరాల "ఇగంటి" పూర్వకండు యుగమయాలకమును గురించి ప్రస్తావించు దృశ్యము రంగులతో మిక్కిలి నేత్రావహితముగా నున్నది

గుప్తకాలం కాలములో దేవాలయ నిర్మాణము బారంభమయ్యెను గాన, చలప్రాయమైన శిల్పసృష్టలు ఉపయోగించెను చిటలో మధ్యయుగములో భారతీయ శిల్పములో, జాతక ప్రవర్ణ అలంకరముయ్యెను

దీని తీర్మానము

భారతీయవర్ణ - మైందవర్ణ - మధ్యయుగరీతి

ఉత్తర హిందూస్థానమున గుప్తకాల ప్రవర్ణ వర్ణము మనకు నుండుచున్న పురాతన - అవశేషముల మైందవర్ణ భారతీయలో దేవాలయ నిర్మాణమునకు ప్రత్యేక స్థానమేర్పడినది కాదుమన్నది ఈ అవశేషముల పూర్వావరములను పరిశీలించగా మానవ దృశ్యరూపంలో ఆరోజులో కొన్నిమామూలు వాటిల్లి నట్లు కనిపించుచున్నది అలాగను దేవుడు మానవరూపములో ముందని యుహించెడిటులే హిందూ శిల్పపురూషము మానవరూపము మానవ పరిమాణమునుగూడ అధారముగా చేసికొని దేవభావనను నిర్మించి, తదనుగుణముగా అలంకరించెడియును చేయుటలో కొన్నివర్ణములు ప్రవేశ పెట్టబడినవి ఇదియే బాధ్యత

దేవాలయ నిర్మాణము ముఖ్యముగా కైరీయూన వర్ణ సంతేజము మీద అధారపడి యున్నది ఈ యూన వర్ణమే దేవాలయ వర్ణము యూనవర్ణమై విశిష్టమైనది, యూనగ్నియందు అర్పించినది పవిత్రమనెడి తీపును కాళ్ళక కిరీటో దేవత్యమును పొందుచున్నాడు ఇతర హిందూ గద్యము దేవాలయ వర్ణమే ద్రుమేష్టకాధారవరణ సహజమున హిందూగద్యుని పోతరము యూన వర్ణములను తచ్చిహిత పోషకములు, అవశేషము, అవరణములు అలయ స్థూల పరిమాణ నిర్ణయములు కలగించుచు మాత్రమే మాణమును విశ్లేషించును

దేవాలయము దేవుని యొక్క భావ్యవర్ణములను కావ్యవర్ణములను ఒదిమి ఇది దేవాలయవర్ణము, దేవ గుహము అనుచోట్ల వర్ణవహించెడిచున్నది దేవాలయములేదో ఎంతో క్లిష్టమైనది తెలియదుకానీ, చిగిహ మునకుగొని ప్రాముఖ్యము లేదు దేవాలయములలో గద్య గుహము, మందములు, ప్రాకారములు, విమానములు, తల

నందమలు, ఉపనిషత్తులు మొదలగు అంతర్ముఖము లన్నియు హిందూగ్రంథముల కీర్తికాగ్రములు పీఠికామూలములు లక్ష్యకర్తయొక్క అర్థివేదమునకు అనుగుణముగా వృద్ధిచేతనుచున్నది విశ్వకర్మ దేవుని సుందరరూపమును, తన మనోమూలకమున దర్శించి తనకల్పనాశక్తిచే ప్రతిరూపమును వృద్ధించి, తనవ్యవస్థలమును పొందుచున్నాడు దేవాలయము యొక్క చానూనానుజీయకము తప్పని చిత్రముల వాగ్దించి వారిని భగవద్విభావ నిష్ఠమనస్కుల నొనర్చుచున్నది

దేవాలయారణ్యములోని గోడలమీదను, బాహ్యవృద్ధి వాగ్దించుచున్నప్పుడును, దేవతామూర్తులు దిక్పాలకులు ప్రతిపాలకులు, విభుతములు, కాగ్రం ద్విపాదీ చిత్రములు, చిత్రించితియున్నది నీటిలో మిథునములు మొక పంజీరములు ఇది ప్రవృత్తిభుతముల కయియును నిర్మించును ఇది వాంఛించు వారందరిమీద అప్రమత్తము లింపబడులు

గర్భాగారము తెరచుకొనియుండు వృక్షానములలో నీవిభాగాల తల్లిదండ్రులు గర్భాగారములో ప్రవేశించును బాహ్య కాగ్రమీద చిత్రించితియు బాహ్యపాలకులు గదాబద్ధులై అయి భ్రమణచేతనుచున్నది వైచిత్ర్యముల వారి మనములందలి చూపుచును దూరీకరించి తక్కిన ప్రవేశించు చూపుచు లోకమునకు మన్నన గలంతయు తనవైచిత్ర్యములచే తక్కువల బాహ్యపాలకులను మ, అంతర్గతములను ప్రవేశించుచున్నది తక్కువల అయియున్నది లోకారాగములో చూపుచున్నది మనము మనచేతను బాహ్యపాలకులను గలగుచున్నాడు, సూర్యుని తేజస్సు దేవాలయ మూలయొక్క చిందువుమీద పడినపుడు లేచి పూజారి పూజా ప్రసంగముని దీక్షాగ్రము కల్పించినపుడు తల్లిదండ్రు దేవునిరూపమును పాతాళమునుచూచి గల్గుచున్నాడు గర్భాగారమునుండి తీసుకువచ్చి గర్భాగారమునుండి అపారములై పంజీరము మానవుడు లోక విభుతములనుచు మున్ను దగలుచున్నాడు

దేవాలయ మొక పర్వతము పర్వతపాతమున నుండు సుందరీ దుర్గములు, దేవతామూర్తులనుననున అనేక రకములు చిత్రించితియున్నది దేవాలయ మూల యొక్క పర్వతాగ్రములలో అంతర్గత, యక్ష, గంధర్వ, దేవతాగ్ర గణముల స్థానముల పర్వత గంధర్వ మొక హిందూ గర్భాగారము ఇది అంతర్గత అంధురము అభాగిగా వృద్ధియ

గుచు దేవునికీ ఉపనిషత్తుగా గ్రహించుటయందు వెనుకాడుచే పూజలు అనేకరకములై పర్వతపాతమున ప్రవృద్ధిచేతనుచు మూర్తులను ప్రతిష్ఠించుట అనిగిరితి ఇట్లు ప్రవృద్ధిచేతను గుహలు దేవాలయములుగా ప్రవృద్ధియందున్నది, దేవాలయ ప్రవృద్ధిచేతను ప్రవేశపెట్టబడెను వారి మర్మముగారంతమున తగుగుహలు వైశివ సాంప్రదాయములను అట్టి నివాస, విష్ణువు, యదుడు మున్నగు దేవతలకు అయియుండును దక్షిణ హిందూదేశమున పరిపూర్ణము వృద్ధిచేతనుచు వంతరము ప్రీతి తనకల్పములతో చిన్నిచిన్ని విష్ణులై చాగ్రములెక్కడెక్కడ చిట్టి మత్స్యమైనవి తూర్పు హిందూ ప్రాంతమున వన్న విష్ణుమూర్తి, కాంతామన, భూవైష్ణవ మత్స్యల చాగ్రములు తగు చాగ్రములను మూలమున కొన్ని మత్స్య గుప్త సప్తసర్పరాయములను కొన్ని అక్షిణి ప్రవేశపెట్టిరి ప్రవేశములైన దేవాలయములను తేమయు తేమచేటిని పర్వతాగ్రపర్వతములను, దేవాలయములగు మూర్తి ప్రవృద్ధి, గోదరుడు, విష్ణువు, వారసించుచు, తీర్పుడు, దేవి, శివరాజు, ఉపాసకాగ్రములు మొదలగు దేవతల కొన్నిచూపుచు స్థాపించెను మట్లునుండిన రాజసప్రవృద్ధియగు హిందూ దేవుని అట్లుదగు హిందూదేవుని చెల్లారు కొవాయన చెందిన తైగకాండలో కొన్ని గుహలయములు ప్రవృద్ధిచేతను విజయమాక యందలి వస్త్రప్రదర్శనకాండలోని, పర్వతముల దరించి కొన్నియొక్క చిగ్గహములతో కాతపాదన, ఇత్యాదు, కొన్ని పరిశ్రమము కలిపించుచున్నది వారి ఇది పూర్వవర్ణనల కొన్నియగు పరిశ్రమలనుచున్నది విజయచాత పర్వతము ఉండల్లికామ, మొగ్గలూపరములలోని గల అపారములను విష్ణుమూర్తిని చాగ్రలచే ప్రవృద్ధిచేసితియు ఉపాసకములనుచున్నది మొగ్గలూపరములలోని గుహలయ కొన్నియగుచు చెందిన హిందూదేశ విభుతల నలరారా - పరచా వృద్ధిచేత చిగ్గహములు ముఖ్యమైనవి నీటిలో గుప్త సప్తసర్పరాయములు కలిపించును

ప్రీతి అంతర్గతములను దక్షిణ హిందూదేశమున పర్వతపర్వతముల సర్పదేవులు పర్వతల దేవులపర్వతము మనోలలి పురమై యెందుచు తూర్పున కొంత అంతర్గతదేవమును, దక్షిణమున కొంతాంతరము పరకు తిమిర దేవమును మీ సార్వభౌమములలోని గుహలయ కొన్నియగుచు చెందిన హిందూదేశ విభుతల లిరి పీఠ ప్రవృద్ధిచేత పర్వతలలో కొంత ప్రవృద్ధిచేత యున్నది, మహేంద్రవర్మ ప్రీతి రితిలో మహావిభుతములతో పర్వత వస్త్ర

రాగిగుండ్రము గుహాయములకు ముచ్చెను అందుకాటులో
మన్ను రాగిగుండ్రము హుచ్చుటలో కొవ పులిపిద్రవ కనిపిం
చును ఇట్టి విచ్చితిమైన శివుని గుహాయమునకు ప్రవేశ
శిట్టాటవలన ఇతనికి "విచ్చిత రిత్త" యను పేరుకూడ లభిం
చెను ఇందును, మట్టి మొదలగునది తేలికంద అలయములను,
యూరములను పట్టినించి వల్లన కళాపండ్లను ఇతను అదర్శ
పుడ ముద్ర వారు ఇతనికి కాగననులో "అవిష్కృతం",
"అల్యుమవతోపాం", "అనుభం" అనిగూడ వ్రాయించెను.

చతురుడై పశువులు బృహచ్చిలో వరదాను గర్భా
యమును, చాకకాళును, చాకరపాలకులను దేవకాచరి
మనను, గవాక్షాళును దెక్కి, అద్విశిష్టములయిన మంచర
గుహాయములను పట్టి మొదలగునది అట్టిగుహాయములు దక్షిణ
మున పల్లలు, తిరగ్గల్ తున్నవి, మందగపట్టు మున్నగు
గ్రామములలో ఇప్పటికిని గోవరించుచున్నది

మహాలిపుతము నందున్న కల్పవాళములను రథము
అని, గువళియములని, దేవాలయములని, వల్లనపాలించుట
చున్నది ఇవి హరిద్రవములు, మహాలిపుతము గుహాయములు,
కొన్ని రథకళాళములు పక్కపైచిరు నిలవమంద గలప్పుడు
కృతిలో రెక్కలవలన దీనికి వ్రాచిన సంప్రదాయమున
'కాళి' అని పేరు కొన్ని గర్భాయములలో కాగములు
చతురస్రాకారముగా ఉన్నవి కపోతముమీద తలములు,
హారములు, అమలములు, మూప మొదలగునవి అమర్చి
శిల్పము శిఖరములను అయ్యలుతేలి, ఇట్టి దే మహాలిపుతము
లోని పీఠ దేవాలయము అట్టిదే, కాంచీపురములోని
'వైలాసవాళ దేవాలయము', ఇది రెండిన నరసింహవర్మ
రాయసింహుని (క్రి. శ. ౧౧౭౩) వాలమన అతని భార్యయగు
రంగరత్నక అనుకామయ్యుని ప్రోత్సాహముచేత ముఖ్యవర్తక
మైన కాంచీపురమున కట్టబడిన అత్యున్నతమైన పల్లన దేవ
ాలయము

దమావతి ఈకామనకే పశ్యను చాళుఖ్యులు కన్నడ
దేశమున బాంశీ, కాదాయ, పట్టణలో అనుకొట్ట మర
యొక దేవాలయ విరూపమన్నేను స్థాపించి ఇది సంప్రదాయ
వర్తకలో కొండప్రాంతములందు గుహాయములగును, అహి
ప్రదేశములలో దేవాలయములను ఏర్పరుచుచు ఉండి నవి
కాదాయ గుహాయపు వరదాగోదగల్గి భాగ్యనియున్నట్లు
రెక్కలవలన అవంతకాయ - విష్ణు, నారసింహుల యొక్క

విగ్రహములును, ద్వారీపరకాగమును, దేవాలయ పుకపన్ను
కలుపు స్త్రీమూర్తులును, అలంకార, చాళి గుహాయములలో
గల గుప్తశిల్పమును పురలును ఏర్పరుచుచు

అహి ప్రదేశశివములను దేవాలయములో గల
పుష్కాశ్శివో దౌర్వైద్య శివో, విద్వంసలతన బహోలుశీ
లోని దుర్గాదేవాయ మొటి దీని గుహాయములందు
దేవకోష్ఠములలో శివుడు, పరసింహులు మహిమవర్తన
వరాహ విష్ణువు మున్నగు దేవతల విగ్రహములు అదర్శ
బడనవి

ఇవిగూడ తుంగభద్రా నదీతీరమున దక్షిణాన యను
పేరుమీరిన అలంకారములను నవత్రాగ దేవకాలయము
అను పశ్యను చాళుఖ్యుల కట్టించి అవి విరూపాక్షియగదే
(క్రి. శ. ౧౧౭౩) కట్టించబడినట్లు అగ దేవాలయమున కానన
మొటి కలు ఇట్టి దేవాలయములు పన్ను, తుంగభద్ర
కలియు కూడలిలో పంగమేళనమునవర్తన, కర్నూలు జిల్లాని
బెండి 'నవగోవి' అను గ్రామములోను కనిపించును
వీటిలో కంటికి ఇంపుగా కనిపించునది 'శిఖరము' అని
మంట్నాశ్శివోమందు వాగర శిఖరములు గర్భభాగమునకు
పైగా శిఖరపీఠములో వలయభృత్యులలో చక్రమునకే సుంకు
నొక కట్టరము కలును, దీనికి ఒకవాచి అని పేరు ఇది పీఠ
దేవాలయములలోని ప్రత్యేక దేవాలయములలోన ప్రవేశ
శివరథపుడు గర్భాలయమునకును ద్రవక్షిణము దేవుడు
కొక పక్షము పాంధారవర్తకలో కట్టబడియున్నది గర్భాలయ
మునకు ముందు పల్లన ప్రవేశములను ముఖవంతమొటి
దొడవుగా నిర్మించబడినది.

పశ్యను చాళుఖ్యుల కి ప్రకటన ముగియబోయినదైనను
దేవాలయము "పట్టణలో"ని విరాపాక దేవాలయమును
ఇది వ్రాచిన సంప్రదాయ శిల్పములో విప్లవమైన నరసింహ
యను స్థపతిచే నిర్మించబడినట్లు అగ కాగననులో వ్రాయబడి
యున్నది ఇట్టి దేవాలయమే పాదవాళ దేవాలయము, పీఠ
లోని విరుధములు, విగ్రహములు ప్రవక్షిణములైన రెక్కలవలన
క్రితకాలానక శివుని విగ్రహము, రాయయల గాగనను శిల్ప
విష్ణు, విగ్రహములు అవాళి ముగియబోయినదైనను

పశ్యను చాళుఖ్యులలో ముఖ్యమైన వందన పుంశి
కూర్పు వేగి ప్రాంతమున కలదుని తన నవవందనవలన
పట్ట విష్ణువర్ధనుని రాజ్యాధీశుని కేమను కూర్పు చాళుఖ్య

అనేక దేవాలయములను, శిల్ప కళాఖండములను వయోని
తేయించి తమస్థానమున హుచ్చుకావల్య శిల్పనాట్యము తెలి
కొల్పిరి. కష్టపద్యముని భార్య అయ్యన సహజేని విజయ
వాడలో, వైశాఖారకు ఆదిదేవాలయమును కట్టించెను. ఈ
శిల్పము వలన ముఖ్యభావాలను విజయవాడ భార్యకాలం
విగ్రహములు ఈభార్యకాలముల కంగనలో ఒక విశిష్టత
కనిపించుచున్నది వధుమును వందీ గడను ఆభారముగా
మేగిరి ఆభారమును భూమిపై వుంచి మరెయ్యక పాద
మును ఎత్తియునివట్టు చీలియిడిలో శిల్పయొక్క భావనా
వైభవము కనిపించుచున్నది ముటికామాలను యశోవతి
ముగా నుండునట్లు తెక్కుటలో సూర శిల్పయొక్క ప్రత్యేక
వైభవము గోచరించుచున్నది

సంగ విజయగిరియందలి భావమున హుచ్చు భావనల
దేవాలయభార్యకాలయందు క్రితంగనులో గంగనుమత
రము మీదను యమునను కాశీమీదను చెక్కిరి ఇది అరో
జాలోని గంగాయమునా వదులయొక్క పాద శిల్పము ను
సూచించుచున్నది పామగళ్ళలోని శివేశ్వరాలయము
లోను, బ్రాహ్మకామములోని శివాలయములోను గల గర్భా
లయ భార్యములను లోకాలమున తెక్కుటదీన మితర, మయూర
లోరణములు అనాటి శిల్పవైశిష్ట్యమును తెలియజేయు
చున్నది

[౪ ౩ వ శతాబ్దమున, దంధి దుర్గును అనువాకడు
కల్పిచు భావకళ్యాణములను వశవచుకొని రాష్ట్రాధిపతి
సామ్రాజ్యమును స్థాపించెను. ఇతని పితృంధియగు మొదటి
కల్పరాజు పితవ భార్యములని వచ్చెను ఇతడు కళావిహారి
పట్టవ వలంబరాయముల భార్యకముగా కేసికొని, కట్టబడిన
వైభావకళ్యాణ దేవాలయము వంటి ఒక అశ్రద్ధుకమైన గుహా
లయమును, ఎలోరలో ఇతడు కట్టించెను ఆ కళా కేసు
కావడములో, వైభావకళ్యాణయనున అది లేవతలు, గంధర్వములు
సూర మెచ్చగిన యాలయమని ప్రాచీనతయందు చెను దేవా
లయము వైపున రూపియపుడు, మగ్ధపుతవగ్ధమే ఒక
మూసకొనిన ఏమూసానకె కేసినయనును. దీనితో గంగ,
యమున, వనస్థలి, రతి, మన్మథుడు, గరుడాంధుడుగను
సూరాయములు, క్రితకాలంక క్రితరతి, అగ్ని, వాయువు,
స్కంధుడు మున్నగు దేవతలముక్కయు, కంభవర్ధి నిర్గుల
యొక్కయు, శిల్పములు అనాటి శిల్ప సామ్రాజ్యమును

తెలియజేయుచున్నది ఈ దేవాలయపు గోపముల భావనా
యలములో, మహాభారతములో, కష్టపద్యములో గల
గూర్చుకల్పములు రమణీయముగా చిత్రీకరించినవి

[౪ ౧ వ శతాబ్దిలో చోళ సామ్రాజ్యము పాద
ముగ నిర్మించబడియున్న సంభవములోని వాగ్దేవము

చిత్రము 118



[౪ ౧ వ శతాబ్దిలో చింతూరు (చందూరు) వలన గలపట్టా

కృతిలో నిర్మించబడిన గంధర్వ దేవాలయము

దేవాలయపు దేవశిష్టములలోని చిత్రసాములలో కొంతవరక,
వై నూరకావించబడిన రాష్ట్రాధిపతికాళిక శిల్పవైభవము
కనిపించుచున్నది చోళేశ్వర మెక్కుటగా తంజావూరు, గంగై
కొండ, చోళపురం, చామేరుల మొదలగుచోట్లలో కనిపిం
చును తంజావూరులోని రాజాశాసనమున దేవాలయము,
రాశేశ్వరచోనిని కి నిర్మించబడెను రాశేశ్వరుని కుమారుడుగు
రాశేంద్రచోళుడు గంగై కొండ చోళపురమును కట్టించెను
ములు కొన్ని ప్రవేశవెట్టబడెను ఇవి వనగ్రహముల చిత్రణము
నందును, బ్రహ్మము గర్భములో చిత్రీకరించుచుండును కనిపిం

యను ఇతల బాధ్యపాలన బాధ్యపాలనము చూడవలెనని
 నందును రోజు సంద్రరాధామహామయిగా బాధ్యపాలన
 చిత్రింపబడిన మేకవార్య దృశ్యములు నిశాంతరంబుగా
 కనులుగా నెన్నటి హిందవరేఖతో ప్రత్యేకప్రకారమున కర్త
 మైచి కాశీయల కిచ్చి క కాశీయల జీవితములు
 ఎక్కువగా బాధల హిందవరేఖతో, పాలనలు, మెదలగు
 రోజు కలపు కాశీయలు శ్రీ క 12 వ శతాబ్దమునుండి
 14 వ శతాబ్దమువరకు అంద్రరేఖమున ఉదగ్రము రాజ్యము
 చేరిరి దుండ్రువేపుని కామయవను (శ్రీ క 1163) ప్రకాశ
 దుర్దుని (శ్రీ క 1200) కామయవను పెళ్ళిలు జేవాలయ
 ములు నెకొల్పబడిన బాధ్యపాలనల యొక్కయు, వీర
 క్రమని యొక్కయు, వందీకృతిని యొక్కయు, విగ్రహములు
 విస్తృతముగా కాంతివంతములై నగని చేయబడిన వల్ల కాశీ
 నిర్మాణము లేయది కన్నులకును వానరులచేయుచు

కాశీయ సామ్రాజ్యము ఓడించిన రయవాళ 14 వ
 శతాబ్దమువరకును జేవాలయ నిర్మాణములో కొన్ని క్రొత్త
 వర్తకులు ప్రవేశ పెట్టబడినవి జేవాలయములోని గర్భా
 యమునుమీద ప్రవేశి చుట కష్టపాద్యమున నుద్దేశముతో,
 అంద్రరేఖమున కుంజరగ్రాహ వీధిరమున విజయనగర రాజ్యా
 దీరులు, సామ్రాజ్యములు, మండపములు, గాలిగోపురములు
 మొదలగుచాలా నిర్మాణమును పెంపొందించిరి గాలిగోపుర
 బాధ్యకాలమున, గంగా యమునా బాధ్యపాలనలను అరా
 దముగా తేలికవి చెందవలెను ఒక కాశీతో నొకటి అల్లసాని
 దోయనట్లు చిత్రించుట, వినియగరాధీశుల శిల్పప్రత్యేకత
 లతో నంపు మహాభాగమున జేవాలయములు, హిందవులు,
 వతులు మొదలగునవి చిత్రింపబడి విశేషమును జీవార్య
 మున్నవి ప్రవృత్తిముగా నిర్మింపబడిన విజయనగర జేవా
 లయములు అంద్రరేఖమున పడవల కివారుకు చెందిన జు
 ప్రాణులను, సుందరాకట్టలోను, అనంతపురం శివారుకు చెందిన
 కాదీపరేఖ గ్రామములను కివారుకును ఇవిగాక పకలార
 నిర్మాణము కాశీయ శిల్పమునుండి యొక ప్రత్యేకత ఈ
 రక్షణమును జేపుని ఓకొలెనుటకు వినియోగించెదవారు
 ఇది జేవాలయముల సమూహాలలో చక్రములతో చిత్రింప
 బడినవి జేవాలయపు గోడలమీదను, ప్రాకారముల మీదను
 రామాయణ, భారతములకు చెందిన చిత్రములు, విభున
 చిత్రములు విజయనగర రాజధానిమొలగు 'గంధర్వపుంధ'

ప్రభులి చిత్రములు చూడముచుటకు నుండును శ్రీకృష్ణుని రో
 ప్రమరాణా మల్లికార్జున జేవాలయ ప్రాకార గాభాచిత్ర
 దృశ్యములు చేతవర్ణ మొనర్చుచున్నవి

ఉత్తర హిందూజాత శిల్పకా విశేషములు కొన్ని
 కలపు ఎక్కువయినచేతముతో నుద్దేశ్యప్రకారము గగ్గిన
 శిల్పాత్మక దక్షిణమునుండి వర్ణములుపుట్టి ఒక జేవాలయ
 తపతి, నర్మరాసదనులు చాటి 'అచార్య', బాట్, నిరాశ్రయ
 ములను అగ్రమియకొనిరి నిల అనికావద్ద వట్టమును
 రాజరానిగా తేవకొని, శ్రీ క 10 వ శతాబ్దమునుండి
 రాజ్యమునెరిరి ఈ రాజులకుగల ఎక్కువహిందూజాతముతో,
 వర్ణవహారమును హిందూరాజుల అనునది, వీరు గుజరాతు
 చరిత్రములో వర్ణయగ కారకులైన చెడవలెరిరి దివకా
 మన, అనేక జేవాలయములనువిచ్చించునట్లు వీరిలో మొదటి
 లీమచేపుడు, మహమ్మద్ గజనీ వీరమునాథ జేవాలయమును
 ఒకసారి దండెత్తి రోమనులకు కామయన రాజ్యమునేపెను
 ఇతరు ఉత్తరగుజరాతులో శ్రీ క 10 వ శతాబ్దమున
 మైర మార్కజేవాలయమును కట్టించెను గర్భాచార్యులలో
 మార్కజేవాలయము జేవల్పిటిని, కివీశ్వరును ముస్లిం దండ
 యుక్తుల గురియైవచ్చుటచేసి, జేవాలయ శిల్పమునూత్రము
 చెక్కుచెదలేదు బాధ్యకాలమునందు మార్కజేవాలయ
 విగ్రహములు, దండ, పంగళ, ఉప, ప్రమాదము, భాయమునక
 అను మార్కజేవాలయ విగ్రహములు చక్కనికీలకమైన
 పడవముగా గోచరించుట జేవాలయ ముద్దేశవరలతో
 దివకాకుల యొక్కయు, అలంకారము చేసినామన్నప్రతి
 యొక్కయు, మహాభాగముల యొక్కయు, చెక్కుకు పరిగి
 కాలులోని ముల్లును శివీకొనునన్న భావ్యవర్తయగు వొక
 స్త్రీ యొక్కయు విగ్రహములు అచాలి శిల్పకళనను సు
 తెలియజేయును

ఉత్తరమునందలి గంగానాధు మైవారములు ఎప్పుటి
 కప్పుడు విశేష దండయాత్రలకు గురియగునుండి ఉపన
 జేవాలయములలోని విగ్రహములు చెక్కులు పరిగిగొట్ట
 బెరువ వర్షాభియమ హిందూమతమునకు ప్రాశస్త్యము
 తగినది అచాలిగా పూజింపబడు గ్రామజేవాలయ శిల్పము
 పూజించిరి కాశీ, దుర్గ అను దేశాలకు లలియపుట ఎక్కువగా
 అగునునది మార్కజేవాలయన అను చేయిలో కొన్ని
 అచాలరాజములు, అచాలి శిల్పమునగూడ ప్రవేశ పెట్టబడెను.

రాజగృహమునందలి దేవదాసీలు, కరందకవాహికలు దేవా
లయములందు సౌందర్యవతులుగా చ్చికింపబడిరి

ఈ సమయముననే వంగరేశమున, అష్టామ్యులో, క్రైస్తవారనము అధికమయ్యెను గ్రామీణుల మోక్షులైవారాదన, శ్వాభులో వజ్రయోన శుభ్రయోనము, మున్నగు ఆరాధనలు యొక్కవయ్యెను అందువలన ఈ రేశములోని దేవాలయములలో నరవశ్యంగా ప్రతిమలు కెప్పుడు పునిపించెను

(జులై 10-12 న శతాబ్దములో) అంతే అదే ప్రాంతము చంద్రాబాగ్ నగరం నడిమిలోనున్న అరాచాలో దోంగి కేవలమునులు నిర్మిస్తున్న అందారము వేషాదుము, మహాకేళి అయినను, అక్కరాయము, అగదని నిజాయము, పులిగోడాయము, పిడికా ముఖ్యములు గల వ్రాతలు, కేరళ వై నమాయము చెందిన శిలారేఖలు గోడలపై కుగారశింసులు తెగలు గల పంపుల కిచ్చునులు అనిపిస్తోంది. మనకేరళములో కోరాయములో, కేరాయములపై గోరలములు మహాపురియులపై నిలువూరకముగా, నునిపూరక గంగ (జులై 1, 1890-04). అగదని పూర్తిగా పోయి ప్రాంతము మహాకేళి ప్రాంతం ప్రాంతం కానిది అయినను మహాకేళి కేరాయముల ను కలగించి పిడికా శిలము అక్కర్చుకుని

మధ్యయుగమున గుప్తప్రభావాలనుకరము వలన
చారు సిద్ధ పక్ష దేశకళను దోచుచు రాజు లెన్నడును త
దోస్తులుచిన అక అత్యుచుమోదలేదు కానీ ఈమధ్య అం
దేశపు ఇద్దరాధిపాని కృషిమనన మెదుటిల్లాలోని అల్లాహ్
అనుచోట కల్లాజరాలూర్లు (క్రీ శ 1078-1120) నా
ది నీరద చిత్రములు బయటపెను

శ్రీ 318 వ శాఖాధ్యక్షుని నియోగమునకు వచ్చి
య.బి.కొన్ని పాఠశాలలో ఉన్న పిల్లలకు ముఖ్యమంత్రి
శిశుశాస్త్రాధ్యక్షుని శాస్త్రము పిల్లలకు అర్థమగుట కనుగు
నైదుగురు శిశువుల శిశుని దూరమున వర్తమానమును
గమనము శిశువు, అర్థమగుట పాఠశాలమునకు గుర్తింపబడు
మందరమైన వర్తమానలో చిత్రపాఠశాల, మాధ్యమిక విద్య
అదే రుచునుగి

హిందూశిల్పముతో జగదీశ్వర గోచరించును. దైవ
భీతితో, భక్తితో, పరాచారములను, పరశ్వాసములను వంశ

పాపాలపట్టియూగా వంగడివంటి”మనుచు వచ్చిన హిందువులెల్ల
 కల దూరప్రసవముతో నున్న మైదిల ప్రతిభాగోరై
 హిందు-శిల్పి-హుద్దగి తిలీ”మను అయద కర్తావధి వసివహు
 ముతల విగడించు శిల్పవండిమను చేసిమరల”మను, తిప్పిన్న
 పద్మమును మేకవించు కర్తవ్యకారము తూలితల”మను, లైగి
 తల్లిమను ప్రతిభి”మను కారుణి”మను తై మనవకారముగనె
 మనల”మను శిలించుమను లై వాహి”మను పునవకారముగనె
 మనల”మను మైద కల్ప”మను దూరప్రసవముచుడి

பி. வி. ஜி. ராஜ்

భారతీయ చిత్రకళాచరిత్రము

తరతరములనండి భారతదేశములో చిత్రకళ పరం
పరాగతపరిత కలదై, భారతీయ జీవితముపై న, భారతీయ
ప్రభుత్వకర్తముపై న ప్రభావమును ప్రసరింపజేయుచు నా
ప్రాచీన సంప్రదాయమును ఉద్ధరించుటకు పటిష్ఠముగ నుండు
గుఱుచున్నది

అంతరీక్షములలోపలి కారకరేఖములో కొంత బానియ
నెప్పుట్టికినీ, బానియపుట్టికినీ, చిత్రశీల బలం వైరమై
కొన్ని ప్రచారింపబడి ప్రాచీన కాలక సమ్మర్శి నాగరిక
బానియ, కాశీకి సలంబంపిన అర్చకుని విషయములగు నా
అర్చకునియను, ఈ కళాశ్రమలో ఆగిన సరికొరవములలో
తెలియదున్నప్పుడు కారకరేఖను అనాదికి సరికొరవమునగు
సృజనమునందు, చిత్రశీలయందు, శిల్పకళయందు, నామ
కళయందు, ఆగ్రగణ్యమై, అమూల్యమైన సమగ్రచాయన
లను గలిపియుగిసి యున్నది ఈ విషయము కొన్ని అలయ
ములలో, నగరములను గల తెలిసినవారియందు, మహాకళా
ములలోని పరిణతులగుటయందు తెలియవచ్చును.

కాంగ్రెస్ పార్టీకి విశ్వకర్మచేత పూర్వరూపితం అయిన మానవయుగములోని కళాత్మక అవకాశములను ప్రారంభమైనది. ముమ్మడి 18 000 సంవత్సరములపూర్వము గుహలో నివసించిన మానవునికి ప్రాచీన శిలాయుగములో మొదటి చిత్రములు తీయబడినట్లు అవకాశమునున్నది. ఆదిమూర్తువు ముచ్చటయైన, బురువులను తీసుకుంటూ తగ్గిమై యుండుతేత, అప్పటి చిత్రములన్నియు కేవలము అంతుకున్న చిహ్నమై యుండును. ఎంతవ్యాప్తము అగుద్రులను గాన ఆ చిత్రములు సజీవమై యున్నట్లు భావించుట వలె. ప్రాచీన శిలాయుగమునాటి చిత్రములు వాగ్దామోదమునాటి చిత్రములను పోలియున్నవి.

లోను, బాంబేలోని పింబ్లీ పూరు గ్రామపరిషత్తులలోను కన్పడినవి అప్పటి అంశచిత్రములు మిక్కిలి వచనముగాను, కళాత్మకముగా కలదిగాను ఉండి, అప్పటి చిత్రకారుల అత్యంత వివేచన కళావ్యక్త భావములను, వ్యక్తావస్థలను బాగుగా వ్యక్తపరచగల వైభవమును వెల్లడించుచున్నవి మిక్కిలైన తల్లాలోని కొన్ని గుర్రాలు అట్టివేటకు సంబంధించినవి ఎరువు, వలపు, మర్రిదేగులు కల ఇతర అంశపుల చిత్రములుకూడ కాన్పించినవి అటులేరువాత 4000 సంవత్సరముల అనంతరము మొహంతోబాగో యుగమునకగ భారతీయ చిత్రకళ యొక్క విశిష్టమగు అవకాశమిందగ గోచరింపలేదు వాచావరణ పరిస్థితులవలనవేమి, ప్రకృతి వైచిత్ర్యములవలనవేమి, అవి కంటే కాన్పించనివిధముగా దూపుమాడాయే యులవచ్చును

చరిత్రతోపాటు కాలపరిస్థితులలోనూ డి. డి. మార్పులు వచ్చినవి కొలెలైన, కెళ్ళులైన రంగులువేయు ప్రాచీన వర్ణరేఖకూడ మార్పు కల్గినది ఖచ్చితములైన చిత్రరచనాచారము ప్రారంభమైనది పూర్వము రాజవంశములలోని చిత్రకళలయందును, అంతర్భుజములందును ఇట్టి భుజ్య చిత్రములు విరివిగా చిత్రించబడుచుండెడివి. ఖచ్చితచిత్రరచనయందు భారతీయ చిత్రకారులు ప్రపంచఖ్యాతిని గడించినారు సతతకళ ఉట్టిపడే అలంకారకర్మ చిత్రములే ఇందుకు లాభ్యము

భారతీయ చిత్రకళ అలంకారగుహలోని నిర్దిష్టచిత్రాలలో సంపూర్ణముగ వర్ణకమైచి అలంకార భుజ్యచిత్రరచనము క్రి. పూ. 2 వ శతాబ్దములో ప్రారంభమైనను, క్రి. క. 1 వ శతాబ్దమునకు పూర్వమునే వచ్చినది ఆ గుహలలోని చిత్రములైన ప్రణలమగు బౌద్ధమత ప్రభావము ప్రవరించినది గౌతమబుద్ధుని జీవితములను, అతనికి సంబంధించిన వివిధ జాతకకథలను తెలిపే రమణీయములగు వృత్తములు వా ప్రవేశముగ చిత్రించబడినవి ఆ చిత్రములు ప్రైవేట్ వర్ణరేఖ (అదనుచున్నచై రంగులవేయుట) కేయలదనవి ఆ యుగములోని మానవుని అభ్యుదాసమునకు, సంస్కృతికి, మతమునకు తెలిపే ప్రణాళికలములు ఆ చిత్రములలో కనిపించుచున్నవి

పాఠానంతరంలో నితరైన వర్ణరేఖాపాఠాగ్రహములో, తానగ్గ యోగముతో, భావపూరితములై, అయిందములై,

అవ్యక్తమైన ఆ చిత్రములు ఆ యుగమునాటి చిత్రకారుల ప్రత్యేకతైలిని ఆసనమైన కళాశక్తిని ప్రబలింపించుచున్నవి అలంకార చిత్రకళనూ, రేఖాచిత్రకళ యనవచ్చును ఆ చిత్రకారులు రేఖను ప్రామాణ్యము నిచ్చిరి కేవలము రేఖతోనే ఆ చిత్రములలోని రూపములను చెక్కు నెల్లెదలలే, భావములను, భంగిమలను వారు వ్యక్తించగలిగిరి వారు ముఖ్యముగా చిత్రములలో కళలను ఏవరించుచు అయోమ్యములను అతిచాళచక్రముతోను, భావభూర్వితోను చిత్రించిరి ఆ చిత్రములలోని రూపములు, భంగిమలు, భూతకాలాలగుములు శిశోనందరత్నము, కరోజములను ముడుచుకొనునీకులు, జడపేమింజనాచరమర్తము, సతతముగను, వాస్తవముగను ఉన్నవి ఆ చిత్రములు మానవరూపములతో కూడినవను లాగా మంజులతో దివ్యములై, అలంకృతములై, ఎంతయు రమణీయములుగా మచ్చుచి

అలంకార భుజ్యచిత్రములు బౌద్ధమత ప్రభావములైనవి అట్టి చిత్రాలలోనే రచించబడిన కొన్ని చిత్రములు మధ్యప్రదేశములోని గ్యాటియల్ లోనున్న 'బాగ్' గుహయందును, సిలోనులోని క్షిప్రాయమును చిత్రించబడియున్నవి 'బాగ్' గుహలోని చిత్రకళలను, అలంకారాలని చిత్రకళకను నమ్మిపాత పాపములందుకుడి, అవి క్రి. క. 1 వ శతాబ్దములలో చిత్రించబడినట్లు తెలియుచున్నది డక్కామన బాగుగలరాంబాంబానంతో చానగుగట్టలోని చిత్రములకూడ ఇట్టి చిత్రాలే మన్నుచి అందువలన అవి అలంకార క్షిప్రచిత్రములను అనుకరించి చానబడినట్లు తెలియుచున్నది గుప్తయుగపు వివిధ దళలలో ప్రైవేట్ చిత్రములు అంతకును విరివిగా చిత్రించబడినవి అట్టి బౌద్ధ చిత్రకళా అంశములు క్రి. 1 వ శతాబ్దములలో సర్వత్ర చిత్రించబడిన బౌద్ధచిత్రకళ ఈ శతాబ్దములో మిక్కిలి ఉన్నతమైన స్థానమును ఆక్రమించినది చరిత్రలో వర్ణయగమున మేయగాని భవవృత్తాంతములో ఇంగును అభివృద్ధికి వచ్చుటకు మాయగా ఆ చిత్రకళ అవ్యక్తముగా అవ్యక్తమైనది బౌద్ధమత ప్రభావవృత్తము ఇట్లుంటును కొంతవరకు భారతము వివిధములైన సూతన పాద్యూ, ఇస్లాము మతములయొక్క ప్రణాళికలయందునుకలయు, శతాబ్దాలవరకు వర్ణింపబడు చిత్రము ఈ యుగపు చిత్రకళావృత్తము నశించిపోయినది.

తై. వ. దేశ మూర్తర చిత్రకళ అతిలో వర్ణరేఖములై,

శ్రీ ౪ 1 వ శతాబ్ది మధ్యకాలమువరకు సమకాలికములై, వర్ణింపబడిన, వర్ణన మతములలో పాటు కారణము చిత్రకక కూడ సమానముగా విలసిల్లినది.

ఓరిస్సాలోని ఉరయగిరి గుహాయందును, ఖండగిరి గుహాయందును 1 వ శతాబ్దిలో చిత్రంపడిన వైన చిత్రము లిప్పటి వర్ణనరాజులు యుగమునాటి సీతన్న చాళుక్య గుడిలోని చిత్రములు ఇంకను తెచ్చుకొనబడినవి నున్నవి వర్ణన రాజును మొదటి మహేంద్రవర్మను చిత్రకకయందు అవస్థి మొదలు ఆతడు చిత్రకకను పోషించుటయే కాక, స్వయముగా చిత్రములను వ్రాసెను "సీతన్న చాళుక్య మందిరము" అనెడి అద్భుతమునకునే దీనినింపబడినది అందు రసజీయములైన కుశ్యచిత్రములు విభజింపబడినవి ఆ చిత్రములన్నియు శ్రీ ౪ 800 - 885 మధ్యకాలములో చిత్రంపడినవి, ఆ చిత్రములు అలంకార చిత్రములకు సమకాలికములై, అలంకార చిత్రముల రచనాత్మక లోకానీ, ఆ వర్ణనమహాపురోహిత చిత్రంపడినవి ఈ మందిరముయొక్క శిల్ప అంతర్భాగము లాని కమలముల వలనరసమునందు పావలు, కుశ్యములు గలములు, అప్పుడు శిల్పయత్నము చేసి విహారింపచున్నట్లు చిత్రంపడి యున్నది, అంతకు పూర్వమే దక్కనులో వైన మతప్రభావ ముండినవి 9 వ శతాబ్దిముండి 11 వ శతాబ్దివరకు వైన మత ప్రాముఖ్యము కలరాగముందు కొనినది ఈ చిత్రములలోని హనుమంతు విరాటచిత్రములు, హనుమైన నూటి ముక్కలు, కొంఠములు, తిరిగిన గడ్డములు అమరియ్యలెను ఎల్లోరాలోను, కట్టెర చెరువులోను, కొల్హాలోను వైన చిత్రకక పోషించబడినది శ్రీ ౪ 8 వ శతాబ్దిలో ఎల్లోరాలోను, శ్రీ ౪ 1180-1185 సంవత్సరముల ఎదును వలనన పూచిలోను, 10 వ శతాబ్ది వరకులో కలహపురిలోని బృహదీశ్వర మందిరంలోను, 11 లేక 12 వ శతాబ్దిములలో తిరుమలై మందిరంలోను ఉద్భవచిత్రములు వ్రాయబడినట్లు ఉదాహరణములు లెప్పు 1 వ శతాబ్ది అనంతరము రచించబడిన ఉద్భవచిత్రములలో రాణవరకు మార్పులు కల్గినవి అలంకార చిత్రములలోని సన్నివేశమైన ఆకారములు, వంపులు, రేఖాచిత్రములు ఉచిత్రములలో కనిపింపు వైచిత్ర్యములలోని కను వలెనింపి హుచింప, చిత్రకక రచనాశీలు ప్రకృతముగా ఉండవలసి పొందుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

ఉద్భవచిత్ర రచనయొక్క ఉద్దేశ్యముచే కాక, సుత్ర

గ్రంథములు, హస్తలిఖిత చిత్రగ్రంథములు, వాటి స్థానములు అక్రమించినవి, అప్పటికి లిఖితచిత్రములు ప్రాముఖ్యము నగ్న గిగినది శ్రీ ౪ 12 వ శతాబ్ది అనంతరము వెంగులు, వీరారు రాష్ట్రములలోని పాలకాలం యానమార్గమున ఈ హస్తలిఖిత చిత్రగ్రంథ రచన మారంభమయ్యెను ఈ రాజులు రాణవరకు అలంకార చిత్రరచనాత్మక లోకానీ రూపములను లెప్పు ప్రమాణములలో చిత్రంపడినవి మరుమ్మల గండ యాత్రలు కారణముగా శ్రీ ౪ 12 వ శతాబ్ది ఖండిలో ఈ రచనాశీలయందు కూడ అంతరాయము కలిగి, అది అంత రించినది మరల 18 వ శతాబ్దిముండి 18 వ శతాబ్ది వరకు వైన మతమునకు చెందిన హస్తలిఖిత చిత్రగ్రంథములు వ్రాయబడినవి కల్హరాచారచరిత్ర కల్పమూత్రము, మహా విద్యుత వివేచనచిత్రము చక్కను చిత్రములతో కూడిన గ్రంథములు ఇవి రాణవరకు గుణరాకు ప్రాంతములో వ్రాయబడినవి అందువలన అచిత్రములలోని రచనాశీలు, సన్నివేశములు భూభక్త పాంశ్చర్యతో, పాంశ్చర్య, సన్నివాయములు కల్గియున్నవి కాకర కేకములతో మొట్టమొదటి మందియు లలితకళలైన ఆధికముగా మతప్రభావ ముండి యుండెను తెల్లమరిముతో పాటు, వైనమతము కూడ వర్ణింపబడినవి తెల్లమును పొందినది రానిలో వైన చిత్రకకా ప్రాముఖ్యము కూడ నున్నది.

అంధ్రదేశముందలి అనంతపూరు జిల్లాలోని హిందూ పురమునకు 9 మైళ్ల దూరముననున్న తేజాపతి అలయములో 18 వ శతాబ్ది మధ్యకాలములో చిత్రంపడిన ఉద్భవచిత్రము లిప్పటికిని కలెవు ఆచట విలయనగరాలయములలోని వైరినివోలు లిఖితచిత్రములు రచించబడి యున్నవి వైనమత చిత్రకకతోనే అక్కడకూడ కదలం వివరింపి మెట్టములనుంచి ఈ రూపములకు మోడియగు ముట్టలు, మీసములు వోలు చేత్రములు, కల్పమూత్ర గ్రంథములలో వర్ణితములైన చిత్రములంటి అకారములను గలవు ఇందు ప్రేమ భగినిచే వీరల ముగితులు చక్కగా చిత్రంపడినవి ఈ చిత్రకక వైన చిత్రకకకు సమకాలికమునది.

రాజాపాత చిత్రకక ప్రసంగ చిత్రకకా చరిత్రలో వెల్ల, ఉద్భవచిత్ర చిత్రకకాచే నవ శతాబ్దములను వసినట్లు, శ్రీ చిత్రంపాత్రినాడు, అచిత్రకక లయకర్తమై, రాగ కాళ విశేషమును, సంగీత ప్రభావమును కల్గి యున్నది.

మును కల్గియున్నది ఆ కళాకారులు సంగీత శాస్త్రముందలి 48 రాగముల వర్ణన వదులించి, చిత్రములను రచించి రాగము, రాగతయివారి చిత్రక యొక్క ముఖ్యాంశములు రాజపుత్ర చిత్రకళ చాలవరకు కాకపత్ర గ్రంథములలో చిన్న చిన్న చిత్రపుటలు చేయబడుచు ప్రసిద్ధిగాంచినది కాబట్టి అభ్యాసార (మీ ని యే చ ర్) చిత్రములందు చిన్నగ్రంథములలో చిత్రములు రచింపబడవచ్చును, చాటి రూపములను, ప్రమాణములను, విశేషముగా తగ్గింపవలసి యుండును ఇట్టి చిత్రములనే కాక, రాజపుత్రపు చిత్రకారులు శిల్పచిత్రములను గీయుటలో కూడ నిర్వహములు ఎట్లాగా తోనిన దైత్యమందిరములో రచింపబడిన శిల్పచిత్రములను, 18 వ కళాక్షులో మర్యాదలోని పురమారప్రభువుల కలంక దృశ్యములను, ఉత్తరహిందూస్తానములోని రాజపుత్ర జీవిత పుట్టుములును ఈశాక్షకు చెందినది రాజపుత్రరాజుల కర్మాదులను, హిందువుల సాంఘిక, నృత, సాంస్కృతిక జీవితము వలకు చెందిన చిత్రములగుల గ్రంథములు అయ్యగములలో చ్రాయబడినది 17 వ కళాక్షులో చ్రాయబడిన భాగవత పురాణమునందును, శివచరణుని రామాయణమునందును, అందుచేపుని గీత గోవిందమునందును, మారచానుని మార సాగరమునందునుగల చిత్రములన్నియు రాజపుత్ర చిత్రకళాక్షు లికి సంబంధించినవే

అటులేదాకా "నవపీడి" (కొండప్రాంతపు) చిత్రకళ పశ్చిమప్రదేశములలోను, పంజాబులోని పర్వతప్రాంతములలోను విరివిగా అవరణలో నుండెన పశ్చిమహిందూపు యోయ ప్రాంతములో పెన్సినిదములై వ జానపదకళలు వర్ణిల్లెను జానపద చిత్రకళకు, జానపద గేయములకు, గ్రామ పరిశ్రమలకు అప్రదేశము పుట్టిల్లెలు ఆ గ్రామము లోని సామాన్య ప్రజలకు తమ ఇంట్లోగోడలను, గ్రామమందిరము లను, చిత్రములలో అంతరించుకొనుట అలవాటు వారి వై నందిన జీవితపుట్టుములు, సాంస్కృతికతలు, ఆచిత్రము లలో ప్రతిబింబించుచున్నది ఈవచనావధులనుక్రమక్రమముగా అయోచాల పరిశ్రమలనుజ్ఞి, అయోదేశములలో అయో ప్రదేశముల పేరుతో వర్ణిల్లెను జనలకు, చంబారా, బుడి మొదలగు ప్రదేశములలో ఈ చిత్రకళ గోచరించును ఈ చిత్రకళ చాలవరకు తుదకుచిత్రకళయే, రాజపుత్ర చిత్రకళా కేళలు సున్నితమైన వంపులతోను, అక్షరకమైన రంగులతోను

గాఢముగ చిత్రపఠపడినవి

భాగవత చిత్రకళా చరిత్రలో 'కాంగ్రాబుల్' అనునది జిశిప్రస్తావనము దొరికిన అచిత్రము కాంగ్రాచిత్ర కారుడు ప్రౌఢిప్రయుతు ఇతడు ప్రకృతి సౌందర్యమును, మానవునియందలి గాఢమైన ప్రణయతలాపములను మిశ్రము గాచించి మానవజీవిత చిత్రములను రచించెను ప్రకృతిలోని సౌందర్యమును కేవలముగా తీసికొని, దానిలో తద్యయ త్వము చేసి, ప్రేమవిపాదతో చిమ్మకొనిన తనకప్రయులను చిత్రించుట కాంగ్రా చిత్రకారుని ప్రత్యేక శ్రీ 1776 నుండి 1838 వరకు కాంగ్రాచిత్రకళ పరిపాకచంద అను నాకాని విశేషకృతములో ప్రాముఖ్యము చెందినది ప్రేమకుల అచిత్రము, జాయకావాదులకుల వ్యవస్థమాగమును మొదలగు రచన శ్రవ పుట్టములు చక్కనివర్ణితో చిత్రపఠపడినవి 18, 19 వ కళాక్షులలో పశ్చిమహిందూస్తానములోని ప్రజల మత, సాంఘిక సాంస్కృతిక జీవిత ప్రతిబింబములు ఆ చిత్రములలో కాన్పించును పంపు, ఎరుపు, నీలము, నలుపు, బుగారు రంగులు ఎక్కువగా ఆ చిత్రములలో ఉపయోగించబడినవి

భాగవత చిత్రకళ - మొగలులై న మొగలుల చిత్ర కళ కరచాటిములు క్రోత్తవిభా అని రాజపుత్రకళయొక్క పూర్వవిభా రూపములే మొగలాయానో చిత్రకళి కాలక కేళములో సామ్రాజ్యమును పునఃస్థాపనము చేసినపుడు, తనతో ఇరాన్ చిత్రకారులను తీసికొనివచ్చెను వారు కార తియ కళాకారులతో పంయుక్తముగా చిత్రములను రచించి ఇరానియను చిత్రకళయొక్క కాలయే మొగలుచిత్రకళ మొగలులు సౌందర్యోపాసకులు వారి యుగములో కూడ పాస్తలిక చిత్రగ్రంథములు వాడుకతోనుండెను 'రాస్తానో-అశ్వరే', 'మహాచురు', 'అయినో-అశ్వరే' మొదలగువిధి చేయబడిన గ్రంథములు.

కాబని పరిపాలనా కాలముందలి చిత్రకళ కేవలము అంబారాధ్యయ ఉపయోగించబడినది మొగలు చిత్ర కారులు ప్రకృతి దృశ్యములు కెక్కువ ప్రాముఖ్యమనిచ్చి వారి చిత్రములందలి రెల్లు, చేమలు, భూదైవములు, అంబారముగా కవలము వారు గాఢమైన రంగుల ముదలొ గించి, ఎరుపు, నీలము, నలుపు వర్ణాలతో వారి రచనయే మైన దృశ్యములను చిత్రించి అక్కడములలో ప్రత్యేకమైన రచనాకై తియగు నేర్పయ్యక అంటు అనుచేసి చిత్రకళ

నాగయవిధానములను, బ్రీటిషునాగులొకతన అనుసరించి, అందు కొంతవరకు బ్రీటిషు నాగ్యుచరణమున ప్రవేశపెట్టిరి అప్పుడునాగరాధానివసగమునై ముక్రమునకగళాబింబాయు పట్టుకొనితో మత, కుల వ్యయములతో తిన్న పని వందొమ్మిదిముతా బ్రీటిషు నాగ్యు లొకతనమునై అతరణమునై వేసితిరి. అందుచుగా రాజాబాని వగతరణమునకును హిదబిలి అంధరేయియలెను శేవలకు, కుల ప్రశస్తి మై, వర్ణ క్రింబంబువై వివాహ, వామవేళాబిలి వియములతో, హియపు లకు హిందూవృత్తులును, భాష్యక గ్రంథ గ్రంథములును, నెంబరాయములును, మహామర్రియములకుర మతగ్రంథములును, భాష్యక గ్రంథ గ్రంథములును, ఆచారములును, తగయ మతములను వియములొనముల తిర్పులును ప్రవహములు ప్రవహములెను రాజాబాని నగరవాసులకాని పురవాసి. యూదులను, కారతరేకములొ వివసించి వరకేయములను కాని తియకాననములు ప్పుకొనివి వియములతోను, చారి వారి పుతరత ఆధారముల వియములతోను, లక్ష్మి యోదా రములు యపుకానవస్తులు, బ్రీటిషు నాగ్యువిధానమే అవలంబించినపట్టుయలెను క్రైస్తవుల వివాహలి వియములతోను వారవస్తు వియములను, బ్రీటిషువిధానమే వర్తియించుయలెను మత, కుల, కుటుంబములములతో కొన్నివిధముల నివేడించుచు బ్రీటిషుచారు కొన్నికామములు నిర్మించిరి. క్రైస్తవతమును స్వీకరించిర హిందూపురుషులను వనయకుంబునై తిర్పుయలెన హక్కును నివేడించుచులి హిందూ నాగ్యులను బంబరాయమును బంధువానించి,అతని తిర్పును విలక్షితును చేయబడిన కానదును, హిందూ విశంకుపుతర గ్రంథ ప్రకాశమునాచారములను నివేడించుచు చేయుటలెద

రేఖాంశి, ప్రాశస్త్యమునకు శంకరమైన హిందూ
బ్రాహ్మణ, బౌద్ధము, మౌర్యము, శివమయోగము, బౌద్ధవ్యము
మూలశంకము మొదలైన ఆధ్యాత్మికముల విషయములలో
శివము విలయములో అగ్రస్థితి చేరిన భారతీయ శివ
వ్యక్తి శతరములైన కృష్ణ, శైవముల విషయమున మిగిలిన
రామములు సేరావేదాంగ, నా, విరాటములు, శివార్జునులు
అను విశ్వీకృత ప్రసిద్ధి గ్రాహిణి అను భావము,
సీరిత-అగ్రాధ్యాయము అనునది విభావమున, శేవల వ్యయ
సోద సంభాషనములు బుద్ధాభిప్రాయమున హంసీకరము, బుద్ధ

[illegible]

భారతరేఖము స్వతంత్రమైన ఏకవ 'అదాప్టేషన్' అఫ్
 లాన్ అర్థర్ ప్రకారము, రోగీత క్రికెట్ వారి పాపములలోని
 కాపకములు దాదాపు అర్థియము అంగీకరింపబడి అనుబంధో

పాఠశాల నగ్గమున కర్తవ్యమునుగనుచు రాష్ట్ర ప్రతినిధి పరి
పాలనము జరుగును. ఆయన సభ్యులై నీక, దానిని, నై మోసక
కానియు నరాధ్యత్యము జయిచేడకొకపాటి ఆయన ఎన్ను
కొనబడును అట్లే ఎన్నికయగు ఉపరాష్ట్ర ప్రతినిధులకు నూనె

భారతరాజ్యాంగం కావడము ముఖ్యముగానే ప్రజల
 యొక్క, కొన్ని మోతక పొందులను గురించినది కాదు
 విధించిన అవసరము దాని కేంద్రముగాను, రాష్ట్రములుగాను
 స్థిరపరచు భావములు కలెదలవని నిశ్చయించినట్లు, ప్రజల
 ఉత్తరపురు, చర్యలు విజ్ఞానముని విచ్ఛిన్నముగా, భావోక్త
 రాష్ట్రానికావడముగాను, కేంద్ర భావముగాను, ఉత్తరపుగాను,
 చర్యగాను, వైఖరిగానే కలెదలగా అనునంగమును విచ్ఛియించు
 అధికారము రాష్ట్రములోని ఉత్తర భాగమునామములను,
 కేంద్రములోని భాగమునకే భాగమునకే భాగమునకే భాగము
 అనియు భావించు భావమును, పాఠశాలముల యొక్క
 అధికారములను అనుసరించుచున్న భాగమునకే భాగమునకే
 అధికారములను, రాష్ట్రమునకే భాగమునకే భాగమునకే భాగము
 ననులె పురపాలక రాష్ట్రమునకే భాగమునకే భాగమునకే భాగము

అనే పరస్పరముగ విచారములను, శేషరమనకు, రాష్ట్రములకు పరస్పరముగ విచారములను విచారించి శిశ్చాసనము అధికారమును, రాష్ట్రానికి కోరికవచ్చును సంబంధముయములై శిశ్చాసనమునిచ్చి అధికారమును శరద రాష్ట్రాన్ని మోక్షముగ వ్యాపారములను దిగువ స్థాయిలో క్రమముగా కట్టా వ్యాపారాధికారులు, దిగువ స్థాయి, కట్టా ముగించుట అను వాదానము వ్యాపారాధికారులు, ఉప వ్యాపారాధికారులు వ్యవసాయమువ్యాపారము చేసే సేవములను విచారించు దిగువ వ్యాపారులనుగూడవలెనందుచే వీరి కార్యాలయములు వ్యాపార స్థానము శరదను పీఠము, ప్రైవేటు విచారములలో విచారములైన శరదరారుడు ఎగువ వ్యాపారాధికారుల ప్రైవేటు విచారముల కోరికవచ్చును ప్రతిభువు వ్యక్తిగతముగా వ్యవసాయము చేయించు వ్యాపారులు, అమ్మ, పశువులు, లోగములు, జన్మము, జీవము అను విషయములు, బాధ్యతలను నిర్వహించుచున్నది. చేకారతి క్షరతలను కోరిక, పాత్రాధికారులను ప్రైవేటులనుగూడ, ఇష్ట

మైన మతము ననుసరించుటనకు, అభిమతముగు నిర్వృత్యమునకు
తన ఆశ్రించుటనకు, ఇవ్వదర్శిత ఉద్దేశమును, వృత్తిని,
వ్యాపారమును అవలంబించుటనకు హక్కు గుర్తియలడి
నది ఎవరైనను వ్యాపారప్రవహము తియ్యు తీర్పును అందు
యందుకలెను నిరులయైన రేరవృత్తావేశమునకు తిరిగి
బాధ్యుడు కాబాలదు ఎవరైనను, ఎవరైనను వాని చట్ట
ప్రకారముకల్పి నిర్వంధించరాదు ఎవరైనను, ఎక్కడైనను
నివహించుచును ఆచార్యానించుకొని,వాటినిఅనుసరించుచును.
ఎవరి ఆచార్యులను కిమ్ముతు రెల్లించనిదే ప్రభుత్వము తీసికొన
రాదు, పాపాదుగ తీసినముతో కల, సుత, బాతి, తింగ
వివేకతలను నిర్వంధించి, పర్యవేక్షి నమూనాత్వమును
గుర్తించి, ఇచ్చిన హక్కులను నిలికెట్లు పాదములను
నమకర్చి, ఇకరాలయ యధికారములను అవధులేర్పరచి,
నర్వందిగముల భారతరేగ వ్యాపారవారము తట్టబడమై
వరలుచున్నది

క రి మె

భారవి

గీర్వాణపాఠశాలలో బ్యాచునువ మంచావ్యములు ముర
లికంచకములు భారవికవిశ్వకమును కిరాకాద్దనియము
విశేష బ్యాచిలరై కాచరావత్రయమునకు విచ్చుట వంచ
కావ్యములలో గలదికల్పి ను ఈ కావ్యము కవిచేర భారవి
యనబడనది దీనికి అక్షిరకలాంచనము నామూలకమును
కలదు ప్రవనగ్రాంత్యోగమున అక్షిరవమునకవిహర్షివాదు
అందుచే ఈ కావ్యమున కాచేరు లలింపనదని రెవ్వరును

కిరాకాద్దనియము పనునెనిమిది వర్షలతో వాప్యమున
కావ్యము ఇందలి కథ మహాభారతమునుండివీక్షితంపబడినది
ఈ కథను కావ్యకేగ కిరాకాద్దనియ మహాభారత రూపమున
టాంసురకెను ఇందలి మొదటి పర్వప్రయమునకు 'పాపాల
త్రయ'ను వామును బ్రోద్దోనిమ్మిది మహాభాగ్యకాంత
మల్లిభారహరి భారవి బాగ్యభావనీతిలో "పాతికేళఫల
సమ్మితం వతో, భారవేష్మిని కచ్చిత్కళితే" యని వ్రాసెను
ఈ కావ్యము, వాగ్దేశికాముఖో అర్థ గాంధీర్యముతో
వాప్యమున్నను రసభరితమై పారలర కమంచావంద మొనగు
చున్నది

వికభాధుడు, తోనకాల, నరహరి మున్నగునందితు
కీమహాభారతమునకు బాధ్యులు వ్రాసిరి, భారి మల్లిభార

మారి, "మంటావెంచుడు మానన మానసిష్టి" యని,
'మంటావడ' మను చేనుతో నోకవాల్ల వ్రాసిపెమ్మటకే
ఈ కావ్యము పారమితుడు ముగ్రాహ్యమైనది

ఈ కావ్యమున కర్మబోధకత ప్రధానవాదును
అనది తగ్గర్వమును ప్రకటించి ౧౮౭౩ కిరామడు ప్రతి
భటవాదుకుడు పరిశీల్యుడు అర్జునుగ దివాన్మహాశ
వివాద్యమము నీరుడు ప్రధానమును ఆర్థ్యములు
సందర్శిరీతముగ వర్ణించెడిగా ఇందలి ఋతుగిరికానన
శృంగారాది వర్ణనములు ముగ్ధములు మంచువర్షమందలి
హనుగిరివర్ణనము కాకాదుగిరి సుమారవలంకావ్యమందలి
హనువర్ణనవర్ణనమునకు సరికాగుచున్నది మొదటి పర్వ
ప్రయమునందు కవియొక్క రాజరికి వైరువర్తము ప్రయుట
మగుచున్నది కవిగారి చిత్ర, యమక, అంధకవిభాగ్యలావ,న,
పదునేనవర్షలో మిక్కుటముగ గప్పట్లు చున్నది

భారవికాము ఇతినికాలము ఇతినికాలమువలన

కొంతతెలిగొనుటకు వీలగుచున్నది ఈ కావ్యము రెండవ
పుంకేయను రావంధ్రునికే నిర్వృత్యము కిరి రవనకాలము
క్రీ శ ౧౩౩ ఈ కావ్యరచయిత వైకవి రచిత్రి యను
వాడు కావనముడు "యేనామోక్షాన వేద్యునిరమర్థవిదా
వివేచాశనవేద్య, సరిఅయకాలవికే ద్వి కవికా శ్రీకళాచార
భారవిక్రీతి" అను భోగమునకు దీనికావమిది 'తనమందిక
నిర్వాతమైన రచిత్రియొక్క కవికాశ్రీ కాచరావ భారపుం
కవికు ఖల్యమైనది దీనియట్టి భారవికే క్రీ శ ౧౩౩కు
ముందే అనగా క్రీ శ ౧౩౩ ప్రాంతమున భాగలిగాంచినాదని
తెలియుచున్నది

భారవిగి గురించిన యేకాగ భారవిగి కొందరు

చాక్రవాక్యధనియ, కళియ కా క్తరాచరినియ, నిక
కొంద రాంధ్రకేయి కవియ విచ్చి పలువిధముల నుడువు
చున్నాడు ఈతని గురించిన యేకాగ వందకల్పందమున
నిచ్చి బ్యాచిగించెడి

భారవి వంద క్రియదు, తల్లి నశిం భార్య రనికా
దేవి నివాసు భారావగరము అష్టాశవర్ష ప్రాయము వైర
భారవి అంధకాంధిత్వము సంతాపించి, కుడిక, కవి
ఇందమున గొప్పచేరు పంపించెను మెడికలిల్లి రాగని
వైరువర్తమును మెచ్చుకొనుచున్నను, కంఠియగ క్రియదు
మాత్రము కుమారుని పాడితిని పోగడక, "పాతెర వాడు

భారతి వన్న గొప్పచారిత్రంకో కలదు" అని ప్రక్కచారిత్రం వసుంధరెదెచాడు. అమల భారతి మిక్కిలి కష్టముగ నుండెను. కండ్రియన్నుంబాము తనకేర్పరచివలె నై భారతి యెంచి, భారతివండ్రినివండ్రియగుకొనెను. అందెనున తనకండ్రిని కండ్రియై యుక పాపానముగ్రహించి, అంతిలో కొకచాటికి చేరువనున్న యులకు నై దా గియం దెను కండ్రి నైవశమున సేకాకచాటు తోన బ్రవేశించెను తల్లి తనయుని యట్టిప్రాయముగల అయ్యులుపన ప్రవంశశత్రువ కండ్రికి దెచ్చెను. తండ్రి భారతిని విని భాగ్యతో, "మన మమారుని విశ్వానులను మనము దొంగడిచాను అనరులు దొంగడిన మనము విశ్వాను, దానిలే నశనికాయుత్త తగ్గును అందులే కేసు తనభారతిని గూర్చి తగ్గుచుగా దెచ్చెను. గాని పాండిత్యము గొప్పదని చాటుచుకము తెలియచాచి చారు మనవంశవర్తమ"దని పలికెను. తండ్రి భాగ్యములను అటుకనై మిన్న భారతి విలిసె. కాను చేయబాగిన తెడు నలిగి మిక్కిలి చిలించెను. అతడు పశ్చాత్తప్తవృత్తయ్యునై, తన తండ్రినద్రుగవచ్చి అని పారములనై ప్రాణి తనకప్పిర మునకు తగిన శిక్షనిచ్చివచ్చి ప్రార్థించెను. మరల విలితే తండ్రి భారతి "అనుచెలు. అత్రచారిత్రముంది కమ్మని శిక్షనిచ్చించెను. 'శిక్షకుగర్వపాం పదమమ, మునిగదా చెందం దును ఇదియేటిశిక్షయమక"మను, భారతి యొకకుకముచూర వ్రమున అత్రచారిత్రంకో దొయెను. క్రొత్తగా వచ్చిన యెల్లది కొన్నిదినములవరకు అత్రచారులు మిక్కిలి గౌరవించిరి క్రమముగా భారతము తగ్గును దినములు గడచినకొలదియు తననికాదిన, అత్రచారులకు, భావమరతులకు నై తయు వెగలయెల్లను అల్లుడుగా భారతి వివర్ణము పరివృతను తోలు కొనిపోయి పాము వమేసి, పాయంకాల ముగిసినటికి చాటిని గృహముకు తోలుకొనివచ్చుచుండెను. పాములొమంకెనై కూర్చొని భారతి "కరాకాణ్ణునియను"మ కావ్యమునుచ్రాయు చుండెను, అదిదెను భారతి పొందులో పరివృతను మేపు చుండగా మానవ చీకెదించి యాకనిభార్య యెరిచి అన్న మును తెచ్చెను. భార్యచదు కష్టములను భారతి గ్రహించి, కాను చ్రాయువన్న భార్యమువందరి "వనావరతిన వ క్రీయని మనిచేక. పరమావశాం పదమ, మృదులే హి చెచ్చుకళాకారిం గులబ్రాహ్మ్యయమేవపందక" అను క్లోకము పామెచ్చి, భారతవృత్తాంతించిద్రవ్యముతో

మాకవవృత్తములను తెచ్చుకొమ్మని వంపెనట. అమె యా క్లోకము వొకవర్తకును బాపగా అ త దా క్లోకావ్రమున గ్రహించి యామెను నూరు పిమ్మములొనగనట. అమె యా ద్రవ్యములే, తనకు, తనవర్తకు తనవర్తకు వృత్తముల గొనెనట. అట్లు భారతి అరుమానము అ వ్రచారించిగడిచి, పదనమాన మున మొదటిదినమున తనభార్యతో తనఇంటివచ్చి, తల్లి దండ్రులకు సేకేయము ముఖముగాకాంములున్నుచుండెనట. ఇట్టి తీలో, భారతి భార్యవర్త క్లోకముకొనిన వర్తకు మున నముద్రభాగ్యపారముచేసి, కొన్ని సంవత్సరములకు తిరిగి ఇంటికి వచ్చెనట. తన భార్యవర్తకు మును తనకుమారుని పర పురుషునిగా భావించి, యామెకు పరింయటనై కత్తియైతై నట. కత్తికలిగి గోడనై మున్న చాలియోగు క్రిందపయన పరతరు అ చాటియోగును డివి యందలి "సహవా విదడిన న క్రియం"అను క్లోకమును గాంచి, తన నశిలి లేచి, నిజము తిలగిదని తన యిదితే మునకుచిలిచింది, తనకట్టిక్లోకమును ప్రసాదించిన భార్యతోని కళంపవచ్చాన మొదలించెనట. ఈ కళ యందలి విశాసములకు పెండులే ప్రసాదము. కిరాకాణ్ణునియమందరి కథానంగ్రహము కిరాకాణ్ణు నియము ప్రభమగర్వతో క దూర్వమున మయోధనునికేడిన ధర్మరాజు సోదరులతో, చ్రాపిదతోనై శ్రవనమున పరిచయచ దుర్వోధనుని రాజ్యపాంపన్తి తినిగ్రహించగోచి, యువవనదరి దుర్వోధనునిగడ కంట్లకు, వానితన, రాజ్యపాంపన్తి తి తెలిసి కొనుట-చ్రాపిద ధర్మరాజును యుద్ధిమ్మబుగని కేయుట మున్నగు వశములు కంట్లు. ద్వితియవర్తతో చ్రాపిద భాగ్యములను తీసుకు ననుద్దించుట, తీసుని యాగ్రహమును కమింకేయును ధర్మరాజు అతని నమయముచుకూలించివెంటలే ను యోధునితో కడవమెనట్లు యుద్ధించునీ వోధించుట మొదలగు సంశయముల కంట్లు. తృతియవర్తతో వేదవ్యాసమునింబ్రదు ధర్మరాజు కడవచ్చి దుర్వోధనునితో యుద్ధించి భార్య మనునము, భారతవంశిన కష్టాన్త్ర సంతానమునకై యుద్ధమని తన మొదల్య నియించుటయు, అట్లుచుట, యడుగు మాగ్గు మను చూపు, ఇంద్రకలాగ్రాక్షి ఇయలకేరలయు తను సంశయముల కంట్లు. చతుర్థవర్తతో ఇంద్రకలాగ్రాక్షి బొప్పివన్న పార్థుడు

శత్రువుతోఁగను, అవద ప్థమమును, ప్రత్యుత్తిని తిలకించుట వర్తింతులు

పంచపర్వలో హిమవత్సగవర్తనము, యక్షురగ్ధ్రు మని కవచమునకు వియమించి దెలిపిపోవుట యనువంశములు గలవు

షష్ఠపర్వలో అర్జునుడు విప్రమెరు తపమొనర్చుచుండ అతని విచోఢగముపై సురేంద్రు డమరాంగనలను బంపుట వర్తింతులు

సప్తపర్వలో శంధుని నైవ్యము పల్లమని తపో విష్ణు మొనర్చుటై ఇంద్రకీర్తిని జనుట వర్తింతులు

అష్టపర్వలో గంధర్వులతో, మరాంగత తానర్చిన జానింపవంశము, వారి బలగ్రహు ప్తాపతయోధులు మనోజ్ఞమగు వర్తింతులు

నవపర్వలో సెర్పాకామము, అర్జునునివలన మరాంగనలను గర్భభంగమగుట, కేదామిగలు తమ ప్రియులతో కేరుట, మరాహానాదులు వర్తింతులు

దశపర్వలో అమరాంగనలు పార్థుని మోహింపజేయు టుకువలన ద్రుపదుజేయుటయు, అర్జునుని మోహింపెట్టుటపై తను నృత్యాదీశమును జూపుటయు, తుదకు విభలై స్వప్నాన ములకు దిగిపోవుటయు మున్నగు విషయములు గలవు

విశాదశతపర్వలో శంధుడు మునిజేషమున పార్థు న్నాగ్రామమున బ్రవేశించి కాపివేదదుర్గముగ రాజకాణముల కేలదలించితివని అతనికి ప్రశ్నించి దుర్గోధనుడు పాండవుల తానర్చిన పరాశరమును అతనివలన తెలిగొనెను శంధుడు తన రూపమును అర్జునునకు జూపి పరమశివు నారాధింపుమని బోధించి యంతర్ధానము నొందు

ద్వాదశపర్వయందు : అర్జుని కవచమునుగొని ముచులు పరమశివునకు తెచ్చుట శివురగ్ధ్రుమని బోధించుటపై కిరావ శేషదానియై మూకామనుని పరాచముగ నొనర్చి, చాదిని వలనన పర్ణనాగమునుమెంతకు వచ్చుటయును సంశయములు గలవు

త్రయోదశపర్వలో పరాచము శయంతరముగ రుద్రు డించుచు విజయనిపైకి బోవుచుండ అతడు చాదిని జూచుచో గొట్టుట, వెనుకనుండి మాయాశిశువుడును పరాచా మును జూచుచుతో గొట్టుట, పరాచమునపై మాయాశిశువ కింజయులు వివాహమొనర్చుటయును సంశయములు కలవు

చతుర్దశపర్వలో మాయాశిశువుడు తన నైవ్యము పల్లవినపైకి బంపుటయు, పార్థుని బాణవృత్తి కాగలేక శివ నైవ్య మోడిపోవుటయు పర్వతపర్వలో శివస్కందులు విజయవీరతో పోరుటపై పర్వతదుట కిరాతార్జునుల విజయమువచ్చును మున్నగు సంశయములు కలవు

ఊర్ధ్వపర్వలో : కిరాతకడక పాండితి పార్థునకు ప్రోధము పెట్టగుట, విజయము, బ్రహ్మచారుడార్జునములను కిరాతునిపై ప్రయోగించుటయు, శివుడా యస్త్రముల ద్రుంచిజేయుటయు, కిరాతార్జునుల మర్తయ్యుద్ధమును వర్తింతులు

పంచదశపర్వలో విజయము శివమీద కాలవృద్ధి గురిపించుట, మాయాశిశువుడు విజయని బాణముల భగ్ని మొనర్చి, అతనిపై విశిఖబాణపంచకను గురించి అతనిని శస్త్రమహిమని జేయుట, తుదకు పల్లమును వృక్షమును పాపాణమును శివపై వర్ణముపై వినియె మిథవనగుట మొదలగు విషయములు గలవు

అష్టాదశపర్వలో : కిరాతార్జునుల ముక్తియ్యుద్ధము అర్జు నుని జానూలమునకు నైర్వృణమున మెచ్చి శివుడు ప్రత్యక్ష మగుట, పార్థుడు పరమశివుని స్తుతించి అతనివలన పాకువత అస్త్రమును జిడయుట, కిరాత్తుజే ఇంద్రాదితోఁగ పోలుట విజయనకు దిచ్ఛాస్త్రములు వొనగుట మున్నగు సంశయములు వర్తింతులు

తొలి పాండ్యమువర్తనాదాద్యము కావని ఆలంకార శాస్త్రమందును, రాజనీతియందును గొప్పపండితుడు చంద్రశేఖర నై విద్యము కనిగల శాస్త్ర పాండిత్యమునకు విద్యునము ఈ కావ్యమున గావనగు దుర్గోధమని రాజ్య పర్వతినీ పర్వతము సంకల్పమున తెలుపవలెన రాజనీతిశాస్త్రము, మగమును, మౌనయంగమును,

“ప్రళయః ఖలు కోఠదంధయోః

కృతవంశాంగవిద్యయో నయః

నవిశేయవదేషు దక్షతాం

వియంతం తోక ఇవాపదర్శకైః”

(శిరా ద్వి. 12 శ్లో)

అతుల్లోకమున కవియొక్క, నీతిశాస్త్రవైదువ్యము తెల్లమగు చున్నది, ఈ శ్లోకానిప్రాయవిధిః నయమునకంగమునైదు. అని

మంత్రము, అంగలము, దేహాలిఖాగము, వినిపాత్రవలీ
కారము, కార్యుద్ధియనునవి వీటిని కాగుగ నిర్ణయించుకొని
మంత్రమును నిడిమించినచో సర్వకార్యములు సఫలమగును
మంత్రమునందే, ధన, శతురంగ లాగవస్తులు లభించును
మంత్ర శక్తి కుక్కానాథ శక్తియే మూలాధారము ఇట్టి
యొక్కానాథ శక్తివాక్యించిన వికీమిపురకు సర్వకార్యములు
నిర్వహించు నాన ఇట్టి యొక్కానాథుని వనలంబించి శత్రు
నిర్మూలమునపై యెక్కించుచునీ ఖిమురు రర్థజనకు భోధించును
ఇందలియర్థ మెంతగంభీరముగ నున్నదో చూచుచు
'కార్యేంద్రగౌరవమ్' అనువాచాంత మెందునందే కలిగి
నదేమో!

కావచి కావ్యము పండెననుచున్నచో, ప్రత్యక్షివర్ణ
నమున సంతకమును కారవనిచి శిరా

"కురగ్గిరిగి కర్మకరవ తావ
క్షమనవతా వ్యక్తమాల కమలమ్.

అనా నిరవశ్యకరదానదా

కలిదాం మురే పవదానానదా

(శిరా పంచ-వర్ణా

అదు గోరువలం రోరలు, పూలతోచలినదెట్లు, వృక్షములతో
నివృత్తము, శిలిమిలిచ్చిలే వాచానీతములగు ననులు,
చివరయ్య కుమలై న పట్టికలు, ఏమగులకు సంతమము
గూర్చు చున్నవి ఇందు కిది ప్రకృతిని వర్ణించుటయెకాళ,
'కరఃకరమ'కమలంవలం'వరదానదా'పవదానదా
యను పదార్థాన్ని కీర్తనాకారశీలమున పైతము కూర్చెను
కారచి కృంగారవర్ణము మృద్యుముగ నుండుకనట
శీలినిర్ణాళము చక్కటి యుదాహరణము

"లోర్యుద్ధివనం దయచాచా

కుంబితి ప్రియతిమే కథనం

ప్రేదయా నహ వినిదేహితం

దంశం శిలీకా ముపయే

(శిరా 6-47)

ఈకావ్యమున కవి శబ్దశైలి విద్యుత్తును ప్రవేశపెట్టెను
అవస్థానుని లక్షణ మెట్లుందనో? కావచి తెచ్చిన
అశ్లోకమును గమనించు

"మృగతా న పరైరపాన్యతా న
చ వశ్యకృత ముత్తగౌరవమ్,

కవితా పుష్కగర్భతా గిరాం న

చ పామద్విధి మహాహం క్షయ చిత్

(శిరా 19 37 శ్లో)

అర్థగౌరవముగలిగి, పురు క్రితము లేక పరములగు వర
వృత్త సాకాంతకృత ముందుట్లు మూలాదుకాదే యుపాన్యా
నకుడట

కారచిలోకజ్ఞత తుక్తిని మామ్రులే తేటకును చున్నది

"హితం మనోవోరి చ దుర్బల వచా" హిము

మకోహరమైన కావ్యము గుర్బలము "వరం చికోనోపి

నమం మనోత్పల" మనోత్పలతో రోర్యుద్ధివనము శ్రేష్ఠమే,

"అనో దురంతా లంబద్విరోధిగా" అలంబద్విరోధమునున్నది

మునోపగును, "వివసతి పరాకమౌళయో నదాదేవనమం

పమృద్ధయ" నందలలు పరాకమనతు సాక్షయించును

అమృతాహుని వరింపు "వివరంతాహృదీనిదేవద" అని

నీతుని నందలలు వివమ్రంశమందుగలవిగా

కారచి పర్యావృత్తిలోకములయందు లక్ష్మీవర్ణము నున

యోగించుటయే గాక అకర లోకములయందును లక్ష్మీకృ

మును చాచుచుండుటలే విశద లక్ష్మీకృతుడని శోచుచున్నది.

'ప్రాయేయ యనుకే చిత్ర రమ్యుష్టి ర్నా యితే'

యని యాలంకారికులు కావ్యములందలి యనుకచిత్రకలంకాని

కవికలను గర్హించినను, చిత్రకవిత్వానికాదు, మిట్టలము

గాగల కారచి కవిశేఖరుడు, పదునెనవర్ణలో కర్ణవర్ణ,

గోమూత్రకా, మరకాది, లంకములలో శోకముల గూర్చెను

శ్లోక మొకటి లేక రెండువార్లలో కడిమియలము ముందు

నుండి వెలుగు, వెలకనుండి ముందుకు రదిచించు శ్లోక మొకే

వర్ణతోమండునట్లు వ్రాయుటయు, తగదీయెక్కు చిత్ర

కవికానికాదు కావ్యాలుములు ఒకే హల్లుతోగూర్చిన

శ్లోకోదాహరణము

"కనోపవన్నోపవన్నోవో కానానా ననానను

మన్నోపవన్నో నమన్నో నారేనా మన్నమన్ననో"

(శిరా 16-14 శ్లో)

పై అశ్లోకమును అనేకరూపములగు వదనములగుల గలది
ముతారా! అల్లునిచే అయింపబడినదాదు, అల్లుని అయింపిన
దాదును, అల్లునితోటివదాదును, అల్లువురుడును పురుషులే
కాదు ఎవనిప్రభువు అయింపబడదో అతడు తనకు వ్రేవను
అతడులే ఇది యుద్ధమున కిమారహ్యము గలములతో
అలమకాకము

యమమమవం దీక్షనిగల యశితావ క్రింది శ్లోకముచారణము

"వికరచారిమహం దధనావర,

స్వకలహంసంగణలవిమానమమ్.

శివమగాళ్ళలయో వశ్యత్వస్థయో,

ఃకలహంసంగణంకురిమానమమ్".

(శిరా పం-18)

ఇందు 'సకలహంసంగణం కురిమానమమ్' అమవృథ, శివ వరమగా, "సకలహం, సగణం, కురిమానమమ్," అనియు, సరవరముగా, "సకలహంసంగణం, కురి, మానవ" అనియు వర్ణమును తెచ్చుకొనవలెను ఇట్టిది 'సేతులం గలవు'

భారవిడిచి వాధాభముగఁజేసికొనియే మామును శికు పాలవత్ ప్రాచీనవట్లగునడును భావి పదునెనిమిది వర్ణలతో కావ్యముప్రాచయగా నికడు శికుపాలవధను 18 వర్ణలతో ప్రాసెరు భారవిప్రవృత్తమహర్గళంశ్లోకమును "శ్రియశకుచాం" అని యాదంబుగా మామును "శ్రియశకుచి"యనియారంభించెను భారవివలెనే మామును ద్విశ్రియవర్ణలతో రాజేశితరము అరిసెను భారవి వర్ణాంశ్లోకములందు లక్ష్యశబ్దమును గూర్చగా మామును శ్రిశబ్దమునుగూర్చెను భారవివలెనే మామును పదునైంవవర్ణలతో పదువాళ్ళన శ్లోకమును యనుజ చిత్రకవితతో ప్రాసెను.

ఉచా భారణాగగళిరాచా, సారాశ్రిగగదారచా
భారీకాచివభారీచానా సేదావరీకారీకా

(శికు-15-16)

మహానందితుడగు భావప్రకాశకర్తయైన భారచా తన యందు 'వాదాత్మ్యంభావనయో; భారమిచ్చుచుమూచిచాన్' అని భారవిని పొగడెను. పువ్వగిది తన భారలెవరికమున

"ప్రదేశవృత్తాన్దీ మహా న్రమగ్నం,

ప్రవర్ణయంతి రవమాదభావా.

సాభారచే నవ్యకీర్తివేద,

రమ్యాత్మకీర్తి నై రిహ వోవేచ్యా"

అని భారవిశ్లోధిని కొనియొడెను ఇట్లు కిరావాత్మగీయ భావ్యమున ఖరభావ్య పారంగమై, లోకజ్ఞులై కవనము భారవి కవిశేఖరుడు మిట్టి రసగ్రస్తుని

కం. అం కా

భావనారాయణస్వామి ఆలయము (పొన్నూరు)

భావనూరు అను గ్రామము గుంటూరు జిల్లాలో గుంటూరునకు 20 మైళ్ళలోపున వున్నది మన రామ శ్రై లు రహదారి కొద్దిపున విడల్పియును, రారితెరురునై పున పొన్నూరుఅను గ్రామమును కంపు గ్రీ కి 18 కళాగ్రామాల వారితెడ్డివారి పరిపాలనాధికారమున నున్నది వేదకాస్త్ర సాత కాల, సక్రమములు మొదలగునవి పొన్నూరునందుకలవు భార్య మిచ్చుగల యొక వనమునందు మహాద్ముల గోష్ఠులు అరుపు యందీరట అందుచే దీనికి గోష్ఠవనమును చేరుదెను ఆ గోష్ఠయందు పాక్షిగా వర్తింపి భావనారాయణస్వామికి పాక్షి భావనారాయణస్వామి యను చేరు కలిగెను ఆ పాక్షి భారనారాయణస్వామి అలయము పొన్నూరునందు కలదు

పొన్నూరునకు పన్నెత్తురమనియు మరియొకచేరు కలదు 'పొన్నూరు' అనగా మవర్ణము, తీరు అన పురము కాగా పన్నెత్తురమనొన్న+తీరు పొన్నూరుగా మారి యుండవలెను పన్నెత్తురము పొన్నెత్తురము పొన్నూరు అచ్చిముఖవటి పాక్షిభావనారాయణస్వామి అలయమున కనతిమారమున 'నెట్టురకుంట' అను వొక తెరువ కలదు ఈ భావనారాయణస్వామి వనమరించి కేతనకే దేవాలయము లాయూర దివ్య శిల్పకళాగిరామమునై ప్రభాకర్తములగు నున్నది శ్రీ పొమ్మివారి అలయమునంద ప్రదేశమునకు క్రొత్తపొన్నూరునియు దానివెల నున్నదానికి ప్రాధాన్యమును దనియు నామములు

'ప్రాణపొన్నూరు'ను గ్రామమున భార్యము గ్రీ కి

18 కళాగ్రామమున వొకరాజులెడివారు ఆ రాజులకు చాల కాంమునవలకు సంతతి లేదు అతడు లిహ్యవ్రతములు, తెప్ప వీరములు, మహాదానములు చేసెను ఎంతవలె వారి ప్రార త్తము తీరలేదు వాన నాళికిరే వంభాపప్రాప్తి తేదీగియెరు ఆ రాజులకు నాచి మేనల్లుడు 'గంగినిమడ'నుచా కుంబెడి వారు వాని తెలివితల్పునకు తోడు గూరియు మంబెడిది అందుచే దిప్ప జేయితడు రాజులెంతెడి యుండి ఆ రాజు దంపతుల మనమనకల్గునట్లు అతడు ప్రవర్తించెనుదెను అతడెడిన అంబెతుల కిభూనవధిగిటుగ నుండెను. ఆ రాజులంతులు అతని 'కాళి' చెప్పి గుంగాప్పన మొన రించి వచ్చినతో వేను పానము పనివరమనినది యుద్ధింపి అయలులేరిది, గునిగోదించుదడు వెంటుండుకు మంచినది

యెంచి పానీని దోమగా గొట్టిపోయి చావు ఆ చావ
చానిలో మరణగ్ని కాని పట్టములతో భావనారాయణస్వామి
జలయమున కెదురుగా గంగానీటియందు స్నానముల నొన
రించుచు యభ్యక్తి చావముల కొనర్చుచుండిరి అట్టి చావ
ములలో మృత్యుక్రమములతో కన్యాచావప్రసంగము వచ్చెను
ఆ కాలదలకులు మోతు నిజముగ మృత్యుకోరయమైనచో మా
గూనిగోవిందున కొనరకుమరు నిరీధారము గంగలో వదలిరి
ఇట్లమీకులు ఆ రసములకు సంకాపముగ కలుగవను నిరాశయే
కారణము కాని వలెమున్నను కాగ్యమున్నను శివుడన్నట్లు
వ్యూహమును తీసి కొలిచోలె ఆ కన్యాచావుని కృపలే
ఆ రాక్ష గర్భవశయమైయును, క్రమముగ వదిమాపములు
వలెను ఆమె మృత్యువు ప్రయోగమైన ఆమె సర్వాంగములనెరి,
భగవత్కరుణాప్రసాదమి యగలతో బుద్ధిమతియు కలెయ్యెను
అందులే ఆమె దేవీదేవతలకు వచ్చినదిమొదలు రసములను
ఆ పూర్వపు కన్యాచావ వాదనము వారియందులెను
రాజకు మోక్షము వలె నూచుచు జూచుచు వయసున్నవ
మూర్ఖమును, గూనివాడును నగు గోవిందులకు కన్యనియ్యకు
మరిగియును? అడువ్యాప్రవేశి కన్యగింపెను 'కన్యాచరయితే
దూచు'అనుటలే ఆ కన్యయు వాని వొల్లదయ్యెను ఈ
సంగతి తెలిసి గూనిగోవిందుడు తన మేనమామ వోకా
దడగెను చాని కారాణ.. నాకుమరును నీయెను నీ
కన్యచరమస్థులు పాశ్వర్యమునున్నది! ఉన్నచో తెచ్చుకొనుకు
ఇచ్చెద"ననెను వెంటలే మూర్ఖతనందగు ఆ గూనిగోవిందుడు
మరల కాశివ్యులమునకు పోయి అవటి శ్రీభావనారాయణ
స్వామిని, అయ్యవ లేచెరియగు ఉన్నతదేవిని అవటి పేరులేని
ప్రమానును, మనశ్శక్తికను పాశ్వర్యై దయలేయునని ప్రార్థిం
చెను వారందఱు కంఠకంఠి "వత్సా! మేమువచ్చుము..
చాని నీవు మారాళము కంఠిని వెనుకరిగి యాదిత్యా, మే
నువంటి అగోపమును కావన నీవు వెనుకరిగి యాదక
పోవుచుందుము. మేము నీకు పాశులుగ వచ్చుము పొమ్మ"నిరి
గోవిందుడు సంకపమున వచ్చుచు ఈ గోష్ఠివనము
కడకు వచ్చునెరి "అగ గ్రామము గూడ విమించితిని
పాశులు వచ్చుచుండిరి" లేచో అను కంఠ కే గోవిందుడు
వెంటిని యెచుచు ఆ నెల్లకరవంటి అగోయిరి ఇప్పుడు
శ్రీభావనారాయణస్వామిచారి జలయములోను వచ్చి
స్వామియును, పేరులేని దైవమానుష-మణిశక్తిక (శోకేను)

అనునది మృత్యుముండినది శ్రీస్వామిచారి లేచేనే ఉన్నయు
అయ్యవ వెంట వచ్చినది చాని ఆ పుష్పములగల కాలులతో
నోక కొంతకాలమునకు కెచ్చెవచ్చును తేనెను పట్టుచుండిరి
ఆమె ఎగతాళి వారందరికి ఒకలేవను తీవ్రమైన అర్థానిని
స్వామిచారి యామెను వెదిక్చె తెను అందులే మామె యా
గ్రామమునకు వెలిగి గ్రామవేవవయ్యె యుండెను ఎను
ప్రతీతికలదు ఇంతగా కష్టపడి పాశ్వర్యమును కొనివచ్చిన
గూనిగోవిందుడు తన మానునిచ్చి రాజు వివాహముచేసెను
అవాటినుండి పాశ్వర్యముగలుగా వచ్చిన వాడగుటలేకరాజు ఆ
స్వామిని 'పాశ్వర్యవనారాయణస్వామి' అని అవతీచారు
వీలనుచునందు శ్రీస్వామిచారి జలయమున నొకవరి
కొంగలు ప్రవేశించి పొమ్మలవనలించుకొనిపోయి చాటిని
నమియుననున్న ఒక చెరువునదగ్గకు వెనుకొనుటకు వచ్చిరి
కొంగలు క్రమముగ గ్రక్కి మరీదేరిరి అందులే చానిని
చెట్టుటిలెను యెచుచుండిరి

శ్రీ క 11 వ కథాభాగమున 'అవును' రాజ్యాధి
పతియైన వంశాధిప వారవరాల శ్రీస్వామిచారి కాయ
మును నిర్మించిలెను అటుకర్మాక కులోత్తుంగ చోళేశ
వశ్రవచ్చి (శ్రీ క 1070-1118) అయోజయమున సంతోషి
గానుచి శ్రీస్వామిచారికి వైకాళికభాగ్యదోత్యవమును, అర్చ
నాచి వైకళ్యములను చేయించుచు కొన్ని ఉపాములకు
శ్రీస్వామిచారి అర్చనాచరుల కొడగెను అని నుడువు వారనా
భావములు కలవు అచే 1772 వ సంవత్సరములో రాజులు
జమీందారులు శ్రీమూర్త్యురావు అగ్రారావు ప్రభాకరా
రులును బిర్హిమంచి ఉప్పుబారు లొనరించి, తమ యంశకర్మ
యనుభవములు అవిచ్ఛిన్నముగ అనుగ్రుట్చి జలయమును
18 వ కథాభాగము శ్రీభావనారాయణ దేవతా ద్రిశాయణికి
పొప్పరివనమగుట ఇందులకు పాశ్వర్యము కావనములే!
ఇప్పటికిని శ్రీచారిత్రీచారి పాంప్రదాయకులే శ్రీస్వామిచారి
కథాగోత్రవారులను అయ్యవనముగ చెప్పెయ్యుచున్నాడు

ఈవైకళ్య నమనరించి ఈ స్వామి వర్ణయంతువుడగుటలే
ఈ ప్రవేశము మహామూర్ఖుడైన మహర్షుల కాలువలమైనది
కన్యల అవంశాగ్రులు ఉత్పన్నమనాటికి వచ్చుచుండిరి పార్వ
తాళముగా ఈ గ్రామమునకు ప్రజలను కన్యయందలి ఇవటి
కన్యలు పోలివెలుల రి గలముల ఎత్తుగల ఒక అంశచేయ
చిగవనమును, రి గలముల యెత్తుగల ఒక గురువచిగవనమును

మరికొన్ని ఇతర దేవతాభిగ్రహములను తోకాశిగ్రహమును గల్గి
కళశలో నిర్దమయించియుండి ప్రతిపదిని అవమానింపబోయిననుము,
శ్రీరామకావచారాయణసామి మహిమను జూచి భక్తిని
జూచి స్వీకృతముల పొందుట నేడివలకు అనుగుచుకొందురని
అం ప కా

కాదాకాశ్రమం-దాని విచారము -

కాదా కుటుంబములకు

ఈ విధాన ప్రపంచమువందలి వివిధ ప్రాంతములలో
సంబంధములైన న కావలు ప్రవాగములలో నున్నవి స్థానభృష్టికి
ఇది వగవర్ణనంబందును లేని వేరైన కాదాడుగ కనబడును,
కాని ఓటక్క కావలైనను మాత్రముగా పరిశీలించినచో,
వగకాలము వందను, చావుకరకాదా విషయములందును, ఆ
కావను కొన్ని ఇతరకావలతో నన్నివిధ సంబంధమువల్లము
మనకు గోచరింపను ఈ సంబంధము యాభ్యర్థిగమని
తెచ్చుటకు విలువచేరి కావున ఇట్టి సంబంధముగ కావ
జన్మియు ఒక్క తెగకు చెందినవి కాని, ఒక్క సులుంబునకు
చెందినవి కాని, నిర్ణయమునకు నునకు కప్పక రావలసి
యుండును, ఈవిధముగా కావలతోనన్న వగవర్ణ సామ్య
నై మధ్యములను పరిశీలించి వివిధ కాదా కుటుంబములను
వివరింప గాత్రము కాదాకాశ్రమ వనబడును. కావల
వర్ణనానన్వకారమునకు పరిశీలించుటకై అయత్నింపిన ఈ
గాత్రము ఆ తేజ ప్రాచీన నిత్యతేజ, సాంఘిక విషయములను
కావ తిరిగికొనుటకు ఎంతయు ఉపకరించుచున్నది

వర్ణముల నుచ్చరించువర్ణకృతి, చాటి ఉన్న శ్రీస్థానాదుల
నిర్ణయము, వగమనకును అర్థమనకును ఉండు సంబంధము,
చాక్క నిర్మాణ విషయమున అవలంబించవలసిన విషయములు
మొదలగు తెచ్చి, కాదావలంబించ విషయములనుగూర్చి శ్రీమత
యొక్కయెడ కావలంబులైన యాభ్యు, పాదావ్యాసమున
కావలను నై యాకరణము విభులముగ చర్చించియుండెడి
కావున కాదాకాశ్రమయందు మనక కళాఖంబులు పూర్వమే
కావలసినమున ప్రయోగప్రకారమున ఉన్నది తెచ్చుచున్నము.
కాని మనవిచారు కాదాకాశ్రమ మనుచే వర్ణవహించెడు
గాత్రమునకు పురానులు ప్రవృత్తములగు వరుసెడియున్నవి.

పూర్వము రాజకాలము వగవను కావ శేవలము
తగవర్ణకర్తను విజ్ఞులెల్ల రును విశ్రాంతమందెడి కాని వరు

వెదిచిన కళాఖంబున యూగోదేవతలతో అనేక విషయ
గులు అయత్నింపి కాదాశ్రమం విషయమున అనేక ప్రాశస్త్య
యమును ప్రదేశపెట్టి, చారు కావ తగవర్ణకర్తను మన
మును బంధించెడి అరిమ మాపులతోగూల తేగ వగవర్ణము
సంప్రదించుకొని కావను ధృష్టిందిగది రూపి అను చార్వ
వీతును అభిసారయవలెను అమె మూపులు కలియున్న
పుడు కావోదేవతలవే కావ వోటిమంది వెడలెని కొన్ని
కల్పములే కావను మూలకలెను తై నవని కొంతకే అను
వందతుని అభిప్రాయము సార్వత్ అనునకు గర్భమునుండి
కలుపు తెలియజే మనపుని కొడిపించి కావ అప్రయోగముగ
ప్రవృత్తిగర్భముగ అయత్నింపబడినది ప్రతిపాదించెను తేవ
అను వందతుడు ఒక అరగ్యకావ కుండివలెన అవలంబును
ప్రతిపాదించుచు, లాటిను, గ్రీకు మొలగు కొన్ని పాశ్చాత్య
కావల తులనాభ్యుత్పాద్యయవలెను చేసెను ఈవిధముగ వరు
వెదిచిన కళాఖంబున సార్వత్, తేవ వందతులు కాదా
గాత్రమునకు పురానులు మేరి ఈ కావలపు దనర కాగ
మును పి ఎన్ వర్ణ అమనకు కొన్ని ప్రాచ్యపాశ్చాత్య
కావలనుండి వగవర్ణ పాప్యములగ జేరి వగవలను పరి
ఒక కళావళిని తయారుచేసెను దాని నెడన వగవర్ణకర్తను
మరి ఎనుబడి కావల వగములు కూడ ఈ కళావళిలో చేర్చెను.

పండితులవ కళాఖంబు కాదాకాశ్రమనగ సంపర్క
విచారము అభిరెను ఆతే మను ప్రాశస్త కావల వగవర్ణం
చుటతోపాటు, వందతులు లాటిన్, గ్రీక్ మొదలగు కావ
లను సూతన దృక్కోణముతో పరిశీలించ మొదటికి కావ
లలో నుండు వగవర్ణ సామ్యం నై మధ్య పరిశీలించుటకు
ప్రాచార్య మి.న.బ.దెను కావలించి ఒక దృష్టి లేక ఒక వగ
వర్ణనానము, వివిధ కావలలతో పాంచ మూపులు అభివృత్తి
దృష్టితో పరిశీలించబడినవి కావ ప్రవాగలూర మైవగనియు,
అందలి మూపులుగూడ శ్రమబద్ధముగ నుండునెయు నిరూ
పించబడెను వివ కావలల పరిశీలనమున విలియం జోన్సు
అను వందతుడు సంపర్కక కాదాకాశ్రమయందు ముక్త
కంఠముతో ఉద్గించుచు, సంపర్కము, లాటిను గ్రీకుకావ
లని ఒక సూతకావలనుండి ఉన్నట్లు మైవగనియు, ప్రాచీనము
లైన పారసి, తెల్లి, గోశ్రి కావలలు గూడ పీటో వర్ణ
నాథ సంబంధము కలదనియు సోమర్ విగముగా ఉద్ఘాటించెను
దీనితో కాదాకాశ్రమ పరిశీలనదృష్టి సంపర్కకార్యయవల
నై పు మొగ్గును.

ప్రాచీనయుగము ప్రైడర్డ్ స్టేజ్ అనునొక అర్థము విధియించు (1772-1888) సంస్కృతభాషతో మంచి పొంది త్వమును సంపాదించి 1918లో భాషాభివృద్ధియు అక ఉత్తమ గ్రంథము రచించెను. ఈతడు ప్రవర్తనముగ తులనాత్మక భాగ్యరథ ప్రక్రియను ప్రవేశపెట్టి కొన్ని దృవీనియ మములను సూచించెను భాషలను సంస్కృత వగైర భాష లనియు, వర్ణియ భాషలనియు, రెండు తెగలుగ విభజించెను ఈతని దోచుడు అదర్డ్ స్టేజ్ లో మాత్రం సంస్కృతభాషమాని యగు భాషాభివృద్ధి పండితుడు ఈతడు శిష్ట భాషలను పరియోగాత్మకము అనియు, పరియోగాత్మకము అనియు రెండు తెగలుగ విభజించెను రన్స్, గ్రీష్, లాట్ మొదలగు పండి తులు పరియోగములకు కళాశి ప్రాచీనమున కొన్ని ప్రామాణిక గ్రంథమును రచించి భాషాభివృద్ధియు కొక విధివహించును నిర్మించి రాత్ మన్ రన్స్ అను వైయోకరణము (1770- 1888) భాషియు పద్మలతో అన్ రెండ్ భాషాభివృద్ధియును లేని ప్రాచీన వార్స్ భాషియు తిని గూర్చి ఒక ప్రామాణిక గ్రంథమును రచించెను ఈతని అభిప్రాయము ప్రకారము మతము, కళలు మొదలగునవి మార్పు చెందినంత శిష్టముగ, భాష మార్పుచెందకు కావున ఉన్నదను ఒక లేకముయొక్క చరిత్రను తెలిపి 'మతము చరిత్ర గ్రంథములు అని సురొయి పను, తద్వే భాషాభివృద్ధియును పరియోగమును భాషాభివృద్ధియ విషయమున విభజనముకొని వ్యాకరణమునకు ప్రాధాన్య మీయవలెనని కూడ ఈతని అభిప్రాయము అందానట్లు అను భాషను అర్థభాషాభివృద్ధియునతో ప్రవేశము పీఠం ప్రతిపా దించెను

భాషాభివృద్ధియ విషయమున ప్రాచీనభాషల తెంక ప్రాధాన్యమున్నదో అంతటి ప్రాధాన్యము వీర్వ భాషలకు గూడ కలదను పద్మమును ప్రవ్రేతనముగ రాచినవాడు అంత గ్రీష్ అను పండితుడు (1785-1888) ఈతడు లేన భాషాభివృద్ధిరథమును పేర తన్ అర్థ భాష కొక వ్యాకరణ మును వ్రాచెను, ఈతడు పరియోగించి ఏన్ని యో పాఠశాలకు పఠములు చేసేదిని భాషాభివృద్ధియు అ పరియోగించెను

ప్రాచీనవాన్ (1791-1887) ఈతడు భాషప్రక్రియపై ఒక గ్రంథమును రచించి సంస్కృతభాషలతో గ్రీష్, లాటిను, ఇతర, అర్థ భాషాభివృద్ధియు పామ్యవేరికీంకమును చేపెను

సంస్కృతమును అందానట్లు, గ్రీష్, గ్రీష్, లాటిన్, లిఖయేనీ, ప్రాచీన వార్స్, గ్రీష్, అర్థ భాషలకు భాషాభివృద్ధి రథ మార్పును పరియోగించి గూడ గడిచి, ఈ భాషలన్నిటిని సూలభములు అభిభాష యుండియుండ వలెనని ప్రతిపాదించెను పరియోగించి వీరక చేయ ప్రవర్తన ములుకూడ ఒక భాషమున ప్రత్యేక పదములై యుండె ననియు, అట్లే 'త' 'ప' 'మ' మొదలగు గ్రంథము భువరాచి వాచక ప్రవర్తనములు పద్మభాషాభివృద్ధియ పరివర్తన భాషము అనియు, ఇతరు సుపమానముగ స్థితిగలదెను ఈతని విభా గము ప్రకారము భాషలు మూడువిధములు - 1. భాషాభి వ్యాకరణ నియమ దూరములగు వై భాషాభివృద్ధి భాషలు, 2. అర్థభాషలవంటి విభాషక భాషాభివృద్ధి, 3. పామ్యవేరి కర్వీకరభాష భాషలు

ఈవిధముగ 1-తేరి పాటి భాషాభివృద్ధి మొగ విభిద దామును సంకలించుకొని భాషమునతో తన్కొక ఉత్తమ పాఠమును గూడ సంపాదించుకొ నెను భాషాభివృద్ధియ విషయ విషయములకు ప్రాధాన్య మీయక చెప్ప (1) పద్మభాషాభివృద్ధియను అభిప్రాయము, (2) భాషల పామ్యులై పద్మభాషలను పరియోగించుకొని పామ్యులై అభివృద్ధియును పామ్యులగ పరియోగించు, (3) వర్తమాన భాష అను ప్రాచీన భాషల కిచ్చిన ప్రాధాన్య మీయకుండు, (4) లిఖిత భాషలనే పద్మభాషాభివృద్ధి పరియోగించు మూలము భాష ముచేయు, (5) అట్టి తీవర్యానలను పరియోగించుకొని కూడ ప్రాచీన అభివృద్ధియును మూలము అభివృద్ధియును

సంధికాంక్ష అగమ్య తైర్వ (1828-1888) ఈతడు లిఖయేనీ, లూపీ మొదలగు భాషలను పాంకముగ పరియోగించి భాషాభివృద్ధియ విభాషలను పాంకముగ విభాషలగ ప్రయ త్నించెను భాషాభివృద్ధియను పద్మభాషలను పాంకము ప్రాధాన్య మీయక గ్రీష్ అను ముపద్మభాషలను నిర్వయించి పద్మను దాని సుప్రదానత్వ, పద్మభాషము మొదలగు పామ్యులై భాషాభివృద్ధియను పద్మభాషలను పాంకముగ పరియోగించు ఈతడు భాషలను ప్రయోగాత్మకములు, అభివృద్ధియోగాత్మక ములు, శిష్టయోగాత్మకములు అని మూడు తెగలుగ విభజిం చెను ఈతడు అనుమానించును ఒక అభి మార్గ భాష ము పద్మభాష-అభివృద్ధి అభి భాషలను గూడ భాషలను గ్రీష్ అభివృద్ధి (1847-1888) దృవీనియములను పామ్యు

వలెననిది అభిప్రాయము కలచాడే కలవనను, ఈతడు ధ్వని వియనుములు వలనపాఠములవెనుక వేసివలె చారము నలగిరింపలేదు. శబ్దవిషయమున పాఠ్యశాస్త్రమున కీతడు ఇవ్వవలసినంత ప్రాధాన్యమియలేదు. వీరుకాళ మాట్టు ముల్లగు, హిప్పట్టు మొదలగు వందవీరుల కుండ భాషావిజ్ఞానమునకు ప్రతి ప్రచారము కలుగకులో అధికముగ పోద్యుడిని పేసేయగలము ధైర్వి కాల్ (1890-95) అవసరము భాషాశాస్త్రమున కొన్ని సూత్రాంశములను ప్రవేశ పెట్టెను ఈతడు చార్లరణ, రెల్ల, మనో విజ్ఞానశాస్త్రముల వరపుర సంబంధమును వివరించుగా నిరూపించి, ప్రచారముగా మకో శిక్షణము, భాషాశాస్త్రధ్యయనమున కెంతయు సహకరించు కనెకు మోతనవియమును వీరిపేత క్రితముగ సమర్పించెను. మహార ప్రాచ్యతేలియములగు నై వాభాషారుల సూర్యయ, నిగ్రోభాషారులసూర్యయ ఈతడు వివిధక కార్యము సాగించెను అహ్మీరి అమనకిరి కెండుమో భాషలకిను సంతెమ భాషలకును మధ్యలగ లేదమును పుష్కలగిరినెను ఈవిధముగా 1870 వాటి భాషాశాస్త్రమున ప్రకృత్యుతము సంపాదించు కొనెను, ఈశాస్త్రమునకు సంబంధించిన కొన్ని మూలసూత్రములను మరొకరించుకొనుటతోటాను మలసావ్యకచార్లరణ వసంయమున ఉపసూత్రములనుగ నిక ప్రాచీనత అర్య భాషారులముకూడ నిర్ధారణజేయవలెను సంస్కృతము, గ్రీక, లాటిన్ మొదలగు భాషలలోని మాటి తొంబివద ముల పుష్కల త్విరూర విశ్లేషముయొగ్గును

ఈ యుగమున కావ్యధ్యయనమును నికరియమును కనగొనవలెను ఈ వింశతుము ప్రచారము మూలార్థభాషలోని భృగీయకేతక కెండిన 'క' వర్గము వియ్యుతములో కొన్నికేట 'క' వర్గమునకు, మరొకొన్నికేట 'చ' వర్గము గును మార్పులెంచెను ఈ వియవలతముగా అవిమార్గ భాషయలెంచి మూలస్వరపాలు అ, ఓ, ఓ లేకాని, మొదల కలిపిరిగట్లు అ, ఓ, కలు కావయలు, కావున సంస్కృత భాషయే అవిమార్గము అవియ్యపాదమునెను ప్రాచీనవారము కి మర్చనాను వారవియలు కిమూలంబియెను ఈ సూత్ర సమయోవివర్తనముతోటాను అంతవరకును ఉన్న పుర్వక్రమ నును కొన్నివార్లు చేయవలెనవచ్చెను అవిమార్గ భాషయలెంచి భాషవిద్యయలు పకానునెనే అనియు, వాటి మూలభాషములు గుణపృథులు లేనివై యెండ, కాతాంతర

మున గుణపృథులు వచ్చెనవియు ప్రవతత మైయెన్ను ప్రాచీన వారము కూడ విరువతెగెను

ప్రాచీనయుగపు భాషాశాస్త్రవే క్రలకును నవ్య యుగమువారిని, దృశ్యకమున కొంచెము లేదమునెను ప్రాచీనము చార్లరణ వియనుములకు మిక్కిలి ప్రాధాన్యమిచ్చును అనియనుములగు కొన్ని అవచారములుండుకూడ సహజనే యని భావించిరి కాని సవీలము అ కి ప్రాయము ప్రచారము మూలకావ్యక్తి వీరభాషను ఇరియెనుండి కేర్పు కొనును అంతయే కాని నై యాకరణవివరె అనిగిరాలపు, ప్రత్యయము మొదలగు విభాగముతో వనిలేదు అతడు కాను వెనకనేర్పించి క్రమముల సాచ్చ్యకములే అచ్చుదగ్గును కొన్ని క్రాత్యకములను విద్వింబి ప్రయోగించుచుండును కావున పవయెర మధ్యక రూపములగనడినకో అవి అవచార రూపములనికాని, దుష్టరూపములనికాని అమతోడయు క్రమము కాదు, మూర్ఖప్రవర్తికమున పి వదముయొక్క సాచ్చ్యకములే ఈమానవధము ఉయూలెయెయెకె, కానికే భాషాశాస్త్రము కమగనవలెను ఈవిధముగా వనిమలు వరకచా విదయమున పాఠ్యశాస్త్రమునకు మిగల ప్రాధాన్య మిచ్చిరి

భాషలో ధ్వనిగ్రామము అనియగనువియు, అర్థము అంతరంగమునియు వనియు అభిప్రాయము. అర్థవో అను వతడు ధ్వనివిభాగము కరీర కాస్త్రాంత్యకమునియు, వదవికా సము మకోవిజ్ఞానాంత్యకమునియు ప్రకటించెను ఈవతము విద్విషముకాదని నిరూపించెడివను,ధ్వనివిభాగ,వదవికావముల కెండును విద్విషమార్గముల నదవననెను వివయమును మూత్రము ఎల్లరును అంగీకరించి నిమంటు చార్లరణాది గతమును భాష వ్యుత్తియమును నభిప్రాయములే, మూలకాదు భాషలే వీరు ప్రాధాన్యమిచ్చిరి భాషాశ్రుతి, భాషాంధ్రిగరణము అను విదయములను వనిపలు అప్రచారములగ వరిగిరింబిరి భాషాశ్రుతి యనునది నిర్ధారణములేములు అభ్యుత మైనది వీరిఅభిప్రాయము భాషాంధ్రిగరణముకన్ననికావల కలయక అచ్చున ప్రచారమునియు పకావలోనై నను కన కెడిమ వరకచార్లరణ నియమావచారములు ఇరక భాషా సంస్కరములే సమర్థనియములనియు, ప్రతిపాదించుచు వీరు భాషలో వరపురము అభాషప్రచారములు అనిగించుండును మూలించిరి భాషాశాస్త్రధ్యయనమున వాక్యవిజ్ఞానమునకు వీరు మిగుల ప్రాధాన్యమిచ్చిరి

ఆధునికయుగము 1880 వలె రప్రాంతమున ప్రారంభమయిన పరిణయము చాలాపు 1880 లో ముగిసినది చెప్పవచ్చును ప్రముఖముగా భాషాశాస్త్రమున అనేక మాతృభాషములు ప్రవేశముపొంది కొన్నిప్రాచీన సిద్ధాంతములు ప్రామాణ్యము తగ్గిన గడచిన పలుకలి, యెరిపినపరివర్తములలో అమెరికా, జపాన్ మనవను క్రప్రాంతము, అఫ్రికా అండము, బీటి సంతరించిన అనేకసాహిత్యభావల అర్థయవము నియమపూర్వకముగచేసి, కేటి భాషా శాస్త్ర వేత్తలు వెనుకటి మగముచాటిచే అభ్యాసములగు భాషాస్పత్రి, భాషాపరిరక్షణము మొదలగు అంశములైనై గూడ మరల తమ దృష్టిని మంత్రిచి వివిధ భాషాగుటుంబములనుగూర్చి అనేక ప్రంతములు వ్రాయించుచున్నది చిహ్నపిల్లలలో భాషావిభాగవెట్లు అయిచున్నదో శ్రద్ధగాపరిశీలించి, రావివహాయములో భాషావిభాగమునుగూర్చి కొన్ని సిద్ధాంతములను స్థిరీకరించుటకై ప్రయత్నిములు అయిచున్నది భాషా విభాగ పరిణయమున వి వో జ్ఞానమునవగల ప్రాచీనాధ్యయనుగు ర్తించి అధ్యయికావ విషయములగూడ దీనిగల ప్రభావము విధించింపవడుచున్నది ఉత్పరచారయత ప్రేరణము విషయమున జ్ఞాననాథులు ప్రభావపాత వహించునెమె సీర్ధాంతమున ప్రభావము కరీరజ్ఞానపహాయముతో దృఢిజ్ఞానమునుగూర్చిన ఉత్తమకార్యమెం యో పాధించుచున్నది ద్వయికావమును సూక్ష్మముగా పరిశీలించుటకై అనేకయంత్రములు గూడ ఉపయోగించుచున్నది, పురవిజ్ఞానము చార్వనకదృష్టిలో భావను పరిశీలించుట, మాండలిక భావలను వైజ్ఞానిక దృష్టితో పరిశీలించుట, భౌగోళికముగా భాషావిభాగము చేయుట, ఉత్పరభాషాభాషమును లిఖితరూపము లోనికీ మాతృభాషకీ మొదలగుపరి అనుకీ భాషాప్రాధ్యయనము నందలి కొన్ని ప్రభావాంశములు భావలను లిఖితరూపదృష్టితో పరిశీలించుటకంటె యధోపల్లముగా అనగా అయాభావలు మనదీయోచమున అభ్యమిగున్నవి అయోరూపమున చాటి స్వరూపమృభాషాభావలను పరిశీలించుటకు కేడు ఎక్కువ ప్రాధాన్యమిచ్చుచున్నాదు కావుననే, వేడు భాషానిజ్ఞానము వసు ద్వరభాషక భాషానిజ్ఞానము అను పేరు ప్రచారములో నున్నది తమిళముగ తొలలిల్లి అర్థవీచేమున అవిభక్తి తెంపి, ప్రామ్యచేమమీదుగా ఇంగ్లండులో ప్రవేశించిన భాషాశాస్త్రము కేడు అమెరికాదేశమున క్రొత్తరూపములను

దిద్దకొనుచున్నది ఇంగ్లండు మొదలగు కొన్నిదేశములలో భాషాశాస్త్ర పహాయముతో గ్రామ, నగర, మనహ్యయల నాయుభేయాయలను పరిశీలించి ప్రాచీనభాగభకత, పంపృతి మొదలగు ఎన్నియో విషయములను గూడ తెలిపగోనుటకు ప్రయత్నిము అయిచున్నది

రాషావిభాగము భావలను పరవభాషల ననుపరింపయు, చాటి అర్థతత్వమును - అనగా మూలభాష సాహ్యాకృతమగు పాల్పకృతము - అనుపరించయు లేండు విధములగు విభజించుట అందు మొదటి విభాగమునకు అక్కతిమూలక విభాగమనియు, లేండువారికి లిపి పాత విభాగమనియు చేస్తు

అక్కతి మూలకవిభాగము భావలు అయోగాత్మకములు, యోగాత్మకములు అని రెడదగిడుములు అయోగాత్మక భావలలోని ప్రతీవరము స్వయంపూర్ణమై, స్వతంత్రమై యుండును ఒకభాగ్యములో నన్న అట్టివిధముల వరస్పద సంబంధము, చాటిప్రావమునభక్తిమాత్రమే విధ్యయింబోడును ఇంచుటకై నాభాష ఉదాహరణము "నీగోని" అనగా "నేను విచ్చుకొట్టుచున్నాను" అని అర్థము, చాని 'నిగిన్' అనగా "నీవు నన్ను కొట్టుచున్నావు" అని అర్థము ఈ విధముగ భక్తి భావలలో ప్రత్యేకవిధము స్వతంత్రమై భాగ్యము నందలి స్థానభేదముచేతను, స్వరభేదముచేతను, విభిన్నాధ్యములు జోధించుచుండును

యోగాత్మక భావలలో పర్యంతప్రపరములు సంబంధచావకవిధములలో కలసి అర్థకోధకములగుండుచు అక్కతిములు, కిన్నములు, ప్రక్కిన్నములు అని యోగాత్మక భావలు, మూడువిధములు అక్కిన్నభావలలో సంబంధచావకవిధములను లేదా ప్రత్యయములను విధములనుచేటి చేరుచేసి క్లిష్టముగ చూపుటకు పిలుగనుండుచు పక్కి మొలగు భావలు ఉదాహరణము తున్నీభావలలో "కిన్ + పేక్" అనగా క్రీడించుట అనియు "కిన్ లిప్" అనగా పరస్పరము ప్రేమించుట అనియు, "సిక్ లిక్" అనగా ప్రేమించేయుట అనియు అర్థములు ఎచ్చును

ఈఅక్కిన్న భావలమగూడ సంబంధచావకవిధములు చేర్చు ప్రావమునలట్టి పూర్వయోగాత్మకము, మర్తయోగాత్మకము, ఉత్తయోగాత్మకము అని మూడువిధములగు విభజింపవచ్చును ఆస్థానలోని 'బంటు' కుటుంబమునకు

వెండిన కాగిత భాషలో 'కు' అనుమాటకు 'కొ'దను అని అర్థము ఇది పూర్వయోగాశ్లోక భాషయగుటచే, 'కు' ను, పదమునకు మొదట చేర్చగా "కుక" (మీకొరకు) "కవి" (వారికొరకు) మొదలగు పదములేర్పడును ఇట్లే మొదలగా భాషకు టుంకాంధగతమగు సంఖ్యా భాషలో "మ, టి" (నాయకడు) "మమం" (నాయకపముదాయము) 'రత్' (కొట్టుడు) "రత్" (పరస్పరము కొట్టుకొనుట) మొదలగు మధ్యయోగాశ్లోకానాహరణములు లభించును, ద్రావిడ భాషావేదములనుండి తెలిసిన భాషలు అష్టయోగాశ్లోక భాషలు "రామను", "రామని", "రామనికేత" మొదలగునవి ఉపాహరణములు, మంజరవాచకపదము లేక ప్రత్యయమును చేర్చుటకే పూర్వపదముకలుగునాక కొన్నివిభాగములు కలుగును అట్టిభాషలు శివభాషలు సంస్కృతమున 'వ్యాకరణ' 'వ్యాకర' 'వేద' మొదలగు పదములకు ప్రత్యయ సంతానములే, "వై యాకరణ" "వై యాయుక" "వై యైక" మొదలగు పదములు నిష్పన్నమగుచున్నవి అట్లే "కోకకో" అను అనిష్టభాషయనుండి "కకాత్" 'కుకత్' 'కాకత్' 'కకాత్' మొదలగు పదములు కయారగుచున్నవి ఇక శివభాషలనుగూడ ప్రత్యయశిష్టములనియు అనిష్టశిష్టములనియు తెలుపదములుగ విభజింప వచ్చును ఇందు మొదటి తెగకులెందిన భాషలలో సంకలనవాచక ప్రత్యయములు పదముతో పూర్తిగా కలుపబోవును అరశ్శి పామిక్షకుంక భాషల, ఉపాహరణములు, తెలిపతెగకు తెలిసిన భాషలలో ప్రత్యయారులు ప్రభావముగ విరాంతమున చేర్పబడును, సంస్కృత భాష ప్రాచీనాశ్లోకభాషల ఉపాహరణములు

కొన్ని భాషలలో సంకలనాధి వాచకములను విడదీసి చూపుటకే కర్తవ్యము కాని విధముగా పదముతో కలిపబోవును దీనికి ప్రతి ప్రభావంబును ఉపాహరణమునకు "కకు" 'బుక' అను పదములనుండి దీర్చదిన "కై కవము", 'అర్థపము' మొదలగు పదములు ప్రాచీనాశ్లోక భాషలలోని కొన్ని కర్తవ్యములు ఉత్తమము తెలిసినవి మధ్యప్రదేశము మొదలగు పదములచే దీర్చబర్చుచును కొందరపదములలో కుడియకు ఉపాహరణములను

ప్రత్యయములు

మైనామన విభాగములయందు ప్రాయము ౬ మే కాని నియతముకాదు ఒకవిభాగమునకు తెలిసిన భాషలలోని కొన్ని పదములలో ఇంకొకపదములకు పదపచ్చము ఇట్లే లభింపజేసిన

దృష్టితో పరిశీలించినచో, ఒకభాషమున శిష్టముగనుండిన భాషయే కాకాంతరమున ఆయోగాశ్లోకముగా భావించుచున్నది ఉపాహరణమునకు శిష్టభాషయగు సంస్కృతము నుండి లభ్యమైనదిగానీ దాని మొదలగు భాషలు నేడు ఆయోగాశ్లోకములకు సువర్ణది

అతిపాపకవిభాగము లేదా భాషావేదంబులను పూర్వకమున పండితులు నిష్పన్నతభాష పత్యనింది, యాభాషకు గ్రీకు, లాటిను మొదలగు భాషలతోగల సన్నిహిత 'సంబంధమును పరిశీలిం, ఇదియన్నియు ఒకే పుటలనుగలవకు తెలిపవనియు, నీటి అన్నిటికీ మూలభూతమగు అప్రాచీన భాష ఉండి యుండినదెననియు నిర్ణయించి నేటి అర్థభాషాన్నియు ఈ ప్రాచీనభాషను కాలోపకాలే అనినాక నిర్ణయించి దీనితో ప్రపంచమునది భాషాన్నిటిని వివిధా టుంకములుగా విభజించి ప్రయోగ మారంభమయ్యెను భాషావేదంబులనుగల నిర్ణాతములు వివిధ భాషలయందలి పదముల (వ్యాకరణోక పదముల) పామ్యము, వ్యాకరణ పామ్యము, ద్వవి పామ్యములను మూడవ ప్రమాణములుగ స్వీకరింపబడుచు నీటి ప్రామాణ్యము యితో త్రరము

అమెరికా, ఆఫ్రికా మొదలగు ప్రాంతములందలి అరణ్యభూమిల భాషల పరిశీలనము ఇంకను పూర్తికావేను కావున ప్రపంచమున మొత్తము భాషావేదంబుల తెన్ని యున్నచో దేవ్యుల కర్తవ్యముగాదు కాని ప్రాచీన మూల అప్రాచీనము ప్రకారము ప్రపంచమున మానవాచారములు మొలు కలుపు పూర్వము నేడుమే భాషావేదంబులుగా భావించినచాటికే, నేడు కొందరు పక్షములనుగల నీయ సేయచున్నాదు ఉపాహరణమునకు కలలో శిష్టయూ కుంకంబులు, ద్రావిడకుంకంబులు చేరుకుంకంబులు కావని నిరూపించి ప్రయత్నము అగుచున్నది అట్లే హిందీ మొదలగు భాషల అర్థ, పామ భాషావేదంబులు నేర్పేరు కావని చూపుటకు యత్నించితి ఈ విధముగ భాషావేదంబుల నాచారభాగ్యుల వివేచననుగల అక్షరమున అక్షరములకు కలుగుటకు అవకాశము లేకపోలేదు కావున దిగున చూపబడు విభాగము స్థూలవిభాగమునయే విభజింపవచ్చును

అయాప్రాంతముల భాషావేదములు

గూడ అత్యధికముగ ప్రవహించును కావున భాషాశాస్త్రజ్ఞులు అయాభాషల కుటుంబములను విభజించునపుడు భాషాశాస్త్రమును ప్రధానముగా నాల్గుభాగములుగా విభజించియున్నారు (1) ఆఫ్రికాభాగము (2) యూరేషియాభాగము (3) పసిఫిక్ మహాసముద్రభాగము (4) ఆమెరికాభాగము

ఆఫ్రికాభాగము ఈ భాగమున (1) బుష్ మన్ (2) బంటు (3) సూడాన్ (4) సెమిటిక్ (5) నెమెటిక్ - అను ఐదు ముఖ్యభాషాకుటుంబములు గలవు బుష్ మన్ భాష అన్నిటికంటె ప్రాచీనమైన అటవీభాష ఈ భాషలో అనేక మాతన వర్ణంబవిద్యలుండుటయే కాక, దాని వ్యాకరణములూద విచిత్రముగనుండును లింగభేదము ప్రాచ్య ప్రాచీనత్య భేదమునై అచారవర్తియిండును అపవచనన రూపవిద్యుత్తిత్య ఈ భాషలో రాచావు అరువది నియమములు లున్నవి అసానీ మొదలగు భాషలలోవలె ఏకవచనరూపమును అవృత్తి చేయుటలే నిపావచనమును వయోబుధేయ వర్ణతి కూడ ఈ భాషలో నున్నది

బంటు కుటుంబభాష లెక్కనగ దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రాంతమున ప్రచారములో నున్నది ఇది పూర్వ ప్రత్యయ ప్రధానములు లింగభేదములేదు వ్యవభేదములే అర్థములు మారుచుండును ఈ కుటుంబములో రాచావు 660 భాషలు గలవు ఇవి మూడుతెగలుగ విభజించబడినవి మార్బుంటు కుటుంబమున కాఫిర్, అలా భాషలును, మధ్యభంటు కుటుంబమున సేమోభాషయు, పశ్చిమభంటు కుటుంబమున కాంగోభాషయు ప్రధానములు ఈ భాషలలో సాహిత్యము లభించలేదు బాంటోలో ప్రాత భాషయగు ప్యూటోభాషలో అరబ్బీలితో వ్రాయబడిన కొన్ని భాషములు లభించివి ఈ కుటుంబ భాషలన్నియు వ్యవసాయము, మాయక్ర వర్ణంబవిసాహిత్యములు

సుడాన్ కుటుంబ భాషలు ఉత్తర ఆఫ్రికాప్రాంతమున మాటులాడబడునది వ్యాప్తిప్రధానము ఈ భాషలలో కిక్ టులు రాచావు లింగభేదమున్నది భాషపులు ఏకాక్షరములు ఈ కుటుంబములో అనేక భాషలున్నను, బచారు భాషలు మాత్రమే లిఖితమునై యున్నవి భాషపులు ఏకాక్షరములగుటలే ప్రత్యయోపసంగ్గం అధివత్సయించుటయే కాక, వ్యవభేదములే అర్థభేదములూ భాషనగును సుడాన్, బంటు కుటుంబములలో కొన్ని విషయములందు పారశ్రవ్యము

కాగవచ్చునట్లు

సెమిటిక్ కుటుంబమునకు చెందిన భాషలను మాటల తాడుతాటులు అప్రకా పర్యవ్రాసించుచున్నది దక్షిణమందును నాల్గవలె యున్నవి ఇంజీలోఉన్న ఒక కథననసరిచి హెరల్ మహమ్మద్ తేజస్వతుమారుడగు "సెమ్" సెరిట "సెమెటిక్" కుటుంబమనియు, దివ్య కుమారుడగు "హేమ్" సేరిట "సెమెటిక్" కుటుంబమనియు ఈ భాషాకుటుంబము లకు నానుభేయములు లభించినవి ఈ భాషలలో పరిపూర్ణి నిద్రుత్తము ఉపసంగ్గలు, ప్రత్యయములకూడ చేర్చబడును క్రియలో భాష్యంభేదము లేదు లింగభేదమునుండు విచిత్రతతో నుండువు అరుచైన "వెద్యవస్తపులను కోరించు పదములు పుంలింగములనియు, తేలికగా, నానామికా సంకట వస్తువులను కోరించు పదములు స్త్రీలింగములనియు ఈ వింతుమముల మూలవ్యవధము

సెమెటిక్ కుటుంబమునకు చెందిన భాషలు మొరాకో నుండి సూయేజ్ కాలువవరకునగల ప్రాంతమున మాటులాడ బడుచున్నవి ఈ కుటుంబమునకు చెందిన భాషలందుండియే ప్రవచనమునందలి ఆతేజావలు లివి అత్యధింపనివి ఈ భాషలలో పరినిర్వాణమున వ్యవధిచారమును అత్యధిక ప్రాచార్యము కలదు లింగభేదముగూడ ఉత్కృష్టుంబ భాషలో భావవచ్చుచున్నది కారకములు మూడు క్రియ లకుచిరక పర్యవాయనములు చేర్పబడును ఈ కుటుంబము లలో ఉత్తరసెమెటిక్ అనియు, దక్షిణ సెమెటిక్ అనియు చెందుచిభాగములు కలవు అరుచిక ఏగ్లాబాద, ఫిరీషి యన్, స్టూడిక్ మొదలగు భాషలు మొదటి విభాగము నికును, అరబ్బీ, మెగ్రక్యాక్సీ, అజీమీయన్ మొదలగునది రెండవ విభాగమునకు చెందినవి

యూరేషియాభాగము ఈ భాగమునకు సంబంధించిన భాషలు ప్రవచనములో నిల్ల అత్యధిక్తమును, అతి ప్రాచీనము నగు సంస్కృతికి నిధానములగుటచే ఏకైక ప్రాముఖ్యము కలది ఈ ప్రాంతమునకు చెందిన భాషాకుటుంబములలో యూరాల్-అల్తాయి కుటుంబము, వై బా కుటుంబము, ద్రావిడ కుటుంబము, కాకేష కుటుంబము, సెమెటిక్ కుటుంబము (ఆఫ్రికాభాగ భాషాకుటుంబములను గూర్చి ముచ్చటించునపుడు వర్ణించబడినది) అత్యధికుంబము, వివిధ భాషాకుటుంబము, అనువేర్చి వర్ణింపబడినవియు కలవు

భాషాశాస్త్రము ప్రారంభమున అగ్ర భాషా కుటుంబమును, దెవెలెక్ భాషాకుటుంబము అను రెండు ప్రధాన భాషా కుటుంబములను కల్పించిరి. వీరిలో మరాఠీ కుటుంబమున పేరుతో ఈ మూడవ కుటుంబమునుగూడ కల్పించిరి. కాదాంతరమున చేసిన యోధ్యముల ఫలితముగ ఈ కుటుంబమునకు యురాయి, అల్లా, దగ్గర మద్యగత రేకము ప్రధానస్థానముగ నిర్ణయించబడినది. "మరాఠీ" అను పేరుకు అర్థముగా "యురాలి అల్లాయి" అను పేరు ప్రధానమునకు వచ్చెను. ఈ కుటుంబమున పర్షియో భాషలు కనీయవచ్చు. యురాలి కుటుంబమున పీఠిషగ్రీ, నమో యేది అను రెండు భాషాసమూహములును అల్లాయి కుటుంబమున తుర్కి, మంగోలీ, తురానీ అను మూడు భాషాసమూహములును కలవు. ఈ కుటుంబములలో రెండు మూడు అంతముల దిగియున్న సారస్వత్యమునది.

దీని కుటుంబము ఈ కుటుంబమున అవమీష్యుని, టెల్లీ, బ్రాహ్మీ వీరి అను వాగ్ల ప్రధాన భాషలు కలవు. ఏకాక్షరభాషలును, వ్యాకరణనియమాభావము, ఈ రెండును దీని కుటుంబ ప్రధాన అలంకారములు. భాషావైవిధ్యము అయో గాత్యకములు వ్యాకరణములందలి కల్పముల వరమగ్గర పరిమితము. వాటిస్థానమును అట్టియే నిర్ణయించబడును. ఒకే కల్పమున దగ్గర చేసినచే అర్థభేదము కలిగియుండును.

ద్రావిడ కుటుంబములు ఈ కుటుంబమునకు చెందిన భాషలు వర్షద మొదలు కన్యాశుమారి వరకును దక్షిణ భారతదేశమున వ్యాపించియున్నవి. ఈ కుటుంబమున తెలుగు, తమిళము, మలయాళము, కన్నడము ప్రధాన భాషలు. ద్రావిడ భాషా కుటుంబ భాషలు ప్రధాన విలయము దక్షిణభారత దేశము యొందు కొండు విద్యాలములు అష్టేరియా, పికో అగ్రీక్ ప్రాంతభాషలలో గూడ ఈ భాషకు నలంకారములు వినిపించుటకు ప్రయత్నించుచున్నాము.

కాశీన కుటుంబము వల్ల పదు ప్రయుచును, కేష్టు యన్ మునయును నడుమవచ్చు భాషలకు కాశీన కుటుంబము" పేరు ఈ ప్రాంతము కాశీనన వర్ణనము క్రిందే పని వర్ణన గూడ అనేకుల వచ్చినది. ఈ కుటుంబములో కుండ తత్తర కాళి న మెనియ, దక్షిణకాశీనన పనియ రెండు షేర్ ౧ ౦ ౦ ౦ ౦ తత్తర కాశీననభాషలో వర్ణనము అధి కముగ ౨ ౦ ౦ ౦ ౦ అనువు వర్ణనముగ నందును వరదన

అర్థంతో జీవితముగ నుండును. కొన్ని కుటుంబము మూలభాషా దుశములను కనుగొనుటగూడ చాలవృద్ధిను కత్తర కాశీనన భాషలకు సాహిత్యముగాని లిపిగాని లేదు. దక్షిణకాశీనన భాషలలో జాగ్రత్తము ప్రధానమైనది భద్రవర్ణనమునది. ఈ భాషలో సాహిత్యము లభించుచున్నది. దీనితోక, వేర్వేర్వ లిపి కూడ కలదు.

అర్థంతోక కుటుంబము ఈ కుటుంబము, యూరే పియూ ఖండమునగ్గరే గాక ప్రపంచమునందలి ఇతర భాషా కుటుంబముల వచ్చిటింపెను. మనిశాల్లమైనది. ఈ కుటుంబము నకు చెందిన భాషలు మాటలాడుచారి వలెబ్రహ్మదా అగ్రీష్ట మైనది. సుఖసాహిత్యాధి దృష్టిచేసాడ. ఈ కుటుంబము అత్యున్నత స్థానము వాగ్వినియోగిని ఈ భాషలలో వరక మైన అవార్థములుగా-అనగా వచనాభాషలలో-ఎందును. అగ్ర భాషలను క్లిష్ట భాషలుగానున్న ఈ భాషలన్నియు క్రిమ కను ముగ ప్రయోగభాషలుగా మార్పు చెందుచున్నవి. వీటిలోని రామపులు రామనకు ఏకావ్యములు ఈ భాషలకు నమూన రచనాగ్రీ గూడ అగ్రీష్టము ఈ కుటుంబములో తెల్లిక్, అగ్రీష్ట, ఇటాలిక్, గ్రీక్, తోరాల్, అల్ఫేరియన్, వైటో స్టాక్ అగ్రీష్టమునీ, అగ్ర అను తొమ్మిది ప్రధాన భాషలు కలవు.

వివిధ భాషా కుటుంబములు కొన్ని భాషలు ఏకీకరణమునకు లెచిరనో నిశ్చితముగ చెప్పటకు కల్గవు. కాకుండునట్లే, అ భాషలన్నిటిని ఈ భాషలేయని మియలడినది. ఈ నమూనానమున ఏ అగ్రీష్ట, నమోరియన్ అను రెండు ప్రాచీన భాషలు కూడ కలవు. ఏకీకరణ భాషలు లోపన్ సామూఖ్యస్థానముల పూర్వము ఇటాలిక్ ను మగ్రీష్ట తర ప్రాంతమున ప్రధానములో నుండెడిది. వీటి భాషలలోనియాభా, అపానీ, సారయో లోనీ అను భాషలుగూడ ఏకీకరణమునకు చెందినవో నిశ్చితముగ చెప్పటకు చిలువలేదు.

పసిఫిక్ మహాసముద్ర అంతము ఈ ఖండమునకు పరియ పానీనేయన్ భూభండమునని కూడ చేరు. ఈ భాంతమున అనేక భాషలు కలవు. ఇవల అధి ముఖ్యకుటుంబము అనుచున్నది. మెయన్, మెలానేయన్, పానీనేయన్ అను మూడును చెల్లకుటుంబములు పాషాఅన్, అష్టేరియన్-ఈ రెండును చెల్లకుటుంబములు వీరిలో మలయనగ్రయునకు చెందిన భాషలు మలయప్రాచీనవృద్ధియు, జాబా, సుమత్రా,

దోర్న యో, ఫిలిప్సెన్, విగోలాడ్, ఫారోగ్గీసా మొదలగు
ప్రముఖులలో మాటలాడబడుచున్నది మేలానీశియా విశ్వా
గమునకు చెందిన భాషలు మ్యాగిసి నుండి ఫిలిపినినను, పోలి
షెనియన్ భాషలు మ్యాగిలాంటి లోను, పోపులన్ అస్సోలి
యన్ భాషలు యుగేటిలో కొన్ని భాషమాలందును మాట
లాడబడుచున్నది ఈ భాషలన్నియు అగ్నిప్రయోగాత్మ
కములే రాతువులు సాధారణముగ ద్వ్యుత్పత్తులు ఈ
భాషలు క్రమక్రమముగ యోగావస్థనుండి ఆయోగావస్థకు
ఉద్భవము లగుచున్నట్లు అగమమనున్నది

అమెరికా ఖండము దక్షిణోత్తర ఆమెరికాఖండములు
రెండును ఈ ఖండమున అంగర్గతములు గ్రీన్ లెండులో
ఏసియోమెరాభాషయు, కెవడాలో అథ కాన్కన్ భాషయు,

పండు కర్రాఖ్యమున అల్లెంటన్, లెరోక్యాయిన్ మొదలగు
భాషలును, పిక్విరోలో మొదెనా బాహుత్స్, అక్లేక్
భాషలును యుకథన్లో మెయకాషయు, మాటలాడబడు
చున్నది ఉత్తర అమెరికాలోని ఉత్తర ప్రాంతమున కిక్, అ
డోబాక్ భాషలు, మధ్యప్రాంతమున గుబ్బీ-మాపిలాషయు
పశ్చిమ ప్రాంతమున స్పెంసు, ఆరెకన్ భాషలును, దక్షిణ
ప్రాంతమున కాకో, లీరాడెల్, ఫులెయగో భాషలును క్రచా
రములో ఉన్నది ఈ భాషలునుగూర్చి ఇంగ్లెషు పరిశోధనము
అరుగవలసి యున్నది ఇవి ప్రతిష్ట యోగాత్మక భాషలు
ఇవి సమాధిప్రధాన భాషలగుటచే బాహ్యజ్ఞముల ప్రయో
గము అధికము

పూర్తి



ACKNOWLEDGMENTS

We offer our grateful thanks to the following for having very kindly helped us with blocks, Photographs and drawings for this Volume

1. The Director of Archaeology, & Museums, Govt of Andhra Pradesh, Hyderabad
2. The Superintendent, Archaeological Survey of India, South Eastern Circle, Hyderabad
3. Dr S Venkateswara Rao, M. D., Himayatnagar, Hyderabad-A. P.
4. Prof V V L. Rao, Retired Principal, Regional Engineering College, Warangal.
5. Sri M R Balarama Charya, Artist, Secunderabad
6. Dr M B K Sarma, Reader, Dept. of Astronomy, Osmania University, Hyderabad-7 A. P.
7. Sri R M Joshi, Retired Director of Records, Govt of Hyderabad, Kachiguda, Hyd-A. P.
8. Sri T S S Anjaneyulu, M Sc., Meteorological Officer, Sivajinagar, Poona
9. Sri K S Pillai, Regional Engineering College, Warangal
10. Sri V Visweswara Rao, M Sc., Archaeological Survey of India, Nagapur
11. Sri N Siddheswar, Professor of Mechanical Engineering Regional Engineering College, Warangal

Secretary

అనుబంధము - ౨

పారిభాషిక పదములు

Archaeology	..	పురావస్తు శాస్త్రశాస్త్రము
Behaviouristic School of Philosophy	...	ప్రవర్తనైక మనశ్శాస్త్రచాతము
Capital	...	పెట్టుబడి
Ecology	...	ప్రాణజీవనశాస్త్రము
Fundamental Particles	...	ప్రథమ కణములు
Idealism	...	ప్రత్యయశాస్త్రశాస్త్రము
Megalithic Culture	...	మహాసూర్యుల సంస్కృతి
Paleontology	...	పురాతనశాస్త్రము
Private Administration	...	ప్రభుత్వేతర పాలనము
Public Administration	...	ప్రభుత్వ పాలనము
Renaissance	..	పునరుద్ధరణము
Surveying and Levelling Instruments	..	ప్రమాణములైన పరికరములు
Utilitarianism	...	ప్రయోజనైక చాతము

సూచిక

అ	అర్థ	181
అంగిరుదు	551	అర్జునుడు 647, 648, 649, 650, 651
అంజనేయుడు	147	అశ్వమేధము 402
అశ్వత్థ	58, 540	అర్జునరత్నముపూరి 49, 50, 253
అశ్వమేధము	401	అర్జునరత్నము 142, 591
అశ్వము	298, 499, 591	అర్జునరత్నము 248, 413
అగస్త్యుడు	875	అశ్వమేధము 648, 944
అగ్నిమేనుడు	562	అశ్వమేధము 299, 390, 482, 510, 511, 578, 577
అమృతము	501	అశ్వమేధము 484, 487, 488
అమృతము	426	అమృతము 161
అమృతము	22, 24, 343	అ
అమృతము	480, 577	అమృతము 96
అమృతము	426	అమృతము 199
అమృతము	582	అమృతము 359
అమృతము	526	అమృతము 855
అమృతము (అమృత)	49	అమృతము 481
అమృతము	498	అమృతము 66
అమృతము	40	అమృతము 210, 284
అమృతము	74	అమృతము 818, 687
అమృతము	588	అమృతము 475
అమృతము	294	అమృతము 490, 491, 578
అమృతము	296	అమృతము 875
అమృతము	298	అమృతము 521
అమృతము	298	అమృతము 250
అమృతము	547	అమృతము
అమృతము	51	అమృతము 426
అమృతము	158	అమృతము 598, 369
అమృతము	109, 111, 112, 298, 297, 278, 280	అమృతము 369

ఇల్లూమినోడి	531	కంపరాయలు, మహార	412
ఇమ్మొమ్యుయట్-తెంట్	187	కంపెరిరాయలు	150
ఇరాక్ మిర్జా	237	కంఠం వృద్ధిపాదామృతము	548
ఇలియట్ దాచన్	449	కన్నమరాయలు	879
ఇలియట్ బ్యాగ్నాట్	289, 497	కవిమృదు	577, 578
ఇస్కాన్ పుస్తకం	288	కవిశిష్టర గణపతి	483
		కవియ	281, 493, 594
ఈ బాబెన్ పుస్తకం	293	కర్వ	537
ఈశ్వరచంద్రగుప్త	423	కల్పిత కావ్య మెకంజీ	581
ఈశ్వరచంద్రబాహుగర్	179, 422, 469	కల్లప	447
		కల్లి వాళంతు	944
		కవీంద్రవరమేశ్వరయ	419
ఉదయాదిత్యుడు	251	కాలయవేమానెడ్డి	49, 252, 431
ఉమర్ ఖయ్యూమ్	284, 285, 292	కాలయవాయుడు	247, 249
ఉబయ్దాన్	160, 161	కాన్వెర్ట్	284, 291, 419
		కాళిరామ	8, 267, 370, 408, 420, 547, 556, 557, 558
ఉస్మై లాన్	299		578, 647
		కాశీశంకర పాండురంగ	558
ఎక్వర్ట్ బాయ్	512	కాశీనాథుని బాగేశ్వరరావు	548
ఎమిల్ ఫిషర్	452	కీరతి వెంకటాచార్యుడు	450
ఎమిలిజోలా	266	కుంజరుడు	286, 284
ఎరాస్మస్ రాబిన్	318	కీర్తి శేషు శెట్టిన్	99
ఎర్రానెగడ	249	కుంజుద్దిక్ ముహారక్	149
ఎర్రెన్ బ్రాక్	299	కుమారాచలక్షణ	209
ఎరికెట్ కాలి	4, 255, 520	కుమరస్వామిశాస్త్రి, ఎన్	187, 2-6
		కుమారసిరిరెడ్డి	42, 49
		కుమారగుప్తుడు	987
ఉమగు గుర్జుమంతి	52	కుమారశక్తి	183
ఉమగు అశ్వనాథుని	52, 59, 85	కుమారచంద్రదేవుడు	158
ఉపవాళుడు	647	కుమారస్వామి నోమపతి	249
		కులోమంగ చోళ దేవ	952
		కుమమ్రేశ్	81, 82
అశ్వన	272, 279, 280	కుమరచంద్రపాత్	807
అస్మిన్	572	కుమరమూర్తి, వల్లభశాస్త్రి	807
		కెప్	1, 2
		కేవల	154
కళానామ మందరముచక్రవర్తి	420	కేదార నాథ వంశీశాస్త్రి	422
కంచెర్ల గోపన్న (రామరామ)	540	కేల ఎచ్చెర్ల నేమ్	500
కందుకూరి పీఠేశలింగం	500		

శ్రవణము

క్రైస్ట్ విల్లేజ్

క్రైస్తవసభ వాంఛ

కోడవపాడు

కోకాబలు పెండ్లరామారెడ్డి

కోరవి గోదరాజు

కోలంబ్ క్రిష్టఫర్

కోలవి కుండ్రచెవుడు

కోడండరామయ్య

కోడించల్

కోపప్పకన్

క్ష

క్షీరో విద్యావిహార్

క్షేత్రయ్య

క్షేమాచంద్రుడు

క్షేమేంద్రుడు

ఖ

ఖడ్గశిర్కె

ఖాదర్ ఖాన్

ఖాసేఖావాన్ (అమర్పుర్ షా)

ఖుర్రేషుగాన్ ఖాఖూర్

ఖుర్రాఖాన్

ఖ్యాతాచార్య మైనుబి

ఖ్యాతాచారి

గ

గంగారేని

గంధ కన్నమనీడు

గంధీ మహామూర్తి

గణపతిశివుడు

గజరావు శివసూర్యుడు

గజైవర్ధన్ నాయకుడు

గజపతిశివుడు

గజ్జాలి శివసూర్యుడు

గవ్వ భూపాలుడు

గయస్పర్శి

గాంధీ

048 గాడిచెర్ల హరిబోజ్ శ్రీమూర్తి

096 గాడ్ స్పర్శి

94 గిరిశ చంద్రబోసు

400, 401 గిరిజన్

167, 168 గుండయ్యప్ప

20 గుండరాజు

8 గురజాడ శ్రీరామమూర్తి

168 గురు నాథ్

531 గెడ్డ లింగనాయకుడు

058 గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి

1, 2 గోకల్ వాల్

గోతే

గోన బుద్ధారెడ్డి

424 గోపన్న

648 గోపాలకృష్ణ గోఖలే

420 గోపాలకృష్ణ రంగారావు

984 గోపాల మిశ్రుడు

గోపాలరాయుడు

గోవర్ధనార్యుడు

గోవిందరామ

గోవిందపాదులు

గోవిందభిక్షు

గోవిందరాజు

గోవిందపూర్ణి

గోవిందుడు

గౌడ దిండిమళ్ళు

గౌతమబుద్ధుడు

గౌతమీపుత్ర యజ్ఞ శ్రీ

గౌరముడు

గ్రహవర్ణ

పు

పు

పు

పు

పు

పు

పు

పు

పు

పు

పు

పు

పు

పు

పు

168

181

494

177

158

261

481

581

449

58

423

444

154

412

598

480, 482

310

400

557

480, 481

580

9

251

478

851

254

208, 480, 576

488

568

887

870

247, 248

579

585

420, 421

80, 91, 92 చందీరామ

చంద్రగుప్తుడు	577	బాన్ బిక్లిక్	619
చంద్రదేవలి	870	బాన్ మనన్ మిత్	195, 234, 242, 245
చంద్రశేఖరశిక్షి	402, 404	బాన్ హోయ్ శిల్పాగ్	139
చందులాల్	642	బాల్ శిల్పాగ్ మో	131, 983
చక్రపాణివత్త	601	బాన్	589
చరకుడు	189	బాన్ యన్ నీయ	517
చాగిహోరాల	62	బాన్ బాల్ అమ్యయ్య	589
చార్లెస్ (చార్లెస్ మిన్)	818, 817, 819	బాన్	658
చార్లెస్ థామస్	447	బాన్ మిత్	198
చార్లెస్ శిల్పాగ్	179	బాన్	247
చార్లెస్ మాస్టర్	818	బాన్ అమ్యయ్య	158
చానర్	288	బాన్ అన్ అన్	817
చింతిమర్కాల	400	బాన్ రాల	247
చింతిమర్కాల	450	బాన్ బ్రూయర్	334
చిన్నమంత్రి	845		
చిన్నయ్యమంత్రి	889		
చింతిమర్కాల అమ్యయ్య	240	టంగుటూరి ప్రకాశ్ ము	98, 94
చింతిమర్కాల	400	టంగుటూరి	883
చింతిమర్కాల	180	టంగుటూరి	847
చింతిమర్కాల	419, 420, 548	టంగుటూరి	597
చింతిమర్కాల	581	టంగుటూరి	279, 288
చింతిమర్కాల	560	టంగుటూరి	59
చింతిమర్కాల	261	టంగుటూరి	242
చింతిమర్కాల	288	టంగుటూరి	488, 545
చింతిమర్కాల	252	టంగుటూరి	129
చింతిమర్కాల	558	టంగుటూరి	201, 222
చింతిమర్కాల	584	టంగుటూరి	122
చింతిమర్కాల	870	టంగుటూరి	127
చింతిమర్కాల	420, 548		
చింతిమర్కాల	245	టంగుటూరి	281
చింతిమర్కాల	557	టంగుటూరి	400
చింతిమర్కాల	90, 94	టంగుటూరి	588
చింతిమర్కాల	581, 542	టంగుటూరి	288, 448
చింతిమర్కాల	116	టంగుటూరి	109, 429
చింతిమర్కాల	279, 280	టంగుటూరి	257
చింతిమర్కాల	521	టంగుటూరి	808
చింతిమర్కాల	294	టంగుటూరి	812

ది యోధాపాండవు

యాక్షే

యాక్షే

యాక్షే, శేషము

యాక్షే

యాక్షే, శేషము

యాక్షే, శేషము

యాక్షే, శేషము

యాక్షే, శేషము

యాక్షే, శేషము

త

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

తంగ రాజ్

208

218

228

126

827

400

227

581

281

586

586

807

450

482

482

428

282

428

154

52, 58, 64, 68

24, 400, 404

59

24

52

7

547

448, 587

542

284, 288

400

522

7

147

221

201

106

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

భాష్యం

ద

వ

భ

వలగామరాజు	379, 380, 381, 401, 402, 498	పునఃపరచాను	3, 7, 19
వాగమ్మ	380, 401, 402, 406, 404	పురాణము హయగ్రీవశాస్త్రి	215
వాగ వేదాంతి		పునః శ్రమము	578
వాగ వేదము		పునః శ్రీ	517
వాగ్దేవము	482, 484, 485	పుష్పవని	561
వాగేశ్వరశబ్దము		పుష్పమిత్రుడు	577
వాటర్ అంగ్		పుష్పరాజు బొహన్	577
వాటర్		పెదకోసుటి వేమారెడ్డి	40, 40, 50, 51
వాయవ్యము		పెదతిమ్మ వృషాబుడు	400, 401
వారహరాజు		పెదవీధి వాయవ్యుడు	449, 450 457
వారాయణ శాస్త్రం		పెదమలిచేవుడు	881
వారాయణాంజ్		పెదరామచంద్రు	480
వారన్ అంగ్		పెదలక్ష్మి వీరమ్మ	248
వారన్ మాయవెల్లి		పెదరెడ్డియ్య	149
విజయవీధి		పెద్దయ్య	51
విజయవీధి		పెద్ద లాజీ	320, 322 448
విజయవీధి		పెదయ లింగవని	388
విజయవీధి		పై కాగనన్	74, 78, 77
విజయవీధి		పొట్టి శ్రీరాములు	90, 91, 92, 93, 94
విజయవీధి		పొట్టి రమ్యకృ	539, 540
విజయవీధి		పొట్టి	541, 542
విజయవీధి		పొట్టి లాజీ ముక్తా	422
విజయవీధి		ప్రభావచంద్ర మహారాజు	500
విజయవీధి		ప్రభావచంద్రుడు	147, 148, 149, 150, 151,
విజయవీధి		ప్రభావచంద్రుడు	152, 153, 154, 155
విజయవీధి		ప్రభావచంద్రుడు	156, 157, 158,
విజయవీధి		ప్రభావచంద్రుడు	159, 160, 161
విజయవీధి		ప్రభావచంద్రుడు	40
విజయవీధి		ప్రభావచంద్రుడు	307
విజయవీధి		ప్రభావచంద్రుడు	179, 180, 181, 387
విజయవీధి		ప్రభావచంద్రుడు	422
విజయవీధి		ప్రభావచంద్రుడు	423
విజయవీధి		ప్రభావచంద్రుడు	356
విజయవీధి		ప్రభావచంద్రుడు	109, 111, 105, 106, 389, 391, 392,
విజయవీధి		ప్రభావచంద్రుడు	288, 289, 297, 380
విజయవీధి		ప్రభావచంద్రుడు	40, 40, 51, 247, 248, 249

వ

వందన విజయచేత	509	ప్రభావచంద్ర మహారాజు	500
వందన విజయచేత	507	ప్రభావచంద్రుడు	147, 148, 149, 150, 151,
వందన విజయచేత	508	ప్రభావచంద్రుడు	152, 153, 154, 155
వందన విజయచేత	508	ప్రభావచంద్రుడు	156, 157, 158,
వందన విజయచేత	508	ప్రభావచంద్రుడు	159, 160, 161
వందన విజయచేత	509, 578, 658	ప్రభావచంద్రుడు	40
వందన విజయచేత	160	ప్రభావచంద్రుడు	307
వందన విజయచేత	449	ప్రభావచంద్రుడు	179, 180, 181, 387
వందన విజయచేత	390	ప్రభావచంద్రుడు	422
వందన విజయచేత	401	ప్రభావచంద్రుడు	423
వందన విజయచేత	154, 384	ప్రభావచంద్రుడు	356
వందన విజయచేత	286, 288	ప్రభావచంద్రుడు	109, 111, 105, 106, 389, 391, 392,
వందన విజయచేత	486	ప్రభావచంద్రుడు	288, 289, 297, 380
వందన విజయచేత	378	ప్రభావచంద్రుడు	40, 40, 51, 247, 248, 249

హాళికారాల (రెండవ)
ప్రొద్దచేపరాయలు

వ

భీమరేడ్డి కట్టా
పాదశే, తేమ్మ
పాపాయాన్

పీఠి చెన్నరూపాలుడు

పిల్ల తెరాల్ ఎడవల్

పిల్లరాసి

పిల్లక పా

పిల్లన్ అగడ్త

పిల్లయ్య

పిల్లన్ ఎమిల్

పిల్లపా

పిల్లకొ తుమ్మి

పిల్లపల్లె

ప్రొద్ద చక్కన్ శోకన్ పాన్

ప్రొద్దన్ ప్రొద్దన్

ప్రొద్దన్ తే. వ

ప్రొద్దన్ పా. పా. పా.

ప్రొద్దన్ పా. పా. పా.

ప్రొద్దన్ పా. పా. పా.

ప్రొద్దన్ పా. పా. పా.

ప్రొద్దన్ పా. పా. పా.

ప్రొద్దన్ పా. పా. పా.

వి

వింకించెరుడు

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

240, 250, 261

261, 262, 264

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ (మూడవ)

వింకాన్ రామ (మూడవ)

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ (మూడవ)

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

వింకాన్ రామ

జేఎస్	330	భానుమతి	569, 570, 571
జేటు	180, 447	భానుహరు	289, 294
జేటు హైద్రాబాద్	448	భారతవంద్రాహమ్ గురూజర్	421
జేతరా	260	భారతవంద్రాహమ్	421
జేయర్	452, 453	భారతాహమ్	509
జేయర్ ఏజెం	452, 454	భారతి	647, 648, 649, 651
జోద్రయ్య భావతి	489	భావమిత్రయ	591
జోదాయమడు	475, 476, 477, 478	భావమిత్రయ	438
జోలానాథ శర్మ	509	భామయ	987, 978
జోలన్ రామ్ (మొదటి)	102	భామయవర్మ	987
బ్రహ్మగుప్తయ	489, 490, 491	భామయార్యయ	51, 51, 407, 408
బ్రహ్మగుప్తార్యయ	407	భీమయ్యపాలయ	52
బ్రహ్మహయయ	878, 879, 880, 881, 481, 482, 483, 484, 485	భీమయ్యయ	400
బ్రహ్మశర్మ	548	భూదేవ ముఖోపాధ్యాయ	429, 428
బ్రహ్మయ్యద్రయ్య	486, 488, 487	భూమయ్య	988
బ్రాహ్మ, ఏ ఏ	581, 582, 583, 585	భృగువు	551
బ్రాహ్మ	279	శిలయ	552
బ్రాహ్మసతి రామ్ ఏ	518	శైలయార్యయ	987, 988
బ్రాహ్మ ఏజెం	507	మ	
భ		మంజుశ్రీ	477
భంజరి	929	మందుముల రామవంద్రాహమ్	150
భంజరి రామ్	512, 558	మదరాసుకవి	870
భట్టమూరియ	558	మదరాసుకవి	9, 548
భట్టనాయకయ	547	మధుర, ఆర్ ఎస్	546
భట్టగర్ కాంతిపూర్	588, 587, 589	మధుర పిల్లరాజు	485, 486
భట్టర మోచంద్రయ	587	మద్రాస్, సర్ కామన్	581
భట్ట	588	మద్రాసుకవి	284
భరమయ	210, 228, 288, 547	మద్రాసుకవి	408
భరతాహమ్	551	మద్రాసుకవి	589
భర్గావయ్య	542	మద్రాసుకవి	557
భరతాహమ్	558, 559, 559, 578	మద్రాసుకవి	247, 248, 400
భరతాహమ్	430	మద్రాసుకవి	148, 148
భానుజీ	580	మద్రాసుకవి	148
భానుజీ	548	మద్రాసుకవి	154
భానుజీ	252	మద్రాసుకవి	158
భానుజీ		మద్రాసుకవి	847
భానుజీ		మద్రాసుకవి	188

మహామర్చింగ్ జమీ	890	మంఫర్ట్ జాగ్	565
•మహామర్చింగ్ రూపరీ	298	మందర	411
మహామర్చింగ్ డిస్ క్లాస్	579, 247	మప్పిడి నాయకుడు	149
మహామర్చింగ్ థర్గ్	411, 681	మమ్మదమ్మ	147
మహామర్చింగ్ పత్తి ప్రతి	288	మమ్మిడి సింగభూషి	45, 50
మహామర్చింగ్ రూపరీ	407	మూరాలి	400, 402, 404
మహామర్చింగ్ రూపరీ	284	మూలపాళ బుచ్చయ్యగారి	583
మహామర్చింగ్ రూపరీ	878, 879, 880	మలమగూరి (ప్రొ.య.నాయకుడు)	247
మహామర్చింగ్ రూపరీ	194	మల్లయ్యయ్య చిర్రాళి	4 22
మహామర్చింగ్ రూపరీ	448, 449, 500	మెంజెరి	43
మహామర్చింగ్ రూపరీ	861	మెంజెరి, కల్లెల్ కాండ్	286, 248, 447, 449
మహామర్చింగ్ రూపరీ	49, 50	మెంజెరి, చివరల్	201
మహామర్చింగ్ రూపరీ	862	మెంజెరి, అగ్రికోలా	258
మహామర్చింగ్ రూపరీ	284	మెంజెరి, మధ్యమార్గం	4 8
మహామర్చింగ్ రూపరీ	888	మెంజెరి	181
మహామర్చింగ్ రూపరీ	540	మెంజెరి, కాండ్	589 590
మహామర్చింగ్ రూపరీ	888	యెంజెరి	
మహామర్చింగ్ రూపరీ	888	యెంజెరి, మెంజెరి కాండ్	428
మహామర్చింగ్ రూపరీ	400, 404	యెంజెరి, చివరల్	421
మహామర్చింగ్ రూపరీ	430	యెంజెరి, కాండ్	299
మహామర్చింగ్ రూపరీ	185, 349	యెంజెరి, కాండ్	512
మహామర్చింగ్ రూపరీ	154, 848	యెంజెరి	658
మహామర్చింగ్ రూపరీ	279	యెంజెరి	76
మహామర్చింగ్ రూపరీ	585	యెంజెరి	111
మహామర్చింగ్ రూపరీ	818	యెంజెరి	
మహామర్చింగ్ రూపరీ	430	యెంజెరి	422, 423
మహామర్చింగ్ రూపరీ	880	యెంజెరి	847
మహామర్చింగ్ రూపరీ	185	యెంజెరి	881, 419, 422, 423, 424
మహామర్చింగ్ రూపరీ	483	యెంజెరి	501, 844
మహామర్చింగ్ రూపరీ	188, 240, 241, 242, 243, 244, 245	యెంజెరి	847
మహామర్చింగ్ రూపరీ	8	యెంజెరి	50
మహామర్చింగ్ రూపరీ	383	యెంజెరి	108
మహామర్చింగ్ రూపరీ	56	యెంజెరి	831
మహామర్చింగ్ రూపరీ	848	యెంజెరి	82, 825, 678
మహామర్చింగ్ రూపరీ	585	యెంజెరి	428, 429
మహామర్చింగ్ రూపరీ	585	యెంజెరి	228
మహామర్చింగ్ రూపరీ	585	యెంజెరి	523

రాజారామమోహనశాసనము	422, 409, 400, 587	లక్ష్మణరావు, కొ. వెం.	512
రాశీచక్రప్రసాదు	98	లక్ష్మన్న, చువాసి	429
రాధాప్రభావంబులు	522	లక్ష్మీద్రుదు, లోల్ల	249
రాశీచక్ర మృత్యుచేరి	428	లక్ష్మీనారాయణ, సి.	98
రాశీచక్ర పెల్లమాంబ	481	లక్ష్మీనామి కేవలము, కొంపెల్ల	54, 55
రాశీశిఖాచేరి	181	లలితాశిష్యుడు	557
రావణ	501, 587	రా. వెం. ఫిషర్	202
రాంబ్రహ్మ	144	రా. బి. యస్. రెడ్డి	425, 429
రాంబ్రహ్మ	18	రా. బి. యస్.	516, 587
రాశి సూర్య	538	రా. బి. యస్.	580
రామకృష్ణ వయసులు, మల్లాది	422	రియూల్డ్ డావిడ్స్	29, 129
రామకృష్ణ పరమహంస	587	రియూల్డ్	429, 442
రామనాథశాస్త్రి, పురిమల్లు	484	బాల్ గార్డ్	165
రామనాథగుప్త	422	బాల్యం 7వ	817
రామమూర్తిశాస్త్రి, ఆదిత్య	484	బాల్యం 8వ	817
రామయణానుబంధము	849	బాల్యం 14వ	818, 817
రామానందము	591	బాల్యం 15వ	818
రామానుజులు వాయుడు	885	బాల్యం 16వ	817, 818
రామేశ్వర శిక్షము	251	బాల్యం 17వ	818
రాయగంటరాజు	58, 84	బాల్యం పాల్గొన	144
రావిపాటి గురుమూర్తిశాస్త్రి	589	బాల్యం ఫిలిం	819
రావిపాటి శ్రీనివాసరావు	153	బెల్లెన్ డెన్	248, 244
రావు సింగభూపాలుడు	50	లోకరామ	430
రిచర్డ్ బెల్లెన్	868	లోకము	547
రిచర్డ్	597, 815	స్కూరింగ్ ఫీల్డ్	56
రుద్రము	224	విశ్వం అద్వైతవేదాంతశాస్త్రి	528
రుద్రమచేరి	147	వేదాంతశాస్త్రము	447
రుక్మిణిరామము	54	వశ్యురాయి శిష్యులపాఠము	58
రూఫర్డ్ ఫిల్మ్	194	వశ్యురాయి రామరాజు	55
రూపనారాయణ మోము	420	ఎస్. పూర్	425
రూఫర్	227, 228, 448, 859	వరదానామము	7
రెండవ కేవలము	252, 258, 254	వరదరామరామ	542
రేవల్ల ఎ. రామరామ	149	వరాహమిహిరము	579
రేవల్ల మేళ, తామయ్య	580	వల్లభ శాస్త్రి	590, 592
రైట్, శి. హెచ్	112	వల్లభ శాస్త్రి	248
		వల్లభ శాస్త్రి	542
లక్ష్మణ దండనాయకుడు	252	వశ్యురాయి	200, 270, 557

హాస్యకావ్యాలు	580	పీఠేశికం	180
హాట్యన్, బాన్. సి	196, 197	పెంకటశిరామ-వల్లభరామ	55
హాన్ హాన్ మన్, ఎ డబ్ల్యు	71	పెంకటప్పనాయకుడు	450
హనునశస్టకానుకు	50, 270	పెంకట రంగారావు	481
హారన్ హేప్పింగ్స్	421, 585	పెంకటశృంగ నాయకుడు	500
హారెన్ బెల్ డ్రైడ్	448	పెంకటమణయ్య	558
హార్మర్ ఎలియట్	538	పెంకటరాజు - వనపర్తి	401
హాన్ రెడ్డి వెంకటాద్రినాయకు	852	పెంకటరెడ్డి దుగ్గిరెడ్డి	24
హాన్ కి.డిగామా	8 85, 594	పెంకట శ్యామావలభతి రంగారావు	480, 481
హ్యాపరానపావములు	8, 9, 10	పెంకటమల్లయ్య, తెనాలి	485, 589
హ్యూనుకు	287, 409, 578	పెంకటవలభతేశ్వర్, ద్రోణరామ	180
డక్టర్ హ్యూగో	838	పెంగళరావు	481
దిక్టేరియారాణి	232, 239	దెల్లాల శంకరాస్త్రి	158, 157
దిక్రమాల్పమహారాజు	169, 583	దేవము పెంకట్రాయాస్త్రి	157
దిలవటకారాడ్డు	434	దేమంజ	49
దిలయగిచ్చుడు	420	దేవారెడ్డి	552
దిలయవండుకుడు	420	దేవలహార శ్రీమణ	52
దిలయబల్కూబారతి	261	దొడ్లబాబ్, డబ్ల్యు, హెచ్	218
దిలయనందగజవతి	205		
దిలయరామగజవతి	54, 55 481		
దిర్బ్యారవింగ్ రేవు-కుమార	480	శంకర్, ఎ	238
దిర్బ్యనాకుడు	158	శంకరనారాయణ్	307
దిర్బ్యాస్పింహ శారతిపామి	21	శంకరాచార్యులు	31, 187
దిర్బ్యావతి	420, 421, 548	శంకుడు	547
దిస్ సెంట్రీ ప్రీస్ నిక్స్	119	శేషగిరిరాస్త్రి	284
దిస్ బా.బా.బా	98	శేషమ్మ	280
దియూబా.బా.బా	82	శాంతిలక్ష్మి	828
దిలియమ్ శేషమ్మ	278	శాంతి దేవుడు	483
దిలియంబోమ్మ	558, 579	శారదావనయకు	851
దిలియం వర్డ్స్ వర్డ్	224	శార్మ దేవుడు	244, 245
దివేనానందస్వామి	500	శార్మయకు	581
దిశ్యవాతకవి, వెంకటరెడ్డి	52		
దిష్టానింగంబర్	507	శాస్త్రిరామ్మ, డాక్టరు	512
దిష్టానిరాణిపెంకిట్	558	శివరామ్ శాస్త్రి	422, 500
విష్ణునగ్గుడు	82, 469	శ్రీకృష్ణ దేవనాయకు	9, 28, 49, 400, 404, 585
విరహమ్మనాయకుడు	447	శ్రీధరుడు	547
విరళప్రారెడ్డి	49, 49, 259	శ్రీనాథమహాశవి	49, 50, 51, 554

శ్రీ బాధనాంతుడు	7, 88	సాకల్ని పుట్టకట్టు	1634
శ్రీనివాసశాస్త్రి	181	సాక బాపానుడు	209
శ్రీనివాసకట్టరు	248	సామలమడు	168, 410
శ్రీహర్షుడు	281	సారంగపాద	543
శ్రీ లానందముతోపాఠ్యాయు	428	సారాశిర్వాక్	351

ష

పాళనీ	285	సాకువ శ్రీమగురాయలు	262
పాపవాసు	280, 591, 632, 814	సాకువ మంగరాజు	412
పామిర్దా	694	సాహదమారద	159
పాయారుతో ముల్లు	403	సింగవంత్రి, మామిడి	48, 51
పెకామలాను	949	సింగభూపాలుడు	158
పెరిడిన్	181	సిన్ బర్గ్	185
పెల్ బాల్	452	సిర్దాచార్యులు	419
పెప్పియరు	8, 131, 265, 520	సిల్వీన్ పా, ఎఫ్ 4	288
పేర్ మహమ్మద్ ఖాన్	480	సీతారామచంద్రరాజు, వీరపాటి	58, 54
పేర్ పా	681	మకాంతట్టాచార్య	425
పొశిలంపెడి	898	మల్లపాఠ్యశాస్త్రి, పి. సి.	298
పేర్ పతి	957	మరాఠాద్రావా	555
		మరేంద్రవాళి ముఖ్య	593
		మరేంద్రవాళి ముఖ్య	425

స

సంజీవరేవ	428	సూర బాసు	7, 587, 588, 848
సంభాగరనలతో	419	సూర వార్యుడు, సింగ	103
సతీవాత్ బాదుల్	438	సూర్యవారాయణ జగవతి	56
సత్యంద్రవాదమ్మ	425	సెల్వాస్థియన్ నయిన్	129
సరాశనరేవరాయలు	36	సెయింట్ పై మన్	337
సభదర్	288	సెప్టెన్, ఆర్	289
సపహిమాగోలకాన్	288	సై మన్ లావర్	487
సమిర్ పాత్రి	207	సోకల్	111, 118
సముద్రగుప్తుడు	288, 468	సోఫోన్	181
సయ్యర్ మహమ్మద్ ఖాన్	587	సోత్రలుడు	270
సయ్యర్ మహమ్మద్ ఫలాహాపాత్	288	సోమనాగుడు (ఇబ్రహీం)	318
సర్ బాన్ ఫోర్స్	302	సోమయనాయకుడు	147
సర్ లియంకాస్	409	సో సింధుడు	489
సరోజినీరాయలు	501	సో సోయరుడు	280, 281
సర్వజ్ఞ సింగభూపాలుడు (సెంద)	289	స్కందగుప్తుడు	577
సాంబరాయలు	412	సర్వ భూమారేవ	428
సాంబరాయుక్తి ఖానుమ	98		

ఫ్లోరోఫాస్	453	హుమాయూన్ వరీయ	425
ఫ్యూమరీ పేజియం	687	హుళక్కి-ఖామ్మరుడు	158
ఫ్యూర్నర్	197	హుసేన్ హసాయ్	258
ఫ్యూయర్ మన్	417	హుప్పే హు	535
ఫ్యూషన్	519	హ్యూయన్ త్సాన్	438
ఫ్యూషన్ పవ్	674	హెగెల్	167, 428
ఫ్యూక్	804	హెగ్జి, డి హెబెగేటర్	26
ఫ్యూక్ మన్, తె చి	287	హెగ్జి పిన్	8
		హెగ్జి ప్రెడర్ గార్ట్	849
		హెగ్జి రెయిల్	828
హంటర్	518	హెగ్జి రెయిల్	828
హనుమంత రావు, మాడ హుటి	169	హెగ్జి రెయిల్	130
హనుమం	488	హెగ్జి రెయిల్	111, 138
హాఫ్	284, 288	హెగ్జి రెయిల్	276
హాఫ్ హుడు	188	హెగ్జి రెయిల్	248, 244
హాగ్ హుడ త్సాన్	419, 428	హెగ్జి రెయిల్	815, 818
హార్డర్	658	హెగ్జి రెయిల్	229
హార్డర్ రాయ్	179	హెగ్జి రెయిల్	251
హార్డర్ రాయ్	297, 411, 414	హెగ్జి రెయిల్	256
హార్డర్ రాయ్	886, 887, 888, 870, 875	హెగ్జి రెయిల్	428
హార్డర్, ఇ. డి.	644	హెగ్జి రెయిల్	268
హార్డు	182, 210	హెగ్జి రెయిల్	871
హుమాయూన్	648	హెగ్జి రెయిల్	

